5.3 36

37
40 C
1

5ª. 45

= R =

BIBLIOTHECA HISPANA
Theresia del Pò sculp.

BIBLIOTHECA
HISPANA
SIVE
HISPANORVM,
QVI VSQVAM VNQVAMVE
ſive Latinâ ſive populari ſive aliâ quâvis linguâ
ſcripto aliquid conſignaverunt
NOTITIA,
HIS QVÆ PRÆCESSERVNT LOCVPLETIOR ET CERTIOR
brevia elogia, editorum atque ineditorum
operum catalogum.

DVABVS PARTIBVS CONTINENS,
QVARVM HAEC ORDINE QVIDEM REI
poſterior, conceptu verò prior duobus tomis de his agit,
QVI POST ANNVM SECVLAREM MD.
uſque ad præſentem diem floruere.

TOMVS PRIMVS.

AVTHORE

D. NICOLAO ANTONIO
HISPALENSI, I.C.
ORDINIS S. IACOBI EQVITE,
PATRIÆ ECCLESIÆ CANONICO,
Regiorum negotiorum in Vrbe & Romana Curia
Procuratore generali.

ROMÆ ex Officina Nicolai Angeli Tinaſſii. MDCLXXII.
SVPERIORVM PERMISSV.

CAROLO II.
Hiſpaniarum Regi
CATHOLICO
ac
POTENTISSIMO.

QVod MAGNI PARENTIS tui (CAROLE Rex, virtutis nomen) auſpiciis conceptum opus æternitatem, ſaltem illam, quæ in rebus eſſe perituris poteſt, adæquaturum, ſi ſacro ejus nomini conſecraretur, olim haud temerè ſperaveram, id tutelâ iſtâ unà cum Hiſpanæ totius ditionis publica re, ante paucos expoliatum annos ac deturbatum fuiſſe dolerem quàm poſſem vehementer, ſi non tu ex præcelſi GENITORIS manibus acceptâ lampade Solis æmulâ in ſpem & amorem

humani generis, nedum in Hiſpani aut Chriſtiani totius Orbis, & in ſacroſancta cum artibus honeſtis omnibus icta ab eo fœdera, proſperrimo Catholicæ Eccleſiæ fato, ſucceſſiſſes. Amiſimus quidem, cùm nos, qui eramus ei ſorte naſcendi obnoxii, chariſſimum, indulgentiſſimum, providentiſſimum patriæ patrem, vaſtæ imperii ſui molis totos diffuſam per artus verè mentem, tum exteræ aliæ gentes, quibus ea ſors non contigit, ideam regendi populos perfectiſſimam, propugnaculum Fides orthodoxa & Religio ſancta, domicilium Virtutes Regiæ omnes, obſidem pacis animam publica tranquillitas, verbo, Philippum Orbis. Cùm nempe adhuc luderet quaſi in faſciis & in Auroræ matris gremio lux diem reparatura, MAGNIque cognomentum, quod in Patre ſenuerat, quaſi redditâ juventute revicturum aut potius in MAXIMI jam geſtiens commutari ac reviviſcere; ſeu veriùs Genius ille, qui Magnorum lateri adhæret, Magnóſque devenire facit, illico & per anticipatam divinæ providentiæ curam habitatum Monarchæ Infantis Regios lares unà cum corporis cuſtodibus & Prætorianâ omni militiâ demigraſſet. Latet adhuc, puerilia inter nondum ſui juris vitæ rudimenta, Regia illa virtus, quâ tot nationes beare ſubditas, tantam expectatio-

tio-

tionem tui fœliciter adimplere, tot animis orbitate languoréque torpentibus mens & vita eſſe facilè potes. Niſi quòd in omnibus, etiam ludicris, geſtibus & propriâ nunc indolis facie quidquid hauritur oculis, quidquid animo advertitur, ſpem fovet, mirificè confirmat, ſecurámque eſſe jubet noſtram, fore, ut proſperrimum tuis auſpiciis ductúque ſortiamur imperium, hoc eſt, Chriſtianos mores legibus optimis pacéque ſancitos, æquata cum Chriſtianis Principibus cunctis fœdera; imperium ſecurum, ſenatum fidelem, populum probum, orbem Hiſpanum quietum, &, ſi offeratur, juſtum bellum; triumphantes aquilas; victores exercitus; indéque denuo tranquillam & innocuam rempublicam, quò motus, arma, infeſta ſigna, cunctæque hoſtibus nocendi artes ſub bono Principe collimare debent. Jam jam emicabit in ſui vindices actus provectior ætas perſonæ, loci & muneris conſcia; & quidquid propter injuriam temporum vel domi incuriosè, vel foris violenter ſcævéque patratum deprehenderit fuiſſe (quas imbecillior Principis ætas frequenter incurrit calamitates) emendabit, reſtituétque in priſtinum juris & æqui ſtatum, componétque ad exemplar veterum Regum juſtiſſimæ ac fœliciſſimæ dominationis. Tunc redibunt atque ingerent ſeſe no-

ſtro ſeculo aurea illa noſtræ gentis ſecula, quando ſub Alphonſis, Ranimiris, Froilanis, Ordoniis, Sanciis, ac Ferdinandis ante ſeſquiſeculum ac retro diu bella Domini fortiter geſſimus, nóſque & fines Hiſpaniæ omnes in libertatem Chriſtianæ legis vindicavimus. Reſtituent ſe nobis & è propinquo illa, in quibus illuxêre Orbi fortitudo & magnanimitas atavi tui Caroli Cæſaris, prudentia Philippi proavi juſtitiáque, Philippi avi pietas & religio, atque ultimi tandem Philippi genitoris eximiæ dotes beneficentiæ atque clementiæ, ac æqualis ille adverſiſque proſperiſque rebus par animus, ſub quo ſpectaculum illud Deo (Senecæ judicio) dignum fuiſſe in terris exhibitum credere poſſumus; hominem, & hominem Regem (quòd robuſtius & rarius quoddam exemplum eſt) cum Fortuna compoſitum. Niſi quòd magnæ hujus virtutis habitum, quæ improſperis colluctatur, ad manum habere te magis quàm rebus ipſis impendere obtinebit à Rege Regum Deo Opt. Max. ea ipſa, quam auguramur, fœlicitas ſeculi. Laborat nunc (video) ſub magno rerum (nec minima ex parte adverſarum) pondere Imperium hoc tuum, non quidem, ut ſolet ferè aliàs, vel jure vel injuriâ ampliatum, ſed quod ſecundantibus ac obſequentibus virtuti atque juſtitiæ

ſatis

ſatis (Chriſtianis inquam ſatis) longè latéque per omnes Orbis terrarū plagas diſpoſuit olim atque diſtendit titulos. Inſultat undique orbitatis ac pueritiæ tuæ patientiam cœca & impotens dominandi & habendi cupiditas, ac omnia diu tentat; ut, quâ dabitur ei porta, præcipitem quamdam velut furentis flammæ, aut pelagi æſtuantis vim avorum tuorum hereditati per diruta priùs Iuſtitiæ & Honeſtatis ſacra templa inferat, ruinámque ruinis aggeret. Sed quos hujus quidem voti ſucceſſus proſperos hucuſque ſortita eſt, brevi emendabit, ſpero, refundétque in ſe revertens, cùm adverſis admonita, tum quoque ad nutum ac præſcriptum providentiæ divinæ; quæ vera eſt & Chriſtiana Nemeſis iniquè geſtorum vindex, intus fines ſuos adacta, juſsáque imperandi modeſtiam in futurum, quamvis indocilis hoc ferre jugum, ſibi præſcribere, potioráque decus & pudorem ac pretioſiora regno habere. Ac erit id, quod & antea innueram; ut, cùm ad propria Regii officii munia vegetus jam & par negotiis è tutelari gynæceo & puerilium curarum illectamentis ſurgas, labefactatas etiam domi reipublicæ rationes, quæ ſub minorenni Rege & in hoc rerum Europæ ſtatu, (quantumvis prudentiſsimæ ac lectiſsimæ Heroinæ Matris tuæ, atque integerrimorum ejus Conſilia-

ſiliariorum ſtudio & fide interim innitamur) conſtare ſibi ægrè aut vix poſſunt, componere ac reſtituere pergas, earumdémque cùm corporis tum mentis virium, quibus adoleveris, compotem eam ac participem facere. Hæc etenim reipublicæ fuit ſemper, in gentibus ſaltem, quæ regnantur, conditio, ut conſtare nequeat ratio ejus, niſi uni reddatur. Solem, quamvis lucidiſsimi, ignes duntaxat imitantur. Hæc natura rei eſt, (ait Seneca) ſemper citra veritatem eſt ſimilitudo. Verus ſol ſui orbis Princeps eſt, verè vinculum (ut ſapientis ejuſdem verbis proferam) per quod cohæret, ille ſpiritus vitalis, quem tot millia trahunt, nihil ipſe per ſe futurus, niſi onus & præda, ſi mens iſta Imperii ſubtrahatur. Certè non diù ſubtrahetur; ſed præproperis ac fœliciſsimis incrementis augeſces utique non magis dierum & ætatis, quàm ſubſidiorum omnium, quæ ad Imperium opportunè aſſumendum, ſtrenuè atque optimè adminiſtrandum plànè ſunt neceſſaria: ſeculumque hoc noſtrum verè ferreum, veluti ALEXANDRO altero Philippi filio, ſine tamen commixtione vitiorum MAGNO, quantò citiùs domino rerum ac rectore fruetur, tantò diutiùs illuſtrabitur, ac poſſeſsionem ſuam clariſſimorum quorumcumque Heroum poſſeſſori-

*3 ij bus

bus ſeculis jactanter opponet. Paucis ea, quæ à te ſperamus, & quibus res quæcumque indiget publica, iíſque plenis animo & voto verbis, præſagimus; reddita nempe ac vendicata noſtræ genti veterem quodammodo languentem conſilii ac fortitudinis famam, belli neceſsitatibus ſtrenuos milites, invictos duces, non immaturè aut propter avorum fumoſas imagines promotos, ſed ex militibus diu expertis creatos, paci & Senatui ſuos Iuſtitiæ heroas & ſacerdotes, quibus intemerata virtus & inſitus ſit abſtinentiæ amor, Reipublicæ charitatem, quæ ferè tota refrixit, civibus, prompta nec difficilia rectè factis præmia, ſplendorem ac decus literis & quibuſcumque bonis artibus, ſolamen ac levamentum populis ſub onere vectigalium tenui cum fructu ærarii rationum deficientibus, rei pecuniariæ (unde præcipua ferè ſemper mali labes) modum, atque exactores & adminiſtratores fidos obnoxióſque peculatus legibus, inexorabiles publicæ deprædationi (cui ſi non obſtinatè ſaltem impotenter indultum aliquo forſan tempore fuit) ſecures & laqueos, vitiis ac ſceleribus cæteris humanæ pacis hoſtibus dignas pœnas, &, ut compendium faciam hucuſque dictorum, Regem ſuum Regno, Regi Regnum ſuum unà cum his aut pro his bonis omnibus reſtitu-

ſtituta. Tot enim abſunt cum Principe bona, tot redeunt. Dum verò unaquæque hujus tui pars Imperii fuſis ad Deum precibus ac nuncupatis votis ſupernum tuâ manu & interventu ſibi jam præſtò futurum præſentit auxilium, diémque illam, quâ primùm ad hujus magnæ navis clavum ſedebis, productâ ſuî ſolenni pompâ videre geſtit, nos interim, ne nihil agere videamur, doctrinæ ac literarum partes ſumimus, ac Regi ſuo Hiſpaniam olim & nunc ſapientem, doctam, Minervæ alumnam, bonis ſtudiis, artibúſque florentem in ejuſdem diei expectationem & quaſi præventoriam pompam coràm ſiſtere audemus. Manes illi, Manes virorum ſapientum, patriæ adhuc memores, patriæ amantes, conſpirantibus in unum pro ſalute tua & initiatione tua mortalium omnium votis & ſupplicationibus quaſi ſe ingerunt, partæque olim ſibi famæ & exiſtimationis gloriam gloriæ iſtius diei conferre quodammodo, ſalutare novum Regem, eíque fauſta omnia apprecari, & à ſummo impetrare Regum Rege videntur mihi eſſe promptiſſimi ac paratiſſimi. Neque enim immortales civium animas nulla noſtrî cura ſollicitat, imò eorum, qui beati jam ſunt, tutelæ nitimur, patrocinio ad honeſtè atque utiliter res gerendas communimur. Diſperſa nimirum hæc

por-

portio fuerat hactenus Hiſpanæ tuæ gentis, aut parum curioſè collecta & obſervata. Nec nobis integram hujus facti aut ſolidam gloriam affectamus contenti pedem eò intuliſſe, quò nulli adhuc pervenire aut niti labor improbus & patriæ amor impetravêre. At vellem utique & maximè vellem nuda nomina, nec hauriendas oculis, ſed mente tantùm, olim hominum umbras ſic poſſe verbis meis induere, ornaréque, ut Maximo Rege dignum & à me exoptatum ſpectaculum redderent. Nec tamen ad ſpolia reſpecturum te magis quàm ad animorum excellentem virtutem, qui ſe tibi (CAROLE Rex) egregiis factis ac verâ laude, non utique verbis commendant noſtris, credimus. Planè ſub eorum meritis & exiſtimatione, dum ad te obſequio iſto & munere colendum admittor, latêre ac deliteſcere in votis eſſet, niſi non ultimam aut ſpernendam laudem arrogare huic operi, quod laudes tot maximorum hominum, cæterorúmque haud Hiſpaniæ pœnitendorum, continet, poſſe me abſque arrogantia & invidia exiſtimarem. Quam ergo Hiſpanorum hujus ac præteriti ſeculi Scriptorum Bibliothecam collegi ſedulâ, inſtruxi ornavíque non indiligenti operâ, hanc tibi Regum Maximo literarum ac literatorum Mecœnati ac fautori egregio jam futuro, ſolenni

lenni

lenni hâc nuncupatione & invocatione ſacri nominis tui nunc dedico, & priùs Regii, deinde ſub Regiis tuis auſpiciis publici juris facio, Majeſtatis tuæ ac Sereniſſimæ Genitricis & tutricis tuæ Reginæ noſtræ Sanctiſſimæ & glorioſiſſimæ pedibus provolutus, quam tecum ſupereſſe nobis diutiſſimè & conſtantiſſimè quis erit tam ſensûs inops, qui non juxtà cum iis deſideret, ac Deum precetur, quæ maximè deſideranda ſunt, & à largitate beneficentiæ illius ſummæ ac interminabilis confidentiſſimè expectanda.

MAIESTATI TVAE

Deditiſſimus Servus

D. NICOLAVS ANTONIVS.

DE HISPANORVM
DOCTRINA,
BIBLIOTHECARVM VTILITATE,
Et Propoſito hujus Operis
AD LECTOREM
PRAEFATIO.

CLARISSIMA toto orbe terrarum, ac per omnem ejus ætatem, regionum Europæarum princeps, mundique ab oceano ſurgentis caput HISPANIA peperiſſet utique ſibi magnum ſatis decus atque ornamentum famæ non intermorituræ unquam, ſed à præſtantiſſimis quoque aliarum gentium populis invidendæ, ſi ſolùm Reges optimos ac fortiſſimos Duces, belli fulmina milites, atque omnium virtutum politicarum exempla poſterorum memoriæ atque imitationi conſignaſſet. Quinam etenim inter mortales omnia poſſumus? Diviſit rerum ſupremus conditor dotes ac dona ſua eo providentiæ ordine, ut unaquæque provincia aut natio præ aliis excelleret peculiari aliqua prærogativa, qua quidem id compenſare poſſet in quo ab eis ſuperabatur. Adeo ut principem quemdam in cæteris locum non ea quidem obtinuiſſe dicenda ſit, cui nihil prorſus, ſed cui minùs earum rerum defuerit, quæ aut commendatione ipſius naturæ, aut commûni hominum exiſtimatione cenſentur, ſuiſque poſſeſſoribus ad rectè beatéque vivendum quaſi manus & inſtrumenta ſunt. Neque adhuc tamen (ut humana omnia fluxa & inconſtantiæ ac viciſſitudini ſunt damnata) quæ ſemel alicui genti benigno ſummi bonorum largitoris influxu contigere, adeo ei coaleſcunt & propria innatáque reputari debent, ut non abſcedere aliquando, locúmque inde vertere, ac nec veſtigia ſui in eo ſolo, cui altiſſimis infixa radicibus videbantur, impreſſa relinquere valeant. *Ita fato placet* (ait Seneca *) *nullius rei eodem ſemper loco ſtare fortunam*. Hæc itaque mortali, ſeque ipſam

* *In Conſolat. ad Helviã matrem c. 8.*

b per

per partes impellenti & exterminanti naturæ haud injuria imputare nos nulli non liquere poterit, qui vel ſimplici quadam injectione mentis ad Hiſtoriarum ſpeculum orbem terrarum in ejus partibus, populorumque o bis tempora in eorum eventibus (quantùm ab illo, quod olim fuerant, mutata!) voluerit contemplari. Deplorabilia etenim hujus tranſformationis, atque eximiæ cujuſque laudis ex alia in aliam gentem emigrationis documenta & exempla nullum non ſuppeditat ævum jam hodie exactum, nullum non ex his, quæ in poſterum exigentur, ſuppeditabit. Sive id non tam naturæ, quàm numini ejus authori magis certè adjudicamus, ſcelera noſtra cladè & ruina expianti, ut agnovit & Ale-
* Lib. 11. c. 5. xander ethnicus Rex apud Curtium * *Vices accipiunt melius actur*, Chriſtiano fermè ore proclamans. De Imperio nunc non dicam, quod frequenter magis hoc ſydere afflari ſolet, neque de temporum ea viciſſitudine, quæ in res graſſatur. Scio enim quantùm ingenioſa illa Sybillini carminis Tertul-
1 De Pallio c. 2. liano [1] & Lactantio [2] lecti paranomaſia paucis verbis uni-
2 Lib. 9. c. 15. verſitatem rerum inconſtantiæ ſuæ admoneat.

Ἔσαι ϗ Σάμος ἄμμος ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος
Καὶ Ῥώμη ῥύμη.

Erit & Samos arena, & Delus ignota,
Et Roma vicus.

Religionem nunc, probitatem, fortitudinem, prudentiam, civilitatem, atque alias virtutes, quæ animo retinentur, longè diſceſſiſſe ab iis regionibus, quæ magnum ſibi exinde nomen præconiúmque olim paraverant, ut alibi radices agerent, aliquando & ipſas revellendas, tot ferè nationes ſunt expertæ, quot vitalem ſpiritum ex hoc reciprocante vices tui binum ac ſerenitatis aëre traxerunt. Operæ quidem magnum eſſet pretium ad cujuſque huc divertentis inſtructionem eas omnes dinumerare, quæ è faſtigio in præceps detu batæ ſunt, aut ex infimo in ſummum locum præcipuæ laudis exaltatæ, ſi non una ſufficeret Græcia ante oculos poſita, illa, inquam, Græcia, qua nihil ſapientius, nihil fortius, nihil politiæ omnis, pulchritudiniſque aut nitoris plenius ſol unquam vidit, aut mens humana concipere & excogitare potuit. Quid ea nunc indoctius, quid imbecillius, quid bonorum omnium indigentius, & commiſeratione dignius univerſitas rerum continet? Aſiam taceo & Aegyptum olim doctiſſimas, piiſſimas, hodie ſui immemores & ruinas tantùm. Hiſpaniæ vero ſic benevolus fuit ſemper naturæ,

ſic

ſic beneficus gratiarum, & gratuitorum omnium donorum author, ut quid aliis invideret gentibus, aut peregrè admiraretur, vix ſe circumſpiciens alicubi deprehenderet. Fortitudinem, belli aviditatem, virium robur, impatientiam vitæ, cùm eſſet mori honeſtum, inediæ & laboris, æſtus & frigoris patientiam, libertatis amorem innatum Romani & Græci ſcriptores paſſim Hiſpanis tribuunt. *Audacem, ferociſſimam, iugique impatientem* Tibullus & Florus, item *bellatricem, viris armiſque nobilem, ſeminarium hoſtilis* (nempe Cartaginenſis) *exercitus* ibidem Florus, *pugnaciſſimam barbarorum* Thucydides, *animique prodigam* Silius, *impacatam* Virgilius, *in hoſtes crudelem, erga advenas humanam & hoſpitalem* Diodorus Siculus appellant gentem. Inhæſerunt hæ virtutes noſtris animis ſic profundè, ut, licèt variaverit ſuas fortuna temporum vices, Romanis nulli diutius reſtiterint, aut Romanos ſæpius vicerint, ſub Gothis non alii frequentiùs triumphaverint, iidem atrociſſimam ab incurſione Maurorum calamitatem & (ut ita cum Iuriſconſultis loquar) vim divinam conſtantiſſimè ac fortiſſimè ſuſtulerint, exarmaverint, tandémque diſpulerint; cúmque iis debellatis datum aliquando eſt cum Europæis aliis populis ad prælium componi, ab omnibus iis præcipuam quandam nec antiqua inferiorem bellicæ virtutis laudem, quantumvis æmulis aut ire ſub juga noſtra juſſis, reportaverint. Lucii Marinæi Siculi de tempore ſuo loquentis verba ſubjungere non gravabor. *Tempore noſtro* (ait) *Reges, externoſque Duces, omneſque Principes videmus, qui bella gerenda parant, diligentiſſimè quærere Hiſpanorum exercitus, quod de illorum nec fide, nec fortitudine, nec conſtantia dubitent.* Ita olim factum, cùm Romana gens maxima floreret diſciplinæ militaris laude: Hiſpanis enim militibus ſuppleviſſe eam legionum numeros ex Hadriano Spartiani obſervat Iſaacus Caſaubonus. Præterea Iuſtitiam eam ſic ſemper excoluerunt majores noſtri, &, quæ pars magna juſtitiæ eſt, erga Principes fidelitatem, quæ vel nunc, adverſante nullo ex nationum deſcriptoribus atque cenſoribus, virtutes alias gentis ſplendidiùs multò lucere facit, & ſi quæ vitia ſunt (non enim nobis adulamur) haberi foris domique indulgentiùs, labentíque naturæ mortalium non ægrè condonari. Iuſtitiam Hiſpanorum & Fortitudinem præ aliis dotibus, hoc eſt, virtutem belli & ſapientiam pacis, commendare opportunum idcirco atque æquum duximus, quia aliis & aliis è communione populorum intermiſſis innoxiè aut profligatis virtutibus abſque duo-

 bus

bus iſtis nulla conſtare poteſt reipublicæ ratio, nullum vel minimum imperium coaleſcere ac perennare.

Magnam rem, inquam, præſtitiſſet Hiſpania etiam ſi eorum tantum fructuum læta proventu, quos produxiſſet ei Martis campus, Iovíſque foviſſet gremium, de cætero bonis artibus & literarum ſtudiis vale dicto, Minervam & Apollinem, tanquam aliarum gentium Deos, haud aliquo eſſet obſequio cultúque dignata. Sed cum Genius gentis ad maxima quæque adaptaſſet eorum indolem, ſic ſtatim ab eo tempore, quo barbara & (ut Iuſtinus loquitur) propiora feris quàm hominibus ingenia convictu Romanę gentis exuere, civilem omnem & eloquentiæ atque ſapientiæ doctrinam ut indipiſcerentur, ingenio & induſtria ducibus ſic ſtrenuè ac fœliciter contenderunt, ut brevi etiam Romanæ Vrbi cunctarum diſciplinarum præceptores inferre, victoríſque ac dominatoris populi non milite, non auro tantùm copias, ærariúmque, ſed gymnaſia ipſa, theatra, forum, atque ſenatum lectiſſimis undique Muſarum Mercuriíque ſacerdotibus indies magis ac magis locupletare poſſent. Quam verè & non adulatoriè Pacatus, tametſi in *Panegyrico ad Theodoſium Auguſtum*, natalis provinciæ laudibus aliis hanc etiam annumeravit, unde ſapiens, diſertáque, doctáque audiret Hiſpania! *Terris omnibus* (ille ait) *terra fœlicior, cui excolendæ atque adeo ditandæ impenſiùs quàm cæteris gentibus ſupremus ille rerum fabricator indulſit*: Cui quidem uni (iterum ait) *quidquid ubique laudatur, aſſurgat. Hæc duriſſimos milites, hæc experientiſſimos duces, ac facundiſſimos oratores, hæc clariſſimos vates parit: hæc Iudicum mater, hæc Principum eſt.* Robur hæc verba corporum & animorum præſentiam in bellatoribus, Imperatorias artes in belli Ducibus, eloquentiam atque juſtitiam in reipublicæ adminiſtratoribus, poëticæ facultatis excellentiam in vatibus, tandémque auguſtiſſimam in producendis optimis Principibus fœlicitatem gentis ſignificare poſita ſunt; de qua ultima, ne id habere inſuper videar, repetere libet, quamvis nulli non viſa, Claudiani carmina in *Laude Serenæ Reginæ uxoris Stiliconis.*

Quid dignum memorare tuis, Hiſpania, terris
Vox humana valet? primo levat æquore ſolem
India, tu feſſos exacta luce iugales
Proluis, inque tuo reſpirant ſydera fluctu;
Dives equis, frugum facilis, pretioſa metallis,
Principibus fœcunda piis.

Et paulò poſt.

Namque aliæ gentes, quas fœdere Roma recepit,
Aut armis domuit, varios aptantur in uſus
Imperii, Phariæ ſegetes & Punica meſſis
Caſtrorum devota cibo, dat Gallia robur
Militis, Illyricis ſudant equitatibus alæ.
Sola novum Latiis vectigal Iberia rebus
Contulit Auguſtos. Fruges, æraria, miles
Vndique conveniunt, totoque ex orbe leguntur:
Hæc generat qui cuncta regant.

Quæ quidem Vrbi & imperio fructuoſiſſima, proptereáque iſto & aliis veterum teſtimoniis celebratiſſima Hiſpanæ (indolis dicam an fortunæ?) ubertas in nihilo defecta debilitatáve Imperatorum eminentiſſimorum editione, quorum in Romanis annalibus maxima laus eſt, in Gothorum utique noſtris Regibus ex barbarè fortibus ad ſummam æquitatem & humanitatem formatis, indéque in Legionis, Caſtellæ, Aragoniæ, Portugalliæ, Navarræ Regibus, majorem partem excellentiſſimis atque omni præconio majoribus, tot ſæculis continuavit, imò fœlicitare nos & univerſum fama ſui complere orbem terrarum pergit.

Sed ut ad literarum amorem pauliſper intermiſſum revertar, Turdetanis meis ante alios Hiſpaniæ populos hanc laudem cor ſignabat antiquitas. An de aliqua gente barbarorum (ut Græci non Græcos omnes appellare ſolebant) dictum uſquam audiiúmve dignius quidquam eo quod ex Strabone ſubjungimus? *Hi inter Hiſpaniæ populos* (ait * ex Græco Latinè loquens) *ſapientia putantur excellere, & literarum ſtudiis utuntur, & memorandæ vetuſtatis volumina habent; poëmata, leges quoque verſibus conſcriptas è ſex annorum millibus, ut aiunt. Cæteri etiam Hiſpani uſum habent literarum &c.* Aſclepiadis item Myrliani, Græci (ut videtur) in iiſdem Turdetanis ludimagiſtri facta in eodẽ libro Strabonis mentio Græcas literas in pretio & in ſtudio apud nos fuiſſe prodit manifeſtiſſimè: uti & epitheton eruditionis genti noſtræ ſub Iberorum appellatione ab Horatio Flacco attributum eo verſu ex *Ode ad Mæcenatem* ultima libri 2. *Carminum*.

* Lib. 3. Geograph.

-- Me peritus
Diſcet Iber, Rhodanique potor.

qui tam aperti ſenſus eſt, ut mirari ſubeat Interpretum de cauſa peritiæ Iberis adjudicatæ allucinationes, Poëtæ ſententiam gentíſque honorem, neſcio an ſatis candidè, aliò

aver-

avertentium. Huc etiam referendum eſt inventos in his partibus viros, qui Titi Livii Romanorum Hiſtoricorum principis fama commoti, ejus videndi cauſa itinere in Italiam uſque arrepto, non ſibi & genti ſuæ minorem egregiæ indolis ac doctrinæ gloriam comparavere, quàm Liviana gloria eſt, hoc præcipuo inter alios exiſtimationis tam longè lateque diſperſæ teſtimonio & confeſſione (quantumvis non ullo ejus divinorum monumentorum poſteri fruerentur) clariſſima nunquam non futura. Si tamen ad meliora ſecula & commutata cum Romanis morum civilium, optimarum diſciplinarum, atque elegantiſſimæ linguæ bona jam accedamus, Oratores, Poëtas, Philoſophos Romæ contulimus facundiſſimis, ingenioſiſſimis; ſapientisſimis eorum non inferiores; ut oſtenderetur vinci armis ferè ſemper fuiſſe Fortunæ donum, ingenio autem nullas injici manus, aut immitti jugum poſſe. Vix enim pacata fuit, & (ut ille ait) ſera catena vincta ab Auguſto Hiſpania, cùm florere in Vrbe rerum domina, dicendique facultate cœperunt præeſſe victoribus magna illa literarum nomina Iulius Hyginus Bibliothecæ ejuſdem Auguſti Præfectus, Portius Latro Declamatorum princeps, Moderatus Columella naturæ diſertus illuſtrator, Sextilius Hena ingenioſus Poëta, Quintilianus ſenex junioris pater, & pro pluribus aliis Annæa domus magnorum ingeniorum parens, qui M. Senecam, qui Lucium ejus filium, qui Lucanum Lucii ex ſorore nepotem (dequibus pauca dicere neque lubet, neque æquum eſt) Romanæ magnitudini verè æquales Declamatorem, Philoſophum, Poëtam vitæ luci atque famæ dedit, uti & Iun. Gallionem, quem Seneca ipſe Rhetor Portio Latroni in utriuſque eorum ſtudio comparat. Quid nunc Quintilianum referam ex altero illo genitum, Oratorum inclytum præceptorem, cenſorémque, niſi quòd in ea tempora inciderit, quæ nullum aut non magnum in republica gerenda, ut olim, locum iis conceſſere? Martialem &, ſi placet, Silium quoque Bilbili & Italica oriundos, quorum alteri ſeveriores, alteri manſuetiores Muſæ ſic indulgenter arriſere, ut quem Punici belli egregio deſcriptori, aut morum vrbanorum facetiſſimo atque argutiſſimo reprehenſori conferre, opponeréque valeat aut velit, vix habeat unum aut alterum illa eorum ætas? Pomponium Melam preſſum & elegantem Geographiæ, ſi quis alius, authorem? Hadrianus item Auguſtus Trajani ſucceſſor & conſobrinus noſter eſt; qua enim fronte audebit aliquis credulitatem ſuam

non

non addicere Caſſio Dioni, Eutropio, Euſebio, Agellio, Aurelio Victori, Ælio Spartiano, Caſſiodoro, Latino Pacato, aliis affirmatiſſimè id ſcribentibus. Is autem, cùm, ejuſdem Dionis verbis, *natura eſſet amans literarum utriuſque linguæ, &*, Spartiani teſtimonio, *poëmatum & literarum omnium ſtudioſiſſimus, Arithmeticæ, Geometriæ, picturæ peritiſſimus, oratione & verſu promptiſſimus, & in omnibus artibus peritiſſimus*; Dione ipſo referente in Ioannis Xiphilini *Epitome*, multa tam pedeſtri oratione quàm carmine conſcripta reliquit. Ex quibus metrici laudantur *Alexandreidos* libri apud Stephanum *, pedeliberi, opus *de Vita ſua* Phlegonti liberto ſuppoſitum, *Catacriani* libri obſcuriſſimi (de quo nomine argutantur plura viri eruditi) *Orationes*, quarum *pro Italicenſibus* civibus ſuis unam Agellius laudat *, *Sermonum* tandem libri, ut videtur, Grammatici, quorum Grammaticus Soſipater meminit. Nec ſine idoneo teſtimonio Priſciani etiam Grammatici, Trajano ipſi, à quo Adrianus habuit imperium, *Dacicorum*, ſeu Dacicæ ejus expeditionis libros adjudicamus, quem & verſibus pangendis delectatum Plinius in *Epiſtolis* * non obſcurè ſignificat.

* in Ἀσπαγα & in Σα-ρων.

* Lib. 16. c. 13.

* Lib. 5. ep. 3.

Chriſtiana verò fide imbuta Vrbe & imperio Sanctus Damaſus Papa, Oſius Cordubæ Epiſcopus ſic eruditionem ſuſtentavere Hiſpanam, ut ſua quoque, nec mediocris, laus, Paulo Oroſio ceſſerit, Dextro atque Idacio Hiſtoricis, Prudentio, Iuvenco, Avieno, Matroniano, Dracontio Poëtis, Gregorio Bætico, Paciano, Apringio, Iuliano Pomœrio, Iuſto Vrgelitano & ejus fratribus Catholicæ veritatis vindicibus. Gothorum gentem & imperium non diu pòſt illuſtravere fulgentiſſima illa cæli noſtri ſydera, Leander & Iſidorus Hiſpalēſis, Fulgentius Carthaginis Eccleſiarum Antiſtites fratres, quorum opus tam verbo quàm ſcriptis procuſum Gothica fuit & Hiſpana gens è cimmeriis Arianiſmi tenebris ad dias veræ fidei oras reducta ſibíque reſtaurata. Ildephonſum, Eugenium, alios, Toletanæ Sedis Epiſcopos æqualis cum ſuperioribus magnitudinis aſtra ſatis ſplendore ſuo conſpicua ſunt, quin ſacula noſtræ laudis indigeant. Neque enim Faſtos nunc Scriptorum deſcribimus, ſed tantùm perpetuam apud Hiſpanos literarum celebritatem atque exiſtimationem fuiſſe rei cauſa confirmamus.

At nec ea quidem tota in præceps cum imperio ivit quando Arabum Dynaſtis colla huic tam acerbæ pœnæ ob inſolentiam criminum impendi verè digna Deo viſa ſubdidimus, captivorúmque corporum animi calamitatis ſuæ conſcii

nihil

nihil minus quàm à literarum fontibus, quæ ubique exaruerant, ſolatium ſibi aut rebus ſuis compendium aliquod providere cogitabant. Planè enim conſervatæ ſunt ſub cineribus illis, in quos gloria gentis è faſtigio ſuo deturbata & barbarorum flammis extincta conſederat, ſcintillæ quædam ſacri ſapientiæ ignis atque doctrinæ, unde inflammatos legimus & ad fovendum, quaſi Veſtæ focum Romanæ olim virgines, literarum amorem erectos Beatum cum Eterio, Iſidorum Pacenſem, Eulogium Martyrem, Alvarum Cordubenſem, Bonitum, Prudentium Trecenſem Epiſcopum, & alios, quorum eo major laus ac de civibus ſuis meritum fuit, quòd nullis Chriſtianarum ſcholarum, nullis aut valde paucis exemplorum à viris excellentibus venientium ſubſidiis adjuti & ad colenda ſtudia invitati, verè uti flores in arido & horrenti ſpinarum campo germinare viſi ſunt.

Vberior tamen proventus ille extitit literarum & ingeniorum culturæ, qui in Arabum & Hebrçorum Hiſpaniæ civium, ac proinde nequaquam ei pœnitendorum, cecidit gremium. Credibile enim vix eſt qua mentis contentione ac virtutis amore hoc genus hominum in bonas diſciplinas, præcipuéque ſacrarum literarum explicationem, Philoſophiam ac Medicam & omnes liberales artes incubuerint; quorum doctiſſimis (ſi demas tamen ſuperſtitioſas & aniles eorumdem in religionis negotio fabulas) etiam Chriſtianæ Academiæ ditatæ ſunt, fruuntúrque monumentis. Ferè enim quidquid in ſacris libris elucubratum eſt eo tempore ex Hebraicis fontibus, quidquid in Medicinæ & Philoſophiæ arcanis eruendis mens humana inſumpſit laboris & vigiliarum, è finibus Hiſpaniæ & ex ſcholis utriuſque hujus gentis prodiiſſe illorum nemo inficiabitur, qui earum Bibliothecas ſeduló excuſſerit, nóſque aliquando, cùm fidem integri hujus & abſoluti operis liberare dabitur, oſtendemus. Planè Hebraicæ Sinagogæ, tam apud Mauros quàm apud Chriſtianos frequentes, & inter Hebræos ipſos cæterarum potiores & nobiliores exiſtimatæ, celeberrimos illos protulere divinorum librorum Veteris Teſtamenti enarratores, quorum teſtimoniis innituntur ſæpe noviores & Chriſtiani Interpretes ad eruendos ſanctæ linguæ ſenſus, enodandam Bibliorum phraſim, illuſtrandas Hebraicæ gentis antiquitates, nec ſemel etiam ad Chriſtianam ex eorum fumo lucem proferendam & adverſus ipſos confirmandam. Moſem intelligo Maimonidem Cordubæ natum, qui ex ſententia hujus ætatis eruditorum,

ditorum, primus deſiit inter Hebræos ineptire, *qui paucos quoſdam atque exiguos errores magnis ubique virtutibus & lectiſſimarum rerum præceptionibus compenſat*; Abrahamum aben Ezra Toletanum *Philoſophum* (Ariæ-Montani verbis) *ac Medicum erudıtiſſimum, ſacrorumque librorum ſua lingua commentatorem illuſtrem*; Davidem & Moſem fratres Kimkios, quorum ille author eſt celebratiſſimi & utiliſſimi *Michlol* operis, ſive *Theſauri linguæ ſanctæ*, unde Pagninus majori ex parte ſuum conflavit, homo doctiſſimus, ac minimè ſuperſtitioſus, quíque Chriſtianorum lectioni aptiſſimus exiſtimatur; alter verò in Grammaticis non contemnendam, nec Davidis fratre indignam authoritatem apud eruditos ſortitus eſt; Moſem Gerundenſem quamplurium operum clarum ſcriptorem, Ionam Cordubenſem Grammaticum perfectiſſimum, Iudam Levitam libri *Cozr* authorem, Iacobum Badreſchi, alterum inter Hebræos Ciceronem, Aſcherum item Levi, ac Iudam Barcinonenſes, Ionam Gerundenſem, Meir Toletanum, Samuelem & Iudam aben Tibbon, Abrahamúmque aben Sahal Hiſpalenſes, & alios quamplures, quorum in *Bibliothecis* ſuis *Rabbinicis* Buxtorfius & Plantavitius, in *Orientali* Ioannes Henricus Hottingerus, & ante eos ex eadem gente David Gans & Zacútus Salmanticenſis, hic in *Iuchaſin* libro, ille autem in *Chronologia* ſua *Iudaica* meminerunt. Nec ullo tempore uſque ad id, quo è finibus noſtris abire juſſa fuit ea gens, defuere homines erudıtiſſimi, qui ex Hiſpano aëre ſuxerunt quòd ingenio induſtriáque non vulgari ab ſtudiis nomen ſibi fecerint, quantumvis fœliciſſimam mero fidei meridie naſcendi ſortem & exaggeratam doctrinæ laudem procuratæ cæcitatis obſtinatione magna ex parte corruperint. Vnus enim ex his eſt, qui ſolum vertere quàm in ſe revertere ac ſuperſtitioni renuntiare maluerunt, Iſaacus Abrabanelius, ſi à natura eum expendas, ingenioſiſſimus, ſi à ſtudiis doctiſſimus, ſi ab induſtria totus labor, idem tamen Chriſtiani nominis, ſi quis alius, infenſiſſimus hoſtis, ac perverſiſſimus veri calumniator. Quotidièque ex Hiſpanis Hebræis derivati, quamvis alibi gentium, ubi degere permittuntur, nati haud immemores ſuæ originis, imo ipſam in ſcriptis jactantes, monumenta ſui vel Theologica vel Philoſophica vel Medica ſermone etiam Hiſpaniæ vernaculo communicare amant poſteris, noménque ſuum (quod miſerum infœlicibus ſolatium eſt) oblivioni eripere.

Nec minus quàm ex Hebraico ſurrexit læta ex Machome-

tano agro ſeges virorum Philoſophiæ totius ac Matheſis cognitione, atque edita in vulgus doctrina præſtantium; quorum latent quamplures adhuc in Arabicis tenebris atque interituris facilè chartis lucubrationes. Quò deveniens non poſſum non lachrymabile illud ante aliquot menſes factum Laurentinæ Regiæ Bibliothecæ manu exaratæ incendium deflere cum iis omnibus, qui auro contra habent caros hoc genus theſauros; quo igne abſumta nobis peregrè degentibus referuntur major librorum Arabicorum pars atque item Græcorum, quos ex omnibus antiquæ ac novæ Machometanorum ditionis angulis exquiſita Philippi Magni Regis Hiſpaniarum II. Bibliothecæ ac totius ædificii cum orbis terrarum & omnium ætatum maximis comparandi authoris diligentia corraſerat, eóque loci æternæ memoriæ dicaverat. Sed ut non ſine aliqua mentione eorum, qui in Hiſpano ſolo Arabicas literas illuſtravere hinc diſcedat calamus, Abenroe, ſive Muhamedo Abulgail Cordubenſi Ariſtotelis perpetuo interprete, viróque undique doctiſſimo nullum potiorem Arabiſmus, quaqua verſum patet, quem Græcis opponat Philoſophis, nominare unquam poterit. Aben Zoar Hiſpalenſem, ſive ex territorio hujus urbis, Medicum præſtantiſſimum Abenroës ipſe diſcipulus ſummè laudavit. Aben Zohar ejus filius, quem Raſim vocant, Aben ſive Ibnu (*filium* Arabicé ſignificat) Thopail Hiſpalenſis præceptor Moſis Majemonidis & Abenrois, Abubahar Ibnu Chalſon Granatenſis Poëta, Ibnu Saigh è civitate Mariæ (Portum S. Mariæ intelligo) Ibnu El-Beitar Malacitanus, Aben Madi, Aben Agatin Medici ferè omnes & Philoſophi inter ſuos clariſſimi laudantur in *Proſopographia* Ioannis Leonis Africani & alibi: ut prætermittamus Aben Sinam (quem Avicenam vulgus vocat) falsò à quibuſdam Hiſpaniæ adſcriptum, imo Raſim Medicorum operum celeberrimorum authorem, qui peregrè, hoc eſt in Perſia, natus incolatu dumtaxat noſter eſt. Verè enim Mauris partem illam Hiſpaniæ meridionalem tenentibus, quam Romanorum Bætica olim continebat, his literis adhibita fuit eximia quędam induſtria, præcipuúſque honor habitus, adeo ut Abunazari cujuſdam *De Studiis populi Andaluſiæ*, hoc eſt Hiſpaniæ Arabicæ, magnum & inventu rarum opus, Arabicis cæteris commentariis annumeretur. Quarum utriuſque ſectarum authoribus commendandis aliquantò diligentiorem operam adhibere debuimus, ne ex vulgaribus Hiſpaniæ ac Scriptorum ejus encomiaſtis, quibus

Latini

Latini tantùm, non alii ferè, noti ſunt, profeciſſe videremur; prætereàque ut ejus partis, quæ ad perficiendam hanc Bibliothecam neceſſariò nunc deſideranda eſt, (ut paulo pòſt dicemus) quaſi aliud agentes nonnullum præberemus ſpecimen.

At eo ipſo tempore, quo Infidelium populus Philoſophica omni florebat doctrina, ſterileſcere viſus eſt, fateor, Chriſtianæ Hiſpaniæ campus, & inter armorum fragores ac belligerandi neceſsitatem, qua cuncti detinebantur & ab omni ferè alio munere avocabantur æquales tot ſæculis majores noſtri, Muſarum harmonia & cultus mentis ingrata & importuna eſſe. Quis enim otio quietique, unde artes vigent, locus in caſtris & bello addicta gente? Nullæ tunc aliæ quàm armorum ſcholæ; non is qui arte loqui atque ingenio penetrare naturæ abdita, ſed qui in prælio fortiùs hoſtem petere, civem ſervare noſſet, aliqua dignus laude habitus. Præ militari ſordebant cæteræ omnes artes. Sic Roma fuit, cùm rudis adhuc & bellicoſa erat. Nam & Suetonio atteſtante in libello *De Claris Rhetoribus*, Senatuſconſulto non uno cautum fuit, Rhetores & Philoſophi ne in Vrbe eſſent. Idcirco qui excoluiſſent ſapientiæ ſtudiis animum in ferrea illa hominum meſſe, quandiu pro libertate belligeratum fuit, rariſsimi apud nos aliquam ſui memoriam ad poſteros propagarunt. Profligato autem ab Infidelibus metu, cúmque jam non pro aris & focis tuendis, ſed pro importunis, ſæpéque recurrentibus hoſtibus vi ſubigendis ac debellandis arma tractarentur, venire ad partes & contubernio excipi cæperunt amor literarum & cultus, eloquentiæ ſtudium, ſacrorum librorum & humanarum diſciplinarum cupiditas, præcipuè à tertio decimo ſalvi facti orbis ſæculo, quo Ferdinandus hujus nominis III. Rex ſanctiſſimus, atque jam hodie ex beneficio Clementis X. Pontificis nunc Maximi Chriſtiano erga cælites obſequio & ritu invocari permiſſus, Mauritanæ fæcis reliquias ad extremos Bæticæ provinciæ angulos Africæ propinquiores expulit, Iacobus item Aragonius hujus nominis primus non ſolùm Valentino ſibi cedere regno, ſed & Balearibus coëgit inſulis. Floruere iſto ſæculo Rodericus Præſul Toletanus, Lucas Tudenſis, Dominicus Prædicatorum author, Raimundus Pennafortius, Raimundus alter Martini, Bernardus Compoſtellanus, Antonius Paduanus, Ioannes Papa XX. Alphonſus Rex ſapiens, Petrus Comes Portugalliæ, nec diu poſt Ioannes Aegidius Zamorenſis, Arnaldus

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

Villanovanus, Raimundus Lullus, Alphonſus Hiſpalenſis Præſul, Franciſcus Ximen, Alvarus Pelagius, Ioannes Segobienſis, Paulus & Alphonſus Burgenſes Epiſcopi, Ioannes à Turrecremata, Alphonſus de Madrigal Abulenſis Antiſtes, Ioannes Epiſcopus Gerundenſis & alii ſatis magno numero tam Latinorum quàm vernaculorum operum ſcriptores.

Attamèn quandam adhuc rudem & non dum abſolutam doctrinæ formam hæc omnia præ ſe ferebant ſæcula, quouſque ſub Ferdinando & Eliſabetha Catholicis Regibus, ſolida (ſi Portugalliam demas) ditioni eorum ſubjecta Hiſpania, mercatum peregrè ivimus quidquid diſciplinarum, quidquid amænitatis intra Italiæ & Galliæ gymnaſia longè ab Hiſpaniæ finibus exulabat; indéque jam apparere cæpit non artibus ingenia, ſed artium exercitationem præſtantiſſimis Hiſpanorum ingeniis ad hoc tempus defuiſſe. Mirum etenim quàm brevi tempore quámque fœliciter admiſſa ſemel aliena hæc merces ditare cæperit omnes hominum ordines, omnes ſcholarum cætus, Salmantinæ ante aliquot ſæcula, Complutenſis à magno illo Toletano Antiſtite & Purpurato Patre Franciſco Ximenio nuper fundatæ, aliarúmque. Et ut eximium quoddam ſui ſpecimen, quo ad literarum aſpirare ſe obtinendum principatum non obſcurè teſtaretur, gens noſtra faceret, ecce tibi ex iſta ultimo loco nominata Academia cura & induſtria doctiſſimorũ hominum procurata, non alicujus veteris, quamvis maximi, ſive Eccleſiaſtici ſive profani ſcriptoris extantia opera, ſed integrum illud Bibliorum ſacroſanctum ſyſtema quatuor repetitum linguis Hebraica, Chaldaica, Græca & Latina, quo opere nil vidit illa ætas magis elaboratum, nil magis utile aut neceſſarium. Cujus quidem editionis forma, cùm Franciſci Cardinalis Ximenii, cujus ſumptibus & auſpiciis facta eſt, magna commendatione, etiam poſt emiſſas ex Antverpienſi, Pariſina, Londinenſi urbibus alias & quidem locupletiores editiones abſolutiſſimæ, cæterarúmque principis & quaſi matricis elogia jure optimo audit.

Eodem ipſo tempore in Academia Salmantina jacta illa fuere robuſtioris Theologiæ ſemina, quæ pluſquam aliàs aut alibi gentium opimis fructibus non diu poſtea editis, & in perpetuum, ſi Deo placet, edendis, ingenioſiſſimam omnium gentem ſpeculationíque maximè deditam fecundavere. Ingentis enim famæ vir Franciſcus de Victoria, non tam lucubrationibus editis, quamvis & hæc aliqua non magnæ molis,

at magni

at magni pretii ſint, ſed doctrinæ Theologicæ perfectiſſimæ in hanc Academiam & Hiſpaniam invectione, doctiſſimorúmque Theologorum educatione, quamdiu fuerit huic ſacræ ſcientiæ honos inter mortales, vehementer laudabitur. A quibus ea in ſublimem adeo locum evecta eſt, ut prorſus quæ alia præſumat natio hujus profeſſionis lauream nobis eripere, his jure illa & meritò contribuenda ſit, quibus Iovi fulmen aut clavam Herculi de manu auferre tentantibus inſaniam opprobravit antiquitas. Sed bonum factum, quòd nulli adhuc in mentem venit, unde nos vindicandi ac ſtabiliendi Theologis noſtris præcipuum locum cura ſollicitet. Canus equidem, Sotus, Bannezius, San-Thomaſius, Arauxius, Godoius Prædicatorum, Molina, Suarezius, Vaſquius, Valentia, Ruizius, Granadus, Lugus Ieſuitarum, Caſtrius, Vega, Medina Franciſcanorum, Aragonius, Ponce-Leonius Eremitarum, Cornejus Carmeli ſodales, ne alios aliorum ordinum nunc recenſeam, non tam virorum quàm propria ſunt nomina ſcientiarum apicis Sacræ Theologiæ.

Iam ſi ad morum inſtructores, virtutúmque enucleatores, quæ ad pœnitentiæ ſacramentum pertinent, fructuoſiſſimam ejuſdem Theologiæ partem, quæque, ut Senecæ * verbis utar, *errores noſtros diſcutit & lumen admovet, quo diſcernuntur ambigua vitæ*, oculos convertamus, omnes ferè hujuſmodi commentariorum paginas complent Hiſpani Martinus Navarrus, Sancius, Sotus iterum, Ioannes Medina, Toletus & Lugo Cardinales, Corduba, Rodericus, Ledeſma, Dicaſtillus, Azorius, Caſtro-Palaus, Trullenchius, Fagundez, Caramuelius, Eſcobarius-Mendozius, Vibaldus, Martinez-Pradus, Leander, & alii innumeri.

* in præfat. Naturaliū quæſtionū.

At Bibliorum noſtri Interpretes, unáque Concionatorum Evangelicorum ad formandas ſacri hujus muneris actiones duces exterorum nullis palmam concedunt. Quinam enim in Geneſim poſt Pererium, in Iudith poſt Cerdam, in Iobum poſt Pinedam, in Cantica poſt Sotomaiorem, in Proverbia poſt Salazarium, in Ezechielem poſt Pradum & Villalpandum, in Prophetas minores poſt Riberam, in Evangelia poſt Maldonatum, in quam plures ſimul libros poſt Ariam Montanum, Gaſparem Sancium, Forerium, Oleaſtrum, Salmeronem, Malvendam, Cyprianum elucubrantes horum veſtigia non relegunt, eruditionem non admirantur, ſapientiæ non aſſurgunt? De ſacris actionibus cum Italis nobis controverſia eſt. Hi artificio prævalent, rhetoricantur, verbis

geſtúque

geſtúque ac tota corporis conformatione & motu veterum Oratorum imitatores videri volunt: noſtrorum ſtrictior, nec affectata eſt eloquentia, non coagmentata domi oratione, aut verbis utuntur artificiosè reſpondentibus, ſed naturali & quaſi extemporali facundia, quidquid judicii, quidquid acuminis, quidquid eruditionis eliciendum eſt, rebus ipſis & argumentis perſuadendis, confirmandis ex ſacræ paginæ ac Doctorum teſtimoniis ingeniosè ac prudenter impendunt. Eáque ſolerter inveniendi, excogitandi acutè, atque aptè in rem præſentem cogitatis utendi nota ſic vulgo placuere, ut etiam vernaculi ſermonis conciones communiter apud Italos in ulnis gerantur, & propriæ horum linguæ interpretatione donentur. Nec paucos vidimus ex probatiſſimis, qui ſic formam hanc noſtram ſuam fecerunt, ut Italico ſermone loquentes more concionarentur prorſus Hiſpano.

In Dogmaticis ſeu Polemicis Scriptoribus aliis fortè nationibus herbam porrigimus; extra enim poſiti controverſiarum campum, nulliſque domi hoſtibus, quibuſcum diſputando munus ſuum exercere debeant, compoſiti, cum larvis batuere aut ferire umbras velle ſibi videntur, qui controverſiarum, uti vocant, ſtudia ſectantur. Et tamen qui ad eas regiones delati ſunt, ubi cominus elenchticum hoc negotium geritur, aut cum Tridentum ad ſanciendа vera & configenda falſa dogmata undique terrarum Catholicus convenit populus, ſatis oſtenderunt Hiſpani Theologi non ſibi arma nec uſum armorum deeſſe, ad componendum cum hoſte gradum atque eum debellandum, etiam in Academicæ Theologiæ, vel, ut ita dicam, umbratilis oplotheca; nec in alium orbem ſe eſſe delatos crediderunt; ſed quæ graviter in ſcholaſticis velitationibus, eadem fortiter robuſtéque in veris argumentorum dimicationibus præſtitere. Maldonatum, Turrianum, Valentiam, Petrum Sotum, Caſtrium, Viruéſium, Vegam, Perezium-Aialam Paivam-Andradium, Orantium, Suarezium nullus, cui Eccleſiæ decora hujuſmodi comperta ſunt, conferre optimo exterorum cuique dedignabitur.

Aſceticis verò & ſpiritualibus librorum monumentis quantum Hiſpana virtus, religio, pietas, nec minùs ingenium atque eruditionis ſtudium valeat *, unus Granatenſis Ludovicus documento eſſe poterit, in quo videtur mihi Deus eam ſapientiæ atqne eloquentiæ formam, qua ſalutis negotium tractandum eſt, arduum illud æquè ac neceſſarium, familia-

* Guido Card. Bentivoglius in vulg. quadam ad Tobiam Mat-

miliaréque imbecillitati humanæ reddendum, oſtendere nobis & commendare voluiſſe. De quo viro & aliis qui hunc agrum coluere, ac præſtantiorem (vt Philone* utar) medicınam vulgata iſta, quæ medetur ſolis corporibus, ſunt profeſſi, doctiſſimiſque ac piiſſimis & prudentiſſimis admonitionibus præluxere viam ſapientiæ ingreſſuris, ingreſsíſque, tacere præſtat quam pauca loqui. Verè certatim ex Hiſpano in vernaculas ferè omnes piæ Europæ linguas translatum eſt quidquid eximius nuper memoratus Aſcetici operis princeps Ludovicus Granatenſis, Alphonſus Madridius, Ioannes Avila Bæticæ dictus Apoſtolus, atque ejus alumnus Didacus Perez de Valdivia, Franciſcus Arias, Ludovicus Pontanus, Alphonſus Roderici, Hieronymus Gratianus, Ioannes Euſebius Nierembergius, Ioannes Palafoxius, duóque illa ante alios terreſtris cæli ſydera, ut in empyrium nos operibus & ſcriptis manuducerent, orbi manifeſtata, Petrus de Alcantara, Thereſiáque à Ieſu non minùs ſanctitatis, quàm divinæ doctrinæ radiis fulgentiſſima, literis mandantes in aurea opera conjecerunt.

thæi Anglũ Epiſtola. *Son valent' huomini veramente gli Spagnuoli nelle compoſitioni ſpirituali, e non ſo come la lingua ancora porta con ſe maggior peſo con la ſua gravità per imprimer le coſe.*

* In Libello, Quod omnis probus Liber.

Præterea ethnicis in Eccleſiæ gremium conducendis & reclinandis, quotquot per orientalem occidentalémque orbis plagas ea charitate, qua major alia eſſe nequit, expeditionibus Apoſtolicis ſacrorum Deo noſtrorum hominum Redemptori eorum lucrifecimus, majorem aliis nationibus, in quas non ſic abundanter benignitatem iſtam amplificandi Regnum Dei providentia ejus effundere dignata eſt, curam & induſtriam impendimus. In quo mihi eadem providentia Dei videtur negatam Hiſpanis copiam contra ſtandi Hæreticos, quos a noſtris finibus dudum expulimus, ac vigili oculo ſemper arcemus, omnino compenſare voluiſſe adaperta latiori hac via in publicum proficiendi, & fructuosè magis in eos populos, qui aures audiendi habent, nec eas ſurdarum aſpidum more obturant, verba vitæ fundendi. Quo quidem beneficio præclariúſne aliquod in Hiſtoriarum acta ſua referre habent, quæ confidentiùs de ſe exiſtimant, magnificóſque titulos præcipuæ inter Chriſtianos notæ ſibi arrogant, nationes aliæ? Hæc vera prorſus nota eſt electi ac dilecti præ aliis à Deo populi, quòd in novum Orbem Fidei vexilla intulimus, & longè latéque fixa habemus, veterémque nondum adhuc ſatis cognitum, Sinas & utramque Indiam & Africæ plagas verum adorare Deum fecimus. Oblatrent quamvis caninæ hoſtium linguæ Hiſpano-Indicam hanc

hanc expeditionem, & Caſæ noſtri oſtentatis libellis, hujus elevare contendant meritum. Paucorum & iniquorum hominum auro inhiantium crudelitati tot religioſiſſimos opponimus Duces, tot viros Apoſtolicos, qui ſacroprofanum apud eas gentes auſpice Deo Imperium ſtatuerunt, & quotidie magis ac magis ſub iiſdem legibus & diſciplina dilatare ſatagunt. His charitatis fructibus falſa charitas ornare ſe atque induere ſpernit, aut potius neſcit.

Decurſis ſacris, gradu ad non ſacra facto, quandoquidem Philoſophiæ, verè *procreatricis* illius *& quaſi parentis omnium laudatarum artium* (quomodo eam Cicero Tullius appellat *) ſtudium ingenio totum conſtat contemplationéque, ingeniíque excellentiæ & excogitandi pervicaciæ dotes Hiſpanorum animis naturæ ſic ordinata ratio benignè contulit, quid commendare opus erit pretio nullo expreſſioris operæ Philoſophos noſtros, qui hujus ſcientiæ penetralia & Ariſtotelis ejuſdem Coriphæi receſſus omnes è meris tenebris, immiſſo diſputationis lumine, ſi qui uſquam alii, clareſcere fecerunt, eminentiſſimúmque multiplicis genus diſciplinę commentariis famæ gentis & argumenti dignitati ex æquo reſpondentibus, illuſtravere. Nec tamen abſque eorum aliqua mentione, qui primarum partium (abſit verbo invidia) honeſtiſſimo in iſto ſunt ordine, hinc dimittam lectorem noſtrum diſcere avidum qualia Hiſpanorum nomina Italorum, Gallorum, Germanorum potioribus collata deturbare alios, non ipſa deturbari gradu poſſint, Ioannem Ludovicum Vivem, Petrum Ioannem Nunneſium, Sebaſtianum Foxium Morzillum, Ioannem Geneſium Sepulvedam totius eruditionis quatuor-viros, Petrum Ciruelum, Dominicum Sotum, Franciſcum Suarium, Gabrielem Vaſquium, Petrum Fonſecam, Benedictum Pererium, Gaſparem Cardillum Villalpandum, Michaëlem de Palatiis, Franciſcum Valleſium, ut noviorum nunc forſan ſuperſtitum verecundiæ parcam, ipſa eorum ſcripta ſatis ſupérque harum literarum gnaris commendant. Iam vero Philoſophiæ partem illam, quæ valetudinis tuendæ ac reſtaurandæ munus continet, in Medicorum noſtrorum libris eo cultu ac dignitate haberi, quæ ſaluberrimam decet artem, vel iis facilè perſuadebimus, qui appellationes tantùm hujus diſciplinæ Profeſſorum notas habuerint, aut vel unius Franciſci Valleſii nuper laudati Medicinæ veteris Principibus ævo dumtaxat inferioris; quo homine doctiorem alium, prudentiorem, eruditiorem, ingenioſio-

* Lib. 1. de Oratore.

genioſiorem excoluit nunquam in gymnaſio ſuo Medicorum altrix olim Alexandria, vel recentiores ſortitæ ſunt ſcholæ. Quem ſpiſſo ſequuntur agmine, quos verè amavit ars Higiatica, Mercatus, Santacruzius, Lacuna, Vega duo Chriſtophorus, Thomáſque Roderici, Garcia-Carrerus, Antonius Ludovicus, Lemoſius, Zacutus & Amatus, Mena, Stephanus Rodericus Caſtrenſis, Petrus Michaël de Heredia, plures alii, quos Academiæ Salmantina, Complutenſis, Valentina, Conimbricenſis naturæ myſtas & alexicacos educavere.

A Philoſophia Mathematicas artes non ſeparabimus, quæ aliquam cum ea ſocietatem, auctore Lactantio, * habent. Hæ quidem in omni vitæ genere, quo reſpublica vel juvatur vel ornatur, neceſſariæ ſunt. Idcirco in unaquaque harum diſciplinarum adeo inſtruxit plures Hiſpania, ut nulli dubitemus cum exterorum potiſſimis in comparationem deſcendere. Arithmeticæ enim peritiſſimos habemus Hieronymum Muñozium, Ioannem Perezium Moíam, Ioannem Martinum Silicæum, in Geometria Didacum Perezium, Meſam, Iacobum Falconem, Andream Garſiam de Ceſpedes, Petrum Nonnium, in Muſica pro multis Franciſcum Salinam cæcum præter alios minorum gentium, in Aſtronomia & ei ſubjectis Geographia & Nautica Antonium Naxaram, Petrum Ciruelum, Petrum Nonnium jam laudatum, Petrum Medinam, Bartholomæum Antiſtium, Rodericum Zamoranum, & plures alios. Bellicæ artis, tormentariæ, equeſtriſque præcepta nobis egregiè tradiderunt alii magno numero, quos tibi, ne prolixitatis arguamur, index liber in fine poſitus ſuppeditabit.

* Libro 3. cap. 24.

Philoſophiam conſequitur, aut potius ea continetur, Iuris utriuſque prudentia; ſiquidem diſertè Vlpianus alicubi * ſe verum Philoſophum appellat, legéſque & earum doctrina Ethices propriè aut Politices praxis exiſtimatur. In qua quidem excellentiſſimis magnarum Academiarum Galliæ & Italiæ Anteceſſoribus, experientiſſimis totius Europæ dicaſteriorum Senatoribus & Advocatis, ex quo datum Hiſpanis eſt togæ ſtudia ſectari & excolere, pares habemus Iuris ſcientiæ magiſtros & ſcriptores, adeo ut in quacumque hujus ſtudii forma, quos præ noſtris alios habuiſſe vellemus, rariſſimi aut fortaſſe ſit nullus. Vt enim ante quatuor ſæcula refloreſcentem in Italiæ gymnaſiis, indéque trans Alpes & Pyrenæos derivatam ſacri & profani juris perítiam commemo-

* Lib. 1. §. 1. de Iuſt. & Iur.

d rem,

rem, Azonis (quæ vulgaris fama eſt) diſcipulis, iiſque, ut apparet, præſtantiſſimis, debemus magnas illas divinarum atque humanarum omnium rerum Tabulas auſpiciis Ferdinandi III. Sancti conceptas, Alphonſi X. Sapientis abſolutas, quod Ius Alphonſinum ſeu ſeptempartitum à numero librorum ſeu partium vulgo nuncupamus. Atque his quidem non tantùm comprehenſum fuit quidquid Romanæ urbis ditioni profanæ Imperatores priùs, deindéque ſacræ Pontifices juris & legum indixere; concordatis etiam aut deciſis gloſſographorum illius temporis diſſenſionibus, ſed & Hiſpani propria omnia moris & imperii, quæ per municipales urbium diſperſa leges, aut memoria tantùm & obſervatione judiciorum retenta, in unum colligi & coaleſcere Iuris corpus regia authoritate ſancitum regni majeſtas expoſcebat. Planéque hocce jus noſtrum, cujus æquali nulla alia orbis terrarum gens vernaculè utitur, iis valet, vigétque linguæ noſtratis viribus, eo conceptum eſt decore ſimul ac dignitate verborum, ut quin authoribus formatum fuerit natu Hiſpanis, quantumlibet alio ſub cælo doctis, perſuaderi haud facilè poſſim. At ſicuti Decretorum Gratiano, ſic Decretalium ordinationem Raimundo Catalano Prædicatorum ordinis Eccleſia univerſalis acceptam ferre debet. Quod viri ſanctitate ac doctrina celebratiſſimi de hac parte Canonici Iuris meritum aurem mihi nunc vellit; ne prætermittam, priuſquam ad alia, in memoriam adducere, quòd ſi Decretis utimur ſanis & emendatis, ſi Iuris civilis legibus integritati ſuæ reſtitutis, Antonii Auguſtini Cæſarauguſtani factum id maximè fuit induſtria, ſtudióque, ut videamur planè abſque ſuſpicione invidiæ aliqua totius Iuris quodammodo vel authores, vel reſtauratores exiſtimari poſſe. Sed jam ut noſtri propoſiti tempus perſequamur, duobus ab hinc ſæculis eos peperit Sacerdotio & Imperio Iuris myſtas Hiſpanum ſolum, educavere gymnaſia, Patrum ordines per omnia ejus regna doctrinæ ad faſtigium evexere, quos ſequens ætas in lucubrationibus ſuis adhuc ſuperſtites, veluti Iuriſprudentiæ quædam numina contemplatur & colit. Quorum apicem ſi Didacum Covarrubiam Leyvam appellem, theoricis, practicis literis, bonarum artium ſtudiis, facultatéque dictionis æquè inſtructum, ſibique ſemper æqualem, nullique operis ſui ſecundum, non ideo minùs ſumma quoque excipiendos & commendandos exquiſitæ doctrinæ laude contenderim Iuris lumina Martinum Azpilcuetam Navarrum, Ludovicum Molinam,

linam, Gregorium Lopezium, Ferdinandum Vaſquium, Franciſcum Sarmientum, Emmanuelem Coſtam Hiſpaniæ Papinianum, Rodericum Suarezium, Antonium Goveanum (cui inter omnes Iuſtinianæi Iuris interpretes palmam deferebat Iacobus Cujacius) Petrum Barboſam, Franciſcum Caldam Pereiram, Ioannem Guterium, Antonium Padillam Meneſium, proximioreſque noſtræ ætati Ioannem Caſtillum, Ioannem Solorzanum, Auguſtinum Barboſam, Ioannem Baptiſtam Larream, Ioannem Baptiſtam Valenzuelam, Franciſcum Salgadum, Franciſcum Amaiam, Iacobum Cancerium, Ioannem Petrum Fontanellam præter alios innumeros. Quibus ſi ſpecialem quamdam Hieronymi a Bobadilla *Praxis* noſtræ vulgaris *Pretorum* authoris mentionem adjungam ob inſignem ejus in omni genere diſciplinæ ac vernaculi ſermonis, quo res doceri contentas ornatiſſimè perſequutus fuit, præſtantiam, Iuriſconſultorum noſtrorum fumoſas imagines ceſſabo jam orationis meæ virga contingere.

At Humaniorum diſciplinarum amœnitates & Philologiæ ac linguarum notitiam non ita largiter noſtris hominibus concedet fortè aliquis. * Nec refractarios nos habebit, ſi numerus, non conditio eorum ſpectetur, qui hujuſmodi profeſſione cenſeri, dignoſcíque voluerunt. Fervidi enim & perſpicacis ingenii vis, alta quæque petens, ad ſpeculativas plerumque artes, aperiendúmque mentis acie novas in penetralia totius Philoſophiæ tam ſacræ quàm naturalis vias, ab ſtudiis iis, quæ pertinaci lectione & obſervatione foventur, diligentiáque magis & induſtria, quàm ſubtilitate & inventione conſtant, avocare & abſtrahere ſolet mortalium acutiſſimos. Hos quidem eorum gloria non multùm pungit atque ſollicitat, qui ad iſta ſola ſtudia, veteris nempe ævi contemplationem, Græcorum & Latinorum Rhetoricæ, Poëticæ aut Hiſtoricæ artis monumentorum admirationem toti pallent & conſeneſcunt ſpernentes quidquid ingenioſè magis quàm diſertè conceptum feriat aceto lotas, ut loquuntur, legentium aures, quibuſque nullus alius commendatione dignus uideatur liber, niſi is qui turget undique ac diſtenditur dictis & factis veterum ethnicorum in textu ipſo & per oram agglomeratis, aut ornamento verborum dictioniſque lenocinio, quantumvis deficiatur re, ſpeciem pulchri & accurati & quaſi torno ducti præ ſe fert. Nihilominus tamen in omnibus hujus ſtudii partibus eminentiſſimos aliquos Pro-

* Ioannes Barclaius *Satyrici* par. 4. ſive *Icone animorum*, c. 7. Thomas Lanſius in *Conſult. de Principatu Europæ, oratione contra Hiſpaniam*, Georgius Merula *Coſmographiæ* par. 2. lib. 2, cap. 8. Golnitzius in *Compendio Geographico* pag. 100. Georgius Hornius in *Orbe politico*. pag. 29. p. 4. Gramondus *Hiſtor. Galliæ* lib. 1. pag. 21.

feſſores exterorum paucis comparandos dederunt literatorum choro erudita hæc duo, quæ percurrimus in præſentiarum, ſæcula. Quo magis oſtenderetur idonea & paria cuicumque diſciplinæ ingenia præ aliis excellenciores quaſque habuiſſe, laudémque non niſi è ſummis & laudatiſſimis, ſive temerè ſive conſultò, procuraſſe. Quod eſto ſine offenſione eorum à me dictum, quos ingenuarum omnium artium, veréque humanarum exquiſita cognitio, profeſſióque utiliſſima, & vivos exiſtimatione præcipua decoravit, & morti impenſos clariſſima adhuc facit vivere ſama, diſertiſſimiſque ac jucundiſſimis lucubrationibus ſibi ipſis ſupereſſe. Nihilenim à me alienum magis eſſe noverunt omnes, quibúſcum aliqua mihi conſuetudo eſt, quàm nobiliſſimis Eloquentiæ, Poëſeos, Philologiæque ac ornatiſſimis ſtudiis non eam adjudicare laudem, quam docti omnes ac judicio pollentes conſueverunt. Inter tamen ea, per quæ ad altiora alia dirigi via debet & altiora ipſa; quò via connititur, hoc eſt, inter ancillas & Reginas artes, intereſſe quidquam potioris atque luculentioris meriti prærogativa inclytum nec ii diffitebuntur, quorũ ſumma eſt in amœnitatũ & elegantiarum hoc regno, cui plurimum ego defero quidem, potentia & dignitas.

Vt enim à cognitione incipiamus Linguarum Sanctæ, cæterarúmque orientalium, ac deinde Græcæ totius eruditionis theſauri, tandémque Latinæ, qua explicare animi ſenſus in quacumque actione literarum univerſæ mos eſt Europæ, Hebraicarum rerum & idiomatis callentiſſimus fuit, ſi quis ſub ſole alius Benedictus Arias Montanus Bibliorum Antuerpienſis editionis verè Atlas, quæ ſapientiſſimis idem lucubrationibus, fontibus impendens ipſis, explanavit. Alphonſum Cõplutenſem Medicum, Paulum Coronelũ, Alphonſum Zamorã ex Hebręis Chriſtianos magnuſille ac ſummis quibuſq; natus vir expediendis rebus Franciſcus Ximenius Toletanus Antiſtes procurandæ hac priori Complutenſi eorumdem ſacrorum librorum editioni cum aliis Græcè doctiſſimis præfecit. His proximus Thomas Maluenda Dominicanus novam poſt plures alias translationem ad Ezechielem uſque perduxit, eámque brevibus, ſed utiliſſimis commentariis illuſtriorem fecit. De Hieronymo Oleaſtro & Franciſco Forerio Dominicanis & ipſis, Ludovicoq; à S. Frãciſco Minorũ ſodali Hebraicè doctiſſimis Luſitania gloriatur. Bartholomęus Valverdius Gandia ſic in Hebraicis profecit, ut præter *Cantica* à ſe explicata ex fontibus ipſis huius linguæ, translationem quoq; latinam

tinam fecerit *Commentarii Rabbi Davidis Kimhi in* quinquaginta priores *Pſalmos*, cuius nuper & poſt abſolutam Bibliothecam exemplum vidimus M. S. Romæ in Tranſpontinæ Virginis Deiparæ Carmelitarum monaſterio, cum aliis ejuſdem authoris. Hic & Ioannes Mariana non minùs Caſtellā quàm ſuperiores Portugalliam nobilitant. Reliquæ provinciæ non unum aut alterum ex provincialibus ſuis utilem huic ſtudio dediſſe operam, idque in Biblicorum librorum explanationibus oſtendiſſe nō temerè affirmant. Bernardum Alderetum, quin ſuo appellemus nomine, cùm de orientalium linguarum eruditione fit mentio, ſummum hujus viri atque excellentiſſimis operibus manifeſtatum orbi de his literis meritū omnino vetat. Iſaacum Abrabanelium natione Hebræum in Hiſpania natum & ab Hiſpania cum gentilibus ſuis omnibus ejectum, eruditiſſimum, ſi errores demas, ſectæ ſuæ hominem, Ioſephum Karo & qui non dudum è vivis Amſterodami exceſſit, Menaſſen ben Iſrael Hiſpanæ originis, & hujus linguæ monumentis ſat notum, in albo eorum jure ponimus, qui præſtantes his duobus ſæculis in Hebraica fuere ſanctorum librorum eruditione.

Græcam vero in paucis familiarem habuere linguam fratres duo Vergaræ, Ioannes & Franciſcus, quorū primus ejuſdem nuper laudati Ximenii juſſu nova interpretatione Ariſtotelis *Phyſicorum* octo, *de Anima* tres, ac *de Metaphyſica* quatuordecim, qui etiam nunc manuſcripti aſſervantur, libros, atque etiam eos, quos vocant *Sapientiales*, è Græca ſeptuaginta ſeniorum verſione latinos fecit, qui Bibliorum in Complutenſem editionem ſunt miſſi; alter autem Franciſcus de cunctis Grammaticæ Græcæ partibus doctè ſcripſit, Arius Barboſa, Ferdinandus Pincianus, Ioannes Geneſius Sepulveda, Andreas Lacuna, Petrus Ioannes Nunneſius, Franciſcus Turrianus, Didacus Gratianus, Gundiſalvus Perezius, Achilles Statius, Antonius Covarrubias, Mendozæ duo Didacus Hurtadus & Franciſcus de Bobadilla Cardinalis, Gundiſalvus Poncius-Leonius, Laurentius Baldus, Franciſcus Sancius, Petrus de Valentia, Petrus Fonſeca, Ioannes Mariana, Vincentius Marinerius, & alii non infrequentes aut ſine magna laude in hac arena ſunt verſati, atque eorum quidam Græcè doctiſſimis aliarum gentium compoſiti Athenas Hiſpanas Athenis ipſis Atticis, nedum aliis, haud invidere palam facere potuerunt.

At jam inter Latinæ facundiæ principes ſive Grammaticæ enucleatores ſummum quemque locum nonne obtinuére

Anto-

Antonius Nebriſſenſis, Ioannes Ludovicus Vives, Hieronymus Oſorius, Emmanuel Alvari, Geneſius Sepulveda & Frãciſcus Sancius nuper laudati, Ioannes Chriſtophorus Calvetus, Petrus Ioannes Perpinianus, Andreas Reſendius, Ioannes Ludovicus & Melchior Cerdæ, Alvarus Gomezius, Hieronymus Zurita, Hieronymus Blancas, Sebaſtianus Foxius Morzillus, Alphonſus Garſias Matamorus, Didacus Tevius, Bernardinus Gomezius Miedes, Franciſcus Mendoza, Ioãnes Mariana, Andreas Pintus Ramirezius, Franciſcus Mazedus, & quamplurimi, qui latinis ad ſacros libros ſeu ad alias quaſcumque doctrinæ partes commentariis manifeſtiſſima eloquentiæ ſuæ argumenta poſteris reliquerunt? Limatum & acre in dijudicandis & perpurgandis ab errorum fermento priſci ævi authoribus, (cui ſtudio primas doctus quiſque in harum literarum concedit merito) judicium deſideras? Inclyta duo criticorum cælo lumina miniſtravit Hiſpania Ferdinandum Nonnium Pincianum & Petrum Ciaconium Toletanum, quibus tertius accedit & alia omni doctrina clariſſimus Antonius Auguſtinus, Achilles item Statius & Hieronymus Zurita, quibus utique magnum Senecam, Plinium, Pomponium Melam, Pompejum Feſtum, Ioannem Caſſianum, Arnobium, Iſidori *Origines*, Antonini *Itinerarium*, Gratiani *Decretorum* collectionem, Iuris Cæſarei libros bona ex parte meliores & ſaniores debemus. Nec præterire nunc poſſumus, etiamſi cùm ſuperioribus in hac laude conferre alios paſſim nolimus, Ludovicum Vivem, Ioannem Ludovicum Cerdam, Martinum Antonium del Rio, Michaëlem Thomaſium, Ioannem Grialem, Sancium Brocenſem, Thomam Tamajum, Laurentium Ramirezium, Ioſephum Gonzalez de Salas, qui exponendis Latinorum veteribus libris commendabilem adhibuere operam, ac nomine Hiſpano verè dignam. Illuſtratores antiquitatum habemus eoſdem, quos toties jure ac merito appellamus, Petrum Ciaconium, Antonium Auguſtinum, Andreámque Reſendium, quibus adjungi poſſunt Ioannes Baptiſta Suarezius, Bernardus Alderetus, Martinus de Roa, Rodericus Carus, Franciſcus Fernandez de Corduba, Ioannes Ludovicus Cerda, Gaſpar Barrerius, Ludovicus Nonnius, ut mittam nunc alios, qui peregrinis rebus inſuper habitis, noſtræ gentis & regnorum origines curioſè & cum judicio perſequuti ſunt, de quorum in re Hiſtorica laude paulo inferius aliqua dicere animus eſt. Poëtarum Latinorum exquiris in albo Hiſpanos? Iure quidem;

vehe-

vehementia quippe & poëtica noſtrorum ingenia ſunt, & cœleſtis illius, quo carmina funduntur, influxus capaciſsima. Vnde ſuum nomen haud pauci eò intulerunt. Sufficit nunc memoria Arium Barboſam, Benedictum Ariam Montanum, Andream Reſendium, Ioannem Petreum, Ioannem Ramirum, Alvarum utrumque Gomezium Civita-regalenſem & Caſtrium, Ludovicum Crucium, Emmanuelem Pimentam, Ambroſium Moralem, Iacobum Falconem, Ioannem Verzoſam, Ioannem Chriſtophorum Calvetum Stellam, Ludovicum Tribaldum, Iacobum Salvatorem Solanium, Ioannem Vilchium, præter alios innumeros Apollineâ iſta arte claros.

Res eò devenit ut eloquentia noſtratis linguæ Caſtellanæ (ut Luſitanam nunc omittamus) tam pede libera quàm ligata numeris Heroas ſuos in hoc theatrum producat. Et hi ſunt quidem nobilitati ejus ac pulchritudini omnino pares. Regnant in ſermone proſaico apud nos Ludovicus Granatenſis, cui nullum alium anteponimus, Didacus Hurtadus Mendozius, Ludovicus Legionenſis, Ferdinandus à Caſtello, Ferdinandus Perez de la Oliva, Florianus Docampus, Hieronymus Zurita, Ambroſius Morales, Ioſephus Seguntinus, Antonius Fuenmajor, Bartholomæus Leonardus de Argenſola, Ioannes Mariana, Michaël de Çervantes, Antonius Perezius, Petrus Mexia, Stephanus Salazarius, Franciſcus Quevedus, Martinus de Roa, Lupus Felix à Vega Didacus de Saavedra Faxardus, Ioſephus Pellizerius & plures alii perfecta, ut Vellejus loquitur Paterculus, proſæ eloquentiæ decora, diſertiſsimarúmque lucubrationum tam intra verarum Hiſtoriarum & proficuæ cujuſque doctrinæ limites, quàm in fabuloſis adinventionibus & ingenioſis quibuſcumque argumentis authores. Quorum aliqui Ciceroniana & Liviana copia & verè lactea ubertate fluunt, alii preſſa nervoſáque eloquentia quaſi in pompa gradiuntur, alii maſculam & ſeveriorem, alii terſam ac dilutiorem amant dictionem, ſermone alii rotundo & numeroſo, alii interrupto & crebris ſententiis fracto benè & ornatè dicendi artem adepti eſſe videri volunt. Et cum diverſæ ſint in quavis lingua eloquentiæ facies, æquéque pulchræ ferè omnes, pluribus eorum hanc laudem, quam perſequuti ſunt, verè contigiſſe diſertiſsimorum noſtræ nationis hominum conſtans exiſtimatio eſt. At Luſitani, quorum linguæ etiam inter Europæ vulgares, ut Caſtellanæ verè germanæ ſorori, aut potius veteri

Caſtellæ idiomati, pretium & honorem ſuum non invidemus, tot habent elegantiarum ſuæ hujus linguæ admiratores & ſectatores, ut Livios ſuos & Tacitos, Cicerones, Salluſtioſque moſtrare digito peregrinis, domique extollere laudibus ad cælum valeant.

Poëtica ſupereſt facultas vulgarium Poëtarum extero cuique proprietatis ejus & elegantiarum non ſatis gnaro à nobis commendanda. Ea ſingularis eſt, & ſi adjunxiſſent vulgò noſtri artem, eruditionémque (ut exteri conſueverunt) locupletiſsimæ inventionum naturę, induſtriámque non in pangendo adhibuiſſent ac dedolando tantùm carmine, ſed in eo ad veterum imitationem tam Græci quàm Latini ſermonis Vatum conformando, doctrináque multiplici, ut doctum non minùs ſit quàm elegans, imbuendo, poſsideremus planè ante alias omnes gentes Muſarum principatum. Sed dum ingenio ut plurimum contenti liberum frænare ſpiritum arte dedignantur, conſtaréque ſibi abſolutam Poëſeos laudem abſque ſudore, qui neceſſario impendendus eſt Polimathiæ ſtudiis, falsò exiſtimant, culmen illud, quod unus ex his aut alter legitimis inſtructus præſidiis attigit, Parnaſſi tenere bicipitis vix potuere. Inde fit ut nec in dramaticis compoſitionibus ad imitandum naturam, artémve ab Ariſtotile præſcriptam ſequendum ulla ſe obſtrictos lege cenſeant; imo quòd infrequentes, aut ſi qui uſquam, ſucceſſu ferè improſpero, ad Poëma epicum ritè formandum ſeſe accingant. Qui enim artem callent, & diſciplinarum ornamento excoluëre animum, ad alia quævis quàm ad Ixionis hanc rotam & quamplurium annorum penſum, ſi cum aliis conferas, infructuoſum hærere amant; qui vero amant, neceſſariis ſæpe ſubſidiis ad rem proſperè gerendam deſtituuntur. Quod Genio imputamus gentis, apud quam non maximus honor iis habetur, qui Poëticæ tantùm gloriæ cupiditate reliquis omnibus proficiendi in publicum artibus vale dixerunt. Poëtarum Hiſpanorum vulgus ſugillare his & ineruditionis notare animus fuit, ut nunc eos meritis afficerem laudibus Poëtas, qui non è vulgari fæce, ſed è ſublimi quoquo præcipuæ famæ & exiſtimationis apice cum faſtigatiſſimis etiam Italorum & eruditiſſimis metricæ artis Principibus de palma non obſcurè contendunt. Vt enim veteres Provincialis linguæ ſeu Valentinæ Poëtas nunc omittam, in quibus Auſias Marcus tot celebribus ætatis ſuæ verſificatoribus lumina dicitur obſtruxiſſe, Ioannes de Mena Cordubenſis

Dantem

Dantem Alligherium, Petrarchámque ſic fæliciter fuit argumento eruditioneque imitatus, ut niſi ruditate ſuorum temporum velut quodam fuiſſet retardatus compede, reſurgentem jam è buſto ipſo Cordubam admiraretur ab eo tempore cultiſſima & carminis ſtudioſiſſima Italia. Cum verò ſermoni acceſſerunt noſtro ineunte ſæculo ſuperiore major antiquis cultus vireſque, & initiatus is fuit ſolido, quo nunc viget, robori, Ioannes Boſcanus Barcinonenſis & Garſias Laſus Toletanus eam ſibi ad abſolutam hujus operis laudem muniere viam, ut ne vel carminis ullo genere aliis inferiores eſſent, hendecaſyllabum primi ad nos perduxerint cæterorum potiſſimum, eóque uterque, ac præcipuè Laſus perilluſtre nomen inter ſui ſæculi vates ſit promeritus, ac vel hodie in manibus omnium ſit. Sed ne ſingulos inde ſtylo perſequar, unum aut alterum, quin reliquis injurius eſſe videar, veluti nomina (fere numina dixi) Poëticæ ac divinæ artis quædam laudabo, quibus præ aliis omnibus (abſit verbo invidia) carere nollemus. Lupus à Vega Carpio portentoſa illa copia & facilitate verſus ingenio & urbanitate plenos effundendi, quid natura poſſit, cùm totam illam ſuam divinæ auræ particulam incubantem ſibi patitur, adeo oſtendit ſolus, ut tota quanta eſt antiquitas, nedum proximiora retro ſæcula, quem Lupo comparent, ſe non habere neceſſariò fateri debeant. Huic debetur prorſus Comædia Hiſpana, in qua compenſatis nonnullis levioribus vitiis cum majoribus & pluribus virtutibus abſque controverſia regnamus. Quamvis enim alii magno numero veſtigia ejus ſequuti ingenioſiores & pluribus partibus meliores ediderint compoſitiones, ut ferè ſuperſtruere inventis facile eſt, attamen nec his in mentem venit, ut derogare unquàm ſe crediderint poſſe iſtius carminum dramaticorum Principis famæ, nec inter tot ullus, niſi me judicium fallit, acceſſerit ad familiaris & verè comicæ dictionis germanam illam ſpeciem & formam, quam ante alia Lupus obſervaſſe videtur & curæ habuiſſe. Alia prorſus via graſſatum ad famam, ardua ſcilicet pendentíque, Ludovicum Gongoram fuiſſe, ſublimitas illa & majeſtas carminis oſtendit totius eruditionis imbuti floribus, diſtincti luminibus, exemplar operis ſui noſtro ſæculo monſtratum poſteris, admirandum potius quàm imitandum, quémque ſi Genius accinxiſſet ad epicum fabricandum poëma, hodie nec Helladi Homerum, nec Romæ Virgilium, nec Italiæ Torquatum invideremus. Eruditione omnino parem huic Bartolo-

mæum Leonardum Argenſolam, nec inferiorem laude credimus, Hiſpaniæ noſtræ Horatium, puritatis & caſtitatis ſtyli obſervantiſſimum, elegantiarum ac totius urbanitatis verè penu; cui non alium in his conferre laudibus facile poſſis, quàm Lupercium fratrem. Adeo ſimiles inter ſe ſunt, ut gemellam verè Muſarum & Apollinis prolem in iis agnoſcas, nec videaris tibi, cùm ad alterum acceſſeris, ab altero diſceſsiſſe. Ingenio & affectibus, ſi quis alius, plenus eſt Villæ-medianæ Comes, quem in Poëtis Hiſpanis præcipuo loco habet, ut aùdio, Sereniſsima Suecorum Regina fæminei ſexus ornamentum decúſque maximum, literarum & linguarum cognitione inclyta, quæ Romæ à multis annis majeſtatem & humanitatem eo fœdere copulavit, ut nec regio culmini mores humaniſsimi, nec moribus majeſtas derogeт, & hanc cæterámque ex aliis virtutibus laudem conſtantiſsima veræ & Catholicæ fidei, quam ſemel amplexata eſt, profeſsio cumulatiſsimam præſtent. Gregorium Ferdinandi à Velaſco, Ludovicum Legionenſem, Didacum Mendozam, Ferdinandum Herreram, Didacum Silvam Salinarum Comitem, Franciſcum Borgiam Schillacii Principem, Antonium Mendozam, Ioſephum Valdivieſum, Franciſcum Quevedum, Hortenſium Felicem Paravicinum, Bernardum Balbuenam, Anaſtaſium Pantaleonem, Ioannem de Xauregui, Franciſcum Lopezium Zarate, Ludovicum Vlloã adhuc ſuperſtitem, ut credimus, præter recentiores alios,

Carmina qui ſcribunt Muſis & Apolline nullo,

atque eos etiam qui theatralium actionum via proſperrimè ad famam graſſati ſunt, velut Triarios & Principes Muſicæ hujus & innocuæ aciei non temerè aut inconſultò collocamus. Quibuſcum & Luſitani, certi quidem nec Caſtellanis nec quibuſvis aliarum gentium cedere vatibus, Camoëſium illum in primis, dignum gente ſua & Aſiaticis gentis ſuæ expeditionibus Poëtam, Franciſcum Saa de Miranda metricum Platonem, Franciſcum Rodericum Lupum, Didacum Bernardum, Hieronymum Cortercalem, Gabrielem Pererium Caſtrium, alióſque non quidem auxilia ſed verè Hiſpaniæ cives, Bibliothecæque noſtræ decora conjungunt. Habuimus præcipuos ex eorum numero paucos è multis, quibus, ut Iuvenale * utar,

* Satyra 7.

non eſt publica vena,
Qui nihil expoſitum ſolent deducere, nec qui
Communi feriunt carmen triviale moneta,

eoſque

eóſque jam extra invidiæ jactum poſitos, indicaturi quorum maximè appareat compoſitionibus *Naturam* ſortitos fuiſſe nos (quod in Poëtis expoſcebat Dio Chryſoſtomus *) verè *Numine afflatam* ſive *ingenium* ac *diviniorem mentem* atque *os magna ſonans*, ut in *Epiſtolis* loquitur Plinius *.

* Initio Orat. 53.

* Lib.9. ad Severum.

Nollem hic ad hujus Apologiæ metam properans cum viris doctiſſimis controverſiæ ſubire aleam, qui id genus librorum, quod nos *de Cavallerias*, Itali *Romanzi* appellant, veréque noſtri ſunt origine (ut prætereamus nunc Heliodori *Theagenem*, Achillis Statii *Clitophontem*, Longi Sophiſtæ *Daphnidem*, & antiquos è Græcia alios amatoriorum operum hujuſmodi authores) adeo improbant, ut inter damnanda & expianda igni ſcripta ferè conſtituant. Hos item Melchior Canus vir doctiſſimus *ineruditas* fabulas vocat, * *nihilque omnino conferentes non ſolùm ad rectè beatéque vivendum, ſed ne ad rectè quidem de rebus humanis ſentiendum*. Lipſii, Poſſevini, Nigroni conformia huic teſtimonia Beſoldus congerit in Tractatu *De Educatione & ſtudiis literarum* *. Nec nobis quidem eos probare animus eſt, qui inhoneſtos amores aut aniles ac nullius frugi aut ingenii continent fabulas. Scio enim quàm eliminari digna ſint à Chriſtianorum, præcipuè adoleſcentum, conſuetudine illectamenta quæque vitiorum terendíque otio temporis. Sed quid ſi periculo iſto vacua horum lectio fuerit, & è contrario non ludatur in aliquo ex his libris opera? Nonne inter utiles fabulas, ut ferè Apologi ſolent & Symbola & fictitiæ quæque, ſed doctæ, Hiſtoriæ, collocari poterunt? Annon proſopopejæ iſtæ ſunt, in quibus, uti in Xenophontis Cyro, Homeri Achille Vliſſéque, Virgilii Aenea, Reges, Heroës, fortes, prudentes, pii, magnanimi, ferè toti ex ingenio authoris, quaſi ex pictoris tabella, non quia tales olim eſſent, finguntur & colorantur, ita ſimiliter in his noſtris deſcribuntur Principes æquitatis & juſtitiæ vindices; tyrannidis & impotentiæ debellatores, fortiſſimorúmque patratores operum? Aut carmine talia fingere laude dignum, proſa autem vituperio erit? Planè fortia & gigantea hæc animi & virium facinora, quæ ſuis fictitiis tribuunt Heroïbus hujuſmodi fabulatores, legentium corda ſic vehementer incendere laudis cupiditate, quæ fortiter geſtis debetur, ſolent, ut viris militiæ impendendis vice cotis eſſe poſſint (& cur non ſint?) ad muniendum pectus fortitudine, expellendúmque omnem vulneris & mortis metum. Nam & fama eſt Ferdinando Avalo Piſcariæ Marchioni eos animos in ado-

*Lib. 11. de locis Theol. c.6. §. Lex vero ſecunda.

* c.6. §.6.

leſcentiæ otio umbratilem hujus generis librorum lectionem feciſſe, quibus poſtea in acie & campo fortiſſima & verè heroica reſponderunt facta. Pompejus quoque Magnus appellatus (ſi Ptolemæo Epheſtioni * credimus) quotieſcumque in aliquam iret expeditionem bellicam, recitari faciebat ſibi ex Homeri primo Iliadis libro res Agamemnonis fortiter geſtas, quem ante alios æmulabatur, at quem ex Poëtæ ingenio in talem evaſiſſe virum non ignorabat. Equidem militares ejus ætatis, qua primum apud nos cœpit hæc forma concipi & placere, animos Maurorum reliquiis compoſitos haud dubiè ad gloriam virtutémque his ſtimulis incitari oportuit. Vera enim an facta ſint, quæ æmularis & imitari deſideras, nihil intereſt, dummodo vel falſa veros ignes virtuti ſubjiciant, & tua te iis excitata imaginatio utiliter ludificetur. Iam quod ad alias partes Hiſtoriæ attinet, ſi honeſtè amores, & cum decoro tractentur, potiúſque moderandis quàm effundendis huic & aliis animi paſſionibus præſcribuntur potiora legibus exempla, promiſcuáque & neceſſaria utriuſque ſexus converſatio, atque alia vitæ civilis momenta juxta honeſtatis ac modeſtiæ regulas deſcribuntur, nihil video cur inutiles & pernicioſi, imo cur non utiles & appetendi hoc genus libri exiſtimari debeant. In Theſi hæc dicimus, non in Hypotheſi. Hos enim neque ita notos habemus, ut, quod de Amadiſii priorum quatuor librorum authore, aut fortè aliis nonnulli cenſent, calculo noſtro laudare atque approbare poſſimus. Et ne aliter exiſtimetur de hujuſmodi inventionibus, quàm de fictitiis cæteris atque idealibus libris, unde ad honeſtè atque utiliter in unoquoque ſtatu & vitæ conditione res gerendas poſſumus nobis documenta, atque ea quidem magis exemplis quàm præceptis inſinuata, procudere: In quo ordine Antonii Guevaræ *Horologium Principum*, ſive fabuloſam Antonini Philoſophi vitam conſtituere poſſumus, ſententiis pulcherrimis atque omnium virtutum præcipuis regulis ornatiſſimam.

* Apud Photium. Cod. 190.

Multus jam ſum in prima hujus Præfationis parte, cùm ſatis fuiſſet forſan ac opportunius ad ea, quæ de Hiſpanorum eruditione olim diſſeruit Andreas Garſias Matamorus vir eloquentia & judicio clarus, nihil adjungere, aut ſaltem Apologeticam ejus narrationem elegantiſſimam exhibere hic noſtrarum nugarum loco. Sed planè is indicta reliquit multa, & ſæculo integro nos poſteriores ſumus, quod quidem feraciſſimum literatorum hominum æquè ut ſuperius fuit; præ-

ſtátque

ſtátque nobis quodammodo propriis uti, quàm admovere aliena, ne comparatione meliorum, fucatæ veluti lanæ ad purpuræ conſpectum, noſtra evaneſcant atque emoriantur.

DE BIBLIOTHECARVM VTILITATE ac de huius propoſito & ratione.

QVidquid autem de literarum omni genere coævo Hiſpaniæ hucuſque diximus, in eo conſilii noſtri hanc Bibliothecam ſtylo conſtruendi tota ferè ratio aut ſaltem ejus pars continetur maxima. Nam uti ſolent locupletes aurifices, ſive ad oſtendendas divitias, ſive ad alliciendos copia & varietate vænalium emptores, aurea & argentea omnia, quæ habent, vaſa denſis altè latéque ordinibus pro tabernæ foribus collocare, è contrario autem, qui tenues ſunt, ne ipſi prodant ſe, vix audent unum aut alterum ſigni gratia exponere, ita prorſus iis uſuvenit, qui divitias inopiámve in literarum hoc negotio vel jactare vel excuſare habent. Singula quæque ab his, plura ſimul & coacervatim roganda ab illis & expectanda ſunt. Planè hoc ultimum in propoſito ac voto eorum eſt, qui Scriptorum, illuſtriúmve quorumcumque virorum nomina in album à ſe relata proponunt publico; ut ſcilicet, quæ per partes hactenus laudabantur, in unum collecta numero etiam & ſplendore mutuo magis clareſcant. Sydera enim ſeorſim conſiderata ſingula ſeipſis collectim cum cætero aſtrorum conſpectis agmine jucunda minùs & pulchra apparent. Floribus ſigillatim oſtenſis ea propemodum gratia deeſt, qua in hortorum areolis augentur, mutuò ſe conſpicientes, aliique veluti æmulantes alios. Nec aliter quàm in ſurgente integra aut dejecta meſſe conſpicitur agri ubertas. Mira enim inter ſe proportione & mutuo amore compoſuit rerum ſummus artifex univerſi hujus, qui mente ſimul & oculis comprehenditur, partes, uti membra cujuſque pulchri corporis, ut ſi ſeparata conſiderentur, pulchra quidem, ſed nondum perfecta ſint quouſque alia ex aliis, ſeu ex reſpectu ad univerſitatem, ſolidam atque abſolutam numeris omnibus commendationem ſortiantur. Atque adeo reſpicientium ſe ſe magni aut

parvi

parvi cujuſque corporis membrorum armonia conſtat, ut nec quæ nobiliora ſunt dedignentur ignobilioribus cohærere, imo ſingulis amor cæterorum ſit inſitus, & quaſi videatur unicuique parti non aliam poſſe digniorem à ſe in hoc naturæ theatro perſonam geri, quàm quòd pars ſit & aliorum indigens, ut ex eorum nexu atque complexione totum emicet.

Sed nec in ſpeciem ac decus tantùm hæc apparari urbium, regnorum aut nationum ſive ordinum clariſſima in unoquoque genere ornamenta hujuſmodi quiſquam dixerit, cùm non inferiore alio utilitatis commodo & in publicum beneficio impenſus in his colligendis & exponendis cenſeatur labor, exactíque labore dies compenſentur. Plurimum namque intereſt, quiſnam, qualitérque de quovis argumento ſcripſerit, non ignorare imò ad manum habere eos, qui vel aſſequi ſtudio, vel conſignare literis quidquam cupiunt. Aliàs enim Andabatarum more caſſis & cæcis ictibus decertare cum libris, ac pretioſiſſimam temporis jacturam facere habebit opus, qui hoc duce ad rem ſuam gerendam in ſtudiorum campo deſtituetur. Nec enim annotare omnia ſive comprehendere memoria poſſumus, quibus indigemus. Quædam ex neceſſitate examinanda ſunt, in quibuſdam compendium viæ quærendum. At utroque auxilii genere & neceſſarii & utilis carendum eſt ei, qui neſcit quorum opera ſive ad ex tempore addiſcendum, ſive ad ſerio & accuratè comprehendendum ſermone id, quò impendet animus, uti debeat. Præterea hac fultis ope contingere nequit, quod ſæpè alias fit, ut operi ſe accingant quaſi intractato & novo, in quo jam alius induſtriam fuerit ſuam expertus. Memini me, dum adoleſcens domi poſt Salmantina utriuſque juris ſtudia pro faciendo eorum fructu me continerem, cogitaſſe de nominibus propriis Pandectarum tàm Iuriſconſultorum, quorum fragmentis hi conſtant, quàm cæterorum utriuſque ſexus hominum in his laudatorum, in ordines ſuos redigendis, ut præſtò eſſe poſſent inde proficere deſiderantibus, nec prius audiviſſe de abſoluto hoc ab Antonio Auguſtino jam olim opere, quàm ferè tertiam Digeſtorum partem inſcius rei atque inanis operæ ſecurus percurriſſem. Alios ne eadem fruſtretur ignorantia, Bibliothecis accepto ferendum eſt.

Et quid ſi magna eruditionis pars conſiſtat in Scriptorum cognitione ac eorum, quæ reliquere, ſui monumentorum notitia & judicio. Prorſus ita eſt. Pondus & fidem rebus

ipſis

ipſis pariunt authores conciliántque ; nec parum intereſt utrùm à probis, aut aliqua dignitate conſpicuis viris, ab æqualibúſne an ſecus, quo item conſilio, quo rerum ſtatu quæque ſcribatur res. Adeo magnum poſitum eſt ad doctrinam ipſam in docentis conditione atque authoritate momentum. Vt enim ad eruendum cauſæ in foro agitatæ verum non tam in teſtimonia ipſa, quàm in teſtium fidem non lubricam, non vacillantem, & ſi quæ alia inſimulare illos, dictáve eorum convellere poſſunt, à Iudice inſpicitur, ita prorſus in ſcribendi negotio, non quid traditum literis ſit magis quàm à quibus & quo animo aut quo tempore ſit literis traditum, prudentes rerum humanarum æſtimatores, ne facilè decipiantur, advertere animo conſueverunt. Ab rerum incertitudine obſcuritatéque id malum nobis dudum inhæſit, ut nō à dictis ſed à dicentibus toti ferè pendeamus, ut etiam numerus authorum præ rationibus & argumentis perſæpe fiat. At non quomodocumque numerus; poſt habentur enim plures minorum gentium, majorum paucis, hoc eſt fide dignioribus ii, quibus non temerè denegatur, aut non omnino habetur fides Quare in dignoſcendis atque examinandis his, quæ adeo ſcire nos oportet, impenſa ſtudia præcipuam quandam non vulgaris utilitatis laudem commerentur.

Et quidem hæc magno cum ſcholaſticæ rei compendio & fructu navata olim opera, cùm videlicet librorum & literarum totam ſupellectilem exarati dumtaxat manu ſervabant codices, non minùs hodie fructui & compendio eſt hoc tempore, quo typothetarum luce perfuſæ omnes ſeu veterum ſeu noviorum cogitationes innumeris atque optimis omnium diſciplinarum & artium monumentis ſtudia clareſcere fecerunt. Quare iſta cura Scriptores collectim laudandi, ac de ſcriptis eorum poſteros monendi, nullo non orbis ſæculo apud omnes gentes optimum quemque ſollicitavit, exercuítque. Hos cum aliis in genere alio illuſtribus M. Terentius Varro eruditionis Romanæ parens, adjectis etiam imaginibus in literas retulit, uti & Cornelius Nepos; quales viri! quorum alter Poëtas quidem peculiari opere, alios in *Hebdomadis*, quarum Symmachus * Auſoniúſque * meminere ; alter Hiſtoricos ſaltem in libro à ſe de his ſcripto, ad quem ſe in *Dionis* refert *vita*, celebraverunt. Inſtitit quoque huic argumento Iulius Hyginus conſcripto *De Vita & rebus geſtis virorum illuſtrium* opere, quod Agellius * & plures laudant; niſi ſteterit is intra decora Reipublicæ tantùm, nec extenderit ſe ad erudi-

* Libro 1. Epiſtola 2.
* in Moſella.
* Libro 1. Cap. 14.

eruditionis fama claros, quod vix credo. Santram quoque cũ ſuperioribus laudat S.Hieronymus *, & Suetonium Tranquillum *De Viris illuſtribus*, *De Grammaticis* ac *De Rhetoribus* ſcriptorem, uti ex Græcis Hermippum Smyrnæum,& Satyrum & Ariſtoxenum Peripateticos, Antigonúmque Caryſtium. Item Damaſcius Syrus, Porphyrius, Diogenes Laertius Philoſophos, Eunapius Sophiſtas laudaverunt. De quibus dixiſſet jure Plinius* quod Capitonis factum laudans uſurpavit. *Redditus eſt L.Syllano debitus honos,cujus memoriæ Capito proſpexit,pariter & ſuæ: neque enim magis decorum & inſigne eſt ſtatuam in foro pop. Romani habere quàm ponere.*

* in præfatione de Scrip. Eccl.

* Libro 1. ep. 17.

Quidnam verò de Christiana non meruit re S.Hieronymus commentario illo de *Scriptoribus eccleſiaſticis* exarato, ad quem ab omnibus, tanquam ad Sybillæ folium, ut in proverbio eſt, olim hodiéque provocatur. Cui ſub quartum ſæculum deficienti ſubſidiariam atque utiliſſimam ſuccenturiavere operam alio & alio tempore Gennadius Maſſilienſis, Iſidorus Hiſpalenſis, Ildephonſus Toletanus Antiſtites, Honorius Auguſtoduni Presbyter, Sigibertus Gemblacenſis monachus, Ioannes Trithemius, Guilielmus Eiſengreinius, Robertus Cardinalis Bellarminus, Sixtus Senenſis, Antonius Poſſevinus, Aubertus Miræus, Philippus Labbæus, Andreas Sauſſajus, aliíque. At qui promiſcuè viros ex univerſa aut ex aliqua diſciplina illuſtres doctrinæ fama, & ſcripta eorum accuratè, diſtinctéque in literas retulerunt, elogiiſve eorundem imagines ornaverunt,quantus his à bonis omnibus atque eruditis cujuſcumque gentis plauſus impartitur? Idcirco ad Conradi Geſneri Tigurini lucubrationes, qui primus *Univerſalem Bibliothecam* librorum omnium antiqui & novioris ævi conficiendam in ſe ſuſcepit, quamvis de authoribus jejunè ſatis egerit, recurrentibus frequenter univerſis literarum amantibus opitulandi curam habuerunt Conradus Lycoſthenes, Ioſias Simlerus, Robertus Conſtantinus, Antonius Verderius & Ioannes Iacobus Friſius, ſive compendiis, ſive ſupplementis Geſneriani operis in publicum datis.Quanta verò elogiorum varietate & amœnitate Pinacothecæ virorum ſcriptis clarorum ornandæ induſtriam ſuam contulere cùm Latinè Paulus Iovius,Raphaël Maffæus Volaterranus, Iacobus Philippus Thomaſinus, Ioannes Imperialis, Iulius Cæſar Capacius, Ioannes Vincentius de Rubeis ſub Iani Nicii Erithræi Græco nomine, Marcus Zuerius Boxhornius & Nicolaus Reuſnerus, Italicéque Hieronymus Ghilinus & Lauren-

Laurentius Craſſus? Quibus adjungi debet Ioannes Andreas Quenſtedius, qui duplici volumine *De Patriis*, ac *De Obitus loco virorum doctrina illuſtrium* egit. At qui non minùs condendis omnium Scriptorum elogiis, quàm ſcriptis eorum cum cura & judicio colligendis enumerandiſque animi & corporis vires mancipare voluerit, inventus eſt (nec mirum) uſque ad hoc tempus nemo. Ferreis planè viſceribus Neſtoreos eum vivere oportuit annos, qui onus hoc laboris atque in rempublicam literariam officii refertiſſimum non fruſtra ſibi ſuſcipiendum putaſſet. Majoris operæ quàm ut unus aut alter negotium abſolvat, *Bibliotheca univerſalis* eſt iis, quæ diximus, inſtrumentis fabrefacta. Qualem nempe in votis eſſe Theophili Spizelii eruditione viri præſtantis ex eo apparet *Specimine Novæ Bibliothecæ univerſalis*, quód unà cum *Sacris Bibliothecarum illuſtrium arcanis retectis* Aug. Vindelicorum anno 1668. typis mandavit. Id tamen Specimen cognomina vel agnomina tantùm comprehendit à ſyllaba AB. incipientia. Neque enim, ut *Concordantias Bibliorum Latinorum* quingenti ex familia Prædicatorum ſodales Hugonis Cardinalis ductu & auſpiciis confeciſſe dicuntur, numerus in opere hoc noſtro perficiendo & grammaticale ingenium ſuffecerit. Pluribus, iiſque eruditis, nulloque non doctrinæ genere imbutis, curam hanc imponendam fuiſſe, ſi rem ſeriò vellemus geri, minimè dubium eſt. Sed quando aut cuinam eligendi atque adigendi tot ſimul viros doctos, ut beneficio iſto demereantur poſteritatem, copia erit?

Quare partibus exantlatum fuiſſe hunc laborem, ſiquidem univerſum exigi deſiderandum potiùs quàm ſperandum eſt, viris reipublicæ literariæ amantibus gratias habemus plurimas. Per quos nempe factum fuiſſe omnes vident & experiuntur, ut quidnam ſingulorum fuerit doctrina clarorum in literas meriti, quibuſnam debeamus, quòd de re quaque doceri ac docere poſſumus, non ignoremus. Nempe ſacrorum Scriptorum ac Theologicæ totius diſciplinæ authorum cognitionem latere in tenebris haud ii permiſere, quibus curæ hujus meritum paulo ante conſignavimus. In Iuris arte quorumnam libris ea conſtet, quorumnam lucubrationibus illuſtretur, ſcire cupis? Præſto ſunt Marcus Mantua, Ioannes Nevizanus, Ludovicus Gomezius, Ioannes Fichardus, Ioannes Baptiſta Zilletus, Bernardus Rutilius, Guido Pancirolus, Ioannes Bertrandus, Valentinus Forſterus, Vvolfgangus Freimonius, Ioannes Lorichius Hadamarius carmine, atque

f omnium

omnium ultimus Nicolaus Henelius proſa & carmine. De Philoſophorum veterum ſectis & ſcriptis ſollicitus es? Iſrael Spachius, Paulus Bolduanus, iiſque multo eruditiores Gerardus Ioannes Voſſius & Georgius Hornius præſto ſunt, quique *Scriptores Hiſtoriæ Philoſophicæ* accuratè collegit atque illuſtravit Ioannes Ionſius Holſatus. Medicæ rei curioſi, quorum commentariis proficere, corporáque, vel ſana tueri, vel ægra ſanare poſſint, noſcere amant? Habent, quos olim colligendi ejus artis Profeſſores exercuit cura, Gaſparem Peucerum, Petrum Caſtellanum, Iſrahelem Spachium, Remaclum Fuſchium, Symphorianum Campegium, Vvolfgangum Iuſtum, Othonem Brunsfeldium, poſtremúmque variis recoctum editionibus Ioannem Antonium Vanderlinden, qui tamen *De Scriptis* non de Scriptoribus Bibliothecam ſuam formavit. Aſtronomis aut Coſmographis vacas? Collegit harum diſciplinarum Magiſtros Ioannes Baptiſta Ricciolus in ſua *Coſmographia reſtaurata*. Hiſtoria delectaris, atque aves ſcire unde res unquam atque uſquam geſtas fidelius noſcas? Præſtitit hoc eruditorum gemma Gerardus Ioannes Voſſius altero & altero de *Hiſtoricis Græcis* atque *Latinis* opere, quæ inter ἐγχειρίδια *eſſe, nunquámque è manibus eorum, qui huic ſtudio incumbunt, effluere debent. Ex quo quidquid habent Martinus Zeillerus & alii hauſerunt. Paulus quoque Bolduanus & Stephanus Prætorius Hiſtoricorum confecerunt Catalogos. De Poëtis tam Græcis quàm Latinis quidquid noſcere opus eſt, Lilius Gregorius Giraldus vir doctiſſimus, Petrus Crinitus, Ioannes Petrus Lotichius docuere; quibus ſi adjunxeris ejuſdem Gerardi Ioannis Voſſii libros poſthumos *De Veterum Poëtarum temporibus* ulteriorem aliam & extremam alterius manum vix deſiderabis. Chimica etiam ſcripta omnia collegit Petrus Borellius Medicus Gallus.

*manualia.

His, ut ſingularium profeſſionum eruditos collectim darent, induſtria placuit. Alii eos, qui in quoquo ordine aut conditione vitæ floruerunt, ſcriptores laudavere. *Summis Pontificibus* hoc officium exhibuit Ludovicus Iacobus à S. Carolo Carmelita, cui maximæ à viris doctis omnibus habendæ laudes ſunt, non tantùm propter hanc *Pontificiam Bibliothecam* dudum editam, ſed & propter complures alias, quas affectas & tantùm non prelo paratas habere dicitur, *Cardinalium* ſcilicet, *Regum*, *Fœminarum*, *Burgundicam*, *Hiſtoriographorum Franciæ*, *Typographorum ſcriptis clarorum*, *Antiquarum editionum uſque ad annum M.D. Editionum* omnium *Bibliorum* aliáſque. *Cardina-*

lium

liam quoque Scriptorum nomenclatores dederunt Franciſcus Maria Turrigius, & Henricus Ludovicus Caſtanæus Rupipozæus Gallus. Iam ſi religioſos ordines percurrere animi cauſa velimus, habent *Benedictini* Ioannem Trithemium & Arnoldum VVionem; *Ciſtercienſes* Chryſoſtomum Henrriquez & Carolum Viſchium; *Fulienſeſque* ſeparatim Carolum à S. Maria; *Canonici Regulares* S. Auguſtini Gabrielem Pennotum, Ioannem Mauburnum, alios; *Carthuſiani* Petrum Dorlandum, Theodorum Petreum; *Dominicani* Leandrum Albertum, Alphonſum Fernandez, Ambroſium Gozzeum, Antonium Senenſem, Ioannem Michaëlem Pium, Seraphinum Razzium, novámque adornat hujus ampliſſimi ordinis *Bibliothecam* Michael Abbas Iuſtinianus amicus noſter, aliis hujuſmodi jam notus libris. *Franciſcanos* itidem Henricus VVillotus, Ludovicus Rebolledus & Lucas VVaddingus (cui *Supplementum* adjungere habet Franciſcus Haroldus *Annalium* idem *Franciſcanorum* VVaddingi continuator, atque eorum *Compendii* author, noſter etiam in Vrbe amicus) *Auguſtinianos* Thomas Gratianus, Ioſephus Pamphilus, Thomas de Herrera, Philippus Elſius, Cornelius Curtius; *Carmelitas* Ioannes Trithemius, Petrus Lucius, Emmanuel Romanus, Auguſtinus Biſcharretus adhuc M. S Marcus Antonius Alegrius Caſanatenſis, Ludovicúſque Iacobus à S. Carolo, quem nuper laudavimus, quique adhuc abſolutiorem aliis omnibus futuram premit, in Bibliothecas retulerunt. *Ieſuitæ*, ut ſunt in rebus ſuis curioſi & induſtrii, poſt antiquam Petri Ribadeneiræ, recentiorem promoverunt Philippi Alegambe operam, qua quid in hoc genere magis aptum & abſolutum eſſe poſſit, meritò dubitabis.

Vltimam alii formam ſequuti ſunt Scriptores laudandi ex ſua quique gente aut provincia aut natali loco, quæ nobis placuit ex Hiſpanis noſtris. Nec prius dicam de hujus operis conſilio & adjumentis, quàm indicatis levi manu aliarum gentium & populorum ſimilibus commentariis. Quo magis appareat in re neceſſaria & Hiſpaniæ civibus valde honorifica haud operam nos luſiſſe. *Germaniæ Scriptores* collegerunt in unum Ioannes Trithemius, cui ſuperſtruxit Iacobus VVimphelingus, Melchior item Adamus. Sed utinam gens ampliſſimæ tum ditionis tum per omnes ætates orbis famæ, quæ à duobus ſæculis eruditione ante alias audit, bonarúmque omnium diſciplinarum ſtudiis inclyta, verè antiquis Fidei Orthodoxæ ac veris perſuaſionibus inventiones non prætu-

liſſet alterius ſæculi Pſeudo-Apoſtolorum. Haberet Chriſtianus populus quos colligeret, admiraretúrque in gente iſtâ tam eloquentiæ quàm omnimodæ doctrinæ flores, quin ſpinas vellendi aut, ne his pungatur, præcavendi neceſſitate, uti paſſim inter pios fit, conſtringeretur. Habent ſimiliter & *Angli* virorum literis illuſtrium ſuæ nationis laudatores Ioannem Balæum, quamvis ſubleſtæ fidei hominem, Ioannem Lelandum juniorem, Ioannem Pitſeum; *Scoti* Thomam Demſterum, cui tamen multæ aliàs lectionis viro Iacobus Vſſerius Hiberniæ appellatus Primas Hiſtoriæ rerúmque antiquarum periciſſimus, librorum, qui nuſquam ſcripti ſunt, ex ejus otioſo depromptorum cerebro recentionem imputare non dubitavit, quócum in re Philippus Labbæus conſentit in *Bibliotheca Bibliothecarum*. *Hibernis* monſtraverunt ſua literarum decora Fridericus Hibernus & Iacobus VVaræus, *Polonis* Simon Staròvolſcius, *Danisque* Thomas Bartholinus. *Belgæ* in adornanda ſibi hac Sparta nulla alia Europæ natione inferiorem conſequuti ſunt laudem. Iuſtis enim & abſolutis hujus argumenti operibus *Belgas* univerſos gaudere fecerunt Aubertus Miræus, Franciſcus Svvertius, Valerius Andreas Taxander, & Guilielmus Gazetus Gallicè; *Flandros* autem ſeparatim Antonius Sanderus, Dionyſius Harduinus; *Hannonios* Philippus Braſſeur; *Hollandos*, *Zelandos*, *Vltrajectinos* Pancratius Caſtricomius; *Friſios* tandem Vbbo Emmius & fortaſſe Martinus Hamcomius, qui de hujus Provinciæ viris illuſtribus commentarium edidit. *Gallis* autem nondum, ut credo, ad hoc tempus contigit doctiſſimæ gentis Scriptorum Hiſtoricus ejus abſolutionis, quam imus quæſitum. Antonius enim Verderius, qui uno ferè ſæculo præceſſit, Andreas Quercetanus Hiſtoricorum, Franciſcus Grudæus Crucimanius & Philibertus Mareſchallus Scriptorum vernaculæ linguæ Nomenclatores, Scævola ſeu Gaucherius Sanmarthanus Virorum ſuperioris ſæculi doctrina illuſtrium Encomiaſtes, citra univerſitatem generalis Bibliothecæ propriam conſtiterunt. Vixiſſet hujuſmodi natus laboribus exhauriendis Labbæus; haberemus abſolutiſſimam ejus gentis ad miraculum doctæ è *Chiliadibus Hiſtorico-Chrono-geographicis*, quas parabat, notitiam. Extant nihilominus particulares ſingularium urbium *Bibliothecæ*, qualis eſt illa *Cabilonenſium* Ludovici Iacobi à S. Carolo, & *Poëtarum Provincialium* Ioannis Noſtradami, aliorúmque. Quid verò Italia ſcientiarum ac totius eruditionis fons & quaſi mater? Planè ea nondum auſa

* *De Britannic. Eccl. primordiis*, Capit. 13. pag. 463.

auſa eſt ſuas omnes colligere in unum & explicare ſimul merces, quamvis non ulla alia poſſet lautè magis atque magnificè. Vernacula enim dumtaxat ſcripta, non alia, Italorum, ante annos centum & viginti Antonius Franciſcus Donius in *Bibliotheca* ſua, Ioannes verò Matthæus in *Peplo Italiæ* brevibus ſpatiis ultimorum trium ſæculorum viros illuſtres ante centum ferè annos expoſuit publico. Neque in lucem adhuc emiſſas vidimus Angelici Aproſii Vintimilienſis Eremitarum ſodalis *Athenas Italicas*, cujus operis ab anno MDCXLVII. uti jam tunc ab eo parati, in *Parnaſſo Euganeo* ſuo Iacobus Philippus Thomaſinus, & nuper Raphaël Sopranius & Michaël Iuſtinianus in *Bibliothecis* ſuis *Ligurum Scriptorum* meminere. Deſiderium interim plenæ operæ hi leniunt, qui occupatis nonnullis ejuſdem partibus ſingularum quarumdam urbium aut provinciarum decora doctrinæ iſta ſeorſim complexi ſunt. Vt enim ab Alpibus & Italiæ principio ordiamur, *Pedemontanorum* & cum his *Subaudorum* & *Nizzæorum* Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia Saluziarum Epiſcopus & nuper Andreas Roſſotus à Monte regali Ciſtercientium ſodalis, *Ligurum* Raphaël Sopranus & Michaël Iuſtinianus, *Mediolanenſium* ut ajunt, Franciſcus Bernardinus Ferrarius & Salvator Vitalis, *Venetorum* Iacobus Albericus, *Patavinorum* Bernardinus Scardeonius, *Veronenſium* Onuphrius Panvinus ac Torellus Sarayna, *Bergomatum* Donatus Calvus, *Ferrarienſium* Auguſtinus Superbus, *Bononienſium* Bartholomæus Galeotus & Ioannes Antonius Bumaldus, *Florentinorum* Michaël Pocciantius, *Vmbrorum* Ludovicus Iacobillus, & in his *Peruſinorum* Cæſar Alexius, *Panormitanorumque* in Sicilia Franciſcus Baronius Catalogos, ſive ſeparatim & ex propoſito, ſive in patriis Hiſtoriis, ne hac parte ſic nobili & magnifica deficerentur, confecere.

Sed, ut convertamus jam ſtylum in Bibliothecæ hujus argumentum Hiſpanos Scriptores ſeu viros doctrina claros celebravit primus, quod ſciam, Lucius Marinæus Siculus, deinde Alphonſus Garſias Matamorus Hiſpalenſis, prior in *De Laudibus Hiſpaniæ* libris, poſterior in *De Academiis, & doctis Hiſpaniæ viris, ſive pro aſſerenda Hiſpanorum eruditione Narratione Apologetica*: neuter tamen ad Bibliothecæ formam Scriptores omnes, ſed pauciſſimos è tam fertili eorum meſſe, abſque ulla expreſſiore librorum ab iis editorum mentione, in commentarium retulit. Vidit hunc defectum Andreas Schotus Antverpienſis vir præſtantis altero ſæculo eruditionis, dum

apud

apud nos peregrinaretur, doluítque noſtram vicem, & , ne ultrà ignoraremus, quos literarum omnium Profeſſores & Magiſtros procreaverit omni tempore Hiſpania, & ob lucubrationes in publicum editas poſteritati famæque tradiderit, ſubducto proprio, aſſumptóque Andreæ Peregrini nomine foras emiſit *Bibliothecam* primus *Hiſpaniæ* tomis, dicis cauſa, tribus Francofurti apud Claudium Marnium & heredes Ioannis Aubrii anno M.DC.VIII. Præceſſerat quidem anno uno hanc Schoti prolem Valerii Andreæ Taxandri *Catalogus Clarorum Hiſpaniæ Scriptorum* ex Moguntino Balthaſaris Lippii typographejo emiſſus. Qui, ut ſuſpicor, idem ipſe eſt Valerius Andreas Deſſelius *Belgicæ Bibliothecæ* author, quantumvis nec in *Catalogi* editione uſus ſit Deſſelii ea nota, nec in *Bibliothecæ* fine, ubi operum à ſe confectorum habet mentionem, hujus *Catalogi* alia inter opera ſua meminerit. Convenit quippe ultra nomen ipſum patria; *Deſſelius* enim pagus, à quo is appellari voluit, Brabantiæ provinciæ eſt, quæ apud veteres *Texandria* ſive *Taxandria*, de quo à Geographis monemur, appellabatur. Deinde author *Bibliothecæ* fatetur ſe Antverpiæ triennium totum Andreæ Schoto jam Ieſuitæ à manibus ac ſtudiis fuiſſe: at ipſum de Taxandro *Catalogi* confectore ex literis ejuſdem Andreæ Schoti ad Ioannem Marianam anno M.DC.IX. directis conſtat, cujus verba tranſcripſimus. *Miſi & duplex exemplar per Bibliopolas Catalogi clarorum Hiſpaniæ Scriptorum qui latinè diſciplinas omnes illuſtrarunt, quem hic* (Antverpiæ) *familiaris noſter, me adjuvante, Valerius Andreas continuavit, rogatque majorem in modum, ut iſthic aliquot ſocii, qui Bibliothecis noſtris præſunt, dignentur augere iis, quæ nondum abſentes vidimus, idque ſeorſim in charta &c.* Ejus ergo *Bibliothecæ*, quam adhuc eo tempore premebat, atque alia quavis forma, quàm Alphabetica, digeſſerat, Indicem ſive compendiariam notitiam publicare cùm decreviſſet Schotus, ſub amanuenſis ſui Valerii Andreæ nomine in publicum exire fecit, fortè ut Hiſpanos provocaret, (quod Marianæ innuit) ad augendum catalogum, ſéque de prætermiſſis monendum, priuſquam Bibliothecam elabi è manibus permiſiſſet.

At utrumque, ſive idem diverſis ſub formis, ejuſdem ferè authoris opus tam ab univerſalis Bibliothecę diſtat propoſito, ut magis nequeat. Valerii quippe Andreæ *Catalogo* nuda tantum nomina, eáque ſæpius incorrecta eorum comprehenduntur, qui Latinè apud nos ſcripſerunt, annotatis etiam libris qualiter potuit ab extero homine ac peregrè conſtituto.

Biblio-

Bibliotheca etiam eo modo concepta eſt, ut quamvis ab tali; hoc eſt, ab eruditiſſimo ſummæque induſtriæ viro, emanans, elegantique ſtylo ducta, vix poſſit aut ſui præſtare uſum proficere cupientibus, aut literarios nobiliſſimæ gentis pro ejus dignitate perfectos & abſolutos dare aliis Faſtos. Ex tribus enim tomis ſeu diviſionibus primus ad nos non pertinet, qui de *Hiſpaniæ Religione, Academiis, Bibliothecis, Epiſcopis, Conciliis, Regibus* tractat: Scriptores quippe tantùm Bibliotheca perſequitur. Secundo *Nomenclator* ſeu *Elogia* continentur Scriptorum veterum, recentiorúmque juxta profeſſionum decem claſſes, ſcilicet primam *Antiquorum* ſive ſacrorum ſive profanorum, reliquas recentiorum, nempe ſecundam *Dominicanorum* ſodalium, tertiam *Franciſcanorum*, quartam *Carmelitarum*, quintam *Auguſtinianorum*, ſextam *Ieſuitarum*, ſeptimam *Iuriſconſultorum*, octavam *Medicorum*, nonam *Poëtarum* & *Feminarum* eruditarum, decimam & ultimam *Hiſtoricorum*. De cæteris religioſis ordinibus altum ſilentium, qui ſummos etiam doctrina viros Hiſpaniæ pepererunt. At nec ex aſſumptis omnes laudantur, ſed potiores tantum, facta quidem de libris aliqua mentione, ſed ea nec integra, nec annotatione loci, temporíſque editionis, quod ſic iſto in genere neceſſarium eſt, diſtincta. Sequitur hujus ſecundi tomi *Appendix*, quæ *Iudicium de legitimis Hiſpaniæ Hiſtoricis* continet, hoc eſt de Beroſi & ſimilium editis ab Annio Viterbienſi operibus Ioannis Goropii Becani ex libro *Antuerpienſium originum* quarto fragmentum, Gaſpariſque Barrerii de his *Cenſuram* ex Luſitano idiomate in Latinum ab eodem Schoto translatam. Quæ hic inſerta, cùm ad Hiſpanæ Bibliothecæ argumentum vix pertineant, ideo author voluit quaſi appendicem ad Hiſtoricorum claſſem, quòd veritus fuerit ne aliàs commoditate ſeorſim ea edendi deficeretur. Annectitur tertius tomus continens & ipſe *Elogia Theologorum, Iuriſconſultorum, Medicorum* ac *Philologorum* quinque diſtincta claſſibus ſecundum totidem Hiſpanæ gentis diviſiones, Beticæ, Luſitanæ, Caſtellanæ, Celtiberæ, tandémque Valentinæ; longiora quidem prioribus elogiis, & in quibus aliqua ſic præ cæteris vel majoris famæ virorum turgent, ut expreſſiſſe illa non tam judicium æquum quàm obnoxium videatur. Poſt hæc *Itinerarium* ſequitur *Didaci Lopezii Stunicæ ab oppido Complutenſi uſque ad urbem Romam*, quod præſentis operis extranea prorſus appendix eſt, quantumvis diſertum ac bonæ frugis plenum. Hæc idea eſt Schotanæ *Bibliothecæ*, quam nihilominus ea non

tantùm

tantùm laude nos dignamur, quæ primo debetur rei authori, ſed illa inſuper, quòd eleganter admodum, eruditè ac certè, de his præſertim, quibus ætas ſua florebat, viris monere ac demereri poſteritatem voluit.

Sed præterquam quòd Scriptorum pars maior ad exprimendos animi ſenſus vulgari lingua uſi ſunt, quos inſuper tam Valerius Andreas, quam Schotus videntur fere habuiſſe, atque ex Latinis quamplures, ſive authores, ſive authorum libros, uterque prætermiſſerit, quos damnari oblivione parum æquum fuit, recens & intacta adhuc materia hujus, quod agimus, ſæculi, eáque illuſtriſſimorum hominum, nec deceſſoribus inferiorum, invitabat planè ſecundam & impenſiorem alicujus operam, quæ & intractatum hucuſque tempus perſequeretur, & jam tractati ſupplendis opportunè deffectibus præſto eſſet. Quæ quidem ab eo aſſumi partes debuere, qui non patriæ tantùm amore, ſed & otio ſtudióque eſſet abundantiſſimus. Et tamen neſcio quo fato, extra meam utriuſque Iuris profeſſionem, in qua edito ante decennium *De Exilio, & exulum conditione ac juribus* opere non fruſtra collocaſſe dies videri poteram, aliò evocatum cura hæc ſollicitare cæpit, qua defuncturum alium, qui pro dignitate rei atque difficultate poſſet, cui ego vicem cedere meam deberem, nullus ſperabam. Ea me cogitatione diſtentum excepit annus ille Hiſpali meæ ſævus ante alios immitiſq; ſæculi hujus quadrageſſimus nonus, peſtilenti lue majoriſque hujus urbis incolarum partis excidio infamis veréque nefaſtus. Abſcedendum inde fuit opportunè, aut manendum loco aperto, & cui provideri & caveri à contagione poſſet. Electus eſt hortus quidam ſuburbanus extra portam Carmonæ, eò quod in eam urbem ducit, appellatam, quem & Benedictinorum ſodalium ſacram ædem intercurrit aquæductus lateritii operis, quo urbi magna ex vicino agro corrivata vis aquæ infunditur. In hoc ſeceſſu tribus ferè menſibus, quouſque cœli teter deſævit morbus, declinavimus unà violentam peſtilitatem D. Ioannes Suarezius Mendozius & ego, cujus hominis ne nunc in laudes eam prolixiùs, verecundia impedit amicitiæ noſtræ, nec minus ſingularis ipſius modeſtia. Gerit ab illo ad hoc uſque tempus in domo Indicæ negotiationis Hiſpalenſi Senatoriam, jam nunc primi inter alios loci, dignitatem integerrimè gnavitérque. Quod tibi in tranſcurſu dictum, quiſquis hæc legis, cupio, ut ab honore iſto ſaltem virum diſcas, tametſi non ignarus magiſtratum

gerere,

gerere, ac meritò gerere, haud diverſas tantùm, ſed & diſparatas res juſto ſæpiùs eſſe. Hoc in loco benigniſſimi atque indulgentiſſimi largitate numinis datum nobis cùm illibata valetudine, tum præcipuè mihi, inter tam ſæva etiam, animi & ſtudiorum ea quiete frui, ut aliquot horis expiandæ conſcientiæ ac propulſandæ ab ea timoris cauſæ Chriſtiano ritu quotidie datis, cæteras jaciendis *Bibliothecæ* hujus fundamentis, tenuibus quidem illis tunc, ac ſuperſtruendæ moli imparibus exiſtimatis, contentiùs tamen quàm pro hoc judicio, impenderim. Ad manus fuit Benedictinorum, quos paulo ante dixi, ſeu potiùs Benedicti de la Serna huius domus Abbatis bibliotheca bonis plena libris; cujus quidem data mihi liberaliter copia fuit eò jucundior, habiliórque, quòd abſque reverentia domini per eos dies alibi agentis veluti re domi propria uterer. Scilicet hoc ſolo ac fundamento niti cœpit (quod meminiſſe gratum eſt) fabrica iſta, quam corrogata inde ab aliis atque aliis bibliothecis, bibliothecarum deſcriptionibus & omnis generis libris improbo labore ſubſidia in hanc, quam vides, molem duplicati voluminis elevavere.

Quænam vero ea fuerint ſubſidia diſcere aves? Mihi æque ac tibi expedit ut morem curioſè interroganti geram. Excuſſæ ſunt plures & ampliſſimæ bibliothecæ, ùti jam diximus, lecti quoque ii omnes libri hac nuncupati appellatione, quive ſub quavis alia rem noſtram agerent. Geſnerus, Poſſevinus, Bolduanus, Draudus, Valerius Andreas & αὐτοψία* ipſa ſuppeditaverunt ſuas noſtrorum authorum editiones: Schotus & Miræus, Nicius Erithræus, Ghilinus, alii ea, quæ confecerunt, eorumdem elogia. A noſtris, quorum teſtimonio, utpote domeſtico, magis deferendum fuit, auxilia rara & imbecillia. Adeo ſtudium hoc viros literis ſpectatos, eorúmque monumenta fideli ac data opera commendandi, noſtrorum Hiſtoricorum, ſive provinciis, ſive urbibus, ſive religioſis ordinibus illuſtrandis addictorum, mentem non pupugit, quaſi ea non aliqua & quidem præcipua eſſet Hiſtoriæ pars, rerúmque commemoratarum inſigne decus ac veluti lumen, aliundéve quàm ex viris inſignibus, claríſque Scriptoribus ornamentum egregius aut celebratis urbibus, regníſque, aut enarratis ordinum Eccleſiaſticorum cœtibus accedere poſſet. Omnium enim ferè Hiſpaniæ totius urbium, nedum provinciarum, regnorúmve Hiſtorias habemus vernaculas; nec in iis quidquam accuratioris operæ ad

* propria viſio.

Bibliothecæ noſtræ argumentum conferentis invenire potuimus; excepta una Segovienſis urbis, in qua Didacus Colmenarius author, vir utique ſingularis induſtriæ, particularem Virorum literis illuſtrium ejuſdem urbis librum cæteris adjunxit, exquiſita diligentia uſus, ne patriam optimæ notæ hiſtoriam, hac parte inſuper, ut aliàs fieri ſolet, habita, veluti claudicantem reliquiſſet. Nec item aliis noſtrorum hominum lucubrationibus ad hunc ſcopum directis, quæque per partes promovere ac ſuffulcire univerſalem gentis Bibliothecam poſſent, quamvis diligenter conquiſitis, utendi copia mihi contigit. Doctiſſimi inquam viri Thomæ Tamaji *Elogia illuſtrium in Carpentania Scriptorum*, quorum aliqua vidimus in libris laudatorum authorum excuſa, Michaëlis Ioannis Vimbodini *Bibliothecam Valentinam*, ſive de illius regni Scriptoribus, Ioannis Franciſci Andreæ Vztarrozii *Aragonenſem*, quam poſt impenſam rei à Didaco Murillo * & Vincentio Blaſco Lanuza * quadantenus operam apparaſſe eum, cùm in vivis eſſet, tùm aliunde, tùm ex ejus literis novimus. Certè habuiſſemus inde nos integram hujus partis, quam nobiliſſimum facit in hoc theatro regnum, exactámque notitiam; ut liberalis erat largúſque Vztarrozius laudatus opes, multo licet atque aſſiduo labore quæſitas, cum amicis & quibuſcumque aliis iſtarum rerum cupidis communicandi. Ita mecum agere cœperat quæſitus per epiſtolam non unam aut alteram iis ſuper, de quibus aliunde quàm ab ejuſdem regni Chronographo diligentiſſimo patriæque ſtudioſiſſimo certior fieri non poteram. Sed interrupit ejus mors regno iſti & Hiſtoriæ Aragonenſi non parum intempeſtiva commercium literarium noſtrum, interciditque telam non facilè ab alio retexendam. Cujus quidem hominis neque *Chronographorum regni Aragoniæ* ab Hieronymo Zurita uſque ad Ioſephum Pellizerium *Vitas* typis jam, cùm vita functus fuit, ſubjiciendas conſulere mihi datum aut manu exaratas aut, ſi copia facta eſſet, formis editas, quod neſcio quo accuratorum operum fato hactenus retardatum fuit. De Luſitanis diu eſt quòd votum D. Franciſci Emmanuelis viri docti atque in paucis diſerti de ſuorum civium formanda Bibliotheca, cujus ipſe meminit in quadam Epiſtola * præcipuos quoſque in unaquaque diſciplina Scriptores ſummatim referens, implere ſatagunt Ioannes Suarius Brittus & Ioannes Francus Barretus, ſive diviſa ſive collata opera; quorum propoſiti, adhibitæque in adornando

* in Hiſtoria de N. Señora del Pilar.
* in Hiſtoria Aragoniæ part. 1. lib. 5. c. 37. & ſeqq. & part. 2. l. 5. cap. 44. & ſeqq.
* Cent. 4. carta 1. de las Obras familiares.

nando eo diligentiæ mentionem Georgio Cardoſo *Agiologii Luſitani* * pio, induſtrióque authori, qui & ipſe ante paucos annos exceſſit è vivis, debemus. Quibus quidem ille ait ceſſiſſe ſponte ſe hanc curam quam olim conceperat. Sed neque ab imperfecto adhuc opere aut nondum publici juris facto rem ſtrenuè gerere Luſitanam diſcere potui; quam & ſuperius bellum à communicatione omni, unde lumen aliquod ſeparatæ ac veluti peregrinæ nationis laudibus infunderetur, non ſolùm hominum ſed & librorum arctè longéque ſeclúſam habuit. Vnde forſan commiſſos in referendis nobiliſſimæ doctrina gentis rebus errores, aut omiſſa quæque notatu digna, condonabunt ipſi, uti ſperamus, nobis hac excuſatione utentibus ſic legitima juſtáque, interim dum civium ſuorum poſterioribus ac luculentioribus haud fruuntur operis.

* Tom. 3. die 4. Maji, lit. 1.

Librorum quidem Hiſpana lingua ſcriptorum bibliothecam collegiſſe dicitur Matriti ampliſſimam Ioannes de Saldierna; quam, uti credimus, ante oculos habuit, deſcripſítque is, quem antea & nunc iterum jure laudamus, Thomas Tamajus in libro ſic inſcripto *Iunta de libros la maior que Eſpaña ha viſto en ſu lengua haſta el año de 1622.* Hujus exemplum nunquam publicati operis videtur Eminentiſſimo S. R. E. Cardinali Franciſco Barberino, dum extraordinaria Vrbani VIII. P. M. patrui ſui legatione apud Philippum Regem noſtrum quartum eo ferè tempore fungeretur, obtuliſſe author; quod nobis, annuente humaniſſimo ac eruditiſſimo mihíque multis nominibus eximio cultu ſemper habendo purpurati ordinis apice, Carolus Moronus Bibliothecæ ejus ampliſſimæ ac ſelectiſſimæ præfectus, ad S. Laurentii in Damaſo Canonicus excutiendum atque exprimendum liberaliter conceſſit.

His autem vix paribus ſuffulta tibicinibus *Bibliotheca* noſtra minimè potuit ea omnia præſtare, quæ quidem aſſequuti omnino eſſemus, ſi votis tantùm agi res valeret ſtudióque, quamvis impenſiſſimo. Sed quæ neceſſariis & à propriis atque domeſticis ſuppeditatis undique auxiliis explananda fuit ad culmen abſolutionis & perfectionis via, his eam deſtitutam confragoſam diſruptámque manſiſſe, nec ſemel lubricam aut fallacem, haud meritò aliquis nos accuſabit. Cùm præterea de propriis cujuſque enarratoris rebus, quantumvis temerè aut falsò dictis, credendum ei fuerit, dum non aliorum, qui redarguerent ac nos monerent, potiti eſſemus; uti de cavendo in Carmelitanis rebus à *Carmelitici decoris*

 Paradiſi

Paradiſi authore moniti ſumus ab amico noſtro Fr. Ludovico Perez de Caſtro Axofrinenſi ad Deiparæ Tranſpontinæ collegium Romanum Theologiæ Profeſſore primario atque ſtudiorum præfecto, qui mira quadam diligentia & in ordinem hunc ſuum charitate corrogata ex fontibus ipſis Scriptorum ejus notitia effecit unus, ne cum authore illo in accuſationem ſuorum ipſius ſodalium impingeremus. E religioſorum aliorum ordinum Hiſtoriis atque Scriptorum catalogis generalibus noſtros excepimus, uſi & amicorum in his ipſis ad normam *Bibliothecæ* hujus commendandis & qui excidiſſent, aut ab eorum confectione vixiſſent, adjungendis, opera. Hanc interim vix neceſſarium fuit à Ciſtercienſibus, Franciſcanis, Ieſuitis petere, quorum Scriptores jam eo cultu fuere literatorum orbi exhibiti, quo cæterarum caruiſſe hactenus ſacrarum familiarum ornamenta dolendum magis, quàm nobis opprobrio dandum eſt; quibus ignorare multa domi earum occulta, nec reſerata adhuc, fuit neceſſe. Nec tamen ſine ulla cautione, excepto Alegambii opere, decurrendum vel in his fuit. Et in Franciſcanis aliqua, quæ VVaddingo exciderunt, ſive ei non viſa, ſuppeditavit Franciſcus Haroldus Hibernus in collegio Romano S. Iſidori Agricolæ ſacræ ſcientiæ olim Profeſſor, nũc VVaddingi *Annalium* continuator & *Compendii* ſcriptor diligens, diſertúlque, ad cujus *Franciſcanos Scriptores* plura habet, quando is liber recoquetur, adjungere. Ieſuitis, qui poſt *Bibliothecam* eorum abſolutiſſimam prelo datam literarum monumentis alibi & apud nos floruiſſent, in aliquam appendicem conjiciendis referebatur vulgò addictus Ioannes Nadaſi, qui *Annum rerum memorabilium* ejuſdem *Societatis*, ex qua eſt, ante paucos annos in publicum edidit. Cecidimus tamen ea ſpe; mutuaréque eorum notitiam è publico Præfecti generalis digniſſimi Reverendiſs. P. Ioannis Pauli Olivæ mihi multis nominibus venerãdi tabulario, quo aſſervantur facultates Scriptoribus datæ ad typis mandanda literarum ſua monumenta, opus nobis fuit, quã inde probus atq; induſtrius vir Ioannes Marinus Aſſiſtenti Hiſpaniarum generali à ſecretis liberaliter communicavit. In cæteris religioſis univerſitatibus majori connitendum fuit induſtria: nam Auguſtinianos ſic jejunè laudavit etiam ultimus ac Hiſpaniæ domeſticus ordinis illuſtrator Thomas de Herrera, cætera vir diligens, in *Alphabeto* ſuo *Auguſtiniano*, ut niſi aliunde & è libris ipſis majorem eorum expiſcaremur cognitionem, vix meritis doctiſſimæ ac fœcundiſſimæ magnorum

gnorum

gnorum filiorum parentis familiæ laudibus paria facere poſſemus. Quod cùm ad Dominicanorum deventum eſſet res, fuit magis pertimeſcendum. Antonius enim Senenſis & Alphonſus Ferdinandi ante plures annos, nec ſat pro hujus ætatis accuratione, ſcripſere ſuos Catalogos. Carmelitarum autem negotio præſto fuit, uti jam diximus, Ludovicus Perez de Caſtro, eíque collata quoad excalceatos opera Ioſephus à S. Maria Congregationis Reformatorum Hiſpaniæ Chronographus, ut antiquiores nunc prætercam. Inde, ut Benedictini pro dignitate ampliſſimi ordinis in hac pompa exhiberentur, nulli eorum Hiſtoriæ acceptum ferre potuimus; ſiquidem Franciſcum Ibañez viros illuſtres ejus compendio laudaviſſe tantum audivimus. Quædam tamen ex ipſis eorundem domibus repræſentaverunt cùm D. Antonius Lupian Zapata, qui inter ipſos degebat, eruendis ex eorum tabulariis aliquot monaſteriorum Hiſtoriis dudum intentus, olim noſtro nomine de Scriptoribus interrogatus, tum etiam Reverendus admodũ Pater Fr. Alphonſus de Mier Congregationis Hiſpanæ Procurator, cũ hæc ſcribimus, in Vrbe generalis. Mercenariorum quoque viros hac laudè memorandos collegit ſingulari libro Petrus à S. Cæcilio Granatenſis ex Reformatione hujus familiæ, quem adhuc ineditum quondam Granatæ vidimus. Cuinam rei, quæris, hactenus dicta? Nempe humanum eſt deſiderare nos te neſcire; Lector, quantùm hac noſtra opera promotum in re ſit, aliorúmque operis ſuperinductum, atque itidem humanum unà & *plenum ingenui pudoris*, teſte Plinio *, in principio ipſo libri *fateri, per quos profeceris*.

*in Præfat. Hiſt. naturalis.

Iam ut ſpeciem hujus noſtri hiſtorici operis adumbremus, *Bibliotheca integra* omnium *Hiſpanorum qui unquam uſquamve monumenta ſui prodiderunt literis* mentem nos diu gravidam gerimus, nec tamen unico partu exonerandam. Ab initio rerum & antiquiſſimo noſtræ gentis tempore capiendum fortè initium fuit, atque inde uſque ad præſens ſæculorum ferè ſeptemdecim Scriptores ducendi ſtylo. Nec nobis ordo iſte improbari, qui ſecundum naturam eſt, aut conſilio aut facto debuit. Quominus tamen eò procederemus, hæc cauſa fuit. Bibliothecā oportere in duas diſtingui partes duximus, quarum poſterior eos, qui ante duo hæc, præteritum & quod excurrit, ſæcula vixére, librorũ authores contineret, prior verò ſuperioris ad literarum uſque inter nos ac diſciplinæ initia, ætatis Scriptoribus adjudicaretur. Nec ſine ratione. Cùm

enim

enim inſerendorum in hos publicos Muſarum faſtos nomina Alphabeti ordinem ſequi debere, ut aliquem ſequerentur, commune ab optimis Bibliothecarum formatoribus veniens dictaret exemplum, ſubiit illico hæc nos cogitatio, incongruè id factum iri atque abſurdè in ſolida totius *Bibliothecæ* materia, hoc eſt, in tot ſæculorum promiſcuè laudandis authoribus, antiquiſſimis, medii temporis, recentioribus, at tandem nunc ſuperſtitibus. Cuinam etenim ſtomachus non moveretur advertenti huc oculos, ſi laudatum poſt Licianum illum Bilbilitanum à Martiale dictum, quia initium dat nomini L. litera, in vivis degentem ante paucos annos Lucam Montoiam legeret, tunc poſt eum è veteri rurſus Roma Lucanum, inde Luciam de Ieſu noſtri temporis ſanctimonialem, atque hinc Lucium Moderatum Columellam, aut Lucium Dextrum? Non adeo quidem eſt (aut ego nihil certi aſſequor) è præſcripta ſibi ſecundum ſeriem literarum norma excuſandus hic ordo, ut ſaltus hoſce, atque è recentiſſimis ad antiqua illa tempora ineptas crebráſque tranſitiones aut, ſi mavis, volatus admittat. Porrò hujus vitandæ abſurditatis conſilio, quantumvis aliis deficeretur cauſis ea, cui innitimur, ſeparatio, utique nos obſequuti eſſemus: ſed & ſuccurrit alia non levis aut contemnenda. Nimirum de antiquis Scriptoribus plura oportuit extra elogiorum formam diſcuti, patrias eorum, vitæ obſcura inveſtigari, notha ſcripta ab his abdicari, legitimorum vindicias decerni; quibus omnibus alia commentationis & prolixior utique ratio debebatur atque illa eſt, quàm in laudandis ſive noſtræ ſive parentum aut avorum memoriæ auctoribus, quorum res ac doctrinæ merita vix ullis dubitationis impediuntur ſalebris, ſed omnia ferè indubitata ſunt, hiſtoricéque, non criticè tractanda, planè ſequi oportuit. Alius ergo quàm Alphabetarius, recentioribus utique celebrandis maximè aptus, ordo doctiſſimorum judicio idoneus magis mihi viſus dicendis & illuſtrandis veterum Scriptorum rebus ac monumentis fuit; ætatis nempe, qua vixerunt & floruerunt, per ſæcula digeſtæ. Ita Gerardus Ioannes Voſſius methodo non minùs quàm ſingulari eruditione præſtans, ita alii fecerunt. Proceſſus, profectúſque ſive defectio aut corruptio literarum atque doctrinæ decurrentibus paſſim & ordinatè à prioribus illis ad hæc tempora maxima cum jucunditate repræſentantur & liquent. Prærerea non jucundum tantùm ſed utile etiam eſt in unoquoque ævo quiuam quibuſcum convixerint

ſub

ſub oculis habere, ideámque ſingularum formare ætatum.

Quare uti commodiſſima & æquiſſima nobis, ex quo ita ſedit animo, hæc ſeſe commendavit diviſio operis, ut altera pars ab origine ipſa rerum, hoc eſt, hominum apud nos doctrinæ fama illuſtrium, per ſæculorum ſcalares gradus ad totum decimumquintum, hoc eſt, Chriſtiani orbis milleſimum quingenteſimum deſcenderet, altera decimi ſexti & quod nunc agimus, decimi ſeptimi Scriptores, qui longè plures uno ſeſquiſæculo ſunt iis, qui tot præcedentibus vixere æquales, in unum colligeret: prior temporum ductum, poſterior autem nominum prima elementa ſequeretur. Cùm verò huic parti, utpote majori & cum extenſiore ſtudio expediendæ curam noſtram præcipuè intendiſſemus obſervantes interim & loculis ſuis reponentes quæque ad partem ſpectarent alteram, crevit & ad finem perducta eſt hæc ſcilicet rei natura poſterior, ſemota illa & poſt ſe relicta, quæ præcedere omnino debuit. Quid tum ergo? Expectandum fuit, atque interim, ne (ut in proverbio Græco eſt) ὕστερον πρότερον fieret, is, qui jam invocabat Lucinæ opem, retardandus partus, fratrique vix concepto reſervandus princeps naſcendi locus? Poterat quidem id; ſed cum conſcii ſimus *mutui debiti quod* (verbis Tertulliani *) *inter ſe eſt nativitati cum mortalitate*, vivamúſque morituri, atque ex incertiſſima pendeamus hora; cavendum non temerè fuit, ne humanum quid contingens irritum & inanem laborem noſtrum, quem non inutilem ſperamus futurum, dum præſtolamur aliud tempus, reddere poſſet. Nec enim totius operis paulo poſt abſolvendi copia nunc eſt diſtrictis negotiorum ſollicitudine, quæ quidem ægrè ſatis vix id, quò progreſſum hucuſque fuit, tot pergere annis permiſit.

* De Carne Chriſti c.6.

Damus ergo publico uſui *Bibliothecam* eorum *Scriptorum*, qui poſt annum milleſimum quingenteſimum commendavere cogitationes ſuas literis. Malè aut bene, inutiliter, aut cum fructu, non diſtinguimus, quia nec diſtinguit argumenti ratio. Ideo & nominibus aliàs damnatis, eorum puta, qui vel ſuperſtitionis Iudaicæ, vel ab ortodoxa Fide apoſtaſiæ rei vixerunt & mortui ſunt, mentionem non invidemus; luſtrum quippe agimus, non cenſuram. Addidit inſcriptio *locupletioris & certioris his, quæ præceſſerunt*, notam huic parti. Speramus enim comparatione tantùm ad hucúſque facta, quidquam nos viſum iri feciſſe, non præſumptione adverſus id, quod fieri ab aliis majore otio in rem intendentibus poſſet,

& ali-

& aliquando forſan fiet. Quanquam non ignoremus cum Seneca * *Tantam eſſe hominum importunitatem, ut quamvis multum acceperint, injuriæ loco ſit, plus recipere potuiſſe*. Immenſum quippe negotium eſt quodammodo, ne dicam impoſſibile, tam vaſti terræ tractus tot provinciis, quandoque & linguis, diſtincti ac ſeparati, res colligere, notare libros, ſuam librorum authoribus nec prorſus jejunam conſignare laudem. Promptior quidem res, ſi intra cujuſdam urbis, aut etiam provinciæ, ſive ordinis alicujus fines ſtylum contineas. Civium enim aut provincialium illuſtratori facilè ab omnibus, quorum intereſt rem ſtrenuè geri, ſuppetias itur. Religioſi autem cœtus, qui ſapiunt, non niſi collectis undique publica juſſione ſubſidiis inſtructam rerum ſuarum hominúmve hiſtoriam publici fieri juris permittunt. Nobis utendum fuit paratis & obviis, nec alia ferè quàm propria induſtria quandoque ab iis ad magis vera & comperta provocandum. Quare, ſicubi è recta via exorbitavimus aliorum ducatum ſequuti, aut aliquos Scriptores, eorúmve libros prætermiſimus, aut duplicavimus, quemquam ex errorum fontibus, quos Ioannes Ionſius * *De Scriptoribus* agens *Hiſtoriæ Philoſophicæ* annotat, incurrentes, nec integrè argumento ſatisfecimus, difficultatem & immenſitatem operis excuſare nos haud ægrè ab iis impetratum iri ſperamus, qui quantum laboris & operæ etiam non perfectis impendi ſoleat, quantúmque operæ pretium ſit iis quoque in publicum editis novos aliorum, eóque magis plenos ſpei conatus irritare, ſive prudentia docti ſive experientia noverint. Certè non alia eſt hominibus, quàm prærupta & proclivis lapſibus, ut attingant finem ſibi præſcriptum, via. Humanum ergo eſt mortalium cuicumque erroribus decipi, humanius tamen deceptis naturæ imbecillitatem non imputare. Monemus tamen ut voto ſuo in quærendo Scriptore aliquo aut Scriptoris opere à *Bibliotheca* fraudatus adeat is omnes Appendices. Inveniet forſan, unde ſibi à nobis factum ſatis gratificetur.

* Lib. 3. de Ira cap. 31.

* Lib. 1. c. 2.

Cumulavimus enim exantlatum in confectione *Bibliothecæ* laborem novo labore; nam in pluribus *Appendicibus* ſive omiſſa addidimus, ſive deprehenſa non vera retractavimus, fœminis item doctis ſuum *Gynæceum* conſtruximus; *Extero-Hiſpana Bibliotheca* plures non Hiſpanos, qui aliquo modo ad nos pertinent, comprehendimus; ac tandem ne *Indicum* ornamento & compendio careret opus, tot quidem formavimus, veluti replicantes operam, qua jam perfuncti videbamur,

mus, quot utiles tibi futuros & ad meliorem & faciliorem ejus uſum conducere poſſe exiſtimavimus; de quibus in præfatiuncula iiſdem *Indicibus* affixa redditam tibi rationem, Lector, invenies. Tu interim noſtris utere, &, ſi Hiſpanus es, grato animo quidquid bene dictum, accuratéque fuerit, amplexare, & Gregorii magni verbis, *remunerationis linteo ſudores noſtros terge*; ſi quid autem oſcitanter aut minùs rectè, de eo admone, ut in *Bibliothecæ* renovata, ſi tanti eſt, aliquando editione, tua opera uti ad publicum beneficium valeamus.

D. IOANNIS CARAMVEL

Campanienſium & Satrianenſium Epiſcopi, deſignati Hydruntini Archiepiſcopi, de hac Hiſpana Bibliotheca

IVDICIVM.

Multis & dignis Elogys celebratur Sereniſſimus Carolus in P. Gaſparis Schotti Organo Mathematico *à pag. 11. & in ſingulis ediſſeritur Lemma OMNIA IN VNO.*

MAgnus ille & verè ante diem Magnus Carolus Ioſephus, Ferdinandi III. Imperatoris filius, Ferdinandi IV. Romanorum Regis & Leopoldi I. Imperatoris frater, ob cœleſtes prærogativas adquiſitas divinitùs, excultas & ornatas humanitùs, omni gloria & honore digniſſimus, mihi eſt cum admiratione recenſendus, quòd inter alia generoſa chariſmata, quæ ſera celebrabit poſteritas, auſus fuerit ſuæ eruditæ ambitioni proponere, ut VNVM quæreret, IN QVO OMNIA fœliciter conſequeretur. Ideò ingenioſus adoleſcens, avita domus Cæſareæ ſtemmata hoc lemmate heroico illuſtravit, OMNIA IN VNO.

Sed ubi & quale eſt illud VNVM, IN QVO indipiſci OMNIA poterat? Fruſtrà alij alibi flaviſſas eruditas aperirent, nam etſi in ſingulis multa, nunquam OMNIA IN VNA reperient. Laudatur ab ingenio Ariſtoteles, à dicendi efficacia Demoſthenes, ab amplitudine doctrinæ Homerus, ab elegantia Cicero, à pompa Virgilius, à dulcedine Ouidius &c. Verùm enim verò Homo, IN quo VNO hæc OMNIA lumina aut etiam numina reperirentur, erit cogitatus, non factus, optatus, non genitus, imò nec ſperatus: quoniam Natura rerum parens, ne iniqua videretur, diviſit dona, ut nemo hominum careret aliquo, nemo omnia ſimul conſequeretur. Eſſet enim noverca, ſi OMNIA collocaſſet IN VNO. Deſiſte igitur, Adoleſcens Auguſte, nam ſupra humanæ conditionis leges votum eſt, invenire OMNIA IN VNO.

Pſal. 118. 43. & 147. 74. & 114. 81.

Sed non. Perge audacter; ſpera; &, ſi cum Propheta Rege loqui liceat, ſuperſpera. Quod enim natura non potuit, ingenium & diligentia præſtitit: nam hodie ſumus è manu D.

Nicolai

Nicolai Antonij OMNIA IN VNO ſortiti. Ecce prodit HISPANA BIBLIOTHECA, liber vnus, at IN VNO iſto OMNIA, quæ aut mente concipere, aut voluntate optare poterunt vniverſi. Theſaurus eſt, IN quo VNO clauduntur OMNIA Illuſtrium Ingeniorum NOMINA, de quorum applauſu vanè gloriatur Fama, ex æternis illorum contextis Panegyricis plus laudis recipiens, quàm impertiens. IN hoc VNO inueniuntur OMNES ſcientiæ, quæ in orthodoxis univerſitatibus ediſſeruntur, OMNIA illarum principia, quibus ſecuriſſimè inſiſtunt, OMNES & conſequentiæ, quæ legitimè illatæ. Quoniam, ut confidenter loquar, quidquid Abyſſum poſſidet, Oceanum ſulcat, Tellurem incolit, Aërem pectit, Olympum init, Ætheream regionem percurrit, Firmamentum illuminat & Empyreum honorat, dilucidarunt Scriptores Hiſpani, qui in hoc libro leguntur. Et, ſi vos monachi Carnotenſes mirari pergitis S. Auguſtinum exponendo illa Domini verba, *Ecce enim merces veſtra multa eſt in cœlis*, dixiſſe; *non cœlos iſtos viſibiles & corporeos oportere intelligi, ne merces noſtra in rebus mobilibus & volubilibus videatur collocari, & ideo ſpiritualia quædam Firmamenta eſſe intelligenda, de quibus neſcitis, vt dicitis, quid vel ſuſpicari debeatis*. Et, ſi nos cum melleo Doctore dicamus cœlos, qui enarrant gloriam Dei, & ab Hipponenſi inſinuantur Pontifice, eſſe SANCTOS, in quibus, quamdiu vivunt, per gratiam, & poſt mortem, per gloriam, regnat Deus, etiam IN hoc VNO libro doctiſſimi invenientur Theologi (hi enim ſunt illi fideliſſimi Aſtronomi, qui de ſpiritualium cœlorum motibus diſputant, & prudentiſſimi Aſtrologi, qui eorumdem promovent & illuſtrant influxus) qui OMNIA dilucident, quæ ſupernaturales facultates concernunt. Ergo IN VNO OMNIA tandem indepti ſumus; quod nuper optavit, ſed non obtinuit, Sereniſſimus Carolus, nos tandem fœlici auſpicio poſſidemus.

Lucæ 6. *Verba ſunt S. Bernardi* libell. De præcept. & diſp. c. 20. num. 60.

Sancti ſunt cœli illi ſpirituales, qui apud S. Auguſtinum leguntur.

Supereſt ergo, ut gratias habeamus Authori, qui aſſiduo labore & induſtria hos theſauros collegit, qui ſumma providentia digeſſit, & felici conſilio per locos opportunos diſpoſuit, ut illis poſſimus faciliùs & utiliùs frui. Supereſt ut hortemur, alios libros, erudititiſſimæ ſuæ mentis liberos, quos exſpectant ſcholæ, qui etiamnum manuſcripti ab amicis magno applauſu & utilitate leguntur, publicare feſtinet. Sic ſentio ſalvo &c. Romæ Calendis Februarijs M.DC.LXXI.

Hunc eruditam Bibliothecam alij ingenioſi libri eiuſdem Authoris ſequentur.

AD ILLVSTRISSIMVM VIRVM
D. NICOLAVM ANTONIVM
EQVITEM S. IACOBI,
Negotia Catholici Regis Agentem in Vrbe
ELOGIA.

IOSEPHI MARIAE SVARESII OLIM EPISCOPI VASIONEN.

Vicarij Baſilicæ S. Petri & Aſſiſtentis S. D. N.

EX quo Romuleis Hiſpania legibus vſa eſt,
Cœpit & Italica nobilitate frui,
Illuc Pierides migrarunt pingue ſonantes
Sicut facundo Tullius * ore refert;
E quibus iſta * Epicos verſus, Epigrammata panxit
Altera *, quin Tragicos condidit illa * modos;
AEmathiæ vndantes Latio qui ſanguine campos,
Cæſaris & qui tot prælia narrat *, Iber;
Domitio præcepta gravis qui clara Sophiæ,
Abdita naturæ quique recluſit *, Iber;
Domitiani etiam natis cunctiſque Latini
Eloquij normam qui dedit auctor *, Iber;
Terrarum tractus alius * deſcripſit & oras,
Quidam * etiam formam, qua colerentur agri;
Plurima ſuccrevit Scriptorum copia, Chriſti
Suavius Hiſpani dum ſubiére iugum.
Metri Evangelium miſit ſub lege Iuvencus,
Et iuvit falſos dedidiciſſe Deos.
Martyricas lyrica Prudentius arte coronas,
Sacratam Paulus * texuit Hiſtoriam.
Quid memorem Damaſum? quid vos Leander, Oſíque,
Ilphonſe, & quibus abs Iſide * nomen ineſt?
Quàm celebres Tabulæ Alphonſi *, qui ſydera callens
Ad binos regnum protulit vſque polos;
Heſperijs florent etiamnum in tractibus artes
Has vti Complutum, Elmantica docta docet;
Noſſe Deum, Logicos, Phyſicóſque reſolvere nodos,
Et Legum gens haud vlla perita magis.
Iure peritum ideo Venuſinus Cygnus * Iberum
Nuncupat, & ſudant vndique prela libris.
Exprimis hos (Antoni) omnes (Nicolae) ſed vno,
Atque ita, multorum quod fuit, vnus habet;
Hiſpalis eſt genitrix, curánſque negotia Romæ,
Prudenter tractas Regia clarus Eques;
Nec minùs incumbis ſtudiis, Themidíque Minervam
Iungis, id *Exilii* nobile pandit opus;
Ergo quod acceſſit præmi Scriptoribus illis,
Ab cunctis vnum te quoque habere decet.

** Orat. pro Archia Poeta.*
** Sil. Italicus.*
** Martialis.*
** Seneca Tragicus.*
** Lucanus.*
** Seneca Philoſophus.*
** Quintilianus.*
** Pōp. Mela.*
** Columella.*
Iuvencus.
Prudentius.
** Oroſius,*
S. Damaſus.
S. Leander.
Oſius Cordub.
S. Ildephonſus.
** S. Iſidorus.*
** Alphonſus Rex X. Caſtellæ.*
* Horat. lib. 2. *Carm. ode* 20.

DON

DON IOSEPHI PALERMI

olim Epiſcopi Converſani, nunc Archiepiſcopi Sanctæ Severinæ.

Illuſtriſſimo Domino

DON NICOLAO ANTONIO

Equiti Sancti Iacobi, Catholici Regis noſtri in Vrbe Agenti generali.

PRO SVA BIBLIOTHECA HISPANA.

ELOGIVM.

DON NICOLAVS ANTONIVS;
Duplex Naturæ Miraculum,
A quibus conſequi debuit, Authoribus vitam tribuit,
Illóſque redivivos perennat:
Aſtro ſuo gentilitio, non è vagis ſydetibus,
Vagantes Authores,
Fixas, velut in firmamento, ſtellas hoc effecit in Opere.
Aceſtes alter, ſed mirabilior, Vtitur author ſtemmate in quo ſupra ſagittas tres emicat ſtella:
Tertio Stemmatis iaculo traxit è cœlis ignem,
Quò velut animante,
Novus Prometheus
Scriptorem patrium fecit in animam viventem.
Adeò, vt per cancellos proſpiciens,
In hoc Literatorum pomario,
Omnia ſcientiarum genera quilibet inveniat.
Theologus Gratiam, Naturam Philoſophus,
Mores Ethicus, Cœlum Aſtronomus,
Veritatem Hiſtoricus,
Muſicus Modos, Poëta Epopeiam;
Cuncta denique hic, vnde Palladi compotem ad omnia
Mentem, manúmque non deeſſe dignoſcas.
Millia millium
Ingeniorum monumenta collegit in vnum,
Vt vni ſibi, quinimò cunctis, Virtutum facinora propinaret.

Regis

Regis Agens
Solitudinem in Curia raro adinvenit exemplo:
In vtroque mirabilis,
Qui potuit ſcilicet inter negotia videri Prudens,
Noſcitur inter eruditos Apollo;
Totus ſibi, totus alijs,
In ſtudijs aſſiduus, in agendis ſollicitus,
Martam Magdalenæ conjungens
Omnibus obtulit
Paria diſparis exercendæ virtutis exempla.
Ergo
Obſtupeſcite; exteri,
Demiramini, poſteri.

EIVSDEM AD EVMDEM.

EXASTICHON

Scriptor vt è tumulo ſurgat redivivus Iberus,
Dat liber hic vitam, quam bonus Author alit,
Fax erat in Terris, fulget mutatus in Aſtrum
Hic, vbi ſtellanti ſtat, velut ille, Polo.
Solis ab effuſa reſplendent Sydera luce,
Millibus hinc Author Solis ad inſtar erit.

DISTYCHON

Indicis ad numerum ſertis redimuntur Iberi,
Inclyta præ cunctis inde corona tibi.

ALIVD.

Author Iberus erat Lethæis Heſperus vmbris,
Lucifer vt fieret, Phoſphorus iſte fuit.

D. NICOLAO ANTONIO

Viro Clariſſimo Hiſpaniæ Bibliothecam Scribenti.

Amicitiæ ac gratitudinis ergo,

D. ANTONII AGRAZ DE SPVIG

Sanctiſſimorum duorum ex ordine Pontificum Clementis IX. & Clementis X. Honorarij à cubiculo.

DECATETRASTICHON.

QVam meritò patriæ Scriptores dixeris aſtra
Quemque ſuæ, nitidis conſpicienda comis!
Quam meritò & felix Regio eſt, quæ plurima iactet,
Æmula multiplicis, cùm micat igne, poli!
Aſt cui ſublimis laus hæc conceditur? illi
Quam Tagus aurifero lucidus amne ſecat.
Credere num renuis? metuenda Hiſpania ferro,
Si neſcis, calamo non valet illa minùs.
En teſtata fides: geminata volumina volve,
Inclyta Nicolei quæ tibi dextra dedit,
Quærere ſed caveas hæc inter ſydera ſydus
Reddere quod radijs ſit potis ipſe ſuis.
Lumine nam proprio reliquis ſi lumina præſtat,
Qui metuat Solem dicere, ſtultus erit.

AVGV-

AVGVSTINI FAVORITI
olim Sacro Collegio Purpuratorum Patrum nunc Congregationi ſuper negotijs Conciſtorialibus à ſecretis, viri eruditiſſimi,

IN BIBLIOTHECAM HISPANAM
editam à

D. NICOLAO ANTONIO
Viro Illuſtriſſimo.

QVos non docta minùs, quàm fortis Iberia terris
Edidit illuſtres Palladis arte viros,
Et genus & mores & eorum ſcripta recenſes,
Ordine quæque ſuo, temporibúſque notans.
E tenebris caput attollunt, lucémque reviſunt,
Corduba quos & quos Hiſpalis alma tulit,
Et clara Emerita & Vatum fæcunda creatrix
Bilbilis & loca, quæ Bætis, Anáſque rigant.
Nempe tuis æquum eſt, Antoni, vivere chartis,
Qui te adeo chartis erudiere ſuis.

MODESTIA ET SAPIENTIA
Illuſtriſſime ANTONI,
Certarunt in te effingendo.
Modeſtia compoſuit animum, ornavit Sapientia:
Illa expreſſit morum lineamenta,
Hæc arcana doctrinarum impreſſit.
Moderatur Illa vitam
Ad normam Iuſtitiæ,
Hæc ad exemplar Prudentiæ.
Modeſtia omnes in te Virtutis partes explevit,
Sapientia omnes in te Ingenij artes abſolvit.
Sic Vtraque vicit.
Inde dictus es decoro cognomine,
Nicolaus.
Felix Hiſpania, ſi plures tibi ſimiles haberet.
Orbis Terrarum vniverſus
Poſt adoratam Potentiam,
Adoraret quoque Hiſpanam Sapientiam.

Ignatius Bompianus S.I. Sacerdos.

AD

AD ILLVSTRISSIMVM

D. NICOLAVM ANTONIVM

Hiſpanicæ & abſolutæ Bibliothecæ Authorem.

Cum alluſione ad NICOLAI *nomen quod* Victorem populum *ſignificat in Græca formatione.*

ARmatas animas, Hiſpani & fulmina Martis
  Ne tuus, Antoni, ſit memoraſſe labor.
Sed placidas mentes memora, ſobolemque Minervæ,
  Cui non campus atrox, ſed ſchola docta placet.
Bella nocent Orbi, Sapientia profuit Orbi:
  Pugnant tormentis illa, ſed iſta libris.
Excidium tormenta parant, documenta ſalutem:
  Fata ciet gladius, fata cavet calamus.
Ergo libros numera, & Sapientum nomina prome:
  Vincere ſic *Populos* Bibliotheca docet.

Ignatius Bompianus
S.I. Sacerdos.

IN ILLVSTRISSIMI VIRI,

DON NICOLAI ANTONII,

S. Iacobi Equitis,

HISPANAM BIBLIOTHECAM,

publicæ luci Romæ datam.

EPIGRAMMA.

SCriptores celebras auctor facundus Iberos;
Datque libro titulum BIBLIOTHECA tuo.
Roma, Libri frontem, dixit, ſic laudo, putetur
Dùm caput auctoris Bibliotheca magis.

Iac. Alb. Ghibbeſius, P. L. Cæſ.
Rom. Sapientiæ Rhetor emeritus.

TIBERII CEVLII.

EPIGRAMMA.

HIc liber eſt cælum, fulgent tot ſydera chartis,
Quot notat Authores ingenioſa manus.
Hiſpaniæ quicumque legis mirare triumfos,
Bæticus oſtendit quos tibi vir ſapiens:
Græcia quid ſeptem iactas? Antonius vnus
Ingenio ſeptem vincit & arte tuos.

ILLVSTRISSIMO DOMINO D. NICOLAO ANTONIO

ELOGIVM.

Excitet ſe tandem ſuæ ad lumina Argus Aſtronomus.
Lucis rivos vitreo oculo ſuperi Lynces inſpiciant.
Nova iam nobis LACTEA in cœlis exoritur,
In qua puriore faſcia, pleniore vbere
Extinctæ tot Heroum Animæ renaſcuntur.
Iunoni ſimilis hanc Nicolaus Antonius genuit,
Qui ipſum vel atramentum in tot Sapientiæ candidatos
Gemino docuit fonte lacteſcere.
Niſi quòd illa novercali odio
Ne Alcidem aleret, lac prodigere maluit;
Hic, vt plurimos enutriret,
Totus imo è pectore effluxit in mammas.
Sevit illa fæcundo imbre in terris collactanea lilio;
Miro hic portento, ſuóque potius flumine irrigavit
Palladis vel oleas, vel laureas immortales;
Ni mavis totidem eiuſdem floris in gloria Salomones.
Et quidem fas, iúſque Aſtreæ in lancibus erat,
Vt qui Auſtriaca ſub Lactea non vnum amplectitur Orbem,
Innumeros pene filios non vno paſceret vbere.
Sed quia Platonis inter ſomnia fuerat,
Lapſas è Lactea animas oblivia in cratere potare;
Sua hic eaſdem Lethæo è naufragio vindicavit,
Alter quaſi divini nectaris Pincerna fœlicior;
Niſi quod hic Auſtriaca potiùs ſub Aquila militans
Iovi ſuo fulmina vel inter laureas ſufficit;
Illi tamen in hoc Lacteà ſua diſſimilis,
Quòd Martis illa ſemita dicta eſt, hæc Palladis,
Prima illa Solis vagientis faſcia, hæc vel Apollinis;
Cinerea illa Phaëtontis orbita exorbitantis,
Hæc Mercurij, ſed non errantis.
Macte igitur, Heroum Maxime, Theſeos tot inter tuos,
Quos Hercule maior vno calamo aſſeris ab interitu,
Temporis, quod omnia devorat, domitor,
Ipſius Aerernitatis, ne dum Aetheris, bajulus,
Nicolai, ideſt Victoriæ, nomen emeritus,

Qui Heſperiæ tuæ Geriones pluſquam Tergeminos
Mortem vincere, de fato triumphare potius docuiſti,
Quin & eiuſdem aurea poma
Tortuoſo tot ſeculorum è dracone ſurripere.
Quod ſi Victoriæ quoque nomen navis prætulit illa,
Quæ ſolis æmula totum pene circumtulit Orbem;
An non idem tibi æquiùs debitum,
Qui, vt de Lino Plinius ait, tot in lineis
Vtrumque nobis Orbem ultro, citróque portas?
Sunt hæ quidem fumoſæ, ſed clariſſimæ Imagines;
Sed non tam typorum fumo atque oleo expreſſæ,
Quàm lucernæ tuæ ad oleum, fumum, ac lumen.
Opus porro tuo in Catalogo aggreſſus,
Quod olim Hieronymus ac Bellarminus exorſi,
Quidni ad eandem purpuram filum intendas
Quam illi ſibi eodem ſtamine texuere?
An verò ab Hercule olim inventam in littore,
Herculeis viribus ac laboribus indebitam putes?
Cæſari hoc quoque par, licet Antonius,
Quod Negotiorum Regius Romana Geſtor in Aula,
Scias & ſcribere, quæ agis, & agere, quæ ſcribis.
Nec minus Lethæos, lethaleſque inter fluctus ac turbines
Ore chlamydem, quàm manu commentarios ſtringas;
Illum Herculeo è freto enavigaturus ad portum,
Quem tibi Cruciferi tui ſub Cynoſura, ac magnete præfigis.

D. Horatius Quaranta.

Ampliſsimo Viro

D. NICOLAO ANTONIO

BIBLIOTHECAM HISPANAM

In lucem edenti.

EPIGRAMMA.

QVotquot ab Hiſpanis traxere Authoribus ortum,
Vna tenet cunctos Bibliotheca libros.
Hinc, Nicolae, ſuam tibi cedat Græcia palmam,
Et cadat à calamo Nux ſuperata tuo:
Scilicet Homerum licet illa incluſerit unum,
Theca tua innumeros continet una viros.

ALIVD.

Iliadem incluſiſſe Nuci quid Græcia jactat,
Claudit ubi innumeros unica Theca libros?

ALIVD.

Collige quantumvis quos docta Hiſpania libros
Scripſit, & Authores redde quibuſque ſuos.
Horum equidem nunquam rectè tibi computus ibit,
Creſcit enim numerus, Te numerante, novus,
Scriptoréſque inter ſic pars non parva legéris,
Augebiſque tuis nomina nominibus.

Gratulabundus accinebat
Iodocus Bacherus Belga;

A D. NICOLAS ANTONIO,

Cavallero del habito de S. Iagó, aviendo ſacado a luz vn libro intitulado,

BIBLIOTHECA HISPANA.

CANCION.

ILuſtre Nicolas, en quien el oro
De heredada nobleza generoſa
De el mas precioſo azul Minerva eſmalta,
O quanto aliento de el Caſtalio Choro,
Para cantar tu Fama glorioſa,
Pide mi Pluma en ocaſion tan alta!
Si quando mas ſe exalta
A eſferas la atencion tan ſuperiores,
Mas reconoce entonces ſu deſmaio,
Como el que raio à raio
Al regiſtrar de el Sol los reſplandores,
La viſta, que no ſufre el claro objeto,
Deja de ſer examen, i es reſpeto.
O en hora buena el Sevillano ſuelo
Rinda las gracias al Flamenco origen,
Quando de ſus Paiſes delicioſos
Agricultor de nueſtra Eſpaña el Cielo
Dio tan frondoſa oliva, en quien ſe erigen
Tantos verdes trofeos eſtudioſos:
Teſtigos ia dichoſos
El bronce con tu nombre ennoblecido,
El plomo en caracteres transformado,
Que en tu ciencia animado,
No de violenta polvora impelido,
Sabe moſtrar en ſacro honor de Palas
Igual gloria en las prenſas, que en las balas.

No en vano haſta la Eſpada, que ſangrienta
Sirve al pecho de noble ſobreſcrito,
De templo mas ſuave en ti blaſona:
Bien anſi qual robuſta encina oſtenta
De ſuſurrante exercito erudito
El dulce afan, que es tymbre de Helicona,
I aun tiempo de Bellona
Los deſpojos la ſirven de ornamento.
Yà pues tu Bibliotheca no ſe eſtraña,
Que ſiendo luz de Eſpaña,
Quanto igual de tu pluma monumento,
Nunca menos caudal ſe le debia,
Que el de vn libro, que es libro, i libreria.
Celebren pues las Muſas Caſtellanas
Tanto elogio inmortal, ſi con tu auſencia
Se compadecen bien dulces cantares;
Anſi las influencias ſoberanas
Ia nos reſtituieſſen tu preſencia,
Qual entonces ſe viera el Manzanares
De aplauſos à millares?
O empero largos plazos de el deſeo!
Voſotros ſi dichoſos Eſcritores,
Que en nuevos reſplandores
Lograis de tan gran pluma el ſer empleo.
Que voz ià en todo el Orbe no os aclama,
Añadida eſta fama a vueſtra fama?
Muſa, la voz ſuſpende,
Que para nombre tanto en mejor ſuma
Los ſiglos ſe haràn lenguas con ſu pluma.

M. Fr. Luis Tineo de Morales
Diffin. y Maeſtro general del O. Premonſtratenſe.

ALL'

ALL'ILLVSRISSIMO SIGNOR

D. NICOLAS ANTONIO.

SONETTO.

IBera Penna, che vergando carte,
Al tempo edace, ed all'oblio profondo
Tronchi la falce, e rinovelli al mondo
A' charatteri d'or quanto ei comparte.
Taccia l'Attico lido, & in diſparte
De i famoſi Oratori il dir facondo
Tralaſci pure, ch' à neſſun ſecondo
Sei nell'ingegno, nell'induſtria, ed arte.
Chronografo immortal, Tromba canora,
A cui sù dall'Empireo è ſol conceſſo
Gl'eſtinti ravvivar à nuova Aurora.
Cerca da lungi pur, cerca d'appreſſo
Scrittori Iberi ad eternargli ogn'hora,
Ch'immortal nel ſtampar rendi te ſteſſo.

Lorenzo Portio.

EIVSDEM AD EVMDEM TETRASTICHON.

Quot renovas, Nicolae, inſignia Scripta Virorum,
Ingenii tot ſunt hæc monumenta tui.
Hæc debent inter numerari thaumata Mundi,
Nam reddis vivos, qui jacuere, Viros.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Νικόλαος παρέδωκ' ὦ πάντα ποιήματ' Ἰβήρων,
Ὅσσαπερ ἐξέθεσο θαύματα σῆς σοφίης.
Ἄξια δὴ ταῦθ' ὑμνεῖσθαι καὶ θαύματα γαίης,
Ἐκ θνητῶν μερόπων ἀθανάτους τελέσαι.

AL SIGNOR

DON NICOLO' ANTONIO

Nel Catalogo degli Scrittori
di Spagna.

SONETTO.

HOr ſi, felice Eſperia, hor ſi che'l Tago
Prezioſi diluvi iſgorga in oro;
E nato d'vna conca il tuo lavoro
Ricama con ſue perle ancor più vago.

Se già negl'horti tuoi l'occhiuto Drago
Cuſtodì de ſuoi pomi'l gran teſoro;
Queſt'in fogli d'uliuo, over d'alloro
Hor del Palladio tuo guarda l'Imago.

Sdegna l'Erculee ſponde; e'n due Volumi
Svelte le due Colonne vſcir già vuole
Nel novo Mondo à ſcaricar ſuoi fiumi.

Se nel tuo golfo il Sol merger ſi ſuole,
Queſt'in vn mar d'Inchioſtri, vn ciel di lumi
Porta ſcorni à la Luna & ombre al Sole.

D. Orazio Quaranta.

AL-

ALL'ILLVSTRISSIMO SIGNOR

DON NICOLAS ANTONIO

MADRIGALE

di

TIBERIO CEVLI.

NEll'Oriente à pena i ſuoi focoſi
Deſtrieri agita il Sole, hà per coſtume
Co' raggi inuidioſi
Ecclißar de le Stelle il chiaro lume;
ANTONIO tù, che di ſaper ſei Sole,
Co' ſcritti tuoi famoſi
A' le Stelle d'Iberia, à tanti Saggi
Non togli nò, mà ben'accreſci i raggi;
Quindi per te più luminoſi ſplendono,
Mà nell'iſteſſo punto,
Perch'all'oblio s'invole;
Il nome tuo più glorioſo rendono;
Così più bel ciaſcun di voi riluce
Con bel cambio frà voi di luce e luce,

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

I. de Angelis Archiep. Vrbin. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Hiacynthus Libellus Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter.

ELENCHVS
EORVM
QVAE IN DVOBVS TOMIS
huius operis continentur.

NVNCVPATORIA EPISTOLA ad CAROLVM II. Hiſpaniarum regem catholicum.

DE HISPANORVM DOCTRINA, Bibliothecarum utilitate, atque hujus operis ratione & propoſito PRAEFATIO AD LECTOREM.

BIBLIOTHECA SCRIPTORVM HISPANIAE: toto priore volumine, quod litera I. concluditur, & poſteriore uſque ad pag. 260.

ANONYMORVM NOTITIA: ſecundo volumine pag. 267. & pag. 681.

APPENDIX PRIOR eorum, quæ in Scriptorum jam in Bibliotheca laudatorum elogiis de novo adjiciuntur aut corriguntur; pag. 277.

APPENDIX altera eorum Scriptorum, qui de novo adjiciuntur; pag. 31[illegible]

GINAECEVM HISPANAE MINERVAE, ſive de gentis noſtræ Fœminis doctrinâ claris; pag. 337.

BIBLIOTHECA EXTERO-HISPANA, tribus partibus conſtans.

I. eſt eorum qui Hiſpanâ linguâ ſcripſerunt; pag. 350. & p. 670.

II. eorum, qui in Hiſpania diu commorati aut mortui ſunt; pag. 357. & pag. 670.

III. eorum, qui de rebus Hiſpanis ſcripſerunt; pag. 670.

INDEX LIBER MVLTIPLEX; pag. 371. ſcilicet-

I. Cognominum.

II. Patriarum.

III. & IV. Ordinum Eccleſiaſticorum Secularium aut Regularium.

V. & VI. Munerum, ſive Eccleſiaſticorum, ſive Laicorum.

VII. Materiarum.

ADDENDA, CORRIGENDA in Scriptoribus, quorum in Bibliotheca & Appendicibus mentio eſt habita; pag. 653.

NOVISSIMA SCRIPTORVM HISPANORVM poſt Bibliothecam cum Appendicibus abſolutam collectio; pag. 671.

LAMENTATIO Authoris de eo quòd ſibi non licuerit viros doctrinâ etiam celebratiſſimos, nullis tamen libris editis orbi literatorum oſtenſos, huic Bibliothecæ ſiſtere; id quod exemplis tribus clariſſimorum literis & omnimoda virtute hominum confirmat, quos merita laude interim donatos dimittit.

BI-

BIBLIOTHECA HISPANA

SIVE

SCRIPTORVM HISPANÆ GENTIS

Qui ab anno MD. uſque ad præſens tempus monumenta doctrinæ ſuæ literis tradiderunt.

A

ACATIVS.

ACATIVS ANTONIVS DE RIPOLL, Catalanus, Domicellus, (hoc eſt parente natus Equite Aurato) Philoſophiæ ac utriuſque Iuris Doctor, Salmanticæ olim tyrocinio legalis ſcientiæ ſub Gabriele Henriquez, Ioanne Vela & aliis geſto, undeviginti ferè annos natus in ſcholam Oſcenſem ſe contulit, ibíque inter candidatos locum poſſeſſore per id tempus orbatum docendi Iuris eo ſucceſſu ambivit, ut qui uno tantùm ſuffragio victus voto exciderat, in novum, alterúmque tunc primùm æquali ſtipendio dotatum, munus interpretandarum ſimiliter Legum reciperetur. In regio deinde Concilio generalis, ut vocant, Bajuliæ tanquam Conſiliarius ſedit annos ſexdecim, novennio integro munus unà gerens Advocati Fiſcalis. Auditoribus in Academia dictaverat, quæ poſtea luci dedit -

Practicabilia Commentaria ad Titulum Digeſtorum de Conditionibus & Demonſtrationibus, cauſis & modis eorum, quæ in Teſtamentis relinquuntur. Coloniæ Allobrog. 1617. 4.

Item ſcripſit -

Additiones ad Ludovici Peguera Praxim Civilem. Barcinone 1649. in fol. apud Antonium Lacavalleria. Simúlque -

Ordinem Iudiciarium cauſarum uſu frequentium in Curia Vicarii Barcinonenſis.

Tractatum Regaliarum. Barcinone apud Gabrielem Noguès 1644. in fol.

Varias Iuris Reſolutiones. Lugduni in fol.

Obiit ſacris jã addictus, & in Presbyteratus ordinem acceptus, poſtquam Cataloniæ rem detentante Gallo munere ſuo remotus fuiſſet.

F. ACATIVS MARCH DE VELASCO, domo Valentinus, ordinis S. Dominici, S. T. Magiſter, poſt varia geſta inter domeſticos laudabiliter munera, & profeſsionem ejuſdem ſacræ ſcientiæ plurium annorum in Valentina ſchola inſulas adeptus fuit Oriolenſis Eccleſiæ xxvi. Ianuarii MDCLX. poſt ſexennium

extinctus anno MDCLXV. Doctè ſcripſit, linguâ tamen vernaculâ -

Reſoluciones Morales, duobus tomis. Valentiæ apud Hieronymum Vilagraſſa 1656. & 1658. fol. Item eâdem linguâ munus ſuum gerens -

Sinodo Oriolana Tercera, celebrada en la Ciudad de Origuela en xxix. de Abril de MDCLXIII. con una breve declaracion de la Doctrina Christiana. Valentiæ apud Hieronym. de Vilagraſſa 1663. 8.

ACHILLES.

ACHILLES STATIVS, Luſitanus, in oppido *Vidigueira* Tranſtagana provinciæ ſuperioris ſeculi anno vigeſimo quarto natus, eximius juxtà Poëta & Philologus. Minor annis ductus fuerat in Indiam à parente, ut ſtipendia miles Regi faceret; ſed imbecillitatem corporis cauſatus, colendum ut literis ingenium daret, reditum facilè in Luſitaniam impetravit; quippe qui rectiùs credebat cum Salluſtio, ingenii, quàm virium opibus gloriam quærere. Eboræ primùm Ioannem Barrium, dein Lovanii in Belgiû delatus Petrum Nanninm eloquentiæ Profeſſores, mox alios quoque Theologiæ Doctores audivit. Aditâ etiam urbe Pariſiorum, iterum Belgio redditur anno ætatis uno ſupra trigeſimum; ubi magnos in Theologia profectus, diſciplinîſq; humanioribus fecit. Hinc Patavium, pòſt Romam tendit, atque hic à Cardinale Sfortia inſtructiſsimæ Bibliothecæ impoſitus, jubetur non diu pòſt libellos Latinè ſcribendos, epiſtoláſque Pii V. P. M. curare. Quem quidem ſacrorum apicem & alios duos, Pium ſcilicet IV. & Gregorium XIII. dum Romæ eſſet, Orationibus coràm habitis, Portugalliæ Regis Sebaſtiani vice ac nomine, in ſpeciem obſequii veneratus eſt. Ceſſit è vivis in eâdem Vrbe, jam occupatione vacuus, ex quo Pius obierat, ſibi & Muſis dum vacat, anno circiter MDLXXXV. xv. Kal. Octobris, tribus minor ſexagenario, in templo Sodalium Oratorii, queis moriens Bibliothecam ſuam legavit, in habitu S. Dominici (ut præceperat ſupremis tabulis) ſepultus. Magnum ſui deſiderium vir pius, eximiæque in literis, ſive proſâ. ſive verſâ oratione ſcriberet, ſive illuſtraret priſcos Scriptores, ſive tandem in Latinum è Græco verteret, famæ reliquit moriens, charus, dum viveret, doctrinâ præſtantiſsimis viris, quos & ipſe hoc nomine ſuſpiciebat, in Luſitania Hieronymo Oſorio Sylvenſi Epiſcopo, ac Georgio Cœlio Poëtæ, in Italia Manutio, Robortello, Mureto, Vrſino, præcipuéque Ioſepho Caſtalioni Iuriſconſulto Anconitano, quem in primis dilexit; adeò ut verum Achilles hic ex fabula feciſſe videatur, quam Ptolemæus Epheſtion VI. libro *Novæ ſuæ ad variam eruditionem hiſtoriæ* à Photio in *Bibliotheca* laudatus memorat; Achillem nempe quemdam nuptiarum Iovis & Iunonis paranrium ſeu proxenetam, id à Iove obtinuiſſe, ut quotquot ejus nomen ſortirentur, clari exiſterent. Cœlebs perpetuò vixit & continens. Opera, quæ ſequuntur, artis ſuæ & ingenii reliquit poſteris monumenta.

In Marci Tullii Topica Annotationes, ac de Fato, & de Optimo genere Oratorum, cum Notis & Appendicibus. Lovanii 1552. & 1553.

In Horatii Artem Poeticã Commentariũ, ex fontibus Græcis, Antverpiæ 1553.

In Suetonium De Claris Grammaticis, & Rhetoribus illuſtribus Notas. Antverpiæ typis Plantinianis, & apud Morellum Pariſiis 1565.

In Catullum et Tibullum Commentaria. Venetiis & Pariſiis in folio.

Sylvam Carminũ, & Callimachi duos Hymnos Latinè redditos. Pariſiis 1549.

Orationes duas, alteram *in Topica Ciceronis*; alteram Quodlibeticam *de Animarum immortalitate*. 1547.

Obſervationum in varios Latinorũ Scriptorum locos lib. ſingularem. Lovanii ſeorſim anno 1552. pòſt in *Theſauro Critico Ioannis Gruteri* editum.

Orationes tres, ut vocant, *obedientiales*, pro *Sebaſtiano Rege ad Summos Pontifices*. Romæ 1574. 4.

Orationem aliam *ad Pium V. Equitum Rhodiorum nomine*, ut refert *Bibliotheca Pontificia* auctor.

Epiſtolam ad Martinum Azpilcuetam Doctorem Navarrum, de Reditibus Eccleſiaſticis, qui beneficiis & penſionibus continentur, Epiſtolis aliquot ſuperadditis. Præceptorem hic vocat Azpilcuetam. Credóque eumdem cum jam relato opere eſſe *De Penſionibus Commentarium* Romæ editum 1581. 8. & apud Bladii hæredes 1611. 8.

Tabula ejus Chorographica Regni Luſitaniæ extat in *Theatro Abrahami Ortelii*, & his, quæ eo recentiora ſunt.

Monomachiam Navis Luſitanæ, & Inſignia Regum Luſitaniæ verſibus. Romæ 1674. Item -

De Electione, profectione, coronatione Henrici Regis Poloniæ. Ibidem eodem anno apud hæredes Antonii Bladii. Duo hæc poſtrema opera tribuit ei *Antonius Verderius* in *Supplemento Epitomes Bibliothecæ Geſnerianæ*.

Illuſtrium Virorum, ut extant in Vrbe, expreſſos vultus, ad Antonium Perennorum Cardin. Granvellanum, Romæ 1593. fol.

E Græco fonte in Latinum derivavit-

S. Ioannis Chryſoſtomi Orationes IV. hoc eſt, *Dominicæ Orationis explanationem*; *In Natalem Domini*; *In ſancta Theophanica*; *De David Propheta*.

S. Gregorii Nyſſeni de Abraham & Iſaac.

S. Athanaſii in Magnam Paraſceven.

Amphilochii in Sabbathi ſancti diem.

Gre-

Gregorii Antiocheni Epiſcopi in Sepulturam & Reſurrectionem Domini.

Sophronii in Exaltationem S. Crucis, & Reſurrectionem.

Cyrilli in Parabolam Vineæ.

Anaſtaſii Synaitæ De Sacra Synaxi, & de injuriis remittendis.

Marciani Bethlemitæ fragmentum.

Nili Abbatis Epiſtolas tres.

Typos Epiſtolicos, ſeu Epiſtolarum figuras Anonymi, & Libanii Sophyſtæ: ac *Demetrii Phalerii locum de Epiſtolis*. Lovanii 1551. Eruit è tenebris latina,

S. Ferrandi Carthagin. Eccleſiæ Diaconi opuſcula pia.

Gregorii Bætici Illiberitani Epiſcopi De Trinitate, & Fide: ſive (ut Scoto placet) *Fauſtini Epiſcopi* (de quo nos alibi judicium facimus) libellum.

Abbatis S. Pachomii Regulam Monachorum Ægyptiacè ſcriptam, móxque in græcum translatam, & à S. Hieronymo in latinum converſam, temporis verò vetuſtate penè abolitam, mendis purgavit, ac reſtituit, ediditque in appendice *Caſſiani* operum, quæ annotationibus ſuis illuſtriora luci dedit Romæ anno 1580. V. C. Petrus Ciaconius Toletanus, quo nomine Achillem Statium laudat Illuſtriſs. Cæſar Baronius in Notis ad *Martyrologium* die xiv. Maji.

Hæc ferè omnia de Achille noſtro Andreas Scotus in *Bibliotheca*: Sed & nonnulla alia non permiſit Gaſpar Statius Luſitanus ignorare nos, qui legimus *Antiquitates Portugalliæ* ab eo vernaculè ſcriptas, vnàque *De Statiorum Gente* tractatum. Progenitum ait Achillem à Simone Nonio Statio Parente, viro in bellica re apud Indos ſpectato, cujus eum meminit Barrius Decade tertia lib. ix. cap. xii. eóq; Chriſti Militiæ Torquato Equite, Turriſque Cetobricenſis Præfecto. Atque de hujus rebus in bello geſtis fertur nonnuſquam filius Cõmentaria panxiſſe. In Patriam olim à Sebaſtiano Rege cõditionibus honorificis invitatus, ut res Luſitanorum literis proſequeretur, adhuc in Vrbe reſtitit præpoſteris illius, cui cura negotii demandata fuit, officiis præpeditus. Bibliothecam habuit omni librorum genere inſtructiſſimam, quæ in Oratorii Æde ſub eo titulo dedicata eſt, *Bibliotheca Statina*. Cæſarem Cardinalem Baronium ad conficienda ſic magnifica opera invitaſſe tam lauta ſupellex, atque inſtruxiſſe creditur. Qui quidem alicubi ad Martyrologium, Bibliothecæ meminit, *quam poſſidemus* (adjungens) *liberalitate piæ memoriæ optimi, & eruditiſſimi viri Achillis Statii*. Nec minùs laudat magnum illius ingenium, multámque lectionem Iuſtus Lipſius lib. 1. *variar. lection.* cap. 11. éque ut Martinus ille Doctor Navarrus (quales viri!) tractatu de Redditibus, *Portugalliæ Honorem* appellat, ſicuti *librorum Venatorem* & *Helluonem* Latinus Latinius ad Ant. Auguſtinum ſcribens, altero Epiſtolarum volumine jam edito. Donavit eum particulari elogio Hieronymus Ghilinus in *Theatro Literatorum hominum* Italiæ ſermone ſcripto.

ADAMVS.

ADAMVS CENTVRIO, & CORDVBA Io: Baptiſtæ Centurionis filius, Marci nepos, Adami pronepos, qui Genuæ nobili loco natus inter Hiſpanos primus familiæ ſuæ Aſtapanum (de *Eſtepa* vulgò) Marchionatum peperit, Matre natus Mariâ de Corduba Didaci filiâ, quem Didacum Philippus II. in familia, & ſummopere charum habuit, Marchio ipſe de Eſtepa nobilitati Avitę clariſſimum adjunxit ab amore, & ſtudio literarum, ornamentum. Imbutus quippe Antiquitatis univerſæ, & liberalium diſciplinarum doctrinâ inter Literatorum noſtræ Gentis, ac ſui ſeculi Principes iure venit connumerandus. Arabicam linguam ferè ſenex didicit, ut libros plumbeos Granatæ exeunte ſeculo ſuperiori repertos germanâ interpretatione donaret; quod an præſtiterit, aliorum eſto judicium: Scio enim Romæ in Congregatione (ut vocant) ſancti Officii, jamdiu diſquiſitionem horum librorum, doctrinæq; ibi contentæ ſecundum novam aliorum Interpretum verſionem fieri. Certè Marchio cauſæ huic deſerviens, quam egregiè, magnîſque ſumptibus, dum vixit, promoviſſe dicitur, foràs dedit-

Informacion *para la hiſtoria del Sacro Monte llamado de Valparaiſo, antiguamente Illipulitano junto à Granada*. Granatæ 1632. in 4.

Nec non & aliud agens-

Vida de S. Hierotheo Obiſpo de Segovia, comprobada con Annotaciones. Ibidem 1630. 4.

Præter alia, quæ edita non ſunt. Fragmentum ſanè ejus verè aureum intexuit *Rodericus Carus* libello ſuo *De veteribus Diis Hiſpaniæ*, quem ineditum reliquit, luce quidem digniſſimum. Obiit in Aſtapana domo ſua die Aprilis vj. anno MDCLVIII. ætatis....

ADHELMVS.

ADHELMVS DE VALLE (verba ſunt Petri de Alba Frãciſcani in *Militia Conceptionis*, penes quem fides rei ſit) Doctor Hiſpanus laboravit-

De B. Virginis immaculata Conceptione librum unum pulchrum, licèt parvum, impreſſum Barcinonæ 1634. in 16.

ADRIANVS.

ADRIANVS DE AINSA Aragonus, ſcripſit-

Eſpejo *de Almutazafes*. Cęſaraug. 1595. in 8.

ADRIANVS DE CASTRO Notarius Regii Prætorij Granatenſis ſcripſit-

De los Daños, que reſultan del juego. Granatæ Typis Sebaſtiani de Mena 1599. 8.

ÆGIDIVS.

ÆGIDIVS GONZALEZ D'AVILA, Toletanus, Societatis Ieſu, anno ſalutis MDXXXII. natus, plurimùm contulit exemplo, doctrinâ, & integritate, atque in adminiſtrandis muneribus ſibi ſæpiùs impoſitis prudentiâ recenti Societati conſervandæ, ac propagandæ. Hujus hæc opera adhuc deſiderantur -

In librum Exercitiorum Spiritualium S. Patris Ignatii præclaræ annotationes.

Explicationes Regularum Societatis.

Inſtituti ejuſdem Societatis, tum *Declaratio*, tum *Confirmatio*.

Conſilia item *Generalia omnia* exactè *in locos communes* redegerat. Hæc latiuſculè in Bibliothecâ Societatis.

Obiit Matriti anno MDXCVI. ætatis ſuæ LXIII.

ÆGIDIVS GONZALEZ D'AVILA, ortus in cognomine Abulenſi urbe Caſtellæ veteris nobiliſſimâ, puer adhuc Romam venit in familiarem D. Petri Dezæ S. R. E. Cardinalis à Parentibus deſtinatus; in cujus domo à primis uſque literarum elementis excoluit ſtudiis animum, præſertim humanioribus. Quo tempore inter illius Domeſticos Viri quidam ingenii, atq; eruditionis virtute præſtantes numerabantur: atq; hos quidem Ægidius ipſe laudare ſolebat, Franciſcũ de la Matta Decanum Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ, linguarum, totiúſque antiquitatis cognitione, Ioannémq; Idiaquezium Poëticâ facultate percelebres. Aderat & Franciſcus Cabrera Morales Theologus, & ipſe libris quibuſdam editis abunde notus. Viginti jam annorũ Adoleſcens ad nos rediit Portione Salmantinæ Eccleſiæ ditatus, nec diu pòſt conſcriptâ rerum illius Vrbis Hiſtoriâ exercere, atque experiri induſtriam, ſeséque poſteris commendare cœpit. Deinde MDCXII. Matritum evocatus, Regium Caſtellæ Chronographum exercere juſſus eſt: demúmque anno MDC . . . in locum Thomæ Tamaji, qui hoc idem circa res Indicas munus geſſerat, receptus, magnâ vir pietate & probitate, nunquam non indefeſſo ſtudio Patriam celebrans. Hujus quidem curæ, ac ſtudii fecit hæc extare monumenta, atque ea ferè omnia Regio imperio obſequutus -

Hiſtoria de las antiguedades de la Ciudad de Salamanca. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1606. 4.

Declaracion del Toro de Piedra de Salamanca, y de otros que ſe hallan en otras partes de Caſtilla: ibidem apud Andream Renaut 1597. 4.

Relacion del aſiento de la primera piedra del Colegio de la Compañia de Salamanca. Ibidem 1617.

Vida, y hechos del M. Don Alonſo Toſtado de Madrigal Obiſpo de Avila. Salmanticæ 1611. 4. apud Franciſcum de Cea.

Hiſtoria del Origen del S. Chriſto de las Batallas, &c. Ibidem 1615. 4. apud Suſannam Muñoz.

Theatro de las Grandezas de la Villa de Madrid. Matriti 1623. in fol. ex Typographia Regia.

Compendio de las Vidas de los glorioſos San Iuan de Mata, y Felix de Valois, Fundadores de la Religion de la ſantiſſima Trinidad Ibidem 1638. 4.

Hiſtoria de la Vida y hechos del Rey D. Henrique III. de Caſtilla. Matriti 1638. in fol.

Theatro de las Igleſias de España, quatuor voluminibus, quorum priora tria jam lucem viderunt Matriti anno 1645. 1647. & 1650. Quartum parabat brevi abſolvere; cùm & perficiendo operi nova ratio acceſſerit, Innocentii Papæ X. voluntas ſibi per Iulium Roſpiglioſum ordinarium aliquando Sedis Apoſtolicæ apud nos Legatum, pauló pòſt S. R. E. Cardinalem, atque hodie jam, cùm hæc Typis mandantur, Pontificem Maximum digniſſimum, renunciata. Diverſus ab his eſt olim publicatus & ante alios hujus argumenti liber anno 1618. Salmanticæ hac inſcriptione, *Theatro Eccleſiaſtico de las Ciudades y Igleſias Cathedrales de España*: ex quo jam aliquot Eccleſias in novum quatuor Voluminum hoc Syſtema, veluti damnans priorem illam curam, conjecit.

Theatro Eccleſiaſtico de las Igleſias de las Indias, duobus voluminibus. Horum alterum Septentrionalem continens Americam editum eſt Matriti anno 165 . . Poſterius Meridionalem anno 1656.

Inedita adhuc alia, in quibus eſt -

La Hiſtoria del Rey Felippe III.

Vidimus etiam ejus nomine inſcriptum -

Memorial de los Servicios perſonales de D. Balthaſar de Saavedra, Cavallero del Orden de S. Iago, y de los de ſus Aſcendientes y Progenitores. Matriti 1649.

Deceſſit in Patriâ octogenario maior, die Marco Evangeliſtæ ſacrâ, ſeptimo Kal. Maji anno MDCLVIII. jam ſic ab aliquot menſibus ob longam ætatem defectus mente, ut eſſet Domeſticis, à quibus Matrito Abulam perductus fuerat, ut commodiùs inter ſuos haberetur, & exhiberetur, inſtar infantuli.

ÆGIDIVS DE MESA inſcribitur Author neſcio cujus -

Piæ Exercitationis, Matriti evulgatæ anno 1606.

FR. ÆGIDIVS DE PRÆSENTATIONE, & FONSECA, Luſitanus, ortus (ut credo) in oppido *Caſtel Branco* Diœceſis Egitanenſis ex Patre Franciſco Martinez da Coſta Iuris Doctore Pariſienſi, Petri à Fonſeca Ieſuitæ ſat ſcriptis ſuis noti propinquus, Ordini Eremitarum dato nomine inter præcipua hujus Fa-

miliæ decora, ſingularis doctrinæ merito venit connumerandus; quæ primarias ei contulit partes docendæ Theologiæ in Schola Conimbricenſi, vbi emerita hujus Academiæ militiæ præmia reportavit gymnaſtiei ſui Collegii Decanus. Scripſit -

Diſputationes de Anima & Corporis beatitudine ad priores quinque quæſt. 1. 2. *S.Thomæ, & ad quæſt.* 12. 1. *partis*, tribus voluminibus: primum editum fuit anno 1609. reliqua 1615. Conimbricæ in fol.

De Immaculata B. V. Conceptione ab omni Originali peccato immuni, libros IV. Conimbricæ 1617. fol.

Primatem nec non *Auguſtinianum*, ſive *Prærogativam præcellentiæ Ordinis Eremitarum S. Auguſtini*. Coloniæ 1627. in 8.

Thomas deHerrera in *Alphabeto Auguſtiniano* pag. lxv. tribuere videtur noſtro *Commentationes Phyſicas & Metaphyſicas*, quæ ſub nomine Ægidii Romani editæ ſunt, unà cum Simonis de Viſitatione *Commentariis in libros Meteororum*. Vixit ad annum MDCXXVI. ætatis ſuæ LXXXVII.

ÆGIDIVS RAMIREZ D'AVALOS, quem Canonicum vocat Gundiſalvus Argote de Molina, ſcripſit, eodem atteſtante -

Del Linage *de Zambrana*. M. S.

ALBANIVS.

ALBANIVS RAMIREZ DE LA TRAPERA ex *Villa-Majori*, quod in ditione Ordinis S. Iacobi eſt Oppidum, Poëta ingenioſus, & elegans, in laudem ſalutaris Ligni Poema confecit verſibus octo ſyllabis, multâ eruditione ſacrâ, piiſque affectibus exornatum, facili & copioſâ pangendi carminis facultate uſus. Nomen operi fecit -

La Cruz *en Quintillas*, decem Canticis, ſeu libris. Adjuncta ſunt alia ſacra Carmina. Matriti apud Ioannem Cueſtam 1612. in 8.

ALBERTVS.

F. ALBERTVS DE AGVAIO, ex familia Fratrum Prædicatorum, dedit Hiſpanicum inſigne illud opus -

De la Conſolacion *de Boecio*. Hiſpali apud Ioannem Varela 1530. in 4.

Quæ (ut credimus) illa eſt Boetii interpretatio, quam Latino illius Authoris non dubitat æquare Ambroſius Morales in libello de *Lingua Hiſpana*.

F. ALBERTVS DE FARIAS, Carmelita Provinciæ Beticæ (verba ſunt Marci Antonii Caſſanatenſis in *Paradiſo Carmelitici Decoris*) ſcholaſticæ Theologiæ peritiſſimus, ſcripſiſſe dicitur,

Lecturas Theologicas libris duobus.

Dialogorum mixtæ Phraſis, in quibus ſacra Scriptura Hebraiſmos & Græciſmos enodat ſatis ſubtiliter.

Floruiſſeque circa annum MDXLII.

D. ALBERTVS DIEZ & FONCALDA, Cæſarauguſtanus, ſcripſit -

Rimas varias.

D. ALBERTVS HENRIQVEZ, ab Hiſpania oriundus, in Belgio tamen natus, ſcripſit, dicavitque Iſabellæ Auſtriacæ Belgarum Principi -

La Reſolucion Varonil, *ò Viage que hizo D. Maria Eſtuarda Condeſa de Tirconel en habito de Varon*. Bruxellis 1627. 8.

ALEXANDER.

ALEXANDER VI. PONT. MAX. *Vide in littera R. RODERICVS DE BORIA.*

D. ALEXANDER DOMINICVS DE Ros Catalanus, Patriâ Ilerdenſis, Eccleſiæ Dertuſenſis Decanus, Protonotarius Apoſtolicus, ex Neapoli urbe Philippo Regi noſtro nuncupavit -

Cataluña deſengañada, *diſcurſos Politicos*. Neapoli apud Ægidium Longum 1646. 4.

Diem extremum vidit in Curia Matritenſi repentinâ morte extinctus, poſtridie kal. Iunias anni MDCLVI. doctus vir, atque diſertus, olim Vrbano Papæ VIII. propter illuſtratum ab eo latinâ Oratione Apum Symbolum Barberinis Gentilitium, adeò acceptus, ut Sacerdotio Eccleſiæ Dertuſenſis memorato per id tempus in Curia degentem honeſtaverit. Nempe ediderat -

Abeja Barberina, *Panegyrico à la Santidad de Vrbano VIII. &c.* Romæ Typis Aloiſii Grignani 1639. in 4.

ALEXIVS.

ALEXIVS DE BOXADOS & LVLL, Catalanus, Canonicus Eccleſiæ Barcinonenſis, Inquiſitor Apoſtolicus, cum Murciæ, tum Valentiæ, ſcripſit -

Aforiſmos myſticos *ſacados de las obras de S. Tereſa de Ieſus*. Matriti 1650. in 4.

ALEXIVS GOMEZ, ex oppido *Aldea-Rubia* Diœceſis Salmantinæ, Philoſophus, & Theologus, Abbas *S. Dominici de Pedraza*, ſcripſit -

Epigraphen diverſorum locorum Sacræ Scripturæ ex Magno Baſilio decerptorum. Salmanticæ apud Ioannem, & Andream Renaut 1596. in fol.

F. ALEXIVS DE IESV, aliàs de MENESES, Oliſipone natus XXV. Iannarii anni MDLIX. Parentibus Alexio Meneſio Comitis Cantañedæ filio, & Aloyſiâ à Noroña, Antiſtes primùm fuit Goenſis in Oriente, Bracha-

charenſis deinde in Luſitania, hujus-met Regni Prorex, & Conſilii Statûs Præſes, compoſuit, à nullo (ut ajunt) adjutus, Diœceſis ſuæ Goenſis incolis -

Synodum Diamperenſē, quæ edita extat in libro Antonii de Govea, Auguſtiniani, *Da Iornada da Serra*, nuncupato.

Reliquit item -

As Vidas *dos Religioſos modernos, que na Religiaon de S. Agoſtinho de Portugal floreceraon en Virtudes, et Vida Religioſa.*

Ordinis fuit Eremitarum ſodalis; cujus res geſtas cum laudatus Antonius Govea, tum Rodericus da Cunha in *Hiſtoria Præſulū Bracharenſium* ſcriptis conſignaverunt. Obiit Matriti III. Maji MDCXVII.

ALEXIVS DE PVELLES, qui ſe vernaculâ formâ, *Gentilhombre de la Artilleria de ſu Mageſtad* appellat, auctor eſt ejus operis, quod M. S. in Scurialenſi extat Bibliothecâ -

Enſalada, y Aviſos *del Arcabuz*, nuncupati.

F. ALEXIVS DE SALAMANCA, Zamorenſis, Ordinis Fratrum Minorum, elegantiâ ingenii, atque doctrinæ, ſimul & cognitione principum trium linguarum ſpectabilem, & commendatū ſeſe omnibus præbuit, ſcribens-

De Chriſti Domini Republica Dialogos tres. Salmanticæ 1528. 4. Ad Carolum Cæſarem Auguſtum. Lugdunique apud Sebaſtianum Bartholomæum Honorat 1556.

Lucas VVadingus in *Bibliotheca Franciſcana* minùs rectè duos cognomines *Alexios* ex uno fecit.

ALEXIVS SALGADO CORREA, ſcripſit -

Regimiento de Iuezes. Hiſpali apud Martinum de Monteſdoca 1556. in 4.

ALEXIVS VANEGAS DE BVSTO, Toletanus, Theologiæ operam juvenis non ſegnem dedit, ex qua tamen ſpes ſurgentes, converſo ad uxoriæ rei curam animo, aliò prorsùs avertit. Conjuge ductâ, ludum Toleti aperiens, pubem Toletanam latinis literis deinde inſtituit, eóque doctrinæ genere, à quo humani non audimus dumtaxat, ſed efficimur. Vir fuit infinitæ propè, ac ſtupendæ lectionis, ſubtilitate ingenii, diſciplinarum varietate, & elegantiâ poſtponendus nemini; quod ei elogium Alphonſus Matamorus accōmodat, Hiſpanos celebrans literis inclytos. Quem & Ioannes Geneſius Sepulueda Epiſt. XCIII. *Virum non ſolùm humanioribus literis in primis eruditum, ſed etiam in ſtudio Theologiæ verſatum* appellat. Vernaculi ſermonis eloquentiam, quâ quidem meruit Diſertiſſimis adnumerari, variâ atq; utili eruditione plurimum commendavit: Conſilii ſiquidem Ciceronis æmulatus, Philoſophiæ tam ſacræ, quàm naturalis doctrinam patrio idiomate familiarem fecit noſtris hominibus, in eo libro, quem ſubobſcurâ hac inſcriptione præfixâ in lucem emiſit -

Diferencia de libros, *que ai en el Vniverſo*, ad Ioannem Bernardum Diaz de Lugo Calaguritanum Epiſcōpum. Toleti apud Ioannem de Ayala 1546. 4. denuóque ab auctore ipſo correctum, Salmanticæ 1572. 8. Pinciæque 1583. 8. Scripſit item -

Agonia *del Tranſito de la Muerte, con los Aviſos, y Conſuelos que acerca della ſon provechoſos*, Ad Annam de la Cerda Meliti Comitiſſam. Cui adjungitur -

Breve Declaracion *de las Sentencias, y Vocablos oſcuros que en eſte libro ſe hallan*, cum aliàs, tum Pinciæ 1583. 8. Hic liber Italicè converſus prodiit Venetiis.

Platica *de la Ciudad de Toledo à ſus vecinos afligidos, en que ſe mueſtra, como los males de pena, que padecemos, ſon por nueſtros pecados.* Libellum hunc Fr. Rodericus de Iepes cum aliis ſuis edidit.

Latina hæc, ſeu Hiſpano-latina -

Vn Tratado *de Ortografia, y Accentos en las tres Lenguas principales*. 1531. 8. Toleti apud Lazarum Salvagum, & 1592. 4.

Brevem enucleationem in obſcuriores Velleris aurei locos Alvari Gomezii. Toleti 1540.

Brevia Scholia in Petri Papæi Flandri Samaritem Comœdiam in gratiam Scholaſticorum. Toleti 1542. In cujus prooemio editurum ſe affirmavit opus aliud *Diabologia* nomine: Quemadmodum & in ſuperioribus ad *Gomezium* Scholiis, *Grammaticam narrativam*, ſive *Hiſtoricen*.

ALPHONSVS.

ALPHONSVS quidam, Aragoniæ Regni civis, auctor eſt ejus proſaici Poëmatis, quod audit -

Hiſtoria *de la Donzella Theodor*.

F. ALPHONSVS DE S. ALBERTO, Carmelita reformatus, ſcripſiſſe dicitur libro ſeu volumine 1.

Sermones *de Nueſtra Señora*.

Hunc incomparabilis ingenii, doctrinæ, eruditionis, & vitæ morúmque dotibus inſignem deceſſiſſe anno MDCXXXII. ex Relationibus Hiſpanis retulit in *Appendicem Bibliothecæ ſuæ Marianæ*, quam editurus propediem eſt, Rev. Pater & amicus noſter Hyppolitus Maraccius Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei.

ALPHONSVS DE ALBVQVERQVE, Alphonſi illius Magni Luſitanorum Ducis filius, cùm *Blaſius* antea luſtrali eſſet nomine, paternum aſſumpſit nomen, obſequutus in eo Regi ſuo Emmanueli, qui non tantùm in aſſumptione hâc voluit clariſſimi Parentis memoriam

riam præſeferre natum, ſed & eum illuſtri matrimonio Mariæ Noronhiæ Antonii Ducis I. de *Linares* filiæ, lectiſſimiſque, inter alia, Oliſſipouenſis Præfecturæ, atque item regiarum rationum adminiſtrationis (*Veador da facenda* vulgò audit) muneribus ornavit; de quo agit Damianus à Goes, in *Emmanuelis Regis Hiſtoriæ* tertia parte cap. vltimo. Scripſit, benemeritum de parente filium vt exhiberet ſe, linguâ Luſitanâ -

Commentarios *dò Grande Aphonſo de Alboquerque Capitaõ geral dà India, collegidos por ſeu Filho das proprias Cartas, que elle eſcrivia ao muito poderoſo Rey D. Manoel.* Oliſſipone apud Ioannem de Barreda 1576. in fol. In hujus operis laudem *Elegia* 6. Antonii à Ferreira, quæ in eſus legitur Poëticis compoſitionibus, ſcripta fuit.

ALPHONSVS DE ALCALA, neſcio quis, laudatur quaſi auctor operis ita nuncupati.

Iardin Anagrammatico.

ALPHONSVS DE ALMEIDA, ſcripſit-

Pretendiente *de la Tierra, y Carta para los que navegan el golſo de la Corte.* Limæ Inuorum 1644.

ALPHONSVS DE ALVARADO, Americanus ex Periiano regno, auctor inſcribitur duplicis operis extra Hiſpaniam editi, quorum hoc argumentum & nota;

In Ciceronis Orationes Analyſes, & Enarrationes Logica, Rhetorica, Ethica, Politica, Hiſtorica. Baſileæ apud Konig. 1544. in 4.

Artium diſſerendi ac dicendi indiſſolubili vinculo junctarum libri duo. Ibidem 1600. in 8.

ALPHONSVS ALVAREZ GVERRERO, Iuris utriuſque Conſultus & Doctor, apud Italos ſeſe conſpicuum literis, dignitatéque longè à patria exhibuit. Nam ex albo ſecularium Poteſtatum, Regiæ Cameræ Summariæ regui atq; urbis Neapolitanæ Præſidem, inde ex ſacrarum, Monopoli ejuſdem regni Epiſcopum geſſit, anno ſcilicet MDLXXII. ii. die Iunii creatus. Extare fecit documenta hæc plurimæ ac piæ doctrinæ -

Theſaurum Chriſtianæ Religionis, & Speculum Sacrorum Summorum Pontificum, Imperatorum, ac Regum, & Sanctiſſimorum Epiſcoporum, ad Philippum Regem Catholicum. Venetiis apud Cominum de Tritono 1559. in fol. Coloniæ 1581. in 8. & 1586. apud Petrum Horſt. Florentiæ item 1563. apud filios Laurentii Torrentini, fol.

De Modo, & ordine Generalis Concilii celebrandi, & de Eccleſia Dei in priorem faciem revocanda. Neapoli apud Ambroſium de Mançaneda 1545. in 4.

De Adminiſtratione Iuſtitiæ opus aliud ſuum laudat ipſe in *Theſauro* cap. 36. num. 7. An idem eſt, qui *De Viſitatione*, neſcio quid conſcripſit anno 1545. in 4?

De Bello juſto & injuſto Tractatus Neapoli iiſdem prodiit typis 1543. 4. & M. S. eſt in Vaticana, cod. 5200.

Deceſsit anno MDLXXVII.

ALPHONSVS ALVAREZ DE TOLEDO, Toletanus, ex Latino in ſermonem vertit Hiſpanum -

Los Morales *de S. Gregorio*. Hiſpali apud Iacobum Cromberger 1513. duobus tomis in fol. ad D. Alphonſum Mantrique de Cardenas Antiſtitem Hiſpalenſem, S. R. E. Cardinalem: atque item apud Ioannem Barreda de Salamanca 1534. in fol. in eadem urbe.

ALPHONSVS DE ANDRADA, Toletanus, in Societate Ieſu cum laude pietatis, & indefeſsi pro juvando ſpirituali profectu ſtudii uſque ad extremam etiamnum vivit ſenectutem. Sodalis fuerat Theologus in S. Bernardi Toletano collegio, atque in ejus urbis athenæo Philoſophiam publicè docuerat, cũ dedit ſe in religioſum ſtatum: quem quidem non ſolùm rectoris munus obiens, ſed & Apoſtolicis miſsionibus pluribus vacans, utroque mari, Oceano, & Interno, nec ſemel navigatis, &, quod magis eſt, inter tot occupationes pluſquam triginta voluminibus, quorum major pars edita eſt, ſcriptis, non mediocriter nobilitavit. Extant ab eo hæc opera vulgaria.

Vida *del Venerable Pad. Vincencio Carraſa ſeptimo General de la Compañia de Ieſus*, ex Italico. Matriti 1658. 4.

Vida *del Venerable P. Bernardino Realino.* Matriti apud Mariam de Quiñones 1651. 4.

Vida *del Venerable P. Franciſco Aguado*: ſimúlque -

Vida *del Venerable P. Iuan Euſebio Nieremberg*. Matriti 1658.

El Buen Soldado Catolico, *y ſus obligaciones.* Matriti apud Franciſcum Marotum 1642. 8.

El Eſtudiante perfecto, *y ſus obligaciones*. Ibidem 1643. 8. apud Mariam de Quiñones.

Diſcurſos *del Bautiſmo de N. Señora.* Matriti apud Ioannem Sanchez 1639 4.

Guia de la Virtud, *y de la Imitacion de N. Señora para todos Eſtados*, tribus tomis. Ibidem 1642. 4.

Aviſos eſpirituales *de S. Teveſa de Ieſus comentados*, duobus tomis. Matriti ex officina Gregorii Rodriguez 1647. 4.

Itinerario Hiſtorial, *que debe guardar el hombre para caminar al Cielo*, duobus tomis. Ibidem apud Franciſcum Garzia 1648. 4.

Devocionarios *del Cardinal Bellarmino*,

mino, traducidos, y aumentados con razones, y exemplos.

Meditaciones *para todo el año.* tomis quatuor.

Orden de Vida *para la eterna Vida.*

Sermones *de S. Ramon Nonat, y de los Martires de Iapon.* Orioløe, ac Murciæ typis commiſſi.

Vida *de la glorioſa S. Gertrudis de la Orden del glorioſo Patriarca S. Benito.* Matriti 1663. 4.

Camino de la Vida, *y reſguardo de la muerte, ſobre las palabras de Chriſto cap. 7. de S. Mateo, Lata porta, & ſpatioſa via eſt, &c.* Matriti 1661. in 8.

Alieno latens ſub nomine dedit in publicum.

Vida *del P. Pedro Claver.*

Vida *del P. Doctor Martin Ramirez.*

Haberéque ſe prelo parata ſequentia hæc ad me ſcripſit Romam.

Varones Iluſtres *da la Compañia de Ieſus,* fortè Additiones ad Nierembergii opus.

De la Nobleza Catolica.

Milicia Eſpiritual.

Sucesos Tragicos *de los expulſos de la Religion en Dialogo.*

Latinè etiam

Operarium Evangelicum. Matriti 1648.

ALPHONSVS ANTONIVS DE SARASA, Hiſpanis parentibus in Belgio natus, Ieſuitarum ſodalis, acri vir ingenio, & exquiſitâ doctrinâ, ſcripſit.

Artem ſemper gaudendi, demonſtratam ex ſola conſideratione Divinæ Providentiæ, & per Advẽtales Conciones expoſitam. Antverpiæ apud Iacobum Meurſium 1664. in 4.

F. ALPHONSVS DE LA ANVNCIADA, hoc eſt, *ab Annuntiata Deipara Virgine,* Dominicanus, reliquit in ſchedis, uti refert Anton. Leonius in *Bibliotheca Indica.*

Hiſtoria *de S. Domingo de la Provincia de Mexico.*

F. ALPHONSVS DE ARAGON & BORJA, Auguſtinianus ſodalis, atque Ecclesiaſtes in collegio Matritenſi, quod Maria Aragonia proximo ei gradu cognata piè conſtruxerat, ſcripſit.

Vida *de la Bienaventurada Ritta de Caſia.* Matriti 1618. 4. ex antiquioribus ſe hujus argumenti Scriptoribus Ioanne Georgio de Amicis, Auguſtino Covellutio, Onuphrio Martini, ac Hieronymo de Ghertis, omnibus Auguſtinianis.

ALPHONSVS DE ARANDA, Aragonius, ut credo, verſibus edidit impolitis, at pio argumento,

La Hiſtoria *de la Aparicion y milagros de N. Señora de la Sierra, en el lugar de Villarroia de la Comunidad de Calataiud;* de quo & aliud pauxie Poëmatium Ioannes Melendus in eâdem ſacrâ æde Sacerdos.

ALPHONSVS DE ARBOLEDA & CARDENAS, Theologus Doctor, Canonicúſque Bellomontanæ Collegiatæ Eccleſiæ, ſcripſit probatum doctis opus.

Practica de Sacramentos, *y Policia Eccleſiaſtica.* Conchæ 1603. 4. apud Cornelium Bodin.

F. ALPHONSVS DE AVENDAÑO, Beneventanus, Ordinis Prædicatorum, concionibus ad populum é ſuggeſtu habendis celeberrimus, fervénſque ac intrepidus vitiorum reprehenſor, edidit.

Commentaria in Pſalmum CXVIII. Salmanticæ 1584. Venetiis 1588.

Super D. Matthæi Evangelium, tomos II. eruditione refertos. Matriti 1593. & 1597. & Salmanticæ.

Ob. Pinciæ in cœnobio S. Pauli MDXCVI. xi. die Octobris, Prædicator generalis cùm eſſet, & in Theologia (ut vocant) Præſentatus.

ALPHONSVS DE AVILA, Bellomontanus, Ieſuitarum ſodalis, diſertiſſimus (ut ait *Bibliotheca* Auctor *Societatis*) Concionator, qui triginta & plùs annis Evangelicum hoc obivit munus, & Palentinum collegium aliquando rexit. Ab eo extant, ignotum mihi Latinè, an vernaculè.

Concionum tomi duo; ſeu partes hyemalis, & æſtivalis. Antverpiæ apud Andream Bax 1610. in 4.

Ob. Malacæ in Bætica xxi. Maij MDXCVIII.

ALPHONSVS DE AVILA, diverſus à ſuperiore, ut videtur, ſiquidem is ab hac urbe Caſtellæ-veteris nobiliſſimâ oriundus fertur; ad D. Petrum Ferdinandi Temiño Abulenſem Epiſcopum ſcripſit anno ſuperiore 1583.

Vn Tratado *del Bienaventurado S. Segundo Obiſpo de Avila.* Cujus rei teſtem habeo Antonium Ciancam *en la Hiſtoria de S. Segundo* lib. 2. cap. 4. Qui & Alphonſum hunc Avilam Societatis Presbyterum appellat, & Abulenſem confirmat.

ALPHONSVS DE AZEVEDO, Placentinus, Iuriſconſultus, per XL. annorum otium in patriâ, ſed ſtudioſum, opera hæc, vir doctus, æquè ac pius, elaboravit, quæ partim ipſe vivus, partim ab obitu illius Ioannes filius typis commiſit.

Commentariorum Iuris Civilis in Hiſpaniæ Regias Conſtitutiones (*Nueva Recopilacion* vocant) voluminа VI. Quorum ultimum abſolvit quidem, ſed morte interceptus edere ipſe non potuit, nec Indicem conficere. Cuius in hoc operam ſupplevit *Vincentius* qui-

quidam *Ciſternes* Valentinus. Edita ſunt Salmanticæ ab anno 1583. uſque ad 1593. in fol. Matriti dein, ac extra Hiſpaniam Duaci in Belgio 1612. folio, Antverpiæque Typis Kerbergii 1618. in fol.

Additiones ad Curiam Piſanã. Salmanticæ 1593. in 4.

Conſilia XI. poſthuma prodierunt, Valliſoleti 1607. in fol.

Deceſſit Placentiæ in Patriâ xxiii. die Iulii MDXCVIII.

ALPHONSVS DE AZEVEDO, diverſus omninò à ſuperiore, filius forſan, aut propinquus, Eccleſiæ Placentinæ Canonicus, exemplo invitatus Guilielmi Sallustii, cujus inſigne Opus Gallicum metris formatum extat de Mundi Fabricâ, ſive primâ ejus Hebdomadâ, rythmicis tamen verſibus, edidit.

Creacion del Mundo, ad D.Franciſcum de Caſtro, Comitem de Caſtro, Regium Romę Oratorem. Romę apud Ioannem Paulum Profilium 1615. in 8.

F. ALPHONSVS BALSALOBRE, Franciſcanus, ſcripſit, auctore mihi Franciſco Haroldo in *Supplemento Bibliothecæ Franciſcanæ*, M. S.

De la Vida, y Milagros *de Frai Pedro Baptiſta, y ſus Compañeros, Martires del Iapon.* Barcinone apud Sebaſtianum Iaime 1618. in 8.

FR. ALPHONSVS BAPTISTA, Ordinis Prędicatorum, in Academia Cæſarauguſtana S. Scripturæ Interpres, edidit.

Apologia *por la Autoridad de los Doctores de la Igleſia, y Sanctos Padres contra un Memorial intitulado, A los Iuezes de la verdad y doctrina.* Cæſarauguſtæ 1628. 8. Nempe adverſus Ioannem Baptiſtam Poza Ieſuitam.

Sequenti verò tempore.

In Primam ſecundæ S.Thomæ Commentaria tribus voluminibus, Lugduni edita.

ALPHONSVS DE BARAHONA, *Petri de Gratia Dei* Catholicorum Regum Haraldi, ut vocant, Nepos, manu exaratum reliquit volumen, *De Inſignibus Hiſpaniæ Nobilium Familiarum*, cujus exemplar (ut videtur) prototypon Matriti poſſidet Dñs Chriſtophorus Zambrana, & Villalobos, Calatravenſis Militiæ Eques, Librariæ hujus ſupellectilis affatim dives. Initium libri.

Aqui comiença *el Tratado del preſente Libro, el qual fabla de las Inſignias de las Armas de los Cavalleros generoſos, y Hijoſdalgo, y de ſus Blaſones: y aſſimiſmo de donde hovieron comienço, y aſſimiſmo las ſeñales y vanderas, &c.*

ALPHONSVS DE BARAXAS, Burgenſis Eccleſiæ ſub Catholicis Ferdinando, atque Eliſabethâ Hiſpaniarum Regibus Decanus, eorundem Regum ad Sixtum IV. Papam Legatus, doctus, *& cultus in ſermone latino*, audit à Lucio Marineo Siculo libro vltimo de Hiſpaniæ laudibus, *& humanitate ſingulari valde clarus*; qui adjunxit, Viros omnes doctos, & maximè Poëtas valde ab eo diligi: *Studet enim Muſis, quas ab adoleſcentia ſequutus eſt; delectatur etiam Muſice, & Cantu: ideòque domi Cytharedos, & Cantores frequenter habet. Homo eſt* (idem ait) *ſtatura corporis procera ac præſtanti vultu, claro, & jucundo.* Cum Romam ad præſtandum, Regum ſuorum nomine, Sixto P. M. obſequium venit, in Siciliam quoq; navigavit (verba iterum audis Marinei): *Et cum Panhormi, Meſſanæ, Drepani, & aliarum Siciliæ Civitatum nobilitatem, præſtantiam & ubertatem animadvertiſſet*, ad Eliſabeth Reginam.

Libellum de Siciliæ laudibus elegantiſſimè compoſuit, *in quo præcipua quæque & memoratu digna, quibus meritò debet Sicilia gloriari, facundiſſimè narravit, ita ut quibus rebus Sicilia polleret, & quantum Viris, Civitatibus, Equis, divitiis, opibus, frugibus, atque aliis felicitatibus valeret, oſtenderit.* Hæc ferè Siculus.

ALPHONSVS DE BARRIO-NVEVO, Matritenſis, Carolo Hiſpaniarum Regi Auguſto à ſecretis, ſcripſiſſe dicitur.

La Vida *del Gran Capitan Don Gonzalo Fernandez de Cordoua.*

ALPHONSVS DE BARROS, Segobienſis, circa annum MDLII. nobili loco natus, Philippi II. & III. Regum Catholicorum fuit Metator uſque ad obitûs diem, qui in annum incidit MDCIV. verſibus edidit librum majoris fructus, quàm molis, ita nuncupatum.

Perla de Proverbios morales. Matriti 1601. Quem ipſum Philoſophorum & Poëtarum iiſdem, aut ſimilibus ſententiis inſigni labore à ſe illuſtratum *Bartholomæus Ximenius Paton*, Beaciæ 1615. 4. Vliſiponéq; anno 1617. iterum prælo ſubjecit, ſed aliter inſcriptum, nempe *Proverbios Concordados.*

Memorial *ſobre el reparo de la Milicia.* in 4.

Filoſophia Corteſana *moralizada*. Matriti apud Alphonſum Gomez 1587. in 8.

Hæc duo poſtrema Opera tribuit Barrio noſtro D.Thomas Tamaio de Vargas in *Collectione* M. S. Librorum Hiſpanâ linguâ conſcriptorum; quæ quidem Didacus Colmenares in *Elogiis Scriptorum Segobienſium* omiſit; ſaltim de vltimo conſtat ex Matthæi Aleman Elogio in laudem auctoris in libro *Proverbiorum* excuſſo.

Terræ mandatus fuit Matriti in Lauretanæ Deiparæ Virginis Æde.

ALPHONSVS DE BARZANA, Cordubenſis, Ioannis Avilę illius magni Bęticorum vocati Apoſtoli Diſcipulus, Societatis Ieſu Sacer-

Sacerdos, in Meridionali America ingenti floruit ſanctitatis famâ, ſcripſitque Indiarum quinq; linguis, quarum per ea loca uſus eſt -

Lexica, Præcepta Grammatica, Doctrinam Chriſtianam, Catechiſmum, Librum de Confeſſionis ratione.

Mortuus eſt in urbe *Cuſco*, ſeptuagenario maior, anno MDXCVIII. Alegambe in *Bibliotheca Societatis.*

F. ALPHONSVS DE BENAVIDES, Franciſcanus Obſervantię Regularis, Cuſtos Provinciæ, ac Converſionis Novi Mexici, dedit Philippo IV. Regi noſtro ſupplicem libellum ſuper hác ipsâ ſacrâ expeditione, ſive -

Relationem de magnis Theſauris Spiritualibus & temporalibus Deo adjuvante in Novo Mexico detectis. Matriti Hiſpanicè anno 1630. deinde latinè Operâ Ioannis Gravendonc itidem Franciſcani, Salisburgi anno 1634. in 8.

D. ALPHONSVS BENITEZ, Malacitanus, Compluti in Collegio Malacitano ſodalis, publici Iuris fecit -

Elucidationem ad Titulum Decretal. de Natis ex libero ventre. Compluti 1647.

Elucidationem ad cap. 1. de Donationibus. Ibidem.

Extinctus eſt in flore ętatis, cum publicis muneribus integrè geſtis non mediocrem ſui expectationem dediſſet.

F. ALPHONSVS BOHORQVEZ, Bęticus, nobili loco natus, Carmelita, Provinciæ ſuæ Bęticæ Pręfectus, in Schola Vrſaonenſi Profeſſor publicus, multa ſcripſiſſe dicitur, quæ latent adhuc apud Domeſticos M.S.S. Floruit circa annum MDCXVII. Emmanuel Romanus *De Antiquitat. & Scriptor. Carmelitani Ordinis.*

ALPHONSVS DE BONILLA, Beacienſis, Poëticam, quâ pollebat, facultatem ſacris argumentis applicuit, exercuitque, ſcribens -

Nombres, y Atributos *ala Impecable ſiempre Virgen Maria Señora nueſtra, Poema ſagrado, en octavas, con otras Rimas diverſas.* Beaciæ 1624. in 4.

Iardin de flores divinas. 1617. in 8.

Peregrinos penſamientos *de Myſterios Divinos.* Beaciæ apud Petrum Cueſta 1614. 4.

Diſcurſo Poetico *de la Vida de Franciſca de Ieſus.* Beaciæ 1635.

ALPHONSVS DE BVRGOS, Medicus Doctor Complutenſis, Cordubæ medicinam faciebat, Vindicibúſque in eo tractu Fidei Patribus â cura tuendæ ſalutis erat, cum ſcriberet -

Tratado de Peſte, *ſu eſencia, prevencion y curacion, con obſervaciones muy particulares.* Cordubæ 1651. 8.

F. ALPHONSVS DE CABRERA, Cordubenſis, claro natus genere, ſeculo renunciavit Prędicatorum Ordinem amplexus, qui poſtquam Americanos fructuosè luſtraret, in Patriam rediens Theologiæ Profeſſorem egit primarium in Gymnaſio Vrſaonenſi. Hujus tamen præcipua laus in Eccleſiaſticis ad Populum fidelem habendis concionibus enituit. Animi fervorem in opere ipſo, tum doctrina, quam ſententiis graviſſimis ornabat, egregia, tum inſignis eloquentiæ apparatus, clara vox, & ſuavis, pura dictio, ſplendidáque mirificè intendebant; ut regnaret prorsus in eorum animis, qui frequentiſſimæ coronæ intererant. Et quidem hoc ille munus pari fructu laudéque, Hiſpali, Cordubæ, Granatæ, Valentiæ, Toleti, atque in Curia ipſa Matriti exercuit; meritus ob id â concionibus ſacris eſſe potentiſſimis Regibus Philippo Secundo, Tertióque. Fratrem hic habuit, quod non in minimâ laudis parte collocandum eſt, Petrum Cabreram Hieronymianum ſcriptis ad D.Thomæ tertiam Partem Commentariis ęquè clarum, cujus utique teſtimonio, quantumvis domeſtico, ſatis gravi, ſic in concionandi arte Alphonſus excelluit, taléque ſibi nomen in Hiſpania comparavit, ut omnium judicio rari eſſent, aut nulli, qui ei non cederent, & primas ad eum partes deferri debere non arbitrarentur. Extant, procuratâ poſt Authoris mortem â Fratribus Cœnobii Cordubenſis editione, quatuor concionum Volumina, linguæ vulgaris Theſaurus, nempe -

Conſideraciones *ſobre los Evangelios deſde el Domingo de la Septuageſima, todos los Domingos, y Ferias de la Quareſma haſta el Domingo de la Octava de Reſurreccion,* duabus partibus. Cordubę in laudato Cœnobio 1601. Barcinone item 1602. & apud Gabrielem Graels 1607. 4.

Sobre los Evāgelios *del Adviento y Dominicas haſta la Septuageſima, con las Feſtividades de Santos, que concurren en eſte tiempo.* duabus item partibus. Barcinone 1609. apud Lucam Sanchez, & Cęſarauguſtæ 1610. in 4.

Tractado *de los eſcrupulos, y de ſus remedios.* Valentię 1599. in 8. Quem Italicè converſum â Baſilio Campanella edidit Panhormi Ioan. Anton. Franchi 1612. in 12.

Editus & ſeorſim eſt -

El Sermon *que predicò en las Honras del Rey D. Felippe II. en Madrid, en S. Domingo el Real ultimo dia de Octubre de MDXCVIII.* Matriti hoc anno. Italicéque Romę apud Ludovicum Zannetti.

Cygneam vocem dixeris; namq; poſt paucos dies, menſe Novembri ejuſdem anni nondum quinquagenarius extinctus eſt, & quidem magno ſui deſiderio apud omnes relicto. Iacet in Collegio D.Thomæ Matritenſi.

ALPHONSVS CANO & VRRETA, Murcianus Sacerdos, humaniorum diſciplinarum vete-

veterúmque Auctorum cognitione, nec non & eloquentię vulgaris ſermonis preſtę ac netvoſæ merito cenſeri voluit in eo Opere, cui titulum hunc inſcripſit -

Dias del Iardin, Ad Ioannem Faxardum Claſſis Fretanæ Præfectum. Matriti 1619. Exercitationes ſunt de variis argumentis, pręcipuéque *de Agricultura, Bellicaque artis uſu & præſtantia*.

Scripſit etiam feſtivum Opuſculum, cui inſcripſit -

Examen del eſtilo culto. Obiit Parochus in Oppido *Cazalegas*.

ALPHONSVS CARRANZA, Iuriſconſultus, ſtudiorum humanitatis bene gnarus, primùm Hiſpali, deinde in Curiâ Advocatiæ intentus muneri, quam non ſine laude utrobique exercuit; in memoriam tamen Poſterorum connixus fuit pervenire, ſcriptis latinè libris -

De Partu naturali & legitimo. Matriti 1628. in fol. Item Genevæ 1629. 4. additis *Diatribe* ejuſdem, quâ de mox dicimus, & Caroli Annibalis Fabroti Anteceſſoris Aquiſextienſis *De Tempore humani partus, & numero Puerperii exercitationibus*.

Diatribe ſuper Doctrina temporum Dionyſii Petavii.

Patriâ verò linguâ -

Rogacion *al Rey D. Felipe IV. y à ſus Supremos Conſejos de Juſticia y Eſtado en deteſtacion de los grandes abuſos en los Traxes y adornos nuevamente introducidos en Eſpaña.* Matriti ex officina Mariæ de Quiñones 1636. 4.

El Ajuſtamiento *y proporcion de las monedas de oro, plata, y cobre, y la reduccion de eſtos metales à ſu debida eſtimacion ſon la Regalia ſingular del Rey de Eſpaña, &c.* Matriti apud Franciſcum Martinez 1628. fol.

ALPHONSVS CARRILLO, neſcio quis, edidit -

Principis Evangelici libros octo, ſive *De Chriſtiana educatione Principis*, ad Ludovicum Ludoviſium S. R. E. Cardinalem, Gregorii XV. ex Fratre Nepotem. Coloniæ 1620. 4. Mediolaníque anno ſequenti, etiam in 4. apud Angelum Navam.

Ejuſdémne eſt -

Tractatus de Peſte. Matriti 1598. 8.

D. ALPHONSVS CARRILLO, Iuriſconſultus, Matriti in Curia Regiorum, ut vocant, Conſiliorum Advocatus, ſcripſit -

Epitome *de la Vida de Soror Iuana de la Cruz Religioſa de la Tercera Orden de Penitencia de S. Franciſco*. Cæſaraugustæ apud Bernardum Nogues 1663. in 4.

D. ALPHONSVS CARRILLO LASSO DE LA VEGA, Ferdinandi Carrilli Cordubenſis, Regii Conſilii Indiarum Præſidis, filius, Ludovici Frater Triremium Hiſpanicarum Teſſerarchæ, cujus meminimus proprio loco, Eques S. Iacobi, ac Præfectus (*Alcaide* vocant) *de Veles*, Protoſtrator Regii Equilis Cordubenſis, idémque Sereniſſimi Ferdinandi Hiſpaniarum Infantis Oeconomus, doctrinâ, eruditionéque nobilitatem generis, ac proprias virtutes decorabat, proſâ oratione, verſâque diſertus. Scripſit enim -

Virtudes Reales. Cordubæ 1626.

Soberania *del Reino de Eſpaña.* Ibidem eodem anno 1626. 4.

Importancia de las Leies. Ibidem eodem anno.

De las antiguas minas *de Eſpaña.* Cordubæ 1624. 4.

Verſibus quoque -

Sagrada Erato, *y Meditaciones Davidicas ſobre los CL. Pſalmos de David.* Neapoli 1657. Has diu poſt Auctoris obitum D. Ferdinandus Carrillo, & Manuel non degener ejus filius, S. Iacobi Eques, Theſſerarcha & ipſe (ita enim exprimimus quod vernaculus Idiotiſmus *Quatralvo* appellare amat) Neapolitanarum Triremium, Sereniſſimi Ioannis Auſtriaci Cubicularius, cúmque hæc ſcribimus, Regiæ Oceani Claſſis Pro-Architalaſſus in lucem edi curavir.

Dubius ſum, an eodem Auctore natum ſit opus, quod quidem ſub Alphonſi Carrilli nomine jam laudavimus, *Principis Evangelici, ſeu de Chriſtiana Principis educatione*. In cujus editionibus nil aliud, quàm nudum Auctoris nomen exprimitur.

F. ALPHONSVS DE CASARVBIOS, natus in Oppido cognomine Diœceſis Toletanæ, Fratrum Minorum Capuccinorum ſodalis, edidit celebre -

Compendium Privilegiorum Fratrũ Minorum, aliorumque Mendicantium & non Mendicantium. Pariſiis anno 1578. & 1590. Salmanticæ item apud Alphonſum de Porras, Brixięque 1599. Venetiiſque 1603. 4. per Hieron. à Sorbo ejuſdem Inſtituti locupletatum, additis *Annotationibus* F. Antonii de Corduba: ut & Coloniæ 1610. fol. & 1618. 4. Antverpiæque apud Belleros, 1615. fol.

D. ALPHONSVS DEL CASTILLO, Salmantinæ Vrbis Incola, edidit -

Arte de Canto llano. Salmanticæ apud Didacum del Puerto 1504. in 4.

F. ALPHONSVS DEL CASTILLO, Ordinis Seraphici in Provincia Conceptionis, edidit -

Compendio *de Platicas amoroſas y eficazes con que pide el alma à ſu Dios perdon y miſericordia.* Pinciæ apud Ioannem de Rueda 1616. in 16. Hujus non meminit VVadingus.

D. ALPHONSVS DEL CASTILLO SO-

LORZANO, qui familiaris fuiſſe legitur D. Petri Faxardi Marchionis de los Velez, cùm Valentino Regno præeſſet, ibi, & alibi multa publicavit opuſcula amœna & jucunda, partim verſibus, partim ſolutâ oratione, ſcilicet-

Jornadas alegres. 1626. 8.

La Garduña de Sevilla. Lucronii 1634. 8.

Tardes entretenidas. 1625. 8.

La Quinta de Laura. Cæſaraugustæ 1649. 8.

Huerta de Valencia, *proſas y verſos en las Academias della*. Valenciæ 1629. 8.

Donaires del Parnaſo, duabus partibus, 1624. 1625. 8.

Tiempo de Regocijo, *y Carneſtolendas de Madrid*. Matriti 1627. 8.

Las Harpias de Madrid, *y Coche de las Eſtafas*. Barcinone 1633. 8.

Los Amantes Andaluzes. Ibidem 1633. 8.

Hiſtoria *de Marco Antonio, y Cleopatra*. 1639. 8.

Epitome *de la vida y hechos del Rey D. Pedro III. de Aragon*. Cæſaraugustæ apud Petrum Dormer 1639. 8.

Nec non ſacrum, quod ſequitur-

Sagrario de Valencia, *en quien ſe incluien las vidas de los Iluſtres Santos hyos ſuios, y del Reino*. Valenciæ ex Officina Sylveſtri Sparza 1635. 8.

Laudatur non mediocriter à Lupo Felice à Vega in *Lauro Apollinis*, Sylva VIII.

F. ALPHONSUS DE CASTRILLO, Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, S.T. M. edidit-

Tractado *de Republica, con otras hiſtorias y antiguedades*. Burgis 1521. fol.

F. ALPHONSUS DE CASTRO, Zamorenſis, inter Minores Salmantinæ domus vitam Religioſam profeſſus, ſtatim ſe ad Theologicę veræ doctrinæ, totiúſq; eruditionis ſtudia compoſuit eo animo, atque ſucceſſu, ut præſtantiſſimorum ſui temporis Theologorum laudem, ac meritum adęquaverit. Celebrabatur jam concionum Eccleſiaſticarum nomine, cùm Andreas Reſendius ille, Luſitaniæ decus, causâ ſtudiorum hærens Salmanticæ, verba ad populum facientis actionibus frequens intererat, quo meliùs poſſet dictionis genus ad imitationem obſervare. Quevedo enim Toletano ſcribens, jactâ noſtri mentione, eſſe eum, diſertè inquit, multitudini eâ in Vrbe gratum, & quem ipſe poſt Laodicenſis Epiſcopi Tubam ſonoram ſibi imitandum propoſuiſſet. In quo ad Garſiam Bajonem Dominicanum fortè reſpexit Catholicorum Regum Eccleſiaſtem, quem Laodicenſis perhibetur Eccleſiæ titulus in albo Epiſcoporum cohoneſtaſſe. Porrò evocatum ipſum honorificè Brugas Flandrorum ab Hiſpanis hominibus, qui in illa Vrbe totius Belgii florentiſſimâ per eos dies magno numero negotiabantur, ut apud ſe vernaculâ oratione de rebus ſacris è ſuggeſtu diceret, Ioannes Vaſæus & ipſe Brugenſis, in ea Epiſtola, quæ præfixa eſt *Homiliis* Alphonſi noſtri *ad Pſalmum quinquageſimum*, ſcribit. Hic dum manet, adverſus hęreſes conſcripſiſſe, ſeu abſolviſſe id opus dicitur, quod & immortale ei nomen peperit, & viginti duorum ſpatio annorum (teſte in ultima recognitione auctore ipſo) pluſquam decies Typographorum Italiæ, Galliæ, atque Germaniæ officinas, exindéq; ſępius ad hunc diem exercuit. Nobis redditus, & Salmantinæ Vrbi, alia elucubravit haud minùs ſe digna opera. Non adhuc tamen ſatis erat quęſitum dignitatis viro, quantumvis pio, & doctiſſimo, totâque Europâ celeberrimo, abſque honoribus ei à Carolo Imperatore, ac Rege noſtro habitis. Iuſſus nempe ab eo fuit Concionatoris Regii partes agere, atque aliquando Philippi Hiſpaniarum Principis, Angliæque recèns ductâ Mariâ Reginâ inaugurati Regis in comitatu ire, ad omniáque fidei negotia, ut ſine dolo ea, atque in integrum ab exilio ſuo reſtitueretur, Conſultor adhiberi Theologus. Andreæ etiam Scoto fi credimus in *Bibliotheca* Scriptores Hiſpanos recenſenti, Carolum ipſum Cæſarem reatus ſuos confitentem audivit, quod mihi domeſticorum fide, qui noſſe in primis rem debebant, hactenùs incompertum eſt. Verùm Philippo ad tractandas integrę Monarchię habenas, quam ei Magnus renunciaverat Parens, admoto, conſtare jam tum cœpit, quâ illius approbatione, & gratiâ rerum ſe Anglicarum negotiis, aſſerendóque ibi Eccleſiæ Romanæ imperio Alphonſus impenderit. Siquidem ante Regis, atque ſuum in Hiſpaniam reditum, ab eo fuit in locum Ioannis Toletani S. R. E. Cardinalis xviii. Kalend. Octobris MDLVII. Romæ demortui, Metropolitanus ampliſſimę atque ſanctiſſimæ apud nos Compoſtellanæ Eccleſiæ deſignatus. Qui tamen pauló póſt, & antequam obtineri poſſet diploma Pontificium, undecimâ nempe Februarii anni ſequentis die, ætatis tertio ac ſexageſimo, qui ſcanſili annorum lege plurimos auferre ſolet, animam Cœlo dignam exhalavit. At libros eius, quorum, & pietatis promeruit nomine, ut ab Eiſengreinio audiret *Apoſtolica vita Vir, arcana, & myſtica Divinarum Scripturarum interpretatione altus, atque ſublimis, Fidei propagator acerrimus*; Et à Franciſco Gonzaga *Vir graviſſimus, multiſq; nominibus honorandus, Hæreſio-maſtix acerrimus, Scriptorq; feliciſſimus*, atque alia ab aliis, quotquot Eccleſiæ & Literarum ſacra colunt, jam ſubjungemus-

Adverſus omnes Hæreſes, Libri XIV. Pariſiis primùm apud Aſcenſium 1534. in fol. Venetiis deinde, atque Lugduni 1546. atq; aliis locis; ex tertiáq; auctoris ipſius recognitione anno 1556. Item Antverpiæ apud Steel-

Steelſium 1568. Pariſiis etiam iterum 1565. Tandémqne cum appendice Franciſci Fevardentii, ejuſdem Ordinis Theologi clariſſimi, in tres libros diſtributâ, quibus XL. hæreſes ab eodem Alphonſo vel prętermiſſæ, vel poſt ejus obitum natæ refelluntur, duobus tomis, unà cum reliquis Operibus apud Michaëlem Sonnium Pariſiis anno 1578. Hoc opere (ne judicium de eo ſactum ętatę illâ ab Alphonſo Matamoro de *Academiis & doctis Hiſpaniæ Viris* ſcribente diſſimulem) ſi ut aliena, cum hęreticis congreſſus, fortiter & literatè nimis refutavit, ita ornatè & copiosè confirmaret noſtra, *ne quidem vererer* (inquit) *cum veteris ætatis præcipuis auctoribus, multis quidem doctrinæ partibus comparare.* Reprehendit tamen ex eo aliqua Bellarminns Cardinalis, præcipuè tomo primo *Controverſiarum* lib. 3. *de Conciliis & Eccleſia* cap. 4. & tomo 2. lib. 2. *de Imaginibus Sanctorum* cap. 6. atque aliis locis, cui facere conatur pro Alphonſo noſtro ſatis Lucas VVaddingus in *Bibliotheca Franciſcana.* Et hoc tantum opus Andreas de Olmos ejuſdem Inſtituti auſus eſt in metrum linguæ noſtratis adaptare.

De Iuſta Hęreticorũ punitione, libri tres. Salmanticæ 1547. in fol. ex officina Ioannis Giuntæ. Antverpiæ apud Steelſii hęredes 1568. in 8. ut confirmaret juſtas eſſe omnes illas pœnas, quibus in Iure Civili atq; Canonico hæretici addicuntur.

De Poteſtatę Legis pœnalis, libri duo. Salmanticæ 1550. in fol. ad Michaëlem Muñoſium Præſulem Conchenſis Vrbis, & Pincianæ Cancellariæ Præfectum. Scopus eſt prioris libri, ut probet eos falſos eſſe, qui dicunt, nullam legem pœnalem obligare ſubditorum conſcientias ad culpam, præſertim lethalem: poſterioris, eos ſimiliter à vero errare, qui dicunt legem pœnalem nunqnam ſine declaratione, aut facto Iudicis obligare ad pœnam. Pariſiis etiam prodierunt in fol. anno 1571. & 1578.

In Pſalmum L. Miſerere mei Deus, &c. Homiliæ xxv. Salmanticæ in Eccleſia Fratrum Minorum dictæ, Ad Ioannem III. Luſitaniæ Regem. Salmanticæ 1537. in 8.

In Pſalmum XXXI. Beati quorum remiſſæ ſunt iniquitates. Homiliæ xxiv. ad eundem Populum Salmantinnm, Henrico Portugallię Infanti S. R. E. Cardinali, nuncupatæ. Salmanticæ 1540. item 1568. in 8.

Opera hęc omnia Pariſiis quatuor voluminibus primùm edita ſunt anno 1565. poſtea duobus curante Franciſco Fevardentio 1578. in folio. Prętereà ſcripſiſſe eum *pro validitate matrimonii Henrici VIII. Angliæ Regis, & Catherinæ Conjugis*, conſtat ex Nicolao Sandero lib. 1. *Schyſmat. Anglię.* cujus hæc verba ſunt Hiſpanos referentis, qui pro Regina ſcripſerunt: *Apud Hiſpanos verò Franciſcus Roxas, Alphonſus Virveſius, Alphonſus à Caſtro, & Sepulueda, &c.*

Denatus fuit Bruxellis, ut Lucas VVaddingus ſcribit, III. Non. Febr. anno MDLVIII. ætatis LXIII.

ALPHONSVS DE CASTRO, Toletanus, Ieſuita, Ocanienſiſque Profeſſor Theologiæ, Hiſpali Domum Profeſſam, Mexicanam dein Provinciam rexit. Bęticæ demùm Præfectus deſignatus obiit in Collegio Fregenallenſi anno MDCX. ætatis LXIX. Reliquit ineditum, præter alia, opus -

In Conſtitutionem Clementis VIII. de Largitione munerum utriuſque ſexus Regularibus interdicta.

D. ALPHONSVS DE CEPEDA, Tribunus peditum, & Præfectus Caſtri de *Tolhuys* in Belgio, ante paucos annos edidit, à ſe verſum, Latino-hiſpanicè -

Libro *de la Concepcion Virginal, compueſto por Raimundo Lullo.* Bruxellis 1664. 8. apud Balthaſarem Vivien.

ALPHONSVS CERON, Granatenſis, libello egit -

Del Inego del Axedrez, ſive *De Latrunculorum ludo*, quem exactiſſimè comprehenderat.

ALPHONSVS CERVERA, Luſitanè ſcripſiſſe refertur -

Hiſtoria *de las Conquiſtas de los Portugueſes por la Coſta de Africa* M. S.

Anton. Leonius in *Bibliotheca Indica Orientali,* tit. 3.

F. ALPHONSVS CHACON, ſive ut latinè cõpellari ſolet, *Ciaconus*, Beacienſis, in Prędicatorũ familiâ nomen profeſſus, & ad Sanctum Thomam Vrbis Hiſpalenſis olim Sodalis, Sacrarúmqne Literarum Interpres; Vir fuit totius Hiſtoriæ, atquę in primis Eccleſiaſticæ, cui pręſertim illuſtrandæ incubuit, peritiſſimus, omniſque antiquitatis gnarus, cujus magnum, undique collectum, Theſaurum aſſervabat. Hujus ſtudii nomine promeruit quidem ab Ambroſio Morale, quondam Pręceptore, in *Antiquitatum Hiſpanarum* enarratione, (quo tempore laudatum jam S. Thomę Hiſpalenſis Colleginm adminiſtrabat) in conquirendis, & examinandis antiquæ noſtratis Hiſtorię monumentis induſtriæ, ac diligentię minimè vulgaris elogium inſigne. Romam delatus merito doctrinæ valde ſe commendavit Gregorio Pont. Max. hujus nominis XIII. qui eum Theologiæ nominę, quam apprimè callebat, inter eos habere voluit, qui ſupplicibus pœnitentiam vicę Apoſtolicâ imponerent. Dignitate hunc tandem Alexandrini Patriarchatus ornatũ conſpexit Roma, quam Vrbem, & Hiſtotiam omnem Romano-Chriſtianam inſiguiter ipſe dudum ornabat, ſcribens -

Vitas,

Vitas, geſtaque omnia Pontificum Romanorum à D. Petro uſq; ad Clementem VIII. Cardinaliumque, cum eorum Inſignibus, duobus tomis. Romæ 1601. fol. & 1602. cum continuatione Franciſci de Cabrera Morales. Deinde hoc opus additamentis poſteriorum Pontificum uſque ad Vrbanum VIII. locupletavit Andreas Victorellus Presbyter Baſſanénenſis: Annotationes inſuper addidit marginales, Collationémque Baronianæ Hiſtoriæ cum Ciaconiana (ſuppreſſo tamen nomine) *Caſar Becillus* Vrbinas Presbyter Congregationis Oratorii de Vrbe: typiſque editum de novo eſt ſic illuſtratum iiſdem duobus Voluminibus anno 1630. Expectatur autem nunc ab officinâ quâdam Romanâ locupletatum valde hoc opus ad quatuor uſque, ſi fama vera eſt, voluminum molem, operâ Auguſtini Olduini Societatis Ieſu.

Geſta XII. Gregoriorum Roman. Pontificum: quę M.SS. adſervãtur in Bibliotheca Vaticana cod. 5515. ex M SS. Sed hæc forſan in magnum alterum illud opus pauló ante laudatum conjecta ſunt.

Tractatum de Liberatione Animæ Trajani Imperatoris à pœnis Inferni precibus S. Gregorii P. M.. quem libellum Columnæ ejuſdem Trajani à ſe deſcriptæ, & in æs inſculptæ adjunxit, ediditque Romæ 1576. in fol. & Venetiis 1593. 8. Italicè quoque prodiit operâ Franciſci Pifferi Camaldulenſis Monachi, Senis 1615. in 4. quam ſanè Hiſtoriam connixè improbant Robertus Bellarminus volum I. Controv. VI. lib. 2. *de Purgatorio* cap. 8. & Melchior Canus lib. 2. *de locis*. cap. 2.

De Sancti Hieronymi cardinalitia dignitate, librum; Romæ 1591. Venetiis 1593.

De Martyribus Monaſterii Sãcti Petri de Cardena in Burgenſi Diœceſi. librum Auguſtæ in 16.

De Signis Sanctę Crucis, quæ in diverſis olim regionibus, noviſſimeque anno MDXCI. in Anglia, & Gallia divinitùs apparuit, Romæ, 1592. 8.

De Ieiuniis, & varia eorum apud antiquos obſervantia, Tractatum. Romę, 1599. 4.

Hiſtoriam de utriuſque Belli Dacici à Trajano Cæſare geſti ex ſimulacris ejuſdem, quæ in Columna Romæ videntur. Romę, 1556. in fol.

Preces pro Navigantibus, Alph. Ciaconio inſcriptæ reperiuntur in Bibliotheca Vaticana M. S.

Collectanea ejuſdem *de variarum rerum natura*, laudat Andreas Bacius lib. VII. *de Vinis* pag. 363. qui, & *inſignem* eum vocat *Theologum*, ac *in omni Doctrinarum genere peritiſſimum*.

Tributa etiam ei ab aliis video, *De Magis Regibus*; item *de Monetis*, nec non & volumẽ aliud *De Genealogica re, & Antiquaria*.

Bibliothecam, in quâ nomina dumtaxat Auctorum, additis inſuper librorum prænotationibus, collegerat, manuſcriptam apud eum vidit Antonius Poſſevinus; laudántque Hiſtorica Sodalium Prædicatorum in mentione illius monumenta.

Obiit Romæ, non quidem anno (vt Scoto excidit in *Bibliotheca*, Ghilinóque in *Theatro* ſuo) MDXC., nam ſequentibus aliquot edidit vivus opuſcula; ſed, vt rectiore putavit calculo Iacobus Auguſtus Thuanus centeſimo vigeſimo ſecundo *Hiſtoriarum* lib. menſe Februarii anni MDXCIX. ætatis ſuæ LIX; *alterum*, ut ille ait, *ſecundum Petrum Ciaconum Hiſpaniæ ſuæ magnum lumen*. Habebat Romæ inſignem Bibliothecam, quæ quidem librorum copiâ, & Codicibus M.SS. nec non rerum antiquarum varietate, & quamplurimis Virorum inſignium imaginibus ornata fuit, ac refertiſſima, quod ait, Angelus Rocha in Appendice *Biblioth. Vaticanæ*, appellans eum *Virum eruditiſſimum*, alibique *Helluonem Antiquitatum*; cujus quidem inedita ſuo tempore, hoc eſt, circa annum MDXCI. circiter viginti ait volumina, cum laudaſſet priùs *De Anima Trajani*, déque *Cardinalitia Divi Hieronymi Dignitate* edita iam opuſcula.

Ex horum numero eſt forſan *Epiſtola ad Federicum Cardinalem Borromeum de Sacellis in Eccleſia Sancti Nicolai in Carcere Tulliano repertis*, quæ ſervatur in Bibliothecâ Ambroſianâ, Mediolani. Debemus quoque Latini Larinii Epiſtolis nuper editis notitiam ſcripti ab eo libri.

De Clavis Caligariis: quomodo legi oportet, pro *De Claris Caligariis*, quod editum eſt in eâ epiſtolâ ad Ciaconum ſcriptâ; quam quia multam hominis laudem à Magno Viro datam continet, hic integram dabimus.

Sciebam ego iam pridem, eruditiſſime Ciaconi, quantum in Romanæ antiquitatis cognitione profeceris, tibique in ejus ſtudio paucos, atque adeo neminem præferendum ſtatueram. Sed ne te verum celem, nunquam credidi tantùm tibi in rebus obſcuris, & difficillimis deſcribendis facultatis comparaſſe, ut de iis tam copioſè, tamque eleganter ſcribere tam facilè poſſes. Superaſti igitur meam, etſi egregiam, conceptam de te opinionem; ita ut tibi eo nomine cùm plurimùm gratuler, tùm humanitati tuæ, qui mea cauſa tantum onus ſuſceperis, plurimùm debere me planè profitear. Erit mihi Commentariolus tuus de Clavis Caligariis *inter ea ſcripta collocandus, quæ de rebus obſcuris ab amicis didici. Quod tamen reliquum eſt, cupio abs te Ioſephi Hiſtoriam de Iuliano Centurione diligenter expendi: ex qua, niſi fallor, & rei cognitio clarior, & commentariolus tuus locupletior multò videri merito poterit. Pridie Nonas Februarii 1589.*

De Caligis militum clavatis multa congerunt, nuſquam laudato iſto Libello, Benedictus Balduinus de *Calceo antiquo* cap. XIII. & Iulius Nigronus *de Caliga* cap. IV. §. 8.

F. ALPHONSVS DE CHINCHILLA,

Pin-

Pincianus, Ordinis Sancti Benedicti, publicavit à ſe elaboratum.

Memorial *de algunos efetos que el Santiſſimo Sacramento de la Eucharistia cauſa en el alma*. Matriti typis Regiis, 1612. 4. & Hiſpali 1623. Idem opus cum eo, ut videtur, quod anteà editum fuit hâc inſcriptione, *Conſideracion de la Comunion*. Anno 1608. 4.

F. ALPHONSVS DE CHRISTO, ignotus aliàs mihi, ſcripſit librum ita nuncupatũ El Rey Pacifico. Qui ſervabatur olim M. S. in Bibliothecâ Comitis Ducis Olivarum.

F. ALPHONSVS CLAVEL, Ordinis Sancti Baſilii, ſcripſit in Matritenſi domo, cum eſſet à confeſſionibus D. Didaco Meſſiæ, & Guzman Marchioni de Leganês,

Antiguedad *de la Religion, y Regla de San Baſilio Magno*. Matriti. 1645. in 4.

Obiit ineunte anno MDCLV. uno tantùm die ſuperſtes Marchioni laudato.

F. ALPHONSVS DE CONTRERAS, Ordinis Minorum, Theologus, interfuit Tridentinæ Synodo, habuitque in eo doctiſſimorum Hominum conſeſſu, Pio IV. P. M. nuncupatam.

Orationem de Reformatione Eccleſiæ, Dominica Secunda Quadrageſimæ; quæ cum aliis edita eſt Lovanii anno 1567. Brixiæque ſeorſim 1563.

Hic ipſe eſt quem Ferdinandus Toletanus Albæ Dux habuit à Confeſſionibus, & in cujus obitu Iulianus quidam Grandamicus orationem habuit editam typis Plantinianis in 8. Contigit hic Bruxellis VII. die Decembris Anno MDLXIX. Fuit ſingulari vir modeſtiâ, multâque rerum experientiâ probatus, qui (ut utar Lucæ Vvaddingi verbis in *Bibliotheca*) *cùm iam res, Genioſque Belgarum penitùs cognoſcere capiſſet, multorum iudicio, ſupervivere ſi potuiſſet, illa non intantũ inclinaſſent.*

F. ALPHONSVS DE CORDOVA, Ordinis Eremitarum, ſuſcepto Doctoratus honore in urbe Pariſiorum, Salmanticæ Viam introduxiſſe dicitur, quæ *Nominalium* audit, in eâque multis annis docens, Cathedram rexit Gregorii Ariminenſis propter Doctrinæ ejus celebritatem ibi olim inſtitutam; ſcripſitque.

Principia Dialectices, in terminos, ſuppoſitiones, conſequentias, parva exponibilia diſtincta. Salmanticæ 1519. in 4.

In Libros Ariſtotelis Ethicorum, Oeconomicorum, & Politicorum Commentarios. Teſte Ioſepho Pamphilo in *de Auguſtinianis Scriptoribus* libro.

Deceſſit in Abulenſi vrbe anno MDXLII.

ALPHONSVS DE CORDVBA, Hiſpalenſis, Artium, ac Medicinæ Doctor, opus foras emiſit, quo

Almanach perpetuum Abrahami Zacuti, Emmanuelis Luſitaniæ Regis Aſtronomi ſupplevit, correctis ejuſdem erroribus. Idem ſeſe nuncupans Cardinalis de Borgia Medicũ ſcripſit ad Ferdinandum & Eliſabetham Reges Catholicos.

Tabulas Aſtronomicas. Venetiis editas apud Melchiorem Seſſam & Petrum de Ravannis. 1517. in 4.

Hiſpalenſem patriam ipſe ſibi arrogat in nuncupatoriâ hujus operis epiſtolâ.

ALPHONSVS DE CORELLA, aliàs LOPEZ DE CORELLA, Navarrus, ab oppido forſan cognomine, à quo dictus latinè COREOLANVS, poſtquàm in Complutenſi Academiâ profeſſus fuiſſet magnâ cum laude Doctrinæ ingeniique Medicam Artem, in Patriam evocatur publicis expenſis medicinã facturus; ubi, & Turiaſone manens plura ſcripſit; nempè.

Annotationes in omnia Galeni opera. Cæſaraug. 1565. fol. Matriti 1582. 4.

De Morbo Puſtulato, librum unũ. Valentiæ 1581. 4.

Enchiridion, ſeu Methodum Medicinæ. Cæſaraug. 1549. 12. Valentiæque 1581. 16.

Naturæ Querimoniam. Cæſaraug. 1564. in 8. Quod opus adjunctum fuit *Annotationibus* in laudatâ jam editione anni 1565.

De Natura Venæ. Cæſarauguſt. 1573. 8.

De Febre maligna, & placitis Galeni. ibidem 1574. 8.

De Arte Curativa. libros IV. Stellæ Navarrorum 1555. 8.

Catalogum Auctorum, qui poſt Galeni avum, & Hippocrati & Galeno contradixerunt. Valentiæ 1589. 12.

De Tuenda Valetudine, librum; cujus ipſe meminit in *Annotationibus* laudatis.

Vulgari quoque linguâ

Secretos *de Filoſophia, Aſtrologia, y Medicina, y de las quatro Mathematicas ciencias divididos en cinco quinquagenas de preguntas*. Pinciæ 1546. Cæſaraug. 1547. fol. per Georgium Coſſi.

F. ALPHONSVS DE CRVCE, in Oppido *Valdemoro* Toletani Regni ortus, Franciſcum Patriarcham religioſæ viæ, ac vitæ ducem nudipes ſequutus eſt. Abulæ hic ad S. Antonium erat Præfectus, cùm ederet.

Primera *parte de Diſcurſos Evangelicos, y Eſpirituales en las fieſtas principales de todo el Año*. Matriti 1599. 4. Barcinone 1600. 4.

Varios Diſcurſos, *ò Annotaciones para las feſtividades principales de los Santos*. Matriti 1599. & Barcinone 1600. in 4. apud Iacobum Cendrat.

De la pureça *del Apoſtol San Pablo*. Matriti 1599. Necnon &

Ca-

Camino *de la Salvacion*. Salmant. 1625.

Compendio *de la Vida Eſpiritual*. Salmanticæ eodem Anno.

Hæc opera tribuit ei Lucas Vvaddingus in *Bibliotheca Franciſcana*, nec non & alia duo inedita. *Manual de Prelados*, & *Sermones de Quareſma*.

F. ALPHONSVS DE CRVCE, Luſitanus, Alcobacienſis Ciſtercienſium domus celeberrimæ Sodalis, edidit vernaculâ linguâ eruditum, ac pium opus, ita inſcriptum -

Eſpelho *de Religioſos*; ſive *Speculum Religioſorũ*. Oliſſipone apud Pet. Craesbek duobus tomis 1622. 4.

ALPHONSVS DEZA, Complutenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, Scholaſticam Theologiam] in eâ Academiâ viginti & amplius annos docuit magnâ cum celebritate, & fructu, D. Thomam ſubtiliter explanans; nulli Profeſſorum ætate illâ, quæ ſummos dedit Theologiæ Interpretes, ſecundus. Obiit tamen in Toletanâ domo, cui præerat, ante ſexageſimum ætatis annum, humanæ ſalutis MDLXXXIX. Aureum reliquit vulgari Idiomate libellum -

De la Oracion mental: qui Limæ Indorum editus fuit.

Item - *Beati Franciſci Borgiæ opuſcula pia* latinè interpretatus eſt, quæ quidem prodierunt Salmanticæ anno 1579. deindéque Moguntiæ, Antverpiæ, & alibi.

Laudat hunc Ambroſius Morales lib. XIII. *hiſtoriæ* ſuæ *Hiſpanienſis* cap. XXXVII.

ALPHONSVS DIAZ, Hiſpalenſis, ſcripſit - Poëma Caſtellano *de la Hiſtoria de Nueſtra Señora de Aguas - Sanctas*. Hiſpali apud Mathiam Clavijo. 1611. in 8.

ALPHONSVS DIAZ DE OSMA, Burgenſis Eccleſiæ Canonicus, ac Theſauri Cuſtos, Archypresbiter & ipſe *de Roxas*, Protonotarius Apoſtolicus, Rector cùm eſſet olim Almæ Ædis *S. Caſilda* in Montanis Burgenſibus ſacræ, ſcripſiſſe dicitur -

La Vida *y algunos milagros de Santa Caſilda*; Quod opus examinatum fuit, & approbatum à Pincianis rerũ fidei Iudicibus anno MDLIII. ut in *Toletana Hiſtoria* ſua nondum edita docet Hieronymus de la Higuera Societatis Ieſu Theologus.

ALPHONSVS DIEZ DAZA, Medicus Hiſpalenſis, Artium, ac Medicinæ Doctor, edidit latinè -

De Ratione cognoſcendi cauſas, & ſigna tam in proſpera, quàm in adverſa valetudine, urinarum, déque earum notis indicys, & prænunciationibus, lib. III. Nonnulla quoque de febribus, & diebus decretoriis. Hiſpali apud Alphonſum de la Carrera 1575. in 4.

Hiſpanè etiam -

Avisos, *y documentos para la Preſervacion y cura de la Peſte*. Ibidem apud Clementem Hidalgo. 1599. in 4.

Los Provechos, *y daños de la ſola bebida del Agua, y come ſe debe eſcoger la mejor*. Ibidem apud eundem Carrera 1576.

F. ALPHONSVS DOMINICVS. Ordinis Sanctiſſimę Trinitatis Redemptionis Captivorum, ſcripſit -

De Myſteriis Canticorum, Tractatum. Romæ 1647. in 8.

D. ALPHONSVS DE ERZILA, & ZVÑIGA, Eques ordinis S. Iacobi, Fortunio Garſiâ natus eſt parente, quem obita munera, atque editi libri ſpectatum ſatis reddiderunt; atque educatus in domo Philippi Hiſpaniarum Principis ſub Carolo Cæſare: quem ſequutus in omnibus ejus peregrinationibus fuiſſe dicitur. Gemellus ipſe Muſarum eum eſſet (ut ſic dicam) veraque Apollinis ejus, quo ſydere Poëtæ gignuntur eximii, proles, armorum gloriam, non minùs quàm luculenti, atque animoſi carminis laudem affectavit. Hanc utriuſque voti ſegetem in Chilenſi Regione Americæ Gens Araucanorum, juga ferre noſtra indocilis, proventu magno in gremium ei detulit. Eo quippe in bello res fortiter geſtas, nondum completis xxix. ætatis ſuæ annis, ejus Poëmatis argumentum fecit, quod in hunc uſque diem ab iis omnibus avidiſſimè legitur, qui facile dicendi genus, atque perſpicuum admittere vim ſuam, & nervos, nativáque ſublimitate quâdam attolli poſſe, cothurnatúmque ire non ignorãt. Ex vero geſta retulit, ut Lucanus olim in latinis. Annotatio hæc operis -

La Araucana: ſive *de Bello adverſus Araucanos, Chilenſis Regni, populum geſto*; ſæpiſſimè repetitâ editione variis in locis. Cæſaraguſtæ. 1577. & alibi 1586. 8. 1590. 4. & in 12. 1592. in 8. 1596. in 16. 1597. in 8. Matriti, & 1610. in 8. Vt verax fuerit Andreas Scotus in *Bibliotheca*, dum Fortunium Alphonſi parentem inter Iuriſconſultos laudat, de hoc libro ſic referens, quod *nulli eum plerique, ut cum ſtupore legebant, ſic de manibus nuſquam deponebant*. Matritenſis editio anni 1597. (& forſan aliæ) præfert Elogium auctoris à Chriſtophoro Moſquera de Figueroa conſcriptum.

D. ALPHONSVS DE ESCOBAR, & LOAYSA, domo ex *Guereña* oppido Territorii ſacri Placentini, ab Emeritâ oriundus, Civilia Iura tum in hâc Vrbe Patrocinium cauſarum agens, tum Salmanticæ, cùm foro ceſſiſſet, Togâque Collegii Conchenſis indueretur, amœno, atque acri ingenio, lautâque bonarum litterarum ſupellectile inſtructus pertractavit. At eo mortuo Sodales

in

in publicum prodire fecerunt eum Tractatū, qui extat -

De Pontificia & Regia Iuriſdictione in Studiis Generalibus; & de Iudicibus, & foro ſtudioſorum. Matriti 1643. in 4.

Parabat *in Triphoninum I.C. Commentaria.*

F. ALPHONSVS DE ESPINOSA, *Compluti* apud nos natus, cujus rei teſtis eſt Ioānes Marieta, Sancti Dominici amplexatus eſt apud Guatemalenſes Americanos regulare Inſtitutum; at aliquando in Fortunatas Inſulas, potiorémque illarum Tenerifam advectus, non ſine Superiorum auctoritate ſcripſit-

Del Origen, *y Milagros de la Imagen de Nueſtra Señora de Candelaria.* Anno 1541. 8. Eodem tempore pro facultate impetrandâ typorum, & publicæ lucis, ad Regium Senatum detulit, ut moris eſt, de *Interpretatione Hiſpanica Pſalmi XLI. Quemadmodum deſiderat Cervus ad fontes aquarum &c.* à ſe verſibus facta.

Alphonſo Spinoſa in Inſula Sancti Dominici nato, hujuſmet Inſtituti Dominicanorum, tribuit Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico - Eccleſiaſtico* elegantem *Commentarium ſuper Pſal. XLIV. Eructavit cor meum &c.* quē cur à ſuperiore diſtinguam, non video, uti nec diſtinguit Alphonſus Fernandez.

ALPHONSVS EZQVERRA, domo ex oppido *Alfaro* Turiaſonenſis diœceſis, Sodalis Ieſuitarū, & Collegii Conchæ urbis Rector, Compluti denatus eſt anno MDCXXXVII. edito priùs libello, cui titulus talis præfixus -

Paſſos *de la Virgen Sātiſſima Maria Madre de Dios Nueſtra Señora con doctrina moral para todos eſtados.* Compluti apud Ioannem de Villodas Orduña 1629. 4.

ALPHONSVS FERNANDEZ, Profeſſor Theologus Cordubenſis, edidit -

Tratado *de algunos documentos, y aviſos azerca la prudencia, que el Confeſſor debe guardar.* Cordubæ apud Didacum Galvan. 1588. 8.

F. ALPHONSVS FERNANDEZ, Placentinus, Ordinis Prædicatorum, ejuſdémq; Generalis, ut domeſticâ formâ nuncupant, Concionator, in patriæ urbis Monaſterio præteriti ſæculi anno LXXXVII. in eam admiſſus Religioſam familiam, ſtudio præcipuè rerum antiquarum, conſervandiſque veteris ævi memoriis, præſertim eccleſiaſticis, & inter hæc domeſticis, ſeu familiaribus ampliſſimi hujus Dominicanorum Ordinis ſeſe totum addixiſſe videtur; ſiquidem ſcripſit latinè -

Concertationem Prædicatoriam pro Eccleſia Catholica Contra Hæreticos, Gentiles, Iudeos, & Agarenos per Epitomen in Annales diſtributam. Acceſſit -

Notitia Scriptorum Prædicatoriæ familiæ. Item -

Catalogus Summorum Pontificum, S. R. E. Cardinalium, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum ejuſdem familiæ, necnon & Magiſtrorum Sacri Palatii Apoſtolici, Confeſſariorumque aliquot Regum, & Imperatorum; Item aliarum Religionum Reformatorum; denique aliquorum ejuſdem Ordinis Magiſtrorum, qui in Hiſpaniarum, & Indiarum nobilioribus Academiis Theologiæ præcipuas Cathedras moderati ſunt. Omnia ſimul Salmanticæ apud Didacum Cuſſio 1618. in fol.

Vernaculè autem -

Hiſtoria *Eccleſiaſtica de nueſtros tiempos.* Toleti 1611. fol. apud P. Rodriguez.

Hiſtoria *de la Devocion del Roſario deſde ſu origen, confirmada con milagros.* Matriti. 1613. Pinciæ 1614. iterúmque Matriti 1620. in 4. & 1627. 4.

Manual *de Devocion, y Exercicios del Roſario.* Matriti. 1626.

Tratado *de los ſervicios de la Orden de Predicadores deſtos Reinos de España con la Inſtitucion del Santo Officio de la Inquiſicion.* Pinciæ.

Hiſtoria, *y Annales de la Ciudad, y Obiſpado de Plaſencia.* Matriti apud Ioannem Gonzalez 1627. in fol.

Inedita adhuc adſervabat, cum de ſe in *Placentiæ* hujus *Hiſtoriæ* capite XXXIII. libri III. ſermonem haberet-

Hiſtoria *de los Corporales de Daroca* duobus libris.

Hiſtoria *del Convento de Salamanca de la orden de Predicadores.* tribus libris.

Vida, *y Milagros del Santo Fr. Alvaro de Cordova.*

Vida *del S. Fr. Domingo de Santa Maria.*

De la Vida, *y Martyrio del S. Fr. Domingo de Navarrete, y de ſus Compañeros en Iapon.*

Annales item *Eccleſiaſticos Hiſpaniæ* latinè proſequebatur, octo integris voluminibus abſolvendos, ut ipſe affirmat.

ALPHONSVS FERNANDEZ, *Berlangæ* natus, Complutenſis Trilinguis Collegii Sodalis, edidit -

Paranymphum, ſeu publicam legationem habitam in Theatro ejuſdem Complutenſis Academiæ in Doctoratu novem Virorum Clariſſimorum. Compluti apud Ioannem Brocar. 1559. in 8. Qui honorem iſtum inter alios ſuſcipiebant, Fontidonius erant, & Villalpandus noti famâ in ſecula viri.

ALPHONSVS FERNANDEZ, neſcio quis, ſcripſit -

Compendio *de las Hiſtorias, y Reyes de España deſde D. Pelaio haſta el Emperador Carlos V.* Erat M. S. in Bibliothecâ Comitis Ducis de Olivares.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE A-

VELLANEDA, patriâ ex oppido *Tordeſillas* Pincianæ Diœceſis, continuavit, ſed abſque Genio illo, qui principem Michaëlis Cervantes adinventionem promovit, & comitatus eſt.

La Segunda Parte *del Ingenioſo Hidalgo D. Quixote de la Mancha*. Tarracone apud Philippum Robertum 1614. in 8.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE MADRID, Palentinus, Petri Gundiſalvi de Madrid civis ejuſdem Vrbis filius, ab Illuſtriſſimo illo Antiſtite Vrbis Granatenſis Ferdinãdo de Talavera unà cum aliis Adoleſcentibus in pietate educatus non potuit non ad omniũ virtutum ſtudia ſe componere, illarúmque, & utiliſſimæ cujuſque doctrinæ magnos profectus facere. Quare in patria Eccleſia obtento Sacerdotio, unáque Archidiaconatu *de Alcor* nuncupato, Vicarium aliquando egit Generalem Epiſcopi ſui D. Franciſci à Mendoza, veriqne Sacerdotis exemplum civibus illius Vrbis toto vitæ ſuæ tempore exhibuit. Morum probitate, & caſtimoniâ ſic doctrinâ decorabat, commendabátque, ut quandocunque ad populum conciones haberet, non magis caſtâ, vehementique dictione omnibus doctrinæ ornamentis conditâ, quàm ſummâ ex incorrupta, & grauiſſima vivendi norma proveniente auctoritate, à vitiis deterreret auditores ſuos, virtuteſque, & pietatem animis eorum ingeneraret; Quo de egregium monumentum extat in Antonii Honcalæ libro, cui nomen fecit *Grammatica Propgnia*; ubi doctiſſimus vir, aliiſque ſuis operibus affatim notus extare voluit de Alphonſi laudibus, quamquàm adhuc ſuperſtitis, inſigne ad poſteros teſtimonium, & commendationem. Eraſmo item Roterodamenſi charus non mediocriter fuit: à quo in aliquot Epiſtolis doctrinæ, ac judicii nomine laudatur. Præterea homo in ſtudiis diligentiſſimus, ut Honcala inquit, atque aliarum rerum, quæ ab al is ignorantur, inveſtigator, res ſui temporis exactiſſimâ diligentiâ uſus in volumen illud conjecit, quod typorũ luce nondum fuit donatum, fortè quia imperfectum reliquit Auctor, utpote qui ea denuò ſemper adjungeret, quæ quotidie gerebantur. Librum M. S. vidi cum hac inſcriptione.

De la Antiguedad, *y nobleza de la Ciudad de Palencia, de ſus fundaciones, y deſtruiciones en vezes diverſas, y de ſu inſigne Igleſia; e oſas notables, que en ella ay; con los nombres de los Prelados, que en ella an preſidido, y concurrencias ſeñaladas en tiempo de cada uno*. duobus tomis in folio. Hanc vulgò *Hiſtoriæ Palentinæ* vocare ſolent nomine, qui ejus teſtimonio utuntur, ſive, ut ſuſpicor, *Sylvæ* etiã *Palentinæ*. Nec non &

Memorial de los tiempos Auctori noſtro ſolet attribui, quod nondum vidimus.

Honcala adjungit: *Quid referam quàm ſolerti induſtria Laudum divinarum epitomes, quæ antehac mutila, mendoſa, & malè digeſta verſabantur, reſarciit, caſtigavit, & ad certum ordinem redegit; idque nunc in reliquos Eccleſiaſticæ Cæremoniæ libros indefeſſo labore molitur*? Franciſci quoque de Madrid, fratris ſui, Canonici ejuſdem Eccleſiæ, & Archidiaconi Alcorienſis, cui noſter in honore eo ſucceſſerat, *Interpretationem Frãciſci Petrarchæ operis De proſpera, & adverſa fortuna* (ut idẽ Antonius Honcala ait) *tanquam ſuam repetens, non paucos in ea locos reconditiores ex veterum ſcriptis in lucem eruit, apponitque marginibus enarrationes multum venuſtatis habentes*. Prodierat in publicum Franciſci hoc opus, ſed malè habitum à Typographis, cui noſter ita mederi excogitabat. Obiit quidem XVIII. Auguſti die anni MDLIX. quinque & octoginta annis natus; jacétque in Cappella Sancti Ildephonſi ejuſdem Palentinæ Eccleſiæ, quam ipſe ornaverat, dotéque ditaverat.

ALPHONSVS FERNANDEZ DE OTERO, Antonii Fernandez, & Hieronymi Fernandez de Otero, ut credimus, frater germanus, in Pinciana Eccleſia Canonicus, ut vocant, Doctoralis, cui libèns tribuo ſequentia opera.

Interpretationes Iuris Pontificii. Bononiæ 1616.

De Actionibus, & earum origine. Calari 1628.

Diverſarum quæſtionum Iuris librum. Neapoli 1619.

Miſcellanea Iuris. Romæ 1623.

D. ALPHONSVS FERRIOL CAICEDO, ſcripſit.

Libro de las Fieſtas, *que en honor de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora celebrò ſu devota, y antigua Hermandad en S. Franciſco de Granada año de MDCXV.*

ALPHONSVS DE FLORES, natus in oppido *Noblexas* Toletanæ Diœceſis, Ieſuitarum ſodalis, Cordubæ, atque Hiſpali Sacra Biblia interpretatus eſt auditoribus ex cathedra: mox Neapoli in Sancti Franciſci Xaverii Collegio Eccleſiaſticis ad populum habendis concionibus præfuit: Varia item inter domeſticos munera exercuit. Scripta ejus hucuſque vidimus edita.

De Inclyto Agone Martyrii. Appenditur, & ſignatim expenditur Martyrium Deiparæ Virginis ad Dominici Martyrii ſimilitudinem efformatum. Neapoli 1648. in folio.

In Caput XXIV. Eccleſiaſtici Commentarium literalem, Panegyricum, & moralem. Antverpiæ 1661. fol.

Prælectionem Sacram ejus M. S. quoque vidimus ad Eminentiſſimum Cardinalem Sandovalium in adventu ejus ad Collegium

legium Vbetenſe XII. die Novembris anno MDCXXXIX. dictam.

Hiſpanè edidit -

La Ave Maria, *Salutacion Angelica, traçada por el miſmo Dios, reçada por el Archangel S. Gabriel, illuſtrada con aſſumtos varios en abono de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Madre de Dios*. Hiſpali 1658. in 8.

Promiſerat ſe editurum (quod Philippus Alegambe in *Bibliotheca Societatis* nos docet) *Hiſpaniam cādidatam Chriſtianæ Fidei lampade, purpuratam ſuorum Martyrum cruore, celebratamque ſingularibus Sacræ Scripturæ teſtimoniis, & elogiis*.

ALPHONSVS FLORES, Salmanticenſis, ſcripſit -

Hiſtoria *de la Guerra, que tuvo el Rey Catholico D. Fernando con D. Alonſo Rey de Portugal en las Ciudades de Zamora y Toro*.

Affirmat Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiæ Salmantinæ*, & in *Hiſtoria* ejuſdem Vrbis.

D. ALPHONSVS DE FONSECA, Compoſtellanus Antiſtes (quiſnam eorum, plures enim ſunt, qui hujus nominis Sedi huic præfuerunt, dicere non auſim) ſcripſiſſe dicitur -

Hiſtoria de Linages. Quæ reperta fuit in chartaria ſupellectile Comitum de Lemos, ut refert D. Ioſephus Pellizer Regius Chronographus *en el Memorial, ò Depoſicion por D. Miguel de Noroña ſobre el Condado de Gijon*.

ALPHONSVS DE FREILAS, Giennenſis, Doctor Medicus, & a cubiculo D. Bernardo Sandovalio Præſuli Tolerano, ſcripſit -

Conocimiento, *Curacion y Preſervation de la Peſte*; ſimúlque

Vn Tratado *del Arte de deſcontagiar las ropas de ſedas, telas de oro y plata, tapicerias y otras coſas*: Itémque -

Vn diſcurſo, *ſi los Melencolicos pueden ſaber lo que eſta por venir con la fuerza de la Imaginacion*. Giennii 1606. 4.

ALPHONSVS DE LA FVENTE MONTALVAN Toletanus, ſcripſiſſe dicitur -

Dialogos *de la Agricultura, y provechos de las Abejas*.

Explicacion *de las Monedas antiguas*.

Indice *à todo genero de Hiſtorias*, undecim voluminibus ſimul M. S. in folio.

Memoria *de los Principales Linages de Eſpaña, ſus Armas, y blaſones*. M. S. in 4. Auctor mihi D. Thomas Tamaio de Vargas *en La maior Iunta de libros que Eſpaña a viſto en la lengua Caſtellana haſta el año de 1624.* quod opus ex Bibliothecâ Barberina habui M. S.

ALPHONSVS DE FVENTES, Hiſpalenſis Eques, ſacræ profanæque hiſtoriæ monumentorum affatim gnarus, Poëta, ut ea ferebat ætas, non inelegans; edidit -

Libro *de los quarenta Cantos en verſo, y proſa*. Compluti 1557. 8. & Granatæ in Officina Antonii Nebriſſenſis, & Garſiæ de Briones, 1563. 8. ad Petrum Aſan de Ribera Tariſæ Marchionem Neapolitanum Proregē. Continent oo genere Carminum, quæ nos *Romances* appellamus, plures Hebræorum, Romanorum, aliarúmque Gentium, nec non & Hiſpanorum Hiſtorias.

Suma *de Filoſofia natural, en la qual aſſimiſmo ſe trata de Aſtrologia, Aſtronomia, y otras ciencias en eſtilo nunca viſto*. Dialogus eſt inter *Ethruſcum*, & *Vandalium*, Philippo Hiſpaniarum Principi nuncupatus, atque Hiſpali editus Anno 1545. 4. In officina Ioannis de Leon.

F. ALPHONSVS DE FVENTIDVEÑA, Franciſcanus, edidit -

Titulo *original de Nueſtra Señora*. Pampelone per Arnaldum Guillen 1599. in folio.

F. ALPHONSVS GALDO, Pincianus, Ordini Prædicatorum Salmanticæ initiatus, ad Indos ivit *Comaiaguenſis* factus Epiſcopus, quod princeps oppidum eſt Provinciæ *Honduras* dictæ: Deſcripsítque hoc Territorium; & ad Philippum Regem III. miſit confectam, à ſe *Deſcriptionē*. Vivebat Anno MDCXXVIII. Auctorem habeo Ægidium Gonzalez Davila in *Theatro Indico - Eccleſiaſtico*.

ALPHONSVS GALLO, Regius Zygoſtates, quod munus vulgò appellant *Contraſte*, dedit foras -

Declaracion *del valor del Oro cōforme ala nueva Prematica de Madrid de MDCXII. y el de la plata*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 8.

ALPHONSVS GARSIAS, Cordubenſis, Ieſuitarum ſodalis, Rector aliquando Vrſaonenſis Collegii, vitâ exuit anno MDCXVIII. cum ſcripſiſſet, inedita ad hunc diem, ut *Bibliotheca Societatis* Auctor ait -

Hiſtoria *de la Ciudad de Cordova*. duobus tomis.

Hiſtoria *moral, y natural de las Islas de Canaria*.

ALPHONSVS GARSIAS MATAMOROS, Hiſpalenſis, atque in Patriâ, ut audio, almæ Sedis Canonicus; Vir multâ eruditione, latiníque ſermonis puritate percelebris, ni cum podagra, & aliis infirmitatibus (quod ipſe *Pro aſſerenda Hiſpanorum eruditione Apologetico*; & ad Libellum *de Informando Stylo* præfatus refert) aſſiduò eſſet conflictatus, in his utique, quorum egregia ſunt ornatæ dictionis apud nos merita, non ulli facilè poſtponeretur. *Ornatum prænobili, candida, rotunda, & numeroſa eloquentia, eruditioneque non contemnenda* Iacobus Gaddius in optre ſuo

de Scriptoribus non eccleſiaſticis æſtimat eum, Antonii Nebriſſenſis laudes memorans. Setabi apud Valentinos Licæum moderabatur eo tempore, quo in *quartum Antonii Nebriſſenſis librum* elucubravit; ante biennium, anno ſcilicet MDXXXIX. eò ad Grammaticam, & Eloquentiam docendam evocatus. Scholam mox Complutenſem Rhetor, ac examinandæ in Grammaticis Iuventuti ad majora tranſitû paranti præpoſitus, admodum illuſtravit; quo tempore & Ambroſius Morales Cordubenſis eidem Gymnaſio dicendi Artem è loco ſuperiore commonſtrabat. Eloquentiæ in eo opere quæſitam celebritatem ipſe ſibi confidenter his verbis arrogat, Sobannium Academiæ Rectorem laudans, de quo mox dicimus. *Illa, quæ me quondam apud vos ſæpiſſimè dicentem remmendarunt, vox ſuavis, & ranora, firma latera, vultus gravis, & erectus, fulgura, & tonitrua verborum, quibus (quod ſine arrogantia, aut invidia dicam) totum hoc Theatrum commovere ſolebam, ætate & morbo deformata omnia conciderunt.* Hunc Alphonſum *res geſtas Franciſci Ximenii* Cardinalis ſtylo ducens Alvarus Gomezius, atque item Carmine Benedictus Arias Montanus olim pro dignitate celebrarunt. Edidit hæc.

De Ratione Dicendi, libros duos; quibus acceſsêre *Singulorum generum orationes*. Compluti apud Brocarium 1548. 8. & apud Andream de Angulo. 1561. in 8.

De Tribus dicendi generibus, ſive de recta informandi ſtyli ratione. Compluti 1570. 8.

De Methodo Concionandi juxta Rhetoricæ Artis præſcriptum. Ad Garſiam Loaiſam Archidiaconum Carracenſem. Compluti 1570. 8.

Methodum Conſtructionis. Compluti 1553.

Orationem habitam in Doctoratu Theologiæ Didaci Sobaños Academiæ Compluti Moderatoris. Ibidem apud Brocarium 1558. 8.

In Aelii Antonii Nebriſſenſis Grammaticæ IV. librum ſcholia. Ad Franciſcum Borgiam Epiſcopum Teanenſem. Valentiæ, 1539. 8. Quod ipſum, credo, eſt opus *de Methodo Conſtructionis*.

De Academiis, & doctis viris Hiſpaniæ, ſive pro Aſſerenda Hiſpanorum eruditione Narrationem Apologeticam: In quo M. Tullium, veteres Romæ Oratores celebrantem in *Bruto*, ante oculos habuit. Hæc quidem edita eſt in *Hiſpania Illuſtrata* opere editionis Francofurtenſis; priùs tamen Compluti apud Alphonſum Xaramillo in 8. anno 1553.

F. ALPHONSUS GIRON, Dominicanus, Sac. Theologiæ, ut verbo utar rei proprio, Præſentatus, ex S. Stephani ſacra æde Salmantina, poſt Verbum Dei quadragenariâ, & continuâ operâ diſſeminatum, Generalis iam Ordinis ſui Eccleſiaſtes, in publicû dedit,

Concionum pro Feſtivitatibus Domini Noſtri Ieſu Chriſti, Sanctiſſimæ Dei Genitricis, atque Sanctorum, tomum primum, à feſto ſcilicet *D. Andreæ* ad Diem *S. Ioannis Baptiſtæ* incluſivè: Salmanticæ 1602. in 4. Et hic quidem ſub *Promptuarii Concionum* appellatione iterum editus eſt apud Colonienſes in 8. Præfatur autem Alphonſus ad Ferdinandum Gironium *Cardelæ* Toparcham, *Ellerenaque* Urbis Gubernatorem, *de Libris Sacris, rebuſq; in eis comprehenſis, vernacula lingua non interpretandis*. Item ſcripſiſſe eum.

De Sancti Officii Dignitate, conſtat ex Ludov. à Paramo Lib. II. Cap. II. *de Orig. S. Inquiſitionis*.

ALPHONSUS GIRON DE REBOLLEDO, verſibus reddidit ejus generis, quod nos vocamus *Quintillas*, Evangelicum S. Ioannis contextum ſequutus.

La Paſsion de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto: Valentiæ apud Ioannem Mey, 1563. 8.

ALPHONSUS GOMEZ, Hiſpalenſis, Doctor Iuris Canonici, ſcripſit.

Commentarium ſuper §. finalem Regulæ Spectativarum Clementis Papæ VII. Romæ editum apud Magiſtrum Ant. Bladum de Aſula. 1533. in fol.

ALPHONSUS GOMEZ, Toletanus, Societatis Ieſu Sacerdos, procurandæ Indorum ſalutis deſiderio æſtuans plura de Rebus divinis opuſcula linguâ Tagallicâ, quæ aliquot ex Inſulis Philippinis propria eſt, cum illuc transfretaſſet, totóſque triginta annos hâc curâ, maximo cum fructu Incolarum, diſtineretur, ſcripſit; vitâ functus in Collegio Manilæ Urbis ferè ſexagenarius anno MDCXXVII.

ALPHONSUS GOMEZ, Doctor Complutẽſis, Medicúſq; Hiſpalenſis, publici uſûs fecit.

De Humorum præparatione adverſus Arabes, Tractatum. Hiſpali 1546. 8.

ALPHONSUS GOMEZ DE LA PARRA, & AREVALO, Medicus oppidi *Tembleque* agri Toletani, ſcripſit.

Polianthèam Medicis ſpecioſam. Chirurgis mirificam, Mirepſicis valde utilem & neceſſariam. Matriti 1625. in 4. apud Ioann. Gonzalez.

ALPHONSUS GONZALEZ, neſcio quis, ſcripſiſſe dicitur.

Introducion a los eſtudios de Gramatica. Matriti 1649.

ALPHONSUS GONZALEZ, Medicus oppidi *Priego* edidit.

Carta al Doctor Pedro de Parraga Palomino Medico de Granada, en que trata del Arte, y orden para conſervar la ſalud, y dilatar nueſtra vida,

da, y buen uſo del bever con nieve. Granatæ apud Martinum Fernandez 1612. in 4.

ALPHONSVS GONZALEZ DE ARADILLAS, in ſacra Illipulitana Æde Vrbis Granatenſis (quam Petrus Caſtrius Antiſtes, tùm hujus, tùm Hiſpalenſis Eccleſiæ inclytus conſtruxit) olim Canonicus, deinde Arcobricẽſis, ſive, ut Romano utar nomine, Arcenſium, Coloniæ Parochus; typis mandavit-

Exercicios del Roſario de la Virgen. Hiſpali 1622. 8.

Cartilla eſpiritual y divina, Primera Parte. Granatæ apud Vincentium Alvarez 1643. 8. Dialogus eſt inter Chriſtum Redemptorẽ, & Animam Hominis, quo, alphabeti ſerie, beneficia adversùs nos divina recenſentur. Alteram partem promiſſam ab Auctore, nuſquam prodiiſſe credo.

ALPHONSVS GVAXARDO FAXARDO, Cordubenſis, ſcripſit-

Proverbios morales en Redondillas. Cordubæ apud Gabrielem Bejarano, 1585. 8.

La Doleria del Sueño del Mundo, Comedia moral. Hæc unà cum proverbiis laudatis prodiit Pariſiis apud Ioannem Fouci in 12.

F. ALPHONSVS GVDIEL, Ordinis Eremitarum, Primarius Theologiæ Profeſſor in Academiâ Oſcenſi, reliquit in ſchedis M.S.S.

Commentarios in totâ fere Bibliâ: Item

De Peccatis ad uſum Concionatorum elegantem *Tractatum*.

Quæ quidem ejus monumenta in Auguſtini Antolinez Bibliothecâ Salmanticæ vidit *F. Thomas Herrera*, uti admonuit in *Alphabeto Auguſtiniano* pag. 62. floruiſſéque eum notat circa annum MDLIX.

ALPHONSVS GVERRERO, Luſitanus, ſcripſit-

As Feſtas que ſe fizeraon na Cidade de Lisboa per la Entrada do Rey D. Felipe I. Oliſſipone apud Franciſcum Correa 1581. 8.

F. ALPHONSVS GVTIERREZ, Frãciſcanus, Provinciæ Sancti Iacobi Miniſter, obtulit Sereniſſimo Regi Philippo II. Tractatum doctum & pium, cui inſcripſit-

Memoriale pro Defenſione Religionum Mendicantium, excuſum ab Antonio Daza in Quarta Parte *Chron. Franciſcan.* aliáque nondum edita, quæ extabant in Bibliothecâ Monaſterii Zamorenſis.

Vivebat anno MDLXXIII. Lucas Vvaddingus.

ALPHONSVS DE GVZMAN GENZER, Iuris conſultus, cum cauſas defenderet in Matritenſi Curia, edidit-

De Evictionibus Tractatum. Matriti 1629. in fol.

De Privilegiis Pauperum. Ibidem 1630.

BIBLIOTECA ... ROMA ... VITTORIO EMANUELE

ALPHONSVS HENRRIQVEZ mihi dũtaxat notus ob id, quod in Expurgatorio Indice Tridentinæ Synodi, & in Hiſpano prohibita legitur ejus-

Defenſio pro Eraſmo contra Eduardum Leum, & contra Vniverſitatem Pariſienſem. Cognomen certè prodit eum Hiſpanum.

ALPHONSVS HENRRIQVEZ, auctor inſcribitur *Alphonſina*, ſive Quæſtionis cujuſdam Theologicę ad propugnationem aſſumptæ in Academiâ Complutenſi XI. Kal. Iulii anno MDXXIII. atque editæ ibidem ab Arnaldo Guilielmo de Brocar, qui *Alphonſinam* inſcripſit *acutiſſimi, & clariſſimi viri D.D. Alphonſi Henrriquez in Sac. Theologia Baccħalauri per doctiſſimum Virum Franciſcum de Vargas ejuſdem Alphonſinæ Priorem correctam*. ad Magnũ Caſtellæ Almirantum, ſive Thalaſſiarchã, cujus nepos fuit auctor. Celebratur variis Encomiaſtarum elogiis, tanquam Picus alter, Phœnixque Hiſpaniæ.

F. ALPHONSVS HENRRIQVEZ DE ALMENDARIS, natus Hiſpali, apud Mercenarios (ut vocant) qui Captivos ex Inſtituto redimunt, Ordinem Religioſum profeſſus, Granatæ ſuis præfuit; Hiſpalique in Patriâ ſub advocatione Laureani Martyris conſtruxit ſodalibus Collegium. Sidonienſis fuit primùm factus Titularis Epiſcopus, annóque MDCX. Cubæ apud Indos Præſul: unde Philippi Regis III. nutu miſit exactiſſimâ diligentiâ conſcriptam-

Relacion de lo Eſpiritual, y Temporal del Obiſpado de Cuba, Vida y Coſtumbres de todos ſus Eccleſiaſticos. Cujus teſtis rei eſt in *Theatro Eccleſiarum Indicarum* Ægidius Gonzales Davila. Anno MDCXXIII. in Mechoacanenſem Eccleſiam trãslatus diem ibi ſuum extremum vidit.

ALPHONSVS DE HEREDIA, nobili loco, incertum mihi ubi, natus, I. V. D. latinas literas ex Bernardo Ioanne Viro eximiæ eruditionis (quod illius ævi memoria tranſmiſit ad poſteros) olim didicit; quibus cum poſſet Latiali ſermone, maluit, rem gratam in vulgus ut faceret, vernaculo uti, ſcribens breviorem quidem, ſed ingenio, judicióque plenum, ſententiiſque libellum, hoc titulo-

Dechado de Iuezes, en el qual ſe hallarà la mueſtra de como a de ſer un buen Iuez. Valentiæ 1566. 8. apud Ioann. Mey.

F. ALPHONSVS DE HERRERA, Dominicanus, in Vrbe Legionenſi ſacris hujus Religioſę familię initiatus, Carolo V. Imperatori fuit à concionibus; Vir utique doctiſſimus, candidique animi, & ingenii, à Ioanne Geneſio Sepulveda in *Apologia Pro libro De Iuſtis Belli cauſis*, & ab Eiſengreinio in *Catalogo Teſtium Veritatis* pro merito pieta-

tis,

tis, ac doctrinæ celebratus, ſcripſit -

Diſceptatione m adverſus Lutheranos De Valore bonorum operum. Claruit circa ann. MDL.

F. ALPHONSVS DE HERRERA, Ordinis Minorũ Regularis obſervantiæ, ſcripſit apud Indos eorum linguâ -

Sermones Dominicales, ac de Sanctis. Lucas Vvaddingus.

F. ALPHONSVS DE HERRERA SALCEDO, aliàs MOLINA, Granatenſis, Ordinis Minorum Provinciȩ Sãcti Antonii *de los Charcas* Americæ Meridionalis, domûs Vrbis *de la Paz* Præfectus, Provinciæ item XII. Apoſtolorum Commiſſarius, edidit -

Conſideraciones *de las Amenazas del Iuicio, y penas del Infierno, ſobre el Pſalmo XLVIII.* Hiſpali 1618. 4. repetitâ poſt decem mẽnſes editione, apud Hieron. Contreras 1619. 4.

Diſcurſos *predicables de las Excelencias del Nombre de Ieſus, y de los nombres y atributos de Chriſto.* Hiſpali apud Hieronymum Contreras. 1619. 4.

Ira y furor *de Dios contra los Iuramentos.* Ibidem iiſdem typis, atque eodem anno in 8.

Eſpejo *de la Perfeta Caſada.* Limæ 1627. Granatæ 1638. in 4.

Queſtiones *Evangelicas en los ſermones de Adviento, y Sanctos, que concurren en el.* tomis duobus 1649.

F. ALPHONSVS HIDALGO, aliàs DE CONCEPTIONE, Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, Veſpertinus Theologiȩ Lector in ejuſdem domo Hiſpalenſi, & aliquando Provinciæ Bȩticæ Præfectus, ſcripſit (ut lego in M. S. libello *de Scriptoribus hujus Ordinis,* Petri à S. Cæcilio) ſive Hiſpanè, ſive Latinè -

Quinque dulciſsimas Conſiderationes de Sacro Lateris Ieſu Chriſti foramine, ſive Stigmate.

Decem quoque *alias de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento in illa verba, Cantic. c. III. Ferculum fecit ſibi Rex Salomon* &c.

Clauiſſe eum adjungit eo anno quo id ſcribebat, nempe MDCXVIII.

ALPHONSVS HIERONYMVS DE SALAS BARBADILLO, Matritenſis, eo tempore, quo eloquentia & acumen gentis noſtræ in Curia Philippi III. & ſub initia Philippi IV. Regum potentiſſimorum, flore veluti ſuo, ac vere fulgebat, urbanitate, & amœnitate ingenii cenſebatur. Quod quidem frequentibus editis libellis, ſermone uſus Hiſpano terſo atque inaffectato, ideóque ſuaviore, ac jocis pleno exeruit ſimul & adprobavit. Familiam Regiam ſequutus eſt, nec ideo tamen (quod omne tulit Sæculum, & fert) neceſſariorum indigentiam, veluti adverſum proſperrimè natis ingeniis ſydus, declinare uſquam potuit. Lucem quȩ aſpexerunt Opuſcula, & in manus meas, aut cognitionem venerunt, hæc ſunt, partim proſâ, partim verſibus -

Rimas Caſtellanas. Matriti anno 1616. in 8. apud Viduam Alph. Martini.

Coronas *del Parnaſo, y Plato de las Muſas.* Ibidem 1635. in 8.

Los Triunfos *de la B. Soror Iuana de la Cruz,* heroico verſu; ibidem 1621. 8. apud Viduam Coſmæ Delgado.

La Patrona de Madrid *reſtituida;*

El Sutil Cordoves *Pedro de Vrdemalas:* ſimúlque

El Cavallero perfecto. Matriti 1620.

La Eſcuela *de Celeſtina, y el Hidalgo preſumido, Comedia.* Matriti 1620. 4. apud Andream de Porras.

Comedia *del Gallardo Eſcarraman.*

El Corteſano Deſcortes. Ibidem 1621. in 4. apud Viduam Coſmæ Delgado.

Correccion de Vicios. Ibidem 1615.

La Eſtafeta *del Dios Momo.* Ibidem 1627.

El Cavallero *puntual; primera, y ſegunda parte.* 1619. per Franciſcum Abarca in 8. Matriti, & 1614. in 12. *con la Comedia de los Prodigios de Amor.* per Michaëlem Serrano.

La Ingenioſa Helena *Hija de Celeſtina.* Matriti apud Ioannem de Herrera 1614. 12. Ilerdȩ apud Ludov. Maneſcal. 1612. in 12.

El Sagaz Eſtacio, *ò Marido examinado.* Matriti 1620. in 12. apud Ioann. de la Cueſta.

El Necio *bien afortunado.* 1621. in 8. apud Vid. Coſmæ Delgado.

La Caſa *del placer honeſto.* 1620. in 8. apud eandem.

D. Diego de Noche. Matriti 1623. in 8. apud eandem.

La Incaſable *mal Caſada.* Ibidem 1622. in 8. apud Viduam Delgadi.

Boca *de todas Verdades.* 1615. 8.

El Licenciado Talega.

La Sabia Flora Malſabidilla. Matriti 1621. 8;

Hæc ferè omnia mores noſtros, in quo à recto deviant (& deviant admodùm) traducere, ſive, quod genus eſt ſimpliciſſimum, non ingratæ, aut vacuæ reprehenſionis, oſtentare, ac veluti Animorum Theatro ſiſtere nata ſunt. Obitus Auctoris ante annum contigit MDCXXXV. quo anno ſcilicet *Coronarum* illud opus jam laudatum, poſthuma ejus proles, lucem typorum aſpexit.

ALPHONSVS HOIEDA DE MENDOZA, Bęticus, Carmonenſis, in Collegio Hiſpalenſi *Sanctæ Mariæ de Ieſu* nuncupato ſodalis togatus, atque in Academia ipſa Sacrorū Canonum Profeſſor, dum verſaretur Romæ, Collegii Sacri Cathedralis Eccleſię Vrbis ejuſdem Procurator, inſtante Antonio Mapheo Cardinale, ſcripſit ad Illuſtrationem Decreti Concilii Tridentini.

De Beneficiorum Compatibilitate, & Incompatibilitate, Tractatū. Venetiis apud Joannem Variſcum, & Socios. 1579. fol. qui deinde jactus fuit in decimumquintum volumen Tractatuum Doctorum.

Manſit in ſchedis, ſive perfectus, ſive affectus, Tractatus alter, cujus ipſe meminit in Epiſtolâ hujus, quem laudavimus, libri nuncupatoriâ, nempe *De Clericis, eorumque à poteſtate ſæculari exemptione*.

F. ALPHONSVS DE HOROZCO, Oropeſanus (quod nobile Toletanæ familiæ Comitatu oppidum eſt Abulenſis Diœceſis) Ferdinando de Horozco, & Mariâ de Mena Civibus Talabricenſibus ortus, Salmanticæ ſub Thoma Villanovano jam hodie inter Superos Eccleſiaſticâ ſolemnitate adſcripto, Auguſtinianæ domus tunc temporis Præfecto, Eremitarum Ordinem profeſſus eſt; Quæ domus & Franciſcum fratrem eximiâ pietate juvenē, anno ipſo probationis extinctum ſodalem habuit. Soriæ, Medinæque, Granatæ, atque Hiſpali Eremitas ſuos rexit. Fortunatarum Inſularum Monaſteria viſitavit Cenſor. Pinciano itidem Cœnobio præfuit. Idem Catholicis Hiſpaniarum Principibus Carolo Imperatori, ac Philippo filio Miniſter fuit ab Evāgelicis Concionibus, in officio hoc exhibendo, eloquens, fervidus, ac verè igneus. Sereniſſimæ Annæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ, nec non & Ioannæ item Auſtriacæ Ioanni Portugalliæ Principi olim nuptæ confeſſiones aliquando excepit. Matritenſe Collegium Deiparæ Marię Annuntiationis, quod ab Erectrice Mariâ Aragoniâ vulgarem magis appellationem habet, primus à fundatione regendum non ſine divina inſpiratione ſuſcepit, & Sacræ Miſſæ celebratione ſancivit; poſt biennium de hac ipſa domo ad Cœlum evolaturus. Natus quidem ipſo Sæculari anno MD. ſæculum novennio minùs integrum vixit; quippe mortuus XIX. Septembris die, anni Chriſtiani MDXCI. ætatis ſuæ nonageſimo primo. Vir fuit eximiâ ſanctitate, iiſque clariſſimarum Virtutum meritis, in quibus virginitatis amor, & perpetua cuſtodia, corporis maceratio, animi pia dejectio, miſericordia in pauperes, orandi Deum frequentia maximè laudantur; ut in album Beatorum Pontificiâ renunciatione admittendus nonnunquam videatur. Et quidem ab humiliori ſepulchro Ferdinandi jam pietas Hiſpaniarū Infantis, atque Archiepiſcopi Toletani in ſublimiorem, & ſanctitate viri, rebúſque ſupra facultatem Naturæ geſtis digniorem pro Paſtorali munere ſublimavit locum.

Opera ipſius tota redolent auctoris pietatem, eo magis excipienda, & frequentanda, quod authorem habuerit ſcribendi Mariam Dei-param, quo tempore domum Auguſtinianorum Hiſpali adminiſtravit; quod in Confeſſionibus ſuis ipſe teſtatur. Ea ſunt.

Commentaria in Cantica Canticorum. Burgis 1581. 4.

Annotationes in Canticum Beatæ Virginis, Magnificat, &c. Burgis eodem anno in 4. apud Philippum Iuntam.

Bonum Certamen; inſcriptum opus, ſive *de Perfectione Religioſa*: Salmanticæ . . . Lovaniíque 1645. apud Andream Bouvetum in 12.

Conciones, ſeu Declamationes XVII. pro Adventu uſque ad Septuageſimam, & in die Sancti Ildephonſi. Salmanticæ 1576. 4. apud Simonem à Portonariis.

Declamationes Quadrageſimales, tam pro Dominicis, quàm pro quartis, & ſextis feriis. Matriti apud Petr. Coſſio 1570. 4.

Declamationes XII. pro Dominicis poſt Paſcha ad Pentecoſten incluſivè, unà &, *Concio in die B. Monicæ.* Compluti apud Andream de Angulo 1571. 8.

Pro Dominicis omnibus poſt Pentecoſten.

Declamationes Dei-Paræ Virginis omnium Solemnitatum. Compluti 1568. 8. ibidémque apud Ferdin. Ramirez. 1579. fol.

Declamationes in omnes Solemnitates, ſeu feſta Sanctorum. Salmanticæ apud Simonem de Portonariis 1573. 8.

Regalis Inſtitutio Ortodoxis omnibus, præcipuè Regibus, & Principibus parvulis: Ad Philippum Hiſpaniarum Regem. Compluti 1565. 4. apud Sebaſtian. Martinez. Hanc vertit in Hiſpanicum ipſe auctor, quæ edita eſt Compluti 1565. in 8.

Tabula Alphabetica.

De Arte Concionandi; quo Idiomate neſcio.

In Divum Lucam commentatus fuiſſe dicitur, Compluti que edidiſſe anno 1579. cujus tamen operis ipſe non meminit Auctor *Tabula Alphabetica*.

Certamen Amoris Sancti: ſimile opus *fervore dicendi, ac docendi ei, quod Sanctus Bernardus De diligendo Deo conſcripſit*; ait Ioānes Marquez in *vita* hujus Viri Clariſſimi.

Hiſpanicè verò hæc.

Examen de la Conciencia. Cæſaraug. 1572. 8. *opus, ut mole exiguum, ſic & inſigne, adque captum multorum*: ait Poſſevinus in *Apparatu*. Hunc Italicum fecit Thimotheus Noſteſcius Camaldulenſis Monachus, qui Venetiis prodiit apud fratres Guerras. 1581. ſimul cum quatuor ſequentibus.

Vergel *de Oracion, y Monte de Contemplacion*. Ad Arcobricenſem Ducem.

Me-

Memorial *de Amor Santo, con exercicios para los dias de la Semana*: Itémque
Regla *de Vida Chriſtiana con un Exercitatorio Eſpiritual*. Cæſarauguſtæ 1566. fol.
Regimiento del Anima. Salmant. 1565. 8. Cæſaraug. 1566. fol.
Deſpoſorio Eſpiritual, ſive *de Votis Religioſorum*: ſimúlque
Gratitud Chriſtiana. Cæſaraug. 1566. fol.
Soliloquios *de la Paſſion de Nueſtro Señor*. Matriti 1534. 16. Cæſaraug. 1566. fol. cum aliis.

Omnia hæc ſimul edita fuerunt Pinciæ anno 1555. fol. Sereniſſimæ Ioannæ Auſtriacæ Ex-Reginæ Portugaliæ, cujus expiare conſcientiam in munere, ut retulimus, habuit, nuncupatâ, deindéque Cæſarauguſtæ, ut credimus, annô 1566. fol.

Epiſtolario *Chriſtiano para todos eſtados*. Compluti 1567. 8.
Arte *de Amar à Dios, y al Proximo*. Ad Didacum S. R. E. Cardinalem Eſpinoſam.
Vida *de la Reina Sabà*. Salmant. 8. anno 1575. apud Domin. de Portonariis.
Vitoria *de la Muerte: exortacion para cõſuelo del Enfermo; y aviſos para hazer buen Teſtamento*: ſimúlque
Sermon *en las Honrras de la Chriſtianiſſima Reina Doña Iſabel*. Burgis apud Philippum Giunta 1583. 8.
Suavidad de Dios. Salmant. apud Petr. Caſſo 1576. 8.
Confeſsionario.
Examen *para la Comunion*.
Doce *Excelencias de la Madre de Dios*.
Catheciſmo. Salmanticæ 1575. in 8.
Siete *Sermones ſobre las ſiete palabras de la Madre de Dios*. 1566. 8.
Vitoria del Mundo. cum aliis. Cõpluti 1570. fol.
Marial de la Virgen.
Excelencias *de los dos San Iuanes*. 1580. 8. Hiſpali.
Coronica *breve de los Santos de la Orden*. 1551. Hiſpali apud Gregor. de la Torre.
Agonia de la Muerte.
Guarda de la Lengua. 1589. 16. Matriti apud Petr. Madrigal. 1590. 8.
Vida de S. Aguſtin.
Vita Chriſti.
Contemplacion *del Crucifixo*.
Amoneſtacion *a un Religioſo*.
Breve *Explicacion de la Epiſtola de Nueſtrà Señora a S. Ignatio*.
Lamentacion *de Nueſtra Señora*.
El Grito del Pecador.
Inſtruccion *de Religioſos*.
Declaracion *breve de la Regla de S. Aguſtin*. Hæc duo opuſcula ad calcem Chronici edita ſunt.

Horum omnium meminit ipſe in *Tabula Alphabetica*.

Reperio tamen hæc alia ejus nomini adſcripta.
De la Verdadera, *y falſa Filoſofia*.
Corona *de Nueſtra Señora*. Matriti 1588. in 12.
Paradoxas Chriſtianas.
Emblemas de la Muerte:
Huerto Sagrado.
Nec non & Magni Parentis veſtigia premens ſcripſit ſibi-ipſi.
Confeſsiones: vulgari linguâ, quæ Matriti prodierunt poſthumæ anno 1610. 8.

Ejus etiam ſupereſt in libro, quem *de Exequiis Iſabellæ Valeſiæ* Hiſpaniarum Reginæ Ioannes Lopez de Hoios edidit, *Sermo*, ſeu *Concio ſacra Sepulchralis*, ab eo tunc temporis habita. Vitam Alphonſi, & res geſtas libello comprehẽdit *Ioannes Marquez* ſodalis Auguſtinianus Vir Clariſſimus, quem inter ejus ſchedas repertum Thomas de Herrera ejuſdẽ Ordinis Chronographus, Matriti anno 1648. in 8. publicari fecit in Viri Sanctiſſimi honorem, atque Eremiticæ familiæ gloriam. Cancellandum utique eſt Alphonſi noſtri nomen à Bibliotheca Franciſcanâ Lucæ Vvaddingi.

F. ALPHONSVS DE IESV MARIA, Carmelita ex reformatione Diſcalceatorum, ejúſque ſemel, atque iterùm Generalis Præfectus, edidit-
Doctrina de Religioſos. Matriti apud Alphonſum Martini 1613. 4.
Peligros, *y reparos de la Perfeccion, y Paz Religioſa*. duabus partibus. Compluti 1625. 4. & 1626. apud Ioann. de Orduña: Barcinonéque 1636. & 1638. in 4.
Carta *a los Padres Provinciales, Difinidores, y Priores de las Provincias de Religioſos Deſcalços de Nueſtra Señora del Carmen*. Compluti 1621. 4.

ALPHONSVS IÑIGO DE VALDES, Curiæ Matritenſis Advocatus cum eſſet, in publicum emiſit-
Tractatum Eleemoſynæ exviſceribus, & medullis utriuſque Iuris excerptum. Matriti apud Viduam Alphõſi Gomez. 1588.

F. ALPHONSVS DE ISLA, ſeu ILHA, Luſitanus, Ordinis Seraphici, ſcripſit-
Teſoro de Virtudes: Medinæ apud Petr. de Caſtro 1543. 4. & alibi. Communicavit hunc Italis Ioannes Maria Brancalupo de Montefalco, edíditque 1574. in 8. additâ *Relatione Martyrii Fr. Andreæ de Spalatro*, auctore Antonio Olano ejuſdem Ordinis, Luſitano. Neſcio an-
Lengua de Vida, diverſum opus ſit.
Omiſit hunc Franciſcanæ familiæ Nomenclator ultimus Vvaddingus.

ALPHONSVS DE IVBERA, Medicus, & Seplaſiarius doctiſſimus, incola oppidi *Ocon*, ſcripſit- De-

Dechado, *y Reformacion de todas las medicinas compueſtas uſuales, con declaracion de todas ſus dudas*. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1577. in 8.

De las Medicinas Simples, aliud ejuſdem opus celebratum reperio.

F. ALPHONSVS DE LAREA, Minorum ſodalis Provinciç Mechoacanenſis Novç Hiſpaniæ, edidiſſe fertur, typiſque commiſiſſe (de quo teſtem habeo Ægidium Gundiſalvi de Avila in *Theatro Indico-eccleſiaſtico*.)

Hiſtoria *de los Hechos de la Religion de S. Franciſco en la Provincia de Mechoacan*.

ALPHONSVS DE LEDESMA, Segobienſis, Poëta elegans, & argutus, res, præſertim ſacras, Hiſpanis verſibus brevioribus luculenter & ingenioſè admodùm pertractavit, meritus in re metricâ, quod vix uni, aut alteri ex noſtris contigit, *Divini* cognomentũ. Metaphoricis inventionibus Genio quodam, ſingularique felicitate mancipavit animum; docilis ubique, & accinctus quodcumque argumentum per verba non unius ſignificationis, quo genere Hiſpanus ſermo plurimùm viget, (Homonyma Græci dicunt) acutè ac ſuaviter, mirificâ legentium delectatione & lubentiâ deſcribere, ſingularem ferè idiomatis noſtri gratiam affectatione ipsâ frequentis, perpetuæque uſurpationis, quæ feliciſſimè jam & aliis ceſſit, inculcans pariter, & commendans. Opera hujus poëtica tribus partibus diſtincta prodierũt hac inſcriptione-

Conceptos Eſpirituales. Quarum prima lucem vidit Matriti 1600. 1625. 1629. in 8. Barcinone apud Sebaſt. Cormellas 1605. in 8.& apud Hieronymum Margarit 1612. Secunda pars Matriti 1606. Barcinone 1607. Tertia, quæ *Romances* continet, Matriti 1616.

Præterea ſcripſit-

Iuegos de Noche buena. Barcinone 1611. apud Sebaſtianum Cormellas; Matriti 1613.

El Monſtro imaginado. Ibidem apud Franciſcum Martini. 1615. 8.

Epigramas, *y Geroglyficos a la Vida de Chriſto, feſtividades de Nueſtra Señora, Excelencias de Sanctos, y grandeças de Segobia*. Matriti 1625.

Epitome *de la Vida de Chriſto en diſcurſos metaforicos*. Segobiæ. 1629.

Cogitabat omnium horum operum editionem iterare, cum ad plures tranſiit è patria ipſa anno MDCXXIII. ætatis LXXI.

F. ALPHONSVS DE LEON, Hiſpalenſis, Ordinis Sancti Benedicti, ſodalium quõdam Abbas in patriæ urbis monaſterio, dum in Montis-Serrati alma, celeberrimáque, ubique domo ageret, in lucem dedit-

Advertencias *ſelectas de la Vida Eſpiritual fundadas en la Regla de San Benito Maeſtro univerſal de ſantidad y diſcrecion*. Barcinone 1637. in 4.

ALPHONSVS DE LOBERA, Carolo Cæſari Hiſpaniarum Regi à ſacris, dedit vernaculè-

La Riſa *de Democrito, y Llanto de Heraclito*. ex Italico Poëmate Phileremi Fregoſi. Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez. 1554. in 4.

F. ALPHONSVS LOBO, latinè LVPVS, in *Medina Sidonia* Bæticæ Provinciæ oppido (alii aiunt Matriti) natus, Ordini Seraphico, cùm primò inter ſtrictioris obſervantiæ, tum deinde inter Capuccinos ſodales eximiũ honorem apportavit. Namque poſt aliquot annos prioris inſtituti in Hiſpania làudabiliter, ac potiùs Euangelicè tranſactos, Regiis obſequutus Miniſtris, qui libertatem hominis in negotio quodam Eccleſiaſtico palàm, & in concione defendendo pertinaciam haud culpç immunem interpretabantur, in Italiam ſe contulit. Quam totam, poſtquam ſeſe Pio V.& Gregorio XIII. Pontificibus ſummis probaviſſet, Capuccinorum profeſſione, iuſſu ejuſdem Gregorii, emiſsâ, peragravit, implevitque famâ ſui nominis, & concionum verè Apoſtolicarum dignitate, & fructibus. Corſicæ etiam Inſulæ in vitiorum & diſcordiarũ prolapſæ barathrum, deſtinatus eò cum aliquot ſociis ab eodem Gregorio, pacem ac morum rectitudinem bona ex parte reſtituit. Sacros inter Oratores ſui temporis Rhetorem omnibus Artis ſuæ numeris abſolutum, ſi expectares, Lupo haud inerat hæc accuratio; & tamen (ut Carolus Cardinalis Borromeus ſplendidiſſimum Sanctitatis lumen aiebat) cum nihil eorum haberet, quæ ſpectari ſolent in perfectis Oratoribus, partes tamen Oratoris habuit univerſas. *Si enim rigidè, ac ſeverè* (ſubjungo libèns auream Federici Cardinalis itidem Borromei, Caroli Nepotis, atque in Sede Mediolani ſucceſſoris de Lupo cenſionem) *ipſum eloquentiæ nomen exigeretur, non erat eloquens Lupus, nec doctrinæ multum, nec ordo certus, nec verborum nitor elucebat in illius oratione, nec ipſe gratiæ ſatis habebat: ac novâ tamen, & inuſitatâ quâdam viâ gratiſſimus erat auditorum animis, vel eloquentiæ laude, vel admiratione doctrinæ, ordine quoque totius orationis & ornatu. Adeò poterat ſpiritus intimæ pietatis explere, ſi quas haberet lacunas. Nunquæ fiebat divino, ut partes illæ, quæ tam neceſſariæ ſunt Oratori, confunderentur ita & miſcerentur, ut alteram ab altera dignoſcere non poſſes*. Hæc, & alia lectu digniſſima de Lupi laudibus Vir ille ampliſſimus, libro ſecundo *De Sacris ſui temporis Oratoribus*. Tanta vis animi, tantus impetus, (ut Cicerone utar) tantus dolor oculis, vultu, geſtu, manibúſque ſignificabatur, idque cum totius actionis magno de-

D coro,

coro ac pondere, ut volitare fecerit per ora Virûm illa ætas, *Toletum docere*, *Panigarolam delectare*, *movere* autem *Lupum*, quæ præcipua laus eſt ſacri Oratoris. Adeo ut quondam Salmanticæ totâ Quadrageſimâ concionatus divinæ eloquentiæ vi non minus quingentos ex Scholaſticâ illa Iuventute in portum Religionis perculiſſe referatur. Hoc ſaltem Apoſtolici muneris perfectiſſimè, fructuoſiſſiméque ab eo geſti, ex Zachariæ Boverii *Hiſtoria Capuccinorum* ſpecimen eſto. Biennio ante mortem in paralyſim incidens, Barcinone, quô ſe ex Italiâ tandem contulerat, in Cœnobio Montis-Calvarii anno MDXCIII. ſanctiſſimam & clariſſimam inſignium quoque merito miraculorum animam Deo reddidit. Concionibus, & Orationi toto vitæ ſuæ tempore immerſus.

Commentariolum tantùm *in Eſaiam Prophetam* reliquit penes Federicum Cardinalem Borromeum, quem iuſſit ille in Bibliotheca Ambroſiana ſua reponi, promulgandum aliquando (ait ille) in gratiam eorum, qui ſtudiis hiſce delectantur.

Præter laudatos Cardin. Borromeum, & Zacchariam Boverium volumine ſecūdo *Hiſtoriæ Capuccinorum* ad annū MDXCIII. Vvaddingum item in *Scriptorum Ordinis Minorum* albo, mira quædam de Lupo refert Ioannes Baptiſta de Madrigal, ejus, dum inter Excalceatos in Hiſpania degeret, ſodalis in prologo *Evangelici* ſui *Homiliarii* Hiſpanâ linguâ ſcripti.

ALPHONSVS LOPEZ, Pincianus vulgò à Patria, ut veriſimile eſt, cognominatus, Doctor Medicus, tuendæ valetudini Mariæ Auguſtę Maximiliani Imperatoris Viduę prępoſitum ſe eſſe ait eo tempore, quo Apollini, non tam Æſculapii quàm Muſarum parenti litabat ſcribens ſermone vernaculo Artem Poëticam, cui tamen ita indidit nomen.

Philoſophia *antigua Poëtica.* Matriti apud Thomam Iunctam 1596. in 4. ſed cum tenere Artem minimè ſit Poëtam eſſe, qui (ut proloquium vulgare eſt) naſcitur, nec induſtriâ aut præceptis formatur, languidè, nec eleganter conſcripſit de inchoata Hiſpaniæ liberatione ab Arabum captivitate Pelagii Regis virtute & auſpiciis Poëma heroicum, ſcilicèt.

El Pelaio. excuſſum . . . Anno . . . in 8.

In Medicina vidimus eo Authore.

Hyppocratis Prognoſticum. Matriti. 1596. 4.

Pietatem ejus ſimul atque doctrinam celebrat Ioannes Marquez Auguſtinianus, in *Vita B. P. Fr. Alphonſi de Horozco* ſanitatem oculorum ei mirabiliter reſtitutam hujus Sancti Viri apud Deum gratiâ commemorans.

ALPHONSVS LVPEVS, ſeu LOPEZ, Medicus, ſcripſit, quem citat Zacutus Luſitanus lib.I. Obſervat. X.

De Vini Commoditatibus, librū. 1550.

ALPHONSVS LOPEZ CVREOLANVS. Quære ALPHONSVS DE CORELLA.

ALPHONSVS LOPEZ DE HARO, Caracenſis (hoc eſt *Guadalaxara* urbe oriundus) Hiſtoricæ rei, præcipuéque veterum Hiſpanæ nobilitatis ſtemmatum, ac ſucceſſionum callentiſſimus obtinuit tādem Chronographi Regii munus Philippi Regis IV. beneficio, quo non diu potuit, debitum naturæ cum perſolviſſet, frui. Attamen exquiſitæ in pangendo opere Genealogico diligentiæ gratiam, ſive inevitabile humano ingenio, atque induſtriæ à vero alicubi deviandi fatum, ſive quod intexuiſſe aliqua in gratiam quorundā alieno potius arbitrio, quam ſuo, exiſtimetur, bona ex parte corrupit. Quare Regius Senatus decreto ſuo anni MDCXXIII. (quod inter alia editum eſt iuſſu & auſpiciis D. Didaci à Riaño Caſtellæ ampliſſimi Ordinis Præfecti) fidem huic operi, quæ non ſemel fluxa ei eſt, in judicio abrogavit. Magno tamen adhuc à doctis Viris, & hujuſmodi monumentorum curioſis in pretio habetur. Hoc tale eſt.

Nobiliario *Genealogico de los Reies, y Titulos de España*. Matriti 1622. fol. ex Officina Ludovici Sanchez Regii Typographi, & Viduæ Ferdinandi à Correa, duobus tomis.

De las Caſas *Solariegas de España* M. S. opus ab eo relictum D. Petrus de Roxas Moræ Comes, Regius Italicarum rerum Senator, penes ſe habuiſſe dicitur, cum in vivis eſſet.

ALPHONSVS LOPEZ DE HINOIOSO, ſcripſit.

Suma y *Recopilacion de Cirurgia con un Arte para ſangrar, y examinar Barberos*. In ſecunda editione adjunctum fuit, *El origen, y nacimiento de las Reumas y enfermedades, que dellas proceden*. Mexici Indorum 1595. in 4.

ALPHONSVS LOPEZ DE SOTO, Preſbyter, in *Caſtello Belorado* bonarum Artium profeſſor, carmine compoſuit, adjecto Commentario.

Antidotum contra Venerem ex Sacrarum Literarum arcanis, & ex Philoſophorum ac Poëtarum. Stellæ Navarrorum 1546. in 4.

F. ALPHONSVS DE LVNA, Villalpandenſis, quod Palentinæ Diœceſis oppidum eſt, nobili loco natus, in Dominicanorum familiâ, cui Salmanticæ adſcriptus fuit, ejuſque urbis Scholâ Ioannem Scotum, atque item Durandum docens, non mediocriter

lau-

laudabatur, quo tempore edebat -

Novas Obſervationes in Expoſitionem Fratris Bartholomæi de Medina ad Tertiã Partem Sancti Thomæ unà cum ea ipſa expoſitione publicatas. Salmanticæ 1596. fol.

Extinctus eſt hoc ipſo anno MDXCVI. nõdum attingens quintum & quadrageſimum ætatis.

F. ALPHONSVS DE MADRID, à loco natali cognomen ſortitus, in familia fratrũ Minorum pietate ſe, ac inſinuantibus & ſpirantibus pietatem libellis conſpicuum reddidit; his ſcilicet vernaculâ linguâ -

Arte *para ſervir à Dios*. Compluti apud Michaëlem de Eguia, 1526. 4. Burgis 1530. in 16. Et hoc quidem verè aureum opuſculũ, quod minùs emendato dicendi genere non ſemel aures legentium læderet, Ambroſius Morales ſcitè reformavit, verbáque excellenti doctrinæ reſpondere ad amuſſim fecit, atque edidit Matriti anno 1598. Latinè autem vertit *Ioannes Hentenius* Dominicanus, Belga, qui olim in Luſitaniâ Hieronymianorum ſodalis fuerat, vir doctus, aliiſque operibus celebratus, cujus quidem verſio prodiit Lovanii 1576. in 16. Itémque Ingolſtadii apud Sartorium 1578. Italicéque apud Paulinum 1604. & Gallicè apud Guidonem Boudoville Toloſan. typographum 1555. in 16. Necnon & Germanicè à Iacobo Farcin Gallo-Brabanto Franciſcano -

Eſpejo *de Iluſtres Perſonas*. Burgis 1542. in 12. atque item latinum ejuſdem Hentenii operâ ſimul cum *Arte rectè inſerviendi Deo*. Speculum veró Italicè dedit locupletatum à ſe Carolus Baſcapè Novarienſis Epiſcopus.

Siete Meditaciones *de la Semana Santa*, quem libellum Gallicè interpretatus eſt. Gabriël Chappuis Turingus Regis Galliarum Hiſtoriographus, editum Pariſiis 1587.

Tratado *de la doctrina Chriſtiana*, editus cum *Arte Deo ſerviendi*.

F. ALPHONSVS MALDONADO, Pincianus, ſodalis Prædicatorum, totius Hiſtoriæ ante alia periti ſſimus, qui ſi non Beroſi Anniani Sectatorum, quales Dominicani plures haberi amant Annio ſuo faventes, gregi ſe permiſcuiſſet, cautiùs profectò in hoc ſtudio verſatus eſſet. Vaſtum hic opus animo concepit, quod inchoatum dumtaxat vidimus priore volumine in publicum emiſſo; cujus hæc inſcriptio -

Chronica *univerſal de todas las Naciones, y Tiempos*. Matriti ex officina Ludovici Sanchez, 1614. fol. Ex viginti partibus in quas totum opus diſtributum habuit, hic quidem tomus quatuor priores continet ab exordio nempe rerum ad annum uſque MCCLXXVII. ante reparatum orbem adventu Chriſti. Præcedunt tamen -

Diez y ſeis Tratados *de los puntos mas importantes de la Chronologia*, videlicet. *De los años que huvo deſde la creacion del Mundo haſta el nacimiento de Chriſto: De las Hebdomadas de Daniël: Del Conſulado en que naciò Chriſto: Del Año, Mes, y Dia de ſu muerte: De la Genealogia de Chriſto: De la autoridad del Beroſo Aniano, y de Flavio Dextro*; & alia.

F. ALPHONSVS MALDONADO, Franciſcanus ſodalis Provinciæ Sancti Iacobi, Concionator Apoſtolicus, Commiſſariúſque Generalis in Indiis Occidentalibus, obtulit Philippo II. Regi Sereniſſimo in Defenſionem Religionum Tractatum eruditũ vulgari linguâ, nuncupatum -

Defenſa de los Pequeños, quẽ haberi in Bibliotheca Minorum Monaſterii Lucenſis in Gallecia teſtatur Vvaddingus.

ALPHONSVS MALDONADO, ſcripſiſſe dicitur -

Hiſtoria *del Maeſtre de Alcantara D. Alonſo de Monrroy*: idémq; vertiſſe in linguam Caſtellæ -

Los Commentarios *de Appiano Alexandrino*. Quæ interpretatio, ſive librorum ſit *de Bellis Civilibus*, ſive *ſingularium* cæterorum (de quo nobis non liquet) M. S. ſervabatur annis ſuperioribus in Bibliotheca Olivarienſi.

ALPHONSVS MARTIN, Medicus, ſcripſit -

De la Complexion *de las Mugeres*. 1526.

F. ALPHONSVS MARTINEZ, Dominicanus ex Provincia Bætica, præſtantis judicii, atque doctrinæ Theologus, elucubravit iuſſu eorum, qui apud nos Religionem proprio ex munere tuentur -

Cenſuram Adnotationum Franciſci Vatabli in Biblia ejuſdem, iuxta quam emendatæ prodierunt.

Claruit circa annũ ſuperioris ſeculi LVIII. Antonius Senenſis, Ioannes Marieta, Didacus Fernandez, Ioannes Lopez Monopolit. Præſul IV. Parte *Chronic. Ordinis Sancti Dominici* lib. II. cap. III: authores ſunt.

ALPHONSVS MARTINEZ DE ESPINAR, Sereniſſimi Principis Balthaſaris Caroli immaturè nobis erepti, deindéque Philippi IV. ampliſſimi Regis noſtri Adjutor à cubiculo, qui & in venationibus ex officio ei ſclopetum miniſtrabat, in lucem emiſit -

Arte de Balleſteria, *y Monteria eſcrita con metodo para eſcuſar la fatiga, que ocaſiona la ignorancia*. Matriti. 1644. in 4.

ALPHONSVS MARTINEZ LAGVNA, oriundus ex oppido *de los Cameros*, edidit -

Suma *de la Doctrina Chriſtiana*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova. 1555. 4.

F. ALPHONSVS A MATRE DEI, Aſturicenſis, Carmelitarum Reformatorum ſodalis, primus Segobiæ ſectator novæ hujus Sectæ, ſcripſiſſe fertur, & apud ſuos reliquiſſe -

Chronico *de la Reforma de ſu Religion.*

Santoral Carmelitano.

Vida *del V. P. Fr. Iuan de la Cruz.*

In quo fidem ſequor Didaci de Colmenares rerum Segobienſium Hiſtorici, qui ait deceſſiſſe eum XXVIII. die Auguſti anno MDCXXXV. Alphonſo a Matre Dei tribuitur opus, quod Italicum ita inſcriptum -

Inſtruttione *per agiutar a' moribondi*, prodiit Romæ 1618. ex officina Maſcardi.

Philippus *Labbæus* in Appendice *Bibliotheca Bibliothecarum* tribuit Alphonſo à Matre Dei *Indicem Scriptorum Carmelitarum*, quem edidit Emmanuel Roman ejuſdem Ordinis in fine libri {*De Viris Illuſtribus Carmelitis*; Matriti 1627. in 4. Latinè & Hiſpanè.

F. ALPHONSVS DE MEDINA, Carrionenſis, in Luſitanica Minorum Reformatorũ, quam de *Arrabida* vocant, Provincia floruit ſanctitate vitæ, ac contemplationis ſtudio: de qua re librũ edidiſſe refertur apud Georgium Cardoſum in *Agiologio Luſitano* die XXVII. Aprilis. pag. 736.

F. ALPHONSVS DE MEDRANO, Franciſcanus Caſtellæ Provinciæ in *Turris Lacunæ* Cœnobio Eccleſiaſtem ſe, & Philoſophiæ Lectorem profitetur, ſcribens -

Inſtruccion, *y Arte para con facilidad reçar el Officio divino conforme a las reglas del Breviario de Pio V.* Compluti apud Andream de Angulo, 1572. in 8.

ALPHONSVS MENDEZ, Luſitanus, Ieſuita, ex Bibliorum Eborenſi Interprete factus Æthiopiæ Patriarcha eò navigavit anno MDCXXIII. ibíque permanſit quamdiu Sultanus Ceguedus ejus Gentis Imperator in vivis fuit, à ſucceſſore deinde ejectus. Scripſit -

Epiſtolam ad R. P. Mutium Vitelleſcum Præpoſitum Generalem Societatis Ieſu datam ex Aethiopia primo Iunii MDCXXVI. de ſuo in eam ingreſſu, rebúſque ibi geſtis, quæ extat unà cum aliis Æthiopicis annuis ejuſdem anni typis edita, ſeorsimque Oliſſipone 1631. in 4.

Oratio item ejus *ad Philippum III. Regem Catholicum cum veniret in Luſitaniam Eborenſis Academiæ nomine* ad calcem excuſſa eſt *Anacephalæoſeon* Antonii Vaſconcelli.

Adjudicari quoq; eidem legimus *in Ionam Commentarium*: cujus certè *Bibliotheca Societatis* haud meminit.

F. ALPHONSVS DE MENDOZA, Auguſtinianus, in Salmantina domo ſub clariſſimo illius ætatis, nedum Ordinis ſui, Theologo Aloyſio Legionenſi, paucis annis adeo profecit, ut juvenilem adhuc ætatem agens judicio & ingenio ſic induſtriam adæquaverit, vix ut eſſet unus, aut alter, quem in Scholaſtica & Biblica doctrina, non dico ſuperiorem, ſed vel parem agnoſceret. Theologiam nempe non conſueto, hoc eſt, incondito, atque horrido ſtylo, ſed, ut principem omnium ſcientiam decet, ornato atque diſerto pertractavit. Veterum ad hæc Interpretum libris, unde ſciunt Neoterici, curioſiſſimè inſpectis, ad eorum placita, veluti ad pernoſcendos hujus doctrinæ fontes, recentiorum prætervectus rivos, dum commentari cœpit, alacri manu lectores ſuos ſategit introducere. Artis quoq; Poëticæ, quâ valuit, facultas latinis illius verſibus in laudem Alphõſi Oroſcii V. C., ejúſque in *Cantica Canticorum* operis eleganter editis, magna cum laude poſſeſſoris ſui ſe exerit, tam inter ſeria ſtudia & maſcula jucundi atque eloquentis. Adminiſtraſſe eum in Salmantina Academia, Scoti docendi partes legimus in Poſſevini *Apparatu*; aliàs Veſpertinæ Cathedræ audit Præfectus. Quod de vicaria utriuſque muneris cura (quî enim poſſet aliud inter tot petitores veteranos juvenis) libenter interpretor. Nam & Aloyſii jam laudati Bibliorum interpretis operam rebus domeſticis addictam, operâ ſuâ ſupplere ſe tunc temporis, cum parturiebat opus mox laudandum, ipſe affirmavit. Duos ſupra triginta natus annos Garſiæ Loaiſæ nũcupavit -

Quæſtiones Quodlibeticas (Barbarum hoc nomen, ſed Academicum eſt, quod declinare nefas) hoc eſt, partim ſcholaſticas, partim expoſitivas: prioris ordinis X, totidémque poſterioris. His adjungitur -

Relectio de Univerſali Chriſti Dominio ac Regno, quod rerum habet, & quà Deus, & quà homo eſt, (habita nempe pro obtinenda Sacræ Theologiæ laurea in Theologorum Salmantina Schola die XIX. Decembris anni MDLXXXVI.) Salmanticæ typis Michaëlis Serrani 1588. in 4. Coloniæ deinde anno 1603.

Quæſtionem inſuper aliam ad Bracharenſem Epiſcopum Metropolitanum edidit, *An tota Magorum hiſtoria tredecim tantùm à natali Chriſti diebus abſoluta fuerit.*

Abiit ad plures circa annum MDXCI. in cujus immatura morte ingentem, ſi Deo placet, jacturam, & nunquam ſatis deplorandam Theologica ſtudia fecerunt. Aubertus Miræus neſcio unde didicit, electum fuiſſe eum in Archiepiſcopum Regni Granatenſis, (quod de Novo Regno in America interpretor) cum immaturâ morte præreptus fuit.

ALPHONSVS DE MENESES, unus ex his qui Curſorias operas publico epiſtolici uſus commercio locare ſolent, utili curâ colligit,

legit, dedítque in lucem.

Repertorio, ó *Itinerario de los mas principales, y mejores caminos de España*. Murciæ 1628. in 8.

D. ALPHONSVS MENOR, Eques Sancti Ioannis Melitenſis, idémque Iuris utriuſque creatus olim Doctor Salmantinus, edidit-

Aviſos *á Principes, y Governadores en la guerra, y en la paz*. Cæſaraugustæ 1647. in 8.

F. ALPHONSVS DE MENTRIDA, laudatur quòd ſcripſerit-

Vocabulatio *de las lenguas Filipinas*. Matriti 1637.

ALPHONSVS DE MERGELLINA MONTEXO, ſcripſit-

Pro Immaculata Conceptione Virginis Dei-Paræ Diſcurſum Iuridicum. Murciæ 1627. in 4.

D. ALPHONSVS MESSIA DE TOVAR, neſcio quis, ſcripſit-

Compendio *de las Hiſtorias, y Reyes de España deſde D. Pelaio haſta el Emperador Carlo V*. Erat manuſcriptum in Bibliotheca Comitis Ducis de Olivares. Hanc ipſam authoris nuncupationem præfert opus aliud ſic inſcriptum latinè-

De Gloria, & perfectione concionatoria. Aſturicæ editum 1624.

ALPHONSVS DE MIRANDA, Luſitanus, Sebaſtiani Regis Computator, dedit foras-

El Dialogo *de la Perfeccion, y partes del Buen Medico*, ex latino neſcio cujus. Oliſipone apud Ioannem Alvarez 1562. 4.

F. ALPHONSVS DE MOLINA, aliàs ESCALONA, Eſcalonenſis, Franciſcanus, in Novæ Hiſpaniæ Indico tractu à puero verſatus eo ingenio didicit, eáque pietate percoluit Indorum illius Regionis linguam, ut rudes animos tam ore quam libris hoc ipſo ſermone editis, quamplurimùm juverit. Mexicanis lepôre ſingulari, atque elegantiâ totos quinquaginta annos viam ſalutis munivit. Iacétque in urbe primaria ob pietatis meritum celebratus à Franciſco Gonzaga Ordinis Generali Præfecto in *Seraphica hiſtoria* ſub titulo *Provinciæ Sancti Evangelii*. Opera hæc ab eo prodierunt, quæ Lucas Vvaddingus in *De Scriptoribus Franciſcanis*, inter duos Alphonſos, *de Molina*, & *de Eſcalona* non rectè dividit, qui verè unus & idem author eſt-

Vocabulario *en lengua Caſtellana, y Mexicana*. Mexici 1555. 4. & 1571. fol. quæ poſterior editio auctior prodiit.

Arte *de la lengua Mexicana, y Caſtellana*. Ibidem 1571. 8.

Catecismo *maior, y menor*. Si hic idem eſt cū *Doctrina Chriſtiana*, Mexici linguâ edita hęc fuit Mexici primùm 1546. deinde 1606. 4.

Confeſsionario *maior, y menor*. 1565. his ipſis linguis, item

Sermones, &

Vida de S. Franciſco.

Oraciones para los Indios.

Tratado de los Sacramentos.

Aparejo para Comulgar: Omnia Mexicano Idiomate.

Obiit anno MDLXXXIV. ętatis LXXXVIII.

ALPHONSVS DE MOLINA CANO, ab Extremadura Provincia, ſcripſit-

Deſcubrimientos Geometricos: Antverpiæ apud Andream Bax. 1596. 4.

F. ALPHONSVS DE MONRROY, Hiſpali natus, atque inter ſodales ſub advocatione Dei-Paræ Virginis Redemptores Captivorum receptus, poſt adminiſtratum Magiſtri Generalis familiæ ſuæ munus, Inſulæ *Portus-divitis* apud Americos Incolis datus fuit Epiſcopus; egregius idem domeſticarum legum, obſervantiæque regularis aſſertor ac reſtitutor-

Conſtitutiones primas cōnſcripſit, deditque ſodalibus ejuſdem inſtituti Reformatis, ſive, ut vocant, Recollectis, quas deinde ſucceſſor ejus Philippus Guimeranus partim moderavit, partim auxit.

Hiſpali diē vidit extremū anno MDCXIV.

F. ALPHONSVS DE MONTESINO, Ordinis Minorum, edidit, Lucâ Vvaddingo teſte-

Sermones *varios in Evangelia totius anni*. Pinciæ 1618.

F. ALPHONSVS DE MONTOIA, Ocanienſis, Ieſuita, Moralem Theologiam Murciæ, Matritique cum laude docuit, decedens tandem in Salmanticenſi Collegio Vice-Provincialis Provinciæ Caſtellæ anno MDXC. ætatis LVI. relicto inter ſchedas-

De Votis Societatis inſigni Tractatu, ut legitur in *Bibliotheca Societatis*.

ALPHONSVS MORA, ſive DE MORA ſcripſit-

Orationem de Trinitate, quam excuſſam typis eſſe affirmat *Geſneriana Bibliotheca* Epitomator.

ALPHONSVS DE MORGADO, in Alcātara urbe natus in Hiſpalenſi domicilium fixit, obtento ibi, ut lego, ad Sanctæ Annæ Trianēſis Suburbii Sacerdotio. Quo in loco in obſequium grati animi verſus alteram patriam elaboravit-

La Hiſtoria *de la Ciudad de Sevilla*. Hiſpali 1587. typis And. Peſcioni in fol. Itē-

Democrito, y Eraclito, *Riſa y Plan-*

Planto, ex Italico redditum opus anno 1554. in 4. editum, Alphonſo de Morgado tributum reperio: niſi Alphonſus de Lobera ſit, cui laudem aliàs hujus interpretationis conſignavimus.

ALPHONSVS MVDARRA, ſcripſit-

Tres Libros *de Muſica de Cifra para Viguela*. Hiſpali apud Ioannem de Leon 1546. in 4.

F. ALPHONSVS MVÑOZ, Dominicanus, qui ex commendata ſibi provincia Hiſtoriam Ordinis à Ferdinando Caſtello inchoatam debuit, ut fama eſt, ad exitum perducere, ſaltem aliud opus reliquit abſolutum-

De las Ceremonias de la Miſa. Deſumpſimus hæc ex *Hiſtoria* Ordinis ejuſdem, quam proſequutus fuit Monopolitanus Epiſcopus IV. Parte lib. II. cap. III.

Aliúſne, an idem ſit *Alphonſus Muñoz*, Tevarenſis natu, ejuſdem Ordinis, ignoro, qui ex Italico in Latinum vertit Hieronymi Savanarolæ *Homilias in librum Ruth, & in Micheam* &c. Salmanticæ 1556. apud Ioannem de Canova 4. Diſtinguit certè Antonius Senenſis,& ex eo Alphonſus Fernandez. Item cognominis alius vertit ex Italico librum, *De las coſas maravilloſas de Roma de Fr. Pedro Martyr Felini de Cremona*: qui quidem quamvis editus anno 1610. in 8. potuit optimè à ſuperioris ſæculi authore, qui idem ſit ſaltem cum Savanarolæ Interprete, naſci.

ALPHONSVS MVÑOZ, Regius Barbitonſor, ac Phlebotomus, ſcripſit-

Inſtruccion *de los Barberos Flebotomianos*. Matriti apud Alph. Martin. 1621. 8.

ALPHONSVS DE NARBONA, Toletanus, Ioannis, ac Didaci frater, Eugeniíque ex fratre nepos, quorum omnium monumenta in literarum ſtudiis provocant poſterorum laudem, Iuriſconſultus idem, Doctórque Toletanus viginti annos tantùm in ætate habens renuntiatus; Inſtitutiones Iuſtiniani quinquennio exacto in patria Academia de ſuperiore loco explicuit,nec non Sextum Decretalium librum ante trigeſimum ætatis interpretari cœpit, quo munere fungebatur, cum edidit-

Commentaria in Tertiam Partē Novæ Recopilationis legum Hiſpaniæ, ſive in leges ſub unoquoque Novæ Recopilationis titulo quaternionibus duobus ultimis additas; quas nec Alphonſus Azevedus, nec alius aliquis Interpres attigit. Toleti 1623. folio: ſimúlque Commentarium.

Ad Legem XX. Tit. I. Lib. IV. Ejuſdem Compilationis; ſive ad Concordiam inter Fidei Iudices,& alios Sæculares Magiſtratus circa exemptionem Familiarium Sancti Officii.

Obiit Toleti anno MDCXI. cum jam deſtinatus eſſet loco primo vacaturo in altera ex Cancellariis Regiis Hiſpaniæ; uti ex fratre Ioanne Narbona per epiſtolam accepi, ætatis ſuæ XLVII.

F. ALPHONSVS NAVARRO, Bæticus, Carmelita, ſcripſiſſe dicitur-

De la Gracia, *o Indulgencia que llaman Sabathina concedida a los que traen el Eſcapulario de Nueſtra Señora del Carmen*.

F. ALPHONSVS DE NOVA, cujus inſtituti religioſi fuerit neſcio, reliquit M. S.

Hiſtoria de Galicia, quam non ſemel laudat D. Ioſephus Pellizer Regius Hiſtoricus.

ALPHONSVS NVÑEZ, Medicus Doctor in familiâ D. Petri Gundiſalvi de Acevedo Placentini Præſulis numerabatur, cū ſcripſit-

De Pulſuum eſſentia, differentiis, cognitione, cauſis, & prognoſticis, librum unum. Salmanticæ 1606. in 4.

D. ALPHONSVS NVÑEZ DE CASTRO, N. Nunneſio Patre natus, quem Ioannes Tellius Gironius Vrſaonenſium Dux primò, deinde Philippus IV. Rex noſter Catholicus cubicularium habuit Medicum; Chronographus idem ejuſdem ſummi Regis, edidit-

Eſpejo Chriſtalino *de armar para Generales valeroſos, de Deſengaños para Chriſtianos Principes, hiſtoriado en la ſerie hiſtorial, y Panegyrica de los Heroes Auguſtos, que iluſtraron las dos familias de Girones, y Pachecos*. Matriti 1648. in 8.

Hiſtoria *Eccleſiaſtica, y ſeglar de la Ciudad de Guadalaxara*. Matriti apud Paulum del Val 1658. folio.

Seneca *impugnado de Seneca en queſtiones politicas, y morales*. Matriti 1650.

Solo Madrid es Corte. Matriti 1658.

Exemplar *de Perfeccion ideada en las Vidas de las Venerables Madres Maria de S. Pablo, y Anna de San Antonio, Fundadoras del Convento de San Ioſef de Ieſus Maria, que llaman del Cavallero de Gracia en Madrid*. Matriti 1658. in folio.

ALPHONSVS NVÑEZ DE REINOSO, Guadalaxarenſis, edidit-

Hiſtoria *de los Amores de Clareo, y Horiſea con los trabajos de Iſea*. Item *algunas Rimas*. Venetiis apud Gabrielem Giolitū 1552. in 8.

ALPHONSVS DE OIEDA, teſte Antonio de Herrera, ſcripſit, uti ait Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*.

De la Conquiſta *de Nueva Eſpaña*.

ALPHONSVS DE OLEA, Profeſſor utriuſque

que Iuris Pincianus, ex primaria Cathedra, Sacrorum Canonum, deinde tranſacto jam ſolenni Profeſſionis vicennio, ad Civile Ius docendum Concilii Regii præcepto adactus, in eodémque Prætorio Regio cauſarum Patronus, elucubraturus non vulgare argumentum edidit doctè -

De Ceſſione Iurium, & Actionū, Tractatum. Pinciæ 1652. in folio, deinde Romæ Sumptibus Ioſephi Corvi 1658. in fol. poſtea Venetiis apud Guerilios 1664. folio: tandémque Genevæ 1665. fol.

Fiſcalem inde Advocatum agere iuſſus fuit in Granatenſi Curia.

D. ALPHONSVS ORDOÑEZ DAS SEIJAS & TOVAR, Sampaienſis Toparcha, publicavit -

La Poëtica *de Ariſtoteles dada a nueſtra lengua Caſtellana.* Matriti 1626. in 8.

El Tratado *del Govierno de los Principes del Angelico Doctor S. Thomas de Aquino.* Matriti apud Ioannem Gonzalez 1625. in 4.

ALPHONSVS DE OROPESA, inſcribitur operi -

De Vnitate Fidei, quod fuiſſe M.S. ſcio penes Ioannem de Torres Presbyterum Hiſpalenſem.

ALPHONSVS ORTIZ, I. V. Doctor, Canonicus Toletanus, ex mandato Illuſtriſſimi hujus Eccleſiæ Antiſtitis, Sacræque Romanæ Eccleſiæ Cardinalis D. Franciſci Ximenii à Ciſneros, Miſſalem librum Mixti-arabicum recognovir, emendavítque, atque editioni, quæ facta eſt Toleti anno MD. paratum reddidit. Leguntur eodem authore linguâ vernaculâ -

Cinco Tratados: *El primero De la Herida del Rey D. Fernando el Catholico. El ſegundo, Conſolatorio a la Princeſa de Portugal. El tercero, Vna Oracion a los Reies Catholicos en Latin y Romance. El quarto, Dos cartas Menſageras a los Reies, una que eſcribiò la Ciudad, la otra el Cabildo de la Igleſia de Toledo. El quinto, Contra la Carta del Protonotario Lucena.* Hiſpali anno 1493. folio. Ioannes hic Lucena libellum ad Reges porrexerat de *Temperandis apud Patres Fidei Vindices pœnis hæreticorum,* quo nomine ab Alphonſo noſtro arguitur. Blaſius Ortizius in *Deſcriptione Templi Toletani* egregii hujus Viri habere ſe nonnulla volumina ſermone latino ſcripta refert. Bibliothecam ſuam Academiæ legavit Salmanticæ.

ALPHONSVS DE OVALLE, in Regno Chilenſi Americæ natus, ibique allectus ſodalis Ieſuitarum, Romam veniens Provinciæ ſuæ Procurator conſcripſit in Vrbe -

Hiſtoria, *y Relacion del Reino de Chile, y de las miſſiones, y miniſterios que en el exercita la Compañia de Ieſus.* Romæ apud Franciſcum Caballum. 1646. 4.

F. ALPHONSVS DE PADILLA, Ordinis Minimorum Sancti Franciſci de Paula, Bæticæ Provinciæ, cui ſemel atque iterum præfuit, Lector Theologiæ emeritus, foras emiſit -

Exegeſim in Habacuc, literam illuſtrantem, mores inſtruentem. Matriti 1657.

F. ALPHONSVS PELAEZ, Ordinis Carmelitarum, ſcripſit -

Triumfo *del Santiſſimo Sacramento del Bautiſmo, y revelacion de un inſigne Milagro que obrò Dios librando de los Eſpiritus malignos a una muger que havia ſido dellos atormentada por faltarle ſu gracia.* Pinciæ apud Andream Merchan. 1605. 8.

ALPHONSVS DE PEÑAFIEL, & ARAVXO, Americus, *Riobambæ* in Peruano tractu longe ab origine Parentum natus, Societatis Ieſu ſodalis, ab anno hujus ſæculi decimo Philoſophiam, & Theologiam docuit; nec non & edidit -

Curſum Artium, tribus tomis. Iam enim tertius, poſtquam *Bibliotheca Societatis* excuſſa eſt, Lugduni prodiit 1653. 1654.

Theologiam quoque, duobus voluminibus Lugduni 1666. in folio. Linguâ autem vernaculâ -

Obligaciones, *y excelencias de las tres Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara.* Matriti 1643. 4. apud Didacum Diaz de la Carrera.

ALPHONSVS PEREZ, oriundus ex oppido ſatis noto Diœceſis Placentinæ, quod *Don-Benito* vocant populares, Canonicus & ipſe Placentinæ Eccleſiæ, olim inter Salmanticenſes Togatos Archiepiſcopalis (ſic ab Erectore appellant) Collegii ſodales annumeratus, Profeſſórque in eodem gymnaſio utriuſque Philoſophiæ moralis & naturalis, ſcripſit -

Summam totius Meteorologicæ facultatis è Philoſophorum, potiſſimè Peripateticorum, fontibus exhauſtam. Ad Didacum Dezam Caurienſem Epiſcopū. Salmanticæ apud Hæredes Ioannis à Canova 1576. in 4.

F. ALPHONSVS PEREZ, Salmanticæ Inſtitutum Seraphicum S. Franciſci regularis obſervantiæ profeſſus, Vir pius, & doctus, uti Vvaddingus ait, Poëtáque eruditus, edidit, neſcio an Hiſpanicè -

Conciones in laudem Immaculata Conceptionis B. Mariæ Virginis. Salmanticæ 1619. aliáque; nempe

Declamationes pro Virgine dictâ de los Remedios. Ibidem 1635.

AL-

ALPHONSVS PEREZ, Granatenſis, ſcripſiſſe dicitur eleganter, latinâ linguâ -

Hiſtoriam Roderici Didaci de Bivar cognomento Cid, de quo authorem laudo Franciſcum de Pedraza in *Hiſtoria urbis Granatenſis*.

F. ALPHONSVS PEREZ, Ciſtercienſis Monachus Monaſterii de *Valdeigleſias*, Salmanticenſis Theologiæ Magiſter, in cujus urbis gymnaſio inclyto pro Ludovico Bernardo Quiroſio ejuſdem Ordinis Bibliorum interpretandorum Cathedram, & locum tenuit quadriennio integro; ibidémque ſodalibus ſuis ſemel atque iterum præfuit. Viſitator quoque totius Hiſpanæ Congregationis,ejuſdémque Diffinitor fuit. Ad Almerienſes poſtea ivit Epiſcopus anno MDCLIX. die IX. Iulii creatus: unde ad regendam Gaditanam Eccleſiam XIV. Februarii MDCLXIII. transfertur. Scripta olim habebat (Carolo Viſchio in *Bibliotheca Ciſtercienſi* authore) -

Prophetæ Zachariæ Interpretationem in ſenſu literali; adjectis ad ſeptem priora capita Diſcurſibus Moralibus. Item

Antidotum ad Expoſitionem Regulæ Magiſtri Caramuelis.

Obiit anno MDCLXIII.

ALPHONSVS PEREZ DE LARA, Toletanus, quo tempore cauſarum patrocinio gerendo patriæ operam ſuam probabat, dignum ſe ſtudiorum & prudentiæ famâ præſtitit, quem in Limenſis Americanæ urbis Curiam Rex Catholicus cauſarum criminalium Iudicem deſtinaret. Quo quidem munere diſtinebatur, cum *de Anniverſariis, & Cappellaniis* fuit commentatus. Hinc Gallæcis poſt geſtam in hoc eodem Conventu Cauſarum Fiſcalium defenſionem, conſcriptus Prætorii Pater jus dixit. Deinde Curiæ Granatenſis, tandémque Pincianæ Senator renuntiari promeruit.

Edidit nempe Miſcellaneas quæſtiones -

De Anniverſariis, & Cappellaniis libris duobus. Matriti 1608. folio. Item

Compendium Vitæ Hominis in Iure Fori, & Poli à ventre concepto uſque ad perfectam ætatem, & ſenectam. Pinciæ 1629. fol.

Hiſpanicè etiam -

Compendio de las Tres Gracias de la Santa Cruzada, Subſidio, y Eſcuſado &c. Matriti 1610. fol. Typis Regiis.

Teſtatur & ipſe libro I. capite I. *De Cappellaniis*, Matriti ſe aliquando ſub Philippo Rege III. Vicem-Prætoris geſſiſſe.

F. ALPHONSVS PEREZ SERAPHINVS, Ordinis Seraphici, Salmantinus, ſcripſit metricum librum hoc titulo -

Quexas de Lucifer en gloria y honra de la Sereniſſima Reina de los Angeles de los Remedios. Salmanticæ 1635. in 8.

ALPHONSVS PISANVS, ſive DE PISA, Toleti naſcitur anno MDXXVII. poſt ſextúmque & vigeſimum ætatis in ſæculo tranſactū, jam Philoſophus Magiſter, atque in Medicina (vt vocant) Licentiatus Societatem Ieſu ingreditur. Romam miſſus Ariſtotelem ibi interpretatus eſt, ſacræ etiam Theologiæ renuntiatus Doctor. In Academiis deinde Ingolſtadienſi, & Dilingenſi apud Germanos, mox in Poloniâ plures annos Theologiam docens illuſtrem navavit Eccleſiæ operam. Vt merito ſuo ab Illuſtriſſimo Cardinali Baronio in Appendice VI. Annalium tomi *Vir doctiſſimus; moribus quoque & modeſtiâ inſignis, omni literaturâ ætate ſuâ nobiliſſimus, Philoſophus, & Orator celebris*, ab Eiſengreinio in *Catalogo Teſtium Veritatis*, audierit. Scripſit -

Nicenum Concilium Primum Generale in quatuor libros diſtinctum, quorum primus continet quæ Concilium præceſſerunt; ſecundus acta in Concilio; Tertius Decreta Concilii LXXX. Quartus ea, quæ Canonum conſtitutionem ſubſequuta ſunt. Dilingæ 1572. in 8. auctiùs Coloniæ 1582. in 8. & 1585.

De Abſtinentia, & Continentia, ſeu de Ieiunio & ciborum delectu, & de Apoſtolico cælibatu. Coloniæ 1579. in 8.

Tractatum de Quæſtionibus Fidei controverſis.

Catholicam Reſponſionem ad Epiſtolam Dom. Iacobi Niemorenski, de Eccleſia & de Pontifice. Poſnaniæ 1513. in 4.

Confutationem brevem CXIII. errorum apud Sectarios noſtri ſæculi circa ſeptem Eccleſiæ Sacramenta. Poſnaniæ 1587. in 4.

Denatus eſt altero maior ſeptuagenario Caliſiæ (vulgo *Kaliſch*) in Poloniæ Regno, ſalutis anno MDXCVIII.

F. ALPHONSVS PONCE, Franciſcanus Provinciæ Caſtellæ, vertit, atque edidit -

El Eſtimulo del Amor de Dios, de San Buenaventura. Compluti apud Ioannem Gracianum 1597. in 8.

La Doctrina de S. Buenaventura para los Novicios; ut refert Petrus de Salazar in *Hiſtoria Provinciæ Caſtellæ* hujus Ordinis lib. II. cap.XXIII.

F. ALPHONSVS DE POZVELO (Vvaddingus *de Pozzuolo* vocat, quod cognomen haud noſtrum eſt) Franciſcanus diſcalceatus Provinciæ S. Gabriëlis, edidit -

Quæſtionem Theologicam: utrùm cuncti fideles Chriſtiparæ Mariæ Ave dicentes, eo ipſo illam ab originalis culpæ labe immunem proteſtentur. Compluti 1616.

ALPHONSVS DE PRADO, Toletanus, in Complutenſi Academiâ liberalium Artium Profeſſor, edidit -

Quæſtiones Dialecticas ſupra libros

libros Periermenias. Compluti per Michaëlem de Eguia 1530. fol.

Toletum nempe tribuit ei Patriam Alphõſi Baſtani Auditoris hoc diſtichon.

Explicat hos, aperitq; tibi claræ urbis alumnus
Aurea quam cingit divitiis unda Tagi.

ALPHONSVS DE PROAZA, Aſturicenſis Sacerdos, Philoſophiam, atque in primis Lullianam ſectatus, inter præcipuos Raymundi Magiſtri Vindices ætate ſuâ reputabatur. Gislenio Raymũdi à Moncada Turiaſonenſi Epiſcopo fuit à ſecretis. Rhetoricam Artem Valentiæ profeſſum refert Eſcolanus in *Valentina Hiſtoria* lib. V. cap. XXIX. §. IV. Fallitur tamen in eo quod *Peraçam* nominat, Bæticáque oriundum facit, cum ſe ipſe Aſturicenſem non uno loco appellet. Exrat cjus, quod ſciam -

Oratio luculenta de Lardibus Valentiæ, quam, præcipiente hujus urbis Senatu, publicè habuit anno MDV. Valentiæ edita apud Laurentium Butz Germanum eodem anno in 4.

Necnon ad calcem *Raymundi Lulli cum Homero Sarraceno Diſputationis*, acta quædam edidit, quæ habita olim ſunt in examen doctrinæ Lullianæ, de quibus agendum nobis proprio loco eſt in Raymundi ipſius rebus geſtis.

ALPHONSVS QVIRINO, laudatur author vulgaris libri -

De la Sanidad, y *Medicina*. Toleti 1526.

ALPHONSVS RAMIREZ DE PRADO, Zafrenſis Iuriſconſultus, & cauſarum patronus, Laurentii, & Alphonſi Conſiliariorum Regiorum literis utriuſque clariſſimi genitor, Philippo II. Regi Catholico nuncupavit atque obtulit, præmio juſto remuneratus, vernaculè primùm, deinde latinè optimum -

De Iure Succeſſionis, quod ei competebat in Regnum Portugalliæ, Tractatum nunquam editum.

Authores hujus ſunt Ludovicus Cabrera in *Hiſtoria Philippi II.* lib. XII. cap. IX., qui refert renuntiatũ ab ipſo Rege fuiſſe Navarræ Prętorii Senatorem, deinde Regii Patrimonii Advocatum fiſcalem, nec non & à Philippo III. filio Supremi Caſtellæ Senatus Patrem; & alii.

D. ALPHONSVS RAMIREZ DE PRADO, Matritenſis, Alphonſi filius, Laurentii frater, Iuriſconſultus, in Prætorio Hiſpalenſi jus dixit, deinde in Granatenſi; tandem in Curia Regia inter Indicarum rerum Conſultores, humanitate, ac morum ſuavitate, profectúque vel in ſtudiis, propter quæ humani dicimur, omnibus charus, atque in magno pretio habitus. Luſit olim -

Soteriam, ſive Fontem, & Viridarium. ad D. Balthaſarem Stunicam. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 8. Scripſit item -

Gnomas Lègales Ethico-politicas. Matriti 1623. in 4.

Illuſtrationum Legalium Centurias duas. Matriti 1624. in 4.

Gnomas Oeconomico-Iuridicas.

De Romanarum Legum initiis & auctoritate:

De Succeſsione inter Fratres.

Eques Ordinis Sancti Iacobi, Archidiaconúſque Vbetenſis in Giennenſi Eccleſia, antequam in Concilio Indico conſpiceretur, inter eos, qui patrimonium tuentur Regium, togatos Patres ſedit.

F. ALPHONSVS RAMON, Conchenſis, (ſcilicet in huius Eccleſiæ territorio ſacro natus, patriam enim *Vara de Rey* oppidum habuiſſe dicitur) Sacræ jam Theologiæ Doctor Inſtitutum ſibi delegit Fratrum Redemptorũ Divæ Mariæ de Mercede, in quo Religioſæ profeſſionis Sacramentum diceret; Vir fuit variâ doctrinâ, multiplicique eruditione perpolitus, ingenio facili, & ad cudenda librorum monumenta, uti quæque res invitaret, præparato; Evangelicus inſuper ſacrarum concionum artifex non inelegans, ſuæque Religionis Chronographus. Scripſit latino ſermone -

Epitomen Theologiæ Moralis.

Epitomen Theologiæ S. Scripturæ.

Reſolutiones Conciliorum.

Interpretationem nominum Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Vrbium, Fluviorum &c. quæ in Bibliis Hebraicè & Græcè leguntur. Matriti 1617. 4.

In Bibliothecâ Olivarienſi erant ejus *Tabulæ Aureæ Politicarum Intelligentiarum*.

Vernaculo autem iſta -

Hiſtoria general *de la Orden de Nueſtra Señora de la Merced Redencion de Cautivos*, duobus voluminibus: quorum prius vivus publicavit Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1618. Poſterius ab illius obitu ſodales denuò recognitum, ex partéque ſuppletum ediderunt anno 1633. à quibus tertia & quarta pars expectantur.

Reliqua minoris operæ & molis ſingula, ſed permulta, in claſſes ita dividi poſſunt.

Concionatoria:

La Eſpada Sagrada, *y Arte para los nuevos Predicadores*. Matriti 1616. 8.

Marial de la Virgen: *Diſcurſos predicables de la Concepcion*. Matriti 1616. 4.

Proverbios de Salomon *traducidos con dos comentos, y paraphraſes Caſtellanas*. Ibidem 1625. 8.

Geroglificos *de la Vida de S. Pedro Nolaſco con declaraciones morales*.

Hiſtorica -

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Valleja*. Matriti 1617. 8. apud Ludovicũ Sanchez.

Vida *de S. Pedro Nolaſco Fundador de la Merced*. in 4.

Vida *de D. Fernando de Cordova y Bocanegra*. Matriti 1617. 4.

Vida *del Cavallero de Gracia*. Ibidem 1620. in 8. per Didacum Flamenco.

Vida *del Siervo de Dios Gregorio Lopez*, Matriti 1617. 8. & 1630. 8. per Franciſcum Martinez.

Hiſtoria *y Milagros de la Imagen de Nueſtra Señora de los Remedios de Madrid*. Ibidẽ 1617. 8. apud Viduam Alphonſi Martini.

Fieſtas de S. Pedro Nolaſco. Ibidem 1630. 4.

Declaracion Elogica *y Apologetica del Condeſtable de Caſtilla*. in 4.

Moralia, Politica, varia.

Caſa de la Razon, *y el Deſengaño*. Matriti 1625. 4.

Gobierno Humano *ajuſtado al Divino*. Ibidem 1624. 4. Quod opus valde celebratur.

Entretenimiento, *y Iuegos honeſtos, y Recreaciones Chriſtianas*. Ibidem 1623. 8.

Inſtruccion *de Principes en la Iuventud*.

Aſcetica, & Myſtica.

Angel de la Guarda.

Elogio Euchariſtico.

Doctrina Eſpiritual.

Pſalterio Virginal, ex latino Sancti Bonaventuræ. Matriti 1618. in 16.

Eſcuela Eſpiritual.

Quareſma Chriſtiana.

Empleo de la Semana Santa.

Octava *del Santiſſimo Sacramento*.

Official Divino.

Iueves Sancto.

Exercicios Eſpirituales *ſobre el Hymno; Luſtris ſex qui jam peractis*. &c.

Llaves del Cielo.

Intencion de Sacerdotes.

Deſpertador de Pecadores.

Documentos comunes.

Devocion de Santa Ana.

Præter alia opuſcula quadraginta & amplius, quæ mira facilitate pangebat, ut jure quidem appellaret ipſe *Diaria opera*. Curâ ipſius item prodiit vernacula *Bernardi Diaz del Caſtillo* Hiſtoria *de la Conquiſta de la nueva Eſpaña*, in quadam Bibliotheca à ſe reperta.

F. ALPHONSVS RAMOS GABILAN, Auguſtinianus, Provinciæ Peruanæ in America, in qua & natus eſt, foras emiſit-

Hiſtoria *de la Imagen de Nueſtra Señora de Copacabana, y de la Cruz de Carabuco*. 1621. Limæ typis Hieronymi à Contreras in 4.

D. ALPHONSVS DE REBENGA, & PROAÑO, *Sepulveda* ortus in Caſtella veteri, Eques Alcantaræ, Regius Strator, vertit in vulgarem ſermonem-

Los dos libros de Clemencia *de Lucio Anneo Seneca*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in 8.

Vertiſſe quoque ejuſdem authoris epiſtolas audivimus à non nemine. Obiit anno MDCLVI.

F. ALPHONSVS RENGEL, Franciſcanus, apud Indos Occidentales ſcripſit, atque edidit-

Grammaticam duplicem pro addiſcendis Mexicanâ, & Otominâ linguis.

Sermones per Annum, Idiomate Mexicano.

ALPHONSVS DE REQVENA, ARAGON, Libiſoſanus Presbyter (*Lezuza* oppidum eſt Murciæ Regni) ſcripſit-

Venida del Apoſtol San Pablo *a Eſpaña, y predicacion en ella, y como eſtuvo en Libiſoſa, oy Lezuza: ſu fundacion y antiguedad; y martirio de S. Vincente, y Leto hermanos, Patrones de ella, y naturales de Toledo*. Matriti typis Mariæ de Quiñones 1647. 4.

F. ALPHONSVS DE RIBERA, Dominicanus ex Taurenſi Cœnobio, hujus familiæ generalis Concionator, Matriti degens piè doctéque compoſuit Euchariſticum opus Theologicum, & Hiſtoricum, cui inſcripſit-

Hiſtoria Sacra *del Santiſſimo Sacramento contra los Hereges deſtos tiempos*. Ad Eliſabetham Borboniam Hiſpaniarum Reginã. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in folio. In fine tanquam operis mantiſſa eſt, *Vn Tratado de las excelencias de Santo Tomas de Aquino ſingular defenſor deſte altiſſimo Myſterio*. Ejuſdem, ut credo, ſunt-

Los Exercicios, *y Indulgencias del Roſario*. Matriti 1641. in 24.

Vide Alphonſum Fernandez in *Bibliotheca Prædicatorum*.

F. ALPHONSVS DE ROA, Franciſcanus, ſcripſit-

Coronica *de la Provincia de S. Pedro, y San Pablo de Mechoacan de la orden de S. Franciſco*. Mexici Novæ Hiſpaniæ 1635. in 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ, Pincianus, Societatis Ieſu Sacerdos inſigni pietate, & ad poſteros famâ, poſtquàm in Collegio Monteregali Galleco XII. annis Theologiam morum docuiſſet, in Pinciano aliquandiu explicandis privatim ejuſdem ſtudii quæſtionibus vacaſſet, Montillæ in Bæticâ annos plùs XXX. imbuendis pietate, quâ ipſe jam erat eximiâ, tyronibus impendit; Cordubæ etiam XII. alios ſibi, & libris conſcribendis. Demùm Hiſpali uſque ad mortis diem ſubſtitit, in qua urbe plenus dierum & meritorum XXI. Fe-

brua-

bruarii anni MDCXVI. ætatis XC. diem ſuum obiit. *Bibliotheca* Anthor *Ieſuitica*, & Ioannes Euſebius Nierembergius in vulgari opere Hiſpanô *de Viris Societatis Illuſtribus*, multi ſunt in Alphonſi meritis debita commendatione ad omnem ætatem tranſmittendis. Prçterea qualis fuerit, idem ipſe ad vivum expreſſit, docere alios volens exercitia ſpiritualis vitæ, quibus ſemetipſum priùs, uti æquum fuit, inſtruxerat. Opera hæc tribus tomis contenta magno apud omnes, qui aſceticis delectantur, in pretio ſunt. Argumentum, & inſcriptio communis hæc -

Exercicios de Perfeccion, *y virtudes Chriſtianas*. Hiſpali apud Mathiam Clavijo 1614. in 4. & 1515. 4. Barcinone 1618. in 4. Cæſaraugustæ apud Ioannem de Larumbe 1625. in 4. Tribus partibus

Prima Pars: De Varios Medios *para alcanzar la virtud, y perfeccion*.

Secunda Pars: Del Exercicio *de algunas virtudes que pertenecen a todos los que tratan de ſervir a Dios*.

Tertia Pars: Del Exercicio *de las virtudes, que pertenecen al eſtado Religioſo*.

Latinè vertit integrum opus, nuncupavitque *Exercitium perfectionis, & virtutum Chriſtianarum*, Mathias Martinus de Vaucquier Midelburgicus, ediditque Duaci 1625. in 8. ſive Coloniæ apud Ioannem Kinkium 1622. in 4. Belgicè etiam prima pars edita eſt operâ Heriberti Roſucidi. Italicè quoque integrum opus Interprete Tiberio Putignano Venetiis apud Michaëlem Miloco 1664. 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ à ſuperiore diverſus, Segobienſis, uno major quadragenario Societatem Ieſuitarum amplexus, Majoricæ in Balearibus, quò ſtatim fuit miſſus, uſque ad vitæ diem extremum permanſit, Ianitoris præcipuè munus exercens; vir ſanctimoniâ, dum viveret, mortuúſque miraculis etiam clarus: de quo vide eoſdem Philippum Alegambe, & Ioannem Euſebium Nierembergium. Inſtituta quippe à nobis ratio laudandi Viros ſcriptis, doctrináque ſpectatos non permittit prolixiores in celebrandis cujuſque virtutibus divagationes. Scripſiſſe dicitur ex imperio Deiparæ Virginis -

Coronam, & Litanias ejuſdem, itémque

Officium Puriſsima, & Immaculatę ejus Conceptionis: quæ excuſſa typis ſunt.

Præterea plures alios Tractatus nondum editos de rebus ſpiritualibus, quorum Alegambius meminit. Deſiit inter vivos agere die XXXI. Octobris anno MDCXVII. vitæ ſuæ LXXXVII.

ALPHONSVS RODRIGVEZ DE GVEVARA, teſte mihi Ioanne Antonio Vanderlinden de *Scriptis medicis*, edidit -

De Re Anatomica, librum. Conimbricæ 1592. in 4.

ALPHONSVS RODRIGVEZ DE TVDELA, interpretatus eſt è latino in vernaculum -

Compendio *de los Boticarios compueſto por el Doctor Saladino Fiſico del Principe de Taranto*. Pinciæ apud Arnaldum Guillen de Brocar 1515. in 4. Adjungitur hoc titulo aliud opus eodem Interprete -

El Servidor *libro veinte y ocho de Albucaſis Benaberacin trasladado del Arabigo en Latin por Simon Ginoves ſiendo Abraham Iudio de Tortona interprete*. Agit de recta præparatione medicamentorum.

ALPHONSVS ROMANVS DE CORDOVA, Medicus Doctor, Regiſq; Hiſpaniarum cubicularius Chirurgus, ſcripſit -

Theorica, *y Pratica de Cirurgia*. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1639. 8. olim 1617. in 8. ex officina Regia, & eum titulo *Recopilacion de la Cirujia*. Ibid. 1651. 8.

F ALPHONSVS DE ROXAS, Hiſpalenſis, aliàs Toletanus, Sac. Theol. Magiſter, in patriâ, Divæque Catharinæ Martyri ſacrâ æde Mercenariorum, qui captivos redimunt, ordine ſuſcepto, ab expiatione conſcientiæ erat Illuſtriſs. & Eminentiſs. D. Balthaſari de Moſcoſo & Sandoval Giennenſium Antiſtiti, Sacræque Romanæ Eccleſiæ Cardinali, quem deinde alma, princépſque Toletana Sedes digniſſimum Pontificem ſortita eſt. Edidit, operæ dum feſtinant, mortuus -

El Governador Eccleſiaſtico *colegido de la Sagrada Eſcritura, Canones, y Concilios, neceſſario principalmente a los que tienen cura de almas*. Conchæ 1627. 4. Item

Catalogo *de los Varones Iluſtres en ſantidad, letras, y dignidad, que han florecido en la orden de la Merced*. Toleti 1609.

Librum alium tribuit ei F. Petrus de S. Cecilio ejuſdem Inſtituti ſodalis excalceatus in libro adhuc inedito *de Scriptoribus ejuſdem Ordinis*, hâc inſcriptione -

Dia Eſpiritual, *y de Contemplacion de lo que debe hazer el que procura la perfeccion*. Conchę apud Bartholomęum de Selma 1604. in 16.

ALPHONSVS RVIZ DE LAS CVEVAS neſcio quis ſcripſit -

Genealogia *de los Marqueſes de Vaſto, y de Peſcara*. Vidit D. Ioſephus Pellizer Regius Chronographus.

F. ALPHONSVS SAGREDO, Benedictinus, converſus Monaſterii Montis-Serrati in Cataloniâ, reliquit M. S. -

Floreſta Eſpiritual, In Bibliotheca Olivarienſi.

ALPHONSVS SALMERON, Toletanus, Complnti facto utriuſq; linguæ, Latinæ, Græ-

cæque profectu; Pariſiis deinde navatâ curioſiſſimè operâ Philoſophicis, ac Theologicis diſciplinis, ad Ignatii Lojolæ ſodalitatem, natu minimus ſociorum ejus omnium acceſſit. In qua profectò in eum Virum excrevit, qui nobiliſſimæ, ac numeroſiſſimæ familiæ magnum in paucis fuerit decus, atque ornamentum. Perluſtravit quippe maximas Italiæ urbes, atque illuſtravit concionibus, ac ſacris lectionibus: peregrinationes multas Dei causâ ſuſcepit, quò pluribus proficeret, unde & virtutis ſuæ plures admiratores ſuit ſortitus. Utrique Germaniæ, Poloniæ, Galliæque, nec non Hiberniæ Inſulæ Pontificiis auſpiciis ductus innotuit. Tridentinæ quoque Synodo ſub tribus Pontificibus Paulo III, Iulio III. & Pio IV. Sedis Apoſtolicæ nomine, interfuit; ubi & concionatus eſt ad Patres eruditè de Ioannis Evangeliſtæ laudibus. Fuit quippe inter celebres ævi ſui Eccleſiaſtas, multúmque, ac diu verba fecit ad populum, ingenti concurſu, oratione quidem uſus (uti cēſet Cardinalis ampliſſimus Federicus Borromeus in libello *de Sacris ſui temporis Oratoribus*) *plenâ rerum, & eruditionis: molem ut librorum illum infinitam evolviſſe legendo poſſet facilè quivis exiſtimare*. Id tamen in illo minus probat, quod, cum eſſet apprimè ſapientiæ ſtudiis eruditus, paraſſétque ſibi diuturno labore ſilvam rerum, eas proferebat, uti primò fuerant repertæ, confuſas nempe ac perturbatas. Ex quo ille tamen ad hujuſmodi occupationes minùs valuit, commentationibus dicavit ſe totum in Collegio Neapolitano, quod ipſe fundaverat, & amplificaverat; cui etiam Provinciæ primus ante alios Rector præfuit. Sexdecim utique voluminibus editis connixus fuit in publicum eſſe utilis, poſteritatique nomen Salmeronis commendare -

In Evangelia ſcilicet XI. volumina.

I. *Prolegomenon in Univerſam Scripturam.*

II. *De Incarnatione Verbi.*

III. *De Infantia, & Pueritia Chriſti.*

IV. *De Hiſtoria Evangelica.*

V. *De Sermone Domini in Monte.*

VI. *De Chriſti Miraculis.*

VII. *De Parabolis.*

VIII. *De Diſputationibus Domini.*

IX. *De Sacroſancta Euchariſtia, & Sermones Domini in Cœna.*

X. *De Paſſione, & Morte Domini.*

XI. *De Reſurrectione, & Aſcenſione Domini.*

Reliqua ſunt -

XII. *In Acta Apoſtolorum.*

XIII. *Prolegomena in Epiſtolas Pauli, & Commentarius in Epiſtolam ad Romanos.*

XIV. *In utramque Epiſtolam ad Corinthios.*

XV. *In Epiſtolas ad Galatas, Epheſios, Philippenſes, Coloſſenſes, utramque ad Theſſalonicenſes, utramque ad Thimotheum, ad Philemonem, & ad Hebreos.*

XVI. *In ſeptem Epiſtolas Canonicas; Prældia in Apocalypſim;* atque *aliquot* authoris *Epiſtolæ ad diverſos.*

Omnia prodierunt hæc Matriti ex officina Ludovici Sanchez ab anno MDXCVII. ad MDCII. Brixiæ verò ſumptibus Mathiæ Coloſini, & Baretii Baretii anno MDCI. Coloniæ etiam apud Antonium Hierat, & Ioannem Gymnicum octo priores tomi excuſſi sūt anno 1602. reliqui verò 1604. in folio.

Latinam item, ut jam diximus, *Orationem ad Tridentinos Patres* habuit *de Laudibus Ioannis Evangeliſtæ*, quæ inter alias prodiit.

Extántque ejus -

Sermones in Parabolam Evangelicam totius anni. Coloniæ 1612. in 4.

Scripſit item -

In X. priora Capita libri Geneſeos. multáque alia controverſa *contra Hæreticos.* maximéque

De Indulgentiis, & de Purgatorio, quæ tamen adhuc in ſchedis latent.

Sermones quoque *& Conceptus varii* ejuſdem M. S. S. ſunt in Bibliotheca Vaticana codic. 4625. 4626. 327.

Denatus eſt Vir ſapiētiſſimus Neapoli Idibus Februarii MDLXXXV. ætatis ſuæ LXIX. Vitam ſuam ſe ſcripſiſſe ait Alegambius. Scripſit quidem Euſebius Nierembergius in primo volumine *Virorum Illuſtrium Societatis*, laudántque Hieronymus Mercurialis lib. I. *de Arte Gymnaſtica* cap. XI. Federicus Borromeus Cardinalis, Mediolanique Antiſtes jam laudatus lib. I. *de Sacris noſtrorū temporum Oratoribus*. Latinius item Latinius in *epiſt. ad Cardinalem Varmienſem*, XVII. Kal. Februarii MDLXXIII. datâ meminit cum ſumma laude, ejúſq; *Vitæ ſanctitatem cum ſingulari rerum, linguarúmque cognitione atque prudentiâ conjunctam extollit*. Qui & alias literas ad eum dedit, quarum initium eſt. *Excuſavi ego apud te*, ſatis eruditas VIII. Kal. Martii eodem anno. Idem Franciſco Gomezio Ieſuitæ ſcribens XIII. Kal. Iulii, *Virum optimum, ac eruditiſſimum* appellat.

ALPHONSVS SANCHEZ, Ieſuita, cujus natalem locum *Bibliothecæ* etiam *Societatis* author ſubticuit, è Philippinis ad Orientem Solem Inſulis, ubi aliquot annos vixit, deſtinatus ad Catholicum Regem, ſummúmque Eccleſiæ Apicem Sixtum hujus nominis V. ab earum Inſularum Incolis Legatus pro expeditione ſacra in Sinarum fines inſtituenda, multa de Sinis, cum Romæ eſſet, tum ſermone, tum ſcriptis docuit, atque inter alios Antonium Poſſevinum, qui ipſe in *Bibliotheca* lib. IX. cap. VIII. authorem hunc ſibi fuiſſe rerum ibi ſcriptarum poſteris teſtatum voluit. Edita ab eo hæc ſunt -

Conciones Latinæ per totum Annum, primùm in Hiſpaniâ, deinde Coloniæ excuſſæ, authore ipſo Poſſevino in *Apparatu*.

Ineditum reliquit vernaculâ linguâ, quod idem ait Poſſevinus,

Del Titulo de Iuſticia *con que los Reies de Eſpaña poſeen las Islas Filipinas.*

Memorial, *y apuntamientos ſobre la entrada del Evangelio en tierras nuevas* M. S. hoc ſervat Matriti opuſculum D. Gaſpar Ibañez de Segobia Eques Calatravenſis, Corpæ Toparcha, Marchio Acro-politanus amicus noſter.

Dos Cartas, *una del primer Viaje que hiço deſde las Filipinas a la China año* 1582. *Otra de ſu ſegũda jornada a la China año* 1584. M.SS. apud Laurentium Coccum, qui Apoſtolico Nuncio N. Campegio à ſecretis fuit, olim vidimus.

ALPHONSVS SANCHEZ, *Moratalli* Murciæ Regni municipio oriundus, Liberalium Artium Magiſter Complutenſis, Græcè, Hebraicè, & Caldaicè doctus triplicis hujus ſtudii documenta Profeſſor ordinarius in eo gymnaſio tradidit. Portionario inſuper ejuſdem oppidi Eccleſiæ Iuſti Martyri ſacræ Beneficio fruebatur ſcribẽs, cum latinè etiam emendatè atque eleganter loqueretur, ex Ioannis Marianæ Ieſuitæ *Hiſtoriarum* libris Compendium ſic inſcriptum.

Anacephaleoſim de Rebus Hiſpaniæ. Compluti ex officina Antonii Duplaſtre 1634. in 4.

Libellum quoque *Pro Iuramento Complutenſis Academiæ circa defenſionem Immaculatæ Conceptionis Mariæ Deiparæ*. Ibidem 1617. in 4.

Manu exaratam in ſchedis reliquit alterã.

Anacephaleoſim de Rebus Indicis, quem librum adſervabat Matriti, dum viveret, D. Petrus de la Eſcalera Guevara I. C. & in Curiâ defenſor cauſarum, loco ſuo a nobis laudandus.

ALPHONSVS SANCHEZ DE LA BALLESTA, *Talaveræ* natus, idémque in Patria, nec non & *Medinæ*, cui à *Rivoſicco* eſt appellatio, humaniorum literarum Profeſſor, is, qui ad Grammaticas Franciſci Sancii Inſtitutiones carmine prælusit, in publicum dedit.

Diccionario *de vocablos Caſtellanos aplicados a la propriedad Latina, en el qual ſe declara gran copia de Refranes vulgares reducidos à Latinos, y muchas fraſes Caſtellanas con las que en latin las correſponden*. Salmanticæ 1587. in 4. Quod opus addito Gallico idiomate trans Pyrenæos juventutis manibus teri refert Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hiſpaniæ*.

ALPHONSVS SANCHEZ ZARZOSA, Rondenſis Collegiatæ Eccleſiæ Canonicus, edidit.

Theſaurum Conceptionis Immaculatæ Virginis Mariæ Dei Genitricis ex conſpiratione totius ferè Sacræ Scripturæ cum Apocalypſi. Antiquariæ 1631. folio.

ALPHONSVS DE SANDOVAL, Limæ apud Indos Occidentales natus, ſodalis Ieſuitarum, dedit in lucem.

Naturaleça Sagrada, *y profana, coſtunbres, ritos, diſciplina, y catecismo Evangelico de todos los Ethiopes*. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1627. in 4. Item vertit ex Luſitanico Ioannis Lucenæ ejuſdem Societatis.

Vida *de S. Franciſco Xavier, y lo que obraron los PP. de la Compañia de Ieſus en la India*. Hiſpali 1619.

Bibliotheca Societatis Author tribuit ei opus aliud cum egregii laude, diſſimulato tamen editionis, ſi facta eſt, loco & tempore; (ſed idémne cum jam memorato?)

De Inſtauranda Æthiopum ſalute, quo titulo falſus Ioãnes Antonides Vanderlinden hujus authorem in Medicis ſuis numerat, *Petrum Alphonſum de Sandoval* appellans.

ALPHONSVS DE SANTACRVZ, Hiſpalenſis, Mathematicarum omnium Artium peritiſſimus; quare Archicoſmographus Regius ſub Carolo V. deligi promeruit, multâ donatus laude ab Alexio Vanegas Viro eruditiſſimo in opere ſuo *De Differentiis Librorũ*, libro *Naturali* cap. XIX. ob inſignem harum diſciplinarum cognitionem, Geographiæ neſcio quid operis, quod meditabatur, inventáque ab illo Coſmographicæ, atque Nauticæ Artibus vtiliſſima inſtrumenta. Qui cum & Hiſtoriam, omnémque eruditionem optimè noſſet, Hiſtorici Regii titulo à Philippo II. fuit cohoneſtatus; propitiorémque ſui famam tranſmiſiſſet ad poſteros, ſi de Magni Zuritæ *Annalibus*, non ita læuè, munus ſibi commendatum gerens, cenſuiſſet.

Cenſura hæc *ad Annales Hieronymi Zuritæ* vidit lucem unà cum ipſis *Annalibus* & Ambroſii Moralis, ac Joannis Paez de Caſtro Regiorum quoque Chronographorum *Reſponſionibus* ſub hoc titulo, *Relacion, que hizo al Conſejo del Rey, de los Annales de Geronimo de Zurita*, in volumine horũ VI. Cæſaraug. 1610.

Vertit idem in vulgarem.

La Hiſtoria de Eſpaña, *y del Origen de los Reies; de Franciſco Tarraſa*. Barcinone apud Ioannem de Bonilla 1567. 8.

Reliquit in ſchedis.

Linages de Eſpaña. Cujus meminit libri Gundiſalvus Argote de Molina.

De la Cavalleria del Toiſon. Hunc commentarium laudat Alexius Vanegas in *Enucleatione locorũ obſcuriorum Velleris Aurei Alvari Gomezii*.

De lo que ſucediò en Sevilla *en tiempo de las Comunidades*.

Hiſtoria *del Emperador Carlos V*. Forte

eodem

eodem Interprete Hiſpanicus è Latino factus eſt liber.

Secretos *llenos de maravilloſa diferencia de coſas, de D. Alexo Piamontes*.

Agunt de Santacruzio noſtro laudatus jam Vanegas cap. XIX. & XXIX. *Libri naturalis*: & in adductis *Enucleationibus*: Didacus itẽ Portocarrero in *Hiſtoria de Molina*.

ALPHONSVS DE SANTACRVZ, Antonii Poncii Regii Protomedici parens, qui & ipſe egregiis ſcriptis ad famam, & immortalitatem nixus eſt, ſcriptum reliquit curâ filii publicandum -

Dignotionem, & curam Affectuum Melancholicorum, inter *Opuſcula Medica, & Philoſophica*, ejuſdem Antonii Poncii de Sancta-Cruce. Matriti apud Thomam Iuntam 1622. in folio.

F. ALPHONSVS DE SAN-VICTORES, Burgenſis, nobili ſtirpe prognatus, Benedictini Ordinis, quem & Præfecti munere per Hiſpanias rexit, Philippo IV. Regi fuit à cõcionibus, almóq; rerum Fidei Concilio à cenſuris; doctus vir, & in exornandis rebus domeſticis ſpectatus, nam ſcripſit -

El Sol del Occidente, *el Gran Padre S. Benito Principe de todos los Monges, Patriarcha de todas las Religiones; Commentarios ſobre ſu ſanta Regla*, duobus tomis; alter Materiti prodiit Catholicæ Maieſtati dicatus anno 1645. folio; alter Toletanæ almæ Eccleſiæ 1648.

Creatus demùm Almerienſis Eccleſiæ Antiſtes XXIII. Octob. MDCLI. Aurienſiſque I. Septemb. MDCLIII. & Zamorenſis XXVII. Ianuarii MDCLIX. obiit anno ſequenti MDCLX.

F. ALPHONSVS DE SANZOLES, Franciſcanus Provinciæ Sancti Iacobi, ordinariúſque ejuſdem Eccleſiaſtes ſcripſit (Hiſpanâ, an Latinâ linguâ?) -

Elenchum rerum omnium, quæ in omnibus Tomis Patris Ludovici Granatenſis, quæ Hiſpano ſermone ſcripta ſunt, inveniuntur. Salmanticæ apud Petrum de Andueza 1584. 8.

Tabulam remiſſionum rerum omnium, quæ continentur in libro R. P. Didaci de Stella, de Vanitate Mundi, & de Amore Dei. Salmanticæ 1585. in 8. & Compluti 1551. in 4.

Funerale in Exequiis Defunctorũ: Conſiderationes ad morum compoſitionẽ ſuper Epiſtolas, & Evangelium officii Defunctorum. Ibidem apud Ioannem Fernandez 1585. in 8.

Epitome, *o Compendio de conceptos de todos los Evangelios que ſe contienen en el Miſſal Romano*. Adjunguntur hæc.

Silva Eſpiritual *de varias conſideraciones*.

Diſcurſos del Credo.

Arte *de perfectamente ſervir a Dios*. Medinæ Campi apud Ioannem del Canto 1592. in 4.

FR. ALPHONSVS DE SEPVLVEDA, Dominicanus Cœnobii Beacienſis Dominico Patriarchæ Sacri, virtutibus clarus, edidit -

Summa *de Caſo de Conciencia*.

Vixit annis LXXX. Videndus de eo Author *Annalium Giennenſium* pag. 157.

D. ALPHONSVS DE LA SERNA, Hiſpalenſis, in alma hujus ampliſſimæ urbis Eccleſia Canonicus, Theologus, atque Eccleſiaſtes diſertus, cum aliarum diſciplinarum, atque in primis Hiſtoriæ, ac veterum rerum doctrinâ affatim eſſet inſtructus, applicuit ſe animoſiſſimè ad evellendam è civium pectoribus charitatem, imò venerationem, quâ omnes, qui uſquam per omnes Hiſpaniæ angulos de rebus antiquæ noſtratis Eccleſiæ ſcriberent, earúmve lectione delectarentur, Flavii Lucii Dextri ſuppoſititium *Chronicon*, recentioris cujuſdam male-ſani capitis abortum religioſiſſimè proſequebantur; reliquitque inchoatum ad hujus Chronici ſingulos verſus Commentarium perpetuum, quem ex liberalitate Martini Vaſquii Siruelæ Portionarii Hiſpalenſis Eccleſiæ, veteris amici, dum erat ſuperſtes, ac omnigenâ eruditione clariſſimi, autographum authoris penes me habeo. Quo inflammatum me ad formandum *Veritatis Trophæum ex Pſeudo-Hiſtoricis Dextro, & aliis* aliquando à me erigendum, ingratus ſim, ſi diſſimulem. Dedit quoque in lucem - Coloquio Eſpiritual: Hiſpali apud Alphonſum de Gamarra 1616. in 16.

ALPHONSVS DE SIERRA, Aragonius, Balbaſtrenſis, ſcripſit verſibus -

El Solitario Poëta *de los miſterios de la Vida de Chriſto y Virgen Sanctiſſima*. Anno 1605. Item

Vn Elogio *a la muerte de Filippo II*. Cæſarauguſt. apud Alphonſum Tacianum. 1615. in 8.

F. ALPHONSVS SOBRINO, Hiſpalenſis, Carmelita, Bæticæ, hoc eſt, ſuæ nonnunquam Provinciæ Præfectus, Sacrarum Literarum benè dives, nobiliſque Eccleſiaſtes, ſcripſit -

Tratado *de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Maria Nueſtra Señora*: Petro Caſtrio Quignonio Hiſpalenſi Antiſtiti nuncupatum. Hiſpali 1615. in 4. Item

Carta *a todos los Prelados de Eſpaña en nombre de la Religion del Carmen, para que pidan a ſu Santidad la declaracion en el articulo de la Concepcion de Nueſtra Señora*.

Sermones. Volumine uno.

Obiit anno MDCXXVIII. laudatus à Fr. Ioanne Baptiſta de Lezana in *Apologetico*.

F. ALPHONSVS DE LA SOLANA, Franciſcanus, Toleti allectus ſodalis, fortè à *Solana* oppido ejus diœceſis oriundus, in India occidentali, & Iucatanica illius tractus Provincia Incolarum ſalutem tam opere, quàm ſcriptis vernaculâ ipſorum linguâ piis libellis procuravit, quadraginta & amplius annis: abſtinentiâ, benignitate, multíſque aliis virtutibus par huic muneri. Dedit foras -

Vocabulario *de las dos lenguas Maia, y Eſpañola*.

Sermones varios, aliáque excerpta Hiſtorico-ſacra: pluráque de promulgatione apud eas Gentes legis Evangelicæ, viríſque in eâ ſacrâ expeditione principibus, Vnde in ſcribenda iſtius Provinciæ Eccleſiaſtica Hiſtoria pleraque deſumpſit, *Bernardus de Lizana*.

Deceſſit Emeritæ, quæ civitas eſt illius tractus præcipua.

F. ALPHONSVS DE SORIA, Auguſtinianus Provinciæ Bæticæ, natus tamen in oppido *Caſtillo de Garci-Muñoz* appellato diœceſis - - - - dedir in lucem -

Hiſtoria, *y Milicia Chriſtiana del Cavallero Peregrino Conquiſtador del Cielo, Symbolo de qualquier Santo*. Conchæ apud Cornelium Boden. 1601. in 4.

Hiſtoria *de la glorioſa Virgen S. Catalina de Alexandria*. Ibidem apud Michaëlem Serrano 1599. in 8.

ALPHONSVS SVAREZ DE MENDOZA, tertius Comes de *Coruña* in Regno Caſtellæ, reliquit M. ſcriptum -

Lo Sucedido *en las Cortes, que el Emperador Carlos V. tuvo en Toledo el Año de DXXXVIII. ſobre el ſoccorro de ſus neceſſidades. Eſcrrviòlo paraque D. Lorenzo Suarez de Mēdoça* (filius forſan Authoris) *ſupieſſe lo que havia de hazer en otras ocaſiones*. Vidit D. Thomas Tamajus de Vargas, & fuit in Bibliotheca Olivarienſi. Obiit anno MDXLIV.

ALPHONSVS TELLEZ DE MENESES, Toletanus, Regiæ hujus urbis, ut vocant, Iuratus, quo munere qui fungitur, unà cum Decurionibus Reipublicæ commodis invigilat, Franciſci Tellez, & Eliſabethæ Meneſiæ filius, ſic promovit in Hiſtorica re, ut niſi tam credulus fuiſſet Beroſo Anniano, & aliis æque ſuppoſititiis Scriptoribus, maiorique delectu, ac judicio vera ab iis, quæ veri ſpeciem occupant, diſtinxiſſet, ſcripta ejus, quæ adhuc latent, magis expeterentur. Formavit nempe is univerſalem Hiſtoriam, inſcribens operi -

Hiſtoria *del Principado del Orbe*. Quam, & fortè alia ejus minutiora totis quindecim voluminibus Matriti adſervabat, eum in vivis ageret, D. Pedrus de Roxas Moræ Comes, qui & eo ſæpiùs utitur in ſua *Toletana Hiſtoria*, fidémque ejus, & Beroſi authoris ſui unà adſtruere, ſed fruſtrà, contendit. Alterum opus laudatur magis, quod genealogicum eſt, nimirum -

Lucero de Nobleça: & ineditum adhuc per manus eorum, qui hoc ſtudio delectantur in quo ſe plurimùm adjuvari hominis induſtriâ ſeriò affirmant, circumfertur.

ALPHONSVS DE TORRES, Turriculanus, puer ephebúſque priores literas in Collegio trilingui Complutenſis Academiæ perdidicit, ſequuto poſt tempore creatus à ſcholæ iſtius Patribus Collegii Divo Iſidoro Sacri patronus, eloquentiam, & ſtudia humanitatis publicus ac primarius Profeſſor moderabatur, linguarúmque cognitione vigebat, ſcribens-

In Quartum Antonii Nebriſſenſis librum Grammatices Commentaria. Compluti 1568. 8. Item

In Quintum ejuſdem librum, qui de Proſodia eſt. Ibidem 1559. 8. & 1563.

Progymnaſmata Rhetorica. Cõpluti 1569. 8.

Tabulas breves, & Compendiarias in duos tomos Rhetoricæ priùs conſcriptæ. Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1579. 8.

Orationem ab illo habitam *in Doctoratu Theologiæ ornatiſſimi Viri Ioannis Continentis* (fortè eſt vulgari cognomine *Templado*) *Complutenſis Academiæ Moderatoris*. In qua (ne id prætermittam) cujuſdam *Alcozeris* meminit in eodem oppido *Illana*, unde erat Rector ipſe, nati, quem Præceptorem ſuum appellat, *qui ſi hodie* (inquit) *viveret, haberet Academia Complutenſis, quem poſſet cunctis Europæ Dialecticis, Philoſophis, Theologis, Latinis, & Græcis ſcriptoribus cum maxima acceſſione gloriæ ſuæ & immortalitatis opponere*.

Alphonſi hujus cum laude meminit Ambroſius Morales in libello *De Sanctorum Martyrum Iuſti, & Paſtoris vita, & corpuſculorum translatione* pag. 135.

ALPHONSVS DE TORRES, Talaverenſis Incola, & Medicus, ut equorum altoribus, & veterinariis, qui nec ſciunt latinè, conſuleret, quid quid in Græcia & Latio, ſuper equaria re jam olim fuerat à peritioribus exaratum, populari ſermone collectim dedit; nempe Græcos omnes pluſquam viginti Authores à Ioanne Roelio, atque inde Xenophontis περὶ ἱππικῆς, *de re equeſtri*, librum, à Ioachimo Camerario jam in latinum converſos, unáque duorum Neotericorum *Petri Creſcentini*, & *Laurentii Ruſii* libros de eodem argumento. Inſcriptio operis hæc eſt -

Recopilacion *de los mas famoſos Autores Griegos, y Latinos, que trataron de la excelencia y generacion de los Cavallos, y como ſe an de doctrinar, y curar ſus enfermedades: y tambien de las Mulas y ſu generacion*. Toleti 1564. fol.

F. AL-

F. ALPHONSVS DE TORRES, Ordinis Minorum Provinciæ Granatenſis, Eccleſiaſtes, Vicarius, Miniſtérque à confeſſionibus in cœnobio Coronatæ oppidi de *Aguilar* Cordubenſis ſacri territorii, ſcripſit.

Educaçioo Eſpiritual *para gente que trata de virtud, e inſtitucion de Novicios del Seraphico Padre S. Franciſco ſegun doctrina de S. Buenaventura*. Matriti apud Thomam Iunti 1613. 4.

Scala Cæli. Granatæ. 1615.

Commentarios *ſobre la Regla de Santa Clara*. Granatæ 1640.

ALPHONSVS DE TORRES, Placentinus Medicus, ſcripſit.

De Febris Epidemicæ, & novæ, quam vulgo *Tabardillo* vocant, *natura, cognitione, & medela*. Burgis 1574. 8. & Valentiæ 1591. 8.

ALPHONSVS DE TORRES, Malacitanus, nobili loco natus, familiæ hujus, quæ peregrè à patria in Siciliæ Regno, & in Vrbe ipſa tot clariſſima dedit capita ſive Cardinalitio galero, ſive Pontificiâ mitrâ, atque adhuc magis propriâ virtute ac meritis conſpicua, non indignum germen, Malacæ in patria Eccleſia Decanum geſſit; ſtudiis interim ad poſteritatis connixus fuit demerẽdam memoriam, Romæ hoc nomine charus inter alios Cæſari Baronio Congregationis Oratorii tunc ſodali, Cardinali deinde ampliſſimo. Qui & Alphonſum noſtrum in limine operis jam producendi exaggeratè, non tamen ſupra meritum, laudavit. Extat quoque inter Ioannis Verzozæ Cæſarauguſtani, qui vir eximius literis humanioribus, prudentiáque politicâ in Romana Curia Philippi Regis ſui negotia his annis induſtriè procurabat, opera metrica, ad Alphonſum Torrem Epiſtola, in qua conſolatur eum in obitu Frãciſci fratris immaturâ morte ablati, quo nullum *Studiis aptum melioribus olim. Pulchra tulit* ait *Malaca, aut venturis proferet annis*. Certè Alphonſus ſtudiis aliis, quibus ſe deditum alicubi fatetur, cum ſacris initiatus fuiſſet, illicò relictis, iis ſe totum reddidit, quæ ſacerdotem magis decerent. Scripſit inde eleganter piéque, verbis ſæpe Sanctorum Patrum, quod Bartholomæus de Martyribus in *Stimulo Paſtorum* olim fecerat, documenta propria pertexens.

Inſtitutionem Sacerdotum. Romæ apud Aloyſium Zannetum 1595. Ingolſtadii deinde 1604. in 8.

Scripſiſſe etiam, Antonius Poſſevinus ait in *Apparatu*, pium atque eruditum.

De Divinis Officiis librum, quẽ apud Alphonſum ejus ex fratre nepotem ſervari M. S. ſuo tempore affirmat, magno Eccleſiaſticorum hominum futurum bono, ſi foras exiret, nam etſi ferunt (infit Poſſevinus, morte præventum anno Domini MDCIV. non potuiſſe poſtremam ejus partẽ abſolvere, ingentem tamen lucem illi argumento affert.

Conciones idem Poſſevinus ſcribit eum reliquiſſe ineditas, quæ quidem prudentiam, doctrinam & pietatem auctoris ſui ſpirant.

Ad piorum ſedem translatus fuit, ut diximus, anno MDCIV.

F. ALPHONSVS DE TRASPINEDO, Hieronymianus, publicavit.

Tratado *de la Vida de Chriſto, con los Myſterios del Roſario, y la Corona de Nueſtra Señora*. Prodiit unà cum Anonymi libro *Faſciculus Myrrhæ* inſcripto, Antverpiæ ex officina Martini Nutii 1553. in 8.

F. ALPHONSVS DE TRVXILLO, Benedictinus, Congregationis ſuæ Hiſpanę Procurator generalis in Romana curia, Poëma compoſuit XVI. millium verſuum.

De la Vida *y Martyrio de San Zoil, en octavas*, quod paratum editioni eum habere refert Franciſcus Bivarius Ciſtercienſis ad *Dextri Chronicon* Anno CCC. Comment. IV. numero V. in fine.

F. ALPHONSVS DE VARGAS, Ordinis Minorum Provinciæ Carthaginenſis, ejúſque Miniſter, cujus pietatem prudentiámque ac dexteritatem in rebus domeſticis componendis, & ad Inſtituti ſui tenorem redigendis celebrat *Bibliothecæ Franciſcanæ* author Lucas Vvaddingus; ſcripſit.

Relacion *votiva, o donaria de la Antiguedad de la Imagen de Nueſtra Señora de las Huertas que el Rey D. Alonſo el Sabio colocò en la Igleſia de Lorca*. Granatæ apud Franciſcum Heilan 1625. 4. Itémque

Relacioo *de las Vidas y Triumfos de los glorioſos Martyres S. Sixto Papa Segundo deſte nombre, S. Innocencio, S. Flora Virgen, y S. Dionyſio, cuias reliquias traidas de Roma ſe reverencian en el Altar maior de S. Maria de las Huertas*. Murciæ 1624. 4.

F. ALPHONSVS DE VASCONES, Franciſcanus excalceatus Provinciæ Granatenſis, Præfectuor illius domus, cui *La Hoz de Rute* nomen eſt, olim exercens, edidit.

Eſtimulo *del Alma dormida*. Hiſpali 1629.

Antidoto *del Alma*. Matriti 1624.

Para *aiudar a bien morir*. Hiſpali 1620.

Deſtierro *de Ignorancias, y Aviſo de Penitentes*. Hiſpali apud Mathiam Clavijo 1619. & apud Simonem Faxardum 1626. 8. & antea Matriti 1614. in 8. Hoc opus tribus partibus conſtat, editúmque etiam poſt fuit Matriti apud Viduã Alphonſi Martini 1620. in 8.

Patria fuit ex oppido *Aguilar de Campò* in montanis Burgenſibus.

F. ALPHONSVS VASQVEZ, Franciſcanus Regul. Obſerv. Sereniſſimæ *Mariæ* Auſtriacæ *Ludovici* XIV. Galliarum Regis uxori a miniſterio Sacramenti Pœnitentiæ, Præſul demùm Eccleſiæ Gaditanę XXIX. Novembris MDCLXIII. creatus, ſcripſiſſe dicitur adhuc ineditum -

De los Vatones, *y Mugeres iluſtres de la Provincia de Caſtilla*, volumen in folio: paratéque -

Expoſitionem Theologicam, Hiſtoricam, & Moralem ſuper Bullam Alex. VII. De vero ſenſu ab Eccleſia ſemper retento circa cultum Immaculatæ Cōceptionis Virginis Mariæ.

Flores Biblicos de omnimoda Beatiſſimæ Virginis puritate, quatuor tomis.

Ita Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*.

F. ALPHONSVS VASQVEZ DE MIRANDA, Zamorenſis, Ordinis B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum, poſt quædam domi geſta munera, & profeſſionem in his Theologiæ ex primaria cathedra Complutenſis collegii, rebus publicis operâ ſuam commodare iuſſus eſt in comitatu Procerum quorundam, quibus ſeſe ingenii atque eloquentiæ, necnon eruditionis minimè vulgaris nomine maximopere commendavit. In quibus numero Gomezium Figueroam Feriæ Ducem, virum ampliſſimum, tum apud Catalanos, tum apud Inſubres ſummum Præfectum, Germanicę tandem adverſos Suecos expeditionis ad Alſatiam Ducem; ac Didacū Meſſiam Guzmanium Leganeſii Marchionem apud Pedemontanos, & Monſerratenſes, deindéque apud Catalanos ſummum armorum Præfectum, cui præſertim in omnibus negotiis, ut dici ſolet, manus, & pes fuit. Peregrinatus eſt aliquando in Polonia cum Ioanne Croio Solrenſi Comite Legationis publicæ causâ. Obtinuit in Siciliæ Regno Abbatiam S. Anaſtaſiæ anno MDCXXXIV. cum à Feriæ Duce ex Germania rediiſſet; cujus fructibus, & aliis penſionibus ſe ſe Matriti exhibuit extra clauſtra ſodalium degens ob Abbatialis dignitatis prærogativam, concionator Regius, atque à conſiliis Italicarum rerum: quo honore tamen ei nuſquam uti licuit per Regem prudentiſſimum; ne Regularibus ad Senatoriam dignitatem malo exemplo pateret aditus. Interrogabatur frequenter is Regio nomine de rebus Theologicis, quarum fuit non mediocriter peritus, ſicut & Hiſtoriæ, ac totius antiquitatis, non ſine acri quadam ingenii libertate. Scripſit -

San Ilefonſo *defendido y declarado: quatro libros en defenſa de ſus reliquias y doctrina: de la razon con que tiene ſu cuerpo la Ciudad de Zamora, y reſpueſta a lo que varios auctores oponen a ſus eſcritos*. Compluti 1625. in 4.

Manifieſto *para la entrada de las Armas de Eſpaña en el Piamonte*.

Reſpueſta *al Manifieſto de Francia*.

Reſpueſta *a la Proclamacion Catolica y otros papeles de los Catalanes*.

Tratado *Theologico, Iuridico, Canonico, en que ſe funda ſer poſible, licita, y conveniente la gracia que ſe ſuplica a ſu Santidad para que los Sacerdotes puedan celebrar tres Miſſas en el dia de la Commemoracion de todos los Difuntos*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1659. 4.

Nec non latinè, cum de deſponſanda Poloniæ Regi Vladislao Cæcilia Auſtriaca Sereniſſima Ferdinandi Auguſti Sorore apud eundem Regem ageretur, turbantibus Gallis, nuptiáſque alias ſuæ gentis offerentibus -

Gallicæ propoſtioni Sereniſſimo Vladislao IV. Poloniæ, ac Sueciæ Regi exhibitæ obiectam reſponſionem. Varſaviæ 1637. Edidit quoque in cauſa honoris ſibi collati tria ſcripta -

Pro Iure ſuo ad exercendam Senatoriam dignitatem in Conciliis Regiis, & quod expediret à Regularibus ipſam magis quàm à Sæcularibus geri. Quā ſuper re extantem in Auguſtini Barboſæ operibus *Conſultationem*, ſeu, ut ipſe appellat, *Votum* LXXXIX. unum ex relatis Vaſquii ſcriptis eſſe teſtis domeſticus, ac fide dignus mihi affirmavit, mutilatum tamen ac ſpoliatum pluribus, quæ eruditionem authoris manifeſtare poſſent.

Parabat ex præcepto Philippi Regis, *De Iuribus ejuſdem ad omnia, quæ ſubdita eſſent ei, Regna cum eorumdem Regnorum Hiſtoria*. Cujus operis aliquam partem perfecerat cum morte fuit præventus.

Parabat & alia, ac neſcio quid de Granatenſi laminarum, librorum, cinerúmque decantata, cujúſque vel nunc pendet in Sacra Sancti Officii Congregatione accuratum examen, invenrione paulò acrioris cenſuræ.

Obiit Matriti ſeptuagenarius repentinâ morte Februario menſe anni MDCLXI.

ALPHONSVS DE VATRES, Matritenſis, amœno, ac feſtivo ingenio Poëta, qui cum domeſticus eſſet Roderici Poncii de Leone Arcenſium Ducis, Neapolitanis dum præeſſet Regis vice, in ea urbe extinctus fuit. Poëtica varia edidit - *Panegirico a D. Manuel Pimentel en octavas* - *Fabula de Adonis y Venus* - *Silva* - *Rimas varias de verſos heroicos y burleſcos* - *Comedia, Vengaças ay ſi ay Injurias*.

ALPHONSVS VAZ DE VELASCO ſcripſit, uti lego *In collectione librorum Hiſpanorum* D. Thomæ Tamaji -

El Zeloſo. Barcinone apud Sebaſtianum Cormellas 1613. 12.

F. ALPHONSVS DE LA VEGA, Matritenſis natu, ex ſodalibus Minimis Sancti Frācisci de Paula, quibus anno ſuperioris ſæculi LXVI. in contubernium ſe dedit, aſſiduâ veterum, & noviorum Theologiæ moralis ſcriptorum lectione, quâ præcipuè voluit cenſeti,

ri, ac poſteris prodeſſe, utilia, doctáque reliquit hujus doctrinæ opera; hæc ſcilicet.

La Selva de Caſos, aliàs *Nueva Recopilacion, y Practica del Fuero interior*; quo libro pluſquam tres mille quæſtiones reſolvuntur, Matriti 1594. & 1598. Cujus etiam *Summa* (ut vocant) *Compendium* edidit.

Eſpejo de Curas, Matriti 1602. in 4. & 1610.

Inedita etiamnùm alia duo ab eo expectari ſcriptum reliquit Lucas Montoia in Ordinis ſui *Chronico*, ubi de Authore noſtro meminit; *Opuſculum* nempe *alterum, quo adductis Sacrorum, atque Eccleſiaſticorum librorum teſtimoniis muneris ſui Sacerdotes admonentur*; itémque *Compendium Minimorum Ordinis Privilegiorum*.

Obiit ferè Septuagenarius.

ALPHONSVS VELASQVEZ, neſcio quis, ſcripſiſſe fertur.

De Inſtitutione preclara Pueritia, 1588. in 4.

F. ALPHONSVS VENERO, Burgenſis, Ordinis fratrum Prædicatorum, natus anno MCDLXXXVIII. XVI. Kal. Martias, initiatúſque religioſo ſtatui à Vincentio de Caſtrobono totius Ordinis Magiſtro Generali per id tempus Hiſpaniam & Burgos luſtrante. Applicuit verè ſe totum, ut ex monumentis ab eo extantibus apparet, rei Hiſtoricæ, ac illuſtrandis Hiſpaniæ antiquitatibus, cujus ſtudii præclarum illud quam pluriéſque recoctum opus in ſignum dedit.

El Enchiridion de los tiempos; ſive *Vniverſalis ab Origine rerum Hiſtoriæ Summarium*, in quo opere (ait Ioannes Vaſeus cap. IV. *Chronici rerum Hiſpanarum*) multa præclara de rebus Hiſpaniæ, quæ hactenus in obſcuro erant, in lucem protulit, Compluti 1541. apud Antonium Vaſquez, Salmanticæ 1545. Antverpiæ apud Nutium 1551. 8. & 1554. Author nempe, ut credimus, primùm edidit *Enchiridion* anno 1526. quo ipſum ſcribebat; ſecundóque additis aliis duodecim annis Hiſtoriæ, anno 1540., ſimul adjungens Antonini Imperatoris Philoſophi ſermonem quemdam quaſi ad uxorem Fauſtinam *de Re uxoria & nuptiarum moleſtiis* directum Hiſpanâ linguâ donatum. Editio anni 1551. etiam locupletior prodiit undecim annorum, qui ab anteriori excurrerant, ſupplemento, credo ab aliena manu; quod inde uſque ad ætatem noſtram varii, ac inter eos Thomas Tamajus de Vargas produxerunt.

La Vida *del Confeſſor San Leſmes*. Burgis 1563.

La Vida *de Santa Caſilda*.

Agiographia, *o vidas de Santos de España*; cujus ipſe meminit in Enchiridio, his verbis: *cuio argumento es aquel libro, que io tengo compueſto, y copilado de los Santos, y perſonas Iluſtres de ſolos eſtos Reinos, que ſe llama Agiographia y Archigraphia ſegun los linages de perſonas celebres, que an florecido*; hoc opus adſervari audio in Bibliotheca Laurentiana.

Poligraphia de España, hoc eſt, *Deſcriptionem Hiſpaniæ*, Incipit. *El mundo ſe parte y divide en tres partes &c.*

Tratado *del origen y fundacion de la Ciudad de Burgos*, Hos duos libros deſcriptos habet Matriti D. Chriſtophorus de Zambrana.

Vixiſſe dicitur uſque ad annum ſuperioris ſæculi ſexageſimum.

F. ALPHONSVS DE VERA CRVCE, olim GVTIERREZ, Auguſtinianus, patriam habuit *Caſpueñas* oppidum territorii ſacri Toletani. Hic ex Profeſſore Artium Complutenſi ad Indos delatus in portu ipſo *Vera-Crucis* ſodalem ſe dedit fratribus Eremitis; unde veluti à nova patriâ cognominari deinde voluit. Mexicanam Provinciam Præfectus rexit; atque item cenſor, diſciplinæque religioſæ vindex luſtravit. Redeundi ad nos cauſam Legatio Indicorum ordinum Mendicantium nomine ad Philippum Regem ſuſcepta dedit. Quo tempore eum domus Matritenſis Philippo Apoſtolo ſacra Præſidem cooptavit, repudiatis intereà Mechoacanenſis, & Tlaſcalenſis Eccleſiarum infulis glorioſiorē. Hinc ad Novum Orbem iterùm navigans in ſchola Mexicana recèns condita non Scripturæ Sacræ Interpres tantùm, ſed & Theologiæ, quam vocant Scholaſticam, primarius lector, egregiæ ad id pietatis laude celebris, uſque ad extremum vitæ diem manſit. Extant Alphonſi hæc opera.

Curſus Artium, hoc eſt.

Recognitio Summularum cū Textu Petri Hiſpani, & Ariſtotelis. Salmant. 1593. folio. 1573. fol. apud Terranovam.

Reſolutio Dialectica Ariſtotelis. Ibidem eodem anno.

De Topicis Dialecticis, liber unus, &

De Elenchis, liber unus. Ibidem:

Speculatio Phiſica Ariſotelis, cum Tractatu De Anima Immortalitate. Salmāticæ 1573. folio, apud Ioannem Baptiſtam Terranovam.

De Cælo. Præter curſum laudatum.

Speculum Coniugiorum, ſive *de Sacramento Matrimonii*, doctum valde, atque utile opus. Salmanticæ apud Andream à Portonariis 1562. 4. deinde Mediolani cum Appendice apud Pacificum Pontium 1599. in 4. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* titulo XX. Alphonſo tribuit Veracruzio M. SS. ad huc.

Apologiam Latinam pro Religioſis, qui in India ſunt.

De los Privilegios *concedidos à los Religioſos de las Indias*.

Obiiſſe anno MDLXIV. alicubì lego. Ægidius vero Gundiſalvus Davila in *Theatro Indico*.

dico-eccleſiaſtico Mexicanæ Eccleſiæ annum ſcilicet MDLXXX.vitę extremum ei aſſignat. Inſignem Alphonſi mentionem reperies in Petri Vzedæ Guerreri nuncupatione *Concionum* B. Thomæ Villanovani.

ALPHONSVS DE VILLADIEGO VASCVÑANA, & MONTOIA, Toletanus, Iuriſconſultus, edidit-

Forum antiquum Gothorum Regum Hiſpaniæ, olim librum Iudicum, hodie Fuero Iuzgo nuncupatum, duodecim libros continentem: Adjungens *Brevem Catalogum, & Hiſtoriam eorundem, cæterorúmque Regum Hiſpaniæ*. Matriti 1600. in folio. Nec non & Hiſpanè-

Inſtruccion Politica, *y Practica Iudicial conforme al eſtilo de los Conſejos y Audencias*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1612. in fol.

F. ALPHONSVS DE VILLALOBOS, patriâ ex oppido *Manzanilla* diœceſis Toletanę, Ordinis Carmelitarum, publicus Theologiæ apud Salmanticenſes Profeſſor, Toletanæ aliquando domus Præfectus, ſcripſiſſe dicitur plura, quæ à morte authoris typis vulgata ſunt. Qualiâ autem hæc, neque nos ſcimus, nec docent Carmelitani Scriptores, hac notatione, quam ex iis nos habuimus, contenti. Videndi Didacus Coria in *Dilucidario*, & Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris*, qui floruiſſe Alphonſum docent anno MDLXX.

F. ALPHONSVS DE VILLALOBOS, Ordinis Prædicatorum, ſcripſiſſe dicitur, niſi alius ſub ejus nomine latere voluerit, pro Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Myſteriò-

Conſulta *que hizo un Predicador de la orden de Sancto Domingo a ſu Provincial*. Matriti 1663. in folio.

Vidit Hippolytus Marraccius, laudátque in *Appendice Bibliothecæ Marianæ* adhuc M. S.

ALPHONSVS DE VILLEGAS, Toletanus, Theologus, ad Sancti Marci eiuſdem urbis Parochus, & in Cappella, ut vocant Mixtarabica, ſeu Mozarabe Cathedralis Eccleſiæ ampliſſimæ Sacerdos, pietate vir eximius, doctrináque eccleſiaſticâ; elaboravit magnum opus *De Vitis Sanctorum* vulgari ſermone, quo magis magiſque piam civium ſuorum curioſitatem invitaret, magnóque eum proventu foveret, ac paſceret. Nimirùm-

Flos Sanctorum: Hiſtoria general de la vida y hechos de Ieſu Chriſto, y de todos los Santos, de que reza la Igleſia Catolica. Toleti apud Ioannem Rodriguez 1591. fol. Hic eſt primus tomus ex quinque, quos de hoc argumento dedit.

Segunda parte, *Vida de Nueſtra Señora y de los Santos antiguos del Teſtamento viejo*. Ibidem 1609. in fol. Vitam Mariæ Virginis Italicè vertit Iul. Cæſar Valentinus, Venetiiſque edidit apud Ioannem Baptiſtam Ciotti 1596. fol.

Tercera parte, *en que ſe eſcriven las Vidas de Santos extravagantes, y de Varones iluſtres en virtud*. Pinciæ 1614. apud Franciſcum Fernandez à Corduba.

Quarta parte, *Diſcurſos, o ſermones ſobre los Evangelios de todas las Dominicas del año y ferias de Quareſma*. Conchæ apud Michaëlem Serranum 1591. in fol.

Quinta parte, *del Flos Sanctorum, o fructus Sanctorum, de Exemplos de Hombres iluſtres en ſantidad, y de otros, cuios hechos fueron dignos de reprehenſion y caſtigo*. Conchæ apud Ludovicum Cano. 1604.

Sunt & Hiſpanę editiones aliæ; Barcinonenſis 1608. Complutenſis anni 1616. Cæſaraugustana 1616. Italica item Venetiis prodiit apud Gurræos typographos 1592. in folio, non tamen omnium, ſed, ut credo, eorum tantum, quæ *de Vitis Sanctorum* propriè ſcripta ſunt, voluminum. Scripſit præter hæc-

Vida *de S. Iſidro Labrador*, ſeorſim ex Ioanne Diacono. Matriti apud Ludovicum Sanchez, 1592. in 8.

Favores de la Virgen. Valentię 1635. in 16.

Fortè & (nam authoris nomen convenit)

Soliloquios Divinos. Matriti 1637.

Selvagia Comedia, ad Celeſtinæ imitationem olim confecerat, quam tamen ſupprimere maximè voluit, curavítque jam major annis, totúſque ſtudio pietatis deditus. Prodiit hæc Toleti in 4.

Libros de Quentos varios, quem M. S. ſe vidiſſe refert D. Thomas Tamajus in magna *Collectione librorum Hiſpanorum*.

ALPHONSVS VINCENTIVS, neſcio quis, author inſcribitur libro-

De Conceptione B. Virginis. Qui M. S. eſt formâ mediocri in Toletanæ Sanctæ Eccleſiæ Bibliotheca, loculo 30. num. 6.

F. ALPHONSVS DE VIRVES, Vlmetanus, profeſſione Benedictinus, Sac. Theolog. Mag., concionatoriíque operis laude dignus, qui Carolo Imperatori Eccleſiaſtes eſſet, atque adeò gratus, ut vel inter Germanos peregrinantem illum ſequi, doctrináque Evangelicâ impartiri juberetur. Obtinuit inde Canarienſis Epiſcopatus Infulas, clarus ad poſteros edito olim opere adverſus Philippū Melanchtonem, quod ita inſcriptum prodiit-

Philippicæ diſputationes XX. adverſus Lutherana dogmata per Philippum Melanchtonem defenſa. Antverpiæ 1541. Coloniæ item 1542. & 1561.; quibus accedit-

De Matrimonio Regis Angliæ, Tractatus; quo nomine Virveſium laudat inter

ter hujus argumenti ſcriptores Nicolaus Sanderus lib. I. *Schiſm. Anglic.* Ipſi quoque de ſe affirmanti authori eredo, quantumvis hactenus mihi inviſas, cum Eraſmo Roterodamo, habitas.

Collationes ſeptem; quibus eum admonebat minùs rectæ doctrinæ. Nam quod uſus familiariter eo fuiſſet, de quo literis ad noſtrum datis Eraſmi ſuper Matris obitu cōſolatoriis, atque inter alias illius editis, conſtat, ſibi has partes ex officio debitas impoſuit.

Hujus miram eloquentiam, variámque eruditionem benè idoneus teſtis celebrat, æqualiſque illorum temporum Michaël Medina, Franciſcanus ſodalis Vir clariſſimus, *De recta in Deum fide* lib. I. cap. IV. Diem is extremum vidit in præcipua ipſa Epiſcopatus ſede *Canariâ* Inſulâ, urbéque illius *Telde* dictâ, ut ſcriptum eſt in *Catalogo Præſulum Canarienſium* Chriſtophori de la Camara & Murga, qui eandem Eccleſiam noſtrâ ætate adminiſtravit.

ALPHONSVS DE VLLOA, quoniam Hiſpaniæ, ſeu Caſtellæ potiùs loco natus incompertum nobis uſque ad hunc diem. Erat, cùm de illo exiſtimaremus, Hiſpanis parentibus in Italia ortum, tam multa ejus ſcripta Italicè, vixque unum, aut alterum ſermone noſtro editum animadvertentes; ſed ipſe non permiſit ultra errare nos, alicubi patriæ ſuæ recordatus, à qua viginti annos jam abeſſe, cùm Venetiis habitaret, conqueritur. In hac urbe publica negotia quædam Maximiliani Cæſaris, fratriſque ejus Auſtriæ Archiducis, nec non & Philippi II. Hiſpaniarum Regis Catholici geſſiſſe eum oportet, qui ſe ab his honorificè habitum ibi, atque occupatum nonnuſquam refert. Principem verò ſibi ſtudiorum, in quibus frequens, & aſſiduus fuiſſe videtur, curam præſcripſit in ſermonem Italicum, quo miriſicè ob ſuavitatem, & elegantiam delectabatur, vernaculæ linguæ noſtratis pulchriora quæque, & utiliora reddere. Plura etiam è penu ſua non aliunde petita in vulgus edidit, ſtylo facili, perſpicuóque, ut Hiſtoriæ germano, ſemper uſus. Quædam, & proprio Idiomate elucubravit. Ejus nempe hæc omnia ſunt, quæ partim vidimus, partim extare ſcimus.

Vita *dell'Invittiſſimo, e Sacratiſſimo Imperatore Carlo V.* Venetiis 1566. 4. Ibidē 1589. 4. per Domin. Fabri; tertióque 1606. per Alexand. Vechi, in 4.

Vita *del Chriſtianiſſimo Prencipe Ferdinando Imperatore.* Venetiis 1565. per Camillum Franceſchini, in 4.

La Vita *di Ferrante Gonzaga.* Venetiis per Nicolaum Bebilaquam 1563. in 4.

Eſpeditione *di Maſſimiliano Secondo contra il Sultano Solimano Imperatore de i Turchi.* Baſileæ, in 4.

Eſpugnatione *de Zighet per Solimano*, Venetiis 1570.

Deſcrittione *del governo della Corte di Spagna.*

Aviſo *de Gioveni, e riprobatione dell'amor del mondo.* Venetiis per Camillum Franceſchini 1565. 8.

Dialogo *delle gratie, & eccellenze dell'huomo, & delle di lui miſerie, e diſgratie.* Hoc Alphonſi opus, aliunde ignotum nobis, in Gallicam ex Italica lingua translatum fuiſſe ab Hieronymo D'Avoſt, & Pariſiis editum 1583. in 8. Verderius refert in *Bibliotheca Gallica.*

Hiſpana hęc Caſtellano ſermone ab authoribus ſcripta Italis communicavit.

La Hiſtoria *de D. Fernando Colon de los Hechos de ſu Padre D. Chriſtoval Colon;* Hęc populari ſermone ab eo compoſita in exemplo hoc Italico dumtaxat legitur, alibi nuſquam. Venetiis edita eſt ſemel, atque iterum 1571. in 8. apud Franciſcum de Franceſchi, & 1614. in 8.

Monte Calvario *de D. Antonio de Guevara.* Venetiis 1570. in 4.

Epiſtolas *de D. Antonio de Guevara, tercer tomo.*

Las Vidas *de los Ceſares de Pedro Mexia.* Credimus de hoc labore Alphōſo ipſi in *Vita Caroli V.*

Dialogos *de Pedro Mexia.* Venetiis per Petrum Pietraſanta 1557. in 4. & , ſi diverſum opus eſt.

Razonamientos *de Pedro Mexia.* Ibidem, per Camillum Franciſchini, 1559. in 8.

Remedios *de Iugadores de Fr. Pedro de Covarrubias.* Venetiis per Vincentium Valgriſium 1561. 8.

Coronica *de Eſpaña de Per Anton Beuter.* Venetiis apud Gabriēlem Giolitū 1556. in 8.

Hiſtoria *del deſcubrimiento y conquiſta del Peru de Aguſtin de Çarate.* Venetiis 1563. in 4.

Del Conſejo, *y Conſejero de Federico Furio Ceriol.* Ibidem 1560. in 8. apud Franciſcum Berdoni.

Dialogo *de la Dignidad del Hombre del Maeſtro Olıva.* Hic eſt qui circumfertur Italico iſto titulo *Dialogo della Dignità dell'Huomo.* Venetiis 1563. in 8.

Dialogo *de la Verdadera honrra militar de D. Geronimo de Vrrea.* Venetiis 1569.

Relacion *de la muerte, y exequias del Sereniſſimo Principe D. Carlos, del Maeſtro Iuan Lopez de Hoios,* ad D.D. Didacum de Guzman & Silva Regium apud Venetos Legatū 1569. in 4.

Philoſophia *de Iuan de Iarava*, unà cum Dialogis (*Raggionamenti* appellat) Petri Meſſiæ. Venetiis in 8. 1565.

Luſitana etiam hæc donavit eâdem linguâ Italiæ.

As Decadas *de Ioaõ de Barros I. & II. do deſcobrimento & conquiſta da India*. Venetiis 1562. 4. 1601. 4. Item

Do deſcobrimento *da India pe los Portugueſes,de Fernaõ Lopez de Caſtanheda*. Venetiis 1577.

Hiſpanicè edidit -

Suceſo *de la Iornada que ſe començò para Tripol año de MDLIX. y ſe acabò en los Gelves año de MDLX*. Venetiis 1562. Hanc & Italicè verſam ſcio, ab eodem Vlloa fortaſſe, atque editam ibidem anno 1566. in 4.

Comentarios *de la Guerra,que el Duque de Alva hiço en Flandes*. Venetiis 1569. Hæc in Gallicum converſa Hiſtoria eſt operâ Franciſci Belle-foreſti, atque Pariſiis edita anno ſequenti in 8. Venetiis etiam prodiit apud Bologninum Zaltieri anno 1571. in 4.

Dialogo *de las Empreſas militares, y amoroſas de Paulo Iovio con un razonamiento a eſte propoſito de Ludovico Domenichi, y las empreſas heroicas y morales de Gabriel Simeon*. Lugduni 1562. & 1602. in folio.

El Duelo *de Mucio Iuſtinopolitano*. Venetiis apud Gabrielem Giolitum 1552. 8.

Multa alia fortè hic deſiderãtur,quæ utpote extra Hiſpaniam typis commiſſa, infrequentia apud nos ſunt, mihique inviſa, aut inaudita. Deceſſit utique Vir doctus, optimèque de Italica præſertim lingua meritus, Venetiis, in cujus urbis ſacra *Lucæ Evangeliſtæ* domo eidem traditus fuit ſepulchro, quo *Ludovicus Dulcius, Hieronymus Ruſcellius, Dionyſiúſque Athanaſius*, tria Italiæ hâc tempeſtate lumina, contumulati ſunt, ut Ghilinus in *Theatro Virorum Literatorum* refert.

ALPHONSVS DE ZAMORA, mutuatus ab hac urbe cognomen, natus quippe in ea Iudæis parentibus, Hebraicam linguam, omniáque ejus myſteria egregiè calluit;publicáſque inter ſuæ gentis homines (priúſquam iis, qui errori ſuo non renuntiaſſent, irrevocabile dictum fuiſſet ab Catholicorum Regum Hiſpanica univerſa ditione exilium) ſcholas moderatus eſt. Initiatus tandem ipſe Catholico Chriſtianorum Inſtituto dignus omninò viſus fuit Frãciſco Ximenio Cardinali ampliſſimo ac Toletano Antiſtiti, quem inter alios Hebræarum rerum conſultiſſimos, ad Sacrorum Bibliorum Complutenſem illam editionem toto Orbe, atque omni ætate, quantumvis aliæ operoſiores & ſpecioſiores ſubſequutæ ſint, decantatiſſimam futuram, liberaliſſimè promiſſis impenſis & præmiis invitaret; In quo ille unà cum Demetrio Cretenſi Græco, Antonio Nebriſſenſi, Lopide Stunica, Ferdinando Pinciano Græcarum & Latinarum, Alphonſo Medico Complutenſi,& Paulo Coronello natione Hebræis Hebraicarum literarum peritiſſimis, laudabilem quindecim ferè annorum operam poſuit. De quo multa ſcriptor elegantiſſimus *Ximenii rerum geſtarum* ſecundo libro refert. Prætereà ſcripſit -

Vocabularium Hebraicum atque Chaldaicum veteris Teſtamenti, cui appenduntur -

Interpretationes Hebraicorũ, Chaldeorum, Græcorúmque nominum veteris ac novi Teſtamenti.

Catalogus eorum, quæ in utroque Teſtamento aliter ſcripta ſunt vitio ſcriptorum, quàm in Hebræo & Græco & in quibuſdam Bibliis antiquis. Item -

Introductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ.

Omnia hæc formant unum ex voluminibus laudatæ Bibliorum editionis. Compluti apud Arnaldum Gulielmum de Brocar 1515. fol.

Deinde Grammaticam aliam breviorem, faciliorem & lucidiorem (ut ipſe de ſe loquitur) confecit, Ximenio jam fato functo; & Alphonſo Fonſecæ Toletano Præſuli ejus ſucceſſori nuncupavit, hoc titulo -

Artis Grammaticæ Hebraicæ Introductiones. Compluti apud Michaelem de Eguia 1526. in 4. Quibus annectuntur.

Vocabularium breve omnium ferè primitivorum Hebraicorum.

Brevis Tractatus de Orthographia Hebraica, ſcilicet *de Punctis*.

Epiſtola, quam miſit ex Regno Hiſpaniæ ad Hebræos, qui ſunt in Vrbe Romana ad reprehendendum eos in ſua pertinacia, hebraicè olim ſcripta, hic tamen Hebraicis Latinâ interpretatione interlineari adjunctâ.

Fuit & in Bibliotheca *Soræ* Aragonenſis, ut cõſtat ex hujus Catalogo(manúne ſcriptũs an typis editum, neſcio) -

Compendium Alphonſi Zamoræ univerſorum Legis veteris præceptorum. in 4.

ALPHONSVS DE ZORRILLA, ſcripſit -

De Sacris Concionibus rectè formandis. Romæ 1543.

Laudatur in Catalogo Regiæ Bibliothecæ Scurialenſis.

F. ALPHONSVS DE ZVRITA, Ordinis Mercenariorum, Caſtellæ Provincialis Præfectus, ſcripſit -

Speculum Religioſorum. Pinciæ 1533. 4.

Pro Caſtellana ordinis ſui Provincia, & exemptione ejus à Præfecto Generali.

De quo authore & ſcriptis me monuit Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Hydruntinus D. Gabriel Adarzo & Santãder ex eodem ordine aſſumptus, quem alibi laudamus.

ALVARVS.

ALVARVS ALPHONSVS BARBA TOSCANO, Bæticus ex oppido *Lepe*, apud *Potoſi* municipium Peruani Regni ad S. Bernardi Parochus, ſcripſit -

El Arte *de los Metales, en que ſe enſeña el verdadero beneficio de los de oro y plata por azogue, y el modo de fundirlos todos, y como ſe an de refinar, y apartar unos de otros*. Matriti 1640. in 4.

ALVARUS ARIAS, Hiſpalenſis, Ieſuitarum ſodalis, poſtquam *Montillæ* domum probationis, Collegiáque Hiſpali & Cordubæ, demùm Bæticam adminiſtraſſet Provinciam, Romæ Aſſiſtens, ut vocant, Hiſpaniæ, Cenſórque Inquiſitionis ſupremæ Hiſpaniarũ, commorabatur eo tempore, quo edita eſt *Bibliotheca Societatis* à Philippo Alegambe. Foras dedit ſuppreſſo tamen nomine in libri fronte.

Encæmia Sanctiſsima Euchariſtiæ, & Beatiſſimæ Virginis Mariæ ex Sacra Scriptura deprompta. Hiſpali apud Gabrielem Ramos, 1615. 8. atque iterum Viennæ typis Michaëlis Riecii anno 1632. Quod quidem opus mole exiguum, ſed prorſus egregium vocat memoratus *Bibliothecæ* author.

Hiſpanè verò.

Contrato *eſpiritual del Hombre con Dios*. Addunt &

Concierto *con la Virgen Nueſtra Señora*: de quo opere Beaciç edito teſtis mihi eſt Hippolytus Maraceius in *Appendice* M. S. *Bibliothecæ Marianæ*, ex *Annalibus Marianis Soc. Ieſu*, P. Ioannis Nadaſi.

Inedita ſunt in Collegio S. Pauli Granatenſis volumina duo M. SS. quæ continent.

Exercicios *eſpirituales ſobre los de S. Ignacio*. ObiitRomæ anno MDCXLIII. authore mihi eodem Ioanne Nadaſi apud Maraceium.

ALVARUS DE CASTRO, Medicus, ut videtur, & Philoſophus neſcio quis, reliquit in Toletanæ Sanctæ Eccleſiæ Bibliotheca in Schedis M. SS.

Ianuam Vitæ: mediocri formâ; loculo 35. num. 9.

Fundamenti Medicorum, duas partes primam, & ſecundam mediocri formâ, eodem loculo, num. 10. & 11.

ALVARUS DE CORDOVA, ſcripſit.

Compendio de la Vida, quod opus vertiſſe in Italicum Petrum quẽdam Martyrem andivi, atque edidiſſe in 8.

ALVARUS CUBILLO DE ARAGON, Granatenſis, Comœdiarum Poëta, plures Theatro dedit, quarum aliquot cum aliis carminibus uno volumine contentas typis commiſit. Nomen id libro.

El Enano de las Muſas. Matriti 1654. in 4. Item.

La Curia Leonica; cujus Secunda Pars Granatæ prodiit 1625. in 8.

ALVARUS FERREIRA DE VERA, Luſitanus, Oliſiponenſis, edidit vernaculo genitis ſermone.

Origen *da Nobreza Politica, blaſoẽs de Armas, apellidos, cargos, e titulos nobres*. Oliſſipone 1631. 4.

Ortographia, *ou modo pera eſcrever certo na lingoa Portugheſa*. Ibidem eodem anno: cui adjuncta ſunt.

Vn Tratado *de memoria artificial*, à Chriſtophoro Bruno Ieſuita præceptore ſuo in Mathematicis acceptus; itémque

Breves *louvores da Lingoa Portugheſa e da muita ſemelhanza, que tem com à Latina*.

Affecta ſe habere alia teſtabatur ipſe dum viveret, nempe, *Compendio de Vocabularios*, ſive *Lexicon Latino-Luſitanum*; nec non & hoc titulo aliud opus, *Corteſaõ & Varaõ perfeito*.

ALVARUS GOMEZ, Luſitanus, ſcripſit, æqualis eum eſſet ejus temporis.

De Conjugio Regis Angliæ Henrici VIII. cum relicta fratris: uti legitur apud Nicolaum Sanderum lib. I. Schiſmatis Anglicani. *Aderant tunc Pariſiis Petrus Ferdinandus Braſilienſis Epiſcopus, qui ad Tractatum Alvari Gomeſii De Conjugio Regis Angliæ cum relicta fratri ſui præfationem adſcribens &c.* Et infra, inter hujus argumenti ſcriptores laudat è Luſitanis Alvarum Gomezium. Verba Sanderi adducit Odericus Raynaldus tomo XX. *Annal. Eccleſ.* ad ann. 1531. num. 86.

ALVARUS GOMEZ DE CASTRO, Eulalienſis, hoc eſt in oppido *S. Eulaliæ*, quæ in Campo Toletano eſt, natus, dum literas Cõpluti addiſceret, Ioannem Ramirum Toletanum, Latinis dialogis diſertum, nec non &, ut credimus, Alphonſum Cedillum frequentavit, quem ipſe præceptorem ſuum, virúmque iuxtà religioſum ac eruditum alicubi appellat. Quo loco manens in id maximè, totóque animi pondere incubuit, ut ſtudiis humanioribus, Latinæque, ac Græcæ linguæ præſtanti cognitione æquales omnes anteccelleret. Profeſſúſque eſt has ipſas literas Ildephonſini Collegii togâ cõdecoratus, in eodem Lycæo annos plurimos: donec evocatus Toletum à Bernardino Sandovalio, qui recens in ea urbe novam erexerat ſcholam, eò conceſſit, Græcorum literas, Rhetoricæque Artis regulas auditores docturus. Per ille hujus profeſſionis tempus Regio iuſſu in manus ſũpſit D. Iſidori opera recognoſcenda, & iuxta ſaniorum codicum lectionem repurganda, atque illuſtranda, præcipuéque *Originum* libros, egregiam quidem Petro Ciacono Toletano Romæ noſtri operæ operam conferente. Cujus rei curæ Alvaro committendæ author fuiſſe Philippo Regi Petrus Poncius Legionenſis Placentinus Antiſtes vir literis, ac dignitate ſummus fertur. Idque litteræ hujus ſententiæ ad Gratianum Regi à ſecretis datæ con-

confirmant, quas inter iſtius Præſulis monumenta in *Theatro Placentinæ Eccleſiæ* Regius Chronographus Ægidius Davila produxit. Bonum quidem factum licet exclamare, ſi per valetudinem licuiſſet ei, quod erat in omnium votis, hoc labore defungi. Namque imbecillo, ac brevi corpore, licet ingenio firmus, dum plura congerit, priuſquam fœtum edere tempeſtivum poſſet, anno ſuperioris ſæculi octogeſimo, ætatiſque ſexageſimo quinto, graſſante per Hiſpanias catarrhi peſtilentis fato, ſubreptus eſt: Vir quidem ſingulari eruditione; eximiúſque tam ligatæ, quam pedeliberæ orationis latinæ pangendæ artifex, ut clamant ab eo relicta utriuſque operis monumenta abſolutiſſima. Scripſit namque.

De Rebus geſtis Franciſci Ximenii S. R. E. Cardinalis Archiepiſcopi Toletani. Compluti apud Andream de Angulo 1569. fol. Francofurti, primùm 1581. apud Vekerium; iterúmque in collatione Authorũ, qui res Hiſpanas ſcripſerunt, anno 1603. apud Claudium Marnium, & hæredes Ioannis Aubrii. Quo opere in eo genere an præſtantius quidquam, aut perfectius eſſe poſſit, non immeritò ſæpè dubitavi.

Publicam Lætitiam, qua D. Ioannes Martinus Siliceus Archiepiſcopus Toletanus Compluti ſuſceptus eſt. Ibidem in 4.

In S. Iſidori Origines, & quidquid in ea adornanda Sparta elucubravit, hoc ipſum eſſe opus quod poſtea Ioannes Grialus in editione Matritẽſi omnium Iſidori operum ſuo nomine produxit in publicum, Andreas Scotus in *Bibliotheca* ſcribit *Hiſpana*.

Catalogum, ſeu Hiſtoriam Archiepiſcoporum S. Eccleſiæ Toletanæ, inchoatum reliquiſſe ſcio; nam ſæpius ex iſto opere fragmenta vidi apud varios laudata.

Luſit, & verſibus cultiſſimis & poëticæ animæ plenis.

Edillia aliquot, ſive *Poëmatia*: ſcilicet *Crucem*, ſive *de Chriſti Domini nece*: *Alconem*, ſive *de Ioannis Vergaræ morte*: *Epigrammata quædam*: *Najades*, ſive *de nova Cathedrarum in Toletana Academia erectione*. Lugduni 1558. in 8.

In Bibliotheca Latina M.S. ſummi Viri Antonii Auguſtini fuit olim, ut videre eſt in ejus Catalogo typis edito, aliud Gomezii opus ſcilicet, codice CXXIII.

Emendationũ capita CVI. in quibus varia loca Sacrorum Librorum, atque Scriptorum Eccleſiaſticorum illuſtrantur, atque explicantur.

In Bibliotheca quoque Olivarienſi inter M.SS. Codices fuit quidam hujus notæ. *Alvari Gomezii Toletani quædam Epiſtolæ, Orationes, & Farragines variarum rerum: Miſcellanea*, item *vel ſuâ manu ſcripta, vel ex aliorum monumentis collecta*.

Nec non, & vernaculo ſermone edidit.

Recebimiento que la Vniverſidad de Alcala hizo a los Reies, quando venieron de Guadalaxara. Compluti apud Ioannem Brozas 1560. 4.

Recebimiento que la Imperial Ciudad de Toledo hiço a la Reina D. Iſabel quando entrò en ella a celebrar ſus bodas con el Señor Rey Filipe el Prudente. Toleti apud Ioannem Aiala 1561. 4.

Antiguedades de la Nobleza de Toledo: quod opus ſe vidiſſe M. S. aſſirmat in Catalogo librorum M. SS. quibus in pangenda *Nobilitatis Bæticæ Hiſtoria* uſus fuit, Gundiſalvus Argote de Molina.

Viſitur in ſacra maxima æde Toletana ad limina Sacelli Regii hoc titulo conſpicuum Sepulchrum.

D. O. M.
Alvarus Gomezius Caſter fui.
Dixeram de mea Vita ſatis;
Sed adſta paululum,
Nemini unquam ſciens nocui;
Prodeſſe quam pluribus curavi;
Viris placui bonis, quos potui ſallere:
Verùm quod nondum noſti,
De me jam fecit judicium Iuſtus Iudex.
Poſtea de omnibus palàm facturus.
Tu interim me poſtula reatibus exſolvi.
Vale.

ALVARVS GOMEZ DE CIVDAD-REAL, in *Cuadalaxara* urbe Regni Toletani (veterum ſine dubio *Carraca* eſt, non *Complutum*, quod ipſe falsò exiſtimavit) nobilem ſortitus eſt progeniẽ, vitaliſque primam auræ uſuram. Petro quippe Gomezio de Ciudad-Real, & Catherinâ Arias editus fuit parentibus; quem Petrum ſenior Alvarus Henrico Hiſpaniarum Regi IV. à ſecretis olim genuerat. Toparcha & ipſe, qualis & fuerat Pater, locorum *Pioz* & *Atancon* Briandam à Mendoça Infantatus Ducis notham filiam conjugio ſibi copulavit; amœno, ubertatiſque miræ vir ingenio, totus in Muſarum ulnis, gremióque geſtari, quantus in ſacra, profanáque fuit literatura, percupiit. Aulicus olim Cæſaris in juventute, Velleris aurei torque verſibus apud Belgas celebrato, feliciter quidem ſibi hoc ceſſiſſe vidit primum jocundæ, ſed & nervoſæ artis experimentum. Quo ipſo ſtudio nunquam non, vel in ætate ad ſenium vergente dies procudit; at illo quidem ſacris jam, pietatémque authoris proferentibus argumentis ſine miſſione addicto. Hæc ſcilicet lucem viderunt Viri doctiſſimi Poëtæque ſummis conferendi opera, cùm latina, tùm vulgaria.

De Militia Principis Burgundi, quam Velleris aurei vocant ad Carolum Cæſarem ejuſdem militiæ Principem libri V. Quibus Alexius Vanegas Toletanus *brevem enucleationem* addidit *locorum obſcuriorum*. Toleti apud Ioannem de Aiala 1540. 8. Eraſmi Roterodami elogio celebratum Poëma: quod quidem quantumvis reliquorum operum princeps, non niſi poſt mortem prodiit authoris, operâ

filii

filii *Petri Gomezii à Mendoça*. Inſuper hoc ipſum in vernaculum vertit ſermonem *Ioannes Brunus* atque edidit anno 1546.

Tali-Chriſtia, carmine heroico, *in quo Ieſu Chriſti Redemptoris triumphus redemptionisque noſtræ myſteria celebrantur*, libris XXV. Ad Hadrianum Pōtificem Maximum ex Dertuſano Epiſcopo recens creatum. Compluti apud Arnaldum Gnilielmum de Brocar 1522. 4. De quo opere Antonius Nebriſſenſis in cōmendatione illius; *Habes*, inquit, *Lector*, *celebrandam venturo ſæculo Talichriſtiam; habes Virgilium Chriſtianum; habes, inquam, Poëticam Theologiam à ſummis viris diu deſideratā, & à Ioanne Pico illuſtri Mirandulæ Comite ſummo voto petitam*.

Muſa Paulina, ſive *D. Pauli Epiſtolæ verſibus elegis*, ad Clementem VII. Pont. Max. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1529. 4. vaſtum opus, ſed quod Ovidianas omnes veneres, divinas tamen, contineat. Porrò una ad Romanos epiſtola quinque mille ferè verſibus conſtat, quam quidem lego ſimiliter, & ante eum metro vertiſſe Ægidium Delfum quemdam, Miræo teſte in *Bibliotheca Eccleſiaſtica*.

Proverbia Salomonis, carmine latino. Baſileæ 1538. Item -

Septem Pſalmi, quos vocant *Pœnitentiales*.

Proſaicum opus etiam latinum laudant Alexius in *Scholiis Aurei Velleris*, & Andreas Scotus in *Bibliotheca*.

De Profligatione Beſtiarum adverſus Hæreſiarchas.

Linguâ verò Caſtellæ noſtræ, & quidem eleganter ſecundum ætatis captum, animoſéque -

La Tranſlacion *de los Triunfos del Petrarcha*. 1551.

De la Concepcion *de Nueſtra Señora*.

De las Tres Marias.

Teologica *deſcripcion de los Miſterios Sagrados en doce cantos*, editam à filio Petro *Gomezio*, nuncupatamque *Ioanni Taveræ* Præſuli Toletano, Toleti apud Ioannem de Aiala 1541. 4. Scriptū opus eſt eo genere carminis, quod nos *Coplas de Arte maior* dicimus, *poſtremo quidem loco ab eo compoſitum, adeóque omni ſcientiarum genere refertiſſimum* (ait Alexius Vanegas in præfatione) *ut præter id, quod grandi boatu reſonet, vernaculis Poëmatis omnibus hujus auctoris palmam eripiat*.

Satyras morales *contra los ſiete Vicios*; quæ quidem editæ ſunt in eo libro, quem Ioannes Stephanus de Villallobos edidit ex variis ita inſcriptum. *Teſoro de Sacra Poëſia*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1604. 8.

Obiit quinquagenarius Iulii die XIV. anni MDXXXVIII.

ALVARUS GUTIERRES DE TORRES DE TOLEDO, ex Regia iſta, ut creditur, urbe oriundus, edidit more illius temporis, quo vixit, quæcúmque in Adverſaria hiſtorica conjeciſſet, hâc inſcriptione uſus -

Sumario *de las Maravillosas y eſpantables coſas que en el Mundo an acontecido*. Alphonſo à Fonſeca, & Acebedo Toletano Antiſtiti nuncupans. Simúlque -

Breve Compendio *de las Alabanças de la Aſtrologia*. Toleti 1524. 4.

F. ALVARUS DE HINOIOSA, & CARAVAIAL, Placentinus, Ordinis Sancti Benedicti, edidit -

Vida, *y Milagros de Santa Ines, y otras obras de Poëſia*. Braclaræ apud Fructuoſum Laurentium 1611. in 8.

ALVARUS LOBO, patriâ ex oppido *Villareal* Portugalliæ Regni, Societatis Presbyter, Orator eximius, Poëta excellens, ut verbis utar Alegambii, reddidit Luſitané -

O Martyrologio Romano. Conimbriæ 1591.

Hiſtoria *da Provincia de Portugal da Companhia de Ieſus*. M. S.

Entrada *das Religioēs do Reino de Portugal*. Laudat Cardoſus in *Agiologio* XXVII. Martii pag. 333.

Obiit anno MDCVIII. ætatis LVII.

ALVARUS LOPEZ ARIAS DE VEGA, ſcripſit carmine -

Poëma Hiſtorico, *y deſcripcion del Sitio, Caſa, y Milagros de Nueſtra Señora la Virgen de Eſperança*. 1653. 4.

ALVARUS NUÑEZ, Chirurgus, uti credere par eſt, fecit -

Annotationes ad libros duos Franciſci Arcei de Recta curandorum Vulnerum ratione, cum iiſdem excuſſas, Antverpiæ 1574. in 8.

ALVARUS NUÑEZ CABEÇA DE VACA, Franciſcum de Vera, Tereſiámque Cabeça - de Baca Xerezienſis urbis propè Oceanum incolas habuit parentes. Franciſcus Vera Petri illius, qui Canariam Inſulam adinvenit expugnavitque, filius extitit. Ipſe Xereſii, ut creditur, natus, primò cum Pamphilo de Narvaez in Floridam Americæ Septemtrionalis, iterúmque in Paranam Provinciam Meridionalis Præfectus ipſe jam, expeditioniſque Dux adnavigavit. Vnde reverſus Philippo Principi Commentaria utriuſque Itineris nuncupavit, nempe ſic adnotata -

Naufragios *de Alvar Nuñez Cabeça de Vaca*. Hæc prior pars eſt ab eo exarata; ſequitur poſterior; *Comentarios de Alvar Nuñez Adelantado y Governador de la Provincia del Rio de la Plata*. Pinciæ 1555. 4. Quam quidem Petrus Fernandez, Alvaro eidem à ſecre-

ſecretis, jubente eo conſcripſit.

D. Thomas Tamajus in *Collectione Librorum Hiſpanicorum*, Hiſpali natum affirmat.

ALVARVS PIZAÑO DE PALACIOS, Canonicus Magiſtralis, ut vocant, Eccleſiæ Cordubenſis, ſcripſit-

Dos Diſcurſos *en favor de la Puriſſima Concepcion de la Virgen Santiſſima Nueſtra Señora*. Hiſpali 1615. in 4.

ALVARVS DE PIÑA, & ROXAS, patriâ ex oppido *Caſarubios del Monte* diœceſis Toletanæ, M. S. reliquit-

Apologia *a cerca de los Linages*.

Tabla, *o Chronologia univerſal de los Tiẽpos.*

Tablas *de la nueva enmienda del año.*

F. ALVARVS DE ROXAS, ſive DE S. MARIA, Ordinis Minorum ſtrictioris obſervantiæ Provinciæ S. Gabriëlis, ſcripſit-

In Apocalypſim Sancti Ioannis Commentarios; quos apud D. Gabriëlem de Trejo S. R. E. Cardinalem, cui author conſignaverat, ut luci eos committi faceret, vidit olim Romæ Lucas Vvaddingus; qui & ejuſdem laudat.

Commentarios in caput VII. Daniëlis, &

In caput IV. Zachariæ. Quorum exemplar adſervari ait in Archivio laudatæ Provinciæ.

ALVARVS THOMAS, Oliſſiponenſis, in Schola Pariſiorum ſub Petro de Aliaco Theologo illius temporis eximio Sanctę aliquando Romanæ Eccleſiæ Cardinali multùm in Philoſophicis profecit; eo tamen ævo, quo tantùm placebant Dialecticorum tricæ, ac Sophiſtarum captiunculæ, quod ſcribendi genus pro merito averſati ſunt, inter alios etiã Hiſpaniæ doctiſſimos Viros, Ioannes Ludovicus Vives, conſcripto *adverſus Pſeudo-Dialecticos* libello, & Alphonſus Garſias Matamorus *de doctis Hiſpaniæ Viris* diſſerens. Alvari certè noſtri, qui in Collegio Pariſinæ urbis Coqueretico Rectorem aliquando egit, Pariſienſes ediderunt-

De Triplici Motu librum; cui præmittitur ex Geometricis.

De Propoſitionibus Tractatus anno 1509. apud Guilielmum Enabet.

ALVARVS VALASCO, aliàs VAS, Luſitanus, Iuriſconſultus, ac Profeſſor primarius in ampliſſima Conimbricenſi Schola, in Regia Curia Vliſſiponis urbis Advocatũ priùs, deinde Senatorem egit, inſigniáque ſui monumenta reliquit poſteris, quæ in manus Frãciſci filii, ejuſdémque doctiſſimi Iuriſprudentiæ Profeſſoris cùm deveniſſent, claræ jam ex bona parte genitoris memoriæ, poſthumum editionis doctiſſimarũ lucubrationũ honorem exhibuit. Publicaverat author dum viueret-

Deciſionum, Conſultationũmq; ac Rerum judicatarum in Regno Luſitaniæ, librũ unum, Oliſſipone. Itémque-

Quæſtionum Iuris Emphyteutici primam partem. Oliſſipone 1591. folio, & 1611. in fol. apud Craesbek.

Filio deinde accepta ferre debemus-

Deciſionum, & Conſultationum lib. ſecundum, Oliſſipone 1601. fol. Venetiis cum priore alio 1609. apud Iuntam. Francofurti 1650. fol.

Praxim Partitionum, & Collationũ inter hæredes, Oliſſip. 1605. Venetiis 1609. fol.

AMARVS.

AMARVS CENTENO, in Montanis Legionenſibus oppidóque, quod *La Puebla de Zanabria* vulgari nomenclaturâ dicitur, natus, ex *Haitonis Tartarorum Hiſtoria* olim Armenicâ, poſt Latinâ, Italicâ, Gallicâ factâ, quampluribus (utì de ſe ipſe ait) ex penu ſua additis, dedit Hiſpanâ linguâ-

Hiſtoria *de las coſas del Oriente, deſcripcion de los Reinos de la Aſia, Hiſtoria de los Tartaros, Reino de Egypto, y Geruſalem*. Cordubæ 1595. in 4. ex officina Didaci Galvani.

AMATOR.

F. AMATOR ARRAIS DE MENDOZA, Luſitanus, quem Conimbricenſem patriâ exiſtimat *Paradiſi Carmelitici* Author, Carmelitarum ſodalis, S. T. Doctor, atque, ut fertur, primus in recèns nata Conimbricenſi Academia; Sebaſtiano Regi à concionibus, Henrico autem à ſuprema cura Cappellæ fuit: Epiſcopus item, ut lego, Tripolitanus creatus. Quibus cùm & apud Philippum Regem Catholicum Henrici ſucceſſorem fungeretur muneribus, Epiſcopatum ab eo Portalegrenſem accepit, florens ipſe maximè circa annum MDLXXX. edidit-

Dialogos Morais. Conimb. 1589. Nempe *Dialogos Morales*, quos magni habent Luſitani.

AMATOR REBELLO, Luſitanus, Ieſuita, edidit-

Alguns Capitulos *tirados das Cartas da India, China, Iapaõ, e Angola, do anno MDLXXXVIII.* hoc eodem anno Oliſſipone in 8.

Vida *do Rey D. Sebeſtiaõ*, quam laudat Franciſcus Suarez Toſcano in *Paralellis* ſuis cap. LX.

AMATOR RODRIGVEZ, Salmanticenſis, Profeſſor Iuris in hoc gymnaſio, cauſarúmque illius patronus, deinde in Regia Matritenſi Curia ſimilem operam clientibus exhibuit. Foras dedit, cùm nondum Salmanticam reliquiſſet-

Modum, & formam videndi, &

exami-

examinandi Proceſſum. Matriti 1609. 4. Quem librum ipſe in Hiſpanum vertit.

Deinde alia duo -

Tractatum de Exequutione Sententiæ, & eorum quæ paratam habent exequutionem. Matriti apud Alphonſum Martinum 1613. in ſolio.

Tractatum de Concurſu, & privilegiis creditorum in bonis debitorum, & de eorum prælationibus, &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1616. fol. Venetiis 1644.

AMATVS.

AMATVS Luſitanus, (hac enim appellatione notus eſſe voluit qui inter cives ſuos *Ioannes Rodriguez*, adjuncto à patria cognomine *de Caſtel Branco* olim audiebat, atque in prioribus à ſe editis monumentis inſcriptus prodiit) Medicus Doctor, Salmanticæ in *Altareto*, quem appellat ipſe Medicorum Hiſpania Principem, unà cum Andrea Lacuna Segobienſi hanc Artem didicit: deinde octodecim non ampliùs annos natus Chirurgicam in duobus ejuſdem urbis Noſocomiis exercuit. Hinc in patriam ſe recipiens, gradum inde fecit ad peragrandas Galliæ inferiori Germaniæ, demúmque Italiæ celebriores ſcholas. quarum, ſuæque peregrinationis, contractæque cum Viris ſummis, Antverpiæ quidem Ludovico Vives, Ferrariæ Ioanne Baptiſta Cannano, qui *de Muſculis* ſcripſit, & Antonio Muſâ Braſavolo Medico clariſſimo, Venetiiſque cum Didaco Mendoza Regio Legato familiaritatis in Centuriarum opere ſæpius meminit. Anconæ quidem ille (neſcio an Apoſtaſiæ jam labe infectus) ſubſtitit; qua in urbe derelictis facultatibus ſuis, fugæ locum ſibi quærere opus habuit Piſauri apud Guidonem Vbaldū Vrbini Ducem, quo tempore Albanus Dux ad coërcendos Hiſpani nominis hoſtes circum urbem bellum ferebat. Delatus tandem Theſſalonicam Græcorum, ubi celebris eſt Hebræorum, & qui Hebraicæ ſuperſtitioni palàm adherēt, Sinagoga, vitam ibi, ut credo, cum morte infeliciſſima commutavit. Libris interim doctis, & elegantibus famæ ſuæ præluxerat. Scripſit enim -

In Dioſcoridem Anazarbaum Commentaria. Venetiis in ædibus Scoti 1553. iterúmque 1557. Lugduniq; 1558. in 8. apud Mathiam Bonhome cum *Annotationibus Roberti Conſtantini, & ſimplicium picturis ex Fuſchio, & Da le campo.* Argentinæ item apud Bibelium 1565. in 4. Ediderat olim ſub veteri nomine *Ioannis Roderici Caſtelli-Albi, In duos libros priores Exegemata*, Antverpiæ 1536. in 4. deinde adſcito ſibi *Amati* alio, integrum hoc opus, quo quidem provocavit Petri Andreæ Matthioli eidem Spartæ ornandæ intenti, Venetiis editam adverſus ſe *Apologiam.*

Curationum Medicinalium Centurias VII. Quibus præmittitur *Commentatio de Introitu Medici ad ægrotantem, déque Cryſi, & Diebus decretoriis.* Harum prima cum laudata Commentatione prodiit, ſeorſim ante alias, Florentiæ apud Torrentinum 1551. Secunda Venetiis apud Valgriſium 1552. in 16. ſimul omnes Venetiis 1557. in 8. Lugduniq; apud Rovillium 1560. Pariſiis 1613. tribus voluminibus; & - - - apud Gilbertum Vernoy 1620. in 4. Item Barcinone 1628. fol.

Amiſit in Anconitana calamitate, ut ipſe refert in dedicatione Centuriæ VIII. & Curatione XII. & XXIX. & LXX.

Commentaria in quartum Fen libri primi Avicenæ, quibus præfixus erat ipſe Avicenæ textus per Iacobum Mantinum fideliter verſus, atque ab Amato recognitus, & latinior factus.

Vertit item in Hiſpanicum, nuncupavitque Iacobo Naſſinio Hebræo -

La Hiſtoria de Eutropio.

Medicum Clariſſimum vocat eum Bibliothecæ Medicæ author, *erudititiſſimas* ejus *in Dioſcoridem enarrationes, multiplicémque rerum in Centuriis copiam, atque eruditionem* celebrans.

AMBROSIVS.

F. AMBROSIVS BAPTISTA, Ordinis Præmonſtratenſis, edidit -

Diſcurſo breve *de las miſerias de la Vida y Calamidades de la Religion Catholica.* Matriti in officina Regia 1635. in 4.

AMBROSIVS BONDIA laudatur author libri, ut apparet, Carminum hoc titulo inſcripti.

Citara de Apolo *y Parnaſo en Aragon.* Cæſarauguſtæ 1650.

F. AMBBOSIVS GOMEZ DE SALAZAR, è Burgenſibus Montanis oriundus, Benedictinus Monachus, generaliſque, utì appellant, Ordinis ſui Concionator, ſcripſit -

El Moiſen ſegundo, *nuevo Redentor de Eſpaña nueſtro Padre S. Domingo Manſo; llamado Santo Domingo de Sylos, ſu vida, virtudes, y milagros.* Matriti apud Ioannem Martinum del Barrio 1653. in folio.

Oraciones Panegyricas *varias en las fieſtas de Chriſto, de Maria Santiſſima, y de los Santos.* Ibidem apud Paulum del Val. 1657. in 4. Abbas erat, cum has edidit, Monaſterii *S. Æmiliani*, vulgò *San Millan.*

F. AMBROSIVS DE MOLINA, Ciſterciensis Monachus cœnobii de *Carrazeda* edidit -

Sermones de Quareſma. Barcinone 1615. in 4.

F. AMBROSIVS DE MONTESINO, Frāciſcanus, egregiúſque apud Catholicos Reges

ges Ferdinandum, & Eliſabetham verbi Dei Concionator, in Sardinia, ut fertur, poſtea Epiſcopus, edidit vernaculè -

Epiſtolas *y Evangelios para todo el Año con ſus doctrinas y ſermones*. Anno 1512. Quod opus recognitum, ſtylóque puriore donatum Romanus Vallezilla Monachus Benedictinus Barcinone iterum prodire fecit anno 1601.

Vita Chriſti del Cartuxano: hoc eſt *Ludolphi Carthuſiani aureū opus de Vita Chriſti*, (quod & Italis communicavit poſtea Franciſcus Sanſovinus) juſſu Eliſabethæ Sereniſſimæ, inclytæque cunctarum virtutum Regiarum ornamentis Caſtellæ Principis in Hiſpanum ſermonem translatum; quod prodiit primùm Compluti 1502. apud Stanislaū de Polonia quatuor voluminibus, deinde Hiſpali ex officina Ioannis de Cromberger 1537. iterúmq; ibidem apud Iacobum Cromberger 1551. fol. Tandem locupletiùs operâ Ioannetini Niño ejuſdē Ordinis, anno 1627. in folio.

Cancionero *de diverſas obras del Reverendo Padre Fr. Ambroſio Monteſino Obiſpo de Sardeña de la Orden de los Menores*; ad Ferdinādum Regem, cum Epiſtola nuncupatoria ex Toletana domo anno MDVIII. ſcriptâ, prodiit hoc ipſo anno in 8. deinde Toleti apud Ioannem de Aiala 1547.

Tribuir quoque ei Lucas Vvaddingus *Sermones varios* Medinæ publicatos 1556. in 4. quos non vidimus. Laudat Monteſinum Lucius Marineus Siculus lib. VII. de Laudibus Hiſpaniæ.

AMBROSIVS DE MONTESINO, Presbyter Beaciæ in Bætica natus, nuncupavit olim D.Alphonſo de Carvaxal Toparchę VII. *de Xodar*.

Comentarios *de la Conquiſta de Baeza y nobleza de los Conquiſtadores de ella*; quæ cum facultate Ordinarii Hiſpalenſis anno MDLXXI. impetrata, manu ſcripta fuerunt penes Martinum de Ximena Iurado *Annalium Giennenſium* ſcriptorem.

AMBROSIVS DE MORALES, Cordubenſis, natus anno XIII. aut circitèr, ſuperioris ſæculi patre Antonio Medico, & Philoſopho, cui apud Complutenſes, cùm primùm ibi Academia erigeretur, primæ Ariſtotelem docendi partes ob doctrinæ præſtantiam obtigerunt; Avunculum habuit Ferdinandum Perezium de Oliva Virum Hiſpanè diſertiſſimum, quem loco ſuo laudabimus; fratrem Auguſtinū de la Oliva inſignis literaturę Medicum, cujus filium Hieronymū juvenem ingenio, & literis ornatiſſimum vocat ipſe Ambroſius patruus in ſua *Corduba*. Soror noſtri fuit Cęcilia, ex qua & Ludovico de Molina Archidonę Arcis in Bætica Præfecto natus eſt Iuriſprudentiæ noſtratis decus illud eximium Ludovicus de Molina Senator Regius *Primogeniorum Hiſpanorum* illuſtrator maximus; Antonius item *de Morales* Tlaſcalenſis in America Epiſcopus, & ipſe hanc eandem viam, veluti familiæ propriam, editione monumentorum bene de poſteritate audiendi proſequutus. Compluti Ambroſius, & Salmanticæ in domo Olivæ Avunculi, doctus literas omnis generis, Theologiæ etiam ſub optimis præceptoribus Ioanne Medina, qui Compluti, ac Melchiore Cano, qui Salmanticæ docebant, ſimúlque piè vivendi ſtudio dedit operam. Adeò ut ſi falſus non fuerit rumor ad Iacobi Thuani aures in Gallias uſque delatus, vitæ Religioſæ inter Dominicanos ſodales nomen dederit. Vnde tamen abſcedere opus habuit in pœnam voluntarii Eunichiſmi, quo ſibi ipſi ad exemplum Origenis Adamantii, aliorúmque impotenti quodam caſtitatis amore intuliſſe manus dicitur: de quo nil alibi à me lectum, auditúmve. Equidem apud eoſdem Complutenſes manſit Presbyter, Humaniorum literarum Profeſſor, domique ſuæ Inſtitutor plurium lectiſſimæ nobilitatis puerorum; in quibus nomen ſuum profiteri non dubitarunt, ſcriptiſque, aut opere gratias educatori debitas conſignaverunt, Bernardus de Roxas & Sandoval Sanctæ R. E. Cardinalis, ac Toletanus Antiſtes, qui beneficii memor, cum teſtamentum conderet, ſepulchrum Moralis pro tanti viri dignitate, ac meritis in honorificèntiorem formam expenſis ſuis adornandi præceptum exequutoribus ultimæ hujus voluntatis impoſuit; Franciſcus Scriba Valentinus ex præcipua nobilitate, poſtea Societatis Ieſu Sacerdos; *Petrus* item de Alaba & Beaumont Franceſi de Alaba filius, Navarrus, uterque ſcriptis notus; Didacus etiam Guevara Sereniſſimorum Rodulphi, ac Erneſti Bohemiæ Principum cubicularius, juvenis morum integritate, ac literis nobiliſſimus, cujus varia latina Poëmata circumferuntur, intérque alia elegans in Præceptoris laudem Hiſtoriæ ipſius appenſum Epigramma. Alphonſo item Ciaconio auditore, qui *Vitas* ſcripſit *Pontificum*, Magiſter gloriatur. Sed quod præcipuum eſt, Ioannem Auſtriacum ipſum Caroli Imperatoris filium Grammaticæ præcepta docuit. Intereà cum Floriani Ocampii Zamorenſis obitus, qui rerum Hiſpanicarum univerſalem Hiſtoriam aggreſſus fuerat, & quinque jam libris editis continuaverat, hoc tam utile, ac neceſſarium opus intercepiſſet, reaſſumpſit noſter ſpem, quam olim conceptam deterritus Viri magni nomine, atque amicitiâ præpeditus omnino abjecerat, hujuſmodi obſequium patriæ præſtandi: totúſque inde huic negotio intentus, nihil non movit quo ad meditatam à ſe Hiſtoriæ formam, quam nulli non induſtriæ, atq; accuratioris diligentiæ compleſſent numeri, peregrinationibus, librorum antiquorum editorum, ineditorúmque lectione, ſubactiq; in hac re judicii Virorum communicatione,

Floriani jam laudati fundamentis ſuperædificans pervenire poſſet. Vnde meritus fuit à Philippo Rege II. Hiſtoriographi Regii munus; quóque magis ad earum rerum tractationem, quarum ſacra, prophana monumenta in veterum Gallecıæ, Aſturúmque, Legionenſiſque Regnorum ſacrarum ædium, monaſteriorúmque adytis, ſcriniis, Tabulariis cuſtodiuntur, paratus, atque inſtructus accederet, miſſus fuit ab eodem Philippo Rege, quo nullū Hiſpania tulit rebus antiquis omnibus, ſacris, profanis in lucem vendicandis, promovendiſque omnium diſciplinarum ſtudiis attentiorem, expeditioni huic doctæ ſimul, ac piæ accinctus; cimeliáque omnia illius Hiſpaniarum anguli, quò reductum olim eſt quidquid Hiſpani nominis ingruentem Sarracenorum inundationem evaſerat, attentè vidit, legit, conſideravit, miréque auxiliis inde perceptis eam maximè partem, quæ ſeptimi ſæculi, quo Maurorum jugum excutere cœpimus, ſubſequentiúmque aliquot res perſequitur, locupletavit. Quare, ut antiquitatum Hiſpanicarū vindicem, meritis compellant elogiis docti viri; *Baronius* certè Cardinalis primas ei defert alicubi in hac laude: Ioſephus Scaliger lib. II. de Emendatione Temporum eum *de Hiſtoria optimè meritum*, mox & *Hiſpanæ peritiſſimum*: Thuanus libro XCIX. Hiſtoriarum, *In literis humanioribus, & antiquitate patria indaganda egregiè doctum*; Abrahamus Ortelius in Theſauro Geographico *Auctorem ſibi fide digniſſimum, Antiquitatum Hiſpanicarum diligentem Scrutatorem*; Petrus quoque Galeſinius in notis Martyrologii eum & Reſendium *omni doctrinarum laude præſtantes* vocant. Præter hos Ludovicus Nonius in *Hiſpania* ſua cap. XIX. diligentię ejuſdem acrique judicio in antiquitate indaganda plurimum perpetuò debituram agnoſcit Hiſpaniam. Abſolvit penſum hoc Hiſtoriæ in patria jā ſeptuagenarius anno MDLXXXIII. vixitque ad nonageſimum uſque ſæculi. Vtebatur vivens hoc ſymbolo, ſive pietatis teſſerâ, idque in omnibus, quos poſſidebat, libris inſcriptum legitur, *Tiempo fue, que tiempo no fue*; excitans eo ſe ad æternitatis amorem, ac deſiderium. Vſurpavit & ſacroſanctum Ieſu nomen, cui ſubſcriptum voluit: *Hinc principium; huc refer exitum*, appenſo hoc diſticho pietatis, & elegantiæ non vulgaris.

Dulce mihi nihil eſſe precor, ſi nomen IESV
Dulce abſit, cum ſit hoc ſine dulce nihil.

Operum ejus en Catalogum.

Coronica General *de España, proſiguiendo adelante los cinco libros que el Maeſtro Florian Docampo Coroniſta del Emperador D. Carlos V. dexò eſcritos*: tribus voluminibus. Primum comprehendit Romanorum in Hiſpania Imperium quinq; libris, Compluti editum 1574. in folio. Secundum duobus aliis libris Gothorum dominium; ibidem 1575. Adjungitúrque aureus Tractatus.

De las Antiguedades *de las Ciudades de España con un Diſcurſo general, donde ſe enſeña como ſe deben hazer las averiguaciones para bien entender las antiguedades*. Volumen III. continet reſtaurationem Hiſpanicam à captivitate Maurorum, uſque ad Veremundi III. Regis tempora, quinque aliis libris; ſimúlque.

Vn Diſcurſo *del Linage y decendencia del glorioſo Doctor Santo Domingo*: itémque.

Diſcurſo *ſobre los Privilegios, y lo que en ellos ſe debe conſiderar para aprovecharſe bien dellos quien eſcrive nueſtra Hiſtoria*. Cordubæ 1586. fol.

Apologia *por los Annales de Geronimo de Zurita*. Cæſarauguſtæ 1610. in fol.

Scripſit etiam.

La Vida, *el Martyrio, la Invencion, las grandezas, y translaciones de los glorioſos niños Martyres San Iuſto, y Paſtor*. Compluti apud Andream de Angulo 1568. in 4.

Diſcurſo *ſobre la Lengua Caſtellana*, primùm inter opera *Ferdinandi Perezii Olivæ* Avunculi ab authore ipſo editum; deinde inter *Franciſci Cervantes de Salazar* opera prælo commiſſum. His ipſe Olivæ monumentis adjunxit ex penu propria Cordubæ anno 1585. 4.

Quince Diſcurſos. Nempe primus; *Lo mucho que conviene enſeñar lo bueno con dulçura de bien dezir*. II. *La differencia entre Platon y Ariſtoteles en la manera de enſeñar*. III. *Quanto quiere Dios que hagamos lo que a nosotros es poſible en todas las coſas*. IV. *Como Dios algunas vezes obra en ſus maravillas con ſolo ſu poder, y otras ſe ſirve de inſtrumentos naturales*. V. *Quan diferentes coſas ſon grande ingenio y buen ingenio*. VI. *Que unos hombres valen mas que ſus riquezas, y las riquezas de otros valen mas que ellos*. VII. *En que conſiſte principalmente ſer un hombre necio*. VIII. *El gran daño, que es en el Iuez proceder con impetu y con ira*. IX. *Quien a ſido eſtimado entre los Gentiles por hombre de maior ſabiduria*. X. *Vna Conſideracion Chriſtiana de mucho conſuelo tomada de Virgilio*. XI. *Vn Error muy dañoſo entre los hombres, deſear muchas vezes lo que no les conviene*. XII. *Como algunas vezes las Eſtrellas tienen poderio ſobre todo el hombre*. XIII. *Lo mucho que importa la buena crianza de los hijos*. XIV. *Quan agradable es a Dios y quāto importa que los criados ſean virtuoſos*. XV. *Del admirable efeto del amor, quando transforma al que ama en el amado*. Item, *La Deviſa para el Señor D. Iuan de Auſtria y el diſcurſo ſobre ella*. Nec non &.

La Tabla *de Cebes Filoſofo Thebano traſladada de Griego en Caſtellano, con el argumento y breve declaracion de ella*.

Annotaciones *al Conde D. Pedro*, ſive ad ejus Genealogicum opus, laudat Gundiſalvus Argote de Molina adhuc ineditas.

Latinè etiam ejus hæc extare ſcio.

Cordubam, *ſive hujus Vrbis deſcriptionem*.

Tom. II. *Hiſpaniæ illuſtratæ* pag.853. & in 4. pag.319.

Epiſtolam brevem ad Andream Reſendium, eodem tom.II. pag.1021. apud Mylium 1600. 8.

Divi Eulogii Cordubenſis, Martyris, Doctoris, & electi Archiepiſcopi Toletani opera, itémq; *Sanctiſſimi Martyris Vitam per Alvarum Cordubenſem ſcriptam cum aliis Sanctorum Martyrum Cordubenſium monumẽtis ſcholiis illuſtrata* in publicum dedit. quæ extant ſimiliter, poſt priorem editionem - - - - - - in eodem corpore *Hiſpaniæ illuſtratæ* tom.IV. pag.213.

De feſto Trãslationis S. Iacobi Apoſtoli per univerſam Hiſpaniam celebrando Orationem, & Hiſpaniarum Iuris ante quinque Clariſſimos Iudices Illuſtriſſimos & Reverendiſſimos S. R. E. Cardinales in eadem cauſa productionem, edidit Cordubæ 1590. in 4. Ioanni à Sancto Clemente Compoſtellano Præſuli nuncupatam. Hunc Cardinalis Geſualdus unus è Congregatione Sacrorum Rituum Eccleſiaſticorum de Sixti V. Papæ mandato literis ſollicitaverat, ut quæcumque haberi poſſent fide digna de rebus ad Sanctum Iacobum Apoſtolum, ejúſque in Hiſpaniam tranſlationem pertinentibus teſtimonia inſtruendæ cauſæ ergò, quæ per eos dies in eo cœtu diſcutiebatur, ad ſe mitteret. Compoſtellanus id muneris Morali noſtro imponens huic opuſculo edendo cauſam dedit.

In Divum Ermenegildum Regem Martyrem Hymnum, duobus major ſeptuagenario exametro carmine edidit poſt librum *Hiſtoriæ* XII. ſive ſecundo volumine pag.216.

Manuſcriptum remanſit Iter illud, ſive expeditio ſacra, de qua loquuti ſumus, quam ipſe *El Santo Viage* appellare voluit, adenndus in Scholiis ad Vitam S. Eulogii, ubi de hoc agit. Adſervamus nos exemplum hujus operis tranſcriptum ex alio Bibliothecæ Barberinæ.

Non abſtinebo manum à propulſanda injuria, quam inſignem ampliſſimo huic noſtræ Hiſtoriæ Coryphæo Andreas Scotus facit in *Bibliotheca*; dum *Labi cum non rarò* aſſ rmare non dubitat, *præſertim cum veteres Romanas inſcriptiones, quæ in Hiſpania viſuntur plurimæ, explanare conatur; ut vel tricies in uno marmore vetuſtiſſimo, quod Barcinone ſpectatur, impegiſſe deprehendatur*. Hæc ejus verba, quibus ſubjungit. *Quamobrem laudem genti vindicavit in Hiſtoria Ioannes Mariana Societatis Ieſu, ſive ſtyli elegantiam, ſive fidem conſideres*. Latinè quidem, elegantérque ſcribendi laudem per me tulerit Ioannes Mariana, dum ſua laus noſtro maneat Morali ſermonis vernaculi purè, nec minus eleganter, atque ſine ulla affectatione elaborati, quem ipſe ante alios exiſtimabat, monebátque excolendum eſſe, atq; adæquandum ei gloriæ, quæ à tot rebus pace bellóque magnificè geſtis Hiſpaniæ acceſſerat. Præterea niſi Ambroſius Morales, & Stephanus Garibaius res à ſe labore improbo è tenebris in lucem productas, ac veluti ab oblivionis ſomno ſuſcitatas Marianæ ſubminiſtraſſent, profectò is, neque integrè, neque fideliter, neq; adeo cum præcipua illa, quam Scotus ei tribuit, laude præ cæteris gentis noſtræ Hiſtoricis, ſuum opus exegiſſet. Quod autem ad inſcriptiones attinet, debuit quidẽ Scotus eam, in qua tricies impegit noſter, ne vagaretur cenſuræ ratio, fructúſque, disertè notare. At hæc aut nulla, aut ea eſt, cujus meminit lib.IX. *Hiſtor.* cap. XXXVIII. Lucii Cæcilii Optati. Quam quòd fideli donare interpretatione arduum exiſtimavit, per ſumma tantum capita, & per compendium explicuit, modeſtè, ut ſolet, quæ ipſe non caperet, excogitanda aliis relinquens. Et quidem tantum abeſt, ut reprehenſionis ſic exaggeratæ capax hæc illius interpretatio ſit, ut vel coram iſtorum monumentorum peritiſſimis nullus dubitem pro Ambroſio cauſam dicere adverſus manifeſtæ calumniæ reum: quod pace dixerim Viri eruditiſſimi, optimèque de Hiſpania noſtra meriti.

AMBROSIVS NICANDER (vulgari forſan appellatione DE VICTORIA, id enim ſonat Græcæ formationis vox) *Toletanus, lingua Latina in primis peritus; Laurentii Medicis Florentiæ Ducis auſpiciis humanitatis ſtudia in Florentino gymnaſio publico ſtipendio profeſſus eſt: Silium Italicum Hiſpanum Poëtam, è vetuſtiſſimo exemplari Romano innumeris locis meliorẽ factum eidem Principi dedicavit*. Hæc Scotus in Poëtarum claſſe. Hujus epiſtola ad Antonium quendam Barberinũ affixa viſitur quartæ Decadi *Centuriarum* Amati Luſitani, data Anconæ XIII. Februarii MDLII. Conſtat quoque profeſſorem ibi eum fuiſſe ex nuncupatoria epiſtola Tractatus *De Nautis, Navibus, & Navigatione Benevenuti Straccæ* Iuriſconſ. Anconitani ad Robertum Nobilem: cui quidem ad ſtudia animos faciens, *habes* (inquit) *Præceptores optimos, doctiſſimóſque Viros, & famæ haud obſcuræ Nicandrum Toletanum, Didacum Luſitanum, & Dionyſium. Habes ætatem opportuniſſimam &c.* Ad hujuſmet Benevenuti Tractatus *De Mercatura*, atque *Sponſionum* Nicander præfatur verſibus in editione Veneta anni MDLIII. Expoſirit noſter carmine, ut Galeſinius refert in *Martyrologio* die IV. Majii in Notis.

Martyrium S. Cyriaci Anconitanæ urbis Patroni. Contexit quoque atque edidit, uti jam diximus.

Silium Italicum, catalepſêſq; addidit, ſeu periochas in ſingulos libros. Et meræ nugæ ſunt quas Pſeudo-Luitprandus & Pſeudo-Iulianus in *Chronicis* ſuis Ficulneis vendere nobis voluerunt de *Nicandro Toletano*, noni eum ſæculi Poëtam contingentes; prior Era DCCCLVI. poſterior autem numero

CC-

CCCCXXI. Quorũ ſuppoſititiæ Hiſtoriæ authorum latentes dolos, nos aliquando, ſi Deo placet, graſſari ulteriùs prohibebimus.

AMBROSIVS NVÑEZ, Luſitanus, Oliſſiponenſis, Militiæ Ieſu Chriſti eques, idem & Doctor, ac Profeſſor Medicus in Salmantina Schola; unde honorificè dimiſſus cùm Hiſpali, tùm Matriti medicinam fecit. In patriam deinde revocatus, ibidémque Prothochirurgi, Regiique Medici auctus honore in publicum emiſit, LXXIV. jam annis natus-

Enarrationum in priores tres Libros Aphoriſmorum Hippocratis cum paraphraſi in Commentaria Galeni tomum priorem Conimbricæ 1603. in folio. Hac interpretatione, ut utantur ad hos libros capiendos monet auditores ſuos Zacutus Luſitanus in *Introitu ad Praxim* Præcepto XV. eo quod tricas, & controverſias ejus dilucidè emedullet-

De Peſte item librum; Conimbricæ 1601. in 4. Hic vulgari Caſtellæ linguâ prodiit Matriti 1648. cum hoc titulo *Tratado universal de la Peſte*.

AMBROSIVS DE PEÑALOSA, Mondexarenſis, Societatis Ieſu Presbyter, Theologus Doctor, ac Profeſſor, cùm in Hiſpania, tùm Viennæ apud Auſtrios primarius: Philippo IV. Regi noſtro, Mariæque Sorori Auſtriacæ Germanorum Imperatrici à concionibus. Hâc è ſuperis ante diem ereptâ rediit in patriam ſcriptis olim duobus libris. Hi ſunt-

De Chriſti, & Spiritus Sancti divinitate; nec non Sanctæ Trinitatis myſterio: contra Iudæos, Photinúmque, Socinum, Eniedinum, alióſque veteres ac novos Arrianos. Viennæ Auſtriæ apud Matthæum Formicano 1635.

Vindiciæ Deiparæ Virginis de peccato originali & debito illius contrahendi, rigore Theologico præſtructæ, & à nemine hactenus ex profeſſo diſcuſſæ. Antverpiæ apud Hieronymum Verduſſium 1650. in 4.

AMBROSIVS DE SALAZAR, Mariæ Mediceæ Reginę Chriſtianiſſimæ à ſecretis, & ab interpretatione Gallicæ linguæ, publicavit-

Almoneda general de las mas curioſas Recopilaciones de los Reinos de Eſpaña. Pariſiis apud Antonium du Breul 1612. 8.

Tratado de las coſas mas notables que ſe veen en la grã Ciudad de Paris y algunas del Reino de Francia. Ibidem apud Didacum Beſſin 1616. in 8.

Las Clavellinas de recreacion; varias hiſtorias, exemplos, ſentencias y aviſos: Hiſpano-Gallicum opus; Rothomagi 1622. in 12.

Vergel del Alma y Manual eſpiritual. Rothomagi 1613. in 24.

Grammatica quoquè neſcio cujus linguæ ei tribuitur, ſuſpicor tamen Hiſpanicæ, & Gallicæ.

F. AMBROSIVS DE SALAZAR, Dominicanus cœnobii Salmantini alumnus, ad S. Gregorii Pincianum Collegium ſodalis, Dominico Soto Viro clariſſimo rudè donato ſuccenturiatus, ut Salmanticæ ex primaria Theologiæ Cathedra doceret, ſcripſit percrudita, & ingenioſa-

In Primam partem S. Thomæ Commentaria: Quæ immaturo fato abreptus prælo committere non potuit. Obiit namque anno MDLX. ætatis ſuæ XXXVIII.

AMBROSIVS SVAREZ DEL AGVILA ſcripſit, fortè ineditum-

Compendio de la nobleza de Eſpaña.

ANASTASIVS.

ANASTASIVS PANTALEO DE RIBERA, Matritenſis, ut credo, ingenio vir faceto, & urbano, elegantiarúmque, & jocorum uberrimo; Poëticâ facultate inter æquales ſui temporis concedebat nemini, quoddámque ſectatus fuit carmine jocandi, ſaléſque, & argutias effundendi genus, argutum ſcilicet, elegans, ingenioſum, facetum, quo mirè placebat, viriſque principibus, totíque curiæ, in qua ſemper vixit, ſe ſe, & opera ſua commendabat. Prodiit libellus, quo hæc continebantur, hoc titulo-

Obras Poëticas de Anaſtaſio Pantaleon. Cæſarauguſtæ 1640. 8. Matriti 1648. 8.

ANDREAS.

ANDREAS DE ALCANTARILLA, ſcripſit-

Inſtrumentos de Navegar.

ANDREAS ALÇAZAR, aliis VALCAZER Guadalaxarenſis, Medicæ Artis profeſſor in Salmanticæ Academia primarius, ſcripſit-

Chirurgiæ libros VI. *in quibus multa antiquorum & recentiorum ſubobſcura loca hactenùs non declarata interpretatur*. Salmanticæ apud Dominicum à Portonariis 1575. in fol.

De Vulneribus Capitis, librum. Ibidem 1582. in fol.

F. ANDREAS DE ANGELIS, Luſitanus, ex Tertio Ordine S. Franciſci, ſcripſit, ut habeo ex relatione Georgii Cardoſi ad Franciſcum Haroldum Franciſcanæ Hiſtoriæ continuatorem miſsâ-

Triumphum Mariæ Virginis. Oliſſipone 1600. in 4.

Luſitanéque-

A Hiſtoria Univerſal. Conimbricæ in 4.

AN-

ANDREAS DE ANGVLO, Cordubenſis, Anno MDXLV. nobili ſtirpe editus, Iuris ſtudium eo fructu exercuit, ut non ſolùm Caravacenſem Provinciam, ſeu Territorium Iuridicus rexerit, & neſcio an alia hujuſmodi; ſed & ut funeri ſuo ſupereſſet, doctiſſima ediderit-

Commentaria ad Leges Regias Meliorationum tit. VI. lib. V. Compilationis, primùm anno 1585. typis mandata, deindéque acceſſionibus novis locupletiora iterum prælo Matritenſi ſubjecta anno 1592.

ANDREAS ANTONIVS DE CASTRO, Luſitanus, Medicus Doctor, ſcripſit, cùm Medicus eſſet Brigantini Ducis -

De Febrium Curatione, libros III. Villævitioſæ 1636. in fol.

De Simplicium Medicamentorũ facultatibus. Ibidem -

De Qualitatibus Alimentorum, quæ humani corporis nutritioni ſunt apta. Omnia hæc ſimul dicto anno apud Ioannẽ Carualho.

ANDREAS DE AVELAR, Luſitanus, ſcripſit -

Cronographia dos Tempos, ſive *Repertorio dos Tempos*. Oliſſipone 1590. & 1594. & 1602.

D. ANDREAS DE AVILA, ſcripſit -

Maximas *de Entendimiento Politico*. Madriti 1657.

F. ANDREAS DE AZITORES, Palentiolanus (oppidi nomen *Palençuela* eſt diœceſis, ut credo, Palentinæ) Monachus Ciſtercienſis ædis ſacræ Vallis-Eccleſiarum, Theologus profeſſor, ad hæc Philoſophus eximius, magno vir ingenio, & maturo judicio, edidit -

Theologiam Symbolicam, ſive Hieroglipbicam pro totius Scripturæ Sacræ juxta primarium & genuinum ſenſum commentariis, aliiſque ſenſibus facilè hauriendis. Salmanticæ 1597. in 4. Primus hic erat tomus deſtinatione authoris, qui quidem complectebatur opus integris aliis ſeptem ab hoc diverſis voluminibus, eo è vivis ſublato ineditis relictis in Monaſterio jam laudato Vallis-Eccleſiarum, quod eidem fuit natale ſolum religioſæ vivendi normæ. Item -

Vitam Sancti Bornardi eleganti carmine conſcriptam (ſive Latinè, ſive Hiſpanicè, id enim non lego) tribuit noſtro Chryſoſtomus Henriquez in *Phœnice reviviſcente*, & ex eo Carolus Viſchins in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

Obiit in Monaſterio S. Claudii Regni Galleciæ anno MDXCIX.

ANDREAS BAIANVS, vulgari formâ, ut credimus, BAIAON Indus, ex Luſitanorum gente in Goënſi metropolitana urbe Orientis natus, Bachalaurus, ut vocant, Conimbricenſis, Theologus, nec obſcuri nominis Orator, ac Poëta, Græcis non jejunè, nec Latinis vulgariter eruditus, Romæ degens multa conſcripſit opera, nonnulla edidit, quorum ſeriem, cum laude hominis, aliàs nobis ignoti, utpote inter exteros vivẽtis, ex Leonis Allatii Viri eruditiſſimi *Apibus Vrbanis*, ſive de Viris illuſtribus, qui ab anno MDCXXX. per totum MDCXXXII. Romæ adfuerunt, ac typis aliquid evulgarunt, deſumpſimus -

Oratio de S. Ioanne Evangeliſta habita coram Paulo V. in Sacello Vaticano. Romæ prodiit 1610. in 4.

Oratio habita Velitris coram Populo & Clero in erectione ejus diœceſani Collegii. Ibidem 1612. in 4.

Panegyricus de Ioanne Zamoſcio Cancellario Poloniæ. Romæ 1617. in 4.

Panegyricus de Sancto Philippo Nerio, ſine verbis, primum & novum Auctoris artificium, Vrbiveteri dictus in ejus Baſilica. Romæ 1619. in 4.

Elogium in Coronatione Vrbani VIII. 1623.

Doctrina Cardinalis Bellarmini in Elegos Latinos traducta. Romæ 1632 in 8.

Epiſtola ad Ioannem Baptiſtam Laurum; ab acris judicii viro Antonio Querengo, & aliis viris doctiſſimis commendata, quæ legitur in ſecunda *Epiſtolarum* centuria ejuſdem Lauri: Peruſiæ 1618. & Romæ in 8.

Poëma inſcriptum *Cardiographia*. Romæ apud Iacobum Laurum 1624. In forma Cordis in laudem cordis Sancti Caroli Borromæi.

Multa alia *Poëmata*, ſeu *Epigrammata*, quæ collegit, atque edidit Patritius Factorius, qui & ipſe ſuas lucubrationes adjunxit. Romæ 1614. in 4. Multáque compoſuit in laudem auctorum, qui opera ſua divulgaverunt variis in locis; quamplura item *Elogia*, *Inſcriptiones*, *Epitaphia* per annos circitèr 20. alieno, vel ſuppreſſo nomine authoris.

Hæc edita & publicata: quæ autem edenda penes ſe habuiſſe Allatius refert, hæc ſunt -

Orationum, volumina duo.

Elogiorum, partim verſu, partim proſâ. Tom. II.

Epiſtolarum ad diverſos. Volumen I.

Carminum diverſorum. Volumina II.

Hortus Simplicium Puerorum, Martyrum, & Confeſſorum, cum Nevis, Elogiis, & Hiſtoriolis.

Iter Lauretanum. Iuſto volumine elegiacè.

Galateum, elegiacè cum *notis*, & antiqua conſuetudine.

In Aphtonium de Elementis Rhetoricæ, & Rhetorica.

De Opificio Epiſtolari. Volumina duo.

Ariſtoteles Chriſtianus: ſive de Logica, Phyſica, & Metaphyſica per Dialogum, Volumina II. *Thea-*

Theatrum Sanctorũ per XII. menſes, & per totidem ſcenas diſpoſitum, & expoſitum, novum ab Auctore inventum, cum Iconibus, Odis, & Hiſtoriolis; quæ omnia idem Author ſcripſit, pinxit, & panxit.

Poëma Epicum Ludovici Camoëſii latinè redditum hoc titulo, *Luſiadæ Indiæ Orientalis Argonautæ*.

Latiùs hæc cum nonnullis Andreæ elogiis, quibus exceptus fuit à Viris ſui ævi eximiis, Leo Allatius diſſerit.

ANDREAS DE BARRIO, NVEVO MONTIEL, Bæticus, ex *Loxa* urbe Granatæ Regni oriundus, in qua editus eſt anno ſexageſimo-quinto ſupra ſeſquimilleſimum, à ſacris cùm eſſet in Ilipulitani Montis Eccleſia juxta ipſam urbem Granatam, quæ deinde Canonicorum Collegio ſacro adornata eſt à Petro Caſtrio hujus tunc Metropolitanę Eccleſiæ, Hiſpalenſis deinde integerrimo Antiſtite; libellum exiguæ molis publicavit *De la Miſſa reçada*, hoc eſt De Miſſa recitanda: verùm ad Vicariam exercendam in patria Eccleſia Præſulis operam, non multò poſt accitus, argumentum à ſe dumtaxat delibatum, plenè tractavit; ſcilicet ſcribens.

Eſpejo *de Sacerdotes, en que ſe ven las Ceremonias de la Miſſa reçada y ſolenne, conforme al Miſſal de Clemente VIII. y Paulo V.* Hiſpali apud Ludovicum d'Eſtupiñan, 1625. 8.

ANDREAS BERNALDEZ, vulgò dictus *El Cura de Los Palacios*, hoc eſt oppidi *Los Palacios* in tractatu Hiſpalenſi. Parochus, M. S. reliquit.

Hiſtoria *de los Reyes Catolicos*. Quæ quidem magni habetur apud eos, qui in Hiſtorica re teſtimonio æqualium, & præſentiũ quanta fides præſtanda ſit, non ignorant; fragmenta ejus quædam affert Rodericus Carus in Typographia Hiſpalenſi, & alii noviores.

ANDREAS DE BONILLA CALDERON, Prior S. Pauli Civitatis Vbedæ, ſcripſit.

De SS. Eucharíſtiæ Sacramento Diſcurſum Theologicum. Beaciæ 1614. in 4.

Hiſpanè etiam.

Del modo *como ſe debe regir el Chriſtiano para vivir buena y concertada vida, y prepararſe para una buena muerte.* Granatæ apud Petrum de la Cueſta, 1619. in 8.

ANDREAS BOSCH, Catalanus, Perpinianenſis, Doctor legum, Indexque (ut vocant) primatum appellationum in Comitatu Ruſcinonenſi, ſecundarúmque in Comitatu Ceritaniæ, Tertiariorum S. Franciſci Regulam profeſſus; dedit in publicum Catalanica linguâ.

Summari, *Index, ò Epitome dels admirables, y nobiliſſims Titols de Honor de Cathalunya, Roſello, y Cerdanya; y de les gracies, privilegis, prerogatives, prebeminencies, llibertats, e immunitats goſan ſegons les propries, y naturals lleys.* Hoc eſt, De Titulis, ſeu appellationibus honorificis, quorum uſus eſt in Catalonia, Ruſcinone, & Ceritania, ac de privilegiis, & immunitatibus, quibus earum Provinciarum Incolæ ſecundum leges patrias gaudent. Perpiniani apud Petrum de la Cavalleria, 1628. in fol.

F. ANDREAS BRAVO DE LAGVNA, Franciſcanus, ſcripſiſſe dicitur.

Monarquia *eſpiritual y temporal del Iapon*. Haroldus in Additionibus M. S. S. ad VVaddingi Scriptores.

ANDREAS BRVN inſcribitur auctor operi ſic dicto.

Arte *para aprender à eſcrivir*. Cæſarauguſtæ edito 1612.

D. ANDREAS CAPELLA, vulgò *de Capilla*, Valentinus, ex ipſa urbe totius Regni principe, Ieſuitarum ſodalis priùs per aliquot annos, inter quos & Novitiorum Rectorem, & Apoſtolicum Romæ Pœnitentiarium exercuiſſe dicitur, deinde ſtrictioris vitæ morem inter Cartuſianos profeſſus ab anno exacti ſeculi LXIX. divinarum Scripturarum, triúmque huic ſtudio egregiè deſervientium idiomatum, Latini, Hebraici, Græcique eruditione in paucis excelluit. Religioſæ vitæ norma fuit, ac veluti exemplar. Quare magnus ille populorum Rector Philippus Hiſpaniarum Rex II. inter alios, quos reformandis aliis & aliis Religioſis Familiis; deſtinavit, hanc ei Provinciam commiſit, ut Cataloniæ Provinciæ quædam, cùm Benedictinorum Clauſtralium, tùm Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini cœnobia viſitaret Apoſtolicâ facultate inſtructus. Præfuit monaſteriis pluribus, *Portæ Cœli* in Valentiâ urbe, *Paularis* juxta Segobiam, Neapolitano, Mediolanenſi, demùmque *Scalæ Dei* in Tarraconenſi Diœceſi, loco ſibi religioſæ hujus profeſſionis natali. Provinciam item Lombardiæ viſitavit. Factus tandem Vrgellenſis Epiſcopus anno MDLXXXVII. rexit hanc Eccleſiam XXIII. integris annis piiſſimè prudentérque uſque ad annum MDCX. quo die Septembris menſis XII. vitam commutavit cum morte. Opera ejus hæc ſunt: Latina.

In Hieremiam Prophetam Commentaria: quibus latina vulgata editio exponitur, & cum Hebraico origine, ſeptuaginta Seniorum interpretatione, paraphraſique Chaldaica confertur. Edita ſunt in Cartuſiana *Scalæ Dei* domo typis Huberti Gotardi, 1586. in 4.

Hiſpana verò hæc.

Conſideraciones *de los Domingos del año, y de todas las ferias de Quareſma, y de las Fieſtas principales de los Santos*. Compluti 1582.

1581. Cæſarauguſtæ 1577. Matriti 1592. in 4. duobus tomis, ſed adjuncto -

El Manual *de conſideraciones y exercicios eſpirituales*. Hoc totum Conſiderationū opus anno MDCVII. verſum à ſe in latinum Coloniæ edidit Antonius Dulchenius Agrippinenſis, & ipſe Carthuſianus, apud Conradum Butgenium; Berlingeriúſque Amoroſius Venetiis 1605. in 16. Italicè.

Conſuelo *de nueſtra peregrinacion*. Ilerdæ apud Petrum Robles, 1574. in 8. ſive, ut credo, *De Paſſione Dominica*.

Carta, *ò Coloquio interior de Chriſto nueſtro Señor al Alma devota*: ex latino Ioannis Lanſpergii Carthuſiani. Compluti apud Ioannem Gratianum, 1609.

Dos tomos *de Sermones para los Domingos de Quareſma, y Feſtividades del Año*: Linguâ Cataloniæ vernaculâ, niſi iidem ſint cum ſuperiùs laudatis.

Vidas, *y excelencias de Maria Señora nueſtra, y de S. Iuan Baptiſta*; adhuc ineditum manet, ſicuti & liber alius -

De la Verdad de la Fee. Interfuit quoque in magna Carthuſia Gratianopolitana cum aliis novem electis Monachis formandæ collectioni Statutorum, quibus Religioſus hic Ordo utitur.

Lucas VVaddingus in *Scriptoribus Ordinis Minorum* Andream Capellam *Sermonum Quadrageſimalium*, & *Dominicalium* authorem, neſcio à quo deceptus, albo huic Franciſcanæ Familiæ adſcripſit. Andream Capellam propriis elogiis proſequuntur Theodorus Petreius in *Bibliotheca Carthuſiana*, Antonius Poſſevinus in *Apparatu*, Aubertus Miræus volum. 2. *Bibliotheca Eccleſiaſticæ*; ac vitam aliquantò profuſiùs dedit Ioſephus de Valles Archidiaconus S. Laurentii, & Canonicus Eccleſiæ Tarraconenſis in ſua *Carthuſiana Hiſtoria Hiſpanienſi*, dum Viros celebrat illuſtres Carthuſiæ *Scala Dei*.

ANDREAS DEL CASTILLO, natus in municipio *Bribuega* Toletanæ diœceſis, ſcripſit -

La Moxiganga *del guſto en ſeis novelas*. Cæſarauguſtæ apud Petrum Malaga 1641. Ridiculum ſic proditur argumentum inſcriptione ridiculâ.

F. ANDREAS DE CASTRO, Burgenſis, Ordinis Minorū, de cujus vita innocentiſſimè acta videri poteſt Franciſcus Gonzaga in *De Origine & progreſſu Franciſcani Ordinis* III. parte cap. XXXI. edidit apud Indos Occidentales -

Arte *de aprender las lenguas Mexicana, y Matlazinga*.

Vocabulario: *Doctrina Chriſtiana*: *Sermones varios*. Matlazingâ laudatâ linguâ.

Obiit anno MDLXXVII. Gonzaga, VVaddingus, Poſſevinus, Leonius.

ANDREAS CERON, Toletanus, Belgicæ militiæ Centurio, M. S. reliquit -

Relacion ſumaria *de algunas particularidades de Artilleria, con otras de milicia*. In 4.

D.Thomas de Tamaio in *collect. librorum Hiſpanicorum*.

ANDREAS DE CLARAMONTE, ſcripſit hujus tituli librum -

Letania moral. Hiſpali 1613. in 8.

ANDREAS DE LA CVESTA, Vlmetanus, Græcæ linguæ Profeſſor Salmantinus inſcripſit ſe ejus libelli authorem, quem ſua in Clericalem ſtatum, & in Sacrorum hominum exemptionem iniquitas ſtatim damnavit: is eſt -

Alegacion *ſobre un deſacato de un Clerigo à ciertos Miniſtros de D. Alvaro d'Oca*. Granatæ editus.

ANDREAS DELI, cum Cæſarauguſtæ degeret, ex ea urbe Aragoniæ Regni Metropoli forſan oriundus, Catholicis Regibus Ferdinando, atque Eliſabethæ conjugi dicavit -

El Teſoro *de la Paſſion Sacratiſſima de nueſtro Redemtor*. Item -

Vida *de S. Geronimo, y S. Paula*.

ANDREAS DE DIION, indigitans ſe Beneficiatum in Vniverſitate *Victoriæ* urbis, interpretatus fuit ex Italico Cardinalis Bellarmini, non ſine ejuſdem approbatione -

La Declaracion del Symbolo. Pampilone apud Nicolaum de Aſſiain, 1621. in 8.

ANDREAS EBORENSIS, vulgari (ut credimus) appellatione *de Ebora* nuncupatus, in qua urbe primam fortè lucem viderat, dum Oliſſipone negotiatur (air Iacobus Mendez de Vaſcanzelos in *Andreæ Reſendii vita*) horis ſubſecivis libros tractans, exemplorum, ſententiarúmque non pœnitendam ſylvam à ſe collectam foras dedit, & Ludovico Granatenſi Theologo diſertiſſimo inſcripſit. Hoc eſt -

Sententiarum memorabilium cùm ethnicarum, tum Chriſtianarum, tomos duos. Coloniæ apud Hermanum Millium, 1619. in 8. olim primúmq; (ut credimus) anno 1557. Lugduni apud Paganum; deinde & Venetiis 1572. in 12.

F. ANDREAS FERRER DE VALDECEBRO, Dominicanus, dum Compluti Sodales cœnobii Matris Dei Theologiam doceret, edidit -

Hiſtoria *de la maravilloſa vida de la Venerable Madre y eſclarecida Virgen Roſa de Santa Maria de la tercera Orden de S. Domingo*. Matriti apud Paulum del Val, 1666. 4.

Priùs ediderat -

Gobierno univerſal, *moral, y politico,*

tico hallado en la naturaleza de los Animales ſilveſtres. Matriti 1658.

Orador Evangelico *aviſado y prudente*, ſive *Monita ad Concionatores Evangelicos*. Ibidem eodem anno in 4.

F. ANDREAS FLORES, Bæticus, Prædicatorum ſodalis (uti ſcriptum extat in *Hiſtoria Ordinis* IV. Parte libro II. cap. III.) Caroli V. Imperatoris voluntati obſequutus ſcripſit vulgari idiomate.

De la Dotrina Chriſtiana. 1552. in 8. quem libellum inſtituendæ pueritiæ in poſterum deſtinaverunt Præſules Toletani, & quique in Gallæcia ſacris præſunt; Accedit.

Devocionatio: *Suma de las eſpirituales Cofradias: De los Iuramentos y Roſario de Nueſtra Señora*, atque item-

Suma *de toda la Eſcritura Sagrada en verſo heroico Caſtellano*. Quamplura ex his tamen Petro Ortizio eximio, uti vocat, Theologo, *Galapagaris* in agro Matritenſi Parocho deberi refert, ut proprio eorum authori, non diſſimulat.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum* natales hujus adſignat oppido Toletanæ diœceſis *Torrijos*, Eremitámque voeat Sancti Eugenii Toletani.

ANDREAS FLORINDO, Aſtigitanus, Medicus Doctor, navatæ olim à Martino de Roa Presbytero Societatis Ieſu operæ in eo libro ſuperſtruxit, cujus is titulus.

Adicion *al libro de Ecija y ſus grandezas*. Hiſpali apud Ludovicum Stupiñan 1631. 4.

ANDREAS DE FRIAS, Eccleſiæ Collegiatæ urbis *Baza* Regni Granatenſis Scholaſticus, Complutenſis necnon pro Toletano Antiſtite Franciſco Ximenio viro inclyto, atque item Auranenſis in Africana ora, quam idem Ximenius urbem Catholici Ferdinandi auſpiciis à poteſtate Maurorum cepit, Vicarius primus Generalis, author creditur fuiſſe-

Memorialis cujuſdam, ſeu *Commentarioli* latinè conſcripti *de expeditione hac Auranenſi*, ſive *Oranica*, quem Alvarus Gomezius lib. IV. *De rebus geſtis Ximenii* innominato authori; Petrus autem de Quintanilla Franciſcanus in *Archivio Complutenſi*, quod adjunxit *vitæ*, & *rebus geſtis* ejuſdem magni Viri; nec non & in opere *Oranum Ximeni virtute Catholicum* inſcripto, ubi Commentariolum hunc edidit, ex conjectura tribuit.

ANDREAS GARSIAS DE CESPEDES, Mathematicus Regius, Indiarum Archicoſmographus in locum Petri Ambroſii Ondericii ſuffectus, Patribus Indici Senatus jubentibus in urbe Hiſpalenſi cùm Hydrographicarum chartarum exemplar, ſeu Archetypon, quod in Regia Indicæ negotiationis Domo adſervatur, multis purgavit erroribus, confectis etiam aliis nauticæ rei accommodatioribus, & correctioribus inſtrumentis, in quo Roderici Zamorani Hiſpalenſis Regii etiam Coſmographi operâ ſe adjutum non diffitetur; tum nautas ipſos editis libris bene, & ex arte gerendæ rei commonefecit, ſcribens-

Regimiento de Navegacion. Simúlque-

Hydrographia *y Theoricas de Planetas*. Matriti 1606. in folio apud Ioannem de Cueſta.

Libro *de Inſtrumentos nuevos de Geometria muy neceſſarios para medir diſtancias y alturas*: Adjunguntur duo Tractatus, I. *De conducir aguas*. II. *De Artilleria*. Ibidem apud Ioannem Cueſtam 1606. in 4.

Ineditum reliquit, *El Iſlario general*: *eſto es la Hiſtoria de todas las Iſlas del Mundo, ſu figura, y ſitio*.

Theorica, *Practica y uſo del Aſtrolabio*.

Vn Libro de Mechanicas, de quibus omnibus ad Regium Senatum, ut moris eſt, ipſe detulit impetraturus typorum copiam.

ANDREAS GONZALEZ, Theologus, & Mathematicus, Collegii Conceptionis Salmantini gymnaſii Rector, edidit-

Compathia *y Symbolo de la Aſtrologia y Medicina, y Pronoſticacion del año de MDCIV. y conſideracion Aſtrologica ſobre la Maxima conjuncion*. Medinæ Campi apud Ioannem Godinez 1604. in 8.

F. ANDREAS GVERRERO, Franciſcanus, edidit-

Explicacion *de las Rubricas del Miſſal y Breviario Romano*. Cæſarauguſtæ 1629. 8.

ANDREAS GVTIERREZ, natus in oppido *Zerezo* diœceſis Burgenſis, Grammaticæ artis Salmanticæ atque alibi Profeſſor, ſcripſit-

Vida, *Martyrio, y Translacion de S. Victores natural de la Villa de Zerezo*. Burgis in folio.

Latinè quoque Ceræſianum ſe à patria appellans.

Artem Grammaticam. Cujus ipſe meminit in altero opere, ſeu Syſtemate variorum authorum à ſe editioni mandatorum, in quo continentur.

Diſticha Catonis; Floretum: Quinque claves Sapientiæ: Fabula Eſopi, Hymni, quos canit Romana Eccleſia cum expoſitione aurea Iacobi de Lora Grammaticæ, atque Poëticæ artis Profeſſoris, qui & Hymnos ipſos diligentiſſimè correxit. Omnia edita ſunt Lucronii 1506. apud Guilelmum de Brocar.

ANDREAS GVVIERREZ DE LOS RIOS, ſcripſit, qui à Stemmatographis laudatur-

Tra-

Tratado *de la Caſa de los Rios* M. S. adhuc, uti credimus.

ANDREAS HENRRIQVEZ DE VILLEGAS, primarius Theologiæ ſacræ apud Cõplutenſes profeſſor, atque in rebus Fidei cenſor, ſcripſit.

Controverſias de Deo Vno, ideſt de Dei Scientia, & Ideis, ac Voluntate; De Prædeſtinatione item atque Reprobatione Hominum. Compluti 1618. in fol.

Ad Divi Iuſti Complutenſis primariæ Eccleſiæ fuit Canonicus, ejuſdémque Gymnaſii Doctor Theologus.

ANDREAS HIDALGO, edidit.

Exemplar de Caſtigos. Malacę 1650. in 8.

F. ANDREAS HIERONYMVS DE MORALES, Auguſtinianus, poſt luſtratam cenſorio munere Caſtellanã hujus Ordinis Provinciam, dum fratribus ad Collegium Matritenſe, cui Maria Aragonia erectrix nomenclaturam à ſe vulgarem fecit, commorantibus præeſſet, edidit.

Eſcarmiento *del Alma, y Guia a la Vnion con Dios.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1657. in 8.

F. ANDREAS DE S. IOANNE BAPTISTA, Carmelitarum nudipedum ſodalis, vertit Hiſpanicè Belgicum, ſeu ex Belgico Gallicum librum Adriani Van Lyere Antverpienſis Ieſuitæ.

De la Religion *y Culto del Sãto Nombre de Maria.* 1640.

Vti refert Philippus Alegãbe *de Scriptoribus Societatis,* Appendice in Adriano Van Lyere. An hic autem certè Hiſpanus ſit, quantumvis Hiſpanè ſcripſerit, non facilè dixerim.

ANDREAS LAGVNA, Medico patre Didaco Ferdinando à Laguna viro nobili Segobiæ natus anno, ut creditur, MCDXCIX. ſub præceptoribus Grammaticæ artis in patria meruit, quorum & parentum nomina in commentario ad librum Ariſtotelis *de Virtutibus* voluit poſteris nota. Mox Salmanticæ Dialecticam, ínque Pariſiorum urbe Græcas literas à Petro Daneſio, & Iacobo Tuſano; Medicinam verò præter alios à Ioanne Ruelio didicit, creatus ibi tandem hujus artis Magiſter. In patriam redux anno MDXXXVI. cùm Compluti, tum Toleti apud Carolum Cæſarem, quo tempore ſuaviſſimã Conjugem Eliſabetham Portugallicam in hâc urbe amiſſit, Medicæ rei cum magna doctrinæ, atque eruditionis commendatione operam dedit; quouſque factus Doctor etiam Toletani gymnaſii, veſtigia Cæſaris ad Belgas feſtinantis ut relegeret, in præceptis habuit. Bonâ certè ejus gratiâ oportet factum, quod circa annum MDXL. in Metenſem Germaniæ urbem Andreas conceſſerit, atque eam quinquennio integro habitaverit, magna quidem cum ſua laude ac civium fructu. Quippe qui eos non ſolum in ſævæ peſtis quandoque graſſantis calamitate adhibito efficaci quodã remedio inſigniter juvit; ſed & vacillantem in pluribus erga Eccleſiam, & Cæſarem fidem, nefariis Sectariorum conatibus (uti ipſe refert in *Dioſcoridis Commentario* ad Philippum Principem) conſilio præſenti, & gratiâ, quâ plurimum apud eos valebat, fortiter obſtans, ſuam Eccleſiæ, reique publicæ iſtius urbis pacem, atque authoritatem conſervavit. Inter hæc trium menſium ſibi cõceſſo, nec prius tamen quam reditum juraſſet, commeatu; in Colonienſes divertit. Hujus temporis actio illa eſt, ſive oratio præſentium bellorum deploratrix, quam in gymnaſio ejuſdemmet civitatis Coloniæ Agrippinæ habuit, ſcholæ totius voto, ac precibus obſecundans, eloquentiæ ac doctrinæ luminibus illuſtrem; pleraque item alia in literis monumenta. Quinquennio autem Metenſi jam exacto, Italos cogitavit: quorum celebrem Bononienſem ſcholam in Medicorum Doctorum ordinem admiſſus, indéque Romam, creatus in Divi Petri militia, cujus ante aliquot annos Leo Pontifex fuerat author, Eques auratus; Coméſque Palatinus, præſentiâ ſuâ hoc primum tempore (quâ potis eſt privatus homo Vrbem Orbis principem) nobilitavit. Quò & poſt brevem aliam in Germania moram repetit ut Franciſci Cardinalis Bobadillæ magni literarum Mœcenatis invigilaret ſaluti, hanc ipſam operam Iulio III. Sacrorum Apici excitato ad illius famam præſtitit. His diebus operam vertendo, atque explanando Hiſpanis hominibus *Pedazio Dioſcoride* gratam, atque laudabilem poſuit; ſecedens, ut ipſe monitum jure voluit, frequenter in Tuſculani prædii locum, quod Tullii Ciceronis poſſeſſione, conſcriptiſq; ibi *Quæſtionum Tuſculanarum libris*, uſque hodie celebratur. A cujus Pontificis morte, quæ in annũ incidit illius ſæculi quintum ſupra quinquageſimum; Antverpiam ad Philippum Regem delatus, Coloniæque iterùm aliquot diebus reſiſtens, monumenta ſui utrobique reliquiſſe, *Commentariorum in Dioſcoridem, Apologiæque in Cornarium* editione deprehenditur. Similiter & domum à tam prolixa peregrinatione aliquando reverſi argumentum extat circa annum MDLVII. in eo titulo poſitum, quo ad Divi Michaëlis in urbe Segobienſi parentis olim fato functi ſepulchralem lapidem inſcripſit; Manere ibi uſque ad extremum vitæ diem voluiſſe eum credimus: & ſi demas Gallicum iter pro deducendâ ad Regem Sponſum Philippum Eliſabethâ Valleſiâ in Comitatu - - - - - Mendozæ Ducis Infantatus, ne hoc obſequio virum principem id provocantem defraudaret, ab eo factum, certè manſit. Verùm in

 redi-

reditu principio anni ſexageſimi hæmorroidum morbo appetitus extinguitur, inde ad tumulum paternum delatus. Extant plura, eáque utiliſſima, doctiſſimáque ab eo opera; quorum quæ ad Medicinam attinent, hæc in primis habentur.

Anatomica Methodus, ſive de ſectione humani corporis contemplatio. Pariſiis apud Ludovicum Cyaneum 1535. 8.

Galeni omnium Operum, exceptis iis, quæ in Hyppocratem compoſuit, Epitome. Venetiis primùm edita anno - - - deinde Baſileç apud Iſingrinium 1551. in folio. Lugduni apud Rovillium 1553. quatuor voluminibus in 8. Argentorati apud Zetznerum 1609. tandem Lugduni ſumptibus Ioannis Caſſiu, & Franciſci Plaignard 1643. folio. Quatuor nempe hujus Epitomes, quas fecit, partibus *ita dilucidè, claréque Galenum non rarò percurrentem* (ut Amati Luſitani verbis utar) *perſtrinxit, ut pro Galeno intelligendo, nullo altero enarratore opus habeant Medici*. Quam ejuſdem operam in hoc poſitam Paſchalis Gallus Medicæ Bibliothecæ author *doctiſſimæ ac diligentiſſimæ* appellatione donavit, à Martino item del Rio in *Magicis diſquiſitionibus*, viriſque aliis doctiſſimis eximiè laudatam. Cum & *Hiſpani Galeni* cognomentum ex eo præſertim opere apud æquales illius temporis Medicos vulgò meruiſſe dicatur; uti Nicolaus Monardes in Tractatu *de Lapide bezoartis* refert; Quanquam neque id ſine invidiâ ei obtigit ob Galenum ſic detruncatum, cujus ne apex quidem non legendus eſt; quantumvis *Oribaſii* ſimilis ferè celebretur opera in antiquis, *Compendii* ſcilicet *Galeniani*, cujus Photius in *Bibliotheca* meminit. Adjuncta eſt huic Compendio.

Galeni Vita. Ad Ioannem Aguileram Pauli III. Papæ Medicum. Itémque

De Ponderibus, ac Menſuris libellus; quo abuſum quemdam Hiſpanorum Pharmacopolarum reprehendit liquida quæque ad menſuram, non verò ad pondus æquata diſpenſantium.

Epitome omnium rerum, & Sententiarum, quæ notatu digna in Commentariis Galeni in Hyppocratem extant. Lugduni apud Rovillium 1554. in 8. ſimúlque

De Contradictionibus, quæ apud Galenum ſunt, Tractatus. Qui tamen eo nomine diſplicuit ſummo Viro Franciſco Valleſio in Argumēti ſimilis quodam libello, quod neſcire ſe author ſcripſerit, qua ratione iſtæ contradictiones explicari poſſent.

Annotationes in Galeni verſiones, quæ ad ſuum tempus prodierunt. Venetiis 1548.

Methodus cognoſcendi, extirpandíque naſcentes in veſicæ collo carunculas. Romæ apud Valerium, & Aloyſium Doricos 1551. in 8. Compluti que apud Brocarium 1555. Videlicet remedium ſibi à Philippo quoddam traditum commendat unicè. In quo tamen adnotatione digna eſt Amati Luſitani admonitio *Centuria* IV. *curatione* XIX. Authorem quippe ſe ſe affirmat hujus remedii Philippo illi fuiſſe, quem tunc Damaſci Syriç agere, hoc ſcribens intelligebat. Qui quidem Philippus expertæ in quodam milite, & coram ſe ab Amato editæ curationis merito, atque inventione ſe ſe apud Lacunam improbè jactaverat. Cujus rei plures è Luſitania teſtes advocat, Georgium nempè Henricum Oliſſiponenſem, Ludovicum Munium Conimbricenſem Medicos & Philoſophos nobiliſſimos, Emmanuelémque Lindum Aſtronomiæ cognitione florentiſſimum. Ingenuè tamen & fatetur ipſe ad finē Amatus accepiſſe olim ſe apud Salmanticam, à Profeſſore Medico ejus ſcholæ, præceptoréque ſuo Aldereto efficaciſſimum hoc remedium. Quod quidem adnotare libuit, tum quia doctorum Hiſpaniæ virorum mentio ſemper jucunda, atque hujus argumenti opportuna eſt, tum ne extra Hiſpaniam ad Philippum illum, fortaſsè exterum, inventi laus, quod tam ſalubre audit, divagetur.

Adnotationes in Dioſcoridis factam à Ioanne Ruellio interpretationem. Lugduni apud Rovillium 1554. in 16. Ruellium nempe pluſquā ſeptingenties, culpâ inemendati, quod ſequutus fuit, exemplaris à vero authoris ſenſu abiiſſe modeſtâ quidem, & quæ olim auditorem decuit, cenſione confirmat.

Epiſtola Apologetica ad Ioannem Cornarium: qua ejus in verſionibus è Græco factis quamplura errata propter infantiam utriuſque linguæ, medicæque artis non exactam cognitionem illi exprobat. Lugduni apud Rovillium 1554. in 8.

Victus ratio, Scholaſticis pauperibus paratu facilis & ſalubris, cui adjectus eſt, libellus *De Victus & exercitiorum ratione, maximè in ſenectute, obſervanda*. Pariſiis apud Iacobum Bogardum 1547. 8. Coloniçque apud Henricum Mameranum 1550. in 8.

De Articulari Morbo Commentarius. Romæ apud Doricos 1551. 8.

Compendium Curationis præcautionis morbi paſſim, populariterque graſſantis: hoc eſt vera & exquiſita ratio noſcendæ, præcavendæ, atque propulſandæ febris peſtilentialis. Argentorati apud Rihelium 1542. 8.

Galeni de Antidotis Epitome, (hæc eſt, ut credo, majoris, ſeu totius Epitomes pars) extat cum Ægidii Everarti *de Herba Panacea* Commentariolo, Antverpiæ apud Ioannem Bellerum in 16. anno 1587.

Hæc Latina medicæ Artis opera ſunt. Sequitur.

Europa Ἑαυτοντιμωρουμένη, *ſiue ſe ipſam torquens: Actio apud Colonienſes XXII. Ianuarii die, anno MDXLIII. coram frequentiſſima illuſtrium urbis totiúſque tractus hominum concione habita*; Ibidémq; edita eodem Anno

Vet-

Vertit non minùs ipſe multa è Græco fonte: quorum quidquid aliis eorundem operum ab aliis factis interpretationibus à typographis editiones ſuas abſq; delectu aliquo adornantibus, meritum, & gratia poſt videatur habita, certè hi labores, cùm & ſeorſim typis editi in vulgus ſint, aliorum etiam comparatione, apud eos qui græcè ſciunt, laudē non ultimam ferunt. Hæc illi -

Ariſtotelis Φυσιογνωμονικῶν, *De Phiſiognomia* librum à ſe verſum Ludovico Guillardo Carnutum in Gallia Præſuli dicavit, Pariſiiſque edidit apud Cyaneum 1535. Prodiit tamen cum alio Interprete, eóque anonymo, is cum aliis Philoſophi principis Commentariis. Item

Ejuſdem Περὶ κόσμου *De Mundo* librum. Compluti apud Brocarium 1538. ad Carolum Cæſarem. Et hic etiam in editionibus Ariſtotelis, vel Petrum Alcyonium, vel Guilielmum Budeum habet Interpretes.

Περὶ φυτῶν hoc eſt *de Plantis* libros (quos tamen Ariſtoteli abjudicant recentiores, & in his Iulius Scaliger) ad Colonienſem urbem, cum per eos dies ibi moraretur, edidit Coloniæ 1543.

Περὶ ἀρετῶν *De Virtutibus* liber, qui inter opera ejuſdem Philoſophi circumfertur unà cum ſcholiis doctiſſimis, Ferdinando Bohemiæ & Vngariæ Regi nuncupatus, ibidem editus fuit 1544. Adjungitur huic interpretationi *Epiſtola ad Adolphum Eicholtzium I. Conſultum, Academiæ Rectorem* familiarem ſibi, atque hoſpitem: in qua monet eum, fideliùs ſe verba Authoris, ſententiámque Latio dediſſe, quam Simon Grinęus fecerat, cujus interpretatio hujus met Opuſculi in vulgus edi ſolet.

Luciani Dialogos duos dramaticos, nempe Τραγοποδάγραν, *Tragopodagran*, Ferdinando Lopezio ab Eſeuriali Cæſaris Prothomedico, & Ὠκύπουν *Ocypum* Gundiſalvo Pereſio eidem à ſecretis nuncupans, unà cum libello Ariſtotelis *de Mundo* typis Complutenſibus Brocarii prodire in lucem fecit anno 1538. Hos item Ioannes Synapius, & Iacobus Mycillus interpretati ſunt. *Tragopodragra* etiam unà cum libello jam laudato *de Articulari Morbo*, Romæ prodiit 1551. in 8.

Galeni librum de Hiſtoria Philoſophica (quamvis non omnibus certam magni parentis prolem) quampluribus editis & ineditis codicibus, præſertimque eo, quem ab Hadriano quodam Corono Græco antiquiſſimum, ipſius fortè Galeni, ſive alterius manu exaratum acceperat, inter ſe collatis, Sacro urbis Colonienſis dicavit Collegio, anno 1543. ibidem editum apud Ioannem Aquenſem.

Geoponicon, ſive de Agricultura Tractatum, hoc eſt Conſtantini Imperatoris Porphyrogennetæ, vel Dionyſii Vticenſis; quorum alterutri adjudicari ſolet, ſeu potiùs octo hujus operis ex viginti poſteriores libros, qui de natura Animalium tractant, modiſque eorum educandorum latinè redditos Cæſari obtulerat; Cujus etiam anſpiciis prælo eos ſubjecturus erat, cum Ianus Cornarius integram ſuam ejus operis verſionem divulgans, curâ iterùm, dimidiatúmq; hunc edendi cedere noſtrum Andream fecit. Nec diſſimulavit tamen quorumdam officiis invitatus, quin loca aliqua utriuſque interpretationis ſuæ, & Cornarianæ in examen eruditorum collata invicem proponeret, quæ *Adnotationes* unà cum Græco Authore Coloniæ prodierunt anno 1543. in 8. ſive, ut Ioannes Antonius Vanderlinden in opere ſuo *de Scriptis Medicis* affirmat, unà cum verſione illius operis latina; quippe aliis nos credere oportet, qui editionem nuſquam vidimus. Id verò adeò irritavit Cornarium, ut ſtylum adverſus Lacunam ſubinde, quoties aderat occaſio, ſtringens, *Apologeticam*, cujus facta jam mentio eſt, illius *Epiſtolam*, immodeſtiâ dictionis provocaverit.

Ex Italo etiam in Latinum convertit -

Relationem ex Italia ad Germanos miſſam de Oſtentis quibuſdam Conſtantinopoli Iunio, & Iulio menſibus anni MDXLII. factis, rogantibus Colonienſibus ut morem gereret: ſimúlque Tractatus *de Turcarum origine, & ſucceſſione, deque moribus pace belloque illius gentis* à ſe breviter elaboratos edidit Coloniæ 1542. Vnde & Antverpiæ 1544. Moguntiæq; 1552. iterum ac tertiò recuſum opus eſt.

Hiſpanicam noſtram quoque linguam locupletavit eâ præſertim Dioſcoridis editione, (quem authorē Latinis, & Italis Petrus Matthiolus, Gallis alius, & Germanis alius pariter communicaverunt) cujus hęc facies -

Pedazio *Dioſcorides Anazarbeo acerca de la materia medicinal, y de los Venenos mortiferos traducido del original Griego en Caſtellano &c. iluſtrado con annotaciones, y con las figuras de innumerables plantas exquiſitas y raras*. Salmanticæ apud Cornelium Bonardum 1586. in folio, Valentiæque iterum apud Michaëlem Sorollam 1636. in folio. Commentariis ſuis, & explanationi Græci Authoris plantarum omnium vocabula, cùm Latinæ, atque Arabicæ, tùm Caſtellanæ, Luſitanæ, Catalonicæ, Italicæ, Gallicæ, ac Germanicæ linguarum appoſuit. Veréque id opus eo ardore aggreſſus eſt, eâque induſtriæ curâ proſequutus, ut & Ægyptiacæ peregrinationi, quam non mediocre rei compendium allaturum exiſtimabat, feriò ſe accinxerit. Et factum eſſet, niſi Franciſcus Vargas Regius apud Venetos Legatus in Venetiarum urbem eo conſilio appulſum calidis officiis detinuiſſet. Adjutum ſe non parum egregio Matthioli ex Græco Itali Interpretis labore fatetur noſter in proœmio operis, quo nomine Matthiolus

ei in

ei in editione Latina ſequentibus annis à ſe facta debitas gratiarum vices rependit. Collatione item codicum, ſive editorum, ſive manuſcriptorum, præcipuéque antiquiſſimi cujuſdam ſibi a Ioanne Paez de Caſtro Chronographo Cęſareo exhibiti rem ait confeciſſe. Quare Hiſpanico idiomati poſſeſſionem hujus Scriptoris ſeptingentis plus locis libri illius fide reſtituti, atque adeò, quàm alibi gentium editus uſquam ſit, ſanioris, confidenter adrogat.

De la Preſervacion, *y cura de la Peſte*. Antverpiæ 1556. in 8. Salmanticæ 1560. olim latinum à ſe confectum.

Las quatro *elegantiſſimas, y graviſſimas Oraciones de Ciceron contra Catilina trasladadas en lengua Eſpañola*. Antverpiæ 1557. 8. apud Plantinum.

Debitâ laude proſequutus eſt Lacunam noſtrum Matthiolus jam laudatus in proœmio, & ubi de *Bacara* herba tractat; Iacobus Middendorpius de *Academiis*, in *Toletana* lib. VII. & cui omnia hæc ferè accepta referimus Vir induſtrius, patriæque ſuæ, clarorúmque illius Virorum egregius vindex. Didacus Colmenares in *Segobienſis urbis Hiſtoria*, ſive in *Appendice de Illuſtribus Viris Segobienſibus*.

ANDREAS DE LAZARRA, & CRVZATE, Canonicus Regularis, neſcio cujus formæ, typis Romæ edidit-

Teulugia myſtica *y Eſpejo de la Vida eterna, por el qual ſon encaminadas las almas, que deſean alcançarla*, apud Iacobum Maſcardum 1615. in 8.

ANDREAS DE LEON, Granatæ ortus, an incola? quorú prius in *Hiſtoria urbis Granatenſis* Franciſcus Bermudez à Pedra a ſcriptum reliquit, Medicam & Chirurgicam artem in ea urbe, atque item in Aula Regis Hiſpaniarum Philippi Secundi expeditionis Luſitanæ exercuit tempore: cujus doctrinæ monumenta hæc reliquit-

De Anatomia.

Definiciones *de Medicina; differencias y virtudes del Anima con declaracion de los temperamentos, morbos, &c. y declaracion de pulſos y orinas*.

Examen *de Chirurgia, aviſos para Sangrias y purgas*. Hæc ſimul edita ſunt Beaciæ 1590. in 4. Puto & anno 1601. variante titulo, *Varios Tratados de Medicina y Chirurgia*.

Practica *de Morbo Gallico en el qual ſe contiene el origen y conocimiento deſta enfermedad; y el mejor modo de curarla*. Pinciæ 1605. in 4.

ANDREAS DE LOSA, natus in oppido *Fuenſalida* diœceſis Toletanæ, Notarius Regiæ Curiæ Hiſpalenſis, edidit metricum opus hoc titulo-

Verdadero *Entretenimiento del Chriſtiano, de las quatro Poſtrimerias del Hombre*. Hiſpali apud Alphonſum Barrera 1584. in 4. Item.

Batalla *y triumpho del Hombre contra los Vicios, en el qual ſe declaran los maravilloſos hechos del Cavallero de la Clara Eſtrella*. Hiſpali 1580. in 8.

ANDREAS LVCAS DE ARCONES, Granatenſis, Ieſuitarum ſodális, Eccleſiaſtes celeber, in Collegio Sancti Pauli ejuſdem urbis Bibliorum Interpres, cum & exteris, ac poſteritati proficuus eſſe vellet, edidit-

Iſaiæ Prophetæ elucidationem literalem, myſticam, & moralem. Lugduni apud Laurentium Durand 1642. in folio.

Hiſpanè etiam-

Vida *de San Ignacio de Loyola Fundador de la Compañia de Ieſus*. Granatæ apud Antonium Bene de Lazcano 1633. 4.

ANDREAS LVDOVICVS, ſive LVISIVS, vulgo LVIS, Luſitanus, Eborenſis, Societatis Ieſu, ſcripſit Hiſtoriam Moyſis Luſitanè hoc titulo-

Moiſes *Cortezab, Orador, & Paſtor*, tomis duobus.

ANDREAS DE LVZON, Sacerdos Ordinis Sancti Iacobi, Regiæ Maieſtati Philippo Secundo à ſacris, typis mandavit-

Reformacion *de los Conventos de la Orden de Santiago*. Matriti apud Petrum Coſſio. 1587. in 4.

ANDREAS DEL MARMOL, Regiæ Curiæ Matritenſis Advocatus edidit, relationem ſequutus Chriſtophori Marquez Carmelitæ, imò ipſius ferè, qui deſcribitur-

Excelencias, *Vida, y trabajos del Padre Fr. Geronimo Gracian de la Madre de Dios Carmelita, recopilada de lo que eſcrivió del Santa Tereſa de Ieſus, y otros*. Pinciæ 1619. in 4. apud Franciſcum Fernandez.

ANDREAS MARTINEZ DEL LARROZO, cùm in India ad orientem Solem poſita verſaretur, in manus Hollandorum cecidit, inter quos manſit tribus ferè annis detentus. Edidit hoc titulo libellum-

Relacion *de las Naos grandes, y pequeñas, y de las Fatorias y fortalezas, que los Holandeſes tienen el dia de oi 6. de Iunio 1619. en las partes de las Indias y Moluco, y ſu trato y comercio y orden de ſus deſpachos*. M. S. fuit in Bibliotheca Laurentii Cocci, cujus *appendicem* ad Antonii Leonii *Indicam Bibliothecam* manu ejuſdem Cocci exaratam penes me habeo.

ANDREAS DE S. MARTIN, teſte Antonio de Herrera, & Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica* proximè laudatâ titulo XL. Scripſit-

Del Deſcubrimiento *del Eſtrecho de Magallanes*.

F. ANDREAS MENDEZ, Ordinis Prædicatorum Provinciæ Bæticæ, ſcripſit volumen grande -

De las Alabanças *de Nueſtra Señora*, ſive Conciones in quibuſdam ejus feſtis.

Claruiſſe hunc circa annum MDCV. ſcribit Alphonſus Fernandez ex *Hiſtoriis Ordinis*.

D. ANDREAS MENDEZ, laudatur à nẽ nemine, eo quod ediderit -

Diſcurſos *ſobre la Centinela del Reino de Chile*. Limæ 1641. in 4.

ANDREAS MENDO, Lucronienſis, Ieſuitarum ſodalis, apud ſupremos Fidei per Hiſpaniam vindices Miniſter à Cenſura Theologica, Salmanticæ docuit ſacras literas, Theologiámque ab ſchola nuncupatam, edidítque tum ibi, tum alibi -

Bullæ Sacræ Cruciatæ Dilucidationem. Matriti apud Mariam de Quiñones 1651. in folio.

De Iure Scholaſticorum, & Univerſitatis, ſive Academico. Salmanticæ 1655. in folio.

De Ordinibus Militaribus Diſquiſitiones Canonicas Theologico-morales, & Hiſtoricas, pro foro interno, & externo. Salmanticæ apud Sebaſtianum Perez 1657. in fol.

Stateram Opinionum benignarum in Controverſiis moralibus. Lugduni apud hæredes Boiſſat in folio. 1666.

Criſin de Societatis Ieſu pietate, doctrina, & fructu multiplici. Lugduni apud Horatium Boiſſat, & G. Remeus, 1666. 12.

Vernaculâ quoque linguâ.

Principe perfecto, *y Miniſtros ajuſtados; documentos politicos y morales en emblemas*; Lugduni apud eoſdem Horatium Boiſſat, & Georgium Remeus 1662. in 4.

Memorial *ajuſtado de los fundamentos incontraſtables de la Inmaculada Concepcion de la Virgen Maria Nueſtra Señora*. 1620. in fol.

Quareſma: *Sermones para las Ferias maiores, Domingos, y Semana ſanta*. Matriti apud Paulum del Val 1662. in 4.

Expectantur alia ab ejus fœcundo atque alacri ingenio, multáque doctrinâ.

F. ANDREAS DE MOGVER, ex *Moguer* oppido Bæticæ oriundus, profeſſus eſt Dominicanum Inſtitutum Salmanticæ, ſcripsitq; -

Hiſtoria *de Santo Domingo de la Provincia de Mexico*. M. S. Teſte Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica*. Item.

Sermones; duobus voluminibus *de Tẽpore ac de Sanctis*.

Librum quoque *Exemplorum*.

ANDREAS MORAGVEZ, Majoricenſis Ieſuita, humaniorum literarum profeſſor, edidit -

Elegiaca Poëmatia, culto ſtylo. Reliquit etiam Majoricæ,

Proſodiam luce typorum dignam Quod *Bibliotheca Societatis* Author ait.

ANDREAS DE MORALES, Cordubenſis, ut credo, nobilium dedit illius nobiliſſimæ urbis familiarum catalogum, origines, & progreſſum; quod opus hi, qui hodierno tempore his eruendis antiquæ hiſtoriæ theſauris enixè ſtudent, hoc titulo inſigne apud ſe eſſe jactare ſolent -

De las Caſas *Iluſtres de Cordova*. M.S. ut videtur.

ANDREAS MVÑOZ, Conchenſis natu, in Italia apud Camaldulenſes mancipavit ſe vitæ Eremiticæ, atque ſcripſit Pio V. Papæ nuncupans -

Eremi Camaldulenſis deſcriptionẽ, libris duobus: quæ edita eſt etiam in corpore *Italiæ illuſtratæ*, Francofurti in officina Andreæ Cambieri 1605. fol.

ANDREAS MVÑOZ, à ſuperiore alius, in Hiſpalenſi rerum Indicarum Regia domo tormentariæ rei, & fabricæ curabat negotiũ (*Artillero maior de la Caſa de la Contratacion de Sevilla*, vulgò munus appellant) ſcribens -

Inſtruccion *y regimiento para que los Marineros ſepan uſar de la artilleria con la ſeguridad que conviene*. Luciferi Fano. 1642. 4.

F. ANDREAS DE S. NICOLAO, Americus ex *Tunja* Peruani Regni oppido, Auguſtinianorum Reformatorum ſodalis, cùm hæc ſcribimus, Collegii Complutenſis Rector, ſuæque Reformatorum Congregationis Cronographus, ſcripſit, dum Romæ converſaretur -

Paſſerculi Solitarii planctum, ſive Peccatoris ad Dominum converſionem. Romæ apud Ioannem Petrum Collinium 1654. in 8. Item.

Proventum meſſis Dominicæ Patrum Excalceatorum B. Auguſtini Congregationis Hiſpaniæ. Ad Alexandrum VII. Papam, Romæ 1656. in 4.

F. ANDREAS NVÑEZ DE ANDRADA, Ordinis Eremitarum, author eſt libri ſic inſcripti -

Vergel *de la Eſcritura divina*. Opus quidem ab eo cœptum hoc fuit, ſed penè in limine, ut videtur, derelictum; quandoquidẽ alphabeti ordinem ſequutus, ut cõmunes locos Bibliorum adornaret, primam ejus partẽ non ultra limites primæ literæ promovit. Atque ea quidem juſto volumine edita eſt, Cordubæ anno 1600. fol. apud Ioannem Barrera.

F. AN-

F. ANDREAS DE OCAÑA, Franciſcanus excalceatus Provinciæ S. Ioſephi, in eáque (ut domi vocant) Pater, publicavit -

Primera Parte *de Diſcurſos Eucharíſticos*. Matriti in Typographia Regia, 1622. in fol.

F. ANDREAS DE OLMOS, in oppido quodam natus Burgenſis diœceſis, Sodaliúmque Minorum Religionem Pinciæ profeſſus, doctrinâ, concionandique arte jam celeber Iudos cogitavit, ibique colligendis ad Eccleſiæ gremium, exhibendiſque ſalutari pabulo illius tractus gentibus tres, atque quadraginta exegiſſe continuos annos memoratur. Mediocris vir ſtaturæ, ſubfuſco colore, robuſtioris cujuſdam naturæ dono prædítus, conſtantiſſimè intrepidéque varias Infidelium; vel efferatiſſimorum, & in his eorum, quos *Chichimecas* vocant, regiones incolarum adiit, magnóſque fructus Deo fecit; Mexicanam, Totonacam, Tepuacam, Vaxtecámque diverſas earum gentium linguas feliciter aſſequutus. Quibus nempe edidit -

De Finali Iudicio doctiſſimum libellum.

Artem addiſcendi Mexicanam linguam.

Dictionarium ejuſdem.

Problemata quædam doctiſsima. eâdem Mexicanâ linguâ.

Tractatum de Sacramentis.

Tractatum de Sacrilegiis.

Septem Sermones doctiſſimos continentem libellum omnia linguâ Mexicanâ, teſte Franciſco Gonzagâ de Provincia S. Evangelii referente in *De Origine, & progreſſu Ordinis Minorum*. Adjungit Antonius de Leone in *Bibliotheca Occidentali* Tit. XVIII.

De los ſiete Pecados mortales. linguâ Vaxtecâ.

Artem, & Dictionarium lingua Vaxteca.

Doctrinam Chriſtianam, & Modum confitendi.

Artem, & Dictionarium lingua Totonacæ.

Vulgari autem ſuâ dedit -

Antiguallas *de Nueva España*. M.S. Teſte Antonio de Leone Tit. XVII.

Alſonſo de Caſtro *contra todas las Heregias*. Ex latino Auctoris in Hiſpanum metricè converſum.

Franciſcus Gonzaga, Antonius à Leone, Antonius Daza in *Hiſtoria Ordinis Minorum* IV. parte lib. II. cap. XXVI. Lucas VVaddingus de *Scriptoribus Ordinis Minorum*, authores ſunt.

ANDREAS ORDOÑEZ, Medicus, ſcripſit -

Compendium perutile De ſanguinis miſſione. Neapoli apud Lazarum Scorrigiam, 1623. in 4.

F. ANDREAS DE ORTEGA, Ordinis Seraphici, edidit -

Tratado *del Camino del Eſpiritu*. Toleti apud Ioannem Ferrer, 1550. in 8. Omiſit Lucas VVaddingus.

ANDREAS DE OVIEDO, Carpetanus, in oppido *Illeſcas* pari Matritum inter ac Toletum ſpatio natus, Ieſuita, Ignatii ipſius diſcipulus, qui familiæ ſuit Parens, in Africa, vaſtiſſimiſque Abiſſinorum Provinciis, deſtinatus eò, dimiſſúſq; Vliſſipone anno MDLVI. cum honorifico Præſulis Hierapolitani titulo, unâ cum Ioanne Nonio Barreto Æthiopiæ Patriarcha conſecrato, & aliis, diu muneri ſibi commiſſo, propagandóque apud eas gentes Evangelio incubuit, factus & ipſe per Barreti deceſſum Patriarcha. Tandémque poſt egregiam poſitam plurium annorũ operam, temporúmq; difficultatem fortiter devictam, calculi doloribus extinctus fuit anno MDLXXVI. De quo plura Nicolaus Godignus lib. III. *De rebus Abiſſinorum*. Scripſit librum -

De Romana Eccleſia Primatu, déque erroribus Abiſſinorum; idiomate Æthiopico, ut conjectura eſt, translatum.

Multa item ex aliis linguis in eundem ſermonẽ convertit cõfirmandis Catholicis apta, reducendiſq; Schiſmaticis. *Duas* item *Epiſtolas* anno MDLXVIII: quas refert Guerrerus.

F. ANDREAS PEREZ, Legionenſis, Dominicanus, Ordinis ſui generalis Concionator, ſcripſit Hiſpaniæ proprio idiomate -

Vida *de S. Raimundo de Peñaforte*. Salmanticæ apud Petrum Taſo, 1601. 8.

Sermones de Quareſma. Pinciæ 1621. 4. apud Franciſcum de los Rios.

Sermones de los Santos. Duobus tomis; ibidem 1622. 4. apud Hieronymum Murillo.

Fertur apud ſuos author eſſe & illius libelli, quem Franciſco Vbedæ Toletano typi adjudicant, *La Picara Iuſtina* nuncupatum, cùm liceret ſic per ætatem inſanire.

ANDREAS PEREZ, Ieſuita, Collegii Mexicani Rector, ſcripſit -

Relacion de la muerte, *y virtudes del Padre Iuan de Ledeſma*, qui obiit anno MDCXXXVII.

ANDREAS PEREZ DE RIBAS, Cordubenſis, Presbyter Societatis, dum Novæ Hiſpaniæ Americanorũ Ieſuiticam Provinciam regeret, ſcripſit -

Hiſtoria *de los Triunfos de nueſtra ſanta Fee, conſeguidos por los ſoldados de la milicia de la Compañia de Ieſus en las miſſiones de la Provincia de la Nueva España*. Matriti 1645. in folio.

ANDREAS PESCIONI, ſi non exter eſt, ſcripſit ex Gallico -

Hiſto-

Hiſtotias prodigioſas *de diverſos ſuceſſos acaecidos en el Mundo, eſcritos en Frãces por Pedro Bouiſtau, Clandio Teſſerant, y Franciſco Belleforeſt, traducidos por Andrea Peſcioni vezino de Sevilla.* Matriti 1603. in 4. & 1607. in 8.

ANDREAS PINTO RAMIREZ, Luſitanus, Oliſſipone ortus, Ieſuitarum ſodalis, ſub magiſterio Franciſci Mendozæ quid non doctum, qnid non eruditum, & amœnum didiciſſet? Præter Concionatorium opus, cui deditum ſcivit *Bibliothecæ Societatis* author, Theologiam quoque in patria ſodales docebat anno MDCL. & inde in Salmantino Collegio; qua in urbe; & quo alio cumque loco fuit, ingentem eruditionis famam collegit, qnam mirum in modum edita in vulgus monumenta ſacra, moralia, profana univerſo literatorum Orbi confirmaverunt. Hæc ſcilicet foras dedit.

In Canticorum Canticum Salomonis dramatico tenore, literali allegoriâ, tropologicis notis illuſtratum. Lugdnni apud heredes Gabrielis Boiſſat, 1642. fol.

Chriſtum Crucifixum. Lugduni, 1640.

Dei-param ab Originis peccato præſervatam. Lugduni 1642. in fol. apud Boiſſat, & Aniſſon.

Vtriuſque Principum Politices Paralella, juſta & iniquæ, ad caput XIV. Iſaiæ Prophetæ. Lugduni apud Petrum Proſt, 1648. in fol.

Sacra Scriptura Selecta, ſive Spicilegium ſacrum explanandæ litera, moribus illuſtrandis. Lugduni apud Petrũ Proſt, 1648. fol.

Commentarium in Epiſtolas Chriſti Domini ad ſeptem Epiſcopos Aſiæ, quæ in Apocalypſi continentur. Lugdnni 1652. in fol.

Luſit & honeſtiſſimam valdéque diſertam Fabulam, Ioannis Barclaji, veterúmq; ſeqnutus exemplar, cui nomen impoſuit.

Philalelia prò fide amicorum reciproca. Luduni 1647. in 4. Hiſtoria ex Gallico eſt: nam in Cod. MDCCCXV. Regiæ Pariſienſis Bibliothecæ SS. Amici, & Amelii vita extat, qui ſunt hujus operis argumentum.

ANDREAS DE PORTONARIIS, famigeratus ſuperioris ſæculi Typographus Salmantinus, in Hiſpania, an alibi natus non facilè dixerim, edidit ex officina ſua in Hiſpanum converſos.

Los Aſolanos *de Pedro Bembo.* Salmanticæ 1551. in 12.

ANDREAS POZA, Cantaber, Ordunienſis, cauſarum Pattonus apud Correctorem, ut vocant, *Del Señorio de Viſcaia,* ſcripſit.

Hidrographia, *Sumario de la esfera, inſtrumentos de la navegacion, marcas, latitud, y longitud.* Iuliobrigæ, ſeu *Bilvao,* 1583. in 4. apud Mathiam Mares.

De la antigua Lengua, *Poblaciones, y comarcas de las Eſpañas, en que de paſo ſe tocan algunas coſas de la Cantabria.* Ibidem 1587. in 4. Latinum feciſſe hoc idem opus videtur, quod neſcio an imperfectum, certè ineditum reliquit hac inſcriptione, *De priſca Hiſpanorum Lingua in gratiam eorum, qui neſciunt Hiſpanicè, Paradoxon.*

Hic pater fuit Ioannis Baptiſtæ Pozæ Ieſuitæ, de quo ſuo loco.

ANDREAS REY DE ARTIEDA, Valentinus, an Cæſarauguſtanus? Poëta, quem Lupns Felix de Vega in *Lauru Apollinis* non perfunctoriè laudat, foras dedit.

Los Amantes, Tragœdiam. Valentię 1581. in 8.

Diſcurſos, *Epiſtolas, y Epigrammas de Artemidoro,* quo nomine, quaſi anagrammatico, dignoſci voluit. Cæſarauguſtæ 1605.

ANDREAS RESENDIVS, vulgò DE RESENDE, ortus Eborę anno MCDXCIII. Andreâ Vaſeo Reſendio, & Angelâ Eleonorâ Vaſeâ Goes parentibus nobili loco inter ſuos natis, à matre nonnuſquam uſurpavit *Angeli* prænomen, quo ſignati, quos prima in ætate edidit, libri conſpiciuntur; nec non & more ſui tẽporis, uti Nebriſſenſis Antonius *Aelius,* uti alii aliter, ſic noſter *Lucius Andreas Reſendius* cognominari amabat. Ita & ipſe in tabula quadam ſepulchro matris a'ligenda inſcribere non dnbitavit. Adeò imitandæ vetuſtatis ardore capiebantur hi, quos prima cepit, ante unum, aut duo ſecula, rerum antiquarum cupido, ut & familiarem appellationem notâ aliquâ veteris Romæ procuderent. Biennis patrem amiſit; liberaliter tamen educatus in ſtudiis à matre, cùm primùm per ætatem licuit, Dominicanorum religioſæ familiæ in patria ſe aggregavit; eóque habitu indutus priùs Compluti Antoninm Nebriſſenſem, dein Salmanticæ Arium Barboſam, græcas & latinas litteras, Theologiam quoque alios docentes audivit. Pariſios inde, Lovaniúmque adiit celebres Academias, ingenii, quod præſtantiſſimum ſortitus fuit, magis ac magis excolendi cauſâ; peregrè colligens, uti ſolet, non eruditionis tantùm, ſed & prudentiæ, atque experientiæ rerum opimos fructus. Petro Maſcarenio Regis ſui apud Carolum Cæſarem Legato adhęſit, evocatus; ut ab ſtudiis ei eſſet, quæ efflictim amabat. Cum eo aulam ſequutus eſt, aulæque, atque ipſi Carolo innotuit, & carus fuit. Domum reverſus poſt annum DXXXI. pedem figere opus habuit in Curia Ioannis Regis III. ludúmque ibi aperire, à Rege ipſo, duobúſque illius fratribus ampliſſimis S. R. E. Cardinalibus Alphonſo, Henricóque ad eam profeſſionem adactus: juſſus interim bona cum Summi Pontificis venia juſtis de cauſis ſchema dimittere Dominicanorum; cujus tamen, vel in morte ipſa ſtu-

dium retinuit, electo ſibi in Eborenſium Prædicatorũ intimis ædibus ſepulchri loco. Henricum præcipuè jam laudatum Portugalliæ Infantem, poſtea & Regem, beneficum ſibi expertus fuit, aliquot ab eo Sacerdotiis, unóque Eborenſis Eccleſiæ, & Collegii Canonicorum poſt alia, quod pingue in primis eſt, pro merito cohoneſtatus, cui & à concionibus fuit. Vulgari quippe linguâ, æquè ut latinâ, erat diſertus. Theologiam ad hæc ſemper coluit, ac dum epularetur Patronus, legebat is Pauli epiſtolas, digno, ut imitarentur omnes Eccleſiarum Antiſtites, exemplo; dubiáque ſibi à circumſtantibus propoſita doctè, atque ex tempore ſolvebat. Antiquitatis ſtudio præcipuè exarſit, adeò ut viatoriæ ſupellectilis, quandocumque iter acturus eſſet, ligo, aliáq; ferrea inſtrumenta portio ei perpetua fuerint; quibus, ſi quod antiqui ævi monumentum in via occurreret, propriis ipſe impenſis, operáve eruere de terra, atque à tenebris vindicare poſſet. Veréque, ut Romanis Portius Cato, Luſitanis ipſe ſuis Antiquitatis fontes reſeravit. Dicendi genus floridum, grave & nitidum ſectatus, non ſine aliqua reprehenſione antiquiores quaſdam pronunciandi, atque ſcribendi formas, quæ obſoletæ jam ſunt, ſuperſtitioſè uſurpavit. Poëſim quoque non ſine magna laude exercuit Horatii æmulus, uti & Harmonicam artem; erátque etiam compoſitionis muſicæ bene peritus; neq; contentus carmina pangere, eorum quoque modulationes componebat. Coluit, amavitque inter exteros Eraſmum Roterodamum, Conradum Gocleniũ Lovanienſem eloquentiæ doctorem, Ioannem Vaſeum Brugenſem; è civibus ſuis Damianum Goëſium, Iacobum Mænetium Vaſconcellum Juriſconſultum, Achillem quoque Statium dignum tanto præceptore diſcipulum. Opera ejus ſi legeris, omnes induſtriæ accuratiſſimæ, ac reconditæ eruditionis numeros, ſive in ſacra, ſive in profana re, completos ſumma cum jucunditate experieris. Hæc illa ſunt; & quidem in duplex volumen, quotquot lucem viderunt, præter unum aut alterum conjecta ab Arnoldo Mylio Coloniæ anno 1600. in 8. Primo hæc continentur -

De Antiquitatibus Luſitaniæ, libri IV. Præcedunt *Epiſtolæ* duæ de hoc ipſo argumento; altera ad Alphonſum Emmanuelis Regis filium, altera ad Bartholomæum Frias de Albornoz Juriſconſultum doctiſſimũ, de quo nos ſuo loco egimus. Subjiciuntur Iacobi Mænetii Vaſconcelli in quatuor hoſce libros *Scholia* breviora. Hoc opus conſcriptum fuit ab authore circa annum MD...... primúmque his typis vulgatum. Deinde in magno *Hiſpaniæ Illuſtratæ* ſyſtemate iterum prodiit Francofurti 1603. ſecundo volumine pag. 892. Singulariter quoque commentatus fuit -

De Antiquitate Eboræ, vernaculè quidem; nam is, qui hic legitur, Commentarius latinus ex verſione eſt Andreæ Scoti viri doctiſſimi. Luſitanus prodierat ante plures annos, & quidem auctior ex ſecunda editione anno 1576. in 12. cum hoc titulo, *Hiſtoria da Antiguidade da Cidade de Evora*. Adjunxerunt Francofurtenſes huic opuſculo in hac ſua editione Iacobi Menetii Vaſconcelli Juriſconſulti Luſitani *De Eborenſi Municipio* Commentariũ, ſive Reſendiani appendicem.

Secundo volumine hæc alia -

Poëmata varia, hoc eſt:

Vincentius Levita, & martyr, Heroici Poëmatis libri duo, cum Scholiis ejuſdem Reſendii.

Ad Deum Patrem ob calamitatem Sectarum Ode.

Ad Chriſtum Confeſſio, & ad Crucifixum.

Ad Gaſparem Caſalem Epiſcopum Leirenenſem Epiſtola de Paſtoris officio.

Encomium urbis Lovanienſis, cum aliis carminibus.

Eraſmi Roterodami Encomium.

Ad Damianum Goëſium, & alios Epiſtolæ.

Epicedion rapto Daciæ Principi, ad Cæſarem.

De Vita Aulica, ad Speratum Martianum Ferrarium Luſitanum.

In Obitum Ioannis III. Luſitaniæ Regis conqueſtio.

Ad Mariam Sereniſſimã Ioannis III. Regis ſororem eruditiſſimam Principem Epiſtola.

Ad Sebaſtianum Regem, ob Regni adeptum regimen.

Ad Philippum II. Hiſpaniæ Regem, ut arma in Mauros convertat.

Ad Lupum Scintillam Epiſtolæ duæ, & ad Petrum Sanctium tertia.

Cujus ſcilicet facultatis Poëticæ laude noſtrum excelluiſſe Nicolaus olim Clenardus hoc elogio, quod apud Ioannem Vaſeum ſexto *Chronici* ſui capite legitur, egregiè confirmavit: *Andreas Reſendius Poëta inſignis tantâ carminis majeſtate, tam nervoſis inventionibus donatus ab Apolline, ut ſi in ſtudio Poëtico perduraret, tam nobilem Vatem haberet Ebora, quàm genuit olim Corduba.*

Sequuntur hiſtoricæ Epiſtolæ, ſcilicet -

De Era Hiſpanica, ad Ioannem Vaſeum, quam & innuit Didacus Covarrubias 1. lib. *Variar. Reſolut.* cap. XII. quod de ratione computandi temporis ab annorum numero eſt.

Pro Colonia Pacenſi, ad eundem Vaſeum, data Eboræ 1553.

Pro Sanctis Chriſti Martyribus Vincentio Oliſſiponenſi Patrono, Vincentio, Sabina, & Chriſtetide Eborenſibus civibus, & ad quædam alia, Reſponſio ad Bartholomæum Quevedum S. Toletanæ Eccleſiæ Sacerdotem, doctiſſima quidem, & bene prolixa, Eboræ data anno 1567. Ad quam Epiſtolam libens refero, quod de *Kalendario Eborenſi*, & *Ulyſſiponenſi* ab Andrea

con-

confeſſo aſſerit Miræus in *Bibliotheca Eccleſiaſtica*.

Ad Ambroſii Moralis Epiſtolam Reſponſio, in qua de Trajani pontis Alcantaræ urbis inſcriptione, aliiſque, data Eborę 1570.

Atque item Orationes duæ -

Altera habita Conimbrica in Gymnaſio Regio, anniverſario Dedicationis ejus die IV. Kalendas Iulii MDLI.

Altera in ſynodo Eborēſi habita an. MDLXV. menſe Februario, Præſide Ioanne Mello Archiepiſcopo Eborenſi. Omnia hæc iterum prodierunt Coloniæ ex officina Gerardi Crenemburgi hoc titulo, *Deliciæ Luſitano-Hiſpanicæ*, 1613. in 8.

Præter hæc, quæ in laudata Mylii editione comprehenſa ſunt, & alia lucem viderunt ſeorſim: nempe -

De verborū Conjugatione Commentaria. Oliſſipone 1540.

Oratio pro roſtris pronunciata in Oliſſiponēſi Academia Kalendis Octobris 1534. in 4.

Narratio rerum geſtarum in India anno MDXXX. juxta exemplum epiſtolæ, quam Henricus Cugna Dux Indiæ maximus miſit ex urbe Cananorio IV. Idus Octobris Anni ejuſdem. Secundo volumine *Hiſpaniæ illuſtratæ*.

Breviarium Eborenſe, de quo ſatiùs erit Ioannis Vaſei in memorati *Hiſpaniæ Chronici* 5. capite verba ſubjicere: *Breviarium Eborenſe nuper Lucius Andreas Reſendius Reverendiſſimi S. R. E. Cardinalis, & Sereniſs. Principis Infantis Portugalliæ Henrici Eborenſis Archiepiſcopi auſpiciis, ita nitori ſuo reſtituit, ut non arbitrer aliud reperiri exactiori judicio concinnatum. Certè Sanctorum Hiſtorias Hiſpanorum non alibi meliori fide ſcriptas reperias, quas ille ante annos multos perluſtratâ ferè totâ Hiſpaniâ, tanquam quod futurum erat, præſagiens, & ſummo ſtudio perquiſivit, & ex Eccleſiarum Cathedralium libris, ubi quàm emendatiſſimè reperiri poterant, accuratiſſimè deſcripſit.* Hæc Vaſeus. De quo opere intelligendus eſt Petrus Galeſinius in nuncupatione ſui Martyrologii, ubi de Reſendio, quem *Doctrinarum antiquarum laude præſtantem* appellat *Virum; perluſtratis eum omnis Hiſpaniæ Baſilicis Cathedralibus, compertiſq; antiquis Tabulis Sanctorum Hiſpanorum, Hiſtoriam diſertâ oratione contexiſſe* refert.

Vita S. Ægidii Scallabitani, ſive de Santaren, Ordinis Prædicatorum, quam deſumpſit ex alia cujuſdam antiqui ejuſdem Ordinis ſodalis ſemi-barbara, quæ aſſervatur in ejuſdem urbis monaſterio. Hanc Pariſiis editam latinè affirmat Ludovicus Cazegas in *Hiſtoria* vernacula *Ordinis Prædicatorum Provinciæ Portugalliæ* lib. V. cap. XI. Fortè Antonius Senenſis Luſitanus liberavit in eo fidem, quam, dum Bibliothecam hujus Ordinis ſcripſit, obligaverat, hoc Reſendii opus edendi.

Carmine etiam -

Adverſus ſtolidos politioris literaturæ oblatratores, eruditè, & eleganter. Baſileæ apud Frobenium 1531.

Genetliacum Principis Luſitanæ, quod in Galliis excuſſum fuiſſe in *Epitome Geſnerianæ Bibliothecæ* refertur.

Vernaculâ quoque linguâ -

A Vida de ſanto lego Fr. Pedro, do Convento de Ebora, quam Antonius Senenſis latinè deſcripſit -

A Arcbitettura de Leon Baptiſta Alberto, quam ex authoris vernaculo in Luſitanum, Henrici Cardinalis nutu, vertit; quæque poſt mortem Reſendii ejuſdem Cardinalis juſſu, & *Didaci*, ſeu Iacobi Mænetii Vaſconcelli curâ lucem vidit, utì lego in Gaſparis Statii Tractatu *de Statiorum familia Eborenſi*, ubi de *Simone Statio* agit.

Non dubito, quin diverſum fuerit, & ex propria penu opus *De Architectura*, in quo conſcribendo Regis juſſu, atque auctoritate totum verſari ſe civibus ſuis Eborenſibus affirmavit, mittens ad Æediles, Procuratores, &c. hujus urbis *De ejus Antiquitate* libellum.

Aliorum operum ipſe meminit, tanquam à ſe edendorum, certè conſcriptorum, aut ſaltem alii -

Libelli de Colonia Pacenſi, ad Franciſcū Nonium: libr. IV. *Antiquit.* ubi de *Pace Iulia*, ſive *Auguſta*.

Epiſtolæ ad Ioannem Barros, in qua ſe egiſſe de *Simena minimè concubina, ſed juſta uxore Alphonſi VI. Caſtellæ Regis*, & quidem prolixè. Eodem lib. IV. *Antiquitatum* ſub titulo *De Vrithienſi Agro*.

Apologiæ contra Viſenſem Epiſcopum, de Aquæ-ductu Eborenſi à Sertorio fabricari juſſo.

Item -

De Aquæ-ductibus duorum librorum, quos Regi morem gerentem ſeſe nuper ſcripſiſſe affirmat in opuſculo *De Antiquitate Eboræ* cap. III. ubi & ſuperioris *Apologiæ* meminit.

De Coloniarum, & Municipiorum Iure, aut huic ſimili argumento copioſum & latum *Commentarium* brevi ſe in lucem emiſſurum in eodem opuſculo reliquit ſcriptum cap. IV.

Sidonii item *Apollinaris* opera omnia, ſeu ſcripta ſe reſtituiſſe gloriatur lib. 1. *Antiquit.* cap. *De Barbariis populis*.

De Bracharæ urbis conditione, pluſquam trecentorum verſuum *Poëmation* extabat ſuperioribus annis penes Emmanuelem Severinum de Faria Cantorem Eborenſem virum eruditiſſimum, ut refert in *Hiſtoria Bracharenſis Eccleſiæ* D. Rodericus de Acunha, dum agit de D. Didaco à Souza hujus Eccleſię Antiſtite, cui nuncupavit opus author decem tantùm diebus abſolutum, atque omnibus numeris abſolutiſſimum.

Officium, imò & *Vitam B. Gundiſalvi de Amarante* tribuit ei Ioannes Marieta, & alii.

Officium quòque *S. Eliſabethæ Reginæ Portugalliæ* Aubertus Miræus in *Bibliotheca* ſua *Eccleſiaſtica*.

Martyrologium Luſitanum, ejus

 gen-

gentis linguâ video ei tributum in *Hiſtoria Ordinis Prædicatorum* Monopolitani Epiſcopi parte IV. lib. II. cap. III. ; cujus tamen operis nullam habet mentionem proprius magis Hiſtoricus Reſendii rerum Ludovicus Cazegas jam laudatus. Planè hoc intelligi poteſt de Breviario Eborenſi, aut imperfectum manſit hoc, ſi quod fuit, Martyrologium, aut planè adhuc latet.

Staturâ fuit procerâ (ait Iacobus Menetius Vaſconcellus in *vita Reſendii* noſtri) prægrandibus oculis, criſpo capillo, colore ſubfuſco, ſed hilari, minimèque contractâ fronte in domeſticos, diſcipulóſq; ſeverior. Obiit jam octagenarius anno MDLXXIII. laudatus dum viveret, & poſt mortem ab doctiſſimo quoq; inter præſtantiſſimos Luſitaniæ ſuæ, imò totius Hiſpaniæ, litteris, atque omni eruditione viros: Nicolao ſcilicet, ut vidimus, Clenardo, & Ioanne Vaſco, Ambroſio item Morali lib. VIII. *Hiſtoriæ Hiſpaniæ* cap. XX. Oſorio Silvenſi Epiſcopo in Procemio *Hiſtoriæ Regis Emmanuelis Portugalliæ*; Ioſepho Scaligero in *notis ad Euſebii Chron.* nu. MDCCCCLXXVII. Iacobo Vſſerio *De Britannicarum Eccleſiarum primordiis* cap. XVI. pag. 747.

ANDREAS DEL RIO RIAÑO, ſcripſit -

Tratado de un Inſtrumento para conocer la Nordeſteacion de la Aguja de Marear. Item -

Hidrographia en que ſe enſeña la Navegacion por altura, y derrota, y la graduacion de los Puertos, 1585. 4.

D. ANDREAS DE LOS RIOS DE SANDOVAL, civis, & fortè domo, Hiſpalenſis, vir nobilis, dedit in lucem Theologicũ opus, ſcilicet -

Ordinem examinationis Orationum, quæ dicuntur in infirmitatibus, ſeu præcantationum, quæ Hiſpanè dicuntur Enſalmos. Hiſpali apud Ludovicum de Eſtupiñan, 1620. in 4.

Adjunguntur -

Carmina quædam: & Hiſpanus Tractatulus -

De la Perfeccion y ſignificacion de los numeros por la compoſicion de ſus partes.

ANDREAS DE ROXAS ALARCON, Matritenſis, luſit -

Los Gracioſos Sucefſos de Tirſis, y Tirſeo. Simúlque -

Comedia de la Hechizera. Matriti apud Franciſcum Sanchez, 1581. 8.

F. ANDREAS RVIZ, Legionenſis, Ordinis Prædicatorum, ſi credimus Ægidio Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiæ Legionenſis*, ſcripſit -

Sermones duobus tomis.

F. ANDREAS DE SALAZAR, Benedictinus Monachus ex Domo *S. Aemiliani*, ſcripſit neſcio quid de *Quindenniis* (ita opus vocant) *Abbatiarum* omnium, quæ olim perpetuò conferebantur. Item -

Notas ad Regulam Sancti Benedicti. Romæ 1614.

Vernaculo etiam ſermone -

Vida, y Milagros de San Gregorio Obiſpo Oſtienſe, y de S. Domingo de la Calzada. Pampilone apud Ioannem Oteiza, 1624. in 4.

Deſiit eſſe mortalis circa annum MDCXXXVIII.

ANDREAS SANCHEZ FAXEDA, ſcripſit -

La Divina Serrana de Formes Nueſtra Señora de Eſpino. Segobiæ 1629. in 8.

ANDREAS SANZ DE ROCAMORA, ſcripſit -

Aparecimiento y milagros de la Virgen del buen Suceſſo, que eſtá en la villa de Madrid. Matriti 1638. in 8.

ANDREAS SEMPERIVS, vulgò SAMPERE, patriâ ex *Alcoi* Valentini Regni oppido, Medicus, & Rhetor in Valentiæ urbis Lycæo, at potiſſimùm ſibi in hac poſtrema diſciplina Rhetoricæ artis nomen fecit; Nam (ut Scotus ait) formâ erat egregiâ, ingenti ſtaturâ, barbáque ad umbilicum promiſsâ; firma latera ei fuerunt, & vox denique Theatrum implens, omnes ut auditores, qui frequentes concurrerent, in ſui admirationem, & in quam vellet, partem perſuadendo raperet. Hunc unum intuebatur Valentina Academia; hujus aſpectu recreabatur, hujus doctrinâ, & diligentiâ eloquentia florebat. Invitatus aliquando in Sardiniam Inſulam publico ſtipendio docuit ibi Rhetoricam, ſed reverſus in patriam, confirmatâ ſibi doctrinæ laude apud exteros, libellis in publicum datis, ibidem ante annum MDLXXII. ad plures abiit, meritus a Laurentio Palmyreno cariſſimo olim ſibi capite in Oratione quadam Valentiæ hoc anno dicta, ut *Grammaticorũ Ariſtarchus, Rhetorum Gorgias, in antiquitate Varro alter, Latinarum Græcarúmque literarum Coryphæus, tertius Vticenſis Cato, eloquentiæ, ac doctrina omnis inſtaurator* audiret; *cujus in labiis Ciceroniana dicendi facultas, in pectore Demoſthenica, in capite Platonica ſapientia reſidebant.* Edidit -

Grammatica Latina inſtitutionẽ III. libris explicatam. Semel atque iterum Valentiæ, tertiò in Gallia, ; demum Valentiæ apud Petrum Huete, 1575. in 8.

Methodum Oratoriam: nec non & -

De Sacra concionandi Ratione. Simul Valentiæ 1568. in 8.

In Tabulas Rhetoricæ Caſſandri, &

In Ciceronis Brutum, ſive Oratorem. Valentiæ typis Mey.

Vide-ſis de eo Andream Scotum in *Bibliotheca*, Palmyrenum in laudata *Oratione*, Eſco-

lanum

lanum in *Valentina Hiſtoria* lib.IX. cap. XLII.

ANDREAS SEMPLE DE TOVAR, Matritenſis, puerorum nobilium Regiæ Aulæ Inſtitutor in Latinis, Theologus ipſe, & Eccleſiaſtes, hæc edidit in gratiam Concionatorum, linguâ vernaculâ.

Sermones *de Santos, y feſtividades*. Matriti 1643. in 4. diverſum ab hoc opus.

Sermones *varios de feſtividades y Santos*. Ibidem 1644. in 4.

Miſerere *en Diſcurſos predicables para las tardes de Quareſma*. Matriti 1644. in 4.

Sermones *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de Quareſma*; ibidem anno 1645. 4.

Dominicas *deſpues de Penteceſtes*. Valentiæ 1646. in 4.

Primera *y ſegunda parte de Homilias varias de Quareſma*. Matriti 1651.

Obiit diem ſuum in Regia Curia circa annum MDCLII.

ANDREAS SERVETVS DE ANIÑON, Cæſarauguſtanus, Iuris Artis profeſſor fuit Bononiæ, ſodaliſq; Clementini Hiſpanorum Collegii, quo tempore publici Iuris fecit.

Diſputationes ad Tit. Inſtit. De Actionibus: ad Antoninm Manrrique de Valentia Collegii Rectorem. Bononiæ 1546. in 8.

Ad Titulum Inſtitutionum Iuſtiniani De Obligationibus, ſequentéſque uſque ad Titulum Quibus modis tollitur obligatio: Ad Franciſcum Vargas ſupremi Caſtellæ Senatus Fiſcalem: Ibidem 1548. in 8.

Tractatum de Succeſſionibus ab Inteſtato ſecundum Leges Aragoniæ. Ibidem 1558. in 4.

Præterea & non inutilem dediſſe ipſum Muſis operam Romanâ linguâ ad me retulit, qui plura adſervabat, dum viveret, Serveti carmina Ioannes Franciſcus Andreas Vſtarrozius Chronographus Regni ſui Aragonenſis. In Curia Regni Aragoniæ, quam civilem vocant, Senator fuit. Meminerunt hujus Ioſias Simlerus in *Appendice Bibliotheca Geſneriana*, & Valerius Andreas Taxander. Diverſus eſt Michaël Servetus Hiſpaniæ haud minùs pœnitendus ob impietatem quam Priſcillianus olim fuit.

F. ANDREAS DE SOTO, patria ex *Sancti Facundi* Caſtellæ veteris municipio ſatis noto, Minorum ſodalis Provinciæ Conceptionis, ſed è Recollectorum, ut vocant, ſeveriore ſecta, & diſciplina; poſt lectam ſuis ex munere Theologiam, triúmque Provinciæ cœnobiorum res integrè adminiſtratas, in Belgium ire iuſſus fuit, à confeſſionibus ut eſſet Eliſabethæ Claræ Eugeniæ Hiſpaniarum Infanti, atque unà cum Alberto conjuge Auſtriaco Belgarum Sereniſſimæ Principi. Quā ſibi commiſſam ferè viginti annis curam geſſit laudabiliter non minùs Deo, ut ſperamus, quam gubernatæ in conſcientiæ arcanis fœminæ lectiſſimæ, atque aliis omnibus approbatâ operâ: quibus exemplo vitæ innocentiſſimæ, pariter atque ſaluberrimis doctrinæ nuſquam non emicantibus radiis prælucebat. Interim vices à Generali familiæ totius Miniſtro ſibi concreditas in Provinciis Argentinæ, Coloniæ, Hiberniæ, Angliæ, Flandriæ, inferioris Germaniæ S. Andreæ, atque aliis pro dignitate geſſit, religioſæ obſervantiæ merito vir, chriſtianâ humilitate, atque abſtinentiâ, quam pluriúmque ornamentis virtutum conſpectiſſimus. Pia multa edidit: nempe.

Vida *y Excelencias del Glorioſo San Ioſef Eſpoſo de la Virgen Nueſtra Señora*. Pinciæ 1593. Bruxellíſque iterum apud Ioãnem Mommartium 1600. in 8.

La Contemplacion *de Chriſto Crucificado, y de los dolores que la Bienaventurada Virgen padecio al pie de la Cruz*. Antverpiæ 1604. Hunc librum Italis vulgarem fecit Raphaël Fabrica Ieſuitarum ſodalis, atque in urbe Venetiarum edidit; Gallis quoque non unius operâ, ſemélve, fuit communicatus.

De la Converſion *del buen Ladron*. Antverpiæ 1606. 8. translatus etiam in Italicum hic fuit liber.

Redencion *del Tiempo cautivo*. Antverpiæ 1606. in 8. Latinus idem neſcio cujus operâ factus Coloniæ 1611. in 12.

De la Verdadera *ſoledad, y vida ſolitaria*. Bruxellis apud Mommartium 1607.

Declaracion *y paraphraſis de las lamentaciones de Ieremias*. Bruxellis in eadem officina 1609. & 1615.

Vida *y Milagros y Miſſion à España del glorioſo Martyr Sant Eugenio*, ex codice manu exarato, Bronienſis, cujus Abbas eſt Namurcenſis Epiſcopus, Monaſterii; ubi & nunc ejuſdem Sancti Martyris brachium à corpore divulſum adſervatur. Bruxellis 1612. in 8.

La Vida *de San Alberto Cardenal*. Bruxellis 1613. ex latino opere Ægidii Leodienſis. Additiones fecit Aubertus Miræus Bruxellenſis.

Explicacion *de la Bendicion del Cirio Paſqual*.

De la Excelencia *y bienes de la Paz*. Antverpiæ apud Ioachimum Trogneſium 1621.

De la Congregacion *de los Penitentes*. Rectè-ne, an ſecus, huic opuſculo, quod *De Congregatione Pœnitentũ* latinè Vvaddingus appellavit, Hiſpanum affixerimus titulum, hi, quibus non inviſus, ut nobis, liber ſit, arbitrari poterunt. Certè Montibus Hannoniæ prodiit ex Ludovici Riccii officina 1607.

Del Origen *de la Agua bendita y antiguedad, y milagros que Dios obra per medio de los Agnus Dei*.

Conſuelo *de Vivos, y Exequias de Difuntos*.

Pa-

Paraphraſis *del Pſalmo XVIII. Beati immaculati in via*.

Paraphraſis *del Pſalmo CXXI. Lætatus ſum, &c.* Horum quatuor nec editionis annum, nec locum exhibet Vvaddingi Catalogus: omnia tamen Soti hæc opera translata eſſe in Teutonicam linguam, Antverpiæque edita ipſi credimus Vvaddingo affirmanti.

Vida de Santa Ana: tribuit ei Antonius Daça in *Hiſtoria Ordinis Minorum*.

Denatus eſt piiſſimo è vita exitu Bruxellis quinta die Aprilis anno MDCXXV. duobus major ſeptuagenario; ſepultúſque ante altare S. Crucis Bruxellenſis, quod Sereniſſima Princeps in chariſſimi capitis gratiam conſtruxit, pulchréque exornavit.

ANDREAS TAMAIO, Matritenſis Medicus, & Chirurgus Regius, publicavit-

Tratado *de Algebra y Garrotillo*. Matriti apud Coſmam Delgado. 1621. 8.

F. ANDREAS DE TOLEDO, ex Ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, Toletanus, Caſtellæ Provinciæ Præfectus ſcripſit -

Elogios *del Santiſſimo Nombre de Maria*. Obiit Matriti MDCXLVII.

F. ANDREAS DE TORDEHUMOS RIBERO, Auguſtinianus, Mexici Indorum Occidentalium ſcripſit, ſed Medinæ apud Hiſpanos edidit -

Apologiam Theologicam de Interioribus animæ actibus, & libertate voluntatis humanæ applicationéque Sacrificii Altaris. 1581. in 8. ſcopus authoris eſt, ut probet intentionem ſubditi in Euchariſtiæ offerendo Sacramento, intentioni Prælati, cui obnoxius eſt obedientiæ voto, prævalere.

ANDREAS DE VALDIVIA, Medicus, ſcripſit *de Peſte* Tractatum inſcribens ei vocabulum vernaculi uſus, nempe -

De las Landres. Hiſpali 1601.

F. ANDREAS DE VEGA, Segobienſis, ductam ab utroque parente Gundiſalvo à Vega, & Guiomara Leonia generis nobilitatem ſuæ ætatis factus, eximiis Sacrarum Literarũ fructibus, multâque Rhetorices, ac linguarum eruditione ſtudio iugi ad Salmanticam perceptis, honeſtiorem ſibi ac patriæ reddidit. Durandum in eo gymnaſio jam docebat, creatus ritè per eos dies ſacræ ſcientiæ Magiſter; cum honore & loco iſto, atque aliorum ſpe, quæ quidem paſcere honeſtiſſimum, ac temperanti animum quemque ſolent, repudiatis, nuncióque ſæcularibus remiſſo, in æde Franciſcana ejuſdem urbis amictu ſe induens Minorum in tutiorem religionis portum recepit. Unà hîc cum Alphonſo Caſtrenſi celeberrimo illorum temporum Theologo commoratus, poſtquam domeſticos cõmuni opera ſacris litteris uterque imbuiſſent, à Carolo Imperatore, filióque ejus Philippo Principe Tridentum deſtinati ſunt ad ſactam Synodum Pontificio Edicto anno MDXLV. convocatam. Sectariorum ibi proterviam in juſtificatione animæ humanæ à peccato expiandæ à vera & orthodoxa fide diſcrepantium Vega editis in urbe Venetiarum ante celebratam ſextam, quæ hunc articulum expedivit, ſeſſionem, quæſtionibus XV. hiſque aliorum quindecim librorum ope, & acceſſione ſubtiliter, doctè, ac profundè expoſitis afflixit penitùs, & profligavit. In reditu ſe domui ſuę ac cellulæ reſtituens æquali omnium illius Academiæ ordinum plauſu ejus meriti, ac palmæ virum ſummè diligente, ac ſuſpiciente, ordinariis lectionibus intentus uſque ad obitus diem vixit. Fertur is in annum incidiſſe MDLX. Andreæ Lacunæ, ac Dominico Soto, tribus cum noſtro ſcilicet urbis Segobienſis ſplendidiſſimis luminibus fatalem. Celebri huic Andreæ ſcripto hic titulus fuit appoſitus -

Doctrina Univerſa de Iuſtificatione libris XV. abſolutè tradita, & contra omnes omnium errores defenſa, quæ poſt alias parum emendatas editiones Coloniæ prodiit ex officina Cervini Galeni 1572. in folio; Petro Caniſio ſanctiſſimo illo, atque doctiſſimo Ieſuitarum ſodali hunc ante alios tam utilis argumenti Scriptorem, procuratâ diligenter, curioſéque hâc editione Orthodoxis fidelibus cum præclaro Andreæ noſtri elogio commendante. Id opus pro dignitate nunquam laudari poſſe, Andreas Scotus in *Bibliotheca Hiſpana* retulit, quod quidem, ejuſque Authorem laudant Michaël Medina lib. I. *De Recta in Deum Fide* cap. IV. Henricus Sedulius *Commentariis in Vitam Sancti Frãciſci* cap. IV. uterque ſodalis, uti ſunt etiam Alphonſus Caſtrenſis *Adverſus hæreſes* libris, & Franciſcus Gonzaga in *De Origine Franciſcanæ familiæ, atque progreſſu*. Gabriël item Vaſquius, Robertus Bellarminus lib. V. *De Iuſtificatione* cap. XIX. Poſſevinus in *Apparatu*, atque Vvaddingus *De Scriptoribus Franciſcanis* ſcribens: qui à Bellarmini reprehenſione quadam tueri ſodalem conatur. Recuſſum fuit poſtea opus Aſcaffeburgi Moguntinæ in Germania diœceſis, apud Hermannum Mireſium 1621. in folio, & alibi ſæpè. Editio princeps, ut credo, Veneta eſt anni 1548. in 4. ſive 1546. cum titulo *Decreti de Iuſtificatione*; ſive *Opuſculi de Iuſtificatione, gratia, & meritis*.

Concionem ab eo *habitam ad PP. Concilii Tridentini Cinerum die anno MDXLVII*. edidit Anonymus ſine loci mentione, aut anni in 4.

Poſthuma etiam videntur ex ſchedis illius edita -

Commentaria in aliquot Concilii Tridentini Decreta. Compluti 1564.

Commentaria in Pſalmos: ibidem 1599.

1599. Quorum utrinſque meminit Lucas Vvaddingus, non verò Didacus Colmenares in *Viris Illuſtribus Segobienſibus*.

Expoſitionem item quandam *in Regulam Sancti Franciſci* (editámne, an ſecus, mihi dubium) Vegæ tribuit Ludovicus Mirandenſis idem tractans argumentum.

F. ANDREAS DE VEGA, natus in quodam loco Campi Toletani, Franciſcanus ſodalis ex Tertio Ordine, qui famâ vitæ innocentiſſimæ, miraculiſque clarus obiit in monaſterio S. Catherinæ urbis Scalabitanæ in Portugallia, CX. ferè annis natus. Ex antiqui temporis profeſſione (præceptor enim adhuc in ſæculo manens fuit artis Grammaticæ) reliquit latino carmine

Acetarium varias rerum materias continens. Oliſſipone 1571. 4.

Vegam ſummè laudat Georgius Cardoſus in *Agiologio* I. die Aprilis, qui in relatione miſſa Romam opus vocat *Aſceterium*.

ANDREAS VELASQVEZ, Medicus Arcenſis (Ducale oppidum eſt *Arcos* in Bætica, territorióque ſacro Hiſpalenſi) librum edidit

De la Melancolia, en el qual ſe trata de la naturaleça deſta enfermedad y de ſus cauſas y ſymptomas. Hiſpali 1585. 8. apud Ferdinãdum Diaz.

ANDREAS DE ZAMVDIO, & ALFARO, inſcribens ſe *Alcalde, Examinador, Protomedico general y Medico de la Camara de la Santa Inquiſicion*, edidit

Orden para la cura y preſervacion de las Viruelas. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1579. in 8.

Orden para la cura y preſervacion de las Secas y Carbuncos. Ibidem 1599. in 8.

ANGELINVS.

ANGELINVS DE FVENTES, & GVZMAN, Belgicarum copiarum miles, circa rem tormentariam occupatus eo in munere, quod idiotiſmus noſter, *Gentilhombre del Artilleria del Caſtillo de Gante* appellat, M. S. reliquit

Diſcurſo y Relacion de los Governadores que en los paiſes de Flandes à avido deſde Carlos V. haſta D. Iuan de Auſtria y lo que en el govierno dellos à ſucedido.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum*.

ANGELVS.

F. ANGELVS MANRRIQVE, Didaci Medinæ Ciſnerii ex Maria Manricia proles claro utrimque loco circa annũ MDLXXVII. Burgis civitate inclytâ natus, Ciſtercio ſe in *Hortenſi* Monaſterio etiam tùm juvenis, pietate ac literis imbuendum tradidit. Atque eam progreſſionem diſcendi Philoſophorum ac Theologorum doctrinas breviter fecit, ut quãtus eſſet futurus provectâ ætate, facilè jam, ejus ævi argumenta commonſtrarent. Sacræ ſcientiæ cùm ſcolaſticæ, tùm expoſitivæ, ut vocãt, ſingularem aſſequutus peritiam, utriuſque in publicum inſignia teſtimonia non uno loco dedit. Facto namque ſpecimine ſui claro ſatis in ſacro declamandi officio, quod quidem ingenioſâ valde, urbanâque dictione, multáque rerum electiſſimarum inſtructus copiâ exequebatur, publicum tueri cœpit locum apud Salmanticenſes docendi, exquo ei injunctâ Collegii Lauretani, quod in hac urbe ſodales habitant, Præfecturâ, magnæ hujus ſcholæ copiam fecit. Scotum ibi, deinde & Divum Thomam propriis cathedris, nec non moralem Philoſophiam profeſſus, culmine tandem merito legendi ad primam, uti appellant, horam diei Theologiam ſiſtitur. Nec ſemel interim datus fuit collegis Abbas, atq; aliquando etiam Hiſpanæ totius familiæ Magiſter Generalis cooptatus. Hujus meriti virum genere, literis, prudentiâ, morúmque probitate jamdiu ſpectatum, ſibique à concionibus Philippus Rex noſter IV. anno hujus ſæculi XLV. Pacenſi eccleſiæ dedit Antiſtitẽ. Quæ quidem ſedes eum tenuit, quouſque viam univerſæ carnis paucorum annorum Epiſcopus ingrederetur. Hominem diceres ſtudiis ſacris deditum, domeſticiſque officiorum vicibus, atque Academicis occupationibus implicatum nil agere aliud poſſe: adeò ut præcipuum ante alia haberi apud omnes debeant ingenii capaciſſimi, atque exquiſitæ cujuſdam Angeli noſtri ſedulitatis, induſtriæque argumentum conſcripti ab eo magna ex parte latino, atque eleganti ſermone, multáque diligentiâ Ciſtercienſis Ordinis ſui Annales, planè abſolvendi, ſi non præceps obitus telam ei vitæ, atque operis abrupiſſet. Librorum ab eo editorum hæc ſeries. Hiſpanâ linguâ

Laurea Evangelica hecha de varios diſcurſos predicables: contiene varias conſideraciones ſobre aquellas palabras del Evangelio; Vos eſtis ſal terræ, &c. ſive de Landibus B. Bernardi lib. III. Salmanticæ apud Artum Taberniel 1604. iterúmque ab authore locupletiores 1610. in 4. variiſque locis deinde recocti, Barcinone, Oliſſipone, Cordubæque uſq; ad annum 1624. hoc eſt pluſquam decies. Quos etiam linguâ Gallicâ donatos in Monaſterio Camberonenſi, Furniſque apùd Capuccinos ſe offendiſſe Chriſoſtomus Henriquez in *Phœnice* ſua *reviviſcente* reliquit ſcriptum, nempe anno 1612. 8.

Santoral Ciſtercienſe: duobus tomis, quorum prior vidit lucem Burgis apud Baptiſtam Vareliũ 1610. Barcin. 1615. Pinciæ 1613. atque alibi; poſterior Salm. 1620. 4.

Me-

Meditaciones *para los dias de la Quareſma*: quas è ſuggeſtu propoſuit olim Barcinone. Salmanticæ apud Franciſcum de Çea, 1612. 4. Valentiæ 1613. Cęſarauguſtæ 1614. Nec tamen his totam Quadrageſimam percurrit.

Santotal *y Dominical Chriſtiano para las Fieſtas de nueſtra Señora, y de otros Santos*; Duabus partibus; priore Pinciæ 1613. alterâ Salmanticæ 1620.

Diſcurſos Predicables *para todas las Fieſtas de nueſtra Señora*. Apud Vareſium 1620. 4. Gallicè hi prodierunt Pariſiis. Fortè hi Diſcurſus componunt priorem ex ſuperioris operis partibus.

Meditaciones *del Martyrio eſpiritual, que padeciò la Virgen ſantiſſima en la Paſſion de ſu Hijo*. Hiſpali apud Franciſcum de Çea, 1612. in 4.

Calendatio *de los Santos de la Orden del Ciſtel*. Salmanticæ.

Apologia *por la muger fuerte*, ſive pro libro, quam *de Vita D. Maria Vela*, Ordinis Ciſtercienſis Virginis, Michaël Vaquerus ſcripſerat. Salmanticæ apud Antonium Vaſquez, 16[illegible]. 4.

Exequias, *Tumulo, y pompa funeral, que la Univerſidad de Salamanca hiço en las Honras del Rey D. Felipe III.* Salmanticæ apud Antonium Vaſquez, 1621. 4.

Sermon *en la Beatificacion de S. Ignacio*. Salmanticæ 1610. 4.

La Venerab. Mad. Ana de Ieſus, *diſcipula, y compañera de la S. Madre Tereſa de Jeſus, Fundadora en las Provincias de Francia, y Flandes*, ad Eliſabetam Hiſpaniæ Infantem Belgarum Gubernatricem. Bruxellis 1632. 4.

Diſcurſo *ſobre el Socorro que puede hazer à ſu Mageſtad el Eſtado Ecleſiaſtico*. Salmanticę 1642.

Latinorum majoris operæ, quique Authoris famam præcipuè tuentur.

Ciſtercienſium, ſeu veriùs Eccleſiaſticorum Annalium à condito Ciſtercio, Tomi IV. I. Continet res geſtas ab anno MXCVIII. ad MCXLIV. Lugduni 1642. in folio; II. res geſtas ab hinc ad annum MCLXXIII. Ibidem eodem anno; III. ab anno MCLXXIV. uſque ad annum MCCXII. incluſivè, Lugduni 1649. ſumptibus Laurentii Aniſſon; IV. pertingit uſque ad annum.. .....

Apologia pro Dei-para Virginis immunitate ac innocentia originali, ad Innocentium X. Pont. Max. Incipit, *Mariam Virginem*, in fol.

Pontificale Hiſpano-Ciſtercienſe ejuſdē non vidimus; nec, latinúmne ſit an vulgare, certi ſumus; fidem de eo habentes Ioanni Caramueli in *Theologia Regulari* diſput. CXXIV. art. CX. cui credit, ut nos, Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

Obiit Angelus in Pacenſi ſua urbe anno MDCXLIX. habens prælo parata (ut ipſe affirmat in Præfatione ad Annales) *Commentaria, & Diſputationes in univerſam Summam Divi Thomæ Aquinatis*, per duos & triginta annos elaborata, & in Salmantino gymnaſio auditoribus prælecta.

F. ANGELVS DEL PAS, Catalanus, Perpiniani ortum anno MDXL. perfectioris autem vitæ initium Barcinone apud Franciſcanos ſodales, Sacramento ipſorum dicto, appellationéque *Ioannis Caroli*, quæ luſtrica ſibi erat, reformatâ, magno cùm Hiſpaniæ, tum ſuæ Minorum fratrum familiæ bono ſortitus eſt. Inſignem brevì ſpeciem ſui domeſticis, ac provincialibus, ſive ſanctitatis, ſive doctrinæ profectus quærerent, totóque vitæ ſpatio, quotidiè magis illuſtriorem præbuit. Singulari fuit ingenio, & memoriâ: cultúmque iis variâ linguarum notitiâ, eximiáque Philoſophicæ, ac Theologicæ rei totius cognitione, atque gymnaſtici uſus peritiâ, ſuprà quàm credi poteſt dicive, præſtantem adjunxit. Nec minorem probitatis, & innocentiæ laudem adeptus eſt. Quippe qui jugiter caſtus, nudipes, ſobrius, aſperrimæque ſui tractationis conſcius, frequentabat maximè Deum precibus, & contemplatione mentis. Ita ſe ad concionatoris ſacri munus efformans Apoſtolicum, parem ſe in eo, atque in cæteris officiis per Hiſpaniam, ac per Italiam præſtitit. Eò enim ad audiendam Pontificalis faſtigii ſententiam de commiſſa ſibi Provinciæ Reformatorum recèns creatæ Præfectura, ſtrictioris vitæ cupidus litigator accedens, Romæ uſque ad extremum vitę diem conſtitit, charus ęquè tribus almæ Eccleſiæ Principibus ſacris Gregorio XIII. Sixto V. & Clementi VIII. penes quos ſummam ſibi, atq; operibus ſuis gratiam ac venerationem, optimè de iis, Chriſtianáque pietate & ſapientia meritus comparavit: Cùm Apoſtolicum nuſquam ceſſaret exhibere verbo & opere, atque editis libris munus; ita ut perdoceri eum à Deo intimè id, quod in divinis commentabatur, non vanè crediderint ipſi ſenſûs mortales, hominem Deo vacantem ferè omnibus horis, non multa aliunde quàm ex familiari hac ipſius ſapientiæ conſuetudine, in doctiſſimarum lucubrationum conſcriptionem, quæque integrum ſedulúmque valde, totíſque diebus ac noctibus operi intentum clamant artificem, haurire potuiſſe exiſtimantes. Eóq; magis perſuaſio hæc emanavit in vulgus, cùm intellexiſſent alteram & alteram papyraceā chartam, ſeu ſaltem unam cum dimidia, implere eum cōmentariis quotidiè ſolitum, ſtatimque, & ſine exemplaris diſcrimine, perquàm emendatis; ita ut per Sacri Palatii Magiſtrum (rem oppidò novam) ei licuerit, nullâ illius notâ, aut ſigillo, quod moris eſt, munita prælo, & oculis omnium committere. Ejus hęc extant pia doctáque admodùm opera, ex parte jam typis commiſſa, ex parte autem, & majore quidem etiam nunc inedita, quorum omnium Lucas VVaddingus meminit.

Edita

Edita hæc, poſt mortem ſcilicet authoris ferè omnia -

In Marci Evangelium Commentaria. Romæ 1623. fol.

In Lucæ Evangelium Commentaria. Tomis duobus, ibidem 1625. folio.

Edita hæc tria Romæ apud Alphonſum Ciaconem anno 1628. in fol. dicuntur.

In Symbolum Apoſtolorum Volumen prius ex duobus, quæ author confecit, procurante ipſo editum eſt paulò ante mortem typis Vaticanis anno 1596. fol.

Enchiridion divinæ ſcholaſticæque Theologiæ diſtributum in duas partes, ſpeculativam, & practicam. Ad Ferdinandum Medicęum S.R.E. Cardinalem Ordinis Minorum Protectorem. Genuæ prodiit in 4. anno 1582.

Italicâ autem linguâ hæc, quæ nos latinè deſignabimus VVaddingi ipſius fide, & verbis -

De digna & neceſſaria præparatione ad ſuſcipiendum ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentũ. Romæ apud Gulielmũ Faciotum 1595. in 8.

De Cœna Euchariſtica, liber unus. Ibidem eodem anno.

De Oratione Iaculatoria. Romæ typis Vaticanis eodem anno.

De Cognitione, & Amore Dei. Ibidem eodem anno.

Quæ ſequuntur omnia, authoris manu ipſius conſcripta diligenter adſervare ſe in proprio Codicum M. SS. archio teſtatur VVaddingus; qui nec tacet de admiratione ſibi injecta, cùm primùm vidiſſet, adeò fœlici calamo hæc omnia eſſe conſcripta, ut in tanta librorum mole pauciſſimas reperire ſit lituras aut correctiones. Latina -

In Matthæum Commentaria.

In Ioannem Commentaria.

In Symbolum Apoſtolorum. Volumen ſecundum.

Commentaria in Abdiam Prophetam.

In omnia Evangelia de Tempore, & Sanctis breves annotationes.

Enchiridii expoſitionem, ſeu Commentarium, VI. libris.

De Fabrica Mundi, ſive *De rerum omnium prima creatione*, libros duos. Incipiunt, *Summa Dei bonitas fecit, &c.*

De Cultu Sanctorum, & Oratione ad eoſdem, eorundem pro nobis interceſſione, & de Reliquiarum reverentia, ad Franciſcum Tagliacarnæum Patritium Genuenſem. Quod opus anno 1584. in cœnobio S. Mariæ Genuenſis urbis formavit. Cujus initium hoc eſt, *Aſſertio prima hæreticorum, &c.*

De Divino amore captando, lib. I.

De Confidentia hominis in Deum, lib. III. Ad Antonium Mariam Bracaleum Patritium Genuenſem: *Deum etſi appetant mortales, &c.*

De Parentum, & Filiorum amore reciproco, lib. VI. *Artifex rerum omnium.*

De reſtituenda diſciplina vetuſta Religionis S. Franciſci, Tractatum ad Ferdinandum Cardinalem Mediceum. *Imperatus ob mutui, &c.*

Ejuſdem argumẽti Tractatum ſecundum: Quoniam difficile arbitror, &c. item & tertium ad Cardinales Congregationis de rebus Epiſcoporum, & Regularium.

De Reformatione Religioſorum in genere, Tractatum quartum. Ad Felicem Cardinalem de Montalto, qui mox fuit Papa Sixtus V. ſcriptum Genuæ anno 1583. *Non legi uſquã reformationem, &c.*

Opuſculum inſtructionis, ſeu admonitionis ad Iacobum Sanchez Franciſcanum Commiſſarium Apoſtolicum deſtinatum Provinciæ Valentinæ. Incipit; *Longanimis, ac multùm miſericors, &c.*

Opuſculum, quo commendat decretum prædictæ Congregationis, de tollendis omnium Regularium cœnobiolis, in quibus neceſſarius ad conſervandam diſciplinam regularem Religioſorum numerus haberi non poſſit. Cujus initium; *Propoſitum alterâ die, &c.*

De Inſtructione, & educatione Religioſorum, Opuſculum: *Naturam, qui lumine, &c.*

De Auctoritate Cardinalis Protectoris, lib. I.

Orationem funebrem in obitu Fratris Cæſaris Pergamenſis ejus ſocii.

Hiſpanica -

Commentarios *ſobre la Tercera Regla de S. Franciſco*, ſeu potiùs, *Diſcurſos eſpirituales ſobre la Regla de S. Franciſco.* Barcinone apud Petrum Malo, 1579. in 8.

Poſtremo loco hæc Italica -

De Fundamentis boni ſpiritus, & omnis perfectionis ſpiritualis, ad Prioriſſam monaſterii S. Andreæ Genuenſis, anno 1582.

De Profectu, & ſplendore hominis ſpiritualis.

De Chriſti amore, quo pro nobis pati dignatus eſt.

Addit ad hæc VVaddingus *Tabulas, & repertoria omnium ferè Conciliorum inſignium, quorumcumque ſanctorum Patrum, illuſtrium Hiſtoricorum, & vitarum Sanctorum, præſertim à Laurentio Surio collectarum.* Adeóque (ſtatuit ille) tot libros legiſſe videtur, ut nihil ſcribere potuiſſe, & tot ſcripſit, ut nihil ei ſupereſſe temporis potuiſſe aliorum operibus perlegendis quiſque poſſit opinari.

Deceſſit Romæ ad S. Petrum in Monte aureo die XXIII. Aug. menſis, anni MDXCVI. ſepultúſque eſt propè cornu Evangelii aræ maximæ in tumulo marmoreo eminentiore ſic inſcripto:

Conditur hîc ingens meritis Pater Angelus urnâ
Hiſpanus patriâ, Religione Minor.

Obiit Rever. Pater Fr. Angelus del Pas Perpinianenſis anno Domini MDXCVI. die XXIII. Auguſti.

Teſtimonium Sanctitatis, dum viveret, poſt mortémq; Beatitudinis clariſſimo viro multa miracula exhibuerunt, cui quidem teſtimonio, ut oportebat, acquieſcens Summus Pontifex Clemens VIII. tertio poſt ejus mortem anno haberi iuſſit rerũ ab eo piè geſtarũ, quod inaugurationis ſacræ pompam anteire debet, examen; ſine ſucceſſu tamen uſque ad præſens tempus. De qua re lege-ſis Antonium Dazam in *Hiſtoria Franciſcanorum* IV. parte, lib. IV. cap. XXXI. Vitæ ipſius geſta collegit Bonifacius Bonibellus Provinciæ Romanæ Laicus, ſive converſus, ſtrictioris obſervantiæ, qui ejus fuit per multos annos ſocius, reliquitque M. S. S. apud Vvaddingum.

ANNA.

D. ANNA *Comitiſſa de Argil*, quam aliunde mihi ignotam, quòd Hiſpanè ſcripſerit, Hiſpanis contribuo, dedit foras -

El Alma *del Incomparable S. Auguſtin ſacada del cuerpo de ſus Confeſſiones*. Antverpiæ apud Gerardum Volicarerum 1622. in 4.

Niſi Anonymus aliquis Hiſpanus ex Annæ Comitiſſæ vernaculo, qualis fuerit is, ſermone converterit.

D. ANNA DE CASTRO EGAS, raro aliàs in fœminis, non tamen Hiſpanis, exemplo, ſcripſit -

Eternidad *de el Rey D. Filipe III.* in 8. Matriti 1629.

ANNA DE IESV, Monialis cœnobii Granatenſis Incarnati Verbi, cui & præfuit, ut Hiſtoricorum augeret numerum, edidit -

Nacimiento *y criança de D. Iſabel Davalos por otro nombre Iſabel de la Cruz, Abadeſſa y fundadora que fue de la Encarnacion de Granada*. Granatæ apud Franciſcum Heylan 1629. in 4.

ANNA MARIA DE S. IOSEPHO, Villa-caſtinenſis, quod territorii ſacri Segobienſis municipium eſt non ignobile, anno MDLXXXI. nata, ſecundóque poſt ſexcenteſimum, in ſodalitio Monialium excalceatarum Salmanticenſium, quæ Franciſci Patriarchæ vexillum ſequuntur, Deo renata, præſtans quidem ardentiſſimâ in ſacrum, cui ſe dicaverat, ſponſum charitate, corporis maceratione, mentis abſorptæ à Deo exceſſibus, reliquóque virtutum choro his temporibus fœmina. Præcepto hæc ejus, quem à confeſſionibus habebat, Ioãnetini ſcilicet Niño Frãciſcani, *Rerum ſuarum, & vita narrationem epiſtolicam* ad eundem remiſit, quæ unà cum aliis ſanctitatis ejus teſtimoniis ab ipſo edita eſt Salmanticæ 1632. in 4. Obiit hæc Sacra Virgo III. Idus Martii MDCXXXII.

ANSELMVS.

F. ANSELMVS BAPTISTA, Monachus Ciſtercienſis monaſterii *de Huertas*, vir pius, edidit -

Relacion *de las Vidas y Triunfos de los Glorioſos Martires S. Sixto Papa II. deſte nombre, S. Innocencio, Santa Flora Virgen, y San Dionyſio, cuios benditos cuerpos, y reliquias ſe reverencian en el altar maior de Santa Maria de las Huertas*. Murciæ 1624. in 4.

De los Milagros *de Nueſtra Señora de Loreto*. Salmanticæ.

Arte *de Amar à Dios*, ex Italico *Ioannis à Cruce*. Ibidem 1623. Cæſarauguſtæq; 1633. in 16.

F. ANSELMVS DE FORCADA, Catalanus ex *Podio-Ceretania*, ſive *Puig-cerdà* municipio, Benedictinus monachus domus Mõſerratenſis, cum in monaſterium veniſſet *S. Petri de Arlanza* Burgenſis diœceſis, ſcribere aggreſſus eſt, quam etiam nunc premit -

La Hiſtoria *del Monaſterio de Monſerrate y Milagros de aquella Santa Imagen*.

F. ANSELMVS MVÑOZ, Benedictinus, ſcripſit -

Relacion *de las Fieſtas que D. Antonio Vanegas de Figueroa Obiſpo de Pamplona hizo al Santiſſimo Sacramento año MDCIX*. Pampelone 1609. 8.

F. ANSELMVS DE TVRMEDA, ſcripſiſſe dicitur opus ita inſcriptum -

Del Aſno; quod prohibetur in Indice Librorum prohib. & expurg. Hiſpano.

ANTICH.

ANTICH ROCHA DE GIRONA, Catalanus, Gerundenſis, publicus Barcinone profeſſor Philoſophiæ, edidit -

In Ariſtotelis Organum logicum, ac De Phyſica auſcultatione. 1578. in 4.

Lexicon quoque *Latino-Catalanum ex Nebriſſenſis Caſtellano-Latino*, juncta opera cum Franciſco Cluſa humaniorum literarum in eadem urbe Profeſſore. Barcinone apud Claudium Bornatium 1561. in fol.

Prælectiones è Græcis Interpretibus hauſtas. Barcinone apud Claudium Bornatium 1573. Necnon Hiſpanè -

Compendio *para tener, y regir los libros de quentas de Mercaderes*. Ibidem 1565. 8.

ANTONINVS.

F. ANTONINVS (vulgò ANTOLIN) PEREZ, ex Ordine Sancti Baſilii, Sac. Theologiæ Magiſter, ſcripſit -

Catenam Selectam veterum Eccleſiæ Patrum in loca quædam D. Matthæi explanata

nata literaliter & moraliter. Matriti apud Franciſcum Marotum 1643. fol. loci ſunt: *Pugna, & victoria Chriſti in deſerto* in cap. IV. *Dilectio Inimicorum* in cap. V. *Hypocriſis correptio* cap.VI. *Signa negata à Chriſto* cap.XII. *Petitio matris filiorum Zebedai* cap. XX. *Parabola Vinea* cap.XXI.

Vulgari quoque Idiomate -

Aſumptos *predicables en las feſtividades de Nueſtra Señora*. Matriti 1646. in 4.

ANTONIVS.

ANTONIVS quidam Luſitanus, urbis Guimaranẽſis Medicus (ſi non malè intelligo Gaſparem Statium in LVI. *Antiquitatum* ſuarum *Luſitanarum* capite) ſcriptum in ſchedis reliquit Tractatum -

Da Provincia *de entre Douro* e *Minho*, quem tacito nomine Vaſſæum laudare ait, cum *Interamnem* hanc *Regionem* deſcribit in *Chronico Hiſpania* cap.VIII.

ANTONIVS ADRIANVS, (ſic appellat D. Thomas Tamajus in *Magna Collectione Librorum Hiſpanorum*) aliàs ADRIANVS DE AINZA, edidit -

Eſpejo *de Almutazafes, ò fieles*. Cæſarauguſtæ apud Michaëlem de Hueſa. 1578. 4.

ANTONIVS DE AGVILERA, Doctor Medicus *Iunquera* natus, quod ad diœceſim - - - - ſedis oppidum pertinet, in *Guadalaxara* urbe commorabatur, ſcribens -

Rudimentorum Medicinæ libros VIII. Compluti apud Ioannem de Villanova 1571. in ſolio.

Vernaculâ quoque linguâ -

Expoſicion *ſobre las preparaciones de Meſue*. Compluti 1569. 8.

Repetio etiam hujus nominis tributum homini opus -

De Varia curandi ratione.

ANTONIVS DE AYALA, Hiſpalenſis, Ieſuita, paratam prælo habuiſſe ſuperioribus annis dicitur *Bibliothecæ* domeſticæ authore -

Roſam Iericho. Opus nempe *de Beata Virgine*: vixiſſéque adhuc anno MDCXLIII. apud *Marianam Bibliothecam* Hyppoliti Marracii lego.

ANTONIVS AYERVE DE AYORA, Regii Prætorii Granatenſis Advocatus, utilem reſecandis litibus tractationem inſtituit -

De Bonorum partitionibus. Compluti 1596. folio.

F. ANTONIVS DE ALVARADO, Benedictinus monachus, Pinciæ adgregavit ſe huic religioſo ordini, concionúmque habendarum exercuit miniſterium; Iracienſe quoque in Navarris cœnobium rexit. Poſteros cogitavit ſcribens -

Arte *do bien vivir y guia de los caminos del cielo*, duobus tomis; Iracii Navarrorum 1608. in 4. Pinciæ 1613. apud Franciſcum Fernandez; Iraciique iterum 1616. 4.

Practica *manual de la Vida Chriſtiana*. Pinciæ 1610. 8.

Guia *de los devotos y eſclavos del Santiſſimo Sacramento*; Ibidem apud Franciſcum Fernandez 1613. in 8.

Ramillete *do flores y excelencias de Nueſtra Señora, y guia de los eſclavos de ſu penoſo deſtierro*. Pampelone apud Nicolaum Aſſiayn 1617. in 8.

F. ANTONIVS ALVAREZ, Beneventanus, ordinis Minorum Provinciæ Sancti Iacobi, concionibus ad populum in Salmanticina domo habendis præpoſitus, edidit -

La Silva Eſpiritual; tribus partibus. Prima edita eſt Salmanticæ, deinde Valentiæ anno 1591. Secunda Valentiæ apud Philippum Mey 1590. & Salmanticæ 1594. Tertia additionum, Barcinone apud Gabriëlem Lloberas 1595. & Valentiæ 1596. in 4. Quinta hujus operis editio prodiit ex Matritenſi officina anno 1597. in 4. deinde, & alibi 1605. & 1615. 4.

Primer *tomo del Santoral, ò Miſtellaneas*. Salmanticæ apud Artum Tabernier. 1607. 8.

ANTONIVS ALVAREZ, Beacienſis incola, publicavit militare, ac juridicum opus -

Trarado *ſobre la Ley de la Partida de lo que ſon obligados à hazer los buenos Alcaides, que tienen à ſu cargo fortalezas, y caſtillos fuertes*. Valladoliti 1558. 8.

ANTONIVS ALVAREZ, Medicus Doctor, hujúſque artis Compluti, Pinciæque profeſſor, edidit -

Epiſtolarum, & Conſiliorum Medicinalium, primam partem. Neapoli apud Horatium Sauvianum 1585. 4. ad Ioannem Ferdinandi à Velaſco Magnum Caſtellæ Comeſtabilem, cujus medicus fuit; Didacique Epiſcopi Tranenſis frater. Adjunguntur in fine -

Defenſiones pro Ioanne Altimaro in Salvi Silani Apologiam.

ANTONIVS ALVAREZ SVAREZ, Luſitanus, ut videtur, edidit -

Rimas. Oliſſipone 1628.

ANTONIVS DE ANDRADA, Luſitanus, ſacerdos Societatis Ieſu, expeditionem ſacram à ſe in regionem quandam Orientis factam literis conſignavit ſcribens -

Nuevo *deſcubrimiento del Gran Catayo, o Reinos de Tibet en el año de MDCXXIV*. Oliſſipone apud Antonium Piñeiro, & Matriti

apud Ludovicum Sanchez. Italicè quoque Romæ apud Franciſcum Corbelletum 1617. in 8. & Neapoli apud Ægidium Longum 1627. De hoc ipſo itinere ſcripta eſt alia ejus *Epiſtola*, quam edidit primo volumine *Virorũ Illuſtrium Societatis* Ioannes Euſebius noſter Nierenbergius. Lege-ſis Alegambium in *Bibliotheca*.

F. ANTONIVS DE ANGELIS, Luſitanus ex ſacro ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, Sac. Theol. Magiſter, Ordinis ſui Provinciæ Luſitanæ aliquando Præfectus, ſæculari, ſacráque eruditione conſpicuus, linguarúmque Hebraicæ, Chaldaicæque notitiâ imbutus, latinas Muſas feliciter coluiſſe, atque artem non minùs Muſicam egregiè dicitur calluiſſe. Hic voluminum quinque author fertur in monumentis ſui ordinis, quorum uni conſignant argumentum hoc, & inſcriptionem -

De Tranſmigratione filiorũ Iſraël. Alii verò

Compendii Indulgentiarum ordini Sanctiſſimæ Trinitatis à Summis Pontificibus conceſſarum:

Vitâ deceſſit Matriti, dum litem ordinis ſui Procurator ibi ageret, anno MDCXIV.

F. ANTONIVS ab ANGELIS, Luſitanus, Franciſcanorum tertii ordinis ſodalis, vir pius, & ſtudioſus admodum erga Dei-param Virginem devotionis propagator. Scripſit Luſitanicè, Vvaddingo authore -

Triumfos *daglorioſa Virgen Maria*.

ANTONIVS DE ARANA, Societatis Ieſu Sacerdos, edidit noſtræ gentis proprio idiomate, ut Alegambius ait in *Bibliotheca* -

Vida *del Padre Andres de Oviedo de la Cõpañia de Ieſus Patriarca de Ethiopia*.

F. ANTONIVS DE ARANDA, Franciſcanus, Caſtellæ Provincialis Præfectus, Sereniſſimarum Mariç Vngarorum & Bohemorum Reginæ, Ioannæque Luſitaniæ Principis Caroli Cæſaris filiarum à confeſſionibus fuit miniſter, pietatis nomine commendatiſſimus. Circa annum MDXXX. ſacra illa noſtræ ſalutis Hieroſolymitana loca ſupplex, & venerabundus inſidebat, cujus deſcriptionem reverſus literis tradidit. Ejus namque eſt -

La Verdadera *deſcripcion de la Tierra Santa, como eſtava el año de* MDXXX. Compluti 1531. in 8. apud Michaëlẽ Eguia: item Compluti 1563. Vvaddingus aliam editionẽ laudat Complutenſem anni 1587.

Præterea ſcripſit -

Tratado *ſobre las ſiete palabras, que ſe leen en el Evangelio aver dicho Nueſtra Señora*, ſive, *Loores de la Virgen Nueſtra Señora*. Compluti 1557. 8.

Loores *del digniſſimo lugar del Monte Calvario en que ſe relata todo lo que N. S. Ieſu Chriſto hiço y dixo en el*. Compluti apud Ioannem Brocar 1551. in 4.

Relacion *de la Vida del Reverendiſſimo Señor D. F. Franciſco Ximenez de Ciſneros Cardenal Arçobiſpo de Toledo*. Hanc ſequutus eſt, Anonymi authoris nomenclaturâ donatam, *Franciſcani* videlicet *Turrilacunenſis*, Alvarus Gomez in *Rebus* illius *geſtis*. Turrilacunenſis ergo patriâ fuit.

F. ANTONIVS ARES, ex ordine Minimorum Sancti Franciſci de Paula, tranſtulit in Caſtellæ ſermonem -

Los dialogos *de la Naturaleça del Hombre, del Maeſtro Raimundo Sebunde*. Matriti apud Ioannem de la Cueſta 1616. 4.

Et è propria etiam penu dedit -

Del Illuſtre *Origen y grandes excelencias de la miſterioſa Imagen de Nueſtra Señora de la Soledad de Madrid*. Matriti 1630. 8.

ANTONIVS DE ARGVELLO, Notarius urbis Taurenſis, ſcripſit -

Tratado *de Eſcrituras, y contratos publicos con annotaciones*. Matriti apud Ioannem de la Cueſta 1620. in 8.

F. ANTONIVS DE ASCENSIONE, vulgò DE LA ASCENCION, Carmelitanus excalceatus, ſcripſit -

Viage *del Nuevo deſcubrimiento, que ſe hizo en la Nueva España por el Mar del Sur deſde el puerto de Acapulco haſta el Cabo Mẽdozino año de MDCII. yendo por General Sebaſtian Viſcaino*. Fuit M. S. in Bibliotheca V. C. Dom. Laurentii Ramirez de Prado.

F. ANTONIVS AVDICANA, Cantaber, ordinis Minorum regularis obſervantiæ, in lucem dedit latinâ linguâ -

Conciones Quadrageſimales. Pampelone 1601. in 4.

ANTONIVS AVGVSTINVS, patriam habuit Cæſarauguſtam Aragoniæ Regni Metropolim, patrem Antonium Auguſtinum ejuſdem Regni Pro-cancellarium, quo munere qui cenſetur, ſupremo rerum Aragonenſiũ, Catalanarum, Valentinarúmque Senatui preeſt in Regia Curia; matrem Hildephonſam Albanellam; fratres verò Petrum, & Ioannẽ, & Iſabellam, quorum primus Oſcenſis Eccleſiæ fuit Præſul; Iſabella autem Ferdinandi Cardonæ Ducis conjux. Præceptore uſus eſt in grammaticis Ioanne Quadrâ. Bononienſi aliquando ad S. Clementem Hiſpanorum ſodali. Complutum miſſus biennium in hac ſchola, uti Salmanticæ ſeptennium deinde inſumpſit Iuris ſtudio dans operam. Nec eo contentus Italiam, Bononienſéque clariſſimis hujus doctrinæ Præceptoribus eâ tempeſtate plenum gymnaſium cogitans, cò ſe, annuentibus indulgentiſſimis parentibus, contulit.

Ibi,

Ibi, & Patavii Andream Alciatum, Paulum Pariſium, Marianum Sozinum, Ludovicum Gozadinum, Auguſtinum Beroium, Ioannẽ Antonium Alexandrinum ſe adeptum eſſe, audiviſſéque Juris utriuſque profeſſores, in Epiſtolarum nonnullis; quas penes me habeo manuſcriptas, refert; quædam de ingenio iſtorum, doctrináque, ac docendi methodo lectu adjiciens non injucunda: in quibus Paulum Pariſium cæterorum omnium, qui ſimul cum eo profiterentur, in docendi hac methodo agnoſcit, ac vocat principem. Intereà & Ioannem Faſolum frequentavit Græcas in Bononienſi eadem Academia literas docentem; quas ad Iura intimè cognoſcenda omnino eſſe neceſſarias teſtatum ipſe ſcripto relinquere non dubitavit, animo quaſi præſagiens in ſe ipſo magnum quoddam, & fulgentiſſimum Iuris utriuſque lumen diſpellendis barbariei tenebris, reſtituendiſque nitori ſuo, tam ſacræ, quàm profanæ Iuriſprudentiæ monumentis per eam ſtudiorum contentionem, atque induſtriam accendi. Quibus, & humanioribus quibuſque literis vacavit, maximè æſtivis menſibus, Lazarum Bonamicum, & Romulum Amaſæum claros utriuſq; linguæ profeſſores familiariter habens. Interim & ſodalibus adſcriptus Clementini Hiſpanorum Collegii dedit planè huic literarum domui, quo ante alios omnes, quos per tria jam ſæcula produxit Viros omni ſcientiarum genere ornatiſſimos, dùm fuerit literis honos & pretium ſuum, gloriabitur. Diſcurſo jam Academico ſtadio Florentiam venit comite Ioãne Metello Sequano homine eruditiſſimo, cujus operâ uſus eſt in percurrendo Pandectarum Florentinorum volumine manu olim ſcripto, ibique adinſtar Theſauri adſervato, cùmque Norica, & Haloandri editionibus fideliſſimè, ac diligentiſſimè conferendo. Unde ei nati ſunt *Emendationum, & Opinionum Iuris Civilis*, quibus magna ejus pars ex iiſdem Pandectis declaratur, & emendatur, libri, judicio, ingenióque præſtantes: quibúſque à juvene vix quinque ſupra viginti annis nato in publicum emiſſis, Italiam, quanta eſt, ſui nominis implevit famâ, brevíque libello ingentium quorumcúnque monumentorum, etiam à præſtantiſſimis authoribus venientiũ laudes, & meritum adæquavit. In quo exemplum Andreæ Alciati ſequutus, qui à conſueta, & injucunda Iuris explanandi forma ad variarum, & obſervationũ & lectionum amœnitates, primus diſceſſiſſe videtur, exemplo fuit & ipſe aliis, Gallorum præcipuè, Belgarum, atque Hiſpanorum doctiſſimis, Polymathiam, & Philologiam in Iuris commentaria, quorum à limine procul eſſe antea jubebantur, inducendi, verámque & germanam veterum multiplicis doctrinæ virorum Iuriſprudentiam in eum, quem hodiè jam tenet, locum, ſive faſtigium reſtituendi. Lęlium in eadem urbe Florentia Taurellum egregium, diſertúmque ejus ætatis Iuriſconſultum, cujus & plures ad Auguſtinum datę Epiſtolæ penes me ſunt, atque item Petrum Victorium eruditione ſatis ſpectatum devinxit ſibi ſtudiorum ſimilitudine; uti & cives ſuos Didacum Mendozam, virum clariſſimum, Regium apud Venetos Legatum, & ab ultimis uſque Luſitanię finibus Hieronymum Oſorium; qui tantum Auguſtini judicio deferre ſolebat, ut ab eo monitus de nonnullis, quæ in *De Nobilitate Chriſtiana* libris minùs ſibi placuiſſent, ſine ulla interpellatione ſe ea mutaturum in editione eorum reſponderit literis ad noſtrum datis, quas cum aliis adſervo. Romam tandem adveniens ſtatim à Paulo III. Pont. Max. ejus ſæculi anno XLIV. inter XII. Viros litium totius Orbis Chriſtiani judicandarum, ſive Sacri & Apoſtolici Palatij Auditores (in Ludovici Gomezij Pontificio Sarnenſi donati locum, uti Guido Pancirola *de Claris Legum Interpretibus* lib. II. cap. CLXXXVIII. & Andreas ait Scotus, quod malè convenit cum promotione Gomezii ante annos X. ex *Italiæ Sacræ* monumentis exploratè cognitâ, niſi creatus etiam Epiſcopus Collegio iſto non deceſſit) poſtulante Cæſare Carolo allectus implevit omnes numeros integerrimi, & prudentiſſimi judicis. Propterea Iulius III. intimis eum conſiliis adhibitum in Britanniam quoque deſtinavit ſummâ authoritate Legatum, quo tempore inter Mariam Reginam, & Philippum Hiſpanię Principem conjugium pactum fuit non eo ſucceſſu, quem Chriſtianorum ſpes conceperat; cujus muneris Auguſtino commiſſi Hieronymus Oſorius meminit adverſus Gualterum Haddonum Eliſabethæ poſtea Britanniarum Reginæ à ſecretis ſcribens, & Latinus Latinius in Epiſt. ad Andream Maſium IV. Idus Februarias MDLV. (*Cùm* inquit) *ut gratias Regi, Reginæque Pontificis nomine ageret, quod eorum operâ Regnum illud ad receptum Dei cultum, Sediſque Apoſtolicæ obſervantiam revocatum eſt, tunc præſertim, ut in componendis rebus, quæ Sacerdotibus ſacrorúmque miniſtris dicatæ erant, tanquam Iuriſconſultus, Legato adeſſet*. Romæ deinde redditus, Paulo IV. in Eccleſia regnante, Præſul ab eo *Alliſanus* renuntiatus, in Germaniam ire juſſus eſt anno MDLVII. ad Ferdinandum Imperatorem. Cúmque in Eccleſiam ſuam ab hac Legatione rediiſſet, à Philippo II. bonâ Pontificis veniâ, in Siciliam ablegatur luſtrandæ huic Inſulæ: quo munere defuncto Pius IV. Regiæ nominationi, uti Iuris eſt, deferens *Ilerdenſis* urbis Cathedram opportuno illo Eccleſiæ contulit tempore, quo Synodus ſanciendæ inter Chriſtianos paci Tridentum ex omnibus illius oris convocabatur. Egregiam ibi noſter operam navavit, utpote talium rerum conſultiſſimus, expediendis utiliter Sacri Conventus negotiis; reverſúſq; in ſedem ſuam totos XVI. annos paſcendo inſtitutis optimis, vitæque exemplo gregi, doctiſſimiſque ador-

nan-

nandis, atque in publicum emittendis lucubrationibus invigilavit. Quouſq; tenente jam Petri Cathedram Gregorio XIII. anno ejus ſeculi LXXIV. Præſul *Tarraconenſis* Cataloniæ Metropolitanus renuntiaretur, integro adhuc decennio urbi huic nobiliſſimæ, novæq; ſponſæ venerabili omni memoriâ Eccleſiæ convicturus. Deceſſit enim ferè ſeptuagenarius anno MDLXXXVI. vir quem nulla dignè celebrare unquam poterit eloquentiæ facultas. Dabo tamen aliqua ex innumeris promiſcuè elogia, quibus præſtantiſſimi omnium nationum, & profeſſionum homines judicium de Auguſtino ſuum ad poſteritatis memoriam conſignaverunt. Andreas Scotus agmen ducat, qui nondum Societatis Ieſu adſcriptus ſodalibus, in ejus domo per biennium liberaliter, utpote eruditiſſimus ab eruditiſſimo, habitus vixit. Memoriam itaque ejus penè incredibilem, ſtudiorum contentionem, virtutéſque in perfecto viro, & quod plus eſt, Chriſtiano Antiſtite laudandas, integritatem nempe ac temperantiam, comitatem gravitati conjunctam, animi æquabilitatem, caſtitatis curam, in pauperes beneficentiam, adeò ut & vaſa ſacra pignori dare, & libros etiam quovis ſibi theſauro pretioſiores in rebus arctis, annonæque caritate divendere non gravaretur, multis laudat Scotus, adjungens quæ de ſtudiis maximè ad nos pertinent. *Maxima in illo* (ait) *cognitio antiquitatis, ſumma ſcientia Iuris antiqui, Legúmque Romanarum & familiarum; multa in eo, ut Romæ natus videretur, literæ & elegantia ſermonis latini. Ciceronem etiam ſenex legebat aſſiduè, ut eloquentiæ principem; Iuris verò tanta in eo accuratio, ut veterum aliquis, præſtantiſſimorúmque prudentium, Paulus, Vlpianus, aut Papinianus ab inferis extitiſſe, ac revixiſſe, vel animam ex Pythagoræ ſententia recepiſſe illorum videretur. Quanta porrò Hiſtoriarum, antiquarúmque rerum Græciæ & Italiæ explicata cognitio! Ius Pontificium & Civile ita illuſtravit, hoc adoleſcens, ſenex illud, ut principem illum Iuriſconſultorum, noſtríque ævi florem delibatum uno ore gentes omnes prædicent.* Hæc ille. Paulus autem Manutius in *Epiſtolis* ad eum ſcriptis, ſecundo libro *Epiſtolarum*, Varronem ab eo emendatum, & ad ſe miſſum, gratulatus: *Quantus* (in prima ait) *quantus es, totus labor, totus induſtria es*: in ſecunda, *Vniverſæ arcam antiquitatis vocat*; tertiâ, *in ſcriniis ejus conditos rerum antiquarum theſauros aſſervari* ait; quartâ demùm *acerrimi* eum, *ac ſeveriſſimi judicii, exquiſitæque ac multiplicis omnium penè literarum ſcientiæ virum* appellat. Laurentius Pignorius epiſt. XLVII. *Profanæ, atque Eccleſiaſticæ antiquitatis peritiſſimum*: Didacus Covarrubias XVIII. *Practicarum* capite, *Virum conſenſu omnium inſignis eruditionis, & diligentiæ*. Hieronymus Blancas in Aragonenſium rerum commentario, *cui Romanam antiquitatem* (de noſtro Auguſtino ait) *tractanti Italia ipſa cedit, cujus admirabilem quandam, incredibilem ac penè divinam in antiquis legibus interpretandis ſcientiã omnium mortalium fama percelebrat; cui incorrũpto totius orbis judicio, ipſorúmque doctiſſimorum virorum inter ipſos conſenſu tributum eſt ita, ut eùm immenſam illius aciem ingenii tantum omnes admirentur, eum in omnibus ſcriptis, in omni literarum varietate non modò ſibi ipſis, ac iis qui hodie vivunt, ſed iis qui multis ante ſeculis fuerunt, libenter anteponant. Cui denique nullus honos tribui non poteſt.* Hæc ille, & alia poſt mortem Auguſtini, ubi de *Ioanne Lanuza* XLVI. *Iuſtitia*, ut vocant, *Aragoniæ* tractat. Ianus nec non Gruterus in præfatione *Inſcriptionum* Antonio Auguſtino obiter laudato his verſibus plaudit:

Opponit unum quem viris prioribus
Aetas recentis temporis.

Onuphrius Panuinus *integerrimum* eundem *atq; eruditiſſimum* vocat in *Faſtorum* proœmio, eique primum eorum librum nuncupat, multa exinde ei accepta referens. Hadrianus Turnebus XXXIII. Adverſar. XVII. *eruditiſſimum, & optimè de literis elegantioribus meritum*. Iacobus Menochius *Recuperandæ poſſeſſionis* remedio XV. num. 5590. *Iuris verum alterum inſtauratorem*: quem imitatus Aubertus Miræus in Bibliotheca Eccleſiaſtica, *Iuris civilis, & Pontificii inſtauratorem*: uti Stephanus Pighius in *Notis ad Valerii Maximi* lib. II. cap. VII. *virum ſuo ſeculo ſummum* appellant. Quemadmodùm & Cæſar Baronius tomo XI. Ann. 1097: 40. *Eruditione rerum ſacrarum ſuâ ætate in Hiſpania facilè principem*: & Ioannes Leonclavius in Prologo ad *Collectionem Eccleſiaſticarum Conſtitutionum*, quas ipſe *Paratitla* vocat, *doctiſſimum omnium Epiſcoporum, qui noſtro vixêre ſæculo*. Legitur opus hoc, & prologus laudatus vol. 2. *Biblioth. Iuris canon. veteris*. Franciſcus Boſquetus Narbonenſis Epiſcopus in *Notis* ad epiſt. 1. lib. I. Innocentii Papæ III. *virum nunquam ſatis laudatum* vocat. Plura alia ſunt *Victorii, Aldorum, Scaligeri*, aliorúmque magno numero non niſi ampliſſimis concepta verbis præconia. Vnde ſibi accidiſſe, quod hominibus etiam doctis, & vigilantibus uſuvenire ſolet, humanum ut aliquid per errorem admittant, perſuaderi ſe facilè patietur religioſus juxtà atq; eruditus, mihique ob egregias animi virtutes admodùm charus *Ioannes Bona* Ciſtercienſium Reformatorum Generalis per Italiam olim Præfectus, cùm in *notitia authorum*, quâ inſtruere voluit in veſtibulo *Harmoniæ* ſuæ *Pſallentis Eccleſiæ* lectores, Antonio noſtro Auguſtino ſic in omni literarum doctrina, maximéque Antiquitatis, & Canonicarum ſanctionum à ſummis utriuſque Iuris Profeſſoribus, Philoſophiæ, ac rerum antiquarum omnis eruditionis principibus celebrato, *non multam in expendenda temporum ratione, & Canonum veritate accurationem*, magnâ injuriâ attribuit. Nos jam conceptam ex hac amici noſtri minùs æquo judicio mœſtitudinem ſolari, ac depellere conabimur ſubjicientes

tes amœbæa noſtri Auguſtini, ac Latini Latinii carmina hactenùs non edita inter Latinii opera, quæ ante paucos annos ſub auſpiciis Eminentiſs. Cardinalis Franciſci Mariæ Brancaccii literarum, literatorúmque Mæcenatis Romę prodierunt Dominici Magri Canonici Viterbienſis amici noſtri eruditiſſimi atque optimi curâ & ſtudio.

ANTONIVS AVGVSTINVS
Ad Latinum Latinium.

Lucebant olim Soles mihi candidiores
(Doctę Latine) *tuis,*
Pantagathi nempe. * O*ctavique patris dictis cùm pectus onuſtum*
Sæpè foret variis.
Vltima nunc feſſum vaſtis Hiſpania terris
Sole cadente tenet.
O mihi felices (fruſtrà ſuſpiria duco)
Præteritóſque dies!
Viximus, antiquas cùm Vrbis luſtrare ruinas
Romuleæ licuit;
Et Capitolinas pacatis prendere turres
Aurea templa Iovis.
Innumeros illic varia de gente triumphos
Legimus è tabulis;
Cenſores cum Conſulibus, Populíque Magiſtris
Ordine quemque ſuo:
Inde forum, ſacrámque viam, myſteria Pyrrhi
Dicere dulce fuit.
Quid memorem veteres Ianos, atq; Amphitheatrũ,
Balnea, templa, domos?
Dulce fuit, doctus cùm conviva abdita quæque
Protulit in medium.
Laudamus multos, ſed Fulvius, *atque* Faërnus
Omnia ferre negant.
At quid ego? verboſos ætas reddit amicos
Care Latine, *tuos.*
Vive memor noſtri: mihi Flaccus ſtillat in aurem
Pulvis & umbra ſumus.

ANTONIO AVGVSTINO
Archiep. Tarracconenſi
Latinus Latinius VII. Idus Febr.
MDLXXVII.

Vix juvat Antoni, *ſine te monumenta piorum*
Vel Turiani, *aut* Hoſii,
Montani*ve tui, vel* Caſtri *ſcripta* Leonis
Armata dente, & unguibus
Volvere; miraríque ſacris è fontibus hauſta
Documenta, quêis Caniſius
Et veteres ritus, & myſtica ſacra tuetur
Adverſus hæreſes novas.
Olim cana meos mutarunt tempora ſenſus,
Vrbiſque cineres, & virûm
Concelebrata diu magnorum nomina, réſque
Geſtas, inanis otii,
Inſaníque laboris opus verè eſſe putavi.
Suíſne buſta marmorum
Admiranda, Deus! collapſa theatra, domóſque
Mandavit? An Patricios
Plebeióſque notis cives diſcernere certis?
O vana mens mortalium!
Scilicet hoc tandem Regni cæleſtis ad aulam
Feſſos reducet exules.
Viderit hæc Pyrrus 1, *videat quoq;* Fulvius 2; *at me* 1 Ligorius ſcilicet magnus antiquarius. 2 Vrſinus. 3 Michael Thomaſius Ilerdenſis Epiſcopus.
Non Petrus *id* Ciaconius,
Nec mihi jam dudum conjunctos inter Iberos
Thomas Michaël 3 *perdocent;*
Quorum lecta piis ſolers induſtria acriſque
Ad Gratiani vulnera
Non ſananda modo, ſed reſtituenda nitori
Fructus perennes parturit.
Hos ego cenſores vitæ, morúmque magiſtros
Libenter, Antoni, *ſequor:*
Dum tu ſacra Dei peragis myſteria, dum te
Superba Tarraco Patrem
Agnoſcit venerans, attentíſque auribus audit
Chriſti docentem dogmata,
Quêis ſine nemo poteſt veram ſperare ſalutem.
O te beatum ſepties,
Qui vanas hominum curas, ſteriléſque labores,
Quæ cæcus amat amor ſui,
Spreviſti docilis primo ſub flore juventæ
Chriſti ſequens veſtigia!
Te Procerũ veneranda cohors poſt funera tandem
Inter ſacratos Præſules
Non procul à Domini ſublimi ſede locandum
Expectat avida tui; Vale.

Extant quidem inter Latinii opera epiſtolæ aliquot ad Auguſtinũ volumine altero, quod nuper typis editum fuit.

Librorum ab Auguſtino confectorum, illuſtratorum ſeriem ex Andrea Scoto, nonnullis additis, ſubjunximus.

De Humanitatis ſtudiis hi ſunt, atq; Hiſtoria.

In M. Terrentium Varronem de lingua latina emendationes & notæ. Romæ 1557.

In Sext. Pompeium Feſtum Notæ. Venetiis & Pariſiis.

Familiæ Romanorum XXX. cum *Fulvii Vrſini familiis.* Romæ 1557. in folio. Lugduni apud Franc. Fabrum 1594. in 4.

Fragmenta veterum Hiſtoricorum, ab eo & Fulvio Vrſino collecta. Antverpiæ 1595. 8.

Epiſtola ad Hieronymum Blancam, De Cæſarauguſtana patria communis Epiſcopis, atque Conciliis, cum *Faſtis Aragonenſiũ rerum à* Blanca edita.

Hiſpano etiam ſermone.

Los Dialogos *de las Medallas, inſcripciones, y otras antiguedades.* Tarracone apud Philippum Mey, 1587. in 4. ſive etiam priùs 1575. in 4. Qui poſtea Italicè ſunt redditi, ac editi, tandémque latinè ab Andrea Scoto, qui *undecimum* addidit *decem* Auguſtini *Dialogis, De Priſca* nempe *Religione, ac Diis gentium.* Antverpiæ typis Aertſii 1617. in fol.

De Iure civili ſequentes.

Emendationum, & Opinionum Iuris civilis libri IV. Adjungitur *Ad Modeſtinum,* ſive *De Excuſationibus lib. ſingularis, & Ad Lælium Taurellum I. C. De Militiis Epiſtola.* Lugduni 1544. in 4. Ibidémque apud Antonium de Harſy 1574. 8. Venetiis quoque apud Iuntas 1543. & Baſileæ.

De Legibus, & Senatus Conſultis; Cui adjunxit *Notas* Fulvius Vrſinus, ediditq; Romæ apud Dominicum Baſam 1583. in 4. Prodierunt deinde Pariſiis in fol. 1585. & Lugduni in 4. 1592. Simul quoque ſunt *Legum antiquarum, & Senatus Conſultorum fragmenta.*

De propriis nominibus τῦ πανδέκτȣ *Florentini, ſeu Pandectarum*, cum *Notis.* Tarracone apud Philippum Mey 1579. in fol.

Conſtitutionum Codicis Iuſtinianæi collectio. Ilerdæ 1567. in 8. Nempe Græcæ Conſtitutiones, quę in eo deſiderabantur, ex multis Gręcis Codicibus Bibliothecarum Romanæ, Florentinæ, & Venetæ: ſive quas ex Ioanne Metello Sequano Lugdunenſes librarii extorſerant, Cujaciúſque in editione *ſexageſimi Baſilicon libri* publicavit.

Novellarum Iuliani Anteceſſoris Epitome, cum *Notis & Conſtitutionibus* Græcè, eodem Auguſtino interprete. Ilerdæ in 8. 1567. & in fol.

Leges Rhodiorum Navales emendavit; ut Epitomator inquit Geſneri.

De Iure Canonico, & rebus ſacris.

Antiqua Collectiones Decretalium, cum *eruditis Notis.* Ilerdæ 1576. in fol. apud Petrum Robertum, & Joannem à Villanova. Romæque apud Dominicum Baſam 1583. 4.

Canones Pœnitentiales cum *Notis.* Tarracone 1581. Venetiiſque apud Felicem Valgriſium, 1584. in 4. & cum *Epitome Iuris Pontificii* mox laudandâ, Pariſiis 1641. in fol.

Dialogi XL. De Emendatione Gratiani, ſive libri duo. Tarracone 1586. in 4. Pariſiiſq; apud Petrum Chevallier 1607. in 4.

Notæ in Canones LXXII. ab Hadriano Papa adverſus falſos accuſatores, & oppreſſores Epiſcoporum, & Pontificum in gratiam Ingelramni Mediomatricum Epiſcopi Romæ tunc degentis collectos, & communicatos Indictione IX. anno DCCLXXXV. Prodierunt hi *Canones* cum notis Tomo V. *Conciliorum* ex editione Binii pag. 567. & ſequentibus.

Conſtitutiones Provinciales, & Synodales Tarraconenſium. Tarracone in 4.

Epitome Iuris Pontificii veteris, in tres partes diviſa; *De Perſonis*, *De Rebus*, & *De Iudiciis.* Quarum prima edita fuit Tarracone 1586. in fol. De cujus operis fine, utilitate, & excellentia videſis cognominem authoris Antonium Auguſtinum Ieſuitam in præfatione ad integram hujus Epitomes editionem Pariſinam anni 1641. Quæ facta eſt duobus voluminibus in folio, ſumptibus Michaëlis Soly, Matthæi Guillemont, & Gervaſii Alliot, adjunctis in poſteriore *Canonibus Pœnitentialibus*, de quibus ſupra loquuti ſumus. Sed & alia editio Romæ curata fuit ejuſdem *Epitomes* auſpiciis Pauli V. Pontif. Max. juxta Auguſtini M. SS. codices, qui juſſu Sixti V. & operam navante Antonio Carrafa Bibliothecę Vaticanæ Præpoſito, allati ex Hiſpania, & in eadem Bibliotheca ſunt repoſiti. Ad calcem verò ſecundæ partis egregium legeſis.

De quibuſdam veteribus Canonum Eccleſiaſticorum Collectoribus judicium ac cenſuram. Prodiit tandem in editione *Recentiorum Rotæ Romanæ Deciſionum*, ſeu potiùs in *Theodoſii Rubei Singularium ex Sac. Rotæ Romanæ Deciſionibus ſelectarum*, volum. 1. pag. 149.

Repertorium, ſive *Epitomatarum Deciſionum Rotæ*, duobus libris diſtinctum, quod ſępiùs (uti Rubeus ait) ab eadem Rota in cauſarum deciſionibus, & ab aliis Doctoribus allegatur.

Deciſiones quoque ejuſdem Auguſtini fuerunt in *Bibliotheca Olivarienſi* duobus voluminibus diſtributa, niſi fallit ejus Catalogus. Itémque in Bibliotheca Franciſci Pegnæ.

De Fermento apud Innocentium I. Papam epiſt. 1. ad Decentium, cum Latino Latinio contulit: inter cujus epiſtolas altero jam volumine editas quædam extat hujus argumenti ad Larinum data.

Epiſtolas plures ad amicos dedit, prælo quidem digniſſimas, quarum bonam partem penes me habeo.

Nonnulla etiam alia Auguſtini nomen pręferunt, uti in Catalogo Bibliothecæ Doctoris Soræ Aragoni.

Inſtitutiones Iuris Canonici, ineditæ; ſi credimus Pancirolo in *De claris legum Interpretibus* libro ſecundo.

Nec non &

Hiſtoria Conciliorum nondum ſuo tempore editorum, quam ſcripſiſſe eum refert Hieronymus Romanus de la Higuera, in *Hiſtoria* adhuc M. S. *Toletanæ urbis, & regni* lib. IX. cap. IX. & laudatus Pancirolus, qui & ad *Hadrianum lib. ſingularem*; itémque in *Pandectas Florentinas Indicem verborum*, inter nondum edita Auguſtini commemorat.

Elaborabat & ad *Edictum perpetuum* opus, cujus meminit Lælius Taurellus in literis ad noſtrum datis XIII. Kal. Septemb. MDXLVI. apud me M. SS. Item *Dialogos*, in quibus, ut ipſe ad Bernardum Boleam ſcribens teſtatur: *Quæſtiones acriter à Doctoribus Iuris agitatas conſcribo, quibus mei mediocritatem ingenii in inveniendis, collocandiſque, & diluendis argumentis, cognitionem latinæ linguæ; ſi quam habeo, ex ornanda quæſtione, & ad Tullianam, Socraticámq; imitationem deducenda, quoad per me fieri poteſt, oſtendo; Si quæris* (ſubjungit) *quicum in his diſputem? tecum primùm, cui magnam eorum partem debeo; cúmque Ruizio*, & Sora opinor, condiſcipuliſque aliis meis, qui poſt tuam profectionem Bononiam, inque meam venerunt familiaritatem.* Meditatus itidem fuit eorum, qui in collegio Bononienſi unquam vixerunt, vitas uno libello comprehendere: quod in alia ipſe ait epiſtola ad Ioannem eundem Soram.

* Petrū Ruizium das Moros, de quo nos alibi, & Ioannem Soram cives ſuos intelligit.

Vt finiam, contentus pro lectoribus Auguſtini amantibus ad luculentiorē Andreæ Scoti deſcriptionē intēdiſſe digitos, *Sūma in eo Viro corporis fuit dignitas, ſtatura procera, egregia corporis,*

poris,membrorúmq; habitudo,robuſta ad extremam ætatem valetudo ac firmitas, inceſſus gravis, in aſpectu gravitas comitati conjuncta, in ſermone lepos, concinnáque brevitas. Iocis etiam urbanis interdum, & ſalibus utebatur, ſed cum literatis hominibus. Ocelli perexigni, & flava coma; hebetatâ, ut fit aſſiduis lucubrationibus, oculorum acie: vitreis itaque perpetuò uſus eſt. Denique in toto corpore ea dignitas eluxit, quam imperio dignam Euripides judicavit: Ait Scotus.

Iacet in Æde maxima Tarraconēſi ſub hoc epitaphio.

D. O. M. S.
Ant. Auguſtino domo Cæſaraug.
Romæ olim in Vrbis & Orbis luce
XII-Viro Litium judicandarum
Ex Alliſano, & Ilerdenſi Epiſcopo
Tarracon. Archiep. in pauperes munifico
Bene de Antiquitate & Literis merito
In hoc Ædis Sacræ D. Theclæ Virg. & M.
A ſe ampliato membro, & ad Aram
In ſpem reſurrectionis quieſcenti
S. P. Q. Tarracon. P. H. C. & Colleg. Canon.
poni curarunt.
Vixit annis LXX. M. III. D. III.
Obiit damno publico
Pridie Kalendas Iunias
MDLXXXVI.

ANTONIVS AVGVSTINVS, Antonii hujus Viri clariſſimi jam laudati, neſcio ex quonam latere, nepos, Martini, quem ſuo loco celebramus, frater, Ieſuita, ſcripſit -

Suma *Chronologica de las acciones mas iluſtres del Arçobiſpo D. Antonio Aguſtin*; ex Tractatu juſto in compendium redacto.

Hæc nota habeo ex relatione Ioannis Frāciſci Andreæ de Vſtarroz, Aragoniæ Chronographi, dum viveret, diligentiſſimi.

F. ANTONIVS DE AVILA, Dominicanus Provinciæ Mexici, ut in *Hiſtoria ordinis Prædicatorum* lib. IV. cap. LV. Quartæ partis lego, ſcripſit -

Arte *para ſaber la lengua Mexicana.*

F. ANTONIVS DE AZEVEDO, Gallecus, Aurienſis, Eremitarum Sancti Auguſtini ſodalis, Sac. Theol. Magiſter, ſcripſit -

Catecifmo *de los Myſterios de la Fee con la Expoſicion del Simbolo de los SS. Apoſtoles.* Barcinone 1589. 4. Perpiniani 1590. 4. Cæſaranguſtæ 1592. 4.

Cronica *de la Orden de San Auguſtin.* 1607. ſi Thomæ de Herrera *Alphabeto Auguſtiniano* credimus.

ANTONIVS DE AZEVEDO SAA, Luſitanus, convertit in vernaculam Caſtellæ linguam -

Los Sermones *de las Feſtividades de los Santos, del Doctor Franciſco Fernandez Galvaõ.* Matriti apud Viduam Alphonſi Martini 1615. Item ejuſdem.

Sermones *de Quareſma.* Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1515. 4.

F. ANTONIVS BACELAR, Luſitanus, ordinis Minorum Provinciæ S. Iacobi, ſcripſit opus hujus tituli -

Defenſa *Evangelica del Parenteſco de Santiago con Chriſto.* Conimbricæ 1631. 4.

ANTONIVS BALVAS BARONA, Segobienſis, Poëta, variorum carminum collectionem fecit in eo libro, quem á ſe ipſo nuncupavit -

El Poëta Caſtellano. 1627. 8. Obiit anno MDCXXVIII. ætatis ſuæ LXIX.

F. ANTONIVS DE BAÑALES, Franciſcanus Provinciæ Sancti Iacobi, ſcripſit -

Diſcurſos *predicables de la Dignidad Sacerdotal y Sacramentos de la Igleſia.* Medinæ Campi 1604. in 4.

Sermones varios - - - Vivebat anno MDCVII.

F. ANTONIVS DE BARAHONA, Auguſtinianus, Sacræ Theologiæ Magiſter, populari ſermone dedit foras, ut credo -

Doctrina *moral, y eſpiritual.*

Iacet Matriti tumulatus ad S.Philippi apud ſodales.

ANTONIVS DE BARAHONA, *Petri de Gratia Dei* ex fratre, aut ſorore Nepos, quem Caroli V. Cæſaris Haraldum omnes norunt, edidit ipſe cum apud eundem Cæſarem miniſterium idem exerceret, genealogicum opus, nuncupatum -

Vergel *de Nobleza*, aliàs, *Roſal de Nobleza*, quomodo eum librum vocat Gundiſalvus Argote de Molina in opere ſuo celeberrimo *De la Nobleça de la Andalucia*, qui & ejuſdem laudat manu ſcriptum aliud -

De Linages *y noticia de Baeça.*

Fortè ex ea urbe oriundus fuit. Ioannes Bilches Ieſuita Beacienſis in opere ſuo *De Sanctis Epiſcopatus Giennenſis* I. parte, capite XIII. inſignem Virum vocat, floruiſſéque circa annum MDL. necnon & ſcripſiſſe -

Tratado *de Santa Eufemia Martyr Caſtulonenſe.*

ANTONIVS BARBERAM, Aragonus, Sacræ Theologiæ Magiſter, almæ Cæſaraugustanæ Eccleſiæ Prior, ut vocant, & Canonicus, manu exaratam reliquit in archio ejuſdem Eccleſiæ aſſervandam -

Hiſtoria *Eccleſiaſtica de Zaragoza.* Meminit hujus operis Didacus Eſpes in ſimili alia etiam M. S. quæ magni habetur, ejuſdem Eccleſiæ *Hiſtoriæ.* Lanuza item vol.I. cap.XLI. *Hiſtoriæ* ſuæ *Eccleſiaſticæ Regni Aragoniæ*, & in *Vita Sancti Martyris Petri Arbues de Epila*, cap.

 I. Ioan-

I. Ioannes Franciſcus Andreas de Vſtarroz Regni ejuſdem Chronographus in *Vita Sancti Dominici de Val*, cap.X.

F. ANTONIVS BARNVEVO, Benedictinus monachus, Abbáſque monaſterii Deiparæ Virginis *de Valvanera*, ſcripſit, uti lego in monumentis ſeu relationibus domeſticis -

V i d a *del Ven. P. Fr. Sebaſtian de Villoslada, Abad que fue de S. Martin de Madrid*.

ANTONIVS BELLVER, Canonicus Eccleſiæ Majoricenſis Balearium Inſularum, Lectórque ibi Theologiæ primarius, integro & magno volumine ſcripſit -

A p o l o g i a m ad S i x t u m V. P. M. & Philippum Hiſpaniarum Regem, pro Raimundi Lulli aſſerenda doctrina. Quam Lucas Vvaddingus volumine III. *Annalium ordinis Sancti Franciſci* ad annum MCCCXV. num. II. ſe vidiſſe affirmat.

ANTONIVS BERNALDO DE QVIROS, Turrilacunenſis, Ieſuitarum ſodalis, Pinciæ in Ambroſiano Societatis Collegio profeſſor primarius, ac ſtudiorum Præfectus, ſupremique ſacræ Inquiſitionis Senatus Patribus à miniſterio Cenſuræ Theologicæ, hactenus edidit ex prælectionibus ſuis ſcholaſticis -

S e l e c t a s d i ſ p u t a t i o n e s d e D e o, in primam partem S. Thomæ, voluminibus duobus, Lugduni apud Philippum Borde, & Socios 1654. & 1658. in folio. Deinde Concionator Regius factus -

O p u s P h i l o ſ o p h i c u m; hoc eſt curſum integrum, *Logicam* ſcilicet, *Phyſicam*, *de Cœlo*, *Generatione & corruptione*, *Anima*, *Metaphyſicam*, ac *de operè ſex dierum*. Lugduni apud Philippum Borde & Socios 1666. fol.

F. ANTONIVS BERNART, Auguſtinianus, domus oppidi *Exerica* Præfectus, edidit -

C o m p e n d i o *de los Confeſſores, y Penitentes* ; ex *Manuali* Martini Doctoris Navarri, Compluti per Ioanem Iñiguez de Lequerica. 1580. in 8.

ANTONIVS DE BERRIO, Giennenſis, vulgari Caſtellæ ſermone interpretatus eſt, ac Federico Henrici à Ribera Tarifæ Marchioni voluit nuncupata ſummi Philoſophi problemata. Quod opus M. S. vidi hoc titulo -

T r a n s l a c i o n *de los Problemas de Ariſtoteles*.

ANTONIVS BETANCOR, ſive alius latens ſub hoc nomine, Luſitanus, Brigantinæ Tyrannidis defenſor, ſcripſit -

A n t i - D i a n a m, ſive Admonitionem Apologeticam ad Rev. P. Antoninum Dianam circa ſuum Tractatum de Poteſtate exauctorandi Reges decima parti ſuarum Reſolutionum nuper additũ. anno 1653. prodiit in 8.

ANTONIVS BEZERRA, Giennenſis Sacerdos, Cappellæ addictus Dei-paræ Virgini dicatæ, cujus antiqua imago propter vetuſtam annorum pluſquam ducentorum traditionem deſcenſus Mariæ Sanctiſſimæ in S. Ildephonſi, cui Cappella ipſa adhæret, Eccleſiam, ſumma omnium illius urbis, atq; diœceſis mortalium veneratione colitur, hanc hiſtoriam, patratáque ibi à Deo miracula comprehendit, ſcribens -

D e l a D e ſ c e n ſ i o n *de la Virgen Santiſſima Nueſtra Señora, y de la viſita, que hiço a la Igleſia de S. Ileſonſo de la Ciudad de Iaen el año MCCCCXXX. y de la Milagroſa Imagen de Nueſtra Señora de la Capilla*. Giennii 1639. in 8.

F. ANTONIVS DE BRAGA, Luſitanus, ordinis Seraphici Provinciæ Sancti Antonii Reformatorum, Cuſtos aliquando Braſilienſis Provinciæ, ſcripſit Luſitanè -

F l o r e s *de Santo Antonio colhidas do ſeus ſermoẽs*; unam, & alteram partem: cujus operis editionem promittit Relatio quædam è Luſitaniâ Romam miſſa.

F. ANTONIVS BRANDAON, Luſitanus, - - - - Ciſtercienſium familiæ in domo totius Portugalliæ principe, quam de *Alcobaça* indigitant, olim adſcriptus, poſt ſacræ ſcientiæ in eadem domo, atque item in collegio Conimbricenſi profeſſionem, ejúſque Academicum inſigne vindicatum, hujus met monaſterii Abbas, qui idem totius Congregationis Luſitanæ audit Præfectus, deſignatur. Exarſerat is totus, atque impetu quodam animi jam diu ferebatur ad accendendã, reſumendámque, novo inſtaurato curſu, patriæ Hiſtoriæ lampada, Bernardi Britti Luſitanorum, & familiæ ſuæ Chronographi clariſſimi obitu intermortuam. Iuréque id, nè laus de patria ſic benemerendi intra clauſtra cœnobii Alcobacienſis cum Brito nata ſolidos abſoluti operis fructus in exteri alicujus gremium reponeret. Copiam ſanè id non agendi omninò ſibi negatam ſenſit, ex quo Rex eum in Emmanuelis Meneſii locum ſuffecit, quem Portugallia Regium habuerat, receńſque amiſerat Archi-chronographum. Decem ferè annis quam multa hujus Regni Eccleſiarum & Monaſteriorum archia, Regiúmque in primis Oliſſiponenſe diligenter excuſſit; variiſque demùm atque utiliſſimis ſemotæ vetuſtatis, rerúmque olim geſtarum monumentis firmum, ac ſpecioſum Hiſtoriæ corpus, quod priores partes Britti duas conſequeretur, formans non ſine magno civium, atq; exterorum plauſu in vulgus dedit. Ejus nempe tomi duo viderunt lucem -

T e r c e i r a *parte da Monarquia Luſitana que contem à Hiſtoria de Portugal deſdo Cõde D. Hen-*

Henrique ate todo ò Reinado do Rey Dom Affonſo Henriquez. Oliſſipone in ipſo Divæ Virginis Exulis cœnobio, cui tunc præerat author, 1632. fol.

Q u a r t a *parte da Monarquia Luſitana, que contem à Hiſtoria de Portugal deſdo tempo do Rey D. Sancho I. ate todo ò Reinado do Rey Dom Affonſo III.* Oliſſipone eodem anno.

Obeunte ante diem Antonio, reliquæ Hiſtoriæ deſiderium bona ex parte mitigat Fráciſcus ejuſdem Inſtituti monachus, Antonii, ut credo, ex fratre nepos, qui familiarem gloriam egregiè ſuſtentat in hujus magni operis continuatione, cujus quidem aliquam partem ſuperioribus annis publicavit.

F. ANTONIVS BRAVO, monachus Cartuſianus domus *Hiſpalenſis*, atque ejus, quæ *Cazallæ* in montibus Marianis eſt, aliquando Præfectus, Viſitatórque, ut vocant, Portugailiæ, edidit -

A d v e r t e n c i a s *por los privilegios del orden Cartuſianenſe*. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1632. 4.

D e c l a r a c i o n *Apologetica por los Eſtatutos de la miſma Orden*. Ibidem eodem anno in 4.

R e ſ o l u c i o n *de Iuezes*. Ibidem 1633.

Latinè autem -

I u r i s A l l e g a t i o n e s pro Prælatorum cujuſcumque Religionis juriſdictione aſſerenda in ſubditorum ſuorum cauſis judicandis, & criminibus uſque ad degradationem puniendis. Ibidem eodem anno in 4.

ANTONIVS DE BVRGOS, Salmanticéſis, Iuris utriuſque Doctor Bononienſis, inter ſodales Sancti Clementis Hiſpanorum toto terrarum orbe celebris ab Ægidio Cardinali Albornozio extructi collegii, ac publicos illius ſcholæ ab omni memoria inclytæ profeſſores in prima commẽdatione apud ſui temporis fuit æquales. Ejus cum laude meminit Philipus Decius *conſilio* CLXXIX. Nec non & vir ille clariſſimus, Hiſpaniæ perpetuum decus Bæticæque, Ioannes Geneſius Sepulveda, dum claros Clementini iſtius collegii, cujus pars ille fuit, commemorat, qui ætate ſua adhuc ſuperſtites eſſent ſodales, hæc de noſtro ait. *Ad hæc Antonius de Burgos Salmanticenſis, cui Doctorum conſenſus primas in Iuris Pontificii cognitione defert: Cujus diſceſſum mirũ eſt quàm ægrè tulerit Academia Bononienſis, ubi honeſtiſſimi conditione Ius Pontificium publicè docebat, cùm eſt à Leone X. Pont. Max. hujuſmodi opinionis famâ commoto Romam accerſitus, ut ejus doctrinâ ac judicio in maximis rebus uteretur.* Hæc ille. Edidit autem -

S u p e r u t i l i, & quotidiano Titulo de Emptione, & Venditione in Decretalibus. Ticini 1511. Parmæ 1574. Venetiiſque 1575. 8. Lugduni 1575. fol.

In alios quoq, Decretaliũ titulos textúſque, quorum Index Repetitionum Iuris Canonici nomenclaturam exhibet: Nempe

I n R u b. De Conſtitutionibus. Tomo 11. *Repet.*

In Cap. V. eod. titulo. Tomo 11.

In C. Cognoſcentes eodem tit. Tomo 11.

In C. Cum omnes eodem tit. Tomo 11.

In C. Eccleſiarum eod. tit. Tomo 11.

In C. Cum acceſſiſſent. eod. tit. Tomo 11.

In C. Eccleſia S. Mariæ. eod. tit. Tomo 11.

I n R u b. De Reſcriptis. Tomo 11.

In C. Sicut Romana. eod. tit. Tomo 11.

In C. Ex parte. eod. tit. Tomo 11.

In C. Cæterum. eod. tit. Tomo 11.

In C. Inter cæteras. eod. tit. Tomo 11.

In C. De Quod vultdeo De Iudicijs Tomo 111

In C. Decernimus. eod. tit. Tomo 111.

In C. Quanto. eodem tit. Tomo 111.

In C. At ſi Clerici. eod. tit. Tomo 111.

In. C. Intelleximus. eod. tit. Tomo 111.

I n R u b. Do Emptione, & Venditione: in C. Placuit: c. Vt menſuræ: c. Cum dilecti: c. Pervenit: c. Ad noſtram: c. Cum cauſa: c. ſi venditori. eod. tit. Tomo IV. Quæ omnia comprehenſa ſunt in editione ſeparata Commentarii ſuper hoc titulo ſuprà laudati.

Reliquas illius laudes, geſtáque munera, & diem obitus continet lapis quidam in Hoſpitali domo *Sancti Iacobi*, quam *in Auguſta*, ſeu *Incurabilium* Romæ vocant, cujus inſignis benefactor fuit.

D. O. M.

Antonio de Burgos, Salmantino, utriuſque Signaturæ Referendario, utriuſque Iuris conſultiſſimo, qui Bononiæ Ius Pontificium per XX. annos publicè profeſſus à Leone X. P. M. in Vrbem accitus, Signaturæ Gratiæ ſub illo, ſub Hadriano VI. & Clemente VII. PP. MM. magnam doctrinæ, probitatis, & ingenii famam præbuit. Vixit annos LXX. Obiit die X. menſis Decembris MDXXV. Ioannes Matth. Epiſcopus Veronenſis ex Teſtam. poſuit. Hic eſt Ioannes Matthęus Gibertus, vir clariſſimus. Romæ certè obiit, non Bononiæ, ut Guidonis Panciorlæ *De Claris Legum Interpretibus* lib.III. cap.LIV. legitur, qui malè intellectis Sepulvedæ verbis diſceſſum ab Academiâ Bononienſi è vivis deceſſum interpretatus eſt.

ANTONIVS CABEZON, Matritenſis, Philippi Regis Hiſpaniarum II. à ſacris miniſter, & cubicularius Muſicus, reliquit filii curâ edendum apud Franciſcum Sanchez typographum -

L i b r o *de Muſica para tecla, harpa, y vigüela*. Matriti 1578. in fol.

Iacet ad D. Franciſci Matritenſis, hac eleganti inſcriptione appoſitâ.

Hic ſitus eſt felix Antonius ille ſepulchro,
Organici quondam gloria prima chori.
Cognomen Cabezon cur eloquar? inclyta quãdo
Fama ejus terras, ſpiritus aſtra colit.
Occidit, heu! tota Regis plangente Philippi

 Aulâ

Aulâ; tam rarum perdidit illa decus.
Obiit anno ætatis ſuæ LVI. die XXVI. Martii MDLXVI.

D. ANTONIVS CABREROS de AVENDAÑO, Matritenſis, Iuriſconſultus, edidit nondum, ut ipſe ait, trieteride completâ ętatis, variâ literarum amœniorum, multi-jugæque lectionis conditurâ juris opus; ſcilicet -

Methodicam delineationem de Metu. Matriti 1634. fol.

De Pœna Tripli, quoque in 4. ibidẽ 1635.

Europægnion, ſeu Ver ſacro-profanum: hoc eſt Verni temporis laudationem. Ibidem 1637. in 4.

Interpretationem ad Iuriſconſultum Cajum lib. I. ad leges XII. Tabul. Matr. 1638.

Panegyricum quoque *ad Comitem de Caſtrillo*.

Vota pro ſalute Principis. (Balthaſarem Carolum intelligo; quod opus laudatum lego Iacobi Albani Ghibbeſii Poëtæ eximii quodam carmine Romæ nuper inter alia ejus *Lyrica* edito. Alia non novimus.

His ſtudiorum fructibus dignum ſe gerendo Magiſtratu, & publica re oſtendens, adeptus fuit, ut ad Corunienſes Senator ire, & poſt aliquot annos ad Granatenſes Criminalium cauſarum Iudicẽ transferre ſe juberetur.

F. ANTONIVS DE LA CALANCHA, Auguſtinianus, Sac. Theol. Magiſter, in Peruano Incorum occidentalium regno, ejúſq; urbe Argentina, quò & natales referr, profeſſus hunc ordinem, & in Limenſi ſchola Doctor Theologus, in lucem edidit -

Coronica moraliçada del orden de S. Auguſtin en el Piru. Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1639. in folio. Fortè eadem eſt latinè reddita Ioachimi Brulii ord. Auguſt. *Hiſtoria Peruana ord. Eremit. S. Auguſt.* anno 1650. in folio, teſte mihi Labbæo in *Biblioth. Bibliothecarum* edita.

De los Varones illuſtres de la orden de S. Auguſtin. Hoc opus laudari ſcio, quod non vidi, niſi contentum ſit in *Chronico*.

Latinè autem -

De Immaculatæ Virginis Mariæ Conceptionis certitudine. Limæ Indorũ 1629. 4.

D. ANTONIVS CALDERON, Beacienſis, nobili loco natus, vir Theologiæ totius, ſacrarúmque, ac profanarum artium periciſſimus, in patria olim publico munere Philoſophum docuit; unde Salmanticam accerſitus, ut inter ſodales collegii Côchenſis in Academico ſtadio decurreret, ſacras literas ibi, obtentis docendi partibus, ex Cathedris Scoti & S. Thomæ interpretatus eſt, tàm in gymnaſio, quàm in Eccleſia ipſa Salmanticenſi, cum Sacerdotium Canonicum in depugnato egregiis animis ingeniorum certamine ſibi obtigiſſet, quod Sacræ Scripturæ docendæ partes juxta ritum eccleſiaſticum habet commiſſas. Hinc ad Eccleſiæ Toletanæ ampliſſimum ordinem ſimili alio doctrinæ experimẽto admiſſus, non diu poſt Sereniſſimæ Mariæ Tereſiæ, Galliarum jam Reginæ Auguſtiſſimę, Hiſpaniarum eo tempore Principis inſtitutioni præficitur, ſanctimonialium inſuper Matritenſium Dominicæ Incarnationis Archi-ſacerdos renunciatus. Nominaverat demùm Summóque Pontifici commendaverat eum jam Philippus Rex noſter IV. ad obtinendas ſacras Infulas in albo Epiſcopali, Granatenſẽ Eccleſiam Paſtore orbatam anno quinquageſimo tertio ſupra milleſimum ſexcenteſimum ei deſtinans. Sed interceſſit Sponſæ utilitati, ac votis Eccleſiæ almus è Cœlo Sponſus Antonium ſibi mancipans ſequenti anno, priuſquam honorem Metropolitanæ dignitatis ampliſſimum delibare poſſet. Mortuus quippe eſt ante diem XII. Januarii MDCLIV. qua Romæ, tãnquam viventis, propoſitio ſolennis fuit facta. Ediderat quædam; meditabatur majora. Prodierunt nempe hæc in vulgus -

Pro Titulo Immaculatæ Conceptionis Beatiſſimæ Virginis Mariæ adverſus duos Anonymi libellos Romæ natos, liber unus. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1650. 4. Satisfactum eleganter, doctéque hoc libro duobus his aliis Anonymi cujuſdam in defenſionem, ut præ ſe ferebant, Decreti cujuſdam à Sancta Inquiſitione Romana temerè appellati, quo Immaculatæ Conceptionis titulus interdicebatur. Vulgaverat olim, cum Beaciæ adhuc in Academia verſaretur, ſimilis argumenti, ſed vulgare, opuſculum, ſcilicet -

Las Fieſtas, que la Inſigne Vniverſidad de Baeça celebrò a la Immaculada Concepcion de la Virgen Nueſtra Señora, con la carta que la dicha Vniverſidad eſcriviò a Su Santidad, y el ſingular Eſtatuto hecho en favor de la Concepcion, Beaciæ 1618. in 4.

Confecta, ſive affecta habuiſſe, ac propediem editurum fuiſſe alia hujuſmet propoſiti, & voti opuſcula, certum eſt iis, qui ſuper Immaculatæ Conceptionis Titulo differentem legerunt. Refert enim ſe ipſe ad -

Aſſertorem Dominicanum Immaculatæ Conceptionis; hoc eſt Catalogum eorum, qui ex ordine Prædicatorum hanc ſententiam tenuerunt: in quo & ait ſe tractare quid diverſis temporibus in ordine Dominicano circa Feſtum Conceptionis contigerit, & quibus de cauſis. Item

De Statu controverſiæ circa Conceptionem Dei-paræ Virginis. Nec non &

De Origine Sacri Cultus, & Officii Eccleſiaſtici Conceptionis Immaculatæ.

Poſthumum prodiit aliud, nempe -

De las Excelençias del glorioſo Apoſtol Sãt-Iago unico y ſingular Patron de Eſpaña entre los demas Apoſtoles, prior pars duobus libris conſtans: cui poſteriorem quatuor aliis libris

libris diſtinctam adjfixit Hieronymus Pardo Ex-præfectus Provinciæ Hiſpanienſis Clericorum Regularium Minorum, Matritique lucem videre juſſit apud Gregorium Rodriguez anno 1657. in fol.

Hiſtoriam hujuſmet *de Sanctis Vrgabonenſibus*, M. S. alii laudant, inter quos Ioannes Tamajus in *Martyrologio Hiſpano*. IV. Septembris.

ANTONIVS DE CAMPOS, ſcripſit-

De Ceſſatione à divinis Tractatum.

ANTONIVS CARDOSO DE AMARAL, Luſitanus ex oppido *Rutuaes* diœceſis - - - Priorem ſe vocat *S. Laurentii Scalabiſci*, ac profeſſorem Iuris Canonici in eo libro, quem hoc titulo in lucem edidit-

Summa, ſeu praxis Iudicum, & Advocatorum à Sacris Canonibus deducta, & ipſiſmet conformata. Oliſſipone apud Antonium Alvarez 1610. folio.

ANTONIVS CARNERO, cùm à rationibus eſſet Catholici Regis noſtri Copiarum militarium in Belgio, Hiſtorico opere complexus eſt quidquid ab initio tumultuum Belgicorum, cùm contra Batavos, tùm contra Gallos ad annum uſque hujus ſeculi nonum, quo factæ induciæ ſunt cum Hollandorum Ordinibus, actum patratum eſt. Nempe in vulgus edidit-

Hiſtoria *de las guerras civiles que à avido en los Eſtados de Flandes deſde el año de MDLIX. haſta el de MDCIX*. Bruxellis 1625, in folio.

ANTONIVS DE CARRION, ſi non patriâ, incolatu ſaltem Hiſpalenſis eſt, Poëta elegans, cujus quidem ad calcem *Odarum Roderici de Santa-Ella* editæ ſunt aliæ-

Odæ in Dei-para Virginis laudem, eidem Roderico nuncupatæ, atque eæ optimæ notæ. Hiſpali apud Iacobum Cronberger 1504. 4.

ANTONIVS DE CARTAGENA, Medicæ artis Profeſſor Complutenſis, qui & Galliarũ Delphini, ejúſque fratris Aurelianenſis Ducis pro patre Franciſco Rege obſidum Caroli Cæſaris, dum in Berlangæ arce detinerentur, ſalutem juſſus fuit curare: dedit foras-

De Signis Febrium, & Diebus criticis. Compluti 1529. fol. Simúlque-

De Faſcinatione. Ibidem: &-

De Febri peſtilenti. Cõpluti 1530. in fol.

Promiſerat, cùm ſuperiora ederet, *De ſingulis noſtri corporis membris* commentarium alium, de quo nihil ultrà ſcio.

Elegantiſſ morum fuit in primis (Alvaro Gomezio authore in *De Rebus geſtis Franciſci Ximenii* quarto libro) *commendabilis, vultúſque quidam hilaritate præditus, quâ mirè animos ægrotantium recreabat, atque ea de cauſa principibus viris, ad quorum morbos curandos perſæpè miſſus erat, valde gratus*.

ANTONIVS CARVALHO, Luſitanus. Oliſſiponenſis, Societatis Ieſu presbyter, cùm Rhetorum & Philoſophorum præcepta, tùm Sacras Literas Eboræque, Conimbricæque ex prima etiam docuit cathedra. Eccleſiaſtis munus egregiè obivit. Tandémq; diem ſuum obiit anno MDCL. ætatis verò LX. Scripſiſſe refertur præclaros-

In Primam ſecundæ partis Sancti Thomæ Commentarios. Item in *Secundam ſecundæ* parabat, cùm ei manum mors injecit.

Hòc ipſum nomen præfert-

Vn Diſcurſo *ſobre ſi conviene que los Predicadores reprehendan Principes, y Miniſtros*. Oliſſipone 1627.

ANTONIVS CARVALHO DE PARADA, Archipresbyter, ut vocant, & primus Cuſtos Turris-Tumuli (*Guarda mòr da Torre do Tombo* audit vernaculè) quæ eſt Archium Regium Portugallicum, ſcripſiſſe dicitur-

Vida *do Servo de Deos Bartholome da Coſta Teſoureiro da Sè de Lisboa*. Laudat authorem hoc ex opere Cardoſus in *Agiologio* XXVII. Martii, pag. 334.

Arte de reynar. Hoc opus laudat D. Franciſcus Emmanuel epiſt. 1. centuriæ IV.

ANTONIVS DE CASTELLANOS laudatur vulgò author Hiſtoriæ illius ſub hac inſcriptione vulgaris-

Coronica *del Maeſtre de Sant-Iago D. Alvaro de Luna*; quæ typis edita eſt Mediolanenſibus in fol. abſque authoris nomine anno 1546.

F. ANTONIVS DEL CASTILLO, Bæticus, Malacitanus, Franciſcanorum Reformatorum Provinciæ S. Ioannis Baptiſtæ ſodalis, & Pater, Commiſſarius Generalis Terræ Sanctæ, Præfectúſque aliquãdo cœnobii Bethlehemitici, piè & curiosè poſt alios plures, nec inutiliter egit ſacrorum locorum noſtræ ſalutis Topographum, ſcribens-

El devoto Peregrino, *Viage de Tierra Santa*; Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Matriti 1654. in 4. iterúmque ibidem typis Regiis, ad Petrum Manerum ex Miniſtro Generali Franciſcanæ familiæ Turiaſonenſem Epiſcopum, 1656. 4. Propter morum innocentiam & ſuavitatem, religiosâ probitate atque humilitate conjunctâ, charus adeò hic Aulæ noſtræ eſt, ut ferè nunquam ab ea multis jam annis diſcedat.

D. ANTONIVS DEL CASTILLO, Salmantinus, niſi fallor, verſibus formavit-

El Adonis. Salmanticæ 1632.

A N-

ANTONIVS DEL CASTILLO, Luſitanus, Regij Oliſſiponenſis, ſive Regni totius Archivi Cuſtodum primus (*Guarda mòr da Torre do Tombo*, ut nuper diximus, in Portugallia vocant) ſcripſit -

Comentarios *do cerco de Goa e Chaul, anno MDLXX.* Oliſſipone 1573. in 8.

F. ANTONIVS DE CACERES & SOTOMAIOR, ex oppido *Caceres*, quod in Extremadura ſatis notum eſt ac nobile, oriundus, Granatæ verò claris parentibus natus, in Salmanticenſi cœnobio Dominicanorum ſe familiæ applicuit; Compluti que ad Divi Thomæ collegium manſit. Philippo hujus nominis III. Regi Catholico etiam tum Principi fuit à Confeſſionibus; indéque Aſturicenſis Præſul; Vir multâ lectione ſacræ paginæ, ac veterum Eccleſiæ Patrum; vulgari linguâ diſertus & eloquens; quâ ſcilicet ſcripſit -

Paraphraſis de los Pſalmos. Philippo Regi III. dedicans. Oliſſipone 1616. fol. Prodiit poſthuma ex officina P. Crasbek.

Sermones, duobus tomis. Valentiæ 1611. in folio edita fuit ſecunda pars; prima verò adhuc deſideratur.

Obiit anno MDCXV. ætatis climacterico LXIII.

ANTONIVS DE CAZERES PACHECO, vir nobilis, fortè Civitatenſis domo, cùm ex hac urbe Aloyſiam de Chaves Franciſci hujus familiæ principis filiam uxorem duxerit, Dominus ipſe, ſeu Toparcha de *Poſteros*; Iurisconſultus, acTheologus; clariſſimus vir (quo nomine ab Antonio Queſada XX. cap. *Iuris quæſtionum* accipitur) & ab omnibus ſuſpiciendus, edidit -

De Pretura Vrbana libellum in 8.

Nec non & -

In Hæreſiarchas Germaniæ Orationes IV. ſcilicet *ad Reginam Galliæ, & Regni Proceres* duas; *ad Principes Germaniæ* unam; *ad Populum Germanum* unam; Romæ editas anno 1570. ut habetur in *Bibliothecæ Geſnerianæ Epitome*.

D. ANTONIVS CERVERA DE LA TORRE, patriâ ex *Civitate Regia* in Oretanis, Clericus Regularis ordinis Calatravæ, Iuris Canonici Profeſſor Salmantinus, ordinis ſui Sacriſta (ut vocant) major, Regique Philippo hujus nominis II. à Sacris Miniſter, bonæ Principis ſui memoriæ obſequi volens, poſteris nota fecit ultima illius geſta, decertatámq; fortiſſimè, & potentiſſimè cum fatali morbo, ſive morborum congerie luctam, ſcribens -

Teſtimonio autentico *de las coſas notables, que paſaron en la dichoſa muerte del Rey D. Felipe II.* Valentiæ 1599. in 4. Matritique apud Ludovicum Sanchez 1600. in 4. cum additionibus.

ANTONIVS CIANCA, domo Abulenſis, edidit, cùm Notarium in ea urbe ageret -

Hiſtoria *de la vida, invencion, milagros, y trãslacion de S. Segundo primer Obiſpo de Avila, y recopilacion de los Obiſpos ſucceſſores ſuios, &c.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1595. 4.

Parabat integram hujus-met urbis Hiſtoriam, quæ lucem non vidit.

F. ANTONIVS DE CIVDADREAL, in hac urbe natus, quæ in Oretanis eſt, aſſeclam S. Patris Franciſci profeſſus fuit Toleti: poſtmodùm in Iucatanicam Novæ Hiſpaniæ Provinciam delatus, ſemi-ſæculo ferè in ea manſit, ita ut incredibilem propriæ ejus gentis linguæ, quæ dives in paucis fertur, & elegans, peritiam aſſequutus ſit; quâ quidem ſcripſit -

Sermones de Sanctis, & per annum.

Vocabularium;

Nec non & majus opus, ſcilicet -

Calepinum ſex ingentibus Voluminibus, quæ quidē adſervari in Ducis Infantatus Bibliotheca (Carracenſi credo) aliúdq; exemplum in ejuſdem urbis Franciſcana domo, ſcribit Bernardus Lizana in *Hiſtoria ſacra Iucatanica* cap. XVI.

ANTONIVS COLLAZO, Luſitanus, *Vidigueiræ* natus, Procurator Societatis Ieſu pro Luſitania, & India in Curia Regis Catholici, edidit à ſe converſam -

Relacion *de lo ſucedido à los Padres de la Compañia de Ieſus en la India Oriental, y Iapon en los años de MDC. y MDCI.* ex Luſitanico Ferdin. Guevreiro. Pinciæ 1604. 4. Item -

Relacion *de lo ſucedido en los años MDCVII. y MDCVIII.* ejuſdem authoris.

Adiciones *à la Hiſtoria de Etiopia de Fr. Luis de Vrreta*, 1611. in 4. Caſtellæne, an Portugalliç ſermone, non exprimit Philippus Alegambe; qui & ait ſuppreſſo eundem ſcripſiſſe nomine -

Vida del P. Gonzalo Silveira;

Nec non & -

Relacion *ſuceinta de la vida, y muerte de tres ſantos Martyres Paulo, Iuan, y Diego Iapones de la Compañia de Ieſus.*

ANTONIVS COLMENERO DE LEDESMA, Medicus & Chirurgus Aſtigitanæ urbis in Bætica Provincia, ſcripſit -

Tratado *de la naturaleça, y calidad del chocolate*, Matriti 1631. Hunc gallicè vertit, & annotationibus illuſtravit Renatus Moreau Profeſſor Medicus Pariſienſis, Dialogúmque proprium adjunxit, atq; edidit Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoysi, 1643. in 4. Marcus etiam Antonius Severinus Tarſenſis Latio donavit, typiſque commiſit Norimbergæ apud VVolfgangum Enderum 1644. in 12.

F. ANTONIVS A CONCEPTIONE, Luſitanus, *Vimaranenſis*, ordinis fratrum Prædicato-

catorum, ob pium in Catharinam Senenſem, ejuſdem inſtituti clariſſimam ſanctitate Virginem, quem ferebat, affectum, SENENSIS cognominari ſolitus, Oliſipone liberalium artium, deinde apud Conimbricenſes Theologiæ ſacræ peracto curriculo, Philoſophiam ſodales in urbe principe ante alia docuit. Hinc Lovanium, quò ſtudiorum causâ ire per Superiores licuit, translatus, ibíque honoribus Academicis inſignitus, ſtudiorúmque apud domeſticos Præfectus, undecim, aut circiter annos in hac reſtitit ſchola florentiſſima; quo tempore in illuſtrandis neceſſariâ obſervatione D. Thomæ quatuor partibus *Summæ Theologicæ* atque item aliis libris operam laudabilem poſuit. Anno MDLXXV. Romam venit, quæ peregrinatio ne ſibi, & aliis ſine aliquo fructu eſſet, meditari jam tum cœpit de *Chronico* ſui ordinis componendo; quod tandem duobus ante mortem annis apud Britones in Gallia Luſitano Principi Antonio propter adfectatum iſtius gentis regnum exuli, cujus & ipſe partes ſequutus fuerat, nuncupavit. Ejus extant plura in rem ordinis ſui, Theologiæq; ſtudioſos, nec vulgaria merita. Nẽpe edidit

In Theologiæ Summam D. Thomæ Aquinatis marginales notas, & indicationes omnium cujuſcumque generis authorum, quos ille non laudato loco adducit, teſtimoniorum, unde unumquodque petitum ſit: quo quidem in labore adjutum ſe à ſchedis eruditi cujuſdam ſodalis Bruxellenſis ingenuè fatetur. Notæ iſtæ *Partibus* Romæ excuſſis aſſixæ ſunt, atque item Plantinianæ editioni; nec tamen ſine noſtri querela, quod Epiſtola ipſius nuncupatoria, & ad lectorem alia, ex quibus laborioſæ hujus obſervationis dignoſci voluit ſe eſſe authorem, incuriá-ne, an malignitate? ab editione hac poſteriori exulare juſſæ ſunt. Lugdunenſes quidem in editione anni 1575. alteram Epiſtolam ſine authoris nomine, quod tantundem eſt, appoſuêre.

In Quæſtiones ejuſdem S. Doctoris *diſputatas, & quæ his conjungi ſolent*, ſimiles *notas*. Antverpiæ apud Bellerum 1571.

Catenam auream D. Thomæ ſuper IV. Evangelia recognovit, cum antiquiſſimis exẽplaribus conferens, nitoríque ſuo reſtitutam paribus in margine *notis* illuſtravit, typíſque Plantinianis edidit; item Pariſienſibus 1577. in folio.

Ejuſdem *Angelici Doctoris in Geneſim commentaria* reperta à ſe in quodam cœnobio fratrum Minorum apud Inſulam *Flerim*, typis commiſit in Belleri officina; quæ deinde Lugduni, Pariſiiſque prodierunt. Dicavit hoc opus noſter *Medinæ Celi Duci* per id tempus Belgii Gubernatori deſignato.

Chronicon fratrum Prædicatorum. Pariſiis 1585. in 8. Simúlque.

Bibliothecam ordinis fratrum Prædicatorum; hoc eſt de illius Scriptoribus.

De Evictione Religioſorum; univerſa, quæ ad abſolutam religionis formam ſpectant, exactiſſimè comprehendens. Lovanii 1571. in 12.

Homilias, ſeu meditationes quaſdam Henrici Luſitaniæ Infantis Sereniſſimi, S. R. E. Cardinalis ex vulgari in latinum vertit, unáque cum *Humberti tractatu de tribus eſſentialibus votis Religionis*, atque *duabus* aliis *concionibus*, ut juſtum eſſet volumẽ, publicavit Lovanii 1575.

Vitas SS. Patrum ordinis Prædicatorum ex Surio Cartuſiano ſelegit, atque edidit Lovanii 1575. & Pariſiis 1585.

Librum fratrum Prædicatorum ordinis inter illos doctrina Virorum inſignium nomina, & eorum quæ ſcripto mandarunt opuſculorũ titulos, & argumenta complectentem. Pariſiis 1585. in 8. ſed hæc *Bibliotheca* eſt jam laudata.

Opuſculum fratris Humberti V. Magiſtri Generalis ordinis Prædicatorum De Eruditione Religioſorum correxit ad exemplarium M. S. S. fidem, teſtimoniiſque PP. quæ in illo citantur, ad marginem illuſtravit, edidítque Lovanii apud Rutgerum Velpium 1576. in 16.

Edita hæc; inedita ſequuntur, de quibus teſtimonium dedit ipſe in *Bibliotheca* ſua.

Theologicum opus, in quo plures quæſtiones præſertim De Fide.

De Quintuplici Hominis ſtatu.

De comparatione Virtutum, & Vitiorum, magna ex parte jam confectum eo tempore quo de ſe id enuntiabat, opus.

Anonymum aliũ *librum* ſimiliter *Theologicum*, de cujus inſcriptione adhuc deliberabat.

Vitam Sereniſſimæ Ioannæ Principis, Alphonſi & Eliſabethæ Luſitaniæ Regum filiæ, monialis Dominicanæ collectam à ſe ex quibuſdam Annalibus, in linguam latinam convertit: atque item latinas fecit *Sancti Petri Gundiſalvi, Sancti Gundiſalvi Amarantei*, ac *B. Petri converſi vitam & res geſtas*.

Chronicon generale ab anno Chriſti M. uſque ad ſuam ætatem.

Librum Divi Thomæ Commentariorum in Machabæos unà cum illis *in Geneſim* à ſe repertorum editionem parabat: ſimúlque *Cæſarii Arelatenſis Epiſcopi ſeptemdecim ſermonum ad Monachos*, quorum exemplum ex Bibliotheca, quæ Seripandi Cardinalis fuerat, Neapoli adeptus eſt.

Obiit Antonius Senẽſis anno MDLXXXVI. ut apud Alphonſum Fernandez alium *Dominicanæ Bibliothecæ* confectorem legimus.

F. ANTONIVS A CONCEPTIONE, Luſitanus, Captivorũ Redẽptor ex ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit Luſitanâ linguâ.

Martyrium ſeptẽ Puerorũ, qui pro vera Fidei cõfeſſione in Marochiana urbe morti impẽſi sũt

Teſtem habeo Ioannem de Figueras in *Chronico* hujus ordinis pag. 408.

ANTONIVS CORDESES, Catalanus ex oppido *Ulot* diœceſis Gerundenſis, Ieſuitarũ ſodalis, quem non mediocriter celebrant domeſtici magnæ in Deum pietatis, & in proximos charitatis nomine, Aragoniæ Provincialis Præfectus, edidit, Philippo Alegambio teſte.

Catecifmo. Valentiæ. Niſi idem opus ſit cum ſequenti.

Catecifmo, *ò Suma de la Religion Chriſtiana*: quem ex Gallico Patris Edmundi Augerii in Hiſpanicum vertit Laurentius Palmirenus, Cordeſius verò noſter correxit, locupletavitque, atque edidit; Matriti apud Franciſcum Sanchez 1575. 4.

M. S. reliquit.

Tratado *de las tres vias, Purgativa, Iluminativa, y Vnitivá*, quē vidi anno MDCLIX. in Bibliotheca collegii Tarraconenſis Societatis Ieſu.

De la Mortificacion: *De la Oracion*: *De los ſiete Sacramentos*: *De los Preceptos del Decalogo*: *Luz del Alma*.

Obiit Præpoſitus domus Profeſſæ Hiſpalenſis anno MDCI. ætatis LXXXII.

F. ANTONIVS DE CORDVBA, neſcio an ſic dictus, quod natalibus ex ea urbe fuerit, Franciſcanorum fratrum ſodalis, qui cōmunem obſervantiam ſectantur, in Caſtellæ Provincia, ejuſdémque ſemel, atque iterum poſt alia obita inferioris ordinis munera, Provincialis Miniſter, ad regularis diſciplinæ laudem, incredibile ſacrarum literarum ſtudium adjunxit. Erat enim, dùm viveret, ut idoneus quidam, atque ei æqualis teſtis loquitur, *tanquam Pythium quoddam Theologiæ oraculum, ad quem omnes auxilii, & conſilii gratiâ ventitabant, ut veluti inter Pythagoreos ſic jactaretur, Ille dixit*. Adeóque his ſtudiis invigilare ſolitus dicitur, ut rarò poſt matutinarum precum vigilias, ut in more eſt cæterorum, capturus de novo ſomnum lecto ſe traderet; imò id totum, quod ad lucis adventum uſque eſſet temporis, evolvendis libris inſumeret, quod Franciſcus Gonzaga in eo opere ſcripſit, quo *de Origine Franciſcani ordinis, & progreſſibus* tractat. Antonii opera hæc ſunt.

Quæſtionarium Theologicum, ſive Silva Caſuum Conſcientiæ. Hoc quinque partes continet:

I. *Eſt de variis quæſtionibus*:

II. *De Ignorantia*:

III. *De Conſcientia*:

IV. *De Fide, & Eccleſia, & Poteſtate Papæ*.

V. *De Indulgentiis*. Toleti 1578. Ingolſtadii 1583. demùm Venetiis apud Baretium de Baretiis 1604.

Ex his quædam ſeorſim prodierunt: nēpe.

Arma Fidei, ſive loca communia, & fundamenta generalia ad omnes Hæreticos convincendos de ſuis erroribus, quæ apud ipſos etiam indubitata ſunt, fidei principiis: ad Bernardum Freſnedam Conchenſem Epiſcopum. Compluti apud Andream de Angulo 1562. in 8. Quod idem opus eſt cum eo, quod *de Fide, & Eccleſia &c.* in *Quæſtionario* prodiit.

De Indulgentiis, etiam Compluti editum eſt ab Ioanne Brocario. 1554. Ingolſtadii 1582. & 1585. & iterum 1592.

Deinde & alia à primo hoc opere diverſa, ſcilicet

Expoſitio Regulæ Fratrum Minorum. Lovanii 1554. Matriti 1616. Pariſiis 1621. 8.

Additiones in Compendium Privilegiorum Fratrum Minorum Alphonſi de Caſſarubios, quæ unà cum *Compendio* ipſo vulgatæ ſunt Neapoli 1595. 4. Venetiis 1603. 4.

Annotationes in Dominicum Sotum de Ratione tegendi, & detegendi Secretum. Compluti 1553. Nempe hujus argumenti libellum editurus jam fuit, niſi anteverteret Sotus, cujus tamen operæ voluit operam ſuam in *Annotationes* transformatam attexere.

De Detractione, & famæ reſtitutione libellus, una cum ſuperiore editus apud Ioãnem Brocar, Compluti 1553. 4.

Commentaria in quatuor libros Magiſtri Sententiarum. 1569. Compluti, ut credimus. Hujus meminit Vvaddingus.

Vernaculâ quoque linguâ.

Tratado *de Caſos de Concientia*. Toleti 1584. in 8. & 1575. 8. Compluti 1592. Cæſarauguſtæ 1561. 8.

De Conceptione B. Virginis Tractatū Antonii Cordubenſis laudat frater Ioannes à Carthagena in *Arcanis Dei-paræ*, lib. I. Homilia V.

Expoſitionem Caſuum Prælatis reſervatorum Antonius noſter M. S. reliquit. Incipit. *Quos, & qui ſunt &c.* item Hiſpanè.

Texto *del Derecho Canonico y de ſu diviſion*. Incipit. *El decreto tiene tres partes*. De quibus monuit me P. Haroldus in *Supplem. Vvaddingi*. Iacet Antonii Cordubenſis corpus in Monaſterio Guadalaxaræ urbis.

ANTONIVS CORDVBA DE LARA, Cordubenſis, in Salmantina Academia, & ſtudio utriuſque Iuris per viginti annos verſatus, Bartholomæani majoris Collegii togâ, atque adeò Academicâ Licentiæ (ut vocant) laureâ ornari meruit. Hiſpalenſis mox Prætorii Auditor, ſeu Iudex fuit anno DLXXIV. renuntiatus. Quo onere, ut dignũ ſe Didaco Covarrubiæ ſupremi tunc Caſtellæ Senatus Præſidi, atque Antiſtiti Segobienſi oſtenderet, commodùm præſtiterat edito, eidèmque nuncupato, Commentario.

In Legem Si quis à liberis. ff. de Liberis agnoſcendis, ſive de re alimentaria. Hiſpali 1575. folio. Venetiiſque 1580. fol.

Regium poſteà creatum Curiæ Granatenſis Senatorem anno hujus-met ſeculi octuageſimo in libro quodam Bartholomæani collegii

gii, ſeu Catalogo illius ſodalium lego. Quod munus gerens de vita abiit.

ANTONIVS CORONEL, Segobienſis, profeſſor Philoſophus in urbe Pariſiorum, atque in Collegio gymnaſióq; Montis-acuti Ludovici germani fratris collega, Carolóque Imperatori Auguſto à cōcionibus ſacris fuiſſe dicitur. In Philoſophicâ re, ſecundum illius ætatis captum, quæ quidem (ut Agellii verbis utar) *Syllogiſmorum, captionúmque Dialecticarum laqueis ſtrepebat*, hæc elucubravit; ſcilicet-

Tractatum Syllogiſmorum. Pariſiis apud Aſcenſium 1517. eum credo, cujus aliqua pars (ſubindicante, libelli ſaltem oſtenſo nomine, authorem Ludovico Vive cum ſcriberet in *Pſeudo-Dialecticos*) intempeſtivè, & inter pocula ad Thermas S. Martini, eo cum aliis ſodalibus præſente, ſimúlque his datâ operâ cantillantibus, ut Authori obſtreperent, concepta, atque abortiva edita fuit.

De Exponibilibus.

Roſarium Logices. Pariſiis 1517.

In Poſteriora Ariſtotelis Commentaria. Pariſiis, item Lugduni 1529. in folio.

Quæſtiones Logicas ſecūdum viam Realium, & Nominalium, hoc eſt ad Porphyrii Prædicabilia, & Ariſtotelis librum Prædicamentorum. Pariſiis 1509. per Olivar. Cenaut, & Compluti 1540. fol.

De Conſequentiis, librum à ſe ſcriptum advocat ipſe in *Roſario logico*.

Floruit circa annum MDX.

D. ANTONIVS CORRAL, & ROXAS, edidit-

Expulſion *de los Moriſcos de Valencia*. Pinciæ 1612, in 4.

ANTONIVS CORREA DE SAA, Luſitanus, Senator Regius (ait Emmanuël Caldas Pereira in nuncupatoria Epiſtola operis ſui *De Nominatione Emphiteutica*) *juriſconſultus excellentiſſimus*-

In Libros V. ordinationum Criminalis Fori, & judicialis Aulæ, quandam veluti Iſagogem eleganti ſtylo, & multis Rhetorum floſculis aſperſam dextro omine auſpicatus, poſtquam prælo ſuas vigilias commiſerat, paucis paginis abſolutis, deceſſit. Hæc ille, adjungens tamen, quod non ſatis video quo modo componam cum ſuperiore nota de editione, *Viri hujus nullum opus perfectum extat, præter fragmenta quædam eximium futuri operis argumentum*.

D. ANTONIVS DE COVARRVBIAS, & LEYVA, Toletanus, Didaci Caſtellæ Præſidis germanus frater, non civile tantum jus magna cum ſui nominis laude profeſſus fuit in Academia Salmanticenſi, ſed inſignem totius antiquitatis cognitionem, perfectiſſimámq; Græcæ linguę notitiā habuiſſe dicitur. Siquidē Andreas Scotus Græcè & ille doctiſſimus harū litterarū *doctiorē eo in Hiſpania neminem* vidit. Ad Tridentinam Synodū cum fratre miſſus, reverſus inde jus dixit inter ſupremi Senatus Caſtellæ togatos patres, quo in munere excellentem memoriam cum doctrina conjunctam, eloquendique venuſtatem ante alios Regi ſuo commendavit, adeò ut, Scoto eodem affirmante, inſtar omnium ei fuerit; ſed tamen cum factus eſſet propter auditus tarditatem huic parum idoneus muneri, ſacro in collegio Eccleſiæ Toletanæ Canonicus, & Scolarcha, quæ dignitas Academiæ Præfecturam continet, ab eodem magno Rege, eodémque ſingulari doctorum hominum fautore collocatur. In qua vixit ſtudiis aſſiduè vacans, firmâ valetudine, & ingenti corporis formâ uſque ad LXXVIII. ætatis annum, diù fratri ſuperſtes. Scripſit-

Derecho *que el Señor Rey Filipe II. tuvo á la Corona de Portugal*. M. S. cujus operis etiā Scotus meminit.

Moliebatur (idem ait Scotus) *In Ariſtotelis Politicorum libros octo Commentarium, & quidem poſt Sepulvedam, Victorium, & Perionium, quem ab hæredibus aſſervari arbitror, & utinam lucem aſpiciat!*

Didacum fratrem in *Variarum Reſolutionum* libris concinnandis adjuviſſe dicitur egregiis humanitatis obſervationibus, & notis. Obiit ſtranguriâ oppreſſus, & nauſeâ XII. Kal. Ianuarias anni MDCII. Granatæ eundem, Pinciæque geſſiſſe munus Senatoris, antequam in Regiam curiam evocaretur, alicubi lego. *Omnis antiqui juris, Philoſophiæ, Græcæque linguæ peritiſſimus*, audiit iterum ab Andrea Scoto in *Præfatione Pomponii Melæ* editionis. Idem initio *Notarum ad Suaſoriam primam Senecæ* locum hujus authoris reſtitutum ei referens, *hominem* vocat *omni doctrinæ genere, & juris ſcientiâ excellentem*. Sicut *Hiſpaniæ ſuæ magnum lumen*, Iuſtus Lipſius in epiſtola ad eum data, quæ LXXVII. eſt *Centuriæ ad Italos, & Hiſpanos*.

ANTONIVS CRESPIN, edidit-

Deſtierro *de Ignorancias*. Cæſarauguſt. 1587. in 4.

ANTONIVS DE CRVCE, Luſitanus, Oliſiponenſis, materno idiomate ſcripſit, laudatus à Zacuto-

De Chirurgia.

D. ANTONIVS CVELLO, Matritenſis, Eques Divi Iacobi, D. Franciſci à Cueva Albuquercii Ducis excellentiſſimi, qui Siciliæ nunc præeſt, domeſticus, editis aliquot Hiſpanis *Comœdiis* non vulgariter placuit. Extinctus eſt virilem adhuc ætatem agens, circa annum MDLII.

F. ANTONIVS DAZA, Pinciæ ortus,

apud Franciſcanos religioſam vitæ normam profeſſus, Miniſter fuit Provinciæ Conceptionis, & Cuſtos, quæ modeſtiſſimæ in hac familia honorum nuncupationes ſunt, Pinciæníque cœnobii Præfectus. Negotia Vltramontanorum omnium ſibi concredita, munus gerens, ut vocant, Procuratoris & Commiſſarii generalis in Curia, ſub Gregorio XV. P. M. tractavit: *Vir*, (ut Lucæ Vvaddingi verbis utar, hominem ſibi, dum Romæ ageret, amicitiæ nexu conjunctiſſimum celebrantis) *pius, ac diſciplinæ regularis obſervantiſſimus, vitæ ſolitariæ, paupertatis, & orationis perquàm ſitibundus, ſui Inſtituti ferventiſſimus zelator, conſcribendis præcipuè domeſticis rebus, memoriæque poſterorum commendandis mancipavit animum, ſtylique operas, hæc utilis curæ monumenta relinquens* -

Hiſtoria *de las llagas de S. Franciſco*. Matriti 1612. 4.

Diſcurſo *de la puriſſima Concepcion de Nueſtra Señora*. Matriti 1621. & 1628.

Vida *del Bienaventurado P. F. Pedro Regalado*. Ibidem apud Ioannem Laſſo de las Peñas 1627. in 12. quam recognoviſſe, notiſque illuſtraſſe D. Franciſcum de Ocampo S. Claræ Neapoli Conſiliarium, ait Vvaddingus, Mediolanique edidiſſe anno 1634. 4.

Vida *de Sor Iuana de la Cruz de la Tercera orden de San Franciſco*. Matriti 1613. in 4. apud Ludovicum Sanchez. Italis communicavit Paulus Bruſantinus, Trevigiique edidit Angelus Rhegetinus 1619. in 8.

Quarta parte *de las Chronicas de la orden de S. Franciſco*, ſive continuationem Hiſtoriæ Minorum à Marco Vliſſiponenſi, Portus in Luſitania Epiſcopo huc uſque perductæ. Pinciæ apud Ioannem Godinez 1611. in folio.

Exercicios *eſpirituales para los que viven vida ſolitaria*; quæ quidem Italicè non ab uno traducta prodiiſſe Romę apud Bartholomæum Zannetum 1616. in 16. auctioráque in 8. curâ Patrum Provincię Mediolanenſis, Mediolani apud Philippũ Giſulphi 1643. Vvaddingus ſcribit.

Exercitia item *ſpiritualia S. Franciſci*, Romę excuſſa anno 1625. in 16. & etiam Hiſpanicè, laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Excelencias *de Valladolid*; quem librum neſcio an ediderit foras; certè D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum*, nil de editione addens ſic inſcribit, *Grandezas de Valladolid y Vida del Venerable Padre F. Pedro de Villaceces*, quæ abſque dubitatione diſtincta ſunt, ſimul tamen compacta.

Vida *de Iuan Duns Scoto*. Hanc apud ſe eſſe ait Petrus Alva.

Teſoro *de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora*; collectum ex variis opuſculis M. S. apud eundem Alvam, qui affirmat in *Militia Conceptionis*.

F. ANTONIVS DELGADO TORRENEIRA, ordinis Minorum Provinciæ Caſtellæ, Vicarius, & à ſecretis Præpoſito Franciſcanæ familiæ in partibus Indiarum, cùm in Olcadibus (*Ocaña* hodie vocant) ſodalibus ipſe præeſſet, edidit -

Vitoria *de ſi miſmo*. Matriti apud Thomam Iunti 1595. in 8. Edidit item

Regla *y aranzel de Prelados*. Toleti apud Thomam de Guzman 1598. in 8. Reperio etiam idem fortè opus alio titulo: *Aviſos y documentos para Prelados*, Toleti apud eundem 1579. in 8.

Latiali quoque ſermone -

De Milite Chriſtiano.

ANTONIVS DIAZ, Hiſpanus domo, aut certè origine cenſendus eſt, qui Iuriſconſultum Romanum, Papæq; Referendarium operi inſcribens ſeſe, publicavit Romæ, ut credimus, cùm in libro, quem vidimus in *Barberina Bibliotheca*, proſpectus deſit -

De Bello: ſeu Diſputationem, An liceat Chriſtianis bellum gerere. in 4.

F. ANTONIVS DE S. DOMINICO, Luſitanus, Conimbricenſis, in familia fratrum Prædicatorum ſplendidiſſima, gymnaſióque patriæ urbis ampliſſimo Theologiam totis quadraginta annis, ex iiſq; pluſquàm viginti ex primaria cathedra, magno cum fructu, & laude docens tempore ſuo valde fuit celebris. Extare ab eo referunt Alphonſus Fernandez in *Bibliotheca Dominicana*, & Ioannes Lopezius Monopolitanus Epiſcopus in *Hiſtoria Ordinis Prædicatorum* III. parte lib. I. cap. LX.

As Vidas *dos Santos da ordem de S. Domingo*; ſeu veriùs *Ordinis Chronicon*: Cujus meminit & Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XVIII. Martii pag. 223.

As IV. Poſtrimerias *del hombre*: Nec non & latinè -

Ad Partes omnes Summæ Theologiæ D. Thomæ Apoſtillam.

D. ANTONIVS DE DVEÑAS, juriſconſultus Matritenſis, & in eadem Curia Regia cauſarum Patronus, edidit, ſive cum additionibus propriis publicavit -

Axiomata Iuris utriuſque, in quo opere deſudarunt Simon Barboſa, deinde Auguſtinus Barboſa, poſtremóque ante Antonium hunc Gabriel Alvarez de Velaſco. Matriti apud Didacum Garziam 1644. in 4.

ANTONIVS DVRAN, ſtipendiorum plurium apud Indos, & Orientalem, qui à Luſitanis luſtratur, orbem, miles ſcripſit -

Cercos *de Moçambique defendidos por D. Eſtevan d'Atayde Capitan General, y Governador de aquella plaça*. Matriti 1633. 4.

F. ANTONIVS DE ENCARNAÇAÕ: vide DE INCARNATIONE.

AN-

ANTONIVS DE ESCALANTE, edidit. Auxilio Real de los Pobres. Matriti 1637.

ANTONIVS DE ESCOBAR, Pincianus, miles in Luſitanica ſub mortem Henrici Regis expeditione, retulit in commentaria.

La feliciſsima Iornada *de la Mageſtad del Rey D. Felipe II. en la conquiſta del Reino de Portugal.* Valentiæ 1586. in 4.

ANTONIVS DE ESCOBAR & MENDOZA, domo Pincianus, Societatis Ieſu Sacerdos, multâ lectione ac diligentiâ vir, quem Concionatoris egregii laude exornat author *Bibliothecæ Societatis*, minùs rectè eum Burgenſem natu referens, quam-plura induſtriæ ſuæ documenta publicitùs dedit, ſtudioſorum Theologiæ moralis, expoſitivæ, concionatoriæque progreſſus inſigniter promovens. Nimirum vernaculè.

Examen *y practica de Confeſſores, y Penitentes*. Quod quidem opus ob utilitatem, & commodam brevitatem ſæpiùs excuſſum, trigeſimum jam nonum prælo ſubjectum dicitur anno 1647. in 12.

Nec non verſibus, juventutis opus unum & alterum.

San Ignacio de Lojola, *Poëma heroico*. Pinciæ apud Franciſcũ Fernandez 1613. in 8.

Hiſtoria *de la Virgen Madre de Dios deſde ſu puriſſima Concepcion haſta ſu glorioſa Aſſumpcion, Poëma heroico*. Pinciæ apud Hieronymum Murillo, 1618. in 8. Deinde hoc titulo, *Nueva Geruſalem Maria*. Ibidem 1625. in 16.

Latinè verò.

In VI. caput Ioannis De Auguſtiſſimo ineffabilis Euchariſtiæ arcano, moralibus myſticiſque annotationibus reſerato. Pinciæ 1624. fol.

Ad Evangelia Sanctorum Commentarios Panegyricis moralibus illuſtratos. VI. tomis. Quorum

I. *Lignum Vitale, Chriſti vita*, inſcribitur: proditque ex officina Lugdunenſi Petri Proſt, 1642. in fol.

II. *Lignum Vitale, Chriſti ſolemnia*, ibidem eodem anno.

III. *Lignum Vitale Mariæ Deip.* ibidem

IV. *Lignum Vitale, Apoſtoli*. Lugduni 1648. in fol.

V. *Religionum Fundatores*. 1648. in fol.

VI. *Lignum Vitale, Angeli, Martyres, Confeſſores, divæ Feminæ, omnes Divi, Defunctorum obſequia*. Ibidem 1648. in fol.

Vetus & Novum Teſtamentum literalibus & moralibus commentariis illuſtratum, tomis duobus: Quorum prior continet *Geneſim, Exodum, Leviticum, Numeros*, ac *Deuteronomium*. Poſterior hactenùs editus (quem alii ſequentur) libros *Ioſue, Iudicum, Ruth*, & *IV. libros Regum*. Lugduni apud Philippum Borde, & ſocios, 1652. in fol.

Sermones Veſpertinales, Lugduni in 4. excuſſos audio.

Librum Theologiæ moralis, XXIV. Societatis Ieſu Doctoribus reſeratum, quem in examen Confeſſariorum digeſſit Antonius de Eſcobar, & Mendoza. Ita fert editio Lugdunenſis, 1646. in 8. Niſi idem opus ſit, cum *Examine Confeſſariorum* jam laudato.

Univerſæ Theologiæ moralis Problemata; Duobus tomis. Lugduni in fol. Quos ſequuti alii ſunt ita inſcripti.

Univerſæ Theologiæ moralis receptiores abſque lite ſententiæ, necnon controverſæ diſquiſitiones: tomus III. duabus partibus conſtans; quarum altera, *De Iubilæis, De Euchariſtia, De Miſſæ Sacrificio. De Extrema Unctione, & De Ordine*: Poſterior, *De Sponſalibus, & Matrimonio* agit. Lugduni apud Philippum Borde 1663. folio.

Ejuſdem Volumen IV. *ſuper Decalogi præcepta*. Ibidem eodem anno.

Ejuſdem Theologiæ Moralis. Volumen V. duabus partibus: quarum prior *Iuſtitiam & Ius, ſive Contractus*; altera *V. Eccleſiæ præcepta* exponit.

Ejuſdem Volumen VI. duabus Partibus; quarum Prior, *De Virtutibus Theologicis*: altera *de Cenſuris Eccleſiaſticis* concepta eſt. Ibidem eodem anno.

Ejuſdem Volumen VII. & ultimum *De triplici Statu Eccleſiaſtico, Regulari, & Sæculari*, ibidem eodem anno.

ANTONIVS DE ESLAVA, Navarrus ex *Sangueſſa* municipio, ſcripſit.

Primera *Parte de las Noches de Invierno*. Pampelone apud Carolum de Labayen, 1609. in 8.

F. ANTONIVS DE ESPINOSA, Dominicanus, dedit in vulgus.

In ſummulas Commentaria, ut refertur in *Hiſtoria hujus Ord.* P.III. Lib.II. Cap. XC. fortè idem qui dedit vernaculâ linguâ.

Reglas *de bien bivir y menoſprecio de mundo, y Lectiones de Iob*. 1552. in 4.

ANTONIVS FARFAN DE LOS GODOS, Hiſpalenſis, ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani, atque in eo Commendatarius, ut vocant, atque Ballivus, edidit.

Diſcurſos *en defenſa de la Religion Catholica contra la ſecta de los alumbrados*. Hiſpali 1623.

Chronicon M.S. vidit Rodericus Caro.

D. ANTONIVS DE FELOAGA, & OZCOYDE, Navarrus, Pampilonenſis, I. V. Cõſultus, & ad Sancti Iacobi, quod ab Erecto-

re Archiepiſcopo nomen ſortitum fuit, Collegio Salmanticenſis Academiæ ſodalis, legúmque Romanarum profeſſor, præſtanti ingenio, & ſtudiorum amœnitate conſpicuus. Pinciæ Fiſcalis Advocati munere functus eſt, deinde etiám Senatorio: unde in curiam aſcitus patrocinium ſuſcepit Regiarum rationum, cùm advocatus Fiſci, tùm Senator. Demum Anno MDCLVII. Advocatiam etiam Fiſcalem aliam ſuſcepit in ſupremo Indiarum Concilio; non diu tamen, eã fruiturus; quippe mors ei majorũ ſpem intercepit. Edidit præter minuta alia -

Phœnicem Iuridicam, ſive unicã Relectionem ad cap. primum. De his, quæ vi &c. Pinciæ 1649. 4.

Ad l. Quiſquis C. ad Leg. Iul. Majeſt. Pinciæ.

Variarum Quæſtionum Iuris volumen expectatur poſthumum.

Denatus eſt Matriti XXIV. die Novembris anno MDCLVIII. Equeſtri Iacobæo ſtemmate ante aliquot annos ſuſcepto, Franciſci à Feloaga Caſtellæ Senatoris ampliſſimi germanus frater.

F. ANTONIVS FEO, Luſitanus, ordinis fratrum Prædicatorum, quem in monaſterio ſuſcepit urbis Oliſſiponenſis, ſacrarum litterarum cognitione, habendique pro dignitate ad fidelem populum de verbo Dei conciones eximiâ laude ſuo tempore claruit. Extant ab eo Luſitanicâ linguâ -

Tratados *Quadrageſimais e da Paſchoa.* Oliſſipone apud Georgium Roderici 1612. fol. Hos cùm Thomas Antillon Albarracinenſis, tùm etiàm Frãciſcus Morago ex Mercenariorum redemptionis captivorum ordine in Caſtellæ proprium idioma verterunt. Editæ ſunt hæ verſiones Ilerdæ 1613 Pinciæque 1614. folio.

Sermoẽs *de Noſſa Senhora*. Oliſſipone 1615. in fol.

Tratados *das feſtas, e vidas dos Santos*; duabus partibus. Oliſipone apud Petrum Craesbek 1612. & 1615. in fol. Hos etiam interpretatus eſt noſtro idiomate Caſtellano D. Alphonſus Mexia Galcote Beacienſis, edidítque Beaciæ apud Marianam de Montoya 1617. folio.

Sermoẽs *dos Santos Apoſtolos, & da Santa Cruz*.

ANTONIVS FERNANDEZ, Luſitanus, Ieſuita, in Æthiopiam devectus anno MDCIV. ad ſalutem Æthiopum procurandam ſcripſit -

Flagellum mendacii; ſive De erroribus Aethiopiæ Tractatum: anno 1621. quem ipſe dicitur in Chaldæum convertiſſe -

De Immunitate Eccleſiaſtica, libellum Æthiopicè.

Inſtructionem de Iejunio, eâdem linguâ: in quam & convertit *Rituale Romanum*; cui addidit *Ordinarium, & Cæremoniale Miſſalis cum aliquot Miſſis pro feſtis præcipuis, &c.* Et *Calendarium feſtorum mobilium juxta computũ anni Aethiopici*, ut cum Romano conveniat.

Item Æthiopicè dedit -

Præcepta pro audiendis confeſſionibus.

Vitam Mariæ Virginis, ut aſſerit Ioannes Nadaſi in Annalibus Marianis Societatis Ieſu, num. 1133.

ANTONIVS FERNANDEZ, Luſitanus, Conimbricenſis, Soc. Ieſu, Doctor Theologus, & apud Eboreñſes in publico gymnaſio Bibliorum ſacrorum interpres, edidit multorum annorum opus -

Commentarios ſcilicet *in viſiones Veteris Teſtamenti cum paraphraſibus capitum, è quibus eruuntur*. Lugduni tùm antea, tùm anno 1622. fol. typis Iacobi Cardon &c.

D. ANTONIVS FERNANDEZ ALVAREZ DE MIRANDA, Canonicus Legionenſis, edidit -

De la Antiguedad *de la milagroſa Imagen de Nueſtra Señora de Campo Sagrado*.

ANTONIVS FERNANDEZ DE CORDOVA, ex eadem urbe, Ieſuitarum ſodalis, edidit -

Inſtruccion *de Confeſſores*: tribus partibus, Granatæ in officina Martini Fernandez Zambrano 1621 in 12.

Obiit Granatæ Anno MDCXXXIV.

ANTONIVS FERNANDEZ DE GVEVARA, & ADORNO, dedit in lucem -

Dominica Paſſionis octo ſupra quadraginta Homilias. Matriti 1636. in 4. Venetiiſque apud Chriſtophorum Thomaſium 1637. in 4.

ANTONIVS FERNANDEZ DE MOVRA, Luſitanus, Bracharenſis presbyter, D. Alexio Mencſio Indiæ Oriẽtalis olim Primati, cum exinde Metropolitanæ huic totius Regni maximę Sedi præeſſet, à ſacris, & à concionibus, ſcripſit -

Examen Theologiæ moralis, quatuor partibus. Prima eſt, *De Præceptis Decalogi*. Secunda *de Mandatis Eccleſiæ*. Tertia *de ejuſdem Sacramentis*. Quarta *de Materia Peccatorum*. In calce adjungitur, *De operibus Miſericordiæ*. Bracharæ 1613. 4. Coloniæ apud Petrum Henn. 1616. 8. Lugduni 1620. in 8. Iterùm Lugduni apud Claudium Larjot 1627. 8. tertióq; 1648. Rothomagi 1639. Coloniæq; 1641.

ANTONIVS FERNANDEZ DE OTERO, in oppido *Megro* natus, quod in *Montanis Sanct-Andreanis* territorii ſacri Burgenſis eſt; Pinciæ cùm è cathedra, tùm in cauſarum forenſium defenſione jura pertractans, atque item Canonicus Doctor, edidit -

De

De Paſcuis, & Iure paſcendi, Tractatū in duo volumina diviſum. Pinciæ 1632. in folio.

Hujus, credo, fratres erant germani, ejuſdem cognominis duo, qui hoc ipſo tempore quædam in literas retulerunt, *Alphonſus Fernandez*, & *Hieronymus Fernandez de Otero*, Canonicus ille Doctoralis Pincianus, alter Fidei Quæſitor Hellerenenſis.

ANTONIVS FERREIRA, Luſitanus, Doctor Sacræ Theologiæ, edendum reliquit poſthumum opus, ſcilicet -

Nuevas *advertencias a la letra y moralidad de los Evangelios de Quareſma de Miercoles, Viernes, y Domingo*. Matriti 1657. urgēte operas typographicas *Gaſpare Eſcalada*, & *Caſtillo* Medinenſis Eccleſiæ Canonico.

ANTONIVS FERREIRA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, dum Conimbricæ ſtudiis humanioribus, ac prudentiæ civili daret operam, excitante *Franciſco de Sá Miranda*, egregio Luſitanorum Poëta, Muſas & ipſe excoluit: nec factus Senator Regius (*Deſembargador* vulgò audit) dedignatus eſt ſeveriora interim ſtudia cum earum delitiis, & amœnitatibus laudabiliter commutare. Vixit ſub Sebaſtiano Rege, obiitque immaturā morte, filio relinquens curam ea edendi, quibus invideri publica lux typorum minimè debuit. Hic tamen penè infans relictus, non niſi quadraginta jam natus annos exequutus fuit propoſitū cōmunicandi cū poſteritate lucubrationes parentis metricas, & elegantiæ plenas, ſpiritúque, & animoſitate vigentes poëticā. Exierunt tandem hoc titulo-

Poëmas *Luſitanos do Doutor Antonio Ferreira dedicados por ſeu filho Miguel Leite Ferreira ao Principe D. Felipe noſſo Senhor*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek. 1598. in 4. Nempe *Sonetos, Odes, Eclogas; un Epithalamio á os Principes de Parma Alexandro Farneſio, y D. Maria de Portugal: Cartas*: duos libros: *Epitaphios*. *Caſtro, Tragedia*.

Didaci Bernardez Poëtæ eximii ejuſdem gentis *Elegia* de Ferreiræ obitu digna quidem lectu eſt.

F. ANTONIVS FERRER, Valentinus patriâ, Ioannis filius, quem in Algerienſi captivitate Hera ejus adverſus conſtantem propoſiti non temerandæ cum infideli caſtitatis irritata fuſtibus occidi fecit, excalceatorum provinciæ S. Ioannis Baptiſtæ ordinis Minorum familiam eximiā virtutum Apoſtolicarū dignitate decoravit. Concionibus tam in templis, quàm ſub dio habitis, & in pœnitentiæ Sacramenti adminiſtratione innumeris mortalibus viam ſalutis munivit, chriſtiana humilitate, ac prophetico ſpiritu doctrinam mirabiliter commendantibus. Scripſit -

Arte *de conocer y agradar á Ieſus*. Oriolæ apud Lud. Beros 1620. 4.

Sodalibus præfuit Guardianus, & provinciæ Miniſter: de quo agit in *Hiſtoria hujus provinciæ* Antonius Panes.

ANTONIVS FLORES DE BENAVIDES, Beacienſis Decurio, equeſtris rei, & artis non mediocriter, ut fama eſt, peritus, ſive ad ſtatus formam protenſis, ſive ad ſeſſionis contractis genibus equo veheretur. Ex Italico ad idioma noſtrum tranſtulit -

Las Reglas *de la Cavalleria de la brida y para conocer la complexion y naturaleça de los Cavallos, y doctrinarlos para la guerra, y ſervicio de los hombres, de Federico Griſſon Napolitano*. Beaciæ apud Ioannem Baptiſtam de Montoya 1568.

Item ejus eſt -

El Tratado *de la Tribulacion*: quem Italicum olim ſcripſerat, unde is deſumpſit, *N. Cacciaguerra*. Beaciæ 1575. Ilerdæque 1582. apud Petrum de Robles in 8.

La Hiſtoria *de Franciſco Guichardino deſde el año de MCDXCII. haſta ſu tiempo*. Beaciæ apud Ioannem Baptiſtam de Montoya 1581. folio.

ANTONIVS FONS, Catalanus, Vrgellēſis, inter Ieſuitas puerorum inſtitutioni vacavit ſemper, edidítque pro eorū commodo-

Dictionarium. Barcinone.

ANTONIVS A FONSECA, Luſitanus, Oliſſiponenſis Medicæ artis Doctor, ſcripſit Tractatum -

De Epidemia febrili graſſante in exercitu Regis Catholici in inferiore Palatinatu anno MDCXX. & MDCXXI. Mechliniæ apud Hēricum Iaie 1623. 4.

F. ANTONIVS DE FONSECA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, in fratrum Dominicanorum religioſa, & inclyta familia ſacrarum literarum notitiā, ac declamandi coram chriſtiano cœtu doctè, atque utiliter famâ ſic inclaruit, ut è Conimbricenſi ſchola, in qua profitebatur Theologiam Doctorali pileo cōſpicuus, Ioannes Rex III. Portugalliæ in Curiam vocaret, eique munus Regii Concionatoris injungeret. Publici juris factæ ab eo ſunt -

Annotationes in Thomæ de Vio Cajetani Cardinalis ſuper Pentateuchum Commentaria: inſuperque ejuſdem *Cajetani vita*, quæ quidem unà cum commentariis ipſis editæ ſunt Pariſiis apud Ioannem Parvum 1539.

In libros etiam *Ioſue, Regum, & Paralipomenon* elucubraſſe ſcribit author *Hiſtoriæ Dominicani Ord.* Hiſpanicæ Parte III. lib. I. cap. IX. & parte IV. lib. *III.* c. *III.* Meminit quoq; Souſa in *Hiſt.* ejuſdem *Ordinis Regni Portugalliæ* par. I. lib. *III.* cap. XXXVIII.

ANTONIVS FRANCISCVS CARDIM, Societatis Ieſu Sacerdos, Iaponicæ provinciæ

in

in Vrbe Procurator, ſcripſit-

Faſciculum è Iaponicis floribus ſuo adhuc madentibus ſanguine. Romæ 1646. in 4.

F. ANTONIVS DE S. FRANCISCO, Matritenſis, ex reformatis fratribus Deip. Virg. de Mercede redemptionis captivorum, Caſtellæ Provincialis, ſcripſit-

Elucidarium Fidei; adverſus omnes Hæreſes.

Sobre la Regla de San Auguſtin; Hiſpano ſermone. Duo hæc M.S.S. reliquit moriens Matriti circa annum MDCLI.

F. ANTONIVS FREIRE, Luſitanus, Eremita Auguſtinianus, teſtante Thomâ de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano* quatuor volumina ediderat. Nempe huic ego tributum video Luſitano ſermone-

Primor *& Honrra da vida Soldadeſca no eſtado da India*. Oliſſipone 1630.

D. ANTONIVS DE FVENMAIOR, patriâ ex oppido veteris Caſtellæ *Agreda*, quam Ptolemæi, Feſti, & quorundam nummiſmatum *Graccurim* noviores credunt, Doctorem *de Fuen maior* Regium ſupremi Caſtellæ Concilij Senatorem, Beatricemque Pimentellam habuit parentes: à quibus magnâ curâ educatus iiſque præceptoribus in eruditionem fuit traditus, quales ad eximiam literarum cognitionem tendenti puero, indoliſque, ingeniique præſtantiſſimi munire viam poſſent. In literarum, quibus ad humanitatem informamur, ſtudiis, & ad quæ ſe vocari intelligebat, præcipuas curas, & labores collocavit: volvendis præcipuè Hiſtoricorum veterum chartis, ut ſuccum inde, ac ſpiritum traheret pro effingendis aliquando ſimilibus vigiliarum ſuarũ monumentis poſteritatem omnem, imo & antiquitatem provocaturis. Atque ejus quidem ingenium ante tempus maturuiſſe videtur, ne fruſtrà vixiſſet, nève ſibi ipſi tantùm; cujus dies æterna fati lex intra breviorem circulum coegerat. Nondum enim triginta annos natus erat, in Palentina quidem eccleſia jam Canonicus, Archidiaconúſque, ut vocant, de *Campos*, cùm vix oſtenſus, inter ipſa virtutum, famæque incrementa nobis fuit ereptus.

Anrenm edidit, virtutéque magis quam pondere æſtimandum opus, in quo quidquid natura, & ars boni, perfecitque ad hiſtoriam conferre potuerunt, ſive Cæſaris Iulii puritatem, ſive Salluſtii accurationem, ſive Cornelij brevitatem uberrimam in partes voces, emicare videtur; ſcilicet-

Vida, y Hechos *de Pio V. Pontifice Romano con algunos notables ſucceſſos de la Chriſtianidad del tiempo de ſu Pontificado*. Matriti 1595. in 4. Cæſaraguſtæ 1633, & alibi ſæpè. In tertia Matritenſi editione libris vi. auctoris additus eſt ſeptimus, *De las Informaciones hechas para ſu Canonizacion, y milagros, que ha hecho*.

Profecit maximè Antonius noſter ex relatione ſibi rerum Pii geſtarum facta ab Illuſtriſſimo *D. Franciſco de Reinoſo* Epiſcopo Cordubenſi, qui olim fuerat ejuſdem Pontificis Camerarius ſecretus, & Archidapifer; cui clariſſimo Epiſcopo ipſe fuit domeſticus. Præterea *Bibliothecæ Pontificiæ* auctor tribuit noſtro, *De vitis Pontificũ* diverſum opus; de quo nil aliud novimus. Extat noſtri Auctoris latinum epigramma in eundem Pium P. M. poſt partam de Turcis navalem victoriam perquàm elegans, quod hic apponere lubet.

Qui Dominum te Vrbis fecit, Pie, fecit & Orbis;
Atque dedit dias jus reſerare fores;
Inferni, ſuperiquè tenes, Pie, ſceptra Deorum
Quid ſupereſt? Pontus. Iam Deus eſto maris.
Hem! pelagi immitem pulſaſti claſſe Tyrannũ:
Cedunt Romano tertia Regna Iovi.

ANTONIVS DE LA FVENTE MONTALVAN, ſcripſit Poëticum opus, credo-

Noches inſcriptum.

D. ANTONIVS DE FVERTES, & BIOTA, Aragonus ex Oppido *Vncaſtillo* Diœceſis .... ad Sanctum Clementem Hiſpanorum in Bononienſi urbe collegium ſodalis togatus, poſtquam unam, & alteram Iuris Pontificii cathedram in hoc gymnaſio adminiſtraſſet, Neapolim ſe conferens, in Calabria ulteriore Regiæ Curiæ Auditorem, deinde in urbe Metropoli cauſarum criminalium Iudicem egit in magna, ut vocant, Curia Vicariæ. Hinc in Belgiũ ivit, ac ſub Marchione Caſtelli Roderici Præfectura Delegatum, uti appellant, militarem exercuit; ornatus interim Mediolanenſi Magiſtratus Ordinarii Quæſtura. Iuris Civilis, & Canonici non mediocrem adeptus cognitionem in ſchola, praxim deinde ex negotiorum diuturno uſu didicit; atque utrumque ſtudium humanioribus, & amœnioribus literis pluribus, tanquam amplæ, & magnificæ domus ornamento inſtruxit. Cujus omnigenæ ejus doctrinæ monumenta hæc in publicum extare novimus-

Commentaria in Tit. C. de uſucapione pro emptore. Bononiæ typis Clementis Ferronii 1626. in 4.

Tractatum de Appellationibus à Subdelegatis. in 4. Bononiæ 1630.

Orationem ad S.P.Q. Bononienſem, dum ad Veſpertinam Iuris Pontificii cathedram in Bononienſi Archigymnaſio deligitur. Ibidem apud Nicolaum Tebaldinum 1632. 4.

Additiones aureas ad Speculum Principum Petri Belluga, quæ quidem unà cum *Camilli Borrelli* vulgatis *additionibus* in poſtrema editione Antuerpiana prodierunt è domo Franciſci Bibieni 1655. fol.

Canonicarum lectionum libros. in 4. Bonon. 1633.

Apologiam pro ſucceſſione Regni Portugalliæ adverſus Velaſcum de Govea, ipſe auctor

lau-

laudat, quam non vidimus. Item Hiſpanè -

Antimanifieſto *de Portugal.* Brugis Flandrorum 1640. 4.

Alma, ó Aphoriſmos *de Cornelio Tacito.* Antverpiæ apud Jacobum Meurſium. 1651. in 8.

Voto de la admirable, *y pura Concepcion de la Virgen Maria nueſtra Señora, &c.* Bruxellis 1660. in 4. Quod & Latinum ibidē eo ipſo anno editum fuiſſe credimus.

Hiſtoria *de la Imagen de nueſtra Señora del Pilar de Çaragoça.* Bruxellis 1654. in 8.

Vida *del Profeta Moyſſen.* in 8. Bruxellis. 1657.

Relacion *á ſu Mageſtad de las Fieſtas, y certamen, que el Colegio hizo al nacimiento del Principe D. Baltaſar el año de MDCXXIX.* in 4. Bononiæ. 1630. Inedita reliquiſſe dicitur -

La Hiſtoria *del Cardenal triunfante, o XV. años de guerras del Eminentiſſimo Señor Cardenal Albornoz, que comenzaron del año de MCCCLIII. haſta el de LXVII.*

Catalogo *de todos los Privilegios, y de los Colegiales que á havido en el Colegio de S. Clemente deſde el año de MCCCLXV haſta el de MDCXXXVII.*

Epitome *de los Reyes de Aragon.*

Epitomen de Origine, progreſſu & ſucceſſione Regnorum.

Manifeſtationem de non admittenda legatione Joannis Brigantini pſeudo-regis in Portugallia.

Neſcimus certè an ea prodierint, quorum ipſe meminit in *Aureis additionibus*: ſcilicet *Hiſtoria* eadem *Pilarienſis* latina; item *Theatrum Hiſpanicum*: *Allegatio de Titulis, & qualitatibus, &c.* Promiſit quoque in *votis* De Conceptione, *Commentarium in Bullam Sixti*, Sixtinam nuncupatam, five *de feſto Conceptionis* á Sixto celebrari juſſo; item Hiſpanicum aliud opus, *Hiſtoria de la Immaculada Concepcion.*

ANTONIVS GALLO, natus in oppido *S. Crucis de la Zarza* diæceſis .... factis in militari opere triginta duorum annorum ſtipendiis, Centurio jam, & pedeſtris aciēi Inſtructor (*Sargento maior* vulgò) edidit.

Deſtierro de Ignorancias *de todo genero de Soldados de Infanteria.* Matriti apud Franciſcum Martinez 1639. 4.

ANTONIVS GALVAŌ, Luſitanus, Eduardi Cronographi Regii filius proprio ſuæ gentis idiomate ſcripſit, quæ ita Caſtellæ linguā ſonat.

Hiſtoria *del Deſcubrimiento, y naturaleça de las Islas del Moluco,* decem libris M.S. Cujus ex Joanne Baptiſta Labaña Antonius de Leon meminit in *Bibliotheca Indica*, & Seraphinus de Freitas *De juſto Imperio Luſitanorū Aſiatico.* cap. XVIII. n. VIII. Hanc ipſe author Ioānis III Regis juſſu cōſignavit Damiano Goēſio Regio Hiſtorico, apud quem deperditus fuit codex magnā Luſitanæ hiſtoriæ jacturā.

Tratado de los caminos *por donde ſolia venir la eſpeceria de la India, con los deſcubrimientos hechos haſta el año de MDL.* Editum hoc opus anno 1563. in 8. affirmat idem Antonius de Leon.

ANTONIVS DE GAMA, Luſitanus, Juriſconſultus, ac Senator Regius, in Collegio Bononienſi Hiſpanorum olim ſodalis; unde eum Joannes Portugalliæ Rex III. ad gerendam rempublicam evocavit, qui *doctiſſimus*, & *inſignis Senator* á graviſſimis Scriptoribus jure audit; *Celeberrimus, & doctiſſimus Conſiliarius* ab Ignatio Lopez de Salzedo in *notis ad Praxim Canon.* Ioannis Bernardi Diaz *Cap. LXXIV. doctiſſimus S. Palatii Senator*, á Franciſco de Caldas Pereira. *De Renovat. Emphiteuſis* lib. *I.* q. *III.* num. *I.* in fine: *Inſignis Senator* á Melchiore Phœbo. *Deciſ. VI. Num. IX.* Tomo primo. Hujus ſunt.

Deciſiones Supremi Luſitaniæ Senatus. Oliſſipone 1578. fol. Francofurti 1599. fol. deinde cum *Additionibus* doctiſſimis *Blaſii Diaz de Mena* juriſconſulti *Carrionenſis*, Matriti 1621. fol. Antverpiæ 1650. fol.

Tractatus de Sacramentis præſtandis ultimo ſupplicio damnatis, ac de teſtamentis, anatomia & eorum ſepultura; ſeorſim primò Oliſſipone 1554. 4. Matriti deinde cum *Deciſionibus* laudatis.

F. ANTONIVS GENEBRADA, Barcinonenſis, ordinis ſancti Dominici, tranſtulit in Caſtellæ ſermonem -

El Boecio de Conſolacion, ó *Vergel de Conſolacion.* Hiſpali apud Ioannem Varela 1511.

ANTONIVS GOMEZ, *Talaverā*, quod ſplēdidū Archipræſulis Toletani municipium *Tago* flumini adjacens eſt, oriundus, dum viveret, apud Salmanticenſes multam ex juris ſtudio laudem reportavit; quā nunc vel mortuum, nilque de humanis rebus dēque mortali hac (ut ſic dicam) immortalitate famæ ſollicitum, perquàm tamen bene de nobis, dēque omni Iuris prudentia utiliſſimis editis lucubrationibus meritum non fraudamus. Veſpertinis horis civilia jura Salmantinæ interpretatus eſt juventuti ex propria cathedra, qui alter á primo docendi locus eſt ſecundum præſcriptas Academiæ leges. Quo tempore non minus pietate, atque innocentia morum, quàm doctrinæ judiciīque ſingularis merito ſe inſinuavit in omnium animos, ſibique decus peperit famæ ad omnem poſteritatem magna' ſui cūm laude nominis permanſuræ. Monumenta quippe ejus hæc ſtudioſorum juris omnium manibus, ſinūque ferè nuſquàm excidunt -

Variarum Reſolutionum juris Civilis, Communis & Regii libri *III.* Salmanticæ 1552 fol.

fol. Qui deinde doctiſſimis *annotationibus Emmanuelis Soarez à Ribèira*, Luſitani egregiè locupletati prodierunt Salmanticæ anno 1579. Venetijs 1572. in 4. Francofurti 1573. in fol. ibidémque anno 1584. & 1597. folio. Venetiis etiam 1582. 4. & 1602 in 4. eodémque anno Lugduni ex officina Horatii Cardon in folio, Genevæque 1631. folio. Cujus operis præconiũ ſubjiciam verbis ipſis Ribeiræ gloſſographi. *Cùm omnis jurisprudentia* (inquit) *in eo ſolùm verſetur, eò ſolùm tota ſpectet, ac referatur, ut poſtrema ſolemnes morientium voluntates ratum, ac firmum effectum ſortiatur, lites iuſtè terminentur, facinora ſtatis, ac rationi conſentaneis pœnis compeſcantur, sic noſter omnes has tres juris partes diligenter doctéque, atque enucleatè pertractavit, ut nullam omninò quæſtionem, quæ praxi, atque uſui forenſi inſervire queat, prætermiſiſſe videatur: cæteras verò intricatas juris commentitii quæſtiones, quæ non ad vitæ leges, ſed ad meram, & vanam ſcientiæ oſtentationem pertineãt, conſultò intactas reliquit.* Hæc ille prudenter, diſertéque.

In leges Tauri Commentarius. Salmanticæ 1555. folio, & cum *additionibus Didaci Gomez Cornejo*. Lugduni 1602. Antverpiæ 1624. folio. Venetiis ad ſignum Columbæ 1591. 4.

ANTONIUS GOMEZ, alius à ſuperiori, eóque recentior, juriſconſultus itidem, dum Præfecturam adminiſtraret totius ditionis *Comitatus Fuenſaldæ*, dedit in lucem publicam-

Diluci dam, veram, & Fidelem Bullæ ſanctæ Cruciatæ explanationem. Cui ſubjunxit-

Motus proprii Pii V. Pontificis Maximi de cenſibus interpretationem. Compluti apud Ioann. Iñiguez de Lequerica 1593. in 4.

ANTONIUS GOMEZ DE OLIVAN, (aliis OLIVERA, uti eum appellat D. Franciſcus Emmanuel cent. IV. epiſt. I.) Luſitanus ex oppido *Torres-novas*, edidit Caſtellanè, vt credo-

Idilios *y otros verſos*. Oliſſipone apud Petrum Crasbek 1617. 8.

F. ANTONIUS GONZALEZ DE ACUÑA, Peruanus ex Regia urbe Lima, ordinis Prædicatorum S. T. M. Provinciæ ſuæ negotia geſturus venit Romam, ſtatimq; gratus extitit Io. Baptiſtæ de Marinis Magiſtro Generali, qui eum ſibi à ſecretis eſſe juſſit impiger & induſtrius vir, doctrinæque Theologicæ non vulgaris. Commiſerat editioni, dum hæc Romæ ſcribimus, Latinè-

Compendium admirabilis vitæ B. Roſæ de S. Maria Limanæ ordinis Prædicatorum. Romæ typis Tinaſſii 1665. in 24. ex juſta hujus argumenti hiſtoria Leonardi Hanſen ejuſdẽ ordinis, provincialis Angliæ.

Vulgari autem linguâ Italiæ, uſus interprete Italo, cùm Viſitator & Vicarius Generalis provinciarum Regni Neapolis, miſſionarios ſodales officii ſui inſtruere vellet-

Breve *dichiaratione della noſtra ſanta Fede Catholica*. Neapoli apud Novellum de Bonis 1662. in 12.

S. Domingo en el Pirú. ó *Cõpẽdio de la Hiſtoria de la Provincia de S. Iuã Bautiſta del Pirù del ordẽ de Predicadores.* Matriti. 1660. 4 Parat prælo Hiſpanâ linguâ.

La Vida *de la Venerable Madre Roſa de S. Maria.*

Hiſtoria *general de la Provincia de S. Iuã Bautiſta del orden de S. Domingo.*

ANTONIUS GONZALEZ DE ROSENDE, Clericus Regularis Minor, Concionator Regius, edidit.

Memorial *por la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora.* Madrid 1645. de quo authores *Armamentarii Seraphici*. parte 1. pag. 47.

F. ANTONIUS DE GOVEA, Luſitanus ex Transtagana Provincia, diœceſiſque Eborenſi, ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, Sacræ Theologiæ Lector, apud Indos ad orientem Solem poſitos divertens Goẽnſis primariæ Luſitanæ Indiæ urbis adminiſtravit cœnobium. *Cirenenſis* poſt Epiſcopus factus, his libris ad nos pertinere voluit, vernaculè ſcriptis-

Iornada do Arcebiſpo *de Goà Dom Frai Aleixo de Meneſes Primaz da India Oriental, quando foi as ſerras do Malabar, e lugares em que moraom os antigos Chriſtiaõs de S. Thome &c.* Conimbricæ 1606. in folio. Deductum nempe opus ex M. SS. Tractatibus Franciſci Roz ſocietatis Ieſu presbyteri, atq; *Angamalẽſis* Epiſcopi, & Melchioris Blaſii Frere Scholaſtici almæ *Goanæ* ſedis, qui Primatem ſuum in ea ſacra expeditione comitati ſunt. Vertit hoc Gallicè *Ioannes Baptiſta à Glano*, Leodienſis, Auguſtinianus, Suertio teſte in *Athenis Belgicis*. Acceſſit colophonis vice-

O Sinodo Dioceſano *da Igreza e Biſpado de Angamale dos antigos Chriſtiaõs celebrado pello mſmo Arcebiſpo*. Item-

Miſſa *de que uſaõ os antigos Chriſtiaõs de S. Thome, purgada dos erros, & blaſphemias Neſtorianas pello mſmo.*

Caſtellæ proprio ſermone dedit.

Glorioſo *Triunfo de tres martyres Eſpañoles dos en Perſia y uno en Argel.* 1623. in 8. apud Ioannem Gonzalez.

Hiſtoria *dela vida y muerte y milagros del glorioſo Patriarcha y Padre de pobres S. Iuan de Dios fundador de la orden de la Oſpitalidad.* Matriti apud Thomam Iunti 1624. 4. Tertio Gadibus anno 1647. in 4.

Vida *de ſanta Clara de Montefalco.* Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1626. 4.

Deceſſiſſe audio Matriti in Curia.

ANTONIVS GOVEANVS, vulgo Luſitanorum (vnde patriâ fuit, natus quippe in *Pace Iulia*, *ſi Beja* hæc eſt hujus temporis) DE GOVEA, in familia editus eſt Muſis veluti ſacrâ; in qua, ut Caſſiodorus alicubi ait, tot probatos, quàm natos verè dixeris. Nam tres ſimul Goveanos fratres, Martialē, Andream, & Antonium noſtrum, Iacobus patruus in Barbarana ſchola Pariſienſis Gymnaſii ſumptibus Ioannis Portugalliæ Regis *III*. exhibitos eo ſucceſſu habuit, ut nemo eorum non ingenii curâ ad faſtigium gloriæ fuerit connixus. Martialis Grammaticam, de qua arte commentatus eſt, & Poëſim, maximè Ovidianam, coluit, ut loco ſuo dicimus. Andreas, cum laudatæ Barbaranæ ſcholæ, mox & Gymnaſio præfuiſſet Burdegalenſis urbis, in Luſitaniam accitus, Conimbricenſibus recèns ab eodem Ioanne Rege auctis Academiâ datus fuit Gymnaſiarcha. In *Antonio* autem natu minimo & doctrina, & ingenium, conſectariaque horum fama præcipuè floruit. Burdigalæ, ludum habente Andreâ fratre, latinas literas, exinde Ius circa annum MDXXXIX Toloſæ docuit. Pariſiis mox apud *Iacobum* patruum, iterúmque Burdigalæ profeſſus, Cadurci demùm ſubſtitit juris civilis Anteceſſor in ſummo laudis, atq; exiſtimationis loco poſitus. Quod cum proſpexiſſet ipſa ab Auguſta Taurinorū Sabaudiæ Dux, hominem juvandæ eximiis virtutibus, ac ſingulari ingenio reipublicæ natum ad ſe evocavit, libellorúmque ſupplicum præeſſe curæ, & à conſiliis ſibi eſſe juſſit. Hoc munere fungebatur adhuc anno ſæculi præteriti nonageſimo quinto, ſub quem Theſaurus Iunior in XIX. *quæſtione forenſi* tertii libri, ejus cum laude meminit; ut perſpiciatur jam, Eliam Venetum, dùm ſcribit ad Andream Scotum, qui in *Bibliotheca* ejus adducit epiſtolam non bene conjectaſſe vix ſexaginta annos natum fuiſſe Antonium è vivis Taurini exemptum; Nā qui potuit ſexagenarius tantùm mori, quem ſuperſtitem exeunte ſuperiore ſæculo, & jam circa annum ejuſdem XXXIX Toloſæ jus profitentem cognovimus. Extat quidem Thuani monumentis hiſtoricis Goveanus noſter viris ævi ſui maximis in non parū perſpicuo judicii, atque prudentiæ teſtimonio contributus. Nām de Academicis Profeſſoribus, ſeù puerorum in literis inſtitutoribus Petrum Rōſardum Poëtam Galliæ maximum dicere ſolitum eſſe refert, nunquam non charactérem, qui ibi contrahitur, longo licèt exacto vitæ intervallo, retinere eos; nec pædagogicam omninò exuere unquam poſſe. Sed excipiebat Ronſardus quatuor ſuæ ætatis, familiaréſque ſibi homines, *Georgium Buchananum*, *Hadrianum Turnebum*, *Marcum Antonium Muretum*, *& Antonium Goveanum*. Hæc Thuanus *Hiſtoriarum* lib. LXXVI. *Docti* etiam *viri*, *ſibi*-*que perfamiliaris* appellatione vocat eum Iacobus Menochius in *De Arbitrariis judicum* lib. I. Cap. II. licèt poſtea eodem lib. I. quæſtione LXXIX. eruditum quidem, *ſed non parum audacem* agnoſcat. *Magni judicii, atque eruditionis virum* Antonius Queſada in *Quæſtionibus juris* appellat.

Plures alii variè laudant, omnéſque uno ore celebrant. Profectò actum eſſet optimè cum legalis ſcientiæ ſtudioſis, ſi quale ingenium intulit, talem Goveanus juri illuſtrando, atque explanando intuliſſet induſtriam. Quare princeps ille juriſconſultorum noſtræ ætatis Cujacius adoleſcens ingenium ejus admirabatur, ſed indiligentiâ hominis, quod in vita ipſius Cujacii legitur, notatâ, nihil deterritus eſt; deterritum iri ſe dicens à jure tractando, ſi homo Luſitanus tanto ingenio, tàmque ſubtili labores civilium ſtudiorum ſeriò ſuſcipere, ac ſubire voluiſſet. Opera ejus, pars in jure, pars in rhetoricis, philoſophicis, atque eloquentiæ ſtudiis verſantur. De jure brevia, ſed inſignia opuſcula omnia volumen unum non magnæ molis continet, ut confirmetur magis Cujacii de eo judicium.

Hæc ſcilicet -

Ad Titulum de Iuriſdictione omnium Iudicum in Digeſtis; Quas Antonius de Quintadueñas in ſimilis *De juriſdictione* operis *præfatione*, & lib. *I*. Tit. *VII*. *Diligentes apprimè & eruditas lucubrationes* vocat, *& nihil his eruditius commentariis, nihil ſe legiſſe* (ait) *cultius, atque floridius*. Cùm ſine his foret (Schifordegerus inquit in Nſicupatoria ſecundi libri *ad Fabrianos commentarios* epiſtola) *plurima, quæ ad juriſdictionem Romanam pertinent, hodie ignorarémus*. Adverſus hoc opus tamen ſcripſiſſe fertur quidam *Evardus Henrriſon*, ut in *Elencho auctorum juris* legitur -

Variarum juris lectionum, libri duo. Qui etiam prodierunt unà cum *Vaconii Vacuna*, *Antonii Contii*, *Iacobi Rebardi*, *Rainaldi Corſi*, *Nicolai Belloni* ſimilibus monumētis, Coloniæ apud Gymnicum 1575. folio.

De Subſtitutionibus.

Ad Legem Falcidiam.

Ad Legem Gallus D. de liberis, & poſthumis. Simul edita in folio apud Antoniū Vincentium Lugduni anno . . . . &1599. in 8. ſæpéque ſepiùs aliis in locis.

Scripſit etiam -

In Trebellianum Tractatum. Quæ commentaria vidiſſe Antonium Fabrum teſtatur Schifordegerus lib. II. tractat. II. quæſtione I. in fine.

Reliqua varia ſunt, videlicèt -

Epigrammata quædam & epiſtolæ quatuor, quæ Gryphius edidit Lugduni 1539. quæ item prodierunt cum fragmentis *Polybii* hiſtoricis *de rerum publicarum formis & Romanorum præſtantia* in 4. apud eundem Gryphium.

Virgilii opera caſtigavit, & *Terentii comœdias*, ſuis verſibus reſtituit, ediditque apud eundem Griphium 1541. *Terentius* prodiit cum hac *Goveani* emendatione Francofurti 1579. in 8, & 1593. in 16.

In Ciceronis quædam opera com-

mentatus eſt. Nempe in *Topica.* Pariſiis. *In duos priores libros epiſtolarum ad Atticum.* Ibidem 1543. *In libros de Legibus*, Ibidem apud Thomam Riccardum: *Enarrationem in orationem contra Vatinium*. Ibidem 1545. Item *in eã* pro *Q. Ligario*, atq; aliam, *Pro lege Manilia*. Quæ in Bibliotheca Imperatoria eſſe innuit. Draudus in *Bibliotheca* pag. 1446. in principio.

Porphyrii quinque vocum introductionem eleganter tranſtulit, à Griphio editam 1541.

Reſponſionem dedit *adverſus Petri Rami calumnias pro Ariſtotele*. Pariſiis 1543.

Obiit relinquens *Manfredum* filium, qui etiam ille apud Pedemontii Principem publico munere functus eſt.

ANTONIVS GRACIAN, Didaci filius, qui Philippo *II.* à ſecretis fuit, ad exemplum patris & ipſe Græcas literas coluit, ut & ſufficeret vertendo ex Græco ſermone.

Hieron Alexandrino *de los Pneumaticos, ò machinas, que ſe hazen por atraccion de vacio.* M.S. in folio.

D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum.*

D. ANTONIVS GRAÑA, & NIETO, Salmantinus, juris utriuſque Doctor, Canonicum in Academia diu interpretatus eſt, etiam è veſperorum, imò & è primariæ, ut vocant, cathedra; ediditque.

Catenam jurium utriuſque Iuriſprudentiæ, ſive in librum ſecundum Decretalium commentarios. Valliſoleti. 1642. folio.

Poſtea in Prætorium Corunienſis urbis miſſus Senator.

Catenam jurium utriuſque Iuriſprudentiæ, ſive in librum III. Decretalium integros, & abſolutos commentarios per ſingula eiuſdem capita. Matriti apud Melchiorẽ Sanchez 1662. in folio.

Ejuſdem Catenæ tomum tertium. Matriti.

F. ANTONIVS DE LAS GROTALLAS, neſcio an Capuccinus, edidit.

El ſegundo Alexo., *ò vida de Fr. Angel de Eſcocia.* Valentiæ 1657.

Le Grottaglie locus eſt Neapolitani regni, ac diœceſis Tarentinæ, unde fortè oriundus Hiſpanè ſcripſit, peregrinus homo.

F. ANTONIVS DE GVEVARA, Franciſcanorum ſodalis, Bertrando à Guevara, Bertrandi alterius, domini *de Eſcalante* filio, Elviraque Noronia & Calderon, antiquæ nobilitatis parentibus in Alaba Provincia editus, Neapoli, ſive, ut alii volunt, Pinciæ in Hiſpania ad ordinem Minorum ſe aggregavit, magno ei ornamento, gentique, evóque futurus. Duodecim annos natus in curiam à parente adductus fuit, ibique educatus: nec niſi pòſt Eliſabethæ Reginæ obitum clariſſimæ illius Hiſpaniarum Heroinæ in religioſi gremium ordinis tanquam in portum ſe recepit. Planè is cùm ad litteras Theologicas, eruditionémque ſacræ ac profanæ Hiſtoriæ ingenium ſatis acre ac perurbanum attuliſſet, poſt gubernatam diverſis in cœnobiis familiam, ſtatim atq; in aula Cæſaris opus Evangelicum facere, ac veterum ſodalium conſuetudinem, qui in Caroli Auguſti comitatu erãt, ad pietatis traducere commercium cœpit, mirum in modum omnibus ſeſe charum, & gratum in paucis reddidit. Ornatus quippe Concionatoris Regii munere, ſic altè in omnium animos inſinuavit facundiæ ſuæ, prudentiſq; urbanitatis, quâ in tractando ſalutis negocio, habendiſque familiariter, ac decorè viris principibus utebatur, dotes, ut certatim eum omnes, quibus coram non eſſet, ad literarum commercium provocarent. Cujus rei teſtes ſunt diſertiſſimæ, nulliſque non ſententiarum, acuminum, facetiarum floſculis conſperſæ epiſtolæ, quæ in omnium ore, & ſinu Europæ cunctis ferè linguis communicatæ, ac typis editæ circumferuntur; quantumvis ſtylus hominis non uſquequaque placeat, neque in gymnaſio rhetorum ſolidam reportaverit eloquentiæ laudem. Cùm præcipuè Alphonſo Garſiæ Matamoro & Andreæ Scoto (qualis judicii, ac doctrinæ viris!) affectata nimirùm ab eo antithetorum ſibi mutuò reſpondentium perpetua cura diſplieeat maximè. Horum enim prior Matamorus in *de Academiis, & doctis viris Hiſpaniæ*, libello ingenuè exiſtimat, virum fuiſſe *miræ facundiæ, & incredibilis ubertatis naturæ: ſed omnium rerum momenta* (ait) *quod Poëtis objecit Perſius, raris-librat in antithetis doctas poſuiſſe figuras laudari contentus. Fulgurat interdum & tonat, ſed non totam (ut olim Pericles Athenienſis) dicendo commovet civitatem, & dum nihil vult, niſi cultè, & ſplendidè dicere, ſæpè incidit in ea, quæ deriſum effugere non poſſunt. Qui ſi illam* (ſubjungit) *extra ripas effluentem verborum copiam artificio dicendi repreſſiſſet, & graviorum artium inſtrumento locupletaſſet, dubito quidem an parem in eo eloquentiæ genere in Hiſpania eſſet inventurus.* Cui Rhetoris eximii judicio acquieſcere illos decet, qui Hiſpanè magis, quàm *Lucas Vvaddingus*, ſciunt. Hic quippe, vir alioqui eruditione, ac omnigenâ doctrinâ præſtans, dum Franciſcanos Scriptores laudat, Andreæ Scoti ſimile huic criterium, uti livoris partum, non jure proſcribit. Demus tamen aliquid auctoris ævo, quando ſcilicet non bene adeò fundata ea Hiſpani ſermonis, quæ nunc in ſummo eſt, puritatis, & eloquentiæ forma, hiſce aurium lenociniis, quę ex antithetis, & ſyllabarum paritate veniunt, quaſi extollere ſe ex ſocco ad cothurnum nitebatur: uti olim fatiſcentis jam latinę linguę vitia crebris vocabulorum, & periodorum figuris abſcondi, ſubtrahique imminenti ruinę ſequi-

quior ætas credidit. At illud commiſeratione potiùs quàm excuſatione indiget, talis famæ virum putaſſe licere ſibi adinventiones proprii ingenii pro antiqnorum proponere, & commendare, fœtus ſuos aliis ſupponere, ac denique de univerſa omnium temporum hiſtoria, tanquam de *Æſopi* fabulis, pottentoſíſve Luciani narrationibus ludere. Adeò in ſnbrico eſſe omnem veterum factorum fidem cauſabatur, ut non aliis diceret, quàm ſacrorum Bibliorum hiſtoriis præſtandam; nempe hoc velamenti genus ſibi à tam parùm æquo de præſtantiſſima atte judicio tunc qnæſivit, cnm è Sorienſis ſcholæ cathedra vir eximiæ eruditionis Petrus Rua eum de fide in hiſtoriis præſtanda non ſemel datis admonuit expoſtulatoriis literis: cujus rei etiam nomine doctiſſimus ille *Theologicorum locorum* ſcriptor libri ſecundi ſexto capite in Guevaræ hoc, indignum eo, ac dignitate ejus, ſive judicium, ſive, quod magis credere eſt, ingenii luxuriãtis licentiam, acri, quod decuit, oratione invehitur. Preſertim cum Chronographi munus Regio beneficio apud Carolum exerceret, neutiquam debuit eam, quâ ornabatur, hiſtoriarum profeſſionem ſic deprimere, ut propria confeſſione ſibi ipſi quoque & monumẽtis ſuis fidem apud poſteros derogaret. De cætero vir fuit, dum viveret, inter noſtrates, mortuúſque beneficio librorum, quos in vulgus dedit, certatimque politica quæque nario in ſuos per translationem adoptavit, eximiæ celebritatis; meritus à Principe ſuo poſtquam vnà cum eo magnam Europæ partem peragraſſet, multáſque Principum, & rerum publicarum curias, ut ipſe de ſe ad *Contemptũ vitæ Aulicæ* præfatus refert, adiiſſet, curioſóq; oculo contemplatus eſſet, eùm ad Accitanæ, rum ad Mindonienſis Eccleſiæ ſacram præfecturam adſciſci. Quâ dignitate aliquot annis geſtâ, obiit tandem Pinciæ Aprilis decimâ die anni à redempto orbe MDXLIV. Ita inſcriptum eſt ejus ſepulchro, cui ipſe formaverat epitaphium vivens, exaratùmque fuit cum appendice hoc modo.

Carolo V. Hiſpaniarum Rege imperante
Illuſtriſs. D. D. Fr. Antonius de Guevara
Fide Chriſtianus, natione Hiſpanus,
Patriâ Alavenſis, genere de Guevara,
Religione S. Franciſci, habitu hujus Convẽtus,
Profeſſione Theologus,
Officio Prædicator, & Chroniſta Cæſaris,
Dignitate Epiſcopus Mindonienſis.
Fecit An. Dom. MDXL.
Poſui finem curis, ſpes, & fortuna valete.
Obiit Anno MDXLIV. X. Aprilis
ipſo cœna Domini die,
Et ſepultus eſt apud Franciſcanos in ſuo
Epiſcopatu.

At neſcio unde Arcturus à Monaſterio *Frãciſcani Martyrologii* auctor rem aliis indictam, inauditam acceperit, *Antonium* ut *Guevaram* Octobris die xxiv. in albo eorum collocaret, quos Apoſtolica Petri ſedes Beatos eſſe, atque appellari debere acceptis priùs exquiſitiſſimis probationibus ritè ſanxit. Inter hujns opera illnd maximo apud omnes Europæ gentes in pretio eſt, qnod auctor nuncupare voluit.

R e l o x d e P r i n c i p e s: *ò Marco Aurelio*: ſive ejus Imperatoris vita, & res geſtæ, quaſi ab ipſomet Cæſare conſcripta; ſeu veriùs tota quidem (ut verbis utar Gerardi Ioãnis Voſſii in commentario *de Hiſtoricis Græcis*) ſuppoſititia, ac genuinus Guevaræ ipſius fœtus: qui turpiter os oblevit lectori, planè contra officium hominis candidi, maximè Epiſcopi. *Habet interim* (ait) *plurima lectu, nec inutilia, nec injucunda in primis viro principi: unde & horologium Principum inſcribitur. Veram hiſtoriam* (ſubjungit Voſſius) *Antonini de vita ſua edidit primus Græcè è bibliotheca Palatina editam Geſnerus, latinè vertit Gulielmus Xilander. Ejus poſtea trãslationem ad incudem revocavit vir clariſſimus Mericus Caſſaubonus Iſaaci filius; eruditas præterea notas, & emendationes addidit*. Ipſe etiam Mericus in prologo ſic feliciter Guevaræ ſuam contigiſſe fictionem confirmat, omnium ſit ut hic liber ubique gentium celebratiſſimus; Europæíque omnes, ſuo uniuſcujuſque idiomate loquentem, theſauri adinſtar, habeant, mirificéque ejus poſſeſſione fruantur. in Germania certè latinus prodiit innumeris aphoriſmis, & notis, tanquam Tacitus alter eſſet, locupletatus. Friderici Gnilielmi Saxoniæ Ducis juſſu hãc editionem adornavit *Ioannes Vankelius* Torgæ 1611. in folio, quæ Lipſiæ recocta eſt anno 1615. in folio etiam, & 1624. & nuper Francof. 1664. Hiſpanica (niſi fallor) princeps editio eſt Pinciana ex officina Nicolai Tierri ann. 1529. quam ſequutæ ſunt Hiſpalẽſis apud Iacobum Comberger 1532. & aliæ. Italicè vertit, atque edidit Mambrinus Roſſeus anno 1548. in 8. Gallicè alius, Pariſiis 1588. 8. quam cupidè nimis in nobilium ſinu, ac manibus geſtatam ſuo tempore fuiſſe memoriâ tenebat Andreas Scotus. Ereptum ſibi è manibus, cum adhuc imperfectum opus eſſet, atque vulgatum, Hiſpali primum, deinde iterum, tertióque in Portugallia, & Aragonia, queritur author in editione illa, quam ipſe primam procuravit, in prologo: vbi ex Colonienſi urbe remiſſum ad ſe refert eodem tempore, quo *Marcum Aurelium* ex Florentia acceperat, *Auguſti Cæſaris bellum Cantabricum* decem libris comprehenſum, quod ipſum Auguſtum habet auctorem. At hoc gemellum eſt Aureliani operis opus.

Non minùs celebratur aliud ſcilicet.

E p i ſ t o l a s familiares tribus libris. Pinciæ olim 1539. formis Ioannis de Villaquiran, Compluríque poſt alias editiones typis Ioannis Gratiani 1600. in 4. Italicè convertit, excudíque Veneriis fecit *Dominicus Catzeli* (In *Geſneriana Bibliothecæ epitome* eſt *Domi-*

nicus Gazulo nobilis Hiſpanus; *fortè Gaztelu*) anno 1545. in 8. deinde ibidem 1564. in 4. & 1585. Tertium librum vertit Alphonſus Vlloa. Galli quoque habent, & magni habent; duos ſcilicet priores libros operâ Ioannis de Guterry, tertium Antonii Pineti, Lugd. 1560. apud Bartholomæum Molin. in 4. uti refert Ant. Verdier in *Bibliotheca*, qui magnis laudibus auctorem, & opus, ceteráque ejus extollit. Quartum, & quintum vertit Ioannes de Barraud, Pariſiiſque edidit apud Robertum le Fizalier. 1584. in 8. eodem Verderio teſte. Vvaddingo etiam auctore, Ioannes Bartandus ordinis Minorum eodem Gallico ſermone epiſtolas reddidit.

Simul in uno volumine edita prodierunt, quæ ſequuntur.

Prologo ſolenne, *en que el autor toca muchas hiſtorias*.

Vna decada *de las vidas de los X. Ceſares Emperadores Romanos deſde Traiano à Aleandro*.

Del Menos precio *de la Corte, y alabança de la Aldea*, ad Ioãnem III. Luſitaniæ Regem. Edita eſt hæc pars ſeorſim Compluti 1592. in 8. Majores ſeſe huc quam alio doctrinæ, & eloquentiæ vires contuliſſe auctor ipſe in præfatione gloriatur.

Aviſo de Privados, *y Doctrina de Corteſanos*, ad Franciſcum de los Cobos, qui in Principis gratia tunc maximè florebat, cidem à ſecretis, militiæque Sancti Iacobi maximum in Legionenſi ditione Commendatarium. Prodiit etiam mox Compluti 1592. Italicè Venetiis 1562. Hic erit prorſus liber, quẽ Vvaddingus refert prodiiſſe Antverpiæ cum hoc titulo, *Deſpertador de Corteſanos*, anno 1605. ex officina Plantiniana.

De los Inventores *del marcar y de muchos trabaxos, que ſe paſſan en las Galeras*. Ad eundem Franciſcum de los Cobos. Hunc tractatum Gaſpar Barthius Hiſpanæ linguæ ſcriptorum admirator, & laudator eximius, *Veridicum, & admodum facetum* vocat ad verſ. CCCCXXXVIII. lib. IX. *Guilielmi Britonis Philippidos*. Gallicè vertit Antonius Pinctus, edidirque cum epiſtolis Lug. 1560. Omnia hæc (ut dixi) ſimul edita ſunt Pinciæ apud Joannem de Villaquiran anno 1539. in folio.

Sacra hæc etiam.

Monte Calvario; *ſive de Myſteriis Dominicæ Paſſionis, ac de verbis Domini in cruce pendentis*; duabus partibus, Salmanticæ 1542. & 1545. & 1582. Compluti 1563. cum *annotationibus Alphonſi de Arazo*, ut Vvaddingus, *de Aorazo*, ut Valerius Andreas nominant. Italicæ editio Venetiis prodiit 1563. in 4. ibidémque apud Vincentium Valgritium 1567. tum apud hæredes ejus 1575. demum 1605. in 8. apud Sebaſtian. Combi. Prior pars interprete Alphonſo Vlloâ, poſterior autem Petro quodam Lauro editæ dicuntur quoque Venetiis 1570. & 1571. in 4. & 8. Gallica Pariſiis 1571. 8. & Lugduni in 12. nempe ex Franciſci Belleforeſti verſione: quam edidit quoque Pariſiis Gervaſius Mallot 1575. in 8. Ex hoc uno, & eodem opere duo Vvadingus parùm attendens fecit, nempe ut diſtincta referens *Montem Calvarium*, ſeu *Meditationes de Chriſti cruciatibus, ac de ſeptem verbis in cruce ab eo prolatis*.

Oratorio de Religioſos, *y exercicio de virtuoſos*, Pinciæ apud eundem Villaquiran 1542. Salmanticæ 1574. & priùs apud Ioannem Perier 1570. in 8. Venetiis Italica donatum urbe apud Iacobum Giolitũ 1567. deinde 1605.

Conſcribebat pro munere *Imperatoris* ſui *hiſtoriam*, cujus ipſe meminit in argumento Cæſarianæ decadis jam laudatæ: ex cóque id confirmatur, quod in teſtamento ejus Ægidius Gonzales Davila, dum Præſules Mindonienſes in *Theatrum ſuum Eccleſiaſticum* producit, haberi refert: reſtitutum iri à teſtamenti exequutoribus juſſiſſe eum Cæſari ejus anni ſalarium, eo quod nil hiſtoriæ, quam de rebus ab eo geſtis formabat, hoc intervallo temporis appoſuiſſet.

Diverſus à noſtro eſt, quamvis confundant Vvaddingus, & Hieronymus Ghilinus in *Theatro hominum literatorum* italico, *Antonius Guevara*, de quo jam agimus.

ANTONIVS DE GVEVARA, quem malè quidam cum Mindonienſi Antiſtite confundunt; Philippo II. Hiſpaniarum Regi cùm à ſacris eſſet, Priórque (ut vocant) *Sancti Michaëlis de Eſcalada* in tractu Legionenſi, aulæ pertæſus, in ſeceſſum quendam, ut ſibi, & libris vitam viveret, ſeſe contulit; atque continuit quidem eo in loco, dum ſcriberet è lectione ſacrarum ſcripturarum, quas familiares ſibi valde fecerat, ea quæ ſequuntur.

In Habacuc Prophetam commentarios; ad Gaſparem Quirogam Toletanum Archipræſulem, *doctos* illos, *variíſque antiquitatũ, linguarum, & hiſtoriarum notis refertos*, ut Andreas Scotus: *elegantes, pios, atque eruditos*, ut Antonius Poſſevinus loquuntur. Præfatur ibi ſe conſcriptos habere, an editi ſint neſcio.

De vulgata Latinæ lectionis auctoritate, & de Sacroſancti Concilij Tridentini ſuper hoc decreto volumen juſtum. Item

Literalem expoſitionem in primum caput Geneſeos.

In Pſalmos Davidicos breves *annotatiũculas*. Prodierunt laudati commentarii primùm Matriti 1585. 4. deinde 1593. in folio: Auguſtæ Vindelicorum 1603. 4. Antverpiæque apud Belleros 1609. 4.

ANTONIVS DE HERRERA TORDESILLAS, Cuellarenſis, Roderici à Tordeſillas, atque Agnetis de Herrera filius, Roderici alterius antiquioris pronepos, quem ſub initia Regis Caroli populus Segobienſis Decurionem

rionem urbis ſuæ, ac procuratorem à comitiis Caſtellanis reverſum, ſeditionis, atq; iræ præceps vivum traxit, laqueóque ſuſpendit. Poſt apprehenſas hic inter nos priores literas, ſtudiis humanitatis bene excultus, ac dives Italiam cogitavit. In qua cum Veſpaſiano Gonzagæ Mantuani Ducis fratri adhæſiſſet, tam ibi, quam deinde in Regnis Navarro, & Valentino, quæ quidem vir ille princeps in noſtra Hiſpania Pro-Rege adminiſtravit, ei à ſecretis, atque arcanorum illius omnium particeps fuit. Quo diem ſuum obeunte Philippus II. Rex Catholicus commendatum ſibi ab eo in ſupremis tabulis *Antonium* conſcribendis Americanarum rerum commentariis præfecit (*Archichronographum Indicum* hoc munus vocant, opimo ſtipendio dotatum) Caſtellæ ſimul Chronographum inter alios deſumens. Has partes ſub Regibus tribus Philippis II. III. & IV. ſic integrè, ac laudabiliter geſſit, eâ induſtriâ, & contentione animi molem rerum ingentem verſavit, ac digeſſit, prudentiâ, ſinceritatéque maximâ uſus, nemo ut alius Hiſpanorum in re hiſtorica pluribus libris res noſtras, ſéque ipſum ab oblivione, & interitu vindicaverit. Hi ſunt vernaculâ omnes linguâ concepti.

Hiſtoria general *de los hechos de los Caſtellanos en las Islas, y Tierra firme del mar Oceano*; quatuor voluminibus, quorum priora duo quatuor librorum decades ab anno MCCCCXCII. uſque ad MDXXXI. reliqua duo totidem alias ab hinc uſque ad annum MDLIV. comprehendunt. Horum primo volumini præmittitur, *la Deſcripcion de las Indias Occidentales* cũ tabulis Geographicis. Typis Regiis omnia ſunt Matriti anno 1601. excuſſa, deinde iterum apud Ioannem Cueſta ibidem 1615. fol. *Deſcriptio* hæc *Novi Orbis* latina Gaſpare Barleo metaphraſte typis Amſtelodamenſibus prodiit an. 1622. folio. Qua in re *Non alius majori fide & induſtriâ obſervavit fines Provinciarum & magnitudinem, maris tractus, promontoria, inſulas, fluminum flexus, oſtia & portus, lacuum amplitudinem, regionum ſitum, ratione tum vicinorum tractuum, tum etiam cœli: item proventus ſingularum, quaque ad urbes & propugnacula pertinent*: uti de Herrera & hac ejus *deſcriptione* cenſet Gerardus Ioannes Voſſius *de Scientiis mathemat.* cap. XLIV. §. 34.

Hiſtoria general *del mundo del tiẽpo del Señor Rey D. Felipe el ſegundo, deſde el año de MDLIX. haſta ſu muerte*; tribus tomis, Matriti 1601. & 1612. in folio.

Hiſtoria de lo ſucedido *en Eſcocia y Ingalaterra, en quarenta y quatro años, que viviò la Reina Maria Eſtuarda.* ibidem 1589. in 8. Oliſſipone apud Eman. de Lyra 1590. in 8.

Cinco libros *de la hiſtoria de Portugal y conquiſtas de las Islas de los Açores en los años de MDLXXXII. y MDLXXXIII.* ibidem 1591. in 4. apud Petrum Madrigal.

Hiſtoria de lo ſucedido *en Frãcia deſde el año de MDLXXXV. que començò la liga Catolica haſta en fin del año de MDXCIV.* ibidem 1598. in 4. apud Laurentium de Aiala.

Informacion en hecho, *y relacion de lo que pasò en Milan en las competencias entre las juriſdiciones Eccleſiaſtica, y Seglar deſde el año de MDXCV. haſta el de MDXCVIII.* in 4.

Tratado, *relacion, y diſcurſo de los movimientos de Aragon.* ibidem 1612. in 4. typis Regiis.

Exequias de la Reyna *D. Margarita de Auſtria en Segobia*. Quod opuſculum typis excuſſum eſſe Didacus Colmenares Segobienſis urbis Chronographus refert in cap. XLVIII. §. VIII.

Commentarios *de los hechos de los Eſpañoles, Franceſes, y Venecianos en Italia, y de otras Republicas, Potentados, Principes, y Capitanes famoſos Italianos, deſde el año de MCCLXXXI. haſta el de MDLIX.* Matriti 1624. in folio.

Manuſcriptum vidimus aliud opus de rebus Turcicis hac inſcriptione.

Coronica *de los Turcos, la qual principalmente ſigue a la que eſcriviò Iuan Maria Vicentino Coroniſta de Mahometo Baiacit, y Suleiman Señores dellos*, Philippo II. nuncupatum. Hoc ſervat Matriti D. Chriſtophorus de Zambrana Calatravenſis ordinis eques, inſtructæ ſatis bibliothecæ dominus, amicus noſter, manu exaratum, proprióque ſigno authoris ipſius roboratum. In cujus fine notatum ab authore legimus, Decembris vigeſimâ die anni *MDXCVIII.* hoc opus ſe abſolviſſe.

Interpretatus quoque eſt ex variis linguis; ex latino.

Los cinco libros *primeros de los Annales de C. Cornelio Tacito.* Matriti 1615. in 4. apud Ioannem de la Cueſta.

Ex Italico Ioannis Boteri.

Los diez libros *de la Raçon de eſtado, con tres libros de la cauſa de la grandeça, y magnificencia de las ciudades.* Matriti 1593.

La Hiſtoria *de la guerra entre Turcos y Perſianos*, Ioannis Thomæ Minadoi. Matriti 1588. in 4.

La Batalla eſpiritual, *y arte de ſervir à Dios con la corona, y letania de la Virgen Maria.* Italicum opus Cardinale *de Fermo* authore, Matriti 1601. in 8.

Ex Gallico.

Advertencias *que los Catolicos de Ingalaterra embiaron à los de Francia en el cerco de Paris*, incerto auctore 1592. in 8.

Denatus eſt IV. Kalendas Aprilis feriâ ipsâ quintâ majoris hebdomadę anno MDCXXV, pluſquam ſeptuaginta ſex numerans ætatis; quo ipſo tempore alebat ſpem ſuccedendi in ejus locum, qui ex eis, quorum Rex fidem participatione ſecretorum adprobatam habebat, primus obiiſſet: Huic quippe loco Philippus

lippus Quartus Rex eum decreto ſuo deſtinaverat. Sed ſpem & votum unà cum vita mors diſpulit, non viri famã, quæ longè, latéque per eas regiones, quas peragravit ſtylo, ac per Europam integram nomen illius diſſipavit. Hujus nomine inſignitum *epiſtolarum* volumẽ extitiſſe in Olivarienſi Bibliotheca, legitur in ejus catalogo.

F. ANTONIVS DE HINOIOSA, Dominicanus, ſacræ Theologiæ Magiſter, & a cenſuris rerum fidei, quæ in ſupremo Inquiſitionis Senatu diſcutiuntur, in lucem dedit-

Directorium Deciſionum Regulariũ, &c. concernentium ſacrum ordinem Prædicatorum cum ſupplemento. Matriti 1627. in 4.

ANTONIVS HONCALA, Ianguenſis, quod oppidum vulgò audit *Ianguas* in territorio ſacro Calaguritano, Doctor Theologus, Eccleſiæque Abulenſis Canonicus à concionum ſacrarum cura & miniſterio; vir piiſſimus, egregiáque doctrinâ, atque eruditione in paucis clarus. Meruit olim in grammaticis ſub Antonio Nebriſſenſi, quem alicubi *Varronis Hiſpani* merito appellat honore; in theologicis, ac verę ſapientiæ ſtudio ſub Gundiſalvo Ægidio. Atque is Antonium noſtrum grammaticę arti deditum, vixque ultra cogitantem ad graviora ſtudia, ſolidámque ab ſeriis ſtudiis gloriam, conſilio ſuo, veluti Socrates olim Platonem revocavit, erexitque jacentem; quem ipſe mentis profectum Honcala ei nonnullibi acceptum refert. Ante alia edidit-

Grammatica Propægnia; ſeu luſus pueriles in grammatica re, atque in aliquot Scriptorum, ſive ſacrorum, ſive profanorum loca obſervationes;; quæ ſic placuerunt Ioanni Siliceo tunc in ſcholis verſanti, ut & carmine id teſtatus ſit elegantiſſimo. Quod, quia rara ſunt exemplaria hujus operis, continéntque non parvam laudem Honcalæ noſtri, atque item Siliceí authoris tam idonei Poëtæ, hic referam.

Exiguus quanquam, multo nec codice turgens,
Hic tibi multa liber dogmata caſta dabit.
Condita divinæ pandit myſteria chartæ,
Aſſerit & vatem Mantua pulchra tuum.
Nomina confirmat triplici ſurgentia greſſu,
Ancipites numeros, Theſpiadúmque modos.
Plurima, quæ vulgo nondùm percepta latebant,
Explicat, & vario ſchemate cuncta micant.
Quantus erit, ſacros pergat ſi promere ſenſus,
Qui in rebus parvis Honcala tantus adeſt?

Edidit item eodem Siliceo jam Toletano Antiſtite, ſacręque R. E. Cardinali promovente-

Commentaria in Geneſim. Compluti 1555. in folio. Quæ ſimul, & auctorem Franciſcus Vargas Carolo Imperatori a ſacris, latinus Poëta elegans hoc tumultuario, & ferè extemporali, quod dicit, carmine celebravit. Fragmentum dabo, ne integrum apponam, quantumvis caſtum ſatis, & diſertum.

Accipe nunc Geneſim cunctarum exordia rerũ
Quæque ſub antiquo delituêre chao.
Omnia diſcernit, diffinit, differit altè,
Omnia quæ in ſacris ſunt tibi tecta notis.
Hebræa Græcis jungit, Chaldæa Latinis,
Quadruplicis linguæ culmina ſolus habens.
Doctũ opus, excellens, eloquens, ſublime, diſertũ
Muſarum arcanis dogmata preſſa choris
Quid moror? exiguũ eſt quidquid mea carmina
Concinnant, meritis inferiora tuis. (*laudis*
Perpetuus vitæ candor, ſine crimine mores,
Et labor illuſtris viribus ingenii.
Hæc Honcala tuum celebrant per ſæcula nomen,
Veráque perpetuæ ſymbola laudis habent.
Quòd ſi fata tuis ſervant promiſſa Camænis,
Non poteris, quamvis jam moriare, mori.

Præterea ſcripſit-

Opuſcula XVII, De rebus variis Theologicis, I. De Virtute Religionis, II. de juſtitia, III. de Stipendio Sacerdotum pro ſacrificii oblatione, déque digna celebratione, IV. de Exequiis & ſuffragiis defunctorum. V. de Matrimonio, VI. De Fide VII. de Baptiſmo. VIII. de Bona, & mala concupiſcentia. IX. de Conſcientia. X. de quibuſdam ſacræ Scripturæ locis. XI. de Expoſitione peregrinarum dictionum, quæ in divinis officiis decantantur. XII. de Ratione vitandi ſermonis ingrati apud populum. XIII. de Officio Paſtoris, ac ratione inſtituendi, paſcendi, ac gubernandi gregis dominici. XIV. de jejunandi ratione. XV. de fuco & colorum abuſu in fœminis. XVI. De Ratione conſequendi peccatorum remiſſionem. XVII. De Pœnitentia, & dolendi ratione pro peccatis. Compluti 1551. & Salmanticæ apud Portonarios 1553. in folio. Edidit quoque, Philippo Regi nuncupatum-

Pentaplum Chriſtianæ pietatis, hoc eſt V. hos libros-

I Antitheton de virtutum, ac vitiorum gradibus.

II. Stauricon, ſive de arcanis Dominicæ Crucis Sacramentis.

III. Apothias; hoc eſt, interitus; ſeu de miraculis per crucis ſignum editis.

IV. Epinicium: quod expugnatæ Tuneti urbis victoriam enarrat.

V. Eulogicon, qui eſt de ſpiritualibus dictionibus. Deceſſit, & ad ſuperos evolavit anno MD. ,....... de cujus animæ beatitudine Divæ Virgini Thereſiæ à Ieſu, quæ ipſa eam in libris ſuis inter cælites a ſe viſam refert, graviſſimo teſtimonio credimus. Exuviæ cuſtodiuntur in cathedrali Abulenſi Eccleſia.

Manuſcriptus ſervatur alicubi Honcalæ tractatus-

De Dæmone ſub hirci forma à larvis adorato.

Laudatur & Ant. Honcalæ *de Decimis* opuſculum, in *collectanea* ad hunc Tit. in Decretalibus ab Auguſtino Barboſa.

D. ANTONIVS HVRTADO DE MENDOZA,

DOZA, nobili loco in Montanis Burgenſibus natus, Calatravêſis eques, in que iſto militari ordine ampliſsimo *Commendator*, ut vocant, *de Çurita*; propter ingenii acumen, vrbanitatémque amęniſsimam, quâ dote ferè omnes æquales ſui temporis longo intervallo prętergreſſus eſt, qui magno numero in curiam confluxerant, Regiæ cum fuiſſet familiæ adſcriptus, facilè inſinuavit ſe in Philippi IV. Regis gratiam, totique aulæ placere cœpit, gratúſque in paucis eſſe. Pangendo quippe vulgaris linguæ carmine, cùm ad actiones comicas, tùm ad alia quæque Muſarum oblectamenta, ſic excelluit, ut quantumvis ſtudiorum pręſidio carês, amænitates omnium venerum, atque venuſtatum in verſus ſuos deduxiſſe videri poſſit. Neque facilè dixeris in lyrico hoc genere quis eo melior, ac perfectior extiterit, ſive in ſententiis pondus, & ingenium, ſive in oratione majeſtas & nervi, ſive in facetiis, & aulico jocandi caractere urbaniſſimi, ac feſtiviſſimi ſales conſiderētur. Regi noſtro Philippo à ſecretis fuit, & pars ſupremi ſanctæ Inquiſitionis Senatus. Edidit.

Comedias ſeptem, octo ve, quæ propter egregias ſuas dotes in exemplar ſimilium compoſitionum adduci ſolent; Matriti omnes alio, & alio tempore typis commiſſæ. Proſâque quòque oratione.

La Fieſta que ſe hizo en Aranjuez a los años del Rey nueſtro Señor D. Felipe IV. con la comedia de Querer por ſolo querer. Matriti 1623. in 4.

Convocacion de las Cortes de Caſtilla, y juramento del Principe nueſtro Señor D. Baltaſar Carlos primero deſte nõbre año de MDCXXXII. Matriti 1623. 4.

Manu exarata circumferuntur alia.

Memorial de la Caſa *del Marques de Cañete*.

De la Grandeça *de Eſpaña*: hoc eſt de Privilegiis Magnatũ, quos *Grãdes* vocãt. Quod in Hiſpania jam editum audio unà cum Petri Salazar, *Del Origẽ de las Dignidades de Caſtilla*.

Relacion *de los efetos de las Armas de Eſpaña el año de MDCXXXVIII.* & varii generis carmina, quæ ab ingenioſis hominibus magni æſtimantur.

F. ANTONIVS DE IEPES, natus in oppido cognomine agri Toletani, Benedictinus monachus, ſuæque Hiſpanæ congregationis chronographus, multâ induſtriâ, ſedulâque, & laborioſâ peregrinatione collegit, dextréque diſpoſuit ordinis ſui Hiſtorica omnia monumenta à principio ejus uſque ad multam ætatem in generalis hiſtoriæ corpus, adjunctis in gratiam eorum, qui antiquitatem amant, quampluribus veteribus privilegiis, bullis, ſcripturiſque aliis nondum editis, quorum nomine pręter exactam ipſius hiſtoriæ formam valde laudatur. Titulus operis.

Hiſtoria *general de la orden de S. Benito*. Centuriis ſeptem, & totidem voluminibus, quorum primam, & ſecundam edidit Mathias Mares in monaſterio Iracienſi 1609. in folio. Tertiam Nicolaus de Aſſiayn 1610. Pampelone; Quartam Pinciæ Franciſcus Fernandez 1613. Quinta & ſexta prodierunt annis 1615. & 1617. Septimam verò poſt auctoris obitum publici juris fecit *Hieronymus Marthones* Pincianæ S. Benedicti domus Abbas, Pinciæ apud Franciſcum Fernandez 1621. in folio.

Tranſtulit hiſtoriã hanc in ſermonẽ latinũ, aut veriùs in cõpendium redegit Gabriël Bucellinus Germanus eiuſdem ordinis. Laudatur quoq; ab Antonio relictum opus aliud, quod appellare ſolent.

El Itinerario: Relationem ut ſuſpicor, expeditionis ſuæ Philo-hiſtoricæ per omnes Hiſpaniæ Provincias.

Catalogo *de los que an eſcrito en la orden de S. Benito por la Inmaculada Concepcion*, tribuit ei Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Deceſſerat jam anno MDCXXI.

F. ANTONIVS DE INCARNATIONE, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, ſcripſiſſe dicitur vernaculè.

Relaçaõ *do principio da Criſtiandade nas ilhas de Solor*, quod opus laudat Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XVI. Martii pag. 199. iténique.

Relaçaõ *dos ferviços que ficera a Deos & a eſte Reyno a Religiaõ de San Domingos no Oriẽte*. Meminit idem die XXVI. Maii pag. 319. & XXVII. ejuſdem pag. 334.

F. ANTONIVS IOANNES ANDREAS DE S. IOSEPHO, patria ex Valentia urbe, antiquo ſæculi nomine *Ioann. Andreu*, Franciſcanus excalceatus Provinciæ S. Ioannis Baptiſtæ Valentini Regni ex Doctore Theologo, & Profeſſore XXII. annorum ejus urbis gymnaſii; vir Apoſtolici fervoris in ſeminando Dei verbo: de quo agit Fr. Antonius Panes in *Hiſtoria hujus Provinciæ*, I. parte, lib. XI. cap. XLIII. edidit.

Hiſtoria *de la Imagen de Chriſto crucificado, que ſe guarda en la Igleſia de Santa Thecla de la ciudad de Valencia*. Valentiæ 1625. iterúmque apud Viduam Ioann. Chryſoſt. Garriz 1631. 4.

ANTONIVS IOANNES ANDREV, gente Valentinus, ſacræ Theologiæ, & ingenuarum artium Doctor, & publicus Metaphiſicæ interpres, edidit.

Philoſophiæ Peripateticæ encomium, eloquentiſſimum, & eruditiſſimum, ut ait Petr. Auguſt. Morla in *Emporii juris* ſui præfatione, anno MDLIII.

ANTONIVS IOANNES ASTOR QVINQVARBOREVS, vulgo . . . . Catalanus ex *Dertuſenſi* urbe, juris utriúſque Doctor, ſacrorúm-

crorúmque Canonum in *Oſcenſi* gymnaſio interpres, cùm à profeſſorio munere vicarium doctiſſimi illius viri *Ioſephi Stephani* Præſulis *Oriolani* ageret, darâ commodùm occaſione ab Epiſcopo ſuo, atquè eccleſiaſtico ejus urbis Senatu non benè inter ſe convenientibus, publicavit -

Reſponſum, ſive tractatum de Synodo Diœceſana per Epiſcopum indicenda, déque illius Statutis condendis ſine conſenſu Capituli. Tarracone 1604. 4.

Idem poſtea in Tarraconenſi diœceſi vicariam Antiſtitis operam adminiſtravit.

ANTONIVS IOANNES GARCÌA DE CARALPS, in alma Eccleſia Barcinonenſi, atque illius ſacro Collegio ſalutaris pœnitentiæ imponendæ adminiſter Canonicus, decretorum, & ſacræ Theologiæ Doctor, Subcollectórque, ut vocant, Apoſtolicus, edidit-

Hiſtoria de S. Oleguer *Arçobiſpo de Tarragona, y Obiſpo de Barcelona*. Barcinone 1617. in 4. Item latinè -

De Canonizatione Sanctorum; in honorem Sancti Ollegarii Tarraconenſis Archiepiſcopi &c. ibid. apud Gabriëlem Graëls 1618. in 4.

ANTONIVS IOLIVS, vulgò IOLIS, Auſetanus ex Cataloniæ Principatu, apud Petrũ Ioannem Nunneſium virum eruditiſſimum in grammaticis eo uſque proceſſit, ut & ipſe aliquando hanc artem publicè docuerit. Extant ab eo collecta -

Adjuncta Ciceronis, ſive quæ verba Cicero ſimul dixit, tanquàm ſynonyma, aut vicini ſenſus. Barcinone apud Iacobum Cendrat. 1579. in 8.

D. ANTONIVS LAZARVS DE VELASCO, Valentiæ urbis civis, ſcripſit relationem juſtorum, quæ perſoluta ſunt in ea urbe Philippo IV. Regi Hiſpaniarum è vivis ſublato, relationi inſcribens -

Funeſto Geroglifico, *enigma del major dolor &c. en las honrras del Rey D. Felipe Quarto*. Valentiæ apud Hieron. Vilagraſſa 1666. in 4.

ANTONIVS DE LEBRIXA, vulgò NEBRISSENSIS dictus (quippè vernaculæ formæ cognomento LEBRIXA nunc audit vetus *Nebriſſa* in æſtuariis Bætis amnis ſita) anno MCCCCXLIV. ex Joanne Martinez de Cala, & Hinojoſa, Catharináque de Xarana, & Loxo parentibus mediæ, ut ipſe ait, conditionis in lucem editus, poſtquam in patria ipſa Grammaticæ, ac Dialecticæ artium rudimenta laborioſè admodùm didiciſſet, Salmanticæ per quinquennium in Mathematicis *Apollonio*, in Phyſicis *Paſchali de Aranda*, in Ethicis *Petro Oxonienſi* operam dedit. Indè in Italiam ætatis anno undeviceſimo tranſtulit ſe liberalium omnium diſciplinarum avidus; quarum ſtudia nondum apud nos è rogo veteris oblivionis, & barbariei caput extulerant. Hujus omnia ferè gymnaſia colluſtraſſe eum refert Iovius, in *elogiis*, confirmátque Petrus Martyr Anglarienſis in epigrammate ad eũdem ſcripto. Quæ ſanè peregrinatio fructus adeò uberes illi in ſinum detulit Latinæ, Græcæ, Hebraicæque linguarum, ingenuarúmque omnium artium eruditionis, ut & Hiſpaniæ honos audire, atque in ore omnium illius ævi literatorum eſſe ſit promeritus. Bononiæ ad Sancti Clementis Hiſpanorum inter ſodales vixit, quorum albo eum Ioannes Geneſius Sepulveda in *Albornotii* fundatoris *vita* non ſine juſta commendatione intulit. Galeotum Martium ibi docentem audivit, cujus hominis in lucubrationibus Grammaticis ipſe ſæpius meminit. Theologiæ itidem, utriuſque Iuris, atque ipſius Medicæ artis penetraſſe adyta commẽtationibus doctis, & utilibus harum doctrinarum manifeſtum poſteris fecit: homo verè ad ſtudia, & laborem quaſi formatus; utpotè cui difficilia quæque cogitandi, nihil quod arduum non eſſet, aggrediendi, aut quod ſibi negotium non faceſſeret in vulgus edendi more genius ſuus præcordia finxerat; qualem in *Apologetico* ad *Ximenium* Toletanum Præſulem tribuere ipſe ſibi non dubitavit. His artibus locuples reverſus eſt poſt decennium peregrè factum, allectus Hiſpalim Alphõſi Fonſecæ, qui in hac urbe Antiſtitem gerebat, literis; quò veniens adiit & patriam, carminibúſque inter alia metrica ejus editis ſalvere juſſit, & celebravit. Exceptus in familiarem, habitúſque liberalitèr ab Archiepiſcopo, cum è cathedra docuit latinam linguam, cujus quidem rei memoriam duplex conſervat Petri Nonnij Delicati epigramma, cui diſcedens Antonius lampada hanc docendi tradidit; tùm de reformanda ſeriùs grammatica doctrina, inſtituendáque nova arte, ſeu deturbandis è ſuggeſtu Muſarum, excutiendíſque è juventutis manibus Paſtranæ, Alexandri, Catholici, Galteri, Everardíque Artibus, qui latè in ſcholis hoc tempore dominabantur, primùm cogitaſſe dicitur. Ioannis Paſtranæ operis, cui primas deferebant noſtri, Antonius ipſe ſæpè meminit, qui & Alexandri de Villa Dei Franciſcani Artem non ſemel in *De Dictionum peregrinarum accentu* impugnat, planéque averſatur. Tolerabiliùs pauló forsàn fuit Ioannis Balbi Genuenſis Dominicani Catholicon, æquè tamen barbarum, Lexico, & Arte conſtans. Præterea Galteri, ſeu Galfridi Angli commentaria in Ioannis de Galandia Grammaticam, Everardíque, alias Græciſtæ Bethunenſis dicti, ſimile ejuſdem ſtudii opus denſiſſimis quoque Barbariëi tenebris obſidebantur. Quibus omnibus, atque eorum ſequacibus bellum noſter indixit, alter tanquàm Hercules monſtrorum domitor, primúſque ſignũ ab ipſa Minervæ extulit arce ad inſtauranda

litera-

literarum ſtudia. Neque id tamen ſine lectiſſimorum Italiæ hominum conſilio, ex quibus Georgium Merulam, Galeotum Martium, Philelphum juniorem, Franciſcúmque Nolanum virum erneditiſſimum variis ipſe appellat locis. Hiſque Hermolaum Barbarum, Picum Mirandulanum, Angelum Politianum, atqne Iovianum Pontanum Ledeſma noſtri auditor in fragmentis *de vita illius* adjungit. Inſurrexerunt ſtatim, pedem contra ferentes, quotquot in Hiſpania his literis cenſebantur; cuidámq; ex Valẽtinis Profeſſoribus, cui *Amigueto* nomen, cõmodaſſe ingenium, & calamum dicitur Ludovicus Vives, ætate adhuc & judicio præcox; qui tamen malè-ſanæ Præceptoris æmulationi pauló poſt renuntians, proripuit ſe & ipſe foras, hanc eloquentiam, & ingenuas artes, quas in Antonio olim improbaverat, longè à patria, atqne inter exteros conquiſitum. Acceſſit quoque ſequentibus annis Ferdinandi Nonnii Pinciani, Alphonsique Alvarezii ſummorum in hoc ſtudio virorum commendatio inſtituti hujus grammatici, novæque Artis, qnando ſcilicet alteram ejus editionem poſt viginti integros annos haud parùm locupletiorem, atque ornatiorem publicavit. Sed ut rei inſiſtamus, Fonſecâ non diu ſuperſtite, Salmantino ſeſe gymnaſio Antonius obtulit, honorificéqne exceptus fuit; ſtatimque, (an poſt aliquod tempus?) duabus cathedris, ac duplici ſalario ornatus, Grammaticæ alterâ, Poëticæ alterâ, qnod nemini ante eum contigerat. Duodecim hujus profeſſionis annos arrogat ſibi in *Dictionarii* præfatione. Inter hæc deſtinatum à Catholicis Regibus Ioanni filio Præceptorem, immatura hujus Principis mors in ſtatu continuit. Attamen prolixâ, & laborioſâ profeſſione fatigatus, atque otii cupidus, quo poſſet commentando multis proficere, ann. ſcilicet MCDLXXXVIII. aut circiter, conditionem ſibi à *Ioanne Stunica* Summo Alcantarenſis militiæ Præfecto oblatam præ Salmantina illa habuit; in cujus domo aliquot annis manens Grammaticas præceptiones ad incudem revocavit, Dictionarium, pluráque alia compoſuit. Princeps interim docendi locus, quem toto profeſſionis tempore adeptus nunquam fuerat vacuum, poſſeſſore ſpoliatus invitavit de novo eum ad Salmantinam ſcholam; quem ſine competitore ferè obtinuit. Manens ibi uſque ad annum ſuperioris ſæculi quartum præcipuus in aliis habitus fuit à Rege Ferdinando Catholico, cui partes committeret rerum ſuarum hiſtoriam conſcribendi. Huic curæ ut faceret ſatis, aliis vacuus, curiam incolebat anno DVIII. quo ad Chriſtophorum Scobarem diſcipulum in Sicilia degentem, cogitare ſe hinc abſcedere, atque in locum, quo ſcripta ſua perficere poſſet, ſecedere ſcribit. Per eos dies aggreſſus eſt ampliſſimus ille Præſul Toletanus Ximenius trilinguem Bibliorum editionem; in qua corrigenda, & diſponenda cum aliis viris eruditione trium linguarum præſtantibus apud Gomezium Toletani hiſtoricum non ultimus Nebriſſenſis noſter laudatur. Hunc tamen ſic ſecundum propitiæ, atque faventis fortunæ curſum interrupit ei præpoſterum quoddam juventutis Academicæ, cui datum eſt Salmanticæ, ſibi ut magiſtros in locum decedentium eligat, circa illius res judicium. Mortuo enim *Titio* (alii *Petrum Vitinnem* vocant) ſibi olim æmulo, cum ſive ambitione, ſive alio animo (verbis id refero Martini de Ibarra diſcipuli in ejus *vita*, quæ cum Arte circumfertur) pulpitum illius, ſive docendi locum repopoſciſſet, neſcio Magiſtratuúmne indignatione, quod toties Academiæ munera abiens, rediens, aſpernatus videretur, an fortunâ, quæ ſtrenuis quoque rarò parcit, ab ambitioſiore diſcipulo ſcholaſticorũ ſuffragiis ſuperatus voto excidit. Quam contumeliam ſenex impatienti animo ulciſcens (Ibarra ſubdit) ira Salmanticâ diſceſſit, quaſi neque cineribus quidem, quod olim Scipio Romæ comminatus fuerat, ingratam patriam, laudis nempe, & honorum, reviſurus, Quod ipſum Alvarus Gomezius in *Ximenii vita*, & Amatus Medicus Luſitanus ad *Centuriæ* quintæ finem, illius nomine conquerentes memoriæ prodiderunt. Rediit ergò ultro ad Ximenium, quem olim deſeruerat, eodem Gomezio referente (quod incertum mihi qua tempeſtate fuerit factum) tanquam ad portum anno ejus ſæculi XIII. ut in Complutenſis Academiæ gremio, ſine ullo procellæ metu, quodcumque ævi ſupereſſet, conquieſceret. Excepit illum Ximenius perhumaniter, & quod habitum fuit hoc tempore ampliſſimum honorarium, conſtituit. Interpretatus eſt ibi ad mortem uſqne magna cum auditorum frequentia bonorum authorum libros; quod & à Petro Mota diſcipulo in notis *ad Ludovici Vivis exercitationes* annotatum reperio; conditione nunquam uti volens ſibi à Patrono oblatâ quieſcendi, genióque indulgendi; cujus ſic de Hiſpania, & literis benemeriti hominis otio emerito ingenua hæc merces debebatur. Plura Gomezius de humanitate, quâ eum Ximenius ſemper habuit. Apoplexi tandem oppreſſus vitâ deceſſit ſecunda die Julii anno MDXXII. ætatis ſuæ LXXVII. non LXX. in quo Scotus, nec XC. circiter, in quo *Ibarra* falſi ſunt. Ejus Academia Complutenſis non honorificè tantum funus duxit, ſed & ei tanquam ampliſsimo benefactori, quotannis parentare diu conſuevit. Staturâ fuit corporis mediocri, ſed bene compacta, vultúque majeſtatem præ ſe ferente, & qui ſtudiis deditum hominem oſtenderet: voce gracili, exilibus cruribus, parviſque oculis, Ariſtoteli, quod ex Laërtio notum, ſimilis fuit. Prænomine *Aelii* uſus eſt in Beticæ ſuæ provinciæ Romanis monumentis frequenti, ad imitationem illius ætatis hominum, qui antiquitatem admirabantur; nec tamen derelictâ luſtri-

câ, & chriſtianâ appellatione, qnod fecerant Petrus Calaber, Ioannes Pontanus, Iacobus Sanazarius, Petrus Valerianus adſumptis ſibi Pomponii Leti, Ioviani Pontani, Actii Sinceri, Pierii Valeriani nominibus, quo magis Romani, hoc eſt Ethnici, quam Chriſtiani viderentur. *Grammatici* nomen uſurpaſſe eum quoque, ſicut & Angelum Politianum notavit Ludovicus Vives in ſecundo *De cauſis corruptarum artium* libro, cum poſſet jure alia quævis aliarum ſcientiarum nomina. Suſtulit Antonius ex Eliſabetha Soliſia Santii Môteſinos de Solis Eqnitis Salmantini filia liberos ſex maſculini ſexus; Marcellum, & Alphonſum, S. Iacobi hunc, Alcantaræ illum ordinum Eqnites, cujus Marcelli, utpote ſcriptoris, loco ſuo meminimus; Santium, ſive Xantum juriſcôſultum, Fabianúmque, & Sebaſtianum gemellos, eruditione utrumque præſtantem, nltimúmque Antonium: ſequioris item ſexus unicam, quæ Ioanni Romero nupſit Hiſpalenſis Prætorii judici, docta & ipſa latinas literas, & poëſim. Auditores Antonii, ac diſcipulos fuiſſe ſummos quóſq; ejus temporis in Hiſpania viros ambigere non ſinunt, tam ipſius, quam eorum monumenta; Franciſcum nempe ipſum Ximenium, Ferdinandum Nonnium Pincianum, Florianum Docampium, Martinum Aſpilcuetam Navarrum, Ioannem Geneſium Sepulvedam, Ioannem Andream Siraneum Valentinum, pluréſque alios. Plane ab exteris ęque, & Hiſpanis celebratur is non vulgaribus elogiis; Eraſmo ſcilicet Roterodamo in *Apologia ad Iacobum Stunicam*, atque in *Ciceroniano*; qui & in quadam ad Ludovicum Vivem epiſtola *Principem* vocat eum, *& ornamentum Academiæ Complutenſis, per quem tantum nomen hæc univerſitas cõſequuta eſt*; deindéque *egregium ſenem* vocat *planéque dignum, qui multos vincat Neſtores*: Marinęo Siculo, Paulo Iovio, Ioanne Vaſæo, Alphonſo Matamoro, qui *magnum Hiſpaniæ Ariſtarchum, præclarúmque oratorem, multæ, & variæ lectionis, cæleſtis necnon ingenii, & eminentis doctrinæ virum, Romanæ Togæ gloriam*, cum in *Apologetico*, tum in quartum *Gramm.* librum appellat; Floriano quoque Docampo, Petro Medina, Andreáq; Scoto. Extat inter alia Arji Barboſæ metricum noſtri elogium, idque elegantiſſimum, quod Scotus adducit. Raimundus item Palaſinus Alvigenſis, ut audio, vir doctiſſimus, Antonii noſtri æqualis, per quámque familiaris, in *methodo legendi, & ſtudendi authores*, adjunxiſſe eum *literis pietatem eximiam, ac Dei timorem*, quod juxta ſapientis effatum initium eſt ſapientiæ, multa illius cum laude refert. Præter hos Antonius Honcala *doctiſſimum Hiſpaniæ Varronem*; Alexius Vanegas in proœmio *ad Velleris aurei* opus Alvari Gomezii *Camillum Hiſpanum latini ſermonis* jure appellant. In manibus tandem ſunt noviorum Ludovici Nonii in *Hiſpania ſua*, Roderici Cari in *Coſmographia Hiſpalenſis Conventus*, Iacobi Gaddii, Ghilini, aliorúmque de noſtro cenſiones. De vita illius commentati ſunt Martinus Ivarra & N. de Ledeſma, qui vulgò proſtant; ſeriúſque hac tempeſtate D. Balthaſar de Gadea, & Aranda Granatenſis; cui tamen multa exciderunt temerè narrata, quæ ex ipſis auctoris operibus, ceù ex fidiſſimis hiſtoriæ ſuæ monumentis convincuntur. De quorum non paucis admonuit nos Granatæ, dum in ea urbe eſſemus, *Thomas Leonius Ieſuita* per mihi charus doctrinę & morum nomine.

Opera Antonii noſtri commodè partimur in claſſes: Grammatica videlicet, Philologica, Poëtica, Hiſtorica, Iuridica, & Medica, tandémque Sacra. Grammatica -

Introductiones in Latinam Grammaticam, ſeu de Sermone Latino cum commentariis ejuſdem authoris editæ, cùm antea, tum cum largioribus Hypomnematis, multiſque aliis, tum ipſius, tum aliorum eadem de re operibus, & additamentis ſecundum Cantabricum, & Salmantinum prototypum acri Martini Ivarræ Cantabri (ut titulus præ ſe fert) lima cruciatæ, Barcinone apud Ioannem Roſembak 1523. in fol. & cum Commentariis doctorum virorum, Compluti 1524. Lugdunique apud Iacobum Iuncti 1541. *Chriſtophori* nempe *Scobaris, Franciſci Ruizii, Raimundi Palaſini, Andreæ Vaurentini, Hieronymi Sanguini*; acceſſionibúſque non paucis, maximè ex *Baptiſta Mantuano*, aliiſque primæ claſſis authoribus, quibus etiam *Hilarii Bertulphi* ſcholia ſunt appêſa. Hic Titulus, & contenta in editione hac Lugdunenſi. Toloſæ item editæ ſunt per Guidonem Boudeville 1545. fol. Animadvertendum tamen eſt *Artem Grammaticæ*, quâ nos utimur, ut Flandri Simonis Verepęi, Luſitani, & plures aliæ nationes Emmanuëlis Alvari, quantumvis ab Antonio appellatam, á Ioanne Ludovico de la Cerda Societatis Ieſu, viro eruditiſſimo, formatam eſſe; cujus ipſe, ut proprii operis, meminit in *Commentariis Virgilianis*: Id quod fugit Voſſium, alióſque non è plebe Grammaticos, Antonio hanc artem non ſine laude attribuentes. Veréque ipſa toto cœlo differt ab Antonianis præceptionibus. Sed cum emolumenta, quę ex editione *Artiũ*, ſeu *Grammaticæ* Antonianæ perciperentur, Archi-noſocomio Marritenſi adjudicata olim eſſent, permiſſum, ſive proviſum fuit, *Ars* ut hæc reformata *Cerdæ*, cum vetere *Nebriſſenſis* appellatione, ut prius, ederetur; nè opus eſſet novo Regis privilegio. Eóque magis neceſſarium & fructuoſum fuit hoc doctiſſimi Cerdæ conſilium, quod Antonius in his grãmaticis inſtitutionibus plura admiſerit juxta captum barbari illius ſæculi; nec omnino ſententiam ſuam aperuerit, quam in vulgus probandam diffideret; ſecùs atque in commentariis fecit, in quibus cum Doctoribus ſermonem inſtituebat, ubi quid quaque de re ſentiret, liberiùs, & apertiùs pronuntiavit: quod

ex

ex vero, & ex Antonii ipſius confeſſione in *oratione* quadam *pro* eodem *Antonio* publicè habita Salmãticæ, admonuit Franciſcus Martinus Luſitanus, quæ edita eſt in eadem urbe anno 1588. quo ſorsàn pertinet Antonii querela, cujus Franciſcus Sancius meminit in Prologo *Minervæ*.

Repetitiones aliquot ex more compoſuit; cujus quidem moris adſignavit ipſe rationem in octaua earum, quæ *de Numeris eſt*. Quare non, juxta conſuetudinem aliorum, memoriter ſuas repetitiones ederet, ſed & ſcripto recitaret, & typis promulgaret, hanc eſſe ait cauſam: quod *Nicolaus V. Papa ſollicitatus à Ioanne Camargo Salmantinæ Vniverſitatis Procuratore ſuper impetranda contractione Iubilei* (veterum Præceptorum emeritam ab onere docendi requiem intelligas) *à viginti ad quindecim annos; Nicolaus ad nomen Iubilæi, ergo, inquit, Profeſſores in Hiſpania non temporarii ſunt, & ad tempus conducti, ut inter nos? Nunc demum, inquit, intelligo quod Magiſtri, & Doctores Hiſpani non componunt lecturas, quia videlicet, cum ſemel cathedras adepti ſunt, extra fortunæ aleam poſiti ſomniculosè munus ſuum exequuntur.* Hæc Nicolaus. Quo excitatus noſter Repetitionibus his multiplicis argumenti in vulgus editis palam eſſe omnibus voluit, ſe non ut ſegni otio marceſceret, ſed ut operi ſuo ſemper inſtaret, publici Profeſſoris partes noménque ſuſcepiſſe.

Ex his aliquæ ſunt de re Grammatica.

Repetitio prima, ſcilicet *De Vi, & Poteſtate literarum*. Salmanticæ 1507. Quod opuſculum (Scobarius ad Authorem ſcribit) *non Siculi modo, ſed & Itali tanti faciunt, ut Latium apud Hiſpanos renaſci, cum id viderent, perſanctè teſtarentur.*

Repetitio ſecunda De corruptis literarum vocibus.

Repetitio nona De Accentu latino, aut latinitate donato. Salmanticæ habita III. Idus Iulii MDXIII. Hiſpali edita eodem anno in 4.

Repetitio decima, De Peregrinarum dictionum accentu. Præter has, Grammatica quoque ſunt -

De falſa Pronunciatione: niſi aliquod ſit ex ſuperioribus opuſculis.

Differentiarum Epitome ex elegantiis Laurentii Vallæ.

Orthographia Latina.

Barbariſmus Donati cum expoſitione.

De Punctis, quibus orationis clauſulæ diſtinguuntur.

De Conſtructione octo partium orationis, quæ pars fortè *Introductionum* eſt *Grammaticæ*.

Nomina numeralia dividua, ordinalia, & adverbia numerandi. Omnia hæc laudat Gadea.

De literis, & Declinatione Græca.

De literis Hebraicis: de quo opere in ſacris.

Inſtitutiones Græcæ linguæ. Hujus autographum ſe vidiſſe in Bibliotheca Salmantinæ Academiæ, idque opus apud Cantabros Lucronii (ut credimus) typis editum ſcripſit olim Andreas Reſendius in *epiſtola ad Quevedum*.

Lexicon, ſive parvum Vocabularium, in quo breviter invenire eſt vocabula ſcholaſticis valde neceſſaria. Septem foliorum libellus, Barcinone, unà cum *Arte, & Commentariis*, 1523.

Dictionarium Latino-Hiſpanicum, & Hiſpanico-latinum, cujus ipſe meminit ad Scobarium ſcribens: anno MDVIII. uti nondum publicati. *Quartum opus* (ex his, quæ edere parabat) *eſt Vocabularium*, inquit, *collectum ex nominibus, reliquiſque partibus orationis, opus immenſi laboris, quippe quod in ſeptingentas duplices chartas ſit explicatũ*. Opus iſtud direxit primùm ad Ioannem Stunicam S.R.E. Cardinalem, & Hiſpalẽſem Archiepiſcopum, cum Alcantaræ militibus præeſſet: deinde iteratam ejus editionem pluſquam decem millibus vocabulis locupletiorem Michaëli Almazano Ferdinando Regi Catholico à ſecretis nuncupavit. Dictionaria ſcilicet tria *Latino-Hiſpanicum, Geographicum, & Hiſpano-latinum*: quæ edita vidimus Complutẽſibus formis anno 1532. in ſolio. Dictionarium hoc locupletatum fuit à pluribus, ac ſæpiſſimè editum: quo comprehenſa hodie ſunt *Dictionaria* alia duo ejuſdem Authoris, de quibus ipſe ibidem ad Scobarium refert: *Alterum opus pertinet ad Coſmographiam, in quo rediguntur in lexicon ex ordine alphabetico, omnia quæ ad illam artem pertinent.* (de quo nuper diximus) *Tertium opus eſt De Nominibus propriis virorum, & fœminarum, ſive illi ſint clari, ſive obſcuri, narrans ſummatim quid egregium cuique acciderit.* Hæc Nebriſſenſis. Granatæ anno 1554. Compluti. Granatæ iterum 1585. Antverpiæ apud hæredes Stelſii 1572. Hiſpali apud Alph. Rodriguez 1612. Lugduni 1655. & aliis locis prodiit. Gallicè etiam verſum prodiiſse ſcio anno 1532. cui & multa Ioannem Bellerum addidiſſe, Valerius Andreas notavit in *Catalogo Scriptorum Hiſpanorum*. Hujus Dictionarii jam tempore ſuo deſiderati Paulus Iovius meminit in *Antonii elogio*. Tribuit quoque noſtro *Vocabularium latino-Italicum* Ferdinandus Gadea: quæ fortè eſt Italica ab homine illius gentis nata Dictionarii ejuſdem interpretatio.

Hiſpanicâ etiam linguâ -

Grammatica *ſobre la lengua Caſtellana* ad Eliſabetham Reginam. Salmanticæ 1492. in 4. deinde Compluti 1517. in 4.

Arte *en Eſpañol*; hoc eſt diſtinctum à ſuperiore, ſcilicet *latinæ linguæ Ars vernaculè ſcripta*. Nam Antonius ipſe ad Ioannem Stunicam in præfatione *Dictionarii*, Hiſpanienſem ſe ex latina feciſſe *Artem* ſuam Reginæ

juſſu ex regione verſum annotavit. Nempe inclyta hæc Heroina bellis in Hiſpania jam confectis, etſi multis, magniſque negotiis occupata, Grammaticæ tamen lectionibus operam dedit: *In quibus per unius anni ſpatium tantùm profecit, ut non ſolùm latinos Oratores intelligere, ſed etiam libros interpretari facilè poſſet*; uti Lucius Marinęus inquit de Reginæ moribus, & religione ſcribens *Hiſtoriarum* libro XXI. Meminit etiam hujus Artis Gundiſalvus Argote de Molina in libello inſcripto *El Conde Lucanor*.

Elegancias Romanzadas, ex *Stephani Fliſci variationibus*, ſive *orationis ſynonymis*. Antiquariæ 1586. in 4. Tribuit quoque ſibi author Hiſpanum aliud opus Grammaticum, ſcilicet quo-

Dictiones Hiſpanas, & Barbaras Hiſpanitate jam donatas interpretatus eſt, additâ ſingulis in eodem ſermone quàm breviſſimâ enarratione, nempe in Prologo *Dictionarii Hiſpano-latini*.

Philologica hæc-

Repetitio VI. de Menſuris. Salmanticæ habita III. Idus Iulii. MDX.

Repetitio VII. de Ponderibus. Idibus Iunii MDXI.

Repetitio VIII. de Numeris III. Idus Iunii MDXII. Simul hæ tres prodierunt Compluti apud Michaëlem de Eguia 1529.

De Aſse Latinè, & Hiſpanicè ad Eliſabetham Reginam.

Collationes Antiquitatum, ad Ioannem de Fonſeca Palentinum Epiſcopum; Hiſpali, ut dicitur, editæ.

De Digitorum ſupputatione. Granatæ 1535.

Coſmographia ad D. Ioannem Stunicam Archiepiſcopum Hiſpalenſem; cujus operis meminerunt Geſneri *Epitome*, & Palmirenus. *Introductorium in Coſmographicos libros* Pariſiis editum fuiſſe lego.

Artis Rhetoricæ compendioſa coaptatio ex Ariſtotile, Cicerone, & Quintiliano. Compluti apud Eguiam 1529. in 8. & Granatæ 1583. Ad Cardinalem Ximenium.

Ecphraſes in Virgilii opera admodum familiares, & rudibus tyrunculis ad intelligendum facillima. Granatæ 1546. 4. Hujus Poëtæ opera manu ipſius Nebriſſenſis deſcripta vidit olim in Monaſterio *de la Mexorada* cœnobitarũ Hieronymianorum prope *Vlmetum* Caſtellæ veteris Ambroſius de Morales, quod ipſe refert in libello adhuc M. S. *El Santo Viage* inſcripto.

Auli Perſii Satyræ cum interpretatione. Lucronii apud Michaëlem de Eguia 1529. 8. Lutetiæ apud Stephanum.

In Iuvenalem quoque ſcripſiſſe dicitur, uti &-

Annotationes in obſcuriora Plinii, &

Locos communes de variis rebus item

De componendo Horologio; cujus meminit *Epitome* Geſneri.

Poëtica hæc-

Vafrè dicta Philoſophorum carminibus latinis reddita, ad Ioannem Fonſecam Pax-Auguſtanum Epiſcopum.

Epithalamium in nuptiis clariſſimorum Luſitaniæ Principum Alphonſi, & Eliſabetæ, quod author in ipſa feſtorum dierum celebritate præſens luſit.

Salutationes aliquæ ad Patriam.

De Profectione Regum ad Compoſtellam. Omnia hæc cum Marinæi quibuſdam, & Fabiani authoris filii ad *Artem* patris, ac in fabulam, quæ *de Crepidine Amantium* (*la Peña de los Enamorados* juxta *Archidonam* vulgò) dicitur, Granatæ 1534. in 4. & Antiquariæ cum notis 1577.

Hiſtorica verò-

Decades duæ Rerum à Ferdinando, & Eliſabe Hiſpaniarum Regibus geſtarum. Has Sancius, ſeu Xantus filius, juriſconſultus, Granatæ edi curavit poſthumas anno 1545. Quæ inde Francofurti anno 1579. ſeorſim editæ, iterúmque in volumen primum *Hiſpaniæ illuſtratæ* conjectæ ſunt. Lucius quidem Marinęus Siculus initio libri XX. & Alphonſus Garſias Matamorus in *Apologetico* interpretationem tantùm hanc eſſe *Ferdinandi Pulgaris* vernaculæ eorundem Regum *Hiſtoriæ*, non dubitanter ajunt. Quamvis Vaſęus, Sepulvedáque ſolidam inventionis laudem noſtro tribuant; Andreas Scotus materiam ſaltem ei ſuppeditaſſe *Pulgarem* moneat. Planè inter ſe conveniunt hujus vulgares, & Antonii latinæ lucubrationes. Quo magis mirari ſubit de ipſius Antonii animoſitate, qui in Prologo ad *Ferdinandum* Catholicum anno MDIX. ſcripto, ſe his, quæ ſcripturus erat, aut interfuiſſe, cùm gererentur, aut ab iis, qui interfuerunt, ea accepiſſe, & quaſi divinaret fore, ut aliquando hanc operam navaturus eſſet, ita omnia inquiſiſſe, exploraſſe, ac notaviſſe gloriatur, inventori certè, & authori, quam interpreti accommodatioribus verbis. Meditabatur forſan *Pulgaris* latina à ſe facta propriis quibuſdam aliis locupletare; ſimul et continuare hiſtoriam, ex quo ille deſierat ad ſua uſque tempora. Tenuitatem verò ſtyli non injuria accuſant Matamorus, & Scotus, Antonii ſenectam excuſantes. Sed & hæc ipſa hiſtoria in Hiſpanum converſa prodiit Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez 1565. in fol.

De Bello Navarienſi, hoc eſt *Navarrenſi*, libri duo; qui ſimul cum ſuperiori hiſtoria prodierunt. *Ferdinandus Gadea* laudatus attribuit quoque noſtro hiſtoricum aliud, nempe *Iluſtres Barones de España y coſas acontecidas en ella*; quod ſub nomine cujuſdam *D. F. de Padilla* circumferri ait.

Iuridica & Medica-

Latina vocabula Iuris civilis vocibus Hiſpanis interpretata; quod & Gallis præſtitit Budæus.

3 V

Lexi-

Lexicon Iuris civilis contra quoſdam inſignes Accurſii errores, Lugduni 1537. Pariſiiſque 1594. Venetiis apud Pet. Bertenum 1606. in 8.

Lexicon Artis Medicamentariæ. Compluti apud Brocar. 1518. unà cum *Dioſcoride* ab Antonio correcto, quæ pars *Dictionario magno* poſtea coagmentata fuit, teſte Fabiano authoris filio in *epigrammate* ad Lectorem.

Sacra demùm ſive Grammatico, & Philologico-ſacra –

In Sedulii Poëma de Chriſti miraculis Paraphraſis. Compluti 1524. in 4.

Aurelii Prudentii Clementis libelli cum commento, Lucronii apud Brocar. 1512. in 4. & *cum Scholiis Sichardi*, Antverpiæ anno 1540. in 8. Tandem in editione Ioannis Veitzii.

In Aratorem Actorum Apoſtolorum Paraſraſtem ſe parata habere commentaria retulit ad Scobarium anno MDVIII. ſcribens.

In Mantuanum quoque neſcio quid, Ferdin. Gadeâ teſte.

De Literis Hæbraicis cum quibuſdam annotationibus in Scripturam Sacram, 4.

Quinquagenas tres locorum ſacræ Scripturæ non vulgariter enarratorum. Harum primam, & ſecundam, quis peſſum caſus dederit, ab ipſo authore audire eſt in *Apologia pro ſe ipſo* ad Ximenium. *Duas* (ait) *commentationes in ſacras literas elaboravimus, alteras, quas Palentinus Epiſcopus, qui poſtea fuit Archiepiſcopus Hiſpalenſis* (Didacum Dezam Dominicanum intelligo) *dum hæretica impietatis in Hiſpania Quæſtorem ageret, per cenſuræ illius impotentiam accedentibus Principum noſtrorum juſſis extorſit, non tam ut probaret, improbarétve, quàm ut authorem à ſcribendi ſtudio revocaret: alteras, quas prioribus illis ſubſtituimus, ſuppreſſimúſque, ut alio tempore magis opportuno ederentur. Nam bonus ille Præſul in tota q. æſtione ſua nihil magis laborabat, quam ut duarum linguarum, ex quibus Religio noſtra pendet, neque ullum veſtigium relinqueretur, per quod ad dignoſcendam in rebus dubiis certitudinem pervenire poſſemus. Apologiam autem hanc ſcripſimus* (ſubjungit) *quo tempore apud Quæſtorem Maximum impietatis accuſabamur, quod ignari ſacrarum literarum auſi ſumus ſolâ grammaticæ artis fiduciâ incognitum opus attrectare*. Hæc ille –

Apologia nuper laudata *earum rerum, quæ ſibi objiciuntur*, ad Ximenium Cardinalem.

Segmenta ex Epiſtolis Pauli, Petri, Iacobi, & Ioannis, necnon & Prophetis, quæ in re divina leguntur per anni circulum, collegit in unum volumen, & ſcholiis illuſtravit; quod Granatæ prodiit 1545.

Orationes, quæ in univerſali Eccleſia per totum annum decantantur, recognovit; quæ editæ ſunt 1549.

Hymnos quoque, ac *expoſitionem* adjunxit. Granatæ 1541. 4.

Homilias diverſorum Authorum in Euangelia, quæ diebus Dominicis decantantur accuratiſſimè reviſit, collatis variis exemplaribus reſtituit, auréamq; expoſitionem adjecit. Ibidem 1549.

Sanctorum acta, ſeu vitas quaſdam olim deſcriptas cum *additionibus marginalibus*. Prodierunt Lucronii apud Michaëlem de Eguia 1527.

Vtiliſſimè in his recognoſcendis & emendatè edendis eo tempore impendebat operam ſuam anthor, quo reviviſcere ſacra incipiebat eruditio: quæ quis hodie uti tenuia, & inutilia minùs piè, aut prudenter contempſerit?

Perierunt, ut credere par eſt –

De Seſtercio latino libellus. Ferdinando Gadeæ notus.

Repetitiones III. quæ deſiderantur nempe *tertia, quarta, & quinta*, niſi jam inſertæ ſint *Grammaticæ*: uti inſertæ ſunt illæ *De Accentu*, & *de Dictionum peregrinarum accentu*.

De liberis educandis. Gadea meminit.

Etymologia Verborum, & Grammaticæ rationum, ſive cauſarum opus habere ſe editioni paratum ſcripſit in *Dictionarii* Præfatione.

ANTONIVS LEITE, Luſitanus, Ieſuita, vernaculè edidit –

Hiſtoria da Apariçaon, e milagres de Noſſa Senhora de la Lapa. Conimbricæ 1639. in 8.

ANTONIVS DE LEON CORONEL, poſtquam fuiſſet in patria Segobienſi urbe latinis literis imbutus, Salmanticæq; utriuſque juris, ac Philoſophiæ ſcientiam adeptus, peregrè, hoc eſt Bononiæ apud Italos, Doctoratus honore ſuſcepto, intentè admodum artibus Mathematicis vacavit; quouſque Sacerdotio quodam in Collegio ſacro Segobienſi (Portionarium vocant) Pii IV. P. M. indulgentiâ ditatus in patriam remearet. A collegis poſtea in præcipuum ordinem Eccleſiæ promotus; ibique ad annum uſque nonageſimum primum ſupra ſexquimilleſimum fuit ſuperſtes; ſcripſit in jure –

Commentaria in Titulos D. De Servitutibus, & ſi certum petatur.

In Titulos Codicis de pactis, & tranſactionibus; Salmanticæ apud Gaſtii hæredes 1581. *De ultimis voluntatibus* commentarium etiam tum, cum hæc in vulgus mitteret, ſe editurum pollicitus eſt.

ANTONIVS DE LEON PINELO, apud Indos Occidentales in Peruana provincia natus, cùm in Hiſpaniam transfretaſſet, in ſupremo Indiarum Senatu plures annos exegit referendis ad Patres cauſis ex munere intentus. Ingentem in hac occupatione Indicarum

carum rerum notitiam, totiúſque Politici, atqne Eccleſiaſtici regiminis Novi illins Orbis cognitionem adeptus eſt: maximè poſtquam concepit animo ſcriptis editis patriam hiſtoriam, & jus ipſum, quod ibi gentium conformiter ad earum mores dicitur, non ſine regio nutu in certum ordinem redigere, atque exornare. Patuit namque ei ab hoc tempore non Indicum modò, quod Matriti eſt, ſed etiam Septimâcenſe publicum omnium quotquot à Regibus noſtris gubernautur Regnorum Archion Regale; ubi vaſtiſſima ſolenniū quorumcumque inſtrumentorum, quæ poſterorum memoriam juvare poſſunt, accuratiſſimè tamen digeſta ſupellex cuſtoditur; unde, & jugi, attentáque, atqne indefeſsâ, cùm Indicæ hiſtoriæ, tùm aliorum variæ doctrinæ librorum lectione, uſque eò profecit, ut magno ævi, & patriæ compendio vixiſſe videatur. Nec tamen Philippnm IV. Regem noſtrū ſic juſtū benefactorum remuneratorem decuit ejus meriti virum longè à politicis muneribus, qnæ præmia virtutum ſunt, diutins habere. Et tamen expediebat ſummè, ut affectis utiliſſimis laboribus poſtremam manum imponeret, retineri eum in Curia adhuc; nec ad gerendos magiſtratus aliò ablegari. Quare honorarius in Hiſpalenſi rerum Indicarum Senatu judex abſque tamen cò ſe conferendi neceſſitate; deinde etiam in locum Ægidii Gundiſalvi Davila nuper demortui *Summus*, ut vocant, *Indiarum Chronographus*, quod quidem munus propter lucrum, honorémque in paucis ambiri ſolet, magno omnium, qui literas amant, pretióque habent, plauſu deſignari promeruit. Edidit quidem typis -

Epitome *de la Bibliotheca Oriental, y Occidental, Nautica, y Geographica.* Matriti 1629. apud Ioannem Gonzalez in 4. Nempe majoris operis Synopſim, ſeu compendium, in quo ſigillatim de unoqnoque Indicæ Hiſtoriæ ſcriptore judicium ſuum in medium proferre, & ad rationis, veríque obruzam, quidqnid ſolidum non tinniret aurum, exigere meditatum habuit, ut ipſe de ſe in præfatione teſtatur, confirmátqne Ioannes frater in *Apologetico* ad opus *excurſu*.

Relacion *de las fieſtas de la Congregacion de Lima a la limpia Concepcion de nueſtra Señora.* 1618. Limæ Indorum.

Poëma *de la Concepcion puriſſima de Nueſtra Señora*, excuſſum Limæ, laudat Alva in militia Conceptionis.

Tratado *de confirmaciones Reales de encomiendas de oficios, y caſos que ſe requieren para las Indias Occidentales*. Ibidem ex eadem officina 1630. 4.

Velos *antiguos, y modernos en los roſtros de las mugeres; ſus convenienciar, y daños; ilustracion de la Real Pramatica de las Tapadas.* Matriti apud Ioannem Sanchez 1641. 4.

Queſtion *moral ſi el chocolate quebranta el ayuno eccleſiaſtico: Trataſe de otras bebidas y confecciones, que ſe uſan en varias Provincias.* Matriti apud viduam Ioannis Gonzalez 1636. in 4.

Oracion Panegirica *a la Preſentacion de Nueſtra Señora.* Matriti apud Petrum Diaz 1650. 4.

Por la Pintura, *y eſencion de pagar alcavala*, unà cum Dialogis *de Pictura* Vincentii Carducci. ibidem 1633. 4.

Vida del *Iluſtriſ. y Reverendiſs. D. Toribio Alfonſo Mogrovejo Arçobiſpo de la ciudad de los Reies de Lima.* ibidem 1653. 4. Quæ Romæ, ut cogrituris de ſanctitate hujus viri clariſſimi ad negotium ſolemnis inaugurationis ejus chriſtiano ritu expediendum purpnratis Patribus magis in promptu eſſet, Italicè prodiit converſa à *Michaële Angelo Lapi* an. 1655. in 4.

Diſcurſo ſobre *la importancia, forma, y diſpoſicion de la Recopilacion de las Leies de las Indias.* 1623. in folio. Collegit quoque atque edidit ſimul-

Acuerdos *del Conſejo de Indias.* Matriti 1658.

Affecta habere ſe, aut perfecta hæc alia opera, quæ ſeqnuntur ipſe teſtatur in Bibliothecæ epitome, & alibi.

Tomo primero *de la Recopilacion de las Leies de Indias.*

Fundacion, *y grandeças hiſtoricas, y politicas de la ciudad de los Reies Lima &c.*

Hiſtoria *de la Villa Imperial del Potoſi; deſcubrimiento, y grandeça de ſu rico cerro.*

Gobierno eſpiritual *Eccleſiaſtico de las Indias*, de quo opere adeundus ipſe author in *Bibliotheca Indico-Occidentali* Tit. XXI.

El Parriarcado *de las Indias.*

El Gran Canciller *de las Indias*: ſive de hoc munere libellum, qnod obtulit Olivarienſi Comiti Cancellario Indiarum recèns creato. Idem tit. XXI.

Conſejo Real, *y ſupremo de las Indias; ſu origen y juriſdicion, y los Preſidentes, Conſejeros, Fiſcales, y Secretarios, que deſde ſu fundacion à tenido*: Idem ibidem.

Commentario *de la Region de Ophir de Gaſpar Barreiros traducido de latin con comento proprio.* Latinum *Barrerii* editum fuit unà cum *Cronographia* ejnſdem Luſitanè ſcripta Conimbricæ 1561. 4. iterúmque cum *Ioannis Iſaaci Pontani diſcuſſionibus hiſtoricis*, Hardevici Geldrorum 1637. 4. De hac *Leonis* translatione ipſe adeundus eſt in *Bibliotheca Geographica* pag. 175.

El Paraiſo *en el Nuevo Mūdo*, typis fortè jam hoc die commiſſum.

La Virgen Santiſsima *en Eſpaña*, quod opus laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, atque item ſequentia ejuſdem argumenti in honorem Dei-paræ.

Annales Immaculatæ Conceptionis ab Orbe condito ad noſtra tempora.

Bibliothecam, ſeu Catalogum Marianum,

num, in quo per LXXII. claſſes, & pluſquã XXX. Appendices, omnes Marianos ſcriptores diſtribuit, opus inſigne (ut Alva inquit) latino ſermone ſcriptum.

Muſæum Marianum, hoc eſt Catalogum omnium Authorum, quorum proprium, & ſpeciale argumentum eſt agere in toto libro de Sacratiſſima Virginis vita, encomiis, miraculis, &c.

Kalendarium Marianum, ubi ad inſtar *Ephemeridum Ferreoli Locrii*, *Antonii de Balinghen*, *& Georgii Colvenerii* per ſingulos dies anni agit *de Feſtis ſacratiſſimæ Virginis Mariæ* per torum terrarum Otbem celebratis.

Compendium Devotionum erga Beatiſſimam Virginem Mariam,

De la vida *de IHS en el vientre de ſu madre Maria*. Verſionẽ ſcilicet opuſculi *Aloyſii Novarini* Mediolani 1636. 12. publicati.

F. ANTONIVS ILERDENSIS (ſic ex conjectura emẽdavi pro *Iledenſis*, quomodo Lucas Vvaddingus vocat: eritque vulgari cognomento de LERIDA) Franciſcanus provinciæ Aragoniæ, vir doctus in Philoſophia, in ſacráque Theologia, & divinis Scripturis verſatiſſimus, ſcripſit-

Collationes pro mortuis per totum anni circulum, in quibus applicat exequiis defunctorum præcipuas totius anni Epiſtolas, & Evangelia tam de Tempore quàm de Sanctis. Incipiũt. *Hora eſt jam nos de ſomno reſurgere &c.* Extant M. SS. in Bibliotheca Toletana Franciſcanorum, in codice pervetuſto pergameno, ſignato lit. Z. n. LXXVIII. Hæc Vvaddingus in *Bibliotheca* ſua *ordinis Minorum*; cujus quia ætatem ignoramus, reticétque ille, nos hunc in locum conjecimus.

D. ANTONIVS DE LIMA, Luſitanus, claris in eo Regno parentibus natus, ſcilicet *Didaco Lopezio à Lima* Vimaranenſis Arcis Præfecto, Sereniſſimique Ioannis II. Regis Portugalliæ Archipincerna atque *Eliſabethâ à Caſtro* Dominâ *de Caſtrodaire*, ferventi ſtudio ſeſe rotum tradidit, ut perſpectiſſimos haberet ſuæ, & aliarum per Luſitaniam integram familiarum majores: útque non ſibi tantùm, ſed poſteris vixiſſe videretur, continuare agreſſus eſt uſque ad ſuam ætatem magnum illud Hiſpanæ nobilitatis Chronicon, ſeu verius Theſaurum ante aliquot ſecula inventum à *Petro* Luſitaniæ Infante, ad quod omnes provocare ſolent, quos hæc ſtudia ſic propria nobilium hominum delectãt. Circumfertur opus hoc etiamnum manuſcriptum hoc titulo-

Linages *de Portugal*, cujus authographum ſervat Matriti D. Hieronymus Ataidius Comes *de Colares*; olimque, dum viveret, Bernardus Epiſcopus Abulenſis Comitis frater, Antonii uterque nepos. Antonii Limici Andreas Reſendius in *epiſtola ad Quevedum* meminit.

D. ANTONIVS LIÑAN, & VERDVGO, ſcripſit-

Aviſos de los peligros, *que ay en la vida de Corte: Novelas morales, y exemplares eſcarmientos.* Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1621. 4.

ANTONIVS LVPIVS (credo LOPEZ) Luſitanus Poëta, cujus mentio extat in *vita Hieronymi Oſorii* Silvenſis Epiſcopi, deſcripſit eleganter carmine (ait Oſorius junior hujus author)

Bellum, *quo Mauri Mazaganum in Africa oppidum obſederunt*, &

Myſterium Sanctæ Crucis opus præclarum. Hunc in domo ſua habuit Silvenſis ille clariſſimus Antiſtes.

ANTONIVS LOPEZ LEITAM, Luſitanus, Prothonotarius Apoſtolicus, in Monaſterio Deiparæ Virg. Immaculatæ Vliſſiponenſis urbis à confeſſionibus miniſter, edidir-

De Iudicio finium regundorum. Oliſſipone 1654. in 4. apud Emmanuelem de Silva.

ANTONIVS LOPEZ DE VEGA, Luſitanus, majorem vitæ partem Matriti in Curia egit, charus cunctis, & in pretio habitus ob ſtudiorum Philoſophiæ ac Poëtices, nec non & hiſtoriæ antiquæ & novæ excellentiam, ſimul & modeſtiam. Elucubravit propriâ Caſtellanorum linguâ, quam egregiè calluit-

Heraclito, y Democrito in 4.

El Perfecto Señor, *Sueño Politico con otros diſcurſos, y las Poëſias ultimas.* Matriti 1626. 8. & 1652. 4. Præceſſerat nempe.

Lyrica Poëſia, ſive opera ejus metrica. Matriti 1620. 8.

Vivebat adhuc ferè ſeptuagenarius anno MDCLVI.

ANTONIVS LVDOVICVS, Oliſſiponenſis, Medicus, exquiſitæ hujus artis doctrinæ multam Græcanicæ, Latinæque hiſtoriæ cognitionem, atque utriuſque linguæ peritiam adjunxit. Teſtimonio ſunt in re medica-

Erotematum, ſive Commentariorum in libros de criſibus Galeni. libri III.

Erotematum numeri ternarii, libri VI.

Erotemata de difficili reſpiratione.

Erotematum de uſu reſpirationis, à ſuperiore diverſus, liber.

De Corde lib. I. *in quo Ariſtotelis quamplurimi errores explicantur; plurimæque quæſtiones enodantur.*

De eo, quod Galenus animam immortalem eſſe dubitaverit, aliáque minutiora.

Verſi quoque ab ipſo Galeni Medicorum Principis.

De Ptiſana liber. *De eo quod ſit animal*

mal quod in utero continetur: De prænoſcendo liber antea nuſqnam editus. Quibns adjunxit-

De erroribus Petri Aponenſis in Problematis Ariſtotelis exponendis, ex penu ſua. Hæc omnia ſimul edira ſunt, Ioanni de Barros nuncupata, Oliſſipone 1540. in fol.

De Occultis proprietatibus libri V. ibidem 1540. fol. & ex officina Ludovici Rodriguez 1543. in fol. Adjungitur *De empyricis, & miſcellaneis quibuſdam* liber unus. Item *De Pudore* libellus, de qno mox dicimus.

Problematum lib. V. opus *abſolutum, jucundum, varium* (uti laudatur in *Epitome Geſnerianæ Bibliothecæ*) cujus quidem apud alios Bibliothecæ Medicæ ſcriptores nulla mentio: niſi idem ſit cnm ſuperiore *De occultis proprietatibus*: neque enim hoc uſquam vidimus, ut diſtinctè, affirmatéque id tradere valeamus.

Præter hæc noviſſimus *Bibliothecæ Medicæ* formator, ſive operis de *Scriptis medicis* Ioannes Antonius Vanderlinden trium aliorum *Ludovici* operum meminit, ſimul cum aliis priore illo volumine editorum: ſeilicet-

Annotationum aliquot in Aphoriſmos Hypocratis.

Expoſitionis in Aphoriſmū XVI. primæ ſectionis apud eundem.

Expoſitionis in definitionem, quam de humoribus Avicenna aſſignat.

Præterea idem author eſt-

Panegyricæ Orationis Ioanni III. Luſitaniæ Regi nuncupatæ. Oliſſipone iiſdem typis 1539. in 4. Pulcherrimum, & multâ Rethoricæ artis experientiâ, naturalique facnltate confectum opus authorem mihi hactenus ignotum abundè jam, cum in medica incidi, commendaverat. Scripſit item extra rem medicam, Val. Andreâ teſte.

De Pudore librum unum; in quo multa recondita ex varia Græcorum hiſtoria referuntur. Vertit quoque in latinum, *Michaëlis Pſelli allegorias tres in Tantalum, Sphingem, & Circem*: item *De comparatione divitiarum, & paupertatis*: item *Sotadem, quod vita pluribus ſit plena malis*; aliáque. Antverpiæ apud Michaëlem Hillennium 1537.

ANTONIVS LVLLVS, vulgo LVLL, Balearis, Rhetor, ſummis ornatus laudibus à *Gerardo Ioanne Voſſio* noſtræ ætatis Philologo, atque Hiſtorico clariſſimo, totius antiquitatis, & encyclopędiæ penu, in *de Arte Rhetorica* libris, quem, & *virum doctiſſimum, optimúmque, & cultiſſimum Rhetorem* quampluribus locis appellat. Datam quoque ad eum epiſtolam VIII. Kal. Maii 1570. cum eximiæ ejus eruditionis diſerta laude inter Latini Latinii non diu typis ediras habemns. Scripra ejus hæc numerantur etiam in *Bibliotheca Geſnerianæ Epitome*.

Progymnaſmata Rhetorica. Ad Franciſcum Baumenſem. Baſileæ apud Ioannem Oporinum 1550. auctioráque anno 1551. & Lugduni 1572.

De Oratione, liber; Baſileæ ex officina Henrrico-Petrina in fol.

Præparatio Græca in Baſilii Magni libellum De exercitatione Grammatica 1553.

ANTONIVS DE MACEDO, Conimbricenſis, Franciſci frater, cujus loco ſuo meminimus, Ieſuita, ad S. Petrum in Vrbe Pœnitentiarius Apoſtolicus, edidit-

Luſitaniam infulatam, & purpuratam, ſeu Pontificibus, & Cardinalibus illuſtratam. Pariſiis apud Sebaſt. Cramoyſi 1663. in 4.

ANTONIVS DE MAÇVELO, Regis qui ſe appellat familiarem, edidit ex interpretatione ſua-

Breve compendio, *y tratado de las ſeñales de naturaleza de Polemon Atenienſe.* Mediolani 1593. in 8.

ANTONIVS MALDONADO, Regius Fiſcalis conventus Iuridici Mexicani ordinavit-

Reportorio *de cedulas, proviſiones, y ordenanzas Reales*; nt refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* tit. XXII. Occidentalis partis.

F. ANTONIVS DE SANCTA MARIA, olim *Garſias de Aguilar Almaràz*, Placentinus, ex ſodalibus excalceatis Provinciæ Franciſcanorum S. Gabriëlis, quem Lucæ Vvaddingi verbis laudare, ac deſcribere potius eſt, *Nobilibus hic parentibus natus, ab incunabulis virtutibus, ac literis operam dedit: metro vulgari, & latino, itêmque utrâque ſolutâ oratione excelluit; Doctórque in utróque jure evaſit. Romam profectus, illic ob ingenii ſagacitatem, adhuc nempe in ſæculo conſtitutus, multis Cameræ Apoſtolicæ muniis præclarè functus eſt; donec obtento beneficio in patriam reverſus, ibíque aliquot annis animarum curæ intendens, altioris demum vitæ deſiderio incitatus frater Minor factus eſt in monaſterio Sanctæ Mariæ de Angelis provinciæ Sancti Gabriëlis. Poſtea anno MDLXXIII. Miniſter Provincialis factus eſt. Deceſſit anno MDCII. die XVIII. Iulii, ætatis LXXXI. quorum XL. in Religione ſine peccati mortalis ſorde dicitur tranſegiſſe.* Hæc Vvaddingus. Conſule-ſis Alphonſi Fernandez *Annales Placentinos* lib. III. cap. XXVIII. & Ioannem a Sancta Maria in *Chron. provinciæ S. Ioſephi.* 2. parte. Hujus opera hæc ſunt-

Eſpejo eſpiritual *ſacado de las obras de Ludovico Bloſio con otros dos tratados: el uno, Conſolacion, que haze nueſtro Señor Ieſu Chriſto à una alma aflixida, y otro, Una compendioſa inſtruccion de la vida eſpiritual*, etiam ex Bloſio. Compluti 1584. Matriti 1596. 8.

Manual, ó ſumario *de la Regla de los frailes Menores.* Matriti 1591. Cordubę 1593.

Matri-

Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. in 32. Valentiæ 1603. 16.

Vida *de San Franciſco*.

Vida *de San Antonio de Padua*. in 8. anno 1588.

F. ANTONIVS DE SANCTA MARIA, Carmelitarum nudipedum ſodalis ex Hieronymiano, quod priùs fuerat, monacho, pluribus domi muneribus, plurimâ de verbo Dei ad concionem dicendi laude clarus; ſcripſit-

Sacrarum Concionum *in feſtis Beatæ Virginis*, juſtum volumen.

Merſus obiit mari, cum ad Guineam Africæ zelo ductus propagandę Religionis transfretaret, anno MDLXXXII.

F. ANTONIVS MARQVES, Catalanus, Vrgelenſis, ex ordine S. Auguſtini, ſermones, quos ad Perpinianenſis Eccleſiæ Collegium ſacrum olim habuerat, ſcripto conſignavit, operi inſcribens-

Aſuntos predicables *ſobre los tres maiores eſtados de la Igleſia, es a ſaber del Sacerdote, Predicador, y Obiſpo*. Tarracone 1636. 4.

ANTONIVS MARTINEZ, Medicus, edidit-

De la complexion *de las mugeres*. Medinæ 1529. in 8.

D. ANTONIVS MARTINEZ DE AZAGRA, Sacerdos Eccleſiæ Calaguritanæ, Theologúſque ſcripſit-

Camino à la union, *y comunion con Dios, recogido de diverſos autores de la Compañia de IHS*. Compluti 1630. in 8.

F. ANTONIVS DE MARTYRIBVS, neſcio cujus inſtituti, ſcripſit-

Vida, y obras *maravilloſas de Agueda de la Cruz Beata profeſſa &c*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1612.

ANTONIVS MARTORELLVS, Luſitanus, ignotum nobis viri Medici nomen: cujus tamen authoris habere ſe ſtatim laudanda opera in ſchedis relicta ſcribit Ioannes Antonius Vanderlinden in opere *de Scriptis medicis*.

Commentaria *in primum Galeni librum de Pulſibus ad Tyrones, qui inſcribitur de pulſibus ad Theuthram &c*.

Commentaria *in librum Galeno adſcriptum de Vrinis*.

F. ANTONIVS à MATRE DEI, olim ante ſacramentum religionis inter Carmelitas nudipedes Pinciæ dictum, *Antonius de Olivera* nuncupatus, domo ex Legionenſi urbe; progreſſionem adeò magnam in ſtudiis Theologicis, quæ à ſchola indigitantur, nedùm in Philoſophicis fecit, ut é ſecreto Salmantinæ domus ſuæ gymnaſio, ubi ſodales tantum docebat, fama viri in publicum Academiæ illius ampliſſimæ theatrum magna cum doctrinę, atque ingenii commendatione foras erumperet; vigiliæque ejus, ſi quæ haberi per domeſticorum manus poſſent, magni ab omnibus, vel in hoc literarum omnium proventu, qui Salmantinis auditoribus in gremium cadit, æſtimarentur. Hic, ſuppreſſo licèt nomine, verus author eſt-

Complutenſis Artium Curſus, ut vocant, qui quatuor voluminibus prodiit Compluti in 4. anno .... Lugdunique anno 1651. folio & 1637. 4. Primum ſcilicèt *Summulas, & Logicam*. II. *libros Phyſicorum*. III. *libros de Anima*. IV. & ultimum *De Generatione, Cælo &c*. comprehendit. Opus hoc Magiſtri Generalis juſſu in Collegio Complutenſi Cyrillo Patriarchæ ſacro, atque ejus nomine diſpoſuit noſter ſodalibus domeſticis, quo expeditiùs poſſent Thomæ Aquinatis veſtigia relegentes Philoſophicam diſciplinam uno omnibus vaſe propinatam haurire. Attamen *Logica* hujus ſyſtematis aliū habet auctorem, ſcilicet *Michaëlem à Trinitate* Beacienſem eiuſdem inſtituti; cui, ut colophon haud deeſſet, hujus ſectæ alius *Blaſius à Conceptione* Gallus *Metaphyſicam* elucubravit, atque edidit Pariſiis 1640. 4. Necnon, & noſter foras emiſit.

Curſum Salmanticenſem Theologicū uſque ad tria priora volumina perductum: quorum primum Primæ partis Angelici Præceptoris eas quæſtiones illuſtrat, quæ ad uſque *De Trinitate* pertinent argumentum; ſecundo hæc materies *de Trinitate ſanctiſſima*, tertio demum *de Angelis* quæſtiones continentur. Hi prodierunt 1631. 1637. 1647. Salmanticæ in fol. Pariſiis 1640. folio: ubi & editum eſt volumen aliud *in Primam ſecundæ*, anno 1647.

F. ANTONIVS DE MEDINA, Franciſcanus ex provincia Sancti Iacobi, compilaſſe dicitur apud *Bibliothecæ hujus ſacri ordinis* authorem Vvaddingum-

Privilegia, *Bullas, & Conceſſiones omnes Pontificias in gratiam ordinum Mendicantium*. Salmanticæque edidiſſe anno 1506.

F. ANTONIVS DE MEDINA, neſcio an à ſuperiore alius, publicavit-

Eſtaciones, *y miſterios de la Tierra Santa*; anno 1573. 8. Hoc opus in Italicum vertit *Antonius Bonfanti*, excudítque Florentię 1594. in 4.

D. ANTONIVS DE MENDOZA, *Enneci Mondexarenſis* Marchionis filius, *Didaci Mendozæ* frater, dum *novæ Hiſpaniæ* in Indiis Occidentalibus præeſſet, conſcribi fecit, non ipſe conſcripſit, librum-

De las coſas *naturales, y maravilloſas de nueva Eſpaña*. Quo nomine Antonium albo Scriptorum inſeruerunt author *Epitomes*

Geſnerianæ Bibliotheca, & alii. Vide Antonium Leonem in *Bibliotheca Indica*.

D. ANTONIVS MIRA DE AMESCVA, Bęticus, Accitanus (*Acci* vetus *Guadix* hodierna urbs eſt) Philippo Regi III. Catholico, & ejus filio Regi noſtro Philippo IV. atque item Ferdinando Sereniſſimo Hiſpaniarum Infanti, prioris filio, poſterioris fratri germano, a ſacris fuit. Poeta verè natus, & qui ętate ſuâ talium hominum feraciſſimâ, quando nempe actionum comicarum laus apicem ſuum tenuiſſe videtur, priorem locum, nec ipſi comœdiarum Hiſpanicarum parēti Lupo ceſſit. Nam quamvis facilitate, & copia, numeróque actionum is quotquot in omni memoria, ſive Latinorum, ſive Gręcorum, uſquam fuerunt, longo intervallo ſit prætergreſſus, dulce, ac nervoſum pariter dicendi genus Antonii, caſtitatem, & proprietatem verborum, ſenſuum acumen, adinventionum veneres cæteráſque comici genii dotes, natus quantumvis in muſico hoc cœlo velut alter æthĕrius Sol, neutiquam potuit vivus, nec uſquam poterit, dummodo ii, qui poſt nos victuri sūt, nonnullo judicio vigeant, obſcurare. Comœdiæ ejus ſeorſim pluries, in aliquótque volumina compactæ deinde prodierunt, quarum nec numerum, nec titulos memoriâ teneo.

ANTONIVS MIXANGAS BRAVO DE SOBRE MONTE, ſcripſit -

Trabaxos *que padeciò la Virgen Santiſſima en vida, y muerte, y paſſion de ſu Hijo bien y Señor nueſtro*. Matriti 1642. in 16.

F. ANTONIVS DE MOLINA, in oppido *Villa nova Infantum* natus Antonium Molinam, & Franciſcam de Herrera oppidi ejuſdem cives parentes habuit. Profeſsúſque ordinem fratrum Eremitarum Salmanticæ anno MDLXXV. jam inter ſuos Theologiæ lector, Sorianęque domus Præfecturam gerens Cartuſianis monachis in aſperiorem vitæ diſciplinam ſe dedit, antiquo inſtituto renuntians. Huic quidem familiæ ſacræ in celebratiſſimo Burgenſis diœceſis cœnobio, quod *Miraflores* idiotiſmus noſter appellat, nomine dato, eximium pietatis, ac doctrinæ ſpecimen aliquando poſteris fecit in opere, quod unâ omnium voce, uno omnium ſenſu, atque exiſtimatione in paucis laudatur: nempe-

Inſtruccion *de Sacerdotes, en que ſe dà doctrina muy importante para conocer la alteza del ſagrado officio Sacerdotal, y para exercitarle debidamente*; pluſquam vicies editum Barcinone, Hiſpali, Matriti, Gerundæ, & aliis locis. Poſt ſeptimam verò editionem Hiſpanienſem latinitate id donavit Nicolaus Janſenius Belga Dominicanus, ediditque Coloniæ, Antverpięque, 1618. in 8. & 1644. in 8. Gallicum quoque fecit Renatus Gaultier & Rothomagi publicavit, Pariſiiſque 1643. Lugdunique 1639. in 8. Anglicum Ioannes Floydus Ieſuita, Audomaropoli 1613. & 1652. 8. De Italica etiam interpretatione alicubi legi. Nec reticebo (id quod hujus operis laudem maximam, pietatémque egregii cujuſdam Antiſtitis non vulgarem continet) D. *Vigilii Quignonii* edicto ſuæ diœceſis Pincianæ Clericis intimatū olim fuiſſe, debere in poſterum in unaquaque eccleſia hujus libri exempla ſingula, ubi veſtes ſacræ aſſervarentur, catenulæ alligata, & palàm cunctis ſacerdotibus haberi propoſita; ut ne cui veſtium copia daretur, qui poſt ſextum ab edicti promulgatione tranſactum menſem non totum à capite ad calcem perlegiſſet. Item ſcripſit -

Exercicios eſpirituales *para perſonas ocupadas deſeoſas de ſu ſalvacion*. Burgis 1613. in 16.

Exercicios eſpirituales *de las excelencias, provecho, y neceſſidad de la oracion mental reducidos à doctrina, y meditaciones, ſacados de los ſantos Padres, y Doctores de la Igleſia*. Burgis 1615. 4. Cæſarauguſtæ 1616. Matriti 1653. atque alibi ſępius. Italicè id opus vertit Cæſar Mellottus Canonicus *S. Laurentii in Damaſo*. Mediolani 1634. in 8.

Vidimus manu exaratas ab eo literas ad cum, qui tunc temporis Philippi Regis III. confeſſiones excipiebat, anno ſcilicet MDCII. datas, benéque prolixas, *de eximendis ab omni vectigalium genere viris, poſſeſſionibúſque Deo ſacris*. Iacent pii viri exuviæ in eadem ſacra *Miraflorenſi* æde, anno ſcilicet MDCXIX. rebus humanis exempti.

ANTONIVS DE MONREAL, Bellomontanus, Ieſuita, vir, ut Alegambius ait, candidi ingenii, laboris indefeſſi, antiquitatis omnis ſedulus perveſtigator, ſcripſit-

Commentaria *in Sacram Scripturam*, tribus voluminibus diſtincta, omnigenâ eruditione referta; ſed non edidit, nedum expolivit morte pręventus, quæ abſtulit eum anno MDCII. in oppido *Villa novæ Infantum*. Teritur tamen ii doctorum manibus non ſine emolumento.

ANTONIVS DE MORAES, Luſitanus, Certaméſis, in Societatem ingreſſus anno ſœculi ſuperioris MDLXXXVII. Philoſophiam, ac ſacras literas docuit: Rectorem inſuper egit in Collegiis Bracharenſi, & Oliſiponenſi; in Profeſſa quoque hujus urbis Domo Præpoſitum. Parata prælo habebat, cum *Bibliotheca Societatis* foràs data eſt -

De Paſtione Chriſti Domini.

De Ornatu Summi Pontificis.

Conciones Domeſticas.

Conciones Publicas, Quadrageſima, Adventus, & de Sanctis.

ANTONIVS MORENO, Coſmographię profeſſor in Regia Domo Hiſpalenſi negotiationis

tionis Indicæ, ſcripſit librum -

De Perſpectiva; cujus editionis ſpem fecit Benedictus Daza in opere ſuo *Del uſo de los antojos*.

ANTONIVS DE MORGA, juris Doctor, in Philippinas extremæ Aſiæ inſulas non dudum invectas & armis occupatas perductus, ut Gubernatoris vices gereret, an. MDXCVIII. inſtitutæ ibidem Regiæ Curiæ Senator, ſive Triumvir fuit cooptatus: quo munere functus dicitur non ſine laude alacris cujuſdam prudentiæ, virtutiſque etiam bellicis expeditionibus compertæ. Iam veró ad Prætorium urbis Mexicanæ inter Quatuor-viros rerum criminalium vindices fuerat translatus, quando edidit -

Sucefos *de las Islas Filipinas*. Mexici 1609. in 4. ex officina Hieronymi Balli.

ANTONIVS DA MOTA, Luſitanus, Regis Portugalliæ Sebaſtiani ſatis ob infelicitatem Africanę expeditionis omni memoriâ celebrandi Orator habuit Romæ -

Orationem ad Gregorium XIII. P. M. Regis ſui nomine, uti lego in *Pontificia Bibliotheca*.

F. ANTONIVS A NATIVITATE, Oliſſiponenſis, Eremita Auguſtini ſectator, familiæ ſuæ per Luſitaniam Provincialis Pręfectus, extare fecit -

Stromata Oeconomica totius ſapientiæ flamine texta; ſive de Regimine domus opuſcula nullius non literaturæ elaborata impendio. Vliſſipone 1653. fol. Pariſiiſque 1656. fol.

Scripſit quoque, uti legitur in *Alphabeto Auguſtiniano*, vernaculâ credo linguâ, quæ deinde Caſtellana facta eſt -

Silva de ſufragios *por las animas de Purgatorio*. Cæſarauguſtæ 1648.

F. ANTONIVS DE NATIVITATE, Luſitanus, ex familia Reformata Sancti Franciſci provinciæ Sancti Antonii, parata habere dicitur -

Commentaria in Evangelia feſtorum priorum ſex anni menſium.

Quod novimus ex relatione Romam transmiſſa.

F. ANTONIVS NAVARRO, Ellerenenſis, in Sancti Stephani Salmantina celeberrima Dominicanorum domo profeſſus ordinem religioſum, frequentibus ad populum habendis concionibus laudem eſt adeptus; ex quibus aliqua typis mandavit; nempe -

Sermones de Sanctis Matriti 1593. in 4. Hujus operis volumen primum hactenùs vidimus; nempe à feſto Divi Andreæ ad Reſurrectionem Dominicam.

Denatus eſt anno MDXCIII. Matriti, relinquens (ut Ioannes ait Marieta) imperfecta alia, aut inedita.

F. ANTONIVS NAVARRO, Matritenſis, ex familia Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis captivorum, in qua & Chronographi, & Concionatoris (ita vocant) Generalis adminiſtravit munera; publici juris fecit -

Abecedario Virginal *de todas las grandeças del nombre de Maria*. Matriti apud Petrum Madrigal 1604. 4.

El Conocimiento *de ſi miſmo: Primera parte*. Matriti apud Ioannem de la Cueſta 1606. 4.

Hiſtoria, *y milagros de Nueſtra Señora de la Caridad de Illeſcas*.

Promiſerat alia, quorum in publicum edi- ditionis notitiam deſidero.

ANTONIVS NAVARRO LARRATEGVI, Sereniſſimo Principi Sabaudiæ Philiberto à ſecretis erat, cum charitate patriæ ductus elaboravit, ediditque -

Epitome *de los Señores de Viſcaia*. Auguſtæ Taurinorum 1620. 4.

ANTONIVS DE NAXARA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, doctrinæ Mathematicæ non mediocriter callens, edidit -

Navegacion eſpeculativa, *y practica, reformadas ſus reglas, y tablas por las obſervaciones de Ticho Brahe: Navegacion y puntos por el globo y carta plana*. 1628. in 4. Oliſſipone.

Suma Aſtrologica, *y arte para enſeñar à hazer pronoſticos de los tiempos, &c.* Oliſſipone 1632. in 4.

ANTONIVS DE OBREGON, & ZEREZEDA, Canonicus Eccleſiæ Legionenſis, Philippo Regi II. Catholico à ſacris; edidit -

Los Triunfos *del Petrarca en la medida, y numero de verſos, que tienen en el Toſcano, con ſu gloſſa*. Salmanticæ 1581. 8. deinde -

Diſcurſos *ſobre la Filoſofia moral de Ariſtoteles*. Pinciæ 1603. fol.

ANTONIVS OLIVAN, Catalanus, in *Porta* oppido Ceretanorum natus, Barcinonenſis urbis *civis* (ut appellat mos gentis) *honoratus*, juventutem ſtudio juris non Ilerdæ tantùm, ſed & in Toloſana Aquitanorum urbe excoluit; in prioreque illa Academia legalem ipſam artem de ſuperiore loco docuit. Abreptus tamen inde ad praxim forique æſtuantis fragorem, Doctor jam Ilerdenſis creatus, Barcinone aliquor annis manſit, cauſáſque actitavit. Quod quidem poſtea munus, & nugatoriam (ut ipſe appellare non erubuit) forenſium controverſiarum dimicationem pertæſus, quaſi theoricam juris reſumpturus conceſſit in Salmanticam. Ea in ſchola inſtructus verâ perfectâque docendi methodo, rediit ad ſuos, Ilerdæque iterum interpretandi jus Romanum partes avidè arripuit. Sed tandem

acturus cauſarum patrocinium, unde ſe olim ſubtraxerat, Barcinonem repetiit. Quâ curâ diù, & uſque ad quinquageſimum ætatis annum geſtâ, Regius Barcinonenſis Senator creari tandem meruit. Edita quædam ab eo ſunt in jure diligenter, & doctè: ſcilicet -

Commentaria de Actionibus, duabus partibus: quarum altera ad juris artem, cognitionem, & ſcientiam, quæ vulgo Theorica dici ſolet, altera ad uſum, & exercitationem forenſem ſpectat: Barcinone apud Gabriëlem Graëls. 1606. folio: poſthuma hæc quidem ab *Hippolyto Montaner* authoris genero typis commendata, & additionibus locupletiora facta.

De Iure Fiſci. 1600. in 4.

In Vſaticum, Alium namque &c. De jure Fiſci lib. X. Conſtitutionum Catalonicarum commentarii. Quibus acceſſit -

Brevis ſumma, & explicatio jurium Regalium, quæ Rex Aragonum, & Comes Barcinonenſis exercet cum debita moderatione in bonis, & perſonis Eccleſiaſticis provinciæ Cataloniæ. ibidem apud Gabriëlem Graëls & Gerardum Dotis 1600. 4.

Obiit hac ipſa in urbe, & honore; quin fiſci patrocinium voluerit in Regia ſuprema curia, ſummóque Aragonenſium rerum Concilio ſuſcipere, multam à viris doctiſſimis induſtriæ, ac doctrinæ laudem poſt fata promeritus.

F. ANTONIVS OLIVAN MALDONADO, Cæſarauguſtanus, ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, vir pietate, & ſacrarum literarum ſtudio venerabilis; edidit apud Hieronymum Margarit -

Govierno Moral *de la Alma.* Barcinone 1623. duobus tomis in 4.

Inedita autem in Cæſarauguſtanæ domus Bibliotheca reliquit -

Sermones *de Quareſma*, duobus libris.

Sermones *de Santos*, duobus aliis libris; aliáque.

Abiit è vita hac mortali anno MDCXXXI.

F. ANTONIVS ORMAZA, Dominicanus, cum Ovetenſi Sancti Dominici cœnobio præeſſet, patrio ſermone ſcripſit -

Vida *de San Iacinto*. Pinciæ 1594. in 4. apud Didacum Fernandez.

ANTONIVS ORTIZ, ignotus aliàs mihi, publicavit -

Relacion de la venida *de los Reies Catolicos al Colegio Ingles de Valladolid en el mes de Agoſto de MDC. y la colocacion en el miſmo colegio de una Imagen de Nueſtra Señora maltratada de los hereges.* Matriti 1600. in 4.

D. ANTONIVS OSORIO, inſcribitur author concionum ſyſtemati hujus tituli -

Sermones *de las maravillas de Dios en ſi miſmo*. Matriti 1649.

D. ANTONIVS DE PADILLA MENESES, veteribus, ac prænobilibus familiis *Talavera* in Carpentanis prognatus, utpote qui Franciſcum Meneſium illius oppidi Decurionem, Mariámque Padillam habuit parentes; tam literarum, ac civilis præſertim doctrinæ, quàm dignitatis, & munerum geſtorum nomine ſemper laudabitur. Is cum Salmanticæ ſub idoneis præceptoribus (è quorum numero Ioannem Oroſcium alicubi appellat; ipſe à Franciſco Sarmiento Gienenſi Epiſcopo *Selectarum* lib. 8. uti auditor olim, laudatus) juris ſtudii legitimum exegiſſet tempus, in Divi Iacobi togatorum collegio, quod Archiepiſcopi erectoris titulum præ ſe vulgò fert, lectiſſimæ ſodalitatis habitum capeſſivit. Factâ ibi profeſſoriæ exercitationis per aliquot annos militiâ, doctrinæque non vulgaris collectâ laude, foro tandem, gerendæque reipublicæ admovetur. Donec in ſupremo Caſtellæ Senatu, qui ordo eſt judicum apud noſtrates honorificentiſſimus, merito ſuo locũ fuit adeptus. Inde ulteriores etiam dignitatis gradus, quorum rari, atque hi undique ſpectatiſſimi compotes fieri ſoleut, magna cum vivacis ingenii, raræ prudentiæ, atque integritatis laude preſſit. Ordinum quippe militarium Concilio Regio, nempe ab anno MDLXXIII. uſque ad MDLXXVII. atque item Indico poſt Ioannem Ovandum præeſſe juſſus, inter eos jam numerabatur, ex quorum cenſu Philippus Rex Secundus talium rerum providentiſſimus virum aliquem ſummum in Spinoſæ Cardinalis demortui locum Caſtellæ Prætorio imponendum fuerat delecturus. Planè quædam Lievanæ Senatoris graviſſimi, atque integerrimi ad conſultationem regiam ſuper hac ipſa Præſidis electione reſponſio in vulgus emanavit; quæ inter alia, conſignato Padillæ noſtro quidquid animi dotium gerendo eſſet huic Præfecturæ muneri ſatis ſupérque, brevioris duntaxar ſtaturæ ejus indecorum cauſatus, alium cenſet omnibus, etiam corporis, abſolutum numeris à Rege quærendũ, qui in tam ſublimi loco poſitus, atque omnium oculis expoſitus pro decoro, ac dignitate vices illius gereret. Doctiſſimorum illius temporis virorum abſtineo in præſentiarum verbis, noſtriſq; laudationibus; quas cum hominis dignitas, geſtique ab eo ſupremi magiſtratus potuerint quidem aliqua ex parte à laudatoribus obnoxiis expreſſiſſe, idoneâ magis operum ab eo relictorum fide libentius utor.

Hæccilla ſunt tribus tomis edita -

In quadam Imperatorum Reſcripta & nonnulla Iuriſconſultorum reſponſa commentaria. Salmanticæ anno 1563. in folio, Venetiis 1579. fol. Marpurgique 1599. in 8.

Ad Titulum Cod. de Tranſactionibus. Salmanticæ 1566. fol.

Ad Titulum Cod. de Fideicommiſſis commentarius, ad Didacũ Eſpinoſam Regii Senatus Præſidẽ. Matriti apud Alph. Gomez 1565. fol.

Fama

Fama eſt, conſcium eum Regii teſtamenti, quod Luſitaniam cogitans Rex condiderat, Annæ Auſtriacæ Reginæ inſtanti ut morem gereret,arcanum de non commiſſa ei poſt viri obitum gubernatione Regni revelaſſe; cujus imprudentiæ nomine pergravi, aſpertimáque Philippi reprehenſione malè mulctatum in morbum, qui ab angore animi (ut ſolet) lethalem quandam vim contraxerat, incidiſſe, paulóque poſt è vita migraſſe. Hujus rei auctor eſt Ludovicus Cabrera de Corduba in *Hiſtoria* laudati Regis lib.XIII. cap.XII.

ANTONIVS PAEZ VIEGAS, Luſitanus, laudatur à Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano* die . . . . . . ex eo quod ſcripſerit -

Principios *de Portugal*.

F. ANTONIVS PANES, Bæticus,Granatēſis, ut credimus, ex Franciſcanis Reformatis provinciæ S. Ioannis Baptiſtæ Regni Valentiæ, eleganter ſcripſit -

Cronica *de la Provincia de S. Juan Baptiſta de Religioſos menores deſcalzos*. duabus partibus. Valentiæ apud Hieron. de Vilagraſſa 1666. in folio.

Vidimus quoque eo anthore.

Vida del *eſclarecido Varon, y iluſtre Sacerdote Franciſco Geronimo Simon*. M.S.

ANTONIVS DE PAREDES, compoſuit -

Rimas. Cordubæ apud Salvatorem de Cea 1623. 8.

F. ANTONIVS PASCHALIS, Franciſcanus provinciæ Valentinæ, ſcripſit, Vvaddingo teſte in *Bibliotheca Minorum* -

De la Oracion mental, *y via unitiva*. Valentiæ 1611. in 4.

Platicas, *y exercicios eſpirituales*. Valentiæ 1622. 4.

Philocoſmia *eſpiritual*. ibidem 1616. fol. In *Caſpe* oppido Regni Aragoniæ ajunt natum.

ANTONIVS PELLIZER, Aragonus, Ioſephi parens Regii Archichronographi, de quo loco ſuo ſatis, Poëſim coluit, & hiſtorica ſtudia, cujus rei producebat filius jam laudatus idoneos teſtes in ſchedis adhuc jacentes -

Epitome *de las Hiſtorias de Eſtevan de Garibay*.

Poëma *de la Batavia rebelde*.

F. ANTONIVS DE LA PEÑA, fratrum Prædicatorum ſodalis, orator ſacer ætatis ſuæ nobiliſſimus, Catholicorum Regum Ferdinandi,& Eliſabethæ confeſſionibus fuit præpoſitus, deinde & Fortunatarum Inſularum Pontificatui. Ad nutum hic Franciſci Ximenii S.R.E. Cardinalis Antiſtitis Toletani vertit ex Italico -

Las Epiſtolas, *y oraciones de la Bienaventurada Virgen Santa Catalina de Sena del orden de Predicadores*. Compluti apud Arnaldum Guilielmum Brocar 1512. in folio. Scripſit item -

La Vida *de la miſma Santa bienaventurada, y de otras Santas Virgines de la orden de Santo Domingo*. Salmant. apud Petrum Laſſo anno 1588. in 8. Vide-ſis *Chronicon Dominicanæ familiæ* Hiſpanum parte IV. cap. II. & III.

Dedit prætetea primus foràs *Ricoldi* ejuſdē ordinis Theologi librum *contra legem Saracenorum*, quem (verba ejus ſunt) *de ſub modio eduxit, artéque impreſſoria communicavit*.

Vida *de Soror Juana de Orbieto, y de Soror Margarita del Caſtillo*. Medinæ Campi apud Franciſcum del Canto 1569. in folio, comprehenditur jam in ſuperiùs laudata Catharinæ &aliarum vita.

ANTONIVS PEREIRA MARRAMAQVE, Luſitanus,ut credo,ſcripſit aliqua opuſcula in Indice, ut vocant, expurgatorio Hiſpaniæ prohibita, ſcilicet -

Sobre aquel verſo de David, *Lex Domini immaculata, &c.*

Sobre el poder *del Sumo Pontifice en materia de las encomiendas de las ordenes militares*; ac neſcio quid aliud.

ANTONIVS PEREZ, Luſitanus, Chirurgus, ſcripſit -

Suma, *y examen de Cirugia*. Valentiæ apud Silveſtrum de Eſparza 1634. in 8.

ANTONIVS PEREZ, oriundus ex oppido *Sancti Dominici de Silos*, atque ejuſdem cœnobii Benedictinorum ſodalium alumnus, pluribus adminiſtratis domi, & inter ſuos muneribus, in Salmantinóque Sancti Vincentii martyris Collegio moderatis aliquot annis egregiè ſtudiis, Præfectus Generalis Benedictinæ Congregationis per Hiſpaniam fuit renunciatus. Epiſcopus tandem promeruit Vrgellēſibus dari in Cataloniæ Principatu: unde ad Ilerdēſem, indéque ad Tarraconēſem metropolitanam Eccleſiam fuit translatus. Summoperè autem deſiderans in patriam reverti, obtinuit calidis precibus, ubi opus erat, interpoſitis,ut Abulenſis in Caſtella ſedes viduata per hoc tempus Antiſtite curæ ejus committeretur:proceſſiſſétque etiam ultràad ampliorum Eccleſiarum regimen, niſi mors eum Marriti Pontificias expectātem adhuc adſumptionis ſuæ ad prædictam Eccleſiam ſolennes literas,juſſiſſet debitum illud perſolvere,quod inter ſe mutuum habent nativitas, & mortalitas. Vir fuit memoriâ noſtrâ inter paucos celebris, ſive eam Theologiæ partem ſpectare velimus, quæ ab ſcholis cognominata eſt, ſive eam, quæ mores hominum informat,ſive tandem illam, quæ in debellandis fidei hoſtibus, componendáque ad pietatis ſenſus chriſtiana repu-

republica ſacrarum literarum, & omne genus ſtudiorum eruditionem exercet. Cujus in teſtimonium laudis clariſſima reliquit editorum librorum monumenta, ſcilicet -

Lauream Salmantinam; ſive certamina ſcholaſtica, & expoſitiva pro acquirenda laurea Salmantina Academia, ſive Magiſterii gradu, & pileo ejus inſigni. Salmanticæ apud Taberniet 1604. folio.

Commentaria in Regulam Sancti Benedicti: duobus tomis. Lugduni 1624. in 4. apud Ludovicum Proſt. Barcinone 1632.

Pentateuchum fidei, ſive volumina V. De Eccleſia: De Conciliis: De Scriptura Sacra: De Traditionibus ſacris: De Romano Pontifice. Matriti 1620. folio.

Authenticam fidem Pauli ſuper primam, & ſecundam Corinthiorum, controverſiis Catholicis agitatam, paritérque diſcuſſam. Barcinone 1632. folio.

Authenticam fidem Matthæi controverſiis agitatam, & diſcuſſam. Barcinone eodem anno: tum deinde *Authenticam fidem IV. Evangeliſtarum*. Lugduni 1626. 4. *Adverſus omnes Hæreticos, Ethnicóſque Philoſophos*, ſimúlque.

Authenticam fidem Actuum Apoſtolorum, & Epiſtolæ ad Romanos.

Familiæ ſuæ cum præeſſet Generalis Præfectus, vulgari linguâ publicari fecit ad Concionatorum uſum -

Apuntamientos *Quadrageſimales*. tribus tomis Barcinone 1608. apud Sebaſt. Cormellas in 4. Pinciæque 1610. 4. Præceſſerat ſimilis argumenti aliud, nempe -

Apuntamientos *de todos los ſermones Dominicales, y Santorales deſde primero de Diziembre, y de Adviento haſta principio de Quareſma*. Medinæ Campi 1603. 4. apud Chriſtophorum Laſſo.

Obiit Matriti Kalendis Maii, anno Redemptoris nati inter homines MDCXXXVII. ætatis ſuæ LXXVIII.

ANTONIVS PEREZ, Medicus, & Chirurgus Regius, ſcripſit -

Tratado de Peſte, *y ſus cauſas, ſeñales y curacion*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. 8.

ANTONIVS PEREZIVS, vulgo PEREZ, ex *Alfaro* ad *Iberum* fluvium oppido oriúndus, duodecim annorum adoleſcens unà cum patre in comitatu Sereniſſimorum Principum Alberti, & Iſabellæ in Belgium delatus, jura didicit Lovanii, juriſque ſuſcepit titulum. Inde poſtquam adiiſſet plures Galliæ, Italiæque Academias, Belgio redditus in eadémque Lovanienſi ſchola Doctor utriuſque juris renuntiatus, legum ordinarius Profeſſor conſtituitur: mox ſupremus judex regii ad Palatinatum Rheni deſtinati exercitus. Quo exauctorato penſum reſumpſit Academicum. Ediderat olim -

Inſtitutiones Imperiales erotematibus diſtinctas & explicatas. Lovanii 1634. & 1639. in 8. typis Everardi de Vvite: Amſtelodami 1647. & 1651. in fol. & 1662. in 12. Et unà cum *Valerii Andreæ Deſſelii erotematis juris Canonici*. Coloniæ in 12.

Prælectiones, ſive Commentarios in libros novem Codicis Iuſtinianei. Lovanii typis Cornelii Cœneſtenii in 4. & auctiores apud Everardum de Vvite 1642. in folio. Amſtelodami 1647. in 12. & 1661. apud Elzevirios.

Prælectiones in tres poſteriores libros Codicis; quæ ſimul cum præcedentibus prodierunt Amſtelodami apud Elzevirios in 4. anno 1661. Vidimus quoque *Perezium augmentatum*, hoc eſt *Antonii Perezii jurisConſulti Prælectiones in XII. libros Codicis Iuſtinianei, obſervatis maximè utilibus ex jure practico, publico, & Camerali, locupletatum à Hulderico Eybenio*; Coloniæ apud Andream Bingium in 4. *Alberti Parreſii Hiſpani in Codicem Iuſtinianæum erotemata*, Arnhemii edita apud Lauſonium in 8. anno 1617. *Draudius* laudat falſus in nomine. *Antonii* item *Perezii Aſſertiones Politicas, aliarúmque utriuſque juris reſolutiones*; Coloniæ editas anno 1613. in 4. invenio laudari à nonnemine. Hujúſne an alterius ambiguum mihi hactenus.

ANTONIVS PEREZ, Gundiſalvo parente natus, quo à ſecretis olim uſus fuit Imperator Germanorum, Hiſpaniæque Rex *Carolus*, homo extitit, ſi quis alius, ſuperiore ſæculo laborioſus, & adverſis ſuis clarus; quémque, ut Plinius de Baſſo quodam ait in epiſtolis, diſcriminum ſama, notúmque periculis nomen ſavorabilem fecit. In curia Regia Matritenſi eum ſuſcepit parens: cúmque per ætatem licuit, his diſciplinis omnibus tradidit, quæ viri aulæ deſtinati ad gerendam aptè rem publicam ſolent inſtruere animum, eruditione in paucis, terúmque uſu ipſe præſtans, quique filium ſibi ſucceſſorem in tractādis rerum arcanis ſpe opinionéque, ut comprobavit exitus, non vanâ augurabatur. Erat enim Antonius ingenio promptus, eloquens, aulicæque urbanitatis plenus, negotiiſque tractandis veluti natus: adhæc liberalis, ſumptuoſus, vultúſque, & corporis conformatione animo, quem geſtabat, æquali. Initiatus fuit arcanorum, conſcientiæ ſecundas gerens *Gabrielis de Zaias*, à ſecretis, ut vocant, ſtatus miniſtri; quo tempore, ut videtur carmine ſic deſcribebat eum *Ioannes Verzoza* poëta magnus in epiſtola ad ipſum data -

Complutū egregiis, Padua, & Salmātica primùm
Doctrinis aluêre animum: hunc corporis apti
Commendat ſpecies; Patris fortuna benigna
Ad res præclaras, veróſque invitat honores.
Omnis; amat te noſtra cohors; arcana potentis
Dum Regis tractas juvenis gravitate ſenili.

Italiæ nempe tractabat negotia in eodem miniſterii à ſtatus ſecretis munere; de quibus

tandem

tandem ferè ſolus ad Regem ſuum Philippum hujus nominis Secundum retulit, ſacráque ab eo excepit oracula, ſummâ apud eundem gratiâ florens. Niſi quod aliquando ex hoc culmine humanæ fœlicitatis præcipitavit, ob neſcio quas cauſas, in Regis odium. Quod ut declinaret, in Regnum Aragoniæ primò, ubi turbis cauſam dedit non niſi ſumptuoſa expeditione, atque immiſſo exercitu ſedandis, deinde in Gallias ad Henricum Regem IV. fugam arripuit. Exceptus ab eo & benignè habitus vitam in exilio propagavit; calamo ſe, & infortunium ſuum pluribus exaratis lucubrationibus, aut ſolari, aut notum orbi reddere conatus. Cujus ſaltem poſtremi voti compos fuit factus, ex quo ejus libros, & calamitatum narrationes cunctæ legunt, relegúntque politiores Europæ gentes. Maximè autem placent ejus Politica; & quidquid vel in epiſtolis, vel alibi de hoc ſtudio exaravit. Quo nomine à Chriſtophoro Beſoldo audit *Politicorum prudentiſſimus*; ab aliiſque honorificentiſſimis elogiis commendatur; vir hujus artis, quam *robuſtorum* appellare ipſe ſolebat *ſtomachorum cibum*, callentiſſimus; cujúſq; non theoricam tantùm in libris, ſed & praxim in negotioſiſſima illa maximi, ac prudentiſſimi Regis aula didicit. Præcipua ejus opera edita ſunt uno volumine; reliqua manu circumferuntur exarata. In illis ſunt-

Relaciones; continent calamitoſiſſima authoris tempora.

Memorial, *que preſentò del hecho de ſu cauſa en el juicio del Tribunal del Iuſticia, que llaman de Aragon.*

Aforiſmos *de las relaciones.*

Cartas *à diferentes perſonas*, cui acceſſit-

Epiſtolarum Latinarum ad Comitem Eſexium ſingularem Angliæ Magnatem, & alios centuria una.

Aforiſmos *de las cartas Eſpañolas, y Latinas.*

Segundas *Cartas.*

Aforiſmos *de las ſegundas Cartas.*

Hæc omnia proſtant Genevæ ex officina Samuëlis Chovet, anno 1654. poſt antiquiores alias editiones. Seorſim editæ ſunt *Primeras cartas con Aforiſmos Eſpañoles, y Italianos,* Pariſiis in 4. *Segundas cartas y mas Aforiſmos,* ibidem apud Franciſcum Hubi 1603. in 8. *Aforiſmos de las Relaciones, y cartas primeras, y ſegundas, y algunas mas en Frances, y Eſpañol.* Pariſiis apud Ioannem Lebic 1605. in 12. *Relaciones* 1598. 4. *Epiſtolam quandam* ad amicum ſcriptam *de conſervanda Principis gratia* commentario illuſtravit Italico Camillus Baldus, ut Naudæus refert in *Bibliographia* ſua *Politica*. Quæ verò typis nondum commiſſa ſunt, præſéque nomen authoris noſtri ferunt, hæc novimus-

Norte de *Principes, Privados, Preſidentes, y Embaxadores.* Hoc tamen opus alieno ſub nomine in lucem emiſſum refert *D. Thomas Tamajus.*

El conocimiento *de las Naciones.*

Apuntamientos *militares.*

El *Secretario.*

ANTONIVS PEREZ, Pontiregineſis, Societatis Ieſu, cùm Salmantinus, tùm Romanus in Collegio ejus urbis Theologiæ Profeſſor, acuto admodum ingenio vir, magnæque inter Profeſſores Romanos exiſtimationis, reliquit poſteritati edenda poſt mortem.

In primam Partem S. Thomæ tractatus V. ſive Theologiæ tomum primum. Romę editū typis Angeli Bernabò dal Verme 1656. in fol.

Reliqua nondum prodierunt. Obiit author in Hiſpania, non diu poſtquam eò ab Vrbe rediiſſet.

D. ANTONIVS PEREZ NAVARRETE, eques D. Iacobi, Marchio de la Tertia, Bononiæ olim ſodalis in Collegio Clementino, cui, & Academiæ præfuit, juris Canonici primarius Anteceſſor, Iudicis Vicariæ geſto Neapoli munere ad Senatum, quem vocant, Sanctę Claræ translatus eſt, quem & hodie locum tenet. Scripſit-

Scholaſticas Iuris quæſtiones in 4.

De Actionibus in 4.

De Amicitia in 8.

Vernaculâ etiam linguâ-

Las Grandezas *de Albornoz* in fol.

D. ANTONIVS PEREZ DE RVA, Cæſaraugustanus, dum Romæ verſaretur, incidit in fatalem Philippo Regi noſtro annum, ſcribeatque inductus funeralem pompam, exequutus id eſt perquam appoſitè, & eleganter.

Funeral hecho *en Roma a la glorioſa memoria del Rey D. Felipe IV. en nombre de la Nacion Eſpañola;* typis Iacobi Dragondelli 1666. in 4. prodiit Romæ.

D. ANTONIVS PEREZ SIGLER, Salmantinus, vertit carmine Hiſpanico, abſque tamen rhytmi ulla lege, niſi quod octoadibus nonnunquam utitur-

Los Quince *libros de las Transformaciones de Ovidio con ſus alegorias.* Salmanticę apud Ioannem Perez 1580. 4. deinde Burgis apud Vareſium 1609. in 8. Hic ipſe juriſprudêtiam profeſſus videtur fuiſſe, Talaveræque (diœceſis Toletanæ oppidū eſt) Advocati munus exercuiſſe: unde formatus fuit ab eodem authore-

Manipulus florum Iuris Pontificii, & Cæſarei, necnon & Regni Hiſpaniarum quadragintæ conſiliis ornatus. Neapoli apud Ægidium Longum 1641. in folio. Quo libro refert ſe ſub tribus Regibus Philippis II. III. & IV. clientibus has locaſſe operas.

AN-

ANTONIVS PICHARDO VINVESA, Segobiæ Bætico parente Ioanne de Almonte Pichardo natus anno MDLXV. juri operam, jactis priùs, quod ſummè expedit, Philoſophię tam naturalis, quàm moralis, Dialecticæque fundamentis, addixit. Cúmque in Licæo Hiſpalenſis urbis Iuſtiniani Codicem penè puer docuiſſet, Salmanticam veniens, ibique in utroque jure (quod nulli alii ante ſe contigiſſe nonnuſquam jactat) licentiæ lauream, ut proprio verbo utar, adeptus, in candidatorum albo profeſſus nomen eſt; atque unica ingenii, laboriſque virtute, ac viribus innixus omnes uſque ad primarium, & nobiliſſimum Cæſarei juris Profeſſorum obtinuit locum. Nempe Inſtitutionum cathedræ, qui primus eſt metendi gradus, anno MDXCIV. impoſitus, ſuptemæq; antemeridianæ anno demum MDCXII. ante impletum Academicæ militiæ tempus, quod emeritis accenſendus expectabat, unus è Pincianæ Regiæ Curiæ Iudicibus cooptatur. Quod munus decennio jam gerens è vita demigravit X. kal. Februarias anni MDCXXXI. ætatis ſuæ LXIII. in templo Clericorum Regularium Minorum ſepultus. Scripſit -

In quatuor Inſtitutionum Iuſtiniani libros commentaria: duobus tomis; tum alibi, tum Pinciæ ex quarta editione anni 1630. Genevæ 1657. folio. In poſteriori tomo continentur præter commentaria laudata -

Praetieæ Inſtitutiones, ſive manuductionum jurisCivilis Romanorum, & Regii Hiſpani ad praxim liber ſingularis. Item *Diſputationes tres* -

De Moræ commiſſione, & emendatione: ſeorſim Salmanticæ 1589. fol.

De Nobilitatis inter virum, & uxorem communicatione.

De Stipulationibus judicialibus, judicium ſiſti, judicatum ſolvi. Seorſim hęc prodierant, priuſquam ad *Inſtitutionum* calcem, ſeu volumen poſterius ſiſterentur, Salmanticæ 1606. cum titulo, ut ſuſpicor, *Practicarum, ſcholaſticarúmque diſputationum*. Præterea editæ ſunt Salmanticæ -

Lectiones Salmanticenſes, ſeu Anniverſaria relectio in titulum Digeſtorum De adquir. & omittenda hæreditate, apud Didacum Cuſſio 1621. in 4.

Ad Legem Gallus D. de liberis & poſthumis. Pinciæ 1622.

Ad Rubricam, & l. Cum filio XI. D. de Leg. I. & l. Cum ita §. in fideicommiſſo. De Legatis II. Salmanticæ apud eundem 1625.

In L. Si ante acceptum judicium. D. judicatum ſolvi. Salmanticæ 1600. 4.

Reliquit etiam M. S. *Remedio de los ſobornos en las Cathedras*; ſive de cohibenda ſubornantium competitorum ambitione.

ANTONIVS PINTO PEREIRA, Luſitanus, ſcripſit vulgari linguâ -

Hiſtoria da India do tempo que à governou Dom Luis de Ataide. Conimbricæ in folio, apud Nicolaum Carvalho 1617. poſt trigintа annos editum opus curâ *Michaëlis Crucii* ſodalis ordinis Ieſu Chriſti.

ANTONIVS PINVS PORTODOMEVS, Luſitanus, vulgari cognomento, ut credimus, de PINA, PORTODOME, quem minus rectè *Bartholomæi* indigitauit Matamorus, Pariſios cum aliis adoleſcentibus à Ioanne III. Rege, conſilium in hac re Iacobi Goveani ſcholæ Barbaranæ Præfecti apud Pariſienſes ſequuto, fuit remiſſus, ut expenſis regiis in hoc gymnaſio eo genere diſciplinarum imbueretur, quæ ad formandas conciones ſacras, & inter exteras, & barbaras gentes Chriſti fidem diſſeminandam ſternere viam poſſent. In Rhetorica arte multum ibi profecit: dehinc triennium Philoſophię incubuit diligentiâ quoque ſingulari juventutem erudiit. Poſtea etiam ad Epiſcopatum evectum fuiſſe pervenit ad Andreæ Scoti aures. Scripſit -

Ad Fabii Quintiliani Oratoriarum Inſtitutionum librum III. (ſanè difficilem) *ſcholia*.

Homilias item quaſdam edidiſſe fertur. Laudat hunc Matamorus in *De Academiis, & doctis viris Hiſpaniæ* libello, Andreas Scotus & Aubertus Miræus in ſuis *Hiſpaniæ, & Eccleſiaſtica Bibliothecis*.

ANTONIVS PIQVER, alias PIQVET, Societatis Ieſu, in vernaculam noſtræ gentis linguam vertit Antonii de Balinghem latinum opus -

Diario, ò Kalendario de Nueſtra Señora. Cæſarauguſtę 1654. in 4.

ANTONIVS POLO, Aragonus ex *Alfocea* oppido ad Iberum fluvium, haud procul regiâ urbe poſito, unde ſe ipſe *Phocenſem* ubique nominat, rerum domino Carolo Cęſare humanioribus literis apud Cęſarauguſtanos, editiſque his operibus claruit -

Annotationibus Grãmaticis in IV. & V. librum Antonii Nebriſſenſis; ſeu de Syntaxi, & Proſodia. Cæſarauguſtę apud Petrum Bernuz 1555. & antea 1540. in 4. Fertur ſimul -

Repetitio quædam de literarum quarundam apud Latinos pronunciatione.

Cenotaphio in obitu Caroli V. Imperatoris Cæſarauguſtæ celebrato. Cæſarauguſtę anno 1588. in 4.

ANTONIVS POLO, Theologus Doctor, & Canonicus Conchenſis, Tractatum ſic inſcriptum edidit-

Contra Sacerdotes Concubinarios. Venetiis apud Petrum Lyechtenſtein 1529. in fol.

Sic lego in *ſupplemento Epitomes Bibliothecæ Geſnerianæ*.

AN-

ANTONIVS PONCE DE SANTA CRVZ, Alphonſi Doctoris Medici filius, Pinciæ natus, ad ejuſdem urbis ſcholam doctrinæ, cùm in aliis, tum præcipuè in Philoſophicis, ac Medicis literis profectus refert. Quare & ibi ex primaria cathedra Medicam artem docuit, uſque dum Philippus Catholicus Rex IV. permotus famâ viri in curiam evocavit, cui inter alios experientiſſimos juvandæ ac reſtaurandæ naturæ artifices ſalutis ſuę curam concrederet. Adeptus fuit tandem ætatis longevæ beneficio primum inter collegas locum (Protomedici vocant) atque item *Covarrubiæ* in territorio Burgenſis Eccleſiæ *Abbatiam*, quę quidem poſſeſſorem locupletat, nec tamen, ut aliis ſimilibus eccleſiaſticis beneficiis ſolemne eſt, certo loco addicit. Teſtes nobis reliquit egregiæ ſuæ doctrinæ; atque eruditionis opera hæc.

Opuſculorum Medicorum, ac Philoſophicorum volumen primum, quòd hæc continet.

In Avicennæ Primam Fen. 1. libri.

Hippocraticam Philoſophiam, ſive de his, quæ Phyſicè ſcripta ſunt ab Hippocrate.

De Pulſibus Diſputationes, quibus Galeni & Avicennæ doctrina philoſophicè perpenditur; quibus adjunxit *Alphonſi* parentis *De Melancholia* libellum. Matriti apud Thomam Iuntam 1622. fol. Deindè.

Prælectiones Valliſoletanas in librum Hippocratis Coi de Morbo ſacro. Matriti 1631. folio apud Ludovicum Sancium.

De Impedimentis magnorum auxiliorum in morborum curatione libros III. ad Tyrones: Matriti ex Typographia Regia...... Barcinone 1648. 8. Patavii demum 1652. in 12.

In Libros Galeni de Morbo, & ſymptomate; ibidem 1637. folio.

Vulgari quoque linguâ olim ediderat.

De las cauſas, y curacion de las Fiebres con ſecas peſtilenciales, ad Ludovicum Mercatum Regium Philippi Regis III. Protomedicum. Pinciæ apud Petrũ Merchan 1600. 8.

Apponam de Antonii noſtri operibus his omnibus *Ferdinandi Cardoſi* Doctoris Medici judicium; rectum, an ſecus, aliis remitto, quorum de hujuſmodi rebus notio eſt. Hic in *Tractatu de febre ſyncopali*; *Inter opera ejus* (ait) *judicio noſtro eminet Hippocratica Philoſophia relata: ſubſequitur libellus de Impedimentis magnorum auxiliorum. Pars naturalis juventutis redolet labores, quod ipſe non diffitetur, parum exculta, nec ſtylo placet. Liber de morbo, & ſymtomate vaſtum, & confuſum opus. De morbo ſacro doctius diſputat. Liber de Pulſibus cum Petro Garſia contendat, cujuſnam eſt; ſunt enim verba eadem, ſenſus idem, mutatum nihil: ſed ſemper in iſto viro laudavi variæ literaturæ notitiam, poliſtoriſque eruditionis copiam illo docendi modo ſuco & ſterili carentem, quo Hiſpani apud exteras nationes malè audimus.* Hæc ille.

Pro ſua *de Animatione fœtus tertio die* opinione *Thomas Fienus* Antverpienſis vir in medicina admodum clarus adverſus *Santa-Crucium* noſtrum diſputavit, edito Lovanii hujus argumenti libello anno 1629. in 8. Denatus eſt *Antonius* octogenario major labante jam memoriâ, ſenſibúſque imbecillis minus ad praxim exercendam aptus, anno ......

F. ANTONIVS PONS, Dominicanus, S. T. Magiſter, edidit.

Milagros del Santiſſimo Sacramento. Valentiæ ex officina Chryſoſt. Garriz. 1613. 8.

ANTONIVS PORRAS, Artium magiſter, Theologus Doctor, Canonicus, (ut vocant) Magiſtralis Placentinæ eccleſiæ, Viſitatórque hujus Epiſcopatus, nuncupavit ejuſdem ſedis Antiſtiti, qui per id tempus erat, *D. Guterio Carvajalio.*

Tratado *de la Oracion*. Compluti apud Ioannem Brocar in 4. Deſideratur editionis annus, niſi idem ſit cum impetratæ ad editionem Regiæ facultatis, ſcilicet 1551.

F. ANTONIVS DE PORTALEGRE, Luſitanus, ordinis S. Franciſci provinciæ Pietatis, Mariæ Portugalliæ Principis miniſter à pœnitentię Sacramento, dedit foras, nomen ipſe occultans,

A Paixaõ *de Chriſto metrificada*; tam Luſitanè, quàm Caſtellanè 1548. & poſteà Conimb. 1581.

D. ANTONIVS DE PORTVGAL, Ludovici Portugalliæ Infantis filius nothus, ſatis ſupérque toto terrarum orbe propter ærumnas ſuas, ac tentatam imprudenter regni illius tyrannidem celebris, ſcriptam reliquit *de vita ſua* hiſtoriam exemplo ductus magnorum virorum, ut ſe ipſum in exilii ſui calamitate ſolaretur. Quam apud *Emmanuëlem* filium *Antonii* ipſius manu exaratam vidit *Ioannes Caramuël* noſter hoc titulo.

Primeira, *e ſegunda parte da Hiſtoria do Rey Dom Antonio.*

De quo opere, & authore ejus contentus ero verba adjungere ipſius Caramuëlis in Prooemio ſui *Philippi Portugalliæ Regis*, &c. *His omnibus* (ſcilicet epiſtolis, & ſupplicibus libellis, tum literis patentibus, inſtrumentiſque aliis, quorum exempla beneficio Emmanuëlis de Portugallia proximè nominati ad eum pervenerant, ipsâ demum Hiſtoriâ, quam nunc laudamus) *conſtituo* (ait) *variſſimæ eruditionis theſaurum. Fuit Antonius fœlix calamo, politicæ ſcientiæ doctiſſimus, ut videãt poſteri non ſufficere ſcientias, aut artes, licèt excellentiſſimas, ut jus tyrannidi ſubjaceat, & veritas ab eloquentiæ hypocriſi opprimatur.* Hæc ille.

Pſeaumes de *D. Antoine de Portugal*, proſtant Pariſiis 1619. In 16. Gallicè, Latinéque.

F. ANTONIVS A PVRIFICATIONE, Luſitanus, Portuēnſis, Eremita Auguſtini ſectator, Sac. Theologiæ Lector emeritus, provinciæ ſuæ Luſitanæ Viſitator, & Chronographus, dum opus juſtum apparat, ære ſculpi fecit argumenti ſynopſin, quod ſibi propoſuerat exornandum, hac inſcriptione.

Theatrum Triumphale provinciæ Luſitaniæ ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, anno 1634.

Aliquot annis elapſis adimplevit fidem obligatam, publici juris facto Luſitanicè.

Chronica *da antiquiſſima provincia de Portugal da ordem dos Eremitas de Sancto Agoſtinho. Primeira parte.* Oliſſipone apud Emmanuëlem Silvam 1642. fol. Deinde.

Chronica *da Provincia de Portugal &c. Parte ſegunda: con hũa addiçaõ no cabo, na qual ſe reſponde a os principaes lugares da Benedictina Luſitana.* Ibidem apud Dominicum Lopez Roſa. 1656. fol.

Latinè etiam dedit.

Chronologiam Monaſticam Luſitanam, quam laudat non ſemel G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano*.

Item Luſitanè, ut credo.

Martirologio *Monaſtico Luſitano*, cujus meminit idem Cardoſus.

Rurſus latinè.

De Viris illuſtribus provinciæ Portugalliæ Eremitarum S. Auguſtini tractatum; cujus, uti iam publicati, author meminit parte II. Chronici lib. V. tit. III. §. XXII.

D. ANTONIVS DE QVESADA, juriſconſultus, Salmanticæ in ſchola, eruditionis, atq; ingenii doribus ſeſe, dum viveret, ſuſpiciendum præbuiſſe vigiliarum ipsâ editioue, omni æqualium teſtimonio gravius, atque ſincerius manifeſtavit. Profeſſorem geſſiſſe cum ordinarium, nec indicatur aliquo ejus loco, nec ego aliunde didici. Quemadmodum nec de patria certum quid affirmare poſſum facilè credulus; ipſe licèt Antonium parentem Bletiſsâ, ſive *Ledeſma* nobili ad Tormim fluvium municipio oriundum decimo ſeptimo quæſtionum juris laudet capite; honorem ei Guatemalenſis Indorum Præfecturæ à Carolo Cæſare collatum referens; atque ibi gentium in viríli adhuc ætate vitâ defunctum adjungens. Scripſit ad *Didacum Covarrubiam* ſupremi Senatus principem eruditè, atque ſubtiliter, nec ſine authorum, & argumentorum, quod rarò ſolet, examine, atque delectu.

Diverſarum quæſtionum juris librum ſingularem. Salmanticæ 1573. ex officina Ioannis Baptiſtæ à Terranova in folio. Quem jam ediderat, quinque alios ejuſdem argumēti ſe ſubjecturum affirmans, cum à doctiſſimo viro Martino Antonio del Rio In *Medæam* noſtis *Hiſpanus* audiebat *I. Conſultus ſibi amiciſſimus, cujus nobilitatem eruditio, & virtus nobilitarent.*

D. ANTONIVS DE QVEVEDO, & HOYOS, patriâ ex oppido *Reinoſa* in Montanis Caſtellæ veteris, Advocatus Matritenſis, edidit.

Libro de Indicios, *y tormentos*: ſive Torturæ reorum Praxim. Matriti apud Franciſcum Martinez 1632. 4.

D. ANTONIVS DE QVINTANA DVEÑAS, Burgenſis, Imperialia & Canonica jura, quæque ornamenta liberalium Artium debent iis, ne frigeant, aut ne ſordeſcant, admoveri, ſeriò cum didiciſſet, ſcholam Ognatenſem ſodalis togatus, Rector, princépſque Pontificii juris Profeſſor decoravit. His præſidiis variæ, ac multiplicis literaturæ inſtructus ad forum, veráſque lites in curiam venit; cumque aliquot annis per crebra, & gravia diſceptata prudenter negotia, habilem ſe tuendæ reipublicæ oſtendiſſet, Philippus Rex III. Catholicus Conſultorem, ut vocant, Siciliæ Proregum, & Patrimonii Regii Protectorem creavit. Quo in munere bene geſta re, ductáque inde uxore *Melchiorâ Marulli Pati* Baroniſsâ *de la Floreſta* locuplete, ac nobili fæminâ in patriam tandem revocatus Regios inter Senatores Italicos ſedere juſſus eſt. Scripſit perornatè, pérque-eruditè, cùm ab ſchola nondum diſceſſiſſet.

Eccleſiaſticon libros IV. Salmanticæ 1592. in 4. Quorum primus *Inſtitutiones rei beneficiariæ* continet: II. *De bonorum Eccleſiæ ſucceſſione, atque commercio*: III. *De Clericis abſolutè ordinandis, aut non*: IV. *De prohibita beneficiorum multitudine*, diſputat.

De Iuriſdictione, & Imperio, libros duos. Matriti apud Ludovicum Sanchez. 1598. 4.

Ad plures abiit circa annum MDCXXVIII *Floreſtæ Marchio* jam creatus; ſive, ut Aubertus Miræus, neſcio à quo doctus, XV. Novembris MDCXXVI. repentinâ morte.

ANTONIVS DE QVINTANADVEÑAS, patriâ ex *Norba Cæſarea*, quæ nunc eſt in Extremadura regione urbs *Alcantara*, nobiliſſimæ hujus equeſtris militiæ ſedes, profeſſione vitæ Ieſuita, Hiſpali ad Societatem admiſſus ferè ſemper ibi egit, ac deceſſit tandem amplissimæ urbi valde proficuus: quippe qui crebro ad populum ſub dio, ut in more habēt hujus inſtituti homines, piè atque ardenter cōcionabatur, pœnitentium confeſſiones domi, foriſque frequentiſſimè excipiebat; ſupplicio ultimo addictis, quaſi ex munere ſibi impoſito, ad latus aderat, & uſque ad patibulum comitabatur. Cum verò in moralibus ſtudiis, quorum verè anima, & vita praxis eſt, jugi lectioni experientiam diuturnam, attentámque adjunxiſſet, monumentis doctrinę ſuæ, qui vivus non poterat, voluit etiam poſt obitum ad poſteros non vacuus, aut ingratus pertingere. Iſque non Theologicis modò,

ſed

ſed & Hiſtoricis: nam & his literis non parum delectabatur. Hæc illa partim latinâ.

Singularia Theologia moralis ad ſeptem Eccleſia Sacramenta. Quibus accedit *Ad celebriora chriſtiani Orbis Iubilaa* Appendix. Hiſpali typis Franciſci de Lyra 1645. fol. Venetiis poſtea apud Tomaſinum 1649. in fol.

Singularia Moralis Theologia ad quinque præcepta Eccleſiæ, necnon ad Eccleſiaſticas cenſuras & pœnas: opus poſthumum, Matriti apud Paulum Val. 1652. fol.

Vernaculâ partim linguâ, & quidem moralia.

Inſtruccion *de Ordenantes, y ordenados.* Hiſpali 1640. 12. & 1643. ibidem.

Caſos occurrentes *en los Iubileos de dos ſemanas.* Hiſpali 1641. 16.

Retiro de las converſaciones *profanas de monjas.* Hiſtorica hæc.

Vida *de la Infanta D. Sancha Alfonſo del habito, y orden de Sant-Iago, hermana del Santo Rey D. Fernando.* Matriti 1651. in 4.

Nombre ſantiſsimo *de Maria, ſus excellentias, ſignificados, y veneracion, y efectos.* Hiſpali typis Franciſci de Lyra. 1643.

Glorioſos Martyres de Oſuna, Arcadio, Leon, Donato, Nicephoro, Abundancio, y nueve Compañeros ſuios, ibidem 1632. in 4.

Santos de la Ciudad *de Sevilla, y ſu Arçobiſpado.* Ibidem ex officina Franciſci de Lyra 1637. 4.

Santos de la Ciudad *de Toledo, y ſu Arcobiſpado, excelencias de ſu Santa Igleſia, fieſtas que celebra en ſu iluſtre coro.* Matriti 1651 folio.

Evocatus Hiſpali ad id conficiendum, de quo proximè dictum fuit, opus ab Eminentiſſimo D. Balthaſare à Moſcoſo & Sandoval S. R. E. Cardinali ampliſſimo, ac Toletano Antiſtite digniſſimo, vix eo perfecto, atque typis edito in hanc urbem redierat, cum in lethalem incidit morbum, qui eum fere ſexagenariũ abſtulit Auguſto menſe an. MDCLI.

D. ANTONIVS RAMIREZ DE MENDOZA, qui Salmanticæ in Conchenſi Collegio ſodalis, & in Granatenſi Curia fuit Senator Regius, ſcripſiſſe dicitur.

Conſiliorum, ſeu Informationum volumen.

Additiones ad ſecundam partem commentariorum Didaci Perez ad Regium, ut vocant, *Ordinamentum.*

Ægidius Gonzales de Avila in *Hiſtoria Salmanticenſi,* & in *Theatro Eccleſiæ Salmantinæ* author eſt.

F. ANTONIVS DE LOS REIES, Dominicanus, ſcripſit in Occidentali plaga.

Arte *de la lengua Mexicana.* Fortè diverſum opus ab alia *Arte lingua Mixteca,* quam ſcio excuſſam fuiſſe Mexici anno 1593. 4. ubi vocat ſe author *Vicarium in Tapuzculula.*

F. ANTONIVS DE REMESAL, Gallęcus ex oppido *Allariz,* ſodalis Dominicanorum, in Salmantina domo hunc ordinem profeſſus, ad Indos veniens ex archiis cœnobiorum, & urbium, variorúmque relationibus fide dignis compoſuit.

Hiſtoria de la Provincia *de S. Vincente de Chiapa, y Guatimala de la orden de Santo Domingo cõ los principios de las demas Provincias deſta Religion de las Indias Occidentales, y lo ſecular de la Governacion de Guatimala.* Matriti 1619. in folio.

Adjutum ſe in deſcribendis hujus Provinciæ originibus fatetur ſchedis, ſeu hiſtoriâ olim a *Thoma de Turre* ejuſdem familiæ conſcriptâ. Verum & promiſit ipſe *Annotationes, ſeu Commenta in Divi Thomæ ſermones,* quo opere ſe impendiſſe ait quidquid in re Theologica, Græcóque, & Hebraico ſermone profeciſſet.

F. ANTONIVS RIBEIRA CHIADO, Franciſcanus Portugalliæ Regni, dedit foras.

A Regla Geral *de San Franciſco em trovas,* hoc eſt verſibus: amáque.

Vm Auto (ſic appellamus Comœdiam ſacram) *Da natural Invençaon.*

ANTONIVS DE RIBERA, Sacerdos, chórique miniſter in Toletana Eccleſia, librum nomine ſuo foras dedit hujuſmodi.

Copilacion *de los deſpachos tocantes a la translacion del bendito cuerpo de San Eugenio martir primer Arçobiſpo de Toledo hecha de la Abadia de San Denis en Francia à eſta Igleſia con la relacion del viage de D. Pedro Manrrique Canonigo de la miſma Santa Igleſia por el dicho cuerpo, y el ſolenne recebimiento, que ſe le hizo en la Ciudad de Toledo.* Toleti 1566. in 4.

ANTONIVS DE RIBERA quidam ſcripſiſſe dicitur.

Defenſionem Sacroſanctæ Synodi Tridentinæ libris V, comprehenſam adverſus Hæreticos. Oliſſipone 1595. Ita in *Catalogo* ſuo Valerius Andreas Taxander.

ANTONIVS DE RIBERA, ſcripſit.

Poëma *de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora.* Hiſpali 1616. in 4.

F. ANTONIVS DEL RINCON, ordinis Minorum, ut ſcribitur in Franciſcanis Chronicis vulgaribus lib. XVI. cap. XXXIII. ſcipſit, Vvaddingo, & Dazâ teſtibus.

Monumenta ordinis, ſive de viris illuſtribus, ter excuſſa, ut Vvaddingus ait. Secunda editio eſt Salmant. an. 1511. 4.

ANTONIVS DEL RINCON, Americanus, Angelopolitanus, Ieſuita, edidit.

Grammatica, *ò Arte de la lengua Mexicana.* Mexici 1595. 8.

ANTONIVS DE RIOS, Centurio, atque aciei inſtructor, ſcripſit.

Diſcurſo *de la Cavalleria ligera*, Bruxellis in 8.

ANTONIVS DE ROBLES CORNEJO, Doctor Medicus edidit, Antonio Leone in *Bibliotheca Indica* teſte.

Simples Medicinales Indianos.

ANTONIVS RODERICVS, edidit.

Platica eſpiritual *de virtudes, y oracion mental*. Cæſarauguſtæ 1601. 8. Oſcæ apud Pet. Bluſon 1623. in 4.

Del Roſario. ibidem 1603.

ANTONIVS RODRIGVEZ, nuncupatus PORTVGAL, quod Haraldus eſſet hujus Regni, vertit ex Gallico.

Triumpho *de los nueve de la Fama, y vida de Beltran de Claquin Condeſtable de Francia.* ad Ioannem Tertium Luſitaniæ Regem; Oliſſipone apud Germanum Gallarde, in fol.

ANTONIVS RODRIGVEZ, Salmantinus Mathematicarum Artium Profeſſor, ſcripſit.

Practica, *y Theorica para contar por guariſmo de repente; y reduccion de todas las monedas, y peſos de diferentes reinos.* Salmant. apud Ioannem Beneaut. 1596. 12.

ANTONIVS RODRIGVEZ DAVALOS, ex Æneæ Silvii latino fonte derivatum à ſe in vernaculum dedit.

Dichos, y hechos notables, y *gracioſos, y elegantes del ſabio Rey D. Alfonſo de Aragon, y de Napoles.* Antverpiæ 1554. in 8.

ANTONIVS ROIS, & ROZAS Cantaber, ex *Vergara* oppido provinciæ *Guipuſcoa*, in Hiſpanum è latino idiomate convertit.

La Ciudad de Dios *de San Auguſtin.* Matriti 1614. folio. Scripſit item, niſi alius ſit.

Eſpejo *de Perfeccion*. Matriti apud Alphonſum Martinez 1619. 16.

ANTONIVS ROLIN, Societatis Ieſu, ſcripſit.

Vida, doctrina, y muerte *del venerable Padre Alonſo Rodriguez.*

F. ANTONIVS DE SANCTO ROMANO, Palentinus, ordinis Sancti Benedicti, quem ad D. Zoili monaſterium in *Carrionenſi* nobili municipio fuit profeſſus, ſcripſit.

Hiſtoria General *de la India Oriental, los deſcubrimientos, y conquiſta que an hecho las armas de Portugal en el Braſil, y en otras partes de la Aſia, y Africa deſde ſu principio haſta el año de MDLVII.* Pinciæ 1603. in fol. per Didacum Perez.

Iornada, y muerte *del Rey D. Sebaſtian de Portugal*. ex Hieronymi Franchi commentariis: ibidem eodem anno in 4. apud Ioan. Iniguez.

F. ANTONIVS A SANCTO ROMANO, alius à ſuperiore, Granatenſis, Eremitarum Divi Auguſtini ſodalis, Conchenſis domus aliquando Præfectus, ſacræque fidei judicibus à cenſuris, ſcripſit.

Conſuelo *de Penitentes*; duobus tomis. Salmanticæ 1583. in 8. Idem eſt opus.

Meſa franca *de eſpirituales manjares*. Hiſpali apud And. Peſcioni 1585. 8.

De la Hiſtoria *de nueve Santos Auguſtinos de Mexico.*

ANTONIVS ROSCIVS, vulgo ROS, Perpinianenſis, I. Conſultus eximius, ornamentóque aliarum diſciplinarum liberaliter inſtructus, idem Regius Senator in curia Principatus Cataloniæ, ſcripſit.

Memorabilium libros III. Barcinone apud Claudium Bornatium 1564. in 4. *De rebus forenſibus* in tribus aliis *Memorabilium* poſterioribus libris ſe tractaturum edixerat.

D. ANTONIVS DE ROXAS, edidit, ſi alius eſt à ſuperiore Antonio Rois & Rozas.

Eſpejo *de Perfeccion*. Matriti 1604. Sed & alia duo opera prohibentur in Indice librorum prohibit. & expurg. Hiſpaniæ, Antonio de Roxas inſcripta, nempe.

Vida *Eſpiritual*. Matriti apud viduam Alph. Martini 1629.

Luz de la Noche obſcura, *y preparacion Euchariſtica para bien morir*. in eadem officina 1630.

F. ANTONIVS ROZADO, Luſitanus, ordinis Sancti Dominici, Commiſſarius, ut vocant, Sancti Officii, publicavit propriâ linguâ.

Tratados *em louvour do Santiſſimo Roſario, e ſobre o Cantico de Noſſa Senhora.* Oliſſipone 1622. in 4.

D. ANTONIVS RVBINOS DE MONTE, Gallæcus, Mindonienſis, Salmanticæ in Collegio Bartholomæano togatus ſodalis, deindéque in Caurienſi ſacra æde Canonicus, opus confecit, quod typis nondum commiſſum fuit: ſcilicet.

Sumario de las grandezas *del origen, y deſcendencia de los Principes de Ausburg Archiduques de Auſtria, y Emperadores de ambos emisferios*. Pulcherrimâ formâ id conſcriptum, & perfectiſſimis pictoriæ rei figuris calamo ductis exornatum Matriti adſervat D. Gaſpar Ivañez à Segobia amicus noſter, Alcantarẽſis eques, Marchio Acropolitanus, Toparcháq; oppidi de *Corpa*, inſtructiſſimæ omnis generis ſelectorũ librorum bibliothecę poſſeſſor, eruditorũq; operũ artifex nõ inelegãs; quẽ amicitię cõſciẽtia prolixiùs laudare prohibet.

F. AN-

F. ANTONIVS RVBIO, Legionenſis, ordinis Sancti Franciſci provinciæ S. Iacobi, eo tempore quo adverſus ſcripta *Eraſmi Roterodami* doctus quiſque de Theologorum Hiſpanorum numero, religionis non obſcurè cauſam agens, editis libris depugnabat, poſtremus ipſe elucubravit, viſis jam *Stunicæ, Caravajalis, Bedæ* item *Natalis Pariſini, Albertiſque* Pii Carporum Comitis operibus.

Aſſertionum Catholicarum adverſus Eraſmi Roterodami peſtilentiſſimos errores, libros IX. Salmanticæ editos à Ioanne de Canova 1567. in folio.

Meminit author habiti apud Pincianos regio nutu de *Eraſmi* ſcriptis graviſſimorum quamplurium Theologorum conſeſſus; è quorum numero *Franciſcus* erat *Caſtellus* Minorita, nulli, ut inquit, vel concionandi, vel diſputandi laude ſecundus. *Habuit etiam* (verba ipſius Rubionis audis) *ibidem pulcherrimam adverſus Eraſmum orationem antiquò Romanòque ſtylo ac more quidam Fr. Franciſcus Meneſius vir ſingulari ingenio, religione, atque eruditione praditus, & inter Minores cænobii S. Franciſci Salmanticenſis minimus apud ſe, maximus tamen apud omnes. Cujus orationis ſegmentum ab Eraſmianis ex ore dicentis exceptum (nam humillimus vir noluit, ne tantillum quidem cuiquam dare) ut ad ſe miſſum Eraſmus vidit, in hanc vocem admiratus prorupit: nunquam putarem talem, ac tantum in Hiſpania eſſe virum*. Hæc ille. Quæ nos pro viri, & orationis merito deeſſe noluimus in hoc catalogo, qui talia Hiſpanæ noſtræ gentis decora oblivioni avet eripere, immortalitatíque conſecrare.

ANTONIVS RVBIO, patria *Rodenſis*, Ieſuita, Mexici novæ Hiſpaniæ Philoſophiæ, Theologiæque docendæ operam diù navavit; reverſúſque in Hiſpaniam Compluti conſedit; obiitque VIII. Martii MDCXV. ætatis ſuæ LXVII. vir doctrinâ eximius, atque editis de tota Philoſophia libris. Nempe in lucē dedit.

Commentarios in univerſam Ariſtotelis Logicam, ſive *Logicam Mexicanam*, duabus partibus. Coloniæ 1605.

Eorundem Commentariorum compendium, in gratiam Academiæ Complutenſis, quæ publico decreto ſuis Profeſſoribus eos juvētuti explicandos præſcripſit: curavitque decretum hoc ſuum authoritate regia firmari; ſi non fallit Alegambius in *Bibliotheca Societatis*. Valentiæ id prodiit 1607. & Coloniæ 1609. & 1615.

Commentarios in VIII. libros Ariſtotelis de Phyſico auditu. Matriti 1605. & in breviorem ſummam redactos, Valentiæ, & Coloniæ 1610. & 1616.

Commentarios de Ortu, & Interitu, ſeu de generatione, & corruptione rerum naturalium, tum alibi, tum Coloniæ apud Crithium anno 1619.

Commentarios in libros de Anima 1613 & 1621.

Prodierunt etiam poſthumi.

Commentarii in libros Ariſtotelis de Cælo, & Mundo, Coloniæ typis Chrithii 1617.

Omnia hęc quinque voluminibus in 8. ediderunt Lugdunenſes anno 1625.

ANTONIVS RVIZ DE MONTOYA, Limenſis, Ieſuita, ſtrenuus in Paraguajana provincia operarius, & non unius Collegii Rector, ſcripſit.

Teſoro *de la lēgua Guarani*. Matriti 1639

Arte, y Vocabulario *de la lengua Guarani*. ibidem 1640.

Catecifmo *en la miſma lengua*. 1640. 8. Matriti.

Hiſtoria *de la conquiſta eſpiritual de la provincia del Paraguai*. Matriti 1639. 4.

Superſtiti etiam tunc hos tribuit libros *Bibliotheca Societatis* author.

ANTONIVS RVIZ DE MORALES, & MOLINA, Cordubenſis, Ambroſii de Morales ſummi viri ex Cæcilia ſorore nepos, Ludovici de Molina Regii Senatoris, cujus egregii extant *de Primogeniis Hiſpanorum* commentarii, germanus frater, ordinis S. Iacobi preſbyter in cœnobio Hiſpalenſi, propter propria, & propinquorum de republica merita obtinuit, ut *Mechoacanenſibus* priùs, deinde *Tlaſcalenſibus* in America Septemtrionali daretur Antiſtes. Scripſit.

In Benedicti Ariæ Montani Rhetoricam, annotationes. Antverpiæ editas 1572. 8. Item vernaculâ linguâ.

Regla *de la orden de Sant-Iago*, 1565. fol.

Hiſtoria *de la orden de Sant-Iago*.

Extat *Ambroſii Moralis* avunculi latina ad hūc epiſtola quorundam ſacrorum de SanctisCordubenſibus monumentorum nuncupatoria volumine 4. *Hiſpaniæ illuſtratæ* pag. 344. Meminerúntque ejuſdem cum laude HieronymusGudiel *en el epitome de los Girones*; Ægidius Gundiſalvi Davila *in Theatro Eccleſiaſtico Indico*, & *Eccleſia Angelopolitana*, ſive *Tlaſcalenſi*: tum etiam *Bibliotheca Geſnerianæ* epitomaror, & Athanaſius de Lobera in *Legionenſis urbis Hiſtoria* cap. VIII.

D. ANTONIVS DE SAAVEDRA GVZMAN, Mexicanus, ſive patriâ, ſive incolatu, ſcripſit.

El Peregrino *Indiano*: Poēma de Rebus geſtis Ferdinandi Corteſii: 1599. Matriti apud Petrum Madrigal.

F. ANTONIVS SAGARRO (vereor ne Aubertus Miræus parum fideliter cognomen hoc expreſſerit) Catalanus, Carmelita, reliquiſſe dicitur in conventu Barcinonenſi.

De viris illuſtribus Carmeli librū domeſticis magni habitum.

Obiiſſéque diem ſuum anno MDCXX. cum Perpiniani ſodalibus præeſſet.

F. AN-

F. ANTONIVS SAINER, Matritenſis, Sodalis Eremitarum Sancti Auguſtini provinciæ Caſtellæ, Magiſter Theologus, in Luſitania, ejúſque urbe principe per eos dies morabatur, quando anno MDCXL. res ibi publicas turbaverunt, quæ illius temporis geſta reverſus ad nos literis tradidit, ſcribens-

Hiſtoria *de el levantamiento de Portugal*. Cæſarauguſtæ 1644. in 4.

ANTONIVS SALA, Aragonus, ex Valle *de Aran* vocato in Pyrenæis montibus, Doctor Philoſophus, ac Theologus, Profeſsórque Philoſophiæ in Barcinonenſi Academia, edidit-

Curſum Artium, ut vocant, ex quo *in Iſagogen Porphyrii commentarius* prodiit Barcinone 1618. 4. *In Ariſtotelis Phyſicam*, ibidem 1619. 4. Reliqua nondum vidi.

ANTONIVS SALAMANCA picturas ſtatuarum, columnarum, coloſſorum, templorum, theatrorum, arcuum, portarum, ſepulchrorum, quæ Romæ ex antiquitate adhuc viſuntur, expreſſit, Georgio Fabricio referēte in *Roma ſua*. Ita lego in Epitome *Bibliothecæ Geſnerianæ*; cujus authoritatē ſequutus delineatorē Hiſpano appellatum cognomento Scriptoribus, ut is fecit, Hiſpaniſque, ut æquum eſſe videtur, contribuo.

F. ANTONIVS DE SALAZAR CAVALLERO, Dominicanus, edidit-

Diſcurſos Funebres *predicables*. 1655.

ANTONIVS SALT, Valentinus Sacerdos, Sac. Theologiæ, ut dicunt, Licentiatus edidit-

Santuario Lauretano *de la Virgen Nueſtra Señora*. Laureti 1647. in 8.

F. ANTONIVS DE SALZEDO, Palentinus, ordinis Prædicatorum ad S. Gregorium Pinciæ urbis olim ſodalis, Theologiæque præceptor in Segobienſi domo, edidit-

In Librum primum Magiſtri ſententiarum. Pinciæ 1656. ac vernaculè-

Santoral; ſive ſermones de Sanctis.

ANTONIVS SANCHEZ CABAÑAS, reliquit in ſchedis manuſcriptam-

Hiſtoria *de Ciudadrodrigo*, quę ſervabatur in bibliotheca *D. Laurentii Ramirez de Prado* viri clariſſimi, ut ipſe de poſſeſſione ſua locuples narrat teſtis in *notis ad Luitprãdi Chronicon*, anno DCLVII. ad finem.

D. ANTONIVS SANCHEZ DE HVERTA, Pincianus, jurisConſultus, Philoſophus, ac Poëta diſertus, & ingenioſus, plures *Fabulas* in theatro ſpectandas dedit. Porro jam ex eo tempore de nobis bene, ac de literis meritus fuit, cum Philippi Regis noſtri Catholici nomine, orationem, ut moris eſt, obſequii, & eloquentiæ plenam ad Gregorium XV. recens inauguratum pro Emmanuële Stunica Montis-Regis Comite ad id officium delegato, decima ſeptima Maji die MDCXXII. habuit, quæ quidem Romæ edita eſt eodem anno.

D. ANTONIVS SARMIENTO DE MENDOZA, Burgenſis, ex Calatravæ militia equeſtri, Prætor fuit, cùm alibi, tum Conchæ, ac Cordubæ: *Ferdinando* inſuper Infanti, & Cardinali Hiſpaniarum domeſticus ab inferendis epulis. (*Gentilhombre de la boca* noſter idiotiſmus vocat) necnon & Sereniſſimi *Ioannis Auſtriaci* junioris Oeconomus. Edidit non ſine ſucceſſu-

La Hieruſalem *del Taſſo traducida en octava rima*. Matriti 1649. 8.

Diem vidit extremum anno MDCLI.

F. ANTONIVS DE SERPA, Luſitanus, ſtrictioris obſervantiæ profeſſor in Franciſcanorum provincia *Pietatis*, concionator celebris, edidit-

Eucharisticam Chronologiam ab ipſo Mundo condito per figuras legis naturæ depictam, & enarratam, duobus voluminibus: Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoyſi 1648. fol.

ANTONIVS SERRANO, edidit-

Del Modo *de rezar el Roſario de Nueſtra Señora, como ſe reza en la Igleſia de S. Iuan de Madrid*. Matriti 1638. in 16.

F. ANTONIVS DE SETVBAL, Luſitanus, ex familia Seraphica provinciæ Portugalliæ, à Vvaddingo illaudatus, edidit vernaculè-

Coroa *de douze eſtrelhas da Virgem Senhora noſſa*. Oliſſipone 1632. in 4.

ANTONIVS DE SILVA, Gallęcus, cùm adhuc in faſciis eſſet in Hiſpania comicæ Poëſis, dedit foras-

Primeras Tragedias Eſpañolas *Niſe laſtimoſa, y Niſe laureada D. Ines de Caſtro, y Valladares Princeſſa de Portugal*. Matriti 1577 in 8. apud Franciſcum Sanchez.

ANTONIVS DE SILVA, & SOSA, Luſitanus, dum inter Suecones verſaretur, auram captabat aulæ iſtius, ſcribens-

Iuicio, ó Vaticinio politico *al Reino de Suecia debaxo de la conduta del muy alto, y poderoſo Principe Carlos Guſtavo ſu Rey*. Holmiæ 1655. in 12.

F. ANTONIVS DE SOBARZO, ex ordine Minorum, editioni habebat paratum annis ſuperioribus à *Petro Alva in Militia Conceptionis* laudatum volumen-

De Sacra Scriptura impleta, non impleta, & aliquando adimplenda.

ANTONIVS SOBRINO, Salmanticenſis, natus ex incomparabili fœmina Cæcilia Morillas, de qua commodior alius nobis erit dicendi locus, ex primo officiali Gabriëlis de Zayas, qui Philippo II. Regi à ſecretis fuit, ſodalis factus Franciſcanorum nudipedum in cœnobio S. Bernardini Matritenſis, quandiu in vita fuit, tam ibi, quàm in multis, quibus præfuit, ſuorum cœnobiis, tandémque in urbe Valentia, cunctis ſe vitæ, morúmque, ac virtutum omnium, quæ in religioſo homine expetuntur, emendatiſſimum præbuit exemplar. Quarum utique merito ſupernaturalia dona plurima, patrandorúmque mirabilium gratiam à Deo fuit conſequutus. De hoc ne pauca dicam, conſulere tibi, lector, magnum erit operæ pretium Antonium Panes in *Hiſtoria provinciæ S.Ioannis Baptiſtæ Minorum excalceatorum* parte I. lib.VI. cap. VII. Scripſiſſe plura dicitur verè myſtica, tàtóque ſpiritualis Theologiæ magiſtro digna; vidit tamen hactenus lucem unus liber -

De la Vida eſpiritual, *y perfeccion Chriſtiana*. Valentiæ apud Ioannem Chryſoſtomum Garriz 1611. in 4.

Servatur à domeſticis, theſauri adinſtar, manu propria Sobrini exaratum tribus voluminibus contentum opus ſic inſcriptum -

Teſoros *de Dios revelados a la Venerable Madre Franciſca Lopez*; cui à confeſſionibus fuit; de cujus rebus, vitáque piiſſimè geſtis lege ſis eundem Hiſtoricum provinciæ Sancti Ioannis Baptiſtæ.

Tranſmiſit eum ad ſuperos decima dies Iulii menſis MDCXXII. ætatis ſuæ LXVIII.

F. ANTONIVS DE SOLIS, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, ſcripſit-

Conſuelo *de los Eſtados*. Medinæ Campi typis Franciſci del Canto 1576. in 8.

Vvaddingus hunc non laudavit.

D. ANTONIVS DE SOLIS, Placentinus, Exc. N. à Toleto & Portugallia, Oropeſano Comiti, quo Præſide habetur nunc trium ordinum militarium Caſtellæ Senatus, iu Navarræ, Valentiæque Regnorum Præfecturis operam olim cum approbaſſet à ſecretis, urbanus ipſe, & ingenio præſtans, eruditionéque non leviter tinctus, majorũ capax viſus fuit, quam ut poëticam ex comœdiis laudem, quam aſſequutus fuit ſummam, unicè jactaret, exindéque laureolam quæreret. Verè enim ſummus ſui generis eſt poëta, atque hoc tempore dignus, quem nemini eorum poſtponamus, qui comœdias Hiſpanas præſtantiſſimè uſquam ſcripſerunt. Si autem ſales, & ſcurriles jocos ſpectemus, quæ partes ſunt in comœdia noſtra paraſiti cujuſdam, famulíve, quem hic urbaniſſimè, ingenioſiſſiméque, plerumque homonymis verbis, quorum refertiſſimus eſt ſermo noſter, loquentem inducit, vix aliquem habeo huic conferendum. Sed ne deeſſet ei materies ingenium, & ſtylum fructuoſè exercendi, commiſit Rex Philippus circa annum MDCLXI. Archichronographi Indiarum benè dotatum munus, quod Antonius de Leon Pinelus decedens nuper orbum reliquerat. A quo elegantiſſima expectamus ingenii floridiſſimi documenta, præter -

Comœdias ſeorſim editas plures; quæ neſcio an in volumen conjectæ adhuc ierint. Inter quas eminet propter cauſam, & magnificentiam actionis -

Los triunfos *de Amor, y Fortuna. Fieſta Real, que ſe repreſentò a ſus Mageſtades en el coliſeo del buen Retiro al feliz nacimiento del Sereniſſimo Principe Felipe Proſpero*, in 4.

ANTONIVS DE SOTOMAIOR Haraldus (*Rey de Armas* nos vocamus) Philippi Regis Secundi ſcripſit -

Libro *de Eſcudos de Armas*: quem laudat Gundiſalvus Argote de Molina in catalogo authorum, quibus eſt uſus ad formandam ſuam *Bæticæ nobilitatis Hiſtoriam*.

F. ANTONIVS DE SOVSA, Oliſſiponenſis, ordinis fratrum Prædicatorum, ſacræque Theologiæ Magiſter, Regio ac ſupremo ſanctæ Inquiſitionis Regni Luſitaniæ Senatui à conſiliis, vir magnæ apud ſuos authoritatis, reddidit ſe notum etiam exteris, utiliter, doctéque de re morali libros exculpens, qui ſequuntur -

Aphoriſmos Inquiſitorum: quatuor libris. In quorum limine eſt: *Vera hiſtoria de Origine ſanctæ Inquiſitionis Luſitaniæ adverſus impoſturas cujuſdam Saavedræ, qui Legatum Pontificium mentitus in hoc Regnum invexiſſe eam falsò creditur*. Affigitur his. *Quæſtio unica de Teſtibus ſingularibus in cauſis fidei*. Oliſſipone anno .... Turnoni deinde in Galliis anno 1633. 8.

Opuſculum circa Conſtitutionem Pauli V. In Confeſſarios ad actus inhoneſtos fœminas in cõfeſſionis Sacramento allicientes; in quo nonnullæ aliæ difficultates ad alia Apoſtolica decreta contra non Presbyteros miſſas celebrantes, ac confeſſiones audientes enodantur. Oliſſipone 1623.

Relectionem de cenſuris Bullæ Cœnæ. Oliſſipone 1615. 4. apud Petrum Craesbeck in 4.

ANTONIVS DE SOVSA MACEDO, Luſitanus, Chriſti militiæ torquatus eques, poſt variarum hiſtoriarum cognitionem juris artẽ profeſſus, fecit ſibi locum in publica urbis Oliſſiponenſis, & regni munera. Senator enim fuit in ſupremo Luſitaniæ Concilio, expeditó que, ut vocant, gravaminum, & appellationum. Viginti duorum annorum adoleſcens edidit, ac Philippo Quarto Hiſpaniarum Regi nuncupavit -

Flores de Eſpaña, *Excelencias de Portugal, en que brevemente ſe trata de lo mejor de ſus*

de ſus Hiſtorias, y de todas las del mundo deſde ſu principio haſta el año de MDCXXX. Oliſipone 1631. fol. Deinde vulgari linguâ -

Oliſippo: Poëma Luſitanum. Oliſippone 1640. Quo ipſo anno turbatâ in Luſitaniæ Regno publicâ pace, invaſoris injuſti Brigantini Ducis propugnandum jus ſuſcipiens publicavit -

Luſitaniam liberatam ab injuſto Caſtellanorum dominio, reſtitutam legitimo Principi Sereniſſimo Ioanni IV. Londini 1645. in fol. cum prius emiſiſſet vulgari ſermone Caſtellano -

Caramuël *convencido en ſu libro intitulado Philippus Prudens, &c.* Hic Ioannes Caramuël eſt Ciſtercienſis, deinde Benedictinus, Campaniæ nunc Epiſcopus.

Fundaçaõ *de Lisboa*. Hujus meminit D. Franciſcus Emmanuël ep. IV. cent. IV. niſi idem opus ſit, ut ſuſpicor, cum Poëmate *Oliſippo*.

F. ANTONIVS DE SPIRITU SANCTO, Luſitanus, Carmelita nudipes, lector inter ſodales moralis Theologiæ, publicavit -

Directorium Spirituale: tribus partibus, in quibus *de privilegiis Regularium, de obligatione eorundem, & de regimine Præfectorum Regularium* tractat. Lugduni apud Ioannem Antonium Huguetam, & Marcum Antonium Ravaud. 1661. in fol.

ANTONIVS TAMARIS, Carmonenſis, ut credo, unde DE CARMONA ei cognomentum, presbyter, edidit -

Relacion, *y Deſcripcion del Templo Real de la ciudad de la Puebla de los Angeles en la Nueva Eſpaña, y ſu Cathedral*. Angelo-poli. 1649. in 4.

F. ANTONIVS TAVARES, Luſitanus ex urbe totius Regni Metropoli, Carmelitarum ordinis, ſcripſit, ignotum mihi quo ſermone -

De Virtutibus S.S. Ignatii à Lojola, & Franciſci Xaverii.

Floruiſſe dicitur circa annum MDCXXII.

ANTONIVS TAVARES DE TAVORA, Luſitanus, Canonicus Oliſſiponenſis, Regiúſque, dum læva nondum erat Luſitanorum mens, eleemoſynarius, vir multiſciâ hiſtoriarum, & bonarum artium eruditione; parata habebat ſuperioribus annis, ac propediem edenda -

Libro dos Prelados *de la Sè de Lisboa: & das antiguidades da meſma Cidade.* Nec non-

Tratado *del Offet antigo*. Quo in loco mira res in Baptiſmali lavacro contingebat, Sanctúſq; Hermenegildus fertur à Patre Leovigildo obſeſſus: quem eundem eum *Oſſeloâ* hujus temporis ad *Vougam* flumen oppido eſſe confirmat. Ut refert Antonius Brandaõ in Prologo ad tertiam partem *Monarchiæ Luſitanæ*, & lib. X. cap. XVIII.

Opuſculum aliud *de Patria Sanctæ Antoninæ martyris in oppido Cea de la Sierra de Eſtrel. la in Luſitania*, quod morte illius diſparuit, Georgius Cardoſus laudat in *Agiologio Luſitano* I. die Martii pag. II.

ANTONIVS TENREIRO, Luſitanus, vernaculè deſcripſit iter, quod ipſe fecit, nempe-

Itinerario *da India à Portugal per terra anno MDXX.* 1565. in 16. Conim. apud Ioannem Barros.

D. ANTONIVS TERRONES, Tudenſis forſan Præſulis Franciſci Terrones ex larere nepos, propinquúſve, atque Iliturgitanus, ut inſpicor, hoc eſt domo ex urbe *Anduxar* Bæticæ provinciæ, edidit -

Vida, *y milagros de S. Eufraſio Patron de Anduxar.* Granatæ 1657.

ANTONIVS DE TORQVEMADA, ſcripſit -

Iardin de flores *curioſas, en que ſe tratan algunas materias de Humanidad, Filoſofia, Teulugia, y Geografia, con otras coſas curioſas.* Salmanticæ 1570. Metimmæ-Campi 1599. in 8. Antverpiæ item apud Nutium.

Don Olivante *de Laura*; novum ſcilicet Heroa ex eorum grege, qui Amadiſii ſequuntur vexilla. Super hoc tamē ad judicium provoces velim ingenioſiſſimi illius viri *Michaëlis Cervantes*, quod de expurgandis, damnandiſve hujus farinæ libris, velut in cubiculo factum ridiculi ſui Herois *D. Quixotii à Mancha* in de hujus *rebus geſtis* faceriſſimo opere interpoſuit. Ejuſdem, credo, ſunt, certè idem nomen præferunt -

Los Coloquios *Satyricos*. 1553. 8. & 1584. in 8.

El Ingenio, *ò juego de Marro, de punta, ò Damas*. Valentiæ 1547. 4. Gabriëli Chapuis Turonenſi attribuit Antonius Verdier in *Bibliotheca* verſionem Gallicam operis inſcripti *Hexameron ſex dierum*, Lugduni editum ab Antonio Marſy 1582. quod idem judico cum *Horto Florum* jam laudato.

F. ANTONIVS DE LA TORRE, Præmōſtratenſis, familiæ ſuæ aliquando Generalis Præfectus in Hiſpania, atque Abbas perpetuus monaſterii Sancti *Ioachimi* Matritenſis, confectum habebat, ut à fide dignis accepi -

Un Tratado *de las fundaciones de los monaſterios de ſu orden*. Qui hactenus non vidit lucem.

ANTONIVS DE TORRES, Gumielenſis in Burgenſi diœceſi, Societatis Ieſu, ſcripſit piè-

Manual *del Chriſtiano*. Cæſarauguſtæ 1613. in 16. & Pinciæ apud Ioannem Godinez 1614. in 12.

ANTO-

ANTONIVS DE TRILLO, Guadalaxarenſis, rerum ſuo tempore in Belgio geſtarum memoriam conſervare cupiens dedit foras-

Hiſtoria *de la rebelion y guerras de Flandes, con unos diſcurſos en materia de guerra y eſtado ſacados de las hiſtorias Griegas, y Romanas.* Matriti 1592. in 4. Nempe ab initio tumultuum ſub *Margarita Parmenſi* uſque ad *Ioannis Auſtriaci* adventum.

F. ANTONIVS TVDANCA, Frãciſcanus, de quo mentio nõ fit in *Bibliotheca Scriptorum* hujus familiæ, ſcripſit-

Diſcurſos predicables *á varios intentos*. Matriti 1605. in. 4.

ANTONIVS DE VALDES, dedit in lucem-

Diſcurſos predicables *de la Dignidad Sacerdotal, y Sacramento de la Igleſia.* Medinæ Campi 1604. in 4.

ANTONIVS DE VALENCIA, neſcio quis, aut unde homo, laudatur à *Ludovico Caravajalenſi* in *Theologicis* ſuis *ſententiis*, eo quod ſcripſerit-

In Magiſtri ſententiarum libros.

F. ANTONIVS DE VALENCIA, ordinis Alcantaræ ſacerdos, & Sacriſta ſui conventus, Regiæ majeſtati à ſacris, compilavit, ac digeſſit-

Las Diſiniciones, *y eſtablecimientos del Orden de Alcantara.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. in folio.

ANTONIVS VASCONZELOS, Oliſſiponenſis, Ieſuitarum ſodalis, Collegii, & Academiæ Eborenſis olim Rector, vir, ut *Bibliotheca Societatis* author ait, *ob inſignem doctrinam, religionem, & generis claritatem in Luſitania notiſſimus*, edidit latinè-

Anacephalæoſes, ideſt, ſumma capita actorum Regum Luſitaniæ; quibus adjecit *Epigrammata in ſingulos Reges* ab inſigni Poëta *Emmanuëlo Pimenta*, illorúmque effigies ad vivum in ære expreſſas; Simúlque-

Deſcriptionem Regni Luſitaniæ cum compendio rerum illuſtrium, quæ in eo viſuntur tam ad humanum cultum ſpectantium, quàm ad divinum: demùm-

Philippi III. Regis Catholici expeditionem Luſitanicam, & orationem, qua illum Eborenſis Academia conſabulavit. Antverpiæ apud Belleros 1621. 4. De opere autem *Anacephalæoſeon* movit noſtro litem Frãciſcus Home de Abreu in *Cholobulomanactro* ſuo.

Luſitanicè etiam edidit-

Tractado *do Anjo da Guarda*; ſive de Angelo Cuſtode. Eboræ apud Franciſcum Simonis 1621. 4.

Relationem perſecutionis Iaponicæ annis MDLXXXVIII. & MDLXXXIX. editam Caſtellanâ linguâ 1591. in 8. tribuit Antonio Vaſconzelos *Bibliotheca Indicæ* author Antonius Leonius.

Deceſſit Eboræ XII. Iulii MDCXXII.

ANTONIVS VASQVEZ, Luſitanus, ex ſodalitio ſacro Clericorum Regularium Minorum, Matriti degens edidit à ſe interpretata opera hæc Italica-

Vida *de San Felipe Neri*, majorem partem ex ejuſdem argumenti libro *Petri Iacobi Bacci.* Matriti 1651. 4.

La Conjuracion *del Conde Iuan Luis Fieſco*, ex Auguſtino Maſcardo. Ibidem 1640 in 4. ſub nomine *Antonii Velaſquez.*

Las dos centurias, *y aviſos politicos de Traiano Boccalini.* ibidem in 4.

ANTONIVS VASQVEZ DE CHAVES, Iuriſconſultus, ſcripſit-

De Vſucapionibus, & præſcriptionibus. Matriti 1617. 4. ſive ad cap. *Si diligenti*, hoc tit. in Decretalibus.

F. ANTONIVS VASQVEZ DE ESPINOSA, Bæticus, Xerezienſis, Carmelitarũ Hiſpalenſium ſodalis, fidei cenſor Theologus, magnúſque Indorum cathechiſta, ut à domeſticis audit, ſcripſiſſe fertur vulgari ſermone-

Confeſſionario general, *luz, y guia del Cielo para poderſe confeſſar &c.*

Circunſtancias *para los tratos y contratos de las Indias del Peru, y Nueva Eſpaña.*

Sumario *de Indulgencias*. Matriti apud Ioannem Gonzalez anno 1623. in 8. Plenum pietate, atque eruditione opus. Atque item majori mole aliud affectum reliquiſſe dicitur moriens, ſcilicet *Indiæ deſcriptionem*. Edidit etiam-

Viage, *y navegation del año de DCXXII que hizo la flota de Nueva Eſpaña, y Honduras.* Malacæ apud Ioannem Rene 1623. 8.

Vivis exemptus eſt anno MDCXXX.

ANTONIVS VELA, vertit in Hiſpanicum ex Geneſio Sepulveda-

La Hiſtoria *de los Hechos de D. Gil de Albornoz*; de quo vide in Ioannis Geneſii Sepulvedæ mentione.

F. ANTONIVS DE VELASCO, Hiſpalenſis natu, inſtituto autem Redemptorum Virginis Deiparæ ſodalis, Sacræ Theologiæ Magiſter, eximiúſque Eccleſiaſtes, vir pietatis, & prudentiæ nomine dignus, cui ſtatutorum, conſtitutionúmque ordinatio committeretur, ad quarum normam Virgines Deo ſacræ recèns in ordinem, domúmque Hiſpalenſem Aſſumptioni Deiparæ ſacram receptæ, componerentur. Sub quibus legibus Deo ſervientes in eum perfectionis apicem brevi aſcenderunt, quem admirata hujus temporis æqualis B. Virgo Thereſia de Ieſu Carmelitarum Reforma-

formatarum, tam fœminarum, quàm virorum parens clariſſima, non alio nomine, quàm *Horti deliciarum Dei* cœnobium celebravit; Prodierunt -

Las Conſtitutiones *del monaſterio de la Aſſumcion de Sevilla*, anno 1575.

Edidit quoque -

Super Pſalmum *Miſerere mei Deus*; anno 1570.

Claruit Antonius, navavitque utilem adeò ſuis monialibus operam ſub undetriceſimo hujus familiæ Generali Præfecto anno Domini MDLXXV. corpúſque demortui jacet in eodem monaſterio. Regula hæc aliquantulum temperata per *Philippum Gumeranum* XXXVI. Generalem Præfectum vel nunc perfectiſſimè ibi obſervatur.

D. ANTONIVS VELASQVEZ, dedit Hiſpanè ex Italico fonte -

Vida *de Alexandro III. Papa*. Matriti 1658. in 8.

ANTONIVS VELEZ, Luſitanus, Portalegrenſis, Eboræ ſtudiorum Societatis, cujus ſacræ familiæ fuit, Præfectus, eruditum procudit exemplis illuſtratum ex probo quoque authore -

Commentarium *in Emmanuëlis Alvari Grammaticam latinam*. Eboræ 1599.

Obiit Eboræ XX. Martii die MDCIX.

D. ANTONIVS DE VERA, & ZVÑIGA, ſi non fallitur G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XXIV. Aprilis pag. 715. ſcripſit -

Hiſtoria *de S. Iſabel Reina de Portugal*. Fortè eſt D. Ioannes Antonius de Vera, & Zuñiga.

ANTONIVS DE VIANA, domo ex *Teneriſe* Inſula, quæ inter Fortunatas valde celebris eſt, patriæ amori obſequens, poëmate nō ineleganti laudes illius comprehendit, titulo hoc indito -

Antiguedades *de las Islas Fortunadas de la Gran Canaria, conquiſta de Tenerife, y aparecimiento de la Imagen de Candelaria*. Hiſpali apud Bartholomæum Gomezium. 1604. 8.

ANTONIVS DE VIANA, Medicus, & apud claſſiarios milites Hiſpanicarum triremium, qui limitem noſtrum à Barbarorum impreſſione cuſtodiunt, olim Chirurgus, poſtea in Hiſpalenſi Noſocomio, quod à fundatore Ioanne Cervantæo S.R.E. Cardinali nomen ſortitum fuit, in vulgus edidit.

Eſpejo de Chirurgia: *Primera parte en tres Exercitaciones de Theorica, y Practica, que tratan de los tiempos del apoſtema ſanguineo, &c.* Oliſipone 1631. 4.

ANTONIVS DE VILLALOBOS, ſcripſit-

De Eſphera.

Hujus nomine hominis inſignitus liber quoque olim fuit M.S. in Bibliotheca Olivarienſi. *Compendio de Geographia*, inſcriptus.

ANTONIVS DE VILLEGAS, ſpecimen dedit ſtudii poëtici, rudi adhuc rithmorum Hiſpanorum ætate, in eo opere, quod inſcripſit -

Inventario *de obras en metro Caſtellano*. Metimnæ Campi 1565. In 4. & 1577. in 8. Ex quo oppido oriundum eum affirmat D. Thomas Tamajus in *Collect. libror. Hiſpanor.*

F. ANTONIVS VINCENTIVS DOMENEC, patriâ ex oppido *S. Gabriëlis de Grions*, Marchionatus Cabreræ, & Gerundenſis Diœceſis in Cataloniæ Principatu, anno præteriti ſæculi LIII. natus; juvenis, ut ſe alere poſſet, in *Figneras* oppido ejuſdem ſacri territorij literas formare, & Grammaticam pueros docere opus habuit, poſtquam Theologiæ ſtudia apud Barcinonenſes complevifſet. Cæterū voto religionis olim facto ut per indultū Apoſtolicum ſe exſolveret, Romam venit. In reditu validiſſimâ tempeſtate maris jactatus, denuò ſe eidem jugo ſubjecit, quod bonâ veniâ excuſſerat ſacrorum Parentis. Quod votū Barcinone adimplevit, inter Dominicanos ad *Diva Catherinæ* Martyris receptus. Philoſophiam, Theologiámque ibi cùm docuiſſet, religioſiſſimam familiam, quæ veræ ſanctitatis, doctrinæque veluti patria eſt, clariſſimarum undique virtutum ſplendore, necnon & mirabilium curationum, natura ubi morbis ceſſiſſet, privilegio mirificè illuſtravit; ipſéque, ut in album noſtrum venire poſſet, Cataloniæ totius Sanctorum Hiſtoriam nobis reliquit; quam ut conficeret quò poſſet meliùs, ac diligentiùs, omnia iſtius Principatus, quater eum luſtrans, chartophylacia excuſſit publica. Hæc eſt -

Hiſtoria general *de los Santos, y Varones iluſtres del Principado de Cataluña*. Barcinone apud Gabriëlem Graëls 1602. fol. Vertiſſe quoque eum è S. Antonino *SanctorumDominicanorum vitas* Valerius Andreas in *Catalogo* annotavit.

E vivis exceſſit III. Kalendas Novembris anno MDCVI. ætatis ſuæ LIII.

ANTONIVS XIMEN, Valentinus, Segobricenſis, cum Salmanticæ cauſa ſtudiorum verſaretur, edidit, Ferdinandóque Cordubenſi Academiæ Rectori D. Alphonſi de Aguilar filio nuncupavit -

De Tormis inundatione, Poëma: anno 1500. in 4.

F. ANTONIVS XIMENEZ, in oppido *la Guereña* Placentinæ diœceſis natus, fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula ſodalis, domeſticam juventutem in Collegio urbis Hiſpalenſis ſacras literas docuit, ſimúlque ſtudio-

diorum fuit moderator. Aſcetica hæc dedit vulgari linguâ -

Santos Exercicios *para los tres dias de carnes tolendas.* hoc eſt in Ps. IV. ſermones VI. Hiſpali 1618. & 1619.

Erudicion Evangelica, *y Aranzel divino de todas las coſas eternas, y temporales tocantes a la ſanta oracion del Pater noſter:* tribus partibus. ibidem 1619. & 1627. in fol.

Dulzura *deoracion para recreacion del alma.* ibidem 1619.

Vida *de San Franciſco de Paula.*

Tratado *de la Puriſſima Concepcion de la Virgen Maria Nueſtra Señora.* ibid. 1616. in 4.

Latinè etiam opus confecit ſic inſcriptum, *Idea totius Status Religioſi*; cujus quarta pars typis fuit commiſſa hoc titulo -

Peritia curationis Status languentis religioſi. Hiſpali 1644. in 4.

Huic, ni fallor, Alphonſus Fernandez in *Hiſtoria urbis Placentinæ* attribuit *ſermones de los Santos del ſacro Monte de Granada*, Rodericum tamen, non Antonium appellans, eidémque eandem cum noſtro patriam & vitæ inſtitutum aſſignans.

ANTONIVS DE ZAMORA, Salmanticenſis Doctor Medicus, atque Artium Magiſter, ejúſque inſignis Academiæ Medicorum Decanus, Podalyriæ hujus artis, & Mathematicarum diſciplinarum ſtudio, & exercitatione ante nō multos annos valde celebris. Eo tempore, quo ad capiendum animi cultum in eo gymnaſio verſabamur, antemeridianis horis principem Medicinæ cathedram, pomeridianis eam, quæ Geometriæ, & aliarum Matheſeos partium præcepta tradit, magna cum ſua laude ſenex admodùm, ſed adhuc ſenſibus, & ingenio vegetus, adminiſtrabat. Extant ab eo typis editæ -

Repetitiones duæ ſuper cap. I. & III. Galeni de differentiis Symptomatum. Salmanticæ 1621. 4.

Credo & huius eſt -

De Cometis liber.

Scripſit etiam vulgari linguâ -

Prognoſtico *del Eccliple del Sol, que ſe hiço el año de MDC. à X. de Iulio, y del de la Luna à XXIX. de Henero.* Salmanticæ 1600. in 4.

Et quia *fortes creantur fortibus* ex Horatii annotatione, parentis hodie memoriam, & erga iſtam ſcholam merita tuentur, novè que gliſcentibus meritis augent duo ejus filii Ioſephus & Franciſcus de Zamora juris Profeſſores magnæ vterque in literis & omni eruditione apud omnes famæ.

D. ANTONIVS ZAPATA, Matritenſis, Franciſci Comitis de Baraxas filius, quem ſupremus Caſtellæ Senatus habuit olim Præſidem, Epiſcopus primùm Gaditanus, deinde Pampilonēſis, mox Burgenſis Archiepiſcopus, S.R.E. Card. à Clemente VIII. P.M. creatus, tum Prorex Neapolitani Regni, atque inde, cùm in Curiam rediiſſet Regis noſtri, Sanctæ Inquiſitionis Concilii Præſes, Catholicæque Majeſtati à conſiliis ſtatus. Vir omnibus (ut verbo dicam) virtutum his honoribus parium, honorúmque his virtutibus debitorum numeris perfectus & abſolutus. Pro inſtruenda quidem Bibliotheca noſtra hic reliquit-

Vn Diſcurſo de la obligacion *en conciencia, y juſticia, que los Prelados tienen de proveer las dignidades, y beneficios Eccleſiaſticos en perſonas, que puedan, y quieran, y tengan intencion, y propoſito de reſidir, y perſeverar en ellos, y ordenarſe y cumplir con las demas cargas, y obligaciones anexas a las tales prebendas*: typis quidem editum, ut audio.

Deſiit eſſe mortalis XXIII. die Aprilis anni MDCXXXV. ætat autem ſuæ LXXXIV.

D. ANTONIVS ZAPATA, ſive LVPIAN ZAPATA, gente Valentinus, Patria Segobricenſis, inter Benedictinos monachos, quibus navabat egregiam operam in illuſtrandis rebus eorum domeſticis, à multis jam annis habitabat, totus literis, & procudendis induſtriæ ſuæ monumentis intentus, cum hoc ipſe de ſe ad me retulit; hactenúſque habere ſeſe in ſchedis M.S. editionē expectantia ea, quæ ſequuntur opera -

De los Pueblos, *Igleſias, Monaſterios, y Hoſpitales de Eſpaña.* XXII. libris.

Dos Compendios *de las dicciones Latinas, Hebreas, y Griegas.*

Theatro *de la Santa Igleſia de Burgos.*

Eſpaña Primogenita *del Myſterio de la Puriſſima Concepcion de Nueſtra Señora.*

Principes, *y Obiſpos en Eſpaña.* Latinè quoque -

Hautberti Hiſpalenſis Chronicon cum annotationibus, quod eſſe iam editum poſt Antonii annotatoris mortem ad nos delatum fuit.

Vvalamboſum Merium cum Annotationibus.

Chronicon Exilienſe.

Atque item ſcribere ſe *la Hiſtoria del monaſterio de San Millan de la Cogolla.* De quorum omnium operum perfectione judicium eruditi homines ferent, quando typorum luce donabuntur, ſi mors authoris, quę ante paucos annos contigiſſe dicitur, in cauſa non ſit ne publicentur. Audio tamen prodiiſſe ab eo in publicum, *De Berengaria Alphonſi Regis filia primogenita* adverſus falſam quorundam perſuaſionem libellum.

ARCHANGELVS.

F. ARCHANGELVS DE ALARCON, in *Turri-Sillana* Hiſpaniæ Tarraconenſis (ait Vvaddingus) nobili genere ortus, Capuccinorum ſodalis, regularis diſciplinæ, ac virtutum laude celebris, ordinis ſui Commiſſarius

aliquando Generalis; obiit Barcinonæ anno MDXCVIII. Scripſit verſibus, ut audio, in laudem Dei Genetricis Mariæ -

Vergel de Plantas *divinas*. Barcinone 1594. in 8. & 1603. in 8. uti refert idem *Vvaddingus de Scriptoribus ordinis Minorum, Zachariam Boverium* ſequutus, qui *Capuccinorum hiſtoriam* conſcripſit.

ARIAS.

ARIUS (vulgò ARIAS) BARBOSA, Luſitanus, parenti Ferdinando Barboſæ ex Catherina Figueredo uxore in oppido *Aveiro* Portugalliæ natus, cùm Salmanticæ rudi adhuc illo XIV. ſæculo literis puer vacaſſet, pretioſiorum, quæ in Italia expoſita cuivis erant, mercium avidus, eò pertranſiit, Florentiæque Angelum Politianum ſtudioſiſsimè aliquot annis frequentans, in utraque lingua Latina, Græcáque ſic profecit, ut reverſus Salmanticam publicè in Academia ex cathedra Rhetoribus deſtinata hujus artis præcepta, atque utriuſque linguæ eloquentiam docuerit. In quo Antonium Nebriſſenſem ſocium habuit; qui tamen quidquid uſquam Græcarum literarum apud Hiſpanos eſſet, ab uno Aria emanaſſe in præfatione ſuarum *Introductionum Grammaticarum* ingenuè affirmavit. His duobus ampliſſimum iſtud gymnaſium, indéque Hiſpania tota debet barbariei, quæ longo apud nos bellorum dominatu in immenſum creverat, extirpationem, bonarúmque omnium diſciplinarum divitias. Quas Arius noſter ex antiquitatis penu per vicennium integrum auditoribus ſuis largâ, & locupletè venâ communicavit; in Poëtica facultate Græcanicáque doctrina Nebriſſenſi melior, à quo tamen in varia multiplicíque lectione ſuperabatur. Ambivit aliquando Grammaticæ docendæ partes, indignatus pueris ſic egregiè de hujus artis re, ac præceptis illudi. Victus tamen ab Spinoſa quodam (ut refert ipſe in epiſtola ad Marinæum Siculum de hac re data, quæ inter Siculi alias libro ſecundo edita fuit) haud deſpondit animum, impotentérve, ut Nebriſſenſis, repulſam excepit; ſed ad completum uſque Profeſſionis, ſolenuéque vicennium, quod adveniens emeritos reddit, tempus manſit, quotidie magis ſe, atque ingentia de Salmantinis ſtudiis merita huic gymnaſio commendans. Quo nomine eum non vulgaris notæ laudibus proſequuti ſunt Andreas Reſendius in *Encomio Eraſmi* metrico, & in *Epiſtola ad Quevedum Toletanum* proſaica, Antonius Honcala Abulenſis in *Grammatica Propugnia*; Antonius item Nebriſſenſis ſodalis præter *Introductionum* laudatam Præfationem *in Apologetico pro ſuis Quinquagenis; Lilius Giraldus* in *de Poëtis* quodam *Dialogo*, & Andreas Scotus florentiſſimo elogio, qui tamen ex Reſendio minus rectè Ariæ tribuit Salmanticenſem quadragiuta annorum profeſſionem; quæ vicennalis fuit; ut ex quodam authoris epigrammate conſpicuum redditur, monétque Martinus De Figueredo Senator Regius in nuncupatoria *commentarii ſui in Plinii ſecundi Prologum* epiſtola. Ab Academico iſto otio evocatus fuit in Portugalliam, ut Alphonſum (quod ipſi credimus in præfatione ſuorum carminum) & forſan, ut alii addunt, Martinúſque in his Figueredus, Henricum Ioannis Tertii Regis germanos fratres literas doceret. Quo per ſeptennium continuato munere ſenex tandem patriæ ſe incluſit, quod ex epigrammatum quoque præfatione conſtat.

Hoc tempore elucubravit -

In Aratoris Presbyteri Poëma de Apoſtolorum rebus geſtis commentarium prolixum, difficiles hujus Poëtæ nodos pertractantem: *quo lecto* (ait Scotus) *non Philologum modò, ſed & Philoſophum fuiſſe, ac Theologum ejus Authorem jures*. Salmanticæ in folio.

Præceſſerant duo alia minutiora, ſed docta -

De Proſodia, ſcilicet, *Relectio*, *ſeu de re Poëtica, ac recta ſcribendi ratione*; ſimúlque -

Epometria, ſive *Relectio* alia, *quam* (Honcalæ utor verbis) *habuit ille* Salmanticæ) *magnificam, doctam, uberémque, in qua multa queſtus eſt, quòd non modò Muſicæ temporum vitio indignam paſſa eſt jacturam duorum generum enarmonici, & chromatici, cum tempeſtate noſtra vix diatonico cantetur; ſed etiam quod periêre vocum ſyllabarúmque tum poëticæ, tum communes pronunciationes*. Hæc Honcala. Prodierunt Salmanticæ in 4.

Quodlibeticas quæſtiones de re qualibet, Valerius Andreas huic adtribuit in Catalogo: quod quidnam ſit nondum capimus.

Editus fuit quoque -

Epigrammatum, *ſeu Operum* ejus *Poëticorum* elegantiſſimus libellus in 8.

Reſendii elogium quin hoc loco appédam, mihi temperare nequeo. Ex *Encomio Eraſmi* hæc ſunt.

Hiſpaníque ſacer meritis honor Orbis Areius
Magnis cui debet quantum nunc Pallados illic
Cultior uſus habet; docuit nam primus Iberos
Hippocrenæo Grajas componere voces
Ore; etenim quidquid frugis nunc Itala regna,
Græcia quondā habuit quidquid, patriæq; ſuis ſque
Importavit, & à Galli ſtribligine tandem
Aſſeruit, fieríque dedit ſermone Quirites.

ARIAS GONZALO, I. Conſultus, ſi non alius latet ſub hoc nomine, author eſt libelli, cui titulus -

Memorial *en defenſa de las mugeres de Eſpaña, y de los veſtidos, y adornos, que uſan*. Oliſſipone 1636. in 4.

ARIAS PINELUS, vulgari formatione PINHEL, Luſitanus, jurisConſultus egregius, Salmanticæ olim Antonium Gomezium & Martinum Apilcuetam Navarrum Præceptores

ceptores adeptus cum maturuiſſet annis, judicióque uberes hujus diſciplinæ fructus ſibi, & patriæ produxit. Ioanne quippe III. Luſitanorum Rege authore impoſitus fuit apud Conimbricenſes muneri exponendarum civilium legum; poſtquam neſcio quid aliud doctrinę genus (excidit namque hujus rei nota ab Andreæ Scoti monumentis) Canonicum forſan jus, pluſquam decennio ibidem profeſſus fuiſſet. Salmanticæ quidem famâ celebri memoratur Arium eò ſe contuliſſe relictâ Conimbricâ, Emmanuëlem Coſtam ſequutũ, qui vetus Arii ob doctrinæ pręſtantiam apud eorum utriuſque cives æmulus in hanc ſcholam ad principem docendi juris civilis locum honorificâ invitatus conditione ſe contulerat, quaſi vereretur noſter fieri poſſe, ęmulationis ut ſtimulo defecta virtus, & contentio ſtudiorum frigeſceret. Quare accepto etiam à Salmanticenſibus honorario, Veſpertinæ, ut credimus, ejuſdem civilis juris cathedræ aſſignato, Luſitanum alterum juriſprudentiæ lumen ſcholæ huic ampliſſimæ ſecum fœliciter invexit; nec niſi poſt antemeridianas, hoc eſt, primarias, hujus profeſſionis partes egregiè obitas in patriam rediit cohoneſtatus à Rege ſuo Senatoriâ ſupremi Vliſſiponenſis Collegii dignitate; quod Emmanuël Soarez à Ribeira in editionis Venetæ commentariorum Pineli de *Reſcindenda venditione* procemio, ſeu nuncupatoria ad Paulum Leoniũ epiſtola adnotatum voluit. Extant igitur ab Aria noſtro-

Ad Rubricam, & Leg. II. C. de reſcindenda venditione Commentarii, elaboratiſſimi; primùm apud nos, deinde Venetiis, unà cum *adnotationibus* laudati Emmanuëlis Soarez à Ribeira viri doctiſſimi 1570. in 4. Francofurti 1596. in 8.

De Bonis maternis commentarius: olim in Hiſpania, deinde Francofurti apud Nicolaum Baſſeum 1585. utrumque hoc opus edidit Salmanticæ Mathias Gaſt. anno 1573.

Obiit Pinelus manu leviter cæsâ interemptus, quod ejus fatum Ioannes Merulus Toletanus elegantiſſimo epigrammate deploravit. Extat id apud Schotum. De eodem viro ſunt hæc doctiſſimorum Hiſpanorum elogia. Didacus Covarrubias, *Ariæ Pineli* (ait alicubi) *diligentiam, & candorem in aliorum ſcriptis perſcrutandis non poſſum non mirari.* Antonius Queſada in quæſtionum juris libro: *egregius ille ſenex Arius Pinelus*, de illo ait. Gaſpar item Baeza de *Decima Tutoris* ſcribens cap. XIV. n. IV. *Pinelus* (inquit) *Vir optimus, virtutis amator inſignis ab exacta diligentia, multáque, & accurata lectione, & gravitate judicii omnia attentiùs excutientis laude dignus.* Cenſuram quoque de Pinelo factam inter doctiſſimos illius ęvi juriſconſultos refert Ioannes Garſia in *commentariis de Noblitate* gloſſa VI. §. I. num. LVI. in fine. Demum Emmanuël Soarez jam laudatus ejus diſcipulus, *doctiſſimum* ſæpius vocat, ac *diligentiſſimum juris enucleatorem*; *doctiſſimum, graviſſimum, ac diligentiſſimum juris Interpretem.*

ARIUS VARELLA, Luſitanus, Elvenſis, turbatis Luſitaniæ rebus, Eccleſiæ hujus urbis Gubernator, & Vicarius Generalis, laudatur eo quod ſcripſerit, neſcio an ediderit-

Hiſtoria *da Cidade de Elves.*

Meminit D. Franciſcus Emmanuël cent. III. epiſt. LXI.

ARIAS DE VILLALOBOS, ſcripſit-

Epitafios *a las Exequias de la Marqueſa de Villamanrrique Vireyna de Nueva Eſpaña.* Mexici 1619. 4.

Obediencia *que Mexico diò al Rey D. Filipe IV. con un diſcurſo en verſo del eſtado de la miſma ciudad deſde el mas antiguo de ſu fundacion, imperio, y conquiſta haſta oy.* Mexici anno 1623. in 4.

ARNALDUS.

ARNALDUS ALBERTINUS, Majoricenſis, in ejuſdem urbis Eccleſia Canonicus, poſtquam Inquiſitor Apoſtolicus, cùm Valentiæ, tum in Siciliæ Regno illibatæ ſervandæ religioni invigilaſſet, deſignatus interim *Pactenſis* (non *Pacenſis*, ut *Poſſevinus*, & *Miræus* alicubi credidiſſe videntur) in eodem Regno Antiſtes, diſcedente inde Ferdinando Gonzagâ Prorege, Vicariam ſuſcepit adminiſtrandæ reipublicæ curam anno ſuperioris ſæculi XXXVIII. nec non totius Siciliæ Generalis renuntiatus fuit fidei rerum judex. Scripſit-

Repetitionem novam, ſive commentaria Rubricæ, & capitis I. de Hæreticis lib. VI. Valentiæ 1534. fol.

Quæſtionem de ſecreto, quando debeat, & non debeat revelari. Valentiæ 1528.

De agnoſcendis aſſertionibus Catholicis, & Hæreticis, Tractatum; Panhormi primùm 1553. in folio, deinde Romæ ſemel, atque iterum anno 1572. in 4. tandémque inter *Tractatus Doctorum* Venetiis tomo IX. parte II. fol. DXX. Poſthumum ſcilicet; cùm enim author tractatum hunc tripartitum edidiſſet, *Speculum Inquiſitorum* inſcriptum, adferretúrque triremibus, ut committeretur typographorum operis, naufragio periit major pars; ex nonnullis autem chartarum foliis, quæ ſervata ſunt, hoc opus formavit neſcio quis famæ authoris favens.

Denatus fuit anno MDXLV. jacétque in ſedis ſuæ Pactenſis Eccleſiæ cappella Deiparæ Virgini de Gratia dicata, ut refert D. Rochus Pirrhus in *Notitiâ Eccleſiarũ Siciliæ* in *Pactenſi.*

ARTAL.

D. ARTAL DE ALAGON, Comes de Saſtago ex primaria Regni Aragoniæ nobilitate, compoſuit-

Cate-

Catecismo *de lo que el christiano está obligado á ſaber, creer, y obrar con una declaracion universal de la doctrina christiana*. Cęſarauguſtæ apud Laurentium de Robles an. 1584. in 8.

Concordia *de las leyes divinas, y humanas y deſengaño de la iniqua ley de la venganza*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1593. in 8.

ASSENCIVS.

ASSENCIVS HENRRIQVEZ, ſcripſit-

Caſamiento *de los Reyes de Francia, y Navarra*. Burdigalæ 1615. Fortè Hiſpaniam pro Navarra corrigendum ſit.

ATHANASIVS.

ATHANASIVS DE AYALA, Ferdinandi veterani militis filius, vigintiquatuor ipſe annorum militiâ fretus, tyrones inſtruendi munus cœpit, ſcribens -

El Viſoño *inſtruido en la diſciplina militar*. Matriti 1616. in 8.

F. ATHANASIVS DE LOBERA, Ciſtercienſis monachus cœnobii *Montis Ramorum* in Gallæciæ regno, ſacræ Theologiæ Doctor, Hiſtoriarum præcipuè lectionem & ſtudium frequentavit non ſine fructu; Regiúque Chronographi munus ob id ſibi à Philippo II. Hiſpaniarum monarcha delatum ſenſit. Scripta hæc in vulgus emiſſa ab eo ſunt -

Hiſtoria *de la Ciudad de Leon con las vidas de los Santos Froilan Obiſpo de Leon, y Atilano de Zamora mõges del monaſterio de Moreruela*. Pinciæ apud Cordubas 1598. in 4.

Chronologia *de los Reyes de Eſpaña*, ex eadem officina 1602.

Epiſtola Hiſtorial *al Rey de Eſpaña D. Felipe II*. Matriti 1601. in folio.

Vida del *Bienaventurado F. Benito de Salamanca Monge del monaſterio de Moreruela*, cùm prodiit in Hiſpania, tum in *Faſciculo* Chryſoſtomi Enrriquez.

Vida del *B. Ignacio monge de Moreruela*. Ineditum reliquiſſe dicitur majoris momenti opus apud *Gondomaris Comitem*, idque, ut arbitror, Hiſpanicum; ſcilicet,

Coronica grande *del Reyno de Galicia*.

Obiit Pinciæ anno MDCV. Hæc de illo referunt Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice reviviſcente*, & Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*. De patria nil habeo aliud dicere quàm fateri eum ſe eſſe non longè oriundum à *Soſierra* Navarrę regni, dum de hac loquitur in *Hiſtoria Legionẽſi* c. *IX*. pag. *CCVIII*.

ATHANASIVS DE OTEIZA, & OLANO, natus in oppido *Cigales* Valliſoletanæ diœceſis, juris utriúſque Doctor, Primariúſque legalis doctrinæ apud Pincianos in gymnaſio profeſſor, idémque in Prætorio cauſarum defenſor, multiplici eruditione contextum opus foras emiſit nuncupatione hac -

Paralipomenon, & electorum juris civilis, ſelectarúmque antiquitatum, tomus prior Pinciæ 1646. in fol.

Ad plures abiit ante annum MDCLXI.

F. ATHANASIVS PEREZ, Ciſtercienſis monachus cœnobii *Urſarienſis* (vulgò de *Oſera*) vir pius & doctus, paratum habebat editioni librum ſatis grandem -

Illuſtrium Exemplorum, cum obiit anno MDCXLV. aſſervarique apud ſuos refert Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

AVGVSTINVS.

AVGVSTINVS DE ALMAZAN, Matritenſis, vertit ex Italico -

El Momo *de Leon Baptiſta Alberto*. Matriti apud Ioannem de Medina 1553. in fol.

AVGVSTINVS ALPHONSVS, neſcio quis, edidit -

Hazañas *de Bernardo del Carpio*: Metricum opus, ut ſpero, anno 1585. 4.

F. AVGVSTINVS ANTOLINEZ, Pinciæ editus anno MDLIV. in patria induit ſe Auguſtinianorum habitu, in eadémque ſacrarum literarum publicus fuit Profeſſor, mox Salmantinus Theologiæ Doctor primarius, & aliquando emeritus; provinciæ ſuæ ſodalium ter, aut quater Præfectus. Anno deinde MDCXXIII. Præſul *Civitatenſis*, ſequentique poſt repudiatam, ne ad exteros iret, cathedram Eccleſiæ Tarraconenſis, Antiſtes creari meruit Compoſtellanus. Scripſerat vir juxta à pius, atque doctus -

Hiſtoria *de Santa Clara de Montefalco de la orden de San Auguſtin*. Salmanticæ apud Suſannam Muñoz 1613. in 4.

Vida *de San Iuan de Sahagun*, ejuſdem ordinis, cui addictiſſimus vixit. Salmanticæ 1605. in 8. *Vitas* quoque *aliarum Sanctarum ſuæ ordinis*, aliáque plura M.S.S. ſervari Coloniæ apud Petrum Loy ſacræ Theologiæ Licentiatum affirmat in *Elogiis virorum illuſtrium Eremitarum* Cornelius Curtius.

Tractatum ſcripſiſſe, in quo docuit, quod *Beata Virgo Maria ab inſtanti ſuæ conceptionis viderit divinam eſſentiam*, ſcribit Ioannes à Sancta Maria Toletanus in *libello ſupplici ad Innocentium X*. & ex eo Petrus Alva in *Militia Conceptionis*. Obiit poſt biennium in Pontificatu Compoſtellano exactũ XIX. Iun. MDCXXVI.

AVGVSTINVS BARBOSA, Luſitanus, Guimaranenſis (*Guimaraens* oppidum eſt Interamnenſis provinciæ, quod jura ſacra Bracharam petit) patrem habuit Emmanuëlem Barboſam Regium Advocatum, qui olim in Luſi-

Luſitanorum ordinationes, ſeu conſtitutiones Regias commentaria elaborávit: gentilem præterea Petrum Barboſam V.C. cujus docti, & uberes in titulum *Soluto matrimonio &c.* in Pandectis, atque item *de Iudiciis* commentarii per manus circumferuntur. Doctus verò ipſe Auguſtinus intra Luſitaniam artes, quæ ad fori, & Magiſtratus dignitates viam ſternunt, præcipuéque utriuſque juris diſciplinam, inſtructúſque ad id ſtudium ſingulari, ac mirabili memoriâ, eò maximè intendit, ſuáſque in publicum proficiēdi cogitationes direxit, ut ſcribendo, ac de juris rebus commentando æquales ſimul, ac poſteros demereretur. Cui laudabili propoſito in exitum commodiùs, dignéque magis perducendo inſerviiſſe non parum ſchedæ manuſcriptæ Patris Emmanuelis videntur: niſi in editioni *Commentariorum* ejus *in Luſitanas ordinationes* affixa nota de ſe ipſe, & operibus ſuis, non de Emmanuële, uti videtur, ſit loquutus. Romam cogitandi, ac pro patria interim commutandi cōſilio, hæc ſcilicet Auguſtini mens, & frugi votum omninò cauſam dedit. Illuſtraturus nempe ſacros Canones ſuis lucubrationibus deeſſe ſibi, aut in iis deſiderari Romanæ praxis cognitionem, déque Eccleſiæ juribus extra Eccleſiæ curiam docere noluit; ne indiligentiæ cauſam in foro Romano dicere aliquando juberi poſſet, qui fortè animo præſagiebat ſe ſtudiis, ac meditationibus ſuis in poſterum edendis fora omnia eſſe completurum. Sub Pauli ergo Papæ V. Pontificatus finem Vrbem ingreſſus, benignum ſibi ſtatim ſortitus eſt Pontificem, N. Cardinali Millino commendatore; obtinuitque ab eo in propria Guimaranenſi Eccleſia dignitatē, cui theſauri, ſeù vaſorum ſacrorum cura commiſſa eſt. Nec tamen aut amore patriæ, aut fruēdi inter cives hujus honoris illice revocari ſe permiſit à frugali, ſed in publicum fructuoſa plurium annorum urbana habitatione: in pannis quippe, & egeſtate vitam exegit. Habitaſſe quidem dicitur in taberna diverſoria, anguſto, humilique cubiculo (verba audis Iani Nicii Erithræi, ſeu potiùs Ioannis Victorii de Roſſi in *Pinacotheca* altera, cujus duodeviceſimus loculus noſtrum ſuſcepit) *ad D. Andrea ad Sepes* (*Sant' Andrea delle Fratte* vulgò audit Minimorum fratrum ædes) *Non bis, ſed ſemel tantùm in die cibum capiebat. Libris omninò carebat; memoriâ erat ſummâ, ſingulari, incredibili: hæc erat illi pro Bibliotheca; imo hæc omnes omnium Bibliothecas ſuperabat. Quidquid in Vrbe Bibliopolarum eſt arctâ ſibi familiaritate devinxerat, non alio vinculo, niſi vitæ probitate, atque innocentiâ, morúmque ſuavitate, quibus facilè ſe in hominum gratiam inſinuabat. Itáque quotidie modò in hac, modò in illa Bibliopolæ cujuſpiam taberna à mane uſque ad veſperam ſedens totum ſe librorum, quibus maximè opus eſſet, lectioni tradebat; quæque legebat memoriæ cuſtodienda mandabat; cujus tanta erat vis, ut domum rediens non ſolùm eorum, quæ legiſſet, fixas in animo ſententias, verùm etiam verſuum ordinem, numerúmque referret, literíſque mandaret.* Hæc Erithreus. Credamus porrò ipſi de ſe aſſirmanti, ſaltem ex quo libros typis Romanis mandare cœpit, nocturnas horas ſtudiis, & lucubrationibus, diurnas verò typographicarum operarum curæ impendere conſueviſſe. Tandem circa annum MDCXXXII. reverſus in Hiſpaniam Matriti eodem vitæ genere contentus vixit, dijudicandis ex commiſſo ſibi munere cauſis Eccleſiaſticis, libriſque procudendis intentus uſque ad annum hujus ſæculi XLVIII. quo cū deſtinavit Philippus IV. Rex noſter Vxentinū Hydruntinæ provinciæ Epiſcopum. Rediens igitur Romam, quæ illi egregium olim pepererat nomen, Prothonotariatúſque Apoſtolici, ſacræque *Indicis* Congregationis Conſultoris ornaverat titulis, indutus inibi fuit honore, & infulis Pontificiis XXII. Martii anno MDCXLIX. At citò eum è mortali ſede ad immortalem Deus evocavit; vix enim ſeptem effluxerāt menſes ab eo die, quo primùm ſalutatus fuit Antiſtes, cùm ſexaginta annis natum immatura mors ad ſuperos evolare fecit. Sepulchrum ejus, quod in Vxentina Eccleſia eſt, inſcriptione ornavit *Simon Vaſius Barboſa* germanus frater, Guimaranenſis Canonicus, quā in Ferdinandi Vgheli *Italiæ ſacra* nono volumine legere eſt. Planè libris ſuis juris prudentiam, & Canonum ſacrorum ſtudioſos mirè inſtruxit, ut pro integra bibliotheca, Pontificii ſaltem juris, unus Barboſa deſervire poſſe videatur. Nempe edidit.

Remiſſiones Doctorum ſuper varia loca Concilii Tridentini; primùm Oliſſipone anno 1618. in 4. deinde Toleti, Brixiæ 1620. Antverpiæ, ac ſæpiùs Lugduni in 8. Demùm ſub titulo, *Collectanea eorum Doctorum, qui in ſuis operibus Concilii Tridentini loca referentes illorum materiam incidenter tractarunt*, ad Antonium Sotomajor Damaſcenū Præſulem ſummum in Hiſpaniæ regnis fidei Cenſorem, Lugduni apud Laurentium Durand. 1642. in fol.

Caſtigationes, & additamenta ad commentaria Emmanuelis Barboſæ parentis in Ordinationes Regias Luſitaniæ; quæ ipſe capularis jam authoris famam poſteritati commendaturus, ab oblivionéque vindicaturus, additis quibuſdam è propria penu publicavit. Oliſſipone 1620. in folio.

Remiſſiones Doctorum de Dictionibus, & Clauſulis. Romæ 1621. in 4. quas deinde in *Variarum juris tractationum* corpus conjecit.

Paſtoralis ſollicitudinis; ſive de officio, & poteſtate Epiſcopi tripartitam deſcriptionem. Romæ 1622. dein Pariſiis, & alibi, tum Lugduni auctiorem 1629. in folio, & 1641. in fol. apud Laurentium Durand prioribus locupletiorem, demúmque apud Philippum Borde 1650. folio.

Formularium Epiſcopale, in quo

conti-

continentur formula ad Epiſcopalem juriſdictionem ritè, exactéque adminiſtrandam, quas ex Actis Eccleſiæ Mediolanenſis, & Archiepiſcopatus Bononienſis collegit, nonnullis acceptis à Iulii Lavorii formulario univerſali.

Varias juris tractationes, hoc eſt, V. ſequentes tractatus.

De Axiomatibus juris uſu frequentioribus.

De Appellativa Verborum utriuſque juris ſignificatione.

De Locis communibus argumentorum juris.

De Clauſulis uſu frequentioribus.

De Dictionibus uſu frequentioribus, ad D. Gaſparem de Guzman Olivarum Comitem. Lugduni 1631. in fol. ibidémque typis Laurentii Arnaud 1644. Argentoratique 1652. in 4.

Paſtoralis ſollicitudinis, ſive de officio, & poteſtate Parochi tripartitam deſcriptionem. Romę apud Guilielmum Faciotum 1632. Lugduni apud Durand. 1634. in 4.

De Canonicis, & Dignitatibus, aliiſque inferioribus Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum, eorúmque officio, tam in choro, quàm in capitulo tractatum. Romæ apud Franciſcum Caſtelletum 1632. in 4. Lugduni apud Laurentium Duraud. 1634. 4. Locupletiorem adhuc in eadem officina 1640. fol.

Iuris Eccleſiaſtici univerſi lib. III. Philippo IV. Hiſpaniarum Regi nuncupatos. Lugduni 1634. in fol. apud Durand. locupletioréſque apud hæredes Petri Proſt 1645. in fol. Quibus inter cætera Barboſæ opera doctus, atque eruditus quiſque palmam defert. Quid verò de his libris Barboſæ abjudicādis, & cuiſque alii tribuendis refert in urbe vulgatum fuiſſe Ioannes Victorius de Roſſis, ſive Ianus Nicius Erithræus laudatus, illic, quam hic legi malo.

Praxim exigendi penſiones; cui acceſſerunt.

Vota deciſiva, & conſultiva Canonica, libris duobus; Barcinone apud Gabriēlem Nogues 1635. fol. Lugduni apud Laurentium Durand. 1636. & poſtea 1643. fol.

Collectanea Bullarii, aliarúmve ſummorum Pontificum Conſtitutionum, nec non præcipuarum Deciſionum, quæ ab Apoſtolica Sede, ac Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romæ celebratis uſque ad annū MDCXXXIII. emanarūt. Lugduni apud Laurentium Durand. 1634. in 4. Venetiiſque per Iacob. Sarzinam 1636. 4. Deinde ſub titulo *Summæ Apoſtolicarum Deciſionum*, Lugduni apud hæredes Petri Proſt. 1645. Genevæ apud Ioannem de Tournes 1650. in fol.

Collectanea Doctorum, tam veterum, quam recentiorum in jus Pontificium univerſum, tomis VI. ſcilicet.

I. In quo duo priores Decretalium libri continentur. Lugduni apud Durand. 1637. in folio. locupletior apud Hæredes Petri Proſt 1647. in folio, ad Vrbanum VIII. P. M. uti & ſequentes.

II. Continet Tertium, & IV. Decretalium libros. 1637. & 1647. iiſdem typis, & augmento.

III. Librum V. Decretalium continet.

IV. Quinque libros Sexti Decretalium, Clementinas, & Extravagantes omnes.

V. Decretum Gratiani. Omnes hi prodierunt ex officina Laurentii Durand. 1637. auctioréſque ex hæredum Petri Proſt 1647. in folio.

VI. Selectas interpretationes juris Canonici, ſive prætermiſſa, & additamenta ad collectanea Doctorum in Ius Pontificium univerſum. Prodiit primùm Lugduni typis hæredum Petri Proſt, Philippi Borde & Laurentii Arnaud 1648. D. Ioanni Chumazero magno Caſtellæ Præſidi nuncupatas.

Collectanea ex Doctoribus, tum priſcis, tum recentioribus in Codicem Iuſtinianí, duobus tomis; quorum prior tres primos libros, poſterior autem quartum, & quintum libros continet. Lugduni apud Gabrièlem Boiſſat, & ſocios 1638. iterúmque apud hæredes Petri Proſt. 1648. in fol. Diù poſt ejus mortem Simon Vaz Barboſa Auguſtini frater atque ejuſdem Vimaranenſis Eccleſię Canonicus, foras prodire fecit.

Repertorium juris Civilis, & Canonici, ex variis Auguſtini ſcriptis collectum. Lugduni ſumptibus Ioannis Antonii Huguetam, & Guilielmi Barbier 1668. fol.

Scripſit quoque in adoleſcentia.

Dictionario Luſitanico-latino, Bracharæ 1611. in fol.

F. AVGVSTINVS DE BENAVENTE, Benedictinus monachus, Pincianæ domus concionator, cui ſemel, atque iterùm præfuit, ſacris fidei judicibus à cenſura Theologica. Scripſit duobus tomis ſic nuncupatum opus.

Luz de las luzes de Dios, reſplandor de las llagas de Chriſto, empleo del penſamiento chriſtiano. Primus tomus prodiit anno 1628. Pinciæ in 4. apud viduam Franciſci de Corduba; ſecundus verò anno 1647. in eadem urbe, & monaſterio typis Antonii de Rueda. Pincianus audit patriâ.

AVGVSTINVS BERNAL DE AVILA, patriâ ex oppido *Magallon* Cęſarauguſtanę diœceſis, ſodalis Ieſuitarum, ſacræ Theologiæ Doctor, & in Cæſarauguſtana Academia profeſſor, Græcæque, Latinæque linguarum peritiâ inſtructus, ſacræ ſuæ diſciplinæ perfectè gnarus, ſtudia hæc ſua emanare in vulgus editis libris fecit.

Diſputationes de Divini Verbi Incarnatione. Cæſarauguſtæ ex officina typographyca Noſocomii Regii 1639. in fol.

Alieno quoque nomine.

Lucu-

Lucubrationes de Philoſophia univerſa, authore adhuc vivo, typis mandatas fuiſſe affirmat *Bibliothecæ Societatis* ſcriptor.
Poſthumę prodierſit ex aliis operibus cùm Græcè, tum Latinè conſcriptis inter ſchedas ejus repertis.
Diſputationes de Sacramentis in genere, & de Euchariſtia, & de Ordine in particulari. Lugduni apud Philippum Borde, & ſocios 1651. in folio.

AVGVSTINVS BERNARDVS DE QVIROS, & VILLADA, Hiſpalenſis, Doctor Theologus, ſcripſit-
Manual *de los fieles devotos de la ſagrada comunion, y Apologia en defenſa de la debida veneracion à eſte ſantiſſimo miſterio.* Barcinone 1631. in 8.

AVGVSTINVS BRAVO, *Villafranchenſis*, Regius Cappellanus, ordinis, niſi fallimur, Sanctæ Mariæ de Calatrava, ordinavit juxta mentem Concilii,ſeu Capituli Generalis anno MDC. celebrati,
Las Difiniciones *de la Orden de cavalleria de Calatrava.* Valladoliti apud Ludovicum Sanchez 1603. in folio.

F. AVGVSTINVS DE CARRION PONZE & MEDINA, ordinis Minorum,edidit-
Sermones varios *de feſtividades de Nueſtra Señora, y Santos.* Toleti 1654.& 1660. in 4.

D. AVGVSTINVS COLLADO DEL HIERRO, Medicus Doctor, Poëſim non infœliciter exercuit, amœno vir ingenio, & facetiarum fertili. Granatæ diu commoratus fuit, ubi & diem extremum vidit. Extant ejus, præter minuta alia-
Apolo, *y Dafne*, in 8.
Poema *de Teagenes, y Cariclea* (ex Græco Heliodori) *en Quintillas.*

F. AVGVSTINVS DAVILA PADILLA, Mexicanus, ordinis Prædicatorũ,ſacræ Theologiæ Magiſter,Philippi Regis III. Catholici fervidus atque facundusEcclesiaſtes, Inſulæ Sancti Dominici tandem creatus Archiepiſcopus. Scripſit-
Varia Hiſtoria *de la Nueva Eſpaña, y Florida*;ſeu veriùs, *Hiſtoria de la Provincia de Sant Iago de Mexico de la orden de Predicadores*, quam poſteriorem inſcriptionem editio præ ſe fert anni 1596. in 4.& 1625. in folio.Priorem autem illam ultima editio Pineiana anni 1634. folio.

D. AVGVSTINVS EMMANVEL DE VASCONZELOS, Luſitanus eques, diſertè,& cum judicio ſcripſit-
Vida *de D. Duarte de Meneſes tercero Conde de Viana, y ſuceſos de ſu tiempo.* lib. V. Oliſſipone 1627. 4.
Suceſſion *del Señor Rey D. Felipe II. en la corona de Portugal.* Matriti apud Pet. Tazum 1639. in 8.
Vida, y acciones *del Rey D. Iuan el Segundo, XIII. de Portugal.* Ibidem eodem anno in 4.
Cujus Regni rebus turbatis quadrageſimo hujus ſæculi anno fortè immixtus, dum conſpiraſſet cum aliis principibus regni viris ad excutiendam novam dominationem, infœliciſſimi, quantumvis magni, auſus pœnas capite luit truncato Oliſſipone in foro maximo ſequenti anno MDCXLI.

AVGVSTINVS GAVI, Luſitanus,certè Luſitanè ſcripſit-
Vida *do Cardeal Rey D. Henrrique.*

AVGVSTINVS DE HERRERA, Hiſpalenſis, Societ. Ieſu, ſcripſit-
Del Origen, *y progreſſo en la Igleſia Catolica de los ritos, y ceremonias que ſe uſan en el ſanto ſacrificio de la Miſſa.* Hiſpali apud Franciſcum de Lyra, 1642. in 4.
Origen, *y progreſſo del oficio divino*; ibidem 1645. in 4.

AVGVSTINVS DE HOROSCO, Gadium civis, edidit-
Diſcurſo hiſtorial *de la preſſa, que del Puerto de la Mamora hizo la Armada Real de Eſpaña año de MDCXIV.* Matriti 1615. apud M. Serrano.
Hiſtoria *de la glorioſa vida, y martirio de los glorioſos Santos martires Servando, y Germano patrones de la ciudad de Cadiz.* Gadibus 1619.

F.AVGVSTINVS DE IESV MARIA,Carmelitarum excalceatorum ſodalis,lector olim Complutenſis Theologiæ, domui Toletanæ præerat,eum oratores ſacros inſtruere volens arte concionandi monſtratâ,edidit-
Arte *de orar evangelicamente.* Conchæ 1648. in 4.

F. AVGVSTINVS DE S. ILDEPHONSO, natus in oppido *Toboſo* ditionis ordinis Sancti Iacobi, Auguſtinianus nudipes Caſtellæ provinciæ, domum Nicolao Tolentinati ſacram adminiſtrans Compluti, edidit-
Theulugia miſtica: *ſciencia, y ſabiduria de Dios, miſterioſa, obſcura, y levantada para muchos.* Compluti 1644. 4.
Vivebat in patria anno MDCLII.

F. AVGVSTINVS LOPEZ, Ciſtercienſis monachus domus *Vallisbonæ* in Caſtellæ Regno, eâ morum integritate, vitæque religioſæ obſervantiâ,dum viveret, commendabatur, ut cæteris idoneus magis ad conſcribendam ſanctimonialibus, quæ hoc propoſitum ſuſceperant, ſtrictioris regulæ præcepta exiſtimare-

tur. Confirmavit ergo præſenti conſilio, & admonitionibus, officium hoc ſibi à ſuperioribus delatum exhibens, virginum harum Ciſtercienſium vota, ordinavitque -

Las Conſtituciones *de la orden de Ciſtel conforme al fervor de ſus primeros y antiguos hijos*; quarum confirmationem cum ab Apoſtolica ſede impetraſſet, ſolida reformationis fundamenta jecit in monaſterio Sanctæ Annæ Pinciano. Prodierunt eę Pincię 1595. in 4. Duaci deinde 1633. & in Chryſoſtomi Henrriquez *Liliis Ciſtercienſibus*. Flandrico idiomate prodierunt etiam Bruxellis in 8. apud Gobardum Schoevaerdts.

Dedit quoque Hiſpano ſermone donatum-

Boëcio *de Conſolacion*, cum annotationibus propriis, Pinciæ 1598. folio, & 1604. apud Ioann. de Buſtillo. De quibus adiri poteſt laudatus Henrriquez in *Phœnice* ſuo.

Deceſſit an. MDXIV. in monaſterio Olivę.

AVGVSTINVS DE MENDOZA, Luſitanus, edidit -

Cerco *de Mazagam*. Oliſſipone anno 1607.

AVGVSTINVS DE MORLANES, neſcio quis, ſcripſit -

Alegacion *ſobre la antiguedad, y preeminencias de la Igleſia de S. Maria del Pilar de Caragoza*. Cæſaraug. 1605. fol.

D. AVGVSTINVS MORETO, ſcripſit ante aliquot annos tam cum aliis, quam ſolus comœdias, quæ in theatris noſtris editę laudem ei pepererunt. Abſtinuit tamen hoc ſcribendi genere, ex quo ſacris fuit initiatus, quod inſtituto vitæ omnino debebatur. Prodierunt quidem aliquot uno volumine -

Comedias *de Moreto, I. parte*, Matriti 1654. in 4.

F. AVGVSTINVS NVÑEZ DELGADILLO, Bæticus, in *Cabra* oppido diœceſis Cordubenſis natus, Carmelita, præſtantiſſimo ingenio, memoriâ fœliciſſimâ, multáque verborum, ac ſententiarum copiâ, pręſervidóque opimos operæ fructus colligendi deſiderio egregius cōcionator; ſcholaſticę necnon Theologiæ in urbibus Corduba, Vrſaone, Granata, Valentia, Cæſarauguſtáque profeſſor magni nominis; quod ultimo loco dictum gymnaſium publicè docturo hoſpiti novam cathedram duplicato ſtipendio adornatam creavit. Scripſit plura; ſed edidit tantùm -

De la Victoria *de los juſtos celebrada por David en el Pſalmo XVII.* cujus argumenti quatuor volumina ſe daturum promiſerat. Primum Granatæ excuſſum vidimus 1618. apud Martinum Fernandez Zambrano in 4.

Primera, *y ſegunda parte de ſermones de Quareſma*. Matriti 1629. in 4.

Breve declaracion *del Arte de Raimundo Lullo*. Granatæ 1623. 8.

Abecedario *eſpiritual*. Ad Margaritam Infantem. Habebat editioni parata, ut ipſe teſtatus fuit, cum primùm *Victoriæ juſtorum* opus foras emiſit: *Deſpoſorios de Chriſto, y el alma ſobre el Pſalmo XLIV.* quinque tomis: *Eſtados del Alma*, quinque partibus: *Hambre de Dios*, libro ſingulari. *Brevedad de la vida* I. *Fortaleza del Alma*. I. *Humildad, y ſus excelencias*, I. *Lazos de amor ſobre el Pater noſter*, I. *Querellas de amor*, I. *Inconſtancia de Fortuna, ſobre el evangelio del Rico avariento*, I. *Toques divinos ſobre el evangelio del Prodigo*, I. *Provechos de la comunion*, I. *Concepcion de Nueſtra Señora ſin pecado original*, I. *Del amor de Chriſto al alma*, I. *Eſpuela de amor divino*, I. Latinè quoque - *In primam partem D. Thomæ*, volumen unum. Quæ quidem omnia doctiſſimi viri monumenta ſodales forſan Matriti adſervant; ibi enim vidit diem vitę extremū an. MDCXXXI ætatis ſuæ LIX. cujus funus ſpiſſo nobilium, atque ſacrorum hominum defuncti ſanctimoniam acclamantium comitatu proceſſit.

F. AVGVSTINVS OSORIO, Luſitanus, ordinis Eremitarum, Aragonenſem provinciam gubernavit Præfectus, atque in Ilerdenſi gymnaſio docuit Theologiam; ſcripſitque -

Vida *del Bienaventurado S. Iuan de Sahagun*. 1614.

Tractatum qnoque *de Conceptione Deiparæ Virginis immaculatæ* tribuit Auguſtino Oſorio Auguſtiniano Fr. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, Venetiis editum 1648. in 4.

F. AVGVSTINVS DE REBENGA, ſodalis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede, morum integritate, carniſque aſperâ tractatione commendatiſſimus, Academiæ Complutenſis conſervator fuit, ac judex. Legitur eo authore libellus manu adhuc exaratus, quem apud ſe habere Petrus de Sancto Cæcilio ejuſdem ordinis reformatus in M.S. opere *De Scriptoribus familia ſua* teſtatum voluit, hac inſcriptione, ſeu initio -

Seis coſas *le convienen al Religioſo que deſſea aprovechar mucho en la virtud &c.*

Documenta quædam ſalutaria noſtri authoris Melchior Rodericus de Torres Roſſenſis Epiſcopus in *Agricultura ſua* tractatu II. cap. VIII. §. VI. illic videnda collegit. Claruit circa annum MDLXI.

AVGVSTINVS DE ROXAS, Comœdus inter primos ſæculi iſtius, ac ſuperioris, venuſtâ dialogorum compoſitione Hiſtrionici gregis munera moréſque deſcribens laborioſiſſimæ iſtius vitæ conditionem domeſticus teſtis in publicum produxit. Libellum à dialogiſtis iter pergentibus, quæ nota ejus tempeſtatis comœdorum nomina ſunt, appellari voluit; nempe -

Viage *entretenido*. Matriti apud Alphōſum Gomez 1583. in 8. Ilerdæ 1611. in 8.

itém-

jcémque Matriti 1603. & 1614. in 8.

Extare quoque ſub ejus nomine manuſcriptum -

El Buen *Republico*, ſive ſic nuncupatum opus, affirmavit D. Thomas Tamajo in *Collectione librorum Hiſpanorum*: quod in *Indice Hiſpano librorum probib. & expurg.* omnino prohibetur.

F. AVGVSTINVS SALVZIO, Bæticus, Xereziensis, Dominicanorum fratrum ſodalis, eximiúſque Philippi III. Hiſpaniarum Regis Eccleſiaſtes, eâ quoque prudentiæ, ac religioſæ vitæ famâ, ut viſitandis provinciæ Bæticæ fratribus, quos vocant D. Virginis de Mercede redemptionis captivorum deligi meruerit. Ejus nomine inſcribitur -

Vn diſcurſo *acerca de la juſticia, y buen gobierno de España en quanto a los eſtatutos de limpieça de ſangre, y ſi conviene, ò no, alguna limitacion en ellos*. Hic jam publicatus fuit unà cum reſponſione, ſeu ſolutione Salutii argumentorum edita ab Hieronymo de Cruce, Cæſarauguſtæ 1637. in folio. Habeo apud me M. S.

Vn Tratado breve *de las monedas que ſe hallan en la ſagrada Eſcritura, ſacados dellas ſu verdadero valor, y el que tienen cotejadas con las de oro, y plata, que ſe uſan en España, y reducidos a eſtas los valores, y peſos de todas las coſas que en la ſacra Eſcritura ſe aprecian y valúan.* Nuncupaturus erat *D. Franciſco Pacheco* Epiſcopo Cordubenſi; eo tamen præmortuo, miſit libellum ad *Alphonſum de Torres* Malacitanæ Eccleſiæ Decanum anno 1594. Incipit. *Aviendo ſido las coſas todas criadas*.

Tribuitur quoque ei paſſim -

Vn Tratado *de los Predicadores*. M.S.

F. AVGVSTINVS DE SBARROIA, Corduhensis, ordinis Prædicatorum, ad Sancti Thomæ Hiſpalenſis urbis Collegium ſodalis, atque ſtudiorum moderator; ad quem Dominicus Sotus Princeps ille Theologorum ſui temporis coram ſe aliquando diſputantem, admiratus hominis acumen, fertur exclamaſſe, *O fælix ingenium infæliciter natum!* Quaſi extra natale ſolum literarum ortus eſſet, qui non apud Caſtellæ clariſſima gymnaſia literarum exercitationibus impendi meruiſſet. Concionatoriâ non minùs laude celebrem familiaria referunt monumenta. Scripſit -

Expoſitionem Summularum Petri Hiſpani 1633. folio.

Dialecticas Introductiones trium viarum placita, Thomiſtarum videlicet, Scotiſtarum, & Nominalium complectentes, duabus partibus, quarum prior anno 1533. altera verò 1535. Hiſpali prodierunt in folio.

Nempe huic authori Ludovicus Carvajalius Franciſcanus vir doctiſſimus in elogio *Dialecticis Inſtitutionibus* his præfixo, veræ, nō fucatæ doctrinæ laudem tribuit, qui jam adverſus Sophiſtas diu, latéque regnantes bellum gerere auſus eſſet. Edidit etiam vernaculo ſermone -

Purificador *de la conciencia*. Hiſpali 1550. in 8. Complutique apud Ludovicum Gutierrez. Italicum quoque vidimus *Iulio Conſtantino* Præpoſito Recanatenſi interprete. Venetiis. 1581. in 16.

Deſiit inter homines eſſe anno MDLIV.

AVGVSTINVS TEXADA, Antiquarienſis in Bætica, Doctor Theologus, & in Granatenſis almæ ſedis collegio ſacro Portionarius, ſacris, & amœnioribus ſtudiis ævo ſuo celebrabatur. Edidit, ut fertur, exiguæ molis opus, quod nondum vidimus, nempe -

Hiſtoria *de Antequera*. Poëticæ quidem artis, quâ valuit, facultas in eo ſæpiùs, aſſatimque apparet volumine, quod *Flores illuſtrium Poëtarum* compilator inſcripſit. Denatus eſt VII. Idus Septembris MDCXXXV. ætatis ſuæ LXVII.

F. AVGVSTINVS DE TOLOSA, Auguſtinianus, edidit -

Aranjuez *del Alma*: celebratum id opus carmine eleganti Lupercii Leonardi de Argenſola, quod inter hujus opera legitur.

F. AVGVSTINVS DE TORDESILLAS, Franciſcanus, ſcripſit -

Relacion *de ſu viage deſde Manila a la China*. Quam edidit Ioannes Gonzalez de Mēdoza, 1585.

F. AVGVSTINVS DE TRINITATE, Luſitanus, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, cujus profundam doctrinam Toloſana, & Burdigalenſis Academiæ admiratæ ſunt, abhinc ſeptuaginta annis peculiarem edidit -

Tractatum pro Immaculata Virginis Cōceptione. Verba audiſti Ioannis à Sancta Maria Toloſani Theologi in *Libello ſupplici ad Innocentium X. P. M.* de hoc eodem argumento. Hic partes ſequutus Antonii Portugalliæ Ludovici Portugalliæ Infantis nothi Gallicum exilium patriæ antepoſuit, ibiq; floruit; quem *Alphabeti Auguſtiniani* author tria volumina publicaſſe ſcribit. Præter id jam laudatum nempe -

In S. Thomam, & in Magiſtrum ſententiarum.

AVGVSTINVS VASQVEZ, Medicus, ſcripſit Salmanticæ -

Queſtiones medicas practicas, & Chirurgicas, apud Ioannem, & Andream Renaut fratres 1589. in 4. authore Ioanne Antonio Vanderlinden *De ſcriptis medicis*. Docuit Anatomen in gymnaſio iſto nobiliſſimo. Idem tamen Ioannes Antonius in ultima, & locupletiore operis ſui editione, ſub nomine ejuſdem Auguſtini Vaſquez, hæc novè laudat -

Obſervationum medicinalium haud vulgarium lib. IV.
His adjuncti ſunt -
Conſultationum cum diverſarum Regionum Medicis habitarum,& epiſtolarum de variis rebus Medico-Philoſophicis differentium libri duo. Vlmæ apud Ioann. Gerlinum 1649. 4. Necnon & hujuſmet tituli *Obſervationum Medicinalium* volumen alterum; aut certè altam editionem Vlmenſem anni 1651. in 4. Quæ non video quomodo conveniant præteriti ſæculi ſcriptori: niſi editionem aliquam Hiſpanam Germani ante oculos habuerint: aut poſthuma hæc authoris opera nunc primùm ſic peregrè lumen viderint.

AVGVSTINVS DE VERGARA, edidit-
Orationem funebrem in morte Philippi II. Hiſpaniarum Regis, &
Orationem alteram in *feſto Sancti Lucæ* habitas Pinciæ 1599. Erant in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compoſtellani Antiſtitis, cujus per manus it Catalogus.

AVGVSTINVS DE ZARATE, Carolo Imperatori,& Hiſpaniarum Regi à computatione,ſeu ratiocinio gratiarum (*Contador de mercedes* Hiſpanè dicimus) in Americam,quæ ad meridiem eſt, ut tabulas redditum publicorum diſcuteret, & reliqua exigeret, miſſus eo tempore, quo gliſcente in dies Incolarum ſeditione Peruanæ res erant turbatiſſimæ, curioſè obſervavit, collegitque unde in patriam redux ſcriberet -
Hiſtoria *del deſcubrimiento, y conquiſta del Perù*. Antverpiæ 1555. in 8 Hiſpalique 1577. in folio, quam italicè convertit *Auguſtinus Cravaliz* in 8. editam, itemque *Alphonſus Vlloa* noſter à ſe verſam Venetiis publicavit apud Giolitum 1563. in 4.

AVSIAS.

AVSIAS ISQVIERDO, Valentinus,ut ſpero, & Bibliopola, edidit -
Hiſtoria, *y fundacion de Nueſtra Señora del Puig de Valencia*. Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1575. in 8.

B

BALTHASAR.

BALTHASAR DE AYALA, gente noſter, imò & patriâ, ut credo, Belgii autem incola, adeo ut civem ſuum Antverpia agnoſcat. Hic, cum prima ſtudiorum lineamenta duxiſſet,aſſiduè Romanæ hiſtoriæ Scriptores evolvebat,eos Iuri civili,cui potiſſimùm operam navabat, quandóque velut delicias interponens; unde brevi temporis ſpatio eam juris, hiſtoriæ, omniſque antiquitatis notitiam eſt aſſequutus, quam eâ ætate vix alius. Annos plures in Alexandri Farneſii fortiſſimi Ducis exercitu Iudicis militaris munere perfunctus eſt, eam laudem meritus,quòd ſive laureatus,ſive togatus,ſemper ſe bonum virum,civem, & patritium exhibuerit. Dum verò ad majora honoris culmina jam enim in ſuprema Curia Mechlinienſi regii Senatoris titulo inſignitus fuerat) evocatur,gradum ſiſtere coëgit humanę fœlicitatis linea mors; pluréſque annos, ſi naturæ ordinem conſiderabat, promittentem, eum vix triginta & ſex exceſſiſſet,ſpe fefellit.Quæ quidem verba ſunt Laurentii Bejerlinck in *Chronologico opere* ſuo ad annum MDLXXXIII.Reliquit eruditionis ſuæ teſtem -
De Iure Belli, & officiis bellicis, & diſciplina militari, opus tribus libris diviſum, editúmque Antverpiæ apud Nutium anno 1597. in 8. Lovaniique in 8. unà cum *Martini Laudenſis* tractat. *de Bellico jure* anno 1648.

D. BALTHASAR DE ALAMOS, & BARRIENTOS, in veteris Caſtellæ oppido ſatis noto *Medina-Campenſi* natus, Salmanticæ jam doctus juris artem, apud Antonium Perezium Philippo Regi II. à ſecretis paternâ ſibi familiaritate obnoxium negotia publica tractavit, æquè his, patronique judicio de ſe, atque amori parem ſe oſtendens. Perezio autem loco iſto, quem apud Regem obtinebat, deturbato, extráque fines regni exulem agente,hoc ipſo fulmine tactus noſter, carcerem, vinculáque totos undecim annos,eò quod eſſet amici quàm temporis amantior, ſuſtulit. Demùm à ſucceſſore Philippo Tertio ſecūdū quod fuerat ei ſupremis tabulis parentis juſſum, cuſtodiâ exſolutus, longe à republica, nec tamen eam gerentibus ingratus vixit, uxore ductâ per id tempus Matriti, unde ſibi prolem, ſed muliebrem proſpexit.Tandem reipublicæ iterùm admotus ab Olivarienſi Duce,penes quē vicarium Philippi Regis noſtri IV.tunc adoleſcentis erat imperium,Carceris, ut vocant, hoc eſt criminalis Curiæ,ſimúlque in Bellicæ reiConcilio Fiſcalem Advocatum geſſit;Indici poſtea Senatus Patrem,demúmq; Regii patrimonii Senatorem. Eques fuit Divi Iacobi; rarâ ingenii, judiciique perſpicaciâ, & maturitate: at verò quòd ſermoni ſubobſcurum quid copia ipſa perfunderet, ideò ſcriptis, quàm vivâ oratione melior. Obiit octo jam & octoginta annis natus. Supereſt tamen memoria ejus in ſequentibus libris;
Aforiſmos Politicos a las obras de Cajo Cornelio Tacito. Matriti 1614. in fol. quos quidem jam ſibi familiares fecit Italia hujus ſtudii providentiſſima,interpretē gerente *Hieronymo Caninio de Anghiari*,unáque cum *Tacito* Italico Venetiis edente anno 1620. in 4.
Aſt alia hæc inedita adhuc ſunt -
Adver-

Advertimientos *al govierno*; libellus Duci Lermæ ſub initium Philippi III. cujus gratiâ is vigebat, oblatus.

El Conquiſtador; hoc eſt præcepta de expeditionibus in novas Orbis plagas, ritè juſtéque conficiendis.

Puntos politicos, *o de Eſtado*. De quibus omnibus idoneum teſtem ſortitus ſum *D. Garſiam Tellum Sandovalium* civem meum, eundémque Balthaſaris generum, Calatravæque ordinis equitem.

BALTHASAR ALTAMIRANO. patriâ ex oppido *San Lucar la mayor* Hiſpalenſis ſacri territorii, profeſſione Iuriſconſultus; Sanctæ Inquiſitionis, uti vocant, Commiſſarius, edidit.

Tractatum de Viſitatione circa Textum in cap. III. Concilii Tridentini ſeſſ. XXIV. De Reformatione, Hiſpali apud Andream Peſcioni 1589. in 8.

BALTHASAR ALVAREZ, in oppido *Cervera* diœceſis Calaguritanæ editus anno MDXXXIII. duobus vicenario major Ieſuitarum fit ſodalis: inter quos aduſque ſeculi iſtius octogeſimum, ætatis autem ſeptimum & quadrageſimũ pluribus adminiſtratis muneribus vixit, eâ quidem ſanctimoniæ famâ, ut Beatiſſimæ illi Tereſiæ à Ieſu virgini, quæ jam in Sanctorum albo deducta eſt, intimatum ſit divinitùs, nullum in terris ad tam excelsũ, atque ille, faſtigium perfectionis eo tempore aſcendiſſe, cùm portò aliæ ſanctitate illuſtres animæ, & quædam mox Eccleſiæ faſtis inſerendæ per hoc ipſum tempus ſupereſſent. At noſter in Bellomontano oppido diem vidit extremum, cujus res geſtas populari ſermone duxit vir alius ſanctitate etiam morum ſpectatus *Ludovicus Pontanus* ejuſdem Inſtituti. Pia hæc ſcripta Balthaſaris extant unâ cum vita illius, quam memoramus, edita olim Matriti an. 1615. quæ in latinum converſa Germani anno ſequenti Coloniæ ediderunt in 8. his inſcriptionibus (nam vulgares non ſunt ad manum)

Relatio de modo ſua Orationis, ad Præpoſitum Generalem.

Tractatum, quo diluit difficultates ſibi contra eum propoſitas.

Tractatum de modo, & ratione loquendi de rebus ſpiritualibus, contra depravatas phraſes Illuminatorum, qui anno MDLXXV. in Bætica multas ejus generis perniciosè atque hæreticè uſurpabant.

BALTHASAR ALVAREZ alter, Luſitanus, Societatis Ieſu, Theologiæ in Eborenſi Academia Profeſſor, & Cancellarius, concinnavit.

Indicem expurgatorium librorum ab ortu Lutheri ad ſua uſque tempora. Qui authoritate D. Ferdinandi Martinez Maſcareñas Algarbiorum Epiſcopi, ſupremique per Luſitaniam Inquiſitoris fuit publicatus.

Obiit Conimbricæ anno MDCXXVIII.

BALTHASAR ANDREAS, Aragonus, Iuriſconſultus, Canonicique in Cæſaraugustano gymnaſio Profeſſor, edidit.

Ad Decretum Concilii Tridentini de Immaculata Virginis Conceptione additionẽ latam, & eruditam, ut inquit F. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

Genealogiam quoque *Regum Aragoniæ*, teſte mihi Ioanne Frãciſco Andrea Vitarroz. Obiit anno MDCXXXV.

D. BALTHASAR DE ANGVLO, ſcripſit El Filoſofo *de la Aldea*. 1625. in 8.

F. BALTHASAR AB ANNVNTIATIONE, Luſitanus, ordinis S. Ioannis Evangeliſtæ regni Luſitaniæ, ejuſque Generalis Præfectus, ſcripſit.

Brevem Tractatum de rebus hujus Ordinis, quem laudat Georgius Cardoſus in *Agiologio* XXVII. Martii pag. CCCXXXII.

F. BALTHASAR ARIAS, Dominicanus, in Valentina domo edidit, Sacræ Theologiæ Magiſter cum eſſet,

Diſcurſos predicables *en las feſtividades de los Santos, que con maior ſolemnidad celebra la Igleſia*. Valentiæ 1614. in 4.

F. BALTHASAR CAMPVZANO, Americanus, Limenſis, ad Guadalaxaram Hiſpaniæ urbem genus ſuum referens, Auguſtinianus ſodalis, provinciæ ſuæ Peruanæ Præfectus, deinde in Romana Curia Procurator Generalis, & Aſſiſtens, ut vocant, Generalis ſui ordinis pro Hiſpaniarum regnis; edidit, uti ab eodemmet Romæ accepimus.

El Planeta Catolico *ſuper Pſalmum XVIII. ſive de Iure Indiarum*. Matriti 1646. in 4.

Antiguedad *de Guadalaxara*. Matriti 1661. folio.

Item ſub nomine *D. Franciſci de la Carrera*.

El Summo *Sacerdote*. Romæ 1655. 4.

Converſion *de la Reina de Suecia*; ibidem in 4.

Noche, y Dia: *Diſcurſos ſobre la Peſte*. Ibidem.

Filoſofia, y *Anillo de la muerte*, ſive Paraphraſin, ſeu interpretationem opuſculi aurei Summi ſacrorum apicis Alexandri VII. P.M. Romæ 1657. in 24.

Habere ſe perfecta mihi retulit.

Notas *ſobre la definicion del miſterio de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora*.

Miniſtro Zeloſo, *Diſcurſos ſobre la vida de Elias*.

La Buena *Suerte*.

Eſpaña *Perſeguida*.

Alma,

Alma, y Cuerpo, *de las calidades de un Nepote de Papa*.

Obiit Romæ apoplexi correptus V. Aprilis MDCLXVI.

BALTHASAR DE CEPEDA, edidit-

Iornada *de Larache por D. Iuan de Mendoça Marques de* S. *German*. Hiſpali 1615.

Teſtamento, *y ultima voluntad de un fiel devoto acerca del miſterio de la Inmaculada Concepcion*. Hiſpali 1617. 4.

Lunario, *y Pronoſtico general de lo ſucedido el año de 617. cerca de la limpieça de la Concepcion de Nueſtra Señora*. Ibidem eodem anno.

Vide Petrum Alva in *Militia Conceptionis*.

BALTHASAR DE CESPEDES, Summi viri *Franciſci Sancii Broſſenſis* gener, & in primaria Rhetorices, & eloquentiæ Salmantina profeſſione ſucceſſor, ſcripſit, ſed non edidit, quę M.S.S. apud me ſunt-

De Rhetorica facultate, Libellum, quem auditoribus dictavit latinum, ſed & idem Hiſpanè converſum. Item-

Diſcurſo *de las letras humanas, llamado el Humaniſta*.

Sintaxis en Caſtellano.

BALTHASAR COLLAZOS, patriâ ex oppido *Paredes de Nava*, ſcripſit-

Commentarios *de la fundacion, conquiſta y toma del Peñol, y lo acaecido deſde el año de MDLVII. haſta MDLXIV*. Valentiæ typis Ioannis Mey 1566. in 8.

Dieſiſiete Coloquios, *y Diſcurſos de varios aſuntos*. Videlicet inter alia. *Que ſe ſuſtenta con trabaxo la honrra ſin hazienda: Trabaxos de la guerra, y lo mal que ſe medra: Que el oficio de Legiſta, y Mercader es noble: Que el mundo ſiempre a ſido de una manera: La vida de galera: Grandezas de Sevilla: Declaracion de algunos oficios, y nombres militares*. Oliſſipone apud Emmanuelem Ioannem 1578. 8.

BALTHASAR DE ECHAVE, Guipuſcoanus ex *Çumaja* oppido, Mexici Americanorum domicilium fixerat ſcribens-

Antiguedad *de la lengua de Cantabria*. Mexici Neo-hiſpanorum. 1607. 4. apud Henricum Martinez.

BALTHASAR ELISIO DE MEDINILLA, Toletanus Poëta, ſacrum opus reliquit poſteris, cujus nomine à pluribus, maximèque à Lupo Fęlice à Vega in *Lauro Apollinis* celebratur; nempe-

Limpia Concepcion *de la Virgen Señora nueſtra*, quinque libris octoadum (*octavas* nos dicimus) Matriti 1618. 8. apud Alphonſum Martinez.

M.S.S. reperiũtur *Rimas, y Proſas* in 4. item-

Diſcurſo *del remedio de las coſas de Toledo*, in folio.

BALTHASAR ESTAZO, Luſitanus, publicavit-

Rimas Sacras vernaculâ Luſitanorum linguâ.

BALTHASAR GAGO, Luſitanus, è primis Ieſuitarum ſodalibus, qui Evangelii lumen Orientalibus populis invexerunt, à Franciſco Xaverio eorum Apoſtolo Iaponicæ miſſioni deſtinatus, pluſquam octo annos in *Bungenſi* regno, aliiſque fructuoſiſſimè impendit edito etiam libro adverſus Gentilium Sacerdotes Iaponicâ linguâ; in quo, quantum inter Iaponum ſectam, & Chriſtianam diſciplinam ſit intervallum, perſpicuis rationibus demonſtravit. Quem Bungi Rex ſibi oblatum ſic probaſſe fertur, ut & ſigillo ſuo in ſpeciem authoritatis impreſſerit. Leguntur item ejus-

Epiſtola tres ex Iaponia, & India. Abiit ad plures *Goa* Indorũ an. MDLXXXIII. ætatis LXXV.

BALTHASAR GOMEZ DE AMESQUA, Toletanus, ut credo, Iuriſconſultus, & inter togatos, qui Neapoli patrimonio regio invigilant, Senator, demũm adſumptus in Proregis Siciliæ Conſultorem obiiſſe dicitur relicto ad poſterorum uſum-

De Poteſtate in ſeipſum Tractatu. Panormi apud Societatem in folio.

F. BALTHASAR IOANNES ROCA, Dominicanus ex domo urbis Valentinæ, dedit in publicum-

Vida *de* S. *Luis Beltran*. 1608. in 8. Valentiæ.

Sumario *de la devocion, y Cofradia del Roſario, y del nombre de IHS*. Valentiæ 1596. 8.

F. BALTHASAR DE SANCTO IOANNE, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, ſcripſiſſe dicitur, neſcio quo idiomate-

Vitam Sancti Aegidii Santarenenſis Dominicani: addito ejuſdem officio. Claruiſſe hunc circa ann. MD. ſcribit Alphonſus Fernandez.

BALTHASAR DE MOGOLLON, patriâ ex urbe *Caceres* in Vettonibus, ſive *Extremaduri*, Hiſpalenſis tamen civis, & in hujus urbis gymnaſio Profeſſor juris, edidit-

Tractatum de iis, quæ vi, metûsve causâ fiunt. Hiſpali apud Franciſcum Perez 1600. 4.

BALTHASAR DE MORALES, ex oppido *La Rambla* Cordubenſis diœceſis, peditum centurio, edidit de iis, quibus interfuerat-

Dialogos *de las Guerras de Oran*. Cordubæ 1593. 8. apud Franciſcum de Cea.

F. BALTHASAR NAVARRETE, Pincianus, ordinis Prædicatorum, in patriæ urbis cœnobio iis adnumeratus, quod & aliquando Præfectus rexit; Sanctum Thomam interpretan-

pretandi munus è primaria cathedra, quam Dux Lermæ *Franciſcus Roxas Sandovalius* a ſe fundatam in Pinciano gymnaſio Dominicanis fratribus conſignaverat, ſummâ omnium hominum probatione primus exercuit. Deinde in Collegio Complutenſi prælectionum, atque ſtudiorum Præfectus totam Academiam illuſtri ſui famâ, perſpicuiſque eximiæ doctrinæ argumentis complevit; editis nempe commentariis hac inſcriptione -

Controverſiæ in Divi Thomæ, & ejus ſcholæ defenſionem, tribus partibus. Prima complectitur *materias, quæ tractari ſolent à quæſtione I. uſque ad XVI. Primæ partis*, atque hęc edita eſt Pinciæ apud Petrum Laſum 1605. folio. Secunda continet *ſpeciales difficultates, quæ tractari ſolent à quæſtione XIX. ad XXV. ejuſdem primæ partis*. ibidem 1609. fol. Tertius tomus, qui *à quæſtione XXVII. uſque ad LXIV.* pertingit, lucem vidit Pinciæ in cœnobio ipſo Sancti Pauli, anno 1634.

F. BALTHASAR PACHECO, domo ex *Ledeſma* oppido Salmantinæ diœceſis, Minorum fratrum provinciæ a Michaële Archangelo nuncupatæ ſodalis, varia opera edidit, ut poſt inſinuatam è ſuperiori loco diu pietatem, etiam libris prodeſſet; qui monumentorum ordinis ſui fide, vir erat probatiſſimis moribus, vitæque ad exemplum aliorum integerrimè tranſactæ. Hæc ſcilicet.

Catorce Diſcurſos *ſobre la Oracion ſacroſanta del Pater noſter*. Salmanticæ 1585. 1596. 4. 1603. 4.

Eſpejo de Sacerdotes, *y de todos los miniſtros de la Gerarquia Eccleſiaſtica*. Matriti 1611. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Compendio *de ſervir al altar el miniſtro en la miſa reçada*. Ibidem eodem anno in 16.

Sobre el Simbolo *de los Apoſtoles*. Salmanticæ 1603.

De los Iuramentos; *Declaracion del ſegundo mandamento*. Salmanticæ 1595. auctiúſque iterum anno 1600. apud Andream Renaut.

Sermones *para las Dominicas del Adviento haſta la Quinquageſima incluſivè*. Salmanticæ 1605.

Sermones *para las feſtividades de los Sãtos*, eodem anno.

Meditaciones *del amor de Dios*. Salmant. 1582. Ejus quoque eſt latina -

Ad Theologos exhortatio ad ſtudium Iuris Canonici, & methodus cognoſcendi Rubricas. Salmant. 1614.

F. BALTHASAR PAEZ, Luſitanus, Oliſſiponēſis, ordinis fratrum Redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis, renuntiatus fuit Conimbricæ Doctor Theologus, indéque Vliſſiponem adductus, ut Biblia ſacra ſodalibus interpretaretur. Ad hoc enim ſtudium adeo ei animus incaluit, perindéque omnes rationes ſuas compoſuit, ut & in Eccleſiaſtem ſui temporis clariſſimum, & in doctiſſimum, & ſubtiliſſimum ſacræ Scripturæ interpretem evaſerit. Regię Majeſtati fuit à concionibus, itémque violatæ religionis Iudicibus à cenſuræ miniſterio; quódque eruditionem ejus, rerúmque olim geſtarum cognitionem indicat, ordinis etiam ſui Chronographus. Extant ejus hæc opera -

In Epiſtolam S. Iacobi Apoſtoli commentarius, tum Vliſſipone anno .... tum recognitus ab eo & plus tertiâ parte auctus Lugduni apud Horatium Cardon 1620.

Commentaria in Canticum Moyſis, Exodi cap. XV. cum annotationibus moralibus. Vliſſipone apud Petrum Craesbek 1618. in folio. Antverpiæ apud Belleros 1619. 4.

In Canticum magnum Moyſis, Audite Cœli quæ loquor, commentaria, duobus tomis. Vliſſipone 1620. typis iiſdem.

In Canticum Ezechiæ, Iſaiæ cap. XXXVIII. Vliſſipone apud eundem, anno 1622. fol. Lugduni apud Ludovicum Proſt, eodem anno in 4.

In Canticum Iſaiæ, Confitebor, &c.

Vulgari etiam ſermone Luſitano -

Sermones *de Quareſma*, duobus tomis. Oliſſipone 1631. 1633.

Sermones *de Semana ſanta* duobus aliis voluminibus.

Sermones *de Noſſa Senhora, & do Santiſſimo Sacramento*, duobus aliis.

Sermones *extraordinarios*.

Ad plures abiit tertio Idus Martii, anno MDCXXXVIII. in Oliſſiponenſi monaſterio, relinquens in ſchedis -

Tertium Tomum in Moyſis majus Canticum, & id quidem perfectum: *In Beatæ Virginis Canticum*, cui tamen ultimam non appoſuit manum.

BALTHASAR PEREZ DEL CASTILLO, Burgenſis natu, & in patria Eccleſia Canonicus, Gallica quædam monumenta nobis communicare volens, edidit -

El Teatro *del Mundo de Pedro Boviſtau*: ex Gallico authoris in vernaculam linguam tranſlatum; itémque ex eodem -

Vn Diſcurſo *de la excelencia, y dignidad del Hombre*. Compluti 1566. & 1574. in 8. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1585. 8.

Guilielmo de Choul, *diſcurſos de la Religion, y milicia Romana*, ex Gallico item Hiſpanè loquentem, Lugduni 1579. 4. Item è penn ſua -

Eſtado *en que Dios llama a cada uno*. Salmanticæ 1578. 8. apud Mathiam Guaſt.

Oraciones, *y meditaciones eſcogidas en diverſos libros, y autores aprobados por la Santa Catolica, y Apoſtolica Igleſia Romana*. Qui liber notâ prohibitionis configitur in *Indice* noſtro Hiſpano.

BAL-

BALTHASAR PORREÑO, Conchenſis, Presbyter, & olim Curio in *Sacedon*, & *Coreoles*, qui Epiſcopali vice in totius diœceſis luſtratione fungi aliquando juſſus fuit; Petro Portocarrerio hujus ſedis Antiſtiti, ſummóque rerum Fidei Vindici olim à ſacris, & ab eleëmoſynis, nec non *Huetenſis* ad Sanctũ Stephanum Parochus; ligatâ, & ſolutâ numeris oratione pleraque ſcripſit à Lupo Vega ſummo Hiſpaniarum Poëta in *Lauru Appollinis* laudatus: hæc ſcilicet

Los Oraculos *de las Sibillas*. Conchæ 1621. 4. apud Dominicum de Igleſia.

Vida y hechos *del Cardenal Don Gil de Albornoz*. Ibidem 1623. in 8. apud eundem.

Diſcurſo de la Vida, *y martyrio de la glorioſa Virgen, y martyr Santa Librada Eſpañola, y Patrona de la Igleſia, y Obiſpado de Siguença*. Ibidem 1629. 8.

Dichos, y hechos *del Rey D. Felipe Segundo*. Hiſpali 1639. in 8. apud Petrum Gomez de Paſtrana.

Elogios *de los Cardenales de Eſpaña*. hujus libri meminit author *Bibliotheca Pontificia* Ludovicus Iacobus à Sancto Carolo.

Libro *de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora*. Conchæ typis Dominici de Igleſia 1620. 4.

Laudat & ipſe Balthaſar ſequentia opera, quæ quidem nondum vidimus typis edita-

Hiſtoria *de los Arçobiſpos de Toledo*. Hæc duobus voluminibus comprehenſa adſervatur in Eccleſiæ Toletanæ Bibliotheca.

Tratado *de la venida de Sant-Iago à Eſpaña*.

Vida *del Cardenal D. Pedro Gonzalez de Mendoza*. Quem quidem librum Franciſco Mendozæ Aragonenſi Architalaſſo, eidémq; Præſuli Seguntino dicatum, obitu ejus intercedente, amiſit. Vidi etiam M.S. Matriti. in Benedictina domo Dei-paræ Virginis Montis-Serrati.

Elogios *de los Infantes, que an ſido Arçobiſpos de Toledo*. ad Sereniſſimum Hiſpaniæ Infantem S. R. E. Cardinalem Toletanum Præſulem Ferdinandum Auſtriacum.

BALTHASAR RAMIREZ, ſcripſit-

Diſcurſo *de Albeiteria, Matriti* 1655.

D. BALTHASAR DEL RIO. Palentinus, Romæ apud Pontifices Iulium II. & Leonem X. gratiâ floruit; quorum ultimi Cubiculariorum, atque itidem Archidiaconum Ceſeutatenſem, Mindonienſémque apud Gallæcos Scholaſticum, Prothonotariúmque Apoſtolicum in ea ſeſe inſcripſit, quam gravitate plenam, efficaciáque olim habuit-

Orationem ad Leonem X. & Sacroſanctum Lateranenſe Concilium de expeditione contra Turcas ineunda: Romæ die XVII. Iunii menſis anno MDXIII. Hanc ipſe dedicans Ferdinando Regi Catholico typis excuſſit Iacobi Mazochii eodem anno, eadémque ipſa in Vrbe in 4.

Hiſpali jacet in Sacello quodam Ædis ſacræ maximæ ſumptuosè quidem à ſe adornato, cum & titularis *de Eſcala* Antiſtes, & Archidiaconus de .... in hac eadem alma ſede commoraretur.

D. BALTHASAR DE ROMANI, gente Valentinus, vertit ex Provinciali, ut vocant, ſeu Limoſina veterum Catalanorum, & Valentinorum linguâ *Auſia Marc* Poëtæ elegantiſſimi carmina in Hiſpanam, hoc titulo palam nota-

Auſias Marc *en Catalan, con traduccion en Caſtellano hecha por D. Balthaſar de Romani*. Valentiæ 1539.

F. BALTHASAR SORIVS, vulgo SORIO, Valentinus, Dominicanis ſodalibus in D. Honufrii Valentiæ urbis cœnobio adſociatus Aragonenſem ordinis ſui provinciam utiliter rexit, erectâ ſcilicet cum facultate Caroli Cæſaris Hiſpaniarum Regis Dertoſanâ Academiâ & Collegio. Centenario major de vita deceſſit anno Nativitatis Dominicæ MDLVII. multiplicis eruditionis laude, propagandæque in primis rerum familiæ ſuæ ad poſteros memoriæ, atque exiſtimationis merito clarus. Opera hæc reliquit-

De Viris Illuſtribus ordinis Prædicatorum provinciæ Aragoniæ.

Mariale; de laudibus Beatæ Virginis Sermones. Dertoſæ 1528.

In Pſalmum XLIV. Eructavit cor meũ &c. Homilias X. ad Ducem Calabriæ.

Sermonum de Sanctis, ac de tempore volumen unum.

De ſeptem blaſphemiis ſuper B. Virgine, & Ioſeph: ad Epiſcopum Ilerdenſem. Valentiæ 1511. Barcinone 1522.

De Vnica Magdalena adverſus Iacobum Fabrum Stapulenſem, qui Magdalenas plures adſtruebat. Cæſarauguſtę 1521. Auberti verò Miræi Bibliotheca, non hujus anni, ſed 1517. editionem laudat. Hoc ipſo tempore & *Iodocus Clichtoveus* Pariſienſis Theologus & *Marcus de Grandi-valle* Sancti Auguſtini Canonicus ad Sanctum Victorem, ut *Scotus* monet, hoc idem argumentum, & cauſam à *Sorio* ſuſceptam, de ſcripto & ipſi propugnabant.

BALTHASAR DE SOTOMAIOR, Toletanus, edidit-

Grammatica *para leer, y eſcrivir la lengua Franceſa conferida con la Caſtellana con un vocabulario copioſo de ambas lenguas*. Compluti apud Robles 1565. in 8.

BALTHASAR TELLEZ, Luſitanus, Oliſſipo-

ſiponenſis, Ieſuita, Philoſophiæ apud Conimbricenſes, deinde Theologiæ in patria, collegióque D. Antonii primarius Profeſſor, vir probus, elegantiſque doctrinæ ac ſermonis laudem ab iis, qui legerũt lucubrationes ejus, haud vulgarem adeptus, ſcripſit:

Summam univerſæ Philoſophiæ cum quæſtionibus, quæ inter Philoſophos agitantur. Oliſſipone 1640. in folio, mox Pariſiis duobus voluminibus 1644. in 8. Item:

Chronica *da Companhia de Ieſus da Provincia de Portugal*; tribus tomis, Oliſſipone. Prima pars prodiit anno 1645. Secunda veró anno 1648. Tertia tandem anno 1660. folio.

Magnas authoris laudes continet epiſt. I. cent. III. epiſtolar. D. Franciſci Emmanuëlis equitis Luſitani, quæ prodiit etiam unà cum tertia *Chronici* parte.

F. BALTHASAR DE VICTORIA, Salmantinus, ordinis Minorum, in ejuſdem urbis domo exercens munus concionum ad populum habendarum, compendiarium, & utile opus compoſuit his, qui latinè non ſciunt, de falſa Ethnicorum religione, ſive de Mithologia veterum, hoc vulgari nomine:

Teatro *de los Dioſes de la Gentilidad*; duobus tomis in 4. Salmanticę 1620. & 1623. apud Antonium Ramirez, & Didacũ Cuſſio.

In vivis adhuc eũ fuiſſe anno MDCXXX. Lucæ Vvaddingo credimus.

BAPTISTA.

F. BAPTISTA, Luſitanus, Miniſter Luſitanæ provinciæ ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit volumen:

De Privilegiis ſui ordinis, Oliſſipone excuſſum, laudatúmque à Bernardino de Sancto Antonio in *Epitome* hujus Religionis.

D. BAPTISTA CIBERA, Cartuſianus domus Valentinæ, *Porta Cœli* nuncupatæ, collectionem ſcripto fecit:

Virorum Illuſtrium laudatæ domus *Portæ Cœli*.

Authore Ioſepho Valles in opere ſuo: *Primer Inſtituto de la Cartuxa, y fundaciones do las Caſas de España*, pag. CCCXXXVIII.

BAPTISTA FRAGOSO, Luſitanus, patriâ ex oppido *Silvis* Algarbiorum Provinciæ, Ieſuitarum ſodalis, vir noſtrâ hac ætate, literarum Theologicarum, totiúſque juris ſcientiæ merito eruditiſſimos quóſque è veteribus provocans, Oliſſipone, Eboræque in Academia ſacram ſciẽtiam profeſſus eſt, Bracharenſibus rerum fidei Iudicibus a cenſuræ munere. Viderunt hactenus publicam typorum lucem volumina tria; cujus operis hæc inſcriptio, & argumentum eſt:

Regimen Reipublicæ Chriſtianæ ex Sacra Theologia, & ex utroque jure ad utrumque forum, tum internum, tum externum coaleſcẽs; tribus partibus: nempe:

Prima Pars Principum, & Magiſtratuum civilium gubernationem, poteſtatem, juriſdictionem, & obligationes comprehendit. Lugduni edita apud hæredes Gabriëlis Boiſſat, & Laurentium Aniſſon 1641. in fol.

Secunda Principum, & Paſtorum Eccleſiaſticorum juriſdictionẽ, & obligationes amplectitur; ubi latè *de Religioſis*; ibidem apud Laurentium Aniſſon 1648. in fol.

Tertia Pars; Oeconomiam continet, ac patrum fam. in filios, & domeſticos, & filiorum, ac domeſticorum in parentes, ac dominos obligationes explicat. ibidem apud Philippum Borde, & Laurentium Arnaud, & Claudium Bigaud. 1652. fol.

Hæc tamen opera poſt obitum authoris omnia prodierunt; quippe in medio conatu comparandi eis ab editione publici uſus copiã ad ſuperos fuit vocatus an. MDCXXXIX. ætatis autem LXXXVIII.

BARNABAS.

BARNABAS DE BVSTO, Puerorum Regiorũ Pædagogus, ſive Pręceptor, ſcripſit:

Introductiones Grammaticas. Salmanticæ 1533. in 8.

BARNABAS DE COBO, ex oppido *Lopera* diœceſis Giennenſis, Societatis Ieſu ſacerdos, paratam habere fertur apud *Bibliothecæ Societatis* authorem:

Hiſtoria *de la India*.

F. BARNABAS GALLEGO DE VERA, Matritenſis, Prædicatorum ſodalis, ſacræ Theologię Magiſter, poſt ſacræ iſtius ſcientiæ profeſſionem in Matritenſi collegio, habendis ad populum ordinariis concionibus ibidem impoſitus, edidit, unáque cum Ioannis à Cruce *Directorio* toties pręlo commiſſo publicavit:

Tractatum de conſcientia. Matriti 1648. folio. Deinde Hiſpanicè:

Explicacion *de la Bula de la Sãta Cruçada.* Ibidem 1652. folio. Rurſus latinè:

Controverſias Logicales in defenſionem doctrinæ D. Thomæ. poſt principem editionem...... recuſæ ſunt Colonię 1658. in 8.

F. BARNABAS DE MONTALVO, Congregationem Ciſtercienſem Hiſpanam, cujus erat ſodalis, Monaſterio *Montis-Sion* propè Toletum adſcriptus, diligenti rerum olim à Ciſtercienſibus geſtarum hinc indè obſervatione, conſcriptóque hujus ſacrę familię chronico, non parùm nobilitavit. Prodierat ergo prima ejus pars, cum è vita migrans, ſolidâ ſpe tũ ipſe decidit, tum nos fruſtravit. Nempe:

Chronica *del orden del Ciſtel I. Parte.* Quinque libros continet; editáque eſt Matriti

anno 1602. in fol. apud Ludovicum Sanchez. Secunda, atque etiam Tertia pars decem libris comprehenſæ, jam ab authore ante obitum abſolutæ, in ſchedis etiamnùm M.SS. extant; ut & liber alius, *De los Varones iluſtres de la orden de San Benito*.

Hæc de Barnabæ noſtri ſcriptis F. Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo, indéque *Bibliotheca Ciſtercienſis* novus ſcriptor Carolus Viſchius.

BARNABAS MORENO DE VARGAS, Emeritenſis, in patriæ Senatu perpetuus Decurio, multùm *Emeritæ* ipſius urbis, totiúſq; Hiſpaniæ diligens, elucubravit -

Hiſtoria *de la Ciudad de Merida*. in 4. 1632.

Diſcurſos *de la Nobleza de Eſpaña*. Matriti apud viduam Alphonſi Martini, anno 1622. 4.

Latinè autem.

Paulum Diaconum de vita, & miraculis Patrum Emeritenſium, cum notis, dedit, Matriti 1633. 4.

F. BARNABAS DE PALMA (huic loco nomen in Bætica, unde oriundum credo) nudipes laicus, Franciſci Patriarchæ aſſecla in provincia Angelorum, nullâ literarum, nullâ vel characterum formandorum notitiâ inſtructus, veram ſapientiam, quæ à Deo intimè docetur, ſacris revelationibus illuſtratus meruit adipiſci. Rudis ergo, nec ullius diſciplinæ ſæcularis ſciens adeò acutè, ſolidéque ea, de quibus conſulebatur, ſacrorum Bibliorum loca explanare conſueverat, ut velut Paraphraſtes quidam arcanorum Dei myſteriorum vulgò exiſtimaretur. Scripſit quoque latino ſermone libellum -

Vita Spiritus, inſcriptum; quem poſtea typis edi curavit Dux Bexarenſis.

Epiſtolas item plures, facundiâ, & eruditione (ut Lucas ait Vvadingus in *Bibliotheca Franciſcana* opere) refertas.

Supremum obiit diem in *Betleem* cœnobio diœceſis *Cordubenſis*, miraculis etiam poſt mortem clarus.

F. BARNABAS DE ROSALES, Hieronymianus monachus, edidit, Calabriæque Duci Proregi Valentiæ regni nuncupavit -

Relectionem de tribus Pœnitentiæ partibus. in 8.

Vixit ſub Ferdinando Catholico, & Carolo Hiſpaniarum Regibus.

BARNABAS RVIZ VANEGAS, Presbyter Mexicanus, ſcripſit -

De Inſtitutione Sacramentorum; de peccatis eccleſiaſticis, librum ſingularem. Mexici 1631. 8.

BARNABAS SOLER, *Morellæ* Valentinorum Grammaticæ artis ludum moderabatur, ſcribens -

Magiſtral *ſobre la Syntaxis del Maeſtro Iuan Torella*. Valentiæ 1619. 8.

BARNABAS VERGES, notus mihi ex Leonis Allatii *Apibus Vrbanis*, unde ſcio edidiſſe eum Romæ linguâ Hiſpanicâ -

Directorio Eſpiritual; in quo (ait ille) *feſta mobilia, aliáque totius anni indicantur, necnon Eccleſiæ, Reliquiæ, Cœmeteria, & alia loca ſacra Romæ, & extra muros*. 1631. 12.

F. BARNABAS DE XEA, Dominicanus, neſcio quid edidit, unde inter Scriptores *Conchenſis* urbis in *Hiſtoria* ejuſdem veniat laudatus, pag. CCCIX.

BARTHOLOMÆVS.

BARTHOLOMÆVS ANTIST, Valentinus, apud eam gentem eruditione Mathematicarum artium commendatur: quod utique decuit eum hominem, qui præceptorem laudare potuit Hieronymum Muñozium hujus doctrinæ, ſi falſi non ſunt ejus ævi æquales, inter eos primum, & principem. Scripſit, quæ in bibliotheca F. Vincentii Iuſtiniani Antiſtii (dubium mihi, an propinqui) ſodalis Dominicani manſit inedita,

Geografia univerſal *del Mundo*. Et hanc paſsim laudat Gaſpar Scolanus in *Valentinæ urbis, & Regni hiſtoria*, præcipuéque lib. I. cap. XXI.

Necnon & Auguſtinus Morla in præfatione *Emporii Iuris*, tribuit ei -

Almanach, ad Hiſtoriam, Aſtrologiam, & Coſmographiam eruditiſſimum.

BARTHOLOMÆVS DE ATIENZA, Iuriſconſultus in ſupremo Caſtellæ Concilio Senator exiſtens opus illud *Collectionis* noviſſimæ *Hiſpanicarum legum* Regio mandato ſuſcepit abſolvendum: quod perfecit poſt ſucceſſivas operas in eo poſitas, tùm *Petri Lopezii Alcozerii* curiæ Valladolitanæ Advocati, tùm Doctoris *Eſcuderi* Regii Caſtellæ Senatus & Cameræ, tum denique *Petri Lopezii ab Arrieta* Caſtellæ Senatorem, ut in proœmio ejuſdem *Collectionis* refertur.

BARTHOLOMÆVS BARRIENTOS, Granatenſis, Artium Magiſter, earum literarum, quibus dedit nomen humanitas, Salmantinâ profeſſione haud ignotus, Mathematicas quoque diſciplinas in eadem ſchola docuit, in his utriuſque ſtudii monumentis ſuperſtes;

Limâ Barbariei, & Synonymis Latinis, &

Annotationum Sylvâ. Salmanticæ 1570.

Partium Orationis Syntaxeos libro. necnon

nec non ejus libri *Epitome*. Ibidem 1571. in 8.

In Chriſtophori Calveti Stellæ Aphrodiſium expugnatum notis. Ibidem 1566. 8.

In Somnium Scipionis M. Tullii Ciceronis Commentario: quem tribuit ei Valerius Andreas in *Catalogo ſcript. Hiſp.*

Cometarum explicatione atque prædictione. *Ibidem* 1574 *in* 8.

Opuſculis liberalium artium: *De Periodorum, ſive ambituum diſtinctionibus*: *De Periodis ordinandis*: *De monetis antiquis ad Caſtellanas pecunias reductis*: *De coloribus & eorum ſignificatis*: *De kalendis*. Salmanticæ 1569.

In Bibliothecæ D. Ioannis Bertrandi de Guevara Compoſtellani Præſulis catalogo ſic ſcriptum lego inter M. SS. Codices; *Abecedario de Barrientos en tres cuerpos*; quod opus fortaſſe noſtri eſt. In Bibliotheca quoq; Olivarienſi M.SS. fuerunt *Barrienti* (nullo alio addito nomine) *Coſmographiæ* quædam fragmenta in folio.

BARTHOLOMÆVS BRAVO, natus in Oppido *Martin-Muñoz* Abulenſis diœceſis, Ieſuita, ſcripſit in Grammaticis -

Compendium Marii Nizolii, ſive Theſauri M. T. Ciceronis hiſpano idiomate ſingulis verbis latinis adſcripto. Cui adjungitur.

Dictionarium plurimarum vocum, quæ in Ciceronis ſcriptis deſiderantur. Pinciæ 1627. in 4. *Theſauri verborum ac phraſium* appellatione olim editus fuerat Cæſaraugustæ 1597. in 4. Matriti 1611. in 8. credo & *Vocabularii* Valentiæ etiam anno 1606. in 4.

De Octo Partium Orationis conſtructione: cujus vidimus Pincianam tantùm editionem anni 1640. Fortè in editione Granatæ 1606. inſcriptum iis fuit *Commentaria linguæ latinæ*. Tribuit quoque ei Bibliothecæ Societatis author -

De conſcribendis epiſtolis. Burgis 1601. 8. *De Arte Rhetorica*: *De Proſodia Progymnaſmata*: *varia Poëmata*.

F. BARTHOLOMÆVS DE BVSTAMANTE, Peruanus, Limenſis, ex familia fratrum Minorum, ſcripſiſſe dicitur apud Ægidii Gundiſalvi Davila *Theatrum Eccleſiaſticum Indico-meridionale*, dum de Eccleſia Limenſi refert -

Tratado de las Primicias del Pirù en ſantidad y letras.

BARTHOLOMÆVS CAIRASCO DE FIGVEROA, *Fortunatarum* Inſularum, quæ ab Hiſpanis habitantur, decus (nam è *Canaria* præcipua iſtarum oriundus fuit) nobilibus naſcitur parentibus anno MDXL. Literas, & maximè Poëticam artem apertis, ut dici ſolet, Muſarum januis adbibit; patriæ linguæ jam aliquod ornamentum moliens, quod quidem præſtitit, merito ſuo *Divini* attributionem, quâ ſolet numinis ille afflatus vates agitans aptiſſimè denotari, vulgò conſequutus. Sacerdotalem ſtatum amplexus in Cathedrali *Canarienſi* eccleſia Priorem egit, vixitque in patria ſenex emeritus, prolixo relicto opere, quo geſta Sanctorum ſecundum faſtos Eccleſiaſticos heroico carmine modulatur. Huic titulus eſt.

Templo militante, *Flos ſanctorum, y triumphos de las virtudes*, tribus voluminibus, Philippo hujus nominis III. cùm Principi, tum Regi jam Hiſpaniarum dicatis. Priora duo Oliſſipone anno 1614. tertium autem anno 1628. in eadem urbe prodierunt.

Præter varia carmina idem *Hiſtoriam fruſtra tentatæ Canariæ Inſulæ per Franciſcum Draconem Anglum* carmine conſcripſit; cujus authographum ipsius libellum Ægidius Gonzales Davila Regius Hiſtoriographus penes ſe habuiſſe affirmat in *Theatro Eccleſiæ Zamorenſis*, Ferdinandi Suarezii à Figueroa Epiſcopi res memorans.

F. BARTHOLOMÆVS DE CARRANZA ET MIRANDA, quod poſtremum cognomè à patrio oppido Regni Navarræ inditum ei refertur, Dominicanorum inſtitutum amplexus eſt in Provincia Caſtellæ ac ejus *Benalaquenſi* cœnobio, quod intus *Guadalaxaram* urbem translatum poſtea fuit. In Collegio Pinciæ urbis Gregoriano Theologiam docuit, Theologiæ item ſtudiis præfuit, eâ prudentiæ ſingularis, profundæ doctrinæ, atque innocentis vitæ famâ, ut Philippo Caroli Cæſaris filio Hiſpaniarum Principi ad ſuſcipiendam Britannam Sponſam, & cum Sponſa dotalitium Regnum properanti unus ante alios idoneus viſus fuerit, quem hæreſi jam tot annos inibi gentium falsâ exiſtimatione doctrinæ ſuperbienti, atque inanibus Pſeudo evangelicæ novitatis argumentis armatæ, vindicem veritatem opponeret, confringendiſque opere & verbo abominabilium dogmatum Idolis præficeret. Egregiè id noſter præſtitit, coadjutoribus uſus viris Dominicanæ ſuæ familiæ, rerum ſacrarum peritiſſimis, quoad potuit per breve illud Britanno-Eccleſiaſticæ, ſive Eccleſiaſtico-Hiſpanæ expeditionis, & Mariæ, ac Philippi Catholicorum Regum Imperii tempus, authoritate ſummâ, quâ pollebat, quidquid erat erroribus morbidum ad ſanitatis viam reducens; expiatâ in primis Academiâ Oxonienſi, concrematiſque hæreticorum libris, expulſis contumacibus, reconciliatiſque eum Romana Eccleſia innumeris, quos priorum temporum calamitas tranſverſos egerat. Hujus meriti viro, Mariæque Reginæ à confeſſionibus miniſtro ſupremum quemque deberi dignitatis apicem jure exiſtimans Rex Philippus, qui parenti ſucceſſerat, locum ſupplere

T 2 cum

cum Ioannis Siliceí Toletani Archiepiſcopi Majo menſe anni MDLVII. ſublati e vivis voluit. Quo ſummo Hiſpanæ totius Eccleſiæ honore conſpicuus Carolo Cæſari in extremis poſito Chriſtiani omnis officii exhibitione præſto fuit. Hic tamen vir tantus, ſive ſcriptus ſermonéque Theologorum illius temporis exiſtimationi non uſque adeo attemperatis, ſive in deteriorem ſenſum ea interpretantibus æmulis, pietatis cauſam dicere habuit opus, primùm in Hiſpania, deinde Romæ, quò perductus venit, ſub Pio V. atque Gregorio XIII. Summis Pontificibus; & poſt plures annos ſententiæ aures præbere; quâ propter quasdam præſumptiones tantum, legitimis aliis deficientibus admiſſæ impietatis probationibus, juſſus fuit abjuratione reatus omnem ſuſpicionem diluere. Obiit tandem paulò poſt in Romano Sanctæ Mariæ ſupra Minervam cœnobio ſecunda Maji die MDLXXVI. eâ ſervatâ uſque ad obitum æquanimitate, mentiſque in tot improſperis tranquillitate, ut nec leve aliquod impatientis, quærulive, aut iniqui adverſitatibus animi documentum familiaribus unquam dederit. Epitaphium quod ſepulturæ ejus fuit inſcriptum cæteris virtutibus hanc modeſtè adjunxit. Id tale eſt.

Bartholomæo Carranza, Navarro,
Dominicano,
Archiepiſcopo Toletano, Hiſpaniarum Primati,
Viro genere, vitâ, doctrinâ; concione, atque
Eleëmoſynis claro,
Magnis muneribus à Carolo V.
Et Philippo Rege Cathol. ſibi commiſſis
Egregiè functo
Animo in proſperis modeſto, in adverſis æquo.
Obiit anno MDLXXVI. die ſecundâ Maji
Athanaſio, & Antonino ſacrâ:
Ætatis ſuæ LXXII.

Reliquit doctrinæ ſuæ hæc monumenta.

Summam Conciliorum, & Pontificum à Petro uſque ad Julium III. ſuccinctè complectentem omnia, quæ alibi ſparſim tradita ſunt. Venetiis 1546. ad D. Didacum Hurradum de Mendoza V. C. Caroli ad Venetos, & ad Tridentinos Patres Oratorem, qui eleganti epiſtolâ *Carranza* gratias habuit dedicationis. Prodiit quóque Salmanticæ 1551. in 4. Venetiis apud Iacobum Vitalem 1573. 8. atque Lugduni 1600. Ad hanc ſummam *Additiones* ſcripſit *Franciſcus Silvius* Hanno, Duacique edidit 1639. in 8.

Controverſiam de neceſſaria reſidentia perſonali Epiſcoporum, & aliorum inferiorum Paſtorum, Tridenti per eum explicatam, Mediomatricum in urbe, ut ajunt, editam, Venetiiſque 1547. Lugduni 1550. in 16. & Antverpiæ 1554. Simul ejuſdem

Concionem habitam ad Synodum Tridentinam primâ Dominicâ Quadrageſimæ anni MDXLVI. Hiſpanè verò

Catecismo; ingenti volumine; Bruxellis apud Mutium 1558. in folio, qui liber authori ſuo infortunii tota causa fuiſſe dicitur. Quare prohibitus eſt in Romano indice.

Inſtruccion *para oir miſſa*, Antverpiæ apud Plantinum 1555. ſive latinum ſit opus hujus inſcriptionis, *Inſtructio ad Miſſæ Sacrificium audiendum*: de quo nondum mihi liquet.

De Patientia item librum noſtro tribuunt domeſtici teſtes.

Res ejus geſtas, vitæque cataſtrophem plures memorant, quos videſis. Antonius ſcilicet Herrera in *Hiſtoria Philippi II.* atque in ejuſdem libro IV. cap. XXV. Ludovicus Cabrera de Cordova: Ioannes item de Vera Comes de la Roca in *Epitome Caroli V.* Alphonſus Fernandez in *Concertatione Prædicatoria* ad ann. MDLV. & *Hiſtoria Eccleſ. ſui temporis* lib. III. cap. XXIX. tandémque in libello *de Scriptoribus Dominicanis*: Ioannes Lopez Monopolitanus Epiſcopus in *Hiſtoria ejuſdem ordinis* Hiſpana lib. I. cap. XV. & lib. II. cap. III. Quartæ partis; Didacus de Caſtejon Tiriaſonenſis Præſul in opere inſcripto, *Primacia de la Santa Igleſia de Toledo*, in Archiepiſcoporum & *Carranza* vita. Sforza Pallavicinus S. R. E. Cardinalis eruditiſſimus, ac diſertiſſimus, *Hiſtoria Concilii Tridentini* lib. XIII. cap. IX. §. 4. & libro XIV. cap. XI. §. 4. & lib. XXI. cap. VII. §. 7. Chriſtophorus de la Camara Epiſcopus Canarienſis & Salmantinus in *Catalogo Epiſcoporum Canarienſium* in *Melchioris Cani* mentione, quem adverſatum Carranzæ fuiſſe vulgaris fama eſt: Didacus certè Covarrubias vir graviſſimus, *Variarum* lib. XIII. cap. XIII. *Virum* appellat eum *eruditione, pietate, chriſtianiſque moribus inſignem*, Eiſengreinus in Catalogo Teſtium veritatis, *unum omnium ſapientiſſimum, tam in ſæcularibus, quàm in divinis ſcripturis eruditum, tantâ ingenii ubertate, tantâ dicendi copiâ, tam divino orationis genere effulgentem, ut miraculum ſui omnibus præbuerit.* Bellarminus quoque non mediocriter laudat tom. I. *Controverſiarum*. Controu. VII. lib. II. cap. VIII. Matamorúſque in *Apologetico de Academiis, & literatis Hiſpaniæ viris*, atque alii plures. Vitam ejus ſpeciali opere comprehendiſſe dicitur Petrus Salazar de Mendoza juſſu D. Gaſparis de Quiroga *Carranza* in Sede Toletana ſucceſſoris, uti ſcriptum reperio apud Alphonſum Fernandez in laudata *Concertatione Prædicatoria*; quam fortè incluſit commentariis ſuis Turiaſonenſis Epiſcopus.

BARTHOLOMÆVS CARVAJAL, Notarius Granatenſis, edidit

Inſtruccion *y memorial para Iuezes exequtores*. Granatæ 1585. in folio: aliàs, *para Eſcrivanos, y Iuezes*. Ibidem 1580. 4.

Huic velivoli currus fabricam apud nos tribuit D. Franciſcus de Pedraça in *Hiſtoria urbis Granatenſis*.

F. BAR-

F. BARTHOLOMÆVS DE LAS CASAS, ſive CASAVS (utrâque enim hâc formâ nobilem hanc familiam, & à tempore ipſo receptæ à Mauris Hiſpalis, ut fama fert, in hac urbe commoratam vulgus indigitat) Hiſpalenſis natu, dicitur primùm in famulatu Chriſtophori Columbi puer admodum anno MCDXCIII. in novum Orbem Americanum veniſſe; cum magnus hic expeditionis Dux clariſſimè iterum eò delatus eſſet: quod ex ore ejuſdem Bartholomæi ſe audiviſſe Auguſtinus Salutius Dominicanus ſatis idoneus teſtis in tractatu *de monetis Hebræorum* nondum uſque dum typis edito ſcriptum reliquit. Certum quippe aliàs eſt Antonium Bartholomæi parentem in Columbi tunc comitatu fuiſſe, unde reverſus anno MCDXCVIII. ſimul cum genitore, Hiſpali in patria ſacrorùm ſtudiis Canonum collocatis adoleſcentiæ annis ad faciendum animarum proventum unà cum aliis Sacerdotibus iterum ad Indos ſe contulit. Excendénſque in Hiſpaniolam, ut vocant, ſeu *S. Dominici* Inſulam, aliquot in ea annis reſtitit, Sacerdóſque ordinatus fuit, acceptis in clientelam, ut moris eſt, Incolis *Zaguarame* oppidi Cubæ alius Inſulæ. Cui tamen renuntiavit conſcientiâ deterritus, concipiénſque jam animo id propoſitum, quod uſque ad ultimum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè perſequutus fuit, omnimodam Indorum libertatem juvandi, quam iſtâ & aliis non innocentibus dominandi artibus, in eo æſtuantis, & exundantis ad novas res, divitias, Imperium gentis ambitu & impotentia, à domitore populo ſævè obrutam vehementiſſimè dolebat. Id primum egit in Hiſpaniam delatus circa annum præteriti ſæculi quintum decimum. Fruſtrante tamen ei ſucceſſum Ferdinandi Regis Catholici per id tempus obitu, deinde aliis & aliis difficultatibus in Hiſpania atque ipſa America negotium, quod pervicaciſſimè continuabat, retardantibus, pertæſus tandem ſæculi, Dominicanos inter Hiſpaniolæ Inſulæ ſodales religioſi ſtatus ſacramẽto ſe obſtrinxit. Quo ſchemate indutus Hiſpaniam rurſus viſitavit quo tempore in ditionem noſtram Peruanæ gentes primùm redigebantur; veritus ne impotenter, injuſtéque à noſtris hominibus Indi illi tractarentur: quorum indemnitati ut vidit ſanctiſſimis legibus proviſum, provinciam, ac cœnobium ſuum, indéque Mexicum cogitavit. In ejus & Guatemalæ urbium cœnobiis Theologos, & ſacræ Scripturæ interpretes ſibi perfamiliares fecit, Guatemalenſem Antiſtitem juvit eximiè; cujus auſpiciis denuo iterum ad Carolum Cæſarem deſtinato exarſit quidem totus animus, antiquúmque pietatis votum ad Indigenarum percrebeſcentes per illum Orbem calamitates quotidie magis magiſque commotæ. Tempore hoc in aliis terrarum oris Carolus peregrinabatur. Sed eo ſe in Hiſpaniam poſt triennium conferente, nil tardavit induſtrius vir atque impiger, quin dominatus impotentiam, ſævitiam morum, præcipitiſque avaritiæ perniciosiſſimos ubique inſultus noſtræ gentis, Indorúmque miſerrimam, ac pluſquam ſervilem conditionem ſupplicibus libellis, corámque in Cæſaris animum infunderet. Qui ad indignitatem rei permotus, ingentíſſimque illam tam longè, latéque propagati imperii gloriam peſſimorum quorundam hominum turpiter geſtis defloratam intimè dolens, præſtantibus multis divini, atque humani juris doctrinâ viris in Vallisoletum convocatis rem ſeriò examinandam, totiúſque expeditionis Indicæ diſquirenda jura commiſit. Quo in conſeſſu, adverſantes ei partes gerente ſummo eruditione, doctrinâ, atque eloquentiâ viro Ioanne Geneſio Sepulveda Cordubenſi, Theologo, ac Cæſareo Chronographo, non ſolum perſuaſit, ſed & pervicit tandem, plenè ut in libertatem Indi aſſererentur, ſanctiſſimiſque legibus innumero illi populo juſtè innocentérque in ditione habendo in poſterum caveretur. Ab eo tempore ad S. Gregorium ordinis ſui Vallisoletanum Collegium manens, plura excogitavit, ſcripſit, ſuppeditavítque regiis Adminiſtris pro hujus arduæ rei perfectione; pluribus conſulentibus aures præbuit; veréque earum legum, quæ anno MDXLIII. pro rectè Indorum adminiſtrando imperio ſancitæ ſunt, veluti author haberi debet. Iam poſt inſignia tot facta ſuæ doctrinæ ſingularíſque virtutis experimenta, Præſul ut Chiapenſis creari permitteret; poſtquam recuſaviſſet *Cuſco* urbi Peruani regni Epiſcopus dari, vix rei neceſſitate, ac domeſticorum precibus exorari potuit. Hâc per aliquot annos adminiſtratâ Eccleſiâ; necdum videns ſe voti compotem, quod per tot hominum, rerúmque diſcrimina, totiéſque pernavigato Oceano ad fœlicem exitũ juxta deſtinationem animi ſui haud perductum dolebat, contulit ſeſe ultimùm in Hiſpaniam; quò perveniens Epiſcopatum ſuum bonâ Summi Pontificis gratiâ quamprimum renuntiavit; contentúſque nuncupatione dignitatis ab anno MDLI. aut circiter uſque ad MDLXVI. ætatis ſuæ XCII. quo Matriti obiit, egregiis virtutũ exemplis famam jam olim collectam ſuſtentavit. Scio magnis animis adverſus noſtrum ſtetiſſe, ſcripſiſſéque, tum Geneſium jam laudatum, tum Bartholomæum de Frias Albornotium, Geneſiúmque quampluribus doctiſſimorum Theologorum ſuffragiis confirmaſſe ſuam ſententiam, non ut ſæva, enormiaque excuſarent aliquo modo, aut elevarent male-ſanorum hominum geſta, ſed ut in bello contra juris naturæ violatrices prorſúſque barbaras gentes, atque in his omnibus, quæ bella conſequi ſolent, nihil non jure actum, admiſſúmve publicis ſanctiſſimorum Regum auſpiciis commonſtrarent. Incurriſſe tamen horum ſcripta in publicam cenſionem, in cauſáque obtinuiſſe Caſam ambiguum non eſt.

Excu-

Excuſari quoque multa poſſe rei neceſſitate, atque bellico jure ab Hiſpanis geſta, quibus crudelitatis reatum, atque enormitatis Bartholomæus tribuit, aut exaggerata alia in malum, quibus non ipſe interfuit, ſimile vero eſt, ac notat non ſemel Bernardus Perez del Caſtillo in *Mexicana Hiſtoria* c. VII. & LXXXIII. & CXXV. Multis de noſtro agunt Vincentius de las Caſas Dominicanus in *Hiſtoria* M.S. *Novæ Hiſpaniæ*, Ioannes de Torquemada Franciſcanus lib. ...... *Monarchia Indica* cap. ... Antonius de Herrera variis in locis, quæ in unum collegit D. Ioannes de Solorzano lib. II. *de Iure Indiarum* cap. I. num. XXVII. Alphonſus Fernandez ordinis Prædicatorum, lib. I. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ noſtri temporis* c. VI. Franciſcus Lopez de Gomora in *Hiſtoria Peruana* cap. LXXVII. præcipuéque Auguſtinus Davila Padilla in *Mexicanæ Dominicanorum hiſtoriæ* lib. I. cap. XCVII. uſque ad CVII. & Antonius Remeſal per totam *Hiſtoriam provinciæ Chiapenſis* ejuſdem ordinis uſque ad ultimum libri V. caput. Hæc illius ſcripta nobis innotuerunt, omnia ferè ad eundem directa ſcopum.

Principia quædam, *ex quibus procedendum eſt in diſputatione ad manifeſtandam, & defendendam juſtitiam Indorum*. Et vernaculè

Breviſſima Relacion *de la deſtruicion de las Indias*: quæ & Latinè, & aliis linguis jam hodie loquitur. Gallicè namque cōverſam fuiſſe à Iacobo Migrodde, Antverpiæque editam per Franciſcū Raphelengiū teſtatur Verderius in *Bibliotheca*. Italicè etiā vertit Iacobus Caſtellanus, atque edidit Venetiis Marcus Ginammus, 1630. in 4. Latinè quoque apud Batavos excuſſam vidimus.

La Diſputa, *y controverſia entre el Obiſpo, y el Doctor Gines de Sepulveda ſobre que el Doctor contendia, que las conquiſtas de las Indias contra los Indios eran licitas, y el Obiſpo por el contrario defendiò, y afirmò aver ſido, y ſer impoſible no ſer ilicitas, tyranicas, injuſtas, y iniquas; la qual queſtion ſe ventilò, y diſputò en preſencia de muchos Letrados, Teologos, y Iuriſtas en una congregacion, que mandò ſu Mageſtad juntar el año de MDXLII. en Valladolid.*

Las replicas *que el Obiſpo hizo contra las ſoluciones de las doce objectiones que el Doctor Sepulveda hizo contra el ſumario de ſu Apologia.*

Treinta Propoſiciones *muy juridicas, en las quales ſumaria, y ſuccintamente ſe tocan muchas coſas pertenecientes al derecho, que la Igleſia, y los Principes Chriſtianos tienen, ò pueden tener ſobre los Infieles de qualquier eſpecie, que ſean: majormente ſe aſſigna el verdadero, y fortiſſimo fundamento, en que ſe aſienta, y eſtriba el titulo, y ſeñorio ſupremo, y univerſal que los Reyes de Caſtilla, y Leon tienen al Orbe; que llamamos Occidentales Indias, por el qual ſon conſtituidos univerſales Señores, y Emperadores en ellas ſobre muchos Reyes. Apuntanſe tanbien otras coſas contecimientes al hecho acaecido en aquel Orbe notabiliſſimas, y ſabidas, &c.*

Tratado, *que el Obiſpo compuſo por comiſſion del Conſejo Real de las Indias ſobre la materia de los Indios, que ſe han hecho en ellas eſclavos; el qual contiene muchas razones, y autoridades juridicas, que pueden aprovechar a los Lectores para determinar muchas, y diverſas queſtiones dudoſas en materia de reſtitucion.*

Entre los Remedios, *que el Obiſpo refiriò por mandado del Rey en los ajuntamientos que mandò hazer ſu Mageſtad de Prelados, y Letrados, y perſonas graves en Valladolid el año de MDXLII. para reformacion de las Indias, el octavo en orden es el ſiguiente, donde ſe aſignan veinte razones por las quales prueba no deberſe dar los Indios a los Eſpañoles en encomienda, ni en feudo, ni en vaſallage, ni de otra manera alguna, ſi ſu Mageſtad, como deſea, quiere librarlos de la tirania, y perdicion, que padecen &c.* Fortè hæc pars eſt, quæ ſub titulo Italico, *Il Supplice Schiavo Indiano*, ex interpretatione Marci Ginammi edita eſt Venetiis apud eundem Ginammum 1636. in 4.

Aviſos *para los Confeſſores de las Indias.*

Tratado *comprobatorio del Imperio Soberano, y Principado univerſal, que los Reyes de Caſtilla, y Leon tienen ſobre las Indias.*

Omnia hæc edita ſunt Hiſpali anno 1552. in 4. Præter hæc, allata fuiſſe anno MDXCVII. à Collegio Gregoriano Pinciæ urbis in Bibliothecam Regiam S. Laurentii ad Scuriale iſta alia refert Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiaſtico Chiapenſis Eccleſiæ*. Antonius de Remeſal in *Hiſtoria Provinciæ Dominicanorum Chiapenſis* lib. X. cap. XXIV. horum omnium, ut in Gregoriano Collegio adhuc ſervatorum, meminit.

Apologetica Hiſtoria *ſumaria quanto a las calidades, diſpoſicion, deſcripcion, Cielo, y ſuelo deſtas tierras, y condiciones naturales, politicas, republicas, maneras de vivir, y coſtumbres deſtas gentes de las Indias Occidentales, y meridionales, cujo imperio ſoberano pertenece a los Reyes de Caſtilla.* Ingēti volumine DCCCXXX foliorum authoris manu exarato, quod opus inſigniter laudat omnimodæ eruditionis nomine Antonius de Remeſal laudatus. Diverſúmne ſit quod ſequitur opus, ambiguum mihi, quamvis pro diverſo laudetur; ſcilicet.

Una Hiſtoria *general de Indias.* tribus voluminibus, quorum primum DCXXIV. Davilæ, at alterum Remeſali CXCVII. foliis ſcriptum eſt; de tertio nil dicitur. Qua uſum fuiſſe Antonium de Herrera in ſua *Univerſali Indiarum Hiſtoria* idem annotat Remeſal.

Diez *y ſeis remedios contra la peſte, que entonces comenzava, y a toda prieſſa iva deſtruiendo las Indias.* Quorum octavum remediū (ait Remeſal) anno 1552. Hiſpali typis mandari fecit.

De

De Theſauris, opus latinum CXCII. foliis.

De Cura Regibus Hiſpaniarum habenda circa Orbem Indiarum,& de unico vocationis modo omnium gentium ad veram religionem. LXIII. foliis.

Sumario *de lo que el Doctor Sepulveda eſcrivið contra los Indios.* XCIV. foliis.

Doce quadernos *de las diſputas,que tuuo con el Obiſpo de Darien, y el Doctor Sepulveda.* CLXXXIV. foliis.

De Iuridico, & Chriſtiano ingreſſu, & progreſſu Regum noſtrorum in regno Indiarum. LXI. foliis.

Confeſſionario. XXXII. foliis, quod cur diſtinguam ab opere edito, *Aviſos para los Confeſſores de las Indias?*

Aliàs laudari ſolent ejuſdem Caſæ—

Teſtamentum ſcilicet, & *Codicillus*, quos duos libros Philippo Regi II. ante mortem obtulit: quorum meminit Emmanuel Rodriguez volumine II. *Quæſtionum Regularium* quæſt. XCIX. artic. IV.

De Promulgatione Evangelii latino, & vulgari ſermone. Fortè aliquod eſt ex ſuprà laudatis opus, aut illud, quod Antonius Remeſal CCLXXII. foliis conſtare ait, conſcriptúmque ab eo fuiſſe, *Sobre el hazer los eſclavos de la ſegunda conquiſta de Xaliſco, que mandò hazer D. Antonio de Mendoza Virrey de la Nueva Eſpaña año de MDXLI.*

De Iuvandis, & fovendis Indis: magnæ molis opus, quod ſervatur in Bibliotheca Dominicanorum Mexicani cœnobii. Horum duorum meminit Auguſtinus Davila Padilla in *Hiſtoria provincia Mexicana ordinis Prædicatorum* lib. I. cap. XCIX.

Vtrum Reges jure aliquo ſubditos à Regia Corona alienare poſſint, noſtri authoris nomine inſignitum tractatum laudat D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum.*

D. BARTHOLOMÆVS DE CASTRO, Burgenſis natu, genere nobilis, Vrbani VIII. P. M. beneficio, cui, dum Romæ poſt Bononienſia Iuris, & Theologiæ ſtudia commoraretur, iterúmque eò rediens Procurator Eccleſiarum Hiſpaniæ in pretio habitus fuerat, Sacerdotium ſacri Segobienſis Collegii, quod cum alio Burgenſis Eccleſiæ commutavit, nec non & in eadem Burgenſi Eccleſia dignitatem Archidiaconatus Beroviſcenſis amplam, & divitem conſequutus eſt. Editam ſcimus ab eo—

Orationem, quam Romæ habuit ad Vrbanum VIII. nomine Ducis de Alcalà Oratoris Regis Catholici; ut ſcribit *Bibliotheca Pontificia* author.

Rebus humanis exemptus eſt an. MDCXL. ætatis XLVIII.

BARTHOLOMÆVS CVCALA, Sacræ Theologiæ Magiſter, ejus libri author inſcribitur, qui editus eſt Cæſarauguſtæ apud Didacum Fernandez, hoc titulo—

Baculus Clericalis, ſive de diſponenda ejus conſcientia, qui Euchariſtiam ſumpturus eſt: anno 1548. in 4. Simúlque ibi editus eſt—

Vn Tratado *para aiudar à bien morir los que eſtan in articulo mortis.* Reperio autem editionem hujuſmet operis Hiſpanam ſic inſcriptam. *Baculus Clericalis, como ſe a de diſponer el Sacerdote*; ibidem apud Auguſtinum Millan. 1552. in 4.

F. BARTHOLOMÆVS DIAZ DE ENZINAS, Toletanus, Carmelita, Laurentii frater, qui ex eodem ordine ad Epiſcopatum Vxentinum regni Neapolitani anno MDCLIX. fuit aſſumptus, Philoſophiæ, ac Theologiæ Toletíque Complutique apud ſuos Profeſſor, ſcripſit—

Camino facil *de agradar a Dios.* Cõpluti apud Antonium Vaſquez. 1641.

Mortuus eſt anno ſequenti MDCXLII.

BARTHOLOMÆVS DIAZ GIRAL, Index ut vocant, Eccleſię in Curia Hiſpalenſis Archipræſulis, ſcripſit—

Informacion *Iuridica contra los que ſienten que Nueſtra Señora fue concebida en peccado original.* Hiſpali 1615.

BARTHOLOMÆVS DE ESCOBAR, Hiſpalenſis, nobili genere natus, ſocietatem amplexus eſt in India Occidentali annum agens decimum ſeptimum, ibique in urbe Lima climacterico denatus eſt, cùm aliis virtutibus, tum ad extremum triennio integro invictâ ad viroſum in facie ulcus patientiâ clarus. Conciones plures latinè conſcripſit, quarum hic elenchus—

Conciones Quadrageſimales, ac de Adventu: Quibus acceſſerunt—

Conciones de Chriſti Teſtamento, & Codicillo, &

Pro XL. horis in Quinquageſima. Lugduni apud Horat. Cardon. 1617. 4.

Conciones de feſtis Domini. Muſſiponti 1625. 4. Pariſiis 1624.

Conciones ſuper omnes Beatæ Virginis feſtivitates. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoyſi 1624. in 4.

Sermones de Hiſtoriis Sacræ Scripturæ, volumine uno.

Hiſpanicè etiam—

Sermones *de la Concepcion de Nueſtra Señora.* Oliſſipone 1622. 4.

Virum pro dignitate laudat *Bibliotheca Societatis* author.

F. BARTHOLOMÆVS FERREIRA, Luſitanus, ordinis Prędicatorum, librum edidit—

De his, qui de Fide Catholica malè ſentientes aliquid ſcripſerunt, vel inter Catholicos Tra-

ſtatus aliquid de ſuo interpoſuêre. circa annum MD. Alphonſus Fernandez *De Scriptoribus Dominicanis* author eſt.

BARTHOLOMÆVS FRIAS DE ALBORNOZ, Talabricenſis, legum Doctor Vrſaone creatus, quam juris artem in Mexicana etiam Indorum Occidentalium Academia profeſſus eſt, ſanè ut ſummi ingenii, ac planè monſtroſi, ſic & memoriæ ſpecimen ſæpè dedit. Extat ad eum Andreę Reſendii Luſitani viri clariſſimi epiſtola, quę quidem ſummæ apud omnes hominis exiſtimationis, quam vel in Luſitania collegerat, locuples teſtis eſt. Necnon & alii ſummum laudis gradum Bartholomeo adjudicant: in quibus Fräciſcus Sanctius Brocenſis in *Arte diſcendi brevi tempore latinam linguam* vernaculè conſcripta, *virum doctiſſimum, atque in linguis omnibus perfectiſſimum* appellat. Scripſit equidem populari ſermone, ut prodeſſet pluribus, argumentis verò & rationibus à natura ductis, quâ maximè nituntur -

A r t e *de los Contratos*. Valentiæ apud Pettrum de Huete 1573. in fol. Ad Didacum Covarrubiam ſummi Senatus Prǽſidem, olimque præceptorem. Quod tamen juris opus aliis ſcio non placuiſſe, & in iis Ignatio Lopez de Salçedo Complutenſi Profeſſori canonum Primario, ut videre eſt in ejus *addition. ad Practicam Canonicam Bernardi Diaz*, c. LXXVI. §. *Et memoria quidem teneo &c*. Ejuſdem extabat penes Gundiſalvum Argote de Molina liber M.S-

D e l o s L i n a g e s *de Eſpaña*, quem ipſe laudat in *Catalogo M.SS. librorum*, quibus fuit uſus in conſcribenda *Nobilitatis Baticæ Hiſtoria*.

Necnon ſcripſit -

V n T r a t a d o *de la converſion, y debelacion de los Indios*. Qui juſtis de cauſis ab Apoſtolicis cauſarum Religionis Judicibus fuit prohibitus, ſi Auguſtino Davila Padilla credimus in *Hiſtoria Mexicana ordinis Prædicatorum* lib. I. cap. CIII.

BARTHOLOMÆVS GARSIAS DE NODAL, cum fratre GVNDISALVO, Gallæci, Ponti-Veterenſes, poſt facta ſtipendia multa, ſtrenuéque navatam Regi ſuo diù operam in nautica militia, expeditionis novæ Duces ad regionem Magallanicam navigaverunt; à qua reverſi quidquid actum fuiſſet in literas diariâ ratione miſerunt. Libelli titulus hic -

R e l a c i o n *del viage, que hizieron los Capitanes Bartolome Garcia de Nodal, y Gonzalo de Nodal hermanos al deſcubrimiento del Eſtrecho nuevo de S. Vicente, y reconocimiento del de Magallanes*. Matriti 1621. in 4. Nautica hæc expeditio annis MDCXVIII. & MDCXIX. undecim menſium ſpatio facta eſt.

F. BARTHOLOMÆVS GARCI-ORDOÑES, Franciſcanus, edidit opus hoc argumento, & titulo -

A r t e P o l i t i c a *de deſempeño breve, y perpetuo de Principes, y Poteſtades, ſin extorſion, ni daño de alguno: fuente de oro, y plata, y verdadera alquimia de Reyes*. Pinciæ 1602. 8.

BARTHOLOMÆVS GVERRERO, Luſitanus, ex Patribus Societatis, ſcripſit patriâ linguâ -

J o r n a d a *dos vaſallos da Coroa de Portugal pera ſe recuperar a cidade do Salvador na Bahia de todos os Santos, tomada pellos Hollandeſes a oito de Maio 1624. & recuperada ao primeiro de Maio de* 1625. Oliſſipone apud Matthæum Pinarium 1625. 4.

Poſthumum verò prodiit opus, cui edendo immortuus fuit author, nempe -

G l o r i o ſ a *coroa d'esforçados Religioſos da Companhia de Ieſu mortos pella Fee Catolica nas conquiſtas dos reinos da Coroa de Portugal*. Hoc eſt de Martyribus Societatis in Luſitanicis expeditionibus. Oliſſipone 1642. Hæc eſt quam *Coronam Regni Luſitaniæ* vocat Alegambius in Appendice.

F. BARTHOLOMÆVS GVERRERO, Fräciſcanus provinciæ S. Michaëlis regularis obſervantiæ, Sacræ Theologiæ Lector in cœnobio Placentinæ urbis, edidit -

D e C o n t r o v e r ſ i a *Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1620.

BARTHOLOMÆVS HIDALGO DE AGVERO, Hiſpalenſis, Medicus Doctor, eâ præſertim Chirurgicæ peritiæ, fœlicitatiſque in quibusvis vulneribus curandis apud ſuos inclaruit famâ, ut vix eſſet aliqua vel deſperatæ ſanitatis plaga, cui non is mederi certo: ac mirifico artis ſucceſſu poſſe videretur. Vulgata fuit ad poſteros ævi illius hæc perſuaſio; quâ ducti ejus gregis plures, qui ob levia quæque hac in urbe quàm alibi frequentiùs ad arma provolare ſolent, Deo ſe, ac Doctori Hidalgo commendatos velle, claro, ac velut auſpicato clamore; cum res manibus erat agenda, teſtabantur. Viæ particularis vulnera curandi, ſive primæ intentionis ſua ætate inſtauratorem appellant, qui hominem laudant: qua de re ſimultates cum Joanne Fragoſo geſſit. Extant eo authore -

T e ſ o r o *de la verdadera Cirugia, y via particular contra la comun*. Hiſpali apud Franciſcum Perez 1604. folio. Quo varii tractatus, & in his *Antidotarium generale* continentur. Hic tamen poſthumus à Franciſco Ximenez Guillen authoris genero, Hiſpalenſi medico Doctore, in lucem emiſſus fuit liber. Prodierant verò jam ab anno 1584-

A v i ſ o s *de Cirugia contra la comun opinion*. Rursúſque adverſus Fragoſum contradictorem -

Reſpueſta *a las Propoſiciones, que el Licenciado Fragoſo enſeña contra unos aviſos, &c.*
Deceſſit in patria ſextum ſuper ſexageſimû agés annum, quintâ die Ianuarii MDXCVII.

D. BARTHOLOMÆVS DE HVMADA MVDARRA, Bæticus, Rondenſis, Collegiatę Eccleſiæ Talaverenſis Toletanæ ſubjectæ Cantor, Iuriſconſultus, edidit -
Scholium, *ſeu brevem Interpretationem ad Gloſſam in primam, & ſecundam Partitarum partem conditam per eximium Doctorem Gregorium Lopezium Senatorem Regium.* Matriti apud Quirinum Gerardum 1583. in folio.
Obiit octogenarius circa annû MDCXXIV. aut circiter.

BARTHOLOMÆVS IOSEPHVS PASCHASIVS, Valentinus, interpretatus eſt in latinum è Græco -
Pachimerii Logicam:
Adjungens orationem -
De interpretandi *Ariſtotelem ratione.* Quæ edita ſunt Francofurti apud Ioannem Vekelium 1591.
In patriæ urbis Academia fuit poſtea ſacrarum literarum Profeſſor primarius, cum & eſſet Sacræ Theologiæ Doctor. Laudant eum Scotus, & Petrus Auguſtinus Morla in præfatione *Emporii Iuris* ſub nomine *Ioſephi Paſchalis.*

BARTHOLOMÆVS ISQVIERDO edidit -
Tradicion *de la Santa Veronica de Iaen.*

F. BARTHOLOMÆVS DE LEDESMA, patriâ ex oppido *Nieva* juxta *Ledeſmam* diœceſis Salmantinæ oppidum, Dominicanorum ordini Salmanticæ ad D. Stephanum aſſociatus, ac in novum Orbem tranſvectus, Mexicanæ Academiæ primariam cathedram eâ doctrinæ laude moderatus eſt, ut Guaxacenſis in his iiſdem oris promeritus ſit Epiſcopus à Rege deſignari. Quam Eccleſiam non parùm cohoneſtavit, erectâ ibidem, ſodalibúſque commiſsâ cathedrę adminiſtratione, qui morum, ſive moralem Theologiam auditoribus explanarent. Scripſit præter alia, quæ in mari perierunt, opera,
Super quartum librum *Magiſtri Sententiarum, ſive de Sacramentis, commentarium.* Salmanticæ . . . . . . denuóque à ſe ipſo recognitum, anno 1585.
Poſſevinus in *Apparatu* librum ſic inſcriptum noſtro attribuit -
Summarium *ad Chriſtianam Religionem, & pietatem ſpectans.*
Denatus eſt an. humanæ ſalutis MDCIV. teſte in *Indico Eccleſiaſtico Theatro,* mentionéque hujus Eccleſiæ Præſulum Ægydio Gonzales Davila.

BARTHOLOMÆVS LEONARDVS DE ARGENSOLA, Cæſarauguſtanæ urbis Metropolitanæ Eccleſiæ Deo Salvatori ſacræ Canonicus; ipſe Barbaſtri natus, ingenio præcellenti, & ſingulari, Hiſpanæ caſtigatioris, ac purioris linguæ cognitione, & uſu non alium forsàn habuit in hoc regno parem, quâ Lupercium germanum fratrem natu majorem. Eâdem quippe viâ graſſati ambo ad gloriam, ſummum quendam in Poëtica laude, necnon & in ſtudio hiſtorico gradum obtinuerunt; meriti à Provincialibus ſuis uterque unus ferè poſt alterum, Chronographi Aragoniæ munere ornari. At inſuper totius Coronæ, ut vocant, ſive Regnorum Aragonenſis ditionis, Bartholomæus noſter delectus fuit à Rege hiſtoricus. Cui reſponſurus muneri continuationem aggreſſus eſt magni Annalium viri clariſſimi Hieronymi Zuritæ operis; quâ elegantiſſimo ſtylo, quatuor tamẽ annos dũtaxat regni Caroli V. Cæſaris continentem pertexuit; poſteris relinquens, veluti dimidiatam Veneris imaginem olim Apelles, ſic cæptam ipſe Hiſtoriæ fabricam, cui nemo hactenus artificem manum imponere auſus eſt. In quo valde laudamus *Ioannis Franciſci Andreæ Vſtarrozii* ultimi Aragonię Chronographi judicium, modeſtiámque: quem hæc, conſideratio à continuanda Argenſolæ hiſtoria deterruit, Zuritæque potius telæ ſuam attexendi propoſitum ingeneravit, dum Aragoniæ res deſcribendas ex munere ſuſcepiſſet; quod ipſe alicubi refert. Sereniſſimæ *Mariæ Auſtriacæ* Imperatrici erat à ſacris, dum ipſa viveret, *Villæquè Fermoſæ* Rector, reliquitque hæc tantùm ingenii ſui monumenta, partim Poëtica, partim Hiſtorica.
Primera parte *de los Annales de Aragon, que proſigue los del Secretario Geronimo Zurita deſde el año de MDXVI. del nacimiento de Nueſtro Redemtor.* Cæſarauguſtæ 1630. in folio apud Ioannem de Lanaja.
Conquiſta *de las Islas Molucas* ad Philippum Tertium Hiſpaniarum Regem Catholicum. Matriti apud Alphonſum Martinum 1609. in folio.
Vida, y martirio *de San Demetrio eſcrita por Simeon Metaphraſtes en latin, y traducida por mandado de la Emperatriz D. Maria de Auſtria.* Quam vidimus M. S. inter ſchedas D. Laurentii Cocci, Vmbri, viri eruditi, qui ſuper hoc ipſo argumento magnum opus aliquod meditabatur Matriti, dum viveret. Initium hujus libri. *Tenia el cetro imperial de los Romanos Maximiano, &c.*
Metrica ejus continentur libello, qui editus fuit hoc titulo -
Rimas de Lupercio, *y del Dotor Bartholome Leonardo de Argenſola.* Cæſarauguſtæque prodiit poſt autorum obitum curâ Gabrielis Leonardi de Albion, & Argenſola Luperci filii, ex officina Regii Noſocomii Cæſarauguſtani anno 1634. in 4. Hoc eſt par

V fra-

fratrum Poëtarum quavis laude majorum, ſive puriſſimæ dictionis formam, ſive ejuſdem facilitatem, jucunditatem, ſimúlque nervos & virtutem, ſive tandem judicium, eruditionémque conſideres, quâ expreſſiſſe videntur, ac noſtris hominibus communicaſſe quidquid boni & perfecti Latinorum Poëtarum omnes libri continent; adeóque perfectiſſimâ hac dicendi formâ inter ſe pares, ac velut gemelli ſunt, quaſi uno, atque eodem animo vixerint, uno atque eodem ore ſint loquuti.

Reliquit M. SS. *Commentarios para la Hiſtoria de Aragon*, qui liber in tabulario publico hujus Regni cuſtoditur pertingens ab anno MDCXV. uſque ad MDCXXVII. uti refert *Ioannes Franciſcus Andreas* jam laudatus in *Notitiis authorum M. SS.*

F. BARTHOLOMÆVS DE LOAYSA, Bæticus, Antiquarienſis, ordinis Carmelitarum Provinciæ Bæticæ, Cordubæ ſodales docuit ſacros libros; ſcripſitque eum in Carmona urbe degeret.

Los Triunfos *de la Reyna de los Angeles*; ſive de immaculata ipſius Conceptione. Hiſpali per Gabriël. Bexarano 1616. 4.

Sermon *de S. Tereſa, en la fieſta de ſu Beatificacion*: quæ cum aliis ejuſdem argumenti concionibus edita fuit Matriti 1615.

BARTHOLOMÆVS LOPEZ ENCIZO Tendillenſis, ſcripſit adverſus Zelotypiæ furorem, hoc titulo.

Deſengaño *de zelos*, 1586. in 8. apud Franciſcum Sanchez.

BARTHOLOMÆVS LAVRENTIVS, vulgò LORENTE, natus in Oppido *Longares* Aragoniæ Regni, quod ſacra jura Cæſarauguſtam petit, Ioannem Nunneſium Valentinum virum clariſſimum in Philoſophicis, in aliis alios præceptores habuit. Sacerdotio deinde obtento ad ædem ſacram Dei-paræ de Columna ejuſdem Cæſarauguſtanæ urbis, Canonicum, & Priorem (ea munerum nomina) illius egit, optimè de ipſa meritus, præcipuóque apud cives ſuos loco habitus, quod & ſtrenuè dignitatem ejus Romæ defenderit, multáque in vulgus doctrinæ, ac eruditionis famâ celebraretur. Quare & eum non multò ante mortis tempus Aragoniæ Regnum ſtylo ducendis ex munere rebus ſuis Chronographum allegit. Extat ejus operâ collectus.

Indice de los autores *que tratan de la venida de Sant-Iago à Eſpaña*. Cæſarauguſtæ 1591. quem Petrus Ioannes Nunneſius is, quem laudavimus, in Prologo *Conſilii ſui de ſtudio Philoſophico*, atque item alii omnes, qui adventum Divi Iacobi ad Hiſpanias pro debito aſſerere uſquam conati ſunt, præcipuè laudant.

Vida *de S. Braulio Arçobiſpo de Çaragoza*; ſine ejus tamen nomine. Latet adhuc in ſchedis, quæ noſtrum præfert authoris nomen, vulgari idiomate conſcripta.

Hiſtoria *de la antiguedad, y dignidad de la Santa Igleſia del Pilar de Zaragoça.*

BARTHOLOMÆVS MARRADON, Medicus Doctor in *Marchena* oppido diœceſis Hiſpalenſis, edidit in lucem.

Dialogo *del uſo del Tabaco, los daños que cauſa &c., y del chocolate, y otras bebidas* Hiſpali apud Gabriëlem Ramos 1618. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE MARTYRIBVS, Oliſſiponenſis, anno ſeculi ſuperioris decimo quarto probis parentibus, & honeſtis naſcitur, ut quàm primùm ætate juſtâ eſſet, Dominicanorũ inſtituto in monaſterio urbis patriæ adſcriberetur. Inde in Collegio Sancti Dominici, quod Rex Emmanuël in eadem civitate erexerat, Philoſophiam, uti & in Victorienſi Regio (*de la Batalla* vulgare ei nomen eſt) cœnobio per viginti annos eandem artem, ac Theologiam docuit. Interim ad Magiſterii gradum, alióſque domeſticos familiæ honores receptus, in utriuſque Theologiæ, tam Scholaſticæ, quàm Myſticæ, quæ vera ſapientia merito ſuo audit, ſtudiis mirè profecit. Eboræ poſteà ſacras literas Antonio Ludovici Infantis filio, incertũ quot annis, dictavit, eâ parentis, ac diſcipuli gratiâ, ut ad Benficenſis monaſterii, quod prope Vliſſiponem in ſepoſito, & amœno loco ſitum eſt, Præfecturam vocatus regii ſanguinis alumnum doctrinæ causâ ſecum ferret, & eum magna cura formandorum ingenii, atque morum haberet. Incidit in annum hujus ſeculi octavum ab quinquageſimo Balthaſaris Limpi Carmelitæ Archiepiſcopi Bracharenſis mors, quam dignitatem Ludovicus Granatenſis ſummus ille doctrinâ vir & pietate, ſibi à Caterina Regina, cui erat à confeſſionibus, & penes quam regii pupilli Sebaſtiani tunc vices erant, oblatam, eùm admittere noluit, tum author fuit Reginæ, ut humeris Bartholomæi ſodalis, qui Benficæ præerat, imponeret. Hoc munus à pleriſque primę nobilitatis ambitum ut ſponte capeſſeret, nullus exorari potuit; quare & præcepto fuit expugnandus. Tridentum advocatus ad Concilium duobus ab hinc annis eam doctrinæ, integritatis, ac religionis famam ibi collegit, ut in ſupremo Eccleſiæ conſeſſu nulli congregatorum ex toto orbe Chriſtiano Theologorum, ſive literis, ſive ſanctitate, quamplurium opinione concederet. Reformationem ordinum eccleſiaſticorum, cujus præcipua fuit Patrum cura, incredibili contentione animi, ac pervicaciâ, eloquentiáq; promovit. Romam per intervallum quoddã ſeſſionum, móxque dimiſſo Concilio iterum, atque iterum veniens, Pio IV. P. M. ejuſque ex ſorore nepoti Carolo Cardinali Borro-

mæo,

mæo, qui in ſanctiſſimum virum poſt evaſit, in paucis fuit charus; à quo ſcilicet Summo Eccleſiæ Præſide dignus eſt habitus, quem in aliquot curię abuſus coràm, ſed modeſtiſſimè invectum, non æquo animo audiret tantùm, ſed & ſuaſori, authorique prudentiſſimo, atque integerrimo transformationem in melius eorum condonaret. Bracharæ redditus poſt triennium integrum, redigendis in ordinem rebus ſecundum Concilii Canones totus incumbere, conciones ad populum frequentes habere, diœceſim ſingulis trienniis integram utiliſſimâ viſitatione luſtrare, egenos paſcere, nudos induere; ſibi parciſsimus, pauperibus munificentiſſimus; vir quidem pietate, liberalitate, abſtinentiâ, corporis macerandi perpetuâ curâ, chriſtianâque libertate, & gravitate, omnium denique virtutum numeris abſolutus. Tandem annum agens octavum & ſexageſimum, ut ſibi graviſſimum dignitatis onus Pontificis nutu deponeret impetravit à Philippo Hiſpaniæ, ac recèns Luſitaniæ Rege; indeque oppidum ejus diœceſis *Vianam* ſecedens, monaſterio, quod ipſe ordinis ſui fratribus erexerat, per octennium includitur, expetitis dilectæ ſibi Rachelis amplexibus fruiturus, jam ante mortem ſibi beatus; quæ demum ſequuta eſt anno MDXC. ætatis LXXVI. Sepultura ejus, exuviæque miraculis claruerunt. Hæc ſcripta emanarunt ad nos viri ſanctiſſimi;

Stimulus Paſtorum. Quem librum Carolus Cardinalis Borromæus ex quodam exemplo ſibi ab authore, dum Romæ unà eſſent, relicto, in urbe hac fecit per heredes Iulii Accolti anno 1582. typis excudi: mox Ludovicus Granatenſis à Borromæo per nuntios acceptum Vliſſipone, deinde & Pariſienſes tertium anno 1583. recuderunt. Extat, & alia Pariſienſis editio anni MDCXLIV. in 12. apud Petr. de Breche.

Compendium ſpiritualis doctrinæ ex variis Sanctorum PP. ſententiis collectum. In quo myſticę Theologiæ regulis perfectionis viam fideles edocentur. Latinus prodiit liber Vliſſipone apud AntoniumRiberium 1582. 8. Matritique 1598. Pariſiiſque 1601. Hiſpanicè autem converſus operâ *Placidi Pacieci de Ribera*, cœnobii Benedictinorum Hiſpalenſium Abbatis, Pinciæ anno 1604.

Luſitanicè verò -

Cathecismo *da doutrina criſtam*, ſic utilis, & proficuus, ut & publicari fecerit per Luſitaniam Sebaſtianus Rex, & Caſtellanum dare utile duxerit *Emmanuël Rodriguez* Franciſcanus, vir clariſſimus, editum Salmanticæ 1602. in 4. Hic liber, & ſuperior Luſitanicè prodierunt Romæ anno 1603. iterúmque Caſtellæ idiomate à Ioanne Ariſtizaval S. Iacobi Equite converſus. Matriti 1654.

Inedita alia reliquit tam vulgaria, quàm latina; ſcilicet -

Collationes ſpirituales CL.

In Pſalmos, & Cantica feriarum.

In Hieremiam, & alios Prophetas annotationes.

Puncta tangentia Iura, & caſus conſcientiæ.

Varias ſententias ad Sacram Scripturam pertinentes.

Doctrinas, & regulas menſæ religioſæ.

Epitomen Chronicorum Mundi.

Compendium Hiſtoriarum Eccleſiaſticarū.

Narrationem geſtorum in Concilio Tridentino.

Reliqua Luſitanico ſermone -

Tratado *de Praticas devotas pera os Prelados quando daõ ordens.*

Praticas eſpirituales *ſobre os evangelios das feſtas de tudo o anno.* Quas tamen unà cum *Cathecisſmo* in vulgarem Caſtellæ linguam converſas edidit Emmanuël Rodericus jam laudatus;

Et alia Hiſtorica: quæ quidem diligenter collegit, recenſuitque, vitam ſummi viri elegantiſſimo Portugalliæ ſtylo ducens vir diſertiſſimus Ludovicus à Souſa Dominicanus, quemadmodum & Caſtellæ idiomate non minus eleganter Ludovicus Muñoſius pius juxtà, diſertúſque illuſtrium hâc noſtrâ ætate ſanctorum aliquot Hiſtoriographus.

F. BARTHOLOMÆVS DE MEDINA, ab oppido patrio veteris Caſtellæ *Medina de Rioſeco* ſic cognominatus, fratrum Prædicatorum ordinem Salmanticæ in æde ſacra Divi Stephani literis & religione ſpectatiſſimâ profeſſus eſt. In Collegio Complutenſi nonnuſquam commoratus, Durandúmque ut explanaret in Cathedra huic addicta præceptori, Salmanticam repetere juſſus, tandem primarium docendi locum deferente ſcholâ ſuſcepit. Fuit quidem is cùm aliarum diſciplinarum compos, tum præcipue in ſtudio Theologiæ Scholaſticæ, Moraliſque inter principes ſuæ tempeſtatis habitus: quique Sancti Thomæ doctrinam totis viribus ingenii, atq; judicii, quorum vim indefeſſo labore acuebat, uſque ad ſupremum vitæ ſpiritum propugnavit. Nempe voce, ac præterea ſcriptis. Edidit namque -

In Primam ſecundæ D. Thomæ. Salmanticæ 1582. in folio, quæ ſæpius recocta eſt editio, tum in eadem urbe anno 1588. Cæſarauguſtæque 1587. in 8. Barcinonéque 1604. in 8. tum extra Hiſpaniam, Venetiis 1590. & 1602. apud ſocietatem Venetam, atque item Coloniæ 1619. folio.

Expoſitionem in Tertiam Partem D. Thomæ, uſque ad Quæſtionem LX. complectentem tertium librum Sententiarum: cui acceſſerunt novæ obſervationes Alphonſi de Luna S. T. M. ejuſdem ordinis, profeſſoriſque Salmantini. Salmanticæ 1596. folio. ſed expoſitio ipſa prius edita fuerat in eadem urbe anno 1584. Venetiiſque 1582.

Hiſpanicè vero Summam caſuum hac inſcriptione -

Breve Inſtruccion *de como ſe a de adminiſtrar el Sacramento de la Penitencia*. Salmanticæ 1580. in 8. & 1585. 8. Pinciæque anno 1632. in 8. & Pampelone 1625. Latinè vertit *Raphaël de Caſare* Neapolitanus, Coloniæque edidit apud Quenteliū primùm 1601. in 8. deinde apud Petrum Hening in folio anno 1619. Italicè alius convertit editam Venetiis 1582. 8. apud Dominicum Nicolinum.

Parabat in reliquas D. Thomæ partes, cùm mors virum longiore vitâ dignum intercepit tribus annis majorem quinquagenario, ſæculi MDLXXX. in ipſa urbe Salmantina, & cœnobio, ubi terræ mandatus eſt, Dominico Bañez itidem Dominicano lampade docendi tradito. Ioannes Marieta uſque ad annum MDLXXXI. vixiſſe ſcribit, ut & Hieronymus Ghilinus in *Theatro hominum literatorum*.

BARTHOLOMÆVS MELGAREJO, Toletanus, Hiſpanè interpretatus eſt, ſcholiiſq; adornavit -

Las Satyras *de Aulo Perſio*. M.SS. in folio vidit D. Thomas Tamajus.

BARTHOLOMÆVS MOLES, Aragonus, ut dicitur, medicúſque Doctor, ſcripſit ſub Carolo Rege, atque Cæſare -

Speculum ſanitatis, ſive de ſanitate conſervanda librū Salmanticæ editum 1545. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE MOLINA, Franciſcanus, ad D. *Petrum de Ribera* Lucenſem Antiſtitem opus muſicum ſcripſit hujus nomenclaturæ -

Arte de canto llano, dicha, Lux videntis. Pinciæ 1506.

F. BARTHOLOMÆVS DE MOLINA, Ordinis Sancti Franciſci excalceatus, Diffinitor, (id nomen proprium rei eſt) Provinciæ Sancti Ioſephi audiebat, quo tempore in vulgus edidit -

Breve Tratado *de las virtudes de D. Iuan Garzia Alvarez de Toledo, quinto Conde de Oropeſa*. Matriti 1621. 8. apud Alphonſum Delgado.

BARTHOLOMÆVS NIÑO VELASQVEZ, ſcripſit -

Diſcurſo *ſobre la Antiguedad de Granada*. Qui M. S. fuit in Bibliotheca Olivarienſi.

F. BARTHOLOMÆVS ORDOÑEZ, Frāciſcanus, verſibus conſcripſit inclytum Eulaliæ Virginis Barcinonenſis Martyrium, Poëmati inſcribens -

Eulalida. Barcinone 1590. in 8. apud Philippum Robertum.

F. BARTHOLOMÆVS DE PAIVA, Luſitanus, ex familia ſacra Redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis, Ludovico Petit hujus ordinis Generali Magiſtro nuncupavit orationem carmine pertextam -

De Inſtitutione ejuſdem ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis: ex qua plura fragmenta adducit Fr. Bernardinus à Sancto Antonio in *Epitome Redemptionum*.

BARTHOLOMÆVS PALAV, Valentinus, ſcripſit carmine -

Vitoria de Chriſto; Alegoria, repreſentacion de la captividad eſpiritual, y de la Redencion de Chriſto. Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1583. in 8.

BARTHOLOMÆVS PEREYRA, Luſitanus, Societatis Ieſu, edidit -

Paciecidos lib. XII. Poëma heroicum de glorioſa morte P. Franciſci Paciecci Societatis Ieſu Provincialis in Iaponia. Conimbricæ 1640. in 12. apud Emmanuëlem de Carvalho.

Habere eum prelo paratum -

Commentarium in Tobiam, refert Philippus Alegambius in *Appendice ſcriptor. S. I.* meminitque D. Franciſcus Emmanuël cent. IV. epiſt. 1.

BARTHOLOMÆVS PEREZ, ſcripſit -

Tratado *de la devocion con las Animas del Purgatorio*.

BARTHOLOMÆVS PHILIPPVS, Luſitanus, legum Doctor, Oliſſipone, Salmanticæ, atque Conimbricæ Civilia jura è ſuperiore loco per vicennium docuit. Mox domi frequentans tam ſacra, quam profana ſtudia plures libros editioni maturaverat; cum ſpecimen otii literarii ſui primitùs in publicum fecit, typis commendans breve opus, ſed frugi; Tractatum nempe -

De el Conſejo, *y de los Conſejeros de los Principes*. Conimbricæ 1584. 4. apud Antonium de Martin; Alberto S. R. E. Cardinali Auſtriaco nuncupatum. Taurini etiam 1589. & ſæpè aliàs.

Iuris ſtudii hæc ſunt in Academiis edita -

Repetitio in cap. Scindite corda veſtra, de Pœnitentia diſtinct. I. Oliſſipone 1539. 4. apud Ludovicum Rodriguez. Ex quo opere laudat eum ſummus vir Didacus Covarrubias, mirum illius in comprobanda concluſione quadam commendans ingenium, *de Matrimonio* II. parte c. III. §. V. n. VIII.

De Fictionibus Tractatus. Salmanticæ 1536.

Iuris Concluſiones in folio editas tribuit ei Verderius in *Bibliotheca Geſneriana Epitome*. Plurium ipſe meminit alicubi operū, à ſe prope diem publicandorum; ſed quarum nomen tantū, ut exiſtimo, ad nos permanavit.

F. BAR-

F. BARTHOLOMÆVS PONCE, Ciſtercienſis, S. Fidei prope Cæſarauguſtam Monachus, binum hoſtem chriſtianis moribus inſultantem, nempe librorum profanorum lectionem, mortiſque oblivionem domare admodum cupiens, binum ſibi opus fabrefaciendum piè conſtituit, atque utrumque edidit: nempe-

Puerta Real *de la inescuſable muerte*. Cæſarauguſtæ 1577. atque iterum Salmanticæ apud Ioannem, & Andream Renaut 1596. Continetur hoc opere, *La vida, y hechos loables de D. Pedro de Acoſta Obiſpo de Leon, y deſpues de Oſma*: nè diverſum à ſuperiore alicui videarur, qui viderit apud Rodericum da Cuña in *Hiſtoria Epiſcoporum Portuenſium* II. parte, cap. XXXIV. hujus argumenti ac tituli librum noſtro Poncio attributum.

La clara *Diana*, hoc eſt pias Dei-paræ Virginis laudes, loco profanæ illius Georgii Montis-majoris *Dianæ*. Cæſarauguſtæ. 1581.

Denatus eſt circa annum MDLXXXII.

Refert quoque author Bibliothecæ Ciſtercienſis Eccleſiam Carthaginenſem huic noſtro aliquando obtigiſſe gubernandam Præſulis jure. Cui muneri Romana monumenta, quæ ad manum habuimus, actorum Conſiſtorialium ejus ſæculi, quo is floruit, & ſcripſit, ineptitiſque hujus, ad quod pertingere potuit, nullatenus favent.

BARTHOLOMÆVS DE QVEVEDO, in Metropolitana, atque Hiſpanarum principe Toletana Eccleſia cæremoniarum, ut vocant, magiſter, doctus vir ac diligens, quo elogio cum Ambroſius Morales donat c. VIII. lib. X. author eſt illius epiſtolæ, quæ provocavit alteram eruditione plenam Andreæ Reſendii Luſitani ſuper quibuſdam Hiſpaniæ antiquitatibus à Quevedo interrogati. Vtraque extat in *Hiſpaniæ illuſtratæ* volumine ſecundo.

F. BARTHOLOMÆVS DE LOS RIOS ALARCON, Matritenſis, Eremitarum fratrum ſodalis, Theologiæ ſacræ Magiſter, in Belgio munus declamandi pias conciones apud Sereniſſimos Hiſpaniarum Infantes tum Eliſabetham, tum Ferdinandum Auſtriacos, deindéque in Hiſpaniam reverſus apud Philippum Regem exercuit. Scripſit, quos videram, hos libros-

Phœnicem Thenenſem è cineribus redivivum, Sereniſſimo Principi Ferdinando nuncupatum. Antverpiæ apud Plantinum 1637. in 8.

Chriſtum Dominum in cathedra Crucis docentem, & patientem; ſive de ſeptem verbis à Chriſto Domino in Cruce prolatis; tractatibus ſeptem. Bruxellæ apud Ioannem Mommartium 1645. 4.

Vittam Coccineam, ſive commentarium ſuper evangelia Paſſionis, & Reſurrectionis Chriſti Domini. Antverpiæ apud Guilielmum Leſteenium 1646. 4.

Hierarchiam Marianam ex occaſione Imaginis Deiparæ Virginis olim in Abredonia Scotiæ miraculis claræ, deinde à Sereniſſima Infante Iſabella Bruxellæ in templo Auguſtinianorum collocatæ.

Horizontem Marianum; ſive de excellentia, & virtutibus Beatæ Mariæ Virginis. Tractat. IX. ſuper totidem ejus feſta. Adjungitur X. *De nomine Mariæ*. Antverpiæ apud Guilielmum Leſteenium 1647. folio.

BARTHOLOMÆVS RODRIGVEZ, Patrochus præſidiariorum militum Teneramundæ urbis in Belgio, ſcripſit-

La Vida, *y milagros del glorioſo S. Roque*. Bruxellis 1637. in 16.

BARTHOLOMÆVS SALVATOR DE SOLORZANO, natus in oppido *Medina de Rio-ſeco*, edidit-

Libro de Caxa, *y manual de Quentas de mercaderes, y otras perſonas con la declaracion dellas*. Matriti 1590. in 4. apud Petrum de Madrigal.

BARTHOLOMÆVS SANCHEZ, author laudatur-

Interpretationis difficilis Reſponſi Ioannis VIII. Papæ ſuper Irregularitate, & aliorum opuſculorum.

Fuit in Bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado.

D. BARTHOLOMÆVS SANTOS DE RISSOBA, natus in oppido *San-Ervas*, *Campi* (*Vega* vocant) *De Saldaña*, ex ſodali Ovetenſis Collegii in Salmantina ſchola, Canonicóque Magiſtrali Palentino, *Almerienſis* primùm deſignatus, dein *Legionenſis* Epiſcopus ab anno hujus ſæculi XXXIII. M. S. reliquit, quo idiomate ignoro, librum

De las Obligaciones *de los Obiſpos*. Vide Ægidium Gundiſalvi Davila in *Theatro Legionenſis Eccleſiæ*.

Obiit Bartholomæus ex Legionenſi Seguntinus jam Epiſcopus, anno MDCLVI. aut ſequentis initio.

F. BARTHOLOMÆVS DE SEGVRA, Benedictinus monachus Pinciani cœnobii, atque in eo Eccleſiaſtes, Theologus, & Poëta, dedit verſibus breviotibus Hiſpanis, quos à circulo rithmorum *redondillas* dicimus-

La Amazona Chriſtiana, *ò vida de la B. Madre Thereſa de IHS*. Matriti apud Franciſcū Fernandez de Cordova 1619. in 8. Dignum certè argumento ſuo ſcriptorem opus clamat, elegantiâ, & ſuavitate plenum.

Idem author eſt alterius operis metrici-

De la Vida *de S. Iulian Obiſpo de Cuenca*. 1599. in 4. apud Michaëlem Serrano.

BAR-

BARTHOLOMÆVS DE TORRES, natus in oppido *Rebilla-balagner* Burgenſis diœceſis, S.T. Doctor, in Salmantina Academia, Collegii Ovetenſis togâ inſignis, Philoſophiam profeſſus eſt. Indéque Scotum, admiſſus in eam cathedram, docuit. Poſtea in Seguntino gymnaſio per vicennium explicuit Angelicū Præceptorem, merito ſuo (quippe moribus fuit honeſtiſſimis, eximiáque in Deum pietate; ad hæc multâ doctrinâ, fœlicique ingenio præſtans) à ſcholaſtico pulvere an. MDLXXVI. in *Canarienſis* Eccleſiæ Præſulem translatus. Quo tempore jam redierat à peregrinatione Anglica, quò eum Philippus Rex Mariam ejus regni Principem accepturus uxorem, unà cum aliis inſignibus Theologis ad ſtabiliendam in Anglis veram, & orthodoxam fidē ſecum duxerat. Vnde immaturâ profectione reverſus Regi anſam dederat (uti fama eſt) hominis imbecillitatem arguendi. Cui tamen adprobavit fortaſſe ſuum conſilium, qui poſt aliquot annos meruit ad Pontificium apicem iſtum adſumi. Ergo Summam D. Thomę commentariis explanare aggreſſus, in lucem emiſit priore loco, dum Seguntiæ eſſet-

Commentaria in XVII. Quæſtiones primæ Partis de Ineffabili myſterio Trinitatis. Compluti apud Quirinū Gerardum 1583. fol. Venetiis iterum apud Iuntas edita anno 1588. in 4. Reſiduum hujus primæ partis tunc affirmavit prælo ſe habere paratum.

E vivis ceſſit in ſede ſua, menſe Martio anni MDLVIII.

BARTHOLOMÆVS DE TORRES NAHARRO, patriâ ex oppido *Turri* juxta *Pacem Auguſtam*, naufragio dicitur in Maurorum manus incidiſſe, atque inde Romam, prædibus pro lytro datis, cum Leo Papa X. literatorum Mœcenas ſacro Romano præeſſet Imperio, tranſvectus, plura carmina in vulgus emiſiſſe. At verò in Aulicorum vitia, quod carmine etiamnum ſuperſtite dicas factum, ſatyricè nimis invectus, fortaſsè opus habuit cedere urbe, Neapolimque concedere. Fabricio ibi Columnæ domeſticus fuiſſe videtur, ſiquidem opus, de quo mox dicimus, Ferdinādo Peſcariæ Marchioni hujus Fabritii genero per id tempus offerens Domini ſui vocabulo ſocerum compellat. Vir fuit (quatenus Meſſineri cujuſdam Aurelianenſis fide ad poſteros deſcendit; cujus quidem epiſtola eſt Naharri *Propalladiæ* præfixa B. Aſcenſio Pariſienſi Poëtæ nuncupata) ſpecie affabili, ſtaturâ grandiore, modeſto & gracili corpore, inceſſu gravis, verbis parcus, & non niſi præmeditata, & quaſi in ſtatera librata prius verba emittens, vitiorum omnis generis hoſtis, virtutúmque omnium cultor eximius. Grande autem ab eo additum Hiſpanorum ſermoni ornamentum illa ætas non ſine admiratione (ut ipſe teſtatur Meſſinerius) in confeſſo habuit: quo nempe ait factum, ut quæ aliàs barbara audiebat, Grecæ, Latinæque linguarum excellētiam in multis peſſumdare videretur. Sacris eum fuiſſe initiatum apparet ex Leonis P. M. impetrato ad typorum uſum diplomate. Extat unicum ejus hodie miſcellum opus-

Propalladia. Hiſpali à Iacobo Cromberger edita anno 1520. Nempe, ut ipſe libri reſolvit titulum πρῶτα τῆς Παλλάδος, quod eſt *primum*, & *Palladis*, quæ eadem Minerva eſt literarium numen creditum, appellatione quaſi prima, & imperfecta adhuc Palladis opera, Muſarúmque tentamenta producantur. Continet collectio hæc variorum carminum *epiſtolas* quaſdam, *lyricáque*, ſive *erotica opuſcula*, præſertímque *Comœdias ſeptem* verſibus conſcriptas, aliáque.

BARTHOLOMÆVS VALENTINVS DE LA HERA, & DE LA VARRA, juris Canonici ſtudioſus, nomine ſuo, ſed nec diſſimulans verum operis authorem *Petrum de la Hera* fratrem ſuum germanum, publicavit-

Repertorio del Mundo, particulàr de las eſferas del Cielo, y orbes elementares, y de los tiempos, mudanças, y paſſiones del aire. 1584. in 4.

BARTHOLOMÆVS DEL VALLE, Liberalium artium Magiſter, Medicúſque Doctor, in Salmantina Academia Profeſſor erat publicus Aſtrologiæ, cum commentatus eſt ſuper duorum Cometarum anni MDCXVIII. ſignificatione, edito libro-

Explicacion, y Pronoſtico de los dos Cometas. Granatæ 1619. 4.

BARTHOLOMÆVS DE VALVERDE, & GANDIA, quem *Villena* urbs protulit Caſtellæ, Valentino regno finitima, S. Theologię Doctor, multiplicis doctrinæ merito ſub Regibus noſtris Carolo, & Philippo, quibus fuit à ſacris, excelluit. Præcipuè verò in ea parte ſtudii Theologici curas ſuas collocaſſe videtur, quæ adverſus fidei hoſtes contentionis utiliſſimæ, atque honeſtiſſimæ funem trahit. Doctus ad hæc literas Græcas & Hebræicas, quarum teſtimonio perſæpè utitur, Romę degēs Sixto Pontifici M. hujus nominis V. antequam renuntiaretur, nec minus poſtquā gradum hunc ſupremum Eccleſiæ obtinuit, notus fuit, atque in pretio habitus. Hominem commendant ſequentia ſcripta;

Ignis Purgatorius poſt hanc vitam è Latinis Patribus orthodoxis, Hebræorúmque doctiſſimis aſſertus. Cui præcedit operi-

Pro Igne purgatorio, Sanctorum interceſſione, ſacrificiis, ſuffragiis, & oblationibus; pro aris, & imaginibus, vaſis, & veſtibus ſacris, ac ſacerdotiorum ordinibus, ritibúſque ſacrorum, atque adeò externis omnibus Catholicæ Eccleſiæ cultibus, & cæremoniis Apologeticum breve. Ad Gregorium XIII. P. M. Item-

Ad Quæſtiones, ſive propoſita Vvenceſlai à Vvertzoviz Equitis Bohemi de jejunio Qua-

Quadrageſima, *& verbo Dei ſcripto & non ſcripto Reſponſio*. Necnon & -

Ex Sanctis Patribus Nomologia, *ideſt inſigniores aliquot ſententiæ*, *quibus & Catholici in fide confirmantur*, *& qui ab Eccleſia diſceſſerũt*, *redarguuntur & ab errore revocantur*; omnia ſimul Patavii 1581. Venetiiſque 1590. 4.

Salomonis de forti muliere Alphabetũ (Hoc eſt locus è Proverbiis; *Mulierem fortem quis inveniet*, *&c.*) *tribus commentariis illuſtratum*, *atque explicatum*: *nempe de Dei-Para Virgine*, *de Anima humana*, *& de Matre familias*, ad Sixtum V. Papam Romæ in officina Sanctii, & ſociorum 1589. 4.

Cypriani Cœna emendata, *atque explicationibus illuſtrata*. Pragæ 1579. 4.

Inedita reliquit, dc quibus eidem de ſuis lucubrationibus teſti credimus,

In Cantica Salomonis commentarios.

ΣΠΟΤΔΑΣΜΑΤΩΝ (hoc eſt *Studiorum*) XXX. libros, quos quidem editioni ſe habere paratos, ac Sixti V. nomine inſignitos, ajebat ipſe anno MDLXXXIX. certè ante hoc tempus publicandos, niſi deſiderium ejus (quod ille ait) injuſtiſſimè quidam retardaſſent.

Epithalamium in nuptiis Philippi II. & Annæ Regum Hiſpaniæ, ſervatur M. S. in Bibliotheca Olivarienſi.

Admonitiones quaſdam contra Talmud, *& explicationem temperamenti Sanctiſſimi Domini M.SS.* in Bibliotheca Ambroſiana eſſe referunt.

F. BARTHOLOMÆVS DE VEGA, ordinis Prædicatorum, emiſit foras -

Computo *Eccleſiaſtico*. Pampilone anno 1588. 8.

F. BARTHOLOMÆVS DE LA XARA, ordinis Minorum provinciæ Bæticæ, ſcripſit -

Explicacion *de los caſos reſervados*. Hiſpali 1642. in 8.

Lucas Vvaddingus.

BARTHOLOMÆVS XIMENEZ PATON, in *Almedina* oppido diœceſis .... natus, literarum omne genus, præcipuè humanarum profeſſus fuit, & multiplicibus commentariis rem Grammaticam, Rhetoricam, Philologicam promovit, doctis quidem, & laborioſis, quæque authorem ſuum cum non vulgari eruditionis ſacræ, & profanæ commendatione tranſmittent ad poſteros. Notarius fuit Apoſtolicorum Religionis Iudicum in Murciæ Regno; Curſorúmque in oppido *Villanova Infantum*, quod credere ipſi debemus, Magiſter. *Correo maior de Villanueva de los Infantes nos dicimus*. Edidit -

Eloquencia *Eſpañola en arte*. Toleti 1604. in 8. quæ quidem in partem mox ivit majoris operis Rhetorici, quod ſic inſcriptum prodiit -

Mercurius Triſmegiſtus, *ſive de Triplici eloquentia*, *Sacra*, *Eſpañola*, *Romana*. Beatiæ 1621. 4.

Perfecto *Predicador*. Beatiæ 1612. 8. apud Marianam de Montoya.

Epitome *de la Ortografia Latina*, *y Caſtellana*. Beatiæ 1614. in 8. apud Petrum de la Cueſta.

Proverbios *concordados*; hoc eſt *Alphonſi de Barros* Segobienſis *Proverbia moralia metrica*, *Philoſophorum*, *Poëtarúmque ſententiis illuſtrata*. Beatiæ apud Petrum Cueſta 1615. in 4. Oliſſipone 1617.

Diſcurſo *de la Langoſta*, *que en el tiempo preſente afflige*, *y para el venidero amenaza*. Beatiæ 1519.

Declaracion magiſtral *de varios epigramas de Marcial*. Villænovæ Infantum 1628.

Vitorias *del Arbol ſacro*: ſive de Landibus Sanctę Crucis.

Decente colocacion *de la Santa Cruz*; ſive de abuſu aff gendi, aut depingendi quovis loco ſalutare hoc ſignum. Conchæ apud Iulianum de Eccleſia 1625. 4.

Diſcurſo *en favor del ſanto*, *y loable eſtatuto de la limpieza*; quod excludit à quarundam Eccleſiarum, & Collegiorum ſodalitate eos, qui ex majoribus Mauris, aut Hebræis procedunt. Granatæ 1638.

Diſcurſo *de los tuſos*, *copetes y calvas*. Beatiæ 1639. 4.

Declaracion preambula *del Pſalmo CXVIII*, *Beati immaculati in via*, *&c.* Granatæ 1633. 4.

Hiſtoria *de la Ciudad de Iaẽn*, *y de algunos Varones famoſos hijos de ella*. Giennii apud Petrum Cueſtam 1628. 4. cui formandæ author fuit noſtro *Petrus Ordoñez de Zeballos* ſchedis ſuis manuſcriptis hujuſmet argumenti ad eum remiſſis; de quo nos in mentione illius.

Varia *Martialis Epigrammata* interpretatus eſt, interpretationéſque in vulgus emiſit. v. g. *Epigramma XX. lib. IX. Laudat balnea verſibus trecentis*; *LX. libri IV. Ardea ſolſtitio*, *Peſtanáque rura petantur*: *XXVII. lib. X. Natali*, *Diodore*, *tuo*, *&c.* item *XXIX. libri III.* Necnon & *Iuvenalis* horum verſuum *Sat. VI. Adamas notiſſimus*, *& Beronices- In digito factus pretioſior*. Granatæ 1633. 4. Conchæ 1632. 4. neſcio an diverſũ opus ſit à ſuperioribus, *Las Inſtituciones de la Grammatica Eſpañola*, & *Inſtitutiones Rhetorica latina*. Certè *Inſtitutiones Grammaticæ* iſtę prodierunt Beatiæ apud Petrum de la Cueſta in 8. D. Sebaſtiano Covarrubiæ Horoſco, *Theſauri Caſtellanæ linguæ* authori nuncupatę.

BASILIVS.

F. BASILIVS DE ARZE, Benedictinus monachus, foras dedit -

Hiſtoria *del origen de la maravilloſa Imagen de la Caſa de Nueſtra Señora de Sopetran*, *&c.*

Matri-

Matriti apud Alphonſum Martin. anno 1615. in 8.

F. BASILIVS DE FARIA, Oliſſiponenſis, Cartuſianorum ſodalis, luſtrico nomine BALTHASAR DE FARIA SEVERIM, loco nobili natus, virtutibus tamen clarior; qui cum Cantor eſſet Eborenſis Eccleſiæ fugit in ejuſdem urbis Cartuſienſem domum, ut Deo tantum, ſibique viveret. Excelluiſſe is dicitur in Mathematicis quibuſdam diſciplinis, latinè admodum diſertus, Gallicè atque Italicè doctus, politicarum rerum non mediocriter gnarus: Georgius certè Cardoſus in *Agiologio Luſitano* qui hominis his cum laudibus meminit, edidiſſe eum ſcribit (V. die Auguſti pag. CDXL.)

Artem brevem linguæ latinæ.

Sobte *el desempeño del Patrimonio Real del Reino de Portugal.*

De las ceremonias *de la Miſſa.*

Vida *de S. Bruno*, quę edita fuit, & ea quidem pars eſt *Hiſtoriæ Cartuſianæ ordinis*, quam de tempore XII. priorum Generalium Præfectorum abſolverat.

Exceſſit è vita die V. Aprilis MDCXXV. ætatis LXVI.

F. BASILIVS LOPEZ, Ciſtercienſis in *Vallis Eccleſiarum* monaſterio ſodalis, compoſuit, ediditque -

Calle de amargura; *como havemos de ſeguir à Criſto, y meditaciones de ſu paſſion.* Matriti apud Viduam Alphonſi Martini 1622. 8.

F. BASILIVS DE MOLINA, *Sanctæ Mariæ Hortenſis*, quod celeberrimum eſt in Caſtellæ regno ad limites Aragoniæ Ciſtercienſium cœnobium, monachus, in Italia peregrinatus, lectáque Ferrariæ Theologiâ, rediit in patriam, vixitque viris principibus charus. Scripſit, (latinúmne opus, ignoro)

De immunitate Eccleſiarum, ac præcipuè Monaſterii ſui Hortenſis, librum unum, Matriti excuſſum 1607. in folio.

In ſchedis etiam reliquit -

Hiſtoria *del Monaſterio de Huerta.* Interceſſit namque editioni mors authoris anno MDCXVII.

F. BASILIVS PONCE DE LEON, Granatenſis, quam ipſe urbem charæ ſibi patriæ compellare nomine in *Quodlibetis* ſuis *Theologicis* non dubitavit, matrem habuit Menciam Varelâ Ludovici illius Legionenſis ſummi viri conſanguineam, unde nepos illius noſter audit. Parentem Rodericū Poncium Legionenſem Baileni Comitem tribuit ei, neſcio an ſatis idoneâ conjecturâ ductus, Thomas Herrera Auguſtinianus in *Cœnobii Salmantini Eremitarum Hiſtoria*. Ar quo loco is editus ſit, magnum patriæ, ſuorúmque, magnum Hiſpanæ gentis decus vixit. D. Auguſtini habitum ſolenni profeſſione cum induiſſet Salmanticæ, diúque ſodalibus in Complutenſi Collegio Lectorem ſe Theologiæ præſtitiſſet, ineuntis ſeculi hujus anno quinto Salmantinum gymnaſium ſcholaſticorum munerum adiit petitor; brevíque, alterúmque altero gradum urgente, Scotum, Thomam, Durandum interpretandi è propriis quemque cathedris partes ſuſcepit. Deinde & Auguſtini Antolinez Primarii Lectoris emeriti vicem ſuſtinere juſſus anno MDCXXIIII. quaſi initiatus eſt ſummo huic Theologicæ facultatis culmini; ut in decedentis locum biennio poſt acciperetur. Rexit & Academiam integram Cancellarii nonnunquam munere: vir, ſi eruditionem ſpectes, ſacræque totius doctrinæ peritiam, nemini ſecundus; ſi ingenii acumen, & amœnitates, ſi judicii nervos, ſi tandem eloquentiæ vires, cum paucis comparandus. Nec ſchola ipſum ſibi tot annos mancipans in cauſa fuit, quò minùs de re ſacra optimè concionaretur: nec item ſcientia Theologica adeo ampla, & per omnes ſui partes exactiſſimè ab eo comprehenſa præjudicare ſtudio Canonum potuit: nam & hujus lauream artis non dedignatus fuit Theologus ambire, & ſuſcipere. Nihil horum non oſtendunt illius ſcripta, nempe -

De Sacramento Confirmationis liber ſingularis. Salmanticæ 1630. folio, quem deinde correctiorem, & annotationibus in margine illuſtratum dedit typis Lovanienſibus *Petrus Damaſus de Coninck* ejuſdem ordinis, anno 1642. in 4.

De Impedimentis Matrimonii, Tractatum. ad Alexium Meneſium Bracharr. Antiſtitem. Salmanticæ 1613. quem deinde ſequentis operis partem fecit.

De Sacramento Matrimonii lib. XII. Ad Ferdinandum Hiſpan. Infantem S.R.E. Cardinalem: Salmanticæ 1624. in fol. cui acceſſit Appendix *De Matrimonii Catholici cum hæretico.* Bruxellis quoque typis Ioannis Meerbecii. 1627. Lugdunique 1640. folio.

De Aqua, & Vini converſione Sacramenti Euchariſtiæ diſputatio. Salmanticæ 1622.

Variæ diſputationes ex utraque Theologia ſcholaſtica, & expoſitiva. Ad D. Franciſcum Gomez de Sandoval Lermæ Ducem; ſive *Quodlibeticæ* (ut Academicùm verbum eſt) *Quæſtiones*. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1600. in folio & 1611. In his princeps eſt, *De Agni typici immolationis legitimo tempore.* In qua ſcilicet diſputatione, initio lunæ decimæ quartæ, hoc eſt nocte feriæ quintę, immolatum fuiſſe à Iudęis & à Chriſto ſolemniter agnum, quod olim à Luiſio Legionenſi dictum plures impugnaverat, acriter defendit. At hic Tractatus ſeorſim etiam prodiit Matriti anno 1604. Cęteræ quæſtiones utiliſſimæ, ingeniique, & bonæ frugis plenæ ſunt.

Cele-

Celeberrimæ Academiæ Salmanticenſis de tenenda & docenda doctrina SS. Auguſtini, & Thomæ Aquinatis judicium ſtatuto, juramentóque ſolemni firmatum, & contra impugnantes propugnatum, noſtri Baſilii nomine inſignitum prodiit in lucem Salmanticæ, Romæ, Duacique, Pariſiiſque apud Simeon Piget 1657. 8. ex quarta editione. At etiam vernaculè -

Primera parte *de diſcurſos para todos los Evangelios de la Quareſma*. duobus tomis, Salmanticæ apud Didacum de Cuſſio 1608. in folio; Barcinone apud Ioa. Amello 1610. 4. quos Italicè dedit *Octavius Cerrutus à Caſali Montisferrati*, editos Venetiis 1614. in 4.

Invidit nobis mors authoris intempeſtiva opus, quod abſolutum ſe habere, ac propediem editurum in *quæſtione quarta expoſitiva* teſtatus eſt, nempe -

In Apocalypſin Commentarios. imo & alium Tractatum -

De inſidiis licitis ad quem ſeſe author refert, dum de conjuge tractat adulteram uxorem occidente lib. IX. *de Sacramento Matrimonii* cap. XV. in fine.

Summo enim omnium mœrore in ipſa urbe Salmantica legem mortalitatis eâ parte, quâ mori potuit, explevit, anno nempe MDCXXIX., uno adhuc minor ſexagenario, & quod nec prætereundum eſt, ipsâ Divo Auguſtino Patriarchæ ſacrâ die IIII. Kalendas Septembris. Vnde momentum ſibi deſumpſit carminis, & argumentum D. Antonius Calderon, ſummus & ipſe Theologus, qui Scotum per id tempus inibi docebat, in hoc epigrammate -

Cur Leo morte jacet gelidâ frigénſque, rigénſque,
Quando flammigero cuncta leone calent?
Menſe ut quo Phœbus percurrit ſigna leonis,
Percurrat Phœbum, ſcandat & aſtra Leo.
Cur, quæ Auguſtinum meruit ſibi tollere lux, hæc
Permiſſa eſt etiam tollere Baſilium?
Certè vivebat rurſum Auguſtinus in illo:
Ergo ſuum quod erat, vendicat illa ſibi.

Hujus & *Fama poſthuma* vario carmine Hiſpano ſcripta, collectáque operâ *Franciſci de Monteſdoca* prodiit Salmanticæ anno 1630. in 4. Hominem valde commendant viri doctiſſimi. Inter eos Ant. Diana in *Indice Authorū* quibus in *Summa* uſus fuit, eique præfertur, *Theologum* vocat *eminentiſſimum*.

D. BASILIVS DA SILVA, Luſitanus, Conimbricenſis, ordinis Canonicorum Regularium Regni Portugalliæ ſemel atque iterum Generalis Præfectus, ſcripſit vernaculè -

Tratado *de oraçoẽs o ſoliloquios pera antes e deſpois da ſagrada Communiaõ*. Qui ineditus remanſit defuncto eo (uti refert Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XX. Aprilis) anno MDLXXIX.

BASILIVS VAREN DE SOTO, Matriti ex patre Burgundo natus, in ſodalitio Clericorum Regularium Minorum S. Theologiæ Lector, Provincięque Hiſpaniæ aliquando Præfectus, poſt munus Aſſiſtentis (ut vocant) Generalis Romæ exercitum, delectatus fuit vertendis in vernaculam linguam principibus Italiæ Hiſtoricis. Scilicet dedit Hiſpanicè -

La Guerra *de Flandes eſcrita por el Cardenal Bentivollo*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1643. folio.

Hiſtoria *de las Guerras civiles de Francia eſcrita por Henrrico Catarino Davila*. Ibidem apud viduam Caroli Sanchez 1651 fol.

Tandem ſupplementum confecit *Hiſtoriæ Cæſarum* Petri Meſſiæ Hiſpalenſis, edidítque ſic inſcriptam -

Hiſtoria Imperial, y *Ceſarea del Cavallero Pedro Mexia continuada con las vidas de los ultimos ſiete Ceſares Auſtriacos desde Carlos V. haſta Ferdinando IV.* Matriti apud Melchiorem Sanchez 1655. folio.

BEATRIX.

D. BEATRIX BERNAL, quæ quidem Bachalauri *N. Torres de Gatos* conjugem ſe ſe appellat, fabulam luſit, fictitium alium Heroëm reliquis, undeadeò ſibi Hiſpana juventus placet, adjungens, nempe -

La Hiſtoria *de D. Chriſtalian de Eſpaña, Principe de Trapiſonda, y de Luciſcanio ſu hermano hijos del Emperador Lindelel*. Compluti apud Iñiguez de Lequerica 1566. in fol.

BENEDICTVS.

BENEDICTVS ÆGIDIVS, ſive GIL, Luſitanus ex *Pace Iulia*, ſeu *Beja* urbe I. V. Conſultus, protulit foras -

Commentaria in L. Ex hoc jure, De Iuſtitia, & Iure. hoc eſt *De univerſa contractuū materia*. Oliſipone, duobus voluminibus 1619. & 1621. folio.

Commentaria ad L. I. C. de Sacroſanctis Eccleſiis. Oliſſipone 1609. fol.

Tractatum de Iure, & privilegiis honeſtatis. Ibidem apud Petrum Craesbek 1618. 4.

BENEDICTVS ÆGIDIVS alius (ut ſuſpicor, ſed nec affirmo) a ſuperiore, idem tamen Luſitanus, & *Pax-Iulienſis*, author nuncupatur libri Theologici, cui titulus -

Hortulus Animæ. Oliſſipone 1615. in 8. Idem, ut credo, edidit Luſitanè -

Excellentiam Salutationis Angelicæ. Oliſſipone 1613. in 16. &

Explicationem Salve Regina. Ibidem anno 1617.

F. BENEDICTVS DE ALARCON, Bellomontanus, monachus, & aliquando Abbas monaſterii de *Moreruela* ſacræ familiæ Ciſter-

 cien-

cienſis,necnon & Matritenſis *Sanctæ Annæ* domus,parabat pluribus diſtinctum tomis opus, quorum primus dumtaxat lucem vidit,de fide tractans, hac inſcriptione -

Theatro *de virtudes*. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez à Cordoba 1622. in 8.

Tranſcripſit etiam ex Luſitanico in Caſtellæ proprium ſermonem -

Los Sermones *de Adviento,y Quareſma del Dotor Diego Paiva de Andrada*. Matriti 1617. in 8. ex officina Ludovici Sanchez.

F. BENEDICTVS ALVAREZ, Ciſtercienſis monachus monaſterii *Vallis-Eccleſiarum*, Patriarchæ ſui Bernardi libros duos *De diligendo Deo, ac de Interiore domo* in vernaculum vertit, atque edidit Matriti anno 1616. in 8. *Talaveræ* municipio oriundum affirmat D. Tomas Tamajus.

F. BENEDICTVS ALVAREZ, Benedictinus monachus ex *Sancti Facundi* monaſterio, ſcripſit-

Apologia *en defenſa de la antiguedad, que tiene la confirmacion de la orden de San Benito.* Matriti 1636. 4.

BENEDICTVS ARIAS MONTANO, quonam loco natus, haud perſpicuum eſt: Nam & ſe ipſe libris editis,ſive à natali, ſive ab altrice urbe Hiſpalēſē cognominare ſolet: *Nertobriga* autem oppidum id eſt nunc *Frexenal* Pacenſis diœceſis civem ſuum conſtanter, ac ſecundiore famâ uſque hodie jactat. Atque item in his, quæ hominem ſibi arrogant, urbs *Xerezienſis* ab *Equitibus* rognominata nomen ſuum profitetur. Interim ſinamus nos, ne vericati præjudicium aliquod temerè hinc naſcatur, ita ut olim de Græco Poëta ſeptem Civitates, ſic plura inter nos oppida de ſuo Theologi, Poëtæque divini patria digladiari. Nobilibus quidem hunc parentibus, ut audio, ſed inopibus natum, cum juſtę fuit ætatis, civitas Hiſpalis ſuſcepit expenſis gratuitis alendum, doctrinîſque imbuendum. Excitaverat enim quoſdam illius urbis cives ad id officium pueri indoles, ingeniúmque vultu ipſo emicans. Poſt tyrocinium Grammaticæ, Philoſophiæque artium,jam Theologiæ par cujus ſtudio ſēper flagraverat,in ſcholam Complutenſem doctrinæ hujus florentiſſimam contendit. Sodalem hic trilinguem egiſſe dicitur; in qua æde, velut in proprio loco, germanam illius trium linguarum cognitionem comparare ſibi in voto habens, incredibili ardore animi ad hoc maximè nati, fœliciſſimóque conſpirantium genii, atque induſtriæ ſucceſſu, fecit ſe brevi compotem voti. Græcæ namque, & Latinæ eruditionis, Syrorúmque & Chaldęorum, atque Arabum linguæ ſciens, in eruendos maximè Hebraicos divinorum librorum theſauros,cùm vires ingenii, ſtum actiones omnes ferè contulit: unde Hiſpania noſtra,& ſacrę ſciētiæ hoc ſtudium, novâ, & majore quàm hactenus acceſſione cumulatiſſimi honoris, & laudis locupletata eſt. Vulgarium inſuper ab his, Gallicæ, Belgicæ, Germanicæ, Anglicæ,atque Italicæ, beneficio temporis, & peregrinationis, cognitione non caruit. Planè ordinem Divi Iacobi equeſtrem inter Sacerdotes ſuſcepiſſe eum hoc tempore,cùm renūciatus jam Theologus Doctor Academiâ exceſſiſſet, æquum eſt judicare. Conſtat ſaltem ex eo ſodalitio, Italicæ ſacræ peregrinationis deſumptum comitem, ac ſocium Theologum à Martino Perezio Ajala hujuſmet ordinis, Segobienſi Antiſtite,quod ei officium præſtans in poſtremo Tridentino conventu totius Eccleſiæ conſcriptis Patribus ob eminentem eruditionem in pretio fuit.In reditu nihil optatiùs habuit, quàm declinatâ hominum frequentiâ latere ſibi, & literis, ſacrorúmque librorum meditandæ, atque illuſtrandæ lectioni. Quo conſilio ſeeretum quoddam Bęticorum mōtium, atque amęniſſimum juxta *Aracenam* locum, qui hodiéque in memoriam hoſpitis avidè frequentatur, nidum ſibi, ac velut latibulum vitæ, ac ſtudiorum jam olim delegerat, juſtóque ædificio conſtruxerat. Verùm publicatis jam aliquot operibus, famâque inſignis doctrinæ ſatis notum, non diu pōſt Philippus Rex Secundus Bibliorum novę, ac regiæ editionis ſuſceptâ egręgiè curâ nō minùs quàm cæteris præcellentibus ſuis geſtis magnus, ad ſe vocavit;in Belgiúmque Albani Ducis tunc provinciam ire juſſit operi, atque operis pręfectum. Id ut commodiùs ageret, viri eruditione præſtantes in partem laboris adſumpti ſunt. Lucem typorum commodavit Chriſtophorus Plantinus typographorum oculatiſſimus, ſummâ, & incredibili futurâ, ſi non ipſa loquerentur monumenta, ad poſteros fide. Officio jam defunctus noſter, ne famæ inauſpicato ſe, opúſque recens notâ ſuâ percuſſum committeret,Romam pervolavit; regióque nomine, ac ſuo Biblicum hoc ſyſtema locupletius Complutenſi, atque emendatius, Gregorio hujus nominis XIII.Papę latinâ elegantiſſimâ oratione obtulit. Reverſus in Hiſpaniam meritâ apud Regem maximum gratiâ floruit, ditatus ab eo eccleſiaſticis penſionibus ad ſummam uſque bis mille ducatorum, tandémque Laicali beneficio quodam (*Encomienda de Pelai Perez* vulgò vocant) ejuſdem ordinis D. Iacobi; quod quidem hodie aggregatum eſt cœnobio Hiſpalenſium ſodalium,annuente ad id,in gratiam Montani ejus domus Pręfecti,diémque ſuum in eâdem obeuntis,Philippo. Sacrum quoque miniſterium Regi præſtitit. A quo & in recenter Laurentio martyri ſacram ædem juxta *Eſcuriale* oppidum, doctorus commorantes ibi S. Hieronymi ſodales ſacram eruditionem, fuit deſtinatus.Neç tamen ſecunda viri exiſtimatio deterruit quoſdam, in hiſque Leonem

Ca-

Caſtrium Pincianum Canonicum *Commentario in Iſaiam Prophetam* eruditiſſimo, aliiſque abundè ſpectatum, quocum noſter Montanus pro defendenda Hebraicorum librorum integritate, qnos pervicaciter ille averſabatur, multùm ac din decertavit; adeò ut Romam proficiſci ad cauſam dicendam (ſi qui id jactant, falſi non ſunt) nec ſemel tantùm neceſſe habuerit. Mors tandem anno MDC. XI. Kal. Iunii dignum immortali vitâ, ſed mactum jam immortali famâ virum nobis eripuit: jacétque in cœnobio Hiſpalenſi, cui præfuerat, honorificè ſepultus. Librariam ſuppellectilem manuſcriptam Laurentinæ Regiæ Bibliothecæ, typis editam legavit ſodalibus, reliquorum autem hæredes bonorum Cartuſianos ejuſdem urbis monachos nuncupavit, inter quos ſeceſſum ſibi, & latebras deſtinatæ jam cellulæ, imperturbato fruiturus otio, divináque magis per dies amans, & ſitiens comparaverat. Puſillâ fuit ſtaturâ, ſed bene compactâ, & quam dedignari non poſſet hoſpes animus. Vino ſemper abſtinuit, epuliſque largioribus. Cænabat in die ſemel, ídque noctu, pręter breviorem meridianum cibum, qualem vel nunc jejunantes conciliaturi ſomnum ſumimus, diurnas horas omnes ut in exercitia pietatis, ac ſtudiorum impenderet. Diebus feſtis carmine plerumque ſacro, nonnulliſque aliis humaniorum diſciplinarum exercitationibus a ſuperiore commentandi in libris ſacris curâ veluti feriabatur. Inter enim ſui ſeculi Poëtas nemini palmam detulit, meritus ob id lauream (quod ritu etiam apud nos Academico invaluit) Poëticæ artis apud Côplutenſes. Quamdiu tandem per alias occupationes licuit, prædium ipſe ruſticum, quod interpellantibus vacuum eſſet, ſeu verum potiùs Muſarum cœleſtium, atque Apollinis ſacri domicilium habitare ſolitus, tot inde ad nos elegantiſſima, eruditiſſima, piiſſima opera, quę antiquitatem omnem provocant, emanare fecit: Quorum en Catalogus.

Commentaria in XII. Prophetas. Ad Eccleſiam Catholicam, illiúſque Pontificem Summum, & legitimos miniſtros. Antverpiæ apud Plantinum 1571. in fol. 1582. 4.

Elucidationes in quatuor Evangelia. Ibidem in 4. 1575. ſimúlque edita ſunt-

In Acta Apoſtolorum elucidationes.

In omnia Sanctorum Apoſtolorum ſcripta: Simúlque -

In D. Ioannis Apoſtoli, & Evangeliſta Apocalypſin ſignificationes. Ibidem anno 1588. 4.

De varia Republica; ſive commentaria in librum Iudicum. Ibidem 1592. 4.

De optimo Imperio, ſive in librum Ioſue Commentarius. Ibidem 1583.

Antiquitatum Iudaicarum. libri IX. Lugduni Batavorum typis Raphelengii 1593. in 4.

Liber generationis, & regenerationis Adam, ſive de Hiſtoria generis humani, operis magni pars prima, ideſt, anima, Antverpiæ apud Plantinum 1593. in 4. Parabat etenim hujus hiſtoriæ, ſive operis duas alias partes, inſcribendas nempe *corporis*, & *veſtium* nomine, quarum cęmenta in ſchedis manſerunt.

Commentaria in Eſaiæ Prophetæ ſermones. Antverpiæ apud Balthaſarem Morerum 1599. 4.

Commentaria in XXX. priores Davidis Pſalmos. Ibidem apud eundem 1605. in 4.

Dictatum Chriſtianum, ſive aureus de Chriſti vita, ac doctrina libellus. Antverpiæ 1575. in 12. qnem Galli habent Gallicè converſum, Antverpiæque editum 1579. in 8.

Fecit & in magnum Bibliorum corpus *Apparatum*, adjecitque è ſuo in ultimo volumine ſequentia;

De Hebraicis Idiotiſmis: De Arcano ſermone: De Actione, ſive Habitu: De ſacris ponderibus, atque menſuris: De ſacra Geographia; (ubi de gentium ſedibns primis, de duodecim gentibus, & terræ promiſſæ partitione) *De ſacris fabricis: De ſæculis, & temporibus*, cum tabulis, picturiſq; artificioſiſſimis. Quod quidem opus *Apparatus ſacri* minori forma, & impendio recudit Lugduni Batavorum Franciſcus Raphelengius anno 1593. in 4.

Carmine autem elegantiſſimo luſit argumenta ſacra iſta;

Davidis Regis, ac Prophetæ, aliorúmque ſacrorum vatum Pſalmos ex Hebraica veritate in Latinum carmen obſervantiſſimè converſos. Antverpiæ apud Plantinum 1574. in 4.

Monumenta humanæ ſalutis decantata, hoc eſt, pulcherrimas utriuſque Teſtamenti figuras vario carminis genere explicatas. Ibidem 1571. in 8.

Speculum vitæ, & paſſionis Chriſti. Ibidem 1573.

Hymnos, et ſæcula, ſive Poëmata ſacra; tomis quatuor in 16. apud eundem Plantinum anno 1593.

Rhetoricorum item libros quatuor, carmine heroico, quibus *adnotationes* adjecit Antonins Morales Epiſcopus Mechoacanenſis; ibidem 1572. in 8.

Scripſit & alia promiſcua,

Correctorium Indicem librorum, juſſu Philippi Regis, & Albani Ducis Belgarum Præfecti, qui editus eſt ibidem in 8.

Aforiſmos *ſacados de la Hiſtoria de Cornelio Tacito.* Barcinone 1614. in 8. apud Sebaſtianum Mathevad.

Itinerarium Benjamin Tudelenſis Iudæi, ex Hebræo à ſe in Latinum converſum, edidit quoque apud Plantinum 1575. 8. quod quidem credebat ipſe majoris apud Alexandrinos Hebræos adſervati operis compendium. At id denuò recoctum eſt curâ *Conſtantini L'Empereur* Hebręæ linguæ Profeſſoris Leidenſis, Hebraicéque ſimul atque Latinè adjectis annotationibus publicatum Lugduni Batavo-

rum anno 1633. in 8. apud Elzevirios.

E noſtris Montanum cumulatiſſimâ laude afficiunt Ambroſius Morales in Prologemonis ſecundæ partis *Hiſtoriæ Hiſpaniæ*, titulo *De los libros antiguos*, aliique; exterorũ quamplurimi,& in his Aubertus Miræus Canonicus Antverpienſis in *Iuſti Lipſii* elogio.

Præter hæc plurium Ariæ Montani opuſculorum exemplum vidimus Matriti in Bibliotheca D. Gaſparis Ibañez de Segovia Marchionis Acropolitani amici noſtri, fortè ex libraria ſuppellectile Petri de Valentia: quæ hic adjungere non gravabor.

Humana rationis exempla illuſtriora.

Explicatio Orationis Dominica.

Paraneſis ad mentem propriam ex verborum ſacrorum interpretatione compoſita.

Animadverſiones de Hebraicorũ Bibliorum varia ſcriptione, & lectione, atque de vario Interpretum inſtituto.

Commentaria in Pſalmos Davidis; neſcio an ab editis diverſum opus.

Commentaria in Evangelium Matthæi. fortè eadem cum editis.

Adam, ſive de Humani ſenſus interprete lingua, communibúſque linguarum omnium rudimentis.

De vulgata editione.

Pro Hebraicis exemplaribus, & lingua.

De Propoſito Dei.

Notæ in Geneſim.

Varia Carmina.

Hiſpanâ autem linguâ hæc-

Diſcurſo *ſobre la fundacion, que hizo el Rey D. Filipe II. de Monjas de la orden de San Auguſtin.*

Carta *a Alonſo Ramirez, quando fue hecho Fiſcal de Hazienda.*

La leccion Chriſtiana, *y las obligaciones communes, y particulares de todos los Diſcipulos de Chriſto.*

Diſcurſo *ſobre ſi los premios merecidos por hazañas ſon bien, o mal dados.*

Diſcurſo *del dia verdadero de la Paſſion de Chriſto.*

Cum his ſunt epiſtolæ, quas noſter ad varios, & quas ad Benedictum noſtrum varii ſcripſerunt: pluráque alia ſuper editione Bibliæ regiæ, & Montani & aliorum operis.

BENEDICTVS BVSTAMANTE DE PAZ, Medicus Doctor Salmantinus, ſcripſit-

Methodum in VII. Aphoriſmorum libris ab Hippocrate obſervatam, qua, & continuum librorum ordinem, argumenta,& ſchemata declarat. Venetiis apud Aldi filios 1550. 4. atque eodem anno Pariſiis apud Martinum Iuvencem in 16.

BENEDICTVS CALDERA, Luſitanus, vertit in Caſtellanam linguam ex Luſitana-

Las Luſiadas *de Luis de Camoës* anno 1588. 4. Compluti.

BENEDICTVS DEL CAMPO, Medicus Doctor, cum in urbe *Alcalá* Regni Granatenſis, quam *Regiam* appellant, faceret medicinam, publicavit-

Commentariolum de lumine, & ſpecie ex Philoſophiæ adytis excerptum; necnon ſuper Adianto obſervationem Græcam pariter & Latinam Pharmacopolis, & Medicis admodum proficuam. Granatæ 1544. 8.

BENEDICTVS CAROLVS QVINTERO. Quærendum verum hominis nomen, qui *Hiacynthus Carolus Quintero* eſt.

BENEDICTVS DAÇA, & VALDES, Cordubenſis, in ſancto Inquiſitorum Hiſpalenſium tribunali notarius, foras dedit-

Vſo de los Antojos *para todo genero de viſtas, &c.* Hiſpali apud Didacum Perez 1623. 4.

BENEDICTVS FERNANDEZ, Luſitanus, Borbenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, indefeſſum quamlibet operarium in juvanda proximorum ſalute perpetuò geſſerit, nihilominus quidquid erat ei ab hac cura otii, ſiteris fructuoſiſſimè impendit. Teſtimonio ſunt ab eo edita opera; ſcilicet-

Commentationes, & obſervationes morales in Geneſim tomis III. Lugduni non ſemel editis apud Horatium Cardon.

Servantur & apud ſuos manu exarata-

Commentaria in Lucæ Evangelium.

Oliſipone obiit anno MDCXXX. ætatis LXIV.

F. BENEDICTVS FERNANDEZ, ordinis Prædicatorum, ſcripſit, cum Vicarius eſſet provinciæ Mixtecæ in Nova Hiſpania-

Doctrina Chriſtiana *en lengua Mixteca.* Mexici 1568. 4.

Epiſtolarum, & Evangeliorum tranſlationem in eandem linguam tribuit ei Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

BENEDICTVS FVRTADO, mihi aliàs ignotus eſt. Vidimus tamen in ſchedis M.SS. Laurentii Cocci, viri docti, natione Itali, qui Matriti deceſſit anno MDCLVI. in membranis pulchrè exaratum opus, *Antonio Auguſtino* Regis Catholici *Ferdinandi* Vicecancellario Aragoniæ nuncupatum, atque ita inſcriptum-

De Principum inſtitutis, & regimine; cujus initium erat; *Magnum profectò mortalibus adjumentum &c.* Aliud inſuper affirmavit tunc habere ſe editioni paratum ſub eadem tutela, *De re militari.*

BENEDICTVS DE GOES, Luſitanus, Ieſui-

Ieſuita, dedit foras-

Relacion *de la Iornada que hizo deſde Goa a deſcubrir el Cataio. M. S.* cujus author rei eſt *Nicolaus Godigno*.

F. BENEDICTVS HENRICVS, Hiſpalenſis, Auguſtini Delgadilli præceptor, Carmelita, eximius verbi Dei præco, & in Granatenſi gymnaſio Scripturæ Sacræ primarius interpres, ſcripſit, quæ an edita fuerint, Caſanate in *Paradiſo* ſuo ignorare ſe ait,

Theologica in Sanctum Thomam commentaria.

Metaphyſicas Prælectiones.

Sermonum libros plures. Florebat anno MDXC.

F. BENEDICTVS DE LISBOA, Luſitanus, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, provinciam ſuam hujus regni moderatus fuit circa annum MDI. atq; in Academia urbis principis horis veſpertinis Theologiam docuit, è vivis excedens anno MDXVI. uti domeſtici referunt Antonius à Purificatione in *Theatro* ſuo *Triumphali*, & Thomas de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano* pag. XIV. qui & Benedicto attribuunt opera duo, nihil ulteriùs adjungentes.

BENEDICTVS MAIORICENSIS, ſi noſter eſt, quod cognomentum à Majorica Balearium Inſula, uti videtur, deſumptum innuit, monachus fuit Benedictinus S. Pauli in Vrbe Congregationis Caſſinenſis, ſcripſitque circa annum MDXXX.

Commentaria in Prædicabilia Porphyrii titulo tamen pluſquam commentarii prænotata.

In Logicam quæſtiones univerſales; quæ opera M.SS. adſervari apud D. Conſtantinum Syrmon neſcio quem, ſcriptum reliquit Arnoldus Vvion in *Ligno vitæ* lib. II. c. LXIII. Meminit quoque Bucelinus in *Annalibus Benedictinis* anno MDXXX.

F. BENEDICTVS MARTINEZ, Ciſterciensis, *Vallis Eccleſiarum* ſodalis, *Iunquera* Abbas, reliquit moriens in eo cœnobio (ut anthor eſt Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.)

Diſcurſos morales *para Predicadores*.

BENEDICTVS MONTER, Presbyter oppidi *Sancti Culgat de Vals* Principatus Cataloniæ, edidit -

Computo Eccleſiaſtico. Barcinone 1612. 8. ex officina Gabrielis de Graels.

BENEDICTVS DE MORALES, ſcripſit -

De las Santas Iuſta, *y Rufina*: Adjungitúrque -

De la muerte *del Rey Catolico*; Perpiniani. 1598. in 8.

F. BENEDICTVS DE PEÑALOSA, Benedictinus monachus, ſcripſit -

De las quatro excelencias *del Eſpañol*. in 4.

BENEDICTVS PERERIVS, vulgo PEREIRA, Valentinus, anno ſalutis MDXXXV. natus, ætatis decimo ſeptimo Societati Ieſu adſcribitur in patria; hinc Siciliam, inde Romam miſſus, perpetuum ſibi ſtudendi, legendi, parique felicitate & ſucceſſu, hoc eſt proſperrimo, docendi & ſcribendi domicilium ſponte ſuperiorum in ſchola hac pietatis, & doctrinæ conſtituit. Artem quippe docendi primò, dein Philoſophiam quatuor penè Artium confectis curriculis frequentiſſimo auditorio dictavit. At non hic ſiſtens, ad Theologiam facto gradu, Angelici Doctoris plures annos, ſacrorum hinc librorum ſolertiſſimum, diſertiſſimum, eruditiſſimum præſtitit explanatorem. Græcarum enim literarum egregiâ cognitione, immensâ omnis generis ſcriptorum lectione, Philoſophorum, Theologorúmque dogmatum eximiâ ſcientiâ, ingenii cultu, & alacritate, permagnóq; judicio id cõſequutus eſt, ut in iis omnibus, quas tractavit, doctrinæ partibus nobiliorem eo alium, aut præſtantiorem vix tulerit hactenus feraciſſima hujus mercis Hiſpania. Inſigni ſunt totius rei documento libri à nullo non lecti, aut illaudati, qui literas amant, eruditionéque delectantur. Hi nempe.

Phyſicorum, *ſive de Principiis rerum naturalium* lib. XV. Romæ 1562. item Pariſiis, Lugduni, Coloniæ, Argentorati.

Commentariorum in Danielem Prophetam libri XVI. In quibus chronographia hujus libri rationem accuratè eſt perſequutus. Romæ 1586. Lugduni 1588. Antverpiæ 1594. Horum liber quartus ſeorſim fuit priùs excuſus Treveris, hac inſcriptione, *Theatrum rerum creatarum*: quo continetur *Expoſitio Cantici trium puerorum*, anno 1603. in 12.

Commentariorum, & Diſputationum in Geneſim tom. IV. Romæ ab anno 1539. uſque ad 1598. in 4. Lugduni pauló poſt apud Iuntas, demum Coloniæ ex officina Antonii Hierat in folio anno 1621. Iam hic comprehenditur inſertus tomo IV. ad caput XLIX. is, qui ſecundo tomo fuerat adjunctus, libellus *de Benedictionibus Patriarcharum*.

Adverſus fallaces, & ſuperſtitioſas artes, hoc eſt, de Magia, & obſervatione ſomniorum, & de divinatione Aſtrologica lib. III. Quorum priores duo ex his, quæ in *Commentariis Geneſis, & Danielis* jam diſputata ſunt, tertius planè de novo formatus eſt. Ingolſtadii apud Davidem Sartorium 1591. in 8. Lugdunique pari formâ 1603.

Selectarum Diſputationum in ſacram Scripturam Volumina quinque; ſcilicet-

I. Con-

I. Continens *CXXXVII. diſputationes in XV. prima capita libri Exodi*. Ingolſtadii 1601. Lugduni 1602. in 4. Proximè hunc conſequuturus erat alter tomus ſuper eundem *Exodi* librum, *de Hiſtoria peregrinationis Hebræorum, & promulgatione legis*, quem author affectum ſe habere, atque perfecturum in fine ſuperioris teſtatum reliquit. At quia in promptu magis erant elaborata alia in Novum Teſtamentum, ſucceſſerunt ea in hujus locum.

II. Continens *CLXXXVIII. diſputationes ſuper Epiſtolam D. Pauli ad Romanos*. Ingolſtadii apud Sartorium 1603.

III. Continens *CLXXXVIII. Diſputationes ſuper Apocalypſim*: ad calcémque *liber adverſus eos qui putant Mahumetum eſſe Antichriſtum*. Lugduni 1606.

IV. *CCXVIIII. Diſputationes ſuper priora IX. capita Evangelii Sancti Ioannis*. Lugduni 1608.

V. *CXLIV. Diſputationes ſuper quinque ſequentia capita ejuſdem Evangelii*. Ibidem 1610.

Totum hoc corpus *Diſputationum* unà cum *Commentariis in Danièlem* uno volumine comprehendit, atque edidit Antonius Hieratus Typographus Colonienſis anno 1620. in folio.

Manuſcripta aſſervantur in Bibliotheca Ambroſiana, Pererii noſtri -

Lucubrationes in Evangelia.

De Avaritia.

In Decalogum.

Propoſitiones ex I. & II. Phyſicorum.

In libros Metaphyſicorum.

Ratio brevis ſtudendi.

In libros de Anima.

De Trinitate; De Creatione; De Angelis, & de Incarnatione.

In primam partem D. Thomæ; quod idem videtur cum ſuperiori commentario.

Logica Inſtitutio: & alia.

Obiit vir maximus Romæ, Academico etiã tūc diſtrictus munere, anno MDCX. Planè illius inſignem eruditionem, ínque dicendo perſpicuitatem, quæ illius propria virtus eſt, Poſſevinus celebrat in *Apparatu*, & quis non? Chriſtophorus Beſoldus *eruditiſſimum vocat*.

BENEDICTVS alius PEREIRA, Luſitanus, Borbenſis, Ieſuitarum ſodalis, *Benedicti Fernandi* ſimiliter Ieſuitæ, & ob *Geneſim* Commentario illuſtratam bene noti ex ſorore nepos, dum Eboræ humaniores doceret literas, volumina quinque juſtæ magnitudinis ſcripſiſſe dicitur, quæ an edita ſint, author *Bibliothecæ Societatis* non dicit: ſcilicet -

Commentaria in Horatium. tomis II.

Librum de Moribus omnium gentium. Saltem -

Librum Problematum, cui inſcribebat *Pallas togata, & armata*. Eboræ 1636. itemq;

Proſodiam de primis, & mediis ſyllabis in vocabularium trilingue Latino-Luſitano-Hiſpanicum digeſtum, edidit ibidem apud Emmanuëlem Carvalhum in fol. anno 1634.

BENECICTVS RVIZ, Grammatiſta, ſive Ludimagiſter Matritenſis, ſcripſit -

Pronunciacion *de la lengua Caſtellana, ò Ortografia*. Matriti 1587. in 16. apud Franciſcum Sanchez.

BENEDICTVS SANCHEZ GALINDO, in Extremadura natus, Barcinone dum pictoriam artem exercet, edidit carmine -

Victoria de Criſto; duabus partibus 1576. in 4. Barcinone apud Sanſonem Athut.

F. BENEDICTVS DE LA SERNA, Hiſpalenſis, Benedictinus, Petri ac Melchioris frater germanus, quorum hic ſacrum almæ Sedis Hiſpalenſis ordinem Theologus, & Concionator primæ notæ, Mercenariorum illè excalceatorum ſodalitatem ejuſdem ſcientiæ ſtudiis, ac monumentis editis ſummopere nobilitavit; apud Salmanticenſe theatrum ſui ſortitus, religioſam Vincentini cœnobii, hoc eſt totius ordinis, ſive Congregationis Hiſpanæ, juventutem, quæ jura inde ſacra petere ſolet, quamplures annos exercuit, ſubegitque doctrinâ utili Profeſſor Theologus: quo etiam loco inter conſcriptos hujus ſtudii Patres pileo Academico condecorari meruit. Deinde plurium adminiſtratione munerum domeſticorum geſtâ, Præfectus tandem Generalis renuntiatur. Edidit vernaculè -

Triumpho *de Maria Santiſſima: Declaraſe el modo de ſu preſervacion de la culpa original, y el lugar que tuvo en el orden de gracia*. Hiſpali apud Ioannem Laurentium Machado 1655. folio. *Quaſtiones miſcellaneas* tribuit ei Ægidius Gonz. Davila.

Mortalis eſſe deſiit Hiſpali poſt annum MDCL.

BENEDICTVS VASQVEZ MATAMOROS, Medicus Doctor, atque Philoſophus, in Vrſaonenſi Bæticæ provinciæ ſchola prius Philoſophiæ, dein artis Medicæ primarius interpres, vir doctiſſimus, in compendium quaſi redegit Petri Garſiæ Carrerii Profeſſoris Complutenſis maximi *librum* in *Avicennam* ſcriptum *De febribus*, ſed ex penu ſuo plura addidit ſcitu digniſſima; libri inſcriptio.

De febribus ſelectæ Diſputationes. Vrſaone 1622. folio.

F. BENEDICTVS DE VILLA (ait Arnoldus de Vvion in *Ligno vitæ* lib. II. cap. LXIII.) *Hiſpanus, monachus Montis-ſerrati, Congregationis Valliſoletanæ, compoſuit ſermone Hiſpanico in Pſalmos CL. Paraphraſes duas excuſas in Hiſpania in folio, ſed ubi non recordor; eas tamen vidi, & legi Caſſini. Floruit hoc noſtro ſæculo*, Hæc Arnoldus.

F. BE-

F. BENEDICTVS DE VILLACAÑAS, Dominicanus provinciæ Guatemalenſis Novæ Hiſpaniæ, ſcripſit -

Arte, *y Vocabulario de la lẽgua Cachiquel*: atque eâdem hac linguâ -

Succeſsus Fidei orthodoxæ, ſive de myſteriis Fidei, & vitæ Chriſti.

Sermones de Sanctis, ac de Tempore.

De miraculis Mariæ Virginis, & Sanctorum. Obiit Guatemalæ.

Authorem habeo Antonium de Remeſal in *Hiſtoria* hujus provinciæ lib. XI. cap. XXIII.

BERNARDA.

D. BERNARDA FERREIRA DE LA CERDA, Luſitana, Portuenſis, parentibus edita Ignatio Ferreira Fonrarcadenſi (quod oppidum eſt Beiræ Provinciæ) S. Iacobi Equite & Senatore Regio in ſuprema Palatii curia, & Paula de Sâ, muliebris ſexus hoc noſtro tempore non parum inſigne decus extitit. Callebat ea inſigniter muſicam, pulſabátque inſtrumenta omnia, variis Europæ linguis loquebatur; Poëſim, Rhetoricam, Mathematicas Artes, & Philoſophiam docta: cujus famâ permotus Philippus Rex III. concepiſſe animo dicitur, ut eam ad ſe evocaret Infantes Carolum, & Ferdinandum latinas literas doctnram. Caſtellano carmine ſupra ſexus virtutem maſculo atque diſerto ſcripſit -

Eſpaña libertada. Oliſſipone apud P. Craesbek 1618. in 4.

Las ſoledades *de Buſaco*.

Vn tomo *de Comedias*.

Otro tomo *de Varias Poëſias, y dialoges*,

Proſâque Luſitanâ, ut credimus -

Dos Criſtaôs *de S. Thome, ou Preſte Io.ã*.

Huic lectiſſimæ fœminæ nuncupavit Lupus de Vega Carpio *Eclogam* ſuam *Phillidem*, Matriti editam anno 1635. laudántque pro merito eam Antonius de Souſa Mazedo in *Excellentiis Portugalliæ*. G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die IX. Aprilis pag. 495.

BERNARDINVS.

BERNARDINVS quidam, qui Magiſtrum ſe nuncupavit, ex Italico vertit -

Aviſo breve *para recebir la Comunion à menudo*, qui liber prohibitus eſt in noſtro Indice.

F. BERNARDINVS DE ANGELIS, ordinis Minorum, edidit, illaudatus à Luca Vvaddingo -

Sermonum, ut credo, duo volumina. Hiſpali 1616. & 1617. in 4.

F. BERNARDINVS DE SANCTO ANTONIO, Luſitanus, Oliſſiponenſis, ex fratribus Redemptoribus Sanctiſſimæ Trinitatis quorum Luſitanæ provinciæ ſemel atque iterum præfuit. Hujus eſt.

Epitome Generalium Redemptionum Captivorum, quæ à fratribus ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis ſunt factæ. Oliſſipone apud Petr. m. Craesbek 1625. in 4. ubi *de Apoſtolicis Indultis eidem ordini conceſſis*. Item vernaculè -

Vida *del Siervo de Dios Fr. Simão de Roxas, com ò ſermaõ pregado em as ſuas honras per il Padre D. Fr. Balthaſſar Paez, e as Vidas dos Benaventurados PP. Fr. Bernardo de Monrroy, Fr. Ioão de la Aguila, Fr. Ioão de Palacios Redemptores de captivos, que padecerão em Argel*, ex officina ejuſdem Petri Craesbek.

Vitam Ven. Patr. Ioannis de Contreras, & vitam Ven. Patr. Rochi de Spiritu Sancto, multáque alia M. SS. reliquit, diem ſuum obiens Scalabi V. Iulii MDCXXXVIII. Ex ineditis eſt -

Precioſo Teſouro *da ordem da Santiſſima Trindade*: qui adſervatur in monaſterio Oliſſiponenſi, ut refert Cardoſus in *Agiologio* die XIV. Aprilis pagina 567.

Deſcripcion *de Portugal* laudat idem Cardoſus die XXIX. Aprilis pag. 760.

F. BERNARDINVS DE AREVALO, natus in municipio cognomine veteris Caſtellæ, Franciſcanus Provinciæ Conceptionis; vir, ut fama eſt, æquali ſanctimoniâ, & doctrinâ, ætatis ſuæ concionator verè Apoſtolicus, de quo plura Franciſcus Gonzaga latinè in *Provinciæ Conceptionis* originibus, & Antonius Daza Hiſpanè in *Seraphica Hiſtoria* lib. III. part. IV. cap. XXXXVIII. Fertur ſic honorum abſtinens fuiſſe, ut vel Toletanum Archiepiſcopatum à Carolo Cæſare ſibi deſtinatum bonâ ejus veniâ repudiaverit. Extat ab eo editus -

Tractatus de Correctione fraterna. Medinę de Campo apud Franciſcum del Canto anno 1557. in 8. & 1571. in 8. De quo videſis Lorcam *Secunda ſecundæ* diſp. LVI. in principio.

De Libertate Indorum, neſcio quid ſcripſit à Cæſare conſultus, uti Daça refert, & *de Perfecto ſtatu Paupertatis religioſæ fratrum Minorum*, necnon & *Expoſitionem Regulæ ejuſdem ordinis*, quam ei tribuunt Ludovici duo, de Miranda, & de Rebolledo, prior in *Expoſitione Regulæ*, poſterior verò in *Hiſtoria Seraphica*. Obiit Pinciæ anno MDLIII. ætatis ſuæ LXI. Vide Vvaddingum *de Scriptoribus Franciſcanis*.

F. BERNARDINVS DE BALVANO, ſcripſit -

Eſpejo *de oracion*, Cæſarauguſtæ 1604. in 8.

D. BERNARDINVS BARRIONVEVO DE PERALTA, Matritenſis, Cæſiani Marchio,

chio, in ſupremo rerum Italicarum Matritenſi conſilio Senator, ſcripſit eleganti texturâ, quaſi centonis ad regulas, dum Proregi adeſſet conſiliarius à latere,

Panegirico *al Conde de Lemos, Virrey de Napoles*. in folio.

D. BERNARDINVS DE CARAVAJAL, domo ex urbe *Cazeres* provinciæ *Extremaduræ*, antiquâ, & nobili familiâ progunatus, poſt Hiſpanicas Eccleſiarum Aſturicenſis, Pacenſis, Carthaginenſis, ac Seguntinæ infulas S.R. Eccleſiæ Cardinalis ab Alexandro VI. P.M. creatus, à Iulio Secundo propter turbatas in Italia res, & promotum Piſanum Conciliabulum eâdem dignitate ſpoliatus, tandémque à Leone X. reſtitutus, ac Sacri Collegii Decanus, habuit olim, cum Legatus veniſſet Romam Catholicorum Regum nomine, Innocentio VIII. vitâ functo,

De eligendo Summo Pontifice Romano ad Cardinalium Senatum in Baſilica Sancti Petri orationem anno MCDXCII. Quæ edita eſt eodem anno, uti ſcribit author *Bibliothecæ Pontificiæ*. Qui, & tribuit noſtro alteram

Orationem ad Sixtum IV. & Cardinalium Collegium habitam in ſacello Pontificio in die Circumciſionis Dominicæ MCDLXXXIV.

Plena ſunt Bernardini rebus geſtis omnes hujus temporis æquales hiſtoriæ. Deceſſit quidem ille Romæ anno MDXXIII. decimo tertio Decembris, in Monaſterio *S. Crucis in Hieruſalem* ſepultus. Edita quoque ſunt ejus nomine -

Homilia habita Machliniæ in Collegiata Eccleſia Sancti Rumoldi Cameracenſis diœceſis per Reverend. in Chriſto Patrem D. Bernardinum Caravajal Epiſcopum Tuſculanum S.R.E. Cardinalem Sanctæ Crucis in Hieruſalem, Patriarcham Hieroſolymitanum, Apoſtolicum Legatum, præſente Sereniſſimo, atque invictiſſimo Domino Maximiliano electo Imperatore ſemper Auguſto, & illuſtri Domino Carolo Principe Hiſpaniarum, Archiduce Auſtriæ &c. ejus chariſſimo nepote, & Illuſtriſſimâ Dominâ Margaritâ Archiduciſſâ Auſtriæ ejuſdem Cæſaris ſapientiſſimâ filiâ anno ſalutis MDVIII. XIV. Septembris in Exaltatione Sanctæ Crucis. Item -

Sermo ejuſdem in *Commemoratione victoriæ Bazenſis Civitatis apud S. Iacobum Hiſpanorum de Vrbe habitus ad Senatum Cardinalium die Dominica X. Ianuarii MCDXC. Per Rever. Dominum Bernardinum de Caravajal Epiſcopum Pacenſem Regium Oratorem*. Baza urbs eſt Granatenſis Regni Mauris per hoc tẽpus erepta.

Scripſit quoque, quam latinè tantùm editam eſſe ſuſpicamur operâ Garſiæ de Bobadilla Bernardino à ſecretis, ex Hiſpano authoris translatam -

Conſolatoriam epiſtolam in obitu Sereniſſimi Principis Domini Ioannis ad Catholicos Reges & Reginam ejus parentes. Incipit - *Quantum doloris attulerit &c.* Data fuit Romæ Kal. Decembris MCDXCVII.

Orationem aliam ab eo *habitam nomine Catholicorum Regum ad Alexandrum VI. P. M.* laudat *Lucius Marinæus* Siculus; qui & elogio virum ornatiſſimum celebravit famæ ejus æquali, dignóque ut his ſubjiciatur.

Bernardini Caravajali eloquentia, & dicendi facundia multis quidem experimentis perſpici, & cognoſci potuit: ac tum maximè cum de eligendo Pontifice Romæ facundiſſimè concionatus eſt: cujus quidem concionem ex Româ Salmanticam ad me miſſam cum legiſſem, mirum in modum ſum admiratus. Erat enim luculentiſſima, ſummâ arte compoſita, multis, & variis affectibus plena, quæ quidem plurimùm & movere, & ſuadere poterat; ac loco, & conventu, in quo habita eſt, non indigna. Vidimus præterea & aliam ejuſdem concionem, quam habuit ſuper obſequio ſolemni præſtãdo Summo Pont. Alexandro VI, nomine Ferdinandi, & Eliſabet Regis, & Reginæ Hiſpaniæ, & Siciliæ Chriſtianorum non minùs facundè & eleganter editam. Hic itaque tum dicendi elegantiâ, tum humanarum, divinarúmque rerum ſingulari doctrinâ Hiſpaniæ plurimum laudis attulit. Hæc Marinæus lib. VII. de *Hiſpaniæ laudibus*.

F. BERNARDINVS DE CARDENAS, Americanus, Hiſpano parente in *Chuquiabo* Peruani Regni oppido natus, ordinis Minorum, Epiſcopus Paraguayenſis in Meridionali America, exantlatis propter religionis zelum etiam inter ſubditos, eóſque, quorum juvare Antiſtitis operam, non verò retardare, munus proprium fuit, laboribus, & afflictionibus noſtra ætate celebratiſſimus, edidit olim -

Manual, y relacion *de las coſas del Reyno del Piru*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1634. 4.

F. BERNARDINVS DE CORVERA, ordinis Minorum regularis obſervantiæ, Guardianus, ut vocant, Cœnobii *montis Calvarii* apud *Vrſaonem* Bæticæ oppidum nobile, ſcripſit patriâ linguâ pro Virginibus Deo ſacris -

Eſpejo *de Perfeccion, y exercicios de Virtudes*. Hiſpali apud Nicolaum Rodriguez 1647. 8.

BERNARDINVS DE CVELLAR, Regiorum Conſiliorum, ut idiotiſmus noſter dicere amat, Advocatus, ſcripſit -

Veritatem nudam pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione. Matriti 1663. in folio.

BERNARDINVS DAZA, Pincianus, dedit Hiſpanicé -

Las Emblemas *de Alciato*. 1540. 4.

BERNARDINVS DAZA, a ſuperiore, ut videtur, alius, ſed & hic Pincianus, tranſtulit

Hiſpa-

Hiſpanicè, ac foras dedit unà cum textu latino.

Las Inſtituciones *Imperiales*, *ò Principios del Derecho Civil*. Salmanticę apud Didacum de Cuſſio 1614. 4.

BERNARDINVS DE ESCALANTE, militiam plures annos in comitatu *Garſiæ* parentis virtute eximii Ducis ſequutus, quæ per hoc tempus obſervaverat, jam Sacerdos factus ſtylo ſignavit, atque Hiſpali edidit hâc inſcriptione.

Dialogos *de Arte militar* 1583. qui deinde prodierunt Bruxellis 1595. Antverpiæque 1603. 4. Ejuſdem ſunt, credo.

Navegacion *de Oriente, y noticias de la China* 1577. 8. cujus meminit operis Ant. de Leon in *Bibliotheca Indica*.

Noſocomium in eadam Hiſpalenſi urbe, quod à Ioanne de Cervantes S. Romanæ Eccleſiæ Cardinali fundatore nomen accepit, ubi vulnera curantur, adminiſtravit. D. Thomas Tamajus Beneficiatum eum appellat de *Laredo*, oppidi in ſeptemtrionali Hiſpanię ora.

BERNARDINVS GOMEZ MIEDES, Aragonus, Alcanizienſis, Romæ totos decem annos ſubſtitit, dignum ſe hujus ampliſſimæ, & auguſtiſſimæ Vrbis civem præſtans, modeſtiâ ſingulari, eximiâque bonarum diſciplinarum notitiâ. Peregrinatus deinde fuit per varia Italiæ, Galliæ, Belgii, nec non & Germaniæ loca: peragratiſque ad hæc Hiſpaniarum Provinciis, Valentiæ tandem domicilium fixit, cujus Metropolitanæ Eccleſiæ operas ſuas addixerat, obtento ibi Saguntino, qui nunc *de Morviedro* dicitur, Archidiaconatu. Atque eo quidem libentiùs, quod urbem hanc divitem ſciret, ac nobilem, verèque ſcientiarum omnium muſæum. Hic inter Eccleſiaſtici muneris, & literarum curas diviſis horarum ſpatiis, varia elucubravit de novo, aut recoxit vetera, Ciceronianam eloquentiam præcipuè imitari cupiens, divinarúmque, ac profanarum artium luminibus ſplendorem rebus in argumentum delectis concilians. Renuntiatus tandem Albarrazinēſis in ſuo Aragoniæ regno Epiſcopus anno octogeſimo quinto ſupra ſeſquimilleſimum, quadriennio vix exacto ad plures abiit. Latini Latinii ad hunc extat inter jam vulgatas Cardinalis Iacobi Putei nomine data una, & altera epiſtola, quæ teſtimonium continet valde idoneum non mediocris apud laudatum Cardinalem collecti ab eo amoris, & exiſtimationis; à quo hæc monumenta habemus typis tradita:

Diaſcepſeon *de Sale Phyſico, Medico, Geniali, & Myſtico*, libros quatuor. Valentiæ primùm circa annum 1572. deinde locupletiores ibidem apud Petrum de Huete 1579. in 4. majorem partem ex Medicis *Theophraſto, Dioſcoride, Plinio, & Galeno*, quod opus Romæ cœpit, interloqui faciens in eo *Ioannem de Quintana* Barcinonenſem Iuriſconſultum aliósque duos contubernales; longæ, & accuratæ peregrinationis beneficio uſus ad ea quæ apud hos auctores obſervaverat, propriis ubique experimentis confirmanda; In quo (ait Schotus *Bibliotheca Hiſpanæ* primus ſcriptor) *& de ſalibus, ſeù jocis, atque adagiis, atque adeò Evangelico ſale utiliter diſſeritur ad illud, vos eſtis Sal terræ: ut jam mirari deſinam laudatam à Phavorino quartanam, ab aliis muſcam, cùm hic adeò diſſertus ſit, & copioſus in ſterili re, ac jejuna*. Prodiit tandem typis Ioannis Bernerii Vrſellis 1605. 8.

De Conſtantia Tractatum, ante Iuſtum Lipſium, libris tribus, in 4.

De Vita, & geſtis Iacobi Primi Regis Aragonum. Valentiæ 1572. in folio: deinde typis Francofurtenſibus volumine tertio. *Hiſpaniæ illuſtratæ*. Quam Hiſtoriam neſcio quis vulgarem fecit, atque edidit Valentiæ apud Petrum Huete 1584 folio.

Hæc latina. Cæterùm Hiſpanum dedit opuſculum hujus argumenti, & inſcriptionis.

Enchiridion, *ò manual inſtrumento de ſalud contra el morbo articular que llaman Gota, y las demas enfermedades que por catarro, y deſtilacion de la cabeza ſe engendran &c.* Ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem, fricarionis ei, qui per id tempus eo morbo valde afflictabatur, omnium membrorum matutinæ remedium, ſibi præ aliis omnibus præſentaneum, commendans.

Scripſit quoque *de Apibus*, ſive *de Republica* quinque libros, de admirabili nempe earum opificio, divináque adminiſtratione Reipublicæ, in quibus (ipſe author ait in lib. I. Comment. de Sale) *eò uſque perducta res eſt, atque navata opera, ut veram, propriámque, ac genuinam humanæ Reipublicæ formam ſive Ideã quandam ex ipſamet Apum bene gerendæ rei arte mortalibus ad vivum expreſſerat*. Cujus operis unicum, quod retinuerat exemplar in ſcriniolo contentum, perdidit medio in mari, dum biremem, qua ferebatur Genua in Hiſpaniã, tempeſtatis cauſa nautæ allevarent; quem caſum egerrimè ſe tuliſſe, & omnium opinione impatientiùs, magna cum hęrentis adhuc animo doloris ſignificatione affirmat. Iacet in Cappella principe Ædis ſacræ Epiſcopalis Albarrazinenſis ſub hoc Epitaphio.

D. Bernardinus Gomez Miedes
Quartus hujus Eccleſiæ, jam à Segobricenſi
Separatæ Epiſcopus,
Eamdem à ſe compoſitam relinquens
Obiit Prid. Non. Decemb. anno MDLXXXIX.

BERNARDINVS DE GVZMAN, dedit Hiſpanè ex latino.

Relacion *del viage de Iacobo Mayre, y deſcubrimiento del nuevo Eſtrecho de ſu nombre*. Matriti ex ſua ipſius officina 1619. 4.

F. BERNARDINVS DE LAREDO, Hiſpalenſis, Laicus ordinis Minorum, germanus eſt illius libri author, quem abſque authoris nomine in publicum ipſe dedit hoc titulo.

Subida *del Monte Sion: contiene el conocimiento nueſtro, y el ſeguimiento de Chriſto, y el reverenciar à Dios en la contemplacion quieta.* Hiſpali 1533, in 8. & Valentiæ 1590. Medinæ 1542. Compluti que 1617. 4.

Planum id redditur, quod de authore monuimus, ex *Chronicorum ordinis D. Franciſci* IV. parte Hiſpanicè ſcripta; unde jam in editióne Complutenſi anni MDCXVII. opus authoris ſui nomen præfert. Tribuit eidem Vvadingus in *De ſcriptoribus ſui ordinis* commentario, niſi idem cum ſuperiore opus ſit.

Reglas *de oracion, y meditacion*; itémque latinè, ut credo.

Modum faciendi in medicina. Compluti 1617. Fuerat enim ante aſsumptum ordinem in Provincia Angelorum, Medicinæ Doctor. Nec non &.

Metaphoram medicinæ.

Virtutes Bernardini ſummoperè laudat Gonzaga in *Provincia Angelorum*, & reliquæ Seraphicæ Hiſtoriæ. Obiiſſe dicitur anno MDXLV.

F. BERNARDINVS DE LEON, Premonſtratenſis, alias *Bernardus*, edidit.

De Immaculata Conceptione opuſculorum, tomos duos 1626. in 4 in monaſterio *Vitis* Oxomenſis diœceſis. Vide *Bernardus*.

F. BERNARDINVS DE LIZANA, vide *Bernardus*.

F. BERNARDINVS DE LVGO, vide *Bernardus*.

D. BERNARDINVS DE MENDOZA, Laurentii Comitis Clunienſis frater germanus, Commendatarius de *Albanje* ac XIII-vir militaris ordinis S. Iacobi, in caſtris, & Belgica militia meruit, ut poſt gubernatam equitum centuriam, deinde & legionem integram, Regi à conſiliis bellicis deligeretur, atque ejus negotia in Brittannia, Galliáque apud horum Regnorum reges Legatus gereret. Cõmentario perſequutus eſt Belgicam ſui temporis hiſtoriam ſummâ fide; quæ hoc titulo inſcripta in lucem prodiit.

Commentarios *de lo ſuccedido en los Paiſes Baxos deſde el año MDLXVII. haſta el de MDLXXVII.* Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 4. Nec non &.

Theorica y Practica *de Guerra*: Ad Philippum Hiſpaniarum Principem. Ibidem in eadem officina 1577. in 4. Antverpiæque apud Plantinum 1595. in 4. & 1596. in 8.

Tranſtulit idem in Hiſpanum, atque edidit.

Los ſeis libros *de la Politica de Iuſto Lipſio*. Matriti typis Regiis 1604. in 4.

Senex obiit ante aliquot annos oculorum uſu privatus, in cellula monaſterio S. Bernardi Matritenſis adjuncta, unde exuviæ portatæ ſunt *Torixam* gentis ſepulchrum.

BERNARDINVS DE MONSORIV, alias CALVO, dedit.

Suma *de los Fueros de Aragon*. Cæſaraugustæ 1589. 8.

BERNARDINVS MONTAÑA DE MONSERRATE, Medicus Doctor Caroli V. Imperatoris, poſt quinque & quadraginta annorum experimenta emiſit in publicum vernaculè.

Libro *de la Anatomia del Hombre*, ſimúlque

Vn Coloquio *del Marques de Mondexar D. Luis Hurtado de Mendoza con el autor acerca de un ſueño que ſoñò el Marques de la generacion, nacimiento, y muerte del Hombre.* Valladoliti 1550. folio apud Sebaſtianum Martinez.

BERNARDINVS DE OBREGON, piæ iſtius ſodalitatis fundator, qui apud nos domos quaſdam Hoſpitales habitant, ægrorum curæ invigilantes, ipſe Matriti in Generali Noſocomio pietatis hoc opus fecit laudabiliter magnâ ad poſteros virtutum etiam aliarum famâ; cujus vita, & res geſtæ peculiari quodam libello, qui foras datus fuit, continentur: ſcripſitque.

Inſtruccion *de enfermos, y conſuelo de afflixidos enfermos, y verdadera practica de como ſe an de aplicar los remedios que enſeñan los medicos.* Matriti Regiis typis 1607. in 8.

F. BERNARDINVS DE OLIVARES, Franciſcanus, teſte in *Catalogo ſcriptorum ſui ordinis* Ludovico de Rebolledo, ſcripſit, mihi aliàs, & aliis ignotus.

Compendio *de Indulgencias*.

F. BERNARDINVS PEREZ DE MEGA, ut Vvadingus ait *de ſcriptoribus ordinis Minorum*, ex reformatis hujus familiæ Seraphicæ, Provinciæque S. Ioannis Baptiſtæ, Commiſſarius Hieroſolymitanus, ut vocant, in ditione Genuenſis Reipublicæ, edidit, neſcio an latinè, ut ſonat.

Exercitia conformitatis, & unionis cum Deo, mediantibus Maria, & Ioſepho &c. addito etiam facili modo meditandi inter externas occupationes. Genuæ apud Petrum Calenzanum 1636. in 16.

D. BERNARDINVS DE REBOLLEDO, Legionenſis, Toparcha *de Irian*, Eques Sancti Iacobi, poſt facta in Martio pulvere multa virtutis opera, adminiſtratámque in Palatinatu Rheni ſummo jure rem bellicam,

licam, applicatus opportuno tempore pacis muneribus, Legatum agere Philippi Regis noſtri apud Sereniſſimum Danorum Regem juſſus fuit. Quo officio diu, magnáque cum laude exercito tandem functus, ad curiam evocatur Matritenſem, quo ibi inter eos,qui de bellica re conſultationibus præſunt, ſenex emeritus ſententiam diceret. Vir eſt eruditione præſtanti, omniúmque diſciplinarum cognitione ornatus; quod ſatis oſtendit in metricis operibus vernaculis, quæ edidit, elegantiæ, animi, ac doctrinæ plenis, præſertim in eo quod priore loco habemus, nempe-

Selva *militar, y politica*. Ad Ferdinandum Bohemię & Vngarię R. Coloniæ apud Kinckium 1652. in 16. Prodiit quoque in 4. cum figuris.

Vulgavit præterea -

Ocios *del Conde de Rebolledo*. Antverpię 1650. 16.

Silva *Danica*.

La Conſtancia *vitorioſa; ecloga ſacra*. ſive Paraphraſim libri Iob. ſimúlque -

Los Trenos *de Ieremias*,ad Sereniſſimã Chriſtinam Suecorum Reginam. Coloniæ 1655. 4.

BERNARDINVS (vulgo BERNALDIM) RIBEIRO, Luſitanus, emiſit foras vernaculâ linguâ librum hujus tituli -

Hiſtoria *da menina, e moza*. Oliſipone 1559. in 8. Simul ſunt quædam ejuſdem, & *Chriſtophori* cujuſdam *Falconis* carmina.

Tribuit quoque ei D. Thomas Tamajus, *Las ſaudades, ò triſtezas*, opus aliud M. S. in 4.

BERNARDINVS DE RIBEROL, Canarienſis ex Fortunatis Inſulis,ſcripſit -

Contra la Ambicion, *y codicia deſordenada, y alabanzas de la Pobreza*. Hiſpali apud Martin. Monteſdoca 1556. in 4.

BERNARDINVS ROLA (ſic habet Catalogus Valerii Andreæ) Placentinus I. C.

Practicabilium Iudiciorum Tractatû ſcripſit ſummatim ex pluribus Pandectarum libris in ordinem redactum. De quo nihil ultrà novimus.

F. BERNARDINVS DE SAHAGVN, ordinis fratrum Minorum Regularis obſervantiæ, ad faciendam Evangelii meſſem in Indiam tranſiens idiomatis Mexicani peritiam adeptus fuit ſingularem,pluréſque in eandem linguam Hiſpanos tranſtulit, aut ejuſdem confecit libros, qui maximo ſunt hodie adjumento ſacris Concionatoribus, atque animarum paſtoribus; ſcilicet -

Artem, ſeu Grammaticam linguæ Mexicanæ.

Dictionarium copioſiſſimum trilingue Mexicanum, Hiſpanum, & Latinum, XII. maguis voluminibus diſtinctum, quod laudatur à Luca Vvaddingo in *de Scriptoribus ordinis Minorum*: qui tamen ab alio opere, quod *Vocabularium* appellat, neſcio an rectè diſtinguat.

Pſalmodiam, varia ſcilicet *Cantica ſpiritualia, verſiúſque de Chriſti Domini, Matris,aliorúmque Sanctorum geſtis*; quibus Indi in ſuis choræis, nuptiis, hymenæis, & jocis uterentur, inſaniſque Deorum ritibus, & profanis vocibus deſueſcerent, ut Vvaddingus ait.

Poſtillam ſuper omnia Evangelia Dominicalia. Ambiguum mihi an aliud ſit, quod tribuit etiam noſtro opus Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* titulo XVIII. nempe *Sermones duplices totius anni*.

Vitam Sancti Bernardini Senenſis.

Platica *para deſpues del Bautiſmo de los Niños*.

Mexicanâ linguâ hæc omnia. Sed & Hiſpanâ -

Hiſtoria *de las coſas antiguas, que los Indios uſavan en ſu infidelidad, aſſi de ſus Dioſes, idolatrias, ritos, y ceremonias, como de ſu govierno, leyes, y Policia*;XI. libris, quos Prorex quidam Novæ Hiſpaniæ dicitur ad Hiſpaniam noſtram miſiſſe; uti ex Ioanne Turrecremata monet Anton. de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali*. Tit. XVIII. Qui & tribuit noſtro.

Platica *de los Primeros PP. de Nueva Eſpaña en la converſion de los Señores della*: editum quidem formis typographicis. Tribuunt ei alii -

La Conquiſta *de Mexico*.

D. BERNARDINVS DE SANDOVAL Toletanus, Canonicus atque Scholaſticus Toletanæ Metropolis Eccleſiæ, atque ejus urbis ſcholæ Præfectus, edidit -

Tratado *del Officio Eccleſiaſtico Canonico*. Toleti apud Franciſcum de Guzman 1568. folio.

Tratado *del cuidado que ſe debe tener de los pobres preſſos*. Ibidem apud Michaëlem Ferrer 1564. 4. Romæ diem ſuum obiit ſepultus ad S. Mariam Majorem: cujus ſepulturæ inſcriptum epitaphium, causámque Romanę peregrinationis Andreas Schotus in *Bibliotheca* retulit.

F. BERNARDINVS DE SILVA, Luſitanus, &, ut puto, Ciſtercienſis, ſcripſit in defenſionem F. Bernardi de Brito *Monarchiæ Luſitanæ* authoris -

Defenſa *de la Monarquia Luſitana*. Conimbricæ 1620.

BERNARDINVS DE VILLEGAS, Oropeſanus, moralis Theologiæ inter Ieſuitas, quorum fuit ſodalis, atque item ſcholaſticæ multorum annorum Profeſſor, ſcripſit -

Vida *de Santa Lutgarda*. Matriti typis regiis 1625. 4.

Exercicios *quotidianos eſpirituales*; Quod Italicè verſum prodiit Romæ apud Corbelletum 1632. in 16.

Delos favores *que haze à ſus devotos la Virgen nueſtra Señora*. Valentiæ apud Chriſoſtomum Garriz. 1635. in 16.

Memorial *ſobre la calificacion de las Reliquias de los Santos Martyres de Arjona*. Beatiæ. 1639. in folio. Latinè autem

Soliloquia divina. in 24.

Commentarios quoq; *in Tertiam partem Summæ S. Thomæ, de Incarnatione, & de Sacramentis*, tribuit noſtro *Bibliotheca Societatis* author.

Vivebat anno MDCLI.

BERNARDVS.

BERNARDVS DE ALDERETE, Zamorenſis, Ieſuitarum ſodalis, in Salmantina Academia pro Regio ejuſdem Societatis collegio primarius Theologiæ Profeſſor, edidit-

Commentariorum, ac Diſputationum in Tertiam partem Sancti Thomæ de Sacris Incarnati Verbi Myſteriis & perfectionibus; tomos duos. Lugduni in officina Philippi Borde, & Sociorum 1652. in folio.

BERNARDVS DE ALDERETE, Malacitanus, frater gemellus fuit Ioſephi, eadémq; cum eo ſtudia ſectatus eſt, antiquitatis nempe, juriſque utriuſque cognitionem; adeóque ei indiſcretâ prope ſpecie fuit ſimilis, ut joco Ludovici Gongoræ magni Poëtæ Cordubenſis locum dederit, ad dignoſcendum ſcilicet alterum ab altero Alderetos fratres narium judicio, quemadmodum ad diſtinguendas in miniſterio altaris vini, atque aquę pixides, verè opus eſſe; graveolenti quippe oris ſpiritu eorum alter erat. Sacerdotium, ſive Canonicatum, ut vocant, Cordubenſis Eccleſiæ eum obtinuiſſet Ioſephus, coadjutorem ſibi fratrem delegit, obtinuitque; nec diù poſt locum ei vacuum reliquit, ſacramento vitæ religioſæ dicto inter Societatis Ieſu ſodales, uti loco ſuo diximus; nam & ipſe aliqua hujus pars Bibliothecæ eſt. Ad hæc Bernardus ſummi viri Petri à Caſtro Hiſpalenſis Archiepiſcopi Vicarium egit Generalem, aliàs Cordubæ manens, inſigni vir morum probitate, atque modeſtiâ, eâque eruditione, ut pares in hoc ſtudio habuerit paucos, ſuperiorem fortaſſe neminem; linguarum Græcæ, Hebraicæque, ac cæterarum Orientalium, totiúſque antiquitatis ſtudioſiſſimus, atque eximiè gnarus; judicio in primis, quo ſine quidquid pretioſum eſt vileſcit, pollens maturo, ac libero. Scripſit vernaculâ linguâ-

Origen *de la lengua Caſtellana*. Romæ apud Caroſũ Vullict 1606. in 4. In quo opere docto planè, & laborioſo adjutũ ſeſe à Ioſepho fratre in veſtibulo profitetur non obſcurè.

Varias antiguedades *de España, Africa, y otras Provincias*. Antverpiæ apud Ioannem Haſrey 1614. in 4.

Item Latina-

Φαινωμένα, *ſive coruſcantia lumina, triumphaliſque Crucis ſigna Sanctorum Martyrum Albenſium Vrgavonenſium Bonoſi, & Maximiani, & aliorum ſanguine purpurata*, ſive de inventione Martyrum, quos vulgò dicũt de Arxona in Bætica. Ad Vrbanum VIII. P. M. epiſtola ex Corduba anno 1630. in folio.

Myſterii Myſteriorum Sacrificii æterni Euchariſtica ſymbola, déque illi quintis feriis ſacrandis. Hæ ſunt *Epiſtolæ* quædam hoc de argumento ſibi, & à ſe ad plures ſcriptæ; ad finémque, Synopſis, cõpendiúmve juſti, & germani operis, quod quidem in ſchedis reliquit.

Innuit quoque author in *Antiquitatum* opere non uno loco, habere ſe in manibus-

Bæticam illuſtratam; nempe lib. I. cap. VI. pag. 39. & cap. XXVII. pag. 114. in ora libri; quam ſi haberemus, in re Hiſpaniæ Geographica adinſtar theſauri nobis eſſet.

F. BERNARDVS ALPHONSVS, monachus cœnobii Superatenſis (*Sobrado* vulgò) Ciſtercienſis ordinis, editioni parata habebat, ſi operarum ſumptus ei ſuppeditarentur,

In Canticorum Cantica juxta ſenſus literalem, & moralem commentaria.

Vernaculo item ſermone-

De la venida *de Sant-Iago à España*.

De la Inmunidad *Eccleſiaſtica*.

D. BERNARDVS DE BALBVENA, oppidum *Valdepeñas* diœceſis Toletanæ habuit patriam, Sacerdos ipſe inſtituto vitæ, Doctórque Theologus Seguntinus, atque egregius Eccleſiaſtes. Præcipuam tamen laudem ab eruditionis ſtudio, poëſique affectaſſe videtur. Quæ ejus cura in quoddam inclytum hujuſce artis opus proceſſu temporis evaſit. Nam Archi-Abbatis munus in *Iamaica* Indorum Occidentalium Inſula duodecim annis exercens, juventutis fabricam juxta Poëtę monitum diu ſepoſitam ſub incudem revocare negotiũ otii ſui fecit. Nec averſatus fuit creatus jam alterius Inſulæ *Portus divitis* Epiſcopus, facultate habitâ typis committere, hoc titulo-

El Bernardo, *ò Victoria de Roncesvalles, Poëma heroico*. Matriti apud Didacum Flameneo 1624. 4. Quod quidem in angulis bibliopolarum deliteſcens non ſine quadam animi indignatione laude dignis laboribus æqui, ſæpè vidimus lectum paucis, auditúmve. Cum ſanè carminis majeſtate ferè continuo exurgat, rerum adinventione, ac varietate plurimum delectet, orationis perſpicuitate, & caſtitate nulli cedat: comparationum verò appoſitiſſimarum uſu, deſcriptionum elegantiâ, Geographicæ Aſtronomicæque rei locorum pulcherrimâ tractatione, miraque exprimendi, feréque oculis ſubjiciendi, quod tam

longè

longè a conſpectu eſt, virtute, meâ quidem ſententiâ noſtros Poëtas omnes (quod præfiſcine dictum) longo poſt ſe relinquat intervallo. Edidit & alia; nempe-

Siglo de oro *en las ſelvas de Eriphile*. Matriti 1608. 8. Bucolicum opus decem Eclogis conſtans.

Grandeza *Mexicana*; oratione proſa verſáque mixtum opus. Ibidem 1604. 8.

Functus eſt paſtorali munere ab anno XX. uſque ad XXVII. qui ſupra milleſimum ſexcenteſimum excurrit. De eo Lupus Fęlix de Vega Carpio in ſuo *Apollinis lauru*. Sic olim canebat.

Y ſiempre dulce tu memoria ſea,
Generoſo Prelado,
Doctiſſimo Bernardo de Balbuena.
Tenias tu el caiado
De Puerto rico, quando el fiero Henrrique
Olandes rebelado
Robò tu libreria,
Pero tu ingenio no, que no podia,
Aunque las fuerças del olvido aplique.
Que bien cantaſte al Eſpañol Bernardo!
Que bien al ſiglo de oro!
Tu fuiſte ſu Prelado, y ſu Teſoro:
Y Teſoro tan rico en Puerto rico,
Que nunca Puerto rico fue tan rico.

BERNARDVS BASIN, Doctor Theologus Pariſienſis, Canonicus Eccleſiæ Cæſaraugustanæ, ſcripſit-

De Artibus magicis, & magorum maleficiis. Pariſiis 1506. in 8. Mentionem hujus non ſine magna laude reperio in *Diàrio Bruchardi* cæremoniarum Magiſtri, de tempore Innocẽtii Papæ VIII. annóq; MCDXCI. loquentis. Ait enim, quòd Romæ in templo S. Mariæ ſupra Minervam die S. Thomæ Aquinatis coram XIX. Cardinalibus, *Sermonem fecit D. Bernardus Baſinus Canonicus Cæſarauguſtanus Sac. Theologiæ Magiſter Pariſienſis, cum tãta gravitate, atque omnium comprobatione, quod nihil ſuprà*. Hæc ille.

F. BERNARDVS DE BRAGA, Benedictinus, Bracharæ, aut in ejus Eccleſiæ diœceſi natus, ordinis ſui Chronographus, ſcripſit-

De Precedentia inter Legatos Regnorum Portugalliæ & Neapolis, tractatum: quem laudat Gaſpar Statius in *Antiquitatibus*, adjungens alia eum ſcripſiſſe, quę lucem deſiderant. In his fortè eſt-

Memoriale Sanctorum ordinis S. Benedicti, maximè *Luſitanorum* ad conficiendum Breviarium proprium Congregationis Portugalliæ, juſſu Balthaſaris de Braga ejuſdem Congregationis P ęlecti Generalis: quod manu propria authoris exaratum adſervari à Georgio Cardoſo *Agiologii Luſitani* ſcriptore Antonius de Purificatione Auguſtinianus refert in *Chronici Auguſtiniani Portugalliæ* parte II. lib. IV. Tit. III. §. XIII. ubi ejuſdem Cardoſi teſtimonio adjungit excidiſſe alia ejus ſcripta, nec unquam in prælum venire a domeſticis permiſſa fuiſſe.

F. BERNARDVS DE BRITO, domo ex oppido *Almeida* Lamecenſis diœceſis, XX. Auguſti anno MDLXIX. Petro Cardoſo, & Maria de Brito parentibus in lucem editus; Ciſtercienſium, cum juſtæ ætatis factus eſſet, monachatum amplexus eſt in domo Alcobazienſi, poſtquam in Italia, atque alibi latinas literas, non ſine Græcarum, Hebraicarúmque notitia, vulgaréſque Italicam, & Gallicam linguas perfectè didiciſſet. Cúmque ad Hiſtoriam illuſtrandam, domeſticam in primis, & patriam, toto animi pondere ferretur, id quod non ſine archiorum ope, diligentique impenſa veteribus chartis opera, expediendum ſibi conſcius eſſet, ſi cum fructu vellet aliquo ſolidæ laudis poſteritati conſulere; totum ſe addixit huic curæ conſcribendarum ex antiquis tabulis rerum in Luſitania olim, deindéque in Portugalliæ Regno geſtarum pace, bellóque; profanæ non minùs, quàm ſacræ texendæ hiſtoriæ intentus, quam neminem ex civibus ſuis cũ ſucceſſu hactenus aggreſſum fuiſſe noverat; Barrius licet, atque Reſendius aliiq; in ſcriptis ſuis magnum ſe ſe hoc opus animo volvere prodidiſsét; quibus aliæ occupationes interceſſerunt, ſeu vaſta argumenti moles ipſa ſibi impedimento fuit. Nec minus attendere habuit opus exornandæ matri Ciſtercienſium familiæ, ſuperiorum nutum ſequutus; ac ne Hiſtorici partes in comitiis generalibus anni MDXCVII. ſibi injunctas, deſerere videretur. Inter hæc, non tamen ſine aliquot intermiſſionibus ſtudiorum, abſolvit ſtudium Theologicum, ejúſque Doctoralem apicẽ ſuſcipere meruit Conimbricę anno hujus ſæculi ſexto. Quarum quidem literarum ſacrarum comprehenſionem adeptum ſe non vulgarem frequentibus, egregiéque habitis pro concione ſacris ſermonibus, eruditiſque domi elucubratis operibus confirmavit. Tandem aliquando & poſt publicata inſignia ea, quæ reliquit, monumenta veteris ævi, delatum ſibi à Philippo Rege III. Archichronographi Luſitaniæ munus ſenſit, Franciſco Andradio, qui anno MDCXVI. diem ſuum obierat, ſuccenturiatus; nec tamen ſine indignatione Didaci Paivæ Andradii Franciſci hujus filii; qui ſi vera fama eſt, ob denegatum ſibi hunc honorem, quem ſpe jam conceperat, invectus fuit poſtea cenſorio ſtylo in Bernardi hiſtoriam, multáque in libello *Examine antiquitatum* nuncupato, vernaculo idiomate adnotavit, in quibus ille, aut nimium credulus, aut non ita diligens, & callidus antiquarum rerum examinator fuit. Id quod aliorum eruditorum de Bernardo eſt judicium. Scripſit vulgari Luſitanorum linguâ-

Monarquia Luſitana *prima parte, que contem as Hiſtorias dos Portugueſes de*

annos

annos MMMCMLXII. da creação do mundo te o nacimento do Noſſo Senhor Ieſu Chriſto. Simúlque -

Vna Geografia *antiga de Luſitania*. Prodiit in cœnobio Alcobazienſi 1597. in folio. Deinde poſt XI. annos -

A ſegunda Parte *da Monarquia Luſitana, em que ſe continuan as Hiſtorias de Portugal deſde o nacimiento de Noſſo Salvador Ieſu Chriſto a te ſer dado en dote a o Conde D. Henrrique*. Oliſſipone 1609. in folio.

Interpoſuerat quippe hoc medio tempore hiſtoriam ſui Ordinis; nempe -

A Primeira parte *da Chronica del Ciſter, onde ſe contan as couſas principais deſta Religiaõ con muitas antiguidades aſſi do Reino de Portugal, como d'outros muitos da Criſtiandade* Oliſſipone 1602. in folio ex officina Petri CraesbeK. Item-

Elogios *dos Reys de Portugal, com os mais verdadeiros retratos, que ſe poderaõ achar*: ex eadem officina 1603. in 4. Quod, breve licèt opus, magni ſaciunt viri docti, cùm propter accurationem ejus, tum propter Regum veras icones undequaque intra & extra Portugalliam diligenter perquiſitas, atque in æs inciſas; quæ ipſæ ſunt effigies ab Antonio Vaſconcellio Ieſuita in *Anacephaleoſi* ſua *Luſitaniæ* majori formâ repræſentatæ.

Reliquit nonnulla alia inedita, ſcilicet-

Vn Tratado *de Republica antiga de Luſitania*, ſive de *antiquis Luſitanorum moribus, & politica*, quem Sereniſſimæ Infanti Eliſabethæ Claræ Eugeniæ XXI. die Martii an. MDXCVI. dicaſſe fertur, diviſum nempe X. capitibus.

Hiſtoria *de Noſſa Senhora de Nazareth*; ſive de inventione hujus Imaginis, donationibúſque hujus ſacræ ædi factis; necnon de iis, quæ mirè à Deo ſupplicibus Dei-Paræ Virginis diſpenſata hic referuntur; cum notitia eorum genealogiæ, quibus ea beneficia collata ſunt: verè *Illuſtriorum Portugalliæ familiarum*, ut vocant, *Nobiliarium*. Librum hunc anno MDCXI. portabat ſecum Bernardus in Curiam Regiam oblaturus Margaritæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ, oſtenditque in Eborenſi urbe eximio viro Emmanuëli Severino à Faria metropolitanę iſtius Eccleſiæ Cantori, cui acceptum ferimus quidquid de authore noſtro his chartis conſignavimus.

De Privilegiis item *ſui Ordinis* librum.

Apologiam quoque, ſive *reſponſionem ad quæſita quædam Don Auguſtini de Caſtro Præſulis Bracharenſis ſuper contentis in prima Monarchiæ parte*; quam vidit idem Severinus. Accepit & ipſe eodem tempore à Bernardo noſtro habere ſe duo volumina latinâ linguâ elaborata; nempe -

In Prophetas minores commentaria. Certè Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice ſuo* dumtaxat eorum meminit, quę in *Michæam* conſcripſiſſe dicitur.

De duabus item *Hebdomadis, formationis ſcilicet Vniverſi, & Paſſionis Dominicæ*.

Hiſtoriam continuaturus erat, deducturúſque ad noviora tempora, niſi mors manum injeciſſet nondum quinquagenario in *Almeida* oppido natali XXVII. Februarii menſis anni MDCXVII. Matrito redeunti. Vnde delatum fuit cadaver ad monaſterium ſui ordinis *Santa Maria de Aguiar* dictum *Caſtello-Roderici* propinguum: jacétq; ſub hac inſcriptione.

A qui iaz o mui docto Padre F. Bernardo
De Brito Chroniſta Mor que foi deſte Reyno.
Morreo no anno MDCXVII.

Vidimus Bernardi Briti elogium à laudato jam Eborenſis Eccleſię Cantore conſcriptum, ex quo hæc pauca excerpſimus, apud Illuſtriſſimum D. Hieronymum Maſcarenhas in ſupremo Portugalliæ Senatu Regium olim Cōſiliarium, Segoviæque urbis nunc Præſulem, ſubſcriptúmque Severini nomine in Eborenſi urbe ſecunda die Aprilis MDCXXVIII. Continuavit quidem *Monarchiæ* opus Antonius Brandaoo, & ipſe Ciſtercienſis, qui conſulendus eſt in præfatione tertiæ partis.

F. BERNARDVS CARDILLO VILLALPANDO, luſtrico quidem nomine *Balthaſar*, Gaſparis Cardilli ex Balthaſare fratre nepos, & ipſe Segovię natus, Ciſtercienſis monachus, hiſtoriæ rerum domi, hoc eſt, in religioſa familia ſua, geſtarum impensè operam dedit. Ignatii quippe Firmioi Hiberii Abbatis Fiterenſis nutu, & ſumptibus plura Galliarum cœnobia, in hiſque omnes tabulas, & archia luſtravit, omniáque Cataloniæ, Valentiæ, atque Aragoniæ regnorum. Quo quidem Ignatio priuſquam Bernardi hâc operâ in pandendo Ordinis Chronico uti poſſet, extincto, hic noſter propriis auſpiciis reliquorum Hiſpaniæ monaſteriorum tabulariis excuſſis, in domum Nucalenſem, unde erat profeſſione inſtituti, ſe recipiens, fructus cogere tot laborum cœpit, cœptóque ardēter inſtitit, ſcribens inedita ad hoc tempus tamen, quę ſubjecimus, opera;

Itinerarium ordinis Ciſtercienſis; ſive *Rerum illius illuſtrium*; quod in *Chronico* ejuſdem laudat Montalvus parte I. lib. II. c. XXXIII.

Lignum Vitæ Ordinis Ciſtercienſis. Ne Aruoldus Vvion ſolus eſſet, qui *Benedictinum* ſuum erexiſſet.

De Viris Illuſtribus Ordinis Ciſtercienſis.

Hiſtoriam Monaſterii Superatenſis, vulgo *de Sobrado*, in quo degebat, cum id opus ſcriberet.

Hos quidem tribuit ei libros Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo *Ciſtercienſi* lib. II. cap. XXII. ſed laudatus proximè Montalvus aliud quoque præter hos, ſcilicet -

Speculum monachorum.

Prete-

Preterea Bernardus ipſe ad Didacum Colmenarium *Segobienſis Hiſtoriæ, ac virorum hujus urbis illuſtrium* diligentem, diſertúmque ſcriptorem detulit habere ſe in ſchedis ſequentia.

Chronográfia *de los Reyes de Eſpaña, y edades del Mundo.*

Fundacion *del monaſterio de Nogales, y deſcendencia de ſus Fundadores Ponces de Cabrera, y Leon Duques de Arcos.*

Fundacion *del monaſterio de Nueſtra Señora de Oſera.*

Chronico *del Reino, y Reies de Navarra.*

Chronico *de los Ozores, y Oſorios en el Reino de Galicia.*

Obiit is in eodem Nucalenſi cœnobio poſtridie kalendas Iunii anno MDCXXXVII. ætatis LXVII. Hominem laudant Antonius de Iepes in *Chronico Benedictini* ſui *ordinis*, cum aliis in locis, tùm centuriâ V. ubi de monaſterio *Sancti Prudentii*, quod in *Rioxa* Provincia eſt, agit, & Nicolaus Bravo *Benedictinæ* author.

BERNARDVS DE CASTRO, Monachus Cartuſianus, monaſterii *del Paular* nuncupati juxta urbem Segoviam, ſcripſit.

Triumphum Imperatoris noſtri Ieſu Chriſti: cujus archetipon ſe vidiſſe in eadem domo Ægidius Gonzalez Davila in *Hiſtoria Henrrici III. Regis Caſtellæ* ſcribit.

BERNARDVS CATALAN, ET VALERIOLA, Calatravenſis Eques, edidit.

Iuſtas *Poëticas hechas á ſu devocion*, Matriti apud Ludovicum Sanchez 1602. in 4.

Las noches *Valencianas*. M. S. in 4. vidit D. Tomas Tamajus.

BERNARDVS DE CIENFVEGOS, Turiaſonenſis, ſcripſit.

Vida *del Padre Gonzalo de Silveira de la Compañia de IHS Martyr.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1614. in 4.

BERNARDVS (vulgari formatione BERNAL DIAZ DEL CASTILLO, natus in ampliſſimo Caſtellæ veteris municipio *Medina del Campo*, unus fuit ex iis, qui primam expeditionem Mexicani Regni ſequuti ſunt: cui uſque ad ſubjugatam Provinciam interfuit, ſcribens, jam poſitis armis.

La Hiſtoria *verdadera de la conquiſta de la Nueva España.* Quam author ſe abſolviſſe refert anno MDLXVIII. ediditque primum ex bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado F. Alphonſus Ramon, ordinis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede Chronographus, in folio: ſive, eo labori immortuo, F. Gabriël Adarzo à Santander, nunc Hydruntinus Præſul.

F. BERNARDVS ESCVDERO, Ciſtercienſis monachus, & Abbas monaſterii *Vallisbonæ*, ſcripſit.

Libro *de Meditaciones para los Novicios.* Pinciæ 1602.

BERNARDVS DE FONSECA, Luſitanus, neſcio cujus Eccleſiæ Canonicus, ſcripſiſſe dicitur.

Itinerario.

Cujus meminit Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XV. Aprilis.

BERNARDVS GARZIA, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi togatus ſodalis, Zamorenſis inde Canonicus, uti author eſt Ægidius Gundiſalvi Davila in *Theatro Zamorenſis Eccleſiæ*, ſcripſit.

De Muſica tractatum.

BERNARDVS GORT, Barcinonenſis, Cartuſianus monachus, Præfectus unius, & alterius Portugalliæ monaſterii, librum edidit.

De Viris virtutum merito eminentibus ſui ordinis.

Meminit ejus G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano* pag. 440. die V. Aprilis. Hoc fortè *Kalendarium ſeu Martyrologium Cartuſianum* vocat Ioſephus Valles Canonicus Tarraconenſis in *Claris domus Scalæ Dei viris* Bernardū non mediocriter laudans: qui & attribuit ei opus aliud.

Monarchiam Cartuſianam: Quæ, & Kalendarium prædictum inedita remanſerunt, ſubſequente ejus morte XV. Maji die MDCXLV. Legeſis Ioſephum Valles nuper laudatum in *Cartuſiana* ſua *Hiſtoria*.

BERNARDVS DE GRANOLLACHS, Artium ac Medicinæ Doctor Barcinonenſis, edidit.

Sumario, *en el qual ſe contienen las conjunciones, y opoſiciones, los eclypſes del Sol y Luna, fieſtas movibles deſde el año de MCCCCLXXXVIII. haſta MDL.* in 4.

F. BERNARDVS GVTIERREZ, Ciſtercienſis monachus *Hortenſis* domus, ante ingreſſum religionis Iuriſprudentiæ jam Doctor, Romæ diù manſit domeſticis ordinis ſui negotiis vacans, nec minus ſtudiis. Elucubravit enim.

Compendium Privilegiorum ordinis Ciſtercienſis, cum notis. Romæ 1588.

Reliquit moriens opus aliud ineditum,

De Privilegiis omnium ordinum: domeſticorum teſtimonio luce digniſſimum.

Obiit, Viſitatoris Generalis dum fungeretur munere, in *Nucalenſi* cœnobio anno MDCXVII.

F. BERNARDVS ITALIANO, natus in oppido *Garrovilla de Alconetar* in Eſtremadura,

us, Minorum ſodalis in Provincia Principatus Regni Neapolitani, ſcripſit, ſtylo conſignans Hieroſolymitanam ſuam peregrinationem,

Viage *à la Santa Ciudad de Geruſalem: Verdadera, y nueva deſcripcion ſuya, y de toda la Tierra Santa, y peregrinacion al Santo Monte Sinai*. Neapoli 1632. in 8. Item -

Tratado *de Conſtantinopla, y grandezas del Gran Turco*. Neapoli apud Octavium Beltran 1633. in 12.

Hujus non meminit *Vvaddingus*.

F. BERNARDVS DE LEON, Burgenſis, Præmonſtratenſium ſodalis, ſcripſit, (aliàs dictus *Bernardinus*) -

La Hiſtoria *de la orden de los Premonſtratenſes*: quam in ſchedis ſe legiſſe affirmat in *Theatro Burgenſis Eccleſia* Ægidius Gonzalez Davila. Item -

De la Concepcion *de Nueſtra Señora*, duo volumina; in monaſterio *Vitis* diœceſis Oxomenſis. 1626. in 4.

F. BERNARDVS DE LIZANA, Oeanienſis, ordinis fratrum Minorum, in *Tucatana* Novæ Hiſpaniæ, ſive Americæ Septemtrionalis regione eùm erudiendis ejus tractus populis, tum adminiſtrandæ ſodalium provinciæ vacavit; ſcripſitque -

Hiſtoria *de Tucatán: Devocionario de Nueſtra Señora de Izmal, y conquiſta eſpiritual*. Pinciæ 1633. 8.

F. BERNARDVS LOPEZ SVSARTE, Placentinus, Ciſtercienſis monachus in domo *de Huerta*, vir divinarum, atque humanarum rerum peritiſſimus (quo elogio domeſtici ejus hominem appellare ſolent) ſcripſit -

Theatro *de Criſto, y ſu Igleſia*; tomis tribus; *conciones* ſcilicet. Matriti apud Alphonſum Martin. 1613. & 1614. in 4.

Quem & alia ſcripſiſſe lucem viſura teſtatus eſt *Phœnicis* author Chryſoſtomus Henriquez.

F. BERNARDVS DE LVGO, Dominicanus, in novo Regno Granatenſi Americæ meridionalis, & S. Fidei urbe regia, docuit ejus gentis vernaculum idioma, quæ lingua *Moſca* audit, ſcripſitque -

Gramatica *deſta lengua general de los Indios del nuevo Reino*. Matriti 1619. in 8. Item -

Confeſsionario ejuſdem linguæ.

BERNARDVS LVNES DE CASTILLO, appellatur in *Bibliotheca* M. S. viri cl. *Antonii Auguſtini*, tanquam author libri -

De Repreſſaliis.

F. BERNARDVS NAVARRO, Auguſtinianus, in Eccleſia Vrgelenſi olim Theologiæ Lector, provinciam ordinis ſui Valentinam Præfectus adminiſtrabat anno MDCXX. cum edidiſſet jam -

Vida *de S. Nicolas de Tolentino*. Barcinone 1612. in 8. Sed trium librorum, quibus opus conſtat, poſtremus, ubi agitur de virtute *Panis Benedicti*, quem ab hoc Sancto vocant Conſeſſore, miriſque ejus apud Cordubam hoc ipſo anno MDCXII. effectibus, *Chriſtophori Buſti* eſt, quod Bernardus ipſe non diſſimulat.

F. BERNARDVS DE NIEVA, natus in oppido cognomine diœceſis Segobienſis, Dominicanorũ in patria ſodalis, ſcripſit, à Ioanne Marieta valde laudatus,

Sumario Manual *de informacion de la Criſtiana conciencia*. Medinæ à Campo typis Franciſci del Canto 1556. 4.

F. BERNARDVS OLIVERIVS, vulgo OLIVER, Valentinus, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, Theologus Pariſienſis, & (ſi credimus Antonio Poſſevino ex Ioſepho Pãphilo affirmãti) Darvicenſis Epiſcopus; quam ſedem ego nuſquam reperio: nec ætatem, quã hic floruit author, docet nos Pamphilus; ſcripſiſſe eum tamen affirmat -

In Magiſtri Sentent. lib. IV.

In Cap. cum Martha, De celebratione miſſarum.

Quæſtiones Quodlibetales.

De Divinis Officiis librum ſingularem.

In Bibliotheca M. S. Antonii Auguſtini liber fuit *Bernardi Oliverii* Auguſtiniani hoc titulo

Excitatorium mentis ad Deum, nuncupatum Roderico Epiſcopo Valentino. Hic ſanè Alexander VI. fuit. Vnde Oliverius ei æqualis probatur.

F. BERNARDVS DE PAREDES, natus in oppido *Villa-tobas* Toletanæ diœceſis, Carmelita provinciæ Caſtellæ, vir pius, & religioſi tenax propoſiti, edidit -

Sermones *para los Domingos de Adviento, y Paſquas haſta la Quinquageſima incluſivè*. Matriti 1648. in 4. apud Didacum Diaz de la Carrera.

Sermones *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de Quareſma, y Semana Santa*; ibidem 1649. 4. apud eumdem.

Sermones *para las demas ferias de Quareſma*, 1652. apud eundem.

Obiit in cœnobio *Vallis-olivarum* Conchẽſis diœceſis anno MDCLXI.

F. BERNARDVS DE LA PEÑA, Toletanus, ut ſuſpicor, certè in S. Petri martyris Toletano cœnobio Dominici Patriarchæ Sanctiſſimi ſodalitio adſcriptus, Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præſentatus, cum hæc ſcribimus, typis ſubjicere dicitur -

Chro-

Chronico Eccleſiaſtico *Toledano; antiguedades de ſu Santa Igleſia Primada de las Eſpañas, y ſuceſion de ſus Arçobiſpos.*

BERNARDVS PEREZ DE BOBADILLA, ſcripſit-

Nimfas, *y Paſtores de Henares.* 1587. 8.

BERNARDVS PEREZ DE CHINCHON Gaudienſis in Valentiæ regno eccleſiæ Collegiatæ Canonicus, ſcripſit-

Antialcoran, ſive *contra errores Sectæ Machometanæ*, ... Auguſtinus Morla in præfatione *Emporii Iuris* laudat hunc inter Valentinos Scriptores; ſed tamen *Giennenſis* natu is fuerit procul dubio, ſi author eſt alterius operis-

Eſpejo *de la vida humana*, nuncupati; quod prodiit Granatæ ex officina Hugonis de Mena 1587. in 8. Complutique 1589. 8.

Vertit ipſe idem ex Galeatii Cappellæ latino-

Hiſtoria, *y guerras de Milan.* 1536.& 1552. in folio: atque item Valentiæ an. 1630. variante aliquantulum inſcriptione, *Hiſtoria* (ſcilicet) *de lo ſucedido deſde el año MDXXI. haſta MDXXX. ſobre la reſtitucion de Franciſco Sforza en Milan.*

BERNARDVS PEREZ DE VARGAS, Matritenſis eques, Malacitanæ urbis incola, aliàs in oppido *Coin* Bæticæ oræ maritimæ habitans, ſcripſit vulgari ſermone-

De Re metallica. Matriti apud Petrum Coſin. 1569. in 8.

La Fabrica del Vniverſo, *ò Reportorio perpetuo*: duabus partibus; Prima prodiit Toleti 1563. in folio: altera cum particulari inſcriptione, *Sumario de las coſas del Mundo*, ibidem eodem anno.

M. S. vidimus aliud ejuſdem opus ita nuncupatum-

Obra *en que ſe trata que coſa es amiſtad, como ſe debe contraer, y conſervar, con muy grandes, y notables aviſos; dirigida al muy excelente, y Illuſtriſſimo Señor D. Iuan de Auſtria.* Dialogiſtæ ſunt Eſpindola, Euſebius, & Bernardus.

In *De Re metallica* opere elaborare ſe affirmavit librum-

De los edificios, *y maquinas, que pertenecen al Arte de laborar los metales.* Quem hactenus non vidimus.

BERNARDVS PVJOL, Catalanus, Sacræ Theologiæ Doctor, ejúſque in gymnaſio, quod Perpiniani eſt, Profeſſor, Canonicus inſuper Elnenſis, quæ eadem eſt Perpinianenſis, eccleſiæ, ſcripſit doctè-

De ſacro Adorationis cultu, Diſputationes IV. Perpiniani 1608. in 8.

F. BERNARDVS DE RIBERA, Hiſpalenſis, Ciſtercienſium regulam profeſſus fuit in monaſterio *de Huerta*, & in altero *Palazuelos* nuncupato ſacra biblia interpretatus eſt; quo tempore in vulgus dedit ſermone Hiſpano-

Conceptos *de la ſagrada Eſeritura para los dias de la Quareſma*, duobus tomis. Prior Burgis prodiit anno 1616. in 4. Poſterior Pinciæ 1620.

Necnon latinè, ut credimus, poſt aliquot annos-

Iacobi Teſtamentum, continens novas, & eruditas expoſitiones XII. prophetiarum, quas protulit Iacob Patriarcha, dum moriens ultimum vale filiis diceret. Hiſpali anno 1624.

Apologeticum Tractatum pro Sancto Bernardo circa opinionem de Beatitudine, ſeu viſione animarum ante univerſalem reſurrectionem. Latinúmne, an vulgarem, non adnotant Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice*, aut Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

Commentaria in totam Bibliam, elaborata habere ſe in *Iacobi Teſtamento* reliquit ſcriptum; quæ adhuc latent.

F. BERNARDVS DE SALAZAR, natus in oppido *Caſarrubios* Toletanæ diœceſis, Franciſcanus, D. Georgio, Naxeræ, & Maquedæ Duci, dum Catalanis pro Rege jus diceret, à confeſſionis ſacramento, provinciæ quoque ſuæ per novem menſes Præfectus, ſcripſiſſe fertur, non edidiſſe-

In Eccleſiaſticum Commentaria.

F. BERNARDVS DE SANTANDER, & BARZENILLA, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, provinciæ Caſtellæ Vicarius Provincialis, ſcripſit-

Marial *de la Virgen Señora Nueſtra, prima parte.* Matriti 1602. in 4.

F. BERNARDVS DE SIERRA, ex ordine Sāctiſſimæ Trinitatis fratrum Redemptorum, S.T. Magiſter, Pincianæque domus Miniſter, edidit, ſive latinè, ſive hiſpanè-

De Myſteriis Sacræ Scripturæ, opus quoddam.

F. BERNARDVS SVCHET, Pincianus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, Regius Philippi IV. concionator, edidit-

Coronam Stellarum duodecim de Deipara Virgine. Matriti 1657.

F. BERNARDVS DE TORRES, Auguſtinianus ſodalis Peruanæ provinciæ, ejuſdémque Chronographus, S. Theologiæ Magiſter, & in Academia Limenſis urbis perpetuus rector cathedræ, quam ſupernumerariam vocant primæ horæ, Magiſtri Sententiarum. Edidit-

Chronica *de la Provincia Peruana del orden de los Ermitaños de S. Auguſtin.* Limæ typis Iuliani Santos de Saldaña 1657. fol.

F. BERNARDVS DE VARGAS, Hiſpalenſis, fratrum Redemptorum, vulgo Mercenariorum, ſodalis in Provincia Bætica, totiúſque ordinis ſui Procurator in Curia Romana, latinè compoſuit -

Chronicon ſui ordinis Dei-paræ Virginis de Mercede; duobus tomis Panhormi in Sicilia editum.

Nec non & (niſi hæc poſterior pars eſt Chronici)

Additionem ad Opuſculum de vita, & geſtis Sancti Petri Nolaſco, & quorundam venerabilium filiorum ejus. Meſſanæ 1629. Vernaculo etiam ſermone -

La Vida del Venerable P. Fr. Iuan Bernal hijo del Convento de Xerez, y Provincial tercero de Andalucia. Item -

Regla de las Terceras Mercenarias. Panhormi. Demortui Bernardi XX. die Novembris anni MDCI. corpus adſervatur in cœnobio Hiſpalenſi.

D. BERNARDVS DE VARGAS MACHVCA, Septimancenſis patriâ, dum apud Indos in *Sanctæ Fidei* urbe Regni Novę Granatæ principe agit, varia ſcripſit, nempe -

Milicia Indiana. ſimúlque -

Deſcripcion de las Indias Hydrographica, y Geographica 1599. in 4. ubi eſt *Compendio de la Esfera*.

Compendio, y doctrina nueva de la Gineta, ſecretos, y advertencias della, ſeñales, y enfrenamientos de Cavallos, ſu curacion, y beneficio. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. in 8.

Defenſa de las Conquiſtas de las Indias (quam typis mandari haud paſſi ſunt, quoniam de hac re cura eſt, eo quòd totus eſſet author in refellendis Bartholomæi Caſæ eo ſuper argumento ſcriptis) manu exarata fuit apud *D. Laurentium Ramirez de Prado*.

F. BERNARDVS VASQVEZ, Ciſtercienſis ex *Nucalenſi domo*, cui & Abbas præfuit, referente in *Chronicis* ſuis Barnaba Montalvo, cùm alia, tum libellum ſcriptum, neſcio an editum, reliquit -

Senectutem Iuventutis, appellatum.

BERNARDVS DE LA VEGA, Matritenſis, Canonicus de *Tucuman* in Meridionali America, ſcripſit verſibus -

La bella Cotalda, y cerco de Paris; ſimúlque -

Relacion de las grandeças del Pirù, Mexico, y los Angeles. Mexici apud Melchiorem de Ocharte 1601. in 8.

El Paſtor de Iberia, anno 1591. in 8. editus, ejuſdem, credo, authoris eſt.

BERNARDVS VENEGAS, Toletanus, edidit -

Formula de orar; Meditaciones de la Oracion del Padre nueſtro. Toleti apud Ioann. de Aiala 1555. 8.

BILBAONENSE, hoc eſt, municipii Viſcajæ florentiſſimi *Bilbao*, Collegium Patrum Ieſuitarum, ſive Academici ejus humaniorum diſciplinarum ſtudioſi, ediderunt -

Viſcajam illuſtrandam, ſive ſermonem de iſtius Provinciæ laudibus. Cæſarauguſtæ 1637. in 4.

BLASCVS.

BLASCVS DE GARAY, Toletanus, patriæ Eccleſiæ Portionarius, ſcripſit proverbiis vulgaribus contextas epiſtolas, ut eorum locupletiſſimam oſtenderet vernaculam linguam; quæ prodierunt hoc titulo inſcriptæ -

Cartas en Refranes: hoc eſt epiſtolæ ex proverbiis formatæ. Oſcæ ex officina Ioan. Perez de Valladolid 1581. in 16. & alibi ſæpè: Medinæ Campi apud Franciſcum del Canto 1569. in 16. Sed ex quatuor epiſtolis duæ tantum primæ Blaſci ſunt, reliquæ vero Anonymi alicujus, ut ipſe admonuit.

Correxit, prælóque commiſit, recognitâ interpretatione *Didaci Lopez de Aiala*, & *Didaci Salazarii*, utriuſque Toletani, vernaculâ,

La Arcadia de Iacobo Sanazaro Cavallero Napolitano, aunque de origen Eſpañol, ut ipſe ait ad Gundiſalvum Pereziũ, cui opus dedicat.

BLASCVS PELEGRIN CATALAN, Valentinus eques, ſcripſit -

Troféo del Oro. Hoc eſt de Pecuniæ imperio poema tripartitum. Cæſarauguſtæ typis Dominici de Portonariis. 1579. in 8.

BLASIVS.

BLASIVS ALVAREZ DE MIRAVAL, Theologus, ac Medicus Doctor Salmanticenſis, ubi iuſq; doctrinæ ſpecimen dedit ſcribens -

La Conſervacion de la ſalud del cuerpo, y alma para el buen regimiento de la ſalud, y mas larga vida del Sereniſſimo Principe D. Felipe. Metymnæ 1597. in 4. Salmanticęque apud Andream Benaut 1601. in 4.

F. BLASIVS DE BVIZA, Franciſcanus, largitionum ſacrarum collector, quæ Turcis pro locis Palæſtinæ ſacris penduntur, provinciæ Sancti Iacobi ſodalis, poſt alios curioſè ſcripſit -

Relacion de los ſagrados lugares de Gerusalem, y toda la Tierra Santa. Salmanticæ 1624. in 8.

F. BLASIVS DEL DIA MENDIETA, Dominicanus Cordubenſis cœnobii, edidit -

Quilates del oro de la Religion; ſive de digni-

dignitate religioſi ſtatus. Cordubæ 1631. in 8.

BLASIVS FLOREZ DIAZ DE MENA, Carrionenſis, Iuris Conſultus, in oppido Caſtellę Veteris *Sancti Facundi*, vulgò *Sahagun* dicto, defendendis in judicio cauſis invigilabat, cum poſteros cogitans doctè elucubravit volumen -

Recentiorum practicarum quaeſtionum Iuris Canonici, & Civilis ad praxim utriuſque fori ſpectantium. Salmanticæ 1609. in folio: Item Francofurti 1605. in folio. Nec non & -

Lucubrationes in Deciſiones in ſupremo Luſitaniæ Senatu olim decretas, & per Antonium à Gama doctiſſimum Senatorem digeſtas. Oliſſipone 1603. in folio.

BLASIVS GONZALEZ DEL RIBERO, Advocatus Matritenſis Curiæ, Sanctæ Inquiſitionis, uti vocant, Conſultor, in vulgus dedit-

Expoſicion *de la Bula de ſu Santidad ſobre el Iubileo del año Santo*. Matriti 1625.

Apologetico, ò libro por la ciudad de Meſina. Ad Philippum IV. Regem noſtrum; quẽ laudat Melchior Incofer Ieſuita in *Conjectationibus ad Epiſtolã Dei-paræ ad Meſſanenſes*.

BLASIVS LOPEZ, Grammaticæ artis, atq; humanioris literaturæ Profeſſor apud Salmantinos primarius, edidit -

Trochaicos verſus ad Orationis latinæ cognitionem, Salmanticæ. 1634.

BLASIVS ORTIZ, domo ex oppido *Villarobledo* Regni Toletani, almæ Eccleſiæ Toletanæ Canonicus, ut vocant, Magiſtralis, cui Theologiam docendi munus eſt injunctum, totiúſq; diœceſis Generalis Vicarius ſub Ioãne Tavera Archiepiſcopo; quod olim munus Calagurri exercuerat: ſcripſit -

Itinerarium Adriani VI. P. M. ab Hiſpania. Toleti 1548. in 8. Quem Pontificem ſequutus fuit Romam; unde poſt mortem ejus rediit Canonicus Eccleſiæ iſtius renunciatus, uti diximus: Item -

Summi Templi Toletani graphicam deſcriptionem. Ibidem 1544. in 8. In quo tamen à Ioannis Vergaræ ſummi viri manu aliqua ſunt, videlicet ea, quæ de officio Gothico referuntur, aliáque.

F. BLASIVS DE SANCTO RAPHAELE, Franciſcanus provinciæ Reformatorum Sancti Didaci in Bætica, edidit *S. Bonaventuræ opuſcula pro inſtruendis novitus*; adjecitque ex propria penu quoſdam *dialogos*. Hiſpali 1636. in 4.

BLASIVS DE ROBLES DE SALZEDO, Iuriſconſultus Matritenſis, atque in eadem regia curia Advocatus, doctè commentatus eſt -

De Repræſentatione, tribus libris. Matriti primùm 1624. in folio: demum Romæ ſumptibus Ioſephi Corvi 1667. folio.

BLASIVS DE SALAZAR, ſcripſiſſe dicitur genealogicum opus -

Del linage *de Valenzuela*; cujus rei author eſt D. Ioſephus Pellicer in Tractatu, ſeu *Memorial*, ut vocant, *Por la cobertura de primera claſſe del Marques de Priego*. M.S. erat apud Comitem de Mota Regium Conſiliarium in Senatu Italico, ante paucos annos vitâ functum.

BLASIVS SERNA, ſeu de LA SERNA, Toletanus, Profeſſor Complutenſis Grammaticæ artis, ſcripſit -

Expoſitiones in librum IV. Grammatices Antonii Nebriſſenſis, & in tria concordantiæ præcepta cum figuris conſtructionis. Compluti 1556. in 8. & 1559.

BLASIVS VAILLO, Aragonus, Ieſuita, Majoricæ Balearium Philoſophiæ, Cæſarauguſtæ dein Theologiæ inter domeſticos Profeſſor; manuſcriptum reliquit, in eadem urbe Cæſarauguſta decedens,

Commentarium in Bullam Cruciatæ: authore mihi Philippo Alegambe in *Bibliotheca Scriptorum Societatis*.

BLASIVS VALERA, reliquit M.S-

De los Indios *del Perù, ſus coſtumbres, y pacificacion*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali* tit. XVII.

F. BLASIVS VERDV, Valentinus, ex oppido *Cati*, idémque inſtituto vitæ Dominicanus, Rector fuit Collegii Dertuſani Dominico Patriarchæ ſacri, in ejuſdémque urbis Eccleſia Theologiæ Lector. Edidit -

Commentaria, ſcholia, & reſolutas quaeſtiones ſuper Diſputationem de Trinitate, Primæ Partis S. Thomæ, Tarracone 1602. 4.

Relectiones duas: alteram contra ſcientiam mediam, & alteram pro divinorum auxiliorum efficacia. Barcinone apud Hieronymum Margarit. 1610. 4.

Necnon vernaculâ Caſtellæ linguâ -

Libro *de las aguas potables, y milagros de la fuente de Nueſtra Señora de l'Avella, que nace en el termino del lugar de Cati, Reyno de Valencia*. Simul prodierunt -

Deſcripcion *del Deſierto; Triunfo de amor, y obediencia; y el lucido intervalo del loco amante; Martirio de Santa Candida y Cordula*. Barcinone 1617. in 8.

Engaños, *y deſengaños del Tiempo*.

Diſcurſo de la expulſion *de los Moriſcos*.

Aviſos *de diſcrecion para acertar à tratar negocios*. Simul hæc tria opuſcula Barcinone apud Sebaſtianum de Mathevad 1612. in 8. ſunt publicata.

De las lagrimas, *y converſion de la Madalena*: Item -

De la milagroſa navegacion *de San Ramon de Peñafort*. Barcinone an. 1605. in 8.

Quo tempore Epiſcopus Monopolitanus ſcribebat *Ordinis Prædicatorum Hiſtoriæ* quartam partem, degebat adhuc in vivis noſter; ac præter hæc volumen aliud *Diſputationum Logicalium* ab eo expectabatur, ſcilicet anno hujus ſæculi XV. Monopolitanum vide-ſis lib. III. ejus partis cap. LXVIII.

BLASIVS VIEGAS, Luſitanus, Eborenſis, Ieſuitarum ſodalis, Græcè, Latinéque apprimè doctus, ingenuarúmque omnium artium eruditione perpolitus, diu vacavit, præfuitque ſtudiis humanitatis; deinde in gymnaſiis Conimbricenſi, & Eborenſi ſacras literas docuit magna cum excellentis ingenii, acris judicii, atque exquiſitæ doctrinę opinione, ut author ait *Bibliotheca Societatis*; edidit-que, qui poſthumi prodierunt,

Commentarios exegeticos in Apocalypſim Ioannis Apoſtoli; viris eruditis, & nominatim Fräciſco Suario valdè probatos, primùm in Hiſpania Eboræ 1601. in folio, deinde Lugduni 1602. & Coloniæ 1617. in fol. Sed & Venetiis 1600. in 4. editos fuiſſe audio.

Reliquit etiam -

In Prophetas minores: In Ezechielem: In Epiſtolam ad Hebræos; &-

Tractatum de Victoria Meſſiæ.

Vertit præter hæc in vernaculum gentis ſermonem -

As meditaçoẽs *do Padre Vincentio Bruno* ejuſdem Societatis.

Ceſſit è vita in Collegio Eborenſi XXII. Auguſti MDXCIX.

BLASIVS DE VILLAFRANCA, Doctor Medicus, ſcripſit -

Methodum refrigerandi vini, & aquæ per ſalnitrum: Acceſſerunt, *Varia rerum naturalium problemata*. Venetiis 1553. in 4.

BONAVENTVRA.

F. BONAVENTVRA ARMENGVAL, Majoricenſis, Seraphici ordinis, ſcripſit -

Archielogium vitæ, martyrii, & doctrinæ Doctoris Illuminati Raymundi Lulli. Quod typis mandatũ eſt unà cum ejuſdem *Raymundi Arte generali* edita à *Franciſco Marzal* ſimiliter Franciſcano, & Majoricenſi, Palmæ Balearium apud heredes Gabriělis Guaſp. 1645. in 4.

F. BONAVENTVRA MACHADO, Luſitanus, Seraphicæ familiæ, ſcripſit -

Vida *del Padre Pedro Diaz, y ſus Compañeros*. Barcinone. 1632. 4. ut habeo ex relatione Georgii Cardoſi Romam tranſmiſſa.

F. BONAVENTVRA PONS, Sac. Theologiæ Magiſter, ordinis Prædicatorum provinciæ Aragoniæ, edidit, dum hæc ſcribimus-

Difficultates Sac. Scripturæ inter SS. PP. controverſas. Lugduni.

F. BONAVENTVRA DE SALINAS, ET CORDVBA, Limenſis, Franciſcanorum ſodalis, in provinciis Indiarum, ſcilicet Novæ Hiſpaniæ, Floridæ, Philippinarum, Iaponicarúmq; Inſularum Vicarius Generalis, ſcripſit-

Memorial *de las Hiſtorias del Nuevo Mundo del Pirù, y memorias, y excelencias de la ciudad de Lima*. Hic credo, idem eſt cum eo tractatu, quem *De la Gloria publica del Pirù* Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Limenſis Eccleſiæ* nuncupat, Bonaventuram noſtrum laudans. Prodiit Limæ 1630. 4. & Matriti 1639. 4.

Vidimus quoque ſupplicem ejus libellum de rebus ſuis, officiiſque præſtitis, ad Regem Catholicum, cui ita inſcripſit-

Memorial *al Rey Nueſtro Señor, que repreſenta las aciones proprias, y la eſtimacion con que a ſervido à ſu Mageſtad, y à ſu Religion*. Apologeticus hic pro ſe, & his, qui ex Hiſpano genere apud Indos naſcuntur, & pro vera Indorum libertate.

Dum Romæ degeret Procurator Canonizationis Servi Dei Franciſci Solani, habebat prælo paratum -

Curſum integrum Philoſophicum, ut Vvaddingus teſtatur.

BRVDVS.

BRVDVS, Luſitanus Medicus, cujus ætatem ignoramus, ſcripſit -

De Ratione victus in ſingulis febribus ſecundum Hippocratem, in genere, & ſigillatim; libros III. Venetiis apud heredes Petri Ravani 1544. 1559. in 8. apud Ioannem Rubeum. Tiguri apud Geſneros 1555. in 8. unà cum Conradi Geſneri *Enchiridio rei Medicæ triplicis*.

C

CÆSAR.

CÆSAR CLEMENS, Presbyter Hiſpanus (ait Petrus de Alva in *Militia Cõceptionis*) librum ſcripſit hujus tituli, ſeu potius ex Gallico tranſtulit,

Hiſtoria *de los milagros, que en Nueſtra Señora de Montagudo cerca de Sichen en el Ducado de Brabante Nueſtro Señor a ſido ſervido de obrar*. Bruxellis 1604. in 8. & Lovanii 1605. Iuſti Lipſii hæc eſt *Virgo Sichemienſis*, *ſeu Aſpricollis*, ut ſuſpicor, in noſtratem ſermonem converſa.

CALLIXTVS.

CALLIXTVS DE PLASENCIA, neſcio qualis homo, ſcripſiſſe dicitur -

Declaracion *de San Iuan Evangeliſta*. Quod opus prohibetur donec expurgetur in *Indice Hiſpano*.

CAROLVS.

D. CAROLVS COLOMA, Ioannis primi Comitis *de Elda*, atque Eliſabethæ à Sã Luſitanæ filius, eques divi Iacobi, commendatariúſque *de Montiel*, & *de la Oſa*, pari virtute, ſucceſſúque belli & pacis officia tractavit. Belgium quippe Hiſpanæ legionis Tribunus, Cameracenſiſque arcis, ac Territorii Præfectus, Inſubriam Equitum Magiſter, aliquandóque rerum ſupremus Gubernator, clariore in dies fortitudinis ſignificatione complevit. Nec minorem laudem in togæ muneribus fuit aſſequutus; quippe qui in Britannica legatione extra ordinem ſibi commendata ſic dextrè, ac fœliciter ſe geſſit, ut multam à Iacobo Rege, multam a Carolo Principe, Aulæque proceribus gratiam, ſummâ fide, prudentiáque hoc munus gerens reportaverit. Philippo IV. Regi noſtro à conſiliis quoque fuit Belli, ac Status; Oeconomus item, & à cubiculo. Non tamen ſibi adhuc placens, niſi ad literatorum caſtra ſe per otium conferret, hanc etiam famæ viam egregiè munivit. Primo namque, ut Xenophontem, Cæſarémque rerum ſuarum ſcriptores referret, Hiſtoriam ſui temporis Belgicam, hic ipſe illius magna pars, verè, diſertéq; in literas retulit, ſcribens-

Las Guerras *de los Eſtados baxos deſde el año de MDLXXXVIII. haſta el de MDXCIX.* Barcinone 1627. 4.

Nec non, ut è Taciti agro ditiſſimum civilis prudentiæ theſaurum erueret, noſtris hominibus familiarem reddens ante aliorum ſimilem operam, publicavit ex interpretatione ſua -

Las Obras *de Caio Cornelio Tacito*. Duaci apud Marcum V•on 1629. 4.

F. CAROLVS FERNANDEZ, Benedictinus Monachus, (Hiſpanum prodit nomenclatura) laudatur ut author duorum librorum -

De Carmelitis, à Thoma à Ieſu Carmelita excalceato, & Chriſtophoro Avendaño; quorum duorum fide id affirmavit Thomas Aquinas à S. Ioſepho ejuſdem familiæ reformatæ in *Diſſertatione Hiſtorico-Theologica de Patriarchatu Eliæ*, parte II. ſect. III.

CAROLVS GARCIA, neſcio quis, Doctorem ſe ſe nuncupans, non ſine utriuſque gentis invicem ſibi emulæ obſervatione multa, Gallicè ſimul, & Hiſpanicè conſcripſit-

Antipatia *de los Franceſes, y Eſpañoles* Rothomagi apud Gallos 1627. 12.

CAROLVS MONTESA, dedit Hiſpano idiomate -

Dialogos *de Leon Hebreo*. Cæſaraguſtæ 1584.

CAROLVS DE TAPIA, Ægidium de Tapia, ex Salmanticâ oriundum, Regiæ Cameræ Neapolitanæ Præſidem, & Iſabellam Ricciam urbis Lanciani Aprutinæ provinciæ civem parentes habuit, natus ipſe Lanciani, ut refert Nicolaus Toplus in *de Origine Tribunalium urbis Neapolis* parte II. ubi de regiis Conſiliariis tractat. Orbatus parente, alterum, nec minùs diligentem, ac beneficum ſortitus eſt in Franciſco Alvari à Ribera magno illo Senatore Regio, cui ſupremis tabulis Ægidius in educationem eum commiſerat. In hujus domo literis ſic ſtrenuè incubuit, Iuriſque præſertim ſtudio, ut ad Doctoratus utriuſque Iuris apicem duodeviginti adhuc natus annos aſcenderit, ac pauló poſt commentarios juris formare cœperit. Nec mirum ſi adoleſcens, in literis tamen ſic provectus, ad gerenda munera publica viſus fuerit opportunus. Auditorem ergo in Principatus, Baſilicatæque, deinde in Salernitana provinciis; Iudicem inde criminalem Curiæ magnæ Vicariæ egit; duodecimâ demùm Maji die MDXCVII. regius Conſiliarius S. Claræ delectus. Anno hujus ſeculi XII. aut XIII. in Hiſpaniam venit ad gerendam in ſupremo Italicarum rerum Concilio rempublicam, Marchio Bellimontis creatus; nec ante XXIII. aut circiter Neapolim reverſus eſt; quâ in urbe Cancellariam Regens, & lateri Proregum adhærens ingenti famâ, exiſtimationéque apud omnes vixit uſque ad XVII. Ianuarii MDCXLIV. ætatis ſuæ LXXVIII. aut circiter. Quem extinctum ædes Sancti Iacobi Hiſpanorum, propriúmque in ea Sacellum tumulo excepit. Scripſit viginti annos natus -

Commentarium in Rub. & Legem fin. D. De Conſtitutionibus Principum. Neapoli apud Hora-

Horatium Salvianum 1586. in 4. Marpurgique 1598. in 8. In hoc tota materia Privilegiorum explanatur. Prodiit quoque is in volumine II. *Repetitionũ in varios Iuris civilis libros* Venetis typis 1608. Inde-

Tractatum de Religioſis rebus, in Authent. Ingreſſi C. de ſacroſanctis Eccleſiis. Neapoli apud Stelliolani 1594. in 4.

Additiones ad Reſponſum Franciſci Alvarez de Ribera, De ſucceſſione Portugalliæ. Matriti 1621. in 4.

Ius Regni Neapolitani ex Conſtitutionibus, Capitulis, Ritibus, Pragmaticis, Neapolitanorum privilegiis, tum impreſſis, tum ineditis deſumptum. In quo totius Regni leges, quæ diverſis in libris legebantur, nunc in unum corpus collectę, & ſub titulis ſuis congruè collocatæ commodiùs reperiri, & legi poſſunt; cum gloſſis *Marini de Caramanico, Andreæ Iſernienſis Bartholomæi de Capua, Lucæ de Penna, Sebaſtiani Napodani, Ioannis Antonii de Nigris,* & aliorum, eum ejuſdem *Tapiæ annotationibus*. Addidit idem Tapia ad cujuslibet Tituli initium Rubricas concordantes ex Canonico, Civili, Hiſpanorum, Gallorum, aliorúmque populorum Iuribus, & ad ipſas Regni leges etiam horum populorum concordantes leges. Opus dividitur in VII. volumina, quorum primum & ſecundum edidit Neapoli Ioannes Iacobus Carlinus 1605. Tertium idem & Conſtantinus Vitalis 1608. Quartum iidem ediderunt. Quintus 1633. Sextus 1636. Septimus 1643. ex Ægidii Longi officina prodierunt.

Deciſiones Supremi Italiæ Senatus apud Philippum III. & IV. compilatas à ſe, & collectas. Neapoli apud Ægidium Longum 1626.

Deciſiones S. R. Conſilii urbis, & regni Neapolitani, ibidem 1629.

De Præſtantia Regalis Cancellariæ Neapolitanæ, ibidem ex eadem officina 1632. in 4.

Hiſpanè etiam edidit juvenis -

Diſcurſo *de la habilidad de la Iuventud*. Neapoli apud Horatium Salvianum 1590. 4.

Vida *del Regente Franciſco Alvarez de Ribera;* cujus meminit Topius in *Originis Tribun. Regni Neapolitani* tertia parte, ut in hujus viri magni mentione adnotavimus.

Item italicè -

Specchio *de Mormoratori*. Neapoli anno 1592. apud Ioſephum Cachium in 4. Hunc librum verſum à ſe in vulgarem Hiſpaniæ linguam D. Franciſcus de Tapia & Leiva, Baſti Comes, Caroli filius, excudit Matriti 1623. in 8.

Dell' Abondanza, Tractatum, *nel quale ſi moſtrano le cauſe, dalle quali procede il mancamento delle vettovaglie, & i rimedii, che à ciaſcuna ſi poſſono dare, acciò non ſucceda, ò ſucceduto non ſi ſenta il danno di eſſo*. Neapoli apud Robertum Mollum 1638. in 4.

Peritiſſimi, atque *eminentiſſimi Iuriſconſulti, doctiſſimique, ac religioſiſſimi viri* elogiis cumulant ævi ſui æquales Carolum noſtrum; qui collocatis honeſtiſſimè filiis, filiabúſque, nil ſibi preter neceſſaria reſervavit, adeo ut exceptâ librorum ſuppellectile vix mille ſcutorum pretii bona reliquiſſe dicatur hæredibus.

CATHARINA.

D. CATHARINA, Ferdinandi, & Eliſabethæ Catholicorum Hiſpaniæ Regum filia natu minima, Compluti anno MCDLXXXV. in lucem editur. Duodeviginti fermè annis nata in matrimonium Arturi Valliæ Principis, Henrrici VII. Angliæ Regis filii, eóque extincto in Henrici fratris proximè ſequentis, & ad paterni regni ſucceſſionem vocati, ſyderibus adverſis collocatur. Qui Henrici Octavi nomine Angliæ potitus, uxoriſque aliquando ſocietatem pertæſus fœminæ ſanctiſſimæ, quæſito eo colore, quod non ritè, aut ex menſura authoritatis, data ſibi fuiſſet à Summo Pontifice facultas excipiẽdi thalamo relictam fratris, non expectatâ aliunde ſententiâ, nuntium conjugi, unáque Romanæ Eccleſiæ, quam ſcriptis etiam ab impreſſione defenderat Hæreticorum, remiſit Regum infælicisſimus. At orba viro Catharina, Deo tota, ſibique vacans, cùm literis egregiè inſtructa olim fuiſſet, pietatis ſuæ inſignia quædam documenta in libris his reliquit, quos laudant Poſſevinus, Eiſengreiniúſque,

Meditationum in Pſalmos.

De Lamentatione item *Peccatoris*. Obiit VIII. Ianuarii anni MDXXXVI. ætatis ſuæ L. biennio poſtquam throno fuit remota.

CATHARINA PACENSIS (vulgò fortè DE LA PAZ, niſi cognomentum ei datum à patria urbe ſit Pacenſi) cujus latini verſus primam Hiſpali, & Compluti lauream Iudicum ſententiâ meruerunt, nondum expleto ætatis anno ſeptimo & viceſimo, in ipſo vitæ flore Caracæ, quæ nunc *Guadalaxara* nominatur, acerbâ, & immaturâ morte vivis erepta ingens ſui reliquit deſiderium. Vertit latino carmine librum -

Ioannis Hurtadi de Mendoza, Del Buen Placer, hoc eſt *de Honeſta voluptate* hythmo populari conſcriptum.

Hęc Andreas Schotus in claſſe fœminarum eruditione præſtantium.

CATHARINA DE SPIRITU SANCTO, Luſitana, ſanctimonialis ordinis Seraphici in urbe Oliſiponenſi, edidit librum ita inſcriptum -

Fundação das Framenzas, ſeu cœnobii ita dicti. Oliſipone 1627. in 4.

CHRI-

CHRISTOPHORVS.

CHRISTOPHORVS DE ACVÑA, Burgenſis, ſacerdos Societatis Ieſu, luſtrato regiis auſpiciis magno *Amazonum*, ut vocant, flumine in meridionali America, jam reverſus vulgavit -

Nuevo deſcubrimiento *del gran Rio de las Amazonas.* Matriti 1641. in 4.

CHRISTOPHORVS DE AGVIRRE, Canonicus Compoſtellanus, ſcripſit -

Breve Tratado *de la Teologia moral.* Patiſiis 1661. in 8.

CHRISTOPHORVS DE ANGVIANO SEDANO, Iuris Canonici Doctor Complutenſis, Pontificiæque laureatorum claſſis poſt multam ætatem, Primariique Anteceſſoris munus cum laude adminiſtratum, princeps; canis jam & ſtudiorum celebritate venerabilis gerendæ reipublicæ fuit impoſitus. Nempe cauſarum Nobilitatis Iudicem, quem Magiſtratum nos *Alcalde de Hijosdalgo* appellare conſuevimus, Granatæ agebat, cum elaborati olim operis partem publicavit -

De Legibus, & Conſtitutionibus Principum, ipſorúmque, & aliorum Iudicum ordinariorum, & delegatorum poteſtate, Iuriſdictione, & imperio, Tractatum. Granatæ in ædibus Authoris, typis Petri Cueſta anno 1630. in fol. Quinque libros reliquos totius operis complementum propediem edendos in ſe author receperat, ſed fidem ſuam nó liberavit. Obiiſſe audio Senatorem creatum Pinciane Curiæ, hærentem licèt adhuc Granatæ.

F. CHRISTOPHORVS DE S.ANTONIO, olim (ut credo) Cancellariæ Granatenſis Advocatus, ſæculo dein nuntio remiſſo religioſus ordinis Minorum ſodalis, ſcripſit ſatis grandi volumine -

Triumphum Chriſti Ieſu contra Infideles; Titulis XX. Salmanticæ apud Alphonſum de Porras, & Laurentium de Liondedeis, adhibito *Honcala* caſtigatore, 1524. in fol. Nuncupatio libri ad *Arcenſem Ducem*; cujus cauſam olim ſe defendiſſe adverſus Nothum litigatorem jactat.

Petrus Alva Franciſcanus in *Militia Conceptionis*, & Aubertus Miræus Franciſcanum fuiſſe affirmant, quod notum non fuit Lucæ Vvaddingo.

CHRISTOPHORVS DE ARCOS, Sacerdos, & Plebanus almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis, in Hiſpanicum vertit anno MDXXVI -

La muy lamentable, *y cruenta batalla de Rodas*; ex latino *Iacobi Pontani* ad Alphonſum Manrrici Archiep. Hiſpal. Prodiit autem ex Pinciana officina Ioannis de Villaquirán anno 1549. in fol. forſan præeunte Hiſpalenſi alterâ antiquiore.

Ejus quoque eſt interpretatio Italicæ peregrinationis Ludovici Barthema Patricii Romani, non ex Italico exemplari, ſed ex Latina verſione: cui titulum appoſuit -

Itinerario *del venerable Varon Micer Luis Patricio Romano, en el qual cuenta mucha parte de la Ethiopia, Egipto, y entrambas Arabias, Syria, y la India.* Hiſpali apud Iacobum Cromberger 1520. fol.

F. CHRISTOPHORVS DE AVENDAÑO Pincianus, ordinis Carmelitarum Provinciæ Caſtellæ, Medinæ-Campi ad eum admiſſus, cujus Pincianam, & Medinenſem domos Præfectus rexit, inter Regios evangelici verbi apud Philippum Regem Quartum declamatores ingenio, eloquentiâ, eruditione, pietatéque eximius, publicavit -

Sermones *de Adviento con ſus feſtividades, y Santos.* Matriti apud Alphonſum Martinum 1603. in 4. Oliſſipone 1620. 4. Valentiæ 1623. 4. iterúmque Matriti 1617. 4. qui & in Gallicum ſermonem converſi prodierunt Pariſiis 1628. 8. interprete Iacobo du Boſc Franciſcano; & in Italicum Venetiis 1629.

Sermones *de Quareſma*, duobus tomis. Matriti apud Alphonſum Martinum 1622. & 1623. 4. Barcinone 1630. 4. Gallicè item Pariſiis 1638. 8.

Marial; *ſermones en las feſtividades de Nueſtra Señora.* Barcinone, & Pinciæ 1629. 4. Italicè quoque operâ Bartholomæi de Bella Dominicani, 1623. Venetiis.

Santoral, duobus tomis. Prior lucem vidit Matriti 1626. alter Pinciæ 1629. 4. Vnũ ex iis communicare Italis ſuis non dedignatus eſt diſertus, ac doctus vir Ioannes Franciſcus Loredanus; ex cujus interpretatione Venetiis prodiit anno 1635. Barcinonensẽ quoque editionem hujus Hiſpani operis novimus ex officina Sebaſtiani à Cornellas 1629. in 4.

De varias feſtividades, Volumen alterum ſeorſim.

Pinciæ obiit anno hujus ſæculi (ut Emmannuel Romanus ſcribit in *Elucidationibus* ſuis *hujus ordinis*) XXVIII. octava Februarii die. Ferdinandus tamen Salazarius Ieſuita Hieronymi Florentiæ ſodalis nomine, de Avendanio noſtro conqueritur, plagii eum inſimulans, neſcio quo jure, ad cap. VIII. *Proverbiorum* num. 307. Latinam vidimus -

Auream Coronam Sanctuarii, ſive ſermones verè aureos in præcipuis totius anni feſtivitatibus, ab eloquentiſſimo, & ſapientiſſimo Hiſpanorum Chryſologo Fr. Chriſtophoro de Avendaño. Quomodò inſcripſit ſuæ interpretationi hujuſce operis, ut credo) Georgius à Regina Angelorum Viandenſis ejuſdem ordinis in provincia Alemaniæ. Prodiitque id Coloniæ apud Ioannem Buſeum 1660. in 4.

Litaniam Aeterni Patris Luminum confecit ex variis ſacrorum Bibliorum locis, cui

pecu-

peculiare feſtum à Sede Apoſtolica deſtinatum ardenter cupiebat, officiiſque ſollicitabat, cùm in diem ultimum incidit.

Inedita remanſerunt hæc alia duo;

Sermones *funebres*.

Cargos, *y deſcargos de Judas*: cujus libri jam typis initiati meminit author in prologo alterius voluminis *Sermonum de Sanctis*.

CHRISTOPHORVS BAÑEZ, ſcripſit-

Apologiam in aſſertum quoddam Joannis Colci, & ejus Præſidis, fautorumque; quibus in homine in ſtatu innocentiæ, & in Chriſto Domino, ejuſque Matre Sanctiſſima extrema craſſiora naturalis reſolutionis ſolius naturæ viribus inhiberi potuiſſe contendunt; in folio abſque loco, & anno impreſſionis. Vidit Petrus Alva, qui de eo in *Militia Conceptionis*.

D. CHRISTOPHORVS DE BENAVENTE, & BENAVIDES, Pincianus, ut ajunt, eques Sancti Iacobi, & *Comes de Fontanár*, Catholico Regi Philippo IV. à conſiliis belli, ejúſque, cùm ad Venetorum Rempublicam, tum ad Gallorum Regem Ludovicum XIII. Legatus, Ioannis Auſtriaci noſtræ juventutis principis, regiæque prolis per biennium educator, ſeu Pedagogus, ſcripſit-

Advertencias *para Reyes, Principes, y Embaxadores*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1643. 4.

Deceſſit Matriti.

F. CHRISTOPHORVS DE BVSTO, Auguſtinianus, edidit-

Compendio *de algunos milagros, que Dios a obrado en Cordova por interceſſion de San Nicolas de Tolentino deſde San Matheo del año de DCI. haſta Septiembre de DCII.* Cordubæ apud Andream de Barrera, 1603. 8.

CHRISTOPHORVS DE CABRERA, Sacræ Theologiæ Magiſter, Sacerdóſque Palentinæ diœceſis (quemadmodum in Pontificio editionis, quam ſtatim ponimus, diplomate audit) foras emiſit-

Roſarium Beatæ Mariæ juxta ſanctũ Evangelium, ſacrámque Scripturam, triplici lingua Latina, Italicâ, & Hiſpanicâ, metricáque meditatione trilingui meditatum ab authore: ad Gregorium XIII. P. M. Romæ apud Vincentium Accoltum 1584. in 8.

Oblaturus erat etiam (verbis ejuſdem loquor de alio opere majoris momenti) *ſi excuſſa fuiſſent, debita illa tibi tria corpulenta volumina Evangelicarum meditationum, & expoſitionum, jam pridem à me concinnata propriáque manu conſcripta*.

Eſt etiam in Bibliotheca Altempſiana Romæ Chriſtophori Cabreræ-

Cenſura; & confutatio novæ opinionis de Euchariſtia.

Extruxit Romæ juxta Sancti Petri Templum in ea parte Vrbis, quæ *Burgo* audit, Hoſpitalem domum fœminis excipiendis, præcipuéque Hiſpanis, quæ in Vrbe peregrinantur; quæ etiam nunc extat.

D. CHRISTOPHORVS DE LA CAMARA, & MVRGA, domo ex oppido *Arcniega* Burgenſis diœceſis, primas literas in Collegio Ieſuitarum *Montis Regis*, Philoſophiam Compluti à Monteſino, Tena, & aliis didicit. Seguntinum, & Salmantinum gymnaſium Togatus utrobique ſodalis, & quidem Salmanticæ in eo Sancti Iacobi, quod à conditore Ovetenſi Antiſtite appellatur, frequentavit. Poſt adeptam verò hic Artium cathedram, cùm in Pacenſi Eccleſia, tum deinde in Murciana Sacerdotium canonicum, quod à docendi munere vulgò audit *Magiſtrale*, obtinuit; atque inde illud, quod Bibliis explanandis creatum eſt, Toleti anno MDCXVII. Poſt decennium Canarienſium Inſularum Sedem adminiſtrare juſſus eſt Epiſcopus; unde ad Salmantinam translatus, deceſſit tandem anno MDCXLI. Iacétque in ſacello Eccleſiæ maximo. Edidit, dum Canariæ ageret-

Conſtituciones Sinodales *del Obiſpado de Canaria, ſu primera fundacion, y translacion; vidas de ſus Obiſpos, y breve relacion de las Islas*. Matriti 1634. 4.

CHRISTOPHORVS DE LAS CASAS, Hiſpalenſis, ut credo, magno commodo utriuſque linguæ vulgaris Hiſpanæ, ac Italicæ ſtudioſorum conſcripſit, cùm Alcalitano Duci a ſecretis eſſet,

El Vocabulario *de las dos lenguas Toſcana, y Caſtellana*. Venetiis 1576. in 8. & auctum à *Iulio Camillo* iterum Venetiis apud Damianum Zenarum 1594. in 8. quem tamen librum quare extremæ notæ, & nullius uſus credit Scioppius in *Conſultatione de ſtudiorum ratione*?

Hujus quoque eſt ex latino in vernaculum ſermonem verſus-

Iulio Solino *de las coſas maravilloſas del Mundo*. Hiſpali 1573. 4. apud Alphonſum Siculum.

Hiſpali natum non temerè dixi, quem *Caſas* cognomentum in hac urbe ſatis notum ab aliis diſtinguebat, cujúſque nomine in elogiis *Vocabulario* præfixis, Ferdinandus Herrera, & Ioannes Mallara in eadem nati Bętim fluvium celebrant. Deceſſit quidem is an. MDLXXVI. ei malè adplicatâ in morbo mannę purgatione, quæ imbecilliorem hominis ventrem profluvio perdidit.

CHRISTOPHORVS DE CASTILLEJO, Roderico-politanus (quam ſibi ipſe patriam in *Dialogiſmo* quodam *inter ſe, & calamum* effictio tribuit) ingenioſus admodum, ac veluti natus exprimendis breviore verſuum modo animi ſenſibus Poëta; Quod genus compoſitionis

tionis adeò ſibi, noſtrorúmque hominum proprium, tanquam domi natum, nec foris petitum exiſtimabat, ut vel aſpernaretur majora carmina, vel ſaltem abſtinendum ſibi ab exoticæ hujus mercis reputaret commercio. Atque id quidem cum præſtitiſſe ipſa, quæ omnium manibus teruntur, poëmata ejus clamant. Ætatis majorem partem in aula Sereniſſimi Infantis Hiſpaniarum Ferdinandi Caroli V. fratris, atque ejuſdem poſtea Romanorum Imperatoris, ſecretorum illius conſcius ex munere tranſegit. Quam pertæſus, patriæ primùm, deinde ſibi ſe ratione aliâ potiore vitæ admiſsâ, reſtituit. Namque in Ciſtercienſium monaſterio, quod in Toletano regno gaudet *Vallis-eccleſiarum* appellatione, monachum induens, quibus olim dotibus eximiam ſuſtentavit apud mortales famam, iiſdem ſcilicet veræ, ac perpetuæ immortalitatis ſe ſe aſſeclam profeſſus eſt. Poëtica ejus, hoc eſt, omnia opera, tribus partibus diſtincta in Belgio edidit Martinus Nutius Antverpienſibus typis, hoc titulo-

Obras Poëticas *de Chriſtoval de Caſtillejo.* 1598. in 12. Compluti apud nos edita ſunt anno 1615. 8.

Deceſſit circa annum MDXCVI. conditus in ſuo monaſterio. Teſtem habeo de hac Chriſtophori noſtri ſæcularium renunciatione Chryſoſtomum Henrriquez in *Phœnice.*

CHRISTOPHORVS DE CASTRO, patriâ Ocanienſis, vitæ inſtituto ſodalis Ieſuitarum, natus fuit anno MDLI. puérque adhuc ſacræ huic familiæ ſocium ſe dedit; in qua poſt laudabiliter impletum munus docendi Complutenſem juventutem, nec non & Salmanticenſem ſacras literas, piè obdormivit in Domino, ætatis anno LXV. redempti Orbis MDCXV. Infatigabilis ejus induſtriæ, ac ſtudii hi fœtus in lucem editi ſunt;

Hiſtoria Dei-paræ Virginis Mariæ. Compluti 1605. Moguntiæque apud Balthaſarem Lippium 1610. 8. Quam Hiſpanicam fecit *Melchior de Caſtro*, edidítque 1607. 8. Complutenſibus etiam typis.

Commentariorum in Hieremiæ Prophetias, Lamentationes, & Baruch. libri VI. Pariſiis apud Michaëlem Sonnium 1609. folio.

In Sapientiam Salomonis brevis, ac dilucidus Commentarius. Lugduni apud Horat. Cardon. 1613. in 4.

Commentariorum in XII. Prophetas Libri XII. cum paraphraſi. Ibidem 1615. Moguntiæ 1616. folio. Antverpiæque apud Verduſium 1619. in folio. Præmittitur ibi *Iſagoge* libris IV. *in quibus omnia, quæ pertinent ad vaticinium naturale, artificiale, & propheticum* exponit accurate.

Ejus etiã Romæ adſervantur manu ſcripti-

De Religioſo Statu libri VIII. Item Hiſpanicè conſcripſit-

Hiſtoria del Colegio de la Compañia de IHS. de Alcalá de Henares deſde ſu fundacion haſta el año MDLXVIII.

CHRISTOPHORVS DE CONTRERAS, Bæticus ex oppido *Lepe* diœceſis Hiſpalenſis, Ieſuitarum ſodalis, ſi authori credimus *Bibliotheca Societatis*, paratum prelo ſuperioribus annis habebat-

In Sophoniam Prophetam Commentarios.

CHRISTOPHORVS DA COSTA, natione Luſitanus, in Africa (Tingi fortè aut Septæ Luſitanorum coloniis) natus, Africanâ, & Aſiaticâ longi temporis peregrinatione, multiſque experimentis, etiam inter barbaras illius orbis gentes in captivitate, & ærumnis manens, medicam artem, & botanicam, quibus ſe ſe addixerat, egregiè promovit ſcribens (mutuatus tamen magnam partem à *Garcia de Orta*, quod nec ipſe diſſimulat.)

Tratado *de las drogas: y medicinas de las Indias Orientales.* Burgis apud Martinum de Victoria 1578. in 4. Hunc librum latinè dedit in ſummarium contractum Carolus Cluſius Atrebas lib. IX. *Exoticorum*, Antverpiæ apud Plantinum 1582. qui ſeorſim anno 1593. in eadem officina editus eſt. Et quidem Cluſius ſtirpium iconiſmos à Coſta editos, ut ineptos, prorſúſque diſſimiles rejecit. Italis etiam communicatum prodiit opus ex officina Veneta Ziletti 1585. in 4. Obligaverat autem ſe author, cum de ſpeciebus Indiæ medicinalibus commentarium publicaret, edendo vaſtiori operi, in quo reliquarũ plantarum, fructuúmq; aviúmque, & animantium omnis generis apud Indos, Perſas, & Sinas viventium naturam virtutéſque proponeret. Quod votum, credo, ei non ſucceſſit. Miſcella etiam alia edidit; nempe-

Tratado *en contra, y pro de la vida ſolitaria: con otros dos Tratados; uno de la Religion, y religioſo: otro contra los hombres, que mal viven.* Venetiis 1592. in 4. apud Iacobum Cornetti.

Tratado *en loor de las mugeres*; ad Catharinam Auſtriacam. Ibidem eodem anno in 4. Qui ad hunc librum præfatur, authoris quidam familiaris, præter laudata hic opera meminit etiam horum, quæ jam apponimus;

Del Amor divino, *del natural, y humano, y de lo que debemos à los animales*, Libellus, ſeu Tractatus tres: item-

Tres Dialogos *Theriacales.*

Diſcurſo *del Viage de las Indias Orientales, y lo que ſe navega por aquellas partes.* Apud Burgenſes in Caſtella Veteri medicinâ faciebat eo tempore, quo in eadem urbe edi curavit princeps illud opus de Orientis rebus medicinalibus. Cum autem ſolitariam celebravit vitam, vacare Deo cupiens in ſolitarium quendam locum ſeceſſerat. Compoſtellæ hoc de eo diſtichum reperiri ajunt,

Africa te genuit, te fertilis Aſia pavit.
Te nunc Europa, Doctor Acoſta, tenet.

D. CHRISTOPHORVS CRESPI DE VALDAVRA, Valentinus domo, Iuriſconſultus, hodie jam poſt navata reipublicæ in patria urbe & regno Advocati Fiſcalis, Senatoriſque, atque inde in Curia regia ſupremi Aragonenſium rerum Concilii Regentis munera, in ſummo ſui ordinis gradu conſtitutus eidem Concilio præeſt Vicecancellarii titulo, quem honorem multæ ejus doctrinę, ſummæ integritati, altiſſimæ prudentiæ, atque innocentiſſimis moribus debitum contulit ei Philippus Rex IV. anno MDCLII. in locum D. Mathiæ de Vaietola & Cavanillas munere iſto propter ſenium dimiſſi ſubrogato. Qui & jure ſui muneris unus quoque è lectiſſimis ſex viris eſt, quorum conſilio in adminiſtranda Hiſpana re uti debet juxta præſcriptam tutelæ formam, Sereniſſima Regina Caroli Regis II. mater Auguſta. Edidit –

Obſervationes illuſtratas deciſionibus ſacri ſupremi Aragonum Concilii, ſupremi Concilii S. Cruciatæ, & Regii Audientiæ Valentinæ. duobus tomis Lugduni apud Horatium Boiſſat, & Georgium Remeu 1662. in folio.

Nam & in Tribunali, quod Cruciatę negotia adminiſtrat, pro Aragoniæ ſuo Concilio ſedit. Monteſiæ ordinis inſignitus cruce Clavigeri honorem in eodem ordine, Regiſque Aſſeſſoris generalis exercet, Ludovici Creſpi, V. C. dum viveret, Præſulis Orioiani, atque hinc Placentini, N. Vicenſis Epiſcopi, & Ioannis ejuſdem Monteſiæ militaris ordinis equitis, & Locumtenentis Generalis frater germanus. In ætate tot annos, quot ſæculum, habet, ſexcenteſimo ſcilicet ſæculari in lucem editus.

F. CHRISTOPHORVS DE CRVCE, Conſaburenſis (*Conſuegra* oppidum intelligo diœceſis Toletanæ) Dominicanus, edidit in lucem –

Tratado *de la Eſperança Chriſtiana*. Toleti apud Thomam de Guzman 1611. in 8.

F. CHRISTOPHORVS DELGADILLO, Matritenſis, regularis obſervantiæ Sancti Franciſci, ſacræ Theologiæ lector inter ſuos emeritus, ſodalibus præfuit in æde Sancti Didaci Complutenſis Academiæ, ſacris Virginibus regiæ Matritenſis excalceatarum domus confeſſionibus præfuit, quo tempore Tudenſis Eccleſiæ ſibi oblatę infulis ornari recuſavit. Romam venit Cuſtos provinciæ ſuæ ad Conventum generalem anno MDCLXIV. pluribus monumentis doctrinæ ſuæ Vrbi jam notus. Nempe edidit –

Secundum Principium Complutenſe; ſeu de Angelis, Tractatum. Compluti apud Mariam Fernandez 1652. in 4.

Tractatus duos; alterum de Incarnatione; alterum de adoratione, in quibus legitima Doctoris ſubtilis mens aperitur, & propugnatur. iiſdem typis 1653. in 4.

De Sacramentis in genere, & aliquibus in ſpecie Tractatum in doctrina ejuſdem Doctoris ſubtilis. Ex eadem officina 1654. 4.

De Pœnitentia Tractatum bipartitum; ſcilicet quatenus virtus eſt, & quatenus Sacramentum; in eadem officina 1658. in 4.

De Venerabili Euchariſtię Sacramento. Compluti 1660. in 4.

CHRISTOPHORVS DIATRISTAN DE ACVÑA, Medicus, edidit, authore mihi Ioanne Antonio Vander-linden in opere *De ſcriptis medicis* –

Antitheſim ad Repetitionem de Tertiana pro medicina Iberorum. Lovanii apud Iacobum Zegers 1642. in 4.

CHRISTOPHORVS DE ESCOBAR, Bæticus, Antonii Nebriſſenſis auditor, qui præceptoris ſui, & ſæculi parùm chriſtiano more, *Lucium Chriſtophorum* appellare ſe amabat, anno præteriti ſæculi octavo in Sicilia degebat, Proregi ejus temporis (ſive Ioanni Lanuzę, ſive Raymundo Cardonæ) à ſacris, & ab ſtudiis; quod ex epiſtola Nebriſſenſis unà cum *Introductionibus Grammaticis* ad Eſcobarem data novimus. Ipſe quoque de ſe in reſponſione hujuſmet epiſtolæ jactanter, *Dicam tamen* (inquit) *rem quàm veriſſimam; plùs quinquagies cum variis latinitatis præceptoribus, & apud Siculos, & alibi decertavi, ubi nullum fanum, nullum forum, nulláque pulpita tuum Chriſtophorum non viderunt, tametſi patria barbarum, quod mihi ſemper præclaro aſſumpſi honori, jugiter victorem, quoad facerent deditionem.* Exeant ab eo unà cum Nebriſſenſis *Introductionibus* jam laudatis –

De cauſis corruptæ loquutionis opuſculum:

De verbis exceptæ actionis, Dialogus:

De verbis Aproſopicis, hoc eſt, Imperſonalibus enarratio.

In Laurentii Vallæ caput de Fico expoſito: & alia minutiora. Lugduni, apud Iacobum Iunti 1541. 4.

Conterraneum ſuum vocat Pomponium Melam, cujus patria propter locum ejus Geographiæ inemendatum haud ſatis nota eſt; itémque concivem ſuum neſcio quem *Sarrazim* (ita vocat) Arabem.

CHRISTOPHORVS FERREIRA SAMPAIO, Luſitanus, ſcripſit Caſtellæ ſermone –

Vida, *y hechos del Principe perfecto D. Iuan Rey de Portugal II. deſte nombre.* Matriti 1626. in 4. compendium ſcilicet Garſiæ Reſendii, ac Ruderici Pinæ veterum Hiſtoriarum de rebus ejus geſtis.

F. CHRISTOPHORVS DE FONSECA, ortus parentibus *S. Eulaliæ* oppidi, quod in regno Toletano eſt, civibus, forſan ipſe Eulalienſis, niſi Maquedæ natus (ejuſdem tractus oppi-

oppidi) quod Thomas Tamajus affirmat in collectione librorum Hiſpanorum, in Regia urbe Toleto Auguſtinianis ſe dedit ſodalem anno MDLXVI. Præfectus aliquando totius provinciæ circa annum hujus ſæculi, quod excurrit, ſeptimum; doctus valde, ac facundus Theologus, præcipuum inter Concionatores Curiæ Regiæ locum ſuo tempore obtinuit. Extant ab eo hæc ſcripta;

La Vida *de Chriſto*: quatuor tomis, in quorum primo myſteria vitæ Chriſti, ſecundo miracula, tertio parabolas, tandem ultimo reliquas ipſius doctrinæ partes illuſtrat. Prima pars edita eſt Toleti an. 1596. & Matriti 1601. II. Matriti apud Michaëlem Serranū 1603. III. ibidem typis regiis 1605. folio. IV. ibidem apud Ludovicum Sanchez 1611. folio. Barcinone totum opus edidit; niſi fallimur, Sebaſtianus Cormellas. Italicè prodierunt Venetiis 1608. in 4. Georgii Valentini operâ; Breſciæque, ut credimus, 1617.

Del Amor *de Dios, Primera, y ſecunda Parte*. Barcinone apud Cormellas 1599. & antea 1594. Pinciæque, Barcinonéque tertio apud Onufrium de Anglada, 1606, in 8. Matritique anno 1620. Hoc opus titulo *Amphitheatri Amorum* nuncupatum latinè edidit Cornelius Curtius Bruxellenſis Auguſtæ anno 1623. in 8. Italicum quoque foras emiſit Sebaſtianus Combi Venetus Typographus anno 1608. 8. atque eo prior Breſciæ Petrus Maria Marchetti 1602. in 8.

Sermones de Quareſma. Matriti per Alphonſum Martin 1614. 4. At ex interpretatione latina ejuſdem Curtii, Coloniæ 1618. 8.

Obiit ſeptuagenario major circa annum MDCXII. aliis MDCXVI.

F. CHRISTOPHORVS DE FROMESTA, Salmanticenſis, Auguſtinianus, S. T. M. Salmantinæ domus ſuæ aliquando Præfectus, varia reliquiſſe dicitur in ſchedis, in hiſque volumen grande conſcriptum circa annum MDLXXXII.

In Cantica Canticorum: quod in bibliotheca illius cœnobii adſervari Thomas de Herrera in *Hiſtoria* hujuſmet ædis Salmantinæ ſcriptum reliquit.

F. CHRISTOPHORVS GALVEZ, Ilerdenſis, Dominicanus, reliquiſſe dicitur M.SS. celeber cum eſſet ipſe eccleſiaſtes,

Quadrageſimales, *ò Sermones de Quareſma* quatuor voluminibus.

Sanctorales, *y Dominicales.* totidem. Vidit D. Thomas Thamajus, & neſcio quem alium librum Ioanni Aragonio Præſuli Toletano, ut ajunt, dicatum.

CHRISTOPHORVS GARZIA YAÑEZ, natus in oppido *Medina del Campo*, Presbyter Societatis Ieſu, poſt adminiſtrata plura ſui ordinis munera etiam apud Indos, ſubſtitit Hiſpali; qua in urbe meditabatur in publicum immenſæ molis, quod confecerat, opus totis undecim voluminibus comprehenſum edere, cujus & ſinopſin, ſive Aeolytiam præmiſit. Hujus argumentum.

Enclycopedia totius Iuris. Quæ latet adhuc.

CHRISTOPHORVS GIL (ÆGIDIVS latinâ formâ) Luſitanus, Brigantinus, Societatis Ieſu Sacerdos, poſtquam humanas, divináſque literas partim Conimbricenſis, partim Eborenſis Profeſſor ſupra vicennium explicuiſſet, Romam perrexit ad cenſuram librorum inter alios à Præfecto Generali deſtinatus. Vnde reverſus, Franciſcóque Suario recèns mortuo in Conimbricenſi profeſſorio munere jam ſufficiendus ad ſuperos evocatus fuit anno MDCVIII. ætatis LIII. vir utique doctiſſimus, vitæque nuſquam, ut creditur, delibatâ innocētiâ venerabilis. Extant ab eo

Commentariorum Theologicorum De ſacra doctrina, & eſſentia, atque virtute Dei, libri duo: primum Lugduni, mox Coloniæ editi anno 1610. fol.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ, Huetenſis natu, ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede, cœnobiique Matritenſis (quomodo Præfectos ſuos hæc vocare amat Sodalitas) Commendator: Vicarius hinc totius Caſtellanæ provinciæ, gravitate morum conſpicuus, atque item concionatoriæ artis laude; in vulgus dedit propriâ Caſtellæ linguâ.

Diſcurſos eſpirituales, *y predicables ſobre doce lugares del Geneſis*. Matriti anno 1603. in 4. apud Michaëlem Serrano.

Conſideraciones *del agradecimiento Chriſtiano*. Ibidem 1606. 4.

Sermones *para los Domingos de Quareſma por la tarde ſobre el Pſalmo CXXXIII*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. 4.

Alabanças *de Nueſtra Señora ſobre el Pſalmo XVIII*. ibidem in 4.

Denatus fuit Matriti cum ſanctitatis famâ, ubi reſurrectionis diem apud ſodales expectat.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ DE PERALES, monachus Ciſtercienſis cœnobii Deiparæ Virginis de *Valbuena*, ſcripſit.

Vida, *y milagros de San Bernardo*. Pinciæ 1601. 4.

F. CHRISTOPHORVS GONZALEZ TORNEO, domo ex oppido *Tordeſillas* Pincianæ diœceſis, deſcripſit verſibus.

La Vida, *y penitencia de Santa Theodora de Alexandria*. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. in 8. Cordubæque 1646. 4.

CHRISTOPHORVS GRANADO, Alligitanæ urbis incola, Phlebotomicæ artis;

quam profitebatur, tractatum compoſuit, inſcribens ei -

Tratado *de Flebotomia*. Hiſpali 1618. in 8. apud Gabrielem Ramos.

F. CHRISTOPHORVS GRANADOS DE LOS RIOS, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, edidit -

Hiſtoria *de Nueſtra Señora de los Remedios de la Fuenſanta.* Toleti 1636. in 8.

Vitoria naval *contra los Turcos por interceſſion de Nueſtra Señora.* Toleti mortuus eſt anno 1649.

CHRISTOPHORVS DE HOROZCO, literarum, quibus humanitas fecit nomen, Salmanticæ à Ferdinando Pinciano, Græcæque linguæ notitiam hauſit, medicinam ab aliis; cujus utriuſque ſtudii, alterum à vigeſimo annum vix egreſſus, dedit ſpecimen, in publicum emittens -

Caſtigationes in Interpretes Pauli Aeginetæ. Venetiis 1536. in folio apud Lucam Antonium Iuntam. Sequutæ ſunt eo tempore, quo jam medendi artem publicè is Salmanticæ doceret, anno ſcilicet MDXXXVIII. ad D. Franciſcum Quignonium S. R. E. Cardinalem Sanctæ Crucis in Hieruſalem directę.

Annotationes in Interpretes Aetii Medici præclariſſimi, nempe Baptiſtam Montanum Veronenſem, & Ianum Cornarium Zuiccavienſem medicos, Baſileæ editę apud Robertum Vvinter 1540. in 4. Manuſcripto *Aetii* codice Græco, qui Ferdinandi Pinciani erat, uſus eſt ad hanc cenſuram Oroſcius noſter.

F. CHRISTOPHORVS DE S. IOSEPHO, Bellomontanus, ex Congregatione Hiſpana fratrum Reformatorum Sanctiſſimæ Trinitatis, concionandi laude ſpectatus, ſcripſit -

Receptiorum opinionum, volumen I. editum Matriti 1656. moralis ſcilicet Theologiæ: aliáq; parata habet hoc ann. MDCLXV. annos LX. aut circiter natus.

F. CHRISTOPHORVS DE LASARTE, ordinis Sancti Franciſci provinciæ Caſtellæ, ſcripſit -

Sermones. Author eſt Petrus de Salaçar in *Hiſtoria* hujus provinciæ.

CHRISTOPHORVS LECHVGA, Beacienſis, bene ſemper de bellico ſtudio merendi laudem non corpore tantùm, præſentique animo in æſtu ipſo rerum coram, manûque fortiter gerendarum, ſed & præſenti ingenio, libris hujuſmet artis in vulgus editis, non mediocriter auxit. In Belgio quippe, & apud Inſubres vicariam tormentarię rei Præfecti curam, plures annos cùm geſſiſſet, expeditionis deinde Mamorenſis Africanæ comes, tum arcem eo loco munitiſſimam ædificare, tum ibi cuſtos loci, ſummúſque præſidiariorum militū Dux manere fuit juſſus. Commentaria inſuper de rebus militaribus duo conſcripſit: nempe -

El Maeſtre *de Campo General*; ſive de ejus munere. Mediolani 1603. 4. apud Pandulphum Malateſtam. Quod quidem Georgius Baſta ferè ad verbum tranſcribens, Italicè, ut proprium opus, luce donavit.

Diſcurſo *de la Artilleria, y de todo lo neceſſario a ella, con un tratado de fortificacion.* Mediolani 1611. in folio apud Pandulphum Malateſtam. Supereſt M. S. Lechugæque nomini inſcripta -

Defenſion *de los cargos de la Viſita.* in folio.

F. CHRISTOPHORVS DE LISBOA, Luſitanus, pars excalceatæ familiæ provinciæ Sancti Antonii, ſacræ Theologiæ Lector, & apud fidei vindices Theologus cenſor, ſcripſit vernaculè -

Santoral *de varios ſermões de Santos.* Oliſſipone 1638. 4.

Iardim *da Scriptura.* Oliſſipone apud Craesbeck; opus poſthumum.

Hiſtoria natural, *e moral do Maranham, e Gram Pará:* M. S. ut ex relationibus Luſitanis novimus.

Obiit circa annum MDXXX. electus *Congi, & Angolæ* Epiſcopus.

CHRISTOPHORVS LOPEZ, Ieſuita, ſcripſit -

El pobrecito Pecador; *o memoria de la Paſion de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1599. in 16.

CHRISTOPHORVS LOZANO, Theologus Doctor, qui *Commiſſarium* ſe vocat *S. Cruciatæ* in ditione *Ellinenſis* oppidi, publicavit -

Exemplo *de Penitentes, David arrepentido; Hiſtoria ſagrada.* duabus partibus. Matriti 1656. 4.

Deinde creatus Cappellanus regius in Toletanâ templi maximi cappella, *Regum novorum* vulgò nuncupata, dedit foras -

Los Reyes nuevos *de Toledo*; ſive hiſtoriam hujuſmet cappellæ, Regúmque in ea ſepultorum, Toletanæ item urbis plura notatu digna. Matriti expenſis Franciſci Serrano de Figueroa Bibliopolæ 1667. 4.

CHRISTOPHORVS DE MADRID, natus in oppido *Daimiel* Toletanæ diœceſis, Romæ apud Ioannem Dominicum de Cuppis ſacri purpuratorum Patrum collegii Decanum, Theologi munus cum perdiù exercuiſſet, ſe ſe in manus demum Ignatii Lojolæ tradens, Societati, per eos dies inſtitutæ, nomen dedit, permagni ab eo, & in paucis ob eximiam prudentiam, & authoritatem, quandiu vixit, habendus. Sub Didaco item Lainio Præpoſito generali ſecundo *Aſſiſtens* (ſic proprio vocant nomine) pro Italia, & Sicilia fuit, Profeſſám-

feſſámque Romanam domum plures annos adminiſtravit. Editus ab eo eſt perutilis, ac doctus liber -

De frequenti uſu Eucharistiæ. Neapoli primùm anno 1556. tum Romæ, Leodiique unà cum Ioannis Polanci *Directorio* excuſus; Toleti necnon anno 1563. in 8. & Venetiis 1574. apud Iacobum Leoncinum.

Deceſſit è vivis Romæ ſexagenario major anno MDLXXIII.

F. CHRISTOPHORVS MARQVES, Matritenſis, Carmelita provinciæ Caſtellæ, cujus & Diffinitor fuit, ſcripſit -

Teſoro *de Ignorantes, donde ſe declaran los puntos eſſenciales de la Doctrina Chriſtiana: con un dialogo de aviſos importantes para el que ſe deſea ſalvar, y exercitar en la oracion mental.* Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1614. 8. Convertit ex Italico in vernaculum -

Libro *del Purgatorio de Paulo Areſio.* Sexageſimo ſexto ætatis anno diem vidit extremum in Curia Matritenſi XX. Octobris anno MDCXXXII.

Laudat eum Ægidius Gonzalez Davila in libro *de las Grandezas de Madrid*.

CHRISTOPHORVS MENDEZ, Medicus Giennenſis, edidit -

Del exercicio *del ſuſpirar*. Hiſpali 1553. in 4.

Del exercicio, *y ſu provecho*. Giennii 1553.

CHRISTOPHORVS DE MESA, Zafrenſis, ut ajunt, Poëta non invenuſtus, plura dedit propiæ inventionis opera fluenti venâ, faciliique, nec ſine epica majeſtate: ut cognoſcas eum Romę Torquatum Taſſum carminis Italici principem quinquennio integro, quod de ſe ipſe alicubi refert, adire & frequentare ſolitum. Plura vertit ex antiquis; quorum omnium hæc ſeries.

Rimas *en eſtilo Lirico.* Matriti 1611. 8.

El Patron *de Eſpaña*: carmine heroico, ibidem apud Alphonſum Martin. in 8. anno 1612.

Las Navas *de Toloſa*, hoc eſt, victoriam Alphonſi Octavi Caſtellæ Regis, triumphúmque de Arabibus ad oppidum hujus nominis ductum; heroicis verſibus. Matriti iiſdem typis 1598. in 8.

La Reſtauracion *de Eſpaña*, decem libris; ad Philippum Tertium Regem. Matriti apud Ioannem Cueſta 1607. 4.

Las Eglogas, *y Georgicas de Virgilio*; unáque, *Las Rimas*, & *El Pompeio, Tragedia.* Matriti 1618. in 8.

La Eneida *de Virgilio en octavas*: Ad Philippum Tertium. Ibidem 1615. in 8.

La Iliada *de Homero*. M. S. vidit D. Thomas Tamajus.

CHRISTOPHORVS DE MORALES, Bęticus, *Montillæ* natus, ludi-magiſter, reliquit fratris germani Ioannis Baptiſtæ Moralis curâ edendum librum hujus notæ -

Pronunciaciones generales *de lenguas, ortografia, eſcuela de leer, eſcrivir, y contar*. Hiſpali 1623. 8.

CHRISTOPHORVS DE MORALES, Muſicę artis magiſter, edidit (uti eſt in *Epitome Bibliothecæ Geſnerianæ*) -

Lamentationes Hieremiæ IV. V. & VI. vocum. Venetiis in 4. anno 1564.

Magnificat omnitonum cum IV. vocibus. Venetiis in folio 1564. ſive ut in Draudi *Bibliotheca*, 1562.

Quibus addit Verderius in *Supplemento*, Hiſpanum apertè nuncupans,

Miſſas muſicas. Lugduni apud Iacobum Modernum 1546. alias 1545. in folio, & Venetiis 1565. 4. unà cum Ioannis Lupi *Miſſis*.

F. CHRISTOPHORVS MORENO, ex oppido *Moxente* in Valentino regno oriundus, profeſſione ſodalis Franciſcanus fuit, ardens, & aſſiduus quotidianarum cōcionum declamator, nec ideo minùs populo illius regiæ urbis gratus, quem annis duobus, & quadraginta veræ doctrinæ inſinuationibus quotidie magis obſequentem reddidit. Hinc vocatus in Curiam Matritenſem Mariæ Auſtriacæ Sereniſſimæ olim Imperatricis inter excalceatas Seraphici ordinis Virgines commorãtis, unáque earumdem virginum ſacras confeſſiones excipere juſſus eſt. Valentiæ tandem vir pius deceſſit, publico jure donatis libris quibuſdam pietatem ſpirantibus. Hi ſunt;

Vida *del B. Padre F. Nicolas Factor.* Compluti apud hæredes Ioannis Gratiani 1588. Barcinone 1618. apud Sebaſtianum Cormellas. Quæ ut vera, & integra emitteretur (ait Lucas Vvaddingus in opere de *Scriptoribus Franciſcanis*) trecenti graviſſimè teſtes jurejurando ſuper evangelia adacti, quidquid noverant & viderant retulêre. Chriſtophorus autem diù verſatus cum ipſo Nicolao librum hunc biennio poſt ejus mortem edidit. Et quidem Italicè verſus Romæ lucem vidit anno 1590. apud Iacobum Tornierium in 8.

Primera Parte *de la claridad de los ſimples*. Valenciæ apud Petrum Huete 1571. in 8.

Segunda Parte *de la claridad, intitulada, lumbre del Chriſtiano*. Valentiæ 1575. 8.

De los claros Varones *de la orden de San Franciſco*; quod quidem opus omnes, adeóque ipſe *Vvaddingus* noſtro attribuit; ſed nec ipſi annū editionis referunt, nec aliunde ſcire datum nobis. Forſan ineditum adhuc manet.

Vida *de San Antonio de Padua*. Valentiæ 1576. 8.

Iornadas *para el Cielo*. Cæſaraguſtæ anno

anno 1580. Matriti 1616. Compluti apud Ioannem Gratian. 1606. 4.

Limpieça *de la Virgen Nueſtra Señora*. Valentiæ 1583. 8. apud Ioannem Navarro.

Tratado del Cordon; *ſive de Confraternitate Chordigerorum*. Barcinone 1592. Valentiæ 1589. & 1604.

Excelencias *de la Agua bendita*. Valentiæ 1600. 8. apud Garriz.

Præter hos, Didaci Stellæ librum de *Vita Sancti Ioannis Apoſtoli, & Evangeliſtæ* correxit, & auxit, iterúmque poſt Oliſſiponenſem editionem antiquam foras prodire fecit Valentiæ anno 1595. in 8.

CHRISTOPHORVS MOSQVERA DE FIGVEROA, Iuris, & humaniorum literarum peritiâ inſtructus, Aſtigim urbem Præfectus rexit, tum in expeditione *Tertiæ* Inſulæ Luſitanorum ſub Alvaro Baçano Sanctæ Crucis Marchione totius claſſis Iuridicum exercuit; unde rediens geſtarum ab eo rerum publici juris fecit commentarium, hâc inſcriptione -

Comentario *de diciplina militar, en que ſe eſcrive la jornada de las Islas de los Azores*. Matriti 1596. in 4. Adjungitur eodẽ authore -

Vn Elogio *del Marques de Santa Cruz*. Itémque -

Las Reglas *de Agapeto à Iuſtiniano*.

Inedita circumferuntur ejus nomine *Paradoxa* duo feſtiva & erudita populari etiam linguâ, cum proloquio *de Paradoxorum utilitate, & authoribus*; alterum eſt *in laudem naſi ſolito grandioris*, alterum *in morbi Gallici*. Carmina fœliciter, quæ ſparſa variis locis vidimus, pangere ſolebat.

CHRISTOPHORVS NVÑEZ, patriâ ex oppido *Huete*, Medicus Doctor, Primariúſq; hujus ſaluberrimæ artis in ſchola Complutenſi Profeſſor, ſcripſit -

De Coctione, & putredine. Matriti 1613. in 4.

CHRISTOPHORVS NVÑEZ, Cappellanus Regiæ Cappellæ *Deiparæ Virginis Regum* in Eccleſia Hiſpalenſi, M. S. reliquit librum ſic nuncupatum -

Notables; quibus comprehendiſſe dicitur tres geſtas Ferdinandi III. cognomento Sancti Caſtellæ Regis.

Edidit *Petri Nuñez Delgado* epigrammata; *annotationes* è propria penu adjungens, anno 1537. 4. Inter quas legi voluit,

Floſculum Iuvenalicum, ad Rodericum de Tamaris Portionarium Hiſpalenſem, ideſt, phraſes Iuvenalis elegantiores vulgari linguâ redditas.

CHRISTOPHORVS DE ORTEGA, domo ex municipio *S. Clementis* territorii ſacri Conchenſis, Ieſuita, in ſchola domeſtica Toletanæ provinciæ Profeſſor Theologus, atque ſtudiorum Præfectus, edidit -

Controverſias Theologicas. Lugduni apud Horatium Boiſſat 1663. in folio -

Tractatus item *duos de Trinitate, & Incarnatione*. Ibidem 1664. folio.

F. CHRISTOPHORVS OSORIO, Luſitanus, Oliſſiponenſis, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis redemptorum ſodalis, Luſitanè ſcripſit de viris familiæ ſuæ Illuſtribus, ſic operi inſcribens metrico;

Pancarpia *dos Varões illuſtres da ordem da Sanctiſſima Trindade*. Oliſipone typis Craesbek. In qua urbe denatus eſt.

D. CHRISTOPHORVS DE PAZ, Salmanticenſis, Iuriſconſultus, ejuſdémque civitatis Decurio, & Procurator in comitiis regni Caſtellæ Matritenſibus ſub Philippo Tertio Hiſpaniarum Rege; à quo datus fuit Cantabris *Iudex maior* (quæ vulgaris appellatio eſt) in Pinciana curia; mox & in eandem Senator cooptatus, in lucem emiſit, Lermæque Duci dicavit -

Scholia in Leges Regias Styli. Matriti 1608. in folio.

Cum *Stylum* audis (lector) neſcius ne ſis, collectionem quandam legum Hiſpanarum intellige, quæ ab antiqui Fori Legum promulgatione in hoc regno, non quidem ut ipſe Chriſtophorus Pacius credidit) à Sanctio, & Ferdinando Regibus Hiſpaniarum promulgatoribus in juris tabulas relatæ ſunt, ſed à quodam juris, & forenſium rerum perito authoritate privatâ in hoc volumen redactæ; ut in quibus diſcederet novus fori, Curiæque Regiæ ſtylus ab editis olim legibus, ſui temporis homines admoneret. Atque hę quidem leges magna ex parte in noviſſimam compilationem, quæ avorum ætate ordinata eſt, & in hoc noſtro aliquantò locupletior facta, receptæ ſunt. Scripſit quoque -

De Tenuta, ſeu Interdicto, & remedio poſſeſſorio ſummariſſimo, tam mero, quàm mixto ſuper Hiſpaniæ Primogeniis, tractatum ad D. Ioannem de Acuña ſummi Senatus Caſtellæ Præſidem. Pinciæ apud Ioannem de Rueda 1615. fol. duobus tomis.

CHRISTOPHORVS PEREZ DE HERRERA, Salmanticenſis, Doctor Medicus Ilerdenſis gymnaſii, in patria ſchola, vices Ambroſii Nunneſii veſpertini medicæ artis Profeſſoris gerens, innotuit. Praxim jam exercere juſſus, regium apud triremes Hiſpanicas Philippi II. Regis Catholici Protomedicum diu præſtitit, atque inde ejuſdem Majeſtatis Medicum; his libris præterea ſpectatus pietate, prudentiáque, ac doctrinâ plenis:

Diſcurſo *en razon de muchas coſas tocantes al buen govierno, y riqueza deſtos Reinos*. Vnáque -

Remedios *para el bien de la ſalud del cuerpo de la Republica*. Atque item-

Diſcurſo *de la forma, y traça como ſe pudieran remediar algunos pecados, y deſordenes*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. 4.

Diſcurſo *del amparo de los legitimos pobres, y reduccion de los fingidos importante para el buen govierno de las ciudades, y pueblos*. Matriti 1595. 4. 1608. in 4. Quo ſcilicet in vulgus edito, continuiſque apud Regem ſuum precibus, & officiis pervicit, ut Matriti eā Hoſpitalis domus, quam Generalem vocant, excipiendis, exhibendis, & curandis pauperibus erigeretur, nempe ab anno MDXCVI.

Defenſa *de las criaturas de tierna edad*. Pinciæ 1608.

Proverbios morales, *y Conſejos chriſtianos, y enigmas filoſoficas naturales, y morales con comento*. Matriti 1618. 4.

Del Garrotillo. Hiſpanicè, & latinè. Matriti 1615.

Elogio *à las eſclarecidas virtudes del Rey D. Felipe II. y Carta oratoria à ſu hijo D. Felipe III*. Pinciæ 1604. in 4. apud Ludovicum Sanchez.

Latinè verò edidit-

Clypeum puerorum, ſive de eorum curatione immutanda, nec non valetudine tuenda animadverſiones aliquot, Pinciæ 1604.

De Carbunculis animadverſiones.

Compendium totius Medicinæ, tribus libris; quos non vidimus.

CHRISTOPHORVS DE LA PLAZA, collegii Theologorum Complutenſis togatus ſodalis, ſcripſiſſe dicitur-

Artium Curſum.

CHRISTOPHORVS DE RAMONEDA, Vrgellenſis Eccleſiæ Canonicus, Artium, Theologiæque Doctor, edidit-

Commentaria in libellum Divi Thomæ De Ente, & eſſentia. Perpiniani 1590.

CHRISTOPHORVS RODRIGVEZ DE OLIVEIRA, Luſitanus, ſcripſit-

Sumario *de algunas coſas, que ay en la Ciudad de Liſboa* in 4.

CHRISTOPHORVS RODRIGVEZ DE ACINHEIRO, Luſitanus, Eborenſis, ſub Ioanne III. Rege Portugalliæ fecit, (an ediderit neſcio)

Compendio *das chronicas de Portugal*. Laudat eum Fr. Antonius Brandão Ciſtercienſis, tertia parte *Monarchia Luſitana* lib. VIII. cap. XII.

CHRISTOPHORVS DE ROXAS, Toletanus, regius Poliorcetes, exercitæ olim militiæ uſque ad Centurionis gradum laudem, factus ejuſdē artis profeſſor in Matritēſi ſchola, cumulavit. Imò ex Hiſpanis primus edidit-

Theorica, *y practica de fortificacion*. Matriti typis Ludovici Sanchez 1598. 4. inſtante ad opus nempe D. Franciſco de Bobadilla Puñonroſtri Comite Summo peditum, ſub Philippo Rege II. Hiſpaniarum, Tribuno. Idem poſtea renovatum opus, hodiernóque uſui magis accōmodatum, hoc titulo foras iterum dedit, *Compendio, y breve reſolucion de fortificacion*. Ibidem 1613. 8. Hujus quoque ſunt.

Cinco *diſcurſos militares*; anno 1607. publicati.

D. CHRISTOPHORVS DE ROXAS ET SANDOVAL, Bernardi *Denia* ſive *Dianii* Marchionis filius Fonterabiæ natus, ſacræ Theologiæ Doctor Complutenſis, ibique ad Sancti Ildephonſi collegium ſodalis, Carolo Imperatori à ſacris, deindéque ex ordine Antiſtes *Ovetenſis, Pacenſis, Cordubenſis*, tandémque *Hiſpalenſis*, ſcripſit-

Documentos, *y aviſos à los Rectores de ſu Obiſpado de la prudencia, que deben guardar conſigo, y ſus penitentes*. Cordubæ apud Baptiſtam Eſcudero 1569. in 8.

Obiit in oppido *Cigales* diœceſis Vallisoletanæ XX. die Septembris MDLXXX. ætatis ſuæ LXXVIII.

F. CHRISTOPHORVS RVIZ, ex Minoritico ſodalitio provinciæ Conceptionis, probitate vitæ eximius, quod opus in Mexicana urbe, Neo-hiſpaniensique provincia Sancti Evangelii, ubi commoratus eſt, ſummopere exercuit, literis idipſum tradere, ut ad plures emanaret fructus, voluit, ſcribens (Gonzaga & Vvaddingo authoribus)

Tratado *de Oracion*. Circa annum MDXL. quo floruit.

D. CHRISTOPHORVS RVIZ DE PEDROSA, natus anno MDCXXX. in oppido quodam diœceſis Toletanæ *La Calçada del Campo* nuncupato, Doctor Theologus Toletanus, & in ejuſdem urbis Catharinæ Martyri dicato collegio, quod & Academia eſt, ſodalis, Presbyter, Eminentiſſimo deinde Paſchali Cardinali de Aragonia Toletano Præſuli à confeſſionibus, doctrinâ pari & modeſtiâ, edidit-

Vida *del Penitente, y Venerable Siervo de Dios Fr. George de la Calçada, Religioſo lego de S. Franciſco*. Neapoli 1666. in 4.

Canonicus Toletanæ almæ Eccleſiæ nunc eſt munificentiâ ſui Patroni.

CHRISTOPHORVS DE SALAZAR MARDONES, Rondenſis, in Secretario regio Matritenſi rerum Sicularum primus Officialis, remiſſam ad ſe, dum Salmanticæ ſtudiorum cauſa verſaretur, *Pyrami*, ac *Tisbes* fabulam ab authore ipſo V. C. Poëtarúmq; Hiſpanorum facilè ſummo ac principe Ludovico à Gongora

gora paraphraſticâ donavit interpretatione priùs, mox ut arcana iſtius poëmatii non vulgaris elegantiæ, atque eruditionis referaret cunctis, erudito explanavit commentario, ſcribens.

Iluſtracion, *y defenſa de la fabula de Pyramo, y Tiſbe de D. Luis de Gongora*. Matriti 1636. in 4.

In ſchedis reliquiſſe eum *de Rebus Rondenſibus* tractatum latinum, ex relatione ad me miſſa ex ea ipſa urbe, ſcio.

CHRISTOPHORVS DE SANTISTEVAN, Pincianæ urbis Decurio, Eques ordinis..... ....., & commendatarius *de Viezma*, ſcripſit ſub Regibus Catholicis Ferdinando, & Eliſabetha.

Mar *de Hiſtorias*. Item.

Tratado *de la ſuceſion de Geruſalem, Napoles, Sicilia, y provincias de Pulla, y Calabria*. Cæſaraugustæ 1503. in 4.

F. CHRISTOPHORVS SANTO-TIS, (quod à Sancto *Tyrſo* venit cognomen) Burgenſis, Eremita Auguſtinianus, ſacræque Theologiæ Magiſter, ſacræ Tridentinæ ſynodo, cum poſtremò cogeretur, interfuit: in Germania utraque ſuperiore, atque inferiore geſtis apud ſuos muneribus, concionatoriáque laude claruit. Edidit ad nos reverſus.

Theatrum Sanctorum Patrum (ſive *Catenam ex Sanctis Patribus*) *ſuper univerſa Evangelia, quæ Dominicis diebus in Eccleſia leguntur*: ex decreto ſacri Concilii Tridentini, editum tomis duobus, Burgis 1607. folio.

Expoſitionem in ſacroſanctum Ieſu Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum. Burgis 1598. folio.

Concionem habitã in ſacroſãctã Oecumen. Synod. Tridentinam, De ſignis veræ Eccleſiæ agnoſcendæ XIII. die Quadrageſimæ anni MDLXIII. Venetiis eodem anno in 4.

Pauli Burgenſis Scrutinium Scripturarum, à prima, & antiquiſſima editione ferè deperditum, in lucem è tenebris *à ſe recognitum, atque emendatum* protraxit; cui & appendicis loco ſimul cum authoris vita adjunxit opuſculum, *De vera Hæreticorum origine agnoſcenda*; in quo oſtenditur Hæreticos omnes, vel Iudæorum impios ritus ſequi, vel à Iudæorum ſtirpe originem ducere.

Ad plures abiit *Chriſtophorus* in decrepita ætate anno hujus ſæculi undecimo, aut duodecimo.

CHRISTOPHORVS SERRANO DE BIEDMA, Bæticus, ex *Torreximeno* Equitum Calatravenſium oppido, ſartoris artem exercens, artique ſuæ ut præſtitueret regulas, compoſuit.

Geometria *del arte del veſtir*. Hiſpali 1619. folio.

F. CHRISTOPHORVS DE SOTO, ex fratribus, qui ſub Dei-paræ Virginis de Mercede protectione captivos redimunt, Pincianæ domus fuit Præfectus, & in ſchola hujuſmet urbis Theologię profeſſor, valde laudatus à Franciſco Zumel in *vitis ſanctorum Patrum & Generalium Magiſtrorum ſui ordinis*; ſcripſit.

In Epiſtolas Sancti Ioannis Commentaria; quæ inedita adhuc in cœnobio Valentino *Sanctæ Mariæ del Puig*, ſive *de Podio*, cum facultatibus ad editionem neceſſariis extare refert Petrus à Sancto Cęcilio Mercenarius excalceatus in M. S. libro *de Scriptoribus ejuſdem ordinis*.

Floruit circa annum MDLX.

CHRISTOPHORVS SVAREZ DE FIGVEROA, Pincianus, Iuriſconſultus, varia hujus ſtudii munera geſſit, tum copiarum Pedemõtanarũ Iuridicus, tũ regni Neapolitani non uno loco reipublicæ invigilans; multis ad hæc libris conſcriptis, aut ex Italico tranſcriptis nomen ſibi fecit ad poſteros. Hi ſunt.

Eſpejo *de Iuventud*.

La Conſtante Amaryllis: proſâ, & verſâ oratione. Valentiæ 1609. 8.

Eſpaña defendida; heroico verſu. Matriti 1612. 8. apud Ioannem de la Cueſta.

Hechos *de D. Garcia Hurtado de Mendoça quarto Marques de Cañete*. Matriti 1613. 4. regiis typis. Araucanum ferè omne bellum, quod ab eo geſtum eſt, verſibúſque ab *Alphonſo Ercilla* celebratum eleganter, hiſtoria hæc refert.

Hiſtoria, *y annal relacion de las coſas que hicieron los Padres de la Compañia por el Oriente en la propagacion del Evangelio los años de MDCVII. y MDCVIII*. Matriti 1614. in 4. ex Luſitano exemplari.

El Paſagero, *advertencias utiliſſimas à la vida humana*: Lucanæ Reipublicæ nuncupatum opus. Matriti 1617. 8. per Ludovicum Sanchez. Barcinonéque apud Hieronymum Margarit 1618. in 8.

Varias noticias *importantes à la humana comunicacion*. Ibidem 1621. 4.

Obras eſpirituales *de la M. Baptiſta de Genova* primer tomo. Quod quidem ex Italico tranſtulit, uti &, quæ ſequuntur, alia duo.

Plaça Vniverſal *de todas ciencias, y artes*: *ex Thoma Garzoni de Bagnacavallo* convertit, & auctiorem reddidit. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1615. 4.

El Paſtor Fido, *Tragicomedia Paſtoral de Baptiſta Guarini*. Valentiæ 1609. 8. apud Petrum Patricium Mey.

CHRISTOPHORVS SVAREZ DE VARGAS, Poëta, carmine ſcripſit.

De la Deſcenſion *de Nueſtra Señora à la Santa Igleſia de Toledo*. Toleti 1636. in 8.

CHRISTOPHORVS TAMARIS, ſcripſit.
Hiſtoria de los Martyres de la Cartuxa, que padecieron en Londres. 1584. in 8.

F. CHRISTOPHORVS DE TORRES, ordinis, ut ſuſpicor, Sanctiſſimę Trinitatis, ſiquidem publicavit—
Fama poſtuma *en las honras de Fr. Hortenſio Felix Paravicino.* Matriti 1634.
Reperio tamen hunc, aut alium cognominem edidiſſe—
Sermones *de Santa Tereſa.* Ibidem apud viduam Alphonſi Martini 1627. in 4.

CHRISTOPHORVS DE VALENZVELA, Notarius, vertit ex Italica lingua—
Pſalterio, ó Roſario *de Nueſtra Señora con ſus myſterios, y indulgencias.* Compluti apud Ioannem de Villanova 1570. in 8.

CHRISTOPHORVS DE VEGA, Complutenſis natu, medicæque in hoc gymnaſio facultatis Doctor, ac profeſſor publicus celeberrimæ famæ, Caroli Principis Philippi Secundi Regis filii, dum in vivis eſſet, ſaluti conſervandę invigilavit ex commiſſo ſibi munere; pluráque in vulgus edidit artis ſuę monumenta—
Commentaria ſcilicet *in libros Galeni de Differentia Febrium.* Compluti 1553. ſimúlque, ut credimus—
Commentaria in eundem Galenum de ſanguinis miſſione.
Commentaria in Hippocratis Prognoſtica additis annotationibus in Galeni commentarios. Salmanticæ in folio 1552. Compluti 1553. unáque—
In Aphoriſmos ejuſdem Hippocratis; quæ duo opera prodierunt poſtea Lugduni 1568. in 8. & 1570. Taurinique 1569. in 8. Antigolæque 1563. in 8.
De medendi methodo libros tres; univerſam in iis medicinam complexus. Lugduni apud Guilielmum Rovillium 1565. & 1587. in folio, Compluti 1580. folio.
De Pulſibus, atque Vrinis. Compluti 1554. in 8.
De curatione Caruncularum. Salmanticæ 1552. Complutíque 1553.
Omnia hæc ſimul prodierunt unico volumine, cum *annotationibus* Ludovici Serrani Lugdunenſis, apud Rovillium 1586. in folio; iterúmque ex officina Antonii Chard. 1626. in folio.
Deceſſit ante annum MDLXXIII. quo emiſſum fuit regium diploma ad iterandam operum editionem.

CHRISTOPHORVS DE LA VEGA, Ieſuita, qui *Tubalenſem* ſe vocat (ego ex oppido *Tafalla* Navarræ regni intelligo, parum tamen credulus Tubalicæ originis) vir magni inter ſuos habitus ob ſingularem animi prudentiam, quâ his pluribus in locis præfuit, atque etiam in domo Profeſſa Valentina, generatimque ob doctrinam Theologicam expoſitivam, & moralem non vulgaris notæ inter paucos celebris; edidit latinè—
Theologiæ Marianæ tomum primum, ſeu *Certaminum literariorum de Beatiſſima Virgine Maria.* Lugduni 1654. in folio. Item—
Commentarios literales, & morales in librum Iudicum uſque ad cap. VII. Lugduni ſumptibus Horatii Boiſſat, & Georgii Remeus anno 1662. in folio. Hujus operis alterū volumē typorū luce donatū jā fuit, ut credimus.
Hiſpanè verò—
Devocion à Maria, *paſaporte, ò ſalvoconduto que da paſſo franco para una buena muerte.* Valentiæ 1655. in 4.
Caſos raros *de la Confeſion;* duobus tomis, Valentiæ apud Bernardum Nogues. anno 1656.

CHRISTOPHORVS DE VILLALON, Theologus, ſcripſit utiliter—
Tratado *de cambios, y reprobacion de uſuras.* Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1542. 8. Cordubæque 1546. in 4.

CHRISTOPHORVS DE VIRVES, Valentinus ex ipſa urbe principe, quod quidem patrium appellans *Turiam* fluvium eidem adjacentem confirmare nobis videtur, navali, ac terreſtri militiâ ſe diu exercuit; in otio autem emerito Muſarum opus eleganter fecit. Hujus rei fidem duo exhibent laudatæ artis volumina,
Obras *Tragicas, y Liricas,* Tragediæ ſunt. *La Gran Semiramis; La cruel Caſandra: Atila furioſo; La infelice Marcela: Eliſa Dido;* Matriti 1609. apud Ludovicum Martin.
El Monſerrate; *fundacion de aquella Caſa; vida, y penitencia de Iuan Guarin;* carmine heroico. Matriti 1587. 1601. 8. 1609. 8. apud Alphonſum Martin. Mediolani etiam prodiit anno 1602. apud Gratradum Ferrioli ſic inſcriptum, *Segundo Monſerrate;* quod quidem opus eſt idem cum priore.

CHRISTOPHORVS XIMENEZ, Ieſuita, domo ex oppido *Prexamo* diœceſis Salmantinæ, apud Philippinas Inſulas, earúmque maximè Pictorum, quos vocant, gentem cæteris truculentiorem verſatus, inſignem ſibi multarum virtutum exercitio, inſignem Eccleſiæ plurimis ad eam ex orci faucibus, infidelitatiſve cæcitate revocatis, viginti trium annorum ſpatio proventum fecit. Porrò linguâ Biſajâ illarum Inſularum vernaculâ, quam excellenter calluit, eleganter conſcripſit—
Tractatus varios de noſtra Fidei myſteriis; tomis VII. Quâ & interpretatus eſt—
Doctrinam Chriſtianam Roberti Bellarmini. Manilæ editam anno 1610. 8.

CHRYSOSTOMVS.

F. CHRYSOSTOMVS CABERO, Guadalaxarenſis, Ciſtetcienſium ſodalis, *Vallis-Eccleſiarum* monachus, Complutenſiſque Doctor Theologus, Ariſtotelem, ſacrámque de Deo ſcientiam variis apud ſuos locis, nec non & in gymnaſio Complutenſi cum laude docuit; concionator ad hęc celebris famæ, monaſteriique ſui nonnunquam Præfectus. Edidit præter alia, quæ nondum edita ſunt,

Dialecticam libris tribus, ſive *Summularum recapitulationem*. Pinciæ apud Ioannem Baptiſtam Vareſium 1623.

Commentaria in univerſam Logicā Ariſtotelis, VII. tractatibus; ibidem apud eundem.

Commentaria in VIII. libros Phyſicorum; item, *De Generatione, & Corruptione*: item, de *Anima*.

Scripſit inſuper, & prelo ſubjicere parabat annis ſuperioribus -

Conſiliorum moralium magnum volumen; egtegium opus, & quod in omnium eſt votis. Complevit etiam -

Commentaria in Primam ſecundæ Divi Thomæ; quorum publicationem (ait Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*) hactenus impedivit adverſa ejus valetudo.

Deceſſit Compluti jam aliquot annis emeritus, docendíque abſolutus munere, propter incurſam gravem paralyſim, vicariâ operâ cujuſdam monachi locum ſuum Academicum adimplens, anno MDCL.....

F. CHRYSOSTOMVS HENRRIQVEZ, Matriti natus anno MDXCIV. integro adhuc anno minor pubere apud *Hortenſes* monachos Ciſtercio adhæſit, doctúſque in Galleciæ monaſteriis Philoſophorum, & Theologorum ſcita, jam ab eo tempore in rem hiſtoricam toto animo ferebatur. Porrò apud nos Franciſci Bivarii Nucalenſis monachi, clari poſtea ſcriptoris, in Montis-ramorum cœnobio conſuetudine uſus, indéque in Belgium ſibi bonâ veniâ Superiorum, ad parentum preces, qui Alberto Auſtriaco Sereniſſimo Archiduci familiares erant, adapertâ viâ plurium ibi monaſteriorum ſepoſita vetuſtatis monumenta pervolvens, plures viros doctrinâ claros familiariter habens, illuſtrandæ Ciſtercienſium hiſtoriæ multas, & bonas horas collocaturus ingenii nervos omnes in eam rem vehementer contulit: atque eo quidem profectu, ut & librorum teſtimonia magno dehinc numero editorum fidem ejus induſtriæ apud omnes fecerint. Quem & cives ſui non deſtiterunt, quantumvis peregrè degentem, exteræque ſodalitati adſcriptum, honorum, quos poſſent, participare. Delatâ ergo ſibi Hibernorum ſodalium Hiſpanæ Congregationis vicariâ curâ. indéque in comitiis noſtratum Ciſtercienſium anni vigeſimi ſecundi ſupra milleſimum ſexcenteſimum ſcribendę Hiſtorię mactus munere, velut calcare admoto, editis uſque ad eum diem, perquam multa alia indeſinenter appoſuit. Hæc illa ſunt:

Hiſtoria Collegii Meirenſis in Gallecia M.S. adhuc, ut credo.

Theſaurus Evangelicus, ſeu de viris ſanctitate egregiis Congregationis Hiſpanicæ. Item, *Relatio illuſtrium virorum, quos ordo Ciſtercienſis habuit in Hibernia noſtro ævo*. Matriti 1619. 4. apud viduam Alphonſi Martinez.

Vita Candidi Furlongii monachi Nucalenſis; ſermone Hiſpanico in 4.

Conſtantia Catholica, duobus libris; ſeu *De perſequutionibus Hibernorum*. Bruxellis apud Ioannem MeerbeKium. 1623.

Vita Ioannis Rusbrokii Prioris Viridis-vallis ordinis Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini. Bruxellis in 8. apud Ioannem Pepermanum 1622.

Faſciculi Sanctorum ordinis Ciſtercienſis, volumen primum, ſive *De Patriarchis, & propagatoribus ordinis*, de *Sanctis Præſulibus, ac de origine ordinum miliarium ſub inſtituto noſtro*. Bruxellis apud eundem 1623. fol.

Faſciculi Sanctorum ordinis Ciſtercienſis; volumen alterum. Vbi, *de Sanctis Pontificibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus ſanctitate præcipuis, De Martyribus ordinis*, & de *Clarevallenſis, & aliorum monaſteriorum monumentis*. Bruxellis ex eadem officina eodem anno.

Corona ſacra ordinis Ciſtercienſis, liber primus; ſive de *Reginis, & Infantibus, qui habitum hujus ordinis ſumpſerunt*; Bruxellis apud MeerbeKium 1624. in 4.

Effigies Reginarum, & Infantum jam memoratarum, cum annotationibus Hiſpanicis, apud eundem in folio grandiori 1624.

Annotationes, ſeu Compendium vitarum earundem, Gallicè.

Annotationes Theutonicæ ad eaſdem effigies. Ibidem.

Kalendarium *ordinis Ciſtercienſis*. Bruxellis apud Hubertum Antonium. 1620.

Miracula noſtri temporis, libris duobus M.S. in 4.

Preces, & Orationes, & Litania ad S. Ioſephū, ſermone hiſpanico. Bruxellis apud Pepermanum 1624.

Paradiſus ordinis Ciſtercienſis, ſive arbor in patenti vaſtiſſima charta calamo delineata, virorum omnium, ac fœminarum ejuſdem ordinis illuſtrium, unà cum relatione privilegiorum omnium eidem conceſſorum. Hanc ineditam ab authore relictam ſe jam vidiſſe laceram, & corruptam Carolus Viſchius *Bibliothecæ* author *Ciſtercienſis* conqueritur.

Sol Ciſtercienſis in Belgio, ſive de viris ſanctitate illuſtribus ſacræ Villarenſium eremi. Bruxellis 1622. fol.

Arbor Martyrum Ordinis Ciſtercienſis, in magno folio à Luca Vvoſterman exculpta anno 1632.

Bernardus immaculatus, duobus libris; hoc eſt *de ejuſdem certa ſententia circa Deiparæ Conceptionem, Sancti Ioannis ſanctificationem in utero materno, & animarum beatitudine ante univerſalem corporum reſurrectionem*. Bruxellis in 8. apud Meerbecium 1624.

Vita B. Idæ de Lovanio in æs incidi per eum facta in fol. 1625.

Summarium præcipuarum Conſtitutionum militiæ Ciſtercienſis de Calatrava: & forma, quâ ejuſdem milites horas Canonicas legere debent, ad Didacum Sarmientum de Acuña Comitem *de Gondomar* ejuſdem ordinis militem. Bruxellis apud Pepermanum 1626. Hiſpanicè, ut exiſtimo.

Apologeticus Tractatus, ſive de Benedicto V. Carmelita, & Benedicto XII. Ciſtercienſi Pontificibus ſummis judicium. Bruxellis 1623. in 4.

Lilia Ciſtercii, libris ſex, in tres tomos diviſa: in quibus *vita Sanctarum Virginum ordinis Ciſtercienſis*. Huic operi cum immortuus eſſet author, typographus, qui ſub prelo jam habebat, ab editione deſtitit; quam cùm poſtea anno MDCXXXIII. Balthaſar Bellerus Duacenſis reſumpſiſſet, edito priore volumine continente duos priores libros, ulteriùs non eſt progreſſus: adeo ut poſteriores quatuor (uti Carolus ait Viſchius) probabiliter perierint. Editum vidimus Antverpienſibus typis, anno 1630. hujus inſcriptionis opus, quod idem cum hoc exiſtimamus, aut certè ejuſdem argumenti, & conſilii, *Quinque prudentes Virgines; Beatricis de Nazareth, Beatæ Aleidis de Scharenbeka, B. Idæ de Nivellis, B. Idæ de Lovanio, Beatæ Idæ de Leuwis ordinis Ciſtercienſis præclara geſta ex antiquis M.SS. eruta*; Acceſſit *catalogus Sanctorum, & Sanctarum maximè illuſtrium ejuſdem inſtituti*.

Roſa Ciſtercii, libris ſex in fol. M.S. *De Ciſtercienſibus viris ſanctitate claris.*

Ioſeph Ciſtercienſis; ſive de ordinis hujus apud Hiſpanos prima reformatione M.S.

Phœnix reviviſcens: hoc eſt, *De antiquis Angliæ, & modernis Hiſpaniæ Scriptoribus ordinis Ciſtercienſis*. Bruxellis apud Ioannem Meerbecium 1626. in 4.

Apologia pro Sancto Guilielmo Aquitanorum Duce; qui docetur Ciſtercienſem, non Auguſtinianum fuiſſe, apud eundem.

Albion-Ibere; hoc eſt Summa Hiſtorico-politica, & genealogica motivorum amicitiæ, & affinitatis inter Britannos, & Hiſpanos ex occaſione tractationis habitæ de conjugio inter Walliæ Principem Carolum, & Mariam Hiſpaniarum Infantem, ſcripta quidem, ſed ob id fruſtratum (ut ipſe de ſe ait Chryſoſtomus) typis non edita.

Relatio ejuſdem ad Sereniſſimos Principes Auſtriacæ domus de ſervitiis, quæ in Anglia fecit. Bruxellis 1624. 12.

Silva Sanctorum, Arboretum Beatorum, Theatrum Heroum, Paradiſus honoris; hoc eſt, *Catalogus gloriæ Hiſpanicæ Coronæ, & Auſtriacæ domus*: Ex opere authoris latino, & amplo, quo genealogiam Auſtriacam tribus voluminibus, ratione prorſus novâ, & ſingulari à nemine antiquariorũ hactenus traditâ, operosè contexuit.

Enchiridium Heroicum ſeptem Sereniſſimorum Principum Auſtriacæ domus nunc viventium, Cæſaris Ferdinandi II. Regis Catholici Philippi IV. Ferdinandi Erneſti Regis Vngariæ Cæſaris filii; Caroli, & Ferdinandi Hiſpaniarum Infantum, Leopoldi Cæſarum nepotis, & fratris; ac Leopoldi Guilielmi Archiducum Auſtriæ.

Speculum Chryſtallinum, & Chriſtianum octo Sereniſſimarum Dominarum Auſtriacæ domus.

Paradiſus Hiſpaniæ, ſive ſelectiorum, & antiquiorum circiter CL. Hiſpaniæ Sanctorum elogia.

Menologium Ciſtercienſe annotationibus illuſtratum. Antverpiæ apud Balthaſarem Moretum 1630. in folio. Item –

Conſtitutiones, Regula, & Privilegia ordinis Ciſtercienſis, & Congregationum monaſticarum, & militarium, quæ hoc inſtitutum obſervant, ſeries: ibidem eodem anno.

Hæc de Latinis Chryſoſtomi libris, poſt ipſum de ſe in *Phœnice* ſuo, Carolus Viſchius *Bibliothecæ Ciſtercienſis* nuperus author. Hiſpanica verò hæc numerant –

Apologia en defenſa de la Epiſtola, que eſcriviò S. Bernardo a los Canonigos de Leon. M.S. in 4. quæ in idem recidit cum *Bernardo Immaculato*.

Vida *de los PP. del deſierto de Dunas*. Antverpiæ 1629. In quem librum plura ex M.S. libro Adriani Meidagh ejuſdem cœnobii ſodalis conjeciſſe dicitur;

Vida *de Candido Furlongio Irlandes monge Ciſtercienſe hijo del monaſterio de Nogales*, in 4. De qua jam ſuprà.

Opera etiam *Iacobi Maxuel de Kirconel Scoti Equitis* quædam *de Antiquitatibus, & Genealogiis regiis, quatenus ad Hiſpanos, & Auſtriacos Principes ea pertinebant* ex latino in vernaculum ſermonem convertit, ut morem gereret amico, & docto viro.

Triunfo *del amor de Dios.* Bruxellis 1624. in 8. liber Hiſpanicis rhythmis conſcriptus ab alio authore, cui annotationes, & argumenta adjecit, prelóque ſubjecit.

Vida, *virtudes, y milagros de la venerable madre Ana de San Bartolome compañera de la Santa Madre Tereſa de IHS. propagadora inſignè de la Religion de las Carmelitas deſcalças, y Priora del Monaſterio de Amberes*. Bruxellis 1632. 4. ex relationibus nempe ipſiuſmet ſacræ Deo Virginis, & aliorum, necnon & Hieronymi Gratiani dialogis. Hujus libri nec author ipſe, nec Viſchius meminerunt.

Fortè & ſuperiorum aliqua, præter ea, de quibus monitum fuit, vernaculè ſcripta ab authore, Hiſpanica ſunt; quod non ſat mihi

videntur hi, ex quibus Ciſtereienſia hæc ſumimus, diſtinxiſſe. Obiit in Alnenſi collegio Ciſtercienſium Lovanicnſis urbis XXIII. die Decembris anno MDCXXXII. ætatis ſuæ, (quod vix credas poſt lectum hûcce librorum ejus Catalogum) XXXVIII.

F. CHRYSOSTOMVS RVIZ, Hortenſis Ciſtereienſium cœnobii monachus, & Noviciorum Præfectus, ſcripſiſſe dicitur apud Chryſoſtomum Henrriquez nuper laudatum *Phœnicis* authorem, hiſpanicè ut credimus.

Del Oficio *de el Prelado*.

De la preſeneia *de Dios*: ineditos adhuc Tractatus.

F. CHRYSOSTOMVS DE VISITATIONE, Luſitanus, Ciſtercienſis, ſacræ Theologiæ Doctor, quem Antonius Poſſevinus laudat in *Apparatu*. Chryſoſtomus vero Henrriquez *Phœnicis* author non aliunde, quam ex Poſſevino habet notum, quamvis domeſticus; venit is Romam Procurator Luſitanæ ſuæ Congregationis, unde digreſſus Venetias, quò declinaret moleſtias ſibi in Vrbe natas, per otium iſtius receſſus elucubravit opus.

De verbis Dominæ; hoc eſt, de verbis, quæ Dei-para Maria ad Angelum, & Eliſabeth cognatam loquuta eſt: ad Paulum V. Papam, libris X. Hic eſt tomus I. quem ſequitur alter agens tribus aliis libris.

De verbis Dominæ ad Filium in templo, & in nuptiis, & ad miniſtros in nuptiis ad Rannutium Farneſium Parmę & Placentiæ Ducem. Venetiis uterque editus eſt apud Iacobum Vincentium & Ricciardum Amadinum, anno 1600. 4.

Bibliothecæ quidem *Ciſtercienſis* author Carolus Viſchius Alcobacienſi domui adſcribit Chryſoſtomum; quem potiùs *Chriſtophorum* appellatum admonet ex relatione ſibi ab Angelo Manrrique Pacenſi Præſule ab Hiſpania remiſſa. Sed falſus fuit; nam *Chryſoſtomus* re vera eſt.

CLAVDIVS.

D. CLAVDIVS DE CABRERA, neſcio quis, ſcripſit.

Iuicio *de artes, y ciencias*. Matriti 1655.

CLEMENS.

CLEMENS SANCHEZ DE VERBEJAL, aliàs VERCIAL, Baccalaurus, quomodo nuncupatur, & Archidiaconus *de Valderas* in Eccleſia Legionenſi, edidit ſine anni aut loci nota.

Sacramental *para que todo fiel Chriſtiano ſea enſeñado en la fee, y en lo que cumple à ſu ſalvacion*; in folio.

F. CLEMENS TEXERO, Franciſcanus provinciæ Aragoniæ; ſcripſit.

Eſtaciones *de las Cruzes, ò via ſacra*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1616. in 12.

COMPLVTENSE COLLEGIVM CARMELITARVM DISCALCEATORVM, Divo Cyrillo ſacrum, ut expeditiùs poſſent auditoribus domeſticis Philoſophicam inſinuare doctrinam, D. Thomę, cui addictiſſimi ſunt, veſtigia relegentes, *Curſum* integrum, uti appellant, *Artium*, juſſu Magiſtri Generalis familiæ ſuę compoſuerunt, typiſque ediderunt tomis quatuor; ſcilicet hos, quos ſub nomine authoris proprio dedimus. Quęre ergo *Antonium à Matre Dei*.

CONIMBRICENSE COLLEGIVM Societatis Ieſu in Luſitania edidit nomine ſuo inſcriptum.

Artium Curſum; cujus verus author ſit partim Emmanuel Goes, partim Sebaſtianus Coutus. In utroque horum de hoc opere diximus.

CONSTANTINVS.

CONSTANTINVS FONTIVS, vulgo DE LA FVENTE, patriâ ex oppido *S. Clemente* diœceſis Conchenſis, Doctor Theologus, & Concionator Auguſtiſſimi Imperatoris Caroli V. & Philippi Principis, quo cum in Angliam trajecit, Canonicus idem Hiſpalenſis almæ Eccleſiæ, ut vocant, Magiſtralis, ſcripſit, cum nondum exuiſſet bonam mentem, ſi Antonio Poſſevino credimus, & *Bibliotheca Geſneriana* formatoribus,

Summam Chriſtianæ doctrinæ. Antverpiæ in 8. vulgari Hiſpanico ſermone, ut notat author *Supplementi Geſnerianæ Bibliothecæ*.

Expoſitionem in Pſalmum I. Davidis in VI. conciones diſtributam. Ibidem 1556. etiam Hiſpanicè, ut refert proximè adductus author. Qui tamen *in Pſalmum quinquageſimum* ſcriptam fuiſſe affirmare videtur. Nec difficilis eſt lapſus ab I. in L.

Hominis peccatoris Confeſſionem, niſi idem ſit opus cum *Expoſitione Pſalmi L.* Certè hæc *Confeſſio* nominatim ante alia prohibetur in *Expurgatorio Indice Hiſpano*.

Magnum Cathechiſmum.

Commentaria in Proverbia Salomonis; in Eccleſiaſten; in Cantica Canticorum; & tandem in Iob. Quæ omnia hęc commentaria etiam laudat Georgius Draudus in *Bibliotheca officinali*.

Tot vallatus vir doctrinæ atque exiſtimationis ornamentis ſimul, & monumentis, ne quis altum ſapere præſumat, ſed potius timeat, ſibique à ſe ipſo caveat, in fœdiſſimas hæreſes lapſus, dum in cuſtodia eſſet, brevi dicturus coram omni populo Hiſpalenſi, ut moris eſt, abrenuntiatæ verę fidei cauſam, ipſe ſibi manus ſævè intulit, ne huic ſcenę ſe vivum exhi-

beret

beret. Effugere tamen non potuit in cadavere vindices flammas. Quod ſupplicium de eo ſumptum fuit Hiſpali anno MDLIX. de quo videndus Ludovicus Cabrera in *Hiſtoria Philippi II. Regis Hiſpaniarum* lib. V. cap. III.

COSMAS, ſeu COSMVS.

COSMAS DAMIANVS CAVALLVS, uti vocat Petrus Auguſtinus Morla in præfatione ad ſuum *Iuris Emporium*, non *Savallius*, uti *Andreas Schotus* in Elogio *Ioannis Andreæ Stranei* Valentini, Valentinus & ipſe gente, patriâ vero *Oriolanus*, presbyter, ſcripſit -

Orationes tres, quas publicè habuit in gymnaſio Valentino. I. in laudem Valentiæ urbis: II. in laudem eloquentiæ: III. in laudem ſcientiarum.

Orationem quoque *De optimo ſtatu Reipublicæ literariæ conſtituendo, ibidem habitam ad PP. Iuratos, Senatúmque Valentinum menſe Octobri MDXXXI.* laudat Schotus, fragmentum inde adducens.

COSMAS DAMIANVS HORTVLANVS, vulgo HORTOLA, Perpinianenſis, Gerundæ tamen educatus, in Complutenſi gymnaſio Latinis, & Græcis literis, deinde & aliis liberalibus diſciplinis egregiè inſtructus, pro uberiore literarum proventu ſe ſe in Pariſiorum urbem contulit. Hic philoſophiam avidè hauſit è fontibus ipſis Græcorum magiſtrorum propinatam; præterea quidquid ſacræ ſcientiæ ſtudio jam ſibi pro culmine laborum deſtinato viam munire videretur. Atque adeo Hebraicam linguam, Mathematicas artes, & Medicinam cùm attigiſſet, Fräciſci ante alios Vatabli peripateticæ philoſophiæ priùs, Hebraicarum deinde literarum profeſſoris clariſſimi ſectator aſſiduus in re Theologica miros brevi proceſſus fecit. Interim poſt Pariſios Bononiam veniens pontificium in ea univerſitate jus didicit, Theologiæ pariter & Canonum Doctor renuntiatus, atque ordinis ſui princeps habitus. Iam Romam ex urbe iſta, & ſchola cogitantem, Gaſparis maximè Cardinalis Contareni officiis, authoritatéque invitatum, pietas erga parentem in defecta ſenectute poſtrema ſibi à filio ſolvi officia literis ſub id tempus delatis expoſcentem, in patriam revocavit. Adventanti poſt patris funera, magnóque plauſu civium ditandæ peregrinis mercibus patriæ Academiæ Barcinonenſi accincto, Senatus decreto ſuo gymnaſii Præfecturam anno ſcilicet MDXLIII. ultrò detulit. Quam, & bonorum omnium magnâ expectatione ſuſcepit, ac per integros ſeptemdecim annos, partim ipſe in liberalibus ſtudiis curam docendi præſtans, partim ab aliis idoneis præceptoribus præſtari ſedulò curans, latis ad hæc ſtudiorum legibus, prudentiſſimè adminiſtravit. Per id tempus, cùm ibidem doceri graviores doctrinarum artes Patribus placuiſſet, Metaphyſicorum Ariſtotelis libros, hinc Sancti Thomæ concluſiones, denique Sacræ Scripturæ volumina, Græca, & Hebraica anteriorum codicum dictata latinis conferens, publicè interpretatus eſt. Planè dignus fuit eo nomine doctrinæ præſtantis habitus, quem fidei ſacræ cenſores à conſiliis ſibi cooptarent, inſupérque Hiſpaniarum Rex ad Synodum ſub Pio IV. Pontifice Maximo Tridenti celebrandam in Cataloniæ Theologis præcipuum deſtinaret. Eò delatus in definiendis fidei, & morum capitibus laude ſummâ enituit conſtantiæ atque doctrinæ. Quibus virtutibus ornatus Abbatia *B. Mariæ Villæ Bertrandi*, quę diœceſis Gerundenſis eſt, Canonicorum regularium D. Auguſtini ornari à Rege meruit, ut magno deinceps viveret uſque ad annum ejus ſæculi ſexageſimum ſextum, modeſtiæ, pietatis, continentię exemplo. Doctrinæ ſaltem inſignę dedit ad poſteros monumentum, ſcilicet -

Paraphraſim, & Commentaria in Cantica Canticorum. Venetiis anno 1585. editam. De quo opere ſic Andreas Schotus in Bibliotheca Hiſpanica. *Hebræorum, Sanctorúmque PP. omnia tincta diſciplinis, quibus nihil in eo genere ſcriptum vidi accuratius, cum à veteribus Græcis Origene, Nicæno, Olympiodoro diſceſſeris, quod nihil non ex divinarum literarum myrothecio hauſerit, & cum D. Ioannis Apocalypſi diligenter compararit.* Laudatur etiam ab Antonio Poſſevino in *Apparatu*.

COSMAS DAZA DE LA CVEVA, Pincianus, in curia Matritenſi Advocatus vertit, & additionibus locupletavit -

El Tratado de la Curia Piſana de Rodriguez de Piſa del Conſejo de ſu Mageſtad. M.S. in 4. vidit Tamajus.

COSMAS DELGADO, neſcio quis, laudatur eo quod ſcripſerit -

De authoritate Sacræ Scripturæ. Pinciæ 1594.

D. COSMAS GOMBAV, Valentinus, in regio ejus urbis Prætorio Senator, Monteſiani ordinis equeſtris, cujus adminiſtrationi interérat Aſſeſſoris munere, poteſtatem atque jura defenſurus edidit juſti voluminis mo e -

Alegacion de derecho ſobre la poteſtad, y juriſdicion de la S. R. C. Mageſtad del Rey N. S. como Adminiſtrador perpetuo de la ſagrada orden de N. S. de Monteſa, y de ſu Lugartemiente General, y del Prior del Convento de Monteſa. Valentiæ apud Hieronymum Villagraſſa 1658. 4.

COSMAS GOMEZ TEXADA DE LOS REYES, Protocappellanus Sanctimonialium Ciſtercienſium excalceatarum, Patronatúſque *Sancti Ildephonſi* apud *Talaveram*, ſcripſit -

El Filoſofo; ocupacion de Nobles, y diſcretos, ſobre los Cielos, de Cielo, de Mundo, de

Meteo-

Meteoros, parvos naturales, Ethica, Economica, Politica de Ariſtoteles, y Esfera de Sacroboſco. Matriti typis Sant-Iagui Martini 1650. 4.

F. COSMAS DE LERMA, Burgenſis, Dominicanus, ſacræ Theologiæ (ut familiare verbum ſonat) Præſentatus, Dominici à Soto Magiſtri clariſſimi veſtigia premens edidit.

Compendium Summularũ ex doctrina illius. Burgis apud Petrum Gomez de Valdivieſo 1642. 8. & quas credo diverſum quid eſſe.

Diſputationes in eaſdem Summulas, Matriti 1608. 4.

Commentaria in Ariſtotelis Logicam, ex ejuſdem Soti doctrina. Ibidem iiſdem typis 1642. 4.

Commentaria in VIII. libros Phyſicorum Ariſtotelis. Ibidem 1643. in 4. Poſthumus prodiit.

Curſus Philoſophici Tomus V. *De Anima.* Romæ apud Nicolaum Angelum Tinaſſium duabus partibus 1665. in 12.

Ex cujus Tinaſſii officina prodiit Romæ integer *Curſus* tomis VII. in 12. anno 1659.

COSMAS MAGALIANVS, vulgò MAGALLAENS, Luſitanus, Bracharæ in dias lucis oras emiſſus, Conimbricæ inter ſodales Societatis admiſſus, diu Rhetoricam, decenniòque integro morum Theologiam, nec non & in eadem ſchola ſacras literas docuit. Cùm is nondum deſtinato eſſet animo lucubrationes ſuas in vulgus edendi, libellum præmiſit experimẽti gratia, *Scaphæ* nomine inſcriptum; eòque (ut author ait *Bibliotheca Societatis*) ex voto ſuccedente, majora emiſit: ſcilicet.

Sylvam authorum ad puerorum inſtitutionem ſelectorum.

Commentarios in Canticum I. Moſis. Lugduni apud Cardon 1609. 4.

Operis Hierarchici, ſive de Eccleſiaſtico Principatu libros III. in quibus *III. Epiſtolæ Beati Pauli Apoſtoli*, nempe *duæ ad Timotheum unáque ad Titum* commentariis explicantur: iiſdem typis eodémque anno in 4.

Commentariorum in ſacram Ioſue Hiſtoriam, tomos duos. Turnoni apud Horatium Cardon 1612. in folio.

Commentariorum in Moſis Cantica, & Benedictiones Patriarcharum libros IV. Lugduni apud Cardon 1609. folio.

Explanationes, & Annotationes morales in ſacram Iudicum Hiſtoriam, tomo uno, qui complectitur VIII. priora capita. Lugduni apud Cardon, & Petrum Cavellat 1626.

Iaponenſis Cathechiſmi tomos duos, &.

In Problemata Ariſtotelis, id quod in commentariis editis ſub *Collegii Conimbricenſis* nomine hodie ſupereſt.

F. COSMAS MORELLES, Valentinus, ordinis Prædicatorum, in Germania superioribus annis bene de Eccleſia merebatur, cum apud Colonienſes Theologiam de loco ſuperiore doceret, & adverſus hæreſes, Inquiſitor à Paulo V. Pontifice Maximo datus Moguntinis, Colonienſibus, ac Trevirenſibus, cùm diſputando, tum ſcribendo decertaret. Hunc ipſum ingenio promptum, judicio acrem, memoriâ tenacem Alphonſus Ferdinandi *de Scriptoribus Dominicanis* ante aliquot annos ſcribens jam eo tempore affirmare non dubitavit. Ejus opera hæc extant;

Relatio Colloquii Francofurtenſis proximis autumnalibus nundinis anni MDCIX. inter nonnullos Calviniana religionis miniſtros. Coloniæ 1610

Diſputatio habita cum Boxhornio Miniſtro Calviniano, rurali quondam Decano Tinenſi, ſuper Iuſtificatione, habita quidem Bredæ in Brabantia. Coloniæ apud Gravenburk.

Opera omnia *S. Thomæ* recognovit, emaculavit, ac tomis XIII. edi curavit Antverpiæ, Coloniæque, uno adjecto ad poſtremam editionem Romanam: item *Flandriæ Metaphyſicam*. Præterea *Alberti Magni* opera ex M. SS. codicibus correxit, quæ in vulgus jam prodierant, multáque adjunxit nondum edita; quæ omnia jam aſpexerunt lucem publicam. Affecta alia penes ſe habere refert de eo Leo Allatius V.C. amicus noſter in *Apibus* ſuis *Vrbanis*.

COSMAS NOVELA, Pharmacopola Cæſarauguſtanus, ſcripſit.

Memorial *del hecho en la cauſa de la preparacion de la coloquintida al Rey Nueſtro Señor M. S.* in folio vidit Tamajus.

CYPRIANVS.

F. CYPRIANVS BENEDICTVS, vulgari nomenclatione BENETVS, ex Aragoniæ regno, ſodalis Prædicatorum, Doctor Pariſienſis Theologus, ſcientiæ hujus, tam quæ ab ſchola denominatur, quàm quæ moribus leges præſtituit, merito claruit exeunte decimo quinto, atque ineunte decimo ſexto ſæculo, ſcripſitque.

De Prima Orbis Sede;

De Concilio;

De Eccleſiaſtica Poteſtate.

De Pontificis Max. authoritate. Ad Iulium II. & Leonem X. Papas, quatuor tractatibus, qui lucẽ viderunt Romæ 1512. 4.

Dialogo *de Excellentia & utilitate Theologiæ.*

De Caroli Hiſpaniarum Regis præeminentia, de clementia &c. Romæ 1518. in 4. Hæc duo opera tribuit ei Aubertus Miræus in *Bibliotheca Eccleſiaſtica* altera parte.

Hortatorio item *Vehementi* (ita appellat *Bibliotheca Pontificia* author Ludovicus Iacobus à S. Carolo) *Hadriano VI. Papæ ad accelerandum iter.*

Me-

Meminit Cypriani Eiſengreinus in *Catalogo teſtium veritatis*, Vincentius Blaſeus in *Aragonenſibus chronicis*,aliique.

F. CYPRIANVS DE LA HVERGA, Ciſtercienſis monachus domus *Nucalenſis*, celeberrimus fuit ſuperiore ſæculo in Academia Complutenſi ſacrarum literarum interpres: de quo, ſi Alphonſi Matamori Complutenſis rhetoris judicium legeris, quod in libello *De literatis Hiſpaniæ viris* extat, nihil de Theologo viro magnificentius dici poſſe exiſtimabis. Contentus tamen ero Andreæ Schoti elogio, quod veluti compendium eſt ſuperioris Alphonſi cenſuræ. *Sacras literas Compluti interpretatus eſt, tanto vir ingenio, excellentiſque doctrinæ facundiâ, omnes in ſui admirationem ut raperet, utpote cui neque ab eloquentia, neque à vera, atque ſolida doctrina quidquam deeſſet. Quotidianas enim Scripturæ divinæ ſcholas ſupra modum augere ſolitus: ſi quidem ad Græcas & Latinas literas, quas raro fœliciqne ſ.etus ingenio perbrevi tempore perdidicerat, Hebraicas, itémq; Chaldaicas præclarè adjunxerat. Hujus quoque vita, mores, religio, vultus denique ipſe, vocis præterea, ac ſermonis cum gravitate lepor, non modo ingentis hujus viri cōmendationem non evertebant, ſed incredibili ferè totius Academiæ concurſu ſtudioſos omnes Herculis inſtar Gallici aptâ ex ore catenâ trahebat.* Hæc Schotus. *Phœnicem* audiviſſe hunc *Hiſpaniæ* affirmavit Chryſoſtomus Henriquez, ex eóque Aubertus Miræus. Plura reliquit opera, partim edita, partim inedita: illorúmque hæc vivente authore prodierunt.

Commentaria in Prophetam Naum Lugduni 1561. 8.

In Pſalmos XXXVIII. & CXXIX. Compluti 1555. Lovaniique.

Poſthuma edita ſunt-

Commentaria in librum B. Iob. &

In Cantica Canticorum Salomonis, Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1582. in folio.

Inedita adhuc ſunt, eáque, ſi domeſticis habenda fides, apud Ignatium Firminum de Ibero Fiterienſem Abbatem, qui, niſi mors conatibus obfuiſſet, editurus erat in lucem, remanſerunt; nempe-

Iſagoge in totam Scripturam.

De Opificio Mundi, commentariorum ſuper Geneſim libri III.

In librum Pſalmorum Iſagoge, V. tractatibus contenta.

In priores VIII. Pſalmos, & in Pſalm. XXII. & XLIV. & LI. cū *triplici textus trāſlatione juxta veritatem Hebraicam.*

In Pſal. VII. commentaria.

In Pſal. LXIV. meditationes.

In Pſal. CIX. commentaria.

In Iſaiam commentariorum libri IV.

In Threnos Ieremiæ commentaria.

In Evangelium Matthæi commentaria & annotationes.

In Ioannem Evangeliſtam fragmenta quædam.

In D. Pauli Epiſtolam ad Epheſios commentaria; &

In ejuſdem Epiſtolam ad Hebræos.

In Divi Ioannis Apocalipſim. De quo Commentario Ludovicus Alcazar in eundem librum ſcribens, notatione prooemiali XXVI. refert ſe ex quodam Sacerdote Societatis, qui eum viderat, cognoviſſe in quodam ordinis monaſterio hunc adſervari unà cum regio ad editionem privilegio, quod author vivus impetraverat.

Deperditum verò eſt & ſubreptum magna cum literatorum jactura opus aliud magnum atque exoptatum ſatis-

De Symbolis Moſaicis, in quo quidem ſumma erat totius Cypriani eruditionis.

Horum omnium operum meminit Carolus Viſchius *Bibliotheca Ciſtercienſis* author ex fide laudati Ignatii Firmini, atque item in *Appendice* iſtiuſmet libri, relationem quandam ad ſe ex Hiſpania miſſam ſequutus: quo loco adſervari ait præter ſuperiora in Salmantino collegio-

Commentaria in ſecundam Epiſtolam D. Pauli ad Timotheum, &

De Ratione Muſica, & Inſtrumentorum uſu apud veteres Hebræos.

Abreptus eſt in medio vitæ, & famæ curſu anno MDLX. cui Complutenſes hoc epitaphium tumulo indiderunt.

CYPRIANVS HISPANIÆ MVSA, ET PHOENIX.

Maximus ille brevi Cyprianus conditur urnâ
Ille humuli excelſus clauditur, Hoſpes, humo.
Iudicium, labor, ars, facunda peritia rerum.
Vnâ adière virum, quocum obière ſimul.
Obiit anno MDLX.

Præter Alphonſum Matamorum adire operæ pretium erit de Cypriani laudibus copioſè diſſerentem Petrum Fontidonium in *Epiſtola* Commentario ejus *in Pſalmum XXVIII.* præfixa; Alvarum Gomeziū *De rebus geſtis Ximenii* lib. VIII. & Aubertum Miræum in *Bibliotheca*, qui aſſerit typis Complutenſibus, & Lovanienſibus excuſa non ea dumtaxat, quæ diximus, ſed & in *Iſaiam, Ieremiam, Ioannem & Matthæum*, nec non & *in Apocalypſim commentaria.*

F. CYPRIANVS DE SANCTA MARIA, ordinis Minorum, ſcripſit-

Aluſiones de la divina Eſcritura a coſtūbres, ritos, y ceremonias antiguas, a propriedades de animales, plantas, perlas, y piedras precioſas con que ſe celebran los myſterios, que celebra la Igleſia Santa a honor de Chriſto Señor nueſtro, y ſu Inmaculada

culada Madre. Granatæ 1654. in 4.

Diligens compēdium, quo probatur myſterium Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis eſſe prope diffinibile. Granatæ 1651.

Vulgari quoque linguâ -

Diſcurſo *ſobre que la Virgen Nueſtra Señora no reſucitò en la tierra, ſino en el Cielo, elevando a el los Angeles ſu ſanto cuerpo*. Ibidem anno 1645.

CYPRIANVS MAROXA, medicus Doctor, edidit -

De Febribus, & lue venerea. Pinciæ 1641. folio.

Praxim univerſalem de morbis internis. ibidem 1642. fol.

F. CYPRIANVS DE PINEDA, Cordubenſis, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, S.T. Magiſter, in Vrſaonenſi gymnaſio ſacrorum bibliorum interpres, Vrſaoniſque Duci N. à confeſſionibus, laudatur à Thoma de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano*, tanquam libri cujuſdam author, cujus argumentum, ſeu titulum reticet, pagina 152.

Obiit centenario major fine an. MDCLXVI. aut initio ſequentis.

F. CYPRIANVS RODRIGVEZ, Ciſtercienſis monachus è *Nucalenſi* domo, Hiſpanę ſuæ Congregationis Generalis Reformator (ita Præfectum vocant) ingenio vir præſtanti, ac doctrinâ, ſcripſit, uti Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo refert,

Medullam Philoſophicam: ubi de præcipuis Philoſophiæ quæſtionibus.

Medullam item *Theologicam*.

In Canonem Miſſæ librum unum.

De Scriptor. Hiſpaniæ lib. I. Hæc Henrriquez.

CYPRIANVS SVAREZ, Ocanienſis, Ieſuita, multæ variæque eruditionis vir, triúmque linguarum callens, Eboræ priús, mox Compluti de ſuperiore loco Theologiam docuit. In juventute ediderat -

De Arte Rhetorica libros III. ex Ariſtotele, Cicerone, & Quintiliano depromptos. Antverpiæ 1575. & 1621. Pariſiiſque 1619. 12. Item cum *commentario Friderici Ceruti*, Veronæ 1589. in 8. Duaci 1585. 8. Coloniæ 1594. & 1604. in 4. Antverpiæ 1585. 4. necnon & cum *Ludovici Carbonis de Arte dicendi*, Venetiis, Leodiique, ac Coloniæ. Prodiit quoque opus Lugduni 1650. in 16. ejúſque *Summa*, ſeu *Compendium*, Pariſiis 1652. in 16. Flexiæque 1654. in 16.

Tabulas Rhetoricas; Venetiis anno 1589. in 8. à *Ludovico Carbone* digeſtas.

In Librum S. Iſidori Allegoriarum quarundam S. Scripturæ à ſe emendatum *Scholia* confecit; quæ in editione Matritenſi à Ioanne Grialo procurata S. Iſidori operum anno 1599. prodierunt, quod ipſe notat Grialus in præfatione: qui & emendaſſe Cyprianum ait ejuſdem S. Doctoris, ſive alterius, librum -

De conflictu vitiorum, & virtutum; & in Canticum Canticorum expoſitionem, & Epiſtolas.

Typis nondum commiſſa ſunt Theologica, nempe -

Commentarii in Pſalmos Davidis, & in Cantica Canticorum.

Placentiæ apud nos obiit ſeptuagenario major anno MDXCIII.

CYPRIANVS DE VALERA, infame nobis ſemper nomen, hæreticus fuit Calvinianus, edidítque -

Inſtitucion *de la Religion Chriſtiana*; ſive interpretationem *Chriſtianarum Inſtitutionum* Ioannis Calvini.

El Catolico Reformado,

Convertit quoque in vulgarem linguam Biblicos libros, quæ translatio edita fuit Amſtelodami, ut credimus.

CYRIACVS.

CYRIACVS PEREZ, inter Montis-Serrati Catalanorum Eremitas, qui Deo, ſibique in ſummis rupibus vacare ſolent, domunculæ, quæ *S. Dimæ* ſacra eſt, olim incola edidit -

Compendio breve *de exercicios eſpirituales, y conſideraciones para los que ſe exercitan en la oracion mental por las tres vias purgativa, iluminativa, y unitiva, con un tratado de la oracion*. Barcinone apud Sebaſtianum Cormellas 1614. in 8.

D

DAMASIVS, ſeu DAMASVS.

DAMASIVS DE FRIAS, neſcio quis, ſcripſit-

Dialogos *de differentes materias*. M.SS. in Bibliotheca Olivarienſi.

F. DAMASVS DE PRÆSENTATIONE, Luſitanus, ex Reformatis S. Franciſci provinciæ S. Antonii, ejúſque Diffinitor, & Cuſtos, difficultatum fidei cenſor Theologus, magnâ pietate vir, ſcripſit-

Obrigação *do Frade Menor*, hoc eſt, Inſtructionem Franciſcani ſodalis; typis Ant. Alvarez in conventu de Carnota 1627.

Ex relatione Luſitana Romam directa.

DAMIANVS.

F. DAMIANVS ALVAREZ, *è Medina de Rio-ſeco* oriundus, Didaci Alvarez Dominicani doctrinâ, & ſcriptorum operum famâ celebratiſſimi germanus frater, ſodalis & ipſe Dominicanus in patria aſsumptus, elucubravit-

Sermones *de Adviento, y Paſqua*. Burgis 1610. in folio.

Vertit item ſermone vernaculo numeris alligato Ludovici Tanſili poëma Italicum, hâc inſcriptione uſus-

Las Lagrimas *de S. Pedro en octava rima*. Neapoli 1613. in 12.

Vivebat adhuc quo tempore Alphonſus Fernandez *Scriptorum Dominicanorum Indicem* publicavit, anno ſcilicet MDXVIII.

F. DAMIANVS DE ARMENTA, & CORDVBA, Cordubenſis eques, Hiſtoriam edidit eorum, quibus interfuiſſe dicitur, nempe-

De la Guerra, *y liga de Frãcia* anno 1596. M.S. vidit Tamajus.

F. DAMIANVS DE ARTVFEL, Dominicanus, ſcripſit, ut audio,

Modo *de rezar de los Frailes Predicadores*. Cæſaraugustæ 1572. in 8. & Valliſoleti 1614. in 8.

Canto llano. Valliſoleti eodem anno in 8.

F. DAMIANVS DE FONSECA, Luſitanus, Valentiæ autem Edetanorum ſodalis à Dominicanis allectus, *Vbaldini* Eminentiſſimi Cardinalis, dum Romæ verſaretur, Theologus, Magiſtrique Sacri Palatii ſocius, Italicè dedit-

Del giuſto ſcacciamento *de Moreſchi da Spagna* lib. VI. Romæ 1611. 4. quem deinde commentarium Hiſpanicè à ſe cõverſum ſequenti anno publicavit.

Vivebat anno MDCXVIII. quo Alphonſi Ferdinandi *Catalogus Scriptorum ſui ordinis* foras emiſſus fuit.

F. DAMIANVS GINER, ordinis fratrum Minorum Valentinæ provinciæ, dedit in lucem-

Commentarios Scoti in IV. libros ſententiarum, in faciliorem, & clariorem methodum redactos. Valentiæ apud Alvarum Franaim 1598. in fol.

DAMIANVS DE GOES, Luſitanus, nobili loco in regni hujus oppido *Alenquèr* ſuſceptus, quem cognominis forte ductus ſpecie Belgis Scriptoribus, Zelandorúmque Inſulæ *Goeſæ*, Cornelius Callidius falsò attribuit; puerili ætate in famulitio regio tranſactâ, peregrinationibus ferè applicuit animum, varióque, ac multiplici per Europam omnem diſcurſu, in cognitionem hominum doctiſſimorum, adeóque in univerſam poſteritatis memoriam pervenit. Morum quippe ſuavitate, atque elegantia, ergáque doctos liberalitate inſinuabat ſe in cujuſque animum, qui muſarum commercio fruerctur, facilè, atque altè. Muſicæ ad hæc artis peritiâ excellens, eam hujus ſtudii, ac venuſtatis laudem meruit, quã popularis ejus Andreas Reſendius epigrammate quodam, *Phœbum*, & *Orpheum*, aut certè his parem nuncupans, eidem conſignare non dubitavit. His Damiani dotibus haud parum delectati feruntur, cùm ex Italis Patavii Petrus Bembus, Lazarúſque Bonamicus viri diſertiſſimi, quo & ultimo uſus eſt eloquentiæ doctore; tum in Belgio Conradus Goclenius, ac Petrus Nanius Lovanienſes, Romani vindices ac formatores ſermonis. Nec non & in Iacobi Sadoleti Carpentoractenſis, Iacobique alterius Madrutii Tridentini Antiſtitum gratia, crebris ad eos datis, mutuóque acceptis literis, floruiſſe perhibetur. Obſervaverũt quoque eum ex Germania viri literatorum principes Henricus Glareanus, Bonifacius Amerbachius, Sigiſmundus Gelenius; quorum hic *Obſervationes* ſuas *in C. Plinii Hiſtoriam* Goeſii nomine inſcripſit; Glareanus autem in *de Muſica* libris eximio eum laudis elogio affecit. At nec ſibi totus, Muſisve, & Muſarum ſacris vacabat: quippe negotia publica ferè hoc tempore, auſpicio Ioannis Regis, longè à patria gerere jubebatur: à quo & cum legatione fuit nonnunquam ad Polonorum Regem deſtinatus. Hagæ tandem Comitis apud Hollandos ductâ uxore vix patriam cogitabat eo tempore, quo Ioannes in Luſitaniam ſuam remeare juſſo rerum parentis proprio cõſcribendarum ſtylo gentis munus, cum & fruſtratus jam ab aliis eſſet voto illo frugis bonæ, ac pietatis pleno, commendavit. Goeſii verò ipſius res digeſſit accuratè Andreas Schotus in

Bibliotheca: quorum hic nos breviarium, ne multo hæc pars turgeſceret, tantùm dedimus. Extant ab eo latina opera hæc -

Fides, religio, moréſque Aethiopum ſub imperio Pretioſi Ioannis (quem vulgo Presbyterum Ioannem vocant) degentium: cum enarratione confœderationis, & amicitiæ inter ipſos Aethiopum Imperatores, & Reges Luſitaniæ initæ. Acceſſerunt aliquot epiſtolæ Helenæ aviæ Davidis Pretioſi Ioannis, ac ipſius etiam Davidis ad Pontificem Romanum, & Emmanuëlem, & Ioannem Luſitaniæ Reges, eodem Damiano à Goes, & Paulo Iovio interpretibus; Ad Paulum Tertium P.M. Pariſiis apud Vvekelium: Lovaniíque apud Rutgerum Reſcium 1540. ſed adjuncta eſt huic poſtremæ editioni -

Deploratio Lappianæ gentis.

Commentarii rerum geſtarum in India citra Gangē à Luſitanis an. Dom MDXXXVIII. Lovanii ex officina Rutgeri Reſcii 1539. Qui cū inſcriptione, *De Bello Cambaico ultimo* prodierūt iterum ex officina Servatii Saſſeni ejuſdem urbis 1549. Hæc eſt Hiſtoria Dienſis obſidionis, quam & Didacus, ſeu Iacobus Tevius, & eleganter magis, in commentarium retulit.

Vrbis Oliſſiponenſis deſcriptio: ad Henricum Portugalliæ Infantem S.R.E. Cardinalem. Eboræ apud Andream Burgenſem 1554. in 4.

De Rebus, & Imperio Luſitanorum ad Paulum Iovium *Diſceptatiuncula* ſimul -

Hiſpaniæ laudatio, ſive de ubertate ejus, & potentia, adverſus Sebaſtiani Munſteri calumnias: Duo hæc unà cum *Bello Cambaico, Lappiæ deſcriptione, Pretioſi Ioannis aliquot epiſtolis*, aliiſque ad Damianum datis, excuſa ſunt Antverpiæ a Rutgero Reſcio 1544. 4.

Vrbis Lovanienſis obſidio: facta nempe à Martino Roſſemio Galliæ Regis nutu, & auſpiciis. Oliſſipone apud Ludovicum Rodriguez 1546. 4.

Luſitanâ quoque linguâ, optimè omnium, qui præceſſerant, licèt ſtylo parum limato,

Hiſtoria *do Rey D. Manuel.* Oliſſipone 1566. & 1619. in folio: necnon &-

Hiſtoria *do Principe D. Ioam* (Ioannis Secundi Luſitaniæ Regis geſta, ejus temporis, quo parens Alphonſus rerum potiebatur) incertum nobis quando edita.

Nobiliario *de Portugal* M.S. vidimus Matriti in Bibliotheca *D. Hieronymi à Maſcareñas* Regii ordinum, mox Portugalliæ Concilii Senatoris, nunc jam Segovienſis Antiſtitis.

Ioannes Driedo in nuncupatoria ad Ioannem Portugalliæ Regem tertium operis ſui *de Eccleſiaſticis Scripturis, & dogmatibus* epiſtola, Damianum appellat, *generoſum virum, ac literarum cultorem, fautorémque candidiſſimum.*

F. DAMIANVS LOPEZ DE HARO, ex ſodalibus ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, S.T. Magiſter, Sancti Officii cenſor Theologus, provinciæ Caſtellanæ ordinis ſui Diffinitor, ut vocant, & Viſitator, edidit -

Donativo real, *y exhortacion religioſa a los pueblos, de la correſpondencia, que deben tener con ſu Principe natural.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1625. in 4.

F. DAMIANVS DE LVGONES, ordinis Minorum, edidit -

Hiſtoria *de lo que a ſucedido en la orden de San Franciſco de la Obſervancia deſde la enfermedad, y muerte del Reverendiſimo Padre Fray Iuan del Hierro haſta la eleccion en General del Reverendiſimo Padre Fr. Antonio de Trejo.* Mediolani 1614. in 4.

De la ſolemniſſima fieſta, *que ſe hizo en el convento de San Franciſco de Sevilla el año de MDCXV. en honra de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora.* Malacæ 1616. per Antonium Bene.

DAMIANVS RODRIGVEZ DE VARGAS, Complutenſis, devotus Franciſco Patriarchæ inter ſodales laicos tertii ordinis, verſibus edidit in octoades replicatis -

La verdadera hermandad *de los cinco Martyres de Arabia.* Toleti 1621. 4. Nempe de Sanctorum Martyrum Coſmæ, Damiani, Eupremii, Leontii, Euthimii fratrum triumpho.

D. DAMIANVS DE VEGAS, ordinis Sancti Ioannis in domo *Sanctæ Mariæ de Monte* (ſic nuncupatum hominem legimus) ſcripſit -

Poeſia Chriſtiana *moral, y divina.* Toleti apud Petrum Rodriguez 1590. 8.

Vn Tratado *de la Inmaculada Concepcion.* Vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS.

F. DIDACVS ADVARTE, Cæſarauguſtanus, ordinis fratrum Prædicatorum, novæ Segoviæ in Luzonia inſula Philippinarum unà Indici maris Præſul, Dominicanæ ſuæ iſtius tractus provinciæ hiſtoriam, lectu quidem digniſſimam, quouſque potuit, Hiſpanâ oratione pertexuit. Quæ auctior reddita per Dominicum Gundiſalvi ejuſdem inſtituti, provinciæque iſtius Præfectum, deindéque Collegii Sancti Thomæ in Manila urbe Rectorem, produit in lucem hoc titulo -

Hiſtoria *de la provincia del Santo Roſario de la orden de Predicadores en Filipinas, Iapon, y China.* Manilæ in collegio Divi Thomæ prædicto, typis Ludovici Bertrandi, anno 1640. in folio.

Argumentum quinquageſimi ſeptimi, & octavi hujus hiſtoriæ libri ſecundi capituli, vita, & res piè, & ſtrenuè pro fide Chriſti Salvatoris geſtæ ab *Aduarto* ſunt; ubi continuator illius refert Cæſarauguſtæ eum in Hiſpania ex nobilibus ortum parentibus, Compluti

ad

ad ordinem Dominicanum, indéque ad militiam hanc evangelicam veniſſe: pietatem illius, & plurima ſanctimoniæ argumenta his capitibus celebrans.

D. DIDACVS DE AGREDA, & VARGAS, Matritenſis, Alphonſi de Agreda, Iacobæi equitis, Regii Caſtellæ Senatoris filius, ex Italico vertit –

Lugares comunes *de letras humanas; contiene las Hiſtorias, Fabulas, Provincias, Ciudades, Montes, Rios mas famoſos, y conocidos del Mundo*. Matriti 1616. 8. Item –

Novelas morales, *utiles por ſus documentos*. Ibidem 1620. 8.

Los Amores *de Leucipe, y Clitofonte de Achilles Tatio Alexandrino traducidos, cenſurados, y parte compueſtos*. Ita operi voluit inſcribere, quod ex Italica interpretatione in Hiſpanam linguam convertit, atque edidit 1617. 8.

DIDACVS DE AGVIAR, Gallæcus origine, forſan & natu, Pinciæ ad regiam curiam Advocatus, poſt Siliceï Cardinalis Illuſtriſſimi, atque Antiſtitis Toletani, Ferdinandi Perezii Olivæ, Ambroſiique Moralis ejuſdem Olivæ nepotis aliqualem operam in re difficili, atque exteris oppidò mira laudabiliter poſitam, inſigniori experimento, ligatâ nempe numeris, ac per aliquot paginas continuatâ oratione, utriuſque linguæ, Latinæ, Hiſpanæque cognationem oſtendit, ſcribens –

Tercetos *en Latin congruo, y puro Caſtellano*: ad Philippum Principem, & Eliſabetham ſororem, Philippi II. Hiſpaniarum Regis filios. Matriti apud Bernardum Guzman 1621. Credo, hic ipſe eſt, qui ex Italico vertit –

Las Relaciones *de Iuan Botero*. anno 1603. in folio Pinciæ; ſcilicet primam ex tribus partibus. Præfectum ſe illius tractus, quem *Las diezisiete Villas* vocant, interpres nominat.

DIDACVS DE ALARCON, ex oppido *Albacete* diœceſis Carthaginenſis oriundus, Societatis Ieſu ſacerdos, poſt Complutenſes aliquot profeſſionis Theologicæ annos, evocatus Matritum ad novam collegii Imperialis Academiam, Morali Theologiæ docendæ fuit impoſitus, interimque vulgavit –

Theologiæ Scholaſticæ partem primam. Lugduni apud Iacobum Cardon 1633. folio.

Vitam Didaci Dazæ, ejuſdem Societatis; quam præfixit ipſius *Dazæ commentario in epiſtolam Sancti Iacobi*, quam poſthumam ipſe in vulgus dedit.

Denatus fuit XXVIII. die Octobris anno MDCXXXIV.

D. DIDACVS DE ALABA, & BEAVMONT, Cantaber, illuſtri loco natus, Franciſci quippe, ſive Franceſſi de Alaba filius fuit, quem Rex Catholicus à conſiliis bellicis, tormentariæque rei per Hiſpanias habuit Præfectum: Compluti in ædibus Ambroſii Moralis, hoc eſt in nobiliſſima liberalium doctrinarum ſchola, quæ virorum principum liberis tantùm patebat, literis latinis, rhetoricæque artis cognitione fuit inſtructus. Deinde & Græcas, Philoſophiam, Legúmque ſtudia tractavit. Sed cum ad diſciplinæ militaris haurienda præcepta, utpote militari domo editus, & inter officia bellica, exercitationéſque juvenum nobilium proprias educatus, toto animi pondere pridem ferretur; Hieronymo Muñozio Valentino, Salmanticę forſan, ubi magna ſui celebritate vir doctiſſimus Profeſſorem egit, Mathematicis artibus ſeſe totum informandum tradidit. Quarum notitiam apprimè conſequutus, annos fermè triginta ętatis agens, abſque uſu aliquo, velut alter Lucullus, domeſticâ tantum lectione, atque obſervatione ad perfectiſſimam Imperatorii muneris cognitionem jam pervenerat. Atque id quidem exactè voluit in eo opere docere, cui inſcripſit (Imperatorem ſuum hodiernum vetuſtiori Xenophontæo ſufficiens.)

El perfecto Capitan *inſtruido en la diſciplina militar, y nueva ciencia de la artilleria*. Philippo Regi Hiſpaniarum II. Matriti 1590. fol. quod non ſine illuſtri commendatione Franciſci Sanctii Brocenſis viri doctiſſimi per id tempus Salmanticę florentis prodiit.

D. DIDACVS DE ALABA ESQVIVEL, Victorienſis, Salmanticæ in collegio majori Ovetenſi datâ juri diligenter operà, inter Senatores hinc non unius Prætorii allectus, poſtremò Granatenſi Curiæ præficitur. Iam ſæcularibus veluti exhauſtis, Epiſcopus deligitur Aſturicenſis. Quem locum gerens Tridentinæ Synodi quintę uſque ad nonam ſeſſionibus interfuit. Inde Abulenſem Eccleſiam anno MDXLVIII. quacum Prętorii Granatẽſis Præfecturam adminiſtravit; ac denique Cordubenſem obtinuit. Extare fecit in publicum benè doctum opus –

De Conciliis univerſalibus, ac de his, quæ ad Religionis, & Reipublicæ Chriſtianæ reformationem inſtituenda videntur. Granatæ 1582. in folio.

Deceſſit è vivis XVI. kalendas Aprilis anno MDLXII. jacétque in patria ad D. Petri paræciale templum. Martinus Aſpilcueta Doctor Navarrus laudat noſtrum, *Albam*, non *Alabam* vocans (niſi error ſit) in cap. *Novit* numero 104. *De Reſcriptis*.

F. DIDACVS ALVAREZ, Metymnæ (quâ à Rivo-ſicco, ſeu *Rio ſeco* in veteri Caſtella vocant) ortus, atque in ejuſdem oppidi Dominicanorum Fratrum cœnobio religioſum hunc ordinem amplexus eſt. Pluribus locis Theologiam, &, quę hujus ſtudium præcedit, Philoſophiam apud nos, atque item in

Romano urbis ſupra Minervam D. Thomæ collegio per viginti & amplius annos docuit. Vir præcellentis ingenii, magni judicii, ac memoriæ, nec non candore animi, modeſtiâ, atque aliis virtutibus clarus. His nimirum ſtravit ſibi ad Pontificatus apicem viam: Tranensisque in Neapolitano regno Archiepiſcopus meruit renuntiari. Quem quidem opera Theologica foras antea emiſſa adhuc magis conſpicuum reddiderant, & uſque hodie reddunt Orbi. Eccilla-

Commentaria in Eſaiam Prophetam juxta ſenſum literalem, & moralem; duobus tomis. Romæ 1599. & 1602. in 4. Lugdunique in fol.

De Auxiliis divinæ gratiæ, ſæpiùs excuſus liber: quo nempe notior redditus, quam aliis, eſt; quippe in ea tempora incidit, quibus Romæ ingentibus animis decertari hæc res cœpit inter Dominicanos, & Ieſuitas. Præter alias, Lugdunenſis extat editio anni 1620. folio; Duaci 1635. 8.

Reſponſiones ad objectiones adverſus concordiam liberi arbitrii cum divina præſcientia, providentia, & prædeſtinatione, atque cum efficacia prævenientis gratiæ lib. IV. Lugduni 1622. 8. Quibus reſpondet noviter objectis contra ſuperiorem librum.

In Primam Secundæ Partis S. Thomæ. Quorum commentariorum duobus voluminibus continentorum ſpem fecerat Alphonſus Fernandez, cùm *de Scriptoribus ſui ordinis* commentaretur.

De Incarnatione Divini verbi Diſputationes LXXX. Lugduni 1614. 4. Romæ 1614. in 4. Coloniæ 1622. 4.

De Origine Pelagianæ hæreſis, & ejus progreſſu, & damnatione per plures ſummos Pontifices, & Concilia facta, Hiſtoria; Trani 1629. 4.

DIDACVS ALVAREZ, Granatenſis, Ieſuitarum ſodalis, morum Theologiam profeſſus fuit, déque ea interrogatus magna omnium commendatione aliquot annis reſpondit. Sub nomine *Melchioris Zambrano* Clerici Hiſpalenſis edidit opuſculum hac inſcriptione-

Deciſio caſuum occurrentium in articulo mortis. Hiſpali 1604. Scripſit quoque-

De Teſtamentis Tractatum; ſed hactenus ineditum.

Bernardus Alderete libro ſecundo capite XIV. *de las Antiguedades de Eſpaña, y Africa*, ſub Didaci Alvarez Ieſuitæ nomine laudat opus typis nondum eo tempore editum *De la venida de Sant Iago à Eſpaña*: quod ad noſtrum an pertineat neſcio. Certè is obiit Hiſpali in domo Profeſſa, cui præerat, anno MDCXVII.

DIDACVS ALVAREZ CHACON, Medicus Doctor, ſcripſit de Pleuritidis curatione hoc vulgari titulo-

Para curar el mal de coſtado. Hiſpali 1506. in 4.

DIDACVS ALVAREZ DE PAZ, Toletanus, ſocietatis Ieſu, poſtquam Compluti Theologiam didiciſſet, in Peruanum Americæ regnum delatus, tam Doctoris, quam Rectoris munera pluribus in locis egregiè obivit. Ad ultimum in luſtratione provinciæ, quam ſexennio gubernaverat, ad *Potoſi* urbem deveniens occupatur morbo, & conficitur: vir omnium virtutum meritis clarus, qui nè voto quidem temperavit non admittendi ultrò venialis errati; præterea non legendi profanum ullum ſcriptorem, poſtquam, lecto nonnuſquam principe Italorum Poëtâ, quo ſibi copiam ejus linguæ pararet, deprehendit, imaginum inde perceptarum turbis totam ſibi mentis defixæ olim Deo quietem interceptam. Extaſi frequenti correptus per aliquot dies publico abſtinuit; nec niſi supernè revocatus mutavit. Colitur ibi ſanctitatis nomine, quam & cadaver ipſum poſt multos annos incorruptum, pluráque ad tumulum extra naturæ vires ſigna diſpēſata in ſupplices conteſtantur. Denatus eſt anno ætatis ſexageſimo, redempti orbis MDCXX. vivam ſui effigiē veluti ductam in his libris relinquens.

De vita ſpirituali, ejúſque perfectione lib. V. Lugduni 1608. & 1611. Moguntiæque 1614. in folio. *Compendium* ejus operis Ioannes Goteum presbyter Silveducenſis edidit Antverpiæ, anno 1620. in 8.

De Exterminatione mali, & promotione boni, lib. V. Lugduni apud Horatium Cardon 1613. eodémque anno Coloniæ apud Hierat. Moguntiæ apud Lippium 1614. in folio.

De Inquiſitione Pacis, ſive ſtudio Orationis, lib. V. Lugduni typis Horatii Cardon 1617. in folio.

Quæ ſeorſim alia edita ſunt, his tribus tomis omnia comprehenſa jam fuiſſe ſcias: in his-

De Vita religioſè inſtituenda libellus latinè quidem ab ipſo editus, ut cætera; Lugduni 1612. in 12. qui & Polonicè converſus à Simone Viſocki prodiit iterum foras.

Reliquit affectum opus; *De Inſtitutione Sacerdotum*. Scio Gallicè edita ſub ejus nomine, *Traictè de la hayne, & fuite des Pechez*. Duaci 1626. in 12. *Exercice journalier des vertus* &c. Ibidem 1625. 12. Quod idem eſt cum *De vita ſpirituali* opere.

F. DIDACVS DE SANCTA ANNA, Franciſcanus ſtrictioris obſervantiæ provinciæ Sancti Gabriëlis, ſcripſit-

Tratado *de Oracion mental*. Hiſpali 1618.

Compendio *de dotrina de Religion, y Eſpejo de Religioſos.* Ibidem eodem anno in 8.

D. DIDACVS ANTONIVS FRANCES DE VRRVTIGOITI, Cæſarauguſtanus, Salmanticæ doctus Iuris ſcientiam, ejúſque lau-

reâ

reâ Doctorali in patria ornatus, cum veluti domeſticum ſibi & familiare munus haberet, honorifico verſari loco in Eccleſia, fratribus aliis tribus celeriori paſſu, ad Pontificium properavit culmen. Turiaſonenſis quippe primò Decanus, & Canonicus, deinde Darocenſis Archipresbyter in Cæſaraugustana Eccleſia, nec non & regii Noſocomii Gubernator, Cancellarius, *Competentiarúmque* (vulgari ſic verbo appellant) Iudex fuit. Demum Balbaſtrēſis dictus XIV. Februarii die anni MDCLVI. Epiſcopus, Barcinonenſis Eccleſiæ Capitulum, procurante Catholico Rege noſtro, Alexandróque Papa VII. authoritatem præſtante, viſitavit. De Poſteritate autem benemeritus eſt ſcriptis ſuis in publicum datis; ſcilicet -

Forum Conſcientiæ,ſive Paſtorale internum. prodiit. . . . .

Paſtorale Regularium;ſive Commentarius ad Breve Innocentii Papæ X. De Epiſcoporum & Regulariū juribus XVI. Maji MDCXLVIII. emanatum; cui præponitur *De Conſervatoribus* Tractatus: poſtponantur autem *Vota octo deciſiva circa diverſas utriuſque ordinis eccleſiaſtici, & laici controverſias*. Lugduni ex officina Philippi Borde, & ſociorum 1655. folio.

De Intruſione. Ibidem ex eadem officina 1661. folio.

Tractatus de Competentiis Iuriſdictionis inter Curiam Eccleſiaſticam & Secularem: & de Officio Cancellarii Regnorum Coronæ Aragonum. Lugduni ſumptibus Philippi Borde & ſociorum 1667. in folio.

Franciſci Peña deciſiones Rotæ in publicum edidit cum propriis *additionibus*, tomis duobus.

Non vulgare, aut reticendum decus eſt in familia Didaci noſtri, tres alios fratres Laurentium, Baptiſtam, & Michaëlem ſummis Collegiorum Eccleſiaſticorum honoribus decoratos habuiſſe: primum ſcilicet *Seguntinum* Decanum, & Canonicum; ſecundum Archidiaconum *de Valpueſta*, ſimiliterque Canonicum in *Burgenſi*, tertium in *Cæſaraugustana* Eccleſia Archidiaconum; nec non & *Thomam* in Minorum religioſa familia ſatis doctrinâ, atque editis lucubrationibus in vulgus notum.

F. DIDACVS ARANHA DE PASSIONE, Luſitanus, Bracharenſis, ordinis D. Franciſci ſtrictioris obſervantiæ,apud Mariam Medicæam Reginam Galliarum Chriſtianiſſimam orator ſacer, edidit à ſe recognita, *Cantica CL. cum Hymnis XXX. totidémque orationibus in B. Ioſephum Deiparæ Virginis ſponſum à Franciſco Gemma Clerico Capuano* olim ſcripta: quibus è penu ſua ſubjunxit -

Flores pretioſi ſacræ Societatis Ieſu,Mariæ, Ioſeph, ex Sacra Scriptura, & ſanctis PP. collectos. Pariſiis 1624. in 16.

DIDACVS DE ARROIO, ſcripſiſſe dicitur -

De Sacramentis: de quo nil aliud ſcio; quam laudari eum ab Auguſtino Barboſa.

F. DIDACVS DE ARZE, aliis Conchenſis, aliis Matritenſis, familiam fratrum Minorum,provinciámque ſuamCarthaginenſem, cui & præfuit ab anno ſuperioris ſæculi XCV. non mediocriter illuſtravit, cum ad populum conciones graviter, & efficaci ſ mè habendo, tum omni literarum genere conſperſis doctrinæ ſuæ monumentis ad poſteros tranſmittis non una de re, aut argumento, quorum tamen plura deſideramus. Ferdinando Roderici à Caſtro LemoſioComiei,Neapolim dum pro Rege gubernaret, à miniſterio fuit ſacramenti Pœnitentiæ, & ab intimis item conſiliis. Factus tandem Caſſanenſis in Calabria Epiſcopus XXVIII. Ian. die anni MDCXIV. exceſſit è vivis anno MDCXVII. Tudenſis in Gallecia Præſul, (ſi Vvaddingo credimus in *Bibliotheca Scriptorum Franciſcanorum* affirmanti) jam deſtinatus. Opera ejus, ſive edita, ſive in ſchedis adhuc latentia, jam ſubjungimus:

Miſcellanea primèra de Orationes Eccleſiaſticas deſde el Domingo XXIV. deſpues de Pentecoſtes haſta la vigilia de Navidad. Murciæ 1606. 4.

De Santos: ibidem eodem anno.

De la Concepcion *Inmaculada de Nueſtra Señora*, oraciones, ſeu tractatus IV. Murciæ apud Didacū de la Torre 1606. in 4.

De la Expectacion *del parto de Nueſtra Señora*, tractatum I. Hæc dno opera tribuit noſtro Hippolytus Marraccius amicus noſter, ſcriptor verè pius, atque elegans in *Bibliotheca* ſua *Mariana*: quorum *Vvaddingus* non meminit. Niſi comprehendantur (quod veroſimile mihi eſt) in primo illo *Miſcellanearum* orationum à Dominica XXIV. poſt Pentecoſtem uſque ad Domini Natalem.

Diſcurſos *predicables ſobre la Salve*. Conchæ 1601. 4.

Sermon *de la Natividad de Nueſtra Señora*. Hiſpali 1608.

Sermon *de la Cruz de Chriſto, y del buen Ladron*. Murciæ 1607. in 4.

Sermones *de Adviento* (ſi diſtinctum eſt à primo illo opus) Murciæ 1606.

Roma *la Santa*: *ò de las mejoras, que alcançò Roma con la venida de S. Pedro à ella, y con aſentar en ella ſu ſilla*. Neapoli 1601. 4.

Ineditum manſit in cœnobio Murciæ urbis latinum opus egregium ſanè, ac doctum (ait *Lucas Vvaddingus*) pro intelligendis difficilioribus Sacræ Scripturæ locis, prænominatum *Aegyptus ſpoliata*; eo quod reconditas gentilium, & humanarum artium doctrinas, quaſi è manibus eis præripuit, & ad intelligendas perfectè ſacras literas accommodavit.

Inci-

Incipit, *Ligrum vitæ*, &c. Vidiſſe quoque ſe ibidem aſſervatam Vvaddingus ſubdit *Epiſtolam* diffuſam, ſeu *opuſculum apologeticum* ad fratres ſibi ſubditos *circa qualitatem veſtimentorum*, ubi doctè diſſerit de faccini habitus uſu apud antiquos Patres, de ejus myſtica ſignificatione, & utilitate, cúmque Minorum profeſſione convenientia, in quam rem plurima è Sanctis Patribus congerit argumenta. Hæc Vvaddingus. Promiſerat ille, cum prelo committeret *Concionum* volumina, eiſdem poſtea ſubjecturum *Quinquagenas locorum Scripturæ Sacræ difficiliorum*, quod fortaſſe idem cum *Aegypto ſpoliata* nuper laudatò opere; nec non & (quo idiomate non expreſſit) *Dialogos de Chriſtiano Pictore*: ſive de veritate, ac decoro picturarum eccleſiaſticarum: opus nempe ſuo ipſius authoris judicio, propter argumentum, laborémque in eo perſequendo exantlatum, nec non ptopter molem ſcriptionis non unius voluminis, verè magnum: cujus nomine ſodales ejus expoſtulare habet publica utilitas. Studiorum, & ſtudioſorum ardens fuiſſe dicitur promotor, & fautor; in colligendis libris, ornandiſque Bibliothecis inſatiabilis; inſtruxiſſéque in cœnobio ſuo Murciano ſcientiarum omnium libris optimis nobiliſſimam. De hujus curæ, & propoſiti argumento reliquit opuſculum, quod in Bibliotheca Comitis Ducis Olivarum M. S. cuſtodiebatur. *De la antiguedad, y provecho de las librerias, y de la eſtima que deben hazer las Republicas, y la obligacion de los Principes à fundarlas, aumentarlas, y conſervarlas*. Quod opus typis digniſſimum cenſuit Collector *Indicis librorum Bibliothecę cœnobii S. Mariæ de la Salzeda*; in qua exemplum aliud reperitur.

Italiæ ſacræ doctus ſcriptor in errore cubat, *Deodatum*, pro *Didaco* noſtrum appellans.

F. DIDACVS ASTVDILLO, Dominicanus, fortè ex eo oppido oriundus, quod eſt diœceſis Palentinæ, ad Divum Paulum Pinciæ urbis habitu ſacræ hujus familiæ adſumpto in maximam excellentis doctrinæ apud æquales illius ævi opinionem devenit. In quibus & ipſe Franciſcus Victoria, qui primum tenuit locum ſua tempeſtate in ſtudiis Theologicis, Didacum ſibi præponere hoc elogio ſolitus dicitur, *Didacus Aſtudillus doctior me eſt, mea tamen faciliùs veneunt*, hominis doctrinam celebrans, artem docendi arguens. Opera non tam eloquentię, quàm ingenii plena conſcripſit plura, & inedita quædam ad hunc diem, quæ in Bibliotheca Gregoriani Collegii ejuſdem urbis, cujus ſtudiis præfuit, aſſervantur: hæc ſcilicet -

Quæſtiones ſuper VIII. libros Phyſicorum Ariſtotelis, &c.

Super duos libros de Generatione. Editæ quidem.

De Modo intelligendi Sacram Scripturam.

Super Evangelium Matthæi, &c.

Super Divi Pauli epiſtolas ad Romanos, & ad Hebræos commentaria.

Florebat circa annum MDXXX.

DIDACVS DE ASTVDILLO, diverſus, ne exiſtimare pronum eſt, à ſuperiore Dominicano, interpres laudatur trium opuſculorum, ſcilicet -

Introduccion de la Sabiduria: ex Ludovici Vivis latino libello; necnon ex Plutarcho -

Tratado de como ſe a de refrenar la ira.

Tratado como ſe an de aver los Caſados.

D. DIDACVS DE AVALOS, ſcripſit -
Miſcellanea Auſtral.

DIDACVS DE AVELLANEDA, Granatenſis, Societatis Ieſu recens ſodalitium ornavit ejus ſacramento dicto, cum Doctor eſſet jam Theologus, Rhetórque in Academia Vrſaonenſi. Plura inter ſodales adminiſtravit munera, plures provincias adiit æquali ubique fructu, & operæ pretio: ediditque ſuppreſſo nomine -

Tractatum, utrum in confeſſione Sacramentali criminis conſors nominari debeat: quem ſcripſiſſe videtur (ait *Bibliotheca Societatis* author) in ejus defenſionem; cum eadem per calumniam Granatę traduceretur an. MDLVIII. quaſi confeſſiones retegeret; uti fusè narrat Franciſcus Sachinus *Hiſt. Societ. Ieſu* Parte ſecunda lib. ſecundo num. 130. Cæterum impreſſus fuit ille tractatus in Italia à Petro Vicecomite ordinis Prædicatorum, anno 1593. fine authoris nomine, qui tamen ſe pagina hujus editionis 54. & ſequentibus ſatis prodit. Scripſit quoque -

De Secreto libellum: qui deſcriptus plurimorum manibus teritur. Hæc Alegambe.

Obiit poſtridie Kalēdas Martii MDXCVIII. in urbe Toleto.

DIDACVS DE AVENDAÑO, neſcio quis, ſcriptor laudatur -

De la antigua lengua de Eſpaña. Fuit in Bibliotheca Ioannis Fernandi à Velaſco magni Caſtellæ Comeſtabilis.

DIDACVS DE AVENDAÑO, Segovienſis, Presbyter Societatis Ieſu, in Peruano regno Americæ ad meridiem poſitæ ſacræ Theologiæ diù Profeſſor in collegio Limenſi, cui quidem, atque integræ provinciæ præfuit. Edidit uſque ad hoc tempus -

Epithalamium Chriſti, & Sacræ Sponſæ, ſeu explanationem Pſalmi XLIV. Lugduni 1643. in folio.

De Trinitate opus Matriti in collegio Imperiali ſubjiciebatur prelo, cum Petrus

trus Alva Franciſcanus *Militiam Conceptionis* in Belgio edidit.

Amphitheatrum Miſericordiæ. Lugduni 1666. in folio.

Problemata Theologica, duobus tomis. Vernaculáque linguá.

Teſoro Indico, *o General Inſtruidor para el gobierno de la concientia en materias tocantes a las Indias*, tribus tomis.

F. DIDACVS DE AVILA, Hiſpalenſis, ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis redemptionis captivorum, in gymnaſiis Beacienſi, atque Hiſpalenſi ſacrarum literarum primarius interpres, & inter concionatores ſacros operis ſui, ut à domeſticis audit, princeps; Græcæ, Latinæ, & Hebraicæ eruditionis elogio ab iiſdem valde commendatus, pietate in Deum, & in egenos miſericordiâ doctrinam condiebat, ſeque omnibus clarum, & venerabilem reddebat. Scripſiſſe dicitur non minus quam volumina XLII. de Scripturæ ſacræ rebus, quorum nullum vulgari permiſit: nec quidquam de his aliud docuerunt nos teſtes, æqualis Petrus de Valderrama Auguſtinianus in *concione* in funere ejus dicta Hiſpali, atque inferiores, ſed domeſtici, Petrus Lopez de Altuna *Hiſtoriæ* ſuæ *hujus ordinis* lib. IV. pagina 583. & Ioannes de Figueras in *Chronico* ejuſdem. Obiit Hiſpali XXII. Aprilis anno MDCXI.

DIDACVS DE AXARTE (niſi error eſt in cognomine) laudatur author.

Exercitationum Complutenſium in Ariſtotelis VIII. libros Ethicorum. Matriti anno 1645.

DIDACVS DE BAEÇA, Gallęcus, Ponferradenſis, ſodalis Ieſuitarum, nomine dato militiæ huic ſacræ in urbe Salmantina ſuperiore anno MDC. poſt decurſa ſtudiorum ſpatia Philoſophum Palentiæ ſodalibus explicuit. Ab hac tamen profeſſione abreptus eſt non ſeró propter egregium ſui ſpecimen datum in ſacrarum concionum opere ad populum è ſuggeſtu habendarum, quem laudis locũ celebri famâ diu obtinuit; nec non & poſteris ſe ſe tradidit magnopere celebrandum editis artis ſuæ lucubrationibus, quas quidem noſtra ætas, præcipuéque concionatorum ſacrorum claſſis ſummo plauſu, atque exiſtimatione ſuſcepit, avidiſſiméque in rem ſuam vertit, ut nihil ferè aliunde diu pulpita noſtra reſonarent. Hæc nempe foras dedit.

Commentaria allegorica, & moralia de Chriſto figurato in veteri Teſtamento, tribus tomis; ſcilicet.

Tomum I. ubi explanãtur *hiſtoriæ Adami, Iacobi, Iſaaci, & Danielis, in quibus Chriſtus conceptus, & in utero exiſtens, & natus, & à Regibus adoratus exprimitur*. Lugduni 1633. apud Iacobum Cardon in fol.

Tomus II. complectitur *vitam Moyſis, in quo exprimitur Ieſus in Aegypto*. Valliſoleti anno 1635. apud Antoniũ Vaſquez de Eſpar, a.

Tomus III. continet *vitam Abrahami, & Ioſue; hoc eſt Ieſum extra cognatos, & in Iordane*. Lugduni 1637. fol.

Commentariorum moralium in Evangelicam Hiſtoriam tomos quatuor.

Primus Beatæ Mariæ, Divi Ioſephi, & Chriſti Domini magnalia, item Tractatum de Euchariſtia, De Spiritu Sancto, & de Trinitate, comprehendit. Pariſiis 1627.

II. *Vocationes, & converſiones à Domino Ieſu peractas; omnia illius miracula, & nobiliores Prophetias adimpletas*. Lugduni apud Proſt. Pariſiiſque 1628. in 4.

III. *Prophetias à Ieſu dictas, & nondum adimpletas, nobiliores ejus ſermones, & in illis apertiores ſimilitudines*. Lugduni 1624. & Pariſiis 1629. in 4.

IV. *Parabolas, & Hiſtorias adductas à Ieſu, & ejus Diſputationes cum variis; & ſex conciones de Antichriſto*. Lugduni apud Iacobum Cardon 1631. in 4. & apud Proſt 1624. in 4.

Necnon, & Hiſpanicè.

Sermones *en todas las fieſtas de Nueſtra Señora, tres en cada una*. Pinciæ 1642. in 4.

Catorce ſermones funerales, *y ſiete de Animas*. 1645. in 4.

Ad plures abiit circa annum MDCXLVII. triduana alvi ſolutione extinctus in domo Pincianæ urbis, ſexagenario pauló major.

F. DIDACVS DE BASCVÑVELOS, Franciſcanus obſervantiæ regularis, provinciæ Burgenſis Definitor, edidit.

Faſciculum animæ ex opuſculis Sancti Bonaventuræ confectum. Pampilone 1628. 16.

D. DIDACVS DE BENAVIDES, Comes *S. Stephani*, de *Conſentaina*, & *del Riſco*, Marchio *de las Navas*, Philippo Regi noſtro IV. à cubiculo, & belli conſiliis, poſt adminiſtratum in Beturia bellum adverſus Luſitanos, Gallæciæ, atque inde Navarræ præfuit regnis; tandem ad Mexicanos proRege gubernandos in Novum Orbem tranſfretravit. Vir nõ equeſtri modò virtute, ſed fœliciſſimo ingenio, florenti eruditione, prudentiâ, & pietate ſingulari, flos & ornamentum Hiſpanæ nobilitatis. Hujus opera quædam cùm proſaica, tùm metrica Franciſcus, & Emmanuël filii typis edi curarunt, ſcilicet.

Horarum ſucciſſivarum nomine inſcripta, ad Alexandrum VII. P. M. Ludguni 1660. in 8. è quorum numero ſunt *Oracula divina ex tribus primis Geneſeos capitibus ad Chriſtianam politicam expenſa*.

Deſiit eſſe inter vivos ante triennium Limę Indorum in altera Præfectura iſta Peruana.

DIDACVS BERNARDEZ, ex *Ponte Limiæ* oppido Luſitaniæ Interamnenſis oriundus, poſt

poſt Camoëſium, & Saam vulgares pangendi verſus laudem concedit nemini, junior ipſe his, & Antonio Ferreira, inter cujus Poëtica opera extat adhuc ad noſtrum epiſtola judicii & bonæ frugis plena, Hujus hæc vidimus;

Flores *do Lima*. Vliſſipone 1697. 8.

Varias Rimas *ao bon Ieſus, e a Virgem glorioſa ſua may, & a Santos particulares*. Ibidem 1616. in 8.

Reperio, & ſic inſcriptum volumen, *Rimas Portugueſas, y Caſtellanas*. Oliſſipone editum apud Georgium Rodriguez 1601. 4. Item *Rimas devotas*. ibidem 1622.

DIDACVS DE BOROA, Truxilienſis, Ieſuita, in America Præfectus provinciæ *de Paraguay*; ſcripſit Hiſpanè epiſtolam ad ſodales.

De la vida, *y muerte del Padre Alonſo de Aragon de la Compañia de IHS*. qui in collegio urbis Aſſumptionis dictæ provinciæ diem ſuum obiit anno MDCXXIX.

F. DIDACVS BRAVO, Bellalcazarenſis, Franciſcanus provinciæ Angelorum, in eâque perpetuus (domeſtica nomina, & honores ſunt) Parens, & Cuſtos, S. T. Lector, foras dedit-

Govierno eſpiritual, *y guia de penitentes a la perfeccion*. Hiſpali anno 1637. in 4.

Vocacion *del frayle Menor, en que ſe da à entender la intencion del Glorioſo Padre San Franciſco*. Ibidem apud Franciſcum de Lyra 1640.

Expoſicion *de la Regla de San Franciſco*. Valentiæ 1627.

Guia *de Confeſſores*. Hiſpali.

Dialogos eſpirituales, *y exercicios de oracion*. Ibidem 1637.

Manual *de Notarios*. Ibidem apud Simon. Faxardo 1623. 8.

Del oficio *del Sindico*. Ibidem 1640.

DIDACVS DE BRITO, Luſitanus, Almeidenſis, Conimbricę ad Sancti Petri collegium ſodalis, indéque in Cathedrali ſacra æde Canonicus, poſtquam docuiſſet ibi in ſchola ampliſſima jus Pontificium, & ante alia Gratiani Decretum, renuntiatus fuit Regius Senator Oliſſiponenſis, & in ejuſdem urbis Metropolitanæ ſedis ſodalitio ſacro accepit docēdi munus ex officio præbendæ, quam Doctoralem dicunt. Ad Eboreuſis deinde Eccleſiæ locupletius aliud Sacerdotium tranſitu facto inter eos allegi promeruit, qui militarium ordinum hominibus, & negotiis præſunt (*menſam conſcientiæ* hunc cœtum vocant) Deputatúmque (populari gentis vocabulo) Sancti officii gerere. Scripſit doctè -

De Locato, & conducto. Oliſſipone in folio anno.......

Conſilium in cauſa majoratus Regiæ Coronæ regni Luſitaniæ pro Didaco à Silva Comite Salinarum adverſus ejus nepotem Rodericum Gomezium à Silva Paſtranæ Ducem. Oliſſipone 1612. in 4.

In prologo prioris illius operis ſcriptum reliquit perfectum ſe aliud conſignaſſe opus Georgio Cabrali Ieſuitæ, de eo ut legitimâ Inquiſitorum authoritate cenſeret, *De voto*, ſcilicet, & *conſecratione*. Obiit quaſi octogenarius, in oppido *Cor* juxta *Alcobacienſe* monaſterium, anno MDCXXXV.

DIDACVS DE CABRANES, Sacerdos ordinis D. Iacobi, Artium liberalium, ac Theologiæ Magiſter, Catholicæ Majeſtatis Regis Hiſpaniarum Caroli Cæſaris à miniſterio ſacrorum, cum Salmanticæ regeret, vices alterius gerens, Bibliorum cathedram, publicavit-

Llave eſpiritual *para abrir la alta materia de la Predeſtinacion*: ad Antonium Fonſecam Toparcham de Coca, & Alaëxos. Toleti per Gaſparem de Avila 1529. in 4.

Necnon Vicarius Emeritenſis, quæ urbs equeſtris familiæ hujus eſt, creatus, edidit-

Armadura eſpiritual *del hombre interior*; ſive ſummam de vitiis, & virtutibus ſatis copioſam, Emeritæ 1545. in fol.

Hunc authorem, & erectorem habet noſtri hujus ordinis Collegium Salmantinum opere magnifico pro dignitate illius extructum, cujus, & Præfecturam aliquāndo geſſit. Editum lego in Guadalupenſi municipio & hoc opus *Didaco Cabranes* tributum -

Habito, *y armadura de Eſpaña*. 1545. in fol. quod idem videtur cum ſuperiore.

F. DIDACVS DE CABRERA, ordinis Minorum, ſcripſit, ediditque vernaculâ linguâ, ut credimus -

Sermones *de Adviento*. Cæſarauguſtæ anno 1610.

Sermones *de Quareſma*. Ibidem eodem anno.

DIDACVS CANO GVTIERREZ, ſcripſit-

Relacion *de las fieſtas de la Real Vniverſidad de Lima a la limpia Concepcion de Nueſtra Señora*. 1619. in 4.

D. DIDACVS DE LA CANTERA, Salmanticæ ad Sancti Æmiliani priùs, deinde ad Sancti Salvatoris Ovetenſe, uti vocant, collegium ſodalis, Iuris utriuſque Conſultus, cùm in Murcia urbe inter cauſarum religionis Iudices ſederet, ſcripſit -

Quæſtionum criminalium practicarum volumen. Salmanticæ 1589. in folio, & Francofurti. 1615. in fol.

F. DIDACVS DE CARRANZA, Dominicanus provinciæ Mexicanæ, ſcripſit -

Doctrina Chriſtiana *en lengua Chontal*, unâ ex Americanis. Ant. Leonius in *Bibliotheca Indica*, & Auguſt. Davila *in Hiſtoria Prov. Mexici ord. Prædicatorum*, lib. II. c. ultimo.

DIDA-

D. DIDACUS DE CASTEJON, *diſertiſſimus* (ait Hieronymus Blancas in *comment. rerum Aragonenſium, in Iuſtitia XLII.*) *temporibus noſtris Advocatus, ac Philippi Regis in ampliſſimo ordinum Senatu Conſiliarius,* ſcripſit -

De Familia ſua, neſcio quid, quod Blancas celebrat.

D. DIDACUS DE CASTEJON, & FONSECA, Didaco de Caſtejon regio Militarium ordinum Senatore proximè laudato, ac Mariâ Fonſecâ parentibus, Matriti, ut ajunt, natus, certè ad *Agredam* municipium, ſeu *Graccurim* veterem Ptolemæi, & Feſti, natales parentum referens; Epiſcopus primò Lucenſis, à cujus Eccleſiæ vinculo abſolutus, Talaverenſem Archidiaconatum obtinuit, unáque adminiſtrationem Vicariam ampliſſimæ Toletanæ Sedis pro Sereniſſimo Ferdinando Auſtriaco. Quo decedente, Didacus ſupremo Hiſpaniæ regimine, hoc eſt magnâ Caſtellæ Senatus regii Præfecturâ fuit ornatus annò MDCXL. tandémque triennio nondum exacto Turiaſonenſibus in Aragonia Epiſcopus datus. Scripſit -

Primacia de la Santa Igleſia de Toledo, ſu origen, ſus medras, ſus progreſſos en la continua ſerie de Prelados, &c. defendida contra las impugnaciones de Braga; duobus voluminibus. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1645. in folio. Hicne, an diverſus is, quo authore inſcriptum eſt opus -

De los tres caminos de la Oracion. Cæſarauguſtæ 1651?

Diem ſuum obiit anno MDCLV. Februarii die XIX.

F. DIDACUS DE CASTELVI, Auguſtinianus provinciæ Caſtellæ, laudatur ab authore *Alphabeti Auguſtiniani*, ut ſcriptor quorundam operum circa annum MDCXXIV. De quo nil ulteriùs mihi notum.

D. DIDACUS DEL CASTILLO, Salmantinus, Sacræ Theologiæ Doctor, in Palentina Eccleſia Prior & Canonicus, Romam ivit unà cum Excellentiſſimo D. Ferdinando Ruiz de Caſtro Lemorum Comite, pars & ipſe publicæ legationis, qui Clementem Papam VIII. recens inauguratum, obſequium Regis ſui deferens, ſolemni habitâ oratione alloqueretur. Quo munere functus eidem ſanctiſſimo totius Eccleſiæ apici elaboratum à ſe opus de Sancti Iacobi Apoſtoli ad Hiſpanias adventu latinâ linguâ ſcriptum obtulit; quod quidem annuente ipſo Cæſare Cardinali Baronio, & argumentorum ponderi cedente, Summum Pontificem probaſſe indicio ſunt lectiones ipſe Sancti Iacobi Apoſtoli Romano Breviario inſertæ, quod authoritate ejus poſtremò editum fuit. In patriam rediens eundem librum Hiſpanicè in gratiam popularium ſuorum vertit, & publicavit hoc ſub titulo -

Defenſa de la venida, y predicacion evangelica de Sant Iago en Eſpaña. Cæſarauguſtæ 1608. in 4. Latinè etiam ſcripſit -

Diſputationem in cap. VI. S. Ioannis de vera, & reali manducatione Euchariſtiæ adverſus Cornelium Ianſenium, & alios, qui ad ſpiritualem per fidem in Chriſtū referunt. Romæ apud Aloyſium Zannetum 1593. in 4.

Ampudiæ Abbatem creatum fuiſſe eum, alii; *Conſultorem Indicis* Romæ renunciatum ipſe Didacus de ſe affirmat.

F. DIDACUS DEL CASTILLO, neſcio quis, edidit -

Origen de los Turcos, y ſus Emperadores. Oliſſipone 1568.

DIDACUS DEL CASTILLO, *inſignis Mathematici* elogium meruit, aliunde mihi ignotus, à Vincentio Blaſio Garſia Valentino in præfatione ſuorum elogiorum. *Quæ ſunt præterea Didaci Caſtilli Mathematici celeberrimi, qui reconditam eruditionem cum egregia vita ſanctitate conjunxit lucubrationes, ac vigiliæ tuo nomini conſecratæ?* (ait ille ad eum, cui elogia illa nuncupavit) de quibus moneri deſidero.

DIDACUS DEL CASTILLO, (diverſúsne ab ſuperioribus vix dicere poſſum) ad Emmanuelem Philibertum Sabaudiæ Ducē, ſcripſit -

Hiſtoria de la preſa de los Gelves en Africa, y valeroſiſſima defenſa, que hizo de ſu fortaleza D. Alvaro de Sande haſta ſu perdida.

Hiſtoria de la liberacion de Don Alvaro de Sande: de la toma del Peñon de Velez de la Gomera; y el ſuceſſo de la armada embiada por el Gran Turco ſobre la Iſla de Malta.

Vtraque pars M. S. extat in Codice MMDCCX. Bibliothecæ Barberinæ M. S.

D. DIDACUS DEL CASTILLO, & ARTIGA, Navarrus, Tudelenſis, Compluti dedit literis Philoſophicis, ac Theologicis operam in collegio, quod ab erectore hujus urbis Epiſcopo Malacitanum vocant, publicúmque, & primarium docendi locum in Philoſophica ſchola obtinuit, renunciatus interim ſacræ ſcientiæ Doctor. Abulenſe deinde, quod Magiſtrale dicunt, Canonicum ſacerdotium adeptus, cenſendique munus apud religionis violatæ Iudices, adſcribi meruit albo Pontificum, Carthaginis Americanæ prius, deinde Truxilienſis in eadem Orbis plaga Eccleſiæ deſtinatus Antiſtes. Neutrubi tamen ſacris adminiſtratis, Archiepiſcopus tandem S. Fidei, ſeu Regni novi Granatenſis creatus ad Indos primùm transfretavit. Scripſerat, ediderátque eo ipſo anno, quo poſtremas has ſuſcepit infulas -

De Ornatu, & veſtibus Aaronis: ſive commentarios literales, & morales in cap. XXVIII. Exodi. Lugduni apud Laurentium Aniſſon. 1655. folio. Ejus quoque eſt -

Feſtum regium, & devotio Catholicæ Majeſtatis Philippi IV. Hiſpaniarum Regis erga puriſſimam Conceptionem Virginis Mariæ Matris Dei. Matriti 1647. 4.

DIDACVS DEL CASTILLO, aliàs de VILLASANTE, patriâ ex *Molina* oppido Caſtellæ, Iuris utriuſque Doctor, ſcripſit
In Leges Tauri commentaria. Burgis 1527, Metinæque 1553. ex officina Guilielmi de Milis.
De Duello Tractatum (poſt Ioannem Mariam de Lignano, & Paridem de Puteo) ad Ferdinandum de Avalos Marchionem Piſcarium. Adjungitur hujus operis editioni Hiſpanũ opuſculum ex Latino tractatu Anonymi operâ formatum, atque ita inſcriptum, *Remedio de deſafios*. Auguſtæ Taurinorum, anno 1525. 4.
Reprobacion *de los juegos*. Pinciæ per Nicolaum Tierſi 1528. in 8.
Arte *de hazer quenta de recibo, y gaſto*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1551. 4.
Doctrina *de Confeſſores*; quod opus typis editum, & injuriâ temporis deperditum aſſirmat in *Hiſtoria Molinæ urbis* D. Didacus Sanchez Portocarrero, qui & affirmat reliquiſſe eum in ſupremis tabulis ſcriptum elucubrata a ſe *in leges Partitarum* commentaria.

F. DIDACVS DE CAZERES, ex municipio Extremaduræ hujus nominis bene nobili oriundus, Hieronymianorum monachorum ſodalis, in Guadalupenſi monaſterio docuit veſpertinis horis Theologiam, Præfecturâ ejuſdem domus aliquando exercitâ. Viſitator luſtravit totum ordinem, deinde ei & præfuit. Opuſcula ab eo emanaverunt plura exiguæ molis, quæ facilè diſperduntur: quotum hæc vidimus-
In Quadrageſima, & Adventus Evãgelia catenam ſacram moralem. Salmanticæ apud Hiacynthum Tabernier. 1635. in 8.
Summa Theologiæ primam Partem. Ibidem apud Didacum de Cuſſio 1638. in 8.
De Noe, & Arca ſacram Relectionem: Ibidem 1635. in 8.
Sed & alia ſunt, quæ non vidimus.

F. DIDACVS DE CEA, Agudenſis, Franciſcanus provinciæ Angelorum, Theologiæ Lector emeritus, & in Romana Curia Vltramontanorum ſodalium Procurator, ſive, uti vocant, Commiſſarius Generalis, edidit in lucem, cum Romæ eſſet,
Archielogiam ſacram Principum Apoſtolorum Petri, & Pauli, duobus libris. Quorum prior Apologeticus, archielogicas D. Petri defenſiones continens, poſterior eſt Archielogicus de prærogativis, virtutibus, ſanctitate, doctrina, prædicatione Divorum Petri, & Pauli, déque triumphali eorum ſub Nerone martyrio, & ſacro apud Vaticanum ſepulchro. Romæ 1636. in 4.
Theſaurum Terræ Sanctæ, quem Seraphica Minorum religio de Obſervantia inter Infideles per trecentos, & ampliùs annos religioſè cuſtodit, & fideliter adminiſtrat. Romæ typis ſacræ Congregationis de Propaganda fide 1639. in 4.
Obiit poſtquã per tres annos curã ſibi injunctam geſſiſſet, in cœnobio Aracæli anno MDCXL.

DIDACVS DE CELADA, Montelacenſis, quod in ...... eſt oppidum, Societatis Ieſu Presbyter, multâ vir eruditione cùm ſacrâ, tum profanâ; quâ & ingenio præſtanti multùm juvit non ſolum ex cathedra Matriti docens in collegio Imperiali Bibliorum ſacramenta, & expoſitiones; ſed monumentis quoque doctiſſimis & bonæ frugis plenis de omni poſteritate benemeritus, quæ verbi Dei hodiernis promulgatoribus admodum placent. Collegia ſodalium rexit quædam, & in aliis Complutenſe, mox & Matritenſe; cui præerat anno MDCLVII. Libri ejus Biblicas præcipuè Heroinas celebrant; nempe hi ſunt-
Iudith illuſtris commentario literali, & morali. Lugduni 1637. in folio.
De Benedictionibus Patriarcharum. Lugduni 1641.
Commentarius literalis, & moralis in Tobiæ Hiſtoriam; duabus partibus. Lugduni apud hæredes Petri Proſt. 1644. in fol.
In Rutham commentarii literales, & morales cum duplici alio Tractatu appendice, De Boozi convivio myſtico, ideſt Euchariſtico, & de Maria Virgine in Ruth figurata. Lugduni 1651. in folio.
In Suſannam Danielicam commentarii literales, & morales: cum Tract. appendice de Maria Virgine in Suſanna figurata. Ibidem apud Philippum de Borde, & Socios. 1656. fol.
Reliquit moriens ante annum MDCLXIII. In *Deboram Commentarios* propediem edendos.
Recocta prodierunt ex prelo Lugdunenſi omnia Celadæ opera VI. voluminibus 1658.

F. DIDACVS DE CESPEDES, Ciſterecienſis monachus monaſterii *Vallis-Eccleſiarum*, degens in altero *Montis-ſalutis*, ſcripſit domeſticus teſtis-
De los milagros, *que a obrado Nueſtro Señor en la Imagen de ſu Santa Madre, que eſtá en el convento de Monte de Salud*, in 4. Nec non &-
Alabanças *de Nueſtra Señora* in 4. Itẽ-
Conjuros *de tempeſtades*. Pampilone 1633.

DIDACVS DE CISNEROS, Doctor Medicus Complutenſis, idémque Mexicanus, Didaci Fernandez à Corduba Marchionis de *Guadalcaçar* Novæ Hiſpaniæ Proregis Medicus, ſcripſit-
Sitio, *naturaleça, y propriedades de Mexico*.

co. Ibidem apud Ioannem Blanco de Alcaçar 1618. in 4.

DIDACVS DE CISNEROS, Sacerdos, ac Theologus, publici juris fecit-

Gramatica Franceſa *en Eſpañol* Matriti 1635. in 8.

F. DIDACVS COLLADO, Dominicanus è cœnobio Salmantino Stephano Protomartyri ſacro, inſignis Apoſtolicarum in Orientales Sinarum, & Iaponum regiones miſſionum promotor, & pars magna fuit; multiſq; modis iens, rediénſque ſæpius, & inter medios barbaros Fidei Chriſtianæ hoſtes ac perſequutores converſatus, latentis Eccleſiæ illius neceſſitatibus manum porrexit. Scripſit quoque (ut Leo Allatius, vir clariſſimus, dum hæc eduntur, magno bonarum literarum omnium, Romanæque Eccleſiæ damno è vivis ſublatus Ianuario menſe MDCLXIX. in *Apibus* ſuis *Vrbanis* refert) ſeu melius continuavit ad ſuum uſque tempus-

La Hiſtoria Eccleſiaſtica *del Iapon deſde el año de MDCI. haſta el año de MDCXXII.* Matriti apud Petrum Taſſum 1632. 4. quam ſcriptam reliquit Hyacinthus Orphanél, ejuſdem ordinis, invictus Chriſti martyr apud Iaponiam.

Artem Grammaticam linguæ Iaponicæ. Romæ in typographia Collegii de propaganda fide 1631. 4.

Modum confitendi, ac modum examinandi pœnitentem Iaponium. Ibidem in 4.

Formulam proteſtandi myſteria fidei. Ibidem.

Dictionarium Iaponicum, ſive Theſauri linguæ Iaponicæ Compendium. Ibidem 1632. in 4. omnia hæc Iaponicis characteribus cum explicatione latina.

Dictionarium linguæ Sinenſis cum explicatione Latina & Hiſpanica, charactere Sinenſi & Latino in 4.

Varia item *opuſcula* pro commodiori Evangelii propagatione, Matriti in folio edidit.

DIDACVS COLLANTES DE AVELLANEDA, Caracenſis, ſive Guadalaxarenſis, Iuris Doctor Seguntinus, & in hac urbe cauſarum defenſor, cum fructu & laude verſatus eſt in exornandis Agriculturæ privilegiis, ſcribens-

Commentariorum Pragmaticæ in favorem rei frumentariæ, & Agricolarum, & rerum quæ agriculturæ deſtinatæ ſunt, tres libros. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1606. 4.

DIDACVS DE COLMENARES, Segovienſis, patre natus oriundo ex *Villalumbrales* oppido Legionenſis diœceſis, in patria vixit ad Sancti Ioannis Eccleſiam diu Parochus, patriæ non pœnitendus. Siquidem noſtratis Hiſtoriæ cùm eſſet non leviter, aut perfunctoriè, bonarúmque aliarum diſciplinarum cognitione ornatus, horas ſuas illuſtrandis antiquitatibus Segoviæ urbis, pertexendæque Hiſtoriæ laudabiliter collocavit. Quod ut accuratiſſimè expediret, archivia publica excuſſit, multáque exinde monumenta in lucem edidit in publicum utilia. Ad hæc ſtylo, & œconomia in ſcribendo uſus eâ fuit, ut cæteris omnibus, qui particularium urbium Hiſtorias ediderunt, palmam præripuiſſe videatur. Nempe in lucem emiſit-

Hiſtoria *de la inſigne Ciudad de Segovia, y compendio de las Hiſtorias de Caſtilla.* Segoviæ apud Didacum Diez 1637. folio.

Honrras, *y funeral pompa, con que la ciudad de Segovia celebrò las exequias de la Señora Reina Doña Iſabel de Borbon en XVIII. de Diziembre de MDCXLIV.* Matriti apud Didacum Diez 1645. in 4.

Genealogia *hiſtoriada de los Contreras de San Iuan en la ciudad de Segovia.*

Manuſcripta verò apud heredes manſit-

La Hiſtoria *de la Reina Doña Berenguela madre del Santo Rey Don Fernando III.*

Deceſſit quippe Februario menſe anno MDCLI.

DIDACVS DE CONTRERAS, ſcripſiſſe fertur librum ita nuncupatum-

Eſcuela *de IHS. y de la Virgen Maria*; ex operibus Thomæ à Kempis. Matriti 1640. in 16.

F. DIDACVS DE CORDVBA, & SALINAS, ex Seraphico ordine, Bonaventuræ de Salinas germanus frater, provinciæ ſuæ, hoc eſt Peruanæ, & cæterarum Americæ meridionalis Chronographus, atque Eccleſiaſtes, vir doctus, & pius, in lucem edidit-

Vida, *virtudes, y milagros del Apoſtol del Pirù el Venerable Padre Fr. Franciſco Solano de la orden de los Menores.* Hanc ex fide quingentorum non minùs teſtium, coram Præſulibus Hiſpalenſi, Granatenſi, Limenſi, Malacitano, & Cordubenſi variis temporibus examinatorum, aliiſque Apoſtolica authoritate habitis probationibus primùm edidit anno 1630. Quam deinde auctam à ſe Alphonſus Mendieta ejuſdem urbis Limæ in cauſa Canonizationis (ut vocant) hujus Beati viri Procurator Matriti rurſum publicavit anno 1643. in 4.

Epitome *de la Hiſtoria de la provincia de los doce Apoſtoles de la miſma orden de los Menores en la provincia del Pirù.* Quam M. S. ad Lucam Vvaddingum ordinis ſui Chronographum V. C. ex præcepto ſuperiorum olim remiſit, diſertè quidem (ipſo Vvaddingo teſte) ac prudenter formatam, editámque jam Limæ anno 1651. in folio.

F. DIDACVS DE CORIA MALDONADO, Bæticus Vtrarienſis, S. T. M. ex Carmeli-

melitarum familia ſacra, quam ipſe quidem dilexit impenſè, atque illuſtravit, ſcribens, & quadraginta annorum non minùs obſervationes ſtylo conſignans,

Dilucidario, *y demonſtracion de las Coronicas, y antiguedades de la orden de la Madre de Dios del Carmen*; libris undecim. Cordubæ 1598. apud Andream Barrera, in folio.

De los Santos *de la orden del Carmen*. Quod opus aut partem fecit Hiſtoriæ præcedentis, aut à principio ejus portio fuit; ſeorſim tamen edita eſt curâ Salvatoris Serræ ejuſdem ordinis.

Vida *del B. Franco de Sena, Lego de la orden de Nueſtra Señora del Carmen*. Barcinone apud Stephanum Liberos 1613.

Para los hermanos, *y hermanas de la orden tercera de Nueſtra Señora del Carmen* Hiſpali 1592. ſive Directorium Tertiariorum.

Obiiſſe ajunt in patria anno MDCI. aut MDCIII., aliàs MDCVII. ineditúmque *contra Iudæos* opus, quod quidem morte præventus edere non valuit, reliquiſſe.

DIDACVS DE CORTAVILLA, & SENABRIA, regius, ut credimus, Pharmacopola, & Pharmacopoliorum Viſitator, ſcripſit.

Informacion, *y pareceres de nuevas alegaciones para el uſo del Diamuſco con los granos de Cubebas: Informacion de lo que ſon Cubebas, y prueba de que no ſon el Carpeſia de Galeno.* in 4.

DIDACVS CORTES, Conchenſis, ſub Carolo Cæſare ſcripſit carmine, ad D. Petrũ de Granada Venegas,

Diſcurſos *del Varon Iuſto, y converſion de la Magdalena*. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. 8.

DIDACVS DE CORVADILLO, ſcripſit.
Relacion *del ſitio de Barcelona* in 4.

DIDACVS DE COVARRVBIAS, & LEYVA, Toletanus, vir non minùs doctrinæ præſtantiâ, eximióque in literas ſtudio, quam ſupremis Hiſpanarum dignitatum honoribus illuſtris. Patrem habuit Alphonſum à natali oppido *Covarrubias* Burgenſis diœceſis cognominatum, Toletanæ Eccleſiæ Architectum, matrémque Mariam Gutierrez Egas civem Toletanam. Schotus ad hæc avum maternum Belgam fuiſſe adjungit, & ipſum Toletanæ Eccleſiæ Architectum, cui origini parum favet cognomen matris verè Hiſpanum, Toletique vernaculum. His parentibus ortus anno præteriti ſæculi XII. quærendæ juris utriuſque peritiæ, poſt imbibitas primas literas, Salmanticæ una cum Antonio fratre in domo Ioannis patrui ejus Eccleſiæ Portionarii, ſic ardenter incubuit, eas ad hoc ſtudium attulit dotes ingenii ſubtiliſſimi, memoriæque, & in primis recti, & defæcati judicii, quibus induſtriam, ac diligentiam incomparabilem adjunxit, ut doctiſſimis inde venientibus literarum monumentis, quæ in utilitatem literariæ reipublicæ communia æqualibus & poſteris fecit, dum ſtudiis honor, & pretium erit, inter clariſſima, & utiliſſima, nulliſque omnium ætatum ſecunda locus erit jure, meritóque. Frater enim germanus ei fuit Antonius, inſignis & ipſe eruditione omnigenâ tam Latinâ, quàm Græcâ, de quo alius jam nobis obtigit referendi locus. Vterque ſub optimis præceptoribus utrique linguæ operam dedit, inter quos & Nicolaus Clenardus & Ferdinãdus Nonius Pincianus fuit, qui in *Caſtigationibus Plinianis* non ſemel noſtrum Didacum laudat. Civilia deinde, & Canonica ſtudia ſectati ſunt ſub Martino Aſpilcueta Navarro, qui & ipſe hunc diſcipulum & auditorem ſequentibus annis, cum in Iuriſconſultum noſter jam evaſiſſet clariſsimum, præcipuè jactabat; nec non & Didaco Alava Eſquivel, tunc Salmanticæ Doctore, Abulenſi deinde, & Cordubenſi Antiſtite, qui *de Conciliis* doctè ſcripſit. Admiſſus poſtea inter ſodales Ovetenſis, ut vocant, collegii ejuſdem ſcholæ XXVI. annos natus, Doctoralia inſignia pauló pòſt ſuſcepit, locúmque ſibi fecit ex cathedra docendi Ius Canonicum: quo tempore in publicum datis aliquot ingenii ſui lucubrationibus in magna eſſe cœpit apud omnes ampliſsimæ hujus Academiæ viros exiſtimatione. Sed hominem reipublicæ natum opus erat non ultrà deteri profeſſorio munere. Quare is ad Granatenſem Curiam Senator; brevique ad Civitatenſes veteris Caſtellæ, anno ſcilicet ejuſdem ſæculi LX. Pontifex ire juſſus fuit. Hoc ſpectabilis honore Tridentũ ad reſumptã ſub Pio IV. Pont. Max. Synodum generalem ſeſe unà cum fratre, & aliis totius Hiſpaniæ viris celeberrimis contulit: in quo totius Eccleſiæ theatro mirè ſibi corda omnium, judiciáque devinxit. Nam & decreta quotquot de reformatione ſcripta ſunt, quorum formatio Didaco noſtro, Hugonique Boncompagno, qui Gregorius fuit poſtea XIII. Papa, commendata fuerat, partes ſuas cedente ſocio, compoſuiſſe ac perfeciſſe ſolum, Ioannes Horoſcius Covarrubias noſtri ex ſorore patruele nepos in *Moralium Emblematum* libro ſcribit. In reditu factus Segoviæ Epiſcopus anno DLXV. deindéque DLXXII. in locum Didaci Eſpinoſæ S. R. E. Cardinalis demortui aſſumptus fuit ad Præfecturam magni Caſtellæ Senatus, quem integritate, & prudentiâ eximia per ſexennium ferè magiſtratum geſſit uſq; ad obitus diem: qui Conchenſem jam deſtinatum Antiſtitem, clariſſimum hoc gentis noſtræ, incertum cujuſnam majus, ſplendidiúſque, ſcholæ, an fori lumen, annis tribus minorem ſeptuagenario, hoc eſt vere ante diem, extinxit. Debemus quidem ei inter alia, quód omnia hæc ſibi olim intus, domíque annotata in ſchedis reliquit, unde vitæ illius profecerunt

ſcripto-

ſcriptores Ægidius Davila in *Matritenſi Hiſtoria*, & in *Theatro Segovienſis Eccleſiæ*, Didacus Colmenares, & Petrus Martyr Rizius in *Segovienſis*, & *Conchenſis* urbium hiſtoriis: necnon Andreas Schotus, Aubertus Miræus, Hieronymus Ghilinus, aliíque; quorum poſtremus hic excuſabili ignorantiâ in locorum enunciatione nonnulla peccat. Exquiſitam Covarrubiæ in omni genere diſciplinarum, quibus mirificè ornavit ſtudium juris, eruditionem libri ejus editi, quod ſuperiùs diximus, ſatis produnt; ſed & uno ore quotquot literas amant, præcipuéque Iuris prudentiam colunt, ac docent, inſupérque ſingularem ejus induſtriam, & diligentiam, purgatiſsimúmque ante omnia judicium, quæ potiſſima eſt Iuriſconſulti laus, deprædicant; quorum aliqua huc teſtimonia conjicere non fruſtrà erit. Martinus in primis Navarrus maximâ quâque laude olim diſcipulum ex *tempore illo*, inquit, *quo doceri poterat*, extollit, *De ſponſalibus* Parte I. cap. I. num. 18. & in cap. *Accepta, De reſtitut. ſpoliatorum* in ſolutione X. oppoſitionis, num. 20. *virum extra omnem ingenii aleam poſitum* vocat Ioannes Garſias, de *Nobilitate* ſcribens. gloſſ. VI. §. I. in fine, & *in omni genere diſciplinarum adeò excultum, ut de unaquaque, tanquam ſi de nulla alia didiciſſet, abundè, & copioſè differere poſſet*, idem. *De Expenſis* cap. I. *cùm moribus, tum virtute inſignem, doctrinâ clariſſimum*, Franciſcus Sarmientus Giennenſis Epiſcopus in ſuis *Iuris quæſtionibus*: *Iuris utriuſque ſummum verticem*, Antonius Queſada *Quæſtionum* quoque *Iuris* cap. XVI. *Iuris & æquitatis conſultiſſimum* Antonius Quintanadueñas: *virum præter utriuſque Græci, & Latini ſermonis peritiam, & ingentem quandam, tum ſacræ, tum profanæ vetuſtatis cognitionem, utriuſque juris peritiſſimum*, Michaël Medina Franciſcanus *De ſacrorum hominum continentia* lib. V. cap. LIII. *Doctiſſimum, & optimè de Iuriſprudentia meritum*, Antonius Theſaurus *Deciſione Pedemontana VI. Iuriſconſultum egregium*, Andreas Reſendius vocat adjungens opera ejus *ob ſingulare judicium doctis mirè placere*, in *epiſtola* ad *Quevedum*. Nomine etiam *eruditiſſimi* compellat Chriſtophorus Beſoldus *Diſſert. de Majeſtate* ſect. I. cap. IV. num. 2. Sed graphicè videor mihi tâdem deſcripturus verbis Ioannis Parladorii doctrinę genus Covarrubiæ, dotéſque ex nuncupatoria epiſtola *Rerum quotidianarum* ad eum directa. *Vt nihil ſit in Iure* (poſt alia ait) *ſive id ſit Civile, ſive Pontificium, ſive Regium, vel ſcitu dignum, vel eruditione præclarum, vel ex uſu, & utilitate commendandum, quod tuus ille acutiſſimus, ſimúlque accuratiſſimus non attigerit ſtylus: nihil tam difficile, tam arduum, tam profundum ſit, quod acerrimi ingenii altitudine non expedieris, non explanaveris, non demum planiſſimum effeceris*; cæteráque omnino videnda. Planè idiomatis Græci quâ fuerit notitiâ imbutus, docent Schotus, atque item *Morales* in Tract. *Antiquitatum Hiſpanarum* vernaculo: qui ſibi ab eo indicata refert Polybii, Plutarchique teſtimonia de Salmantica urbe veræ lectioni ex fontibus Græcis reſtituta. Manet nunc quidem libraria ejus ſupellex apud heredes, Ovetenſis nempe collegii ſui ſodales, omni librorum genere conſtans, & in iis omnia diſciplinarum genera percurrentis induſtriæ indicium, omni oræ inſidens & affixa diurni, nocturniq; obſervatoris manus. Otium etenim ſic averſatus fuit, nullam diei horam ire ſibi paſſus inutilem, ut & in graviſſimo, & occupatiſſimo Regiæ Præfecturæ munere etiã ſemihoræ ſpatium (Schotus ait) quo Senatores unà ad Regem ingreſſuri expectare ſolent, elabi ſine fructu non ſineret: adeo ut per hoc intervallum, collegis inambulantibus, non multis menſibus Platonem, ac Rhodigini *antiquas lectiones*, quaſi aliud agens, evolveret. Is tandem eſt Covarrubias, ut quidquid de eo dixeris, minus erit. Apponàm tamen de utroque fratre hic ante operum à noſtro relictorum laudationem, Hiſpanum (utì conceptum fuit, plura enim Hiſpana ſubjicere latinis ratio permittit ſcriptionis) Balthaſaris Sebaſtiani Navarri elogium in præambula epiſtola ad Sebaſtianum de Horoſco, & Covarrubias *Theſauri Caſtellanæ linguæ* authorem, eorumdem fratrum Covarrubiarum propinquum. Sodalis erat is in Ovetenſi Salmantinæ Academiæ collegio, Teruelenſiſque Eccleſiæ Canonicus, cum hæc ſcriberet. *Y es tanbien notorio ſer Vm. ſobrino de los dos mas inſignes Varones, que a tenido nueſtro ſiglo en letras, criados ambos en eſta ſanta caſa de San Salvador de Oviedo. El primero es el gran Diego de Çovarrubias, que baſta dezir ſu nombre, para que en todo el mundo ſe entienda lo que mereciò, y valiò; el hombre maior en el conocimiento de las letras humanas, y divinas, que a tenido Eſpaña; el que las naciones eſtrangeras llaman el Bartulo Eſpañol, gran Prelado, exemplo de los que tienen la ſuprema autoridad Epiſcopal, gran Preſidente del Real Conſejo de Caſtilla, por cuias piſadas an caminado todos los que an deſeado mucho cumplir con las obligaciones de aquel oficio; de cuias obras no tengo para que hablar, pues ſon tan conocidas, y celebradas en el mundo. De lo que puedo ſer teſtigo de viſta es, que en eſte colegio maior y de Oviedo eſtà la joya que mas eſtimò en la vida, que es ſu libreria, que con ſer de las mas copioſas, que ay en Eſpaña, y de todo genero de facultades, no ay libro ninguno en ella, que no eſte todo gloſado de ſu mano; coſa que como admira a todos, puede enſeñar a los de nueſtro ſiglo a ſer eſtudiantes, como lo an de ſer; pues en el golfo de los negocios, y govierno del mundo jamas ſe deſcuidò de eſtudiar, y paſar ſus libros. El otro es el Señor Don Antonio de Covarrubias hermano ſuio, primero del Conſejo real de Caſtilla, y deſpues Canonigo, y Maeſtreſcuela de la Santa Ygleſia de Toledo, donde muriò con univerſal ſentimiento de todos los hombres doctos: porque aunque no ſe aplicò a eſcrivir, como ſu hermano, fue opinion muy cierta de todos, que lo pudiera hazer*

tan

tan bien como el. Fue el oraculo de todos los hombres doctos de todas las facultades, a los quales, annque avia perdido totalmente el ſentido del oido, hablava a cada uno en la ſuya coſas tan exquiſitas que ninguno ſe apartava del ſin grandiſſima admiracion; pero particularmente los que profeſſavan letras humanas le tenian por milagro en ellas por el grande conocimiento de la lengua Griega, y Latina, y admirable gracia, y don en la faculdad Poetica. Hæc ille; quorũ eam partem, quæ de Antonii laudibus eſt, ejus elogio ſuperiùs & in mentione illius raptim deſcripto, ſubjunctam velim. Opera ejus ex ultima Antverpienſi editione Ioannis Meurſii anni MDCXXXVIII. hæc ſunt, duobus voluminibus contenta.

Prior Tomus continet.

In Titulum Decretalium, De Teſtamentis, interpretationem: olim editam anno 1554.

De Sponſalibus Epitomen, ac de Matrimoniis. olim 1545. primum, quod dedit, ſui ſpecimen.

In Caput, Quamvis pactum, de Pactis lib. VI. Decretalium: ubi latè de *Iuramento*; olim anno 1553.

In Caput, Alma Mater, De ſententia excommunicationis, Lib. VI. commentarios, olim 1554. deinde & 1560.

In Regulam, Poſſeſſor malæ fidei, De Regulis Iuris lib. VI. Relectionem, ubi de *poſſeſſione, & præſcriptione*.

In Regulam, Peccatum, De Regulis Iuris, in VI. commentarios; ubi latè de *Reſtitutione*: de quo opere Boëtius Epo vir oppidò eruditus lib. III. *Heroicarum, & Eccleſiaſtic. quæſtionum*: qui commentarius eſt ad Titulum *De Immunitate Eccleſiarum* in Decretalibus) in cap. *Quia* VIII. num. 9. de reſtitutione agens, ait, *Noviſſimè, præque cæteris latiſſimè rem totam perſequitur Covarrubias, multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa; nihil in ſumma relinquens eorum, quæ ſatiare poſſint ingenium quantumlibet avidiſſimum*; olim editi ſunt 1554. & 1558.

In Clementis conſtitutionem, ſive Clementinam, Si furioſus, de Homicidio.

Veterum numiſmatum collationem cum his, quæ modo expenduntur publicâ, & regiâ authoritate percuſſa: olim anno 1556. fol.

Poſterior autem hæc.

Variarum ex Pontificio, Regio, & Cæſareo Iure Reſolutionum libros IV. Quibus acceſſerunt in editione Antverpienſi 1604. *Ioannis Vſſeli* Bruxellẽſis Iuriſconſulti *notæ* uberiores, olim 1552. & 1570. Lugduni 1594.

Practicarum Quæſtionum librum ſingularem, olim 1556. Lugdnni 1594.

De frigidis, & maleficiatis, Tractatum doctiſſimum, ex M. S. Codice Ovetenſis Collegii in lucem poſtremum cæterorum operum editum.

Præter hæc typis edita ſcripſit & alia, quæ ſive affecta, ſive perfecta reliquerit, adhuc latent; utpotè.

Ad Concilium Tridentinum notas, quas M. SS. vidit Didacus Colmenares; fuerúntque in Bibliotheca Ioannis Bertrandi à Guevara Compoſtellani Præſulis.

Obſervaciones *al Fuero Iuzgo*: ſive ad Forum Iudicum, veteres Hiſpaniæ tabulas; quas Antonius Covarrubias Didaci frater is, quem non ſatis pro merito nuper laudavimus, perfeciſſe, typiſque edenda commiſiſſe dicitur apud Hieronymum Romanum de Higuera Ieſuitam, Toletanum, in Tractatu adhuc inedito *de los Muzarabes*, ſive de Hiſpanis Mixtarabibus.

De Pœnis Tractatum, cujus initium eſt; *Cum ſuperioribus diebus, Viri amantiſſimi, decreviſſem &c.* quem dictavit Salmanticæ auditoribus anno MDXL. Hujus exemplum a Baccalauro, uti ſe vocat, Texada deſcriptum ſervat Matriti D. Chriſtophorus Zambrana, & Villalobos, Calatravenſis eques, amicus noſter.

Catalogo *de los Reyes de España, y de otras coſas ſeñaladas para razon del tiempo. Fundacion de algunas Ciudades de España. Advertencias para entender las inſcripciones.* Anthographa hæc Thomas Tamajus vidit. Catalogus verò ille in Bibliotheca fuit laudati jam Guevaræ Antiſtitis, Colmenario etiam notus.

Necnon & Didacus ipſe in cap. XI. quarti libri *Variarum* refert ſe Gratiani decreto expurgando, & corrigendo dediſſe operam, tercentúmque ferè locis reſtitutum id jam habuiſſe, eum Antonium Auguſtinum Romæ egregiam operam huic negotio impendere novit. Segoviæ jacet ſub hoc titulo.

Illuſtriſſimus Dominus Dom. Didacus de Covarrubias a Leyva Hiſpaniarum Præſes ſub Philippo II. hujus Sanctæ Segovienſis.
Eccleſiæ Epiſcopus hic ſitus eſt.
Obiit quinto Kal. Octobris
anno Dom. MDLXXVII.
ætatis ſuæ LXVI.

DIDACVS DE COVTO, Vliſſiponenſis, Gaſparis filius, anno MDXLII. natus, cum apud optimos latinæ linguæ, ac rhetoricæ artis magiſtros in liberalibus his diſciplinis, itémque apud Bartholomæum de Martyribus Dominicanum, virum paulò poſt dignitate, uti jam erat morum ſanctitate, clariſſimum in Philoſophia profectus jam feciſſet non contemnendos, per occaſionem obeuntis diẽ ſuum Ludovici Portugalliæ Infantis, cujus auſpiciis unâ cum Antonio ejus filio ſtudia ſectabatur, velificatione mutatâ in Indiam profectus eſt, militię ibi ſtipendia facturus. Hinc in Luſitaniam poſt octo annos cùm eſſet reverſus, eò iterum ex Luſitania ſe ſe contulit; Goæque in urbe principe domicilium fixit uſque ad obitus diem, conjuge etiam ibi ducta Aloyſia de Melo, ex qua tamen nullos ſuſtulit liberos. Hoc in loco ſtudiis denuò ſe reſti-

reſtituens, rebus quidem per totos L. annos terrâ, marique in iſto Orientis Orbe geſtis ſive miles priùs, ſive Proregum familiaris, & ad negotiorum momenta ſubinde admiſſus, non ſine magno rerum Luſitanarum incremento, haud minùs animo, attentâque obſervatione, quàm præſentiâ interfuit; archivii etiam regii Goënſis Cuſtos. Interim Geographiam, *Hiſtoriæ* alterum verè oculum, inter alias Mathematicas diſciplinas, perſequutus fuit avidiſſimè. Carminibus quoque pangendis nó infœliciter vacavit, *Camoësii* in primis nomen celebrans, cujus *Luſiadum* operis quinque priores libros totidem commentariis libris expoſuit. His ergo præſidiis inſtructus accinxit ſe ad continuandam *Indicam* Ioannis Barrii, Luſitanorum nempe Livii, *Hiſtoriam*, Pilippi Hiſpaniarum, recénſque Portugalliæ etiam Regis nutu, auſpiciiſque, Chronographi regii partes ſibi ab eo injunctas pro dignitate gentis, & argumenti nitidiſſimè, atque ornatiſſimè deſcribi jam cœpti adimpleturus. Scripſit ergo –

A Quarta, quinta, ſeſta, ſeptima, octava, nona, decima, undecima, e duodecima Decada da Aſia; quarum priores quatuor, nempe uſque ad ſeptimam, typis editæ ſunt Oliſſ pone annis 1602. 1612. 1614. 1616. folio; reliquæ per varia exempla M.SS. in curioſorum Bibliothecis proſtant. Nonagintà ſcilicet librorum opus diligentiâ, & fide ſummâ deſcriptum; in cujus formatione hoc valde dignum eſt memoriâ, quod cùm octavæ, nonæque decadum autographa exemplaria furto ſibi ablata deſideraſſet, memoriter eas, ex duobus tamen unicum conficiens volumen, reſtituerit. Sextæ itidem fere integra editio typographica incendio periit, vix ut exempla ſex Vulcanum evaſerint, quæ ſeorſim ab aliis fuerant repoſita. Duodecimæ vero pars dimidia in Gallia prodiit, curante Emmanuële Fernandez de Villareal Luſitanorum Pariſiis Conſule hoc titulo –

Cinco libros *da Decada XII. da India*. Rotomagi 1645. in folio. Præter hæc ſcripſit –

Epitome *da Hiſtoria da India*; in quo libro per compendium tractavit quæque ſcitu digna ſunt in hiſtoria, negotiatione, & politica Orientalium illarum regionum.

O Soldado practico, dialogiſtis Prorege Indiæ novo, & milite quodam veterano: quo monita utiliſſima ad gerendum juſtè, ac fructuosè Imperium Indicum continentur. Hujus autographum Marchioni de *Alenquer* nuncupatum ſervabat apud ſe Cantor Eborenſis Emmanuël Severinus de Faria, cujus pauló poſt meminimus.

Adverſus Ludovici de Vrreta Dominicani librum De Rebus Aethyopicis, eâdem Luſitanâ linguâ *commentarium* alium ultimò confecit.

Obiit namque decima die Decembris anni MDCXVI. ætat. ſuæ LXXIV. De quo pleniùs, ac diſertiùs tractantem adi, precor, lector benevole & curiose, inter ejuſdem Emmanuëlis de Faria Cantoris Eborenſis Eccleſiæ *Diſcurſus Politicos*, elogium viri hujus planè elegans, & accuratum.

D. DIDACVS DE CVELLAR VELASQVEZ, Hiſpalenſis, Compluti olim ſodalis in collegio Sanctarum Iuſtæ, & Rufinæ, Advocatus deinde cauſarum in Curia urbis patriæ, edidit –

Tractatum de Manumiſſionibus, ad Principium Inſtit. Qui, & ex quibus cauſis manumitt. &c. Compluti editum in 8.

D. DIDACVS CVRLE DE AYALA, Presbyter Matriti degens edidit –

Sermones de Adviento. Matriti duabus partibus. Quos Italicè vertit Hieronymus Bruſſonius, ac Venetiis publicavit 1664. in 4.

DIDACVS DAZA, natus in Oppido *Colmenar* haud procul *Toleto*, Ieſuitarum ſodalis, à Gabriële Vaſquez præceptore ſuo jam illa ætate magno pretio habitus, Ioannem Pinedam adjuvit in conficiendo *Librorum prohibitorum, & expurgandorum Indice*: D. Franciſco Borgiæ *Squillacii* Principi à confeſſionibus fuit, dum pro Rege adminiſtraret Peruanum regnum: in multis Hiſpaniæ locis ſodales docuit: evocatúſque in Angliam ad Didacum Hurtadum à Mendoza Regium ibi Legatum, ut illi eſſet à ſecretis conſcientiæ, mare ſenſit lethale, diem ſuum obiens in Angliæ ipſius conſpectu poſtridie Idus Octobris anni MDCXXIII. ætatis ſuæ XLIV. Reliquit perfectam, ſed ineditam –

Exegeticam juxta, & paraneticam Commentationem in Epiſtolam B Iacobi Apoſtoli: quæ Didaci Alarconis operâ in vulgus prodiit Compluti 1626. in folio.

F. DIDACVS DEZA, Taurenſis, Didaco Deza & Agnete Taverâ clarâ ſtirpe parentibus natus, Dominicanorum fratrum religioſo ordini ſe in patria urbe mancipavit. Eóq; exiſtimationis in ſtudio ſacrarum diſciplinarum apud Salmanticenſes proceſſit viſus eſt, ut in primarium aliquando Theologiæ Interpretem deligeretur. Hinc Ioannis Hiſpaniarum Principis Catholicorum Regum prolis in lubrica ætate moderator, atque adeò ipſis Regibus à munere confeſſionum ſacramentalium fuit. Deinde in paſtorale album admiſſus, quatuor Epiſcopalium ſedium Antiſtes, Zamorenſis nempe, Salmanticenſis, & Palentinæ (quam dum regeret, ſummum etiam Fidei cauſarum in his regnis arbitrium, & tutelam ſuſcepit) Giennenſiſque unà cum honoribus Regii Protomyſtæ, Caſtellæque Cancellarii, atque inde Hiſpalenſis Archiepiſcopus ad octoginta annorum uſque ætatem vixit.

xit. Cum enim ad Toletanam Sedem Præſul deſignatus anno MDXXV. proficiſceretur, vir apud nos ampliſſimis tum gymnaſii, tum Aulæ, atque Eccleſiæ capeſſitis honoribus, ſupremóque hujus poſterioris ordinis ſaltem delibato, per viam extinctus eſt. Hiſpali jacet ad divum Thomam, quod ſodalibus Dominicanis olim erexerat Collegium ſimul & Academiam imbuendæ Grammaticis, Philoſophicis, & Theologicis literis juventuti. In quo celebri uſque nunc gymnaſio cum à tenera ætate ingenii cultum per haſce diſciplinas aliquantulum ceperim, extare hic impreſſum grati animi, perenniſque, ut fas eſt, obſequii à me delati veſtigium hoc & argumentum pervelim. Opera hæc ejus ſunt doctiſſima, & quidem typis edita;

Novarum defenſionum Doctoris Angelici D. Thomæ ſuper IV. libros Sententiarum, quatuor integra volumina. Scilicet in quo Ioannes Capreolus item Dominicanus, idémque Doctor Pariſienſis celeberrimus eandem hanc Spartam adornans defeciſſe viſus eſt, novâ operâ id totum ſupplere voluit noſter, in folio.

Defenſiones ab impugnationibus Magiſtri Nicolai de Lyra, Magiſtrique Mathiæ propugnatoris ſui, in poſtillis nonnullis ſuper Bibliam contra Sanctum Thomam. Nempe adverſus Lyram Paulus quondam inſurrexerat Burgenſis Epiſcopus, adverſus Burgenſem pro Lyra Mathias provinciæ Saxoniæ Franciſcanorum fratrum Miniſter: quem ad ultimum Deza refellit.

Synodum Hiſpali celebravit, quo antiquis confirmatis ſanctionibus plures de novo adjunxit, ediditque anno 1512. in eadem urbe.

Manu autem exaratum extat in Bibliotheca ſui Collegii-

Monoteſſaron: hoc eſt, contextus unicus quatuor Evangeliſtarum (quod exemplo *Ammonii Alexãdrini*, cujus opus *Ex quatuor unum* laudat Euſebius, nec non & aliorum fecit: catenáque veterum Patrum ejus verba explicantium: qui quidem contextus omninò abſolutus eſt, catena autem minimè. Librum alium *ſuper Orationem Dominicam* tribuit Dezæ Venerus in *Enchiridio temporum*, quem non vidimus; item Ioannes Marieta.

DIDACVS DIEST, patriâ ex *Bolea* oppido Aragoniæ, in metropolitana Cæſarauguſtæ urbis Deo Salvatori dicata Eccleſia Canonicus regularis, priuſquam in ſtatum ſæcularem ea mutaret, eruditus Theologus, & Philoſophus, teſte Ioanne Trullo lib.I.c.VI. *de Ordine Canonic. regular.* ſcripſit-

Phyſicos libros luculentos, & facies, ut ille ait, cũ aliis opuſculis minutis Theologicis.

F. DIDACVS DVRAN, domo ex urbe *Mexico*, Dominicanus, valdè juvit Ioſephum de Acoſta de *Rebus Indicis* ſcripturum, M.SS. relinquens-

Hiſtoria de los Indios de Nueva España.

Antiguallas de los Indios de Nueva España.

Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. XVII. & Auguſtinus Davila Padilla in fine *Hiſtoriæ provinciæ Mexicanæ ordinis Prædicatorum*.

D. DIDACVS DE ESCOLANO, patriâ ex *Longares* oppido regni Aragoniæ, Epiſcopus Majoricenſis primùm, inde Turiaſonenſis à die XIX. Iulii MDCLX. & Segovienſis à die XVII. Martii MDCLXIV. vir utique ſuo munere dignus, ſcripſiſſe refertur-

De Magiſtra Fidei, & Hæreſeos deſtructrice Deip. Virg. Maria Tractatum Apologeticum adverſus Antidico-Marianitas, Hæreticos fidei, ipſius laudibus detrahentes. Cæſaraug. apud Ioannem de Ybar. 1664. 4.

Habemus hunc hoc tempore Granatenſem Archiepiſcopum XXVII. Februarii præteriti anni MDCLXVIII. renuntiatum.

DIDACVS EMMANVEL, neſcio quis, à Petro de Alva in *MilitiaConceptionis* laudatus, edidit-

Excelencias de Maria, y obſervaciones a las eſtrellas de ſu imperial corona. Matriti anno 1633. in 16.

DIDACVS DE ESPES, Aragonus, patriâ ex oppido *Arandiga*, quod Comitis *Morata* eſt, Eccleſiæ Cæſarauguſtanæ S.Salvatoris Portionarius, literas, quas ab Hieronymo Blanca didicerat, omnimodâ excoluit eruditionis induſtriâ, judicióque defæcato, quem Blancas ipſe in epiſtola ad Garſiam Loaiſam *probum, & doctum virum* appellat, *reconditis, ac interioribus literis eruditum, veréque ſtudioſum ſuorum canonum.* Hic ex utroque tabulario Eccleſiarum Sancti Salvatoris, & Sanctæ Mariæ del Pilar, & Ferdinandi Aragonii Cæſarauguſtani Archiepiſcopi M. SS. codicibus & ſchedis formavit latinum opus eruditiſſimum-

De rebus Eccleſiæ Cæſarauguſtanæ, Archiepiſcoporum vita, &c. tribus tomis, mole vaſtum; cujus archetypon fuit olim apud Bartholomæum Morlanes regium Cappellanum, exemplum autem ejus quoddam ſervatur in archio eccleſiæ S. Salvatoris.

Laudant *Eſpeſium* Blancas dicto jam loco, Murillúſque in *Hiſtoria Sancta Maria del Pilar*, Martinus Carrillo in *Hiſtoria Sancti Valerii*, & in *Catalogo Antiſtitum Regni Aragoniæ*: Lanuza quoque in *Hiſtoriis Eccleſiaſticis* hujuſmet regni ſæpius; & Ioannes Andreas Vſtarrozius in libro nuncupato, *Defenſa de la Patria de San Lorenzo*.

Mortuus eſt XXVII. Octobris MDCII.

DIDACVS ESPINO DE CAZERES, Salmatinus,ut fertur, Iuris doctor,& in hoc gymnaſio ampliſſimo Sexti prius Decretalium, deinde, qui ſuperior docendi gradus eſt,quinque priorum librorum pomeridianis horis, ſcilicet veſpertinis, uti appellant, interpres, edidit-

Speculum Teſtamentorum, *ſive Theſaurum univerſæ Iuriſprudentiæ*. Metinæ à Campo 1593. folio.

Hiſpanicum *Spino* tributum apud Gabrielis Soræ Aragonii Bibliothecam fuit hac inſcriptione opuſculum-

Inſtruccion para paſſar; ſive ad formanda domeſticæ ſtudia poſt decurſa gymnaſii tempora.

D. DIDACVS DE ESPINOSA, Salmanticæ in collegio Sancti Iacobi Conchenſi togatus ſodalis, dein in Ovetenſi Eccleſia Archidiaconus *de Tinio*, vir eruditus, ſcripſiſſe dicitur-

Hiſtoria de los Obiſpos, y Santas reliquias de la Igleſia de Oviedo.

F. DIDACVS DE ESTELLA, patriâ Navarrus, an gente? nam primum à cognomine, quod urbis nomê eſt in hoc regno confirmare poſſemus, tanquam è loco natali ad ſe is derivaverit, niſi perſpicuo magis cujuſdam epigrammatis teſtimonio ad id credendum adduceremur, quod *Commentariis in Lucam* ſuis noſter præfixit: ſecundum verò fateri omnes debent, qui Luſitanum uno ore appellant;potuit enim è Navarrea oriundus gente, naſci apud Luſitanos.Franciſcanorum fratrum provinciæ Sancti Iacobi certè fuit ſodalis, peritus valde ad populum dicendi, atque in chriſtianis orationibus exercitatiſſimus: Antonio inſuper Cardinali Granvellano à conſcientiæ ſecretis, dum vir maximus ad juvandam conſilio ſuo rempublicam Philippo II. Regum prudentiſſimo ad latus adhæreret.Epiſcopum tandem eum creatum neſcio cujus Eccleſiæ credere debemus, ſiquidem Andreas Schotus hoc factum ſua ætate refert, cujus rei nec volam alibi, nec veſtigium offendimus. Scripſit-

In Evangelium Lucæ uberes commentarios, vaſto quidem volumine, ut ait Schotus, *ſtylo tamen tenui*, *& vulgari*, *in quo ſenſu literali acutè invento*, *morales quoque ſenſus infinitos eruit*, *& locupletat*. Primò editum eſt hoc opus Compluti apud Andream de Angulo 1578. folio duobus tomis; quam editionem Index Romanus prohibuit, & *Hiſpani Theologi* (ait Lucas Vvaddingus) *multa in eo opere*, *quæ nimium pietatis ſtudium, vel concionatorius exaggerandi modus extorſit,expungenda cenſuerunt*. Deinde cum correctione juſta recoctum eſt pluries, Antverpiæ 1584. & 1591. tandémque typis Petri Belleri 1607. Pariſiis etiam, & Lugduni 1592. folio apud Iuntas, duobus tomis.

De ratione concionandi, *ſive Rhetoricam eccleſiaſticam*. Salmanticæ 1576., & 1596. Venetiis item 1584. Coloniæ 1586., & 1587. Lugduni 1592. cum ſuperiori opere.

Explicationem Pſalmi CXXXVI. unà cum *Rhetorica* prodiit Coloniæ apud Mylium anno 1586. & 1587. 8. & Venetiis 1598. item Lugduni 1592. cum ſuperioribus.

In omnes ſui temporis Hæreticos Didaci Stellæ opus Draudius laudat in *Catalogo officinali* pag. 300. de quo nil certum habeo. Lucas certè Vvaddingus, & Andreas Schotus id ignoraverunt.

Vulgari autem linguâ-

De la Vanidad del Mundo, tribus partibus. Salmanticæ typis Mathiæ Gaſt anno 1574. rurſúſque Ioannis Fernandez 1581. 8. Compluti 1597. in 4. Barcinone 1582. Opus hoc Italicè convertit Ioannes Baptiſta Peruſcus Ieſuita, & Florentiæ edidit 1585. deinde Veronæ prodiit 1604. & noviſſimè Venetiis apud Ioannem Gueriglium 1626. Gallicè alius convertit,ediditque Pariſiis apud Guilielmum Chaudiere 1578. in 16. Antonio Verderio teſte. Latinum quoque operâ P. Burgûdi ejuſdem Societatis,Coloniç 1585.1587. & 1594. ex Italico Peruſci, non ex Hiſpanico ipſius authoris. Octavianus quidam Beſozzus in compendium redegit, quod eſt M.S. in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani.

Del Amor mundano. Hunc librum Vvaddingus agnoſcit: Schotus fortè *de Contemptu mundi* nuncupat; nos uſque ad hoc tempus latuit.

Meditaciones devotiſſimas del Amor de Dios. Salmanticæ 1578. 8. & apud Petrum Laſſum 1582. 8. Compluti 1597. 4. Has Italicas fecit Peruſcus idem, quæ prodierunt cum opere de *Vanitate mundi*; ut & latinas Ioannes Governerius, Coloniæ 1602.

De la vida, *loores*, *y excelencias del Bienaventurado Evangeliſta San Iuan*. Vliſſipone 1554. 4. apud Germanum Gallard. Valentiæque 1595. 8.

Rurſus latinè, niſi alius author ſit, qui ab eo profecerit,

Tabulas rerum omnium, *quæ in libris de vanitate mundi continentur ad Evangelia totius anni diſtributa*. Veronæ 1594. in 16.

DIDACVS FAXARDO, Murcianus, ſodalis Ieſuitarum, ex nobiliſſima *Veleziorum* Marchionum familia,in ſchedis reliquit commentarium-

De ſomniis ſacris veteris,& novi Teſtamenti; quem avidè expectari ait Alegambius. Obiit menſe Iulio anni MDCXXXIX.

DIDACVS FERNANDEZ, ſive incolatu, ſive etiam origine Palentinus, regia olim vexilla in Peruano regno adverſus Franciſcum Fernandez Giron & alios perduelles ſequutus miles, juſſu D. Andreæ Hurtado de Mendoza,

Proregis Marchionis de *Cañete*, quæ per has turbas geſta ſunt,conſcripſit.Quemadmodum, & ad nos rediens ea etiam, quæ à Gundiſalvo Pizarro, & ſociis rebellibus,& contra eos patrata ſunt,inſtante ad opus Franciſco Tello de Sandoval Indici Senatus Summi Præfecto.Typis utraque pars commiſſa eſt hoc titulo.

Primera, *y ſegunda parte de la Hiſtoria del Peru*. Hiſpali apud Ferdinandum Diaz. 1571. folio.

Indici tamẽ hujuſmet Senatus decreto prohibitum eſt hujus libri commercium, & uſus cunctis Novi Orbis incolis. Quod Antonius Leo in *Bibliotheca* teſtatur.

DIDACVS FERNANDEZ FERREIRA, Luſitanus, domus regiæ familiaris, edidit librum vernaculè-

Arte *da caza d'Altaneria*. Vliſſipone 1616. in 4.

DIDACVS FERNANDEZ FRANCO, Profeſſor Complutenſis Grammaticæ artis, dedit foras-

Practica menor *de la Grammatica*. Compluti apud Ioannem Iniguez de Lequerica 1585. in 8.

DIDACVS FERNANDEZ DE HERRERA, concinnavit metrico ſermone circa annum MDXXXVII.

Las vidas *de San Franciſco, y Santa Clara*; edidit que in vulgus alicubi.

DIDACVS DE FLORES, Noſocomii regii urbis *de la Plata* in Peruano Indiarum Occidentalium regno adminiſtrator, ſcripſit-

Precioſa margarita *de la vida, muerte, y gloria de la Santiſſima Virgen Maria Madre de Dios*. Limæ apud Franciſcum del Canto 1611. in 8.

F. DIDACVS DE S. FRANCISCO, Franciſcanus edidit, Vvaddingo authore,

Hiſtoria *de los Martires del Iapon de la orden de los Menores de la provincia de San Gregorio de las Filipinas*, Manilæ apud Thomam Pimpin 1625.

F. DIDACVS DE S. FRANCISCO, alius à ſuperiore, Hiſpalenſis, provinciæ S. Pauli Miniſter, prelo matura habebat, Luca Vvaddingo teſte,

Conciones in gratiam Prælatorum pro Capitulis, & viſitationibus Fratrum; Hiſpanè.

Formularium Praxis judiciariæ: item *Materiarum Theologicarum* volumen.

DIDACVS FRANCISCVS DE ANDOSILLA HENRRIQVEZ, Calagurritanus, ſcripſit-

Por la puriſſima Concepcion *de Nueſtra Señora* in XVI. capita diviſum libellum; quem ſe vidiſſe M. S. apud hæredes Eminentiſſimi Card. Panciroli refert P. Hyppolytus Maraccius in *Appendice Bibliotheca Mariana*. At editus jam fuit cum Titulo *Centella del Cielo*; *à Nueſtro Beatiſsimo Padre Innocencio X*. in 4.

DIDACVS FREILE, Sartor Granatenſis, edidit,ſpartam ſuam adornans,

Simetria, *y traça para el officio de Saſtres*. Hiſpali 1588. in 4.

DIDACVS DE LA FVENTE, Societatis Ieſu Sacerdos, egregiæ in Deum pietatis, & in proximos charitatis, vertit Hiſpanicè, atque exemplis locupletavit-

La Dotrina chriſtiana *del Cardenal Roberto Belarmino*. in 8.

Ipſe autẽ Matriti denatus eſt an. MDCXVI.

DIDACVS DE LA FVENTE HVRTADO, Societatis Ieſu Sacerdos, ſcripſit-

Curſum Philoſophicum uno volumine.

DIDACVS DE FVENTES, Aragonus, ut exiſtimo, ſcripſit, Ioanniq; Ximenio de Vrrea Arandæ Comiti nuncupavit,

La conquiſta *de Africa*; qui liber editus eſt Antverpiæ 1570. in 8. unáque-

La conquiſta de Sena: *Verdadera narracion de un deſafio, que paſò en Italia entre un Cavallero Aragones llamado Marco Antonio Lunel, y otro Caſtellano llamado Pedro de Tamayo natural de Avila: Verdadera narracion de un deſafio que paſò entre el Marques de Peſcara, y el Duque de Nemurs junto a los muros de Aſte*.

Obras Poeticas *en vario genero de verſos*. Cæſaraugustæ 1563. in 8.

Hiſtoria *del prudentiſſimo Capitan Don Fernando Davalos Marques de Peſcara con los hechos memorables de otros ſiete excelentes Capitanes del Emperador Carlos V. es à ſaber Proſpero Colona, el Duque de Borbon, D. Carlos Lanoy, D. Hugo de Moncada, Filiberto Principe d'Orange, Antonio de Leiva, y el Marques del Guaſto recopilado por el M. Valles con una adicion de Diego de Fuentes*. Antverpiæ 1570.

DIDACVS DE FVNES, ſcripſit-

Hiſtoria *de Aves, y Animales*. Valentiæ 1621. 4.

F. DIDACVS GABILAN VELA, Præmonſtratenſis, in domo Roderico-politana, quam *Deiparæ Virginis de Charitate* appellant, dedit ex Luſitanico Vincentii da Coſta Matos perutilem, & doctum librum, ſcilicet-

Diſcurſo *contra los Iudios*. Salmanticæ apud Antonium Ramirez 1631. 4.

D. DIDACVS GARRO, edidiſſe refertur-

Genealogia *de los Fontes de Albornoz*. Matriti 1639. folio.

DI-

DIDACVS GARZIA DE PALACIOS, Iuris doctor, & in Mexicano Prætorio Iudex, ſcripſit, meſſem alienam colligens,

Inſtrnccion nantica *para el buen uſo de las naos ſegun la altura de Mexico*. 1587. in 4. Eodem authore editi ſunt-

Dialogos *militares*, anno 1583. in 4. Mexici.

DIDACVS GARZIA DE PAREDES, Truxilienſis, ſub Catholico Rege Hiſpaniarum Ferdinando, inſignium animi & corporis virium miles, fortiſſimis comparandus, quos maximè laudat antiquitas, cujus vitam, & res geſtas particulari libro comprehēdit *D. Thomas Tamajo de Vargas*: prævivit ipſe Hiſtorico ſuo de ſe ſcribens-

Relacion *de ſu vida para inſtruccion de Don Sancho de Paredes ſu hijo*. Edita fuit ſimul cum *Ferdinandi del Pulgar Chronico Gonſali Magni Ducis*, Compluti 1584.

DIDACVS GARZIA DE RENGIFO, Societatis Ieſu ſacerdos, publicavit docēs Abulæ jam dudum ſodales humanitatis ſtudia, Ioannis Garzæ Rengifi uſurpato nomine,

Arte Poetica *Eſpañola*. Salmanticæ 1592. in 4.

D. DIDACVS GARZIA DE TRASMIERA, Valladoliti, dum ibi Curia Regia ineunte hoc ſæculo eſſet, natus, ibidémque ad Sanctæ Crucis collegium ſodalis togatus, Abbas, & Dominus *Hormedenſis*, Palentinæ Eccleſiæ (uti Eccleſiaſtica fert nomenclatura) Dignitas, & Canonicus; Sancti Iacobi ordinis eques, poſt geſtum cum apud nos Pinciæ, Valentiæque, tum in Siciliæ regno diu Apoſtolici Inquiſitoris munus, revocatur in patriam ad exercendam eandem Toleti curam. Vnde Præfectus datus ſuit Curiæ regiæ Pampilonenſi anno MDCLV. & poſt paucos annos inter ſuptemi Fidei Senatus Patres cooptatus. Tandem renuntiatus Zamoræ Epiſcopus anno DCLXI. antequam ſponſam vidiſſet Eccleſiam Matriti in curia deſiit eſſe mortalis, pietate vir, & doctrinâ conſpicuus. Reliquit ſanè hæc poſt ſe teſtimonia ſui non obſcura, ſcilicet-

De Polygamia, & *Polyviria* libros III. poſt breviorem in re MōtagneiGalli operam. Panhormi 1638. in folio. Deinde-

Stimulum Fidei: *ſive de obligatione revelandi hæreticos, & de hæreſi ſuſpectos: Item de correctione fraterna*, Tractatum: ibidem 1642. 4. Hiſpanè etiam-

Vida *de la venerable madre Vrſola Benincaſſa*. Monteregali 1648.

F. DIDACVS GATICA, Bæticus &, ut credo, Hiſpalenſis, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum, provinciæ ſuæ Præfectus, & S. T. Mag. Hiſpalenſis Antiſtitis ante paucos annos coadjutor Epiſcopus cum tit. Eccleſiæ Vticenſis, edidit-

De adventu Meſſiæ *adverſus Iudæos à fide Chriſti lapſos*. Matriti in folio.

DIDACVS GOMEZ CORNEXO, Iuriſconſultus, ſcripſit-

Additiones *ad Antonium Gomez ſuper leges, quas vocant Tauri*.

DIDACVS GONZALEZ HOLGVIN, natus in oppido Extremaduræ nobiliſſimo *Cazeres*, ſodalis Ieſuitarum, promovendæ Indorum ſalutis ſtudioſiſſimus, cùm apud eos innocentiſſimè vixit, tum vernaculis plagæ illius inſtructus linguis hæc vulgavit utilitati publicæ-

Grammatica *en lengua Quichua*, quæ toti Peruvio communis eſt. Lima in urbe, Regum nuncupata. 1607. in 4.

Vocabulario *de la miſma lengua*, cui acceſſerunt-

Los privilegios *concedidos a los Indios*, ibidem 1608. in 4.

D. DIDACVS GONZALEZ DE MEDINA BARBA, Burgenſis, edidit-

Examen *de fortificacion*. Matriti 1599. in 4. 1609. 4.

DIDACVS GONZALEZ DE VILLAROEL, in regio Cameræ, ut vocant, Conſilio, Notarius, edidit-

Examen *de Eſcrivanos*.

DIDACVS GRACIAN DE ALDERETE, Didaci Garziæ, Catholicorum Regum Ferdinandi, & Eliſabethæ Fabricenſium Præfectus, ſive Armamentarii cuſtodis (*Armero maior* vulgus vocat) filius: cujus cognomine, utpote familiari, non utendi hæc cauſa fuit. Lovanienſes, inter quos literis dedit operam, facili errore *Gratianum* loco *Garziani* appellare ſolebant: prævaluitque ut poſt reditum quoque in Hiſpaniam ita communiter audiret. In ea ſchola domóque Ludovici Vivis Valentini viri doctiſſimi, excoluit animum non mediocri linguarum, Latinæ, Græcæque, & aliarum, totiúſque eruditionis cognitione, & ornamēto. Quo nomine ad Aulam evocatus tum Carolo Cæſari, tum Philippo II. Regibus noſtris à ſecretis, interpretationéque linguarum exoticarum fuit: vir ad doctrinæ laudem eximias alias pietatis, & integritatis dotes adjungens: quæ quidem eum Tereſiæ à Ieſu Virgini ſanctitate præclaræ gratum valde, acceptúmque reddiderunt. Vixit XC. annis, in matrimonióque Ioannæ Dantiſciæ ferè L. Filia hæc fuit Ioannis Dantiſci de Curiis Poloni equitis, Regiſque ſui ad Carolum Imperatorem Legati: qui cum eſſet multâ doctrinâ, nihil antiquius duxit, quàm ut multæ doctrinæ viro filiam collocaret. Multiplicem ex ea

Ee 2 pro-

prolem Gratianus, nec pœnitendam edidit; Hieronymum nempe Gratianum à Matre Dei Carmelitam loco ſuo à nobis laudatum, Antonium, Thomámque Philippo II. à ſecretis; Lucam demum, qui *Galatei* Hiſpani author eſt. Nec imparem in libris, ac in liberis fœcūditatem ſortitus, veterum præcipuè, tam Græcorum, quàm Latinorum monumenta civitate ſermonéque donavit Hiſpano. Nempe –

Las obras *de Xenophonte en tres partes*.

I. Hiſtoria *de Cyro, que trata de la criãza, o inſtitucion, vida, y hechos de Cyro*.

II. De la entrada *de Cyro el menor en Aſia, y de las guerras, que allí tuvieron contra los Barbaros los Caudillos Griegos*.

III. Del oficio, *y cargo del Capitan General de los de à Cavallo: Arte militar de Cavalleria, y de los Cavallos: Vida de Ageſilao Rey de los Lacedemonios: De la Republica de los Lacedemonios; De la caza, y monteria*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1552. in ſolio.

Ex Plutarcho vertit –

Las obras *morales*, ad Carolum Imperatorem. Compluti 1542. in fol. & Salmanticæ 1571. folio, apud Alexandrũ de Canova.

Item ſeorſim –

Los Apotechmas. Compluti apud Michaëlem de Eguia. 1533. 4.

Ex Iſocrate etiam –

De la Governacion *del Reino, al Rey Nicocles*.

Ex Dione ſimiliter Chryſoſtomo ad Trajanum –

De la enſeñanza *del Principe*. Salmant. typis Gaſtii 1570. 8.

Item ex Græcis fontibus, ut ſuperiora,

La Hiſtoria *de Thucydides*. Salmanticæ apud Alexandrum de Canova 1564. folio.

Reglas *de Agapeto Diacono del officio, y cargo del Rey à Iuſtiniano Emperador*.

Latina hæc vertit in vulgarem ſermonem –

Los libros *de los officios de S. Ambroſio, y Eſpejo de conciencia*. Salmanticæ apud Lucam Iuntam 1554. in ſolio.

La Conquiſta *de Africa en Berveria eſcrita en latin por Chriſtoforo Calvete de Eſtrella*. Salmanticæ apud Canovam 1558. in 8.

Promiſcuum ex variis fontibus edidit –

De Re militari Volumen quinque.

I. continẽs *El Onoſandro Platonico de las calidades que a de tener un Capitan General*.

II. *Ceſar renovado: eſto es las obſervaciones militares, ardides, y aviſos de guerra, que usò Ceſar*.

III. IV. & V. *Diſciplina militar: Inſtruccion de los hechos, y coſas de guerra de Langeſar*, ex Gallicò verſa. Barcinone apud Claudium Bohalt. 1566. 4.

Ex Gallico item *Martialis* cujuſdam *Arverni*, cujus carmina vernacula valde inter cives ſuos celebrantur, communicavit opus hoc titulo –

Arreſtos *de Amor*, hoc eſt, rerum ab Amore inter utriuſque ſexus litigatores diſertè, ac lepidè judicatarum collectionem: quibus cùm olim Benedictus Curtius explanationes confeciſſet, eaſdemmet Gratianus noſter textui Hiſpanico ſubjecit.

Laudat Gratianum, ac filios ejus non vulgariter Antonius Queſada *Quæſtionum Iuris* cap. XVII.

DIDACVS GRANADO, patriâ ex urbe Gadibus, Ieſuitarum ſodalitatem cooptavit ſibi vix puberi, in qua religioſum ſtatum capeſſeret: brevitérque in eam ſpem erexit domeſticos, ut qualem virum ſe eſſet aliquando daturus, non vanè augurarentur. Philoſophiæ, ac Theologiæ explanandæ munus obiit magna cum ſua laude; quæ quidem ad plures majori cumulo emanavit, ex quo in Divum Thomam Aquinatem commentaria cœpit in vulgus edere, atque ea ſanè adeo perſpicua, ſubtiliáque, ut germanum doctrinæ ſuæ enarratorem ſortitus Doctor ille maximus non paucis callidè id æſtimantibus videri poſſit. Miram rem domeſtici referunt, tractari à ſe quotidie non ſine ſtupore archetypa ipſa laborioſiſſimarum lucubrationum, ne quidem verbo uno cancellata, deletáve. Adeò nuſquam ſtylum vertebat, ſed præſentiſſimâ rerùm apprehenſione muniebat priùs ipſe viam calamo, quàm chartis imprimeret. Nec ſilent hujus ipſius rei exemplum vel maximè illuſtre. Cum ederentur commentaria in Primam Partem Summæ Theologiæ, operæque ferverent, importuna facta jactura eſt aliquot exemplaris chartarum: cui reparandæ accingens ſe de novo ſcriptor ea protulit, quæ deperditis paulo poſt repertis collata ſummâ fide tam rerum, quàm verborum reſponderent. Idcirco virum aliàs occupatiſſimum, precibúſque ad Deum fundendis ferè omnibus horis vacantem, ad hæc valetudinarium conſpicientes, doceri eum supernè, dum altiora ſe amplexatur ſpiritu, non temere jactaverunt. Adeo virtutum omnium, quæ in religioſo viro expetuntur, numeros adimplevit. Porrò emicuit in eo non minùs aliis prudentia; cujus merito Hiſpalenſis, & Granatenſis Collegiorum adminiſtrationis, nec non & procurandorum aliquot hujus provinciæ negotiorum apud Generalem Præpoſitum obire munus neceſſe habuit. Incurrit tandem in lethalem morbum Granatæ, ejus temporis Rector, pleuritide extinctus Nonis Iannarii anni MDCXXXII. ejuſdémque alteri Societatis in Bæticæ partibus lumini Didaco Ruizio Montojæ fatalis. Dedit in publicum –

Commentariorum in ſummam Theologicam S. Thomæ, tomos VIII. Quorum tres primi explicant integram Primam Partem, atque editi ſunt Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1623. in ſolio, & Muſſiponti apud Sebaſtianum Cramoſi 1624. in 4.

Duo

Duo ſequentes abſolvunt univerſam *primam ſecundæ*. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1631. in folio.

Sextus *ad ſecundam ſecundæ*. iiſdem typis, & anno.

Duo reliqui explicant *Tertiam partem*, quibus continetur loco ſuo inſertus, *De Immaculata Conceptione B. Virginis*, Tractatus ſeorſim excuſus. Hiſpali 1617. 4.

DIDACVS GRANADO MALDONADO, ſcripſit-

Arte *de Cozina à uſanza Eſpañola, Italiana, y Tudeſca*. Matriti apud Alphonſum Martin. 1609.

D. DIDACVS DE GVEVARA, nobilis vir, Ambroſii de Morales charus auditor, poëticâ facultate floruit, juvenis tamen præreptus è vita magnum ſui deſiderium reliquit. Extat ab eo-

Epithalamium in Nuptiis. Philippi II. Hiſpaniæ Regis, & Iſabellæ Valeſiæ.

Vide Andream Schotum in *Bibliotheca*.

DIDACVS GVILLEN DE AVILA, cùm ad familiam Reverendiſſimi (ſic ferebat ævi illius appellatio) Cardinalis Vrſini pertineret Romæ, Canonicúmque apud nos ſacerdotium Palentinæ Eccleſiæ adeptus jam eſſet, ante annum orbis redempti M.D. ſcribebat carmine non inelegant i, eóque metri genere, quod nos *Coplas de arte maior* vocamus-

Panegirico *en alabança de la mas Catolica Princeſa, y mas glorioſa Reyna de todas las Reynas la Reyna Doña Iſabel nueſtra Señora*. Item-

Obra compueſta *en loor del Reverendiſſimo Señor D. Alonſo Carrillo Arçobiſpo de Toledo*: juſſu alterius Alphonſi Pampilonenſis Præſulis, Toletanique illius nepotis. Pinciæ typis Didaci Gumiel 1509. in folio.

Hoc eodem noſtro interprete Hiſpanus factus eſt-

Iulio Frontino *de los conſejos y exemplos militares*, ad Petrum Velaſcum Hari Comitem. Salmanticæ Laurentii Homodei typis 1516. in 4.

DIDACVS DE GVRREA, Eccleſiæ Cæſarauguſtanæ Portionarius, atque ex eis unus, qui confeſſiones pœnitentium in eâ excipiunt, edidit pia quædam, nempe-

Manual *de Confeſſores*.

Conſuelo *de Afligidos*.

Aliáque, referente ſodali ejus Vincentio Blaſco in *Hiſtoriis Aragonenſibus*.

DIDACVS DE GVRREA, ſi diverſus eſt ab alio cognomine jam laudato, cum excellentiſſimi D. Ludovici Fernandez Folch de Cardona Ducis Cardonenſis filii primogeniti magiſter eſſet, edidit-

Arte *de enſeñar hijos de Principes, y Señores*: Ilerdæ 1624. 8.

DIDACVS GVTIERREZ, edidit-

Americæ Tabulam, ut legitur in *Epitome Geſnerianæ Bibliothecæ*. Antverpiæ edita fuit ab Hieronymo Coch. Laudat Ortelius.

DIDACVS GVTIERREZ DE SALINAS, patriâ ex oppido *Brihuega*, regni Toletani, frugi libellum *De Re ruſtica* in vulgus emiſit. In quo illud non vulgare eſt, ut initio libri juſtum ac ſolemne plurium teſtium examen ex decreto ſupremi Caſtellæ Senatus habitum ab authore ipſo pro examinandis agriculturæ præceptis quibuſdam parum notis à ſe in hoc libello traditis appoſitum extare, optimo quidem illius conſilio, ne in dubium res aliquando verteretur, quam fides publica neutiquam roboratet. Titulus libri talis eſt-

Diſcurſos *del pan, y del vino*; editi prius Compluti apud Iuſtum Sanchez 1600. 4. deinde in compendium redacti, unà cum Gabrielis Alphonſi de Herrera, aliorúmque *de Agricultura* ſcriptorum operibus. Matriti anno 1620. folio.

F. DIDACVS DE GVZMAN, Salmantinus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis captivorum, Commiſſarius (nam ſic vocant) & Generalis Vicarius familiæ ſuæ in Hiſpaniarum provinciis, Garziæ Loaiſę V. C. Philippi Principis magiſtro, quem Toletana pòſt Eccleſia Præſulem vidit, nuncupatum opus foras emiſit-

De la excelencia *del Sacrificio, de la Ley evangelica*. Matriti apud Philippum Iuntam 1599. in 4. cum prævium aliud, in Bætica viſitatorem agens, edidiſſet ejuſdem argumenti ſic inſcriptum, *De las ceremonias del reçado de la Miſa*. 1594. Tribui etiam video ei à domeſticis-

Salutares Conſtitutiones ad Regulæ ſui ordinis explanationem, ac ejus Cæremoniale.

Obiit Salmanticæ.

D. DIDACVS DE GVZMAN, Abulenſis origine, *Ocaniæ* tamen in Olcadibus Petro de Guzman & Menciâ de Benavides parentibus nobiliſſimis ortus, Toletanæ almæ ſedis Canonicus, atque in ſupremo tuendæ fidei Concilio Senator, Philippi III. & Philippi IV. potentiſſimorum Regum Protomyſtes, atque Eleemoſynarius, ut vocant, major, Indiarum Patriarcha, Tyriúſque Antiſtes, Regiam Sereniſſimarum Infantum Annæ Mariæ, Margaritæque juventutem formavit præceptor: atque item Cruciatæ (ſic audit) Magiſtratus, qui de rebus ad indulgentiam Cruciatę Bullę pertinentibus pro conficiendo ſacro bello impetratæ olim à Pontificibus, judicat, Summus

Præ-

Præfectus fuit. Archiepiſcopus deinde Hiſpalenſis almæ Eccleſiæ anno MDCXXVI. creatus, quadriennio exacto galerum ab Vrbano VIII. Pontifice Maximo, Purpuratorum Patrum inſigne, accepit, dum Mariam Philippi Regis IV. ſororem ad Ferdinandi Romanorum, & Vngarorum Regis, atque ejuſdem conjugis domum per Italiæ fines ducit. Sed brevi mors eum Anconæ oppreſſit. Scripſerat olim -

Vida, y muerte *de D. Margarita de Auſtria Reina de Eſpaña.* Matriti 1617. 4. Quæ quidem & Belgicè prodiit à Gerardo Zoës Amersfortenſi S. I. Sacerdote converſa.

DIDACVS DE GVZMAN, Hiſpalenſis, Presbyter Societatis Ieſu, edidit -

De Imagenes, *y breves meditaciones de Nueſtra Señora.* Granatæ apud Sebaſtianum de Mena 1603. 4.

F. DIDACVS DE HAEDO, ex Valle *de Carrança* montanæ Burgenſis provinciæ oriundus, Benedictinus ſodalis, dedit in lucem -

Topografia, *y Hiſtoria general de Argel.* Pinciæ 1612. in folio apud Didacum Fernandez.

Ex cujus Hiſpanico dedit latinè *Martyres Argelenſes* Ioannes Baptiſta Gramaye Autverpianus.

D. DIDACVS DE HAEDO, & GALLART, ſcripſit -

Viage, *ſuceſo, y guerras del Infante Cardenal D. Fernando de Auſtria deſde XII. de Abril de MDCXXXII. haſta XXI. de Septiembre MDCXXXVI.* Matriti 1637. 4.

DIDACVS HENRRIQVEZ DE SALAS, Franciſci Toleti Sanctæ Rom. Eccleſiæ Cardinalis latinum opus vulgare fecit, nempe -

La inſtruccion *de Sacerdotes, y Suma de caſos de conciencia con las addiciones, y annotaciones de Andres Victorello.* Hanc recognovit verſionem, correxitque Ioannes de Salas (fortè cognati hominis laborem) is qui inter Ieſuitas non obſcurus vixit, quæ Pinciæ prodiit in fol. anno 1619.

D. DIDACVS HENRRIQVEZ DE VILLEGAS, Luſitanus, Oliſiponenſis, ſacræ Ieſu Chriſti militiæ eques, &, ut vocant, commendatarius, Matriti agens edidit militaria, & moralia quædam, nempe prioris generis -

Levas *de la gente de guerra; ſu empleo en todas facciones militares.* Matriti apud Carolum Sanchez Bravo. 1647. 4.

Aula militar, *y politicas ideas deducidas de las acciones de C. Iulio Ceſar exequutadas en las guerras de la Galia, civiles, de Alexandria, de Africa, de Eſpaña.* Ad Philippum Hiſpanum Regem IV. Matriti apud Iulianum de Paredes 1649. 8.

Elementos *militares.* Matriti 1647.

Academia *de fortificacion de plaças, y nuevo modo de fortificar una plaça real, differente en todo de los demas, que eſcrivieron eſta arte;* ibidem 1651.

Moralia verò -

El Advertido. Matriti in domo Domini Garziæ 1653. 16.

El Sabio *en ſu retiro:* ibidem in 16.

El Principe *en la Idea.* ibidem 1656. in 4.

DIDACVS DE HERMOSILLA, Carolo Cæſari, atque Hiſpaniarum Regi à ſacris, reliquit opus in ſchedis M.SS. hac nũcupatione -

Dialogo *entre Medrano Page y Iuan de Iorza mercader, de la vida, y tratamiento de los Pages de Palacio, y del galardon de ſus ſervicios:* anno 1543. in folio. Vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS HERNANDEZ DE MENDOZA, Matritenſis civis, Catholicorum Regum tempore ſcripſit -

Nobiliario *de los linages de Caſtilla.* Qui M.S. abſque ſui authoris nomine primùm ambulabat liber per manus curioſorum; ſed Ambroſius Morales vidit autographum ipſius authoris, docuitque de re alios in *Diſcurſu de Genealogia Sancti Dominici*, deindéque proprio ipſius nomine appoſito laudaverunt genealogicum hoc opus Gundiſalvus Argote de Molina in *Nobilitatis Baticæ* volumine, atque Ægidius Gonzalez Davila de *Magnalibus Matritenſibus* pag. 201.

F. DIDACVS DE HERRERA, Hieronymianus monachus ex ſodali togato Bartholomæani ampliſſimi apud Salmanticenſes collegii, eâ viguiſſe memoriâ dicitur, ut & *Paulinas* omnes *epiſtolas*, ac *S. Thomæ Aquinatis ſummam Theologicam* integram recitare ex tempore poſſet, ſcripſiſséque -

Gloſſam, ſeu declarationem libri Boëtii de Conſolatione Philoſophiæ.

Gloſſam ſuper Ariſtotelis Metaphyſicorum libros. Authores ſunt Hieronymus de la Vega, & Ioſephus de Siguenza, in hujus ordinis *Hiſtoriis:* prior lib. *II.* cap. *XXIII.* & poſterior lib. *I.* cap. *XLVI.* & lib. *II.* cap. *XXIII.*

F. DIDACVS DE HOJEDA, Hiſpalenſis, Dominicanus, S. T. Magiſter, Limæ Peruani regni, quò puer delatus ſacro inſtituto nomen dederat, ſtudiorum in cœnobio Sancti Dominici, poſtquam diù Philoſophiam, ac Theologiam docuiſſet, Præfectus, cecinit piè, & eleganter admodum, luculentéque -

La Chriſtiada; ſive de vita Chriſti Poëma octoadibus compoſitum, XII. libris. Hiſpali apud Didacum Perez 1611. 4. Obiit in ſua Limenſi provincia eximiarũ vitæ Chriſtianæ dotũ exiſtimatione ad poſteros clarus.

F. DIDACVS DE HOROZCO, Dominicanorum ſodalis in Segovienſi urbe cooptatus, propter doctrinæ, ac pietatis meritum ſuſcepit à Philippo Hiſpaniarum Rege II. viſitandi Sanctiſſimæ Trinitatis religioſum ordinem delegatam Summi Pontificis curam; domique munus Vicarii Generalis adminiſtravit. Opera hæc reliquit.

Sermones *Quadrageſimales, & Dominicales per annum.*

Vernaculè autem.

Sermones *de Nueſtra Señora.*

Floruit circa annum MDLXX. Sed quia totidem hujus argumenti opera tribuuntur Alphonſo de Horozco Auguſtiniano, utriuſq; familiæ viris diligentibus diſceptandum remittimus, cuinam eorum tribui debeant.

D. DIDACVS HVRTADO DE MENDOZA, Eneci *Tendillæ* Comitis; ejuſdémque *Mondexarenſis* Marchionis, inclyti Granatenſis ultimi adverſus Mauros belli Ducis, & Ioannæ Paciecæ filius; Ludovici majoris natu, ac familiæ principis, Franciſci Giennenſis Epiſcopi, Bernardini triremium Hiſpanicarum Præfecti, Antoniique utriuſque Americæ Proregis germanus frater, ſorore & fœmina præſtantiſſima fœlix, cujus *militaria facinora cùm audimus* (Paulus ait Manutius ad Didacum noſtrum ejus fratrem in *Philoſophiam Ciceronis* præfatus) *cuivis eam noſtræ ætatis viro animi magnitudine comparamus; cùm autem ea, quæ ſcripſit, legimus, vel antiquis Scriptoribus ingenii præſtantiâ ſimillimam judicamus.* Hæc non eſt Menzia illa *Zenetenſis* Marchioniſſa, Principiſque Calabriæ uxor, cujus doctrinam Vives, & Maramorus mirè extollunt, in quo Andreas Schotus fœminas Hiſpaniæ illuſtres laudans hallucinatus fuit: ſed vel Maria, quam Antonius Hurtadus Mendozius Comes Montis-acuti, alteráve, quam Ioannes Padilla Toletanus, uxores habuerunt. Patriâ fuit Didacus ex urbe Granata, ut vulgò creditur, etſi Toleti videatur natus Thomæ Tamajo; quod in *Elogiis M.SS. virorum illuſtrium Carpetanorum* argumentis confirmare ſe alicubi ait. Granatæ quidem, Salmanticæque tribus linguis, Latinâ, Græcâ, & Arabicâ excultus accuratè, necnon & juris utriuſque notitiam edoctus, ætate jam bello maturus in Italiam venit, ad bellica, ut nobilem virum ſub bellicoſiſſimo decebat Principe Carolo Auguſto, ſubeunda diſcrimina, muniáque gerenda. Quæ verè is, ut alter Scipio, ſic tractavit, ut militiæ intervalla fructuoſiſſimo diſpungeret otio, ſempérque inter arma, ac ſtudia verſatus (quod de Romano illo ait Paterculus) aut corpus periculis, aut animum diſciplinis exerceret. Per hybernas etenim bellorum intemiſſiones, vel Romam, vel Patavium vel aliam Italiæ Academiam contendens Philoſophos, & Mathematicos avidè audire ſolebat, atque inter alios Patavii Auguſtinum Niphum, & Ioannem Monteſdocam Hiſpalenſem in Philoſophia clariſſimos; ſic ſtudiis animum imbibens, ut non minus belli & pacis artium gnarus, quam totius eruditionis compos evaſerit, vulgóque exiſtimatus ſit. Porrò his dotibus ornatum publicis aliquando negotiis tractandis applicuit Cæſar ejúſq; in legationum officiis eloquentiâ, prudentiáque, & induſtriâ, cùm apud Venetos, interimque in magna Synodo ſub Paulo III. Tridenti coacta, deinde Romæ apud Papam ipſum uſus eſt fœliciſſimè. Quo ultimo dum diſtringitur munere, Senarum quoque Gubernatorem, armorúmque per Tuſciam Præfectum pro Carolo geſſit: cujus in hac legatione adminiſtranda rebus geſtis pleni ſunt omnes Auguſtæ ejuſdem Caroli hiſtoriæ commentarii. Sub Philippo II. non minimâ reip. aut faciliorem partem geſiſſe eum, cum Regi à conſiliis fuerit ſtatus, ex monumentis ævi illius conſtat: ſub hoc enim Rege alios viginti annos ſuperſtes fuit, virtutibúſque inſignibus floruit uſque ad ejuſdem ſæculi ſeptuageſimum quintum. Viris ſanè ætatis ſuæ in literaria re principibus magno in pretio ſemper fuit, quaſique alter ſtudioſorum Mœcenas. Græcanica præcipuè ſtudia, dum Venetiis ageret, ardenter promovit. Multa quippe nondum viſa in Europa hac noſtra antiquorum authorum, in hiſque aliqua Sanctorum Baſilii Magni, Gregorii Nazianzeni, Cyrilli Alexandrini, necnon & Archimedis, Heronis, Appiani monumenta è Græciæ ipſius latebris, avariſſimorúmque poſſeſſorum manibus abſtulit. Nimirum pro chariſſimo Turcarum magno Imperatori Solimano capite, quem ab iis, qui in poteſtate habebant, non parvo ære redemerat, liberúmque dimiſerat, non aliam oblatæ ab illo Principe gratitudinis ſignificationem admittere voluit, quâ, quod Venetis liberum eſſet à Turcarum ditione grana, quorum indigebant, petere; librorúmque aliquot Græcorum ſibi ut eſſe liceret compos: quod utrúmque impetravit facilè, ſex non minus arcis librorum manuſcriptorum, theſauro quovis pretioſiorum, plenis Solimani dono è poteſtate barbarorum recuperatis. Plures alios Græcos codices è Beſſarionis Cardinalis, aliorúmque Bibliothecis, operâ in eo uſus Arnoldi Arlenii Græcè doctiſſimi magnâ impensâ excribi curavit. Necnon Nicolaum Sophianum Corcyrenſem eum, cujus *Græciæ Tabula*, notæque ad eam Nicolai Gerbellii extant, Theſſaliam uſque miſit, atque Athon montem ad conquirenda, & deſcribenda clariſſimorum authorum monumenta, & opera; quod in quadam epiſtola Ioannis Metelli ad Antonium Auguſtinum M.S. memini me legiſſe. Tota hæc librorum moles à Geſnero etiam in *Bibliotheca* ſua laudata, Didaci, ut fama eſt, legato ceſſit Catholico Regi ad ornatum Eſcurialenſis Bibliothecæ, in qua hodie aſſervantur. Geographiam quoque exqui-

ſitè compertam habuit; multóque ingenio, & judicio, Ambroſii Moralis teſtimonio, veterum Hiſpaniæ locorum vocabula, & ſitus inveſtigabat, adjumento uſus exoticarum; quas ſic intimè callebat, linguarum. Nec Philoſophus tantum, Hiſtoricus, & Politicus fuit non vulgaris, ſed & inter ævi ſui Poëtas, qui vernaculo carmine delectabantur, nulli ſecundus. Egregiùs quippe erat, quod eâ nobilitate virum ſummè decuit; patrii ſermonis, atque eloquentiæ promotor, & admirator. Cæterum duo tantum ab eo extare monumenta, quæ palam profiteantur hunc parentem, haud leviter dolendum eſt, alterum nempe Hiſtoricæ, alterum Poëticæ artis: ſcilicet Hiſtoricum hoc argumento, & titulo.

G u e r r a *de Granada hecha por el Rey de España D. Felipe II. contra los Moriſcos de aquel reino ſus rebeldes*; Salluſtii *Jugurtino*, *Catilinarióque*, aut veterum cuicumque alii comparandum. Certè hæc Hiſtoria in ſchedis M. SS. diù curſitavit per omnium manus, ſcriniáque aliorum, Iacobi præcipuè Bledæ *Hiſtoriæ Maurorum* ſcriptoris, ditavit. Demum in lucem prodiit Ludovici Tribaldi regii Chronographi operâ, Matriti 1610 in 4. deinde Oliſipone apud Craesbek 1627. Ex quatuor libris finem tertii, quem mutilum deprehenderat, elegantiſſimè ſupplevit D. Ioannes Silva Portalegrenſis Comes, verè purpuratam authoris purpuræ attexens.

Rhythmicum verò excuſum fuit curâ Ioannis Diaz Hidalgo Melitenſis ordinis presbyteri, Regiique Cappellani, ſic inſcriptum.

O b r a s *del inſigne Cavallero D. Diego de Mendoza*. Matriti 1610 in 4. Regnat is quidem meo judicio in octo-ſyllabis verſibus noſtræ gentis propriis; ejus in primis metri, quod *Redondillas*, & *Quintillas*, quatuor ſcilicet, & quinque verſuum compoſitionem, vocamus. Acumen certè ubique, atque urbanitatem non vulgarem, doctrinęque oſtendit multa lumina, veteréſque paſſim imitatur. Ludicris autem & Satyricis, quæ plura erant, editor prudenter abſtinuit, ne hujus famæ & dignitatis viri nomine palam legerentur. Audio quoque in Italia prodiiſſe olim hoc verſuum ſyſtema.

In editione nupera Tridentini Concilii à Philippo Labbęo procurata & adornata legitur, columna 292.

O r a t i o ejus habita Tridenti ad Patres ibi congregatos, cum primùm eò Caroli Cæſaris Legatus ex Venetiarum urbe appulit. Incipit, *Superiore anno* &c.

Tribuitur etiam noſtro, juvenilis ætatis, ingenio tamen ac feſtivitate plenus, quem Salmanticæ elucubraſſe dicitur, libellus: ſcilicet.

L a z a r i l l o *de Tormes*, indigitatus: qui excuſus extat Tarracone 1586. Pinciæque apud Ludovicum Sanchez 1603. in 16. Italicè hic idem prodiit hoc titulo, *Il Picariglio Caſtigliano*, Barezzo Barezzi interprete 1626. in 8. iterúmque cum adjectione ſecundæ partis, quam Barezzius appendit, 1635. atque item Germanicè. Quamvis non deſit qui Ioannem de Ortega Hieronymianum monachum hujus authorem aſſerat; Ioſephus videlicet Seguntinus in ejus ordinis *Hiſtoria* lib. I. cap. XXXV.

Manuſcripta latent in Bibliothecis.

P a r a p h r a ſ i s in totum Ariſtotelem. (Quod opus ei *Geſnerianæ epitomes* author attribuit) Hiſpanica forſan; videntur enim quodammodo id iudicare Paulli Manutii verba hæc, quæ ſequuntur ex *præfatione* jam laudata. *Aliam tu ornandæ, atque amplificandæ patriæ tuæ rationem inivisti. Profers enim, quantum in te eſt, Hiſpanicæ linguæ terminos, & ut ea non ſolum verbis, & nominibus, ſed etiam rebus, & ſcientiis per te locupletata ab exteris nationibus appetatur ingenio, doctrinâque conſequeris.* Hæc ille. Cujus quidem paraphraſis aliqua portio eſt.

L a M e c h a n i c a *de Ariſtoteles traducida de Griego en Caſtellano por D. Diego de Mendoza, dedicada al Duque de Alva*. Quo titulo dignoſcebatur in Bibliotheca Antonii Auguſtini, viſitúrque hodie in Regia Eſcurialenſi, ut ex catalogis earum ſcio. Forte & huc pertinent.

C o m m e n t a r i i P o l i t i c i, quos M.SS. eſſe apud Lucam Tortium amicum ſuum docet in *Bibliotheca eccleſiaſtica* de noſtro loquens Aubertus Miræus.

Deſcripſit quoque.

L a c o n q u i ſ t a *de la Ciudad de Tunes*; cui expeditioni interfuiſſe dicitur. Geſneri *Epitome*. Forte &.

L a B a t a l l a n a v a l, *eſcrita al fin de la Guerra de Granada por D. Diego de Mendoza*. Nam hujus Inſcriptionis liber in Catalogo apparet Olivarienſis Bibliothecæ, quem Romæ in Barberina vidimus.

Denatum fuiſſe virum hunc clariſſimum anno MDLXXV. Aubertus idem Miræus docet. Quem & ſummâ quâque laude ornant, & proſequuntur plures magni viri æquales; Lazarus Bonamicus in *Epiſtola* quadam metrica in *Delitiis Poëtarum Italorum* legenda, Paulus Manutius jam laudatus, Ambroſius Morales in nuncupatoria ad eum epiſtola *Antiquitatum Hiſpaniæ*; Præterea ad Didacum noſtrum extat Sanctiſſimæ Chriſti Sponſæ Thereſiæ à Ieſu epiſtola quædam inter alias non dudum edita, XI. nempe Partis primæ.

F. DIDACVS DE IANGVAS, ordinis fratrum Prædicatorum, cujus familiæ nomen in Matritenſi domo Dei-paræ Virginis (ut vocant) de Atocha profeſſus eſt, S. T. M. Divum Thomam Placentiæ, Compluti, Segoviæ, Pinciæque, Theologicarum, ac metaphyſicarum quæſtionum callentiſſimus, atque in hujus urbis præſertim Gregoriano Collegio frequentiſſimæ auditorum coronæ interpre-

tatus

tatus eſt. Mirâ fuit fœlicitate ingenii; in veterum Patrum lectione verſatiſſimus, inſuper continentiâ, & pietate eximiâ. Nec ponendum in ultima laudis parte quod Thereſiæ à Ieſu Sanctiſſimæ Virgini ſacramentum pœnitentiæ ſuſcipienti per octennium integrum aures præbuit. Extat ab eo -

Promptuarium Concionum feſtivalium totius anni, additâ Dominica Paſſionis explicatione; Pariſiis, Coloniæque eodem anno 1605. ſive *De Cardinalibus, & præcipuis Ieſu Chriſti Sanctorum operibus, quæ feſtis eorum diebus in Eccleſia celebrantur*, quæ inſcriptio eſt Matritenſis princeps anni 1602. & Pariſienſis.

Abiit vir pius ad plures XI. Kal. Auguſti anno MDCV. aut MDCVI.

DIDACVS IAÑEZ FAXARDO, Matritenſis, Iuris Conſultus, in ſuprema hac Curia cauſarum patronus, litigatorum pauperum ex munere Advocatus, emiſit in publicum juvenis adhuc -

Tractatum de legitimatione per ſubſequens matrimonium. Matriti 1632. in 4.

Reſolutionem quoque *ſuper renuntiationis revocatione factæ à Regulari, ſi Epiſcopus fiat*. Matriti 1633.

DIDACVS DE IEPES, Toletanus, in Noſocomio Sanctæ Crucis à ſacris miniſter, opus edidit variæ, ac locupletis hiſtoriæ penu, dulce utili, juxta Poëtæ regulam, admiſcens; nempe -

Diſcurſos *de varia Hiſtoria, que tratan de las obras de miſericordia, y otras materias morales con exemplos, y ſentencias de Santos, y otros graviſſimos autores*. Toleti ann. 1592. in folio apud Petrum Rodriguez. Verè enim ajebat Plinius in Panegyrico; *Melius homines exemplis docentur, quæ in primis hoc in ſe boni habent, quod approbant ea, quæ præcepta ſunt, fieri poſſe*.

Reliquit manuſcripta -

Notas *al Conde D. Pedro de Portugal*.

Hiſtoria *de Paulo Oroſio*.

S. Aguſtin *de la Ciudad de Dios*: à ſe in vernaculum ſermonem verſa, uti refert D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum*. Nomen à patrio oppido in Carpentania ei inditum alicubi lego, ſed Toletanam patriam ei adſtruit D. Thomas Tamajus, cui magis defero.

F. DIDACVS DE IEPES, Hieronymianus, cujus familiæ morem ut ſequeretur, à natali oppido, quod in Carpentania eſt, juráque ſacra Toletum petit, nomen mutuavit, eâ pietatis omnigenæque virtutis laude in hoc religioſiſſimo vixit aſcetarum ordine, ut dignus habitus aliquando fuerit, quem ſereniſſimus Rex Philippus hujus nominis Secundus ſacram exomologeſſim confecturus ſupplex adiret. Præſul deinde Turiaſonenſis poſt Regis obitum renuntiatus, hæc ſui monumenta reliquit poſteris -

Hiſtoria particular *de la perſecucion de Ingalaterra deſde el año de MDLXX*. Matriti 1599. 4.

Vida *de la madre Tereſa de IHS*. Matriti 1599. 4. & 1614. Tranſtulit librum hunc Gallicè Cyprianus à Nativitate Virginis, edidítq; Pariſiis 1643.

Scripſit etiam Philippi Regis III. juſſu tractatum, ſeu relationem *De la muerte del Rey Don Felipe Segundo*, quæ, ni fallor, caret adhuc typorum luce: adjudicat tamen noſtro eam inter alios Franciſcus de Piſa in *Toletanæ urbis Hiſtoria* libro V. cap. XXXI. & Martinus Carrillo in *Annalibus* ad annũ MDCXCVIII. Creatus fuit Epiſcopus anno MDC. deceſſitque MDCXIII. ætatis ſuæ LXXXIII.

F. DIDACVS A IESV, Hieronymianus, ex Luſitania, ut credo, edidit -

Memoriale ordinis S. Hieronymi: quod laudat G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano* prima Martii & XVI. ejuſdem pag. 197. & XXXI. ejuſdem, pag. 374.

F. DIDACVS A IESV MARIA, natus in Civitate-regali, Carmelita excalceatus, domui Guadalaxarenſi præerat ſcribens de rebus patriis,

Hiſtoria *de la Imagen de Nueſtra Señora de Prado de Ciudad-real*. Matriti 1650. in 4. Idem, ut credimus, ſcripſit -

Deſierto *de Bolarque de Carmelitas de la Reforma*, ibidem 1651. 4.

F. DIDACVS A IESV MARIA, neſcio cujus religioſæ familiæ ſodalis, author fertur libri ſic inſcripti -

Monte de piedad, *y Concordia eſpiritual*. Hiſpali 1635. in 16.

F. DIDACVS A IESV, olim SALABLANCA, Pincianus, ex Carmeli reformatione, concionandi arte admodum clarus, atque in Academia Complutenſi plurium annorum Profeſſor celebris, ſcripſit -

Commentaria cum diſputationibus, & quæſtionibus in univerſam Ariſtotelis Logicam. Matriti 1608. 4.

Annotaciones *a las obras del Venerable Padre F. Iuan de la Cruz*.

Denatus eſt anno MDCXXI.

F. DIDACVS A S. IOSEPHO, Benedictinus, in Montis-ſerrati ſacrâ & venerabili æde religionem profeſſus, in gymnaſio autem, ſeu collegio Hiracienſi ſodalis, publici juris fecit -

Manual Eccleſiaſtico, *y Ceremonial de la Miſa, y Oficio divino, conforme à las reglas, y rubricas del Miſal, y Breviario Romano, y Ceremonial de los Obiſpos*. Pampelone 1633. in 8.

F. DIDACVS DE SANCTO IOSEPHO, Pincianus, Carmelita ex Reformatorum ſecta, publicavit -

La Hiſtoria de las fieſtas, que las Ciudades de Eſpaña hizieron en la Beatificacion de Santa Tereſa de IHS. año de MDCXIV. Matriti 1615. 4.

Muſicæ, atque pictoriæ artium laude inſignem fuiſſe affirmant, qui de eo referunt. Obiit anno MDCXXI.

F. DIDACVS ISQVIERDO, Franciſcanus obſervantiæ regularis, Lector emeritus, provinciæque Burgenſis, uti domeſticum verbum ſonat, Diffinitor, publicavit -

Trilogicum Eucbariſticum continens ſuccinctè morale, ſcholaſticum, & myſticum Eucbariſtiæ, ut Sacramentum eſt. Pampelone 1650. in 8.

DIDACVS LAINEZ, natus in oppido veteris Caſtellæ *Almazan*, ſecundus poſt Ignatium authorem Ieſuiticæ religioſæ ſodalitatis Generalis Præfectus, quam per octo annos & amplius rexit, ſummeque ampliavit: ſummus fuit Theologus, ſanctimoniâ, prudentiâ, ſuavitate morum, cæteriſque naturæ dotibus veluti ad vnguem factus: de quo adeas, rogo, *Societatis Bibliothecæ* authorem, qui res ejus geſtas in compendium redegit; tribuens quidem noſtro aliqua, vel imperfecta, vel deperdita; nempe *de Providentia* lib. *III. Prolegomenon in univerſam Scripturã* lib. *I. De Trinitate* lib. *III. De Cambiis; De Vſuris; Pluralitate beneficiorum; De fuco, & ornatu mulierum; De Regno Dei*; ac *de Vſu Calicis; Indicémque illuſtrium ſententiarum ex variis authoribus*. Scio in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani aſſervari manu exaratam -

Summam eorum, quæ per Iacobum Lainez Societatis Ieſu è ſuggeſtu propoſita ſunt populo Genuenſi circa mercatorum frequentiora negotia. Fortè idem cum *de Cambiis* opere.

Extat quoque ejus (ait Alegambius)

Commentariolus, ne templa Hæreticis concedantur: in colloquio Poiſſiaeo in Gallia ſcriptus.

Oratio item, quam ibidem habuit relata à Sachino tomo ſecundo *Hiſtor. Societat.* libro VI. num. 32. & lib. V. num. 201. Nec non ex Hiſpanico authoris -

Epiſtola ad Patres, qui in India eſſent: apud eumdem Sachinum lib. II. numer. 188. Denique -

Tabella brevis pro Concionatorum inſtructione, adducta à Poſſevino in *Bibliotheca ſacra* lib. V. cap. XLI.

Doctrinam, dogmatáque Tridentina de Iuſtificatione & Gratia, itémque de Sacramento Ordinis formaſſe fertur. Obiit XIX. Ianuarii MDLXV. ætatis ſuæ LIII. Frequens quidem hujus magni viri mentio in *Hiſtoria Concilii Tridentini*.

DIDACVS DE LEDESMA, Cuellarenſis, Lovanii ad Societatis Ieſu religioſum ordinem venit XXXII. annis natus, literiſque ſacris & profanis non leviter inſtructus. Romæ ſtudiis præfuit in collegio, Thomámque Angelicum explicuit, & quidquid cum Hæreticis controverti ſolet: vir doctrinæ, & pietatis nomine valde celebratus in Sachini *Hiſtoria* lib. I. cap. IX. Scripſit.

De Divinis Scripturis quâvis paſſim linguâ non legendis: ſimul & de Sacrificio Miſſæ, cæteriſq; officiis in Eccleſia Chriſti Hebraâ tantùm, Græcâ, aut Latinâ linguâ celebrandis. Coloniæ apud Maternum Cholinum 1570. in 8. apud Geminum Calenium 1574. ibidem tertiò 1597. in 8.

Doctrinam Chriſtianam Hiſpanicè; &-

De modo catechizandi, Italicè: quem librum Vincentius Caſtariola in linguam Græcam tranſtulit. Prodiit ille Romæ 1573. hæc verò tranſlatio ibidem 1594.

Grammaticas Inſtitutiones. Venetiis 1569. in 8.

Tabellam brevem totius Summæ Theologiæ Sancti Thomæ; quam exhibet Poſſevinus lib. *III. Bibliotheca cap. VII.*

M.SS. relicta hæc ſunt, Alegambii teſtimonio, *De Dialectica* lib. I. *Ethices, ſive Philoſophia ac Theologia de moribus* volumen unum: *Controverſiarum contra Hæreticos*, aliud. In Bibliotheca certè Barberina vidimus *Compendium caſuum conſcientiæ.* M.S.

Denatus eſt anno MDLXXV. ætatis plus minus LV. aut LVI.

F. DIDACVS DE LEMOS, Luſitanus, ordinis fratrum Prædicatorum in *Benfica* monaſterio, quod Vliſſiponem prope eſt, Luſitanâ linguâ deſcripſit -

Vitam Sancti Dominici. anno 1524.

DIDACVS DE LEON, ſcripſit -

Explicacion del Genero, y Supinos del Maeſtro Antonio. Pinciæ 1612. in 8.

F. DIDACVS DE LEON, Vtrarienſis, ordinis Carmelitarum, inſigniter doctus audit à domeſticis, ac trium linguarum Latinæ, Græcæq; & Hebraicæ peritus. Interfuit Epiſcopus Columbricenſis Concilio Tridentino: quâ dignitatis appellatione eum vocat inter alios catalogus eorum, qui eidem ſacro Concilio interfuerunt, ac Rodericus Caro civem ſuum laudans in *Notis ad Dextri Chronicon* fol. *LXXVIII.* Schotúſque in *Bibliotheca*. Extare in cœnobio Hiſpalenſi audio hujus authoris (quæ tribuunt ei Petrus Lucius, & Didacus Coria.)

Super IV. libros Sententiarum commentaria.

De Arte grammatica Hebræa, lib. I.

Triadem orationum in Concilio Tridentino habitarum.

DI-

Diſputationum in eodem lib. I.
Deceſſit Hiſpali anno MDLXXXIX.

DIDACVS LOPEZ, domo ex oppido *Valencia de Alcantara* provinciæ Extremaduræ, plures annos Taurinæ urbis juventutem literis latinis excoluit, poſtquam Emeritæque, Vlmétique, ac neſcio an alibi munus idem docendi exercuiſſet. Tauri commorabatur, adhuc literis operam dans, publicóque ſtipendio primorum civium pueros inſtituens domi auno ſuperiore MDCLII. Scripſit partim gerens interpretis, partim authoris munus,

Aulo Perſio Flaco *traducido en lengua Caſtellana con declaracion magiſtral*. Burgis 1609. 8. apud Ioan.Bapt. Vareſium.

Las obras *de Virgilio traducidas en proſa Caſtellana*. Pinciæ 1601. 4. Matritique apud Cneſtam 1614. 4.

Los nueve libros *de los exemplos, y virtudes morales de Valerio Maximo, traducidos, y comentados*. Hiſpali 1631. 4.

Emblemas de Aleiato *con la explicacion del Autor*. Naxeræ apud Ioannem Mongaſton 1615. 4. Valentiæque apud Hieronymum Vilagraſſa 1655. 4.

Declaracion magiſtral *ſobre las Satyras de Iuvenal*. Matriti apud Didacũ Diaz de la Carrera 1642. in 4.

Comento *en defenſa del libro IV. de la Arte Grammatica de Antonio*; apud Antoniam Ramirez Salmanticæ 1610. 8. & Matriti 1652. Item latine -

Mopſum Eclogam in obitu Franciſci Sancii Brocenſis.

DIDACVS LOPEZ, Hiſpali eommorabatur, cum edidit, juventuti eonſulens,

Conſtrueeion, *y explicacion de las Reglas de generos, y preteritos conforme al Arte de Antonio*. apud Ioannem Gomezium de Blas. 1640. 8.

Diverſus eſt à ſuperiore illo famę inter Grãmaticos celebrioris.

DIDACVS LOPEZ, Bilbilitanus ex Aragoniæ regno, & medicinæ Doctor. Scripſit-

In Aboali Abincent, ſive Avicennæ librum de viribus cordis commentaria.

DIDACVS LOPEZ, Luſitanus, Bringellianus, Ieſuita, Doctor Sac. Theologiæ Eborenſis, & in hac Academia primarius ſcholaſticæ primùm, deinde expoſitivæ, ut vocant, interpres, Academiæque Cancellarius, ſcripſit-

Harmoniam Scripturæ divinæ emodnlantem actiones laudabiles, vel vituperabiles virorum, & fœminarum antiquo aut novo Teſtamento relatas, expoſitas ad mores à XXIV. Doctoribus per ſonos alphabetico ordine diſpoſitos, indicantes virorum ac fœminarum nomina cum conceptibus, ſeu concentibus propriis authoris. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoyſi in folio. Fortè idem eſt Iacobus Lopez Rebello, cujus nomen præfert Tractatus ita inſcriptus -

Fructus Sacramenti Pœnitentiæ, Pariſiis ſimiliter editus 1602. 8.

DIDACVS LOPEZ, Zafrenſis, unus è primis Societatis Ieſu Presbyteris, qui in Hiſpaniam Novam, ſeu Americam transfretavetunt, ſcripſit -

Menſam ſpiritualium eiborum, tum è Sacra Scriptura, tum è Sanctorum Patrum interpretatione ſelectorum pro divini verbi concionatoribus. Lugduni apud Horatium Cardon 1614. in ſolio.

Diem ſuum obiit in collegio Mexicanæ urbis, cum præfuiſſet huic, & Angepolitano, & aliis collegiis, necnon & domui profeſſæ Mexicanæ, XXXI. Octobris MDCXV. ætatis ſuæ LXXI.

DIDACVS LOPEZ DE AIALA, Toletanæ patriæ Eccleſiæ Canonicus, noſtrum ſermonem, vernaculè converſis Scriptorum Italorum quibuſdam opuſeulis, & quidem eleganter, locupletavit. Hujus namque in primis eſt, quamvis prodierit authore non notato,

El Laberinto de Amor *ex Philocoro Ioannis Boccacii*, typis mandatus an. 1553. in 4. de quo admonet in præfatione operis proximè laudandi Blaſius de Garay ſanctæ ejuſdem Eccleſiæ Portionarius. Item-

Arcadia *de Iacobo Sanazaro*. Toleti 1547. in 4. apud Ioannem de Aiala. Interpretatio hęc non unius Didaci noſtri eſt: nã quidquid oratione adſcriptã numeris Sanazaro excidit, hoc totum Didacus Salazar, olim miles, Centurióque, ac deinde vitam ſectatus eremiticam, ingenii acumine vir præſtans, carmine tranſtulit Hiſpano. Hunc editor libelli hujus is, quem ante nominavimus, Blaſius Garay *ſui ſæculi Phœnicem*, tam meditato carmine, quàm extemporali, proſâ item oratione diſertum appellat.

F. DIDACVS LOPEZ DE ANDRADA, Luſitanus, ordinis Eremitarum D. Auguſtini, quem inter Aragonenſes cooptavit, ingenioſus & eloquens, ſi quis alius, in concionandi opere; planéque omnium, quos habere ad populum ſermones illa ætas vidit, facilè princeps. Diu operatus eſt Matriti regius Eccleſiaſtes cum admiratione curialium, & fructu ad eum uſque diem, quo deſignante Philippo Rege IV. in Pontificatum Hydruntinum, anno ſcilicet MDCXXIII. à ſummo Eccleſiæ Præſule fuit adſumptus. In ea ſede nondum ſexagenarius muneri ſuo inſtans diem ſuum obiit. Vulgaverat is Caſtellæ proprio idiomate, atque eo caſtiſſimo -

Tratados *ſobre los Evangelios de la Quareſma*: duobus tomis. Matriti 1615. & 1617. 4. apud Alphons. Martinum, & Pampelone 1620. in 4.

Ff 2 Tra-

Tratados *ſobre los Evangelios que ſe dicen en las feſtividades de los Santos*. Matriti anno 1622. in 4. & Barcinone eodem anno. Quos hodiéque é manibus Doctorum hominum magna hæc vis *Sermonum*, *Homiliarum*, atque *Diſcurſuum eccleſiaſticorum* ad hunc uſq; diem protuberans nondum excuſſit.

Sed jam tribus tomis locupletiora hæc omnia dedit Matritenſis Typographia Gregorii Roderici anno 1656. in folio, quorum primus eſt *de Quadrageſima*, ſecundus *de Sanctis*, tertius *de Conceptione Immaculata Mariæ Virginis*, qui ultimus tandem prodierat poſthumus anno 1649. Neapoli duabus partibus, Hieronymi fratris ſodalis Carmelitæ induſtriâ locupletior factus.

Obiit ante diem VII.Iunii MDCXXXV.quo ei in Epiſcopali munere ſucceſſor datus eſt.

F. DIDACVS LOPEZ DE BARAHONA, ſodalis Redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis in domo Burgenſi, ſcripſit-

Manual *de los Religioſos de la Santiſſima Trinidad*, hoc eſt, Regulæ his præſcriptæ explanationem, privilegiorúmque á Sede Pontificia eis conceſſorum uſque ad hoc tempus collectionèm. Authores ſunt domeſtici Scriptores.

DIDACVS LOPEZ DE CORTEGANA, domo, ut ſuſpicari datur, ex oppido Bætici tractus cognomine, in alma Hiſpalenſi Eccleſia ſacerdotium Canonicum, ac dignitatem Archidiaconatus gerens, ineunte ſuperiore ſæculo, famá literarum & in primis eloquentiæ noſtratis facultate florebat. Ejus namque ſunt ex latina lingua redditi-

El Aſno *de Oro de Lucio Apuleio*: quod opus laudat Petrus Nuñez Delgado in quodam carmine, quod inter ejus legitur *epigrammata*.

El Tratado *de la miſeria de los Corteſanos*, Aeneæ Silvii: atque item alius-

De como *ſe quexa la paz*, Eraſmi Roterodami; ad Didaenm Pontium Legionenſem Arcenſium Ducem anno 1520.

Hujus viri mentio cum laude fit in nuncupata ei Hiſpanica Ludovici Barthema *Itinerarii* verſione, quam Chriſtophorus de Arcos Hiſpalenſis Eccleſiæ ejuſdem Cathedralis Curio in vulgus dedit. Tribuitur quoque ei á D. Petro de la Eſcalera Guevara in libro *De los Monteros de Eſpinoſa* II. parte capitulo III. fol. 70-

La Hiſtoria *del Rey D. Fernando el Santo*.

DIDACVS LOPEZ DE LISBOA, ET LEON Luſitanus, in Peruano regno ſcripſit-

Vida *de Don Fernando Arias de Ugarte Arçobiſpo que muriò de Lima*. Limæ 1638.

Pater hic eſt Antonii de Leone, de quo ſuprà egimus.

DIDACVS LOPEZ DE TOLEDO, Alcantarenſis Eques, & Commendatarius, ut vocant, *de Caſtil-novo*, Toleti natus, vertit in vernaculam linguam poſt alios interpretes-

Los Comentarios *de Iulio Ceſar, y de Caio Hircio con el argumento de las guerras de Francia, y declaracion para concertar á Ceſar con otros autores*. Matriti apud Alphonſum Martin. 1621. 4.

Eſt quidem Anonymi cujuſdam interpretatio horum commentariorum olim facta, editáque Compluti 1529. folio. Eſt & alia Petri Garſia de Oliva, quæ Toleti in lucem fuit emiſſa anno 1570. in 8.

D. DIDACVS LOPEZ DE ZVÑIGA, *Theologus, Latinè, Græcéque doctus, ſacratum, eccleſiaſticarúmque hiſtoriarum peritiſſimus, ingenii candidi, & ſupra quàm credi poteſt, urbani, quódque his multo majus erat, innocentiſſimæ vitæ, ſummæque non morum tantùm, ſed etiam verborum honeſtatis; veri, ſi quis unquam, amantiſſimus, & perquam egregius pietatis cultor. Qui non malevolentiâ, ſed veritatis ſtudio ſcripſiſſe ſe in Eraſmum moriens non obſcurè declaravit. Nam cum non pauca collegiſſet, quæ ne in quarta quidem editione Novi Teſtamenti ab illo converſi probaret, mandavit hæredibus, ne Commentarium, quod nondum poſtremâ manu recognoverat, evulgarent, ſed ad illum mitterent, ut illis ſuis laboribus admonitus poſſet, ſi vellet, libros ſuos emendare; nihil tale haud dubiè mandaturus, ſi ambitione ductus non ſtudio veritatis eam provinciam ſuſcepiſſet*. Hæc Ioannes Geneſius Sepulveda in *Apologia ad Eraſmum*, quæ & *Andreas Schotus* in *Bibliothecam* ſuam *Hiſpanam* tranſcripſit. Refert item in *Epiſtola I. ad Eraſmum* idem Sepulveda, eſſe apud Franciſcum Quignonium Cardinalem has Stunicæ obſervationes, ſcilicet *octogenta* omnino *Annotationes in ſcholia Eraſmi in Hieronymi opera*, & plus centum *in Novi Teſtamenti converſionem, ejuſdémque Eraſmi adnotationes*. Et in II. *epiſtola*, Franciſcum Quignonium tradidiſſe librum Inacho Mendozæ Cardinali Romam appulſo, cujus auſpiciis decerptæ *annotationes*, & ad Eraſmum miſſæ fuerant: de quibus agit & epiſtolis III. & IV. Conferenda hæc tamen ſunt cum Eraſmi epiſtolis IV. lib. XVI. ad Petrum Barbirium: XV. lib XX. ad Franciſcum Vergaram: XXXIX. ejuſdem libri ad Cardinalem Sedunenſem; I. lib. XXX. ad Hubertum Barlandum, & alias facilè colligendas ex Indice, qui in editione harum epiſtolarum poſtrema Londinenſi proſtat. Opera ejus quæ reliquit hæc ſunt-

Annotationes *dictæ contra Deſiderium Eraſmum in defenſionem tranſlationis Novi Teſtamenti*. quæ Venetiis prodierunt in folio. Quibus adjungi video-

In Eraſmum ſecundas curas. Item-

Annotationes *in Iacobum Fabrum Stapulenſem ſuper Epiſtolas Pauli*. Lutetiæ apud Con-

Couradum Reſch. 1522 in folio.

Annotationes in Scholia Eraſmi ad S. Hieronymi opera. Quas tribui noſtro, ut vidimus, à Sepulveda & aliis ſcio cum duobus ſequentibus –

Enchiridio Religionis; & –

Aſſertionibus de Eccleſia.

Itinerarium quoque ſcripſit *ab oppido Complutenſi Toletanæ provinciæ uſque ad urbem Romam*; ad Ioannem Stunicam fratrem, D. Iacobi equitem, quod Romæ editum fuit in Campo Floræ per Marcellum Gilbel, alias Frank. anno 1521. in 8. quę editio in Vaticana extat Bibliotheca Cod. 10571. & poſt plures annos ab Andrea Schoto in fine *Bibliothecæ* ſuæ *Hiſpanæ*.

Hiſpanicarum Hiſtoriarum Breviarium, ad Ferdinandum Hiſpaniarum Principem, Auſtriæ Archiducem. Prologus incipit: *Hiſpanorum Regum Hiſtorias &c.* liber autem ipſe: *Hiſpania, ut alia pleraque Orbis provincia, Romano paruit Imperio &c.* Hujus exemplum vidimus Romæ in Bibliotheca Barbarina, codice M. S. MXIX. ex quo aliud nobis procudi curavimus. Mortuus eſt Neapoli ad annum circiter MDXXX. quò paulò antè, alieno, & periculoſo tempore ab urbe profectus fuerat, uti Schotus refert.

D. DIDACVS LOPEZ DE ZVÑIGA ET SOTOMAIOR, Presbyter, Iuris Canonici, ut vocant, Licentiatus, Sixto V. Pontifici Maximo nuncupavit –

De Voto tractatum. Salmanticæ 1588. in 4. apud Michaëlem Serrano de Vargas.

DIDACVS MADVEÑO, Ieſuita, ſcripſit –

De illibata, & prorſus Immaculata Conceptione Virginis Mariæ: ut referunt Hyppolytus Marraccius in *Bibliotheca Mariana*, & Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. DIDACVS MALO DE ANDVEZA, Benedictinus, ſui ordinis generalis concionator, edidit –

Oraciones panegiricas *en las feſtividades de varios Santos.* Matriti 1663. in 4. apud Dominicum Garziam & Morràs.

F. DIDACVS MARFIL, Ciſtercienſis monachus in cœnobio *de Sandoval*, quod à Legione urbe duabus leucis diſtat, eximius Theologus, atque Eccleſiaſtes, ſcripſit, ſed non edidit, authoribus Chryſoſtomo Henrriquez, & Carolo Viſchio,

De las Alabanzas *de Nueſtra Señora.*

Obiit in monaſterio *Montis-Salutis* anno MDCXXI.

F. DIDACVS DE SANCTA MARIA, ordinis Prædicatorum in provincia Mexicana, ejuſdémque aliquando Præfectus, ſcripſit –

Doctrina *Chriſtiana en lengua Miſteca.*

Epiſtolas, y *Evangelios*, eâdem linguâ –

DIDACVS MARTINEZ, Complutenſis, edidit –

Formulario *de proviſiones de Prelados, y de cartas familiares.* Medinæ Campi apud Franciſcum del Canto 1576. in 8.

DIDACVS MARTINEZ, Cordubenſis, Ieſuita, omnigenæ doctrinæ tam ſacræ, quàm profanæ ſtudia cum linguarum Orientalium inſigniorum Græcæ, Hebraicæ, Syriacæ, atque Arabicæ haud vulgari notitia conjunxit: eâ memoriâ præditus, ut libros omnes ſacros promptè reddere poſſet. Quare in his exponẽdis æquales ejus, quantumvis doctiſſimi, primas ei concedebant; quod ex domeſticis, atque auditoribus minimè vanis hominibus notum habemus. Docendis priùs humanioribus literis, deinde ſacris intentus vixit; quas ultimas in Collegio Hiſpalenſi vicennio integro profeſſus fuit; unà ibi degens cum Ludovico de Alcazar, Ioanne Pineda, Didaco Ruiz de Montoya clariſſimis Societatis, harúmque provinciæ, atque urbis luminibus, nullo eorum inferior. Edita ejus eſt ſine authoris nomine –

Epiſtola ad Sacerdotem quemdam vinculis in Anglia pro chriſtiana fide detentum.

Habuit præterea paratos prelo, ut *Bibliotheca Societatis* Scriptor ſuo tempore ajebat –

Commentarios in Apocalypſim B. Ioannis Apoſtoli.

Tractatum de ſacris lapidibus.

Deſcriptionem Idumeæ. tomis II. ubi *commentaria in Abdiam* habet.

Commentarium in Epiſtolam B. Iacobi Apoſtoli juxta editionem Syriacam.

Hiſpanicè verò –

Tratado *ſobre el Padre nueſtro*: unàque *el Tratado de S. Cipriano ſobre la miſma oracion.*

Vida *de San Iuan de Dios.*

Marte Eſpañol.

Matrimonio caſto *de Henrrico, y de la verdad.* Quod neſcio qualis ſit argumenti opus.

Omnia hæc cuſtodiri audio in tabulario collegii S. Hermenegildi Hiſpalenſis adhuc manu exarata. Vitam cum morte commutavit in eadem urbe ſenex jam emeritus, circa annum hujus ſæculi XLII.

F. DIDACVS MASIVS, vulgò MAS, Valentinus gente, domo autem ex oppido *Villareal*, Dominicanis apud Salmantinos dato nomine pauló pòſt in cœnobium Valentinum remancipatus, Doctórque ejuſdem ſcholæ Theologus, interpretatus eſt ibi Sanctum Thomam, utriuſque Philoſophiæ tam naturalis, quàm ſacræ peritiſſimus. Quo tempore utiliſſima hæc vulgavit opera –

Commentaria in univerſam Ariſtotelis

Dia-

Dialecticam, *unà cum quæſtionibus*, *quæ à graviſſimis viris diſputari ſolent*,duobus tomis. Valentiæ 1592. 4. Coloniæque 1618. 4.

*Commentaria in univerſam Philoſophiã Ariſtotelis,unà cum quæſtionibus &c.*hoc eſt VIII. libros Phyſicorum,duobus aliis voluminibus. Valentiæ. 1599. 4. Coloniæque 1610.

De Ente, *& proprietatibus ejus*, *metaphyſicam diſputationem*. 1578. 8.

De Tranſcendentibus tractatum.

De Elementis diſputationem, *VI.libris comprehenſam*: de quo opere jam perfecto, typiſque propediem tradendo Petro Auguſtino Morlæ in Præfatione ſui *Emporii Iuris* atteſtanti debemus credere.

Inedita reliquiſſe dicitur, *in libros de Cœlo*: *de Anima*; *de Generatione*; *ac Meteororum*.

In Summam Theologiæ D. Thomæ, duo magna volumina.

Vernaculâ autem linguâ conſcripſit-

Vida *de San Iacinto*. Valentiæ 1594. in 8.

Vida *de Santa Ines de Monte Policiano*, *y de otras Bienaventuradas Virgines del orden de Predicadores*.

Vida *de Santo Tomas de Aquino*.

Vivis exemptus eſt Maſius poſt quatuordecim annos in ſcholaſtico munere tranſactos anno orbis chriſtiani MDCVIII.

F.DIDACVS A MATRE DEI, Toletanus, ex Diſcalceatis fratribus Sanctiſſimæ Trinitatis, qui captivos redimunt, concinnavit-

Chronica *de los Deſcalços de la Santiſſima Trinidad*, duabus partibus, quarum prior prodiit anno 1652. Poſterior verò .... in folio.

Obiit Matriti ſeptuagenarius Diffinitoris Generalis, & Vicarii Generalis muneribus inter ſodales geſtis.

DIDACVS MATVTE DE PEÑAFIEL, Granatenſis, in hujus urbis Academia publicus ex Durãdi cathedra Profeſſor Theologus, Eccleſiæque Baſtenſis Sacerdos, & Prior, variâ literarum ſuppellectile dives, edidit tertiũ ſupra triceſimum annum ętatis numerans pulchrum opus ſermone vernaculo-

Proſapia *de Chriſto* dictum, ſive Comment. ad Sancti Lucæ caput III. in eòque contentam Ieſu Chriſti avorũ ſeriem; D.Franciſco de Roxas,& Sandoval Lermæ Duci nuncupatum. Baſtæ 1614. in 4. In calce adjungitur-

Vn Diſcurſo, *y digreſſion de la ſegunda edad del mundo*, *de Sem hijo de Noe*, *y de la diviſion de las tierras entre Sem*, *Cham*, *y Iaphet*, *y origen de los linages del Mundo*.

Promiſerat poſt ſuperioris libri editionem-

Vitam Chriſti; eodem Hiſpano ſermone, duabus partibus, quarum hæ eſſent appellationes; *Chriſto Infante*; *Chriſto Gigante*; in quo opere magis quàm in *Proſapia* ſibi placeret.

DIDACVS DE MEDRANO, Iuriſconſultus, libellum foras dedit-

De Conſenſu connubiali, qui editus eſt Lugduni typis Horatii Cardon 1609. in 4.

DIDACVS MENDEZ DE VASCONCELOS, Luſitanus, in oppido *Altèr* natus Tranſtaganæ provinciæ,Burdigale ſub Antonio Goveano literas humanitatis,Toloſæ ſub Corraſio& aliis, multóque magis Conimbricæ à Martino Doctore Navarro, Pariſiiſque à Petro Rebuſo prudentiam utriuſque juris doctus, in Eborenſis Eccleſiæ collegio ſacro locum à Gundiſalvo Pinario avunculo, qui Viſenſis fuit Epiſcopus, ſibi ceſſum occupavit: atq; inter Fidei vindices Luſitanos diu ſedit, ab Henrico Cardinali, ſacri hujus Concilii Præfecto ei curæ mancipatus. Scripſit, cum inſigni eſſet eruditione antiquarum rerum, ac totius humanitatis,

In Andreæ Reſendii Antiquit. Luſitaniæ libros ſcholia brevia.

De Eborenſi municipio commentarium, unà cum Andreæ Reſendii operibus Coloniæ apud Birckmanum 1600. 8. & in ſyſtemate *Hiſpaniæ Illuſtratæ*.

Hujus res adhuc viventis ſtylo duxit Andreas Schotus in *Bibliotheca*, Luſitanos famâ & ſcriptis claros celebrans; qui etiam edidit à Vaſconcelo ſcriptam-

Gundiſalvi Pinarii Epiſcopi Viſenſis vitam: quæ prodiit etiam cum ejuſdem Vaſconcelli-

Opuſculis Poeticis. Eboræ 1591.

F. DIDACVS DE MENESES, Franciſcanus (*Iacobum* Vvaddingi ſic interpretor) edidit-

Inſtitutiones doctrinæ Chriſtianæ.Mãtuæ 1546.

DIDACVS MERINO, Hurunnuelenſis(ita ſeſe à patrio loco appellat) Doctor medicus in Noſocomio regio Burgenſis urbis.Scripſit-

De Morbis internis, libros VI. ad D. Didacum de Covarrubias Segovienſem Epiſcopum Magni Caſtellæ Senatus Præſidem. Burgis 1575. fol.

D. DIDACVS MESSIA DE CONTRERAS, Bætieus, Vbetenſis eques, patriæ nobilitatis cauſam aſſerens publicavit-

Sumario *ſobre la ſentencia arbitraria*, *que los Cavalleros de Vbeda tienen*.Granatę 1613.4.

DIDACVS MEXIA, Hiſpalenſis, carmine edidit-

Primera parte *del Parnaſo Antartico de obras amatorias*,*con las XXI. epiſtolas de Ovidio*, *y el Ibis*,*en tercetos*. Hiſpali apud Alphonſum Rodriguez 1608. in 4.

F.DIDACVS DE SANCTO MICHAELE, ordi-

ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, albo Scriptorum hujus ordinis adſcribitur in *Alphabeto Auguſtiniano* Thomæ de Herrera, nil addito de argumento ſcripti operis.

DIDACVS MILLAN, Seguntinus, Bononiæ ad D. Clementis Hiſpanorum Collegium togâ indutâ, juris ſtudio operam dedit; mox ejuſdem Academiæ in veſpertinum ſacrorum Canonum vocatus interpretem, cùm ibi; tum etiam Ticini primarius factus iſtiuſmet juris Anteceſſor floruit; quo tempore emiſit foras-

Gregoriana Collectionis De Iudiciis, ac De Sententia & re judicata titulorum interpretationem brevem, judiciorum Eccleſiaſticæ, & Sæcularis Iuriſdictionis, ac rerum judicatarum tractatum continentem. Ticini 1617. in 4.

Interpretationem ad Titulos De Conſtitutionibus, ac De Reſcriptis in 4. ibidem 1619. Quæſtorem Magiſtratus, ut vocant, extraordinarii, deindéque Senatorem geſſit Mediolani.

F. DIDACVS DE MONTALBO, Hieronymianus ſodalis, Guadalupenſis ſacri & ampliſſimi cœnobii alumnus, ſcripſit-

Venida *de la ſoberana Virgen de Guadalupe à Eſpaña, ſu dichoſa invencion, y de los milagroſos ſavores que à hecho a ſus devotos*. Vliſſipone 1631. 4. Quam priorem partem nuncupavit.

DIDACVS MONTEIRO, Luſitanus, patriâ Eborenſis, Ieſuita, vitæ ſanctimoniâ nobilis, Luſitaniæ Provincialis Præfectus, ſcripſit vulgari ſuæ gentis linguâ-

Arte *de orar*. Conimbricæ apud Didacum Gomez 1630. in 4. *opus* (ait *Bibliotheca Ieſuitica* author) *omnibus numeris abſolutum*. Reliquit etiam *Meditationum* volumen ineditum. Imo & tribui eidem ſolet-

Atributos divinos: hoc eſt ita nuncupatum opus.

Obiit Conimbricæ XXVII. Maji, anno MDCXXXIV.

DIDACVS MONTEIRO, alius à ſuperiore, ut credimus, ſcripſit-

Poëma *de San Gonzalo de Amaranto*.

DIDACVS MONTES, ſcripſit-

Inſtruccion, *y regimiento de guerra*. Cujus authoris, & libri meminit Sebaſtianus de Horoſco in *Theſauro linguæ Caſtellanæ*, verbo, *Reyes de Armas*.

F. DIDACVS MORALES, Dominicanus, ſcripſit-

Laudem D. Thomæ pro explicatione, & defenſione doctrinæ traditæ à R. M. Gravina in Cherubim Paradiſi. Neapoli 1662. 4.

DIDACVS MORAN, Luſitanus, Doctor Medicus, artis ſuæ opus exercebat *Aquis* in Provincia apud Gallos, unde ſcio ad Zacutum Luſitanum dediſſe literas anno hujus ſæculi XXXIX. Edidit-

Apologias tres. I. *De Epilepſia Hyſterica*. II. *De Venæ ſectione in fluore nimio hæmorrhoidum*. III. *De Ventris tumore*. Ortheſii apud Abrahamum Rovierium 1626. in 4.

D. DIDACVS MORANTE, Burgenſis urbis incola, ſcripſit circa annum MDC.

Reſumen *de las familias de Caſtilla*: Genealogicum opus, quod penes hæredes ejus eſſe dicitur.

DIDACVS MORLANES, Cæſarauguſtanus, pietatis, ac eruditionis nomine à civibus ſuis laudatus, præcipuéque ob opuſculum, quod ſic indigitavit-

Alegacion *ſobre poner Virey eſtrangero en Aragon*. Cæſaraug. 1591. folio.

DIDACVS DE LA MOTA, Bellomontanus patriâ, ut à quibuſdam accepi, ex ſodalibus Canonicis Sancti Iacobi in cœnobio principe oppidi de *Velès*, varia de ordine ſuo, rectâque ſodalium, nec non & Iacobæorum Equitum vitæ inſtitutione, ac regulæ obſervantia conſcripſit: extinctus demùm Toleti in Hoſpitali æde ejuſdem ordinis. Nempe edidit-

Libro *de la venida de Sant Iago à Eſpaña*. Pinciæ 1604. 8.

Libro *del principio de la orden de la Cavalleria de Sant Iago de la Eſpada, y una declaracion de la Regla, y tres votos ſubſtanciales de religion, que los frailes Cavalleros hacen, y la fundacion del Convento de Velès*. Valentiæ 1599. 12. apud Alvarum Franco.

Inſtruccion *para que los Religioſos de ſu orden caminen à la perfeccion de la caridad; con un Confeſſionario*. Valentiæ apud Didacum de la Torre 1599. in 12.

Aviſos *al Pretendiente de Abito*. Pinciæ 1603.

DIDACVS MVÑOZ CAMARGO, ſcripſit-

Deſcripcion *de la Ciudad, y provincia de Tlaſcala*. Quam fuiſſe in Bibliotheca Regis Sereniſſimi Philippi II. manuſcriptam author mihi eſt ex ejus catalogo Antonius Leonius in *Bibliotheca* ſua *Indica Occidentali*, Tit. XV. Idem opus laudat Alphonſus Ramon in *Hiſtoria ordinis Dei-paræ Virginis De Mercede* lib. XII. cap. XIX.

F. DIDACVS MVRILLO, Cæſarauguſtanus, ordinis Minorum, in cœnobio ejuſdem urbis, cui à Ieſu ſacro nomine nomen eſt, lector Theologiæ, atque idem aliquando Præfectus, Diffinitor, ut vocant, Aragoniæ provinciæ, concionatórque totius ordinis Generalis,

ralis, atque iſtius provinciæ nonnunquam Rector, gratus populo, atque cloquens verbi Dei Concionator: multa ſcripſit doctè, cordatéque; nec non & poëſim non ſine laude, ſacram tamen, excoluit. Præ ſe ferunt ejus nomen ea quę ſequuntur:

Inſtruccion *para enſeñar la virtud à los principiantes*. Cæſarauguſtæ 1598. typis Laurentii de Robles in 4.

Eſcala eſpiritual *para la perfeccion Evangelicâ*. Ibidem eodem anno.

Diſcurſos predicables *ſobre los Evangelios de los quatro Domingos de Adviento, y fieſtas principales que occurren en el tiempo de la Septuageſima*. Cæſarauguſtæ 1604. in 4. apud Angelum Tavanum.

Diſcurſos *ſobre los Evangelios deſde la Septuageſima haſta la Reſurreccion*; duobus voluminibus. Ibidem 1605. & 1611. in 4. Vliſipone 1602. in 4. Barcinone 1611. imo vivente adhuc authore ſepties excuſis; ſemel etiam Italicè cum additionibus *Thomæ Gallet*, Venetiis 1613.

Diſcurſos *ſobre los Evangelios que ſe cantan en las feſtividades de Chriſto N. S.* Cęſarauguſtę 1607. 4. Barcinone 1616. 4. Hos, credo, Gallicè vertit Franciſcus du Roſlet, Pariſiisq; edidit typis Cramoyſianis 1654. in 8.

Vida, *y Excelencias de la Madre de Dios*, duobus tomis. Cęſarauguſtę 1610. 4. & 1614. apud Lucam Sanchez, & apud Petrum Cabarte.

Hiſtoricum etiam opus, ſacrum urbis illius, atque univerſę Hiſpanię honorem celebrans,

Hiſtoria *de la Igleſia, y Imagen de Nueſtra Señora del Pilar de Ҫarago ça, y de la Ciudad y ſus grandeças*. Barcinone 1616. in folio apud Sebaſtianum Mathevad.

Itémque varia poëtica, hoc titulo -

Divina, dulce, *y provechoſa Poëſia*. 1616. in 8. Cęſaraug. apud Petrum Cabarte.

Promiſerat majoris operę librum, quo inſtruerentur verbi Dei concionatores ad opus utiliter, ritéque faciendum.

D. DIDACVS DE MVROS, Gallęcus ex oppido *Muros de Noia*, unde ei cognominatio, poſtquam Compoſtellanę Eccleſię Canonicatum obtinuiſſet, electus fuit ab ampliſſimo viro D. Petro Gundiſalvi à Mendoza S. R. E. Cardinali in primum ſodalem illius Collegii, quod ſub Sanctę Crucis appellatione in Pinciano Caſtellæ inclyto municipio conſtruxerat. Adeptus deinde alio & alio tempore, ut credere par eſt, varia in Collegiis Eccleſiarum ſacris loca, Cantoris nempe Vbetenſis, Decani Giennenſis, Canonici cùm Hiſpalenſis, tum Ovetenſis, ac Seguntini, Decani demum Compoſtellani, ſequutus fuit unà cum laudato Mendozio Cardinali Granatenſem ultimam adverſus Mauros expeditionem: ivitque aliquando Regum Catholicorum ad Navarræum Dynaſtam Legatus. Denique aſcendit ad Pontificium apicem, Mindonienſibus primùm, deinde Ovetenſibus anno MDXII. Antiſtes datus. Quo inſignis munere Collegium ſcholaſticis Salmanticæ Deo *Salvatori* dicatum, ac *Ovetenſe* ab infulis ejus ſacris vulgo cognominatum munificenter ædificavit. Quod verè Trojanus quaſi alter equus inſignes plurimos in omni genere diſciplinarum, maximéque legalis prudentiæ, viros ad juventutem literas è cathedra docendam, & ad reipublicæ tam ſacræ, quam profanæ gerenda munera dimiſit ſemper, quotidiéque dimittit. Canarienſem Epiſcopatum tribuit noſtro, vereor ne falſus ab aliquo, aut Mindonienſem dicere volens, Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Ovetenſis Eccleſiæ*. Scripſit -

Hiſtoria *de la Conquiſta de Granada*: quæ quidem latet: author autem rei eſt idem Davila; item -

Adverſus Lutherum neſcio quid: conſtatéque id ex literis Leonis X. P. M. ad eum datis pridie Kalendas Iunii MDXXII. quæ in archio Ovetenſis Collegii aſſervantur, ſcribit idem Davila.

Ad noſtrum data eſt quædam Marinęi Siculi Epiſtola; quæ incipit *Sacerdotio* &c. lib. XVII. Epiſtolarum.

DIDACVS MVXET DE SOLIS, ſcripſit -

Comedias humanas, *y divinas, y Rimas morales*. Francofurti 1624.

D. DIDACVS DE NARBONA, Alphonſi filius eximii ſui temporis Advocati, Alphonſi & Ioannis Narbonarum frater, Toletanus, in qua urbe & Academia Licentiatus, (uti appellant) creatus, docuit priùs Iuſtiniani Iuſtitutiones, deinde Ius Canonicum ex veſpertina cathedra, Fideique Iudicum ejuſdem urbis Conſultor fuit. Foro hinc deditus nobilitatis cauſis dijudicandis, quæ peculiaris trium virorum cognitio eſt, in Cancellaria Pinciana, & poſt aliquot annos in Senatorum ejuſdem curiæ ordine Iuri univerſo dicundo imponitur: vir longiore vitâ dignus; quippe XLV. dumtaxat annis natus in hoc munere obiit, cùm monumenta ſui ad poſteros hęc duo reliquiſſet -

De Aetate ad omnes humanos actus requiſita. Matriti in folio 1642. Romæque anno ſuperiore 1668. ſumptibus Ioſephi Corvi.

Horographiam Iuris: quod opus poſthumum Ioannes Narbona frater publicavit ibidem in folio 1652. Pincię, uti dictum manet, vitam commutavit cum morte anno MDCL.

F. DIDACVS NAVARRO, Toletanus, fratrum Minorum ſodalis Caſtellæ provinciæ, vertit ex Luſitanico in vernaculum ſermonem noſtræ gentis -

La

La Primera Parte *de las Coronicas de la orden de San Franciſco* (de quo opere egimus in Marco Vliſſiponenſi) Compluti apud Athanaſium de Salcedo editam 1559. in folio.

F. DIDACVS NAVARRO, Franciſcanorum & ipſe ſodalis in provincia Granatenſi regularis obſervantiæ, ſcripſit -

Hiſtoria *de la provincia de Granada de la orden de San Franciſco*. Quæ M. S. fuit apud Lucam Vvaddingum.

DIDACVS NAVERIVS, Philoſophiæ Profeſſor in Academia Complutenſi, ingenii acrimoniâ & non ingratâ quâpiam jactatione ferventioris ſpiritus homo, rectè eruditos diſcipulos eduxit, & doctrinæ ſuæ documenta exhibuit, editis -

De Dialectica, &

De Philoſophia libellis, qui multos annos ſunt publicè prælecti. Hæc Gomezius *De rebus geſtis Ximenii* lib. VIII.

D. DIDACVS NEILA, Iuris Pōtificii Doctor, & Salmanticenſis Canonicus (ait Ioannes Vaſæus in *Chronici* VII. capite) *præter incredibilem humanitatem, Græcè, Latinéque doctiſſimus*,

Breviarium trium lectionum juſſu Franciſci Quignonii Cardinalis, auſpiciis Summi Pontificis ita venuſtè, ita eruditè concinnavit, ut nihil ſuprà. Hæc Vaſæus. Qui & infrà: *Non eſt ſilentio prætereundus* (ait) *ſingularis ipſius amicus, & in compoſitione Breviarii ſocius, vir non ſolùm utriuſque linguæ peritiâ, ſed etiam eximiâ pietate præſtans*. Hæc ille. Hoc eſt illud Breviarium, quod à Cardinali Quignonio juſſu Clementis VII. Papę formatum, Pauli vero III. recognitum atque editum fuit. Meminit Neilæ & Ludovicus Lucena Doctor Medicus in epiſtola ad Ioannem Geneſium Sepulvedam data Romæ Kal. Aprilis MDXLIX. quæ inter alias Sepulvedæ legitur lib. V. epiſt. LXXIII. Vbi de utili & gratiſſima ſibi in urbe commoratione agens, *quæ tunc mihi* (ait) *gratior erat, cum tuâ tuíque ſimilium Iacobi Neilæ noſtri, Ortiziíque optimorum, ac doctiſſimorum virorum conſuetudine frui licebat*. Ioannes item Geneſius ipſe epiſtolam dedit ad Neilam LXXXIX. atque item C. in qua ultima laudati Breviarii meminit.

F. DIDACVS NISSENO, patriâ ex *Alcazarèn* Caſtellæ veteris in vicinia Pinciæ urbis oppido, cucullâ ordinis Sancti Baſilii indutâ non mediocriter ornavit hoc noſtro ſæculo religioſam hanc familiam, quam & pluribus locis adminiſtravit. Præcipua hominis laus in concionibus, non tam habendis (deficiebatur enim eloquentiâ ad actum neceſſariâ) quàm ſcribendis informandiſque aliorum ad accuratè dextréque concionandum ſtudiis. Quam artem palam exhibitis quampluribus libris eâ nominis celebritate diu exercuit, ut ferè nihil aliud pulpita reſonarent, nil aliud typographorum officinæ procuderent, quam Niſſeni volumina: quorum aliqua, (ut audio) quadragies & ultra, vel intra Hiſpaniam, prelo ſubjecta ſunt. Quidni ex Auberto Miræo, aut ex Niſseni Interprete Latino, à quo ut ſuſpicor, ille tranſcripſit, noſtrum inſigniter laudatum dimittam? *Summis encomiis à viris celebratiſſimis commendatur, à commendatiſſimis celebratur, nec pro dignitate tamen vel commendatus vel celebratus eſt: quaquà enim illum ſpecies, invenias quæ ab avidiſſimis oculis ſpectari poſſint. Vbique ſui ſimilis eſt, ubique acutus, ſimúlque conſpicuus, ubique gravis, ubique modeſtus, ubique docet, & vel oblectat, vel movet: ubique vel ſcripturæ gemmas fundit, vel Patrum flores ſpargit, quorum ſententias tam gratâ & eleganti paraphraſi plerumque illuſtrat, ut ferè plus ſplendeant in apographo Niſſeni, quàm in ipſo autographo primi authoris ſui*. Hæc ille. Nempe dedit foras.

Aſumptos predicables *para todos los Domingos de Adviento, y los demas haſta Paſqua de Reſurreccion*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1632. 4. Cæſarauguſtæ eodem anno apud Ioannem de Lanaja, & aliis locis. Gallicè etiam 1643. in 8. Italicè operâ Blaſii Cialdini Canonici Regularis, Venetiis 1635. in 4.

Para los Domingos, *Miercoles, y Viernes de Quareſma*. Matriti 1627. 4. apud Didacum Flamenco, & 1629., & ſæpè alias. Latinè prodierunt Moguntiæ 4. anno 1649. & Cracoviæ 1650. Italicè ab eodem Cialdino. Venet. 1637.

Para todos los Domingos *deſpues de Pentecoſtes*. Matriti 1630. apud Franciſcum Martinez, ibidémque ex octava editione 1639 4.

Para las feſtividades *de los Santos*.

Ex his omnibus latinam editionem quatuor voluminibus adornavit Fr. Ioannes à Freylinck, Germanus, Reimbacenſis, ordinis Prædicatorum cœnobii Colonienſis, ſacræ Theologiæ Magiſter, ediditque Coloniæ 1646. in 4. Moguntiæque 1649. in 4. ubi & includuntur -

El Gran Padre *de los creientes Abraham en moral enſeñanza, y doctrina predicable*. Matriti 1636. 4. Barcinonéque eodem anno; Italicè ab eodem Cialdino, Venet. 1643. 4.

Iſaac, ſive *El Politico del Cielo informado con las acciones del Patriarca Iſaac*, eâdem formâ exornatus; item & -

Iacob. Matriti..... Italicè uterque 1639. & 1640.

El Fenix *de la Grecia S. Baſilio Magno*. Matriti......

El Lucero *de la tarde San Iuan Apoſtol, y Evangeliſta, y Profeta en aſſumptos predicables*-

Matriti anno 1649. in 4.
Mortalis eſſe deſiit Matriti XVI. Octobris anni MDCLVI.

DIDACVS DE NOGVERA, ſive *Iacobus Noguera*, Decanus Eccleſiæ Viennenſis in Auſtria, Doctor Theologus, Ferdinando Primo Imperatori à ſacris, inſigni, ſpectatáque virtute præditus (ait Eiſengreinius in *Catalogo teſtium veritatis*) Hiſtoricus celeberrimus, multarúmque literarum, & rerum peritiſſimus. Hiſpanum idem author vocat: cujus & mentionem habent Geſnerus, ſive ejus Epitomator, & Miræus in altera parte *Bibliothecæ*. Inter Epiſcopos Pii IV. nominatur in catalogo eorum, qui Synodo Tridentinæ interfuerunt, *Iacobus Gibertus de Nogueras Hiſpanus, Epiſcopus Aliphanus*, quem Ferdinandus Vghellus tomo VIII. *Italiæ Sacræ* ſucceſſiſſe Antonio Auguſtino anno MDLXI, obiiſſéque MDLXVI. refert. Qui idem, credo, eſt cum noſtro. Scripſit-

De Eccleſia Chriſti ab Hæreticorum conciliabulis dignoſcenda. Dilingæ anno 1560. in folio.

Egregiam planè Iacobi noſtri mentionem debemus jam hoc tempore Latini Latinii Viterbienſis epiſtolis à Dominico Magro Melitenſi, Viterbienſi Canonico, ſub Eminentiſſimi non magis dignitate quàm doctrinâ, & probitate animi Franciſci Mariæ Card. Brancaccii auſpiciis in lucem éditis. Andreæ quippe Maſio hic ſcribens IV. Non. Martii an. 1560. *Ante paucos menſes venit in urbem* (ait) *Iacobus Noguera, homo Hiſpanus, Decanus Eccleſiæ Viennenſis, qui aliquot annos Ferdinando Cæſari ſacris myſteriis peragendis, ſacríſque libris pro concione interpretandis cum ſumma, ut audio, laude operam dedit. Multa hic quoque ſcripſit, ac propediem quatuor de Eccleſia libros, quos partim abſolutos jam, partímque excuſos habet, publicabit: quos etiam ſpero jucundos omnibus, reíque publicæ in primis utiles fore. Tu, ſi quando leges, videbis hominem minimè ſtertentem, nõ tantùm res arduas graviter, & eruditè, ſed etiam eleganter, ac quadam dicendi facilitate permirificâ tractare*. Et poſt pauca. *Hic ſcribet, ni fallor, plurima; ea eſt enim hominis in dicendo, & ſcribendo facultas, ut quivis merito mirari poſſit tantam in juvene Hiſpano eruditionem, tantámque ex tempore verborum bonorum copiam*. In alia ad Stanislaum Oſium eodem anno data, in Quæſitorum collegium cooptatum Nogueram, & in alia ad Valentinum quendam Rutborski, quæ ponè ſequitur, in familiam Pontificis (Pii IV. intelligo) honorificè adſcriptum fuiſſe refert. Qui & in alia ad Maſium hæc habet. *Erit mihi curæ, ut Baſilii commentarios in Eſaiam Noguera noſter publico ſtudioſorũ commodo prodat in lucem.* Nec ulteriorem aliquam reperio in ſequentibus annis de eo mentionem à Latinio factam. Quo immatura eius mors confirmari videtur.

DIDACVS NVÑEZ DE ALVA ejus libri author eſt, qui talem præfert titulum ab argumento aliis etiam decantato,

Dialogos *de la vida del Soldado, en que ſe quenta la conjuracion, y pacificacion de Alemania con todas las batallas, que en ella acontecieron en los años de MDXLVII.* Conchæ 1589. in 8.

DIDACVS NVÑEZ CORIA, ſcripſit-
Manual *de Beatas*. in 16.

F. DIDACVS NVÑO CABEZVDO, Villalonenſis, Dominicanus ſodalis, ſacræ Theologiæ Profeſſor in cœnobiis hujus ordinis Trianenſi, Placentino, Valliſoletano S. Pauli, & in collegio Gregoriano ejuſdem urbis: in quo ultimo totum vicennium docendo cõtrivit ſtudiorum Præfectus; tandémque ab hoc onere ad emeritorum jura dimiſſus eſt. Nec tamen ideò in publicum minùs profuit. Siquidem poſteritati conſulens quidquid præſentibus dictaverat, poſt-futuris invidere noluit, typis editis doctiſſimis-

Commentariis, & diſputationibus in Tertiam Partem Sancti Thomæ. duobus voluminibus; hoc eſt, in quartum Magiſtri Sententiarũ librum, ſive *de Sacramentis*, excepto matrimonio; à quo, utì ab aliis ſatis illuſtrato argumento, abſtinuit calamum. Prior tomus, à quæſtione LX. uſque ad LXXXIV. excluſivè, prodiit Pinciæ ex collegio Sancti Gregorii formis Chriſtophori Laſſo Vaca 1601. folio; poſterior verò, à quæſtione LXXXIV. ad finem uſque, & à quæſtione I. *Additionum* uſque ad XL. ibidem 1609. fol. Vterque autem tomus Venetiis 1612. Coloniæque 1630.

Ad plures abiit Segoviæ, dum Præfectum ibi ageret regii illius monaſterii, Februario menſe anni MDCXIV.

F. DIDACVS DE OLMOS, Americanus ex urbe regia *Cuſco* Peruviani regni, profeſſus Minorũ ordinem in Limenſi cœnobio, ſcripſit-
Grammatica *de la lengua*......... Limæ 1633.

DIDACVS DE OQVETE, Societatis Ieſu Presbyter, in Complutenſi collegio ſacrorum librorum Interpres, ſcripſit-

Commentarium in Cantica Canticorum, qui nondum vidit lucem, ut refert Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*.

DIDACVS ORDOÑEZ, Eleonoræ Sereniſſimæ Galliarum Reginæ à ſacris, vertit ex Gallico Aurati Dominicani in Hiſpanicum-
Conſolacion Evangelica *para vivos, y difuntos*. Toleti 1578. in 8.

DIDACVS DE ORTEGA, Burgenſis, dedit in vulgus-

Co-

Comentarios *para el deſpartimiento del animo en Dios, y gloſſa ſobre el Padre nueſtro de Luis Vives*. Burgis apud Ioannem Iuntam. 1593. in 8.

F. DIDACVS ORTIZ, Hiſpalenſis, ex familia Prædicatorum, S.T.M. olim ad D. Gregorii apud Pincianos ſodalis, mox in cœnobio Hiſpalenſi Pauli Apoſtoli ſtudiorum Præfectus, ingenii acumine præſtans, edidit compendium Philoſophici curſus; nempe -

Brevem Summularum explicationem. Scilicet hæc prima pars tantum continet *VIII. libros Phyſicorum*, quæ ibidem prodiit typis Ioannis Gomez de Blas. 1640. 4.

Logicæ brevem explicationem: ibidem in monaſterio ipſo Sancti Pauli. Quod abſolvendæ Philoſophiæ deeſt, interrupit mors, quæ immatura hominem extinxit an. MDCXL. . .

DIDACVS ORTIZ, Muſicæ artis Profeſſor, ut credimus; cujus nomen præ ſe ferunt-

Hymni, Magnificat, Salve, Pſalmi, & alia diverſa Cantica IV. vocum magnâ formâ: Venetiis 1565. in folio.

DIDACVS ORTVÑEZ DE CALAHORRA, Naxarenſis, compoſuit in otioſorum pabulum -

Eſpejo *de Principes, y Cavalleros, ò Cavallero del Febo*: duobus tomis. Cæſaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1617. folio. *Marcus* autem *Martinez* tertium adjunxit.

DIDACVS DE OSSEGVERA, neſcio quis, edidit -

Eſtaciones *del Chriſtiano*. 1583. 4.
Eſtacionario *de la creacion del mundo*. 1593. in 8.

DIDACVS OTAÑEZ ESCALANTE, Burgenſis, vulgavit -

Reportorio *de los tiempos perpetuo*. Compluti apud Ludovicum Gracian. 1584. in 4.

F. DIDACVS DE OXEA, ordinis Prædicatorum, ſcripſit, cum in Stellæ urbis cœnobio ſe Deo ſacraſſet -

Inſtitucion de la devocion, *Confradia, y milagros del Roſario; Confradia contra los juramentos: caſtigo contra los blaſfemos, maldicientes, y juradores*. Matriti apud Quirinum Gerardum 1580. in 8. & apud Guilielmum Droy 1585. in 8.

DIDACVS DE PAIVA D'ANDRADA, Conimbricenſis, claro inter Luſitanos loco editus, famâ verò doctrinæ adhuc clarior, fratres habuit Auguſtinum à Ieſu nuncupatum, celebrem illum in barbarici carceris ſqualore ac tenebris ſanctiſſimi Redemptoris noſtri laborum enarratorem, Eremitarum fratrum ſodalem: Franciſcum item Andradam, cujus vulgari Luſitanorum linguâ edita *de Rebus Ioannis III. Portugalliæ Regis Hiſtoria* extat. Hunc non aliis gravioribus, nec ad rem convenientioribus verbis celebrare poſſum, quam Hieronymi Oſorii, quo clariſſimo Silvenſis urbis & eloquentiæ Antiſtite, Luſitana gens maximè gloriatur. *Erat in illo*, ait in Præfatione libris *Ortodoxarum explicationum* appoſita) *ſummum ingenium, ardens ſtudium, ſingularis induſtria; quibus muneribus naturæ præſtantis & virtutis eximiæ locupletatus, cum ſe ad artes præclaras inflammato animo contuliſſet, uberrimos fructus conſequutus eſt: eloquentiæ verò diſciplinam egregiè coluit: linguas, quas vidit eſſe ad clariorem ſacrarum literarum intelligentiam neceſſarias, acri ſtudio didicit. Hiſque opibus inſtructus ad divina myſteria perſerutanda totam mentem applicuit.* Et alibi: *Contineri non poterat, quin crebris concionibus multos mortales flagitiis innumerabilibus inquinatos inſtrueret*. Hujus doctrinæ virum manere domi laboris ac meriti expertem nõ decuit tempore, quo ad inſtruendam univerſalis Eccleſiæ Synodum Tridentum indictam celebriores Theologi ex omnibus Hiſpaniarum regnis evocabantur. Eo igitur in loco & doctiſſimorum Patrum conſeſſu rem graviter & induſtriè geſtâ, ſtylóq; propugnandis illius Concilii decretis commodato, tamdiu laudabitur, quàmdiu Tridentinarum rerum memoria permanebit. Ejus quidem famæ veſtigia ad diuturnum eloquentiæ, ac eruditionis monumentum impreſſa vidiſſe ſe apud Eccleſiæ Principes, dum in Italia peregrinaretur, Hieronymus ipſe Oſorius refert. Edidit per eos dies Concilii -

Ortodoxarum explicationum libros X. In quibus *omnia ferè de Religione capita* (Eiſengreinius ait in *Catalogo teſtium veritatis*) *quæ his temporibus ab Hæreticis in controverſiam vocantur, apertè, & dilucidè exponuntur, præſertim contra Martini Kemnitii petulantem audaciam, qui Colonienſem cenſuram, quam à viris Societatis Ieſu compoſitam eſſe ait, unà cum ejuſdem ſanctiſſimæ Societatis vitæ ratione temerè calumniandam ſuſcepit*, Hæc ille, falſus ſaltem in eo, quod Andradam noſtrum unum ex Ieſuitico ſodalitio credidit. Editum fuit opus . . . . Venetiis poſtea 1592. 4. . . . . . . 1604. in 8. Legimus in *Bibliotheca Antonii Verderii* harum *Explicationum Catholicarum* I. librum Gallicè verſum typis prodiiſſe Lugdunenſibus Michaëlis Iove 1565.

Cui cùm repoſuiſſet profligatiſſimus Hæreticus librum, in quo graviſſimas adverſus univerſalem Eccleſiam contumelias intorquebat, deſcendere denuo in campum ſibi opus eſſe Paiva vidit, ut immanem hoſtem totis viribus profligaret. Maximè cum Sereniſſimus Henricus Princeps, S. R. E. Cardinalis ſu[illegible]tem ſe ac promotorem operis acerrimo [illegible], & veluti arma quatienti declaraſſet. Scripſit igitur, ſed poſthumam edendam -

Defenſionem Tridentinæ Fidei Catholicæ, quinque libris comprehenſam, adverſus Hæreticorum calumnias, & præſertim Martini Kemnitii. Oliſſipone apud Antonium Riberum anno 1578. in 4. deinde ſæpe, Coloniæ 1580. apud Cholinum, Ingolſtadii apud Davidem Sartorium 8. eodem anno 1592. 4.

Habuit & -

Orationem ad PP. Tridentinæ Synodi Dominica ſecunda poſt Paſcha anni MDLXII. quæ cum cęteris Tridentinis orationibus prodiit Lovanii anno 1567. & nuper Pariſiis: Venetiis verò ſeorſim apud Iordanum Ziletum 1562. in 4. & Brixiæ eodem anno.

Necnon & Luſitanica extare ab eo monumenta fecerunt poſteri; nempe -

Sermones, tribus partibus. *I. do Advento, e Quareſma*. Oliſſipone 1603. *II. Das feſtas da Virgen Noſſa Senhora, e dos Santos*. anno 1604. Quam partem Caſtellæ idiomate loqui fecit *Fr. Benedictus de Alarcon* Bellomontanus. Matriti 1617. *III*. . . . . 1615. 4.

Obiit ante annum MDLXXVIII. quo lucem vidit fratrum operâ *Tridentinæ Fidei defenſio*, ut Oſorius aſſirmat. Reliquum eſt ut, elogiis doctiſſimorum aliquot virorum, noſtro more, Paivam ornemus. Eiſengreinius, *Fidei Chriſtianæ defenſorem inſignem, omnes ſui temporis magiſtros literarum ſacrarum ſcientiâ, eruditione, & doctrinâ ſuperaſſe* inquit: Gregorius Nuñez Coronel in libro *De vera Chriſti Eccleſia; virum vocat, & ſanguine clarum, & doctrinâ, ac pietate perilluſtrem* Roſweidus in *lege Talionis, Caſſaubono retaliata*, tabula I. *virum longè doctiſſimum* appellat, & *qui ad Concilium Tridentinum & profundiſſimi Theologi mentem, & linguam eloquentiſſimi Oratoris attulit*.

DIDACVS DE PAIVA DE ANDRADA, Luſitanus, Franciſci de Andrada Regii Chronographi natus, Didaci nuper laudati ex hoc fratre nepos; vir politiori literaturâ, & poëticâ facultate, nec non ſcriptis utriuſque operis commendatus poſteritati, dedit foras vernaculo ſermone Luſitanorum -

Exame *d'antiguidades, Primeira Parte*. Scilicet in Bernardi de Brito Regii Chronographi *Monarchiæ Luſitanæ* librum primum, (quo de originibus illius regni tractat) *cenſuram*. Oliſſipone 1616. in 4. Secunda hu[illegible] operis pars penes Antonium de Pu[illegible]fica[illegible] Auguſtinianum ſodalem erat, cum ipſ[illegible] *Ch[illegible]nici ſuæ Eremitarum provinciæ Luſitanæ* libro I. Tit. X. §. III. librum hunc laudavit, atque [illegible]ditionis ejus ſpem fecit. Ejuſdem authoris [illegible]edo, eſt -

El Casamento perfeito; ſi[illegible] de Matrimonii laudibus: nec non & latinum Poema ſic [illegible] -

Chaul[illegible]. de obſidione forſan arcis *Chaul* vul[illegible] nuncupatæ, in India Ori[illegible]

DIDACVS PALOMINO, Giennenſis, Doctor Theologus, & Prior de *Xodar* in eadem diœceſi, dedit in publicum -

Librum de mutatione aëris, in quo aſſidua, & mirabilis mutationis temporũ hiſtoria cum ſuis cauſis enarratur. Matriti apud Guilielmum Drouy 1599. in folio.

DIDACVS PANTOjA, natus in oppido *Valdemoro* diœceſis Toletanæ, Societatis Ieſu Sacerdos, atque in ſacra Sinica expeditione Matthęi Riccii ſocius, Societatem primus in regia illius vaſtiſſimi Imperii *Pechinenſi* urbe ſuperiorum permiſſu ſtabilivit. At è regno demum proſcriptus, dum in *Macao* inſula reſtituendi ſe in verus Apoſtolicum munus occaſionem captat, Hiſpanâ linguâ edidit, quæ & Italicè prodiit anno 1607. in 8.

Relacion *de la entrada de algunos PP. de la Compañia de IHS. en la China*. Hiſpali apud Alphonſum Rodriguez Gamarra 1605. 8. linguâque item Sinicâ hęc quæ ſequuntur:

Tractatum de ſeptem peccatis mortalibus & virtutibus oppoſitis: & -

Super Symbolum Apoſtolorum.

Deceſſit ibi anno MDCXVIII.

F. DIDACVS DE PASTRANA, ET SOTOMAIOR, Toletanus, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, ſcripſit -

El Camino *de la Ciudad de Dios*; duabus partibus. Toleti typis Thomæ de Guzman 1603. 4.

F. DIDACVS DE S. PAVLO, alias AÑAYA, Salmantinus, ordinis Mercenariorum, Concionator magni nominis, reliquit in domo Reformatorum ejuſdem ordinis (quod Petrus de Santo Cęcilio Granatenſis in libro inedito *De ſcriptoribus hujus familiæ*, ſcribit)

Sermones *de Quareſma*.

DIDACVS DE SAN PEDRO, ſcripſit carmine -

Deſprecio *de la fortuna*. Cæſarauguſtæ 1509. in folio. Vidit D. Thomas Tamajus.

F. DIDACVS DE LA PEÑA, ET TERAN, ordinis B. Mariæ de Mercede, Profeſſor Theologus Complutenſis, ſacræque Theologiæ Præſentatus, ſcripſit, ſed non edidit -

De Antichriſto: ut mihi retulit illuſtriſſimus Hydruntinus Præſul Gabriël Adarzo & Santander ex eodem ordine aſſumptus.

F. DIDACVS DE PEREA, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, uti in hujus provinciæ *Hiſtoria* Petrus de Salazar affirmat, ſcripſit -

Sermones.

DIDACVS PEREZ DE BVSTOS, cubicularius Regis Philippi IV. chirurgus phlebotomicus

tomicus, hunc dedit artis ſuæ enchiridion; ſcilicet

Tratado breve *de Phlebotomia*. Matriti 1641. in 8. & 1647. in 8.

DIDACVS PEREZ DE MESA, Bæticus, Rondenſis, Profeſſor mathematicarum artium Complutenſis, qui & Hiſpali docuiſſe dicitur, Philoſophus, & Aſtrologus, uti fama fert, non vulgaris, reliquit hæc doctrinæ ſuæ monumenta, quæ Leo Allatius ὁ μακαρίτης in *Apibus Vrbanis* ſuis retulit: Romæ quippe habuit notum Didacum noſtrum;

Geometriam Practicam noviter in multis auctam.

Coſmographiam, ſeu de Sphera mundi cum omnibus ſuis concluſionibus demonſtrantibus ex primis, veris, & immediatis.

Geographiam cum demonſtrationibus.

Artem navigandi cum omnibus demonſtrationibus Geometricis.

De Methodo ſcribendi & docendi ex doctrina Ariſtotelis.

Contra Geomantiam & Sortilegium;

Compendium Phyſicæ Ariſtotelis.

Compendium ejuſdem librorum De Generatione.

Arithmeticam.

De Incertitudine judiciorum Aſtrologiæ.

Sermones varios. Compluti in fol.

Hiſtoria general *de Eſpaña deſde ſu fundacion haſta el reinado de D. Felipe II.* Compluti in folio.

Nihil horum, quæ *Leo Allatius* laudat, operum vidimus. Vulgaria magis duo ſunt, quæ ſequuntur:

Iulio Fulcon *de la limoſna*; Ex Italico interpretatus. Compluti apud Andream Gotard 1589. 8.

De las Grandezas *de Eſpaña*: Petri nempe Medinæ liber locupletatus, Complutique apud Ioannem Gratianum editus 1605. in folio.

DIDACVS PEREZ MEXIA, Mondexarenſis, Presbyter, Grammaticæ auditorum commodo intentus ſcripſit-

Syntaxis *del arte nuevo comentada, y declarada en Caſtellano* Matriti 1610. in 8. apud Alphonſum Martinum.

Accentuario eccleſiaſtico, *y general de la lengua Latina*. Matriti apud eundem 1621. 8.

DIDACVS PEREZ DE SALAMANCA, deſumptâ ut credas ab urbe hac appellatione, Iuris Profeſſor publicus in eadem ſchola; quippe Sexti Decretalium cathedram proprio nomine moderatus eſt; vir egregiè doctus, ut oſtendunt ab eo edita-

Commentaria in libros VIII. Ordinationum regni Caſtellæ; duobus tomis: Didaco Leivæ à Covarrubias Segovienſi Antiſtiti Senatúſque Regii Præfecto nuncupata. Salmanticæ 1574. in folio.

At vero *Ordinationes*, ſive receptâ magis appellatione *Ordinamentum*, regias Hiſpanorum leges vocant, quas variis de cauſis, poſt Alphonſinam Partitarum editionem, promulgatas Catholicorum Regum Ferdinandi Eliſabethæque nutu & auſpiciis, Alphonſus Diaz de Montalvo Iuris Doctor iiſdem à conſiliis in volumen unum ſcitè digeſſit. Ejuſdem quoque ſunt-

Additiones ad Repetitionem Didaci Securæ ad L. Cohæredi §. cum filiæ D. de Vulgari & pupillari ſubſtitutione: itémque-

Notæ ad Gundiſalvi à Villadiego Tractatum de Irregularitate: quibuſcum editus fuit Salmanticæ 1589.

DIDACVS PEREZ DE VALDIVIA, Beacienſis natu, inter Ioannis Avilæ dicti ab æqualibus propter doctrinæ ſalutaris præſtantiam, zelúmque divinæ legis, *Bæticorum Apoſtoli*, diſcipulos haud exigua portio fuit proventus fœcundiſſimi, Eccleſiaſtes & ipſe inſignis; præterea & ſacrarum literarum annos amplius decem Barcinone Profeſſor. In quo munere vir pius æquè ac doctus, verè, (ut de eo Nicolaus Factor Franciſcanus eximiæ ſanctitatis cenſebat) *Vir Apoſtolicus*, animam Deo reddidit; cum ſcriptis etiam in publicum libris ſpiritualem diſciplinam promoviſſet egregiè. Scripſit nempe-

De Sacra concionandi ratione. Barcinone 1588. in 4. poſteà Antverpiæ apud Bellerum 1598. 8.

Summam Inſtitutionis Chriſtianæ concionibus aliquot ſuccinctis comprehenſam. Coloniæ 1568. in 8. Quod neſcio an Hiſpanum prodierit ab authore opus, uti ea quæ ſequuntur-

Documentos ſaludables *para las almas piadoſas, que con eſpiritu quieren exercitar las obras, que Ieſu Chriſto, y ſu Igleſia enſeñan.* Barcinone apud Petrum Malo 1588.

Aviſo *de gente recogida, y eſpecialmente dedicada al ſervicio de Dios*. Ilerdæ 1613. in 8. Hoc plurimùm author ipſe commendabat.

Camino, *y puerta para la Oracion*. Barcinone apud Petrum Malo 1588. 8.

Tratado *de la alabanza de la Caſtidad*. Ibidem 1608. in 8.

Documentos *de la vida eremitica*. Ibidem apud Petrum Malo in 4.

De la Concepcion puriſſima *de la Madre de Dios: Expoſicion ſobre los Cantares*. Barcinone apud Gabrielem Graels 1600. 8.

Breve relacion *de la vida, y muerte de la Princeſſa de Parma de felice memoria con anotaciones*: cui ex Italico tranſlatæ a Franciſco

ſco de Alvarado Ieſuita additiones ſeu annotationes adjunxit noſter. Ibidem apud Iacobum Cendrat. 1587. 8.

Latinum verò magnum opus *De comparanda ſapientia* meditari Valdiviam, cum viveret, Andreas Schotus annotavit in *Bibliotheca Hiſpana*. Viri hujus eximiè pii geſta, & virtutes breviter recenſet Martinus Ximena Iuradus in *Gicnnenſis urbis Hiſtoriæ* cap. XVIII. & Ludovicus Muñozius in *Vita Ioannis Avila*. Obiit Barcinone XXVIII. Februarii anno MDLXXXIX. ſepultus apud Capuccinos fratres Montis Calvarii ejuſdem urbis.

DIDACVS DE S. PETRO, neſcio quis, ſcripſit opus ita inſcriptum, quod tamen in *Indice* noſtro *librorum prohib. & expurg.* prohibitus eſt.

Carcel *de Amor*. Vide ſupra *Didacum de S. Pedro*, qui idem cum hoc videtur.

D. DIDACVS PHILIPPVS DE ALBORNOZ, vir nobili ſtemmate, ingenio atque eruditione: urbanitate ac ſuavitate morum probo cuique ac diſerto in pretio habitus, Canonicus ac Theſaurarius, ut vocant, Eccleſiæ Carthaginenſis, vertit ex Italico-

Las Guerras civiles *de Ingalaterra, del Conde Maiolino Biſſaccioni*. Matriti 1658. in 4. Inde ſcripſit-

Cartilla Politica, *y Criſtiana*. Carolo Regi noſtro II. nuncupatum ſcilicet alphabetum virtutum ac vitiorum, quæ in hac tenera ætate diſcere jam atque averſari debet. Ibidem apud Melchiorem Sanchez 1666. in 4.

DIDACVS PISADOR, Salmanticæ incola, ibi edidit Cythariſticæ artis documenta hoc vulgari titulo-

De Muſica *de Viguela* 1552. in folio.

DIDACVS PIZARRO, Gregorii Lopezii Guadalupenſis, Partitarum magni Gloſſographi, filius, cujus pater meminit in Leg. penultima Titulo VIII. Partita V. verbo *A cenſo*. Scripſit, *ut erat timoratæ conſcientiæ vir* (laudantem audis Gregorium parentem) *cupiénſque ſalutem fidelium, reſtringens quantum potuit*,

Sobre los Cenſos, Tractatum, Medinæ editum 1551. in folio. Neſcio an idem opus ſit-

In Extravagantem Calixti III. de emptione, & venditione Commentatio. Item reperio eidem adſcribi ſimilem aliam lucubrationem-

Sobre el Eſtaruro *de Guadalupe*.

Laudat Didacum noſtrum Felicianus de Solis de *Cenſibus* lib. I. cap. IX. num. 12. & lib. V. *c. VIII. num.* 7.

DIDACVS DE PLAZA, *Eſcamillæ* natus, Profeſſor fortè Grammaticus, edidit-

Genero *y declinaciones en quartetos Caſtellanos*. Compluti apud Ioannem de Villanueva 1567.

F. DIDACVS DE PORRES, Mercenariorum fratrum ſodalis, apud Indos ad Occidentem poſitos cœnobii urbis *Sanctæ Crucis*, ut vocant, *de la Sierra*, Præfectus; *ejus provinciæ chartam geographicam* compoſuit, & ad Philippum Regem II. ad Hiſpaniam remiſit. Cujus rei author eſt Marcus Salmeron *en los Recuerdos hiſtoricos de la orden de la Merced*, pagina 329.

F. DIDACVS DE PRADO, & MADRID, Matritenſis, Hieronymianus monaſterii *Parralis* monachus, qnod prope Segoviam eſt, morum integritate inter ſuos clarus, ſcripſit-

Summa *de caſos de conciencia*.

Vidas *de Santos particulares*.

Milagros *de Nueſtra Señora*.

Meminerunt ejus cum merita laude Ioſephus Seguntinus ordinis Sancti Hieronymi Chronographus ſecundo volumine *Hiſtoriæ* ſuæ lib. IV. cap. XLIV. & Franciſcus Quintana in *Hiſtoria Matritenſi* lib. *II*. cap. LXV.

DIDACVS DEL PVERTO, Cappellanus, & Cantor in cappella collegii Sancti Bartholomæi urbis & ſcholæ Salmantinæ, Beneficiatus, ut vocant, in oppido *Laredo*, ſcripſit-

Arte *de Canto llano*. Salmanticæ 1504. in 4. Correxit opus hoc, & publicavit D. Alphonſus de Caſtilla, ejuſdẽ Academiæ Rector.

F. DIDACVS DE QVIÑONES, ordinis B. Mariæ de Mercede, Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præſentatus, ſcripſit-

Aprecio *de Chriſto*. Matriti 1640. myſticum opus de meditatione ex phantaſmatibus Humanitatis Chriſti, non ſolidè eam probans orationem, ſeu meditationem, quæ Fidei dicitur, tangitque Deum, divináque oculo tantùm Fidei divinæ abſque ope phantaſmatum.

DIDACVS RAMIREZ, patriâ ex oppido *Villanova Infantum* Caſtellæ novæ, Societatis Ieſu ſacerdos, humaniorum ſtudiorum in collegio Matritenſi Præfectus, ſcripſit-

Compendium Grammaticæ Græcæ.

Vitam Roberti Cardinalis Bellarmini ex variis authoribus concinnatam.

Inſtructionem ſodalitatis B. Virginis.

Tranſtulit quoque ex Italico-

Del inſigne milagro *obrado en Napoles por S. Franciſco Xavier con el P. Marcello Maſtrillo de la Compañia de IHS. à tres de Henero de MDCXXXII*. Matriti eodem anno. Viennæ poſtea Hiſpanicè iterum editũ 1635.

DIDACVS RAMIREZ, ſcripſit-

Rela-

Relacion *del viage de los Hermanos Nodales con un Derrotero, y advertencias ſobre la que hizieron los dichos Nodales*. Quam laudat Antonius de Leon in *Biblioth. Ind. Occid.* pag. 91.

D. DIDACVS RAMIREZ DE ALVELDA, Calatravenſis eques, ex Aragoniæ regno oriūdus, pro Seneca decertans adverſus Alphonſum Nuñez de Caſtro, qui contradictiones in operibus, doctrináque hujus ſummi viri multas ſe inveniſſe quodam opere gloriatus eſt, ſcripſit, nec tamen edidit *Apologiam*, quæ a morte ipſius fuit typis mandata, hoc titulo-

Por Seneca *ſin contradecirſe; en dificultades politicas reſoluciones morales*. Cæſaraug. apud Didacum Dormer. 1653. 4.

DIDACVS RAMIREZ DE FVENLEAL, natus anno MCDLIX. in oppido *Villaſcuſa* Conchenſis territorii ſacri, vix annorum XVI. adoleſcens rhetoricam artem Salmanticæ, ibidémque anno CDLXXX. Bartholomæani collegii togâ cinctus Durandum ex cathedra docebat. In Eccleſiis deinde pluribus ſacerdotia obtinuit; & in Granatenſi recens à Sarracenorum abominationibus expurgata primus Decanus fuit. Præterea Hiſpali eundem collegii ſacri principem tenuit locum, annuente Summo Pontifice deſiderio Ioannæ Reginæ Hiſpaniarum, quam in Belgium Philippo Auſtriaco nupturam, factus ei à ſacris, & à conſiliis miniſter, ſequutus fuerat. Aſtitit idem cum aliis Epiſcopis Caroli baptiſmo ex eo matrimonio nati fauſto Hiſpaniarum ſydere. Aſturicenſis deinde Antiſtes dictus, mox Malacitanus, tandem Conchenſis ab anno ſcilicet ſuperioris ſæculi XVIII. Legatúſque fui Regis in Angliam, & Galliam iviſſe dicitur. Certè hoc poſtremo auctus Pontificatu Valliſoletanæ curiæ Præfecturam adminiſtravit, eo nimirùm tempore, quo tumultuatę ſunt adverſus regni Gubernatores magna pars Caſtellæ utriuſque urbium. Quibus ſedandis turbis cum non eam, quæ requiri videbatur, induſtriam diceretur impendiſſe, Carolo parum gratus, Romam ſeceſſit colore quæſiro proſequendi Hadrianum tunc recens creatum Pontificem: in reditúque longè à republica, Conchenſi Eccleſiæ, hoc eſt, ſponſæ, conſenuit, obiitque ferè octogenarius Dominicæ Aſcenſionis die anni MDXXXVI. In magna quidem hominis laude ponendum eſt, quod Salmantinis togatorum collegium à mitra illius Conchenſi dictum ſumptuosè conſtruxerit; de quo nihil pro merito, ac dignitate dici poteſt. Plura Lucius Marinæus Siculus de genere illius, doctrina, eloquentia, cæteriſque virtutibus, necnon & corporis habitu lib..... cap..... *De rebus Hiſpaniæ*. Doctrinâ quidem cùm eſſet multâ, & exquiſitâ, variis ſeſe commentariis poſteritati commendaſſe refertur; quorum argumenta hæc dicuntur, nuſquam tamen locus, ubi ea adſerventur;

Super Symbolum *S. Athanaſii*.

De Religione Chriſtiana *contra tranſeuntes, aut redeuntes ad Iudæorum ritus*, libros *III*. Hoc laudat opus Ioannes Lopez de Palacios Rubios in *Allegatione de materia Hæreſis*, authorem ſub nomine *Epiſcopi Malacenſis* nuncupans.

De Potentiis Animæ, tractatum.

Ad Ariſtotelis Oeconomiam commentarios.

Vulgari quoque linguâ, ut veroſimile eſt.

Hiſtoria *de la vida, muerte, y ſepultura de la Reyna Catolica D. Iſabel*.

Dialogos *de la muerte del Principe Don Iuan*.

Sepulturæ ejus in ſacello maximo Eccleſiæ Conchenſis inſcriptum eſt;

D. O. M.
Didaco Ramirez Conchenſi Epiſcopo Viro raro, & doctiſſimo, cui tanta vis animi ingeniique fuit, ut ad id natum diceres quodcumque ageret.
Obiit anno MDXXXVI.

D. DIDACVS RAMIREZ DE HARO, Matritenſis, ſcripſit-

De la Cavalleria *de brida y gineta*.

DIDACVS RAMIREZ PAGAN, neſcio quis, edidit-

Floreſta *de varia Poeſia*. 1562. in 8. Valentiæ apud Ioannem Navarrum.

DIDACVS RAMIREZ DE LA PISCINA, aliàs DE AVALOS (de hac familia inter Navarros tractant præter authorem ipſum in opere mox laudando Ioannes Garzia *de Nobilitate* gloſſa *XVIII*. num. 41. & Athanaſius Lobera in *Hiſtoria urbis Legionenſis* cap. IX.) ſcripſit Carolo V. Imperatori nuncupans, à Carolóque Vianæ Principe plura deſumens,

Coronica *de los Reyes de Navarra*. Perfecit hanc anno MDXXXIV. nondum tamen in lucem typorum venit. Atque innuit quidem author in nuncupatoria epiſtola ſe primùm conſcripſiſſe eam ſermone Latino, Franciſcóque à Navarra Priori de Ronceſvalles dedicaſſe. Extabat in Bibliotheca Olivarienſi.

DIDACVS DE RETANA, neſcio quis, ſcripſiſſe refertur-

Exercicios divinos. Matriti 1646.

DIDACVS DE RIBERA, Granatenſis, Notarius, ſcitè ac juxta legum præſcripta edidit-

Orden *de hazer eſcrituras y peticiones*. Granatæ 1617.

DIDACVS DE RIBERO, Oliſſiponenſis, Ieſuita, vertit in Brachmanicam linguam, ut ajunt, ?

Doctrinam chriſtianam Cardinalis Bellar-

Bellarmini, & aliorum. In Collegio S. Ignatii urbis Pachol. 1632. in 4.

DIDACVS RODRIGVEZ DE ALVARADO, Segovienſis, Iuriſconſultus, ſub Didaco illo nuſquam ſine commendatione ituro ad poſteros Covarrubia, Profeſſoribúſque aliis meruit Salmanticæ. Hinc ad Hiſpalenſem urbem ſe conferens Actorem cauſarum præſtitit; idque in literas mittendum argumentum ſibi præcipuè impoſuit, quod commentarius ille complexus eſt ab eo editus -

De conjecturata mente Defuncti ad methodum redigenda; libris quatuor. Hiſpali 1578. in folio, Francofurtique 1618. in 8.

Frater fuit germanus Didacus noſter Alphonſi Roderici, ſive Rodriguez Ieſuitæ, ſanctimoniâ viri clariſſimi. Iacere autem dicitur ipſe in templo Hiſpalenſi Franciſco Patriarchæ ſacro circa ann. plus minus MDLXXXIV. è vivis ereptus.

DIDACVS RODRIGVEZ RVIZ, Lucronienſis, Hiſpanicum fecit ex Italico *Petri Lucæ* Canonici Regularis, tractatum -

De la Humanidad, *y fundamento de la vida chriſtiana*. Pinciæ apud Matthæum de Herreta 1580. 8.

F. DIDACVS DE ROSARIO, Luſitanus, ex familia ſacra Prædicatorum, apud Bracharenſem illum Archiepiſcopum ſanctitate eximium Bartholomæum de Martyribus Dominicanum vixit, functúſque eſt variis muneribus: quo authore compoſuit, atque edidit Luſitanicâ linguâ -

Sanctorum Hiſtorias: quibus & *Conciones* adjunxit duobus magnis voluminibus. Bracharæ anno 1563.

Tribuit etiam ei *Dominicanorum* Hiſpanum *Chronicon* -

Summa *de Caſos*. Itémque -

Cathecismo; utrumque Bracharæ juſſu ejuſdem Præſulis typis commiſſum.

Ludovicus autem Iacobus à S. Carolo *Bibliothecæ Pontificiæ* author, cuidam Didaco à Roſario Dominicano tribuit *Determinationes quorumdam Doctorum de differentia inter Eugenium IV. P. M. & Concilium Baſileenſe*: quæ quidem M.SS. extarent Romæ in Bibliotheca Cardinalis Aſcanii Columnæ. An autem idem cum hoc ſit, qui Luſitanicè conſcripſit *Sanctorum vitas*, nihil dum explorati ſe ait habere. Nec nos quidquam alibi de hoc opere audivimus.

DIDACVS ROSSEL FVENLLANA, Mantuenſis, ſcripſit -

Varias explicaciones, *y transformaciones*: & -

Hieroglyphicos. Neapoli apud Ioannem Dominicum 1603. in 4.

DIDACVS ROXAS, ſcripſit -

Problemas *en Filoſofia moral*. Bernæ 1618. in 8.

DIDACVS RVIZ DE LEDESMA, edidit

Vida, *y muerte del Rey D. Felipe II.* Barcinone 1608. in 8.

DIDACVS RVIZ DE MONTOIA, Hiſpalenſis, nobilium parentum proles, vix dum ætatem juſti arbitrii nactus ſæculi blanditiis, opulentæque Gaſparis patrui Decurionis ejuſdem urbis hæreditati ſibi deſtinatæ nuntio remiſſo, inter ſodales Societatis connumerari voluit, magnum in paucis ornatiſſimæ huic literarum, & virtutum ſyderibus familiæ decus & ornamentum comparaturus. Granatæ Ariſtoteli explanando, Beatiæ autem anno integro morum Theologiæ docendæ, poſtremò Cordubæ, Hiſpalique totum vicennium Angelico Præceptori interpretando egregiâ navatâ operâ, otium exinde, atque ætatem emeritam conformandis, atque expediendis in lucem publici uſus doctiſſimis commentariis impendit. Vix enim cellam, nedum domum, præterquam ratò in conſilium rei domeſticæ à ſuperioribus evocatus, ſexdecim totos annos egreſſus, in ſecreta illa doctrinæ, ſanctitatiſque officina uſque ad ſupremum vitæ diem delituit. Nec tamen obſcurus; quippe ad quem in graviſſimis quibuſque negotiis, etiam ab ipſo Hiſpalenſis urbis Senatu, veluti ad ſummum ſacræ doctrinæ apicem conſpirantibus eò ſuffragiis provocabatur. Planè is in omni Theologia id tenuit faſtigium, in quo pauci hâc noſtrâ ætate, ſingularium ipſius partium quiſque merito nixus conſtitère. Sed cujus nomine parum egemus domeſticis teſtibus, ea eſt præcipuè, ſcholaſtica quæ audit Theologia, ſic ab eo pertractata, ut non minùs ſolidis rationibus, quàm petitâ è ſacris Bibliis veterúmque Eccleſiæ Patrum ſcriptis authoritate uſus, quod ante eum exactiùs nemo, verum atque omnibus numeris perfectum egerit illius interpretem. Eo conſilio attentiſſimè utriuſque Inſtrumenti, præcipuéque D. Pauli Epiſtolarum lectioni antiquos omnes Theologos Eccleſiaſticorum dogmatum propugnatores adjungens, propoſitum ſibi exornandæ ſic ſerió Theologiæ ſcopum feliciter attingit. Sed nè doctrinæ tantùm nomine celebraretur, emendatiſſimis moribus effecit, exactiſſimáque vivendi ad præſcriptum regulæ Societatis ratione. Chriſtianæ veræque humilitatis hoc argumentum frequenter edere, ut ne quem in diſputationibus ſcholaſticis confundi, acciperéve, ut ita dixerim, argumentationis ferrum compelleret, modeſtus ubique, ſibíque imperans; eâque caſtitatis obſervantiâ, ut nè minimum quidem huic virtuti a ſuis derogatum indulgenter tranſmitteret. Mors denique hunc tantum ac talem virum, quadriennio

jam

jam toto lithiaſi laborantem, ſeptuagintáque annos natum abripuit,poſtridie Idus Martias anni MDCXXXII. Qui & ipſe annus Didaci Granadi morte Ieſuitarum familiam funeſtavit. Emiſſa ſunt hactenus in lucem editorum ab eo commentariorum ſex volumina, hæc ſcilicet (in Primam Partem Divi Thomæ omnia)

De Scientia, ideis, veritate, ac vita Dei, à quæſtione XIV. uſque ad XVIII. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoyſi 1629. fol.

De Voluntate Dei, & propriis actibus ejus; ad quæſtionem XIX. XX. & XXI. Lugduni apud Proſt. 1630. in folio.

De Providentia Dei prædefiniente, & præbente prædeſtinationis exordium; ad quæſtionem XXII. & partem ſequentis. Lugduni apud eundem Proſt. 1631. fol.

De Prædeſtinatione, & reprobatione Hominum, & Angelorum; ad reliquum quæſtionis XXII. & totam ſequentem. Lugduni ex officina Iacobi Cardon 1629. in fol.

De Sanctiſſima Trinitate. Lugduni apud Proſt. 1625. folio.

De Viſione, & nominibus Dei.

Parata etiam prelo fuiſſe ait Alegambius *Bibliotheca Societatis* author -

De Auxiliis divinæ gratiæ volumina duo, in lucem, quando Sanctæ Sedi Apoſtolicæ placuerit, proditura.

De Angelis, tomum primum reliquit affectum, quem vel ſic optandum eſſet in lucem venire.

Compoſuit etiam Hiſpanicè -

Catecismo, y doctrina chriſtiana; quem imprimi curavit D. Franciſcus de Reynoſo Cordubenſis Epiſcopus.

Scripſiſſe dicitur ab eodem *Bibliotheca* authore alios egregios tractatus. Nempe primum *De Beneficiis parochialibus conferendis in eos,qui ſedulò animarum negotium tractant.* II. *De eliminandis è republica comœdiis vulgaribus.* III. *De ſtatu eorum, qui petunt dimiſſionem à Societate Ieſu.* IV. *De cauſis dimittendi à Societate Ieſu profeſſos*; quos putat ineditos per variorum manus circumferri.

DIDACVS DE SAA, Luſitanus eques, ſcripſit juris commentarium -

De Primogenitura, & an filius ſecundogenitus præferendus ſit nepoti. Pariſiis apud Martin. Iuvenem 1552. in 8. & inter *Tractatus.Doctorum* volumine X. parte I. fol. 324.

DIDACVS DE SAA, Luſitanus, alius, ut videtur, à ſuperiore, atque is laudatur quod ſcripſerit -

De Navigatione libros *III.* quibus Mathematicæ diſciplinæ explicantur. Pariſiis apud Reginaldum Calderium 1549. in 8.

Valerius Andreas eundem credit cum juriſconſulto; & nos manus dabimus non invitæ tempus enim & locus editionis utriuſque operis, nomen quoque & gens eadem ferè perſuadent.

An vero hic, an ſuperior, aliúſve, author ſit ejus libri -

De los Eſtados Eccleſiaſtico y Seglar; qui prohibitionis notâ configitur in noſtro *Indice*, juxtà cum his,qui ignorant, ſcio.

D. DIDACVS DE SAAVEDRA FAXARDO, Murciæ natus parentibus Petro à Saavedra, & Fabiana Faxardo equeſtris utroq; familiæ, Salmanticæque doctus Iuris artem, reipublicæ deinde totus, quandiu vixit, promovendæ incubuit. Gaſparis enim S. R. E. Cardinalis Borgiæ Regis noſtri apud Pontifices Legati, familiam ſequutus olim, atque à ſecretis ei, dum Neapolitanis præeſſet; mox & Regius Hiſpanarum rerum in Curia Romana Procurator (Agentem vocant) regiis inde auſpiciis publica negotia inter Helvetios fœderatos diu tractavit. Ratisbonenſibus duobus conventibus, & quidem poſteriori, Burgundiææ Domus, ac *Circuli* (ut appellant) ſuffragium deferens; *Monaſterienſi* deinde ſuper pacanda Europa unà cum Gaſpare Bracamontio Peñarandæ Comite ſummo rerum ibi gerendarum regio Legato, unde cum Batavis in concordiam ivimus, interfuit. Accerſitus inde in curiam ſedit Indicos inter Senatores, quo ante plures annos mactus honore fuerat,uſque ad obitus diem,D.Iacobi Eques, ſacræque huic Apoſtolo almæ Cathedralis eccleſiæ ſacrorum collegarum ſodalis. Publici juris, politicæque artis prudentiſſimum ſe eſſe, diſertiſſimúmque juxtà & ingenioſum oſtendit ſcribens -

Idea de un Principe Politico Chriſtiano repreſentada en cien empreſas; dedicada al Principe de las Eſpañas. Monaſterii Vveſtphalorum 1640. in 4. iterúmque Mediolani 1642. dedolatum, cœlatúmque novem Muſis opus: quod etiam tertiò latinum prodiit operâ Anonymi Bruxellis apud Ioannem Mommartium in folio, 1649. *Symbola Chriſtiana Politica* nuncupatum; iterúmque Amſtelodami 1652. in 12. Prodiit etiam prototypon Caſtellanum, cùm Antverpiæ, tum Valentiæ, Italicúmque Parìdis Cerchieri operâ Venetiis 1648. 4.

Corona Gothica, Caſtellana, y Auſtriaca politicamente iluſtrada. Meditabatur nempe tribus partibus trinomium opus abſolvere: ſed prima vidit lucem hactenus, quæ Gothicum Hiſpaniæ regnum comprehendit, Monaſterii Vveſtphaliæ edita anno 1646. Reliquas ne abſolveret,mors effecit,quæ tandem ei contigit anno MDCXLVIII. ut annotavit Miræus.

DIDACVS SAGREDO, Hiſpaniarum Reginæ .... à ſacris, edidit -

Medidas del Romano, ò Vitruvio, nuevamente impreſſas,y añadidas muchas pieças,y figu-

figuras neceſſarias a los Officiales, que quieren ſeguir las formaciones de las baſas, colunas, capiteles, y otras coſas de los edificios antiguos. Ad D. Alphonſum de Fonſeca Archiepiſcopum Toletanum. Matriti apud Ludovicum Rodriguez 1542. Toletique 1549. 4. Id opus Gallicè verſum incerti operâ prodiit ex officina Pariſina Simonis de Colincz. 1542. in 4.

DIDACVS DE SAHAGVN & VILLASANTE, Profeſſor Salmantinus Canonicæ Iuriſprudentiæ, reliquit edenda poſt mortem -

Opera Iuridica, ſeu Prælectiones Academicas in aliquot Titulos lib. I. Decretalium, Pariſiis 1605. in 4.

DIDACVS DE SALAZAR, Toletanus, ut credit D. Tomas Tamajus, ex Centurione factus eremiticæ vitæ ſectator, ingenioſus valde, ac fœlix in ſermone vulgari, ſive ligato ad leges metri, ſive ſoluto, verſibúſque tam ex tempore, quam meditatò pangendis. Scripſit olim ſine nomine authoris -

Dialogo de Re militari. Bruxellis apud Rogerum Velpium 1590. Vertit quoque in Hiſpanicum -

Las Guerras civiles de los Romanos de Appiano Alexandrino. Compluti apud Michaëlem de Eguia in folio.

Quidquid carminis eſt inſuper in *Arcadia* Jacobi Sanazarii, quam Hiſpanicam dedit Didacus Lopez de Ayala Canonicus Toletanus, Didacum noſtrum authorem habet. Quod monet in editione hujus interpretationis Blaſius de Garay ejuſdem Eccleſiæ Portionarius, uti jam diximus.

DIDACVS DE SALAZAR quidam laudatur author operis inſcripti -

Soliloquia, ac Mediolani editi 1611.

DIDACVS SALAZAR MARAÑON, Matritenſis, Societatis Ieſu presbyter, Philippi Secundi Catholici Regis nutu & auſpiciis (quod ejus pietatem ſummopere commẽdat) Hiſpaniæ totius, atque Italiæ loca ſacra, quæ quidem præcipuâ aliquâ religione frequentantur, ſupplex adivit; in reditu ſcribens *De Peregrinatione ſua* libros tres, qui ipſi nondum typis excuſi in regio gazophilacio cuſtodiuntur. Fortaſſe, quòd lucem hi nondum viderint, prætermiſſa eſt authoris mentio in *Bibliotheca Societatis.*

D. DIDACVS DE SALINAS & ERASO, Senatus rationum regiarum Iudex (*Oidor de Camara de Contos* vocant) in regno Navarræ ſcripſit -

Diſcurſo ſobre la Campana de Vililla, y ſu toque à XIII. de Iulio de MDCI. M.S. vidimus Matriti in Bibliotheca D. Gaſparis Iuañez de Segovia Domini de Corpa, Marchionis de Agropoli.

DIDACVS SALON DE PAZ, Iuriſconſultus, & in Pinciana curia Advocatus, ibidem forſan natus, quippe habuit parentem Marcum illum ejuſdem cognomenti, doctum apprimè virum, lucubrationum *ſuper Taurinas leges* authorem: ex hujuſmet, atque item avi, quem laudat nepos doctrinæ paris nomine, manuſcriptis ſchedis in lucem edidit -

Quæſtionum Civilium primam partem; quas noviorum iis authorum teſtimoniis locupletavit. Medinæ apud Franciſcum del Canto. 1576. in 8.

Nec tamen eo dumtaxat opere voluit bene à poſteris audire: cum enim Advocatum Pinciæ, ut diximus, ageret, inſtante Luſitanis Philippo Rege cauſam illius fovit ſcripto eo, quẽ manu exaratũ Matriti vidimus apud D. Chriſtophorum Zambrana ex Sebaſtiani regii Caſtellæ Senatoris parentis olim defuncti ſchedis,

Tractatu de ſucceſſione regni Portugalliæ, Antonio Padillæ Meneſio Indici Senatus Præſidi nuncupato.

D. DIDACVS DE SALCEDO neſcio quis, ſcripſit -

De Curſu publico. Salmanticæ 1652.

DIDACVS SAMANIEGO, Ieſuita, apud Indos Occidentales provinciæ Sanctæ Crucis in montanis operarius, ſcripſit -

Vocabulario de la lengua Chiriguana.

DIDACVS SANCHEZ Medicus Marcicnenſis, ſcripſit -

Coloquio del Sol, en el qual ſe declaran muchas experiencias y concluſiones de Filoſofia, que cada dia ſe ofrecen. Hiſpali per Alphonſum Eſcrivanum 1576. in 8.

DIDACVS SANCHEZ, Pax-Auguſtanus, Baccalaurum ſe nominat in opere, cui inſcripſit -

Recopilacion en metro de diferentes obras morales. Hiſpali 1544. in 8.

F. DIDACVS SANCHEZ DE LA CAMARA, ex provincia Caſtellæ Carmelita, religione vir laudatus, edidit, Hiſpanicè, ut credimus,

De la Paſion de Nueſtro Señor, librum unum. 1589. 8.

Conceptos eſpirituales ſobre el Miſerere, ex Italico Cæſaris Calderarii de Vincenza, Compluti 1594. & Matriti 1589. in 4.

Florebat anno MDXC.

F. DIDACVS SANCHEZ MALDONADO, Ciſtercienſis ex *Carraceti* monaſterio, ſcripſit ex theologis veterum Patrum dictatis, ac myſticæ ſapientiæ regulis magnum & egregium volumen hujus tituli -

Agricultura eſpiritual. Burgis apud

apud Baptiſtam Vareſium anno 1603. in fol. Abbas fuit in *Medinæ Riviſicci* monaſterio.

D. DIDACVS SANCHEZ PORTOCARRERO, Molinæ, quę ab Aragoniæ vicino regno dicitur, natus, ex Metellino, ſive Colonia Metellinenſi oriundus, in patria Decurio, atque regiarum copiarum Præfectus, edidit -

Caſa *de Nueſtra Señora de la Hoz y antiguedad de Molina*, poëma Hiſpanum verſibus heroicis. 1625.

Hiſtoria *de Molina, primera Parte.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera, anno 1641. in 8.

Nuevo Catalogo *de los Obiſpos de Siguença, epilogo de ſus mas memorables acciones, y de los ſuceſos ſeglares mas ſeñalados en el Obiſpado*. Matriti iiſdem typis anno 1646. 4.

Principio *y progreſſo a la devociou de la Concepcion Inmaculada de Nueſtra Señora en la Igleſia, y en Eſpaña, &c.* ex eadem officina. 1644. in 4.

Iuramento *y voto ſolemne, que hizo el Señorio de Molina en XVIII. de Iunio del año de MDCXLIV. de tener, defender, y celebrar la Concepcion ſin culpa de la Virgen Maria*. Matriti 1648. in 4.

Inedita habebat annis ſuperioribus, ſed abſoluta, ut ab eo accepimus,

Segunda Parte *de la Hiſtoria de Molina haſta el tiempo de los Reyes Catholicos*, quatuor libris, quintuplo majorem priori parte.

Diſcurſo apologetico *ſobre los titulos de Noble y Leal, que tiene el Señorio de Molina*.

Aliáque tam ſolutâ, quàm ligatâ oratione.

DIDACVS SANCHEZ DE VARGAS, Toletanus, ſcripſit -

Limitacion, *y ampliacion en los eſtatutos de limpieza.* M.S. vidit D. Thomas Tamajus.

DIDACVS A SANCTO IACOBO, vulgò DE SANTIAGO, Hiſpalenſis incola, diſtillatórq;(nam ita audire voluit) regius, ſcripſit-

Arte ſeparatoria, y *modo de apartar todos los licores, que ſe ſacan por deſtilacion, paraque las medicinas obren con maior virtud y preſteza.* Hiſpali apud Franciſcum Perez, anno 1598. in 8.

D. DIDACVS DE SANTISTEVAN OSORIO, Legionenſis, cecinit eo carminis genere, quod *octavas* nos dicimus,

Primera, y Segunda parte *de las guerras de Malta y toma de Rhodas*. Matriti 1599. 4. apud Suarez de Caſtro.

Araucana Poëma, *en que proſigue el de D. Alonſo de Ercila, de las guerras de Chile.* 1597. 8. apud Ioann. Renaut. & 1598. 12.

DIDACVS DE SEGVRA, Hiſpalenſis, (quam urbem Ioannes Bernardus Diaz de Lugo, cùm dignitate vir, tum libris editis præſtantiſſimus, communem ſui utriuſque patriam (ne hæſites) præfatione *Indicis*, ſive *Repertorii*, ut vocàt, *Variarum* illius *repetitionum* à ſe formati non obſcurè commemorat) Iuriſconſultus magni uominis inter eos vixit, qui ſuperiore ſæculo civilem doctrinam in florentiſſima Salmantina ſchola profitebantur. Teſtis eſt ejus æqualis L. Marinæus Siculus, qui in opere ſuo *de Rebus Hiſpaniæ* prioris editionis, dum Salmanticæ laudes, ac ſui temporis Profeſſores enumerat, his noſtrum verbis celebrat; *Item interpretatur jura civilia Doctor egregius Iacobus, cui Sicura cognomento eſt, qui tum doctrinâ, tum humanitate ſingulari, & amicos erga omnes benevolentia & amore plurimùm pollet*. Primarius hic Anteceſſor ſubtilis, atque multiplicis ingenii acumine, veréque ſolidâ juris ſcientiâ, æquales omnes illius ævi & profeſſionis homines (Rodericum Suarezium ſemper excipio) longo intervallo ſuperavit. Qui nempe indefeſſo ſtudio (ut memoriæ proditum eſt) cunctos ferè legum interpretes, atque in his præcipuè Bartolum, Baldum, & Angelum, Paulúmque Caſtrenſem, Iaſonem, Aretinum, Deciúmque, Ioannémque Imolenſem, ſive illorum integra commentaria, ne ſyllabâ quidem legerat prætermiſſâ: cum prę aliis tamen è juniorum claſſe Alexandrum, & ipſum cognomento Imolenſem, ſummæ laudis præconio afficeret. *Repetitiones*, ut ſcholaſtico appellant nomine, olim in profeſſorio munere ab eo dictatas, deindéque poſt authoris mortem typis collectim editas doctrinæ illius teſtes poſſidemus.

Repetitiones nempe *X.* prodierunt Salmanticæ anno 1520. Nempe, ad L. III. §. ultimo. *De lib. & poſthumis*: L. *coheredi* §. *cum filia* D. eod. tit. L. *Ab exhæredati ſubſtituto* CXXVI. D. *De legatis* I. L. *Vnum ex familia* LXVII. §. *Sed & ſi fundum* D. *De legatis* 2. L. *Imperator* LXIII. D. *ad Trebellianum*: L. 1. §. *ſi vir* D. *de adquir. poſſeſſione*: L. *Si ex legati cauſa* XXIII. *De verb. obligation.* L. *cum patronus* XXVIII. D. *de legatis* 2. & duas alias leges. ſcripſit item

Tractatum unum De bonis per maritũ hæreticum conſtante matrimonio quæſitis, qui nempe defendit lucri dimidium uxori ſalvum, atque inviolatum ſervari debere. Porrò hic ſimul cum aliis ferè ejuſdem argumenti tractatibus *Ioannis Lupi*, & *Roderici Suarez*, unàque tribus ex jam laudatis repetitionibus, nempe I. IV. & VII. Coloniæ Agrippinæ editus eſt anno 1580. in 8. His omnibus Didacus Perez ampliſſimas additiones, ſummaria, numeros, marginales annotationes, & diligentiſſimum adjiciens Indicem, renovavit opus, atque iterum edidit Salmanticæ 1547. in folio.

D. DIDACVS DE LA SERNA, domo ex territorio Pincianæ urbis, Salmantinus Inſtitutionum Iuſtinianarũ Profeſſor, edidit olim-

Exercitationes Iuris. in 4.

Superiore anno MDCLXVII. gerebat hoc munus publicum Salmanticæ, parabátq; alia.

F. DIDACVS SERRANO, Granatenſis, ex ſodalitio ſacro Mercenariorum, qui captivos redimunt, totius ordinis ſui Præfectus; aſſumptus ex eo ad Celſonenſem, atque inde ad Accitanam Eccleſiam Præſul, in magna ſanctitatis opinione & fama vixit uſque ad annum hujus ſæculi MDCLI. Edidit in Parochorum inſtructionem latinâ linguâ -

Directorium Parochorum. Valentiæ.

F. DIDACVS DE SILVA, Luſitanus, ex Franciſcanorum obſervantium, quos vocant, ad Minimorum ordinem (ſi vera fama eſt) ſe transferens, doctrinâ excellenti cùm eſſet, atque aliis animi dotibus cuicumque magno haud impar muneri, obtinuit à Paulo Tertio Pont. Max. ut deſtinatio ſui ad ſupremum Fidei cauſarum recèns creatum in Luſitania magiſtratum à Ioanne Tertio Rege facta Pôtificio diplomate ſanciretur: de quo agunt Franciſcus Lanovius in *Chronico Minimorum* ad ann. MDXXXV. num. 4. Ludov. Paramo *De Orig. Inquiſ.* lib. II. cap. XV. num. 2. Lucas de Montoia in *Hiſtoria ejuſdem ordinis* vernacula lib. II. cap. X. Aubertus Miræus in *Bibliot. Eccleſiaſt.* Reliquit moriens immaturè -

Tractatum de obſcurioribus ex manifeſtioribus probandis.

Factum fuiſſe Septenſem in Africa Epiſcopum docuit nos Seraphinus de Freitas in *Additionibus ad Rodericum da Cunha*, & ex eo Laurentius de Peyrinis *ad Conſtitutionem ſecundam Iulii Papæ II. §. XII.* in *De Privilegiis Regularium.*

D. DIDACVS SILVESTER, in montanis Burgenſibus nobili loco, ut fertur, natus, in urbe Neapolitana, quo tempore D. Franciſcus de Caſtro ipſam, regnúmque pro Rege adminiſtrabat, ſcripſit de Haſtiludio, ſeu haſtato curſu, hoc titulo -

Diſcurſo *ſobre la carrera de la lança armado, y deſarmado*, Hiſpanicâ, & Italicâ linguâ. Neapoli apud Antonium Pace 1602. folio.

De quo opere judicium Vrbinatum Ducis profert magnâ cum authoris laude Iulius Cęſar Capacius Neapolitanus in ſuo *Foraſtiero*, giornata ſeu die 8.

D. DIDACVS DE SIMANCAS, Didaci & Mariæ utriuſque hujuſmet cognominis filius, Cordubæ natus (non Septimaneis, ut falsò credidit Aubertus Miræus) in Academia Salmantina juri operam dedit: unde ad collegiũ S. Crucis, quod in gymnaſio Pinciano togatorum ſodalium eſt, admiſſus quadrageſimo anno ſupra ſeſquimilleſimum, Iuris ibidem Cæſarei Profeſſor, atque hinc in Prætorio ejuſdem urbis Senator fuit, conſcripto ſub id tempus *Catholicarum Inſtitutionum* opere non parum celeber. Quem quidem commentarium, & quæ alia circa Iudices cauſarum Fidei elucubravit, tempore illo concepta ac digeſta oportet fuiſſe, quo Aſſeſſoris Iuriſperiti munere (ut ipſe de ſe affirmat earumdem *Inſtitutionum* cap. XLI.) ſive Conſultoris, quæ propria nomenclatura eſt, apud Inquiſitores violatæ religionis, tum Pinciæ, tum Cordubæ nondum provectâ ætate fungeretur. Quare huc potius referendum eſt quod Andreas Schotus Quæſitorem Fidei Iacobum noſtrum appellaverit improprio verbo, quod verè Magiſtratum ipſum, non utique Adſeſſorem, aut Conſultorem ejus ſignificat. Ex civili autem hierarchia facto gradu ad Eccleſiaſticam, Civitatenſis primum, dein Pacenſis per decennium fermè, ad ultimum Zamorenſis almæ ſedis clavum tenuit. Cum & Romam Pacenſis tunc Præſul ad promovendam Bartholomæi Carranzæ Toletani Præſulis cauſam à Rege deſtinatus venerit; mortuóque per eos dies Duce Alcalitano Neapolitanorum Prorege munus hoc honoriſicẽtiſſimum per ſubrogationis intervallum adminiſtraverit. Virum præter exactam juris cognitionem, politices æquè gnarum Eccleſiaſticæ, Hiſtoriæque, ac multiplici eruditione perornatum, graviq; ac emendato dicendi genere, hæc ab ipſo edita in vulgus opera oſtendunt.

Inſtitutiones Catholicæ; quibus tractatur quidquid ad præcavendas, & extirpandas hæreſes neceſſarium eſt. Valliſoleti 1552. fol. Compluti apud Andream de Angulo 1569. in folio. Romæque 1575. in 4. Quas *eruditiſſimas* vocat Didacus Covarrubias in *Reg. Peccatum*, initio Partis *II.* num. 7.

Enchiridium Iudicum violatæ Religionis, ſive Praxis hæreſeon: quocum editæ ſunt -

Annotationes in Zanchini librũ de Hæreticis cum additamentis Camilli Campegii: itémque -

De Dignitate Epiſcoporum, Tractatus, Antverpiæ 1573. in 8. Venetiiſque 1568. 8.

Liber Diſceptationum, in quo de Primogeniis Hiſpaniæ, ac potiſſimè de illorum publicatione diſputatur. Antverpiæ apud Plantinum 1575.

De Epiſcopis Iuriſperitis opuſculum. Antverpiæ 1574.

Defenſio Statuti Toletani, quod ex Hebræis, Mauriſve deſcendentes arcet à beneficiis, & quibuſcumque aliis muneribus iſtius Eccleſiæ: ſub nomine tamen *Didaci Velaſquez*. Antverpiæ 1575. in 12.

De Republica Collectanea. Pinciæ anno 1565. Venetiiſque 1569. in 4. Tertio autem pluſquam mille locis aucta prodierunt Antverpiæ 1579. 8. Salmanticæ etiam 1582. in 8.

Vitam Simancæ Epiſcopi extitiſſe (manuſcriptam credimus) in Bibliotheca Bernardi de Alderete Canonici Cordubenſis, in catalogo

logo ejuſdem legitur. Qui *vir omnium conſenſu doctiſſimus* audit ab eodem, quem laudavimus ejus celebratorem, Covarrubia lib. II. *Variarum* cap. *VIII.* n. 5. *Divini*, *& humani Iuris peritiſſimus variaque lectionis refertiſſimus theſaurus* à Frãciſco Sarmiento Giennenſi Antiſtite lib. I. *Selectarum* cap. I. num. 10. *omnique pietate ornatiſſimus* à Iacobo Stephano Præſule Orioleñ ad cap. *II.* lib. *I. Machabaeorum*.

D. DIDACVS DE SIRIA VETETA, in collegio Sancti Salvatoris, Ovetenſi vulgò in Salmantino gymnaſio nuncupato, ſcripſiſſe fertur (neſcio an viderit lucem)

De Legatorum rei alienæ validitate, Tractatum.

D. DIDACVS DE SORIA, author audit Poëtici operis, cui ita inſcribi voluit-

Fabrica de la experiencia, ſentencias en quartillas. Neapoli 1649.

DIDACVS DE SORIA, Granatẽſis Medicus, ſcripſit-

Primam Partem Medici certaminis propugnatæ antiquitatis adverſus novatores. Granatæ in folio 1635.

DIDACVS DE SOTOMAIOR, comes Ferdinandi Magallanis in memorabili expeditione nautica, ſcripſit ea, quæ viderat, & obſervaverat, uti refert Petrus Medina cap. XLI. *De las Grandezas de Eſpaña*.

DIDACVS SVAREZ DE ALARCON, Luſitanus, Societatis Ieſu Presbyter, Ioannis Suarez Marchionis de Trozifal Philippo IV. Regi Catholico à conſiliis bellicis germanus frater, ſcripſiſſe dicitur-

Philoſophiam.

F. DIDACVS SVAREZ DE S. MARIA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, religioſum S. Franciſci obſervantiæ profeſſus fuit inſtitutum, longè à patria in Galliæ provincia Pictavienſi: Theologiámque (quod ipſe de ſe ſcribit, cum ad *Geneſim* commentaretur) Encenifii cœnobiarchas docuit. Porrò Hæreticorum regni illius, atque hæreſum, quibus miſerè tunc temporis vexabatur, hoſtem ſe, ac maſtygem acerrimum verbo & ſcriptis præbuit; meritus ab Henrico Rege IV. peregrinus licèt, ſacro regii Concionatoris munere ornari, atque item, (ut Vvaddingus atteſtatur) ad conſilium admitti. Vulgare is in Gallia totã cognomentum adeptus eſt, ut Luſitanus, ſive *le Portugais*, honoris cùm eſſet causã nominãdus (idquod frequẽter ſolebat) vocaretur. Demum Pontificalis curæ onus ſubire juſſus eſt, Sagiẽſis (vulgò Sais in Normannia) Epiſcopus à Ludovico XIII. anno MDCXI. deſignatus, qui, ut bene de poſteris mereretur, ſcripta hæc confecit,

Coſmopæiam in duo priora capita Geneſis. Nannetis anno 1585. in 4.

Conciones XXIII. in prima tria Apocalypſis capita habitas in celeberrima Eccleſia Lugdunenſi; quibus acceſſerunt-

Sermones VI. pro diebus Dominicis, Adventus, ac feſti Conceptionis Beatæ Virginis, & Nativitatis Domini. Lugduni apud Horatium Cardon 1599. & additis duobus ſermonibus *De Sancto Stephano*, *& S. Ioanne Evangeliſta*, iterum ibidem 1605.

Conciones octo ſolemnitatis Corporis Chriſti: ibidem apud eundem 1607. 8.

Theſaurum Quadrageſimalem pluribus divinorum eloquiorum, ac SS. Patrum ſententiis plenum, primò linguâ Gallicâ editum, deinde ab ipſo latinè versũ, atq; editum iiſdem typis anno 1610. 8.

Deſiit inter vivos eſſe Pariſiis, jacétq; apud ſuos ſub hac inſcriptione:

Iacobo Suarez à Sancta Maria,
Vliſſiponenſi, ordinis S. Franciſci,
Theologo eximio,
Epiſcopo Sagienſi,
Cujus conciones Chriſtianiſſimus populus
Veneratione multâ,
Et concurſu frequentiſſimo comprobavit.
Iacobus Camus Epiſcopo deceſſori ſuo B.M.
Secundum voluntatem teſtamenti F.C.
Vixit annos LXII. menſes VI.
Pontif. annos III.
Depoſitus in pace III. Kal. Iunias.
Anno MDCXIV.

F. DIDACVS DE TAPIA, Segovienſis, Auguſtinianus ex Salmantina domo, in qua celeberrimi ſacrã eloquentiã, atque eruditione, ſodalis Ludovici Legionenſis diſciplinam ſortitus, alibi non uno loco docens ipſe Dei ſcientiam, publici juris fecit libros duos: quorum prior eſt-

De Incarnatione Chriſti: poſterior autem-

De admirando Euchariſtiæ Sacramento. Adjicitur in fine-

Tractatus de ritu Miſſæ. Salmanticæ, anno 1589.

Deceſſit Pinciæ anno MDXCI. ætatis ſuæ XLII. dum Theologiam in ejus urbis cœnobio profiteretur.

D. DIDACVS DE TAPIA ALDANA, Sacerdos & Canonicus Regularis ordinis Sancti Iacobi domus *De Velès* dictæ, multiplicem doctrinam ſuam oſtendit in diſerto, atque erudito opere, cui. ſic inſcripſit,

Philemon Dialogus, ſive de Triplici bono, & vera hominis nobilitate. Ad Philippum Principem Hiſpaniarũ. Salmanticæ 1588. fol.

DIDACVS TEVIVS, vernaculã Luſitanorum formatione *de Teyve*, Bracharenſis natalibus,

libus, profeſſione Rhetor, atque eloquentiæ latinæ Doctor, Pariſiis acto ſtudiorum tyrocinio, tranſtulit ſe opportuno tempore ad Burdigalenſem hujuſce artis præceptorum profeſſionem; ubi cum Buchanano & Mureto viris eruditiſſimis, cũ convenit primùm Iulius Scaliger, circa annum ſcilicet vigeſimum ſextum à ſeſquimilleſimo (uti Ioſephus filius aſſeverat in *Epiſtola de genere & vita ſua*) magna cum celebritate nominis munere iſto fungebatur. Inde à Ioanne Portugalliæ Rege ad inſtruendam novam Academiam Conimbricenſem (ut Thuanus LXXVI. *Hiſtoriarum* libro, & Andreas Schotus referunt) unà cum Goveanis fratribus adſcitus, non minorem, atque inter Gallos olim, doctrinæ famam collegit, & quandiu in vita fuit ſuperſtes, conſervavit, ditatus inſuper ab eodem Ioanne, & Catharina Auſtriaca regia uxore, Mirandenſis, ut ipſe alicubi refert Tevius, Eccleſiæ Sacerdotio. Scripturus erat integram de rebus Portugalliæ Hiſtoriam: quam ut vehementius æquales expeterent, & nos hodie deſideremus, minuta quædam ab eo edita opuſcula fecerunt. Scilicet habemus-

Commentarios de rebus a Luſitanis in India geſtis apud Dium anno ſalutis noſtræ MDXLVI. Coloniæ apud Mylium unà cum *Damiani a Goes* ſimili opuſculo anno 1600. Romæ apud Aloyſium Zannetum 1601. deinde cum aliis *Hiſpanicarum rerum Scriptoribus* Francofurti typis Vvekelianis, atque item Claudii Marnii 1603. folio: â ſtyli venuſtate conſcriptum opus (ait Ioannes Vaſçus in cap. IV. ſui *Chronici Hiſpanienſis*) *ut ſi de tota Hiſtoria Luſitana, quod pollicetur, ad rem contulerit, dubio procul effecturus ſit, uti, quemadmodum Luſitania rerum geſtarum gloriâ nulli provinciæ concedit, ſic neque Hiſtoria venuſtate cedere cuiquam meritò debeat*. Hæc Vaſçus. Libri hujus authorem neſcio quâ fronte *Georgium* ſcripſit *Buchananum* Thomas Demſterus Scotis jure, vel injuria, quæ eorum non ſunt, enixè adjudicans. Planè Buchananus ipſe, ſicut & Coſta alius, epigrammate quiſque proprio, Tevium celebravit, atque ipſe in nuncupatione operis non obſcurè Luſitanum ſe eſſe oſtendit.

Opuſcula aliquot, nempe *orationem in laudem Ioannis III. & alia quoque edidit*.

DIDACVS DE TOBILLA, reliquit M. S. quòque uſus fuit Antonius de Herrera, qui laudat,

La Rubrica, *eſto es Hiſtoria de Tierra firme*. Antonius de Leon in *Bibl. Indica Occid.* pag. 69.

DIDACVS DE TORO, ſcripſiſſe dicitur-

Commentarios del Pirù: apud Fabianum Iuſtinianum in *Alphabeto univerſali* verbo *Peruvia regio*. Fortè eadem eſt *Relatio Peruana Iacobi Torrenſis*, Moguntiæ edita, 1604. 8. ut legitur in *Biblioth. Oxonienſi*. Hæc Ant. de Leon.

DIDACVS DE TORRES, natus in oppido *Amuſco* diœceſis Palentinæ, Regi Luſitanorum Ioanni III. pluſquam decennale præſtitit, atque approbavit officium in Mauritania Tingitana. Qua quidem occaſione literis tradere volens ibi à ſe obſervata ſcripſit-

Relacion *del origen, y ſuceſſos de los Xarifes, y del eſtado de los Reinos de Fez, y Marruecos, y Tarudante, y los demas que tienen occupados*. Qui liber tandem editus eſt poſt mortem authoris curante Eliſabethâ Quixadâ conjuge, 1585. in 4.

Fortè idem author eſt *de la Hiſtoria del martirio de F. Martin de Eſpoleto de la orden de San Franciſco*: quam Gallicè verſam à Carolo Valeſio Caroli IX. Galliarum Regis filio, ut vocant, naturali edidit atque illuſtravit Robertus Regnaud cœnobii Pariſienſis Minorita anno 1636. uti refert Lucas Vvaddingus *de Scriptoribus ordinis Minorum*.

DIDACVS DE TORRES BOLLO, Villalpandenſis, S. I. ſacerdos, in America cùm plures annos vixiſſet, Romámque Procurator ſuæ Peruvianæ provinciæ veniens, iterum ad Indos cum LX. ſociis remeaſſet, Paraguajanámque inſtituiſſet ſodalibus provinciam; nec non eam, quæ Novi regni Granatenſis audit, cenſor luſtraſſet, vitâ functus eſt in Argentina urbe anno MDCXXXVIII. ætatis LXXXVIII. Italicè ſcripſerat, quæ deinde latina edita eſt iterum Moguntiæ.

Brevem Relationem Hiſtoricam rerum in provincia Peruana apud Indos à Patribus Societatis Ieſu geſtarum. Romæ apud Aloyſium Zoannetum 1603. dein. Moguntiæ, 1604. in 8.

DIDACVS DE TORRES RVBIO, natus in *Alcazar de Conſuegra* diœceſis Toletanæ oppido, Societatis Ieſu ſacerdos, confecit in America-

Vocabularium, & Grammaticam linguarum Aymara & Quichua; quarum frequens uſus eſt in Peruvio; Romæ edita 1603. in 8.

DIDACVS DE TORRES & VARGAS, Canonicus Inſulæ *Portus-divitis* almæ Eccleſiæ in America, edidit-

Deſcripcion *de la Isla de Puerto rico, con las memorias de ſus Obiſpos, y Governadores, frutos, y minerales*. Vnde plura ſe deſumpſiſſe ſcripturus de iſtius Eccleſiæ rebus teſtatur Ægidius Gonzalez Davila regius Hiſpaniarum, & Indiarum Chronographus in *Theatro Indico Eccleſiaſtico*.

D. DIDACVS DE TOVAR, & VALDERRAMA, Pinciæ natus, dum ibi eſſet curia regia, militiæ Sancti Iacobi eques, Iuriſconſultus, Profeſſórque Complutenſis, edidit Hiſpanè-

Inſtitutiones Politicas, de Republica & Principe. Matriti 1645. 4. Luſit &

adoleſcens in alio opere, quod indigitavit-
D. *Raimundo el entremetido*.

DIDACVS DE TRVXILLO, ſcripſit, morem ut gereret D. Franciſco a Toleto Proregi,
Relacion *de la tierra, que deſcubriò con D. Franciſco Pizarro en el Pirù*. M.S. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*.

F. DIDACVS DE TVREGANO BENAVIDES, Matritenſis, ordinis Carmelitarum, S. Theol. Magiſter, Complutenſiſque primùm in veſpertina minori, ut vocant, inde in majori cathedra Theologicæ facultatis, Bibliorũ necnon ſacrorum Profeſſor, tandémque Scoticæ doctrinæ ex proprio etiam huic deſtinato loco præceptor; ſcripſit, Hebraicæ literaturæ gnarus cum eſſet,
Lecturas literales & morales ſuper Scripturam; ac de arte, & methodo Scripturam interpretandi. Compluti 1649. in 4.
Lectiones magiſtrales in IV. libros Sententiarum ineditas. Complutenſe collegium, imo & provinciam rexit: diémque ſuum obiit Compluti gravi in ætate VI. Februarii anno MDCLV.

F. DIDACVS VALADES, Franciſcanus, ordinis ſui in Vrbe Procurator Generalis, de ſalute Indorum Occidentalium, apud quos nonnunquam ſubſtitit, tum coram promovenda, tum in ſacro illo chriſtianæ negotiationis emporio ardenter procuranda, bene meritus, dedit in lucem-
Rhetoricam chriſtianam ad concionandi, & orandi uſum accommodatam, utriuſque facultatis exemplis ſuo loco inſertis. Peruſiæ 1579. iterúmque anno 1583. quam Gregorio XIII. Papæ nuncupavit. Cui ſubjungitur-
Epitome Magiſtri Sententiarum, in folio. expanſo.
Vivebat anno MDLXXX.

DIDACVS DE VALDES, patriâ ex Aſturũ regione, ad Pinciam delatus juvenis exercuit ſe in ejus urbis ſchola Iuriſprudẽtiâ, atq; aliis liberalibus diſciplinis; cauſáſque in foro actitavit, vacaus eodẽ tẽpore prælectionibus Academicis, quas dictavit ex variis cathedris Canonico juri docendo aſsignatis, viginti circiter annorum continuus Profeſſor. Allectus fuit tandem inter Senatores Curię Granatenſis. Scripſit-
De Dignitate Regum Hiſpaniæ. Granatæ typis Ferdinandi Diaz de Montoia, anno 1602. in fol.
Additiones quoque *ad Roderici Suarez Lecturas* (ut vocat) *variorum Iurium*; quibus cum excuſæ iſtæ ſunt ab authòre noſtro Pinciç 1590. Filium habuit D. Antoniũ de Valdes regium Caſtellę Senatorem, alacritate mentis, doctrinâque, & uſu juris in expediendis cauſis, tempeſtate noſtrâ inter paucos clarum.

DIDACVS VASQVEZ DE CONTRERAS, Toletanus, vertit in Hiſpanum ſermonem proſaicum-
Orlando *el furioſo de Luis Arioſto*. Matriti apud Franciſcum Sanchez 1585. in 4.

DIDACVS VASQVEZ MATAMOROS, quem præceptorem ſuum vocat vir ampliſſimus Benedictus Arias Montanus (fortè in Mathematicis) *Hieroſolymæ ſitum*, quã in urbe per biennium verſatus eſt, deſcripſit; extátque in *Nehemia*, *Apparatus regii Bibliæ Antverpienſis*, ab eodem Aria-Montano confecti, quo loco authorem illius Matamorum laudat, ejúſque auditorem ſe olim fuiſſe non diſsimulat.

DIDACVS DE VEGA, ſcripſit-
Cancionero, *ò danza de galanes*. Ilerdæ 1612. in 12.

F. DIDACVS DE LA VEGA, Toletanus, ordinis fratrum Minorum, in Toletana *Sancti Ioannis Regum* domo profeſſus eſt ſacram ſcientiam; Lector deinde jam emeritus, & ab anno MDCVII. aut circiter pluribus inter ſuos adminiſtratis muneribus, tempore illo celebrabatur. Quo ipſo, tam ore, quàm calamo, ſeu coram habendo, ſeu literis conſignando ſacras de Deo conciones, ingentem ſibi famam & laudem, non apud nos tantum, ſed foris etiam comparavit. Nam & Italis in peregrinatione circa annum MDCXII. verba ex ambone faciens mirè placuit. Opera ejus, omnia ferè concionatoria, partim Latina, partim Hiſpanica hęc ſunt: Latina quidem-
Quadrageſimale opus pro omnibus Dominicis, & Feriis, quæ communiter in Eccleſia prædicari ſolent à Septuageſima uſque ad feriam ſecũdam Reſurrectionis, & omnibus feriis Hebdomadæ Sanctæ. Toleti apud Thomam Guzman 1600. in 4. Brixiæ 1602. Coloniæ 1610. 8. Malè quidem *Vvaddingus* opus hoc cũ *Quadrageſimali* alio libro Hiſpanicè conſcripto, de quo mox videmus, confundit.
Conciones veſpertinæ Quadrageſimales ſuper ſeptem Pſalmos Pænitentiales. Compluti 1595. in 4. Venetiis exinde 1599. in 8. Lugduni in duabus officinis Vincentini, & Horatii Cardon, uno eodémque anno 1600. in 8. Venetiis iterum apud Societatem 1602. Medinæ tandem in Hiſpania 1603; quę tàm multiplex annorum ita brevis intervalli editio chriſtiani orbis de opere hoc judicium ſatis aperit.
Apologia ſacra contra VII. crimina, & pro defenſione virtutum. 1622. in 4. apud Didacum Rodriguez, Vvaddingo inviſa.
Hiſpanica verò hæc-
Exercicios *ſobre los Evangelios de todos los Domingos del año*; duobus tomis. Prior editus eſt Matriti 1604. in 4. poſterior ibidem 1607. in 4. eodémque hoc anno ſimul uterque Barcinone, Salmanticæque 1617. in 4.
Opus

Opus hoc latinis communicavit Henricus Paludanus Minorita, *Conciones & pia exercitia ſuper Evangelia Dominicalia totius anni* inſcribens, atque edens Coloniæ apud Chrit, anno 1612. in 8.

Paraiſo *de la gloria de los Santos*: hoc eſt, conciones in totum annum de Sanctis. Toleti 1602. in 4. Pinciæ 1607. duobus tomis, quorum additiones prodierunt Medinæ 1604. Barcinone 1611. Hunc quoque in latinam linguam tranſtulit Henricus Paludanus ſic notatum, *Paradiſus gloriæ Sanctorum*, Venetiiſque, & Coloniæ editum: in Gallicam *G. Clapius* Cameraci 1610. in 8. Pariſiiſque 1614.

Diſcurſos predicables *ſobre los Evangelios de todos los dias de la Quareſma*; duobus tomis. Barcinone 1612. in 4. & Compluti 1611.

Marial, *ò excelencias de la Virgen Nueſtra Señora*. Compluti 1616. 4.

Exercicios eſpirituales *ſobre los Evangelios de Adviento*: quæ tribuit noſtro Vvaddingus mihi non viſa.

F. DIDACVS VELASQVEZ, Medinenſis, ordinis Carmelitarũ provinciæ Caſtellæ, laudes Deiparæ Virginis populari cõſcripſit linguâ, & quidem ſub latina hac inſcriptione:

Regina Cæli: duabus partibus; Medinæ à Campo ex officina Franciſci del Canto 1580. in 8. Toleti 1583. 8. nec non &

De la vida *y excelencias de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto*. Item:

Del Menoſprecio *de la muerte*.

F. DIDACVS VELEZ DE GVEVARA, ordinis Eremitarum D. Auguſtini in cœnobio urbis Hiſpalenſis, de Deo ac divinis ſcientiam docebat ſodales, cum in publicum dedit:

El inclito Martir Eſpañol, *ò diſcurſos morales con ſu vida, y martirio*. Scilicet Laurentium Levitam; ſimúlque:

Explicacion *del Pſalmo XVI*. Gadibus 1618. apud Ioannem Borja.

D. DIDACVS DE VERA ORDOÑEZ DE VILLAQVIRAN, Matritenſis, poſtquam inter familiares fuiſſet Archipræſulis Toletani D. Bernardi à Roxas & Sandoval, Toletanâ uxore ductâ Ioannâ Gironiâ, officialem, ſeu primarium exequutorem Sanctæ Inquiſitionis Iudicibus (*Alguacil mayor* Hiſpanico noſtro ſermone eſt) apud Barcinonenſes exercuit. Quo tempore in lucem edidit varia à ſe edita olim carmina, ſyſtemati appingẽs hunc titulum:

Heroidas *belicas, y amoroſas*. Barcinone 1622. in 4.

F. DIDACVS DE VERGARA, Præmonſtratenſis, ſcripſit:

Tratado *del Tẽplo de Salomõ*, quem M.S. in folio vidit D. Thomas Tamaio de Vargas.

F. DIDACVS DE VERTABILLO, patriâ ex oppido cognomine diœceſis Burgenſis, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, doctrinæ, & ſanctitatis laude, atque ſcriptis inſuper in Nova Hiſpania floruiſſe dicitur apud *Alphabeti Auguſtiniani* authorem Thomam de Herrera, qui ex Ioannis Grixalvæ *Hiſtoria provinciæ* hujus ordinis *Mexicanæ* Parte III. cap. XXIII. id deſumpſit. Vellem de ſcriptorum genere quidquam eos adjunxiſſe.

DIDACVS VFANO, tormentariæ rei præerat in caſtello urbis Antverpienſis ſub Sereniſsimis Principibus *Alberto* atque *Iſabella Auſtriacis*, poſt Colladum, Lechugam, & alios ſcribens:

Tratado *de la Artilleria, y uſo del practicado*. Antverpiæ 1613. in 4.

F. DIDACVS DE VICTORIA, domo Victorienſis, magni illius Theologi Franciſci à Victoria germanus frater, in Burgenſi cœnobio Prædicatorum ordinem profeſſus fuit, evaſitque & ipſe inſignis Theologus, concionatórque; juſſus ob id apud Carolum Imperatorem ſacro huic muneri vacare. Confraternitatem Nominis Dei adverſus juramentorum abuſum inſtituit: ſcripsítque, Alphonſo Fernandio teſte,

Sermonum de tempore, & de Sanctis volumen unum.

Regulam, & ordinationes dictæ Congregationis.

Tractatum quoque parvulum, *quibuſnam conditionibus juramentum conſtare debeat, ut ſit licitum*.

Obiit ſanctè circa annum MDXL.

F. DIDACVS DE VILLALOBOS, Matritenſis, Emeritâ oriundus urbe, Dominicanus, tyronum ſacri hujus inſtituti formationi invigilans apud Sancti Gregorii Pincianum collegium, ſcripſit:

Apologia *por el eſtado Eclefiaſtico, eſpecialmente religoſo*. Pinciæ 1641. 4.

Obiit Abulæ ſtudiorum moderator anno MDCL.... Parente genitus fuit D. Sebaſtiano à Zambrana, Emeritenſi, quem Caſtellæ Senatorem regium ſub Philippo IV. inter paucos clarum vidit hæc ætas.

DIDACVS DE VILLALOBOS, Franciſci filius, quem Carolus Imperator, & Philippus Hiſpaniarum Reges Medicum habuerunt, feſtivo ingenio, & multâ doctrinâ virum, concionator ipſe, edidit:

Concordiam Evangeliſtarum, ſeu ſanctum Ieſu Chriſti evangelium ſecundum quatuor, cum annotationibus minimè vulgaribus. Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez 1555. 8. Exemplar M.S. hac inſcriptione, *Evangelium ſecundum quatuor*, vidit in Bibliotheca regia Eſcurialenſi Thomas Tamajus.

D. DIDACVS DE VILLALOBOS & BENAVIDES, Mexici apud Indos Novæ Hiſpaniæ ortus, quippe eò navigaverat Petrus genitor, rempublicam, hoc eſt, Mexicanæ Curiæ Senatorem geſturus, qui & Guatemalæ provinciæ alterius fuit Præfectus: de quo, & hac familia videri poteſt Alphonſus Lopez de Haro *Nobiliarii* ſui parte I. cap. XV. in fine lib. IV. Didacus ipſe martiales animos præ ſe ferens, magni illius belli Belgici adverſus Hollandos tantâ ope, & contentione geſti, nonnunquámq; adverſus Henricum Gallorum Regem, pars aliqua ut eſſet, ſacramento ſe Ducibus noſtris adjunxit, rexitque aliqnando Hiſpanorum equitum haſtatorum cẽturiam. Nec eo contentus, ſi armis rem ſtrenuè gereret, calamo ſe ac res militiæ ſuæ tempore geſtas exornavit, ſcribens -

Comentarios *de las coſas ſucedidas en los Paiſes baxos deſde el año de MDXCIV. haſta el de MDXCVIII.* Matriti apud Ludovicum Sancium 1612. 4. Nec ſemel id tantùm; quippe qui in Hiſpaniam, locupletis ſucceſſor familiæ, ut cerneret vacuam ſibi fratris Simonis morte relictam hæreditarem, navigans Hollandorum venit in manus: nec ab iis potuit precibus unquam, aut pretio commentaria hæc, impetrato alias ſibi exitu & libertate, redimere. Quare opus habuit excuſſa recentium rerum memoria, ſchediſque adjutus ab hac flamma ſervatis quibuſdam, novâ operâ rem conficere.

DIDACVS DE VILLALPANDO, Legionenſis, Iuriſconſultus, & ex prioribus, qui apud nos commentaria ad leges patrias conſcripſerunt, apud Salmantinos ſodalis Bartholomæanus ad collegium hoc tot nominibus inclytũ quarta die Novembris an. MCDLIX. admiſſus fuiſſe dicitur in monumentis hujus magnæ domus; itémque inter Conſiliarios Regum Catholicorum jus dixiſſe. Fertur & in magna gratia Regis Navarræ, atque Aragonum Ioannis florens in poſtremo horum regno duxiſſe uxorem: ibique Villalpandorum familiam, Toparcharum nunc *de Quinto*, procreaſſe. Edidit -

Lecturam ſolennem, & Repetitionem Legis XXII. Tit. I. Partitæ VII. Hoc eſt, de pacto, ſeu tranſactione ſuper delictis celebranda; Legione editam 1552. in fol.

DIDACVS DE VILLEGAS, in ſacra Hiſpalenſi Eccleſia cæremoniarum ritè peragendarum curæ præfuit ex munere, catus admodum, ſciénſque rituum omnium ſacrorum; unus certè ex ſodalitio viginti ſacerdotum, qui ſtatis horis ſacrum officium in choro cantant, publicavit -

Raçones, *y fundamentos cerca de que el aiuno, y el reçado de la vigilia de San Iuan Bautiſta que el año de MDCXXXIX. occurre en el miſmo dia del Corpus Chriſti, ſe an de anteponer ambas coſas en la feria quarta viſpera de la fieſta del Corpus*. Hiſpali 1638. in 4.

De quo argumento ejus temporis communi Ioſephum Veram Giennenſis Eccleſiæ cathedralis Parochum anno ſequenti libellum edidiſſe alium certi ſumus.

DIDACVS DE VRBINA, Matritenſis Decurio, ſcripſit ſummâ fide, atque eleganter, cum Haraldus fuiſſet Regum Philippi Secundi, & Tertii,

Las Honrras, *y exequias a la S. C. R. Mageſtad de la Emperatriz, que ſe celebraron en las Deſcalzas Reales de Madrid en XVIII. y XIX. de Marzo de MDCIII. y las que hizo la Villa de Madrid.* Matriti in 4. Scripſit quoque -

Libro *de Blaſones*.

D. DIDACVS XARAVA DEL CASTILLO, eques Sancti Iacobi militiæ, legionis peditum Tribunus, quod nobis ſonat *Maeſſe de Campo*, edidit -

Miſeria *del ſiglo en vida, y muerte, triumfo de la Religion*. Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1639. in 8. Matritique 1651.

Triumfos gozoſos *de Maria Sãtiſſima concebida limpia, pura, ſanta, y ſin mancha de pecado original*. Matriti 1660. in 4.

F. DIDACVS XIMENEZ, Dominicanus provinciæ Caſtellæ, atque Stephanianæ Salmantinæ domus, Theologus, Philoſophus, atque item Aſtronomus magni nominis, ſcripſit -

Kalendarium perpetuum ſecundum inſtitutũ fratrum Prædicatorum tabulis XXXVI. Salmanticæ 1563. 8. Antverpiæque 1566. De quo opere præter domeſticos ſcribunt Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hiſpaniæ*, & Antonius Verderius in *Supplemento Bibliothecæ Geſneriana*.

Vertiſſe quoque dicitur è Latino in vernaculum ſermonem -

La Doctrina *de Religion del M. Fr. Humberto de Romanis;*

Obiiſſéque anno MDLX.

DIDACVS XIMENEZ DE AILLON, patriâ ex oppido Bæticæ *Arcos de la frontera*, conſcripſit verſibus -

Los famoſos *y heroicos hechos del invencible, y esforzado Cavallero el Cid Ruy Diaz de Vibar, en otava rima*. Compluti 1579. in 4. ad Ferdinandum Toletanum Albæ Ducem, ſub quo & aliis bellicæ rei Præfectis à tenera ætate in caſtris meruerat.

Sonetos *a iluſtres Varones*. Antverpiæ apud Ioannem Latium 1569. 8.

F. DIDACVS XIMENEZ ARIAS, Alcantarenſis (urbs eſt in Extremadura *Alcantara*, unde nomen inclyto equeſtri ordini) Dominicanus, claruit circa annum MDLXX. ſacræ hiſto-

hiſtoriæ, atque Eccleſiaſticæ peritus, Eccleſiaſtes & ipſe perecelebris, ſcripſit -

Lexicon Eccleſiacum Latino-Hiſpanicum. Salmanticæ 1572. & 1579. & 1584. in folio. Barcinone 1642. fol. Venetiis 1616. Item alibi 1631. tandémque Cæſaraugustæ in regio Noſocomio anno 1644. in fol. Editionem Hiſpanam ſub hoc titulo, *Vocabulario Ecleſiaſtico Latino-Hiſpanico añadido*, Valentiæ prodiiſſe ſcio ex officina Michaëlis Sorolla 1621. folio.

Hiſpanè autem -

Enchiridion, ò *manual de Doctrina chriſtiana, con un ſermon de la Magdalena, y la expoſicion del Pſalmo Miſerere*. Antverpiæ apud Nutium, priúſque Salmanticæ 1567. 8. *Libellus* autem, ſive *concio ſacra de Mariæ Magdalenæ laudibus* ſeorſim Toleti anno 1570. & *expoſitio Pſalmi L.* Pampelone. 1568. 8. edita ſunt.

F. DIDACVS DE ZAMORA, Dominicanus, edidit verſam à ſe in vernaculum ſermonem -

Primera Parte *de los ſermones de D. Frai Cornelio Muſo Obiſpo de la Ciudad de Bitonto*. Salmanticæ 1602. 4.

F. DIDACVS DE ZVÑIGA, Salmanticenſis natu, Didaci de Zuñiga Domini *de Cisla & Flores-Davila* filius, ordinem Eremitarum delegit, in quo Deo, ſibique, ac literis vacaret. Multiplicem ſanè humani atque divini juris, ſacræque Theologiæ doctrinam variâ linguarum cognitione, totiúſque ferè encyclopediæ notitiâ clariorem, ac locupletiorem reddidit. Sermone uſus eſt latino puriore in commentariis, & qualem (ut ipſe ſibi arrogat conſcius ſuæ ſupellectilis) uſurpatum ſciebat fœlicibus Romæ temporibus. Doctoris Theologi pileum, & profeſſionem hujus ſacræ ſcientiæ in Vrſaonenſi ſchola æquales ei memoriæ conſignant. Edidit hæc opera -

Philoſophiæ *primam partem, quâ perfectè & eleganter quatuor ſcientiæ, Metaphyſica, Dialectica, Rhetorica, & Phyſica declarantur*. Ad Clementem VIII. P. M. Toleti apud Petrum Rodriguez 1597. in folio. & 1607.

In omnes ſui temporis Hæreticos, ſive de vera religione libros tres. Salmanticæ apud Mathiam Gaſtium 1577. in folio.

Commentaria *in librum Iob, quibus triplex ejus editio vulgata Latina, Hebræa, & Græca ſeptuaginta Interpretum, nec non & Chaldea explicantur, & inter ſe conciliantur, & præcepta vitæ cum virtute colendæ moraliter deducuntur*. Toleti 1584. in 4. Romæque 1591. 4. Quod genus & conſilium ſcriptionis nemo ante id tempus fuerat ſequutus.

In Zachariam Prophetam commentaria. Salmanticæ 1577. in folio, eodem prorſus tenore ſcribendi ſervato.

Philoſophiæ quidquid reſiduum fuit, aliis duabus partibus tractaturus erat; in hiſque (ut air) res omnes (Hiſtoriâ prætermiſſâ) quę ſcientiâ ullâ teneri poſſunt; ſed nihil dum hujuſmodi ab authore, forſan labori egregio huic immortuo, vidimus; quemadmodum nec in alios Bibliorum libros, in quos univerſos editurum commentaria in ſe magno animo receperat, collaris nimirum inter ſe omnibus editionibus, quod nullus præter S. Hieronymum aliàs præſtitiſſet. In catalogo tamen Bibliothecæ Altempſianæ reperio Didaci Stunicæ *De optimo genere tradendæ Philoſophiæ, & S. Scripturæ explicandæ*.

F. DIDACVS DE ZVÑIGA, Hieronymianus, author eſt operis ita inſcripti -

Inſtruccion *y refugio del animo, y conciencia eſcrupuloſa, y temeroſa de Dios*. Salmanticæ apud Ioannem Iunram 1552. in 8. In fine adjungitur, *Conſilium* quoddam Franciſci de Victoria Dominicani V. C. *Sobre ſi los Señores pueden vender ò arrendar los oficios, como Eſcrivanias y Alguazilaſgos*.

DIMAS.

DIMAS CAPPELLAN, ſcripſit -

Refranes *gloſſados*. Toleti apud Ioannem Varela. 1510. 4.

F. DIMAS SAENZ, ordinis Deip. Virginis de Mercede, cum præeſſet ſodalibus domus del Puche Valentinæ urbis circa annum MDXLIV. edidit librum -

Contra Iudæos.

F. DIMAS TERRE, ordinis Minorum, Catalanus, ut credimus, edidit -

Supplementum Privilegiorum ordinis Minorum. Barcin. 1523. 4.

DIONYSIVS.

F. DIONYSIVS DE ARRIOLA, Ciſtercienſis *Vallis bonæ* monachus, ſacræ Theologiæ in domo Complutenſi Profeſſor, ſcripſit -

De Benedictionibus Patriarcharum ſuper cap. XLIX. Geneſeos, commentaria ſatis erudita, quæ M.SS. remanſerunt in eodem Complutenſi collegio. Author *Bibliothecæ Ciſtercienſis* ex relatione Hiſpana.

F. DIONYSIVS BLASCO, Vtrillenſis ex regno Aragoniæ, ſodalis Carmelita, in Cæſaraugustana, & Oſcenſi Academia Theologus Doctor, atque in harum poſtrema veſpertinus Profeſſor, Diffinitor provinciæ ſuæ Aragonenſis, & judicibus Fidei Apoſtolicis à cenſendi munere, edidit -

Hortulum Philoſophicum, ſive Curſum integrum ad breviſſimam ſummam redactum. Cæſaraugustæ apud Ioannem de Ybar. 1668. in 12.

DIONYSIVS DAZA CHACON, Pincianus, Chirurgicæ artis Magiſter, cui pietatis, doctrinæ, atque induſtriæ, experientiæque elogia tribuunt ejuſdem ſtudii, & medicinæ Profeſſores, edidit -

Practica, *y Theorica de Cirugia*, duabus partibus. Pinciæ typis Annæ Velez anno 1605. in folio.

DIONYSIVS HIERONYMVS DE IORBA, Catalanus, Bareinone nobili loco natus, Iuris utriuſque Doctor, civiliſque interpres publicus in Academia Barcinonenſi, ſcripſit -

Inſtitutionum Oratoriarum libros V. ad *Ioannem Dimam Lloris*, ejuſdem urbis Epiſcopum. Barcinone 1581. in 8.

Nec non & Caſtellæ, ut exiſtimo, ſermone - Excelencias *de Barcelona*.

F. DIONYSIVS IVBERO, Aragonus, Barbaſtrenſis, nobili loco natus, ſodalis Carmelitarum Caſtellæ provinciæ, cujus præfectura ei injuncta fuit anno MDCIV. Græcè & Hebraicè doctus, Salmantinúſque Artium ac Theologiæ Magiſter, ibique Philoſophus Profeſſor: ſcripſit vernaculè -

Sermones *para las Dominicas deſpues de Pentecoſtes*. Salmant. apud Artum Tabernier 1612. in 4. deinde & Barcinone eodem anno. Abſolviſſe etiam dicitur -

Dictionarium Hebraicum; quod fortè, ut alia in ſchedis ſervata viri doctiſſimi monumenta, Tormes fluvius, qui Salmanticam præterfluit urbem, grandi illâ & miſerabili ante aliquot annos inundatione in ima ejus ſuburbia effuſus, unà cum Bibliotheca ipſa, & cœnobio Carmelitarum perdidit. Dionyſius utique vixiſſe dicitur uſque ad annum MDCXII.

DIONYSIVS PAVLVS LOPIS, ſeu LLOPIS, Valentinus, Sacerdos, & utriuſque juris Doctor Bononienſis, tum ibi, tum apud nos Salmanticæ, Ilerdæque in Catalonia Iuris ſtudio intentus, edidit -

Floſculum de Clericorum, & Sacerdotum excellentiis, & aliis, quæ ad eorum vitam, ſtatum, & honorem pertinent. Valentiæ 1588. in 4. in typographia Societatis Bibliopolarum.

De vera quatuor Patriarchalium ſedium, atque earundem propriè inter ſe æqualitate: ad Clementem VIII. P. M. Romæ 1600. in 4.

DIONYSIVS DE RIBERA FLOREZ, Canonicus Mexicanus, edidit -

Relacion historial *de las exequias por la Inquiſicion de la Nueva Eſpaña al Rey D. Felipe II.* Mexici 1600. in 4.

DIONYSIVS VASQVEZ, Toletanus, Societatis Ieſu Presbyter, Franciſco Borgiæ Prepoſito Generali à ſecretis, cum ex Italia rediiſſet, collegium Segovienſe adminiſtravit Rector, ſcripſitque, ſeu ex latino tranſtulit -

El Martirologio Romano *publicado por Gregorio XIII. Sumo Pontifice*. Valliſoleti 1586. in 4.

F. DIONYSIVS VASQVEZ, Toletanus, ordinis Eremitarum, quem profeſſus fuit in patria ſæculari ipſo anno MD. Carolo Cæſari à concionibus, primúſque Franciſci Ximenii fundatoris delectu ſacrorum Bibliorum in Complutenſi Academia Interpres. Hunc eloquentiſſimum oratorem, vivaciſſimi ingenii, doctrinæ multiplicis, linguarum cognitionis, ſcholaſticæ, ac expoſitivæ Theologiæ, Patrúmque Sanctorum lectionis, & eruditionis non vulgaris dotibus, & ornamentis conſpectiſſimum inſigni elogio decorat Alvarus Gomezius lib. VIII. *De Rebus Ximenii Cardinalis*: apud quem Ioannes Ramirus, Toletanus & ipſe, Academiæ Rhetor Nebriſſenſi ſuffectus, dicere ſolebat, nullum ætate ſuâ præter unum Dionyſium oratorem natum vidiſſe. Trium Academiarum, Complutenſis, Toletanæ, & Pariſienſis Doctor fuit Theologus, eâque animi modeſtiâ & demiſſione, ut Mexicanum priùs Archiepiſcopatum, deinde Palentinum Epiſcopatum repudiaſſe dicatur. Olim habuit coram Leone X. P. M.

De Simplicitate, & unitate perſonæ Chriſti in duabus naturis orationem; quâ, vel fortè aliâ ſimili auditâ, Leo dicitur Pontifex ad Purpuratos Patres converſus, ac velut extra ſe admiratione poſitus pronunciaſſe; *Putabam Dionyſium in Cælis eſſe, & hodie inter homines vidi*. Confirmavítque hoc ſuum de tanto viro judicium, quando eum ad Carolum Imperatorem delegans, mittere ſe in illo *alterū Eliam* in præfatione literarum teſtatus eſt.

Scripſit plura in libros Bibliorum commẽtaria, atque in his *Ioannis Evangelii enarrationem*; quæ in privatis Bibliothecis etiam nunc M.SS. poſſeſſoribus eorum in pretio magno ſunt. Hoc etenim, quòd de ſuperiore loco exponens auditoribus Hiſpanicâ linguâ, ut plurimùm, pronuntiaret, latinámque ei mirâ venuſtate, atque eloquentiâ intermiſceret, nemo huc uſq; auſus eſt, aut totum Latinè opus (ait Ioſephus Pamphilus in *Chronico* hujus ordinis) aut totum Hiſpanicè pro dignitate reddere. Incidit poſtremis vitæ ſuæ diebus in linguæ paralyſim, quâ tantum valuit; quare maximo omnium mœrore Academiam deſeruit, & in patriam ſeceſſit, ubi eodem ferè quo natus eſt, die, ſcilicet Kal. Iunii anno MDXXXIX. ſexagenario pauló major, vitâ functus eſt.

DOMINICVS.

DOMINICVS DE ABENGOCHEA, Cæſarauguſtanæ Curiæ Iudex, cujus eruditionem Iuſtus Lipſius celebravit *centuria* V. *epiſt*. XIX. ſcripſit, Vincetio Blaſco teſte in *Aragon. chronic*.

Inclyta Cæſaraugustanæ urbis congratulationem ad Illuſtriſs. D. F. Ludovicum de Aliaga Generalem Inquiſitorem.

Declamationem quoque *pro ſe ipſo in causa Syndicatus*. Scio ſcriptum quoque ab eo-

Panegyricum Civitatis Cæſaraugustanæ. Cæſaraugustæ 1619.

DOMINICVS ANDREAS, Aragonus, Alcanizienſis, Poëta latinus, uti non vani cenſores operum ejus nondum editorum autumant, cum paucis etiam veterum comparandus. Vincentius Blaſcus Lanuza in *Chronicis Aragonenſibus*, hæc laudat.

De Hominis redemptione libros VII. hexametris verſibus.

De mutuo Dei & Virginis amore lib. III.

De tremendo Iudicio, librum ſingularem.

De Filiis Zebedæi, lib. ſingularem.

De Petro Archiapoſtolo, librum alium.

Eglogas duas, alteram in Nativitatem Dominicam, alteram de planctu Deiparæ Virginis.

Variorum libros V. ingenioſè omnia, ſuaviter, copioſéque excogitata & formata, quæ ut edant (ait Blaſcus) ſibi nunc hæredes impoſuerunt. Profana alia, & juvenilia, comœdiaſque damnavit moriens, nec extare alia voluit præter ſpiritualia & ſacra pauló ante laudata.

F. DOMINICVS DE ARTEAGA, Dominicanus, edidit-

Teſoro de contemplacion hallada en el Roſario de Nueſtra Señora con ſu exercicio. Palentiæ apud Didacum Fernandez 1572. in 8.

F. DOMINICVS DE BALTANAS MEXIA, patriâ ex oppido *Villanueva del Arçobiſpo* tractus illius, quem *Adelantamiento de Caçorla* noſtrates vocant in Bætica provincia, uti de ſe ipſe refert in *Compendio rerum moralium & in Hiſpania geſtarum*; Prædicatorum ordini ſe aggregavit Salmanticæ, dum ſtudiorum causâ ibi ageret, eo ſucceſſu, ut in virum evaſerit ſanctimoniâ clarum, séque ſcriptis piè ac doctè pluribus libris, ædificatiſque familiæ ſuæ ſodalibus utriuſque ſexus per varia loca multis monaſteriis, charum, & venerabilem poſteritati reddiderit. Collegio S. Thomæ Hiſpalenſi, vivo adhuc Didaco Deza fundatore, illius urbis Pontifice, Rector præfuit, ibidémque cœnobium Dominicanarum Virginum ſub *Sanctæ Mariæ de Gratia* nuncupatione, quod religioſæ obſervantiæ veluti ſpeculum eſt, conſtruxit. Ex hoc viro verè Apoſtolico libri multi ad poſteros emanarunt, quorum hi ad notitiam noſtram pervenerunt;

Doctrina chriſtiana, en que ſe debe cada uno creer, huir, temer, obrar, deſear &c. Hiſpali apud Martinum de Monteſdoca, 1555. in 4.

Vita Christi, ſeu *Flos Sanctorum: Hiſtoria general de la vida, y hechos de Ieſu Chriſto, y de ſus Santos, con anotaciones*, Hiſpali apud Ioannem de Truxillo.

Epitome, y ſumario de la vida, y excelencias de trece Patriarcas del Teſtamento nuevo, y de nueve muy eſclarecidas Santas. Hiſpali anno 1555. in 4.

Concordancias de muchos paſos dificiles de la divina Hiſtoria. ibidem apud Ioannem a Monteſdoca, 1556. 8.

Compendio de ſentencias morales, y de algunas coſas notables de España; y la conquiſta, y toma del Reino de Granada: ibidem apud eumdem 1555. in 8.

La vida, y hechos admirables del Real Profeta David; y las excelencias del Pſalterio ſobre las otras eſcrituras. ibidem apud Martinum Monteſdocam 1557. 8.

Confeſſionario: Tratado de Excomuniones, Vſura, Matrimonio, y Votos. ibidem ex eadem officina 1554. 4. abſque authoris nomine.

Expoſicion ſobre los Evangelios deſde el Advíento a la Trinidad; ex eadem officina 1555. 4.

Enchiridion de Eſtados. 1555. in 8.

Paradoxas, y ſentencias eſcogidas para la erudicion del entendimiento, y reformacion de las coſtumbres; ibidem 1558.

Apologia ſobre ciertas materias morales en que ay opinion; hæ ſunt, *De la oracion mental: De la comunicacion de los meritos: Del juramento: de la venta de oficios publicos: Del comer manteca de puerco: Del comer guebos en viernes: De la hora en que eſpirò Chriſto: De la diſcordia de Imagenes: De las Alabanças: De la reſidencia de los Obiſpos: De los juegos: De la compañia de IHS. De la Simonia en vender ſepolturas*. Hiſpali 1556. in 8.

Satyra, e inveetiva contra los Tahures: ibidem 1557. 8.

Ariſtoteles: Compendio de la Filoſofia natural. ibidem 1547. in 4.

Chronica breve de ſu orden haſta ſu tiempo.

Fortè ejuſdem eſt liber, quem acephalum vidimus, & abſque authoris nomine Ducibus Medinæ Sidoniæ nuncupatum à quodam ſodali Dominicano, cætera enim omnia conveniunt. Libri titulus-

De la Iuſtificacion del Hombre por la gracia. Hiſpali apud Ioannem Canallam 1550.

Natus Magdalenæ ſacrâ die anni MCDLXXXVIII. denatus eſt poſt annum MDLX. Agunt de eo Dominicani Hiſtorici Marieta, Alphonſus Fernandez, & Monopolitan. Epiſcopus IV. Par. cap. III. lib. II. *Hiſtoriæ ordinis Prædicatorum*, Martinus Ximena in *Hiſt. Giennenſis Epiſcopatus* pag. 459.

F. DOMINICVS BAÑEZ, vulgò Mondragonenſis creditus, revera autem Balmaſedanus,

danus Cantaber origine, patriâ verò *Pincianus*, quod ab ipſo ſe accepiſſe Ioannes de Ponte in eo, quod de *Monarchiis Catholicis* publicavit, opere atteſtatur: quindecim natus annos venit Salmanticam Grammaticorum præceptorum gnarus, ibique poſt decurſum artium liberalium ſolemne ſpatium in familia Prędicatorum fratrum ad S. Stephani receptus iterare opus habuit ex more idem penſum, Bartholomæo Medina, qui in magnum & ipſe evaſit Theologum, condiſcipulo uſus. Theologiã ab optimis præceptoribus didicit, Melchiore Cano, Didaco de Chaues, Petro Sotomajori, omnibus Dominicanis. Poſt emiſſam profeſſionem, variis in locis duobus non minus ac triginta integris annis volvit ſcholaſticam Theologiam docendi pondus; nempe in Abulenſis, quo loco agens ſanctiſſimæ Ancillæ Dei Thereſiæ à Ieſu per octennium confeſſiones audivit, Complutenſis, ac Pinciananæ urbium gymnaſiis, tandémque & in Salmantino Durandi cathedram, deinde & primariam ſibi communi ſuffragio delatam conſequutus; quem locum obtinens publici juris fecit -

Scholaſtica Commentaria in Primam partem Angelici Doctoris; duobus tomis. Prior uſque ad LXIV. quæſtionem, pertingit, Salmãticæ in Stephaniana domo. 1584. Venetiis 1602. folio, Duaci 1614. Sed antequam poſteriorem ederet, interpoſuit -

De Fide, Spe, & Charitate, ſive ſcholaſtica commentaria in Secundam ſecundæ Angelici Doctoris partem uſque ad quæſtionem XLVI. Salmant. eodem anno. Et intervallo facto annorum trium appoſuit -

Commentariorum ſuper Primam partem poſteriorem tomum. ibidem 1588. in folio, Venetiis eod. anno, Duaci 1614. Tunc deinde -

De Iuſtitia, & Iure, ſive continuationem in Secundam ſecundæ partis. Salm. 1594. & 1604. Colon. apud Gualter. & Duaci 1615. fol.

Commentaria in Tertiam partem, item *& in Quartam* (quod intelligo *additiones ad Tertiam partem*) extare in Bibliotheca Altempſiana Romæ fidem facit eius Catalogus.

Relectionem de merito, & augmento charitatis ab eo in vigilia Pentecoſtes Salmanticæ anno MDLXXXIX. ſolemniter pronuntiatam. Ibidem 1590. 8.

Inſtitutiones minoris Dialecticæ, hoc eſt, Summulas. Coloniæ 1618. 8.

In Ariſtotelis Dialecticam.

De Generatione, & Corruptione, ſive in Ariſtotelis eos libros Commentaria & Quæſtiones. Salmanticæ 1585. in fol. Coloniæ anno 1614. in 4.

Hiſpanè quoque M.S. vidimus -

Motivos para rezar el Roſario.

Obiit in emerita ætate emeritus Theologiæ Salmantinus Profeſſor io domo ſacti Andreæ Medinẽſi, ſeptimum à ſeptuageſimo annum agens, Kal. Novemb. MDCIV.

F. DOMINICVS DE BIOTA, ſeu VIOTA, Franciſcanus, quem corruptè appellant *Rixta* editores Vvaddingi *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, ex Sancto Bonaventura convertit in Hiſpanicum -

Soliloquio de quatro exercicios mentales con otros tratados del Santo. Ilerdæ apud Ludovicum Maneſcal. 1616. in 8. Cæſarauguſtæ 1580. Sed Cæſarauguſtæ apud Michaëlem de Hueſca 1576. edita ſunt hæc omnia ſimul; nempe -

Eſtimulos del Amor de Dios: Arbol de vida: Coloquio del Pecador, y del Crucifixo: Epiſtola, o regla de bien vivir: Menoſprecio del mundo: Como ſe han de preparar los Sacerdotes para dezir miſſa: Doctrina del Coraçon: Incendio de Amor: Regimiento del Alma: Alfabeto eſpiritual. Quorum nonnulla S. Bonaventuræ ſunt.

Item -

Compendio para perfetamente ſervir à Dios; ſimúlque -

Dichos, y ſentencias del Santo Fr. Gil compañero de S. Franciſco. Cæſarauguſtæ apud Petrum Bermuz. 1566. 8.

F. DOMINICVS DE CELAYA, Dominicanus Salmantinæ domus, ſcripſiſſe fertur circa annum MDLIII-

In VII. Pſalmos Pœnitentiales.

Hunc per errorem vocat Poſſevinus *Dominicum Caleca*.

F. DOMINICVS A CONCEPTIONE, ordinis Seraphici provinciæ, ſeu regni Portugalliæ, ſcripſit, quæ inedita adhuc eſt,

A vida do Servo de Deos Fr. Gaſpar do Spiritu Santo frade lego do convento de Liſboa. Laudat opus Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XXIX. Aprilis, pag. 761.

F. DOMINICVS DE SANCTA CRVCE, ordinis Prædicatorum, edidit -

Roſario real de Nueſtra Señora. Pariſiis 1608. in 8. poſteáque Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1621. 8.

DOMINICVS GARZIA, Aragonus, apud Complutenſes primùm tribus linguis, quæ ad interpretationem ſacrorum voluminum neceſſariæ ſunt, in collegio, quod Trilingue vocant, ad majora viam munivit, docuitque ipſe auditores Hebraicę linguę præcepta ex primario ejuſdem Academiæ ſuggeſtu. Deinde ad Cæſarauguſtanæ *Sanctæ Mariæ del Pilar* ſacræ ædis collegium ſuffragiis Canonicorum vocatus, Canonicum illi, & Cappellanum, uti vocant, majorem, atque aliquando Priorem, hoc eſt, Præfectum egit; Patrum quoque Fidei in Aragoniæ regno vindicum à cenſione Theologica miniſtrum, ſeu Qualificatorem, ut vulgus loquitur. Scripſit laudabiliter, multáque eruditione, quamvis taxet eum arrogantiæ nomine Ioannes Morinus in *Exercitatio-*

tationibus Biblicis, lib. I. cap. II.

Propugnaculum Religionis Chriſtianæ contra obſtinatam perfidiam Iudæorum adhuc expectantium primum adventum Meſſiæ. Cæſaraugustæ 1606. in 4.

Recentiorum variarum, & inextricabilium quæſtionum ex viſceribus libri Hiſtorialis Geneſis hinc & illinc pullulantium diſcuſſionem. Ibid. apud Petrum Cabarte 1624. in fol.

Linguâ etiam vernaculâ, piè, ac doctè.

Teſoro *de los ſoberanos miſterios, y excelencias divinas, que ſe hallan en las tres letras conſonantes del ſacroſanto y inefable nombre de IHS. ſegun ſe eſcrive en el Texto original Hebreo*. ibidem apud Laurentium de Robles 1598. fol.

Manſiones *de las excelencias, grandezas, y prerogativas, que tuvo la bendita Virgen Maria*. Ibidem 1629.

Eſtaciones eſpirituales *que debe hazer el Peregrino Chriſtiano en la jornada deſta vida*. Ibidem apud Petr. Cabarte 1617. 4.

Denatus eſt anno MDCXXIX.

DOMINICVS DE GAZTELV, hoc enim cognomen arridet magis quam GAZVLO, quod eſt in *Bibliotheca Geſneriana epitome*, aut etiam, *Gatzeli*, quod alibi reperio, vir nobilis, vertit in Italicum ex vernacula ſuæ gentis lingua.

La Prima Parte *delle lettere di Don Antonio de Guevara Veſcovo di Mondognedo*. Venetiis 1545. in 8. & 1564. in 4.

F. DOMINICVS GONZALEZ, ordinis Prædicatorum, Sancti Officii, ut vocant, Commiſſarius in Manilenſi Philippinarum Inſularum Archiepiſcopatu, ſcripſit.

Relacion *del martirio del B. P. F. Alfonſo de Navarrete Dominico, y de ſu compañero el B. P. F. Hernando de San Ioſeph Auguſtino en Iapon año MDCXVII*. Manilæ 1618. in 4. Neapolique 1619. in 8. Italicè.

Relacion *del martirio de F. Antonio Gonzalez, F. Guillermo Cuten, F. Miguel de Arozaraza, y Fr. Vicente de la Cruz religioſos Dominicos y de dos compañeros ſeglares, que padecieron en Iapon año MDCXXXVII*. Matriti apud Didacum Diaz 1639. in 4.

DOMINICVS HERNANDEZ CRESPO, Canonicus, ut fertur, Mediolanenſis, quod interpretor ſacræ & collegiatæ ædis *S. Mariæ de la Scala*, dedit foras.

Eſtimulo racional *y Theologico de los mas altos miſterios y dudas de la ſagrada Eſcritura*. Mediolani typis M. Tullii Malateſtæ 1612. in 8.

F. DOMINICVS DE S. IOANNE DE PIE DEL PVERTO, Navarrus, ex cognomine, ut videtur, ad clauſtra Pyrenei montis oppido, ſodalis Mercenariorum, Doctórque Pariſienſis, cum in ea ſchola degeret, invitatus à Salmantinis Academiæ Rectoribus, ad nos ſe tranſtulit, unà cum Ioanne Martini à Pedernales qui poſtea mutato nomine vocari cœpit *Siliceus*, tandemque Toletanæ Præfectus fuit Eccleſiæ. Hic ſcilicet Ariſtotelem in via (ut loqui amabat illa ætas) Nominalium, Dominicus verò in via Realium docuit. Extant ab eo.

In Logicam, & Philoſophiam Ariſtotelis commentaria. Pariſiis in folio.

Hæc accepimus ab Illuſtriſſimo Hydruntino Archiepiſcopo D. Gabriele Adarzo, & Santander, ejuſdem Inſtituti. Gallum alii credunt, quod Gallis nunc ſubſit oppidum.

F. DOMINICVS DE LARA, Dominicanus, Chiapenſis Epiſcopus in Nova Hiſpania, qui nondum conſecratus obiit, ſi non fallit Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico-Eccleſiaſtico*, ſcripſit.

Vocabularium, neſcio cujus Indici idiomatis.

DOMINICVS LOPEZ, Ieſuita, ſcripſit.

De Sacra Scriptura authoritate. Hiſpali apud Lazarum Ferrerium 1589. Ita Poſſevinus, & *Bibliotheca Societatis* ſcriptor. Reperio tamen in *Bibliotheca Hiſpana* Valerii Andreæ Taxandri hanc notam. *Sed advertat lector eſſe confictum, & librum, & nomen apud Allobroges ab Hereticis, quibus mentiri religio non eſt*.

DOMINICVS MARCVS DVRAN, ex oppido Extremaduræ *Alconetar*, Muſicus, ut videtur, profeſſione, librum hujus artis dediſſe fertur hoc titulo.

Luz bella *del Canto llano*. Toleti 1510 fortè 1590. in 4. Deinde etiam.

Comento *ſobre la luz bella*. Salmanticæ 1598. 4.

DOMINICVS MELGVITIVS, vulgò DE MELGVIZA, Romæ Clementis VIII. Papæ temporibus medicinam faciebat, ad cujus medicos direxit.

De Pleuritide epiſtolam, anno Clementis ſecundo, quæ ibidem typis edita fuit; cujúſque meminit Nicolaus Monardes in libello ſimilis argumenti, *De vena ſecanda in pleuritide*.

F. DOMINICVS DE MENDOZA, Dominicanus, frater natu major Garſiæ Loaiſæ ejuſdem ordinis, Archiepiſcopi Hiſpalenſis, ſacræque Eccleſiæ Romanæ Cardinalis, Talaverenſis, credo, natalibus, ut ille, fuit, celebratúrque ab Antonio Senenſi, & Poſſevino quorundam Tractatuum multæ doctrinæ, ut ajunt, nomine: nec ultra quidquam. Certè Ludovicus Paramus lib. II. *de Origine S. Inquiſitionis*, cap. II. laudat ejus Tractatum.

De Sancto Officio Inquiſitionis, ejúſque utilitate.

F. DO-

F. DOMINICVS MORAN, ordinis Seraphici, ſcripſit -

Epitome, y declaracion de los principales fundamentos de la ſanta Fee Catolica, y textos de la Sagrada Eſcritura. Matriti 1644. 4.

F. DOMINICVS DE MORTERO, ſeu DE MORTARIO Dominicanus, formavit juſti voluminis -

Indicem ſuper IV. volumina Ioannis Capreoli, circa annum MDXX.

F. DOMINICVS DE NIEVA, Dominicanus domus Pincianæ Paulo Apoſtolo ſacræ, veniens Evangelii propagandi gratiâ in Philippinas uſque Orientalis plagæ Inſulas, Sinarum linguâ, & formis edidit -

Memoriale vitæ Chriſtianæ: Quod opus valde laudari ſolet utilitatis nomine ad converſionem ethnicorum.

DOMINICVS PALATIVS, ſi Hiſpanus eſt, vulgò PALACIOS, edidit neſcio quid -

De Paſſione Domini. Coloniæ 1610. in 8. ut lego in *Catalogo Bibliothecæ Gabriëlis Soræ Aragonenſis*.

F. DOMINICVS DE PAZ, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, edidit -

Sermonum, in quibus veri Chriſtiani hominis ſpecimen exhibetur, tomos duos, Venetiis 1580.

F. DOMINICVS DEL PICO, Aragonus ex *Sariñena* oppido, Franciſcanus Conventualis, ſeu Clauſtralis, ſed reformatus, Vicarius audit & Commiſſarius Generalis, imò Provinciæ Aragonenſis Præfectus. Hic delectus à Carolo Cæſare, ut ſibi in Belgium proficiſcenti à concionibus ſacris eſſet, ætatem excuſavit provectam, ne honorem admitteret cum eo onere peregrinandi. Scripſit -

Trilogium, ſive ejus primam partem, De ordinaria converſione peccatoris recedentis à Deo Patre in parabola Lucæ xv. à Salvatore propoſita, Conciones. Cæſarauguſtæ apud Bartholomæum de Naxera 1549. fol. Secunda & tertia pars adhuc, ut credimus, deſiderantur. Fecit etiam author ſpem *Declarationum ſuper Viſionibus Apocalypſis*. Meminit Murillus in *Hiſtoria Eccleſiæ Dei-para del Pilar*; non autem *Vvaddingus*. Laudat quoque Vincentius Blaſcus in *Eccleſ. Hiſt. Aragon.* tomo II. Libro V. cap. VI.

DOMINICVS DE PORTV, ſeu DEL PVERTO, ut nobis ſonat, in *Indice Scriptorum juris* laudatur quòd ſcripſerit -

Ad L. Si alii D. De uſu & uſufructu legato.

F. DOMINICVS RVZOLA, ſive de IESV MARIA, Bilbili in Aragoniæ regno ortus, Carmelitarum reformatorum ſoboles, magnúmque incrementum, cui quidem Paſtranæ adhæſit arctioris vitæ cupidus, totis decem & octo annis inter veteris, ut vocant, obſervantiæ inſtituti ejuſdem ſodales religioſiſſimè tranſactis. Præfectus generalis fuit ſuæ hujus ſectæ, a Summis Pontificibus Clemente VIII. Leone XI. Paulo V. Gregorio XV. Vrbano denique VIII. ſummo in pretio habitus, ſanctique nomine uno ore appellatus. Ferdinando II. Imperatori Pragenſi in prælio adverſus Auſtriacæ & Catholicæ gentis hoſtes adfuit veluti genius aliquis, ac tutelaris Angelus; quo, ad Moyſis exemplum, porgente ad Deum Optimum Maximum preces, unâque animos faciente Imperialibus copiis voce manúque ſalutari redemptionis noſtræ ſigno armatâ perículoſiſſimum bellum fuit profligatum. Ille, ut ad nos pertineret, extare fecit -

De myſtica Theologia libros duos.

De tribus viis ad Deum.

Directorium bene moriendi; inedita, ut credo.

Ad ſuperos abiit XVI. Februarii MDCXXX. Vitam & res ejus geſtas ſtylo deſcripſerût panegyrico Ioannes Caramvel amicus noſter Câpaniæ in regno Neapolit. nunc Epiſcopus in ſuo *Dominico*: itémque Philippus à Sanctiſſima Trinitate Carmelitarum excalceatorum Generalis Præfectus, uterque latinè: ex quo ultimo Gallicam dedit alter Carmelita anonymus publicatam Lugduni anno 1668. in 8.

F. DOMINICVS DE SOTO, Segovienſis natu, religioſâ profeſſione Dominicanus, literis, atque utiliore doctrinâ, quam incorrupti mores egregiè commendabant, parem ſuo ſæculo, aut certè ſuperiorem habuit neminem. Natalis annus ei MCCCCXCIV. parentes obſcuri, quorum alterum Franciſcum nomine vel ipſe filius arrogantiæ ſecurus cultorem fuiſſe hortorum jactare ſolitus fuit. Franciſci luſtrica appellatio ei contigit, quam ſodalibus Prædicatorum adſcriptus mutavit. Grammaticæ diſciplinæ factus Segoviæ compos non quidem valuit ſtatim è paupertatis profundo emergere, quin ad viculum quendam *Ochando* dictum XX. ab ea urbe paſſuum millibus poſitum ædis ſacræ miniſterio deſerviret, hoc eſt, Sacriſtam ageret. Completo hinc ſe ſiſtens, familiaritatéque ibi Ferdinandi Saavedræ Bætici Benalcazarenſis, præceptoréque uſus Thomâ Villanovano Ildephonſini collegii per id tempus ſodali Auguſtini deinde aſſeclâ & Valentino Antiſtite, atque in ſanctorum album hodie jam relato, Philoſophiæ operam dedit. Huic intentum Academia Pariſienſis omni tempore celebris ad Coroneliorum fratrum itidem Segovienſium, quorum in his literis vires erant doctrinæ ſpectatæ ſatis, frequens gymnaſium, invita-

invitavit. Ejus lycei percepto aliquot annorum fructu, quem præcocem & amari ſaporis plenum ad maturitatem nuſquam perductum (quæ illius ſæculi fuit conditio) ægerrimè ferebat, artium factus Magiſter, unà cum Saavedra perpetuo ſtudiorum comite ad patriam, Complutúmque remeavit. Hujus Academiæ paulò poſt creatur calculis Philoſophiæ præceptor, ſanctique Ildephonſi collegii togâ ſex & viginti natus annis cohoneſtatur. Sed cùm pietate literis pari jam tum floreret, ſana mens religioſi, hoc eſt, tutioris ſtatus deſiderio inflammata manum ei fortiter injecit. Burgis ergò nomen dedit inſtituto fratrum Prædicatorum: quâ electione, ut fama eſt, id maximè voluit, ut in vicem cujuſdam hominis, quem olim ab amplexu iſtius Rachelis dehortatus fuerat, ſubintrans, eidem ſacro ordini paria faceret. Manens ibi ſodales docebat, cùm ad Salmanticenſes cathedram Theologiæ veſpertinam petitum ire iuſſus, novus homo, quantumvis à veteri Complutenſi profeſſione non ignotus, antiquiores omnes illius muneris candidatos voti factus re ipſâ compos, ſuperavit. Deinde in his veræ ſapientiæ Athenis Hiſpanis conſtitutus, parique laude & fructu Theologiam S. Thomæ germanam docens, omnes non ſolùm Academię illius, ſed & noſtræ gentis homines in admirationem ſui quotidie magis convertere cœpit. Per eos dies editus ab eo eſt *Artium*, ut vocant, *Curſus*, ſive pars illius, *Summulæ* nimirum, *Dialectica*, & *Phyſica*; in quo Ariſtotelem à Sophiſtarum tunc latè regnantium in ſcholis tyrannide vindicavit. Sed intermittere hoc docendi munus anno MDXLV. ad nutum Regis Caroli opus habuit, Tridētúmque unà cū Bartholomæo Carranza Mirandenſi ejuſdē inſtituti publicæ ſacræ rei causâ ire, quo doctiſſimus quiſque, tam collegiorum Eccleſiaſticorum, quàm cœtuum religioſorum ex toto fere Orbe Chriſtiano feſtinabat. Abſentis ab ea Synodo Generalis familiæ ſuæ Præfecti locum, aurέſque Patrum ſolemni Dominicæ primæ Adventus dictione occupans, inclytę velut inauguratus eſt ei, quam toto conventus almi tempore ſuſtinuit, famæ. Duos his diebus libros de *Natura*, *& Gratia* ſanctæ obtulit Synodo, mactus ob id honore in poſterum ferendi pro ſymbolo manus duas in ſe complicatas ignis flammam evomentes, inſcriptúmque è regione illud Pauli ad Galatas, *Fides, quæ per charitatem operatur*; quod quidem hodiéque ſymbolum in ædificatis ab eo ad Sanctum Stephanum Salmanticæ operibus figuratum conſpicimus. Poſt dimiſſam Synodum ad Imperatorem in Germaniam venit, ut confitenti ei chriſtiano ritu aures daret. Paulò poſt dicitur & Segovienſis, hoc eſt, patriæ eccleſiæ inſulas ſibi à Carolo oblatas repudiaſſe, & Gaſparem Stunicam Comitis Mirandenſis prolem integritate morum ſibi ſpectatum, juſſus id à Cæſare, in vicem ſuam, id quod perfectum eſt, appellaviſſe. Redierat in Hiſpaniam Cæſar, cum impoſitum ſibi ab illo gerens munus noſter de rebus Indicis inter Bartholomæum Caſam, & Geneſium Sepulvedam acerrimè controverſis, perpenſorum utriuſque partis argumentorum ſummam colligens, ad Cæſarem retulit. Sacramentalis deinde miniſterii impetratâ miſſione, reſtituit ſe Salmantinæ domui eâ omnium lætitiâ & plauſu, quem & Præfectura ſodalium delata, primariæque docendi vices Academiæ à Melchiore Cano, Epiſcopo jam tunc creato Fortunatarum Inſularum, deſertæ, eíque rude poſt quadriennium donando commendatæ abundè prædicant. Libris ergò in publicum edendis, rebúſque, & conſiliis publicis, quæque pondere ſuo ad examen doctiſſimi cujuſque ferrentur, expediendis perpetuò invigilans, emeritus jam, cœnobiique iterum Salmantini Præfectus anno ſcilicet MDLX. ætatis LXVI. Decembris XVII. die è vita ſublatus eſt. Porrò ejus amiſſi deſiderium dolorémque pompa funeris oſtendit, quod unà cum frequentiſſimo totius Academiæ populo variarum Artium Profeſſores primarii ſex ferctrum humeris ſuccollantes deduxerunt.

Librorum Soti catalogus jam ſequitur.

Summulæ, primò quinque libris prolixiores, deinde contractiores. Salmanticæ 1575. folio poſt priores editiones.

In Dialecticam Ariſtotelis Commentarii. 1580. folio.

In Categorias Ariſtotelis Commentarii. Venetiis apud Bernardum Iuntam 1583. 4.

In Libros Poſteriorum. Venetiis per Aegidium Regaldam 1574. 8.

Super VIII. libros Phyſicorum Commentarii, ſive quæſtiones. Tertium editi ſunt Salmanticæ 1572. folio; Duacique 1613. 4. ex recenſione *Iacobi Bovverii Hochſtratani* ejuſdem Prædicatorum ordinis unà cum *Dialectica*.

Deliberatio in cauſa pauperum, latinè; atque etiam Hiſpanè, ad Philippum Principem, hoc eſt, *De non inhibendo ſecundum miſericordiæ præſcriptum publico mendicabulo*. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1545. Id quod ejus ætatis perſuaſione, Soti conſilio, ſententięque acquieſcientis obtinuit.

De Natura & Gratia, libri III. ad Synodum Tridentinam. Antverpię poſt principem editionem unà cum aliis ejus operibus 1550. in folio. Salmanticæ 1570. & 1577. Medinæ 1579. folio. Qui tamen Ambroſio Catharino ejuſdem familiæ ſodali in multis diſplicentes, quod ille opuſculo, ſeu *Apologiâ adverſus Sotum* editâ fuit teſtatus, occaſionem redhoſtiendi ei dederunt, ſcriptâ

Apologiâ contra R. Patr. Ambroſium Catharinum, quâ ipſi de certitudine gratiæ reſpondet. Antverpię 1556. folio. Salmanticæ 1574. fol.

In Epiſtolam Pauli ad Romanos commentarii. Antverpiæ apud Ioannem Stelſium 1550. in fol. quos tamen, hanc priorem editionem typographo exprobrans, emiſit iterum in lucem Salmanticæ anno ſequēti emendatiores.

De ratione tegendi, & detegendi ſecretum, lib. III. Salmanticæ 1552. & 1574. in folio, Duaci apud Belleros 1623. 8.

De cavendo juramentorum abuſu. Salmant. 1552. Idem Hiſpanè ex Latino translatum atque ita inſcriptum, *Como ſe a de evitar el uſo de los juramentos*, Toleti apud Ioannem de Ayala 1551. 8. in lucem prodiit.

Annotationes in commentarios Ioannis Feri Moguntinenſis ſuper Evangelium Ioannis Salmanticæ 1554. in 4. ad Ferdinandum Valdeſium Generalem Inquiſitorem. Incurrit tamen iis editis Sotus, Fero ipſo, ſeu perſuaſo, ſeu diſſimulante, in Michaëlis Medinæ Franciſcani viri eruditione præſtantiſſimi examen & calamum: de qua talium literis & ingenii acumine Scriptorum controverſia per me arbitrium ſuum interponant doctiores.

De Iuſtitia & Iure, Libri VII. ad Carolum Hiſpaniarum Principem. Salmāticæ 1556. folio; indéque ab ipſo authore reſtituti ſæpius & uberiores facti. Certè editioni Salmantinæ anni 1569. adjunctus fuit *liber VIII. De juramento, & adjuratione*. Prodierunt quoque ibidem anno 1580. fol. Eodem veluti partu editi ſunt horum gemelli, quod ipſe air,

In Quartum librum Sententiarum cōmentarii, ſive de Sacramentis, duobus tomis; Prior editus eſt Salmanticæ typis Ioannis à Canova 1557. Alter apud Andr. de Portonariis 1560. in fol. deinde alibi, Venetiiſque 1569. 4. Lovaniique 1573. in fol. Duacique, & Coloniæ, necnon Medinæ Campi apud nos 1581. fol. Conceperat animo in omnes Sententiarum libros commentari; ærate autem per dies imbecilior, quarto huic exponendo incubuit ante alios propter materiæ utilitatē.

De extremo Iudicio concio habita ad Tridentinos PP. Dominica prima Adventus, anno MDXLVI. edita eſt Lovanii cum aliis aliorum 1567. in fol. nupérque Pariſiis Labbęi curâ 1667. in nova editione Concilii Tridentini. Meminit & in nuncupatoria librorum *de Iuſtitia & Iure*, ad Carolum Principem epiſtola.

Concionis à ſe coram iiſdem Patribus habitæ *gratulatoriæ ad Deum O. M. de fauſto Caroli ipſius natali*.

Declamaſſe in eodem loco noſtrum *pro aptitudine & neceſſitate ſtyli Theologici*, quem ab ſcholarum uſu ſcholaſticum vocant, ipſiuſmet declamatoris fide in *De natura, & gratia* librorum procemio ſignata compertum habemus. Ordinavit etiam latino, faciliqne ſermone, quod ſibi à Patribus habebat injunctum, ſacra ſeſſionum illius temporis decreta, ut legimus. Chronographi Dominicani tribuunt quoque ei, cùm *in Matthæi Evangelium*, tum *in Ariſtotelis libros de Anima commentarios*: de quorum prioribus ipſe author eſt Sotus in ſuorū operum catalogo ad finem *Commentariorum quarti libri Sententiarum* edito, nondum ſcilicet per id tempus habere eos ſe abſolutos: neque eſt hactenus, credo, aliquis, qui publicaverit, aut publicè conſpexerit. Compoſuit item *pro feſto die S. Hieronymi Eccleſiæ Doctoris Officium Eccleſiaſticum*, quod in comitiis fratrum Hieronymianorum Lupianenſibus an. MDXLIII. admiſſum, recitarique fuit juſſum: itémque *Sancti Thomæ Aquinatis*, quod recitari Salmanticæ in domo Stephaniana Ioannes Marieta ſcripſit.

Hiſpanicè edidit tantùm *Summam*, ut voceant, hoc titulo.

Catechiſmo, ò Doctrina Chriſtiana. Salmanticæ apud Mathiam Gaſtium 1563. in 12. Neſcio an ſit eadem cum hac Summa illa, quam *Soti* nomine Didacus Ximenez edidit ibidem apud Petrum Laſſo 1567. 8.

Agens item in eo Theologorum cœtu, qui de rebus Indicis inter Caſam & Sepulvedam dijudicaturi convenerant, ſententiæ, *Caſæ* defenſionē, quā expoſuerat ipſis per quinque integros dies, ſummatim collegit, quę quidem Summa inter acta hujus controverſiæ unà cum Caſæ, Sepulvedæque laudatorum ſcriptis edita eſt. In *Commentario* quoque *libri IV Sent.* diſt. V. qu. unica art. X. ubi aliqua de jure Hiſpanorum Regum ad Occidentales eas provincias pertractavit, admonuit ſibi in animo eſſe quarto in libro *De Iuſtitia & Iure*, qui de dominio eſt, *Tractatum* edere *de ratione promulgandi Evangelii*, primùm in obſequium fidei, deinde in gratiam Hiſpanorum Principū; ediditléque id opus, ſeu perfeciſſe eum conſtat inde quòd Ferdinandus Menchaca lib. I. *Quæſt. Illuſtrium* cap. X. n. 10. ejus meminerit.

In Bibliotheca quoque Altempſiana Romæ, ut ex ejus conſtat catalogo, cuſtodiuntur Dominici Soti in *Primam Partem D. Thomæ*, & *in Secundæ utramque Commentarii*, præter illos, qui noti in IV. Sententiarum, quę materies eſt Tertiæ Partis.

Pro Iuſtificatione Concilii Tridentini Tractatus, quem Ioannes Marieta lib. XIV. qui de Scriptoribus Hiſpanis Dominicanis eſt, noſtro tribuit, aliunde mihi ignotus eſt.

Soti meritùm in literis Sacris, & Philoſophicis, præterquam quod commune illius temporis dicterium, *Qui* nempe *ſcit Sotum, ſcit totum*, prædicat, inſignes doctrinâ viri, quidámque ab eo in celeberrimo illo Salmantino gymnaſio edocti valde celebrant. *Integerrimū virum, & in Theologica doctrina abſolutiſſimum, Hiſpaniæ lumen, & ſua tempeſtatis ornamentum*, Rodericus de Oſma diſcipulus appellat: *Omnium cenſurâ & judicio virum in ſchola Theologica admodum inſignem*, magnus Covarrubias III. *Variar.* lib. cap. XIII. *Facundiſſimum Theo-*

logum, Camillus Borellus in Additionibus ad *Bellugæ* Speculum; *virum maximum*, Boëtius Epo Friſius Duacẽſis Iuris Profeſſor, in quadam oratione de *Aureola Doctorali*: *Virúmque Antiquitatum Eccleſiaſticarum peritiſſimum* idem in Titulo *De vita, & honeſtate Clericorum* cap. IV. *Præceptorem clariſſimum*, ejuſque *de Iuſtitia & Iure* commentarios *eruditiſſimos*, Ludovicus Granatenſis in Prologo ad *Summam Cajetanam Pauli de Palacios*, ſed quis non? Didacus certè Colmenares Segovienſium rerum Chronographus diligentiſſimus, quid non meritus fuit à Dominico Soto, qui vitam ejus & res geſtas ſic accuratè collegit, unde nos majorem partem profecimus?

F. DOMINICVS A S. THOMA, Oliſſiponenſis, Dominicanorum ſodalis, in cœnobio S. Dominici celeberrimæ iſtius urbis, ſtudentes Theologiam docuit, ſtudiiſque, imo & cœnobio ipſi, quandoque præfuit, Regii Concionatoris mactus honore; ſcripſit.

In Sanctum Thomam volumen unum, uſque ad hunc diem: continuaturus commentaria in totam *Summam*: aliáque editurus in Sacram Scripturam.

F. DOMINICVS DE SANCTO THOMA, ordinis Prædicatorum, in collegio S. Thomæ Hiſpalenſis urbis olim ſodalis, S.T.M. apud Indos Occidentales edidit.

Gramatica, *ò arte de la lengua general de los Indios de los reinos del Pirù*. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez à Corduba anno 1560. 8. Item.

Vocabulario *de la miſma lengua llamada Quichua*. Primus hic Theologiam docuit in collegio Roſarii urbis Limenſis, qui & provinciæ præfuit, tandémque primus Archiepiſcopus *de los Charcas* creatus obiit.

DOMINICVS VELHO, Luſitanus, edidit.

Ieſus, *principio do divino Amor, & conſiderçẽes de Ieſus*. Oliſſipone 1625. in 8.

F. DOMINICVS DE VICO, Vbetenſis, Dominicanus, ſcripſiſſe dicitur in *Bibliotheca Indica Occidentali* Antonii à Leone Tit. XVII. latinè.

Theologiam Indorum adhuc M.S. uti &

De Hiſtoriis fabulis & erroribus eorundem, &

De Magnis nominibus.

Vernaculè verò.

Paraiſo *terrenal*; item.

Vocabularios, *y Artes de la lengua Cachiquil, y de la Verapaz, y de otras ſeis*: quibus omnibus varios tractatus edidit. Idẽ Leonius Tit. XVIII. Anton. Remeſal in *Hiſtoria Prov. de Chiapa ordinis Prædicatorum* lib. X. c. VII.

Occiſus fuit ab Indis Chriſtianæ fidei hoſtibus.

E

EBORENSIS Ieſuitarum ACADEMIA in Luſitania.

Libellum Homiliarum in Evangelia per annum occurrentia ad formam meditationum ab Henrico Cardinali, & Rege fundatore ſuo conſcriptum, à Ludovico Granatenſi Luſitanicè, ab Antonio Senenſi latinè impreſſum elegantiùs tranſtulit, & typis vulgavit.

Ita *Bibliotheca Societatis* author.

EDVARDVS.

EDVARDVS, Portugalliæ Infans, Ioannis Regis Tertii filius nothus, *juvenis optimæ indolis*, ut elogio utar *Eduardi Nonnii Leonis* in *De vera Regum Portugalliæ genealogia* libello) *bonarum literarum, Philoſophiæ, & Theologiæ ſtudiis apprimè eruditus, & omnibus corporis & animi dotibus ornatiſſimus*, jam Præſul Bracharenſis creatus *in ipſo ætatis flore deceſſit*. Bernardus Brito Luſitaniæ Chronographus in Monarchiæ volumine lib. ... cap. .. laudat hujus latinam *Portugalliæ Regum Hiſtoriam*. Cœptã non inani auſu hanc ſcribere: cujus eam partem, quæ Alphonſi Regis Primi res geſtas cõtineret, Romam dicitur remiſiſſe ad Legatum Regium, ibique abſque præjudicio authoris (nomen quippe ſubtractum fuit) lectam non diſplicuiſſe: ſi demas tamen quòd ſtylus aliquantò floridior ſapiebat immaturam adhuc juvenis mentem. Hæc de Eduardo, & alia refert D. Antonius da Cunha in *Hiſtoria Bracharenſium Præſulum*. In has ſchedas nos Romæ incidimus, dum Sereniſſimæ Chriſtinæ Suecorum Reginæ manuſcriptorum codicum bibliothecam, quam in hac Vrbe ampliſſimam habet, Benedicti Mellini amici noſtri, viri probi, atque eruditi, regii Bibliothecarii beneficio, curioſis oculis luſtraremus; atque eas quidem tot locis cancellatas, deletáſve, ſubrogatis eorum vice ſuperiùs inter lineas, ſeu verſus ipſos emendationibus, ut exemplum hoc ex Eduardi authentico deſcriptum facundo alicui ejus ætatis viro in cenſuram fuiſſe olim datum, qui id jure ſuo utens reformaverit, correxeritque eo, quo nunc conſpicitur, modo, haud vanè quidem ſuſpicati ſimus.

Obiit Eduardus XI. Novembris MDXLIII. ætatis XXII.

F. EDVARDVS, cujus cognomentum non adjiciunt, Luſitanus, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, S.T. Magiſter, & in cœnobio Pariſienſi ſtudiis præpoſitus, Eleonoræ Auſtriacæ Galliarũ Reginæ charus admodum fuiſſe dicitur, Gabrieliſque Veneti Generalis ejuſdẽ ordinis Magiſtri ſocius. Celebratur ab Antonio de Purificatione in *Theatro* ſuo *Triumphali Auguſtinianæ familiæ*, uti author duorum volumi-

luminum, quorum argumenta fortè nos docebit in *Chronici ſui provinciæ Luſitanæ ordinis Eremitarum* continuatione.

EDVARDVS DE ALBVRQVERQVE CVELLO, Luſitanus, Eques militiæ Ieſu Chriſti, Marchio *de Baſto*, & *Pernambuci* in Braſiliæ regno Comes, Philippi Regis Hiſpaniarum IV. Cubicularius, eidémque olim in Luſitaniæ regno à conſiliis Status, rem ſuam adornans, militiámque, quam diu geſſit, integrè tamen ac fideliter, foras dedit in magnam laudem Luſitanæ gentis -

Memorias diarias *de la guerra del Braſil por diſcurſo de nueve años empeçando deſde el de MDCXXX*. Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Matriti 1654. in 4.

Deceſſit in eadem Matritenſi Curia ante annum MDCLVIII. aut circiter.

F. EDVARDVS DE ARAVXO, Luſitanus, neſcio cujus religioſi cœtus, ſcripſiſſe dicitur -

Hiſtoria *de Santa Iria*.

EDVARDVS BARBOSA, Luſitanus, ſcripſit Luſitanicè *De India, & provinciis Indicis, de gentibus illius, & gentium moribus*; quod opus typorum lucem hactenus non vidit niſi Italicè; ex quo ſummarium faciens in *Relationes* ſuas Italicas conjecit *Baptiſta Ramuſius*. Porro *Damianus Goëſius* Emmanuëlis Regis Hiſtoriam contexens, hujus noſtri, ac ſui operis meminit, Parte I. Cap. XLII.

EDVARDVS CALDERA, Luſitanus, quó magnus evaderet Iuriſconſultus, optimos civilis doctrinæ præceptores ſortitus eſt, nimirum Salmanticæ Didacum Covarrubiam, Emmanuëlémque *Coſtam*, Ioachimú quoque Hopperum in Belgica forſan peregrinatione, nam Lovanii vir ille clariſſimus tantùm docuit. Incenſus hic juvandi, ac promovendi tam civilis juris ſcholaſtici, quam forenſis, & pragmatici ſtudia, atque excitatus maximè eò quòd in *Baſsilicorum Synopſin* incidiſſet, quæ in Laurentiana Bibliothbeca, poſtquam ei invecta eſt ditiſſima illa Græcorum librorum ſupellex Didaci Mendozæ, adſervatur, cum græcè ipſe ſciret, plura à ſe indidem, atque aliàs in Iure obſervata publici uſus fecit, ſcribens -

Variarum Lectionum Iuris libros quatuor, Pinciæ 1595. 4.

De Erroribus Pragmaticorum, libros quatuor. Matriti 1610. Duo hæc ſimul prodierunt opera Antverpiæ in folio anno 1612. Promiſerat item, cum libros *Variarum* publicaret, *Quotidianarum rerum* aliud opus; quod idémne, an verò diverſum ſit à poſteriore illo jam memorato, juxtà cum iis, qui ignorant, ſcio.

EDVARDVS DIAZ, Luſitanus miles, edidit -

Varias obras *en Caſtellano, y Portugues*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1592. in 4. Neſcio autem, an hujuſmet authoris ſit -

La Conquiſta *de Granada*. 1590. Certè nomen tempúſque hoc ſuadent.

EDVARDVS FERNANDEZ, Luſitanus, ſcripſit (an luſitanicè?)

Relaciones *del Pegu*.

EDVARDVS FERNANDEZ, Hiſpalenſis, ſcripſit, ſeu potiùs in Hiſpaniæ ſermonem convertit -

Hiſtoria *de la China, y Chriſtiana empreſſa en ella por la Compañia de IHS. que de los eſcritos del Padre Matheo Riccio compuſo en latin el Padre Nicolas Trigault Flamenco*. Hiſpali apud Gabriëlem Ramos 1621. 4.

Hoc eodem nomine alius, ac forſan idem eſt qui ſcripſit, latinè tamen -

Paraphraſim ad Plinii locum; Atque eſt aliquis morbus per ſapientiam mori: rurſúſque -

Pro hac ſua Paraphraſi Apologiam adverſus Ioannem de Luna Vega Doctorem Medicum Hiſpalenſem in 4.

EDVARDVS GALVAON, Luſitanus, vir nobilis, Roderici filius, qui Alphonſo V. Portugalliæ Regi à ſecretis fuit, Ioannis verò frater Bracharenſis Antiſtitis, variâ fuit eruditione (judicio Andreæ Reſendii in *Epiſtola ad Bartholomæum Quevedum*) variiſque legationibus ad diverſos Principes Regi ſuo Emmanuëli prudentiam, & integritatem non mediocriter adprobavit. Nempe Romæ apud Alexandrum VI. Pontificem, Cæſarem itidem Maximilianum, Galliarúmque Regem hoc munere functus eſt. Tandem ad Abiſſinorum Principem unà cum Legato ejuſdem, cui *Matthæus* nomen, deſtinatus, obiit in Inſula *Camaròn* nuncupata, uti Ioannes Barrius Indicarum rerum ſcriptor celeberrimus refert *Decade* III. *Aſiæ* lib. I. cap. I. & IV. De quo & Rodericus à Cunha in *Hiſtoriæ Eccleſiæ Bracharenſis* Parte II. cap. LXII. Scripſit juſſu ejuſdem Emmanuëlis, ſeu potiùs in Epitomen redegit antiquam *Hiſtoriam Alphonſi Portugalliæ Regis Primi*, quæ Conimbricæ apud S. Crucis Canonicos Regulares curioſiſſimè aſſervatur. Sed cogitaſſe eum cæterorum quoque Regum res geſtas in commentarios referre, aut retuliſſe aliquas indicio fuit mihi liber M.S. quem apud D. *Hieronymum Maſcarenhas* Regium olim Conſilii Portugalliæ Senatorem, Segovienſem hodie Præſulem vidimus cum hac nuncupatione; *Prologo dirigido ao muito ſereniſſimo, e muito poderoſo el Rey D. Manoel noſſo Senhor ſobre as vidas e excelentes feitos dos Reys de Portugal ſeus Anteceſſores ordenadas y eſcritas por ſeu mandado per Duar-*

te Galvam Fidalgo de ſua caſa,e del ſuo Conſelho. Videri de hac re dignus eſt Damianus Goëſius in *Hiſtoria* vulgari *Emmanuëlis Portugalliæ Regis* Parte IV. cap. XXXVIII.

EDVARDVS GOMEZ, Luſitanus, elucubravit opus -

De los comercios *de las dos Indias.* anno 1622.

EDVARDVS LOPEZ, Luſitanâ linguâ ſcripſit -

Relationem navigationis ſuæ ad Africam, & Congum anno MDLXXVIII. quam latinam dedit Theodorus de Bry in ſuis *Navigationibus Orientalibus*.

EDVARDVS LOPEZ, ſeu LOBO, Luſitanus, in Metropolitana Oliſſiponenſi Eccleſia Beneficiarius, ut appellant, & Muſicorum,ſeu Cappellæ Magiſter, hæc artis ſuæ monumenta edidit Plantinianis formis -

Natalitiæ noctis Reſponſoria, quatuor & octo vocibus.

Miſſam ejuſdem noctis octo vocibus.

B. Mariæ Virginis Antiphonas octo vocibus.

Ejuſdem Virginis Salve,tribus choris, & vocibus XI.

B. Mariæ canticum, Magnificat,quaternis vocibus, in maximo folio. Antverp. 1605.

EDVARDVS MORAES, Luſitanus, Romæ cùm ageret Scipionis Gonzagæ S. R. E. Cardinalis Theologus, Italico ſermone publicavit -

Diſcurſo *intorno le careſtie, nel quale ſi contengono le cagioni, perche Iddio le manda, e l'utile, che da quelle i Chriſtiani poſſono ricevere.* Romæ 1591. 8.

EDVARDVS NVÑEZ DE LEON (vulgo Luſitanorum DE LIAON) Eborenſi in urbe Portugalliæ natus,quam ipſe ſibi patriam adſcribit in *Luſitaniæ Deſcriptionis* c. LXXXVIII. non ſatis eſſe progreſſum ſe, aut connixum in demerenda civium ſuorum gratia & amore exiſtimavit, niſi juris ſtudia, quibus cenſebatur,ad reipublicæ adminiſtrationem conferret. In ſuprema namque Oliſſiponenſi Curia,quæ appellari tandem ſolet, jus dixit Senator Regius. *Deſembargador da Caſa da Supricaçaõ* idiotiſmus vocat Luſitanicus. Ampliorem tamen ſibi aliunde, & cum perpaucis communem laudem fabrefecit. Patriam videlicet Hiſtoriam,& quidquid Luſitanum continet nomen celebrandi, atque exornandi curam avidiſſimè amplexus, clarâ admodum hujus ſtudii, atque in eo poſitæ induſtriæ quamplura dedit, emanareque fecit in vulgus documenta. Origines quippe Regni, atque Regum Portugalliæ aſſeruit; vernaculi ſermonis fontes, & orthographiæ totam rationem,legeſque reſeravit; hodiernæ Luſitaniæ ſitum & naturam, gentiſque mores, & præcipuas,cùm belli,tum pacis artes egregiè deſcripſit. Nec non & manuſcripta adhuc Ferdinando Lupi, & quibuſdam aliis authoribus, veterum Regum uſque ad Alphonſum V. cognomento Africanum *chronica*, ipſa veluti mole ſuâ, & prolixitate adeo laborantia, ut vel uſque ad hunc diem typographicam induſtriam, conatúſque retardaverint, in compendium juſti corporis verè pulchrum, ac luculentum redegit. Quæ nos vidimus, hæc ſunt opera: Luſitana quidem -

Primeira parte *das chronicas dos Reis de Portugal.* Oliſſipone 1600. in folio: à regni origine,& Henrico Portugalliæ Comite uſque ad Ferdinandum Regem. Poſterior pars adhuc inedita trium aliorum geſta Regum comprehendit; nempe *Ioannis* primi, hoc initio; *Deſpois da morte de Dona Ines de Caſtro:* Eduardi, hoc; *Querendo os grandes do Reyno:* tandem Alphonſi, iſthoc; *Morto el Rey Dom Duarte.*

Ortografia *da lingoa Portugueſa*, anno 1576. in 8.

Origem *da lingoa Portugueſa*: ibidem apud Craesbek anno 1606. in 4.

Genealogia verdadeira *dos Reis de Portugal.* Oliſſipone 1590. in 8. verſum ſcilicet ex latino paulò poſt laudando libello.

Deſcripçaõ *do Reyno de Portugal.* Oliſſipone typis Georgii Roderici 1610. 4. poſthumum opus ſcilicet.

Latina hæc; nam utrâque linguâ fuit diſertus;

Cenſura in Libellum de Regũ Portugalliæ origine, qui Fratris Ioſephi Teixeræ nomine circumfertur; ad Sereniſſimum Principem Albertum Archiducem Auſtriæ S.R.E. Cardinalem,Luſitaniæ Gubernatorem. Oliſſipone primùm anno 1585. in 4. deinde in *Hiſpania illuſtrata* ſecundo volumine Francofurti apud Aubrios. Antonianarum partium hic ſectator crudam hanc, & mendaciis ſcatentem opellam in Gallia id maximè agens eructaverat, ut perſuaderet peregrinis hominibus parùm gnaris rerum noſtrarum, Portugalliæ regnũ, non ſucceſſionis, ſed ſuffragiorum & electionis jure deferri ſolitum; quo præceps illud populi judicium in proclamando Antonio Rege factum, hoc quæſito colore defenderet. Item ſimul editus eſt -

De vera Regum Portugalliæ genealogia liber.

Aliorum ſpem fecerat. In *Luſitaniæ* nimirũ *Deſcriptione* cap. LXXXV & LXXXVII ſe editurum promiſit, *Elogios de Varoẽs iluſtres*; atque etiam *Catalogo dos Santos de Portugal*; quorum utriuſque meminit etiam principio capitis LX. ejuſdem operis.

F. EDVARDVS PACHECO, Luſitanus, Eremitarum ſodalis, S. T. M. in epitomen contraxit ex Michaële Salon Valentino,populari

lari gentis ſuæ idiomate.

A Vida Apoſtolica, *& milagres de S. Thomas de Vilanova Arcebiſpo de Valencia*, ſimúlque.

Vn Tratado *da vida do venerabel Padre Fr. Luis de Montoia.* Oliſſipone 1629. in 4.

EDVARDVS PINELO, Luſitanus, edidit *De Grammatica, & Kalendis*. Oliſſipone 1543. in 4.

EDVARDVS DE RESENDE, Luſitanus, qui in *Terenate*,una ex *Moluccis* inſulis, regia Portugalliæ commercia procurabat eo tempore, quo Ferdinando Magallano contigit novi freti inventio, quod ab eo nomen mutuatum fuit, ex chartis geographicis & relationibus ipſius Magallani ſcripſit, & Ioanni Barrio dedicavit, vulgari gentis linguâ.

Da Navigação *de Fernando Magalhaës.* Quod refert Emmanuël Severinus de Faria in *Ioannis Barrii Vita*.

EDVARDVS DE SANDE, Luſitanus, Oliſſiponenſis, Societatis Ieſu, collegii *Macaönenſis* Sinarum urbis Rector, ſcripſit.

Itinerario *de los Principes Iapones á Europa el año MDLXXXIV*; editum opus in *Macao* laudato municipio, 1589. 4. Scripſit item ad Præpoſitum Generalem *De Sinitis rebus epiſtolam*. Alegambe in *Bibliotheca Societatis*, & Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* tei teſtes ſunt.

EDVARDVS DE SILVA, Luſitanus, Soc. Ieſu, ab ipſo Indorum Apoſtolo Xaverio ex *Goa* urbe in Sinas miſſus, confecit.

Grammaticam & Lexica linguæ Iaponicæ; epiſtolámque de rebus Iaponicis, ut refert Alegambe nuper laudatus.

EDVARDVS SIMON, Luſitanus, quem Hieronymus Oſorius Silvenſis ille clariſſimus Præſul unà cum Antonio Lupio domi alebat, vir fuit *non mediocris eloquentiæ* (ait Oſorius Iunior in *Vita* laudati Silvenſis Epiſcopi) *& ſcriptorum antiquorum literatè peritus; cujus ſcripta propediem in lucem prodibunt, è quibus ſingularis ejus ingenii vis cognoſci poterit.* Hæc ille. Nec ſatis ſcio an horum aliqua foris data ſint.

ELEONORA.

ELEONORA DE LA MISERICORDIA, Carmelitarum excalceatarum ſodalis, parentem habuit virum nobilem apud Navarros de *Guindulay* Toparcham, ipſáque vitæ ſãctimoniam ſcriptis monumentis commendatiorem reddidit. Eâ enim authore edita eſt.

La Vida *de la Bienaventurada Virgen Catalina de Criſto*.

Pampelone obiit anno MDCXX.

D. ELEONORA DE NORONHA, Luſitanis parentibus, iiſque clariſſimis prognata eſt, Ferdinando nimirum Meneſio Noronhio & Mariâ Freire de Andrada *Villa-Regalis* Marchionibus, quæ, ut erat animi & corporis dotibus præſtantiſſima, excolere ingenium variâ diſciplinâ, & plurium linguarum eruditione ſatiùs duxit, quàm liberis & conjugali negotio inter matrimonii delinimenta operam dare. Innupta ergo manens prudentiæ, doctrinæ, caſtitatis exemplo, eóque clariſſimo, inter ſtudia literarum perpetuò vixit. Eduardus Nónius à Leone in *Luſitaniæ Deſcriptionis* libello fœminę hujus inclytę laudes literis conſignavit, extaréque eam feciſſe tradidit in Luſitanum à ſe converſas.

As Decadas *de Marco Antonio Sabellico*.

ELIAS.

F. ELIAS DE S. IOANNE BAPTISTA, Mexici Novæ Hiſpaniæ ortus, Carmelita nudipes, edidit Mexicanâ Incolarum linguâ, eorum ſaluti proſpiciens.

Explicacion *de la Bula de la Cruzada.*

Catecíſmo.

Abiit ad ſuperos vitæ ſanctimoniâ clarus anno MDCV. uti ex M.S. *Indice* Alphonſi à Matre Dei, refert Emmanuël Romanus in *De Antiquitate, & Scriptor. Carmelitanis*.

ELISABETHA.

D. ELISABETHA DE LIAÑO, ſcripſit, an in vernaculum tranſcripſit?

Vida *de Santa Catalina de Sena.* 1604. in 8.

EMMANVEL.

EMMANVEL, Portugalliæ Rex hujus nominis primus & unicus, Indicâ expeditione, magnarúmque virtutum ornamento clariſſimus; cujus quidem res bello, pacéque geſtas elegantiſſimo duxit ſtylo Latino Hieronymus Oſorius Silvenſis Epiſcopus, dignus quidem Achille ſuo Homerus, atque item vulgari Luſitano haud minùs eleganti Ioannes Barrius, nec non & Damianus Goëſius, aliique rerum Indicarum enarratores; ſcripſiſſe dicitur vernaculâ linguâ *Hiſtoriam Indicam*: quod ex fide Stephani de Garibay, & Ioannis Pontani regiorum Chronographorum refert D. Ioannes de Solorzano *De Iure Indiarum* ſcribens. Extat quoque ejuſdem Regis ad Leonem X. P.M. *de victoriis per id tempus in Africa reportatis epiſtola*, volumine ſecundo *Hiſpaniæ Illuſtratæ* pag. 1315.

EMMANVEL DE ABREV, Luſitanus, Goënſis Curiæ in Luſitana, ſeu Orientali India Auditor, ſcripſit.

Breve diſcurſo *en que ſe cuenta la con-*

conquiſta del Reino del Pegu en la India del Oriente hecha por los Portugueſes deſde el año de MDC. haſta MDCIII. Vliſſipone 1617. in 8.

F. EMMANVEL DE ALCONCHEL, ordinis Minorum reformatorum in provincia Sancti Gabriëlis, Novitiorum moderator in domo Hiſpalenſi, ſcripſit -

- Regimiento *de Vida eſpiritual.* Hiſpali 1612. qui idem eſt, ut credo, cum Tract. *De Oratione mentali*, cujus Vvaddingus meminit.

EMMANVEL D'ALMADA, Luſitanus, Epiſcopus *Angrenſis* in *Terzera* Inſula, cùm in Belgium delatus in comitatu Mariæ Parmēſis Principis incurriſſet in Gualteri Haddoni librum ad Hieronymum Oſorium Silvenſem Antiſtitem ſcriptum, ſeu potiùs adverſus eumdem, *Epiſtolæ Oſorii ad Eliſabetham Angliæ Reginam* refutatorium, ſumens reſpondendi partes, antequam Oſorius ipſe reſciiſſet, edidit -

Contra Gualterum Haddonum Anglum Epiſtolam. Antverpiæ typis Silvii. Quod opus *ſingulari diligentiâ confectum*, & authorem ejus *virum omnibus robus ornatiſſimum* vocat Oſorius ipſe propugnatus in eundem Haddonum poſteà ſcribens.

EMMANVEL ALVAREZ, Luſitanus ex *Madera* Inſula, Ieſu Societati nomine dato inſtituendæ juventuti plures annos, docendiſque linguis Latinæ, Græcæ, Hebraicæque, cùm non minùs prudentiam & integritatem pluribus gubernatis familiæ domibus ſociis approbaverit, fructuoſiſſimè impendit: cujus doctrinæ inſigne quidem argumentum reliquit ſcribens -

De Inſtitutione Grammatica lib. III. I. *De Etymologia*, II. *De Syntaxi*, III. *De Proſodia*; qui à viris doctis mirificè probantur. Certè Gerardus Ioannes Voſſius in Grāmaticis, *Doctiſſimum* hunc *virum* vocat: & Gaſparis Sciopii judicio in oratione quadam *De veteris, ac novæ Grammaticæ Latinæ origine, dignitate & uſu*, Emmanuëli Alvaro inter Grammaticæ ſcriptores primæ partes debentur; *Nam & ipſe* (ait) *longè cultius dicendi genus, quàm non dico veterum quiſquam (nam peſſimè omnes latinè ſcripſerunt) ſed quàm recentiores plerique in Arte tradenda præſtitit, & ea ex optimo quoque veterum authorum exempla ſeligere curæ habuit, quibus regulæ Artis plurimum ſtabiliri, & ſine negotio à tyronibus intelligi poſſent*. Alvari ſanè *De Inſtitutione Grammatica* hos libros commentariis copioſis illuſtravit *Antonius Velleſius*, & ipſe Luſitanus: exindéque *Compendia* duo formarunt *linguæ Latinæ* Richardus Heſius, & Richardus Richardi, hic Italus, ille Germanus, uterque Ieſuita. Prodiit item authore Antonio Mariâ Torrigio Romano *Catalogus verborum difficiliorum Grammatica Emmanuëlis Alvari*, Romę 1606. in 8. Porrò *Grammatica* hæc in Luſitania, Romæ, Venetiis, Dilingæ, Coloniæ atque aliis in locis edita fuit; Monaſterii item Vveſtphaliæ 1613. in 8. Argentinæque 1612. in 12. At cum diſplicuiſſent inde quædam Orlando Peſcetio cuidam, ecce pro Emmanuële liber editus Ingolſtadii eſt hoc titulo, *Efflatio pulveris adverſus Emmanuëlis Alvari Grammaticas Inſtitutiones ab Orlando Peſcetio Veronæ excitati, quâ plus CLXX. reprehenſiones à Iacobo à Foſſa ex commentariis Mariani Benedicti à Santo Vito confutantur*. Monachii item 1616.

An idem, ſeu alius eſt Emmanuël Alvarez, qui ex Luſitano in Caſtellanum convertit -

Las Cartas *de algunos Padres que andan en la India de Portugal deſde el año de MDLVII. haſta LXI.* Conimbricæ apud Ioannem Barretum?

Obiit Eborę in Collegio XXX. Decembris MDLXXXII.

EMMANVEL ALVAREZ PEGAS, Luſitanus, Iuriſconſultus, in regio ſupplicationis Oliſſiponenſis urbis Senatu cauſarum patronus, edidit -

Reſolutiones forenſes practicabiles. Oliſſipone apud Ioannem da Coſta 1668. in folio.

EMMANVEL ALVAREZ DE LOS REYES, patria ex oppido Sancti Chriſtophori Inſulæ *Teneriſe* unius ex Fortunatis, edidit carmine -

Alabança *de la Glorioſa Santa Ana, y San Ioachim*. Oliſſipone apud Paium Rodriguez 1604. 8.

Vidit etiam D. Thomas Tamajus -

Gobierno, *y meſa de baſtimentos para el remedio de muchos daños en aquellas partes, y en la mar y hazienda del Rey*; M.S. in 4. in patria ut credimus.

F. EMMANVEL AB ANGELIS, vulgò *Dos Angos*, Luſitanus, ordinis Seraphici, in cœnobio S. Mariæ à Ieſu Oliſſiponenſi Theologiam de moribus docebat, cum foras edidit -

Triumpho *da Sacratiſſima Virgem Maria noſſa Senhora concebida ſem pecado original*. Oliſſipone apud Laurentiū Craeſbek 1638. 4.

EMMANVEL DE SANCTO AVGVSTINO, Luſitanus, ordinis Eremitarum, laudatur ut ſcriptor quorumdam operum ab authore *Theatri Triumphalis Luſitaniæ* hujus ordinis; nec illa qualia ſint, exprimit.

EMMANVEL BARBOSA, Auguſtini Iuriſconſulti hâc noſtrâ ætate celeberrimi parens, Luſitanus, Vimaranenſis, Iuris conſultus & ipſe ingentis apud ſuos famæ, Interamnensiſque ſuæ provinciæ regius Advocatus, labore multo uſque ad decrepitæ annos ætatis elucubravit commentaria ad leges Luſita-

-ſitanas; quæ tandem duobus tomis prodierunt Auguſtini filii operâ. Prior ſic inſcriptus eſt -

Remiſſiones Doctorum ad contractus, ultimas voluntates, & delicta ſpectantes in Lib. IV. & V. Conſtitutionum regiarum Luſitanarum. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1618. in folio. Deinde ſequutus eſt alter, quamvis ordine prior; ſcilicet -

Remiſſiones Doctorum de officiis publicis, Iurisdictione; & ordine judiciario in earundem Lib. I. II. & III. cum concordantiis utriuſque Iuris, legum Partitarum, Ordinamenti, ac Novæ Recopilationis Hiſpanorum. Acceſsêre *Caſtigationes, & additamenta ad Remiſſiones prædictas* librorum IV. & V. ibidem 1620. in fol.

Auguſtinus quidem filius diſperſa collegit, & antiquis novas obſervationes contulit, parentis præfixâ imagine adhuc viventis cum hoc exaſticho,

Barboſa effigiem refero Emmanuelis. In illa
Et forma, & facies ſunt tibi nota ſenis;
Septenos decies poſtquam compleverat annos
Natalis repetens tempora prima ſui.
Hæc variis diſperſa locis, quæ ſcripſerat olim,
In lucem prodeunt nati operata manu.

Neque enim adhuc è vivis exceſſerat anno MDCXXXVIII. quo filius *De Poteſtate Epiſcopi* commentabatur. Nam in hujus prima parte tit. III. cap. VIII. parentes & cognationem ſuam referens, de *Emmanuele* parente ait, vivere eum eo anno ferè nonageſimum ætatis agentem. Vir fuit certè inmensâ lectione, & plurimorum operum artifex, quibus equidem ſcrinia ſua ditaſſe Auguſtinum filium, eorúmque ope in hanc ſtudiorum & lucubrationum famam, quam ei tot volumina in publicum edita pepererunt, magna ex parte veniſſe, nota illa clamat, affixa quidem ipſa parentis *Remiſſionibus* à filio editore, quæ talis eſt. *Author hujus libri obtinuit jam à ſupremo S. Inquiſitionis Senatu, Ordinario, & Rege facultatem typis mandandi ſequentia opera: Opus unum de Officiis publicis, Iurisdictione, & Ordine judiciario ad I. II. & III. Regiæ Ordinationis librum* (Hic prior eſt nuper laudati operis tomus, qui ordine præpoſtero, uti novimus, in lucem prodiit) *Opus alterum in tres partes diviſum utiles Doctorum Remiſſiones complectens ſuper XII. Codicis Iuſtiniani libros. Habet deinde abſolutiſſima Remiſſionum opera in varios diviſa tomos ſuper Decretalium, Sexti, Clementinarum, ac Extravagantium libros; nec non ſuper omnia Iuris civilis corpora, quæ prelo citiùs tradere obtentis facultatibus, ſi neceſſaria ſuppetant, totis viribus laborat.*

Hucuſque notula *Remiſſiones* præcedens ad libros IV. & V. hoc eſt alterum Emmanuëlis volumen. Quo quidem velim non tam Auguſtini Barboſæ meritum in his literis ſummum extenuare, cum plurimis ipſe è penu ſua depromptis dubio procul patrimonium hoc locupletaverit, quam Emmanuëlis partam tot vigiliis & laboribus famam, conſpirante ad id mecum è ſuperis ipſis filii pietate, ac vetere ingenuitate, altiùs tollere, atque adaugere.

EMMANVEL BARRADAS, Societatis Ieſu Presbyter, ſcripſit -

Relationem de Statu Religionis, & de Statu politico regni de Tigre in Aethiopia. M. S. erat penes Emmanuëlem Severinum de Faria Cantorem Eccleſiæ Eborenſis.

EMMANVEL BARRETO, Luſitanus, Ieſuita, collegit -

Floſculos de virtutibus & vitiis ex S. Scriptura, Doctoribus, & Philoſophis ordine alphabetico. Naugaſacchi in collegio Iaponico Societatis anno 1610. in 4. Denatus fuit in ea ipſa urbe MDCXX.

EMMANVEL DE BRITO ALAON, Luſitanus ex oppido *Pederneira* Leirienſis diœceſis, *Sancti Ioannis de Campos* Abbas, domus ſacræ, quam adminiſtrabat, Hiſtoriam ſcripſit hac inſcriptione -

Antiguidade *da Sagrada Imagem de Noſſa Senhora de Nazareth, grandezas de ſeu ſitio, Caſa, e Iurisdiçaon real ſita junto a villa da Paderneira.* Oliſſipone 1628. 4. & 1637. in 4.

EMMANVEL CAMPO, Luſitanus, ſcripſit-

Relacão *do ſolenne recebimento, que ſe fece em Lisboa as ſantas Reliquias que ſe levarão à Igreſia de S. Roque da Companhia de Ieſu.* Oliſſipone 1588. in 8.

EMMANVEL CARDOSO, Luſitanus, ſcripſit -

De Iure accreſcendi. Vliſſipone 1620.

F. EMMANVEL CARDOSO, Luſitanus, Pacenſis, ſeu ex *Beja* urbe Tranſtaganæ provinciæ, Carmelitarum ſodalis, in facultate Muſica ævo ſuo paucis comparandus, edidit artis ſuæ quædam opera, ſcilicet *Miſſas, Magnificat*, aliáque, Oliſſipone excuſit 1613. 1625. 1636. Domeſticis teſtimoniis fidem, ut æquũ eſt, libenter præſtamus. Horum tantùm vidimus Romæ -

Miſſas quaternis, quinis, & ſenis vocibus; in charta magna. Oliſſipone apud Petrum Craesbeck 1625.

F. EMMANVEL DE LA CERDA, Luſitanus, Oliſſiponenſis, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, S. T. Doctor Conimbricenſis, Profeſſórque, anno MDCXXV. provinciæ ſuæ Portugalliæ præerat, quam & luſtravit Cenſor, ſeu Viſitator, ut vocant. Scripſit doctè -

Quæſtiones Quodlibeticas pro laurea Conimbricenſi, Conimbricæ 1619. fol. Hæ ſunt -

I. Scho-

I. *Scholaſtica*, *De divina voluntate*.
II. *Poſitiva*, *De lachrymis Sanctæ Matris Monicæ*.
III. *Scholaſtica*, *De Iuſtitia divina*.
IV. *Poſitiva*, *De corde magni Patris Auguſtini*.
V. *Scholaſtica*, *De ſolemnitate voti, & diſtinctione à ſimplici*.
VI. *Poſitiva*, *De B. Ioannis Sahaguntini Euchariſtica viſione*.
VII. *Scholaſtica*, *De Adoratione*.
VIII. *Poſitiva*, *De corde S. Claræ Auguſtinienſis*.
IX. *Scholaſtica*, *De materia Chriſmatis*.
X. *Poſitiva*, *De mente S. Auguſtini circa ſex dies Orbis conditi*.

Relectionem item *Theologicam De Sacerdotio Chriſti Domini*, *& utroque ejus regno*; *& Commentarium in orationem Hieremiæ*. Conimbricæ 1625. 4.

Nec non ſermone populari de venenoſo pulvere, qui in maximam calamitatem, & ſtragem dedit ante aliquot annos Mediolanenſem urbem & Statum,

Memorial nempe, *ò Antidoto contra os pos venenoſos, que o Demonio inventou, & por ſeus confederados eſpalhou em odio da criſtiandade*. Oliſſipone 1631. in 4.

F. EMMANVEL DE CONCEPTIONE, Auguſtinianus ex Luſitaniæ provincia, quam & moderatus eſt, Regi Catholico cùm eſſet a concionibus circa annum MDXCVIII. tria volumina ediidiſſe fertur, ut ſcribit author *Theatri Triumphalis* hujus ordinis in Luſitania. Vnum ex his eſt -

Quadrageſimale, *ſeu Sermones quadrageſimales*; quorum & meminit Draudus in *Bibliotheca Claſſica*.

EMMANVEL CONSTANTINVS, Luſitanus, *Funchalenſis*, quæ Civitas Epiſcopalis eſt Inſulæ *Madera* nuncupatæ, S. Theologiæ Doctor, & Profeſſor in gymnaſio Romano, ſacri quoque Collegii Clericus, carmine, proſáque oratione floruit Romæ, ubi & ſcripſit-

Carmina varia, *Gratulationes* ſcilicet, *Vota*, ſimiliáque pro Paulo V. Summo Pontifice, Scipionéque Cardinali Burgheſio, & aliis, edita ſeorſim in 4. Romæ.

Inſulæ Materiæ, patriam ſcilicet, *Hiſtoriam*, cui acceſſerunt, *Orationes duæ habitæ coram Clemente VIII. & Gregorio XIII*. Romæ 1599. in 4.

Hiſtoriam item *De origine*, *atque vita Regum Luſitaniæ*. Ibidem 1601. 4.

Omnia hæc uno volumine compacta vidimus in domo S. Ildephonſi Romana fratrum Auguſtinianorum nudipedum nationis Hiſpanæ.

EMMANVEL CORDEIRO, Luſitanus, patriâ Auratenſis, Societatis Ieſu, Pœnitentiarius Apoſtolicus ad S. Petri in Vrbe habebat editioni paratum, quo tempore *Bibliotheca* prodiit *Societatis*,

De obligationibus Clericorum, *tam ſæcularium, quàm regularium*, *de Clerico Beneficiato*; *de perfecto Curato*, *eorúmque privilegiis, ac pœnis*. Cujus operis partem in vulgus jam edidit hoc titulo inſignitam -

Perfectus Parochus.

EMMANVEL CORREA, Luſitanus, Elvenſis, Parochus Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani, quam Oliſſiponenſes *De la Mouraria* vocant, edidit Luſitanè -

As Luſiadas do grande Luis de Camoẽs commentadas: ad Rodericum da Cunha Oliſſipon. Antiſtitem 1613. in 4.

An is eſt Emmanuël Correa Montenegro, quem laudat D. Franciſcus Emmanuël epiſt. I. cent. IV?

EMMANVEL DA COSTA, Luſitanus, incertum nobis quo loco natus, juris ſtudio dedit penè puer Salmanticæ operam Eliſabethæ Sereniſſimæ Imperatricis Caroli V. uxoris auſpiciis ſub Martino Aſpilcueta Navarro, & aliis circa annum exacti ſæculi trigeſimum nonum. Ad patriam reverſus eâ contentione animi ſe totum literis impendit, eáque induſtriâ, & ardore ad veterum Iuriſconſultorum palmam aſpiravit, ut verè, ſi adeptus fuiſſet ea ſæcula, quibus de jure domi reſpondebant prudentes, nulli eorum, quos oraculi inſtar nunc omnes in ſcholis conſulimus, ae reveremur, vel cenſendi judicio, vel inveniendi acumine, vel dicendi gravitate, vel tandem elegantiâ de jure commentandi conceſſiſſet. Sic etenim Papinianum in primis, aut Africanum refert, ut quiſquis Coſtæ monumenta pervolutaverit, Papinianum, aut ſi quis Papiniano in dictionis forma par eſt, aut proximus, legiſſe, dummodo aures habeat aceto antiquitatis lotas, ſibi omninò videatur. Conimbricæ is in Academia obtinuit merito ſuo uſque ad primas docendi partes. Emeritúſque jam, rudéque ibi donatus in Iuris civilis profeſſione, cùm deſtinatus veniſſet à ſuo Luſitaniæ ad Philippum Caſtellæ Regem, Salmanticámque pertranſiret, ampliſſimam ſcholam aliquâ obſequii exhibitione demereri cupiens, quam nominis ſui famâ jam totam impleverat, publicè ex cathedra de Iure dixit, magno omnium, qui intererant, plauſu, & acclamatione. Quo factum eſt, ut decedente interim eo, qui Cæſareo docendo Iuri primâ diei horâ, hoc eſt, digniore ante alios loco, fuerat impoſitus, ſive amicorum officiis, ſive gloriæ deſiderio, ſive utrique rei dandum hoc exiſtimavit Coſta, ut inter competitores vacui loci nomen & ipſe ſuum profiteretur; Id tamen antiquum ejus æmulum Conimbricæ etiam tunc docentem Arium Pinelum latere non potuit; virum, ſi demas Coſtam, inferio-

feriorem nulli Luſitanæ gentis in legali doctrina. Veniens ergo & ille Salmanticam, unà cum Coſta, cedentibus interea quibuſque aliis, decurrit arduam illam viam, quâ ad culmen itur Academici honoris & famæ. Quid tunc facerent prudentiſſimi viri ſcholæ rectores? Adjudicari palma Coſtæ omnino debuit. Ne tamen in publicū peccarent commodum, ſi Pinelum ejus meriti virum ſpontè dimitterent, trecentorum ducatorum ſtipendio aſſignato extra ordinem, hactenúſque ſine exemplo, retinere eum in eadem juris civilis profeſſione decreverunt. Retinent memoriâ id factum hujus Academiæ hodierni Patres. Oportétque Ariam in præmortui Emmanuélis locum ſucceſſiſſe: cum id innuant Eduardi Nonnii Leonis hæc verba ex libello ejus *De vera Regum Portugalliæ genealogia*. De translatione loquitur Academiæ Oliſſiponis in urbem Conimbriſſenſem à Ioanne Tertio Rege facta; *ex qua tot* (inquit) *támque docti prodiêre viri, ut continuato ordine* (*quod memoriâ dignum eſt*) *tres primarios Iuris Cæſarei profeſſores nobiliſſimæ totius Europæ Salmanticenſi Academiæ dederit*; Coſtam noſtrum, Pinelúmque, ac neſcio quem alium utriuſque ſucceſſorem intelligens. Porrò Coſtam adeptus eſt Salmanticæ præceptorem Ioannes Garſias is, qui de *Expenſis*, aliáque ſcripſit; quem de illo referentem audire ex cap. VI. nuper laudati operis operæ pretium erit. *Enim vivum* (ait) *amavimus, & mortuum colimus; quem diſputantem, & publicè, & privatè ſæpe audivimus. Me enim ille valde amavit, elegans, facundus, acutus, in ſuadendo vehemens, in interpretatione ſuavis, in referendo verus, in evertendo nervoſus, in inſtituendo omnium, qui ante eum inſtituerunt, & Ius interpretati ſunt, verè princeps. Cujus animâ pro ea, quam Salmanticam attulit, legum & juris cognitionem, homo inculpatæ vitæ, & moris probatiſſimi confidimus Deum O. M. eternâ requie & beatitudine donaſſe. Obiit ille* (inſit) *ſanctiſſimè innocuus vitæ, ſceleriſque purus in ſummo totius Hiſpaniæ mœrore: nam Salmanticæ nullus fuit, qui cum Emmanuële Coſta non exiſtimaret, ſubreptum quoque nobis Ius fuiſſe.* Hæc ille. Paribus ornaverunt eum elogiis homines illius temporis graviſſimi. A magno etenim Covarrubia audit *Practicarum* cap. XXXIX. *vir in Iuris utriuſque diſciplina acerrimi judicii, ac diligentiæ non vulgaris*; alibique *Vir planè doctiſſimus*: à Franciſco Sarmiento, *Iuriſconſultorum ſui temporis facilè princeps*: à Franciſco Caldas Pereira, *vir ſubtiliſſimus*, ab Antonio Queſada *Quæſtionum Iuris* cap. V. *vir admirandæ eruditionis, alterque Africanus*: ab Emmanuële Suarez de Ribeira in *additionibus* ad Gomezii *Varia*, *elegantis doctrinæ, & ſummi æque inclyti ingenii vir, acutiſſimúſque & doctiſſimus Iuris enarrator.* Et quidem evigilatæ ad Mutii lucernam ejus lucubrationes idoneiores ſunt, ac perpetui teſtes; quarum elenchum damus.

Selectarum Interpretationum circa conditiones & demonſtrationes & dies, libri duo.

Ad L. Gallus §. *Et quid ſi tantum D. De liberis, & poſthumis, commentarius*; Conimbr. anno 1548.

Ad L. Cum tale §. *ſi arbitratu D. De condit. & demonſtrationibus, commentaria: ſive de indictæ viduitatis, aut nuptiarum arbitrio alieno contrahendarum conditione tollenda.*

Ad L. Si ex cautione. C. De non num. pecunia: ſcilicet adverſus defendentem ſe hac exceptione probandum actori eſſe numeratam pecuniam: ſeorſim Conimbricæ 1549.

De Quæſtione Patrui & Nepotis in cauſa ſucceſſionis; quæ triplex eſt tractatio,

I. *Circa majoratum, ſeu ſucceſſionem bonorum Regiæ Coronæ.*

II. *Circa majoratum bonorum patrimonialium.*

III. *De Regni ſucceſſione.*

Ad Cap. Si pater, De Teſtamentis lib. IV. Decretalium. Philippo II. Regi Hiſpaniarum nuncupatus: ſeorſim Salmanticæ 1569.

Ad §. *Cum in bello L. qui duos. D. De rebus dubiis.*

De ſuo, & alieno poſthumo commentaria in §. *poſthumus, Inſtitut. De legatis.* unáque

In difficilem Leg., Si filius hæres, D. De liberis, & poſthumis, ſcholia.

Oratoriâ, & Poëticâ facultate plurimùm valuiſſe eum oſtendit

Oratio funebris in exequiis Sereniſſimi Portugalliæ Regis Ioannis III. ex Academiæ Conimbricenſis inſtituto anno ſalutis MDLVII. habita. Elegantiſſima itidem, veréque, ut Poëta ait, ore rotundo emiſſa carmina; videlicet præter breviora alia

De fælici in Vliſſiponem adventu Sereniſſimæ Ioannæ Caroli Imperatoris filiæ in ſolemni die nuptiarum ejus cum Ioanne Luſitaniæ Principe.

De nuptiis Sereniſſimorum Eduardi Portugalliæ Infantis, & Iſabellæ Excellentiſſimi Theodoſii Brigantiæ Principis germanæ.

Omnia edita ſunt Salmanticæ in ædibus Alphonſi à Terranova duobus tomis anno 1582. in folio.

In Bibliotheca Olivarienſi fuit quidam codex inſcriptus, *Emman. Coſtæ ſuper Digeſtum, & Codicem commentaria*: qui an ineditū hucuſque aliquid continuerit, affirmare nequeo. Fratrem habuit noſter Michaëlem, qui & ipſe veſpertinus ſacrorum canonum Profeſſor fuit Salmanticæ; duóſque filios de legali doctrina benemeritos, quorum alter Georgius licentiæ honore, ut vocant, ab ea ſchola donatus, Matriti in Curia regia cauſas tutatus eſt.

EMMANVEL DA COSTA, Luſitanus, Ieſuita, vernaculo ſermone conſcripſit

Rerum à Societate geſtarum in Oriente volumen; quod in latinum vertit Ioannes Petrus Maffeus, prodiitque Dilingæ 1571. apud Sebaldum in 8. & Coloniæ 1574. etiam in 8. In

Caſtellanum pariter convertit *Ioannes Iñiguez de Lequerica* 1575. in 4. Germanè item extare refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica.* Acceſſerunt -

Epiſtolarum de rebus Indicis lib. I. item
De Rebus Iaponicis lib. V.
Ita Alegambius, & Geſneri *Epitome.*

EMMANVEL DIAZ, Luſitanus, Ieſuita, *Cocini* in India obſervavit Cometam anno MDCXVIII. ſcripsitque -

Contra eos, qui credunt Cometas eſſe ſublunares & elementares.

EMMANVEL DIAZ, Luſitanus, Ieſuita, diverſus tamen à ſuperiore, vocatus ipſe, quò differret à tertio alio hujuſmet nominis, gentis, & inſtituti, eo quòd uterque in Sinarum regno verſati ſunt, *Senior*, cum alter. *Iunior* vocaretur. Horum alteruter ſcripſit annuas literas anno MDCXVIII. & MDCXXV. Iunior autem volumẽ *De modo catechizandi Gentiles*; linguâ item Sinicâ *Tractatum de Sphera*, & *Homilias ſuper Evangelia.*

EMMAMVEL FARIA DE SOVSA, Luſitanus, Chriſti torquatus eques, anno MDXC. in eo Portugalliæ tractu, qui Minium, atq; Durium amnes interjacet, ſuburbanáque villa, quæ ad ſaltum, ut vocant, *Pombeirenſis* diœceſis pertinet, æquóque ab *Amarante*, & *Gumaraens* municipiis intervallo diſtat, nobili ſtirpe tam paternâ, quàm maternâ prognatus eſt, Luſitanæ hiſtoriæ, & genti incremento & ornamento maximo in paucis futurus. Multâ namq; induſtriâ eruditionem omnem Latinam, Gallicam, Italicam, ſuámque Hiſpanicam imbibit mentè, peregrinationibus quoque non ſine fructu magno ſeſe exercens, viriſque principibus inter negotiorum æſtus, operas, & fidem approbans, præſertim D. Emmanuëli de Moura & Cortereal Marchioni *Caſtel Roderici*, cui à ſecretis famulatus fuiſſe dicitur, dũ Romæ apud Vrbanum VIII. Pont. Max. regiâ legatione fungeretur, quo tempore Leo Allatius *Apes* ſuas *Vrbanas* in vulgus edidit. Præcipuéque deſcribendis, & ornandis civium ſuorum rebus geſtis, non minus fideliter, quàm eleganter inſtitit, cæteris ut omnibus civibus ſuis, ſi molẽ ſpectes, conſcriptorum operum laude veniat abſque dubitatione anteponendus; ſi argumenta, ſtylúmque ſcriptionis (Caſtellanum quidem ſermonem præ Luſitano ſuo ferè ſemper tulit) pauciſſimis cedat; proſâ æque ac verſâ oratione diſertus, nervosâque, & maſculâ dictione, ingenióque câ & judicio plenâ, velut proprio charactere, inſurgens. Edidit -

Diſcurſos morales *y politicos.* duabus partibus. Matriti 1623.

Epitome *de las Hiſtorias Portugueſas.* Ibidem in 4. 1628.

Imperio *de la China.* Alvari Semmedi Ieſuitæ de Sinicis rebus narrationes ſunt ſtylo hiſtorico, atque ordine ductæ à Souſa noſtro. Matriti 1643. 4.

Comentarios *a la Luſiada de Luis de Camões*: duobus tomis. Matriti anno 1639. in folio.

Defenſa *ò Informacion por eſtos comentarios*. ibidem 1640. folio. Nempe ea tueri, ſéque apud Patres Luſitani rerum Fidei Senatus purgare ab impoſitis calumniis neceſsè habuit.

Nobiliario *del Conde D. Pedro de Barcelos.* Vertit hoc opus ex Luſitano in Caſtellanum, notáſque ſuas, & aliorum adjunxit. Matriti apud Alphonſum de Paredes 1646. in fol.

El Gran Iuſticia *de Aragon D. Martin Baptiſta de Lanuza.* Matriti anno 1650. in 4.

Verſibus autem -

Fuente *de Aganipe, ò Rimas varias*; ſeptem voluminibus, quorum priores quatuor prodierunt Matriti 1644. & 1646. Harúmque quædam pars olim ſub titulo, *Noches claras*, Matriti per Coſmam Delgado 1624. in 8.

Majora, & quæ virum oſtenſura in primis erant, etiamnum deſiderantur. Nempe quidquid Luſitani toto terrarum orbe geſſerunt hiſtoriâ comprehenſum latet adhuc ſpectans Mæcenatis alicujus operam, qui manus adjutrices poſthumis, lucéque digniſſimis porrigat lucubrationibus. Decem quippe non minus volumina huic argumentò impendit, hac ſcilicet partitione -

Europa *Portugueſa*; quatuor tomis. I. à Diluvio uſque ad Henrici Comitis Luſitaniæ tempora. II. Ab hoc ad Ferdinandum Regem. III. A Ioanne Primo, ad Henricum Cardinalem, & maſculæ ſtirpis ultimum Regem pertinet. IV. Trium Auſtriacorum Principum in Luſitania imperium, unáque hujus regni deſcriptionem continet.

Aſia *Portugueſa*; tribus tomis: I. comprehendit tempora, quæ Ioannes Barrius in Hiſtoria ſua: II. ex quo illa deſinit, uſque ad Portugalliæ regni cum Caſtella unionem: III. res geſtas ſub tribus Philippis.

Africa *Portugueſa*: duobus tomis. Prioris argumentum Africanæ expeditiones ſub Luſitaniæ propriis Regibus: poſterioris ſub Hiſpaniarum Principibus Auſtriacis.

America *Portugueſa*, unico volumine, quod inventionem, deſcriptionémque Braſilienſis provinciæ, réſque ibidem à Luſitanis geſtas ob oculos ponit.

Præter hæc Luſitanum ſuum Poëtam illuſtriorem reddere ſtudens, elucubravit quoque -

Comentarios *a las Rimas varias de Luis de Camoẽs*, octo voluminibus. Reliquit etiam -

Albania, *Poëma Lirico Portugues*, ſolutâ oratione. Item -

Arte Poetica *y verſificatoria.*

Vertit quoque ex latino S. Hieronymi, *Las vidas*

vidas de S.Pablo primero Hermitaño, S.Hilarion, y S. Malco; la Filoſofia de Alberto Magno; la Guerra de Eſpaña de Appiano Alexandrino: Ex luſitano Damiani Goëſii, *la Chronica del Principe, deſpues Rey de Portugal D. Iuan el ſegundo*: Centuriam item *Epiſtolarum* authoris inter edenda retulit Franciſcus Moreno Porcel, Hiſpalenſis,Souſæ alumnus, qui poſthumum ejus *Elogium* eleganter formavit, ac typis edidit: quod quidem hæc ſcribentibus ad manum non fuit. Leo Allatius tribuit etiam ei, *Hiſtoria de los Marqueſes de Caſtelrodrigo, y de la familia de Moura*: Itemque, *Stemmata nobilium familiarum Luſitaniæ*, ſive *Appendicem ad Nobiliarium Comitis D.Petri de Barcelos*,quæ edita eſt Matriti. Obiit in magna rei familiaris inſignibus quibuſque hominibus fatali anguſtiâ ante annum MDCL.

EMMANVEL FERNANDEZ, Luſitanus, Canonicus Lamecenſis, ſcripſit, ut lego in Gaſparis Statii *Examine Antiquitatum*,

Recapitulaçam da antiguidade da Sè de Lamego. Vertit quoque in Luſitanum ſermonem-

Tractatum P. F. Riceri ſocii S. Franciſci; Quomodo homo poſſit citò pervenire ad agnitionem veritatis.

EMMANVEL FERNANDEZ, uti exiſtimo, Ieſuita, quantumvis deſit ejus mentio in *Bibliotheca Societatis*, propriâ, hoc eſt,Luſitanâ linguâ ſcripſiſſe refertur-

A Vida *do Pintor Santo*.

Laudat eum Cardoſus in *Agiologio* III. Aprilis. pag. 412.

EMMANVEL FERNANDEZ DE VILLAREAL, Luſitanus, dum Rothomagi inter Gallos defenderet negotiatores ſuæ nationis, (*Conſulem* vocat Idiotiſmus hujus ſæculi) ſcripſit-

El Politico Chriſtiano, *ò Diſcurſo Politico de la Vida, y acciones del Cardenal de Richelieu*; qui & Gallicè editus fuit Pariſiis 1643. in 4.

Anti-Caramvel, *o defenſa del Maniſeſto del Reino de Portugal*. Prodiit Pariſiis anno 1643.

EMMANVEL DE FIGVEREDO, Luſitanus, propriâ linguâ ſcripſit, quod nos Caſtellanâ ſic proferimus,

Hidrografia; *Examen de Pilotos con las reglas, que deben guardar,con los derroteros de las dos Indias*. 1625. 4.

F. EMMANVEL FRAGVELA, (ſic nuncupatur in quadam relatione Luſitana) nudipes Franciſcanus provinciæ Sancti Antonii Portugalliæ, atque alterius provinciæ Braſilienſis Cuſtos, edidit Luſitanicè-

Das edades do *Home*: hoc eſt, *De ætatibus hominis*. Oliſſipone: Item-

Obſervationes Mathematicas: quod opus morieus ineditum, ſed perfectum,reliquit.

D. EMMANVEL FRANCISCVS DE HINOJOSA & MONTALVO, Sancti Iacobi ordinis eques, Philippi IV. Catholici Regis noſtri Strator, regiúſque in ſacrarum rationum Senatu præcipui ordinis & ſubſellii Calculator (*Contador maior de Hazienda* vulgò dicimus) edidit-

La admirable vida, *virtudes raras, loables coſtumbres, y ſanta muerte de la Iluſtriſſima y humildiſſima Señora D. Maria Gaſca de la Vega*. Matriti 1626. in 4. Nata hæc præſtans ſanctimoniâ vitæ fœmina fuit Didaco Gaſcâ parente, qui quidem Petrum Gaſcam illum Peruani Regni pacatorem, Epiſcopúmque Seguntinum, germanum fratrem habuit: nupſit verò *D. Franciſco de Contreras* integerrimo ante aliquot annorum luſtra Caſtellæ Senatus Præſidi.

EMMANVEL GAITAN DE TORRES, author fertur cujuſdam opuſculi, quod M.S. vidit Laurentius Coccus Vmber ſæpe à nobis laudatus,

Del modo diferente, *que ſe debe dar al govierno de las Indias*.

EMMANVEL DE GALLEGOS, Luſitanus, compoſuit carmine Caſtellano animoſo, & eleganti-

La Gigantomachia; ſive de Bello Gigantum. Oliſſipone 1628.

EMMANVEL GODINHO CARDOSO, Luſitanus, edidit.

Relacion *del Naufragio de la Nao Sant-Iago, y Itinerario de la gente, que della ſe ſalvò el año MDLXXXV*. Luſitanè 1602. in 8. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

EMMANVEL DE GOES, Luſitanus ex oppido *Poſtel* Eborenſis diœceſis, Ieſuitarum ſodalis, oratione tam ſolutâ, quàm pedibus adſtrictâ, dicendique facultate plurimùm valuit, humaniorum, & Philoſophicarum diſciplinarum valde doctus, ſcripſit-

In libros Phyſicorum Ariſtotelis.

In ejuſdem libros De Cœlo,Metheors, & in Ethica, quæ vivus edidit.

In ejuſdem libros de Anima, &

In libros De Generatione, & Corruptione.

Hæc omnia ſine authoris nomine ſub appellatione *Collegii Conimbricenſis* edita ſunt. Cui cum ſuppoſuiſſet nomini alius neſcio quis *Commentarios in Ariſtotelis Logicam* indignos qui ad perficiendum *Artium*, ut vocant, *Curſum* hunc admitterentur, editos Franco-

ſurti anno MDCIV. abolendis illis edidit collegii ejuſdem appellatione uſus Sebaſtianus Coutus genuinos *Commentarios in Logicam Ariſtotelis*, qui unà cum cæteris jam laudatis per manus eunt.

EMMANVEL GOMEZ, Luſitanus (vereor ne Antverpiæ ex parentibus Luſitanis natus, nàm Antverpienſem eum appellat Zacutus) ſcripſit in medica re, cujus erat Profeſſor,

De Peſtilentiæ curatione methodicam tractationem. Antverpiæ apud Ioannem Trognefium 1603. in 4. Lovanii apud Iacobum Zegers 1637. in 8.

EMMANVEL GONZALEZ TELLEZ, Iuriſconſultus, ac Doctor Salmantinus, in hac ſchola tum collegii Conchenſis togâ condecorari, tum ad docendi canones locum ex veſpertina cathedra promeruit aſcendere; indéque ad jus dicendum in cauſis Religionis inter Patres allegi Pincianæ urbis: quod munus gerens edidit.

Concilium Eliberitanum cum Diſcurſibus Apologeticis Ferdinandi de Mendoça olim editum, adjunctis nunc diverſorum notis, ſuíſque uberioribus. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios. 1665. folio.

Sperantur ejuſdem.

In duos priores Libros Decretalium, volumina duo.

F. EMMANVEL DE LA GVERRA, Ciſtercienſis monachus, edidit.

Confortacion *y conſuelo de puſilanimes*. Pinciæ typis Ioannis Rodriguez. 1602. 8.

Teſoro eſpiritual *para adorno y riqueza del alma*. Ibidem 1619. in 8.

Hunc non reperio in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

D. EMMANVEL HENRRIQVEZ DE GVZMAN neſcio quis, non nihil ſcripſit.

Sobre el ſembrar, *y coger mucho en poco tiempo*: nam hujus argumenti liber Italicâ linguâ ſcriptus, & huic nomini adſcriptus ſervabatur olim in Bibliotheca Olivarienſi.

EMMANVEL HORTIGAS, Aragonus, Cæſarauguſtanus, Societatis Ieſu Presbyter, in collegio Cæſarauguſtanæ urbis Sac. Theologiæ Profeſſor, dedit foras.

Guia *del Chriſtiano à la patria eterna*; duabus partibus. Cæſarauguſtæ 1647. in 8.

Corona eterna; ſive de cœleſti gloria eſſentiali & accidentali animæ & corporis. Ibidem 1650. apud hæredes Petr. de Lanaja 1658. 8.

La Llama eterna, ſive de Cruciatu, & pœnis inferni. Ibidem ..... Hanc à ſe notis locupletatam Gallicè dedit foras Franciſcus Filhol Canonicus Toloſanus.

San Raphael.

Vrna breve, *y oracion funebre en las exequias del Excelentiſſimo Señor D. Andrea Cantelmo Virrey de Cataluña*, quam habuit die ipſo funeris in collegii Cæſarauguſtani Ieſuitarum templo. Cæſarauguſtæ 1645. in 4. apud Didacum Dormèr.

Spem nobis fecit ab aliquot annis alterius operis ita inſcripti.

Operarius Evangelicus in Librum Judith ſive de munere Apoſtolici Concionatoris, tribus tomis.

F. EMMANVEL DE ISLA, Franciſcanus ſtrictioris obſervantiæ in provincia Sancti Antonii Portugalliæ, ſcripſit.

Hiſtoriam ſuæ provinciæ; velut ſupplementum eorum, quæ Franciſcus Gonzaga de ea ſcripſerat.

Fuit M.S. apud Lucam Vvaddingum.

EMMANVEL LAVRENTIVS SVAREZ, Presbyter, ac Theologus Oliſſiponenſis, de Suario, & Sancio inclytis rerum utiliſſimarum præceptoribus benemereri volens, confecit.

Epitomen brevem & reſolutam Diſputationum Theologicarum Franciſci Suarez de Sacramentis, Indulgentiis, Purgatorio, Suffragiis, Cenſuris, Irregularitate, Sacrificio Miſſæ, Clavibus Eccleſiæ contractam, digeſtamque alphabetico ordine. Quæ quidem ex altera editione auctior prodiit Valentiæ apud Chryſoſtomum Garriz. 1627. in 4.

Prius ediderat.

Compendium de Sacramento Matrimonii Tractatus Thomæ Sanchez Ieſuitæ alphabeticè breviter diſpoſitum. Oliſſipone apud Gerardum à Vinea 1622. 8.

F. EMMANVEL LEAL, Luſitanus, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, ſcripſit luſitanè.

Tratado *de Penafiel de Souſa*.

Deſcriptionem ſcilicet, ut ſuſpicor, cujuſdam ejus regni tractus; laudat eum eruditionis nomine Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die IX. Aprilis pag. 493.

EMMANVEL DE LEDESMA, Medicus Doctor Valentinus, edidit.

Apologiam & defenſionem Aſtrologiæ. 1599.

F. EMMANVEL A MATRE DEI, ordinis Minorum, ſcripſit, Antonio Dazâ teſte in libro *de Conceptione*, Vvaddingo tamen illaudatus,

Tractatum ſuper Magnificat.

EMMANVEL MARTINEZ, Complutenſis Medicus, edidit.

De rebus naturalibus, non naturalibus, & contra naturam. Compluti 1637. fol.

EMMANVEL MASCARENHAS, Luſitanus, Oliſſiponenſis, Georgii Montalbani Marchionis filius, Ieſuitarum ſodalis, & in collegio Sancti Antonii ejuſdem urbis Theologiæ ordinarius Profeſſor, ſcripſit, qui poſthumus prodiit, librum.

De Sacramentis in genere, Baptiſmo, Confirmatione, Eucharistiâ, necnon & ſacrificio Miſſæ. Lugduni 1656. in folio.

Denatus eſt circa annum MDCLVI.

EMMANVEL MENDEZ DE CASTRO, Luſitanus, Oliſſiponenſis, poſt Conimbricenſem Iuris Cæſarei profeſſionem ex cathedra illa, quam *Voluminis* vocant, cauſarum patronus in curia regia Matritenſi edidit.

De Annonis civilibus lib. XI. Codicis ſingularem & novam repetitionem. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 4.

Ad celebrem Iuſtiniani Conſtitutionem in L. Cum oportet. C. de Bonis quæ liberis, &c. commentarios. Ibidem 1591. 4. priùs Salmanticæ 1587. 4.

Practicam Luſitanam V. libris *cum CCXL. noviſſimis deciſionibus Senatus*: ſemel alibi, iterúmque locupletiorem typis Georgii Roderici Oliſſiponenſis typographi 1621. 4.

EMMANVEL MESQVITA, Luſitanus, ſcripſit.

Naufragio *de la Nao San Benito*: Herrera in *Hiſtoria*, & Leone in *Bibliotheca Indica* teſtibus.

EMMANVEL MONTEIRO, Luſitanus, Ieſuita, ſcripſit.

Exercicios eſpirituais, Luſitanâ linguâ.

Hunc laudat D. Franciſcus Emmanuël *epiſt*. I. *cent*. IV.

F. EMMANVEL DE MONTE OLIVETI, Luſitanus, ex oppido *Villa de Conde*, ordinis Sancti Franciſci regularis obſervantiæ in provincia Portugalliç, Sac. Theologię Lector emeritus, ac Diffinitor, ſcripſit Caſtellanè.

Practica regular, *y Orden judicial*. Oliſſipone 1635. in 4. Item Luſitanè.

Hiſtoria *da provincia de Portugal*; hoc eſt, ſuæ provinciæ; quam habuit M. S. Lucas Vvaddingus.

Reſponſionem ad Propoſitionem, quam contra defenſores & devotos puriſſimæ atque immaculatæ Conceptionis Dominæ noſtræ quidam Canonicus & Præbendatus Cæſarauguſtanus in eadem civitate propoſuit ac publicavit. Quod opuſculum habere apud ſe M. S. in folio teſtatur Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

De caſibus reſervatis opus aliud reliquit poſteris edendum, vitâ ipſe functus anno MDCXXXV.

EMMANVEL DE MORAIS, Luſitanus, ſcripſiſſe dicitur accuratè, mihi aliàs ignotus, *De Rebus Braſilienſibus*.

EMMANVEL DE NAXERA, Toletanus, Societatis Ieſu Presbyter, in collegio Complutenſi ſacrarum literarum interpres, deindéque in Matritenſi Philoſophiæ politicæ præceptor, Philippo IV. Regi Catholico ab Evangelicis concionibus, multâ induſtriâ, atque editis libris promovit verbi Dei præconum ſtudia; quæ revera ex iis tanquam ex inſtructiſſima penu ad faciendum, velut ex tempore, ſui muneris opus profeciſſe videntur. Vernaculâ quidem linguâ hæc edidit.

Sermones Panegiricos *en las feſtividades de Chriſto Señor Nueſtro*. Matriti anno 1649. in 4.

Sermones Panegiricos *en las feſtividades de la Virgen Nueſtra Señora*. ibidem 1648. 4.

Panegiricos *en las feſtividades de varios Santos*; duobus tomis. Matriti 1648. & 1649. iterúmque 1651. & 1654. Qui & Italico editi ſunt ſermone.

Sermones *de Adviento*. Matriti in 4. Interpretationem Italicam nuper edidit *Hieronymus Bruſſonius* Venetiis 1658. in 4.

Sermones varios. Matriti 1650. & 1655. 1658. in 4. quatuor tomis.

Sermones *de Quareſma*; duobus tomis. Matriti 1649. in 4.

Sermones *para las Dominicas del año*. ibidem 1657.

Sermones *funerales*.

Sermones *ſobre los verſos del Miſerere*. ibidem 1652. in 4.

Diſcurſos *de la puriſſima Concepcion*. Ibidem 1663. 4. Item aliud opus hoc titulo.

En hazañas *de David el Arte de la fortuna*.

Latinè verò hæc.

Commentarios literales & morales in Ioſue hoſtilibus redimitum trophæis: cum appendice de Rahab, & arca figurata, in quo Mariæ laudes per ejus feſta digeſtæ continuantur; duobus tomis: prior Antverpiæ apud Ioannem Meurſium anno 1650. poſterior verò, quo abſolvitur *Ioſue* liber, Lugduni prodiit apud Laurentium Aniſſon 1652. folio.

In Iudices Commentariorum literalium, & moralium tomum I. Lugduni apud eundem Aniſſon 1656. in folio. Exierunt inde in lucem ſecundus, tertiúſque ex eadem officina.

EMMANVEL NVÑEZ, Medicus Vliſſiponenſis, libellum nuncupavit Henrico tūc Portugalliæ Infanti & purpurato Eccleſiæ Patri.

De Tactus Inſtrumento; in quo multa

multa adverſus Philoſophos,& Medicos diſſeruntur; in officina Ioannis Blavii, Oliſſipone, ut credimus, 1557. in 8. editum.

EMMANVEL DE OCAMPO, Matritenſis, ediidiſſe dicitur, cum illiteratus tamen eſſet,

Proverbios *morales*.

Vna carta *moral*. Matriti 1630.

Defenſa *de la puriſsima Concepcion de Nueſtra Señora*. Matriti 1631. & 1644. 8.

Diſcurſos *ſobre las acciones, y coſtumbres del Hombre*.

Oracion *a la muerte de D. Rodrigo Calderon*.

EMMANVEL PIMENTA, Luſitanus, *Scalabi* (*Santaren* nos dicimus) natus, Presbyter Societatis Ieſu, pius, & exquiſitè doctus in politiori omni literatura,quam unà cum Rhetorica arte docuit in ſtudiis Eborenſi, & Conimbricenſi; facultate in primis poëticâ ſic excelluit, ut inter præſtantiſſimos ſæculi ſui Poëtas meritò annumerandus veniat. Scripſit enim elegantiſſimè ſimul & ingenioſiſſimè -

Poëmata varia; tomis duobus collecta: Item -

Epigrammata de Regibus Luſitaniæ, quæ Antonius Vaſconcellius in ſua *Regum Luſitaniæ Anacephaleoſi* ſingulis eorum elogiis ſubjecit.

Abiit ad plures Eboræ Kalend. Octobris anni MDCIII. ætatis LXI.

EMMANVEL DE PIÑA, Muſicus Cappellæ regiæ Oliſſiponenſis, publicavit -

Villancicos, *y Romances a la Natividad de Ieſu Chriſto Nueſtro Señor, y otros Santos*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1615. 8.

EMMANVEL PONZE, Matritenſis, ſcripſit -

Fieſtas, *que hizo Madrid a la canonizazion de San Ignatio, S. Franciſco Xavier, S.Iſidoro de Madrid, Santa Tereſa de IHS. y S. Felipe Neri*.

D. EMMANVEL DE PORTVGAL, Luſitanus,Franciſci Comitis de Vimioſo Luſitanę gentis clariſſimi filius, ſenſa animi verſibus pandere gaudebat cùm Caſtellanis, tum Portugalliæ popularibus. Promanarunt ab eo quædam poëtica opuſcula typis edita hoc titulo -

Obras *de D. Manoel de Portugal*. Oliſſipone 1605. in 8.

D. EMMANVEL DE PORTVGAL, Antonii filius, Ludovici nepos,Emmanuëlis Portugalliæ Regis pronepos, vir (Ioannis Caramvëlis teſtimonio, quem familiarem in Belgio habuit) *feliciſsimi ingenii, generoſitate ſingulari præditus,linguarum notitiâ admirabilis,controverſiarúmque adverſus hæreſes e allentiſsimus*; ſcripſit (teſte eodem Caramvele.)

Anatomem Fortunæ politicæ; Comiti Palatino inſcriptam, cum is Bohemorũ Rex coronaretur; quâ diſſuadet ei hanc expeditionem; acutiſſimè exponens pericula, quibus olim & Antonius pater in ſimili cauſa ſubjacuit: opus (ait *Caramvel in* procemio *Philippi ſui Luſitaniæ Regis*) *ſententiis floridum,& exuberans, monitis rarum, & digniſsimum moroſâ prælectione*.

Vitam cum morte commutavit XXII. die Iunii MDCXXXVIII.

EMMANVEL DAS POVOAS, Luſitanus, almæ ſedis Oliſſiponenſis Canonicus, edidit verſibus Caſtellanis eâ metri formâ, quam *Terce tos* vernaculè vocamus,

Vita Chriſti, XXX. Canticis, ſeu libris. Oliſſipone apud Petrum Craesbek anno 1614. in 4.

EMMANVEL RAMIREZ DE CARRION, Prieguenſi Marchioni Hiſpaniarum Magnati à ſecretis,& à cura formandi eloquii, mutus enim erat natus, publicavit -

Maravillas *de naturaleza, en que ſe contienen dos mil ſecretos de coſas naturales,&c.* Môtillæ 1629. 4. Prodierat priùs dimidio & ultra minor, Matriti, ut credo, 1622.

Hic nempe apud nos artem invenit,aut certè ſolus exercuit ætate ſua, literas & aliqualem linguæ uſum docendi mutos, quod quidem in eodem Marchione,atq; item in D. Ludovico à Velaſco *Fraxini* Marchione Comeſtabilis Caſtellæ fratre, & in aliis præſtitit.

F. EMMANVEL DE REINOSO, ex religioſa familia, quæ captivos redimit ſub advocatione Sanctiſſimæ Trinitatis, S. Theologiæ Magiſter, domus Toletanæ Præfectus; Neo-ſegovienſibus tandem in Philippinis Inſulis Antiſtes datus, edidit -

Prueba *de la Concepcion puriſsima de la Virgen Nueſtra Señora*. Toleti apud Bernardinum de Guzman 1616. 4.

Fundacion *de los eſclavos del Ave Maria*: itémque -

Sumario *de la devocion de Nueſtra Señora*, &c.

Modo *de rezar el Ave Maria*. Matriti ſimul apud Ludovicum Sanchez 1623. in 8.

Relacion *funeral de el Venerable Padre F. Simon de Roxas*. Pinciæ 1625. in 4.

Obiit anno MDCXXXII. in cœnobio Hiſpalenſi, cùm in Talaverenſi addixiſſet olim ſe religioſæ huic familiæ.

EMMANVEL DOS REYS TAVARES,Luſitanus, Santirenſis, Sac. Theologiæ priùs, inde Medicæ artis Profeſſor, ſcripſit,præcipuè pro Thoma Roderici à Veiga adverſus Matamorum -

Con-

Controverſias Philoſophicas & Medicas ex doctrina de febribus. Vliſſipone apud Ioannem da Coſta ſeniorem 1667. in 4.

EMMANVEL DE LOS RIOS, Sahaguntinus Presbyter, edidit metricè.

Aviſos *mui importantes de lo que ſe debe contemplar en el ſacrificio de la Miſſa*. Compluti 1618. 8.

F. EMMANVEL RODRIGVEZ, Luſitanus, ſi fides non lubrica eſt ejus, qui ex nepotibus illius ſe audiviſſe nobis retulit, in oppido *Eſtremoz* Tranſtaganæ regionis natus, Seraphici ordinis inter Excalceatos, hoc eſt, reformatos Franciſci parentis ſectatores decus maximum vixit; doctiſſimus vir, cùm Iuris Canonici, tum Theologiæ, quam, quia moribus regulas præfinit, moralem vulgò appellant. Vnde ad eum communiter provocabatur in maximi momenti quæſtionibus. Immerſus enim ſtudiis, nè aliò avocari poſſet, munera quæcumque domeſtica conſtanter reſpuit, contentus honore ſolo, & nomine Deffinitoris ſuæ provinciæ; quo ingenii ſui monumentis in publicum edendis præjudiciū aliquod comendationis præfertet. Religioſi regiminis leges uti obſervabat, ita curioſè, ac induſtriè colligere, digerere, atque exornare ante alia procuravit. Scripſit namque -

Quæſtionum Regularium, & Canonicarum, tria volumina. Salmanticæ 1598. Lugduni apud Horatium Cardon, 1609. & 1613. Antverpiæ apud Belleros 1616 in folio, deinde & 1638. folio; Coloniæque apud Petrum Hening 1622. in 16. Adjungitur his omnibus editionibus quartæ partis, ſeù tomi, Paulini Bertii Lucenſis, Auguſtiniani *Praxis Criminalis Regularium & Sacularium*, quam author ipſe *Appendicem Emmanuëlis* noſtri triū partium, etiam cum ſcriberet, deſignavit. *Compendium* hujus operis confecerunt Patres Recollecti provinciæ S. Andreæ in Belgio per aphoriſmos alphabetico ordine digeſtum, ediderúntque apud Belleros Antverpiæ 1622. atque aliis locis. Deinde aliud copioſius formavit Hieronymus Rodriguez Emmanuëlis noſtri ex fratre nepos, atque edidit Lugduni 1634. 8. Ad finem tertii voluminis prodiit ubique -

Collectio, & Compilatio Privilegiorum Apoſtolicorum Regularium mendicantium, & non mendicantium ab Vrbano II. uſque ad Clementem VIII. conceſſorum; ſeorſimque duobus tomis Lugduni 1609. Antverpiæ 1616.& 1623. Duaci 1613.

Opinionum communium circa caſus conſcientiæ librum unum, Venetiis 1616. tribuit ei Vvaddingus; niſi interpretatio ſit latina *Summæ* Hiſpanæ, cujus infra meminimus.

Hiſpanè verò ſcripſit -

Explicacion *de la Bulla de la Cruzada con adiciones*. Compluti 1590. Salmanticæ 1607. & 1612. Valentiæ 1610. Simúlque elucidavit *Proprios motus Pii V.* primum *de non admittendis fœminis in Religioſorum domos interiores*; alterum *de Cenſibus*. Tranſtulit hoc opus in Italicum Iulius Cæſar Valentinus Carpineti in Sabinis Parochus; prodiitque cum *additionibus Vincentii Ricci* Meſſinenſis, Panhormi anno 1620.

Suma *de caſos de conciencia*; cui adnectitur-

Vn Tratado *del orden judicial, que los Prelados, y qualeſquier Iuezes Eccleſiaſticos deben guardar en ſus viſitas*; quatuor tomis, ſeu duobus voluminibus. Prior bis prodiit Salmanticæ 1604. & 1607. deinde Barcinone 1616. Matriti, atque alibi: poſterior Cæſaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1615. Nempe author duas *Summas*, ſeu duo integra alphabeta caſuum conſcientiæ formavit: poſtremam ſcilicet, poſtquam edidiſſet primam, ex his, quæ prætermiſſa fuerant, quotidiéque ſibi in mentem & examen veniebant. Has in unam eandémque redegit Lucas Vvaddingus, dum Salmanticæ verſaretur, ut ipſe ait de Emmanuële agens in *Bibliotheca Franciſcana*, ediditque Salmanticæ *1616*. Primum horum volumen, ſtatim ac foras fuit emiſſum, latinitate donavit *Balthaſar de Cañizal* Palentinus, quæ interpretatio Duaci prodiit 1614. Coloniæque apud Hierat 1620. 4. Venetiiſq; 1622. Italica etiam ibidem excuſa eſt anno 1603.

Catecismo *de Doctrina Chriſtiana*. Salmanticæ 1602. 4. Lucas Vvaddingus.

Manſit Emmanuël ferè ſemper Salmanticæ in ſua Sancti Iacobi provincia, degebátque adhuc in vivis, ut idem ait Vvaddingus, anno MDCX.

EMMANVEL RODRIGVEZ DE SILVA, Luſitanus, Iuriſconſultus, edidit -

De Salariis familiarium. Salmanticæ 1655.

F. EMMANVEL ROMAN, Pincianus, Carmelitis anno MDLXXXVII. in ipſa urbe Pincia aggregatus, res domeſticas celebravit ſcribens -

Elucidaciones varias *de la Antiguedad, Dignidad y Eſcritores iluſtres de la orden del Carmen*: nempe Ioannis de Carthagine Franciſcani librum *De Antiquitate ordinis Carmelitarum* verſum à ſe, atque examinatum, ac locupletiorem factum. Sequitur *El Indice alphabetico de las coſas mas notables de la antiguedad de la orden del Carmen*; Matriti 1624. 4.& cum additionibus 1628. tertióque 1630.

Epitome *de la vida y milagros de San Andres Corſino, Obiſpo Feſulano*. Matriti 1629. in 4.

Obiit Matriti MDCXXX.

D. EM-

D. EMMANVEL ROMAN VALERON, in gymnaſio Pincianæ urbis veſpertinus Canonum Doctor, & in Curia, ſive Cancellaria, ut vocant, cauſarum Patronus, doctè ſcripſit.

De Tranſactionibus Tractatum. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1665. in folio.

Librum quoque *ſingularem* ejus *Animadverſionum Iuris Civilis* laudari video Pinciæ editum.

EMMANVEL DE SAA, Luſitanus, Interamnenſis ex oppido *Villa de Conde*, Societati Ieſu tunc recens natæ dedit nomen Conimbricę vix quindecennis, brevique apud cives ſuos primùm, mox Gandiæ decimum ſeptimum agens annum Ariſtotelis libros tum publicè, tum privatè Franciſco Borgiæ Duci, poſtea Præpoſito ejuſdem Societatis Generali, ſubindéque Romæ interpretatus eſt. Sacros itidem libros diu hac in urbe explicuit, concionibus interim dans operam nonnullâ eloquentiæ, at multâ cum pietatis laude, quæ mirè virum præ omni Rhetorum induſtria commendabat, ut eleganter audiat in Bibliotheca Societatis *cõtra omnem formam eloquentiæ eloquentiſsimus*. Interfuit Pii V. Pont. Max. juſſu corrigendæ Bibliorum editioni unà cum Petro Parra ſodali. Tandem defatigatus per Italiam miniſteriis in ſeceſſu *Aronenſis* domus, quæ diœceſis Mediolanenſis eſt, ſibi antea præparato, anno MDXCVI. febre extinguitur, poſtquam doctrinæ, pietatiſque opimis editis fructibus primitivæ Societatis clarum vixiſſet exemplum. Opera ejus hæc extant.

Scholia in IV. Evangelia ex ſelectis veterum PP. ſententiis collecta. Antverpiæ 1596. in 4. Coloniæ in 4.

Notationes in totam ſacram Scripturam, quibus tũ difficiles loci, tum variæ ex Hebræo, Chaldæo, & Græco lectiones mirâ brevitate, & vix niſi longo uſu ſacræ paginæ ſubactis lectoribus percipienda explicantur. Antverpiæ 1598. in 4. Deinde ſimul cũ aliis annotationibus, ſeu ſcholiis *Marianæ*, & *Tirini*.

Aphoriſmi Confeſſariorum ex Doctorum ſententiis collecti; diligentiſſimo quadraginta annorum ſtudio elaborati. Venetiis 1595. 12. & 1602. in 24. Coloniæ 1610. 1612. & 1615. in 12. Pariſiis 1609. 16. Lugduni 1612. 16. Antverpiæque 1615. in 12. 1622. 8. & 1623. in 4. Et cum *annotationibus & locorum indicationibus Andreæ Victorelli* Theologi, ac Presbyteri Baſſanenſis, Brixiæ 1619. Romæque, ac demum Duaci 1627.

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Texeda de la orden de S. Franciſco.* Hic fuit à confeſſionibus Borgiæ Gandiæ Duci, poſteáque Societatis Ieſu ſodali, & Generali Præpoſito: cujus Ioannis ſanctitatem ea de cauſa Emmanuël noſter ſcriptis conſignandam ſuſcepit. Hoc ejus opuſculum manu exaratum apud ſe eſſe ſcriptũ reliquit Iulius Nigronus ejuſdem Societatis in ejus *Regularum commentario*, & explicatione tituli, prima particula, num 14.

D. EMMANVEL DE SALINAS, Aragonius, Oſcenſis, vir pius, & ingenioſus, ſcripſit verſibus.

La caſta Suſana. Oſcæ 1651.

D. EMMANVEL SARMIENTO DE MENDOZA, Burgenſis, in ſchola Salmantina olim Rector, cùm ſtudiis ibi operam daret, Canonicus Magiſtralis in Eccleſia Hiſpalenſi, multâ doctrinâ, atque eruditione vir, ſcripſit.

Militiam Evangelicam pro adornandis miſsionibus Apoſtolicis ad Evangelii inter Ethnicos publicationem fructuoſam. Hiſpali in 8. anno 1628.

De Immunitate Eccleſiaſtica opus aliud attribuit ei Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Hiſpalenſis Eccleſiæ*. pag. XLIV. quod non vidimus.

Ad hunc, qui Salmanticæ tunc verſabatur ſtudiorum Rector, ſcripſit Iuſtus Lipſius eam epiſtolam, quæ LXXXIX. in *Cẽturia* eſt *ad Italos & Hiſpanos*: in qua literis ad ſe ab eo datis *non aliud ſcriptum literatius, terſius, & toto genere eruditius ſe vidiſſe* ait.

Obiit circa annum MDCL.

EMMANVEL SEVERINVS (vulgò SEVERIM) DE FARIA, Eborenſis in Luſitaniæ regno, patriæque Archiepiſcopalis Eccleſiæ Cantor, ſæculo noſtro ſpectatus, & ab omnibus Luſitanæ gentis Scriptoribus ſummo loco habitus induſtriæ ſingularis nomine in conquirendis hujus regni antiquitatibus, eruditéque, & cum judicio gravitatis pleno ad veri obruzam examinandis; ut non immeritò palmam hujus laudis ei deferre ſoleant, qui inter Portugalliæ cives aliquo harum literarum, doctrinæque honore cenſentur. Antonium Brandanum videſis in *Prologo* Tertiæ Partis *Monarchiæ Luſitanæ*, & lib. X. cap. VII. Edidit in lucem vernaculè.

Diſcurſos *varios politicos*. Eboræ apud Emmanuëlem Carvalho 1624. in 4. Hi ſunt; I. *De la Aſiſtencia del Rey en Lisboa.* II. *Vida de Iuan de Barros.* III. *De la lengua Portugueſa.* IV. *Vida de Luis de Camoẽs.* V. *Del exercicio de la Caza.* VI. *Vida de Diego de Couto.* VII. *Del origen de las veſtiduras, de que usò el Clero de Portugal.*

Promptuario *eſpiritual*. Hoc opus tribuit ei Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XXI. Aprilis.

Laudatus Brandanus, vel alii tribuunt quoque ei ſequentia, quæ nondum publicata ſunt.

Notitias *de Portugal*, duobus voluminibus. Harum fragmentum Luſitanâ linguâ ſcriptum adducit idem Cardoſus XIII. Aprilis pag. 545.

Hiſtoria Eccleſiaſtica *è Arcebiſpos de Evora*.

Linages *de Portugal.*

Das vidas *dos Varoẽs illuſtres Portugueſes aſſi nas armas, como nas letras.*

De Cardinalibus Luſitanis opus laudat Antonius Macedo in *Luſitania purpurata.*

F. EMMANVEL DA SPERANZA, Luſitanus, Portuenſis, Seraphicæ familiæ provinciæ, ut vocant, Portugalliæ, Lector emeritus ſacræ ſcientiæ, & examinator trium ordinum militarium, provinciæ ſuæ aliquando Præfectus, edidit Luſitanè -

Hiſtoria Serafica *da ordem dos frades Menores de S. Franciſco na provincia de Portugal, Primeira parte, que contem ſeu principio, e augmentos no eſtado primeiro de Cuſtodia.* Oliſſipone apud Craesbeck 1656. Sequetur continuatio tribus aliis.

EMMANVEL SVAREZ A RIBEIRA, Luſitanus, Iuriſconſultus, doctus valde ac diſertus, ſub Aria Pinelo in Academia Conimbricenſi, aliiſque prudentiæ legalis præceptoribus, huic ſtudio datâ operâ, devenit, ut credimus, uſque ad locum docēdi veſpertinis horis (qui alter poſt primum Academiæ gradus eſt) Pontificum canones. Profectus deinde, quâ cauſâ mihi ignotum, uſque ad Gallos Lugduni aliquandiu ſubſtitit; hinc Venetias, inde Paravium ſe contulit; paſſus, neſcio in quo loco, certè eo, ubi verſabatur, *Annotationes* cùm ſcriberet *ad Gomezii* cap. I. Tomi III. *De Delictis*, à certo quodam jurato ſibi hoſte, quem *ſuum Ibim* alibi appellat, quidquid timeri potuit ab homine, quomodo ipſe refert, *omni vitiorum genere conſpurcatiſſimo, impio, exlege, A. A. nomine* (latet ille duabus his notulis) quem omnes alios precatur abominari, diriſq; omnibus ac furiis devovere, execratione, ut æſtimo, parum chriſtianâ. Edidit -

Iuris Obſervationum librum ſingularem. Lugduni 1562. in 8.

Theſaurum receptarum ſententiarum utriuſque juris, quas vulgus communes opiniones vocat, in alphabeti ſeriem digeſtarum. Venetiis 1569. in 8. Qui etiam editus fuit in collectione authorum, qui *De communibus opinionibus* ſcripſerunt, tom. III.

Annotationes ad Antonii Gomezii Variarum reſolutionum libros: quibuſcum editos vidimus, tum alibi, tum Venetiis anno 1586. in 4.

Annotationes breviores marginales ad Arii Pineli præceptoris olim ſui commentarios in Rub. & Leg. II. C. de Reſcind. vendit. Venetiis 1570. in 8.

Parabat utilitati publicæ majora quædam, ut ipſe ait in *Receptarum* nuncupatione; ſcilicet, *Obſervationes contra communes opiniones*; item *Regularum Iuris Theſaurum*; atque etiam alium *Theſaurum verborum Iuris*. Scripſiſſe quoque Ribeiram credimus in *cauſa ſucceſſionis ad regnum Portugalliæ* pro Brigantina Duciſſa. Laudat quoque ipſe ſua in *Tit. de Iuſtitia & Iure commentaria* in nota quadam marginali ad Pinelum *de Reſcind. vendit.* pag. 3.

EMMANVEL SVEIRO, Hiſpanis Luſitanis parentibus Antverpiæ natus, Chriſti militiæ eques, Belgarum ipſorum cenſione, qui recti literarum, atque idonei quidem ſunt Iudices, Hiſpaniæ noſtræ in eo tractu decus, in antiquitatibus cùm ſacris, tum profanis verſatiſſimus, variarum linguarum & diſciplinarum, præcipuè Hiſtoriæ, & Mathematicæ gnarus, politiſſimi vir ingenii; edidit linguâ vernaculâ Caſtellæ -

Deſcripcion breve *del Pais baxo.* Antverpiæ 1622. 8.

Annales *de Flandes*; duobus tomis. Ibidem 1624. folio.

Sitio de Breda *rendida a las armas del Rey D. Felipe*; ex Latino Hermanni Vgonis Ieſuitæ. Ibidem apud Plantinum 1627. fol.

Ex Latino quoque ſuorum authorum convertit eleganter -

Obras *de Caio Criſpo Saluſtio.* Antverpiæ apud Ioann. Resberg. 1615. in 4.

Obras *de Caio Velleio Paterculo.* ibidem 1630. in 8.

Obras *de Caio Cornelio Tacito*: poſt Antonii de Herrera aliqualem, Balthaſaris de Alamos, & Caroli Coloma illuſtrium virorum integram operam in hujuſmet authoris interpretatione poſitam. Antverpiæ apud Bellerum 1613. in 4.

Teſtatum fuiſſe ſcio Emmanuèlem in *Velleji* editione ſe in *Paulo Iovio* interpretando, & à falſis quibuſdam expurgādo occupatum. Obiit tamen, quin perficeret opus, Bruxellis anno MDCXXIX.

F. EMMANVEL TAMAIO, Beacienſis, ordinis Minorum provinciæ Granatenſis, cui & præfuit, S. Theologiæ Lector emeritus, & à cenſura Theologica apud violatæ fidei Iudices, ſcripſit -

Diſcurſos Apologeticos *de las reliquias de S. Bonoſo, y Maximino, y de los demas Martires que ſe hallaron en Arjona; y de los milagros, que Dios a obrado por ellos antes y deſpues de ſu invencion.* Beatiæ apud Petrum de Cueſta in 4. Edita ſimul fuit Hiſpanica *Franciſci Vivarii* Ciſtercienſis *epiſtola* Eminentiſsimo Cardinali Sandovalio Giennēſi Epiſcopo pro approbatione Actorum hujus martyrii directa.

EMMANVEL TEMVDO DA FONSECA, Luſitanus, Iuris Doctor, Archiepiſcopatus Oliſſiponenſis ſede vacante Vicarius Generalis, ſcripſiſſe dicitur, quas nondum vidimus,

Deciſiones Eccleſiaſticas, duabus aut pluribus partibus. Oliſſipone 1650.

EMMANVEL DE VALDERRAMA, Me-

dicus Cæſarauguſtanus, dedit foras libellum -

De Vſu Colochintidis.

EMMANVEL VALLE DE MOVRA, Luſitanus, Calanticenſis (*Arraiolos* op. eſt Tranſtaganæ provinciæ) in Eborenſi & Conimbricenſi Academiis datâ ſtudiis operâ, Alexandri & Philippi fratrum germanorum Theodoſii II. Brigantini Ducis ſtudia rexit. Poſt curatas ipſe religionis res in Deputati, ut vocant S. Inquiſitionis munere, quod per plures annos adminiſtravit, datus tandem fuit Eborenſibus Inquiſitor hæreticæ atque Iudaicæ pravitatis, vir admodum eruditus, magnóque inter cives ſuos pretio habitus. Scripſit eleganter -

De Incantàtionibus & Euſalmis. Eboræ 1620. in folio, typis Laurentii Cracsbeck.

De Stigmatibus item *S. Franciſco impreſſis ab Angelo, non ab ipſo Ieſu Domino noſtro crucifixo*. Adjungere poſſum audiviſſe me à quodam Seraphici hujus ordinis ſodali, Mouram à tempore conſcripti hujus poſtremi cõmentarii cæcitatem incurriſſe; quâ veluti mulctatus poſtea diu vixit. Quod quidem ſicut affirmare nequeo, ita diſſimulare non debui. Certè in prologo ſui *de Incantationibus* operis fecit lectoribus duodecim aliorum, quibus jam publicationem expediebat, ſpem.

EMMANVEL DE VARGAS, Ieſuita, edidit (credo Hiſpanè).

Relacion *de los milagros, que por una Imagen del Beato Padre Franciſco de Borja obra N. Señor en el Nuevo Reino de Granada*; quam approbavit ritè, ut moris & juris eſt, Archiepiſcopus S. Fidei. Matriti apud Andr. Parra, & Neapoli Italicè per Vincentium Francum 1629.

EMMANVEL DE VEGA, Luſitanus, Conimbricenſis, ex ſodalitio Societatis Ieſu, Theologiæ Doctor, aliquandóque in Vilnenſi Lithuaniæ Ducatus Academia Profeſſor, pluſquam XC. annis natus Romæ denaſcitur anno MDCXL., cum ſcripſiſſet -

Aſſertiones Theologicas de Eucbariſtiæ Auguſtiſſimo Sacramento. Vilnæ 1585. in 4. Antverpiæ 1586. 4.

De Diviniſſimo & tremendo Miſſæ Sacrificio. Vilnæ 1586. in 4.

De cultu ſacrarum Imaginum, & Invocatione Sanctorum contra librum Volani de Idolatria Ieſuitarum. Ibidem.

De Vita & miraculis Lutheri, Calvini, & Bezæ. Ibidem.

Theſes de diſtributione Sacræ Eucbariſtiæ ſub una ſpecie contra Huſitas. Pragæ.

Falſi Samoſatiniani Dei oppugnationem, ac æternæ Chriſti generationis, veræque Deitatis defenſionem. Viennæ Auſtriæ 1590.

De Principiis fidei. Viennæ.

Quaſtiones ſelectas de libertate Dei, & Hominis; De Prædeſtinatione, De Concordia ſummorum noſtri temporis Theologorum. Romæ 1639.

EMMANVEL DE VEGA, ſeu VEIGA, Luſitanus, S. I. conſtans in Braſiliæ partibus Evangelii miniſter, ſcripſit linguâ Maramomiſſiorum *Catbechiſmum & Dictionarium Grammaticámque* ejuſdem linguæ.

De eo agit *Sebaſtianus Berettarius* lib. III. *vitæ Ioſephi Anchietæ*.

EMMANVEL DE VEGA, ni fallor, diverſus à cæteris cognominibus, dedit -

Retiro *de profanas converſaciones para monjas*, Matriti 1951.

EMMANVEL DE VEIGA, Luſitanus, Poëta, diverſarum eclogarum & odarum collectionem hâc inſcriptione in publicum dedit -

Laura *de Anfriſo*. Eboræ 1628. in 4.

EMMANVEL DE VEIGA, diverſus ab aliis ejuſdem nominis, Luſitanus tamen & ipſe Villavizioſæ natus, ac Societatis Ieſu Presbyter, edidit luſitanè -

Relaçam *geral do eſtado da Criſtiandade de Ethiopia &c.* Oliſſipone apud Matthæum Pinheiro 1628. in 4. ex Epiſtolis Patrum Societatis exinde ſcriptis anno MDCXXIV. XXV. & XXVII. Quæ quidem Caſtellæ ſermone converſa extat M.S. in Bibliotheca collegii S. Pauli Granatenſis. Item ſuppreſſo nomine -

Vida *del Venerable Simão Gomez*. (Sartor hic fuit ſanctitate vitæ eximius, qui anno MDLXXVI. ad ſuperos abiit) anno 1625.

Vida *do Padre Vaſco Pirez da Companhia de IHS*. nondum tamen editam, ut author inquit *Bibliothecæ Societatis*.

Memorial *de la Fundacion de la caſa profeſſa de S. Roque de Lisboa*, tribuit Emmanueli à Veiga, Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*; incertum nobis cuinam ex jam laudatis.

ENECVS, vulgò, IÑIGO.

D. ENECVS ABARCA DE BOLEA, Cæſarauguſtanus eques, pietate vir non vulgari, quod oſtendunt opera ab illo edita, ſcilicet -

Baçulo *de nueſtra peregrinacion*: ſive de conſignanda Deo voluntate hominis. Cæſarauguſtæ 1550. metricum opus: deinde -

De la Oracion mental, *con una ſuma de la miſma oracion*: & alia pia 1552.

Vnion *del alma*. Ibidem 1570. in 8. niſi idem ſit opus cum priore illo.

D. ENECVS DE AGVIRRE, ſcripſit verſibus -

El Heroe *Santo Domingo de Guzman*. Matriti 1641. in 4.

D. ENECVS ANTONIVS DE ARGVELLO CARVAJAL, laudatur à D. Ioſepho Pellizer regio Archichronographo propter ſcriptum-

Memorial *de la Caſa de los Vargas*.

D. ENECVS FERNANDEZ DE VELASCO, Magnus Caſtellæ Comeſtabilis, reliquit ſcriptum in ſchedis-

Linages *de España*: quo uſus fuit libro Gundiſalvus Argote de Molina.

ENECVS DE LODOSA, Navarrus, Ieſuita, edidit-

Señal *de predeſtinacion la devocion con la Virgen Maria Nueſtra Señora*. Pampelone 1654. in 12.

D. ENECVS LOPEZ DE MENDOZA, Dux quartus *del Infantado*, quintus verò Marchio *de Santillana* &c. Didaci Ducis III. & Mariæ Pimenteliæ filius, eques Aurei velleris, ſub Carolo Imperatore & Philippo II. vixit majorum æmulus, familiæque nobiliſſimæ nunquam pœnitendus. Cum literas is efflictim amaret, varium & multiplex confecit opus-

Memorial *de las coſas notables* inſcriptum, Guadalaxaræque editum typis Petri de Robles 1564. in folio.

Quæſtiones item *de Templo Salomonis* Ioanni Vergaræ Canon. Toletano propoſuit; quibus ille integro libello reſpondit.

Denatus eſt XVIII. Sep. MDLXVI.

D. ENECVS DE MENDOZA, & ZVÑIGA, Petri de Zuñiga, & Catharinæ à Velaſco Comitum Mirandæ filius, Cauricuſis, indéque Burgenſis Epiſcopus, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalis à Clemente VII. creatus anno exacti ſæculi XXX. Romæ obiit IX. Iulii MDXXXVIII. De quo adhuc privato ſic exiſtimabat Lucius Marineus Siculus. *Ignicus Mendozinus* (ait) *Theologus, & Concionator egregius, atque Poëta ſingularis, non ingenii minùs præſtantiâ quàm generis nobilitate pollet. Eum enim quoties audivi concionantem, ejus, & doctrinam, & dicendi copiam, & orandi morem ac venuſtatem valde ſum admiratus. Hunc nempe natura Poëtam, hunc Oratorem formavit; Nec ei concionandi ſolùm munus natura, ſed ſcribendi quoque, & componendi omnem artem tribuiſſe omnium doctorum judicio confirmatur. Plura namque opera ſermone edidit Hiſpano; quæ meritò veterum libris conferri poſſis. Ejus autem ego libris non minùs libenter utor, quàm præſtantiſſimorum veterum Poëtarum operibus, quibus magnopere delector. Vtor præcipuè ex operibus hujus eo libro, quem De vita Chriſti inſcripſit. Ille enim plurima continet, quæ lectorum animos laſtant atque reficiunt, & ingenii fructu ac ſuavitate delectant.* Hæc Marinæus. Sed cum nullam hic mentionem faciat ſtatus ejus religioſi, valde miror D. Thomam Tamajum in *Catalogo librorum Hiſpanorum* tribuere Fratri Eneco de Mendoza Franciſcano, *La vida de Chriſto en metro Caſtellano*, Hiſpali editam anno 1611. 8. Pinciæque apud Fernandez de Cordova 1615. 8. atque item aliud opus ita nuncupatum *Iuſta razon contra la ſenſualidad*, metricum & ipſum, Cæſaranguſtæ in folio editum anno 1509. Quem quidem neutiquam agnoſcit ſodalem ſui ordinis Lucas Vvaddingus. F. Eneco de Zuñiga, ut videbimus, tribui ſolet libellus *Refugio del Alma* inſcriptus, atque item F. Enecó de Mendoza authore editum olim fuit Cæſaranguſtæ anno 1492. Syſtema, *Obras de Devocion*, indigitatum. Hæreo; nec certi quidquam in hac re, cùm Romæ ſim, longéque à Bibliothecis Hiſpanis, in quibus latent priſca hæc monumenta, affirmare poſſum.

F. ENECVS PORCEL, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, utramque provinciam, nempe Caſtellanam, & Bæticam rexit Præfectus, vir pietate non minùs, quàm natalibus nobilis. Scripſit-

Florem obſervantiæ: librum ſcilicet ita nuncupatum. Præter domeſticos laudat eum Martinus de Ximena Iurado in *Annalibus Giennenſibus*, dum agit de monaſterio urbis Vbedę.

F. ENECVS DE ZVÑIGA, neſcio cujus ſacræ familiæ ſodalis, ſcripſit-

Refugio *del Alma*. Niſi idem ſit cum Eneco de Mendoza & Zuñiga, ut annotavimus.

EVGENIVS.

EVGENIVS DE MANZANARES, Toletanus, ſcripſit-

Enfrenamiento *de gineta*. apud Ioãnem Rodriguez 1583. in 4.

F. EVGENIVS MARTINEZ, Toletanus, Ciſtercienſis monachus Hortenſis cœnobii, edidit carmine-

Libro *de la vida y martirio de S. Ines*: Compluti 1592. in 8. ſimilitérque-.

Vida *de Santa Catarina virgen y martir*. Priuſquam religioſo inſtituto ſe addixiſſet, luſerat profanum poëma proſaicum hâc inſcriptione-

La Toledana *diſcreta*. Toleti 1599. & 1604. in 4.

Manuſcriptum ſe vidiſſe in ejus cella Tractatum *De natura Deorum* (vernaculum credo) Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo affirmavit.

F. EVGENIVS MARTINEZ, à ſuperiore alius, ſi falſus non eſt *Bibliothecæ Ciſtercienſis*

author, Ciſtercienſis & ipſe monachus Vallis-Eccleſiarum Monaſterii, cujus & Abbas fuit, duobus ante mortem annis in villam quandam ſecedens piè atque eruditè, myſtico ſenſu ſcripſit -

In Cap. XXV. Exodi, & in Prophetiam Ionæ integram expoſitiones,

EVGENIVS DE NARBONA, Toletanus, Canonici Iuris doctor, Parochúſque in Eccleſia Sancti Chriſtophori ejuſdem urbis, Protonotarius Apoſtolicus, vir doctus, eruditus, ac diſertus, grato animo in Patronum ſuum D. Petrum Tenorium veterem ſub Ioanne I. & Henrico Tertio Caſtellæ Regibus Toleti Antiſtitem, cujus in ædicula, ſeu cappella Blaſio Pontifici ſacra ejuſdem Toletanæ Eccleſiæ ſacerdotium non exile obtinuerat, eleganter edidit.

Hiſtoria *de D. Pedro Tenorio Arçobiſpo de Toledo*, duobus libris. Toleti apud Ioannem Ruiz Pereda 1624. 4. Item -

Doctrina Politica *civil eſcrita por Aforiſmos*, Matriti 1621. in 8.

Exercicios eſpirituales, *y oracion afectuoſa para eſtar en preſencia del Santiſſimo Sacramento.* Toleti 1624.

Manuſcripta reliquit moriens LV. circiter anno ætatis, prelóque matura, atque omnibus neceſſariis facultatibus munita, quæ ſequuntur, ut literis ſuis D. Ioannes de Narbona Eugenii ex fratre (ut credo) nepos, de quo ſuo loco egimus, olim nos monuit,

Annales Eccleſiaſticos *deſde el nacimiento de Ieſu Chriſto Nueſtro Señor*,

La Recuperacion *del Braſil*.

Don Felix de Luna, ſive ſub hoc nomine vitam & res geſtas D. Gaſparis de Guzman Comitis de Olivares.

Hiſtoriam quoque *urbis* ſuæ *Toletanæ* bona ex parte confecit.

EVGENIVS DE ROBLES, Toletanus, ad S. Marcum Parochus, qui tandem profeſſus fuit religioſæ vitæ inſtitutum inter Clericos regulares Minores; ſcripſit, cùm Sacerdos eſſet ſecularis, & Cappellanus Cappellæ, quam dicunt, Muzarabum,

Compendio *de la vida y hazañas del Cardenal D. Frai Franciſco Ximenez de Ciſneros Arçobiſpo de Toledo; y del oficio, y miſſa Muzarabe.* Toleti apud Petrum Rodriguez 1604. 4.

Relacion, *y modo de rezo del officio Gothico Mozarabe, en que la Capilla del Corpus Chriſti de la Igleſia de Toledo ſe conſerva.* ibidem 1603. in 4.

EVGENIVS ROMERO, Canonicus Eccleſiæ de *Antequera* in provincia Novi Orbis, cui *Guaxaca* nomen eſt, Theologus, edidit linguis Incolarum vernaculìs, *Arte para aprender las lenguas Mexicana y Totonaca*: de quo teſtem habeo Ægidium Gonzalez Davila in *Theatro Indico Eccleſiaſtico*.

EVGENIVS DE SALAZAR, Iuris Doctor, rerum Indicarum Senator regius, M.S. reliquit utrâque linguâ Latinâ & Hiſpanâ -

De los negocios incidentes *en las Audiencias de las Indias*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* mihi author eſt.

EVSEBIVS.

F. EVSEBIVS DE HERRERA, Medinenſis, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, Burgis inter ſodales Theologiæ Lector, ſcripſit -

Deciſiones morales *del Eſtado de la Religion*. Burgis apud Petrum de Huidobro 1623. in 8.

EVSTACHIVS.

EVSTACHIVS MOROS DE CERVANTES, Cantaber, uti appellat ipſe ſe,

Dictionarium Eccleſiaſticum olim per *Rudericum Fernandez de Santaella*, utcumque, prout tunc ferebant tempora, concinnatum, locupletavit, & auxit. Prodiit hoc apud Ioannem Gratianum Compluti in folio 1572.

Promiſerat adjuncturum ſe huic operi *Lexicum Medicinæ*: itemque *Dictionarium Latinohiſpanicum*, & *Hiſpanico-latinum*.

EVSTACHIVS MVÑOZ, Conchenſis Canonicus, ſcripſiſſe fertur, inviſa tamen mihi hactenus,

Vida *de S. Iulian Obiſpo de Cuenca*.

Hiſtoria *de la ciudad de Cuenca*.

F

FABIUS.

FABIUS CLIMENT ſuppoſititium nomen eſt, ſub quo latere voluit *D. Hyacinthus de Villalpando*, *Oſeræ Marchio* in Aragoniæ regno, ſuo loco jam laudandus.

FABRICIUS.

D. FABRICIUS PONS DE CASTELVI, Catalanus, Ludovici ejus, qui Tarraconenſes antiquitates in commentarium redegit, nepos, eques D. Iacobi, Toparcha in *Maſricart*, legúmque ipſe creatus Doctor, dum pro fide Regi debita, ne perduellibus conſentiret, extra patriam peregrinatur, edidit ſermone Caſtellano.

Guſtavo Adolfo *Rey de Suecia, vencedor y vencido en Alemania*. Matriti 1648. 4.

Vida y hechos *de Nueva-villa Señor de Villeroy*.

FACUNDUS.

F. FACUNDUS DE TORRES, patriâ ex oppido *Sahagun*, Benedictinus monachus, S.T. Magiſter, domúſque regiæ Benedicti Patriarchæ ejuſdem loci ſemel atque iterum tertióque Præfectus, Philippi IV. Eccleſiaſtes, typis edidit.

Filoſofia moral *de Eccleſiaſticos*: ſcilicet de officiis eorum, ex quo ad primos ordines admittuntur, uſque dum ſacros percipiunt, ritè ac ex muneris dignitate adimplendis. Barcinone 1621. fol. apud Steph. Liberos.

Deceſſit creatus jam Archiepiſcopus Inſulę *S. Dominici* apud Occidentales Indos, anno MDCXL. VI. Kal. Octobris, multâ virtutum famâ.

FAUSTINUS.

F. FAUSTINUS A MATRE DEI, Luſitanus, ordinis Minorum obſervantiæ provinciæ Portugalliæ, Confeſſarius, ut vocant, ſanctimonialium ejuſdem ordinis cœnobii *da Eſperanza* urbis Vliſſiponenſis; edidit.

Primeira Parte *de Florilegio eſpiritual colhido da doutrina dos Santos Padres, e de varios Doutores, e Meſtres de ſpiritu aplicado á perfeiçaõ da vida religioſa ſobre o Pſalmo, Beati immaculati in via, &c. ſegondo a expoſiçaõ do Doutor Serafico Bonaventura ſobre o meſmo Pſalmo*. in 4.

FEDERICUS.

FEDERICUS FURIUS SERIOLANUS, (vulgari appellatione Valentinæ gentis, ex cujus regni urbe primaria oriundus erat, SERIOL dictus) non alio aptiori poteſt elogio commendari, quàm eſt Iacobi Auguſti Thuani hoc ex lib. *Hiſtor. ſui temporis* CIV. *Ex eodem genere* (inquit) *commemorandus ſupereſt Fridericus Furius Cæriolanus Valentiæ Conteſtanorum* (*Edetanorum*, dixiſſet meliùs) *natus: qui cùm prima literarum ſtipendia Lutetiæ feciſſet, inde Lovanium profectus, cum Bononia Siculo Theologiæ Profeſſore de Bibliis in vernaculam linguam vertendis acri diſceptatione contendit: eámque ſcripto comprehenſam in Germaniam profectus publicavit. Atque ob id cenſoria notæ poſtea acumine perſtrictus eſt. Verùm varâ hominis eruditione, & ſingulari animi candore, atque charitate perſpecta Carolus Cæſar optimus ingeniorum cenſor eum & periculo exemit, & ex Germania ad Philippum filium miſit, à cujus comitatu ille deinceps nunquam diſceſſit: & ardente bellis Belgio nihil non fecit, ut conciliandorum ratio iniretur. ſicuti ſuo loco demonſtravimus. Scripſit & de Conſiliis, & De Conſiliarii officio; & totâ vitâ cælebs, Pinciæ ad meliorem vitâ hoc anno migravit.* Hæc Thuanus res anni MDXCII. geſtas memorans. Liber jam laudatus prodiit hoc titulo inſignis ſermone vernaculo.

Del Conſejo, *y Conſejero*..........

Quem primus vertit in latinum *Simon Schardius*: cujus quidem interpretationem, unâ cum *Petri Magni* Parmenſis, & *Hippolyti à Collibus* ejuſdem argumenti Tractatibus edidit *Andreas Schotus* Colonię 1618. in 16. Deinde iterum interpretatus eſt *Chriſtophorus Varſevicius*, publicavitque cum proprio Tractatu *de Legato & legatione*, Dantiſci 1646. non ſine inſigni hac operis commendatione. *Hoc opus multis multorum* (ait) *vel longiſſimis commentationibus eſt præferendum. Sic enim reſpondit acumen ingenii pectoris candori, & diſputandi ſubtilitas ſententiarum gravitati, ut tales Cæriolæ Conſiliarii omni ævo optari, quàm ſperari videantur mihi magis potuiſſe.* Hæc ille.

Scripſit quoque.

Rhetoricorum lib. III. Lovanii editos. Nec non & orationem, ſive opuſculum illud, de quo Thuanus retulit, nempe.

Bononiam, *ſive de libris ſacris convertendis in vernaculam linguam*, libris duobus. Quod in *Indice librorum prohibitorum Concilii Tridentini* notâ prohibitionis affectum conſpicitur.

Cancellarium hunc Regis Poloniæ, neſcio unde contracto errore, Philippique noſtri Regis II. familiarem, in quo falſus non eſt, appellat Gaſpar Eſcolanus in *Valentina Hiſtoria*. Ejuſdem quoq; Regis Hiſpaniarum Hiſtoricum vocat Schotus.

D. FEDERICVS HENRRIQVEZ, Caſtellæ Archithalaſſus (*Almirante* nos dicimus) inſcriptum ſuo nomini librum, *las Preguntas del Almirante* nuncupatum, non facilè pro germano ingenii ſui monumento venditari permiſiſſet, ſi vivus adhuc inter nos degeret; ſed pro *Anonymi Franciſcani* opere, qui reſpondens interrogationibus cati hujus viri, interrogationes ipſas verſibus formaviſſe credēdus eſt. Prodiit duabus partibus. Priorem Matriti apud Franciſcum Fernandez de Cordova 1545. in folio, alteram Pinciæ apud eumdem 1552. in folio excuſam novimus.

D. FEDERICVS HENRRIQVEZ DE RIBERA, *Tariſæ* Marchio, Bæticæ provinciæ Magnus Iuridicus, qui juxta politiæ antiquæ noſtratis rationem *Adelantado maior del Andalucia* vulgo audit, pio affectu luſtrandi ſacra illa redemptionis humanæ loca, Hieroſolymitanum iter aggreſſus eſt, ſumpto privati hominis ſchemate, nè à Turcis lubricæ fidei barbaris, prædæque omninò intentis dignoſceretur, aliàs non facilè dimittendus; biennióq; nondum abſoluto reverſus, extare hujus expeditionis voluit Hiſtoriam, cui inſcripſit-

El Viage, *que hizo à Ieruſalem deſde XXIV. de Noviembre de MDXVIII. que ſaliò de ſu Villa de Bornos haſta XX. de Otubre de MDXX, que entrò en Sevilla*. Oliſſipone prodiit 1580. in 4. Adjungitur heroicis verſibus ejuſdem peregrinationis deſcriptio, Ioanne de la Enzina authore, qui Marchionem comitatus fuit; ex quo opere continens Federici laudes fragmentum, rude licèt, incompoſitæq; vetuſtatis, adjungere non extra rē erit.

D. Fedrique Henrriquez, y mas de Ribera,
Marques de Tariſa, el qual tambien era
Del Andalucia Gran Adelantado,
De ſangre muy noble, de iluſtre linage,
De quatro coſtados de generaciones,
Henrriquez, Riberas, Mendozas, Quiñones,
Señor muy humano, muy llano en ſu trage,
Muy gran Iuſticiero, vendico, y Sage,
Mas hombre de hecho, que no de apariencia
Hallandoſe rico de muebles, y herencia,
A Gieruſalem tomò ſu Viage. &c.

D. FEDERICVS MOLES, Hieroſolymitanæ militiæ eques, ſcripſit -

Relacion tragica *del Veſuvio*, ad Excellentiſſimum Ducem Medinæ-Turrium Neapolis Proregem. Neapoli apud Lazarum Scorigium 1631. 4.

Guerra *entre Ferdinando II. Emperador Romano, y Guſtavo Adolfo Rey de Suecia*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1637. 4.

Audiencia *de Principes*. Matriti regiis typis eodem anno in 4.

Amiſtades *de Principes*. Ibidem 1637.

D. FEDERICVS DE ZVÑIGA & SOTOMAIOR, *Mirabelli*, *Brantevilla*, & *Alconcheli* Toparcha, cujus filiam Mariam uxorem ducens D. Ludovicus Davila is, qui bellum Caroli Cæſaris Germanicum eleganti commentario deſcripſit, hæreditate, & familiâ potitus fuit, Marchionis ipſe titulum oppidi *Mirabelli* beneficentiâ Caroli promeritus: ſcripſit -

Libro *de Cetreria de Caza de Azor, de Halcones, y de todas aves de rapiña*. Salmanticæ apud Ioannem Canovam 1565. in 4.

FELICIANA.

FELICIANA EVPHROSINA DE S. IOSEPHO, Calaguritana Virgo, Ioannis Baſilii à Santoro illius, qui *Sanctorum Vitas* ſtylo vernaculo piè & eleganter duxit, filia, Carmelitarum excalceatarum Cæſarauguſtanæ urbis ſodalis, clariſſimum heroicarum virtutum omnium, cœleſtiúmque à Deo largè conceſſarum gratiarum exemplar, ſcripſit ad ſororum inſtructionem -

Inſtruccion *de Religioſas, ò Recreacion eſpiritual*. Quæ edita eſt unà cum *Hiſtoria de rebus ejus geſtis* à Domino Michaële Baptiſta de Lanuza Hiſtoriæ authore, Cæſarauguſtæ apud Dominicum Lapujada 1654. in 4.

D. FELICIANA HENRRIQVEZ DE GVZMAN, Hiſpalenſis, claro in fœmineo ſexu pluſquam muliebris ingenii, nec tamen apud nos infrequenti exemplo, carmine compoſuit vernaculo haud ineleganter -

Tragicomedia; *Los Iardines, y Campos Sabeos, Primera, y Secunda Parte*. Vliſſipone 1627. atque antea Conimbricæ 1624. in 4. apud Iacobum Carvalho.

FELICIANVS.

FELICIANVS MARAÑON DE MENDOZA, Doctor Theologus, *Colomeræ* oppidi Granatenſis diœceſis Parochus, nec non & alterius oppidi de *Iubilés* ejuſdem territorii ſacri Vicarius pro Antiſtite, dedit in lucem -

Primera Parte *del Mayorazgo real de Nueſtro Señor y Padre Ieſus*. Granatæ apud Franciſcum Heilan, 1622. in 4. Inſtitutiones nimirùm morales de Auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

FELICIANVS DE OLIVA & SOVZA, Luſitanus, Iuris Canonici Doctor, Elvenſis priùs, deinde Bracharenſis Antiſtitum Vicarius generalis; cùm Portugallia orba eſſe Paſtoribus cœpit belli temporis proximè ſuperioris cauſâ, Viſenſem Epiſcopatum, poſteáque Lamacenſem pro Epiſcopo adminiſtravit. Doctè quidem is poſt innumeros diſputavit de Eccleſiaſticæ, & ſæcularis poteſtatum viribus, concurſúque, Tractatu edito -

De Foro Eccleſia; ſive de poteſtatibus ſpirituali ac temporali; tribus partibus: qua-

quarum duas tantùm hactenus vidimus Conimbricæ publicatas ex officina Sebaſtiani de Carvalho anno 1649. & 1650. in folio.

FELICIANVS DE SILVA, Triſtani à Silva Rodericopolitani civis filius, nobilitatis paſſim notæ familiâ editus, de otio ſuo, aut de tempore potiùs ludere voluit ſcribens confictitii Herois hiſtoriam, ſcilicet -

D. Floriſel *de Niquea*. Cæſarauguſtæ apud Petrum de la Floreſta IV. voluminibus 1568. folio.

Scripſiſſe etiam dicitur -

La quarta parte *del Cavallero del Febo*. Hic alius eſt ex Amadiſiadum cohorte.

FELICIANVS DE SOLIS, Matritenſis, Juriſconſultus, non tamen ſine adjumento & ornamento aliarum diſciplinarum, quibus non mediocrem navaſſe operam ipſe ſibi non nuſquam arrogat; Compluti Ius profeſſus Canonicum ad primariam uſque aſſignatam huic docendo cathedram merito ſuo fuit perlatus. Quo tempore commentabatur -

De Cenſibus, quatuor libris. Compluti apud Ioannem Gratianum, 1549. in folio. Cui adjunxit poſtea -

Appendicem ad priores hos de Cenſibus commentarios, ſive tomum ſecundum. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1605. in folio.

Corunienſis Prætorii Iudicem factum obiiſſe diem ſuum à non nemine audivimus.

FELICIANVS DE VEGA, Peruanus in urbe Limana regni ac totius Americæ Meridionalis principe ortus, ſanctitate morum, æquè ac doctrinę celebritate, quam utriuſq; Iuris maximam adeptus eſt, inter rara occidentalis plagæ illius ornamenta connumerandus. Quippe tam Canonicæ, quam Civilis prudentiæ variis temporibus in ejuſdem urbis Limæ gymnaſio Profeſſor extitit. Sed obtenta Pontificii Iuris primariâ, hoc eſt, antemeridianâ, poſt gubernatam Veſpertinam legum cathedram, eccleſiaſticæ iſti profeſſioni operam dedit uſque ad vacationis emeritum pro more illius & aliarum Academiarum tempus. Interim cauſas in foro defendere, Proregibus Aſſeſſoris officia præſtare, duobus Archiepiſcopis D. Bartholomęo Lupo Guerrero & D. Ferdinando Arias *de* Vgarte Vicarius Generalis ab iis allectus miniſtrare, eâ quidem judicandi maturitate, & integritate, ut, ſi verum referunt cives ejus, ex innumeris (quatuor millia il adſignant) quas vel in civilibus, vel in criminalibus negotiis protulit ſententiis, ne unam quidem à ſuperiore Iudice revocatam viderit. Ex Cantore is Limenſis Eccleſiæ vocatus tandem ad Paſtoralia munera Popajanenſis primò creatus fuit Præſul an. MDCXXXI. inde Pacenſis, ſive urbis *de la Paz* anno MDCXXXIII. demùmq; XXX. Maji MDCXXXXIX. Archiepiſcopus Mexicanus. Ad cujus Sponſæ dum properat gremium, *Acapulci* ad oram ipſius Mexicani regni, qua meridionali alluitur Oceano, vitam cum morte commutavit anno MDCXL. Edidit -

Relectionum Canonicarum in Secundum Decretalium librum, tomum I. ſcilicet ad titulos de *Iudiciis*, *& de Foro competenti*. Limæ apud Hieronymum de Contreras anno 1633. in folio.

De Cenſuris Tractatum.

Nec non & -

Relectionem L. Quamdiu III. D. de acquirenda hæreditate, habitam in Academia Limenſi anno MDCV. in folio.

FELIX.

F. FELIX DE AVILA, Dominicanus, Complutenſis cœnobii Matris Dei alumnus, quem doctrinæ ſcholaſticæ, perſpicacis ingenii, maturique judicii merito domeſtici teſtes ornant Alphonſus Fernandez *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ*, & Monopolitanus Epiſcopus Parte IV. *Chronici* ejuſdem ordinis lib. III. cap. VIII. Scripſit -

De la vida *y muerte de San Felix martir Complutenſe*.

D. FELIX DE GVZMAN, interpretatus eſt è Gallico in Hiſpanicum idioma, dum cauſa vertitur de Henrico Borbonio in Regem admittendo,

Advertencias, *que dan los Catolicos Ingleſes a los Catolicos de Francia del peligro en que eſtan de perder la religion ſi admiten a la corona Principe herege*. Matriti 1592. in 8.

FELIX DE HEVIA, neſcio quis, aut cujus ſectæ, aut conditionis homo, author inſcribitur cujuſdam libri, quem extitiſſe in Olivarienſi Bibliotheca ſcio ex ejus catalogo, nempe -

Difficilium Quæſtionum, quæ in Hæreſis cauſa contingere poſſunt, Epitome.

FERDINANDVS.

D. FERDINANDVS DE ACVÑA, Matritenſis, generis nobilitate, atque item bellicæ rei merito inter æquales cenſeri nondum ſatis ad poſterorum commendationem ſibi eſſe duxit; quare ingenio, & urbanitate ut laudaretur, editis quibuſdam operibus effecit. Duo hæc ſunt: prius proſaicum -

El Cavallero *determinado*. Salmant. 1573. Videlicet interpretatio libri Gallici, quem *Oliverius de la Marcha* eques Burgundus Philippi & Caroli Ducum ætate conſcripſit.

Item aliud metricum -

Varias Poeſias. ibid. 1591. 4.

Deceſſit Granatę, ut fama eſt, an. MDLXXX. dum in Prætorio iſto de Comitatu *Buendiæ* litem ageret.

D. FER-

D. FERDINANDVS AFAN DE RIBERA HENRRIQVEZ, Hiſpalenſis, Dux *Alcalitanus*, *Tariſæ* Marchio, *Bæticæ*, ut vocant, *Adelantatus major*, Ferdinandi filius, Ferdinandi nepos, Ferdinandi pronepos, natus patri ex Anna Gironia Petri Oſunenſis primi Ducis filia: non ſegniùs literis, quam totius equeſtris rei exercitiis imbuendum ſe dedit, cùm primum per ætatem licuit. Vnde non tantùm eruditione evaſit præſtans, atque adeo eruditorum verus alter Mœcenas; ſed reipublicæ tanquam natus in patria, foriſque prudenter ac fortiter adminiſtrandæ. Catalanos quippe cùm rexiſſet, Neapolitanis inde, ac demum Siculis præeſſe juſſus, Vicarii tandem regii per Italiam decorari titulo unà cum adminiſtratione Ducatus Mediolanenſis fuit promeritus, & ad Germanos & conventum pro pacanda Europa unà cum aliis Chriſtianorum Principum Legatis anno MDCXXXVI. deſtinari. Scripſit olim Tractatum vulgari lingua -

Del titulo *de la Cruz de Chriſto Nueſtro Señor*; quem in lucem edidit Antonius Laredo à Salazar ei à ſecretis in 4. Hunc impugnavit Franciſcus de Rioja Hiſpalenſis,

Orationem gratulatoriam Vrbano VIII. Regis Catholici nomine.

Deceſſit anno ipſo MDCXXXVI. aut circiter in Germania.

D. FERDINANDVS AFAN DE RIBERA HENRRIQVEZ, *Tariſæ* Marchio, Ferdinandi nuper laudati Ducis de Alcalà primogenitus, Hiſpali natus, optimæ indolis adoleſcens, & quem immatura mors fato quodam ampliſſimæ familiæ adverſo in flore ipſo ætatis abſtulit. In Caſertano hic extra Neapolim ſeceſſu, dum Ferdinãdus parens regni illius habenas temperat, cum libris, muſiſque diverſatus, Poëmation edidit, egregiũ ſcilicet, & ſupra ætatem (decimum ſeptimum agebat annum) præcocis adhuc ingenii ſpecimen,

La Fabula *de Mirra en otavas*: ad D. Ludovicum Moncadam Aragonium Montalti Ducem. Hanc edi curavit Neapoli apud Lazarum Scorigium anno 1631. D. Garſias Coronel de Salcedo, D. Iacobi eques, per id tempus Capuæ urbis Præfectus, ſuo & ipſe loco memorandus.

Obiit Panhormi, quò parens ad moderandam Siculorum rempublicam ex Neapolitanæ adminiſtratione deflexerat, virtutibus ac vitæ actis, intimæ pietatis indicibus, ſupra ætatem inclytus: de cujus vita, mortéque commentariolum panxit Ioannes Baptiſta Iudici Fieſco, Panhormíque publicavit 1633. in 4. quo anno aut circiter lectiſſimus adoleſcens fato functus eſt.

FERDINANDVS DE AGVILERA, natione Chilenſis in America, Ieſuitarum ſodalis, tempore quo *Bibliothecæ Societatis* formandæ incubabat Philippus Alegambius, prelo dicitur ſubjecta habuiſſe -

Concionum aliquot volumina.

FERDINANDVS DE AIALA, Bæticus, patriâ ex urbe *Baza*, diœceſis Accitanæ, Doctor Theologus, edidit -

Avisos *para Mancebos en verſos gloſſados*. Salmanticæ apud Andream de Portonariis anno 1557. in 4.

FERDINANDVS DE ALARCON, ſcripſit -

Relacion *del Deſcubrimiento de las ſiete Ciudades*; quam Baptiſta Ramuſius in Italiæ ſermonem convertit, ediditque tomo III. ſuarum *Navigationum*.

FERDINANDVS DE ALCOZER, Toletanus, vertit ex Italico fideli interpretatione, ac de verbo ad verbum, ut ipſe loquitur, parum memor præcepti Horatiani -

Orlando furioſo *de Ludovico Arioſto*. Toleti apud Ludovicum Ferrer 1510. 4. Vidit D. Tomas Tamajus.

FERDINANDVS ALVAREZ, Luſitanus, edidit -

Luſitania *transformada*. Oliſſipone anno 1607.

FERDINANDVS ALVAREZ DE TOLEDO, Bæticus, poëmation dedit iis, qui carmine delectantur, de bello Chilenſi, indigitatum à provinciæ nomine -

Puren indomito; ſive de rebellione Indorum hujus provinciæ, ac Martini Garſiæ à Loyola Gubernatoris cæde, quæ contigit an. MDXCIX. Manuſcriptum ſervari monuit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*, Tit. IX.

FERDINANDVS ALVAREZ ZECCVS, Luſitanus, ut exiſtimo, confecit -

Luſitaniæ Tabulam, ſeu geographicam delineationem, atque edidit Romæ apud Michaëlem Frameſinum 1560. quæ apud Ortelium extat. Valer. Andreas Taxander in *Catalogo ex Geſneriana epitome*.

FERDINANDVS ALVARVS DIEZ DE AVX & GRANADA, ſcripſit -

Seneca y Neron; ſive ad utriuſque res geſtas politicas & morales obſervationes. Matriti 1641. in 8.

D. FERDINANDVS ALVIA DE CASTRO Iulio-brigenſis *ſi Lucronium* Iuliobriga eſt) Calatravæ torquatus eques, navalis, quæ ad Oceani navigationem expediri ſolet, atque item per Luſitaniæ tractum annonariæ rei curator, nec nõ & aliquãdo claſſis ipſius Præfectus, edidit -

Ver-

Verdadera raçon *de eſtado, Diſcurſo politico*. Vliſſipone 1616. 4.

Aforiſmos *y exemplos politicos, y militares ſacados de la primera decada de Iuan de Barros*. Ibidem 1621. 4.

Memorial *y diſcurſo politico por la muy noble y muy leal Ciudad de Logroño*. Oliſſipone anno 1633.

Obſervaciones *de eſtado y de Hiſtoria ſobre la vida y ſervicios del Señor de Villeroy*, ex Gallico Petri Matthei. Ibidem 1621. in 16.

Panegirico genealogico *y moral de el Excelentiſſimo Duque de Barſelos*.

Fragmentos *de un diſcurſo en coſas de Alemania, Eſpaña, y Francia*. Oliſſipone 1636.

D. FERDINANDVS DE ARAGON, Alphonſi Archiepiſcopi Cæſarauguſtani filius, Ferdinandi Caſtellæ & Aragoniæ Regis nepos, ejuſdem Eccleſiæ infulas XX. die Martii MDXXXIX. ſuſcepit, præfuitque huic Eccleſiæ uſque ad XX. Ianuarii MDLXXV. quo die obiit, dum & regnum pro Rege adminiſtraret. Antiquitatum Hiſpaniæ, & in primis Aragoniæ ſtudioſiſſimus fuit, ac diligentiſſimus inveſtigator, quo modo appellatur ab Hieronymo Blanca in *epiſtola ad Garſiam Loaiſam*. Huic quidem uni Aragonia debet rerum ſuarum illuſtrationem, debet Hieronymum Zuritam, & ejus ſucceſſores regni Hiſtoricos. Ille enim author fuit quatuor regni ordinibus, dum comitia agerentur anni MDXLVII. ut de mandato Regis crearetur peculiaris Aragoniç Chronographus, cui curç eſſet res hujus regni literis mandare. Quod factum eſt, & munus hoc Hieronymo Zuritę viro clariſſimo fauſtis avibus commendatum. Scripſit regius hic Præſul -

La Hiſtoria *de los Reyes de Aragon*; uti refert Ioannes Andreas Vſtarrozius, & ipſe Aragoniæ Hiſtoricus, apud ſe eſſe M.S. affirmans in *Panegyrico ſepulchrali D. Thomæ Tamaji de Vargas* & in *Notitia Authorum*, quos laudat in libro ſuo *De las Coronaciones*.

Catalogo *de todos los Prelados del reyno de Aragon*: quo uſus eſt D. Martinus Carrillo in ſuo *Catalogo* eorundem Pręſulum conficiendo, ut fatetur ipſe in libri prologo.

Nobiliario *de las Caſas principales de España, eſto es, Caſtilla, Aragon, Cataluña, Navarra y Viſcaia*. Meminit hujus operis D. Martinus Vizcai in libello inſcripto *De la nobleza de la Merindad de San Iuan del Pie del Puerto*: ſéque vidiſſe id authographum apud D. Ioannem Michaëlem de Alaſtuey Iuris Profeſſorem refert Vſtarrozius in laudata *Notitia*. Neſcio an hęc opera contenta ſint in quatuor bene magnis voluminibus manu ipſius deſcriptis, quæ viderunt Carrillus, & Vſtarrozius; atque hic poſtremus laudat quoque eorum poſſeſſorem Comitem de Guimerá in libello *de Patria Sancti Laurentii*.

FERDINANDVS ARCÆVS, ſive DE ARCE, Beneventanus, apud Salmanticenſes Latinæ linguæ Profeſſor, metricâ, pedeſtrique oratione diſſertiſſimus, publicavit -

Grammatica Latina, *Inſtitutiones*. Salmanticæ 1548. in 8.

Adagiorum *ex vernacula, id eſt, Hiſpana lingua latino ſermone redditorum quinquagenas quinque; addita ad initium cujuſque quinquagenæ fabella*. Salmanticæ 1533. in 8. ad Didacum Arcæum fratrem, cui commiſſa erat alicubi juventutis par cura & inſtitutio. Vnumquodque adagium tetraſticho circumſcribit verſibus elegantiſſimis, omnémque Latinorum veterum Poëtarum famam ex æquo provocantibus.

Obiit Salmanticæ, non uno poſt mortem epitaphio à Iacobo Salvatore Solanio, quæ in ejus *Poëticis* videre eſt, condecoratus.

FERDINANDVS ARIAS DE MESA, natus in oppido *Eſtremoz* regni Luſitaniæ, Iuris utriuſque ſcientiam ſe eſſe haud mediocriter aſſequutum, iis, qui tempeſtate ſua Lyceum Salmantinæ urbis frequentaverunt, é cathedra oſtendit; quamvis enim aſſignato muneri ſeſe attemperans decreta Pontificum veſpertinis horis, proximum à ſummo loco docendi gerens, interpretaretur, Cæſarei non minorem ubique oſtendit Iuris peritiam. Neapolitanis demum, abire ſcholâ juſſus ab anno MDCXXXVIII. *Sanctæ Claræ* Senator (quomodo audit civilis curia) jus dixit, ſimúlque primarium Anteceſſorem illius urbis Academiæ exercuit. Extant ejus -

Variarum reſolutionum *& interpretationum Iuris* lib. III. cùm Neapoli anno 1643. fol. apud Iacobum Gaffarum: cum Genevæ apud Samuëlem Chover 1658. in fol.

Ceſſit é vivis die XV. Maji MDCXLVI. & in æde Theatinorum SS. Apoſtolis dicata terræ mandatus eſt.

FERDINANDVS ARIAS DE SAAVEDRA, Hiſpalenſis, ex Italico vertit Franciſci Peniæ Rotæ Auditoris -

La Relacion *de la vida, milagros, y canonizacion de S. Carlo Borromeo Cardenal de Santa Praxedis*. Hiſpali apud Michaëlem Serrano anno 1619. 8.

F. FERDINANDVS DE AVILA, ordinis Minorum, ſcripſit -

Annotationes *in Evangelia Adventus*. Venetiis 1590. apud Franciſcum Franciſcium Senenſem; Poſſevino, & Vvaddingo authoribus.

Ferdinãdus Avila ordinis Minorum Epiſcopus Aſculanus hic ipſe eſt (ut credimus) qui habuit -

Orationem (ſatis prolixam) *in funere Philippi II. Hiſpan. Regis in Archiep. Eccleſia Neapolitana Kalendis Februarii MDXCIX.*

quam edidit in eadẽ urbe Paulus Venturinus 1599. in 4. Sed quod in *Italia Sacra* vol. VIII. Ferdinandi Vghelli refertur de creatione in Aſculanum Pontificem Ferdinandi Avilæ an. MDCIII. falſi convincit laudata orationis editio, cui jam inſcribitur author Aſculanus Epiſcopus anno MDXCIX.

FERDINANDVS DE AVILA, ET SOTOMAIOR, Hiſpalenſis, poſtquam hujus urbis Prætorium Regiis Iudicibus à cauſarum relatione miniſter frequentaſſet, profanis renuncians in Ieſuitico cœtu cenſeri voluit, vir judicio, eruditionéque ſpectatus, atque inſuper caſti, nervoſique ſermonis, atque ingenii Poëta. Edidit ſub *Ferdinandi Aiora Valmiſoti* nomine anagrammatico -

El Arbitro *entre el Marte Frances, y las Vindicias Galicas*: ſive Judicium de utroque libro, *Marte* ſcilicet *Gallico Alexandri Patritii Armacani*, ſive potiùs *Cornelii Ianſenii* Iprenſis Epiſcopi, Gallicanarum gerendi belli, armáque tot annos per omnes fermè Europæ angulos circumferendi rationum examinatore, itidémque Galli cujuſdam adverſus hunc decertantis *Gallicis Vindiciis*. Prodiit liber Hiſpali, quamvis Pampilonem dicis cauſa frons præferat, 1648. 4.

D. FERDINANDVS BALLESTEROS, ET SAAVEDRA, natus in oppido *Villanova Infantum*, quod eſt ordinis equeſtris Sancti Iacobi, in ſacra æde Complutenſi SS. MM. Iuſti & Paſtoris Abbas major, ut vocant, ſive Præfectus, foras emiſit -

Vida *de S. Carlos Borromeo*. Compluti 1642. in 8.

Vertit item è Luſitana lingua in vulgarem Caſtellæ ſermonem -

La Eufroſina, Comœdiam Anonymi, quam Luſitani ſummis laudibus non immeritò ſolent evehere. Edita ea fuit anno 1631. in 8.

D. Franciſcus Ignatius de Porres in Præfatione voluminis tertii *Sermonum*, ejus laudat *Obſervaciones à la lengua Caſtellana*. Huic & opus ſuum *De la Eloquencia Eſpañola* nuncupavit Bartholomæus Ximenez Paton. Deceſſit è vivis anno MDCLV. aut præcedentis fine.

F. FERDINANDVS DEL BARCO, Abulenſis, in Carmelitico Deiparæ Virginis ſodalitio ſpectandum ſe dedit ſæculo ſuperiori. Carolo Cæſari à ſacris fuit concionibus; Salmanticæque Eccleſiam Sancti Rochi, ubi poſt mortem conditus fuit, erexit. Denium Salaminæ promeruit creari Titularis Præſul. Scripſiſſe fertur, quæ inedita adhuc ſunt,

In Novum Testamentum quædam *Commentaria*, uti *Paradiſi* author *Carmelitici* Marcus Antonius Caſanatenſis affirmat, qui & obiiſſe ait anno MDXLVIII.

FERDINANDVS DE LA BASTIDA, Pincianus, ex Societate Ieſu, Theologiam, quæ ab ſcholis nomen ſibi peperit, in collegio Pinciano Sancti Ambroſii poſt Italicam peregrinationem cum laude docuit. Extat ab eo Hiſpanicè & Italicè -

Antidoto *contra las Conſideraciones de Fr. Paulo de Venecia*; qui pro Venetis Eccleſiæ, ſummóque illius Antiſtiti Paulo V. in rebus Eccleſiaſticis parum morigeris libellum ediderat. Prodiit noſter anno ..... in 8.

F. FERDINANDVS BAZAN, Dominicanus, Mexici, ut credibile eſt, natus, Mexicanæ certè fratrum Prædicatorum domus, ut vocant, filius; Profeſſor Theologus plurium annorum in ejuſdem erat urbis gymnaſio, cum Alphonſus Fernandez *De Scriptoribus ordinis* ſui commentabatur: ſcripſerátque, ut idem ait teſtem advocans Auguſtinum Davila Padilla,

Commentaria in Tertiam partem Divi Thomæ, item -

Commentaria in Primam Secundæ.

F. FERDINANDVS BECERRA, Pincianis parentibus natus, ordinis Eremitarum ex domo Salmantina, In Philippinis, ut vocant, Inſulis *Bucalanenſis* monaſterii Præfectus, regularíſque cenſuræ Iudex per eum tractum delegatus, edidit -

La vida *y muerte de los SS. MM. Fr. Fernando de S. Ioſeph, y Fr. Nicolas Melo*. Gadibus ad Ioannem de Cuenca ejus urbis Præſulem 1617. 8. apud Ioannem de Borja.

Relacion *del Martyrio glorioſo del Padre Fr. Pedro de Zuñiga de la orden de S. Auguſtin en los Reinos del Iapon el año de MDCXXII*. Hanc in Bibliotheca Hiſpalenſis cœnobii M.S. vidimus.

FERDINANDVS DE BVSTOS, Granatẽſis Medicus, circa annum ſæcularem MDC. graſſantis in ea urbe peſtis malo mederi cupiens, ſcripſit, Pedraſa in *De rebus Granatenſibus* authore,

De la Peſte, Tractatum, quem nondum vidimus.

F. FERDINANDVS CALDERA, ex ordine Minimorum Sancti Franciſci de Paula, ſcripſit -

Myſticam Theologiam, & exercitium Fidei divinæ & Orationis mentalis. Matriti 1633. in 16. *Myſtica Teologia, y diſcrecion de Eſpiritus*, ſeu ita inſcriptum opus, Valentiæ vidimus anno 1652. in 16. quæ fortè idẽ opus ſunt.

FERDINANDVS CALVO, Placentinus, Veterinarius, locupletavit notis propriis alienum opus, ſcilicet.

El libro *de Albeiteria* (ſic vocamus nos Vete-

Veterinariam hanc artem) *de Fernando de Mena, con gloſſas del autor*. Compluti 1602. & 1623. 4. & 1647. in 4.

F. FERDINANDVS DE CAMARGO, ET SALGADO, Matritenſis, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini ſodalis & Chronographus, multa ex propria penu deprompſit hiſtorica, poëtica, moralia, & concionatoria; multa exterorum opera noſtris Caſtellanis communicavit; quorum hic catalogus:

Primera *y Segunda Parte de la muerte de Dios por vida del Hombre en Decimas*. Matriti apud Ioannem de Cueſta 1619. 4.

El Santo milagroſo *Auguſtiniano S. Nicolas de Tolentino*; Poëma Heroicum, XX. libris, quod quidem vel laicus fecit, vel feciſſe, dum laicus eſſet, videri voluit. In hoc argumento verſatus olim fuit *Baptiſta Mantuanus* Carmelita.

La Igleſia militante, *Chronologia ſacra, y Epitome hiſtorial de todo quanto a ſucedido en ella*. Matriti apud Franciſcum Martinez 1642. in 4.

Continuacion *del Sumario à la Hiſtoria de Iuan de Mariana*; quæ ſimul cum ea prodiit, Matriti apud Carolum Sanchez 1650. in folio.

Milagroſa converſion *de S. Auguſtin, y lagrimas de S. Monica ſu madre*. Matriti 1649.

Primera Parte *del Oratorio ſacro*. Matriti 1628. in 16.

Maravillas *de la mejor Muger*.

Tribunal *de la Conciencia, con la diſpoſicion ultima para la comunion*; ex Inſtructione quadam *Thomæ de Ieſu* Auguſtiniani viri venerabilis memoriæ. Matriti 1628. in 8.

La Virgen *de la Humildad, y la Humildad de Nueſtra Señora*. Matriti 1634. in 8.

Luz clara *de la noche obſcura, ſobre la materia de revelaciones, y Eſpiritu de profecias*. Ibidem apud Alphonſum de Paredes 1650. in 4.

Ex Latina lingua in vernaculam tranſtulit-

Las Revelaciones *de S. Brigida*.

Ex Luſitana in Caſtellanam optima quæq; concionatoriæ doctrinæ; ſcilicet-

Sermones *de Chriſto y ſu Madre del Padre Iuan de Ceita de la orden de S. Franciſco*. Cæſarauguſtæ 1625. in folio.

Quareſma *del miſmo con un ſermon admirable al fin, del Auto de la fee contra los Iudios*. Matriti 1629. in 4.

Completas *de la vida de Chriſto Señor Nueſtro cantadas à la harpa de la Cruz por el miſmo*: Cujus author Luſitanus fuit *Gregorius Baptiſta* Benedictinus. Matriti 1630. in 4.

Meditabatur ex potioribus Luſitanis concionandi doctrinæ formare ſyſtema quatuor voluminibus conſtans hoc titulo *Predicacion univerſal*: nec non & *la Univerſal Conſpiracion de Correa*, magni apud eam gentem habitam, Caſtellæ ſermone vulgarem facere. Ineditum quoque, ſed, ut audio, perfectum reliquit vernaculâ etiam linguâ *Florem Sanctorum* breviorem cum precibus ad ſingulos Sanctos.

F. FERDINANDVS DEL CAMPO, Franciſcanus, provinciæ Sancti Iacobi Miniſter, Epiſcopus *de la Barranca* in Peruano regno, ut ait Vvaddingus, edidit-

Annotationes doctas in Evangelia Quadrageſimalia. Salmanticæ 1599.

FERDINANDVS CARDOSO, Luſitanus ex *Celorico* Beiræ provinciæ oppido, Pincianus olim Medicæ artis Profeſſor, mox Matriti eam exercuit, doctrinæ nomine atque ingenii laudatus; edidit-

De Febre ſyncopali Tractationem controverſiis, obſervationibus, hiſtoriis refertam, Matriti 1634. 4.

Nec non & vulgari ſermone-

Vtilidades *del agua y de la nieve, del bever frio, y caliente*: ibidem 1637.

Hic deſertor veræ religionis caſtrorum ad Synagogam Venetam profugiſſe dicitur Hebraiſmum impunè profeſſurus.

F. FERDINANDVS DEL CASTILLO, magnum eloquentiæ, ac noſtræ gentis, fratrúmque Dominicanorum decus, Granatenſis, ſeſe in contubernium Pinciæ his dedit, in cujus urbis collegio S. Gregorii cauſâ ſtudiorum reſtitit, uſque dum revocatus injunctas ſibi ſuſcepit in cœnobio ſuo Philoſophū docendi partes; ubi & Theologiam profiteri cœpit, déque ſacris rebus habere ſimul conciones, & probari. Translatus deinde in Curiam eſt, ut facultatem ſuam dicendi æquo magis & conſpectiore loco exſerere, ſéque aulicis, quibus placere quæque optima, ut habeantur talia, planè debere communis exiſtimatio eſt, proficuum reddere, & commendare poſſet. Quo in miniſterio ut ſanctiùs ageret, ac ne aliis, priuſquam ſibi, arctam ſalutis viam muniret, cautiùs, & curioſiùs rei ſuæ proſpicere, lecto, menſæque minùs indulgere, tres integros dies quot hebdomadis panem tantum & aquam ſumere, congruum atque æquum duxit. Per eos dies, hoc eſt, ante annum MDLXVIII. Matritenſis domus, ſequentibúſque Medinenſis Præfecturam adminiſtravit. Vnde à Philippo Rege juſſus Matritum redire regiorum Concionatorum augere numerum, & ad pleraque ardua negotia, cùm non minori eſſet judicio, quàm doctrinâ, adhiberi promeruit. Quam illius exiſtimationem hoc maximè argumentum aliquo poſt tempore datum confirmat. Henrricus Portugalliæ Rex ſucceſſorem eum, cauſâ qui potior eſſet, tam opulenti & nobilis vaſtique ad omnes luminis oras imperii deſtinaturus erat ſibi, priuſquam fato concederet. Philippi no-

noſtri Regis partes Ioannes Tellez Giron Dux Vrſaonenſis apud Henricum, ejúſque Senatores geſturus renuntiatur. Huic comes datus eſt Caſtellus noſter, quo in omnibus tātæ rei momentis pari eloquentiâ & induſtriâ viro legatus uteretur. Inde ad nos rediens eam ſamam eximiæ integritatis, prudentiæ que in maximis expertæ novis quotidie ſui documentis exaggerans dignus à parente Rege fuit habitus, qui Ferdinandi Principis mores regendos, pueritiámque literis & pietate formandam ſuſciperet. Quem illi honorem nondum delibatum mors invidit contingens anno MDXCIII. IV. kal. Aprilis. Præter doctrinæ, morúmque gravitatis, & ingenii, ex concionatorio munere præcipuam quamdam ſingularis facundiæ obtinuit laudem, ut à viro quodam aulico magni nominis ejus temporis æquali ſæpius inculcatum ſciam, haud minus ſuaviter, quàm Fabricii cujuſdam Denticii eximii per id tempus citharædi melodiam, Ferdinandi declamantis ſermones ad circumſtantium aures pervenire. Huic tanto viro injuncta fuit publicè cura literis tradendi res domeſticas: quâ defunctus egregiè fuit centurias duas *Hiſtoriæ ordinis Prædicatorum* abſolvens eâ elegantiâ & pietatis ſtudio, ut nihil ab homine expectari majus poſſet. Quominùs tamen perſequeretur reliquas, parum proſperæ, quâ uſus eſt, valetudini ſolent, qui de eo referunt, ſodales imputare. Operis hæc inſcriptio -

Hiſtoria general *de Santo Domingo, y de ſu orden*, duabus partibus. Prior pars prodiit Matriti apud Ioannem Cueſta 1584. in ſol. poſterior Pinciæ 1592. ſol. ex officina Didaci Fernandez, deinde utraque Pinciæ anno 1612. ſol. Hanc in Italicum ſermonem tranſtulit Timotheus Boton, Venetiiſque edidit anno 1589. niſi verum magis habendum ſit quod in Alphonſi Ferdinādi *De Scriptoribus Dominicanis* opere lego, in latinum vertiſſe laudatum Botonium Hiſtoriæ iſtius centuriam primam.

FERDINANDVS DEL CASTILLO, rei tormementariæ Architectus, reliquit in ſchedis M.S-

Tratado *de Artilleria*. in 4. vidit Tamajus.

FERDINANDVS DE CASTRILLO, Gaditanus, Societatis Ieſu Sacerdos, edidit -

Magia natural, *o Filoſofia oculta con nuevas noticias de los mas profundos miſterios y ſecretos del univerſo viſible, Primera Parte*; (agit hæc pars de his quæ pertinent ad Terræ elementum) in oppido Trigueros ex officina Didaci Perez de Eſtupiñan 1649. 4.

Author *Bibliothecæ Societatis Ieſu* in appendice perperàm vocat Hiſpalenſem.

FERDINANDVS DE CASTRO-PALAO, Legionenſis, Ieſuita, natus circa annum MDLXXXIII. in Societatem receptus anno MDXCVIII. deceſſit MDCXXXIII. magnâ collectâ ſamâ cùm ex profeſſione Philoſophiæ Valliſoletana, Theologiæque moralis Compoſtellana, tum maximè ex libris hujuſmet ſic vaſtæ atque utilis morum doctrinæ in lucem editis, quæ magno in pretio habentur: ſcilicet -

Operis moralis, De virtutibus & vitiis; tomis, ſeu partibus VII.

I. *Continet Tractatus De Conſcientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, ſpe, & charitate*. Lugduni apud Claudium Landry 1631. item 1645. in folio. 1656. folio.

II. *De Oratione & Horis Canonicis; De Adoratione, & Sacrificio; De Obſervantia feſtorum; de Decimis, & Immunitate Eccleſiaſtica; De Beneficiis*. ibidem 1635. & 1656.

III. *De Iuramento; De Voto, & Statu religioſo, & de vitiis religioni oppoſitis*. Lugduni 1631. folio. iterúmque apud Claudium de Four 1635. fol. & 1649.

IV. *De Sacramentis in genere & in ſpecie*. Lugduni 1648. folio.

V. *De Matrimonio & Sponſalibus*.

VI. *De Pœnis Eccleſiaſticis*. ibidē 1649. fol. & priùs apud Claudium de Four 1638. in ſol.

VII. *De Iuſtitia & Iure, Prudentia, Fortitudine, & Temperantia*. Lugduni 1652. Prodiit poſt obitum authoris.

Vernaculâ item linguâ -

Mánual *del Chriſtiano, de varias conſideraciones para el exercicio ſanto de la oracion*. Pinciæ 1633. 4.

D. FERDINANDVS DE CEPEDA, ſcripſit -

Relacion *del ſitio, en que eſtà ſundada la Ciudad de Mexico &c. Inundaciones, que a padecido, deſagues propueſtos y emprendidos deſde el año de MDLIII. haſta el de MDCXXXVII*. Mexici. 1637.

FERDINANDVS DE CEPEDA, librum editioni paratum habebat, cum ederetur Antonii de Leone *Bibliotheca Indica* (niſi idem ſit cum ſuperiore)

De la Plata enſaiada, *y barras de las Indias*.

D. FERDINANDVS CHACON, Calatravenſis ordinis militaris, edidit Tractatum-

De la Cavalleria *de la Gineta*. Hiſpali apud Chriſtophorum Alvarum 1551. 4.

FERDINANDVS CHIRINOS DE SALAZAR, Conchæ natus parentibus Ludovico, Eliſabethâque Villariâ conjuge, ſodalis Ieſuitarum, inſignem ſibi doctrinæ, totiúſque eruditionis ſamam confecit Murciæ, Compluti que ſacra Biblia explanans. Nec minoris pru-

prudentiæ merito id obtinuit, ut Gaſpar Olivarienſis Dux Guzmanius, penes quem vicariæ Philippi Regis IV. perpetuæque in republica tractanda vices erant, judicem ſibi atq; rectorem conſcientiæ allegeret; ſimúlque idem Rex Philippus concionatorem ſacrum. Planè ſummâ apud utrumque gratiâ vigenti nil arduum magis, aut prorsùs impervium fuit, quàm refragante profeſſionis regulâ oblatas ſibi cùm Malacitanę apud nos, tum Chiarcenſis Peruani regni Eccleſiarum infulas, ſacrúmque diadema præcingere; quas quidem dignitates locupletis & ampli cenſus, ne inſtitutâ viâ decederet, conſtanter repudiavit. Iudicem nihilominus egit in ſupremo tuendæ religionis conſeſſu ſacro, dum annus verteret hujus ſæculi XXXI. ad gerendum id munus imperio adactus. Edidit præclara duo uſque huc publicitùs data monumenta doctrinæ ſuæ ingeniique inſtructiſſimi: nempe -

Expoſitionem in Proverbia Salomonis, tomis duobus. Pariſiis 1619. fol.

Defenſionem pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione; opus quidem copioſâ eruditione, nulli eorum, quæ tenera in Deiparam Virginem perpetuę charitatis affectio hactenus expreſſit, inferius; Compluti, & Pariſiis 1618. & 1625. Coloniæque apud Ioannem Kinckium 1621. & 1622.

Hiſpanicè autem dedit -

Practica *de la frequente Comunion*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 8.

Expectabatur & in *Canticorum Cantica* expoſitio: ſed ſpe decidimus, vocato eo ad meliorem vitam anno MDCXL. . . . .

D. FERDINANDVS COLON, magni illius Chriſtophori novi ad occidentem Solem orbis adinventoris filius ex Beatrice Hẽriquez, (quam in codicillo quodam anno MDV. Augusti XXV. die Segoviæ facto, hæredibus exhibendam, ut filii matrem, Chriſtophorus ipſe commendat) citra conjugium procreatus, literarum ſtudia cupidiſſimè amplexus, æmulum ſe paternæ virtutis, quâ viâ potuit, ſeriò, conſtantérque ab hinc ſæculo Hiſpali profitebatur. Qua in urbe domum amplam & amœni proſpectus Bæti fluvio appoſitam, ubi collegium hodie extra portam Regiam ſodalibus Mercenariis ſub appellatione Sancti Laureani ædificatum viſitur, cælebs, Sacerdóſque inhabitavit. Ibidem locupletiſſimam omnium ferè librorum, quotquot illa ætas prelo jam commiſſis fruebatur, quampluriumi inſuper manuſcriptorum codicum Bibliothecam ingentibus expenſis, ſed majore animo collegit, inſtruxit, vivus fecit ſibi uſu familiarem, ac tandem moriens Hiſpalenſi Eccleſiæ, cui & corpus commiſit chriſtiano ritu procurandum, honorificentiſſimóque loco ſepeliendũ, reliquit. Quæ quidem olim Ioannis Vaſæi Belgæ doctiſſimi curæ aliquandiu (quod ipſe initio *Chronici* ſui refert) commiſſa, hodiéque non indiligenter in templi maximi Hiſpalenſis exedra paris, vaſtæque magnitudinis cuſtodita veteris poſſeſſoris animum erga literas, literarúmque omnis generis monumenta, profeſſoréſque, curioſiſsimum, ac munificentiſsimum deprædicat. Planè is volens domi, quàm alibi natam celebrare virtutem, commentaria rerum à parente geſtarum elucubravit noſtrate linguâ ſcribens -

Hiſtoria *del Almirante D. Chriſtoval Colon*: cujus quidem Hiſpana editio cum blattis nunc & tineis in angulo aliquo ſepoſitæ bibliothecæ, (ſi Libitinam potuit uſque adhuc evitare) rixatur. Extat quidem Italica Alphonſi de Vlloa interpretatio; qui vir quamplura noſtrorum hominum ſcripta vernacula & familiaria fecit prudentiſſimæ genti; edita Venetiis, ubi is commorabatur huic curæ invigilans, anno 1571. in 8. atque iterum recuſa anno 1614. in 8.

Non defraudabo virum ornatiſſimum Alphonſi Garſiæ Matamori elogio ex opere de Academiis & doctis Hiſpaniæ viris. *Hujus etiam* (Chriſtophori Coloni) *filius Ferdinandus Colonus prope æqualem vitæ dignitatem in otio tenuit, quam pater in negotio habuit. Nam, ut erat eximius, ſingulariſq; Philoſophus, ædes ad Bætim operoſè magnificentiſſiméque ædificavit in loco ſalubri & amœno, Muſis etiam maximè convenienti. Has circum topiario opere exornavit; ubi conſtruxit quàm ampliſſimâ Bibliothecâ, quæ XX. millia librorum dicitur habuiſſe, tum annuis dotatâ redditibus, ne non quotidianis librorum acceſſionibus aucta periret, vitam cum ſtudiis terminavit.* Hæc Matamorus.

FERDINANDVS CORDVBENSIS, ſive DE CORDOBA, non aliis quàm Abrahami Bzovii verbis, qui ex Ioanne Trithemio Hiſtoriam viri hujus admirabilis deſumpſit, hoc loco à nobis celebrandus eſt. *Venit ex Hiſpania in Galliam* (inquit ad ann. Chriſti MDI. ſect. 18. 19.) *Ferrandus Cordubenſis miles auratus, Artium, Medicinæ, & Theologiæ Doctor, qui univerſam Pariſiorum ſcholam ſua mirabili ſcientiâ vertit in ſtuporem. Erat enim in omni facultate Scripturarum doctiſſimus, vitâ & converſatione honeſtiſſimus: non ſicut ille, de quo diximus,* (innuit Italum quendam, cujus meminerat) *arrogans, & ſuperbus, ſed humilis multùm, & reverentiâ plenus. Memoriter tenuit Bibliam totam, Nicolaum de Lyra, ſcripta S. Thomæ Aquinatis, Alexandri de Ales, Ioannis Scoti, S. Bonaventuræ, & aliorum in Theologia complurium: Decretum quoque, & omnes utriuſque Iuris libros; & in Medicinis Avicenam, Galenum, Hippocratem, & Ariſtotelem, atque Albertum, omnéſque Philoſophiæ & Metaphyſicos libros, & commentaria ad unguem, ut ajebant, memoriâ retinebat. In allegando fuit promptiſſimus, in diſputando acutus, & à nullo unquam ſuperatus. Denique linguas Hebraicam, Græcam, Latinam, Arabicam, & Chaldæam perfectè legebat, ſcribebat,*

ac in-

ac intelligebat. Romam à Rege Caſtellæ miſſus Orator in omnibus Italiæ Galliæque gymnaſiis publicè diſputans convicit omnes, ipſe à nemine vel in minimo convictus. Varia de ipſo inter Doctores Pariſienſes erat opinio, aliis magum illum, ac Dæmone plenum cavillantibus, aliis ſentientibus contrarium. Non deſuerunt qui Anti-Chriſtum putarent propter incredibilem ſcientiam Scripturarum, quâ cunctos mortales videbatur excellere. Carolo Duci Burgundionum Aſtronomicâ vaticinatione longè antè prædixit interitum. Hæc Bzovius penè incredibilia: qui (ut ad Bibliothecam pertineret noſtram hoc portentum hominis) ſubjungit,

Commentaria in Almageſtum Ptolemæi edidit, &-

In Apocalypſim S. Ioannis Apoſtoli; aliáque opuſcula. Præter hæc reperio in *Bibliotheca Veneta* Ioan. Philippi Tomaſini, in ea, quę fuit Cardinalis Beſarionis, olim extitiſſe-

Ferdinandi Cordubenſis de Artificio omnis ſcibilis, ad eumdem Cardinalem Beſarionem in 4. in membranis.

Verùm quò pervenerit (monet Nicolaus Baſel. in additionibus Naucleri pagina 314. B.) aut qualem vitæ habuerit finem, nihil certi ſcribitur. Hucuſque Baovius Baronii continuator: cujus eadem hæc verba tranſcripſit in *Eccleſiaſticam* ſuam *Hiſtoriam* ad ſæculum XVI. ſect. III, pag. 115. Ioannes Henrricus Hottingerus.

FERDINANDVS CORTES, Metellinenſis, inclytus ille Novæ Hiſpaniæ ad occidentem, Caroli Cæſaris Regiſque Hiſpaniarum auſpiciis, expugnator, Vallis Guaxacæ Marchio, rebus fortiter, prudenter, atque animosè geſtis ad poſterorum omnem memoriam clariſſimus, ornare venit hunc Catalogum propter eas, quas ſcripſiſſe fertur *De rebus à ſe apud Indos geſtis epiſtolas* quatuor; quarum poſtrema tantùm vulgaris eſt, quippè typis excuſa in folio anno 1525. At Germani dicuntur omnes patriâ linguâ poſſidere. Necnon Latinas hujus noſtri narrationes duas, *de Nova Maris Oceani Hiſpania*, ad Carolum V. Romanorum Imperatorem, à Petro Savorgnano redditas, Coloniæ prodiiſſe anno 1532. refert Valerius Andreas Taxander in *Catalogo Scriptorum Hiſpaniæ*. Petrus hic Savorgnanus Foro-Iulienſis à ſecretis fuit Ioanni à Revelles Viennenſi Epiſcopo; edidítq; hoc opus Norimbergæ anno 1524. eodémque anno ex Latina Savorgnani interpretatione Italicam dedit aliam Nicolaus Liburnus ad Marinum Grimanum Patriarcham Aquilejenſem Venetiis ex officina Bernardini de Viano de Lexova in 4.

FERDINANDVS DE LA CRVZ, ſcripſit-

Aviſos eſpirituales. Medinæ Cãpi 1603. 16.

FERDINANDVS DE LA CRVZ, neſcio an alius à ſuperiore, Hiſpalenſis, ſcripſit-

Exercicios quotidianos *de Oraciones, Indulgencias, Evangelios, Vidas de Santos, Letanias, y examen de conciencia para cada dia*. Romæ apud Stephanum Dadçlino 1600. in 8.

FERDINANDVS DIAZ, ſcripſit-

Libro *de la vida, y excelentes dichos de los mas ſabios Filoſofos*. Hiſpali 1538. in 4.

FERDINANDVS DIAZ, Regius Advocatus fiſcalis unà cum Doctore, ut vocant, AGVILERA Iuris Salmantino Profeſſore, ac Doctore VICTORIA collegii Sanctæ Crucis Pincianæ urbis ſodali examinavit, ac publici juris fecit-

El Repertorio *de las Leies de todos los Reinos de Caſtilla*. Quod quidem Hugo de Celſo in compendium à ſe redactum publicavit Pinciæ apud Ioannem de Villaquiran 1547. in folio.

FERDINANDVS DIAZ PATERMANVS, (Paternianus eſt in *Geſneri epitome*) Toletanus, (ait Valerius Andreas in *Catalogo*) ſcripſit-

Grammaticam Chaldaicam.

FERDINANDVS DIAZ DE VALDEPEÑAS, Notarius cauſarum criminalium Prætorii Granatenſis, reliquit-

Suma *de Notas copioſas ſegun el eſtilo, y uſo deſtos reinos*. Toleti 1546. in folio.

FERDINANDVS DE ENZINAS, Aragonus, Pariſiis in Bellovacenſi collegio artem Dialecticam profitebatur, ſterilem quidem illam, atque ineptiſſimis ſophiſmatum tricis aſperam & injucundam ſęculi vitio in gymnaſio iſto dominantem; quo tempore ſcripſit-

Oppoſitiones. Pariſiis per Ioannem à Penna. 1527. fol.

Tractatum de verbo mentis, & Syncategorematicis. Pariſiis 1428.

De Compoſitione propoſitionis mentalis. Pariſiis 1621. fol.

Tractatum Summularum, & ſyllogiſmorum. ibidem 1526.

Terminos perutiles, & principia Dialectices communia. Toleti 1534. in 4. Lugdunique per Benedictum Bonnis 1537. folio. Videſis Ludovici Vivis libellum *in Pſeudo-dialecticos*, & Matamorum *de Academiis & doctis Hiſpaniæ viris*. Hunc diſcipulum Thomæ à Villanova, (ſi alius non eſt ejuſdem nominis) fuiſſe monet Alvarus Gomezius *De rebus geſtis Ximenii* lib. VIII. *Hic cum raram indolem* (adjungens) *& ingenii acumen opuſculis editis oſtentaſſet, magnámque ſui ſpem concitaviſſet, immaturâ morte præreptus fuit*.

F. FERDINANDVS DE ESCALANTE, Hiſpalenſis, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, S. T. M. ſacræque hujus facultatis primarius Academiæ Hiſpalenſis Profeſſor, poſtquam familię ſuę provinciam Bæticam adminiſtraſſet, dum iſtius urbis monaſterium, quod divis Martyribus Hiſpalenſibus Iuſtę ac Rufinæ ſacrum eſt, moderaretur, edidit -

Clypeum Concionatorum verbi Dei, in quo ſunt ſculptæ omnes viſiones ſymbolicæ, & ſigna realia veteris Teſtamenti, & cauſæ univerſę eloquii divini; & quid ſacræ Scripturæ ſecundum ſeriem decem prædicamentorum attribui poſſit, unà cum Hiſtoria Geneſeos à mundi principio uſque ad gentium diviſionem; libris VIII. ad Philippum Tertium Hiſpaniarum Regem; tum alibi, tum Venetiis in 4. apud Ioannem Kruger 1613.

Ex concionandi methodis Ferdinandi de Eſcalante Clypeus concionatorum eruditâ operoſáque tractatione & candore, quo ſuum cuique (reformatis etiam) relinquit, inſignis eſt; eruditus ille ait Ioannes Henricus Hottingerus in *Bibliothecarii* ſui lib. III. cap. IV. in fine. Reformationem Acatholici, qualis Hottingerus fuit, in ore ſemper ferunt.

FERDINANDVS FLOREZ, Collegiatæ Eccleſiæ Xerezienſis Canonicus, dedit verſum ex Michaëlis Savanarolæ Italico, Ioannique Medinæ Aſſidonenſis Duci nuncupavit -

Regimiento *de Sanidad*. Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1541. in 4.

Vertit etiam in latinum, nuncupavitque Federico Tariſæ Marchioni -

La Hiſtoria *de Herodiano*. 1532. fol.

FERDINANDVS GOMEZ DE ALGAVA & EXPEXO, *Montillâ* Bæticæ provinciæ oppido Cordubenſis amplæ familiæ oriundus, in proximo huic altero *Aguilar* dicto Parochus, edidit -

Primera Parte *del Arte de ſervir à Nueſtra Señora, y entretenimientos para los devotos*. Montillæ apud Ioannem Baptiſtam de Morales 1631, in 8.

FERDINANDVS GOMEZ ARIAS, natus in *Talavera* municipio agri, Eccleſiæque Toletanæ ornatiſſimo, Iuris artem profeſſus eſt non ſine argumento hujus ſtudii foras in publicum dato; quippe ante alios plures circa hanc ipſam adornandam ſpartam occupatos elaboravit, atque edidit -

Subtiliſſimam & valde utilem Gloſſam ad ſamoſiſſimas, ſubtiles, ac neceſſarias, & quotidianas leges Tauri. Compluti 1546. in fol.

F. FERDINANDVS GOMEZ, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, præfuit cœnobiis Toleti, ac Pinciæ urbium, doctrinâ vir præſtanti, & ingenio. Reliquit inedita apud domeſticos -

In Secundam Secundæ Sancti Thomæ Commentaria.

Altuna in *Hiſtoria hujus ordinis* lib. IV. pag. 633. rei author eſt.

FERDINANDVS GVERREIRO, Luſitanus, patriâ ex oppido *Almodovar de Portugal*, Societatis Ieſu Sacerdos, *Relationes* edidit vernaculâ linguâ earum rerum, quæ ad orientem Solem anno MDC. tribúſque ſequentibus contigerunt, libris quatuor; quorum primus continet res *Iaponicas*, II. *Sinicas*, & *Moluccas*, III. *Indicas*, IV. *Aethiopicas*, *Braſilicas*, & *Guineas*. Oliſſipone 1605. Partem hujus convertit in Caſtellanam linguam Antonius Collaſus ejuſdem Societatis, ac Pinciæ edidit anno 1604. Item ſcripſit *Narrationem* alteram annorum MDCVI. & MDCVIII. libris IV. quorum primus continet *Iaponica*, & *Sinica*, II. *Res provinciæ Meridianæ*; III. *Res provinciæ Septemtrionis*, IV. *Guineam*, & *Braſiliam* complectitur.

FERDINANDVS DE HERRERA, Salmantinus, Rhetoricæ artis Magiſter, parique in Mathematicis & Philoſophicis diſciplinis, quàm in ſuis Rhetorum exercitationibus laude verſatus. Hujus multiplicem doctrinam, ingenium, atque induſtriam celebrat in *Grammatica ſua Propægnia* clarus vir æqualis ejus Antonius Honcala Abulenſis Canonicus. Extat quoque ejuſdem honorifica mentio in Alphonſi cujuſdam Seguræ *epiſtola* ad *Ioannem Vergaram* Toletanum, quæ inter alias legitur *Marinæi Siculi* lib. XV. Cujus ad noſtrum verba hæc pertinent. *Memoriam mihi afferebat illius temporis, cum merebam ſub Ferdinando Herrarienſi, utinam tam bene fortunato quàm inter latinos noſtro tempore principe*. Scripſiſſe dicitur, laudatore Honcalâ, quos certè nuſquam vidimus publicitùs datos,

Commentarios in Laurentii Vallæ Elegantiarum libros.

Reperio huic, ni fallor, adſcriptum Hiſpanum opuſculum ſic inſcriptum -

Diſputa breve *de ocho levadas contra Ariſtoteles y ſus ſequazes*. Salmanticæ 1517. 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

FERDINANDVS DE HERRERA, Hiſpalenſis, cum præcipuis ævi ſui, & aliorum vatibus in Lyrica Poëſi de palma contendit. Ea quippe ejus fuit caſti ac nitidi ſermonis cura, ea verborum ac rerum copia, & elegantia, ea tandem fælicitas explicandi honeſte atque diſertè, maximáq; cum dictionis venuſtate conceptos amorum ignes, & animi affectiones, Muſis & Apolline multo, ut ille ait, fœcunda, ut pauciſſimis quidem tributam *Divini* appellationem omnium illius ætatis hominum confeſſio ei abſque aliorum invidia uno ore detulerit. Heroicos etiam verſus propria vi ac cæteris epicæ majeſtatis dotibus eâdem cum elegantia & nitore conſignavit, proſâ etiam oratione in paucis diſertus, Latinæque, ac Italicæ eruditionis amator. Poëtica opera ſimul

mul prodierunt cum hac inſcriptione -

Obras *en verſo, ſive, verſos de Fernando de Herrera*, Hiſpali primùm 1582. iterúmque curâ Franciſci Pacieci Hiſpalenſis apud Gabriêlem Ramos Bexarano 1619. in 4. cum erudita præliminari epiſtola D. Franciſci de Rioxa, quem loco ſuo pro merito laudavimus. Edidit quoque -

Obras *de Garcilaſſo de la Vega con anotaciones*. Hiſpali apud Alph. Barrerâ. 1580. 4.

Vida y muerte *de Tomas Moro*. Hiſpali 1592. in 8. Matritique apud Ludovicum Sanchez 1625. in 8. Scilicet elogium hujus ſummi cùm literis, tum integritate morum, & conſtantiâ viri tyrannide majoris graviſſimum, ac diſertiſſimum; cujus vitam latinè ſcripſit Thomas Stapletonus.

Relacion *de la Guerra de Chipre, y ſuceſſo de la Batalla naval de Lepanto*. Fidei, ac elegantiæ nomine opuſculum cum paucis comparandum. Hiſpali 1572. in 8.

FERDINANDVS DE HOZES, ſcripſiſſe dicitur -

Sobre los Triunfos *de Franciſco Petrarca*.

FERDINANDVS DE IAEN, Cordubenſis, Theologus, morum integritate, doctrináque in ſæculo, & in Ieſuitarum ſodalitate, in quam ſe dedit maturâ jam ætate, ac Doctorali fulgentem laureâ, commendatiſſimus. In Hiſpania, Romæque, Viennæque Theologiam explicuit, atque in Romana Curia diem tandem ſuum obiit. Ediderat laicus -

Quæſtionem quodlibeticam cum argumentis, in qua Matthæus & Lucas, qui videntur diffidere circa Chriſti genealogiam breviter in concordiam rediguntur. Compluti apud Ioannem Brocarium 1557. in 8.

FERDINANDVS IARAVA, dedit in vulgus -

Las Liciones *de Iob, cõ los nueve Pſalmos, que con ellas ſe cantan en las horas de los finados, traſladas en Caſtellano*. Antverpiæ 1550. in 16.

FERDINANDVS DE LAS INFANTAS, qui ſe *Idiotam* inſcripſit, Cordubenſis Presbyter, edidit -

De Prædeſtinatione librum, Pariſiis 1551. excuſum; ſed quem prohibitum lectoribus voluiſſe Romanam Sedem Poſſevinus in *Apparatu* refert. Reperio tamen recuſum Pariſiis 1653. in 8.

De Libero arbitrio, & divinis auxiliis. Paris. 1601. 8.

Librum divinæ lucis in CIX. Pſalmi, ejúſque myſteriorum expoſitionem, in quo de Humana Redemptione, Eccleſiæ Sacramentis, Electorum gaudio, & Damnatorum pœnis, De Pœnitentia, De Peccato in Spiritum Sanctum, De Viſione Ezechiêlis, Eſaiæ, Ioannis &c. ex Italico, nec dicit cujus, in latinum traduxit, atque edidit ſuis impenſis, Coloniæ 1587. & Pariſiis recuſum 1601. in 8. & Coloniæ iterum 1603. in 4. apud Bertrand. Bucholtzer. Qui liber prohibetur etiam in *Indice* noſtro. Ambiguum, huicne, an alii tribuenda ſequentia opera diverſiſſimæ quidem artis. Nomen, & patria Corduba, quibus etiam horum indigitatur author, detinet, quominus dividas; quod ſine veritatis præjudicio interim eſto:

Plura modulationum genera, quæ vulgo contrapuncta appellantur ſuper excelſo Gregoriano cantu. Venetiis 1570.

Sacrarum varii ſtyli cantionum tituli Spiritus Sancti lib. II. cum quinque vocibus. Ibidem in 4. 1580.

Hæc Verderius adducit in *Supplemento Bibliothecæ Geſnerianæ*.

D. FERDINANDVS DE LOAZES, Oriolæ in Valentinis ortus, literis operam, maximè legalibus, Bononiæ in ſodalitio Hiſpanorum ab Ægidio Albornotio Cardinali conſtructo procul navavit à patria; ſed quas ipſa quidem in ora civium atque exterorum, largiore cum commendatione venire fecit, honeſtiſſimis Eccleſiaſticæ rei muneribus in hominem doctiſſimum, & utrinſque Iuris Doctorem, quandiu in vita fuit, collatis. Patrocinium quippe fiſcalium documentorum Valentiæ primo apud Sacros Iudices temeratæ religionis exercuit; poſtea & ſedit ipſe Iudex in conſimili Patrum Barcinonenſium Senatu. Caroli dein Cæſaris poſtulatione ad Elnenſis ejuſdem Catalonici tractus Eccleſiæ, pauló poſt ad Ilerdenſis, necnon & ſub Philippo rerum jam domino ad Dertuſanæ etiam thronum conſcendit. Antiſtes quoque Tarraconenſis anno ſexageſimo proximi retro ſæculi creatus, veluti exhauſit dignitatum album, quas provincia iſta in tam bene de ſe meriti gremiũ viri conferre poterat. Quare Philippus talium hominum honeſtator providentiſſimus Patriarchatu jam Antiocheno (quæ dicis cauſa decerni hodie ſolet maxima olim totius Orientis dignitas) à Pio IV. Pontifice ornatum, ad Valentinam Sedem hujus regni principem in Martini Aialæ recèns defuncti locum ut transferretur effecit IV. Kal. Maji anni MDLXVII. Nec annum tamen complere eum in hujus muneris adminiſtratione mors permiſit, Februarii nempe ſequentis anni ultimâ die ad meliorem, nec ultrâ interituram diem vocatum. Ioannes frater germanus ſodalis Prædicatorum ad Oriolanum ſui ordinis collegium exuvias fratris, à quo extructa hæc domus fuerat, pertulit. Nec multó poſt ad manus domeſticorum venerunt nuncupatæ ei, quem adhuc eſſe in vivis credebant, literæ Cardinalium Alexandrini, & Sancti Clementis, Pii Papæ V. propoſitum conferendi

ei

ei quantocius ad poſtulatum Regis Purpuratorum Patrum inſignia renuntiantes. Vivus edidit -

De Matrimonio Regis Angliæ Henrici VIII. & Catherinæ Auſtriacæ. Barcinone apud Claudium Amoroſum 1531. folio.

Super Rubricam, & integrum Titulum Inſtitutionum De Iuſtitia & Iure; ut eſt in *Indice Scriptorum Iuris.*

Conſilium, ſive Iuris allegationes ſuper controverſia oppidi de Mula orta inter Marchionē de Velez, & illius ſubditos ſuper ejus oppidi Iuriſdictione. Mediolani 1552. in 4. In quo tamen argumēto adverſantem habuit ſummum virum Ferdin. Vaſquium à Menchaca, ut patet ex multis capitibus lib. I. *Controverſ. illuſtrium.*

Super Leg. Filius fam. CXIV. §. Divi. D. de Legatis I. Extat tomo IV. *Repet. diverſ. Iuris civilis.*

De Converſione & baptiſmo Agarenorum. Valentiæ 1525. quod opus laudat Ioſephus Stephanus Oriolanus Antiſtes in Tract. *De Vnica religione.*

Additiones necnon *ad Lancellotum Galiaulam* repetio alicubi hujus nomini inſcriptas.

Laudat ſæpius *diſertiſſimi, ac doctiſſimi viri* appellatione Ferdinandum noſtrum alter Ferdinandus Vaſquez Menchaca in *Controverſiis illuſtribus*, quorum jam meminimus.

FERDINANDVS LOPEZ DE CASTANEDA, Luſitanus, Apparitor (ſive malis *Bedellum*) Academiæ Conimbricenſis alter ex duobus tunc primùm erectæ impoſitis, meditatam olim diſpoſuit, ac Luſitanicè dedit poſt Indicam in comitatu parentis regii Iudicis peregrinationem -

Hiſtoria do Deſcubrimento e Conquiſta da India pe los Portugueſes. Conimbricæ 1552. decem libris. Quam deinde ſibi adoptavit Caſtellæ ſermo Antverpiæ editam (aut ſaltem ejus priorem partem, quam vidimus) anno 1554. in 8. Item Gallicus, item Italicus Venetis typis anno 1577. apud Iordanum Zilettum in 4.

FERDINANDVS LOPEZ DE IANGVAS, ſcripſit -

Triunfos de la locura. 1542. in 4.

Cinquenta Preguntas. Valentiæ 1550.

FERDINANDVS MAGALLANES, (vulgo MAGALHAENS) Luſitanus, toto orbe notus ob maritimam illam expeditionem, qua, novo invento meridionali freto, cui à nomine ſuo appellationem fecit, circuiſſet eundem totum Orbem terrarum rector ipſe claſſis Regum Catholicorum, niſi deſcendens in quamdam inſulam in levi prælio cum incolis ejus commiſſo miſerabiliter concidiſſet. Scriptum reliquit *Navigationis ſuæ Diarium*, ſive *Ephemerides*; quod apud Antonium Morenum regium Hiſpalenſis Domus Indicæ Coſmographum fuiſſe, in ſchedis M.SS. Ruderici Cari Vtrienſis mihi olim amiciſſimi capitis me legiſſe memini.

FERDINANDVS MANCANARES FLORES, inter Rhetores naſcentium in Hiſpania liberalium diſciplinarum, aut veriùs renaſcentium tempore numerabatur; qui Antonii Nebriſſenſis Magiſtri juſſu olim edidit -

Rhetoricam; ſive de dicendi venuſtate, de verborum ſententiarumque coloribus, de componendis epiſtolis; Ad Ioannem Hiſpaniarum Principem.

F. FERDINANDVS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, laudatus à ſuis in Oriente præco Evangelii, ſcripſiſſe dicitur, nec adjungunt quo ſermone,

De obſidione Goënſi librum; *quam ante paucos annos ibidem Indorum multitudo innumera fecit, & Luſitanorum gens ſtrenuiſſimè multis hoſtium turmis caſis & profligatis propulſavit*, ait Antonius Senenſis in *Bibliotheca* ſua *Prædicatorum Fratrum.*

Vitam quoque *B. Fratris Hieronymi à Cruce* Oliſſiponenſis pro catholica fide in *Taprobana* Inſula martyrio affecti, ut lego apud Fernandez in *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ.*

D. FERDINANDVS MARTINEZ MASCAREÑAS, Luſitanus, nobili hâc, rebúſque pace ac bello geſtis inclytâ Portugalliæ familiâ natus, poſt gubernatam Rectoris munere Conimbricenſem ſcholam Epiſcopus Silvenſis, Generaliſque, ut vocant, Inquiſitor (Religionis ſupremum ibi Iudicem intelligo) móxque Guardienſis Præſul, turbatis etiam regni rebus floruit integritatis & doctrinæ nomine. Edidit namque -

De Auxiliis divinę gratiæ ad actus ſupernaturales, Tractatum. Lugduni apud Horatium Cardon 1615. in 4.

In Proverbia eum cōmentaſſe refert virum laudans *Epiſt.* I. *Centuriæ* IV. D. Franciſcus Emmanuël.

D. FERDINANDVS MATVTE DE AZEVEDO, Matritenſis, poſt Complutenſem Iuris Profeſſionem, forenſémque in curia regia viginti trium annorum exercitationem, Conſultor, ut vocant, Siciliæ Proregum factus, beneficio ætatis plurium fuit adeptus tempora. Ex Neapolitano tamen otio, forſan emerito, in vulgus emiſit -

Triumfo del deſengaño contra el engaño y aſtucia de las edades del Mundo para todas profeſſiones y para todos Eſtados; duobus tomis apud Lazarum Scorigium 1652. in folio. In quo opere, illud admiratione magis, quàm

laude dignũ eſt, octo-ſyllabis verſibus à principio & titulo ipſo uſque ad calcem (quod neſcio an plures animadverterint) conſcriptum eſſe.

Diſquiſitionum item *Iuris Semicenturia*, prodiit poſthuma Panhormi in folio. Ejus quoque.

Reſponſum pro impoſitione gabellæ contra Meſſanenſes, laudat Thomas Delbene I. Parte *de Immun. Eccleſ.* cap. V. dubit. XIV. ſect. IX.

FERDINANDVS DE MENA, quem Luſitanum Andreas Schotus Valeriúſque Andreas Taxander nuncupant, mihi verò ex manuſcriptis docti viri Hieronymi Romani de la Higuera Ieſuitæ certum atque indubitatum eſt in Carpentania ad oppidum *Socuellamos* natum, Doctor medicus, Complutenſem ſcholam, ornatus ipſe tandem ſummo præcipuóque hujus artis docendæ loco, admodum nobilitavit. Deinde ad cubiculum Philippi II. Regis Catholici evocatus mirè placuit, cùm facultatis medicæ ſaluberrimis experimentis frequenter editis, tum elaboratis monumentis doctiſſimis, quorum habes catalogum:

Methodus febrium omnium, & earum ſymptomatum curatoria. Cui acceſſit liber.

De Septimeſtri partu, & purgantibus medicamentis. Antverpiæ apud Plantin. 1568. in 4.

Claudii Galeni De Pulſibus librũ è Græco convertit, & doctiſſimis *commentariis* illuſtravit. Compluti 1553. in 4.

Ejuſdem liber De Vrinis cum interpretatione, & *commentariis* locupletiſſimis: ibidem eodem anno.

Commentaria in libros Galeni De ſanguinis miſſione & purgatione. Aug. Taurin. anno 1587. in 8.

Libellus utiliſſimus de ratione permiſcendi medicamenta, quæ paſſim in uſus veniunt. Compluti 1555. 8. Auguſtæ Taurinor. 1587. in 8.

FERDINANDVS DE MENA, Toletanus, vertit ex Gallica Heliodori interpretatione, non ex Græco, aut Latina.

La Hiſtoria Etiopica *de los amores de Teagenes y Cariclea*. Matriti 1615. in 8. & Compluti 1587.

FERDINANDVS MENDEZ PINTO, Luſitanus, *Monte-majore*, quem XVI. paſſum millibus à Conimbrica urbe cognomẽtum *Veteris* nobilitat, prognatus, edidit peregrinationis ſuæ commentarium, qui nondum omnimodo fidem authoris pluribus adprobavit. Titulus ei Luſitanicus, quâ linguâ conſcriptus eſt,

Peregrinaçam *de Fernan Mẽdez Pinto*. Vliſſipone 1614. poſt authoris mortem recognitus, & in ſectiones tributus à Franciſco de Andrade, atque editus in folio. Quem deinde ex Luſitanico fecit Caſtellæ vernaculum, adjuncto *Apologetico* pro tuenda hiſtoriæ fide Franciſcus de Herrera Maldonado, ediditque anno 1620. in folio Matriti Thomæ Iuntæ typis. Cui quidem convenit cum magno illo Thoma Malvenda in propugnanda Pinti fide & hac hiſtoria. Conſule-ſis ejus librum IV. *De Antichriſto* cap. XV.

D. FERDINANDVS DE MENDOZA, parentibus editus eſt longè illuſtrium familiarum Hiſpanæ nobilitatis Ioanne Hurtado à Mendoza, Agneteque à Ribera. Hæc enim Melchioris à Ribera Auñonenſis Marchionis primi germana ſoror, ille verò ex ampliſſima derivatus Mendoziorũ progenie loci *el Freſno de Torote* appellati, & à majoribus per manus accepti quartus fuit Toparcha. Legalibus hic literis, & canonicis, atque adeo multiplici eruditione ſic ab adoleſcentiæ flore conſpicuum ſe reddidit, ut in admirationem ſummi profectus tam brevi temporis ſpatio facti æquales omnes, eoſdémque viros totius Hiſpaniæ doctiſſimos planè commoverit. Iuvenis adhuc edidit.

Diſputationes in locos difficiliores Tituli de Pactis in Digeſtorũ libris. Cõpluti 1586. fol.

Maturioris ætatis & accuratioris operæ fructus ſunt.

De confirmando Concilio Illiberitano ad Clementem VIII. P. M. libri III. Matriti apud Thomam Iuntam 1594. Quod opus novis acceſſionibus authoris ipſius locupletatum diu eſt quòd à Batavo-Lugdunenſibus typis expectamus. Præceſſit tamen in procuranda editione altera vir eruditus & Salmantinus Profeſſor D. Emmanuèl Gonzalez Tellez, qui Lugduni prodire id fecit ex officina Philippi Borde, Laurentii Arnaud & ſociorum anno 1665. adjunctis unicuique *Concilii* decreto, & Mendozæ lucubrationi diverſorum, Albaſpinei, Binii, Longi Coriolani, Loaiſæ, ac propriis notis.

Obiit Ferdin. ante obitum dementiæ incurſo morbo, manſitq; ad mortẽ uſq; Matriti miſerabiliter eo detentus, fœliciore vitâ atque exitu dignus.

FERDINANDVS DE MENDOZA, alius à ſuperiore, Pincianus patriâ, ſed profeſſione Ieſuita, Philoſophiam Frexenali, & Hiſpali, Theologiam tam moralem, quàm ſcholaſticam Aſtigi, Cordubæ, Hiſpali, demúmque Matriti in nova à Philippo IV. inſtituta Academia docuit. Philippus Alegambe affirmat in *Bibliotheca* ſua *Societatis* maturaſſe eum per id tempus prelo, de quorum editione nil audivi hactenus,

De Indiciis & Iudicibus opus:

Fundamenta Iuris & Morum pluribus tomis:

Principia & fundamenta Theo-

logiæ

logicæ doctrinæ ſcholaſticæ:
Prolegomena in Sacram Scripturam. Hiſpanè item.
Apologia por la Compañia de IHS.

FERDINANDVS DE MENDOZA, Ieſuitarum item ſodalis, poſtquam Excel. D. Ferdinando Ruiz de Caſtro Comiti de Lemos, cùm Neapolitanum regnum gubernaret, à miniſterio ſacrarum confeſſionum fuiſſet, creatus Archipræſul Cuſcenſis in Peruanis regionibus, eò contendit, ibidémque fato functus eſt. Scripſerat-

Tres Tratados *de las Gracias, Officios, y Tratas.* Neapoli apud Tarquinium Longum 1602 in 4. ut Proregi ſuo præſto eſſet in rebus iis controverſis explanandis.

FERDINANDVS DE MENESES, Luſitanus, Sebaſtiani Portugalliæ Regis Orator ad Pium V. Papam, edidit, ut lego in *Bibliotheca Pontificia*,

Orationem, quam habuit Romæ in Aula Regia dicta, nomine iſtius Regis, ad eumdem Papam.

FERDINANDVS DE MOLINA, Cordubenſis, Templi S. Mariæ de Fonte-Sancta ejuſdem urbis Capellanus ex pervetuſtis lapidibus & authenticis ſcriptoribus acceptam evulgavit-

La Hiſtoria *de la milagroſa Imagen de la Fuenſanta de la Ciudad de Cordoba*, ut in ſuo *Atlante Mariano* refert Guilielmus Gumpenberg.

D. FERDINANDVS DE MONFORTE HERRERA, edidit-

Relacion *de las fieſtas que hiço el colegio Imperial de la Compañia de IHS. de Madrid en la Canonizacion de los Santos Ignacio de Loyola, y Franciſco Xavier.* Matriti 1622.

FERDINANDVS MVRILLO DE LA CERDA, edidit.

Libro *del Conocimiento de letras y caracteres del Perù y Mexico*, 1602. M.S. in 8. reperiri in Bibliotheca Magni Comeſtabilis Caſtellæ refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica occidentali* Tit. XVII.

F. FERDINANDVS DE NAVAS, ET PINEDA, Dominicanus ſodalis, edidit.

Cofradia *del Nombre de Dios.* Neapoli apud Horatium Salviani 1578. in 8.

FERDINANDVS NVÑEZ DE GVZMAN, à patria dictus *Ferdinandus Nonius Pincianus*, parentem habuit illuſtriſſimæ Guzmanæ familiæ ſobolem Ferdinandi Hiſpaniarum Regis Catholici ærario Præfectum; cujus nobilitatis merito, cùm ætatis fuit juſtæ, obtinuit, ut Iacobæi ordinis equeſtri militiæ adſcriberetur. Sed vir ſtudiorum gloriæ, non Martis, natus literarum omnis generis, atque in primis Græcarum, quas nondum Hiſpanis Græcia ipſa, quemadmodum Italis, eo tempore infuderat, amore exæſtuans, patriâ relictâ in Italiam ſe contulit. Bononiæque incredibili contentione animi literis tam Latinis, quàm Græcis, ſub Ioviano Peloponneſi cive, Philippóque Beroaldo bonas omnes collocavit horas, ut brevi præceptoribus quoque ipſis paria facere poſſet. His ornamentis dives in Hiſpaniam reverſus nil minùs in voto habuit, quàm otio ſe, aut Curiæ negotio tradere, unde ſibi honores, aut alia vitæ honeſta ſubſidia procuderet. Sed in liberalium diſciplinarum exercitationibus, ad quas ſeſe vocari intelligebat, reliquum vitæ tempus, ſpretis omnibus voluptatum deliniimentis, ſpeique aliunde afflantis promiſſionibus ſurdâ exceptis aure, tranſmittere ſtatuit, doctúſque docere alios magis quàm nulli aut ſibi tantum fructus ſtudiorum præſtantes edere. In primis, ut credere par eſt, à Tendiliæ Comite benignè invitatus frequentavit eum ante alios Proceres, doctúmque Heroa longè doctiorem reddidit. Cujus & filium, ut Marineus Siculus ad noſtrum ſcribens inquit, doctè ſanctéque literis & moribus inſtituit. Conſtruxerat eo tempore Ximenius præſtantiſſimus ille Toleti Præſul & purpuratus Eccleſiæ Pater Academiam Complutenſem; evocabátque ornandæ ejus causâ Profeſſores ab omni Europæ angulo; nec minùs inſtruendæ inclytæ illi Bibliorum editioni, quæ Complutenſis vulgo audit. Quorum è numero Ferdinandum ille eſſe voluit, Græcæque ſeptuaginta-virorum verſionis latinę interpretationi curâ & induſtriam ſuam conferre. Quod quidem, ut Alvarus Gomezius reſtis eſt Ximenii res geſtas memorans, ex parte præſtitit, ſucceſſor poſtea Demetrii Lucæ Cretenſis olim ab eodem Ximenio ad ſuum gymnaſium evocati in profeſſione Græcarum literarum allectus. Sed rixæ interim, qua de Gomezius, Compluti ſuſcitatæ pars cùm diceretur noſter, quietem quæſitum Muſis amicam ſeſe in Salmantinum Lyceũ tranſtulit: & nec arduâ operâ in profeſſionis Græcæ linguæ competitores alios ſuperavit. Hanc ergo & Rhetoricam artem, & naturalem Plinii hiſtoriam, quas partes ſibi omnes ab Academię Patribus habebat injunctas, ſimul docuit, Græcis antemeridianas, Latinis verò contribuens pomeridianas horas æquali utrimque fructu & induſtriæ famâ. Hujus ſcholæ propagines tot fuêre inclyti eruditionis laude viri, quot ferè Hiſpania noſtra ęvi iſtius ęquales procreavit, & in ſummo quodam vidit exiſtimationis & honoris gradu collocatos: Leo nimirum Caſtrius, Franciſcus de Bobadilla & Mendoza S.R.E. Cardinalis, Ioannes Chriſtophorus Stella, Chriſtophorus de Horoſco Medicus, Hieronymus Zurita, Laurentius Balbus Lilienſius, Ioannes

nes & Franciſcus Vergaræ atque alii. Profitebatur eo tempore Salmanticę Antonius Nebriſſenſis, quaſi unus latinarum literarum inter nos parens, ac reſtaurator; quem tamen longè inferiorem, víxque aliqua ex parte comparandum noſtro ad ipſum ſcribens Lucius Marineus Siculus, judicium planè in eo doctorum illius ſęculi hominum ſequutus, confidenter pronuntiavit. Datis nempe ad Ferdinandum literis, quæ lib. XV. ejuſdem Marinæi *Epiſtolarum* hodie leguntur, referens ei quid ſibi ante triennium Valliſoleti cum patre ejus, quem virum appellat ſtudioſiſſimum, contigiſſet. *Inter prandendum* (ait) *præter alia multa, quæ ultrò citróque loquuti ſumus, poſtremò de viris, qui tunc erant in Hiſpania, doctis nominatim, gradatímque ſermonem habuimus. In quo enim ego te cæteros omnes eruditione præſtare dixiſſem, ille (ut eſt vir modeſtus & prudens) aſſentiri nequaquam voluit, niſi duobus exceptis Siculo Poëta ſcilicet, & Antonio Grammatico. Cui ego reſpondens, aut in re literaria, dixi, filium tuum non benè cognoſcis, aut ſi cognoſcis, ejus quidem eruditionem perbellè diſſimulas. Tuus enim filius tantò Siculum & Antonium præſtat doctrinâ & omni genere ſcientiæ, quantò filium tuum Siculus & Antonius ætate præcedunt: vel potiùs quantò majores gigantes ſunt pygmæis, muribus elephantes, hirundinibus aquilæ, delphinis ballena Britannica. Nec, ut arbitror, huic ſententiæ meæ, niſi plus æquo placeat ſibi, repugnabit Antonius.* Hæc ille. In eo gymnaſio reliquum, quod fuit, vitæ exegit Græci ſtudii, ac totius eruditionis, præcipuéque ejus, quæ judicio atque ſagacitate in veterum Scriptorum libris recognoſcendis ac reſtituendis utitur, verè inter nos author & propugnator: cœlebs, caſtus, comis, feſtivè dicax, ſed innocuè, vitiorúmque reprehenſor acerrimus. Proverbiis Hiſpanis, quæ ad ſenium vergens, veluti honeſtam aliorum ſtudiorum recreationem, multa ſibi paraverat, & in promptu habebat, in familiaribus colloquiis appoſitiſſimè utebatur. Quare in domum ejus omnes, qui morum elegantiâ, ſtudiorúmque delectabantur, certatim confluebant. Obiit tandem in eadem profeſſione quinquageſimo tertio ſæculi proxime præteriti anno, ingenti librorum ſupellectile Salmantinæ Academiæ legatâ: vir ævi ſui eruditiſſimorum hominum, & judicio præſtantium nulli inferior, exteris, imò & civibus minùs famâ notus propter ſtudii genus haud ambitioſum. Quod Iuſti Lipſii ſummi viri verbis præſtat referre. *Fatum hoc eſſe ſenio Criticorum* (ait *Electorum* lib. II. cap. VIII. *ut labor eorum fructus majoris in publicum ſit, quàm famæ. Vide veteres, vide noſtros. Paucos reperies, quorum nomen aut latè fuſum, aut diu perennaverit. Vel in Ferdinando Pinciano hodie quam indignor? Qui revera vir eximius vix tamen è vulgi tenebris ſe exemit; & paucis doctis in occulto laudatus jacet etiam nunc, ignoratúrque inter ſuos. At ſi acuminis & judicii aliqua laus eſt, huic eam rectè tribues; ſi fidei & modeſtiæ, magis. Non ullum ego vidi, qui minùs adfectatè hoc egerit, & qui criticam iſtam magis puriter coluerit, ſine ambitione, ſine fuco. Plinius, Seneca, Mela teſtes. Sed primus ille in primis, per cujus ſexcentas ſalebras, & æſtuantia vada pervaſit fœlici quodam ingenii & judicii vento.* Hæc ille ibi; iterúmque in præfatione *Commentariorum in Senecam*, de illuſtratoribus hujus authoris referens, ad noſtrum deveniens ait. *Vir, ut verbo dicam, germanæ criticæ exemplar; cui maximam partem ſanum Senecam meo quidem ſuffragio tranſcribas. Bonis in Hiſpania libris & benè eſt uſus: non præceps, non præpes, acutus tamen, & ſagacitate ac modeſtiâ pari.* Quibus cum Lipſii elogiis aliud Andreę Schotti in præfatione ad ſuam *Pomponii Melæ* editionem omnino convenit. Nec minùs laudat clariſſimus ille Doctor Martinus ab Aſpilcueta in commentario de Horis Canonicis cap. XIX. *Movit me ad hoc* (inquit) *præter ſupradicta authoritas illius eruditiſſimi & cum primis totius Europæ in authoribus Græcis & Latinis profanis verſatiſſimi Ferdinandi Nonnii de Guzman Profeſſoris Cathedratici Rhetoricæ & Plinii in nobiliſſima illa Academia Salmanticenſi; ubi tanquam hæc expertus affirmabat expedire multùm Religioni Chriſtianæ hymnos & orationes ad Grammaticorum ſcholas de more antiquo redire.* Chriſtophoro autem de Horoſco medico ejus diſcipulo in *annotationibus ad Aetii interpretes*, vir idem audit, *in omni genere literarum eruditione eximiâ præditus.* Plura in ejus commendationem continent Leonis Caſtrii prologus ad *Proverbiorum* editionem proximè laudandam; Valerii quoque Franciſci Romeri neſcio cujus hominis epicedion vulgari metro in ejus mortem, quod eidem *Proverbiorum* editioni, Salmantinæ ſcilicet anni MDLXXVIII. præfixũ eſt, quædámque Iacobi Salvatoris Solanii inter ejus epigrammata. Neſcio autem unde in mentem venerit celebratoribus urbis Granatenſis Franciſco Pedrazæ & Ioanni Villeno à Biedma natum in ea urbe Pincianum noſtrum fuiſſe, quę, quo tempore ortus ille creditur, nedum barbarorum dominationem exuerat. Scripſit Ferdinandus.

Annotationes in Senecæ Philoſophi opera. Venetiis 1536.

Obſervationes in Pomponium Melam. Salman. 1543. in 8. Quas omnibus aliis anteponit Iſaacus Voſſius poſtremus Melæ illuſtrator. *Ex his qui caſtigationes in hunc edidêre authorem ſolus nobis profuit Pincianus. Vir iſte quantumvis nobili apud ſuos ortus loco, plus tamen literis quàm natalibus debet. Craſſiora ſunt illa menda, quæ Hermolaus Barbarus & ipſe aliàs vir inſignis ſuſtulit. Andreas Schotus homo quidem bonus & eruditus, ſed quem ſucceſſus potius quàm voluntas deſtituit. Vadiani annotationes rus & ſilvam olent. Olivarii, neſcio cujus, commentariolus imi ſubſellii magiſtellum prodit.* Hæc Voſſius.

Obſervationes in loca obſcura, & depravata Hiſtoriæ naturalis C. Plinii cum retractationibus

tionibus quorundam locorum Geographiæ Pomponii Melæ, locisq; aliis non paucis in diverſis utriuſque linguæ authoribus caſtigatis & expoſitis. Antverpiæ apud Martinum Nutium 1547. & priùs ut credo, Salmanticæ 1544. in folio. Francofurti apud Hier. Commelinum 1596. in fol. De quibus multa Ioannes Genceſius Sepulveda *epiſtola* XLV. & ſequentibus.

Verſionem quoque *Latinam Græcæ interpretationis ſeptuaginta Interpretum*, quæ in Bibliis Complutenſibus edita eſt, majore ex parte confeciſſe Ferdinandum noſtrum vidimus ex Alvari Gomezii relatione.

Vulgaris linguæ hæc monumenta reliquit.

Gloſa *ſobre las obras de Iuan de Mena*. Hiſpali apud Ioana. Varela 1528. f. & Toleti apud Ferdinandum de S.Catharina 1547. in f.

Refranes *y Proverbios gloſados*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova 1555. 4. Sed tamen horum proverbiorum, quæcumque Hiſpanæ linguæ fœcunditas ei ſuppeditavit, ingentem molem, cum per morbos & occupationes alias digerere & explanare, quod cogitabat, jam non liceret, eidem Ioanni Canovæ tradidit formis edendam: quod ille fecit, adjunctâ quâdam ſuâ, alteráque Leonis Caſtrii præfatione legi quidem dignâ. Prodiiſſe hanc lego apud eumdem Canovam 1578. in 8.

FERDINANDVS NVÑEZ DE TOLEDO, ordinis S. Iacobi eques & Commendatarius, ut vocant, olim vertit in vernaculam linguam.

La Hiſtoria *del Reino de Bohemia*. Sic lego in Catalogo Bibliothecæ Comitis-Ducis Olivarum. Prodiit ſanè Hiſpali 1509. folio. Æneæ nimirum Silvii Hiſtoria in vulgatem ſermonem tranſlata.

F. FERDINANDVS DE OJEA, Gallęcus, Aurienſis, ex Prędicatorum ſodalibus, Mexicani cœnobii alumnus, S. T. Magiſter, edidit.

Venida de Chriſto *y ſu vida y milagros*, Medinę 1602. 8.

Hiſtoria *del glorioſo Apoſtol Santiago Patron de Eſpaña, de ſu venida a ella, y de la grandeça de ſu Igleſia, y orden militar*. Matriti 1615. 8. Cujus libri decimum quintum caput ipſummet defenſorium eſt, quod author an. MDCII. pro adventu D. Iacobi Apoſtoli in Hiſpanias, cùm apud nos hoc tempore verſaretur, Hiſpano ſermone in vulgus ediderat.

De la nobleça *Eſpañola* tribuit el *Tractatum* Alphonſus Fernández in *Scriptoribus Dominicanis*.

Hic ipſe Ferdinandus eſt, qui *Tabulam geographicam regni Gallæciæ* correctiorem, quàm in generali illa Hiſpaniæ totius, à neſcio quo indiligenter olim confecta eſſet, à ſe elaboratam, Ioannis Baptiſtæ Vrintii manu cælari fecit Antverpiæ: extátque apud Ortelium, Mercatorem, Blaëuos fratres, Hondiúmque in eorum *Orbis terrarum Theatris*. Quamquam neque ipſa omnino palato authoris ſatisfecit: qui queritur aliqua, ſe non præſente, ſtylo cælatorio minùs rectè ducta: cujúſque in melius reformationem, quibuſdam ex nova obſervatione ad veterem curam additis, ſeſe cùm primum occaſio adpetat, procuraturum alicubi ſcriptum reliquit.

Obiit anno MDXV. menſe Auguſto, quin fidem ſuam liberaret edendi *Hiſtoriam Gallæcię generalem* vernaculâ linguâ.

D.FERDINANDVS DE OJEDA, Legum Doctor, ac Profeſſor in Vrſaonenſi Bæticæ Academia, Senator inde regius non uno loco, ſcripſit eo tempore, quo ſcholæ adhærebat.

Relectionem ad Tex. celebrē in C. Firmiſſimè III. De Conſecratione diſt. IV. bimembrémque De Peccato originali Theologicam & Canonicam Diſputationem. Malacę 1615. in 4.

F.FERDINANDVS DE ORIO, Lueronienſis, ordinis B. Virginis de Mercede, Diffinitor quondam, ut vocant, generalis Caſtellæ provinciæ, Matritenſis dein cœnobii moderator, ſacræ Theologiæ cùm Magiſter, tum inter ſodales Profeſſor; almo rerum fidei ac ſupremo Concilio à cenſuris, publicavit.

Quinti Septimii Tertulliani librū de Patientia novis illuſtrationibus pro uſu concionatorum & politicorū exornatū. Matriti 1644. fol. Antverpiæq: Nec non vulgari linguâ

El Prodigo *ſanto*; hoc eſt, cogitata in parabolam Prodigi in ſe reverſi, Lucæ XV. cap. Matriti 1650. 4.

Vivebat adhuc anno MDCLV.

FERDINANDVS ORTIZ DE VALDES, Matritenſis, I.Conſultus, adoleſcens ſupra ætatis captum Iuris diſciplinâ, liberaliúmque atq; amœniorum aliarum artium cognitione imbutus; edidit vigeſimum agens annum.

Gratulacion *Politico-catolica en la feliz reſtauracion de Lerida, con las noticias hiſtoricas y topograficas de la miſma ciudad*. Matriti 1644. 4.

Nec diu pòſt cauſam agens Ioannis Palafoxii Angelo-politani Novæ Hiſpaniæ Præſulis ſat libris editis, virtutúmq; exemplis ſuo tempore ſpectati, prelo commiſit.

Defenſa *Canonica por la dignidad del Obiſpo de la Puebla de los Angeles, por ſu juriſdicion ordinaria y por la autoridad de ſus pueſtos*. Ibidem 1648. 4.

Tyrocinium verò ætatis vix emenſus obiit, circa annum MDXL. . . ut ſolet mors ingeniis quæ ante diem ſe exerunt, ante diem manus injicere.

FERDINANDVS PAEZ, Viliſſiponenſis, Pōtificii Iuris Doctor Conimbricēſis, ſcripſit.

De

De excuſandis Parentibus ob numerum liberorum. Oliſſipone 1559. in 4.

Ad cap. Miſſas LXIV. De Cõſecrat. Diſt. I. 1559. 4. ſive de præcepto audiendæ Miſſæ.

Præceptorem laudat ſæpe Martinum Navarrum.

F. FERDINANDVS DE PAEZ, Ord. Min. provinciæ Caſtellæ, Doctor Complutenſis, ſi lubrica fides non eſt Ludovici à Rebolledo hujus Seraphicæ familiæ Hiſtorici, elucubravit -

In Primum librum Sentẽtiarum Commentaria. Cujus nulla extat apud Lucam Vvaddingum mentio.

F. FERDINANDVS DE PERALTA MONTAÑES, domo ex *Porcuna* oppido tractus Bætici, priſcorum Hiſpanorum *Obulcone*, Auguſtinianus ſodalis, anno MDLXXXI. ad hunc ordinem Salmanticę admiſſus, in Cordubenſi domo ſacra Biblia interpretabatur eo tẽpore cùm poſteros cogitabat ſcribens -

Librum Concionum de Adventu & Feſtis uſque ad Epiphaniam. Murcię 1605. 4. per Auguſt. Martinez, deinde iterum Venetiis 1612. 4. demùmque apud Laurentium Sonnii Pariſiis 1618. 8. Promiſit in hujus pręfatione *Quadrageſimalium*, ac *de Sanctis Concionum* volumina duo. Concionum hoc volumen ab Authore ſcriptum, ut credo, Hiſpanè, in latinum vertit Hippolytus Maria Tagliapietra Dominicanus.

Libro de Chriſto y Maria, quam primã ait *Sãtoralis* partem: Luciferi Fano 1626. Hujus fortaſſe Tractatus eſt *contra Comœdiarũ uſum* Hiſpanus, quem ſcio manu ſcriptum, penes Bernardum de Alderete, dum viveret, fuiſſe.

Primera parte *de Conſideraciones ſobre los Evangelios de Quareſma*. Malacę apud Ioannem Rene 1612. 4.

F. FERDINANDVS PEREZ, Franciſcanus provincię Caſtellę, ſi credimus Petro Salazario in *Hiſtoria hujus provinciæ* lib. II. cap. XXIII. ſcripſit -

In Primum librum Sententiarum &

De Angelis.

Ferdinandus Perez de Matrimonio eſt M.S. in Bibliotheca Ambroſiana.

De eo apud Vvaddingũ & alios altũ ſilẽtiũ.

FERDINANDVS PEREZ DE OLIVA, *Ferdinandi* alterius cognominis pater (uti refert ejus ex filia nepos Ambroſius Morales V. C. in libro *de Antiquitatibus Hiſpaniæ* fol. 6.) magnâ ſcripſit accuratione ac diligentiâ Geographicum opus, cui titulum appoſuit,

La Imagen *del Mundo*. Quod ineditum manſit, fortè jam deperditum.

FERDINANDVS PEREZ DE OLIVA, ſuperioris filius, Cordubenſis, in Pariſiorum ſchola auditor fuit Ioannis Martini Silicæi, in cujus *De Arithmetica* libri laudem proluſit Hiſpano-latino dialogo. Hinc Romam, inde iterum Pariſios venit, docuítque per triennium ex Ariſtotele Philoſophiam morum, & alia quædam. Poſt peragratam Italiam, Galliæq; magnam partem in patriam redux, percurſâ quoque Hiſpaniâ integrâ, reſtitit Salmanticæ, magnæque auditorum caterve legit libros Philoſophi *De Generatione* ac *De Anima*, dictans inſuper *de opere intellectus; de lumine, & ſpecie; De magnete*, aliáque Mathematica; atque etiam in re ſacra *Sententiarum Magiſtrum* explanavit; ornatus hoc tempore ſcholæ Pręfecturâ, ſive, ut vocant, Rectoratus munere, quod ferè ſolet generoſiſſimis, Academicæque juventutis principibus conferri. Præcipua hominis ingenio judicióque excellentis cura & ſtudium fuit, Hiſpani ſermonis cultus, quem ut delitiis omnibus, theſaurîſque exterorum ornaret, meditabatur, Ciceronis exemplo, ferias quaſque atque ex intima Philoſophiæ penu res producere hoc ſtylo, ſat bene conſcius præſtantiæ ipſius, ac dignitatis, uberrimæque ad concipiendas omnes omnium diſciplinarum formas conditionis atque naturæ. Argumento ſunt quæ ex ſchedis avunculi manu exaratis emiſit in publicam typorum lucem Ambroſius Morales: quarum habes catalogum:

Tituli, *quibus Salmanticenſis Academia gymnaſia diſtinxit atque inſignivit*.

Dialogus in laudem Arithmeticæ Hiſpanâ ſeu Caſtellanâ linguâ, quæ parum aut nihil ſermone Latino diſſentit; unâ cum *Ioannis Martini Silicæi Arithmetica*, Pariſiis 1518.

Dialogo *de la Dignidad del Hombre*, quem ait Morales magnâ noſtrorum hominum lubentiâ & admiratione nunquam non fuiſſe lectum. Hunc Italicè vertit, ni fallor, *Alphonſus Vlloa*; Venetiis 1563. in 8.

De las Potencias *del alma, y buen uſo de ellas*. Imperfectum hoc manſit.

Mueſtra *de la lengua Caſtellana en el nacimiento de Hercules, ò Comedia de Amphitryon, tomado el argumento de la Latina de Plauto*.

La Vengança *de Agamemnon, Tragedia Proſaica*, ex Sophocle.

Hecuba triſte; ex Euripide, Tragedia altera.

Raçonamiento *que hizo en el aiuntamiento de la Ciudad de Cordova ſobre la navegacion del Rio Guadalquivir*.

Raçonamiento *que hizo en Salamanca el dia de la licion de opoſicion de la catedra de Filoſofia moral*.

Algunas Poëſias. Hæc omnia ſimul edita ſunt cum aliis Ambroſii de Morales laudati, Cordubæ apud Gabrièlem Ramos Bexarano 1585. in 4.

Vir

Vir fuit ſummo loco ac pretio ab omnibus habitus, quibuſcum verſabatur, doctrinæ, prudentiæ, & gravitatis nomine: qua virtutum commendatione promeritus dicitur Philippo II. tunc in ſacris paternis conſtituto literarum Magiſter deſtinari. Mors tamen curſum fortunæ abrupit, minorem adhuc quadragenario eum jubens è vita decedere. Author ipſe de ſe hæc & alia in *Sermone habito pro Cathedra Philoſophiæ Moralis*, nepóſque Ambroſius in *præfatione* operum.

FERDINANDVS PEREZ DE SOVZA, Luſitanus, ſcitè in ſermonem noſtrum vertit-

Los Diſcurſos politicos, *y Aviſos de Parnaſo de Trajano Bocalini Cavallero Romano*. Quorum prima pars, ſive centuria edita eſt Matriti anno 1624. altera 1640. in 4.

FERDINANDVS PEREZ DE XEREZ, Hiſpanicam dedit, Protonotarii munus fronti inſcribens,

La Hiſtoria *de Herodiano*, ex latino *Angeli Politiani*. 1542. in ſolio: Ad Federicum Henrici à Ribera Tariſæ Marchionem.

F. FERDINAMDVS DE PINEDA, Domiminicanus, devotioni ſuæ erga Deiparam Virginem obſequutus dedit foras, dum in Belgio verſatur, Hiſpano ſermone Tractatum-

De la Cofradia *del Roſario*; Albano Duci dicatum; Antonio autem Senenſi ejuſdem ordinis non ſine quorundam in melius mutatione probatum: de quo videndus ipſe eſt in *Bibliotheca*. Prodiit Antverpiæ apud Danièlem Verallet 1571. 8.

De modo bene vivendi, ſive latinum, ſive vulgare aliud opus habuiſſe eum in manibus edendum, Neapoli dum in cœnobio Sancti Spiritus ageret, idem ipſe author eſt Antonius Senenſis, qui ſe eum hac in urbe anno MDLXXVII. conveniſſe affirmat, virúmque gravitate morum & literaturâ ait ornatum.

D. FERDINANDVS PIZARRO ET ORELLANA, Truxilienſis, niſi fallor, patriâ, eques ordinis Calatravæ, Salmanticæ in collegio D. Iacobi, quod à Conchenſi urbe propter erectoris memoriam illius Epiſcopi vulgò appellatur, civilis prudentiæ ſtudiis ſe exercuit; atque eam quoque de ſuperiori loco munus Profeſſoris adimplens alios docuit. Inde inter Hiſpalenſis conventus Iudices cooptatus, & mox ad Granatenſis ire juſſus, tandem evocatur in Regis curiam. Hic primò Fiſcalem advocatum, deinde Senatorem egit Militarium ordinum; poſtremo ad ſummum Caſtellæ Senatum fuit admiſſus. Edidit-

Varones ilustres del Nuevo Mundo deſcubridores, conquiſtadores, pacificadores de las Indias Occidentales: ſus Vidas, virtud, hazañas, y claros blaſones, iluſtradas con ſingulares obſervaciones Iuridicas, Morales, Politicas, &c. Matriti 1639. Adjungitur-

Diſcurſo legal *de la obligacion, que tienen los Reies à premiar los ſervicios de ſus Vaſallos en ellos ò en ſus deſcendientes*.

Deſtinabat poſteriori hujus operis parti, quæ lucem hactenus non vidit, aliorum Illuſtrium virorum res in utraque India geſtas. *Hiſtoriæ* item is *militarium ordinum* Franciſci Caro à Turribus à ſe recognitæ non nulla addidit, ut ipſe affirmat. Saltem ejus nomine cum memorata hiſtoria prodiit-

Vn Diſcurſo Apologetico *en gracia y favor de las ordenes militares*, ſive de vero & proprio eorum, qui eos ſuſcipiunt, religioſo ſtatu.

Denatus eſt Matriti poſt ann. MDCXL.

FERDINANDVS DEL POÇO, Burgenſis natu, liberalium Artium (ſic vocant) Baccalaurus apud Salmanticenſes, ibidémque ejus ſtudii Profeſſor, cui ab humanitate contingit appellatio, edidit-

Perbreves & utiles in Anton. Nebriſſenſis librum ſecundum de Præteritis & Supinis verborum expoſitiones. Salmanticæ 1567. 8.

FERDINANDVS DEL PVLGAR, cognominatus ab oppido natali hujus appellationis juxta Toletum, Catholicorum Regum Ferdinandi & Eliſabethæ Chronographus, diſertè conſcripſit, veracitérque-

Hiſtoria *de los Reies Catholicos*: quæ edita eſt Cæſarauguſtæ 1557. in ſolio. Hanc à ſe in latinum converſam nomine ſuo inſcriptam ire permiſit Antonius Nebriſſenſis.

Chronica *del Inclito y muy poderoſo Señor D. Henrrique hijo del Señor D. Iuan el ſegundo, Rey de Caſtilla y de Leon*. Incipit, *Deſpues que Dios nueſtro Señor fue ſervido &c.* Quam vidi calamo ſcriptam apud D. Gaſparem Ivañez de Segovia Acropolis Marchionem, Equitem Alcantaræ, amicum noſtrum Matriti.

Los Claros Varones *de Eſpaña*; ſimúlque-

Treinta y dos *cartas eſcritas à diferentes perſonas*. Zamoræ 1543. Pinciæ 1545. Antverpiæ apud Meurſium 1632. in 8.

Hiſtoria *de los Reies Moros de Granada*. Hæc M.S. fuit in Bibliotheca Adami Centurionis Marchionis de Eſtepa viri eruditiſſimi, uti à Martino Vaſquio Siruela Hiſpalenſis Eccleſiæ Portionario veteri amico, qui manibus contrectavit, accepimus.

Planè ſi non eſt ab hoc diverſus (quod aliis placet, negantibus aliis, atque inter hos Gundiſalvo Argote de Molina in Catalogo librorum, quibus ad conſcribendam *Bæticæ Nobilitatis Hiſtoriam* ſe fuiſſe uſum refert) Ferdinandus del Pulgar Toparcha *del Salar*, certè is ſcrip-

ſcripſiſſe dicitur, *Hiſtoria del Gran Capitan*; Quæ Compluti apud Ferdinandum Ramirez prodiit 1584. folio. Pulgarium utique Chronographum, incorruptæ fidei hominem, & ſuâ linguâ ſatis eloquentem Alvarus Gomezius alicubi appellat: eloquentiam quoque ejus laudat Ambroſius Morales *en el Diſcurſo de la lengua Caſtellana*.

Tribuuntur ei quoque alia, ex quibus eſt -

La Gloſa *de las coplas de Mingo Rebulgo*: ſub quo nomine creditur *Ioannes de Mena* aut quivis alius ævi ſui mores ſatyrico ſale perfricuiſſe. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598. in 16.

Lucii Marinæi Siculi verbis e libro VII. de Hiſpaniæ laudibus, *Ferdinandi Pulgarii eloquentia atque moralis Philoſophia magna fuit ac laudabilis. Siquidem ſermone Hiſpano plura edidit eleganti facundiâ, & uberrimâ dicendi copiâ. In eo enim opere, quod de viris illuſtribus inſcripſit, plurimum & ingenii & doctrinæ & ſcribendi artis oſtendit. Permulta quoque memoratu digniſſima compoſuit, in quibus magnam quidem laudem promeruit*. Hactenus ille.

FERDINANDVS DE QVINTANA, unus ex primis colonis urbis *Sancti Michaëlis de Tucumàn* in meridionali America, ſcripſit -

Relacion *de la provincia de Tucumàn*.

Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro hujus Eccleſiæ*.

FERDINANDVS REBELLO, Luſitanus ex oppido *Prato* Lamecenſis diœceſis, apud Ieſuitas, quibus ſodalem ſe dedit in Oliſiponenſi domo, non doctrinæ tantùm, ſed & omnium virtutum laude conſpicuus vixit, Eborenſis diu Profeſſor Theologiæ, ejuſdémque Academiæ Cancellarius. Collegii quoque Portuenſis Rector fuit. Scripſit -

De Obligationibus Iuſtitiæ. Lugduni apud Horat. Cardon. 1608. in folio.

Eboræ denatus eſt XX. Novemb. MDCVIII.

FERDINANDVS RHOENSIS, vulgò DE ROA, ut videtur, Artium, Theologiæque Profeſſor celeberrimus, ac diſertiſſimus, apud Salmantinos publici juris fecit,

Commentarios in Politicorum Ariſtotelis libros. Acceſſerunt *Repetitiones* tres *De Domino & Servo*: *De Iuſtitia & Injuſtitia*: *De Fœlicitate*: Quæ ſimul edidit Magiſter Martinus de Frias, Didaco Hurtado à Mendoza S. R. E. Cardinali, Patriarchæ Alexandrino, Hiſpalenſiſque Eccleſiæ Antiſtiti dicata. Salmanticæ 1514. in folio.

Lucii Marinæi Siculi ex opere antiquo *De Rebus Hiſpaniæ*, non eo, quod in *Hiſpaniæ illuſtratæ* ſyſtemate editum fuit; dum de Salmantica, & Academiæ Profeſſoribus agit, hæc verba ſunt; *Hos autem ſequitur quartus Profeſſor, vir verè doctus atque facundus Ferdinandus Rhoanus Magiſter; qui inter omnes Hiſpaniæ viros literis excellentes quàm maximè pollet. Hic enim divinarum, naturalium, moraliúmque rerum verus Interpres* & lib. VII. dum viros literis illuſtres Hiſpaniæ laudat; *Subnectam huic* (inquit) *Ferdinandum Rhoanum Theologiæ Magiſtrum, Philoſophum ac Theologum celeberrimum qui Salmanticam, atque ejus celeberrimum gymnaſium ſummis laudibus ornavit. Quippe qui doctrinâ ſingulari, & vitâ honeſtiſſimus Theologiæ atque omnium liberalium artium, ſacrarúmque rerum optimus interpres ſine ullo competitore Deçio* (Didacum Dezam intellige) *Salmantino Epiſcopo non immeritò in Theologiæ profeſſione ſucceſſit*. Hæc ille.

F. FERDINANDVS DE RIBERA, Hiſpalenſis, Monachus Ciſtercienſis, Theologiæ Profeſſor in monaſterio S. Bernardi *de Palazuelos*, edidit -

Primera Parte *de Conceptos de la Sagrada Eſcritura para los dias de Quareſma*. Burgis apud Vareſium 1616. 4.

Segunda Parte &c. Pinciæ 1620. 4.

FERDINANDVS DE LOS RIOS CORONEL, Sacerdos, edidit -

Memorial *y Relacion de las Philippinas; de lo que conviene remediar; de las riquezas, que ai en ellas, y en las Islas del Maluco*. Matriti 1621. 4.

FERDINANDVS RODRIGVEZ CARDOSO, Luſitanus, Medicæ artis Doctor, edidit, ut ſe aliis utilem vixiſſe teſtaretur,

Methodum medendi ſummâ facilitate ac diligentiâ, in tres libros diſtributam, quorum I. *De Indicationibus in genere*, ſecundo ſpecialiter *De curativis*, ac tertio *De præſervativis atque vitalibus* agitur. Venetiis apud Vincentium Somaſcum 1618. in 4.

De Sex rebus non naturalibus: primùm ab authore ipſo editum .... deinde emendatiorem per Petrum Uffenbachium emiſſum librum Francofurti anno 1620. in 8.

FERDINANDVS DE SALAZAR, neſcio quis, qui eximius Doctor, more illius temporis, quo vana hæc uſurpabantur paſſim, vocatur, ex eo opere mihi dumtaxat notus eſt quod, ut voluntati obſecundaret Dominę Ioannę Alarconiæ, ſe confeciſſe ait. Hoc tale eſt,

Igleſias, y Indulgencias *de Roma con las reliquias y eſtaciones della*. Medinæ à Campo, ex officina Guilielmi de Millis 1551. 8.

FERDINANDVS DE SANTANDER, Artium Theologiæque (uti voluit audire ipſe) Baccalaurus, Grammatices Profeſſor Toletanus, edidit -

Petri Pentarei Siderati (proprium ſibi ac luſtricum nomen videtur ferè abſcondere

re per anagrammatiſmū voluiſſe) *Cōſtructionis artem*. Necnon & -

Memoriæ Artem.

FERDINANDVS DE SANTIAGO, ſive DE SANCTO IACOBO, Hiſpalenſis, fratrum Redemptorum Deiparæ Mariæ de Merde in patria ſodalis. S. T. Magiſter, Eccleſiaſticorum ſui temporis oratorum facilè princeps, cognomentum ab aureo ore, quod ante plura ſecula Ioanni Conſtantinopolitano Antiſtiti ſanctiſſimo & eloquentiſſimo inditum eſt, Matriti in curia Regis jam olim ex hac occaſione vulgò accepit. Exoratum Philippus Rex Catholicus Divæ Matris precibus Deum voluit eo tempore, quo Britannica expeditio navalis auſpicatò, piè ſcilicet, iniri debuit. Sacra res in fratrum Mercenariorum domo coram Venerabili Deiparæ Virginis, quæ inſigni cultu frequens eo loci eſt, icone gerebatur. Convenerant cum Rege ipſo, ampliſſimiſque omnibus regiorum Senatorum ordinibus innumera populi multitudo. Sed utique ingentem declamationis expectationem ſuperavit ea, quam Ferdinandus habuit, ſacra oratio, quæ quidem debitæ loco, tempori, cauſæ, actionis omnes numeros perfectiſſimè adimplevit, inſupérque *cæleſtiſſimi* (quod Ciceroni Vellejus tribuit) *oris* viro præjudicatam illam, quæ ſupra memorata eſt, appellationem eximiæ laudis peperit. Hinc Salmanticæ, & aliis locis, necnon Romæ apud Pontificem Paulum hujus nominis quintum, ſemel ſermone Hiſpanico, atque aliàs ſæpe conciones habuit, demirante hominis ingenium, facultatémque dicendi ampliſſimam, ſacrâ illâ Curiâ. Inde tamen poſt aliquot annos, non ſine Pauli Papę, ſodaliúmque ſuorum querela (quæ rerum humanarum vices ſunt) in Hiſpaniam remeavit. Granatæ diu vixit Præfectus: Hiſpalim denique in collegium D. Laureano ſacrum conceſſit, ibi poſt gravem, & prolixum morbum ætate jam decrepitâ moriturus. Acumine is, feſtivitatéque ingenii præſtans verè melleo Neſtoreóque ſermone ad detinendos audientium animos utebatur; adeò affectiones hominum dicendi mirâ facultate tanquam injecto ſrano ad arbitrium temperans,ut ſine intervallo fermè aliquo, demerſa fletibus, altiſſimóque mœrore, quem concitaverat ipſe, adſtantium corda ad nutum ſcilicet voculæ unius aut geſtus in effuſiſſimam ſolidæ immenſęque lętitiæ ſignificationem converteret. Facetus fuit in paucis, mordacique ſale perurbanus: joci certè illius quamplures nec decidunt quidem hodie ab ore elegantiorum. Scripſiſſe plura creditur; quæ autem typi expreſſerunt, hæc ſunt:

Conſideraciones *ſobre los Domingos y ferias de Quareſma*; ex ſacris actiónibus Salmanticis. Ibidem 1597. Barcinone 1598. 4. tertióque Pinciæ 1606. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Conſideraciones *ſobre los Evangelios de los Santos, con un breve parafraſis de las letras de los Evangelios*. Matriti 1593. in 4. Cæſaraugustæ 1605. Salmanticæ 1615. 4. apud Antoniam Ramirez.

Sermon *que predicò en Malaga à las honrras del Rey D. Felipe Segundo*. Hiſpali 1598. in 4.

Otro Sermon *en las honrras del Rey Felipe III*. Granatæ 1621. 5.

Tratado *del Acto de contricion*. Hiſpali 1634. Quæ vox ei cygnea.

Marial, ó Sermones *de Nueſtra Señora*, deperditum eſt, cum Matrito in urbem Granatenſem ad editionem transferretur: ut ad nos ſcripſit Illuſtriſs. Hydruntinus Archiepiſcopus D. Fr. Gabriël Adarzo & Santander,qui & opera alia ab eodem authore emanaſſe ait; utpote *Apologiam pro uſu æreæ monetæ in Hiſpania*: *Iubilei* quoque *magni explicationem* & alia.

Defunċti anno MDCXXXIX. III. Kalendas Aprilis in ætate ſere centenaria corpus ſub eleganti latina inſcriptione domus majoris Hiſpalenſis ſodales conditum ſervant.

FERDINANDVS DE SEPVLVEDA, Segovienſis, Medicę artis, pręcipuéque aromatarię rei notitiâ dives, prodire in publicum, Adriano VI. recèns Pontifici, dum in Victoria urbe moratur, nuncupatum fecit -

Manipulum Medicinarum, in quo continentur omnes medicinæ, tam ſimplices, quàm compoſitæ, ſecundum quod in uſu apud Doctores habentur; cùm primum alibi, tùm Pinciæ apud Ioannem Villaquiran 1550. folio.

FERDINANDVS DE SEVILLA, mihi aliàs ignotus, ſcripſiſſe dicitur -

Gloſa *ſobre las Extravagantes de Cenſos*.

FERDINANDVS DE SOLA, Medicus Doctor, quem Zacutus in cenſum Luſitanorum retulit Hiſpanos hujus artis Profeſſores alicubi commemorans. Medicinam factitabat Hiſpali eo tempore, quo tractatum foras prodire fecit -

De Nivis uſu. Latinum, an vulgarem alius dixerit.

FERDINANDVS DE SOTO, edidit -

Emblemas moralizadas. 1599. in 8.

FERDINANDVS DE SOTOMAIOR, ex Hieronymo Valdeſano communicavit Hiſpanis -

Hiſtoria *de la Legion Thebèa*. Matriti, 1596. in 4.

F. FERDINANDVS SVAREZ, Luſitanus, Oliſiponenſis, ex Carmelitarum ordine

apud Gallos majorem vitæ partem commoratus floruit Burdigalæ, Bajonęque in Aquitania Theologus atque Philoſophus Profeſſor; cooptatus quoque inter regios Concionatores. Vicarius fuit Provincialis Aquitanæ provinciæ, annóque MDCXLIX. creatus Memphitanus Epiſcopus, (maximam Ægypti urbem intelligo, quę nunc Cairo) quo in loco ſedit aliquot annis, atque inde Romam rediens, Pariſióſque, deceſſit in hac regia urbe anno circiter MDCLXIV. Scripſit-

Epilogum univerſæ Dialecticæ, quas Summulas vulgò dicunt. Burdigalę apud Simonem Millangium 1622.

F. FERDINANDVS SVAREZ DEL CASTILLO, Toletanus, Carmelitarum familiæ Hiſpali adſcriptus, Hiſpalenſem domû ſemel, provinciam autem Bæticam bis rexit; generaliſque in regia Curia ſui ordinis procurator fuit. Noſtrę autem genti communicavit-

El Compendio *de la Hiſtoria Antoniana*: hoc eſt, vitam & res geſtas Sancti Antonii Abbatis, originémque & progreſſum religioſæ familiæ, quæ nomine hujus cenſetur; ex latino Aymari Falconis. Hiſpali 1603.

Exortacion *à la Republica de Venecia del Cardenal Baronio*; ex latino ejuſdem Baronii in 4. Matriti 1607. Obiitque diem ſuum Hiſpali circa annum MDCX.

F. FERDINANDVS DE TALAVERA, ex oppido hujus nominis in Carpentanis (in quod transformata fuit, ut doctiſſimo cuique placet, antiquorum, ſive *Ebora*, ſive *Libora*) diœceſis, ac dominii Antiſtitis Toletani, monachus ordinis Sancti Hieronymi, tempore Catholicorum Regum Ferdinandi, & Eliſabethæ, ſacris eorum confeſſionibus, eccleſiaſticis, bellicis, politicíſque conſiliis frequenter admotus nomen ſuum ad poſteritatis omnem memoriam propagavit, vitæ innocentiſſimæ, rerúmque fortiter atque piè geſtarum meritis: quæ tandem virum ſummè Regibus gratum in Abulenſis priùs, deindéq; in Granatenſis urbis recèns à Maurorum poteſtate ereptæ Pontificium evexêre. Ad nos his ſcriptis pertinet;

Provechoſa doctrina *de lo que debe ſaber todo fiel Chriſtiano*.

Confeſional, ò aviſacion *de las maneras de pecados*.

Del Reſtituir *y ſatisfacer*.

De como emos *de comulgar*.

Contra *el murmurar*.

De las Ceremonias *de la Miſſa*. Idem credo eſt opus, *Memoria de nueſtra Redemcion en los ſantiſſimos miſterios de la Miſſa*. Salmanticæ apud Ioannem Perier 1673. in 8.

Contra la demaſia *en el veſtir y en el comer*.

De como *debemos aprovechar el tiempo*. Editi ſunt hi omnes ſimul in 4. Præterea-

Impugnacion Catholica *en defenſa de nueſtra Fee*: adverſus librum quemdam Hiſpali, dum ibi Regina moraretur, editum ab impio quodam Hebræorum fautore. Hoc tamen opus in noſtro *Indice* prohibetur.

Ceremonial *de todos los officios divinos* cùm Latinè, tum Hiſpanè.

Vna forma *de viſitar Igleſias y Conventos de Monjas*.

Inſtruccion *para las monjas de un Monaſterio de Avila*.

Officia quatuor, quæ variis diebus recitantur, compoſuiſſe etiam dicitur; duo nempe in die expugnatiónis laudatæ urbis Granatenſis; tertium in die *S. Ioſephi*; quartum tandem in *Expectationis partus Deiparæ Virginis*. Tribuit noſtro hæc omnia Alphonſus Matritenſis Archidiaconus *de Alcor* nuncupatus in *Palentina Hiſtoria* M.S.

Obiit Granatæ Ferdinandus, miraculis poſt mortem clarus XIV. Maji MDVII. Ejus vitam elegantiſſimo ſtylo pertexuit Ioſephus Seguntinus Hieronymianus in *Hiſtoria* hujus ordinis. Multa quoque de eo laudatus Alphonſus Madridius in memorata *Palentinæ urbis Hiſtoria* M.S. Petrus Gonzalez de Mendoça Archiepiſcopus Granatenſis in *Salicetana domus*, Franciſcúſque Bermudez de Pedraza in *Granatenſium rerum Hiſtoriis*. Præterea, quæ noſtro attribuimus, opera recognoviſſe etiam dicitur *Franciſci Ximenii* Franciſcani opus *de Vita Chriſti* Hiſpanè conſcriptum, eâ impensâ curâ & ſtudio, ac ſi novum, ac vernam procudiſſet. Ad hunc ſcriptæ sũt Petri Martyris Anglerienſis XI. XII. XVI. & XXXVIII. epiſtolæ; pertinétque *Lucii Marinæi Siculi* hoc elogium è lib. VII. de Hiſpaniæ laudibus. *Cæterum Ferdinandum Talabricum Granatenſem Archiepiſcopum ſilentio dignum non cenſeo. Hujus enim ſcientia ſapientiam, ſi rectè conſideremus (quod paucis contingit) parem judicabimus. Quapropter hoc viro Ferdinandus Rex in rebus agendis atque negotiis omnibus maximè ſemper utitur; quòd eum doctum, ſapientem, honeſtum novit. Hunc itaque regiis negotiis ita obrutum ſepè vidimus, ut ei neque ad ſomnum, neque ad cibum capiendum locus aut ſpatium daretur*. Hæc Siculus.

F. FERDINANDVS DE TAVORA, Luſitanus, ordinis S. Dominici, Funchalenſis Inſulæ *Maderæ* Epiſcopus, eruditione ac morum probitate excellens, ut Alphonſus Fernandez loquitur ſcriptores ordinis ſui in *Bibliothecam* colligens; ſcripſit an. MDLXXIV.

Commentaria ſuper Evangelium Ioannis: quæ, uti credimus, lucem hactenus non viderunt.

F. FERDINANDVS DE TORQVEMADA, ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit-

Aparicion *de Nueſtra Señora de los Remedios*. Granatæ 1654. 4.

FER-

FERDINANDVS DE LA TORRE, ſcripſit, Anton. de Leone teſte in *Bibliotheca Indica*, Deſcubrimiento *de las Islas Filipinas*. M. S.

FERDINANDVS DE VALDES, Hiſpalenſis, Doctor Medicus Complutenſis, primariúsque in patria Academia hujus artis Profeſſor, ſcripſit Tractatum -

De utilitate venæ ſectionis in variolis, atque aliis affectibus puerorum. Hiſpali 1583. in 4. Qui quidem ipſo authore ſui interprete vulgari ſermone converſus iterum prodiit.

FERDINANDVS DE VALDES, Hiſpalenſis, Græcæ linguæ Profeſſor Complutenſis, edidit -

Introductionem in GrammaticamGræcam. Compluti 1556. in officina Ioannis Brocarii.

D. FERDINANDVS DE VALLEJO, Gaſparis filius, Hiſpali natus, Salmanticæ ad S. Bartholomæi collegium ſodalis, intempeſtivâ morte viam laudis egregiæ à ſe muniri cœptam in eodem ipſo collegio terminavit: cum perſpicuum quidem doctrinæ ſuæ teſtimonium dediſſet in commentario, typis jam alicubi commiſſo,

Ad Caput ultimũ De Donationibus inter virum & uxorem; uti legitur in *Libro memoriali Sodalium Collegii iſtius*. Obiit anno MDCXXIIII.

F. FERDINANDVS DE VALVERDE, Limenſis, Auguſtinianus, S. T. M. in Peruana Indorum occidentalium provincia, Limæque pro interprete ſacrarum Scripturarum, vulgavit anno 1622 -

Relacion *de las fieſtas, que ſe hicierõ en la ciudad de los Reies en el nuevo reinado de D. Felipe IV.* de qua in *Bibliotheca Indica* teſtis eſt mihi Antonius Leo. Superfuiſſe autem eum uſque ad proximum retrò tempus, iterata illa hujus memoria preli beneficio notum fecit, quæ quidem extat in ſequenti Poëmate,

Santuario *de Nueſtra Señora de Copacabana en el Pirù*. Limæ apud Ludov. de Lyra 1641. in 4. atque item -

Vida *de Chriſto Nueſtro Señor*. Limæ 1657. in 4.

De Trinitate, volumen unum adjudicat ei in *Theatro Indico Eccleſiaſtico Limenſis Eccleſiæ* Ægid. Davila regius Chronographus.

FERDINANDVS VASQVEZ MENCHACA, Pinciæ natus, patrem habuit Martinum Vaſquium, Spinarenſem, cùm Granatenſis, tum Pinciani Iuridici Conventus, deinde etiam regii Caſtellæ Concilii Senatorem; fratres verò Ioannem Vaſquium earumdem Granatenſis, Pincianæque Curiarum Iudicem, Indici demum Senatus Patrem; a Rodericum Vaſquium de Arze, quem poſt adminiſtrata alia munera Senatorem habuit ac tandem Præſidem (qui honos inter nos habetur, ac verè eſt togæ ſummus) regium proximè laudatum Caſtellæ Concilium: quorum omnium, ram parentis, quàm fratrum Ferdinandus ipſe libro ſecundo De Succeſſ. creat. §. III. requiſito XXIX. n. 1. meminit. Salmanticæ hic in collegio ab erectore Archiepiſcopo urbis Compoſtellæ nuncupato dedit operam Eccleſiaſtico ac Cæſareo Iuri, quorum utriuſque Doctoralem apicem poſtea obtinuit. Fuerit quidem, ut ait Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Hiſpalenſis Eccleſiæ*, Archidiaconus *del Bierzo* in Aſturicenſi collegio ſacro, Gaſparis tamen Stunicæ ab anno MDLVIII. ad MDLXVIII. Compoſtellani Præſulis quòd generalis fuerit Vicarius, profectò adaptari non poteſt ſæcularia reipublicæ munera interim exercenti. Refert enim ipſe in præfatione lib. I. *Controverſiarum illuſtrium* ſe inter IV viros Hiſpalenſis Conventus Iuridici olim annumeratum, quâ tempeſtate huic Curiæ à Rege duo, tertius ab Aſſidonenſi Duce, quartus à Tarifæ Marchione Iudices providebantur. Senatorem quoque Pincianum fuiſſe lego. Regi certè à conſiliis fuit in regiarum rationum Senatu; cujus muneris etiã ipſe quoq; meminit. Interfuit ſacræ Tridentinæ Synodo inter Iuriſconſultos eò deſtinatos à Philippo II. Rege Catholico. Porrò aſcendiſſe eum ad ſupremi Caſtellæ Cameræque Senatus locum, inde fuit, ut credo, iis, qui affirmant, perſuaſum, quòd Menchacę cujuſdam Caſtellæ Senatoris *Pragmaticæ* primæ tituli XXXII. libri ſecundi noſtræ *Legum Compilationis* an. MDLVIII. nomen ſuum ſubſcribentis mentio extet. Qui dubio procul ille ipſe eſt, quem Cameræ jam honore conſpicuum in ſolemnitate quadam juramenti ſacra verba dictantem Ludovicus Cabrera lib. V. cap. VII. *Rerum Philippi II. Regis geſtarum* celebrat. Sed profectò hæc ad alium quemvis, ſcilicet ad Franciſcum Menchacam Philippi Regis ſummum Senatorem, & à ſecretis Conſiliarium, cui nuncupavit noſter *De Succeſſionibus* libros patruum appellaus, ſeque illius ex ſorore amitina nepotem, non ad noſtrum referenda ſunt, qui biennio integro deinde exacto, hoc eſt, circa annum MDLXII. Decretorum Doctoris notâ dumtaxat venit in Tridentino Patrũ catalogo dignoſcendus; & quod plus eſt, Doctoralem (ut vocant) Canonicatum Hiſpalenſis Eccleſię Octobri menſe anni LXVII. ſupra ſeſquimilleſimum ſibi à ſacro ejuſdem collegio delatum admiſerit; quo cum ſuprema illa reipublicæ munia ſtare ſimul nequeunt. At hujus ultimò dicti, præterquàm quod apud Ludovicum Mexiam Hiſpali *de Pragmatica panis* ſcribentem, atque item in libro, quem in eadem Hiſpalenſi Eccleſia *Obituum* vocant, diſerta mentio fit, in epitaphio ipſo ſepulchri pauló pòſt adjuugen-

gendo memoria durat. Sed quantumvis honoribus geſtis clarus admodum, doctrinâ tamen exquiſitâ, mirâque publici juris ac privati, aliarúmque diſciplinarum eruditione adhuc clarior, gentique ſuæ ac familiæ honeſtior fuit. Cum propoſuiſſet quippe ſibi, quod ætate ſua contigit raris, Philoſophia & bonis aliis artibus juri non privato ſolùm, ſed publico lumen accendere, Iuriſconſulti clariſſimi, atque inter principes Iuris interpretes adnumerandi nomen & laudem, exterorum omnium etiam doctiſſimorum judicio, promeruit: ut alius vix ſit inter Hiſpanos Iuris enarratores, quem Covarrubiæ & Navarro comparandum agnoſcant. Opera ejus ſex voluminibus continentur,

Primo & II. *Controverſiarū illuſtriū* libri III. Francofurti apud Georgium Corvinum 1572. Venetiis 1564. Francofurti iterum 1577. ac tertio 1606. Barcinone 1563. Lugduni 1599. duobus tomis in 4.

III. *De Succeſſionū progreſſu.* Venetiis 1564.

IV. V. & VI. *De Succeſſionum creatione*. Salmanticæ 1559. in folio, ſive *de Succeſſionibus, & ultimis voluntatibus*; quod præferunt reliquæ editiones, Veneta 1564. in folio, Francofurtenſis 1610. Genevenſis 1612.

Conſignari voluit moriturus fratri Roderico Vaſquio Granatæ tunc temporis Senatori quidquid operę inſumpſerat libro *De vero Iure & naturali* inſcribendo; precatus eum, ut in perfectionem duci per idoneum aliquem, typiſque edi procuraret; ut è teſtamento apparet ipſo, cujus exemplum Hiſpali in Eccleſia adſervatur. Ibi nunc ante parvam portam ſiniſtri Chori lateris, Ferdinandi ſive ſepulchrum, ſive cœnotaphium viſitur, inſcriptionem hanc, quæ Franciſci Pacieci viri diſertiſſimi, latinique Poëtæ eximii, ejuſdem Eccleſiæ Canonici, accurationem ſapit, præ ſe ferens.

Vitæ immortalis
Origo

Fernando Vaskio Menciakæ.
Inluſtri. I. V. D. præclaris
Honoribus defuncto, & in
Iſpalen. Eccleſiæ Patres eruditionis ergo denique adlecto.
*æternæ doctrinæ monimentis de poſteritate benemerenti poſitum. A... MIↃLXIX.**
Aetat. vero LVII. R. I. P.

* Ita eſt in lapide cùm debuiſſet magis. IↃ. hoc eſt quingenteſimo.

Et ſubtùs gentilitii inſignis ſcutum, quod interponitur,

Ex Collegii Decreto ob egregiam liberalitatem qua vir pientiſſimus perpetuum. IↃↃↃↃ. æris cenſum quodannis in dotes virginum dedit, legavit.

FERDINANDUS VELASCUS, Ioannis II. Portugalliæ Regis orator, edidit -

Orationem habitam Romæ nomine dicti Regis ad Innocentium VIII. Pontificem Maximum.

De quo author eſt Ludovicus Iacobus à Sancto Carolo in *Bibliotheca Pontificia*.

D. FERDINANDUS VELLOSILLO, Aillonenſis, quod eſt oppidum *Aillon* diœceſis Seguntinę, (Italum *Bibliotheca Pontificia* author falsò refert) in Salmantino percelebri lyceo inter ſodales Archiepiſcopalis collegii Iacobo Apoſtolo ſacri à quarto anno ſuper quadrageſimum ſæculi præteriti ſexennio integro ſacras literas profeſſus eſt. Unde ad Seguntinum evocatus ſexdecim annis eaſdem docuit primarius Interpres, Seguntinæque iſtius Eccleſiæ Magiſtralis Canonicus; jam eo tempore idoneus habitus, qui cum aliis ab Hiſpania deſtinatis ad Concilium Tridenti celebrandum Theologis & ipſe nominari, reverſúſque ad Lucenſem Pontificatum ſuffici meruerit. Dum tamen id munus ſedulò gerit, arthritide laborare cœpit, ac tanquam truncus, ut ipſe queritur, in lecto jacere: quo tempore veluti profundiſſimo uſus otio elucubravit -

Advertentias Theologicas Scholaſticas in B. Chryſoſtomum & quatuor Doctores Eccleſiæ; Ad Philippum II. Regem Catholicum. Compluti apud Ioannē Iñiguez de Lequerica 1585. in folio, Venetiiſque 1601. folio.

Promiſerat quoque *Morales in uſum Concionatorum Verbi Dei*. Sed interrupit mors propoſitū XXII. die Feb. an. MDLXXXVII. vitæ meliori eum reſtituens. Collegium D. Hieronymo ſacrum erexit Complutenſibus.

FERDINANDUS DE VERA, ſcripſit -

Panegirico *por la Poëſia*. Montillæ 1627.

Explicacion *y notas al Libro quarto del Arte comun*. Granatæ 1631. in 8.

FERDINANDUS DE VERGARA CABEZAS, Iuris Doctor in collegio Granatenſis urbis Imperiali, atque in ſchola Canonum Profeſſor, edidit -

Defenſa *en derecho por la Inmaculada Concepcion de la Virgen Santiſſima*. Granatæ 1653. 4.

FERDINANDUS DE VILLAREAL, Presbyter Ubetenſis, dedit in lucem hæc duo opera metrica -

Traduccion *de las Imagenes de la Muerte: con un Sermon para ſaberſe exercitar en ſu memoria*. Compluti apud Ioan Brocar 1557. in 8.

Emblema ó eſcritura *de la Iuſticia*. 1546. in 8.

Vidit D. Thomas Tamajus.

FER-

FERDINANDVS XIMENEZ DE ARAGON, Oliſſiponenſis, Archidiaconus *Sanctæ Chriſtinæ* in Bracharenſi Eccleſia, dedit carmine & proſâ contextum opus ſic nuncupatum (Luſitanum, ut credimus)

Reſtauraçaõ ò *renovoçaõ do homem* Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1608. in 4. Poſteáque -

Doutriua Catolica *pera Inſtrurçaõ e confirmaçaõ dos Fieis, e extinçaõ das ſeitas ſuperſticioſas e em particular do Iudaiſmo.* Prodiit ex eadem officina 1625. in 4.

FERDINANDVS XVAREZ, Hiſpalenſis, vertit in ſermonem vernaculum *Petri Aretini* libellum ingenioſiſſimum, quem deinde Gaſpar Barthius vir eruditiſſimus, Hiſpanique idiomatis cultor eximius, ex Ferdinandi verſione, qui prototypi quædam parum honeſta prætermiſerat, non ex ipſo Aretini exemplari, hâc inſcriptione edidit inſignitum. *Pornodidaſcalum, ſeu colloquium muliebre de aſtu nefario, horrendiſque dolis, quibus impudicæ mulieres incautæ juventuti inſidiantur.* Francofurti 1623. in 8. Hiſpanam Suarezii verſionem nuſquam vidimus. Acquieviſſe autem non toto animo Barthium ſuo in hoc opere exantlato labori, hæc illius verba in præfatione ad *Pornoboſcodidaſcalum*, ſive *Cæleſtinæ* egregiæ noſtratis Comediæ interpretationem poſt aliquot annos, ut latinam faceret, in manus ſumptæ, liquidò oſtendunt. *Edidi quidem* (ait) *paulò ante hunc ludum Dialogum Petri Aretini ex Hiſpanico Fernandi Xuarezii à me translatum. Sed is libellus ita planè converſus eſt in Romanum ſermonem, ut denuò eum traducere velim potiùs quam eo modo legi: id quod etiam proximo otio facere decrevi. Quoniam rudior adhuc tum eram linguæ delitiarum; potiùs latinitati, quam hujus proprietati ſtudens: quod nonnuſquam tamen aliter faciendum res ipſa me edocuit.* Hæc ille.

Los Comentarios *del Veneciano de las roſas del Turco*, ejuſdem ſunt Ferdinandi Xuarezii Presbyteri ex Italico verſi. Hiſpali 1546.

F. FERDINANDVS DE ZARATE, Matritenſis, ordinis Fremitarum in Cordubenſi domo, ſacræ Theologiæ Magiſter, Profeſſórque Vrſaonenſis in Bætica; edidit -

Diſcurſos *de la Paciencia Chriſtiana*, libris VIII. Compluti 1597. in 4. præter alia, quæ non novimus. Sub hujus nomine laudari video *De Imagine ſacra Deiparæ dictæ de la Oliva*, neſcio quid Neapoli editum 1634. in 4. Ferdinando de Zarate tribuit non nemo *Certamen Conceptionis Dominæ Noſtræ*, Valentiæ editum 1586. in 8. Hiſpanum ſcilicet.

FERDINANDVS DE ZVRITA, Huetenſis (diœceſis Conchenſis *Huetr* oppidum eſt) apud occidentales Indos ſacræ legis Evangelicę diſſeminator, ſcripſit latinè -

Theologicarum de Indis quæſtionum Enchiridion primum. Matriti 1586. in 8.

D. FERDINANDVS DE ZVRITA, neſcio quis, ſcripſit hujus tituli opus -

Meritos *diſponen Premios*. Matriti 1654.

FIRMINVS.

FIRMINVS, Luſitanus,

Repertorium ſcripſiſſe dicitur *De mutatione aëris*. Pariſiis 1539.

FIRMINVS LOPEZ DE MENDICORROZ, Navarrus, ut videtur, Ioannisſque Ferdinandi à Velaſco Magni Caſtellę Comeſtabilis aſſecla, ſeu familiaris, edidit -

Obſervaciones *de la vida del Condeſtable Iuan Fernandez de Velaſco, y cifra de ſus dictamenes*; Ad Bernardinum Ioannis filium. Vigebani in Ducatu Mediolanenſi 1625. in 4.

FLORIANVS.

FLORIANVS DOCAMPO, Zamorenſis, Lupi filius, quem ex Sancia Garzia Docampo fœmina, ut alicubi lego, Luſitana, Didacus de Valencia Caſtellæ Mareſchallus procreavit, ſub Antonio Nebriſſenſi, & aliis Compluti ad omnes bonas diſciplinas multo ſtudio adhibito, ſtrenuè ſe ad hiſtoricum munus, quod quaſi pręſagiebat ſibi aliquando ſolemniter obeundum, comparavit. Quo conſilio quę latebant ferè rerum noſtrarum origines ex Romanorum & Grœcorum libris, priſci ævi lapidibus, aliiſque monumentis, atque adeo inferiorum temporum hiſtoriam ex authenticis & æqualibus ſcripturis, Principalibúſque conceſſionibus undique conquiſitis ferè primus procudere concepit animo, atque ex bona parte exequutus eſt. Canonicus enim Zamorenſis patriæ Eccleſię factus meruit à Carolo Cęſare regius deſtinari Chronographus, eâ ſpe de virtute atque eruditione hominis vulgò apud omnes conceptâ, valdéque in dies confirmatâ, ut in comitiis Caſtellę regnorum anni MDLV. communi Procuratorum voto pulſatus fuerit Cęſar de exhibendo regiis, aliundéve quàm ex ſacerdotio Zamorenſi venientibus redditibus Hiſtorico ſuo Floriano, quo poſſet muneri ſuo continuandæ Hiſtoriæ, non ulli addictus Eccleſię miniſterio, totus vacare. Exquiſitam adjunxit, pro captu ejus temporis, in commentando dictionis elegantiam, quę verè digna eſſet rebus, quas deſcribendas curę ſuę commendaverat. Nec tamen ſolidam ab eruditis laudem colligere potuit, ex quo verę Hiſtorię bono ſemini Beroſianarum, hoc eſt, anilium fabularum non multò antea publicatarum evanida commiſcuit grana; quas quidem

ad

ad Deum Fabulinum relegandas nondum palam decreverat Criticorum Senatus. Quare Andreas Reſendius multò ſuperioribus diligentiorem vocat Hiſtoricum, & quantum ad Geographiam eruditiorem: quem tamen alibi ut nimis credulum Beroſi originum Hiſpanicarum accuſat; nempe ad *Moralem*, & *de Antiquitatibus Eborenſibus* ſcribens. Ambroſius item hic Morales in laudando Floriano multus & creber eſt, extollendáque ejus induſtria, & ſermonis majeſtate. De quo in *Prologo* ſuæ continuationis, & in *Tractatu de Antiquitatibus Hiſpaniæ*, atque etiam in *Excurſu de Lingua Hiſpanica* adiri poteſt. Nec non Ioannes Vaſæus hæc de Floriano habet in *Chronici* cap. IV. *Vir, ut apparet, multæ lectionis, & indefatigabilis hac in parte diligentiæ, omnes Hiſpaniæ res memorabiles quatuor tomis deſcribendas ſuſcepit; quorum primum tantùm hactenus, quod ſciam, edidit; in quo quæque de primordiis Hiſpaniæ potuerunt inveniri, ſtudiosè ac diffusè collegit*. Andreas tandem Garſias Matamorus quàm appoſitè de Floriano in *Apologetica* ſua narratione *de Academiis, & literatis Hiſpaniæ viris*, poſt Petrum Meſſiam, & Geneſium Sepulvedam Cæſareos Hiſtoricos pro merito laudatos? *Poſtremus eſt Florianus, qui mihi vir unus, & veterem majeſtatem imperii repræſentat, & quadam cum gravitate eloquentiæ & puritate ſermonis Hiſpani ad ſcribendam Hiſtoriam ſe maximè applicat, clariſſimum Hiſtorici nomen tranſmiſſurus ad poſteros*. Verè ex quatuor partibus Hiſtoriæ noſtratis, quarum ſpem fecerat, primæ tantùm ſemiſſem perfeciſſe is videtur. Ab eo enim habemus.

L o s c i n c o l i b r o s p r i m e r o s *de la Coronica general de Eſpaña*. Pertingere hæc prima pars debuit uſque ad Ieſu Redemptoris adventum, ut ex prooemio ipſius authoris conſtat. Nec tamen ultra duorum Scipionum cædem procedit narratio. Sanè quatuor ex his quinque libris à quodam Typographo extortos ſibi fuiſſe non diſſimulat Florianus in quadam ad *Ioannem Vergaram* epiſtola, quam mox laudamus (prodiit utiq;id, quod fuit, Zamoræ 1544. in fol. cũ Indice rerũ & locorum) pluráque ſe emendaſſe ait ad ſubſequentem editionem: quæ quidem, diem ſuum eo obeunte, non niſi curâ Ambroſii Moralis prodiit integra & quinque jam librorum, Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1578. in folio. Quam quidem Hiſtoriam ſatiùs habuit continuare Ambroſius idem Morales, quàm à principio rerum novam recudere.

Circumferuntur & alia præ ſe ferentia *Docampi* nomen; utpote.

L i b r o *de linages y armas*; quem adſervari ajunt autographum in Bibliotheca Comitum de Lemos oppidi *Monforte* Regni Gallæciæ. Hujus meminerunt D. Ioſephus Pellizer regius Chronographus in libello ſupplici, ſeu *Memoriali pro Marchione de Ribas*, & Rodericus Mendez Silva in *Vita Nonii Alphonſi*. Certè Florianus ipſe, ad contexenda ſuis quæq; Hiſtoriæ locis, peculiarem ſe in deſcribendis nobilium familiarum originibus & inſigniũ uſu poſuiſſe curam induſtriámque in eo, quem laudavimus, Hiſtoriæ prooemio admonere ſuos lectores voluit.

Laudant ſeparatim ejus.

L i n a g e *del apellido de Valencia*: quod opuſculum habuit Gundiſalvus Argote de Molina in penu ſua Genealogica manu exaratum; nempe de avito authoris ſtemmate lucubrationem.

Cœpiſſe quoque eum *de rebus Franciſci Cardinalis Ximenii* commentari, hujúſque Hiſtoriæ fragmentum ad Ioannem Vergaram miſiſſe lego in *Epiſtola* ejus ad *Vergaram* è Zamoræ urbe datam III. Maji MDXLIX. Quam in *Archivio Complutenſi* ſimul cum *Ximenii* ipſius *Cardinalis vita*, edi curavit Collegium Complutenſe Sancti Ildephonſi operis author. Quo quidem Commentario uſus eſt in eadem Sparta exornanda, ut ipſe ait in Prologo, Alvarus Gomezius. Sed in hac eadem *epiſtola* Florianus refert aggreſſum ſe eſſe *Ferdinandi Pulgaris*, & *Ferdinandi* alterius *Perezii Guzmani de Viris illuſtribus* libellorum continuationem.

FORTVNIVS.

FORTVNIVS GARZIA DE ERZILA, aliàs ARTEAGA, Cantaber, eques D. Iacobi, inter Hiſpanos collegii Bononienſis ab Ægidio Albornozio ædificati ſodales ſuperiori ſæculo in utrióſq; Iuris profeſſione paucos Italorum pares habuit. Ingenium in eo fuiſſe acre, flexibile, multiplex, & exercitatum æquales referunt, gravitatem humanitatis plenam, judicium verò ſic maturum ac modeſtiâ imbutum, ut in ſcholaſticorum circulis de abſtruſis quibuſq; cum quotidie interrogantium, qui vix aliquid ignoraret, nihil tamen reſponderet ex tempore niſi cunctanter, rationibúſque utriuſque partis in medium productis. Sparſa tanti viri fama per diverſa Italiæ loca Florentinæ urbis perſuaſit cives, ut Fortunium ad Academiam ſuam Piſanam invitarent. Quam conditionem ideó non admiſit, ne videretur de togæ honorũ, quos inter ſuos gerere ante omnia deſiderabat, ſpe non temerè conceptâ cum nova iſtius Profeſſorii muneris acceptatione tranſigere. Igitur evocatus à Carolo Cæſare in Hiſpaniam, eo tempore jam regius Conſiliarius erat, hoc eſt, ſupremi Caſtellæ Senatus Pater, quo Ioannes Geneſius Sepulveda de Albornoxii rebus commentabatur, atque item in Curia Regni Navarræ ſummus Iuridicus, quem Regentem Idiotiſmus noſter vocat. Hunc certè omni laude afficiunt viri duo longè graviſſimi tam dignitate, quàm doctrinâ, Didacus Covarruvias *lib. III. Variorum cap. I.* & *I*,

& *I. Parte de Sponſalibus cap. V. §. I. n.* 5. Et Gregorius Lopezius in *gloſſa ultima Leg. I. Tit. VII. Part. I.* Qui quidem ultimus *Virum doctiſſimum*, & *Chriſtianiſſimum*, quemadmodum & alii non minùs exaggeratis laudum cumulis eum appellant. Scripſit -

Commentarium de Pactis, in Titulum Digeſtorum de Pactis, cum Repetitione Cap. I. Extra eodem Titulo. Bononiæ cum duobus ſequentibus 1514. & Francofurti apud Nicolaum Hoſmannum 1611. in 8. Repetitio iſta edita quoque eſt Vol. III. *Repet. diverſ. Iuris Canonici.*

Ad Legem Gallus D. de Liberis & poſthumis Commentaria: Item -

De Vltimo fine utriuſque Iuris: Bononiæ ſimul, utì diximus, hæc tria 1514. Hic autem poſtremus Tractatus Coloniæ 1585. 8. Et inter *Doctorum Tractatus* Volumine primo. Cujus quidem ſcripti perfectione permotus Boëtius Epo celebris illo ævo Duacenæ Academiæ Profeſſor nuncupationem Fortunio fecit tractatus ſui *De vero Iuris Eccleſiaſtici fine prorſus alio, quàm Iuris Civilis*: qui quidem operũ ejus volumine ſecundo legitur ita nuncupatus. Propter hoc opus maximè Arnoldus quoque *Baert* Bruxellenſis in alloquutione ad Lectorem *Praxis criminalis*, à ſe denuò recoctæ, *Arnaldi à Belloviſu*; *Nullus* (inquit de Fortunio loquens) *meo judicio tam veterum, quàm neotericorum ſubtiliùs illo ſcripſit unquam, vel ad unguem diligentiùs omnia ſcrutatur.*

Conſilium ejuſdem pro Militia Sancti Iacobi, laudatur à quibuſdam. Idque innuit abſque dubio Gregorius Lopezius relato ſuprà loco, dum agit de foro equitum militarium. *Audio etiam quod ſuper hac quæſtione ſcripſit latè Fortunius ab Arcilla vir Chriſtianiſſimus & doctiſſimus, qui fuit de regio conſilio, & quod ſperatur citò prodire in lucem.* Hæc ille.

Sobre el Deſafio *del Rey de Francia y del Emperador*, excurſus quidam M. S. Fortunii extitit in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compoſtellani Antiſtitis: Qui fuiſſe videtur inde ad Olivarienſem tranſlatus: in ejus namque Catalogo ſic legitur, *Fortun Garcia ſobre el Deſafio y materia del Duelo.*

Legeſis, Fortunii germanam effigiem, qui cupis conſpicere, Ioannis Geneſii ad *Iacobum Arteagam* ſodalem *Epiſtolam* quamdam, quæ edita fuit cum ejus *Commentariis ad Legem Gallus.*

Pater fuit Fortunius noſter Alphonſi Erzillæ, qui de Araucano in America bello elegantiſſimè ſcripſit.

FRANCISCA.

D. FRANCISCA DE LOS RIOS, Matritenſis, vertit in vernaculam ex latina lingua duodecim tantum annis nata (res miraculo ſimilis!)

La Vida *de la Beata Angela de Foliño*, apud Ioannem Cueſtam 1618. in 8.

FRANCISCVS.

F. FRANCISCVS DE ACOSTA, Auguſtinianus, provinciæ Bæticæ, vir piè diſertus, ſcripſit -

Vida prodigioſa y *heroicas virtudes de la venerable Madre Maria de IHS, religioſa Carmelita deſcalza del convento de S. Ioſeph y S. Tereſa de la ciudad de Toledo.* Matriti 1648. in 4.

FRANCISCVS ADAME DE MONTEMAIOR, natus in oppido *Villanueva de la Serena* provinciæ Eſtremaduræ, ac presbyter, edidit parum limato ſtylo, ſed poëtico, hoc eſt facili &, cùm opus eſt, vehementi & nervoſo -

Nacimiento *vida y muerte del Apoſtol S. Pedro Principe de la Igleſia*; cant. XXIIII. ad Garziam de Loaiſa Toletanum Antiſtitem. Toleti apud Petrum Rodriguez 1598. 4.

FRANCISCVS DE AGVADO, natus in oppido *Torrejon* prope Matritum, poſt adeptam inter ſæculares lauream Philoſophiæ Complutenſem Ieſuitarum ſodalis, adminiſtratâ provinciâ Toletanâ domo præfuit Matritenſi, ac Philippo IV. Regi noſtro à concionibus fuit, prudentiâ doctrináque ſpectatus, ſcripſit -

Del perfecto *Religioſo*. 1619. fol.

Chriſtiano Sabio. Matriti 1638. in ſolio, & 1653. ſol.

Sumo Sacramento *de la Fee, Teſoro del nombre Chriſtiano*, ſive de Auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Matriti anno 1640. in folio.

Miſterios *de la Fee*. Ibidem 1646. fol.

Exortaciones *varias doctrinales*; ad D. Agnetem Stunicam Olivarum Comitiſſam. Ibidem 1641. folio.

Adviento y *Quareſma*. Matriti apud Dominicum Garſiam 1653. fol.

Carta à los *Superiores de la provincia de Toledo, en que refiere la vida y muerte del P. Iuan Gondino de la miſma Compañia de IHS*: qui obiit an. MDCXXXI.

Apologos *morales*; ex latino Cyrilli, ſive Alexandrini, ſive Hieroſolymitani, quod Interpres ignorare ſe ait. Interpretatum ex Græco exiſtimavit Aguadus eum, qui Latinè à principio conſcriptus fuit, libellum; ut Aubertus Miræus & Carolus Labbæus notant,

tant, Porrò Hiſpana hæc interpretatio Matriti prodiit anno 1643. 8.

F. FRANCISCVS DE AGVILAR, Auguſtinianus, in gymnaſio Ilerdenſi Bibliorum profeſſor publicus, neſcio quæ dicitur anno MDC. edidiſſe in lucem; nihil enim ultrà nos docuit *Alphabeti Auguſtiniani* author.

D. FRANCISCVS DE AGVILAR TERRONES DEL CAÑO, Iliturgitanus (*Iliturgi* hodierna eſt urbs *Anduxar* Giennenſis diœceſis) Doctor Theologus, quam ſcientiam in gymnaſio urbis Beatiæ aliquot annis fuit profeſſus, Philippo II. Hiſpaniarum Regi à concionibus, & in Granatenſi alma Eccleſia ſacrarum literarum interpres Canonicus, dein Tudenſis, demum Legionenſis Eccleſiarum Præſul, ſcripſit —

Inſtruccion *de Predicadores*. Granatæ 1617. in 4. Quam quidem tribuens Lucas VVaddingus Ioanni cuidam Terrones Franciſcano, *de Scriptoribus hujus Ordinis* dum commentatur, à vero ipſo refellitur.

Sermon, *que predicò en Madrid en las honrras de Felippe II.*

Otro *en las de la Sereniſſima Infanta D. Catalina Duqueſa de Saboia*. Matriti 1577. 4.

Obiit XIII. Martii MDCXIII.

F. FRANCISCVS DE ALCOZER, ordinis fratrum Minorũ provinciæ S.Iacobi, præſtans vir judicio, divinarúmque, atque humanarum cognitione literarum, ſcripſit —

Tratado *contra el juego*. Salmanticæ 1559. apud Andr. Portonariis.

Confeſſionario *breve*. Salmanticæ 1572. in 8. Cordubæ 1592. 8. Matritique 1598. in 8.

Alius, credo, Ioannes eſt Alcozerius, qui de *Miſſæ Cæremoniis* libellum ſcripſit, quamvis utrumque eorumdem faciat operum authorem inadvertenter VVaddingus.

FRANCISCVS DE ALDANA, expertæ fortitudinis miles, prudentiâ, ingeniòque non minùs, quam robore animi, ac manu valens, poſt facta plura ſub Philippo Rege II. ſtipendia, approbatámque ei in multis bellicis officiis operam, juſſu ejuſdem comitatus fuit Sebaſtianum Luſitaniæ Regem in expeditione illa Africana, quæ tàm ei, quàm Sebaſtiano fatalis fuit. Multa Aldanæ monumenta cùm ligatæ, tum proſæ orationis invidit nobis fortiſſimi ac diſertiſſimi hominis mors, quorum memoriam conſervavit ſaltem Coſmas ejus frater ad carmina ejuſdem, quæ in vulgus edidit, præfatus. Prodierunt nempe ejus curâ —

Las Obras, *que ſe an podido hallar del Capitan Franciſco de Aldana*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1593.

Deperiiſſe alia opera eodem ipſo fato, quod Aldanam ſuſtulit, cùm ſacra, tũ profana Coſmas conqueritur. Ea ſunt, ne viri ſic bene de gente noſtra & poëtica arte meriti famæ quidquam decerpere aut invidere videamur, fratris quidem teſtimonio,

Del Santiſſimo Sacramento; foliorum ferè centum opus proſaicum.

De la Verdad *de la Fee*, ejuſdem molis.

Perfecciones *de Nueſtra Señora*.

De Amor *Platonico*.

Dialogo *llamado Ciprigna*; ſive ſeceſſus nobilium quorumdam virorum in Cyprum inſulam.

Hiſtoria *del Geneſis, en octavas*.

De Angelica *y Medoro, en octavas*.

Epiſtolas *de Ovidio, en verſo ſuelto*.

De Amor *y Hermoſura*.

Cartas: Epiſtolæ nempe tam ſeriæ, quàm jocoſæ urbanitatis plenæ.

Omnia hæc partim lecta ſibi, partim viſa Coſmas refert adjungens *Bucolica* alia *duo Poëmata*, quorum alteri *de Partenio y Niſe* nomen fecerat, ab ipſo authore eorum, egregio quidem eo propriarum vigiliarum cõtemptore, Vulcano, præſente ſe, qui teſtimonium oculatum perhibet, in prædam data. Obiit in Alcazarenſi infœlici prælio ſecunda die Auguſti anno MDLXXVIII.

D. FRANCISCVS DE ALFARO, Hiſpalenſis, Iuriſconſultus, cùm Regii Fiſcalis munus in Prætorio Panamenſi occidentalis Indię circa annum ſæculi ſuperioris quartum à nonageſimo obire juſſus fuiſſet, vix ſatisfactum commiſſo ſibi hujus miniſterii honori exiſtimavit antequàm de rectè ac laudabiliter eo gerendo, adminiſtrandóque poſteris accenderet documentorum facem. Hic ergo & in *Charcarum*, ſeu Argentinę urbis, quę Peruani regni eſt, Conventu Iuridico, ad quem an. MDXCVII. in eumdem Fiſcalis Advocati locum fuit translatus, elaboravit, quod ad Philippum III. Regem miſit opus, ſcilicet —

De Officio Fiſcalis, deque Fiſcalibus privilegiis Tractatum. Pincię apud Ludovicum Sanchez 1606. fol. Qui Matriti deinde prodiit emendatior & auctior ex officina Franciſci Martinez 1639. fol. Ejuſdem Argentinæ Curiæ Iudicem, nec non & Limenſis egit, demúmque apud nos regiarum rationum Senatorem: quo cenſebatur magiſtratu cùm ad plures abiit.

FRANCISCVS ALPHONSVS, Malpattidenſis, Ieſuitarum Sodalis, primariúſque ſacræ ſcientiæ in collegio Complutenſi Profeſſor, vir ob innocentiam & integritatem morum dignus habitus qui ſtatim à morte chartis commendaretur, quæ viventis res geſtas, atque mortem deſcriberent, diſponente Franciſco Aguado tunc temporis Rectore. Philoſophicum, ut vocant, Curſum ſcripſit;

qui

qui magni habetur in ea Schola. Vidimus ex his tantum-

Diſputationes in univerſam Ariſtotelis Logicam. Compluti apud Antonium Vaſquez. 1639. 4. & 1641.

In Libros Ariſtotelis de Generatione & Corruptione: In IV. Libros de Meteoris, & tres de Cœlo Diſputationes. Ibidem 1641. 4.

FRANCISCVS ALPHONSVS COVARRVBIAS, Presbyter, Curióque loci *Contreras* nuncupati Burgenſis diœceſis, ſcripſit-

Brevem Tractatum pro inſtitutione Evangelici Prædicatoris. Matriti 1650. 4.

F. FRANCISCVS DE ALVARADO, Dominicanus Prov. Mexici, typis edidit-

Vocabulario *de la lengua Miſteca*. Auton.de Leon in *Bibliotheca Indico-occidentali* Tit. XVIII. & Auguſtinus Davila Padilla in *Hiſtoria ejuſdem provinciæ* teſtes ſunt.

D. FRANCISCVS DE ALVARADO, Archidiaconus de *Birvieſca* in Eccleſia Burgenſi, Protonotariúſque Apoſtolicus, ad Mariam Auſtriacam Imperatricem ſcripſit-

Frutos admirables *de la limoſna*: pluribus ſacræ Scripturæ, veterúmque Authorum hiſtoriis collectis & in noſtrum ſermonem converſis. Compluti 1609. 8.

FRANCISCVS ALVAREZ, Luſitanus, Emmanueli Regi à ſacris, vir induſtrius, & inculpatis moribus, idoneus viſus fuit prædicto Regi, quem unà cum Eduardo Galvano ad Abiſſinorum Principem Davidem in comitatu Matthæi Æthiopis, qui legatus ejuſdem ad Emmanuelem venerat, ad ſuóſque jam erat rediturus, mitteret Oratorem. Manſit is in Æthiopia detentus ibi variis de cauſis ſex integros annos; quo ſpatio temporis non inutiliter facto rediit ad nos cum literis ejuſdem Davidis ad Ioannem Regem, qui patri ſucceſſerat, nec non & ad Summum Eccleſiæ Patrem, qui tunc erat *Clemens* VII. eique tandem Ianuario menſe anni MDXXXIII. hoc Æthiopicæ legationis officium Bononiæ exhibuit, Carolo ipſo Imperatore per eos dies in ea urbe agente, honorificentiſſimámq; & eccleſię & ſupremo ejus Pręſuli, cunctiſq; gratiſſimã legationem præſentiâ ſuâ & numeroſiſſimæ aulæ frequentiâ ornante. Sed nè hujus expeditionis interiret memoria altera fuit noſtri cura, ſcribentis idcirco, vernaculè tamen,

Verdadeira *informaçaõ do Preſte Ioão das Indias, em que ſe contão todos os ſitios das terras, e dos tratos; e commercios dellas, e do que paſſara na viagem de D. Rodrigo de Lima* (ſuccenturiatus is fuit in locum demortui, priuſquam in Æthiopiam perveniret, Galvani) *que foi per mandado de Pedro Lopez de Sequeira; & aſſi das cartas e preſentes, que o Preſte Ioão mandou al Rey noſſo Senhor*. Oliſſipone 1540. fol.

Receperat in ſe Paulus Iovius Hiſtoriarum ſcriptor celebris, Martino à Portugallia Luſitano apud Pontificem tunc temporis Oratore inſtante, Hiſtoriã hanc Latinã ex Luſitana reddere; quod & Damianus à Goes Luſitanus eques, ſuperſedente Iovio, facere debuit, ex quo id promiſit Paulo III. Papæ in opuſculo de *Fide, religione, moribúſq; Æthiopum*, ei nuncupato. Hiſpanienſem ſive, ut rectiùs loquar, Caſtellanam certè habemus, non unius diligentiâ; nam & Thomas de Padilla vertit, Antverpiæque edidit anno 1557. 8. & iterum Michael de Selves Toleti 1558. 8. Gallicam alius fecit, Ant. Verderio teſte, quam Bellerus edidit Antverpiæ 1558. collegit quoque in compendium Ramuſius. Diverſum ab hoc opus cur putabimus cum Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica* Tractatum *de la Etiopia* quinque libris comprehenſum, de quo mentio eſt in *Relatione Legationis Imperatoris Æthiopiæ ad Clementem Papam*, quæ ſine authoris nomine legitur in *Hiſpania illuſtrata* volumine ſecundo fol. 1285. atque in laudato nuper *Goëſii* opuſculo, ibidem fol. 1301. Cæterum de hoc authore Bodinus in *Methodo Hiſtoriarum* ita cenſet. *Franciſcus Alvarezius multò majore fide, ac diligentia res Æthiopum primus ſcripſit, quæ nunc à peregrinis & optimis quibuſque ſcriptoribus probantur, nec ſine magna voluptate leguntur*. Hæc ille.

FRANCISCVS ALVAREZ DE RIBERA, Metellinenſis, legalis ſcientiæ, atque canonicę tyrocinio Salmanticæ facto, ne conjugio, juxta parentis Alphonſi Alvarez de Horozco deſtinationé, ſe ſubmitteret, in Italiam aufugiens, militaria ſtipendia in Senenſi ſtatu Regi ſuo fecit, & Orbitelli Præfectus fuit: deindéque Auditor Tuſciæ, ut vocant, Præſidiorum, hoc eſt, Caſtrorum, quæ in ea provincia retenta ſunt. Poſt tredecim annos in hoc munere exactos in Hiſpaniã venit, indéq; Pręſes regiæ Cameræ ſummariæ Neapoli in reverſus eſt an. MDLXX. cui Senatui ad anno MDLXXXVI. præfuit, poſt biennium factus Cancellarię Regens. Deinde etiam in Matritenſe rerum Italicarum Concilium Senator anno MDXCVII. ſeptuagenarius ferè ſenex fuit vocatus; integritate ſummâ vir, prudentiâ & pietate; quæ ei pepererunt virtutes maximam apud omnes exiſtimationem. Refertúrque non vanâ famâ Sixtum V. Pontificem Maximum deſtinaſſe eum purpuratorum patrum ſodalem, ſi arbitrio ejus ſe totum dare vellet. Ab anno quippe MDLXXXIX. ſacerdos ordinatus, & Salmantinus Canonicus fuerat creatus. Poſtquam verò in Hiſpaniam rediit Abbatiâ S. Angeli in Sicilia MCC. ſcutorũ anuui redditus, ac DC. ducatorum penſione ſuper Eccleſiæ Tarentinæ menſam, cùm Epiſcopatum neſcio quem recuſaſet, ditatus fuit. Scripſit, dum controverſia verteret ſuper Portugalliæ ſucceſſione-

Pro Auguſtiſſimo Philippo II. Reſponſum de ſucceſſione regni Portugalliæ. Cui additiones fecit Carolus Tapia in Senatu eodem ſupremo Italiæ Regens, edito Matriti 1621. 4.

Deciſiones M.SS. laudat Carolus idem Tapia ubi proximè. Obiit Pinciæ, dum ibi aula eſſet, apud Clericos Regulares ſepultus VIII. Octobris MDCV. ætatis ſuæ LXXV. In Eccleſia S. Spiritus Neapolitana regio Palatio proxima hanc inſcriptionem legimus:

Franciſcus Alvarez Ribera Miles Hiſpanus
Regiæ Cameræ pro invictiſſimo Rege
Philippo Præfectus, quem Locumtenentem
Vocant, a latere Conſiliarius, ſacellum
Hoc præclarum à fundamentis erexit,
Cenſu addicto ut ſepties in anno ſolemniter
Et bis in die de more ſacra fiant
Alterum ad auroram, alterum prope
Meridiem.
Ut ſedulis ſit ſatisfactum, occupatis verò
Pigris licet immeritis non deficiat.
Mediúmque iſtud& majus Altare,
Sacrorúmque partem inteutioni Sargenti
Ioannis Gutierrez militis ſtrenui, a quo
Fuit inſtitutus heres an. Dom.
MDLXXXIV.

Et ſuper cœnobii, quod olim fuit Dominicanorum, portam hæc ejuſdem extat memoria.

Illuſtri Franciſco Alvarez de Ribera
Regiæ cameræ Locumtenenti
Dominicani fratres poſuêre:
Etenim ipſe in Spiritus S. amore ſpem locans
Sui operâ vel pietate totam ferè hanc
S. Spiritus ſacram ædem luſtrando reſtituit:
Opus vero ab Illuſtriſs. & Excellentiſs.
Marchione de Mondejar Prorege
Fuerat deſignatum. Anno
MDLXXXIV.

Conſule, ſi vis, Cæſaris D'Engenio Caraccioli *Neapolim ſacram* pagina 545. & 548. Nicolaum Topium *De origine omnium Tribunalium urbis Neapolitanæ* lib.IV. cap VII. prioris Partis, qui prolixiùs in III. Parte, ubi catalogum edidit ſacram Cancellariam Regentium, ſpecialem de vita Riberæ lucubrationem inſtituit, ex ea ſcilicet, quam ſcripſit Carolus Tapia Belmontis Marchio illius veluti alumnus & diſcipulus. Lege-ſis & Iulium Capacium in libro *Il Foraſtiero* nuncupato giornata VII. pag. 611.

D. FRANCISCUS DE AMAIA, Bæticus, Antiquarienſis, Iuris utriuſque Conſultus, cùm in Urſaonenſi Academia & collegio civile Ius ex primaria cathedra creatus ritè Doctor jam doceret, Salmanticam ad collegium Epiſcopi Conchenſis XXII. Novembris MDCXVII. evocatus, quod ipſe refert ad L. V. n. 26. Cod. *de Iure fiſci* ſcribens, quâ docendo, dum ex publico munere Iuſtinianæum Codicem & Codicis poſteriorem partem, voluminis appellatione vulgò notam, atque Digeſtum, ut vocant, vetus interpretatur, quâ ſcribendo plures annos in hac ſchola cum magna ſui nominis celebritate tranſegit. Eâ quippe fuit præſtantiâ ac firmitate doctrinæ, eâ ſtudiorum elegantiâ, liberaliúmque aliarum diſciplinarum cognitione, ut neminem ferè ſui temporis Profeſſorum in hac ſaltem eruditionis laude ſibi æqualem habuerit. Creatus inde fiſci apud Granatenſes Advocatus, móxque Pincianæ Curiæ Senator, abſque eo quod publicis ceſſaret horis, hoc eſt, muneri Senatorio aliqua ex parte deeſſet, quod ipſe ſibi ad imitationem Plinii ſenioris in præfatione *Commentariorum Voluminis* modeſtè vindicat, horas omnes ſucceſſivas, & bonum, quod uſquam concederetur, otium publicæ utilitati, quæ ad poſteros emanatura erat, expendit: in perficiendis nempe, atque in vulgus proferendis, quorum jam ſpecimen fecerat, doctiſſimis lucubrationibus. Ediderat is in Profeſſorio munere adhuc manens-

Obſervationum Iuris libros III. primùm Salmanticæ anno 1625. 4. dein Coloniæ apud Antonium de la Plâche 1633. Genevæque eodem anno. In his inter alia, *De lege Regia & poteſtate Principis; De Poſtliminii & Legis Corneliæ fictionibus; De Libertorum matrimoniis & ingratitudine; De rerum furtivarum uſucapione; De hæreditatis petitione*, & aliis Iuris capitibus commentatur. Ad hæc pulcherrima ſunt, & multa priſcarum rerum cognitione fulgeſcunt, *Nilus, ſive de Leg. unic. C. de Nili aggeribus non rumpendis: Majuma, ſive ad Leg. unicam C. de Majuma lib. XII. & Eunuchus, ſive ad Legem Eunuchis V. C. Qui teſtam. facere poſſunt*. Hujus operis ea non ultima laus eſt, quòd lectionem librorum Iuris, quam ſepiſſimè obſervationum alii formatores expungere ſolent, conſtantiſſimè ac validiſſimè nunquam non tuetur.

Deinde jam Senator Pincianus edidit-

In tres poſteriores Libros Codicis Imperatoris Iuſtiniani Commentarios: meditatos olim, ac ſine intermiſſione elaboratos poſt ineptam veterum & ante alios illius ineptiarum amaxarii, uti Pennam Cujacius vocat, explanationem, aliqualémque & partiariam Cujacii ipſius (ſi quidem pleniora commentaria, quæ promiſerat, non excudit) Alciatique, Pyrrhique, ac Dionyſii Gotofredi operam. Quorum primus tomus Lugduni prodiit ex officina Petri Proſt anno 1639. in folio, deinde Genevæ 1656. in folio. Reliqui, authore vivis exempto, lucem hactenus deſiderant.

Adjungitur in calce hujus prioris tomi-

Apologia pro Statuto Collegii Conchenſis contra calumniam Ioannis Eſcobar del Corro.

Iuvenis cômentatus fuerat in *Ovidii Ibim*, atque

atque item in vernaculi Poëtæ principis Ludovici à Gongora Poëmatium, cui *Primera Soledad* inſcripſit author; Nec non & reliquiſſe dicitur apud Ioſephum fratrem morale ſcriptum, *Deſengaños de la vida humana* indigitatum, nec tamen perfectum: quod habui ex relatione Antiquarienſi.

FRANCISCVS DE AMARAL, Luſitanus, Oliſſiponenſis, atque in hujus urbis collegio Ieſuitarum, quorum erat ſodalis, Philoſophiæ, ac Theologiæ Profeſſor, habere ſe parata detulit ad *Bibliothecæ Ieſuiticæ* authorem-

Concionum tomos duos; alterum *de Tempore*, alterum *de Feſtis*.

FRANCISCVS DE AMOLAZ, Sereniſſimo D.Ioanni de Auſtria noſtrę juvẽtutis principi à ſecretis,laudatus à Fr. Petro de Alva in *Militia Conceptionis*, edidit -

Deipara Triumphum ab originali. Barcinone 1655. in 4.

FRANCISCVS DE ANDRADA, Luſitanus, Didaci Paiva de Andrada eximii Theologi ac Tridentinæ fidei defenſoris, & Auguſtini de Ieſu Eremitæ Auguſtiniani, qui *Ieſu labores* vernaculo ſermone in captivitate deſcripſit, germanus frater, Philippo III. Regi fuit à conſiliis & à munere ſcribendæ Hiſtoriæ: quod quidem præſtitit in vulgus edens Luſitanâ linguâ -

Chronica do muito alto, e poderoſo Rey deſtes reinos de Portugal D. Ioão o III. deſte nome; ad eumdem Philippum III. Regem Catholicum. Oliſipone apud Georgium Rodriguez 1613. in folio.

Carmine etiam deſcripſit vernaculo -

O primeiro cerco de Diu. Oliſſipone 1589. in 4. Filius ejus fuit Didacus de Paiva junior, qui conceptâ ſpe cùm decidiſſet parenti in Chronographi regii munere ſuccedendi, ſubrogato in ejus locum Bernardo Britto Ciſtercienſi, hujus ſcriptis & famæ, *Antiquitatum Luſitanarum* libello in vulgus edito, non leviter detrahere, ac derogare conatus eſt.

F. FRANCISCVS ANDREV, Valentinus, ordinis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede, S. T. M. domúſque Valentinæ, quam de *Puig*, ſive de Podio, vocant, Præfectus, ſcripſit Magiſtri Generalis Philippi Guimerani juſſu -

Cæremoniale ſacri ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captivorum cum ſcholiis. Valentiæ 1614. in 4.

Valentinam hic etiam & Balearicam provinciam rexit Præfectus, honeſtate vitæ, meritóque cõcionatorii muneris ardenter exerciti commendatus poſteris in ſacræ iſtius familiæ monumentis Hiſtoricis.

F. FRANCISCVS AB ANGELIS, Franciſcanus provinciæ Sancti Pauli, dedit in publicum -

Conſideraciones piadoſas ſobre la Antiphona, Tota pulchra es Maria. Matriti 1643. in 4.

F. FRANCISCVS DE SANCTO ANGELO, Matritenſis, Carmelitarum ordinis, S.T. Magiſter, ſcripſit -

Catalogo de los Santos de la orden de Nueſtra Señora del Monte Carmelo. Cæſaraauguſtæ apud Angelum Tavanum 1608. in 8.

Compendio de las Indulgencias de la orden de Nueſtra Señora del Carmen. Pinciæ apud Guilielmum Drovi 1598. in 12.

F. FRANCISCVS DE S. ANNA, Franciſcanus excalceatus provinciæ Sancti Ioſephi, perpetuúſque, ut vocant, Pater, regiúſque Eccleſiaſtes; edidit in lucem -

Diſcurſos predicables para todos los dias de la Quareſma. Cæſarauguſtę apud Ioannem de Ybar 1651. in folio.

Spem fecit *Seminatoris cæleſtis* latino ſermone à ſe publicandi.

FRANCISCVS ANTONIVS, patriâ Oliſſiponenſis, Ieſuita, Romæ Noviciorum Præfectus, Mariæ Imperatrici Sereniſsimæ apud Germanos à concionibus, & à conſiliis fuit totos XXXV. annos; à qua miſſus in Hiſpaniam ad Philippum Regem fratrem, eamdem Auguſtam ad nos delatam ad obitum uſque juvit præſenti obſequio. Scripſit -

Conſideraciones ſobre el altiſſimo ſacrificio de la Miſa: Del Santiſſimo Sacramento: Del Agua bendita: De las Imagenes y Reliquias: De la Señal de la Cruz: Del Agnus Dei. Matriti apud Petrum Madrigal 1598. in 4. ſeu cum Titulo *Miſterios de la Miſa*. Matriti 1596. in 4.

Aviſos para los Soldados y gente de guerra. Matriti apud Petrum Madrigal 1590. 12. Bruxellis apud Rog. Velpium 1597. in 12. & Antverpiæ 1605. in 12.

Tratados eſpirituales de algunos Santos antiguos, ex Latino convertit, atque edidit Matriti apud Ludovicum Sanchez, anno 1603. 8. ſcilicet *Sixti Papæ Sententias*; *Dorothei*, *Nili*, & *Iſaiæ* Abbatum libros *De Spiritualibus documentis*.

Catechiſmum Emondi Augerii, notatis integrè locis SS.PP. quos ille citat,prorſus appoſitè ad refellendos Calviniſtarum errores, illuſtravit, uti ait Alegambius *Bibliothecæ* author. Obiit Matriti in Tyronum domo XV. Februarii MDCX. ætatis LXXV.

D.FRANCISCVS ANTONIVS DOCAMPO, ad S. Clementem Hiſpanorum Bononiæ ſodalis, vertit in vernaculam gentis linguam-

Hiſtoria de la vida y hechos del Cardenal D. Gil de Albornoz; ex Latino Ioan-

nis Geneſii à Sepulveda. Bononiæ apud hæredes Ioannis Roxo 1612. in 4.

FRANCISCVS ANTONIVS FVSER, Canonicus in Aragoniæ regno Barbaſtrenſis Eccleſiæ, idémque Vicarius Hieronymi Baptiſtæ de Lanuza ejus Antiſtitis, patroni demortui ſanctitate ac literis clariſſimi exemplum extare fecit in eo elogio, quod ſic indigitavit -

Relacion *de la excelente y exemplar vida y dichoſo tranſito del Iluſtriſimo Señor D. Geronimo Baptiſta de Lanuza*.

Hujus frater germanus fuit Hieronymus Fuſer Dominicanus, qui locupletiorem poſtea viri hujus clariſſimi pertexuit hiſtoriam.

F. FRANCISCVS ANTONIVS DE MADRID. Vide D. GABRIEL DE MONCADA.

FRANCISCVS APOLLINARIS, Clericus regularis Minor, in Collegiis Complutenſi, & Salmanticenſi hujus familiæ Profeſſor Theologus, edidit -

Sermones Panegiricos *en alabāça de Maria Señora Nueſtra concebida ſin mancha ni deuda de pecado original*. Matriti apud Matthæum Fernandez 1663. in 4.

Suma moral *y reſumen breviſſimo de todas las obras del Dotor Machado*: ibidem apud Andream Garzia de la Igleſia, 1661. in 4.

D. FRANCISCVS DE ARAOZ, Hiſpalenſis civis, Magiſter Apparitorum regiæ Curiæ ejuſdem urbis (vulgarem muneris compellationem *Alguacil maior de la Audiencia de Sevilla* ſic interpretor) Scripſit -

De rectè componenda Bibliotheca. Hiſpali in 8. anno 1631.

F. FRANCISCVS DE ARAVXO, nobili loco in Gallæcia provincia, ejúſq; ut dicitur, oppido, quod *Verin* vocāt, *Mõteregi* proximo natus, ordini fratrum Prædicatorum nomē dixit in Stephaniana Salmāticæ urbis domo; datóq; ſui in Theologica re profectus, eáq; maximè, quę à ſchola denominatur, ſpecimine apud Abulenſes ſodales, qui ſub Angelici Præceptoris appellatione Academiam domi ſuæ habent, in latiorem bene merendi de Hiſpana juventute campum translatus fuit, Salmanticæque profeſſorem agere juſſus. Hic poſt minores alias, ex duabus primariis ſacri ſtudii cathedris eā adeptus eſt, quæ matutino tempore, hoc eſt, pręcipuo loco, Dominicanis tantum præceptoribus ex ſcholæ ipſius præſcripto conferri debet. Quo munere functum, & poſt ſolemne Iubilei vicennium Academicâ donatum rude, urbs Segovia Eccleſiæ ſuæ Præſulem ſortita eſt XIII. die Ianuarii MDCXLVIII. Poſt octo tamen adminiſtrationis annos, non tantùm recuſavit modeſtè Carthaginenſem ſibi oblatam, ſed & ſponſæ veteri bonâ gratiâ nuntium remiſit, annuente Innocentio X. qui reſervavit ei penſionem congruam, privatum ut ſe ille, atque onere vacuum aleret. Matritum ergo in curiam veniens, non ut curiæ ambiret munia, ſed ut ſibi, & ſtudiis vacaret, procul ab omni animarum cura, ad ſtatum ſe compoſuit imminentem obitus diem ſuſcipiendi. Qui quidem initio anni MDCLXIII. præparato importunus non accidit. Theologiam omnem doctiſſimis commentariis perluſtravit, & illuſtravit maximè; quibus famam ſuam haud obſcuram pervenire ad poſteros fecit.

Ea ſunt hoc ordine edita in lucem,

De Fide, Spe, & Charitate in Secundam Secundæ Angelici Doctoris commentarius. Salmanticæ apud S. Stephanum 1635. fol.

In Tertiam partem Commentariorum tomus prior, hoc eſt, *De Verbo Incarnato*. ibidem 1636. in folio.

In Tertiam partem Commentariorum tomus poſterior, hoc eſt, *De Sacramentis*. ibidem eodem anno.

In Primam Secundæ D. Thomæ lectorum tomus primus: ibidem 1638. fol.

In Primam Secundæ Commentariorum tomus ſecundus; ſive *Tractatus De Divina gratia, juſtificatione, & merito*. Matriti apud Melchiorem Sanchez 1646. folio.

In Primam partem D. Thomæ Commentariorum tomus primus uſque ad quæſtionem XXIII. ibidem 1647. in fol.

In Primam partem Commentariorum tomus ſecundus uſque ad quæſtionem LXIV. ibidem eodem anno.

Præmiſerat his omnibus -

Commentariorum in univerſam Ariſtotelis Methaphyſicam tomos duos. Salmanticæ 1631.

Poſthumæ autem typis mandatæ ſunt -

Variæ & Selectæ Deciſiones morales ad Statum Eccleſiaſticum & Civilem pertinentes. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios anno 1664. in folio.

FRANCISCVS ARCEO, ſcripſit -

Fieſtas reales *de Lisboa*. Oliſſipone apud Georgium Rodriguez. 1619. in 4.

La Perla, *ò Iornada de Sevilla*. in 4.

Vidit D. Thomas Tamajus.

FRANCISCVS ARCEVS, vulgò de ARCE, Frexenalenſis, medicus Doctor, ſcripſit -

De recta vulnerum curandorum ratione, & aliis ejus artis præceptis libros duos: Item -

De recta febrium curandarum ratione. Antverpiæ typis Plantinianis. 1574. in 8.

F. FRANCISCVS DE ARCOS, Toletanus. ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, S. Theol. Mag. regius concionator Philippi IV. & Caroli II. Regum, vir à doctrina, ab humanitate, à prudentia & ingenio undique ſuſpiciendus, ediſſe fertur -

Apo-

Apologiam pro Immaculata Conceptione: itémque -

Elogia nominis Mariæ. -

Vt refert Franciſcus de Ieſu Mariæ *in Catalogo Scriptorum hujus ordinis.*

FRANCISCVS ARIAS, Hiſpalenſis, Philoſophicas atque Theologicas Compluti doctus literas, ſacerdos jam atque Eccleſiaſtes, ſeptem nimirum ſupra viginti annos natus, dedit ſe in contubernium religioſæ vitæ Ieſuitis ſodaſibus. Inter quos adminiſtratis aliquot domuum Præfecturis, in Valentina deinde provinciæ Aragonenſis Ieſuiticæ urbe integro peregrinatus fuit decennio: jam eo tempore author non unius libri foras ibi gentium emiſſi. Patriæ, in quam redierat, cœlum mutare iterum, ſéque Romam conferre habuit opus, ut in Congregatione anni tertii ac nonageſimi tranſacti jam ſæculi ſuffragio ac vicibus provinciæ ſuæ Bæticæ fungeretur. Ab hac legatione reverſus Hiſpali ad mortem uſque manſit virtutis inclytæ, doctrinæque, multis editis paſſim operibus, perpetuum ſibi apud noſtros homines teſtimonium conſignans; interim Ioanne Avilâ, Bæticorum qui audiit hoc tempore Apoſtolus, ob conſenſionem morum familiariter uſus. Alter â ſeptuageſimo ætatis annus, redemptique orbis milleſimus ſexcenteſimus quintus abſtulit eum præproperâ morte. Quippe qui, dum ſacra celebraret animi deliquium paſſus, atque in Iccium humeris ſodalium delatus, poſtero die, qui Maji menſis tertius fuit ſupra viceſimum, naturæ conceſſerit. Demortui ſpolia, imò & crines & ungues, barbámque pii mortales, admirati ſanctitatem viventis, dum expoſitum fuit corpus in feretro, diripuerunt. Elucet autem nonminùs eruditio, quàm pietas in illius ſcriptis, quæ iſthæc vulgari nempe linguâ ſunt:

Del Aprovechamiento *eſpiritual;* duabus partibus; quarum prior hæc continet-

Exortacion *al aprovechamiento eſpiritual.*

De la verdadera *deſconfiança de ſi miſmo y confiança en Dios.*

Roſario *de los cinquenta myſterios de Chriſto N. Señor y de ſu Santiſſima Madre.*

De la Imitacion *de N. Señora.* Valentiæ 1588. 4. Pinciæque 1593. Hos tractatus latinè converſos Ioannis Buſæi operâ ediderunt Colonienſes ex officina Arnoldi Mylii 1603. in 12. poſtremum Latio donavit atque edidit ibid. an. 1608. in 12. Hadrianus Hojus. Omnia hæc Italicè Iulius Zanchinus vertit Venetiis edita apud Petrum Bertanum 1610. 4. & prius apud Fioravantum Prati 1602. 4. Pars altera hos tractatus comprehendit-

De la oracion mental, Libros tres, qui facti ſunt Latini operâ *Antonii Dulkenii* Agrippinatis, ſimul cum altero opuſculo *de Roſario B. Virginis,* editiq; Coloniæ 1616. 12.

De la Mortificacion. Hunc itidem unà cum aliis jam relatis Latinè convertit *Ioannes Buſæus.* Gallicus extat Lugduni in 16.

Vn Apendice *del buen uſo de los Sacramentos.* Hic prodiit etiam Coloniæ Latinus anno 1607. in 12.

De la Preſencia *de Dios.* Latinus hic prodiit typis Moguntinis in 8. & Colonienſibus 1613. 12. & cum Martini Delrii Tractatu ejuſdē argumenti, Coloniæ 1621. 12. Gerardus itē Zoes Belga civibus ſuis familiarē fecit, atq; item Simon Viſoki Ieſuita Polonus.

De la fealdad *y gravedad del pecado.* quem tantum vidimus in *Catalogo Scriptorum Societatis.*

Libro *de la Imitacion de Chriſto N. Señor;* duabus partibus. Hiſpali apud Clementem Hidalgo 1599. in 4. Tiberius Putignanus in Italicum vertit, ac Romæ edidit apud Bartholomæum Zannettum 1609. duobus tomis in 4. & 1615. qui & Latinè prodierunt Coloniæ apud Crithium 1610. in 4. rurſúſque ſub Titulo *Theſauri inexhauſti bonorum, quæ in Chriſto habemus* &c. operâ Leonardi Creder Ieſuitæ, Monachii apud Nicolaum Henricum 1652. in folio.

S. Franciſcus ille Genevenſis Epiſcopus de Sales, vir juxtà pius atque diſertus in *Introductione ad vitam devotam* Gallicè ſcripta, primæ partis cap. VI. *Ludovicum Granatenſem,* atque *Ariam* noſtrum huc introire volentibus in paucis commendat.

D. FRANCISCVS ARIAS DE BOVADILLA, quartus Comes de Puñonroſtro, Arii Gundiſalvi Davila & Annæ Gironiæ filius, bellicâ virtute ſuo tempore clarus, nempe ſub duobus Philippis Hiſpaniarum Catholicis Regibus II. & III. præter militaria munera Hiſpalenſem quoque geſſit Præfecturam: cujus quoque laudatur libellus -

Del oficio *de Maeſſe de Campo General:* quem non vidimus; laudat tamen *De diſciplina militari* ſcribens Chriſtophorus Moſquera de Figueroa ejus æqualis lib. I. pag. 10.

FRANCISCVS ARIAS DE VALDERAS, Legionenſis, I. V. Conſ. ad Dom. Stephanum Gabriëlem S. R. E. Cardinalem Merinum dedit -

De belli Iuſtitia & injuſtitia. Romæ apud Bladium 1533. in 4. Inter *Tractatus Doctorum* legitur volumine XVI.

Repetitionem ad Cap. Si quis ſuadente XVII. quæſt. I.

Repetitionem ad Cap. Porrò, De Sententia Excommunicationis.

D. FRANCISCVS DE ARIS, Naxarenſis Centurio, ſcripſit -

Hiſtoria *de la antiquiſſima Imagen de Nueſtra Señora de Balvanera, y por quien fue halla-*

hallada en los años de CCCLX. Compluti 1608. in 8. apud Ioannem Martinez Grande.

FRANCISCVS DE AVILA, Bellomontatanæ Collegiatæ Eccleſiæ Canonicus, ſacræque Doctor Theologiæ, doctrinam ſuam non minùs quàm pietatem noſtris hominibus ſatis approbavit ſequentibus tam vulgaribus, quàm latinis operibus.

Figuræ Bibliorum veteris Teſtamenti, quibus novi veritas prædicatur & adumbratur: Gaſpari Quirogæ Conchenſi tunc temporis Epiſcopo ſupremóq; Fidei rerum Cenſori dicatæ. Antiquariæ 1574. 8.

Conciones in ſacrum Quadrageſimæ tempus & in dies dicatos Sanctis illo tempore occurrentes. Compluti apud Antoniū Gotard, 1589. in 8. Poſtea Venetiis 1590. in 8. apud Ioan. Anton. Bertanum.

Vernacula hæc vidimus.

Aviſos Chriſtianos para vivir en todos eſtados deſengañadamente. Cæſarauguſtæ 1566. 8. Atque priùs Compluti apud Petrum Robles 1565. in 8. Italicè quoque Venetiis apud Paul. Vgolinum 1599. 8.

Dialogos en que ſe trata de quitar la preſuncion al hombre, a quien la proſperidad tiene ſobervio; y de esforzar al que con la adverſidad ſe halla afflixido. Compluti 1576. in 8. apud Ioannem Lopez de Lequerica.

F. FRANCISCVS D'AVILA, domo Abulenſis, nobili loco in hac urbe natus, ad eamdē. religioſę vitę natales refert. Dominicanis quippe ad S. Thomam aggregatus, in Pinciano S. Gregorii collegio Theologiæ ſtudia moderatus eſt. Veniens inde Romam unà cum D. Franciſco Davila S. R. E. Cardinali, cui erat propinquus, præſentis controverſiæ momento inſerviens, quam ſub Clemente VIII. P. M. diligentiſſimè inſtruebant Dominicani ac Societatis Ieſu ſodales, edidit & ipſe.

De Auxiliis divinæ gratiæ. itemque.

De Confeſſione per literas aut Internuntium Diſſertationem; contra eos, qui probare tentarunt licere hoc modo confiteri.

Obiit anno MDCIV. Meminit hujus Auctor *Hiſtoriæ ordinis Prædicatorum* Monopolitanus Epiſcopus, ad annum MDC. Fernandez, & alii.

FRANCISCVS DE AVILES, domo ex oppido *Monbeltran* Abulenſis diœceſis, Iuriſconſultus, permultis Magiſtratibus cum laude adminiſtratis, parum tamen ſibi profeciſſe viſus eſt, niſi & aliis munerum abſque dolo gerendorum viam commonſtraret. Excogitavit ergo, atque edidit.

Novam, diligentem, ac perutilem Expoſitionem Capitum, ſeu Legum Prætorum ac Iudicum Syndicatus totius Hiſpaniæ. Salmanticæ 1571. fol. Regulæ ſunt, quas exponit, à Catholicis Regibus Ferdinando & Eliſabetha Vrbium Prætoribus, ſive Correctoribus, nec non Iudicibus, ut vocant, Syndicatus ad obſervationem propoſitæ, & in *Compilationis* ultimæ *Legum Hiſpanarum* libri tertii titulum ſextum jam conjectæ.

D. FRANCISCVS DE BALBOA & PAZ, Pincianus natu, cum in Neapolitano regno, & magna Curia Vicariæ Iudex eſſet, ſacręque Hiſpanienſi Inquiſitioni à conſiliis, edidit.

Monarchiam Regum; hoc eſt, De Iure Monarchiæ. Neapoli 1630. fol. ac vernaculè.

Retrato del Privado Chriſtiano Politico, deducido de las acciones del Conde Duque de Olivares. Neapoli apud Octavium Beltran 1635. in 4.

D. FRANCISCVS DE BARAHONA MIRANDA, Granatenſis, Canonicus Collegiatæ Eccleſiæ ſacri Montis Illipulitani, primariúſque in ejus ſchola ſacræ Theologiæ Profeſſor, dedit foras.

Memorial por el ſacro Monte y ſus reliquias y libros; contra fratrem Hieronymum de la Cruz Hieronymianum: Granatæ in fol. Obiit Genuæ, dum pro expedienda hujus inventionis cauſa Romam veniret.

F. FRANCISCVS BARBA, ex ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, quæ captivos redimit, in cœnobio Vbetenſis urbis, ſcripſit.

De la Inſtitucion o fundacion de la orden de la Santiſſima Trinidad de la redencion de cautivos. Beatiæ 1556. 8.

D. FRANCISCVS BARRANTES MALDONADO, Alcantarenſis, Canonicus regularis ordinis de Alcantara, cum Coadjutor eſſet Antonii Barrantes oppidi de Zalamèa Prioris, edidit.

Relacion de la calificacion y milagros del ſanto Crucifixo de Zalamèa. Matriti 1617. in 4. apud Alphonſum Martinum.

D. FRANCISCVS DE BARREDA, Iuriſconſultus, ſcripſit.

El mejor Principe Trajano Auguſto, ſu Filoſofia politica moral y economica deducida y traducida del Panegirico de Plinio iluſtrado con margenes y diſcurſos. Matriti 1622. 8.

Honrras funebres a la memoria de la Mageſtad de Felipe III. por la Imperial Toledo. Toleti 1621. 4.

Silva Dramatica. Matriti apud Petrum Guaman 1622. 8.

Addiciones a las Leies penales del Dotor Franciſco de la Pradilla. Matriti apud Coſmam Delgado 1624. 8.

FRANCISCVS BEDMAR, Velez-malacitanæ in Bætica littorali Eccleſiæ, ut proprio verbo appellem, Beneficiatus Magiſtralis, Vaca-

cariúſque ſacrorum Fidei Indicum, ſcripſit -

Boſquejo Apologetico *de las grandezas de la ciudad de Velez-malaga*. Malacæ 1640. in 4. Recoctum deinde, atque hac inſcriptione donatum, *Hiſtoria Sexitana de la antiguedad y grandeza de la ciudad de Velez*. Granatæ 1651.

FRANCISCVS BEIAN, edidiſſe refertur -

Memorial *al Rey D. Felipe IV. ſobre la opinion que tiene la Religion de S. Domingo acerca de la gracia cõ que fue criada la Virgen Maria*. Matriti 1633.

F. FRANCISCVS DE BENAVIDES, laudatur uti ſcriptor libri, cui lemma -

Ramillete Virginal.

D. FRANCISCVS BERMVDEZ DE PEDRAZA, Granatenſis, Iuriſconſultus, poſt cauſarum patrocinium in patria exercitum, eidem civili officio apud Senatores regiæ Curiæ Matritenſis diu vacavit. Creatus à Rege tandem Eccleſiæ Granatenſis Canonicus, ac Theſauri Cuſtos ad natale ſolum remeavit, ibíque uſque ad extremum vitæ diem ſe continuit. Scripſerat olim charitate in patriam ſtimulante, viginti trium annorum adhuc juvenis, *Antiguedad y excelencias de Granada*, atque Matriti ediderat anno 1608. 4. Quod quidem opus poſt longam annorum intercapedinem denuo à ſe recoctum, valdéque locupletatum hâc inſcriptione vulgavit -

Hiſtoria *Eccleſiaſtica, principios y progreſos de la ciudad y religion Catolica de Granada*. Granatæ 1638. in fol.

Ejuſdem hominis ſunt -

Hoſpital Real *de la Corte*: in 4. Matriti.

El Secretario *del Rey*. Ibid. 1620. 4.

Arte Legal *para eſtudiar la Iuriſprudencia, con la expoſicion de la Inſtituta*. Salmant. apud Antoniam Rodriguez. 1612. 4.

Deceſſit ſeptuagenarius an. MDCLV.

D. FRANCISCVS BERMVDEZ DE CASTRO, Theologiæ Doctor, & Profeſſor, utì ſe nuncupat, in ſchola oppidi *de Cuellar*, edidit -

Exercicios ſantos *de Reformacion Chriſtiana*. Pinciæ apud Hieronymum Murillo 1622. 8.

FRANCISCVS DE BILCHES, Beacienſis, Ieſuita, dum Rector eſſet collegii S. Ignatii urbis Beacienſis, edidit -

Santos *y Santuarios del Obiſpado de Iaen y Baeza*. Matriti apud Dominicum Garzia & Morràs 1653. fol.

Hiſtoria *de la ciudad de Baeza*.

Memoriale item (ut vocat) *pro Officiis Sanctorum Beacienſium*; quod Ioannes Tamajus laudat.

F. FRANCISCVS DE BILCHES, Bæticus, ex ſodalibus Deip. Virg. de Mercede, S. T. Magiſter, plura inter ſuos munera obivit, uſque dum famæ ac vitæ integer manſit. Reliquit in Hiſpalenſis cœnobii Bibliotheca, quod inhabitare adhuc eum audio, in reatu tamen & pœnitentia,

Super Primam Secundæ S. Thomæ duo volumina.

FRANCISCVS BISBE & VIDAL, Iuris utriuſque Doctor, ſcripſit -

Tratado *de las Comedias, en el qual ſe trata ſi ſon licitas &c.* Cui adjunctus eſt venerabilis viri Didaci Perez de Valdivia *un Sermon de las Maſcaras*. Barcinone 1618. 8.

F. FRANCISCVS DE BIVAR, Ciſtercienſis monachus, Matriti ortus, ſacra Ciſtercio vota in æde Nucalenſi nuncupavit. Philoſophiæ, Theologiæq; profeſſorem ad S. Claudii apud Gallęcos, deindéque ad Montis-ramorum agens monaſteria, & jam peracto hujus officii tempore, domus ſuæ Nucalenſis Abbatem exercens, grande ſibi meritum & exiſtimationem non vulgaris eruditionis, prudentiæque apud æquales omnes fecit. Hinc Romam cùm perrexiſſet Generalis in Curia Procuratoris vices geſturus, tam purpuratis Patribus quàm cæteris doctrinâ & pietate inſignibus viris, bene doctus ipſe, multarúmque diſciplinarum cognitione tinctus, integríſque moribus ſpectatus innotuit breviter, ſuſtentavitq; hominum de ſe judicium editis tam in Hiſpania, quàm in Italia variis libris, utrâque linguâ: ſcilicet Hiſpanâ -

Hiſtorias admirables *de las mas iluſtres entre las menos conocidas Santas que ay en el Cielo.* Nẽpe *Beatricis Silviæ*, Luſitanæ, ordinis Conceptionis Deiparæ fundatricis, & Sanctæ *Julianę Cornelienſis*, ſacræ Virginis Ciſtercienſis, feſti diei Corporis Chriſti inſtitutricis: Pinciæ apud Hieronymum Murillo. 1618. 4.

Apologia *en defenſa de la ſantidad del B. F. Iuan de Sagramenia monge converſo del orden del Ciſtel*.

Compendio *de la vida del Apoſtolico varon Candido de Folengio monge del Monaſterio de Nogales*. Pinciæ apud eundem Murillo.

Majoris operæ Latina ſunt; & quæ duo ſequuntur proximè, ut multa præ ſe argumenta eruditionis ferunt, quod authoris ſui famam ſemper tuebitur, ne illi non ſua crimina noceant, ita ceſſiſſe ei parum feliciter quotidie magis planum redditur iis, qui malignitatem agri tam operosè ab illo exculti, jámq; apud optimos veri cenſores perpetuâ ſterilitate damnati ſerio contemplantur.

Flavii Lucii Barcinonenſis Chronicon omnimodæ Hiſtoriæ commentariis apodicticis illuſtratum. Simúlque -

Apologeticus pro eodem Dextro contra

Gabriē-

Gabriëlem Pennotum Clericum Regularem Hiſtoriæ Tripartita authorem. Lugduni apud Carolum Landras 1627. fol.

Marci Maximi Epiſcopi Cæſaraug. Continuatio Chronici Fl. L. Dextri, unà cum additionibus S. Braulionis, Tajonis, & Valderedi Cæſaraugustanorum item Epiſcoporum, commentariis apodicticis illuſtrata. Quod opus prodiit poſthumum curâ Abbatis & monaſterii Nucalenſis foras datum, Balthaſarique Sandovalio S. R. E. Cardinali, ac Toletano Antiſtiti nuncupatum. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1652. fol.

Sancti Patres vindicati à vulgari ſententia, qua illis in controverſia de Immaculata Virginis Conceptione imputari ſolet. Pinciæ 1618. in 4. Lugduni 1624. apud Horatium Cardon.

De reliquis teſtes mihi ſunt Chryſoſtomus Henrriquez ejus quondam diſcipulus, & ex Angeli Manrricii relatione Carolus Viſchius *Bibliotheca Ciſtercienſis* author, ineditis adhuc ut videtur,

De Officio parvo B. Virginis Mariæ, Lib. I.

De antiquo colore habitus Monachorum Ciſtercienſium, Lib. I.

De Viris Illuſtribus ordinis Ciſtercienſis, Lib. I.

De Bello Turcis inferendo, Lib. I.

Tractatus de Incarnatione Verbi divini: Itémque alia in *Ariſtotelis Logicam*, *Phyſicam*, *Metaphyſicam*.

De Veteri Monachatu, aliud ingens opus, quo ipſum deducit ab Apoſtolis ipſis, Angelus Manrricius Pacenſis Præſul vir doctiſſimus laudat in *Ciſtercienſibus Annalibus* ad annum MCLXIV. cap. X. n. 9. Hoc verò eximium & refertiſſimum Eccleſiaſticâ eruditione, nondum tamen ultimâ authoris limâ perpolitum aſſervari à Nucalenſibus delatum fuit ad Ciſtercienſis Bibliothecæ authorem, ut ipſe ait in *Appendice*. De qua re teſtem nos citare poſſumus Bivarii ipſius epiſtolæ cujuſdam autographum Italiam ad Ferdinandum Vghelum Nonantulæ Abbatē duodevicesima die Decembris anni MDCXXXIII. ex Sacrameniæ Hiſpano monaſterio datæ, in qua ſe calidè hoc opus urgere, ac pleraque rara & ignota in eo comprehendere amico homini teſtatum voluit: atque ad majoris alterius operis, quod meditabatur, ſcilicet *Monaſteriorum Canonum*, duos ex quatuor priores libros ait ſe conficere, comprehenſurum tertio *Commentarium in Regulam S. Benedicti*, quartóque & ultimo progreſſum iſtius ordinis, totóque orbe terrarum extenſionem. Prodiit tandem *De veteri Monachatu, & Regulis Monaſticis* hoc opus Lugduni apud Philippum Borde, & Laurentium Arnaud. 1662. in fol. libris ſex comprehenſum, duobúſque voluminibus ſeu partibus diſtinctum. Priori parti, & poſterioris initio Bivarii authoris reliqua adjûxit Thomas Gomez ejuſdem inſtituti Ciſtercienſis Monachus.

Epiſtolam necnon *Bivarii ad Eminentiſſimum Sandovalium, Giennenſem tunc Epiſcopum, de Sanctorum Bonoſi & Maximini actorum fide* conſcriptam edidit in *Apologeticis* horum *MM. Vrgabonenſium Diſcurſibus*, ut vocat, Hiſpanè confectis Emmanuël Tamajus Ieſuita.

Diſceptationes Phyſico-logicas ſuas laudat ipſe Bivarius in Commen. ad *Dextri Chronicon* pag. 12.

Marial *y Imagen de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora con los epitetos de Maria en varios Diſcurſos &c.* Vidit M. S. Petrus Alva Franciſcanus apud Thomam Gomez laudatū.

Vivis exemptus eſt Bivarius ſummo omnium mœrore, quibuscum familiaris ei erat uſus, Matriti an. Chriſtiano MDCXXXVI.

D. FRANCISCVS BLANCO, natus in oppido *Capillas* diœceſis Legionenſis, Pinciæ in collegio Sanctæ Crucis ſodalis, & in Academia veſpertinus Theologiæ Profeſſor, Ovetenſis hinc, Palentinus deinde Canonicus, uti vocant, Magiſtralis, anno MDLV. Aurienſis Eccleſiæ Antiſtes fuit creatus; eóque conſpicuus honore Synodo interfuit Tridentinæ, & quidem ſic proſperâ comitante hominis veram, Epiſcopóque dignam virtutem & ſanctitatem apud Italos famâ, ut ſi Sedes Petri tunc temporis orba remanſiſſet, quod ægrotante Pio Pontifice facilè contingere poſſe fuit exiſtimatum, non alius, quàm Blancus noſter, ſiquidem electio ad Patres Concilii ſpectaret, in defuncti locum ſubrogandus videretur. Quo modo loquentem D. Andream Fernandez à Cordnba Sac. Rotæ tunc Auditorem, Pacenſémque inde apud nos Epiſcopum, qui teſtes ipſe producebat plures viros præſtantiſſimos, ſe audiviſſe ſcribit Petrus Salazar de Mendoza in *Hiſtoria rerum geſtarum Cardinalis Mendozæ* lib. II. cap. XXXI. Ab Aurienſi Eccleſia translatus fuit ad Malacitanam anno MDLXV. deinde ad Compoſtellanam Archiepiſcopalem anno MDLXXIV. Obiitq; XX. Apr. MDLXXXI. Edidit -

Advertencias *para que los Curas exerciten mejor ſus oficios*.

Para evitar *algunos ierros en el oir las confeſſiones*.

Suma *de la Doctrina Chriſtiana*. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1587. in 12. imò Cæſaraugustæ priùs anno 1577. in 16. Petrus Cenedus in *Collectanea ad caput IV. de Hæreticis* num. 4. laudat Franciſci Blanco Archiepiſcopi *Memoriale*, ut vocat: quod de *Summa* dicta, ſeu *monitis ad Parochos* intelligo. Neſcio tamen an ejuſdem noſtri ſit, *Diſcurſo del Coro y oficio divino*, Barcinone 1608. in 8.

F. FRANCISCVS BLANCO DE S. IOSEPHO, Dominicanus ex cœnobio Complutenſi,

teuſi, Tagalico Inſularum Philippinarum ſermone, quò venit, ut animas Chriſto lucrifaceret infidelium, edidit -

De Devotione ſanctiſſimi Roſarii librũ; alterúmque -

De Sacramentis Eccleſiæ.

Obiit anno MDCXIV.

D. FRANCISCVS BLASCO DE LANVZA, Aragonenſis; Benedictinus, Abbas monaſterii Sancti Ioannis *de la Peña*, ſcripſit -,

Beneficios *del Angel de la guarda*. Cæſaraugustæ 1637. in fol. Obiit an. MDCLXIV.

F. FRANCISCVS DE BOBADILLA, ex familia fratrum Prædicatorum, vir ſtirpe in ſæculo clarâ, ſacræque Theologiæ Magiſter, in Luſitana provincia bis rexit ſodales, cùm Catharinæ Auſtriacæ confeſſionibus ibi præeſſet. Scripſiſſe dicitur, non edidiſſe -

Ad Quinque libros Sapientiales Salomonis breves notas.

Ad librum verò *Eccleſiaſtis* uberiores: nec non & -

In omnes Sancti Pauli epiſtolas.

Ioannes Marieta & Alphonſus Fernandez *Hiſtoriáque* hujus ordinis eum ad annum MDLXXX. referunt,

D. FRANCISCVS BOLLE PINTAFLOR, Ioanni Henriquez de Cabrera magno Caſtellę Archiralaſſo, dum pro Philippo IV. Neapolitanis rebus præeſſet, à ſecretis, ex Italico Virgilii Marchionis Malvezzii noſtris hominibus communicavit -

Tarquino *el ſoberbio*. Matriti, anno 1639. in 16.

FRANCISCVS BONAVENTVRA, Ieſuitarum ſodalis, ante religioſum ſtatum VERDVGO cognominatus, Segovienſis, profeſſus fuit Theologiæ eam partem, quæ ad mores pertinet, cùm Salmanticæ, tum Compoſtellæ: adminiſtratóque olim Legionenſi collegio, Toleti tandem moritur anno MDXCII. ſcriptam relinquens, quæ inedita eſt adhuc,

In Extravagantem Gregor. XIII. quæ incipit, Aſcendente Domino (in qua Pontifex Inſtitutum Societatis declarat, ac de novo confirmat, pereruditam *explicationem*: Tractatus item quoſdam *moralium quæſtionum*.

F. FRANCISCVS DE S. BONAVENTVRA, ordinis Seraphici ex reformatis Bæticæ provinciæ, edidit adverſus indumentorum utriuſque ſexus luxuriem -

Breve Tratado *del adorno del alma y deſcuido del cuerpo*. Hiſpali 1644. in 4.

B. FRANCISCVS DE BORJA, ex Gandię Duce in regno Valentiæ Sacerdos, Ieſuitarum ſodalis, demúmque Generalis tertius poſt Ignatium & Lainium Præpoſitus, quem ob inſignem vitæ ſanctitatem Vrbanns VIII. Pontifex anno MDCXXIII. catalogo Beatorum adſcripſit, mortuum intra octavum iſtius muneris annum ætatis ſuę LXII. ſuperioris ſæculi LXXII. Scripſit, antequam ſæculo renuntiaſſet, ſequentia opuſcula, quæ Alphonſus Deza ejuſdem Societatis Theologus latinè reddidit; nempe -

Sermonem de verbis illis Lucæ XIX. Vt appropinquavit Ieſus videns civitatem, &c. quę leguntur Domin. IX. poſt Pentecoſten.

Operum Chriſtiani hominis Speculum.

Collyrium ſpirituale.

De Præparatione ad ſacram Eucharistiam.

Exercitationem ſpiritualem ad ſui cujuſque cognitionem.

Super Cantico trium puerorum, Benedicite omnia opera &c.

Prodierunt primùm ex hac Latina editione Salmanticæ apud Matthiam Garziam 1579. deinde Moguntiæ, Antverpiæ, Turnonique 1611. in 16. Certè Alphonſus Garſias Matamorus egregiè quidem exiſtimavit de his Beati viri lucubrationibus, præſertim de opere illo *Sui cognitionis*; cujus apponere verba lubet. *Librum præterea* (inquit) *De Chriſtiana pietate, & ſeipſum cognoſcendo compoſuit, qui nunquam erat à manibus noſtris meo conſilio deponĕdus. Tam eſt undique cæleſti Philoſophia & ſpiritu divino refertus*; móxque, *à commentario iſto ſanctitatem, religionem, pietatem, neque inſulsè, neque imperitè*, ait, *proficiſci*. Hæc tantùm germana eſſe ſanctiſſimi viri opera, non alia, quæ ejus nomine vulgata ſunt, Petrus Ribadeneira, qui hoc bene notum debuit habere, atteſtatur: ea intelligo quæ *Bibliotheca Societatis* author ſuperioribus ſubjicit, atque ego illius fide.

Libellus de confuſione ſui. 1646. aliquis-ne ex laudatis?

Inſtruccion *del Cavallero chriſtiano*, Italicus hic liber prodiit ex verſione Vincentii Abundii, Venetiis 1561.

Mediraciones *de la Paſion de Nueſtro Señor por todas las oras Canonicas*. Hujus argumenti Tractatus Borgiæ non jure tributus Ludovicum de Montoia Auguſtinianum authorem habuiſſe dicitur.

Et latinâ linguâ -

Præcipuæ, & maximè neceſſariæ materiæ è Summa Theologiæ D. Thomæ Aquinatis in litaniarum rationem redactæ. Valentiæ apud Ioannem Mey 1570. & priùs 1550.

Fortaſsè iſta ſunt, quæ Borgiæ abjudicat *Ribadeneira*; ipſe tamen primus produxit ad calcem vitæ illius -

Vn Tratado breve *para los Predicadores del ſanto Evangelio*: quem Andreas Schotus unà cum vita illius fecit latinum, ediditque Antverpiæ 1598. Romæ item atque Coloniæ excuſum, ac demum unà cum *Binsfeldii Enchiridio Theologiæ Paſtoralis*, Pariſiis 1640. in 16.

Adjungunt.

Epiſtolam ad Socios Aquitanos de mediis conſervandi ſpiritum Societatis & Ieſuiticæ vocationis, quæ IV. eſt inter Præpoſitorum Generalium epiſtolas.

Manuſcripta in ſchedis aſſervantur hæc inter alia, teſte Ribadeneira,

Tratado *de las perfecciones y excelencias, que diò Dios al anima de Ieſu Chriſto Nueſtro Señor deſde el inſtãte de ſu cõcepcion haſta ſu muerte.*

Sobre *los Evangelios del Adviento y Quareſma, Domingos y fieſtas del año,* duobus tomis.

Explicacion *de los Trenos de Ieremias* dictata ab illo Pinciæ & Compluti. Quæ quidem immeditata opera creber potiùs orandi ac meditandi uſus, quàm legendi aliorum Interpretum labores peperiſſe ſatis videtur.

D. FRANCISCVS DE BORJA, Schillacii Princeps in regno Neapolitano, Majaldius Comes, Ioannis Borgiæ Comitis de Ficalho, & Franciſcæ Aragoniæ filius, Caroli Villæformoſæ in Aragonia Dinaſtæ germanus frater, Philippo IV. Hiſpaniarum Regi noſtro Cubicularius extitit; olimque Prorex Peruanus, ſuavis, urbanus, faciliſque in paucis Poëta, ut à Lyricorum principatu nõ longè conſtiterit. Ejus ſunt.

Napoles recuperada *por el Rey D. Alonſo*; Poëma epicum. Cæſarauguſtæ in Hoſpitali domo regia 1651. 4.

Las obras *en verſo de Don Franciſco de Borja Principe de Eſquilache*: tum apud nos, tum Antverpiæ 1654. Poſthumum prodüt ſacrum ex alieno opus.

Oraciones *y meditaciones de la vida de Ieſu Chriſto por el B. Thomas de Kempis; cõ otros dos Tratados, De los tres Tabernaculos, y ſoliloquios del Alma.* Bruxellis typis Franc. Foppens 1661. in 4.

Deſiit inter vivos eſſe Matriti XXVI. die Septembris anni MDCLVIII. ætate decrepitâ.

FRANCISCVS BORJA, aliàs, A GVERRA, ſcripſiſſe dicitur in *Supplemento Verderiano Geſneri Bibliotheca.*

Antiatheon, quo rationibus aliquot Phyſicis probat Deum unum eſſe, æternum, omnipotentem, pleniſſimum miſericordia, & bonitatis infinita, noſtrique ſollicitum. Toloſæ 1561. 4. apud Guidonem Boudevillæum.

F. FRANCISCVS BRANDAÕ, Luſitanus, Ciſtercienſis, Antonii Portugalliæ Chronographi, niſi fallor, ex fratre nepos, eo quidem non minùs induſtriè ac diligenter continuavit *Monarchiam Luſitanam* Britti & Brandani patrui, ſcribens hactenus tertium, quod ſciam, ejus volumen. Laudatur à Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano* die XV. Apr. pag. 535. ex hujus tituli opere.

Voto *de Dona Felipe.*

D. FRANCISCVS BRAVO DE ACVÑA, Calatravenſis eques (ait Viſchius, *Bibliotheca Ciſtercienſis* author) *Hiſpania præclarum ornamentum, cujus ingenii acumen, facundiam, & diverſarum linguarum peritiam, præſertim Græca, omnes mirantur docti*, *ſcripſit patrio idiomate ſtylo eleganti.*

Del origen *y progreſſo de la orden de Calatrava: & pleraque alia ab eo expectantur.* Hæc Viſchius.

F. FRANCISCVS CABREIRO, Luſitanus, Ciſtercienſium ſodalis in *Alcobaza* inſigni monaſterio, ſacræ Theologiæ Doctor & Profeſſor in Conimbricenſi Academia, qui vel docente ibidem Franciſco Suario ſæculi noſtri oraculo inter primarios meruit numerari, uti ait *Bibliotheca Ciſtercienſis* author, adjungens floruiſſe eum circa annum MDCIX. & ſcripſiſſe.

Commentaria doctiſſima in univerſam Sancti Thomæ Summam, quæ in Alcobazienſi laudato monaſterio adſervantur.

F. FRANCISCVS DE CABRERA, Antiquarienſis, ordinis Sancti Auguſtini, tam ſacris, quàm profanis excultus literis, Poëſim cùm vernaculam, tum latinam non infeliciter exercuit. Genealogicæ item rei ſtudio delectabatur, cujus argumento ſunt *Stemmata* ſive *Iconiſmi familiarum Bæticæ illuſtrium Ponciorum & Cordubarum*, nec non & alii privatorum nobilium, quos cives ejus domi adſervant. Edidit tantùm.

Remedios eſpirituales *y corporales para curar y preſervar el mal de Peſte* 1649. in folio.

Majoris quippe molis Hiſtoricum opus manſit in ſchedis nondum à D. Franciſco del Real & Cabrera authoris ex fratre, aut ſorore nepotem, uti ſperamus, in vulgus editum. Hæc eſt.

La Hiſtoria *de la ciudad de Antequera, ſus grandezas, y antiguedades.*

Mortuus eſt octo ſuper ſexaginta annos natus Kalendis Octobris MDCXLIX.

FRANCISCVS DE CABRERA MORALES, patriâ ex oppido *las Brozas* Eſtræmaduræ provinciæ, Romæ vixit, Petri Dezæ S.R.E. Card. Epiſcopique Albanẽſis Theologus, Clementis VIII. Papæ Acolytus, cùm Salmanticæ olim Græcas & Latinas docuiſſet literas; ut ex carmine conſtat in laudem Franciſci Sancii Brocenſis civis ſui, ejúſque *annotationum in Horatii Poëticam artem*, unà cum his edito. In hac urbe non uno elucubrato opere ſe non infructuoſè vixiſſe teſtatum reliquit. Extant nimirum ab eo.

Oratio in exequiis Illuſtriſſimi & Reverendiſſimi D. Don Petri à Deza, Romæ habita ad collegium Cardinalium ad Sancti Laurentii in Luci-

Lucinæ anno MDC. Latinè & Hiſpanè ſimul hæc prodiit Romę apud Stephanum Paulinum hoc eodem anno in 4.

Continuatio ad Hiſtoriam Romanorum Pontificũ Alphonſi Ciaconii, nempe à Pio III. uſque ad Clementem VIII. quę cum additionibus Andreæ Victorelli & Ferdin. Vghelli edita eſt Romæ 1630. & cum Ciaconio priùs anno 1602. in folio.

Vita & geſta Celeſtini Papæ II. ibidem per Bartholomæum Zannettum 1613. in 4.

Hiſpanicè quoque -

Las Igleſias *de Roma con todas las reliquias y eſtaciones, donde ſe trata del modo de ganar las Indulgencias.* Romę 1600. in 8.

FRANCISCVS CACHVPIN, Ieſuitarum Sacerdos, à cenſura Theologica Inquiſitoribus Apoſtolicis, edidit -

Vida *y virtudes del Venerable Padre Luis de la Puente.* Matriti apud Didacum de Cuſſio 1650. in 4.

FRANCISCVS CALDAS PEREIRA & CASTRO, è Luſitania oriundus, at in Tudenſi Gallæciæ urbe nobili ſtirpe natus, de qua illius patria Ioannem Garziam, qui *de Nobilitate* ſcripſit, ad eandémque natales ſuos referebat, laudamus teſtem; Compoſtellæ in collegio S. Hieronymi, quod ſolis provincialibus patet, liberaliter educatus, Salmanticæ prȩceptores Iuris habuit Emmanuëlem Coſtam, Hectorémque Rodericium. Partim docendę iuventuti Ius civile in Academia Conimbricenſi, partim cauſis inſtruendis ac defendendis vacavit: quod ſibi munus ultimo dictum ipſe attribuit in peroratione operis *de Nominatione Emphyteutica.* Senatorem quoque in Prætorio aliquo Caſtellanæ ditionis egiſſe debet, qui Cæſareę Majeſtatis (Carolum Auguſtum intelligo) nonnuſquam audit Senator. Scripſit varia, & apprimè docta Iuris opera, inſtructus quoque ad id multis (quod ipſe de ſe ait alicubi) politioris literaturę præſidiis, quæ quidem in volumina quatuor Zachariæ Palthenii hæredes Francofurti conjecêre poſt priores editiones.

Primum continet.

Receptarum Sententiarum, ſive Quæſtionum forenſium, & Controverſiarum civilium libros duos; qui ſeorſim olim ex eadem officina Paltheniana prodierant 1612. item -

Solemnem & Analyticam Relectionem utiliſſimi & quotidiani Tituli De Inofficioſo teſtamento, ad Inſtitutiones Imperiales, nec non & Relectionem ad Diocletiani & Maximiani Imperatorum deciſionem in L. un. C. Ex delicto defuncti in quantum hæredes conveniantur: demum -

Conſilia LIII. in laudata officina olim 1612. deinde 1630. in folio.

Secundum volumen continet -

Syntagma quadripartitum de univerſo Iure Emphyteutico; ejus nempe renovatione, nominatione, ſucceſſione, & progreſſu, nominandi item ad Emphyteuſim poteſtate ex contractu, ultima voluntate; & electionis revocatione, tum etiam emphyteuſis extinctione, interitu, & reſolutione; olim Oliſſipone 1585. Conimbricę 1604. & 1605. Francofurti apud Palthenium 1612. & 1630. folio.

Tertium volumen -

Commentarium Analyticum ad Typum Inſtrumenti emptionis & venditionis. Francofurti 1619. folio.

Quartum volumen -

Commentarium Analyticum ad Leg. Si curatorem habens. Cod. De in integrum reſtitutione minorum: cum nova additione ad verbum, Prohiberis. Oliſſipone 1583. in folio. Conimbricę 1616. Francofurti 1619. apud Palthenium, Antverpiæque apud Ioannem Kerbergium 1622. in folio; item cum *de Reſtitutione in integrum* ſcriptoribus, Lugduni apud Antonium Harſy 1586.

FRANCISCVS CALERO, ex Ioannis Raulini, Benedictini Latino exemplari fecit Hiſpanum -

El Tratado *de la muerte temporal y eterna:* ad Garſiam de Loaiſa Archidiaconum Guadalaxarenſem. Matriti apud Petrum Madrigal 1596. in 8.

FRANCISCVS CALERO DE MANZANARES, vertit in vernaculam linguam -

La Inſtitucion *del Principe de Guillermo Budeo.* M.S. in 4. in Bibliotheca fuit Olivarienſi. Niſi idem ſit cum ſuperiore: quod facilè crediderim.

FRANCISCVS CALZA, Barcinonenſis, vir nobilis, Profeſſórque in patria cùm Rhetoricæ artis, Græcæque linguæ, tum Philoſophiæ; quem Hieronymus Pujades Cataloniæ Hiſtoricus, *doctiſſimum* & *literatiſſimum* vocat; ex quatuor libris, quos deſtinabat de rebus patriis conſcribere, unum tantùm in vulgus dedit hac inſcriptione -

De Catalonia librum I. Barcinone apud Iacobum Cendrat 1588. in 8.

FRANCISCVS DEL CAMPO, ſcripſit, aut vertit ex Darete aut Dycti -

Chronica Troiana. Medinæ Campi 1587.

F. FRANCISCVS DE CAMPOS, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi; authoris ipſius rogatu formavit -

Compendium, ſeu Indicem moralium conceptuum ex operibus Philippi Diez Luſitani ejuſdem familiæ. Salmanticæ 1588. Venetiis apud Societ. Venetam 1597. Genuæ per heredes Hieron. Bartoli 1596. in 4.

F. FRANCISCVS DE CAÑEDA, ordinis

Eremitarum S. Auguſtini, patriâ Burgenſis, edidiſſe dicitur.

Sermones *de Adviento.*

FRANCISCVS DE CARDENAS, neſcio quis, Ægidio Gundiſalvi Davila referente in *Theatro Indico Eccleſiaſtico*, juſſu Regis noſtri conſcripſit -

Hiſtoria *del Obiſpado de Iucatàn.*

FRANCISCVS CARDIN, Luſitanus, Ieſuita, ſcripſit -

Relação *das provincias de Iapão, Malabar, Cochinchina &c.* Quæ quidem Gallicè prodiit Pariſiis 1645.

FRANCISCVS CARO DE TORRES, Hiſpalenſis, presbyter regularis ordinis Sancti Jacobi, quod annis provectior exercitâ mari, terrâque in Belgio & apud Indos Occidentales militiâ defunctus religioſę vitæ genus probavit; curioſâ, & multâ Hiſtoriarum lectione, & in pleriſque ad oculorum fidem provocans, digeſſit ſupplens in multis Radeſii Andradę in eodem argumento operam,

Hiſtoria *de las Ordenes militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara deſde ſu fundacion haſta el Rey D. Felipe Segundo Adminiſtrador perpetuo dellas.* Ad Philippum IV. Regem Catholicum, folio.

Relacion *de los ſervicios, que hizo à ſu Mageſtad del Rey D. Felipe II. y III. Don Alonſo de Sotomayor del habito de Santiago en los Eſtados de Flandes, provincias de Chile y Tierra firme*, &c. Matriti 1620. in 4.

FRANCISCVS DEL CARPIO, Vrſaonenſis, Iuriſconſultus, atque in patrio gymnaſio Profeſſor legum publicus, Gaſparis hinc Borgiæ S. R. Eccleſiæ Cardinalis Præſuliſque Hiſpalenſis Vicarius Generalis, poſt *Ioannem* cognomento *Iuriſconſultum*, Ioannem de Canibus, quorum commentarii *Tractatus* inter *Doctorum* extant, Iacobum item de Arenis, Ioannémque Oldendorpium ſcripſit -

De Exequutoribus & Commiſſariis Teſtamentariis, libros IV. Vrſaone 1638. in folio.

FRANCISCVS CARRASCO DEL SAZ, Truxilienſis, ex Limenſi apud Indos cauſarum patrono Panamenſis Prætorii Iudex, commentatus fuit -

In aliquas leges Recopilationis regni Caſtellæ. Hiſpali 1620. in folio. Item edidit-

Tractatum de Caſibus Curiæ. Matriti 1630. in folio. Deceſſit in munere illo, quod diximus.

D. FRANCISCVS DE CARTAGENA, ſacræ Theologiæ Profeſſor, mihi aliunde ignotus, edidit -

De Prædeſtinatione & reprobatione Angelorum, & Hominum, Tractatum. Romæ 1581. in 8.

FRANCISCVS DE CASCALES, Murcianus, & in patria Inſtitutor juventutis in Grāmaticorum, Rhetorúmque diſciplinis non ineruditus, ſcripſit -

Diſcurſos *de la ciudad de Cartagena.* Valentiæ 1598. in 8.

Diſcurſos Hiſtoricos *de la muy noble y muy leal ciudad de Murcia*: Murciæ 1624. in folio. Quibus adjungitur Diſcurſus alter pauló ante laudatus.

Tablas Poëticas, ſive, De re poëtica. Murciæ 1617. in 8. Necnon Latinè -

Artem Horatii in methodum reductam. Valentiæ 1659.

Denatum fuiſſe audio circa an. MDCXL.

F. FRANCISCVS DE CASTAÑEDA, Burgenſis, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, Concionatórque ordinarius in Matritenſi domo S. Philippi Apoſtoli, publicavit -

Tratados *ſobre los Evangelios de las Dominicas y fieſtas de Santos del Adviento y Paſqua; Primera Parte*. Matriti 1614. in 4.

D. FRANCISCVS DE CASTILLA, Palentinus, Alphonſi filius cognomento *Sancti*, Petri nepos Palentini Epiſcopi, Ioannis pronepos, Petri Caſtellæ Regis abnepos, cum ætatis non breve tempus in curia parùm compoſitè aut modeſtè agens conſumpſiſſet, in ſeceſſu quodam ſibi opportunè quæſito, tam ſoboli procurandæ uxorem, quàm librorum variam ſupellectilem excolendo literis ingenio ſibi paravit. His deditus, Poëticæque ſtudio, varia carmina compoſuit, quæ prodierūt poſt authoris obitum Sancii filii curâ, quem Philippus II. Rex habuit à ſacris, hoc titulo,

Teorica *de virtudes en coplas y con comento*. Compluti 1554. 8. Ad Alphonſum de Caſtella Calaguritanum Præſulem. Vltima libri pars inſcribitur -

Practica *de virtudes de los buenos Reies de Eſpaña en coplas de arte maior*, Carolo Imperatori nuncupata.

Florebat circa annum MDXXXVI.

D. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Matritenſis, ſcripſit verſibus, eo metri genere, quod *octavas* vocamus;

Nueſtra Señora *de los Remedios de la Merced de Madrid*. Matriti apud Didacum Flamenco 1619. 8.

D. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Ellerenenſis, ſcripſit -

Deſcripcion *de la Inquiſicion y numero de las de Eſpaña con algunas coſas ſucedidas en los autos de los años de MDCI. MDCIII. MDCIV. celebrados en la Villa de Llerena.* 1605. in 8.

F. FRAN-

F. FRANCISCVS DEL CASTILLO, Gaditanus, ordinis Eremitarum provinciæ Bæticæ, ſcripſit.

Migajas caidas *de la meſa de los Santos aplicadas à ſus Evangelios.* Hiſpali apud Gabriëlem Ramos. 1619.

Para *los Evangelios de Quareſma.* Pampelone eodem anno apud Nicolaum Aſſiain.

F. FRANCISCVS DEL CASTILLO VELASCO, Matritenſis, ex ordine Minorum, Lector Complutenſis emeritus, Cuſtóſque provinciæ Caſtellæ, nec non & in Senatu religionis vindice per Hiſpanias ſupremo Cenſor Theologus, ſcripſit.

Super III. Sententiarum librum; Tomum primum De Incarnatione Verbi Divini, & præſervatione Virginis Mariæ ab Originali. Antverpiæ apud Bellerum 1641. in folio.

Super eumdem Tertium Sententiarum, Tomum ſecundum, De tribus virtutibus Theologicis Fide, Spe, & Charitate. Ibidem eodem anno in folio.

FRANCISCVS DE CASTRO, Granatenſis Sacerdos, & in Noſocomio ejuſdem urbis, quod Beatus Ioannes de Deo conſtruxit, à ſacris miniſter, publicavit.

Miraculoſa vida *y ſantas obras del B. Ioan de Dios Fundador de la Religion que cura enfermos*, Granatæ 1588. in 8. & 1613. in 8. Burgiſque 1621. in 4. Et quidem antequam vir ſanctiſſimus in Beatorum albo reciperetur, ut materiem reliquerit Antonio Goveano Cyrenenſi Epiſcopo; qui poſt examen ſolemne habitum, quod ritè huic declarationi præmittitur, de eodem argumento copioſè magis commentaretur. Italicum quoque factum Ioannis Franc. Bordini operâ hoc opus vidimus Florentiæ per Franc. Zoſi 1589. in 8. & Taurini per Auguſtin. Diſſerolio. 1611. in 8.

FRANCISCVS DE CASTRO, Granatenſis, docendæ in Grammaticis & Rhetoricis literis juventuti pluſquam XXII. annorum operam in Ieſuitico ſodalitio tam in variis Luſitaniæ collegiis quàm in Hiſpalenſis urbis eo quod Ermenegildo Principi ac martyri ſacrum eſt, inſumpſit; nec ideo minùs Philoſophicis, ac Theologis ipſe eruditus, edidit.

De Arte Rhetorica Dialogos IV. Cordubæ apud Franciſcum de Cea, 1611. in 8.

De Syllabarum quantitate: déque verſificandi ratione; primùm ſine authoris nomine; deinde eo affixo, Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1627. in 8.

Dimiſſus aliquando Societate edidit, ſeſe *Doctorem Franciſcum Bermudez de Caſtro* nuncupans.

Reformacion *chriſtiana*: quem deinde librum locupletiorem à ſe factum edidit iterum, cùm in Societatem denuò admiſſus fuiſſet, Hiſpali 1635.

Parabat, an ediderit neſcio (ait *Bibliothecæ* author)

Chryſologiam Hiſpano-Latinam, hoc eſt, loquutiones aureas, tum ad rectè loquendum, numeroſè dicendum, & facilè intelligendum, tum ad omnem antiquitatem & humanitatem in Ciceronis operibus diſperſam explicandam; opus in tomos III. diviſum.

Deceſſit è vivis Hiſpali XI. Auguſti anno MDCXXXII.

FRANCISCVS DE CAZERES, ord. Seraphici, ſcripſit, à Vvaddingo illaudatus,

Ceremonial *de los officios divinos ſegun el uſo de la Igleſia Romana.* Toleti apud Petrum Rodriguez 1571. folio.

Sumario *de las gracias y indulgencias que gozan los Hermanos Terceros de San Franciſco.* Compluti 1585. in 8.

FRANCISCVS DE CAZERES, ſi non idem eſt cum ſuperiore, reddidit ſermone Hiſpanico proſaico.

Los ſiete *dias de la ſemana de la Creacion del Mundo*, ex Gallico Guilielmi Salluſtii Domini *de Barthàs.* Antverpiæ apud Petrum Bellerum 1612. 8.

F. FRANCISCVS DE CEPEDA, Dominicanus, edidit authore Alphonſo de Remeſal in *Hiſt. Domin. Prov. Chiapenſis*,

Artes *de las lenguas Chiapa, Toque, Celdales, y Zinacanteca* 1560.

FRANCISCVS DE CEPEDA, Oropeſanus, municipii *de Cervera* Parochus, ſcripſit.

Reſunta *hiſtorial de Eſpaña desde el Diluvio haſta el año MDCXLII.* Matriti 1643. 4.

FRANCISCVS DE CEPEDA, Toletanus, Ieſuita, Rector aliquando collegiorum Huetenſis & Conchenſis paratum habebat prelo, cum *Bibliotheca Scriptorum Societatis* in vulgus emiſſa eſt,

In Eccleſiaſticum Commentarios.

FRANCISCVS CERVANTES DE SALAZAR, neſcio quis, aut unde oriundus, inſcripſit ſe authorem ei libro, quem vulgus terit; nempe.

Obras *que Franciſco Cervantes de Salazar a hecho, gloſado, y traducido.* Hæc ſcilicet.

Apologo *de la Ocioſidad y el Trabajo intitulado Labricio Portuno por el Protonotario Luis Mexia; gloſòle y declaròle Franciſco Cervantes.*

Dialogo *de la dignidad del Hombre empeçado por el Maeſtro Oliva*, quem author perfecit.

La Introduccion *ò Camino para la ſabiduria, de Luis Vives.* Compluti ex officina Ioannis Brocar an. 1546. 4. Ambroſius quidem Morales vir judicio undequaque, ac præ-

ſertim

ſertim rebus in noſtris graviſſimo, multa ex his quæ Cervantes edidit, talia eſſe ait, in quibus diſciplinarum difficiles plerique loci præter ſpem ſic perſpicuè atque aptè tractantur, ut nec veneres, jucunditatémque ſermonis deſiderare quiſquam poſſit. Ipſum vide-ſis in Opuſculo, quod *Diſcurſum* vernaculè indigitavit *pro lingua Hiſpanica*.

FRANCISCVS DE CESPEDES, Clericus regularis Theatinus, ſacræ Theologiæ Doctor, ſcripſit-

De Exemptione Regularium Tractatum. Venetiis 1647. 4.

Dubia Conſcientiæ militaria à diverſis propoſita & reſoluta: Ad Gregorium Britum Equitem Iacobæum. Mediolani 1643.

D. FRANCISCVS DE CESPEDES, ſcripſit-

Tradado *de la Gineta*. Oliſſipone 1609. in 8.

Memoria *de los differentes pienſos y otras advertencias para tener lucidos los Cavallos*. Hiſpali 1624. 4.

F. FRANCISCVS A CHRISTO, Luſitanus, Conimbricenſis, ſacræ Theologiæ Doctor, ac Profeſſor, ex familia Eremitarum S. Auguſtini, veſperorum in cathedra emeritus, vir fuit linguarum callens, ingenio & ſermone præſtans, qui, ut adnotatũ legitur in ſepulchrali ejus elogio, primus in hanc Academiam methodum, hoc eſt (ut explicant) Annotationum, ſive ſpecialium Commentariorum, quas *Poſtillas* dicimus, uſum invexit. Extant ab eo-

Prælectionum, ſive Enarrationum admirabilis divini Verbi Incarnationis Libri VI. Conimbricæ apud Ioannem Alvarez, anno 1564. in fol.

In Symbolum Apoſtolorum, duo ingentia volumina, Romæ ut ajunt, ſive conſcripta, ſive typis edita, quæ non vidimus.

Enarrationes in Collectanea I. Libri Sententiarum. Conimbricæ per Ant. de Maris 1579. in fol.

In Tertium Librum Sententiarum, ſive de Fide, Spe, & Charitate. Conimbricæ anno 1579. apud Anton. de Maris in fol.

Deſiit eſſe inter vivos Conimbricæ anno MDLXXXVII.

FRANCISCVS COLIN, Majoricenſis, Societatis Ieſu, provinciæ Philippinarum inſularum aliquando Præfectus, edidit-

Vida *y hechos y doctrina del venerable Hermano Alonſo Rodriguez religioſo de la Compañia de IHS*. Matriti apud Dominicum Garziam 1652. 4.

Labor *Evangelica, Miniſterios Apoſtolicos de los obreros de la Compañia de IHS, Fundacion y progreſſos de la Provincia de las Islas Filipinas*. Matriti apud Ioſephum Fernandez de Buendia 1663. fol.

Parare eum monuit *Bibliothecæ Societatis* author-

Indiam ſacram, ſeu explicationem eorum locorum ſacræ Scripturæ, quæ ab Indorum moribus ſeu inſtitutis lumen accipiunt.

Obiit in iiſdem Philippinis inſulis VI. Maji MDCLX. ætat. LXVIII.

D. FRANCISCVS COLOMA, Comes de *Elda* in regno Valentiæ, ſcripſit, referente Petro Auguſt. Morla in præfatione *Emporii Iuris*, Decadas *de la Paſſion de Chriſto*.

FRANCISCVS COMTE, Catalanus ex oppido *Illa*, atque ejuſdem oppidi notarius, M. S. reliquit-

Geographia *dels Comptats de Roſellò y Cerdànya*. Hieronymus Pujades Hiſtoriographus principatus Cataloniæ hujus Geographiæ alterum exemplum habuit, qui etiam de altero, quod fuit penes Don Bernardum Garcerán de Pinós in *Cataloniæ Hiſtoria* meminit.

FRANCISCVS DE CONTRERAS, Hiſpano carmine miſerrimum Emanuelis Souſæ Luſitani Equitis naufragium cecinit: quod argumentum Hieronymus Corterealis vernaculo prius luſerat Portugalliæ metro: ſcilicet-

Nave Tragica *de la India de Portugal*. 1624. 4. Matriti.

FRANCISCVS CONTRERAS, Peruanus, Limenſis, Ieſuita, primarius patriæ urbis ſcholæ Profeſſor Theologus, neſcio quid ſcripſit ſuper Ius Romanorum: ſiquidem fides præſtanda eſt Ægidio Gundiſalvi Davila affirmanti in *Theatro Limenſis Eccleſiæ* fol. 22.

FRANCISCVS CORBERA, ſcripſit & Philippo IV. Regi nuncupavit-

Guitarra *Eſpañola, y ſus differencias de ſones*.

F. FRANCISCVS DE CORDVBA, Franciſcanus, cujus familiæ ſacramentum dixit Salmanticæ, Principibus Sereniſſimis Mariæ Imperatrici Germanorum Caroli Auguſti filiæ, quam in Germaniam comitatus eſt, poſteáque ad nos reverſus Annæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ conſcientiam expiantibus aures præbuit: ſcribens interim, ut religionis negotium curaret, quam tot hoſtes in Babylonico illo impietatis & abominationum campo divexare nuſquam ceſſant,

Annotationes in Religionis articulos à Sectariis controverſos. Viennæ Auſtriæ 1567. Coloniæque apud Colinum 1572. 8. item-

De Officio Prælatorum: quo opere hæc continentur: *De Reſidentia Prælatorum*: *De*

De Legibus abrogandis : *Quomodo pro neceſſitate temporum expediat ſacratiſſimam Euchariſtiam adminiſtrari ; ſive de indulgendo Bohemis uſu Calicis* . In quo tamen huic noluerunt neceſſitati cedere, ac deferre Concilii Tridentini Patres.

De Hæreticis item *recipiendis* . Pragæ typis Georgii Melantrici 1562. 8.

F. FRANCISCVS DE CORDVBA, Dominicanus, nobili loco in hac urbe ortus, morum honeſtate & eruditione ſpectatus, apud Indos, quorum ſalutis procurandæ cauſa eò transfretaverat, floruit, ſcripsitque Alphonſo Ferdinandi in *Catal. Domin. Scriptorum*, teſte,

Summam Moralem: item -

Conciones de tempore, ac de Sanctis. Floruit circa annum MDCXX. de quo videſis *Chronicon Dominicanum* parte IV. Cap. III. Velandicenſem Epiſcopatū quem ei Alphonſus idem tribuit, nuſquam reperio. Aubertus Miræus in Bibliotheca, *Chronicon* ſeu *Manuale ordinis ſui*, præter hæc laudata, noſtro attribuit. In quo inſigniter hallucinatus fuit, Antonium Senenſem de eo docentem lippientioculis legens, qui ex *Manuali* hoc Anonymi cujuſdam Dominicani confirmat ea, quæ de Corduba iſto priùs dixerat.

FRANCISCVS CORONEL, ordinis Eremitarum, ſcripſit -

Catecifmo *y doctrina Chriſtiana en lengua Pampanga*: unâ ex his, quæ Philippinis Inſulis in uſu ſunt : editum opus in oppido *Macabebe* earumdem Inſularum anno 1621. in 16.

FRANCISCVS CRESPO, Indiarum in Curia Matritenſi pro Societate Procurator, ſcripſit -

Relacion *de los Martyres, que en la Corte del Emperador del Iapon padecieron por la fee de Chriſto el año de MDCXXIIII.* Matriti 1625. item -

Hiſtoria *del Martyrio de los Padres Roque Gonzalez, Alfonſo Rodriguez, y Iuan del Caſtillo de la Compañia de IHS. que el año de MDCVIII. padecieron martyrio por la fee en el Paraguay*. Quæ relationes in varias linguas deinde translatæ ſunt.

F. FRANCISCVS CRESPO, Benedictinus monachus, monaſterii Montis-ſerati aliquando Abbas, & ſuæ Congregationis Viſitator Generalis, Salmanticæ item Profeſſor Theologus, edidit -

Tribunal Thomiſticum, *de Immaculato Deiparæ Conceptu*. Barcin. 1657. 4.

F. FRANCISCVS DE LA CRVZ, patriâ ex urbe *Caceres*, cùm nondum ſæculo renuntiaſſet, DE MADRID cognominatus, Mercenariorum excalceatorum, qui captivos redimunt, ſodalis, ordinis ſui Chronographus, ſcripſit, quæ apud eum vidimus Matriti ad S. Barbaræ,

La Chronica *de la orden de Nueſtra Señora de la Merced*; tribus partibus; quarum prima eſt de rebus geſtis S. Petri Nolaſci Patriarchæ; ſecunda, Hiſtoria ejus ordinis uſq; ad reformationem; III. denique hujus reformationis tempus comprehendit. Inedita erat adhuc anno MDCLV.

La vida *milagros y heroicas virtudes de la venerable Madre Mariana de IHS. profeſſa de la orden deſcalza: con la vida del venerable P. Fr. Ioan Bautiſta del ſantiſſimo Sacramento ſu confeſſor, y primer reformado de dicha Religion*.

Motivos *eſpirituales de agradecimiento à Dios*. Obiit poſt annum MDCLX.

F. FRANCISCVS A CRVCE, Dominicanus, Granatæ in Hiſpania ortus, in Peruano autem regno, & provinciâ S. Ioannis Baptiſtæ religioſæ vitæ initiatus, vir æqualibus morum innocentia, doctrinâque: Theologiæ diu Lector, ad ſedem tandem Epiſcopalem oppidi S. Marthæ in Terræ-firmæ, ut vocāt, ora maritima fuit adſumptus, poſtquam ſuæ provinciæ bis præfuiſſet, alteriúſque provinciæ novi regni Granatenſis Vicarius ac Viſitator fuiſſet Generalis. Obiit priuſquam conſecraretur, dum regio nomine argenti-fodinas Peruanas oppidi *de Potoſi* viſitaret circa annū MDCLXIV. cū fama eximię ſāctitatis; ſcripſit-

Pro puritate Conceptionis Sanctiſſimæ Dei Genitricis Mariæ Theologicam demonſtrationem. Limæ 1653. 4. Petro Alva & Aſtorga in *Militia Conceptionis* teſte.

Diſcurſum pro Occidentalibus. Limæ 4.

Curſum Artium : qui nunc, ut audio, Hiſpali quatuor voluminibus excuditur, in 4. Hiſpanâ quoque linguâ -

Manifieſta *obligacion del vaſallo*. Limæ atque Matriti in 4.

Propoſicion *Theologica*: hoc eſt, compendium univerſæ Theologiæ. Barcinone. 4.

Conocimiento *de Dios*. Limæ anno 1657. in 4.

Doctrina Chriſtiana. Ibidem eodem anno in 8.

Sobre las *dos primeras palabras del Padre nueſtro*. Ibidem 1640. 8.

Hiſtoria *del Roſario à Coros*. Compluti 1652.

Inedita reliquit - *In Quæſtiones S. Thomæ diſputatas commentaria*.

Profeſſor fuit S. Thomę Theologiæ in gymnaſio Limenſi ex propria cathedra, collegiique S. Thomæ ejuſdem urbis fundator.

Franciſco à Cruce tributum legimus -

Iardin *de Maria*. Salmanticæ 1655.

F. FRANCISCVS A' CRVCE, ex parente Hiſpano Veleſii Iacobeę militiæ oppidi cive, cui Didaco Velaſquez nomen fuit, Neapoli, dum in ea urbe commoratur iſte muneribus impen-

impenſis militaribus, atque inter alia Caſtri-novi præfecturę, natus, Carmelitarum excalceatorum ſodalis, ſcripſit juvenis –

Relacion *de la vida del vener. Siervo de Dios Fr. Luis de Ieſus Religioſo Carmelita deſcalço, en el ſiglo llamado D. Henrrique de Toledo Marques de Manzera*. Neapoli apud Ioannem Franc. Paci 1668. 12.

D. FRANCISCVS DE LA CUEVA & SILVA, Advocatorum noſtri temporis facilè princeps, ſive doctrinam, ſive ingenii acumen, ſive eloquentiæ vires, quas ſummas habuit, conſideremus, typis edi curavit, quam publicè olim dixit, ad conſeſſum Advocatorum Matritenſium,

Informacion *de derecho divino y humano por la puriſſima Concepçion de la Virgen Nueſtra Señora*. Matriti 1625. in folio.

FRANCISCVS DE CVEVAS, Matritenſis, Lupo Felici à Vega viro clariſſimo nuncupavit –

Experiencias *de Amor y Fortuna*. Genuæ apud Petrum Cueſtam 1646. in 8.

Sed hic eſt *Franciſcus de Quintana*, de quo infrà.

F. FRANCISCVS DE LAS CVEVAS, Minimorum fratrum Hiſpalenſis provinciæ ſodalis, vertit ex Pauli Regii ſermone Italico –

La vida *y milagros de San Franciſco de Paula: Regla tercera de ſu orden para hombres y mugeres*. Cæſarauguſtæ apud Laurentium de Robles 1588. in 8.

F. FRANCISCVS DE SANCTO CYRILLO, Oliſſiponenſis, Carmelita ex diſcalceatorum reformatione, ordinis ſui generalis Diffinitor erat eo tempore, quo foràs emiſit –

Gloriam Matris Eccleſiæ ex conſideratione cap. XV. ſecundum Lucam, ſcilicet in ove deperdita, hoc eſt Peccatore, ad ovile reducenda. Segoviæ in folio 1637. Et hic quidem primus eſt tomus integri operis, quem alter, ac tertius excipere debuerunt, quibus hujus capitis parabolæ tres, ſingulis quæque tomis, illuſtrarentur.

F. FRANCISCVS DIAGO, patriâ ex oppido *Bibel* regni Valentini juxta Segobricam in Celtiberis, à quo ille *Belſinenſem* (tanquam *Belſinum* Ptolemæi hoc ſit oppidum) nuncupare ſe conſueverat, in Sancti Onuphrii prope Valentiam urbem regni principem Dominicanis fratribus adhæſit imbuendus pietate, ac literis. Quas cum percepiſſet, Barcinonéque diu domeſticis Theologiæ prælectionibus dediſſet operam non parum laudabilem, evolvendis prætereà veterum annalium, præcipuè Hiſpanorum, monumentis, demerendæque libris in vulgus editis poſteritati, reliquum quod eſſet vitæ tempus voluit impendere. Quo in ſtudio valde cùm profeciſſet, & dum ornare cupit res patrias & domeſticas, multis ærumnis deluctaſſet, Aragoniæ regnorum nuncupari meruit Chronographus. Edidit –

Hiſtoria *de la provincia de Aragon de la orden de Predicadores*: juſſu venerabilis viri Hieronymi Baptiſtæ de Lanuza provinciæ per id tempus Præfecti. Barcinone 1599. in folio apud Sebaſtianum Cormellas.

Hiſtoria *de la vida y milagros de S. Vicente Ferrer, con una relacion de la ſanta reliquia, que de ſu bendito cuerpo a llegado à Valencia, y de los grandes milagros que a obrado, y fieſtas que ſe le an hecho*. Barcinone 1600. 4. De quo ſacro oſſe commentatus fuit etiam Petrus Blaſcus Dominicanus vulgari linguâ anno 1611. 8.

Hiſtoria *de la vida de S. Raimundo de Peñaforte*.

Vida *del Beato Fr. Humberto de Romanus*.

Vida *de S. Pedro de Luxenburgo*.

Hiſtoria *de la vida exemplar, libros, y muerte del inſigne y celebre Maeſtro Fr. Luis de Granada*. Barcinone apud Cormellas 1605. 8. Quacum editus eſt ejuſdem Ludovici Granatenſis, *un devotiſſimo Diſcurſo de la Encarnacion*, hactenus ineditus. Hic primus nobis viri celeberrimi geſta & virtutes, maximè ex Franciſci Oliveræ Dominicani, quem ille ſocium habuit, relationibus publicavit: quem deinde alii ſequuti ſunt in Portugallia & Caſtella.

Catalogo *de los Obiſpos de Girona*.

Hiſtoria *de los vitorioſiſſimos antiguos Condes de Barcelona*: è locupletiſſimo regii atque eccleſiaſtici duplicis archiorum Barcinonenſis urbis theſauro, quem immenſo eruit labore. Barcinone 1603. folio apud Cormellas.

Anales *del Reino de Valencia*; duobus tomis comprehenſum opus, quorum prior editus fuit Valentiæ anno 1613. folio; à primis poſt diluvium incolis aduſque obitum Iacobi, ſeu Iaimii Aragonenſium Regis primi. Cui labori ut ſeriò ſe accingeret, publica & privata regni tabularia, in queis priſca adſervantur monumenta, vidiſſe omnia, atque evolviſſe dicitur. Poſteriorem nihilominus *Annalium* tomum, quò reliqua uſque ad noſtram ætatem comprehenderat, & jam jam prelo erat ſubjecturus, authoris obitus invidit poſteris. Qui contigit anno hujus ſæculi XV.

Latina quoque ejus *Cataloniæ deſcriptio* laudatur.

F. FRANCISCVS DIAZ, natus in oppido *S. Cebrian de Maiuelas* nuncupato in Caſtella veteri, Dominicanus in cœnobio S. Pauli urbis Pincianæ ad ordinem hunc admiſſus, in collegio S. Thomæ Complutenſis Academiæ ſodalis, vir inſignis ſanctimoniæ & virtutis in excolendo Eccleſiæ agro inter infideles; Sinarum

narum quippe regno invectus difficillimum hoc negotium multâ patientiâ, infractóque ac impenetrabili perſequutionum & laborum oppugnationibus animo diu & uſque ad poſtremum vitæ ſpiritum procuravit. Atque adeò, ut & poſt mortem viveret, prodeſſétque, unà cum F. Ioanne Garzia ejuſdem ordinis & miniſterii volumen formavit -

Ky Mûng Sinicâ linguâ dictum, hoc eſt, *Doctrinam inſipientium*, quæ ad myſteria omnia Chriſtianæ fidei, ac Legis gratiæ præceptorũ cognitionem vaſtiſſimi hujus regni incolas vernaculo eorum ſermone invitat, ac veluti manu ducit. Liber hic excuſus primùm circa annum MDCL. ſæpiùs inde uſque ad hunc diem prelo fuit ſubjectus, atque utiliſſimus nuſquam non compertus. Dedit quoque ſolus eâdem linguâ -

De Quatuor virtutibus Cardinalibus, volumen aliud, quod editum fuit in folio. Quorum omnium fidem nobis fecit Reverendus Pater F. Ioannes Polancus Procurator illius miſſionis & provinciæ Sinicæ Dominicanorum in Curia Romana, qui hoc anno MDCLXIX. accingit jam ſe ad relegendum iter, quod charitas ei ac pietatis zelus conficiendum ſuaſit.

FRANCISCVS DIAZ, Medicus Doctor, Complutenſiſque Philoſophiæ Magiſter, Philippi II. Hiſpaniarum Regis Chirurgus, ad Franciſcum Valleſium eubicularium ejuſdem Medicum ſcripſit -

Trarado *de todas las enfermedades de los riñones, vexiga y carnoſidades de la verga y orina*. Matriti apud Franciſcum Sanchez 1588. in 4.

FRANCISCVS DIAZ DE VARGAS, Truxilienſis, Luſitanicæ ſub Philippo II. Rege expeditionis miles, edidit -

Diſcurſo *y Sumario de la Guerra de Portugal, y ſuceſos della*. Cæſarauguſtæ 1581. in 16. apud Dominicum de Portonariis. Verſum opus Italicè à neſcio quo, atque editum Venetiis anno ſequẽti in 8. typis Franc. Ziletti.

FRANCISCVS DIDACVS DE AINSA & IRIARTE, in Aragoniæ urbe Oſca editus, poſt Ioannem deGaray doctum in hujus urbis ſchola humaniorum literarum Magiſtrum, qui immaturè mortuus noſtro hujus curæ ac ſtudii lampada tradidiſſe viſus fuit, ornandæ patriæ totus incubuit, ſcribens primùm -

Tranſlacion *de las Reliquias de S. Orencio Obiſpo de Aux*. Oſcæ 1612. in 4.

Deinde majori molimine -

Fundacion, *excelencias, grandezas y coſas memorables de la antiquiſſima ciudad de Hueſca &c.* Oſcæ apud Petrũ Cabarte 1619. in folio. Vſus eſt author Philippi Puivicini ejus urbis Eccleſiæ Decani de hoc eodem argumento ſchedis manu exaratis, quem Philippum ipſe non ſemel aut bis laudat. Qui & hanc Hiſtoriam multis à ſe de novo additis ab editione locupletiorem factam apud hæredes reliquit. Quod Ioannes Franciſcus Andreas Vſtarrozius Aragoniæ Chronographus alicubi refert.

FRANCISCVS (alias DIDACVS) DE HERRERA, utroque enim nomine ſolet appellari apud D. Franciſcum de Herrera Maldonado in *Epitome de Sinarum rebus*, ſcripſit *de Inſulis Moluccis* neſcio quid, atteſtante eodem Herrera.

FRANCISCVS DOMENECH GRANOLLATS, Catalanus gente, ut ex cognominibus intelligi datur, foras dedit -

Pro Lege divina prohibente Clericis mercaturam Apologiam ex defenſione variarum concluſionum viri cujuſdam docti & pii excerptam. Florentiæ apud Zenob. Pignorium 1616. 4.

FRANCISCVS DOMINGVEZ, auſpiciis & ſumptu regio deſtinatus in Americam Septentrionalem à ſupremi rerum Indicarum Senatus Patribus confecit circa annum ſuperioris ſæculi ſeptuageſimum -

La deſcripcion *de la Nueva Eſpaña*, adhuc ineditam, unà cum *Sinarum* regni, aliarúmque Provinciarum deſcriptione. Laudat opus Antonius Leonius in *Bibliotheca Indicæ* parte Geographica pag. 179.

F. FRANCISCVS DE SANCTO DOMINICO, ut credimus ordinis Prædicatorum, edidit -

Diſcurſo *ſobre el Padre Nueſtro*. Hiſpali 1645.

FRANCISCVS DVARTE, Hiſpalenſis, Ieſuita, domus Hiſpalenſis profeſſæ, ut vocant, Præpoſitus obiit, poſtquam Cordubæ diu Theologiam docuiſſet magna cum celebritate. Scripſit -

De Incarnatione Verbi Dei, Tractatum: cujus magnam partem ab alio quopiam fuiſſe editam Alegambius admonuit in *Bibliotheca*.

F. FRANCISCVS DVRAN, ordinis fratrum Minorum, S. Theologiæ Lector, Franciſco à Soſa Miniſtro Generali à ſecretis, provinciæ S. Iacobi Miniſter, edidit -

Dictamen eſpiritual *y razones de eſtado para el diſcreto Corteſano, que pretende ſerlo del Cielo, con muchos aviſos curioſos para todos los Eſtados del Hombre, y muchos proverbios para los Predicadores Evangelicos de la palabra de Dios*. Valentiæ apud Chryſoſtomum Garriz 1613. in 4.

FRANCISCVS DVRAN VIVES, ſcripſit verſibus octoſyllabis metro illo, quod *Coplas Caſtel-*

Caſtellanas apud nos audit,

Grandezas divinas; *Vida y muerte de Nueſtro Salvador Ieſu Chriſto*: Poema ſacrum ab authore olim elaboratum, & ab ejus nepote Fernando Vivas de Contreras Matritenſi Advocato ex variis ſchedis collectum, ſuppletum, & in ſermonem hodierni temporis reformatum. Matriti 1643. in 4.

D. FRANCISCVS DE EGVIA BEAVMONT, Eneco Velezio Guevaræ Comiti *de Oñate*, dum Neapoli Prorex ageret, ab equilis cura, ſcripſit.

Varios diſcurſos *ſobre la reduccion de Napoles*, Matriti 1651. 8.

D. FRANCISCVS EMMANVEL, Oliſſiponenſis, nobili loco natus, Conimbricæ olim datâ ſtudiis liberalibus, humaniſque omnibus diſciplinis ſedulâ operâ, Martem Palladi ſuccedere ſecit in Belgium ſe transferens, ubi militiæ aliquot impenſis annis creari tandem meruit legionis Tribunus. Abripuit inde eum turbo patriæ rebellionis; & in Luſitaniam reverſus non diu pòſt, neſcio cujus criminis ſuſpicionem purgaturus, poſt plures carceris annos inter ſpem & metum tranſactos, in Braſilia Occidentalium Indorum peregrinari aliquot aliis fuit conſtrictus. Nec tandem reſtitutus propitiã adhuc potuit adipiſci eorum voluntatem, qui reipublicæ tunc inſidebant. Quare aggregatus Catharinæ Brigantinæ Caroli Angliæ Regis II. deſtinatæ ſponſæ, ingenii & urbanitatis dotibus inſinuavit ſe in Reginæ gratiam; cujus, ſive alia negotia geſturus, anno MDCLIV. Romam acceſſit: quâ in urbe edidit ex multiplicis doctrinæ, variæque literaturæ operibus ſacris, profanis, proſaicis, metricis, elegantiſſimis, & ingenioſiſſimis primum volumen hoc titulo & partibus,

Obras morales; *Tomo I. que contiene.*

Vitoria *del Hombre ſobre el combate de virtudes y vicios*; *Triumfo de la Filoſofia Christiana contra la Filoſofia Eſtoica*, libris XI.

El Fenix de *Africa*, *Auguſtino Obiſpo Hipponenſe; Primera Parte*, *Auguſtino Filoſofo*.

El Fenix *de Africa*, *Auguſtino*, *Obiſpo Hipponenſe; Segunda Parte, Auguſtino Santo.* Oliſſipone priùs utraque pars prodierat.

El Maior pequeño; *vida y muerte del Serafin humano Franciſco de Aſſis*. Oliſſipone etiam editum ante hoc tempus in 8. 1646. Omnia hæc ſimul Romæ apud Falcum & Vareſium 1664. in 4.

Obras familiares, *Primeira Parte das cartas familiares*. Romæ apud Philippum Mariam Mancini 1664. in 4.

Ediderat antea in Luſitania, ſive Hiſpania.

Politica Militar *en aviſos de Generales*. Matriti 1638. in 4. Pluráque alia, quorum author meminit in opere ſuo Morali: nempe aut Luſitanè, aut Caſtellanè ſcriptorum; ſcilicet.

Corona Tragica.

Hiſtoria *de Cataluña*. Oliſſipone 1646. ſub *Clementis Libertini* nomine, quod fatetur ipſe Epiſt. VIII. Cent. I.

Echo politico.

El Maniſieſro Real.

Las tres Muſas.

El Segnndo Choro.

El Tercer Choro.

El Pantheon.

Iornada *de la Flota.*

Carta *de guia de Caſados.*

Epanaforas.

La Declaracion.

La Demonſrracion.

El Antidoron.

Ineditorum, quę in ſeptem dividit genera, longum texuit catalogum: *Metricorum* ſcilicet, *Hiſtoricorum*, *Politicorum*, *Demonſtrativorum*, *Solemnium*, *Exquiſitorum*, *Familiarium*, *Variorum, tandémque Imperfectorum.* Meminit quoq; is Cent. V. Epiſt. II. cujuſdam Tractatus.

De Patientia; quem miſit ad Sereniſſimum Principem Philippum Chriſtophorum Archiepiſcopum Trevirenſem S. R. I. Electorem,

Ex his quæ ſuperiùs annotata ſunt, aut aliis, edi curavit apud Gallos.

Obras Metricas. Lugduni apud Horatium Boiſat, & Romeus in 4.

Sed virũ longiore vitâ dignũ abripuit mors Oliſſipone XIII. die Octobris MDCLXVI.

FRANCISCVS DE ENCINAS, ſive D'ENZINA, ſive DRIANDER, neſcio quis,

Novum Teſtamentum in vernaculam Hiſpaniæ linguam convertit. In *Indice expurgatorio* hæc interpretatio diſertè prohibita eſt.

FRANCISCVS DE ENZINAS, Abulenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, inſigni morum ſanctitate vir, in Philippinis Inſulis XXXVI. ferè annis evangelicum opus fecit eximio cum proventu. Scripsitq, pro devotione ſingulari in Deiparam.

Encomia B. Mariæ Virginis: item.

Grammaticam & Confeſſionarium linguâ *Biſajenſi* Philippinarum vernaculâ.

FRANCISCVS DE ESCOBAR, Barcinonenſis urbis civis, atque in eadem eloquentię Profeſſor, interpretatus eſt ex Græco.

Aphtonii Sophiſtæ primas apud Rhetorem exercitationes. Quibus adjunxit.

De Fabula commentationem.

De octo partium orationis conſtructione librum, commentariis Iunii Rabirii, & Catalanâ interpretatione illuſtratum. Acceſſerunt olim in hujuſmet libri partẽ ejuſdem *Franciſci Scobaris Commentarii*, nunc demùm *Pauli Laurentii ſcholiis aucti & locupletati.* Liber hic eſt Gulielmi

mi Livii cujuſdam emendatus & in quibuſdam mutatus ab *Eraſmo*. Prodierunt hæc ſimul Barcinone apud Gabrielē Graells. 1611. in 8. *Aphtonii Progymnaſmata* ex *Scobaris* interpretatione prodierunt quoque Pariſiis 1623. in 8.

Orationem, quam publicè habuit Barcinone, cùm Doctoris Medici lauream acciperet.

Flori Breviarium Hiſtoriæ Romanæ recognovit, atque edidit Barcinone apud Claudium Bornaticum 1557. in 8.

Valentinus patriâ ab Andrea Schoto audit: apud quē & profeſſus fuiſſe refertur XX. annis Rhetoricen Lutetiæ, Romæq; magno auditorū concurſu. Vnde Barcinonē ſe contulit: in qua urbe attentiſſimè ſe eū audiviſſe Ioannes Mallara Hiſpalenſis, qui ejus *Aphtonii interpretationē* in vulgus dedit, ſcriptū reliquit.

Ariſtotelis Rhetoricam interpretari cœperat latinè (ait Schotus) *quòd videlicet Trapezuntius illi, nec Hermolaus ſatis eo munere diligenter functi viderentur; in quorum altero, ut ajebat, majorem Latinæ linguæ ſcientiam, in hoc etiam Græcarum literarum peritiam requireret. Obiit Barcinone ſenex.* Hæc Schotus.

FRANCISCVS ESCRIVA. patriâ Valentinus, quem ex Hieronymo Eſcriva de Romani rarum illud fœminei ſexus decus Angela Zapata probitate morum, ſtudiiſque literarum inclyta olim ſuſtulit, Complutenſis jam Doctor, & patriæ Metropolitanæ Eccleſiæ Canonicus in quadraginta annorum ætate conſtitutus, ſæculo vale dicto, inter Ieſuitarum ſodales cenſeri voluit. Plurimùm in hac familia apud omnes authoritate floruit, præcipuè apud V. C. D. Ioannem à Ribera Valentinum Antiſtitem egregium, cui à conſcientia erat ſecretorum & conſiliorum omnium; cujus & ipſe vitam, réſque geſtas calamo exaravit. Collegio Cæſarauguſtano cùm præfuiſſet, ab omni alio munere vacatione impetratâ, literis ſe ac ſacræ lectioni totum tradidit. Vnde ſequentia prodierunt;

Diſcurſo *de las quatro Poſtrimerias*; ſeu de IV. Noviſſimis: ſcilicet -

De la Muerte. Valentiæ 1604. apud Patricium Mey.

Del Iuicio. Ibidem 1609. 4.

Del Infierno *y de la Gloria*. 1616. in 4. Hi omnes pietate, eruditione, brevitate, ac perſpicuitate plurimùm commendātur. Item -

Diſcurſos *de los eſtados*; *de las obligaciones particulares del eſtado y oficio, ſegun los quales a de ſer cada uno particularmente juzgado* Valentiæ 1613. in 4.

Vida *de Don Iuan de Ribera Patriarca de Antiochia y Arçobiſpo de Valencia*. Valentiæ anno 1612. in 4. apud eumdem Patricium Mey.

FRANCISCVS ESCVDERO, ex oppido *la Parra* Conchenſis ſacri territorii oriundus; ſcripſit inter ſodales Ieſuitas, quorum ſectam ab anno ætatis tertio ſuper triceſimum tenuit,

La vida *de San Iulian ſegundo Obiſpo de Cuenca*. Toleti apud Petrum Roderici 1589. in 8. Et Conchæ 1601. in 8. Mortuus fuit duobus major ſeptuagenario. Hujus oblitus eſt Scriptoris *Bibliothecæ Societatis* author.

F. FRANCISCVS DE ESPINOSA, Bæticus, Carmelita, Theologus, & Evangelici verbi præco à domeſticis multùm laudatus, ſcripſiſſe dicitur -

De Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione Tractatum, circa an. MDCXVI.

D. FRANCISCVS DE ESQVIVEL, Calaritanus in Sardinia Archiepiſcopus, Primas Sardiniæ & Corſicæ, publicavit -

Relacion *de la Invencion de los Cuerpos ſantos, que en los años de MDCXIII. MDCXV. y MDCXVI. fueron hallados en varias Igleſias de la ciudad de Caller y ſu Arçobiſpado*. Neapoli apud Conſtantinum Vitalem. 1617. 4.

F. FRANCISCVS DE EVIA, ordinis, ut ſuſpicor, S. Franciſci, ſcripſit -

Eſpejo *del Anima*. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez. 1550. 8. Hoccine eſt *De tribus ſtatibus Animæ* opus, quod laudat Vvaddingus?

Ejuſdem, credo, ſunt, ſive latina, ſive vulgaria hæc,

Præparatio mortis; quæ prohibita eſt in *Concilii Tridentini Indice*: &-

Theſaurus Angelorum; Aſturicæ editus. 1547. 4. Quem Vvaddingus *Franciſco de Eicia* adtribuit.

F. FRANCISCVS FALCONI, Dominicanus, ſacræ Thologiæ, ut vocant, Præſentatus, ac totius ordinis Concionator, edidit inter alia -

Exercicios *del Santiſſimo Sacramento para ſu fieſta y octavas*. Matriti 1624. 16.

FRANCISCVS FALERO, Luſitanus, edidit -

Tratado *de la Esfera, y del Arte de marear, con el regimiento de las alturas*. Hiſpali an. 1535. 4.

FRANCISVS FARFAN, Toletanus, vir ſacræ Theologiæ, ac linguarum Hebraicæ, atque Græcæ bene gnarus, Cantor & Canonicus Salmanticenſis, ſcripſit doctè, ac utiliter -

Contra *el Pecado de la ſimple fornicacion*. Salmanticæ apud Matthiam Gaſt. 1565. 8.

Regimiento *de caſtos, y remedio de torpes: donde ſe ponen veinte y ocho remedios para el pecado de la torpeza*. Adjungitur - *Vn Sermon de Santa Catalina*. Salmanticę apud

Cornelium Bonardum. anno 1592. in 8. Edidit quoque.

Sermon *predicado en Toledo en la opoſicion al Canonicato de lectura de aquella Igleſia à VII. de Febrero de MDXCII.* Salmanticę apud Petr. Laſſium eodem anno: nec non &

Prælectionem Pſalmi CXV. Toleti in ſummo Templo habitam in ejus Canonicatus petitione, cui adnexa eſt Sacræ Scripturæ interpretatio, VI. Kal. Martii MDXCII. ibidem eodem anno.

FRANCISCVS DE FARIA, Granatenſis, Canonicus (ut vocant proprio & eccleſiaſtico verbo) Doctoralis in Almerienſi Eccleſia, deinde, ut credo, Malacitanæ Canonicus, edidit verſibus, non ineleganter Claudianum interpretatus,

El Robo *de Proſerpina de Claudiano.* Matriti 1628. 8. ac neſcio quid aliud metricum de *Dominica Cruce*. Laudat hunc authorem Michaël de Cervantes in libello *Viage del Parnaſo* nuncupato.

FRANCISCVS FEIXOO, Gallęcus, claſſis navalis Gallęcienſis Almirantus, (ſic vocamus nos vicariam, ſeu ſuccedaneam Præfecturæ ſupremæ curam) ſcripſit.

El Sargento *embarcado*: ſive de officio Inſtructoris centuriæ, aut, ſi mavis, legionis claſſiariorum. Gadibus 1629. 8.

F. FRANCISCVS FELIX, Matritenſis, ex familia Seraphica, Lector, ut vocant, jubilatus, S. Mariæ à Ieſu collegii Complutenſis Præfectus, Diffinitórque provinciæ Caſtellæ, *vir* (ait Vvaddingus) *ſubtilis ingenii & claræ doctrinæ*; edidit.

De Incarnatione Verbi divini Tractatum ſingularem ad mentem Doctoris ſubtilis. Pariſiis apud Iacob. Queſnel 1641. in 4. Deinde alias Diſputationes Theologicas, quas vocare libuit.

Tentativas Complutenſes; duobus tomis: quorum primus eſt *De ultimo fine Hominis; De Beatitudine; De Actibus humanis; bonitate & malitia humanorum actuum; De Conſcientia; De Habitibus, & Virtutibus.* Compluti apud Antonium Vaſquez 1642. 4. Alter bipartitus, qui de *Viſione Dei, De Peccato actuali originali & habituali: de Gratia, de Iuſtificatione, & merito* agit. Ibidem apud Mariam Fernandez 1645. 4.

F. FRANCISCVS FELIX DE CANALES, domo ex oppido *Talavera* diœceſis Toletanæ; profeſſione ſodalis Servitarum in Barcinonenſis urbis monaſterio, ubi manens dedit in lucem.

Abuſos tolerados *de las Carnestolendas.* 1619. 8.

Iſrael libertada, *y explicacion literal del Pſalmo CXIII.* Barcinone apud Sebaſtianũ Mathevaud. 1612. in 8. Nondum autem liquet nobis ediderítne opus inſcriptum.

Nobleça Eſpañola.

F. FRANCISCVS FERNANDEZ, Franciſcanus obſerv. Regul. provinciæ Conceptionis, Sereniſſimæ Annæ Galliarum Reginæ Auſtriacæ à confeſſionibus, edidit ſemel atque iterum.

Guia *de la vida eſpiritual para conſeguir nueſtro fin.* Pariſ. 1643. 12.

FRANCISCVS FERNANDEZ, Luſitanus, ut creditur, Ieſuita, in Bengalæ regno Indorũ Orientalium, quò penetraverat verbum Dei annunciaturus incolis, obiit carcere ab iis detentus anno MDCII. cum ſcripſiſſet linguâ hujus gentis.

Tractatum, quo Catholicę Fidei capita explanantur,

Catechiſmum item in modum dialogi.

FRANCISCVS FERNANDEZ BLASCO, domo ex oppido *Sonſeca* diœceſis Toletanæ, Presbyter, ſacrum poëma octoadibus formatum dedit in publicum hac inſcriptione.

Vniverſal *redemcion; paſſion, muerte y reſurreccion de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto.* Compluti apud Ioannem Gratianum 1584. in 4. Matriti regiis typis 1609. 4. Hunc per errorem vocat Lucas Vvaddingus *Ludovicum* in *Scriptoribus* ſuis *Minoribus*, quorum ex Tertiariis fuit.

FRANCISCVS FERNANDEZ DE CASO, natus in oppido veteris Caſtellæ nobiliſſimo *Medina de Rioſeco*, ſcripſit.

Diſcurſo, *en que ſe refieren las ſolemnidades y fieſtas con que el Excelentiſſimo Duque Cardenal celebro en ſu villa de Lerma la dedicacion de la Igleſia Colegial y translaciones de los Conventos, que a edificado alli*; in 4.

D. FRANCISCVS FERNANDEZ DE CORDOBA, ſcripſit, ſed non publicavit,

Perù con armas, *o Hiſtoria de lo que en el mar del Sur paſsò cõ la eſquadra que entrò en el de Iaques Tremit el año de MDCXXIII.* Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* titulo XI.

D. FRANCISCVS FERNANDEZ DE CORDOBA, Ludovici filius, quem ævi ejus æquales idcirco Barbarum appellaverunt, quòd filium unicum, quem ex matrimonio habebat, ob necem in Toletano equite ſingulari certamine patratam, morti addixerit, Prætor cũ eſſet regiæ iſtius urbis: quẽ tamẽ Philippus Rex II. ſævitiam averſatus parentis, ſupplicio eripuit. Franciſcus ergo in Romana Curia familiam augens Sueſſani Ducis regii Legati cognatione ſibi propinqui

qui

qui portionem in Cordubenſi Eccleſia obtinuit, ſucceſſor deinde admiſſus D. Ferdinandi Cordubenſis in *Rutenſi* Abbatia, diviſis cum eo fructibus, eo munere ornatus uſque ad obitum vixit. Multiplicem ejus eruditionem commendat opus, quod ſic inſcriptum voluit,

Didaſcalia multiplex. Lugduni in 8.

In ſchedis manſerunt, credo apud Adamum Centurionem Aſtapanum Marchionem, eruditione ſatis notum,

La Decendencia *de la Caſa y Familia de Cordoba*,

Et alia, neſcio quæ.

FRANCISCVS FERNANDEZ GALVAÕ, Luſitanus, in domo Eliſabethæ Infantis, quæ Eduardi Emmanuēlis Regis filii uxor fuit, olim educatus, jam Theologiæ Doctor, Catharinæ Brigantinæ eorumdem Eduardi, atque Eliſabethæ filiæ cauſam in Luſitani regni hæreditate apud Pontificem procuravit, ornatus in Romana Curia, Conimbricenſi priùs Canonicatu, deinde Archidiaconatu *Villanova de Cerveira* Bracharenſis Eccleſiæ. Scripſit, qui à morte ipſius prodierunt, vernaculâ linguâ-

Sermões; *Primeira parte, que começa de quarta feria de Cinza ate a primeira otava de Paſcoa*. Hiſpali apud Alphonſum Rodriguez Gamarra 1615. 4. Antonius de Azevedo & Sà Luſitanus vertit in Caſtellæ ſermonem, ediditque Matriti eodem an. 1615. 4.

Sermões *das feſtas de Chriſto noſſo Senhor*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek, 1616. in 4.

Sermões *das feſtas dos Santos*. Hiſpali an. 1616. in 4.

FRANCISCVS FERNANDEZ DEL HIERRO, edidit-

Exemplos *de virtudes y caridad: notables hechos que ſe vieron en la ciudad de Cordoba en los dos años de MDCI. y MDCII. en que eſtuvo aflixida con peſte*. Cordubæ 1602. 8.

FRANCISCVS FERRER & NOGVES, Catalanus, civis Ilerdenſis, Iuris utriuſque Doctor, poſt defenſas per vicennium integrum de plano cauſas, aſcendere juſſus in tribunal Iudex ordinarius, ſcripſit-

Commentaria, *ſive Gloſſemata ad utiliorem quamdam ex Conſuetudinibus Principatus Cataloniæ incipientem, Les Impubers, ſub Rubro De pupillaribus & aliis ſubſtitutionibus*. Ilerdæ apud Ludovicum Maneſcal 1617. fol. hoc eſt Tractatum *De impuberum ſucceſſione*.

Commentaria ad Conſtitutionem incipientem, Hâc noſtrâ, Principatus Cataloniæ ſub titulo, Soluto matrimonio. Ibidem 1629. fol. apud Margaritam Anglada.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, Limenſis, ordinis Prædicatorum, ſacræ Theologiæ Magiſter, ſcripſit-

Tratado breve *del dulciſſimo nombre de Maria repartido en cinquenta diſcurſos*. Limæ 1642. in 4.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hiſpalenſis, Doctor Medicus, libellum edidit, cui titulus hic,

Luxus in judicium vocatus, & ad recta evocatus; gelida ſalutifera, ſive de innoxio frigido potu: cui acceſſit hujus tituli alter libellus-

Aciam, de qua loquitur Celſus Cap. XXVI. Lib. V. filum ſemper, acum nunquam ſignificare: infibulationem & futuram utrámque ex acia molli non nimis torta, ſive ex molli filo non nimis torto ſerico, lineo, vel ex alia materia molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aut aureo, ſecundum ejuſdem Celſi mentem ſemper fieri debere. Hiſpali 1633. 4.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hiſpalenſis, Ieſuita, provinciarum Americanarum Matriti Procurator, ſcripſit ad Philippum III. Regem Catholicum-

Memorial *de ocho Padres de la Compañia y algunos otros Eſpañoles y Indios martirizados en la Provincia del Mexico el año de MDCXVI.* anno 1617. editum. Quod pluribus Europæ gentibus deinde fuit communicatum.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, diverſus à ſuperiore, uti ait *Bibliothecæ Societatis* author, ſcripſit-

La vida *del Padre Iuan Sebaſtian de la Compañia de IHS*.

F. FRANCISCVS DE FIGVEROA, Hiſpalenſis, ex ordine ſanctę Marię de Mercede redemptionis captivorum, compoſuit-

Los Eſtatutos *de los Eſclavos de Nueſtra Señora*.

FRANCISCVS DE FIGVEROA, Complutenſis, egregius ævi ſui Poëta, adeo ut *divini* adeptus ſit cognomentum, varia carmina ſcripſit, quæ edita ſunt hoc titulo,

Obras *en verſo de Franciſco de Figueroa*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1625. 8. Deſunt tamen in editione iſta plura alia carmina, quæ in manu-ſcriptis codicibus eorum operum conſervari audio. Hunc Poëtam celebrat in *Lauru ſua Appollinis* Lupus de Vega, dum de Compluto loquitur, & id alluente *Henares* fluvio, his, quæ ſequuntur.

Mas como tu Academia
No propone al Divino FIGVEROA
Si con verde laurel ſus hijos premia?
Pero dirás que el atributo loa
Quanto dezir pudiſte.
Dichoſo Rio, que dezir le oiſte
Con tan ſuave acento y armonia
Que los nobles eſpiritus eleva,

De

De paſo en paſo injuſto amor me lleva,
Quando dexarme deſcanſar devia.

F. FRANCISCVS FLORES, neſcio cujus religioſæ familiæ, ſcripſiſſe fertur -
Del *Arte de eſcrivir*. 1615. in folio.

F. FRANCISCVS FORERIVS, vulgari idiotiſmo FOREIRO, Oliſſiponenſis, Dominicanorum fratrum ſodalis, Philoſophus, ac Theologus egregius, quem præſtantiſſimæ eruditionis laus, triúmque linguarum Latinæ, Græcæ & Hebraicæ peritia ſingularis domi, foriſque clariſſimum ac venerabilem reddidêre. Namque à patria, ubi à concionibus Regi Luſitanorum ſacris erat, vix ulli tempeſtate ſuâ, Ioannis Vaſæi judicio, quod in *Chronico* ejus extat ad annum Domini LXVII. concionandi dexteritate ſecundus, ad Synodum miſſus Tridentum indictam Eccleſiæ univerſalis, adeo fuit Patribus, qui eò convenerant, doctrinæ multiplicis, atque eminentis cujuſdam ſapientiæ ſplendore conſpicuus, ut corrigendis *Miſſali Romano, Breviarióque*, ut appellant, *Horarum Canonicarum* libro, nec non *damnatæ lectionis authorum Catalogo* conſcribendo, & *Catechiſmo* concinnando ſummis viris *Leonardo Marino* Lancianenſi, *Aegidióque Foſcherario* Mutinenſi ex eadem Prædicatorum familia Epiſcopis totâ Italiâ clariſſimis ſacri Conſeſſus deſtinatione tertius acceſſerit. Legitur in præfatione *Indicis* laudati ad calcē ejuſdem Synodi nomen Forerii. Catechiſmus veró ille eſt, qui, jubente noménque ſuum inſcribente Pio V. P. M. in lucem prodiie. Hinc pergens de Eccleſiæ Catholicæ, ſacrorúmque, quorum fide ſtat ipſa, librorum dignitate, ac authoritate benemereri, plures eorum, ſcilicet *Iobi*, *Davidis*, *Solomonis* & *Prophetarum* ex Hebraico iterum novâ & ſimpliciori translatione, ut fidelem fuiſſe cōfirmaret Interpretis vulgati operam, in Latinum convertit. Præterea & commentariis ipſosmet libros illuſtravit; in quibus (utar Alphonſi Ferdinandi verbis in *Dominicanorum Scriptorum Catalogo*) *verum ac germanum literæ ſenſum aperiens, ſingulas Hebraicæ Scripturæ particulas, dictiones, & vocalia dictionum puncta ſummo ſtudio & exactâ admodū diligentiâ expendit, peculiares linguæ ſanctæ Idiomatiſmos ita elucidavit, & obſcuriſſimos Prophetarum locos ita illuſtravit, ut nullum unquam opus in hoc ſcribendi genere prodierit in lucem, quod æquiùs poſſit Cornu copiæ appellari*. Poſt moderatam quadriennio provinciam Luſitanam, atque alios honores domi geſtos, obiit tandem vir ſapientiſſimus in cœnobio ſuâ ipſius induſtriâ conſtructo *S. Pauli de Almada* in conſpectu Vliſſiponis urbis; & quidem ſubitâ, ut ajunt, morte, poſtquam cedentes in adverſa Oliſſiponenſi ripa Caſtellanis Albæ Ducis copiis Luſitanos ſuos vidiſſet, mœrore vehementi animum hominis cōſternante, ſpiritúmque intercipiente. Extant Forerii in omnium manibus -

Verus & nova ex Hebraico verſio Iſaiæ Prophetæ cū Commentariis, ſive in Iſaiam ad Hebraicam veritatem Commentaria. Venetiis an. 1563. fol. Antverpiæ apud Nutium 1565.

Præter hæc tributa eidem ſcio à Marieta, Schoto, Alphonſo Ferdinandi, aliis -

In XII. Prophetas minores; in *Iobū, Pſalmos Davidicos, Sapientiales* omnes libros; nec nō in *Ezechiēlem, Daniēlem, Hieremiam* ejuſdem tenoris *Commentaria*. Extat quoque typis edita -

Oratio, quam habuit ad PP. Tridenti congregatos Dominica I. Adventus anni MDLXII. Brixiæ 1563. in 4. Incidit Forerii mors in annum MDLXXX.

F. FRANCISCVS FORMA, ni fallimur, Catalanus, ordinis Minorum, Luca Vvaddingo referente *de Scriptoribus* hujus familiæ, edidit -

Nueva *deſcripcion de Cataluña y de ſus ſois Condados con tablas*; Hiſpanicè, & Gallicè. Pariſiis 1643. apud Sebaſtianum Cramoiſi in folio.

FRANCISCVS DE FRANCIA & ACOSTA, ſcripſit carmine -
Iardin *de Apolo*. Matriti 1624. 8.

FRANCISCVS FRANCO, Valentinus, ex urbe Setabi, apud Complutenſes medicam artem didicit, docuitque circa annum MDXLIII. Qui cum in Luſitaniam conceſſiſſet, Ioannis III. Sereniſſimi Regis ſalutem curæ ſuæ commiſſam habuit. Aliquot annis alibi peregrinatus, Hiſpalim venit, atque in urbe hac, & collegio Deiparæ Virginis, in quo erecta eſt nobilis Academia à Roderico de Santa-Ella, primarium medicinæ docendæ locum tenuit. Scribebat per id tempus -

Libro *de enfermedades contagioſas, y de la preſervacion de ellas*. Cui appenditur Tractatulus -

De la *Nieve y del uſo de ella*. Hiſpali apud Alphonſum de la Barrera 1569. 4.

F. FRANCISCVS FRANZIN, fortè Aragonus, Tertii ordinis S. Franciſci, vir pius, ac meditationibus divinorum totus intentus, edidit hujus tituli opus,

Paſſio Chriſti meditata, ſive expenſa per Franciſcum Franzinum, oblata devotioni Chriſtianæ. Romæ apud Franciſcum Monetam anno 1641. in 16.

F. FRANCISCVS FREIRE, ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, in ſacris Bibliis exercitatiſſimus, Hiſpali in Academia divinarum Scripturarum interpres, Iudicúmque Fidei Apoſtolicorum miniſter à cenſura Theologica, edidit -

Præludium de ſacrorum Interpretum dignitate

gnitate & divinæ Scripturæ excellentia, vatiſq; Nahum illuſtrandi propoſitionem publicè habitum in eadē Schola IV. Non. Ian. MDCXXXVIII.

FRANCISCVS FREIRE, domo ex oppido Luſitaniæ *Eſtremoz*, Ieſuitarū ſodalis, prius biennii ſpatio humanioribus literis docendis navavit operam; deinde Romæ, quò ivit vocatus, moderandis in Germanico S. Appollinaris collegio ſtudiis, explicandiſque fidei controverſiis præfuit. Hinc in patriam redux Eborę Philoſophiam, poſteáque Theologiam explanavit. Ejus hæc opera laudat Alegambius;

De Symbolis Heroum. Libros V. multiplici eruditione illuſtres.

De rebus geſtis S. Eliſabethæ Portugalliæ Reginæ lib. II. Latinè, & Luſitanicè; ſub nomine tamen *Blaſiii de Pinha Freire* fratris ſui. Item *Officium* ejuſdem *S. Eliſabethæ*.

De Excellenti magnitudine Imperii Auſtriaci.

Muſas Chriſtianas, Carmine.

Conſiliorum libros V.

De Arte bene vivendi libellum.

Univerſam Philoſophiam.

Haberéque in manibus eum ſubjungit *Catenam in IV. Libros Regum*, aliáſque lucubrationes.

F. FRANCISCVS DEL FRESNO, ordinis Minorum obſervantiæ provinciæ Caſtellæ, dedit in vulgus-

Commentaria in Univerſalia Porphyrii, & Prædicamenta Ariſtotelis. 1622. 4.

FRANCISCVS DE FVENSALIDA, Toletanus, Præceptor Grammaticæ artis in urbe Abulenſi, dedit foras-

Breve ſuma del ſoſiego y deſcanſo del Alma. Compluti apud Sebaſtianum Martinez anno 1589. in 12.

FRANCISCVS DE LA FVENTE, Profeſſor Grammaticæ artis in Abulenſi urbe ſcripſit, ſi diverſus eſt,

Grammaticam Methodum. Compluti apud Ioannem Brocar 1541. 8.

FRANCISCVS DE LA FVENTE (Latinè *Fontanum* vocant) domo ex oppido *Llerena* in Bæturiæ ſeu Eſtremaduræ tractu, quod eſt equeſtris ordinis S. Iacobi, in Philoſophia, Theologiáque Magiſter, Complutenſis Collegiatæ Eccleſię Canonicus, fructuoſiſſimè octo annorum ſpatium impendit in conficiendo Alphonſi Toſtati, vulgò dicti *Abulenſis*, Epiſcopi operum omnium elencho, qui admodum deſiderabatur, cui fecit titulum-

Index operum Alphonſi de Madrigal Abulenſis Epiſcopi juxta ordinem literarum digeſtus; duobus tomis. Valliſoleti apud Ioannem Villaquiran 1547. in folio.

FRANCISCVS DE LA FVENTE & MORENO, Ellerenenſis, regulare D. Iacobi inſtitutum inter ſacerdotes domi profeſſus Hiſpalenſis, apud Xerezium urbem *ab Equitibus* nuncupatam ſacris præerat ſcribens-

Memorial de los fundamentos y razones que ay para que en las proviſiones de los beneficios Curados ſean preferidos ſiempre los naturales de los lugares, donde ſon los tales beneficios, &c. 1626. 4.

FRANCISCVS FVRTADO, Luſitanus, Societatis Ieſu, diu in Sinarum regno verſatus, ſcripſit edendos prope diem, ait *Ieſuiticæ Bibliothecæ author*,

Libros de Cælo, necnon &-

Logicam.

F. FRANCISCVS GABALDA, Valentinus, ordinis Prædicatorum, S. T. M. patriæ domus Præfectus, atque in gymnaſio Profeſſor Theologus, ſcripſit-

Relacion de la peſte de Valencia.

FRANCISCVS GABALDA, diverſus, ut videtur, à ſuperiore, ejuſdem tamen urbis Valentiæ, ſcripſiſſe dicitur-

Annotationes in Ioannis Torrellæ Syntaxim. in 8.

FRANCISCVS GALAZ DE BARAHONA, natus in oppido *Torme* in Montanis Burgenſibus non longè ab *Eſpinoſa*, Iuriſconſultus variæ eruditionis, ſcripſit-

Paradoxas en que principalmente perſuade à un Pretendiente à la quietud del animo. Matriti 1625. in 4.

Parafraſis de los Pſalmos Penitenciales. Ibidem 1636. in 4.

Habebat, cum de vita abreptus fuit, conſcripta & alia, quorum approbator laudatæ nuper Paraphraſeos Franciſcus de Peralta Dominicanus meminit: nempe vernaculè-

Annotaciones al Teſoro de la lengua Caſtellana. Latinè etiam-

De Iure Cæſareo Romanorum, Civili Pandectarum & Codicis Iuſtinianei, quam latè procedat ad omnes ſcientias pertractandas.

FRANCISCVS GALINDO, Pinciæ in collegio Sanctæ Crucis togatus ſodalis, laudatur ex quodam opere, quod ſcripſit, adducitque pro ſe Iacobus Simancas *Inſtitution.* C. IX. & Felicianus lib. IV de *Cenſibus* cap. unico num. 25.

Diſputatio Regia nuncupatum: ſcilicet *De ſuperioritate Regis ac Principis, De Populi officio, ac reverentia, itémque de Tyranno*. M.S. extitit in Bibliotheca Olivarienſi.

FRANCISCVS GARRIDO DE VILLENA, Beacienſis, communicavit noſtris hominibus Italicū *Matthæi Mariæ Bojardi* Poëma, verna-

vernaculè ſotas emittens hoc titulo,

Orlando enamorado. Compluti 1577. 4. Toletique 1581. 4. Item metricè narravit -

El verdadero ſuceſo *de la Batalla de Roncesvalles* &c. Toleti 1583. 4.

F. FRANCISCVS GARZIA, Dominicanus, ex Valentina domo, ſacræ Theologiæ profeſſor primarius in Tarraconenſi gymnaſio, vulgati ſermone ſcripſit -

Tratado utiliſſimo *de todos los contratos, quantos en los negocios humanos ſe pueden ofrecer;* duobus tomis. Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1583. Barcinonéque item in 8. Italicum etiam prodiit opus Brixiæ apud Petrum Mariam Marchetti 1589. in 8. & 1596. Præterea -

De erratis Typographorum Romæ in operibus Sancti Thomæ: ad Antonium Auguſtinum Tarraconensē Archiepiſcopū. Tarracone 1568. deinde Coloniæ cum ejuſdem ſancti Doctoris *Summa* 1605.

FRANCISCVS GARZIA DEL VALLE, Calaguritanus, Presbyter Societatis Ieſu, parabat Hiſpanam totius ſcripturæ veluti paraphraſim pluribus tomis diſtributam, cujus unicam tantùm partem vidimus in eo libro, quem ſic notavit,

Hiſtoria natural *y moral del Nacimiento del Mundo, Parte I.* Matriti 1648. in folio. Edidit item -

El Predicador Evangelico; duobus voluminibus. Alieno nomine evulgaſſe dicitur -

Camino *para la union y comunicacion con Dios.* Author *Bibliotheca Societatis* premere eum eo tempore retulit -

Hiſtoria *del Nacimiento de Moiſes, y de la ley eſcrita.*

Itinerario *de los hijos de Iſrael.*

Sed has contribuo libens partibus operis illius magni & multiplicis in Sacram Scripturam. Ægidius quoque Gundiſalvi Davila in *Theatro Eccleſiæ Calaguritanæ* opera alia duo ejus laudat; nempe -

Breviario Romano *de Predicadores.*

Nuevas *de la Eternidad.*

D. FRANCISCVS GILABERT, Catalanus, Baroniarum, ut vocant, *de Tudela de Labanca*, ac *de Laſentiù* Dominus, Philippo III. Regi Catholico ab inferendis dapibus miniſter (*Gentilhombre de la boca* Idiotiſmus noſter vocat) edidit -

Diſcurſos *ſobre la calidad del Principado de Cataluña, inclinacion de ſus habitadores, y ſu govierno.* Ilerdæ apud Aloyſium Maneſcal 1616. in 4.

F. FRANCISCVS DE GODOY NAVARRETE, nobili ſtirpe in *Vbeda* urbe natus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, divinarum atque humanarum rerum doctrinâ præſtans ſcripſit -

Super Hiſtoriam, ſeu librum Iudith.

Obiitque in patriæ cœnobio, ubi anno MDLXXIV. religionem fuerat profeſſus. Hæc ait Martinus de Ximena Iurado in *Annalibus Giennenſibus* pag. 215.

F. FRANCISCVS GOMEZ, Franciſcanorum ſodalis, in ſchedis reliquit -

Memoriales *de vidas de Religioſos de San Franciſco de Nueva Eſpaña.* Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica.*

FRANCISCVS GOMEZ, Talaverenſis, Ferdinando de Talavera primo Granatæ Archiepiſcopo à ſacris, vitam hujus magni viri communicavit poſteritati ſcribens -

Vida *de D. Fr. Hernando de Talavera Arçobiſpo de Granada.* Granatæ 1564. in 8.

FRANCISCVS GOMEZ, Eſtremaduræ oppido *Frexenal* oriundus, Cordubæ admiſſus ad Societatem Ieſuitarum, ingenti apud eos exiſtimatione ac doctrinæ famâ in eadem urbe, ut plurimùm, vixit, Sancti Thomæ Interpres publicus in collegio ſodalium, quo loco inter cæteros auditorem habuit Franciſcum Toletum. Multa reliquiſſe dicitur, quæ lucem non adſpexerunt uſque ad hunc diem; ſervari tamen ea in Cordubenſi collegio laudato Alegambius admonuit.

FRANCISCVS GONZALEZ DE SANTA CRVZ, qui Ieſuitarum ſacerdos Romæ ante paucos annos obiit Pœnitentiarius ad Sancti Petri Apoſtolorum Principis Baſilicam, edidit olim -

Philoſophiam naturalem de Phyſico auditu, Ariſtotelis & Interpretum ejus SS. PP. Auguſtini, & Thomæ doctrinæ valdè conformem. Romæ apud Ludovicum Grignanum 1639. 4. iterúmque 1645.

Metaphyſicam. Romæ anno 1655. in fol.

FRANCISCVS GONZALEZ TORNEO, Notarius, ut ſuſpicor, edidit -

Praotica *de Eſcrivanos* Medinæ Campi 1603. & Matriti 1625. 8. & 1651.

Orden *de examinar teſtigos.* 1579. 8.

FRANCISCVS DE GRANADOS, ſcripſit -

Hiſtoria *de la virgen de Fuen-ſanta.* Madriti 1646.

F. FRANCISCVS GREGORIVS FANLO, Aragonus ex oppido *Molinos* nūcupato, ordinis Mecœnatiorum, poëmate complexus fuit Hiſpanico -

La vida *de ſan Ramon Nonat, en octava rima.*

rima. Cæſarauguſtæ apud Ioan. de Lanaja. 1918. in 4.

F. FRANCISCUS DE GUADIX, Franciſcanus, cœnobii Granatenſis aliquando Præfectus, Cenſórque Theologus apud Fidei Iudices Apoſtolicos, ſcripſit de *Vocabulis ex Arabica lingua ad Hiſpanam derivatis* neſcio cujus lemmatis opus, quo ſæpius utitur in eruendis hujus originibus Sebaſtianus Horoſco & Covarrubias in *Theſauro linguæ Caſtellanæ*.

F. FRANCISCUS GUERRA, domo ex oppido *Villagarcia* Palentinæ diœceſis, ordinis Seraphici provinciæ Conceptionis, S. T. Lector emeritus, Ioanni à Campania Generali Miniſtro à ſecretis,inde aſſumptus adGaditanæ Eccleſiæ, poſteáque & ad Placentinæ epiſcopales infulas, Theologus eximius, edidit, ſed publicaverunt poſt ejus obitum ſodales,

Majeſtatem gratiarum ac virtutum omnium Deiparæ Virginis Mariæ; duobus tomis. Hiſpali apud Ioannem de Ribera, 1659. fol. An idem eſt opus cum *Quadripartita loquutione beatæ virginis Mariæ in Evangelio*, de quo editioni jam parato admonuerat nos Lucas Vvaddingus?

Obiit Placentiæ an. MDCLVIII.

FRANCISCUS GUERRERO, Portionarius, & Choragus cantorum almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis,qui duobus major ſeptuagenario deceſſit, ſepultúſque jacet in eodem templo ad Deiparæ virginis Antiquæ ſacellum, ſcripſit -

El Viage *que hizo à Gerusalem*.Gadibus. 1620. Hiſpali 1645. Item -

Mnſicalia plura, quam artem eximiè calluit, in hiſque -

Magnificat IV. vocum. Lovanii in folio, ut lego in Catalogis.

FRANCISCUS GUILIELMUS CASMAK, patre Gallo, matre Germana apud nos editus (Caſtellanos, an Luſitanos mihi ignotum) certè Oliſſipone medicam artem exercuit,quo tempore in lucem venire fecit -

Relaçam *Chirurgica de hum caſo grave à que ſucedeo mortificarſe hum braço, & cortarſe com bom ſucceſſo*. Oliſſipone 1623. 4.

F.FRANCISCUS GUILLEN & COLON, ordinis beatæ Mariæ virginis de Mercede redemptionis captivorum, edidit -

Sermones *y oraciones panegyricas a los ſantos varones inſignes del ſagrado y real orden de Redemtores*. Hiſpali 1636. 4.

FRANCISCUS DE GURMENDI, Guipuſcoanus, ex Arabico idiomate vertit in Hiſpanicum -

Doctrina fiſica *y moral de Princi-pes*. Matriti 1615. 8.

FRANCISCUS GUTIERREZ, Setabenſis ex Valentiæ regno, Societatis Ieſu Presbyter, Eccleſiaſtes egregius, ſcripſit -

Commentaria in X. priora Evangelii S. Matthæi capita.Quę avidè expectata olim ſunt.

Denatus fuit Orceli in Catalonia Novembri menſe anno MDCIX.

F. FRANCISCUS DE GUZMAN, Toletanus, ordinis Seraphici Caſtellanæ provinciæ, inſignem edidit Tractatum -

De Sacris Miniſtris altaris, & cælibatu; ad Honoratum Ioannem Vxamenſem Epiſcopum. Venetiis apud Gratioſum Perchaſinum 1569. 8. cum in agone hoc contra impuros Germaniæ ſectarios viri clariſſimi deſudabant, *Clemens* nimirum *Monilianus*, *Maskardus de Suſannis*; *Claudius Spenceaus*, *Cornelius Eſſelesperzerius*,atque omnium optimus *Michaël Medina* Hiſpanus ejuſdem Franciſcanæ familiæ.

FRANCISCUS DE GUZMAN, patriâ, ut audio, ex urbe Civitatenſi veteris Caſtellæ, notus poſteris propter vernaculæ Poëſeos non vulgare meritum; cujus rei argumento ſunt, quæ ab eo habemus opera metrica facilitatis admodum luculentę, ſcilicet -

Triumfos *morales*. Antverpiæ 1557. in 8. Hiſpali apud Andream Peſcioni. 1581. in 8. Medinæ 1587. 8. Compluti 1565.

Decretos *de Sabios, ſentencias varias en verſos Caſtellanos*. Compluti apud Andream dè Angulo, 1565. & Oliſſipone 1598. in 8. Reperio & aliud ejuſdem, ut credere pronum eſt, operis lemma; *Flor de ſentencias*. an. 1557.

Non ſatis perſpicuum mihi eſt, huícne, an alteri ejuſdem nominis ſubjicere ac tribuere debeam ſequentia opera -

De Iluſtres Mugeres,

Gloſſa a las Coplas *de D. Iorge Manrrique*: cujus hæc nuncupatio ibi legitur: *A la muy alta y eſclarecida Princeſſa Madama Leonor Reina de Francia ſu muy humilde ſervidor Franciſco de Guzman*. Prodiit Antverpiæ cum *Marchionis de Santillana Proverbiis* 1594. in 12.

FRANCISCUS DE GUZMAN, qui ſe honoris causâ Centurionem appellat, ſi alius eſt à ſuperiore, de quo nil certum affirmare poſſumus, edidit -

De la Honrra *y Gloria mundana*.

FRANCISCUS DE GUZMAN,Toletanus, & in patria Eccleſia Portionarius, ſcripſit -

Devociones *eſpirituales con un oficio de la Paſion de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto, y otras oraciones de diferentes autores*, 1606. 8.

FRANCISCVS DE GVZMAN, Hiſpalenſis, ſodalis Ieſuitarum, obiit in flore ætatis Vtreræ, cum in hoc oppido præeſſet domeſticis, anno MDCXLII. ætatis XLII. Scripſiſſe dicitur Hiſpanum opuſculum, quod non vidimus: laudat tamen hominem & librum Alegambius in *Supplemento* poſt *Appendicem Bibliotheca Script. S. I.* -

Impendium Amoris nuncupatum, atque editum Barcinone per Sebaſtian. Matevad 1639. in 24.

FRANCISCVS HENRICVS, Luſitanus, Presbyter Societatis Ieſu, domus Oliſiponenſis Præfectus, ſcripſit ſuo ac ſociorum nomine -

Epiſtolam de duodecim ſociis pro Catholica fide in mari Braſilico interfectis an. MDL. Neapoli apud Ioſephum Cochium 1572. & ad calcem *epiſtolarum Indicarum à Maphæo collectarum*.

FRANCISCVS HENRRIQVEZ, Luſitanè ſcripſit -

Relação *da China*. Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*,

F. FRANCISCVS HENRRIQVEZ, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, luci dedit -

Diſcurſos morales *a los Evangelios de la Quareſma*; duobus tomis. Matriti 1638. & 1639. in 4.

Oraciones Panegiricas *de los Santos*; duobus aliis tomis. ibidem 1634.

Diſcurſos morales *a los Evangelios del Adviento*. ibidem 1644.

FRANCISCVS DE HEREDIA, Aragonus, Doctor Theologus, Eleemoſinarius, & Concionator Cathedralis Eccleſiæ Turiaſonenſis, habuit ad Tridentinos Patres -

Orationem ſolennem in die feſto Omnium Sanctorum. Quæ edita fuit inter alias Lovanii 1567. fol. & Pariſiis nuper 1667. fol.

FRANCISCVS HERNANDEZ, medicus Philippi II. Regis Catholici, quem doctrinâ inſignem, ſibique amiciſſimum Ambroſius Morales in *Antiquitatum Hiſpaniæ* libello (folio 71.) cum Hiſtoria edito appellat, miſſus ad Occidentales Indos à Rege ſuo taliũ providentiſſimo, ut quidquid animantium, & avium, atque plantarum in iis oris reperiretur Europęis ignotum, in commentaria digereret, iconiſmiſque ante omnia formas eorum deſcriberet, negotium ſibi commendatum ſtrenuè obivit. Cujus in re operam quindecim non minùs volumina oſtendunt, commendántque editioni matura, quæ adſervari ad Eſcurialenſe monaſterium in Bibliotheca manuſcripta, refert cum aliis Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*, præter alia duo *Indicum* ſeu *Elenchorum* volumina. Inter ſuperiùs laudata eſt etiam liber *De Templo Mexicano* inſcriptus. Cœtera *de Plantis & Animalibus Novæ Hiſpaniæ*, quam ſolam percurriſſe videtur author, ſunt. Planè ex hac unius hominis Bibliotheca natum eſt authore *Nardo Antonio Recco* Doctore Medico -

El Epitome *de la Hiſtoria natural del Dotor Hernandez*. Cujus exemplum M.S. Matriti eſſe monuit idem *Leonius*, qui ſe etiam refert Catalogorum Francofurtenſium fide ad editionem hujus epitomes Germanicam, *Rerum medicarum Novæ Hiſpaniæ* inſcriptam: atque hujus quidem editionis authorem eſſe Federicũ Cæſium *Aquæſpartæ* Ducem, pluriũ commentariis, & animadverſionibus, necnon & ejuſdem Ducis illuſtratæ, variiſque iconibus condecoratæ, Leo affirmat Allatius in *Apibus Vrbanis*. Prodierunt jam typis Romanis volumina duo hac inſcriptione donata -

Franciſci Hernandez rerum medicarum Novæ Hiſpaniæ Theſaurus, ſeu Plantarum, Animalium, Mineralium Mexicanorum Hiſtoria cum notis Ioannis Terentii Lincæi. I. tomus editus fuit anno 1648. II. anno 1651. in folio.

In cujuſdam amici ſchedis M.SS. vidimus Anonymi neſcio cujus ad Didacum Stunicã ſupremæ Indiarum Curiæ Senatorem conſilium ſive ſententiam de impenſis ad *Herbariam Epitomen Franciſci Fernandi* typis edendam neceſſariis. At Latinã linguã uſum fuiſſe in his commentariis Franciſcum Hernandez eo convincitur, quòd Mexici editum fuit opus talis inſcriptionis; *Plantas y animales de la Nueva Eſpaña y ſus virtudes por Franciſco Hernandez, y de Latin en Romance por Fr. Franciſco Ximenez*. Mexici 1615.

FRANCISCVS HERNANDEZ BLASCO. vide *Franciſcus Fernandez Blaſco*.

FRANCISCVS HERNANDO VILLARINO, Medicus Cæſarauguſtanus, laudatur author -

Canonis medendi, Tudelæ excuſi anno 1573. in 8.

F. FRANCISCVS DE HERRERA, ordinis Minorum regul. obſervantiæ in provincia Conceptionis, atque in eadem Diffinitor, in Salmantina domo ſacras literas docuit. Procurator fuit Romæ ſuæ familiæ, Archangelóque Meſſanenſi Miniſtro Generali à ſecretis, morum integritate & ſuavitate conſpicuus, edidit -

De Angelis volumen unum. Salmanticæ 1595. in folio.

Diſputationes Theologicas, & Commentaria in ſecundum librum Sententiarũ Ioannis Scoti à diſt. XXVIII. uſque ad XLII. in quibus tota materia de Peccatis actualibus diſputatur. Ibidem 1600. in folio.

Com-

Commentaria in primum & ſecundum Sententiarum; duobus voluminibus. Ibidem 1589. 1590. & 1595. in folio per Andream Renaut.

Expoſitionem in Regulam Minorum.

Manuale Theologicum, ſeu dilucidationem reſolutiſſimam principalium quæſtionum, quæ communiter in quatuor libris Sententiarũ diſputantur. Romæ 1606. in 32. Barcinone 1611. Pariſiis 1616. noviſſimè repurgatum à mendis editionum curâ Ludovici Cavalli ejuſdem ordinis, Lugduni recoctum typis Hieronymi de la Garde 1642. in 16. Hiſpanè etiam-

Inſtitucion Chriſtiana, *primera parte; y conſideraciones para todas las Ferias, y Domingos de la Quareſma.* Medinæ 1604. 4.

Deceſſit Placentiæ in Italia.

D. FRANCISCVS DE HERRERA MALDONADO, Oropeſanus, quod in diœceſi Abulenſi eſt oppidum, Comitatus Toletanæ domus titulo clarum, Prior, ut vocant, *Commendæ de Villela* ordinis equeſtris Sancti Ioannis Hieroſolymorum, nec non & Eccleſiæ regiæ *de Arbas* Canonicus, laudem, quæ ex Hiſtoricis rebus candidè pertractatis idoneum ſcriptorem conſequitur, maximè ambivit, cùm non minùs poëticæ facultatis nomine à Lupo Felice à Vega Poëta ſummo veniat alicubi celebratus; ſcripſit-

Epitome Hiſtorial *del reino de la China, con la deſcripcion de aquel Imperio, y la Introduccion en el de nueſtra Fee Catolica.* Matriti 1620. in 8. apud Andream Parra.

Diſcurſo Panegirico *y decendencia de los Toledos de Caſtilla.* Matriti 1622. 8. unà cùm *Bartholomæi de Molina* Franciſcani ſodalis libello Hiſpanico *De Vita & rebus geſtis Ioannis Garſiæ Alvarez de Toledo quinti Comitis Oropeſani.*

Relacion *de los caſamientos del ſexto Conde de Oropeſa D. Fernando Alvarez de Toledo.* Hujus operis ipſe meminit in ſuperiori.

Libro *de la vida y maravilloſas virtudes del Siervo de Dios Bernardino de Obregon, Padre y fundador de la Congregacion de los enfermeros pobres, y autor de muchas obras pias de Madrid y otras partes.* Matriti 1633. 4.

Vertit Hiſpanicè celebriores octo Luciani Samoſatẽſis *Dialogos*, hoc titulo inſcribens librum-

Luciano Eſpañol. Matriti 1621. 8. Hi ſunt *Cynicus, Gallus, Philopſeudes, Acheron, Icaro-Menippus, Toxaris, Virtus Dea, Hercules Menippus.*

Ex latino convertit-

Iacobo Sanazaro Eſpañol; *los tres libros del Parto de la Virgen.* Matriti apud Ferdinandum Correa 1621. 8.

Atque item è Luſitanica lingua-

Las Peregrinaciones *de Fernan Mendez Pinto*: adjũcto *Apologetico* pro fide Hiſtoriæ, quam ęgrè habent ei ex noſtris hominibus plures. Matriti apud Thomam Iuncti 1620. folio.

D. FRANCISCVS HIERONYMVS DE LEON, Valentinus domo, ſed qui paternam originem ad veterem Caſtellam, maternam verò, hoc eſt, Guimeranæ familiæ ſtirpem ad Cataloniæ Principatum refertet; Salmanticæ datâ Iuri operâ, idem Ius poſtea civibus ſuis Senator dixit Valentinæ Curiæ; unde Matritum vocari meruit, quò in rerum Aragonenſium Senatu Fiſcalis Advocatus Patribus aſſideret, deinde & inter ipſos Patres ſederet. Dedit in publicam lucem-

Deciſiones Sacræ Audientiæ Valentinæ; duobus tomis. Prior editus fuit Matriti in folio anno 1620. apud Thomam Iuncti; poſterior autem Oriolæ apud Auguſtinum Martinez 1625. folio. Deinde prodiit &-

Diverſarum Cauſarum, quæ in ſupremo Aragoniæ Concilio actitatæ ſunt, tomus III. Valentiæ apud Silveſtrum Eſparza 1646. folio.

FRANCISCVS HOME DE ABREV, Luſitanus, Eborenſis civis, Doctor Philoſophus ac Theologus Salmantinus, in hac inclyta & celeberrima totius Orbis Academia primarias tenuit vices humaniores diſciplinas docendi. Quo tempore ſcripſit, Ferdinandi Ducis Brigantini illius, qui à Ioanne II. Luſitanorum Rege plexus fuit capite, ſerò agens patronum,

Cholobulemanaetion, ideſt, Præceps Iudicium Principum. Salmanticæ apud Hyacinthum Taberniel 1628. in 8. Agit etiã ex occaſione cauſam Templariorum Equitum, pręcipiti, ut cenſet, æqualium ejus temporis Principum judicio proſcriptorum.

F. FRANCISCVS HONTIVEROS, Auguſtinianus, dum Rector eſſet collegii Complutenſis, edidit-

Conceptos *predicables politicos y morales à diferentes aſuntos.* Compluti apud Franciſcum Garſiam Fernandez 1663. in 4. cujus argumenti & tituli biennio tranſacto alterum volumen edidiſſe audio.

F. FRANCISCVS HVRTADO, Franciſcanus ſodalis, in America Pater, ut vocant, provinciæ *Guatemalæ*, Concionator & Cuſtos alterius provinciæ *Sanctæ Catharinæ de Honduras*, edidit-

Aurea *lamina de atributos virginales de la puriſſima Concepcion de la Virgen Nueſtra Señora*, tomo 1. Salmanticæ apud Antonium Ramirez 1628. in 4.

F. FRANCISCVS IBAÑEZ, Benedictinus, ſcripſit-

Compendium virorum Illuſtrium ſui ordinis.

FRANCISCVS ICART, Barcinonenſis, Societatis Ieſu, de cujus morum ſanctitate plura ſcriptor *Bibliotheca Societatis*, edidit Catalanicâ linguâ, ut credo,

Catecheſim auctam, & alia ad hoc miniſterium ſpectantia.

F. FRANCISCVS A IESV & IODAR, Beacienſis, nobilibus parentibus natus, Carmelitarum excalceatorum priùs, inde obſervantum, quos vocant, ſodalis, S. T. Magiſter, Regibus Hiſpaniarum Catholicis Philippo III. quem paulo poſt moriturum præſenti conſilio atque eloquentiâ egregiè juvit, confirmavitque, nec non & Philippo IV. hujus filio charus in paucis, atque intimus: utriuſque declamatorem ſacrum, atque Philippi IV. deſtinatione ad examen quandoque rerum graviſſimarum admiſſum; inter hæc ſupremi Fidei negotiorum Senatus, cùm aliàs, tum in expurgandis libris cenſorem magnâ eruditionis laude, prudentiæque, ſolertiæque, ac pietatis exercuit. Epiſcopalem dignitatem ſæpius ſibi oblatam conſtanter recuſavit. Cæterum quod ad nos ſpectat, ab eo emanaverunt in formarum lucem.

Cinco Diſcurſos, *con que ſe confirma la antigua tradicion de que el Apoſtol Santiago vino y predicò en Eſpaña, defendiendola de lo que algunos autores an eſcrito de nuevo contra ella*. Matriti 1612. in 4. ex typogr. regia.

En defenſa *del Patronato de Eſpaña de Santa Tereſa de IHS.*

Exercicios eſpirituales, *que ſe tienen en el Convento real de las deſcalças de Madrid*. Antverpiæ 1622. 8.

Sobre *el matrimonio que el Principe de Galles pretendiò con la Infanta Doña Maria*. Editum hoc votum Matriti ajunt anno 1623.

Indicem librorum prohibitorum & expurgandorum juſſu D. Bernardi de Roxas & Sandoval, Toletani Præſulis, Sacreque Rom. Eccleſiæ Cardinalis, & Generalis Hiſpaniarum Inquiſitoris formandum cum aliis ordinavit Matriti editum apud Ludovicum Sanchez 1612. ejuſque *Appendicem* publicatam anno 1614.

Vitam cum morte commutavit Matriti XXIII. Septembsis anni MDCXXXIV. ætatis ſuæ LXVI.

D. FRANCISCVS IGNATIVS DE PORRES, in oppido *Villaſeca* Toletani agri natus, Toletique educatus, in Academia Complutenſi Profeſſor cooptari meruit linguæ Sanctæ, Hebraicè doctus, & concionum eccleſiaſticarum elegans atque ingenioſus ſcriptor; Collegiatæque ejuſdem oppidi Complutenſis Eccleſiæ Canonicus, in lucem emiſit.

Diſcurſos morales *para los Domingos, Miercoles, y Viernes de la Quareſma*. Compluti in 4.

Diſcurſos morales *para los Lunes, Martes, Iueves y Sabados de la Quareſma*. Ibidem 1642. in 4.

Diſcurſos morales *para los Domingos deſpues de Pentecoſtes*. Ibidem apud Antonium Vaſquez 1641. 4.

Diſcurſos morales *para los Domingos de Adviento y del año*. Ibidem 1645. 4.

Diſcurſos *en alabança de diez Santos*. Ibidem 1644.

Diſcurſos morales *aprendidos en las hazañas eſcandaloſas y ruina miſerable del Principe Abſalon*. Ibidem 1646. in 4.

Diſcurſos morales *aprendidos en las valeroſas hazañas y ſagradas fortunas del Iuez, Principe, y Capitan General de Iſraël Gedeon*. Ibidem 1648. in 4.

Diſcurſos funerales. Ibidem 1650. in 4.

Diſcurſos *de alabança y doctrina para las feſtividades de Chriſto Señor Nueſtro*. Ibidem 1650. in 4.

Et neſcio an alia promanaverint ex divite ejus vena: quem & *Epitomen Hiſtoriarum Hiſpaniæ* meditari ſuperioribus annis, aut ſcriptam habere, in aliquo ex his libris notatum legimus.

FRANCISCVS IOANNES BARDAXI, Latinæ linguæ Profeſſor Valentinus, edidit

Syntaxim Latinam; anno 1566. ac

De conſcribendis Epiſtolis.

FRANCISCVS IOANNES MASIVS, vulgò MAS, Valentinus, Villęregalenſis, edidit

Epitomen Copiæ verborum. an. 1552. Valentiæ.

Compendium libelli Hadriani Cardinalis De ſermone Latino. Ibidem 1554.

F. FRANCISCVS DE SANCTO IOANNE, Hieronymianus monachus, ſcripſit

La vida *de la ſanta virgen Euſtochio, copilada de lo que della eſcriviò San Geronimo*. Hiſpali 1610. 4.

Deceſſit, ut exiſtimo, Octobri menſe an. MDCL. inſignis Eccleſiaſtes Hiſpalenſis urbis.

F. FRANCISCVS DE SANCTO IOSEPHO, Dominicanus, edidit Tagalâ Philippinarum Inſularum linguâ

Libro de *Nueſtra Señora del Roſario*.

De los ſantos *Sacramentos de la Igleſia*. Author eſt Ioannes Lopez Monopolitanus Epiſcopus in *Hiſtoria huius ordinis* IV. Par. lib. III. cap. LVIII.

FRANCISCVS IOVERIVS, vulgò IOVER, Valentinus gente, natus in oppido *Caſtellon* inter Peninſulam & Saguntum poſito, quos natales ei diſertè tribuit Eſcolanus *Hiſt. Valentina* lib. VII. cap. XXIX. (*Bibliotheca Pontificia* author Ludovicus Iacobus à S. Caro-

Carolo, Valentini ductus cognomento, quod adjudicatur *Ioverio*, Delphinatem cum apud Gallos in Valentia urbe illius provinciæ ortum minus verè retulit) Pariſienſis Doctor præclarus Theologiæ, collegit novo & commodiore ordine -

Sanctiones Eccleſiaſticas tam Synodicas, quàm Pontificias, in tres claſſes diſtinguens: Quarum prima eſt univerſalium Synodorum, ſecunda particularium, tertia Pontificiorum Decretorum. Pariſiis apud Audoenum Parvum. 1555. fol.

F. FRANCISCVS DE S. IVLIANO, Toloſanus ex provincia Guipuſcoa, poſt diuturnam Theologiæ Profeſſionem inter ſodales nudipedes ſanctiſſimæ Trinitatis, variáq; geſta munera Generalis ejuſdem Congregationis Hiſpanæ Præfectus, edidit -

Tribunal Regulare. Lugduni in 4. Deceſſit Compluti III. Sept. MDCLXIII. ſeptuagenarius altero Præfecturæ ſuę anno.

FRANCISCVS LABATA, è Cæſaraugusta urbe oriundus, Montiſone autem ejuſdem Aragoniæ oppido natus, Ieſuiticæ Societatis, cujus collegia Montisregienſe & Salmanticenſe, domum quoque Profeſſorum Pincianam rexit, totiuſque provinciæ Caſtellæ Viceprovincialis fuit Præpoſitus. Concionibus ad populum habendis cum eximia ſui laude, & animarum profectu vitam ferè totam inſumpſit; imo & Concionum formatoribus, qui poſt eum idem munus exerciturí erant, inſigni opitulatus fuit opere, cui inſcripſit -

Apparatum Concionatorum, ſeu locos communes ad conciones ordine alphabetico digeſtos; tomis tribus. Lugduni apud Horatium Cardon. 1614. fol.

Hiſpanicè vero edidit -

Diſcurſos morales *ſobre los Evangelios de los Santos*. Pinciæ 1625. 4. apud viduam Franciſci Fernandez. Itémque -

Quatro puntos, *en que ſe recoge lo mas util y agradablè à Dios de la oracion mental y vocal*. Matriti apud Ioannem Cueſtam anno 1610. in 8. Ilerdæque apud Ludovicum Maneſcal. 1618. in 16.

Mortuus eſt in ætate decrepita Pinciæ die Martii XXVII. an. MDCXXXI.

D. FRANCISCVS LANSOL DE ROMANI, Valentinus eques, æqualium teſtimonio, qui hominem cognoverunt, eruditiſſimus, paratum prelo habebat, dum viveret, uti Gaſpar Eſcolanus lib. I. *Hiſtor. Valentinæ* cap. XVI. & lib. IV. cap. IX. & Hieronymus Romanus de la Higuera in *Hiſtoria* etiamnum inedita *Toletanæ urbis* lib. XIV. cap. VII. retulêre (Latinum ut ſuſpicor.)

De Fluminibus Hiſpaniæ librum. Item-

Colectaneos *de las piedras de Eſpaña*; ſive de Inſcriptionibus antiquis, Eſcolanus ſcripſiſſe hoc poſtremum opus ait an. MDXX. Quod vix credo, cùm Hieronymus Romanus poſt octoginta ferè annos, hoc eſt, circa ſæculare ſexcenteſimum ſcribens contuliſſe cum illo per literas de re quadam teſtetur. Certiùs quid de ætate ejus deduci poſſe videtur ex lib. VII. cap. I. ejuſdem Eſcolani *Hiſtoriæ*.

FRANCISCVS DE LARA, neſcio quis, edidit -

Eſtimulo *para bien obrar*. Matriti apud Guilielmum Drovi. 1579. 8.

FRANCISCVS LASO DE LA VEGA, ſcripſit -

Varias oraciones *devotas para el exercicio del dia Chriſtiano, cō el Officio de la puriſſima Concepcion, y del Señor San Ioſef.* Matriti 1626. in 4.

F. FRANCISCVS DE LEDESMA, ſodalis Franciſcanus provinciæ S. Iacobi, collegit (verba audis Lucæ Vvaddingi) *opus illud ſatis tritum & neceſſarium, quòdque noſtris conficiendis Annalibus, & Emmanuëlis Rodriguez Quæſtionibus regularibus ſcribendis magno uſui fuit, inſcriptum* -

Monumenta ordinis Minorum: cujus tres ſunt editiones; I. Salmāticæ apud Ioannem de Porras 1506. 4. II. apud eundem 1551. III. non vidi. Opus hoc quidam tribuunt Antonio del Rincon, quem ego primum fuiſſe compilatorem, hunc verò authoris ejus librum multis additis monumentis auxiſſe. Hæc Vvaddingus.

FRANCISCVS DE LEIVA & AGVILAR, Cordubenſis, Medicus Doctor ſcholæ Complutenſis, Petri Garſiæ Carrerii olim auditor, cùm in patria medicinam faceret, typis cōmmiſit -

Deſengaño *contra el mal uſo del Tabaco.* Cordubæ 1634. 4.

Deciſion *del conocimiento del preñado por la orina.* Cordubæ 1633. 4.

F. FRANCISCVS DE LEMOS, Abbas Benedictinus, ſcripſiſſe fertur -

Super Threnos Hieremiæ Prophetæ. Matriti 1649. fol.

F. FRANCISCVS DE LEON, Toletanus, Eremitarum ſodalis, Eccleſiaſtes, ſacręque Theologiæ Magiſter, edidit -

Privança *del Hombre con Dios, ſobre el Parce mihi, Iob. cap. VII.* Pampelone apud Nicolaum de Aſſiain 1622. in 4.

FRANCISCVS DE LEON GARAVITO, Hiſpalenſis, ut credo, ſcripſit -

Informacion *en derecho por la puriſſima y limpiſſima Concepcion de Nueſtra Señora.* Hiſpali 1625. in 4.

FRAN-

F. FRANCISCVS DE LIZANA, domo ex urbe *Huete* Conchenſis diœceſis, Mercenariorum, qui captivos ex inſtituto apud nos redimunt, ſodalis, bis apud Conchenſes Præfectus, deinde totius ordinis Diffinitor, edidit-

Primera eſcuela *de Dios en la primera fabrica de ſus obras*; ſive in primū caput Geneſis, ad uſum Concionatorū. Matriti 1653. 4.

Doctrinas Evangelicas *para el Adviento y otras feſtividades*. ibidem 1661. 4.

Diſcurſos panegiricos *para varias feſtividades*. ibidem 1654. 4.

Teſoro Mariano. ibidem 1663. 4 apud Melchiorem Sanchez.

Diſcurſos panegiricos *para diverſidad de miſterios y Santos*. ibidem apud Andream Garziam 1658. in 4.

Quareſma. Matriti 1657. duobus voluminibus.

FRANCISCVS LOPEZ, Oliſſiponenſis Bibliopola, verſibus edidit brevioribus eo rhytmi genere, ac metri, quod *Quintillas* nos vocamus, ſed Luſitanis-

Santo Antonio de Lisboa, *primeira, e ſegunda parte, de ſeu nacimento, criação, vida, morte, e milagros*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1610. in 4.

FRANCISCVS LOPEZ, Luſitanus, Doctor medicus, Catharinæ Portugalliæ Reginæ à corporis tuenda ſanitate; ſcripſit-

Loor *de Nueſtra Señora en diverſos generos de metros*. Oliſſipone apud Antonium Gonzalez 1573. in 8. Diverſúmne opus, an idem eſt, quod video laudari hoc titulo-

Verſos devotos: eodem anno in 4º.

D. FRANCISCVS LOPEZ DE AGUILAR, Matritenſis, Sacerdos, ordinis S Ioannis Melitenſium, Aſcenſii Lupi in eadem curia celebris Advocati filius, diſertè, validéque Lupi à Vega noſtrorum omnium Poëtarum coriphæi tutatus eſt famam à Petri Turriani Ramilę Complutenſis cenſura, ſcribens-

Expoſtulationem *Spongiæ à Petro Turriano Ramila evulgatæ, pro Lupo à Vega Carpio Poëtarum Hiſpaniæ principe*: cui acceſſit ejuſdem-

Oneiropægnion, ſive inſomnium ludicrum adverſus eumdem Ramilam Lupo-maſtygem: & varia illuſtrium virorum poëmata in laudem Lupi ejuſdem. Editus fuit apud nos liber, ſed in Gallia editum præ ſe fert inſcriptio anno MDCXVIII.

Inedita alia ei tribuit Ioannes Perezius Montalbanus, dum Matritenſes cives ſuos alicubi celebraret.

FRANCISCVS LOPEZ CVESTA, dedit noſtris hominibus, qui latinè non ſciunt,

Selectas *de San Geronimo*; ideſt, epiſtolas quaſdam Hiſpanè loquentes. Matriti ex officina Ludovici Sanchez 1613. 4. & Ioannis Cueſta 1617. in 8.

FRANCISCVS LOPEZ DE GOMORA, Hiſpalenſis ſacerdos, ſtylo quidem eleganti & luculento res Indicas complexus, falſis tamen relationibus credens, non bonâ prorſus fide argumentum tractaſſe viſus eſt. Refutat quidē ejus Hiſtoriam paſſim Bernardus Diaz del Caſtillo in *Novæ Hiſpaniæ Hiſtoria* à ſe conſcripta. Supremus itidem apud nos Indiarum Senatus decreto ſuo exempla edita vetuit quondam legi, aut venalia proponi: cujus rei author ſatis idoneus eſt Antonius à Leone in *Epitome Bibliothecæ Indicæ*. Proſtat nihilominùs, & inter manus omnium eſt opus ſic inſcriptum.

Hiſtoria general *de las Indias*; duabus partibus. Altera eſt de rebus Peruanis, ſeu Americæ meridionalis, altera de ſeptemtrionalium Novæ, ut vocant, Hiſpaniæ regionum; Medinæ utraque edita apud Gulielmum de Millis 1553. in folio, & Antverpiæ 1554. in 8. Verſa eſt tum Gallicè à Martino Fumet, atque edita anno 1606. in 8. tum & Italicè diu ante ab Auguſtino Cravaliz typiſque commiſſa Veneriis anno 1560. & 1565. in 8. Nec non & inde petitus eſt, ut credimus, diverſæ notæ liber, hujus ſcilicet-

Deſcripcion *y traça de todas las Indias*. Antverpiæ 1553. in 8.

Scio & elucubraſſe, Petróque Oſorio Marchioni Aſturicenſi nuncupaſſe-

Hiſtoria *de Horruc y Haradin Barbarroja Reies de Argel*.

Laudat quoque ipſe aliud ſuum opus, in *Hiſtoria Indica* ſeu *expeditione Mexicana* cap. XL. hujus inſcriptionis,

De las Batallas *de mar de nueſtros tiempos*.

Reperiebatur quoque in Bibliotheca Olivarienſi codex M.S: continens (cujus formæ opus neſcio)

Los Annales *del Emperador Carlos V*. in 4. ut ex ejus conſtat Catalogo. Iulius tamen Chifletius in *Aulæ ſacræ Principum Belgii* Cap. VI. Gomoræ laudat idem, an diverſum, opus, ſcilicet *Indice Hiſtorico de los ſuceſſos del tiempo del Emperador D. Carlos*.

FRANCISCVS LOPEZ DE HARO, ignotus mihi aliunde, author fertur libri, cui-

Donativo Real, inſcripſit, atque Matriti edidit 1625.

FRANCISCVS LOPEZ TAMARID, Granatenſis, atque in ejuſdem urbis Eccleſia Portionarius, Regius & Indicum violatæ Fidei Interpres linguæ Arabicæ, ſcripſiſſe dicitur-

Diccionario *de los vocablos, que tomò de los Arabes la lengua Eſpañola*: quo paſſim utitur D. Sebaſtianus de Horozco & Covarrubias in *Theſauro lingua Caſtellanæ*.

FRAN-

FRANCISCVS LOPEZ TERAN, ſcripſit-
Vida, *virtudes y maravilloſa muerte de la Venerable Virgen Maria del Aguila de la Tercera orden de Nueſtra Señora del Carmen natural de la ciudad de Toledo*.

FRANCISCVS LOPEZ DE ZARATE, Lucronienſis, hâc noſtrâ ætate Poëſeos quaſi principatum obtinuit. Militiæ & peregrinationibus vacavit juvenis; unde reverſus ob ingenii alacritatem in domũq;receptus D. Roderici Calderonis Septem-eccleſiarum Marchionis, Philippo III. regnante in ſumma apud Lermæ Ducem gratia poſiti, miniſter fuit illi à ſecretis; poſteàque inter Officiales, ſive adjutores Cancellariæ ſtatus (ut vocant reipublicæ arcanorum tractationem) admiſſus. Sed cùm aliò quòvis quàm ad negotia Genius otii & Muſarum cupidus eum vocaret, brevi ſe in libertatem vindicans, patriam priùs, dehinc iterum Curiam inde non diſceſſurus habitavit multis ante obitum annis, vitæ ad amuſſim Philoſophiæ, & quidem Chriſtianæ, exactæ modum ſervans, contentus paucis, non adulationi, non ambitioni, non ulli ex curialibus vitiis obſtrictus; ſerius, mitis, valdéque modeſtus; ad nutum amicorum ſcripta quæque delere promptus; cęteros omnes, qui verſificarentur, laudare, nullum ſpernere, pares ſibi omnes, quamvis haberet pauciſſimos, judicare ſolitus. Exquiſitè tamen proprios verſus in examen vocabat, refingebat, deletili ſpongiæ committebat, adeò ut ſæpè nimia hæc accuratio in contrarium verteret; cùm non tam quod limæ eſſet indigens dedolare, quàm quod abſolutum jam eſſet, appriméque formatum, deterere videretur. Nec minùs rectè lyrica, quàm heroica tractavit: in moralibus tamen, tradendiſque Philoſophię regulis frequentior, & melior. Hæc ſcilicet cauſa eſt, quare non ſolidè, ac præ aliis omnibus celebretur, averſantibus multis caperatos ferè ſemper, ac triſtes Muſárum vultus, quos venerum omnium, & amęnitatum ſedes arbitrantur, virilémque potiùs, quam ſuavem, ac morbidam corporum formam. Adeò nervi per totum eminent,& dùm recta feriat ictus mentem, ſatis ad authoris propoſitum. Quamvis negari nequeat non mediocriter eum ad concinnitatem,& harmoniam carminis attendiſſe. Pauló ante mortem exire permiſſit è manibus Poëma Heroico-ſacrum, quod juvenis compoſuit, vir limavit,ſenex neſcio an diſpendio majori,quàm compendio multis in locis incudi ſubjecit, nempe-

Poëma Heroico *de la Invencion de la Cruz por el Emperador Conſtantino Magno*. Matriti 1648. in 4.

Ediderat in adoleſcentiæ flore primos ingenii fructus, præcipuèque *Silvas* (ut vocant metri vulgare genus) *duas* cum omni antiquitate in lyricæ Poëſeos dotibus contendentes, Titulum appoſuit, *Poëſias varias*; edidítq; Cõpluti 1619. 8. Sed poſteà locupletavit aliis, quos produxerat maturior ætas, fructibus, deditque ſic inſcriptum hoc ſyſtema,

Obras varias *de Franciſco Lopez de Zarate*. Matriti 1651. in 4. In quibus *Tragedia Herculis*, quam ille magno habebat, & ingenioſius quiſque habet in prærio.

Obiit V. die Martii MDCLVIII. ſeptuagenario major, feréque ab aliquot annis ſibi præmortuus ſæva paralyſi artus & mentem hominis, unáque ſenſus, nunquam tamen animi pietatem diſſolvente.

FRANCISCVS DE LOSA, Parochus Metropolitanæ Eccleſiæ Mexicanæ, morum ſanctitate ſpectatus, literis conſignavit-

La vida, *que hizo el Siervo de Dios Gregorio Lopez en algunos lugares de Nueva Eſpaña*. Mexici 1613. 8. Aureum verè libellum, feréque myſtico-hiſtoricorum principem, quem vel exteri homines ſibi jam oſtenſum avidè amplexantur.

Degebat adhuc intervivos admodum ſenex *Loſa* anno MDCXX. quo tempore Philippi Regis III. Hiſpaniarum nutu Gregorii hujus Lupi res geſtæ, vitáque ſanctiſſime tranſacta referebantur in authentica inſtrumenta,quamplurium teſtimoniorum fide roborata; in quibus noſter cõceptis verbis juravit ſe nuſquam in his, quæ de eo ſcripſiſſet aut falsò, aut temere quidquam affirmaſſe. De Gregorio dicendi infrà erit locus, nàm & ſcriptor eſt: cujus hanc vitam locupletiorem dedit proprio ſtylo Ludovicus Muñozius vir pius atque diſertus; Gallicè quoque publicavit Anonymus Ieſuita Pariſiis 1643. apud Petrum Rocolet.

FRANCISCVS LOSCOS, domo ex *Xerica* regni Valentini oppido, Oriolanæ Eccleſiæ Scholaſticus, Artium ac Theologiæ Doctor, Philoſophiæ Profeſſor, edidit-

De Logica Arte: uti refert Gaſpar Eſcolanus lib. VIII. *Hiſtoria Valentinæ*. C. X. in fine: ſive *Progymnaſtica Dialectica*. Valentiæ apud Mey.

FRANCISCVS LOZANO, Matritenſis, Architectus, vulgari ſermone convertit ex Italico-

Los diez libros *de la Arquitectura de Leon Baptiſta Alberto*. Matriti apud Alphonſum Gomez 1582. folio.

FRANCISCVS LVCAS, Hiſpalenſis, Grãmatiſta, edidit-

Arte *de eſcrivir*. Matriti 1608. in 4.

F. FRANCISCVS LVCAS DE CORDOBA, Eremitarum ſodalis, ſcripſiſſe dicitur, (quod lego in *Alphabeto Auguſtiniano*)

Vida *de San Guillermo*: anno 1589.

D. FRAN-

D. FRANCISCVS DE LVCIO ESPINOSA, Pampilonenſis, libellum foras emiſit hoc titulo,

Verdadera fama contra la Ley del duelo. Pampilone 1633. in 16.

F. FRANCISCVS LVENGO DE S. BERNARDINO, ſodalis Minorum provinciæ Caſtellæ, ac cœnobii Complutenſis, Concionator, domúſque Salicetanæ Præfectus, edidit-

Controverſias viginti ſuper Regulam Patrum Minorum. Compluti apud Antonium Vaſquez 1642.

FRANCISCVS DE LVGO, Matriti natus ex patre Hiſpalenſi, Ioannis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis germanus frater, eidémque cum eo Ieſuitarum inſtituto adſcriptus, Philoſophiam Palentiæ, Theologiam verò Compoſtellæ priùs, deinde apud Indos Mexici, & in urbe Sanctæ Fidei Novi regni Granatenſis docuit. Reſtitutus tandem Hiſpaniæ docta edidit Theologiæ commentaria, quantumvis plura alia amiſerit, intercepta ab Hollandis in portu quodam Cubæ Inſulæ eâ, quâ vehebatur, claſſe. Prodierunt quidem ab eo iſta;

Decurſus prævius ad Theologiam moralem, ſive de Principiis moralibus actuum humanorum, ideſt, de conſcientia, & motu animi voluntario; duabus partibus. Matriti apud Franciſcum Martinez 1643. in 4.

Opuſculum De Sacramentis in genere. Valliſoleti apud Antonium Vaſquez 1638. in 4. Granatæ 1644. in 4.

De Deo & Angelis, ſive commentaria ad Primam Partem Sancti Thomæ; duobus voluminibus. Lugduni in fol.

Deceſſit, ut audio, collegii Pineiani Rector circa annum MDCL.

D. FRANCISCVS DE LVGO & AVILA, Matritenſis, Americanæ provinciæ de *Chiapa* olim Prætor, humaniorum literarum, Hiſtoriæque peritus, luſit olim-

Novelas. Matriti 1622. in 8. Deinde ſcripſit-

Replicas a las Propoſiciones de Gerardo Baſſo, quæ de re monetaria ſunt.

Expectari à ſe jam diu fecit librum *De la Nobleça exemplificada en el linage de Lugo.*

In vivis erat anno MDCLIX. Matriti.

FRANCISCVS DE LVQVE FAXARDO, Hiſpalenſis Sacerdos, Eccleſiæ oppidi *de Pilas* propè Hiſpalim miniſterio addictus, excogitavit pro aleatoribus ad bonam mentem reducendis-

Fiel deſengaño contra la ocioſidad y los juegos; in quo opere Dialogiſtæ ſunt *Florinus* aleator, *Laurentius* admonitor. Matriti apud Michaëlem Serrano 1603. in 4. Item aſcetica alia, nempe-

Exortacion a las obras de miſericordia. Hiſpali 1609. in 8.

Deſpertador del Alma, y motivos para la oracion por el diſcurſo del año. 1611. in 8.

Item Hiſtorica hæc-

Relacion de la fieſta, que ſe hizo en Sevilla en la Beatificacion de S. Ignacio. Hiſpali 1610. in 4. apud Ludovicum de Eſtupiñan.

Relacion de las fieſtas, que la Cofradia de Sacerdotes de S. Pedro celebrò en ſu Parroquial Igleſia de Sevilla a la Puriſſima Concepcion de Nueſtra Señora. Hiſpali 1616. in 4.

Ejuſdem, credo, eſt opus, quod *Franciſci de Luque* præfert nomen,

Politica Chriſtiana, inſcriptum, quod prodiit 1602. in 12.

Anno MDCXVI. Rector erat Seminarii, quomodo collegium vocant, ubi educantur pueri Cathedrali Eccleſiæ deſervientes.

D. FRANCISCVS DE LVZON, Bæticus, Rondenſis, Præfectus Caſtri *de Fuentes* nuncupati in Vallis Tellinæ Helvetiorum aditu, ſcripſit ſuperiore ſæculo, quod ex relatione Rondenſi notum mihi,

De la formacion de los eſquadrones.

F. FRANCISCVS MACEDO, Luſitanus, Conimbricenſis, vix major annis Societatem ingreſſus Ieſuitarum in ea plures annos manſit, cùm Rhetoricam, tum Philoſophiam, & rationem temporum, hoc eſt, Chronologiam docens, multâ eruditionis & eloquentiæ ac Poëticæ facultatis Famâ. Hinc tamen in ſodalitium Franciſcanorum fratrum ſe conferens, Franciſcique à Sancto Auguſtino Macedo nomen præ ſe ferens, ea tempora adeptus eſt, quæ calamitatem rebellionis Portugalliæ invexerunt: cujus æſtu abreptus & ipſe non in Anglia ſolùm, ſed & in Gallia, lateri eorum adhærens, qui rebellem Brigantinum apud eos Reges tuebantur aſcititio Legatorum honore conſpicui, hanc cauſam voce, & ſcriptis promovere non deſtitit, Pariſiis edito *Propugnaculo*, de quo mox dicimus, aliiſque hujus argumenti. Romę demum tradidit, urbanæque tum habitationi, tum profeſſioni, vegetæ adhuc ſenectutis fructus in Collegio Vrbano de Propaganda Fide addictus polemicæ Theologiæ docendæ, ac neceſſariis exhibitus; inſuperq; in Romano Sapientiæ gymnaſio cathedrâ ornatus Eccleſiaſticę Hiſtorię, Sanctique Officii Cenſor Theologus. Acumine ingenii, memoriæ præſentiâ, multarúmque diſciplinarum præſtanti eruditione clariſſimum Romæ vidimus majorem ſeptuagenario, priuſquam ad Patavinam Theologiæ, quâ nunc, quo tempore hæc ſcribimus, detinetur, profeſſionem ante biennium evocatus fuiſſet, libris tamen adhuc immerſum, & procudendis ſui monumentis in gratiam poſterorum. Ediderat in Societate, ut Philippus Ale-

Alegambe *Ieſuitarum Bibliothecæ* author retulit,

Theſes rhetoricas, quas Matriti publicè propoſuit.

Apotheoſin S. Franciſci Xaverii, lyrico carmine, lib. III. Oliſsipone 1620. 8.

Apotheoſin Sanctæ Eliſabethæ Reginæ Luſitaniæ; lib. unico. 1625. in 4.

Artem Poëticam juſto volumine; præter *elegias* quaſdam *in mortem Patris Franciſci de Mendoça*, quæ extant ad calcem ipſius Mendoçæ *Viridarii*.

Hiſpanicè verò -

Epitome Chronologico *deſde el principio del mundo haſta la venida de Chriſto*. Matriti 1633. in 4.

La vida *de D. Luis de Ataide Virey de la India*. Matriti 1629. in 4.

Extra Societatem edidit multò plura: ſcilicet -

Propugnaculum Luſitano-gallicũ contra calumnias Hiſpano-belgicas, in quo fermè omnia utriuſque regni tum domi, tum foris præclarè geſta continentur. Pariſiis apud Antonium Bertier 1647. in fol.

De Iure ſuccedendi in regnum Luſitaniæ. ibidem 1641. in 4.

Elogium Eminentiſs. Michaëlis Mazzarini Ord. Fr. Prædicatorum S. R. E. Cardinalis. Pariſiis.

Romam, Poëma epicum. Romæ 1641. 4.

Honorem vindicatum. Rupellæ 1642. 8.

Elogia Gallorum. Aquis-ſextiis anno 1642. in 4.

Teſſeram Romanam authoritatis Pontificiæ adverſus buccinam Thomæ Angli. Londini 1654. in 4.

Lituum Luſitanum, hoc eſt, Apologiam mentis Innocentii X. adverſus Thomam Anglum. Londini 1654. 4.

Scrinium Divi Auguſtini de prædeſtinatione gratiæ, & libero arbitrio. Pariſiis 1648. 4. Monaſteriique per Chriſtophorum Hongalr. 1649. in 4.

Mentem divinitùs inſpiratam Sanctiſſimo P. N. Innocentio X. ſuper quinque propoſitionibus Cornelii Ianſenii. Londini 1643. in 4. apud Nortonum.

Domum Sadicam. Lugduni 1653. in folio.

De Clavibus Petri, libris IV. Romę apud Philippum Mariam Mancini. 1660. fol.

Officium S. Ioannis Evangeliſtæ. Oliſſipone.

Vitam Sanctorum Ioannis de Mata & Felicis de Valoès Fundatorum ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis captivorum. Ibidem apud Angelum Bernabò 1660. in 8.

Theatrum Meteorologicum. Ibidem apud Iacobum Dragondelli in 12.

De Adventu Sancti Iacobi in Hiſpaniam Diatriben. Romæ 1662. in 4.

Hiſpanicâ, ſeu Caſtellanâ linguâ -

Filipica Portugueſa. Oliſſipone 1644. in fol.

Latinè item poſt hæc omnia -

Scholas Theologiæ poſitivæ ad Doctrinam Catholicorum, & refutationem Hæreticorum apertas. Romæ apud Philippum Mariam Mancini 1664. in folio.

Vivit adhuc Patavii.

F. FRANCISCVS MACHADO, Luſitanus, Ciſtercienſis ordinis, Theologiæ Doctor Pariſienſis, Abbas Tomaraënſis, laudatur à Chryſoſtomo Henrriquez & Carolo Viſchio Ciſterciẽſium Scriptorum celebratoribus horum operum nomine,

Vitæ, & miracula B.B. Thereſiæ & Sanciæ Reginarum, ſanctimonialium ordinis Ciſtercienſis.

Epiſtolæ variæ ad Henricum Luſitaniæ Principem S. R. E. Cardinalem; quæ extant typis Bernardi Briti anno 1600. in fol.

Contra Iudæos, duo egregia volumina quę M.SS. adſervantur in Alcobazienſi domo.

FRANCISCVS DE MADRID, laudatur ab Alphonſo de Vlloa in *vita Caroli Imperatoris* conſcriptæ Hiſtoriæ nomine, quam pertexuiſſe dicitur, nec nos vidimus,

De la Guerra *de Alemania*.

FRANCISCVS DE MADRID, Palentinus, Petri Gundiſalvi filius, Alphonſi frater, qui *Palentinam* in ſchedis reliquit *Hiſtoriam*, de quo jam diximus, Canonicus Palentinæ ſuæ Eccleſiæ, & Archidiaconus *de Alcor*, homo amœni ingenii (ut verbis laudem Antonii ab Honcala Abulenſis in libro *Grammatica Propægnia* inſcripto) & elegantiæ non vulgaris, nec non divinarum rerum ſciens; vertit ex latino eleganter -

La proſpera *y adverſa Fortuna de Franciſco Petrarca*. Cæſarauguſtæ apud Gregorium Coci 1523. in folio.

Nonnulla de hoc opere dicta manent in Alphõſi fratris, ejuſdémque in honoribus his Eccleſiaſticis, quos Franciſco tribuimus, ſucceſſoris, elogio. Alexius item Vanegas in *Enucleationibus ad locos obſcuriores Velleris aurei Alvari Gomezii*, hanc de noſtro mentionem habet. *Nuper Franciſcus de Madrid Archidiaconus de Alcor in Eccleſia Palentina ſcripſit ad Doctorem Ioannẽ Bernardum Diez de Lugo &c. ut me quæreret, atque expoſtularet, quid cauſæ eſſet quòd Illiberi oppidum Salſas eſſe in ſecundo Differentiarum libro aſſeruerim, cum me unico dempto, nemo non ſit, qui Granatam Illiberim fuiſſe contendat. Primùm (ſanè fateor) cum epiſtolam perlegiſſem, admiratus ſum hominis in explicanda, ſuffulciendáque ſententia omnium hinc inde rerum corrivationem. Deinde non ſecus atque ſi ex ungue leonem totum elicerem viſus ſum mihi totius antiquitatis exemplar in illa opiſtographa epiſtola circumſpicere. Adeò enim in tenui argumento omnes aggeres, vineas, arietes, & catapultas*

 pultas

pultas in Salſas direxit, Granatæ opitulaturus, ut ni veritas reclamaret,de Illipula magna jam funditus actum eſſet. Hæc Vanegas.

F. FRANCISCVS DE MADRID, ſumpto nomine à loco natali, Franciſcanus; ſcripſiſſe dicitur, illandatus tamen Vvaddingo,

T e ſ o r o *de Pobres*.

F. FRANCISCVS MANZANO, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, edidit aſceticum opus ſic inſcriptum -

C e n t e l l a s *del amor de Dios*. Matriti 1653. in 4.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, aliàs DE TRVXILLO, Matritenſis,N.de *Truxillo* Doctoris Medici,Regiſque Hiſpaniarum Cubicularii filius, poſtquam in religioſa alia familia bene imbutus literis virilem attigiſſet ætatem, ſodalium Mercenariorum reformati ordinis ſacramentum dixit. In eo diu Theologiam profeſſus, Diffinitoris, ut vocant, generalis ſemel atque iterum, Procuratoriſque Generalis apud Romanam Curiam munera geſſit. Cùm verò Matriti degeret,ubi & ſublatus fuit è vivis, doctrinæ, ac prudentiæ nomine plures eum viri docti, gravéſque frequentare ſolebant. Græcè, Hebraicéque eruditum, proſáque,ac verſa oratione Latinâ diſertum, domeſtici, & quibus notus fuit, dum viveret, multi aſſeverant. Et idonei adhuc magis teſtes, opera, quæ reliquit,viri famam tuentur; hæc ſcilicet;

C œ n a m a g n a, ſive de Sanctiſſimi Eucharistiæ Sacramenti myſterio, & ejus figuris in utraque Lege naturali & ſcripta; tomis tribus. Quos penes ſe habebat an. MDCLV. D. Hieronymus de Camargo regius Caſtellæ Senator in gratiam cari olim ſibi capitis propriâ curâ & impenſis publicandos.

I o ſ e p h i n a, ſive De laudibus Divi Ioſephi: quod opus adſervatur in *S. Barbaræ* cœnobio Matritenſi M.S.

Priuſquam verò in hac familia ſacra numeraretur, ediderat -

D i ſ c u r ſ o *ſi ſe puede ainnar tomando chocolate*. Gravatus diu pinguedine & arthritite amanuenſis manu commentari ſolebat,extinctus demùm LX. ferè natus annos Matriti, ut diximus,annoMDCLIV.

F. FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, ex ſodalitio Carmelitarum reformatorum, in cœnobio Eliæ parenti ſacro Salmantino ſacram ſcientiam profeſſus, ſodales autem Burgis cum regeret, publicavit -

C o m m e n t a r i o s literales & morales in Apocalypſin Ioannis Apoſtoli: hoc eſt,in ejus XI. priora capita. Lugduni 1648. in fol.

F.FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, ordinis Seraphici, edidit -

M a n u a l *de Sacerdotes, y eſpejo del verdaderoCriſtiano,con la explicacion de las ceremonias de la Miſſa*. Granatæ 1598.

F.FRANCISCVS DE SANCTA MARIA, Granatenſis, Ferdinandi del Pulgar & D. Hieronymę à Cepeda filius primogenitus, in Carmelitarum reformatorũ ſodalitium Pinciæ admiſſus, religioſa hæc caſtra ſequutus fuit ſtrenuus miles, viæ ducem habens Sanctiſsimam Virginê Thereſiam ſibi non religioſæ tantùm adoptionis, ſed & naturalis neceſſitudinis vinculo ex materno latere propinquam. Quâ quidem cognatione haud indignum ſe oſtendere conatus eſt, non ſolùm exactiſſimâ,quámque domeſtici non vulgaribus elogiis commendare ſolent, propoſiti obſervantiâ, ſed & calamo, lucubrationibúſque, quas illuſtrandæ ſectæ ſuæ rebus, omni ævo, etiam antiquiſſimo, hoc eſt, *Heliæ* authoris, nec non & à reformationis tempore geſtis ſalubriter impendit; ſtylo quippe uſus elegantiæ maſculæ, hoc eſt modeſtæ ac religioſæ, pleno in lucem edidit priùs -

H i ſ t o r i a P r o f e t i c a *de la Orden de Nueſtra Señora del Carmen, I. tomo*. Matriti 1630. in fol. Quam & propugnare opus habuit adverſus aliter de hujus ordinis originibus ſentientes, ſcripta -

A p o l o g i a *del tomo primero de la Hiſtoria Profetica*. Valentiæ 1642.in folio.

Tranſitu inde facto ad propiora, & propriora tempora reformationis Thereſianę publici uſus fecit -

R e f o r m a *de los Deſcalços de Nueſtra Señora del Carmen de la prima obſervancia*;duobus tomis. Prior Matriti anno 1644. poſterior autem...... prodiit unà cum vita authoris. Atque uterque Italis communicatus fuit operâ Gaſparis de S.Michaële, Congregationis Italiæ, Genuæque excuſus 1654. in folio. Gallis quoque vulgares fecit Fr. Gabriël à Cruce, ediditque Pariſiis anno 1655. in fol.

Obiit Matriti octogenario major anno MDCXLIX.

FRANCISCVS MARQVEZ TORRES, Illuſtriſſimi D. D. Bernardi de Roxas & Sandoval S. R. E. Cardinalis, Archiepiſcopi Toletani Cappellanus, puerorúmque eidem famulantium præceptor,edidit -

D i ſ c u r ſ o s c o n ſ o l a t o r i o s *al Illuſtriſimo Señor D. Criſtoval de Sandoval y Roxas Duque de Vzeda &c. en la temprana muerte del Señor D. Bernardo de Sandoval y Roxas Primer Marques de Belmonte ſu bijo*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1626. in 4.

D. FRANCISCVS MARROQVIN, Epiſcopus primus Guatemalenſis in Septemtrionali America fecit, atque edidit -

D o c t r i n a *Chriſtiana en lengua Vtlateca*. Mexici apud Ioannem Paulum 1556. in 4.

FRAN-

FRANCISCVS MARTI & VILADAMOR, Iuriſconſultus Barcinonenſis, regius, uti ſe appellat, Hiſtoriographus ſub detentoribus provinciæ Gallis, & Advocatus fiſcalis patrimonialis Bajuliæ generalis Cataloniæ, ſcripſit tempori ſerviens-

Præſidium inexpugnabile Principatus Cataloniæ pro Iure eligendi Chriſtianiſſimum Monarcham. Barcinone 1644. in ſolio apud Sebaſtianum Cormellas. Item-

Defenſa de la autoridad real en las perſonas Eccleſiaſticas del Principado de Cataluña ſobre el hecho de tres capitulares de la ſanta Catedral de Barcelona. Barcinone in officina Petri Ioannis Dexen 1646. in 4.

FRANCISCVS MARTINEZ, edidit-

Tratado de la fundacion y antiguedad de la ciudad de Origuela, y de las coſas memorables de ſu Igleſia Catedral. Oriolæ 1612. in 8.

Exequias y fieſtas funerales, que la Santa Igleſia de Origuela hiço à la dudoſa muerte del Venerable y Angelico Padre Moſſen Franciſco Geronimo Simon Beneficiado en la Parroquia de S. Andres de la ciudad de Valencia con una breve relacion de ſu vida y muerte 1612. in 8.

Oriolanus fuit author, & in Cathedrali ejus urbis Eccleſia Beneficiatus, ut vocant eum, qui beneficio gaudet eccleſiaſtico.

FRANCISCVS MARTINEZ, Luſitanus, Salmanticæ Indum habuit Grammaticæ; cui quidem (ut ipſe de ſe ſcribit in *oratione* quadam *pro Antonio Nebriſſenſi* habita) per undeviginti annos juventutis Inſtitutori præter publicum ſtipendium honeſtiſſima quotannis præmia ob eximiam diſcipulorum frequentiam, fœlicémque proventum Academia decrevit. Dignoſcitur hodie ex his, quæ reliquit opuſculis-

De Grammatica Profeſſione Declamationem in Grammaticos, cui oppoſuit aliam-

Pro Grammaticis. Salmanticæ apud Ioannem Ferdinandi 1589. in 8.

Orationem pro Antonio Nebriſſenſi; ibidem apud Michaëlem Serrano de Vargas, 1588. in 8. de qua in *Antonio* egimus.

Prodierant antea ſermone vulgari-

Inſtituciones de la Grammatica. Salmanticæ apud Sebaſtianum Hernandez 1555. in 8.

FRANCISCVS MARTINEZ, Ieſuita, in collegio Pampilonenſi diu famâ ſanctitatis (ait ſcriptor *Ieſuiticæ Bibliotheca*) floruit, ibique diem clauſit extremum XXIX. Februarii MDCXXIV. Scripſit vernaculâ linguâ-

Vida de S. Franciſco Xavier.

FRANCISCVS MARTINEZ, Aragonus, Bilbilitanus, ſcripſit, Lanuza teſte in *Eccleſ. Hiſt. Aragonenſi*, & Valerio Andrea in *Catalogo*-

Facilem introductionem ad linguam Latinam in 8. niſi idem opus alteri cognomini attributum jam ſit.

FRANCISCVS MARTINEZ DE CASTRILLO, patriâ ex *Caſtillo de Oniello*, publicavit-

Coloquio de la dentadura y orden de adereçar los dientes. Pinciæ typis Sebaſtiani Martinez 1557. Mantuæque apud Alvarum Gomez 1570. in 8.

FRANCISCVS MARTINEZ MONTIÑO, Philippi Regis Hiſpaniarum ſecundi, ut ſuſpicamur, culinæ præfectus, cœnarum, quam vocat Horatius, artem eo libello edocere voluit, qui extat ſic inſcriptus-

Arte de Cocina, paſteleria, biſcocheria, y conſerveria. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. 8. 1628. quem eumdem cum eo habeo, qui lucem vidit anno 1560. 8. quod alii viderint.

Satis equidem ſcio hanc palati & ventris curam ferè omnium nationum fuiſſe. Nam Artemidorus Ariſtophanius gloſſas ſcripſit græcè ὀψαρτυτικὰς eorum ſcilicet, quæ pertinent ad rem culinariam, Athenæo laudatore in IX. & XIV. libro, Glaucus itē Locrus inter ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὰς *coquinariæ artis doctores* ponitur à Iulio Polluce lib VI. cap. X. meminitque ejus idem *Athenæus* lib. IX. & XII. Apicius inter Romanos benè cūctis notus eſt *De re culinaria* ſcriptor. Editáque ſunt Italicè *Il Maeſtro del arte del cucinare*, Bartholomæi Scappi; Gallicéque *Le Cuiſinier François*, Domini *de la Varenne*; Belgas docuit nō unus ſcitè condire obſonia, Gerardus Vorſelman, ac Petrus Scholierius Senator Antverpienſis nomen præ ſe ferens *Marci Antonii Magiri*. Non omninò inutiliter, ſi nata ſunt hæc omnia inſtruere lautitiem urbanam menſarum, non verò illum, ut vocat *Pædagogus* Clementis, *Ventri-dæmonem*, dæmonum omnium peſſimum ac pernicioſiſſimum in nos ipſos armare & irritare.

FRANCISCVS MARTOREL, Dertuſanus, ſcripſit-

Hiſtoria de la ciudad de Tortoſa y de la ſanta Cinta que diò la Virgen Nueſtra Señora à la dicha ciudad. Dertuſæ 1626. in 8.

F. FRANCISCVS MARZAL, Balearis, Minoricenſis, ordinis Sancti Franciſci regularis obſervātię, cœnobii de *Ieſu* extra muros urbis Majoricenſis Præfectus, in regio ejuſdem urbis atque ordinis monaſterio Lullianæ artis pro more illius provinciæ profeſſor publicus, deinde in Aracælitano urbis Romæ Lector Theologiæ, vir religioſus, doctúſque, ut Vvaddingus ait, edidit-

Artem generalem ultimam venerabilis Magiſtri,

giſtri ac Doctoris illuminati Raimundi Lulli, à mendis correctam, diſtrictiùs diviſam, notis marginalibus ornatam, atque Indicibus locupletatam. Cui præponitur, *Archielogium vita & doctrina ejuſdem Lulli*. Palmæ Balearium apud hæredes Gabriëlis Gualp. 1645. in 4.

FRANCISCVS MATTHÆVS FERNANDEZ BEXARANO, patriâ, ut ad me delatum eſt, ex urbe Pacenſi Eſtremaduræ, Doctor Medicus, ſcripſit.

La Noticia intuitiva *de todas las artes y ciencias* 1625. Item latinè.

De Facultatibus naturalibus.

FRANCISCVS DE MEDINA erat in Bibliotheca Olivarienſi inſcriptus libro manu exarato in folio hujus tituli.

Suma *de la vida de D. Pedro Gonzalez de Mendoza Arçobiſpo de Toledo y Patriarcha de Alexandria.*

F. FRANCISCVS DE MEDINA & ARTIAGA, Bęticus ex urbe *Xerez de la Frontera*, aliis Caſtellanus ex urbe *Huete*, ordinis fratrum, quos dicimus Mercenarios; ejuſdem provinciæ, totiúſque ordinis ſui Præfectus Generalis tricefimus quartus: quo munere ſpoliatus fuit non jure, ut fama eſt, Clementis VIII. Papæ tempore. Celebratur à domeſticis, pietatis, ingenii, atque eruditionis nomine. Reliquit namque perfectum.

In Tertiam Partem Sancti Thomæ Commentariorum volumen unum: quod Salmanticæ in Bibliotheca collegii S. Crucis ejuſdem ordinis adſervari ſcribit Frater Petrus de S. Cecilio in opere adhuc inedito *De Scriptoribus ſuæ familiæ*. Alii notant hæc omnia tranſcripta legi in Petri Cabreræ Hieronymiani ad *eamdem tertiam Partem Commentariis*.

FRANCISCVS DE MEDINA DE MENDOZA, Guadalaxarenſis, vir nobilis, Hiſpaniarum Hiſtoriarum callentiſſimus, miræ quidem memoriæ, qua orbitatem oculorum olim contractam ſupplevit inſigniter, laudatus non mediocriter ab Ambroſio de Morales in *Antiquitatibus* pag. 26. ſcripſiſſe dicitur.

Annales *de la ciudad de Guadalaxara*. Quamvis id non facilè admiſerit D. Thomas Tamaio in *Notis ad Luitprandum* pag. 142.

F. FRANCISCVS DE MEDRANO, Franciſcanus ſodalis, reliquit M.S.

Hiſtoria *del Nuevo reino de Granada*: Antonio Leonio authore in *Bibliotheca Indica Occidentali* Tit. XIV.

Arte *de la lengua Moſca*, ejuſdem regionis vulgaris.

F. FRANCISCVS DE MEDRANO, ex oppido *Tordeſillas* Caſtellæ veteris, laicus ſodalis fratrum Minorum, ſcripſit.

Oracion *para aiudar à bien morir fundada ſobre la del Padre nueſtro*. Matriti apud Dominicum Garſiam. 1648. in 8.

D. FRANCISCVS DE MELGAR, Bæticus ex municipio *La Puẽte de D. Gonzalo* Cordubenſis diœceſis, almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis Canonicus, & Iuris Canonici Doctor, ſcripſit.

Por el vnico Patronato *de Eſpaña del Apoſtol SantIago* in 4.

F. FRANCISCVS MELLADO, Franciſcanus, provinciæ Angelorum Diffinitor, ex præcepto Andreæ Camacho Miniſtri Provincialis collegit omnia, quæ in archiviis prędictæ provinciæ reperire potuit, monumenta, formavitque inde.

Hiſtoriam provinciæ Angelorum, quam (Lucas Vvaddingus ait) *ad me miſit manuſcriptam*.

FRANCISCVS DE MENDOZA, Oliſſipone ortus nobili ſtirpe, magnum vixit inter ſodales Ieſuitarum religioſæ vitæ, multiplicíſque eruditionis, atque facundiæ exemplar. In Societatem admiſſus tam patriæ urbis, quã Conimbricenſis juventutem Rhetorum ac Philoſophorum diſciplinas, deindéque ſacras literas apud Eboram docuit. Collectâ his ſtudiis luculentâ famâ, Romam ire juſſus eſt provinciæ ſuæ Procurator: quo loco ſic inter alios Generali Præpoſito familiæ hujus placuit, ut virum undique, numeriſque omnibus abſolutum palàm eum, conſtantérque prædicaret, ſive Concionatoris, ſive Scriptoris, ſive Doctoris vices, ſive jubentis, ſive obtemperantis officia ſumma cum laude per eum obita ſpectarentur. In reditu per Gallias Lugduni coëgit eum mors curſum vitæ, non famæ abſolvere tertiâ die Iunii anno ſalutis MDCXXVI. ætatis ſuæ LIV. Siquidem ad immarceſſibile pietatis, omnigenæque virtutis meritum, emendatiſſimæ cujuſdam eloquentiæ, doctrinæque non intermorituram laudem adeptus in operibus editis pręſentem ſe ac ſuperſtitem bonâ omnium, qui literas amant, gratiâ & plauſu quotidie ſiſtit. Hęcce illa,

Commentaria in Libros Regum; tomis tribus: quorum primus explicat duo prima libri primi capita, Lugduni apud Iacobum Cardon 1622, fol. ſecundus ſex capita ſequentia; tertius ſeptem deinceps alia. Ibidem 1625. & 1631. fol. Cætera mors abrupit. Poſthuma prodierunt.

Viridiarium ſacræ & profanæ eruditionis. Lugduni 1632. in folio & Coloniæ apud Petrum Henningium 1633. 4.

Luſitanicè autem.

Sermones per Adventum, Quadrageſimam, & Dominicas per annum. Oliſſipone apud

apud Mathiam Rodriguez 1632.fol. Quos in Caſtellanam converſos linguam Franciſcus Palau, Barcinonenſis, Dominicanus ſodalis, Barcinone edidit anno 1636. in 4.

In omni literatura ſummum virum appellat Andreas Pinto Ramirez olim diſcipulus in *Spicilegii ſacri*, tract. I. cap. VII.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA, nobilitate vir & dignitate, ſimúlque doctrinâ commendatiſſimus, Eneci Marchionis III. *de Mondejar* filius fuit. Marchio *de Guadaleſte*, & Aragoniæ (ita loqui fas eſt cum vulgo ad exemplum eruditorum hominum) Almirantus, Commendatariúſque *de Valdepeñas* in Calatravæ militia, regius Oeconomus, atque item Alberti Auſtriaci Belgarum Principis Archioeconomus, militariúmque ejus copiarum tandem Præfectus, ad Rodulphum Secundum Imperatorem, Galliarúmque & Poloniæ Reges legatus. Captus hic ab Hollandis hoſtibus in Neoportuenſi prælio mâſit per biennium in Zelandia; reverſúſque ad nos diuturniorem & graviorem carceris & reatus ca amitatem incurrit; quâ tandem liber, conjugalique vinculo (Mariam Ruiz Colon de Cardona Ducillam *de Veraguas* ſibi copulaverat) ſolutus ordines ſacros ſuſcepit, atq; his eum ornatum reperiens Philippus Rex noſter IV. Eccleſiæ Seguntinæ deſtinavit Antiſtitem. Quâ dignitate ſaltem delibatâ cedere eum brevi mors coëgit Matriti, nondum inde divulſum, I. Martii MDCXXIII.

Extant formis edita.

Franciſci de Mendoza Relatio legationis ſuæ ad Cæſaream Majeſtatem, ad Archiduces Auſtriæ, & Regem Poloniæ. Bruxellis 1598. Fortè & vulgari ſermone Hiſpaniæ editus liber eſt eodem anno in eadem officina, cum & Hiſpani hujus lemmatis codex fuerit in Bibliotheca Caſtellæ magni Comeſtabilis, *La Embaxada de D. Franciſco de Mendoza*.

Majoris operæ eſt opus alterum, cujus nomine plurimùm à viris doctiſſimis noſter laudatur, ſcilicet.

De Genealogia Virginis Deiparæ; De qua operæ pretium erit Gaſparis Sancii Societatis Ieſu viri graviſſimi atque eruditiſſimi cenſionem audire. Hic eum *Commentaria* ſua ſuper *Actus Apoſtolorum* Franciſco Mendozæ nuncuparet, *Aggreſſus es* (inquit) *De Chriſti generatione in cap. primum Matthæi, commentationem, in qua res naturâ ſuâ difficiles, & opinionum varietate confuſas, in quibus magnorum Scriptorum diu elaborarunt ingenia, ſic explicas dilucidè, ſic graviter & acutè probas, ut perſuadeas quod ſuadere vis, & nemini quidquam in poſterum reliquiſſe videaris, quod ad tuas cogitationes & curas poſſit accedere. Legi non ſemel vigilias tuas & antelucanas operas, quas in eo argumento non modò patienter, ſed etiam jucundè poſuiſti; neque in eo genere (nihil dabo gratiæ, nihil adulationi, quod abeſſe longiſſimè debet à religioſo viro) in eo inquam genere nihil meo judicio magis elaboratum, ac magis accuratè perfectum vidiſſe me recordor*. Hæc Sancius. Didacus item Vega Franciſcanus in alia nuncupatoria epiſtola cujuſdam ex concionatoriis ſuis operibus multa de Franciſco Mendoza noſtro: cujus etiam res in bello geſtas inſigni elogio comprehendit Laurentius Beyerlinck Antverpienſis Canonicus in *Hiſtoria rerum geſtarum ab anno MDLXXII. ad MDCXI.* totámque vitæ ſeriem Balthaſar Porreño in *Hiſtoria Sanctæ Liberatæ*, dum Seguntinæ Eccleſiæ Præſulum formando albo inſtitit; idémque argumentum proſequutus Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro* hujuſmet Eccleſiæ: de quo & ejus genealogico profano quodam opere cum eximia laude refert Alphonſus Lopez de Haro in Præfatione ſui *Nobiliarii*.

F. FRANCISCVS DE MENDOZA, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, interpretatus fuiſſe dicitur in Hiſpanicum Franciſci Gonzagæ opus de *Origine ordinis Seraphici*, quamvis Vvaddingus illaudatum reliquerit.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA & BOVADILLA, Didaci Hurtado de Mendoza, & Eliſabethæ à Bovadilla Comitum *de Cañete* filius, Conchæ, aliis Cordubæ, natus anno MDVIII. Salmanticæ ferè dedit pueritiæ atque adoleſcentiæ fructus. Studiis quippe utriuſque linguæ Romanæ, Græcæque apprimè inſtructus in Complutenſi gymnaſio, Salmanticam venit Iuriſprudentiam docendus; cujus artis poſt aliquot annos Doctorale in lauream reportavit. In eadem Academia docuit ipſe ex cathedra Græcam linguam, gymnaſióq; præfuit viginti annis natus Scholaſtici munere. Hinc almæ Toletanæ Eccleſiæ Archidiaconus, inde Caurienſis, poſtremóque Burgenſis Epiſcopus anno MDL. creatus, & in Purpuratorum Patrum collegium à Paulo III. P. M. aſſumptus, ingenti apud nos, ingenti apud Italos virtutis & beneficentiæ famâ decoravit eos honores atque ea munera, quibus Carolus Imperator, Philippúſque ejus filius hominem optimè de ſe meritum ante alios ornare voluerunt. Obiit tandē Valentinæ Eccleſiæ Archiepiſcopus, priuſquam eò venire poſſet, in oppido *Arcos* Burgenſis dioeceſis primâ die Decembris anni MDLXVI. magno quidem ſui deſiderio relicto, & in florenti adhuc LVIII. annorum ætate. Quem *imaginibus majorum clariſſimum, ſed integritate vitæ, & optimarum diſciplinarum ſtudiis, atque eruditione multò clariorem, bonarúmque artium Patronum*, Ioannes Vaſæus viventem compellavit *Hiſpaniæ* ſui *Chronici* cap. XXI. uti *Græcè ac Latinè callentiſſimum, & juris divini ac humani valde peritum*, Martinus Navarrus in *Relectione* ad cap. *Novit. de Iudiciis* num. 102. Ioannem Gotopium Becanum, Antverpienſem à cura Bibliothecæ habuit,

quod

quod ſcriptum reliquit Goropius ipſe in *Hiſpania* ſua. Plurimam item Mendozæ noſtri mentionem continet epiſtola Alexii Vanegas Toletani nuncupatoria operis ſui *De Differentia librorum*; in qua illius ſcripta, tam edita, quàm inedita uſque ad eum diem commemorat, authoriq; gratulatur. Nempe ſcripſit-

De vera & naturali quadam cum Chriſto unitate, quam per dignam Euchariſtiæ ſuſceptionem fideles conſequuntur. Hunc librum M.S. & Pio IV. Papæ anno I. ſui Pontificatus nuncupatum ſe vidiſſe teſtatum reliquit in mentione Archiepiſcopi noſtri Burgenſis, *Theatroq;* hujus Eccleſiæ Ægidius Gonzalez Davila. Quem quidem in eadem urbe nos vidimus penes Miniſtros infirmorum domus Mariæ Magdalenæ ſacræ, tranſcribiq; curavimus, ſi alicunde ſubminiſtrentur impenſæ, nonnunquam à nobis in communem utilitatem edendum. Quo quid magis eruditum, doctum, ingenioſum, elegans, atque undique perfectum conficere humana induſtria valeat, non facilè dixerim.

In Iſaiam Prophetam ſcripſiſſe *Gloſſam* utiliſſimam ex pluribus Hebreis expoſitoribus deſumptam refert laudatus Vanegas; qui hoc opus non perfunctorio elogio celebrat.

Oratio quoque à *Franciſco Bovadilla Hiſpano Pragæ habita in Conventu ordinum regni Bohemiæ*, cujus meminit *Geſneri Epitome*, hunc ipſum, ut credimus, habet anthorem.

Hiſpanus quoque circumfertur M.S. libellus ſupplex ad Philippum Regem, *De los Imagenes de España*, quem noſtro adjudicare ſolet communis hominum perſuaſio. Vtique diverſum opus ab eo, quod de eodem argumento Hieronymus de Aponte, Franciſci noſtri Cardinalis, ut dicitur, auſpiciis & expenſis, gratiſſimum iis, qui hoc ſtudio genealogico dant operam, elucubravit. Certè eum *Petri Comitis Barcelenſis Nobiliarium* ex M.SS. veteribus fideliter excribi curaſſe, auctarióque locupletaſſe ait D. Thomas Tamajus de Vargas. Duplex igitur per me eſto genealogicum Franciſci Mendozæ opus; alterum de *Familiis Hiſpanis*, ſive auctarium priſci iſtius *Petri Comitis Nobiliarii*, alterum, quo de *Hiſpana nobilitate* ad Philippum Regem, neſcio quo œſtro iræ percitus amarulenter ſcripſit. Noſtri quoque extat *Epiſtola* ad *Ferdinandum Pincianum* hujus clariſſimi viri ad *Plinii Hiſtoriam Animadverſionum* præambula. Prætereà Ioannes Iſaac Levita Germanus ſuaſionibus Mendozæ Cardinalis inductum ſe ex Hebręo vertiſſe affirmat *Rabbi Aben Tibbonis de Phyſica Hebræa* librum, quem quidem bona ex parte unà ſecum hujus linguæ non indoctum Mendozam legiſſe adjungit. *B. Cyrilli Alexandrini De Adoratione in ſpiritu & veritate* ex interpretatione *Bonaventuræ Vulcanii* Burgéſis Toleti edendos idem noſter curavit.

Iacent exuviæ viri magni in paterno ſeu familiari Baſilicæ Conchenſis Sacello.

D. FRANCISCVS DE MENDOZA & CESPEDES, convertit ex vernaculo authoris-

Relaciones *del Cardenal Bentivollo*. Matriti. 1638. in 4.

F. FRANCISCVS DE MENESES, Franciſcanus, edidit-

Difficilium accentuum Compendium. Pariſiis editum 1527. 8. quod opus non ſine ſpeciali authoris laude commendat vir hoc tempore eruditiſſimus Philippus Labbeus Ieſuitarum ſodalis in *Lectore erudito ad menſam*: quod etiam notat *Lucas Vvaddingus*.

F. FRANCISCVS MEXIA, ordinis Prædicatorum, edidit-

Coloquio *provechoſo de la ſanta Cofradia del Roſario de Nueſtra Señora*. Hiſpali 1573. in 4. Alphonſus Fernandez *De Scriptoribus Prædicatoriæ familiæ* ſcribens refert ſe hoc libro uſum ad volumen ſuum *de Roſario* formandum.

F. FRANCISCVS DE MECINA, Hieronymianus, Doctor Theologus, ſcripſit-

Explicacion *de las ceremonias de la Miſſa ſegun el nuevo rezado*.

Directorio *del Anima Chriſtiana Eccleſiaſtica y religioſa*.

Diſcurſo *de como an de andar juntos la ſingularidad y la comunidad, ſobre aquello de S. Iuan, Vnus de XII. non erat cum eis*. Compluti ſimul apud Ioannem Iñiguez 1593. in 8.

FRANCISCVS MICON, Catalanus, patriâ Vicenſis, Doctor Medicus, Artem refrigerandi potus, non vulgò inter ſalutaria eo tempore contributam, ſtudioſè commendavit ſcribens-

Alivio *de ſedientos, en el qual ſe trata la neceſſidad, que tenemos de beber frio y refreſcado con nieve*. Barcinone apud Didacum Galvàn 1576. in 8.

D. FRANCISCVS DE MIRANDA & PAZ, Salmantinus, & in Toletana Eccleſia capellæ novorum Regum ſacerdos, ſcripſit-

Diſcurſo *ſobre ſi ſe de hazer a fieſta à Adan*, in 4. anno 1636. cui oppoſuit neſcio quid Apparicius quidam ibidem 1639.

FRANCISCVS DE MIRANDA VILLAFAÑE, poſt facta aliquot militiæ ſtipendia ſub Carolo Cæſare, ſacerdos, & Salmantinæ Eccleſiæ Cantor edidit-

Dialogos *de la fantaſtica Filoſofia de los tres en un compueſto*. Salmant. per Mathiæ Gaſtii heredes 1582. in 8. cui accedunt-

Dialogo *de las letras y armas*; &-

Dialogo *del Honor*.

FRANCISCVS MOLINVS, vulgo MOLI, Patritius Ilerdenſis, Petri filius, qui in ejus urbis

urbis ſchola interpretandis é cathedrâ Iuribus Canonicis vacaverat; ſubintrans ipſe parentis locum ac profeſſionem, cùm ejuſdem Pontificii Iuris, tum Cęſarei Anteceſſor primarius extitit. Inde ad gerendam rempublicam Iudex regius in Balearium majorem Inſulam pergere juſſus præfuit muneri uſque ad id tempus, quo miſſione impetratâ otium domus ſuæ Barcinonenſis, ſed utique ſtudioſum, ac poſteris utile, publicorum negotiorum expeditioni, tempus redimens, prætulit. Quâ in urbe, quod vitæ ſuperfuit, bene ſuas horas commentando procudens manſit. Editinamque ſunt eo authore -

De Brachio ſæculari Eccleſiæ præſtando, & mutuis Iudicum auxiliis, Commentarii. Quibus acceſſit -

De Sacra homicidio amittenda Immunitate liber ſingularis. Barcinone 1607. in 4.

De Ritu Nuptiarum, & palliis in matrimonio conventis. Barcinone apud Laurentium Deu 1618. folio. Quod opus in ſchedis manſit, inter alia volumina ſodalibus Ieſuitarum legatum, prodiitque in lucem ab authoris obitu.

F. FRANCISCVS DE MOLINA, Seraphici ordinis Valentinę provinciæ, ſcripſit, Ludovico Rebolledo mihi teſte in *Catalogo Scriptorum hujus familiæ*,

Declaracion *de quatro Pſalmos de David*. Lucas Vvaddingus hunc prætermiſit.

D. FRANCISCVS DE MONCADA, vivente Gaſtone patre Aitonenſi Marchione, qui Sardiniam & Aragoniam pro Rege gubernavit, ac Pauli V. Papæ tempore Hiſpanicam legationem ordinariam Romæ obivit, *Oſſonæ* adhuc Comes, quæ primogenitorum ampliſſimæ hujus domus propria nuncupatio eſt, exiſtens, vir egregius, & familiâ dignus, velnti initiabat ſe adventuræ olim ex ſingulari virtute, adminiſtratiſque ſumma cum laude, honoribus famæ, aliorum famam & laudes ab oblivione vindicans eo libro, cui hunc præfixit titulum -

Expedicion *de Catalanes y Aragoneſes contra Turcos y Griegos*. Barcinone 1623. 4. Nec non & -

Vida *de Anicio Manlio Torquato Severino Boëcio*: qui libellus à morte authoris prodiit Francofurti in 16.

Notas ejus M.SS. *de Benearnis Comitibus*, laudat Petrus de Marca V. C. in fine *Hiſtoriæ Benearnenſis*. Legatus Regius Moncada fuit in aula Ferdinandi II. Imperatoris, demúmque Eliſabethæ Auſtriacæ Belgarum Principis Archiœconomus: eáque diem ſuum, ut in æternum viveret, obeunte, Germaniæ totius inferioris pro Rege Gubernator, & armorum ſummus Præfectus. Deceſſit in oppido Cliviæ provinciæ, *Gochdicto*, anno MDCXXXV. Hujus filius eſt *Gaſto Aitonæ Marchio* Philippi IV. Regis noſtri Cubicularius, hinc Sereniſſimæ Reginæ Mariæ-Annæ equilis, atque inde Palatii ſeu domus Regiæ Præfectus, vir inſigniter probus ac pius, & inter Gubernatores hodie Hiſpanicæ totius Monarchiæ ultimis Philippi Regis tabulis deſtinatus.

FRANCISCVS MONTAÑES, Portionarius Valladolitanæ Eccleſiæ ſcripſit -

Arte *de muſica theorica y practica*. Pinciæ apud Didacum Fernandez 1592. in 4.

Arte *de Canto llano*. Salmanticæ apud Franciſcum de Çea 1610. 4.

F. FRANCISCVS DE MONTE ALVERNIA, olim ex naturali propagine DE BARROS, Luſitanus, cùm Inquiſitoris Apoſtolici in patria fungeretur munere, ad ſtrictiorem vitæ normam vocatus, ordini Seraphico dedit nomen, vixitque in eo magna cum pietatis fama. Superſunt ab hoc, inedita uſque ad hoc tempus, Luſitanicâ linguâ -

Da Monarquia *de Roma em tres Eſtados, Reino, Imperio, Republica*.

Da Nobreza *de Portugal*.

Necnon & latinè -

Commentaria *Philoſophica juxta Scoti mentem*.

Ex Relatione Luſitanica remiſſa Romam ad P. Franciſcum Haroldum *Annalium Franciſcanorum* continuatorem.

F. FRANCISCVS DE MONTILLA, ordinis S. Franciſci, reliquit M. S. In India occidentali -

De la Propagacion *de la Fee en las Filipinas*: teſte Fr. Antonio de Remeſal in *Hiſtoria ordinis Prædicatorum de Chiapa & Guatemala*.

FRANCISCVS DE MONZON, Matritenſis domo, literis atque integritate morum venerabilis inter Luſitanos vixit, Academiæ Conimbricenſis Profeſſor Theologus, & Oliſſiponenſis almæ ſedis Canonicus, ut vocant, Magiſtralis. Nec non & Ioanni III. & Sebaſtiano Portugalliæ Regibus à Capellæ miniſterio, atque item à ſacris fuit concionibus. In lucem emiſit dignum prorſus luce opus ſic inſcriptum -

Eſpejo *del Principe Criſtiano*. Oliſſipone primùm anno 1544. fol. iterúmque apud Antonium Gonzales 1571. fol. Iteúmque -

Norte *de Confeſſores*, ad eumdem Ioannem III. Regem. Oliſſipone apud Ioannem Rodriguez 1546. 8.

Pollicitus fuit viri aulici manuductorem ſub hoc vulgari themate, *Del perfecto Corteſano*; quod tamen, ut credere par eſt, inter ſchedas adhuc latet opus.

Aviſos eſpirituales; ſimúlque Tractatum ſic appellatum -

Norte *de Idiotas*, ejuſdem ſervare ſe affirmat

firmat Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XX. Mart. pag. 250.
Deceſſit XX. hac Martii die, MDLXXV.

D. FRANCISCVS DE MORALES, ſcripſit -
Hechos *y dichos de Trajano*. Valliſoleti 1654. 8.

FRANCISCVS MOREL, Chirurgus, M.S. reliquit opus, quod in Bibliotheca fuit Gabriëlis Soræ,
De Carbunculos *y callos de la via de la orina*.

F. FRANCISCVS MORENO, Franciſcanus provinciæ Angelorum, ſcripſit -
De Conceptione Beatæ Virginis Mariæ; volumina duo. Hiſpali apud Alphonſum Gamarram 1617.

D. FRANCISCVS MORENO PORCEL, Hiſpalenſis, Antonii filius (qui in domo Hiſpalenſi negotiationis, ſeu navigationis Indicæ regius fuit Coſmographus loco ſuo jam laudatus) ipſe latinitatis & mathematicarum artium peritus, ſcripſit eleganter -
Retrato *de Manuel de Faria y Souſa Cavallero del orden militar de Criſto*. Matriti 4.

D. FRANCISCVS MOROBELLI DE PVEBLA, Hiſpalenſis, vir eruditus, & ingenioſus, precipuè Hiſtoricæ rei gnarus, dedit in publicum -
Apologia *por la Ciudad de Sevilla cabeza de España, en que ſe mueſtra y defiende la lealtad conſtante, con que ſiempre a ſervido à ſus Reies; contra Iuan Pablo Martyr autor de la Hiſtoria de Cuenca, que eſcrevió de Sevilla y Cordova, que ſe levantaron por Comunidad contra el Emperador Carlos Quinto*. Hiſpali anno 1624. in 4.
Item pro à nonnullis prætenſo Hiſpaniatū patronatu ſanctæ Virginis Thereſiæ, non ſine aliquo Iacobi Apoſtoli ad hoc tempus unici eorumdem regnorum Patroni, quod ad nos attinet, præjudicio libellū edidit in gratiam fœminæ principis, illo ſub rerum ſtatu maximè compendioſam, cui ſic inſcripſit -
D. Franciſco Morobelli *de Puebla defiende el Patronato de Santa Thereſa de Ieſus, y reſponde à D. Franciſco de Quevedo Villegas, y à D. Franciſco de Melgar Canonigo Dotoral de Sevilla, y à otros que an eſcrito cōntra el*. Malacæ 1628. 4.
Deceſſit Matriti ante annum MDCL. jam ætate decrepita.

D. FRANCISCVS MOSQVERA DE BARRIONVEVO, patriâ ex urbe Soria, quæ inclytæ Numantiæ veterum Hiſpanorum ſubrogata eſt, patriæ nobilitatis memor & famæ, edidit verſibus & proſâ oratione -
La Numantina; quindecim libris, quibus Scholia adtexuit. Hiſpali apud Ludovicum de Eſtupiñam 1612. 4.

F. FRANCISCVS MVÑOZ, Auguſtinianus, ſcripſit ineditam adhuc, Antonio de Leone teſte in *Bibliotheca Indica*,
La Hiſtoria *de la orden de S. Auguſtin de Nueva Eſpaña*.

FRANCISCVS MVÑOZ DE ESCOBAR, Iuris Conſultus, authórque cauſarum Pinciæ in curia, quod olim Caſtellus exili quodam tractatu initiaverat, ritè rectéque ſecundum Iuris regulas putandarum rationum materiā eo libro explicuit, quem hoc ineunte ſæculo ſic inſcriptum vulgavit -
De Ratiociniis Adminiſtratorum, & aliis variis computationibus. Metinæ Campi 1603. in folio: Francofurti apud Palthenium 1606. Taurini deinde 1627. in folio, & Norimbergæ apud Germanos 1646. in 4. & anteà Vrſellis 1606. in 4. tandem Goudæ in Hollandia apud Guilielmum Vander Hoeve 1662. in 8.

D. FRANCISCVS MVRCIA DE LA LLANA, Profeſſor Complutenſis Philoſophiæ, atque in collegio Theologorum ſodalis, edidit partim latinè, partim vernaculè, Curſum, ut vocant, Artium integrum, ſcilicet -
Selecta circa univerſam Ariſtotelis Dialecticam &c. Compluti 1606. in 4. Auguſtæ Vindelicorum 1622. 4.
Circa VIII. libros Phyſicorum, unà cum Tractatu De ſubſiſtentia & modis unionum &c. Compluti 16 6. 4.
Circa libros de Anima, unà cum Diſputatione de Immortalitate animæ, appetitu in communi, & in particulari de dolore, potentia motiva, habitibus, & actibus vitalibus. Ibidem 1609. in 4.
Circa libros Ariſtotelis de Cœlo. Ibidem 1609. in 4.
Circa libros De Generatione, & Corruptione. Ibidem 1605. in 4.
Quaſtiones metaphyſicas ex variis locis operum P. Gabriëlis Vaſquez. Matriti 1615. 4.
Hiſpanèque -
Traduccion *de las Summulas del Dotor Villalpando*. Matriti 1615. in 8. apud Ludovicum Sanchez.
Compendio *de los Meteoros*. Matriti 1615. in 4.
De Rhetorica. Matriti 1619. in 8.
Conciones *lugubres à la muerte de D. Criſtoval de Oñate Teniente de Governador y Capitan Generál de las conquiſtas del Nuevo Mexico*. Matriti 1622. in 4.

D. FRANCISCVS (vulgo D. FRANCES) DE NAVARRA, Caroli Cæſaris atque Hiſpaniatū Regis ſcurra, ſive ridiculus, ſcripſit-

Hiſto-

Hiſtoria *del Emperador D. Carlos,y Epiſtolario à diverſas perſonas iluſtres*. Scurrile opus, at eo tempore, quo illi aulici, de quibus loquitur, noti erant, proprietatis nomine, ut veriſimile eſt, non parum jucundum.

FRANCISCVS DE NAVARRETE & RIBERA, Notarius Apoſtolicus, ſcripſit -
Caſa *de juego*. Matriti 1644. in 8.
Flor *de Santas*. Ibidem 1640. in 8.

F. FRANCISCVS NAVARRO, ex oppido *Alfaro* veteris Caſtellæ, Franciſcanus ſodalis, ſcripſit -
Manuale ad uſum chori juxta ritum Fratrum Minorum. Salmanticæ 1606. in 4.

F. FRANCISCVS DEL NIÑO IESVS, hoc eſt, PVERI IESV, in Carmelitarum reformatorum ſodalitio vixit laicus, ut vocant, ſeu oblatus, ſumma cum innocentiæ atque pietatis exiſtimatione: quam eximiè redolent *Epiſtolæ* quædam ad varios exaratæ, quæ in *Vita* illius *Hiſtoria* Ioſephi de Santa Maria leguntur. Exuviæ hujus venerabilis viri ab anno MDCIV. quo nempe dono prophetiæ atq; miraculis clarus obiit, honorificè adſervantur in Matritenſi domo.

FRANCISCVS NVÑEZ, Doctor Medicus Complutenſis, emiſit foras Tractatum -
Del Parto humano. Cæſaraugustæ apud Petrum Verges 1638. in 8.

F. FRANCISCVS NVÑEZ, Franciſcanus provinciæ S. Iacobi, Eccleſiaſtes doctus atque eloquens, dedit foras -
Retrato *del Pecador dormido*; hoc eſt, ſimulacrum, ſeu ſpeculum Peccatorum dormientium, ſeu in peccatis ſordeſcentium. Salmanticæ 1575. apud Mathiam Gaſt. in 8.
Tratado *del Hijo prodigo*. Salmanticæ typis Mathiæ Guaſt. 1575. in 8.
Advertencias *ſobre los quatro Evangelios del Adviento*. Salmanticæ apud Ioannem Fernandez 1595. in 4.
Anotaciones *à los Evangelios de la Quareſma*; duobus tomis; quorum prior Salmanticæ 1595. poſterior verò 1599. prodierunt ex officina Didaci de Cuſſio.

F. FRANCISCVS NVÑEZ DE AVENDAÑO, Auguſtinianus, Artium Magiſter, & Valentiæ in Academia Profeſſor publicus, ſacræ Theologiæ Doctor, & collegii S. Fulgentii Rector, ſcripſit -
Compoſitionem totius artis Dialecticæ.

FRANCISCVS NVÑEZ NAVARRO, Aſtigitanus, in Vrſaonenſi gymnaſio Profeſſor Theologus, dedit in lucem -
Tratado *del Precepto Evangelico de perdonar, y amar à los enemigos, ſegun el Cap. V. de S. Matheo*. Hiſpali ex Officina Gabriëlis Ramos 1588.

FRANCISCVS NVÑEZ DE ORIA, natus in oppido *Caſarrubios* Toletanæ diœceſis, Medicus Doctor, & Poëta latinus non infimi ſubſellii, ſcripſit quidem in medicina proprio Hiſpaniæ idiomate -
Regimiento *y aviſos de ſanidad*. Matriti 1569. in 8. & 1572. in 8. Medinæque 1586. Latinis vero hexametris verſibus -
Lyra heroica libros XIV. ſive de Bernardo Carpienſi Hiſpano heróe, ac Palatinis Caroli Gallorum Regis. Salmanticæ 1581. 4.

FRANCISCVS NVÑEZ DE VELASCO, in oppido *Portillo* diœceſis Pincianæ ortus, militiæ & pacis artes, experimentáque velut in cinnum colligens ſcripſit -
Dialogos *de convencion entre la milicia y la ciencia*. Valliſoleti 1614. 4.
Cum hos ederet, elaborare ſe ajebat Hiſtoriam Corographicam *de los Reinos de Napoles y Sicilia*.

D. FRANCISCVS DE OCAMPO, tranſtulit in vernaculum ſermonem ex latino Ioannis Geneſii à Sepulveda -
La Hiſtoria *del Cardenal Albornoz*. Bononiæ 1612. Sodalis fuit in Bononienſi S. Clementis collegio, Iudex inde in Curia Vicariæ, & S. Claræ Senator in Neapolitana urbe.

F. FRANCISCVS ORANTES, latinâ formatione HORANTIVS, Cuellarenſis, Pinciæ in Minorum religioſam ſodalitatem receptus, deindéque ad collegium Complutenſe SS. Apoſtolorum Petri & Pauli ſtudiorum causâ translatus, in hac univerſitate gnaviter ſe literis, doctrinæq: omnigenæ imbuendum tradidit. Quare eum ſequentibus annis præcipuum inter alios habuit Palentinus ſui temporis Epiſcopus (Chriſtophorum Fernandez Valtodano anno MDLXI. ineunte poſtulatum intelligo) quem loco ſuo ad Tridentinam Synodum, ſive lectiſſimorum totius Eccleſiæ Theologorum cœtum dimitteret; ad quam nempe habuit feſto die omnium Sanctorum ſequentis anni elegantem concionem. Ad nos reverſus eâ integritatis, doctrinæque laude conſpicuus vixit, ut Ioanni Auſtriaco in Belgium venienti adjunctus ſit miniſter à ſacramento pœnitentiæ, copiarúmque Belgicarum Vicarius Generalis. Quo-cum uſque ad obitus diem illius vixit, cadavérque immaturè demortui Principis fortiſſimi in Hiſpaniam comitatus fuit. Sacris deinde Ovetenſis Eccleſiæ infulis accinctus XX. die Februarij MDLXXXI. tribus tantùm annis ſupervixit ſuſcepto muneri. Obiit quippe XII. Octobris MDLXXXIV. Quod ſepulchro ejus in eadem Eccleſia inſcriptum legi affirmat Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro* hujus Eccle-

ſiæ: Franciſcus tamen Gonzaga Pinciæ apud S. Franciſcum terrę mandatum fuiſſe, neſcio quàm verè, ſcripſit.

Edidit Horantius noſter -

Locorum Catholicorum pro Romana Fide adverſus Calvini Inſtitutiones, libros VII. Ad Carolum Hiſpaniarum Principem. Venetiis 1564. & Pariſiis apud Iacobum Macœum 1566. Cujus operis nomine Guilielmus Eiſengreinius *virum* appellavit Horantium *profanarum atque ſacrarum literarum peritiſſimum, atque in refellendis Hæreticis exercitatiſſimū.*

Concionem jam laudatam *ad Patres Tridentini conſeſſus habitam I. Novemb. MDLXII.*

Epiſtolam, ſeu Tractatum de quibuſdam Quæſtionibus inter Philippum Marnixium Sanctæ Aldegondæ Abbatem, & Michaëlem Bajum Academiæ Lovanienſis Cancellariū circa Eccleſiæ authoritatem, & Iudicem controverſiarum Fidei. Hanc nuper edidit, ſeu forſan recudit in *Reſolutionibus* ſuis *Ortodoxo-moralibus* Thomas Hurtado Clericus Regularis minor, cum honorificentiſſimo authoris elogio.

De Iuſtificatione opus laudat Franciſcus Gonzaga: niſi fuerit locorum Catholicorum portio.

Commentarii quoque *in librum Iob* doctiſſimi ab eodem ſcripti Antonius Daza meminit lib. I. cap. XII. *Hiſtoria ordinis Minorum*.

FRANCISCVS DE ORLEANS, ſi noſter non eſt, certè Hiſpanis ſcripſit -

Invencion de cuentas, Cęſaraugustæ 1590. 16.

F. FRANCISCVS ORTIZ, qui Pinciâ oriundus dicitur, Seraphici ordinis obſervantię regularis provincię Caſtellę, ſenior duobus aliis ejuſdem cùm nominis, tum familię, imbutus literis apud Complutenſes, ibidémque religioſo inſtituto addictus, prętantiſſimus aliquando devenit, non vulgaris doctrinę ac prudentię, pietatiſque nomine, ſacri Evangelii pręco. Poſtquam vero in luce hominum plures annos vixit, ut Deo quod reliquum vitę erat ſibique vacaret, in Turris-lacunę monaſterium ſeceſſit, ibique alterum atque alterum elaboravit opus, edendum poſt mortem curâ fratris germani; nempe -

De Ornatu Animæ librum ſingularem Compluti apud Ioannem Brocar 1548. 4.

Quadrageſimale, ſive Expoſitionem Pſalmi L. multùm laudatam. Itidem iis typis 1549. in 4. Lucas tamen Vvaddingus hæc etiam tribuit ei, quę ſequuntur,

Soliloquium inter Animam & Deum. Compluti 1551.

Expoſitionem in Orationem Dominicā à S. Franciſco notis illuſtratam, & in alia ſancti viri opuſcula. Ibidem 1551. Quę quidem ex editionis tempore comprobantur Franciſci hujus antiquioris eſſe.

In editione *Quadrageſimalis* publicavit Brocarius typographus catalogum plurium aliorum operum ejuſdem in ſchedis relictorum, nec minus ſedecim voluminibus, ut *Vvaddingus* quoque adnotat, comprehenſorum. Qui tamen Vvaddingus perperam confundit noſtrum cum cognomine alio, ſed recentiore, Franciſco Ortiz Lucio, de quo paulò pòſt ſermo erit. Noſtri quoque ſunt -

Epiſtolas familiares; ſimúlque *unas Oraciones en Romance y un ſermon en latin.* Compluti apud eundem Brocarium 1552. Cæſaraugustæ 1592. 4.

Deceſſit ante annum MDXLVII.

F. FRANCISCVS ORTIZ ARIAS, ordinis S. Franciſci provinciæ Caſtellæ, Doctor Theologus, ſcripſit, Annæque Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ ſereniſſimæ inſcripſit -

Los Myſterios *de la ſacroſanta Paſion de Chriſto Nueſtro Señor*; tribus partibus. Compluti apud Ferdinandum Ramirez anno 1578. in 8. Edidit quoque -

Del Remedio *contra el Pecado*. Matriti 1603.

F. FRANCISCVS ORTIZ LVCIO, Franciſcanus, quem Toleti ortum Hieronymus Romanus de la Higuera Ieſuita Toletanus, Guadalaxaræ autem Thomas Tamajus mihi authores ſunt: Caſtellanam hic ordinis ſui provinciam diù nobilitavit beneficio longiſſimæ ætatis, tum pro concione de rebus ſacris & componendis ritè moribus docens, tum ſcriptis lucubrationibus, quæ voce inſinuabat præſentibus, ad abſentes ſimul & poſteros fructuosè transmittens. Quorum hæc ſeries eſt:

Iardin de Amores *santos y lugares communes*: Compluti primùm 1589. in fol. deinde ab authore ipſo locupletatus 1592. in fol. Viginti nempe Tractatus ſunt. I. *Del Amor de las mugeres*: II. *De la Oracion*: III. *De Ocioſidad, y malas compañias*: IV. *De Amor de padres á hijos.* V. *Del Amor de los caſados*: VI. *Del Amor de Dios*: VII. *Del Amor de los enemigos*: VIII. *De Paciencia*: IX. *De las Lagrimas*: X. *Del Pecado*: XI. *Del Bautiſmo*: XII. *De la Penitencia*: XIII. *De la Conciencia*: XIV. *De la Dignidad Sacerdotal*: XV. *Del Sacramento del Altar*: XVI. *De la Conſideracion de la muerte*: XVII. *Del Iuicio final*: XVIII. *Del Infierno*: XIX. *De la Gloria*: XX. . . . . Prodiit item 1601. 4.

Iardin de divinas flores *del Sacerdote Criſtiano, de ſu dignidad y obligaciones.* Matriti apud Michaëlem Serrano an. 1601. in 12.

De los quatro noviſſimos, y *remate de la vida humana.* Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1608. in 8. & 1610. 8. & priùs apud Michaëlem Serrano. 1602.

Compendio *de Sumas*; ſive, *Suma*

de

de Sumas, y aviſos para todos Eſtados: cui acceſſerunt -

Sermones *del Miſerere, y penitencia*. Compluti 1595. in 4. Majoricæ 1599.

Myſtica Teulugia, *y Tratado de Sacramentos, y remedios contra el pecado, y conſuelo del pecador*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1608. in 16.

Republica Chriſtiana. Ibidem apud Laurentium de Aiala 1604.

Tratado *del Principe, y Juez Criſtiano; Eſpejo de Juezes*. Ibidem 1606.

Compendio *de declaraciones ſobre la Regla de San Franciſco*. Ibidem apud Franciſcum Sanchez, 1585. 8.

Conſideraciones *de Lucio*, editæ ſunt Salmanticæ 1597. 4.

Flos Sanctorum; *vida de Chriſto, de Nueſtra Señora y de todos los Santos*. Ad D. Petrum Portocarrero Conchenſem Antiſtitem, ſupremum rerum Fidei Cenſorem. an. 1597. & iterum Matriti apud Michaëlem Serrano de Vargas 1605. fol.

Planè hic diverſus homo eſt à Franciſco Ortiz jam laudato ejuſdem inſtituti, ſed antiquiore; cujus ſunt *De ornatu Animæ; Expoſitionis in Pſalmum L. Soliloquii, & Epiſtolarum*, aliorúmque operum illa volumina, quorum meminit Lucas Vvaddingus, perperam hunc cum Franciſco Ortiz Lucio confundens noſtro; cui quidem nos, quæ ejus ſunt, dedimus, Franciſco Ortizio leniori laudem ſuam, laboréſque reſtituentes. Matriti denatus eſt centenario, ut dicitur, major ſuperiore anno MDCLI. Marchione Vallis-paradiſi, qui viventem aliquot annis exhibuerat, demortui funus piè procurante.

FRANCISCVS ORTIZ DE SALZEDO, Matritenſis, Notarius Apoſtolicus ſcripſit -

Curia Ecleſiaſtica *para Secretarios de Prelados, Notarios Apoſtolicos &c.* Matriti 1610. in 4. & 1615. apud Ludovicum Sanchez in 4.

F. FRANCISCVS DE OSVNA, Bæticus Vrſaone, ſi cognomentum ſibi inde hauſit, natus, in familia fratrum Minorum doctrinâ, & pietate paucis comparandus ſuperiore vixit ſæculo. Facundiam quippe, quâ magnâ vigebat, ſic immensâ inſtruxit librorum omnium, præcipuéque ſacrorum & Eccleſiaſticorum, quod virum religioni mancipatum, adeóque Eccleſiaſtem ſummè decet, lectione, ut inter principes hujus ſacræ artis miniſtros locum paucis cederet. Quo tamen proficere magis in publicum viſus eſt, ſtudiũ fuit lucubrationes doctiſſimas & piiſſimas in vulgus proferendi, & poſterorum memoriæ, fructuique conſecrandi; quarum alicui ſanctiſſima & Seraphica illa virgo Dei Thereſia propter viri famam, laudis commendationem in ſcriptis ſuis conſignatam reliquit. Poſt alia domeſtica munera Indicæ Franciſcanorum familiæ præfuit (*Commiſſario General de Indias* nos dicimus) quod ultramontanæ illius partis munus eſt ampliſſimum. Opera hujus, tam latina, quàm vulgaria ſubjecimus;

Sermones de Beata Virgine ſuper illa verba, Beatus venter, qui te portavit &c. Toloſæ apud Iacobum Collomiers 1533.

Sanctuarium Biblicum cum ſermonibus VIII. Deiparæ Virginis ſub hoc themate, Ipſa cõteret caput tuum; pro Sabatis Quadrageſimæ & Reſurrectionis ſequentis. Ibidẽ eodẽ anno in 4.

Commentarius ſuper Evangelium, Miſſus eſt &c. Antverpiæ 1535.

Expoſitionis ſuper Miſſus eſt, alter liber, ubi agitur *de Hominis reformatione in Paradiſo delitiarũ deformati, ac per Incarnationẽ Filii Dei in Paradiſo virginea reparati*. Ibidem eodẽ anno. Librum hunc Antverpiæ manens anthor prelo ſubjecit.

In Pſalmum L. Miſerere mei Deus &c. Vvaddingo referente.

Trilogium Evangelicum, ſive de Chriſti Paſſione, Reſurrectione & Aſcenſione. Antverpiæ apud Gaſparem Cocum an. 1536. Pariſiiſque ſequenti.

Poſthumum prodiit *Concionum* ſyſtema, ſcilicet -

Pars Meridionalis in accommodas hiſce temporibus allegorias, ermeniáſque mirabiles. Evangeliorum Dominicalium totius anni. Nuncupavit hanc ex cœnobio Pariſienſis urbis, in quo degebat anno MDXXXIII. Illuſt. D. Alphonſo Manrrique Hiſpalenſi Archiepiſcopo. Cęſarauguſtę 1546. Medinęque anno 1554. Romęque apud Domin. Baſſam anno 1590. in 8.

Pars Occidentalis in accommodas hiſce temporibus Evangeliorum Quadrageſimalium expoſitiones à Dominica Septuageſimæ uſque ad Feriam ſecundam Reſurrectionis. Simul editi ſunt *ſeptem* illi *Sermones ſuper Beatus venter, & Paſſio compaſſionis Chriſti*. Pariſiis an. 1546. in officina Petri Gealtherot 8. Cęſarauguſtę eod. anno, Lugduni 1560. Venetiis 1572. apud Iacobum Simbenum, Medinęque anno 1554.

Cogitabat opus abſolvere *Orientalis*, & *Septentrionalis* partium adjũctione; *ſicut enim Sol* (verba authoris ſunt in *Meridionalis* proœmio) *omnem peragrat mundum oriens, & occidens, & dum girat per meridiem radios ſuos mittit ad ſeptemtriones; ſic Dominus meus Ieſus oritur in ſuo Natali, quod in fine Adventus Domini celebramus, cognoſcit occaſum ſuum tempore Quadrageſimæ, in cujus fine Paſſio Chriſti agitur; luſtravit per meridiem, dum vixit, ac perindè in Septentriones, id eſt, Sanctos immiſit ſuorum exemplorum radios.* Cogitabat, inquam *Orientalem* partem Adventui Dominico, *Septentrionalem* Sanctorum Feſtis dedicare quas tamen nuſquam edidit.

Tractatus de Euchariſtia: Vvaddingo authore. Prodiit hic in lucem vulgari Italiæ ſermone cum hoc titulo, *Il conuito delle gratie del Santiſſimo Sacramento dell' Altare*, interprete Iulio Zanchini, Venetiis apud Ioannem Baptiſtam Ciotti 1599. 12.

De Myſtica Theologia, ſive Hiſpanâ, ſive Latinâ linguâ ſcripſit, ſuppreſſóq; nomine in lucem edidit, quod ipſe refert in laudata *Meridionalis* partis præfatione.

Vernaculi autem ſermonis certa monumenta hæc ſunt, quæ operæ pretium eſſet prelo denuò ſubjici,

Abecedario *Eſpiritual de las circunſtancias de la Paſſion de Chriſto Nueſtro Señor y otros myſterios*: quinque voluminibus: quorum I. prodiit Hiſpali ex officina Ioannis Cromberger an. 1528. in 4. & hoc quidem in Italicum vertit Franciſcus Moneta, ediditque Venetiis 1583. apud Toletum: Secunda pars Hiſpali an. 1530. typis Ioannis Varelæ pum hac notatione, *Segunda Parte del Abecedario eſpiritual, donde ſe tratan diverſos exercicios en cada letra el ſuyo*: aliæ alibi excuſæ ſunt. Saltem quintum volumen, ſive pars, *Conſuelo de pobres y aviſo de ricos* nuncupata, poſt authoris obitum prodiit in publicum Antonio Guevaræ Mindonienſi Epiſcopo nuncupata, Burgis 1541. *Abecedarium* hoc ſive ejus tertiam partem commendat, ut credimus, pietatis amatoribus, ſapientiſſima virgo Thereſia de Ieſu in libro *De vita ſua* cap. IV.

Norte *de los Eſtados, en que ſe da regla de vivir à los mancebos y caſados y viudos y à todos los continentes, y ſe tratan muy por eſtenſo los remedios del deſaſtrado caſamiento, enſeñando que tal a de ſer la vida del Criſtiano caſado*. Burgis apud Ioannem Iunti 1541 & 1550.

De las cinco llagas *de Nueſtro Señor Ieſu Criſto*. Quod opus ſcio vertiſſe ex Hiſpana in Italicam linguam Sebaſtianum Vgolinum Abbatem Siculum, regiæ Majeſtati à ſacris, Romæque edidiſſe apud Guilielmum Faciottum 1616. in 4.

Obiiſſe creditur circa annum MDXL.

F. FRANCISCVS DE OVANDO MOGOLLON DE PAREDES, ex urbe *Cæceres* Eſtremaduræ oriundus, ſacræ Minorum familiæ ſe quindecim annis natum Salmanticæ dedit: in quo gymnaſio Iconem Caſtrium Latinæ & Græcæ linguæ, Antonium Cordubenſem itidem Franciſcanum Theologiæ præceptores ſortitus eſt. Provinciæ Sancti Michaëlis præerat, cum publicavit-

Breviloquium Scholaſticæ Theologiæ in IV. libros Magiſtri ſententiarum; duobus tomis. Salmanticæ 1584. 4.

Expoſitionem ab eo factam *Regulæ Sancti Franciſci* laudat Ludovicus Mirandenſis ejuſdem argumenti enarrator.

FRANCISCVS DE OVIEDO, Matritenſis, Ieſuita, in Complutenſi collegio, in quo & deceſſit, primarius fuit ſacræ ſcientiæ Profeſſor, Apoſtolicíſque Fidei Iudicibus à cenſione Theologica. Dedit foras-

Integrum Curſum Philoſophicum. Lugduni duobus tomis apud Proſt. 1640. in fol.

Tractatus ſcholaſticos & morales reſpondentes Primæ Secundæ Sancti Thomæ; duabus partibus: Lugduni apud Petrum Proſt & Socios 1646. in folio.

Tractatus De Fide, Spe, & Charitate ad Secundam Secundæ S. Thomæ.

FRANCISCVS PACHECO, Hiſpalenſis, patriæ Eccleſiæ Canonicus, vir præſtanti eruditione, Poëtíque Latinorum potioribus connumerandus, magno inter cives ſuos pretio habitus ſeculo ſuperiori, quod eum tulit, & ſuſtulit, integerrimis moribus ornatum, veréque pium.

Catalogum formavit *Archiepiſcoporum Hiſpalenſium* cum *elegantiſſimis elogiis* carmine ſcriptis; quę in veſtibulo aulæ Capitularis Eccleſię ejuſdem publicata fuere.

Adminiſtravit Hiſpali Noſocomium, quod *Cardinalis* vocant ab erectore D. Ioanne de Cervantes S. R. E. Cardinali; quo munere fungebatur, cùm Alphonſus Morgadus *urbis Hiſpalenſis* conſcribebat *Hiſtoriam*; in cujus lib. IV. mentionéque hujus pię domus, Franciſci Pacieci meminit.

FRANCISCVS PACHECO, Hiſpalenſis, alterius jam laudati Franciſci Pacieci, ut ſuſpicor, ex fratre nepos, pictoriam artem non tantùm excoluit, induſtriæque ſuæ plura Hiſpali atque alibi monumenta reliquit, ſed & calamo illuſtrare ipſam conatus eſt ſcribens-

Arte *de la Pintura, ſu antiguedad y grandezas*. Hiſpali apud Simonem Fajardum 1649. in 4.

Depinxit quoque *Imagines virorum illuſtrium*, quos beneficio longæ ætatis plurimos novit; adjunxitque *elogia*, unóque volumine compactas Comiti Duci Olivarum nuncupavit: in cujus Bibliotheca, aut Bibliothecæ reliquiis, ubi ubi ſunt, latet. Generum Paciecus habuit Didacum Velaſquez regium Pictorem ante aliquot annos denatum, in effigiebus hominum ad vivum ducendis ævo hoc noſtro clariſſimum.

D. FRANCISCVS DE PADILLA, Antiquarienſis, Doctor Theologus, & in lyceo Hiſpalenſi hujus ſcientiæ primarius Profeſſor, Cappellanus fuit Toleti regiæ Cappellæ illius, quam Regum novorum appellant, Philippi II. Regis Catholici beneficio, deindéq; in Malacitana Eccleſia Canonicus, ac theſauri, ſive ſacrorum vaſorum Præpoſitus. Is cum indignaretur deeſſe nobis Eccleſiaſticam

rerum

rerum noſtrarum Hiſtoriam, quæ quidem huic argumento præcipuè inſiſteret, profanis inſuper habitis, aut non niſi ex tranſitu, quatenùs intelligendis ſacris opus ſit, pertractatis, tentavit rem, & ex bona parte compos fuit voti factus, ſcribens -

Hiſtoria Eclefiaſtica *de Eſpaña*; duobus tomis. Malacæ 1605. apud Claudium Bolan in folio. Abſolvit utique centurias annorum ſeptem; reliquæ deſiderantur. Hujus quoque ſunt -

Conciliorum omnium Chronologia, latinè ſcripta, uti & -

Tabula Septem Eccleſia Sacramentorum. Matriti 1587. Hiſpanè verò hæc -

Oratorio real, *en que ſe contienen muchas oraciones* &c. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. in 8.

Inſtruccion *de Curas*. Malacæ 1603.

Hiſtoria *de la Santa Caſa de Nueſtra Señora de Loreto*. Matriti 1588. in 8.

Obiit XV. Maji MDCVII.

F. FRANCISCVS DE PAREjA, Auñonenſis (Toletanæ diœceſis *Auñon* oppidum eſt) Franciſcanus, provinciæ *Floridæ*, ſeu *Sanctæ Helenæ* in America Præfectus, edidit -

Catecíſmo *y examen para los que comulgan, en lengua Caſtellana y Timuquana*. Mexici 1614. 8. & 1627.

Confeſſionario. Mexici 1612. in 8. niſi idem opus ſit.

Grammatica *de la lengua Timuquana*. Mexici 1614.

F. FRANCISCVS DE PAZ, ordinis redemptorum ſub Beatæ Virginis de Mercede titulo, celebratur à domeſticis author -

Commentariorum in libros Regum; alteriúſque operis -

De Poteſtate regia.

Sed cuinam ſeculo hunc adſcribant, ipſi quoque ambigunt, nempe Alphonſus de Roxas in *Catalogo Virorum Illuſtrium* hujus ordinis, & Petrus à Santo Cecilio in libello adhuc inedito *De ejuſdem familiæ Scriptoribus*.

F. FRANCISCVS DE PAZ, Salmantinus, Carmelita, ſcripſiſſe dicitur -

Aſſerta ſelectiſſimæ Theologiæ, Gaſpari Cardin. Borgiæ nuncupata.

Chronicon item *ordinis ſui* ad limam reduxiſſe dicitur, quod obeunte diem ſuum noſtro promulgari deſiit.

Salmanticæ id contigiſſe anno MDCXIV. notatum invenio.

FRANCISCVS DE LA PEÑA, Frexenalenſis, (*Frexenal* oppidum Extremaduræ intellige) ſacerdos, nuncupavit Ioanni Riberæ Pacenſi Epiſcopo, electo jam Valentino Antiſtiti -

Inſtruccion Catolica *para bien morir*. Salmanticæ apud Ioannē Perier 1574. in 8.

FRANCISCVS PEÑA, domo Aragonius ex oppido *Villaroia de los Pinares* Cæſarauguſtani ſacri territorii, Iuriſconſultus ac Theologus evaſit clariſſimus è Valentina ſchola, cujus ſacræ ſcientiæ Profeſſorem eximium Ioannem Blaſium Navarrum adeptus fuit ibi præceptorem. Romę theatrum habuit ſuæ virtutis: namque à Philippo II. Rege Catholico Iudex cauſarum Pontificiarum, qui & Rotæ Auditor audit, deſignatus munere illo cùm integerrimè, tum magnâ doctrinæ atque eruditionis celebritate functus eſt; quem laudis, atque erga Romanam Eccleſiam officiorum curſum ne rumperet, Canonicum in Cæſarauguſtana Eccleſia Sacerdotium priùs, deìnde & Albarrazinenſis ſedis infulas repudiavit; ditatus ob hanc temperantiam à Rege ſuo penſionibus opimis, majorique apud eú in dies gratiâ atque exiſtimatione. Porrò hic maximi momenti rebus à Pontifice expediendis vicariâ præfuit operâ. In his Sanctorum Didaci Complutenſis; Hyacinthi, Raymundi, Caroli Borromæi, & Franciſcæ Romanæ Canonicam apotheoſim Iudex promovit Apoſtolicus. Interim quaſi à manu & ſtudiis fuit Hiſpaniarum Legatis ſui temporis æqualibus, cujus rei quamplura ſuper magni momenti rebus vota in ſchedis archivii noſtri Romani extantia fidem faciunt. Tandem dierum plenus, quippe annis duobus ſeptuagenario major, hujúſque ſæculi XII. ingenti urbis mœrore extinguitur, ſolatium relinquens non mediocre in operibus editis; quorum hic elenchus.

In Directorium Inquiſitorum à Nicolao Eimerico conſcriptum, commentaria, quæ permittente Gregorio XIII. Pontifice Maximo unà cum *Directorio* ipſo Romæ prodierunt anno 1578. ex ædibus Populi Romani, deinde 1585. & 1587. apud Georgium Ferrarium Venetiiſque auctum & multis Bullis Apoſtolicis locupletatum opus totum apud Marcum Antonium Zalterium 1607. folio. Flores ex his Commentariis collegit Aloyſius Bariola, ediditque Mediolani 1610. in 8.

Vitam S. Raymundi de Pennaforte à vetuſto Anonymo ſcriptore breviter collectam *notis* illuſtravit, & duobus libellis auxit; quorum prior de quibuſdam S. Raymundi poſt mortem miraculis, alter de geſtis Canonizationis. Romæ 1601. Hoc opus Hiſpanè converſum, editum fuit Cordubæ in 8.

De Vita, miraculis, & actis Canonizationis S. Didaci lib. III. Ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem. Romæ 1589. in 4.

Inſtructio ſeu Praxis Inquiſitorum. Hanc edidit unà cum opere ſuo *De Officio S. Inquiſitionis* Cæſar Carena Cremonæ anno 1655. in fol. Olim edita eſt in 4.

De forma procedendi contra Inquiſitos de

Here-

Hæreſi, extat inter *Tractatus Doctorum* tomo IX. Parte II.

In Ambroſis de Vignate Tractatum de Hæreſi Commentaria, &c.

In Pauli Grillandi de Hæreticis, & eorum pœnis notæ. Romæ an. 1583. in 4. apud G. Ferrarium.

In Bernardi Comenſis Dominicani Lucernam Inquiſitorum notæ. Simul ad ejuſdem *Tractatum de Strigibus*. Romæ an. 1584. in 4. Adjunxit his *Tractatus duos Ioannis Gerſonis, alterum de proteſtatione circa materiam fidei contra hæreſes diverſas*: alterum *de ſignis pertinaciæ*.

Reſponſio Canonica ad ſcriptum nuper editum in cauſa Henrici Borbonii, quo illius fautores perſuadere nituntur Epiſcopos in Francia jure illos abſolvere potuiſſe ab excommunicatione in caſu Sedi Apoſtolicæ reſervato. Romæ 1595.

Cenſura in Arreſtum Parlamentale Curiæ Criminalis Pariſienſis pronuntiatum XXIX. Novembris an. MDXCIV. contra Ioannem Caſtellum & reverendos Patres Societatis Ieſu. Romæ apud Nicolaum Mutium anno 1595. in 4.

De Temporali regno Chriſti. Romæ apud Stephanum Paulinum 1611. 4.

De Hæreticis, & tempore gratiæ, quod ab ingreſſi ad Catholicam fidem redeuntibus interdum concedi ſolet, M. S. eſt in Bibliotheca Eminentiſſimi Cardin. *Barberini*, cod. CLXXIII. Incipit Prooemium: *In vetuſtis libris M.SS.*

Commentarius de S. Agnetis, & Sanctæ Conſtantiæ inventione: M. S. in eadem Bibliotheca; ſive *Baſilica S. Agnetis ſæpe inſtaurata, ſeu renovata*, ad Cardin. Alex. de Medicis. Cod. MCCXXXIV.

Vitam S. Caroli Borromæi ſcripſiſſe etiam dicitur, quam non vidimus. Hanc tamen vertit in Hiſpanicum D. Ferdinandus Arias de Saavedra Hiſpalenſis, ediditque Hiſpali an. 1609. 8. Hujus quoque nomen præ ſe fert liber Italicus ita inſcriptus.

Relatione ſummaria della vita, ſantità, miracoli & atti, & Canonizatione di Santa Fráceſca Romana. Romæ apud Bartholomæum Giancttì 1608. in 8.

Deciſiones ſacræ Rotæ, ab eo formatas noſtro ævo collegit, ediditque D. Didacus Antonius Frances de Vrrutigoiti Archipresbyter Darocenſis in Eccleſia Cæſaraugustana, nunc jam Balbaſtrenſis Epiſcopus, duobus tomis. Priorem edidit Petrus Proſt & ſocii 1648. in fol. poſteriorem Philippus Borde & ſocii 1650.

FRANCISCVS DE PERALTA, Ieſuitarum ſodalis, Hiſpalenſisque Anglorum collegii moderator, edidit –

Relacion, en que ſe da quenta del eſtado, en que eſtan las coſas de la Religion Catolica en Ingalaterra; y la perſequucion, que padecen los Catolicos, y del Martyrio que padecieron dos Sacerdotes y un lego. Hiſpali 1616. Hanc intexuit libro ſuo *de Anglicana perſequutione* Didacus Iepes lib. VI. cap. IX. §. X.

Carta del Padre Rodrigo de Cabredo Provincial de Nueva Eſpaña, en que ſe da quenta de la dichoſa muerte, que tuvo en Londres la Señora Doña Luiſa de Caravajal; anno 1614. in 4. Hiſpali.

FRANCISCVS PERANDREV, Valentinus, ſocietatis Ieſu ſacerdos, ſcripſit –

De la Paſſion de Chriſto Nueſtro Señor, fortè jam hoc tempore Valētiæ publicatum opus.

F. FRANCISCVS DE PEREDA, Matritenſis, ordinis Prædicatorum, ſcripſit –

La Patrona de Madrid Nueſtra Señora de Atocha; ſive de Hiſtoria hujus ſacræ Imaginis. Pinciæ 1604.

F. FRANCISCVS PEREIRA, Luſitanus, ordinis Eremitarum, olim Paulo V. Pont. Max. à concionibus, provinciæque ſuæ Præfectus, Mirandenſis deinde Epiſcopus; obiit jam translatus in Lamecenſem Eccleſiam anno MDCXXI. Scripſerat, ſive latinè, ſive vernaculè –

De lo que hizieron los Padres Auguſtinos en las provincias del Oriente.

Vide ſis *Alphabetum Auguſtinianum* Thomæ de Herrera.

FRANCISCVS PEREZ, Toletanus, Latinæ linguæ Profeſſor Salmantinus, edidit –

De Latinitatis rudimentis. Salmant. apud Mathiam Mares, 1566. 8. Toletanum diximus eum, qui in Toletana diœceſi refertur natus.

FRANCISCVS PEREZ CASCALES DE GVADALAXARA, Medicus Doctor, inter Seguntinos Profeſſores primarius, ſcripſit librum –

De Affectionibus Mulierum. Vnáque –

De morbo illo, vulgò Garrotillo appellato: cum duabus quæſtionibus, alterá de gerentibus utero rem appetentibus denegatam; altera verò de faſcinatione. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. in 4.

De morbis puerorum. Matriti anno 1600. in 4.

FRANCISCVS PEREZ DE CASTILLA, Societatis Ieſu, quamvis ab Scriptore *Bibliothecæ* hujus familiæ illaudatus, ſcripſit –

Vida del P. Martin Gutierrez; cujus viri ſanctitatem commendans Ioannes Euſebius Nierembergius in *Viris ſuis illuſtribus*, hujus Hiſtoriæ meminit.

FRANCISCVS PEREZ DE SANCTA MARIA, publici juris fecit œconomicum opus ita inſcriptum,

Guias diſcretas, *y inſtrucciones Criſtianas para que los Maeſtros de Eſcuela, Aios, Padres de familia inſtruian a los que tienen a ſu cargo: Inſtitucion de una nueva eſcuela*. Valladoliti apud Francíſcum Fernandez 1622. 4.

FRANCISCVS PEREZ DE NAVARRETE, ex Centurione Prætor urbis *Sancti Iacobi de Guaiaquil* & *Portus veteris* in Peruano regno, typis mandavit-

Arte *de enfrenar*. Matriti 1626. 4.

FRANCISCVS PEREZ DE NAXERA, Ieſuita, ſcripſit-

Ortografia *Caſtellana*. Pinciæ apud Ludovicum Sanchez 1604. in 8.

Deſengaños *del Alma, y memoriales divinos para todos eſtados*. Ibidem apud Franciſcum Fernandez de Cordoba 1619. in 8.

F. FRANCISCVS PICHON & MERINERO, Franciſcanus, ſcripſit-

De Deo Incarnato. Toleti 1659. 4.

F. FRANCISCVS DA PIEDADE MACIEL, Oliſſiponenſis, ordinem fratrum Prædicatorum in cœnobio *Goa* urbis Indiæ Luſitanæ principis fuit profeſſus, ſcripſitque, ſeu potius cœpit ſcribere-

Expoſitiones ſelectas Sanctorum Patrum, Doctorúmque Claſſicorum in totum Hiſtoriale utriuſque paginæ textum collectas, & conceptibus prædicabilibus applicatas. Et primus quidem tomus conſtare debuit tribus partibus, de opere ſex dierum; quarum prima prodiit Neapoli 1634. in fol. *Immenſum opus* (ait ille) *ſi adimplendum ſit, & vix intra ætatem avi mei materni Petri Corſi Corſicæ nati, qui CXV. annis vixerat, abſolvendum*.

F. FRANCISCVS PINHEIRO, Luſitanus, in oppido *Govea* natus, Ieſuitarum ſodalis, ac Doctor Theol. in Academia Eborenſis urbis, Primarius cùm fuiſſet ſacræ ſcientiæ Profeſſor, edidit-

De Cenſu & Emphyteuſi Tractatum. Conimbricæ typis Emmanuëlis Diaz 1655. fol.

FRANCISCVS DE PISA, Toletanus, ſacræ Theologiæ ac liberalium artium in urbis ſuæ Academia Decanus, Pontificiíque Iuris Doctor, in S. Catharinæ Collegio, ubi fundatum iſtud gymnaſium eſt, ſodalis, atque item Muzarabum (uti vocant tredecim Sacerdotum in majori æde collegium à Franciſco Ximenio inſtitutum, qui Gothico ritu ſacra peragunt) major Sacellanus, ſcripſit-

Hiſtoria *de Toledo, primera parte*. Toleti anno 1605. in fol. rursùs curâ *Thomæ à Tamaio* 1617. in fol. Poſteriorem Eccleſiaſticis rebus deſtinatam occupatus aliis non perfecit.

Hiſtoria *de la glorioſa Virgen y martir Santa Leocadia*. ibidem 1589. iterúmque cum Toletana Hiſtoria.

La Tablas *de las ceremonias y oficio Mozarabe*. 1593. in fol. apud Petrum Rodriguez, & 1613.

Catalogo *de los Santos, o Varones inſignes de la tercera orden de San Franciſco ſu aprobacion y alabança: el ſumario de las Indulgencias eſpirituales, de que participan los que la ſiguen*. 1617. in 4. ibidem.

Eſtimulo *de la devocion, o ſuma de exercicios eſpirituales*. 1586. 12. ibidem.

Latina verò hæc reliquit, edita quidem-

Commentarios in Ariſtotelis libros De Anima. 1576. Matriti.

Manuale ad Sacramenta Eccleſiæ miniſtranda. Hujus operis condendi munus ſic utilis & expetiti, Garſiæ Loaiſæ tunc temporis Canonico, & Guadalaxarenſi Toletanæ Eccleſiæ Archidiacono à Gaſpare Quiroga Præſule fuerat injunctum. At noſter, quâ cauſâ neſcio, ſuſcepit in ſe ſolus vicariâ operâ abſolvendum; editúmque fuit Salmanticæ anno 1583.

Officium Sancti Dominici Silenſis (populares *de Silos* vocant) Toleti 1599.

Inedita hæc; *Summam caſuum conſcientiæ, ſive Commentarios de Sacramentis*, quod opus tantùm non perfecit: *De ſacris ritibus & ceremoniis. In Divum Thomam, & Sacras Scripturas* quædam commentatus eſt, & in *Ariſtotelem*: quorum catalogum præfixit ejus Toletanæ Hiſtoriæ renovatæ editioni *D. Thomas Tamaio de Vargas* in veſtibulo ipſo operis Piſani. Obiit anno ætatis LXXXIII. humanæ ſalutis MDCXVI. in Segovienſi urbe, in cujus alma Eccleſia erat Canonicus: cum magna pietatis exiſtimatione.

F. FRANCISCVS PIZAÑO, Mercenariorum ſodalis, S. Theol. (ut vernaculo utar verbo) Præſentatus, edidit-

Inſtruccion *de la oracion*. Compluti in 8.

F. FRANCISCVS PONCE, neſcio cui religioſæ familiæ addictus, ſcripſiſſe refertur-

Deſcripcion *del reino de Chile*. in 4.

D. FRANCISCVS DE PORTES, Vallisbonæ Ciſtercienſium cœnobii monachus publicavit à ſe confectam collectionem-

Privilegiorum Congregationis Hiſpanæ Ord. Ciſtercienſis. Compluti 1574. in 4. Obiit in ſuo monaſterio anno MDCXIII.

FRANCISCVS DE LA PORTILLA, Sacerdos, ut ſuſpicor, equeſtris militiæ S. Iacobi, edidit-

Re-

Reglas *de la orden y Cavalleria de Sant-Iago: Tratado de ſu antiguedad y fin por que ſe ordenò*. Antverpiæ apud Plantinum 1598. 4.

Tratado *de la Nobleſa*, quem vidit D. Thomas Tamajo.

FRANCISCVS PORTOCARRERO, Metellinenſis Comitis filius, in eodémque oppido ad Anam fluvium natus, in Ieſuitarum ſodalitate vixit uſque ad ætat. ſuæ LXXVIII. initæ Societatis LVII. annum, multarum virtutum commendatione clarus. Scripſit-

De la Deſcencion *de Nueſtra Señora a la ſanta Igleſia de Toledo,y vida de S. Ildefonſo Arçobiſpo della*. Matriti 1616. in 4.

Vertit in Hiſpanicum -

La Hiſtoria *de los Martires de la legion Thebea*. Reliquitque moriens Toleti anno MDCXXVI. prelo maturos -

Tractatus duos egregios, *Del Venerable Sacramento de la Euchariſtia,& De la Virgen Nueſtra Señora*.

D. FRANCISCVS DE PORTVGAL, Luſitanus eques, diſertúſque Poëta ſcripſit, à filio poſt obitum patris edenda, Poëmata vulgaris Caſtellanæ linguæ hoc lemmate -

Obras Poeticas *de Don Franciſco de Portugal*.

Elogium eorum habes à D.Franciſco Emmanuële cent. II. epiſt. XCI. & cent.IV. ep.I.

FRANCISCVS PRATS, Valentinus,ſcripſit -

Inſtitutiones Grammaticæ linguæ:quas Valentiæ publicavit anno 1620. in 8. Felicianus filius Tervelenſis urbis ludi-magiſter poſt authoris obitum.

FRANCISCVS DE PRAVES, regius Architectus,ex Italico vernaculum dedit -

El libro I. *de la Arquitectura de Andres Paladio, que trata de cinco ordenes para fabricar*. Valladoliti 1625. folio.

FRANCISCVS DE LA PVENTE, Burgenſis Presbyter, in regia urbe *Cuſco* Americæ ad meridiem poſitæ elucubravit -

Tratado breve *de la antiguedad de la Caſa de Vera,y memoria de las perſonas ſeñaladas deſte appellido, que ſe hallan en Hiſtorias y papeles*. Limæ 1635. 4.

D. FRANCISCVS DE QVEVEDO VILLEGAS, eques Sancti Iacobi, Dominus, uti vulgo audiebat, loci *Turris Ioannis Abbatis* in tractu illo Caſtellæ novæ, quem nos *Mancha* dicimus, urbanitatis & ingenii laudem cui hoc noſtro ſæculo concedere poſſet aut vellet, ante ſe neminem habuit. Poſtquam enim experimenta virtutis atque induſtriæ ſuæ in virili ætate viris principibus, qui per Italiam regiâ vice provincias adminiſtrabant, ſummoperè approbaſſet, periculoſę plenis aleę negotiis,non ſine præſentiſſimo vitæ periculo, immixtus & impenſus; Gallias, Italiam integram, Germaniæque partem cum tota Hiſpania peragraſſet;Matriti in curia ſubſtitit inſignitus laudato jam equeſtris militiæ honore; ſtudiis contentus, exercendóque diſciplinarum liberalium meditationibus ingenio, ſumma cum ſui nominis commendatione, atque æqualium admiratione. Compoſuit quippe ſtudiorum quorumcumque graviſſimorum ſeria cum jocorum & facetiarum ludicra arte ſic feliciter, uemo ut, niſi rei gnarus, exiſtimare poſſet ad diverſa natū, aliiſve aſſuefactum, quâ quibus de ageret;ſive ſacrarum politicarúmve rerum documenta exponeret, ſive fabulis & poëticis adinventionibus, ſaléque innocuo perſundendis ſæculi moribus ad libentiſſimum excitandum à lectoribus riſum mentis aciē intenderet. Res enim Sanctorum geſtas, Chriſtianæ ac veræ politices dictata, Philoſophorum ſeveriſſimą dogmata, virorúmq; famâ celeberrimorum actiones eo ſtylo duxit, iis eruditionis atque ingenioſiſſimæ prudentiæ geminis perornavit, ut perfectiſſimos horum omnium enarratores ex æquo provocare poſſit: eo autem acumine, eâ inventionum, & novè atque excellenter excogitatorum ubertate, iis ſalibus, urbaniſſimiſque jocis, eâ ſive carminis, ſive liberi ſermonis facultate univerſos ridiculi argumenti adimplevit numeros, ut non tantùm feſtivis omnibus Hiſpaniæ noſtræ hominibus lumina (ut ſic dicam) obſtruxerit, ſed vel inter univerſæ antiquitatis, noviorâque florentiſſimæ Italiæ, atque aliarum gentium decora ingeniorum, quæ hâc viâ graſſata ſunt (verbo abſit invidia) quem noſtro parem dicere poſſim,inveniam nullum. In Poëticis nempe heroica nervosè ac ſublimiter, lyrica venuſtè, ridicula ingenioſiſſimè, feſtiviſſimè, atque ſic variâ & inexhauſtâ de tenuibus quoque & ficcis argumentis diſſerendi copiâ tractavit,ut accedēres ad quodcumque, hujus præcipuè ultimi generis, carmen legendum vix ſine ſtupore dimittat. Senex jam propter liberiùs, atque Socraticè traductam carmine adminiſtrationem reipublicæ, in viri cujuſdam principis rerum tunc potentis indignationem incurrit; calamitatémque exilii & carceris per aliquot annos fortiter fuit & conſtanter paſſus. Tandem libertati reſtitutus vidit obitus ſui diem Villę-novę Infantum,qui & natalis ei fuiſſe locus dicitur, anno hujus ſæculi XLVII. Opera ejus variis in locis ſeorſim, ſimúlque typis promulgata ſunt, præſertim fabuloſa & ludicra ſolutæ dictionis: tandémque Bruxellis tribus tomis prodierunt, eâ diſtributione, & ordine, quo minùs debuit. Quare nos ita commodiùs diſtribuiſſe ea neminem dubitaturum ſperamus.

Proſaica, aut ſacra ſunt, aut ſacro-hiſtorica,

rica, ſive ſacro-politica: qualia hæc -

Polirica *de Dios, Govierno de Chriſto, ſacada de la ſagrada Eſcritura*; duabus partibus. Quarum prior edira olim fuit Cæſarauguſtæ 1625. in 8. Matriti 1626. 8. Barcinone apud Stephan. Liberos eodẽ ann. Cui poſterior adjuncta fuit, primùm, ut ſuſpicor, poſt authoris mortem Matriti 1655. in 8. In editione Bruxellẽſi diviſæ ſunt pars prior primo volumine, poſterior autem ſecundo edita eſt.

La Caida *para levantarſe, el Ciego para dar viſta, el Montante de la Igleſia en la vida de San Pablo Apoſtol*. Matriti 1644. 8.

Epitome *a la Hiſtoria de la admirable vida y heroicas virtudes del Beato Padre Fr. Tomas de Villanueva*. Matrici apud Coſmam Delgado 1620. 8.

La Cuna *y la Sepultura, doctrina para morir*. Matriti, atque Hiſpali 1634. in 16.

Afecto fervoroſo *del Alma agonizante, con las ſiete palabras, que dixo Chriſto en la Cruz*. Opuſculum hoc, ut credo, primùm prodiit Bruxellis in hac poſtrema edirione.

Memorial *por el Patronato de SantIago*, Cæſarauguſtæ an. 1629. 8. Pro unico ſcilicet Iacobi Apoſtoli patrocinio Hiſpaniarum, cujus partem Thereſiæ ſanctiſſimæ de Ieſu adjudicari debere acclamatione publicâ quibuſdam ſederat:

Carta *al Rey Luis XIII. de Francia en razõ de las acciones neſandas y ſacrilegios execrables, que cometiò contra el derecho divino y humano Monſiur de Xatillon con el exercito deſcomulgado de Franceſes hereges*. Matriti 1635. 4.

Introduccion *a la vida devota compueſta por el Bienaventurado Franciſco de Sales Principe y Obiſpo de Colonia de los Allobroges*: poſt veterem aliam verſionem Gallici operis Saleſii, quæ noſtro minùs recta & correcta viſa fuit. Matriti 1634. in 8.

Aut profana; eáque vel Hiſtorica, vel Hiſtorico-moralia, vel Politico-moralia; ſcilicet.

Vida *de Marco Bruto, eſcrita por el texto de Plutarcho, ponderada con diſcurſos*. Matriti cùm prius, tum anno 1648. in 4. Prodiiſſe quoq; Hagæ Comitis apud Hollandos id opus, neſcio an in Latii ſermonem transformatum, anno 1660. in 4. in catalogo quodam Gallico nuper legimus.

De los Remedios *de qualquier Fortuna; Libro de Lucio Anneo Seneca traducido con adiciones, que ſirven de comento*. Matriti apud Ioannem Martinez 1638. Falsò tamen hic liber tribuitur Senecæ.

Virtud *militante contra las quatro peſtes del Mundo, Invidia, Ingratitud, Sobervia, y Avaricia, con los quatro ſantaſmas, deſprecio de la muerte, vida, pobreza y enfermedad*. Cæſarauguſtæ apud hæredes Petri de Lanaja 1651. in 8.

El Romulo *del Marques Virgilio Malvezzi*. Matriti 1636. in 16. Ex Italico authoris Hiſpanè converſum opuſculum.

Aut tandem Iocoſa, ſive Ioco ſeria, aut Satyrico-moralia, hæc ſcilicet,

Los Sueños. Quo nomine veniunt omnes hi Tractatus, variis locis, atque annis excuſi, recusique;

El Sueño *de las Calaveras*.

El Alguacil *Alguacilado*.

Las Zahurdas *de Pluton*.

El Mundo *por de dentro*.

El Entremetido, *la Dueña y el Soplon*.

Viſita *de los chiſtes*. Variis locis prodierunt, & Barcinone apud Petrum de la Cavalleria 1628. 8.

Gallicè omnia hæc vertit Dominus *de la Geneſte* hac inſcriptione, *Les viſions de Dom Franciſco de Quevedo Villegas, augmentées de l'enfer reforme, traduite de Eſpañol par le Sieur de la Gineſte*. Pariſiis 1641. in 8. deinde Rhotomagi 1653. in 8. apud Iacobum Heroult. His ſomniis adjungũtur minutiora alia æquè feſtiva, ſcilicet -

Cartas *del Cavallero de la Tenaza*: quæ & Gallicè leguntur.

Libro *de todas las coſas y otras muchas mas*.

La Culta *Latini-parla*.

Cuento *de cuentos*.

Caſa *de los locos de Amor*; ad D. Laurentium de Vanderhammen & Leon. Qui Laurentius verus author eſt hujus opuſculi, quod ex ore ipſius Granatæ audivi, non Franciſcus noſter, cujus ingenium & ſtylum ne minimùm quidem ſapit.

Tira la piedra *y eſconde la mano*.

Prematica *del Tiempo*.

Carta *de las calidades de un Caſamiento*.

Hiſtoria *y vida del Gran Tacaño, alias, del Buſcon*; ſæpiùs in 8. Quæ & Gallicè prodiit ab Anonymo converſa hac inſcriptione *L'Aventurier Buſcon, Hiſtoire facecieuſe, enſemble les lettres du Chevalier del Eſpargne*. Lugduni apud Petrum Bailly 1644. in 8.

La Fortuna *con ſeſo, y la Hora de todos; Fantaſia Moral*. Cæſarauguſtæ prodiit poſthumus hic liber anno 1650. in 8.

Metrica omnis generis, præter ea, quæ olim prodierunt ſeorſim, de quibus poſtea, uno volumine edita ſunt induſtriâ & operâ D. Ioſephi Gonzalez de Salas viri admodum eruditi, qui & diſſertationes in unumquodq; carminis genus adjunxit, notuliſque per marginem ſparſis obſcurioribus quibuſdam locis facem immiſit. Syſtematis hic titulus,

Parnaſo Eſpañol. Matriti annò 1648. in 4. deinde 1650. apud Didacum Diaz de la Carrera: tertiò Bruxellis ex officina Foppens 1660. in 4. quæ tertia pars, ſeu volumen eſt hujus Bruxellenſis editionis. Deſiderantur adhuc ex novem Muſis hujus Par-

naſſi tres ultimæ, quas invidit nobis laudati *Ioſephi* obitus.

Ediderat olim -

Epicteto Eſpañol *en verſos con conſonantes: con el origen de los Eſtoicos, y ſu defenſa contra Plutarcho, y defenſa de Epicuro contra la opinion comun.* Matriti 1635. in 12.

Focilides *Filoſofo Griego traducido en verſo ſuelto*; ſimul cum Epicteto.

D.Thomas Tamaio de Vargas in *Defenſione Ioannis Marianæ* pag. 38. ſcriptas habere ait Quævedum perſuaſione ejus prope diem edendas in *omne genus Scriptorum, Hebræorum, Græcorum, Latinorum obſervationes*.

F. FRANCISCVS DE QVIÑONES, Legionenſis, nobiliſſimam in ſæculo nactus originem, ut pote filius Didaci Fernandez de Quiñones Comitis primi *de Luna* ex Ioanna Henriquez Henrici Comitis de Alva-deliſte nata, religioſum Franciſcanorum vitæ ſtatum præ eo habuit, ac præ ſtemmate gentilitio *Franciſci ab Angelis* appellationem. Cujus quidem familiæ integræ, poſt adimpleta laudabiliter domeſtica cum ſtudiorum, tum regiminis munera, renuntiatus fuit Burgis anno MDXXII. Generalis Miniſter. Carolo Auguſto reatus confitenti aures præbuiſſe dicitur. Ab eóque ad Clementem VII. Papam venit Romam, atque inde à Clemente ad Carolum rediit quo tempore Cæſariani exercitus impotentia divina omnia & humana præ ſævitate morum ac temporum conculcaverat. Bene autem ſecum actæ rei teſtimonium daturus Pontifex collegio eum agregavit Purpuratorum Patrum; nec diu poſt infulis Caurienſis Eccleſiæ, annuente ac ſupplicante Cæſare, decoravit. Romæ ad S. Crucis in Hieruſalem, cujus Baſilicæ appellabatur titulo, pietatis ſuæ ac munificentiæ teſtimonia non obſcura reliquit: in qua & terræ mandatus fuit, cùm Veteulis in Latio menſe Oct. MDXL. vivis abreptus fuiſſet. Singulare interim viri æque docti piique de literis ac doctrinâ Eccleſiæ meritum in eo collocatum communis perſuaſio eſt, quòd Clementis ejuſdem hortatu -

Breviarium Romanum confecerit, aliquanto brevius, ſed numeris omnibus Pauli Papæ III. judicio, qui approbavit, atque Eccleſiæ totius perfectum & abſolutum: quod Romæ publicavit anno MDXXXVI. In quo tamen operâ uſus fuit Didaci à Neyla, ut in eo jam annotatum manet, Ioannéſq; Geneſius Sepulveda diſertè affirmat in centeſimâ ſuarum epiſtolarum ad eumdem datâ. In eo verò ſibi adeò placuit Anonymus quidam authot *Conſultationis de reformandis Horis Canonicis*, ut cauſam quærat, nec inveniat ſubſequutæ deinceps aliquando hujus Breviarii prohibitionis. Verba hujus quære-ſis apud Vvaddingum. Reliquit etiam -

Regiſtrum accuratum *ſui Generalatus* 1. quod penes ſe idem Vvaddingus habuit.

Compilatio item *omnium Privilegiorum Minoribus conceſſorum* Hiſpali typis edita 1530. ejuſdem curæ debetur. Plura de eo Vvaddingus, & Davila noſter in *Theatro Eccleſiaſtico Caurienſis Eccleſiæ*.

D. FRANCISCVS DE QVINTANA, Matritenſis, Philoſophicis atque Theologicis imbutus diſciplinis, edidit latens ſub nomine *Franciſci de las Cuebas* -

Experiencias *de Amor y Fortuna*, tum alibi, tum Giennii apud Petrum Cueſtam 1646. in 8. quod opus Italicè verſum extat per *Barthol. della Bella*, Venetiis anno 1654. in 12.

Proprio autem -

La Hiſtoria *de Hipolito, y Aminta*: proſaicum & amatorium poëma. Matriti anno 1627. in 4.

FRANCISCVS RADES DE ANDRADA, Sacerdos religioſæ Militiæ Calatravenſis, Philippo II. Regi Catholico à ſacris, vir noſtrarum Hiſtoriarum induſtriùs enarrator, ac optimæ fidei & judicij ſcriptor, edidit, eo nomine ab Ambroſio Morali laudatus lib. IX. *Hiſtoriarum* c.VII.

Coronica *de las tres Ordenes y Cavallerias de Santiago, Calatrava, y Alcantara*. Toleti 1572. in folio.

Catalogo *de las obligaciones, que los Cavalleros Comendadores, Priores y otros religioſos de la orden y Cavalleria de Calatrava tienen en razon de ſu abito y profeſſion*. Toleti apud Ioannem de Aiala 1571. in 8.

Genealogia *de los Ponces de Leon*. M.S. quam vidit D. Thomas Tamajus.

Nobiliario. Hoc opus adhuc latet; ac poſſidere ſe id M.S. teſtatus fuit Thomas Herrera Auguſtinianus in *Chronico* vernaculè ſcripto *Salmantinæ* ſodalium *domus* cap. XIV. aliique. Toletanis civibus adſcribit hunc D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanorum*.

D.FRANCISCVS RAMIREZ DE HARO, Eques ordinis Sancti Iacobi, vertit ex Latino in vernaculam noſtræ gentis linguam -

Libro *de los Quatro Noviſſimos de Dionyſio Cartuſiano*. Matriti 1630. in 8. Quæ tamen interpretatio prohibitionis notam apud nos incurrit.

D. FRANCISCVS RAMOS DEL MANZANO, domo ex Salmantica urbe, natus, educatus inter ſtudia gymnaſii iſtius ampliſſimi, proſperrimiſque inſtructus à natura ipſa ſingularis ingenii, memoriæ præſentiſſimæ, ac defæcati judicii dotibus exquiſitam ſtudiis primùm humanitatis, deinde Iuris prudentiæ induſtriam ſub optimis præceptoribus mancipavit. Adoleſcens adhuc in primis jam ipſe numerabatur, ex quibus ſchola hæc op-

timum

timum quemque ad docendi munus non ſine prævia multiplicis experimenti probatione admittere ſolet. Quare ad album Iuris civilis Profeſſorum maturè receptus in omnibus Academicis docendi locis & gradibus ſumma cum admiratione hominum & plauſu emicuit, donec ad primæ horę diei cathedram, quæ honorificentiſſima eſt omnium aliarum, aſcenderet. Doctrinæ ibi tam Legalis, quàm variæ, tam ſacræ, quàm profanæ, tam ſeveræ, quàm amœnioris & politioris locupletem geſtare animum quotidianis experimentis fuit compertus; eáque vigere in prælectionibus publicis & concertationibus ſcholaſticis ingenii alacritate & ſubtilitate, memoriæ excellentiâ, dicendique majeſtate ac decore, ut collegarum, quos habuit, doctiſſimorum cenſione vix alius tot propitiæ naturæ dotibus æqualem omnino induſtriam laborémq; induxiſſe, aut inducere potuiſſe videretur; principémque ſuæ artis locum libenter omnes ei concederent. Sed ne hoc tanto præceptore Academia iſta diutiùs frueretur Philippus Rex noſter IV. fecit, creans ipſum, inſtante Montis-regis Comite, qui rerum Italicarum conſiliis præerat, Extraordinarii, ut vocant, Mediolanenſis Senatus Præſidem. Hinc adlectus inter Patres ſupremi ejuſdē Italię Cōcilii, non diu pòſt ad Caſtellæ alterum, hoc eſt ampliſſimum omnium ordinem, qui apud nos publicam gerunt rem, transfertur. Homo tamen ad omnia egregia natus, & ipſe idoneus ante alios viſus fuit, cui dignitate ſpectabili, ſermonis tam latini, quàm vulgaris facundiâ ornato, judicii prę ſtantiâ (quo ſummè eſt ad rem opus) atque omnigenâ eruditione prædito ſcribendi partes committerentur res ab eodem Rege noſtro geſtas pace, bellóque, quas nemo hactenus pro dignitate tractavit. Parabat jam huic ponderi geſtientes humeros; nactus quippe liberalibus ſtudiis, quibus ſummopere delectatur, excolendis patentem campum: & ecce adminiſtrare jubetur vices abſentis tunc Concilii Indiarum Præſidis (erat is D. Gaſpar de Bracamonte Peñarandæ Comes, qui Neapolitanum moderabatur regnum) nempe Hiſtoricis lucubrationibus in aliud tempus ſepoſitis; quaſi carere ejus induſtriâ publicæ nequirent rei momenta, curiáque & forum domeſticis ac privatis occupationibus hominem invidiſſent. Vſque dum reverſo Bracamontio iterum ſeceſſit ad munus ſuum gerendum; quod ita cum Senatoris vicibus compoſuerat Rex Maximus, ut liberum & arbitrarium Ramo eſſet regio Hiſtorico manere domi intentum operi, aut in Senatum venire. Nec adhuc tamen ei diu licuit hâc uti conditione: quippe qui ſuccedenti Carolo Regi noſtro in Philippi IV. parentis Magni locum ea in ætate, quæ puerilibus rudimentis, támque literariæ, quàm Chriſtianæ doctrinæ præceptis imbuenda fuit, Magiſtri operas, ante biennium huic deſtinatus muneri, nunc exhibet. Ramum authorem habet.

El Memorial *à Nueſtro Santiſſimo Padre Alexandro VII. ſobre la proviſion de las Igleſias, que eſtan vacantes en la Corona de Portugal.* Matriti priùs ſermone Hiſpano, circa annum 1659. deinde Neapoli Italico apud Ægidium Longum 1661. folio. Item ſuccedentibus in media pace tumultibus bellicis, aggredientéque Gallo Rege provincias Belgicas, (quo jure notum ſatis eſt univerſæ Europæ) libello à Gallis prætexendæ irruptioni phantaſtico juſtitiæ titulo in publicum emiſſo, oppoſuit.

Reſpueſta *de Eſpaña al Manifieſto de Francia.* Matriti 1668. in folio. Cujus interpretationem latinam adornabat Ioannes filius regius Senator, cum ad meliorem vitam fuit vocatus. Dum Profeſſorem adhuc Salmanticæ ageret; typis commiſit.

Diſſertationem extemporaneam ad Tit. Cajum de Vſufructu municipibus legato. Salmanticæ 1623. in 4.

Diſſertationem aliam *extemporaneā de Domeſticis & Protectoribus ad Leg. II. C. de Excuſationibus munerum lib X.* Ibidem 1629. 4.

Vulgarique linguâ ad inſtruendum Romæ D. Franciſci Menchaca Salmanticenſis ex prima nobilitate civis votum ſedi Apoſtolicæ offerendum uxorem ducendi in ſecundis nuptiis conjugis præmortuæ ſororem.

Conſulracion *ſobre que es diſpenſable para el matrimonio el impedimento del primer grado de afinidad en la linea obliqua.* Ibidem 1644. in folio.

Premit alia non minùs digna quæ viritim terat communis uſus: ſed quorum nomine dolemus maximè expectationi eruditorum hucuſque non ſatisfactum,

Commentarii ſunt *ad Leges Iuliam & Papiam*: cujus operis alterum volumen jam à tempore ſcholaſtici muneris perfectum, ſi per occupationes ei licuerit, quamprimùm limæ ultimę ſupponet, ut dignum authoris famâ veniat in typorum lucem.

FRANCISCVS REDON, Valentinus, ſcripſit.

El maior prodigio, *origen de las Miſſas de San Vicente Ferrer.* Matriti 1654. 8.

FRANCISCVS REVERTER, Catalanus, ut exiſtimo, Iuris utriuſque Doctor, in Neapolitano regno Magiſtratus geſſit, probitatéque ac doctrinâ admodum floruit. Anno quippe MDXXXII. Præſes, ut vocant, Regię Cameræ electus, eidem Curię anno MDXLI. datus fuit Præfectus (*Præſidem* Conſiliarium quemque, Præfectum verò *Locumtenentem Regia Cameræ* appellant) tandémque ſupremæ Curiæ, ſeu Cancellariæ Senator ſive Regens,

hoc eſt, Collateralis Concilii pars anno MDXLVII. cooptari meruit.

Moriens ille Auguſto menſe MDLXXX. inedita reliquit -

Deciſionum Regiæ Cameræ quinque volumina, quę adſervat Neapoli Laurentius Craſſus Iuriſconſultus; uti lego in *Origine Tribunaliũ Neapolitanæ urbis* Nicolai Topii parte III. pag. 223.

FRANCISCVS DE LA REINA, Zamorenſis, veterinariæ artis ferè inter nos princeps, ſcripſit -

Libro de Albeiteria: qui cum notis, ſeu gloſſis *Ferdinandi Calvi* Placentinæ urbis Veterinarii editus fuit circa annum 1602. Burgis, ut credo, à Philippo Iunta, deindéque Compluti 1623. in 4. & an. 1647. in 4.

F. FRANCISCVS DE RIBERA ANGVLO, Auguſtinianus provinciæ Bœticæ, in Granatenſi & Vrſaonenſi familiæ hujus religioſę domibus ſtudiorum Præfectus, S. T. Magiſter, ſcripſit -

Diſcurſos Quareſmales *ſobre la vida de San Nicolas de Tolentino*. Hiſpali anno 1631.

Practica *de perfeccion en la vida de la perfecta viuda S. Monica*. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1621. in 4.

F. FRANCISCVS DE RIBEIRA, ſi alius eſt à ſuperiore, Mexici apud Indos florebat circa annum MDC. in Auguſtiniana eadem familia, ſcribens, uti Ioannes Gonzalez de la Puente in *Chronico* refert Hiſpanico *Mechoacanenſis provinciæ*,

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de Alvarado*.

FRANCISCVS DE RIBERA, Villacaſtinenſis, (oppidum eſt ſatis amplum in Segoviæ urbis territorio) Ieſuitarum Presbyter, cujus inſtituti legibus ſuppoſuit ſe Salmanticæ tribus jam ſupra triginta annis natus poſt decurſa fœliciſſimè ſub optimis præceptoribus ſtudiorum omnis generis ſpatia, præſertim Theologica, Bibliorum ſacrorum quibus commendata eſt clavis, linguarum itidem Latinæ, Gręcæ, Hebraicęque. Quarum præcellenti cognitione quò magis fuit inſtructus, eò faciliùs inoffenſo pede, apertiſque, ut dici ſolet, Muſarum januis adyta omnia ſcientiæ iſtius ſcientiarum, arcanáque difficillimorum librorum myſteria, ſi quis alius ætatis noſtræ, penetraſſe videtur. Collegium interim Iacobo Apoſtolo dicatum, quod in eadem Academia ab erectore vocant Compoſtellæ Archiepiſcopo, unus è togatis ſodalibus habitaverat, inſigniáque Theologi Doctoris ſuſceperat. Quinquennio autem vix inter ſuos elapſo cathedræ Sacrorum Bibliorum præficitur, quam domi tunc primùm Salmanticæ inſtituere operæ duxit pretium Societas. Sexdecim huic muneri integros annos, quibus ſuperſtes fuit, exquiſitámque in iis eruditionis & induſtriæ impendit operam. Nec religioſè minùs ſolidam undecumque pietatem, inſtitutiq; ſui tenorem ſervavit; ut verum Balthaſaris Alvari, cujus inſtitutionem ſortitus eſt Medinæ-campi, Salmanticæque, diſcipulum diceres. Sciebat nempe doctrinam quamvis multiplicem abſque ſapientiæ ſtudio in revelandis divinarum inſinuationum myſteriis, tractandiſque ſacris codicibus vix aut ne vix quidem promovere. Obiit vegetâ adhuc ætate, atque eo majori deſiderio ſui relicto; quod quidem doctiſſimis editis in lucem commentariis bona ex parte levare viſus eſt; anno videlicet MDXCI. menſe Novembri quatuor annis tantùm quinquagenario major. Scripta ejus -

Commentarii in XII. Prophetas minores, ſenſum eorumdem Prophetarum hiſtoricum & moralem, ſępè etiam allegoricum complectentes. Romæ 1590. apud Iacobum Tornarium in 4. Coloniæ typis Mylii 1599. & Birckmanni 1600. in fol. Lutetiæ 1611. ac demum operâ Ricardi Gibboni Ieſuitæ correctius Duaci typis Balthaſaris Belleri an. 1612.

Commentarii Hiſtorici ſelecti in eoſdem XII. Prophetas minores: ſive Commentariorum præcedentium veluti Compendium. Salmanticę apud Ioannem Ferdinandum 1598. 8.

In Sacram B. Ioannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Apocalypſim; & -

De Templo & iis quæ ad Templum pertinent lib. V. Lugduni apud Iuntas 1592. Antverpiæ apud Bellerum 1593. ruſúſque apud Martinum Nutium 1603. 8.

In Sacrum Ieſu Chriſti Evangelium ſecundum Ioannem. Lugduni apud Horatium Cardon & Petrum Cavellat 1623. 4.

Hiſpanicè verò -

Vida de la *Madre Tereſa de IHS. Fundadora de las Deſcalças y Deſcalços Carmelitas*. Matriti 1602. in 4. cujus ſcilicet ſanctiſſimæ Heroinæ confeſſionibus is pręfuerat aliquando. Ea Gallicè converſa extat Pariſiis 1645. in 8. Latinè quoque, & Italicè: Latinè quidem unà cum operibus Sanctæ ipſius Thereſiæ, Coloniæ apud Ioannem Kinkium 1620. in 4.

F. FRANCISCVS RIOLANO, (Vvaddingus *Rivollianum* appellat) ordinis Minorum provinciæ S. Iacobi, edidit -

Seraphicam Hierarchiam Sanctorum ordinis Minorum 1632.

D. FRANCISCVS DE RIOXA, Hiſpalenſis, acri vir judicio, & bonarum artium cognitione, divinarúmque, atque humanarum

rum rerum notitiâ non mediocri, evocatus in Curiam lateri adhæſit Gaſparis Guzmanii Olivarum Comitis, Philippo Regi IV. ante omnes alios, dum viveret, chari; apud quem Bibliothecarii munus geſſit, Hiſtoriographi regii decoratus honore, nec non Inquiſitoris, cùm Hiſpalenſis, tum ſupremi Iudicum fidei Senatus; quem tamen ultimo dictum locum, variante Patroni fortunâ, occupare non valuit; quantumvis aliquot ante mortem annis gratiâ floruerit ejuſdem Philippi Regis, traditâ ſibi Bibliothecæ Regiæ curâ. Elucubravit olim -

El Ariſtarcho, *o censura de la Proclamacion catolica de los Catalanes*. Matriti 4. abſque authoris nomine.

Ildefonſo, *o Tratado de la Concepcion de Nueſtra Señora*. Hunc librum laudat D. Thomas Tamajus in opere inſcripto, *La verdad de Dextro*, fol. 93. nondum, ut credo, formis excuſum.

Carta ſobre *el Titulo de la Cruz*.

Reſpueſtas *a las Advertencias contra ſu carta, intituladas del Duque de Alcala*. 4.

Aviſos *a Predicadores*, attribuit ei Franciſcus Paciecus Pictor Hiſpalenſis *en los Dialogos de la Pintura*.

Minuta alia fecit in gratiam amicorum, majoribus forſan abſtinens ob judicii acrimoniam, quâ non aliena tantum, ſed & ſua opera dijudicabat. Matriti demum obiit circa annum MDLVIII.

FRANCISCVS ROALES, Salmantinus, Mathematicarum artium Profeſſor, ſcripſit -

Exequias *del Principe Filiberto*. Matriti anno 1626.

Satyrico etiam ſale perfricuit Angelum Manriquium, Ciſtercienſem, exequiarum ſolennia Philippo III. Regi Salmanticæ ſoluta referentem, cenſorio codicillo inſcribens *La Mironeria*. Nec non Apologiam formavit hoc titulo -

Epiphaniam, ſive manifeſtationem & ſatisfactionem in luce totius Eccleſiæ Dei &c. Mediolani 1633. adverſus quemdam, ut credimus, religioſum ordinem; quæ idcirco apud nos prohibita eſt.

F. FRANCISCVS DE ROBLES, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, ſcripſit -

Rationem accentuum omnium ferè dictionum difficilium tam linguæ Latinæ, quam Hebraicæ, nonnullarúmque Græcarum, ſed præcipuè earum quæ per ſacras literas ſparguntur, cum quibuſdam Ortographiæ regulis, cum additionibus *Ioannis de Robles*. Toleti 1572. 8.

Tribuitur etiam Franciſco de Robles, domus Cæſarauguſtanæ Franciſcanorum -

La Ortografia *Caſtellana*, de quo nil ultra compertum habeo.

FRANCISCVS RODRIGVEZ, Arandenſis ad amnem Durium, Ieſuita, XX. annis Romæ commoratus ab epiſtolis etiam fuit Præpoſito hujus familiæ generali. Reverſus ad nos Conchenſi collegio, bis quoque Toletanæ domui Profeſſorum præfuit, ubi & denatus eſt magnam pietatis famam relinquens. Scripſit -

Tratado *del Iubileo del Año Santo*. Romæ apud Stephanum Paulinum 1600.

Italicè verò -

Epiſtolam ad Congregationem B. Mariæ Virginis aſſumptæ in domo Profeſſa Romana. Romæ apud Aloyſium Zannetum 1595. 8.

Ejus quoque Hiſpanum vidimus ſimile aliud, hoc titulo -

Del origen *y progreſſo de las Congregaciones de Nueſtra Señora, que ay en la Compañia*. Compluti apud Ioannem Gratianum. 1611. in 8.

Vulgavit item alieno nomine -

Librum de Meteoris: reliquítque prelo matura -

De Chriſtiani hominis Officio:

Vitám que *D. Catharinæ de Mendoza Fundatricis Cõplutenſis Collegii Societatis Ieſu*.

Exempla quoque *magnorum virorum*.

Compertum ſatis non habeo, an diverſus ab hoc fuerit, qui vertit in Hiſpanicum ex Hieronymi Plati Latino commentarium -

Del Bien *del eſtado Religioſo*. Medinæ 1595. 4.

Obiit XXI. Martii MDCXXVII. ætatis ſuæ LXXIX. religioſæ vitæ LXII.

FRANCISCVS RODRIGVEZ LOBO, Luſitanus, Leirienſis, amœno ingenio vir, & muſarum operi quaſi natus, multa ſcripſit, tam proſaica, quàm metrica venuſtatis & elegantiæ non vulgaris; dignus quidem fœliciori exitu: nam cum ab Scalabi Vliſſiponem ſcaphâ ſecundo Tago veheretur, ſubmerſus periit, *Aſſentaris* Comite, qui ſimul erat, ad littus enatante. Præſagiiſſe ſibi hoc fatum ipſe viſus fuit, cum, neſcio ubi, exoptavit, poëticâ licèt exaggeratione, inter Tagi arenas ſepulturam. Hæc ejus opera laudantur,

O Condeſtable *de Portugal Don Nuno Alvarez Pereira*, Poëma heroicum. Oliſſipone 1610. in 4.

Eglogas. Ibidem 1605. 4.

Os Romances.

Corte em Aldea, *ò noites de Inverno*; quem Caſtellanum vidimus operâ Ioannis Baptiſtæ de Morales ex Luſitano converſum, atque editum Montillæ in Bætica 1622. in 8.

Primaveiras; tripartitum opus. Prima pars generali nomine *Primavera* appellata Oliſſipone fuit edita anno 1608. in 4. ſicut & ſecunda *El Paſtor Peregrino* inſcripta: tertia autem, cui titulus *O Deſenganado*, ibidem prodiit anno 1614. in 4.

Comœdiam *Euphroſynam* inter Luſitanos cele-

celebratiſſimam authoris anonymi, qui ſe tamen *Ioannis Spera in Deo* appellatione notum voluit, primus edidit Lupus noſter à ſe recognitam. De cujus viri laudibus Emmanuel Faria de Souſa in *Fonte Aganippes*, quadámque hujus libri *Egloga* videri poteſt. Reperio etiam Franciſco Rodriguez Lobo inſcriptum *La Jornada del Rey Filippe III. a Portugal año de MDCXIX. en varias Poeſias*, quod erat M. S. in 4. in Bibliotheca Olivarienſi.

FRANCISCVS RODRIGVEZ DE VALCARCER, Zamorenſis, poſt Salmantinam, & Pincianam Iuris civilis profeſſionem, Seguntiæ obtento Doctorali Canonicatu Ius inſuper Canonicum primarius Lector docens, edidit-

Epitomen Iuris Canonici. Compluti anno 1647. in fol. Creatus hic Epiſcopus Carthaginis novæ in America XXI. Iunii anno MDCXLIX. obiiſſe dicitur XVIII. recurrentis ejuſdem menſis anno MDCLI.

FRANCISCVS ROLLIM DE MOVRA, Luſitanus, Leirienſis, ut audio, *de Azambuja, de Marmelar, & Montragil* Toparcha, Poëta eruditus, ſcripſit-

Dos Noviſſimos: quatuor canticis, ſive partibus. Oliſſipone 1623. 4.

FRANCISCVS ROMAN, Carmonenſis in Bætica, fecit publici uſus, Ioanne à Ceſpedes curante,

Tratado *de la Eſgrima con figuras*. Hiſpali ex officina Bartholomæi Perez 1532. in folio.

FRANCISCVS ROS, Gerundenſis, Ieſuitarum ſodalis, ob ſtrenuam navatam in Oriente pro Chriſti fide & chriſtianæ illius gregis pace operam Epiſcopus Angamalenſis Goano Antiſtiti Metropolitano ſubjectus, indéque à Paulo V. eâ ſede Cranganorem translatâ, Cranganorenſis Archiepiſcopus fuit renunciatus. Scripſit-

Doctrinam Chriſtianam linguâ Malabaricâ.

Ritus baptizandi, inungendi infirmos, nuptias celebrandi, è Latina in Syriacam linguam convertit in uſum Parochorum Angamalenſium.

Miſſalia, Breviaria, Ritualia, alióſque libros Eccleſiaſticos è ritu Romano in Chaldaicam linguam tranſtulit.

FRANCISCVS ROSARIVS, vulgo DE ROSALES, Profeſſor bonarum literarum Burgenſis urbis, edidit-

Obſervationes quaſdam in *Hymnos Breviaris*. Burgis 1578. in 8.

D. FRANCISCVS DE ROXAS, Valentinus ex primaria totius regni urbe, ad quam refert natales claros, ut formaret ſtudia Iuris in Salmanticam ſe conferens, locum inter ſodales collegii, quod Archiepiſcopi propter fundatorem Antiſtitem Compoſtellanum vulgò appellant, ſortitus eſt, triennio poſtquam legitimæ ſcholæ temporis ritè tranſacti reportaviſſet ſolemne teſtimonium. Eo loco manere diu non potuit, Romam quippe ad jus dicendum inter Rotæ, ut vocant, Pontificiæ Auditores pro corona (trium regnorum collectio ſic audit) Aragoniæ profectus fuit, in qua urbe integris manſit duodeviginti annis, mactus interim Eccleſiaſticis aliquot beneficiis, præcipuéque Archidiaconatu & Canonicatu Valentinæ Eccleſiæ. Revocatus tandem in Hiſpaniam, donatúſque VIII. Ianuarii, anni MDCLIII. Eccleſiâ urbis fuit Tarraconenſis; ac poſt annos X. hoc eſt XXIII. Aprilis MDCLXIII. Abulam Caſtellæ, retento alioqui Archiepiſcopi titulo, translatus. Prodierunt nuper-

Deciſiones ejus *Sacra Rota*. Lugduni in folio, ex officina Ioann. Ant. Hugueram, & M. Ant. Ranaud 1662. curâ Ioſephi Vileta I. V. D. & Barcinonenſis Profeſſoris.

F. FRANCISCVS DE ROXAS, Toletanus, ordinis Minorum Caſtellæ provinciæ, S. T. Lector, ac Theologus Cenſor apud ſupremæ Inquiſitionis Patres, concionator magni nominis, edidit-

Commentaria in concordiam Evangeliſtarum juxta translationes literales, anagogicas, morales & allegoricos ſenſus, ſecundum ordinem Evangeliorum totius anni, partim latino, partim populari ſermone, duobus tomis. Matriti apud Ioannem de Cueſta 1621. in folio. Lugduni iterum ſub *Catena* nomine tribus tomis in folio. Hiſpanè etiam-

Quadrageſimal *ſobre los Evangelios*. Matriti 1628. fol.

De los oprobrios, *que en el arbol de la Cruz oiò Chriſto, quando dixo las ſiete palabras*; duobus tomis. Prior Matriti 1634. poſterior 1640. prodierunt.

Teſoro funeral *de la Igleſia Catolica*. Ibidem 1636.

Elucidario *de Nueſtra Señora*. ibid. 1643.

Sermonem quoque *de S. Franciſci ſtigmatibus* tribuit ei *Haroldus* in ſupplem. *Vvaddingi* M. S.

Parabat *ordinis ſui Hiſtoriam* ſeptem aliis voluminibus: ſed mors fortè has cogitationes interrupit.

FRANCISCVS DE ROXAS, inſcripſit nomen ſuum libello, qui hoc titulo notatus prodiit,

Dos Oraciones, *que Nueſtro Señor enſeñò à ſu ſierva Agueda de la Cruz para ſacar Animas del Purgatorio*. Matriti apud Didacum Flamenco 1623. in 16.

FRAN-

FRANCISCVS DE ROXAS, inter ſcriptores numeratur Hiſpanos, qui matrimonii inter Henricum Angliæ Regem VIII. & Catharinam olim contracti cauſam propugnarunt. Nicolaus Sanderus lib. I. de Schiſmate Anglicano, *Apud Hiſpanos verò* (ait) *Franciſcus Roxas: Alphonſus Virveſius, Alphonſus de Caſtro, & Sepulveda: apud Luſitanos Alvarus Gomeſius* &c.

FRANCISCVS RVBIO DE LA GVIA, natus in oppido *El Freſno de Caſtilla*, uti ipſe refert, incola verò urbis *Manilæ* Philippinarum Inſularum regiæ, M.S. reliquit, harum veluti Hiſtoriam quamdam hoc titulo-

Fortuna *del Eſquadron Chriſtiano, y acontecimientos Eſpañoles*; XLVII. capitibus, in quorum fine promiſit ſe daturum alteram operis partem. Matr iti poſſidebat hujus exemplum *LaurentiusCocus* Vmber ſæpiùs à me laudatus.

F. FRANCISCVS RVIZ, aliàs DE VALLADOLID, Pincianus, Benedictinorum ſodalis, atque in cœnobiis Salmantino & Zamorenſi, & Sancti Facundi (*Sahagun* vocant) Abbas, claruit ſæculo ſuperiore ſacrarum literarum, Biblicæque in primis totius rei cognitione, cui exoticarum linguarum promovendis Theologiæ ſtudiis valde utilium, multæque eruditionis ornamentum adjunxit. Quapropter non mediocribus & ipſum ornant laudibus Sixtus Senenſis *Bibliotheca* libro IV. Antonius Poſſevinus in *Apparatu Sacro*, Arnoldus Vvionius lib. II. *Ligni vitæ* cap. LXXII. e noſtris Antonius Iepes, Ægidius Gonzalez Davila, atque alii; preſertim ejus operis nomine, quod indigitavit-

Regulæ CCCXXXIII. intelligendi Sacras Scripturas ex mente Sanctorum Patrum tum Græcorum, tum Latinorum, quas brevibus explanationibus illuſtravit. Lugduni 1546. in 8. Pariſiis 1547. in 16. Coloniæ cum Sixto Senenſi 1588. 16. Conſtantiæque 1598. in 8. Formavit item-

Indicem locupletiſſimum in Ariſtotelis Stagiritæ omnia, quæ extant, opera; duobus tomis, editis in cœnobio Sancti Facundi anno 1540. in folio. In quo, ut ipſe jactat, *tam multa expoſita ſunt in quamplurimis & obſcuris apud Ariſtotelem locis, quæ aut perperam intellecta uſque ad hoc tempus, aut omninò ſunt prætermiſſa, ut vice Commentarii attento lectori eſſe poſſit*. Accedit ejuſdem-

Iudicium de Ariſtotelis operibus.

Meminit quoque hujus perdocti viri Ioannes Vaſæus in *Chronici Hiſpaniæ* capite decimo, referens illius de priſca *Mirobriga*, quam fide cujuſdam inſcriptionis eamdem cum *Roderici Civitate*, aut, ſi mavis, urbe *Civitatenſi* exiſtimabat, ſententiam.

FRANCISCVS RVIZ, Medicus Doctor urbis Cæſarauguſtanæ, dedit foras-

Diſcurſo *ſobre la compoſicion del azucar roſado ſolutivo*. Cæſarauguſtæ apud Petrum Verges 1625. 4.

FRANCISCVS RVS DE LA PVERTA, Beacienſis, in patria Academia Philoſophiæ Doctor, obtinuit in Eccleſia oppidi *de Bailen*, quod jura in ſacris & eccleſiaſticis rebus Gienuenſem petit Epiſcopum, Prioris munus; quo annis XXX. perfunctus eſt: induſtriam interim illuſtrandæ tractus illius Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ conferens, quod utique cum laude præſtitit, editâ ex parte-

La Hiſtoria Eccleſiaſtica *del reino y obiſpado de Iaen: primera parte, que contiene ſus principios y progreſos en la religion Chriſtiana*. Giennii apud Franciſcum Perez de Caſtilla 1634. in 4.

Secundam ſive alteram partem ſervari manuſcriptam in archio Sanctæ Eccleſiæ Giennēſis refert D. Martinus Ximena Iurado in *Annalibus Giennenſibus* pag. 509. qui authorem doctrinæ ac pietatis nomine celebrat. Duobus major ſexagenario hic obiit XXV. Martii MDCXLIX.

FRANCISCVS SA DE MENESES, Luſitanus, claro ſanguine ortus, cecinit carmine propriæ linguæ, quod *octavas* dicimus-

Malaca conquiſtada.

Aſſumpſit poſtea S. Dominici religioſum habitum ſub nomine *Franciſci à Ieſu*, teſte G. Cardoſo in *Agiologio Luſitano* XXIV. Martii pag. 295.

FRANCISCVS SA DE MIRANDA, Luſitanus Eques, Conimbricæ Gundiſalvo parente natus, Poëta fuit carmine vernaculo inter cives ſuos celebratiſſimus. Hic poſtquàm ad humaniorem in liberalibus diſciplinis ingenii cultum, Græcæque linguæ ac totius antiquitatis peritiam, Iuris in Conimbricenſi Academia diligens adjunxiſſet ſtudium, Doctoris ſuſcepiſſet inſignia, atque ex cathedra etiam docuiſſet, pertæſus artis, quæ litibus profeſſores ſuos ac turbis implicat, non ſcholæ tantum, ſed & curiæ ipſi, quam & inde habitavit, quo liberiùs Philoſophiæ ſtudiis vacare poſſet, nuntium remiſit. Secedens igitur in quemdam locum equeſtris militiæ Ieſu Chriſti provinciæ Interamnenſis, ſibi pro more hujus ordinis commendatum (*Duas Eccleſias* vocant) uxorem ſibi matrimonio copulavit, ex qua duos ſuſcepit liberos; ſeu potiùs Philoſophiæ ſuæ arctiſſimo ſe innodavit vinculo, atque in gremium ipſius totum effudit. Quo tempore majorem carminum partem compoſuiſſe dicitur: in quibus Luſitani ſententiarum gravitatem, ſimul & acumen, ſermonis caſtitatem, ſervatum uniuſcujuſque rei decorum, imitatos fœliciſſimè veteres Poëtas agnoſcunt pariter, & effusè laudant; alterum huic poſt Camoëſium Poëtarum ſuorum

rum

rum Coripheum ſine controverſia locum adjudicantes. Natum anno MCDXCV. tribus majorem ſexagenario annus MDLVIII. extinxit: jacétque in Eccleſia *Sancti Martini de Carrazedo* Bracharenſis diœceſis. Poëtica ejus opera hoc titulo lucem viderunt prænotata,

As Obras *de Doutor Franciſco Sa de Miranda*. Oliſſipone an. 1595. & rurſus curante Michaële de Lyra an. 1605. 4. deinde ann. 1614. in 4. Cui editinni adjunctam vidimus authoris vitam. Et poſt plures alias editiones tandem ibidem apud Craesbeck an. 1651. Quorum quidem carminum autographum,priuſquam ederentur, eo pretio habitum ſcias, ut matrimonio accepturus Franciſci filiam nobilis vir Gallæcus Don Ferdinandus Cores Sotomaior id ſibi cum aliis in dotem dare haud egrè tulerit magno pretio æſtimatum.

As Comedias, ſcilicet, I. *Os Villalpandos* : II. *Os Eſtrangeiros*, nuncupatę: Ad *Henricum* Portugalliæ Infantem S.R.E. Cardinalem. Oliſſipone an. 1595. atque iterum ibidem apud Antoninm Alvarez an. 1622. 4. unà cum duabus aliis Antonii Ferreira.

FRANCISCVS SALAT, domo Valentinus, Medicæ artis Doctor ac Profeſſor in hujus urbis Academia, ſcripſit -

De Febribus, &

Anatomiam.

F. FRANCISCVS DE SALAZAR, ordinis Minorum, Epiſcopus Salaminenſis,edidit -

Orationem habitam in exequiis Marcelli Cardinalis Creſcentii; Romæ, ut credimus. Meminit Vvaddingus.

D. FRANCISCVS SALGADO DE SOMOZA, Gallæcus, Corunienſis, in hujus urbis conventu Iuridico, ſive, ut vocant, regia Audientia cauſas olim defendit, collegis uſus patre & fratre germano, ſive æmulis, & ad gloriam ex contentione incitamentis. Matritum veniens, cum fama doctrinæ eum præceſſiſſet, pro Ferdinando Sereniſſimo Hiſpaniarum Infante Toletano Archiepiſcopo, & S. R. E. Cardinali vicariam aliquandiu curam obivit. Factus deinde Monarchiæ Siculæ, ut proprio verbo appellant, Iudex, eò iter arripuit nauticum, pervenitque Genuam uſque: quo loco monitus per literas creatum ſe de Cameræ regiæ Senatorum conſilio Pincianum Iudicem, ſive Auditorem à Philippo Hiſpaniarum Rege IV. Sicilienſi muneri vale dicto, ad nos rediit: Pinciæque jus dixit prudenter atque integrè; libris editis, & argumenti quidem difficillimi, ſumméque neceſſarii, & quotidiani,pridem omnibus notus, in pretióque, atque in oculis habitus. Hinc vocari ad regiam Matritenſem Curiam promeruit, Principaliſque patrimonii rebus invigilare fuit juſſus in Concilio regiarum facultatum. Vnde quaſi propellente virtutis ac doctrinæ merito, infiſténsque ipſe bene de literis merendi veteri propoſito, ſupremi tandem Senatus Caſtellæ Patribus adgregatur. Sed poſt aliquot annos hujus ampliſſimi muneris exerciti, cùm ſacerdotem ſacerdotio alicui opulento & uberi jam deceret imponi, nec ſic facilis relictus ei fuiſſet aditus ad Pontificia obtinenda, ex quo de Eccleſiaſticis rebus, non omnino ad guſtum Romanæ Curiæ, ſtylo tamen Hiſpaniæ innixus ſcripſiſſet; Abbatia ei Alcalitana in Granatenſi regno, quæ unius Regis nutu conferri ſolet, dives affatim atque in paucis nobilis data fuit. Qui ſeceſſus virum aliquot annis continuit libris immerſum, curarúmque publicarum, invidiæque omnis vexatione liberum. Edidit quidem is -

De Regia protectione vi oppreſſorum appellantium à cauſis, & Iudicibus Eccleſiaſticis, duobus tomis, *Tractatum*. Lugduni apud Ludovicum Proſt. an. 1626. in fol. deinde apud Laurentium de Aniſſon & ſocios 1647. fol.

Tractatum de Supplicatione ad Sanctiſſimum à Bullis & literis Apoſtolicis nequam & importunè impetratis in perniciem reipublicæ, regni, aut Regis, aut juris tertii præjudicium, & de earum retētione interim in Senatu. Matriti an. 1639. in fol. deinde Lugduni apud Laurentium Aniſſon an. 1664. fol.

Labyrinthum creditorum concurrentium ad litem per communem debitorem inter ipſos cauſatam; duobus tomis. Lugduni apud eumdem Aniſſon an. 1651. & 1654. fol. Quibus Appendicis loco eſt -

Centuria Deciſionum noviſſimarum ſacræ Rotæ Romanæ ſpectantiū ad materiam Labyrinthi Creditorum. Antverpiæ apud Iacobum Meurſium 1656. fol.

Parare eum alia à non nemine audivi; tertium nempe volumen *De Regia Protectione*; alterum item *De Supplicatione ad Sanctiſſimum*; nec non & *De diverſis Qualitatibus circa idem*; *& de Foro & Patronatu Laicorum*.

Obiit diem ſuum in Eccleſia ſua menſe Auguſto, aut circiter, anni MDCLXIV.

FRANCISCVS DE SALINAS, Burgenſis, (Iacobi Auguſti Thuani verbis hominem deſcribam & commendabo ex lib. XCIX. *Hiſtoriarum ſui temporis* ſub finem, quo Virorum illuſtrium meminit, qui anno MDXC. diem ſuum obierunt) *Ioannis, qui Quæſtorium munus ſub Carolo V. exercuit, filius vix decennis oculorum uſum amiſit, cum Didymo Alexandrino quadamtenùs ob id cōparandus, quippe indole innata fretus, dum orbitatis ſolatium quærit, tantùm valuit, ut non ſolùm exactam utriuſque linguæ cognitionem ſit adeptus, ſed etiam in Mathematicis artibus maximè excelluerit, ac præſertim in Muſica, de qua eruditiſſimos libros reliquit; qui tanti à peritis harum rerum fiunt, ut aliunde*

potius

potiùs quàm ab hominis induſtria profecti credantur. Inter hæc & Poëticam excoluit, & ex Martiale Hiſpano ipſe Hiſpanus quædam fœliciſſimè linguâ vernaculâ tranſtulit. In Pauli IV. & Ferdinandi Toletani Albæ Ducis gratia floruit; à quo, dum regni Neapolitani ſummam præfecturam teneret, opimo S. Pancratii (de Rocca Salegna, ut addit *Schotus* paulò pòſt laudandus) *cœnobio donatus eſt. Ioannis Alvari Toletani, deinque Gaſparis Quirogæ* (Toletani) *Roderici Caſtrenſis,* (Hiſpalenſis Antiſtitum) *necnon Antonii Perennoti Granvellani Cardinalium familiaris fuit; & arctiſſimam longè cum Ludovico Legionenſi Auguſtiniano Eremita divinorum librorum in Academia Salmanticenſi Interprete, cujus elegantiſſima in Canticum Canticorum explanatio extat, ob ſtudiorum & conſiliorum conſenſionem coluit amicitiam. Vbi Muſicæ Profeſſor eximius. conſenuit ad annum uſque LXXVII. quo in vivis menſe Februario eſſe deſiit.* Hæc Thuanus. *Vir fuit præter linguæ Græcæ & latinæ cognitionem* (ait Schotus) *Mathematicorum peritiſſimus; in Italia viginti annos verſatus, in theoretica & practica muſica ætate ſua parem non habuit. Organis pulſandis excelluit compenſante naturâ, quod oculis ademptum.* Ambroſius Morales lib. XV. cap. XXV. Profeſſorem muſicæ artis Salmanticenſium vocat, docere̍que eum præterea Computi eccleſiaſtici rationem docet. *Virum inſignem jure* (ſubjungit) *appellavimus, cum ſic profundam hujus artis Muſicæ cognitionem ſit adeptus, ut viderim ego eum tàm cantando, quàm inſtrumentum aliquod muſicum pulſando, in audientiū animis mutat i modulatione diverſiſſimas, imò contrarias lætitiæ ac mœroris, incitati & quieti animi affectiones brevi tempore, atque eâ vi & impetu ingenerare, ut jam mirari deſinam ea, quæ Pithagoras muſicâ perfeciſſe dicitur, quæque S. Auguſtinus eâ perfici poſſe alicubi ſcriptum reliquit.* Hactenùs Morales. Scripſit-

De Muſica libros VII. doctiſſimos ex optimis quibuſque authoribus Græcis Ptolemæo, Porphyrio, Ariſtide, Quintiliano & Brienuio (*quos apud eum vidimus,* ait Scothus) è Latinis Capella, Boëtio, & Glareano collectos. Salmanticæ 1577. in folio. Hos libros (ajebat Eduardus Caldera Luſitanus) *aſſiduè legere in Academiis Hiſpaniæ operæ pretium fuerit ad informandos adoleſcentum animos in numeris, in proportionibus, in muſicis, ut eâ eruditi doctrinâ, & meliores evadant, & alias artes faciliùs aſſequantur.* Ludovicus Legionenſis ſuprà memoratus elegantiſſimo carmine, quod inter opera ejus vernacula extat, amicum eruditiſſimum celebravit. Meminit & laudatus Eduardus Caldeira lib. III. *Variar.* c. IV. *optimum, & eruditiſſimum* appellans, qui eo uſus fuit familiariter Salmanticæ.

FRANCISCVS DE SALINAS, patriâ ex *Navarrete* oppido diœceſis Calaguritanæ, Societatis Ieſu Sacerdos, in eâque nonnullius collegii Rector, ſacrarum literarum gnarus, dum in Curia Matritenſi commoratur, publici juris fecit-

In Ionam Prophetam Commentarios; tribus tomis. Lugduni 1654. & ſequentibus, fol.

Editioni paratum habet opus, aut fortè jam edidit-

Pro Immaculata Conceptione: quod apud authorem ſe vidiſſe refert Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

FRANCISCVS DE SAMANIEGO, Relator cauſarum apud Mexicanos criminalis Curiæ Iudices, publicavit-

Oracion *panegyrica en admiracion del gobierno y demas virtudes del Iluſtriſſimo Don Franciſco Manſo y Zuñiga Arçobiſpo de Mexico.* Mexici 1635.

D. FRANCISCVS DE SANABRIA, in collegio Hiſpanorum Bononienſi Ius Pontificium profeſſus eſt, & in Academia veſpertinis horis docuit. Tuſciæ, ut vocant, Auditor, pro Neapolitano Prorege legationem aliquando apud magnum Etruriæ Ducem exercuit. Ab eo extant-

Canonicarum Reſolutionum, Tomi duo. Bononiæ, 1630. in 4.

Primatus Cœli: ibidem 1626. in 8.

Ex relatione Bononienſi.

FRANCISCVS SANCHEZ. à natali oppido *Las Brozas*, quod in Extremadura provincia eſt, BROCENSIS cognominatus, vir tam Græcè, quàm Latinè inſigniter eruditus, judiciique minimè vulgaris, Salmanticæ vixit, & profeſſus fuit tum Rhetoricę artis, tum linguarum Grecæ & Latinæ doctrinam magno auditorum plauſu & profectu, ingentique apud exteros famâ virtutis non per veſtigia priorum gradientis, ſed propriæ obſervationis viribus innixæ. Quem Iuſtus Lipſius in Epiſt. ad *Emmanuëlem Sarmientum* LXXXIX. Centur. ad Italos, & Hiſpanos, *Mercurium, & Apollinem Hiſpaniæ vocat*, Gaſpar Scioppius nulla non laude donatum dimittit; cui & ὁ δαιμόνιος ἀνὴρ, *divinus*, aut *admirabilis homo* eſt in dedicatoria epiſt. *Paradoxorum literariorum*. Operæ pretium erit eum conſulere in præfatione ſuæ *Grammaticæ*. Anonymus quoque iiſdem veſtigiis graditur in præfatione ad lectorem *Grammaticæ Philoſophicæ* ejuſdem Scioppii Auſtelodami editę 1659. apud quem *divini* etiam *hominis* appellatione donatur, *proprio atque immortali quodam beneficio ſuo ſatis commendati. Primus enim ille,* (ait) *ſincero, graviſſimóque judicio exercuit Grammaticos, quorum in doctrinis purgandis tanquam in ſordidiſſimo Angiæ ſtabulo alter Hiſpaniæ ſuæ Hercules immenſam operam, moleſtiámque devoravit.* Hujus opera, quæ extant, talia ſunt:

Minerva: de cauſis linguæ Latinæ. Salmanticæ 1587. in 8. *Quo libro* (ait idem Scioppius

pius

pius Iudex talium optimus in *Conſultatione* quadam *De Scholarum, & ſtudioſorum ratione*) *meruit author communis literatorum omnium Pater & Doctor appellari*. Similiter *optimum* hujus argumenti librum appellat Balthaſar de Ceſpedes authoris gener in Tractatu *Del Humaniſta* typis adhuc inedito. Gaſpar Scioppius recudit Patavii, adjunxitque notas & animadverſiones, anno ..... quibus-cum nuper prodiit Amſtelodami apud Ludovicum Pluymer. 1664. in 8.

Vera breviſque Grammatices Latinæ Inſtitutiones. Salmanticæ 1587. in 8. ſimúlque ſermone vernaculo; *Arte para ſaber latin*. Ibidem 1595. in 8. Quam quidem Grammaticam idem Scioppius omnium *abſolutiſſimam*, eamdémque *breviſſimam* vocat.

Grammatica Græca compendium. Salmanticæ 1592. Antverpiæ 1581. in 8. apud Chriſtophorum Plantinum.

De Partibus orationis, & de Conſtructione. Salmanticæ.

De Arte dicendi. Salmanticæ 1556. in 8. Antverpiæ 1592.

De Interpretandis Authoribus, ſive de Exercitatione. Antverpiæ 1582. & 1592.

Paradoxa. Antverpiæ apud Plantinum 1582. in 8.

Organum Dialecticum, & Rhetoricum, cunctis diſciplinis utiliſſimum & neceſſarium. Salmanticæ apud Michaelem Serrano de Vargas 1588. in 8.

De nonnullis Porphyrii, aliorúmque in Dialectica erroribus ſcholæ Dialecticæ. Salmanticæ 1588. & 1597.

Commentaria in Andreæ Alciati Emblemata. Lugduni apud Gulielmum Rovillium 1563. in 8. aliàs 1573.

In Virgilii Bucolica Notæ. Salmanticæ 1591. in 8.

In Auli Perſii Flacci operâ Notæ. Salmanticæ eodem anno.

In Horatii Artem Poëticam Annotationes. Salmanticæ eodem anno apud Ioannem & Andream Renaud, & Antverpiæ 1592. de iis ſcilicet, *quæ viderat à commentatoribus ignorari*, ut author ait, nec *commentaria ſcribere ſe, ſed ab aliis prætermiſſas animadverſiones*.

Scholia in IV. Angeli Politiani Silvas carmine heroico conſcriptas, ſcilicet Nutriciam, Ruſticum, Manto, & Ambram. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1554. 8. Quæ poſt multos annos auctiora & emendatiora præſtare ſe in *Annotationum Artis poëticæ* epiſtolâ nuncupatoria refert.

Pomponium Melam à ſe caſtigatum edidit: cujus editionem omnibus anterioribus præponit Andreas Schotus in ſua ejuſdem Geographi editione.

Pentecontarchon, quod *Laurentii Ramirezii à Prado* editum fuit nomine, interpolatum ab eo tantùm, at à Sancio noſtro conſcriptum Scioppius exiſtimavit in memoratarum *Conſultationum* ſecunda, ubi de authoribus agit linguæ Latinæ. Aliis author creditur ejus operis Balthaſar de Ceſpedes jam laudatus Sancii gener ac diſcipulus, Ramirezii Magiſter. De quo nihil nobis liquet, nec temerè derogandum exiſtimamus magno nomini, atque in aliis æquè doctis comperto, quod hujus operis inſcriptum eſt fronti.

Hiſpana hæc.

Anotaciones *á las obras de Iuan de Mena*.

Notas *à las obras de Garcilaſſo de la Vega*. Salmanticæ apud Petrum Laſſium 1574. in 16. & apud Didacum Lopez 1582. 12.

Doctrina *del Eſtoico Filoſofo Epicteto*, è Græco hujus authoris. Salmanticæ 1600. 8. Barcinone, & Pampilone 1612. in 16. Matriti apud Ioannem Cuesta eodem anno in 8.

Declaracion *y uſo del Relox Eſpañol entretexido en las armas de la muy antigua y eſclarecida Caſa de Roxas*; ex latino *Hugonis Hels* Marchionis Poræ domeſtici 1549. in 4. Salmanticæ apud Ioannem Iuntam.

Sæculari anno MDC. quo *Epictetum* edidit, in ætate habebat annos LXXVII.

FRANCISCVS SANCHEZ, Luſitanus, ex Bracharenſi patria urbe puer in Gallias Burdigalam ab Antonio patre primæ notæ Medico delatus in eo regno habuit laudis & honorum domicilium. Peregrinatus quippe in Italia, Romæque per aliquod tempus hærens, lares Gallicos repetivit, Monſpeliúmque deveniens, Huchetóque præſtanti Medico familiaris factus, ita apud eum profecit, ut docendi ex cathedra obtinuerit copiam in eo gymnaſio XXIV. tantùm annis natus. Sed non diu pôſt exinde pepulêre eum turbæ religionis, Toloſámque tranſtulêre; in qua urbe, quod reliquum vitæ fuit, medicinam fœliciſſimè fecit, Medici, & Philoſophi inſignis appellationem à Iunctino meritus *in Kalendario*, ſecundo ſcilicet ejus operum volumine. Plura ſcripſit, quæ quidem Petrus Boſc Toloſanus Typographus ex officina ſua in 4. ſimul emiſit anno 1636. Nempe.

Opera Medica; ſub quo titulo comprehenduntur.

De Morbis internis lib. III.

De Febribus, & earum ſymptomatis lib. II.

De Venenatis omnibus tum ſignis & remediis, liber.

De Purgatione, lib. ſingularis.

De Phlebothomia, lib. I.

De Locis in Homine, lib. I.

Obſervationes in Praxi.

De Formulis præſcribendi medicamenta ad Tyrones.

Pharmacopeiæ, libri III.

De Theriaca. lib. I.

Examen Opiatarum, Syruporum, Pilularum & Electariorum ſolidorum, lib. IV.

In lib.

In Lib. Galeni de Pulſibus ad Tyrones Commentarii.

In Lib. III. Galeni de Criſibus Commentarii:

In ejuſdem Lib. de Differentiis morborum Commentarii:

In ejuſdem Lib. De Cauſis morborum:

In ejuſdem De Differentiis ſymptomatum; item-

In De Cauſis ſymptomatum lib. III. Commentarii:

Cenſura in Hippocratis opera omnia.

Summa Anatomica lib. IV.

Adjunguntur quatuor Tractatus Philoſophici,

De Longitudine & brevitate vitæ liber.

In Lib. Ariſtotelis Phyſiognomicon Commentarius:

De Divinatione per ſomnum ad Ariſtotelem:

Quod nihil ſcitur, liber. Quatuor hi Tractatus prodierunt ſeorſim Rotarodami 1649. 12.

Præter hæc *objectiones* quaſdam, & *erotemata ſuper Geometricas Euclidis demonſtrationes ad Chriſtophorum Clavium* Mathematicorum ſui temporis principem ſolvenda tranſmiſiſſe dicitur, in quibus reſpondens Clavius vix ſatisfecit noſtro. Libellum quoque ab eo conſcriptum *ſuper Cometa anno MDLXXVII. apparente* tradit Raymundus Delaſſus, à quo noſtri Sancii olim diſcipulo vitam ejuſdem operibus præfixam habemus. Obiiſſe diem ſuum ſeptuaginta & plus annis natum poſt viginti quinque Philoſophiæ, atque undecim alios Medicinæ publicæ profeſſionis ibidem refertur.

F. FRANCISCVS SANCHEZ DEL CAMPO, Franciſcanorum fratrum ſodalis, ſcripſit librum, cui titulus-

Paſſio duorum. Compluti 1597. Ita Vvaddingus.

FRANCISCVS SANCHEZ DE OROPESA, in cognomine iſto oppido, quod Abulenſis eſt dioeceſis, ut credimus, natus, Medicinam Hiſpali diu exercuit non ſine laude, cui viam muniverat Salmanticæ auditor & aſſecla Laurentii Aldereti inſignis hujus ſcholæ Medici. Planè enim Græcorum ejus artis authorum libros, abſque eo quod ab Interpretibus manu duceretur, conſuluiſſe, admonitus ſum epiſtolâ Petri de Valentia viri clariſſimi ad ipſum datâ, quâ Oropeſam rogat de ſententia quorumdam Hippocratis, atque Aretæi locorum. Scripſit-

Diſcurſos *para averiguar que mal de orina ſea el que padece Diego Henrriquez Leon ſu compadre y amigo:* ubi plura de calculo, & urinæ retentione. Hiſpali apud Ioannem de Leon 1594. in 4.

Diſcurſo *ſobre los vaguidos, que padece el Padre F. Andres de San Geronimo Rector del colegio de S. Lorenzo el Real*. Ibidem 1599. 4.

Reſpueſta *acerca de una palpitacion y tremor que padecia un enfermo en Guatemala*. Ibidem 1594. in 4.

Reſpueſta *à lo que a ſido preguntado en un accidente de un Vaguido de calor y ſol*. 1593.

FRANCISCVS SANCHEZ RANDOLI, Salmantinus, in patria ſchola Profeſſor Iuris Pontificii ex veſpertina, atq; inde è primaria cathedra, deinde Pincianæ Cancellariæ Senator Regius, edidit.

Repetitionem De Ritu Nuptiarum Salmanticæ 1630.

D. FRANCISCVS DE SANDOVAL, Palentinus, Bernardi hujus urbis Decurionis filius, Iuriſconſultus, Palentinæ Eccleſię Canonicus, ac *Sancti Salvatoris* Abbas, vigeſimum ſecundum agens ætatis annum edidit-

San Antonino *Eſpañol; Diſcurſo Apologetico, en que ſe prueba que el Patron de la Santa Igleſia, ciudad y Obiſpado de Palencia no es el Santo Frances Antonino, ſino otro Antonino Eſpañol haſta oy ignorado; y ſe averigua que Santo Toribio Obiſpo de Aſtorga no anegò à Palencia, como dizen, ſino Santo Toribio el monge ſu Obiſpo* &c. Pinciæ 1633. in 4.

Portio hæc nimirùm in ſpecimen oblata eſt *Hiſtoriæ Palentinarum rerum*, cui formandæ jam ab aliquot annis incumbebat.

F. FRANCISCVS DE SANCTA CRVZ, Dominicanus, in collegio Sancti Thomæ Aquinatis Hiſpalenſis urbis ſtudiorum Præfectus, qui valde à ſuis laudatur, ſcripſit.

Super totam Summam Theologiæ S. Thomæ. Ioannes Lopez Monopolit. Epiſcop. in *Hiſtor. Dominic.* parte IV. lib. I. cap. XLIV.

FRANCISCVS DE SANCTA CRVZ & MORALES, Aragonenſis, Iuris utriuſq; Doctor, Fiſcaliſque Advocatus in Curia Cæſaraugustana, ſcripſit-

Noticia ſumaria *de las coſas de Aragon*, ſive de regimine & politia ejus regni, M.S. quam penes ſe habere affirmavit *Ioannes Frãciſcus Andreas Vſtarrozius* Aragoniæ Chronographus in *Notitia* authorum, quos laudat in opere *Coronationum*.

Relacion breve *de la Val de Aran y ſu govierno*; ad Philippum Regem II. Hæc & alia erant apud *Bartholomæum Morlanem*, uti laudatus jam *Vſtarrozius* ſcribit.

F. FRANCISCVS DE SANCTO ELIA, Carmelita excalceatus, dum Medinæ Riviſicci ſuis præeſſet, publicavit-

Comentarios y doctrina ſobre la *Regla primitiva de la orden de Nueſtra Señora del Carmen*. Segoviæ apud Didacum Diaz de la Carrera, 1658. fol.

FRANCISCVS SANTOS, regii Palatii do-

domeſticus, ſcripſit.

Dia y noche de Madrid; diſcurſos de lo mas notable que en el paſa. Matriti apud Paulum del Val 1663. 8.

F. FRANCISCVS DE LOS SANTOS, Segovienſis, Seraphicæ familiæ, plurium domorum Præfectus, ac Definitor provinciæ S. Pauli, ſcripſit, ſed non edidit (ait *Vvaddingus*)

Commentaria in Evangelium Sancti Ioannis.

F. FRANCISCVS DE LOS SANTOS, Hieronymianus monachus regii monaſterii Scurialenſis, eleganter edidit.

Dſcripcion *del Real monaſterio de S. Lorenzo del Eſcurial.* Matriti anno 1657. fol.

FRANCISCVS SARABIA DE SOVSA, ſcripſit, ut audio,

Baculo *paſtoral de flores de exemplos.*

D. FRANCISCVS SARMIENTO DE MENDOZA, Burgis primariæ Caſtellæ veteris urbi natalium nobilitatem à Ludovico S. Iacobi militiæ equite & Ioanna Peſquera & Caſtillo parentibus acceptam, Salmanticæ verò eum ſub optimis præceptoribus, atque inter alios Petro à Peralta Iuriſconſulto, ingenii cultum debuit, ut non amplius, quàm unius atque viginti annorum adoleſcens jam publicè ex propria cathedra Pontificium Ius doceret, non ſine peculiari quadam ſui laude inter cæteros Profeſſores; cujus ea cathedra ob excellentem ingenioſi ſui rectoris in ea ætate doctrinam, famæ cathedra vulgo audiviſſe fertur: quod ſæpius de præceptore ſuo retuliſſe ſibi D. Petrum Caſtrium Quignonium Hiſpalenſem Antiſtitem *Giennenſis* author *Hiſtoriæ* annotatum reliquit. Proinde collatis ei Magiſtratuum ornamentis reipublicæ gerendæ conceſſus fuit; Pinciam quidem prius evocatus, ut in hac Curia jus redderet; ſexennióque ibi exacto, ad Auditorū, ut vocant, Pontificiorum ordinem Romam translatus. Quo in graviſſimo totius Eccleſiaſtici orbis Senatu XII. alios annos conſpiciendum ſe, atque ob animi dotes, literarúmque ac virtutum præſtantiam non mediocriter ſuſpiciendum præbuit. Quouſque in patriam reverſus, edito per eos dies ſtudiorum ſuorum in *Selectarum* aliquot libris ſpecimine, Aſturicēſis Eccleſiæ Præſul an. MDLXXIV. renuntiari, atque interim regiis inſtructus mandatis viſitare Cancellariam Pincianam; necnon & anno MDLXXX. ad Giennenſem ampliorem ſedem transferri dignus fuit habitus. Quindecim verò adhuc annis poſteriori huic convixit ſponſæ, pietate in Deum, charitate in pauperes, exercitióque cæterarū virtutum, quæ in populorum ſacris rectoribus maximè expetuntur, exactiſſimum & ad unguem veluti factum Chriſtiani Epiſcopi exemplar. Egregiæ ſuæ doctrinæ, quâ in Iuris ſtudio maximâ pollebat, hæc ad poſteros monumenta propagavit;

Selectarum Interpretationū libros VIII. Quorum primus, II. III. VI. & VII. miſcelli ſunt; reliqui tres propriam & ſingularem quiſque tractationem continent; nempe IV. *Enarratio* eſt Tit. DD. *De Liberis & poſthumis;* V. ſpecialiter *L. Gallus Aquilius*, ejuſdem Tituli; VIII. autem *Ad Tit. de Legatis ſecundo* inſcribitur, in quem jam antea commentatus fuerat Franciſci olim auditor *Antonius Padilla Meneſius*. Prodierunt Romæ ex officina Iulii Accolti 1571. in 4.

De Redditibus Eccleſiaſticis, ad Pium V. Pontificem Max. librum unum. Scilicet teneri Clericos ad ſuperfluum pauperibus erogandum lege tantum charitatis & miſericordiæ, non præſcripto juſtitiæ, adverſus Martinum Doctorem Navarrum eo noſter probare conatus fuit. Romæ an. 1569. apud Iulium Accoltum in 8. Atqui Navarro denuo inſurgente natus eſt.

Defenſio hujus *libelli de Redditibus Eccleſiaſticis ab impugnationibus Doctoris Martini Navarri*, ad Gregorium XIII. P. M.

Omnia hæc tribus voluminibus prodierunt. I. & II. Burgis an. 1573. & 1575. III. Aſturicæ 1577. in fol. Simul vero edita ſunt cum alias, tum Antverpiæ apud Ioannem Kerbergium 1516. fol.

Hiſpanicè reliquit in ſchedis manu adhuc ſcriptum.

Dialogo *en que ſe trata de los Concilios y guarda dellos*: interloquutoribus *Franciſco & Antonio*: quem majori ex parte auctum à D. Emmanuele Sarmiento à Mendoza Franciſci ex fratre nepote, Hiſpalenſis Eccleſiæ Canonico Doctorali, ex quodam exemplo vidimus inter M. SS. Codices *D. Fr. Dominici Pimentelli* S. R. E. Cardinalis, atque ejuſdem Eccleſiæ Antiſtitis.

Reperio etiam Beatiæ excuſum per Baptiſtam Montojam.

Dialogo *de la Doctrina Chriſtiana*, anno 1591. in 12.

FRANCISCVS SATVRRIS (fortè SATORRE) Catalanus, Balaguerenſis, Sacerdos, compoſuit.

Delphinum Comœdiam. Barcin. anno 1543. Valer. Andreas.

F. FRANCISCVS SECVRIS, Luſitanus, Ciſtercienſis monachus in Alcobacienſi magna hujus ordinis domo, ac Pariſienſis Doctor Theologus, nuncupavit Sereniſſimo Henrico S. R. E. Cardinali Portugalliæ Infanti,

Veritatis repertorium in Hebræos. Conimbricæ 1567. in 4.

FRANCISCVS DE SEGVRA, domo ex oppido *Atienza* Seguntinæ diœceſis, vexilliferum ſe, atque domeſticum, aut familiarem Aragoniæ Proregis, neſcio cujus, teferens, dedit foras poética varia opera; ſcilicet-

Romanzero *Hiſtoriador.*

Romanzero *de los Reies de Portugal.*

Archimuſas *de varias rimas.* Cæſarauguſtæ 1614. 8.

Sagrados *miſterios del Roſario de Nueſtra Señora*. Ibidem apud Angelum Tavanum. an. 1602. 8.

F. FRANCISCVS DE SERPA, Luſitanus, ordinis neſcio cujus, ſcripſit-

De Eucharistia. Hujus meminit D. Franciſcus Emmanuël epiſt. I. Centuriæ IV.

FRANCISCVS DE SESSE, Aragonus, Iuriſconſultus ex Hiſpano in Latinum convertit-

Martini de Aſpilcueta Doctoris Navarri Manuale Confeſſorum, & notas addidit. Venetiis 1573.

FRANCISCVS DE SIGVENZA, Hiſpalis urbis civis, dedit ad Ferdinandũ Henrriquez de Ribera Tarifæ Marchionẽ an: MDLXXIX.

Dialogo *de la Translacion de los cuerpos reales à la nueva capilla*; Regum nempe *Ferdinandi III.* cognomento *Sancti*, cum uxore ejus, atque item *Alphonſi X. Sapientis* eorum filii in capellam, quam *Regum* appellant in Hiſpalenſi Eccleſia.

F. FRANCISCVS DE SIGVENZA, ordinis S. Franciſci ſtrictioris obſervantię provinciæ S. Ioſephi, edidit-

Declaracion *breve de la Regla de S. Franciſco*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 4. deinde Italicè Venetiis apud Io: Baptiſtam Combi 1627. 16.

FRANCISCVS DE SILVA & OLIVERA, Complutenſis, medicinam faciebat Granatæ, quo tempore in ea urbe edidit-

Diſcurſo *de la providencia y curacion de ſecas y carbuncos con contagio*; apud Sebaſtianum de Mena 1603. 8.

FRANCISCVS SOLER, Catalanus, elucubravit-

Ad Edictum de monetarum reformatione in Catalonia. Barcin. 1611.

FRANCISCVS DE SOLSONA, Catalanus, Angularienſis, Iuriſconſultus in patriis rebus exercitatiſſimus, cum tamen Notariatus artem tantummodo exerceret; ſcripſit-

Lucernam Laudemiorum omnia Emphyteuſeos jura complectentem. Barcinone apud Ioannem Gordiola 1556. fol. deinde cum aliis ejuſdem argumenti authoribus *Amadeo de Ponte, Antonio Fabro, Bertrando Argentræo, Camillo Borello, Carolo Antonio Blancardo, Hartmanno Piſtore, & Mario Burgo.* Auguſtæ Taurinorum apud hæredes Tarini an. 1629. in fol.

De Stylo Capibreviandi, quod vernaculè Catalanis ſignificat emphyteuſis renovationem; Barcinone 1561. 8. cum quodam utili *Clauſularum* Tractatu, ſive de *Stylo clauſularum*, & aliis Catalanicè.

F. FRANCISCVS SORIANO, Franciſcanæ familiæ ſodalis, edidit Granatæ anno 1648. 4.

Concertationem Theologicam, (ut credimus) *de Conceptione Virginis immaculatæ*: quem authorem laudat F. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. FRANCISCVS DE SOSA, Toleti nobili loco natus, ad Seraphicam familiam in Salmantina domo admiſſus, anno ſæculari MDC. Miniſter ejuſdem ordinis generalis creatus, propter obitas piè ac prudenter ad varios legationes, Principibus Europæ impensè fuit charus. Antiſtes hinc Canarienſis anno MDCVII. deſtinatus, in ſedem non transfretavit, factus interim unus ex iis, qui fidem in Catholici Regis curia tuentur, Patribus. Oxomenſis tandem Eccleſiæ infulis ornatus anno MDCXIII. Arandæ juxta Durium amnem, quod iſtius diœceſis oppidum eſt, fato conceſſit; vir magnanimus, prudentiâque & conſilio præſtans. Scripſerat olim, Theologiam dum docet in Salmantina domo-

Advertencias *cerca de una Conſtitucion de Clemente VIII. De Largitione munerum utriuſque ſexus Regularibus interdicta*. Barcinone 1595. Deinde variis temporibus-

Como *la queſtion de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora ſe puede definir de Fee.*

Vn parecer, *que diò en Madrid el año de MDCXVII. en razon de la Oracion, que el Doctor Moxia de la Cerda hizo y dixo en S. Franciſco de Valladolid de la puriſſima Concepcion de Nueſtra Señora.*

En razon *del libro de la ſanta Soror Iuana de la Cruz.*

En razon *de la Profeſſion, que hazen los Hermanos Terceros de la orden de S. Franciſco.*

Que la orden *Tercera de Penitencia es verdaderamente orden y no cofradia.* in 4.

Carta al Rey *D. Felipe III. ſobre que no convenia dar licencia a los Padres Capuchinos para fundar conventos en la Corona de Caſtilla.*

Diſcurſo *contra dos Tratados, que ſin nombre de autor ſe eſtamparon cerca de la cenſura que el Papa Paulo V. pronunciò contra la Republica de Venecia.* Neapoli anno 1607. 4. per Ioan. Iacobum Carlinum. Nec non & Latinè.

Sanctorale Seraphicum Sancti Franciſci, & co-

& eorum, qui ex tribus ejus ordinibus relati ſunt inter Sanctos. Hi novem Tractatus Toleti ſimul prodierunt 1623. 4.

Adjungit his Lucas Vvaddingus -

D e i i s, *ad quæ obligantur Epiſcopi ex Regularibus aſſumpti*; ſive Hiſpanè (quo ſermone ſcriptus eſt) *Obligacion con que quedan los Obiſpos Religioſos.* Matriti 1651.

Obiiſſe enim jam factum Segoviæ urbis Præſulem, Románque ad promovendam articuli Conceptionis Immaculatæ Marianæ expeditionem, loco Antonii de Trejo ejuſdem ordinis, Carthaginenſiſque Antiſtitis, deſtinatum an. MDCVII. ſcribit Vvaddingus.

FRANCISCVS DE SOSA, Medinæ-campi ortus, Doctor Medicus, & Philoſophus, obtulit Roderico Gomezio à Silva Ebolitano Principi exhibendū ab eo Philippo Regi II. librum, qui M. S. circumfertur,

D e l A r t e *como ſe a de pelear contra los Turcos; y como defendiendonos dellos ſe à de rematar ſu potencia.* Hunc perfectum fuiſſe Medinæ anno MDXLIX. author ipſe teſtatum reliquit, ſéque alium habere abſolutum, *De las Ilustres Mugeres que en el mundo a bavido.*

FRANCISCVS DE SOTO, Bæticus, Marcienenſis, Jeſuita, edidit -

C o n f e ſ i o n a r i o *general, y Inſtruccion para examinar la conciencia.* Hiſpali ſæpiùs prodiit & Conchæ anno 1623. Alia non vidimus: laudat tamen Alegambius in *Bibliotheca* & in ejus *Appendice* aliquot ejuſdē *Conciones*: ſed cum propoſitum nobis ſit concionum ſeorſim editarum non meminiſſe, abſtinemus his ad *Appendicem* illam te, Lector, invitans.

Obiit Gadibus XXX. Ian. MDCXXXIV. ætatis LXVI.

F. FRANCISCVS DE SOTO, Franciſcanus, plurium operum ſcriptor audit à Luca Vvaddingo ineditorum, ut exiſtimo; nullius enim eorū editionis in publicū meminit. Hæc illa:

E x p o ſ i t i o n e m in Lamentationes Hieremiæ,

T r a c t a t u l u m ſuper præconium Paſchale, Exultet; quo in Sabatho ſancto benedicitur Cereus Paſchalis.

C o n t e m p l a t i o n e s de Ieſu Chriſto cruci affixo, & univerſa ejus Paſſione.

M e d i t a t i o n e s de doloribus, quos Beata Virgo paſſa eſt ad pedem crucis in conſpectu filii in ea confixi.

FRANCISCVS DE SOVSA, Luſitanus, Juriſconſultus, ſub Philippo III. Rege noſtro, ac Flandriæ Comite Fiſci Advocatus, Bruxellis ſcripſit *Repetitiones*, ut vocant,

A d L. Feminæ D. de Regulis Iuris; &-

A d §. Actionum, Inſtitutionum de Actionibus. Antverpiæ apud Verduſium anno 1618. in fol. ſimúlque -

C o m m e n t a r i a ad Tit. D. De Pactis.

FRANCISCVS SVAREZ, Granatenſis, magnum patriæ urbis, atque adeo totius Hiſpaniæ, Ieſuitiæque ſacræ ſodalitatis incrementum, ineuntis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi octavi die quinta in lucem editus eſt parentibus Gaſpare Suario à Toleto Granatenſis Prætorii Advocato, & Antoniâ Vaſquez de Vtiel, quorum familiæ, ædéſque tanti viri cognatione, atque ortu, nec non antiquâ nobilitate, conſpectiſſimæ in ea urbe ſunt. Parentum cùm eſſet primogenitus, literis tamen addixit Salmanticæ adoleſcentiam, ingratis quidem uſque, ut videbatur, muſis, nè volâ ſanè, aut veſtigio, ut dici ſolet, ejus, quod aliquando erat in his præſtiturus, eo illo tempore, quo plus exerere ſe ingenium amat, comparente. In Societatem admiſſus ejuſdem ipſius urbis, quod nec facilè impetravit, eâ quidè ſui diffidentiâ verſatus eſt in prioribus Philoſophiæ ſtudiis, ut ad aliud quodcumque opus inter ſodales faciendum deſtinari ſe mallet, exercitium ſibi infœliciter ſucceſſurū anxiè inſtantérque ab his, quorum curæ res erat, deprecatus. At præfinito à natura tempore, quod tardius, atque ideò ſæpiùs ſolet contingere beatiùs, prodere ſenſim vires animi latentes, tanquam à veterno quodam expergefactas, illúmque hominem, in quem poſtea evaſit, promittere cœpit, atque adumbrare. Cujus rei argumentum quàmprimùm editū hoc fuit: nam poſt expoſitum Segoviæ Ariſtotelem, Pinciæque ſacras literas, Romam ingenti de ſe jam conceptę ſpei reſponſurus, non ſine conſilio prudentiſſimorum, commigravit. Vrbis enim Profeſſorem celebratiſſimum Curia octo annis, atq; adeò univerſus Chriſtianus orbis, qui inde jura ſacra petit, ſuſpexerunt, Gregorio XIII. Pontifice, cujus in re præſentis auſpicio diem profeſſionis primum Suarius vidit permagna cum ſua laude tranſactum. Nec patriam prius cogitavit, quàm valetudo adverſa reditum imperaſſet. Reverſus Compluti munus idem docendi octo alios annos, Salmanticæque uno tantùm exercuit. Quouſque in Luſitaniam, ejuſque Conimbricenſe gymnaſium ire juſſus à Philippo Rege, vota hujus Lycei apud Principem iſtum callidis officiis expoſita læto adventu, réque ipsâ beavit; in tranſitu Doctor Eborenſis Theologus plauſu magno ejus ſcholæ renuntiatus. Nam primariæ impoſitus Theologiæ docendæ apud Conimbricenſes cathedræ, vicennium integrum, hoc eſt, ad exitum uſque vitæ charus omnibus, ſumméque ob ſapientiam & vitæ integritatem venerabilis, dignum ſe illo culmine, gentiſque doctiſſimę eâ, quam de ſe commoverat, ſummâ expectatione demonſtravit. Hujus viri clariſſimi tot paſſim nota opera, librisque inſculpta effigies animi, peren-

ſennioribus ære monumentis, ingenium, eruditionem, doctrinæq; genus quoddã ſingulare, atque modeſtiâ imbutum præſtantiſſimâ, ſoliditatéque non vulgari ad ſæculorum omnium memoriam conſecrarunt. Perſpicuitate docendi judicium limatiſſimum, æque ut memoriâ eorum omnium, quæ in literas retuliſſet, præſenti & fidâ magnum, gravitatéque, an ſubtilitate (ambiguũ id eſt) fœlicius ingenium adæquavit. Voces iſtæ ſunt memoriam ſuam modeſtè jactantis, facilè ſe omnium operum toto vitæ ſpatio elaboratorum jacturam, ſi contigiſſet, nulláque illius concuſſione graviori reparaturum. Quotidie in ſcholis relectiones per horam integram memoriter dictare ſolitus, domi etiam exceptores non unius commentarii, ſed ſæpè duorum, aut plurium recitatione laſſabat. Quatuor jam & viginti doctiſſimorum Philoſophiæ, Theologiæque voluminum teſtimonio credimus aſſiduam iſtam legendi & commentandi, ac ferrei pectoris, quæ Didymum etiam illum Chalcenterum provocare poſſit, intentiſſimam curam. Quo librorum numero vix aliquem, aut ne vix quidem, eorum qui ex operibus etiam nunc durantibus pernoſcuntur, æqualem ſibi Suarius habet. Sed quod maximè opus fuit, ut doctrina non vana eſſet, aſperâ ſui tractatione converſandi modeſtiâ, exactâ in Deum pietate, virtutibúſque aliis quamplurimis honorem ſibi ejus etiam, quę ſapientiæ baſis merito audit, initiúmque ſanctimoniæ, apud mortales fecit. Septuagenarium ille ſenem, operique intentum & parem adhuc agebat, cum ad ſuperos evocatus eſt Vliſſipone, quò ſuos *De Gratia* libros typis mandaturus conceſſerat, nempe Septembris XXV. die anno hujus ſæculi decimo ſeptimo. Quem obitum Luſitania integra pro viri in rem literariam atque adeò publicam merito, Conimbricenſiſque illa præ aliis ſchola multùm diúque mœrentes planxerunt. Catalogus operum ab eo conſcriptorum is, qui ſequitur.

I. & II. Metaphyſicarũ Diſputationũ: volumina tomi duo; cũ *Indice locupletiſſimo in XII. libros Metaphyſicorum Ariſtotelis*, tum in Hiſpania, tum Genuæ 1605. fol. Venetiis 1610. in fol. Coloniæ 1620. fol.

Commentationum deinde *ac Diſputationum in Summam Theologiæ Divi Thomæ Aquinatis* XIX. volumina; quorum tria proximè ſequẽtia reſpondent primæ Parti Angelici Præceptoris, ſcilicet.

III. De Deo uno & trino. Moguntiæ typis Birckmannicis Lippii 1607. fol.

IV. De Angelis, Libri VIII. Ibidem 1621.

V. De Opere ſex dierum; Libri V. Et *de Anima*, Lib. VI. Lugduni apud Iacobum Cardon & Petrum Cabellat 1621. & ibidem an. 1635. in fol. Cum titulo *De Deo effectore Creaturarum omnium* prodierunt hæc duobus tomis Moguntiæ ex officina Balthaſaris Lippii 1622. fol.

Sequuntur ad primam ſecundæ partis.

VI. De Vltimo fine Hominis, ac Beatitudine.

De Voluntario & Involuntario:

De Humanorum actuum bonitate & malitia.

De Paſſionibus & Habitibus:

De Vitiis atque peccatis: Lugduni apud Iacobum Cardon 1628. in fol. & Moguntiæ typis Birckmannicis Hermanni Mereſii anno 1629.

VII. De Legibus, ac Deo Legiſlatore. Lib. X. Conimbricæ 1613. fol. & Antverpiæ apud Ioannem Keerbergium eodem anno.

VIII. De Divinâ Gratia; tripartiti operis pars prima, continens ſex *Prolegomena*, *& de Neceſſitate divinæ gratiæ ad honeſta opera* libros duos. Lugduni 1609. in fol. rurſúsque apud Cardon & Cavellat. 1620.

IX. De Divina Gratia; Pars ſecunda continens libros III. & IV. & V. nimirum de *Auxiliis divinæ gratiæ in generali*, *& de Auxilio ſufficienti & efficaci*: quæ tandem habitâ facultate Pontificiâ tamdiu deſideratâ primùm vidit lucem, & adſociata eſt primę, ac tertię jam editis, Lugduni apud Borde & Cavellat ſocios anno 1651. in fol.

X. De Divina Gratia; Pars III. continens poſteriores libros ſeptem *de habituali gratia*, *ſanctificatione hominis*, *merito*. Lugduni 1609. & typis Cardon 1620. fol.

XI. Opuſcula varia Theologica; ſcilicet.

De Concurſu, motione & auxilio Dei lib. III.

De Scientia Dei futurorum contingentium libri II.

De Auxilio efficaci.

De Libertate divinæ voluntatis.

De Reviviſcentia meritorum.

De Iuſtitia Dei:

Matriti 1599. folio, Lugduníque anno ſequenti 1600. apud Horatium Cardon; Moguntiæ apud Lippium 1612. folio; Lugduni 1611. in 4.

Secundam ſecundæ interpretantur.

XII. Opus de triplici virtute Theologica, Fide, Spe, Charitate. Pariſiis 1621. folio; Aſcaffenburgi apud Lippium 1622. folio.

XIII. Opus de virtute, & ſtatu Religionis, ubi de natura & eſſentia Religionis: De præceptis affirmativis, De Vitiis Religioni contrariis. Lugduni 1609. folio; Moguntię apud Lippium eodem anno, Venetiiſque.

XIV. De Religione, Secunda Pars; ubi de Oratione, Devotione, Horis Canonicis, de Iuramento, & Iuratione, de Voto. Moguntiæ 1609. folio; Lugduni 1610. folio.

XV. De Religione III. Pars: ubi de ſtatu Religionis in genere, ſeu de obligationibus, quæ religioſum ſtatum conſtituunt, vel ad illum diſponunt. Moguntiæ apud Mereſium 1625. folio.

XVI. De Religione, quarta pars; ubi de obligationibus Religioſorum ex regula, prælatione, & ſubjectione regulari provenientibus; De varietate

Reli-

Religionum tam in genere, quàm in ſpecie; De Religione Societatis Ieſu in particulari. Moguntiæ 1626. folio.

Tertiæ Parti reſpondent-

XVII. De Incarnatione Verbi. Qui, cùm olim omnium primus Suarii Tractatuum prodiiſſet in lucem Lugduni fortè, anno 1592. apud Ioannem Baptiſtam Buyſſon, ab ipſo deinde recognitus, auctus, & locupletatus, ita ut novum opus videri poſſet, editus eſt Moguntię à Balthaſare Lippio 1604. folio, & Lugduni 1604. & 1608.

XVIII. De Myſteriis vitæ Chriſti, & utriuſque adventus illius: ubi etiam exactè de Beata Virgine, de S. Ioſepho, de S. Ioanne Baptiſta. Lugduni, ac Moguntiæ 1604.

XIX. De Sacramentis, Prima pars; ubi de Sacramentis in genere, de Baptiſmo, de Confirmatione, de Euchariſtia, & Sacrificio Miſſæ. Lugduni 1604. & Moguntiæ 1610. folio.

XX. De Sacramentis, Secunda Pars; De virtute Pœnitentiæ, de Clavibus, de Sacramentis Pœnitentię, & Extrema Unctionis; de Purgatorio; de Suffragiis; de Indulgentiis. Lugduni 1604. folio; Moguntiæ eodem anno. *Summa* hujus operis *de Sacramentis* Lugduni prodiit 1627. in 8.

XXI. De Cenſuris in communi & particulari, & de Irregularitate. Lugduni 1604. Moguntiæ 1606. folio.

Præter hæc volumina; quibus illuſtratur *Summa Theologiæ* Angelici Præceptoris, reliquit Suarius-

XXII. Defenſionem Fidei Catholicæ & Apoſtolicæ adverſus Anglicanæ Sectæ errores, cum reſponſione ad Apologiam pro Iuramento fidelitatis, & præfationem monitoriam Sereniſſimi Iacobi magni Britanniæ Regis. Conimbricæ 1613. folio. Moguntiæ 1619. Hujus operis quoddam exemplar Londini à Fidei hoſtibus rogo publico fuit combuſtum: quo nuntio accepto eâ jucunditate atque lætitiâ perfuſus author eſt, ut ſanctâ correptus libri invidiâ, nil ſibi optatius contingere potuiſſe ſit palam teſtatus, quàm ſi iiſdem cum eo flammis fuiſſet traditus. Omnia hæc opera XXIII. comprehenſa voluminibus prodierunt Lugduni, Coloniæque.

Inedita ſunt hactenus-

XXIII. Conſilia, & variæ quæſtiones, uno volumine.

XXIV. Commentaria in Logicam, alióſque Ariſtotelis libros.

Apponam verò nunc duo ex aliis elogia (ne multus ſim in re tam omnibus perſpicua) de Suareſio noſtro cæteris adjungenda. Hugo Grotius (qualis vir!) in quadam epiſtola, *tantæ ſubtilitatis Philoſophum, ac Theologum* vocat, *ut vix quemquam habeat parem*. Thomas Aquinas à Sancto Ioſepho Carmelita excalceatus in *Differt. Hiſtorico-Theolog. de Patriarchatu Eliæ* Parte II. Sect. III. *Theologorum Societatis Ieſu* appellat *verticem: talem ſaltem, ut ſi parem aliquem in his habuerit, at non, meo quidem & plurimorum aliorum judicio, ſuperiorem: idque ſive claritatem, quæ in eo potiſſima eſt, ſive doctrinæ ſoliditatem, ſive maximè polygraphiam ſpectes*. Hæc ille.

F. FRANCISCUS SUAREZ, Ciſtercienſis, domus *Vallis-Paradiſi* monachus, Congregationis Hiſpanæ Generalis Præfectus, Olivetanus deinde in Navarræ regno (*de Oliva* appellanr) Abbas, ſcripſit-

Compendium Privilegiorum Congregationis Hiſpaniæ. Pinciæ 1596. in 8.

In Magiſtrum Sententiarum, libros IV.

Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* ſuo author eſt.

FRANCISCUS SUAREZ DE ARGUELLO, inter forenſem ſtrepitum, procurationémque cauſarum apud regiæ Curiæ Senatores exercitam fecit ſibi ſtudiis liberalibus otium, præſertim Mathematicis: namque ſcripſit-

Efemerides *generales de los movimientos de los Cielos por doce años deſde el de MDCVII. haſta el de MDCXVIII. al meridiano de Madrid, eſto es XL. grados y XVI. minutos*. Matriti apud Ioannem Cuevam 1608. in folio.

FRANCISCUS SUAREZ TOSCANO, Luſitanus, Eborenſis, ſcripſit ad Theodoſium II. Brigantinum Regulum, Luſitanicè-

Paralelos *de Principes, e Varoẽs illuſtres antigos, à que muitos de noſſa naçaõ Portugeſa ſe aſomelharan en ſuas obras, ditos y feitos, com à origem das armas d'alguñs familias deſte Reino*. Eboræ 1623. in 4.

Fœtus alter, *Theatrum Portugalliæ* ſcilicet, etiam vernaculus, ab eo expectatus in ſchedis, ni fallor, adhùc latet.

F. FRANCISCUS SUAREZ DE VILLEGAS, Oliſſiponenſis, Carmelitarum ſodalis, magnæ famæ vir inter Gallos, Burdigalenſis ſcilicet ſcholæ Anteceſſor, ſeu Profeſſor Philoſophiæ perpetuus à Rege ipſo cooptatus, Gaſtoni Aurelianenſium Duci nuncupavit-

Univerſæ Dialectices Epilogum, anno 1622. Eumdem, ut exiſtimo, habet authorem-

El Iardin ſagrado *del Lovre*; Pariſiis ſub ejus nomine editum opus apud Antonium Robinot 1643. in 16. Scripſit quoque-

Votivam tabellam Myſterii Pacis interpretatam. Romæ apud hæredes Franciſci Corbelletti 1645. in 4.

F. FRANCISCUS TAMAIO, patriâ ex oppido *Cazalla* in Marianis montibus provinciæ Bæticæ, Auguſtinianus olim in hac provincia, deinde Minimorum Sancti Franciſci de Paula ſodalis, verbi Evangelici non ignobilis fuit præco, ſupremíq; Fidei rerũ Senatus Patribus à conſiliis Theologicis, ediditq;-

Di-

Diſcurſos Teologicos *de las grandeças y prerogativas de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto*. Matriti 1610. 4. Hunc librum Gallicè vertit Ioannes Baudonus, excuditque Lugduni 1615.

Denatus eſt Matriti anno MDCXIV.

FRANCISCVS TAMARA, interpretem egit veterum anthorum, cùm eſſet in Gaditana urbe humaniorum ſtudiorum Profeſſor. Scripſit nempe, ſeu vertit in vulgarem ſermonem -

Marco Tullio Ciceron, *de los Officios; de la Amicitia; de la Senectud; con la Economia de Xenofon*. Salmanticæ 1582. in 8. Antverpiæque unà cum *Ioannis Xaravæ* interpretatione Ciceronianorum *Paradoxorum* & *Somni Scipionis*.

Iuan Bohemo *de las Coſtumbres de todas las Gentes*. Antverpiæ 1556. in 8. apud Martinum Nutium.

Suma *y Compendio de las Coronicas del Mundo*, nempe ex *Ioannis Carrionis Chronico*, demptis pluribus, atque additis aliis, quæ ad Hiſpaniam propriè ſpectant. Metinæ apud Guilielmum de Millis 1553. 8. Antverpiæque apud Nutium eodem anno.

Libro *de Apotechmas*, ex variis anthoribus. Antverpiæ apud Nutium 1543. & 1552. in 8.

Suma *y erudicion de Grammatica en metro Caſtellano*. Ibidem apud eumdem Nutium 1550. in 8.

D. FRANCISCVS DE TAPIA & LEIVA, Comes *del Baſto*, ex Italico fecit Hiſpanum *Caroli Tapiæ* Bellomontani Marchionis, Senatoriſque Neapolitani, parentis ſui librum -

Eſpejo *de Murmuradores*, indigitatum. Matriti apud Alphonſum Martin. 1623. in 8

FRANCISCVS TARRAFA, Canonicus Barcinonenſis, ſeculo ſuperiore aggreſſus eſt latinam Hiſpaniæ Hiſtoriam ſcribere, ſed brevem, ac per capita tantùm rerum ab initio noſtræ gentis uſque ad præſens tempus apud nos geſtarum. Parum tamen laudabiliter hoc munere functus eſt, Beroſianis totus addictus fabulis. Nuncupavit ergo Philippo Regi II. Hiſpaniarum commentarium -

De Origine ac rebus geſtis Regum Hiſpaniæ uſque ad Caroli Cæſaris inaugurationem: rurſuſque, relicto aliis Caroli tempore, continuavit *Brevem rerum à Philippo II. Rege Catholico geſtarum deſcriptionem* Antverpiæ 1553. in 8. unáque cum Ioannis Vaſſæi *Chronico*; Coloniæ an. 1577. Francofurti 1579. in folio. deinde in ſyſtemate *Hiſpaniæ illuſtratæ*, volumine I. pag. 513. Hiſpanicâ linguâ hoc idem conversum opus prodiit Barcinone an. 1563. in 8. cum hac inſcriptione *Franciſco Tarrafa, del principio y origen de coſas notables de los Reyes de Eſpaña, traducido en Caſtellano, por Alonſo de Santa-Cruz, con adiciones ſuias en cada Rey de las mas notables coſas que en otras Hiſtorias a hallado*. Præterea ſcripſit Catalonicâ linguâ -

Dels Pobles, *Rius, y Montanyes de Eſpanya*, hoc eſt, Hiſpaniæ deſcriptionem; quam extare M. S. penes Paulum de Fluvia equitem Barcinonenſem ſcripſit in *Hiſtoria Cataloniæ* vernaculâ Hieronymus Pujades, qui & ipſe aliud opus Tarrafæ adſcribit eodem loco, nempe -

Epiſcopologi, *o Vidas dels Pontifices de Barcelona*.

Ex Tabulario quoque Barcinonenſi, cujus fuit cuſtos, procudit opus aliud -

De las *Caſas ſolariegas de Cataluña*: ſi Gaſparo Eſcolano fidem habemus in *Valentina Hiſtoria* id affirmanti.

F. FRANCISCVS TIRADO, Franciſcanus provinciæ Aragoniæ, ſcripſit vernaculâ linguâ.

Manual *de aiudar à bien morir*. Cæſaraugustæ 1614. in 16.

D. FRANCISCVS DE TOLEDO, Domini Franciſci Alvarez de Toledo Comitis de Oropeſa ex D. Maria Manuël de Figueroa filius, Chriſtianis moribus vir paſſim commendatus, Peruani regni Prorex, ſcripſiſſe dicitur librum, qui in ſchedis adhuc latet,

Del Gobierno *del Piru*: Antonio de Leone teſte.

FRANCISCVS DE TOLEDO, Cordubæ IV. nonas Novembris anni MDXXXII. editus in lucem fuit, lux ut eſſet in candelabro Eccleſiæ dignitatis doctrinæque radiis fulgentiſſima. Priuſquam religioſæ vitæ inter Ieſuitarum ſodales Sacramentum diceret, Salmanticæ XXVII. annos jam ætatis numerans, Doctor Theologus, Philoſophiæque Profeſſor cenſebatur, Dominicum Sotum olim præceptorem ſpe non defraudans de ſe jam ab eo tempore conceptâ, qui Toleti auditoris ingeniũ ſummæ cuique laudi adæquare ſolebat. Anno vix inter ſodales completo, à B. Franciſco Borgia, Generali, ut credimus, per Hiſpaniam Vicario, Romam venire juſſus fuit anno exacti ſeculi quinquageſimo nono, magnámque iſtam Eccleſiæ totius metropolim dignũ ſortitus eſt uſq;ad obitus diẽ, virtutis ſuæ, atq; ſapientiæ theatrũ. In primis enim Ariſtoteli explanando, hinc Theologiæ, cùm Scholaſticæ, tùm morali docendæ, magnâ eruditionis & judicii collectâ famâ diu vacavit. Majore tamen adhuc virtutis ſignificatione corda & ora omnium convertere ad ſe, unúſque totam, quanta eſt, implere Romam, cunctíſque omnium ſtatuum mortalibus in pretio maximo ac veneratione eſſe viſus eſt ex eo tempore, quo Pio V. Pont. Max. & ſacro Cardinalium cœtui de rebus ad ſalutem pertinentibus juſ-

ſus fuit verba facere. Quo in munere ſui quidem generis honeſtiſſimo, quo nil majus habet eloquentia ſacra ſectatoribus ſuis conſerre, gravi illo & maſculo dicendi genere, quod Evangelicos ſummè decet concionatores, mirè omnibus placuit. De quo verba adjungere lubet clariſſimi eloquentia & pietate viri Federici Borthomei S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopi Mediolanenſis.ex aureo illius *De claris ſui temporis Oratoribus* commẽtario. *De hoc* (Toleto) *fueris inſtar compendii*(ait) *ſi dicam Concionatorem eum aſſiduum per multos annos fuiſſe Pontifici, Cardinaliúmque Senatui;cúmque in illa urbe flos virorum ei dicenti ſemper adeſſet, nunquam auditum eſſe cum tædio. Fortaſſe aliquis dicet, quòd rarò admodum concionaretur, quòdque mutaret ſæpius auditores urbs inclyta, id remedium fuiſſe ſatietati. Sed magis arbitror poſſe dici placuiſſe ſemper eum, quòd in omni foret oratione ſerius & gravis, idémque varius, & cum novo ſemper argumento. Ab eo procul aberant inania & fucata. Obſervationes ejus & monita ſpectabant mores tantùm eorum, qui præſentes aderant; communia & aliena non attingebat: eáque nimirum erat cauſa, cur audiretur libentiſſimè. Videtur autem hoc illi munus proprium contigiſſe, ut in tractatione ſingularium excelleret. Idque, ſicut opinor, fiebat,quia rerum humanarum uſu, ſimûlque omni literarum varietate erat ſatis inſtructus.* Et poſt alia, *Brevis erat Toletus, & tamen quemdam oſtendebat in ipſa brevitate candorem animi, qui veluti perſuaſionis erat telum.* Et mox; *Ita penetrabat animos Toletus argumentorum enthymematúmque violentiis, quibus in illo ſimplici genere frequenter admodum utebatur, ut vulgò numeraretur inter dicendi artifices & magiſtros.* Hæc ille. Vulgaréque illud dicterium fuit ejus ætatis; *Toletus docet, Panigarola delectat, Lupus autem movet*; nota ſacrorum Concionatorum nomina. Planè totos XXIV. annos, frequentiſſiméque, nt illius ævi mos erat, apud Pinm ipſum V. Gregorium XIII. Sixtum V. Gregorium XIV. Clementem VIII. ſacrum & Pontificium numeris omnibus Concionatorem implevit. Hujns meriti virum, quo quidem in graviſſimis quibuſque expediendis de Theologorum conſilio negotiis directore, reipublicæq; ad Poloniæ, Germaniæque utriuſque Superioris, & Inferioris regiones deferendis momentis Legato Summi Pontifices uſi fuerant, Clemens VIII. anno redẽpti orbis MDXCIII. in almum Purpuratorum Patrum cooptavit collegium. Qua dignitate ornatus vixit per tricunium dumtaxat, reconciliationis Henrici Gallorum Regis IV. cum Eccleſia promotor in paucis, authórque Pontifici: verum Cardinalitii ſui ordinis decus. Opera hæc reliquit poſteris;

Inſtructionem ad Logicam. Coloniæ 1575. Lugduni 1556. Venetiis 1588. in 8.

Commentaria cum quæſtionibus in univerſam Ariſtotelis Logicam. Venetiis apud Ioannem Baptiſtam à Porta 1589. in 4

In Libros VIII. Phyſicorum. Venetiis apud Inntas 1573. in 4. & 1580. Romæ 1590. in 4.

In Libros duos de Generatione & Corruptione. Venetiis apud Iuntas 1575. 4.

In Libros III. de Anima. Venetiis eodem anno ac typographo. Coloniæ 1579. Lugduni 1602. 8.

Vniverſum hoc Philoſophiæ Syſtema Lugduni prodiit quatuor voluminibus. 1608. 8.

Commentaria cum annotationibus in Sacroſanctum Ioannis Evangelium. Romæ apnd Iacobum Tornerium 1588. Lngduni 1589. Coloniæ 1599. & 1611.

Reliqua poſt ejus obitum lucem viderunt; nempe -

Commentaria in XII. Capita Sacroſancti Ieſu Chriſti Evangelium ſecundum Lucam. Venetiis 1601. & Coloniæ 1611. apud Antonium Boetzerum.

In Epiſtolam Beati Pauli Apoſtoli ad Romanos: quibus acceſſerunt -

Sermones XV. in Pſalmum XXXI. & -

Tractatus duo in ejuſdem Epiſtola duo loca. Romæ, Lugduni, Venetiis 1602. Coloniæque apud Lippium 1603.

Summa Caſuum Conſcientiæ, ſive Inſtructio Sacerdotum, libris VIII. quæ ſæpiùs prelo ſubjecta eſt præſertim Romæ 1602. apud Ioannem Antonium Franzinum ſcilicet, & alios; demúmque *cum annotationibus & additionibus Andreæ Victorelli* Theologi ac Presbyteri Baſſanenſis, & *Martini Fornarii* Tractatu *De Ordine*, aucta, multiſque modis correctior prodiit Lugduni apud Iacobũ Cardon 1630. in 8. Petrus item Schenkelius Haga-comitanûs Batavus,addidit ad Summam hunc *Directorium Iuris Pontificii, & explicationem terminorum Iuris in Toleto occurrentium*, Antverpiæ 1628 in 8. Hiſpanica eadem prodiit hoc titulo; *Inſtruccion de Sacerdotes, y Suma de caſos de Conciencia, del Cardenal Toledo. con las addiciones de Andres Victorello*, interprete Doctore Didaco Henrriquez de Salas, Pinciæ 1616. in folio, Valentiæque 1617. in 4. Gallica etiam hoc, *Inſtruccion des Preſtes & Tolet*, Lugduni 1638. in 4. Hujus Summæ *Compendium* Coloniæ excuſſum ſcio 1612. in 8. Quod fortè idem eſt cum eo, quod Geneſius Minutius, Florentinus, monachus Vallumbroſanus, confecit circa annum 1603. edtúmque Venetiis vidimns apud Baretium 1612. in 16. cum utilibus *ad Compendium appendicibus*. Petrus itẽ Franciſcus, Vercellenſis, Franciſcanus Prov. Mediolanenſis edidit (Luca Waddingo teſte) *Lecturam* quamdã *in Toleti Summam*.

Manſerunt inedita -

Contionum aliquot volumina, ſed impolita, & quibus poſtrema deſit manus; itémque -

Commentaria in univerſam Summam

Theo-

Theologia Sancti Thomæ, quæ in Romani collegii Bibliotheca aſſervantur ; uti refert author *Bibliotheca Societatis*.

Explicatio quoque *Bullæ Cœnæ*, eſt in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani.

Obiit XIV. Septembris anno MDXCVI. Deiparæ Virginis, vulgò Majoris, Romanâ Æde bonorum omnium, præter librariam ſupellectilem, quam Societatis Collegio Vrbano legavit, hærede relictâ in duodecim Sacerdotum alimenta, qui templi iſtius ampliſſimi ſacrum ordinem horariis precibus perſolvendis deſtinatum augerent. Qua in Baſilica ad ſiniſtrum portæ maximæ latus ſepultura ei data eſt hoc titulo inſignis.

D. O. M.

FRANCISCO TOLETO Cordubenſi S. R. E.
Presb. Cardin.
Summo Theologo, Verbi Dei Prædicatori
Eximio.
In rebus magnis agendis conſilio & prudentiâ
Singulari.
Qui ob excellentem virtutem & merita
Præclaro Clementis VIII.
P. M. judicio primus in Societatem Ieſu
Ampliſſimam dignitatem intulit.
Vixit annos LXIII. menſes XI. dies X.
Obiit anno MDXCVI. die XIV. Septembris
S. Dei Genitrice hærede inſtitutâ, Presbyteris,
Qui ad ejus Altare miſſas celebrent,
Cenſum perpetuum attribui juſſit.
Benedictus Iuſtinianus & Petrus Aldobrandinus
Cardinales
Exequutores Teſtamentarii Collegæ optimo, &
Capitulum & Canonici hujus Baſilicæ Viro
Ampliſſimo
Et optimè de ſe merito poſuerunt.

Plura virorum famâ clarorum de Toleto judicia elogiáque collegit Alegambius in *Bibliotheca Scriptorum Societatis*. Commendari autem in primis illud meretur, quod Ianus Nicius Erythreus, ſive Ioannes Victorius de Roſſi *Pinacotheca* ſuę primo volumine comprehenſum voluit. Conferunt & alia Ioannis Nadaſi Ieſuitæ in *Anno rerum memorabilium Societatis Ieſu*, XIV. die Septembris Latinum, Laurentiique Craſſi Italicū *nelli Elogii d'Huomini Letterati*.

FRANCISCVS DE TOLEDO, alter quidem ab eo, qui Ieſuitarum fuit ſodalis, cóque antiquior, *Philoſophus* (ut verbis utar Eiſengreinii in *Catalogo Teſtium veritatis*) *Rhetor*, *atque Theologus ſuæ ætatis clariſſimus*, *& cùm in diſputationibus vir magnus*, *tum in argumentorum ac demonſtrationum probationibus argutus*, *atque ſubtilis*, *omni doctrinâ conſummatiſſimus*; ſcripſit -

De Divina Eucbariſtia contra Ioannem Rechizanam Bohemum Ioannis Huſi diſcipulum.

F. FRANCISCVS DE TOLOSA, Cantaber, ordinis Minorum, ſcripſit -

Demonſtrationes Catholicas. Iulio-brigæ 1612.

F. FRANCISCVS DE TORAL, Vbetenſis, Franciſcanus, poſt tricennalem operam Indorum ſaluti impenſam, domeſticámque Provincialem Præfecturā, Epiſcopus Iucatanenſis creatus, obiit anno MDLXXI. ſcripto priùs -

Arte *y vocabulario de la lengua Topolaca*; variiſque aliis. Vvaddingus De *Scriptoribus ordinis Minorum*.

F. FRANCISCVS DE TORRALVA, Matritenſis, ex Seraphico ordine in Iucatanenſi Americæ, quę ad Septentrionem vergit, provincia, Majâ (uti appellant) hujus gentis linguâ *Sermones totius anni* Concionatoribus & Parochis Indorum hodie etiam utiles conſcripſit, deceſſurus ibi ſeptuagenario major anno MDCXXV.

D. FRANCISCVS DE TORREBLANCA & VILLALPANDO, domo Cordubenſis, Franciſci Sancii Brocenſis, ac Martini Roenſis Ieſuitæ diſcipulus, Ioannis Baptiſtæ Villalpandi illius, qui in Ezechiėle illuſtrando laudabilem adeo operam poluit, ex ſorore nepos, Advocatus ipſe in Curia Granatenſi, divinarum atque humanarum rerum eruditione non leviter tinctus Iuris ſtudia tractavit, in iiſque publici juris fecit -

Epitomen delictorum, in quibus aperta vel occulta invocatio Dæmonum intervenit; libris IV. Hiſpali 1618. Cui appenditur populari linguâ -

Defenſa *en favor de los Libros Catolicos de la Magia*.

Poſt plures annos forenſi munere relicto, ſacriſq; initiatus domeſtico labore idem ſcilicet opus recoxit, & aliâ formâ donatum, valdéque locupletatum, alia etiam cum inſcriptione publicavit: nempe -

Iuris ſpiritualis Practicabilium lib. XV. ex lege Domini, ſive revelatis à Deo per Sacram Scripturam, vel in communi Eccleſiæ, vel in particulari hominum. Cordubæ 1635. in folio; duobus tomis, qui volumine uno ferri ſolent. Quo opere illorum obſtruxit os, qui *Magicarum lucubrationum* laudem Ioanni Baptiſtæ avunculo tribuebant: ſimúlque ſe editurum promiſit tres alios *Iuris Eccleſiaſtici*, duos etiam alios *Lecturarum & Conſiliorum* tomos.

Deceſſit in patria circa annum MDCXLV.

FRANCISCVS DE TORRES, Latinè TVRRIANVS, domo Legionenſis, aliis ex vico *Herrera* Palentinæ diœceſis, ingenio, induſtriáque eum ſibi ad omnem memoriam hominum aperuit callem, ut quem ipſi comparemus in ſuperiori ſeculo totius eruditionis, omnigenæque doctrinæ ad aliorum uſq;

invidiam fulgentiſſimis luminibus ſplendentem unum & alterum, aut vix pauciſſimos inveniamus. Excellenti namque rerum omnium, quæ inſtruere debent verum & germanum Theologum, hoc eſt, veræ Fidei inter tot quotidie erumpentes ſectarum atque errorum propagines Athletam & aſſertorem, notitiâ imbutus, totum ſe, quantus erat, ſummâ diligentiâ, ferreâque vir aſſiduitate in conquirendis, pervolutandis veteribus libris, mirabilique in explicandis, exornandis, atq; in communem utilitatem publicandis animi ſenſibus naturæ vi ac facultate, ad eruditiſſimas, ſive aliorum, ſive proprias lucubrationes vulgo communicandas, & communiendam fortiſſimis defenſionibus Dei Eccleſiam, veluti ad indeclinabilem ſcopũ direxit. Græcæ linguæ in primis, quam continere theſauros doctrinæ omnis Catholicæ, cujúſque ſtudio importuniſſimos falſi propugnatores maximopere ſibi placere non ignorabat, eam navavit, atque eo fructu operam, quam nunquam dedignatura ſit poſteritas, ſed in præcipuo celebritatis loco, univerſo plaudente eruditorum hominum cœtu, collocatura. Grandior annis in Italiam pertranſiiſſe, ejúſque inſignes omnes Bibliothecas excuſſiſſe dicitur: Vnde improbo accedente labore in eum virum profecit, quem exaggeratiſſimis laudibus homines undequaque excellentes, quorum aliquos *Bibliotheca* collegit author *Ieſuitica*, cùm ſuperſtitem, tum vita defunctum exornare olim ſoliti ſunt, nec ulla ætas ſilentio involvet. Domeſticum fuiſſe eum Cardinalis Salviati (Ioannem intelligo, qui ad annum ſeculi præteriti LIII. uſq; vixit) ex Introductione ejus ad opus ſuum *De Votis monaſticis* notum habemus. In familiam quoque receptus fuit anno MDCLXI. Hieronymi Seripandi Cardinalis, recèns in hunc ordinem vocati, quod Latinus Latinius refert in epiſt. quadam ad Andream Maſium VI. Kal. Aprilis hujus anni data. Senex, poſtquam in Tridentino Conſeſſu famæ ex tot lucubrationibus in publicum editis collectæ par inventus fuiſſet, Societatem Ieſuitarum delegit, in cujus gremium reliquæ ætatis fructus, tam ſtudiorum, quam Chriſtianarum virtutum deponeret. *Torrenſis* tunc nomen, quo hucuſque uſus fuerat, in *Turrianu* transformaſſe dicitur, nec cum *Torrenſi Hieronymo* ſcriptis quoque ipſo celebri confunderetur. Sed verè ante hoc tempus apud Latiniũ nuper laudatũ *Turrianus* audit. In qua Societate adhuc totos decẽ & octo annos ſingulare domeſticis omnibus religioſæ converſationis exemplum præbuit. Addictus quippe huic anno MDLXVI. diem ſuũ obiit anno MDLXXXIV. Romæ ipſo Præſentationis Deiparæ Virginis feſto, cujus antiquitate olim propugnatâ, reſtitui Eccleſiæ Faſtis, unde exulaverat, obtinuit.

Scripſit, priuſquam vitam religioſam amplecteretur,

Dogmaticum de Electione divina, &.

Dogmaticum de Iuſtificatione. Romæ apud Bladium 1551.

De Reſidentia Paſtorum, num ex ſcripto Divino Iure fuerit ſancita. Florentiæ apud Laurentium Torrentinum 1551. & cum aliis ejuſdem argumenti in 8.

De Summi Pontificis ſupra Concilium authoritate lib. III. Florentiæ apud eumdem Torrentinum 1559.

De Actis Nicenæ, ſeu Sextæ Synodi, déque Canonibus, qui ejuſdem Synodi eſſe feruntur; & de Septima, ac multiplici Octava Synodo. Ibidem eodem anno.

De Dogmaticis caracteribus Verbi Dei lib. IV. Ibidem 1561.

De Commendatione perpetuæ adminiſtrationis Eccleſiarum vacantium, & reſidentia Paſtorum extra ovilia ſua. Romæ 1554. per Valerium & Aloyſium Doricos, Venetiiſque apud Iordanum Zilettum 1562.

Opuſcula item varia.

De Votis monaſticis liber. Romæ apud Vincentium Luchinum 1566. in 4. Olim fuit inſcriptum opus *de Apoſtatis*, & quidem primum omnium noſtri operum, ut author ait in prologo reformatæ ſub novo titulo editionis: in qua liber ſecundus audit, qui & priùs ſeorſim prodierat.

De Inviolabili religione votorum monaſticorum inſcriptus, & Stanislao Hoſio S. R. E. Cardinali nuncupatus, Romæ 1561. atque ut monemus, 1566.

De Cœlibatu.

De Matrimoniis clandeſtinis. Venetiis apud Ziletum 1563.

Poſt ingreſſum in Societatem ſcripſit.

Apologeticum pro Libro de Reſidentia Paſtorum.

De ſola lectione Legis & Prophetarum Iudæis permittenda. Reperio tamen hunc jam excusũ Romæ anno 1555. à Valerio Dorico.

De Hierarchicis ordinationibus miniſtrorum Eccleſia Catholica adverſus ſchiſmaticas vocationes Miniſtrorum, & Superintendentium Hæreticorum lib. II. Dilingæ apud Sebaldum in 4. 1569.

Adverſus Magdeburgenſes Centuriatores pro Canonibus Apoſtolorum, & pro Epiſtolis Decretalibus Pontificum Apoſtolicorum, lib. V. Florentiæ apud Bartholomæum Sermartellium 1572. & Coloniæ apud Gervinum Calenium 1575. Huic noſtra ætate oppoſuit David Blondellus vir eterodoxus, ſed eruditus, *Pſeudo-Iſidorum* ſuum, & *Turrianum vapulantes, ſeu cenſuram Epiſtolarum Decretalium* &c. Deinde etiã Blondello reſpondere conatus eſt *Apologiâ* ſcriptâ pro Epiſtolis Decretalibus Bonaventura Malvaſia, Franciſcanus Conventualis, quæ Romæ prodiit ſuperioribus annis.

Adverſus Capita Diſputationis Lipſicæ Andreæ Freihub De Eccleſia & ordinationibus

Mini-

Miniſtrorum Eccleſiæ; lib. II. Coloniæ apud Calenium 1574.

Adverſus Capita Diſputationis poſterioris Andreæ Freihubii Doctoris Academiæ Lipſienſis de eodem argumento. Coloniæ apud Ludovicum Alectorium 1578. 8.

De Sanctiſſima Euchariſtia Tractatus duos, contra Andream Volanum, Polonum, Calvini diſcipulum, & contra omnes metonymicos. Romæ 1576. 4. Pariſiis apud Sebaſtianum Nivellium 1577.

Apologeticum contra Boquinum Biturigem ſectæ Zuinglianæ, nominis Societatis Ieſu calumniatorem. Coloniæ apud Alectorium 1578. in 8.

Apoſtolicarum Inſtitutionum de Catholica doctrina Clementis Romani lib. VIII. adjunctis ad finem LXXXV. *Canonibus Apoſtolorum*; ipſomet *Turriano* interprete è Græco, cum ejuſdem *ſcholiis*, & *obſervationibus ad confirmanda dogmata ortodoxa contra Hæreticos*. Antverpiæ apud Plantinum 1578. Priùs tamen prodierat cum Græco titulo Διάταξαι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, hoc eſt, *Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum: doctrina catholica à Beato Clemente Romano Epiſcopo & cive ſcripta*, lib. VIII. Græcè, cum Franciſci Turriani Prolegomenis; Venetiis apud Iordanum Zilettum 1563. At, uti dies diei eructat ſcientiam, hujus operis Clementi Romano adjudicati fides lubrica jam facta eſt apud noviores *Bellarminum*, *Poſſevinum*, *Albaſpinæum*, *Baronium*, *Petavium*, *Halloixium*, *Ferdinandum Mendozam*, *Labbæum*, & ex Hæreticis *Vſſerium*, qui de authore conjectatur in *notis ad Sancti Ignatii Martyris Epiſtolas* cap. X. *Voſſium*, *Blondellum*, *Dallæum*, & alios, quos Labbæus appellat.

Canones Concilii Niceni LXXX. ex Arabico in Latinum converſos, & recognitos, cum Annotationibus. Adjecit-

Nicolai I. Reſponſa ad conſulta Bulgarorum. Antverpiæ apud Plantinum 1578.

Defenſionem locorum Sacræ Scripturæ de Eccleſia Catholica, & ejus Paſtore Epiſcopo Romano, Beati Petri Principis Apoſtolorum ſucceſſore, adverſus nugatorias cavillationes Antonii Sadaëlis Lutherani, lib. I. Coloniæ typis Arnoldi Birkmani 1580. 4.

Ejuſdem Defenſionis librum II. Ibidem eodem anno.

Ejuſdem librum III. bipartitum contra reſponſiones Antonii Sadaëlis. Ingolſtadii apud Sartorium 1581.

Poſterioris Defenſionis locorum Scripturæ de una Eccleſia Catholica in terris viſibili, & de Epiſcopo ejus Pontifice Romano, contra ſecundas cavillationes Sadaëlis. lib. I. & II. Ingolſtadii apud Vvolfangum Ederum 1583. in 4.

Adverſus tertias in librum bipartitum cavillationes Sadaëlis. Ibidem apud Sartorium 1584. in 4.

Epiſtolam ad Gonzalum Herreram Epiſcopum Laodicenſem De redditibus Eccleſiaſticis, & rationes eis utendi. Romæ XX. Aprilis MDLXXXIV. in hac urbe, uti credo, editam 1587. in 8.

Epiſtolam de diffinitione propria peccati originalis ex Dionyſio Areopagita: & de Conceptione Mariæ matris Dei ſine peccato ex ſcriptura Angelicæ ſalutationis, & teſtimoniis antiquorum Patrum; ad Iacobum Amiotum Antiſiodorenſem Epiſcopum. Ingolſtadii apud Davidem Sartorium 1581. in 4. Salmanticæ apud Lucam de Iunta 1582. in 16.

Epiſtolam ad quemdam in Germania Theologum contra Vbiquiſtas, Arianiſtas. Ingolſtadii 1583. in 4.

Reſponſionem apologeticam ad capita argumentorum Petri Pauli Vergerii Hæretici ex libello ejus inſcripto, De Idolo Lauretano, pro ſancta domo Lauretana. Ingolſtadii 1584. *in* 4.

Epiſtolam prolixam & luculentam ad Stanislaum Cardinalem Hoſium, cur admiſerit in Polonia Concionatores aliquos, eóſque in Italiam vocaverit. Extat inter Hoſii Epiſtolas CLXXV.

Tranſtulit è Græco in Latinum plura veterum Patrum opuſcula: quare non debuit *Turrianum* illaudatum relinquere Petrus Daniel Huetius cùm lib. II. *De Interpretatione* Hiſpanos aliquot laudat, qui Græca in Latinum ſermonem converterunt. Nempe-

S. Diadochi Epiſcopi Photices in veteri Epiro Illirici capita C. de Perfectione Spirituali: &-

S. Nili Capita CL. de oratione ad Deum; *annotationéſque* adjecit. Florentiæ apud Bartholomæum Sermartellium 1573. & Antverpiæ in officina Plantiniana 1575.

Ioannis Sapientis, cognomento Cypariſſiotæ, expoſitionem materiarum earum, quæ de Deo à Theologis dicuntur, in X. Decades partitam cum ſcholiis Turriani. Romæ apud Dominicum Baſam 1581. 4.

Photii Archiepiſcopi Conſtantinopolitani librum De voluntatibus in Chriſto, quæ dicuntur Gnomicæ. Extat tomo ſingulari *Inſignium Authorum* Petri Stevartii.

Baſilii Seleuciæ Epiſcopi Demonſtrationem adverſus Iudæos De Chriſti Adventu. Extat volumine III. *Bibliothecæ veterum Patrum*; & in laudatâ Stevartii collectione, qui addidit-

Collectanea contra eoſdem Iudæos ex Sacris Scripturis, eodem Interprete: item-

Miſcellanea de quibuſdam Hæreſibus, earúmque authoribus: ex ejuſdem interpretatione.

Maximi Martyris diſputationem adverſus Pyrrhum Archiepiſcopum Conſtantinopolitanum Monothelitam. Volumine VII. ejuſdem *Bibliothecæ*, & apud Baronium *Annalium* tomo *VII*.

Theodori Presbyteri Rhaithenſis Præparationem De Incarnatione Divina. I. tomo *Bibliothecæ Græco-latinæ*.

Theodori Abucaræ Epiſcopi Cariæ opuſcula contra Hæreticos, Iudæos, & Saracenos. Extant

tant cùm ſeorſim à Iacobo Gretſero edita Ingolſtadii apud Adamum Sartorium 1606. in 4. tum etiam tomo IX. Parte II. *Bibliothecæ Patrum*.

Serapionis Epiſcopi Tmueos adverſus Manichæos librum. Extat in *Lectionibus antiquis* Caniſii, & tomo IV. *Bibliothecæ*, aliàs tomo II. *Auctarii*.

Leontii Bizantini libros III. contra Eutychianos & Neſtorianos. Item *Adverſus Appolinariſtas;& ſolutiones argumentorum Severi.* Tomo IV. *Bibliothecæ*. Item ejuſdem *Dubitationes Hypoteticas*, cum *notis*, Ibidem: & cuncta hæc *Leontii* communicata ſibi ab Antonio Poſſevino ex interpretatione Turriani retulit in *Antiquarum lectionum* tomum IV. Henricus Caniſius.

Anaſtaſii Sinaitæ Patriarchæ Antiocheni orationes V. quæ inter Caniſii adverſaria repertæ ſunt ab Stevartio, & in lucem editæ dicto ſyſtemate *Lectionum antiquarum*. Eædem ex translatione Godefridi Tilmanni proſtant volumine *Bibliothecæ SS. Patrum*. Scilicet, *De S. Trinitate*: *De Incircumſcripto*: *De Divina œconomia*, hoc eſt, Incarnatione: *De Paſſione & impaſſibilitate Chriſti*: *De Reſurrectione Chriſti*.

Anaſtaſii Abbatis contra Iudæos librum. Tomo III. *Bibliothecæ*.

Incerti Collectanea contra Severianos & Acephalos. Ibidem.

S. Nicephori Conſtantinop. Patriarchæ opuſcula IV. contra Iconomachos. Ibidem.

Dionyſii Archiepiſcopi Alexandrini epiſtolam adverſus Paulum Samoſatenſem Epiſcopũ Antiochiæ. Romæ, typis Vaticanis 1608. in 8. & *Auctarii Bibliothecæ* ſecundo volumine.

Didymi Alexandrini contra Manicheos verſionem Franciſci Turriani habere ſe M.S. Antonius Poſſevinus annotavit in *Didymo*.

Zachariæ Epiſcopi Mitylenenſis Diſputationem contra Manicheos, apud *Caniſium* tomo V. *Antiq. lection.* & tomo VI. *Bibliotb. Patrum* editæ Coloniæ.

Titi Boſtreni Epiſcopi tres libros contra Manicheos, eodem tomo V. *Caniſii*.

Timothæi Presbyteri de Differentia eorum, qui accedunt ad Chriſtianam fidem; non eum libellum, qui extat in *Bibliotheca* PP. Bignæi tomo VI. ſed quem, ex Turriani verſione codicem locupletiorem nacti, edidit Antonius Poſſevinus in *Apparatu*, tomo II. verbo, *Timotheus Presbyter*.

Theodori Studitæ ad Gelaſium ex monaſterio perfugam quamdam *epiſtolam* à ſe latinam factam appendit author ipſe interpretationis operi *De Votis monaſticis* jam laudato.

Adornabat autem, cùm è vita deceſſit, *Hoplothecam*, quæ imperfecta manſit: eam tamen laudat Gabriel Vaſquez III. Parte, tomo I. diſt. XVI. cap. V. num. 24. Item -

Commentarios in Pſalmos ſcripſiſſe eum, ſed qui interciderint, teſtatur Silveſter Maurolycus in *Oceano Religionum* lib. V.

Iure quidem optavit author *Bibliothecæ Societatis* exiſtere aliquem Typographum, qui omnia Turriani opera diligenter collecta tomo uno & altero ſimul evulgaret.

F. FRANCISCVS TORRES, ordinis Minorum provinciæ Aragoniæ, unde erat domo, Theologiæ lector, & provinciæ ſuæ Pater, Concionator, & aliquando Præfectus, nec non & Chronographus, ſcripſit -

Conſuelos *de los devotos de la Inmaculada Concepcion de la Virgen*. Cæſarauguſtæ apud Petrum Cabarte 1620. in 4.

FRANCISCVS TRENADO DE AILLON, *Villalpandi* oppidi civis, edidit -

Arte *curioſa para entender y hablar la lengua Italiana*. Medinæ 1596. in 8.

Convertit quoque in Hiſpanicum -

Las Rimas *de Franciſco Petrarcha*.

D. FRANCISCVS DE TRILLO & FIGVEROA, Gallæcus, Corunienſis, Granatæ ab undecimo ætatis anno commoratus, literiſque inſtitutus, præſertim humanioribus, hiſtoricíſque, niſi quod & in Italiam aliquãdo venit, ſtipendiáque ibi militaria fecit; ſcripſit carmine -

La Neapoliſea, *Poema heroico del Gran Capitan*. Granatæ 1651. in 4.

Varias Poeſias. ibidem in 4.

Habere ſe M.SS. mihi ipſe retulit ſequẽtia -

Hiſtoria Politica *del Rey Catolico*.

Epitome *de la hiſtoria del Rey Henrrico IV. de Francia*.

Hiſtoria *y antiguedades del reyno de Galicia, y ſu nobleça*.

Antiguedades *de la ciudad, de Granada*.

Notas *y adverſarios a los Autores de la hiſtoria antigua de Eſpaña*.

Diſcurſos Politicos *y militares*.

Cartas.

Diſcurſos chronologicos.

Blaſones *y armas de la nobleça de Eſpaña*.

FRANCISCVS TRVCHADO, Beacienſis, tranſtulit Italicum opus *Franciſci Straparolæ de Caravaccio* bipartitum in linguam vernaculam hoc titulo,

Primera *y ſegunda parte del entretenimiento de Damas y Galanes*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1598.

D. FRANCISCVS DE TRVXILLO, natus in oppido *Cañizera* Seguntinæ diœceſis, Compluti in collegio Sancti Ildephonſi ſodalis, Sac. Theologiæ Doctor, & Canonicus ædis ſacræ ejuſdem Complutenſis municipii S.S. M.M. Iuſti & Paſtoris, Epiſcopus tandem Legionenſis creatus; circa an. MDXCII. ſcripſit librum quemdam -

De

De la Santa Igleſia *de Leon*; quem laudat Prudentius Sandovalius in *vita Fruelæ II. Regis Legionenſis* pagina 261.

FRANCISCVS VAIO, Valentinus, ſcripſit- *Grammatica Latinæ linguæ Inſtitutiones*. Valentiæ apud Petrum de Huete 1569. 8.

FRANCISCVS DE VALDERABANO, Matritenſis, Franciſci aurificis filius, quindecim ferè annorum adoleſcens, publicavit. *Vida y muerte de S. Eloy Obiſpo de Noion Abogado y Patron de los Plateros*: ex Latina *Sancti Audoëni* Hiſtoria apud *Surium*, aliiſque rerum ab eo geſtarum ſcriptoribus. Matriti 1640. in 4.

FRANCISCVS DE VALDES, Tribunus militum, ſive peditum Magiſter (*Maeſſe de Campo* nunc vocant) ſcripſit- Eſpejo *y diciplina militar, en el qual ſe trata del oficio del Sargento maior*. Bruxellis 1586. & 1590. in 4. Matriti 1591. in 8. Antverpiæ 1601.

FRANCISCVS VALENTE, Oliſſiponenſis, Presbyter Societatis Ieſu, in Conimbricenſi collegio Philoſophiæ, atque inde in Eborenſi Theologiæ Profeſſor, ſcripſit- *Concordiam Iuris Pontificii cum Cæſareo, & cum Theologica ratione: de cauſis & effectibus Divini & Humani Iuris in genere, ad Titulos De Summa Trinitate &c. & De Conſtitutionibus, & XX. Diſtinctiones Decreti*. Pariſiis 1654. in folio apud Sebaſtianum Cramoyſi.

FRANCISCVS VALLESIVS, Profeſſor, ut arbitror, Valentinus Rhetoricæ artis, ſcripſit ad diſcipulos- *Epitomen troporum ac ſchematum, & Grammaticorum, & Rhetorum ad authores tum profanos, tum ſacros intelligendos*. Valentiæ apud Thomam Mey 1555. 8.

FRANCISCVS VALLESIVS (vulgo VALLES) DE COVARRVBIAS, quod ultimum cognomentum ei fortè venit à natali loco Caſtellæ veteris, Medicorum omnium, quotquot in Hiſpania unquam reperti ſunt (& reperti quidem ſunt præſtantiſſimi) laudem & meritum adæquavit, aut ne quid minus dicam, dum verbo abſit invidia, ſuperavit. In Complutenſi namque Academia plurium annorum Profeſſor, celeberrimis jam expertus ubique lucubrationibus, ſupremúmque docendi locum antemeridianis horis adeptus, à Philippo II. Hiſpaniarum Rege in Curiam evocari, regiæ ſalutis tutelæ præfici, gratiáque principali, ac muneribus liberaliter diſpenſatis ornari promeruit. Plena ſunt Medicorum commentaria Valleſii laudibus, quibus abſtineo, ne noctuas, quod dicitur, Athenas. Pro omnium tamen aliorum, etiam doctiſſimorum, commendatione, ſeſe lectoribus commendant opera ipſa, quæ ſummum Philoſophum, præſtantiſſimum medicæ artis Doctorem acuminis & judicii non vulgaris, eximiæque, ac multiplicis eruditionis ubique præferunt: Ea ſcilicet -

Controverſiarum Medicarum & Philoſophicarum libri X. Priores duo libri eas, *quas Philoſophi habent cum Medicis communes*; III. *Quæſtiones de Pulſu, & Vrinis*; IV. & V. *Pathologicas*; VI. *quæ ad artem tuendæ valetudinis ſpectant*; VII. VIII. & IX. *Curativas*; X. *Prognoſticas* comprehendit. Acceſſit *Controverſiarum* huic operi libellus -

De locis manifeſtè pugnantibus apud Galenum; poſt navatam olim ab Andrea Lacuna Segovienſi in eodem argumento operam, quæ noſtro non arriſerat. Compluti 1564. & 1583. Francofurti 1582. fol. & 1590. & 1595. in fol. Venetiis 1591. in 4. Hanoviæ apud Vekelii hæredes 1606. fol. Adjunguntur in editione Complutenſi anni 1583. & aliis -

In Tertium librum de Temperamentis, Galeni, &

In IV. priores libros de Simplicium medicamentorum facultate commentaria. At hæc duo, & plura alia hujuſmodi in Galenum, jam ſimul prodierunt Coloniæ, ut mox dicimus; videlicet -

Commentaria in Galeni Artem medicinalem. Compluti 1567. in 8. Venetiis 1591. in 8. Item in ejuſdem -

De Inæquali intemperie, libellum:

De Differentia Febrium duos libros.

De locis patientibus ſex. Lugduni anno 1559. in 8. Accedunt -

Tractatus medicinales. Lugduni anno 1559. in 8.

De Vrinis compendiaria Tractatio: item

De Pulſibus libellus, ac-

De Febribus alius libellus. Compluti anno 1569. in 8. Taurini apud hæredes Nicolai Bevilaquæ an. 1588. in 8. Patavii apud Paulum Mejettum 1591. 8.

Methodus medendi libris III. Omnia hæc, ut annotare cœpimus, operâ & induſtriâ Ioannis Petri Airoldi Marcellini prodierunt ſimul Coloniæ typis Franciſci de Franciſcis & Ioannis Baptiſtæ Ciotti anno 1592. in folio.

Aliud credo opus eſt, aut certè aliqua ex parte auctum,

Methodus medendi in libros quatuor diviſa: quorum primus continet *Victũ ægrotantium*; II. *Rationem curandi per indicationes ſimplices*; III. *per compoſitas*; IV. *Occaſiones curandi & abſtinendi à curationibus*. Venetiis anno 1589. in 8. Matriti apud Ludovicum Martinez Grande an. 1614. 8. Lovanii apud Hieronymum Nempæum 1647. 8.

In Aphoriſmos Hippocratis; ſimul & -

In Libellum ejuſdem de Alimento.

Com-

Compluti 1561. in 8. apud Andream de Angulo.

In Librum Prænotionum.

In Libros De Ratione victus in morbis acutis. Compluti apud Andream de Angulo. 1569. 8. Auguſtæ Taurinorum apud hæredes Nicolai Bevilaquæ 1590. 8. Compluti etiam anno 1564. in 4. Omnes hi *in Hippocratem commentarii* unà cum *Aphoriſmis* editi ſunt ſimul curâ ejuſdem Airoldi, Coloniæ in eadem officina 1589. fol.

In ejuſdem Hippocratis libros Epidemion ſeu de morbis popularibus commentaria; cui Valleſii ſcripto palmam inter alia omnia deferre ſolent magni viri. *Epidemici libri* (ait Zacutus Luſitanus in *Introitu ad Praxim*) *maturum & expertum medicum exoptant: unus adeſt mihi mille inſtar Valleſius, in cujus commentariis meo & doctorum judicio, totius, præſertim practicæ, medicinæ præcepta repoſita ſunt*. Prodierunt Matriti 1577. in folio, deinde ejuſdem Airoldi opera Coloniæ in officina Ciotti anno 1588. fol. Neapolique apud Lazarum Scorrigium 1621. in fol.

Octo librorum Ariſtotelis de Phyſica doctrina verſionẽ novã ex Græco fecit, & *Commentariis* explanavit. Compluti apud Andream de Angulo 1562. fol.

Controverſiarum naturalium Partem primam, deinde edidit, eas continentem, quæ ſpectant ad VIII. libros jam laudatos Phyſicorum Ariſtotelis. Compluti 1563. fol.

In quatuor libros Meteorologicorum ejuſdem Commentaria. Compluti an. 1558. in 8. Taurini 1588. in 8 Patavii apud Paulum Mejettum 1591. 4.

De Sacra Philoſophia, ſive de his quæ ſcripta ſunt phyſicè in Libris ſacris, liber ſingularis. Lugduni 1588. in 8. 1592. & 1595. Taurini 1587. in 4. Francofurti apud Nicolaum Baſſæum 1590. & 1608. in 8. Adjunguntur in omnibus ferè his editionibus propter argumenti ſimilitudinem *Levini Lemnii* de *Plantis ſacris*, & *Franciſci Ruei* de *Gemmis* libri.

Hiſpanicum quoque extat à noſtro opus, ſcilicet.

Tratado *de las aguas deſtiladas, peſos y medidas, de que los Boticarios deben uſar*. Matriti an. 1592. 8.

FRANCISCVS DE VALLES, Matritenſis, Prior domus Deiparæ Virginis *de Sar* cognominatæ in Gallæciæ regno, edidit.

Cartas familiares *de moralidad; nempe De Eleemoſina: De Inſtabilitate humanarũ rerum: De vera nobilitate: De ſequendo Deum, quò nos vocat*, aliiſque. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1603. 8.

FRANCISCVS VANEGAS, Luſitanus, Oliſſiponenſis, D. Garcerani Albanelli Philippi IV. pueritiæ in literis directoris, poſteàque Granatenſis Eccleſiæ Archiepiſcopi familiaris, humaniorum diſciplinarum, univerſæque antiquitatis peritiſſimus, aggreſſus eſt *Mythologicum* opus *de Gentilium, ſive Ethnicorum falſa religione*, hoc eſt Commentaria ad *Lactantium Firmianum*: ex quo opere perfecta vidi apud *Martinum Vaſquium Siruelam* Hiſpalenſis Eccleſiæ Portionarium virum eruditiſſimum.

Prolegomena in L. Cælium Lactantium Firmianum & cæteros authores, qui ſcripſerunt adverſus Gentes diſputationes, Apologeticos, προτρεπτικὺς, παραινετικὺς λόγους.

Item *Commentaria ad Librum primum Lactantii, & ad Librum De falſa religione, uſque ad cap. XXII. & ad Librum De Origine erroris, uſque ad Cap. V. variáſque lectiones* ad diverſos alios libros. Conſuluit quippe plures hujus Authoris M.SS. codices, qui in Bibliotheca regia Scurialenſi adſervantur.

F. FRANCISCVS VAQVERO, Benedictinus monachus monaſterii S. Mariæ de Veruela regni Aragoniæ, conſcripſit.

Apologia *en alabãça de la ordẽ de S. Benito*. Cæſarauguſtæ 1616. 4. apud Ioannem de Lanaja.

FRANCISCVS DE VARGAS MEXIA, Iuriſconſultus, Toleti forſan, de quo mihi non liquet, natus, ſub Carolo & Philippo Regibus Catholicis, poſtquam geſſiſſet varia hujus profeſſionis munera, ſupremo in Caſtellæ Senatu cùm Fiſcalis Advocati partes ſuſtinuit, tum deinde in ampliſſimum ordinem fuit admiſſus. Foras hinc deſtinatus ad negotia publica expedienda, quorum capax exiſtimabatur, Bononiæ prius unà cum Martino Soria Velaſco Caroli Cæſaris nomine anno MDXLVIII. atque iterum Tridenti ann. MDL. comparuiſſe dicitur in *Hiſtoria Concilii Tridentini*, cùm de translatione ejus Synodi in Bononiam ſeriò conqueſturus, tum de reſtitutione ejuſdem in urbem Tridentinam gratias publicè acturus. Venetiis hinc per ſeptem, octóve annis, quod ex Onuphrio Panvinio alicubi conſtat, deinde Romæ Prolegati, ut ajunt, regii munere functus eſt, principio ſolus, ob non admiſſum à Paulo IV. Ioannem Fonſecam loco ipſius ſubrogatus, quod libro X. *Hiſtoriæ Philippi II.* refert Cæſar Cãpana, deinde unà cũ Tendigliæ Comite ad Pium IV. Oratore. Hic Pontifex de approbanda Ferdinandi in Cæſarem renunciatione, déque Tridentinis maximi momenti rebus cum ſacro Cardinalium collegio quotidianis ferè conſultationibus inſtanter agebat. Cui cum nota eſſet hominis integritas & doctrina, de Iuriſdictione Epiſcoporum, quæ per eos dies negotium faceſſebat Tridentinis Patribus, ab eo ſententiam rogatus, graviſſimis eam & ornatiſſimis verbis coram lectiſſimis quibuſdam Cardinalibus dixit,

quæ

quæ cum aliis aliorũ Tridentum fuit remiſſa. De quo reſponſo eum non medioeri Oratoris laude agit Cardinalis Pallavicinus in laudata *Hiſtoria Concilii Tridentini* lib. XXI. cap. XI. qui & de aliis rebus ab eo apud Pium geſtis adeundus eſt lib. XIV. cap. XIV. Poſt hæc Philippo Regi maximo à conſiliis ſtatus fieri promeritus aliquot annis elapſis ab eodem vitæ quietem, atque emeritum otium impetravit, & in Ciſlenſem prope Toletum Hieronymianorum domum ſeceſſit: quo loco attentiſſimè legiſſe eum Commentarios de *Rebus Ximenii Cardinalis*, priuſquam ederentur, ſibi communicatos Alvarus Gomezius, author in eorum præfatione ſcriptum reliquit, *doctiſſimi, atque integerrimi, multorumq; negotiorum uſu prudentiſſimi* commendatione Vargæ noſtri mentionem conſignans. Quemadmodum & Venetiis agens ſummis quibuſque ornatus fuit laudibus ab Onuphrio Panvinio in nuncupatoria ad ipſum Epiſtola ſuæ *in Faſtos Conſulares Appendicis* in hac urbe editæ ann. MDLVIII. Vbi inter alia *antiquitatis omnis, Hiſtoriæque ſtudioſiſſimum* eumdem appellat. Extat non minùs honorifica hujus viri memoria in literis ad eum datis à Paulo Manutio homine eruditiſſimo, quàm fronti lib. II. *Epiſtolarum* præfixit: quo loco præter alias animi dotes negat Vargam *pietate in Deum & ſanctitate vitæ aliquem ſuperiorem habere*: qui ad laudatum noſtri opuſculum de *Iuriſdictione Epiſcoporum* præfationem quoque edidit. Nihil tamen ab eximio viro adepti ſumus poſteri, ſi demas ante dictum -

De Epiſcoporum Iuriſdictione, & Pontificis Max. authoritate Reſponſum, Romæ editum, Pii IV. cui datum eſt, juſſu apud Paulum Manutium 1563. in 4. deindéq; inter *Tractatus Doctorum* Volum. XIII. Parte I.

Commentarios tamen ſe ſcripſiſſe de *Iuſto bello adverſus infideles*, affirmavit ipſe in laudati *Reſponſi confirmatione* X. in quibus, quâ viâ, quibúſque modis expediendum eſſet, collatis atque inter ſe conciliatis contrariis *Innocentii & Hoſtienſis*, pluriúmque aliorum ſententiis conatum ſe ait docere. Quod tamen opus negat à ſe viſum, ſive de eo auditum, ubi eſſet, *Ioannes Solorzanus* lib. II. *De Iure Indiarum* cap. I. n. 33.

De Certitudine etiam *Pontificiarum Deffinitionum, ac de Canonizatione Sanctorum* ſe copiosè admodum ſcripſiſſe affirmat in ejuſdem *ReſponſiConfirmatione* XI.

Nec non & *contra Bracharenſem Archiepiſcopum pro Toletano in cauſa Primatus Hiſpaniarum apud Tridentinam Synodum ſuſcitata* peculiare opuſculum edidiſſe author mihi eſt *D. Thomas Tamaio de Vargas* in libro, cui titulus, *Verdad de Dextro.* fol. 109.

FRANCISCVS VARRON, neſcio unde, aut quis homo, laudatur ab Athanaſio Lobera Ciſtercienſi in *Hiſtoria urbis Legionenſis* cap. IX. tamquam author operis metrici -

Caſa de Varron, ut ſuſpicor, nuncupati: nam vix hoc quale ſit, ille explicavit.

FRANCISCVS VASQVEZ, legitur in catalogo Bibliothecæ Olivarienſis inſcriptus codici manu exarato in folio-

Tractatuum variorum: item alteri opuſculo hujus tituli -

Relacion de lo que ſucedió en la jornada de Amagua y alçamiento de D. Hernando de Guzman.

Fortè non idem utriuſque, ſed duo authores ſunt cognomines.

FRANCISCVS VASQVEZ CORONADO, ſcripſit, Antonio de Leone teſte in *Bibliotheca Indica*,

Relacion del deſcubrimiento de las Siete Ciudades. Excuſa extat Italicè volum. tertio *Ioannis Baptiſtæ Ramuſii Relationum*.

FRANCISCVS VAS DE ALMADA, ſcripſit Luſitanicâ linguâ, qui Caſtellanâ ſonat -

Tratado del ſuceſſo de la nao S. Iuan Baptiſta, y jornada de la gente que de ella ſe ſalvò año MDCXXII. 1625. 4.

FRANCISCVS DE VBEDA, Toletanus, author libro cuidam inſcribitur, cujus hic titulus -

La Picara Iuſtina, Bruxellis 1608. 8. ac neſcio an alibi priùs. Ad imitationem nempe *Guzmanii Alfaracienſis*, cujus libri à *Matthæo Alemano* recèns editi, magna tunc erat famæ celebritas, ut germanam ei conjugem daret. Audio tamen Dominicani cujuſdam ſodalis hunc librum eſſe prolem.

F. FRANCISCVS DE LA VEGA, Pincianus, monachus Benedictinus, Anglicanarum miſſionum Commiſſarius Generalis, ſcripſit -

De la Diferencia entre el Varon juſto y perfecto.

De la Conveniencia que ay para que la orden de S. Benito reciba las ceremonias Romanas de la Miſſa.

F. FRANCISCVS DE LA VEGA, Franciſcanus ſodalis, ſcripſit -

De la Vida y milagros del S. Fr. Iuan de Capiſtrano, Legado Apoſtolico, del orden de los Menores. Matriti 1623. in 4.

D. FRANCISCVS VELASQVEZ MINAIA, Matritenſis, D. Iacobi eques, & Commendatarius de *Lobon*, Eliſabethæ Hiſpaniarum Reginæ Borboniç Strator, edidit -

Eſfera del Mundo, con una breve deſcripcion del Mapa. Matriti 1626. in 8.

 Obiit

Obiit Matriti ineunte anno MDCLVII. pluſquam ſeptuagenarius.

FRANCISCVS VELEZ DE ARCINIEGA, patriâ ex oppido *Caſarrubios del Monte*, D. Bernardi de Roxas & Sandoval Toletani Præſulis Pharmacopola, edidit-

Hiſtoria *de los Animales mas recibidos en el uſo de la medicina*. Matriti typ. reg. 1613. 4.

Farmacopea *de muchas coſas importantes à los Boticarios*. Ibidem 1603. 4. apud Ludovicum Sanchez.

Parecer *de que las Cubebas ſon el Carpaſio de Galeno*, in 4.

Annotaciones *ſobre Meſue de muchos compueſtos y ſimples*.

F. FRANCISCVS DE VERA VILLAVICENCIO, Bæticus, Xerezienſis, ordinis B. Mariæ de Mercede, S. T. Magiſter, Medaurenſis olim Epiſcopus, & Hiſpalenſis Coadjutor, dùm huic Eccleſiæ D. Ferdinandus Niño de Guevara S.R.E. Cardinalis præerat, Elnenſis deinde in Catalonia, tandémque Salmantiœnſis deſignatus obiit Matriti anno MDCXVI. Scripſerat-

De las Indulgencias, *que los Sumos Pontifices concedieron à la Religion de Nueſtra Señora de la Merced*.

Linguáque Catalanorum-

Catechiſmum. Perpiniani in 4.

D. FRANCISCVS VERDVGO, domo ex oppido *Talavera de la Reyna*, virtute ac prudentiâ; militariſque artis peritiâ ſingulari in Belgico adverſus rebellium ſubditorum provincias, Anglos, Gallóſque earum auxiliatores bello nemini Hiſpanorum Ducum inferior. Quatuordecim annis, & quidem difficillimo tempore, induſtriâ & animi præſentiâ ſupplens copiarum & pecuniæ tenuitatem, Friſiæ provinciæ, aliquandóque etiam Geldriæ Gubernator præfuit; unde ad alia rerum momenta, quæ pari confecit virtute, translatus Lutzemburgi, qua in urbe Dorotheam Petri Erneſti Mansfeldii Comitis filiam ante plures annos uxorem duxerat, diem vidit extremum anno MDXCVII. ætatis ſuæ LXI. Scripſit Iulium Cæſarem & alios magnos Imperatores æmulatus-

Los Commentarios *de la Guerra de Friſia*. Qui quidem penes D. Franciſcum Ioannem de Torres, Valentinum equitem, Neapolitanæ aliquando magnæ Curiæ Vicariæ Regentem, Verdugi generum, relicti in manus Hieronymi Frachettæ M.SS. pervenerunt; qui eos in Italiæ ſermonem translatos Neapoli edidit apud Felicem Stigliolam 1605. 8. cum hac inſcriptione, *Li Commentarii di Franceſco Verdugo delle coſe ſucceſſe in Friſia nel tempo, che egli fu Governatore e Capitan Generale in quella provincia; con la vita del medeſimo Verdugo*: ad D. Ioannem Alphonſum Pimentel Beneventanum Comitem Neapolis Proregem. Exemplar Hiſpanum neſcio ubi nunc lateat.

De *Verdugo* temperare mihi non poſſum, quin exteri, imò & adverſarii hominis elogium hic ſubjiciam. Is eſt Hugo Grotius *Annal. Belgic.* lib. IV., ſed ille ait de noſtro; *Quamvis infælici Friſiæ Præfecturâ nomen meritus, ut cui tempus, & vires ſæpius quàm robur & induſtria defuerint. Fides illi religioſa, & militaris facundia; etiam comitas ingenii, quo infrequentior Hiſpanis, hoc inſignius honeſtamentum; & quòd magnos ad honores ab imo evectus, quippe natus domo non ignobili, ſed paupere, prioris fortunæ, quantum ſatis erat, meminiſſet.* Hæc Grotius.

FRANCISCVS VERGARA, Toletanus, Ioannis ejus almæ Eccleſiæ Canonici, virique literatiſſimi frater germanus, ingenio (ut ait Schotus) *Ioanne ipſo inferior, ſtudio major, ſed paris cum eo & admiranda induſtriæ*, ſub Demetrio Cretenſi ac Ferdinando Nonio Pinciano literis operam dedit, præcipuè Græcis; quarum ipſe totos viginti annos, collegam habens Laurentium Balbum Lilienſem, Compluti fuit Profeſſor. Senex ſcholam Georgii Naveri ſummi Theologi, Bibliorúmque ibidem Interpretis linguarum cognitione præſtantis frequentare non erubuit. Quo in loco etiam denatus eſt VI. Kalendas Ianuarii MDXLV. ſepultúſque in æde ſacra *Iuſti & Paſtoris* Martyrum, in qua Canonicus fuiſſe dicitur. Scripſit-

De omnibus *Græcæ linguæ Grammaticæ partibus*. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1573 in 4. deinde Pariſiis 1550. in 8. *ex antiquis recentioribúſque authoribus* (ait *Schotus*, idoneus quidem hujus rei teſtis, græcè enim doctiſſimus) *ſcholiiſque explanavit tam accuratè, nihil ut in eo genere perfectius*.

E Græco vertit in Latinum-

S. Baſilii Homilias IX. breviores, à nemine antea editas.

Theonis quoque *Sophiſtæ Progymnaſmata*.

Item è Græco in vernaculam gentis linguam-

La Hiſtoria *Ethiopica de Heliodoro*, quam in Bibliotheca Ducis Infantatus, cui dicaverat author, latere delatum eſt ad Andreã Schotum. *Franciſci Vergaræ* meminit etiam non ſine debita tali viro, & Ioannis Vergaræ fratri laude, Alphonſus Garzias Matamorus De *Academiis & Claris Hiſpaniæ viris*. Ad hunc item ſcripta eſt Eraſmi Roterodami epiſtola XV. libri XX. anno ſcilicet MDXXVII. in qua multa de Franciſco, tunc temporis, ut apparet, juvene, ac de Ioanne Vergara ejus fratre.

FRANCISCVS DE VERGARA, Iuris con-

conſultus, ut apparet, ſcripſit, quæ in Bibliotheca Olivarienſi quondam ſervabantur M.S. in folio.

Conſilia quædam, & *Adverſaria ad Leges Tauri*.

D. FRANCISCVS VGARTE DE HERMOSA & SALZEDO, Peruanus Presbyter, dum Matriti degeret ferè ſexagenarius, emiſit in publicum -

Origen *de los dos Gobiernos Divino y Humano, y forma de ſu exercicio en lo temporal*; ad D. Gaſparem Bracamontium Peñarandæ Comitem, Indici Senatus Præſidem. Matriti 1655. in 4. apud Dominicum Garziam Morrás.

In eadem Curia pauló póſt obiit.

FRANCISCVS VIDAL DE NOIA, inſcribitur ut author Salluſtianæ interpretationi, quæ hac nuncupatione edita eſt,

Saluſtio *traducido por Maeſtro Franciſco Vidal de Noia en eſtilo aſaz alto y muy elegante*. Lucronii 1529. in folio, deinde Antverpiæ 1554.

F. FRANCISCVS DE VILLAFRANCA, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, vulgari cognomento *El Italiano* (vixerat fortè diu in Italia) ſcripſiſſe dicitur, ſed non in lucem edidiſſe plures Tractatus *De rebus Indicis*; itemque de *Prædeſtinatione*, admodum doctos; quod refert Fr. Petrus de Salazar in *Hiſtoria provinciæ Caſtellæ ordinis S. Franciſci*, lib. II. cap XXIII.

D. FRANCISCVS DE VILLAGOMEZ VIBANCO, natus in oppido *Eſpinoſa de los Monteros*, Sancti Iacobi Eques, hujúſque ordinis Theſauri Præfectus, Philippi IV Regis Catholici Strator, ſcripſit -

Conſideraciones Politicas.

D. FRANCISCVS DE VILLAGRASSA, gente Valentinus, Iuris utriuſque Doctor, Dom... Baroniæ *de Marsá*, Canonicus Segobricenſis, ſcripſit -

Antiguedades *de la Igleſia de Segorbe y Catalogo de ſus Obiſpos*. Valentiæ per Hieronymum de Villagraſſa 1664. in folio.

FRANCISCVS DE VILLALOBOS, Doctor Medicus, Catoli Cæſaris aulæ domeſticus, ac Philippi Principis, difertus & eloqueus, ſermone patrio ſcripſit -

Problemas *con otros Dialogos de Medicina y familiares*: Zamoræ 1543. in folio, & alibi etiam in 4.

Ejuſdem eſt -

Gloſſa naturalis in Plinii Hiſtoriæ naturalis primum & ſecundum libros. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1524. in folio.

D. Thomas Tamajus Franciſco à Villalobos Toletano, qui videtur non diverſus eſſe, duo ſequentia opera tribuit,

Sumario *de la Medicina en verſo maior*. &

Tratado *de la Enfermedad de las Bubas*: quę Salmanticæ prodiiſſe ait anno 1498. in folio.

At cur Franciſco Villalupenſi Franciſcano Lucas Vvaddingus *de Scriptoribus ordinis Minorum* ſcribens *Commentaria* illa (ſic vocat) in *Hiſtoriam naturalem Plinii* adſcripſit? Religioſum-ne hunc habitum aliquando adſumpſit noſter?

FRANCISCVS DE VILLALPANDO, Toletanus, edidit -

Tercero *y quarto libro de Arquitectura de Sebaſtian Serlio, en los quales ſe trata de como ſe pueden adornar los edificios, traducidos de Toſcano; con figuras*. Toleti 1573.

FRANCISCVS DE VILLALVA, Toparcha *del Goſpi* & Baroniarum de *Montmagaſtre*, edidit ad filios -

Aviſos *de Padre, y Roſario de Nueſtra Señora*. Barcinone 1630. 8.

FRANCISCVS VINCENTIVS TORNAMIRA, Navarrus, Tudelæ natus, *Moræ* Toparcha, ſcripſit -

Cronologia *y Repertorio de los tiempos*. Pampelone anno 1585. in 4. apud Thomam de Porralis.

El Kalendario *Gregoriano*. Pampelone 1591. 4.

F. FRANCISCVS DE VICTORIA, domo ex *Victoria* urbe provinciæ Alabæ, puer Burgos Caſtellæ veteris Metropolum tranſlatus à parentibus inter Dominicanos ſodales religioſæ vitæ ſacramentum dixit; in eáque familia ſic ad virtutum omnium, doctrinæque ſtudia ſe compoſuit, ingenio præcellenti uſus, & induſtriâ maximâ, ut aliquando *Inſtituti Dominicani ſplendor, decus & ornamentum Theologiæ, exemplar antiquæ religionis*, ad hæc *vir excellens, divinus, incomparabilis* à Matamoro Hiſpalenſi virorum Hiſpaniæ in literis illuſtrium cenſore optimo audire meruerit. Pariſios in Gallias, uti mos erat illius temporis, delatus Theologiam in hac ſchola didicit; patriæque redditus docere cœpit Pinciæ primùm; in cujus urbis Gregoriano collegio ſuperioris ſæculi anno XXV. ſtudiorum erat Præfectus. Salmanticam deinde vocatus in locum Petri Legionenſis ſimiliter Dominicani, qui per triginta annos in ea ſchola profeſſus fuerat, cujúſque inter Salmãtinos Theologiæ Profeſſores ſui temporis Marinæus Siculus meminit, Academiæ hujus amplitudini eum ſplendorem & augmentum attulit in re præſertim Theologica, ut quidquid un-

quam in hac ſchola, Hiſpaniæque aliis viri excellentes de hoc ſtudio, factáque ab hinc maxima in eo á noſtris hominibus progreſſione meruerint, ad hunc veluti fontem referri debere videatur. Primus enim doctrinam, quam vocant ſcholaſticam, vix emergentem, & quaſi ignotam è Sancti Thomæ ditiſſimo theſauro in lucem produxit, locupletavitque omni genere literarum, atque in eum exiſtimationis locum provexit, quam hodie hoc ſtudium, ejúſque ſtudii nomine ubique terrarum Hiſpania noſtra obtinet. Primus ille dicitur in quotidianis ſcholis non verbo tantùm, quod in uſu erat, docuiſſe, ſed exantlatum á diſcipulis laborem, quæ is dictabat, ſcribendi, utilitate longè majori compenſaſſe. Adjunxit quidem gravioribus Philoſophiæ naturalis & moralis, totiúſque Theologiæ diſciplinis eum ab aliis non ita ſeveris ornatum, ab eruditione ſcilicet, atque humanitatis & eloquentiæ ſtudio, quem Nicolai Clenardi & Joannis Vaſæi æqualium ejus temporis affirmatio dubitare non ſinit. *Illud certè ſine ſcrupulo* (ait Vaſæus *Hiſpaniæ Chronici* cap. VI.) *mihi videor affirmare poſſe neminem fuiſſe multis annis totâ Hiſpania omnium bonarum artium ac totius humanitatis doctiorem, ut non immeritò Nicolaus Clenardus dicere ſolitus ſit neminem ſe noſſe, ne ex his quidem, qui omnem ætatem in latinis literis triviſſent, cujus ipſi tam placerent epiſtolæ, quàm Victoriæ; qui ſi animum aliquãdo ad ſcribendum appelleret, orbem univerſum famâ ſui nominis occupaſſet.* Hæc ille. Atque etiã frequentiſſimè Melchior Canus (quantus ille vir!) & Victoriæ diſcipulus, magiſtri præconia inculcat, cujus & è libri XII. *De Locis Theologicis* ſecundo capite illud exaggeratæ laudis eſt, *poſtulare ſe ab iis, qui ſcripta iſta in manus ſument, ut majus quiddam de magiſtro ſuo, quàm quantum à ſe exprimi poſſet, ſuſpicentur*. Idem in cap. V. Victoriam Academias Hiſpanas adeò inſigniter ingenio ſuo, & doctrinâ illuſtraſſe ait, *adeòque noſtris hominibus ſpectabiles & amabiles reddidiſſe, ut in eas certatim non confluxerint modò, ſed irruperint. Quod ſi ille* (adjungit) *Gallis, Germanis, atque Italis ſcripſiſſet, quæ erat hominis in diſputando perſpicuitas, elegantia, & ſuavitas, non ita nunc apud eas gentes ſcholæ ſtudia jacerent*. Hic tamen vir tantus viam aliis aperuiſſe contentus, quâ poſſent ad hujus ſtudii ſummam laudem publicatione vigiliarum ſuarum pertingere, nullus adduci potuit, ut publicaret ipſe, quæ per tot annos ferè ſcilicet vicennariæ profeſſionis Salmanticæ eâ, quam vidimus celebritate ſui nominis, atque auditorum fructu dictaverat in ſcholis, domive obſervata cuſtodiebat, quæque abrogato authoris nomine multas aliorum paginas impleviſſe vero prorſus ſimile eſt. Ex his omnibus lucem aſpexerunt dumtaxat, poſt Victoriæ tamen obitum,

Theologicæ Relectiones XII. duobus tomis. Lugduni 1557. in 8. Salmanticæ 1565. 8. Ingolſtadii 1580. 8. Antverpiæ anno 1604. in 12.

Quarum hæc argumenta.

De Poteſtate Eccleſiæ.

De Civili Poteſtate

De Poteſtate Pontificis & Concilii.

De Indis, & Iure Belli.

De Matrimonio.

De Augmento Charitatis.

De Temperantia.

De Homicidio.

De eo, ad quod tenetur perveniens ad uſum rationis.

De Arte Magica.

De Simonia.

De Silentii obligatione.

Ex doctrina quoque ejus Thomas de Chaves ejuſdem Dominicani inſtituti publicavit.

Summam Sacramentorum Eccleſiæ. Pinciæ 1561. 8. hinc Venetiis 1569. in 12. Romæ 1567. Antverpiæ 1586. 1594. & 1610. in 12.

Hiſpanâ linguâ *Franciſci Victoriæ* nomine vulgatus fuit Confeſſorum quædam Inſtructio.

Confeſſionario inſcripta. Salmanticæ apud Mathiam Gaſt 1562. in 12.

Præterea in libro quodam, cui Didacus de Zuñiga Hieronymianus ſodalis, *Inſtruccion y refugio del Anima*, titulum fecit, Salmanticæ edito apud Ioannem Iuntam 1552. in 8. legitur.

Vn parecer *que diò el Padre Fr. Franciſco de Victoria ſobre ſi los Señores pueden vender ò arrendàr los oficios, como Eſcrivanias y Alguazilaſgos.*

Manuſcripta remanſerunt.

In univerſam Summam Theologiæ Sancti Thomæ Commentaria, & in *IV. Sententiarum*. Certè hic Romæ, ubi hæc ſcribimus, Altempſiana Bibliotheca habet ea, quæ in Primam Partem, atque item in Secundam Secundæ elucubravit.

Obiit diem ſuum Victoria in eadem urbe Salmantina & profeſſorio munere pridie idus Auguſti MDXLVI. De quo agunt præter ſuperiores, magnum virum poſteritati commendantes. Bartholomæus de Medina in *Prologo* ad ſua in *S. Thomam Commentaria*; Martinus Navarrus in *Enchiridii* cap. I. *De Contritione* num. 8. & cap. XVI. num. 16. & in *Repetitione Cap. Inter verba* II. quæſt. III. Ioannes Marieta lib. XXI. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* cap. XLII. Ioannes Lopez Monopolitanus Præſul IV. Parte *Hiſtor. ordin. Prædicatorum* libro primo cap. ultimo.

FRANCISCVS VIVAS, neſcio quis, reliquiſſe refertur poſt mortem ſuam editum á D. Ferdinando de Vivas librum.

De las Grandezas *de Chriſto*. Matriti 1649.

FRANCISCVS DE VLLOA, ſcripſit -

Relacion *del Deſcubrimiento que deſde Nueva Eſpaña hizo por la mar*; M.S. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica* laudat.

S. FRANCISCVS XAVERIVS, vulgo XAVIER, Navarrus, Indiarum cognominatus Apoſtolus ab Vrbano VIII. Pont. Max. unus è primis Ignatii Patriarchæ ſodalibus, quibuſcum Societatem conſtituit Ieſuiticam jam ſæculo & amplius OrbiChriſtiano fructuoſiſſimam; Indiæ Orientalis continentem, circúmque poſitas quamplures Inſulas jubare Evangelii, vitæque ſanctiſſimæ colluſtravit exemplo; etiam illam plagam novis Chriſtianorum coloniis replevit, tandémque in aditu regionis Sinarum raptus eſt ad fruendū Deo ſponſo & remuneratore, qui etiamnum viator ingruentis divinitatis pondus, quamvis ſuaviſſimum, vix ſuſtinere valens in verba hæc, *Satis Domine, ſatis gratiarum eſt*, prorumpere auditus aliquando fuit. Obiit ſecunda die Decembris anni MDLII. ætatis ſuæ LV. Eccleſiaſtico Beatorū honore dignum Paulus V. XXV. Octobris MDCXIX. Sanctorúmque albo adſcribendum Gregorius XV. ſucceſſor XII. Martii MDCXXII. conſtituerunt; cujus tamen canonizationis, ut vocant, literas Vrbanus expedivit Octavus VIII. idus Auguſti proximè ſubſequentis anni MDCXXIII.

Scripſit Xaverius vernaculâ Câſtellæ linguâ -

Epiſtolas XLI. verè Apoſtolicas. Has Ioannes Suarez Conimbricenſis Epiſcopus in lucem protulit, excudi q; fecit Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1575. 4. deinde Horatius Turſellinus latinè à ſe redditas in IV. libros digeſſit: qui Romæ prodierunt ex officina Aloyſii Zannetti 1596. Moguntiæque ex Balthaſaris Lippii anno 1600. in 8.

Catechiſmum primus Malabaricè tranſtulit, quo ſocii deinceps in ora Comorini uſi ſunt.

Doctrinæ Chriſtianæ epitomen, Luſitanâ linguâ. Vitam & res geſtas ſanctiſſimi hujus viri Ioannes Lucena ſermone Luſitano elegãter, unde cæteri profecerunt; Caſtellanè Alphonſus Sandoval, Franciſcus Martinez, Ioannes Paulus FonsCatalanus conſcripsêre. Italicè reddidit Lucenæ illam nuper laudatam Ludovicus Manſonius Siculus. Dederunt & eâdemmet linguâ Bartholomæus Petraccius, & ipſe Siculus, Hieronymus Gypſius Bononienſis, Ioannes Hieronymus de Sopranis Genuenſis, uterque autem ſuppreſſo nomine; Belgicè Ioannes Martini Antverpienſis; Latinè demum Horatius Turſellinus Societatis Chronographus, communicatus & ipſe Hiſpanis operâ Petri de Gu[illegible]an Abulenſis; qui omnes Societatis ſunt ſodales.

FRANCISCVS DE XEREZ, Hiſpa[illegible]ſis, cùm à ſecretis eſſet Franciſco Pizarro illi, qui Peruvianas provincias Caroli Regis Hiſpaniarum, ac Cæſaris auſpicijs invenit primus, ſubegitque, inclyti ejus viri res geſtas duxit ſtylo, ut regi offerret, ſcripsitque -

Conquiſta *del Pirù: verdadera relacion de la conquiſta del Pirù, y provincia del Cuſco, llamada la nueva Caſtilla, conquiſtada por Franciſco Piçarro, embiada a ſu Mageſtad.* Salmanticæ apud Ioannem Iuntam 1547. in fol. Hanc Baptiſta Ramuſius in patrium vertit ſermonem Italicum, ediditque volumine tertio *Indicarum* relationum.

F. FRANCISCVS XIMENEZ, Franciſcanus ſodalis provinciæ S. Iacobi, unus fuit è duodecim primis occidentalium Apoſtolis, egregiâ vir pietate, ac propagandæ religionis zelo. *Pontificii juris ſtudioſiſſimum* vocat eū Lucas Vvaddingus. Qui ne in albo Epiſcoporum cenſeretur, à Carolo V. Imperatore ac Rege noſtro, qui *Tabaſco* Indorum imponere ipſum voluit, conſtanti ad recuſandum quidquid honoris eſſet Pontificii animo, impetravit monaſterii cujuſdam Præfecturâ contentus. Mexicano idiomate, quod egregiè callebat, ſcripſit -

Dictionarium hujus linguæ, atque *Artem*; libróſque omnes Mexicanè ab aliis editos, juſſu ſuperiorum evolvit, ac recenſuit.

Vida *del P. F. Martin de Valencia*, ejuſdem ordinis. Qui injuriâ temporum, ut ajūt Poſſevinus & Vvaddingus, liber excidit, unico quaternione ſervato.

De la Naturaleza y virtudes *de los arboles, plantas y animales de la Nueva España, en eſpecial de la provincia de Mexico, de que ſe aprovecha la medicina*. Mexici 16[illegible]. commendare hunc librū in opere ſuo [illegible]vo *Orbe* Ioannem de Laet Batavum notat *Vvaddingus*. Sed hic labor ille ipſe eſt Franciſci Hernandez Doctoris medici eximius, qui multis voluminibus in regia Bibliotheca Laurentina adſervatur, de quo alibi: quem librum ex Latina in vulgarem linguam noſter vertiſſe dicitur.

Iacent exuviæ hominis ſat geſtis inclyti apud Mexicanos ſodales. Videri poteſt de eo Franciſcus Gonzaga *Hiſtoriæ Seraphicæ* IV. Parte, in *Deſcriptione provinciæ Sancti Evangelii*.

FRANCISCVS XIMENEZ DE CARMONA, Cordubenſis; Doctor medicus Salmantinus, & in ea ſchola Profeſſor Anatomices, quo tempore apud Hiſpalenſes medicinam faciebat, publicavit -

Tratado *de la grande excelencia de la agua*

agua y de ſus maravillas, virtudes, calidades y eleccion, y del buen uſo de enfriar con nieve. Hiſpali 1616. in 4.

FRANCISCVS XIMENEZ GVILLEN-Medicus Hiſpalenſis, dedit in publicam lucem -

Quid ſit per ſapientiam mori apud Plinium. Hiſpali apud Franciſcum Perez in 4. Itémque adverſus Ioannem de Luna, Doctorem item medicum,

Pro nova hac Plinii expoſitione Apologiam. Item -

Quod mora in prima menſa ſit aſſumenda, & quod Horatius ſecunda rectè appoſuerit, ubi etiam de ovis quadam ſcitu digna annotantur.

FRANCISCVS DE ZAMBRANA, notus mihi ex eo quòd Gundiſalvus Argote de Molina in ſuppellectile ſua libraria M.S. poſſederit ejus -

Calendario *de coſas acaecidas en ſu tiempo, del Comendador Franciſco Zambrana*. Nobilis hæc eſt familia in urbe Beatienſi.

F. FRANCISCVS DE ZAMORA, ordinis Minorũ Generalis Miniſter Aquilę in Aprutio creatus annò MDLIX. ſcripſit -

Homilias in ſingulos verſus Pſalmi Quinquageſimi.

Orationem in Tridentina Synodo habitã Dominica ſecunda Quadrageſima MDLXII. Quæ edita eſt Lovanii cum cæteris an. 1567. in fol. & Pariſiis 1667. in fol.

Edi curavit *S. Bonaventuræ opuſcula* à ſe correcta, duobúſque tomis diſtincta, Venetiis 1564. in fol. Peſte obiit anno MDLXXI. dum Romam navigio ad Capitulum generale contenderet, uti refert Franciſcus Gonzaga in tertia parte *Franciſcanarum originum*, dum de monaſterio agit *S. Antonii de Velada* provinciæ Sancti Gabrielis; non ann. MDLXV. quod Schotus & Miræus teſtantur. Domeſtiço enim teſtimonio in hujuſmodi rebus fides major adhibenda eſt. Patriâ Conchenſem fuiſſe affirmat Ioannes Paulus Martyr in hujus urbis *Hiſtoria* III. Parte cap. XIV.

F. FRANCISCVS ZVMEL, Palentiæ, ut creditur, natus, è Pincia tamen oriundus, quò pertinere videtur id quod ſibi ipſe in commẽtariis ſuis Theologicis adſumpſit *Palentini ex Pincia* cognomentum, religioſo ſchemate inter ſodales Deiparæ Virginis de Mercede tenera adhuc in ætate ſuſcepto, ſub diſciplina Gaſparis de Turribus celeberrimi hujuſmet ordinis Salmanticæ Profeſſoris, ſapientiæ non minùs, quàm ſcholaſticarum artium, Theologicarúmque quæſtionum didicit. Quo utroque nomine florens adhuc annis Iudex (ſic vulgus appellat) Conſervator Academiæ Complutenſis in locum Auguſtini de Rebenga ejuſdem Familiæ hominis ſanctitate cõſpicui ſubrogatus, provinciam deinde Caſtellanam ſodalium rexit, Salmanticæ ex propria cathedra morum Theologiam docuit, Decanúſque ampliſſimo ejus ſcholæ præfuit ordini. Ad hæc collegiorum, quibus maximopere eadem Academia illuſtratur, quæque in aliis majora audiunt, viſitator extitit. Anno autem ſuperioris ſæculi XLIII. in comitiis Calatajubienſibus electus fuit Generalis Præfectus XXXII. quod utique ſexennio completur munus; vixitq; ad annũ MDCVII. in magna omnium, qui literas, morúmque gravitatem amant, exiſtimatione & pretio; ſive judicium viri purgatiſſimum, doctrinámque excellentem accepiſſent famâ, ſive conſultationibus, quod frequenter, déque magni momenti rebus contingebat, experti fuiſſent. Benemereri quoque voluit de poſteritate ſcribens -

In Primam Sancti Thomæ Partem commentaria, duobus tomis. Prior uſque ad quæſt XLIII. poſterior verò uſque ad CXIV. pertingit. Salmanticę primùm, ut exiſtimo, deinde Venetiis anno 1597. & 1601. in fol. Lugdunique 1609. in fol.

In Primam Secundæ Commentaria; duobus aliis tomis. Prior tractat, *De fine ultimo; De voluntario & involuntario; De bonitate & malitia actuum humanorum; De circumſtantiis; De virtutibus; De vitiis & peccatis; De gratia, merito, & juſtificatione*. Salmant. 1594. in fol. Poſterior *De gratia & operibus; De auxiliis, & præfinitionibus: De cauſalitate gratiæ; De fide, & pœnitentia; De merito & gratia Chriſti, De juſtificatione & merito*. Salmanticæ eodem anno.

Defenſionem juſtificationis, & proceſſus cenſurarum & mandatorum Domini Noſtri Pauli V. Pont. Rom. contra injuſta Decreta Senatus Venetorum.

De inconcuſſa Clementis VIII. Papæ electione, & certitudine infallibili ipſius Pontificatus, Tractatum, quem Papæ huic nuncupavit; meritus ob id gratias ab eodem habitas, benedictionémque Apoſtolicam literis in forma Brevis impertitam.

De Fundatione ordinis ſui, ejuſdémque viris illuſtribus, Latinam hiſtoriam breviorem, ſed utilem; unà & -

Scholia in Regulam Sancti Auguſtini, & vota, quæ in religione Beatæ Virginis de Mercede nuncupantur.

Inſtructionem item *officiorum; Manuale chori & proceſſionum Ordinis*. Salmanticæ apud Cornelium Bernardum 1588.

Ab ejus morte prodierunt -

Variarum diſputationum, Tomi III. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1608. fol. ſcilicet -

Primus, in Primam Partem Sancti Thomæ,

De

De Præſcientia Dei circa futura contingentia.

Secundus, in ejuſdem Primam Secundæ, De libero arbitrio; ipſius cum gratia Dei convenientia & aſſenſu, ac Prædeſtinatione.

Tertius, in utramque harum Partem; quo novæ & abſtruſiores inductæ quæſtiones enodantur, dirimuntur, & veriſſimis rationibus terminantur. Qui & Lugduni prodierunt 1609. fol. typis Ioannis Philleot.

FRANCISCVS DE ZVÑIGA, Cantaber, nobili genere natus, deformis corpore & vultu, ingenio fuit exculto & acri, adeo ut inter Ieſuitas, quorum ſodalis fuit, Compoſtellæ Philoſophiam, uti Salmanticæ Theologiam magno cum plauſu docuerit. Prodiit ejus poſthumus fructus:

Tractatus de Sanctiſſima Trinitate in Primam Partem Summæ Sancti Thomæ à quæſtione XXVII. uſque ad XLIII. Lugduni apud Ludovicum Proſt. 1623. in 4.

FROILANVS.

F. FROILANVS DE VROSA, Ciſtercienſis monachus, ſanctiſſimis moribus, multáque vir doctrinâ, Hortenſem domum ſibi religioſi ſtatus patriam ſemel, collegiúmque Salmantinum bis rexit; integrum ordinem per Hiſpanias viſitavit cenſor; lucique dedit, non niſi præcepto adactus, libellum aureum:

De la buena crianza *de los Novicios en la religion del Ciſter.* Compluti apud Antonium Vaſquez. anno 1636. in 8. Nec non &:

Meditaciones *para todo el año.* Valentiæ editas, juſſu Excellentiſſimi Ducis Medinæ-celi hujus regni tunc Proregis, anno 1642. in 8.

Manuſcriptum reliquit moriens Hortę anno MDCXLVIII.

Conſiliorum moralium ingens volumen: ſive *Specioſorum florum ex immenſo difficultatum & reſolutionum conſcientiæ campo Faſciculum pulchrum, ſuavem, & odoriferum.* Author hujus rei eſt Carolus Viſchius in *Appendice Bibliothecæ Ciſtercienſis.*

FRVCTVS.

FRVCTVS DE LEON TAPIA, Segovienſis, Poëta, carmine illo, quod nos *Quintillas* ſive *coplas Caſtellanas* vocamus, & ſinguli quinque verſibus alternatim conſonantibus reſultat, hujus argumenti & inſcriptionis librum publicavit:

Poema Caſtellano que contiene la vida del Bienaventurado S. Frutos Patron de la ciudad de Segovia y de ſus glorioſos hermanos S. Valentin, y Santa Engracia. Matriti 1623. in 4.

Ediderat antea:

Elogio *en las fieſtas de la translacion de Nueſtra Señora de la Fuencisla.* ibidem 1614. Obiiſſe diem ſuum dicitur in Bætica peregrinatione an. MDCXXVI. ætatis ſuæ XXXVIII.

FVLGENTIVS.

F. FVLGENTIVS DE OVIEDO & HEVIA, Pincianus, nobili ortus genere, ex Benedictinorum religioſa familia, S.T. Mag. pluribus domeſticis Præfecturis propter doctrinæ meritum, prudentiæque functus, conſcripſit:

Morale opus, & Praxim De Republica regulari, Hieruſalem nova Eccleſia primitivorum, in duas partes diviſum; quarum altera eſt. *De Servitute ingenua Religioſi*, altera *De Poteſtate varia Prælatorum Regularium, tertio Eccleſiæ militantis gladio, ipſorum & aliorum Eccleſiaſtica poteſtate & dignitate.* Matriti anno 1639. in folio.

G

GABRIEL.

GABRIEL D'ACOSTA, Luſitanus, domo ex *Torreſvedras* oppido, exili genere, puro tamẽ, ortus, Doctor Theologus Conimbricenſis, jam in oculis omnium iſtius Academię eruditorũ hominũ nẽpe erat, ingeniiq; habilis plurima laude celeber, cùm virorum doctiſſimorum deſtinatione id in mandatis Regiis habentium *Nonii Norognæ* Rectoris, Epiſcopi deinde Aegitanenſis, *Ludovicique Sotomajoris* ſacrarum literarum Profeſſoris primarii ex novem annis & præcipuus nomen edidit, quibuſcum inter togatos D. Petri ſodales ſupplementi atque ornamenti cauſa reciperetur. Nimirum ingens collegii hujus antiqua exiſtimatio, præſénſque jactura Philippi Regis animum verè regium ad inſtaurationem ſui commoverat. Hoc honore auctus, & in dies magis ac magis omnium, quos tribuere ſolet ſchola iſta, dignus, id quâdam veluti meritorum violentiâ, ſed à libentibus extorſit, ut nova ſibi cathedra, exorato ad preces Academiæ Rege, ſacris libris explanandis crearetur; undè in locum *Ludovici* antea memorati *Sotomajoris* rude jam propter ætatem donati, ſcholæ ſuffragiis, regióque inſuper nutu Profeſſor fuit docendæ Theologiæ princeps renunciatus; poſt vicennium & ipſe ad otium emeritum ritè dimiſſus. Canonico interim Sacerdorio functus eſt in Conimbricenſi ſacra æde, quod Vliſſiponenſis Eccleſiæ aliud poſt exantlatum Profeſſionis munus excepit. Otium verò id nactus meditabatur ſuorum Commentariorum publicationem: ſed ejus cœptis manum immaturè ſatis mors poſuit. Verum quo magis viri doctiſſimi lucubrationes uſus tereret publicus, Franciſci Caſtri Præſulis operâ factum eſt, qui à conſiliis ſtatus Catholici Regis cùm eſſet, fideique rerum ſummus per Luſitaniam arbiter, curæ huic vindicandæ, atq; aſſerendæ præceptoris quondam ſui famæ, inter publica negotia locum non ultimum fecit. Hi ſunt Commentarii ad veteris & novi Teſtamenti quoſdam libros, literam plerunq; ex Hebræorum aditis, Patrumque, ac Interpretum placitis edocentes, morum dictata nonnunquam inculcantes, verè latinâ, nec prolixâ oratione pertexti. Prior tomus continet-

Commentaria quinque in totidem libros veteris Teſtamenti nimirum-

In Caput XLIX. Geneſis De Benedictionibus Patriarcharum.

In Librum Ruth.

In Threnos Hieremiæ Prophetæ,

In Ionam Prophetam.

In Malachiam omnium Prophetarum noviſſimum. Lugduni apud hæredes Gabriëlis Boiſſat & Laurentii Aniſſon 1641. in folio.

F. GABRIEL DE ADARZO & SANTANDER, Matritenſis, in religioſiſſimo ejuſdem Curiæ monaſterio induto habitu Mercenariorum ſodalium, Salmanticæ in collegio ſtudiis Philoſophicis atque Theologicis operam dedit, Toleti, Compluti, Salmanticæque inter domeſticos ejuſdem ſcientiæ Profeſſor, domum Huetenſem gubernavit; Philippo IV. Regi à concionibus fuit Evangelicis. Idem propter ingentia doctrinæ ac probitatis merita, eodem poſtulante Rege noſtro, die IX. Maji MDCLIV. Viglevanenſis Præſul, indéque XXIV. Septembris MDCLVII. Hydruntinus Archipræſul fuit creatus. Quo munere, ut ad matris ſuæ gremium redeat, ſibíque vivat, exonerare ſe, annuente, ut audio, Sereniſſima Regina Caroli Regis Tutrice, ſi per ſedem Apoſtolicam liceat, calidis votis nunc exoptat. Multa ſuperiorum ſuorum præcepto, multa ad nutum regiorum Miniſtrorum de rebus Theologicis ad rempublicam ſpectantibus ſcripſit, quæ in publicum edi valde utile eſſet. Vidimus typis mandatum hucuſque unicum opuſculum; ſcilicet-

Dictamen circa excluſivam quandoque à Principibus interpoſitam, ne aliquis in Summum Eccleſiæ Pontificem eligatur; quæ eſt reſponſio ad quoddam ſcriptum hanc excluſionem improbans. Id opus abſque authoris opera, aut notitia excuſum fuit Francofurti apud heredes Ioannis Godofredi Schóvetteri 1660. in 4. ac excellentiſſimo Domino D. Gaſpari à Bracamonte Peñarandæ Comiti nuncupatum: cujus quidem alteram partem ſervat in ſchedis author.

Alia teſeram de quibus ad me idẽ ſcripſit.

De Origine abſolutionis generalis, excellentia & effectibus, ad nutum Præfecti Generalis ſui ordinis,

De Cultu immemorabili S. Petri de Armengol ejuſdem ordinis in oppido la Guardia de Monblanc regni Aragoniæ. Typis commiſſus fuit hic libellus nomine D. Petri de Berrocal Matritenſis Advocati.

De Poteſtate Petri & ſucceſſorum ſupra Apoſtolos & Concilia, ac de Poteſtate Conciliorum.

Contra Pontificatum S. Pauli Apoſtoli.

De Mente S. Thomæ in materia Conceptionis Deiparæ Virginis, nempe S. Thomam nunquam, nuſquámque negaſſe Mariæ præſervationem.

De Canonizatione Sanctorum.

Quæſtiones ſcholaſticas, in quibus author ſingulariter opinatus fuit: quarum illarum quę de auxiliis divinis adverſus ſcientiã mediam diſputat, Valentinum quemdam ordinis

dinis Prędicatorum ſodalem, ex ſchedis authoris, ut videtur, tranſcriptam ſuo nomine cum aliis ediddiſſe ait.

Pro iis qui expelluntur à Religione Societatis Ieſu, aut ab ea dimittuntur, non comprehendere eos pœnas Vrbani Papæ VIII. contra expulſos, ſub nomine Doctoris D. Emmanuëlis de Vargas, excuſum fuit Matriti in folio.

GABRIEL DE AIALA, Antverpienſis Medicus, cognomine Hiſpanus eſt, Balthaſaris Ajalæ Antverpienſis civis, qui de *Iure Belli* elegantem librum procudit, patérne, quod magis credo, an germanus frater, propinquúſve? celebratur à Valerio Andrea *Bibliotheca Belgica* authore, & Ioanne Antonio Vanderlindē *de ſcriptis medicis*, Verderio in *Geſneriano ſupplemento*, propter hæc ſcripta:

Popularia epigrammata medica; item-

Pro vera Medicina carmen. His adjungitur.

De Lue peſtilenti libet, cui notas addidit:

Elegiarum tandem lib. unum; omnia hæc ſimul Antverpiæ apud Guilielmum Silvium 1562. in 4.

D. GABRIEL DE AIROLO CALAR, Mexici atque Hiſpali patronus cauſarum vixit, edidítque-

Penſil de Principes y Varones Iluſtres. Hiſpali 1617. 4. apud Ferdinandum Regem. Hæc ſunt carmina varia laudatoria.

Laudatur in *Lauru Apollinis* Lupi de Vega Carpio, ut Gaditanus.

GABRIEL ALPHONSVS DE HERRERA, Talabricenſis, Ferdinandi Alphonſi filius, de quo ſuo loco monnimus, ipſe cùm in rei ruſticæ ſcriptoribus legendis verſatus eſſet (quæ Alvari Gomezii de rebus geſtis Ximenii Cardinalis ampliſſimi ſcribentis de eo ferè verba ſunt) in eámque exercendam naturâ propenſus, Geoponicæ artis callentiſſimus evaſit. Huic ergo præcepit Ximenius, de ea ut diligenter ſcriberet, præmiis etiam propoſitis, ut indocti & ruſtici homines, qui tunc Agriculturam indigniſſimè tractabant, aliquid vulgari linguâ quod legerent, & ediſcerent ad manum haberent, ne diſciplina honeſtiſſima periret. Hoc ille argumentum ita feliciter tractavit, ut jure cum priſcis illis contendat, qui Græcè, Latinéve de ea re ſcripſerunt. Quanti verò fiant quæ ſcripſit teſtimonio ſunt crebræ illorum voluminum editiones, noſtris nimirum hominibus ea ſemper avidè exoptantibus. Editum eſt opus hoc titulo-

Agricultura del Campo, labranza y crianza. Toleti 1520. & 1551. Metinæ 1569. Matriti 1598. atque item apud viduam Alphonſi Martini 1620. in fol. Cui adjunctæ ſunt variæ aliæ diverſorum de eodem ferè argumento lucubrationes. Hoc opus Franciſci Sanſovini hortatu in vulgarem Italicam tranſtulit Mambrinus Roſeus, edidítque Venetiis 1568. in 4. Quemadmodum & Gallis hanc viam præiverunt Carolus Stephanus & Ioannes Leibault Doctores Medici in libro *l'Agriculture & maiſon ruſtique inſcripto*, Rothomagique edito 1596. 4.

GABRIEL ALVAREZ, Oropeſanus, ex ſodalibus Societatis, vir multæ eruditionis, dignúſque quem vel hoc nomine abſentem amaret Iuſtus Lipſius Belgarū erudítiſſimus. Majorieenſis & Barcinonenſis collegiorū Rector, ac inter ſuos humaniorum literarum, moraliſque, expoſitivæque Theologiæ Lector, dedit in lucem-

Iſaiam expoſitum; tomis duobus Lugduni 1623. fol. A quo & olim expectari ait *Bibliotheca Societatis*-

Commentaria in Oſeam Prophetam.

Hiſtoriam provinciæ Aragoniæ Societatis Ieſu, & alia.

D. GABRIEL ALVAREZ DE VELASCO, patriæ ſibi Pincianæ urbis, regiæque Matritenſis Curiæ Advocatus, variam utriuſque juris eruditionem literarúmque jucundiorum gratiam in opere illo explicuit, quod quidem, ut patrocinium egenis & quâ aliâcumque de cauſa miſeris hominibus perpetuum commodaret, poſt alios tenuiores ejuſdem argumenti enarratores, fecit publici uſus, nempe-

Tractatum de Privilegiis pauperum & miſerabilium perſonarum. Hujus alteram & alteram partem primitus fecerat; quarum prior continet privilegia in electionibus contractibus, judiciiſque civilibus, poſterior ea quæ in ultimis voluntatibus, judiciis criminalibus, delictiſque his competunt. Matriti anno 1630. fol.

Ab hac editione nondùm ſibi conſcius piè operæ atq; utilis abſolutæ, quod reliquū fuit, colophonem argumento maturavit, jámque ad Indos Granatęque Novi Regni Curiā ire Senator juſſus, ope amicorum edidit-

Ejuſdem Tractatus tertiam partem, materiā præcipuè L. Vnicæ C. quando Imperator inter pupillos & viduas & alias miſerabiles perſonas cognoſcat, continentem. Ibidem 1636. in folio. Prodiit ſecundò integrum opus Lugduni Gallorum ex officina Horatii Boiſſat an. 1663. fol.

Iudicem item *perfectum*; *ſeu de Iudice perfecto Tractatum*. Apud eumdem Boiſſat. 1662. in folio.

Epitomen de Legis humanæ, mundíque fictione, veritate divinæ, & æterni temporaliſque differentia. In eadem Lugduni officina 1662. 4. Hoc ſcripto munire voluit ſe adverſus ingruentium dolorum & languorum quaſi contractam tabem, ſenióque, ejúſque conſectariæ morti ſe præparare, longè jam

poſitus à forenſi negotio, emeritique palmam adeptus.

Credo & hujus ſunt, cum eodem nomine notata ſint,

Axiomata Iuris. Matriti 1631.

F. GABRIEL DE SANCTO ANTONIO, Luſitanus, ut credo, Dominicanorum ſodalis, edidit, neſcio an Luſitanicè,

Relacion *de los ſuceſos del reino de Camboja*. 1604. 4. Saltem Caſtellanè prodiit Pinciæ apud Petrum Laſſo 1602. 4.

GABRIEL DE AÑASTRO YSVNZA, Catharinæ Auſtriacæ Sabaudorum & Allobrogum Principi à cuſtodia patrimonii, ſive theſauri ſe eſſe teſtatus eſt, cùm ex Gallica in noſtratem linguam transformavit.

Los ſeis libros *de la Republica de Iuan Bodino*. Auguſtæ Taurinorum 1590. in folio; omiſſis nempe his, aut meliore ſenſu donatis quæque apud Catholicos religionis cauſam olim dixiſſent.

F. GABRIEL AVGVSTINVS DE RIVS, Barcinonenſis, Auguſtinianus, apud Tarraconenſes *D. Annæ* domum, prætereáque in æde ſacra metropolitana Theologus Profeſſor cathedram huic doctrinæ aſſignatam adminiſtrabat; provinciæ ſimul Aragonenſis totius Iudex cenſorius, cum ſcripſit innatæ fidelitatis argumento inſigni edito.

Criſtal de la verdad, *Eſpejo de Cataluña*: Ad Philippum IV. Regem Catholicum. Cæſarauguſtæ 1646. in 4. In quo opere verum perpetuúmque illius dominium in Cataloniæ Principatu multis confirmans prætextas rebellioni cauſas tollit, evacuátque.

F. GABRIEL DE AVLON, Carmelitanus in noſtrum ſermonem convertit.

El ſegundo libro *de las Epiſtolas familiares de Ciceron y algunas à Attico*.

Coloquios *de Iuan Luis Vives perifraſeados en romanze*. Compluti apud Ioannem Gratian. 1574. in 8.

GABRIEL BERART & GASSOL, Barcinonenſis. I. V. Doctor, inter claſſiarios triremium Catalonicarum jus ex officio dixerat, cùm in curiam ad Relatoris in ſupremo Aragoniæ Senatu exercendum munus fuit vocatus, emisitque in vulgus poſt alios aliarum, & noſtræ gentis de Syndicatu (ſic vocant) ſcriptores,

Speculum Viſitationis ſecularis omnium Magiſtratuum, Iudicum, Decurionum, aliorúmque reipublicæ Adminiſtratorum. Barcinone 1627. in folio.

Poſtea in album Barcinonenſis Curiæ Senatorum adſcriptus, turbatis in Catalonia rebus anno MDCXL. eorum miſerabiliter auxit numerum, qui ex hoc ordine inter perduellium manus dilacerati ſunt.

D. GABRIEL BOCANGEL & VNZVETA, Matritenſis, Nicolai Medici loco ſuo laudandi filius, Sereniſs. Ferdinandi Auſtriadi Hiſpaniarũ Infantis Strator, ac Bibliothecarius, Philippo Regi noſtro à rationibus, proſâ ac verſu elegans & diſertus, edidit.

La Lira *de las Muſas de humanas y ſagradas vozes*. Matriti 1635. in 4. Includuntur in hoc volumine.

Las Rimas, quæ olim in minori forma typis fuerant commiſſa.

Fieſtas *a la Reina Nueſtra Señora*.

Templo militante *Chriſtiano conſagrado a la memoria de la Reina D. Iſabel de Borbon en octavas*. Matriti 1645. in 4.

Relacion Panegirica *del novenario con que el orden iluſtriſſimo de Alcantara ſolennizò en S. Bernardo de Madrid el quarto voto de profeſſar y defender el miſterio de la Concepcion puriſſima de Nueſtra Señora*. Matriti anno 1653. in 4.

Deceſſit octava die Decembris anno MDCLVIII.

GABRIEL DE CASTAÑEDA, Rector, uti audit, *S. Annæ* oppidi *de Villalon*, Hiſpanâ linguâ vertit, & ita inſcripſit.

Quinto Curtio, *Hiſtoria de Alexandro, y ſe continuò con lo que eſcrivieron Arriano, Ioſepho, Antonino, S. Auguſtin, Plutarco, y la Gloſſa ordinaria*. 1534. in folio.

F. GABRIEL CASTELLANOS, Ciſtercienſis monachus domus *Hortenſis*, ordinis ſui aliquando Viſitator, familiarem fecit noſtris hominibus.

El Libro *de S. Bernardo ad Sororem*. Pinciæ 1602. 8.

F. GABRIEL DE CONCEPTIONE, Auguſtinianus, libellum edidit.

De Sancto Ioſepho. Matriti anno 1659. in 4.

D. GABRIEL DEL CORRAL, Pincianus, juris utriuſque Doctor, &, ut credimus, Eccleſiæ Zamorenſis Canonicus, proſâ oratione ac verſâ æquè diſertus, communicavit genti noſtræ, Hiſpano metro Latinum reddens,

Las obras Poeticas *del Papa Vrbano VIII*. vario carminis genere.

Item ex Ioannis Barclaji Latino fonte derivavit ad areolas noſtras non parum appoſitè atque eleganter.

La Prodigioſa Hiſtoria *de los dos amantes Argenis y Poliarcho*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1626. 4.

Invenit ipſe.

La Cynthia *de Aranjvez*; opus proſaicometricum. Matriti 1629. in 8.

Plu-

Pluráque alia varii argumenti carmina. Homiuem laudat Leo Allatius in *Apibus Vrbanis*, tanquam ſibi Romæ uotum ab anno MDCXXX. ad XXXII.

GABRIEL DE FONSECA, Luſitanus, Lamecenſis, Doctor Medicus, Piſis olim Philoſophiæ Profeſſor, dein Romæ medicinam uſque ad obitum fecit, nemini ſecundus, ne ulterius aliquid aliorum ad invidiam dixerim. Quare ei curam ſalutis ſuæ commiſit Innocentius X. Papa. Scripſit, Allatio teſte in *Apibus Vrbanis* -

Medici Oeconomiam. Romæ apud Andream Phæum iu 8.

Romæ in Sapientiæ ædibus docuit etiam Medicæ artis Praxim; meditabatúrque paucis ab hinc annis experimenta quædam ſuæ artis publicare, ad exemplum Roderici Fonſecæ viri doctiſſimi, quem patruũ habuit & ſtudiorũ auſpicẽ. Obiit tamẽ an. MDCLXVIII.

GABRIEL GARSIAS, Catalanus, Tarraconenſis, dedit Latino carmine ad Didacum de Vargas Regis Caroli à ſecretis -

Chriſtum patientem, D. Gregorii Nazianzeni Tragœdiam Græcam. Cujus laborem in ea translatione, quam primus tentaverat, ſcriptis epigrammatis commendaverunt, cũm Græcè Ioannes Auratus regius Galliarum Profeſſor, tum Latinè Achilles Statius noſter, vir eruditiſſimus.

F. GABRIEL DE GVILLESTIGVI, natus in *Marquina* Cantabriæ oppido, Franciſcanus, poſt varia inter ſuos geſta munera, Lector jam emeritus, ſive, ut vocant, Iubilatus, in Americam venit, qua in regione exercito Comiſſariatus Generalis Peruanarum Provinciarum munere, commendatus tandem fuit Alexandro VII. P. M. ad Paraquarienſem Eccleſiam, quæ ei collata fuit anno hujus ſæculi MDCLXVI. ætatis ſuæ LXXII. Scripſit olim -

Apologia *por la orden de Penitencia*. Bilbao 1643.

GABRIEL DE HENAO, Gabriëlis filius, quem ſuperioribus annis urbanum valde ingenium & carminis facultas commendabant, Pincianus, Ieſuita, collegio Medinenſis urbis poſtquam præfuiſſet, Salmanticę ante paucos annos ſacram ſcientiam ſodales docebat, cujus ingenii, doctrinęque monumenta hęc in præſentem diem extare ſcio -

Empyreologiam, ſive Philoſophiam Chriſtianam de Empyreo Cælo, duabus partibus. Lugduni 1652. in folio.

De Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramẽto. Lugduni in folio, ſimúlque -

De Scientia media Hiſtoricè propugnata. Ibidem 1655.

De Miſſa Sacrificio divino atque tremendo Tractationem ſcholaſticam, moralem, expoſitivam, & canonicam. Salmanticę apud Sebaſtianum Perez 1658. Scilicet primam operis partem; ſecunda enim poſtea lucem vidit hâc inſcriptione nota,

Practica moralis & canonica &c. atque etiam tertia.

Cũm Pampelone per aliquot annos manſiſſet, anſam arripuit Cantabriam deſcribendi, confecitque volumen unum ſic appellatum -

Iluſtraciones *de Viſcaia*: quod neſcio an editum hactenùs ſit.

Anno MDCLXI. agebat annum ætatis ſuę XLIV. aut circiter.

GABRIEL HENRRIQVEZ, Matritenſis Iuriſconſultus, Legúmque in Salmantina univerſitate primarius interpres elegantiâ ingenii, doctrinę varietate, multarum diſciplinarum cognitione, ac morum probitate & jucunditate longè ſpectatiſſimus, ut verbis laudem Feliciani à Solis, de *Cenſibus* qui eleganter ſcripſit; præter ſolemnes ejus ex cathedra dictatas prælectiones edidiſſe dicitur -

Practica civil *y criminal*. Quam in 4. M.S. vidit D. Thomas Tamajus de Vargas.

F. GABRIEL DE SANCTO HIERONYMO, Hieronymianus monachus regii monaſterii S. Laurentii juxta Eſcuriale oppidum, vir eruditus, Græcéque doctus, repertas in codice manu exarato Bibliothecę, quæ ibi eſt, ampliſſimæ -

Quatuor S. Ioannis Chryſoſtomi Homilias in Pſalmos; itémque -

Interpretationem Danielis exſcripſit, atque interpretatus eſt Latinè. Quam verſionem vidit & adprobavit, dum viveret, D. Martinus de la Farina Siculus Abbas S. Luciæ, homo Græcè eruditus. Diſplicuit ea tamẽ Ioanni Baptiſtæ Cotelerio ſocio Sorbonico, & utcumque renovatam edidit cum Græcis Chryſoſtomi, Pariſiis apud Ludovicum Billaine 1661. in 4. nec ſine noſtri Gabriëlis laude.

GABRIEL LASO DE LA VEGA, Matritenſis, edidit verſibus.

Cortés valeroſo, ſive de rebus à Ferdinando Corteſio in India geſtis Poema, duodecim libris, 1588. in 4. Recoctum poſtea ab ipſo authore, adeóque vel epigraphe ipsâ reformatum prodiit in lucem iterum ſic inſcriptum, *La Mexicana*, tredecim libris; Matriti apud Ludovicum Sanchez 1594. 8.

Elogios *en loor de los tres famoſos Varones D. Iaime Rey de Aragon, D. Alvaro Bazán Marques de Santa Cruz y D. Fernando Cortés Marques del Valle*. Cæſarauguſtę apud Alphonſum Rodriguez 1600. in 8.

Romancero *y Tragedias*. Compluti apud Ioannem Gracian 1587. in 8.

M.SS. quoque extant ab eo plura, quæ vidit D. Thomas Tamajus, qui hæc refert,

Primera y ſegunda parte de la Curia Eſpañola.

Iornada de los Duques de Paſtrana y Humena.

Compendio de Eſpaña.

Condes de Flandes y Reyes de Eſpaña.

Compendio de las coſas notables de Eſpaña.

Varones inſignes en letras de Eſpaña.

Plumage de diamantes de diverſas ſentencias.

Origen de los Reyes de Portugal y Geruſalem.

Tratado de todos los Señores de Caſtilla.

Sitio y preſſa de Oſtende y plazas de Friſia.

Advertencias del Emperador D. Carlos à ſu hijo.

Relacion puntual de las rentas del Rey de Eſpaña.

Diſcurſos de las Ordenes militares de Eſpaña.

Igleſias de Eſpaña.

F. GABRIEL LOPEZ, Ocauienſis, ex fratribus Minimis Sancti Franciſci de Paula, domus Matritenſis præfectus cùm eſſet, luci dedit:

Sagrado Conbite del Santiſſimo Sacramento. Matriti 1618. 4. apud Alphonſum Martinum. An idem eſt Gab. Lopez Navarro?

GABRIEL LOPEZ DE MENDOZA, ſcripſit:

Obras en verſo.

F. GABRIEL LOPEZ NAVARRO, ex familia Minimorum S. Franciſci de Paula provinciæ Caſtellæ, Theologiæ lector emeritus, & Apoſtolicis Sancti Officii Judicibus à cenſura Theologica, ſcripſit:

Theulugia myſtica, union y junta perfecta del Alma con Dios por medio de la contemplacion. Matriti 1641. in 4.

Obiit circa annum MDCXXXXV.

F. GABRIEL DE MAQVEDA, Minorum ſodalis ex tertio ordine, Doctor Theologus, Lectórque Theologiæ emeritus, dum Granatæ ad Sanctum Antonium ageret, vulgavit:

La Invectiva contra el uſo de las caſas publicas de las mugeres rameras. Granatæ 1622.

F. GABRIEL DE SANCTA MARIA, Bæticus, domo ex oppido Moguér Comitatus de Niebla, ordinis reformatorum Mercenariorum, ſingulari in Mariam Dei Genitricem affectu varia ſcripſit pia hujus argumenti opuſcula, inter quæ:

De Conceptione B. Mariæ Virginis. Diffinitor fuit Generalis.

F. GABRIEL DE MATA, Franciſcanus, metro Hiſpano dedit Patriarchæ Seraphiei ſui ordinis vitam & res geſtas hoc nominis velamento uſus:

El Cavallero Aſſiſio; Vida de S. Franciſco, y otros cinco Santos; duobus tomis, Flaviobrigæ; primus anno 1587. II. anno 1589. in 4. Necnon & octoadibus:

Vida de S. Diego de Alcalá. 1589. in 4. Item:

Cantos morales. 1594. 4.

GABRIEL DE MATOS, Luſitanus, Ieſuita, edidit Luſitanè:

Literas annuas ex Iaponia annorum MDCIII, & MDCXIII. & ſequentis: quod refert Alegambius. Vidimus nos Italiæ ſermone editam:

Lettera annua del Giappone del MDCXIV. ad Præpoſitum Generalem. Romæ apud Bartholomæum Zannetum 1617. in 8. Quæ liber eſt potiùs quam epiſtola.

Adſcribitur ei:

Perſeguiçaõ de Iapaõ. Oliſſpone 1616. in 8. alio forſan titulo una ex laudatis epiſtolis.

Obiiſſe creditur ab eodem Alegambio Coçini anno MDCXXX.

F. GABRIEL DE MOLINA, Seraphiei ordinis, neſcio quo ſermone nã Italicum ſive natum, ſive reformatum opus, ſcio) ſcripſit:

Regola del Terzo ordine di San Franceſco. Mediolani 1586. 8.

D. GABRIEL DE MONCADA, Matritenſis, cum Advocatus eſſet non multis cedens locum in regia Curia, utpotè eximio vir ingenio, muſarúmque, ſicubi erat opus, arte à numine imbutus, nuntium remiſit ſæculo, Franciſci Patriarchæ vexillo militiæque Seraphicæ inter Cappuccinos ejuſdem Matritenſis Curiæ adhærens: quibuſcum vixit, bene quoque de univerſitate hujus familiæ, maximéque Hiſpanienſis, meritus. Convertit quippe in ſermonem vernaculum ex Zacchariæ Boverii Latino:

Las Coronicas de los frailes Menores Capuchinos del Bienaventurado S. Franciſco; tribus tomis. Matriti 1644. in folio, ſub nomine Fr. Franciſci Antonii de Madrid, quod luſtrici loco, cum veterem hominem exuiſſet, adſumpſerat.

Proſodiam ſcripſiſſe, ac neſcio quid De Pactis apud cives fertur, niſi alius ſit Gabriel de Moncada Toletanus, cui Tamajus tribuit Proſodia en Romance, Tratados de verſos y figuras. Matriti apud Alphonſum Martin. 8.

D. GABRIEL MONTERO, laudatur auↄthor ſyſtematis cujuſdã Poëtici ita inſcripti:

Paraiſo Eſpiritual en todos metros. Matriti 1651.

GABRIEL DE MONTERROSO & ALVARADO, Taurenſis origine, at Pincianus incolatu, ſcripſit utiliter -

Practica *civil y criminal, y Inſtruccion de Eſcrivanos*. Matriti 1603. in folio, & antea Compluti 1571. in folio. Indubitatum eſt aliquibus authorem hujus operis non hunc, qui nomen ſuum appoſuit, ſed Senatorem quemdam fuiſſe magni nominis. Teſtantur de fama Bobadilla in *Politica* lib. III. c. XIV. n. 81. *Carraſco* ad LL. Regias cap. VI. §. XIV. n. 23.

F. GABRIEL DE MORALES, Auguſtinianus è Matritenſi domo Philippi Apoſtoli memoriæ ſacra, dedit in lucem varia ſolidioris doctrinæ, multiplicis eruditionis, ſpectatæque pietatis documenta in his, quorum catalogum jam teximus, libris -

Viſita *general del Rey ſupremo Dios à todos ſus vaſallos racionales*; I. tomo. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1651. in folio. Expectatur ſecundus.

Penas *de la mas culpable inocencia en veinte ſermones de la paſion y muerte de Chriſto Nueſtro Señor*. Ex eadem officina 1653. folio.

Complacencias *goçoſas de la Concepcion puriſſima de la Sanctiſſima Virgen y Madre de Dios Maria*. Ibidem 1655. in folio.

Relox *deſpertador del Alma fiel; repartimiento de las horas del dia y de la noche en exercicios eſpirituales*. Ibidem ex eadem officina 1656. in 8.

F. GABRIEL PAEZ, Luſitanus, Seraphicæ familiæ, ut ſuſpicor ex opere quod luſitanè edidiſſe refertur, ſcilicet -

Ordenaçoẽs *da Terceira orden de S. Franciſco*.

D. GABRIEL DE PAREJA & QVESADA, Laminitanus (ſi *Lammium* vetus eſt *Alcaraz* oppidum hodiernum Toletanę diœceſis) Iuriſconſultus, actor cauſarum in Matritenſi Curia, egenorúmque in ſacro rerum Fidei concilio Advocatus cùm eſſet, in publicam lucem beneficio typographicæ artis emiſit -

De univerſa Inſtrumentorum editione; tomos duos: quorum prior Matriti prodiit anno . . . poſterior autem anno 1649. in folio. Geſſit poſtea apud Iudicem regiorum ædificiorum & montium, fiſcalem Advocatum.

GABRIEL PEREIRA DE CASTRO, Frãciſci de Caldas Pereira filius, Bracharẽſis ipſe, ut fertur, natu, & eques militiæ Chriſti, inter cives ſuos Luſitanos variis togæ muneribus, tandémque Curiæ Vliſſiponenſis Senatoris (*Deſembargador dos agravos da Caſa da ſupricaçaõ* audit) parique doctrinæ atque ingenii laude conſpicuus. Iuridica ſolidè & cum judicio, Muſica, quorum apprimè gnarus fuit, ſumma elegantia & majeſtate carminis tam popularis, quàm latini tractaviſſe cum ſequentia opera curioſos lectores docere poterunt.

De Manu Regia Tractatus, in quo omnium Legum Regiarum, quibus Regi Portugalliæ in cauſis Eccleſiaſticis cognitio eſt ex jure, privilegio, conſuetudine, ſeu concordia, ſenſus & vera decidendi ratio aperitur: ad Philippum III. Luſitanię Regẽ, Hiſpanię IV. Oliſſip. 1622. fol.

Deciſionum Supremi Senatus Portugallia, liber unus. Ibidem 1611. fol. Duplici epigrammate non parum eleganti celebravit Franciſci patris induſtriã *ad L. Si Curatorem C. de Reſtit. in integ.*

Poſt ejus obitum prodiit -

Vliſea, ou Lisboa edificada, *Poema heroico*. Ibidem apud Laurentium Craesbek 1636. in 4.

Inter præclara Luſitaniæ ingenia nemini ſecundum exiſtimavit Pereirã noſtrum Antoninus Diana Parte IV. Tract. I. *De Immunit. Eccleſiarum*.

GABRIEL PEREZ DEL BARRIO ANGVLO, Cantaber. Ordunienſis, univerſum ferè vitæ ſpatium in ſecretariis tum regiis, tum quorundam Regulorum, præcipuéque *D. N. Faxardi* Veleſiorum Marchionis cõtriverat, cum ſcripſit -

Secretario *y Conſejero de Señores y Miniſtros*. Matriti 1645. in 4. iterúmque typis Matthæi de Eſpinoſa 1667. in 4. olim aliter inſcriptũ, *Direccion de Secretarios* nempe; Matriti apud Alph. Martin. 1613. 4.

Huic nomini (an ejuſdem hominis?) inſcribitur -

Devociones, *roſarios y oraciones quotidianas, diſcurſos &c.* Matriti 1644. in 8.

GABRIEL DE QVEMADA, Iudex Fiſci, ut vocant, Sanctæ Inquiſitionis per ſacra territoria Seguntinum, Segovienſe & Abulenſe, edidit -

Quæſtiones viginti quinque compendioſas, quæ frequentiore uſu in materia fiſcali coram Iudicibus fiſci Sacræ Inquiſitionis controverti ſolent. Toleti 1564. in 8, mox Venetiis 1583. apud Zilettum, unà cum Ioannis de Roxas *Singularibus juris*.

GABRIEL REBELLO, Luſitanus, ut ex appellatione deducitur, ſcripſiſſe fertur -

De las Islas *Molucas*. Antonius de Leone ex D. Frãciſco de Herrera Maldonado.

F. GABRIEL DE RIBERA, ordinis Minorum provinciæ Sancti Michaëlis Minſter, ſcripſit -

Sermones *de Quareſma deſde la Dominica de Septuageſima haſta la Paſqua*. Salmanticæ

cæ 1595. in 4. & 1603. & 1605. in 4.

Quareſmal ſegundo, *ò repetido*, ibidem eodem anno. Lucas Vvaddingus.

GABRIEL DE SESE, Aragonus, Canonicus Eccleſiæ Balbaſtrenſis, ſcripſit -

Hiſtoria *de la antiguedad de el Obiſpado de Balbaſtro, union con el de Roda, eſpolios y trabaxos que padeciò haſta la reſtauracion, y Obiſpos que en las dos Igleſias preſidieron.* M.S. Oſcæ in Biblioth. Vincentii Ioannis Laſtanoſæ, uti monet Ioann. Franc. Andreas Vſtarozius in *Hiſtoria S. Dominici del Val.* cap. XIII. Nuncupatio libri Ioanni Moriz de Salazar Epiſcopo Barbaſtrenſi facta indicat ante annum MDCXVI. quò is ad Eccleſiam Oſcenſem fuit translatus, opus conſcriptum fuiſſe.

F. GABRIEL A TALAVERA oppido regni Toletani appellationem ſortitus, Hieronymique ſanctiſſimi religioſa, quæ apud nos habet, caſtra ſequutus, Virginis Deiparæ Guadalupenſis toto orbe celeberrimam domum adminiſtrans edidit -

Hiſtoria *de Nueſtra Señora de Guadalupe.* Toleti 1597. in 4. Quam quidem ipſe aſfirmat author habere ſe Latio cõmunicatam.

GABRIEL DE TARRAGA, ſi Hiſpanus eſt, quod indicat cognomentum ab oppido tractû hujus appellationis in Cataloniæ Principatu, Doctor fuit Medicus, Profeſsórque hujus artis in Burdigala civitate, quam & ibi exercebat quotidiana praxi, cum emiſit in publicum varia ejuſdem opera, quæ quidem hac ſub notatione edita ſunt -

Opera breviſſima Theoricam & Practicam Medicinalis ſcientiæ amplexantia pro majori parte; hoc eſt -

Summa diverſarum quæſtionum.

Agregatio de curis quarumdam ægritudinum per modum Summæ.

Textus Avicenæ per ordinem Alphabeti in ſententia per eumdem reportatus, cum quibuſdam additionibus, & concordantiis Galeni & aliorum.

Compendium eorum, quæ ſuper Techni (Arte) *Galeni, & Aphoriſmis Hippocratis ſcribuntur.*

Figura ampliſſima rerum naturalium, non naturalium, & contra naturam.

Hæc omnia ſimul edita ſunt Burdigalæ apud Ioannem Guyart 1524. in folio, commendata Ioannis filii authoris quodam epiſtolio, in quo notum poſteris eſſe voluit patrem publicis ſtipendiis Burdegalenſium exhibitum jam viginti ſex annis in ea urbe hærere ordinarium Medicum.

F. GABRIEL TELLEZ, Matritenſis, ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum S. Theologiæ Magiſter, genio & ingenio obſequens, quod ad Muſarum artes ferebatur, plures Comœdias in theatris exhibendas, ſimul & alia æquè feſtiva & ingenioſa in vulgus edidit, prudenter his omnibus, modeſtéque proprium nomen ſubducens, atque fictitium *Tyrſi de Molina* inſcribens. Poëta eſt facilis, & ingenioſus. Ab eo prodierunt -

Comedias *de Tyrſo de Molina.* Earum lemmata. *Palabras y plumas. El Pretendiente al reves. El Arbol del mejor fruto. La Villana de Vallecas; El Melencolico. El maior deſengaño. El Caſtigo del Penſeque I. y II. Parte. La Gallega Mari Hernandez. Tanto es lo de mas como lo de menos. La zeloſa de ſi miſma. Amar por razon de eſtado.* Matriti in 4.

Segunda Parte *de las Comedias.* Ibidem in 4.

Tercera Parte *de las Comedias recogida por D. Franciſco Lucas de Avila.* Dertuſæ 1634. in 4.

Solutâ etiam oratione edidit -

Los Cigarrales *de Toledo.* Matriti in 4.

Deleitar *aprovechando*: juxta Horatii illud, *Vtile dulci.* Matriti apud regium Typographum 1635 in 4. Huic tamen operi proprium nomen affixit.

Ceſſit è vivis circa annum MDCL.

F. GABRIEL DE TORO, Franciſcanus, ex provincia S. Iacobi, quam & Præfectus adminiſtravit, eruditus admodum atque pius vir, cui & regium Burgenſe virginum Deo ſacrarum, *las Huelgas* nuncupatum, cœnobium viſitandi munus ſelectiſſimis commendari ſolitum Carolus Imperator impoſuit, & quod plus eſt ad viſitandum quoque Regium Senatum, qui Caſtellæ rebus ſummâ authoritate præeſt, ſi *Daza* credimus Seraphiei ordinis Chronographo, eumdem deſtinaverat. In cœnobio Salmantinæ urbis conſcripſit pulchrum atque utile opus à ſummo illius temporis Theologo Alphonſo à Caſtro maximopere commendatum: cui rei teſtimonio eſt Epiſtola hujus ad authorem directa ſimúlque edita. Libri titulus -

Teſoro *de Miſericordia divina y humana ſobre el cuidado que tuvieron los antiguos Hebreos, Gentiles y Chriſtianos de los neceſſitados.* Salmanticæ 1548. in 4. deinde Conchæ 1599. in 8. Appenditur mantiſſæ loco -

Vn Sermon *predicado en las obſequias de la Reyna Nueſtra Señora en la Igleſia maior de Salamanca.*

De Puritate Dei Paræ Virginis, Tractatum ſe ſcripſiſſe affirmat ipſe in laudato priùs opere *Theſauri.*

F. GABRIEL DE VACA, Franciſcanus, ſcripſit -

Sermonario *Quadrageſimal medicinal.* Pin-

Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez 1553. in folio.

GABRIEL DE VALDES & SARASOLA, Toletanus, vertit in vernaculum ſermonem ex Italico, uti refertur.

Los diſcurſos *de Fr. Franciſco Panigarola Obiſpo de Aſti*. Salmanticæ apud Andream Benaut 1611. in 4. poſt antiquiorem editionem 1592.

GABRIEL VASQVEZ, Bellomontanus, (Conchenſis diœceſis locus dives atque amplus *Belmonte* eſt) Societatis Ieſu acceſſit ſodalibus decem & octo annos natus, eidem ut eſſet inſigne decus atque ornamentum. In Academia Complutenſi ſub Alphonſo Deza magni nominis Theologo ejuſdem inſtituti ſacras edoctus literas, Ocanienſis inde ac Matritenſis collegiorum ſodalibus doctrinæ ſuæ rudimenta probavit. Mox in Complutenſi & Romano ſummo omnium plauſu, ſeu veriùs admiratione Thomam Doctorem Angelicum explanavit. Sed repentina mors invidit nobis hominem quaſi in medio vitæ ac celebritatis curſu in Ieſu-montano Complutenſis collegii ſeceſſu anno Chriſtiano MDCIV. cum ipſe ætatis ageret quintum & quinquageſimum. Vir fuit acerrimo ingenio, ſingulari ac recondita rerum ſacrarum eruditione, totius Theologicæ doctrinæ callentiſſimus, atque in veterum Patrum monumentis exercitatiſſimus. Quem ſuperſedeo hic meritis, & quidem à doctiſſimo quoque hujus ſæculi ſcriptore paſſim expreſſis commendare laudibus; ne actum jam à diſerto & prudenti *Bibliotheca Societatis* authore atque aliis agam. Opera illius decem tomis comprehenſa circumferuntur, cùm alibi, tum Lugduni 1620. edita in folio; nempe-

I. Commentarius & Diſputationes in Primam Partem Summæ Sancti Thomæ per priores XXVI. Quæſtiones De Deo, de Prædeſtinatione, &c.

II. A Quæſtione XXVII. uſque ad LXIV. De Trinitate & De Angelis.

III. In Primam Secundæ Sancti Thomæ per priores XX. Quæſtiones.

Atque hæc ab ipſo authore, dum viveret, publicata ſunt. Quæ ſequuntur à morte ipſius prodierunt:

IV. Per Quæſtiones reliquas Primæ Secundæ Partis de Legibus, de Meritolde Gratia &c. Ingolſtadii 1606. Venetiis 1608. in folio.

V. Opuſcula moralia, quæ ad Secundam Secundæ S. Thomæ ſpectant, nempe Tractatus-

De Eleemoſina.
De Scandalo.
De Reſtitutione.
De Pignoribus & hypothecis,
De Teſtamentis.
De Beneficiis.
De Redditibus Eccleſiaſticis. Venetiis apud Petrum Mariam Bertanum 1618. folio.

VI. In Tertiā Partē per Quæſtiones XXVI. priores De Verbi Incarnatione.

VII. A Quæſtione XXVI. uſque ad LXXI. De Vita Chriſti, De Sacramentis in genere, De Baptiſmo.

VIII. A Quæſtione LXXIII. uſque ad LXXXIII. De Euchariſtia, De Sacrificio Miſſæ, De Sacramento Ordinis.

IX. A Quæſtione LXXXIV. uſque ad XCIII. De Pænitentia, De Matrimonio, De Sponſalibus, De Excommunicatione. Venetiis, Ingolſtadii, Antverpiæ 1610. 1612. 1615. in folio.

X. Paraphraſis & Compendiaria explicatio ad octo Epiſtolas Sancti Pauli; nempe ad Romanos, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, ad Theſſalonicenſes Primam & Secundam, & ad Hebræos.

Vulgaverat olim, ut vires ſuas experiretur, judiciúmque doctorum exploraret-

De Cultu *adorationis libros III.* Moguntiæ 1600. 8. apud Ioannem Albinum.

Diſputationes duas contra errores Felicis, & Elipandi de adoptione & ſervitute Chriſti in Concilio Francofurdienſi damnatos. Quæ ſeorſim priùs edita jam ſuo loco, ubi de Incarnatione verbi Dei agitur, inſerta ſunt. Extant prætereà collectæ ab aliquo doctrinæ Gabrielis ſtudioſo, ex ipſis nempe operibus laudatis,

Metaphyſicæ Diſquiſitiones. Matriti per Ludovicum Sancium 1617. in 4. Antverpiæque editæ 1618. in 8.

GABRIEL DE LA VEGA, Societatis Ieſu Sacerdos, vir Apoſtolici ſpiritus, vixit, pietatique operatus eſt eximiè in Peruano & Chilẽſi limite, ſcribens inſuper-

Arte Gramatica, *Vocabulario, y notas à la lengua de Chile*.

GALDERICVS.

GALDERICVS GALI, Catalanus, Gerundenſis, I. Conſultus, Pedemontano-Inſubricæ legionis peditum, quæ Mediolani meret, Iuridicus, vertit ex Italico Ludovici Melzii-

Las Reglas *militares ſobre el gobierno y ſervicio particular de la Cavalleria*. Mediolani apud Ioannem Baptiſtã Bidello 1619. in folio; item-

El Roſario *de Nueſtra Señora con una Parafraſi de los Salmos*, ex Italico etiam Panigarolæ, Neapoli 1611. in 8.

GARCERANVS.

D. GARCERANVS ALBANEL, Barcinonenſis, Hieronymi filius Calatravenſis equitis ex Eliſabetha Giron de Rebolledo, eã quidem pietatis, modeſtiæ, ac omnimodæ eruditionis famâ inter ſuos privatus, & in

in habitu vixit laicali, ut Philippo III. Regi dignus ante alios exiſtimatus fuerit, quem literis inſtruendo Philippo regnorum ſucceſſori præficeret. Quo functus officio laudabiliter, presbyteralique jam ſchemate ornatus, Abbatialem urbis *de Alcala la Real* dignitatem, deindéque Granatenſem Eccleſiã Archiepiſcopi munere adminiſtrandam ſuſcepit. Illuſtrium virtutum decus magna cum Latinæ, Græcæ, atque Hebraicæ linguarum, totiúſque humanitatis cognitione conjunxit. Vidimus ejus-

Panegyricum in Philippi IV. Hiſpaniarum Principis & Sereniſſimæ Iſabellæ Borboniæ nuptiis. Qui M.S. extat in Bibliotheca collegii Ieſuitarum Granatenſis urbis. Imperfectum quoque reliquiſſe dicitur *Un compendio de la Hiſtoria general de Eſpaña.*

Obiit X. Maji MDCXXVI. ætatis ſuæ LXV.

GARSIAS.

GARSIAS ALPHONSVS DE TORRES, ſcripſiſſe dicitur.

Hiſtoria *de los antiguos y notables hechos de Caſtilla y Eſpaña.* Qua M.S. utitur D. Petrus de la Eſcalera in libro *Del origen de los Monteros* cap. II.

D. GARSIAS DE BARRIONVEVO, Cuſani Marchio, Toparcha *de las villas de Fuentes y Valdeſaz*, apud Neapolitanum Proregem Catolicæ majeſtati á conſiliis ſtatus & belli, dedit in lucem-

Panegyricum ad Comitem de Lemos Neapolitanum Proregem. Neapoli 1616. Vernaculâ quoque linguâ-

Defenſa *de D. Franciſco de Barnuevo Peralta ſu hijo, ò Memorial y Diſcurſo Hiſtorico, Iuridico y Politico ſobre la authoridad que a tenido y debe tener ſiempre la interceſſion, principalmente la del Sumo Pontifice, en que ſe iluſtra la L. I. del Titulo XXXII. de los Perdones, de la Partida VII.*

GARSIAS DE BOVADILLA, Bernardini S. R. E. Cardinalis de Caravajal familiaris & á ſecretis, ex Hiſpano vertit in Latinũ, dicavitque D. Didaco de Mendoza Patriarchæ Alexãdrino, Hiſpalẽſiq; Archiepiſcopo-

Conſolatoriam epiſtolam in obitu Sereniſſimi Principis D. Ioannis ad Catholicum Regem & Reginam ejus parentes, ejuſdem Cardinalis Bernardini de Caravajal, de qua loco ſuo meminimus. Edita eſt in 4. ſine loci aut anni mentione: extátque in Vaticana Bibliotheca Cod. XMCCCLVII,

F. GARSIAS DE CISNEROS, Franciſcanus ſodalis, ſcripſit, Antonio Leonio teſte in *Bibliotheca Indico-occidentali.* Tit. XVIII.

Sermones Mexicanâ linguâ; de quo & Antonius Poſſevinus.

F. GARSIAS DE CISNEROS, domo ex urbe, aut regno Toletano, quod ultimum Antonius Iepes ordinis Benedictini Chronographus expreſſit, nobilis ortus genere, ſed pietate ac religione nobilior, laudati ordinis monachus, ex Pinciana domo, in qua viginti annorum adoleſcens ſacramento illius ſe addixerat, ad Montis-ſerrati cœnobium ſe contulit, Ferdinando Rege Catholico inſtante, ut regulam ibi reſtauraret S. Benedicti ſecundum normam, quæ in monaſterio Pinciano jam diu obſervabatur; quò deveniens magno omnium conſenſu Abbas cooptatur. Hoc ille munus, dum vixit, totos decem & octo annos, collatum ſibi denuò ſingulis bienniis, adminiſtravit, vir integerrimæ vitæ, & qualem oportet fuiſſe eum, cujus non diſplicuit perpetua, quæ aliàs temporaria futura fuiſſet, gubernatio. Extant in manibus ſodalium opuſcula aurea duo illius, unde quidquid aſceticorum hodie librorum eſt videtur utique dimanaſſe;

Excitatorium Vitæ ſpiritualis, &-

Directorium Horarum Canonicarum. Quæ ſimul extant latina apud Bellerũ 1615. 8. Ferebantur olim ſine authoris nomine, inditâ dumtaxat monachi Benedictini appellatione, Pariſiis, atque Venetiis apud Michaëlem Tremezinum anno 1555, necnon Ingolſtadii apud Davidem Sartorium unà cum libris *Humberti Generalis Magiſtri Prædicatorum de Eruditione Religioſorum*, anno 1591. in 8. ſed Franciſcus Ibañez ſodalis quoque Benedictinus germano parenti ſuam prolem vindicavit, cùm in compendium redigeret hos Tractatus, adjungens brevem *virorum illuſtrium ordinis* ſui *Catalogum*, quæ quidem Barcinone, ut credo, edita ſunt anno 1561. & 1570. in 8. aut Salmanticæ, ut ſcribit Arnoldus Vvion in *Catalogo ligni vitæ* lib. II. cap. LXVII. Tranſlati etiam ſunt in linguam Italicam à Iulio Zanchini & excuſi Florentiæ 1595. in 12. & Romæ apud Franciſcum Caballum 1635. in 12. Nec non & in Hiſpanicam converſi, & locupletati à Petro Burgenſi ejuſdem inſtituti monacho, ejuſdémque cœnobii Abbate, excuſique unà cum *Vita & rebus geſtis ac Regula Sancti Benedicti*, Barcinone 1633. 8. Obiit Garſias XXVII. Novembris anno MDX. ætatis LV. ſcriptorem vitæ ſuæ, rerúmque piè geſtarum ſortitus Laurentium Ayalã Benedictinũ Pincianæ domus ſodalẽ.

GARSIAS DE ESCALANTE DE ALVARADO, reliquit M.S. Antonio Leonio referente in *Bibliotheca Indica*,

Relacion *del Viage de Ruy Lopez de Villalobos al deſcubrimiento de las Filipinas.*

GARSIAS GARZES, Ieſuita, ſcripſit

Relacion *de la Perſequucion del Iapon y Martyres, que en ella huvo el año de MDCXXII* 1625. in 4.

GAR-

GARSIAS DE GIRONDA, Rondenſis, Iuriſconſultus, poſtquam foro ſe & patrocinio cauſarum aliquot annis impeudiſſet, in patria Eccleſia Canonico Sacerdotio jam ornatus edidit -

De Explicatione Privilegiorum. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1617. in folio.

De Gabellis. Matriti 1594. folio. Quæ duo opera ex *Matthæi Luzon* ejuſdem urbis presbyteri ſchedis M.SS. noſtrum uſurpaſſe, ut pro ſuis venditaret, ex relatione ſcio inde ad me tranſmiſſa.

GARSIAS GOMEZ DE ESTERMIANA, fortè ESTERMIÑANA, natus in oppido *Medina de Pumar* in Caſtella vetere, reliquit in ſchedis opus metricum hujus tituli in 4.

Esfera *Eſpañola y Zona Filipica de los Reinos, Provincias, y Islas que de un Polo à otro eſtan ſujetas à Eſpaña.* Vidit D. Thomas Tamajus.

Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* Gabriëlem vocat.

D. GARSIAS DE GONGORA TORREBLANCA, Navarrus gente, elucubravit,

Hiſtoria *Apologetica y deſcripcion del Reino de Navarra, y de ſu mucha antiguedad, nobleça, calidades y Reyes* &c. cui adjungitur -

Vn Tratado *de Matematicas del Computo y reformacion del Tiempo*. Pampelone apud Carolum Labaien 1628. folio.

GARSIAS LASO DE LA VEGA, patre cognomine, qui in militia S. Iacobi *Archicommendatarius*, uti vocant, *Legionis*, Ferdinando Regi Catholico à conſiliis Status fuit, ejuſque apud Alexandrum P. M. hujus nominis VI. legatione functus, matre autem Sanciâ Guzmania Domina *de Batres* parentibus nobiliſſimis natus fuit Toleti, dubium calamo, an gladio melior, Palladi, an Muſis gratior futurus. Quippe à teneris annis muſicâ delectatus, poëſique hujus artis ſequelâ & comite, non eò ſolùm animi vires intendit, quò ſciebat magna cum Hiſpani nominis laude è Poëtis vernaculis quamplures enixos, ut ſcilicet ingenioſiſſimè & caſtiſſimè quocumque ſuper argumento verſificaretur: ſed cum videret injuriam fieri naturæ maximam, ars quam deſtitueret, è Latinis, Etruſciſque idoneioribus Poëtis omnibus cum obſervatione, ut videtur, ac judicio lectis, id quoquè ſibi aſſequendum propoſuit, ut artificioſè & ornatè, ac veluti ad unguem formaret carmina, imitationibúſque veterum atque exterorum pulcherrimis nobilitaret. Quinimò placens ſibi in Ioannis Boſcani Barcinonenſis Equitis nupera inventione conficiendi ad Italorum menſuram & rhythmum Caſtellanos verſus, relictis octo ſyllabarum brevioribus Hiſpaniæ noſtræ quaſi municipalibus, duodecimque aliarum majoribus, qui Ioanni de Mena & aliis decimi quinti ſæculi Poëtis claritudinem peperêre, endecaſyllabos, metriciſque Italorum regulis conformes, utpote genio ſuo accommodatiores ſibi delegit, in quibus majeſtatem explicaret ſtyli, atque uberioris venæ latices abundantiùs & libentiùs effunderet. Nec ideò minùs armorum laudem conſectatus fuit nobilibus viris eo ſeculo & ſuperioribus convenientiorem, ſibi tamen, maximo quamvis cum honore, nunquámque intermoriturâ gloriâ, fatalem futurum. Nam poſt Auſtriacam adverſus Solimanum Turcarũ Imperatorem, Tuneticámque in Africana ora expeditionem, in quibus Carolum Cæſarem ſequutus fuit ejus lateri adhærens, anno tandem MDXXXVI. in Gallia, dum quindecim peditum cohortium ductor exercitum ſequeretur, quem in Provinciam & Maſſiliam uſque infeſto in Gallum hoſtem animo invexerat Cæſar, in expugnatione turri, cujuſdam non niſi à quinquaginta ruſticis Provincialibus defenſam, dùm partes agit non ducis, ſed militis in conſpectu ipſius Caroli Laſus ictu lapidis cæditur; unde Nicæã dëlatus vigeſima prima poſt acceptum vulnus die ſummo cum omnium dolore, Cæſariſque potiſſimùm, ætatis anno XXXVI. ſpiritum exhalavit; qui in aliqualẽ Poëtæ ſui vindictam ruſticos illos ſuſpẽdi laqueo juſſit. E Nicæa in Toletũ poſt aliquod tempus delatum fuit cadaver, ſepultúmque ad Sancti Petri Martyris in majorum ſarcophago. Ex Helena de Zuñiga nobilitatis antiquæ virgine, quam duxerat ante annos XIV. tres liberos, virilis ſexus duos, ſequioris unum, ſuſtulit, de quibus Andreas Schotus accuratè agit in Laſi noſtri elogio, adjungens elegantiſſimũ in ejus laudẽ Iacobi Gironis carmen, aliúdque proprium, necnon & loca in quibus Petrus Bembus Cardinalis, ſummus Orator & Poëta, Ioviúſque honorificenter eũ appellant. Meminit quoq; Ioannes Geneſius Sepulveda, & quaſi aliud agens debitis donat laudibus ad Ludovicum Avilam, cujus commentarios *de Bello Africo* à Cæſare geſto à Garſia Laſo acceperat, ſcribens, epiſt. XVI. *Quanquam vos* (adjungit) *pro talibus officiis gratiarum actionem non expectatis, quibus video propoſitum eſſe gloriam bellicam laude literarum cumulare, & hujuſmodi ſtudia cunctis rationibus fovere*. Metrica ejus opera majeſtate & acumine, facilitate ac poëtico ſpiritu plena ſæpiùs excuſa ſunt, vel ſeorſim, vel cum Boſcani carminibus; de quo jugo celeberrimorum Poëtarum Lupus Vega feſtivè aliquando dixit:

Las obras de Boſcan y Garzilaſo
Se venden por dos reales:
Y no las bareis tales,
Aunque os precieis de aquello del Parnaſo.

Ferdinandus quoque de Herrera Hiſpalenſis, Poëtáque ipſe nobiliſſimus annotationes, ſeu

explicationes Laſi operum fecit, prodierúntque hoc titulo.

Obras *de Garſi-Laſo de la Vega con annotaciones*. Hiſpali apud Alphonſum Barreram 1580 in 4. Item *cum annotationibus Franciſci Sancii Brocenſis* viri doctiſſimi, qui de authoris imitationibus, ubicumque conatus fuit veterum Poëtarum ſenſus exprimere, curioſè doctéque admonuit; Salmanticæ apud Petrũ Laſo 1574. in 16. & apud Didacum 1589. in 16. *Cum notis D. Thomæ Tamaji de Vargas*, Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. in 32. Venetiis quoque prodierunt ex officina Giolitti 1553. in 12.

GARSIAS LASO DE LA VEGA, diverſus a ſuperiore, in *Cuſco* totius Americæ meridionalis regia olim urbe natus, parentem habuit ſibi cognominem ex iis unum, qui Catholicis Hiſpaniarum Regibus Peruvianũ Imperium armis pepererunt, matrem autem fœminam ex Imperiali ſtirpe *Incarum* progнatam, unde & ipſe *Inca* vulgò audiebat. Res avorum geſtas ante Hiſpanorum appulſum, necnon & ipſam Hiſpanorum expeditionem, parentis teſtimonio & aliorum illius temporis æqualium ſubnixâ Hiſtoriâ comprehendit ſcribens.

Primera *parte de los Commentarios Reales que tratan del origen de los Incas, Reies que fueron del Pirù, de ſu Idolatria, leies y gobierno en paz y en guerra, &c.* Catherinę Principi Brigantiæ Duciſſæ. Oliſſipone apud Petrum Craesbeck editam an. 1609. fol.

Segunda Parte, *Hiſtoria general del Pirù* 1617. in fol. Utrãque in Gallicum ſermonem vertit *I. Baudin* Pariſiis, edíditque, duobus tomis apud Simonem Piget anno 1658. in 4. Scripſit inſuper.

Hiſtoria *de la Florida, y Iornada que a ella hizo el Governador Hernando de Soto*. anno 1695. 4. apud Craesbeck.

D. GARSIAS DE LOAYSA GIRON, Talaverenſis, Petri Gironis regii Caſtellæ ſenatus Patris & Mencię Caravajalliæ proles, Compluti doctus literas Philoſophorum ac Theologorum eximiam iis antiquitatis atque Hiſtoriæ omnis cognitionem, veluti condecens ſtudiorum ſacrorũ ornamentum, adjunxit. Toleti deinde obtentis Canonico Metropolitanę Eccleſiæ ſacerdotio, atque inſuper Guadalajarenſi Archidiaconatu hujuſmet Eccleſiæ dignitate, ab avunculo Ioanne Lupi Caravajallio bonâ Pontificis veniâ in ſe tranſlatis, domicilium hic fixit uſque ad annum MDLXXXIV. quo ab eleemoſynis, & à capellæ præfectura Philippo II. Regi fuit factus; nec diu poſt Philippi Principis ſtudiis prępoſitus. Fuit enim oris ſpecie honeſtiſſimâ, & incomparabili morum ſuavitate, adeo ut hominum delitium, veluti alter Titus Cęſar, audiret. Quod Hieronymus Almonazirius in *Cõmentarii ſuper Cantica* nuncupatione, Scotúſque in *Bibliotheca* referunt. Pro Sereniſſimo Alberto Auſtriaco Toletano Archiprę ſule hujus Sedis ampliſſimæ, vicem ejus abſentis ſuſtinens, adminiſtrationem diu tenuit; & quaſi arrhabone quodam obſtrinxit ſe Sponſæ nobiliſſimæ paulò pòſt matrimonio accipiendæ. Hujus quippe conditioni renunciante Alberto, Clemens Papa VIII. poſtulante eodem Rege non diu ſupervicturo Garſiam Toletanæ Sedi cęterarum Hiſpanicarum principi anno XCVII. ſupra ſexquimilleſimum impoſuit. Nec tamen accedere cò valuit, dum pallium à Roma expectat lethali contracto morbo; qui eum LXV. ætatis an. Februarii XXII. die ſemeſtrem vix Archiepiſcopum extinxit. Fama eſt ægrotaſſe ex męrore animi exinde veniente, quòd ſub novo Rege alumno non illam, quam ſpe conceperat, meritis atque educationi gratiam rependi videret, de qua fama pręter ſcriptores noſtros Iacobus Auguſtus Thuanus docet CXVII. *Hiſtoriarũ ſui temporis* libro, diligentiæ,& induſtriæ nomine noſtrũ laudans in ſacræ Hiſtoriæ veritate indaganda. Gerardus itẽ Ioannes Voſſius eruditorum hujus temporis Coriphæus *Viri doctiſſimi* compellatione, aliis alii pro merito illius honeſtaverunt, excepto uno Ioanne Filesaco Gallo, qui de *Origine Parœciarũ* ſcribens inter alia opuſcula intemperanter ſatis famæ viri obſtrepere auſus fuit. Extat ejus curâ in lucem edita.

Collectio *Conciliorum Hiſpaniæ, cum notis & emendationibus*. Matriti apud Petrum Madrigal 1593. folio: cui præponitur inter alia pertinentia ad ejuſdem argumenti ornatum, *Ordo & Chronologia Gothorum Regum, & Suevorum: Chronologia Toletanorum Præſulum*, item *Conciliorum*: Inſeritúrque *De primatu Eccleſiæ Toletanæ: De Dignitatibus, & Officiis Regni & Domus Regiæ Gothorum*. Quod quidem ultimò dictum cõmentarium Petrus Pantinus Toletanus Belga ſibi arrogabat, dum in vivis eſſet. Certè hunc domi ſuæ Loayſa exhibuit.

GARSIAS LOPEZ, Luſitanus Medicus, commentarios edidit, uti lego in *Bibliotheca Medica*,

De varia rei Medicæ lectione.

GARSIAS LOPEZ DE ALVARADO, edidit Romæ,

Compendio de Confeſſion; apud Vincentium Lucrinum 1558. in 8.

D. GARSIAS DE MEDRANO, regij militarium ordinum Concilij Iudex, ſeu Senator, ordinavit atque edidit.

La Regla *y eſtablecimientos de la Cavalleria de Sant Iago de la Eſpada: Hiſtoria, y origen de ella*. Pincię apud Ioannem Sanchez

chez. 1603. in folio.

Tributam ſcio huic, an alii ejuſdem nominis?

Cronica *de las Tres Ordenes militares*.

GARSIAS ORDOÑEZ DE MONTALVO, Decurio municipii Caſtellæ veteris nobiliſſimi *Medinæ Campi*, correxit, & ad elegátiorem ſtylum reduxit.

La Hiſtoria *de Amadis de Gaula*, edidítque Salmanticæ apud Petrum Laſo 1575. in folio.

Item ex propria penn-

Las Ergas *de Eſplandian*. Opera intelligo hujus fabuloſi Herois, quæ tamen tranſcripſiſſe fingit ſe ex Græco libro Magiſtri *Eliſabat*. Sic de tempore luditur. Prodiit liber Compluti ex officina hæredum Ioannis Garay 1588 in folio.

GARSIAS DE ORTA, Luſitanus, Proregis Indiæ Orientalis Medicus, eximio ingenio, & multâ vir doctrinâ, rerúmque, in primis Indicarum, peritiâ, cùm triginta ibi & ampliùs annos medicinam feciſſet, inſtructiſſimus. Scripſit Διαλογικῶς libros duos vernaculâ linguâ, quos primùm Latinè conſcripſerat,

De los Aromas *e ſimples medicamentos, que nacem em a India*. Hos in Latinum vertit, *Exoticíſque* ſuis intexuit Carolus Cluſius ſeptimo & octavo libris, ad quos & annotationes fecit Iacobus Bontius Batavus Leidenſis, qui in eadem India Orientali fecerat medicinam, extántque eæ cum aliis Bontii Lugduni Batav. editæ 1642. in 12. Verſio illa Cluſii ſeparatim prodiit cum notis anno 1593. in 8. Hunc noſtri laborem plnribus additis tum plantis, tum plantarum omnium iconibus valde locupletavit Chriſtophorus da Coſta Medicus Luſitanus, in Africa natus. Italicè etiam vertit Annibal Brigantus, Venetiis 1576. in 4. & 1616. in 8.

GARSIAS PEREZ DE MORALES, Medicus Doctor, Medicæque artis in lyceo Hiſpalenſi primarius profeſſor ad Petrum Gironinm Ducem atque Vreniæ Comitem dedit Tractatum-

Del Balſamo *y de ſus utilidades para las enfermedades del cuerpo humano*. Hiſpali apud Ioannem Varela 1530. in 4.

GARSIAS DE RESENDE, Luſitanus, Ioannis Regis II. Portugalliæ Chronographus, ſcripſit vernaculo idiomate illius tēporis res ejus geſtas: quod opus prodiit in lucem typorum noſtrâ ætate conſpectu hoc, ſeu titulo,

Chronica *da vida do Chriſtianiſſimo D. Iuam o ſegundo deſte nome y decimo terzio dos Reis de Portugal*. Accedit-

A entrada *del Rey D. Manoël en Caſtella, & Hida da Infanta Dona Beatris pera Saboia*.

Editum ad calcem libri fuit Garſiæ Poëmatium eâdem populari linguâ Portugallicâ ſic inſcriptum-

Miſcellanea, *o variedade de Hiſtorias, coſtumes, caſos, & couſas, que em ſeu tempo aconteceraõ*. Quod quidem non diu poſt trigeſimum ſupra ſexquimilleſimum annum ex ipſa rerum memoratarum ſerie compoſitum apparet.

D. GARSIAS DE SALCEDO CORONEL, Hiſpalenſis, eques D. Iacobi, Ambroſio parente in hac urbe natus, qui cum Zafrenſis eſſet civis ad id Prætorium acturus ſtrenuè Advocatum ſe contulit, Poëta fuit excultus, & majeſtate quadam, veluti charactere proprio dignoſceudus. Humaniora ſtudia coluit, Hiſtoriámque, libris, quos ſedulâ & perpetuâ curâ in Bibliothecam bene inſtructam collegerat, navatâ omnis ferè ætatis operâ. Neapoli apud Ferdinandum de Ribera Ducem Alcalitanum Proregem, ſtipatoribus, corporiſque cuſtodibus præfuit; Capuámque urbem adminiſtravit: inter Stratores etiā Ferdinandi Auſtriaci Infantis Sereniſſimi connumeratus. Poëmata ſua duobus voluminibus comprehenſa voluit, quæ hîc nuncupatione nota in vulgus ſunt,

Rimas, *Primera Parte*: ubi *la Ariadna*, ni fallor, eſt; Matriti edita 1624.

Criſtales *de Helicona*, *ò Segunda Parte de las Rimas*; Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1649. in 4.

Edidit etiam non dedignatus Poëtam illuſtrare Poëta,

Obras *de D. Luis de Gongora commentadas*; quatuor voluminibus. Primum continet *Las Soledades*, Matriti 1636. Secundū *El Poliſemo*, eodem anno. Tertium *Los Sonetos*, Matriti 1644. Quartum& ultimum *Las Canciones, Madrigales, Silvas, Eglogas, Octavas, Tercetos, y el Panegyrico al Duque de Lerma*. Ibidem 1646. Item-

Inſcripcion *del Sepulchro de Saturnino que ſe hallò en Merida año MDCL. iluſtrada*. Matriti in 4.

Obiit diſertus, urbanúſque, ac mihi amiciſſimus vir Matriti anno MDCLI. ſeptima die Octobris malignâ febre correptus.

GARSIAS DE SALCEDO CORONEL, Chriſti militiæ torquatus eques, Regiſque Luſitaniæ Medicus, qui & Hiſpali aliquando medicinam fecit, uti legitur in Franciſci Sanchez de Oropeſa Hiſpalenſis Medici *Variarum relationum*, ſive *Tractatuum medicinalium* libello; cui quidem Garſias nnncupavit-

Apologiam, in vero lethargo perpetuum neceſſario eſſe delirium.

GARSIAS SANGHEZ DE BADAJOZ, natus

natus in urbe hujus nominis ad Anam fluvii, Poëta ſuo tempore nulli ſecundus. Is cùm ex amore propinquæ cujuſdam fœminæ inſaniam contraxiſſet, divina & inimitabilia paſſim jacere cõſueviſſe refertur. Quare Poëtis inſaniam tribui, quæ in Garſia noſtro tam ingenioſa fuit & alacris, non ſine ratione uſurpari cœptum eſt. Laudant in metricis ejus -

Las Lecciones *de Iob*, ſed in alium ſenſum transformatas, de qua hujus perversè tractati ſacri ſermonis culpa author Anonymus qui ſcripſit *la Celeſtial Hierarquia y Infernal laberinto* carmine Hiſpano ad D. Ioannem de la Cerda Medinæ-celi Ducem, cum relatione calamitatis à noſtro, fortè in pœnam inſolentis hujus licentiæ, incurſæ, admonere poſteros voluit.

D. GARSIAS DE SILVA, ET FIGVEROA, in Eſtremadura natus nobili loco ex Ducum Feriæ, ut ajunt, familia, cùm Legatus Regius Philippi III. juſſu ad Perſas, eorúmque Regem ejus temporis Abbas, ex *Relationibus* Petri de Valle ſatis notum, ſe contuliſſet, an. MDCLXIX. aut circiter Goę dum ſubſiſteret, ſcripſit vernaculè, ut credo,

Breviarium Hiſtoriæ Hiſpanicæ, quod editum fuit Vliſſipone an. 1628. 8. poſt authoris obitum.

Commentarios inſuper uberes admodum & locupletes *totius ſuæ Legationis & Indiæ ac Perſiæ Regum*, uti refert Aubertus Miræus neſcio à quo doctus, qui adjungit obiiſſe in mati, an. MDCXXIV. cum ſuo jam defunctus munere in Hiſpaniam reverteretur. Gallicè jam hi prodierunt Pariſiis in 4. Legeſis de Silva epiſtolâ V. Petri de Valle laudati.

GARSIAS TOLEDANO, ex *Turriculæ* municipio oriundus, quod Hieroſolymitanorum equitum per Hiſpanias ditione continetur, apud Salmanticenſes licentiæ lauream obtinuit, & dum Patronum agit cauſarum edidit -

Lucernam Rubricarũ & Titulorum in tres poſteriores libros Codicis Iuſtinianei. Matriti an. 1618. in fol.

Quam neſcio an ſequutæ ſint *Lucernæ* aliæ tres ab eo tunc promiſſæ *I. Ad Digeſtorum integrum corpus*; II. ad *Codicis novem libros*; III. *Ad quinque Decretalium* accenſæ.

F. GARSIAS DE TOLEDO, Hieronymianus Monachus, collegit privilegia ordinis ſui, confecitque -

Compendium privilegiorum ordinis Divi Hieronymi. Romæ 1561. in 16. apud Paulum de Dianis. Matriti 1563. Idem collegit -

Indulgentias VII. Eccleſiarum Vrbis, imo & omnium Eccleſiarum Vrbis, item Hieruſalem & Compoſtellæ. Romę 1561. 8.

D. GARSIAS VENEGAS DE ALARCON, Granatenſis, neſcio quid ſcripſit -

De Aſtrologia. Laudat opus & authorem Franciſcus Bermudez de Pedraza in *Hiſtoria urbis Granatenſis*.

GASPAR.

F. GASPAR, Luſitanus, ordinis S. Franciſci Prov. Pietatis, dedit vernaculè -

Cartilha *de doctrina Chriſtaa em lingoa de Congo*. Eboræ in 8. Juſſu Henrrici Portugalliæ Cardinalis & Infantis.

GASPAR DE AGVILAR, gente Valentinus, Comiti *de Chelva* à ſecretis, præter Comœdias quaſdam, cujus artis laudem non ultimam tempore ſuo ambivit, laudatus eo nomine à Lupo Felice Vega in *Apollinis lauru* ſylva ſecunda, ſcripſit -

Expulſion *de los Moriſcos de Eſpaña por el Rey D. Felipe III. en octavas*. Valentiæ 1610. 8.

Fieſtas *nupciales, que la ciudad y reino de Valencia hizieron al feliciſſimo caſamiento del Rey D. Felipe con D. Margarita de Auſtria.* Ibidem apud Patritium Mey 1599. 8.

GASPAR ALVREZ DE LOVSADA, Luſitanus, Bracharenſis, Auguſtini de Caſtro Bracharenſis Archiepiſcopi quondam à ſecretis, quem laudare ſatius duxi Antonii Brandani Monachi Ciſtercienſis Portugalliæ Chronographi his verbis ex præfatione tertiæ Partis *Monarchiæ Luſitanæ*. *Gaſpar Alurez de Louſada Reformator Patronatuum Regiæ coronæ, Notarius, ſeu Cuſtos Archivii publici* (*Eſcrivaon da Torre do Tombo* id ſonat) *antiquitatum non iſtius regni tantùm, ſed Hiſpaniæ totius cognitione inſtructiſſimus, cui ſtudio adeo indefeſsè incumbit, ut abſque illo multa etiam nunc ignorarentur ab ſcriptoribus præſentis ævi, qui ipſi ea ingenuè Gaſpari accepta referre ſolent. Perfectum habet nuncupationis hujus librum* -

Eſcudo Real de Portugal, *qui egregiè confirmaturus eſt eam, quam habet apud exteros omnes, inſignis cujuſdam eruditionis famam.* Hæc Brandanus. Laudat & Rodericus da Cunha in *Hiſtoria Bracharenſis* cap XXV.

Plura alia reliquiſſe videtur in ſchedis; quarum Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* meminit. Ea ſunt;

Deſcripçaõ *de entre Douro e Minho*; ſive Interamnenſis Luſitaniæ provinciæ. Meminit is die XXVI. Martii pag. 319.

Comarca *de Valença del Minho*: die XI. Aprilis pag. 518

Deſcripcaõ *da provincia de Tralos-montes*: die XVI. Aprilis.

Epiſtola *al Maeſtro Villegas ſobre S. Tyrſo*. Ibidem pag. 607.

Latinéque -

Epi-

Epitome Bracharenſis Eccleſiæ. Hanc laudat die II. Aprilis pag. 400. &,niſi idem fit opus,

De vera Primatum Bracharenſium ſucceſſione.

GASPAR DE AMARAL, Luſitanus, Ieſuita, ſcripſit, ut lego in epiſt I. cent. IV. D. Franciſci Emmanuelis,

De Philoſophia naturali.

GASPAR DE AÑASTRO ISVNZA, tranſtulit in vulgarem Caſtellæ linguam ex Gallicâ-

La Republica *de Iuan Bodino*; ſed ab erroribus perpurgatam. Auguſtæ Taurinorum apud hæredes Bevilaquæ 1590. in fol.

Sereniſſimæ Catarinę Infantis Hiſpaniarũ Sabaudię Duciſſę Theſaurarius fuit generalis.

GASPAR DE ASTETE, Salmanticenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, religioſus vir, ac in promovendis juvenum utilioribus ſtudiis induſtrius ac diligens, ſcripſit Tractatus hos;

Del Eſtado *de las Viudas y Donzellas*. Burgis 1597. 8.

Del Govierno *de la familia, y eſtado del Matrimonio*. Valliſoleti 1598. 8.

Del Eſtado *de la Religion*. Ibidem 1603.

Doctrina Chriſtiana *y documentos de criança*. Pampilone 1608.

Inſtitucion *y Guia de la juventud Chriſtiana*; duabus partibus. Prior Burgis edita eſt, 1592. 8. poſterior autem 1594. 8.

Modo *de rezar el Roſario, Salmos, y oraciones*. Burgis 1593. in 12.

Abiit ad plures Burgis major ſexagenario, natus anno MDXXXVII.

F. GASPAR DE AVILES, Ovetenſis, ordinis S. Benedicti, edidit-

Muerte Chriſtiana *y aviſos para bien morir*. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez 1603. 8. in cœnobio Iracienſi 1609.

GASPAR DE BAEZA, cui patria urbs in Bæticæ tractu bene nota cognomen fecit, cùm primùm datam copiam judicii ſenſit, glotiam ſtudiorum, arreptâ, quæ eò tendit, regiâ viâ, animosè, & flagranter ambivit. Salmantinum certè gymnaſium pro addiſcendo civili Iure frequentaſſe eum oportet, qui legentem ibi miro pronunciandi genere Ioannem Oroſciũ Commentariis ad *duos priores Digeſtorum libros* celebrem ſe audiviſſe refert. Planè Philoſophiæ, Theologiæque, nec non Geographiæ, atque Hiſtorices, melioriſque omnis literaturæ præceptis notitiâque imbutus ad ſcribendum acceſſit; Granatæ interim in Curia patrocinio cauſarum addictus. Quem niſi mors in flore ipſo ætatis abſtuliſſet, nondum ſcilicet triginta annos natum, ſenili tamen prudentiâ & in Deum pietate altiora ſe, ac perennia cogitantem, haud mediocri bono id factum fuiſſet civilis, atque aliarum diſciplinarum.

Poſthuma edita ſunt à Melchiore fratre hæc opera;

De non meliorandis dotis ratione filiabus; ſive enarratio in Caroli Regis Hiſpaniarum conſtitutionem, quæ eſt *Lex I. Tit. II, lib. V. Compilationis*. Granatæ 1656.

De Inope debitore ex Caſtellana conſuetudine creditoribus addicendo, Tractatus. Granatæ 1570. in folio.

De Decima Tutori Hiſpanico Iure præſtanda, ad interpretationem Leg. II. Tit. VII. Lib. III. Fori legum. Granatæ 1567. folio. Marriti 1592. folio. Hi tres Tractatus ſimul omnes editi etiam extra Hiſpaniam circumferuntur, & in *Doctorum Tractatibus*.

Extant à Gaſpare in Hiſpanicum ſermonem elegantiſſimè converſa-

La Hiſtoria *de Paulo Iovio I. y II. Parte*: Ad Franciſcum Eraſum Regi à ſecretis. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1562. folio. Item-

Los Elogios *de Paulo Iovio*. Granatæ 1568. in folio.

Las Comunidades *de Eſpaña por Paulo Iovio en la vida del Papa Hadriano VI*.

GASPAR BARREIROS, Luſitanus, Viſenſis natu, Canonicus primùm in patria Eccleſia, mox in Eborenſi Metropolitana; quo tempore Luſitaniæ Infans Henricus ei præerat, in cujus domo eas literas ſe didiciſſe, ſtudiáque elegantiora frequentaſſe, quæ quidem ſuperſtiti ornamento non vulgari, mortuo verò eſſent famæ & honori nunquam interituro, alicubi refert. Iuſſu ejuſd. m pileo Cardinalitio recèns donati, Romam venit anno MDXLVI. Paulo III. Pontifici Maximo debitum officium grati animi & obſequio pleni pro eo impenſurus. Quod ampliſſimis verbis præſentibus S. R. E. Purpuratis omnibus publicè exhibuit. Ac tunc quidem in cognitionem, brevíque in familiaritatem venit duorum Cardinalium inter alios doctrinâ, & eloquentiâ ſpectatorũ Petri Bembi & Iacobi Sadoleti, cùm quo præcipuè, ut ipſe Gaſpar ait, conjunctiſſimè vixit, dum Romæ fuit, nullo officiorum prætermiſſo genere, quo non fuerit ab illo, & mirificè ornatus, & maximè affectus. Cum rediiſſet in patriam, digeſſit meditata, & affecta quædam opera, præcipuúmque illud Chorographiæ, de quo mox dicimus, Ioanni Barrio avunculo obſequutus magno illi expeditionum Indico-Luſitanarum Hiſtorico, qui hâc nepotis operâ in partem ejus, quam parabat, univerſi terrarum Orbis Geographiæ, uti deſtinaverat. Sed cùm meditaretur Luſitanè factam deſcriptionem in Latinum convertere, mors interceſſit, translatâ in Lupum de

de Barros fratrem, ejuſdem Eccleſię Canonicum, regiúmque Vliſſiponenſem Senatorem curâ edendi poſthumos fratris fœtus. Hi ſunt:

C h o r o g r a p h i a *de alguns lugares, que ſtam em hum caminho, que fez Gaſpar Barreiros o anno de MDXXXVI. comenzado na cidade de Badajoz em Caſtellate à de Milam em Italia.* Conimbricæ apud Ioannem Alvarez 1561. 4. ubi quædam ex Andreæ Reſendii ſcriniis candidè ſibi cômunicatis, non candidè uſurpatis ſcripſiſſe dicitur ab eodem Reſendio in *Epiſtol. ad Bartholomæum Quevedum*: qui plagium conqueritur adverſus ſe in pleriſq; hujus operis locis commiſſû: quod nec tacet in altera *ad Ambroſium de Morales Epiſtola*. Adjuncta eſt hujus editioni *Oratio Latina, quam coram Sixto IV. olim habuit Garſias Meneſius Eborenſis Præſul Luſitaniæ Regis Legatus, & regiæ claſſis adverſus Turcas Præfectus*, de qua ſuo loco mentionem fecimus. Item adjungitur -

C o m m e n t a r i u s de Ophira regione apud divinam Scripturam commemorata; cum duabus nuncupatoris Epiſtolis, altera *Ioanni III.* altera, decennio interim exacto, *Sebaſtiano*, Luſitanorum Regibus. Commentarius hic ſeorſim editus fuit Antverpiæ per heredes Ioannis Belleri 1600. in 8. Item vernaculè -

C e n ſ u r a s *ſobre quatro libros intitulados em Marco Portio Catam de originibus, em Beroſo Chaldeo, em Manethon Egyptio, & em Q. Fabio Pictor Romano*; Marco de Bethania, aliàs Vliſſiponenſi, ordinis Minorum Chronographo famigeratiſſimo, inſcriptas anno MDLVII. quas & Latinè cogitabat, non Luſitanè, in vulgus emittere. Sed quod is non potuit, fecit poſt plures annos Andreas Schotus, publicavítque in *Bibliotheca Hiſpana*.

V i t a m Sancti Franciſci Latinam apud ſe eſſe breviter perficiendam ait ipſe in Nuncupatoria *Cenſurarum* Epiſtola; confirmátque Lupns frater ſuperiorum operum editor: cujus meminit etiam D. Franciſcus Emmanuël cent. II. epiſt. I. & ante eum Marcus de Liſboa laudatus in prœmio II. Partis *Hiſtoriæ Ordinis Minorum*.

Reliquit etiam *Genealogicum* neſcio quid, de quo & Reſendius, non tamen ſine diffidentia, ad Quevedum refert,

A s L i n h a g e n s ſcilicet; quo modo hoc opus appellat Gaſpar Statius in ſuis *Antiquitatibus* cap. LIII.

Tribui quædam alia Barrerio ſolent: nempe Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die ſecunda Martii Barrerium laudat ex neſcio quo opere *ſuper Ptolemai Geographiam*. Denatum fuiſſe anno MDLX. oportet eum, qui nuncupatoriam eùm dediſſet eo anno ad Sebaſtianum Regem Epiſtolam, è vivis jam exceſſerat Septembris vigeſima die, qua Lupus Barrius ad Henricum Cardinalem in editione fratris operum præfatur. Et quidem obiiſſe inter Franciſcanos ſodales dato huic inſtituto nomine, magna pietatis opinione, refert in *Vita Barrii* avunculi Emmanuël Severinus Faria Eborenſis Cantor, & Georgius Cardoſus in *Relatione* Romam tranſmiſſa ad manus Franciſci Haroldi ordinis Min. Chronographi. Virum laudant eruditionis non vulgaris nomine Ioannes Vaſæus in *Chronico* cap. V. Abraham Ortelius in *Theſauro Geographico*, verbo *Caſtellani*. Gaſpar Statius in laudato *Antiquitatum* cap. LIII. Didacus Paiva in *Examine Antiquitatum*; Rodericus à Cunha in *Hiſtoria Bracharenſi* cap. LXXXI. Antonius Brandaon in *Prologo III. Partis Monarchiæ Luſitanæ*, laudatúſque nuper Emmanuel Severinus de Faria, & alii plures.

F. GASPAR DE SANCTO BERNARDINO, Franciſcanæ religioſæ familiæ, edidit -

I t i n e r a r i o *de la India por tierra haſta el Reyno de Portugal* 1611. 4. Inſcriptio hæc eſt Caſtellana Luſitani operis.

GASPAR BRAVO RAMIREZ DE SOBREMONTE, natus in oppido *Agular de Campo* Burgenſis diœceſis, Doctor Medicus Pincianus, in quâ ſchola liberales artes, Chirurgicam, & Methodicam, deinde alias Medicæ doctrinæ partes horis pomeridianis è veſpertina ſcilicet, ut vocant, cathedra cum laude docuit. Quare Rex noſter Philippus IV. ut inter alios connumeraretur regios Medicos, in Curiam ſuperioribus annis eum accivit. Ediderat olim -

R e ſ o l u t i o n u m Medicarum circa univerſam totius Philoſophiæ doctrinam, tomum primum, Valliſoleti apud Antonium Vaſquez de Eſparza 1649. in folio. Sed auctior ex tertia editione prodiit Lugdunenſi apud Philippum Borde 1662. ſex partibus nempe conſtans, quarum duæ tunc primùm adjunctæ ſunt: *Prima Phyſiologiæ; II. Pathologiæ ac curationis; IV. Sanguinis miſſionis, Purgationis, & de ſudore; V. Sanguinis circulationis, & artis Sphygmicæ theoria e Galeni mente, ac prognoſis recidivæ naturæ, ac de quorumdam Eunuchorum potentia; VI. Selectarum obſervationum & conſultationum*.

GASPAR CALDERA DE HEREDIA, Doctor Medicus, Hiſpalenſis ex Luſitana, origine, vir doctus, atque eruditione variâ perpolitus, ad hæc ſingularis humanitatis, quem ultrà laudare vivum modeſtia ejus & amicitia noſtra impedit; ad Eminentiſſimum Franciſcum Mariam S. R. E. Cardinalem Brancaccium Mœcenatem ſuum ſcripſit -

T r i b u n a l Medico-magicum & Politicum: ſive ejus Primam Partem. Lugduni Batavorum apud Ioannem Elzevirium 1558. in fol. Deinde & -

T r i b u n a l i s Medici illuſtrationes practicas: hoc eſt Fabrium & ſymptomatum exactiſſimam

mam

mam curationem etiam à veteribus traditam, à ſe illuſtratam, ac totius operis illuſtrationes & obſervationes practicas, cum pleriſque aliis ſelectis, quæ in Tribunali Medico deſiderabantur. Acceſſit liber aureus; *De facilè parabilibus è veterum & recentiorum obſervatione comprobatis, & ex arcanis naturæ Chimico artificio, & artis magiſterio eductis*. Antverpiæ apud Iacobum Meurſium 1663. in folio.

Alia medica, & politica parata habet; præcipuè *Theatrum honoris*, ſive confutationem falſæ hominum circa duellum privatum opinionis, vernaculâ linguâ.

GASPAR CARDILLO DE VILLALPANDO, ex Franciſco Villalpando atque Eliſabetha de Cartes honeſtis & piis, plùſquàm opulentis, parentibus anno MDXXVII. in vrbe Segovia editus eſt. Complutum inde ivit Grammaticæ artis jam gnarus, in qua ſchola poſt navatam in Philoſophicis, Sacrarûmq; literarum ſtudiis ſedulam operam, ſodalis primùm in collegio trilingui, mox Philoſophus, dein Theologus, & tandem (qui præcipuus eſt in eo loco togatorum ordo) ad S. Ildephonſum extitit. Publicū jam ab aliquot annis Philoſophiæ doctorem titulus ſolemnis cohoneſtavit, laureâ ſcilicet ritè ibi ſuſceptâ. Sed quominùs ad majorem ſtudiorū profectum in ea ſchola diutiùs commoraretur, obtentum per eos dies Fontis-ſalicis (vulgo *Fuente el Sauce*) oppidi ſexdecim paſſuum millibus Compluto diſtantis opimum Sacerdotium in cauſa fuit. Tempus aderat celebrandæ ad Tridentum Synodi tertiùm jam à Pio.IV. P.M. inſtauratæ. Eò noſter ſe contulit Alvari Mendozæ, quem Abulenſis Eccleſia Præſulem per id tēpus jure excuſatum habebat, vices gerens; lubenti animo verſans qnale ſibi & ſtudiis Theologiæ, atque eloquentiæ theatrum in conſeſſu illo graviſſimorum & ſapientiſſimorum totius Eccleſiaſtici Orbis hominum præpararet. Magno ibi plauſu tribus concionibus ad Patres habitis, quarum una, *de uſu Calicis Bohemis non cōmunicando* diſſeruit, præterea cum Petro Paulo Vergerio & Fabricio Montano hæreticis collato publicarum ſcholarum pede, ſubrogatus interim ad nutum Cardinalis Borromæi in locū Petri Soti Dominicani Theologus Pontificis, magnâque gratia Cardinalis ipſius ac cęterorū fuit verſatus. Iam in patriam rediens in Collegio ſacro Sanctorum Martyrum Iuſti & Paſtoris Eccleſiæ Complutenſis Canonicum adeptus eſt Sacerdotium. Quem quidem locum & dignitatem, literis excolendo animo pervicaciter inſtans, ad annum ſuſtentavit ætatis quartum ferme ſuper quinquageſimū; cujus die Ioannis Baptiſtæ anniverſaria, octavo ſcilicet Kal. Iulii menſis, acuti cujuſdam morbi lethalē expertus eſt vim an. MDLXXXI in ea ipſa ædc ſacra, cui ſe vivus addixerat, ſepultus. Præcipua jam Gaſparis laus, præter eruditionis illam profanę, ſacræque, Latini ad hæc & Græci ſermonis, aſſertus fuit in decus priſtinum, & à barbarie, ineptiſque laborioſiſſimorū interpretum vindicatus ac perpurgatus Ariſtoteles. Quæ maximè cura illius & conſilium cum omni poſteritate nominis ejus commemorationem adæquavit. Planè hujus agonis palmam eo ſymbolo jactaſſe creditus fuit cudens vultus ſui imaginem, cujus adverſum latus Chimeram monſtrum ſagittis confixum *Bellerophonteâ* nempe (quod ſcriptum erat) *manu* ſignaverat. Scripſit namque –

Apologiam Ariſtotelis adverſus eos, qui ajunt ſenſiſſe animam cum corpore extingui: ad Carolum Hiſpaniarum Principem. Compluti apud Brocarium 1560. 8. Feruntur unà illius ad *Ioannem Geneſium Sepulvedam*, hujúſque ad illum *Epiſtolæ de Animarum tranſmigratione*, an ſcilicet Philoſophus eam docuerit. Ioannis Geneſii illa legitur etiam lib. V. ejus *Epiſtolarum*, LXXVIII.

Iſagogen, ſive Introductionem in Ariſtotelis Dialecticam. Compluti 1557.

Summam Summularum. Compluti anno 1557. & 1571. 8. 1584. & anno 1586. 8. ad Complutenſis Academiæ Patres; qui quidem publico ſanciverunt decreto, ne in poſterum aliunde quàm ex hac *Summa* Dialecticæ artis principia diſcipulis traderentur.

Commentaria in Porphyrii Vniverſales. Compluti 1566. 4. apud Ioannē a Villanova.

In Prædicamenta, & Categorias. Ibidem apud Ioannem Brocarium 1558. 4.

In Librum Periermenias, ſive de Interpretatione. Ibidem 1558. 4.

Breve Compendium artis Dialecticæ: Compluti (ut ſuſpicor) apud Ioannem à Villanova 1599.

In Libros de Priori reſolutione. Compluti 1561. in 4.

In Libros de Poſteriori reſolutione. Ibidē 1559. 4.

In Topica Ariſtotelis; librum de ratione diſputandi. Ibidem 1569. 4.

In Libros duos de Generatione & corruptione: Ioannis Geneſii Sepulvedæ interpretatione uſus; ad Antonium Perezium Regi à ſecretis olim auditorem. Compluti apud Ioannem Villanovam 1568.

In Octo Libros Phyſicorum Ariſtotelis; prætereà *Quæſtiones, quæ ad eoſdem libros pertinent in contrariam partem diſputatas*; Didaco Eſpinoſæ ſupremi Senatus Caſtellæ Præſidi. Compluti in folio 1667. apud Ioannem de Villanova

In Quatuor libros de Cælo. Compluti 1568.

Interrogationes naturales, morales & mathematicas. Compluti 1573. in 8.

Hæc Philoſophica: quæ verò ſequuntur, Theologica;

Con-

Concionem in Tridentina Synodo de Primatu Petri & Romanæ Sedis, ipsâ die SS. Apoſtolorum Petri & Pauli habitam anno MDLXII.

Concionem aliam *De Nomine Ieſu*, in eadem Synodo Kalendis Ianuarii anni ſequentis MDLXIII. in 4.

De non indulgendo Germanis uſu Calicis tertiam *Orationem*. Quæ tres unà cum aliis aliorum eodem loco habitis editæ ſunt Lovanienſibus typis anno 1567. folio, & Pariſienſibus 1667. in folio.

Diſputationes novem coram Patribus habitas adverſus Petri Pauli Vergerii, Fabriciique Montani blaſphemias. Venetiis 1564. Quarum Bellarminus lib. I *De Conciliis & Eccleſia* Cap. II. V. & XXI. cum laude meminit. Prodiit ſimul -

De Traditionibus Eccleſiæ, Tractatus.

Diſputationes adverſus proteſtationem XXXIV. Hæreticorum Auguſtanæ Confeſſionis. Venetiis per Donatum Bertellum 1564. in 8. Quod non aliud videtur opus à ſuperiore.

Commentaria præcipuarum rerum, quæ in Conciliis Toletanis continentur. Compluti 1570 8. in quibus plura ſunt, quæ partim ad Eccleſiæ diſciplinam, partim ad Gothorum Hiſtoriam pertinent, cognitione digna.

Necnon vertit in Hiſpanicum pio concilio -

El libro *de la Dotrina Chriſtiana del Padre Pedro Caniſio*; Compluti apud Lequericam 1574.

Declaracion *del Salmo de Miſerere*. Ibidem 1576. in 12.

Catecíſmo breve *para enſeñar à los Niños*. Ibidem 1580. in 12.

F. GASPAR CARDOSO, Benedictinus monachus, Potentinus in regno Neapolitano Epiſcopus; quem virum clariſſimum appellat Vghellus in *Italia Sacra*; ſynodum hic celebravit, quæ edita eſt hoc titulo -

Conſtitutiones & decreta Synodi Potentinæ. Romæ apud Guilielmum Facciottum 1606. in 4.

Anno MDCVI. cum titulo Dragonenſis Epiſcopi Vicarius ſive Coadjutor datus eſt Sebaſtiano Barnabæ Potentino Præſuli: quo defuncto hanc Eccleſiam gubernavit uſque ad MDCXV.

GASPAR CARDOSO, Luſitanus ex oppido *Frontera*, Societatis Ieſu Presbyter, Rectórque in collegio Funchalenſi, edidit (quonam ſermone non dicit Alegambius.)

Meditationes in omnes anni dies.

Kalendarium Romanum ad uſum Miſſarum & Canonicarum horarum. Gaſpari Cardoſo tribuit librum novimus hujus tituli Luſitanum -

Teſouro *de Prudentes*. Conimbricæ 1612. Necnon & -

Pronoſtico geral.

F. GASPAR CASAL, Luſitanus, nobili loco in *Leiria* urbe natus, id quod ex Epiſtola ad ipſum Andreæ Reſendi colligitur, ſive, ut aliis videtur, Santarenenſis, in familia Eremitarum Sancti Auguſtini, eruditionis atque ingenii, necnon & vitæ integritatis laude præſtans, Conimbricenſi ſcholæ circa annum MDXLII. primarius ſacræ Theologiæ Profeſſor his dotibus illuxit, quorum nomine Funchalenſis priùs *Maderæ* Inſulæ Antiſtes, in Luſitania de hinc Leirienſis anno MDLVII mox & Conimbricenſis Præſul creatus fit, factus inter hæc Ioanni III. Luſitaniæ Regi à conſiliis & à confeſſionibus, regiique Senatus, quem *Meſa de conciencia y ordenes* vocant, Præfectus; pręterea Ioannis Principis inſtruendæ literis pueritiæ olim præpoſitus. Concilio Tridentino bis interfuit. Scripſit utique privatus adhuc, primúſque ex Auguſtinianis prelo editis libris in Conimbricenſi Academia clarus -

In Prædicamenta, & in libros Topicorum Ariſtotelis; quæ quidem Venetiis fuiſſe typis mandata lego in *Supplemento Verderiano Geſneriana Bibliothecæ*.

Creatus autem Epiſcopus -

De Sacrificio Miſſæ, & Sacroſanctæ Euchariſtiæ celebratione libros III. Venetiis anno 1563. Antverpiæ apud Libertum Malcotium 1566. in 4.

De Cœna, & Calice Domini, ad Pium Quartum Pont. Max. libros III. Venetiis apud Iordanum Zilettum 1563. in 4.

De uſu Calicis, libros III.

Axiomatum Chriſtianorū lib. III. *ex diverſis Scripturis, & Sanctis Patribus adverſus Hæreticos antiquos, & modernos*. Conimbricæ 1550. 4. Venetiis 1563. Lugduni 1593. in 4. Præterea libris XI. quatuor autem tomis diſtinctum opus, cui præfixus eſt titulus -

De Quadripartita Iuſtitia decima in quibus omnium, quotquot extant, Theologorum conquiſitis, probéque digeſtis ſententiis ortodoxæ de iuſtificatione noſtra fides aſſeritur. Venetiis apud Zilettum 1563. necnon Antverpiæ, atque alibi prodierunt. Abiit ad plures anno MDLXXXVII. ſive MDLXXXV. uti lego in *Chronico Auguſtiniano* Antonii à Purificatione lib. VII. tit. I. §. III. Extat ad hunc Epiſtola Andreæ Reſendij viri eruditiſſimi perquàm eleganti ſermone ſcripta cum Præſul is Leirienſis à conventu Tridentino reverſus Oliſſipone Synodum cum aliis Patribus pro reformandis Luſitaniæ Eccleſiis celebraret.

GASPAR CASTELLANOS, neſcio quis, in publicum dedit -

Modo *de bien morir* in 8.

F. GAS-

F. GASPAR CENTOL, Hieronymianus monachus cœnobii Gandienſis in Valentiæ regno, atque ejus Præfectus, ſcripſit-

Relacion *de la vida, virtudes, muerte y entierro del Siervo de Dios Moſſen Miguel Lopez Grez Navarro Vicario de Roteva en el reino de Valencia.* Pampelone apud Carolum de Labayen 1606 in 8.

F. GASPAR DE CONCEPTIONE, Luſitanus, ordinis Seraphici provincię Portugalliæ, ſcripſit-

Dictata ſalutis, Oliſſipone 1620. in 12.

GASPAR CORREA, Luſitanus, à civibus ſuis laudatur eo quòd ſcripſerit-

Hiſtoria *da India*.

D. GASPAR DE CRIALES & ARZE, ex Canonico Pœnitentiario, ut vocant, S. Eccleſiæ Conchenſis Iudex creatus Monarchię in regno Sicilię, quinquennióque ferè pòſt Rheginenſis Archiepiſcopus in Neapolitano regno, præfuit huic ſedi annis quatuordecim, literis, probitate vitæ, & prudentiâ omnibus charus, & in magno pretio. Habemus ab eo juſti voluminis opus-

Carta *que eſcriviò à ſu Mageſtad* : quâ inter alios abuſus Hiſpaniæ regnorum Majoratuum introductionem acriter inſectatur. Rhegii per Iacobum Mathei de Meſina 1646. in 4. In hoc opere refert ſe ad eamdem Majeſtatem tranſmiſiſſe anno MDCXLII-

Obſervationum ſuper Tribunali & Iuriſdictione Iudicis Monarchia Sicula volumen primum.

Deceſſit in ſede ſua anno MDCLVIII.

F. GASPAR DE CRVCE, Luſitanus, Cetobricenſis, ordinis Prædicatorum, in India Perſia, Camboja, Sinarúmque regno verſatus edidit, Regique Sebaſtiano dicavit-

Tratado *em que ſe cõtam muito per eſtenſo as conſas da China com ſuas particularidades, e aſſi do reino de Ormus.* Eboræ 1569. in 4. Caſtellanam reperiri formis Hiſpalenſibus hujus libri editionem alicubi lego. Electus author in Malacę urbis Præſulem ab eodem Sebaſtiano Rege obiit diem ſuum in patria peſte confectus, in quam ex miniſterio præſtando iis, qui epidemiam contraxerant anno MDLXIX. ei regno fatalem, victima charitatis incurrit. Mentionem ejus habent Thomas Maluenda lib. IV. *de Antichriſto* c. XV. & XVI. Ioannes Gonzalez de Mendoza lib. II. *Hiſt. Sinenſis* c. I. & III. Alphonſus Fernandez in *Hiſtoria Eccleſiaſtica ſui temporis* libro II. c. XLIII. Ioannes de Sanctis in *Aethiopia Orientali* parte II. lib. II. cap. II.

D. GASPAR DE ESCALONA & AGVERO, Americanus ex Argentina urbe regni Peruani, parentibus tamen Hiſpanis natus, Chilenſis Senator, ſcripſit-

Arca Limenſis Gazophilacium regium Peruvicum adminiſtrandum, calculandum, conſervandum, Matriti 1647. in folio.

Del Oficio *del Virey*. M.S. laudat Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*.

GASPAR ESCOLANO, Valentinus gente, forſan & urbe, gentis quidem Chronographus regius, & in eadem urbe regni principe ad S. Stephani paræciale templum Rector, poſt Martinum Vicianam, Beuterúmque patriis rebus ſcripto conſignandis intentus, excuſo in eum finem urbis tabulario, pluribúſque aliis veteris ævi monumentis ad rem accuratè pertractandam decennii totius operâ collectis, digeſtis, atque in Hiſtoriæ corpus transformatis, dedit in vulgus tandem-

Decada primera *de la Hiſtoria de la inſigne y coronada ciudad y reino de Valencia*; duobus tomis. Valentię typis Petri Patricii Mey; priore quidem anno 1610. poſteriore autem 1611. folio. Quæ tantùm decas vidit lucem ex tribus ab authore promiſſis.

GASPAR ESTAZO, hoc eſt, STATIVS, ſive EVSTACHIVS, Luſitanus, Eboræ fortè natus, literis ſaltem inſtructus, in domo Henrici Sereniſſimi Portugalliæ Regis, dum adhuc Regum anteceſſorum frater, patruúſq; S. Romanæ Eccleſię Cardinalis, & Antiſtes eſſet Eborenſis, à decimo ętatis anno educatus, vir quidem ſtudio rerum antiquarum, defæcatóque, ac virili judicio pręſtans, edidit vernaculè-

Varias antiguidades *de Portugal*. Simúlque-

Tratado *de linhagem dos Eſtaços naturales da cidade de Evora*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1625. in folio.

F. GASPAR ESTEVAN, hoc eſt, STEPHANVS, laudatur ab Alphõſo Acevedo in *Comment. Leg. V. Tit. III. Lib. I. n. 6. & in L. XI. Tit. III.* ejuſdem *Libri Recopilationis legum Hiſpanarum*, uti author cujuſdam-

Tractatus pro Immunitatis Eccleſiaſticæ defenſione.

GASPAR FERNANDEZ, Toletanus, Ieſuitarum ſodalis, Franciſci Borgię perpetuus comes, & à confeſſionibus, quem Martinus Navarrus in *Manualis* ſui pręfatione, *erudiſſimum, & Societatis decus egregium* appellat; ſcripſit inedita adhuc-

De Statu & officio S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium libros III.

De Dialectica.

De Immortalitate Animæ; nonnulláque alia. Toleti denatus eſt an. MDLXXV.

GASPAR FERNANDEZ, Luſitanus, cùm Alegambius *Jeſuitarum* publicavit *Bibliothecam*, paratos editioni habebat, an Luſitani câ linguâ?

Concionum tomos XII.

Moliebatur etiam *Continuationem Commentariorum P. Franciſci Mendoça ſuper Libros Regum*.

GASPAR FERREIRA REIMAN, Luſitanus, dedit Luſitanicè -

Derroteiro *da carreira da India.* 1610. in 4.

GASPAR DE LA FIGVERA, Ieſuita, ſcripſit -

Suma Eſpiritual. Hiſpali 1648. in 16. deinde & Compluti 1653. in 16.

GASPAR FRVCTVOSVS, Luſitanus, Inſulas hujus regni deſcripſiſſe dicitur, réſque in his geſtas in commentarium retuliſſe ſic inſcriptum -

Hiſtoria *das Ilhas*, hoc eſt, Inſularum Hiſtoriam. Meminit ſæpe hujus Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*.

F. GASPAR DE LA FVENTE, Toletanus, ordinis Minorum provinciç Caſtellç, ex collegio Complutenſi evocatus Romam docuit prius liberales artes in cœnobio Sancti Petri Montis-aurei nuncupato, mox Theologiam unà cum Antonio Hiqueo Hiberno viro doctiſſimo in collegio S. Iſidori Agricolæ ſodalibus Hibernis ejuſdem ordinis nuper erecto. Complutenſem domum à reditu gubernavit: Ioanni Merinero Miniſtro Generali à ſecretis fuit, Præfectus ſuæ provinciç, ac Diffinitor generalis; ſupremis itidem apud nos fidei Cenſoribus à conſiliis Theologicis; vir ſubtilis, doctus & prudens. Scripſit -

Quæſtiones Dialecticas & Phyſicas ad mentem Doctoris Scoti. Lugduni 1631. in 4. apud Iacobum & Andream Proſt.

Contulit quoque operam ſuam unà cum Petro de Valvas, Petro de Alva & Ioanne Gutierez in -

Armamentarium Seraphicum, & Regeſtum univerſale tuendo Titulo Immaculatæ Conceptionis; Matriti typis regiis editum anno 1649. in folio. Edidit etiam Hiſpanicè -

Relacion *del Capitulo General celebrado en Toledo año de MDCXXXIII*. Matriti eodem anno -

D. GASPAR GARZERAN DE PINOS & CASTRO, Comes de *Guimerà*, & Vicecomes de *Evol*, Aragonenſis, hujus regni antiquitatum non mediocriter gnarus, ſcripſit -

Tablas *demonſtrativas de los antiguos y modernos Condes de Ribagorza*. Quas M.SS. habere ſe in Bibliotheca ſua donatas ſibi à Ferdinando Aragonio Villæ-formoſæ Duce retulit mihi D. Ioſephus Pellizer regius Chronographus.

El Sumario *Genealogico de la Caſa de Pinòs*. Hoc opus ſub nomine *Ludovici de Vera*, quem à ſecretis habebat, publicavit: ſed verum authorem eſſe Comitem noſtrum Stephanus Corvera in *Vita Dominæ Mariæ Cervellon* cap. LXXXVIII. affirmat non obſcurè.

GASPAR GARZIA, Oriolanus cognomento, quod ex *Oribuela* regni Valenciæ urbe oriundum ſignificat, verè autem ex *Oliva* ejuſdem regni oppido, quod Gaſpar Eſcolanus in Commentariis Valentinarum rerum aſſeverat, verſibus celebravit Murcienſis regni Chriſtianam à Iacobo Rege factam expeditionem illo opere, quod titulo iſto inſignivit -

La Murgetana *del Oriolano, guerras y conquiſta del reino de Murcia por el Rey D. Iaime I. de Aragon*. Valentiæ 1608. in 8.

Pedeſtri ſermone *Annales* ſeu *Chronicon ejuſdem regni*, quod elaborare ſe tunc temporis publicavit, nondum vidimus.

F. GASPAR GARZIA DE LA CRVZ, Franciſcanus laicus provinciæ Caſtellæ, natus in urbe *Huete*, ſuaſurus Hieroſolymitanam expeditionem, ſcripſit -

Patria *del Hijo de Dios*. Matriti apud Franciſcũ Martinez. 1642. Ita Vvaddingus *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

GASPAR GERAV, Valentinus, Rhetor, & in Complutenſi ſchola ejus artis Profeſſor, ſcripſit -

De Arte oratoria. Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hiſpaniæ* eum laudat.

GASPAR GILPOLO, celebratur maximè inter eos, qui eruditis fabularum adinventionibus delectantur. Ejus namque eſt opus ſic inſcriptum -

Diana enamorada; quinque libris proſequens *Georgii Montis-majoris* Luſitani Caſtellanam elegantiſſimam illam compoſitionem, cui *Dianæ* nomen author fecit, quæque *Prima* hodie audit *Dianæ Pars*. Continuavit fabulam, adjunxitque ſecundam partem Alphonſus quidam Perezius Salmantinus parùm dextrè, lampada noſtro Polo tradens, qui vel æquavit Georgium ipſum, vel ſuperavit. Prodiit Valentiæ 1564. apud Ioannem Mey in 8. Antverpiæ quoque hanc tertiam partem editam ſcio 1574. in 12. Bruxelliſque apud Rogerium Velpium 1613. in 12. Digna quidem hæc viſa eſt viro immenſæ lectionis, ſubactique judicii Gaſpari Barthio, quam unà cum aliis Hiſpanorum operibus in Latinam linguam converteret, hoc elogio authoris & libelli uſus. *Egregia verò compoſitio eſt, & quæ, ſi Græco, Latinóque ſermone ante aliquot hæc ſecula concepta fuiſſet, dubio procul cum principibus*

cipibus Scriptorũ amabilium cenſeretur jam olim. Monita inſunt inſignia, & ex medio rerum uſu petita, quæ palmam meritò omnibus aliis eripere cenſentur. Scopus ipſe libelli minimè turpis, aut fœditatis conſectator eſt, quo vitio non pauca etiam antiquorum Scriptorum monumenta verè prudentibus ſordere debent. Hiſtoriæ obiter recenſitæ nullâ prorſus obſcœnitate, multâ verò Venere artificiosè & ſuaviter, nè juncturam videas, intextæ. Procul omnis ſermonis & alluſionum, quæ vernilitas dicitur, re ipsâ autem laſcivia eſt. Carmina faventibus adeò Muſis & Gratiis nata, ut horum inventiones potiſſimùm omnibus memoriæ artificibus hoc quidem in genere opponere velim. Hæc Barthius in commendatione operis, quem *Erotodidaſcalum*, ſeu *Nemoralium* libros V. appellatum edidit Hannoviæ 1625. in 8. apud Aubrios. Quàm conformat huic judicio Michaëlis de Cervantes judicium? qui in celebri illo ſimilium librorum, & fabuloſorum noſtratis linguæ operum examine, quod in feſtiviſſima illa introduxit fabula *de D. Quixote de la Mancha*, primam Georgii Montis-majoris partem nonnullis impertinentibus expurgari, ſecundam Salmantini rogo cum aliis pluribus tradi, tertiam vero *Poli*, tanquam ſi eſſet ipſius *Apollinis*, reſervari debere cenſuit.

Hujúſne etiam authoris eſt Commentarius ſub Gaſparis Gilii Poli nomine divulgatus-

Ad Titulum Digeſt. Ad Municipalem? Nam extitiſſe hunc in Ramireziana Bibliotheca refertur in ejus Catalogo. Item-

Veneracion *que en Valencia ſe haze al Padre Moſſen Franciſco Geronimo Simon*. Segobricæ per Philippum Mey. 1613.

GASPAR GONZALEZ, Luſitanus, Societatis Ieſu, propter multiplicem eruditionem evocatus Romam ad formanda ſociorũ ſtudia, habuit in aula Pontificia, cum Iaponum legati publicè exciperentur, die XXIII. Martii MDLXXXII. gravem atque elegantem ad Gregorium XIII. P. M. Franciſci Regis Bungi nomine-

Orationem, quæ edita eſt, cùm Romæ 1582. tum alibi.

Obiit Romæ anno MDXC.

GASPAR GRAXAR, Theologiæ Licentiatus, ut vocant, apud Lovanienſes creatus, Magiſtérque apud Salmanticenſes, anno MDLXI. vices gerebat Gregorii Galli Dominicani rude jam ab eadem Academia donati explanandorum Sacrorum librorum in cathedra. Abbas deinde S. Iacobi *de Pennalba* Eccleſiæ Aſturicenſis factus ſcripſit-

Commentarium in Micheam Prophetam. Salmanticæ apud Mathiam Gaſtium 1570. in 8.

Viri doctrinam Franciſci Sanctii Brocenſis hæc querela oſtendit in epigrammate operi præfixo, unde hi verſus ſunt,

An magnum præſtaſſe putas poſt tempora longa,
Micheam parvum ſi dederis populis?
An docti periêre, rogo, monumenta laboris,
Quæ vidi in pluteis multa jacere tuis?
Cur tanta invideas Orbi bona, &c.

GASPAR GVTIERREZ DE LOS RIOS, Salmanticenſis, humaniorum literarum, atque utriuſque Iuris Profeſſor, ſcripſit-

Noticia general *para la eſtimacion de las Artes; y de la manera que ſe conocen las liberales de las que ſon mechanicas, y ſerviles, con una exhortacion à la honra de la virtud y trabajo contra los ocioſos*: Franciſco Sandovalio Lermæ Duci. Matriti 1600. in 4. apud Petrum Madrigal.

GASPAR DE HERMOSILLA, Iuriſconſultus, ſcripſit, quod filiorum Ioannis & Sebaſtiani operâ in lucem prodiit, opus, ſcilicet-

Additiones, notas, reſolutiones ad Gloſſas Gregorii Lopezii ſuper quintam Partitam. duobus tomis. Beatiæ 1634. folio. Deſiderantur reliqua, quorum ſpẽ ipſi editores tunc fecerant.

GASPAR DE HERRERA, Medicus Doctor, ut ſuſpicor, ſcripſit-

Virtudes *de los baños de Hermes*. Pampelone 1624.

GASPAR HIERONYMVS VALLE, Complutenſis collegii trilinguis ſodalis, Profeſſórque artis Rhetoricæ, conſcripſit-

De Proſodia, librum. Compluti apud Ioannem Brocar. 1553. in 8.

GASPAR HVRTADO, Mondexarenſis (quod oppidum Marchionale eſt Mendoziæ domus) ex Doctore Theologo Cõplutenſi, & ad S. Ildephonsũ ſodali, Profeſſoréque Philoſophiæ primario, Societatis Ieſu Sacerdos, plures annos Theologiam eodem in gymnaſio docuit, editis interim in minori forma tomis pluribus, quibus breviter, ſolidè, ac dilucidè hujus ſcientiæ difficillima quæque explicuit. Iſtorum hæc argumenta;

Diſputationes de Matrimonio, & Cenſuris. Compluti 1627. Lugduni 1629.

De Incarnatione Verbi. Compluti apud Ioannem de Villalobos 1628. in 4.

De Sacramentis in genere, & in ſpecie de Baptiſmo, Confirmatione, Pœnitentia, & Extrema unctione. Compluti 1629. Antverpiæ 1633. unà cum *Diſputationibus de Cenſuris* in folio-

De Euchariſtia, Sacrificio Miſſæ, & Ordine; eodem anno: Antverpiæ item cum ſuperioribus in laudata editione.

De Beatitudine, actibus humanis, bonitate & malitia, habitibus, virtutibus & peccatis. Matriti 1630. in 4.

De Fide, Spe & Charitate. Matriti apud Franciſcum de Ocampo, 1632. 4.

De Iuſtitia & Iure. Matriti 1637. in 4.

De Deo Tractatus. Ibidem 1642. 4. & apud Gabriëlem de Leon 1662. 4.

De Religione.

De Legibus & de Gratia.

De Angelis.

D. GASPAR IVAÑEZ DE SEGOVIA, Segovienſi parente natus Matriti, ut exiſtimo, eques ordinis Alcantaræ, Marchio de *Agropoli*, ac Dominus loci *de Corpa* non procul à regia curia, diſciplinas omnes curioſas ſic amat, inſtructiſſimâ omnis generis librorũ Bibliothecâ uſus, ut admirationi ſit in opulenta & nobili domo virtutem & ſtudia ſuperbiæ atque otio non cedere, ſed literas, & eos, qui literis delectantur, vigere, benignéque ſemper excipi. Parabat quidem is, dum ſimul verſaremur Matriti, *de Moſe primo Scriptore omnium veteris ævi Scriptorum* opuſculum, in quo argumento prævenisse eum videtur Ioannes Henricus Vrſinus editis Norimbergæ 1661. *De Zoroaſtre, Hermete, & Sanchoniatone pro Moſaica ſcripturæ antiquitate exercitationibus familiaribus*: item *Pro Patrono Segovienſis urbis S. Fructo* libellum, quem nondum vidimus, quantumvis jam typis editum. Scripſit quoque, an ediderit in publicum neſcio,

Diſcurſo familiar *ſobre la pureza de Maria Santiſſima*. Quem laudat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*: aliáque affecta habet.

GASPAR LAX, ex *Sariñena* oppido regni Aragoniæ, apud Pariſios in collegio Montis-acuti Logicorũ ſui temporis princeps habitus, cùm eâdem in Theologicis famâ Ioannes cognomento Majoris hanc ipſam ſcholam, qualis erat captus ævi illius, impleret. Et tamen patriæ amore inflammatus Pariſienſi atque aliis ſibi oblatis conditionibus renunciavit, reverſúſque ad ſuos, Cæſarauguſtæ ſcholam & domicilium fixit; qui quidem artis Dialecticæ commentaria hæc in vulgus ediderat:-

Terminos, & Exponibilia: ad Petrum Sanciũ Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ Priorem. Pariſiis per Ioannem de la Roche 1511. folio.

Inſolubilia; eidem dicata, edita ibidem apud Remondum le Fevre 1512. folio.

De Oppoſitionibus propoſitionum Categoricarum, & de earum æquipollentiis, Tractatum; Hieronymo Cavanillas, Valentino, Sancti Iacobi Equiti, regio apud Gallorum Regem Legato. Pariſiis apud Thomam Leeſveſalienſem 1511. folio.

Obligationes; Iacobo de Alcaraz, Valliſoletanæ ſedis Archidiacono. Ibidem 151.. folio apud Ioannem Roche.

De Arte inveniendi medium, Tractatum: Pariſiis in folio apud Remond le Fevre, & iterum unà cum-

Summa Syllogiſmorum. Pariſiis 1514. folio. Cæſarauguſtę 1528. in folio.

Impoſitiones. Pariſiis per Ioannem de la Roche 1512. folio.

Summulas, & Philoſophiam. Cæſarauguſtæ 1521. folio.

In re quoque Mathematica-

Arithmeticam ſpeculativam duodecim libris demonſtratam. Pariſiis 1515. folio. Quem librum Franciſco Mello Luſitano danti per id tempus operam literis in eo gymnaſio, generoſo, ut appellat, atque eruditiſſimo viro, doctiſſimóque artium Mathematicarum, & literarum decori nuncupavit: Item-

Proportiones. Ibidem eodem anno.

At de authore iſto & ſimilibus operę pretium erit Alphonſi Matamori Hiſpalenſis, cujus *de Academiis, & doctis Hiſpaniæ viris Apologia* eſt, verba, cenſionémque adjungere. *Tum* (inquit) *Gaſpar Lax, Ferdinandus Enzinas, duo fratres Coronelli, Ioannes Dolzius, Hieronymus Pardus, Coctus, Dulartus, Naverus, aliique quamplurimi tempore eodem docere ſe profitebantur, arrogantibus ſanè verbis, vertere in candida nigrum, & quibus reſpondere non poſſent, præſtigiis cum Davo ludificari, rem ſanè veris diſciplinis pernicioſam, quam non aliter inhiberi poſſe video, quàm ſeveritate Invictiſſimi Cæſaris: quod Franciſcus Galliarum Rex importuniſſimis barbaris Lutetiâ pulſis magna cum laude Gallici nominis, & majori ſtudioſorum utilitate noſtris temporibus fecit. His autem hominibus, neque ingenium defuit, neque probabilis induſtria, ſed ætatis injuria tanta fuit, ut fœlix multorum natura, quâ donati eſſe videbantur, invenire aliquid perfectius non poſſet, in quo præcipuè elaborandum putaret*. Hactenùs ille. Quidquid verò de cæteris notum aliàs ſit, de Gaſpare noſtro atque Dulardo ſaltem mihi compertum eſt doluiſſe eos nonnunquam impensè, quòd ſe tã multos annos vanis his ac futilibus ſtudiis impendiſſent: cujus rei Ludovicum Vivem utriuſque horum in re Dialectica Pariſiis aliquando auditorem in eo libello, quem *adverſus Pſeudo-Dialecticos* eleganter, ut cætera, doctéque conſcripſit, affirmatorem habeo.

F. GASPAR DE LEON, ordinis Minorũ provinciæ Sancti Iacobi, magni nominis Eccleſiaſtes, edidit-

Homilias & Sermones pro ſingulis Dominicis ac diebus feſtivis totius anni. Salmanticę 1554. in 4. quatuor tomis.

Deſtructorium inſuper *Repetitionis edita à quodam Magiſtro ordinis Prædicatorum in conventu Salmantino de præmiis, quæ debentur meritis mortificatis per pœnitentiã dignam vivificatis*, in 4. M.S. Incipit, *Tanta eſt virtus Pacis*, &c.

Floruit circa annum MDXLVIII.

GAS-

GASPAR DE LOARTE, Medinenſis, inter Societatis Ieſu Sacerdotes, jam ætate provectâ, lauréáque Doctorali ſuſceptâ, cooptatur, hujus conſilii authore Ioanne de Avila viro Apoſtolico, cujus ducatum in ſpirituali negotio ſequebatur, nempe anno ſæculi ſuperioris ſecundo ſuper quinquageſimũ. Beato parenti Ignatio, cùm Romę præſens, tum in rectoratu duplici collegiorum Genuenſis, & Meſſanenſis ſe probavit. Hiſpaniæ tandem redditus Valentiæ Edetanorum anno MDLXXVIII. è vivis ſublatus eſt, vir pius juxtà, ac doctus, & in rerum divinarum meditatione jam à ſæculari vita multùm exercitatus. In lucem edidit, (quo ſermone non aperit Alegambius)

De Afflictorum Conſolatione, libros II. quos Gallicè vertit Petrus Frizon, Canonicus Rhemenſis, edíditque Duaci 1594. in 12. & 1616. in 16. itémque, ſi Verderio credimus, G. Binois, Pariſiis 1579. in 16. apud Thomam Brumen, ac poſtea ibidem 1584. Hos certè Italicè primùm Venetiis 1575. apud Petrũ de Franceſchis, deinde Hiſpanicè dedit Valentiæ apud Ioannem Navarrum 1578. in 8. Italicè prodierunt iterum Venetiis 1593.

De Continua Paſſionis Chriſti memoria unáque.

Meditationes de Paſſione Domini. Brixiæ Italicè 1590. in 16. & Bononiæ 1576. Duacíque Latinè typis Balthaſaris Belleri 1605. in 12. Gallicè prodierunt Pariſiis ex officina Thomæ Brumen 1578. in 16.

Meditationes de Roſario B. Virginis, Moguntiæ 1598. in 12. ex interpretatione Latina Ioannis Buſæi Ieſuitæ, ſed Italicè Venetiis apud Dominicum Franciſcium 1573.

Exercitium vitæ Chriſtianæ. Barcinone 1569. in 8. Hiſpanâ linguâ; & Italicè Venetiis 1593. Gallicè opera G. Binois Pariſiis apud eumdem Brumen 1580.

Remedia contra ſeptem peccata mortalia,

Antidotum ſpirituale contra peſtem.

Tractatum de ſacris Peregrinationibus, Stationibus & Indulgentiis; quem Italicè ab authore ſcriptum, atque editum Venetiis apud Guerras 1575. Latinum fecit Ioannes Gelderman, edíditque Coloniæ 1619. in 12.

Inſtructionem Sacerdotum & Confeſſariorum. Coloniæ 1602. in 12. deinde Muſſiponti, ac tandem Pariſiis 1653. in 12.

GASPAR LOPEZ, (patriâ-ne, an cognomine?) CANARIVS, inter Luſitanos Medicos numeratur à Zacuto Hebræo, qui & ipſe in Luſitania natus fuit, Vrſaone profeſſus artem Medicam Petri Gironii Ducis valetudinem ex munere tuebatur, cum foras dedit.

In Libros Galeni de Temperamentis novos & integros Commentarios, in quibus fere omnia quæ ad naturalem Medicinæ partè ſpectant continentur. Compluti apud Petrum de Robles & Sebaſtianum Cornellas 1565. folio.

GASPAR LOPEZ SERRANO, Cordubenſis presbyter, publici juris fecit.

Diſcurſos *para todos los Evangelios de Adviento y Quareſma, con addicion de Diſcurſos para las fieſtas, que ſuelen concurrir en ella*. Cordubæ 1620. in folio apud Gabr. Ramos.

GASPAR LOZANO & REGALADO, Canonicus Legionenſis, ſcripſiſſe dicitur metricè.

Loores *de los Santos*. Valladoliti 1619. in 8.

GASPAR LVCAS HIDALGO, Matritenſis, edidit.

Apacible *entretenimiento de las Carneſtolendas de Caſtilla*. Barcinone 1606. 8. Matritique apud Alphonſum Martinez 1618. 8.

F. GASPAR MANZEBON, Oriolanus, ordinis Eremitarum Divi Auguſtini in domo Valentiæ urbis, ſcripſit.

Vida *del V. P. F. Melchor de Arazil*; qui in eadem domo intra annum probationis deceſſit vitæ ſanctitate inſignis.

Vida *de la B. M. Soror Iuana Guillen* ejuſdem ordinis Sanctimonalis Orioleſis, virtutibus & miraculis eximiæ. Oriolæ 1617. 4.

Deceſſit Majoricæ in Balearibus anno MDCXXV. cœnobii Dei-paræ, quam *del Sororro* vocant, Præfectus.

F. GASPAR DE MELO, Truxilienſis in Extremadura, Auguſtinianorum Salmanticenſium ſodalis, S. T. Magiſter, Profeſſórque ſacrorum Bibliotum in Lycæo Valliſoletano edidit.

In S. Matthęum. Valliſoleti apud Didacum Fernandez 1584 in folio.

In S. Lucæ Evangelium Commentaria. Ibidem 1597. in folio.

In Apocalypſin Commentaria. Ibidem 1589. in folio.

D. GASPAR MERCADER, Valentinus, Comes primus *de Buñol*, urbanis omnibus & militaribus exercitiis tempore ſuo clarus, ſcripſit, ut erat non minùs ingenio præſtans,

El Prado *de Valencia*. 1601. in 8. apud Petrum Patricium Mey.

Laudant eum Lupus Felix à Vega in *Lauru Apollinis*, ſilvâ ſecundâ, Gaſpar Eſcolanus libro VIII. *Hiſtoria Valentina* cap. XXVII.

F. GASPAR DE S. MICHAELE apud Indos Orientales natus, Seraphici ordinis, in eóque concionator, atque Indicæ linguæ pręceptor, ſcripſit (ait Vvaddingus) dedítque in ipſas Philippi III. Regis Hiſpaniarum manus, ut imprimi juberet, libros duos Indicè conſcriptos, quos ille ad ſupremum ſuum

de

de rebus Indicis Concilium remiſit.

Primus liber continet in Symbolum Apoſtolorum explicationem dialogiſticâ facili metro traditam, ut facilius Neophitis inhæreret, in qua præcipuos quoſdam doctrinæ Catholicæ articulos expreſſit, ac Gentilium ſuperſtitiones, ac Idolatriam refutavit.

Secundus agit de miſeriis humanæ vitæ, de pondere peccati, de quatuor noviſſimis, & beneficiis divinis. Adhuc ſub obſcura illa, & Europæis inperceptibili lingua hi libri lucem expectanr. Hæc Vvaddingus de *Scriptoribus Franciſcanis*.

F. GASPAR MICHAEL DE LA CVEVA, Darocenſis Eccleſiæ Canonicus, regius Caroli Auguſti Cappellanus, ſcripſit -

Hiſtoria *del Myſterio divino del Santiſſimo Sacramento del altar que eſtà en los Corporales de Daroca*. Compluti 1539. iterúmque 1553. in 4. Cæſarauguſtæ 1590. in 8.

Doctrina Chriſtiana *con declaraciones*. Cæſarauguſtæ 1554. in 12.

GASPAR DE MORALES, aliàs ALBERO, Cæſarauguſtanus, Doctor Philoſophus, ſive Medicus Complutenſis, in oppido *Paracuellos* degebat ſcribens -

De las virtudes *y propriedades maravilloſas de las piedras precioſas*. Matriti 1605. in 8. apud Ludovicum Sanchez.

GASPAR NAVARRO, inſcribitur author libri -

Contra Superſtitiones, Oſcæ anno 1631. editi.

F. GASPAR NVÑEZ, Hiſpalenſis, ſodalis fratrum Mercenariorum, S. T. M. edidit -

Roſario *de Nueſtra Señora*. Granatæ 1616. 8. Floruiſſe hunc ad annum MDXVIII. niſi mendum ſubeſt, Petrus à S. Cæcilio author eſt in *de Scriptoribus hujus familiæ*. Meminit quoque ejus Stephanus de Corvera *in vita Dom. Mariæ Cervelloniæ* cap. XXXIX.

F. GASPAR PATO, Luſitanus, ex reformatis, ſeu excalceatis Seraphici ordinis provinciæ S. Antonii, concionator verbi Dei, cum viveret, eximius, M. S. reliquit, ut ex relatioue Romam ex Portugallia remiſſa novimus,

Medullam quæſtionalem communium Sacræ Scripturæ locorum.

GASPAR PEGADO, Luſitanus, Iuriſconſultus, dedit in lucem -

Repetionem in L. Inter cætera. D. De Liberis & poſthumis. Eboræ 1598. 4.

GASPAR PEREIRA, Luſitanus, ſcripſit -

Informaçaõ *per parte das ordens de Sant Iago, e San Bento d'Avis contra o Arcebiſpo d'Evora*. Oliſſipone per Georgium Rodriguez 1630. fol.

GASPAR PINTO CORREA, Luſitanus, Garajalenſis, primarius Rhetoricæ artis Profeſſor Conimbricenſis, deinde Philoſophiæ in ſchola urbis Bracharenſis, edidit -

Lachrymas Luſitanorum in obitu Sereniſſimi Principis Theodoſii. II. Brigantini Ducis ſeptimi. In fine ſunt *Poëmatia* quædam vernacula ejuſdem. Oliſſipone 1631. 8.

F. GASPAR PRIETO, Burgenſis, Melchioris germanus frater, de quo ſuo loco facta fuit mentio, Mercenariorum ſodalis, Algerenſis in Sardinia, atque inde Elnenſis in Catalonia Epiſcopus, poſtquam totum ordinem ſuum Generalis adminiſtraſſet Præfectus. Sardis etiam pro Rege præfuit; vir admodum pius & in pauperes largus & miſericors. Scripſit -

Allegationes duas in materia celebrationis Comitiorum Regni Aragoniæ, quæ Cortes generales *audiunt, pro Philippo Rege IV.* fol.

GASPAR RAM, Balbaſtrẽſis, S.T.D. Oſcæ in Aragoniæ regno primariũ docendi ſacras literas munus geſſit. Inde ad Barcinonenſem Scholam trãnſlatus, eundẽ locũ tenuit. Vnde iterum ad Oſcenſes poſt aliquod temporis intervallum reverſus eſt, priſtinámque reaſſumpſit profeſſionem. Scripſit -

Breves advertencias *à la vida Chriſtiana*. Mediolani 1616. 8. Latinè verò -

Tractatum de Divinis prænotionibus, ſeu efficacia divinæ cauſalitatis, quinque Relectionibus; priorem ſcilicet partem. Oſcæ apud Ioannem Perez de Valdivieſſo 1611. 4.

Promiſit alteram partem, hoc eſt, *de Præmotionibus*, atque item *Propugnacula duo tertiæ harum Relectionis, quæ de Scientia media eſt*, alterum adverſus *Franciſcum Suarez*, alterum adverſus *Leonardum Leſſium*. Archipresbyter fuit Darocenſis in Cæſarauguſtana Eccleſia, egregiúſque Theologus.

GASPAR DE LOS REIES FRANCO, Luſitanus, Doctor Medicus Eborenſis, Carmone in Bætica medicinam faciebat, cùm eruditione plenum, multáque varium doctrinâ opus edidit, ita convenienter inſcriptum -

Elyſius iucundarum quæſtionum campus; Philoſophicarum, Theologicarum, Philologicarum, & maximè Medicarum. Bruxellæ apud Franciſcum Bivien. ann. 1661. in folio.

Meminit idem alterius operis-

Heraclytis antrum nuncupati: quod nondum vidimus.

F. GASPAR DE LOS REIES, Antiquarienſis, Auguſtinianus, viſu oculorum orbus, ſed ingenio admodum perſpicax, Muſicus ac Poëta

Poëta non vulgaris, ac memoriæ fœliciſſimæ ſcripſit -

Teſoro *de conceptos divinos*. Hiſpali an. 1613. 8.

Obra *de la Redemcion*, ſive *De la paſſion de Chriſto en octavas*. Ibidem in 8.

Romances *de las Hiſtorias antiguas*.

GASPAR DE RIBADENEIRA, Toletanus, Societatis Ieſu, Doctor & Profeſſor ſacræ ſcientiæ in Academia Complutenſi, publicavit uſque ad hunc diem -

De Prædeſtinatione. Compluti an. 1652.

De Voluntate Dei Tractatum. Compluti an. 1655. 4.

F. GASPAR RVIZ, Pineianus, ordinis Prædicatorum, S. T. Magiſter, Cenſórque negotiorum fidei apud S. Officij Iudices, primariam Theologiæ cathedram Pincianæ Academiæ, nec non & S. Pauli collegii, quæ domus eſt etiam fratrum Prædicatorum ejuſdem urbis, præfecturam adminiſtrabat, cum in lucem venire permiſit -

Quæſtiones ſelectas ſuper III. Partem S. Thomæ, hoc eſt, Commentaria circa illas in quibus defenditur doctrina illius ab omnibus ſiniſtrè intelligentibus eam ex quolibet ſint inſtituto. Pinciæ ex officina Bartholomæi Portoles. an. 1652. fol.

F. GASPAR RVIZ, Benedictinus, monaſterii S. Dominici *de Silos*, quem quidem domeſtici teſtes multùm laudare ſolent, cùm Theologiæ & Mathematicarum artium, tum Hiſtoriarũ exactæ cognitionis ergo. Ejus ad ſervatur in eo cœnobio vernaculâ linguâ -

La Hiſtoria *del Monaſterio de Santo Domingo de Silos*, quam quidẽ formabat anno MDCXXVIII.

Neſcio an hujuſmet ſit quæ Gaſpari Ruizio Montiano adſcribitur *Senecæ de Beneficiis* Hiſpana interpretatio ſic inſcripta, *Eſpejo de Bienhechores*, Barcinonéque edita an. 1606. in 4.

F. GASPAR DE SA, aliàs de S. BERNARDINO, Luſitanus, ordinis S. Franciſci, ſcripſit vernaculâ linguâ -

Itinerario *da India per terra ate eſte reino de Portugal com a deſcripçaõ de Hieruſalẽ.* Vliſſipone 1611. 4.

F. GASPAR SALAS, Catalanus, ordinis S. Auguſtini, qui ſe, dum Gallis provincia hæc parebat ſui oblita, Sancti Cucufatis vallis Abbas (*San Culgat de Valls* indigitant populares) audiebat, author eſt libelli ejus, quo infœlicem gentis ſuæ defectionem excuſare voluit, ita inſcripti -

Proclamacion *Catolica del Principado de Cataluña*. 4.

Vertit poſteà è Gallico Domini de Ceriziers -

El Heroe *Francès, o la Idea del Gran Capitan*: hoc eſt, Elogium Henrici à Lotharingia Comitis de Hareourt, Cataloniæ tunc pro Rege Chriſtianiſſimo Gubernatoris. Barcinone 1646. 4.

GASPAR SALZEDO DE AGVIRRE, Doctor Theologus, primariúſque Theologię Profeſſor Beatienſis, atque in Gienenſi urbe ad S. Ildephonſum Prior, ſcripſit -

Alluſionum Novi Teſtamenti ad Vetus, primum tomum. Gienij 1603. fol. ſed ſolum. Hiſpanicè verò -

Relacion *de algunas coſas inſignes que tiene el Reino y Obiſpado de Iaen*. Beatiæ an. 1614. 8. Videtur & hujus eſſe -

Pliego *de Cartas*. Beatiæ 1594.

GASPAR SANCHEZ, Granatenſis, Ieſuita, concionandi munere totos XXX. & ampliùs annos cùm in Bætica, tum Toleti, ac Matriti egregiè functus, in ſchedis reliquit Franciſci Labatæ operâ editos -

Concionum tomos duos. Toleti anno 1597. mox Brixiæ 1600. Moguntiæ eodem anno, & 1602. in 8. Venetiiſque apud Paulum Vgolinum 1601. 4.

Deceſſit Toleti an. MDXCI ætatis LVIII.

GASPAR SANCHEZ, Centum-puteolanus (Carpentaniæ oppidũ, *Cien-poçuelos* eſt) honeſtis & valde piis parentibus natus; nam hoc ipſe de matre, ad quartum Tobiæ caput ſcribens, teſtatum poſteris eſſe voluit; ſeptimo decimo ætatis anno inſtitutum Societatis amplexus, triennium integrum (quod mirum valde eſt) ante & poſt ſuſceptos ſacros ordines Oropeſæ atque aliis in locis humaniorum diſciplinarum profeſſioni continenter impendit. Inde jam ad majora traductus, quam nempe viam hactenus occluſerat ei modeſtiſſimum obedientiæ, gerendíq; ſibi injuncti muneris propoſitum, hoc eſt, voluminum ſacrorum explanationem, in Complutenſi collegio magna cum laude atque illuſtribus editis hujus argumenti operibus tenuit; vir planè ad ſtudia natus, qui nec humanitus aliquid, quo ipſa retardarentur, momento aliquo temporis paſſus eſt, robuſtâ adeò, ac veluti æneâ valetudine ſemper uſus, ut neque in ſenectute extrema, etiam à prandio ipſo, quod feriatum eſt omni ætati intervallum temporis, ſine ulla capitis vel ſtomachi jactura ſolitam ſtudiorum contentionem remitteret. Extra mortalium ſortem poſitum hominem diceres, qui conſpirantibus rarâ quâdã vegetioris naturæ conformatione, inexpugnabilíque ad externa & interna omnia mentis æquitate, nullam ſive algentis ſive æſtuantis ſive aliqua alia affectione moti ſignum uſque ediderit; &, quod mirum

mirum videri debet, nemo eum excreantem tuſſientémve, aut humorē naribus excernentē conſpexiſſe dicitur. Eruditionē ipſe variam & exquiſitam, ſtudiáque eloquentiæ magno ſucceſſu cum præſtantiſſima cognitione divinarum literarum, ſapientiæque ſacræ totius conjunxit. Et quidem hoc largi & exundantis ingenii, ſingularíſque itidem doctrinæ atque judicii argumentum in ſchedis ſuis autographis reliquit illuſtre; quòd non ullâ liturâ deformati, ullóve charactere minuti etiam liturarii ipſi, exemplariáq; emendatiſſimorum undique monumentorum per omnes paginas conſpiciantur. Hujus & pietatem, innocentiámque, tranſactum ſcilicet ſine lethali labe ac ſine ullius querela vitæ curſum, carnis ſubinde integritatem, ſui ipſius depreſſionem, ac erga omnes charitatem eximiam, obſequium denique ſuperioribus exactiſſimè delatum domeſtici prædicant. Verùm hiſce omnibus perfectiſſimæ formæ monumentis doctrinam poſteris commendavit;

In IV. Libros Regum, & Secundū Paralipomenon. Lugduni apud Horatium Cardon. an. 1623. fol. & Antverpiæ typis Verduſii anno 1624.

In Libros Ruth, Eſdræ, Nehemiæ, Tobiæ, Eſther, Machabæorum. Lugduni ann. 1625. apud eumdem Cardon.

In Librum Iob. Ibidem 1625.

In Cantica Canticorum; quibus adjunxit *Expoſitionem Pſalmi LXVII.* Lugdun. an. 1616. apud Horatium Cardon.

In Iſaiam. Lugduni 1615. apud eumdem Cardon. Antverpiæ apud Verduſium ann. 1616.

In Ieremiam; cui acceſſit, *Explicatio Pſalmi CXXXVI. ejúſque & Threnorū Ieremiæ paraphraſis*, elegis verſibus. Lugduni 1618.

In Ezechiēlem. Lugduni an. 1619. apud Cardon.

In Daniēlem. Ibidem eodem anno in eadem officina.

In XII. Prophetas minores, & Baruch. Lugduni 1621. ex quibus prodierat ſeorſim jam *Commentariùs in Zachariam.* Ibidem 1616.

In Actus Apoſtolorum: quibus acceſſit, *Diſputatio De S. Iacobi, itémque Petri & Pauli Apoſtolorum in Hiſpaniam adventu.* Lugduni apud eumdem Cardon. 1616. in 4. Coloniæ an. 1617.

Reliquit prelo maturum duodecimum volumen-

In Sapientiam; & in Eccleſiaſtici caput XXIV.

Ætatis annum agens quintum & ſeptuageſimum, cùm ex Complutenſi profeſſione ad Matritenſe Societatis gymnaſiū, primámque ibi ſacræ paginæ ſtudiis tunc primum formandis lectionem evocatus fuiſſet, nondum libato munere, anno Chriſtiano MDCXXVIII. ex hac vita migravit. Vitam ejus & res geſtas Hieronymus Florentia in *Epiſtola quadam ad Provinciales*, & Franciſcus Aguadus *Exhortatione*, inter doctrinales, *quadrageſimâ*, Ieſuitę ambo, vulgari ſermone comprehenderunt.

GASPAR SANCHEZ, Caſcantenſis, quinquaginta ferè annis moderatus fuit in Ieſu Societate puerorum ſtudia, ſcripsitque-

Ciceronianarum phraſium, libellum. Pampelone 1590. 8. ac vernaculè-

Teſoro eſpiritual de la Miſſa. Cæſaraug. 1613. in 16. Latinè hunc convertit M. Martinez, editúſque eſt Ingolſtadij 1620. 16.

Obiit Matriti anno MDCIX. ætatis LXVII.

GASPAR SAVARIEGO DE SANTA ANNA edidit-

Iberiada, de los hechos de Scipion Africano. anno 1603. 8. Pinciæ apud Ioannem Sanchez,

D. GASPAR DE SEIXAS VASCONZELOS, Luſitanus, Chriſti, ut vocant, militiæ eques, Oliſſipone natus, ſacris & profanis literis inſtructum ſe ſe oſtendit, ſequentia in vulgus emittens opera;

Trofeos de la Paciencia Criſtiana, y reglas, que deben obſervar los miniſtros ſupremos en las audiencias. Matriti 1645. 4. Opus hoc primùm ſcripſit Luſitanè, ac deinde vertit in Caſtellanum; cujus in laudes effunditur D. Franciſcus Emmanuēl *Cent.* III. *Epiſt.* XXXV.

Diſcurſo y exclamacion a la muerte de la Reina D. Iſabel de Borbon. Matriti eodem anno in 4.

Corona Imperial conſeguida en la maior vitoria: ſive de ſacra Ieſu Chriſti ſpinea Corona conſiderationes. Matriti 1656. folio. Huic operi alteram partem parabat ſuperioribus annis.

GASPAR SERRANO, Luſitanus, ſcripſit-

Hiſtoriam Evangelicam, ſive Compendium Concordiæ Evangeliorum Ianſenii Gandavenſis Epiſcopi. Coloniæ 1590. 8. ad Philippum III. adhuc Principem.

GASPAR DE TEXEDA, ſcripſit duobus voluminibus-

Libro de Cartas menſajeras en eſtilo corteſano. Pinciæ 1549. & 1553.

Suma de Arithmetica practica. Ibidem an. 1546. 4.

GASPAR TORRELLA, Valentinus, domeſticus olim Alexandri Papæ VI. qui & *S. Iuliæ* audit Epiſcopus, Cæſari Borgiæ Pontificis nepoti nuncupavit-

Iudicium generale de Portentis, Prodigiis & Oſtentis. Romæ editum per Ioannem Gozadinū ſub Iulio II. Verderius in *Supplemento*

ro *Bibliothecæ Geſnerianæ* editum ſcribit Tegernſeæ in 4. anno 1577. Apud quem minùs bene Epiſcopus Valentinus *Torrella* audit, cùm ſeorſim debuiſſet, Valentiuns patriâ, dignitate Epiſcopus. Reperio etiam-

Dialogum pro regimine Sanitatis, & de eſculentis & poculentis, editum 4. apud Ioannem Beſtikem 1506. Qui in Bibliotheca Sapientiæ Romanæ ab Alexandro VII. formata viſus à me eſt.

F. GASPAR DE TORRES, ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, in Schola Salmantina floruit ſuperiori ſæculo artium Philoſophiæque Magiſter eâ doctrinæ ac prudentiæ famâ, ut eum inter alios omnes diſciplinarum omnium Profeſſores habuerit præcipuum Didacus ille magnus Covarruvias Academiæ illius ex delegatione regia viſitator, cui formandarum Academiæ Legum, quæ ibi perpetuò obſervarentur, curâ injungeret. Quod fecit, ſimúlque & Regi Sapientiſſimo Philippo II. ac cæteris approbavit, ut ex diplomate regio confirmatorio die XV. Octob. anno MDLXI. dato fit manifeſtum. Erat tunc temporis Philoſophiæ Profeſſor, ut vocant proprietarius, provinciæque ordinis ſui Præfectus. Obtinuit deinde majores docendi gradus, totos ut triginta annos in ea Vniverſitate docendo conſumeret. Epiſcopus titularis Medaurenſis creari meruit, deinde Canarienſis. Sed, uti ex monumentis domeſticis apparet, hoc recuſavit onus: veniens quippe Hiſpalim, ibique morte occupatus, non alio titulo, quàm Medaurenſis Epiſcopi è ſepulchro loquitur. Scripſit *vir ſapientiſſimus, ac prudentiſſimus* (quomodo eum appellat in proœmio *Cõmentariorum in Eſaiam* Leo Caſtrius) laudatas nempe-

Conſtituciones *de la Vniverſidad* de Salamanca 1561. Item-

Conſtituciones *y Regla de la Orden de N. Señora de la Merced.* Salmant. apud Mathiam Gaſtium an. 1569. Hic liber cùm latinus, tum vulgaris ab eodem Gaſpare prodiit. Fortè hic eſt liber *ſuper Regulam S. Auguſtini*, quem ſcio ab aliquo ei tributum.

Vna breve *Hiſtoria de ſu Orden.*

Epitome *de las gracias, conceſſiones y indultos, que concedieron los Pontifices a la miſma Orden.* Duo hæc opera ei tribuit Petrus à Sancto Cæcilio in libello M.S. *De Scriptoribus Mercenariorum.*

Sobre *el derecho del Rey D. Felipe II. al reino de Portugal*: ut affirmat Marcus Salmeron hujuſmet ordinis Generalis Præfectus *en los Recuerdos Hiſtoricos* &c. pag. 382. qui & authorem laudat pag. 22. ut & Franciſcus Zumel, & laudatus Petrus à S. Cæcilio.

De Impedimentis Matrimonii, M.S. extat Commentarius in Bibliotheca cœnobii S. Crucis Salmanticæ, de quo ad nos retulit D. F. Gabriel Adarzo & Santander ejuſdem ordinis, Hydruntius Antiſtes.

Iacet Hiſpali in cœnobio virginum Deo ſub eadem regula, & invocatione Aſſumptæ in cælum Virginis ſacrarum, his literis depoſitum obſcurè teſtantibus

F. G. E. M.

(Quod interpretantur domeſtici)
Fr. Gaſpar Epiſcopus Medaurenſis.
Quod es, fui.
Anno Domini
MDLXXXIII.
Quod ſum, eris.
Ora pro me.

GASPAR TRISTAN, Valentinus, ut credo, ſcripſit-

De Clerico Medico. Valentiæ anno 1606.

F. GASPAR DE VALDEPEDROSA, Valentinus, ex Ieſuita Ciſtercienſis monachus in Populetana Cataloniæ domo, ſcripſit, teſte Chryſoſtomo Henriquez in *Phœnice*,

Summam de Sacramentis. Obiit anno MDXCIX. laudatus à Montalvo lib. 2. *Chronici Ciſtercienſis* cap. III. & Viſchio in *Bibliotheca* ejuſdem ordinis.

Obſervationes de Caſibus conſcientiæ in Enchiridion Doctoris Navarri. Quarum initium hoc eſt, *Aggredienur his noſtris prælectionibus.* &c. Servantur M.SS. in Bibliotheca Barberina.

GASPAR VALLASCO, Luſitanus, quem à *Portus* urbe, *Portogale* antiquitus dicta, unde ſolido regno facta eſt nomenclatura, *Portugallenſem* fortè appellant, qui hominem laudant, ſcripſit commentaria-

In L. Imperium, D. de Iuriſdictione omnium Iudicum: ac-

In L. Admonendi, D. de Iureiurando.

Regius Oliſiponenſis fuit Senator; quem adducere ex his Commentariis, & laudare ſolent Didacus Covarrubias, Antonius Queſada, Antonius à Gama, aliique ſuperioris ſæculi Scriptores.

GASPAR VERDUGO, ſcripſit, ut accepimus,

De la Dignidad de la beata alma de la Reina de Vngria y del Emperador Carlos V.

F. GASPAR DE VERGARA, Franciſcanus, edidit-

Diſcurſos *de la Concepcion de Nueſtra Señora.* Cordubæ 1624. 4.

F. GASPAR DE VIGACHOAGA, Toletanus, Franciſcanorum ſodalis in Salmantina

na domo, ejuſdémque aliquando Præfectus, dedit in lucem.

Primera *Parte de Sermones de la limpiſſima Conception de Nueſtra Señora*. Salmanticæ. apud Didacum à Cuſſio an 1619. 4.

Obligacion *que le queda a un Obiſpo Religioſo*. Madriti 1631.

GASPAR DE VILELA, Luſitanus, Aviſienſis, Ieſuita, ex Iaponia, ubi floruit, elucubratum miſit.

De Quæſtionibus ſibi à doctis Meacenſium propoſitis, volumen.

Tranſtulit in ſermonem Iaponicum libros aliquot pios: dedit etiam ex India *Epiſtolas* duas, ex Iaponia XI. quæ in *Collectionibus Epiſtolarum* leguntur. Obiit tandem Goæ Indorum anno MDLXXII. ætatis XLVII.

GASPAR DE VILLAGRA, ſcripſit de Hiſtoria expeditionis, quò ivit peditum Centurio, Poëma ſic inſcriptum.

La Conquiſta *del Nuevo Mexico*, Compluti 1610. 8.

F. GASPAR DE VILLAROEL, Americanus in urbe *Quito* editus parentibus Gaſpare Villaroel & Anna Ordoñez de Cardenas, Auguſtinianúmque inſtitutum profeſſus venit aliquando in Europam, ediditque apud nos, Hiſpanè quidem,

Semana Santa; *Tratado de los Commentarios, dificultades y diſcurſos literales y myſticos ſobre los Evangelios de la Quareſma*, tribus tomis: quorum primus prodiit Vliſſipone anno 1611. ſecundus Matriti ann. 1632. tertius Hiſpali 1634. 4.

Nec non Latinè

Iudices, ſacrum Librum commentariis literalibus cum moralibus aphoriſmis illuſtratos, an. 1636. fol.

Patriæ redditus ob doctrinæ, ac prudentiæ merita ad ſublimem Epiſcopatus apicem vocatus eſt, ſacrum jus dicere juſſus, primò in Sancti Iacobi urbe Chilenſis regni, deinde anno MDCLI. Arequipenſibus Peruanis, mox an. MDCLIX. Argentinæ urbis incolis in eodem Peruano regno. Inſtructus per hæc Epiſcopalia munera in jurium Eccleſiaſticorum prudenti adminiſtratione publicavit.

Gobierno *Ecleſiaſtico pacifico; Concordia y union de los dos Cuchillos*. Matriti anno 165. . . . in fol.

F. GASPAR DE VZEDA, Franciſcanus, provinciæ S. Iacobi Diffinitor, Theologiæ que diu Profeſſor Salmantinus, ſcripſit.

In Epiſtolam ad Hebræos Commentaria erudita, & hactenus inedita, quæ in quibuſdam Bibliothecis dictæ provinciæ adſervantur, teſte Vvaddingo, & Petro Alva in *Militia Conceptionis*.

GASPAR DE ZAMORA, Hiſpalenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, vir doctus & valde pius, ad veterem Hugonis Cardinalis de Sancto Caro, qui non minùs quingentis monachis ad rem celeriùs conficiendam adhibuiſſe dicitur, Conradi item Alberſtadii laborem addens, formavit.

Concordantias Sacrorum Bibliorum, duobus Alphabetis, altero dictionum variabilium, invariabiliū altero, abſolutiſſimas. Romæ apud Zannettum 1627. fol. De cujus operis uſu & utilitate videndus ipſe in proœmio. Inedita reliquit.

Commentaria in Ezechielem: vitámque cum morte commutavit Hiſpali anno MDCXXI. ætatis ſuæ LXXVIII.

GENESIVS.

GENESIVS CARILLO CERON, in Curiâ urbis Granatenſis cauſarum Procurator, edidit.

Fieſtas *del Santiſſimo Sacramento; Iuſta literaria en la Parochial de Santa Anna de Granada año de MDCXI*. Ibidem hoc an. in 8.

GENESIVS PASTOR DE GALLEGO, civis Orcelitanus (*Origuela* Valentiæ regni urbem intelligo) Artium Magiſter, ac Medicinæ Doctor, dedit foras.

Brevem *Epitomen valde utilem ad prædicendum futura in morbis acutis*. ann. 1624. in 4. apud Auguſtinum Martinez.

GENESIVS PEREZ DE HITA, Murciæ urbis incola, credi voluit ex Arabico *Aben Hamidi* Granatēſis libro ſe Hiſpanis hominibus communicaſſe, quod ad Mileſiacas referimus ſponte nugas, opus, ſcilicet.

Hiſtoria *de los bandos de los Zegries y Abenzerrages Cavalleros Moros de Granada y las Guerras civiles que huvo en ella*; duabus partibus. Compluti 1604. 8. Matritique anno 1631. in 8. & 1655. in 8. Quod tamen opus allubeſcit plurimùm otioſis, & aliud non agentibus.

D. GENESIVS DE ROCAMORA & TORRANO, Murcianus, ut exiſtimo, certè illius urbis in regnorum Caſtellæ & Legionis comitiis Procurator eo tempore, quo ſcribebat.

Esfera *del Vniverſo*; unà cum Ioannis de Sacroboſco decantata illa Spheræ cœleſtis explanatione, quam vernaculè converſam dedit. Matriti apud Ioannem de Herrera an. 1599. 4.

GEORGIVS.

F. GEORGIVS ANTONIVS RIOXANO, ex ordine S. Franciſci, provinciáq; Conceptionis, Eccleſiaſtes, ut vocant, major in

Pin-

Pinciano cœnobio, Lector emeritus & Sancti Officii Cenſor Theologus, ſcripſit -

Gerarquia *Seraſica:proprio de las Feſtividades de la orden de San Franciſco, y comun de los Evangelios de la Igleſia*. Pineiæ an. 1633. in 4.

Diſcurſos *morales para los dias de la Quareſma*. Matriti 1641.

GEORGIVS DE BVSTAMANTE, natus in oppido S. Dominici *de Silos*, edidit à ſe verſum -

Iuſtino *Eſpañol*. Antverpiæ an. 1586. in 8.

GEORGIVS CABEDO, Luſitanus, Cetobricenſis, Michaëlis filius, nobili loco natus, propter eollectam ab adoleſcentia dúmque Conimbricæ ad Sancti Pauli ſodalis eſſet, non mediocris doctrinæ famam, duo de triginta natus dumtaxat annos Reipublicę adminiſtrandæ fuit admotus. Iudex namque Vliſiponenſibus datus in regio hujus urbis Prætorio. Mutatis demum in Luſitania rebus,& in Catholicum Regem Philippum II. ſceptro ejus regni tranſlato, unus è ſupremi,quod Matriti apud Curiam inſtitutum fuit, Concilii Senatoribus à prudentiſſimo Rege cooptari promeruit; ſummóque in honore atq. exiſtimatione apud nos vixit. Doctrinæ ſuæ teſtimonia hæc ſatis clara reliquit,

Primam Partem Practicarum Obſervationum ſive Deciſionum ſupremi Senatus regni Luſitaniæ; ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem. Oliſipone 1602. in folio. Offenbachii 1610. folio. Antverpiæ 1620 folio. tandémque Francofurti 1646. folio.

Secundam Partem earumdem Deciſionum, in qua de Donationibus regiis circa Iuriſdictionalia, & Iura regalia tractatur; ad eumdem Philippum III. Regem. Oliſipone apud Petrum Craesbeeck 1604. folio. Offenbachii 1610. Francofurti 1646. Adjunguntur, *Arreſta Luſitani Senatus*, ut in priore Parte.

De Patronatibus Eccleſiarum regiæ Coronæ regni Luſitaniæ. Oliſſipone 1603. in 4.

GEORGIVS CARDOSO, Luſitanus, Lamecenſis, ſcripſit -

Anacephaleoſim Luſitaniæ; quæ laudatur ab altero ſibi cognomine,cujus ſtatim meminimus in *Agiologio Luſitano* die XVI. Aprilis.

GEORGIVS CARDOSO, Vliſſiponenſis Sacerdos, intactum aliis pro dignitate argumentum, commemorationem, inquam, Luſitaniæ ſuæ Sanctorum, ac Venerabilium utriuſque ſexus hominum, his annis curioſè ac diligenter proſequitur Luſitano ſermone; ſcilicet -

Agiologio *Luſitano dos Sanctos e Varoẽs illuſtres em virtude do reino de Portugal, e ſuas conquiſtas*; cujus operis duo priora volumina hactenùs vidimus, quibus quatuor priores anni menſes author comprehendit. I. tomus prodiit Oliſſipone apud Craesbeck 1652. ſecundus apud Henricum Valentem de Oliveira 1657. in folio. Tertium jam ſub prelo gemere deſiiſſe audimus. Referre ſe hic ſolet ad aliud ſuum opus -

Dos Santuarios *de Portugal*, ſive de locis ſacris præcipuâ veneratione cultis: cujus meminit die XXVI. Maji pag. 319.

Sicuti & ad -

Officium Minus Sanctorum Luſitaniæ: XII. Aprilis pag. 528.

Laudatur quoque & -

De Tyaris Luſitana vernaculum Cardoſi opus, quod molitur, ab Antonio Macedo in *Luſitania Purpurata* pag. 61.

GEORGIVS CEROLENSIS, (vulgaris fortè appellatio eſt de *Cerola*) inter Aragoniæ regni ſcriptores refertur, qui quidem, eùm Montiſonenſis Profeſſor eſſet, edidit anno MDXLIII. artificioſum & utile Grammaticis opus, cui inſcripſit -

Quadrigæ Triviales: artem ſcilicet variandæ orationis per plura verba, ſive dicendi formas -

GEORGIVS COELIVS, vulgari formatione COELHO, Luſitanus, propter eximiam Latinæ linguæ & humanitatis eruditionem gratus Henrico Portugalliæ Infanti, Patriq; Eccleſiæ Purpurato, ei à ſecretis fuit, Abbáſque Sancti Georgii prope Conimbricam. *Is* (ut elogio utar Nicolai Clenardi Cœlii in Græcis magiſtri, quod in quibuſdã ejus ſchedis reperiſſe autographis Ioannes Vaſæus cap. VI. *Hiſpaniæ Chronici* ſui refert) *non carmine tantùm Reſendio rivalis, ſed & oratoriis laudibus adeò bene percultus, ut paucos credam tam propè ad puritatem accedere Ciceronis; certè Iſocraticam jucunditatem lenitatémque ſic refert, ut parem non viderim*, ait ille. Iacobus item Cardinalis Sadoletus, (ſi vera refert Gaſpar Barrerius in dedicatione ad Coelium noſtrum, *Garſiæ Meneſii* Luſitani oratoris ad Sixtum IV. *orationis*) legiſſe retulit ſe nonnulla hujus monumenta, quæ literis mandaverat in utrâque, & oratoria, & poëtica facultate, *præclara illa quidem, & quæ acumen ingenii, ſummum judicium, optimam verborum electionem, gravem & ſplendidam dictionis formam, denique eruditionis & doctrinæ, cæterarúmque rerum præſtantiam præ ſe ferrent*. Edita vidimus Coelii -

Opera metrica; nempe, *de Patientia Chriſtiana* librum unum;*Victoriam Luſitanorum adverſus Turcas* in *Dienſi propugnatione*, & alia minutiora. Sequitur *Luciani Dialogus de Dea Syria*, primùm ab eo latinitate donatus,

Fff 2 cujus

cujus nomine laudat eum, & gratias ei habet Petrus Bembus Cardinalis datis ad eumdem literis, quę lib. VI. *Epiſtolarum* illius leguntur. Omnia hæc ad Henricum Cardinalem Portugalliæ directa prodierunt Oliſſipone apud Ludovicum Rodriguez. 1540. in 4. In his, ut credo, continetur, *De laudibus Alphonſi Portugalliæ Infantis S. R. E. Cardinalis Carmen* Oliſſipone ſeorſim editum 1516 & *Elogia* quædam in *ejus obitum*, quæ duo laudat Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XXI. Aprilis pag. 667.

GEORGIVS FERREIRA DE VASCONZELOS, Luſitanus, urbanitate vir, ac diſertis ſalibus ſuo tempore in pretio habitus, ſcripſit Comœdias tres proſaicas, quæ magni æſtimantur a civibus ejus, & omnibus his, qui Luſitanæ linguæ ſuavitate ac deliciis delectantur, nempe -

Comedia Euphroſina: quæ, ut prima exiit ab authoris ingenio, ita aliis, quæ ſequutę ſunt, excellentię palmam præripuit. Edita eſt ſæpius in Portugallia, & tandem recognita á Franciſco Rodriguez Lobo, Oliſſipone 1616

Comedia *de Oliſſipo*. Oliſſipone ſecundùm anno 1618. in 8.

Comedia Aulegrafia. Oliſſipone editam Antonii Noronhæ curâ, qui gener fuit authoris, 1619. in 4. Vná cum hac Comœdia, quæ Aulæ continet deſcriptionem, editum eſt Didaci Tevii ſatis elegans epigramma Georgii modeſtiā ſuis lucubrationibus ſubducentis proprium nomen, debitâ laude afficiens. Qui autem Oliſſiponis edidit Comœdiam brevi ſe publicaturū promiſit ejuſdem authoris (metricúmne an pede liberum opus vellem ſcire) hoc titulo nuncupatum -

Primera *y Secunda Parte de la Tabla redonda*.

De quo nil ultrá audivi.

GEORGIVS HEMELMAN, Malacitanus, Societatis Ieſu Sacerdos, domeſticâ plurium annorum, tam Theologię poſitivæ, quám ſcholaſticæ profeſſione clarus, poſt plura obita religionis ſuæ munera ad plures abiit ætatis annum agens LXIII. Chriſti MDCXXXVII. his ſaltem ſuperſtes lucubrationibus nondùm in lucem, cum obiit, editis,

In Primam Partem Summæ Theologiæ S. Thomæ, tomis IV. De vita, Voluntate, & Providentia Dei tam naturali, quàm ſupernaturali, & de Trinitate.

Proloquiis ſacris ad Philoſophiam, Theologiam ſcholaſticam, poſitivam, & moralem rectè tractandam; Quorum duo priora volumina prodierunt in lucem poſthuma ſic nuncupata -

Diſputata Theologica in Primam Partem S. Thomæ. Granatæ apud Andream de Santiago. 1637. in folio.

Paraviſſe & *Artium Curſum*, atque item *De Ente ſupernaturali*; *De Diviſionibus Gratiæ auxiliantis*; *Conſultationeſque morales* in magnī momenti rebus dicitur apud Alegambiū *Bibliothecæ Societatis* authorem.

F. GEORGIVS DE S. IACOBO, Luſitanus, ordinis S. Dominici Oliſſiponenſis cœnobii -

Orationem habuit *ad Patres Concilii Tridentini Dominica prima Quadrageſimæ anni MDXLVII*. Quæ luci fuit cum aliis orationibus in eo congreſſu habitis mandata, nupérque in noviſſima editione Pariſienſi Tridentinæ Synodi.

F. GEORGIVS DE S. IOSEPHO, Luſitanus; Oliſſiponenſis, aliàs SERRANO antequàm inter ſodales captivorum redemptores, qui Mercenarii vulgò audiunt, religioſam vitam profeſſus eſſet in domo Hiſpalenſis urbis; qui & reſtrictioris cupidus ad Reformatos, ſive nudipedes ejuſdem inſtituti ſeſe contulit; Præfectúſque erat monaſterii Oppidi *del Viſo* prope Hiſpalim, cùm vulgavit -

Buelo *del Eſpiritu, y Eſcala de la perfeccion y oracion*. Hiſpali apud Andream Grande 1632.

Scripſit quoque, Petro à S. Cecilio teſte,

El Solitario *contemplativo y Guia eſpiritual, colegido de dichos de los Santos*.

GEORGIVS DE LEMOS, Luſitanus, vernaculè ſcripſiſſe dicitur Hiſtoriam -

Dos Cercos *de Malaca per os Achenes & Iaos*. anno MDLXXIII. & MDLXXIV. 1585. in 4.

GEORGIVS DE MERCADO, edidit -

Calendario *de coſas acaecidas en Vbeda*, qui fuit penes Gundiſalvū Argote de Molina M.S.

GEORGIVS DE MONTEMAIOR, Luſitanus, ſic dictus à natali oppido *Montemor* prope Mundam amnem, & Conimbricam urbem, quam ei patriam magnus ille ſui ævi Poëta Franciſcus de Saa literis, ſeu carmine ad Georgium noſtrum directo adſignat, profeſſionis ſuæ muſicæ causâ ſequutus fuit aulā Hiſpaniarum Catholici Regis; namque & Principi, quem Philippum Caroli Cæſaris adhuc ſuperſtitis filium interpretor, quodam in opere ſe á capella, hoc eſt, muſicum vocat; quocum videtur Italiam, Belgiúmque adiiſſe. Quamquam & veſtigium aliquod in carminibus ejus impreſſū oſtēdere poſſimus, bellicæ aliquando exercitæ ab eo militiæ. Sanè is deſtitutus ornamento literarum, uni ſubnixus genio & ingenio, quod ſublime, acutum, ac fertile fuit ſortitus, tam in conſcribendis facilitate & elegantiâ ſingulari ſolutę atque ligatæ dictionis opuſculis,

quàm

quàm in metricis compoſitionibus miro acumine & varietate pulcherrimorum ſenſuum plenis univerſos ævi ſui æquales, Caſtellanos ſcilicet homo Luſitanus, ex æquo provocavit. Exteris nemo alius quidem notior, aut propter ſtylum perſpicuum, ſuavéque laudatior. In manibus certè omnium fuit ſemper, atque hodie eſt contextum, pars verſibus, pars ſolutâ oratione, opus verè poëticum ſic nuncupatum vulgò in omnibus editionibus.

La Diana *de George de Montemaior: primera y ſegunda parte*: cujus editionem Antverpienſem vidimus anni 1580. quam aliæ præceſſerunt. Nec diſſimulandum hic eſt cõtinuationes duas extare hujus Georgii operis. Alteram nempe *Secundæ Partis Dianæ* titulo Alphonſus Perez, Salmantinus, Medicus Doctor non ita feliciter, quæ ut credimus, Compluti in vulgus prodiit 1564. in 8. Gaſpar autem Ægidius Polo tertiam & ultimam exiſtimatione ac judicio noſtrorum hominum fœliciſſimè proſequuti ſunt. Prodiit quoque Matriti apud Alphonſum Martin 1622. in 8. Planè Gaſpar Barthius vir multiplicis eruditionis, cùm delectaretur mirificè Hiſpanis authoribus, Ægidii hujus Poli *Dianam* ſermone Latino reddidit, uti in eo diximus, *Nemoraliáque* nuncupatam in vulgus emiſit: quo tempore, nè injurius eſſet primo hujus argumenti inventori, promulgaturum ſe in typorum lucem *Georgii* duas priores operis partes in ſe recepit. Gallicè vertit ſecundam & tertiam Gabriel Chapuis Turonenſis atque edidit Lugduni Ludovici Cloquemin typis 1582. in 16.

Hujus carmina comprehenduntur eo libro, quem

Cancionero *de George de Montemaior*, Ioannes Perier Salmanticæ nuncupavit anno 1572. in 12. ex ſua officina emiſſum, & ante eum Dominicus de Portonariis anno 1571. ibidem. Prodiit quoque Salmanticæ 1579. & ante omnes has editiones Cæſarauguſtæ 1561. ex domo Viduæ Bartholomæi de Naxera, cum epiſtola nuncupatoria ejuſdem authoris ad Sueſſanum Ducem.

Vertit quoque idem ex fontibus Provincialis, quomodo appellant, linguæ, quam Valentini regni cives vernaculam ante aliquot ſæcula habuerunt,

Las obras *de Auſias Marc*. Cæſarauguſtæ apud Petrum de Naxera 1562. 8. Matriti 1579. De qua interpretatione agit Eſcolanus *Valentinæ Hiſtoriæ* lib. I. cap. XIV.

Tribuitur quoque ejuſdè nominis authori, quem alium à noſtro Poëta, & illiterato credimus,

Expoſicion Moral *ſobre el Pſalmo LXXXVI. Fundamenta ejus in montibus ſanctis*; in laudem Deiparæ Virginis. Compluti apud Ioannem Brocar 1548. 4.

Item alius liber ſic inſcriptus,

Blaſones, quem M.S. adſervabat Matriti D. Garſias de Salzedo Coronel Eques Sancti Iacobi, amicus noſter.

Alterius ſanè operis *Pyrami* nuncupati authorem eum fuiſſe credimus ſummo illi Hiſpaniarum Poëtæ Lupo à Vega, qui ſic de Georgio noſtro in *Apollinis lauru* cecinit.

Quando Montemaior con ſu Diana
Ennobleciò la lengua Caſtellana,
Lugar noble tuviera:
Mas ia paſò la edad, en que pudiera
Llamarſe el maior Monte de Parthenio;
Si le aiudaran letras el ingenio,
Con que eſcriviò ſu Pyramo divino;
Hurtado ò traducido del Marino.
Pero por donde fue ſin eſta guia
Quien tuvo tan dulciſſima Thalia?

Mortem ejus immaturam deflet eleganti elegiâ Marcus Durantes, neſcio cujus religioſi ordinis, carminum volumini præfixâ in editione illa, quâ priorem aliam non vidimus, anni 1562. unde colligitur ante hoc tempus authorem noſtrum diem ſuum obiiſſe.

GEORGIVS VAEZ DE SEPVLVEDA, Segovienſis, ſuppreſſo nomine in commentaria retulit.

La Relacion *de las Bodas que celebrò en Segovia el Catolico Rey D. Felipe II. con la Sereniſſima Reina D. Ana de Auſtria*. Compluti apud Ioannem Gratianum 1582.

Deceſſit in patria Ian. menſe anni MDXC.

GERARDVS.

GERARDVS VAGET DE LEON, Medicus Hiſpalenſis, & Chirurgus, edidit.

Compendio *de la naturaleza, virtud y aplicacion de la quinta eſſencia del oro medicinal, à que los antiguos Filoſofos llamaron Panacea*. Hiſpali 1604. 8.

GERMANVS.

F. GERMANVS BVGES, Ciſtercienſis monachus domus Hortenſis, celebris, cum Cæſarauguſtæ, tum Matriti Eccleſiaſtes, edidit.

Doctrina *Chriſtiana, y deſcripcion del Reino de Chriſto, y ſu Doctrina Evangelica para los myſterios de Adviento y Quareſma*. Burgis anno 1633. in 4.

GOMEZIVS.

F. GOMEZIVS quidam ordinis Minorum, apud Vvaddingum ſcripſiſſe dicitur.

De cujuſcumque Scientiæ, ac præſertim de naturalis Subjecto.

GOMEZIVS DE AVILLA, Genealogici operis laudari ſolet author, ſeu quo modo noſtrates vocant.

Nobiliario.

GO-

GOMEZIVS GARZIA, Presbyter Toletanæ urbis, ſcripſit -

C a r r o *de las dos vidas* (activam intelligit, & contemplativam) ad Eleonoram Silviam in cœnobio Matris Dei Toletanæ ejuſdem urbis ſacram Deo virginem. Hiſpali apud Ioannem Pegnicer de Nuremberga, & Magnum Heroſt. de Fils. 1500. ✝

L a m e d o r *eſpiritual y algunos diſcurſos devotos*. Ibidem apud Iacobum Cromberger, 1616. in 8.

GOMEZIVS DE LEON, Hiſpalenſis, atque in hujus urbis Prætorio cauſarum patronus, Philippo II. Regi Catholico inſcripſit, primus quidem inter nos hujus generis lucubrationum author, ut credimus,

I n f o r m a t i o n u m, Deciſionum & Reſponſionum Iuris Centuriam, apud Petrum Martinum de Bañez an. 1564. fol. Quæ quidem iterum editæ ſunt conjectæ in *Deciſiones diverſorum Doctorum*, Lugdunenſis editionis apud Stephanum Michaël. ann. 1588. ſecundo volumine.

GOMEZIVS PEREIRA, Medicus Doctor, nullius in verba jurare certus, juxta Poetæ dictum, paradoxa opera adverſus Medicinæ Principes in medium producere non erubuit. Hunc pertinet liber, cui ab utriuſque parentis nomine titulum hunc fecit -

A n t o n i a n a M a r g a r i t a, opus Phyſicis, Medicis ac Theologis utile & neceſſarium. Medinæ Campi 1554. fol. Francofurti deinde 1610. Adverſus hanc ſcripſit Anonymus Hiſpanum opuſculum ita nuncupatum, *Endecalogo contra Antonianam Margaritam*, Medinæ Campi 1556. 8.

Item -

Novæ veteriſque Medicinæ experimentis & evidentibus rationibus comprobatæ primam Partem, ſive Antonianæ Margaritæ ſecundam, quæ quidem Medica eſt poſt priorem illam Philoſophicam, Hæc ſcilicet pars de *Febribus* tractat, cujus febris eſſentiam, cauſas & ſpecies eſſe uſque in hæc tempora ignota dilucidè (uti author ipſe ait) demonſtrat, *Galenúmque non dolo, ſed ignorantiâ excæcatum potiſſimum ſuis de hac re ſcriptis medicis poſteris impoſuiſſe evidenter docet*.

GOMEZIVS DE SANTISTEVAN, Luſitanus, propriâ gentis linguâ edidit -

H i ſ t o r i a *do Infante Dom Pedro de Portugal, que andou as ſette partidas do Mundo*. Hæc in Caſtellanam converſa prodiit anno 1595. & an. 1626. in 4.

GOMEZIVS DE TAPIA, Granatenſis, carmine luſit -

L a D e ſ c r i p c i o n *de Aranjuez, y del Pardo*; quæ adjungitur Gundiſalvi Argote de Molina libro *de la Monteria* inſcripto.

GREGORIVS.

F. GREGORIVS DE AGVAIO, Bæticus, in Malacitano cœnobio Prædicatorum ordinem profeſſus, apud Iudices S. Officii, cùm Hiſpalenſes, tum Murcienſes ad cenſuram Theologicam admiſſus, concionandi munere & multâ doctrinâ clarus, ſcripſiſſe dicitur Neapoli -

C o n c i o n e s de Tempore, ac de Sanctis, ut ex Ambroſio Gozzeo & Michaële Plodio ſcribit Alphonſus Ferdinandus in *Scriptoribus Prædic. familiæ*.

F. GREGORIVS ALBERTVS VARAJE, Valentinus, ordinis Carmelitarum, S. T. M. ſcripſit carmine -

H i ſ t o r i a *de la milagroſiſſima Imagen de N. Señora de la Paciencia venerada en el con[illegible]to de las Deſcalzas Carmelitas de Valen[illegible]* [illegible]lētiæ apud Bernardū Nogues 16[illegible] [illegible]

P o z o *de aguas vivas, riego fertil* [illegible] *Carmelo*. Ibidem an. 1655. 8. In eadem urbe vivere deſiit an. MDCLVIII.

F. GEORGIVS DE ALFARO, Cor[illegible]benſis, Benedictinus monachus, Abbas Monaſterii S. Mariæ *del Bueſſo*, pietatis, doctrinæque ſpecimen dedit ſcribens -

S i l v a d e l a *Providencia de Dios ſacada de los Santos*. Pinciæ anno 1609. in 8. apud Ioannem Godinez.

G o b i e r n o *eccleſiaſtico y ſeglar, que contiene el Paſtoral de S. Gregorio Magno con un Tratado de Republica*. Compluti ann. 1601. in 4. ex officina Ioannis Sanchez Creſpo.

V i d a *del Illuſtriſſimo Señor D. Franciſco de Reinoſo, cõ la de Geronimo de Reinoſo ſu ſobrino Canonigo de Palencia*. Ex relatione manuſcripta Ioãnis Garſiæ Palentini Canonici, qui fuerat eidē Epiſcopo à ſecretis, Pinciæ 1617. 4.

Vertit etiam magno aſceticæ doctrinæ bono ex Latino authoris -

L a s O b r a s *de Ludovico Bloſio*. Pinciæ an. 1617. fol. Matriti 1619. fol.

GREGORIVS DE ALMEIDA, Luſitanus, hoc tempore transformatæ in eo regno dominationis ſcripſiſſe dicitur, palpum ſuis obtrudens civibus,

R e ſ t a u r a c i o n *de Portugal*.

Meminit Cardoſus in *Agiologio*. V. April.

F. GREGORIVS DE ARCIS, ordinis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum, ſcripſiſſe dicitur -

D e L o g i c a, ſive in Ariſtotelis Organum. Compluti apud Ioan. Brocar 1556. 8.

Agit de hoc authore Bernardus de Vargas *Hiſtoria hujus ordinis* lib. II. cap. XXIX:, & Gaſpar Eſcolanus lib. VIII. *Valentina Hiſtoria* cap. XVII.

F. GREGORIVS DE ARGAEZ, Lucronienſis, Benedictinorũ ſodalis in monaſterio *S. Salvatoris de Oña* profeſſus monachum, ac in Tricienſe, ſeu Naxarenſe Deiparæ Virginis translatus, ſcripſiſſe dicitur, ut ex relatione domeſtica certior ſum factus,

Theatro *Monaſtico y Obiſpos de Eſpaña*; octo voluminibus, quorum tria legitimis approbationibus munita, atque editioni parata, ſed utique abſoluta omnia ſuperiore anno MDCLVIII. jam eum habere ad me ſcriptum fuit.

F. GREGORIVS BAPTISTA, gente Luſitanus, domo ex oppido *Funchal* Inſulæ *Maderæ*, Benedictinus monachus in provincia Braſilienſi, S. T. M. & Concionator Generalis, ſcripſit latinè -

Annotationum in cap. XIII. Sacroſancti Evangelii ſecundum Ioannem primam partem. Conimbricæ ann. 1621. fol. Secundam promiſerat, nec non & tertiam, quas deſideramus.

Vernaculè autem -

Completas *da vida de Chriſto cantadas a harpa da Cruz per elle miſmo*. Oliſſipone an. 1624. 4. Vertit in Caſtellæ ſermonem Ferdinandus de Camargo Auguſtinianus.

Hic ex Benedictinis migravit ad Franciſcanos, ut habeo ex relatione G. Cardoſi.

F. GREGORIVS DE BOLIVAR, Placentinus, ordinis S. Franciſci de obſervantia (verbis utor Linezi in Hiſt. rer. Medicearum Novi Orbis pag.506.) *annos XXV. integros in America vixit, regnum utrumque Peruanum & Mexicanum, plurimáſque adhuc incognitas aliis, nec deſcriptas Novi Orbis provincias peragravit, verbo & exemplo infideli illi populo (cujus tres diverſas linguas optimè callet) Chriſti Evangelium enunciando, & ad veram & Catholicam Fidem illum inducendo. Cujus rei gratia ad Molucanas quoque inſulas & Orientem ipſum penetravit. Hiſtoriam Americani Orbis non modo affectam in ſcriniis, ſed penè jam confectã habet, quã, Deo volente, propediem fruemur*. Hæc ille. De quo homine, atque hac ejus Hiſtoria nihil aliud nobis lectum, auditúmve.

F. GREGORIVS BRAVO DE SOTOMAIOR, Benedictinus monachus, elucubravit -

Hiſtoria *de la Imagen de Nueſtra Señora, de Valvanera*. Luceronii an. 1610. 4. typis Ioannis Mongaſton.

F. GREGORIVS CANDEL, Carmelita, edidit opuſculum -

De la *Antiguedad de la Fieſta de la Concepcion en la orden del Carmen*. Valentiæ anno 1654. in 4.

GREGORIVS FERNANDEZ DE VELASCO, Toletanus, cùm poetica virtus efflorеſcere apud nos, barbariémque rudis, ac tantùm Martialis ævi exuere cœpit, Virgiliũ Poëtarum principem confidenter aggreſſus loqui eum fecit vernaculo idiomate puro atque eleganti, ſcribens -

La Eneida *de Virgilio*. Compluti anno 1585. in 8.

Convertit etiam in ſermonem noſtrum ex Italico Iacobi Sanazari -

El Parto *de la Virgen en octava rima*. Toleti 1554. 8. Matriti 1569. 8.

Edilium item *Alvari Gomezii Eulalienſis, Crux, ſive de Chriſti Domini nece*, inſcriptum. Temperare mihi non poſſum, quin Lupi Felicis de Vega *Laurum Appollinis* texentis, eóque Poetarum tempora noſtrorum coronantis elogio celebratum hunc dimittam. Sic ille *ſylvâ* primâ.

Acudiendo el primero
El Titiro Eſpañol, nuevo Sincero,
Cuia divina Muſa Toledana
Diò poder a la lengua Caſtellana:
Gregorio Hernandez a quien oy le deben
(Aunque otros muchos prueben
A querer igualar ſu ingenio raro)
Virgilio y Sanazaro
Hablar con elegancia, y no con vana
Pompa inutil, la lengua Caſtellana,
Como diziendo en facil melodia,
Ay dulces prendas quando Dios queria:
O en el parto ſagrado de la Eſtrella
Que cupo todo el Sol del Cielo en ella,
Con eſtilo mas limpio, mas hermoſo,
Candido y puro que la luz del Dia;
Tu ſola conducir, Diva Maria,
Puedes mi Muſa a puerto de repoſo;
Puedes, y tu querràs; y aſſi entro cierto
De hallar a tu divino parto puerto.

D. GREGORIVS GANAVERRO, in Aragonia nobili loco natus, cauſas olim eúm defendiſſet in patria, miſſus fuit in Neapolitanam urbem, ut regii Patrimonii res curaret cum aliis Iudicibus (*Præſidem Cameræ ſummariæ* munus vocant) unde ocaſio ei data eſt, ut ſcriberet -

Decisiones *ſupremi Tribunalis Præfecti Pretorii regiæ Cameræ Neapolitanæ, & ſelecta Conſilia*. Neapoli apud Ægidium Longum an. 1655. fol.

Obiit Neapoli tempore peſtis ultimæ, aut circiter.

F. GREGORIVS GARZIA, ordinis Prædicatorum ex domo Beacienſis urbis, natus in oppido *Cozar* Toletanæ diœceſis, in Occidentalis Indiæ utraque plaga, quæ ad Septemtrionem, & quæ ad Meridiem eſt, plures annos peregrinatus, indéque reverſus, meditata hæc, ſive affecta ſecum duxit, quibus res Indicas illuſtraret, edidítque apud nos;

Predicacion *del Evangelio en el Nuevo*

vo Mundo viviendo los Apoſtoles. Beaciæ anno 1625. in 8.

Origen *de los Indios del Nuevo Mundo*. Valentiæ apud Patricium Mey 1607. 8.

Tertium quod promiſerat, adhuc latet, nempe-

Monarquia *de los Incas del Pirù*.

GREGORIVS GOMEZ, Medicus Toletanus, ſcripſit non ſine laude ſibi data ab Alvaro Vanegas, qui eleganti Epigrammate opus commendavit,

De Ratione minuendi ſanguinem in morbo laterali. Toleti apud Ioannem de Aiala an. 1539. 4.

GREGORIVS GONZALEZ, domo ex oppido *Rincon de Soto* Calagurritani territorii, ſcripſit-

Primera Parte *de Onofre Cavallero Guiton* M.S. in 4.

Vidit D. Thomas Tamajus.

F. GREGORIVS HVRTADO DE MENDOZA, Luſitanus, ordinis Minorum obſervãtiæ regularis in provincia Cataloniæ, ſcripſit, cùm ſacræ Scripturæ interpres eſſet,

Annotationum in Evangelia totius anni, tam Dominicarum, quàm Feſtivitatum, primam partem. Barcinone apud Petrum de la Cavalleria, 1638. fol.

F. GREGORIVS DE LEON, Franciſcanus,

Chilenſis regni Americæ Chartam Geographicam formavit, elogiúmque addidit.

GREGORIVS DE LOBARIÑAS FEIXÔ, Gallęcus, Portionarius Eccleſiæ Sancti Creſcentis in Tudenſi diœceſi, vir antiquitatum cognitione inſtructiſſimus, M.S. reliquit librum-

De los Santos *de Galicia*: ex quo plura ſe accepiſſe Ioannes Tamajus Martyrologus noſter fatetur VI. Auguſti pag. 414. Laudatur quoque à Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano* ejuſdem authoris-

Topografia de Galicia.

GREGORIVS LOPEZ, cognominatus alicubi DE TOVAR, natus in oppido Eſtremadurę provincię, quod miraculoſæ Imaginis Deiparæ Virginis indidem appellationem accipientis poſſeſſione famigeratiſſimum eſt, *Guadalupe* nuncupato, in Iuris ſtudio apud Salmanticenſes ſic profecit, ut in ſummum virum doctrinâ atque prudentiâ mox evaſerit. Poſt dictum enim regio nomine jus in aliquo Prætorio Hiſpaniæ, ſedit tandem inter regii Indiarum Senatus Patres unà cum Ioanne Bernardo Diaz de Lugo Epiſcopo deinde Calagurritano, quem ipſe alicubi ſocium ſibi in hoc munere honorificenter appellat. Vir fuit exactiſſimâ utriuſque juris cognitione ac prudentiâ, veréque natus explicandis, & ad ſuam, ſive ſacrorum librorum ſive Philoſophicę diſciplinæ, ſive Canonicarum, Imperialiúmve ſanctionum originem reducendis Pandectarum noſtrorum legibus; & tanquam alter inter nos Accurſius meritus eo nomine à viris ſui & noſtri ſæculi doctiſſimis reportare inſignia non vulgaris laudis teſtimonia: ex quibus pauca hæc ſelegimus. Didacus Covarrubias *Practicarum* cap. VIII. *Regium apud Cæſarem Conſiliarium, virum equidem, ut in omnibus, quæ utriuſque juris exercitationem attinent, in hiſce legibus* (Partitarum, quibus de mox dicimus) *expurgandis & elimandis diligentiſſimum*; & lib. III. *Variarum* cap. XIX. *Diligentiſſimum* ſimiliter *atque eruditiſſimum*, Cõmentariáque ejuſdem ad Partitas *doctiſſima*; Petrus Plaza in ſua *Epitome Delictorum*; *re & famâ ubique inſignem, atque eruditione egregiâ in albo doctrinæ primariæ poſitum*; Ioannes Otalora de *Nobilitate* c. III. *Virtute atque Iuris ſcientiâ apud nos eximium*: Parladorius lib. I. *Quotid. quæſt.* cap. I. *Raræ prudentiæ virum, déque Iure noſtro benemeritum* jure appellant. Cujus opiniones parem vim cum Gloſſæ Accurſianæ ſententiis inter noſtros habere admonet Hieronymus de Zeballos in *præfatione Communium opinionum*. Colophonem addat V.C.D. Ioannes de Solorzano lib. II. *de Indiarum Iure* c. I. n. 38. *Gregorius Lopezius regius in ſupremo Indiarum Senatu Conſiliarius, & ob eximiam utriuſque juris peritiam & indefeſſum laborem omni ſæculo commẽdãdus; uti elaborãt aurea & ardua gloſſemata in Partitarum leges, ſine quibus manca profectò Hiſpani fori Iuriſprudentia videri poſſet*. Ius igitur noſtrum, quod Hiſpano antiquo verbo, *ſeptem partitarum*, hoc eſt, partium, à numero audit, à Ferdinando III. Caſtellæ ac Legionis Rege, cognomento *Sancto*, excogitatum, & ab Alphonſo *Sapiente* filio doctiſſimorum ſæculi ſui Iuriſconſultorum operâ in opus perductum recognovit Gregorius noſter, codicúmque variorum inter ſe collatione adjutus emendavit verum ſenſum, faciémque reſtituit, laborem in eo inſumptum viris Iuriſconſultiſſimis Regi noſtro tunc temporis à conſiliis, quod in tam magni momenti re decebat, præcederéque debuit publicationem, approbavit. Nec eo contentus perpetuam explicationem, ſive gloſſas addidit, ad quas certatim noſtri Pragmatici, velut ad cortynam Appollinis provocare ſolent. Prodiit opus ſic inſcriptum,

Las ſiete Partidas *del Sabio Rey D. Alonſo el IX. nuevamente gloſſadas por el Licenciado Gregorio Lopez del Conſejo Real de Indias de ſu Mageſtad*. Salmanticæ primùm typis Andreæ de Portonariis an. 1555. in folio, tribus tomis. *Repertorium*, verò ſive Index quarto ab his diverſo continetur volumine. Edidit iterum idem Andreas de Portonariis

tonariis ibidem an. 1565. tertióque Dominicus de Portonariis, Andicæ forſan filius, an. 1576.

Natum ex ſe noſter reliquit Didacum Pizarro, quem *de Cenſibus* neſcio quid publicaſſe ipſe refert parens in *gloſſa Leg. penultimæ Tit. VIII. Partitæ V.* Diem obitus nec ipſa monſtrat ſepulchri inſcriptio, quæ Guadalupenſe monaſterium intrantibus in Capella S. Annæ, oppidi parœcia, quâ majori poteſt brevitate & modeſtiâ de Gregorio refert. Eccillam;

A qui jace el licenciado Gregorio
Lopez natural deſte pueblo.
Rueguen à Dios por el.

GREGORIVS LOPEZ, cujus patria in obſcuro eſt, (alii Matritenſem exiſtimant, natúmque anno MDXXLII. alii Luſitanum, ut Georgius Cardoſus in *Agiologio* ſuo XIII. die Martii pag. 164. qui ortum ait in oppido *Linhares* Beiræ provinciæ) cùm ex Hiſpania in ſeptemtrionalem Americæ plagam, Mexici nempe regnum, transfretaſſet, inſigni apud eas gentes vixit morum innocentiæ ac ſanctitatis famâ, præſertim in oppido Sanctę Fidei prope Mexicum, ubi in Noſocomio curandis ægrotis operam diu navavit, ſilentii & modeſtiæ obſervantiſſimus, de quo dixiſſe videtur lumē illud Græcię Nazianzenus Epiſcopus *recolendam Dei memoriam ſæpius quàm reſpirandum*. Retulit quippe de ſe ipſe ei, cui diſſimulare id non debuit, tres integros annos excepto ſomni tempore, ſic præſentem Deo ſe exhibuiſſe, ut ſine intima ſui ipſius reſignatione his verbis Dominicæ orationis contenta, *Fiat voluntas tua ſicut in cælo & in terra*, quæ quidem ſemper agitabat, ac volvebat mente (quod ſtupentes, ac Deo benedicētes audire debemus,) nec ſemel tantū reſpiraverit. Imò & alteri retulit, non obſcurè quid ſibi contigiſſet ſignificans, notum ſibi eſſe hominem, qui totis triginta ſex annis purum quemdam atque nudum amoris Dei actum ſic abſque ulla intermiſſione continuaverat, ut neque per unicum temporis momentū interruperit. Scriptū reliquit opus, quamvis ignarus literarum ſacrarum, de quo, cùm Sanctitatis ejus negotium, quod ſollicitè promovet noſtri Regis pietas & univerſa ſeptemtrionalis America cum Indiarū Senatu, Apoſtolicæ Sedis judicium abſolverit, quid ſentiendum ſit, omnibus compertum erit. Libri nomenclatura & argumentum.

Explicacion *del Apocalypſis*. Cujus Prologus ſic incipit. *Comun coſa es entre muchas perſonas de letras, quando ſe trata del Apocalypſi, dezir que no es inteligible* &c. Videndus de hoc opere Ludovicus Alcazar in *Veſtigationibus Apocalypſis* pag. 86.

Reliquit item librum Medicinæ in iis regionibus utiliſſimum, manu exaratum,

De la *virtud de las iervas*. Item *Chronologia univerſal*; nec non & *Kalendario Hiſtorico* M. SS.

Vitam ejus teſtis oculatus in literas miſit Franciſcus Loſa Parochus Cathedralis Mexicanæ Eccleſiæ, quem ſequuti ſunt peculiaribus ſuis Hiſtoriis Alphonſus Ramon Mercenariorū ſodalis, & Ludovicus Muñoz cauſarum Procurator in Matritenſi Curia.

GREGORIVS LOPEZ MADERA, Matritenſis, Gregorii filius, quem Catharina Auſtriaca Sabaudiæ Ducilla, nec non & ipſe Philippus genitor Rex Catholicus Medicum habuit, S. Iacobi militiæ torquatus Eques, Iuris tamen Profeſſor in Academia Complutenſi, veſpertinum ibi docendi jus civile munus adminiſtravit; unde ad Indico-Hiſpalenſis Prętorii Iúdicem eductus, gradatim inde per munera, tum Curiæ Granatenſis, tum regii patrimonii Senatus fiſcalis Advocati, atque item regii Iudicis criminalium cauſarum (*Alcalde de Caſa y Corte* vocant,) nec non Toletanæ urbis Correctoris, ad ſupremum uſque magni Caſtellæ Senatus ordinem anno MDCXIX. merito ſuo integritatis, doctrinæque pervénit. Civilia namque ſtudia variis artibus, eáque cognitione rerum antiquarum, Politicæ rei momentorum, totiúſque Hiſtoriæ, tum noſtratis, tum peregrinæ condiebat, quam in monumentis à ſe editis non obſcurè manifeſtavit. Ea ſunt.

Animadverſionum Iuris liber ſingularis. Auguſtæ Taurinórum 1586. 4. Coloniæque apud Gymnicum 1594. adjunctis Caroli Molinæi *Dolanis Lectionibus*.

Cætera ſermone vernaculo;

Diſcurſos *de la certidumbre de las reliquias deſcubiertas en Granada desde el año MDLXXXVIII. haſta el de MDXCVIII.* Granatæ apud Sebaſtianum de Mena. anno 1601. fol.

Excelencias *de la Monarquia y Reino de España*. Philippo IV. etiam tunc Principi dicatum opus atque editum Pinciæ an. 1517. in fol. recognitum inde novâque acceſſione locupletatum Matriti apud Ludovicum Sancium an. 1629. fol.

Excelencias *de San Iuan Bautiſta*. Toleti 1617. fol.

Tratado *de la Limpia Concepcion de Nueſtra Señora*. Matriti 1638.

Tributum quoque huic video

Tratado *de la Iuſtificacion de los Cenſos*.

GREGORIVS LVPAR ſcripſit, Petri Alvæ teſtimonio in *Militia Conceptionis*.

De Conceptione Deiparæ Virginis Mariæ, tomos duos. Matriti 1638. 4.

F. GREGORIVS MARTINEZ, Segovienſis, ordinis Prædicatorum, ejuſdem

urbis cœnobii alumnus, S. T. M. fideíque rerum Cenſor apud Judices Sancti Officii Pincianos & Conchenſes; cùm in patria, tum in Pinciana domo literis Theologicis imbuit ſodales. Conchēſem idem & Medinenſem rexit, vir doctrinâ præſtans & ingenii acumine. Edidit, dum ſtudiis Valliſoleti præeſſet,

Commentariorum ſuper Primam Secundæ D. Thomæ, Volumen primum; ſcilicet *uſque ad Quæſt. XXI.* Pinciæ apud Franciſcum Fernandez de Cordoba 1617. folio.

Eorumdem ſuper Primam Secundæ Tomum ſecundum uſque ad Quæſt. LXXXIX. Toleti apud Didacum Rodriguez 1622. folio.

Commentariorum eorumdem tomum tertium: qui ad *Quæſtionem* pertingens CXIV. à morte authoris Pinciæ editus fuit, curantibus cœnobii Segovienſis ſodalibus, 1637. folio.

Deceſſerat namque Gregorius in ea ipſa urbe Pincia, dum editionem urget, Idibus Maji ejuſdem anni MDCXXXVII. ætatis ſuæ LXII.

F. GREGORIVS NVÑEZ CORONEL, Luſitanus, parentibus editus Vliſſipone natis, familiæ adhæſit Eremitarum S. Auguſtini. Hunc S. Theologiæ Doctorem, Sabaudiæ Duci à concionibus, atque item Pauli V. Summi Pontificis Theologum, recuſatis circa annum MDCVII. Caſtellanenſi & Hortenſi Epiſcopatibus, doctrinæque famâ percelebrem monumenta ordinis Auguſtiniani Chronographica teſtantur. Edidit -

De vera Chriſti Eccleſia. Romæ apud Jacobum Lunam 1594. in 4.

De optimo Reipublicæ Statu; duobus tomis. Ibidem 1597. in 4.

Accedit -

De Sacris Apoſtolicis Traditionibus, lib. unus. Inter illos fuit Gregorius ob eximiæ doctrinæ meritum, quibus Clemens VIII. dijudicandam inter Ieſuitas & Dominicanos de auxiliis divinæ gratiæ controverſiam cōmiſit.

GREGORIVS DE LA PEÑVELA MENDEZ, Granatenſis, ſcripſit -

Elogios *à Maria Santiſſima, que conſagra devotamente Granada à la limpieça pura de ſu Concepcion.* Granatæ 1651. in 4.

GREGORIVS DE LOS RIOS, presbyter, de cultu hortorum primus inter nos, quod ſciam, vernaculè commentatus eſt, edito libro hujus nuncupationis,

Agricultura *de Iardines, que trata de la manera como ſe an de criar, gobernar y conſervar las plantas, &c.* Conjectus eſt cum aliis ejuſdem argumenti in editionem Matritenſem variorum *de Agricultura* ſcriptorum an. 1620. in folio.

F. GREGORIVS RVIZ, Pincianus, Seraphici ordinis in provincia Conceptionis obſervantiæ regularis, edidit -

Commentaria in lib. IV. Sententiarum. Pinciæ 1613. & 1643.

F. GREGORIVS SANCHEZ, Franciſcanus, S. Theologiæ Profeſſor in Complutenſi cœnobio S. Mariæ de Ieſu, Patribus qui religionem tuentur à cenſuris; edidit, poſt Bullam ultimò emanatam ab Alexandro Papa VII. Tractatum -

De Statu Myſterii Immaculatæ Conceptionis. Matriti 1662. in folio.

GREGORIVS SILVESTER, Pax-Auguſtanus Eccleſiæ Granatenſis, (ut Lucretiano verbo utar) Organicus, ſive organorum pulſator, inter æquales ſui temporis non mediocris exiſtimationis Poëta; reliquit ab heredibus edenda,

Obras poëticas. Granatæ 1599. 8. apud Sebaſtianum de Mena.

D. GREGORIVS DE TAPIA & SALCEDO, Matritenſis, eques Sancti Iacobi, Gregorii filius, quem Philippus IV. Rex noſter Catholicus ſibi à ſecretis ſtatus & belli habuit; idémque unus ex Stratoribus ejuſdem Philippi Regis, atque ordinis ſui fiſcalis Procurator, dedit foras -

Memorial *de la Antiguedad de la ſagrada Orden de Sant-Iago.* Matriti apud Alphonſum de Paredes 1650. in 4. In quo libello neſcio quid alienæ manus ſubodorantur ſagacioris naris homines. Magis ſine controverſia hoc authore natus eſt -

El Tratado *de la Cincta.* in 4. 1643. itémque -

Modo *de armar Cavalleros en la orden de Sant-Iago.* Matriti 1658.

Advertencias *para torear.* Matriti an. 1651.

GREGORIVS DE VALENCIA, domo Medinenſis (quod oppidum illuſtre admodum veteris Caſtellæ inter alia ejuſdē nominis, *Medina del Campo*, vulgò audit) à tenera ætate in Societatem Ieſu apud Salmanticenſes adlectus, in eadémque liberalibus diſciplinis bene inſtructus, ad Germaniam deſtinatur, qui ſacram ſcientiam tum ſodalibus è loco ſuperiore dictaret, tum ab impiorum omnis generis Sectariorum totâ regione illâ vaſtiſſimâ debacchantium inſanis molitionibus propugnaret. Equidem præſtitit utrumque vir ſapientiſſimus, fidelémque populum mirè erexit, & ſuſtentavit; egregia doctrinæ, eruditionis ac pietatis opera edidit Dilingæ primis, mox Ingolſtadii Bajoariorum in locum Hieronymi Torrenſis ſuffectus. Hinc poſt Germanicam multi temporis peregrinationem Romam

advo-

advocatus coram Clemente VIII. P. M. almáque univerſalis Eccleſiæ Curia in magna vixit apud omnes eximiæ cujuſdam ſapientiæ opinione & fama. Donec Neapolim cùm ſeſe, cauſâ valetudinis, quam tot laboribus ſenſim detriverat, contuliſſet, in ea urbe jam ſexagenarius, longiori, perpetuóque ævo potiturus anno hujus ſæculi tertio de vita migravit. Opera Gregorii partim ad controverſiam, partim ad Scholaſticam Theologiam hoc ordine referri debent. De controverſiis fidei quamplura opuſcula diverſis temporibus evulgata poſtremò recognovit, certáque methodo, atque unico volumine comprehenſa recudi fecit Lugduni apud heredes Rovillii 1591. hâc inſcriptione -

De Rebus Fidei hoc tempore controverſis. Scilicet hæc continet, quorum elenchum ſubjecimus;

Analyſis Fidei Catholicæ lib. VIII. *cõprehenſa, in quibus ſimul de Eccleſia, de Romano Pontifice, de Scriptura, de Traditionibus, de Conciliis diſputatur*. Prodierat an. 1589.

De Sanctiſſima Trinitate lib. V. *ſive Refutatorius libelli cujuſdam peſtilentis doctrinæ in Polonia editi*. Prodierat an. 1586.

De vera Chriſti majeſtate & præſentia contra Lutheranos Vbiquiſtas lib. V. cum *Epiſtola Franciſci Turriani* de eodem argumento ad auctorem ſcripta. Olim editum opus an. 1582. Ingolſtadii apud Sartorium cum hoc titulo; *Diſputatio contra duarum ſectarum Vbiquitariæ & Sacramentariæ, pro vera Chriſti præſentia non ubique, neque in cælo tantum, ſed in cælo & in ſanctiſſimo Sacramento*. Hęc ibi.

De Rebus controverſis ad materiam Sacramentorum pertinentibus. lib. XXIII. ſcilicet -

De Numero & efficacia Sacramentorum novæ Legis lib. II.

De Baptiſmo parvulorum, lib. I.

De reali Chriſti præſentia in Sacramento Eucharistiæ lib. V. contra Calviniſtas. Vulgati olim fuerant 1587.

De eodem argumento lib. III. adverſus Reſponſiones duorum Calviniſtarum. Accedit appendix de *Colloquio Monpelgartenſi*. Prodierat anno 1589.

De Legitimo uſu Euchariſtiæ in altera tantùm ſpecie, lib. I.

De Sacroſancto Miſſæ Sacrificio lib. II. *contra Lutheri, Kemnitii, Herbrandi, & aliorum Sectariorum doctrinam*, quorum prior editus fuerat 1580. poſterior 1581.

De Contritione ex pœnarum timore concepta, lib. I.

De Neceſſitate Confeſſionis, lib. I.

De Satiſfactione lib. I. editus olim an. 1588.

De Ordinis Sacerdotalis & Epiſcopalis diſcrimine, lib. I.

De Indiſſolubili vinculo Matrimonii, lib. I.

De Idolatria lib. V. *in quibus cultus ſacræ Euchariſtiæ, & Sanctorum, & ſacrarum Imaginum, & Reliquiarum adverſus Sectariorum contumelias defenditur*; editi 1580. & ſequenti. Seorſim editi ſunt-

Diſputatio de Idolatria contra Sectariorum contumelias, unà cum Apologetico adverſus Iacobum Herebrandum Lutheranum. Ingolſtadii in 8. Item -

Confutatio Calumniarum, quas Herebrandus Spongiá quâdam complexus eſt, & in Apologeticum de Idolatria nuper Ingolſtadii editum leviter & petulanter effudit. Ibidem in 4. Nec non & -

Refutatio Apologiæ Iacobi Herbrandi Lutherani de cauſis cur ſuſceptũ de Idolatria certamen deſerere inſtituerit. Ibidem 1581. in 8.

Adjungitur in eodem volumine *De rebus fidei controverſis* -

De diverſis aliis materiis controverſis, lib. XI. nempe -

De Peccato originali, lib. I.

De Officio proprio Chriſti Mediatoris, ac Redemptoris, lib. I. ſeorſim editus Ingolſtadii 1580. in 4.

De vera ac falſa differentia veteris & novæ Legis, lib. I.

De Gratia, Iuſtificatione, & Meritis, lib. I. editus 1576.

De Prædeſtinatione & reprobatione, lib. I. editus 1574.

De Statu & votis Religioſorum hominum, lib. I.

De Cælibatu, lib. I.

De Poteſtate Legis humanæ, præſertim Eccleſiaſticæ, lib. I.

De Efficacia Excommunicationis Eccleſiaſticæ, lib. I.

De Indulgentiis, lib. I. editus 1587.

De Purgatorio, lib. I.

Huc uſque opera in eo volumine contenta. Poſt cujus editionem prodiit ab eodem authore -

Redargutio luſcitiarum & fraudum, quibus nonnulli falſi Theologi ac Pſeudo-philoſophi Genevenſes ſubſidiarii Antonii Sadaëlis, & Fortunatus Grellius Heidelbergenſis eum librum cavillati ſunt, quo præcipuum myſterium doctrinæ Calviniſtarum anno MDLXXXIV. examinatum & convictum eſt. Ingolſtadii 1590. 4.

Supplementum earum fraudum, ſeu mendaciorum, quæ in Redargutione ſuperiore anno edita quibuſdam Calviniſtarum objecta ſunt. Ibidem 1591.

Peccata tria Sadaëlis in Apologia ſecundorum ipſius peccatorum. Ibidem 1595. in 4.

Præter hæc Ioannes Iacobus Friſius in *Supplemento Epitomes Geſnerianæ Bibliothecæ* tribuit noſtro, prætermiſſam ab Alegambio -

Annotationem brevem in Admonitionem brevem à Smidelino Lutherano nuper pro Ieſuitis contra Calvinianos editam. Ingolſtadii apud Sartorium 1582.

In Theologia ſcholaſtica edidit -

Commentariorum Theologicorum, & Diſputationum in Summam D. Thomæ Aquinatis, tomos IV. qui primùm anno 1591. & aliàs ſæpiùs, tandem ex ultima authoris recognitione Ingolſtadii prodierunt anno 1603. uti ex his quatuor, *Brevis Summa*, Coloniæ 8. 1642.

In his Commentariis ita ſtylum temperare dicitur ut ſolidam ac reconditam Sancti Thomæ doctrinam explicet, nimias & ſpinoſas ſubtilitates circumcidat, ut & Catholicos illarum nationum ſeptemtrionalium magis alliciat hâc veluti illecebrâ ad Angelicum præceptorem legendum, & hæreticos ab ejuſdem doctrinâ abhorrentes, ac præfractos, ſi fieri poteſt, emolliat, quod ait *Bibliotheca Societatis* author. Finiam verbo tantùm addito, ad multa clariſſimorum hominum elogia etiam à Pontifice ipſo Clemente VIII. appellationem *Doctoris Doctorum* admeruiſſe Gregorium, uti refert Adamus Contzen lib. V. *Politica* cap. I.

GVILIELMVS.

GVILIELMVS CASSADOR, Catalanus, utriuſque Signaturæ, ut vocant, Referendarius, ac ſacræ Romanæ Rotæ ab anno ferè MDXIII. ad DXXIII. Auditor, quem *abſolutâ Iuris peritiâ longè illuſtrem* Martinus Navarrus Doctor appellat ad Cap. *Acceptam*, *De Reſtitutione Spoliatorum*, in *reſolutione oppoſitionis* IX. num. 35. atque item *diligentiſſimum & curioſum* Ludovicus Gomezius in proœmio ad *Reg. Canc.* §. *Conſidera*: & in *Reg. De Idiomate*, quæſtione V. in principio. Epiſcopus tandem Algerenſis in Sardinia Inſula, publicavit, ſive publicandas reliquit-

Deciſiones aureas, quotidianas materias, præſertim beneficiales, & praxim ac ſtylum Curiæ Romanæ concernentes. Pariſiis apud Paſchaſium le Tellier 1545. in 8.

Epitomen quoque *de Reſtitutione in integrum*: quam inter alios hujus argumenti enarratores Antonius Harray Typographus Lugdunenſis edidit anno 1586.

Super XIV. Regulas Cancellariæ: teſte *Mandoſio* in principio ſuorum in eaſdèm *Regulas Commentariorum*.

F. GVILIELMVS DE S. MARIA, aliàs NORONHA, Comitis de Linares ex regia Luſitaniæ & Caſtellæ progenie filius natu major, qui poſſeſſionem ampliſſimæ in Portugallia domus ſive familiæ præ religioſa Eremitarum S. Auguſtini paupertate contempſit; Vicarius apud ſuos Generalis, Præfectúſque Provincialis, edidit-

Expoſitiones in VIII. libros Phyſicorum, unà cum *Simonis de Viſitatione in libros Meteororum, & de Cælo Commentariis*. Vlyſſiſis prodierunt anno 1604.

F. GVILIELMVS DE PASSIONE, Luſitanus, Ciſtercienſis in monaſterio Alcobacienſi monachus circa annum MDLXXII. ſcribebat-

Chronicon ſuæ *domus Alcobacienſis*: unde plurimùm illuſtrari potuit totius Portugalliæ Hiſtoria. Hujus meminit Angelus Manrrique *Annalium Ciſtercienſium* tomo ſecundo ad ann. MCXLVII. cap. XVII. Scripſit etiam-

De Fundationibus Cœnobiorum regni Luſitaniæ. Cujus operis & ipſe memor eſt Manrrique ad annum MDLXXI. cap. VIII. num. II.

GVILIELMVS TOQVEL, Typographus Salmantinus (Hiſpanúſne, an peregrinus?) Hiſpanè ſcripſit-

Suma de la Ortografia Caſtellana. Salmanticæ 1593. in 8.

GVILLENVS, ſeu GISLENVS.

D. GVILLENVS (vernacula forma GVILLEN) DE AVILA, Canonicus Palentinus, nuncupavit D. P. de Velaſco comiti de Haro-

Los Quatro libros de Iulio Frontino, de los exemplos, conſejos, y aviſos de la guerra.

D. GVILLENVS DE CASTRO, Valentinus, gente, an loco natali? Comædiarum Poëta inter æquales (floruit autem eo tempore, quo theatris ſuus vigere cœpit honos) nemini ſecundus, ſi demas tamen Phœnicem hujus artis Lupum Vegam, à quo tamen in *Lauro Appollinis* pro merito celebratur. Prodierunt verò-

Las Comedias de D. Guillen de Caſtro; duabus partibus, ſeu tomis, 1625. in 4. imo & 1621. Valentiæ apud Philippum Mey in 4.

D. GVILLENVS RAMON DE MONCADA, Marchio Aitonæ, Franciſci Marchionis filius, Eques ordinis Calatravæ, in bello ad verſus Catalanos copiarum olim ſummus Præfectus, Galleciæ item Prorex, vir magnitudine animi & vitæ ſanctimoniâ flos & ſpeculum nobilitatis noſtræ Aulicæ: Philippo Regi IV. à cubiculo fuit, dein Sereniſſimæ Reginæ Hipparchum exercuit: inde in Archiœconomum, ſive Magnum Regiæ domus Magiſtrum promotus. Quò munere, ſuffragióque ſimul inter VI-viros qui à prudentiſſima Regina Gubernatrice de publicæ rei momentis ex regiis Philippi IV. glorioſæ memoriæ tabulis conſuluntur, ſummo omnium ordinum plauſu & acclamatione nunc fungitur. Dum parat editioni majus quoddam opus bellicæ artis, edidit-

Diſcurſo militar: Proponenſe algunos inconvenientes de la milicia deſtos tiempos, y ſu reparo:

paro: Ad Regem ipſum Catholicum Philippum IV. Valentiæ, & Mediolani 1654. in 4. Sub alieno autem nomine -

De la Oracion. in 8. Miles etenim in utraque militia gnarus eſt ac ſtrenuus,

GVIOMAR.

GVIOMAR DE IESV, Luſitana, edidit - Conſolação *de noſſo deſterro*. Quod opus editum jubente Henrrico Portugalliæ Rege ſcribit Cardoſus in *Agiologio* die XV. Aprilis pag. 582.

GVNDISALVVS.

F. GVNDISALVVS, Franciſcanus, nullo alio notus cognomine, multa collegit monumenta ordinis ſui, & ſimúl edidit uno libro, quem ſic inſcripſit -

Speculum Fratrum Minorum. Hiſpali 1531. Vvaddingus in *Bibliotheca Franciſcana*.

GVNDISALVVS DE AIORA, Cordubenſis, poſt facta ſtipendia plura militaria in Galliis, Germaniáque & Italia, rediit in patriam, bellicę artis, quę apud eas gentes increbuerat, nec dum ad nos pervenerat, ordinatè aciem movendi, atque eâ pugnandi admodum gnarus; quàm verè invexit nobis primus Catholicorum Regum nutu & auſpiciis, cujus rei ſpecimen coram iis feciſſe dicitur Medinę-Campi, ſumméque omnibus placuiſſe. Aſſumptus fuit & ipſe à Ferdinando in cuſtodiæ regię, quam illius ſuaſu, morem aliorum Regum laudantis, corpori admoverat, ſive Centuriæ Prætorianæ primum Præfectum. Qui eùm Philippi Belgarum Principis in Hiſpanię regnum propter Ioannam uxorem ſuccedentis, cùm ad nos veniſſet, partes ſequutus eſſet, Ferdinandum deinde parum propitium habuit, nec obtinere potuit, ut Præfecturæ illud munus apud eum gubernando Caroli nepotis vice regno novè admotum reſumeret. Ivit ergo honore hoc ferè exutus in Africam primæ expeditionis Mazalquiviranę, atque ſecundę Oranicę Franciſci Ximenii Toletani Præſulis ductu & auſpiciis confectarum ſocius, militúmque Tribunus. Sed cùm literis non minùs, quàm armis excelleret, Catholici ejuſdem Regis, Eliſabethæque Reginæ Chronographus allegi promeruit. Hæc de viro eâ ætate celebri annotaverunt Alphonſus Madridius Alcorenſis Archidiaconus in *Hiſtoria urbis Palentinæ*, ex quâ Gundiſalvus noſter uxorem duxit, manuſcripta; Gundiſalvus Fernandez de Oviedo in *Tractatu* etiam manuſcripto *De la Caſa Real*, ſecunda parte, tit. *Del Capitan de la Guardia*; Alvarus Gomezius *De rebus geſtis Franciſci Ximenii* lib. IV; Lucius Marinęus Siculus in *epiſt.* quadam lib. XIII. gratulatoria de Chronographi munere ei collato, aliique recentiores. Scripſit, de qua plures referuntur,

Historia *de la Reina Catholica D. Iſabel*, M.S. Nàm & Lucius Marinæus Siculus initio lib. XX. *De Rebus Hiſpaniæ*, memorarurus res in bello Granatenſi geſtas, *Meminerunt* (ait) *praeterea belli Granatenſis Protonotarius Petrus Martyr, Gonſalus Aiora Cordubenſis regius Hiſtoricus, Alphonſus Palentinus, & Triſtanus Silvius*. Item -

Relacion *de la Conquiſta de Oran*. Quæ quidem forſitan de tribus epiſtolis, coagmentanda erit, quas Fr. Petrus Quintanilla in *Orano* ſuo *Catholico* publicavit pag. 19.

Hęc qnidem inedita; ſed Latinum quidem prodiit in lucem Gundiſalvi Aioræ opus, extátque Mediolani excuſum apud Zarotum 1492.

De Natura hominis: quod opus germanus eſt Petri Montii fœtus, quem ex Hiſpano in Latinum noſter convertit. Itẽ ſi verum dixit Petrus Alva in *Militia Conceptionis* columna 498. ejuſdem Petri Montis librum *De Conceptione Immaculata* vertit in Latinum, dedicavitque Oliverio Epiſcopo Sabinenſi, Cardinali Neapolitano, incipiens, *Iam diu eſt, præſtantiſſime Præſul* &c. Extátque in 4. abſq; anno & loco impreſſionis, & Mediolani 1492. in folio. Quod etiam opuſculum vertit in linguam Italicam, dicavitque D. Beatrici Barri Duciſſę, & incipit; *E' ſtata univerſale ſententia*: extaréque ait hanc verſionem cum antecedenti in Bibliotheca Complutenſi. Sed hic liber idem eſt cum altero *De Natura hominis*, ubi de Conceptionis hoc myſterio agit.

Scio & ſcripſiſſe, qui M.S. adhuc per manus it,

Epilogo *de algunas coſas dignas de memoria de la ciudad de Avila*; Imò editum aſſirmat D. Thomas Tamajus cum hoc titulo. *Muchas Hiſtorias dignas de ſer ſabidas, que eſtavan ocultas pertenecientes à Avila*, Salmanticę apud Laurentium de Leon 1519. in 4.

GVNDISALVVS DE ANDIA, ſive GONZALEZ DE ANDIA (niſi cognomen totum id nomini Gundiſalvo adjunctum) ſcripſiſſe dicitur, atque ediſſe -

Deſcripcion *de las Caſas ſolares de Eſpaña*. Matriti 1620. in folio.

D. GVNDISALVVS ARGOTE DE MOLINA, Bęticus, Beacienſis, Hiſtorię antiquæ totius Hiſpanę inter paucos gnarus, maximè delectatus fuit, ornavitque eximiis lucubrationibus eam partem, quę texendis nobilium familiarum ſucceſſionibus, longáque ſęculorum ſerie remotis originibus conquirendis non ſine magno in poſteros fructu, benéque ab iis, & omnibus aliis hujus ſtudii amatoribus merendi uſura præcipuè impenditur. Quod quidem ei tàm proſperè, ac laudabiliter

dabilitet ceſſit, ut fere quidquid eo authore in rebus ſic longe à noſtra ætate ac memoria diſſitis affirmatur, non aliâ egeat commendatione. Vixit Hiſpali majorem ætatis partem, Decurio ejus urbis, *Provincialiſque de la Hermandad*. Sic proprio & municipali verbo appellant Præfecturam militum, qui prædones, viarúmque obſeſſores perſequuntur. In bello Granatenſi, quod adverſus Maurorũ reliquias geſtum fuit anno MDLXVIII. Bæticarum copiarũ vexillarius (*Alferez mayor* nos dicimus) virtutis bellicæ non minùs, quàm aliàs artium pacis documenta dedit. Vxorem cùm duxiſſet Hiſpali Conſtantiam de Herrerâ & Rojas, Auguſtini *Lanzarotæ* inſulæ unius ex Fortunatis Marchionis hæredem tunc temporis unicam, Marchionatus eo titulo appellari cœpit. Quo deinde, ac ſucceſſionis ſpe cecidit maſculâ prole ſocero natâ; contentus, gentilitio forſan Domini Turris *de Gil de Olid* cognomento. Deceſſit tandem anguſtâ re, ac non benè ſanâ mente, liberis orbus, impreſſâ dumtaxat libris ſui memoriâ, præcipuéque ei, qui famam fert ante alios,

Hiſtoria *de la Nobleza de Andaluzia*. Hiſpali an. 1588. in fol. apud Ferdinandum Diaz. Parabat hujus operis tres partes: ſiquidem tertiam, quæ familias urbis Hiſpalenſis complectebatur, quæ in ſuburbicaria diviſione tempore Alphonſi Regis ſapientis inter expugnatores facta nominantur, apud ſe habuit Petrus Salazar de Mendoza, qui Olivarienſi Comiti tanquam Theſaurum quoddam obtuliſſe eam refertur. Secunda fortè Cordubenſibus addicta erat, ut & prima, quæ ſola in lucem prodiit, Beaetienſibus, Vbetenſibus & Giennenſibus. Diverſum videtur ab hoc opus.

Hiſtoria *de las Ciudades de Baeça y Vbeda*; quam Ioannes Perez de Moya libello *de Fœminis illuſtribus* ſemel atque iterum laudat, res inde referens, quæ in *Nobilitatis Hiſtoria* deſiderantur.

Publicavit primus diſertum libellum.

El Conde Lucanor, indigitatum ab authore, qui fuit D. Ioannes Emmanuël Emmanuëlis filius, Ferdinandi Caſtellæ Regis Sancti nepos. Adjunxit huic doctæ fabulæ Gundiſalvus noſter, *La vida del Infante D. Iuan Manuel; el principio y ſucceſſion de la Caſa de los Manueles;* Itémque, *un Diſcurſo de la Poeſia Caſtellana contenida en eſte libro*. Hiſpali an. 1575. 4. apud Henricum Diaz, aliiſque in locis. Nec non &

Hiſtoria *del Gran Tamorlan; Itinerario y enarracion de la embaxada que Ruy Gonzalez de Clavijo le hizo por mandado del Rey Don Henrrique III. de Caſtilla*. Hiſpali apud Andream Peſcioni 1582. fol.

El Libro *de la Monteria, que mandò eſcrivir el muy alto y muy poderoſo Rey D. Alonſo de Caſtilla y de Leon ultimo deſte nombre*: ad Philippum III. Regem Catholicum, Hiſpali typis Andreæ Peſcioni 1582. fol. Cui addidit mantiſſæ loco, *un Diſcurſo ſobre el Libro de la monteria*, de hodierno ſcilicet ejus uſu, regiorúmque miniſtrorum munere, qui hoc negotium expediunt.

Laudabat olim noſtrum Ambroſius de Morales, cujus verba, quippe laudari maximè decet à laudato viro, ſubjicere non gravabor ex libello vulgari *de las Antiguedades de España*, cap. XXXI. fol. 120. *Gonzalo de Argote y de Molina mancebo principal en Sevilla, y Alferez general de la milicia de Andaluzia, à quien yo mucho amo por lo mucho que el me ama, y porque ſu inſigne y nobiliſſimo ingenio, y ſu gran virtud lo merecen &c.*

F. GVNDISALVVS DE ARREDONDO & ALVARADO, monachus Benedictinus, Abbáſque S. Petri de Arlanza, Regum Catholicorum Chronographus, circa annum MD. ſcripſit.

Hiſtoria *del Conde Fernan Gonzalez*, hactenus ineditam; quæ à magnis viris magni habetur, ſingulariáque Hiſpanæ nobilitatis monumenta conſervat, uti Thomas Tamajus ait in *Notis ad Luitprandum*, æra DCCCCXXI. Laudant & hoc opus Prudentius Sandovalius in *Hiſtoria* hujus Comitis, Athanaſius Lobera in *Hiſtoria Legionenſis urbis* cap. VII. Gutherius de Trexo in prologo *Paradiſi Pauli deliciarum*, ubi de Gironiorum Vreniæ Comitum origine, & alii paſſim.

Caſtillo *inexpugnable de la Fee*. Burgis apud Ioannem Iuntam anno 1528. & 1564. in 8. de origine Turcarum ſcilicet, gerendóque adverſus eos bello.

F. GVNDISALVVS DE ARRIAGA, Burgenſis, ex ordine fratrum Prædicatorum, ſancti Officii Iudicibus à cenſura Theologica, domum hoſpitalem in curia regia ſuſcipiendis familiæ iſtius ſodalibus deputatam (*Deiparæ Virginis de Paſſione* vocant) deindè S. Thomæ collegium Matritenſe Rector adminiſtravit; ſcripſitque.

Santo Tomas *de Aquino Doctor Angelico de la Igleſia en vida y doctrina predicado; Tomo I. que contiene la vida del Santo Doctor, diſcurſos predicables*. Matriti apud Mariam Quiñones an. 1648. Prodiit quoque ibidem & poſterior tomus 1651. fol.

Denatus eſt anno MDCLVII.

GVNDISALVVS BARREDA, Medicus, ut videtur, ſcripſit.

De Vini *facultatibus reſponſiones ad Antonium Fumanellum Veronenſem*: quarum meminit inter Fumanelli opera Ioannes Antonius Vanderlinden de *Scriptis medicis*.

GVNDISALVVS DE LAS CASAS (incolatu, an origine?) Mexicanus, qui ſe Dominum

minum Provinciæ & Gentis *de Zangutan* in Mixteca Novæ Hiſpaniæ appellat, edidit -

A r t e *para criar ſeda en Nueva Eſpaña*. Granatæ apud Renum Rabut. ann. 1581. 8. ſimúlque cum Herrerę & aliorum de *Agricultura*, Matriti 1620. fol.

Manu exaratum quoq; ejuſdem vidimus -

D e f e n ſ a *de conquiſtas y conquiſtadores de las Indias Occidentales, y como ſe an de haver en los deſcubrimientos, y converſion de los naturales* &c. Gomezio de Santillan Regi à conſiliis nuncupatum: Item -

T r a t a d o d e l a *Guerra de los Chichimecos*.

GVNDISALVVS DE LA CAVALLERIA, Aragonenſis, vertit olim Marci Tullii Ciceronis libros -

D e l o s *Oficios y de la Amiſtad*; quos manu exaratos vidimus apud D. Ioſephum de Bernuy & Mendoza noſtrum ex ſorore nepotem Alcalitanum Mariſchalem. Nuncupatio libri utriuſque ſic habet. *A los mui honorables e de gra circunſpeccion los Iurados, Capitol, e Conſejo de la Ciudad de Zaragoza eient perſonas conſtituientes Conſejo, e ordenadas para conſejar: aquel Gonzalo de la Cavalleria el menor de aquel Colegio con toda humildad, integra obligacion de ſi miſmo, la qual es en ſi minima, es empero la maior que puede*. Quæ quidem ſermonis forma quidquam ſapit majoris antiquitatis, quàm ut in hunc album ſeſquiſæculi ultimi Scriptorum referri debuerit.

GVNDISALVVS DE LA CERDA, Alcantarenſis ordinis Sacerdos, Philippo II. Regi à ſacris, non quidem Eques, & à ſecretis, ut habet Carolus Viſchius *Bibliothecæ Ciſtercienſis* author, ſcripſit -

C o m m e n t a r i a in Epiſt. D. Pauli ad Romanos. Vliſſipone apud Antonium Riberum 1583. folio, & 1591. fol.

F. GVNDISALVVS DE CERVANTES, Hiſpalenſis, ex ordine Eremitarum S. Auguſtini, ſacrarum literarum in patria urbe trium linguarum multiplici eruditione clarus apud ſuos Profeſſor, edidit -

I n L i b r u m Sapientiæ Commentarios & Theorias. Hiſpali 1614. in fol. Vulgari quoque ſermone -

P a r e c e r *de San Auguſtin en favor de la Concepcion puriſſima de Nueſtra ſeñora en doze inſignes lugares con reſpueſta à otros doze al parecer encontrados*. Hiſpali 1618. 4.

Ex Societate Ieſu ad Auguſtinianos ſe contulit, hinc etiam dimiſſus anno MDCIX. F. Petro Ramirezio provinciæ Præfecto.

D. GVNDISALVVS DE CESPEDES & MENESES, Matritenſis, dum Hiſtoricum, ſeriúmque maturabat opus, varia ſcripſit poeticæ inventionis: nempe -

P o ë m a T r a g i c o *del Eſpañol Gerardo, y deſengaños del Amor laſcivo*. Vliſſipone an. 1625. Matriti 1615. & 1617. & 1654. 4. Proſaicum opus.

H i ſ t o r i a s *Peregrinas, I. Parte, con el origen y excelencia de algunas ciudades de Eſpaña*. Cæſarauguſtæ 1628. 4.

V a r i a f o r t u n a *del Soldado Pindaro*. Vliſſipone 1626. in 4. Matritique apud Melchiorem Sanchez. 1661. 8.

Quibus Hiſtorica hæc ſuccedere fecit -

H i ſ t o r i a *de D. Felipe IV. Rey de las Eſpañas*. Vliſſipone 1631. fol. & Barcinone 1634. quæ tamen noſtris hominibus parum arridet.

H i ſ t o r i a *Apologetica de los ſuceſos de Aragon el año de MDXCI. y MDXCII. y relaciones fieles de la verdad*. Matriti ann. 1622. in 4. Cæſarauguſtæ 1624. 4.

Sub nomine etiam *Gerardi Hiſpani*.

F r a n c i a e n g a ñ a d a, *Francia reſpondida*. Calari, ut ſonat, 1635. 4.

GVNDISALVVS CORREA, in Salmantina Academia Græcæ linguæ, Chaldaiceq; & Hebraicæ Profeſſor primarius, vir quidem doctus atque eruditus, ſed qui transformandæ in alium vſum vi ac poteſtati literarum, quibus nos jam tot annis utimur, pervicaciâ quâdam ingenii addictus, non ſine aliqua exiſtimationis jactura apud collegas vixit. Rei ſpecimen fecit in eo libro, qui ſic inſcriptus, totúſque pari ortographiâ editus prodiit,

O r t o g r a f i a *Kaſtellana nueva y perfecta; juntamente el Manual de Epikteto, y la Tabla de Kebes Filoſofos Eſtoicos, traducidos de Griego en Kaſtellano*. Salmanticæ anno 1630. in 8. Edidit quoque -

G r a m m a t i c a *Trilingue de las tres lenguas Caſtellana, Latina y Griega, todas en Romance*. Salmanticæ 1627.

Latinè vero -

C o m m e n t a t i o n e m, ſeu declarationem ad illud Geneſeos; Sed fons aſcendebat è terra &c. vbi etiam de illo D. Matthæi; Veſpere autem Sabathi &c. Salmant. 1622. 4.

Proſtant & Gundiſalvi Correa Iñigo, qui alius eſt à noſtro forſan, de quo non liquet,

P r o t o t y p i in Græcam linguam Grammatici Canones. Salmanticæ 1600.

D. GVNDISALVVS DOCAMPO, Matritenſis, Clementis VIII. P. M. olim familiaris ſeptennio integro, deinde in Eccleſia Hiſpalenſi, cùm Canonicus, tum *Nebulæ*, ſive mavis antiquam nomenclaturam, *Elepla* Archidiaconus, ac D. Petri Caſtrenſis clariſſimi hujus Sedis Antiſtitis Vicarius, Aecitanæ Eccleſiæ Præſul deſignatus, antequam Romæ publicaretur, Limenſem in America Peruani regni

regni Metropolim adminiſtrandam ſuſcepit anno DCXXIII. ſupra millesimum. Scripſit, uti refert Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Limenſis Eccleſiæ*.

Del Govierno *del Pirù*, Tractatum capitibus LII. tam eccleſiaſtica, quàm temporalia complectentem; quem ipſe vidit M. S. Iténique, *una Carta Paſtoral à todos los Curas de almas de ſu Arcobiſpado*, typis editam.

Obiit anno MDCXXVI. Quem Concepceptionis Intemeratæ Virginis Deiparæ collegium Hiſpalenſe, quod ſodales togati habitant ſub Ieſuitarum regimine Theologiæ operam dantes, authorem & erectorem agnoſcit.

GVNDISALVVS FERNANDEZ DE OVIEDO, genere Aſtur, natali Matritenſis, cū natus fuiſſet circa an. MCCCCLXXVIII, vix duodecēnis in familiā fuit admiſſus regii juvenis Ducis Villæformoſæ anno ejus ſæculi nonageſimo, quo rem Hiſpanam Ferdinandus & Eliſabetha Reges Catholici moderabantur. Nec facilè ab aula diſceſſit; quippe qui ab eo permanarūt Hiſtorica monumēta, ex quibus conſtat fuiſſe à cubiculo tum Ioanni Hiſpaniarum Principi eorundē Catholicorum Regum primogenito, quem anno MCCCCXCVII. immatura in ipſo ætatis flore mors abſtulit; deinde Federico Aragonio Regi Neapolitano. At eo exauctorato in Hiſpaniam rediens Ioannæ ex-Reginæ ejúſdem regni, Ferdinandi primi relictæ, ac Ferdinandi Regis Catholici ſororis germanæ à ſupellectilis cuſtodia fuiſſe legitur. Sub Caroli dominatione, anno ſcilicet præteriti ſæculi XXXV. ad Indos transfretavit, Præfectum ut ageret urbis, & Caſtri à S. Dominico in ejusdem appellationis Inſula nuncupati, non niſi poſt decennium ibi gentium tranſactum patriæ reſtituendus. Quo tempore univerſali rerum Americanarum Hiſtoriâ, cujus mox meminimus, adornatâ ſe ſe dignum præſtitit Chronographi munere, quo eum Carolus Imperator atque Hiſpaniarum Rex bene de ſe atque avis Regibus meritum, ſenem tunc temporis ſeptuagenarium, probitate, urbanitate, rerúmque per tot annos domi ac foris geſtarum notitiâ & experientiâ inſtructum, in reditu decoravit. Princeps, quod hominem nunc commendat, opus, Hiſtoria eſt Indica nuper laudata, quæ quidem ex parte tantùm prelo ſubjecta fuit hūc titulum præferens,

Hiſtoria *general de las Indias*. Hiſpali apud Ioannem Cromberger anno 1535. Salmanticæ anno 1547. in folio. Hanc in L. libros author diviſerat; quorum undevigioti priores hic repreſentantur, unà cum alio de *Naufragiis* inſcripto. Cæteri, quos in alterum, aliáve volumina confecturus erat, deſiderantur; nec ubi lateant, hactenus mihi auditum fuit, aut lectum. Porrò hæc pars lucem vidit etiam Italicè Ioannis Baptiſtæ Ramuſii operâ, nec non & Gallicè, ſaltem priores decem libri, quos quidem popularibus ſuis vulgares dedit Ioannes Poleur Gallus, anno 1555. fol. Pariſiis apud Michaël. Vaſcoſanum.

Hujus univerſalis Hiſtoriæ fragmenta ſunt forſan, quæ de diverſis rebus Indicis opuſcula inſcribuntur; qualia ſine controverſia ſunt.

La Hiſtoria *del Eſtrecho de Magallanes*; ſive magni operis liber XX. ſeorſim tamen editus anno 1552. fol.

Navegacion *del Rio Marañon*, quā à Ramuſiò editā habemus Italicè volum. III. Navigationum.

Dos Tratados *del Palo de Guayacan, y del Palo Santo*, Medicus quidam Hiſpanæ linguæ bene peritus Latinos fecit; qui quidem editi ſunt tom. I. Scriptorum *De morbo Gallico* Venetiis anno..... pag. 308. uti monet Vanderlinden de *Scriptis Medicis* referens.

Diverſi generis ſequentia ſunt hactenus inedita.

Libro *de la Camara Real, y oficios de ſu caſa y ſervicio ordinario*; qui liber M.S. adſervatur in Bibliotheca Regia Laurentina; exempla tamen ejus per manus curioſorum eunt. Hoc opus juſſu Philippi Hiſpaniarum tunc Principis, & propter Caroli patris abſentiam moderatoris, antequam in Americam ſolveret, ex parte confecit, & auxit reverſus.

Las Quinquagenas *de los generoſos y no menos famoſos Reyes, Principes, Duques, Marqueſes, Condes, e Cavalleros, e perſonas notables de España*; cujus exemplar, ut videtur, antiquis cōſcriptum ſuperioris ſæculi characteribus, miniarióque opere diſtinctum adſervari lego in Bibliotheca Excellentiſſimi, dum in vivis eſſet, Ducis Medinæ-Turrium, idque tribus voluminibus diviſum.

Catalogo Real, *ò Hiſtoria de España*, laudat Gundiſalvus Argote de Molina in *Hiſtoria Nobilitatis Bæticæ*, elenchum formans eorum authorum, quorum ex libris profecit. Vidimus & nos Matriti apud D. Gaſparem Ivañez de Segovia Acropolitanum Marchionem hoc opus (niſi duo confecerit ejuſdem argumenti) hâc tamen inſcriptione notatum: *Memorial de algunas coſas de la Coronica de los Reyes Catolicos D. Fernando y D. Iſabela, y de la Coronica del Emperador D. Carlos*. Cujus initium eſt, ut ſuppetat unde cum Catalogo, ſi venit ad manus, conferre poſſis; *Reinando en Caſtilla el Rey D. Henrrique IV.* &c.

Memorial *de la vida y acciones del Cardenal D. Franciſco Ximenez de Ciſneros*. Extat M.S. in collegio S. Ildephonſi Complutenſi, unde profecerunt res geſtas Ximenii latino

ſtylo

ſtylo ducens Alvarus Gomezius Caſtrius, Hiſpanóque Petrus de Quintanilla Franciſcanus ſodalis, qui ejus ſignanter meminit in *Archrvio*, ut vocat, *Complutenſi* ad calcem vitæ ejuſdem Ximenii edito.

Vertit quoque in vernaculam linguam ex Italica Gundiſalvus noſter, neſcio cujus authoris -

R e g l a *de la Vida eſpiritual y ſecreta Teologia*. Prodiit Hiſpali ex officina Dominici de Robertis 1548. 8.

Laudat Gundiſalvum Ioannes Vaſçus in *Chronico Hiſpaniæ* Cap. IV.

GVNDISALVVS FERNANDEZ TRANCOSO, Luſitanus, ſcripſit Luſitanè -

P r i m e i r a, *ſegunda*, *e terceira parte dos contos e Hiſtorias de proveito e exemplo*. Oliſſipone 1594. deindéque 1608. 4.

GVNDISALVVS FVENTES DE ALBORNOZ, Societatis Ieſu presbyter, librum ſcripſit hujus argumenti & inſcriptionis,

P a d e c e *el daño quien le haze, de que ſola fue libre la Inmaculada Virgen &c. Advertimiento en los tres eſtados de la Republica Chriſtiana, Iuſtitia original, Naturaleza, y Gracia*. Extat M.S. in collegio Societatis Complutenſi, teſte Petro de Alva in *Militia Conceptionis*.

GVNDISALVVS GARZIA DE SANCTA MARIA, Cæſarauguſtanus civis, teſtimonio Hieronymi Zuritæ lib. III. *Hiſtor. Ferdinandi Regis Catholici* cap. III. *egregius ævi ſui Iuriſconſultus & Advocatus*; Hiſtoriæ tamen Aragonenſis ſtudioſè obſervatæ nomine cenſeri maximè voluit. Scripta enim ab eo laudantur ſequentia opera;

L a S u c e ſ i o n *y conquiſtas de los Principes de la Caſa real de Aragon*. Cujus Zurita meminit laudato capite, & Ioannes Mariana lib. XXVII. cap. III.

Separatim verò -

H i ſ t o r i a *del Rey D. Iuan el Segundo de Aragon*; quam Ferdinando Ioannis filio Regi Catholico nuncupavit. Eam vidit manu pulcherrimè, ac verſicolori ornatu exaratam curioſéque ligatā Franciſcus Andreas Vſtarrozius, uti refert in *Notitia authorum* M.SS. quos laudat in *notis ſuis ad librum Coronationum*.

Vertit idem in vulgarem ex Latino -

L a H i ſ t o r i a *de Aragon de Fr. Gauberto Fabricio de Vegad monge Ciſtercienſe*, quā ſæpius in *Aragonenſium rerum Indicibus* Zurita, aut ſi quis alius ejus libri author eſt, uti ſolet. Prodiit ea Cæſarauguſtæ 1499. in folio.

Item ex neſcio quo -

C o r d i a l *de las quatro Poſtrimerias, es à ſaber la Muerte, el Iuicio final, la Pena infernal, y la Gloria celeſtial*. Compluti apud Michaëlem de Eguia 1526. in 4. Necnon & Italicum opus communicavit civibus ſuis, nempe -

L a ſ u p l e c i o n g e n e r a l *de los modernos a la Coſmographia y Chronica de la Parte de Aſia antigua de Fr. Griſon*; quam vertit ipſe anno MCCCCLXXXV. M.S. vidit D. Thomas Tamajus. De quo Griſone Lucas Vvaddingus adiri poteſt *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

Item ex Sancto Auguſtino -

L o s T r a t a d o s *de las diez cuerdas de la vanidad del mundo*. Cæſarauguſtæ 1494. 8. ſuperſtes adhuc erat anno MDII. quo ſcilicet, ut ex monumentis ævi illius Hieronymus Blancas collegit, Cæſarauguſtæ urbis tunc, quomodo vocant, Iuratus præſens fuit Ioannæ Principis, Ferdinandi & Eliſabethæ Regum Catholicorum filiæ, in ſpem ſucceſſionis vocatæ ſolemni acclamationi; quod ex Blanca refert laudatus nuper Vſtarrozius.

D i a l o g u m inſuper *pro Eccleſia Dei contra Synagogam*; ad Didacum Mendozam Hiſpalenſem Archiepiſcopum, qui incipit, *Acuite ſagittas*, habetque XXXIX. capita, Gundiſalvo Garſiæ de Santa Maria tribuunt quidam ex noſtris.

GVNDISALVVS GIL, hoc eſt, ÆGIDIVS, Burgenſis, *ingenii peramæni vir* (Alvari Gomezii verbis utor ex lib. IV. *De rebus Fráciſci Ximenii*,) *atque variā doctrinarum ſupellectile exornatus; cujus tenaciſſima memoria adeo admirationi fuit, ut hāc uni potiſſimùm re ingentis opinionem doctrinæ apud omnes comparaverit. Quamquam ſunt qui mihi retulerint eam memoriæ vim morbo graviſſimo, poſtquam Pariſiis in patriam rediit, amiſiſſe. Præfecit eum Ximenius in Schola ſua Complutenſi recèns erecta Nominalium cathedræ. Sic tunc vocabant Profeſſionem Theologiæ*. Hujus aliquot carmina, ait Gomezius, memoriā magis hominum, quàm ſcripto ullo ætate ſuā circumferri *& acuminis & judicii plena*. Laudat tamen alibi verſibus ab eo ſcriptum pulcherrimis -

D e B e l l o Africano Commentarium; ſive de Orani expugnatione; cui ipſe interfuiſſe dicitur: quod ipſum bellum eleganti proſaico ſermone ſcripſiſſe, deſcriptúmque miſiſſe ad Carolum Bovillum Samarobrinum condiſcipulum Pariſios, ſunt qui affirmant. Certè proſaicum hujus argumenti opus, cui Ægidius ipſe ſuum affixit nomen, & annum, quo id ſcribebat, MDIX. publicavit in libro ſuo *de Orano Catholico*, unà cum aliis aliorum eâdem de re opuſculis Petrus Quintanilla Franciſcanus an. 1653. Romæ: in cujus libri pag. 59. hic Ægidii libellulus extat. Atque hujus quidem hominis virtutes continet Laurentii Carceres hoc Epigramma.

Doctum, livide, ſic vides Poëtam
Gonzalum, ut doleas ſimul, probéſque:
Injuſtus ſed es, & calumniator,
Cum vates ſit, ais, ſit ille tantum:

Hhh *Adſertor*

Adſertor venio: docendus audi.
Eſt doctus varios vir iſte in uſus:
Metitur radio ſolum; Cometes
Cauſas edocet, & poli tonantis;
Chriſti eſt dogmatis unicus Magiſter;
Eſt Orator, & Indole Poëta.
Si non vis mihi credere, experire.

GVNDISALVVS GOMEZ DE CERVANTES, Indiarum Occidentalium, ſive Americæ Septemtrionalis incola, Prætor olim Tlaſcalenſis, nuncupavit Eugenio Salazario Indici Senatus regii Senatori anno MDXCIX. cui ita inſcripſit opuſculum,

Memorial *ſobre las coſas y goviérno de Mexico, beneficio de la plata, y de la Cochinilla* Adſervat Matriti D. Chriſtophorus Zambrana de Villalobos amicus noſter manu exaratum ex hæreditate acceptum Sebaſtiani parentis, regii Caſtellæ Senatoris,

GVNDISALVVS GOMEZ DE LVQVE, Cordubenſis, Poëta, novum finxit Heroa fabuloſum, poſt multos ſcribens-

Libro *primero de los famoſos hechos del Principe Celidon de Ibernia*: canticis, ſive libris XL. Compluti apud Lequericam anno 1584. in 8.

GVNDISALVVS HERNANDEZ, neſcio quis, aut unde homo, ſcripſiſſe nonnihil dicitur, *De Revelationibus Sanctæ Brigittæ*.

GVNDISALVVS DE ILLESCAS, Abbas *de San-Frontes*, Sacerdos, ac Beneficiarius oppidi *de Dueñas* in Palentina diœceſi, atque inde, ut credo, oriundus, non vulgarem ab Eccleſiaſtica, quam primus inter nos fuit aggreſſus, Pontificum Romanorum Hiſtoria collegit famam, viámque aliis monſtravit argumenti hujus exornandi. Scripſit ergo-

Hiſtoria *Pontifical y Catolica, en la qual ſe contienen las vidas de todos los Pontifices Romanos*; duobus tomis. Salmanticæ anno 1574. Cæſaraugustæ 1583. Burgis an. 1592. Matriti 1623. fol. quod deinde opus in hiſtoria anni MDLXX. deficiens auxit, ſupplevitque Ludovicus Babia editis tertiâ & quarta parte uſque ad annum MDCV. pertingentibus; atque item Marcus de Guadalaxara Carmelitanus frater, quartam ſeorſim, quæ tribus eo tempore vulgatis adcreſceret, elaboravit atque edidit. Princeps editio prioris partis ex officina Bernardini à Sancto Dominico in ipſo oppido *Dueñas* prodiit anno 1565. Editum fuit etiam utrumque volumen Brugis apud Belgas anno 1589.

Vertit ex Luſitana Hectoris Pinti Hieronymiani in vulgarem Caſtellæ linguam-

La Imagen *de la vida Chriſtiana*; ediditq; Compluti 1580. Medinæque priùs ann. 1573. ſed non niſi totius operis poſteriorem partem.

Item ex Italico Sebaſtiani Foſcari-

Myſtica Theologia. Matriti 1573.

Obierat jam an. MDLXXXIII. quo prodiit Cæſaraugust. editio *Hiſtoriæ Pontificiæ*, ſcilicet MDLXXX. ut alicubi legimus.

GVNDISALVVS LOPEZ DE TEVAR & ALARCON, S. T. Doctor, Sanctæque Inquiſitionis, ut vocant, Commiſſarius, author præfertur operis ita nuncupati,

Prima Pars Quadrageſimæ pro Dominicis, quartis feriis, ac ſextis à feria quarta cinerum uſque ad tertiam Dominicam incluſivè continens. Salmanticæ apud Petrum Laſum 1584. 4.

D. GVNDISALVVS MARIN PONCE DE LEON, Hiſpalenſis, vir merito ſuo poſteritati commendabilis ob ſingularem eruditionem, Græcæ linguæ peritiam & poëticæ facultatis excellentiam: quibus artibus ſummè charum omnibus & ſuſpiciendum ſe Romæ præbuit, dum ibi Pontificum ageret cubicularium, & à doctis omnibus frequentaretur. Inter alios arctiſſimâ familiaritate devinctû ſe habuiſſe Franciſcum Turrianum magnum illud Ieſuitarum decus & ornamentum biennio antequam ad meliorem vitam vocatus eſſet, alicubi teſtatur. Canonicus fuit Hiſpalenſis renunciatus vix cùm, ut etiam ipſe ait, pueritiæ limites eſſet egreſſus. Sed cùm Romam veniſſet, inde non diſceſſit, niſi canonicatus Toletani, atque inſuper Archidiaconatus Talaverenſis, quæ in eadem Metropolitana Eccleſia dignitas eſt ampliſſima, duplicato honore & compendio auctus. Quali eſſet Poëticæ compoſitionis laude epigrammata duo clamant Cæſaris Baronii *Annalium* tertio volumini in amiciſſimi capitis celebrationem affixa. Græcæ doctrinæ hæc dedit publicitus documenta;

Theophanis Archiepiſcopi Nicæni, quæ extant, opera ex Bibliotheca Vaticana Græcè & Latinè edita. Gonſalus noſter *interpretationem* confecit, *annotationes* adjunxit, & *varias lectiones* ex alterius codicis collatione. Romæ apud Franciſcum Zannettum 1590. 8.

Phyſiologum S. Epiphanii, qui de uniuſcujuſque generis ferarum & volucrum natura diſſerit, ex Græco vertit, notáſque addidit, iconibus animalium adjunctis. Romæ in 4. Antverpiæque apud Plantinum 8. deinde cum cæterorum S. Epiphanii operum editione Petaviana Pariſiis 1622. fol.

Græca hæc noſtri Gundiſalvi ſtudia, Latinarúmque interpretationum forma ſic placuerunt docto viro Petro Danieli Huetio de *Interpretatione & de optimo interpretandi genere* ſcribenti, ut Hiſpanorum ex Græco Interpretum principem locum huic tribuat. *Rationi illi non deſuit* (verba Huetii ſunt *Gonſalus Ponce-Leonius, quem præſtantiſſimis ferè interpretibus conſerendum cenſeo. Sermo non*

vitioſus

vitioſus, ſtylus accuratus, & ad authorem accommodatus. Hæc ille in libello *de Claris Interpretibus*, qui alter eſt laudati operis *de Interpretatione*, quod ex Cramoyſiana exiit officina Pariſiis anno 1661.

Latinam eruditionem & pietatem hæc produnt,

Reſponſio ad Librum Leonharti Vuaramundi Heretici Calviniani, apud Zannetum Romæ anno 1585. in 4. Scripſerat ipſe pro Gebhardo Truſchio Colonienſi ex-Epiſcopo adverſus Greg. XIII. Papam.

Sanctiſſimi NominisDei Sodalitas adverſus perjuria & blaſphemias. Hoc eſt ſyſtema opuſculorum plurium ad inſtruendã Nominis Ieſu Sodalitatem, promovendámque devotionem, ubi elegans eſt libellus, *de Sodalitiis veterum*. Romæ typis Ioannis Baptiſtæ de Cavalleriis 1599. 4. Nuncupavit hoc opus Generali Magiſtro, totique ordini fratrum Prædicatorum, inter quos ad ædes Deiparæ Virginis ſuper Minervam toto Romanæ peregrinationis quinquennio vixerat, in obſequii & gratitudinis monumentum,

Eccleſiaſtica Aſſertio pro Diſciplina Eccleſiaſtica. Romæ ex Typographia Gabiana 1593. 4.

GVNDISALVVS MARTINEZ DE VISCARGVI, ad Ioannem Fonſecam Burgenſium Antiſtitem dedit muſicale opus hoc titulo -

Arte de Canto *llano, contrapunto y de Organo*. in 8. Cæſaraugustæ 1512.

Entonaciones *corregidas ſegun el uſo delos modernos*. Burgis 1511. 4.

GVNDISALVVS MENDEZ DE VASCONZELOS & CABEDO, Luſitanus, Michaëlis Cabedii regii Senatoris filius, ex Iuris Profeſſore Conimbricenſi ſupplicationis, ut vocant, Senator Oliſſiponenſis, deinde apud Clementem VIII. P. M. Portugalliæ negotiorum actor, Eborenſis Doctoralis Canonicus, atque utriuſque Signaturæ Referendarius, Romæ edidit, uti Andreas Schotus refert *in Bibliotheca* Michaëlis patris elogium pertexens,

Diverſorum Iuris argumentorum tres libros ad Clement. VIII. P. M. Romæ apud Domin. Baſam. 1596. 8. ſimúlque Tractatum *de Sententiis Inquiſitionis*. Recognovit & emendavit inſuper *de Antiquitatibus Luſitaniæ* librum (Andreæ Reſendii intelligo) & alia opuſcula optimi & doctiſſimi parentis, & conſanguineorum typis Vaticanis ſuis ſumptibus mandare curavit. Hæc Schotus.

GVNDISALVVS MILLAN, ſcripſit olim ante alios ſacræ Hiſtoriæ authores Hiſpanos, ut credo, Sanctorum res geſtas hoc vulgari titulo -

Flos Sanctorum.

F. GVNDISALVVS DE OCAÑA, Ocanienſis, Hieronymianus monachus cœnobii Toletani *de la Ciſla*, vertit ex Latino, inſtante Ferdin. Perezio Guzman,

Los Dialogos *de S. Gregorio*. Hiſpali apud Ioannem Cromberger 1532. fol.

GVNDISALVVS PEREZ, ſive natalibus, ſive, ut aliis placere ſcio, origine Aragonus, ex oppido Monreal Seguntinę diœceſis, quod ad Harizæ Marchionatus ditionem pertinet, Antonii illius Perezii haud minùs ingenio, quàm infœlicitate memorabilis, Philippo Regi Secundo à ſecretis parens, & ipſe idem munus apud eumdem Regem in negotiis, ut voeant, Status, hoc eſt, in a c no rum ſumma, laudabiliter geſſit, quod priùs exhibuerat Philippo etiamnum Principi, dũ Carolus Imperator Auguſtus regnaret, miniſteriũ. Vir fuit Latinè & Græcè admodum doctus, ingenio ſummo, eruditionéque non vulgari. Nomen autem ſuum ad poſteros tranſmiſit vertens -

La Odiſſea *de Homero*; ex Græco nempe fonte in popularem linguam, carmine ſatis puro atque eleganti. Quæ Antverpiæ typis edita eſt anno 1553. in 12. & anno 1562. in 8.

Meminerũt noſtri ſumma cum laude Ioan. Verzoſa in *Epiſtolis*, Paulus Manutius item lib. III. *Epiſtolarum*, Nicolaus Grudius in alia *Epiſtola*, Calvetus Stella in *Itinere Philippi Principis* ſępiúſcule, Ambroſius Morales in *Antiquitatibus Hiſpaniæ*. fol. 26. Antonius filius in literis ad *Emmanuelem Donlope*, & *Aegidium de Meſa*, & *in Aphoriſmis* ſol. 83.

D. GVNDISALVVS PEREZ DE LEDESMA, Legionenſis Eccleſiæ Canonicus, edidit -

Cenſura de la *Eloquencia para calificar ſus obras, y ſeñaladamente las del Pulpito*. Cæſaraug. 1648. 8.

GVNDISALVVS RODRIGVEZ, Luſitanus, ex Sodalitio Societatis Ieſu, cùm in Indiam, atque hinc in Aethyopiã ad Claudium Abiſſinorum Imperatorem unà cum Luſitano Legato religionis ergo trãsfretaſſet, nuncupavit eò veniens eidem Claudio -

De Abiſſinorum erroribus, & Romanæ Fidei veritate, librum, Luſitanè quidem à ſe conſcriptum, ſed quem in Chaldaicum converti fecerat. Nec non vulgari linguâ -

Catta *da ſua Embaixada à Etiopia, e do que las le ſucedeo com o ſeu Rey Claudio*: quam pene totam inſeruit Nicolaus Godinhus Luſitanus capiti LVIII. lib. II. *De Rebus Abiſſinorum*.

GVNDISALVVS RODRIGVEZ DE CABREIRA, Luſitanus, ſcripſiſſe dicitur propriâ Luſitanâ linguâ -

Teſoro *de Pobres*: hoc eſt interpretationem *Theſauri Pauperum* Magiſtri Iuliani. Hic & Caſtellano ſermone produit Compluti. Item, ſi diverſum eſt,

De Chirurgia opus; Zacuto Luſitano teſte; ſive *Compendio de varios remedios de Cirurgia recopilado del Teſoro de Pobres*. Oliſſipone 1611. aut 1614.

GVNDISALVVS RVIZ DE FIGVEROA, Pax-auguſtanus, inter alia poëtica, ſcripſiſſe dicitur metro antiquo (*verſos de arte mator* vulgò)

La Fabula *de Pſyches y Cupido*.

El Iuicio *de Paris*.

D. GVNDISALVVS DE SAAVEDRA, Cordubenſis, ni fallor, edidit in Italia agens,

Los Paſtores *del Betis*, carmine & proſâ textum Poëma. Trani 1633.

GVNDISALVVS DE SALAS CARCASONA, ſcripſit talis argumenti & inſcriptionis opus,

Concordia Latina *y Caſtellana de concordia y libero arbitrio contra Gentiles & Paganos*; utriuſque linguæ iiſdem verbis (quod præter Hiſpanam, ut eadem Latinè ſonet, alteri vix datur) pertextum. M.S. in 4. vidit D. Thomas Tamajus.

GVNDISALVVS SANCHEZ LVCERO, Hiſpalenſis, in Granatenſi Eccleſia Metropolitana Magiſtralis (quomodo appellare ſolent eum, qui Theologiam ex munere docet) Canonicus, atque in hujus urbis gymnaſio ejuſdem ſcientiæ primarius Profeſſor, togatus olim ſodalis in eo collegio, quod à fundatoribus Regum vocant, quod idem Academia Granatenſis eſt, in vulgus dedit.

Dos Diſcurſos Theologicos *en defenſa de la Inmaculada Concepcion de N. Señora*. Hiſpali 1617. in 4.

Relacion *de la Paſion de Chriſto Señor nueſtro con algunas conſideraciones para meditar ſus miſterios*. Granatæ 1614. in 16.

Alia de eodem Intemeratæ Conceptionis myſterio tribuit ei Alva in *Militia Conceptionis*.

F. GVNDISALVVS DE SILVA, Luſitanus, Prior Alcobacienſis ordinis Ciſtercienſis, tranſtulit ex Gallico, neſcio cujus, in Luſitanicum.

A Vida *de San Bernardo* libris VII. Carolus uti refert Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi* ex Angelo Manrrique, qui ait floruiſſe circa annum MDXLI.

F. GVNDISALVVS DE SOJO, Benedictinus, aut fortè antiquior alius monachus inclytæ domus S. Mariæ Virginis de Monteſerrato in Catalonia edidit.

Hiſtoria *y milagros de Nueſtra Señora de Monſerrate*. Barcinone 1594. 8. poſt antiquiores editiones annorum 1568. & 1587. Attamen prima conceptio hujus operis facta eſt anno MDXIV. ad inſtantiam D. Ioannis de Aragonia Ducis de *Luna*, Comitis de *Ribagorza*, ut ex præambula innoteſcit epiſtola ejus ad monaſterii Abbatem.

GVNDISALVVS SVAREZ DE PAZ, domo Salmanticenſis, in eadem Academia S. Mariæ Magdalenæ collegii togâ indutâ, Doctor Pontificii Iuris, Profeſſórque olim renuntiatus, ſcripſit.

Praxim Eccleſiaſticam & Sæcularem cum actionum formulis & actis proceſſuum Hiſpano ſermone compoſitis. Salmanticæ 1583. in fol. Medinæ-Campi an. 1593. fol. Pinciæ apud Andream de Merchan 1609. Francof. an. 1661. in folio.

Hic ex primario Canonum Anteceſſore Corunienſis in Gallecia Curiæ Senator deceſſit tandem Matriti XVI. die Iulii menſis, an. MDXC.

GVNDISALVVS DE TOLEDO, Gallorum Reginæ Medicus, ſcripſit Lugduni anno MDVIII. ad filium ſuum.

Epiſtolam, qua defendit Aſtrologiam, impreſſam ibidem eodem anno. Ita Valerius Andreas in *Catalogo Scriptorum Hiſpaniæ*.

GVNDISALVVS VAZ COVTINHO, Luſitanus, Santarenenſis, Inſulæ S. Michaëlis, quæ una eſt è Tertiariis, Gubernator, ſcripſit vernaculè.

Hiſtoria *do ſucceſo que na Ilha de S. Miguel ouve com a armada Ingreſſa que ſobre à ditta ilha foi, ſendo Governador della Gonzalo Vaz Coutinho no anno de MDXCVII*. Oliſſipone apud Craesbeck 1630. 4.

GVNDISALVVS DE VILLADIEGO, natus, ut dicitur, in oppido cognomine Burgenſis diœceſis, apud Salmanticenſes S. Bartholomæi ſodalis, an. MCCCCLXV. in eam domum tot hominum doctiſſimorum altricem receptus, Doctórque Iuris renuntiatus gradus omnes aſcendit hujus profeſſionis uſque ad ſupremum, ſive, ut vocant, primarium docendi munus. Evocatus deinde ad Toletanam Eccleſiam anno ejuſdem ſæculi LXXVI. Canonicatum Doctoralem (hic eſt jura docendi locus) & quidem primus geſſiſſe dicitur. Hinc Romam deſtinatur à Regibus Catholicis, ut inter Rotæ, quomodo ex ſedendi forma Senarum vocant Pontificium, Iudices Hiſpanus Iudex determinandis litibus incumberet. Qua in urbe deceſſit, Ovetenſis jam nominatus ab iiſdem Regibus Epiſcopus. Scripſit.

Tractatum de Hæreticis, ſive contra Hæreticorum pravitatem. Item.

De Irregularitate, Suſpenſione & Interdicto Eccleſiaſtico. Salmanticæ 1519. fol. cui deinde *additiones* fecit Didacus Perez Profeſſor Iuris Canonici Salmantinus, ediditq; ibidem apud Ioan. & Andr. Renaut. 1589.

De origine & poteſtate S.R.E.Cardinaliū extat tom.XIII. *Tractatuum Doctorū* Part. II.

De Legato. Tomo XI. Parte II.

GVNDISALVVS XIMENEZ DE QVESADA, elucubravit, quæ nondum typis edita eſt, Hiſtoriam *Neo-Granatenſis* in America regni hoc titulo -

Ratos *de Sueſca, o Hiſtoria del Nuevo Reino de Granada*. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali* Tit. XIV. & *D. Thomas Tamajus* laudant.

Hic ille eſt, qui partem illam Americę meridionalis Septētrioni oppoſitam penetravit primus, & à patriæ nomine (nam Granatenſem fuiſſe lego) *Novum Granatæ Regnum* vocari voluit; *Adelātati*, ut noſtrâ linguâ ſonat, ejuſdem regni honorem ideirco adeptus.

GVTERIVS.

GVTERIVS (vulgò GVTIERRE) DIAZ de GAMEZ, ſcripſit -

Hiſtoria *del Conde D. Pedro Niño*. Quam laudat Gundiſalvus Argote in Indice Authorum, quibus ad deſcribendam *Nobilitatem Bæticam* uſus eſt. Nempe Comes fuit de *Buelna* hic Petrus Niño Ioannis II. Caſtellæ Regis tempore: cuius meminit Alphonſus Lopez de Haro in *Nobiliarii* lib.*IV*.cap.*VIII*.

GVTERIVS GONZALEZ, Protonotarius, & Commenſalis Apoſtolicus, (ita ſe appellat) edidit -

Doctrina Chriſtiana. Toleti an. 1564. apud Michaelem Ferret 4.

Obiit pius hic Sacerdos direptionis Romanæ urbis tempore ſacrilegorum quorumdam militum auro inhiantium crudelitate; uti refert author *Annalium urbis Giennenſis*, pag. 496. Fundator quippe fuit capellæ Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Virginis in Eccleſia S.Andreæ ejuſdem urbis.

D. GVTERIVS MARQVEZ DE CAREAGA, Bæticus ex urbe *Almeria*, Iuriſconſultus, poſtquam Segoviæ, Granatæ, atq; Matriti vicarium geſſiſſet Prætoris (*Teniente de Corregidor* hoc munus nos vocamus) regii corporis cuſtodibus jus dicere juſſus eſt (& hoc quidē audit *Alcalde de las Guardas de Caſtilla*) demúmq; in Cancellariâ Pincianam ire Iudex criminum vindicandorum. Scripſit -

Deſengaño *de Fortuna*. Matriti anno 1612. 8. apud Alphonſum Martin.

Invectiva *en Diſcurſo apologetico cōtra el abuſo publico de las guedejas*. Matriti 1637.

Memorial *informativo Iuridico, Politico y Hiſtorico en defenſa de la Iuriſdiccion civil y criminal del ſupremo Conſejo de a Guerra*. Matriti 1647. 4.

Reſpueſta *a la duda, ſi la fieſta de la Concepcion de Nueſtra Señora ſe debiò celebrar a los VIII. de Diziembre Domingo el año de MDCXIX*. Granatæ 1619. 4.

Por el *Eſtado Eccleſiaſtico y Monarquia Eſpañola: reſpueſta al Diſcurſo del Licenciado Geronimo de Zeballos, ſobre que eſta Monarquia ſe iva acabando a cauſa del eſtado Eccleſiaſtico, fundacion de Religiones, capellanias &c.* Granatæ 1620. 4. ex officina Martini Fernandez.

Reſolucion *Theologica y Iuridica*. Cordubæ 1638.

Deceſſit ferè repentinâ morte, ineunte anno MDCLII. Pineiæ, cū pararet alia edere; quod ex literis ab eo ad me datis notum habeo; ſcilicet -

La verdad *ſagrada de Eſpaña; Sant Iago vino a ella, predicò a ſu gente, y eſtà ſepultado en ella*.

El Sol *de Reies en la tierra, y ſu maior Monarca Felipe IV, Nueſtro Señor*.

Las Setenta *y dos preguntas que Ptolomeo Filadelpho Rey de Egypto propuſo antes que los LXXII. Interpretes començaſen la tranſlacion de las Eſcrituras para el mejor acierto y govierno de ſu Reyno, traducidas y comentadas*.

El perfecto *Clerigo*: extenſius & locupletius Alberti Trotii opere opus.

Verſibus (nam & metrificandi arte pollebat) plura alia.

GVTERIVS PEREZ, mihi aliàs ignotus, ſcripſit -

Deſpertador *del Alma*.

Sed librum hunc *Index* noſter prohibitionis notâ damnavit.

F. GVTERIVS DE TREJO, Placentinus, ordinis Minorum, vir eruditione & docendi gratiâ præſtans, linguarum Græcæ & Hebraicæ peritus, dedit in lucem -

Paradiſum deliciarum Pauli Apoſtoli, in quo miro artificio cum dictis probatiſſimorum authorum inſeruntur Epiſtolæ omnes ejuſdem Apoſtoli & ad amuſſim exponuntur. Compluti apud Ioan. Brocar. 1538. fol.

Commentaria in IV. Evangelia. Hiſpali apud Petrum Luxan. 1554.

GVTERIVS VELASQVEZ ALTAMIRANO, Americanus, Limenſis, & in ejuſdem urbis Academia veſpertinus legum Imperialium interpres, M.S. reliquit, Matriti diem ſuum obiens,

De Officio & poteſtate Vicarii Principis, ac de univerſali Indiarum adminiſtratione; duobus tomis: quos extare in D. Laurentii Ramirezii de Prado Indici Senatoris Bibliotheca teſtatur Antonius Leonius, qui Guterium vocat ſuum præceptorem.

HE-

H

HECTOR.

F. HECTOR PINTO, Luſitanus, Covilhanenſis, (ſi verè author ſub Præceptoris nomine latere voluit in *Dialogo de veris & falſis bonis*, cui à diſcipulo colloquĕte patria hæc tribuitur, & oppidū eſt provinciæ Beiræ *Covilhaõ* diœc. Guardienſis) cùm in Academiis Conimbricenſi & Salmātina juri operam dediſſet adoleſcens, è via revocatus inter Hieronymianos ſodales cenſeri, ad ſacrámque familiam pertinere voluit. Horum in collegio quodam literis Philoſophicis atque Theologicis per octennium perceptis, linguarum itidem Hebraicæ, Græcæque cognitione adhibitā, reverſus in monaſterium lectioni Scripturarum, atque adeo enarrationi, ut erat Latini ſermonis non vulgarem peritiā adſequutus, ſe ſe totum addixit. Quo ſibi fœliciter ſuccedente conſilio in Eſaia Propheta, reſpondentéque his prioribus lucubrationibus haud inæquali plauſu hominum, atque opinione, in ſcholam mox Conimbricenſem, ut è cathedra ſacras literas doceret, evocatur. Hunc locum plures annos, editis interea in publicum aliis, tàm Latinis libris, quàm vernaculis, magna cum doctrinæ, eruditionis, atque eloquentiæ laude ſuſtinuit. Attamen, ut factiones Luſitanorum extincto in Africa Sebaſtiano Rege, ex principatus, ut fere ſolet, mutatione ortas, & factioſorum hominum turbas declinaret, in Carpenranos, & ſodalium cœnobium, quod *Cisla* nomine prope Toletum eſt, deveniens ad uſque extremum vitæ diem in eo permanſit. Viſitur in exiguo lapide etiam nunc ad ſepulchrum ipſius hic titulus brevitate ipsā & emphaſi quadam ſe ſe magnificè legentibus oſtentans.

F. HECTOR PINTVS

Vixit uſque ad annum MDLXXXIV. vivúſque opera hæc in publicam lucem emiſit;

In Iſaiam Prophetam commentaria. Lugduni 1561. in folio, & 1567. folio. Antverpiæque 1567. & 1572.

In Ezechielem commentaria. Antverpiæ 1570. in 4. & 1582. Salmanticæ 1581. folio. Lugduni apud Stephanum Michaëlē 1584. itémq; apud Rovillios 1581.4.

In Divinum Vatem Danielem. Conimbricæ 1582. Coloniæque eodem anno in 8. Antverpiæ 1595. 8. Venetiiſque 1583. in 4. ſimúlque -

In Hieremiæ Lamentationes; quibus adjungitur -

Prophetia Nahum, cum explanatione & obſervationibus ex Hebræo. Siquidem hunc ſtylum ſequutus ſemper fuit Hector, ut literalem priùs libri ſenſum explicaret, deinde ad finem ſingulorum capitum, ex Hebræo, Chaldæo, Græcóque annotationes ſubnecteret. Opera hæc omnia Lugduni prodierunt tribus voluminibus folio. Pariſiis 1617. & quinque voluminibus in 4. Coloniæ 1616.

Dialogorum item moraliū panxit duo volumina proprio Luſitaniæ ſermone, hunc titulum operi aſſigens,

Imagem *da Vida Chriſtam*; hoc eſt, Imaginem Chriſtianæ vitæ; cujus prior pars incerto interprete in Caſtellæ linguam verſa eſt, continétque ſex Dialogos: *El I. De la verdadera Filoſophia*: II. *De la Religion*: III. *De la Iuſticia*: IV. *De la Tribulacion*: V. *De la Vida Solitaria*: VI. *De la Memoria de la Muerte.* Prodiit hæc pars noſtratę hâc linguā Cæſarauguſtæ 1571. Barcinone 1572. in 8. Compluti in 8. ignotum nobis quo anno. Poſteriorem vertit Gundiſalvus Illeſcas, edidítque Metinæ 1585. in 8. Quæ quidem Dialogis quinque conſtat. *El I. De la Tranquilidad de la vida*: *II. De la Diſcreta Ignorancia*: *III. De la Verdadera amiſtad*: *IV. De las Cauſas* (in quo imitatus è Sanctis Patribus Iuſtinum Martyrem, Baſilium Magnum, Anaſtaſium, Auguſtinum, Iulianum Toletanum, ne dicam Ethnicos Callimachum, Ariſtotelem, Plutarchum, dicitur, admonente Schoto) *V. De los Verdaderos y falſos bienes*. Omnia hæc ſimul opera, *Dialogis* etiam in Latinum ab erudito quodam Gallo converſis, anno 1590. duobus voluminibus Lugdunenſes ediderunt; dein Pariſienſes in editione ſua omnium operum anni 1617. apud Laurentiū Sonnium: cui tomum quartum hæc Dialogorum verſio fecit. Gallicè etiam extat *L'Image de la Vie Chreſtiene*, ex Luſitana in iſtam linguam, Guilielmi à Curlol operā converſa, & Pariſiis edita apud Guilielmum Caudiere duobus voluminibus, priore ſcilicet anno 1580. altero 1584.

HELENA.

HELENA DE SILVA, Luſitana, virgo Deo ſacra inter Ciſtercienſes monaſterii *de Celas* urbis Conimbricenſis, perfectam reliquiſſe dicitur carmine Caſtellano -

La Paſſion *de Chriſto*.

HENRICVS.

HENRICVS, Emmanuēlis Portugalliæ Regis filius, S. R. E. Cardinalis dùm eſſet, à Paulo III. creatus anno MDXLVI. nondúmque in ſucceſſionem ejuſdem regni, extincto in Africa Sebaſtiano Ioānis fratris filio, quod anno contigit MDLXXVIII. admiſſus, ſcripſit Luſitanā linguā ad uſum proprium -

Meditaçoēs *de Chriſto*. Has Ludovicus

cus Granatenſis edi curavit anno 1577. in 8. Eaſdem Latinas à ſe editas Lovanii prodire fecit Antonius Senenſis Dominicanus typis Servatii Saſſeni 1575. & elegantiùs poſtea collegii Eborenſis Ieſuitarum ſodales. De quo Rege præter Regios Hiſtoricos Rodericus da Cunha Olisipon. Antiſtes adiri poteſt in *Hiſtoria Præſulum Bracharenſium*. Obiit in oppido *Almeirin* prid.Kalen. Februarii MDLXXX. quâ ipsâ die ante annos LXXVII. natus fuerat, regni ſui ſecundo.

HENRICVS DE CVELLAR, Luſitanus, Doctor Medicus Conimbricenſis; ejuſdémq; Academiæ Profeſſor, edidit-

Commentaria *in Prognoſtica Hippocratis; cum commentariis Galeni*.

HENRICVS GARCEZ, Luſitanus, Portuenſis, fixo apud Americos in regia urbe Peruani regni domicilio, vertendis in vernaculum Caſtellæ ſermonem Franciſci illius Petrarchæ Italicorum vatum coriphæi verſibus non infœliciter incubuit; longè tamen ab Hiſpania, veréque à patria caſtigatioris ſtyli ac linguæ poſitus dictionis puritatem peregrinis quibuſdam, è trivióque deſumptis verbis corrupit: quanquam vi inſurgat frequenter poëticâ. Hæc libri inſcriptio eſt-

Los Sonetos *y Canciones del Poëta Frãciſco Petrarcha*. Matriti 1591. in 4. nè Gallicè tantùm operâ Philippi de Maldeghem Brugenſis loqueretur. Vertit item è Luſitana lingua, contexens ſibi è ſummis Parnaſſi verticibus lauream,

Las Luſiadas *de Camoës en otavas Caſtellanas*. Matriti eodem anno in 4. Item vulgarem fecit pedeſtri oratione Latinum Franciſci Patritii opus-

Del Reino *y de la Inſtitucion del que à de reinar*. Ibidem eodem anno in 4.

HENRICVS GEORGIVS ANRRIQVEZ, Luſitanus, Guardienſis, Salmanticæ Artium Profeſſor, Conimbricæ hinc pro rectore cathedræ, in qua docetur Avicenna, tandémq; practicæ Medicinæ explanandæ loco principe functus; Albæ Duci Antonio Alvari Toletano Medicus à cubiculo erat, cum prodire fecit-

Tratado *del perfecto Medico*. Salmanticæ 1595. in 4. Latinè etiam, & quidem ſuperiore anno,

De Regimine cibi atque potus, & de caterarum rerum non naturalium uſu, novam enarrati nem. Salmanticæ apud Michaëlem Serrano 1594. in 8. de quo libro nos docuit Ioannes Antonius Vanderlindē in opere *De Scriptis medicis*.

D. HENRICVS DE GVZMAN, Procurator in Romana Curia pro myſterio ſanctiſſimæ Conceptionis, ſcripſit-

De Immaculata Virginis Conceptiõne, librum unum; 1616. in 4.

De quo teſtis eſt mihi Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

HENRICVS HENRRIQVEZ, Luſitanus, Ieſuita, & ex primis aſſeclis Ignatianæ Societatis, ad Xaverium in Indiam deſtinatus olim integros omnino tres & quinquaginta annos in Piſcaria ora, dictus ab incolis Comorinenſium Apoſtolus, faciendæ Chriſto atque Eccleſiæ frugi exegit. Proprio ad hæc ſermone gentis dedit foras-

Grammaticam; Vocabularium; Doctrinam Chriſtianam duplicem, communem & peculiarem; Methodum confitendi; Vitas Chriſti Domini, Deiparæ Virginis & aliorum Sanctorum. Quorum exemplar anno MDCII. inde allatum Romæ in Vaticana adſervatur. Alia *contra fabulas Ethnicorum; pias preces, varióſque libellos*, vulgares ei genti reddidiſſe fertur.

Sanctam Deo animam in *Punicalis* oppido jam octogenarius anno MDC. reſtituit.

HENRICVS HENRRIQVEZ, alter à ſuperiore, Luſitanus etiam (Portuenſis quippe) Ieſuitarúmque ſodalis, à tenera ætate huic celebratiſſimæ toto jam ſæculo & ampliùs familiæ formandum ſe literis & moribus tradidit; Philoſophúſque ac Theologus eximius ab ſchola iſta evaſit. Quarum utique diſciplinarum Cordubę atque Salmanticæ fuit Profeſſor. Atque his inſuper editis operibus, claráque ſtudiorum famâ notus æqualibus, benéque de poſteris meritus vixit; nempe-

Summa Theologia moralis, tomis tribus Salmāt. 1591. hinc Venetiis 1596. iterúmq; ibidē emēdatiùs 1600. Moguntiæ deinde 1613.

De Clavibus Eccleſiæ. Salmanticæ in ædibus Ioannis Ferdinandi. Hoc opus, quòd contineret aliqualem defenſionem regiæ cognitionis ex cauſa violentiæ in Eccleſiaſticis negotiis, Nuntii Apoſtolici ejus temporis apud Regem Catholicum induſtriâ peſſumdatum fuit, integráque editionis moles flammis tradita; furtim tamen Vulcano ſubrepta ſunt tria aut quatuor exempla, quorum unum in Bibliotheca Scotialenſi regia, duo altera apud Patres Societatis religioſè adſervari famæ credimus.

Ablatus nobis eſt Tibure in Italia anno MDCVIII. die XXVIII. Ianuarii.

HENRICVS HERNANDEZ, Luſitanus, Artium & Medicinæ Doctor, apud Salmanticenſes primarius Philoſophiæ naturalis Profeſſor, edidit-

De Rerum naturalium primordiis ſectiones VIII. Salmanticæ in folio in ædibus Iuntæ: hoc eſt, de rerum naturalium primordiis, de his, quæ ad cauſas, ad mutationem & motum, ad locum & locatum, ad vacuum, ad tempus, ad infinitum pertinent.

F. HEN-

F. HENRICVS A' SANCTO HIERONYMO, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, Artium Magiſter, habuit in Tridentina Synodo Dominicâ die primâ Quadrageſimæ anni MDLXII. eam quæ Brixiæ hoc eodem anno edita eſt, Concionem.

De Calamitatibus Eccleſiæ: Lovanii etiam inter aliàs prelum paſſam olim, nupérque Pariſiis anno 1667.

HENRICVS MARTINEZ, regius Coſmographus, ſcripſit.

Repertorio *de los Tiempos y Hiſtoria natural de Nueva Eſpaña*. Mexici 1606. in 4. Quod opus, unà & authorem laudat Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali*, titulo XVII.

F. HENRICVS DE MAVROY, Franciſcanus, larva eſt Hiſpani cujuſdam, qui latere voluit ſub hoc hominis extranei ac religioſi nomine, ſcribens eruditè adverſus Ioannis Martini Siliczi S. R. E. Cardinalis ac Toletani Præſulis ſententiam, conſiliúmque excludendi ab Eccleſiæ hujus beneficiis eos, qui ex majoribus Hebræis aut Mauris prognati eſſent. Libri titulus;

Apologia in Archiepiſcopum Toletanum, & ejus aſſeclas, pro Iudæis, qui de Chriſto bene ſentiunt &c. Pariſiis 1553. in 4.

F. HENRICVS DE MENDOZA, ordinis Eremitarum, N. Comitis Clunienſis filius, S. T. Magiſter in provincia ſua Caſtellæ, ſcripſit.

El Privado *Chriſtiano*. Matriti anno 1626. in 8.

D. HENRICVS SVAREZ DE MENDOZA & FIGVEROA, luſit Hiſpanicè ad imitationem veterum Græcorum Heliodori, Achillis Tatii, Longi Sophiſtæ,

Euſtorgio, *y Clorilene, Hiſtoria Moſcovitica*. Matriti 1629. in 4.

HENRICVS VACA DE ALFARO, Cordubenſis, Medicus Doctor, edidit Limæ Indorum.

Propoſicion *Chirurgica, y Cenſura judicioſa en las dos vias curativas de heridas de cabeça, comun y particular, y eleccion deſta, cõ una epiſtola de la naturaleza del tumor, y otra del origen y patria de Avicenna*: quam quidem ultimam eruditionis nomine Zacutus laudat. Hiſpali apud Ramos Bexarano 1618. in 4.

HENRICVS DE VALDERRABANO, Peñarandæ propè Durium incola, D. Franciſco Stunicæ Mirandæ Comiti nuncupavit.

Libro *de Muſica de Vihuela, intitulado Silva de Sirenas*. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez de Cordoba 1547. in folio.

F. HENRICVS DE VILLALOBOS, Zamorenſis, ex familia fratrum Minorum provinciæ Sancti Iacobi, domóque Salmantina, poſtquam Theologiæ docendæ plurium annorum operam ſodalibus commodaſſet, rude jam donatus, familiarique hujus ordinis appellatione Lector emeritus, addiſcendæ, docendæque morum Theologiæ ſic deſtinato animo concepit votum, ut vel integris viginti duobus, ſive (ut Vvaddingus ait) triginta annis, nil aliud egerit, curas & labores omnes in eam facultatem collocans, in quam ſe ſe vocari intelligebat. Dedit ergò Hiſpanicè, quò ad eos etiam, qui Latinè haud ſcirent, utilitas dimanaret,

Suma *de la Theologia moral y canonica*; duabus partibus: Salmãt. apud Didacũ Cuſſio 1622. Valẽtiæ 1629. 1630. fol. & poſt alias editiones ſextùm Matriti 1649. Gallicè eadẽ prodiit interprete F. Leone Baccone Provinciali Præfecto Aquitaniæ, Pariſiis 1646. Item Latinè, atque Italicè converſam haberi in pretio ait Vvaddingus.

Manual *de Confeſſores*. Salmãticæ 1625. in 8. Pampelone 1625. Oſcæ apud Petrum Bluſſon 1630. Matriti apud Franciſcum Martinez 1643. & apud Didacum Diaz de la Carrera 1653. in 8. Hæc *Summa* illa eſt *Theologiæ* redacta in compendium.

Obiit Henricus in eadem urbe Salmantica circa annum MDCXXXVII. ut ſcribit Lucas Vvaddingus in *De Scriptoribus ordinis Minorum*.

HERMICVS.

HERMICVS CAIADVS adſcititio, ut credò, nomine juxta ſæculi ſtylum, Henricum quippe Eraſmus appellat) Luſitanus, in Italia floruit Latinâ eruditione & Poëſi, exeunte XIV. ſæculo, ineuntéque XV. ſcilicet ab anno MCCCCXCV. ad uſque MDI. quo typis excuſa ſunt ejus.

Ecloga & Silvæ & Epigrammata; Bononiæ apud Benedictum Hectorem in 4. Quæ editio cùm ad manus deveniſſet Alexandri VII. Pontificis Maximi, déque authore ſciſcitaretur optimum atque eruditiſſimum virum Ioannem Bonam Ciſtercienſem monachum reformatum, quocum & aliis hujus nostræ hominibus, pomeridianis, hoc eſt, ſubceſſivis horis, de quocumque eruditionis genere verba ſolebat humaniſſimè ac citra omnem dignitatis faſtum conferre, atque ille hujus noſtri laboris conſcius certiorem de eo eruditiſſimum ac benigniſſimum Pontificem reddidiſſet; accipe, ait Alexander, codicem, & ad eum perfer, qui talem Spartam adornat; ne fortè hoc ſcriptore, atque eo non contemnendo careat Hiſpana Bibliotheca. Ex his carminibus quædam de Hermico, ſeu Henrico datnt colligere: tranſiiſſe eum nempe in Italiam Angeli Politiani famâ commotum,

tum, quem tamen eò veniens extinctum invenit; Philippum Beroaldum audiviſſe, atq; ei charum fuiſſe; Alvaro & Annâ parentibus natum; ex Ioannis Regis, ſive Emmanuelis ſucceſſoris voluntate applicuiſſe animum ſtudiis legum; geſſiſſe quoque in hoc morem Nonio Cajado conſanguineo ſuo: ad quem miſſum fuit elegans tetraſtichon iſtud;

Legibus incumbo, Noni, tua juſſa ſequutus:
Namque jubere potes, & Pater, & Dominus.
Ingenium, Muſas, vitam tibi debeo; Cæſar
Non dare plura poteſt, non dare plura Deus.

De Hermico (quem Henricum appellat *Cajadum*) Eraſmus in *Ciceroniano* agens *fœlicem* eum cenſet *in epigrammatibus, & in oratione ſoluta facilem ac promptum*. Adjungam Philippi Beroaldi de eodem judicium in reſponſione ad Ludovicum Teſſiram (*Texerra* intelligo) qui editionis author fuerat, eámque Beroaldo direxerat. *Eſt Hermicus Luſitanus* (ait) *in condendis poëmatis ingenioſus, elegans, florulentus: habet Venerem, habet ſalem: ſunt illi verba Latina, ſententiæ poëtica, verſus emuncti: concludit ex Epigrammatiſtarum lege decenter & ſalsè.* &c. Celebrat Cajadus ex Luſitanis, quorum eſſet aliqua in literis fama, *Ludovicum* ipſum *Teſſiram*, *Ludovicum Mellum*, *Ioannem Caſtelbrancum*, & *Gomezium* Theologum; *Franciſcum* item *Sengladam* Hiſpanum & alios; Bononiæ, Florentiæ, Ferrariæque, uſque ad ſuperioris ſæculi primum, uti jam diximus, annum peregrinatus. Reliquum vitæ nos latet. Adeo vivunt in ſcriptis homines, atque ex ſcriptis vixiſſe noſcuntur.

HIERONYMVS.

D. HIERONYMVS ABARCA DE BOLEA & PORTVGAL, nobiliſſimus vir Aragoniæ regni, circa annum MDXLI. in oppido ſuo *Cadrete* dicto Regum iſtius ſcribebat hiſtoriam. De quo ita cenſet Hieronymus Surita, digniùs eum atque ornatiús omnibus ſe antiquioribus in eo argumento verſatum fuiſſe. Atque is quidem (ait) *eâ prudentiâ & facundiâ eſt, eóque ingenio, ut, ſi debiliſſimâ non uteretur valetudine, nemo alius in re hujus momenti publico deſiderio majori cum elegantia ſatisfacere poſſet.* Hæc Suritæ verba ex Hiſpanis Latina reddidimus, quæ Ioannes Franciſcus Andreas Vſtarrozius tranſcripſit, hominem laudans, in *Elogio* authoris libri *Del Genio de la Hiſtoria* nuncupati.

HIERONYMVS DE AIALA, Burgenſis, in oppido *Oſorno*, quod Palentinæ diœceſis eſt, proprio verbo muneris, *Beneficiatus*, ſcriptum penes ſe adſervat librum.

De la Nobleza *de Caſtilla*, cum inſignibus uniuſcujuſque familiæ verſicolori opere diſtinctis: quod ex relatione *D. Antonii Lupian & Zapata*, alibi jam hac in Bibliotheca laudati compertum habeo.

HIERONYMVS DE ALCALA IAÑEZ, Segovienſis, Medicæ artis Doctor Valentinus, in patria eam exercuit, ediditque.

Milagros *de Nueſtra Señora de la Fuencisla, grandeças de ſu nuevo templo, y fieſtas, que en ſu translacion ſe hicieron por la ciudad de Segovia año de MDCXIII.* Salmanticæ 1615. in 8. Deinde poëtico argumento.

El Alonſo, *moço de muchos amos*; duabus partibus. Altera Matriti anno 1624. altera Pinciæ 1626. prodiit. Tandem morali.

Verdades *para la vida Chriſtiana*. Pinciæ 1632. qui ipſe annus hominem extinxit pridie Kalendas Novembris.

F. HIERONYMVS DE ALCOZER, Dominicanus, Theologus Magiſter, in lucem protulit hoc titulo librum,

Subida *de Monte Sion*: ſive de cognitione Dei per contemplationem quietam. Valentiæ 1509. in 4.

F. HIERONYMVS DE ALDOVERA & MONSALVE, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, quem quidem in Aragonenſi provincia ſemel atque iterum, tertióque fuit moderatus. Cæſarauguſtæ veſpertinis horis docuit ſacram ſcientiam, jámque rude donatus, cùm & ſcholaſticis lectionibus, atque unà eccleſiaſticis ad populum habendis concionibus quadraginta annorum tempus exegiſſet, prelum cogitare cœpit; cui quidem commiſit.

Diſcurſos *en las fieſtas de los Santos*; tomis tribus; quorum primus Cæſarauguſtæ prodiit anno 1625. ſecundus ac tertius duobus proximè ſequentibus annis in 4. Propediem edendos quinque alios jam tunc in ſe receperat, nempe quartum *De materiis diverſis*: V. & VI. *De Quareſma*: VII. & VIII. *De Chriſto y ſu Madre*, quos vidi nuſquam.

Obiit annis plenus Cæſarauguſtæ anno MDCXXX.

F. HIERONYMVS DE ALICANTE, Capuccinus ex eo oppido (nam ita nuncupari hæc amat religioſorum ſecta) & provincia Granatenſi, ſcripſiſſe dicitur.

Las *Grandezas de Eſpaña* an. 1646.
Teſte mihi Luca Vvaddingo.

F. HIERONYMVS DE ALMONACIR, ſacrum ordinem Prædicatorum in domo Civitatenſi, Theologiámque inde fuit profeſſus inter domeſticos Burgis, Pinciæque, ac mox in Academia Complutenſi, cathedris Sacræ Scripturæ, ac veſpertina, ut vocant, moderatis palmarius pluſquam ſemiſæculo interpres. Hoc in loco, rude etiam donatus literaria, ſacræque doctrinæ Profeſſorum Decanus, ac rerum Fidei Cenſor, in magna vixit noſtrorum hominum exiſtimatione, inſignique admodum ſolidæ, quam ei aſſidua ſacra-

rum Scripturarum lectio peperit, ſapientiæ famâ. Supereſt ab eo opus elegans, & planè doctum, ſcilicet.

Commentaria in Canticum Canticorum Salomonis; Ad Garſiam Loaiſam Philippi Principis Præceptorem. Compluti 1588. in 4.

Quod quidem exceptura ipſe in ſe ſuſceperat author alia Commentaria in *Quintum D. Matthæi caput*; *Pauli Apoſtoli ad Epheſios Epiſtolam*; *Sermonem Dominicum*, & *Pſalmos* quoſdam, nec non & *Scholaſticarum Controverſiarum centurias*. Nullus tamen, ut credo, ſeſe promiſſo exſolvit ſexdecim integris annis adhuc in vivis manẽs: è quibus octogenarius anno quarto poſt ſexcenteſimũ demigravit.

D. HIERONYMVS ALTAMIRANO, Matritenſis, Iuriſconſultus, Didaci filius, quem regius Caſtellæ Senatus Advocatum Fiſcalem multâ prudentiâ juris virum ſuperioribus annis allegit ferè ſimul & amiſit, Salmanticæ datâ civilibus ſtudiis operâ, varióque ornatus literarum genere, dedit foras, quò, juxta Poetæ dictũ, fortes creari fortibus oſtenderet,

In Titulum XLVIII. C. De Filiis Officialium milit. qui in bello moriuntur. lib. XII. Commentarium, ſeu de muneribus continuandis in filios recordatione parentum. Matriti anno 1648. fol.

HIERONYMVS DE AMPÓS, Commendator (ſic Præfectos domorum vocant) ordinis S. Antonii, ſcripſit.

Silva *de varias queſtiones naturales y morales con ſus ſoluciones ſacadas de Griegos y Latinos*. Valentiæ ſumptibus Societatis Bibliopolarum, 1587. 8.

Directorio *eſpiritual del alma prudente*. Matriti apud Petrum Gomez, an. 1593. in 8.

Manual *y Directorio de la oracion vocal del Alma Chriſtiana*. Ibidem apud viduam Petri de Madrigal, 1600. in 8.

D. HIERONYMVS ANTONIVS DE MEDINILLA & PORRES, Toparcha locorum de *Bocos*, *Remolino & Rozas*, ordinis militaris S. Iacobi Eques, Strator regius, laudabiliter exercuit ſe, dum vixit, gerenda in republica variarum urbium Prætor, adminiſtrandáque pecunia regia. Edidit Hiſpanè, dum Prætor eſſet Cordubenſis urbis,

La Vtopia *de Thomas Moro*, ex Latino illius translatam. Cordubæ anno 1637. in 8. Item.

El Metodo *de la Hiſtoria de Iuan Bodino*, inter ſchedas reliquit.

Obiit circa annum MDCL.....

HIERONYMVS DE ARBOLANCHE, Navarrus, Tudelenſis, carmine ſcripſit.

Las Abidas; ab Abide Gargoris filio vetere Hiſpaniæ Rege. Cæſarauguſtæ apud Ioannem Millan. 1566. 8.

HIERONYMVS ARDIT, Alcañizienſis, ex Aragonia, Cæſarauguſtanus tamen civis, ſcripſit.

Blaſones *de Ceſarauguſta*.

Quod opus adhuc M. S. laudant Scriptores Aragonenſes, & inter alios Vſtarrozius.

F. HIERONYMVS AZNAR & EMBID CARDONA, Aragonius, in Communitatis, ut vocant, Bilbilitanæ oppido *Aniñon* prognatus, Eremita Auguſtinianus, Concionatórque inter ſuos emeritus, ſcripſit.

Expulſion *juſtificada de los Moriſcos Eſpañoles, y ſumma de las excelencias del Rey D. Felipe III.* Oſcæ 1611. 8. Hic liber nomine prodiit *Petri Aznaris Cardonæ* Hieronymi nepotis, qui tamen in nuncupatoria epiſtola ei, cujus eſt, operæ laudem tribuit. Scripſiſſe etiam aſfirmatur.

De la *Concepcion de Nueſtra Señora*. Oſcæ an. 1620. 4.

D. HIERONYMVS BAÑVELOS, edidit.

Eſtado *de las Filipinas y ſus conveniencias*. Mexici 1638.

F. HIERONYMVS BAPTISTA DE LANVZA, natalem locum ſortitus eſt Aragoniæ oppidum *Ixar*, parentes verò Michaëlem Baptiſtam de Sellan, & Catharinam de Lanuza notæ utrumque nobilitatis; ex quibus & Martinus Baptiſta de Lanuza *Magnus* ut vocant, *Iuſtitia Aragonum*, revera magnus procreatus fuit. Valentiæ hic ad Prædicatorum familiam admiſſus Ludovicum Bertrandum, ſanctitate illuſtrem, inſtitutorem adeptus fuit; quem quidem tribuere ſolitum fama prodit Hieronymo diſcipulo, cùm de eo ſermo incideret, ſcientiæ & intellectus dona cœlitus communicata. Præcipuum ſtudiorum profectum Salmantinæ domui S. Stephani, ad ſapientiæ hoc & religionis domicilium translatus, debuit. Inde Valentiam doctorus ipſe inter ſuos Theologiam, quam exactiſſimè hoſpes didicerat, revocatur. Cujus ſtudii eam partem, quæ ſacros libros explanatione pervios reddit, Cæſarauguſtæ etiam laudabiliter profeſſus eſt. Aragoniæ provinciæ bis præfuit, atque ante impletum poſterioris muneris tempus, anno ſcilicet MDCXVI. Balbaſtrenſibus in eodẽ Aragoniæ regno fuit Epiſcopus datus: atque ab hac Eccleſia XXIV. Auguſti MDCXXII. in Albarazinenſem ejuſdem regni translatus. Hujus ſi doctrinam ſpectemus, ſalutarem quidem illam, quâ non minùs docti, quàm boni efficimur, quæque in ſapientiſſimis ejus commen-

mentariis Orbi Chriſtiano cõmunicata eſt, datum hac tempeſtate nobis exiſtimare poſſumus, cui veram & germanam eruendi ex ſacris literis in homiliis ſolemnibus, quibus Eccleſia utitur, Chriſtianæ pietatis & diſciplinæ ſenſus formã acceptam referremus. Si ad vitam & mores, réſque toto vitæ tempore ab eo ſanctè geſtas nos convertamus, piiſſimæ ejus doctrinæ omnia hæc apprimè reſpondere docebimur ab his, qui hominem vel datã operã, vel ex occaſione laudarunt; quos Vincentius Blaſcus de Lanuza, de eo agens in *Aragonenſi Hiſtoria* lib. V. cap. XLIII. enumerat. Quibus omnibus præferri debet Hieronymus Fuſſer Dominicanus Aragoniæ Provincialis Præfectus, qui de vita Hieronymi noſtri ſatis magno volumine commentatus eſt, quam in epitomen contrahere meditabatur, cum è vivis fuit ereptus, & Emmanuël Faria de Souſa Luſitanus Martini Lanuzæ jam laudati Encomiaſtes diſertus. Conceperat animo Hieronymus, nec tamen priuſquam ſuperiorum præcepto ad mandandum literis in utilitatem communem quidquid ſibi elucubraverat, adigeretur, Evangelia omnia quadrageſimalia commentariis luſtrare & inluſtrare, iiſque Latinis: cujus propoſiti ſpecimen dedit, cúm publicavit-

Tractatuum Evangelicorum tomum primum continentẽ Tractatus VII. *De Quadrageſimæ Inſtitutione, & cineris cærimonia: De Ieiunio; De Eleemoſyna; De Inimicorum dilectione* duos, totidemque *De Ieiunio & tentationibus Chriſti Domini*. Cæſarauguſtæ anno 1612. in folio, qui deinde ex officina Veneta Iuntarum prodiit duobus voluminibus an. 1630. in 4.

Sed mutavit ſententiam, ſive conſilio iſto ſuo potiorem habuit obſequii rationem Philiberto Sabaudiæ Ducis filio Barcinone tunc commoranti reddendam. Hujus enim voto ut ſatisfaceret, quadrageſimales vernaculæ linguæ conciones coram ipſo habitas, ſed inſigniter locupletatas prelo ſubjecit, quæ hoc titulo prodierunt inſcriptæ,

Homilias ſobre los Evangelios que la Igleſia Santa propone los dias de la Quareſma; tribus voluminibus. Quorum primum prodiit Balbaſtri an. 1621. reliqua ſequẽtibus annis. *Quadrageſimalium* hæ *Homiliarum* inſcriptione donatæ prodierunt Latinè ab Oneſimo de Kien Capuccino Prov. Colonienſis, Antverpiæ, quatuor voluminibus, anno 1649. 4. Lugdunique apud Guilielmum Barbier & Ioannem Girin an. 1659. fol. & Francofurti. Quarum & *Compendium* Coloniæ editum eſt anno 1655. in 4. Eaſdem quoque Gallicè convertit Ludovicus Amariton ordinarius Concionator & Eleemoſynarius Regis Galliarum, Pariſiis editas an. 1656. 4. Pertinet Oneſimi de Kien ordinis Min. jam laudati, Flandri, *Medulla Cedri Libani, ſive conceptus prædicabiles ſuper Dominicas totius anni ex Homiliis Quadrageſimalibus Hieron. Bapt. de Lanuza*. Antverpiæ anno 1653. in 4. & Coloniæ 1655. 4.

Poſthumæ etiam prodierunt Ioannis Laurentii Cairoſæ Dominicani operã-

Homilias ſobre el Evangelio, que ſe propone en la ſolemnidad del Santiſſimo Sacramento del altar. Barcinone 1626. Quæ Latino quoque ſermone redditæ Antverpienſibus typis mandatæ ſunt 1650. 4.

Deſiit Hieronymus inter vivos agere anno MDCXXV.

HIERONYMUS BASILIUS DE BENGOCHEA, Dominici à Bengochea ſingularis eruditionis viri, ad quem extat Iuſti Lipſii epiſtola quædam, regiæ civilium cauſarum Cæſarauguſtanæ Curiæ Senatoris, civiſque Teruelenſis filius, Doctor Theologus, & in hac ipſa regia urbe & gymnaſio Profeſſor, *Maellæ*que Rector, edidit-

Vida y martyrio de Santa Suſana Princeſa de Ungria; cujus reliquiæ aſſervantur in æde quadam hujuſmet oppidi *Maellæ* ſacra Cæſarauguſtæ 1630. 4.

Apologiam pro Cæſarauguſtana urbe, in cauſa tumultus Antonii Perezii in eam adventus occaſione concitati, adverſus narrationem Antonii Herreræ regii Chronographi, Latinè ab hoc authore ſcriptam laudat in *Aragonenſibus Chronicis* Vincentius Blaſcus, ineditam hucuſque, ut ſuſpicor.

F. HIERONYMUS BERMUDEZ, ordinis Prędicatorum, ſacrã & humanã doctrinã ſpectatus vir, Latinum Poëma in laudem Ferdinandi Alvarez de Toledo Albani Ducis compoſuit inſcriptum-

Heſperoida; atque ipſum poſtea in Hiſpanum convertit carmen lege conſonantiæ ſolutum, gloſsáſque adjunxit. Manere hãc interpretationem penes nobilem quemdam Compoſtellanæ urbis refert Ludovicus Muñoz in *vita Ludovici Granatenſis lib. III. cap. V.*

HIERONYMUS DE BIVAR, ſcripſiſſe dicitur-

Coronica del Reyno de Chile; M.S. adhuc, teſte Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica. Tit. IX.*

HIERONYMUS DE BLANCAS, Cæſarauguſtanus, Martini ejuſdem urbis civis (eos qui ad regimen urbis admittuntur, hoc verbo appellant) & Notarii filius, Valentiæ ſub diſciplina viri eruditiſſimi Petri Ioannis Nunneſii latinas literas eã alacritate & ſucceſſu didicit, ut grãdiore jam & maturã ætate parẽ ſe non temerè aut immodeſtè exiſtimaverit ſupplendo in patria Hiſtoria quidquid Zurita magnus vel intactum reliquerat, vel intentus univerſitati rerũ nõ ita plenè aut

elabor atè pertractaverat. Itaque pro Hiſtorici munere ſibi in locum illius e vivis erepti injuncto paraleipomena rerum Aragonenſium, quæ ſucenturiari, attexive non indigna eſſent clariſſimi viri lucubrationibus, aggreſſus voti ſui factus compos eſt. Idque Latinis commentariis, nulli eorum, quæ res hominum geſtas hoc ſermone perſequuntur, ulla ex parte cedentibus, ſi majeſtatem dictionis & elegantiam, nec non ſummam in evolvendis veterum rerum documentis fidem, iiſque ſolerti ac defœcato examine dijudicandis maturitatem conſideremus. Hi ſunt-

Aragonenſium rerum Commentarii: quo in opere breviter memoratis rebus à Zurita jam deſcriptis, in Iuſtitiæ Aragonum Magiſtratu, quod veluti Palladium eſt inclytæ hujus gentis, eorúmque, qui poſt receptam a Mauris Cæſarauguſtam ei præfuerunt, hiſtoria illuſtranda præcipuam operam voluit author impendere. Prodierunt hi primùm Cæſarauguſtæ anno 1588. deinde in Syſtematis *Hiſpaniæ Illuſtratæ vol. III.* Et hos quidem ipſos vernaculâ linguâ conſcriptos ſive ante, ſive poſt editionem Latinam, ſervari Cæſarauguſtæ apud Iacobū Azuarium Iuris Canonici Profeſſorem Ioan. Andreas Vſtarrozius hujuſmet regni Chronographus ſcriptum reliquit. Quorum ſcilicet Commentariorū nomine author *Hiſtorici accuratiſſimi* appellationem promeruit à Cæſare Cardinali Baronio tomo XII. ad an. MCXVIII. ſect. XVIII. Qui iterum Blancæ ſummam induſtriam commendat tom. XI. ad annum MLXXIV. ſect. LVII. Multus quoque eſt in extollendo hujus ſcripti merito Ant. Auguſtinus in epiſtola, quæ ei ſubjicitur.

Edidit etiam -

Tabulam in Faſtos Magiſtratuum Iuſtitiæ Aragoniæ. Cæſarauguſtæ 1587. Quorum veluti Commentarii ſunt hi quos ſupra laudavimus.

Icones Regum poſitas in regia Cæſarauguſtana aula, cum inſcriptionibus, ejuſdem curâ depictas in domo, quam vocant Deputationis. Ibidem 1587.

Hiſpanè verò -

Modó *de proceder en Cortes de Aragon*. Itémque -

Las Coronaciones *de los Sereniſſimos Reies de Aragon*. Quæ duo opuſcula Ioannes Andreas Vſtarrozius ſupra laudatus edidit Cæſaraug. 1641. in 4.

De los Obiſpos *de Zaragoza*, non nihil eum commentaſſe conſtat ex quibuſdam ipſius epiſtolis, quæ ad diverſos datæ per manus eunt, admonente Lanuza in *Aragoniæ Hiſtoria* tom. II. lib. XX. cap. VIII.

Tratado *de la venida de Sant Iago à Eſpaña*, tribuit ei D. Michaël Martinez del Villar in *Interpretatione quorumdam Epigrammatum Domus del Pilar*.

Cæſarauguſtæ obiit Hieronymus nullâ prole ex Margarita Malo conjuge relictâ, ſecundo die Decembris MDXC. tumulatúſque fuit in S. Engratiæ monaſterio.

HIERONYMUS BRIOSO, Hiſpalenſis, ſcripſit Latinâ linguâ -

Compendium rerum memorabilium. M.S. fuit olim in Bibliotheca D. Petri de Caſtro Hiſpalenſis Antiſtitis: quem deinde apud ſe habuit Alphonſus Sanchez Gordillo Presbyter ejuſdem urbis. Vidit Rodericus Caro.

HIERONYMUS DE BRITO, Luſitanus, apud Conimbricenſes Theologiæ ſtudioſus, habuit pro more ad univerſam Academiam, edidítque in publicum -

De Scientiarum, diſciplinarúmque omnium laudibus orationem. Conimbricæ apud Ioannem Barrerium 1554. in 4.

HIERONYMUS BRUN, ſcripſit ex Gallico deſumens,

Lo mas noble *del Cerco de Paris, que hizo el Duque de Nemurs Gobernador de los cercados; el ſocorro, que embiò el Rey D. Felipe con los Duques de Parma y Humena*. Cæſarauguſtæ apud Ioannem Eſcatrilla 1591. in 8.

HIERONYMUS CALVO, Aragonius, ſcripſit -

Luz *del entendimiento, como nos emos de apartar de las vanidades, y ſeguir las virtudes*. Valentiæ 1594. in 8. apud Alvarum Franco.

F. HIERONYMUS CAMARGO, Dominicanus, S. Theologiæ Profeſſor Limenſis, edidit -

Analogorum librum. Limæ.

HIERONYMUS CAMPAN, oriundus ex *Ontiñente* oppido regni Valentiæ, Sacerdos, Latinè, Græcéque valde doctus, Poëta in ſchola principis urbis floruit, atque edidit -

Varii carminis librum, anno 1550. authore mihi Gaſpare Eſcolano lib. IX. *Hiſtoriæ Valentinæ* cap XXXVIII.

HIERONYMUS DE CAMPOS, ſcripſit -

Manual *de oraciones*.

D. HIERONYMUS CANCER, ætate noſtrâ in jocis carmine pangendis, atque fundendis, reliquáque poëticæ facultatis laude pares habuit paucos, Matriti in Curia degens; præcipue ejus, qui ante non multos annos placere cœpit, hodiéque ludicra maximè in re ſumma cum voluptate auribus excipitur, æquivocorum, uti appellant, vocabulorum uſus: quo in genere cum pauciſſimis contendere, reliquos omnes ſuperare viſus fuit. Metrica hujus opera urbanitate & facetiis plena viderunt lucem Matriti ſub hoc titulo,

Obras

Obras *de D. Geronimo Cancer*, anno 1651. in 4. Comœdias quaſdam unà cum aliis Hieronymus, actibus inter ſe, ut in morem ivit ultimi hujus temporis, diſtributis, laudabiliter ſcripſit. Matriti obiit Septembri menſe MDCLV.

F. HIERONYMVS CANTON, Valentinus gente, Auguſtinianus inſtituto vitæ, doctus vir atque elegantis ingenii, proſam, ſeù verſam orationem formaret. Ordinis ſui apud provinciales Valentinos fuit Præfectus; ediditque -

Vida *y milagros del B. Padre y Señor D. Thomas de Villanueva de la orden de S. Auguſtin, Arçobiſpo de Valencia.* Barcinone 1623. 4.

Ordinario *de los Oficios divinos ſegun el uſo de la Igleſia*. Ibidem 1606. in 4.

Excelencias *del Nombre de IHS.* Ibidem 1607. in 8.

Inſtruccion *divina, Angelica y humana del principio, medio y fin de todas las virtudes en comun y en particular*; vario metri genere. Valentiæ typis Silveſtri Sparza 1633. in 4.

Denatus eſt Valentiæ anno MDCXXXVI.

HIERONYMVS CARDOSVS, Luſitanus, Lamecenſis, Poëta & Orator Latinâ linguâ diſertiſſimus, omniúmque in ea gente eruditorum ſuæ ætatis hominum judicio probatus & laudibus exornatus, imbuit plures annos domi ſuæ juventutem ſtudiis humanitatis in urbe Oliſſiponenſi; quod velut ſacrarium quoddam frequentari ab his debere, quicumque humanioribus diſciplinis delectarentur, Hieronymus Oſorius V. C. Silvenſis Epiſcopus in literis ad eum olim datis affirmabat. Prelum viderunt hactenus, quod ſciam, hæc ejus opera;

Epiſtolarum familiarium libellus; Ioanni III. Regi dicatus. Oliſſipone 1556. 8.

Oratio pro roſtris habita Kalendis Octobribus Oliſſiponenſi Academiæ de laudibus omnium diſciplinarum, anno XXXVI. ſupra ſexquimilleſimum. Conimbricæ 1650.

De Præteritorum & Supinorum ratione, libellus.

Dictionarium ex Luſitano in Latinum ſermonem ſive Latino-luſitanicum, & vice verſa Luſitanico-latinum, cum Adagiorum fere omnium perutili expoſitione. Oliſſipone 1562. in 4. & Conimbricæ 1587. in 8. & 1588. ex recognitione ſcilicet Sebaſtiani Stochameri Germani apud Ioannem Barreiros.

Aliorum ipſe ſpem fecit in *Epiſtolis*, ſed neſcio an ediderit. *Poëmatia* quædam ejus laudat Valerius Andreas.

HIERONYMVS CARRANZA, Hiſpalenſis, Ieſu Chriſti militiæ Portugallenſis eques, armorum, enſis præcipuè, ad defenſionem ſui & offenſionem hoſtis tractandorum artem poſt antiquiorem Ioannem Pons Perpinianenſem, qui theoricum neſcio quid hujus artis edidit, autodidactos ipſe, hoc eſt, ſine ullo præceptore, ad praxim primus reduxiſſe videri poteſt: quam quidem N. Medinæ-Sidoniæ Ducem ſe docuiſſe alicubi reliquit ſcriptum. Anno MDLXXXIX. in Americam ſe contulit, provinciæ *Honduras* nuncupatæ geſturus regimen. Vnde ad nos reverſus diu vixit, ab urbanitate ac liberalium diſciplinarum cognitione & à pietatis ſtudio non parum commendatus. Edidit -

De la Filoſofia *de las Armas, de ſu deſtreza, y de la agreſſion y defenſion Chriſtiana.* Luciferi Fano (vulgò *Sanlucar*) 1569. in 4. & 1582. in 4. Ferdinandi Herreræ, Chriſtophorique Moſqueræ à Figueroa carminibus celebratum opus; in quo cives & amicos ſuos Ioannem Mallaram ſub *Meliſſi*, Ferdinandum verò Herreram ſub Philandri, Peramatum quoque Medicum ſub *Polimarchi* confictis nominibus ad dialogum urbanè introducens, variis undique quæſitis dexteréq; tractatis rebus lectorem docet ſimul ac detinet. Hæc tamen diffuſior docendi forma occaſionem dedit D. Ludovico Pacheco de Narvaez Philippi IV. Regis noſtri hujus artis præceptori *Compendium ſuum Philoſophiæ ac rectæ armorum tractationis Hieronymi Carranzæ* formandi.

HIERONYMVS CASADO, Aragonius ex oppido *Paracuellos de Xiloca* prope Bilbilim, ſeu mavis Calatajubium natus, Eccleſiæ Albarracinenſis Archidiaconus, ſcripſit Tractatum Hiſpanum -

De Satisfacion. Valentiæ 1591. 8.

HIERONYMVS CASTILLO DE BOBADILLA, Medinæ-Campi in lucem editus circa annum MDXLVII. fœliciſſimè ad juris utriuſque ac totius antiquitatis & humanitatis ſtudia ſub optimis Legalis ſcientiæ Emmanuele Coſta & Aria Pinelo, aliiſque liberalium artium præceptoribus direxit Salmaticæ omnes ingenii atque induſtriæ vires. Cujus rei argumento eſt, quòd ſeptemdecim tantùm natus annos *Relectionem §. Augerius, L. Qui Romæ D. De verb. obligationibus* in patria coram frequenti auditorio recitaverit; Salmanticæque ſequenti anno ducentarum juris theſium, magnam partem novarum & paradoxarum, propugnatorem ſeſe obtulerit. Vnum atque viginti annis natus accepit Academica (ut vocant) Doctoratus inſignia, vicéſque Rectoris Pacenſis urbis: de quo tunc ab eo geſto munere, aliiſque memoratis ipſi credimus conferentes *Politicæ* ejuſdem, quam mox laudamus, lib. II. cap. XIII. num. 32. cum libro I. cap. VI. num. 40. & cap. VII. num. 22. Ab hoc tempore per viginti quatuor annos juriſdictionem plures per Hiſpaniæ urbes laudabiliter adminiſtravit. Veniens deinde ad curiam defendendis

litibus

litibus navavit operam; quouſque ad Pinciæ urbis conventum Iuridicum mitteretur pro Fiſci tuendis juribus: quo in munere extremum diem vidiſſe fertur. Scriptum reliquit inſigni doctrinâ, eruditione, atque elegantiâ non multis comparandum opus, ſcilicet.

Politica *para Corregidores y Señores de Vaſſallos en tiempo de paz y guerra, y para Prelados* &c. Matriti 1597. duobus tomis. Medinæ-Campi 1608. Barcinone 1616. nuper iterum Matriti. Quod quidem ſi in Lacones incidiſſet, non minùs quàm Dicearchi Meſſenii conſcriptum *De Republica Spartiatarum* opus, Suida authore, in Ephororum Prætorio audientibus adoleſcentibus quotidie legi propter excellentiam ſcriptionis lege ſanxiſſent.

HIERONYMVS DE CHAVES, Hiſpalenſis, Mathematicus, ſcripſit.

Tratado *de la Esfera, que compuſo el Doctor Iuan de Sacrobuſto, con muchas adiciones, traducido con eſcolios y figuras*. Hiſpali 1545. in 4. apud Ioannem de Leon.

Chronographia, *ò Repertorio de los tiempos*. Ibidem 1554. & 1580. apud Ferdinandum Diaz.

Tabulas duas *Geographicas* confecit, alteram *Hiſpalenſis territorii*, quæ in *Theatro* viſitur *Abrahami Ortelii* & aliorum, alterâ *Americæ*, quam non edidit.

HIERONYMVS DE CONTRERAS, qui Centurionis ſe ſe titulo dignoſci in libris editis voluit, in publicum edidit.

Dechado *de varios ſujetos*; ſive elogia virorum illuſtrium Hiſpaniæ, partim ſolutâ oratione, partim ligatâ. Cæſarauguſtæ 1572. apud Bartholomæum Noguera. Compluti 1581. in 8.

Selva *de Aventuras*; cùm alibi, tum Cæſarauguſtæ 1615. in 8. Quem librum jucunditatis nomine Laurentius commendare ſolet Palmyrenus in variis locis ſuorum operum. Hunc Gallicè vertit Gabriël Chapuys, Lugduníque edidit 1580. in 16. apud Benedictũ Rigaud, teſte Verderio.

HIERONYMVS DE CORDVBA, Pincianus, ſcripſit.

Orationem De Chriſti Domini in Cœlum aſcenſu ad Vrbanum VIII. habitam in templo Vaticano. Romæ apud Maſcardum 1624. 4.

F. HIERONYMVS CORREA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum Luſitanæ provinciæ, (ut apud ejuſdē Chronographũ legimus) ſcripſit, ignotum mihi an Latinè, an vernaculè,

De Concordia ſcientiarum.

De Privilegiis Ordini Dominicanorum à Sede Apoſtolica conceſſis.

Memoria illius ad annum ſexcenteſimum ſupra milleſimum extat.

HIERONYMVS DE CORTEREAL, Luſitanus, ex nobili familia hoc in regno editus, aliũde tamē ad nobiliſſimas Baſtanorũ,& Mēdozarum Caſtellæ familias pertinens (quod ipſe de ſe jactat excuſans quod Caſtellanè nonnunquam ſcripſerit) plurium liberalium, atque viro nobili dignarum artium cognitione & exercitio delectabatur, præcipuè pangendis verſibus, quo in genere dedit foras Luſitanicâ linguâ.

Sucẽſo *del ſegundo cerco de Diu eſtando D. Ioaõ Maſcharenhas por Capitaõ e Governador da fortaleza ò anno de MDXLVI.* Oliſſipone 1574. quod opus carmine Caſtellano vertit Petrus de Padilla ordinis Carmelitarum ſodalis,& publicavit Compluti in 8. anno 1597.

Naufragio, *e Laſtimoſo ſuceſo da perdiçam de Manoel de Souſa de Sepulveda, e Dona Lianor de Sa ſua molher & filhos vindo da India pera eſte Reino*, &c. Oliſſipone apud Simonem Lopez 1594. in 4. Poema iſtud, in quo ſibi potiſſimùm author placebat, non niſi mortuo eo typis editum eſt Antonii Souſæ generi curâ.

Caſtellanorũ quoq; ſermone, quē perfectè calluit, verſibúſque à lege conſonantiũ liberis,

Feliciſſima *Victoria concedida del Cielo al Señor Don Iuan de Auſtria en el golfo de Lepanto de la poderoſa armada Otomana.* Vliſſipone 1578. 4. apud Antonium Ribeiro. Celebratur hic carmine quodam Antonii Ferreiræ, quod inter ejus opera extat pag 27.

HIERONYMVS CORTES, Valentinus, hæc ex literis mathematicis nota ſibi proferre, quò in publicum prodeſſet, voluit,

Lunario *y Pronoſtico perpetuo*. Valentiæ 1598. Barcinone 1599. Cæſarauguſtæ 1604. Compluti 1617. in 8.

Libro *de Fiſonomia natural, y varios ſecretos de naturaleça*. Cordubæ 1601. in 8. Cōpluti 1612. 8. atque aliis locis in 8.

Arithmetica practica. Valentiæ 1604. 4. apud Ioannem Chryſoſtomum Garriz.

Libro *de los Animales terreſtres y volatiles*. Valentiæ 1615. in 8. aliàs, *Propriedades de animales, y virtudes que nos enſeñan*.

Plura alia, ſi vita ei longior contigiſſet, foras daturum, civis ejus ſcripſit Petrus Auguſtinus Morla in Præfatione *Emporii Iuris*, in qua Valentinos omnes bene de literarum ſtudiis, déque poſteritate meritos refert ſimul & laudat:

HIERONYMVS DE COSTIOL, Catalanus, ut ſuſpicor, edidiſſe fertur.

Coronica *del Señor D. Iuan de Auſtria.* Barcinone 1572.

HIERONYMVS DE COVARRVBIAS HERRERA, Rivi-ſicci incola, author eſt libelli ſic nuncupati,

La Enamorada *Eliſea* 1594. 8. proſaico-metricè ſcripti.

F. HIERONYMVS DE CRVCE, monachus Hieronymianus, S. Theologiæ Magiſter, in cœnobio Matritenſi lector olim ſacræ hujus ſcientiæ, quæ de moribus Chriſtianis diſſerit, opus tripartitum defendendis, juſtéque temperandis apud nos ſtatutis pro puritate, & nobilitate ſanguinis frequentibus excogitavit. Hæc nempe inſcriptio eſt, & argumentum operis:

Defenſa *de los Eſtatutos y noblezas Eſpañolas, deſtierro de los abuſos y rigores de los Informantes;* tribus partibus, I. eſt *Reſpueſta Apologetica al diſcurſo del P. F. Aguſtin Saluzio de la orden de S. Domingo*. Hic nempe Saluzius Xerecienſis, Philippo III. Regi Cathol. à concionibus, eximius Eccleſiaſtes, cujus eſt (aut certè ſub ejus nomine alius latere voluit) *El Diſcurſo ſobre la Nobleça de Eſpaña*: & hic in eo argumento totus verſatur, ut memoratorum ſtatutorum vim, & juſtitiam prorſus enervet, ſanctionéſque hujuſmodi, quotquot capacitatem ſuſcipiendorum munerum ex puritate ſanguinis candidatorum admetiuntur, acerrimè reprehendat. Altera pars, ſive liber II. *De la moderacion de las Informaciones*. Tertia declamationes continet, *En que ſe perſuade à los Principes, conſejos y comunidades la moderacion de las informaciones y el deſtierro de algunos abuſos*. Cæſarauguſtæ 1637. in folio.

Huic ſucceſſurum pollicitus olim fuit opus aliud, cui titulus, *Iluſtrado Eſtoico*. Scilicet libri Iob ex placitis Stoico-Chriſtianis elucidatio, quæ prodiit hujuſmodi notâ inſignis -

Iob Evangelico. Cæſaraug. 1638.

HIERONYMVS CVCALON, ſcripſit -

Apoſtillas, *& Repertorium ad Philippi Decii lecturas ſuper Tit. de Regulis Iuris*. Quod celeberrimi Iuriſcõſulti celeberrimum opus ſic exornatum ediderunt Lugduni Ioannes Franciſcus Lignanius & fratres apud Ioannem Creſpin anno 1525. in 4. *eruditiſſimi utriuſque juris juvenis* elogio Cucalonem donantes.

HIERONYMVS DOMENEC, Valentinus, Ieſuita, ex primis Ignatii Patriarchæ ſodalibus, magnâ vir pietate, & religionis obſervantiâ, primus Siculæ provinciæ res adminiſtravit, deinde in Aragonia ad ſuos reverſus Præfecti vices, ſcripſit Siculis anno MDXLVII.

Catechiſmum, in toto regno authore ipſo Prorege uſurpatum.

HIERONYMVS DOMINGVEZ TELLEZ, ſcripſit -

Nuevo memorial *de la difinicion de los Sacramentos*.

F. HIERONYMVS A SANCTO ELISEO ordinis Carmelitarũ reformatorum, ſcripſit -

Sermones *de Nueſtra Señora*. libro uno, circa annum MDC.

Hippolytus Maraccius ex relatione Pauli ab omnibus Sanctis, in *Appendice M. S. Biblioth. Marianæ*.

D. HIERONYMVS ESPERT, Catalanus, Prior Cartuſianorũ Scalæ-Dei, an. MDCLXIII paratum editioni habebat, inter alia,

De Theologia myſtica ſuper Sanctum Dionyſiũ Areopagitam; ut refert Ioſephus Valles *in Hiſtoria* ſua *Fundationum Hiſpanarum Cartuſiani ordinis Monaſteriorum*, pagina 124.

D. HIERONYMVS FERNANDEZ DE MATA, dialogum ſcripſit brevẽ ac diſertum hâc inſcriptione.

Crates *y Hipparchia marido y muger Filoſofos antiguos*. Matriti ex officina regia anno 1637. 8.

HIERONYMVS FERNANDEZ DE OTERO, Carrionenſis, Antonii Ferdinandi, qui *de Paſcuis & Iure paſcendi* ſcripſit, forſan frater, collegii Hiſpanorum apud Bononienſes ſodalis, in eáque Schola Veſpertinis horis Canonum ſacrorum Interpres; Neapoli aliquando jus civile profeſſus, forenſia tandem attigit, Iudex ad Brutios miſſus, atque item ad Apulos, nec non & copiarum militarium creatus Iuridicus, indéq; in magna vicariæ, ut vocant, Curia Neapolis urbis criminum vindex. Gregorio XV. à cubiculo fuit, atque utriuſque Signaturæ Referendarius, Aurienſis item Eccleſiæ Decanus & Canonicus: Sardis demùm & in Hiſpania Ellerenẽſibus Inquiſitor datus, rerúmque Fidem tangentium arbiter. Scripſit -

Selectarum Interpretationum Iuris librum, Bonon. 1613. 4.

Diverſarum Iuris quæſtionum librum. Neapoli 1619.

De Actionibus. Tractatum, Calari 1628. 4. apud Anton. Galcerin. Hiſpanè verò

El Maeſtro *del Principe*. Matriti 1633. in 4.

F. HIERONYMVS FERRER, ordinis Minorum regular. obſervantiæ provinciæ Aragoniæ, in qua ei natales, pius æquè vir, atque doctus, Cæſarauguſtæ ſacris concionibus habendis diu vacans ſcripſit -

El Soldado Chriſtiano; ad Profeſſores Tertii ordinis S. Franciſci, 1612.

Platicas *para todos los Domingos y fieſtas deſde el I. de Adviento haſta la Purificacion*. Cæſarauguſtæ, 1625. in 4.

El Chriſtiano reformado *y los exercicios de los Hermanos Terceros*. Burgis 1621. 8. apud Petrum Huidobro.

HIE-

HIERONYMUS DE FLORENCIA, Complutenſis, Ieſuitarum ſodalitatem in patria ſere puer amplexus, in Theologiæ Profeſſorem eximium, móxque in commendatiſſimum elegantiâ & gravitate morum atque ſermonis ſacrarum concionum artificem evaſit. Cujus Evangelici officii prudentiſſimâ exhibitione, quod manſuetudine is, ſeveritatéq; ad gratiam uſque illorum, quos reprehenderet, miro profectu condiebat, ſe ſe viris principibus, Regúmque noſtrorum Philippi III. & IV. animis atque totius curiæ intimum reddidit. Margaritæ quippe Auſtriacæ, Eliſabethæque Borboniæ inclyti nominis Reginarum, necnon & Caroli, ac Ferdinandi Iuventutis noſtrę Principum cōfeſſionibus pręeſſe juſſus, conſilio interim publicæ rei momenta, regio nutu paſſim accitus, expedire ſolebat. Porrò quatuor ante mortem annis in ſęvam incidens paralyſim, decubuit, latuitque ſibi ac Deo vacans ad annum uſque MDCXXXIII. quo è vita duobus minor ſeptuagenario demigravit. Ex ejus concionibus in curia habitis hæc lucem viderunt alienâ curâ,

Marial, *que contiene varios ſermones de todas las fieſtas de Nueſtra Señora à las Mageſtades de Filipo III. y IV.* duobus tomis. Compluti apud Ioannem de Orduña 1625. folio.

Oraciones funebres *en las exequias del Rey D. Felipe III. de la Sereniſſima Reina D. Margarita, de la Emperatriz D. Maria, del Arçobiſpo de Toledo D. Garcia de Loaiſa:* variis locis & annis editas.

Sermones *de Santa Tereſa en ſu Beatificacion; y de la Aſuncion de Nueſtra Señora en ſu dia.*

Exercicio breve *de cada dia:* in uſū Reginę Hiſpaniarum conſcriptum.

Carta *à ſu provincia de la muerte y virtudes del P. Gaſpar Sanchez de la miſma Compañia de IHS.*

HIERONYMUS FRANCISCUS CASTAÑA, edidit-

Romances *I. Parte*. 1604. in 8.

HIERONYMUS DE LA FUENTE PIEROLA, regius Pharmacopola, edidit librum artis ſuæ ſic nuncupatum-

Fons & ſpeculum claritatis, per quem diverſi modi, res etiam, quæ obſervandæ, de Medicinarum rectificatione purgantium ob artis beneficia, præcipuéque lotionis ſecundum Ioannem Meſuem clariſſimè collucent, &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. folio, iterúmque 1647.

HIERONYMUS DE FUNES, Profeſſor Theologus in ſchola Mexicana, ſcripſit, ſeu vertit ex Bellarmini vernacula-

La Arte *de bien morir*. Barcinone 1624. in 8.

F. HIERONYMUS FUSER, Dominicanus, provinciæ ſuæ Aragonenſis aliquando Præfectus, Cenſórque Theologus apud Iudices religionis, diſertè ſcripſit-

Vida *del venerable y Apoſtolico varō el Iluſtriſſimo y Reverendiſſimo Señor D. Fr. Geronimo Baptiſta de Lanuza del orden de Predicadores Obiſpo de Balbaſtro y deſpues de Albarrazin*, in folio.

F. HIERONYMUS GARZIA, domo ex oppido *Calaceite* regni Aragoniæ, Hieronymianus ad Sanctæ Engratiæ urbis Cæſarauguſtanę ſodalis, in eóque cœnobio, cui & præfuit, Theologiæ illius, quę moribus proſpicere nata eſt, lector, vir apprimè doctus, & Auguſtino Barboſæ ac Antonino Dianæ hujus ſæculi ornamentis per literas notus, ac doctrinę nomine cōmēdatiſſimus. Bęticā provinciam viſitatoris munere luſtraſſe eum oportet, qui ſe hujus muneris appellatione dignoſci nonnunquam voluit. Scripta ab eo extant-

Suma moral *de las excelencias del Sacerdocio Evangelico, y obligaciones de los Eccleſiaſticos*. Cæſarauguſtę 1644. in folio.

Compendio *de Eleccion de Prelados, eſpecialmente Regulares.* Ibidem 1649. in 8.

Politica *Eccleſiaſtica Regular y ſecular*; duobus voluminibus; quorum prius anno 1648. poſterius autem anno 1652. typis edita Cæſarauguſtanis prodierunt. Quibus accedere debuit volumen tertium, quod quidē author hoc ipſo anno MDCLII. editioni habebat paratum.

HIERONYMUS GIRAVA, Catalanus, domo Tarraconenſis, Mathematicarum diſciplinarum ſtudioſus, edidit-

Dos Libros *de Coſmografia*. Mediolani 1556. in 4. Obiiſſe eum, cùm Imperatoris Caroli nomine rationes Ducatus Mediolanenſis putaviſſet, dúmque iret ejuſdem rei causâ Neapolim, teſtatur Ludovicus Pons de Icart in libro *De las grandezas de Tarragona* capite XLII.

F. HIERONYMUS GOMEZ, ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, provinciarum Caſtellę & Portugalliæ Theologus, vir doctus, atque ingenio fœlix, ſcripſiſſe fertur-

Super Pſalmum Miſerere mei Deus &c.

Indicem, ſeu repertorium copioſiſſimum ad opera V. C. Ludovici Granatenſis.

In Divi Hieronymi Epiſtolas argumenta breviora, & ex his ſententias in gratiam ſcholaſticorum ad calcem earum pręfixit.

Claruit circa annum MDXCVII.

HIERONYMUS GONZALEZ, oriundus ex oppido *Arnedo* Calagurritanæ diœceſis, in Romana Curia, & Pontificio Rotæ, ut vocant, Senatu cauſarum defenſor, ſcripſit docté,

ctè, laudato Senatui nuncupans,

Gloſsema, ſive Commentationem ad Regulam VIII. Cancellariæ, de reſervationo menſium & alternativa Epiſcoporum. Romæ apud Stephanum Paulinum 1604. in folio, atque iterum 1611. & Coloniæ 1615. folio.

Presbyter fuit, & Clementis Papæ VIII. familiaris, atque utriuſque Iuris Doctor. Romæ obiit XXX. Octobris MDCIX. ut in ſepulchro legitur ad S. Iacobum Hiſpanorum in Vrbe.

F. HIERONYMVS GRACIAN, A MATRE DEI cognominatus, anno quadrageſimo quinto ſupra ſexquimilleſimum Pinciæ editus eſt, dum ibi parens Didacus Gratianus Carolo Imperatori à ſecretis in comitatu regio verſaretur, Ioannâ Dantiſciâ matre, quæ ipſa Ioannem Dantiſcium Equitem Polonum Regis ſui ad eumdem Cæſarem legatum habuit parentem. Compluti Philoſophiam, ſuſcepto etiam ante viceſimum ætatis annum Magiſterii pileo, Theologiámque ſimul & ſapientiæ pręcepta ſub Alphonſo Deça Ieſuitarum ſodali,eximio illo utriuſque ſtudii profeſſore didicerat, in collegiis Artiſtarum (ut vocant) ac Theologorum educatus; atque adeo Philoſophiam ipſe docuerat, cùm Carmelitarum nudipedum recèns natam religioſæ familię ſectam pietatis ſtudio incenſus apprehendit. Bonum factum, quod veteres dicebant, ſi non altiſſimo Dei providentiæ arcano, hinc, unde is tranquillè vivendi inſtrumenta ſibi paraverat, calamitatum omnium, quæ animo accipiuntur, vis ac moles ad ipſum permanaverit: imò bonum factum, quia ad conſcientię ſecurum & imperterritum, maláque hujuſmodi, quòd ſibi cum Deo conveniret, in lucro, ut fama eſt, ponentem. Principio ei quidquid honoris & obſervantiæ ſignum domi eſſe potuit, in manus venit. Nam vice Apoſtolica priùs Carmelitas omnes provincię Bæticæ, tàm antiquos, quàm reformatos viſitavit; deinde horum non ultra ab illis prioribus jura petere juſſorum provinciam Hiſpanicam primus rexit. Tandem in Luſitania prioris ſimilem, ſed in excalceatos tantùm, cenſuram exercuit. Nata hinc, ſive juſta, ſive ſecus, in illius actiones & conſilia inquirendi occaſio: ſeditque ſodalium animis conſtans de eo judicium, minùs bene cum ordinis ſui ſtrictis rationibus, quæ quidem ad ſeponendum Deo interiorem hominem, evellendúmque ab externis omnibus tendunt, laxiorem illius & latiorem rebus extrà, quamvis ſalubriter, gerendis animum convenire. Huic inde adverſatus noſter, quâ viâ potuit, ſodalium ſententiæ, rationes ſuas ſic præcipitavit, ut re maturè diu deliberatâ abeundum ei eſſe ab hoc ordine, atque in alium quemvis, excepto tamen alterius ſectę Carmelitarum, tranſeundum, Iudices, quibus demandatum hoc fuit negotium, pronuntiaverint. Quo fulmine ictus Romam ſe contulit; ibique Cartuſianos, ſtrictioris obſervantiæ Minores, Dominicanos, Capuccinos, ut ſe admitterent, ſollicitans paſſus ubique fuit repulſam. Auguſtinianis demum excalceatis, Papæ ipſius Clementis VIII. juſſu, ſtatim atque à Sicilia, in quam diverterat, Vrbi ſe reſtitueret, aggregandus, in mari à Piratis Africanis captus eſt, atque Vticam, mox & Tunetū perductus. Captivitate hic pluſquam biennii fortiter exantlatâ, pretióque ſui tandem perſoluto Romam repetiit; quo demum in loco meruit ab eodem Pontifice vicem ejus dolente, animique adverſus contraria nitentis & erecti vires contemplante, ſodalibus Carmelitis, qui ritum ſequuntur veterem, commendari, hujúſque ordinis habitu, quaſi reſtitutus in integrum, circumveſtiri. Nec diu poſt in domū conceſſit Petri Deçæ S.R.E. Cardinalis, atque Hiſpaniarum Protectoris, à conſiliis ei ut eſſet Theologicis. Hinc, ſæcularis annus dum verteret, in Hiſpaniā, & quadriennio exacto in Belgium tetendit; ubi cùm conſtituiſſet, quatenus poterat ſubditus, vitæ ſuæ rationes, anno tandem MDCXIV. pluſquam ſeptuagenarius deceſſit Bruxellis; vir corporis & animi dotibus, doctrinâque multiplici, ſedato & perſpicuo, nec minùs alacri ingenio, ac ſingulari memoriâ præcellens; durus idem, ac perpeſſitius, pérque omnia aſpera jactatus, ut Socratem alterum, (de quo hęc Lucius Seneca) ſed Chriſtianum & veræ ſapientiæ ſectatorem redderet. In cujus commendationem, etiam ſi aliis deficeremur, abunde erat teſtimonium ſodalis Tereſię Virginis ſanctimoniâ inclitæ graviſſimum, non ſemel aut bis tantùm, nec perfunctoriè, ſed exaggeratè ei, ac ſæpius redditum vitæ ad normam inſtituti naſcentis, atque profectum miris modis attemperatæ. Pia multa ſcripſit, & varia, quorum en catalogum. Volumine uno continentur ſequentia.

Dilucidario *del verdadero eſpiritu &c. en que ſe declara la doctrina de la Santa Madre Tereſa de IHS.* Matriti 1604. Bruxellis 1608. in 4.

Myſtica *Teulugia colegida de lo que eſcriviò S. Buenaventura del verdadero camino del Cielo, con un Itinerario de la perfeccion, que es declaracion de las tres vias purgativa, iluminativa y unitiva.* Bruxellis 1609. in 4. *Camino del Cielo, ò myſtica Teulugia de San Buenaventura, con declaraciones del M. F. Geronimo Gracian*, prodierat jam antea Matriti apud Michaëlem Serranum 1601. in 16.

Tratado *de como ſe a de dezir la Miſſa y oficio divino.*

Declaracion *del Padre nueſtro.*

Declaracion *del Ave Maria.*

Sumario *de Oraciones y Meditaciones.*

Abecedario eſpiritual; *Miſas varias de devocion, Roſarios y Coronas.*

Tratado *de la Confeſſion y Comunion:*

Regla de bien vivir. Cæſarauguſtæ hic prodiit.

De la Oracion *Mental*.

Vida *del alma, libro que trata de la Imitacion de Christo &c. Apologia contra los que ponen la perfeccion en la aniquilacion total*. Bruxellis 1609. in 4.

Lampara *encendida*, hoc eſt, de perfectione religioſa; ex primis & potioribus, quæ in lucem emiſit. Pampelone 1588. in 8. Matriti 1604. in 8.

Vida y muerte *del Patriarcha S. Ioſef*. Valentiæ 1602. in 8. Italicè prodiit ex officina Veneta Petri Bertani 1613. 8. Gallicè *Grandeurs de S. Ioſeph* inſcriptus Pariſiis liber prodiit 1619. in 8.

Eſtimulo *de la Propagacion de la fee, y vinculo de hermandad entre los Padres deſcalços del Carmen y de S. Franciſco*. Oliſſipone anno 1586. in 8. Deinde Bruxellis ita nuncupatum, *Zelo de la propagacion de la Fee*. 1609.

Tratado *de la Redencion de cautivos*; in quo miſerrimus captivitatis ſtatus ante oculos ponitur. Bruxellis 1609.

Diſcurſo *del myſterioſo nombre de Maria*. Ibidem 1612. Simoni à Roxas ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Eliſabethæ Borboniæ Sereniſſimæ Hiſpaniarum Reginæ à confeſſionibus, inclyto vitę ſanctimoniâ viro, nuncupatus.

Velo *de una Religioſa*.

Regla *de la Virgen Maria*.

Leviathan *engañoſo*, hoc eſt, de peccatis, quæ falſo nomine virtutum nobis imponunt. Bruxellis 1614.

Muſica *eſpiritual*.

Declaracion *de las virtudes, y fundaciones de Santa Tereſa de IHS*.

Sermon *de la fundacion de Carmen*. Duo hæc edita ſunt Bruxellis 1611.

El devoto *peregrino*.

Conceptos *de divino amor ſobre los Cantares*: ad imitationem B. M. Tereſiæ de Ieſu; cujus in quædam hujus ſacri libri loca pias admodum meditationes ediderat priùs ipſe annotationibus illuſtratas (editũ vidimus hoc titulo, *Conceptos del Amor de Dios eſcritos por la B. M. Tereſa de IHS con unas annotaciones del M. F. Geronimo Gracian*. Valentiæ 1613. apud Petrum Patricium Mey in 8.) Adjungitur, *Arte breve de amar à Dios dividida en ocho reglas ſegun las ocho, que ponen los cantores para ſaber cantar*. Bruxellis 1612. in 8. Valentiæ 1623.

Arte *de bien morir*; ſaluberrimum opus, atque eruditionis plenum, non diu ante mortem elucubratum.

Omnia hæc uno, uti diximus, volumine, poſt alias ſingulorum editiones, typis prodierunt Matritenſibus anno 1616. in folio. Foras dedit & alia ſeparatim; nempe-

El Soldado; in Belgio editum libellum non minùs eruditum, quàm utilem, & jucundum, adverſus Hæreticos.

Sermon *de las Quarenta tentaciones*. Romæ.

Cerco eſpiritual *de la conciencia tentada*. Romæ 1596. 8.

Lamentaciones *del miſerable eſtado de los Atheiſtas deſtos tiempos*. Bruxellis 1611. in 8.

De la Diſciplina regular. Italicâ linguâ loquens, operâ Ioannis Antonii Bovii prodiit Venetiis 1600. in 8.

Arbol prodigioſo *de doce modos de de reçar el Roſario*. Florentiæ.

Tratado *del Iubileo del Año Santo*. Hunc Italicè convertit Iacobus Boſſius, Melitenſis Hiſtoriæ author, ediditque Romæ 1599. apud Zannettum. Produit quoque Hiſpanè anno 1600. in 8.

Sufragio *de las Animas de Purgatorio*. Et hoc etiam Italicè reddidit Franciſcus Sardonati, atque edidit Romæ 1603. in 8. typis Caroli Vellietti.

Tratado *de los ſiete Angeles Principes, ſus oficios y nombres*; neſcio quo idiomate.

Permulta alia, ut erat ingenio facili & copioſo, reliquit apud fratrem germanum Thomam Gracianum manuſcripta. Andreas Marmolius ea refert in libro, quem de rebus Gratiani noſtri conſcripſit atque edidit; nec nos reticebimus.

Armonia myſtica; *de la antiguedad y ſuceſſion de la Religion del Carmen en otavas con comento*.

Otras *Hiſtorias grandes de la orden*.

Libro *ſobre el Apocalypſi de S. Iuan*.

De los *Conſuelos y deſconſuelos* &c.

Dialogos *de la feliz muerte, libros, y otras coſas de la Santa Madre Tereſa de IHS*.

Eſpiritu *de la Beata*; ſive Tractatum, quo explicat methodum à ſe in precibus ad Deum fundendis, & illum meditando ſervatum. Plura ex eo fragmenta Marmolius adducit in capite XVI.

Peregrinacion *de Anaſtaſio*: Dialogum ſcilicet De peregrinationibus ſuis & laboribus.

Otras *dos relaciones de ſu Cautiverio*.

Vitoria *de la Fee*: variorum faſciculum, quæ vidit ipſe, aut ab aliis accepit, lectu jucundum, ſi prodiret in lucem.

Del Iubileo *del Año Santo*; Hiſpanicè. Sed hunc typis editum jam fuiſſe manet in ſuperioribus annotatum.

Diſciplina Regular; fortè archetypſi illius, quod Venetiis prodiiſſe diximus.

Varias cartas *y opuſculos*.

Flores Carmeli:

Ceguedad de Babilonia, adverſus quaſdam novas hæreſes.

De Poteſtate Papæ adverſus librum D. Ferdinandi de las Infantas.

Sufragio *de las Animas*.

Varios opuſculos; *De la Regla de Soret. Suma del libro de San Iuan Patriarcha.*

Chro-

Chronografia Carmelitana. Reforma de Religiones. De los cinco Talentos de la Hipocreſia contra las hijas del Amor proprio. Conſejos breves ſemper & ubique. Alas del Aguila. Hieroglifica ſacra. &c.

Examen *de Eſpiritus.*

Dialogos *de los Eſtatutos de la orden.*

Vn Tratado *pequeño ſobre los* Cantares.

Myſtica Scriptura, grandi volumine captivitatis tempore ordinatum.

Artificio *metaphiſico para diſputar en todas las ciencias*

Pentecoſmia, *de cinco mundos*, grandi volumine.

Floreſta Africana *de los Martyres de Turquia, Berberia y otros modernos.*

Confeſſionario *de Eſclavos.*

Modus diſputãdi cõtra Sarracenos, & Iudaos.

Apologia *contra Agibaçalema.*

Architectura *de Vitrubio*, reddita, ut credo, in vernaculam linguam.

Abecedario *de las cinco lenguas Griega, Hebrea, Arabiga, Bozna, y Latina.*

Otra ſuma *de muchos opuſculos: Collationes Patrum. Vida de San Angelo. Altar de Elias. Arado de Eliſeo. Cueva de Elias. Tratado de la Melencolia, intitulado, El cerro del relaxado* &c. *Noviciados de los Carmelitas deſcalços. Recreaciones ſantas. Dialogo entre Angela y Eliſeo. Deſafios. Dialogos de la Perfeccion,* & alia plura.

Scripſerunt de Hieronymo noſtro plures præter laudatum jam Marmolium, F. Franciſcus de S. Maria in *Hiſtoria Reformationis Carmelitarum*, F. Marcus Antonius Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris*, Fr. Angelus Manrrique Pacenſis Epiſcopus in *vita Ven. Annæ à Ieſu*, lib. I. cap. I. Daniel à Virgine Maria in *Vinea Carmeli*, Antonius Sanderus in *Cœnobiographia Brabantiæ*, in *cœnobio Bruxellenſi Carmelitarum*. Inſignia & omni commendatione majora ſunt S. Thereſiæ teſtimonia variis in locis ſuorum operum, quæ dudum publici juris facta; nec minus in epiſtolis ante paucos annos editis, quarum quinque ad eum datæ; In I. ad Philippum II. Regem, in ſecunda ad D. Teutonium Brigantinum, Eborenſem Antiſtitem; XIII. ad Ioannem Baptiſtam Rubeum Carmelitarum Præfectum Generalem. Inſignéque hujus eximii viri elogiũ continent notę ad epiſtolam XXII. Illuſtriſſimi ſanctitate vitæ, dignitatéque ac doctrinâ Ioannis Palafoxii à Mendoza Oxomenſis Epiſcopi.

F. HIERONYMVS DE GVADALVPE, Hieronymianus ſodalis, à patrio municipio, ut credimus, ſiquidem ſacra hæc familia hunc morem habet, nuncupatus, recèns abſolutâ Laurentinâ domo ampliſſimâ & magnificentiſſimâ primus ibi Sacra Biblia interpretatus eſt, Sanctæ ad hæc Inquiſitionis Cæſarauguſtanæ Cenſor Theologus. Scripſit-

Commentaria in Hoſeam Prophetam Chriſtianæ Philoſophiæ præceptis piè accommodata, adjectis obſervationibus Evangeliorũ Concionatoribus accommodatis cum parabolis elegantiſſimis. Cæſarauguſtæ 1581. folio. Lugdunique 1587. in 8. Tertiò locupletata eadem à Gabriële Gyrelo Florentino prodierunt Venetiis 1604. in 4. Dedit etiam, Talaverenſis domus Præfectus cúm eſſet,

Sanctiſſimi, maximique Sanctæ Eccleſiæ Doctoris Hieronymi Presbyteri Stridonenſis vitam ex ipſius potiſſimùm ſcriptis contextam. Toleti apud Petrum Rodriguez 1597. in 4.

Videtur ille quidem tranſiiſſe ad ſodales Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis captivorum, quo religioſo titulo cenſebatur, cùm edidit olim à ſe jam promiſſa-

Commentaria in ſacrum S. Lucæ Evãgelium, ſcilicet in priora VI. capita dumtaxat. Valentiæ 1595. folio. Quorum authorem Hieronymum Guadalupenſem cœnobii Valentini ſodalem laudat Ioannes à Figueras in *Chronico ordinis Sãctiſſimæ Trinitatis* pag. 266.

HIERONYMVS GVDIEL, Compluti medicam artem profitebatur anno MDLII. quo ipſo anno à D. Ioanne Tellez Giron Vreniæ Comite ante alios invitatus ad Vrſaonenſem ſcholam per eos dies eximio munificentiæ argumento ab ipſo erectam, ut fundamenta jaceret perennaturæ ibidem ex his literis gloriæ, quæ corporibus humanis medẽtur, huc ſedem tranſtulit; vixítque ibi ad Philoſophiæ ſtudia veterum noſtræ gentis monumentorũ lectionem curiosè adjungens. Præſertim toto animi pondere aliquot annos illuſtrandæ huic familiæ, cujus beneficiis tàm largiter fruebatur, incubuit. Tandémque prodire fecit ejus rei eximium commentarium, hoc titulo,

Compendio *de algunas Hiſtorias de Eſpaña, donde ſe tratan muchas antiguedades dignas de memoria, y eſpecialmente ſe da noticia de la antigua familia de los Girones.* Compluti apud Ioannem Iñigez de Lequerica 1577. in folio.

HIERONYMVS DE GVEVARA, Hiſpalenſis, unde ſe eſſe in librorum editorum fronte confirmavit, ad Segoviam tamen urbem originem parentum referebat. Societatis Ieſu presbyter factus, ex quo domi confecto ſtudiorum tyrocinio ſeſe maturum oſtendit excolendæ literis juventuti, morum Theologiam docere juſſus, crebris interea ex ambone ſacro habitis ad populum concionibus, eximiam ſibi hujus officii laudem comparavit. Quippe qui exquiſitâ ingenii ſagacitate in inveniendis, doctrinæ veró eruditionisque præſtantiâ in confirmandis earum argumentis ante alios cenſebatur. Edidit-

Commentariorum in Matthæi Evãgelium,

lium, tomos tres; ſive his tribus juſtis voluminibus explicari cæptum, nec finitum primum caput Mathæi . . . .

De Anguſtiſſimo immaculatæ conceptionis Marianæ myſterio. Matriti an. 1640. in ſolio, attribuit ei Hyppolytus Maraccius in *Appẽdice Marianæ Bibliothecæ* hactenus M.S. Valde tamen vereor ne portio ſit prius laudati operis.

HIERONYMVS DE HEREDIA, Catalanus Eques, Dertoſæ natus, Poëta, edidit.

Guirnalda *de Venus caſta*. Barcinone anno 1603. in 8. Item ex Italico Antonii Minturni.

El Amor *enamorado*. Ibidem eodẽ anno.

Parabat eo tempore, quo hæc prelo committebar, volumen variorum carminum; *De las Lagrimas de S. Pedro*; & *Rimas eſpirituales y morales*.

HIERONYMVS DE HVERTA, Eſcalonenſis, Medicus Doctor Pincianus, Philippo IV. Regi à cubiculo, Compluti prima ſtipendia fecit in literis, æqualium nemini præſtantis ingenii fœlicitate inferior. Contulit ſe deinde in Curiam, Ioannis & Ferdinandi Mendoziorum fratrum, quorum poſterioris nomẽ Illiberitana Synodus ab eo illuſtrata in cumulo honeſtiſſimæ laudis poſuit, officiis invitatus. Quo lòco cœpit medicinam factitare, nec non & ſucceſſivis horis Plinii immenſum opus, quod tam magna eſt Medicinæ pars, in vernaculum verteret, ne tantùm Italicus ſermo Landini, Dominicique beneficio, aut Gallicus Antonii Pineti magnum hoc naturæ theatrum, ex quo ſemel aliis quàm Romanis hominibus patere cœpit, impleret. Nec deinde ceſſavit apud eum laborem, poſtquam Philippus II. Rex maximus ſtudiorũ aſſertor præcepti calcar addidit, priora quædam hujus interpretationis tentamenta legere in tali negotiorum æſtu neutiquam dedignatus. Seceſſit poſt aliquot annos, amiſſâ uxore, filióq; unico Carmelitis regulæ ſtrictioris in ſodalitium dato, in Vallis Mauri oppidum, mox Argandæ ſubſtitit; uſque dum à Philippo IV. evocatus in domum regiam Medicus conditionem accipiens, quod reliquum vitæ fuit, in Curia manſit. Ejus ſcripta;

Hiſtoria natural *de Plinio ampliada con eſcolios y anotaciones*; ad eumdem Philippum Regem IV. duobus voluminibus. Matriti an. 1624. Prior pars undecim priores libros, poſterior reliquos continet. Et quidem ſeorſim editæ ſunt, & quaſi in cõſpectum ſeu ſpecimen totius operis ante multos annos partes quædam: nempe, *Traduccion de los libros de C. Plinio Segundo de la Hiſtoria natural de los Animales con anotaciones curioſas*. Hæc eſt librorum VII. & VIII. interpretatio. Matriti ex officina Ludovici Sanchez an. 1599. in 4. deinde etiam, *Traduccion del libro IX. De la Hiſtoria natural de los Peſcados del mar, de lagos, eſtanques y rios*, Ibidem 1603. 4.

Problemas *Philoſoficos*: ad D. Gaſparem de Guzman Olivarum Comitem. Matriti an. 1628. 4.

De la *Precedencia de España debida à ſus Catolicos Reies*. Editum & hunc eo ipſo fuiſſe tempore, quo ablatus fuit è vivis author, ad me detulit Hieronymus à Conceptione Carmelita is, quem ſuperfuiſſe unicum ab eo filium dixeram, Provincialis jam inter ſuos Præfectus, religioſæ vitæ merito ſpectatus ſatis. Luſit etiam adoleſcens facili, nec ineleganti carmine Hiſpanico fabuloſum Poëma, cui titulus.

Florando *de Caſtilla, Lauro de Cavalleros, en otava rima*. Compluti an. 1588. 4.

Nec non & latino ſermone.

De Immaculata Conceptione B. Virginis Mariæ Panegyricum, in quo quid naturale, & quid ſupernaturale in ea fuerit, oſtenditur. Matriti 1630. 8.

Septuaginta jam natus annos deceſſit, redempti orbis MDC. . . in domo Carmelitica S. Hermenegildi Matritenſi terræ mandatus.

F. HIERONYMVS DE IESV MARIA, Franciſcanus reformatus provinciæ S. Antonii regni Portugalliæ, vir probatæ pietatis, M. S. reliquit editioni paratum volumen hujus inſcriptionis,

Series Sacræ Scripturæ. Ex relatione hujus provinciæ Romam miſſa.

F. HIERONYMVS à S. IOSEPHO, Aragonenſis ex *Mallen* hujus regni oppido, antequam renuntiaret ſæculo inter ſodales Carmeli excalceatos *Hieronymus Eſguerra de Rozas* dictus, Ferdinandi filius fuit ſupremi rerum Italicarum in Curia noſtra Senatus Patris, acri vir ingenio, multáque eruditione, nec vulgati eloquentiâ. Scripſit.

Dibuxo *del Venerable P. Fr. Iuan de la Cruz*. Matriti 1629. Prodiit cum viri ſanctitate eximii operibus myſticis. Item aliud ejuſdem argumenti opus juſtæ magnitudinis pro rei dignitate, cum hac inſcriptione.

Vida del *Venerable P. Fr. Iuan de la Cruz primer deſcalço Carmelita*. Ibidem anno 1641. in 4.

Hiſtoria *del Carmen deſcalço*. Matriti 1637. Hæc tamen domeſticis non placuit, ideo nec publicata fuit.

Genio *de la Hiſtoria*. Cæſarauguſtæ apud Didacum Dormer. 1651. 4.

Parabat *Vitam S. Bertholdi*, cujus ipſe meminit volum. I. laudatæ *Hiſtoriæ Carmelitarum* lib. I. cap. IX. Item.

Hiſtoria *de Nueſtra Señora del Pilar*, Duodecim annorum laborem, ex qua cum ægerrime tuliſſet cancellari ac ſubduci plura

in

in Cóſeſſu,ſive,ut vocāt,Diffinitorio ſuæ provinciȩ, antequam typis traderetur, morbo inde contracto obiit MDCLIV. Hujus quoq; legitur epiſtola quædā Latina in præambulis ad ſecundum volumen *Martyrologii Hiſpani*.

F. HIERONYMVS LARIOS, Dominicanus (aliis eſt ordinis Mercenariorum) cujus meminit Stephanus Corvera in *vita Dom. Mariæ Cervellonia cap. XXXIX*. ſcripſit-

Arte *de la Lengua Mame*. an. 1607. quæ propria eſt cujuſdam tractus Novæ Hiſpaniæ.

F. HIERONYMVS DE LEMOS, Segovienſis, Hieronymianus ad cœnobium Parralis monachus, libellum edidit doctum ſanè & pium, ſeptem dialogis comprehenſum, quem *Turrim David* Latino, quo erat ſcriptus, idiomate vocavit. Hunc morte præventus in ſchedis reliquit anno MDLXIII. Cui tamen pro Latino, hoc eſt, germano ipſius authoris, ſucceſſit alius Hiſpanicus à ſodali Hieronymiano quodam malè conſutus hoc titulo-

Torre *de David*. Salmanticȩ apud Andream de Portonariis 1567. & apud Petrum Laſſo 1578. 8. Editum vidimus Italicâ etiam linguâ ſic inſcriptum; *Armeria religioſa, Dialogo ſpirituale per armare i Servi di Dio*: interprete Fr. Iulio Zanchini de Caſtiglionchio, unà cum Ioannis de Bonilla Tractatu *de Pace animæ*; Florentiæ apud Georgium Marèſcotti 1579. 12.

F. HIERONYMVS DE LLAMAS, domo ex oppido *S. Clementis* territorii ſacri Conchenſis, Ciſtercienſium ſodalis apud *Carraceti* monaſterium, Abbáſque; poſt exercitum inſigni cum laude in Matritenſi Curia concionū Eccleſiaſticarum munus, ad ſeceſſum ſuæ domus, quò perfectiùs Deo vacare poſſet, ultro rediens, non ſine ſanctitatis, perſpicuæ etiam præſentiæ in choro, dum lecto detineretur, miraculi famâ vixit: floruitque magnis editis patientiæ documentis in ſufferenda gravi artuum contractione ad exitum uſque vitæ; quam ibi exuit anno MDCX. Scripſit-

De Methodo curationis Animarum. Matriti 1600. poſteàq; Moguntiæ, Gretii & alibi. Laudat opus hoc Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*.

Dialogorum libri duo variâ & multiplici eruditione referti, permanſerunt obeunte diem ſuum Hieronymo invulgati: de quibus tamen authores ſunt Henrriquez in *Phœnice* & Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

Summam Eccleſiaſticam, eidem tribui reperio apud Fabianum Iuſtinianum in opere *de Sacra Scriptura & ejus Interpretibus*, libro I. part. 1. pag. 184. qui ait Brixiæ editam anno 1606.

HIERONYMVS DE LOMAS CANTORAL, Pincianus, Poëta ævo ſuo non inceleber, varia edidit carmina, quæ typis commiſſa ſunt iſto titulo-

Obras *Poëticas*. In his, *Las Piſcatorias de Luis Tanſilo traducidas; Amores y muerte de Adonis; Sonetos, Canciones y otras varias Poëſias*; Matriti apud Petrum Coſſin in 8. 1577.

F. HIERONYMVS LORETE, hoc eſt, LAVRETVS, Catalanus, Cervarienſis, in Môtis-ſerrati alma domo Deiparæ Virgini ſacra Benedictinus ſodalis, magnæ molis opus, ſed utiliſſimum ſacris verbi Dei præconibus, & in univerſum Biblicæ Thologiæ ſtudioſis elaboravit, jámque cœnobii S. Fœlicis de Guixols Præfectus edidit; nempe-

Silvam Allegoriarum Sacræ Scripturæ myſticos ejus ſenſus & magna ex parte literales complectentem. Barcinone apud Paulum Cortey & Petrum Mali 1570. fol. Accedit-

Appendix Silvæ, de Numeris. Venetiis deinde 1575. 4. Pariſiiſque 1583. in fol. Coloniæque 1630. Meminit hujus cum elogio perutilis & neceſſarii operis Arnoldus Vvion lib. II. *Ligni vitæ* cap. LXIX. Scripſit etiam-

Indicem, & Genealogiam virorum ac mulierum Sacræ Scripturæ, ſimul cum homonymia eorumdem ad ejus Hiſtoriam intelligendam maximè conducentem. Barcinone apud Michaëlem Ortiz 1568. 4.

Multis hunc laudat ex Antonio noſtro de Iepes Gabriel Bucelinus in *Annalibus Benedictinis* ad annum MDLIV.

F. HIERONYMVS DE SANCTA MARIA, vulgari ſæculi cognomento LOPEZ DE MESA, natus in oppido *Foncarral* propè Matritum, Auguſtinianus nudipes, anno MDCXXV. Romam veniens in hac urbe manſit in S. Ildephonſi domo, quod Hiſpanienſis Congregationis excalceatorum cœnobiū eſt. Plurium annorū opus perfectum, aut pene perfectum reliquit moriens Latinâ, Grȩcâ & Hebrȩâ eruditione diſtinctum, ſcilicet -

Etymologico *de las lenguas Latina, Griega, y Eſpañola*, totidem tomis, quot hæ linguæ ſunt, contribuendum.

Obiit octogenario major an. MDCLXVI.

F. HIERONYMVS à SANCTA MARIA, ordinis quoque is excalceatorum D. Auguſtini, Procurator generalis in Romana Curia, edidit Hiſpanicè.

Exercicios *eſpirituales de cada dia*. Salmāticæ apud Didacū de Cuſſio an. 1610. 16.

Præterea editurum eſſe eum ſciebat Leo Allatius, ut ipſe in *Apibus ſuis Vrbanis* teſtatur, Latinè quidem,

De Sandaliis, calceamentiſque Apoſtolicis, Tractatum.

Indicem Sanctorum & virorum ſanctitate illuſtrium Hiſpanorum.

Cata-

Catalogum Epiſcoporum ſedium Hiſpanarum : ſive *Apparatum ad Hiſpaniam Chriſtianam, diœceſumque Hiſpanarum Hiſtoriam Sacro-profanam* ; cui conſcribendæ intentus erat.

Horum nullum vidimus typis mandatum.

HIERONYMVS MARTEL, Cæſaraugustanus, Auguſtini filius, nobili ſtirpe editus, regni Aragoniæ Chronographus, in quo munere Ioanni Coſtæ ſucceſſit, eóq; dignum ſe oſtendit, ſcribens-

Chronologia *univerſal del mundo, Primera parte*. Cæſarauguſtæ. an. 1602. in fol. Hoc opus non integrum fuiſſe excuſum Ioannes Andreas Vſtarrozius paulo poſt laudandus côqueritur. Schedæ M.SS. remáſerunt apud Dom. Michaëlem Martel authoris ex fratre, aut aliunde nepotem, Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ Canonicum.

Forma *de celebrar Cortes en Aragon*; olim ſummarium ejus libelli, quem de hac re ſcripſerat Hieronymus Blaneas, deinde juſtum opus: quod Ioannes laudatus Vſtarrozius Aragoniæ & ipſe Chronographus unà cũ altero Blancæ publieavit Cæſarauguſtæ anno 1641. in 4.

Relacion *de las fieſtas que la eiudad de Zaragoza hizo en la Canonizacion de S. Iacinto*. Ibidem ann. 1595. typis Laurentii de Robles in 8.

Continuaſſe eum magni Suritæ Annales, ſed nihil hujus continuationis edidiſſe affirmat Vſtarrozius, qui de noſtro hęc annotavit in editione opuſculi jam dicti *De la forma de celebrar Cortes*.

F. HIERONYMVS MARTHON, Benedictinus monachus, Pinciani monaſterii Abbas, Concionatórque inter ſuos generalis, elegánter ſcripſit-

Primera *parte de Diſcurſos, ò Sermones Evangelicos Dominicales y Santorales deſde el I. Domingo de Adviento haſta las fieſtas del Nacimiento de Nueſtro Señor*. Pinciæ an. 1614. in fol. Puritatem Sermonis, atque eloquentiam amat, quarum virtutum, nec minus doctrinæ nomine deſiderari fecit anni reliquum à ſe promiſſum. Publicari fecit item *Hiſtoriæ Benedictinæ Antonii de Iepes* partem VII. poſthumam.

D. HIERONYMVS MASCAREÑAS, Luſitanus, Oliſſiponenſis, Georgii Marchionis de Montalban filius, Petri ſimiliter Marchionis de Montalban germanus frater, ad S. Petri Conimbricæ urbis collegium olim ſodalis ſub bonarum artium ac Theologiæ præceptoribus meruit, cenſebatúrque oratoris Chriſtiani inter cives ſuæ urbis munere, cúm res in Portugallia turbatæ ſunt. Vnde elam evadés cũ fratribus, ne infidelitatis labe fœdaretur, & ad regiam noſtram accedens, à beneficētiſſimo Rege Philippo IV. ſtatim ornatus eſt Calatravenſis militiæ cruce & inſignibus honorificóque inter ordinum militarium Senatores loco, juſsúſque, ei ut ad cortinam in Capella præſto eſſet. Ivit deinde in Germaniæ uſque fines, Marię Annę Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ Sereniſſimæ ad Sponſum deducendæ gratiâ, deſtinatus eidem ab eleemoſynis, & à Cappellæ pręfectura; atque inſuper Leirenenſis Epiſcopus, ſi quando regni illius antiqua rediret facies, deſignari promeruit. Inde creato ſive reſtituto vetere Portugallię Concilio in Regis Curia eò fuit immiſſus, relictis negotiis equeſtrium ordinum, unà cum aliis viris Luſitanæ gentis principibus. Tandem pace, regníque appellatione Brigantinę familię conceſſâ deſtinatum Portugallię fruſtra Epiſcopum Segovienſis apud nos Eccleſię præfectum eũ Gubernatrix Regina Sereniſſima voluit; Clemens IX. Pont. Max. die Aprilis IX. an. MDCLXVIII. Antiſtitẽ creavit. Caſtellanæ hic eloquentiæ, atque Hiſtoricæ rei ſtudium, quo mirificè delectatur, aliquot in hunc uſque diem libris editis palam fecit omnibus, aliiſque propediem edendis faciet: nempe;

Viage *de la Reina D. Maria Ana de Auſtria ſegunda muger de Felipe IV. haſta la Corte de Madrid*. Matriti 1650. in 4.

Apologia *Hiſtorica por la Illuſtriſſima Religion y inclyta Cavalleria de Calatrava; ſu antiguedad, ſu extenſion, ſus grandezas entre las militares de España*. Ibidem apud Petrum Diaz de la Carrera 1651. 4.

Raymundo *Abad de Fitero, de la orden del Ciſter, fundador de la ſagrada Religion y Cavalleria de Calatrava*. Ibidem an. 1653. 4.

Amadeo *de Portugal, en el ſiglo Iuan de Meneſes de Silva, religioſo de la orden de San Franciſco de la Obſervaneia y fundador de la Illuſtriſſima Cõgregacion de los Amadeos en Italia*. Ibidem an. 1653.

Vida, *virtudes y maravillas de Fr. Iuan Pecador religioſo del orden y hoſpitalidad de San Iuan de Dios*. Ibidem.

Diſpoſuit renovatum in generali Capitulo anni MDCLII. Conſtitutionum ordinis ſui corpus hoc titulo inſeriptum,

Definiciones *de la Orden y Cavalleria de Calatrava*. Matriti 1661. in folio.

Scribere cœpit ante aliquot annos, *Vida de Nueſtra Señora*, cui pertexendæ ſedulam operam navare eum ſæpe vidimus, cùm domi ſuæ ferè quotidie nos exciperet, obſequium hoc & conſuetudinem noſtram non dedignatus.

F. HIERONYMVS A MATRE DEI, Carmelitarum reformatorum ſodalis, ſcripſiſſe dicitur-

Colloquia Angelica *inter Deiparam Virginem & Peccatorẽ*. Antverpiæ 1634.

F. HIE-

F. HIERONYMVS DE MENDIETA, Franciſcanus, M.S. reliquiſſe fertur -

Hiſtoria Eccleſiaſtica *Indiana.* Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali* Titulo XX.

HIERONYMVS DE MENDOZA, Luſitanus, Portuenſis, ſcripſit vernaculè -

Iornada *de Africa,em a qual ſe reſponde à Geronimo Franqui, e outros, e ſe trata do ſuceſo da batalla e cativerio, e los que en elle padeceraõ por naõ ſeren Mouros, com outras couſas dignas de notar.* Oliſſipone 1607. in 4.

HIERONYMVS MEROLA, patriâ ex *Balaguer* oppido Principatus Cataloniæ, Philoſophus & Medicus Doctor, ſcripſit -

Republica *original ſacada del cuerpo humano*; duobus libris, in quorum poſteriori ventilatur ea quæſtio, *Vtra ſit potiori loco habenda, Medica ars, an Legalis facultas.* Barcinone 1587. & 1595. in 8.

HIERONYMVS DE MONDRAGON, Profeſſor Iuris Cæſarauguſtanus, ex Italica in noſtram vulgarem tranſtulit -

Ratos *de recreacion de Ludovico Guicciardino.* Cæſarauguſtæ apud Petrum Puig. 1588. in 8. ſcripſitque -

Cenſura *de la locura humana*, 1598. 8. Ilerdæ.

Vniverſal *y artificioſa Ortografia de Latin y Eſpañol.* Cæſarauguſtæ 1594. in 8.

Arte *para componer en metro Caſtellano*: ſimúlque -

Proſodia *Latina en Caſtellano.* Ibidem apud Laurentium de Robles 1593. in 8.

F. HIERONYMVS DEL MONTE, Matritenſis, ſodalis Mercenariorum, qui captivos redimunt, S. Theologiæ quondam Barcinonenſis, atque item Montpeſulanus in Galliis Profeſſor, ſcripſiſſe dicitur Tractatum -

De Modo ſtudendi atque interpretandi Sacram Scripturam, authoribus Alphonſo Ramon in *Hiſtoria hujus ordinis* lib.VII. cap.XVII. atque Ægidio Gundiſalvi Davila in opere *Magnalium oppidi regii Matritenſis.*

HIERONYMVS MONTER, (ita placet pro MENTER, quod habet Valerius Andreas) in Oſcenſi Aragoniæ Academia Philoſophus, edidit -

In Logicam Ariſtotelis methodicam Introductionem. Cæſarauguſtæ, 1554. in 4.

F. HIERONYMVS MORENO, ex familia Prædicatorum, domóque Hiſpalenſi, conſcripſit -

La vida *y muerte y coſas milagroſas que el Señor a hecho por el bendito Fr. Pablo de Santa Maria fraile lego de la orden de Predicadores.* Hiſpali 1609. in 8.

HIERONYMVS MVÑOZ, Valentinus, uno omnium, qui de eo loquuntur, ore & ſenſu, perpetuáque ævi ſui confeſſione, multiplicis doctrinæ meritis poſterorum memoriam & laudem provocat. Eâ quippe linguarum fuit Græcæ, Hebraicæque notitiâ & comprehenſione, ut nõ ſine idoneo teſte affirmare poſſimus, Hebraicas eum literas Ancone in Piceno Italiæ docentem pro verè ab Hebræis nato, intérque eos educato, potiùs quàm pro Valentino, inter Hebræos ipſos conſtanter habitum. Liberalium omnium artium, præcipuéque Mathematicarum eximiam, quâ cenſebatur is, cognitionem adeò celebrant ejus æquales, ut nec vereantur antiquorum doctiſſimis ex æquo eum componere. Hujus famæ virum Valentiæ jam in patria, ut credimus, Matheſeos, Hebraicæque eruditionis Profeſſorem Salmantini ad gymnaſium ſuum totius orbis ampliſſimum honorificis conditionibus invitantes, utriuſque hujus ſcholæ (duplices enim docendi partes, nec tenui ſtipendio dotatæ ſunt) Præfectum creavêre. Quas gerens ſuum ibi diem obiiſſe, magnúmque ſui deſiderium doctis omnibus reliquiſſe dicitur. Solatio eſſe poterant edita ab ipſo opera, quæ domi aſſervabat, ingenio atque eruditione referta: ſed ea rara, ne dicam ferè unicum, populare hactenus typorum beneficio factum ſcimus; nempe -

Inſtitutiones Arithmeticas ad percipiendam Aſtrologiam & Mathematicas facultates neceſſartas. Valentiæ 1566. in 4.

Alphabetum Hebraicum cum ratione legendi cum punctis, Hieronymo Muñoz authore, apud Gabriëlem Soram Aragonenſem Bibliothecæ poſſeſſorem locupletiſſimæ, ab ipſo ejus catalogo doctus, fuiſſe ſcio.

Lecturam item *Geographicam*, Valentiæ, ut credo, dum profiteretur ibi, ſcriptam, pro ſe adducit Gaſpar Eſcolanus Valentiæ regni Chronographus. Antonius Verdier in *Bibliotheca* meminit alterius operis in Gallicũ ex Hiſpano tranſlati cum hac inſcriptione.

Traicté *du noveau comete, & du Prognoſtique d'iceluy compoſee premierement en Eſpagnol par Hieronime Mugnoz Profeſſeur ordinaire de la lengue Hebraique & des Mathematiques en l'univerſité de Valence.* Paris. per Martinum Iuvenem 1574. in 8. Interpres fuit Guido le Fevre, ſeu Fabricius, Boderianus.

F. HIERONYMVS MVÑOZ DE TEVAR, (Tevarienſem ſe nominavit author) ordinis S. Dominici, dedit foras -

Homilias F. Hieronymi a Sanavarola Ferrarienſis Dominicani in libellum Ruth, & in tria alia Scripturæ loca, à ſe in Latinum ex Italico converſas. Salmanticæ typis Ioannis à Canova. 1556. 4.

HIERONYMVS MVRILLO, Chirurgus Cæſarauguſtanæ urbis, ſcripſit -

The-

Therapeutida, *metodo de Galeno en lo que toca à Cirurgia*. Cæſaraugustæ apud Bartholomæum de Naxeta an. 1572. 8.

HIERONYMUS NATALIS, Balearicus, idiomatum Latini, Græci, Hebraicique peritiſſimus, Tridentum profectus ad Synodum œcumenicam anno MDXLVI. Romæ ſe in Ieſuitarum ſodalitatem dedit. Prudentiâ is, alacritatéque, ac diligentiâ ſingulari, nec minùs probitatis exemplo familiæ hujus principi Ignatio & aliis Præpoſitis generalibus, egregiè adminiſtratis pluribus domi officiis in promovenda iſta & propaganda eximiam navavit operam. Extant ab eo -

Annotationes, ac *Meditationes in Evangelia, quæ in ſacroſancto Miſſæ Sacrificio per totum annum leguntur*: quas pulcherrimis præſtantiſſimorum artificum cælaturis adornari fecit; editæ Antverpiæ cùm apud Nutiû an. 1594. tum apud Plantinum anno 1607. Moguntiæq; typis Albini eodem anno.

Romæ diem extremum in domo Novitiorum vidit an. MDLXXXI. ætatis ſuæ LXVI.

HIERONYMUS NAVARRO, ſcripſit, cum Syndicus eſſet pauperum non mendicantium Valentinæ urbis,

Conſuelo *de Pobres*. Barcinone anno 1604. in 16.

F. HIERONYMUS NUÑEZ MORQUECHO, ex ordine B. Virginis de Mercede redemptionis captivorum, Theologiæ Profeſſor in Pinciana Schola, vir pietate ſpectatus, reliquit M. S. in Pincianæ ſodalium Bibliotheca -

In Tertiam Partem S.Thomæ volumen.

F. HIERONYMUS OLEASTER, civibus ſuis Luſitanis DE AZAMBUJA dictus, patriam habuit ſortè *Azambuja* oppidû Tago flumini adjacens, ipſe in regio monaſterio, cui à pugna cum Caſtellanis commiſſa nomen ante tria ſæcula inditum eſt, Dominicanorum fratrum geſſamine anno vigeſimo ſupra milleſimum & quingenteſimum induto, egregiè quidem ad germanam Bibliæ Theologię profeſſionem ſe non vulgaribus inſtructum præſidiis comparavit. Græcæ enim linguæ, atque adhuc magis Hebraicę compos factus, ſcholæ ad hæc quæſtionibus probè exercitus, adyta ſacra in fontibus linguæ ipſius ſanctæ non inſpexit tantùm, ſed derivare in omnium uſum fideliter voluit. Eâ interim doctrinæ famâ clareſcere jam vulgò fuit exiſtimatus, ut à domeſtica literarum occupatione transferre ſe anno MDXLV. in Italiam debuerit ad œcumenicum Côcilium tûc primùm in Tridentina urbe celebrandum, unà cum aliis familiæ ſuæ Theologis eminentiſſimis à Ioanne Rege Luſitanorum tertio deſtinatis, quorum nulli inferior ipſe apparuit. Inde reverſum idem Rex in Africæ Pontificem Inſulę S. Thomæ nuncupavit, ſed fruſtra: tergiverſantémque bonâ gratiâ in chariſſimum ei literarum otium remiſit. Nec diu poſt ab Henrico S. R. E. Cardinali, qui per id tempus ſupremâ rerum fidei præfecturam adminiſtrabat, violatæ religionis Iudex delectus Ulyſſiponenſibus integrè jus inter alios dixit. Ad quem Henricum directa velut in gratitudinis pignus ab eo ſunt intra non multum tempus -

Commentaria in Pentateuchum Moyſi, hoc eſt, in quinque primos Bibliorum libros: quibus juxta Magiſtri Sancti Pagnini Lucenſis interpretationem Hebraica veritas cùm ad genuinum literæ ſenſum, tum ad mores informandos ad unguem enucleatur. Oliſſipone primùm anno 1556. in folio, deinde Antverpiæ apud hæredes Stelſii 1568. in folio, mox Lugduni an. 1586. in folio apud Petrum Landry, & an. 1589. Quia nẽpe hæc Sanctis Pagnini editio cæteris omnibus (ut ipſe ait) quas licuit videre, germaniùs Hebraicum fontem referre videtur, eam præ cęteris interpretationem delegit, non tam illam quàm in illa Hebraicum contextum expoſiturus. Ejus item -

In Eſaiam Commentaria, operâ Petri Calvi Dominicani ſodalis in Gallia edita ſunt Pariſiis in fol. 1623. poſt antiquiorem aliam ejuſdem regni editionem, item an. 1658. apud Cramoiſium.

Abſoluta, editionémque ſpectantia ejuſdem tenoris *Commentaria in Regum libros, in Pſalmos, in Hieremiam, duodecimque* alios *minores Prophetas* reliquiſſe dicitur; in reliquos autem Bibliorum libros quidquam elucubraſſe. Quę omnia in ſchedis M.SS. adhuc, vel rineas, quod indignum, vel aliorum libros, quod injuſtum eſt, magno omnium dolore, qui his delectantur literis, paſcûnt. Obiit ante impletam provinciæ præfecturam in qua Ludovico Granatenſi ſummo illi viro, nunquámque ſine ſummæ præconio laudis nominando, ſuccenturiatus fuerat, an. MDLXIII.

HIERONYMUS DE ORMACHEA GUERRERO, origine Cantaber, domo autem Xerezienſis in Bætica, Eccleſiarum Lucronienſis & Albeldéſis Canonicus (ut appellare amant eccleſiaſtico ritu) Magiſtralis, Illuſtriſſimo D. Gabrieli S.R.E. Cardinali de Trejo Malacæ Antiſtiti à viſitationibus territorii hujus ſacri, atque eleemoſynarum diſpenſatione quondam fuit. Nuncupavit autem D.Gundiſalvo Chacon Velaſco & Faxardo Calciatenſi & Calaguritano Pontifici -

Commentariorum in Cantica Canticorum Salomonis, tomum primum. Quorum verba omnia declarantur de puriſſima Conceptione B. Virginis Mariæ ſine originalis labe peccati, & de aliis ejus excellentiis. Lucronii apud Ioan. Mongaſton 1637. fol.

D. HIE

D. HIERONYMVS DE OROZ, Navarrus ex oppido *Borgueto* diœceſis Pampilonenſis, collegii Sanctæ Crucis Valliſoletani togâ indutus in ea ſchola profeſſus fuit jura civilia & canonica, tam ex Inſtitutionum, ut vocant, Digeſtique veteris, quàm ex cathedris Clementinarum, Sexti, ac Decretalium veſpertinis horis aſſignatarum. Inde factus Curiæ hujus Pincianæ Fiſcalis Advocatus edidit -

De Apicibus Iuris Civilis libros V. *in quibus ferè duo millia textuum ejuſdem juris, vel ex profeſſo noviter explicantur, vel ex aliqua ſpeciali nota obiter illuſtrantur.* Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1661. in folio.

Factus poſtea fuit Granatenſis Cancellariæ Index.

D. HIERONYMVS DE ORTEGA & ROBLES, Matritenſis, Sancti Iacobi eques, Philippo Regi IV. à ſecretis primum in Cruciatæ, deinde in rerum Indicarum Conciliis, publici juris fecit -

El Deſpertador, *que aviſa à un Principe Catolico, ia de las inquietudes de la guerra, ia de los ſoſiegos de la paz, hecho de la vida del Emperador Conſtante*. Matriti 1647. in 8.

HIERONYMVS OSORIVS, Oliſſipone editus utroque parente nobili Ioanne Oſorio à Fonſeca & Franciſcâ Gil de Govea, vel puer adhuc Latinè loquens præceptoribus erat admirationi. Literis Latinis, Græciſque Salmanticæ à XIII. ætatis anno ſedulam operam, necnon & juris arti aliqualem navavit. Pariſiis hinc ab undeviceſimo Ariſtotelem, hoc eſt, rationalem & naturalem ejus Philoſophiam didicit, Petro Fabro uno ex S. Ignatii Lojolæi Sociis ibi uſus perfamiliariter. Vnde Bononiam veniens ſacras literas, & claveni earum idioma Hebraicum avidè hauſit. Quas quidem ſacras literas, in Luſitaniam inde reverſus, Ioannis Regis voluntati obſequutus, Conimbricæ in ſchola profeſſus fuit, Iſaiæq; librum, Paulique ad Romanos epiſtolam magno cum ejuſdem Vniverſitatis plauſu explicuit. Sacris initiatus, beneficio Ludovici Portugalliæ Infantis adminiſtrandam accepit *Tavara* Eccleſiam longè ab Aula, cujus habitationi periculis undique magnis vallatæ ſeceſſum illum, ſed innoxium, non invitus præferebat. Hac animi virtute Henricum Cardinalem, alterum Ioannis Regis fratrem, atq; ipſam Catherinam regni pro Sebaſtiano minorenni Gubernatricem ſic devinxit, ut prior ille, Eborenſis cùm eſſet Præſul, Eccleſiæ ſuæ Archidiaconatu, Regina autem inde Silvenſis Epiſcopatus mitrâ eum ornaverint. Munus jam aliquot annis hoc gerebat præſtantiſſimi, veréque ſubditorum paſtoris: cùm Africam infauſtiſſimo ſydere actus Sebaſtianus Rex cogitavit; quem officii ſui memor non ſatis paratum atque adhuc improlem à propoſito iſto deterrere pręcipiti fruſtra connixus, nè malis, quæ præſagiebat, intereſſet, religionis colore quæſito Romam ad Gregorium XIII. Petri claves tunc gerentem ſolemni obſequio demerendum ſe tranſtulit; cui uti literarum & literatorum fautori clariſſimo noſter Oſorius, in quo eloquentia cum doctrina certabat, eximiè charus advenit, & in magno pretio habitus fuit. Anno elapſo in patriam revocatus à Rege paulò pòſt infœliciſſimè à Mauris cum flore Luſitanæ nobilitatis ac virium extincto, Henrici ſucceſſoris imperium optimis patriæque ſalutaribus adjuvit conſiliis; Antonium Ludovici nothum filium, cujus adoleſcentiam olim præceptor rexerat, à lęva illa mente, quæ ipſum poſt patrui Regis obitum rem præcipitare ſuam adegit, dehortari conatus, Philippique Caſtellæ noſtri Regis legitimo ſucceſſionis juri, multóque magis publico regni commodo non obſcurè favens. Quare, nè à popularibus ſuis inauditus ipſe malè ob hoc audiret, *Defenſione nominis ſui* in publicum editâ, quæ quidem nunquam minùs quàm hoc noſtro tempore è civium manibus excidere debuit, ora calumniantium obſtruxit. Et tamen contractâ ex animi ægritudine, quòd moveri undique populares videret vanam ſpem ſectantes, ægritudine corporis, eo ipſo anno & tempore, quo huic regno immiſſus fuit Caſtellanus exercitus, Tavilæ Silvenſis diœceſis oppido vitam cum morte poſt viginti dies religioſiſſimè commutavit, Auguſti nempe XX. anni MDLXXX. Planè in hoc viro quidquid præſtantis & eximii natura concedere, ſtudiàq; literarum conferre ſolent, cumulatum meritò dixeris. Nam præter innocentiſſimos mores, ductámque ad unguem Pontificiæ vitæ formam, ſic in eo reſplenduit ſapientia eloquentiæ cōjuncta, ut neſcias quid in ejus doctiſſimis & elegantiſſimis lucubrationibus, ſolidiſſimæne, ac verè Chriſtianæ Philoſophię documenta, & illuſtres undique cogitationes, quibus Platonem, an excellentia Latinę loquutionis, quâ Tullium Ciceronem ad Eccleſiæ caſtra deducere voluiſſe videtur, celebritate majori & laude dignum ſit. Quarum quidem in priore virtute nemini ex ſapientiæ tam veteribus, quàm novis pręceptoribus palmam concedit; in poſteriore autem Bembos, Sadoletos, Eraſmos, Muretos, Iovios, atque omnes alios eloquentię Tullianæ admiratores atque imitatores ex æquo ad certamen provocare poſſe vulgò exiſtimatur. Idcircóque Ciceronis Luſitani jure ac meritò appellationem promeruit. Vitam ejus & laudes Latino ſtylo duxit Hieronymus Oſorius alter, noſtri ex fratre nepos, quam cum patrui & educatoris ſui opetibus Romæ foras dedit, quámque Luſitanis communicavit Bernardus de Fonſeca, & ipſe ei propinquus. Hanc eamdem in epitomen contractam Andreas Schotus *Bibliothecæ* intexuit *Hiſpanæ*.

Æqualis quoque Oſorio fuit Alphonſus Garſias Matamorus Hiſpalenſis, callidus ille hominum & monumentorum æſtimator, cujus hæc de eo verba ſunt in *de Academiis & doctis Hiſpaniæ Viris* Apologia. *In his eſt Hieronymus Oſorius, qui de Gloria, & de Civili & Chriſtiana Nobilitate nobiliſſimos libros ſuavi ſimul & artificioſâ verborum ſtructurâ citra verſum conſcripſit. Sono & numero orationis leniter demulcet aures, ut hâc unâ poſſit ſingulari virtute cum Lactantio & Chriſtophoro Longolio & quovis alio Ciceroniano non injuriâ certare. Ariſtotelicâ tamē quâdā differendi ratione & copia ſic eſt uſus, ut non ad voluptatem aurium, quæ ſumma eſt, ſicuti ego æſtimo, in hoc authore, ſed ad judiciorum certamen ſcripſiſſe videatur.* Hæc ille. Cujus quidē Oſorii dictio Franciſco Sanctio Brocenſi in *Paradoxis*, viſa eſt *exculta & numeroſa*; Franciſco Baconio in *de Augmentis ſcientiarum* libris *luxurians & diluta*; Iacobo Gaddio *Scriptores non eccleſiaſticos* celebranti, *rotunda, numeroſa, nobilis, verborum luminibus & rerum majeſtate auguſta*. Abſtineo pluribus, ne in re nota ſciolus videar. Opera ejus authorem ſuum ſatis commendant ſupérque. Quæ quidem Romana editio Hieronymi junioris induſtriâ procurata quatuor voluminibus continet; quibus & propria quædam adjunxit ille nō indocta. Primo cōprehenduntur.

De Nobilitate Civili libri II. (Gallicè quoque extant, authore mihi Verderio) ſimúlque.

De Nobilitate Chriſtiana lib. III. Oliſſipone an. 1543. Florentiæ an. 1552. Baſileæ apud Petrum Pernam an. 1571. Quos libros valde laudat Andreas Tiraquellus initio operis *de Nobilitate*.

De Gloria lib. V. cum ſuperioribus Florentiæ an. 1552. in Bilbaonenſi oppido Cantabriæ an. 1578. Coloniæ 1594. in 12. Pariſiis apud Ieſaiam le Preux an. 1608. in 8.

De Regis Inſtitutione & diſciplina, lib. VIII. Coloniæ apud hæredes Birckman. anno 1574. in 8. Gallis communicavit hoc opus Petrus Briſonius Barnabæ Præſidis frater, Pariſiis editum in officina Petri Huillier an. 1583. in folio. Nempe Oſorius in his ultimis commentariis reſarcire damnum fuit conatus, quod ex Ciceronis *de Gloria, de Republica & de Conſolatione* libris jam pridem temporum injuriâ deperditis fuerat acceptum: cùm tamen de *Conſolatione* nihil poſſe à ſe, vel amplius, vel ſubtilius excogitari, quàm eſſet ſacer ille Iobi Prophetæ liber, exiſtimaverit. Quare cum eleganti ſanè paraphraſi explicuit.

De Rebus Emmanuelis Luſitaniæ Regis invictiſſimi virtute & auſpicio geſtis, lib. XII. Oliſſipone an. 1571. fol. Coloniæque apud eoſdem Birckmani hæredes 1574. in 8. cum *Prolegomenis* Ioannis Metelli Sequani. Galli ſuam fecerunt hanc Hiſtoriam, neſcio quo interprete; quæ Genuæ edita eſt à Franciſco Perrin an. 1581. in fol. uti Verderius refert in *Bibliotheca Gallica*.

Defenſio ſui nominis, de qua diximus.

Epiſtolæ quædam.

Secundum volumen hæc continet.

Admonitionem in Epiſtolam ad Eliſabetham Reginam.

Epiſtolam ipſam *ad Eliſabetham Angliæ Reginam*. Hæc Epiſtola in Gallicum ſermonem converſa à Ioanne de Maumont prodiit Pariſiis ex officina Nicolai Cheſneau an. 1565. 8.

In Gualterum Haddonum ejuſdem Reginæ Magiſtrum libellorum ſupplicum, de vera Religione lib. III. Oliſſipone anno 1567. in 4. Dilingæ an. 1569. 8. cúmque Chriſtophori Longolii non diſſimilis argumenti *Oratione*, an. 1576. Coloniæque 1585.

De Iuſtitia cæleſti, libros X. ad Reginaldum Polum Cardinalem. Coloniæ apud Birckmanni hæredes an. 1574. 8. *Apologiam* item in *reprehenſores hujus operis* ſcriptā laudat Oſorius junior in præfatione ad hos libros.

De vera Sapientia, libros V. ad Gregorium XIII. P. M. Oliſſipone an. 1578. Coloniæ an. 1579.

In Epiſtolam B. Pauli ad Romanos libros IV.

Tertium hæc;

Paraphraſim in Iob. lib. III.

Paraphraſim in Pſalmos.

Commentaria in Parabolas Salomonis:

Paraphraſim in ejuſdem Salomonis Sapientiam.

Tandem quartum comprehendit

Paraphraſim in Iſaiam lib. V. Coloniæ an. 1584. in 8.

Commentarium in Oſeam Prophetam. &

In Zachariam Prophetam.

In laudem Divæ Aecatharinæ (ſic vocat cum Baronio) *orationem*.

In Evangelium Ioannis Orationes XXI.

Acceſſerunt ex propria Hieronymi junioris penu ea, quæ ſtatim ei adjudicamus.

HIERONYMVS OSORIVS alter, ſuperioris ex fratre nepos, Canonicus Eborenſis, patruo debuit educationem in literis & pietate; cujus veſtigiis planè inſiſtens, M. Tullium ſermonis Latini magiſtrum, Sacros libros Sapientiæ promptuarium, uti ſunt, ſibi delegit. Gratus quoque educatori ſuo viro omni memoriâ clariſſimo Romam veniens omnia ejus opera, quæcumque in hunc diem prelo ſubjecta fuerant, quæq; adhuc in ſchedis latebant, ſimul edidit quatuor voluminibus, ut nuper monuimus, anno MDXCII. propria quædam interſerens; nempe in veſtibulo editionis.

Vitam Hieronymi Oſorii Silvenſis Epiſcopi.

Notationes in ejuſdem Paraphaſim Pſalmorum in tertio volumine, ubi & -

Paraphraſim in Cantica Canticorum,& in eamdem breviores notationes.

Andreas Schotus parum advertenter plura huic tribuit, quæ vere ſenioris ſunt Oſorii.

Catalogum Archiepiſcoporum Eborenſis Eccleſiæ tribuit ei Gaſpar Eſtazo *Antiquit. Portugalliæ cap. XCIV*.

HIERONYMUS OSORIO DE SOLORZANO, in ſchedis reliquit, authore Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica Occidentalis* Tit. XIII.

Relacion de la jornada de D. Fernando de Oruña ala poblacion de Guaiana y Dorado.

F. HIERONYMUS DE PANCORVO, Giennenſis, Carmelitarum ordinis, Hiſpalenſis quondam Theologiæ apud ſuos Profeſſor, Iudicibus fidei Apoſtolicis à munere conſultationum; dedit in publicum -

Diſquiſicion de los Santos Martyres de Arjona. Hiſpali 1634. 4.

Diſquiſicion de Santa Potenciana virgen: ad Emin. Cardinal. de Sandoval Giennenſem tunc Antiſtitem. an. 1643. adverſus quoſdam, qui apud nos etiam floruiſſe ac in ædicula prope Villam-novam Illiturgitanam (*Villanueva de Anduxar*) eſſe tumulatam prorſus ab illa diverſam Romana Virgine, quam Pudentianæ nomine XIV. Maji menſis die Eccleſia celebrat, ſunt arbitrati.

Sermon que predicò en el Capitulo Provincial de Andalucia el año de MDCXLII. Hiſpali eodem anno in 4.

Luſit etiam Centurionis N. Caſtro de Torres nomine latens, & quidem facete,

Panegyrico al Chocolate en octava rima.

Vertit etiam ex Latino in ſermonem vernaculum Ioannis à Carthagine Franciſcani librum -

De la Antiguedad del orden de Nueſtra Señora del Carmen. Hiſpali anno 1623. in 8.

Quam interpretationem Hieronymo Pancorvo Franciſcano, qui nullus fuit, ut exiſtimo, haud recte tribuit Lucas Vvaddingus.

HIERONYMUS PARDO, unde domo fuerit, neſcio; at quidem ex eorum agmine fuit, qui apud Pariſios Philoſophiam profitentes, totos ſe in Dialecticis quæſtionibus importuniſſimis, præſtigiiſque ſophiſmatum conſumebant, ingenio ſuo non minus, quàm otio auditorum abuſi: quorum alter *Quadraturæ* nomine, alter *Roſarii*, aut alia ſimili appellatione, ut noſter, qui *Medullam* operi inſcripſit, ſuos labores, ſive male-feriatorum hominum commentationes publicare conſueverunt. Hi ſcilicet, in quibus (uti Ludovicus Vives V.C. conſcripto in rem libello, ſcite, ac feſtive dixerat) ſchola Pariſieſis, tanquā anus quædam poſt octingenteſimum ſuę ętatis annum cum tanto ſenio ſummè delirare viſa eſt. Nempe authorem præfert hunc Pardum, addito etiam *perſpicaciſſimi artium præceptoris* elogio,

Medulla Dialectices, Pariſiis edita in folio anno 1500.

HIERONYMUS PARDO, Matritenſis è Gallæcis oriundus, Clericus regularis ex iis, qui Minores nuncupantur, Salmanticæ Theologiam docuit, atque Compluti, pluráque apud ſuos munera obivit,& inter alia provincialis fuit Præpoſitus, ſacræ fidei judicibus à conſultationibus Theologicis, atque eorum vice librorum ac Bibliopolarum viſitator. Dedit in lucem -

Diſcurſos Evangelicos para las feſtividades principales de los Santos. Matriti anno 1650. in 4. Idémne an aliud eſt, *Excelencias de Santos*, Matriti anno 1657?

Sermones Evangelicos para las fieſtas de Chriſto. Ibidem 1652. 4.

Sermones para los dias de Quareſma; duobus tomis. Ibidem 1655. 4.

Hujus eſt etiam illius operis, quod titulo iſthoc prodiit vulgare,

De las Excelencias del glorioſo Apoſtol Sant-Iago entre los demas Apoſtoles pars poſterior libris IV. comprehenſa. Prior enim D. Antonium Calderon Beatienſem, Archiepiſcopum Granatenſem habuit authorem. Vtraq; pars ſimul prodiit Matriti apud Gregorium Rodriguez 1657. fol.

F. HIERONYMUS PARRADO, Bæticus, Medinæ-Sidoniæ natus, Prædicatorum fratrum ſodalis provinciæ S. Ioan. Baptiſtæ Peruani regni, Limæ & Quiti prælecta domi Theologia S. T. M. in Hiſpaniam & Romam venit; parátque Lugdunenſibus typis opus ita inſcriptum, quod abſolutum vidimus, anno ſuperiore MDCLVIII.

Aequilibrium libertatis divinę Angelicæ & humanę tribus vindicibus diſputationibus penſiculatæ.

HIERONYMUS PAULUS DE MANÇANARES, S. T. M. à ſecretorum fide & à manu fuit ſummis viris Ludovico Requeſenio Philippi II. Regis ad Pontificiam aulam Legato, ibidémque Franciſco Pacieco S.R.E. Cardinali, atque inter nos Gaſpari Quirogæ Conchenſium Epiſcopo. Cujus quidem artis ſummam extare voluit ſcribens -

Eſtilo y formulario de cartas familiares. Matriti 1600. 4. & 1607. 4. Veedæ Archipresbyter in hac operis editione audit.

HIERONYMUS DE SAN-PEDRO, ſcripſiſſe dicitur, Petro de Alva authore in *Militia Conceptionis*,

Segnnda *Parte de la Cavalleria celeſtial de las hojas de la Roſa fragante.* Valentiæ anno 1554. in folio.

F. HIERONYMVS DE PERAZA, Dominicanus provinciæ Portugalliæ, Epiſcopus de *Salen* titularis, ut credo, ſcripſiſſe refertur –

De Reſurrectione Dominica Tractatum:

Sermonum volumen:

De Sacramentis.

Quæ opera & authorem nobis nota fecerunt *Chronica* hujus ordinis Monopolitani Epiſcopi lib. II. quartæ Partis, cap. III.

HIERONYMVS DE PEREA, Ieſuitarum ſodalis, ſcripſit –

Vida *de Doña Catalina de Mẽdoza fundadora del Colegio de la Cõpañia de IHS. de Alcalà.* Matriti 1653. Sub nomine verò Gerardi de Cruce –

Criſto *Señor Nueſtro padeciendo, como refieren los quatro Evãgeliſtas.* Matriti 1660. in 8.

HIERONYMVS PEREZ, Villacaſtinenſis, quod Segoviç territorii ſacri nobile oppidum eſt, Parochus loci de *Cardeñoſa* Abulenſis diœceſis, indéque Sanctimonialium Matritenſium, quæ Verbo incarnato ſacram domum habitant, ab excipiendis confeſſionibus miniſter, vir excellenti pietate: cujus virtutes brevis commentarius continet ab ejuſdem monaſterii quadam virgine (*Mariæ S. Angeli* nomen ei fuit) conſcriptus, qui venerabilis Matris *Marianæ à S. Ioſepho* regiæ hujus domus fundatricis *in Cantica Canticorum diſcurſibus*, qui cum ejus vita in publicum editi ſunt, quóſque ſcribendi authorem Hieronymum noſtrum habuit, vulgò præfigi ſolet; ſcripſit –

Miſterios *de nueſtra Fee ſanta.* Matriti an. 1617. in 8. & cũ aliis iterum 1628.

Summa Theologica; duabus partibus: an. 1637. 4. Ibidem.

De los *quatro noviſſimos,* unà cum *Myſteriis Fidei* anno 1618.

De la Concepcioo *de N. Señora.*

F. HIERONYMVS PEREZ, Valentiæ natus, inſtitutum fratrum Mercenariorum, qui captivos redimunt, in Cæſarauguſtana, ſive, ut aliis placet, in Valentina domo, jurans in præfecti verba ſequutus, apud Valentinos Theologiam diu ac Sanctum Thomam interpres ſubtiliſſimus docuit, Philoſophiæ, Theologiæque laureâ cohoneſtatus. Hujus in non mediocrem laudem cedit Franciſcus Borgia ex Gandiæ Duce presbyter ac Præpoſitus generalis Ieſuitarum, hodie jam in Beatorum ordinem ſolemniter receptus, eo tempore quo ſe religioſæ vitæ accingebat, literis ſacris in collegio Gandienſi unà cum iis, qui eò venerant, hujuſmet familiæ ſodalibus imbutus. Nempe ab Schola Valentina, in qua profitebatur, cum & Vicario munere jam integrum ordinem rexiſſet, honorificâ ſatis conditione ad id muneris à principe viro fuit accerſitus. Quod quidem ab Scriptore Hiſpano, qui Borgiæ res literis mandavit, partéſque à noſtro in ea re exercitas, ſine ulla tamen ordinis ſacri, ad quem pertinebat, mentione & laude retulit, diſſimulatum indignè fert Alphonſus Ramõ ſive Raimundus ordinis Mercenariorum fratrum Chronographus lib. XIV. cap. III. *Miræ* hunc *eruditionis virum* appellat Franciſcus Zumel in libro *Variarum Diſputationum ad primam partem, & ad primam ſecundæ D. Thomæ diſputatione V. ſectione I. concluſione IV.* Ioannis Pinedæ teſtimonium laudans dicentis *non tenui rerum cognitione Hieronymum noſtrum ad ſummum illũ noſtræ fidei Lycurgum antiquiorem Hieronymum propè acceſſiſſe; cujus mellitiſſimi commentarii tantò cæteris præſtant quantò divinam Aquinatis tam latè diſperſam Philoſophiam cæteris præſtare perſpicuum eſt.* Viri ſingularem doctrinam cùm fama hæc, tum ſcripta palam faciunt. Plura in Philoſophicis, & nominatim in Phyſicorum Ariſtotelis fragmenta quædam, ut audio, ſcripſit, atque edidiſſe fertur. In Theologicis hæc publicavit ad formam commentariorum Cajetani Cardinalis;

In Primam Partem D. Thomæ Commentaria, quæ reſpondent I. libro Magiſtri Sententiarum. Valentiæ an. 1548.

In Primam Secundæ, alterum volumen; utrumque nuncupatum Franciſco Borgiæ Gandiæ adhuc Duci.

Monoctium: ſive unius noctis opuſculum, an Chriſtus, ut homo, ſit filius naturalis Dei: ad Silveſtrum Prieratem Dominicanum Palatii Apoſtolici Magiſtrũ. Neapoli apud uxorem Marci Evangeliſtæ Papienſis an. 1525.

Contra Hæreticos unius diei opus: ad eumdem Prieratem. Neapoli in eadem officina. Cujus poſterioris operis meminerunt Franciſcus Alphonſus de Roxas in *Eccleſiaſtico* ſuo *Gubernatore* cap. XVIII. §. XVIII. Petrus de S. Cæcilio in libello *de ordinis ſui Scriptoribus:* & Gabriel Adarzo & Santander Hydruntinus Epiſcopus in relatione ad nos miſſa.

Opuſculum De Immaculata Deiparæ Cõceptione, adjudicat Hieronymo Perezio ſodali Mercenariorum ſui ordinis Silveſter de Saavedra in lib. *De Sacra Deipara,* variis locis; ex eóque Alva in *Militia Conceptionis.*

Fertur Hieronymo biennio ante mortis tempus, quod jam olim de Alberto Magno, aliiſque antiquorũ in vulgus promanavit, ſcientiâ & memoriâ prorſus excidiſſe.

F. HIERONYMVS PEREZ, ordiois Minorum, ſcripſit, *Luca Vvaddingo* authore,

Sermooes *de Adviento.* Cæſarauguſtæ. an. 1625. in 4.

HIE-

HIERONYMVS PEREZ DE SAN-VICENTE, Melitenſis Equeſtris ordinis, vertit in vernaculam linguam -

Eſcuela *de Contemplacion y mortificacion de paſſiones de Fr. Iuan de IHS. Maria Deſcalzo Carmelita*. Cæſarauguſtæ, apud Petrum Lanaja an. 1615. 8.

HIERONYMVS PLA, Valentinus, ingenuarum artium Magiſter, ſcripſit, Morla teſte in præfatione *Emporii Iuris*, in qua Valentinos plures literarũ ſtudio ſpectatos celebrat,

In Logicam, & Phyſicorum libros Commentaria.

F. HIERONYMVS PLANES, Majoricenſis, ex *Inca* hujus inſulæ oppido, ut ſcribit Antonius Panes part. I. *Hiſt. Prov. S. Ioannis Bapt.* lib. IV. cap. II. ordinis Minorum ſtrictioris obſervantiæ, lector emeritus & provinciæ ſuæ S. Ioannis Baptiſt. non ſemel Præfectus, edidit -

Examen *de Revelaciones verdaderas y falſas, y de los raptos*. Valentiæ ann. 1634. 4. apud Viduam Chryſoſtomi Garriz.

Sermonea *varios*. Majoricæ 1623. in 4.

Deceſſit Majoricæ inter Cartuſianos, quorum clauſtris ſe incluſerat.

D. HIERONYMVS DE PORRAS, Antiquarienſis, edidit -

Rimas varias. 1639. 8.

Obiit XXIX. Decembris MDCXLIII.

HIERONYMVS DE PORRES, Medicus Doctor, dedit popularibus ſuis vulgarem -

La Pharſalia *de Lucano en octavas*. Quam cum annotationibus fratris ejus Monachi Scurialenſis ordinis S. Hieronymi vidit M. S. in fol. D. Thomas Tamajus.

HIERONYMVS DE PORTOLES, Balbaſtrenſis ex Aragoniæ regno, Iuris utriuſque Doctor, Cæſarauguſtanæque nonnuſquam Scholæ Profeſſor, jus ibi Canonicum interpretatus eſt. Inde foro mancipavit egregiam diu operam, cauſidicinam exercens: cúmque initiatus jam eſſet ſacris, Romam cogitavit Petri Lunelli Præſulis Cajetani, Antoniique Abbatis S. Pancratii ſubnixus gratiâ: quibus fortaſſe officium ſuum interponentibus, beneficium eccleſiaſticũ, ſeu Plebaniam (quod proprium gentis verbum eſt) de *Badenas* obtinuit. Magno hunc ingenio, multáque doctrinâ, necnon & ſingulari ajunt prudentiâ floruiſſe. Opera nobis hæc reliquit.

In Repertorium Fororum & Obſervantiarum regni Aragoniæ Michaëlis Molini Scholia. Duobus tomis Cæſarauguſtæ anno 1587. & 1590.

De Conſortibus ejuſdem rei, & fideicommiſſo legali. Cæſarauguſtæ an. 1584. in 4. Pampelone 1619. apud Nicolaũ de Aſſiain. Item vulgari linguâ,

De la *Iuriſdicion de los Iurados de la ciudad de Daroca*. Cæſarauguſtæ. 1590. 4.

HIERONYMVS DE PRADO, Beacienſis natu, Sacra Biblia in gymnaſio patriæ urbis, ornatus jam Doctorali pileo, interpretabatur, cùm ſæculum peroſus, ſéxque ſupra viginti annos natus, religioſæ vitæ ſacramento ſe ſe inter Ieſuitas piè obſtrinxit. Quò admiſſus, humaniorum prius diſciplinarum quaſi præviâ, deindéque Sanctarum Scripturarum ſolidiore doctrinâ juventutem imbuit domeſticam, Cordubæ in collegio inſignes, ante alios, auditores Ioannem Pinedam & Ludovicum Alcazar, utrumque Hiſpalenſem, Ioannémque Baptiſtam Villalpandum Cordubenſem, quorum poſtea fuit magnum de his literis meritum, ſortitus. Paraverat in *Ezechiëlis Prophetiam* Commentaria, quæ ut pulchriore formâ, vivóque cælatorum opere non ſatis apud nos forte idoneorum, expoſcente id novæ ac ſingularis commentationis dignitate, illuſtriora emitteret, Romam profectus eſt. Quin tamen fieri poſſet voti compos, immaturo exitu, quippe in ipſo adhuc ætatis flore poſitus, univerſæ viam carnis non diu pôſt ingreditur. Prodierunt tamen poſthumi anno, qui conſequutus eſt proximè illius mortem,

In XXVI. priora Ezechiëlis capita Commentarii. Quos nempe Ioannes Baptiſta Villalpandus ſodalis ac diſcipulus, curæ atque editionis comes, lampadem ſibi traditam gnaviter geſtans, unà cum ſuis in reliqua capita *Commentariis*, ſed his quidem cum Prado olim collatis, Philippo II. Hiſpaniarum Rege magnificentiſſimo impenſas præſtante, Romæ apud Aloyſium Zannetum foras dedit an. 1596. in folio.

Inedita adhuc alia apud ſuos reliquiſſe dicitur, nempe,

In Eſaiam, Zachariam, Michæam Prophetam, & in Pauli ad Galatas, Epheſios, Coloſſenſes, Hebræos Epiſtolas.

Vir fuit puſillo corpore maximas animi vires, præſtantiſſimúmque ingenii præcellentis robur geſtans, integritate morum eximius. Obiit annum agens XLVIII. Idibus Ianuarii MDXCV.

HIERONYMVS PVJADES, Iuriſconſultus, Barcinone editus, legum ſtudio Ilerdæ operam dedit, facultatémque docendi atq; inſignia primo ac nonageſimo anno ſæculi ſuperioris accepit. Comitatus Empuritani Aſſeſſor ordinarius fuit aliquot annis, & Commiſſarius, ut vocant, generalis. Convertit autem ferè ſe totum ad conſcribendam, ſermone vernaculo gentis patriam hiſtoriam quam, ſi fabuloſarum quarumdam originum nævi non deturpaſſent, ut illa Barcinonis, aliæque, in quibus deſtituit eum ſagax te-

rum, atque ævi ſepoſiti judicium, prudentia de cætero, ac ſedulitas non parum commendare poſſent. Prodiit ejus prior pars hoc titulo ornata -

Coronica univerſal *del Principat de Catalunya*; nempe ab origine ipſa gentis ad captivitatem uſque Arabicam. Barcinone apud Hieronymum Margarit anno 1609. in folio. Poſteriorem, cujus ipſe author ſpem fecerat, nondum typi vulgarem nobis fecerunt.

Credo & hujus eſt -

Diſcurſo *ſobre la juſta aſiſtencia de los Conſilleres de Barcelona y Sindicos de la Generalidad de Cataluña*, Barcinone apud Hieronymum Margarit. an. 1621. 4.

HIERONYMVS DE QVINTANA, Matritenſis, Noſocomii Rector *de la Latina* nuncupati, quod Beatrix Galindez Salmantina Iſabellæ Reginæ Catholicæ in Latinis Magiſtra, rarum illius ſæculi ornamentum, impenſis ſuis erexit; probatæ virtutis atque integerrimis moribus ſacerdos, in lucem emiſit, gratitudinis in patriam, atque pietatis ergò,

Hiſtoria *de la Antiguedad, nobleça y grandezas de la muy antigua, noble y coronada Villa de Madrid*. Matriti ex officina regni. an. 1629. in folio.

Hiſtoria *del Origen y antiguedad de la venerable y milagroſa Imagen de Nueſtra Señora de Atocha*. Ibidem an. 1637. Nec non &, quod nomine tenus novi opus,

Convento eſpiritual.

HIERONYMVS RAMIREZ, elegans ac difertus Poëta, de cujus patria & vitæ conditione nihil compertum habeo, ſcripſit carmine -

De Raptu *Innocentis Martyris Guardienſis*, libros VI. Matriti an. 1592. in 4. Videlicet rarum Hebraicæ obſtinationis & ſævitiæ exemplum refert, hoc eſt, puerum *Guardiæ* oppidi in Carpentanis ad imaginem & opprobrium veri Dei & Salvatoris Ieſu Chriſti ab impia Iudæorum manu per pariſſima tormenta, atque ultimum crucifixionis mactatum. Quod impium facinus non apud nos tantùm admiſſum ab eis fuit, nam ſimile aliud factum ab Angliæ regni Iudæis integro narravit libello Thomas quidam Monemetenſis monachus ſub Henrico II. Rege circa annum MCLX. teſtibus Balæo, Lelando, Pirſeo de *Scriptoribus Anglicis*; & Ioannes Mathias Tyberinus anno MCCCCLXXV. Tridenti deſcripſit martyrium Simonis innocentiſſimi pueri à Iudæis crudeliter necati, quod tranſcripſit Surius XXIV. Martii.

Epithalamium *de nuptiis Philippi II. Hiſpaniæ Regis Catholici & D. Annæ maximæ Romanorum Imperatricis filiæ*, editum fuit in Ioannis Lupi de Hoios vernaculo libello, *Del Recebimiento de la Reina D. Ana de Auſtria en la villa de Madrid*.

F. HIERONYMVS RAMIREZ DE ARELLANO, Minorum fratrum ſtrictioris obſervantiæ Sancti Gabrielis provinciæ ſodalis, Concionator Apoſtolicus, trium linguarum peritus, multæque & variæ lectionis, opus edidit Sanctorum PP. doctrinâ refertum, verbi Dei præconibus utiliſſimum, ut Vvaddingus ex vero cenſet. Huic titulus -

Stroma, *para el Cap. XIII. de San Iuan &c. con varias expoſiciones literales y morales en la parte que del ſe canta el Iueves Santo que llaman el mandato*. Compluti 1606. 4.

In hujus operis præfatione fidem ſuam obſtrinxit, ſi vita ſuppeteret, pro alterius operis, *de Republica Hebræa*, editione.

F. HIERONYMVS RAMOS, niſi idem ſit cum Hieronymo Romano, ſcripſiſſe dicitur Luſitanè -

Coronica *del Infante D. Fernando que morreo em Fez*. Oliſſipone anno 1577. in 8.

Plane utrumque, & Ramum hunc, & Romanum ſimul laudat G. Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XX. Aprilis. pag. 653.

HIERONYMVS DE LOS RIOS TORQVEMADA, ſcripſit -

Vltima *y final batalla del hombre; declarando el Pſalmo CXX*. Pinciæ apud Andream Mortjon 1593. 8.

HIERONYMVS DE RIPALDA, ex Turolenſi urbe in Aragoniæ regno patrem habuit Bernardinum Medicæ artis Profeſſorem; Compluti verò inſtituto Patrum Ieſuitarum ſe mancipans, virtutum inſigni exemplo, doctrinæque tum domeſticâ in prælectionibus Theologicis, tum publicâ ad populum inſinuatione ætatis ſuæ præluxit æqualibus. Idque non in poſtremâ exiſtimationis parte ponendum eſt, quòd ſanctiſſimæ illius, Angelicæque animæ, cujus in faſtis eccleſiaſticis hodie jam nomen ſignatur inclytum, Thereſiæ de Ieſu Virginis confeſſionibus aliquando præfuit. Virum oſtendunt opuſcula duo pia valde foras ab eo emiſſa;

Suave Coloquio *entre Dios y el Pecador*. Ilerdæ anno 1618. in 16. Matriti autem priùs cum hac inſcriptione, *Razonamiento que hace el Pecador à Dios*, apud Michaëlem Serrano 1614. 8.

Libro *de la Doctrina Chriſtiana*. Is pretio brevitatem compenſans editus ſæpe, Matriti an. 1620. in 8. noviſſiméque correctior an. 1633. cum iconibus, olim Auguſtæ in 8. 1616.

Toleti non ſine ſanctitatis opinione obiit annis quatuor & octoginta natus anno MDCXVIII.

F. HIE-

F. HIERONYMVS RODRIGVEZ, Luſitanus, Emmanuelis Roderici Franciſcani ſodalis ſcriptorum celebritate ſat bene apud omnes noti ex fratre nepos, ipſe in Sancti Iacobi provincia & Salmantina domo eidem ſacro inſtituto initiatus, ſacras literas profitebatur in ea ipſa ſchola, quo tempore edidit-

Emmanuëlis *Roderici Quæſtiones Regulares & Canonicas enucleatas, ſive Reſolutiones quæſtionum Regularium ad formam Compendii redactas: cum acceſſione plurium reſolutionum, notarum, retractationum, & additionum*. Lugduni 1634. in 8. & 1630. in 4.

F. HIERONYMVS RODRIGVEZ DE VALDERAS, Pincianus, Mercenariorum ſodalis, S. T. Magiſter, poſt repudiatum Ioſulæ S. Dominici Archiepiſcopatum, conſenſit tandem ut Pacenſis Eccleſiæ regimini præficeretur à die XV I. Aprilis MDCLXII. dein & Gienenſis à die IX. Aprilis MDCLXVIII. quod poſtremum etiam nunc laudabiliter verſat onus, vir pietate in Deum, æquéque in proximos charitate ſpectatus, fructuoſiſſimus & prudentiſſimus viæ ſpiritualis Dux, ſcripſit-

Compendio *de las Conſtituciones y de todas las Actas de ſu Religion confirmadas por ſu Santidad*. Matriti in 8.

F. HIERONYMVS ROMAN, Lueronienſis, ordinis Eremitarum, quem in monaſterio ſuſcepit Harenſis oppidi Calagurritanæ diœceſis, ſtudia olim puer, atque inde ephebus, eane pejus & angue, ut dici ſolet, ingratiſſimus ob id parentibus Martino Romano, Agnetique à Zamora Lucronienſibus civibus, averſabatur. A quibus hoc nomine quaſi abalienatus, tandémque domo ejectus cùm ſe ad incitas delatum perſpiceret, in eam ſodalitatem, tanquam ad Aſylum indignationis eorum confugit. Nec ſtatim (ut de ſe ait) ſed poſt aliquod tempus, cùm Præfecti ſui cujuſdam ſevera reprehenſio in deſidem, ſed non præfractæ indolis animum altè deſcendiſſet, ictâ eum ſtudiis pace, ab eo jam die ſic pertinaciter libris hæſit, ut alium prorſus hominem, non ex inerti alacrem factum, atque induſtrium putares. Hiſtoriæ in primis totius veteris tam ſacræ, quam profanæ ſummam eruditionem conſequi, multáque hujus ſtudii in longum ævum editis commentariis dimittere opus ſibi atque otii ſui negotium propoſuit. Quo quidem inito conſilio, animadverſóque, niſi labore multo & vigiliis atque animi conſtantia diu contenderet, voto ſuo ut frueretur, ſucceſſu rem vero ſimiliter carituram, ſummâ ope, diligentiâque inexpugnatâ veterum omnium Hebraicæ, Græcæ, Latinæque Hiſtoriæ Scriptorum monumenta pervolvit; ac res Chriſtiani temporis, præſertim familiæ Eremitarũ noſtræque gentis proprias exquiſitè didicit. Nec eo contentus, luſtratis diu curioſâ peregrinatione pluribus Europæ regionibus, authentica inſtrumenta, quorum fides vacillare nequit, plurima, excutiens omnia fere archia domeſtica, è tenebris in lucem produxit, atque in rem ipſam, locis quæque ſuis, fideliter contulit. Munere quippe ei collato generalis Chronographi totius ordinis, nihil ultra rei erat, quod authoritate publicâ venientem ab iis excluderet. Nec tamen immenſæ hujus lectionis ac diligentiæ ſolidam ſibi laudem apud noſtros homines cõparare potuit, qui in tam vaſta rerum ingenio ab eo verſatarum mole, judicii plus atque examinis, non perverſè æſtimantes iniquéve, deſiderant. Ejus hæc opera lucem aſpexerunt;

Chronica *de la Orden de los Ermitaños de San Auguſtin*; centuriis XII. hoc eſt annorũ MCLXXX. Hiſtoria temperatâ brevitate pertexta. Salmanticæ an. 1569. in folio, rurſúsq; ab hoc diverſum opus-

Primera parte *de la Hiſtoria de la Orden de los frailes Ermitaños de San Auguſtin*. Compluti an. 1572. in folio: Simúlque-

El Defenſorio *por la antiguedad de la miſma Orden*.

Republicas *del mundo*; XXVII libris, duobúſq; voluminibus. Medinæ-campi 1575. in folio, deinde auctiores Salmanticæ poſt vicennium, ann. 1595. apud Ioannem Fernandez: ſcilicet de Rebuſpublicis *Hebrea, Chriſtiana, Gentilica*, ſive *Romana*, *Moſcovitica*, *Veneta*, *Genuenſium*, *Helveticorum*, *Aethiopum*, *Anglorum*, *Lucenſium*, *Raguſina*, *Indica*, *Tartarica*, *Sinica*, *Turcica* atque *Fezenſi*.

Hiſtoria *de la vida de los dos religioſos Infantes de Portugal D. Fernando hijo de Don Iuan I. y D. Iuana hija de D. Alonſo V*. Medinæ-campi anno 1595. apud Sant-Iagum del Canto.

Vida *de San Nicolas de Tolentino*. Cæſarauguſtæ. an. 1600. in 8.

Inedita adhuc latent, in Salmanticenſi, ut ajunt, domo relicta, & ab Illuſtriſſimo D.Fr. Auguſtino Antolinez ex ſodali ejuſdem domus Cõpoſtellano Antiſtite, dum viveret, poſſeſſa, quæ ſequuntur, hodie jam, ut credere par eſt, deperdita,

Hiſtoria *eccleſiaſtica de Eſpaña*; unico, ſed vaſto volumine conſcriptum in ſenectute opus; & quod ante alia Romani placebat Antonio à Iepes Benedictinorum ſodalium Chronographo clariſſimo, ut ipſe de ſe affirmat *Centuria ſecunda* ad annum DCLVII. cap. III. Pertingebat ab adventu Salvatoris noſtri uſq; ad annum MCDLXXIV.

Sagrada Chronica *Hebrea*: tomis tribus.

Annales *de la Orden de S. Auguſtin*; volumẽ unũ: ſive id majoris operis primũ dicendum ſit. Thomas Herrera Auguſtinianus in *Alphabeto* hujus *ordinis* horum duntaxat meminit; ſed ipſe de ſe melior teſtis author in edi-

editione ultima *Rerum publicarum* in epiſtola nuncupatoria & prologo, hæc etiam laudat;

Las Monarquias. Hujus in prædicta epiſtola mentionem habet.

Catolica Hiſtoria *de los Santos de Eſpaña;* centuriis XVI. cui pangendæ majorem Hiſpaniæ partem ſe ait peregrinatum. Hujus recordatur F. Antonius de Purificatione in *Chronico Provinciæ Luſitanæ Eremitarum* I. Parte lib. II. tit. II. §. V. folio 175. Præter hanc bona ex parte confectum aliud de Sanctis opus,

Flos Sanctorum, ſecundum ordinem Breviarii Romani ad veritatis trutinam perpenſum.

De la *Predicacion del Santo Evangelio por todo el Orbe de la tierra*. Georgius quoque Cardoſus in *Agiologio Luſitano* plerá que alia Romani laudat opera, ſcilicet -

De las *tres Ordenes militares de Portugal.* die XX. Martii pag. 263.

Hiſtoria *de la real caſa y monaſterio de Santa Cruz de Coimbra*. die XXV. Martii pag. 308. & XV. Aprilis pag. 585.

Hiſtoria *de Braga*. 11. April. pag. 400. & XIV. ejuſdem pag. 564.

Nil horum typis fuit hactenus publicum factum, obeunte ſcilicet authore ipſo, qui meliùs aliis poterat, Medinæ Campi circa annum MDXCVII.

HIERONYMUS ROMAN DE LA HIGUERA, Toletanus, Sacerdos jam ac Theologus Doctor, Philoſophiæque publicus ejuſdem urbis gymnaſii Profeſſor an. MDLXIII. Compluti ſodalitio Ieſuitarum ſe aggregavit. In eo ad decrepitam uſque ætatem vixit Humanitatis, ac totius Hiſtoriæ, Geographiæque, præſertim noſtri regni & gentis, ante alia deditus: quo nomine ab omnibus ferè, quibuſcum vixit, antiquariæ rei curioſis non perfunctoriè commendatur. Planè induſtriam ejus & diligentiam ſummis in cœlum uſque laudibus efferunt vulgò noſtri homines qui, cùm fallere neſciant, falli ſe ab aliis poſſe haud facile credunt, quâ ditaſſe nos ille dicitur quibuſdam veteribus Chronicis, atque aliis nuſquam anteà viſis antiquitatum Hiſpanarum monumentis; quibus mirum valde eſt, quàm obnoxii ac venerabundi hujus ſæculi homines, atq; in iis non pauci ex noſtratibus, nec non & exteris, docti, ſagacéſque aſſurrexerint. Quæ tamen alii, exterorum nempe eruditiſſimus quiſque, noſtrorúmque hi, qui ratione magis quàm præjudicatis ducuntur opinionibus, ſive conſcio, ſive ignaro eo fuiſſe conficta, atque his Hiſtoricis, quorum nomina præ ſe ferunt, ſuppoſita luculentioribus in dies argumentis convicti liquidò ipſi credunt, nec minùs ſperant perſuadere aliis ſe, ad rem qui adduxerint mentem doceri cupidam, facile poſſe. De Chronicis loquor *Flavi Lucii Dextri*, *M. Maximi Cæſarauguſtæ Epiſcopi* unà cum *Heleca*, *Braulioniſque* ſucceſſorum *fragmentis*, *Luitprandi Ticinenſis Diaconi*, *Iulianique Toletani Archidiaconi*; nec non eorumdem *Iuliani*, *& Luitprandi Adverſariis*, quæ edita omnia ſunt; ac ſi Deo placet, ineditis aliis, quorum ipſe Hieronymus & ab eo moniti alii meminerût, *S. Athanaſii* primi Cæſarauguſtani Præſulis *fragmentis*, *Feſti Avieni* opere *De mediterraneis Hiſpaniæ urbibus*; *Iſidori Pacenſis Epitome temporali*, *Ioannis Aegidii Zamorenſis ad Iuliani Chronicon additionibus*, & hujus notæ aliis. De quibus omnibus & ſuppoſitionis flagitio, Deus nobis otia ſi fecerit, accuratè ſumus alio tempore tractaturi. Scripſit quidem noſter, ſed non edidit, vulgari ſermone -

Hiſtoria *Eccleſiaſtica de la Imperial Ciudad y Reyno de Toledo*; quam octo voluminibus contentam domus Toletanæ Patres ſervant: quo ex archetypo ſua tranſcripſerant exempla D. Laurentius Ramirez de Prado, D. Petrus de Roxas Moræ Comes, D. Hieronymus Maſcareñas regii Senatores. Hujus tum ipſe meminit, fœtum agnoſcens, in *Notis* pauló pôſt laudandis ad *Luitprandi Chronicon* anno DCXXXIV. cùm alii, Ægidius nempe Gonzalez Davila, Ioannes Tamajus Salazarius, atque ipſe D. Petrus de Roxas Moræ Comes.

Geografia *general de Eſpaña*; quam habere ſe perfectam lib. II. cap. III. hujuſmet *Hiſtoriæ Toletanæ* affirmavit: ad quam & refert ſe in *Notis ad Luitprandi Chronicon* anno DCXVIII.

Martyrologio *Eſpañol*; conſarcinatum totum ex iſtorum Chronicorum laciniis, quod penes D. Laurentium Ramirez de Prado reliquit author, uti refert Ioannes Tamajus *Martyrologii Hiſpani* tomo II. ad diem III. Martii: quóque Tamajus ipſe paſſim utitur.

Hiſtoria *de Carlo Magno*: ſi credimus Franciſco Caſcales diſcurſus XX. cap. XII. *Hiſtoriæ urbis Murciæ* affirmanti.

Nobiliario *de los Linages de Toledo*: cujus meminit Thomas de Herrera in *Hiſtoria monaſterii Salmanticenſis fratrum Eremitarum* cap. XI. & laudatus jam Comes *de Mora* in *Hiſtoria Toletanæ urbis*: qui & attribuit ei ſequentia opera -

De la venida *de Sant-Iago à Eſpaña*.

De la *Deſcenſion de Nueſtra Señora a la Santa Igleſia de Toledo*.

Defenſa *de las Reliquias del Sacro Monte de Granada*.

Hiſtoria *del levantamiento de los Moriſcos de Granada*.

Hiſtoria *de la Ciudad de Cuenca*.

Hiſtoria *de la Ciudad de Plaſencia*.

Hiſtoria *de Caravaca*.

De los *Montes y Rios de Eſpaña*.

Comentarios *a Marcial*. Si non ii Latini fuerint.

Quâ

Quâ etiã linguâ Latinâ elucubraſſe dicitur-

In Fl. Lucii Dextri Chronicon notas.

In Luitprandum quoque *Ticinenſem*: quæquidē unà cū aliis D. Laurentii Ramirez de Prado in editione Plātiniana an. MDCXL. Luitprandi operum proſtant: quibus annexum it Hieronymi noſtri-

Diptychon Toletanum, ſive de Tabulis Toletanis Epiſcoporum Primatum ejus Sedis.

In Chronicon item *Iuliani Petri Notas.*

Poëma *de Sãcto Torpete Martyre*, duobus libris pluſquam DC. verſuum, D. Theotonio Brigantino Eborenſi Præſuli nuncupatum, penes ſe habere ait Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die XXIX. Aprilis pag.960. quod incipit, *Martyrii ſacroſancta*. &c.

Laudantur alii ejus Tractatus à diverſis: nempe-

Vn Memorial *por ſanta Victoria Martyr Eſpañola*. Cujus meminit Ioannes de Bilches Ieſuita in *Sanctis* ſuis *Giennenſibus*, parte III. cap. XV.

Vida *de San Narciſſo*.

Antiguedades *de Badaxoz*.

Vida *de San Mancio*.

Hiſtoria *de Merida*. Quatuor hæc laudat idem Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, die XVIII. Martii pag. 221. & XXV. pag. 307. & XII. Aprilis pag. 531. & XIII. ejuſdem pag. 545.

La Luſitania, ſive ejus deſcriptionē & antiquitates, die XX. Aprilis pag.652. qui die etiã XXIII. pag. 694. refert M.S. ſervari hoc opus in Bibliotheca D. Petri de Lancaſtro, & ex Matrito in Portugalliam tranſportatum fuiſſe à D. Michaële de Caſtro Viſenſi Antiſtite.

HIERONYMVS DE ROSALES, neſcio quis, edidit-

Caton Chriſtiano. Matriti 1652.

HIERONYMVS DE LA RVA, Toletanus Sacerdos, in ſchola ejuſdem civitatis Philoſophiæ priùs, dein Theologiæ docendæ, munus Academiæ publicum gerens, bonas horas impendit: cujus ſtudii profectum, authoriſque ſui doctrinam, & ingenium abundè oſtendunt-

Controverſiarum Theologicarum, partim poſitivarum, partim ſcholaſticarum, Partis primæ duo volumina, ſeu tomi. Quorum prior hæc continet; *Poſitivas* quinque *De Libris Sacris & Canonicis*: *De Codicibus Hebraicis Sacræ Scripturæ*: *De Paradiſo, & in eo aſſervatis ſanctis hominibus*: *De Feſtis & jejuniis Hebræorum*: *De Sacerdotibus & Levitis*: totidémque *Scholaſticas*; *De Vnitate Dei*: *De Conſtitutione divinarum perſonarum*: *De Angelis*: *De Statu primorum hominum*: *De Conſtitutione Peccati*. Poſterioris tomi ſunt *poſitivæ* quatuor; *De Matrimoniis Hebræorum*: *De Prophetia*: *De Hebdomadis Danielis*: *De Senſu literali quatuor primorum verſuum Pſalmi XVIII. et Scholaſticæ* quatuor; *Num Homines poſt peccatum boni aliquid præſtare poſſint*: *De Meritis, quæ dicuntur de congruo & de condigno*: *Num humanitas Chriſti & Sacramenta cauſare poſſint in nobis gratiam*: *An in Chriſto fuerint ſcientia, linguarum genera, inſuper & Prophetia, necnon & timoris donum*. Præcedit has controverſias *Proloquium*, ſive Colloquium, in quo, *an expediat viro Theologo conceptus ſuos in lucem edere, diſceptatur*. Prodiit hoc opus Matriti 1619. in folio, cùm primùm Romæ lucem vidiſſet typis Vincentii Accolti 1584. folio.

F. HIERONYMVS RVIZ, ordinis Minorum, reliquit in cœnobio Sancti Franciſci Matritenſis M.S.

Alma aventurera; hujus nempe inſcriptionis, credo, metricum opus: de quo Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

D.HIERONYMVS RVIZ DE CORELLA, Comes Conteſtanorum, atque Almenaræ Marchio, ſcripſit-

Theatro *y deſcripcion del Mundo y del tiempo*. Antverpiæ apud Belleros 1614.

HIERONYMVS RVPEVS, vulgò, ut credo, DE LA PEÑA, Medinenſis, author eſt-

Commentariorum Philoſophiæ moralis lib. III. qui Pariſiis editi fuerunt apud Franciſcum Stephanum in 8. anno 1537.

HIERONYMVS DE SALZEDO, Matritenſis, ex familia Clericorum regularium Minorum, Salmanticæ primùm, atque inde apud exteros in theatro maximo ingeniorum ac literarum Romana urbe profeſſus fuit Theologiam, jámque geſtis ibidem Aſſiſtentis generalis, necnon & apud nos Præpoſiti Provincialis muneribus, Romam iterum redire opus habuit in comitatu D. Ludovici Creſpi, & Borgia Placentini Præſulis, regii ad Alexandrum Papam VII. pro negotio Immaculatæ Dei-paræ Mariæ Conceptionis extra ordinem Legati, regnorum ipſe Hiſpaniæ nomine rem promoturus, vir moribus antiquis, perfectéque Theologus, ſcripſit primus-

Commentarios & diſſertationes Philoſopho-Theologico-Hiſtorico-Politicas in opuſculum Sancti Thomæ De Regimine Principum. Francofurti apud Philippum Gamonetum, 1655. in folio.

HIERONYMVS SANCHEZ, neſcio quis aut unde homo, ſcripſiſſe dicitur-

Annotationes in Conſilia diverſorum. Venetiis 1577. in 4.

HIERONYMVS DE SANTISTEVAN, ſive à Sancto Stephano, ſcripſit-

Su Viage *de Genova por el Cairo à la India*

diay ſu buelta à Portugal. Extat Italicè apud Ramuſium tomo I. *Navigationum*.

F. HIERONYMVS SANZ, Ciſtercienſis, *Beniſacæ* apud Valentinos, unde erat fortè oriundus, in territorio Dertuſenſi monachus, Abbatialem dignitatem ejus domus perpetuo ſibi, quod moris fuit, delatam, inſigne argumentum & exemplum demiſſi & caduca hæc omnia faſtidientis animi relinquens poſteris, eâ conditione repudiavit, ut perpetuum olim munus in triennale reformaretur; quod accedente Pontificis Eccleſiæ Maximi authoritate in poſterum obtinuit. Hic cùm ad Hiſtoriæ opus potiſſimo ſtudio ferretur, teſtibus Chryſoſtomo Henrriquez in *Phœnice*, & Carolo Viſchio in *Bibliotheca Ciſtercienſi*, conſcripſit, forſan vulgari linguâ,

Vitam Ioannis II. Aragonum Regis. Item formavit-

Chronologiam, ſeu Genealogiam Regum Aragoniæ per modum arboris.

S. P. Benedicti Regulam vertit quoque in Hiſpanicum.

F. HIERONYMVS DE SAONA, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, Doctor Theologus, Barcinone primarius olim hujus doctrinæ floruit Magiſter; inde ad ſtrictiorem Reformatorum diſciplinam ſe contulit. Ejus eſt-

Gerarquia *celeſtial y terrena, y ſimbolo de los nueve eſtados de la Igleſia militante con los nueve coros de Angeles de la triumfante*. Barcinone 1598. Conchæ 1603. 8. Item-

Diſcurſos *de San Iuan y San Pedro*. Barcinone 1598. in 4. nempe uter eorum fuerit Ieſu Domino charior.

Denatus eſt anno MDCXXIV.

F. HIERONYMVS DE SEGORBE, Capuccinorum ſodalis, qui vulgò ex patriæ nomine dignoſci conſueverunt, edidit-

Navegacion *ſegura para el Cielo*. Valentiæ apud Philippum Mey 1611. in 8. laudatum non vulgariter opus à Luca Vvaddingo in, *De Scriptoribus Franciſcanis*, libro.

HIERONYMVS SEMPERE, domo, ut videtur, aut gente ſaltem Valentinus, ſcripſit, neque purâ, neque poëticâ dictione, opus inſcriptum,

Primera *y ſegunda parte de la Carolea*; ſive res geſtas Caroli Imperatoris, Hiſpaniarum Monarchæ potentiſſimi, heroico verſu. Valentiæ 1560. in 8. apud Joannem Arcos.

HIERONYMVS SORIANO, Teruelenſis in Aragonia, Doctor Medicus, medicinam faciens in ea urbe ſcripſit-

Experimentos *medicos faciles y verdaderos*. Matriti 1599. in 8. Cõplutique 1612. in 8. apud Ioannem Gratian. Cæſarauguſtæ apud Angelum Tavano 1601. 8.

Metodo *de curar las enfermedades de los niños*. Cæſarauguſtę 1600. in 8.

F. HIERONYMVS DE SPIRITV SANCTO, olim DE OLIVARES, ex Mercenariis fratribus Reformatis Bæticæ provinciæ Sanlucarenſis cœnobii, publicavit-

Sermones *de diverſas feſtividades*. Hiſpali apud Andream Grande 1647. in 4.

Præfuit domeſticis, ac Diffinitoris generalis munere functus eſt.

HIERONYMVS SVAREZ, (an Ieſuita?) ſcripſit-

Vida *del Padre Pedro Claver*. Matriti anno 1657. in 8.

HIERONYMVS SVRITA, quomodo ipſe audire voluit Latinè ſcribens, vulgò *Çurita*, ſive *Zurita*, Cæſarauguſtanus, in lucem editus fuit IV. die Decembris MDXII. Genitor ejus Michaël Surita (nobilis hujus ab antiquo gentis origo eſt *Moſquerula* oppidum Communitatis Teruelenſis regni Aragonię) vetus familiaris aulæ Ferdinandi Regis Catholici, & Anna de Caſtro mater. Complutenſi ſcholæ, ac erudítiſſimo ejus Profeſſori Ferdinando Nonio Guzmanio, aliàs Pinciano, utriuſque linguæ Latinæ, Græcæque non vulgarem cognitionem acceptam referebat. Adoleſcens Caroli Imperatoris munificentiam propter parentis, ut credere æquum eſt, merita propitiam ſibi expertus fuit; à quo & continuus, ut vocant, familiaris regiæ Caſtellæ domus & Majorinus (*Merino* audit vulgò, curámque reipublicæ gerit) Barbaſtrenſis, atque Oſcenſis urbium anno ſuperioris ſæculi triceſimo creatus, in regiis literis, quæ alicubi etiam hodie ſunt, refertur. Coluiſſe eum libros & omnigenam antiquitatem, & veram illam, quæ ex optimis ſtudiis colligitur, gloriæ ſegetem avidiſſimè amplexum fuiſſe oportet eum, qui cùm ad opus accinxit ſe, talem virũ oſtendit, cujus in relictis perfectiſſimis undique monumentis commendatio in faſtigio cujuſdam, quâ vix aliqua honeſtior eſſe poteſt, laudis, conſenſu & conſpiratione omnium tam civium, quàm exterorum, collocata eſt. At quo minùs ſibi & literis dumtaxat viveret, conditio ei oblata in cauſa fuit ducendi in matrimonio, cùm ſextum & viceſimum annum ætatis ageret, Joannam Garziæ de Olivàn, Joannis Garziæ natam, qui ſupremi Senatus Matritenſis cauſarum fidei Patribus à ſecretis erat; cujus adhuc viventis adjutor in miniſterio, ſuúmque diem functi ſucceſſor fuit. Anno MDXLIII. in Germaniam ſe contulit, ſuper ejuſdem Senatus negotiis, deſtinatione ſummi Magiſtratus, qui tunc erat D. Joannes Tavera Toletanus Antiſtes, & S. R. E. Cardinalis, Cæſarem conſulturus: & MDXLVII. Ferdinandi Valdeſii, qui in religionis re tuendæ eidem ſucceſſerat, nutu colligendis & in unum

unum corpus adaptandis Apoſtolicis omnibus literis (Brevia vulgus appellat) quæ ad Sancti hujus Officii pertinerent momenta, ſedulam commodavit operam. Quo ipſo anno decretum fuit in comitiis Aragonenſibus, ut conſcribendæ gentis hiſtoriæ Chronographus publicis ſumptibus exhibendus tunc primùm crearetur, & ut hic eſſet Surita, quem utique parem huic muneri, civiúmque ſpei ac voto præſagę omnium ſuffragantium mentes conceperant. Ex eo tempore, unà cum Sancti Officii rebus, cui non tantùm à ſecretis, uti jam diximus, ſed & à ratiociniis erat miniſter, eam Hiſtoriæ conjunxit curam, non quomodocumque, & ut ferè ab aliis ſolet, ſed ex ſolemnibus atque irrefragabilibus undique conquiſitis documentis formandę, quam peregrinatio ejus in Italia, Siciliáque ac per omnia Aragonenſis ditionis regna ſatis ſupérq; omnibus prodit. Idonei hujus rei teſtes ſunt Ambroſius Morales in *Apologia pro Aragoniæ regni Annalibus* ab eo confectis, quorum ſtatim habenda eſt mentio, atque adeo Surita ipſe lib. XVII. cap. XXIV. ubi acceſſus ad Meſſanam Siciliæ urbem ſui meminit, Bibliothecæ que exquiſitorum cujuſvis pretii librorum, quos Giliforris de Vrſa (Iulius Fortis Siculus à Ioviano Pontano alicubi dictus) Benedictinis monachis, qui S. Placidi cœnobium ſupra fretum, non longè à Tauromenia ædificatum, habitant, olim reliquit. Neapoli quoque notus fuit Iano Peluſio Crotoniatæ, qui humanâ eruditione ac facultate poëticâ in ea urbe cenſebatur, ut ex ejus metrica Suritæ commendatione paulò inferiùs adducenda colligere eſt. Hæc ejus expeditio vigeſima die Octobris anni quinquageſimi ſupra ſeſquimilleſimum cœpta, atque intra aliquot menſes confecta, ſtudiúmque bene de patria longè ab ea merendi, atque omnes Aragonenſis ditionis veteres provincias fidelis geſtorum olim inibi enarrationis munere obſtringendi, reverſo in Hiſpaniam Suritæ fœliciſſimè, ut res ipſa loquitur, ceſſit. Philippus tunc temporis adhuc Princeps de induſtria atque integritate ejus certior factus, cùm primùm regnare cœpit, noſtro in mandatis dedit, anno ſcilicet MDLVII. ut arcana omnia publicæ rei ſcripta, quæ in ſacratioribus Curiæ tabulariis cuſtodiebantur, Indice libro comprehenderet, & ad Archium regium, quod Septimancis ad Durium flumen ex eo tempore exquiſitiſſimâ habetur curâ, perferret. Idem Rex anno MDLXVII. à ſecretis, ut vocant, Cameræ eum creavit, & poſt biennium Didacus Cardinalis Eſpinoſa præfecit excipiendis a Rege ipſo reſponſis ad conſultationes, quæ uſquam fierent, Sanctæ Inquiſitionis Senatus, quem per id tempus moderabatur. Vitæ reliquum vacaſſe videtur maximè perficiendis Aragoniæ his Annalibus, quos triginta ferè annorum operâ, quot annis *Bibliotheca* ſua Diodoro conſtitit Siculo, majori tamen fide, ab recuperari cœptę à Mauris Hiſpaniæ temporibus uſque ad Ferdinandi V. Catholici mortem confecit. Quo munere eúm defunctus fuiſſet, egregiæque conceptæ olim de ſe opinioni reſpondiſſet, domi, foriſque æquè clarus, obiit tandem in patria XXXI. Octobris (alii an-tiſpet variat ab hoc die ſepulchri titulus intra poſitus: nos tamen relationem ſequimur Cæſarauguſtanam ex libro deſumptam, in quo Chronographorum omnium Aragoniæ res Ioannes Andreas Vſtarrozius diligentiſſimè comprehendit) anno MDLXXX. ætatis ſuæ LXVIII. cœnobitas inter Hieronymianos S. Engratiæ Martyris, in quo monaſterio jam ab aliquo tempore, ſæcularis licet, religioſam vitæ normam ſequebatur. Librariæ ſupellectilis hæredem reliquit Aulæ Dei monaſterium Carthuſianorum ejuſdem territorii Cęſarauguſtani; unde anno demum MDCXXVI. exportata eſt major librorum pars ad Eſcurialenſem Bibliothecam. Sepulchro ejus ita inſcripſit Hieronymus Surita de Olivan filius,

Hieronymo Suritæ Michaëlis filio,
Gabriëlis Nepoti, Cæſarauguſtano,
Hiſtoriæ Aragoniæ diligentiſſimo
Atque electo Scriptori, patri benemerito
Hieronymus filius poſuit.
Vixit annos LXVII. Menſes XI.
Obiit Cæſarauguſtæ III. Non. Novembris.
Anno MDLXXX.

Sed Iacobus Falco Valentinus, Eques Monteſianæ militiæ, Poëta magnus, cōprehendit viri laudes hoc tantùm diſticho,

Ingenium & candor Suritæ vivet, opinor,
Vivet dum mundo carmen & Hiſtoria.

Audiit certè is optimè ab eruditiſſimo quoque ſuperioris atque hujus ſæculi tam ſuperſtes, quàm fato functus; nempe *Homo doctiſſimus* ab Antonio Auguſtino in *Antiquitatum* dialogo tertio; *Vir celebris, de rerum antiquitate benemeritus*, à Cæſare Baronio *Annal.* vol. XI. ad annum MXCVIII. 49. *Vir doctus, & Hiſtoriæ diligens Scriptor*, ab Andrea Reſendio *Antiquit. Luſitanarum* lib. IV. *graviſſimus Hiſtoricus, & locupletiſſimus noſtrarum rerum Scriptor*, ab Hieronymo Blanca in præfationibus ad *Aragonenſium rerum Commentaria*. Item *vir magni judicii ac doctrinæ*, a Gerardo Ioanne Voſſio *De univerſa Matheſeos natura* cap. LXX. §. 24. *Vir Inſignis* ab Iſaaco Voſſio Gerardi ejuſdem filio *in obſervationibus* ad cap. VI. lib. II. *Pomponii Melæ*. Teſtimoniorum Suritæ datorum peritiæ antiquitatis ab hominibus ſui ſæculi eruditiſſimis Petro Victorio lib. *Variarum* XXII. cap. XXIII. Gabriële Faerno in *Terentii Heautontim.* actu I. ſc. I. & Ferdinando Nonio Pinciano in *Plinium*, atque item in *Melam notis* ſeu *caſtigationibus*, Andreas Schotus & Gerardus Ioannes Voſſius proximè laudatus meminerunt; cujus Schoti phraſim haud intelligens Vincentius Blaſcus Lanuza vituperatum iri ab

 his

his Suritam, quem verè ſummâ excipiunt laude, in *Aragonicæ Hiſtoria* tom. II. lib. V. cap. XLVIII. non jure conqueritur. Antonium Poſſevinum adjungo in *Bibliotheca* lib. XVI. cap. XIV. Stephanum Garibaium lib. XXXI. *Compendii ſui Hiſtorici regnorum Hiſpaniæ* cap. I. Aubertum Miræum in *Bibliotheca Eccleſiaſtica* volum. II. cap. CVIII. Hieronymum Ghilinum in *Theatro* Italico *literatorum hominum*, qui multus eſt in viri laudibus poſteritati commendandis, Ioannem Andream Quenſted in *Dialogis de Patriis illuſtrium doctrinâ & ſcriptis virorum*. Diſplicuerunt quidem (ut variæ hominum ſententiæ ſunt) in his *Annalibus* quædam Alphonſo Santacrucio Hiſpalenſi regio Hiſtorico, qui tamen tantùm abſuit, ut judicii ſui approbatores invenerit, ut potiùs anſam porrexerit honeſtiſſimis hujus Hiſtoriæ defenſionibus, quas Apologiæ ſtylo ediderunt Chronographi alii duo regii Ioannes Paez de Caſtro & Ambroſius Morales, unà cum *Annalibus* publici juris factas. Quorum prior multo majori induſtriâ ac diligentiâ conſcriptam eam Hiſtoriam exiſtimat, quàm credere quiſquam poſſit hujuſmodi rerum inexpertus; contineréque utiliſſima plura ad cognitionem antiquitatis, & civilem ac moralem prudentiam è pluribus monitis, & exemplis, quæ paſſim in ea occurrunt, elicienda: atque neſcire ſe tandem ait, ullúmne ab Hiſpano homine à multis annis opus hiſtoricum promanaverit, quod Suritæ *Annalibus* conferri debeat. Poſterior autem Morales, incredibilem diligentiam adhibuiſſe noſtrũ aſſirmat, Hiſtoriis omnibus Aragonenſibus magna cum obſervatione perlectis, ut quæque retarderent in his lectorum non indoctorum animos, quæſitis aliunde argumentis plana redderet; plures Hiſtorias uſq; ad ætatem ſuam latẽtes ab eo fuiſſe inventas; in peregrinatione ſua trium Aragonię regnorum, Italiæque conſuluiſſe Regum ſepulchra omnia, excuſſiſſe publica tabularia, multiplicémque veterum inſtrumentorum, quæ à privatis cuſtodirentur, ſupellectilem, ex quibus ditiſſimum theſaurum confecerat. A quibus utiq; & à perpetuo hujus rei perficiendæ ſtudio, ſagacis ingenii, magnique judicii dotibus, & linguarum Latinæ, Græcæque ac totius antiquariæ rei cognitione adjumenta & auxilia ſibi quàm firmiſſima comparaverat. Egregium alterum Suritæ elogium notæ *ad Epiſtolam Eulogii Martyris ad Pampilonenſem Epiſcopum* ejuſdem Moralis continent, quæ *Hiſpaniæ illuſtratæ* quarto volumine, ſeorſimque cum aliis Eulogii operibus editæ ſunt. *Suaviſſimum* ibi ejus *ingenium*, *rarúmque in literis judicium*, *utriuſque linguæ ſingularem cognitionem*, *peritiam totius antiquitatis inſignem*, *egregiam in ſcribenda ſuorum Hiſtoria laudem*, *atque in magnis negotiis diu probatam prudentiam* honeſtiſſimis verbis commendat. Ioannes denique Peluſius Crotoniata lib. III. *Luſuum* Neapoli anno MDLXVII. editorum ſic ad Suritam, ac de eo,

Surita inclyte, quem Minerva parvum
Artes perdocuit bonas, dedítque
Stylo ſcribere poſſe Liviano
Longas Hiſtorias, & ore dulci
Verſus fundere melle dulciores:
Si juncto pede quidpiam, aut ſoluto
Iuvat dicere Flandrico in tumultu,
Per Muſas & Apollinem rogamus
Sub dium rapias, tuique cantes
Philippi memoranda facta ſolùm
A te, & Hiſtorico, & bono Poëta.
A me verſiculos mea in Crotone
Factos accipies; tua polita
Pro doctrina, & amore ſingulari,
Quo complecteris elegantiores,
Oro, depoſita ſeveritate
Lege, & ſi ſinis ora per virorum
Ire, illi veneréſque, gratiáſque
Inſpira, & teneros tuos lepores.

Verſus Suritæ non hic tantum, ſed & Ioannes Secundus Belga in carminibus ſuis laudavit. Sed jam ad lucubrationes ejus accedamus. Scripſit nempe –

Annales *dela Corona del Reyno de Aragon*; ſex tomis: quorum duo ultimi res geſtas continent Ferdinandi V. Regis Catholici. Primum editi ſunt decem priores libri Cęſarauguſtæ ann. 1562. Secunda editio itidem Cæſarauguſtana eſt anni 1585. procurata ab authoris filio Hieronymo Surita de Olivan, auctior & locupletior priore alia. Tertio eadem prodiit è collegio S. Vincentii Ferrer eiuſdem urbis typis Laurentii de Robles anno 1610. Pars ejuſdem Hiſtoriæ ex authoris ipſo exemplari, cum additionibus ab eo ad marginem ſcriptis, aſſervabatur olim in Bibliotheca Olivarienſi. Acceſſit *El Indice delas coſas mas notables que ſe hallan en la Hiſtoria de Aragon*, Cæſarauguſtæ anno 1604. in folio qui quorumdam ſodalium Ieſuitarum Collegii Cæſarauguſtani formatus fuit induſtriâ, ut monet Vilarrozius in *Defenſione patriæ S. Laurentii* pag. 172. In hoc opere nonnullis olim diſplicebat Scriptoris prolixitas, longam eorũ ſeriem, qui factis interfuerunt, paſſim texentis, quam culpam expiare poſſent Pauli Iovii de Polidori Virgilii *Britannica Hiſtoria* his verbis; *Alieno potius arbitrio quàm ſuo intexuiſſe multa in gratiam gentis exiſtimatur quòd in recenſendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ avidis, plurimùm indulſerit*; niſi prudentes quique, & ſuarum antiquitatum & majorum amantes jure ſibi placuiſſent in prolixioribus his rerum geſtarum, virorúmque recenſionibus. Nec enim Hiſtoria fida eſſet antiquitatis nuncia, ſi rerũ capitibus cõtenta præcipuos earũ authores tãtúm celebraret, quod in rebus lõgè à memoria diſſitis vix aliter poteſt, non autem civium fortia omnia & inclyta facta, quorum locuples etiam nunc memoria extat, unà cum eorum nominibus, qui clari ipſi alias

& ge-

& genere aut virtute pollentes rebus interfuerunt, curioſè, diſtinctéque referret. Inflammantur quippe, magno publicæ rei beneficio, concipiúntque vires & animos lectis hujuſmodi commentariis poſteri eorum, qui laudátur; atque adeo id quod de orationibus ſummi Rhetoris ab non nomine dictum, eam ſcilicet optimam eſſe, quæ longiſſima, id ipſum de Suritæ Annalibus uſurpari debere à prudentiſſimis non ſemel audivimus.

Vulgaris Linguæ alia inedita manſerunt: nam apud varios hæc laudantur;

Memorial *de las Caſas antiguas de Aragon*; quod laudat Vſtarrozins in *Notis* ad librum *Coronationum* pag.72. magni pretii Nobiliarium, licet nondum ad ultimam limam redactum, exiſtimans.

Annotaciones *al Conde D. Pedro de Portugal*, ſive ejus genealogicum opus auro contrà non carum.

Annotaciones *a la Hiſtoria de D. Pedro Lopez de Aiala*, ſcilicet Caſtellæ Regum Petri, Henrici II. & Ioannis I. Quas unà cum ſuperioribus poſſidebat, retulitque in ſuo theſauro Genealogico & Hiſtorico, manu exarato Gundiſalvus Argote de Molina.

Hiſtoria *del Rey D. Henrrique III. de Caſtilla*; quam ſeorſim ab aliis idem Gundiſalvus laudat. Continuare forſan voluit noſter ſuperiorem Hiſtoriam D. Petri Lopez de Aiala, in qua ſibi placuiſſe videtur, ut ex annotationibus ad eam factis colligere poſſumus, ſive cœptam ab eodem Aiala hujus Regis vitam, ut audio, ſupplemento annorum, ad quos ille non pervenerit, integram redidit.

Latina ejus opera ſequuntur.

Indices rerum ab Aragoniæ Regibus geſtarum; libris tribus: ſcilicet à Sarracenica Hiſpaniarum expgnatione uſque ad Martini Regis obitum. Cæſarauguſtæ anno 1578. deindéque *Hiſpaniæ Illuſtratæ* volumine III. Adjunxit his authores duos rerum Normanicarum nunquam antea editos -

Gaufredi Monachi de Acquiſitione regni Siciliæ, Calabriæ &c. per Robertū Guiſcardum & fratres Normānos Principes; quatuor libris: & -

Alexandri Celeſini cœnobii Abbatis de Roberti Siciliæ Regis rebus geſtis; totidem libros; unà cum *fragmentis ex Chronico Ptolemæi Lucenſis* ad hujus Hiſtoriæ tempora ſpectantibus. Hiſtoriam hanc Gaufredi, ut ſe vocat, Malaterræ invenerat in Sicilia Ioannes à Vega vir ampliſſimus, dum pro Rege publicam rem adminiſtraret, ut monet D. Ioannes Bertrādus à Guevara in *Diſcurſibus de Monarchia Siciliæ* vernaculis Hiſpanæ linguæ, de quo & Baronius tomo *Annalium* XI. ad annum MXCVII. ſect. 40. Exemplar hujus Hiſtoriæ antiquiſſimum fuit penes D. Martinum de la Farina, Siculum, S. Luciæ in eo regno Abbatem, virum totius antiquitatis peritiſſimum qui nuper fato functus eſt: unde pleniſſimè cōſtat nil Suritam in ea hiſtoria edenda ex Vrbani II. diplomate Rogerio Siciliæ Comiti conceſſo, atque ibi inſerto dempſiſſe; quod parum temperanter, ut cauſam ageret, cui inſiſtebat, uſurpavit Baronius proximè laudatus.

Antonii Auguſti Itinerariū cū Cōmentario longè doctiſſimo, ut cenſet cum aliis Gerardus Ioannes Voſſius *De Scientiis Mathemat.* cap.LXX. §. 24. Contulit hoc opus cum quatuor vetuſtis codicibus membranaceis, atq; editione Pariſina Henrici Stephani MDXII. At non ipſe vulgavit, ſed poſt ejus obitū Coloniæ edidit Arnoldus Mylius an. 1599. in 8.

Inedita adhuc ſunt, manſerunt quippe apud Carthuſianos Cæſarauguſtæ urbis hæredes, apud quos Andreas Schotus vidit,

In Iulii Cæſaris Commentarios, & -

In Claudiani Poëtæ opera notas.

Debetur quoque noſtro *Chronicon* illud *Alexandrinum*, aliàs *Faſti Siculi* nuncupatum, quod Græcum Latina cū interpretatione Matthæus Raderus Societatis Ieſu edidit Monachii Bajoariorum anno 1615. in 4. Hoc enim Surita invenit in quadam antiqua Bibliotheca regni Siciliæ, ut monet in præfatione ſuorum *ad Faſtos Commentariorum* Onuphrius Panvinius. De quo *Chronico* Thomæ Reineſii cenſuram lib. II. *Variarum* cap. XVII. poſt aliorum alias, operæ pretium erit conſulere.

F. HIERONYMVS TAMARIT, Setabenſis ex Valentino regno, Minorum regularis obſervantiæ ſodalis, Pater emeritus Valentinæ ſuæ provinciæ, ſcripſit -

Flores Theologiæ in totum primum librum Magiſtri Sententiarum, & meliorem partem ſecundi. Tomus primus prodiit Valentiæ apud Petrum Patricium Mey 1622. 4.

F. HIERONYMVS TAIX, aliàs TAX, Catalanus, Ilerdenſis, ordinis Prædicatorū, an.MDXXXVIII. præerat cœnobio Sācti Honuphrii Valentinæ urbis, ſcripſitque linguā gentis vernaculā *de Miraculis Deiparæ Virginis de Roſario*. Libro hic titulus,

Dels Miracles *de Nueſtra Señora del Roſer, y del modo de dir lo Roſari, o Pſalteri de aquella*. Barcinone an. 1602. in 4.

Ioannes Marieta & Alphonſus Fernandez, Franciſcúſque Diago authores ſunt.

F. HIERONYMVS DE TIEDRA, Auguſtinianus edidit, neſcio ubi,

Conceptos *de la Concepcion*.

HIERONYMVS DE TORRES, Pincianus -

Septemdecim librorum B.Cirilli de Adoratione in ſpiritu & veritate concinnavit Indicem atque edidit Toleti in folio.

HIERONYMVS DE TORRES AGVI-
LERA-

LERA, teſtis eorum,quæ ſcripſit,foras dedit-

Coronica y *recopilacion de varios ſuceſſos de guerra que an acontecido en Italia y partes de Levante y Barberia deſde el año de MDLXX. haſta el de MDLXXIV.* Cæſaraauguſtæ. 1579. in 4. apud Ioannem Boler.

F. HIERONYMVS TOSTADO, aliis Xerezienſis in Bætica, aliis Luſitanus Oliſſipone ortus, quod credit magis *Caſanate* in *Paradiſo* ſuo *Carmelitici decoris*, Carmelitarum ſodalis Barcinonenſis cœnobii, qui & Cataloniæ ordinis ſui provinciæ præfuit, Vicariúſque per Hiſpaniam Generalis, Portugalliæ autem, Siciliæ, atque Neapolitani regni Provincialis, & apud Iudices religionis Cenſor fuit Theologus. Scriptum reliquit-

De Viris & fœminis ordinis Carmelitarum illuſtribus. Quem librum penes ſe habere retulit laudatus *Caſanate*, cùm eamdem Spartam ornaret. Superſtes adhuc erat anno MDXCVII.

Meminit hujus authoris, epitaphio ejus adducto, quod Neapoli habet, qua in urbe deceſſit, Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* XXVII Martii pag. 333.

HIERONYMVS DE VALENCIA, ſcripſit-

Arte de Compuo. Valentiæ apud Michaëlem Sorolla anno 1621. & cum . . . . . *Vocabulario Eccleſiaſtico*.

F. HIERONYMVS DE VALERA, Americanus, natus in regione *Chachapoias* nuncupata regni Peruani, Franciſcanus ſodalis obſervantiæ regularis in cœnobio urbis Limenſis, Miniſter hujus ſuæ provinciæ XII. Apoſtolorum, edidit-

Commentaria in Logicam juxta doctrinam Scoti. Limæ 1610.

HIERONYMVS VALERO, Cæſarauguſtanus Medicus, ſcripſit-

De Colocynthidis *præparatione, & trochiſcis Albandal, eorumque uſu.* Cæſarauguſtæ an. 1611. in 8.

D. HIERONYMVS VENERO DE LEYVA, ordinis S. Iacobi Sacerdos, Philippo III. Regi noſtro à ſacris, & Vicarius aliquando provinciæ Legionenſis hujuſmet ordinis, Gregorii XIII. P.M. olim Cubicularius ſecretus à Sixto V. Canonicus creatus fuit Conchenſis. Tandem regio nutu & commendatione Montis-regalis in Sicilia Eccleſiæ clavum ſubivit, tenuitque ab anno MDCXIX. uſque ad MDCXXVIII. quo obiit octavo Idus Auguſti. Librum edidit, cui nomen fecit-

Examen Epiſcoporum: quo breviter congeſſit omnia ea, quæ ex Iure Canonico Epiſcopos ſcire oportet. Hæc D. Rochus Pirrhus in *Notitia Eccleſiarum Siciliæ*. Librum laudat, eóque utitur ſæpius in *de Iure Eccleſiaſtico univerſo*, Auguſtinus noſter Barboſa. Venetiis editum vidimus 1659. folio.

HIERONYMVS DE VILLA, regius Haraldus, reliquit, qui per manus multorum it, M. S.

Libro *de Linages à*

D. HIERONYMVS DE VILLALOBOS, Alvari Petri Oſorii Aſturicæ Marchionis domeſticus, ex ejus nempe archio elaboratum à ſe dedit-

Diſcurſo *de la decendencia de los Guzmanes de la Caſa de To al.*

F. HIERONYMVS VIVES, Valentina in urbe natus, ordinis Prædicatorum, Sacræ Theologiæ Magiſter, ed.dit-

De Primatu divinæ libertatis ad ſciendum & decernendum de futuris contingentibus contra Scientiam mediam. Valentiæ ann. 1654. cui repoſuit pro Scientiæ hujus mediæ defenſione Matthias Borrul, Societatis presbyter.

F. HIERONYMVS DE VRBINA, Dominicanus, lector cùm eſſet ſacræ ſcientiæ in collegio S. Thomæ Abulenſi, edidit-

Sermones *Panegyricos de los dos Santos Patriarchas Santo Domingo y S. Franciſco.*

D. HIERONYMVS DE VRREA, Aragonenſis, *Epilæ* natus ex Atandæ Comitum nobiliſſima toto regno Aragoniæ familia, quippe qui Eximini de Vrrea ultimi Vicecomitis *de Viota* nothus filius, in caſtrorum medio, quod geſſit, dum viveret, eóque tam Muſis inimico ac diræ tetricitatis negotio, eruditioni atque amœnitatibus poëticis otium, ſi quod dabatur, mancipare ſolebat. Vnde verſibus ingenioſè, magis quàm rebus fortiter geſtis, multorum quamvis ſtipendiorum ac ſpectatæ virtutis miles, futuræ memoriæ nomen ſuum commendavit. Divi Iacobi Eques, perpetuúſque cùm fuerit Caroli Cæſaris vexillorum ſectator, plura fortitudinis, plura fidelitatis documenta dedit; quæ quidem, res nempe ab eo bene geſtas in ſago & toga, cõmendaturus quoddam illius opus, quod de vero militis honore noſtrâ linguâ edidit, Alphonſus Vlloa, Hiſpanis rebus & hominibus inter Italos celebrandis veluti natus, diſertè commemorat. Sed nos ad monumenta ingenii convertamus ſtylum.

Hæc illa ſunt.

Dialogo *de verdadera honrra militar que trata como ſe a de conformar la honrra con la conciencia.* Venetiis anno 1566. 4. & Matriti 1575. 8. Cæſarauguſtæ 1642. & 1661. in 4. apud Ioannem de Ibar. Damnar is monomachiæ abuſum. Tranſtulit eum in Italicum Alphonſus de Vlloa, Venetiiſque edidit anno 1569. Vertit etiam metricè-

Diſcurſo *de la vida humana, y aventuras*

ras del Cavallero determinado de Micer Oliver de la Marca Cavallero Borgoñon en tercetos. Antverpiæ anno 1555. in 8. Barcinone 1566. 8. Medinæ 1555.

Orlando furioſo *de Ludovico Arioſto*. Lugduni anno 1556. Biluao 1583. in 4. Toleti jam iterum 1586. 4.

Deſafio *del Emperador y Rey Franciſco y Iuicios del ſegun el duelo*. Venetiis 4.

Carlos victorioſo, *en verſo ſuelto*: ſive de rebus Caroli Cæſaris; quod ineditum relictum affirmant domeſtici Scriptores; opus luce quidem digniſſimum. Adſervatur Epilæ apud Auguſtinianos ſimul cum tranſlatione Hiſpanica *Iacobi Sanazari Arcadiæ*. Reliquit etiam duo alia M. SS. proſaicum, poëma, ad Amadiſii & aliorum exemplum, cui nomen fecit, *Don Clariſſel de las Flores*, tribus voluminibus; atque itē celebraturus patriam, *La famoſa Epila*: quæ duo opera adſervabat, dum viveret, D. Franciſcus Ximenez de Vrrea Aragoniæ Chronographus. Hieronymi Elogium accuratè formavit, quod in poſtremis duabus Cæſarauguſtanis editionibus legitur, Ioannes Franciſcus Andreas Vſtarrozius Chronographus & ipſe regni Aragoniæ.

HIERONYMVS XIMENEZ, Medicus Cæſarauguſtanus, edidit-

Inſtitutionum Medicarum lib. IV. Toleti an. 1583. in fol. Epilæ 1596. 4.

Quæſtiones Medicas. Epilæ in fol.

Ex *Epila* Aragoniæ regni oppido fuiſſe oriundum docet Andreas Schotus.

HIERONYMVS DE ZEBALLOS, reparati orbis anno MDLX. *Eſcalonæ* ortus, vir nobilis cùm ſtirpe, tum publico munere Advocati, Decurioniſque ampliſſimi ordinis Toletanorum, Pinciæ ac Salmanticæ Iuri operam dedit eo fructu, ut ætatis altero poſt viceſimum anno, in collegium Abulenſis urbis, quod Alvarus Mendoza Epiſcopus ædificaverat, adlectus ſit. Hinc ad Bartholomæanam Salmanticenſem domum invitatus, admiſſúſque, maximo ſtudiorum theatro ſiſtitur: quā quidem, Toleti per id tempus ductā conjuge, libenter ceſſit, commodaturus inde clientibus, gerendæque inter Decuriones reipublicæ operam. Id cùm egregiè præſtaret, multæ vir doctrinæ atque eruditionis, immenſæque lectionis, optimo intereà conſilio in publicum proficiendi, opus domi elaborabat, utile quidem, nec minùs arduum, quo palam omnibus faceret, quàm in lubrico ſint momenta judiciorum, totáque Iuris ars, & publicam neceſſitatem variantes Doctorum opiniones ſanctionibus ac legibus ſcriptis componendi, quā miserè deprehendimur, ante oculos poneret. Scilicet hac inſcriptione uſus eſt-

Speculum *aureum opinionum communium contra communes*; tomis, ſeu libris quatuor. . . . . Antverpiæque apud Ioannem Kerbergium an. 1623. folio. Venetiis 1601. fol. Coloniæ demum 1664. Primus tomus cum ſecundo clauditur quinque partibus I. comprehendit CLIV. quæſtiones *De ultimis voluntatibus*. II. CCLXVI. *De contractibus*: III. LXXI. *De Delictis* IV. CLXIII. *Quæſtiones Canonicas*: V. & ultimus CXLVI. *ad Iudiciarium ordinem ſpectantes*. Toleti anno 1599. & 1600. in folio.

III. Liber ſeu tomus *miſcellas utriuſque Iuris quæſtiones* de novo repertas continet; adjunguntúrque in calce *Additiones ad priorum partium quæſtiones*. Romæ 1609. fol.

IV. Libro præmittitur vulgari ſermone, *Vn Diſcurſo de las razones y fundamentos, que tiene el Rey de Eſpaña y ſus Conceieros para conocer por via de fuerça en las cauſas eccleſiaſticas y entre perſonas eccleſiaſticas*. Deinde hujus tomi, qui *varias* alias *Quæſtiones*, & opinionum pugnas continet, locum principem ea occupat ſuperioris diſcurſus germana; *Vtrum Index Eccleſiaſticus in cauſis & delictis, in quibus de jure poteſt contra laicos procedere, poſſit propriâ auctoritate eos capere, & in proprios carceres mittere, non implorato auxilio brachii ſecularis*. Vbi quid ſit Iure Regio & quid ex Concilio, & de titulis Regis Hiſpaniæ ad cognoſcendū de cauſis eccleſiaſticis per viam violentiæ (ut vocant) in Curia ſua, & inter perſonas eccleſiaſticas, cum declaratione L. XXXVI. Tit. V. lib II. *Recopilationis*. Item perfecit his non contentus, ediditque primus illius argumenti enarrator, majorem ſuperiori, & luculentiorem-

Tractatum *de Cognitione per viam violentiæ in cauſis eccleſiaſticis & inter perſonas eccleſiaſticas*; duabus partibus Salmanticæ in folio anno 1613. Antverpiæque 1618. & 1643. in folio. Coloniæ 1620. Argentoratíque apud Zetznerum. Quod ipſum difficile, atque arduum, ſed bona ex parte jam explanatum Hieronymi argumentum ante aliquot annos locupletiſſimo atque abſolutiſſimo commentario retractavit D. Franciſcus Salgado Senator regius.

Item vulgari ſermone tandem ſcripſit, ediditque libellum, cui titulus,

Arte real *para el buen gobierno de los Principes y Reyes, y de ſus vaſallos*. Toleti apud Didacum Rodriguez 1623. in 4.

HILARIVS.

HILARIVS MOREIRA, Luſitanus, Conimbricenſis, in hoc ipſo lyceo habitam ex more Kalendis Octobris anni MDLII. edidit-

Orationem *de omnium Philoſophiæ partium laudibus & ſtudiis*; ad Ioannem Regem III. Portugalliæ; apud Ioannem Barrerium, & Ioannem Alvarez in 4.

HIPO-

HIPPOLYTA.

HIPPOLYTA DE IESV, aliàs DE ROCABERTI & SOLIER, Barcinonenſis, inter ſanctimoniales cœnobii Angelorum ordinis Sancti Dominici ſuperioribus annis floruit magnâ pietatis famâ. Nec non ſupra captum fœminæ ſcripſit inter alia, quæ neſcio an fuerint forâs data,

Tres Tratâdos *eſpirituales:De la Penitencia: Del temor de Dios: De la Conſideracion y meditacion*. Barcinone 1643. in 4.

Volavit ad cœlum anno MDCXXIV. tribus major ſeptuagenariâ.

HIPPOLYTVS.

D. HIPPOLYTVS SANS, Valentinus, Setabi natus, Hieroſolymitani ordinis ſui Melitenſem triumphum omni ætate clariſſimum verſibus celebrare volens, poëma edidit hujus tituli -

La Maltea, *en que ſe trata la famoſa defenſa de la Religion de S. Juan en la Iſla de Malta*. Valentiæ apud Ioannem Navarro 1582. 8.

HIPPOLYTVS DE VERGARA, Hiſpalenſis, ni fallor, ſcripſit -

Vida *del Santo Rey D. Fernando en orden à ſu Canonizacion*. Vrſaone 1630. in 8.

HONORATVS.

HONORATVS FIGVEROLA, Valentinus gente, Iuris utriuſque Doctor, & Valentinæ Eccleſiæ Canonicus, in cauſis fidei Iudex Murciæ, Cæſaraguſtæ, Valentiæque cum aliis Inquiſitoribus Apoſtolicis conſedit; laudatus à Franciſco Peña in Præfatione ad Eimerici *Directorium* his verbis. *Iuvitque nos ad multas difficultates ſuperandas Honoratus Figuerola Patritius Valentinus, Iuris utriuſque Doctor eruditiſſimus, & nunc Eccleſiæ Valentinæ Canonicus; qui nobis ſcribentibus frequentia Iuris loca ad varias & difficiles controverſias diluendas ſuppeditabat*. Laudantur Figuerolæ -

Ad Zanchinum, & Campegium additiones.

HONORATVS DEL RIO, Catalanus ex oppido *S. Hippolyti* Elnenſis diœceſis, Societatis Ieſu ſodalis, edidit -

Del Valor *y fruto de la Miſſa, y modo de ofrecerla*.

Catecismo. Hunc tamen, diſſimulato nomine, ad nutum ſcripſit D. Franciſci Lopez de Mendoza Elnenſis Præſulis, qui librum juſſit per totam diœceſim fideliter explicari.

Præterea *Societatis Bibliotheca* author hęc ei tribuit opera, vulgari forſan linguâ illius provinciæ ſcripta;

Del Purgatorio.

De la Eternidad.

De Indulgencias.

Razones *para mover à dolor de los pecados*.

Remedio *para defender la caſtidad*.

Exercicios *varios*.

HONORATVS VLZINA, Valentinus Rhetor, Græcas in eo gymnaſio literas anno MDXC. profitebatur cum ſtudio eloquentiæ. Scripſit -

Laudationem funebrem in obitu Hieronymi Moncadæ Academiæ Rectoris. Valentiæ 1593. teſte Andrea Schoto in *Bibliotheca*.

HORTENSIVS.

F. HORTENSIVS FELIX PARAVICINO & ARTIAGA, Matritenſis, anno, MDLXXX. patre D. Mucio Paravicino, matre autem D. Maria de Artiaga in lucem editus, vix quinquennis perfectè legere, notas formare, computare numeris, latinas literas pauló pòſt aviddiſſimè arripere, atque ad unguem percipere. Salmanticæ verò eam curam utriuſque Iuris ſtudio impendit, ut anno ætatis duodevicesimo id aſſequutus videretur, quod multum temporis ſpatium vix aliis concedit. Attamen è via hac revocatus, inſtitutúmque ſodalium Sanctiſſimæ Trinitatis in eadem urbe amplexus, doctrinâ omni cùm Philoſophicâ, tùm Theologicâ breviſſimè ornavit atque inſtruxit animum; ita ut viginti & uno annis natus gymnaſticam Doctoris Salmantini lauream reportaverit. In primis verò ad concionum Evangelicarum actiones ſtudiorum ferè omnes intendit vires, quo illum Genius & naturalis facundia, ingeniique ſublimitas, atque harum illius dotum conſcii religioſi Superiores haud quidem invitum dirigebant. Intrantibus Salmanticam Philippo & Margaritâ Sereniſſimis Regibus gratiarum actionem pro more Eccleſiaſtico ſolemniter dixit, ante annum ſcilicet hujus ſæculi ſextum: hoc enim Matritum vocatus muneri Evangelico totus vacare, & curiam illam, quanta eſt, & quàm ſententiis ac judiciis varians, amore ſui atq; admiratione imbuere cœpit; meritus ad apicem hujus muneris, deſignatus an. MDCXVI. regius concionator, demùm aſcendere. Planè viginti ſeptem totos annos in Curia ex ambone declamavit, ingenio & elegantiâ prorſus ſingulari: quamvis deficeretur eloquentiæ illâ formâ, quæ theatrum implere ſolet, & ad nutum ducere. Gracilis enim vox ac demiſſa nil ſublime ad circunſtantium aures deferre poterat. Mirè tamen delectabatur flos hominum, qui non cum plebe ſapiunt, hominis exquiſitè urbano, atque diſerto, veréque maſculo dicendi genere, quo vel in familiaribus colloquiis utebatur, miráque ſubtiliſſimi ingenii ubertate & amœnitate. Hæ dotes ſummáque ejus in converſando facilitas, urba-

urbanitáſque ſic omnes quotquot frequentare eum non indigni erant, & in ſumma viros quoſque aut natalibus aut virtute principes Hortenſio devinxerunt, ut fortunatos ſe non mediocriter exiſtimarent, quibus adire eum, familiaritétque ab eo excipi contingeret. Seſqui anno tandem hypochondriaco morbo vexatus fatalem expertus fuit Decembris diē XII. anni MDCXXXIII. ætatis ſuæ LIII. poſtquam bis provinciæ ſuæ Caſtellæ præfuiſſet, bis Bæticam viſitaſſet, Vicariúſque & Comiſſarius fuiſſet generalis totius ordinis. Sacrarum orationum aliquot volumina poſt authoris obitum foras emiſſa ſunt domeſticorum curâ: ſcilicet -

Oraciones *Evangelicas para los dias de la Quareſma*. Matriti in folio.

Oraciones *Evangelicas en las Feſtividades de Chriſto Nueſtro Señor, De ſu Santiſſima Madre y de ſus Santos*. Ibidem in typographia regia 1638. fol,

Oraciones *Evangelicas y Panegyricas funerales a diverſos intentos*. Ibidem . . . . . iterúmque anno 1641. in 4. apud Mariam de Quiñones.

Epitafios *o Elogios funerales al Rey D. Felipe III. el Piadoſo*. Ibidem apud Thomam Iunti 1625. 4.

Pari facultate is atque ſolutam orationem texuit & carmen: cujus tamen compoſitionibus ingenii & eruditionis forte majorem quam poëtici ſpiritus laudem tribueris. Quamquam neque ſine iſto delectare poſſent, uti revera Lectores non indoctos delectant carmina ſub Felicis de Artiaga Hortenſii agnoſcis notas) compellatione poſt mortem quoque ejus edita. Libri titulus -

Obras *de D. Felix de Artiaga*. Matriti in 8.

HVGO.

HVGO DE VRRIES, Topatcha de *Aierbe* in regno Aragoniæ, Carolo Cæſari V. atque Hiſpaniarum Regi à ſecretis, eleganter tranſtuliſſe dicitur ante alios -

Valerio *Maximo de los dichos y fechos memorables*; atque edidiſſe Compluti anno 1529. in folio.

Laudatur a Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica regni Aragonum* volum. I. lib. V. c. XLI.

HVMBERTVS.

F. HVMBERTVS CORDEIRO, Luſitanus, ordinis Prædicatorum in Elvenſi domo, ſcripſiſſe dicitur doctiſſimè (Latinè an Luſitanè mihi non liquet)

De Amore Dei & proximi: teſte Ludovico Cacegas in *Hiſtor. ordin. Prædic. Portugalliæ*. lib. IV. cap. XI.

HYACINTHVS.

D. HYACINTHVS DE AGVILAR & PRADO, ſcripſit -

Relacion *de la entrada que hizo ſu Mageſtad y Altezas en Lisboa; y de la jornada, que hizieron las galeras de España y de Portugal deſde el puerto de Santa Maria à Lisboa*. Oliſſipone 1619. in 4.

HYACINTHVS CAROLVS QVINTERO, Salmanticenſis, ex Clericis regularibus Minoribus, ſub *Benedicti Caroli Quinteri* nomine publicavit.

El Templo *de la Eloquencia Caſtellana*. Salmanticæ apud Rodericum Calvum 1629. in 4. Deinde jam ſeſe oſtendens, proprio nomine,

Diſcurſos *Evangelicos de Quareſma, para ſus tres principales dias Domingos, Miercoles y Viernes*. Matriti 1651. in 4. Item -

Sermones *de Santos*.

Imperfectum reliquit moriens *Commentarium in Ionam Prophetam*, quod perficere debuit *Petrus Quiroſius* Hiſpalēſis ejuſdem inſtituti, ſodalis memoriæ, ſuperiorúmque voluntati obſequens. Poſtquam docuiſſet is in collegio S. Caroli urbis Salmantinæ ſacram Theologiam, Præpoſitus fuit collegii Complutenſis, Vicepræfectus provinciæ, obiitque Aſſiſtens, ut vocant, provincialis.

F. HYACINTHVS DE DEO, Luſitanus, ordinis Seraphici ex provincia Deiparæ Virginis Indiæ Orientalis, ſcripſit, authore mihi Georgio Cardoſo,

Theatro *Evangelico de Oriente, e Paſquins de Conceiçaon*.

HYACINTHVS ESPINEL ADORNO, ſcripſit -

El Premio *de la Conſtancia, y Paſtores de Sierra bermeja*; anno 1620. in 8.

HYACINTHVS DE SANCTO FRANCISCO, Presbyter regularis ordinis S. Iacobi, eidem Apoſtolo inſcriptum opus edidit hujus tituli -

Lagrimas *de San Pedro*: *Poëma ſacro en que llora eſcarmientos*. Pampelone apud Martinum de Labayen & Didacum Tabalai anno 1653. in 8.

HYACINTHVS FREIRE DE ANDRADA, Luſitanus, Abbas . . . . ſcripſit vernaculo gentis ſermone -

Vida *de D. Ioaõ de Caſtro Virrey da India*.

D. HYACINTHVS DE HERRERA, Matritenſis, ſcripſit carmine præter Comœdias quaſdam,

La Entrada *del Rey Catholico D. Felipe IV*.

pe IV. en Madrid deſpues de la muerte del Rey D. Felipe III. ſu Padre. Item -

Itinerario Hiſtorial *de la Iornada que hizo el Rey D. Felipe IV. à la Andalucia.* Spem fecit operis poëtici quadringentarum octoadum -

El Iaſon, nuncupati.

F. HYACINTHVS DE LEDESMA & MANSILLA, domo ex *Talarrubios* Ducis Bexarenſis oppido, ordinem Prædicatorũ Toleti profitebatur, cùm ad *Franciſcum Didacum Lopez de Zuñiga* Ducem *Bexaris* ſcripſit anno MDCXX.

De la *Lengua primera de España*; duobus libris, quos Matriti apud *D. Chriſtophorum de Zambrana* Calatravenſem Equitem amicum noſtrum vidimus.

F. HYACINTHVS ORFANEL, Dominicanus, ex eis unus, qui Evangelii rem Dominici apud Orientalium Inſularum incolas promoverunt, ipſe aliquando, niſi fallor, martyrio impenſus, ſcripſit.

Hiſtoria *Eccleſiaſtica delos ſuceſos de la Criſtiandad de Iapon deſde el año de MDCII. que entrò en el la orden de Predicadores haſta el de MDCXXI. añadido haſta el fin del año de MDCXXII. por el Padre Frai Diego Collado.* Matriti apud Viduam Alphonſi Martini anno 1633. in 4.

F. HYACINTHVS DE LA PARRA, Dominicanus in cœnobio ſui ordinis Conchenſis urbis Theologiam docebat, cùm edidit -

Artium Curſum, anno 1657. quatuor tomis. Inde -

La Bienaventurada *Roſa Peruana de Santa Maria de la tercera orden de Santo Domingo, ſu admirable vida y precioſa muerte*; ex Latino Leonardi Hanſens Dominicani Provincialis Angliæ, Præfectique generalis Ioannis Baptiſtæ deMarinis nuper defuncti à ſecretis rerum Germanarũ. Matriti apud Melchiorem Sanchez anno 1668. in 4. Quo anno cœnobio præerat S. Thomæ Matritenſis.

HYACINTHVS SARASA XIMENEZ, Navarrus, Pampilonenſis, collegii SS. *Apoſtolorum Philippi & Iacobi* Complutenſis ſodalis togatus, Artiúmque liberalium, ſeu Philoſophiæ Profeſſor in eadem Schola, edidit -

Quæſtiones in Summulas. Compluti apud Ioannem Villodas 1630. 4.

Quæſtiones in Logicam. Ibidem eodem anno.

F. HYACINTHVS VALLEJO, Dominicanus, ſcripſit -

Exercicio *quotidiano del Santiſſimo Roſario para los hermanos de ſu ſanta Cofradia.* Oſcæ 1635. 16.

D. HYACINTHVS DE VILLALPANDO, *Marchio de Oſſera* in Aragoniæ regno, Eques ordinis Calatravæ, ſcripſit ludicra hæc;

Los *Eſcarmientos de Iacinto.* Cæſarauguſtę anno 1645.

El Amor *enamorado*.

At ſub nomine *Fabii Clementis* -

Vida *de Santa Iſabel Infanta de Vngria.* Cæſarauguſtæ 1655. in 8.

I

IACOBVS,

IACOBVS DE CARCERES, Hiſpanus domo, ut cognomentum, noſtratiſq; linguæ uſus denotat; Hebraicæ tamẽ ſuperſtitionis reus, qui nec venire in cenſũ hũc debuerat, ſi non & Hebræos omnes veteres, atq; Arabes Hiſpaniæ cives, quorum aliàs notum eſt in literis nomen, atque apud doctos exiſtimatio, pro merito cujuſque, quod rectè dictum eſt authori ſuo infideli atque improbo extorquentes, laudaviſſemus, laudaréque in poſterum conſtituiſſemus. Vertit is non ineleganter ex Gallico Guilielmi Salluſtii celebratiſſimi Poëtæ carmine in Hiſpanicũ idioma proſaicum -

Los Siete dias *de la Semana ſobre la creacion del mundo*. Amſtelodami (juxta Hebræum computum) anno V. M. CCCLXXII. in 8. hoc eſt Chriſti 1612.

F. IACOBVS CAROLVS, Luſitanus, ordinis Seraphici, edidiſſe dicitur, Luca Vvaddingo authore,

Expoſitionem in Pſalmum Miſerere. Mantuę 1603.

IACOBVS (vulgari formâ neſcio an DIDACVS, an IAIMVS) LOPEZ, Bilbilitanus, Artium & Medicinæ Doctor, edidit -

Aboali Aviceni, *vulgò Avicenæ, librum De viribus cordis, cum commentariis*. Toletæ 1527. in folio.

IACOBVS MANTINVS, natione Hiſpanus, profeſſione Hebræus, Artium & Medicinæ Doctor,

Paraphraſim *Averrois Cordubenſis de Partibus & Generatione Animalium*, ex Hebraico (converſa olim fuiſſe videtur ex Arabico in hanc linguam) Latinam, hoc eſt, vulgarem, dedit ad Leonem X. Pontificem Maximum, quæ edita fuit Romæ per Marcellum Silber, aliàs Franck, anno 1521. in folio: in cujus fine nota quædam Interpretis legitur.

Expoſitionem quoque *Rabbi Levi ſuper iisdem his Ariſtotelis libris* convertiſſe ait ſe ex Hebræo in Latinũ, & paulo poſt editurum.

Vertit quoque -

Paraphraſim ejuſdem *Averrois ſuper libros Platonis de Republica*. Romæ anno 1539. in 8.

Item dedit -

Interpretationes in Organum Averrois. Venetiis apud Iuntas.

Ejuſdem Interpretationem in Poſteriora Ariſtotelis: in Topica: in Republicã: in Phyſica: in Epitomen Metaphyſicæ ejuſdem Ariſtotelis: ſimul omnia Venetiis apud Iuntas 1562. in 8.

Interpretationem Averrois ad Introductionem Porphyrii; ad Prædicamenta: ad Libros de Interpretatione: in Poëticam: & alia. Venetiis apud Iuntas anno 1552. in editione operum Averrois.

Laudat hunc ejuſdem ſectæ homo, doctus aliàs & eruditus, Amatus Luſitanus *Centuria I. Curatione*, I. in ſcholiis, de Avicenæ deſideranda Latina verſione emendatiore ſermonem habens. *Faxint Dei, ut nobis aliquem Arabicè & Latinè loquentem mittant Medicum, qui Avicenam latiniorem, & incorruptiorem faciat. Confecerat enim opus hoc Iacobus Mantinus Hebræus, vir multarum linguarum peritiſſimus, ac Medicus doctiſſimus, qui jam nonnullas partes Avicenæ doctiſſimè interpretatus fuerat, veluti I. Fen. primi libri, & quartæ primi, & I. Fen. quarti; niſi malus quidam Genius eum à fœlici ſucceſſu retraxiſſet. Convocaveram ego hominem, cùm Venetiis agerem, ad complendum hoc opus, & quaſi jam in hanc meam hæreſim hominem traxeram, niſi Patritius quidam Venetus Damaſcum Syriæ civitatem petens, ut ibi publicus Venetorum eſſet negociator, ſecum duxiſſet: à quo itinere Divus* (ſic ille more ethnico) *Didacus Mendozius Caroli V. Imperatoris apud Venetos vigilantiſſimus Orator illum nũquam retrahere potuit. Vbi intra paucos dies vitam cum morte commutavit*. Hæc ille.

IACOBVS NAVEROS, Artium, Theologiæque Profeſſor Complutenſis, Ioannis Medinæ olim auditor, edidit -

Expoſitionem ſuper duos libros Periermenias Ariſtotelis. Compluti apud Michaelem de Eguia an. 1533. in fol. & apud Ioannem Brocar 1543. in fol.

Theoremata quoque *ſuper Vniverſalia Porphyrii*.

IACOBVS SALVATOR SOLANIVS, vulgò, ut credimus, DE LA SOLANA, patriâ ex Murcia urbe regni ſui principe, Philoſophus, Theologus, Mathematicarum artium peritus, cùm Salmanticæ apud nos, tum Romæ literarum nomine fuit in pretio habitus. Extant ejus -

Poëtica. Salmanticæ ex officina Ioannis Canova, an. 1558. in 12. Quorum in limine Franciſcus Sancius Brocenſis, vir eruditiſſimus, hoc affixit epigramma,

Dum vacat, & ſacro ſtudiorum pondere feſſus
Pieridum indulges tempora parva choris:
Hac ſucceſsivo condonas carmina nobis
Tempore, ſed longâ carmina digna morâ:
Te licet æterni divina ſcientia Verbi
Vendicet, & juris non ſinat eſſe tui;

Ne tamen invideas tantæ tibi nomina famæ;
Otia Muſarum nec tibi deeſſe putes.
Caſſide magnanimus poſitâ paulìſper & haſti
Aeternum Cæſar noſte peregit opus.

Edidit primus, Cardinalíque Sirleto, cui operâ Pauli Manutii Romæ innotuerat, nuncupavit-

Sancti Sixti III. Pont. Max. Librum De Divitiis; item *Librum De malis Doctoribus & operibus Fidei, & de Iudicio futuro*; Item alium *de Caſtitate*: quibus adjunxit *S. Bracharii Epiſtolam ad Ianuarium*. Romæ apud Ioſephum de Angelis ann. 1557. in 8. iterúmque Antverpiæ apud Plantinum in 16. Sed hanc ejus mercem Orbi literario communicatam jam pridem Sixto abrogaverunt viro ſanctiſſimo, & Pelagiano alicui tribuenda eſſe docuerunt *Lindanus, Baronius, Poſſevinus, Bellarminus, Miræus, Labbeus*, alii.

Edi quoque curavit-

Venantii Fortunati opera Poëtica. Calari Sardiniæ an. 1584. apud Nicolaum de Canyelles. Qua de re Chriſtophorus Broverus Ieſuita in editione ſua hujus Poëtæ, in vita ejuſdem cap. V. hæc ait. *Cujus indicem ex Vaticana Bibliotheca, licet mendoſum & imperfectum Rever. Iacobus Salvator Solanius editioni Calaritanæ ſubjecit.*

Ennodii Ticinenſis opera cõtulerat cum exemplari vetuſtiſſimo Vaticano, edidiſſet que, ſi non furto ei ablatus fuiſſet liber.

IACOBVS ſeu IAIMVS.

F. IAIMVS DE ALCALA, ordinis Minorum provinciæ Aragoniæ, ſcripſit-

Cavalleria Chriſtiana; hoc eſt, Inſtitutiones militię ſpiritualis. Compluti apud Ioannem de Villanova anno 1590. in 8. Attribuit nec non ei Vvaddingus librum alterum Latinâ hâc inſcriptione deſignatum, ſed neſcio an Latinum,

Lucernam Minorum, & Expoſitionem Bullæ Eugenianæ.

IAIMVS AVGVSTINVS DEL CASTILLO & HOSPITAL, edidit-

Sumario *de los Notarios*. Cęſarauguſtæ anno 1545. 8.

IAIMVS BARTHOLOMÆVS, Canonicus Vrgelenſis, noſtris hominibus Latinæ linguæ ignaris communicavit-

Las vidas *de los doce Ceſares de C. Suetonio Tranquillo*. Tarracone ann. 1596. in 8. apud Philippum Robertum.

Appiano *de las Guerras civiles*. Barcinone anno 1592. ex Latina interpretatione hujus Græci authoris confingens Hiſpanam. Produit ex Officina Sebaſtiani à Cormellas.

IAIMVS BLANCO, ſcripſit-

Relacion *de la Vida, ſantidad muerte y milagros de la Bendita Virgen Soror Roſa de Santa Maria, criolla de Lima &c.*

Quæ nondum prelo fuit mandata.

F. IAIMVS BLEDA, gente Valentinus, ordinis Prædicatorum, quippe quem *Algemeſi* oppidum regni hujus protulit, ac Dominicani ſodales voti mancipem religioſi urbe in ipſa regia, monaſterióque illius ſuſceperunt. Concionator fuit inter ſuos generalis, violatæque religionis Valẽtinis vindicibus à cenſuræ munere Theologus adminiſter. Conſilio is, & frequentibus, calidiſque officiis promovit plurimùm ex Hiſpaniæ regnis ut pellerentur, quæ ſupererant, Maurorum reliquiæ; lubricam eorum fidem, dum Rectoris partes, ſeu Parochi, nonnunquam inter eos geſiſſet, expertus. Romam ter, Matritum pluries acceſiſſe dicitur hac re ſuper; confectámque Apologiâ etiam in vulgus editâ nervoſè defendit. Hæc ejus opera, Latina quidem,

Defenſio Fidei in cauſa Neophytorum, ſive Moriſcorum regni Valentiæ, totiúſque Hiſpaniæ, Item-

Tractatus de Iuſta Moriſcorũ ab Hiſpania expulſione. Valentiæ anno 1610. 4. apud Ioannem Garriz.

Vulgaria hæc,

Chronologia *de los Moros de Eſpaña*; octo libris. Valentiæ an. 1618. in folio, apud Philippum Mey.

De la Confradia *de la Minerva, y milagros del Santiſſimo Sacramento*. Ibidem an. 1600. in 8.

Quatrocientos *milagros, y muchas alabanças de la Santa Cruz: con un Tratado de las coſas mas notables deſta divina ſeñal*. Valentiæ apud Patritium Mey. 1600. 8.

Vida *y milagros del glorioſo S. Iſidoro Labrador de Madrid por Iuan Diacono Arcediano de la miſma Villa, con adiciones en dos libros: y un Tratado de la Vida y milagros de la Sierva de Dios Maria de la Cabeça unica muger del Santo*. Matriti apud Thomam Iuntam anno 1622. in 4.

F. IAIMVS CABANES, ordinis Prædicatorum Concionator, ut vocant, generalis, ſcripſit-

Eſpejo *de Amor, Iman de la voluntad, Camino del Cielo, Maria Sacratiſſima &c.* Barcinone 1663. 4.

IAIMVS CANCER, (*Iacobus Cancerius* Latinâ formâ) Aragonenſis, Balbaſtri natus, Domicellus, quo nomine eũ vocant, qui ex parentibus equeſtri ritu armatis fuit ortus, cùm Salmanticæ, atque item Oſcæ Iuris ſtudio incubuiſſet, ad faciendum doctrinæ fructum Barcinone in Catalonia domicilium fixit; hoc eſt, rerum, fortunarúmque ſuarum, ductis etiam inde uxoribus, rationes conſtituit,

addic-

addictus patrocinio cauſarum : quo munere inſigniter impleto, librisque interim foras emiſſis, veluti principatum in ea provincia ſui temporis Iuriſconſultorum (ſi Fontanellam excipias) obtinuiſſe viſus fuit. Scripſit nempe.

Varias Reſolntiones Iuris Cæſarei, Pontificii & Municipalis Principatus Cataloniæ; tribus tomis. Barcinone an. 1594. & item 1605. in folio. Demum ex ultima editione ab ipſo authore diligentiſſimè, priuſquam moreretur, recognitas, & altero ferè tanto auctiores, curâ D. de Myr authoris generi in locum emiſſas vidimus partim Turnóni apud Laurentium Durandum an. 1635. partim Lugduni apud Laurentium Arnaudum 1644. in folio, ſed & Lugduni prodierunt iterum 1659. in folio.

Diſparuiſſe inter manus alterum ejus, ſive *Reſolutionum*, ſive *Conſiliorum* volumen, fruſtráque poſt ejus obitum quæſitum audivimus ab Illuſtriſſ.mo Dn. *Ioſepho Nınot* Gerundenſi prius, nunc Ilerdenſi Epiſcopo, cum Romæ Auditor eſſet S. Rotæ, qui Cancerii propinquus erat.

Diſceſſit è vivis duobus major ſeptuagenario.

IAIMVS DIEZ, *Boleâ* in Aragoniæ regno oriundus, Canonicus Eccleſiæ Cæſarauguſtanæ S. Salvatoris, Carolo Imperatore rerum domino, claruit Philoſophicis ac Theologicis literis : cujus quidem ſunt.

In Ariſtotelis libros Phyſicorum Commentaria : opnſculáque alia *Theologica* : de quibus Valerio Andreæ Taxandro Catalogiſtæ noſtrorum Scriptorum credimus, à quo eadem didicit Vincentius Blaſcus *Hiſt. Aragonenſis* prima parte lib. V. cap. XXXVIII.

IAIMVS, ſive IACOBVS, FALCO, Valentinus domo, Eques militiæ Sanctæ Mariæ de Monteſa, omnem humanitatem, ſimúlque Mathematicas diſciplinas inſigniter calluit : in re poëtica, præcipuéque in Satyra ad Horatianam laudem proximè acceſſit, cujus quidem rei teſtimonio ſunt.

Poëmata ejus uno volumine edita Valentiæ typis Philippi Mey in 8.

De Quadratnra Circuli; primùm Antverpiæ apud viduam Petri de Muete in 4. anno 1587. deinde ibidem 1591. in 4. Qui liber ! (mira res!) fugit eruditiſſimi viri Gerardi Ioannis Voſſii notitiam, qui meminiſſe ejus debuit, dum eos enumerat, quorum ingenia hæc exercuit quæſtio, *De Scientiis Mathematicis cap. XVI, §. XXXVI.*

In Bibliothecæ Ambroſianæ Catalogo legitur.

Iacobi Falconis Quadratura Parologiſmus : &c.

Excerpta ex Servii ſchedis ineditis. Extant ad eum Pauli Manutii Epiſtolæ duæ libro VII. eidémque inſcribitur Baptiſtæ Mantuani Epigrammatum liber, qui eſt in primo volumine ejus operum. Arnoldi Vvionis hæc ſunt lib. I. Ligni vitæ c. XC. *Frater Iacobus Falco Valentinus, ordinis Monteſiæ miles, admirabilis ingenii vir, quod enim ante ignotum ſuo nobis manifeſtavit ingenio : paucis namque ab hinc annis quadraturam circuli noviter adinvenit, & de ea inſignem tractatum ſcripſit.* Ex literis planè iis, quas diximus, Pauli Manutii apparet peregrinatum in Italia noſtrum, Bononiæ ac Piſis fuiſſe. Loquutus eſt etiam ipſe de ſe aliqua in elegantiſſimis libello *De Quadratura circuli* affixis verſibus dimetris ex meris jambis, quos Schotus in *Bibliotheca*, dum Poëtas laudat Hiſpanos, prætermittere erubuit. Loquitur Circulus.

Vocabar ante Circulus,
Erámque curvus undique,
Vt alta Solis orbita,
Et arcus ille nubium :
Eram figura nobilis
Caréńſque ſola origine,
Caréńſque ſola termino.
Modo indecora prodeo,
Noviſque fœdor angulis.
Nec hoc peregit Archytas,
Neque Icari pater, neque
Tuus Iapete filius.
Quis ergo caſus, aut Deus
Meam quadravit aream ?
Reſpondétque author.
Ad alta Turiæ oſtia
Lacúmque limpidiſſimum
Sita eſt beata civitas;
Parum Saguntus abfuit,
Abéſtque Sucro pluſculum.
Hic eſt Poëta quiſpiam
Libenter aſtra conſulens,
Sibíque ſemper arrogans
Negata doctioribus :
Senex ubique cogitans,
Sui frequenter immemor,
Nec explicare circinum
Nec exarare lineas
Sciens, ut ipſe prædicat.
Hic ergo bellus artifex
Tuam quadravit aream.

IAIMVS DE FALCO, Aragonenſis, *Sariñenæ* civis, Medicæ artis Profeſſor Monſpeſſulanus, Guidonis Cauliaci Galli *Artem Chirurgicam* in vulgarem ſermonem convertit, explanationéſque & notas adjunxit.

IAIMVS FERRVSIVS, vulgò FERRVS, Valentinus, Theologus, qui & Tridentum ad Synodū generalem venir, atque in ea concionatus eſt, linguæ Hebráicæ ac Bibliorum profeſſor fuit in Academia patriç urbis triginta & amplius annis. Hujus eſt (ait Schotus).

Concilium Valentinum provinciale, tempore ſuo celebratum, cujus acta ſotmavit.

Ora-

Orationem habuit, uti diximus, ad Tridentinos PP. Latinam *Aſſumptæ Virginis feſto die*, quæ cum aliis lucem vidit.

IAIMVS GIL, hoc eſt, ÆGIDIVS, Magallonenſis, quod eſt oppidum Aragoniæ regni & Cæſarauguſtanæ diœceſis, librum ſcripſit hoc argumento.

Perfecta *y curioſa declaracion de los provechos de las Colmenas, y alabanzas de las abejas*. Cæſarauguſtæ anno 1621. Et quidem prelo is mandatus à Franciſco Ægidio, Iacobi ſeu Iaimi fratre, Ciſtercienſi ex monaſterio Deiparæ Virginis de Veruela, eidem à Vincentio Blaſco de Lanuza ex conjectura tribuitur lib. V. cap. XLIII. Prioris partis *Hiſtor. Aragonenſis*.

IAIMVS GVIRAL, ex eodem regno, Darocenſis, verſibus cecinit.

Proceſo *y Contemplacion de la Paſſion de Jeſu Chriſto nueſtro Señor*. Cæſarauguſtæ apud Robleſios an. 1588. 8.

F. IAIMVS IANVARIVS. Hujus nomine librum ſic notatum vidimus.

Ars metaphyſicalis naturalis ordinis cujuslibet rei intelligibilis arboris naturæ; ad intelligendos omnes libros, artéſque Illuminati Doctoris Raimundi Lulli, ac etiam cæterorum omnium; per Reverend. Doctorem & præclariſſimum Magiſtrum Iacobum Ianuarium monachum Tarraconenſis diœceſis. Valentiæ apud Leonardum Butz 1506. in 8.

Ordinem hic Ciſtercienſem in Aragoniæ regno & *Sanctarum Crucum* monaſterio profeſſus dicitur. Verùm id minùs rectè Chryſoſtomus Henriquez, authórque *Bibliothecæ Ciſtercienſis* affirmant, floruiſſe eum circa annum MDXCIII. quibus memorata & viſa à nobis libri ipſius editio nonaginta ferè annis antiquior validè refragatur.

IAIMVS IOANNES VIVAS, fortè ſodalis fratrum Deiparæ Virginis de Mercede, laudatur à Ioanne Tamaio Salazar *Martyrologii Hiſpani* authore VI. die Maji, & à Georgio Cardoſo in *Agiologii Luſitani* ſecundo volumine XXV. die Maji. pag. 307. ex opere quodam ita inſcripto.

Viridarium Mercenariorum. An vulgari appellatione, *Vergel de la Religion de Nueſtra Señora de la Merced*?

F. IAIMVS DE SANCTO IOANNE, Dominicanus cœnobii Cæſarauguſtæ urbis, in Italia peregrinatus reliquit.

Sermonum volumina, & alia, quæ in Hiſpania minùs nota ſunt, eo quod alibi, longéque à patria degerit; ait Vincentius Blaſcus Lanuza tom. II. *Hiſtor. Aragonenſ.* lib. V. C. XXXIX.

IAIMVS MIRABET, Aragonenſis, Societatis Ieſu, communicavit Hiſpanis Latinæ linguæ ignaris.

Las Meditaciones *de la vida de Chriſto del Padre Franciſco Coſtero*.

IAIMVS MIRO, Valentinus, ex primis Societatis Ieſu ſodalibus, veréque norma inſtituti hujus religioſiſſimi, plura geſſit domeſtica miniſteria, plurima in Deum pietatis, in ſe ipſum ſeveritatis, in proximos clementiæ officia præſtitit, vir in paucis ornamento ac perpetuo exemplo ſociorum natus. Everhardo Mercuriano Præpoſito Generali IV. in re domeſtica utilem commodavit operam; cujus voluntate concinnavit.

Summarium Conſtitutionum Societatis Ieſu. Item.

Regulas communes, &.

Regulas Officiorum proprias ejuſdem Societatis: quæ in manibus atque uſu domeſtico ſunt ab Congregatione IV. Generali approbatæ, confirmatæque. Iuſtum Mironis elogium ab Authore *Bibliothecæ Societatis* require.

F. IAIMVS MONTAÑES, Carmelita, edidit.

Eſpejo *de bien vivir, Tratado de aiudar à bien morir*. Matriti apud Franciſcum Sanchez anno 1573. in 8. Barcinone 1576. in 8. & 1608. Pampelone 1611. 8.

IAIMVS (alias IACOBVS) MONTANIANVS, Majoricenſis, reliquit ſcriptum inter M.SS. codices Bibliothecæ Antonii Auguſtini,

De Armis Clericorum Tractatum: Quem diſtinguere an debeam à Iacobo Montagnano Sardiniæ Regente, cui inſcripta eſt *Iacobi Cardinalis Putei à Latino Latinio* epiſtola quædam, ex qua conſtat Montagnani matrem Cardinalis novercam fuiſſe, admoneri pervelim.

D. IAIMVS DE PALAFOX, Marchio de *Hariza* in Aragoniæ regno, Ioannis pater ſummi viri doctrinâ, pietate ac dignitate, qui Oxomenſis obiit Epiſcopus, manu exaratum inter ſchedas reliquit opuſculum ſatis cordatum, hâc inſcriptione.

Minas *de ſalud y larga vida*. Poſthumum hoc patris monumentum Comiti Olivarum à Ioanne Palafoxio nuper laudato filio nuncupatum vidimus Matriti apud D. Petrum Valeriu[illegible] Diazium amicum noſtrum, regiæ Cameræ Neapolitanæ, ut vocant, Præſidem, eximia virum humanitate, ac eruditione non vulgari.

IAIMVS DEL PORTILLO & SOSA, Canonicus Guatemalenſis Eccleſiæ Americæ Septentrionalis, ſcripſit.

Primera Parte *de la Chronica general*

ral

ral de los Templos y Caſas famoſas, que tiene la Virgen Maria por todo el mundo &c. Erat ſuperioribus annis editioni parata hæc pars apud D. Antonium de Leon Pinelo; ut refert Alva in *Militia Conceptionis*.

IAIMVS PRADES, Valentinus ex oppido *Iana* (quod Magiſtralis camera eſt ſacri ordinis Monteſæ) Theologus, argumentum pié atque erudite tractavit adverſus hæreſes noſtri temporis maximi momenti, ſcribens vernaculo ſermone -

Hiſtoria *de la adoracion y uſo de las Santas Imagenes; y de la Imagen de la Fuente de la ſalud*. Valentiæ 1596. in 4. apud Philippum Mey.

De iſta ejus patria teſtis eſt Gaſpar Eſcolanus lib. VIII. cap. III. *Rerum Valentinarum*.

F. IAIMVS REBVLLOSA, Dominicanus Cataloniæ provinciæ, unde ei origo; hâc unâ potiſſimùm re videtur bene de poſteris mereri voluiſſe, ſi ab exteris quædam Hiſtorica, præcipuè ſacra, in familiarem ſermonem converteret; nonnulla è monumentis noſtratibus produceret. Conciones etiam, quibus ſe pié ac efficaciter, juxtáque officii normam exercuiſſe dicitur, prodire in vulgus fecit. Sacra interim Biblia interpretatus eſt plures annos in templo ipſo Cathedrali Vrgelenſis urbis non ſine laude pietatis, doctrinæque. Scripſit -

Deſcripcion *del Mundo*; ex Ioannis Boteri *Relationibus*. Barcinone 1603. in 8. Gerundæque apud Gaſparem Garrich. anno 1622. in 8.

Teatro *de los maiores Principes, y cauſas de las grandeças de ſus eſtados*; ex ejuſdem *Relationibus*. 1605. in 8. ſimúlque -

Adiciones *de Iuan Botero à ſu libro de Racon de eſtado*.

Hiſtoria *Ecleſiaſtica, eſtado preſente de la Religion en el mundo*, ex eodem Botero. Barcinone 1610. in 8.

Teſoro eſpiritual *de la Igleſia militante*. Barcinone 1601. in 8.

Vida *y milagros de S. Oleguer Obiſpo de Barcelona* Barcinone 1609. in 8.

Relacion *de las Fieſtas, que ſe hicieron en Barcelona à la Canoniçacion de S. Raymundo de Peñaforte*. Barcinone 1601. in 4.

Sermones *de Quareſma*. Ibidem 1601. in 4. & 1614. in 4.

Sermones *de Adviento*. Ibidem anno 1617. in 4.

Sermones *del Santiſſimo Sacramento* an. 1621. in 4.

Teatro *de Ingenios*; ex Italico Thomæ Garzoni. Barcinone 1600. in 8.

Traduccion *de lo que eſcriviò Ceſar Calderario ſobre la Magnificat*. Barcinone anno 1597. in 8. Matritique 1600. Canonicus hic fuit Regularis Lateranenſis.

IAIMVS RODERICVS, edidit -

Vn Tratado *de la Concepcion de N. Señora*. Barcinone 1561. in 8.

IAIMVS ROIG, Valentinus, ſermone patrio dedit -

Libre *de Conſells, los quals ſon molt profitoſos, y ſaludables axi per el regiment y orde de ben viure, come per augmentar la devocio à la puritat y Concepcio della Sacratiſſima Verge Maria* &c. Valentiæ 1532 in 4.

IAIMVS DE RVESTA, Canonicus Bilbilitanæ Collegiatæ Eccleſiæ, quæ Deiparæ Virginis *de la Peña* nomen præfert, librum confecit (Vincentio Blaſcoin *Chronicis Aragonenſibus* primo volumine lib. V. cap. XLIII. authore) in quo laudes & magnalia Hiſpaniæ continentur, ſic tamen inſcriptum -

Deſengaños *del Mundo*. 1611. in 8. apud Gabriel. Graells.

F. IAIMVS SANCHEZ, Minorum provinciæ Valentiæ Miniſter & Cuſtos, olim ex Recollectis, unde ad gerenda memorata munera non ſponte ſua deductus, iterum ad eos onere vacuus rediit. Ioannes Ribera Valentinus Præſul vir pietate ac prudentiâ, ne dicam de aliis ſæculi dotibus, clariſſimus, inſigne huic noſtro, (quem à confeſſionis miniſterio habuiſſe dicitur) morum integritatis nomine, teſtimonium confert in eo, quod de rebus geſtis Margaritę Aguillonæ præſtantis virtutis fœminę conſcripſit elogio. Hoc idem argumentum ſequutus eſt Iaimus: nam ſcripſit -

La Vida, *virtudes y milagros de la Sierva de Dios y Virgen Soror Margarita Aguillona de la tercera orden de San Franciſco*. Valentiæ apud Ioannem Chryſoſtomum Gartiz 1606.

IAIMVS SEGARRA, gente Valentinus, domo Alonenſis, hoc eſt, ex *Alicante* oppido illius regni nobiliſſimo, Doctor Medicus, & in Academia Valentię urbis Profeſſor publicus, Græcè etiam doctus, doctrinæ, quâ præcellebat, publica hæc extare fecit monumenta:

Commentarios *Phyſiologicos, complectentes ea, quæ ad partem Medicinæ Phyſiologicam pertinent*; ſcilicet Commentarios ad *librum Hippocratis de Natura Hominis*, ac libros tres *De Temperamentis*, ac ſuper totidem libros Galeni *de Facultatibus naturalibus*. His pręfixit -

De Artis Medicæ Prolegomenis libellum. Valentię apud Patricium Mey 1596. in folio. Item edidit -

Claudii Galeni librum De morborum & ſymptomatum differentiis cum Commentariis. Hoc opus publicavit Hieronymus Vincentius Salvator Medicus, Valentinus, & in eadem ſchola Græcarum literarum Profeſſor apud Michaëlem Sorolla anno 1624. in 4.

ite-

iterúmque apud ejus hæredes 1642.

IAIMVS SOLER, ſcripſit -

Summa *de los Fueros y Obſervancias del Reyno de Aragon*. Cæſaraugustæ anno 1525. Hujus quoque piæ ſe fert nomen -

Repertorio *de todas las Leyes de Caſtilla*. Toleti apud Gaſparem de Ayala anno 1529. in 4.

F. IAIMVS TENÇA, Valentinæ domus ordinis Redemptorum B. Virginis de Mercede Præfectus, Sacræ Theologiæ (uti appellare amant) Præſentatus, quod ſuſcipiendo Magiſterii pileo habilem, atque ei deſtinatum ſonat, ſcripſit -

Sumario *de las gracias y indulgencias, que ganan los Cofrades de la Cofradia de Nueſtra Señora de la Merced, y los que viſitan las Igleſias de la dicha Orden, o traen ſu eſcapular io*.

F IAIMVS DE TORRES, ignotum nobis, cui inſtituto addictus, ſcripſiſſe dicitur -

Divina *y humana Poeſia*. anno 1579. in 8.

F. IAIMVS TRISTAN, Minorum ſodalium regulam laicali habitu profeſſus in Barcinonenſi Epiſcopatu, ſcripſit -

Enchiridion *o breve Chronica de Varones illuſtres en ſantidad de los Minimos de S. Franciſco de Paula*. Barcinone 1618.

F. IAIMVS VIVES, Vide IOANNES IAIMVS VIVAS.

IBANDVS.

IBANDVS BARDAXI, Aragonus, Iuriſconſultus, ſcripſit -

Commentaria in Foros Aragoniæ. Cæſaraug. 1592.

De Officio Gubernatoris ſeu Procuratoris generalis Regni Aragoniæ. Cæſaraugustæ anno 1582.

IGNATIVS.

IGNATIVS DE ANDVESA, Navarrus, Sacerdos Theologus, & ad S. Laurentium Pampilonenſis urbis Vicarius, edidit -

Vida *y martyrio de San Saturnino y San Fermin Patronos de Pamplona*. Pampelone an. 1607. in 4. Præmittuntur *Tres Diſcurſos de la Cruz de Chriſto, del Martyrio, y de otras particularidades antiguas*.

Manual *de Caſados*: ſimúlque, *un Tratado del Santiſſimo Sacramento*. Ibidem anno 1618. in 4. ac neſcio quid *de Sancto Ignatio de Loyola*.

F IGNATIVS COVTIÑO, Luſitanus, ex religioſa familia Prædicatorum, verbi Dei præco, rerum copiâ, linguæ fœlicitate & facilitate in pulpitis Luſitaniæ, Caſtellæque ſpectatus, loras dedit Luſitanice primum -

Marial *o promptuario eſpiritual ſobre os Evangelios das feſtas da Rainha dos Santos Maria May de Deos*. Poſt editionem Luſitanicam, Caſtellæ hunc linguâ dedit in lucem iterum F. Franciſcus Palau ejuſdem inſtituti anno MDCXLVII. Nempe utroque ſermone quater editus liber eſt intra ſexennii ſpatium. Latinè (ignotum mihi cujus operâ) lucem vidit etiam Coloniæ anno 1661. Hiſpali autem Ignatius manens, non jam Luſitanorum, ſed Caſtellæ idiotiſmo typis edidit -

Promptuario *eſpiritual para los Evangelios de los tres principales dias de la Quareſina, Miercoles, Viernes, y Domingos, y Semana Santa*. Matriti 1644. fol.

Promptuario *eſpiritual de elogios de los Santos*. Ibidem in folio. Hunc Philippus Acoſta, Hiſpalenſis, Dominicanus acerrimi ingenii juvenis in flore ipſo ætatis, dum fructus uberes ab eo expectarentur, è vivis abreptus, locupletatum indicibus & à ſe recognitum prelo aptum reddidit.

Coutiñi hæc opera Bruxellis edita eſſe tribus voluminibus anno 1651. (Hiſpanè, an ex Hiſpano Latinè?) in quodam librorum Catalogo legimus.

F. IGNATIVS FIRMINVS DE HIBERO, Ciſtercienſium ordinem, cujus ſe inſtituto apud Nucalenſes obligaverat, tempore illo, quo plures eodem ſacramento adſtricti præſtantes eruditioni viri rem domeſticam hiſtoriis editis, veteriſque ævi productâ in lucem memoriâ ornandam ſuſceperant, induſtriâ, ac diligentiâ ſuâ enixè valdéque illuſtravit. Nec tamen ipſi votum planè ſucceſſit exanimato priuſquàm ea, quæ meditabatur, opera incudi ſubjiceret. Durandum is apud Complutenſes docebat, laureámque Theologis ſolemnem tulerat, cum à Philippo Rege II. renuntiatus fuit in perpetuum Fiteri, quod celebre admodum eſt cœnobium Navarrorum, Abbatem. Hic obtentâ deſiderati receſſus copia, quod ſibi non licuit gubernationi mancipato, Bernardum Villalpandum Segovienſem, Gaſparis Cardilli fratrem, expenſis ſuis per omnia Galliæ monaſteria circummiſit, unde ſibi egregium domeſticæ antiquitatis penu, & quidquid veterum eſſet in his monumentorum, pertexendæ Hiſtoriæ colligeret. Verùm cœpta hæc & ſpem omninò pertubavit, ut ſolet, mors eum vivis eximens, cum accinxiſſet ſeſe jam operi: hæc tantùm non invidens, quæ prelum communicaverat. Scilicet

Exordium Minus (ita vocant) *ordinis Ciſtercienſis pluribus locis auctum, & notis illuſtratum propriis* edidit, Fiteri 1610. *Exordium* verò *Majus*, cui & notis præluxit, nondum typis

typis excuſum fuiſſe ſcribit *Bibliotheca Ciſtercienſis* author. Vtroq; autē uſus eſt in *Annalibus* ſcribēdis Angelus Manrrique Pacēſis Præſul, quemadmodum teſtatur ipſe volumine ſecundo ad annum MCLXIV. cap. X. num. 9. Sed vidimus poſtea nos -

Exordia ſacri ordinis Ciſtercienſis, alterum à S. Roberto, S. Alberico, & S. Stephano pridem ejuſdem ordinis fundatoribus ante quingentos annos; alterum ante quadringentos ab Anonymo hactenus monacho Clarevallenſi, ſed revera à Santo Helinando accuratè conſcripta, edita, & recollecta per M. Fr. Ignatium de Hibero Abbatem perpetuum Fiterienſem. Pampilone anno 1631. in folio.

Lignum vitæ Ordinis Ciſtercienſis: quod Bernardo de Villalpando, aliorum fidem ſequnti, adjudicavimus. Gaſpar Iongelinus in *Originibus ac progreſſu ordinis Ciſtercienſis*, ab Ignatio iſto natum habere ſe ait.

Sed & alio ex capite mors ei ante tempus venit, quód multa Cypriani Huerguenſis opera è tenebris curâ ejus in lucem ventura, fatale quoddam & infeſtum abſolutiſſimis, deſideratiſſimiſque commentariis fatum, extincto inſtauratore, iterum ad obſcuros loculos, in tinearum fortaſſe prædam, gravi ſacrarum literarum damno, detruſit.

F. IGNATIVS GALVÃO, Luſitanus, Eborenſis, ex ordine Sancti Dominici, ſacræ Theologiæ Magiſter, eo tempore, quo ſtudiis domus Eborenſis præerat, domúmque ipſam moderabatur, publicavit -

Diſcurſus varios ex commentatione Sapientiæ Divi Thomæ Aquinatis Angelici Eccleſiæ Doctoris collectos; volumen ſcilicet primū. Eboræ 1625. in folio.

In vivis degebat anno MDCXLII.

IGNATIVS (aliàs ENECVS) DE LASARTE & MOLINA, Caraccenſis (ſi Caracca Maurorum idiotiſmo *Guadalaxarà* eſt, ut doctis placet) nobili loco natus, I.Conſultus, Salmanticæ ſub Rodericiis duobus Emmanuēle Alphonſo filio, atque Hectore parente primario legum Anteceſſore, quos ipſe alicubi honoris ergo appellat, ita ſe literis civilibus excoluit, ut doctrinam quoque ſuam ſequentibus annis utiliſſimo edito in vulgus opere noſtris hominibus cōmendaret. Nempe ſcripſit -

De Decima venditionis & permutationis, quæ Alcavala nuncupatur, librum ſingularem. Compluti apud Ioannem Gratianum 1589. in folio. Matriti 1599. folio. Hæc autem poſterior Matritenſis editio præfert jam *Additamenta* operi ab authore ipſo per decennii ſpatium facta.

S. IGNATIVS DE LOIOLA, Cantaber, Guipuſcoanus, domo ex oppido *Azcoitia*, naſcitur anno MCCCCXCI. qui ex militia belloque ad Pampilonem Navarræ primariā urbem geſto, ad innocentiora caſtra Dei vocatus, inſtitutum Clericorum Regularium Societatis Ieſu piè invenit, inventum Paulo adprobavit P. M. hujus nominis III. circa annum ſæculi præteriti quadrageſimum. Vir eximiæ virtutis merito in Faſtos Beatorum à Paulo V. Papa relatus: dein Catalogo Sanctorum à Gregorio XV. adſcriptus anno MDCXXII. ſanctitate & miraculis clarus, veræque religionis ubique dilatandæ ſtudioſiſſimus: quo elogio in Bulla Canonizationis cenſetur. De quo ſi plura dicerem, actum jam ab aliis cùm latinè, tum vernaculè ſummis atque eloquentiſſimis Encomiaſtis, lucernam mero meridie accendens, agerem. Opera hæc ejus nota & vulgaria ſunt doctrinæ, pietatis, atque omnis bonæ frugis plena.

Libro de las Conſtituciones de la Compañia de IHS. Examinatum hunc ſeriò, pluriúmq; doctiſſimorum hominum maturo adhibito judicio probatum confirmavit tandem (quod neceſſe erat) Pontificia authoritas: quem utique latinè vertit *Ioannes Polancus*. Romæ 1558. Superioribus annis obtulerat Paulo Papæ III-

Inſtituti formulam; quam ille confirmationis Bullæ inſeruit, datæ V. kalendas Octobris anno MDXL.

Deinde ad alios dedit -

Carta de la religioſa obediencia: ad Luſitaniæ ſocios ac filios, datam VII. kalendas Aprilis 1553.

Otra Carta de la perfeccion religioſa: ad Hiſpaniæ ſocios, V. Nonas Martii 1547.

Exercicios eſpirituales. Quem libellum ſemel atque iterum cenſorio animo atque oculo expenſum, tandémque Sedis Apoſtolicæ judicio & approbatione munitum Andreas Fruſius in latinum tranſtulit. Circa hunc expeditum eſt à Paulo Papa III. anno quadrageſimo octavo ſupra ſeſquimilleſimū diploma, cujus initium eſt, *Paſtoralis officii cura*. Nec tamen defuerunt poſt id tam grave & ſacrum judicium, qui operi detrahere auderent. De quo videndus Nicolaus Orlandinus *Hiſtoriæ Societatis* lib. XIII. à num. 33.

Epiſtolam item *Ignatii ad Claudium Aethiopiæ Regem VIII. Kal. Martii MDLV.* datam, Orlandinus, Maffeus, alii Hiſtoricis ſuis monumentis conſignarunt.

Hæc ſunt quæ lucem viderunt. Exceſſit vir ſanctiſſimus Romæ pridie Kal. Auguſti anno MDLVI. quintum à ſexageſimo ætatis annum agens.

IGNATIVS LOPEZ DE SALZEDO, vir doctiſſimus, Iuris Pontificii primarius Anteceſſor in Academia Complutenſi, Decretorum, ut vocant, cathedram jam duodecim annis occupabat, cum anno MDLXIV. Tridentinum Concilium promulgatum eſt, ut ipſe

ipſe refert in iis, quas ſcripſit doctè atque eruditè.

Ad Ioannis Bernardi Diaz Calaguritani Epiſcopi Praxim Criminalem Canonicam Additionibus; cap. LXXVI. 9. *Et memoriâ quidem teneo* &c. Compluti editis apud Petrum Robles ...... Venetiiſque 1614. in 4. apud Ioannem Guerilium.

Dedit quoque,

Additiones in ejuſdem *Ioannis Bernardi Regulas Iuris*.

F. IGNATIVS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, apud Italos tamen Congregationis Sancti Auguſtini Reformatorum inſtitutum amplexus, ſacræ Theologiæ Profeſſor, & aliquando Diffinitor, ut vocant, inter ſuos Generalis; edidit.

Turrem ſalutis Deiparæ Virgini dicatam: ſive contra Animæ hoſtes militiam ſpiritualem. Venetiis apud Iacobum Sarzinam 1620. in 4.

Propugnaculum contra vitia; ſive Turris alteram partem. Romæ 1638. in 4.

Vernaculâ quoque Italorum linguâ.

Preparatione *al ben morire*. Firmi 1642. in 16.

IGNATIVS MARTINEZ, ante dictum Societatis ſacramentum VASCVS, recèns natæ huic familiæ adſociatus ſodalis, Conimbricæ Doctor Theologus, Regique Sebaſtiano à ſacris fuit concionibus: quódque majorem laudem meretur, innocentiſſimis moribus, ſingulari in Deum & proximos charitate, Apoſtolicus per Luſitaniam, quæ ei natales in *Gouea* oppido dederat, Eccleſiaſtes. Scripſit, ut in *Bibliotheca Societatis* monuit Alegambius,

Tractatus quatuor, Luſitanicè, valde pios & utiles, ignoti hactenus mihi argumenti.

Litanias *de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento è Sacræ Scripturæ locis concinnavit*. Auxit & recudit ſcriptam à Mario Georgio.

Doctrinam Chriſtianam, Luſitanicè.

Obiit magnâ ſanctitatis opinione XXVIII. Februarii anno MLXCVIII. Conimbricæ.

IGNATIVS DE MORAIS, Luſitanus, coram Luſitanorum Regibus Ioanne III. & Catherina conjuge, atque item Ioanne Principe in Academia Conimbricenſi habitam *Orationem panegyricam* nomine ipſius Academiæ typis edi mox fecit. Hunc inter Luſitanos Poëtas, qui latinè verſificarentur, cum laude Andreas annumerat Schotus.

IGNATIVS PEREZ, Matritenſis, ſcripſit.

Nueva Arte *de eſcrivir y contar*. Matriti typis regiis anno 1599. in 4.

IGNATIVS DE QVINTANADVEÑAS, Ieſuita, ſcripſit, uti Petrus Alva refert in *Militia Conceptionis*,

De Chriſto *Crucificado*. Valliſoleti an. 1653. in 4.

IGNATIVS DEL VILLAR MALDONADO, domo ex oppido *Alcaraz* diœceſis Toletanæ, Iuris utriuſque peritus, actórque apud ſuos cauſarum, cœptum à Petro parente, quem obiiſſe in Civitate Regia ejuſdem diœceſis, cùm ibi ageret Prætorem, filius ipſe retulit, abſolvit opus, atque edidit, nempe.

Silvam Reſponſorum Iuris; duobus libris. Matriti 1614. in folio in officina Ludovici Sancii.

IGNATIVS DE ZVLETA, Hiſpalenſis, Didaci de Çuleta Vrdiales filius, nobili loco natus, Societatis Ieſu ſacerdos, & Profeſſor Philoſophiæ ac Theologiæ in provincia ſua Bætica, eloquens, doctúſque concionum eccleſiaſticarum declamator; nuper edidit.

In Iacobum, ſeu in Epiſtolam Catholicam S. Iacobi Apoſtoli commentaria literalia & moralia. Lugduni apud Horatium Boiſſat & Georgium Remeus anno 1668. in folio.

IOACHIMVS.

IOACHIMVS CLIMENT, Valentinus, ordinis Deiparæ Virginis de Monteſa, liberalium artium Magiſter, ſacræque Doctor Theologiæ; profeſſus olim Philoſophum Valentiæ, dein factus Carpeſanus Rector, publicavit.

Commentaria in univerſam Philoſophiã Phyſicam Ariſtotelis, cum adjunctis diſputationibus. Valentiæ apud Michaelem Sorollam an. 1627. in 4.

IOACHIMVS ROMERO DE CEPEDA, Pacenſis urbis civis, vertit ex Latino in vernaculam orationem metricam.

Las Fabulas *de Eſopo y otros*. 1590. in 8. Hiſpali apud Ioannem de Leon. Edidit itèm verſibus.

Conſerva *eſpiritual*. Medinæ-campi apud Franciſcum del Canto 1588. in 8.

Obras *en verſo*. Hiſpali apud Andream Peſcioni 1582. 4. Inter alia eſt quædam Comœdia *Salvage* inſcripta ad D. Ludovicum de Molina & Barricutos, Ludovici Conſiliarii regii, qui *de Primogeniis* ſcripſit, V. C. filium, Auditorem regium Hiſpalenſis Curiæ.

La Deſtruicion *de Troia ſacada de varios autores*. Toleti ex officina Petri Lopez de Haro anno 1583. in 8.

IOACHIMVS SETANTI, Catalanus, Eques ordinis de Monteſa, ſcripſit.

Frutos *de Hiſtoria*. Barcinone apud Laurentium Rey 1610. in 8.

Centellas *de varios conceptos y aviſos de*

de amigo. Ibidem apud Sebaſtianum Methevaud anno 1614. in 8.

IOANNES.

IOANNES DE ACOSTA, tranſtulit in vernaculam linguam -

La Vida *del B. Luis Gonzaga, de Virgilio Separi*. Pampilone 1623.

D. IOANNES DE ACVÑA DEL ADARVE, Giennenſis, Villæ novæ, quam *de Andujar* vocant, Prior, ſacri territorii Giennenſis pro Eminentiſſimo Domino Balthaſare Moſcoſo & Sandoval illius Pontifice S. R. E. Cardinali viſitator, Theologus eximius multâ Patrum, multâ Hiſtoriæ lectione, ſcripſit -

Diſcurſos *de las efigies y verdaderos retratos non manufactos del ſanto roſtro y cuerpo de Ieſu Criſto N. Señor deſde el principio del mundo: y que la ſanta Veronica, que ſe guarda en la Santa Igleſia de Iaen es una del duplicado, o triplicado, que Chriſto N. S. diò à la bienaventurada muger Veronica*. Domi ſuæ apud Villam-novam ipſe typis cõmitti fecit anno 1637. in folio.

D. IOANNES DE ACVÑA & VELA, Abulenſis, Vaſquii Nuñez Vela Peruani Proregis nepos, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi collegium ſodalis togatus, docuit in hac ſchola Iuris artem ex cathedris, ut vocant, Inſtitutionum, Codicis ac demum Voluminis, magno audientium plauſu: nec receſſit ab hoc munere & exercitio, quamvis opulento admodum Burgenſis Eccleſiæ ſacerdotio, ſeu Dignitate, quam Archidiaconatum *de Birbieſca* nominant, à Chriſtophoro Vela, ſive patruo, ſive avunculo, hujus Eccleſiæ Antiſtite donatus. Ad quem dum pergit, morbo occupatus, Pinciæ occubuit fatis immaturè; vigebat enim ingenio & doctrinâ, cujus ſpecimen dedit in eo libro, qui poſt mortem illius prodiit,

De Delictis. Salmanticę 1603. in 4.

D. IOANNES ADAMVS DE LA PARRA, ex cauſarum Advocato apud Patres, qui in regia Curia juri adverſus violatores Fidei dicundo præſunt, ad eorumdem Patrum ordinem ſublimatus, Toleti hoc munere functus eſt, ordinariúmque ex hujus aulæ Iudicibus Inquiſitorem geſſit Matriti. Abire tamen inde juſſus ob neſcio quid intemperantiùs aut liberiùs evulgatum de Curiæ negotiis, Lucronienſibus Fidei vindicibus annumeratur, ubi & fato conceſſit. Varia ſcripſit ex quibus hæc vidimus.

Conſpirationem Hæretico-Chriſtianiſſimam damnatam. Murciæ 1634.

Pro Cautione Chriſtiana in ſupremis Senatibus Sanctæ Inquiſitionis & Ordinum, Eccleſia Toletana & Cætibus ſcholarium obſervata adverſus Chriſtianorum Proſelytos & Sabathizantes nomine & ſpecie Chriſtianorum: ad Ferdinandum Hiſpaniæ Infantem S. R. E. Cardinalem, Toletanum Antiſtitem. Matriti anⁱ 1633.

Tacitóque nomine vernaculâ linguâ -

Apologetico *contra el Tirano y rebelde Berganza y conjurados Arcobiſpo de Lisboa y ſus parciales en reſpueſta à los doce fundamentos del Padre Maſcareñas*. Cæſaraugustæ anno 1642. in 4.

Pro Pace ſancienda, neſcio quid obtuliſſe dicitur ſupremo Eccleſiæ Antiſtiti.

IOANNES ÆGIDIVS, vulgò GIL, ſcripſit, aliàs mihi ignotus, librum hoc titulo inſcriptum in Bibliotheca Laurentina -

Tablas *de las Igualaciones de los Planetas compueſtas por Iuan Gil en Caſtellano*: unà cum *De utilitate & præſtantia Mathematicarum Artium*, incerti authoris.

IOANNES ÆGIDIVS TRVLLENCH, gente Valentinus, Villaregalenſis, quod oppidum in via, quæ à regiâ urbe Barcinonem tendit, tribus à mari paſſuũ millibus, XXIV. autem à Valentia ipſa, conditum eſt; in collegio Corporis Chriſti Valentino à Ioanne Ribera primæ notæ & laudis Antiſtite olim extructo, primarium, uti ſe vocat, ac perpetuum ſodalem egit. Sacræ ſcientiæ Doctor eam præſertim Theologiæ partem complexus animo eſt, ut induſtriam ſuam probaret poſteris, ſimúlque prodeſſet, quæ moribus regulas proponit & attemperat. Cujus ſtudii teſtimonia hæc ſuperſunt,

Opus Morale, ſive in X. Decalogi & V. Eccleſiæ præcepta abſolutiſſima & reſolutoria expoſitio; duobus voluminibus. Valentię 1640. in folio.

De Obligatione aſſiſtendi & canendi in choro, ut quiſque obligationi ſuæ ſatisfacere poſſit, & diſtributiones mereatur accipere. Ibidem 1633. in 8.

Expoſitio Bullæ Cruciatæ & lacticiniorum in gratiam Eccleſiaſticorum. 1643. in 8.

Poſthuma denique edita fuit -

Praxis Sacramentorum. Valentiæ 1646. in folio: nec non & -

De Iure Parochi, ſive Parochiali & de Vicario perpetuo ac temporali. Valentiæ 1647. in 8.

IOANNES AGVDO & VALENZVELA, patriâ ex oppido *Torre Ximeno* ditionis Calatravenſis ordinis, ſcripſit -

Epitome *de la Vida del Real Propheta David*. Granatæ apud Franciſcum Sanchez. 1656. in 4.

IOANNES AGVERO, ex oppido *Somo* vallis *de Traſmiera* prope *Santanderium*, apud Indos manens vertit in Tagallenſem linguam,

quæ Manilæ Philippinarum Inſularum celebris eſt,

Tractatum de Animabus Purgatorii Hiſpanum Ioannis Gonzalez de Loſada Ieſuitæ.

IOANNES DE AGUILAR, Rutenſis (municipium eſt Sueſani Ducis *Rute* porcinis carnibus in diœceſi Cordubenſi famigeratum ſatis) Antiquarienſem urbem alteram ſuſcepit veluti patriam, altus ibi & altor integro ferè vitæ ſpatio ingenuę juventutis in Grammaticorum & Rhetorum diſciplinis. E cujus ſchola plures in Bætica viri doctiſſimi, feréque omnes in hoc tractu Antiquarienſi, & vicinis undique locis merito literarum ſpectabiles olim prodière. Tam ſolutâ oratione, quàm ligatâ numeris, eâque ſive Latinâ, ſive Hiſpanicâ, multùm valuit. Certè Latinam eloquentiam ſatis prodit epiſtola ad Iuſtum Lipſium Suadæ ocellum data, quæ cum illius reſponſione typis edita fuit noſtratibus. Prudentiam ejus non vulgarem, vitæque integritatem, non minùs quàm doctrinam civibus charam ac venerabilem omnes illius æquales deprædicant. His virtutibus compenſavit Natura vitium, quo à ventre ipſo matris (natum quippe trnucis manibus) hominem deformaverat: in hoc tamen, ſi Deo placet, intenta, ut nec indigere membris ipſis ad membrorum uſum videretur. Eâ enim dexteritate Ioannes adprehenſa inter extremitates brachiorum calamo formabat literas, ut nec peritiſſimis ejus artis concederet. Adeò verum eſt, quò intenderis, naturam valere. Ab eo extare omnes ſciunt, præter alia carmina miſcella, elegantiſſimam, plenámque nitoris & animi Poëtici –

De Sacroſancta Virginis Montiſacuti tranſlatione & miraculis Panegyrim. Malacæ apud Ioannem Rene 1619. in 4.

Latinas Epiſtolas conſcripſit plures; multa inſuper Latina, Græcáque in vernaculum carmen convertit, Martialis præſertim & Ovidii. Circumferuntur nonnulla ex quàmpluribus Epigrammata in eo libro, quem *Flores Illuſtrium Poëtarum* inſcriptum Petrus Eſpinoſa, & ipſe Antiquarienſis, ab hinc aliquot annis publicavit. In hac ipſa urbe, & munere deceſſit ſexagenarius MDCXXXIV.

D. IOANNES AGUILAR DEL RIO, non aliunde, quàm ex Antonii Leonii *Bibliotheca Indica* notus mihi, edidit –

Reſtanracion *y reparo del Pirù*. an. 1615. in folio.

IOANNES DE AGUILERA, Medicę artis ac Mathematicarum diſciplinarum eximiè peritus, cùm Aſtronomiam ſive Aſtrologiam in Salmantino gymnaſio docuiſſet, ibique edidiſſet anno circiter MDXXVIII –

Canones Aſtrolabii univerſales, ad Ludovicum Vaccam Salmantinum Epiſcopum, quæ iterum anno 1554. Salmanticæ prodière, in Italiam delatus Pontificium medicum egiſſe dicitur Pauli III. & Iulii III. quo munere cùm fungeretur, Andreas Lacuna quamdam ex ſuis è Græco interpretationibus ei nuncupavit; *virum ornatiſſimum* alibi, hoc eſt, in prologo *Methodi extirpandi caruncula*s &c. eumdem appellans. Vnde ad nos reverſus honore auctus eſt Sacerdotii Eccleſiæ Salmantinæ, quod Theſaurarii, ſeu theſauri ſacri cuſtodis vocant. Videſis Ægidium Gonzalez Davila in *Hiſtoria urbis Salmantinæ* lib. II. cap. VII. & in *Theatro Salmantinæ Eccleſiæ*.

IOANNES DE AGUIRRE, Hiſpalenſis urbis incola, in ſchedis reliquit –

Libro *de Eſcudos de Armas*, quem M.S. aſſervabat Gundiſalvus Argote de Molina.

F. IOANNES DE AHUMADA MENDOZA, Carmelita, lector Theologiæ primarius in Complutenſi ſodalium domo, ſtudiorúmque moderator, edidit –

Sermones *para los Domingos y ferias principales de la Quareſma*, *Tomo I*. Neapoli apud Camillum Cavallum 1641. in 4.

IOANNES DE AIALA FAXARDO, edidit –

Poſtrimerias *del Hombre*. Matriti anno 1638. in 8.

F. IOANNES DE AILLON, Americanus, Limenſis, ordinis S. Franciſci regular. obſervantiæ provinciæ XII. Apoſtolorum, verſibus edidit –

Relacion *de las Fieſtas de Lima en el octavario de los XXIII. Martyres del Iapon*. Limæ anno 1630.

IOANNES DE AILLON LAYNEZ, Preſbyter, Iuriſconſultus, & Advocatus Vtrarienſis in Bætica, elucubravit –

Additiones ad Antonii Gomezii celeberrimos Variarum libros. Vtrariæ apud Nicolaũ Rodriguez anno 1654. in folio.

F. IOANNES DE AINSA, ordinis Seraphici, Valentini cœnobii Franciſco Patriarchæ ſacri Præfectus, ſcribebat teſte Antonio Daza IV. Parte *Chronicorum ſui ordinis* Cap. XXVIII –

De la Vida *del Santo Fr. Domingo Gallart*.

F. IOANNES DE AIORA, Franciſcanus, apud Indos occidentales provinciâ SS. Apoſtolorum Petri & Pauli Mechoacanenſem adminiſtravit, ediditque Taraſcâ linguâ, aliàs Mexicanâ –

Tratado *del Santiſſimo Sacramento del Altar*.

Repudiato Epiſcopatu Mechoacanenſi arripue-

ripuerat iter maritimum in Philippinas Inſulas propagandi cauſâ Evangelii, cum mors eum ad ſuperos evocavit.

IOANNES DE ALBA, Cartuſianus monachus in Vallis-Chriſti juxta Segobrigam Valentiæ regni monaſterio, literis Theologicis, & orientalibus linguis, præcipue Hebraicâ, olim eruditus, ingentem profectus ſui ſpem fecit Benedicto Ariæ Montano. Cúmque vale ſæculo dixiſſet, non magis Cartuſianorum ſolitudini & ſilentio, quam Bibliorum ſacrorum ſtudiis itá ſe totum addixit, ut domeſticis omnibus exemplo eſſet & admirationi. Poſthumum ii ediderunt ſodalis opus, hoc titulo,

Sacrarum Semioſeon, Animadverſionum, & Electorum ex utriuſque Teſtamenti lectione Commentarius & Centuria. Valentiæ apud Philippum Mey anno 1610. in 4.

Qui quidem editores Vallis-Chriſti ſodales plurima cum authoris laude hæc adjungunt. *Sunt apud nos tanti viri ingenii, laboris & induſtriæ monumenta propemodum innumera, locorúmque Scripturæ ex utroque Teſtamento Centuriæ aliquot in ſchedis inter lituras, quas fortaſſe, ſi hæc prima placuerint, typis mandabimus. Hebraiſmorum in univerſam Scripturam ingētia volumina, quæ tanquam inſignem theſaurum apud nos adſervamus*. Hæc illi.

Vixit inter Cartuſianos XXVII. annis, obiitque XXVII. Decembris MDXCI.

F. IOANNES D'ALCARAPINHA, Luſitanus, Seraphici ordinis, ſcripſit, á Georgio Cardoſo laudatus die VI. Aprilis pag 452. in *Agiologio Luſitano*,

Memorial *da Provincia da Piedade*.

F. IOANNES DE ALCOZER, Franciſcanus provinciæ Aragoniæ, ſcripſit.

Ceremonial *de la Miſſa*. Matriti an. 1610 in 8. iterúmque ibidem apud Alphonſum Martinum anno 1617. in 8.

Diſtinctus eſt Ioannes á Franciſco de Alcozer, qui *de Ludo*, & *Confeſſionarium* doctè ſcripſit ſæculo ſuperiore.

IOANNES ALEMAN, Doctor Medicus, edidit.

Repertorio *de los tiempos*; cui adjunxit poſtea N. *de Victoria* quidam Cæſarauguſtanus, *El Iuicio Aſtronomico*, nempe in editione Hiſpalenſi anno 1596. in 8.

IOANNES ALLOZA, Limenſis, Ieſuita, ſcripſit.

Afecto *y devocion à S. Ioſeph, ſus excelencias y virtudes*. Compluti anno 1652.

Cielo *eſtrellado de mil y veinte y dos exemplos de Maria, Paraiſo eſpiritual y teſoro de favores &c*, Matriti anno 1654. in folio.

Latinè verò.

Flores Summarum, ſeu Alphabetum morale. Lugduni anno 1666. in 8.

Convivium divini Amoris. ibidem an. 1666. in 12.

IOANNES ALMENAR, Doctor Medicus, ſcripſit.

De Lue Venerea libellum. Baſileæ apud Ioannem Rebelium cum aliis ejuſdem argumenti ann. 1536. Venetiis 1535. Lugduni 1539. Geſnerus, ſive ejus Epitomator *De Morbo Gallico* inſcribunt.

IOANNES DE ALMENDARIZ, Salmantinus, ſcripſit.

Vida *de San Iuan de Sahagun*, carmine populari. Romæ 1611.

IOANNES ALPHONSVS, Beneventanus, in præſtantiſſimo totius orbis Salmanticenſi gymnaſio, cùm Rhetoricam & Philoſophiam, tum deinde ſacros Canones docuit; & quod mirum videri certè debet, ſexaginta jam ante annos docere cœperat, cùm nondum emeritæ profeſſionis hominem mors abſtulit. Extat ejus á filio editus.

De Confeſſione & Pœnitentia liber: ad Ioan. de Caſtella Ep. Salmant Burgis 1516.

F. IOANNES ALPHONSVS BAPTISTA, Cæſarauguſtanus, ordinis Prædicatorum, in collegio S. Vincentii Ferrerii ejuſdem urbis ſtudiorum Præfectus, ſacræ doctrinæ Magiſter & Profeſſor doctiſſimus cùm alibi, tum in Cæſarauguſtana ipſa Academia triginta & plus annorum, emerito jam remuneratus á munere docendi otio, nec tamen ſine præcepto ſuorum ſuperiorum typis edidit.

Commentaria & Diſputationes in Primam & Secundam Angelici Præceptoris S. Thomæ Aquinatis; tribus tomis. Lugduni primus & ſecundus apud hæredes Petri Proſt an. 1648. in folio, tertius prodiit ex officina Philippi Borde 1651. folio.

Ediderat olim pro auctoritate doctrinæ veterum Doctorum.

Apologia *por la Verdad y Doctrina*. Cæſarauguſtæ in 4.

IOANNES ALPHONSVS DE BELVER, Murcianus, Doctor Theologus, ſcripſit.

Tratado *de la Vncion Apoſtolica, catolicon divino, medicamento univerſal ſobrenatural de la Igleſia*. Malacæ in officina Ioannis Serrano de Vargas 1637. in 8.

IOANNES ALPHONSVS DE BVSTAMANTE, Malacitanus Sacerdos, Eccleſiæ S. Iacobi, ut vocant, Beneficiatus, ſcripſit.

Diſcurſo *de Gobierno eccleſiaſtico, en que trata de la neceſſidad grande, que los Prelados*

tienen.

tienen de elegir perſonas virtuoſas y doctas para el Sacerdotio. M. S. eſt in Bibliotheca Monaſterii Deiparæ Virginis de *Monſerrate* Matritenſi, quæ fuit Didaci Colmenares rerum Segovienſium Chronographi.

IOANNES ALPHONSVS DE BVTRON, Naxarenſis, Matriti in Curia Advocatus, pro ingenuitate & immunitate artis pictoriæ in cauſa, quæ in ſupremo Caſtellæ Senatu vertebatur, eo opere obtinuit, quod editum fuit hoc titulo,

Por los Pintores *y ſu eſſencion, ſobre que ſe declaren por immunes de pagar la alcavala, y ſean abſueltos de la demanda pueſta por el Fiſcal.* Editum eſt unà cum Vincentii Carducci *De Pictura Dialogis*, Matriti 1633. 4. Prius autem ſic inſcriptum prodiit 1626. 4. *Dialogos Apologeticos por la Pintura, en que ſe deſiende la ingenuidad deſte arte, que es liberal y noble por todos los derechos.*

D. IOANNES ALPHONSVS CALDERON, in oppido *Nombela*, ſex paſſuum millibus ab *Eſcalona* diœceſis Toletanæ, Iuriſconſultus, & Curiæ regiæ Advocatus, cùm in illud tempus incideret, quo fervente inter nos & Gallos tam armorum, quàm calamorum bello, Scriptor non unus ejus gentis jura omnia Regum noſtrorum in controverſiam vocaret, Galliſque ea ferè omnia tribueret, magnâ induſtriâ & labore propugnavit integram, quā per partes alii defendēdam ſuſceperant, noſtri Imperii cauſam, ſcribens –

El Imperio *de la Monarquia de Eſpaña.* Quod quidem opus ſex non minùs tomis contentum debuit regio juſſu ad tres tātum reducere; ornatus interim Senatorio habitu & loco inter Granatenſis Curiæ Iudices; niſi mors conatus abrupiſſet.

IOANNES ALPHONSVS CVRIEL, Palentiolæ, quod Burgenſis diœceſis oppidum eſt, honeſtis parentibus & opulentis natus, Pinciam eo tempore à Carolo Cæſare habitatam ad Grammaticæ præceptores miſſus, dein Salmanticæ diſciplinarum Philoſophiæ, atque Theologiæ particeps factus, Complutique (ut ad plures Academias Hiſpaniæ vir ſummus pertineret) Licentiæ, ut vocant, Magiſteriique inter Philoſophos lauream adeptus, tandem in Salmantina Schola eò reverſus, collegióque Benedictinorum ſodalium, cui à Divo Vincentio M. nomen eſt, clericali tamen retento habitu, adſociatus, fortunas ſuas omnes ſtudiorum conſtituit. Nempe vir parcus & modico utens, paternâ hæreditate ſatis opimâ in gratiam fratris germani ſe ſe abſtinuerat, reditibus interim Burgenſis Canonicatus, aliorúmque exiliū Sacerdotiorum Eccleſiæ Conchenſis exhibitus; donec altero jam ornatus Salmantino Canonicatu, ſtipendiiſque Profeſſorū muneris auctus, ampliorem ſibi rem pararet; quā fere in ſubveniendis egenorū neceſſitatibus expendebat. Omnes ab imo uſque ad ſummum Scholæ gradus tenuit, pluſquam triginta annorum intervallo, ſummâ cum doctrinæ, eruditionis atque innocentiæ commendatione, principatum gerens in opere Theologico. Atqui recèns emeritus, debitiſque ſingulari doctrinæ ac pietati honoribus propediem cumulandus atq; amplificandus, naturæ debitum ſolvere juſſus eſt. Benedictini ſodalem ſuum ad Ioannis Caſtañizæ piiſſimi viri ejuſdem inſtituti, quocum noſter arctiſſimam geſſerat familiaritatem, jam demortui pedes, de quo rogati à moriente fuerant, atque librariæ totius rei hæreditate aucti, ſepulcho mandaverunt, ſic lapidi inſcribentes,

D. Ioanni Alphonſo Curiel,
V. C. Theologorum ſui temporis
Nulli toto orbe ſecundo,
Salmanticæ primo, Benedictini monachi
(Quibus moriens corpus,
Quod hoc à ſe humili,
Ab illo excelſo tegitur lapide,
Dimidiumque Animæ
Hoc eſt
Univerſam literariam ſuppellectilem legavit)
Magiſtro incomparabili,
Sui ordinis devotiſſimo cultori,
tanquam uni ex ſuis
P. C.
Obiit XXVIII. Septembris
A. MDCIX.

Multa quidem ſcripſit, multa dictavit, in re præſertim ſcholaſtica, vir ſapientiſſimus; ſed quòd de ſe ipſo & laboribus ſuis modeſtiſſimè judicaret, nihil eorum prodire in publicum vivus permiſit. Exierunt utique poſt mortem ipſius –

Lectura ſeu Quæſtiones in D. Thomæ Aquinatis Primam Secundæ. Duaci 1618. fol. Antverpiæ 1621. fol.

Controverſiæ in diverſa loca Sacræ Scripturæ; duobus libris, quorum prior eſt in aliquot *Proverbiorum & Sapientiæ*, poſterior in quædam *Pauli & Petri* Apoſtolorum ex *Epiſtolis* loca. Salmanticæ 1611. fol.

IOANNES ALPHONSVS DE FONTECHA, patriâ ex oppido *Daimiel* ordinis militaris S. Iacobi, Medicus Doctor Complutenſis, hujúſq; artis pomeridianis horis Profeſſor, edidit –

Medicorum incipientium Medicinam: ſeu Medicinæ Chriſtianæ Speculum. Compluti apud Ioannem Gratianum anno 1598. in 4. Hoc eſt de carnium eſu aut jejunii eccleſiaſtici diſpenſatione nō ſic facilè propter infirmitatem indulgenda:

Nec non vernaculo ſermone –

Diez

Diez Privilegios *para mugeres preñadas, con un Diccionario Medico*. Compluti apud Ludovicum Martinez 1606. 4.

IOANNES ALPHONSVS DE MOLINA CARO, ſcripſit-

Deſcubrimientos *Geometricos*. Antverpiæ apud Andream Vaccam 1568. 4. Latinéque verſa Arnhemii per Nicolaum Ianſonium 1620. Laudatur hic inter alios, qui de çirculi quadratura diſputaverunt, ab helluone illo librorum & literarum omnium viro eruditiſſimo Gerardo Ioanne Voſſio *De Scientiis Mathematicis* cap. XVI. §. 36. ubi Typographus *Cano* pro *Caro* perperam edidit. Alibi tamen nec Græcè nec Latinè ſciviſſe eum, ſed ex vulgarium linguarum authoribus profeciſſe admonuit cap. LVIII. §. 8.

IOANNES ALVAREZ quidam ſcripſit de Animalium natura; cum in codice 1276. Bibliothecæ Regis Galliarum reperiatur liber hujus inſcriptionis,

Ioannis Alvarez de Natura Animalium, præcipuè de equis, atque eorum morbis. Linguâ Catalanicâ M.S.

IOANNES ALVAREZ MALDONADO, reliquit M. S. (Antonio Leonio teſte in *Bibliotheca Indica occidentali* Tit. III)

Relacion *de la Iornada que hizo a los Chunchos el año de MDLXVII.*

IOANNES ALVAREZ SAGREDO, Burgenſis, in regio D. Laurentii ad Eſcurialem oppidum collegio alumnorum laicorum præceptor artis Grammaticæ bonarúmque literarum, edidit-

Rhetoricam Iſagogen. 1613. 8.

F. IOANNES ALVARVS, Aragonus, ex oppido quodam territorii, ſeu Communitatis Bilbilitanæ, *Torralba* dicto, Ciſtercienſis monachus in *Veruela* domo, Compluti literas doctus, poſtquam munia alia exercuiſſet, Boſéſis in Sardinia Epiſcopus, & antequã navim conſcenderet, Celſonenſis in Catalonia renuntiatus à Philippo Rege Hiſpaniarum III. id tandem munus gerens obiit circa annum MDCXXI. Scripſit-

Vida *y milagros del Glorioſo Padre S. Bernardo*, libris tribus. Cæſaranguſtæ 1595.

Hiſtoria breve *y ſumaria de las fundaciones de todos los monaſterios de la orden de San Bernardo, que ay en la corona de Aragon*: ibidem eodem anno. In quo opere multa habet rara, & lectu jucunda de monaſteriis Aragoniæ, Valentiæ, Cataloniæ, & Balearis Inſulæ; uti ait Carolus Viſchius in *Bibliotheca Ciſtercienſi*.

Varias obras *de San Bernardo*: quæ Hiſpanicè convertit in gratiam monialium ſuæ familiæ *de la Zaidia* dictarum in urbe Valentia, quibus à conſcientiæ fuit arcanis.

Hujus meminit Vincentius Blaſcus de Lanuza ſecundo volumine *Hiſtoriarum Aragonenſium* lib. V. cap. XLIII.

D. IOANNES DE AMIAX, Navarrus, Beneficiatus, ut vocant, Eccleſiæ Vianenſis, ſcripſit-

Ramillete *de Nueſtra Señora de Codés de la Villa de Viana*. Pampilone 1608. in 4. apud Carolum de Labaien.

Antiguedades *de la Igleſia de Calahorra*. Laudat hoc opus Michaël Erce Ximenez *De Adventu Sancti Iacobi in Hiſpaniam* parte II. tract. III. cap. I. ineditum, ut ſuſpicor.

F. IOANNES ANASTASIVS DE ARANA, Navarrus Pampilonenſis, Carmelitanum ordinem in patria urbe profeſſus, Philoſophiam ſodales docuit, indéque tam ibi, quàm Cęſaranguſtæ ſacram Theologię ſcientiam, laureâ hujus facultatis ornatus. Definitor, ut vocant, fuit Aragonię provinciæ, obiitq; Rector deſignatus collegii S. Ioſephi regiæ iſtius urbis, immaturâ morte præreptus, xix. Maji MDCLXIII.

Scripta reliquit-

Summulas morales; duabus partibus: quæ editæ ſunt anno 1667. apud Ioannem de Ibar.

D. IOANNES DE ANDOSILLA LARRAMENDI, Navarrus gente, ſed, ut dicitur, Matritenſis natu, piè, devotéque exquiſivit Chriſtum in profanis Garſię Laſi ſummi inter nos Poëtæ verſibus, Eudoxiæ Græcæ & Probæ Falconiæ Romanæ Poëtiſſarum, quæ ex Homero & Virgilio ſimilem inventionis laudem quæſiverunt, ingenium & famam æmulatus. Operis titulus,

Chriſto Nueſtro Señor *en la Cruz, hallado en los verſos de Garci-laſo de la Vega, ſacados de diferentes partes y unidos con ley de centones*. Matriti 1628. in 4.

F. IOANNES DE ANDRADA, Septæ in Africæ ora Luſitanorum coloniâ natus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, S. Theologiæ Profeſſor emeritus, familiæque ſuæ Provincialis Præfectus, edidit-

Apologiam pro vero & proprio martyrio per peſtem, & pro propoſitione affirmante, eos, qui purè ex chriſtiana charitate immoriuntur miniſterio lue contactorum eſſe abſque improprietate martyres, veram eſſe, ſaltémque probabilem, & extra omnem cenſura aleam.

Hujus ſcripti & Scriptoris meminit Theophilus Raynaudus in libello ſic inſcripto, *Theologia antiqua de veri martyrij adequatè ſumpti notione*. Lugduni 1656. in 8.

IOANNES ANDREAS, Cæſaraugustanus, edidit-

Arit-

Arithmetica. Hiſpali apud Ioannem Cromberger, 1537. 4.

IOANNES ANDREAS STRANEVS, vernaculâ Valentinæ gentis formatione STRANY, domo ex urbe ejus regni primaria, Artium ac Theologiæ Doctor, ſummæ eruditioni ſummam probitatem adjunxit, ut verbis laudem Ioannis Ludovici Vivis, cujus fuit tempore æqualis. Bonarum literarum ſtudiis mirè delectatus eſt, omnique antiquitatum genere; priſcos authores reſtituendi ac emaculandi in primis cupidus. Honorificentiſſimam de eo mentionem præter laudatum Vivem ad cap. X. libri VI. *S. Auguſtini de Civit. Dei*, & Petrum Antonium Beuter in *Annotationibus Sacræ Scripturæ*, Coſmus Damianus Cavallus presbyter Orioleuſis, atque ejus diſcipulus in *Oratione* fecit ad Senatum Valentinæ urbis habita, cujus verba apud Andream Schotum quàm hic legi malo. Mœcenatem ſortitus fuit eximium Principem Ioannem Borgiam Gandiæ Ducem, qui præceptore eo ac convictore uti volens idoneâ ſatis conditione in aulam ſuam pertraxit. Celebrantur hujus viri hæc typis nondum excuſa, fortaſſe jam deperdita, ut ferè ſolet antiquitatis ſtudium raros invenire amatores,

In omnes C. Plinii Naturalis Hiſtoriæ libros Annotationes. Has laudat Coſmas Cavallus in dicta *Oratione*, eáſque apud hæredes ejus ſe vidiſſe ait Schotus, typographiſq; Commelinianis pridem fuiſſe ad editionem traditas audiviſſe.

In Senecam ſimiles *Annotationes*: quarum Ludovicus Vives adducto loco meminit, Cavalluſque penè innumeras & maximè vocat appoſitas.

In Valerium Maximum quoque *Notas*, ſcripſiſſe innuit Schotus.

Librum aggreſſus eſt, in quo (ait idem Schotus) *varia omnigenáque antiquorum numiſmata, varias inſuper veterum lapidum, quæ in Hiſpania diverſis in locis viſuntur, inſcriptiones brevibus quidem illis, ſed dilucidis explanationibus graviter & eruditè illuſtrabat*. Quem quidem adhuc inchoatum, necdum abſolutum Valentiæ apud quemdam eruditum virum ſervari ſubodoratum ſe fuiſſe adjunxit. Et hunc quidem, quem tam pretioſum collegerat nummorum antiqui ævi theſaurum, Martinus Straneus Ioannis frater Pharmacopola (medius inter indignationem & riſum audies) tamquam rem inutilem in officinæ ſuæ mortarium conflare fecit.

F. IOANNES A S. ANDREA, ordinis Minorum provinciæ S. Ioſephi reformatorum, ſcripſit.

Arbol eſpiritual *de la Vida y de la Muerte*. 1621.

F. IOANNES DE ANGELIS, in provincia Sancti Ioſephi ordinem Minorum inter Diſcalceatos profeſſus, Diffinitor fuit ac moderator etiam ejuſdem provinciæ, ædiſque S. Bernardino Matriti ſacræ Præfectus; Monialium itidem familiæ ſuæ confeſſiones in eodem regio oppido pro munere audivit; extaréque in publicum fecit.

Dialogos *de la Conquiſta del eſpiritual y ſecreto reino de Dios, que ſegun el ſanto Evangelio eſtà dentro de noſotros miſmos*. Matriti anno 1595. Compluti 1602. atque iterum Matriti 1608. in 8. ex typographia regia, & Barcinone.

Segunda Parte *dè la Conquiſta*, &c. *o Manual de vida perfeta, con el Roſario de los principales miſterios de la vida, paſion y muerte de Chriſto Nueſtro Redentor*. ibidem eodem anno 1608. typis regiis.

Lucha eſpiritual *y amoroſa entre Dios y el alma*. Valentiæ apud Patritium Mey ann. 1600. Matriti eodem anno apud Petrum Madrigal. in 8.

Los Triumfos *del Amor de Dios*. Medinæ anno 1590. in 4. apud Franciſcum del Canto.

Tratado *de los Sacratiſſimos myſterios de la Miſa*. Matriti 1604. typis regiis.

Tratado *de la Preſencia de Dios*. Matriti anno 1607. Idem, credo, fuit editus aliquântulùm inſcriptione mutatâ, Cæſarauguſtæ 1615. in 16.

Vergel eſpiritual *del alma religioſa*. Matriti typis regiis 1610. in 8.

Conſideracion eſpiritual *ſobre los Cantares*. Ibidem 1607. 4.

IOANNES ANGELVS DE SVMARAN, nobilis Cantaber, exoticarum in urbe Ingolſtadienſi apud Germanos, Bajoariæque tractum Profeſſor, pentaglotton opus, poſt duo alia, triglotton, ac teſſeraglotton, quæ ipſe laudat, nobis nec dum viſa, edidit.

Theſaurum Linguarum, in quo facilis via Hiſpanicam, Gallicam, Italicam attingendi, etiam per Latinam & Germanicam ſternitur. Semel atque iterum prodiit Monaci tertióque Ingolſtadii apud Guilielmum Ederum anno 1626, in 4. ad Franciſcum Moncadam Oſonæ Comitem directus.

Theſaurum ad hæc *univerſalem*, hoc eſt, *Vocabularium Hiſpanicum, Gallicum, Italicum, Latinum & Germanicum* pollicitus eſt, cùm breviorem hunc pangeret.

IOANNES DE ANGVLO, Toletanus, edidit.

Flor *de las fieſtas y alegrias que ſe hizieron en la Imperial Toledo por la converſion del Reino de Ingalaterra*; metricũ opus: apud Ioannem Ferrer an. 1555. in 4.

F. IOANNES AB ANNVNTIATIONE, Auguſtinianus, quadam ſcripſit ſermone

Taga-

Tagalo, qui Mexicanis Indis patrius eſt, ut ſcribit author *Alphabeti Auguſtiniani*.

IOANNES ANTONIVS CREMA, ſcripſit-

Suma eſpiritual. Pinciæ anno 1653.

F. IOANNES ANTONIVS DE FOXA, militaris ordinis S. Ioannis Baptiſtæ, reliquit in ſchedis-

Primera *y ſegunda Parte de la Hiſtoria de la Orden de San Iuan de Geruſalem*. Quæ fuit in Bibliotheca Excellentiſſimi Comitis de Olivares, quámque hic aut alibi D. Thomas Tamajus de Vargas vidit. Nec dicitur an interpretatio ſit Boſſianæ Hiſtoriæ.

IOANNES ANTONIVS LOÇANO DE IBDES, Aragonēſis, collegii Complutenſis Sanctorum Martini & Emerentianæ ſodalis Theologus, poſteáque in oppido nuncupato *La Mata de los olmos* Plebanus; ſcripſit-

Deſtierro *y azote del libro del duelo en forma vulgar y predicable*. Cæſarauguſtæ apud Chriſtophorum de Turri anno 1640. in 8.

D. IOANNES ANTONIVS DE OTALORA GVEVARA, Matritēſis, eques S. Iacobi, Iuris civilis, ut vocant, Licentiatus, Salmanticę olim ad S. Bartholomæi togatus ſodalis, in ſchola Decretalium, uti appellant, minorum ex cathedra Ius Canonicum docuit: poſteà reipublicæ admotus, trib úſque annis in Pampilonenſi, totidémque in Valliſoletana, Curia Senator, Romam denique regio nutu venit, ut inter XII-viros Pontificii Senatus Iudicem ageret. Ediderat olim excultè-

De Irregularitate *proveniente ex pœnitentia publica & ſolemni*, librum ſingularem. Salmanticæ apud Didacum à Cuſsio. anno 1654. in 8.

Diſtinetur nunc Romæ eodem munere ad majora propediem vocandus, vir multâ prudentiâ, integritate & doctrinâ.

D. IOANNES ANTONIVS DE TAPIA ROBLES, Auguſtæ Taurinorum, dum ibi in familia Sereniſſimæ Principis Catherinæ Auſtriacæ parens verſaretur, editus, ſcripſit-

Ilustracion *del Nombre de Grande, principio, grandeza, y etymologia; Pontifices, Santos, Emperadores, Reies, y Varones iluſtres que le merecieron en la voz publica de los hombres*. Matriti 1638. in 4. Obiit Majo menſe anni MDCLVIII.

IOANNES ANTONIVS VELASQVEZ, Abulenſis, ab anno hujus ſæculi ſecundo Ieſuitarum ſodalis, collegia Monfortenſe & Segovienſe, nec non & integrā provinciam Caſtellæ Præfectus rexit: ſed præcipua viri laus in literarum ſtudiis ac profeſſione; nam & ſacras literas Salmanticæ cum laude expoſuit, & egregia hujus doctrinæ conſignavit poſteris teſtimonia in egregiis, eruditonéque, cùm ſacrâ, tum profanâ ornatiſſimis, quæ in publicum dedit, voluminibus. Scilicet ſcripſit-

Commentarios *in Epiſtolam D. Pauli ad Philippenſes*; tomis duobus in folio. Prior, qui explicat duo priora capita, prodiit Lugduni ex officina Iacobi Cardon anno 1628. & 1632. Poſterior, qui reliquum epiſtolæ, ibidem 1632 & 1634. Vterque ſimul poſteà ibidem 1639. folio. Venetiis 1646. Antverpiæ 1640. & 1651. in folio.

Commentarios *in Pſalmum*. C. *ſive De optimo Principe*. Lugduni apud Petrum Proſt 1637. in folio. Quod argumentum ſuper eodem Pſalmo tractaſſe Paulum Ioſephum Meronum Mediolanenſem, ſed typis non commiſiſſe, in Leonis Allatii *Apibus Vrbanis* legimus.

Mariam immaculatè conceptam; libris V. ad Philippum Regem Catholicum. Pinciæ apud Bartholomæum Portales, anno 16·3. in folio. Reperio & Lugduni editas apud Philippum Borde & ſocios eodem anno ejuſdem authoris *Diſſertationes & Annotationes de Maria immaculatè concepta*; quod idem opus cum ſuperiore exiſtimo.

De Auguſtiſſimo *Euchariſtiæ Sacramento, ſive de Maria forma Dei*. Pinciæ 1658. in fol. Hiſpanè verò-

Razon *que dà al Rey Nueſtro Señor del Breve de N.S. Padre Alexandro VII. en favor del culto con que la Igleſia celebra la fieſta de la Inmaculada Concepcion*. Matriti anno 1662. in folio apud Franciſcum Nieto.

Vivit Matriti hoc anno MDCLIX.

D. IOANNES ANTONIVS DE VERA & ZVÑIGA, Emeritenſis, S. Iacobi eques, Commendatarius *de la Barra*, locorum *Turris-Majoris, Sierra-brava*, & *S. Laurentii* Toparcha, tandémque Philippi IV. Regis noſtri beneficio Comes *de la Roca*, atque unus ex iis, qui in comitatu regio bellicis de rebus conſulunt. Propter ingenii eximiam ſagacitatem, multiplicémque rerum cognitionem aptus fuit viſus tuendæ ac promovendæ apud Italiæ Principes noſtræ reipublicæ. Quare in Venetiarum urbe diu hæſit ordinarius Legatus; comparatâ ſibi, vel à perſpicaciſſimis, ac verè politicis Italiæ populis, magnâ rerum utiliter agendarum prudentię laude. Varia edidit opera, cùm ſoluta orationetum verſibus; ſcilicet-

El Fernando, *o la Conquiſta de Sevilla por el Santo Rey D. Fernando el III. de Caſtilla y Leon*; Torquati Taſſi Poëtarum Italorum principis Hieroſolymitanę expeditionis poëmate celebratiſſimo in carmen Hiſpanicum, & Hiſpalenſe hoc Ferdinandi Regis-

triumphum bona ex parte transformato. Editum ſuit op s Hiſpali . . . . in 4. Mediolanique an. 1623.

E p i t o m e *de la vida y hechos del Emperador Carlos V.* Mattriti 1613. & 1624. in 4. apud viduam Alphonſi Martini, & 1654. 4. Hęc Gallicè verſa à Domino *du Perron Hayer* Conſiliarium regium prodiit Pariſiis apud Muguer anno 1633. in 4.

V i d a *de Santa Iſabel de Portugal.* Romæ an. 1625. 8.

V i d a *de Nueſtra Señora.* Cæſaraugustæ anno 1652. 8.

E l E m b a x a d o r; ſive, De Legati munere. Hiſpali 1621. in 4. Italicum edidit tacito *Vera* nomine *Mutius Zicatta*, Venetiis 1646. in 4.

R e ſ u l t a s *de la vida de D. Fernando Alvarez de Toledo Duque de Alva.* 1643. 4.

R e y *D. Pedro defendido.* Mattriti anno 1647. in 4.

Denatus eſt Matriti ſeptuagenario major die XX. Octobris anni MDCLVIII. Cujus quidem genus & majores diligenter recenſuit Petrus quidam Fernandez Fragoſus edito Atrebati libello ſic inſcripto, *Parenteſcos que tiene D. Juan Antonio de Vera y Zuñiga Señor de las Villas de Torremator &c. con los Reies Catolicos y otros Principes y grandes Señores*, anno 1627. Nec diſſimilis argumenti alter ille libellus eſt, *Elogios de los Aſcendientes de D. Iuan de Vera &c.* Ioanne Martinez à Bahamonde authore. Niſi *Vera* ipſius, quod valde ſuſpicamur, utraque hæc merces ſit ſub horum nomine venum propoſita.

IOANNES ANTONIVS VSON, Darocenſis ex Aragoniæ regno, Ieſuitarum ſodalis, præſtanti vir ingenio, & magnæ expectationis, ſacris orationibus ad concionem habendis clarus; in flore adhuc ætatis, nempe XLIII. annis natus, obiit relinquens –

C o m m e n t a r i a in Primam partem Sancti Thomæ: quæ an edita ſint, non docet *Bibliothecæ Societatis* author. Ex ſchedis ejus M. SS. prodiit (poſthumum credo) Concionum volumen hac inſcriptione,

C o r o n a d e P r e d i c a d o r e s, *o Sermones varios.*

Obiit nempe Matriti XXII. Auguſti anno MDCXXX.

IOANNES ANTONIVS XARQVE, Aragonius, Albarracinenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, vir pius, fervidúſque ac diſertus morum ex ambone formator, tempore illo in primis regni ſui & familiæ Concionatoribus laudatur. Scribit, continuátque vaſtum opus, cui titulum fecit,

E l O r a d o r C h r i ſ t i a n o; tribus partibus, ſeu tomis XII. diffiniendum: ex quibus jam edidit Cæſaraug. primum 1651. apud Michaëlem de Luna, ſecundum 1658. tertium an. 1659. in 4. quartum, quintum, ſextum ac ſeptimum ſequentibus annis.

H o n r r a s f u n e b r e s *que hizo la Ciudad de Çaragoza al Rey D. Felipe IV.* Cætera nos latent.

F. IOANNES DE APALATEGVI, ordinis Minorum, prelo paratam habebat ſuperioribus ânnis –

C r i ſ o l *de la Igleſia paciente del fuego del Purgatorio.*

Vti refert Petrus Alua in *Militia Conceptionis*.

IOANNES DE ARANDA, Giennenſis, utili obſervatione ad eos præſertim, qui vernaculè dumtaxat ſciunt, ſpectante, dedit in lucem –

L u g a r e s c o m u n e s *de conceptos dichos y ſentencias en diverſas materias.* Matriti apud Joannem de Cueſta anno 1613. in 4. priúſque Hiſpali 1565. 4.

F. IOANNES DE ARCE, (cujus inſtituti aut ſectæ ſodalium religioſorum incertum nobis) Caroli Imperatoris fuit Chronographus, ſcripsitque –

H i ſ t o r i a *de los Reies D. Iuan II. D. Henrrique IV. y D. Fernando V. y D. Iſabel Reies Catolicos*: quæ nunquam lucem vidit. F. Ludovici de Ariz in *Hiſtoria Abulenſis urbis* quarta parte in fine hæc nota eſt huc pertinens. *El Coroniſta Fr. Iuan de Arce para la recopilacion de las coronicas del Rey D. Iuan D. Henrrique y D. Hernando tuvo neceſſidad dela Hiſtoria de Gracia Dei, y el Doctor Caravajal Coroniſta de España con cedula del Emperador ſe la entregò; y la juntò con la que el hizo; y quedaron a ſu hijo Gonzalo Perez.* Hæc Ariz.

IOANNES ARCE DE HERRERA, Palentinæ diœceſis presbyter, qui ad Sancti Iacobi domus hoſpitalis Hiſpanorum Romæ jacet ſub hac inſcriptione, *Ioanni Arceo de Herrera Clerico Palentinæ diœceſis I.V.D. Ferdinandi Magni, tunc Cardinalis, Auditori, & cauſarum Curiæ Advocato inſigni, qui cùm à ſtrepitu forenſium negotiorum in honeſtiſſimum otium ſeceſſiſſet, non quò minùs in otio negotium quæreret, quàm in negotio otium quæſierat, vitam ſanctiſſimè inſtituit, & dum in Vrbis famæ atque inopiâ miſeris ex Chriſtiana charitate ſublevandis dedicatus vacaret, è medio vita ſublatus eſt Kal. Aprilis MDXC. ætatis LI. Sorores ex teſtamento hæredes fratri B. M. P. C.* ſcripſit –

A p o l o g i a *por Raymundo Lullo*; quam Mediolani ſcio aſſervari M. S. in Bibliotheca Ambroſiana.

IOANNES DE ARCE & OTALORA, Pinciæ nobili loco natus (quod ipſe ad calcem *Summæ de Nobilitate* ſcriptæ, advocatis

ad

ad rem ſtirpis utriuſq; majoribus, innoteſcere voluit) literis idē civilibus apud Salmāticam excultus, ad Divi Iacobi, quod ab Archiepiſcopo fundatore appellant, ejuſdem Academiæ collegium ſuſceptā togā, profeſſus eſt ibi Legum ſcientiam, cui ab amœnioribus ſtudiis, ornatúque dictionis ſpeciem ſolito digniorem formaverat. Iam curare remp. juſſus Fiſci Procurator Granatenſi Curię traditur; circa annum mox proximi retro ſęculi tertium & quinquageſimum ejuſdem Senator creatus. Inde virum patria urbs ſibi redditum inter Prætorii ſui Patres excepit: qui quidem hoc tempore renovatum edidit poſt priorem lucis uſuram opus, ſcilicet-

Summam Nobilitatis Hiſpanicæ, & Immunitatis regiorum tributorum cauſas, jus, ordinem, judicium, & excuſationem breviter complectentem; textum ex Latino & Hiſpano ſermone librum (neque enim omnia in Latinum congruè reddi potuerunt, quæ municipalis ſunt juris & uſus) ſemel utique anno 1553. Granatæ in folio, mox locupletiorem editum Salmanticæ 1559. typis Andreæ de Portonariis, & 1570. Ioannis Baptiſtæ à Terranova in folio.

Virum ob ſingularem eruditionem ab omnibus venerandum, literiſque atque integritate ſpectatum appellat eum Didacus Covarrubias Iuriſconſultorum phœnix in Tract. *De vetere collatione numiſmatum* §.1.*num*.1. & *cap*. V. *Noſtrarum antiquitatum ſtudioſiſſimum, valdéque peritum*, Ambroſius Morales lib. XIII. cap. XXXVII. ubi itineris ab eo per Aſtures omnes & Cantabros facti deſcriptionem cum hacce commendatione authoris laudat. Licentiati (ſic vocant) Otaloræ Iudicis Audientiæ Hiſpalenſis urbis mentio apud Ioannem Bernardum Diaz de Lugo in *Praxis criminalis Canonicæ* capite XCIX. non ſatis video ad noſtrum-ne, an ad aliquem alium referri debeat.

IOANNES ARCE DE SOLORZANO, Matriti, ut fertur, editus, ſcripſit verſibus-

Hiſtoria Evangelica *de la vida y muerte de Chriſto nueſtro Señor*. ann. 1605. 4. itémque-

Tragedias *de Amor*. 1607. in 8. apud Ioannem Cueſta.

F. IOANNES DE ARENZANO, Dominicanus, Salmantinæ domus Sancti Stephani, ſcripſit-

Tratado *del Santo Roſario*. Salmanticæ 1603. in 8. apud Artum Tabernier.

F. IOANNES DE AREVALO, Benedictinus monaſterii Sancti Petri *de Cardeña* Burgenſis diœceſis, ſcripſit-

La Hiſtoria *del Monaſterio de San Pedro de Cardeña*.

Vida *de los dos Caſtellanos Martes el Cid Rui Diaz, y el Conde Fernan Gonzalez*.

Obiit in eadem domo anno MDCXL.

IOANNES ARFE & VILLAFAÑE, Legionenſis natu, liberale munus aurificinæ magna cum laude ſuo tempore apud nos exercuit, æmulus paternæ gloriæ, avitæque. Siquidem Antonius Ioannis parens & Anonymus ejuſdem avus hanc ipſam artem inſignibus relictis per Hiſpaniam operibus non mediocriter illuſtraverunt. Plura quippe, eáque ſpecioſiora, quibus venerabile Chriſti Ieſu Redemptoris noſtri corpus feſtis diebus geſtari ſolet, fercula, quęis noſter idiotiſmus à cuſtodiendo nomen cuſtodiarum indidit, ex argento, auróve miro artificio fabrefacta, aliquem ex his jactat artificem. Avus etenim Toletanis & Cordubenſibus, filius vero Antonius Compoſtellanis, demúmque nepos Ioannes noſter poſt alia Burgenſis, Pincianæ atque Abulenſis Eccleſiarum, Hiſpalenſibus ſacra hæc ſanctiſſimæ Euchariſtiæ geſtatoria, eximia quidem artis ſuæ & induſtriæ ad poſteros monumenta, conſtruxerunt. Præterea ſcripſit, Ioannes ut in hunc cenſum veniret,

De varia conmenſuracion *para eſcultura y architectura*: miſcellum ex proſa, verſáque oratione librum. Hiſpali anno 1589. in folio. Item-

El Quilatador *de oro, plata y piedras*. Pinciæ anno 1572. in 4. Matritique 1598. 8. Quam quidem poſteriorem editionē Matriti procurans, Examinatoris argentarii curam in regia monetaria domo Segovienſi jam gerebat, quæ ob artis præſtantiam eo libello manifeſtatam ei à Rege commiſſa fuit. Ioannis Arfe liber *De eſcudos de armas* M. S. fuit penes Gundiſalvum de Argote *Bæticæ Nobilitatis Hiſtoriæ* authorem; qui fortè alius fuerit ab hoc diverſus.

F. IOANNES DE ARGOMANES, ord. Minorum, provinciæ S. Iacobi Præfectus, edidit-

Speculum fratrum Minorum hoc eſt, explicationem doctam & locupletem Regulæ Sancti Franciſci. Prodiit Latinum in libro, cui titulus, *Enchiridion, ſive Manuale Fratrum Minorum*; ann. 1535. deinde Italicum Tarviſii in ditione Veneta ex officina Dominici Amici 1593. Laudat opus Ludovicus Miranda in ſimili *Regulæ* hujus *expoſitione*.

Clypeum ſacrarum Monialium. Habetur in eodem *Enchiridio*. Hiſpanè verò-

Del valor *de las Indulgencias*, Tractatum. Hiſpali 1548. & 1622.

Reglas y arte *del rezar el officio divino*; tribuit ei Haroldus in *Supplem. Vvaddingi*.

D. IOANNES DE ARGVMEDO & VILLAVICENCIO, Bæticus, Xerezienſis, ſcripſit-

El Corregidor, o *Advertencias politicas*; hoc eſt, de Pretoris ſeu Correctoris cujuſque urbis officio: in urbe *Xerez de la Frontera* apud Ferdinandum Rey 1619. in 8.

IOANNES ARIAS, Placentinæ urbis incola, ſcripſit ad inſtruendos Curiæ Eccleſiaſticæ officiales, qualis & ipſe fuit,

Practica Eccleſiaſtica *para el uſo y exercicio de Notarios publicos y Apoſtolicos, y Secretarios de Prelados, cō un Tratado de Viſitacion de Igleſias.* Matriti 1575. in 4.

D. IOANNES ARIAS DAVILA & PORTOCARRERO, Comes ſecundus *de Puñonroſtro*, publicavit-

Diſcurſo *para eſtar a la gineta con gracia y hermoſura*. Matriti apud Petrum de Madrigal 1590. in 8.

IOANNES ARIAS DEL CASTILLO, ex oppido *Molina*, Theologus, edidit-

Doctrinal de Confeſſores *en caſos de reſtitucion*. Compluti apud Ioann. Brocar 1552. in 4.

IOANNES ARIAS MALDONADO, edidit-

Reſponſa Iuris, neſcio ubi edita: mihi aliàs ignotus, niſi quòd Thomas Delbene prima parte *De Immunit. Eccleſ.* cap. V. dub. XVIII. num. 14. laudat eius quoque-

De Contributione Eccleſiaſticorũ urgente neceſſitate opus.

IOANNES DE ARRVEGO, domo ex oppido *Lexiñena* regni Aragoniæ, Portionarius almæ Eccleſiæ Cathedralis Sancti Salvatoris Cæſarauguſtanæ, circa litem tot jam annis pendentem, vixque hodie finitam ſcripſit-

Catedra Epiſcopal *de Çaragoça en el Templo de San Salvador deſde la primitiva Igleſia y en el principio de ſu fundacion*. Cæſarauguſtæ ex officina Didaci Dormer 1650. fol.

IOANNES AVGVR, quem Traſmierenſem vocatum propter natalem locum *Traſmiera* in montanis Burgenſibus exiſtimo, author inſcribitur operi, cuius lemma,

Tratado *de la Conquiſta de las Islas de Perſia y Arabia, de las muchas tierras, diverſas gentes y eſtrañas y grandes batallas que viò*. Salmanticæ apud Laurentium de Leon de Rey 1512. in 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

D. IOANNES AVGVSTINVS DE FVNES, Aragonius, Bilbilitanus, eques ordinis Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Commendatarius *de Mallen*, ſcripſit-

Coronica *de la Iluſtriſſima Milicia y ſagrada Religion de S. Iuan Bautiſta de Geruſalem*; duobus tomis. Cæſarauguſtæ prior pars anno .... poſterior autem 1639. folio apud Petrum Verges prodierunt.

IOANNES DE AVILA, natus in oppido *Almodovar del campo* Caſtellæ novæ ac diœceſis Toletanæ ex honeſtis parentibus, Theologiam Compluti à Dominico Soto Dominicano didicit; ſacriſque initiatus nil ardentiùs deſideraſſe, atque attentiùs procuraſſe viſus fuit, quàm ut perfecti Sacerdotis & Evangelici Miniſtri arduum ac venerabile munus æſtimaret quanti eſt re verâ, inque omnibus ſui partibus exactiſſimè ac religioſiſſimè, quatenus homo poterat, exequeretur. Cogitavit ante omnia ſalutis animarum cupidus Occidentales Indos, ubi meſſem optimam defici meſſoribus, atque indigere opis noverat. Non tamen priùs debuit exteris, quàm civibus æquè egenis accendi hoc ſydus, quod ſplendidiſſimum, atque integræ Hiſpaniæ, præſertimque Bæticæ provinciæ ſalutare, ac benevolum divina indulſerat pietas illorum temporum neceſsitati. Quare Hiſpalim veniens, inde ut ſolveret, ab eximio ibi ſanctimoniâ & famâ viro Ferdinando à Contreras ejuſdem urbis Sacerdote non minùs confirmatur in propoſito dirigendæ vitę ad aliorum ſalutem, quàm de longinquæ hujus faciendæ expeditionis conſilio dimovetur. In quo ceſſit noſter tandem Alphonſi Manrrici Præſulis authoritati, qui non tantùm obedientiæ præcepto adegit eum, ne ab Hiſpania diſcederet, ſed & perſuaſit, quamprimùm ut ad concionem dicere, & fructum colligere ſtudiorum, erectique ad omnem faciendæ frugis occaſionem animi ſeriò aggrederetur. Cœpit ergo in ea urbe triginta ferè annis natus, proſequutúſque aliquantùm temporis fuit operoſam hanc, ſed ſaluberrimam, ſeria docendi curam. Nec tamen ſine illa contradictione, quæ ſolet miniſtrorum Dei progreſſus, ab his veniens, quorum perfringere veritatis verbo cõtumaciam ſunt, non infrequenter ſiſtere ac retardare. Delatus quippe ad Apoſtolicæ Inquiſitionis Iudices ejuſdem urbis tanquam impietatis reus, tacendo ac nihil reponendo pervicit ſe innocentem eſſe, oráque calumniantium obſtruxit. Hinc ergo majoribus conceptis flaminis, majoréque eum comitante hominum exiſtimatione, totam, quanta eſt, Bæticam delegit ſibi muneris ſui provinciam, & colluſtravit fulgentiſsimis ſuæ virtutis ac cœleſtis doctrinæ radiis, alter veluti Paulus Apoſtolus, loca frequenter locis commutans, ubique ſalutaris, ubique ſui ſimilis. Nec tantùm urbibus ac frequentioribus oppidis, ſed exilibus quoque, & quibus ſilvarum & montium profunda impervios aditus fecerant, invexit ſæpè non minùs ſuum, quàm diſcipulorum, quos magno habuit numero, ſalubria charitatis officia. Planè commoventem cœleſti

jeſti ore ac vi, & poſt ſe trahentem Gallici Herculis more, ſed facili, populos quam multi aut literis aut probitate morum jam conſpicui viri, mundanis omnibus vale dicto, elegerunt ſibi ducem vitæ, ac Magiſtrum, cujus auſpiciis evangelico faciendo tantùm operi, ad quod ille optimi cujuſque impellebat animum, ſeſe accingerent. Mira res, tot ac tantis nominibus progreſſu temporis frequentata eſt hæc militia, ut plurium commentariorum res ſit futura, quo quiſque in loco, quibus dotibus, quo ſucceſſu commiſſam ſibi muneris partem adimpleverit, ſcriptis conſignare. Longam quidem Avilæ diſcipulorum vitæ illius deſcriptor, cujus pauló poſt meminimus, contexuit ſeriem; tactiſque ſummis geſtarum ab iis rerum capitibus, Magiſtri propriæ laudi ingentem commendationis cumulum ab aſſeclarum dignitate & laudibus accedere fecit. Certè is omnibus naturæ & gratiæ dotibus, quæ Evangelii tubam, quemdámque velut noſtri ſæculi Apoſtolum (vulgò ſic audiebat in Bætica provincia) ſummè decerent, inſtructum ac locupletem gerebat animum. In primis diſcendi, docendique præceptoris ſibi delecti Gentium Prædicatoris non ſolum epiſtolas omnes memoriâ tenuit, ſed & ardentiſſimum Dei amorem atque hominum charitatem æmulatus eſt. Vnde illi tot ignes, tot fulmina, quot verba præſtò erant reprehendenti mortalium vitia, concutientique oris tonitru totam concionem. Teſte enim Quintiliano, *maxima eloquentiæ pars conſtat animo, & hunc affici, hunc concipere imagines rerum, & transformari quodammodo ad naturam eorum, de quibus loquimur, neceſſe eſt.* Inſectabatur ille ſæpius luxuriæ malum; & aliquando viſi ſunt Ludovico Granatenſi, qui id in literas retulit, ædis ſacræ, in qua concionabatur, muri quaſi moveri, ac tremere ad voces intonantis adverſus hanc orbis plagam Ieremiæ illud, *Stupeſcite Cæli ſuper hoc &c.* eo efficaciſſimæ eloquentiæ vigore, ut ab humana mente vix concipi majus & robuſtius poſſit. Alphonſo Lupo Franciſcano parem faciunt, qui de has utriuſque virtute referunt: præcipuè Franciſcus Terrones Legionenſis Epiſcopus in libello *de Arte concionandi*, noviſſe ait ſe Lupum & Avilam, qui non pluribus libris conſultis, nec multo rerum ſubtiliter excogitatarum ambitu, unico etiam verbo, aut exclamatione adflantium cordibus ignes ſubjiciebant. Quæ autem in concionibus palam ab eo fiebat ſementis copioſiſſima, lætos & uberes fructus ſeminatori & altori bonorum omnium Deo in manibus, gremióque diſpenſantis veniam pœnitentibus Avilæ mirabili augmento reddebat. Hujus ſanè viri Apoſtolici quædam ex innumeris opera & fructus ſunt Ioannes à Deo author ejus ſodalitatis religioſæ, quæ ægrotis ſervit, ad ſaluberrimam inſaniam, atque hinc ad eminentem ſanctitatem fulmine verborum adactus, Sancia Carrillia fœmina nobiliſſima Aſtigitanæ urbis ex feralibus ſæculi pompis, & Anna Poncio-Legionenſis Feriæ Comitiſſa ex illecebris ampliſſimæ familiæ ac domus ad tutiſſimum heroicæ virtutis & ſanctimoniæ portum deductæ; Franciſcus item Borgia Lombarenſis tunc Marchio ab aula & periculis ejus in ſeceſſum domus retractus; ſancta demum Virgo Tereſia de Jeſu ex trepida & anxia rerū ſuarum in ſecuritatem atque animi tranquillitatem compoſita; præter innumeros, quos religioſis ordinibus, præſertimque Ieſu chariſſimæ ſibi Societati, aut innocenter & fructuosè gerendę foris vitę propoſito ſacramentum dicere, vi prorſus divinâ uſus perpulit. His erga privatos ſimilia cōtulit in publicum beneficia, erectis quampluribus Collegiis, in queis juventus educari, doctrina pietatis doceri, & ſeminaria proborum Eccleſiaſticorum ac Dei miniſtrorum haberi poſſent; ex quorum uno Beatiæ conſtructo ejus urbis Academia, fovente ipſo Avilâ, originem duxit. At cum à quinquageſimo ferè ætatis anno multis infirmitatibus laborare cœpiſſet, exinde uſque ad extremum vitæ diem quidquid ſanandis aliorum morbis ſpiritualibus potuiſſet lucriſacere, cum unico ferme doloribus infractæ & inexpugnatæ patientiæ merito libenter videtur quaſi tranſegiſſe. In lecto attamen defixus, domive manens literis abſentes, aut conſilio coram conſulentes efficaciter juvit. Montillæ tandem, quò ſe ante aliquot annos receperat gratia Marchionum Priegui hujus oppidi dominorum, & laudatæ Annæ Comitiſſæ, quam in religioſo vitæ dirigebat ſtatu ad altiora in dies properantem, ſanctiſſimè ac placidiſſimè ſpiritum Deo reddidit ſeptuagenarius circiter decima Maji die anni MDLXIX. jacetque in Collegio Ieſuitarum ſepultus ſub lapide ſic inſcripto.

Magiſtro Ioanni Avilæ
Patri optimo, Viro integerrimo,
Deíque amantiſſimo.
Filii ejus in Chriſto
Poſ.

Exuvias ejus religione tacti mortales piè venerati ſunt, religionémque, ut fertur, ſigna ſequuta. Idcircóque ſperamus Apoſtolico viro apotheoſim aliquando eccleſiaſticam. Scripta ejus plena eo ſpiritu, qui viventis ac declamantis vocem, verbáque imbuebat ſimul & inflammabat, præcellentem & planè divinam hominis doctrinam, ſuaviſſimámque cunctis memoriam præſentes legentibus quotidie ſiſtunt. Hæc illa ſunt in duo volumina diviſa; primum continetur duabus partibus, quarum altera eſt —

Audi Filia: ſive hujus tituli aureus Tractatus ſuper hæc verba Pſalmi XLIV. Hiſpano ſermone, uti cætera, ſcriptus, & Sanciæ Carrilliæ ei, quam ad ſe reverſam in via pœnitentiæ & profectus ſpiritualis attentiſſimè dire-

direxit, nuncupatus: qui Compluti, ut exiſtimo, editus fuit cum altera *epiſtolarum*, quæ ſequitur, parte anno 1579. Quémque ſub titulo *Chriſtianæ Inſtitutionis* Gallicè ac Belgicè edidit Plantinus Antverpiæ in 12. unà cum Petri Caniſii *Catechiſmo*. Altera verò pars continet -

Cartas eſpirituales, ad diverſos omnis ſtatus & conditionis, atque utriuſque ſexus homines, in quibus ferè omnia omnibus videtur factus. Compluti 1579 in 4. Italicè has dedit Timotheus Botonus Florentiæ apud Philippum Iuntam 1596. in 8. Gallicè quoque Simon Martinus, Minimorum ſodalis Pariſiis 1653. in 12 duobus voluminibus. Secundum volumen audit -

Tercera parte, *que contiene veintiſiete Tratados del Santiſimo Sacramento; V. del Eſpiritu Santo; I. de la Encarnacion; I. de San Ioſef; II. del Nacimiento de Nueſtra Señora; I. de la Preſentacion, I. de la Viſitacion; I. de la Purificacion; I. de la Soledad; I. de la Fieſta de las Nieues; I. de la Aſſumcion.* Simul Hiſpali 1603. apud Sebaſtianum Gomezium in 4. ſeorſim autem *XXVII.* illi *Tractatus de Euchariſtia* Matriti apud Petrum de Madrigal 1596. in 4. & in Italicum converſi à Franciſco de Soto, Romæ 1608. in 4.

Præter hæc -

Dos Platicas *hechas a los Sacerdotes* ſeorſim quoque edita ſunt Cordubæ 1595. 8. Prior incipit, *Grande es la alteza*, poſterior autem, *Para tratar lo que conviene.*

Alia nunquam ſunt luci dedita; videlicet Tractatus ita inſcriptus -

Reformacion *del eſtado Eclesiaſtico.*

Itémque -

Vnas Annotaciones *al Concilio Tridentino*: quæ duo opera juſtum volumen faciunt, expectántque auxiliatrices ad impenſam editionis manus; ut Ludovicus refert Munozius in ejus *Vita*, non quidem libro II. cap. XVII. quo aliarum lucubrationum, non iſtarum, meminit, ſed ejuſdem libri II. cap. III. dum aliud ageret, nempe de diſcipulis Avilæ, & cùm eorum quemdam *Petrum Fernandez de Herrera* nuncupatum laudaſſet. Nam nec epiſtolæ in id ab eo ſcriptæ ſunt, ut publicarentur, ſed eæ poſt obitum authoris hinc inde collectæ ſunt, ne pretioſiſſima & fructuoſiſſima futuris temporibus merces deperiret. Nam ut Schotus ait, *Epiſtolæ iſtæ pietatis plenæ, non de rebus humilibus, aut familiaribus, ſed conſilia, exhortationes ſaluberrimæ ſunt, ut in adverſis non deprimamur, nec ſecundis extollamur; in quibus cùm alia innumerabilia, quæ lectorem, ſi utilitatem ſpectat, alliciunt & retinent, lectaque iterum invitant* (*expertus loquor*) *tum verò maximè optimi verbi Dei præconis, Evangelicæ prædicationis exemplum vivis coloribus ita depingit, nullum ut in eo genere pingi poſſit perfectius.* Qui & ibidem de eloquentiæ genere, dictionis charactere & conformatione totius vitæ ad munus à ſe exercitum, iis, quæ ſupra retiginius, non inutiliter adjungenda hæc ſubjicit. *Magna in dicendo ei fuit & ſcribendo energia, vis atque efficacia, ut quæ velit, perſuadeat, ſensúſque rapiat, extráque ſe ponat, nec doceat ſolùm, ſed & delectet, flectat denique ad omnem impetum. Summa ſermonis venuſtas, quia verborum affectatio abeſt, & perſpicuitas maximè elucet, quæ prima orationis laus eſt Oratoribus. Chriſtiana verò eloquentia eſt ab animo profecta, non in labiis natans, ad oſtentationémque vel inanem gloriam captandam, plauſúſque imperiti vulgus comparata, ſed communem utilitatem, ſalutémque animæ unicè ſpectans. In vita autem comitas illi, modeſtiáque; de ſe ſentiebat abjectè; quæ virtus ethnicis ne fando quidem audita, nedum cognita. In ſermone riſus diſſolutus aberat & dicteria, ſcommata ne auditu quidem. In vultu maturitas, cum gravitate hilaritas juncta, quæ conſcientiæ bonæ argumenta erant. Aſſiduè hoc prædicandi officio fungens nulla ſpe quæſtus aut gloriæ, & in ſumma, quam tenuit, inopia & indigentia rerum omnium Bæticam omnem Dei verbo, tanquam tubâ, perſonuit, ut Bæticus Concionator appellaretur, hócque nomine notior eſſet Hiſpanis.* Hæc Schotus, qui & plura ſubjicit. Sed viri clariſſimi res geſtas clariſſimus hiſtoricus libello comprehendit Avilæ noſtro devotiſſimus Ludovicus Granatenſis, nec minùs utiliter collocare ſe bonas exiſtimavit horas magnus hic pietatis vindex ac præceptor in enarrando eo, ac poſteritati cõmendando, quàm in chriſtianæ ac ſpiritualis vitæ lucubrationibus utiliſſimis communienda via mortalibus, iiſque de ſalutis negotio efficaciter admonendis. Quo viſo commentarium ſuum de eodem argumento diſertiſſimus ille Sanctorum virorum Chronographus Ludovicus alter Muñozius noſtris diebus confecit, ac typis edidit. Magni habuerunt, & laudaverunt Avilam pro virtutibus ejus, ac benefactorum ingentibus meritis plures viri graviſſimi & ſanctiſſimi. S. Thomas Villanovanus Valentiæ Archiepiſcopus viventem adhuc eo loco habebat, ut neſcire ſe diceret, quiſnam alius à tempore Apoſtolorum fructuoſius Evãgelico iſto munere functus fuiſset. Quod ipſum dicentem Auguſtinum Salutium Dominicanum eximiom ſui temporis eccleſiaſtem æquales ejus audierunt, memoriæque traditum fuit. Quare Paulus ipſe Papa III. in diplomate, quo Academiam Beacienſem confirmavit, *Verbi Dei prædicatorem inſignem* famâ viri commotus, etiam tum ſuperſtitem, appellare non eſt veritus. In Sanctorum Ignatii, Petri de Alcantara, ac Tereſiæ à Ieſu exiſtimatione ſumma & amore vixit; conſervántque hujus rei clariſsima monumenta Nicolaus Orlandinus in *Hiſtoria Societatis Ieſu* lib. XIV. Didacus Iepez, Turiaſonenſis Epiſcopus, in *Tereſiæ vita*, & Ioannes de Ieſu Maria in *Chronico Minorum Reformatorum* I. Parte cap. XXXI. Encomiis noſtrum quoque ornant non vulgaribus Antonius Molina De

In-

Inſtructione Sacerdotum tract. II. cap. VII. Antonius Daza *Chronici ordinis Minorum* part. IV. lib. IV. cap. XLIV. Petrus Ribadeneira in *Vita B. Franciſci Borgiæ* lib. I. cap. VII. Martinus de Roa ſæpius in *Vita Sanctiæ Carrilliæ*, & in *Vita Annæ Pontiæ de Leone Feriæ Comitiſſæ*, Hieronymus Gratianus à Matre Dei in *Dilucidario veri ſpiritus* cap. IV. Thomas de Ieſu in *Praxi Vivæ fidei* lib. II. cap. XV. Franciſcus de Caſtro in *Vita B. Ioannis de Deo*, Bartholomæus Ximenez Paton in *Giennenſis urbis Hiſtoria* cap. XX. Bernardinus Roſignolus lib. V. *Diſciplinæ perfectionis Chriſtianæ* cap. XXVI. Ioannes Lorinus in *Acta Apoſtolorum* ad cap. VI. verſ. 2. Antonius Poſſevinus in *Apparatu*, & in *Bibliotheca* cap. XLV. Nicolaus Orlandinus jam laudatus variis in locis. Quibus & aliis à Ludovico Muñozio adductis nos adjungimus S. Franciſcum Saleſium in aureo opere *de Amore Dei* lib. IX. cap. VI. Sed abſtineo jam non ſponte manum: etenim conſulere potes, Lector, diſertiſſimam Avilæ noſtri hiſtoriam, quæ Italica nuper edita quoque eſt ex interpretatione cujuſdam Societatis Ieſu ſodalis Mediolani apud Ioſephum Marellum 1667. 8.

IOANNES DE AVILA, Matritenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, doctus vir, nec vulgariter diſertus, proſâ æquè ac vorsâ oratione vernaculâ, viriſq; principibus ob ſuavitatem morũ, & urbanitatem, dum in Curia verſaretur, enixè charus; verſibus edidit, pietate & elegantiâ viam munientibus ad parum vulgare pangendi carminis genus in prolixo argumento,

P a ſ i o n *del Hombre Dios en decimas*. Lugduni 1661. 4.

Idem author eſt operis.

D e O r i g i n a l i Mariæ impeccabilitate; quod editionem tantùm expectare monuit nos Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, &, ut credimus, hoc jam tempore in lucem prodiit.

IOANNES AZOR, Ilorcitanus (*Lorca* urbs eſt diœceſis Carthaginenſis) ab an. MDLIX. Ieſuitarum ſodalis, in omni honeſtarum diſciplinarum genere ſic profecit, ut pares ſibi paucos in doctiſſimorum hominum fœcundâ admodum familiâ habuerit, ſuperiorem neminem. Poſt tyrocinium, ut ſolet, factum in tradendis Grammaticæ, Rhetoricæq; præceptis, Compluti, Placentiæ, Romæ ſacras literas, moralémque Theologiam diu, excellentérque auditoribus explanavit; Latinè, Græcè, Hebraicéque peritus, quam poſtremam linguam etiam Compluti fuit publicè profeſſus. Collegia tria rexit Placentinum, Ocanienſe & Complutenſe; Romæque ſtudiis præfuit. Cæteras animi virtutes *Bibliothecæ Societatis* author pro munere laudavit: nobis ingenium præſtans, miram eruditionem, reliquáſque perfectiſſimi Scriptoris dotes monumẽta ejus magno apud omnes gentes prétio habita abundanter oſtendunt;

I n ſ t i t u t i o n u m m o r a l i u m nempe tomi III. quorum primum vivens Romæ edidit apud Aloyſium Zannettum ann. 1600. duo reliqui poſthumi prodierunt, ac ſæpius recuſi ſunt Lugduni & Brixiæ anno 1602. Romæ, Venetiis, Coloniæ, Ingolſtadii. Quorum nomine unus Azorius in Caſuiſticis, quos vocant, *loco multorum eſſe poteſt, ſive molem ſpectes, ſive curam & ſtudium*; totidem verbis agnoſcente atque applaudente viri inſignis merito vel ex Heterodoxorum caſtris Ioanne Henrico Ottingero lib. III. *Bibliothecarii* ſui, capitis VI. fine.

I n C a n t i c a C a n t i c o r u m Commentaria juxta Hiſtoricum & Allegoricum ſenſum, inedita adhuc, ut exiſtimo.

Romæ diem vidit extremum XIX. Febr. anno MDCIII.

F. IOANNES BACÓ, Balearicus, ordinis frat. Minorum, Doctor Theologus, S. Officii, uti apellant, Qualificator, ſcripſit.

S u m a : *de los Preceptos del Decalogo*. Majoricæ apud Franciſcum Oliver anno 1661. in 4.

IOANNES DE BALBOA MOGROVEJO, Salmanticus Canonum ſacrorum primarius Anteceſſor magni nominis, noſtro ſæculo & ſub Philippo IV. Rege vixit, ac de publica literarum re non exiliter meruit.

L e c t i o n e s S a l m a n t i n æ ejus editæ ſunt Salmanticæ anno 1648. poſt alias editiones antiquiores.

F. IOANNES BAPTISTA, Miniſter provincialis Carmelitarum nudipedum provinciæ Sancti Heliæ, ſimúlque F. *Blaſius à S. Alberto* cœnobii Medinæ *de Rio-ſeco* Præfectus & F. *Thomas a Ieſu-Maria* ædis Hermenegildo Martyri ſacræ Matritenſis Subpræfectus, juſſu generalis anno MDXC. habiti apud Matritum Conventus, conſcripſerunt.

L a I n ſ t r u c c i ó n *de Novicios deſcalços de la Virgen Maria de Monte-Carmelo*. Matriti anno 1691. in 8.

F. IOANNES BAPTISTA, quem Mexicanum, Præfectúmque cœnobii *Tetzcucani* Franciſcanorum, ſacræque Theologiæ Profeſſorem vocat Lucas Vvaddingus in *Bibliotheca Scriptorum ordinis Minorum*, ſcripſit.

A d v e r t e n c i a s *para los Confeſſores de los Indios*. Mexici anno 1599. 8. cujus etiam meminit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

C o n f e ſ ſ i o n a r i o, *o Suma de caſos* duobus tomis eodem anno in 8. in oppido Sancti Iacobi de *Tlatilulco* apud Melchiorem Ocharte.

Platicas *morales de los Indios para la doctrina de ſus hijos*. Ibidem 1601. 8.

De la Miſeria y *brevedad de la vida*. Mexici apud Didacum Lopez Davalos anno 1604. 8. Mexicanâ linguâ, in quam & tranſtulit Toribii de Motolinea *Trium puerorum Tlaſcalenſium mortem*, &c. de quo in Toribio. Perfecit item *Contemptus mundi* translationem quam Ludovicus Rodriguez ejuſdem ordinis imperfectam reliquerat, linguâ videlicet eâdem Mexicanâ.

IOANNES BAPTISTA AGNESIVS, vulgo AGNES, Valentiæ natus, atque educatus, pietate & literis pari paſſu ad non vulgarem in hac urbe foriſque celebritatem atque exiſtimationem devenit. Sanctiſſimis quippe moribus, charitate & modeſtiâ Sacerdotalem decorabat ſtatum, beneficio quodam & loco in patria Metropolitana Eccleſia donatus. Eruditionem verò ſic præſtantem totius doctrinæ tam ſacræ, quàm profanę ſibi familiarem fecit, quam cives ejus æqualéſque illius temporis ſummè deprædicant, quámque, & ingenium, quo pollebat, eximium elegantiſſimis verſibus, tam de re ſacra, quam profana diſputans, etiam doctiſſimis approbavit. Scripſit namque -

Apologeticum Panegyricum de laudibus D. Hieronymi; carmine elegiaco, adverſus ejus Doctoris obtrectatorem Eraſmum, qui virginem fuiſſe negaret, & ſomnium flagráque ob Ciceronis lectionem elevaret, ann. 1550. ait in *Bibliotheca* Andreas Schotus.

De SS. Luciæ, Magdalenæ, Martini, Chriſtophori vita. anno 1554. ſimiliter verſibus.

Epiſtolarum libros duos, carmine elegiaco; & varia alia Poëmata. Inter quæ celebratur in primis -

Apologia, ſeu liber de Avibus, quæ in Albufera palude VIII. paſſuum millibus à Valentia urbe degunt; quarum maxima & mirabilis eſt varietas & multitudo: de quo argumento cum laude Agneſii tractat exquiſitè Gaſpar Eſcolanus lib. VI. *Hiſtoriæ Valentinæ*. cap. XXVII. XXVIII. XXIX. Cui libro author ipſe Agneſius *Scholia* adjunxit. Hæc omnia, ut credo, ſub nomine *Operum poëticorum* prodierunt ſimul anno 1545 8.

Solutæ verò orationis duo hæc exiſtimo, quæ Eſcolanus laudat,

Fundacion *de la Igleſia de San Chriſtoval de la Ciudad de Valencia*. Vide Eſcolanum lib. V. cap. X.

Apologia *por los Cavalleros del Reino de Valencia contra los Comuneros*. Idem Eſcolanus lib. VI. cap. XIX. n. 12. & lib. X. cap. XXIII. n. 11.

Iacet Agneſii corpus in monaſterio Sancti Iuliani ejuſdem urbis, pretio magno & veneratione habitum, ut idem Eſcolanus refert lib. V. cap. X. n. 15.

F. IOANNES BAPTISTA AGVADO, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, Sacræ Theologiæ, ut vocant, Præſentatus, edidit -

Devocionario *de Nueſtra Señora del Ave Maria*, ſeu *Letanias de Nueſtra Señora*. Matriti apud Alphonſum Martin.

IOANNES BAPTISTA DE AGVILAR, nomen ſuum inſcripſit ſub Sixto Papa V.

Epigrammatum libello in dedicationem obeliſci, Romæ anno 1586. in 4. apud Bartholomæum Graſſi. Doctor fuit Theologus, & almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis Portionarius.

IOANNES BAPTISTA BORDOY, Majoricenſis, Ferdinando Borgiæ Aragoniæ Proregi à confeſſionibus, reliquit prelo parata -

De Bulla Cruciata duo volumina:

Obiitque Cæſarauguſtæ an. MDCXXVII. ætatis LI.

IOANNES BAPTISTA DE BVRGOS, Valentinus, ex ſodalitio Auguſtiniano, qui in Regiſtris, ut vocant, ordinis ſui ad annum MDXXLIV. *integræ vitæ, & doctrina non vulgaris homo, ſuaviſſimiſque moribus* audit *praditus*; Iuris Canonici, Theologiæque Doctor, cœnobium Valentinum, deindeque Aragonenſem provinciam ordinis moderatus eſt. In Concilio hic Tridentino habito circa annum MDLXII. unà cum aliis familiæ ſuæ Theologis eò deſtinatus, orationem habuit Dominica III. Adventus -

De quatuor extirpandarum omnium hæreſum præcipuis remediis; quæ Lovanii inter Orationes ad eumdem Tridentinum Cœtum habitas hodie conſpicitur, anno 1567. edita, Pariſiiſque.

Vivebat adhuc Valentiæ Profeſſorem agens anno MDLXXIII.

IOANNES BAPTISTA CATALA, Valentinus, ex Profeſſore Academiæ ejuſdem urbis factus Societatis Ieſu Sacerdos, eximius animarum ſalutis operarius, ſub nomine Ignatii de S. Maria edidit -

Devocion *de la buena muerte con exercicio de meditacion*, Valentiæ apud Bernardum Nogués anno 1662.

Fortè autem hic liber authorem habet Michaëlem Molinos Cæſarauguſtanum, Valentiæ ad S. Andreæ Beneficiatûm, qui Romæ nunc procurator eſt in cauſa canonizationis Servi Dei Franciſci Hieronymi Simonis Valentini virum eximiè probum.

IOANNES BAPTISTA CARDONA, domo Valentinus, & in collegio ſacro Metropolitanæ hujus Eccleſiæ Canonicus, Gregorio XIII. gerente ſummum Chriſtianæ gen-

gentis Magiſtratum Romæ eâ famâ doctrinæ, multiplicique divinarum atque humanarum rerum peritiâ floruit, ut inter eos, quibus inſtaurandorum ad veterem germanámque phraſim authorum cura commiſſa erat, delectus ſit. Elnenſis deinde ſedis, poſteáque Auſetanæ, ſeu Vicenſis, ac tandem Dertuſanæ in Cataloniæ omnium provincia, diademate Pontificio inſignis, nec minus literarum ornamento clarus ad mortem uſque vixit. Induſtriam ſuam Patribus ad verâ lectionem ope manuſcriptorum reſtituendis præcipuè addixerat; jámque in Leonis Magni & Hilarii operibus octingenta & amplius loca, quod ipſe de ſe ait alicubi, ad nitorem priſtinum & dignitatem reſtituerat. Mors tamen ejus immatura hos ſtudiorum opimos fructus nobis invidit. Ediderat vivus-

De Expungendis Hæreticorum propriis nominibus, etiam cùm nihil mala doctrina, aut nihil proprium editis libris conſignant: ad Gregorium XIII. Papam. Romæ 1576. in 8. Eo quoque tempore-

De Regia Sancti Laurentii Bibliotheca libellum, ſive conſilium cogendi omnis generis utiles libros, & per idoneos miniſtros fructuosè, callidéque cuſtodienda: cui adjunxit *De Bibliothecis* quædam ex Fulvio Vrſino, déque *Vaticana* ex Onuphrii ſchedis. Item-

De Dipthycis Commentariolum. Omnia hæc ſimul edita ſunt Tarracone 1587. apud Philippum Mey in 4.

Oratio de S. Stephano, anno Iubilæi MDLXXV. coram Pontifice habita alicubi proſtat.

Deceſſit è vivis pridie Kalen. Ianuarias anni MDXC. Ludovicus Paramus de *Origine Inquiſitionis* lib. II. cap. XIV. refert noſtrum olim in Hiſpaniæ triremibus Inquiſitoris vices ſub Commiſſarii titulo duobus ferè annis exercuiſſe. Laudant Andreas Schotus in *Bibliotheca*, Gaſpar Eſcolanus in fine libri V. *Hiſtoriæ Valentinæ*.

F. IOANNES BAPTISTA DE CHAVES, ignotum mihi cujus inſtituti, in lucem edidit Anonymi (ſuam ipſius, ut ſuſpicor, præ modeſtia latere volentis) verſionem Hiſpanam *B. Henrici Suſonis* Dominicani operis *De las Peñas* ab interprete nuncupati; quod olim Laurentius Surius Cartuſianus ex Germano in Latinum converterat. Prodiit Hiſpanum Hiſpali apud Didacum Perez anno 1622. in 16.

F. IOANNES BAPTISTA CVLLA, ordinis S. Franciſci provinciæ Valentinæ, S. Theologiæ Profeſſor, manu exaratas reliquit in Bibliotheca domus Vbetenſis provinciæ Granatenſis-

Veritates Catholicas.

Vvaddingus author eſt in *De Scriptoribus Franciſcanis* commentario.

F. IOANNES BAPTISTA FERNANDEZ, ordinis Minorum provinciæ Burgenſis, cui & præfuit, ſacræ ſcientiæ Profeſſor, ſcripſit-

Primera parte *de las Demonſtraciones Catolicas, y principios en que ſe funda la verdad de nueſtra ſagrada religion*. Lucronii 1593. in fol. Lucas Vvaddingus bis meminit hujus authoris & ſub *Ioannis Baptiſta* & ſub *Baptiſta Fernandez*: quod monemus, ut corrigatur in altera editione, quam parat Franciſcus Haroldus.

IOANNES BAPTISTA FERNANDEZ NAVARRETE, Cordubenſis Presbyter, Eccleſiaſtes verbi Dei Bibliceâ præſtans doctrinâ, dictata à ſe in patriæ urbis alma Eccleſia publicavit-

Commentaria in Threnos Hieremiæ Prophetæ, cum expoſitione Textus Hebræi & ſeptuaginta Interpretationis & Chaldeæ verſionis. Cordubæ apud Gabrielem Ramos Bejarano 1602. in 4.

D. IOANNES BAPTISTA GIL DE VELASCO, Archipresbyter *de Mena*, edidit-

Catolico *y marcial Maeſtro de prudentes y valeroſos Soldados; triumfos de la union Catolica y militar*. Matriti apud Iulianum de Paredes 1650. in 4.

D. IOANNES BAPTISTA IVDICI FIESCO, fortè Catalanus, & frater D. Nicolai Iudici & Fieſco equitis S. Iacobi, ex Genuenſibus, credo, oriundus, dum Theologus ac Iuris Doctor apud Siculos in familia eſſet viri clariſſimi D. Ferdinandi Afan de Ribera Henrriquez Ducis *de Alcalà*, dedit in publicum-

Epitome *de la virtuoſa y exemplar vida de Don Fernando Afan de Ribera Henrriquez, ſexto Marques de Tarifa*. Panhormi per Decium Cerilla 1633. in 4. Filius erat unicus Ferdinandi Ducis laudati.

IOANNES BAPTISTA LABAGNA, Luſitanus, Oliſiponenſis ut credo, militaris ordinis Chriſti eques, regius Archicoſmographus, ſtatim atque Sebaſtiano Portugalliæ Regi oſtendit ſe accepiſſe à natura indolem perquam bene ad ſtudia comparatam, Romam fuit miſſus pro diſciplinis artium liberalium addiſcendis; fœlicitérque ibi eruditione variâ excoluit animum, præſertim Mathematicis. Cujus quidem ſtudii præcepta reverſus in Hiſpaniam docuit Philippum Hiſpaniarum Regem IV. Luſitaniæ creatus etiam ob eximiam Hiſtoriæ cognitionem Archichronographus. Ejus hæc vidimus monumenta; Caſtellanum ſcilicet-

La Iornada *del Rey D. Felipe III. à Portugal*. Oliſſipone 1622. in folio.

Luſitanica verò hæc-

Regimento Nautico. Oliſſipone

apud Simonem Lopez 1595. in 4.

N a u f r a g i o *da Nao S. Alberto*. Oliſſipone 1597. in 16. & Caſtellanè 1593.

N o b i l i a r i o *de D. Pedro Conde de Barcelos filho do Rey D. Dionis de Portugal ordenado e illuſtrado com notas e Indices*. Huic operi non dum edito præmortuus noſter apud hæredes id reliquit; quod noſtris diebus D. Emmanuel de Moura Cortereal, Caſtelli Roderici *Marchio*, dum in urbe Legatum regium exerceret, poſthumum Romæ typis mandari fecit ab Stephano Paulino anno 1640. folio. Deduxerat Marchio ſuum exemplum, quod Labaña ordinaverat, ex authographo ipſo, ſeu archetypo Archivii regii Vliſſiponenſis. Elaboraſſe is etiam opus aliud vulgò jactatur juſſu Philippi II. auſpiciiſque Philippi filii, atque Philippi nepotis Catholicorũ Regum continuaſſe, quocumque Scriptore digniſſimum, quod tamen non prodiit in publicum, hoc titulo & argumento: *Libro Hiſtorico y Genealogico de la Monarquia de Eſpaña*. Emiſit quoque in lucem *Quartam Aſiæ Decadem Ioannis de Barros* celebertimi Luſitaniæ Chronographi à ſe recognitam.

Scribere hunc *Sebaſtiani Regis Luſitania Chronicon*, quod forſan non abſolvit, Martinus Carrillo Montis-Aragonis Abbas in *Annalibus* ad annum MDLXXVIII. adnotavit. Laudatur etiam ex opere Genealogico –

D a F a m i l i a d o s M o u r a s, tum ab aliis, tum à Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano*.

F. IOANNES BAPTISTA DE LAGVNAS, Franciſcanus ſodalis, provinciæque SS. Apoſtolorum Petri & Pauli de *Mechoacan* Miniſter, edidit gentili ſermone –

A r t e m addiſcendi linguam Taraſcam.

D o c t r i n a C h r i ſ t i a n a. Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica*.

D. IOANNES BAPTISTA DE LAREA, Cantaber, Victorienſis (Alabæ Cantabrorum provinciæ metropolis *Victoria* eſt urbs nobiliſſima) Sancti Iacobi eques, Salmanticæ ad ſodalitium togatorum Conchenſis collegii admiſſus, cùm primùm data illi copia fuit ſcholaſticorum pro obtinendis publicis docendi partibus certaminum, pari fœlicitate cathedrarum, quas vocant in legalis Iuriſprudentiæ albo, Inſtitutionum, Codicis, Voluminis, ac Veſperorum, Academicos gradus percurrit. Hinc facto ad negotia fori tranſitu, Granatam ire juſſus fuit regius Curiæ iſtius Senator. Inde poſt aliquot annos Matritum evocatur ad defendendas, Fiſcalis Advocati, atque etiam Iudicis poſtea munere, in Concilio hujus rei proprio rationes regias. Tandem doctrinæ ſingularis, compertæque integritatis ac prudentiæ commendatione dignus in primis fuit exiſtimatus, quem collegam ſibi expediendæ negotiorum totius regni ſummæ Magni Senatus Caſtellæ Patres, quorum id commiſſum curæ eſt, allegerent. Varia ſcripſit judicio, atque eruditione optimis quibuſque Iuriſconſultorum lucubrationibus non inferiora, prætereáque hodiernis & quotidianis, noſtri præcipuè regni, controverſiis forenſibus utiliſſima: nempe –

D e c i ſ i o n e s G r a n a t e n ſ i s Senatus; duobus voluminibus, tum Lugduni .... tum etiam Turnoni 1647. fol. & 1648.

A l l e g a t i o n e s F i ſ c a l e s; duobus aliis voluminibus; Lugduni apud Philippum Borde & ſocios anno 1651. & 1652. Quorum nomine operum audit *Conſultorum facilè princeps* à Franciſco Cenſalio in *Additionibus ad Peregrinum de Fideicom.* art. III. §. *Quinto noviſſimus Scriptor*.

Hæc vulgaria ſunt, & in omniũ ore & manibus; ſequentium verò, quæ ei tribuuntur, ſive editorum, ſive ineditorum, ſive latinâ, ſive populari linguâ, hæc ſeries;

D e A u t h o r i t a t e M a g i ſ t r a t u u m, ſeu Miniſtrorum publicorum. Laudat hunc librum D. Franciſcus de Amaia noſtri collega; & Ægidius Davila in *Hiſtoriâ Salmantina*; qui & ſequentia –

D e F æ d e r i b u s Principis Chriſtiani.

D e R e v e l a t i o n i b u s: ſed id in fine *Deciſionum* incluſſum eſt.

D e F a c t i s & V i r t u t i b u s Hiſpanorũ; necnon & –

C o m m e n t a r i a in Ordinationes, ſive, ut vocant, *Fueros de Viſcaia*, noſtro attribuit in dicta *Hiſtoria*, ac in *Theatro Eccleſiæ Conchenſis*, ubi de Didaco Ramirez de Villaſcuſa Conchenſis collegii fundatore. Matriti ad plures abiit anno MDC.....

F. IOANNES BAPTISTA DE LEZANA, ordinis Carmelitarum, editus fuit Matriti XXIII. die Novembris anni MDLXXXVI. atq; ibidem hujus ſæculi ſecundo iſtius ordinis ſacramentum dixit. Toleti Philoſophiæ ſtudiis, uti Salmanticæ cùm domi ſub Celedonio de Sanctis ſodali, tum in gymnaſio ſub Ioanne Marquez Auguſtiniano, Complutique ſub Ludovico Monteſino clariſsimis harum Academiarum Profeſſoribus Theologiæ vacavit. In Vallismauri juxta Matritum oppido docuit jam ipſe alios Ariſtotelem, Toletique & Compluti Sanctum Thomam, Toleti quidem nactus eximium ſanctitate virum Michaëlem Fontanum, cujus ad exemplum viſus fuit ſemper mores religioſos & ſapientiæ doctrinam componere. In eadem Toletana domo ſtudiorum, & aliquando ſodalium Præfecturam geſſit. Vnde Romam venit anno hujus ſœculi xxv. ad Comitia generalia; nec ab ea toto vitæ ſpatio diſceſſit, Præfectus ſtudiorum & ibi ad S. Mariæ Tranſpontinæ cœnobium, ac Theologiæ ſimul præceptor, verum in hac urbe perfectæ gloriæ theatrum adeptus. Inter tot enim Eccleſiaſticæ hujus ſupremæ Curiæ

ſyde-

ſydera ſive doctrinæ, ſive prudentiæ, ſive morum integritatis fulgore clarum, conſpicuúmque verſari, præcipuóque apud omnes ordines loco haberi, maximè virum intra clauſtra degentem, remotúmque ab aulæ ambitu & jactatione, res quidem eſt paucis hominibus, iiſque illuſtrioris cujuſdam virtutis commendatione ornatis conceſſa. Interim Socium egit quinque aut ſex Miniſtrorum ſui ordinis generalium, continuato ſibi ab his honore ex quo ſemel viſus fuit ornare ipsũ potiuſquàm ab eo ornamentum accipere; idque mactus titulo cùm Saxoniæ, tum Angliæ, tum Terræ Sanctæ provincialis Præfecti. A Summis Pontificibus Vrbano VIII. in Conſultorem S. Congregationis, quam Indicis vocant, & Innocentio X. ejus, quæ à ſacris ritibus cognomentum habet, propter inſignem doctrinam fuit cooptatus, & ab Alexandro VII. creatus tandem motu proprio, ut vocant, anno MDCLVIII. generalis in Vrbe totius familiæ Procurator: aſcendiſſétque ad ſupremam illius Præfecturam jam ab anno MDCXLV. tantùm ſi exorari potuiſſet, ut rem ſolicitantibus aſſenſum commodaſſet. Præterea in gymnaſio Sapientiæ Romanæ totos ſexdecim annos docendæ Metaphyſicæ inter tot occupationes locum fecit. In hoc certè homine ſapientia & pietas, doctrinæ excellentia, & modeſtiæ ac prudentiæ dotes ſic æqualiter, maximéque floruerunt, ut neutrâ harum virtutum alteri concedente ad formandum omnes, veluti datâ operâ, virum undique clariſsimum conſpiraverint. Caſtiſsimus, abſtinentiſſimus fuit, quod macies corporis ſatis prodebat oſſibus tantùm, pelléque veluti conſtantis. Quod tamen frequenti flagellatione atque aliis aſperitatibus caſtigare nunquam deſtitit choro, cellæ ac ſtudiis domi ſuæ. foris autem exercitio munerum ſuorum aſſiduus & intentus: Scripſit Hiſtorica hæc -

Annales Sacros, Propheticos & Elianos ordinis Beatiſſimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo; tomis quatuor. Quorum primus continet Inſtituti ſacri ab *Elia & Eliſeo* ipſis originem, Romæ 1645. apud Vitalem Maſcardum; ſecundus chriſtiana tempora ab anno redempti humani generis uſque ad CCCCXII. Romæ 1650. in fol. apud eumdem; tertius ibidem 1653. apud eumdem Maſcardum; quartus à tempore *B. Bertholdi* uſque ad ortum *S. Thereſiæ*, ibidem apud Iacobum Phæum 1656. folio.

Columnam immobilem; & Turrim Davidicam, ſeu de Angelicæ, Apoſtolicæ & miraculoſæ Eccleſiæ S. Mariæ Majoris de Columna Cæſarauguſtanæ perpetua Cathedralitate. Braciani apud Iacobum Phæum 1655. 4. Lugdunique apud Philippum Borde & ſocios 1656. 4.

Turrim Davidicam; Diſſertationem nempe alteram ſuper eodem argumento, Romæ apud eumdem Phæum eodem anno 1655. in 4. Quæ duo inſerta ſunt editioni Lugdunenſi *Conſultorum*, de quibus poſtea.

Mariam Patronam, ſive de ſingulari Sanctiſſimæ Dei Genitricis Mariæ patrocinio & patronatu in ſibi devotos. Romæ 1643. 4. apud Vitalem Maſcardum, & cum appendice quadam Bruxellis typis Ioannis Mommartii an. 1651. in 12.

Oraculum Beati Cyrilli Eremitæ Montis Carmeli cum expoſitione Abbatis Ioachim, & mutuis utriuſque epiſtolis, ex duplici exemplari Bibliothecæ Vaticanę extracta, cum aliis collata, emendata & marginalibus notis illuſtrata: ad Cardinalem Franciſcum Barberinum. Quod neſcio an editum ſit.

Hiſpanè item dedit ex Italico idiomate à ſe tranſlatam -

Vida *de la bienaventurada y eſtatica Virgen Maria Magdalena de Pazzi Florentina monja Carmelita, beatificada por la Santidad de Vrbano VIII.* Romæ apud Vitalem Maſcardum. 1648. in 4. atque iterum Cæſarauguſtæ apud Ioannem de Ybar 1650. in 4.

Theologico-Iuridica hæc, Moralia & Scholaſtica,

Librum Apologeticum pro Immaculata Deiparæ Virginis Mariæ Conceptione, ubi non modò caruiſſe peccato originali, ſed nec in Adamo peccaſſe, nec debitum proximum originalis habuiſſe defenditur. Matriti 1616. in 4. apud Viduam Alphonſi Martini. Laudat hunc librũ Ferdinandus de Salazar in opere ſuo ejuſdem argumenti cap. X. num. 7.

De Regularium reformatione ex variis Patrum ſententiis. Romę 1627. in 4. apud Andream Phæum, atque iterum apud eumdem 1641. Coloniæ autem *De Diſciplina Monaſtica* inſcriptum anno 1629. in 12. quartò Romæ typis ejuſdem Phæi 1646. 4. quintò Lugduni 1655. inſertum *Quæſtionibus Regularibus* volumine primo.

Summam Quæſtionum Regularium, ſeu de caſibus conſcientiæ ad perſonas regulares utriuſque ſexus valde ſpectantibus; tomis quinque; cujus prima pars Romæ prodiit primùm anno 1634. apud hæredes Gulielmi Facioti in 4. iterúmque auctior anno 1637. in 4. Venet. 1637. apud Franciſcum Babam in 4. Duacique 1646. in 4. Secunda Romæ primùm 1637. ex officina Vitalis Maſcardi in 4. Venetiiſque ex Franciſci Babę 1640. Tertia Romæ ex ejuſdem Maſcardi 1642. & Quarta 1644. utraque Venetiis 1551. Quinta ſuper Mare magnum ordinum Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, &c. Romæ 1647. apud Andream Phæum, & Venetiis apud Babam 1653. fol. ubi & recuſi ſunt quatuor alii priores tomi apud Iuntas 1659. fol. Hujus Summæ editio Lugdunenſis anni 1655. quatuor tomis conſtat.

Conſulta varia Theologica & Iuridica & Regularia, quorum ultimum eſt De ſingulariſſimo Petri Papatu in Eccleſiam, D. Paulo Apoſtolo etiam excluſo. Venetiis apud

Franciſcum Babam anno 1651. in folio. *Conſulta hæc*, & *Quæſtionum regularium* laudatam *Summam* quatuor tomis ediderunt Lugduni Philippus Borde & Laurentius Arnaud anno 1655. & 1656. in folio: *Conſulta* quidem ex tertia parte auctiora, quam in priori editione Veneta: itemque Tractatum de *Diſciplina religioſa*.

Summam Theologiæ ſacræ, duobus tomis. Primus toti Primæ Sancti Thomæ Aquinatis reſpondet parti, Romæ editus anno 1651. apud Maſcardum in folio. ſecundus toti Primæ Secundæ ibidem 1654. apud Phæum fol.

Appanagium, ſeu de quodam prætenſo teſtamento Sereniſſimi Principis Philiberti à Sabaudia, & hærede in ipſo inſtituto, pro Sereniſſima Infante Maria à Sabaudia Theologicam Conſultationem. Bracciani ann. 1654. in 4. ſeu Romæ apud Iacobum Phæum. *Conſultis Iuridicis &c.* jam id opus immixtum fuit in editione Lugdunenſi.

Sacræ Theologiæ Summæ, tertium deinde tomum adjunxit, continentem Tractatus de *Fide*, *Spe & Charitate*; *Prudentia, Fortitudine, Temperantia & Gratia gratis data*. Romæ apud Iacobum Phæum 1658. in folio.

Hic ejus fuit ultimus fœtus. Obiit namque vir magnus Romæ ingenti bonorum omnium ac literatorum diſpendio, & mœrore, nec ſine egregia quadam laudatione virtutum exemplar poſteris futurum vitę piiſſimè ac religioſiſſimè tranſactæ, die XXIX. Martii anni MDCLIX. ætatis ſuæ LXXIII. Nullus, qui Lezanæ meminit, abſque præcipuæ laudis conſignatione meminit. *Doctiſſimum* appellant Ferdinandus de Salazar in *Tract. de Conceptione* cap. X. nu. 7. & Ioannes Euſebius Nierembergius *Parthenicis Marianis* parte IV. *Doctiſſimum & eruditiſſimum* Balthaſar Porreño in libello *De Conceptione* cap. XXI. Ioanni Martinez de Prado Dominicano in ſuis *Moralibus opuſculis pius eſt, ſapientiſſimus & eruditiſſimus*; Theophilo Rainaudo *vir pleriſque nominibus venerandus, & multiplicis rei literariæ laude Europâ universâ celeber*, in *Scapulari Parthenico-Carmelitico illuſtrato* part. I. cap. IV. & alibi, *Scholaſticæ & moralis Sapientiæ promptuarium*. Hippolyto Maraccio in *Vendicatione S. Catharinæ Senenſis* cap. IX. *vir pietate & doctrinâ clariſſimus*. Prætermitto nunc alia teſtimonia Lucæ Vvaddingi in *Vita B. Petri Thomæ*, Godefridi Henſchenii in eadem commentario 1. §. 1. num. 4. Franciſci Macedo *Diatriba de Adventu Sancti Iacobi in Hiſpaniam*, in authoribus ſæculi XVIII. Patrum collegii Salmanticenſis in *Curſu Theologico*, Tractatu de *Peccatis* diſp. XV. nu. 124. Iulii Belli Ieſuitę *De Epiſt. B. Mariæ ad Meſſanenſes* lib. 1. cap. XVII. Flaminii Pati Abbatis S. Placidi Meſſanenſis in ejuſdem *Epiſtolæ Defenſione* fol. 16. Ioannis Baptiſtæ Cancellotti in *Annalibus Marianis* tom. I. anno Virginis Mariæ LXIV. num. 3. Antonii Gabatæ in *Vita Innocentii X.* vulgari Italicâ ad finem, Iulii Clementis Scoti in *Animadverſionum opuſculis* cap. V. quod Lezanæ dedicavit, aliorúmque. Certè Meſſanenſes cives grati memoriæ tanti viri, à quo propugnatam Divæ Virginis laudatam epiſtolam recordabantur, integro ei Carminum libello, qui excuſus fuit in ea urbe, parentaverunt.

IOANNES BAPTISTA DE LOJOLA, Toletanus, D. Thoma Tamajo, qui vidit, teſte, Salmanticæ edidit, neſcio cujus argumenti, hujus tamen inſcriptionis opus, fabuloſum forſitan,

Viage y naufragio del Macedonio. apud Petrum Laſo in 12.

F. IOANNES BAPTISTA DE MADRIGAL, ſodalis excalceatus fratrum Minorum provinciæ S. Ioſephi, in ſchola & comitatu ardentiſſimi illius atque ſanctiſſimi concionatoris Evangelici Alphonſi Lupi ejuſdem ordinis diu verſatus, de quo multa & mira in procemio jam laudandi refert *Homiliarii*: cum præeſſet ædi Laurentio Martyri nuncupatæ apud Conchenſes, dedit foras-

Homiliario Evangelico, en que ſe tratan diverſas materias eſpirituales, y lugares notables de Eſcritura en grande beneficio de las almas, y reformacion de coſtumbres depravadas, y abuſos introducidos en el mundo. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1602. 4.

Tratado breve ſobre los myſterios de la Miſſa. Conchæ 1600. 8.

Teſoro del Alma. Matriti 1603. hoc eſt, Inſtructionem vitæ ſpiritualis.

Diſcurſos predicables. Ibid. 1606. 4. ſcilicet de tempore Adventus. Præerat hoc anno Matritenſi cœnobio Sancti Bernardini.

IOANNES BAPTISTA DE MENA, in *Birbieſca* oppido Burgenſis diœceſis ad Sanctum Martinum Beneficiatus, ſcribebat circa annum MDCXXVI.

Expoſicion de los Hymnos del Breviario Romano Degebat adhuc inter vivos anno MDCLVII. ætatis ſuæ LXXXVI.

IOANNES BAPTISTA DE MESA, Antiquarienſis, ingenii alacritate, variáque literaturâ, dum viveret, ſpectatus, altiores quidem ſpiritus & animum geſſit quàm id munus erat, quo exercebatur, publici hujuſmet urbis Notarii. Foras dedit, quod nondum tamen vidimus,

Tranſito para la muerte.

Vertit etiam in Hiſpanicum, ne vulgaris non eſſet hic theſaurus,

La Conſtancia, o libro de la Conſtancia de Iuſto Lipſio. Hiſpali anno 1616. 4. apud Mathiam Clavijo. Servat ejus plures Tractatus, ut accepi, plurium voluminum ope-

operam, Antiquariæ D. Chriſtophorus de la Torre Duran propinquus. Deceſſit in patria Maji die ſeptimâ anno MDCXX. tribus ipſe major ſeptuagenario.

F. IOANNES BAPTISTA MESTRIVS, ſive,ut credo, MESTRE, vernaculâ Balearium linguâ, unde oriundus, Seraphici ordinis, S. T. Lector, cœnobiique de Ieſu Præfectus, ſcripſit -

Hiſtoria breve de la provincia de Mallorca: De his ſcilicer, quæ prætermiſit Franciſcus Gonzaga, vel poſt ejus memoriam geſta ſunt. Quæ M. S. fuit penes Lucam Vvaddingum.

F. IOANNES BAPTISTA MOLES, origine, ſuſceptione religioſi ſtatus, doctrinæ quoque famâ noſter eſt. Quamvis enim ortus Neapoli, parentibus editus fuit Hiſpanis, & in provincia noſtra Sancti Gabrielis Franciſcanorum nudipedum, ſeu Reformatorum Seraphicæ huic familiæ nomen dixit, Diffinitórque ejus, nec ſemel Miniſter fuit; Romæ item pro ultramõtana familia Commiſſarius generalis. Nec non & vernaculâ Hiſpaniæ, ſeu Caſtellæ linguâ ſcripſit Tractatum -

De la Educacion *de los Novicios; con una breve declaracion de la Regla: y obſervaciones para rezar bien el Officio divino.* anno 1591. deinde Italicè Venetiis apud Nicolaum Potum 1599. 4. Laudat hoc opus Ludovicus Rebolledo. Item -

Memorial *de la Provincia de S. Gabriel.* Matriti apud Petrum Madrigal anno 1592. in 4.

Compendio *de las ceremonias de la orden de S. Franciſco*, Ibidem 1595.

Del Eſpiritu Profetico, *con que amò Dios à San Franciſco, epilogo de ſus milagros*. Ibidem apud Petrum Madrigal an. 1600. in 8.

Epitome *de la Hiſtoria Seraphica, que eſcriviò en latin el Padre Franciſco Gonzaga General de ſu Orden*. Hanc confecit juſſu Franciſci à Soſa Miniſtri etiam generalis. Prodiiſſet-ne, an ſecus, tempore ſuo Lucas Vvaddingus ignoravit -

IOANNES BAPTISTA MONLLOR, natus in oppido *Bocairent* regni Valentini, cùm in Valentinæ urbis gymnaſio Philoſophum interpretaretur, egregiæ doctrinæ vir, Græcæque linguæ peritus, à Gregorio Gallo Dominicano Epiſcopo Orioleņſi evocatus fuit ad Canonicum Sedis iſtius locum. Ediderat jam -

Paraphraſim & Scholia in duos libros Priorum Analyticorum Ariſtotelis, vel de Ratiocinatione, à Græco ſermone poſt priorem operam Perionii, & Firmini in Latinum ab ſe converſos. Acceſſerunt duo libelli, alter -

De nomine Entelechia: alter verò -

De Vniverſis, quòd in rebus conſtent ſine mentis opera. Valentiæ apud Petrum Huete anno 1569. in 4. & Francofurti. Docta *Prolegomena de Philoſophiæ Ariſtoteleæ ſtudio*, quæ ſunt *in Analyticorum* libris, Andreas Schotus *in Bibliotheca Hiſpana* commendavit. Petrúſque Ioannes Nunneſius vir erudiriſſimus in opuſculo *De rectè conficiendo ſtudio Philoſophico*, Monlorium, ait, *Mathematicarum & aliarum artium & linguarum peritiſſimum luculentâ paraphraſi & ſcholiis libros Ariſtotelis de Syllogiſmo illuſtraſſe*.

F. IOANNES BAPTISTA DE MORALES, Bæticus, Aſtigi natus, ſodalis Prædicatorum, ad Cambojam priùs, deinde anno MDCXXXIII. ad Sinas delatus Evangelii annuntiandi causâ, variis ab ejus regni gente calamitatibus, imò & torturâ vexatus, uti ferebat titulus, *pro falſa Secta Dei*, flagellis bis diutiſſimè cæſus, atque è ditione pulſus fuit. Romam per Philippinas veniens pluta detulit ad Vrbanum VIII. quæ ad dirigendam illarum gentium ſalutis viam illi non eſſe maximum fuit operæ pretium. Reverſus hinc ad Sinas fructuoſiſſimam eccleſiæ vaſtiſſimi illius tractus vitam ad ſeptuaginta ferè annorum ætatem tranſegit per varios caſus, ærumnas, perpeſſionéſque. Obiit tandem Foninchei Fokienæ provinciæ urbe XVII. Septembris MDCLXIV. Scripſit -

Hiſtoria Evangelica del Reino de la China.

De Controverſiis, opuſcula quædam.

Sinenſis Linguæ Grammaticam quoque *artem*, & -

Dictionarium.

Ex Relatione inde ad Dominicanos Romam tranſmiſſa.

IOANNES BAPTISTA DE MORALES, Bæticus, Montillæ natus, ſcripſit -

Iornada *de Africa del Rey D. Sebaſtian de Portugal*. Hiſpali an. 1622. in 8. apud Gabriëlem Ramos.

Iardin *de Suertes morales y ciertas*. anno 1616. in 16. vide *Chriſtophorus Morales* in C.

IOANNES BAPTISTA NAVARRVS, Valentinus gente, patriâ autem Caſtellonenſis, Valentiæ in Academia Doctor Medicus ſcripſit -

Commentarios in Libros Galeni, De Differentiis Febrium; De Pulſibus ad Tyrones; & Spurium de Vrinis. Valentiæ apud Silveſtrũ de Eſparza 1628. 8.

IOANNES BAPTISTA DE PANCORVO, in vulgus edidit -

Exeelencias *de la Limoſna*. Malacæ apud Ioannem Rener 1617. 16.

IOAN-

IOANNES BAPTISTA PEREZ, Valentinus domo, ex familiari Gaſparis Quirogæ Conchenſis Epiſcopi Canonicus Toletanæ Eccleſiæ, ejuſdem, ut exiſtimo, Quirogæ beneficio, cùm ad eam Sedem Hiſpaniæ principem conſcendit, creatus, operarúmq; ibi Præfectus, propter multiplicem doctrinam, inſignem eruditionem, ingenium excellens, purgatiſſimúmq; judicium, nec non pietatem non vulgarem æquales omnes ſui temporis præcones ſuę virtutis habuit. Quandoquidem nihil, quod ſciam, experiri paſſus fuit publicam lucem, ſaltem primus dolum animadvertit, tinniréq; quidquã potiuſquàm aurum admonuit Pſeudo-Dextrum. Pſeudo-Maximúmque nuper evulgatos: primus, quod ſciam, de inventis Granatæ apud Illipulitanum montem veſtigiis Martyrum, librifque ac laminis plumbeis cenſuit: de qua re adhuc apud Romanos negotiorum religionis Cenſores cauſa pendet. Præter hæc -

Notas ejus *ad Concilia Hiſpaniæ*, quæ permulta collegit & caſtigavit, Quirogæ auſpiciis ad Gregorium XIII. mittenda, partim jam in Loaiſæ collectione edita, partim ea præcipuè, quæ ſub Arabum tempora celebrata ſunt, hactenus inedita, apud Hieronymi de la Higuera Ieſuitæ *Hiſtoriam Toletanam* M. S. laudatas vidimus. Gaſpar Eſcolanus, qui in fine libri V. *Valentinæ Hiſtoriæ* patriam noſtro, quam diximus, Valentiam urbem aſſignat, alias ejuſdem lucubrationes variis hujus Hiſtoriæ locis laudat: nempe -

Notas marginales *a la Hiſtoria general de Eſpaña* lib. II. cap. V. n. 7.

Notas ad Librũ S. Iſidori De Viris illuſtribus: quibus adjungere debemus -

Notas ad S. Ildephonſi pariſſimi argumẽti libellum, ex Georgio Cardoſo, qui has laudat in *Agiologio Luſitano* XX. Martii pag. 246.

Catalogum item *Epiſcoporum Segobricentium*: tandem -

El Arbol de la Caſa *de los Borjas*. Apud me quoque eſt -

Series Regum Gothorum, brevis, ſed accuratiſſima. Porrò eximium virum non vulgaribus proſequuntur elogiis Ioannes Mariana lib. V. cap. XIV. Gundiſalvus Argote *Nobilitatis Bæticæ* lib. I. cap. III. Petrus de Valentia in opuſculo M.S. *De ſacris Granatenſibus cimeliis*. Franciſcus Portocarrero Ieſuita in libro *Deſcenſionis Mariæ Virginis ad Eccleſiam Toletanam.*

Segobricenſibus hic regni Valentiæ datus Epiſcopus obiit tandẽ VIII. Maji MDXCVII.

IOANNES BAPTISTA POLO, Valentinus Advocatus, edidit -

Conſultacion *en derecho ſobre lá veneracion y culto que ſe haze al Bendito Padre Moſſen Franciſco Geronimo Simon natural de Valencia*. 1613. in 4.

IOANNES BAPTISTA DE POMAR, confecit juſſu Corunienſis Comitis, Antonio Leone teſte,

Relacion *de las Antiguedades de los Indios*. M.S.

IOANNES BAPTISTA PORCEL DE MEDINA, presbyter Hiſpalenſis, Theologus, pia ſcripta plura confecit, quædam edidit, nempe -

Grano de oro, *modo de confeſſar bien, con un copioſo examen de conciencia.* Hiſpali anno 1634. in 8.

Ramillete virginal *en loor de Nueſtra Señora*. Ibidem 1636. in 8.

Memorial abreviado *de la obligacion, que tienen las Monjas de rezar las horas Canonicas*: ad Gaſparem Borgiam Hiſpalenſem Archipræſulem, S.R.E. Cardinalem. Ibidem 1634. in 4.

Plura alia habuiſſe ſe in ſchedis, quorum argumenta alicubi recenſet, eidem nos credimus.

IOANNES BAPTISTA POZA, Cantaber, Andreæ filius, qui de antiqua Vaſconum linguæ origine, ac de re mathematica nonnihil elucubravit, Sodalitatem Ieſuitarum amplexus eſt, in quâ literis ac pietati operam daret; peracrique mentis acie, atque improbo & pertinaci ſtudio in eam eruditionis laudem pervenit, quò æquales pauciſſimi; itaut vix eſſet quod in Theologo deſiderari amplius poſſet. Niſi aût ingenii intemperantia, projectáque, ac nullis repagulis contenta libertas, aut fatum quoddam (Chriſtiano ſenſu loquimur) in ſumma nitentibus invidum ſic de gradu miſerum dejeciſſet, ut vivus, vidénſque in oblivionem hominum, quaſi in pœnam, civilémque mortem relegatus ſit. Incurrit etenim ob neſcio quæ dictata, ſcriptáve pertinaciùs defenſa, in Iudicium religionis cenſuram; à quibus ſuffragii ferendi ac muneris cujusvis gerendi facultate ſpoliatus, à commentariis, ſcribendóque abſtinere deinceps, & in collegio urbis Conchenſis, poſt exantlatos alibi carceres, perpetuò commorari juſſus eſt. In vulgus tamen jam ediderat, cum primùm cœpit calamitatibus impendi,

Elucidarium Deiparæ; quo hæc continentur: Prævius explorator majori ex parte pugnax & contentioſus de Chronographia & Geographia myſteriorum Virginis: Liber primus eſt de re paterna. II. de corpore Virginis; III. Supplementum pro diffiniendo immaculato conceptu. Compluti 1626. in folio, deindéque Lugduni in 4. Et cum minùs placuiſſent quędam in hoc opere, atque idcirco lectio & uſus ejuſdem prohibitus fuiſſet, dedit foras -

Libellum ſupplicem ad Vrbanum VIII. pro ſuo Elucidario.

Item alium nomine nationis Cantabricæ.

Votum Platonis, de examine doctrinarum, ſub nomine Antonii de Saura, Cæſaraugaſtæ ann. 1639. in 4.

Hiſpanéque -

Pratica *de ayudar á morir*, Matriti anno 1619 in 16.

Primeras Lecciones, *que por la catedra de Placitis Philoſophorum, y por las de los Maeſtros auſentes hizo en la primera fundacion de los reales eſtudios del colegio de la Compañia de IHS. de Madrid*. Matriti an 1619. in 4.

Informacion *y defenſa de los milagros y virtudes de Fr. Franciſco Ximenez*. Compluti 1626. 4.

Nec non opuſculum aliud *De Primis Inſtantiis Ordinariis locorum competentibus*, tribuit ei Auguſtinus Barboſa *De Officio & poteſtate Epiſcopi* III. Parte, allegatione LXXX. in appendice n. 1. Quod tamen idem eſſe cum *Voto Platonis*, aut in eo includi ſuſpicor. Vulgare etiam eſt domeſticorum teſtimonio, elucubraſſe eum volumina duo Hiſtorici operis *De Martyribus*, quæ ad ſupremos Fidei vindices é ſuppellectile authoris libraria, eum apud eos cauſam diceret, tranſportata referuntur. Obiit tandem ingenio vir quàm fortunâ fœlicior in eodem illo Conchenſi collegio, ſeu domeſtica relegatione, an. MDCLX.

F. IOANNES BAPTISTA SANCHEZ, Franciſcanus, Miniſtro generali Romana in Curia á ſecretis, provinciæ Carthaginenſis Cuſtos, atque inde Miniſter, edidit Romæ -

Patronatum Marchionum de Cañete ex tot beneficiis & ſumptibus in ordinem Minorum collatis & in futurum certò conferendis pro celebratione Comitiorum generalium in Ciſmontanis; apud Alphonſum Ciaconum 1625.

Documenta pro reſtitutione monaſterii S. Claræ Scalabis municipii in Portugallia, Miniſtri provincialis ejuſdem regni regimini debita. Ibidem typis Cameræ Apoſtolicæ 1626. in 4.

F. IOANNES BAPTISTA SORRIBAS, vide *Ioannes Sorribas*.

IOANNES BAPTISTA DE SOSSV, Matritenſis Decurio, ex hoc ipſo regio municipio oriundus, conſcripſit Hiſpanicé -

La Soſia perſeguida, *en que ſe trata del honor paterno y amor filial*. Matriti anno 1623. in 4.

IOANNES BAPTISTA SVAREZ DE SALAZAR, Gaditanus, in patriæ urbis Eccleſia Canonicus, & aliquando Vicarius generalis, vir totius antiquitatis inſigniter eruditus: cujus rei ſpecimen dedit aureo in eo libello, cui hunc titulum fecit,

Grandezas *y antiguedades de la Isla y ciudad de Cadiz*, Gadibus in 4.

Supellectilis ſuæ librariæ diſpenſatorem reliquit moriens Franciſcum Guerram, Frencicanum, ejus urbis tunc Epiſcopum, qui manuſcriptum quidquid erat, Martino Vaſquio Siruelę amico noſtro Hiſpalenſis Eccleſiæ Portionario dono dedit: unde nos ſequentem ejus operum, ſive perfectorum, ſive affectorum, ſive initiatorum catalogum contexímus:

Mythiſtoricum Aſtronomicon; ſive de Mythologia terreſtri & cœleſti. Diviſerat opus in duas partes, elementis priorem cœleſtibus poſteriorem deſtinans; quibus arcana omnia Phyſiologiæ myſteria confictis Numinum appellationibus olim apud Ethnicos adumbrata eruditiſſimè revelabat. Opus tamen majori ex parte infectum eſt, quamvis ex eo, quod perfectum eſt, non leve poſſit volumen fieri. Hominem certè indicat, non ſolùm Græcè, ſed & Hebraicè & Arabicè, doctû, ſtylóq; perductum eſt exquiſitè eleganti & nervoſo, egregiáque eruditione imbuto.

Marci Tullii Ciceronis in Oratione pro Archia Poëta loci aliquot emendati & illuſtrati: item *Conjecturæ* quædam.

Vernaculâ quoque linguâ -

Explicacion *de aquel lugar de S. Lucas cap. 2. Exiit edictum à Cæſare Auguſto &c. ubi plura ſunt de viceſima hæreditatum legibuſq; Iulia & Papia, Voconia & Falcidia*.

De la *Memoria artificioſa*.

Santos de Cadiz. *Variarum* etiam, & *antiquariũ lectionum* libros meditabatur; quorum aliquot capita in his ſchedis reperiũtur.

IOANNES BAPTISTA TOLEDANO, neſcio cujus temporis Scriptor edidit -

Ærarium utriuſque Iuris.

D. IOANNES BAPTISTA VALENZVELA VELASQVEZ, Conchenſis natu, Iuris Pontificii Doctor Seguntinus, prima hujus militiæ ſtipendia in patria geſſit, admotus ad Præſulis ſui Andreæ Pacieci vicariam curam gerendam. Quo munere functus in Curiam ſe contulit fauſtis avibus; ibi namque in patrociniis cauſarum, forenſique exercitatione uſque adeo ſuam probavit doctrinam & prudentiam viris principibus, ut gerendæ natum reipublicæ virum, Philippus III. Hiſpaniarum Rex Catholicus anno MDCXIII. Neapolim ire juſſerit, ibique inter Sanctæ Claræ Senatus Patres foro jura reddere. Nec niſi conſumptis omnibus ejus Curiæ honoribus revocatus fuit in Hiſpaniam. Cum enim in Concilio, ut vocant, Collaterali ſediſſet, criminale forum Regens adminiſtraſſet, eidémque Clariano Senatui aliquando præfuiſſet, Italicarum rerum univerſitatem geſturus venit tandem ad nos anno MDCXXV. loco ſibi in ampliſſimo ſenatorũ collegio, quod apud Regem huic provinciæ invigilat, acquiſito. Sed ad majora adhuc viam ei muniverat collecta per varios honorum gradus famâ. Quare ad ſupremum Caſtellæ Senatus ordinem

nem translatus, Curiámque Granatenſem regere juſſus, ad Salmantini Epiſcopatus infulas jure ac merito tandem exaltatur. In qua tamen dignitate nec biennio integro vixit. Creatus enim XXIV. Martii MDCXLIII. ſecunda Februarii die MDCXLV. hominem exuit Salmanticæ, magno ſui deſiderio in ea urbe, quæ alumna & parens literatorum Præſulem literatiſſimum ſibi olim ſtudiis formaverat, apud omnes hominum ordines relicto. Abundatiſſimum quippe civilis doctrinæ, quem pectore gerebat, theſaurum, omnigenæ eruditionis cumulus pretioſiorem reddebat, miriſque modis poſſeſſorem ſuum beabat ſimul & commendabat. Extant ejus rei ſat idonei teſtes hi libri, quos in lucem emiſit;

Conſiliorum, ſive Reſponſorum Iuris, volumina duo; Neapoli primum in officina Tarquinii Longi ann. 1618. alterum in Ægidii Longi 1634. deinde utrumque Matriti edita apud Mariam de Quiñones 1653. in folio.

De Statu ac belli ratione ſervanda cum Belgis, ſive Inferioris Germaniæ Provinciis, aliiſque à legitimo ſuorum Principum dominio & obedientia rebellantibus. Neapoli anno 1620. in 4. apud Tarquinium Longum.

Vetera aliqua Hiſpaniæ monumenta, ſeu Lapides & Inſcriptiones obtulit Franciſco S.R.E. Cardinali Barberino, cùm in Hiſpaniam venit Vrbani VIII. de latere Legatus; quas in ejus Bibliotheca M. SS. Romæ vidimus.

Hiſpanè quoque edidit.

Diſcurſo *en comprobacion de la Santidad de vida y milagros del Glorioſo San Iulian ſegundo Obiſpo de Cuenca*. Conchæ an. 1611. in 8.

Nec non & *Diſcurſum Angelicalem & Apoſtolicum*, prelo jam ab authore, cùm deceſſit, paratum, ſervare ſe in ſchedis ipſius autographis Ioannes Tamajus Salazarius volumine III. *Hiſpani Martyrologii* ad diem Maij VIII. affirmat.

Obiit ſeptuagenario major, natus quippe Iunio menſe MDLXXIV: cujus exuviis locum in cappella principe Eccleſiç ſuæ Capitulum dedit Salmanticenſe.

D. IOANNES BAPTISTA DE VELASCO. Quære D. IOANNES BAPTISTA GIL DE VELASCO.

IOANNES BAPTISTA DE VILLALOBOS, Toletanus, Decretorum Doctor, Compoſtellæ urbis incola, diligenter & inter primos formavit.

Aerarium communium opinionum. Salmanticæ apud Alexandrum de Canova anno 1569 in folio; cum anteà in Mindonienſi Galleciæ urbe prodiiſſet anno 1550. in 4: & Venetiis poſtea ex officina Vincentii Luchini 1564. in 8. Sed in editione Salmantina prodiit ſimul.

Antinomia Iuris Regni Hiſpaniarum, & Civilis, in qua practica forenſium cauſarum verſatur. Quam tamen poſt aliquot annos Ioannes Baptiſta Olanus in examen vocavit, quibuſdámque demptis aut additis, *Concordiam* ſuam, & *novam Antinomiarum reductionem* edidit; Hieronymus quoque Zeballos Toletanus Iuriſconſultus *Communes opiniones* novâ etiam & induſtriæ plenâ operâ collegit.

IOANNES BAPTISTA VILLALPANDO, Cordubenſis natu, Ieſuitarum ſodalis, in hanc familiam venit ætatis ſuæ an. XXVI. Philoſophiam & Mathematicas diſciplinas eximiè doctus; in eáque Theologicis ſtudiis curioſè attentéque vacavit, adeò ut meditante Hieronymo Prado Ezechielis Prophetæ illuſtrationem, Templique Salomonis in viſione ipſius poſtrema adumbrati deſcriptionem, operas ipſe obtulerit Architectoriæ artis, quam egregiè callebat; nec non & obeunte diem ſuum ante editionis tempus Prado ſocio, ipſe ſolus verè regium opus ad unguem abſolverit, typiſque cudendum tradiderit. Quod ſic inſcriptum prodiit;

Commentariorum in Ezechielem Prophetã tomi tres.cujus XXVI.priora capita Hieronymus explicuit; in reliqua noſter ex iis, quæ ſtudio cum Prado olim collato congeſſerat, adjunxit Commentaria. Romæ apud Alphonſum Zannetum ſumptibus & juſſu Philippi II.Regis Catholici 1606. folio. Nempe continentur in primo volumine præter laudatam XXVI. capitum explicationem Hieronymi Pradi, copioſi in duo ſequentia capita Ioannis Baptiſtæ noſtri *Commentarii*. In ſecundo tractat is de poſtrema Ezechielis Prophetæ viſione; in qua Templi,ejuſque vaſorum forma, tum commentariis, tum æneis quamplurimis deſcriptionibus exprimitur. In tertio dedit *Apparatum Vrbis, ac Templi Hieroſolymitani*, in quo de Vrbe copioſiſſimè diſſerit, Hebræorum ponderibus, numiſmatis & menſuris. Duo hæc volumina edidit Romæ Carolus Vullietus an. 1604. ſine Pradi, ut credimus, lucubrationibus, & ante editionem illam regiam. Attamen cujuſdam Chriſtophori Gruembergii omnia Geometrica eſſe, quæ circa pondera & centrum gravitatis in his Villalpandi commentariis leguntur, notavit Claudius Richardus *Commentario in Euclidem, Hypſiclem*, & alios, & ex eo Voſſius *De Scientiis Mathematicis* cap. XVI.

In lucem protulit.

Remigii Rhemenſis in Epiſtolas S. Pauli Tractatus. Moguntiæ apud Ioannem Albinum 1614. in folio; qui jam leguntur in magna *PP. Bibliotheca* Tom. V. part. II.

Nec non & Hiſpanum ex latino dedit.

Oficio

Oficio *del Capitan y Soldado Catolico compueſto por San Ferrando Diacono de Cartagena en Africa*. Antverpiæ apud Gaſparem Bellerum anno 1617. in 12.

Magni operis mole veluti oppreſſus morti ſuccubuit Romæ LVI. annis natus, XXIII. Maji MDCVIII.

F. IOANNES BAPTISTA DE VINONES, Hiſpalenſis, cùm Iuris Doctor eſſet, Minorum fratrum ſodalitatem unà cum Bernardino de Laredo laudato jam alibi ſalutis veluti portum, ingreſſus in cœnobio Pietatis oppidi *Guadalcanál* provinciæ (tunc Cuſtodiæ) Angelorum profeſſionem à converſis, ſive (ut proprio verbo appellant) laicis fieri ſolitam emiſit. Hujus eſt, ſuppreſſo priùs nomine, quod in ſequentibus editionibus revelatum fuit,

Eſpejo *de la conciencia para todos eſtados*. Luctonii anno 1507. Segoviæ 1525. Hiſpali apud Ioannem Cromberget 1543. Medinæ 1552. in folio.

Ex Vvaddingo & Relationibus ab hac provincia ad Franciſcum Haroldum Romam deſtinatis.

IOANNES BAPTISTA XAMARRO, ut ferè nihil eſt, quod à curioſis naturæ inſpectoribus relinquatur intactum, edidit-

Conocimiento *de las diez Aves menores de jaula, ſu canto, enfermedad, cria y cura*. Matriti 1604. in 4. Itémque-

Indicacion *de la Sangria*. Pinciæ an. 1604. in 8.

Phlebotomus fuit, ſive venarum ſector, ut ſe appellat, regiorum puerorum.

IOANNES DE BARAHONA, patriâ ex oppido *Arroio de Valdivieſo*, Advocatus tempore ſuo nobilis, elucubravit-

Additiones ad Ioannis Lupi de Palacios Rubios Repetitionem in Rubr. & Cap. Per noſtras. de Donat. inter virum & uxorem.

D. IOANNES DE BARAHONA & PADILLA, Bæticus Xerezienſis, vertit paraphraſticâ potiùs, quàm verbali interpretatione-

La Inſtitucion *de la vida del Hombre noble*: quam Italicam ſcripſerat Alexander Piccolominæus V.C. Hiſpali 1577.8.

F. IOANNES DEL BARCO, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, ſcripſit, uti Petrus de Salazar in *hujus Provinciæ* refert *Hiſtoria*, non Lucas Vvaddingus,

Sermones: editos-ne, an ineditos non refert.

IOANNES BARREIRA, Luſitanus, edidit-

Reportorio *dos Tempos*. Conimbricæ 1579. & 1582.

F. IOANNES DE LA BARRERA, Auguſtinianus, in Vrſaonenſi Academia Durandi Interpres, & à confeſſionibus Ioanni Gironio Vrſaonis Duci, edidiſſe fertur-

Sermones; uti refert author *Alphabeti Auguſtiniani* Thomas de Herrera. Meminit quoque inter Auguſtinianos Andreas Schotus.

IOANNES DE BARRIOS, ſcripſit-

De la verdadera *Cirurgia, Medicina y Aſtrologia*. 1607. folio.

IOANNES DE BARROS, Luſitanus, Portuenſis, ſub Ioanne Portugalliæ Rege III. regiæ Curiæ Senator (*Deſembargador do Paço* vulgò audit) curioſè ac diligenter luſtratis omnium monaſteriorum Interamnenſis (inter Durium ſcilicet Miniúmque fluvios) regionis tabulariis, eamdem Interamnam regionem deſcripſit, hoc titulo vulgari uſus-

Deſcripçaõ *de entre Douro e Minho*; quam editione digniſſimam latere adhuc in ſchedis M. SS. conqueritur D. Rodericus da Cunha in *Hiſtoria Bracharenſi* parte II. cap XXXV. n. 5. Laudat quoque opus Franciſcus Suarez Toſcano in ſuis *Paralellis*.

F. IOANNES DE BARROS, aliis BARRIOS, Mercenariorum fratrum redemptionis captivorum ſodalis, dubium an Matriti natus, ſaltem ibi educatus, non in ſacris tantùm literis, ſed in re Hiſtorica verſatiſſimus, tam inter ſuos, quàm in publica Academia Toletana Theologiam docuit; nec non & ab Imperatore Carolo V. Hiſtoriographi regii ornatus munere elucubravit-

Hiſtoria *de los Reies Catolicos D. Fernando y D. Iſabel*; quam furto ſublatam authori, editámque fuiſſe alterius nomine conqueruntur ejus domeſtici. Videſis Alphonſum Remon in *Hiſtoria hujus ordinis* lib. XIII. cap. XVIII Servaréque apud ſe D. Ioſephum Pellizerium Hiſtoricum regium fragmenta hujus operis plura, Bartii ipſius manu exarata, monnit D. Didacus Portocarrero in *Hiſtoria de Molina*, dum Catalogum texens hujus oppidi Dominorum, ad Reges pervenit Catholicos.

Præſul datus incolis urbis Adſumptionis Deiparæ in Nova Hiſpania anno MDL. reſtitit tamen apud nos valetudine impeditus: eſque renuntians muneri, factus jam Accitanus in Hiſpania Epiſcopus, Toleti piè in Domino obdormivit.

IOANNES DE BARROS, Luſitanus, ex Lupo de Barros anno MCCCCXCVI. in Viſenſi urbe natus, quod ipſe in *Panegyrico ad Mariam Portugalliæ Infantem* annotatum voluit, ne nos ultrà, quod hactenus contigit, de patria dubitaremus, in Aula Regis Ema-

 ma-

manuelis, quæ ex more illius ævi pueris nobilibus ad educationem paruit, non tantùm Latinas & Græcas literas, ſed Humanitatis quoque ſtudia & Mathematicas artes perfectè didicit; eo jam tempore Virgilio, Lucanóque in Poëtis, Salluſtio in Hiſtoricis atque Livio maximè approbatis, & ſi ſors tuliſſet aliquando aliquid ſcribere, in exemplum circumſpecti judicii, caſtigatæque in ſublimi genere dicendi eloquentiæ ſibi propoſitis. Joanni Principi Emmanuëlis filio, cùm primùm ſeorſim habitare cœpit, à cuſtodia fuit ſupellectilis; ab eóque poſt parentis obitum anno ſuperioris ſæculi XXII. Præfecturâ S. Georgii *de la Mina* in ora maritima Auſtralis Africę remuneratus. Vnde poſt triennium reverſo ejuſdem Regis beneficio contigit Gazophylazii domus Indicæ cura (*Teſoreiro da Caſa da India* vocant) nec diu poſt ejuſdem domus & negotii adminiſtratio, quod uberrimi quæſtus, & præcipui honoris munus eſt. Cæterùm in media hac non parùm gravi moleſtáque occupatione probatis olim in levioribus quibuſdam argumentis, quorum nos pauló inferiùs mentionem habebimus, quid humeri ferre, quid mens & ſtylus parere memoriâ dignum poſſent, Regi ſuo Hiſtoriæ Indicæ ſcribendæ curam obtulit; impoſitámque ab eo ſibi gratulabundus ſuſcepit, ſingularíque diligentiâ atque induſtria poſtmodum continuavit: recuſatis interea, ne antiquo deeſſet animi propoſito, rerum Emmanuelis Regis geſtarum literis conſignandarum partibus: quæ quidem ab Henrico Cardinali rempublicam pro Sebaſtiano Ioannis nuper extincti filio, ſucceſſoréque minorenni tunc adminiſtrante ſunt demum jure meritóque Damiano Goeſio traditæ, cujus rei ipſe meminit in *Hiſtoriæ* quartæ partis XXXVII. capite. Sic verò inter duo officia adeo inter ſe diverſa & repugnantia dividere ſolebat Ioannes noſter horas, ut expediendis publicis negotiis diurnas, pangendis autem commentariis nocturnas impenderet. Abſceſſit tandem annuente Sebaſtiano Rege cum ab adminiſtratione illius pleni negotio muneris, tum etiam ab urbe ipſa regia; ſeceſſitque in *Pompal* oppidum, ſibi ut viveret, impendentémque exoneratus curis expectaret mortem. Quæ ſeptuagenarium jam eum poſt triennium vivis eripuit; virum quidem eximiâ mentis acie, memoriáque, ac multâ bonorum authorum lectione, quorum fidem, judicium, perſpicuitatem atque elegantiâ, præter alias virtutes, in contexenda Hiſtoria, Luſitani ſui idiomatis ferè principe, fuit imitatus. Vxorem duxerat ex Leirenenſi urbe Mariam de Almeida, quæ numeroſam ei ſobolem procreavit. Attamen viri memoriam tuentur maximè literarum hæc monumenta.

Decadas *d' Aſia*; tribus tomis. Primus Oliſſipone editus eſt anno 1552. Secundus 1553. Tertius verò anno 1563: abſolutiſſimum, *cœlatumque novem Muſis opus*, ut Horatio utar, manſurúmque in omnem ætatem cum laude maxima ſui artificis. In quo eminet incorrupta fides, luculenta oratio Livianę æmula, Geographiæque totius earum partium, quas deſcribit ſtylo, multa adeo & accurata cognitio, ut veteribus illis luſtratoribus Indici orbis Ptolemæo & Arriano, pluribus eorum oſtenſis erroribus, obſtruxiſſe lumina videatur. Has Italicâ donavit linguâ Alphonſus Vlloa, Venetiiſque edidit; nempe *primam* & *ſecundam Decadem*. Geographica autem ex tota Hiſtoria excerpſit, conjecitque in *Relationes* ſuas Ioannes Baptiſta Ramuſius.

A Quarta Decada *d' Aſia*, quæ juris tandem publici facta eſt anno 1615. in folio, non tota Barrii noſtri eſt, colophone donata Philippi Regis III. juſſu à Ioanne Baptiſta Labanha ejus Chronographo, annotationibúsque & Geographicis tabulis mirificè ornata. Redemerat hanc Rex ampliſſimus magno pretio ab Aloiſia Suarez Hieronymi vidua, qui Ioannis Barrii filius fuit natu maximus. In quo autem Barrius ſubſtitit, auxiliares eidem argumento porrexit manus continuatâ longè Hiſtoriâ Didacus Conto Vliſſiponenſis, cujus & quartam habemus *Decadem*, ſequentéſque uſque ad duodecimam, partim publicatas, partim ſecus.

Præterea ſcripſit alia minoris momenti:

Chronica *do Emperador Clariſmundo*. Conimbricæ apud Joannem Barreira anno 1520. in folio, in qua fabuloſa Hiſtoria viginti non plus annorum adoleſcens ſtylum exercere, tentaréque vires cœpit.

Ropicapneuma, ſive Dialogum moralem hujus Græcæ appellationis, quæ .... ſonat. Oliſſipone anno 1532. Laudat hunc Ludovicus Vives in nuncupatione ad noſtrum directa *Exercitationum animæ in Deum*.

Grammatica Portugueſa. Oliſſipone anno 1539. in eorum gratiam, quibuſcum de ſalute æterna Luſitani commercium habebant.

A virtuoſa Vergonha, Dialogiſticum aliud ejus opuſculum eſt, quod Plutarcho opponeret *De Immodica verecundia* ſcribenti. Atque ejuſdem argumenti rem tractavit, ut noſtro Barrio morem gereret, Antonius Ludovicus Medicus & Philoſophus excellentiſſimus in Tractatu *De Pudore*.

Problemas Morais (hoc eſt, Problemata moralia ſeu cauſas) in urbe Viſenſi adſervari delatum fuit ad Emmanuëlem Severinum paulopòſt laudandum.

Exclamaçaõ *contra os vicios*. Metricum hoc opus eâ carminis formâ confectum, quod *Redondillas* nos appellamus, duorum ferè millium verſuum circa annũ MDLXIL. fuit abſolutum.

Pane-

Panegirico *a Infanta Donna Maria*: quando nempe datus eſt ei titulus à Principatu urbis Viſenſis: in quo opere, quod Illuſtriſſimus vir D. Hieronymus Maſcarenhas Epiſcopus Segovienſis inter alias veteres ſchedas à ſe inventum, editioni parabat, cùm in Luſitania res mutavit publica, natum ſe in ea urbe fuiſſe haud obſcurè aſſirmavit.

Esfera da inſtructura *das couſas.* Meminit Barrius ipſe Decade II. lib. IV. c. III. Quo *de Architectura* agi Severinus credebat.

Geographiam univerſalem, quã adornare ſe quampluriès retulit, nempe in lib. I. cap. I. primæ decadis, & lib. IV. c. II. ejuſdem, & lib. VIII. cap. II. ſecundæ decadis, cum authore ipſo amiſimus: *Hiſtoriámque Tamberlanis*, cujus ſpem fecerat Gundiſalvus Argote de Molina in præfatione ad ſimilem aliam *Roderici Gonzales de Clavijo*. Deceſſit è vivis anno MDLXX. menſe Octobri. Quorum omnium ſeriem ſubminiſtravit nobis vir eruditiſsimus Emmanuel Severinus de Faria, Eborenſis Eccleſiæ Cantor in *Diſcurſu* quodam *de Ioanne Barrio*.

IOANNES DE BARVERDE ARRIETA, unus ex Geoponicis Hiſpaniæ Scriptoribus, edidit-

Dialogos de la fertilidad y *abundancia de Eſpaña, y la razon porque ſe à ido encareciendo, con el remedio para que buelva todo a los precios paſſados*. Matriti 1578. in 8. rurſúſque cum Gabriëlis Alphonſi de Herrera *Agricultura*, & aliis ejuſdem argumenti authoribus, ibidem apud viduam Alphonſi Martini 1620. in folio.

IOANNES BASILIVS SANTORO, Calagurritanus, legum ſtudio ac forenſibus actionibus diu ac laudabiliter exercitatus, Sanctorum Ambroſii & Paulini veſtigia ut ſequeretur, Deóque magis, quem colebat eximiè, in poſterum vacare, ſibique propiùs convivere poſſet, cauſarum patrocinio aliis cedens, totum ſe voluminum lectioni ſacrorum atque piorum deinde immerſit. Nec altæ hujus tranquillitatis poſſeſſionem interturbare potuit oblatum neſcio quid ei in Curia honoris à Philippo II. Rege omnium, quos vidit Sol, in conferendis magiſtratibus cautiſſimo. Cui etiam ſequenti tempore deſideranti Chronographi regii munus, poſtquam ſtudiorum velificationem feciſſet, ei conferre, gratiâ, ut decuit, habitâ, ſeriò ſe noſter ſubduxiſſe dicitur, Regiſque tam amplo beneficio, ne ad arbitrium vivere alienum inde ſibi eſſet opus, renuntiaſſe. Addúnteque (ſi vana non eſt fama pio, ut oportet, conſtantique natum pectore id, quo uſus apud benigniſſimum fuit Principem, excuſationis elogium: nil quidem exiſtimare ſe mandari valdè dignum literis de Rege Chriſtiano, dum penes infideles Terra eſſet Sancta; proinde illius partes eſſe, ut plagam illam è barbarorum manibus eriperet, ſuas deinde futuras, ut res in ea expeditione fortiter ab eo geſtas pro dignitate celebraret. Pia duo argumenta tractavit maximè, ntiu vulgus ederet; vernaculâ quidem linguâ-

Flos Sanctorum, y *Vidas de los Santos*; tribus partibus. Flaviobrigæ, ſi ea eſt *Bilbao* in Cantabris, apud Matthiam de Mares, 1580. 1585. 1604. in fol. Cæſaraug. apud P. Sanchez Eſpeleta 1578. fol. Pinciæ 1614. in folio.

Prado eſpiritual; duabus partibus, ſive ſex libris. Ilerdæ apud Ludovicum Maneſcal, 1617. hoc eſt, flores ſacrorum exemplorum ex Sophronii Conſtantinopolitani Patriarchæ, ſive Ioannis Moſchi Evirati, atque item Anonymi alterius monachi utroque antiquioris, duplici hujus argumenti & inſcriptionis opere, hinc ex Palladii, Theodoreti, Simeonis Metaphraſtis, Gregoriique Epiſcopi Turonenſis excerpti *Hiſtoriis*.

Tertium item aliud-

Diſcurſo *de los cinco lugares donde van las almas*. Pampelone 1586. in 8. qui quidem comprehenditur, ut credimus, in ſequenti opere;

Cinco diſcurſos; *de las Almas: de la Cruz: de Nueſtra Señora; de los Angeles; y del Cuſtodio*. Lucronii apud Matthiam Majer, anno 1597. in 8.

F. IOANNES DE BELORADO, Benedictinus, Abbas Monaſterii Sancti Petri *de Cardeña*, ſcripſit-

Coronica *del famoſo Cavallero Cid Ruy Diaz de Bivar*. Burgis 1593. in folio.

D. IOANNES BELTRAN DE GVEVARA, natus in oppido *Medina de las Torres* Pacenſis diœceſis nobili loco ex Petro Veleзio Guevara & Majore de Figueroa parentibus, navatæ juri conſtanter operæ in Salmantino gymnaſio primum percepit fructum Abulenſis Eccleſiæ Canonicatum, quem vocant *Doctoralem*, competitoribus aliis poſt ſe relictis. Gerendæ reipublicæ deinde admotus Cancellariam Pinciæ oppidi ex an. MDC. regiúmque patrimonii Conciliũ ex MDCIV. Senator decoravit. Ab hinc Pontificio in albo nomen ſuum ut profiteretur, Eccleſiæ Pactenſis Siciliæ Inſulæ deſtinatum ei effecit regimen anno MDCV. unà cum viſitandi munere Neapolitani regni Indices; ſequentique in Italiam tranſiit electus jam Archiepiſcopus Salernitanus, cùm Pactenſis nunquam creatus fuiſſet Præſul. Certè ab ipſo Paulo Pontifice, nullo alio Cardinali referente IV. Decemb. MDCVI. Salernitanis datus fuit Antiſtes, non aliunde translatus, Romæque ritu Eccleſiaſtico conſecratus. Inde ad nos Pacenſis factus Præſul anno MDCXII. remeavit, cujus adminiſtrationi acceſſit injuncta

ei loco ſeu vice Lemoſii Comitis Neapolitani Proregis Italicarum rerum Senatus pręfectura: annóque MDCXIV. ad Metropolitanam Compoſtellæ urbis ſedem transfertur. Viri, præter egregias animi dotes, doctrinâ Iuris, & omnimodâ eruditione clariſſimi, opera partim edita, partim inedita, hæc referuntur;

Propugnaculum Eccleſiaſticæ libertatis adverſus leges Venetiis latas. Romæ 1607. in 4. Quod Pauli Papæ V. juſſu elaboraſſe dicitur.

Pro Iure Philippi Regis II. Catholici ad ſucceſſionem regni Portugalliæ. Hic liber, ut credo, nunquam typis commiſſus fuit.

Diſcurſos *del principio, origen y uſo de la Monarquia de Sicilia*; adverſus contrariam diſquiſitionem Cardinalis Baronii tomo. XI. Annal. anno MXCVII. à num. 18. Pinciæ excuſi ſunt 1605. in folio.

De Adventu Sancti Iacobi in Hiſpaniam. M. S. quod opus laudat F. Franciſcus Bivarius.

De Conſervando ærario regio. M. S.

De Maledicis Regum. M. S.

Diſcurſos *de los Moriſcos*. M. S.

Diſcurſos matrimoniales. M. SS: qui omnes libri in ſchedis remanſerunt inſtructiſſimæ, quam poſſidebat, Bibliothecæ: cujus catalogum Matriti in novo Benedictinorum monachorum Monſerrato vidimus.

Amplificandæ Sedis ſuę amore Curiam regiam dum peteret, morbo lethali oppreſſus Villalpandi in itinere diem extremum vidit, pluſquam octogenarius, X. Kal. Iunii anno MDCXXII.

F. IOANNES BENEDICTVS DE GVARDIOLA, Benedictinus monachus monaſterii Sancti Facundi, vulgo *Sahagun*, ſcripſit -

Tratado de los Titulos, *que oy tienen los Varones claros, y Grandes de Eſpaña*. Matriti apud Viduam Alphonſi Gomez, anno 1591. in 4.

Hiſtoria *del Monaſterio real de S. Benito de Sahagun*: adhuc ineditam, ſed quam relictam ab authore noſtro plures aſſirmant, inter alios Hieronymus Romanus de la Higuera Ieſuita in *Hiſtoria Toletanæ urbis* M. S. lib. XV. cap. XXII.

D. IOANNES BERMVDEZ, Gallæcus, Patriarcha Alexandrinus, quâ dignitate ornavit eum Paulus III. Papa Româ in Portugalliam tranſeuntem ab Æthiopia uſq; ipſa, cujus Imperator David Legatum ſuum deſtinaverat ad Ioannem III. Portugalliæ Regem. Bis in Æthiopiam penetravit, de cujus regionis *moribus & ritibus*, ac *Pretelanis* ipſius *Abaſſinorum Principis* ad Sebaſtianum Regem librum ſcripſit. Videſis Georgium Cardoſum in *Agiologio Luſitano* die XXX. Martii lit. E.

IOANNES BERMVDES & ALFARO, verſibus edidit -

El Narciſo *en octavas*. Oliſsipone anno 1618.

F. IOANNES BERMVDO, Aſtigi in Bætica natus, ordinis Sancti Franciſci, muſicâ arte ſpectatus, edidit -

Libro *de la declaracion de Inſtrumentos*: ad Ioannem III. Portugalliæ Regem. Granatæ 1555. Vrſaone apud Ioannem Leonem Vniverſitatis typographum 1649. in 4.

F. IOANNES DE S. BERNARDO, Bæticus, ex urbe *Xerez de la Frontera*, ordinis Minorum excalceatorum olim provinciæ S. Ioſephi, nunc provinciæ S. Petri de Alcantara, Concionator Apoſtolicus, poſtquam Romæ procuraſſet ejuſdem Sancti Petri jam ſolemniter inter Divos à Clemente IX. P. M. relati cauſam, Præfectus novi nudipedum cœnobii, quod in Neapolitana urbe *S. Luciæ de Monte* appellatum his fuit ſuperioribus menſibus conceſſum ad faciendam frugem ſpiritualis proventus in militibus Hiſpanis ejus urbis & regni, magno huic negotio ſedulam & animoſam contribuit operam. Scripſit ex probationum ipſis inſtrumentis authoritate Apoſtolica confectis -

Chronica *de la Vida admirable y milagroſas hazañas del glorioſo Padre S. Pedro de Alcantara*. Neapoli 1667. apud Hieronymum Faſulum in 4.

IOANNES BERNARDVS DIAZ DE LVGO, Hiſpalenſis natu, quam ſibi patriam ipſe aſſerit in procemio Indicis *Repertorii* operum *Didaci à Segura* à ſe confecti; quod proœmium editio princeps & antiqua præfert; ut credere iis, qui *Lugo* propè Victoriam urbem oppido magis favent, minùs nos debeamus, qui tam idoneo teſte nitimur. Extra matrimonium parenti natum eum fuiſſe fama eſt, atque ſcriptum reliquerunt Ioannes Rojas in Tract. *De Succeſſ. ab inteſt.* c. XV. num. 19. & Ignatius Lopez de Salzedo in *Additionibus ad Praxim* ejus *Canonicam* c. XIV. Beneficium obtinuit ætate adhuc tenerâ in *Huelva* municipio diœceſis Hiſpalenſis, quem etiam locum natales ejus ſibi adrogare audio. Salmanticæ operam literis dedit, Græcam eruditionem Latinæ adjungens; cujus Græcæ linguæ Profeſſor ibi extitiſſe, nec Hebraicam ignoraſſe dicitur. Frequentior tamen in Iuris ſtudio eſſe volens, ad quod naturâ vocabatur, tam Pontificii, quàm Cæſarei libros avidiſsimè aggreſſus eſt; brevique Decretorum Doctor factus doctrinæ gradum & exiſtimationem in eo gymnaſio aliis eminentiorem obtinuit. Vicarium exercuit aliquando munus *Ludovici Capitis-vaccæ* Salmantini Antiſtitis, quo eodem tempore Ius de loco ſuperiore interpretabatur. Ioannis

nis

nis pòſt Cardinalis Taveræ Archipræſulis Toletani domum evocatus, idem vice ejus eccleſiaſticarum cauſarum in Curia Archiepiſcopali arbitrium habuit. Indicæ tunc temporis expeditionis progreſſus majorem quamdam ſibi adhiberi curam poſtulabant. Quod commodùm accidit; nam inter alios novi Senatus Patres, cui hoc negotium demandatum voluit, Carolus Imperator Bernardum noſtrum excellenti vitæ probitate, graviſſimis & integerrimis moribus virum, & ad quæque tractanda idoneum allegit. Idémque Cæſar hanc novi Orbis curam jam tredecim annis gerentem, ſacriſque inter hæc initiatum, annuente Paulo Pontifice, Calagurritanę Eccleſiæ præeſse voluit. Seſsionibus Tridentinis quintæ, ſextæ ac ſeptimæ ſub Paulo III. deindéque aliis ſub Julio III. uſque ad annum DLII. celebratis lego eum honore iſto ſpectabilem, nec minùs ſapientiâ ſpectatum pietatéque, interfuiſſe. Illud quidem in confeſſo apud omnes eſt, Sedi ſuæ reſtitutum crebra ſolicitudinis non vulgaris ſuper commiſſo grege, morúmque ſeveritatis, quæ ſacroſancto muneri debetur, argumenta ediditſe. Quo ipſo tempore doctiſsimi quique Hiſpanorum atque graviſsimi meritis eum integritatis, doctrinæque laudibus, meminiſse illius ubi contingeret, extulerunt. In his ſunt Martinus Doctor Navarrus, Didacus Covarrubias, Petrus Plaça, Stephanus Garibajus, Joannes Vaſæus, atque alii, à quibus laudari ſummè, honeſtiſſimum quoddam genus laudis eſt. Nec tamen ſtudioſos Ioannis Bernardi lectores fraudabo Aloyſii Lipomani Epiſcopi Veronenſis, ſeu potius hominum ætatis illius æqualium de eo exiſtimantium teſtimonio. Nuncupavit vir ille graviſſimus volumen operis ſui *De Vitis Sanctorum* primùm Bèrnardo noſtro Epiſcopo anno MDL. Italus Hiſpano. Cauſas audi. *Sive enim illam Chriſtianam tuam pietatem & charitatem, quâ inter omnes emines, ſive ſanctum zelum, quo continuè exæſtuas, ut Dei Eccleſia in priſtinam effigiem reſtituta ſancta & ſine macula rurſus reſulgeat, ſive demum Angelicos tuos mores intueor, quibus tu in terris degens in cœlo jam converſaris, omnia hæc, inquam, &c.* & mox: *Sed illud me impulit in primis, quòd te Sanctorum vitis mirum in modum affectum videam, egregiámque navare operam, ut quo plures invenire poſſis, plurimas ibi compares &c.* Proſtat nuncupatoria hæc epiſtola in editione Veneta principe anni MDLI. Opera ejus ad munerum geſtorum rationem exegit Alexius Vanegas Toletanus in nuncupatione perdocti operis *De Differentiis librorum* noſtro facta. Pro ſingulis enim occupationibus ſcribendi argumentum, quod iiſdem eſſet convenientiſſimum, ſibique & aliis opportunum & utile deſumere conſueverat. Tam rectus œconomię uniuſcujuſque muneris, quod gereret, æſtimator, ac peritus fuit perſequutor. Ea ſunt vel Latina, vel Hiſpana. Latina hæc;

Practica Criminalis Canonica in qua omnia ferè flagitia, quæ à Clericis committi poſſunt, cum eorum pœnis deſcribuntur . . . . 154.. Lugduni apud Rovillium anno 1554. & 1569. in 8. & Compluti apud Ioannem Brocar ann. 1554. in 8. Ingolſtadii 1577 Venetiiſq; 1581. 8. Hanc *Scholiis* doctiſſimis locupletiorem reddidit Ignatius Lopez Salcedo Decretorũ Doctor & Profeſſor primarius Complutenſis, ediditque Compluti apud Petrum Robles. Ioannes etiam Helvetius exter homo eamdem cum *annotationibus* propriis ſubjecit prelo Antverpienſi an. 1568.

Regula Iuris, cum ſuis ampliationibus & reſtrictionibus. Compluti apud Guilielmum de Millis anno 154. . . & iterum 1569. Lugduni unà cum *Practica Canonica* an. 1554. 8. *Additiones* quoque his fecit Ignatius Lopez Salcedo.

Repertoria ad Didaci Seguræ, & Ioannis Lupi de Palaciòs-rubios opera.

Antidotum Deſperationis, ac Chriſtianæ Spei robur ex variis Sacræ Scripturæ & Sanctorum locis excerptum. Salmanticæ apud Andream de Portonariis 1553. 8.

In Iſaiam grandiore volumine commentaſſe, *Vitáſque Sanctorum*, Tridenti agens, conſcripſiſſe dicitur.

Colloquium elegans & planè pium, exactiſſimam ab Epiſcopis poſt obitum exigendam rationem, non minùs graviter, quàm lepidè repræſentans. Pariſiis 1541. 4.

Vernacula hæc ſunt;

Aviſo *para todos los Curas de Animas, en el qual ſe declaran muchos oficios, que requieren gran cuidado y ſufficiencia, que ſe encierran y acetan en el oficio de curar animas*. Compluti apud Michaëlem de Eguia anno 1539. 4. Ibidémque 1545. 4. Cæſarauguſtæ 1547. & Compluti quartùm typis Ioannis Brocar 1551. Medinæ 1550. Italicè vertit Ioannes Tarcagnota, ediditque Brixiæ apud Thomam Bozzolam 1562. in 12.

Aviſo muy *provechoſo para todos los Religioſos y Predicadores*. Prodiit ſimul cum ſuperiore apud Michaëlem de Eguia Compluti.

Inſtruccion de Prelados. Librum hunc laudat inter alios Vanegas, quem Compluti ſcimus editum anno 1530. 8. apud Ioannem Brocar.

Exortacion *à Don Alonſo de Fonſeca Arçobiſpo de Toledo para que celebraſſe Concilio provincial*. Hujus Vanegas idem meminit.

Contemplaciones *de la Virgen Maria Nueſtra Señora*. in 12. uti lego apud Petrum de Alva in *Militia Conceptionis*.

Soliloquios, *ſuma breve y compendioſa, con la qual ſe puede deſpertar la Alma Criſtiana à contemplar conſideraciones muy altas*. anno 1541. in 4. Neſcio quidem an diverſi ope-

operis inſcriptio hæc ſit,quæ ſequitur,

Soliloquios *entre Dios y el Alma*. Certè id converſum Italicè prodiit Venetiis ann. 1549. quem ſe legiſſe in Italia Ægidius Gonzales Davila in *Theatro Calagurritanæ Eccleſiæ* affirmat. Vidimus & opuſculum aliud ita inſcriptum,

Doctrina *y amoneſtacion charitativa, en la qual ſe demueſtra no ſer licito a los Chriſtianos ricos, que dexen de ſocorrer a los pobres que tienen preſentes por guardarlo para remediar los venideros, compueſto en latin por el Doctor Iuan Bernardo Diaz de Lugo, traducido por el Arcediano de Aleor Alonſo de Madrid.* Stellæ Navarrorum apud Guilielmum de Millis anno 1547. in 8. Latinam editionem nunquam vidimus.

De la Piedad. Hujus libelli hanc mentionem reperio apud Gaſparem Baezam Juriſconſultum in Tractatu *De non meliorandis dotis ratione filiabus*, initio cap. IX. *Cujus* (ait, cùm noſtrum *Lugum* laudaſſet) *De Pietate libellum Hiſpanicè ſcriptum ſumma cum animi voluptate legi*; niſi idem ſit cum præcedenti.

Conſtituciones *del Obiſpado de Calahorra en el Synodo de Logroño de MDXXXIII* Legione anno 1534.

Ordinavit, cùm Deo ſe Sacerdotem obtuliſſet, quatuor *Miſſas*; primam pro animam in extremo vitæ agentibus, ſecundam pro converſione infidelium, tertiam pro peccatorum expiatione, quartam pro navigantium indemnitate. Quorum priores duas tam recitantibus, quam audientibus ſemel in menſe Paulus Papa III. viginti quinque annorum indulgentiam (ita enim dicere amat Eccleſia) conceſſit. Omnes verò editæ ſunt in *Miſſalibus Complutenſibus* anno MDXLV.

Tandem meritis plenus obiit diem ſuum in eadem urbe Calagurritana Chriſtiani ævi anno MDLVI. Exuvias ejus memoratum jam oppidum *Lugo*, quò libentes referimus paternam originem, ſepulchro accepit.

IOANNES DE BETANÇOS, in oppido, quod Gallæciæ eſt, cognomine forſan natus, Peruanam expeditionem unà cum Franciſco Pizarro Duce ſequutus eſt unus ex primis vaſti illins terræ tractus adinventoribus. Antonii Mendozæ Proregis juſſu *Hiſtoriam* poſteà edidit, in qua de Indorum moribus, imperio Regum, rebúſque eorum geſtis uſque ad Hiſpanorum adventum tractavit. Quæ quidem M. S. ad manus fuit Gregorio Garſiæ Dominicano, cùm ſimile argumentum deſcriberet; quod gratus ipſe ei, per quem profeciſſet, in Prologo atteſtatur. Antonium de Leone in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XVII. conſule, ſi vis.

D. IOANNES BITRIAN, domo ex urbe *Calataiud* Aragoniæ regni, quam priſcæ Bilbilis ſuccedaneam, cujus quidem ruinæ non procul conſpiciuntur, docti veterum rerum plures exiſtimant, in patria eccleſia Priorem agebat & Turiaſonenſis Autiſtitis Vicarium, cùm rogatu Ioannis Ferdinandi à Velaſco magni Caſtellæ Comeſtabilis eximii literis ac prudentiâ viri, cùm à Mediolanenſi rediret adminiſtratione, illac prætereuntis, Gallicam Philippi Cominæi Hiſtoriam in ſermonem vernaculum tranſtulit, atque ſcholia utiliſſima & prudentiæ civilis plena margini adjecit. Operis ea inſcriptio,

Las Memorias *de Felipe de Comines Señor de Argenton, de los hechos y empreſas de Luis XI. y Carlos VIII. Reies de Francia, traducidas de Frances con Scholios proprios de D. Iuan Bitrian &c.* duobus tomis. Antverpiæ ex officina Ioannis Meurſii anno 1643. in folio.

Mirum quidem habeo adjicere, quod ex viro fidei ſummæ, cui Ioannes ipſe de ſe affirmaverat, olim audivi, ne quidem ullo temporis momento adſediſſe huic operi elucubrando authorem, ſed peculiari ac perpetuo ſibi more, dum ſcriberet, nunquam non adſtitiſſe.

F. IOANNES BLANCO, Franciſcanus regularis obſervantiæ provinciæ S. Michaëlis in cœnobio Ellerenenſis urbis, S. T. Profeſſor, ſcripſit accuratè (ait Lucas Vvaddingus)

Hiſtoria *de la Provincia de S. Miguel.* apud ſe M. S.

IOANNES BLASIVS (vulgo BLAY) NAVARRVS, in Valentia urbe natus, atque ejuſdem Metropolitanæ Sedis Præpoſitus (*Pabordre* populari linguâ vocàt) Theologúſque eximius; quam ſcientiam doctorali pileo inſignitus in patria docuit, laudatus à Franciſco Peña in *Notis ad Directorium Eymerici* pag. 59. & 302. Moria in Præfatione *Emporii*, Eſcolano in fine lib. V. *Valent. Hiſtoriæ*. Scripſit

De Authoritate Romanæ Eccleſiæ & ſacro ejus Principatu. Barcinone anno 1566. in 4.

De Vectigalibus & eorum juſta exactione in foro conſcientiæ. Valentiæ apud Petrũ Patricium 1587. 4.

D. IOANNES BLASQVEZ MAIORALGO, patriâ ex nobili oppido *Caceres* provinciæ Extremaduræ, regius apud Occidentales Indos in *Veræ-Crucis* nova civitate miniſter à rationibus, & à cura regii patrimonii, ſcripſit

Perfecta razon *de eſtado deducida de los hechos del Señor Rey D. Fernando el Catolico contra los Politicos Atheiſtas.* Mexici an. 1646. in 4.

F. IO.

F. IOANNES DE BODADILLA, ordinis Minorum ſodalis in provinciæ Caſtellæ Toletana domo, ubi docendæ Theologiæ munere fuit egregiè ſunctus, ſcripſit-

Inſtructorium omnium Prælatorum Regularium, præcipuè verò fratrum Minorum. Venetiis apud Bareſium de Bareſiis 1602.

Tridentini Concilii expoſitionem, quæ ſervatur M.S. in cœnobio Salicetano ejuſdem ordinis; cui rei teſtimonium præbet Petrus Gonzalez de Mendoza Seguntinus Epiſcopus ex ſodali ejuſdem familiæ ac domus, in hujus Monaſterii *Hiſtoria*.

IOANNES BONIFACIVS, patriâ ex oppido *S. Martini del Caſtañar* diœceſis Civitatenſis, Ieſuitarum Sacerdos, ferè XL. annos impendit puerilibus tradendis diſciplinis, auditores non minùs literis, quàm pietate informans. Attamen gravioribus ſtudiis inſtructus, utiliter elucubravit-

Chriſtiani pueri Inſtitutiones, adoleſcentiæque perfugium. Burgis apud Philippum Iunram anno 1588. in 8. auctas libro uno, rerúmque plurimarum acceſſione, poſt priorem editionem. Deinde prodiit Ingolſtadii apud Ioannem Hertſray 1607.

De Sapiente fructuoſo epiſtolares libros V. Acceſſit *Liber* alius *epiſtolaris De Recta Inſtitutione*; poſt alias editiones, Ingolſtadii anno 1606. in 8. apud Andream Angermarium,

Hiſtoriam virginalem de B. Mariæ Virginis Vita & Miraculis. Pariſiis apud Michaëlem Sonnium ann. 1605. & Coloniæ apud Gualterum.

Epiſtolas & Orationes varias.

F. IOANNES DE BONILLA Franciſcanus, ſcripſit-

Tratado de quan neceſſaria ſea la Paz del'Alma, y como ſe puede alcanzar. Compluti apud Ioannem Iñiguez anno 1580. in 8. unáque cum libello *De Oratione & Meditatione* S. Petri de Alcantara, Salmanticæ eodem anno in 16. apud Petrum Laſſo, & Cæſaraugustæ apud Petrum Gel 1625. Quod opus ex Hiſpano in Italiæ ſermonem converſum operâ Fr. Iulii Zanchini di Caſtiglionchio, ſimul cum Hieronymi de Lemos Hieronymiani monachi *Turri David* Romæ vidimus hoc titulo inſignitum, *Trattato della Pace dell' anima.* Florentiæ apud Georgium Mareſcotti 1597. in 12.

IOANNES BORDALLO, ſcripſiſſe dicitur-

Hiſtoria de Nueſtra Señora del Pilar de Çaragoza.

D. IOANNES DE BORJA, B. Franciſci Gandiæ Ducis, ejuſdémque Ieſuitarum Præpoſiti Generalis, viri ſanctitate clariſſimi filius ſecundogenitus, regins apud Rudolphum Cæſarem Legatus, Mariæque Auſtriacæ Imperatricis, nec non & Margaritæ Hiſpaniarum Reginæ Oeconomus, Philippo III. à conſiliis ſtatus, publicavit-

Empreſas morales; à la S. C. R. Mageſtad del Rey D. Felipe. Pragæ anno 1581. in 4.

IOANNES BOSCAN, Barcinonenſis Eques, clarus ineunte ſuperiore ſæculo Poëta, Garſiæ Laſo ſummo viro coævus, atque (ut Plauto utar) ſummus atque intimus, cùm populari modo carminis jam diu delectaretur, & notam genti viam non ſine laude, ut captus erat illius temporis, inculcaret, incidit fortaſſe, dum Granatæ verſatur, in Andream Naugerium Italię ſuæ ac poëticæ artis, quam elegantiſſimis verſibus partim Latinis, partim Ethruſcis fœliciter excoluit, locupletavitque, lumen clariſſimum, qui per id tempus ad Carolum Cæſarem Reipublicæ Venetorum Legatus venerat. Hunc ſcilicet authorem & ſuaſorem Ioannes ſequutus Italicum pangendi carminis genus ſingulis quatuordecim verſibus certâ lege, ac velut in orbem vinctis ac reſpondentibus, reſultans; quod à graviore & numeroſiore ſono, dictûque

Κατ' ἐξοχὴν *Sonetos* vocant, tentavit priùs, deinde fœliciter ſibi conſilio ſuccedente præcipuum è cæteris habuit vulgaribus, in quo frequentiùs exerceretur. Quinimo & authoritate & exemplo apud familiarem Laſum eatenùs valuit, ut eâdem liberalis adeò negotiationis operâ uſus, induſtriáque externam & ipſe mercem atque ditiſſimam, longè majus quærens Poëſi noſtræ ac linguæ compendium, quàm author noſter fecerat, noſtris hominibus invexerit. A quo tametſi magno intervallo ſuperatus in re ipſa & operis ſucceſſu, ſaltem inventionis palmam ſine controverſia Ioannes Boſcanus poſſidet. Ambroſius equidem noſter Morales in aureo illo de *Hiſpanica lingua* Tractatu, nihilo inferiorem Italis Boſcanum exiſtimat, ſive majeſtatem, varietatémque carminis, ſive ſenſuum ingenioſam ſubtilitatem, expreſſioniſque facultatem, viréſque perpendere velimus; qua in re Ludovici etiam Dulcis in ea, quam fecit, *Arioſti Apologia* judicio ſeſe uti refert. Collegerat quidem noſter ſua & Garſiæ jam priùs demortui carmina, quæ extarent, ut ſimul typis committeret; cujus rei teſtimonio eſt, nuncupatoria, quæ nunc legitur ad Somæ Duciſſam formata Epiſtola. Sed virum occupavit mors, priuſquam voti compos fieret, ante annum ſcilicet MDXLIII. Quod utique ab ejus morte factum fuit, hoc præfixo titulo-

Obras de Boſcan y Garcilaſo Medinæ an. 1544. 4. Venetiiſque 1553. in 12. per Gabrielem Giolittum.

Proſâ autem oratione extat ejuſdem authoris -

El Corteſano, ex Italico Caſtellionæi Comitis fœliciſſimè (quod calculo diſertiſſimorum noſtræ gentis hominum, qui vires ſtyli callidè dijudicant, in hiſque Ambroſii Moralis in laudato nuper libello comprobare poſſumus) in vernaculam orationem translatus. Prodiit Toleti an. 1559. in 4. Antverpiæ apud Viduam Martini Nutii. 1561. 8. Quod opus & Latinè extat ab *Hieronymo Turlero* Germano.

IOANNES BRACAMONTE, dedit -

Elucubrationes ad Libros Hyppotypoſeon Martini Martinii. Salmanticæ anno 1583. in 4.

IOANNES BRAVO, patria ex *Civitate regali*, puerorum Eliſabethę Imperatricis regiæ aulę Pędagogus atque Inſtitutor, vertit ex Alvari Gomezii opere Latino, proſaicum ex metrico faciens,

El Vellocino dorado, *y la Hiſtoria del Orden del Tuſon*, cui adjunctum voluit -

El Sumario *de los Reies Catolicos D. Fernando y Doña Iſabel, con la tomada de Granada y otros pueblos, que valeroſamente conquiſtaron, ſacada de la obra grande de las coſas notables de Eſpaña de Lucio Marineo Siculo*. Toleti ex officina Ioannis de Aiala an. 1546. in 4.

IOANNES BRAVO, domo ex oppido Caſtellæ *Piedra-hita*, unde Petraſitanus audit, ingenti doctrinæ famâ Medicam artem profeſſus eſt, atque exercuit Salmanticæ, datis quotidie in vulgus eximiis libris, quibus eam magis ac magis confirmabat. Extant nempe ab eo -

De Hydrophobiæ natura, cauſis atque medela. Salmanticæ apud Ioannem Baptiſtam à Terranova anno 1571. in 8. 1576. & 1588. in 4.

De Saporum & Odorum differentiis, cauſis & affectionibus. Salmanticæ apud hæredes Mathiæ Gaſtii anno 1583. in 8. Venetiiſque apud Ioannem Ciotum 1592. 8.

De Curandi ratione per medicamenti purgantis exhibitionem, lib. III. Salmanticæ apud Cornelium Bonardi 1588. 8.

De Simplicium medicamentorum delectu, libri II. qui *Ars Pharmacopea* dici poſſunt. Ibidem apud Ioannem & Andream Renaud. 1592. 8.

In Cl. Galeni librum de Differentiis febrium Commentarius. Salmant. apud Gaſtii heredes 1585. 4. deindéque 1596. 4.

In Libros Prognoſticorum Hippocratis Commentaria. Ibidem apud hæredes Martini Henrici anno 1578. & an. 1583. in 8.

De Marſis & Pſyllis, libellum Petro Bravo Petraſitano Zacutus tribuit, quem non dubito Ioannem hunc Bravum eſſe.

De Vini natura opus tribuit quoque ei *Bibliothecæ Hiſpanæ* author.

In Galeni doctrinâ verſatiſſimum vocat noſtrum Zacutus Luſitanus, is, cujus nuper meminimus.

IOANNES BRAVO CHAMIZO, Doctor Medicus Conimbricenſis, in hac Schola priùs Anatomicam, mox Medicam artem ſubtiliter docuit. Ab eo prodiit -

De medendis corporis malis per manualem operationem. . . . . . . Neſcio, an diverſum opus ſit, quod ei tribui ſolet, *De vulnerum curatione*.

F. IOANNES BRETON, Babila-fontanus, quod oppidum eſt in diœceſi Eccleſiæ Salmanticenſis, profeſſione Minimus ex Inſtituto S. Franciſci de Paula, Cenſor Theologus apud fidei vindices, ſcripſit -

Miſtica Theulugia *y doctrina de la perfeccion Evangelica*. Matriti 1614. in 4. Quam Gallicè vertit *Claudius Bureus* Pariſienſis, Antverpiæ editam 1619. Necnon &-

De la Concepcion *de Nueſtra Señora*. Burgis 1616. ſi non alius eſt author.

D. IOANNES BRIS MARTINEZ, Cæſarauguſtanus, in alma hujus magnæ urbis Metropolitana Sancti Salvatoris Eccleſia Portionarius, deinde Benedictina ſub regula Canonicus regularis, Præfectúſque monaſteriorum, cùm Deiparæ Virginis *de Alaò* nuncupatæ, tum Sancti Ioannis *de la Peña* in Pyrenæis montibus; ſcripſit accuratè Aragonenſis regni origines in eo libro, quem tali inſignem titulo emiſit in publicum,

Hiſtoria *de la fundacion y antiguedades de S. Juan de la Peña y de los Reies de Sobrarbe, Aragon y Navarra*; quinque libris. Cæſarauguſtæ 1620. in folio,

Priùs ediderat -

Las Exequias funerales *del Rey Felipe Primero de Aragon*. 1599.

Apologia *en defenſa de la Explicacion de la Bula de los difuntos de D. Martin Carrillo*.

Carta *que eſcriviò al Doctor Bartolome Leonardo de Argenſola de algunos deſengaños para una nueva Hiſtoria del reino de Navarra impreſa en Pamplona año de MDCXXVIII.*) Ea eſt, quam *Garſias de Gongora & Torreblanca* in lucem emiſit.

Fragmenta quoque ex altero hujus opere pro *Cæſarauguſtanæ Sancti Salvatoris Eccleſiæ antiquiſſima & perpetua cathedralitate* (cujus ipſe meminit *Hiſtoriæ* laudatæ *Pinnatenſis* lib. V. cap. XIX.) Ioannes Arruego ejuſdem Portionarius edidit in libro nuncupato *Cathedra Epiſcopal de Çaragoza* cap. VI. §. VI.

IO-

IOANNES BRITO DE LEMOS, Luſitanus, Luſitanè edidit -

Abecedario militar. Oliſſipone anno 1633.

F. IOANNES BRU DE LA MADALENA, Dominicanus, Romæ typis edidit -

Excelencias *de Santa Maria Madalena*. apud Bartholomæum Bonfadium. 1591.

Obras eſpirituales *de diverſos en proſa y verſo en la fieſta de la Madalena, que ſe hiço en Roma*. apud Dominicum Baſſam 1591. in 8.

Vertit quoque ex latino Silveſtri Prieratis Dominicani Sacri Palatii Apoſtol. Magiſtri-

El Coloquio *entre Chriſto y la Madalena*. apud Titum & Paulum de Diana 1588. in 8.

Ejuſdem-ne an alterius ſit, mihi ignotum, Ioanni certè à Magdalena tributum,

La Vida de S. Elena *madre del Emperador Conſtantino*. 1576. in 8.

IOANNES BUIZA DE LLAMAZARES, neſcio quis, laudatur Scriptor operis -

De Merito literarum.

IOANNES DE BURGOS, author refertur opuſculi Medici, ſeu Philoſophici, ut videtur, inſcripti -

De Pupilla oculi. in 8.

IOANNES DE BUSTAMANTE DE LA CAMARA, patriam habuit Complutum, idémque diſcendi, ac docendi gymnaſium. Medicinam, cujus ſtudio, atque item Philoſophiæ totius naturalis ardenter incubuit, profeſſus tandem eſt in hac ſchola è ſummo, hoc eſt primario (ut vocant) cathedræ ſuggeſtu. Quo loco in prima docti cujuſque fuit commendatione, inſignémque doctrinæ famam collegit. Commentatus eſt poſt Levinum Lemnium,

De Animantibus Sacræ Scripturæ; duobus tomis. Compluti 1595. in 4. & Lugduni apud Antonium Phileote 1620. in 8. Quibus inſigne atque eruditiſſimum bipartitum opus ſuum HIEROZOIKON, ſive *De Animalibus S. Scripturæ* Samuël Bochartus Rothomagenſis ſuperſtruxit, memor noſtri quibuſdam in locis, præcipuè lib. VI. poſterioris partis, cap. IV.

Alius per me ſit ejuſdem nominis author libri cujuſdam -

De las Ceremonias *de la Miſſa*. Conchæ 1622. in 8. Matritique 1655. item, alterius -

Rubricas *del Oficio divino*. Matriti anno 1649.

IOANNES CALDEIRA, neſcio quis, aut unde homo, elucubravit -

In Catonis diſticha commentaria: quæ in membranis fuerunt in Bibliotheca Olivarienſi.

IOANNES CALVO, Medicæ artis Profeſſor Valentinus, laudabili ad vetuſtatis inſtaurationem exemplo edidit opus, cujus hæc inſcriptio.

Cirurgia de Guido *de Cauliaco con la Gloſſa de Falco, nuevamente corregida y enmendada, mui añadida, y declarados los vocablos obſcuros, que en ella avia, con un Tratado de los ſimples*. Valentiæ apud Petrum Patricium anno 1596. folio. Item ex propria penu -

Primera y ſegunda parte *de la Cirurgia univerſal y particular del cuerpo humano*. Hiſpali anno 1580. in 4. Matriti 1626. fol. apud Didacum Flamenco,

F. IOANNES DE LA CAMARA, Seraphici ordinis, M. S. neſcio cujus argumenti opus reliquit -

Centuriæ inſcriptum; nihil ampliùs enim de eo monet Petrus Gonzalez de Mendoça ex ſodali ejuſdem ordinis Præſul Seguntinus in *Hiſtoria Monaſterii Deiparæ Virginis Salitetanæ*,

IOANNES DE CAMPO, ſcripſit -

Monarquia perfecta. Lucronii anno 1639.

IOANNES DE CAMPOS, Medicus Antiquariæ urbis in Bætica, ſcripſit, ut habeo ex relatione quadam,

De Veneno. Superſtes erat MDCLV. feréque quinquagenarius.

F. IOANNES DE CANTAÑAZOR, Matritenſis, ex ordine Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum, Marchioni Caſtelli Roderici regio apud Urbanum VIII. Legato à confeſſionibus; ſcripſit -

De los Nombres *de los Santos, que ſe ponen a los que ſe bautizan*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1629. 4.

De la Inſtabilidad *del Tiempo, y brevedad de la vida*. Romæ 1632. in 4. Credo idem opus eſſe cum *Epicedio in morte Sereniſſimi Caroli Hiſpaniarũ Infantis*, cui charus fuit.

IOANNES CANTERO, Theologus Doctor, profeſſus eſt Compluti Philoſophiam in ſchola, Ildephonſini collegii togâ cinctus, ediditque -

Commentaria in Porphyrii Iſagogem, & in Categorias Ariſtotelis. Compluti ſumptibus Ioannis de Villanueva. 1566. 4.

F. IOANNES CARAMUEL LOBKOVVITZ, Laurentio Caramvele nobili Luxemburgenſi & D. Catharinâ Friſſeâ, Lobkovvitziæ claræ in Germania domus propagine, Matriti natus eſt XXIII. die Maji anni ſexti

ſupra milleſimum & ſexcenteſimum. In pueritiæ annis mathematicarum artium amore ita vehementer exarſit, Ioannem Eſronitam Montis Libani Archiepiſcopum præceptorem nactus,ut niſi opportunè providiſſet genitor, vix ad altioris gradus diſciplinas animum applicuiſſet. Latinè nondum ſciebat, cùm de Planetarum motibus theſes ex Ioannis Sacrobuſti Sphera propugnans virtutis ſuæ primum fecit ſpecimen. Eas tamen artes, etiam ſublimioribus aliis adhærens, conſectatus ſemper magno ſtudio fuit.Grammaticæ,Rhetoricæ, ac Poëticæ ſtudia intra triennii ſpacium confecit, Grammaticæ ac Poëticæ unum, Rhetoricæ duos annos impendens: eámque pangendi carminis facilitatem ſibi paravit, ut Ovidii æmulus vel unâ horâ centena funderet. Hujus temporis tentamenta ſunt *Ars Metametrica*,cui ingenioſè admodum prælusit vocabulorum variis combinationibus ad labyrinthi formam intra menſuram verſus multipliciter excogitatis; *Ars Rhythmica* & Grammatica alia,quæ omnia *Primi Caramvelis calami* nuncupationem ſortita provectior ætas non dedignata eſt incudi ſubjicere, ac typis edere. Complutum hinc in Academiam veniens ſub Benedicto Sancio, qui Ariſtotelem ibi profitebatur, nunc Puteolanis in Neapolitano regno præſeſt Epiſcopus,eximiæ probitatis viro, Peripateticis ſubtilitatibus aures & animum ita alacrem præbuit, ut elapſo Philoſophiæ curriculo è centum ſeptuaginta duorum numero, quorum ſingulis ſcholaſtico, ut vocant, Bachalauri titulo jam donandis hoc erat in honeſtiſſimis votis, ritè examinatos primo ac præcipuo ad honorem eum loco ante alios accipi & publicari,quod ad capeſſendas impigrè diſciplinas acrem ſtimulum Academiæ leges paratum habent, cæteris omnibus præferri meruerit. Hâc tamen ei victoriâ functo ſublimior pietatis amor, ſtudiúmque fortiter injecit manus,adegitque ad Monachorum Ciſtercienſium præ aliis caſtra, quorum ſodalibus, viris in ea ſchola clariſſimis, Dionyſio, & Athanaſio Cuchis, Chryſoſtomo Cabero, & aliis familiariter utebatur. In monaſterio Spinæ ſacramento dicto religioſæ profeſſionis, Philoſophiæque iterum datâ operâ in alio Montis-ramorum, Salmanticam ad diſcendam Theologiam fuit miſſus,ubi ſub Angelo Manrriquio primario hujus ſcientiæ Profeſſore, & aliis doctiſſimis viris merens gigantæis paſſibus ad ejus ſtudii culmen properare, ſtatimque aliquid promittere cœpit, quod omnium in ſe ora hominum aliquando eſſet converſurum. Nihil enim è trivio ei placere, nihil à præjudicio commendari,ſed mirâ ingenii vi ac perſpicaciâ exertâ jam & exercitâ in mathematum ſubtilitatibus (quod Ariſtoteli, Platoni & ſummis quibuſque Græcorum Philoſophis neceſſarium prorſus fuit viſum) ad ſcientiarum omnium promovendum circulum ſtudia dirigere, artibus conciliare & quaſi maritare artes, naturæ in omnibus reſpectum habere, nihilque à viro Philoſopho ac Theologo alienum, peregrinúmve exiſtimare. Hinc iterum Compluto redditus, per triennium ſodales Theologiam docuit, atque ſtudiorum domeſticorum præfectus fuit. Hiſpanienſis autem profeſſionis curſum abrumpere habuit opus, ex quo eum Melroſenſem Abbatem & Comitem in Belgio creatum, atque inſuper generalem per Angliam, Scotiam & Hiberniam Vicarium dictum eò direxerunt primores ordinis,ut Lovanienſis Academiæ theatro haud imparem Ciſtercienſi nomini Profeſſorem Theologiæ ſiſterent. Quas quidem is egregiè partes geſſit ſodalium collegio Præfectus datus, & in gymnaſium ipſum, ac Doctorum Theologorum album admiſſus, diſputationibus ejus ſolemnibus, quas pro adquirendo ſibi hoc loco habuit, effuſiſſimo omnium ordinum plauſu ad invidiam uſque aliorum exceptis. Non diu poſt cum Liberto Fromondo Eccleſiæ S. Petri Lovanienſis Decano de tutè amplexanda opinionum probabilitate diſputavit, Corneliique Ianſenii *Auguſtino* per eos dies publicato aut primus aut è primis unus non aſſurrexit, juréque id præ ſe nomen ferre hunc librum conſtanter negavit. Variis item ſcriptis ibi manens perrexit de religione ac de re publica bene mereri, propugnato circa annum MDXLIX. Philippi II. Catholici Regis jure ſucceſſionis in Portugalliæ regnum, inſtante ad id Emmanuele, Antonii filio, Ludovici Infantis nepote, ut, quo poſſet modo, è Luſitanis quoſdam rerum novarum cupidos, & jam tunc aliquid adverſus quietem publicam animo concipientes,quaſi aliud agens,admoneret officii ſui, hoc eſt, radices rebellionis ſuccenderet. Dabat interim Evangelicis cōcionibus Latinis operâ,Hiſpaniſve, tam in Regia Bruxellenſi coram Sereniſſimo Ferdinando Hiſpaniarum Infante ac Belgii Gubernatore, quàm Antverpiæ, Brugis, Gandavi, atque in Lovanio ipſo Belgis gratiſſimus, qui non parum delectantur in iſtiuſmodi actionibus Hiſpanorum acumine. Sed cùm promotus fuiſſet à Philippo IV. Rege ad S. Diſibodi, vulgò Diſſemburgenſem, Abbatiam in Palatinatu, eò iter direxit, Coloniæq; viſitavit Fabium Chiſium Sedis Apoſtolicæ ad cætum Catholicorum Principum, qui pro pace Europæ ſancienda ea in urbe convenerant, Nuntium, ejuſdémque Sedis poſtea moderatorem, cui charus in paucis erat, atque in ſeriis admodum rebus per literarum vices expertus: Iacobo item Merlo Hoſtio Paſtori in Paſculo viro ſanctiſſimo, qui S. Bernardi opera recognovit, & notis illuſtravit, vale in ea urbe dixit. Diſſemburgum veniens nil quidem antiquius habuit, quàm ut perpurgaret monaſterii ditionem hæreſum radicatis ibi ſeminibus, priſtinæque ſanitati,quoad poſſet, reſtitueret. Notus indidem

dèm & commendatus Anſelmo Caſimiro Moguntino Præſuli S. R. I. Electori ab eo honorificè invitatus eſt ad ſuffragandum ſibi in Pontificalis officii munere: quod præſtitit aſſumpto titulo Miſſienſis Epiſcopi (ut in more eſt Chriſtianæ Eccleſiæ) titulo tenus. Hinc verò mutatis in Palatinatu rebus, exulem hujus provinciæ vocavit ad ſe Ferdinandus Tertius Auguſtus, eúmque non ſolùm præfecit Monſerratenſibus duobus Benedictinorum monaſteriis Vienneſi & Pragenſi, quod ſine aliqua profeſſionis mutatione pervicit Caramvel fieri poſſe, ac ſæpè factum eſſe, ſed & annuâ, largáque penſione liberaliter admodum exhibuit. Hic dum agit, pro pace neceſſariò Germaniæ data, prudentérque eligendo altero, quod minus eſſet, malo ex naturæ,ac religionis etiam præſcripto, nervosè atque eruditè diſputavit. Aſſumptus etiam ab Erneſto Cardinali de Harrach Pragenſi Archiepiſcopo in Vicarium fuit generalem, & in præcipua quadam exiſtimatione virtutis atque doctrinæ habitus. Pragâ interim ab Suecis obſeſsâ ductor eccleſiaſticorũ Caramvel fortiſsimè adimplevit militis ac Ducis partes; adeo ut remuneraturus Cæſar liberatæ urbis authores, aureis tribus torquibus Rudolphum Coloredum Tridentinum, Innocentium de Comitibus Romanum armorum Præfectos,cúmque iis Caramvelem ex monacho ſtrenuum pro lege ac Rege militem ornaverit. Eâdem olim virtute animi, architecturæq; militaris peritiâ, Lovanium ab Hollandorum, Gallorúmque impreſſione pro virili ſua defenderat,Frankendaliúmque in Palatinatu à Suecorum armorum procul habuerat metu, dum D. Bernardinus Comes de Rebolledo cuſtodiæ urbis, noſter autem fabricæ ac munimentis præeſſet bellicis. Partę inde à Vveſtphalis congreſſibus Germanæ pacis otium Bohemorum impendit ſaluti,datâ ei à Cæſare & Cardinali curâ provinciæ ab ignoratione veri, potiuſquam à profeſſione falſi ritus purgandæ. Laborant quippe hoc plerumque malo Germaniæ populi vix ſcientes cui ſectæ, aut quare nomen dederint. Quod ex conſilio doctiſſimorum aliorum hominum, quos penes ſe huic rei Cæſareo juſſu deſtinatos habebat,fœlicſſimè fuit executus. Hæreticorum pluſquam triginta millibus ad caſtra Eccleſiæ reductis, reliquiſque acatholicis vix comparere audentibus; cujus rei literis teſtimonialibus ſibi ab Harrachio Cardinali datis, & ſub initium *Theologiæ* ſuæ *præterintentionalis* editis Catholicum orbem certiorem reddere noſter voluit. Reginohradenſem item in Bohemia Epiſcopatum accepit. Innocentio interim Papæ demortuo cùm Alexander VII. ſubrogatus eſſet, veteris amici in magna etiam fortuna adhuc memor, ſuaſit eum per Harrachium Cardinalem tunc Romæ hærentem, ut in urbem ſe conferret,in maximam quamque ſpem erectus. Venit ille, atque humaniſſimi Principis deoſculatus pedes ſingularis benevolentiæ in magnam aliquam beneficentię ſignificationem brevi prorupturę indicia clariſſima lætus excepit. Contentam verò expectationem omnium paulò pòſt vidit in Campanienſis Neapolitani regni eccleſiæ tenui admodũ Præfectura ſibi oblata, quam cum ampla & lautiſſima Germana re haud facilè commutaturus alius fuit, cui non eſſet Caramvelis temperantia, modeſtiáque. In hoc ſeceſſu jam duodecim integris annis latet, die, noctúque chartis invigilans, per quatuordecim ſedecimve horas quotidie adhærens libris, parcus, ſorte ſua contentus, niſi quod ægerrimè dolet abundantiſſimos vigiliarum ſuarum fructus præ anguſtia familiaris rei lentè admodũ in lucem erumpere. Latet, inquam, nec tamen obſcurus, calamo enim per ora hominum & Europæ omnes plagas viri nomen pervolat; quem non ſolùm doctrina exquiſita, varia, multiplex in omni fere diſciplinarum genere,pervicax,ferreáque ad ſtudiorum contentionem natura; ſublime, acerrimum, verſatile ingenium, atque omnium quæ infuderis capax, memoriáque ſingularis, ſed & modeſtiſſima humanitas, ſuaviſsimi atque incorrupti mores, tenórque vitæ ad inſtituti normam ſemper exactus hâc noſtrâ ætate ſplendidiſſimis literariæ reipublicæ,atque eccleſiaſticæ luminibus æqualem, ac ſublimioribus quibuſcumque Hierarchiæ ſacræ honoribus parem conſtituunt. Quem quidem Erycius Puteanus alicubi appellare *virum* non dubitavit, *ſive ingenium,ſive doctrinam, ſive eloquentiam ſpectemus, magnum, eximium ac planè divinum*. Abſtineo nunc aliorũ elogiis, ut veniam ad opera, quæ ſunt plurima, & immenſo labore concepta, quorum ne quidem quarta pars in lucem prodiit. Manent alia in ſcriniis, quæ aut expenſæ copiam, aut poſtremam authoris expectant manum. Librorum editorum ſeriem dabimus ex catalogo, quem ipſe confecit, & ſub *Rhythmica* initium evulgari curavit, ordine aliquantulum immutato.

Latina hæc ſunt Grammatici argumenti;

Steganographia; ſive in ejuſdem tituli opus Ioannis Trithemii Abbatis commẽtaria. Bruxellis apud Adrianum Merbek.

Primus Calamus. Hujus tria patabat volumina, primum comprehenſurum *Artem Grammaticam linguarum Latinæ, Græcæ, Hiſpanæ, Hebrææ, Græco-latinæ, Syriacam, Hiſpano-Arabicam, Megriltenſem, Sinenſem, &c.* novâ methodo traditam & ad ſummam facilitatem redactam. At hujus tomi ea tantum pars,quæ Latinam docet, Romæ prodiit apud Fabium de Falco in folio; reliquæ typographum idoneum expectant.

Calami ejuſdem ſecundus tomus *Rhythmica* appellatus, Sanctangelii, qui locus eſt Campanienſis diœceſis,è domo authoris prodiit, 1665. in fol. ac duplo auctior Campa-

niæ 1668. Conſiderat is quantitatem diſcretam, & exhibet numerorum ideas, quæ in omni idiomate locum habere poſſunt.

Calami tertius tomus, *Metametrica* dictus. Romæ apud Fabium de Falco 1663. in folio. Agit de ſyllabarumquantitate continua, & pronunciationis duratione, quæ ipſa ex variis procurrentium, recurrentium, volantium & labentium verſuum motibus ingenioſos labyrinthos concinnat.

Cabala Grammaticæ ſpecimen. Bruxellis an. 1642. in 12.

Grammatica audax, pro juvandis Grammaticis, qui ad ſcholam tranſeunt Philoſophicam, docens exempla hujus artis ex Grammaticis mutuare. Francofurti apud Schonvveterum anno 1651. in folio. Ea tamen quadruplo auctior eſt apud authorem.

Dialectici autem, & Philoſophici,

Apparatus Philoſophicus. Francofurti apud eumdem Schonvveterum anno 1652. in folio, Coloniæque 1665. fol. De omnibus ſcientiis & artibus breviter diſputat.

Philoſophia rationalis. (*Theologiam* nuncupavit per errorem Typographus) Francofurti apud eumdem an. 1165. in folio.

Herculis Logici labores tres. Francofurti iiſdem typis 1651. in fol.

Metalogica. Ibidem eodem anno in folio.

Severa argumentandi methodus. Duaci an. 1643. 4. Lovanii 1644. apud Everardum de Vvite in fol. Francofurti apud Schonvveterum 1651. fol.

Philoſophia. Lovanii apud Everardum de Vvite ann. 1648. in fol. Quadruplo autem auctior penes authorem.

Pandoxium Phyſico-ethicum; cujus tomi tres eſſe debent. Primus qui *Logicam realiter & moraliter examinat*, prodiit Campaniæ è domo auhoris an. 1668. in fol. alii duo latent, de quibus deinde mentio fiet.

Mathematici;

Cæleſtes Metamorphoſes; ſive circulares Planetarum Theoricæ in alias formas transfiguratæ. Bruxellis apud Meerbechium an. 1639. in 8.

De novem Syderibus circa Iovem viſis. Lovanii apud Bovetium anno 1643. in 12.

Matheſis audax. Lovanii apud eumdem an. 1642. 4. ſemel atque iterum eodem anno. Graviores hæc difficultates, quæ in Logica, Phyſica, & Theologia controvertuntur, Arithmeticè, & Geometricè per numeros & lineas decidit.

Sublimium ingeniorum Crux; ſive de lapſu gravium. Lovanii apud eumdem Bovetium 1642. 4.

Solis & artis adulteria, ſive de Horologiis. Ibidem iiſdem typis 1643. fol.

De Perpendicularum inconſtantia; Ibidem apud eumdem Bovetium ann. 1643.

Vt, Re, Mi, Fa, Sol, La, Ri; *Nova Muſica*. Viennæ apud Coſmerovium, anno 1645. in 4.

Curſus Mathematicus, quatuor tomis conſtans;

Primus eſt *Matheſis vetus novis operationum compendiis & demonſtrationibus dilucidata*: quæ Arithmeticam, Algebram de abſtracta proportionalitate, quæſtiones Enarithmicas, Geometriam, Geodeſiam, Geographiam, Centroſcopiam, Orometriam, Hydrographiam, Hiſtiodromicam, Hypothalatticam, Necticam, Nauticam terreſtrem, Potamographiam, Hydraulicam, Aërographiam, Anemometriam, Preticam, Nauticam æheream, Sciographiam &c. exhibet, & ſpeculationibus variis exornat.

Secundus, *Matheſis nova*, *veterum inventis confirmata*, Logarithmicam, Combinatoriam, Aleatoriam, Trigonometriam, Diabeticam, Mechanicam, Pedarſicam, Staticam, Hydroſtaticam, Meteorologiam &c. dilucidat. Acceſſit -

Intorim Aſtronomicum, primùm per circulares, deinde per oſcillatorias, demum per rectas lineas Planetas univerſos deducens.

Tertius, *Matheſis Architectonica*, exponit plurimas artes practicas, ſed præcipuè Architecturam civilem (rectam, obliquam) columnariam, bellicam, Artémque militarem, Horographiam, quæ fabricat automata, & ſolaria horologia, nec non & Muſicam.

Tomus Quartus; ſeu *Matheſis Aſtronomica in Phiſica Tribunali damnata*. Organa hæc plurima, eáq; ſecuriſſima apparat, ut aſtris præparentur inſidiæ; De Mundi Syſtemate diſputat, Terram quieſcere oſtendit; oculum deinde ad ſingulos Planetas transfert, Tychonis progymnaſmata diſcutit; Hodiernæ vigilias expendit; & tandem Planetarum Theoricas perMatheſim promovere deſperás ad Phyſicas cauſas recurrit.

Theologici argumenti ſunt ſequentia:

Encyclopædia Concionatoria: Conceptus ſcilicet morales, quibus aut Evangelia, aut Sanctorum virtutes celebrantur & dilucidantur. Pragæ an. 1649. 4. Sanctangelii an. 1664. fol.

Maria, liber; De laudibus Virginis Matris. Pragæ apud Scyparzium an. 1647. in 4. & Sanctangelii typis epiſcopalibus an. 1664. in fol.

Muſæum Mortis, ſive de præparatione ad eam. Bruxellis apud Meerbechium an. 1638. 3.

Bernardus triumphans. De Petri Abailardi & Gilberti Porretani doctrina diſſerit, & multas quæſtiones difficiles & obſcuras expendit. Lovanii apud Everrardum de Vvite an. 1639. 4.

Cabala Theologica excidium; ſive contra Cabaliſtas Rabbinos, qui ne unum quidem de Deo verbum in ſacris Bibliis contineri ſomniarunt, unà cum *Commentario Angelici Doctoris contra Gentes*, quem Ioſephus Ciantes Præſul Marſicanus Hebraicum ex Latino dedit, apud Vareſium an. 1656. fol.

Theologia moralis. Lovanii apud Sangreſium an. 1643. fol. Plurimùm autem hæc etiam crevit.

Theologia Regularis SS. Benedicti, Auguſtini, Franciſci Regulas commentariis dilucidans. Brugis apud Breygelium anno 1638. in fol. Francofurti apud Schonvvetterũ 1644. in 4. Venetiis apud Hartzium an. 1651. in 4. Duplo autem auctior tandem Lugduni ſumptibus Laurentii Aniſon 1665. fol.

Theologia Regularis alter tomus *varias epiſtolas* exhibet, in quibus dilucidantur graviſſimæ circa eam difficultates. Lugduni iiſdem typis Aniſon an. 1665. folio.

Theologia fundamentalis. Francofurti apud Schonvvetterum an. 1651. 4. Scilicet hæc multis daris poſitionibus, quæ aſſertæ placita juniorum Theologorum evertunt, quæ negatæ in primas Philoſophiæ veritates impingunt, doctiorum mentes explorare voluit, ut vel rejiciantur priores, vel admittantur poſteriores. At ejuſdem operis aliæ editiones ſubſequentes, ſcilicet Romana apud Ignatium de Lazaris an. 1657. Lugdunenſiſque ejuſdem anni apud Aniſon in folio, difficultates in prima illa editione propoſitas, quatenus potis eſt, reſolvunt.

Theologia intentionalis. Lugduni ſumptibus Borde & Arnaud 1664. fol.

Theologia præterintentionalis. Ibidem iiſdem ſumptibus in folio.

Apologema pro doctrina de probabilitate. Lugduni ſumptibus Laurentii Aniſon anno 1663. in 4.

Scholion elimatum ad Regulam Sancti Benedicti, libellum S. Bernardi *De Præcepto & diſpenſatione* dilucidans: in quo demonſtratur Sanctum hunc Doctorem opiniones benignas ſemper elegiſſe. Lovanii apud Everardum de Vvite an. 1641. Francofurti apud Schonvvetterum 1644. Venetiis apud Hartzium 1651. Santangelii in typographia Epiſcopali an. 1665. ſemper in 4.

Iuridica, ſive Civilis, ſive Canonici argumenti hæc, aut Iuridico-Hiſtorica;

Hierarchia eccleſiaſtica: De Summi Pontificis, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Abbatum, Sacerdotum, Diaconorum, Hypodiaconorum, Clericorumque inferiorum ordinum electione, promotione, neceſſitate & honeſtate. Pragæ apud Vrbanum Balthaſarem Goliaſchium an. 1653. fol.

Philippus Prudens Luſitaniæ, Algarbiæ, Indiæ, Braſiliæ &c. legitimus Rex demonſtratus. Antverpiæ apud Balthaſarem Moretum 1638. in fol. In quo opere valde adjutus fuit ab excellentiſſimi Principis D. Emmanuëlis à Portugallia ſuprà laudati ſchedis omnis generis M.SS. quas curioſè collegerat, & ab Antonio parente habuerat, cui Emmanuëli adeo charus fuit noſter, ut hæres ab eo moriente ſit nuncupatus omnis chartariæ hujus ſupellectilis manu exaratæ.

Motivum Iuris, De Eminentiſſimi Cardinalis Richelii ad Ciſtercienſem Generalatum promotione & electione irrita. Antverpiæ apud Volſcantium an. 1643. in 4.

Sacri Romani Imperii Pax licita demonſtrata. Viennæ apud Coſmerovium anno 1649. in folio.

Libra de Praecedentia; pro Ciſtercienſibus contra Aoracenſes. Lovanii apud Bovetium an. 1643. 4.

Hiſtorica ſacra, aut profana;

Benedictus Chriſtiformis; ſive S. Benedicti Vita iconibus in ære inciſis, carminibus & conceptibus moralibus exornata. Pragæ in folio regali 1648.

Dominicus, ſive *Hiſtoria Ven. P. Dominici à Ieſu-Maria Carmelitani excalceati*, monitis aſceticis & politicis exornata. Viennæ apud Coſmerovium 1654. fol.

Boëtius: ſive ejus vita moralibus monitis exornata. Pragæ apud Scypartium an. 1647.

Excellentſſima Domus de Mello. Lovanii apud Everardum de Vvite 1643. in folio regali cum imaginibus æri inciſis.

Omnia hæc Latinè: quædam & Hiſpanè loquuntur, nempe,

Pſalmos Confeſionales. Bruxellis apud Hadrianum Meerbeck anno 1638. in 12.

Declaracion *myſtica de las Armas de Eſpaña*: iiſdem typis ann. 1639. fol.

Repueſta *al Manifieſto del Reino de Portugal*. Antverpiæ apud Balthaſarem Moretum anno 1642. 4. Et iterum Sanctangelii in typographia Epiſcopali an. 1664. 4. Hunc librum Latinè reddidit Leander Bandtius Caramvelis diſcipulus, atq; ita inſcriptum, *Ioannes Brigantinus Luſitaniæ, Algarbiæ, Indiæ, & Braſileæ illegitimus Rex demonſtratus*, dedit in lucem Lovanii apud Everardum de Vvite 1643. 4.

Inedita perfecta, affecta, quatuor integras arcas implere à Caramvele ipſo ſæpe audivimus. Quorumdam ex iis ipſe recordatur in laudato operum catalogo, ſcilicet Hiſpanè concepta hæc ſunt;

Conceptos Evangelicos; ſive Conciones plures de Tempore, ac de Sanctis, variis in locis à ſe habitæ.

Arte militar. Franckendaliæ in Palatinatu ſcripta.

La Excelentiſſima Caſa de Ligne.

Lamoraldo; ſive de Lamoralli Principis *de Ligne* legationibus.

Hiſpa-

Hiſpano-ſtemma; ſive Interpretatio libri Hiſpani, quem laudavimus, *Declaracion myſtica de las Armas de Eſpaña*, pluribus adjunctis, quæ in Hiſpano opere deſiderantur.

Pandoxii Phyſico-Ethici tomus ſecundus, qui Philoſophiam, Iuriſprudentiã, Aſtronomiam, Medicinam &c. realiter & moraliter diſcutit.

Pandoxii ejuſdem tomus tertius, qui Theologiam analogiã ſervatã realiter & moraliter exhibet. Duo hæc volumina cum primo illo jam antea edito, ſeu *Pandoxium Phyſico-ethicum* integrum Lugdunenſibus typis prodibit brevi.

Officii divini Encyclopœdia; in commendationem doctrinæ Breviarii eccleſiaſtici, quo attente lecto Phyſicam, Logicam, Theologiam addiſcere quiſque poterit.

Theologiæ Regularis tomus III.

Expoſtulatio de Probabilitate ad Areopagum Romanum.

De aliis nos ipſe, cùm Romæ nunc ſit, reddidit certiores. Nempe Philoſophica, Mathematica;

Curſus Philoſophici duorũ hactenus voluminum evulgavit materiam. Quatuor quippe editurus, *Philoſophiam rationalem* Francofurti editam primo, ſecundo autem deſtinat *Metalogicam*, atque *Herculis Logici labores*; *Philoſophiam* hactenus ineditam, eámque ſingularem, & ab aliorum omnium concluſionibus magna ex parte diſcedentem comprehenſurus tertio eſt, uti *Phyſicam* quarto & ultimo volumine, cui præmittet Syntagma illud, *Plantarum, animantium & hominum Vita vegetativa Sol*, jam formis editum.

Vranometria. In hoc opere omnes vias à veteribus initas erroneas, aut ſaltem ſuſpectas oſtendit, & ne parallaxes, etſi infallibiles ſpeculativè, ab hac cenſura eximit, quoniam in Luna pluribus periculis ſubjecta eſt praxis: demonſtrat inde Tichonem ſomniaſſe illa omnia, quæ de Solis & Martis parallaxibus commentus fuit. Quamobrem à veterum & juniorum recedens methodo per lucem & umbram ſe ſubrigit, ut Planetarum intervalla metiatur.

Aſtronomia inſtaurata, demonſtrat eſſe falſas veterum has concluſiones, *Planetarum orbitæ ſunt circulares*; *æqualibus temporibus in ſua ſinguli orbita æquales arcus conficiunt*; *Cauſa & rationes motuum ſunt Mathematicæ*, &c. imo nec circulares, nec elypticas, ſed orales figuras in ſpatio eas deſcribere affirmat, aliquando intenſiùs, aliquando remiſſiùs, ſed debitis in locis propelli, & in ſuo motu à phyſicis cauſis dependere.

Tribunal Dedali, præmiſit ac demonſtrat leges Ἀρχιτεκτονικῆς, & poſtquã præclara aliqua Templi, Monaſterii & Palatii regii Scurialenſis laudavit ex profunda eorum ſpeculatione, atque elucidavit operã, pleráque alia totius Europæ, ac Romæ præſertim, in examen vocat, cenſorióque luſtrat oculo.

Ars militaris, multa comprehendit, quæ à Ducibus & Architectis prorſus ignorantur. Mathematica hæc omnia typis jam committit.

Theologica autem ſunt;

Hæreſis Ianſeniana; adverſus novatores hujus temporis.

Alcorani impugnatio, argumentis ab abſurdo & impoſſibili formatis oſtendit authorem Alcorani, quem *Deum* vocat Mahometus, ignariſſimum fuiſſe, imperitum Hiſtoriæ, Arithmeticæ, Geometriæ, atque Aſtronomiæ neſcium, tótque ac tam evidentes errores admiſiſſe, ut impoſſible ſit Averroem, Albumazarem & alios Mathematicos Arabes illi ſerió adhæſiſſe. Meminit author in quadam epiſtola ad Antonium Maiers Caramvelem, quæ LI. eſt inter eas, quæ editæ ſunt in altera parte *Theologiæ Regularis*.

Caramvelis Deus, queſtiones Sancti Thomæ, quæ in prima Parte de Deo agunt, exponit ac dilucidat.

Opinio probabilis, liber ab *Apologemate* & *Expoſtulatione* diſtinctus, omnia radicitùs examinans, quæ quæſtionem concernunt, præcipuéque an dentur probabiliores, aut minùs probabiles opiniones; hâc enim diſtinctione proſcriptã multæ ac moleſtiſſimæ controverſiæ ceſſabunt.

Apoſtolus. Specialis eſt liber, in quo S. Pauli epiſtolæ commentariis criticis ac Theologicis elucidantur. Sunt & alia ſimilia opuſcula, quæ aut ſeorſim edi poterunt, aut *Apoſtolo* adjungi.

IOANNES DE CARDENAS, Medicus, ut par eſt credere, ſcripſit-

Problemas *y ſecretos de las Indias.* an 1591. in 8.

Del Chocolate, *que provechos haga, y ſi es bebida ſaludable*, *o no.* Mexici an. 1609. Vtriuſque operis author eodem nomine appellatur; ideo hæc duo eidem adjudicavimus.

IOANNES DE CARDENAS, Hiſpalenſis, Ieſuitarum ſodalis, Profeſſor Philoſophus & Theologus.

Criſim Theologicam, *ſive Diſputationes morales ſelectas*, edit nunc Lugduni. Rector fuit collegii Marcienenſis.

IOANNES DE CARDONA, de Chriſti Ieſu amore ad Potentianam Mendoziam ſcripſit hujus titnli librum,

Notable de Amor. M.S. in 4. vidit Tamajus.

F. IOANNES CARDOSO, Luſitanus, Poe-

Portalegrenſis, fratrum Minorum ſodalis in provincia Algarbiorum, Oliſſiponenſibus religionis vindicibus à cenſuræ officio, triúmque militarium Portugalliæ ordinum regius, uti vocant, examinator; edidit vulgari gentis linguâ-

Iornada *da Alma Libertada, guiada no arriſcado e tempeſtuoſo mar do Mundo por Chriſto Piloto divino*: ad Pſ. CXIII. Vliſſipone per Gerardum à Vinea 1626. 4.

Ruth peregrina, *ſeus ſuceſos, e boa ventura moralizada ſobre à letra do ſagrado texto*. Vliſſipone an. 1628. 4.

Plures alios libros hunc ſcripſiſſe, ſacri argumenti omnes, ſcio à Georgio Cardoſo *Agiologii Luſitani* authore, qui refert exuiſſe eum poſtea Minorum habitum, & in Clericorum ſæcularium ſtatu remanſiſſe.

IOANNES DE CARMONA, Medicus, ac Philoſophus Hiſpalenſis, qui jam in *Ellerena* urbe munus perpetui Decurionis, Medicique Apoſtolicorum hæreticæ pravitatis Inquiſitorum geſſerat, publicavit-

Tractatum, an Aſtrologia ſit Medicis neceſſaria: cujus quidem quæſtionis inficialem ipſe partem ſequitur. Item-

Praxim utiliſſimam, ac ad curandam, cognoſcendámque peſtilentiam apprimè neceſſariam: ſive de Peſte & febribus cum puncticulis vulgo Tabardillo, adverſus Ioannem Fragoſum, qui negaverat peſtilentes eſſe hujuſmodi febres. Hiſpali ann. 1590. in 8. apud Franciſcum Perez, quæ quidem ſecunda editio eſt.

IOANNES CARO, Latinâ formâ dictus CARVS, ſcripſit quædam-

De las Aves *del Nuevo Mundo*. Ejus mentionem facit Gilbertus Longolius in *Dialogo ſuo de Avibus*; eúmq; reprehendit, quod mendax ſit, & barbarus in avium deſcriptione. Hæc *Bibliotheca Geſneriana Epitome*. Vnde hauſit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*.

IOANNES CAROLVS, Medicus Doctor, edidit-

Guitarra Eſpañola *de cinco ordenes*. Ilerdæ an. 1626.

F. IOANNES CARRILLO, Cæſaraugustanus, ordinis Minorum, Martini Abbatis Mont-Aragonis, qui & ipſe ſcriptis celebratur, germanus frater, provinciæ Aragonenſis bis Præfectus, Monialium ordinis excalceatarum Matritenſium, in hiſque Sereniſſimæ Margaritæ Auſtriacæ confeſſionibus aures præbuit, in hujus muneris geſtione vivis exemptus. Ad diutinam Theologiæ profeſſionem ſacræ pangendæ Hiſtoriæ curam geſſit, uti hæc oſtendunt ab eo edita;

Primera *y ſegunda Parte de la Hiſtoria de la Tercera orden de nueſtro Seraphico Padre S. Franciſco; con la Hiſtoria del milagroſo aparecimiento de la Imagen de Nueſtra Señora del Monte-Santo*. Pars prior edita eſt Cæſarauguſtæ an. 1610. in 4. poſterior autem 1613. 4.

La Hiſtoria *de S. Iſabel Infanta de Aragon y Reina de Portugal*. Cæſaraug. apud Ioannem Lanaja an. 1615. 4.

Relacion Hiſtorica *de la real fundacion del monaſterio de las deſcalças de Santa Clara de Madrid, de las vidas de la Princeſſa de Portugal D. Iuana de Auſtria ſu fundadora y de la Emperatriz Maria ſu hermana con un breve tratado de CXV. Santos de la Caſa de Auſtria y ſus elogios*. Matriti 1616. 4.

F. IOANNES DE CARTHAGENA, ex Societatis Ieſu presbytero nomen ſuum inter Franciſcanos regularis obſervantiæ profeſſus, è provincia Conceptionis, unde ei religioſi natales, ſuperiorum nutu ſe Romam contulit, longè à patria, & in conſpectu totius Eccleſiæ ac doctiſſimæ gentis, cui eximia quæque doctrinæ & artis in pretio ſunt, in prima eruditionis, judiciique commendatione ponendus. Quo nempe diutino Theologiæ Profeſſore S. Petri Montis-aurei cœnobium Tranſtiberinum, ubi commorabatur, auditoribus ſolito frequentius uſque ad hunc diem gloriatur. Paulo item Papæ V. charus fuit magnopere, gravibus & ſapientibus ejus reſponſis, doctrinæque ſæpius expertæ ac reſpondentis gratiæ atque laudi obnoxio. Neapolim aliquando accedens, ita ſibi Petrum Gironium Vrſaonis Ducem illius temporis proregem grata compede obvinxit, ut (ſi Ioannis Baptiſtæ Lauri *Orcheſtra* velimus credere) uter alteri eſſet charior, venerabiliórque, non planè diſpiceres. *Fovemus* (inquit ipſe Laurus) *nos libros ejus alieniſſimo illic* (Neapoli) *tempore defuncti, quondam in Divi Petri ad Montem-aureum voce & calamo Chriſtianè rhetorizantis*. Scripſit namque-

Propugnaculum Catholicum, De Iure Belli Romani Pontificis adverſus Eccleſiæ jura violantes, lib. IV ad Paulum V. P. M. ſuper tumultibus Venetis. Romæ 1609. 8.

Pro Eccleſiaſtica libertate & poteſtate tuenda adverſus injuſtas Venetorum leges &c. tomum I. in novem libros diviſum, ad eumdem Pontificem. Romæ ex officina Stephani Paulini 1607. 4.

Diſputationes in univerſa Chriſtianæ Religionis arcana. Romæ apud Alphonſum Ciaconem an. 1609.

Praxim orationis mentalis. Venetiis an. 1618. Coloniæ 1618. in 12.

Selectarum Diſputationum in quartum librum Sententiarum, tomum primum: in quo *de Sacramentis in genere, ac de inſtrumentali eorum efficacia diſertè* (vt Vvaddingus ait) *& copioſè pertractatur*; ad eumdem Pontificem. Venetiis eodem anno.

De

De Religionis Chriſtianæ arcanis Homilias ſacras cùm Catholicas, tum morales; tribus tomis, ſeorſim alibi, tandem Antverpiæ ſimul editis apud Kerbergium anno 1622. in folio.

De Antiquitate ordinis Carmelitarum. Hunc nondum vidimus typis commiſſum; at ſcimus iterum atque iterum Hiſpano ſermone donatum, ſemel ab Emmanuële Romano cum elucidationibus atque additionibus, ſecundóque ab Hieronymo Pancorvo Giennenſi ejuſdem inſtituti Carmelitarum ſodalibus.

Ineditum manſit (*Vvaddingo* atteſtante)

Homiliarum de Statu Pontificio & Cardinalitio, volumen unum. Item *Diſputatio* inſignis *contra latentem uſuram*; ad Paulum V. P. M. Incipit; *Ad interrogationem* &c. teſte Haroldo in *additionibus ad Scriptores Minorum Vvaddingi*.

Abiit author Neapoli ad piorum ſedes è domo Sanctæ Mariæ novæ anno MDCXVII. in ſacello Sancti Iacobi de Marca ſepulturâ donatus.

IOANNES DE CARVALHO, *Luſitanus*, edidit, cùm eſſet Profeſſor Iuris Canonici Conimbricæ,

De Quarta Falcidia & Legitima. Conimbricę 1631.

In Cap. Raynaldus de Teſtamentis.

F. IOANNES DE CASTAÑIZA, Benedictinus monachus ex monaſterio antiquiſſimo S. Salvatoris de Oña veteris Caſtellæ, inſignis vir ſuos inter ſodales pietate ac literis; quarum commendatione, cùm ordinis ſui, hoc eſt, Hiſpanæ Congregationis, Concionator, ut vocant, generalis, deindéque & regius Philippi II. Eccleſiaſtes, tum etiam Cenſor Theologus apud Apoſtolicos Fidei Iudices, qui in ſupremo Senatu ſedent, creari dignus apparuit. Extare ab eo hæc opera novimus;

De la Perfeccion *de la vida Chriſtiana*. Quod opus vernaculè apud nos editum Latinè tranſtulit Iodocus Lorechius, Pariſiiſque edidit apud Petrum de Breſchè an. 1644. in 8. recuſum poſteà Francof. cum titulo *Pugnæ Spiritualis, ſive de perfectione*. an. 1662. Alii, ut lego, in Italicam & Germanicam linguam verterunt.

La vida *de San Benito, que S. Gregorio Magno dexò eſcrita en Latin, traducida en vulgar con las vidas de ſus dos Diſcipulos San Mauro y S. Placido*. Salmanticæ 1583. 8.

Aprobacion *de la Regla y Orden de S. Benito en algunos Concilios, lugares del Derecho, y Letras Apoſtolicas; con un Catalogo de Principes y Doctores Ortodoxos y Santos, que an florecido en ella en todo genero de virtudes y ciencia*. Salmanticæ apud Lucam Iuntam anno 1583. in 8.

Hiſtoria *de S. Romualdo Padre y Fundador del orden Camaldulenſe, que es una idea y forma perfecta de la vida ſolitaria*. Matriti an. 1597. in 4. Hanc in Italicum convertit Timotheus à Balneo atque edidit Venetiis apud Dominicum Imbertum. 1605. 4.

Batalla eſpiritual. Hoc opus ideò hic ſiſtimus, quia Belgicè editum Gerardo Zoes interprete novimus *Pugnam ſpiritualem*, ſive hujus tituli librum ex Ioannis Caſtañizæ Benedictini opere. Sed idem hoc videtur cum libro de *Perfectione*, ut annotavimus. Tribui quoque huic eidem ſolet.

Declaracion *del Padre nueſtro*. anno 1604. Itémque.

Vida *de San Bruno*. . . . . . .

Edidit certè is, è ſitu ac tenebris cujuſdam Bibliothecæ in lucem vindicans,

Inſinuationum divinæ pietatis libros quinque, jam olim ex Theutonico in Latinum ſermonem converſos, in quibus Vita & Geſta S. Gertrudis monialis ordinis S. Benedicti continentur, novâ authoris operâ correctos & ſcholiis illuſtratos, unà cum *Vita ejuſdem Sanctæ Gertrudis* ex variis authoribus collecta. Cui accedunt *Nonnulla ejuſdem Sanctæ Virginis exercitia* cum *ſcholiis*. Matriti ann. 1599. in 4.

Vitâ ceſſit vir eximius Salmanticæ, in cujus urbis monaſterio Vincentii Martyris nomine appellato diu vixit, anno exacti ſæculi XCVIII. Meminit ejus non ſine ingentis cujuſdam laudis ſignificatione Antonius de Jepez Benedictinorum Chronographus tomo VI. *Hiſtoriæ* ad annum MDXCVIII. fol. 337. & tomo VII. ad annum MCXLIII. fol. 346. quo loco inſcriptionem ſepulturæ ejus adducit.

D. IOANNES DE CASTELBRANCO, Luſitanus, Eduardi Comitis primi *de Sabugal* filius, ſcripſit ſermone illius gentis vernaculo.

Arte de *Grammatica Latina nuevamente ordeada em Portugues*: quam protulit in lucem Fructuoſus Pereira monachus Benedictinus authori nuncupatam. Oliſſipone ann. 1636. apud Petrum Craesbek. in 4.

IOANNES CASTELLANOS, Sacerdos Tunxenſis in America, ſcripſit opus metricum hoc titulo,

Varones *iluſtres de Indias*; tribus partibus, quarum prima tantum vidit hactenus lucem, anno 1589. in 4. Alteram tertiámq; manu exaratam nonnuſquam adſervari teſtibus oculatis credo. Sed & quartam laudat D. Thomas Tamajus in *Collectione librorum Hiſpanicorum*. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica* tit. III. occidentalis partis, refert ſecundam hujus operis partem eſſe apud Ludovicum Tribaldum Toletum Chronographum regium Indiarum: quæ quidem poſtea

fuit

fuit penes Laurentium Coccum oppidi Sancti Laurentii in campo provinciæ Vmbriæ civem, qui N. Campegio Nuntio Apoſtolico Matriti fuit à ſecretis, eáque manu ipſius Tribaldi ſcripta, quod lego in notis ejuſdem Cocci margini *Bibliothecæ Indicæ*, quam ex ejus defuncti libris comparavimus, affixis.

D. IOANNES DE CASTILLA & AGVAIO, Cordubenſis Eques, atque ejuſdem urbis Decurio, munus ſibi commiſſum non ſatis dignè viſus ſibi gerere, niſi & aliis viam muniret publicæ rei utiliter adminiſtrandæ, ſcripſit-

El Perfecto Regidor; ad Franciſcum Mendozam Aragoniæ Architalaſſum. Salmanticæ apud Corneliũ Bernardũ 1586.8.

D. IOANNES DE CASTILLA, Palentinus natu, Iuriſconſultus, Salmantinæ Eccleſiæ Præſul, ſcripſiſſe dicitur-

In Cap. Grave, de Pœnis, Commentarium: quē vidiſſe ſe in ejuſdem Eccleſiæ Salmantinæ Bibliotheca refert Ægidius Gonzales Davila in iſtius *urbis Hiſtoria* lib. III. cap. XX.

Abiit ad plures Palentiæ an. MDX.

IOANNES DEL CASTILLO, Gaditanus, Pharmacopola, publici juris utiliter fecit è Gallico vertens-

Pharmacopea *Pariſienſe parafraſeada por el Doctor Briſon Bauderon*. Gadibus 1621.4.

D. IOANNES DEL CASTILLO SOTOMAIOR, Matritenſis, oriundus ipſe è montanis Burgenſibus, patrem habuit Ioſephum Guillen del Caſtillo in Conventu Iuridico Hiſpalenſi criminalium cauſarum IIII-virum eâ memoriæ excellentiâ, uti fama eſt, vigentem, ut Bibliorum ſacrorum codicem atque omnes Senecæ epiſtolas recitare poſſet; patruum verò Gomezium à Leone Pincianæ Curiæ Senatorem, cujus alicubi nepos meminit. Qui quidem operâ juris ſtudio Salmanticæ navatâ, poſt literarium, ſolemnéque in quadam Ciſtercienſium ſodalium domo annorum aliquot ſeceſſum, ad Complutenſem Academiam ſe conferens, Pontificios ibi Canones priùs pomeridianis horis, pòſt antemeridianis, primarius ſcilicet Anteceſſor de ſuperiore loco interpretatus eſt. In hoc militiæ ordine is merebat, cùm *De Vſufructu*, hoc eſt, primum ſuarum *Iuris lucubrationum* volumen typis edidit. Porrò ab Academicis velitationibus Curiæ traditus, ſeu magis negotiorum æſtuanti caveæ immiſſus, cùm apud Gallæcos, tum in Hiſpalenſi Prætorio, deindéque & in Curia urbis Granatenſis locum ac dignitatem Senatoris graviter ſuſtinuit; eò magis laude dignus, quòd in actuoſiſſimæ hujus vitæ exercitatione perpetua & curis publicæ rei plena nil remiſerit à commentandi, publicandique *Controverſiarum Iuris* libros antiqua opera & induſtria. Demum in Senatu Matritenſi regiarum rationum adminiſtrandarum jus inter Patres dixit. Controverſiarum laudatum opus multâ lectione virum, atque indefeſſo ſtudio in publicum proficiendi, valdéque contritum, exercitatúmque in literis & negotiis legalibus, authorem ſuum ambigere non ſinit. Quod quidem tale eſt,

Quotidianarum Controverſiarum Iuris lib. V. ſive volumina octo, hoc ordine;

Primum de Vſufructu: ad D. Ioannem de Acuña ſupremi regii Senatus Præſidem. Compluti apud Ioannem Gratianum anno 1603. in folio. Acceſſerunt- MLX. *Iuris Aſſertiones ab authore olim publicè propoſitæ ac propugnatæ.* Tomum hunc Francofurtenſes in Germania ediderunt anno 1619. in 4. & Veneti apud Turrinum an. 1645. folio.

Secundum, Variarum in Iure Quæſtionum. Compluti 1605. in folio.

Tertium, Diverſarum etiam *Quæſtionum, præſertim circa repræſentationem in fideicommiſſis & primogeniorum ſucceſſione*. Matriti 1611. in folio.

Quartum, De Conjecturis atque interpretationibus ultimarum voluntatum. Prima hæc pars Granatæ an. 1619. folio. deinde-

Quintum, De iiſdem Conjecturis & Interpretationibus, pars ſecunda, Gaſpari Guzmano excellentiſſimo Comiti Olivarum nuncupata. Granatæ ann. 1627. fol.

Sextum, ſive de iiſdem Conjecturis &c. pars III. Ibidem eodem anno.

De Tertiis Catholicis Hiſpaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus, quæ decimantur, debitis, Philippo IV. Hiſpaniarum Regi oblatus, ſeptimus atque ultimus tomus vivo authore prodiit Matriti anno 1634. fol.

Octavus de Alimentis, poſthumus novè lucem vidit, cum aliis ſeptem, Lugduni apud Laurentium de Aniſſon & Ioannem Baptiſtam Davenet. ann. 1658. folio. Huic de *Alimentis* operi Ioannes Paulus Melius Conſiliarius ſtatus Ducis Mantuæ *Additiones & Obſervationes* fecit, unáque Deciſionibus S. Rotæ Romanæ ad rem pertinentibus locupletavit: quæ Lugduni prodierunt ſumptibus Laurentii Aniſſon 1667. fol.

D. IOANNES DE CASTRO, Luſitanus, forſan ille, qui pro Rege Indicum Portugalliæ Imperium rexit; laudatur eo quòd ſcripſerit-

Commentarios *da India*; Luſitanè: Antonio Leonio teſte in *Bibliotheca Indica Orientali* tit. II.

IOANNES DE CASTRO, in oppido Cordubenſis tractus *Bujalance* ortus, & Cordubæ civis ac Pharmacopola, edidit-

Hiſtoria *de las virtudes y propriedades*

del Tabaco, y de los modos de tomarle para las partes intrinſecas, y de applicarle a las extrinſecas. Cordubæ apud Salvatorem de Cea anno 1620. in 8.

IOANNES DE CASTRO SALINAS, in Hiſpanicum convertit, atque edidit -

Ocho vidas *de Plutarcho*. Coloniæ apud Arnaldum Birckman. 1562. fol.

D. IOANNES CAVALLERO DE CABRERA, Limenſis, in Peruano regno patriæ Eccleſiæ Canonicus, peragendarũ concionũ laude per eum tractum florebat, cũ ad Hiſpaniam eccleſiaſticorũ negotiorũ causâ veniens immaturâ morte obiit Hiſpali ann. MDCXL. D. Blaſius Cabrera D. Iacobi eques poſthumum publicavit fratris quoddam opus; nempe -

Sermones *á diferentes intentos*. Matriti an. 1649. 4.

IOANNES CAVANILIUS (an CAVANILLES, quod Valentini regni cognomen eſt ſatis ſplendidum?) laudatur ex quodam opere, quod non vidimus,

De Sacro Oratore.

F. IOANNES CAXICA, Cantaber, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, vir eximiæ pietatis apud Indos degens, non minùs quàm XXXII volumina prelo idonea reliquiſſe dicitur in Bibliotheca cœnobii Limenſis, authore Calancha lib. IV. *Hiſtoria Peruanæ ordinis Auguſtiniani* cap. XII. Deceſſit poſt annum MDXCI. in oppido *Caxabamba*.

F. IOANNES DE CAZALLA, Franciſcanus provinciæ Angelorum, Veræ-crucis (Vvaddingus ait) in India Epiſcopus, ſcripſit -

Lumbre *del Alma, de los beneficios de Dios y de la paga que ſe les debe*. Hiſpali per Ioannem Cromberger. 1628. 8.

F. IOANNES DAS CHAGAS, Luſitanus, ordinis Minorum reformatorum provinciæ *de Rabida* nuncupatæ, ſcripſit -

Triumfos *de la Evangelica Pobreza del orden de S. Franciſco*. Vliſſipone 1625. 4.

Supplicem libellum ad Gregorium XV. Papam, ſeu Diſcurſum in quo probatur non expedire quòd Religioſi Franciſcani excalceati habeant Vicarios generales. Vliſſipone apud Craesbek an. 1622.

Apologeticum de uſu Syndicorum. Ibidem apud Antonium Alvarez anno 1630.

Miniſter fuit ſuæ provinciæ, quem pietatis & dignitatis nomine laudatum non mediocriter dimittit Vvaddingus.

F. IOANNES CHIRINOS, Granatenſis, ex fratribus religioſis Sanctiſſimæ Trinitatis, S.T. Magiſter, apud Cordubenſes Fidei Iudices à conſiliis miniſter, nec non & Granatenſes; edidit -

Sumario *de las perfecciones que a tenido la Igleſia desde ſu principio*. Granatæ apud Rene Rabut an. 1593. 4.

Floruit ad annum MDXCV. De patria mihi author eſt D. Franciſcus Pedraça in *Granatenſi Hiſtoria*.

IOANNES CHRISTOPHORUS CALVETE DE ESTRELLA, natu Barcinonenſis vulgò audit; In *Hiſtoriis* tamen *Aragonenſibus* Lanuzæ volum. II. lib. V. cap. VI. reperio *Sariñena* ortum hujus regni oppido ex ſorore Ioannis de Quintana Montis-Aragonis Abbatis, ac Cæſari Carolo à confeſſionibus, Barcinonem in pueritiæ annis delatum fuiſſe; itèmque ab eodem Quintana avunculo, cùm jam literis latinis, diſciplinarúmque amœniſſimis excoluiſſet animum, in Curiam introductum, ubi præſtantiâ ingenii atque eruditionis, miráque ſive Latini, ſive Hiſpani ſermonis, tam ligati, quàm pede liberi facultate non vulgarem ſibi apud omnes exiſtimationem peperit. Quapropter (à Carolo-ne, an à Philippo filio mihi incertum) Chronographi regii partes Indicarum in rerum deſcriptione, ut fama eſt, gerendas ſuſcepit, munerèque iſto laudabiliter functus eſt, ſive Latino ad Cæſaris Iulii proximam imitationem, ſive vulgari, proſaico ſtylo, carminibúſq; elegantiſſimis, quibus res eorum geſtas, quos celebrare vellet, complecti ſolebat. Foras emiſit Latii ſermone -

Aphrodiſium expugnatum: cui *Notas* addidit Bartholomæus Barrientos Granatenſis, humaniorum literarum Salmanticæ Profeſſor, ediditque ibidem ann. 1566. in 8. Qui quidem Calveti authoris puritatem in loquendo, ordinem ac prudentiam in diſponendo & narrando, adductus Frederici Furii Cæriolani, Corneliique Scepperi teſtimoniis, NicolaiqueGrudii Poëtæ elogio non vulgariter laudat, adjungens Gallicè atque Italicè extare converſum, atque idem Hiſpanè Didaci Gratiani Regi à ſecretis operâ; idémque ſimul cum Laonico Græco antiquo, aliiſque præſtantiſſimis authoribus à Ioanne Oporino Baſileæ typis excuſum. Didaci certè Gratiani interpretatio prodiit Salmanticæ anno 1558. in 8. cum hoc titulo. *La Conquiſta de la ciudad de Africa en Barberia*.

Encomium ad Carolum V. Cæſarem. Antverpiæ apud Ioannem Bellerum anno 1555. 8.

Munuſcula ad Didacum Eſpinoſam S. R. E. Cardinalem. Antverpiæ in 8.

Ad Ferdinandum Alvarum Toletum Albæ Ducem Encomium. Ibidem apud Plantinum an. 1573.

Hiſpanè autem -

Viage que el *Principe D. Felipe hizo deſte*

deſde Valladolia haſta los eſtados de Flandes cõ relacion particular de los recebimientos, que ſe le hizieron, y de otras coſas. Ibidem an. 1552. in folio. Hinc Ludovicum Guicciardinum ad deſcribendas Belgii provincias pleraq; hauſiſſe obſervavit Schotus.

El Tumulo *Imperial adornado de Hiſtorias, Letreros y Epitafios en proſa y verſo Latino.* Pinciæ anno 1559. in 4. ſive Deſcriptionem exequiarum Caroli Cæſaris Pinciæ celebratarum.

Spem fecerat enarrandi ex munere res Indicas, commentariáque, de Peruanis maximè, pangendi, cujus partem, licet metricam, in ſchedis ab eo relictam vidimus hoc titulo,

De Rebus Vacca-Caſtri, librum primum verſibus endecaſyllabis, cum *Strena,* ſive nuncupatione ad *Petrum Caſtrum Quignonium,* qui poſteà fuit Hiſpalenſis Antiſtes, ejus filiũ. Incipit. *Dic cæli Vrania decus coruſci - Num noſti rutilum Canopum & ſtellas-Orbis auriferi novi micantes-Auſtralémque polum, viaſque vaſti-Ignotas maris, Indicáſque terras. &c.* Mille quadringentorum verſuum opus eſt, quod Hiſpali ſervabat Martinus Vaſquius Siruela Chathedralis Eccleſiæ olim Portionarius, eruditione vir præſtanti, amicus noſter.

Non dubito quin de noſtro etiam concepta ſint Antonii Queſadæ Juriſconſulti hæc verba è cap. *Quæſtionum Iuris XXXI. Vir eruditiſſimus Chriſtophorus Stella libro nuncupato El Exul, quem juſſu Philippi Catholici Regis ſcholiis, declarationibus, ſignis ac figuris aſtrorum ſumma cum diligentia illuſtravit, quem nondum typis excuſum hic Salmanticæ adſervat.* Hæc ille; quæ quidem quò pertineant, conjectari neſcio. Vidiſſe quoque ſe apud illum *Panegyrica varia,* Schotus annotatum reliquit. Salmanticæ forſan profitebatur, quo tempore vitæ poſtremum diem incurrit; ſepultus quippe in S. Eulaliæ paræciali Eccleſia ejuſdem urbis ante annum MDXCIII. ab Ægidio Gundiſalvi Davila in *Hiſtoria* ſeu *Theatro Eccleſiaſtico Salmantino* in fine cap. XXVIII. fuiſſe refertur.

IOANNES CHRISTOPHORVS DE SVELVES, Aragonenſis, in Cæſarauguſtanâ Academiâ ſacrorum Canonum Profeſſor, & Advocatus celeber edidit-

Deciſiones; duobus tomis. Cæſarauguſtæ an. 1641. & 1642.

Conſiliorum ſemicenturiam. Ibidem 1642. Hiſpanéque-

Iluſtracion *y defenſa del Privilegio de Veinte.*

D. IOANNES CHRYSOSTOMVS DE VARGAS MACHVCA, natus in Aragoniæ regno, ex Advocato Curiæ Cæſarauguſtanæ, ac juris civilis in ejuſdem urbis Schola ex cathedra, quam Codicis vocant, Profeſſore Locumtenens (proprium nomen muneris eſt) Curiæ Iuſtitiæ iſtius regni, quod per tot annos re ipsâ fuit expertus circa ſyndicatus ejuſdem Iuſtitiæ Aragoniæ atque ejus Locumtenentium, ſive Curiæ Iudicum, formam & praxim, quæſtionéſque in hoc difficili ac peculiari hujus gentis negotio quotidie recurrentes, explanare voluit, ſcribens linguâ vernaculâ-

Conſideraciones practicas *para el Syndicado del Iuſticia de Aragon, ſus Lugartenientes, y otros oficiales;* duobus tomis. Neapoli apud Ludovicum Cavallum anno 1668. in folio.

Hoc nimirum tempore, quo poſt geſta quoque, extra Aragoniæ regnum, in Sardinia civilis Curiæ Iudicis & Majoricæ Advocati fiſcalis, & patrimonialis munera Dicaſterium Neapolitanum S. Claræ appellatum jam pluribus annis ex Conſiliariis unus literis & probitate morum exornat.

D. IOANNES CHVMAÇERO & CARRILLO, patriâ ex oppido *Valencia de Alcantara* Caurieñſis diœceſis, Franciſci regii Caſtellæ & Cameræ Senatoris filius, S. Iacobi Eques, ineunte hoc ſæculo inter ſodales Bartholomæani Salmantinæ Academiæ collegii Iuris artem profitebatur, obtentis ex ordine cathedris, quas vocant Codicis, Voluminis & Veſperorum. Poſt hæc ſcilicet natum reipublicæ gerendæ virum frequentibus honoribus cumulavit Philippi utriuſque III. & IV. Regum noſtrorum providentia. Nam primò Granatenſis Senator fuit, mox Conſilii Ordinũ cùm Fiſcalis Advocatus, tum Senator, inde etiam Fiſcalis in ſupremo Caſtellæ Conſilio, atque in eo itidem Senator, accedente poſt aliquot annos ampliſſimo Cameræ, hoc eſt, munerum omnis generis, quæ à Rege conferuntur, diſtributione. Talis erat cum pro graviſſimis expediendis eccleſiaſticæ rei negotiis Romam anno MDCXXXIII. venire juſſus in comitatu Dominici Pimentellii Cordubenſis Epiſcopi honorificentiſſimâ apud Vrbanum VIII. P. M. Legatione perfunctus eſt. In reditu, decennio tamen exacto, hoc eſt, anno DCXLIII. ſupremum Caſtellæ Senatum regere, hoc eſt, ſummum inter nos togæ munus adminiſtrare, præcipitur; ac poſt aliquot annos eo quoque decedere. Matriti eodem loco, ubi rerum ſummæ præfuerat, privatam egit vitam, non minori cum laude, quàm olim publicam egerat, doctrinæ, prudentiæ, integritatis in maximis quibuſque rebus exercitæ & approbatæ meritis alia adhuc majora pietatis, mundanarum rerum & faſtigiorum contemptus, animi magnitudinis & conſtantiæ merita in conſpectu aulæ totius, & cum admiratione omnium, adjungens. Ediderat olim, dum profiteretur Salmanticæ,

Selectarum Iuris Diſputationũ Dodeca-

dem. Ibidem in 8. Poſteà occaſione rerum in Portugallia turbatarum -

Pro Legitimo Iure Philippi IV. Hiſpaniarum & Portugalliæ Regis. in 4.

Natum deinde fuit ab eo in Legatione Romana -

El Memorial *de ſu Mageſtad Catolica que dieron à nueſtro muy S. Papa Vrbano VIII. D. Frai Domingo Pimentel Obiſpo de Cordoba y D. Iuan Chumacero y Carrillo de ſu Conſejo y Camara en la Embaxada a que vinieron el año de DCXXXIII. incluſo en el otro, que preſentaron los Reinos de Caſtilla juntos en Cortes el año antecedente ſobre diferentes agravios que reciben en las expediciones de Roma &c. Reſpueſta que entregò Monſeñor Maraldi Secretario de Breves &c. Replica, que entregaron los miſmos a ſu Santidad reſpondiendo al deſcargo, que ſe propuſo en cada uno de los Capitulos:* octoginta foliis in folio.

Obiit Iulio menſe an. MDCLX.

IOANNES CLEMENS, Aragonus, dum in Granata urbe liberalium artium præcepta traderet diſcipulis, ſcripſit librum -

Super Prædicamenta Ariſtotelis cum eorumdem perutili & familiari Textus explanatione, & præcurſoriis ad omnem Logicam & Philoſophiam præneceſſariis quæſtionibus: in quo plurima aperiuntur ſuper doctrina Thomæ, Scoti, & Nominalium; Compluti anno 1544. in folio. Civem hunc regni ſui agnoſcit Vincentius Blaſcus volum. II. *Hiſtoriar. Aragonenſium* lib. V. cap. XXXVIII.

D. IOANNES COLOMA, Toparcha de *Elda*, Caſtelli *de Alicante* in Valentiæ ora maritima Præfectus, Sardiniæ Prorex, edidit -

Decada *de la Paſion de Ieſu Chriſto; Cantico de ſu glorioſa Reſurrection, en tercetos;* Calari Sardiniæ apud Vincentium Semberinum an. 1576. in 8.

F. IOANNES A CONCEPTIONE, ex *Freſneda* oppido Burgenſis diœceſis, fratrum excalceatorum Sanctiſſimæ Trinitatis Congregationis Hiſpanæ ſodalis, Theologiæ olim Lector; Miniſter deinde Complutenſis collegii, Procurator generalis, cùm hæc ſcribuntur, in Curia Romana, ſcripſit -

Compendium operum moralium P. F. Leandri de Sanctiſs. Sacramento. Lugduni anno 1660. in 8. ex quinque ſcilicet voluminibus hactenus in lucem editis:

Ætatem agit LII. annorum.

F. IOANNES A CONCEPTIONE, Luſitanus, ordinis Minorum, ſcripſit -

Tratado *de la Provincia del Algarbe.* Cujus ut M.S. meminit Cardoſus in *Agiologio* XXIII. Aprilis.

F. IOANNES DE CORDOBA, Americanus, ordinis Prædicatorum, ſcripſit atque edidit -

Vocabulario *en lengua Zapoteca.* Vulgaris hæc eſt in Valle *Guaxaca* Novæ Hiſpaniæ.

Provinciam Novæ Hiſpaniæ rexit Præfectus circa annum MDC.

IOANNES DE CORDOBA MESSIA, Americanus, Limenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, vir doctus, ſcripſit, ut refertur in *Ieſuitarum Bibliotheca*,

Volumen Regularum & monitorum ſpiritualium.

IOANNES CORNEJO, Medicus Doctor, Matriti agebat, opúſque artis ſuæ faciebat, ſcribens circa annum MDXCIV.

Diſcurſo *y deſpertador preſervativo de corrimientos, y enfermedades dellos:* Ad Clementem VIII. Papam. Itémque -

Diſcurſo *particular preſervativo de la gota:* ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem. Item *Otro Diſcurſo preſervativo de la gota: modo del oro potable: virtudes del Lentiſco.* Matriti ſimul in 4.

D. IOANNES CORTES, ſcripſit -

Apologia *por la Medicina.* Matriti anno 1638.

IOANNES CORTES DE TOLOSA, Matritenſis, ex familia regia Palatina, ſcripſit -

Lazarillo *de Manzanares; y cinco novelas.* Matriti apud Alphonſum Martinum an. 1620. 8.

Diſcurſos morales *de Cartas y Novelas.* Cæſaraugustæ apud Ioannem de Lanaja 1617. 8.

F. IOANNES DE COSCOJALES, Cantaber, ordinis Eremitarum ſodalis, reliquit ſcriptam diligenti quamplurium annorum induſtriâ -

Hiſtoria *de Viſcaia, Alaba y Guipuſcoa:* quam conſtare non minùs mille & quadringẽtis chartæ foliis affirmavit mihi Dom. Ioſephus Pellizer de Tovar regius Chronographus, aſſervarique in monaſterio ordinis Eremitarum Villæ, ut vocant, *de Bilbao.*

IOANNES COSTA, Aragonenſis, vir non ſolùm humanioris totius literaturæ, ſed & utriuſq; juris eximiè peritus, circa annum ſuperioris ſæculi LXXVIII. Rhetoricam docebat artem Salmanticæ. Hinc Cæſarauguſtam evocatus in hac ſchola civile jus profiteri cœpit renuntiatus jam Academico ſtylo legum Doctor. Diem verò ſuum interim obeunte Hieronymo Blanca, qui in conſcribendæ patriæ Hiſtoriæ munere Hieronymo Çuritæ V. C. ſucceſſerat, nomen ſuum inter competi-

petitores vacantis honorificentiſſimi loci nō ſolùm Coſta dixit, ſed egregio ſpecimine ſui edito in eo, quem *De conſcribenda Hiſtoria* commodùm publicavit, libro Aragonenſibus, ut vocant Deputatis, ſive reipublicæ Adminiſtratoribus ante alios ſe probavit, cujus induſtriæ ac fidei hæc res committeretur. Tertium ergo à Çurita egit iſtius regni Chronographum: ſcripsitque -

De conſribenda rerum Hiſtoria, libros duos; quibus continentur totius Hiſtoriæ Inſtitutionis breviſſima & abſoluta præcepta. Cæſarauguſtæ anno 1591. 4. typis Laurentii de Robles.

Orationem in laudem literarum habitam in Academia Cæſarauguſtana. Ibidem ann. 1587. in 8.

De utraque Inventione Oratoria & Dialectica, libellum. Pampelone apud Thomam Porralium an. 1570. 8.

Vernaculo item idiomate -

El Gobierno *del Ciudadano*. Salmanticæ priùs, deinde Cæſarauguſtæ an. 1584. in 8. Latinum prodiit opus interprete Adamo Preyelio Germano, unà cum *Ioannis Marnixii* Baronis Potæi è Gallico *Inſtitutione viri publici*, alteriúſque, neſcio cujus ex Italico *Inſtitutione viri Aulici*, nuncupatum ipſum *Inſtitutio viri privati*. Francofurti an. 1647. in 8. de quo Interpres in præfatione: *Dedit Hiſpania hunc libellum* (ait) *ad modum videlicet Iuſti Lipſii in Politicis, niſi quod authores ſuppreſſit, & omnia aliena arte fecit ſua*. Et mox *Eo autem plauſu eſt exceptus ab ipſis incunabulis ut Gallos in admirationem, atque adeò amorem ſui excitarit, domi licèt divites iſtius ſupellectilis. Hinc ſua veſte amicierunt, quæ patriæ parum cederet*. Vertit & ipſe in Hiſpanicum, ut nonnuſquam lego,

Los Dialogos *de Amor de Leon Hebreo*. Hiſtorica alia de ſui temporis rebus latent.

F. IOANNES DE COVEÑA, fratrum Minorum ſodalis, dedit ad Duumviros & Senatum oppidi *Almonacir de Zurita* Calatravenſis ordinis, populares fortè ſuos,

Arte de regir *la Republica, o buen regimento de pueblos*: Scripſit quoque -

Remedio *de Pecadores*. Compluti apud Sebaſtianum Martinez 1572. in 12.

F. IOANNES A CRVCE, Talaverenſis, Dominicanus ex ampli iſtius ac nobilis municipii domo, initio hujus ſęculi floruit ſtudio maximè moralis Theologię, diverſus quidem ab alio cognomine, ejuſdémque ordinis Prędicatorum ſodali, ſed antiquiore. Commentatus eſt.

De Statu Religionis, & de Privilegiis, quibus à Summis Pontificibus eſt decoratus, Epitomen. Matriti 1613. 8. Coloniæ 1619. Venetiis apud Ioan. Guerrilium anno 1620. in 8. Poſteà edidit -

Directorium Conſcientiæ; duabus partibus. In prima per ordinem præceptorum Decalogi agitur de omnibus materiis moralibus, in ſecunda de Sacramentis. Matriti anno 1620. in 4. Toletique 1624. in 4. tandem Matriti in fol. an. 1648. addito *Barnabæ Gallaci* ejúſdem ordinis *Tractatu de Conſcientia*. Opus authori ſuo triginta annorum ſtudiis conſtitit, veréque nucleum continet totius doctrinæ moralis S. Thomæ.

F. IOANNES A CRVCE. ordinis Prædicatorum, quem in Matritenſi Monaſterio fuit amplexatus, in Portugallia diu ſubſtitit domeſticorum quibuſdam Præfecturis occupatus, religione autem doctrináque admodum venerabilis, laudatus eo nomine ab Antonio Senenſi æquali & noto. Scripſit-

Chronica *de la Orden de Predicadores*. Oliſſipone anno 1567. in folio. priorem ſcilicet operis totius portionem: ſecundum namque hujus volumen Salmanticam ad ſuos remiſiſſe, ut ederetur ibi, affirmat Senenſis.

Dialogo *ſobre la neceſſidad, obligacion y provecho de la oracion, y de las obras virtuoſas y ſantas ceremonias que uſan los Chriſtianos; con un ſermon de San Chriſoſtomo ſobre el Pſalmo XLI. y un Tratado de Vincencio Lirinenſe, que hazen al propoſito del Dialogo, trasladado por el miſmo autor*. Salmanticæ apud Ioannem de Canova an. 1555. in 4. Húncque ab authore ipſo fuiſſe in Latinum ſermonem converſum Antonius Senenſis ab eodem corám accepit.

Vertit etiam è Latino -

La Hiſtoria *de la Igleſia, que llaman Eccleſiaſtica y Tripartita*; (quæ *Caſſiodori Senatoris* eſt è tribus Grçcis Chronographis *Socrate, Sozomeno & Theodoreto* deſumpta) ad Ioannem Luſitaniæ Regem III. Hæc bis commiſſa fuit prelo, cùm abſque nomine authoris, Oliſſipone ann. 1541. in fol. tum Conimbricæ eo jam oſtenſo an. 1554.

Suma *de los Myſterios de la Fee de Fr. Franciſco Titelman*; cum aliis. Salmanticæ apud Andream de Portonariis ann. 1555. 8. Inter hæc legitur. *Una carta de Eucherio Obiſpo Lugdunenſe a Valeriano, en que le amoneſta el menosprecio del mundo*. Quam adtexuit Ludovicus Granatenſis ſuis operibus poſt illud *Guia de Pecadores* nuncupatum, laudato interprete Crucio.

Treinta *y dos Sermones, en que ſe declaran los mandamientos de la Lei de Dios y articulos de la Fee y Sacramentos*. Compluti an. 1568. in 8.

F. IOANNES DE CRVCE, vulgò DE LA CRVZ, natus in oppido non ignobili Caſtellæ veteris *Ontiveros* diœceſis Abulenſis, Carmelitis aggregatus fuit Medinæ Campi jam inde quaſi initiatus ſtrictiſſimæ illi monachatus formæ, quam ſequenti tempore & obſer-

obſervavit ipſe, & quaſi princeps & author fuit, ſaltem exemplar aliis, ut obſervarent. Huic enim magna illa reformatrix Thereſia de Ieſu, quæ divinitus animata revocavit in uſum primitivā obſervantiæ ſtrictioris regulam, primo impoſuit, ut aliis dux, & inſtrumentū eſſet ſpiritualem vitam ſub aſperrimā iſta, cui hodie ſubjacent Carmelitæ nudipedes, vivendi normā ſeriò & alacriter perſequendā. Cujus eximiam ſanctitatem comprehendere brevi elogio vix eſt ut debeam, cum pro omnibus ſit Sanctæ Fundatricis hoc teſtimonium eidem factum. *Ioannem* ſcilicet dicebat *unum eſſe ex purioribus & ſanctioribus animabus, quas Deus in ſua haberet Eccleſia, qui & ditiſſimos divini luminis, puritatis ac cæleſtis Sapientiæ theſauros ei infuderat.* Scripta ejus altiſſimam cœleſtium bonorum cognitionem, ac perfectiſſimam terrenorum omnium ſuique ipſius renuntiationem continent, ac præ ſe ferunt eáque ſpeciali quodam myſticæ Theologiæ charactere notata miris modis pietatem ſui authoris manifeſtant, aliorum promovent. Hæc ſcilicet,

Subida del Monte Carmelo; tribus libris; ſequitúrque ejuſdem argumenti & excellentiæ-

Noche obſcura del Alma, duobus libris; ſive de munienda undique via ad perfectam ſpiritus cum Deo unionem. Conſequitur aliud-

Llama de Amor viva, nuncupatum opuſculum: itémque-

Cantico eſpiritual *entre la Alma y Chriſto ſu eſpoſo con ſu declaracion*. Matriti hæc ſimul apud hæredes Viduæ P. de Madrigal anno 1619. in 4. priúſque Barcinone apud Cormellas 1619. 4. Italicè dedit omnia hæc opera Alexan. à Ieſu ejuſdem inſtituti Leonis XI. Papæ conſobrinus; Latinè quoque Andreas à Ieſu Polonus, Coloniæ apud hæredes Bernardi Gualteri 1639. 4.

Sãctiſſimè obiit diē ſuum Vbetæ in Bœticà XIV. Decemb. MDXCI. ætatis ſuæ XLIX, religioſæ Reformatorum profeſſionis XXIII. Corpus ejus Segoviam translatum & honorificentiſſimo collocatum à ſodalibus tumulo honorem ſolemnis Apotheoſis quotidiè expectat. Reliqua dabit ejus Hiſtoricus Hieronymus de S. Ioſepho ejuſdem familiæ.

IOANNES DE LA CRVZ. Quære MARTINVS DE BONILLA.

IOANNES DE CVELLAR, Ieſuita, reliquit Salmanticæ, ubi mortuus fuit anno MDCXXXV.

Commentarium in IV. prima capita Evangelii ſecundum Ioannem.

IOANNES DE LA CVESTA, natus in oppido *Valde-munio-fernandez*, ludi Magiſter, ut credere par eſt, publicavit-

Tratado para enſeñar *a leer y eſcrivir y ortografia*. Compluti apud Ioannem Gratianum an. 1599. in 4.

IOANNES DE LA CVEVA, Hiſpalenſis, verificatoriā arte notus, carmen de quaque re pangebat, ut Ovidium imitaretur, cui erat deditiſſimus. Proſtant ab eo-

Coro Febeo *de Romances Hiſtoriales*. Hiſpali anno 1588. in 8. Hujuſmet operis partem alteram, ſive poſteriorem, penes me habeo, & quidem manu ipſius authoris, quod in ora libri adnotatum voluit antiquus aliquis poſſeſſor, exaratam.

La Conquiſta *de la Betica*; heroicum poëma XXV. libris conſtans. Hiſpali apud Franciſcum Perez anno 1603. in 8. Diverſum eſt ab his volumen aliud variorum carminum hac inſcriptione-

Obras *de Iuan de la Cueva*. Hiſpali an. 1582. 8.

Comedias, *prima parte* ann. 1588. 4. ibidem apud Ioannem Leon.

F. IOANNES DE ÇARAGOZA DE HEREDIA, Dominicanus Orcelitani (*Oribuela* regni Valentiæ Epiſcopalis urbs *Orcelis eſt*) monaſterii alumnus, Rectórque collegii ejuſdem urbis, S. T. Magiſter; edidit vernaculè-

La vida *de Sor Maria Raggi de la Tercera orden de Santo Domingo*. Orceli, ſeu Orioļ apud Auguſtinum Martinez ann. 1612. in 8. Quem librum, ut audio, Gallicè aliquis, deindè Latinè vertit Arnoldus Raiſſius Duacenſis, Duacique edidit 1631. 8.

In vivis erat eo tempore, quo Alphonſus Fernandez *Dominicanos* laudabat *Scriptores*.

IOANNES DE CERAM, inter Scriptores, qui Matrito ſunt oriundi, aut ſaltem Matriti ſcripſerunt, annumeratur à Ioanne Petri à Montalbano elucubraſſéque dicitur-

Apologia *por los Santos Lugares de Geruſalem*. Nec non & ſuper *Martyrologium Romanum* plura volumina.

F. IOANNES DE LA CERDA, patriā ex oppido *Tendilla* Toletanæ diœceſis, ſodalis Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, ſcripſit-

Vida politica *de todos los eſtados de las mugeres*. Compluti anno 1599. 4. apud Ioannem Gracian.

IOANNES CEVERIO DE VERA, Canarienſis, ex Inſula Fortunatarum principe, Petri Veræ abnepos Inſulę hujus ſub Regibus Catholicis Ferdinando & Iſabella expugnatoris; quadraginta jam natus annos ex milite apud Americanos Sacerdos factus, cùm in Hiſpania, tum Romæ Clementis Papæ VIII. Acolytus hæſit, uſque dum ſacra Paleſtinæ loca luſtrandi deſiderio incenſus, bonā

bonâ Pontificis veniâ eò profectus eſt, ſcripturus in reditu.

Viage de la *Tierra Santa, deſcripcion de Geruſalem y del ſanto monte Libano, con relacion de coſas maravilloſas* &c. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1597. 8. Hujus quoque eſt.

Vn Dialogo *contra las Comedias, que oi ſe uſan por Eſpaña*: ad Ioannem Alphonſum Moſcoſum Præſulem Malacitanum. Malacæ 1605. 8.

Obiit Oliſſipone ann. MDC. cum fama ſanctitatis: de quo videre opus eſt Georgii Cardoſi *Agiologium Luſitanum* volum. II. April. XX. die.

F. IOANNES DE CISNEROS, Benedictinus monaſterii Carrionenſis S. Zoili, ſcripſit ita inſcriptum opus,

Noticias Benedictinas: in quo præcipuè agitur de Sacerdotio S. Benedicti.

Denatus fuit anno MDCLIII. Idem fortè cum eo, qui ſequitur.

F. IOANNES DE CISNEROS, Benedictinus, Abbas monaſterii Deiparæ Virginis del Eſpino, librum ſcripſit.

De la Antiguedad *de la Sagrada Imagen de Nueſtra Señora del Eſpino*; quam contendit ſub advocatione Virginis immaculatè conceptæ olim jam cultam, enumeratis inde Benedictinis monachis CCXXXVI Immaculatæ Conceptionis aſſertoribus. Pertulit de eo ad Petrum Alvam, qui meminit in *Militia Conceptionis*, D. Antonius Lupian Zapata.

F. IOANNES DE CIVDAD RODRIGO, ordinis Mercenariorum, edidit.

Coplas varias: ſacra, ut credere par eſt, carmina. Cæſaraugutæ anno 1509. vidit D. Thomas Tamajus.

D. IOANNES CIVICO, Cantalapetrenſis, ex milite ordinatus Manilæ in Luzonia inſula Sacerdos, ſtudiiſque eodem in loco deditâ operâ, hujus Eccleſiæ Theſaurarium, ſive Cantorem, nec non & Vicarium ſui Pontificis egiſſe dicitur, Mathematiciſque diſciplinis, variâque eruditione, præſtanti ad hęc ingenio floruiſſe. Scripſit.

Diſcurſo *ſobre los Privilegios de las Religiones de las Indias*. 1623. 4.

Diſcurſo *ſobre una Carta para ſu Santidad, que en lengua Latina ſe inprimiò en Madrid año de MDCXXVIII. fecha en Omura ciudad del Iapon el de MDCXXIV. de la qual an hecho autor al Padre Fr. Luis Sotelo martyr glorioſo del Iapon*.

In Hiſpaniam rediens pro Eccleſiæ ſuæ negociis anno MDCXXV. fortè ſcripſit, quæ inedita vidimus, annotata quædam pro defenſione *Flavii Lucii Dextri* adverſus *Melchiorem Seranam* Hiſpalenſem, quem ſuo loco laudamus. Has ſchedas Rodericus Caro Hiſpali adſervabat vivens.

IOANNES DAMETO, Majoricenſis, Iuris utriuſque Doctor, regni ſui Chronographus, ſcripſit diligenter.

Hiſtoria *general del Reino Balearico*. Majoricæ apud Gaſparem Guaſp. 1633. in f. Pertinet hæc uſque ad annum MCCCXI. ſive mortem Iacobi II. Majoricarum Regis: reliqua deſiderantur.

D. IOANNES DAZA & BERRIO, Segovienſis, in Seguntina urbe & collegio S. Antonii de Porta-cœli togatus ſodalis, ad S. Martinum Vallis-eccleſiarum proprius Parochus; Sanctimonialibus S. Eliſabethæ Matritenſibus à ſacro erat munere conſcientiam expiandi, cum ſcripſit.

Teſoro de Confeſſores *y Perla de la conciencia para todos eſtados*. Matriti anno 1648. 4.

IOANNES DESSI, Dertoſanus presbyter, ejuſdémque urbis almæ Eccleſiæ Sacerdotio dives, ne una Gallia primæ mundi ac temporum hebdomadis ſcriptam carmine Hiſtoriam Guilielmi Salluſtii viri doctiſſimi jactaret, pro virili noſtro ſermone iteravit hoc opus producens.

La Divina Semana, *o ſiete dias de la Creacion del Mundo en otava rima*. Barcinone an. 1610. in 8.

IOANNES DIAZ DE ARZE. Hujus appellationis homini inſcriptum opus novi, cujus hic titulus.

Expoſitivi Quæſtionarii Liber XLIX. de ſtudio Bibliorum, Mexici editum 1648.

IOANNES DIAZ DE LA CALLE, in Secretario Mexicanarum rerum Senatus Indici Matritenſis, ut vocant, Officialis major, ſeu primus, curioſè elaboravit, atque edidit.

Memorial *y noticias ſacras y reales del Imperio de las Indias Occidentales: comprehende lo eccleſiaſtico y ſecular, politico y militar, que por la Secretaria de la Nueva Eſpaña ſe provee* &c. Matriti 1546. 4.

IOANNES DIAZ FREILE, apud Indos Occidentales ſcripſit centum & amplius ab hinc annis.

Sumario compendioſo *de las quentas de plata y oro, que en los reinos del Piru ſon neceſarias a los mercaderes*. Mexici anno 1556. in 4.

IOANNES DIAZ DE FVEN-MAIOR, Calatravenſis eques, Commendatariúſque *de Havanilla* Regum noſtrorum à negotiis Caſtellæ & Camerę Senator, reliquit in ſchedis.

Ano-

Anotaciones *ſobre todas las Hiſtorias de Eſpaña*; quas penès ſe habuit Gundiſalvus Argote de Molina operis de *Nobilitate Batica* ſcriptor clarus.

Apuntamientos varios *de linages de Eſpaña* M. S. extat in Bibliotheca *D. Hieronymi de Maſcareñas* Segovienſis. Epiſcopi.

IOANNES DIAZ RENGIFO. Vide DIDACVS GARZIA RENGIFO.

IOANNES DIAZ DE VILLEGAS, ignotum aliunde nobis viri nomen, niſi quòd in Eccleſiæ Cathedralis Patavinæ Bibliotheca, referente Ioanne Philippo Thomaſino in *Bibliotheca Patavina*, M. S. codex eſt, quo hęc continentur. *D. Thomas de Rationibus fidei ad Cantorem Antiochenum: De immortalitate animæ Ioannis Didaci à Villegia*: & *vita Pompeij ex Plutarcho, interprete Iacobo Angelo*.

IOANNES DE DICASTILLO, Hiſpanis parentibus Neapoli ortus, optimo jure noſter eſt origine, ſtudiorúmque culturâ; quippe Philoſophiam atque Theologiám apud nos Murciæ ac Toleti docuit, laureámque ſolemnem ex profeſſione iſtâ reportavit. Nempe antequam Siruelæ Comitiſſam miniſter ei à confeſſionibus in Germaniam ſequeretur, quæ quidem Mariæ Auguſtæ Imperatricis poſt-futuræ, tunc Sereniſsimæ Vngarorum Reginæ, præfuit cubiculo. Ibi per otium morales & ſcholaſticos Tractatus cõſcripſit, qui non mediocriter laudantur: ſcilicet-

De Iuſtitia & Iure, cæteríſque virtutibus cardinalibus, libros duos, Antverpiæ 1641. in folio.

Tractatus duos, De juramento, perjurio & adjuratione, necnon & de cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis. Ibidem apud Iacobum Meurſium in folio. 1662.

De Sacramentis, tria volumina. Ibidem 1652. in folio.

De Incarnatione, duo volumina. Ibidem 1642. in folio.

Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiaſtico Calagurritanæ Eccleſiæ*, Calagurri natum, ac Ferdinando II. Imperatori à confeſſionibus fuiſſe temerè affirmavit.

IOANNES DOLZ, Aragonenſis, in Gallia literas, quæ ab Hiſpaniæ finibus exulabant, parum tamen proſpero Muſarum tempore, præſertim Philoſophicas, fuit profeſſus, ſcribens-

Syllogiſmos & Diſceptationes de Summulis. Pariſiis in folio.

Cunabula omnium ferè ſcientiarum, & præcipuè Phyſicalium difficultatum, in proportionibus & proportionalibus. Montalbani 1518. Sed non hinc hauriendam Philoſophiam, quemadmodum nec ex libris aliorum Hiſpanorum hujus notæ ac temporis, qui ævo illo barbaro in Gallia ſummi audiebant Philoſophi, jam ex quo in media luce vivimus bonarum diſciplinarum, omnibus exploratum eſt.

F. IOANNES DE DVEÑAS, ordinis Minorũ, quem *Bibliothecæ* iſtius ordinis author elogio donat inſignis concionatoris, opus edidit vehementer laudatum à viris doctiſſimis, ſcilicet-

Eſpejo *de conſolacion de triſtes*; ſex partibus; quæ quidem mox in duo volumina contributæ ſunt. Hiſpali 1543. in 8. Barcinone apud Iacobum Galban 1580. & 1589. Compluti apud Ioannem Gratianum; Medinæ Campi apud Ioannem Boier. Toleti etiam 1591. in folio. Gallicè hoc opus loqui fecit Franciſcus Belleforeſt, produitque Pariſiis ex officina Gervaſii Mallot 1583. in 8. & Latinè Ioannes Degue excuſum ſimiliter Pariſiis anno antecedenti 1582. Ejuſdem eſt etiam-

Remedio de Pecadores, *por otro nombre, Confeſſionario*. Pinciæ 1545. in 4. apud Ioannem de Villaquiran; Toleti 1546.

D. IOANNES DVRAN DE TORRES, Hiſpalenſis, Ioannis Advocati ejuſdem urbis patria Zafrenſis filius, Salmanticę doctus civilia, & canonica jura, omnémque humanitatem, unà cum Eminentiſsimo S. R. E. Cardinali Dominico Pimentellio venit Romam, Iuriſconſultus Theologo ab ſtudiis & conſultationibus Canonicis; in qua urbe Græcum ſermonem ſeriò addiſcens, edidit eruditione Latinâ & Græcâ ſatis ornatam-

De Poſtliminio inter liberos, fæderatóſque populos Critico-Iuridicam Diſſertationem, ad Proculum in L. Non dubito VII. D. De Captivis & poſtliminio reverſis. Romæ apud Vitalem Maſcardum 1655. in 8. In patriam redux, Arabicæ linguæ ſtudio applicuit animum, vertitque ex ea lingua in Hiſpanam-

Abvvalid Ben Shacenas *Chronicon generale*; quod nondum vidit lucem. Obiit namque in flore ipſo ætatis ſemiportione Hiſpalenſis Eccleſiæ ab Alexandro VII. Pontifice Max. ſibi olim datæ cùm renunciaſſet, reſervatâ ſibi congruâ penſione, XII. Novembris MDCLXII. deliciæ, medulláque humanitatis & Gratiarum, magno ſui deſiderio iis relicto, qui literas & bonam mentem in pretio habent.

D. IOANNES DE ECHALAZ, Navarrus ex *Muruzaval* oppido diœceſis Pampilonenſis, Theologiæ Profeſſor Salmantinus, ibique ad S. Bartholomæi ſodalis primùm, deinde Cathedralis Eccleſię Canonicus, MDCXLV. Mindonienſis, anno autem DCXLVII. Calagurritanus creatus Epiſcopus, edidit-

Philoſophiam, ſeu *Curſum Philoſophicum*,

eum. Lugduni 1655. in folio. Obiit Calagurri anno 1657.

IOANNES DE LA ENZINA, Salmantinus, muſicæ artis cognitione, Poëticæque amore ſuo tempore non ignobilis, Romæ in Curia Pontificiorum fuiſſe dicitur cantorum Præfectus, ſive Magiſter, atque in remunerationē officii laudabiliter præſtiti Prior creatus Legionenſis Eccleſiæ. Peregrinatus eſt aliquando in Paleſtina, ſive, ut vocant, Terræ Sanctæ locis in comitatu & familia D. Federici Afan de Ribera Tariſæ Marchionis; unde reverſus, carmine comprehendit piam hanc expeditionem verſibus dodecaſyllabis eo metri genere, quod *Eſtancias & Coplas de arte maior*, communiter audit, unà cum deſcriptione ejuſdem itineris per eumdem Tariſæ Marchionem vernaculo ſermone cōpoſita, quam habemus Oliſſipone editam 1580. 4. Obiit in patria, jacétque in Cathedrali Eccleſia ſepultus, ut refert Ægidius Gonzalez Davila in *Hiſtor. Salmant.* lib. III. cap. XXII. Carmini nomen fecit in prima editione -

T r i b a g i a, *ò via ſagra de Hieruſalem*. Romæ 1521. in 8. Extat quoque -

C a n c i o n e r o; *con otras coſas en verſo, a los Reies Catolicos.* M.S. in fol. vidit *D. Thomas Tamajus*.

IOANNES DE ENZINAS, neſcio quis, ſcripſit -

D i a l o g o d e A m ô r. Burgis anno 1596. in 16.

IOANNES DE ESCOBAR, ſcripſit -

R o m a n c e r o *Hiſtorial del Cid*. Compluti anno 1612. in 8.

IOANNES DE ESCOBAR DEL CORRO, natus in oppido *Fuente de cantos* Hiſpal. diœceſis, Hiſpali in S. Mariæ de Ieſu collegio & univerſitate juris ſcientiam profeſſus fuit ſodalis togatus, Decretorúmque rexit cathedram. Hinc evocatus, ut rebus & negotiis Sancti Officii ac fidei noſtræ tuendis præeſſet, Inquiſitor primùm Ellerenenſis, deinde Murcienſis, necnon & Cordubenſis, ac tandem ſupremi ſacrarum Religionis cauſarum Senatus Fiſcalis, uti vocant, Promotor fuit aſſumptus; vir juris egregiè ſciens, & qui magno argumenti compendio ſcripſit -

T r a c t a t u m b i p a r t i t u m de puritate & nobilitate probanda ſecundum Statuta Sancti Officii Inquiſitionis, regii Ordinum Senatus, S. Eccleſiæ Toletanæ, collegiorum, aliarúmque communitatum Hiſpaniæ, ad explicationem regiæ pragmaticæ ſanctionis Philippi IV. Hiſpaniarum Regis, die X. Februarii anno MDCXXIII. latæ; adjungitur vulgari ſermone. *Inſtruccion breve y ſumaria para los Comiſſarios y Notarios de las informaciones de limpieça.* Lugduni ſumptibus Laur. Durand. 1637. fol. Item edidit -

T r a c t a t u s t r e s ſelectiſſimos & abſolutiſſimos. I. De utroque foro, in quo oſtenditur nullam differentiam adeſſe inter forum conſcientiæ & forum exteriorem, ſaltem in fine præcipuo & ſubſtantia utriuſque, niſi per accidens.

II. De Confeſſariis ſollicitantibus pœnitentes ad venerea, ad explicationem Conſtitutionis Gregorii XV. circa hanc rem editæ XXX. Auguſti MDCXXII.

III. De Horis Canonicis & Diſtributionibus quotidianis. Hi tres Tractatus duobus tomis prodierunt Cordubæ 1642. in folio. Acceſſit -

A n t i l o g i a adverſus D. Franciſcum de Amaia pro vero intellectu Statuti majoris Collegii Conchenſis.

Obiit Matriti.

IOANNES DE ESPAÑA, regius Haraldus, edidit -

O r d e n a n ç a s *del Tuſon de oro*. M.S. in Bibliotheca D. Garſiæ de Salcedo Coronel amici noſtri.

IOANNES DE ESPINOSA, Belforadenſis, quod in Rioxæ tractu oppidum eſt, in domo Ferdinandi Alarconis illius, qui Caroli Regis Hiſpaniarum auſpiciis rei militaris gloriâ maximè claruit, educatus, ſecretorúmque illius & curæ rei patrimonialis ante alios particeps; Caroli deinde, ac Philippi filii Regum tam bello, quàm pace fidus miniſter extitit. Prodire in lucem Græco nomine Hiſpanicum opus fecit,

G i n a c e p æ n o s; *ſive Dialogo en laude de las mugeres*; ad Mariam Sereniſsimam Caroli V. filiam. Mediolani 1580. in 4. Meminitque ibi alterius operis, quod appellare itidem Græcè voluit, hactenùs nobis inviſi, ſcilicet -

M i c r a c a n t h o s; variis exemplis rerum naturalium mores inſtruens. *Pluſquam ſex etiam Proverbiorum millia* rum obſervata, tum à ſe inventa in tertium alium librum contribuiſſe, Hieronymus quidam Serranus, qui ad *Ginacepænon* præfatur, deſcriptâ Eſpinoſæ vitâ & muneribus geſtis, author eſt. Fortaſſe & hujus ſunt *Commentaria* vernacula in *Sacrobuſti Sferam*, unà cum Ioannis Martini à Poblacion opere *De Vſu Aſtrolabii* edita an. 1550. in 8.

IOANNES DE ESPINOSA SALAZAR, presbyter, ſcripſit -

E ſ p e j o *del Alma chriſtiana*. Matriti anno 1617. in 8.

IOANNES DE ESQVIVEL NAVARRO, Hiſpalenſis, artem hodiernæ ſaltationis muſicæ, quam ab Antonio Almenda regio ejuſdem Profeſſore, ac Philippi Regis IV. præceptore didicerat, ſcripto comprehendit non

inſcitè in eo libro, quem ſic notavit,

Diſcurſos *ſobre el arte del Dançado y ſus excelencias y primer origen, reprobando las acciones desboneſtas*. Hiſpali 1642. in 8.

F. IOANNES DE ESTRADA, aliàs DE LA MADALENA, natus, ut ſuſpicor, in Civitate-regali provinciæ Caſtellæ novæ, Ioannis Alphonſi de Eſtrada, qui nuper adinventæ ac ſubjugatæ Septemtrionali Americæ Gubernator præfuit, filius, ordinis Prædicatorum provinciæ Mexicanæ, clarus admodum religioſis virtutibus, vertit in vulgarem Caſtellæ ſermonem, edidítque in ea provincia primum, quod in ea typis commiſſum fuit, opus. Scilicet ex Latino in vernaculum tranſtulit-

El Libro de S. Iuan Climaco, *vulgarmente llamado Eſcala del Paraiſo*. Mexici apud Ioannem Paulum.

Denatus fuiſſe dicitur anno ſuperioris ſæculi LXXIX. Auguſtinus Davila Padilla in *Hiſtoria* hujus *Prov. Mexicanæ* lib. II. c. LVII. author eſt.

IOANNES EVSEBIVS NIEREMBERG, Matritenſis, patre Tirolenſi, matre Bavara natus an. MDXCV. in ſodalitate Ieſuitarum, cui ſe addixit Salmanticæ puer, literis Iuriſprudentiæ dum vacaret, altiori doctrinâ, veráque ſapientiâ, quâ ſæculum & ſæcularia omnia ſpernuntur, utiliùs imbuendum, clariſſima emicuit & ardentiſſima pietatis, fructuoſiſſimæque ad pietatem invitantis, eámque dirigentis Theologiæ fax. Matriti majorem partem vitæ egit, ibique in collegio Imperiali, ſeù Academia Matritenſi primus fuit naturalis Hiſtoriæ Lector deſignatus, deinde ſacras quoque literas docuit. Maximè tamen formandis hominum moribus & inſtillandæ erga Deum pietati vires ingenii atque eruditionis copiam addixit. Per omnes enim diſciplinas & artes pervagatus, Philoſophiæ totius, cùm Ethnicæ, tum Chriſtianę pręceptis imbutus, cognitioniſque ſacrorum Bibliorum atque profanæ Hiſtoriæ affatim dives, eò majoribus & inſtructioribus copiis bellum cum vitiis perpetuum geſſit, Chriſtianarúmque omnium virtutum fines longè latéque libris editis in fidelium pectoribus propagavit, doctrinæ aſceticæ præceptor eximius & paucis comparandus. Quare ejus hodie libri vulgares, qui ſalutis noſtræ negotium promovent, utriuſque ſexus gentis noſtræ hominibus vix è manibus ac ſinu effluunt; communicaríque jam exteris, ſuâ cujuſque linguâ, æquali, ut credere par eſt, compendii & fructus expectatione cœperunt. Omnia hujus viri clariſsimi opera partim ſunt Latina, partim vulgaria. Latina hæc,

De Arte voluntatis lib. VI. in quibus Platonicæ, Stoicæ & Chriſtianæ diſciplinæ medulla digeritur, ſucco omni politioris Philoſophiæ expreſſo ex Platone, Seneca, Epicteto, Dione Chryſoſtomo, Plotino, Iamblicho & aliis. Accedit-

Hiſtoria Panegyrica de tribus Martyribus Societatis Ieſu in Vrugay pro fide occiſis. Lugduni 1631. in 8.

Theopoliticus, ſive brevis elucidatio, & rationale divinorum operum, atque providentia humanorum. Antverpiæ apud Balthaſarem Moretum 1641. in 8. Ex tribus his libris, aliiſque ineditis ad illud uſque tempus coaleſcit-

Doctor Evangelicus ex variis ſelectiſque opuſculis. Lugduni apud Franciſcum Comba 1659. in folio.

Sigalion, ſive de Sapientia Mythica, libri VIII. Matriti ex typographia regia anno 1629. in 8. deinde cum *Stromatum* opere 1642. in folio.

Stromata Sacræ Scripturæ; in quibus enarrantur, explicantur & illuſtrantur variorum, ſive virorum, ſive feminarum Sacræ Scripturæ vita & Hiſtoria cum commentationibus moralibus. Adjunguntur-

Nomoglyphica, hoc eſt, plures Gnomæ morales, item *Sigalion* uti diximus. Lugduni apud hæredes Boiſſat & Laurent. Aniſſon, anno 1642. in folio.

Doctrinæ Aſceticæ, ſive ſpiritualium Inſtitutionum Pandectæ juxta religioſa inſtituta, maximè ordinum mendicantium & conſtitutiones Societatis Ieſu. Ibidem 1643. fol.

Homiliæ catenatæ, ſive collectanea ex vetuſtis Patribus, ſacris Doctoribus & eruditis Scriptoribus; ſimúlque;

Erotematum curioſæ lectionis (ſive Problematum ad Plutarchi exemplum) Decades XXII. Lugduni apud Ioannem Baudrand. 1646. in folio.

De Origine Sacræ Scripturæ libri V. in folio.

Hiſtoria Naturæ, maximè peregrinæ. Antverpię apud Balthaſarem Moretum anno 1635. in folio.

De Adoratione in ſpiritu & veritate, lib. IV. Antverpiæ 1631. incluſi deinde in *Doctore Evangelico* ſuperiùs memorato.

De perpetuo objecto feſti Immaculatæ Conceptionis Virginis Mariæ. Valentiæ apud hæredes Chryſoſtomi Garriz 1653. 4.

Theoria compendioſa de ſolita veritate conceptæ Deiparæ abſque labe originali ex canonicis atque orthodoxis fundamentis. unáque-

Sacroſyllabus de explicata ab Eccleſia & Patribus Scriptura pro Immaculata Conceptione. Valentiæ apud Bernardum Nogues 1656. in 8.

Exceptiones Concilii Tridentini pro omnimoda puritate Deiparæ expenſi. Antverpiæ apud Moretum 1656. in 8.

Diſſertationes epiſtolicæ de eodem myſterio; ſimul cum ſuperiore opuſculo.

Tro-

Trophæa Mariana, ſeu de Victrice miſericordia Deiparæ patrocinantis hominibus exquiſitiſſimis SS PP. ſententiis, rariſſimis hiſtoriis, ſelectiſſimis moralis doctrinæ præceptis, & inuſitatis per ejus ſimulacra perpetratis miraculis mirificè illuſtrata, libris VI. Antverpiæ 1655. in folio.

De Conſecratione in azimis, & carne Deiparæ ſine fermento Adæ Apologetica Diſſertatiuncula. ibidem.

De Virginitate Sanctiſſimæ Dei Matris ſuperadmiranda, ſuperexcelſa & Deum decente, ultra leges naturæ & virtutis moralis, comprobante immaculatam ejus Conceptionem etiam paſſivam Apologetica Diſſertatio. Antverpiæ ſimul cum *Trophæis*.

Supplex libellus pro immaculata B. Virginis Conceptione, & pace Chriſtianorum Principum, ad Sanctiſſimum Alexandrum Septimum. Omnia hæc *Parthenicorum operum* titulo inſignia prodierunt 1659. in folio ex officina quadam Lugdunenſi.

Addit *Bibliotheca Societatis* author, quos non vidimus,

Pſalmos Salomonis è Græco Latinè verſos, notiſque illuſtratos.

Hiſpana autem opera hæc;

Obras y dias; *Manual de Señores y Principes, en que ſe propone con ſu pureza y rigor la eſpeculacion y exequucion politica economica y particular de todas virtudes.* Vt Heſiodum redderet Chriſtianum, qui ἔργα καὶ ἡμέρας, *Opera & dies*, cuidam libro inſcripſit. Matriti 1628. Recognovit, addidit atque iterum edidit author ibidem anno 1641. in 4. unà cum -

Centnria *de Dictamenes prudentes.*

Pratica *del Catecíſmo Romano y Doctrina Criſtiana.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1640. in 4. Ibidem 1642. in 4. Italicè prodiit Romæ 1658: in 8.

Diferencia *de lo Temporal y Eterno.* Matriti non ſemel. Qui liber auro contra non carus, & cui inter cæteros palmam defero, Latinus prodiit anno 1654. in 24. & Italicus Venetiis 1656.

Vida divina *y camino real para la perfeccion.* Matriti 1633. in 4. & 1635. unà cum *Vita Petri Caniſii.* Latinè vertit Martinus Sibenius Ieſuita, atque edidit Monaſterii Vveſtphalorum 1642. in 16. Belgicè quoque Andreas de Boeie ſimiliter Ieſuita anno 1640.

Prodigio del Amor divino *y fineza de Dios con los hombres.* Matriti apud Ioannem Sanchez 1641. in 4.

De la Adoracion *en eſpiritu y verdad*: Interpretatio Hiſpana operis Latini jam relati; ſimúlque -

Tratado *de la Conſtancia en la Virtud.* Matriti 1647. in 4.

Hermoſura de Dios. ibidem .... in 4.

Aviſos eſpirituales *para conformar ſu voluntad con la de Dios, y conſervar la paz de l'alma.* Ibidem ....:. Gallicè prodiit Pariſiis 1644. 8. & 1645. in 12.

Dictamenes *de Eſpiritu.* Hoc opuſculum poſt primam editionem Hiſpanam Mexici ſubjecit iterum prelo D. Ioannes Palafox & Mendoza Angelopolitanus Epiſcopus anno 1642.

Cielo eſtrellado *de Maria.* Matriti 1655. in folio.

Epiſtolas. Emmanuel de Faria & Souſa, Eques Ieſu Chriſti, Luſitanus, collegit atque edidit Matriti 1649.

Cauſa y remedio *de los males publicos.* Ibidem apud Franciſcum de Robles, anno 1642. Gallicè prodiit Lugduni 1644. in 8.

Corona virtuoſa y *virtud coronada*; ſive *De virtutibus in Principe requiſitis*; cunctarum in Auſtriacis Imperatoribus atque Hiſpaniæ Regibus exempla proponens. Matriti apud Franciſcum Marotum 1643. in 4. Mantiſſæque loco -

Centuria *de dictamenes reales.*

De la devocion *y patrocinio de S. Miguel antiguo Tutelar de los Godos y Protector de Eſpaña.* Ibidem apud Mariam de Quiñones 1643. in 4.

Del Afecto y *Amor à Ieſus.*

Alimento *del Amor Divino.*

Codicia ſanta *de gracia y merecimientos.*

Devocion *con las Animas de Purgatorio.* Quatuor hæc ſimul prodierunt Matriti typis regiis 1630. in 16. & cum *Vita divina.* Primum de *Amore erga Ieſum* tranſtulit Gallicè Claudius Allard, Pariſiis editum 1652. in 12. Belgicéque Andreas de Boeie, uterque Ieſuita.

Del Afecto y *amor con Nueſtra Señora la Virgen Maria.*

Curioſa Filoſofia. Matriti anno 1643. in 8.

Claros Varones *de la Compañia de IHS*; quatuor voluminibus. Matriti 1643. in folio.

Gloria *de S. Ignacio y de S. Franciſco Xavier.* Matriti 1645. in folio.

Vida de S. Ignacio. Marriti anno 1631. in 8. & fortè alia.

Obiit Ioannes Euſebius Matriti VII. die Aprilis MDCLVIII. ætatis ſuæ LXIII.

F. IOANNES FALCONI, an. MDXCVI. parentibus editus Matritenſibus in oppido *Fiñana* Accitanæ diœceſis, dum ibi Ioannes pater juri dicundo præeſſet, ordinis B. Mariæ de Mercede, pietate vir tempore ſuo celebris, fructuoſiſſimúſque in pœnitentiæ Sacramento animarum Medicus, dedit in lucem quædam aſcetica opuſcula, ſcilicet -

Cartilla eſpiritual: cui ſucceſ-

fit poſthumum aliud -.

Sacro monumento, *Cartilla ſegunda para leer en Chriſto ſueltamente* : editum curante Fr. Petro de Atriola, Cæſarauguſtæ 1651. in 8.

Vida de Dios.

El Pan nueſtro de cada dia, hoc eſt, *De Communione quotidiana*. Matriti in 8.

Mementos de la Miſſa, y modo mul importante de ofrecerla. Matriti. Omnia hæc ſimul prodierunt Valentiæ 1662. in 8. Prodierunt quoque, ut à fide dignis accepimus, Gallicè & Italicè converſa. Obiit Matriti XXXI. Maii MDCXXXVIII. cum inſigni ſanctitatis fama. Servantur in domo Matritenſi acceptæ probationes de rebus ejus ſanctè geſtis miraculoſiſque operationibus, ut ſuo tempore Apoſtolicæ Sedis ſubjiciantur examini.

F. IOANNES FELIX, aliàs nondum Deo ſacer, IOANNES FREIRE DE LIMA, Oliſſiponenſis, nobili loco natus, Conimbricæ olim datâ literis operâ diſciplinam civilem fuit profeſſus, artis poëticæ facultate potiſſimùm celeber. Cujus in adprobanda legum peritia, ut moris eſt, Academicis Patribus, fecit aliquando ſpecimen poſteris forſan vix credendum. Obtigerat ei fortè explicanda *L. in Teſtamento C. ad Legem Falcidiam.* Hanc intra unius diei ſpatium, quod his præſtitui experimentis ſolet, paraphraſi poëticâ, inſertis & comprehenſis carmine titulis ſeu epigraphis & paragraphis & legibus, quod difficillimum eſt, explanatam & illuſtratam memoriæ mandavit, pérque horam publicè recitavit. Mox in ſupremo Luſitaniæ Senatu, quo ſe ipſe vocat munere, Iuriſconſultum egit, quouſque ſæculo renuntians Sanctiſſimæ Triadis ſodalibus applicari voluit. Eo tempore typis mandari fecit carmina, priuſquam ſacris initiatus fuiſſet, conſcripta, nempe -

Iſagogen ad laudes Auguſtiſſimi Hiſpaniarum Principis (*Philippi* tunc *Regis IV.*) *in ejus expectatiſſimo ortu & baptiſmate*. Oliſſipone apud Petrum Craesbek. 1610. 8. *Centones* ſunt nempe, *Panegyrici*, *Epigrammata*, *Genetliaca*, *Ecloga*, feréque omnis generis carmina elegantiæ non vulgaris. Accedit -

Paraphraſis laudata *ad L. in Teſtamento C. ad L. Falcid.* ferè nongentis verſibus.

F. IOANNES FEO, Luſitanus, ordinis S. Franciſci Portugalliæ provinciæ, ſcripſit -

Kalendario perpetuo. Vliſſipone 1588.

F. IOANNES FERDINANDVS, Vilillenſis in Aragonia (quod oppidum *Vililla* eſt, ut vulgò placet veterum Iulia Celſa, portentoſo æris campani ſeipſum à proavorum ætate ſæpius percutientis ſigno admodum memorabile) ſodalis Dominicanus, S. T. M. Valentiæ hoc ſibi inſtitutum delegit: poſt in collegio Dertoſæ urbis Artium, Theologiæque ſcientiam, atque item explanationem Sacrorum Bibliorum publicè docuit, vir ad ſacra hæc ſtudia Græcas & Hebraicas literas fructuosè applicans. Scripſit -

Commentarium in Librum Eccleſiaſtes, in quo Vulgata ad verbum cum originali Hebræo confertur, & probatur eam omnes alias verſiones excellere. Romæ apud Ioannem Paulum Profilium 1621. in folio.

IOANNES FERDINANDVS, Toletanus, Ieſuita, ſacrorum voluminum Romæ interpres, Hebraicâ, Græcáque literaturâ, quarum poſteriorem ante initam Societatem Toleti docuerat, ſatis excultus; in Belgium inde ivit, munúſque ſibi injunctum Sacerdotalis curæ militibus exhibendæ præſtanti animo & pietate geſſit: cujus rei exempla quædam author *Bibliothecæ Societatis* adducit. Reverſus annos XV. ſacris actionibus edendis, doctiſque condendis literarum monumentis procudit, moribus innocentiſſimis, perpetuáque virginitate conſpicuus. Scripſit -

Divinarum Scripturarum juxta SS. Patrum ſententias locupletiſſimum Theſaurum; tomis tribus Alphabetico ordine diſpoſitum; hoc eſt, verborum, phraſiúmque totius Scripturæ Sanctæ difficiliorum, utpote metaphoricè ſignificantiûm, explanationem. Horum primus tomus Metinæ prodiit typis Iacobi à Canto anno 1594. continens priora quatuor alphabeti elementa; ſecundus, uti domeſtici affirmant teſtes, omnino abſolutus prelum expectat; tertio nondum perfecto immortuus eſt author, Palentiæ ſcilicet, anno MDXCV. ætatis ſuæ LIX.

IOANNES FERDINANDVS. De hoc dicere habeo id, quod *Ioannes Vaſæus* quarto capite *Chronici* ſui *Hiſpaniearum rerum* ſcriptum reliquit. *Extat prætereà Comitis Nonii Alvari Pereiræ Brigantiæ Domus authoris Hiſtoria impreſſa; quem Comitem Luſitaniæ Camillum rectè dixeris. Eam, ut audio, Latinè vertit Ioannes Ferdinandus, quem Illuſtriſſimus Brigantiæ Dux Theodoſius filio ſuo unico Ioanni in ſucceſſionem ampliſſimæ domus nato præceptorem prudenti conſilio delegit, cujus eruditio varia Compluti, Salmanticæ, Conimbricæ celebrior eſt, quàm ut alienæ prædicationis indigeat.* Hæc Vaſæus.

IOANNES FERNANDEZ, Bæticus, Cordubenſis, Ieſuitarum ſodalis, alacer Franciſci Xaverii viri Apoſtolici comes in Iaponica expeditione, qui Firandi fuit denatus anno MDLXVII. Inde ſcripſit -

Epiſtolas de rebus Iaponicis octo ab anno MDLI. uſque ad MDLXVI.

Gram-

Grammaticam linguæ Iaponicæ.
Dictionarium Iaponicum duplex.

IOANNES FERNANDEZ DE ABARCA, Philippo Hiſpaniarum Regi III. à rationibus tormentariæ rei Portugalliæ regni, ſcripſit-

Diſcurſos *de las partes y calidades, con que ſe forma un buen Secretario, con una recopilacion del numero que ai de cartas miſivas para ſu exercicio.* Oliſſipone 1618. in 4.

IOANNES FERNANDEZ DEL CASTILLO, Veredorum Carthaginenſis urbis & provinciæ Magiſter, (*Correo maior* vocant) ſcripſit-

Tratado *de Enſaiadores*. Matriti anno 1623. in 4.

IOANNES FERNANDEZ DE LA GAMA, qui Bachalaurum ſe & Iuriſconſultum ſeu Adſeſſorem D. Alphonſi de Cardenas Equeſtris Ordinis D. Iacobi Magiſtri profitetur, Catholicorum Regum juſſu compilationem Hiſpanicã Conſtitutionũ ejus ordinis confecit. Ea in comitiis anni MDI. & MDII. partim Hiſpali, partim Aſtigi celebratis publicata eſt, prelóque tradita Hiſpali apud Ioannem Pegnier de Nuremberg 1503. fol. hac inſcriptione-

De las Leyes y *eſtablecimientos de la Orden de Santiago.*

D. IOANNES FERNANDEZ DE HEREDIA, Valentinus, ſcripſit vernaculo carmine-

Obras *en verſo eſpiritnales y temporales.* Valentiæ apud Ioannem Mey 1562. in 8. Laudat eum Eſcolanus lib. V. *Hiſt. Valent.* cap. ultimo §. 10.

IOANNES FERNANDEZ IDIAQVEZ, interpretatus eſt vulgari Caſtellę linguâ proſaicâ-

Las Eclogas de Virgilio *con annotaciones.* Barcinone 1574. in 8. apud Didacum Malum.

IOANNES FERNANDEZ DE LEDESMA, vertit in vulgarem ſermonem Baptiſtæ Mantuani *Parthenia* hoc titulo,

Hiſtoria virginal *del inſigne Poeta Baptiſta Mantuano traducida de verſo heroico latino.*

D. IOANNES FERNANDEZ DE MEDRANO, *Valdoſeræ* Toparcha, nomine ſuo edidit-id, quod parens olim panxerat, opus ſcilicet-

Republica mixta. Matriti 1602. 4. Thomas Fernandez de Medrano verus iſtius operis author Sabaodiæ Ducibus Emmanuëli Philiberto, Catherinæque Auſtriacæ uxori à ſecretis fuit belli, ſtatúſque, cui ſignatè opus adjudicat regium diploma editioni prævium.

D. IOANNES FERNANDEZ DE VELASCO, Magnus Caſtellæ Comeſtabilis, Ducatus Mediolanenſis ſemel atque iterum Gubernator, Philippo III. Regi Catholico ab ſtatus, bellique conſiliis, ejuſdémque Archicamerarius, Præſes Italicarum rerum Senatus, ad egregias animi, corporiſque dotes, nobiliſſimæque & excellentiſſimæ domus ornamenta, propriæ induſtriæ merito, adjunxit literarum ſtudia, Hiſtoriæque ſacræ & profanæ cognitionem; quarum amore ductus refertiſſimam omnis generis librorum Bibliothecam Matriti formavit, literatorúmque egregius fuit Mecœnas. Scripſit inſuper-

Dos Diſcurſos, *en que ſe defiende la venida y predicacion del Apoſtol Santiago en Eſpaña.* Pinciæ 1605. in 4. iterúmque, aut tertiùm Mediolani, quibuſdam additis aut mutatis. Latinum fecit opus Ericius Puteanus hoc titulo, *Vindiciæ Hiſpaniarum Tutelares*, Lovaniique edidit 1608.

Relacion *a la Mageſtad del Rey D. Felipe II. ſobre las diferencias de jurisdicciones eccleſiaſtica y real del Eſtado de Milan:* adjunctis inſtrumentis cujuſque rei authenticis. 1597. in folio.

Orationem, quam habuit Romæ nomine Philippi II. Regis Hiſpaniarum ad Sixtum V. Rom. Pont. laudat Ludovicus Iacobus à S. Carolo in *Bibliotheca Pontificia*. Quæ eadem fortaſſe cum ea eſt, quam Ioſepho Stephano idem author attribuit. Præterea Hiſpanè-

Obſervaciones *contra Fernando de Herrera* M. SS. vidimus.

Obiit clariſſimus omni memoria vir XV. Martii an. MDCXIII. relicto filio Bernardino impubere domus hærede.

IOANNES FERRER, Catalanus ex oppido *Tremp* diœceſis Vrgelenſis, presbyter Societatis Ieſu, Doctor Theologus Gandienſis, ſcripſit Hiſpaniè-

Memoriale aliquot Tractatuum Spiritualium. Itémque-

Libellos duos pios, ſub nomine *Fructuoſi Vitalis;* pręter-

Concionem Calari habitam in Exequiis Philippi Regis III. Hiſpaniarum.

F. IOANNES DE FIGVERAS CARPI, Valentinus gente, inſtituto ex ordine Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis captivorum, Sacræ Theologiæ Magiſter, miniſtérq; Provincialis, ac VicariusGeneralis per Angliam, Scotiam & Hiberniam, diligens rerum domeſticarum excuſſor & enarrator, dum Annales ſui ordinis maturaret, præmiſit quaſi Epitomen eorum ſic inſcriptam,

Chronicon Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis

tatis de redemptione captivorum. Veronę apud Franciſcum de Rubeis 1645. in 4.

IOANNES DE FLORES quidam ſcripſit fabuloſam Hiſtoriam hujus inſcriptionis,

Hiſtoria de Griſel y Mirabel con la diſputa de Torrellas y Brazaida. in 4.

Quæ eſt in Bibliotheca Sapientię Romanę.

IOANNES DE FOGVEDA, Medicæ artis ac Philoſophiæ Doctor, Ioanni Tellio Gironio Comiti Vreniæ dedicavit olim libellum —

De Puſtulis, quæ Saaphati nominantur.

F. IOANNES FOIX, Dominicanus in urbe Cæſarauguſta, S. T. Magiſter, edidit, teſte Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica Aragonenſi*,

La Condicion *del maior del Cielo, con las alabanças de San Diego fraile menor ſobre el Evangelio de ſu Fieſta*. Cæſarauguſtæ apud Ioannem de Lanuza an. 1615. 8.

IOANNES DE FONSECA, Theologus Doctor ampliſſimi Granatenſis Archiepiſcopi D. Petri Guerrero, habuit-

Orationem ad Patres Tridenti congregatos Feria VI. in Paraſceve an. MDCLXII. Quæ unâ cum aliis vidit lucem Lovanii & Pariſiis.

D. IOANNES DE FONSECA & FIGVEROA, N. Marchionis *de Orellana* germanus frater, Hiſpalenſis almæ Eccleſiæ Canonicus, item & Scholaſticus, Catholico Regi noſtro Philippo IV. à Cortinæ miniſterio (*Sumiller de Cortina* nos eum appellamus, qui conopæi regii, ſub quo in publico ſedet, vela moderatur) *vir*, (ut verba Gundiſalvi Correæ primarii linguarum Orientalium Profeſſoris Salmantini in nuncupatione cujuſdam operis ei directa uſurpem) *inter literatos literatiſſimus, inter nobiles nobiliſſimus, inter utroſque præſtantiſſimus*. Delicium fuit ſuo tempore & amor eorum omnium, qui literarum, à quibus humani dicimur, ſtudiis delectatentur. Nec tamen ejus quidquã typorum lucem vidit. Nos colligemus aliqua ex iis, quorum nomine apud varios laudatur, aut quæ ipſi vidimus.

De veteri Pictura librum ſcripſiſſe, quem penes ſe perfectum habebat, retulit ad *Petronium* ſuum D. Ioſephus de Salas pag. 15. fragmentáque exinde nonnulla adduxit. Qui & ſpem fecit vivo authore daturum eum aliquando *ad Plinii Hiſtoriam notas perpetuas*.

Pro D. Laurentio Ramirez de Prado adverſus Muſſambertium, ſeu Theodorum Marſilium. Meminit hujus libri D. Laurentius ipſe in *Pentecontarcho*. cap. XLIV.

In P. Terentii Andriam notas M. SS. vidimus cum *Epiſtola ad D. Ioannem Solorzanum poſtridie Kal. Decembris MDCVI*. Item-

Ad Claudiani de Raptu Proſerpinæ notulas inceptas.

In Senecæ Epiſtolam XVIII. lib. II. December eſt menſis; ad eumdem Solorzanum.

*De Criticis Diſputatiunculam inter Neotericum Scriptorem & **** Quæ incipit, *Contra Claudum inſurgo Scriptorem*. Defenſionem continet quarumdam Lipſii correctionum, quas Claudus ille (D. Franciſcus de Quevedo forſan) reprehenderat. Scripſiſſe etiam neſcio quid ad *Pſeudo-Dextri*, & *Pſeudo-Maximi*, quibus ille forſan præſtabat fidem, *Chronica*, Thomæ Tamajo credimus in pręfatione *Novitatum antiquarum*, ſeu *Dextri defenſione*. In cujus exemplo quodam, quo noſter utebatur, reperi ſcriptum ad interpretationem harum Notarum PP. O. ſcilicet *Præf. Prat. Orientis* ſignificantium; *vide obſervationes noſtras adverſus Gutherium*. Qui neſcio an ſit Gutherius *de Officiis domus Auguſtæ* ſcriptor, an Gruterus *Inſcriptionum veterum* collector. Ad Fonſecam ſcripſit Epiſtolam quamdam elegantiſſimam Ioannes Baptiſta Suarez Gaditanæ Eccleſiæ Portionarius vir eruditiſſimus Iannario menſe anni MDCX. paulò poſt ejus adventum in Hiſpalenſem Eccleſiam, qua conſulit eum de emendatione loci Catulliani in *Coma Berenices* eo verſu, *Obtulit Arſinoes Chloridos ales equus*; quem ſic legit Suarezius, *Cypridos ales equus*. Præterea nuncupavit noſtro Gundiſalvus Correa laudatus illuſtrationem cujuſdam libri Geneſis teſtimonii, quæ excuſa fuit. Italiam luſtraſſe dicitur, Regis ſui nomine ad Parmenſem Ducem extra ordinem Legatus, Matritique ante tempus obiiſſe magno bonorum omniũ dolore & luctu.

IOANNES FRAGOSVS, Toletanus, Medicæ artis, maximè ejus, quæ à manuaria opera humanis corporibus ſanandis impenſa Græco vocabulo Chirurgica audit, peritiſſimus, Philippo II. Regi Catholico propter excellentem hujus cognitionem, ac feliciſſimam exequutionem, ab utroque fuit munere, & quod medicamentis, & quod manu plurimùm ægris opitulatur, ediditq; foras utiliſſima & quæ in manibus omnium ſunt, hæc ſui ſtudii monumenta;

De Chirurgia, librum, Hiſpanè: ſimúlque, *De las evacuaciones*; nec non & *Antidotario*: omnia Hiſpanicè. Marriti apud N. Gomeſium an. 1581. in folio. *Chirurgia univerſal enmendada y añadida*. Compluti 1601. in folio.

De ſuccedaneis medicamentis; cum Animadverſionibus in quamplura medicamenta compoſita, quorum eſt uſus in Hiſpanis officinis. Ibidem apud Petrum Coſio anno 1575. in 8. & apud Gomezium ann. 1583. in 4. Adjungit *Vanderlindius*-

De

De Medicamentorum compoſitione. Ibidem in 4. an. 1575. Niſi idem ſit cum ſuperiore.

Diſcurſos *de las coſas aromaticas, arboles, frutas y medicinas ſimples de la India:* ad Ioannem Principem. Matriti apud Franciſcum Sanchez ann. 1572. in 8. Quod opus Latinè reddidit Iſraël Spachins Argentinenſis, atque edidit Argentinæ apud Ioannem Martinum an. 1601. 8.

Erotemas Chirurgicos, *en que ſe enſeña lo mas principal de la Cirurgia, con ſu gloſa.* Matriti apud Petrum Coſſio 1570.

IOANNNES FRANCISCVS ANDREAS DE VSTARROZ, Cæſarauguſtanus, Balthaſare Andrea parente editus, qui *Genealogiam regiæ domus Aragonenſis* à ſe ductam in ſchedis reliquit, Hiſtoricæ totius rei atque in primis patriæ cognitionem ſic attentè ac ſedulò in veteribus & novis quibuſcumque monumentis perquiſivit, atque ad manum habuit, eáque antiquitatis & liberalium artium notitiâ ſtudio iſti viam munivit, ut nemo alius in Aragoniæ regno ſic paratus ad Hiſtoriam ejus conſcribendam accedere poſſe videretur, quandocumque id munus Zuritæ, Blancæ, Argenſolarum fratrum nominibus grande olim conſequutum famæ ac dignitatis lumen, idoneo alicui conferendum eſſet. Quod factum tandem fuit anno hujus ſæculi XLVI. ſubrogantibus eum regni Statibus in Franciſci de Vrrea viri nobilis atque eruditi, qui fato functus fuerat, vicem. Quâ ſusceptâ nullus unquam perſuaderi potuit, ut Sacerdotia collegii ſacri Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ aliarúmve ambiret, quò magis aliis vacuus domeſtica ſtudia & opus ſui muneris perſequeretur. Is enim totus labor & induſtria erat. Ac niſi immatura abrupiſſet mors lucubrationum progreſſionem, dubio procul multa abſolviſſet; quæ quidem affecta relicta eo magis deſiderantur, quòd perfecta & in vulgus edita doctis & curioſis non mediocriter placent. Horum hic nomenclaturam damus;

Mauſoleo a la memoria *del Dotor Baltaſar Andres ſu Padre.* Cæſarauguſtæ anno 1636.

Defenſa *de la Patria de San Lorenzo.* Ibidem 1638. in 4. adverſus quoſdam, qui vel Valentiæ Edetanorum, vel Cordubæ, vel tandem Coloniæ Auguſtæ Patriciæ hunc honorem falsò adjudicaverunt.

Deſcripcion *de la Iuſta en campo abierto, que mãtuvo en el coſo de Çaragoza D. Raimundo Gomez de Mendoza.* eodem anno.

Antiguedad de la Villa *de Mallen.* 1641.

Elogio *a la memoria de D. Geronimo Ximenez de Vrrea.* an. 1642.

Panegirico ſepulcral *a la memoria poſthuma del Dotor D. Thomas Tamaio de Vargas Coroniſta Maior de las Indias.* eodem anno.

Hiſtoria *de S. Domingo de Val Martyr Ceſarauguſtano Inſante de la Santa Igleſia de Çaragoza.* 1643. in 4.

Chronologia *de las Imagines aparecidas de Nueſtra Señora en el reino de Aragon.* eodem anno.

Monumento *de los Santos martyres Iuſto y Paſtor en la ciudad de Hueſca, con las antiguedades que ſe hallaron fabricando una capilla para traſladar ſus santos cuerpos.* Oſcæ 1644. 8.

Diſeño: *de la inſigne y copioſa Biblioteca de Franciſco Filhol presbitero y hebdomadario en la Santa Igleſia Metropolitana de S. Eſtevan de la ciudad de Toloſa;* verſibus confectum opus, atque editum Oſcæ 1644. in 8.

Iuramento *del Principe Don Baltaſar Carlos en la Seo de Çaragoza.* Cæſarauguſtæ anno 1645.

Diſcurſo *de las medallas antiguas Eſpañolas, que publicò D. Vincencio Iuan de Laſtanoſa en ſu Muſeo.* Ibidem eodem anno.

Obeliſco Hiſtorico *y honorario del Principe D. Baltaſar Carlos, que erigiò la ciudad de Çaragoza.* 1646.

Vida de S. Orencio *Obiſpo de Aux.* anno 1648.

Segunda Parte *de la Vniverſidad de Amor.* Hanc ſcripſit in Academia Anhelantium, de non commiſcendo ſacras res profanis, cum argumenta profana pertractantur: eáque ſæpius edita eſt.

In lucem edidit ex ſchedis M. SS. Hieronymi de Blancas-

Las Coronaciones *de los Sereniſſimos Reies de Aragon.* ſimúlque, *Dos Tratados del modo de tener Cortes, de Geronimo de Blancas y de Geronymo Martel Coroniſtas del miſmo reino.* Cæſarauguſt. 1641. in 4.

Multò majoris operæ ſunt, quæ editurus erat, partim affecta, partim perfecta. Ex ultimis eſt -

La vida de Geronimo *de Çurita y de los demas Coroniſtas del reino de Aragon.* Cujus publicationem quare nobis ultra invideant regni Status, qui curam ſibi hanc aſſumpſiſſe dicuntur, verè neſcio.

El Parnaſo *Aragones:* ſive de Poëtis ejus regni ad imitationem *Lauri Appollinis* Lupi de Vega Carpio: de quo me per epiſtolam fecit ipſe certiorem.

Annalium Regni Aragoniæ continuationem, veluti potiorem ſui muneris partem, ſic formaverat, ut Çuritæ filum ad mortem Ferdinandi Catholici Regis uſque ductum in manus ſumens telam ſuam exordiretur; ſepoſito quadriennio ejuſdem Hiſtoriæ, quod uno volumine, Çuritam & ipſe proſequutus, Bartholomæus Leonardus elegantiſſimè deſcripſerat; cuíque deſperavit prudens noſter ea ſubjicere, quæ ſuperiorum comparatione laudem aliquam illuſtris atque elabora-

tæ

tæ dictionis referre poſſent: quod ipſe alicubi modeſtè fatetur.

Parabat & alia quorum ipſe ſpem fecit,

Çaragoza antigua: ſive hujus regiæ urbis antiquitates.

La Fundacion *del Hoſpital Real de Nueſtra Señora de Gracia*.

Bibliotheca *de los Eſcritores del Reino de Aragon*.

Sucesſos *del Principado de Cataluña*.

D. IOANNES FRANCISCVS DEL CASTILLO, Panhormi editus parente Balthaſare del Caſtillo Hiſpano Inſtructore (*Sargento maior* appellant) Legionis militum Hiſpanorum, qui in Sicilia ſtipendia merent; dum Philibertus Emmanuel Sereniſſimus Sabaudicæ domus Princeps moderabatur Siculos Regis vice, Auditorem generalem terræ, mariſque exercuit; deinde Iudex Conſiſtorii ſemel, regiæ Magnæ Curiæ ter, demúmque Magiſter rationalis ſeu Senator fuit Concilii, quod regii patrimonii curam habet; vir multâ juris doctrinâ & integritate; cujus pronepos ex filio Didaco & nepote Iſidoro D. Petrus del Caſtillo Eques ordinis Alcantaræ & *Sancti Iſidori* Marchio Panhormi nunc commoratur. Scripſit Ioannes Franciſcus noſter -

Deciſiones legales regni Siciliæ; tribus voluminibus in folio. Panhormi anno 1613.

Obiitque diem ſuum ſexagenarius tertio die Ianuarii MDCXLIII.

F. IOANNES FRANCISCVS COLLANTES, Aragonus, ex oppido *Belchite*, ordinis S. Franciſci, S. T. Lector emeritus, Cæſarauguſtanæ utriuſque domus aliquando Præfectus, ac provinciæ ſuæ Miniſter, verbi Dei eximius præco, edidit -

Divina predicacion *del Soberano Rey conſtituido ſobre el monte Santo de Sion*: hoc eſt, conciones, ſive ſermones pro Adventu & Quadrageſima, tribus tomis. Cæſarauguſtæ apud Petrum Cabarte 1617. 1618. & 1620.

Didacus Murillus tribuit ei opus aliud, ſed ineditum,

De los Eſtados del'Alma.

D. IOANNES FRANCISCVS DE CVENCA, Iuriſconſultus, in Cæſarauguſtana urbe commorabatur ſcribens -

Ad Commandæ ſive Depoſiti Inſtrumentum ſcholium; cui accedunt *Additiones D. Ioſephi Niño*. Item -

Ad ejuſdem D. Ioſephi Niño Analyſin ad Chirographum Mercatoris additiones authoris. Cæſarauguſtæ 1644.

Pentateuchon quæſita pendactylia continens de ſui perſonalique defenſione. Ibidem anno 1645. in 4.

D. IOANNES FRANCISCVS FERNANDEZ DE IXAR, Dux quartus *de Ixar*, Comes *de Belchite* in Aragoniæ regno, manu tantum exaratum reliquit -

Catalogo *de los Santos de Eſpaña*. Adſervari hunc in Bibliotheca D. Franciſci de Vrrea Aragoniæ Chronographi teſtatus olim fuit Ioannes Franciſcus Andreas de Vſtarroz in *Defenſione Patriæ S. Laurentii* fol. 134. Laudat quoque Ioannes Tamajus in *Martyrologio Hiſpano* tom. IV. ad diem VII. Iulii, & tom. V. ad diem V. Septembris.

El Corteſano *pueſto en pratica*, tribuit quoque noſtro Duci Baſilius Baren in *Appendice ad Petri Mexiæ Hiſpalenſis Cæſarū Hiſtoriam*, ubi de temporibus Ferdinandi II. Imperatoris, Scriptoribúſque tunc florentibus agit.

IOANNES FRANCISCVS DE GRACIA, Aragonius, Balbaſtrenſis, Curiæ Balearium Inſularum Senator, olim cùm Philippi Regis juſſu Vallem Aranenſem in Gallico limite Aragoniæ regni luſtraſſet, in reditu edidit -

La Hiſtoria *de la Val de Aran* in 4.

Meminit Vincentius Blaſcus volum. II. *Hiſt. Aragon.* lib. V. cap. XLVI.

IOANNES FRANCISCVS DE GVEVARA, ex oppido *Lepe* Hiſpalenſis diœceſis, ſcripſit -

Aviſos *de la diligencia que un Señor debe uſar en criar ſus hijos*. Neapoli apud Ioann. Carlinum 1602. 4.

IOANNES FRANCISCVS ROSSEL, Barcinonenſis Medicus magnæ inter ſuos exiſtimationis, publicavit -

In ſex libros Galeni de differentiis & cauſis febrium & ſymptomatum Commentariorum volumen primum. Acceſſerunt *Epiſtolæ* duæ, altera ad *Andream Laurentium* in Monſpelienſi Academia, altera ad *Ioannem de Caravajal* in Lyceo Hiſpalenſi publicos Medicinæ Profeſſores. Barcinone apud Sebaſtianum & Iacobum Mathevad 1627. fol.

Pater fuit Ioſephi Roſſell Carthuſiani monachi, qui *Praxim* ſcripſit *cõſcientiā deponendi*.

IOANNES FRANCISCVS SVAREZ, ſcripſit -

Enchiridion caſuum conſcientiæ. Laudatur à P. Diana in *Catalogo authorum*, quibus uſus fuit in formatione primi voluminis ſuorum operum.

IOANNES FRANCISCVS DE VILLAVA, Beacienſis, Theologus, Prior ſeu Parochus *de Cabra*, quod oppidum in meditullio Bæticæ Sueſſano Duci ſubeſt, deinde *Iavalquinti* Giennenſis diœceſis, quod Marchionatus honore cenſetur; piè adinvenit atque ingenioſè admodum -

Em-

Empreſas eſpirituales *y morales*, cum iconibus. Beatiæ 1613. in 4. Tripartiti operis prima & ſecunda pars centum continet huiuſmodi ſymbola. Tertia autem majoris operæ argumentum tractans hâc notâ inſignitur, nempe -

Tercera Parte *de las empreſas eſpirituales y morales, en que el Auctor proſigue la explicacion de la primera contra la ſecta de los Agapetos ò Alumbrados*. Beatiæ apud Ferdinandum Diaz 1618. in 8. Laudatum opus eruditionis ac pietatis nomine à Ludovico Muñozio in *Vita venerabilis viri Ioann. Avilæ*. Edidit item -

Relacion ſumaria *de la veneracion y eſtima en que debe eſtar la ſanta Cruz de las Navas de Toloſa*. Beatiæ 1613. 8.

Diſcurſo de la antiguedad *y Invencion de la ſagrada Imagen de Nueſtra Señora de la Peña, que ſe guarda en el convento de los frailes Minimos de la ciudad de Baeza*: teſte mihi Ioanne de Morales in Epitome Hiſpanica *Fundationis Bæticæ Minimorum provinciæ*.

F. IOANNES DE S. FRANCISCO, in *Veas*, quod oppidû Murciæ regni natus, habitum Minoriticum Salmanticæ induit: unde in Novam Hiſpaniam ſe cum grege illo ſanctorum ſodalium duodecim, annunciaturus incolis Evangelium, tranſtulit; operatúſque id eſt magno profectu, & quidem infuſâ ſibi à Deo, ut fertur, per extemporale donum ſermonis Mexicani cognitione, quo ſcripſit -

Concionum librum perfectiſſimum: *Orationes* varias: *Collationes* multas, teſtimonio futuras accepti à Deo beneficii, ut ait Franciſcus Gonzaga IV. parte *Hiſtor. in provincia ſancti Evangelii*, multa de illo mirabilia referens. Denatus eſt anno MDLVI.

IOANNES FRANCO BARRETO, Luſitanus laudari ſolet in -

Bibliotheca Luſitana, manuſcriptâ, ut credimus, dolemúſque ad hunc diem. Daret quippe ea tenebris noſtris & ignorantiæ, de Luſitanis maximè rebus, ingens lumen. Hujus meminit Cardoſus in *Agiologio* die iv. Maji.

IOANNES FREIRE, Oliſſipponenſis, in collegio Societatis, cujus familiæ fuit, Conimbricenſi divinarum Scripturarum interpres, reliquit ſcriptum, quod à morte illius prodiit, opus, nempe -

In Septem priora capita Libri Iudicum Commentarios, tum in Luſitania anno 1640. tùm Matriti 1642. 4. typis editos.

IOANNES DE FRIAS, Franciſci Ximenii Cardinalis Toletani Vicarius in Complutenſi oppido, &, cùm comitatus fuiſſet Patronum ad Oranicam expeditionem, in reditu factus ab eo Toletanæ Eccleſiæ Canonicus, divinarum atque humanarum literarum peritus, eloquentiáque, & probitate morum eo tempore commendatus, vulgò exiſtimatur ſcripſiſſe -

Relationem Latinam *de Oranico hoc bello*, breviorem quidem eam, ſed certam: quam Anonymo tribuere ſolet Alvarus Gomezius *de Rebus Ximenii* ſcribens. Ei tamen ex conjectura famæ tribuit Petrus de Quintanilla Franciſcanus, qui *Relationem* hanc edidit in *Orano* ſuo *Catholico* Romæ apud Franciſcum Monetam 1658. in 4.

IOANNES FRIDERICUS GELDRE, Almagrenſis ex patre Germano, Ieſuitarum ſodalis, quem *inſignem Theologum & in rebus moralibus doctiſſimum* Alegambius nuncupavit, prelo commiſit -

Conſideraciones breves *para ganar devotamente las Indulgencias*. 1615 in 8. Latinè quoque -

Commentarios in Eccleſiaſtem: quos morte occupatus typis committere non potuit.

F. IOANNES DE LA FVENTE, Toletanus, ordinis Seraphici provinciæ Caſtellæ, variis locis, *Turri-lacunæ*, *Eſcalonæ* ſodales rexit, notus poſteris editione operum doctrinâ & pietate commendatorum. Scripſit namque Latinè ſcientibus -

In Evangelium ſecundum Marcum, libros XV. Compluti apud Ioannem Gratianum 1582. in folio.

In Pſalmum L. Homilias XXVI. Salmant. 1566. fol. & Parſiis 1576.

Nec non Hiſpanicè -

De la eſperança *y temor, que debe tener el Chriſtiano*. Compluti 1570. Sequens opus tertii voluminis nota inſcribitur;

Arbol de la vida. Ibidem 1572. 8. Neſcio an alius, diverſúſque ab his liber ſit *Norte del alma*, inſcriptus, quem noſtro attribuit, *Arboris* hujus *vitæ* non recordatus, Petrus Salazarius in *Hiſtoria* iſtiuſmet *Caſtellana Franciſcanorum provinciæ*. Lucas Vvaddingus certè hujus libri non meminit, qui ſuperiorum meminit.

F. IOANNES DE LA FVENTE, alius à ſuperiore, ut fertur, ejuſdémque inſtituti ſodalium Minorum & provinciæ, in Gallia apud Monpeſſulanos Theologiam docens edidiſſe illic *ſuper Sententiarum libros* dicitur, quod opus viſum fuit nobis hactenùs. Petrus tamen Salazarius Caſtellæ hujus provinciæ Chronographus de illis teſtis eſt. Vidimus quidem nos Ioannis Fontani Minoritæ Hiſpani provinciæ Caſtellæ, domus *de la Eſperanza* Præfecti nomine -

Orationem parænеticam pro pura & ſincera prædicatione Evangelii ad omnes mi-

niſtros divini verbi. Lugduni apud Guilielmum Rovillium 1584. in 4. Falſus fuit Vvaddingus profeſſione Monſpeſulana, qui *Orationem* hanc, & *in Sententiarum libros concluſiones* Ioanni de Fonte Gallo attribuit.

IOANNES DE LA FVENTE, Doctor Hiſpanus (ait Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*) edidit ſuo nomine (licet alterius ſit opus integrum)

Compendium fuſioris Tractatus circa declarationem Decreti Romani de Titulo Immaculatæ Conceptionis. Conchæ 1647. in 4. Item *Indicem Sententiarum Petri de Perea Auguſtiniani Epiſcopi Arequipenſis in Libro de Conceptione juxta editionem Limenſem anni MDCXXIX*. Conchæ 1647. in 4. Item *Indicem Doctrinarum pro Deipara Petri Galatini Minoritæ, maximè circa Immaculatam Conceptionem in opere de Arcanis, &c*. Ibidem eodem anno in 4. Hæc Alva.

IOANNES DE FVNES, qui ſe vexilliferum centuriæ peditum ſub Alphonſo à Coſgaia merentium appellat, edidit-

Arte militar, *en que ſe declara qual ſea el oficio del Sargento maior*.

F. IOANNES DE GABASTON, Dominicanus, in Valentiæ regno cenſebatur ſuo tempore, cùm in ſacrarum dictionum expediendo ritè officio, generalis Concionatoris adimplens munus, tum etiam hiſtoriæ domeſticæ monumenta pervolvens, atque in literas vernaculo tradens ſermone. Cujus nempe extant-

Vida de S. Vicente Ferrer. Valentiæ 1614. in 4.

La Regla *que profeſſan las Beatas de la tercera orden de Predicadores: vida de Santa Catalina de Sena y otras muchas deſte eſtado, que an muerto con opinion de Santidad*: ſimúlque-

Vna Apologia, *que S. Domingo fue el primer Inquiſidor*. Valentiæ apud Chryſoſt. Garriz 1621. 4.

Dedit etiam ex Latino Hiſpanum-

El Tratado *de la Vida eſpiritual de S. Vicente Ferrer declarado y comentado*. Ibidem ex eadem officina 1616. 4.

Parabat, cùm hæc ſcriberet, tum de *Privilegiis à Sede Apoſtolica* ejuſdem Tertiæ regulæ affectis pridem côceſſis, tum de *Laboribus, & perſequutionibus à Dominicanis fratribus pietatis causâ perpeſſis*, alterum & alterum librum: tum deinde *Florem Sanctorum* ejuſdem ordinis; omnia Hiſpanicè.

F. IOANNES A S. GABRIELE, natus in oppido *San Lucar de Barrameda* ad oſtium Bætis fluvii, ordinis Mercenariorum reformati provinciæ Bæticæ, literarum divinarum atque humanarum bene peritus, ingenióque excellenti, edidit ingenioſe & eleganter-

Sermones *ſobre los Evangelios de Domingos, Miercoles y Viernes de Quareſma*; duobus tomis. Hiſpali apud Andream Grande anno 1648. & 1649. in 4. tandem ex quinta editione, Compluti 1662. in 4. Poſthumi quoque prodierunt ejuſdem *Operis Quadrageſimalis* duo alii tomi, Matriti in 4.

Deceſſit virilem adhuc ætatem agens ante annum MDCLV.

IOANNES GALLEGO, Artium & utriuſque Iuris Doctor, Theologiæque (ita vocant) Licentiatus, in Cataloniæ Senatu primarius Iudex, frequenter laudatur ex conſcripto atque edito-

Reſponſo in cauſa Syndicatus, in 4. Ioannes Petrus Fontanella variis locis, Gabriel Berart in *Speculo Viſitatorum*; *Aulæ Regentis Cancellariam Senatorem clariſſimum, omniúmque doctrinarum ſtudioſum* vocant.

IOANNES GALLEGO DE LA SERNA, Malacitanus, Doctor Medicus, & à cubiculo Regum noſtrorum Philippi III. & IV. prodire in publicum fecit-

Opera Phyſica, Medica, Ethica, quinque Tractatibus comprehenſa; ſcilicet-

De Generationis principiis omnium viventium.

De Conſervatione Infantis in utero, & de bono & malo pariendi modo, ac de ſummo naturæ artificio, quod ſervat in partu: necnon de Obſtetricis officio.

De Puerorum alendi ratione, & ſanitate tuenda, ubi & de calculi & epilepſia praecautione & curatione.

De communi Puerorum educandi ratione. Lugduni apud Iacobum & Petrum Proſt. 1634. in fol. Poſt hæc edidit-

De Naturali Animarum origine Invectivam adverſus Danielem Sannertum Bruxellis 1640. in 4. Diſplicuerant *Sennerto* quædam ex priore libro illo *De Generationis principiis*, quorum in opere ſuo de *Hypomnematibus Phyſicis* meminerat.

Extat nuncupatus Ioanni noſtro *Aemilii Pariſini* Romani *De Principiis generationis* alius Tractatus in *Exercitationum* ejuſdem *de ſubtilitate* parte III. Venetiis 1638.

F. IOANNES GALLO, Burgenſis, Dominicanus, Gregorii, Salmantini Bibliorum Interpretis ſæculo ſuperiore clariſſimi, germanus frater, acerrimi ingenii, raræque doctrinæ vir; quem ob præclaras animi dotes (ait Leo Caſtrius, in Prologo *Commentarii ſuper Eſaiam*) *virum unum delegit hæc Academia, quem ad Regem Philippum & Pontificem Maximum Romam legatum de rebus magnis mitteret*. Extitiſſe ſcio in Bibliotheca *Olivarienſi*, cujus catalogû in *Barberina* Romæ vidimus,

De Ratione ſuſceptæ legationis pro Academia Salmantina. M.S.

Ora-

Orationem quoque *Ioannis Galli De laudibus S. Thomæ, Tridenti ad PP. habitam.* Brixiæque editam anno 1563. novimus.

Interfuit enim Concilii Tridentini ultimis ſeſſionibus unus ex Theologis à Philippo II. Rege Catholico eò deſtinatis; obiítque Salmanticæ anno MDLXXVII. In ſchedis relinquit *Lecturam ſuper Quartum Sententiarum*, aliáque.

F. IOANNES GALLO, diverſus à ſuperiore, eóque recentior, idémque Burgenſis, & ordinis Prædicatorum, edidit-

Tomo I. de Sermones *para las feſtividades de los Santos*. Pinciæ 1648. in 4. De aliis neſcio-

F. IOANNES GALVARRO & ARMENTA, Hiſpalenſis, Gundiſalvi de Armenta & Annæ Galvarræ filius, in cœnobio hujus urbis profeſſus Auguſtinianam regulam anno MDLXXVII. S. Theologiæ magiſterio, atque ſtudiorum præfecturâ in domo Granatenſi ſpectatus, edidit Latinè-

Homilias in Dominicas Adventus & Feſta occurrentia. Granatæ 1617. in 4. Hiſpanicè verò poſt aliquot annos-

Gloſa moral *ſobre los Evangelios de Quareſma.* Luciferi fano. 1622. in folio.

D. Philippo Taſſio Antiſtiti Granatenſi fuit à confeſſionibus.

IOANNES GAMIS, ut videtur, Valentinus, vertit ex Latino Æneæ Silvii, ut præ ſe fert,

Viſion deleitable *de la caſa de la Fortuna*. Valentiæ apud Petrum Patricium Mey 1611. in 8.

F. IOANNES DE GAONA, Burgenſis, Minorita, Lutetiæ in Gallia ſub doctiſsimo illo ejuſdē inſtituti Doctore *à Cornibus* Theologiam, ſub aliis ſingularem idiomatis Latini, Rhetoricæ artis, & Græcæ linguæ cognitionem percepit. In patriam remeans, Pinciæ, quæ tunc Aula erat Caroli Cæſaris, eaidem ſacras lecturus literas adſcribitur, inſignis verbi divini præco,& quod præcipuum eſt,morum integritate conſpicuus. Hunc Eliſabetha Auguſta,viro alibi agente,inter alios delegit, qui ad faciendam Chriſto Servatori frugem in Americanam Novæ Hiſpaniæ transfretaret provinciam. Ibi decem annis addiſcendo illius gentis ſermoni per aliarum omnium diſciplinarum juge otium vacavit, quem & perfectiſsimè apprehendit. Extant ab eo editi hac linguâ & jam excuſi-

Dialogi de rebus ſpiritualibus; omnia illius idiomatis ſcripta, ut ajunt, ſuperantes, cùm elegantiâ & ſermonis puritate excellant, res verò ipſæ authoris eruditionem teſtentur;ut inquit in libro *De Origine,& progreſſu familiæ* ſuæ Franciſcus Gonzaga Minorum generalis Miniſter. Tribuit quoque ei Ludovicus à Rebolledo in *Catalogo Scriptorum hujus ordinis*-

Sermones Dominicales, eâdem Mexicanâ linguâ.

Dialogum de Chriſti paſsione, nondum editū, laudat inter hujus opera Lucas Vvaddingus. Scripſiſſe etiam Latinè ajunt Gonzaga & idem Vvaddingus-

Apologiam adverſus famigeratiſſimum quendam Theologum, aliáque temporis iniquitate deperdita. Diem obiit ſuum an.MDLIX. jacétque in cœnobio Mexicano.

IOANNES DE GARAY, Oſcenſis civis, & Profeſſor, edidit-

Vida *de S. Vrbicio, o Vrbez*.

Fieſtas, *que hiço la S. Igleſia de Hueſca en el recebimiento de las reliquias de S. Orencio*.

Hiſtoria *de la fundacion y antiguedades de Hueſca*, M. S. fuit pen.s Martinum Carrillo Montis Aragonis Abbatem, ut refert ipſe principio *Catalogi Epiſcoporum Aragonenſiū*.

IOANNES DE GARNICA, Iuriſconſultus, Profeſſórque in Academia Oſcenſi, edidit-

Expoſicion *de la Bula de Cruzada, Difuntos y Compoſicion*. Matriti 1578. in 8.

IOANNES GARZIA, ex oppido *Becerril* diœceſis Palentinæ, in regio Laurentino collegio laicus ſodalis, ſcripſit, cùm eloquutione Latinæ linguæ præſtaret,

Philippi Hiſpaniarum Principis exercitationem Grammaticam. Compluti apud Ioannem Iñiguez 1589. in 4. Antverpiæ apud Plantinum 1590. in 8.

Orationem Panegyricam coram Philippo II. Rege habitam. Compluti 1588. 8.

F. IOANNES GARZIA, Franciſcanus, provinciæ Aragoniæ, in urbe principe natus, divinarum atque humanarum artium bene gnarus, quo tempore Didacus Murillo ſcribebat *Cæſarauguſtanam Hiſtoriam*, totus erat in abſolvendo opere hujus tituli,

Collectanea Biblica ex Hieronymi miſcellaneis, ſive expoſitiones S.Scripturæ ex ejus operibus collectæ, adhibitis interdum propriis notationibus.

Quod immenſi laboris opus, doctiſque viris laudatiſſimum, intelligendiſque pluribus iſtius Sancti Doctoris locis obſcuris utiliſſimum futurum ait Murillus.

F. IOANNES GARZIA, diverſus à ſuperiore, at ejuſdem ordinis in provincia XII. Apoſtol. Peruani regni, edidit-

Explicacion *de los miſterios de la Miſſa y de ſus ceremonias*. Limæ 1641.

Breve Recopilacion *de las indulgencias*. Vvaddingus.

F. IOANNES GARZIA, in oppido *Almagro* Caſtellæ novæ ortus, Dominicanus, ſanctimoniâ vir ſpectatus, unà cum Franciſco Diaz ejuſdem familiæ inter Sinas ſcripſit atque edidit -

Ki Mung; ſive hujus tituli volumen eâdem linguâ Sinicâ, de quo vide ſis in *Franciſco Diaz*.

IOANNES GARZIA, Canonicus Eccleſiæ Oriolenſis in Valentino regno, edidit -

De la vida exemplar *de los Eclesiaſticos*. Valentiæ apud Patritium Mey an. 1611. Reperio quoque, forſan prioris editionis, hunc alium titulum; *Inſtitucion de los hijos, que ſe inclinan a ſer ecleſiaſticos*. Valentiæ in hac eadem officina 1609. in 8.

IOANNES GARZIA DE BAHAMONDE, S. Theologiæ Doctor, in Sanctæ Crucis collegio Pinciæ olim ſodalis, à concionibus inde Canonicus in Eccleſia Pacenſi, tandem in Hiſpalenſi Prior, ut vocant, ſeu Præfectus ſacrorum locorum omnium, qui ab Eremitis laicis cuſtodiuntur; conſcripſit, ſed non edidit, à Benedictinis ejuſdem urbis monachis, quos ſibi hæredes ſuarum lucubrationum nuncupaverat, poſt authoris mortem publicatum opus valde pium; ſcilicet -

Centum Homilias in ſacroſanctam Chriſti paſſionem, Hiſpali 1621. folio.

Obiit is anno ſalutis MDCXV.

IOANNES GARZIA OLIVAN, Vrgelenſis Epiſcopus, ſcripſiſſe dicitur, ſed non edidiſſe -

Hiſtoria de Aragon; quam Petrus Cenedo laudat in *Collectanea ad Cap. Beatus XXII. Quæſtione ſecunda*.

IOANNES GARZIA POLANCO, ſcripſit -

Memorial de las Miſas de *S. Amador*.

IOANNES GARZIA DE RENGIFO, vide *Didacus Garzia de Rengifo*.

IOANNES GARZIA DE SAAVEDRA, gente atque etiam nomine GALLÆCVS, Tudenſis, Ius civile olim Salmanticæ ab optimis præceptoribus Emmanuele Coſta & Aria Pinelo Luſitanis, atque Antonio Padilla Meneſio famigeratiſſimis prudentiæ Iuris Profeſſoribus excepit. In Prætorio dein provinciæ ſuæ, móxque Matriti in regia Curia, Caſtellæque Senatu ampliſſimo Relatorem, ut vocant, ſive recitatorem cauſarum exercuit. Quo tempore *De Expenſis & meliorationibus* commentatus eſt. Tandem eum fructum ante acti laboris, & digniorum, quàm ut in munus non multùm liberale impenderentur, ſtudiorum percepit, ut Fiſci Patronus ad Pincianos iret, vir multâ doctrinâ, forenſique exercitatione, majoribus quoque honoribus aptus. Duo ejus libri extant docti planè atque elegantes -

De Expenſis & meliorationibus. Compluti apud Audream Sancium, anno 1578. fol. Antverpiæ 1614. Marpurgique in Germania eodem an. in 4. Amſtelodami 1655. 8.

De Hiſpanorum nobilitate & exemptione Tractatus, ſive ad Legem pragmaticam Cordubenſem, quæ eſt L. VIII. Tit. XI. Lib. II. Novæ Compilationis. At hunc licèt abſolverit, regiúmque editioni prævium diploma circa annum MDLXXXVII. impetraverit, cùm Fiſcalem ageret Pinciæ Advocatum, non niſi poſt decem integros annos à calumniis vindicatum Ioannes authoris jam defuncti filius, atque idem Prætor Guadalaxarenſis, à ſe etiam locupletatum foras emiſit Compluti anno 1597. folio.

Item Tractatus breviores quatuor,

De Donatione remuneratoria.

De Fideicommiſſo tacito.

De Hypotheca poſt contractum vivente, aut moriente reſciſſo contractu.

De Conjugali acquæſtu: qui omnes ſimul prodierunt. Præter hæc -

Apologiam de Succeſſione regni Portugalliæ, ſe ſcripſiſſe annotat ipſe in Tractatu *De Expenſis* cap. XVI. num. 29.

IOANNES GASCON, Artium Magiſter, Profeſſórque in Schola Oſcenſis urbis publicus, edidit -

In Logicam Ariſtotelis Commentaria. Oſcæ 1576. in 4.

IOANNES GASPAR ORTIGAS, Cæſarauguſtanus Legum Doctor, civile jus in ejus urbis gymnaſio interpretabatur, cùm edidit -

Patrocinium pro inclyto ac potentiſſimo Cæſarauguſtano Gymnaſio adverſus contradictiones Academiæ Oſcenſis, propugnaculúmque Oſcenſis Scholæ. Cæſarauguſtæ 1586. in 4. Oſcenſi antiquiſſimæ ſcholæ præjudicium ne fieret, erectâ Cæſarauguſtæ aliâ, Oſcenſes ſollicitabat cura, in hiſque Martinum Monter à Cueva ejus urbis civem, gymnaſiique Profeſſorem primarium, hujus partis propugnatorem.

Iudicem poſtea Curiæ regiæ civilis Cæſarauguſtæ egit.

F. IOANNES GAZO, Cæſarauguſtanus, ſodalis Minorita, quem Vvaddingus minùs rectè Catalanum credidit contra id, quod domeſtici de eo referunt, & inter alios Vincentius Blaſcus Lib. vltimo *Aragon. Hiſt.* c. XLVII. Certè Cataloniæ provinciæ fuit Præfectus. Scripſit -

Inſtituciones *ſacras Evangelicas y morales para las mas principales jornadas del diſcurſo*

ſcurſo del Año, y Sermones duplicados para Quareſma; duobus tomis. Barcinone apud Sebaſtianum Mathevad & Laurentium Deu 1610. & 1612. in fol. & 1614.

IOANNES GELIDA, Valentinus ex urbe regni principe, in Pariſienſi Schola Philoſophiæ Profeſſor clariſſimus, quacum literarum omnium & Græcæ linguæ peritiam non vulgarem conjunxit. Lutetiæ primùm ludo præfuit, quem à Cardinale fundatore vulgò appellant, deinde Burdigalæ Aquitanico, quem Andreas Goveanus in Luſitaniam & Conimbricenſem Academiam à Joanne III. Rege vocatus ſucceſſori vacuum reliquerat. Obiit hoc munus agens ſexagenario major XI. Kal. Martias MDLVI. *alter noſtri temporis Ariſtoteles* à Ioanne Ludovico Vive appellari dignus. Hic tantus vir, cujus elogium edidit luculentum Andreas Schotus, nil aliud reliquit poſteris, quàm -

Epiſtolas aliquot, Rupellis editas 1571. quæ qnidem (ait idem Schotus) Latinè ita perſcriptæ ſunt, nihil ut ſupra videatur fieri poſſe; ſed ſcholaſticas omnes, præcipuè ad Ioahuem Taſtæum Medicum Pariſienſem & Eliam Vinetum Santonem, qui ei poſtea in Gymnaſiarchiæ munere ſucceſſit.

IOANNES GENESIVS DE SEPVLVEDA, Cordubenſis, quomodo audire ipſe ab urbe amabat inclyta, & quòd ejus ditionis ſit Putalbanum (*Pozo blanco* vernaculâ linguâ) patrium, ut credimus, ejus oppidum in tractu illo, quem à propinquitate laudatæ urbis, & propter lapidum copiam, *Los Pedroches de Cordova*, vulgus appellat; cui quidem tractui ſuis ipſe in ſcriptis, præcipuéqne in *Epiſtola XLV. ad Ferdinandum Nonium Pincianum* non obſcurè nata'es ſuos debere profitetur; circa annum MCCCCXC. honeſtis parentibus editur, ſtudiorum, quæ excoluit, nomine haud minùs civibus ſuis, quàm exteris ſublimi quodam loco ſemper habendus. Compluti operam Xanto ſeu Sancio Mirandæ Philoſopho ac Theologo eximio in Phyſicis dediſſe, poſtquam Grammaticis fuiſſet in patria imbutus, dicitur. Nec contentus in Seguntinæ urbis & Academiæ collegio aperuiſſe ſibi, ſodales inter illius, ad majora aditum, Bononienſe illud, ex quo Magni Albornozii Cardinalis munificentiâ Hiſpani adoleſcentes celebris toto orbe Academiæ partem haud contemnendam conſtituunt, cogitavit, delegitque pro mercatu omnium bonarum artium; ad quas cùm ingenii nervos, tum actiones omnes, ſine ulla prorſus deductione, contuliſſe toto vitæ ſuæ tempore videri voluit. In gymnaſii illius luce ſacrarum literarum & Philoſophiæ graviora ſtudia Græcè atque Latinè, quod paucissimis contigit, æquè excoluit; nec minùs ab eloquentia vigorem illis & cultum, decus verò ſibi ac præſidium, celebritatémque comparavit. Adeptus eſt ibi præceptorem Petrum Pomponatium inter alios Profeſſorem Philoſophiæ egregium, quod in *Autopologia* refert *pro Alberto Pio Carporum Principe*. Cui ſummo literarum, quas natalium ſplendori adjunxerat, famâ viro Geneſius poſt aliquod in eâ vrbe & ſodalitate tranſactum tempus adhæſit, Romam ab eo ad domum ſuam, ſeu potiùs ſtudiorum ac in ſtudiis præſtantiſſimorum hominum verè gymnaſium, honorificè invitatus, benigniſſiméque apud eum deinceps habitus. Pro quo & adverſus Eraſmum Roterodamum laudatam paulò antè defenſionem ſcripſit grati ſui erga benefactorem animi perpetuum monumentum futurum. Frequentes erant in ea domo Aldus Manutius Philologus, Petrus Pomponatius laudatus nuper, Ioannéſque Monteſdoca Hiſpalenſis Philoſophi, Marcus Muſurus Cretenſis, Triphónque Bizantius Græci, Latinè quoque docti, præter alios Theologos. Quorum conſuetudine totus exarſit ad Philoſophi principis doctrinam in ipſis Græcæ linguæ adytis perſcrutandam, pluresque ejus libros, atque ejuſdem enarratorum fideliter ac philoſophicè, non Ciceronianè, vertendos; iu quo ſibi plus æquo Alcyonius ac Perionius indulſerunt. Idque Clementis VII. Papæ auſpiciis, cui in eo obſequium exhibere ſe, atque aliis ſummâ dignitate viris, in eiſque Matthæo Guiberto Præſuli Veronenſium ampliſſimo, non ſemel datis ad hunc literis profitetur. Quæ ejus cura fructus paulò pòſt referendos in communem utilitatem protulit. Cum Eraſmo etiam Roterodamo reciprocavit aliquando literarum commercium, ut conſtat ex ejus *ad Eraſmum* tertia ſuper quodam Pauli ad Galatas difficili teſtimonio de Sina monte Arabiæ à ſe ex Græci textus recta interpretatione reſtituto, Eraſmique ad eum quinta, quæ inter alias Geneſii ſunt, *Epiſtolis*. Atque ille quidem in *Ciceroniano* ſuo vix quidem alium à Geneſio Sepulveda in Tullianæ facundiæ imitatorum albo admiſit; iis tamen non adhuc ſolidæ laudis verbis, quæ cauſam dederunt noſtro ne quidem plenas ei habendi gratias, nil retardatus quin optimum & literatiſſimum Principem ſibi ita benevolũ ab ejus impug-nationibus defendendum ſuſciperet. Contulit quoque operam cum Didaco Neyla, Salmantinæ poſteà Eccleſiæ Canonico, in conficiendo *Breviario* illo, quod Franciſcus Quiñones S. R. E. Cardinalis juſſu Clementis Pontificis à ſe & aliis elaboratum in lucem edidit; de quo ei ad Neylam ſcribenti centeſimam ex ſuis *Epiſtolam* fidem habemus. Attamen cum jam ab aliquo tempore reditum cogitaret in patriam, eo quod, quantumvis, (ut idem ait directâ ad Enecum Mendozam Burgenſium Antiſtitem XIV. epiſtolâ) *magna* eſſet *Roma optimorum & ve-*

& vetuſtiſſimorum librorum copia, frequénſque doctorum hominum concurſus, quibus rebus ſtudia literarum aluntur, difficile tamen ſibi videretur in *Fortunæ* quaſi *officina vel ſuis vel alienis cupiditatibus non inſervire, atque aliis ex aliis naſcentibus negotiis inextricabilibus non implicari*. Commodùm huic ejus voto accidit, poſt XXII. annos Italicæ ſuæ peregrinationis, adventus Romam Caroli Cæſaris, qui eum regii Chronographi titulo cohoneſtatum ſequi aulam juſſit. In tranſitu Bononienſe viſitavit collegium ex alumno Cenſor factus Pontificiâ authoritate à Quiñonio jam memorato Cardinali collegii Protectore ſibi procuratâ; nempe anno MDXXXVI, ut ex *Epiſtola* ejus octava ad Mattheum Giibertum apparet. Sub finem ejuſdem anni Genuæ dedit *Epiſtolam* XXIII, ſequentique triceſimam Pinciæ Vaccæorum in Hiſpania, atque inde alias uſque ad annũ illius ſœculi LVII, vel in eo oppido, vel Cordubæ, vel Matriti, vel in hibernis ſuis Putalbanis, quò ad vitandum Caſtellæ aëris rigorem, ſeu potiùs gratiâ ſtudiorum, annuâ conſuetudine ſecedebat. Medio hoc tempore in Hiſpaniam redierat Indorum cauſam propugnaturus Bartholomæus Caſas Dominicanus, Chiapenſis Epiſcopus, contra quem diſputavit contentiſſimè coram virorum doctiſſimorum cœtu Pinciani evocato regiis auſpiciis, necnon & pluribus editis ſcriptis noſter, licere Hiſpaniæ Regibus in ditionem Indos non herilem, ſed civilem & regiam lege belli redigere. Quæ magnis utrimque animis decertata cauſa eſt; in qua ſibi adverſos habuit Dominicanos cum Caſa eorum ſodali, imò & Complutenſem Academiam, uti *De rebus geſtis Ximenii Cardinalis* libro VIII. Gomezius refert. Quare & à Melchiore Cano lib. XI. *De Locis Theologicis* cap. II. non omnino probatur. Anno LVII. Carolum adiit ex Cæſare jam privatum, & Cœnobitarum Ordinis S. Hieronymi contubernalem; acceſſitque per occaſionem Salmanticam, atque Bletiſam, cujus Eccleſiæ Archipresbyteratu quodam fuerat nuper ornatus. Ab eo tempore, cùm annum jam ageret ſexageſimum ſeptimum, abſtinuiſſe videtur Curiæ tumultu, in propriòque frequens eſſe tractus Cordubenſis prædio, quod ad convallem Mariani montis, quâ Cordubæ imminet, ſitum graphicè is atque eleganter in *Epiſtolis* LXIV. LXVII. & LXXXIV. deſcripſit. Quo in loco, aut Cordubæ, aut Putalbani, ut credere par eſt (nam & Cordubenſis Eccleſiæ Sacerdotio ditatum eum fuiſſe apud Bernardum Alderetum libri primi *Antiquitatum Hiſpanarum & Africanarum* capitis IV. fine legitur) anno MDLXXII. uno major octogenario diem vidit extremum. Hujus clariſſimi mortalis famam divulgaverunt olim, ac nunc tuentur, non quidem magnæ molis, ſed ad Cleanthis lucernam evigilata opera, vulgaréque ampliſſimorum hominum de eo judicium. In quorum numero ſunt Ambroſius Morales, Paulus Iovius, Lilius Giraldus, Ioſephus Scaliger, Michaël Medina, Martinus Doctor Navarrus, Didacus Gratianus, Antonius Poſſevinus, Gaſpar Barrerius, Alphonſus Garſias Matamorus, aliique hujus ordinis. Morales nempe Lib. VIII. *Hiſtoriæ* ſuæ *Hiſpaniæ* cap. II. excellentis doctrinæ ac ſingularis utriuſque linguę eruditionis merito Cordubæ urbis ingeniorum ſapientiæque altricis veterem gloriam inſtauraſſe eum, clarioremque reddidiſſe ait. Iovius in *Elogiis*. *Sed hodie procul dubio* (inquit) *Ioannes Sepulveda Cordubenſis ipſam eximiæ laudis arcem obtinet, qui Græcæ peritus linguæ, & ſcientiarum prope omnium validis inſtructus præſidiis, dum aſſiduè atque ideo feliciter ſtylum* exercet, *eloquentiſſimus evadit*. Ab Scaligero *de Emendatione temporum* Lib. V. dum de Era agit Hiſpanorum, *vir doctiſſimus* audit; quo ſuper argumento ſcribens Antonius Poſſevinus in *Bibliotheca ſelecta* Lib. XVI. cap. XIV. *virum præſtantem & doctiſſimum* appellat. Conſule ſis Barreriũ in *Chorographia* ſua, quo loco de *Pace* urbe tractat, Didacum Gratianum in proœmio tranſlationis Hiſpanæ *Plutarchi moralium operum*, Martinum Aſpilcuetam in *Repet. ad Cap. Inter verba* XI. q. III. Melchiorem Canum loco proximè adducto. Abſtineo nunc Michaëlis Medinæ teſtimonio paulò pòſt referendo, & aliis, contentus ſubjungere pro omnibus unum Alphonſi Matamori elogium eminentiſſimo quolibet Scriptore dignitſſimum. *Mox adeſt* (ille ait in *Apologetica* ſua *de doctis Hiſpaniæ viris* narratione) *Geneſius Sepulveda Cordubenſis, in quem intuenti crebrò in mentem mihi venit vereri ecquod ſit habitura curriculum illa & natura admirabilis, & exquiſita doctrina, & ſingularis induſtria; qui, cum multis in rebus excellat, ſic in omnibus tamen eminet, ac ſi totum ſuum otium in ſingulis repoſuiſſet. Latinè vertit Ariſtotelem & quæ à doctis accepit Græcis, ſi digna exiſtimaret, in quibus elaboraret, multò quàm in ipſis fuerant explicata authoribus, meliora reddit. Genus orationis habet fuſum, tractum & cum lenitate quadam profluens, quale Hiſtoria* (*authore Cicerone*) *poſtulare videtur. Hinc quibuſdam error natus eſt modò errore illi ac non verá potius certáque ſententia trahantur; ut in tam admirabili, aureóque eloquentiæ flumine, quantum in Geneſio Sepulveda attoniti intuemur, ſpiritum aliquem ampliorem deſiderent, calorem intenſiorem quærant, & flammas majoris incendii poſtulent; non intelligentes fuſioribus numeris placidam, quietámque orationem reddi. Sit igitur hoc Geneſii proprium perpetuúmque elogium, laudatum fuiſſe ab Eraſmo, celebratum encomiis à Paulo Iovio, ſublatum in cœlum à Lilio Giraldo Ferrarienſi; neminémque virum eſſe ex his, qui de claris doctrinâ viris ætate noſtrâ conſcripſerunt, qui non Hiſpanorum primum Geneſium Sepulvedam me-*

mi-

muiſſet. *Satiúſque jam eſſet de aulâ ejus dignitate loqui, quàm de artibus & ſtudiis, de quibus nemo, modò eruditus eſſet, unquam dubitavit*. Hæc Matamorus. Ad opera jam devenimus.

Interpretatus eſt feliciſſimè in Latinam linguam è Græco.

Ariſtotelis Meteororum lib. IV. cum nuncupatione ad Carolum Cæſarem, cui eos Placentiæ obtulit, uſus ſummi Philoſophi enarratoribus Alex. Aphrodiſenſi, Ioanne Philopono & Olympiodoro.

Ejuſdem de Ortu & Interitu libros duos, ad Hadrianum VI. Papam.

De Senſu & ſenſibilibus. De Memoria. De Somno & Vigilia. De Inſomniis. De Divinatione per ſomnium. De Vita longitudine ac brevitate. De Iuventa ac Senecta. De Vita & Morte. De Spiratione ac motu animalium, ac de eorumdem inceſſu: quos omnes Parvorum Naturalium nomine appellant; ad Albertum Pium Carporum Principem, adjutus Alexandri, Simplicii, Philoponi ac Michaëlis Epheſii Commentariis.

De Mundo Libellum ad Alexandrum, (cujuſcumque ille ſit) Latinum fecit in gratiam Mantuani Principis. Quos omnes libros denno ab ipſo Interprete recognitos, quinimo (ut præ ſe fert editionis inſcriptio) alios factos ex fide veterum exemplarium & expoſitione Græcorum enarratorum ſubjecit iterum prelo ſuo Pariſino Ioannes Parvus anno 1532. in fol.

Ejuſdem Ariſtotelis Politicorum libros VIII. cum interpretatione & ſcholiis. Pariſiis apud Vaſcoſanum in 4. Coloniæ 1601 in 4. *Quam verſionem & notas, ut quiſque erit ingenioſior, ita pluris ſemper æſtimabit*, Gabriel Naudæus ait in *Bibliographia Politica*. Probavitque adeò interpretationem vir Græcè peritiſſimus Daniel Henſius, ut eam in editione ſua hujns operis aliis omnibus, tanquam optimam, prætulerit.

Ejuſdem *Ethicorum* libros paraphraſticè interpretari debuit, nt Clementi VII. Papæ obſequeretur, ſive Ioannis Argyropoli Latinam verſionem recognoſcere: quã quidem paraphraſim ſe perduxiſſe ad ſecundum uſque librum ſcribit in *Epiſtola* VII. *ad Matthæum Guibertum*.

Præter hæc Philoſophorum Principis opera.

Alexandri Aprodiſæi Commentaria in eius libros XII. de Prima Philoſophia, ſeu περὶ τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ interpretatus eſt, atque edidit Romæ anno 1527. in folio typis Marcelli Silber, Clementi Pontifici nnncupatos. *Quibus* (ait ille in *Epiſt. XX*. ad Rodericum Manrricum) *nihil eruditius, nihil ipſorum authore, vel gravius, vel ſubtilius, teſte non ſolùm Averroe cive meo, qui ipſum eſt pleriſque in locis ſequutus, ſed etiam Hieronymo, qui ſe commentarios ejus vertiſſe in epiſtola quadam gloriatur*.

Sequentia veró jam ex penu deprompſit propria;

De Vita & rebus geſtis Ægidii Cardinalis Albornozii, libros III. ex veteribus ſchedis Ioannis Garzonis Bononienſis cujuſdam, qui eas olim collegerat nullo temporum ordine ſervato. Romæ 1521. fol. Bononiæque anno ſequenti, & iterum 1559. apud Antonium Giaccarellum. Simúlque.

Deſcriptionem Collegii Hiſpanorum Bononienſis. Hæc Hiſtoria Italicè verſa eſt à Franciſco Stephano, Murciano, ejuſdem collegii Rectore, atque ibidem edita à Ioanne Roſſi 1590. atque item Hiſpanicè ab Antonio Vela, apud Ioannem de Aiala Toletanum Typographum 1566. in 8.

De Regno & Regis officio: cujus operis meminit ipſe in *Epiſt*. LXXXIV. ad Leopoldum de Auſtria Cordub. Epiſcopum.

De Correctione Anni & Menſium Romanorum. Pariſiis apud Nicolaum Divitem 1547. Hoc opus laudat Iacobus Auguſtus Thuanus, recordatúrque ejus Geneſius ipſe in *Scholiis* cap. XII. *Lib. V. Politicorum*.

Dialogum de appetenda gloria, qui dicitur Gonzalus.

De Honeſtate rei militaris, qui inſcribitur Democrates; tribus libris, Romæ 1535. ſive *de Convenientia militia cum Chriſtiana religione*; quo modo inſcribitur in codice manu exarato Bibliothecæ Franciſci Card. Barberini. Hos in linguam noſtram convertit Antonius Barba Franciſco Card. Quiñonio à ſecretis, atque edidit Hiſpali apud Cromberger 1541. in 4. cum hoc titulo. *De como el eſtado de la milicia no es ageno de la religion Criſtiana*.

Apologiam pro libro de Iuſtis belli cauſis contra Indos ſuſcepti. Romæ 1550. in 8. De quo opere infrà nobis agendum eſt.

Orationem ad Carolum V. ut bellum ſuſciperet in Turcas: cujus ipſe meminit ad Albertum Pium ſcribens *Epiſt. XII*.

Dialogum de ratione dicendi teſtimonium in cauſis occultorum, qui inſcribitur *Theophylus*. Pariſiis apud Colinæum 1541.

De Ritu nuptiarum & diſpenſatione, ad Cardin. Quiñonium. Romæ 1531. in 4.

De Fato & libero arbitrio, lib. III. in quibus dogma neſarium Martini Lutheri de cunctarum actionnm, eventorúmqne neceſſitate, cùm naturalibus, tum Theologicis rationibus doctiſſimè confutavit. Romæ 1526. in 4. ad Ioannem Toletanum Epiſcopum Cordubenſem. In quo opere (ait alicubi Michaël Medina) *& Ciceronis eloquentiam, & Ariſtotelis Philoſophiam, &, quod prius eſt, Chriſtiani pectoris integritatem invenias*.

Antapologiam pro Alberto Pio Comite Carpenſi in Eraſmum. Romæ 1532.

Epiſtolarum libros VII. ad Ludovicum

cum de Mendoza Marchionem Mondexaris, Indiarum Senatus Præſidem, Didaci à Mendoza ſummi viri fratrem. Quæ quidem unà cum ſuperioribus omnibus in unum volumen conjectæ prodierunt Coloniæ 1602. 4. Credo & Pariſiis edidiſſe hoc idem operum ſyſtema Simonem Colinæum 1581. in 8. Certè in his epiſtolis de rebus graviſsimis & utiliſsimis plerumque agit: uti ad Gaſparem Cardinalem Contarenum *de emendatione anni*; ad Ioannem Valdezium *de cometis & oſtentis*; ad Ant. de Corduba *de vita activæ aut ſpeculativæ majore præſtantia*; ad Gaſparem Cardillũ, *de Ariſtotelis ſẽtẽtia ſuper* παλιγγενεσία *animarum Pythagorica*; ad Alph. Stunieam Gibraleonis Marchionem & ad Franciſcum Argotem, de quæſtione illa, *an liceat habere columbas, quæ ſeſe agreſtibus aliorum ſeminibus paſcant*; ad Gonzalum Perezium, *de arborum umbris ubique terrarum inter ſe paralellis*, ſuper Plinii quemdam locum; ad Petrum Serranum Theologum *de ſalute Ethnicorum, qui ſecundum rationis regulas vixerint*, & conſequenter *de laudibus Ariſtotelis*; ad Michaëlem Medinam, *de interpretatione* ejuſdem *Ariſtotelis dictis laudabile eſſe inimicos ulciſci potiùs quàm iis reconciliari*; ad eumdémque, *an liceat homini Chriſtiano, ut amici conſulat ſaluti, mortem, quam vitare poſſit, oppetere*; ad Ferdinandum tandem Pincianum, *de motu Solis, & Oroſpedæ montis ſitu*; ac *de duobus Bætis fluvii oſtiis* ad L. Quiñonium.

Præter hos liber ille jam ſuprà memoratus-

De Iuſtis belli cauſis contra Indos ſuſceppti, ſive *Democrates alter*, editus olim fuit Romæ paucis admodum exemplaribus, procurante Antonio Auguſtino Romanæ tunc Rotæ Auditore, ut author ipſe àit *Epiſt.* LXIX. & LXX. qui & ante hanc editionem multis deſcriptis exemplaribus Complutum, Salmanticámque miſſis evulgatus fuerat, referente ipſo *Epiſt.* XCI. qui & ſequenti ad Petrum Serranum, contentam in eo ſententiam *adverſariis ipſis invitiſſimis non ſolùm Romæ & per omnem Hiſpaniam, ſed etiam per omnem Chriſtianum orbem doctis omnibus non pertinacibus ſe probaviſſe* gloriatur; ſcriptâ ſcilicèt eâ, quam habemus vulgarem inter alia opera, *Apologiâ* pro hoc libro. In collegio Granatenſi Ieſuitarùm adſervari ſcimus Dialogiſticum opus *De Iure belli adverſus Indos*, quo reſpondet Caſæ Epiſcopi argumentis. Diverſúmne id ſit ab eo opere, quod jam laudavimus, dicere non auſim. Planè diu, ſerióque hunc contentionis funem ab noſtro cum Antiſtite illo Chiapenſi tractum ſatis apparebit legentibus quæ nos in hujus mentione prolixè annotavimus.

De Solis per Signiferum motu, & terræ tranſitu, libellum ſe ſcripſiſſe ait ad L. Quiñonium Salmanticæ Gymnaſiarcham *Epiſtola* XLVIII. ſuper quæſtione à ſe cum Ferdinãdo Pinciano *Epiſtolis* XLVI. & XLVII. diſceptata.

Pro matrimonio Regis Angliæ Henrici VIII. cum Catherina conjuge decertaſſe ſcripto eum apparet ex Nicolai Sanderi lib. I. *Schiſmatis Anglicani* referentis de hoc argumento Scriptores. *Apud Hiſpanos verò* (ait) *Franciſcus Rojas, Alphonſus Viruéſius, Alphonſus de Caſtro & Sepulveda*.

De Rebus geſtis Caroli V. Imperatoris, quos debuit ex munere, commentarios, ut ſummâ fide, diligentiáque, ſic & pari elegantiâ conſcriptos, a Regibus noſtris aſſervari Andreas Schotus tradit; Latinos ut ſuſpicor, decuitque Latinè eloquentiſsimum. Nam partem eorum aliquam, quæ attingeret res Britannas, remiſit olim ad Reginaldum Polum Cardinalem corrigendam, ſupplendámque, ut conſtat ex data ad eum XC. *Epiſtola*: déque ſua hac Hiſtoria ad Zenetti Marchioniſſam ſcribit in *vigeſima nona*: nóſque habemus ejuſdem veluti Ἀποσπασμάτιον,

De Bello Africo à Cæſare geſto, hoc eſt, de Tunetana expeditione commentarium, ex codice collegii S. Pauli Granatenſis Societatis Ieſu manu exarato.

Iacet in primario Eccleſiæ præcipuæ Putalbani ſacello, quod ſibi & Bartholomæo fratri plurium ſtipendiorum militi, ac ſuis conſtruxerat ipſe vivus, ſepulchro ſic volens inſcribi;

D. X. S.
IOANNES GENESIVS SEPVLVEDA
Qui ſe ita gerere ſtudebat,
Vt ipſius & mores probis, piíſque viris,
Et doctrina, ſcriptíque de Theologia
Et Philiſophia Hiſtoriarúmque
Libri
Doctis & æquis probarentur.
S. V. E.
Adjunctum poſtea fuit,
Vixit Ann. LXXXI.
Ob. MDLXXI.

F. IOANNES GERMES, Catalanus, ordinis fratrum Prædicatorum, vernaculâ conſcripſiſe linguâ S. Mauritii legionis Thebeæ militis, S. Agnetis Virginis & Martyris, S. Fructuoſi Tarraconenſis Epiſcopi, Diaconorúmque ejus Augurii & Eulogii Hiſtoriam, déque eorum ſacris reliquiis in Manreſam urbem translatis. Titulus hic libro Catalanicus;

Hiſtoria *dels glorioſos Martirs Sant Maurici, Sancta Agnes y Sant Fructuos ab ſos Diaques Augur y Eulogi, y de la Translacio dels ſeus coſſos ſants à la ciutat de Manreſa*. Barcinone 1607. in 8.

F. IOANNES GIL, Franciſcanus, provinciæ ſuæ Aragonenſis Chronographus, ſcripſit-

Hi-

Hiſtoria *de la Provincia de Aragon del Orden de los Menores*: quâ M. S. uſus fuit Lucas Vvaddingus.

F. IOANNES GINTVS, ordinis Minorum, ſcripſit -

Vida prodigioſa *y feliciſſima muerte de la Madre Soror Maria Salinas de la Orden de Santa Clara de la provincia de Aragon*. Cæſaraug. 1660. in 4.

F. IOANNES DE GODOY, Bæticus, Mercenariorum fratrum ſodalis,ſcripſit, cùm S. Th. Magiſter eſſet, Latinum -

Commentarium ſuper Pſalmum L. Hiſpali.

IOANNES DE GODOY, aut Hiſpanus, aut Hiſpanæ originis, Italicâ linguâ ſcripſiſſe dicitur -

Commentario *della Guerra d'Alemania fatta per l'Imperator Carlo V.* Venetiis editum 1548. in 8. Fuit inter libros Olivarienſis Bibliothecæ;Interpretatio,ut ſuſpicor,Italica Hiſpanorum Ludovici Avilæ *Commentariorum* de hoc bello.

IOANNES GOMEZ BRAVO, Emeritenſis,Sacerdos almæ Hiſpalenſis Eccleſiæ ex corpore eorum, quos à vicenario appellant numero, canendis in choro horis canonicis ex munere adſcriptos, dedit foras ex locuplete ſatis, quam poſſidebat, Bibliotheca, minùs ſibi placens in Barnabæ Moreni civis ſui patria Hiſtoria,

Advertencias *a la Hiſtoria de Merida de Bernabe Moreno de Vargas*.Hiſpali 1638.4.

Item -

Explicacion *de la Inſcripcion ſepulchral de Saturnino*. Repertus eſt Emeritæ lapis, cui hoc hominis nomen inſcriptum erat. in 4.

Obiit ex peſtilenti lue Majo menſe MDXLIX.

IOANNES GOMETIVS FERREIRA, Luſitanus, ſcripſit -

Faſciculum trium florum, & de triplici nomine Ieſu, Mariæ & Ioſephi. Oliſſipone 1625. in 8.

IOANNES GOMEZ DE MORA, regius fabricarum Magiſter, edidit -

Relacion *del juramento, que hizieron los reinos de Caſtilla al Sereniſſimo D. Balthaſar Carlos Principe de Eſpaña*; ſimúlque -

Relacion *del Auto de la Fee celebrado en Madrid el año de MDCXXXII.* Matriti 1632.

IOANNES GONDINVS, Aragonenſis, domo ex oppido *Munebrega*, inſignis ſua ætate verbi Dei præco, animatúmque ſalutis procurator, de quo multa in *Bibliotheca Societatis*, cujus inſtitutum fuit profeſſus; ſcripſit ſub nomine *Laurentii Gondini* fratris -

Guia eſpiritual *para vivir y morir en gracia y amiſtad de Dios y ſervirle perfectamente ....* Quod opus authori ſuo reſtitutum voluit editio ſeu translatio Italica, Romæ anno 1629. in 16. apud Franciſcum Cavallum.

Obiit Toleti ſecundâ die Iulii MDCXXIX, ætatis ſuæ LX.

F. IOANNES GONZALEZ DE ALVELDA, ordinis Prædicatorum, Theologus Magiſter, primariuſque Theologorum ſcholæ Complutenſis, per plures annos copiam ſui hoc in munere utilem valde præſtitit, cum & ſtudia domeſtica in collegio Sancti Thomæ ſimul moderaretur. Foras edidit -

Commentariorum & Diſputationum in Primam Partem Summæ Sancti Thomæ Aquinatis, volumina duo. Compluti apud Ioannem Gratianum 1621. folio. Primum comprehendit XXV. priores quæſtiones, alterum ſequentes uſque ad XLIII. Recuſi ſunt typis Neapolitanis anno 1637. fol.

F. IOANNES GONZALEZ DE CRITANA, domo ex *Villarubia* diœceſis Toletanæ oppido,Auguſtinianus ex Caſtellæ provincia & Matritenſi cœnobio,ſcripſit Latinè -

Silvam comparationum vel ſimilium per Alphabetum locorum communium Prædicatoribus utiliſſima ex Sanctis Patribus, atque Doctoribus. Pinciæ 1608. in 4. Coloniæque per Ioann. Crithium 1611. 8.

Et vernaculè aſcetica hæc,

El Perfecto Chriſtiano. Pinciæ 1601. 8. Gadibus 1648. 8.

Manual de *Ieſus Maria, para orar en alabança deſtos ſantiſſimos nombres, y de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora; con una carta de Chriſto nueſtro Señor al alma devota*. Pinciæ apud Andream Mendez 1604. in 12.

Deſpertador *del alma dormida para orar à Dios, y deſpertar el hombre del ſueño en que eſtà*. Matriti apud Michaëlem Serrano, 1613. in 16. Hiſtoricáque,quibus tamen veritatem potiùs obſcuraſſe, quàm illuſtraſſe viſus eſt, uti ait Thomas de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano* pag. 488. ſcilicet -

De la Archicofradia *de la Cinta de San Auguſtin y Santa Monica, y ſus Indulgencias;con un compendio hiſtorial de como San Auguſtin hizo vida heremitica y fundò ſu orden de los Ermitaños*. Pinciæ apud Ludovicum Sanchez 1624. in 8. *Compendium* Latinè vertit Gregorius Dainefus Leodius ejuſdem inſtituti ſodalis, edidítque Antverpiæ 1612. Video quoque ei tributum -

Vn Tratado *contra las Comedias*. Obiit ad S. Philippum Eremitarum cœnobium Matritenſe.

IOANNES GONZALEZ DE LOSADA, patriâ ex opp. *la Puebla de Zenabria* Caſtellæ veteris in Gallecię confinio, Sodalis Ieſuitarum, in Salmanticenſi collegio multa cum pietatis exiſtimatione floruit, ſcripſitque -

Tratado de la Devocion *que ſe a de tener con las almas de Purgatorio*. Salmanticæ 1617. in 16.

Doctrina Chriſtiana, pro inſtitutione puerorum.

IOANNES GONZALEZ MARTINEZ, Burgenſis patriâ, Complutenſis autem Doctor, ſodalis togatus, & Profeſſor Theologus, Artium curſum, ut vocant, ter repetito munere ibidem docuit, & jam emeritus, inque Eccleſia SS. Iuſti & Paſtoris Canonicus edidit -

Fabricam Syllogiſticam Ariſtotelis in dilucidas admodum Summulas digeſtam. Compluti 1628. 8.

F. IOANNES GONZALEZ DE MENDOZA, Toletanus, bellicâ militiâ relictâ, Eremitarum S. Auguſtini caſtra ſequutus fuit, ſacræque Theologiæ magiſterialem pilenm, nec non munus Pœnitentiarii Apoſtolici conſequutus. Anno MDLXXX. Philippi II. Hiſpaniarum Regis juſſu, legationem quamdam obiturus ad Sinarum regnum navigavit, unde reverſus edidit -

Hiſtoria *de las coſas mas notables, ritos y coſtumbres del gran reino de la China*. Matriti 1586. in 8. Medinæ apud Santlagum del Canto 1595. 8. Antverpiæ typis Petri Belleri 1596. Simul excuſum fuit - *El Itinerario del Nuevo Mundo*, authore *F. Martino Ignatio* Franciſcano, qui ejuſdem Regis auſpiciis ad Sinas & ipſe penetravit, reditum ſuum per Indiam Orientalem, aliáſque regiones ſtylo dein conſignaturus.

Poſtea Liparenſis Præſul creatus noſter, conſtituto in hac Eccleſia, quæ *Liparâ* juxta Siciliam Inſula continetur, Vicario, ad Occidentales Indos tráſfreravit, apud quos anno MDCVII. Chiapenſis, ſequenti vero Popaianenſis per translationem fuit renunciatus Epiſcopus. Quo in munere obiit. Rochus Pyrrhus in *Notitia Eccleſiarum Siciliæ*, Aegidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico-eccleſiaſtico* authores ſunt.

F. IOANNES GONZALEZ DE LA PVENTE, domo ex oppido illo, cui *la Torecilla de los Cameros* nomen eſt, Auguſtinianum ordinem Mexici apud Indos ingreſſus, vulgavit.

La Hiſtoria *de S. Auguſtin de la provincia de Mechoacan*. 1624.

IOANNES GONZALEZ DE LA TORRE, poſt militiam armatam, cui ante annos XX. ſub Carolo Hiſpaniarum Rege nomen dederat, urbanæ adplicitus, regium in Curia Philippi II. ſucceſſoris Apparitorem exercebat, quo tempore publicavit Hiſpano verſu breviore -

El Dialogo *llamado Nuncio legato mortal*: ſive Mortis ad authorem ipſum monita, authoriſque ad univerſos mortales. Matriti 1580. in 8-

Docientas *preguntas y reſpueſtas, en verſo*. Ibidem 1590. 8.

Dialogo *llamado Conſuelo de afligidos y encarcelados &c. en verſo*. M. S. in Bibliotheca regia Eſcurialenſi.

IOANNES GONZALEZ VARELA, typis commiſit -

La Pyra religioſa, *que conſagró la S. Igleſia de Toledo en la muerte del Sereniſſ. Cardenal D. Fernando ſu Arçobiſpo*. Matriti 1641. in 4.

IOANNES GRACIAN FALCONI, ſcripſit librum hujus tituli, qui erat in Bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado,

Quingenta Regulæ Iuris. Matriti 1581.

F. IOANNES DE GRANADA, Dominicanorum fratrum ad Bilbilim (ſi ea eſt *Calataiud* Aragoniæ regni) ſodalis, mox gymnaſii Cæſarauguſtani Profeſſor Bibliorum Theologus, commiſſo ſibi ex inſtituti regula concionandi de rebus ſacris munere functus maxima cum laude dicitur; cujus quidem meriti voluit extare hoc teſtimonium, ſcilicet -

Parabolas Evangelicas, quotquot ab Eccleſia proponuntur, moralibus diſcurſibus explicatas: ad D. Antonium Auguſtinū Tarraconenſem Præſulem. Cæſaraug. 1585. in 4. Item -

Parabolarum, quæ ab Eccleſia proponuntur, alteram partem: hoc eſt, de Sanctis. Ibidem 1587.

Linguâ etiam vernaculâ -

Diſcurſos *ſobre el Pſalmo L. Miſerere mei Deus, &c.* Cæſaraug. apud Laurent. Robles 1594. in 8.

Ad plures ivit Cæſarauguſtæ. De quo adeundus eſt Ioannes Lopez in *Hiſtoria Ordinis Prædic.* IV. par. lib. III. cap. IV. & lib. III. c. II. & V. par. lib. II. cap. XXI.

D. IOANNES GRAV, ſcripſit -

Iuſtificacion *de la conſervacion de las Filipinas*. Madriti 1640.

F. IOANNES A SANCTO GREGORIO, Franciſcanus provinciæ Bęticæ, Theologiam profitebatur Hiſpali inter domeſticos, eûm ſcripſit -

Tratado *ſobre las dificultades, que ſe proponen acerca de la miſſion de los Religioſos a tierras de Infieles: y ſi los Provinciales pueden impedirles que no vaian á ellas*. Hiſpali 1635.

F. IOAN-

F. IOANNES GREGORIVS DE SATORRE, Valentinus, ordinis Eremitarum, ſacræ ſcientiæ rudimentis excultus Salmanticæ, Profeſſor jam ipſiusmet Theologiæ in Valentina erat ſchola, provinciæque totius Præfectus vertente anno MDLXXXIII. Inſtructiſſimam hic Bibliothecam in domo ejuſdem urbis formavit: cujus & eſt liber ille pietatis ac doctrinæ plenus -

D e l a s A l a b a n ç a s *y excelencias del Nombre de IHS*. Tarracone apud Philippum Mey 1583. in 8.

IOANNES GRIAL, Calagurritanæ Eccleſiæ Canonicus, vir humaniorum diſciplinarum, totiúſque Eccleſiaſticæ ac ſæcularis Hiſtoriæ peritiſſimus, in Sanctorum Patrum lectione non medioctiter exercitatus, Philippi II. Regis Catholici auſpiciis inter alios viros Hiſpaniæ doctiſſimos incubuit perpurgandis & pro dignitate, quàm accuratiſſimè potuit, edendis ex fide plurium manuſcriptorum *S. Iſidori* Antiſtitis Hiſpalenſis operibus: quod tandem præſtitit ipſe collectis in unum omnibus aliorum lucubrationibus, correctionibus, notis; quorum operam operâ quoque propriâ in multis adjuvit, locupletavit. Eminent certè in editione Matritenſi ab eo procurata anni MDXCIX. duobus voluminibus.

N o t æ i n S. I ſ i d o r i Archiepiſcopi *Hiſpalenſis in Originum, ſeu Etymologiarum libros*. Quas *minimè ambitioſas, tamen eruditiſſimas*, appellat Gaſpar Barthius in *Comm. ad Guilielmi Britonis Philippidos* librum V. verſu 558. Sed hæc magna ex parte ſunt Alvari Gomezii à Caſtro; quod nec ipſe Grialis diffitetur in præfatione hujus editionis, aut Petri Ciaconii, quòcum, uti in Alvaro diximus, hanc Spartam ille adornavit. At contextum ipſum Iſidori, cujus gratiâ labor omnis notarum fuerat ſuſceptus, inemendatum à ſe inventum, veteribus libris de novo conſultis atque evolutis, noſter correxit, bonámque notarum partem adjecit: de quo ipſe modeſtè voluit lectores ſuos facere certiores in Præfatione laudata.

I n L i b r u m ejuſdem de Natura rerum ad Siſebutum notæ, ejuſdem ſunt; uti & in -

D e E c c l e ſ i a ſ t i c i s officiis libros duos.

I n V i r g i l i i neſcio quam partem operum *Commentarius* Grialis fuit manuſcriptus in Bibliotheca Santii Hurtado de la Puente Iudicis Curiæ Hiſpalenſis. Poëſim feliciſſimè excoluit; cujus induſtriæ teſtimonio ſunt diſtycha in Ludovici Legionenſis Auguſtiniani ſummi viri laudem præfixa hujus primo vòlumini *Enarrationum ad Sacram Scripturam*: cujus & inter Poëtica vulgaria opera ad *Grialem* extat *Epiſtola* amicè ſuadentis eum ſtudiis ad famam & immortalitatem niti.

F. IOANNES DE GRIJALVA, Auguſtinianus Mexicanæ Indicæ provincię, ejuſdémque Diffinitor, & monaſterii, quod in principe urbe ſodales habitant, aliquando Præfectus, dedit foras -

H i ſ t o r i a *de San Guillermo*. Mexici 162-.

C o r o n i c a *de la Orden de San Aguſtin en Nueva Eſpaña*. 1624. in fol.

F. IOANNES GVASCO, cui ſuperaddit Lucas Vvaddingus, DE MVRCIA, patriæ ut exprimeret nomẽ, edidit Mexicanâ linguâ -

S e r m o n e s.

IOANNES GVERRERO DE ESPINAR, Bæticus, *Olveræ* natus, I. C. in ſchola Vrſaonenſi legum notitiâ perceptâ, Hiſpali actitavit cauſas; unde à Bejaris Regulo accerſitus, cùm Ducali huic oppido, tum *Belalcazaris* Comitatui, vice illius præfuit. Interim ex animi propenſione, quâ in Conceptionis Deip. myſterium ferebatur, ſcripſit -

I n f o r m a c i o n d e C o n c o r d a n c i a s *y diſcur os de derechos con lugares Theologos y de Eſcritura en favor de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora*. Matriti 1620. in 4.

F. IOANNES GVERRERO MESSIA, Granatenſis, ordinem Prædicatorum in Sanctæ Crucis cœnobio ejuſdem urbis profeſſus, ſcripſit -

Q u e ſ t i o n m o r a l *ſobre el quinto precepto de la Igleſia*.

F. IOANNES GVERRERO DE SARABIA, ſodalis Redemptorum Sanctæ Mariæ de Mercede, S.T. Magiſter Hiſpalenſis gymnaſii, provinciæ Bæticæ ordinis ſui Chronographus, ſcripſit -

V i d a, v i r t u d e s *y muerte del Venerable Siervo de Dios Fr. Iuan Monte religioſo lego y fraile profeſo de la miſma orden y provincia*. Hiſpali 1642. 4.

F. IOANNES DE GVEVARA, domo Toletanus, Eremitarum inſtituto ſe in patria addixit, ſingulari vir memoriâ & doctrinâ deinde clarus, cum apud Salmanticenſes Theologiæ cathedræ ordinariæ, quæ pomeridiani temporis penſum eſt, à quo & nomen habet, integris triginta ſex annis præfuerit. Scripſit -

In Quatuor Libros Sententiarum doctiſſimos Commentarios. Vnde ſibi magna ex parte Petrus Aragon ejuſdem ordinis ſuos in *Secundam Secundæ Partis D. Thomæ*, quod ipſe non diffitetur, extruxit.

D e S a c r a m e n t i s in genere, Relectionem. Exceſſit è vivis quatuor tantùm annis minor centenario XI. Kalendas Septembris anno MDC. poſtquàm adminiſtraſſet cùm domus Salmantinæ, tum provinciæ totius

Præfecturam, cenſoriamque per ejuſdem provinciæ monaſteria in ſodales juriſdictionem. Iacet in Sacello Laurentii Martyris templi Auguſtinianorum Salmanticenſis.

IOANNES GVILLEN DE CERVANTES, Hiſpalenſis, in hujus urbis Academia Canonum Doctorali titulo ac Veſpertino profeſſorio munere cohoneſtatus, Procurator ivit patriæ urbis nomine ad comitia regni, quæ ſub Philippo Rege II. anno ſuperioris ſæculi ſexto & octogeſimo Matriti habita ſunt. Meditabatur in *Leges*, vulgò *Tauri* à loco promulgationis dictas, poſt plurium Interpretum labores ſolidum commentarium tribus partibus abſolvendum: quarum priorem dumtaxat in ſexdecim priores leges ornatè magis, quàm vulgò ſolet, in publicum emiſit, hoc titulo,

Prima Pars Commentariorum in leges Tauri. Matriti 1594. in ſolio.

F. IOANNES DE SANCTO GVILIELMO, in oppido diœceſis Conchenſis, cui *Pliego* nomen eſt, natus, ſodalis nudipes Eremitarum, vitæ innocentiâ & ſanctitate morum hoc ævo eximius: quippe qui ſuperiore anno MDCXLIII. deſiit in vivis eſſe. Reliquiſſe eum inter alios Studiorum fructus *Moralia* plura *Opuſcula* propriâ manu exarata, refert *Auguſtiniani Alphabeti* author.

IOANNES GVNDISALVVS, Luſitanus, aut Gallæcus, ſcripſit librum hoc titulo,

De las Cannias de Nueſtra Señora, vel, *Teſoro General de Hiſtoria*. Qui in duobus voluminibus extat in Bibliotheca regia Scurialenſi, pluteo VI. lit. . . . num. 5. vt refert Fr. Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

IOANNES GVTIERREZ, Placentinus, Iuriſconſultus, in ampliſſima Salmantina Academia civilibus & canonicis ſtudiis datâ operâ, inque urbe patria exercito aliquot annis Advocariæ munere, ad collegium tandem ſacrum Eccleſię Civitatenſis, ut ibi Theologiam doceret, quæ Canonici Doctoralis, ut vocant, partes ſunt, admitti, magno ejuſdem collegii, Eccleſiæque bono atque honore promeruit. Sede enim vitæ atque ſtudiorum, quæ pertinaci quodam labore ſectabatur, eo loco fixa, lucubrationibus doctiſſimis atque utiliſſimis, quibus tam Ius canonicum totius Eccleſiæ, quàm civile regnorum Caſtellæ luſtratur egregiè atque illuſtratur, horas ſuas ac vitę reliquum conſtantiſſimè impendit, & inter inſignes Hiſpaniæ noſtræ, ſeu veriùs Europæ totius Iuris Conſultores nomen ſuum honorificentiſſimo loco poſterorum memoriæ conſecravit; *Ingenioſiſſimi* elogio iure ornatus à Gaſpare Antonio Theſauro in principio Tractatus *de Augmento monetæ*. Opera ejus ſæpe, nec uno loco prelis ſubjecta Antverpiæ ex officina Bellerorum prodierunt, hoc ordine, novem ſcilicet partibus,

I. *Repetitiones* ſex: nimirum I. *Ad Leg. Nemo poteſt. D. De legatis, primo* II. *ad Paragraph. Sui, Inſtitutionum De Hæred. qualit. & differ.* III. *Ad Leg. Pater filium, De Inofficioſo Teſtamento.* IV. *Ad Leg. un. Cod. Quando non petentium partes &c.* V. *Ad Auth. Sacramenta puberum. C. Si adverſus venditionem &c.* VI. *Ad Cap. Quamvis pactum, De Pactis VI. Lib. Decretalium*; Salmanticæ olim excuſsæ an. 1592. in folio.

II. *Allegationes X.* variis in cauſis.

III. *De Iuramento cōfirmatorio Tractatus tripartitus, cujus* I. *pars circa cōtractus.* II. *circa ultimas voluntates.* III. *circa judicia verſatur*: Ad Antonium Padillam Meneſium militarium ordinum Senatus Præſidem, Iuriſconſultum atque ſcriptorem egregium.

IV. *Conſilia varia* LII. Salmanticę primùm 1587. in folio, deinde 1595.

V. *Practicarum Quæſtionum civilium libri quatuor ſuper Nova Collectionis Hiſpanæ leges*. Hi non omnes ſimul prodierunt. Primus namque & ſecundus Philippi II. Catholici Regis nomen, at IV. Ioannis Acuñæ, qui rerum jam domino Philippo III. Caſtellæ ſupremo Concilio præfuit, in fronte gerunt. Priores editi ſunt Salmanticæ 1589. Matritique 1593. omnes ſimul Matriti 1611. folio.

VI. *De Tutelis & curis minorum, déque officio & obligationibus Tutorum ac Curatorum, ipſorúmque mercede, Tractatus ad Leges regias Tit. XVI. Partita VI.* Salmanticæ olim 1602. in fol. Quod quidem opus ut ederet, cœptum illuſtrandæ Novæ Collectionis leges penſum intermiſit. Sequitur namque.

VII. *De Gabellis Tractatus; ſive Practicarum Quæſtionum liber V.* Matriti ann. 1612. Francof. in collegio Paltheniano anno 1615. in ſolio.

VIII. *Canonicarum Quæſtionū utriuſque fori, tam interioris, quàm exterioris liber primus & ſecundus.* Matriti 1597.

IX. *Canonicarum Quæſtionū* liber III. qui *circa ſponſalia de futuro, & Matrimonia verſatur*. Salmanticæ 1617. in folio.

Omnia hæc, ut diximus, apud Belleros edita ſunt Antverpiæ anno 1618. in folio. Tractatus *De Tutelis* excuſus fuit etiam cum *Pauli Montani & Borgnini Cavalcani* ejuſdem argumenti aliis, Taurini 1611. in fol. Item omnia opera octo tomis, ſeu partibus, Lugduni apud Laurentium Aniſſon 1661. in fol. Scripſiſſe dicitur noſter etiam, quem non vidimus, nec cæteris operibus adjungi ſolet, *De Delictis Tractatum*.

F. IOANNES GVTIERREZ DE ESTREMERA, domo ex oppido cognomine diœceſis Toletanæ, Mercenariorum fratrum ſodalis,

dalis, Caſtellæque provinciæ, familiari verbo, Diffinitor, ſcripſit-

Libro *de las grandezas del Nombre de IHS*. Compluti apud Ludovicum Martinez anno 1614. in 4.

IOANNES GVTIERREZ DE GODOY, Doctor Complutenſis Philoſophiæ ac Medicæ artis, primariúſque Profeſſor, in collegio Dei-paræ Virginis Theologorum olim ſodalis; plures annos fecit medicinam in urbe Giennenſi, deinde Matriti in cubiculo regio. Varia ſcripſit opuſcula, quorum hæc ad notitiam noſtram pervenerunt;

Quæſtio medica non vulgaris, an poſſibile ſit in rabientiũ urinis canes parvos generari. Item -

Quæſtio medica practica de miniſtranda aqua nive refrigerata agroto die expurgationis.

Diſputationes Philoſophicæ & Medicæ ſuper libros Ariſtotelis De memoria & reminiſcentia; duobus libris. Giennii 1629. 4.

Hiſpanica hæc -

Advertencias y preceptos generales, con los quales pueden facilmente los Medicos taſar qualeſquier recetas de las boticas. Giennii 1632. in 4.

Tres Diſcurſos para probar que eſtan obligadas à criar à ſus hijos a los pechos todas las madres, quando tienen buena ſalud, fuerzas, buen temperamento, buena leche y ſuficiente para alimentarlos. Giennii 1629. in 4.

IOANNES GVTIERREZ DE GVALDA, oppidi *Villarejo de fuentes* Toletanæ diœceſis Parochus, edidit -

Arte breve de quenta Caſtellana y guariſmo. Hiſpali apud Alphonſum Barrera an. 1609. in 8. olim cum hoc titulo, *Arte de quenta Caſtellana y Arithmetica*. Compluti apud Seb. Martinez 1570. in 8.

F. IOANNES GVTIERREZ DE LA MADALENA, Toletanus, Carmelita, provinciæ ſuæ Caſtellanæ aliquando Præfectus, quo munere vix defunctus obiit anno MDLXXIX. Scripſerat vernaculo ſermone

Vida de Santa Helena. Matriti apud Franciſcum Sanchez 1576.

F. IOANNES GVTIERREZ A SANCTA MARIA, ſacræ Theologiæ Magiſter, ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis, in Hiſtoria vulgari hujus ſacræ familiæ laudatur, uti author utiliſsimi, doctique operis ſic inſcripti,

Quæſtionarium difficultatum omnium Sac. Scripturæ. An Latinum, an vulgare ſit, editúmne, an ineditum, ambigimus.

IOANNES DE GVZMAN, Latinis literis & rhetorica arte inſtructus apud Franciſcum Sancium Brocenſem Salmanticæ Profeſſorem celeberrimum, peregrinatus eſt non ſemel aut iterum novo in Orbe. Vnde reverſus, cùm Pontevedræ Gallæcorum, tum Compluti Rhetoricam docuit, edidítque -

Primera Parte de la Retorica, dividida en catorce combites de Oradores, donde ſe trata el modo que ſe debe guardar en ſaber ſeguir un concepto en qualquiera platica, razonamiento, o ſermon en el genero deliberativo, de todo lo qual ſe pone theorica y practica. Compluti apud Ioannem Iñiguez de Lequetica anno 1589. in 8.

Vertit item in ſermonem vernaculum -

Los Georgicos de Virgilio y decima Egloga. Salmanticæ apud Ioannem Fernandez 1586. in 12.

F. IOANNES HENRRIQVEZ, Auguſtinianus, moralis Theologiæ domeſticus Profeſſor, dedit in lucem -

Queſtiones practicas de caſos morales. Luciferi fano 1643. in 4. Compluti 1650. Itémque, niſi idem opus eſt,

Compendio de caſos morales ordinarios. Aſtæ apud Ferdinandum Rey 1619. 8.

D. IOANNES HENRRIQVEZ DE ZVÑIGA, Guadalaxarenſis, nobili ſtirpe, utriuſque juris laureâ cohoneſtatus, urbes Conchenſem, Legionenſem, Abulenſem vice Præfecti ſive Correctoris, uti appellant, adminiſtravit, Conſultor ipſe Iudicibus, qui religionem tuentur. Scripſit -

Conſejos politicos y morales. Conchæ 1634. in 4. Prodiit iterum Matriti hoc opus 1663. in 4.

Amor con viſta: con una ſumaria deſcripcion del Mundo, aſi de la parte elementar, como terreſtre. Matriti 1625. in 4.

Vida de Iulio Ceſar.

F. IOANNES DE HEREDIA, Cæſarauguſtanus, Carmelita, eximius verbi Dei præco, reliquit in Cæſarauguſtano ſuo cœnobio M. S.

Sermones de Santos. volumine uno;

Sermones de Quareſma; duobus voluminibus; aliáque. Catalaute in *Paradiſo Carmelitici decoris* refert cum provinciæ Aragoniæ bis Præfectum fuiſſe.

IOANNES DE HERRERA, regius fabricarum Magiſter ſub Philippo, Rege Hiſpaniarum II. ejuſdem Architectus, ut vocant, generalis, Metatórque, invenit, præfuitque magnificentiſsimæ Laurentiani cœnobii atque Palatii ad *Eſcuriale* oppidum fabricæ, quam & oculis omnium depictam juxta omnes Architecturæ proſpectus undecim chartis repræſentare voluit, adjungens pro earumdem declaratione -

El Sumario y breve declaracion de los diſeños y eſtampas de la fabrica de San Lorenzo el

el Real del Eſcurial. Matriti 1589. in 8.

Iacobus Auguſtus Thuanus *Foxio* neſcio cui ſuæ gentis laudem adjudicat ſtructuræ hujus, quaſi princeps fuerit & architectus ampliſsimi ædificii, qui non niſi unus fuit ex operis; de quo æquales ejus temporis homines fide digni atteſtantur.

IOANNES HEVIA BOLAÑOS, Ovetenſis, cùm in America Occidentali & Lima regia primariáque Peruani tractus urbe domicilium fixiſſet, ibi edidit, quæ plurium manibus teritur, utpote quotidianæ praxis promptuarium, linguâ populari -

Curia Philippica; duabus partibus, quarum altera eſt de ordine Iudiciorum; altera de commerciis & contractibus, quæ quidem proprio nomine audit *Del commercio terreſtre y naval*. Limæ anno 1603. 4. Matriti in fol. 1644.

Hic nullo gradu Academico ſuſcepto ſic in jure profecit, ut præter hos Tractatus utiliter nec indoctè conſcriptos, in arduis pluribus cauſis patronum agès obtinuerit: quod teſtantur, qui hominem coràm noverunt.

IOANNES HIDALGO, neſcio quis (nec multùm intereſt, ut ſciam, ignorémve) ſcripſit -

Romances *de la Germania, y vocabulario deſta lengua*. Barcinone apud Sebaſtianum Cormellas. 1609. in 12.

Thraſonicum intelligas quoddã ſermonis genus, quo loqui amant inter nos fęx illa hominum, qui jactantiæ ac temeritatis, non autem veræ fortitudinis famâ cenſentur.

F. IOANNES A SANCTO HIERONYMO, & IOANNES A IESU MARIA, ordinis patrum Carmeli excalceatorum, conſcripſerunt -

Vitam & mores, ſpiritum, zelum, & doctrinam ſervæ Dei Thereſiæ de IESV in compendium redacta. Bruxellis apud Rugerum Velpium 1610. in 4.

F. IOANNES HIERONYMUS CENEDO, Cæſarauguſtanus, ordinis ſancti Dominici, in juris, Theologiæque profeſſione Doctorali apice cohoneſtatus, Decretorum cathedram in ſchola Cæſarauguſtanæ urbis moderatus fuit. Extant ab eo -

Petri Cenedi fratris Quæſtiones Canonicæ & Civiles, quas ille, cùm in mortem incidit, elaborabat, abſolutæ & pluribus aliis locupletatæ, ut luce dignum opus eſſet, quod vidit Cæſarauguſtæ 1614. in fol.

Hiſpanâ quoque linguâ ex penu propria -

De la Pobreza *religioſa*. Ibid. 1616. apud Ioannem de Lanaja in 4.

IOANNES HIERONYMUS DE IRANZO, Iuriſconſultus & Canonum Doctor Academiæ Valentinæ, ejuſdémque urbis Metropolitanæ Eccleſiæ Præpoſitus, quod munus idiotiſmo hujus gentis, *Pavordre*, vocant, veſpertinus eùm eſſet Iuris Cęſarei Profeſſor, publicavit -

De Proteſtatione & pro hærede geſtione, Tractatum Iuris Analyticum, ad L. Et ſi quis XIV. §. Plerique D. De Religioſis & ſumptibus funerum. Valentiæ apud hæredes Chryſoſtomi Garriz 1656. 4.

IOANNES DE HOROSCO, latinè vulgò OROSCIUS, Iuriſconſultus, cum Salmanticæ quatuordecim plus minus annis civile Ius mirâ pronunciandi venuſtate, præter eximiam eruditionis, ingeniique commendationem, docuiſſet; quod Gaſpari Baëzæ auditori (cujus in re teſtimonium extat in Tractatu *de Decima Tutoris* cap. 1.) credimus; poſt Fiſci apud Pincianos patrocinium, quod Carolus ei Cæſar obtulerat, bonâ hujus veniâ repudiatum, in eamdem ipſam curiam Senator tandem evocatur. Vir fuit ad exactiſſimam Iuris cognitionem, rerum olim geſtarum notitiâ, Latinæquè eloquentiæ facultate, quæ duo ſcilicèt ſtudia niſi conjunxiſſet, civilique doctrinæ attemperaſſet, Iuris ſe Sacerdotem appellari debere conſtanter alicubi pernegavit, haud perfunctoriè inſtructus; quod bene oſtẽdũt eius-

Ad Reſponſa Prudentum Commentarii; quorum duos priores libros ad totidem priores Digeſtorum uno volumine publicavit Salmanticæ in officina Andreæ de Portonariis. 1558. fol.

Ea forma ſcilicet Commentaria pangendi ad libros Iuris Oroſcio placuit, quam poſt Accurſium omnes Pragmatici, & in his Alciatus, Zaſiúſque ſuperioris ſæculi majora lumina ſequuti ſunt, ut ſingula verba legum explanantes, quidquid deinde ad illud annotari operæ pretium ſit, ſtatim ſubjicerent. Atqui noſter, quâ brevitate potis eſt, eâque ſummâ, veterum Interpretum gloſſas adducit, & vel carbone, vel cretâ (quod ait Horatius) ſed permodeſtè notat, judicum ſuum interponens: quæ alibi tractata legi poſſunt, non repetit, digitum ad fontes (dici ut ſolet) intendiſſe contentus; tandem quidquid explanandæ rei è libris veterum Scriptorum deduci æquũ atq; opportunũ fuit adſtrictè docet. Quare de reliquis commentariis adhuc ineditis, ſi quæ ſunt, dolere omnes, qui operam in jure ponimus, jure quidè poſſumus. Oroſcium noſtrates laudibus efferunt non vulgaribus. Gaſparis enim *Baëza* judicio *vir gravis eſt, elegantiâ ingenii cum Italorum doctiſſimis comparandus*; itémque *vir graviſſimus, auræque dictionis felici jucunditate clariſſimus*; Feliciano de Solis de *Cenſibus* ſcriptori, *ſapientiſſimus*; Antonio Padillæ Meneſio auditori, *diligentiſſimus præceptor, Iudéxque integerrimus*.

D. IO-

D. IOANNES DE HOROSCO & COVARRVBIAS, Toletanus, Sebaſtiani Horoſcii filius, alteriúſque Sebaſtiani germanus frater, quorum utriuſque infrà meminimus, matrem habuit Mariam Valero de Covarrubias Didaci ſummi viri & Antonii Covarrubiarum ſororem patruelem; ſacræ Theologiæ Doctor, in Segovienſi alma Eccleſia Canonicus, & Archidiaconus *de Cuellar*; ob inſignem doctrinam dignus fuit exiſtimatus, qui ad Siculos iret Agrigentinæ Eccleſiæ Præſul. Typographiam ibi conſtituit, aliquótque libros ex ea prodire fecit. Vnde tamen ei calamitas, domique lites. Nam cum ex Eccleſiæ hujus Sacerdotibus, laicíſque aliquos non obſcuros ſcriptis ſuis perſtrinxiſſet, eò deventum eſt, ut iiſdem accuſantibus Romam evocaretur. Qua in Vrbe poſt agitatā diù cauſam liber ab imputationibus ſibi factis declaratus, ne Agrigentum rediret à Clemente VIII. Philippóque Hiſpaniarum Rege III. impetravit. Qui & operam dedit, ut Accitanæ Eccleſiæ in Bætica paulòpóſt, anno ſcilicet MDCV. præficeretur; quem tribus tantùm annis honorem geſſit, uti ex Rocho Pirrho in *Notitia Eccleſiarum Siciliæ*, aliiſque accepimus. Viros literis atque eruditione ſpectatos amore & beneficiis proſequutus eſt maximis, doctus ipſe, pluriúmque ſcriptor. Edidit nempe -

De la verdadera *y falſa Profecia*, Tractatum; Antonio Covarrubię inſcriptum Toletanæ Eccleſiæ Canonico & Scholaſtico. Segoviæ anno 1588. in 4. apud Ioann. de la Cueſta.

Emblemas morales; tribus libris, partim ſolutâ, partim ligatâ oratione. Segoviæ 1591. in 4. apud eumdem Cueſta. Quę deinde Latinè reddita ſimul cum Hiſpano authentico edidit Agrigenti 1601. 8.

Paradoxas Chriſtianas *contra las falſas opiniones del Mundo*; duobus libris. Segoviæ apud Marcum de Ortega 1592.

Conſuelo de Afligidos. Agrigenti 1605. in 8.

Doctrina *de Principes enſeñada por el ſancto Iob*. Pinciæ apud Ioannem de Herrera 1605. in 4.

Origen *y principio de las letras*.

Arte de la memoria; *MS.* vidit Thomas Tamajus. Latinè verò -

Symbola ſacra ad Clementem VIII. P.M. Agrigenti 1601. in 8.

IOANNES HVARTE DE SAN JVAN, Doctor Medicus, curioſè, doctéque de Ingeniorum differentiis, & quæ quibus artibus ac ſcientiis conveniant, diſputavit in eo opere, quòd vulgò & apud omnes gentes magni habetur, ita inſcripto -

Examen *de Ingenios*. Iuliobrigæ 1580. in 8. Beaciæ apud Ioann. Bapt. de Montoia anno 1594. in 8. Barcinone 1607. 8. Compluti 1640. 8. apud Antonium Vaſquez. Lugduni etiam Batavorum apud Ioann. de Maire 1652. in 16. Latinè id vertit, cùm Theodorus Arctogonius Auſtriacus Argentinæ editum anno 1612. tum Æſcaſius Major Dobreboranus, Coloniæ Anhaltinorum 1621. & Ienæ apud Samuelem Krebs 1663. in 8. Edidit & Poſſevinus Coloniæ apud Gymnicum 1610. in 8. & apud Claudium Capellet in 12. Reprehendit tamen quædam ex hoc libro idem Poſſevinus in Bibliotheca. Italicum dedit Camillus Camilli editum Venetiis 1582. in 8. iterúmque Salluſtius Gratiis, prodiréque fecit Venetiis apud Matthæum Valentinum 1603. in 8. Gallicum quoque Gabriel Chapuis Turonenſis, quod Lugduni editum eſt 1580.

Libet appendere Latini Interpretis Æſcaſii Majoris de hoc opere judicium. *De cætero viſus mihi eſt doctorum hominum noſtri ſæculi, ſi quiſquam, longè ſubtiliſſimus: cui & publicè ſumma omnia debeantur, & qui inter Scriptores optimi commatis, majorúmque gentium, quantum aut extare aut extitiſſe meminerim, jure ſuo tráſcribi mereatur. Retraxit enim in ævum noſtrum fugitivam ſubtilitatem, atque à fatali veluti meta revocavit ad lucem ſolutam illam opinandi libertatem, qua antiqui ſapientes (quos hic ſcriptione in certamen quaſi acuminis vocaſſe videtur) ad intima naturæ adyta tam fœlici atque omni poſteritati ſubſequutæ proficuo auſu penetrarunt.* Hæc ille & alia.

F. IOANNES HVRTADO, Ciſtercienſis monachus, regalis monaſterii *de Herrera* alumnus, *Iuncariæ*, ut uocant, cænobium adminiſtraverat, Philoſophúmque in *Fiteriana* domo ſodales docuerat eo tempore, quo juris fecit publici -

Sermones *para los Domingos y fieſtas de Adviento*. Cæſaraug. 1614. in 4.

Meditaciones *para los dias de la Quareſma*. Burgis 16·0. in 4. Matritique anno ſequenti in 4. apud Alph. Martinum.

D. IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Matritenſis, regii hujus municipii Decurio, ejúſque loci, quem *Freſno de Torote* populares vocant, Toparcha, dictus vulgò inter cives ſuos ob amorem ſcientiarum, *Philoſophus*, amœno quidem ac fertili ingenio, & verſificatoriâ arte ſuo tempore cenſebatur, à quo & nunc extat -

El buen Placer *trovado en trece diſcantes de quarta rima Caſtellana ſegun imitacion de trovas Franceſas*; ſimúlque, *ſobre los Diſcurſos trece argumentos hechos por el P.F. Franciſco de Toſino de la orden de S. Geronimo a inſtancia del autor*. Compluti 1550. in 8. apud Ioann. Brocar. Veræ ſolidæque voluptatis poſſeſsionem ab innocentia & probitate morum eſſe contendit.

Vida *de San Iſidoro Labrador*: quę quidem adſer-

adſervari dicitur in Archivio *Sant-Andreanæ* Eccleſiæ *Matritenſis*.

IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Granatenſis (ſi Franciſco Pedrazæ in *Hiſtoria hujus urbis* credimus) Præfectúſque Caſtelli, quod *Bibataubin* vocant in eadem urbe, ſcripſit.

Del Cavallero Chriſtiano. Antiquariæ id opus edidit Andreas Lobato 1577. in 8.

F. IOANNES HVRTADO DE MENDOZA, Dominicanus, edidit.

Hiſtoria *de la Santiſſima Imagen de N.S. de Atocha*. Matriti 1604. in 8.

IOANNES YAGVE DE SALAS, Teruëlenſis in Aragonia, huic civitati à ſecretis, edidit hexametro, ſed abſque rhythmi lege, carmine Epopeïam Tragicam, cui titulus & argumentum,

Los Amantes de Teruel; *con la reſtauracion de Eſpaña por la parte de Sobrarve y conquiſta del reino de Valencia.* Valentię apud Petrum Patricium anno 1617. in 8.

IOANNES IAÑEZ PARLADORIO, Iuriſconſultus, Pincianæ Curiæ Advocatus elegantis ingenii, doctrinæq; in lucē edidit.

Rerum quotidianarum libros II. Quorum prior de variis rebus in uſu fori quotidiano frequentibus, hoc eſt, inter alia de Præſcriptionibus, Vectigalibus, Decimáque venditionis. Seorſim fuerat editus ad Didacum Covarrubiam Caſtellę Pręſidem Pinciæ typis Didaci Fernandez de Corduba an. 1579. in 4. Deinde unà cum poſteriore, cujus magna pars circa exequutionem inſtrumenti publici verſatur, Salmanticæ prodiit ex officina Michaëlis Serrani an. 1595. Adjuncta eſt.

De Ratione Iuris diſcendi, ad Ioannem & Hieronymum filios, *Epiſtola*. Pinciæ iterum edita ſunt anno 1604. in fol. eodémque Marpurgi apud Germanos in 4.

F. IOANNES DE IANGVAS, Salmanticæ admiſſus ad religioſæ vitæ profeſsionem inter Dominicanos, cùm in cœnobio *Piedrahitæ* oppidi ſodales Theologiam doceret, edidit.

De Aeternô Chriſti Sacerdotio, librum, uti refert Alphonſus Fernandez in *Bibliotheca Dominicana*.

IOANNES DE IARAVA, Medicus, Ferdinandi, quem à ſacello habebat Eleonora Auſtriaca Galliarum Regina, ex fratre nepos, Lovanii diu commoratus eſt, totus in vertendis Hiſpanorum proprio idiomate libris veterum ac recentium Scriptorum. Hujus ea ſunt;

Hiſtoria *de las Hierbas y Plantas*; ex Dioſcoride & aliis, cum figuris æneis. Antverpiæ 1557. in 8.

Problemas *ò Preguntas problematicas, aſi de amor, como naturales, y acerca del vino, bueltas de Latino en Caſtellano, y compiladas de varios autores*. Adjungitur.

El Dialogo *de Luciano de Icaro-Menippo, y otras coſas*. Compluti apud Ioannem Brocar 1546. in 8.

Traduccion *de los Oficios, Amicitia, Senectud de M. Tulio Ciceron*. Antverpiæ anno 1549.

Los Paradoxos *y el Sueño de Scipion de Ciceron*. Ibidem in 8.

Traduccion *de los Apotechmas de Eraſmo con la tabla de Cebes*. Antverp. 1549. in 8.

Filoſofia natural breve. Antverpiæ 1546. Hanc Italis communicavit Alphonſus de Vlloa: editáque fuit Venetiis unà cum *Dialogis Petri Meſſiæ* ejuſdemmet Interpretis Venetiis 1565. in 8. Necnon & ex Bibliis, cùm eo tempore liceret,

Los Pſalmos Penitenciales, *el Cantico Graduum, y las Lamentaciones traducidas en lengua vulgar*.

D. IOANNES IBAÑEZ DE DEZA FRECHILLA, viginti & octo annorum Profeſſor juris Canonici Salmantinus, pomeridianum jam docendi locum, hoc eſt, primario proximum, ſuſceperat, ſcribens.

De Excommunicatione. Salmanticæ 1597. in folio.

IOANNES DE YCIAR, Cantaber, Durangenſis; ad exemplum trium ſe ſuperiorum ex Italia ortographiæ practicę Magiſtrorum Ludovici Vincentini, Antonii Taglienti & Ioannis Baptiſtæ Palatini typis excudi fecit Cæſarauguſtæ, ubi commorabatur,

Arte ſubtiliſſima, *por la qual ſe enſeña à eſcrivir y contar perfetamente*. Cæſarauguſtæ 1553. in 4.

Scripſit item.

Arithmetica practica. Ibidem anno 1549. in 4.

F. IOANNES A' IESV MARIA, Carmelitarum excalceatorum ſodalis, dum in Hiſpania nova Indorum Occidentalium regeret ordinis ſui domum, quæ in eremo quatuor à Mexico regia urbe leucis diſtito ædificata eſt, publicavit.

Epiſtolario eſpiritual *para perſonas de diferentes eſtados*. Continet epiſtolas LXXXII. ſat prolixas, ut potiùs totidem opuſcula dici valeant. Veleſii editas vidimus in officina Dominici ab Eccleſia 1624. fol.

F. IOANNES DE IESV MARIA, neſcio an diverſus à cognominibus aliis, unà cum

Ioan-

Ioanne Baptiſta Præfecto Provinciali, & *Blaſio de S. Alberto* Præpoſito cœnobii *de Medina de Rio-ſeco* Carmelitis, formavit -

Inſtruccion *de Novicios deſcalços del Monte Carmelo*. Matriti apud Alphonſum Martinez 1591. in 8.

F. IOANNES A IESV MARIA, olim *Ioannes de Sancto Petro*, Calagurritanus, ad reformatam excalceatorum Carmelitarum familiam anno LXXXIII. ſæculi ſuperioris admiſſus ætate jam perfectâ, cum in ſingularis prudentiæ, atque eruditionis, ſimúlque integritatis & innocentiæ virum evaſiſſet, ire in Italiam juſſus fuit, propagando ſtrictiori huic Deo ſerviendi atque hominibus proficiẽdi inſtituto, quod Tereſiam ſanctiſsimam & Ioannem Crucium, inſignem & ipſum ſanctitate virum, authores non dudum habuerat. Ibique non ſolúm exemplo vitæ, fructúque doctrinæ ſodales docuit, rigidæque hujus diſciplinæ tenorem Italis commendavit; ſed aliquando & integram familiam Italicam ab Hiſpana, uti expediens viſum fuit, ſegregatam Præfectus Generalis tertius gubernavit, ſummè charus, magnóque pretio habitus à Paulo V. P. atque illo ſummo totius eruditionis & probitatis cardine Roberto Bellarmino, cunctiſque Curiæ Romanæ ordinibus, uſque ad annum MDCXIV. qui emortualis ei fuit in cœnobio Tuſculani oppidi (*Fraſcati* nunc eſt) commoranti. Plures poſt ſe reliquit doctrinæ fructuoſiſsimæ, eruditioniſque piiſsimæ, quâ ſibi & aliis prælucere opitularique conſtanter voluit, non intermoriture fidei & famæ teſtes libros, quos in publicam typorum lucem emiſit. Qui quidem poſt alias editiones Coloniæ ſimul omnes ex officina Bernardi Gualteri anno MDCXXII. iterúmque ex officina Iodoci Kalcovii MDCL. primùm tribus, deinde quatuor voluminibus prodierunt. Hujus poſterioris editionis tenor hic eſt. Primus tomus continet -

Librum Iob paraphraſticè explicatum. Romæ jam olim editum 1611. in 4. apud Franciſcum de Rubeis.

Cantici Canticorum interpretationem. Ibidem apud Stephanum Paulinum anno 1601. Salmanticæ 1602. in 8. Moguntiæ 1603.

Lamentationum Hieremiæ interpretationem, in tres paraphraſes, Hiſtoricam, Allegoricam & Tropologicam diſcretam. Neapoli 1608. in 8. Coloniæ 1611.

Pſalmorum CXXXVI. LXXXIII. XLI. Interpretationem. Coloniæ 1611. 8.

Secundus tomus hæc -

Theologiam Myſticam. Coloniæ antea apud Gymnicum in 8.

Diſciplinam Monaſticam in Regulam primitivam fratrum excalceatorum Carmelitarũ. Romæ per Iacobũ Maſcardũ 1615. 8

Inſtructionem Magiſtri Novitiorum. Pariſiis 1611. in 24. Coloniæ 1613. in 16.

Inſtructionem Novitiorum. Romæ typis Caroli Vvllietti. 1605. in 8. Pariſiis 1625. in 24. & 1644. in 24. Gallicè quoque ibidem 1630. in 24.

Diſciplinam Clauſtralem, ſive Practicam actuum vitæ religioſæ. Coloniæ anno 1621. in 12.

Prudentiam Iuſtorum. Coloniæ 1614. in 12.

Stimulos Compunctionis. Romæ 1609. Coloniæque apud Andream Bordzerum 1610. in 12.

Scholam Ieſu Chriſti. Romæ 1609. Coloniæque apud Milium anno 1612. in 12.

Scholam orationis & contemplationis. Quam, ut credimus, Hiſpanis communicavit Hieronymus Perez à S. Vincentio, editque Cæſarauguſtæ 1615. 8. deinde prodiit Matriti 1656. in 8.

Epiſtolam Chriſti ad hominem.

Artem amandi Deum. Verſa eſt Hiſpanicè à Ioanne Baptiſta Ciſterciẽſi monacho, atque edita Cæſaraug. 1633. in 16.

De Cuſtodia Legum Tractatum.

Epiſtolas duas ad ſuos Religioſos.

Verſus aliquot & *Hymnos ſacros*.

Tertius hæc continet.

Inſtructionem Principum. Romæ prius editam 1612. apud Iacobum Maſcardum in 4.

Artem gubernandi: ſeorſim Romę 1613. in 16.

De Studio pacis. Ibidem eodem anno.

De bono uſu, contemptúque honorum, divitiarum &c. Ibidem eodem anno.

Artem concionandi. Coloniæ, ac Romæ 1610. in 12.

Compendium vitæ B. M. Thereſiæ de Ieſu, opus ab authore elaboratum, conferente operam Ioanne à Sancto Hieronymo ſodali. Romæ 1609. in 4. Bruxellis 1610. 4.

De Amore, cultúque Reginæ Cœli.

De Pia educatione, ſive cultura pueritiæ.

Artem vivendi ſpiritualiter.

De bono uſu Curiæ: ſeorſim Romæ 1612. in 16.

Artem bene moriendi.

Quartus & ultimus -

Viam Vitæ.

Praxim ad bene moriendum.

De Amore Dei parando atque tuendo.

Aſſertionem Miſsionum; Item *Inſtructionem Miſſionum*.

De Regimine monaſtico.

Orationes XIII. Romæ habitas in Natali die B. M. Thereſiæ.

Orationem pro initio Theologiæ.

Orationes duas in natali S. Thomæ.
Phyſiologiam inferioris hominis.
Expoſitionem Symboli Apoſtolorum. Item *Fidei Profeſſionem*,
Praxim de Amoris delectu: Exercitium præparatorum ad Natalem Domini.
Epiſtolas Anagogicas; item *Pareneticas: Inſtitutiones* varias.
De Oratione Tractatum.
Exercitium ad obtinendam perfectionem regularem.
Rhetoricam Eccleſiaſticam. Coloniæ ſeorſim 1618. in 8.
Poëmata ſacra. Hymnos ſacros.
Hiſtoriam miſſionum.
Vitam Ven. Fr. Petri à Matre Dei Carm. excalceati. Reperio quoque præter ſupradicta opera, niſi aliam & aliam inſcriptionem diverſæ editiones præferant,
Thronum Iuſtitiæ, in quo docetur quomodo anima viri Iuſti ſeipſam judicet, inquirendo in omnes affectiones, deſideria, cogitationes &c. ex aliquot Societatis Ieſu Patribus collectum. Coloniæ 1624.

Virum hunc magnum pro meritis celebrant Franciſcus de Sancta Maria ejuſdem ordinis in *Hiſtoria Carmelitarum reformatorum* lib. II. cap. XXXVII. Ioannes Marquez in *Vita Venerab. P. Fr. Alphonſi ab Horoſco* Auguſtiniani, qui ſanctitate vir ſpectatiſsimus author fuiſſe Ioanni noſtro dicitur amplectēdi ſtatum religioſum in recenti hac Carmeli propagine, cap. XXIV. Fr. Hieronymus de Sancto Ioſepho in *Genio Hiſtoriæ*.

F. IOANNES INCA, Ordinis Minorum, provinciæ Valentiæ diffinitor, ſcripſit-
Hiſtoria de la provincia de Valencia de la orden de San Franciſco. M.S. apud Vvaddingum.

F. IOANNES DE INCARNATIONE, Luſitanus, provinciæ Portugalliæ Miniſter, Vir doctus, & inſignis concionator, verbis Lucæ Vvaddingi-
Librum Primum Sententiarum Scoti dearticulavit. Conimbricæ apud Didacum Lopez 1609. in fol.

IOANNES INFANTE, ſcripſit-
De Forma libellandi, o Practica. Hiſpali apud Dominicum de Morales 1551. in folio.

IOANNES A S. IOANNE COZAR, presbyter, Parrúmque fidei vindicum apud nos miniſter, edidir-
Modo de rezar el roſario de Nueſtra Señora.

F. IOANNES DE IODAR, Luſitanus, ex Tertio ordine fratrum Minorum, ſcripſit ad Ioannem III. Portugalliæ Regem-
De Septēm verbis. Hiſpali 1532.4.

F. IOANNES A S. IOSEPHO, Seraphici ordinis, edidir-
Exercicios quotidianos de perfeccion.
Hujus meminit Ant. Daza, atque item Petrus Alva in *Militia Conceptionis*.

F. IOANNES A S. IOSEPHO, gentili cognomine MAROTO, Segovienſis, inter Mercenarios ſodales cum vota religioſæ viræ nuncupaſſet, conſiliúmque ad priſtinam obſervantiam reducendi hoc inſtitutū Pontificia authoritas probaviſſet, inter primos reformationis aſſeclas, nudavit calceis pedes, craſsioréque indutā veſte huic novæ ſectæ nomen dedit. Ter fuir ejuſdem Vicarius generalis, pluriúmque cœnobiorum Præfectus, quorumdam & author. Sanctiſsimis moribus diu vixir clarus. Ejus ſunt-
Conſtitutiones Fratrum Diſcalceatorum B. Mariæ de Mercede; quas quidem ab Vrbano VIII. P.M. anno MDCXXIX. ſecundā die Iunii menſis confirmatas, Ferdinandus de Sancta Maria Vicarius poſt Ioannem noſtrum generalis ſuffectus edidit.

Denatus eſt Matriti in æde Barbaræ martyri ſacra nonis Februar. an. MDCXXXVIII. ætatis ſuæ LXVI.

F. IOANNES A SANCTO IOSEPHO, Luſitanus, ordinis Sancti Auguſtini, circa annum MDLX. ſcripſiſse dicitur-
Auguſtiniani ordinis chronicon; itémque aliud ineditum opus, *De la vida del Beato P. Fr. Gonzalo de Lagos*: uti refert Fr. Antonius à Purificatione in *Theatro Triūphali Luſitaniæ*.

Attamen idē Antonius in Prologo ad *Chronicon Provinciæ Portugalliæ Eremitarum* cap. VIII. *Ioannis* hujus *à S. Ioſepho* mentione habitā, nullius ab eo confecti chronici, cum non alibi opportuniùs potuiſſet, meminit: hoc inſuper adnotato nihil aliud nomine ejus inſcriptum prodiiſſe in vulgus, niſi libellum-
Das Grazas & excellencias da correa de Sancto Agoſtinho.

Iuviſſe tamen hunc monet in pangendo *Chronico* hujus ordinis Hieronymum Romanum.

F. IOANNES DE IRIVARNE & IRABVRV, Franciſcanus regularis obſervantiæ, provinciæ Aragonenſis, in quā & Cæſarauguſtā urbe ſacro fuit inſtituto addictus, Diffinitor, aut Cuſtos, Theologiæ Lector emeritus, almóque rerum fidei Tribunali Iudicum Apoſtolicorum à cenſura Theologica: poſtquam plures annos huic ſacræ ſcientiæ docendæ impendiſſet, ingenrique doctrinæ famā in ore omnium ferretur, in lucem edidit-
In Quartum librum Sententiarum Ioannis Duni Scoti commentarios; duobus tomis.

mis. Cæſarauguſtæ 1614. fol.& 1616.apud Petrum de Labarte Turiaſone 1623.in fol.

De Actibus humanis. Venetiis apud Marcum Ginamum 1635. in 4. & Cæſaraug.1643. Opus hoc tribuit ei ſolus Vvaddingus,non Scriptores Aragonenſium rerum.

Tertium præparabat in eumdem *Librum quartum Sententiarum* volumen; ſed morte præventus non abſolvit. Præterea ſcripſit-

Defenſorio del pio voto *y Juramento de defender la preſervacion de la Madre de Dios*; contra ſcriptum Gaſparis Ram.M.S. Vidit P. Alva.

IOANNES ISQVIERDO DE PIÑA, Maritenſis, cùm regiæ curiæ, tum Iudicum, qui religionem tuentur, Notarius, ſcripſit præter alia-

Novelas morales. Matriti 1624.4.

Primera parte *de varias fortunas*.

Primera y ſegunda parte *de caſos prodigioſos*.

Epitome *de la explicacion de las fabulas* prima parte. Matriti 1635. in 4.

F. IOANNES IVBINVS, Majoricenſis, ordinis Sancti Franciſci, ſacro carmine atque eleganti Latino ſaphico ſcripſit-

De Sacramento Eucharistiæ & ejus ſacrificio adverſus hujus noſtri temporis Hæreticos. Barcinone 1570. in 12. ad Philippum Secundum Hiſpaniar.Regem. Item elegiaco-

De B.Virgine; *De D.Hieronymo*, item-

De Mundi contemptu ob ſeceſſum in vitam privatam Caroli V. Imperatoris. Barcinone apud Claudium Bornat 1568.

Epiſcopum hunc appellat Andreas Schotus in claſſe *Franciſcanorum*: nec adjunxit quidquam è re domeſtica eorumdem nomenclator Lucas Vvaddingus.

IOANNES DE LARINAGA SALAZAR, eques Sancti Iacobi, in Panamenſi conventu Americano Senator, ſcripſit, Antonio Leone in *Indica Bibliotheca* ſua atteſtante,

Tratado *ſobre el oficio de Protector general de los Indios*. 1626. 4.

Scribebat & ſuperioribus annis, ut idem ait Leonius,

Las Primicias *del Nuevo mundo*: hoc eſt,catalogum in India natorum hominum, qui ſanctitate, literis, aut bellicâ virtute claruerunt, munerâque cujuſcumque generis, ſive eccleſiaſtica, ſive civilia in patria, vel apud nos adminiſtraverunt.

IOANNES, cognomento inter nos LATINVS, patriâ & parentibus Æthiops, educatione Hiſpanus, jure ſibi inter Scriptores noſtros locum vendicat.Quippe ex Æthiopia uſque infans advectus, in ſervitute Gonſali Cordubenſis Sueſſæ Ducis enutritus paritérque fuit cum Domino in Grammaticis,atque aliis liberalibus diſciplinis excultus. Quæ quidem illius animum,quantumvis ſervi corporis, veluti reſtituerunt ſuis natalibus, rarúmque Æthiopis è cathedra Latinè atque eleganter dicentis exemplum poſteris reliquerunt. Ab hero etenim liber eſſe juſſus Grammaticę artis ſcholam in Granatenſi Eccleſia, dum rerum ibi ſacrarum D. Petrus Guerrero vir clariſſimus, Ioannis verus Mœcenas, potiretur, moderandam ſuſcepit. Hoc totis viginti annis munere functus eſt,charus omnibus propter ingenii ac morum dotes; matrimonio inſuper honeſtæ nec ignobilis fœminæ ſupra conditionem ornatus. Poëſim coluit maximè, quædámque hujus artis manare ad poſteros fecit: nempe-

Auſtriados, libros duos; ſive de Victoria navali Ioannis Auſtriaci ad Echinadas Inſulas: necnon *De obitu Pii V.ejúſque in Philippum Regem ſtudio*; heroico carmine ad Petrum Deſam Granat. Curiæ Præſidem.

De Auguſta regalium corporum ex variis tumulis in unum regale templum Eſcurialis translatione, atque illinc in Granatenſe Reginæ Ioannæ, Epigrammatum,ſive epitaphiorum libros duos. Granatæ apud Hugonem de Mena anno 1576. in 4.

Iacet in Sanctæ Annæ parœciali Eccleſia Granatenſi, uti fert præ ſe lapidis titulus, quem ipſe in ea urbe agens excripſi,

DEL
MAESTRO IVAN LATINO
CATEDRATICO DE GRANADA,
Y DOÑA ANA DE CARLEVAL
SV MVGER
Y HEREDEROS. MDLXXIII.

Granatæ doctus, claræ Doctórque juventæ,
Oratórque pius doctrinâ & moribus unus,
Filius Aethiopum,proléſque nigerrima patrum,
Infans illæſus cœpit præcepta ſalutis,
Auguſti Auſtridæ cecinit qui geſta Latinus.
Conditur hoc cippo: ſurget cum conjuge fida.

In libro *Epitaphiorum* laudato ſic ipſe Ioannes de ſe refert. *Hac Ioannes Aethiops Chriſticola ex Aethiopia uſque infans advectus excellentiſſimi & invictiſſimi Gonſali Fernandi à Corduba Ducis Sueſſæ,Gonſalvi magni Hiſpaniarum Ducis nepotis ſervus, ab ipſo infantiæ lacte, ſimul nutritus,cum ipſo à rudibus annis liberalibus artibus inſtitutus & doctus, & tandem libertate donatus, Granatæ ab Illuſtriſſimo pariter & Reverendiſſimo Petro Guerrero Granatenſi Archiepiſcopo extra omnem aleam doctiſſimo S. Eccleſiæ Granatæ cathedram Grammaticæ & Latini ſermonis accepit moderandam; quam per viginti annos fœliciter moderatus eſt &c.Granatæ ætatis ſuæ anno LVIII.*

IOANNES LAVRENTIVS, ſcripſit-

Vida *de Santos de la ciudad de Hueſca*. Oſcæ 1644. in 8.

F. IOANNES LAVRENTIVS CAIROSA, Dominicanus, Sac. Theologiæ Magiſter, ex ſchedis Hieronymi Baptiſtæ de Lanuza, viri clariſſimi, collegit, convertitque in ſermonem Latinum -

Quinque Homilias de Anguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, & ſacroſancto Miſſæ ſacrificio: quæ Antverpiæ apud Leſteenium editæ ſunt 1649. in fol. & in 4.

IOANNES LAVRENTIVS CARNIZER, interpretatus fuit Hiſpanicè, additis gloſsis propriis,

El Collectorio, ó Inventario en Cirugia de Guido de Cauliaco, que avia gloſſado M.I. Falco de Monpeller. Cæſaraugustæ apud Georgium Coci 1533. in folio.

IOANNES LAZARVS GVTIERREZ, Medicus, ſcripſit -

De Faſeino opuſculum. Lugd. 1643. 4. Doctor Medicus hic Pincianus, in eadem Vniverſitate, poſtquā docuiſſet Philoſophiā, Profeſſor publicus Medicæ artis, edidit -

Febrilogiæ Lectiones Pincianas. Lugduni apud Laurentium Aniſſon 1668. in fol. hoc eſt, *de Febribus* Tractatum; cui ſubnectit-

Appendicem ad febrilogiam, doloris diagnoſim, prognoſim & curationem in communiſtum artem ſphygmicam continentem.

IOANNES LEDESMA, Mexicanus, Societatis Ieſu presbyter, totos XXX. annos tam Philoſophiam, quàm Theologiam docuit, magnis virtutibus doctrinam commendans; de quibus adi-ſis *Bibliothecæ Ieſuiticæ* ſcriptorem. Inedita reliquit -

Commentariorum in S.Thomam, aliarúmque lucubrationum volumina non minus quatuordecim.

IOANNES LEO, inter Mauros editus Granatæ, atque in Africa educatus dicitur, idémque cum à Chriſtianis captus eſſet, ac Leoni X. Papæ oblatus, qui tunc temporis Eccleſiæ præerat, ſuperſtitioni Mahometicæ, accepto ad ſacrum fontem patroni Pontificis utroque, proprio (Ioannes enim ante exaltationē vocabatur) atque item aſſumpto in ea nomine, renuntiaſſe. Variantia tamen ſunt ejuſdem authoris teſtimonia de patria ſua. Namque in *Deſcriptionis Africæ*, quam mox laudabimus, ea parte, quā Africanorum encomiaſtem egit (pag. editionis Lugduno-Batavæ 95.) hæc habet. *Nec me latet quàm me ipſum deboneſtem, cùm talia de Africa ſcribam, cui & vitæ initium & educationis meæ bonam partem debeo*. At poſtea adjungit. *Quod ſi Afros apud quoſdam malè audire ſenſero, ego me ex Granata ortum affirmabo, ſin autem Granatenſes aliquo vitio notatos percepero, Afrum me profitebor*. Hæc ille. Adhuc juvenem ſe in quodam Xenodochio Feſſæ urbis Notarium egiſſe affirmat ipſe lib. III. pag. 288. Tauris apud Perſas fuiſſe eidem credimus lib. III. pag. 309. Qui & Aſiæ plures regiones, nimirum Arabias tres, Ægyptum Aſiaticam, Babyloniam, Perſiæ, Armeniæ ac Tartariæ partem ſe percurriſſe in juvenili adhuc ætate refert in fine lib. VIII. Quarum omnium deſcriptionem paratus fuit curioſis hominibus offerre poſt reditum ſuum, (verba ejus audis) *ab Europa in patriam*: in fine ſcilicet ejuſdē libri. Quo tempore nondum forſan Chriſto nomen dederat, reditum ad ſuos cogitans. Peregrinari eum cœpiſſe anno à Chriſto nato MDXIII. conſtat ex ejus teſtimonio, ubi de *Hadachite* oppido, pagina 111. Italici aliquando hic ſermonis factus compos Africæ totius à ſe olim peragratæ laudatam deſcriptionem, Arabicè prius à ſe conſcriptam, in eam linguam convertit. De hoc apponam Ioannis Bodini elogium ex *Methodo ad facilem Hiſtoriarum cognitionem*, cap. IV. *Leo Afer genere Maurus, natione Hiſpanus, religione Mahometicus, deinde Chriſtianus, poſtquam totam pene Africam & Aſiam minorem, bonámque Europæ partem diuturnis itineribus obiſſet, captus eſt à Piratis, & Leoni P. M. dono datus; apud quem ea, quæ incredibili ſtudio ac diligentia de Africæ populorum moribus, legibus, inſtitutis, totiúſque regionis ſitu ac deſcriptione Arabicâ lingua compoſuerat, in Italicum tranſtulit. Militarem diſciplinam leviter tractat; ſed offenſiones & victorias Imperatorum inter ipſos ſine ullis concionibus & ornatu, non ut Hiſtoricus, ſed quaſi Geographus breviter commemorat, ac perpetuâ rerum novarum voluptate invitum detinet lectorem*. Et mox paucis interpoſitis. *Profectò unus eſt ex omnibus, qui Africam poſt annos mille infelici barbarie ac noſtrorum hominum ignorantiâ ſepultam aperuit, & omnium oculis patefecit*. Hæc Bodinus; paríque Bernardus Alderete lib. III. *Antiq. Hiſpaniæ & Africæ* cap. V. Prodiit quidem libris IX-

Deſcriptio Africæ, Latina ex Ioannis Floriani eleganti verſione, ſæpius edita Antverp. per Ioan. Latium 1556. in 8. itémque Gallicè typis Antverpienſibus 1564. apud Bartholom. Berton. in 8. Lugdunique apud Ioann. Temporal. 1556. in fol. Hanc *Deſcriptionis* partem ſecunda alia debuit conſequi, cujus ipſe meminit in Africanorum encomiis, editionis Lugduno-batavæ hujus *Deſcriptionis* pag. 89. *De his, Deo favente* (ait) *ſecundo libro copioſiùs dicetur, ubi de Mahumetis fide, atque lege incidet mentio*. Quo de in ſecundo libro iſtius *Deſcriptionis* nihil annotatum reperio, ut neceſſe ſit de alio eum opere intellexiſſe à *Deſcriptione* diverſo. Meminit & hujus commentarii pag. 707. tanquam alterius.

Præter hanc ſcripſit-

De Africanis rebus libellum; quem prodiiſſe in lucem ipſe monuit in *Deſcriptionis* lib. I. ubi de *Teculeto Hea* oppido pag. 110.

De

De rebus Mahumeticis compendium. Meminit ibidem lib. II. pag. 122. ubi de *Culeibat Elmaridim* agit; & forſan pag. 155. in *Marochi* deſcriptione.

De Lege Mahumetica libellum. Laudat ipſe lib. III. pag. 329. niſi illud ſit, cujus ſuprà meminimus compendium,

Epitaphiorum, quæ in variis Africæ locis vidit, collectionem, Regis Feſſani fratri obtulit: ut ipſe ait lib. II. ubi de *Feſſa* urbis & regni rebus, pag. 359.

Deſcriptiones Aſiæ à ſe perluſtratæ & ultimæ ſuæ à Feſſa Conſtantinopolim profectionis, hinc in Ægyptum, atque inde in Italiam, cùm ab Europa in patriam (ut ait ipſe) fuiſſet reverſus, daturum ſe promiſit, ut ex fine libri octavi *Africanæ Deſcriptionis* apparet; quod jam monuimus.

Arabicam item dicitur noſter *Grammaticam* reliquiſſe in ſchedis, quę apud Iacobum Mantinum olim erat, uti lego in *Granatenſibus* Franciſci Pedracæ *antiquitatibus* lib. III. cap. XXV. Et ipſe author hujus operis meminit lib. III. *Deſcriptionis* pag. 340.

De Vitis Philoſophorum Arabum, ipſe laudat opus in *Deſcriptione Africæ*, ubi de *Feſſana* urbe & in ea Alchimiſtis agit pag. 352. Ioannes Gerardus Voſsius in opere poſthumo *de Philoſophia* lib. I. cap. XIV. hunc librum laudat, *de Doctis* ſcilicet *Arabibus* inſcriptum, atque ex eo de Avicenna, Ioanne Meſue, Averroe, & Maimonide quædam annotat, eò libentiùs, quòd liber (ait) necdum lucem aſpexerit. Sed tandem eum habemus publicatum à Ioanne Henrico Hottingero in *Bibliothecario* ſuo lib. II. cap. III. qui in prolegomenon c. I. pag. 9. monet apographum ſe habuiſſe ex Bibliothecæ Mediceę M.S. codice.

Ioannis Leonis vitam Ioann. Baptiſta Ramuſius Italus prima parte *Itinerum* ſcripſit.

IOANNES DE LERAS, ſive LERES, quidam ſcripſit-

Eſtilo de eſcrivir cartas. Cæſaraug. 1569. in 8.

F. IOANNES DE LEZCANO, Prædicatorum fratrum ſodalis, Pampilone in Academico Dominicanorum cœnobio Theologicas docebat literas bene gnarus ipſe illius Theologię, quæ homines Deo gratos facit, ſolidéque ſapientes, cùm commentaretur-

De la Oracion *y meditacion, aiuno y limoſna, y otros tratados pertenecientes a ellas*: opus S. Thereſiæ nuncupatum, magnóque apud omnes pretio habitum; duobus tomis. Pampilone apud Ioannem de Orteiza anno 1630. in 4.

Vidimus quoque manu exaratum, & niſi fallimur, hactenus ineditum, *Confeſsionario*; ſive Inſtructionem Confeſſorum.

F. IOANNES LUPUS, vulgari ut credas idiotiſmo, LOBO, Ciſtercienſis Moreruelæ domus ſodalis, ſcripſit, authoribus Chryſoſtomo Henrriquez, & *Bibliotheca Ciſtercienſis* ſcriptore,

Privilegiorum Congregationis Hiſpaniæ, tomos III. Salmanticæ in 4. 1617. ubi non pauca reperiri ājunt ad ejus Congregationis Hiſtoriam valde utilia.

F. IOANNES DE LODEÑA. Vide F. IOANNES DE LUDEÑA.

F. IOANNES LOPEZ, in *Borja* regni Aragoniæ urbe natus, ordinis Prædicatorum, quem profeſſus dicitur in Pincianæ urbis cœnobio S. Pauli Apoſtoli, Concionator in eo fuit generalis, indéque adſumptus ad Crotonienſem Eccleſiam: translatus poſtea ad Monopolitanam XXV. Novembris anni MDLXXXIX. Quâ dimiſsâ ex indulto Apoſtolico anno hujus ſæculi VIII. vixit adhuc in ſtudioſo pleuóque utiliſsimi negotii otio ad decrepitam, raróque contingentem, centenario etiam octo annis majorem ætatem, ſcilicet uſque ad MDCXXXII. ut affirmat Ferdinandus Vghelus in *Italiæ Sacræ* prima parte in *Monopolitanorum Præſulum Catalogo*. Vir fuit Sacrarum Scripturarum, Sanctorúmque Eccleſiæ Patrum lectione & cognitione inſtructiſsimus, ad hæc domeſticæ Hiſtoriæ poſt Ferdinandum Caſtellum vindex egregius. Opera hæc in publicum dedit-

Tercera Parte *de la Hiſtoria general de S.^{to} Domingo y de ſu Orden de Predicadores*. Pinciæ 1613. apud Franciſcum Fernandez; item-

Quarta Parte *de la* miſma *Hiſtoria*. Ibidem 1615. His continuavit Ferdinandi à Caſtello *Dominicanæ Hiſtoriæ* duo priora volumina, pertigitque uſque ad annum hujus ſæculi XV. Adjunxit-

Quinta Parte *de la* miſma *Hiſtoria*; hoc eſt, Additiones, ſeu Paralipomena quatuor priorum partium. Ibidem apud Ioannem de Rueda 1621. folio. Has III. IV. & V. partes Italicè vertit duobus tomis *Hyacinthus Cambius*, Florentiæque edidit 1643. fol.

Cætera ſpiritualia & ſacra ſunt;

Memorial *de diverſos exercicios, que frequentados en vida diſponen à morir bien; y lo que para eſſo nos à de aiudar en el articulo de la muerte*. Barcinone 1600. in 8. Neapoli cum duobus ſequentibus 1608. in folio.

Tratado *del Santiſſimo Sacramento del Altar y ſacrificio de la Miſſa*. Neapoli eodem anno, uti jam diximus.

Roſario *de Nueſtra Señora*. Cæſarauguſtæ 1584. in 8. Salmanticæque 1589. in 8. Medinæ-campi 1595. in 4. Neapoli quoque unà cum ſuperioribus duobus operibus 1608 in folio, Venetiiſque.

Manual *de Exercicios Chriſtianos*. Barcinone 1600.

Ma-

Manual *de Oraciones diverſas*. Pinciæ 1614. in 16. apud Ioannem de Rueda. Quæ duo non ſatis ſcio an eadem inter ſe, aut cum ſuperiùs laudato *Memoriali diverſorum exercitiorum* ſint.

Letanias *de Nueſtra Señora*. Hiſpali apud Ioannem de Leon 1601. in 16.

Practica eſpiritual. Compluti 1587. in 16.

Expoſicion *de los ſiete Salmos Penitenciales*. Valentiæ apud Gartiz 1602. in 8. Latinè autem juvit concionatores verbi Dei, ſcribens-

Epitomen Sanctorum Patrum per locos communes, qui ad virtutum & vitiorum tractationem, & ad fidei noſtræ myſteriorum expoſitionem pertinent, & ad ſacras conciones per annum tam de tempore quàm de Sanctis; quatuor aut quinque voluminibus. Romæ 1596. fol. apud Guilielm. Faciotum, Venetiiſque anno 1600. in 4. Antverpiæ inde 1614. Brixiæ item atque Coloniæ Agrippinæ.

De patria in Aragoniæ regno credimus Ioanni Marietæ Dominicano, qui ſodalem bene notum habere debuit, afferenti lib. XIV. *Hiſtor. Eccleſ.* ſive *Catalogo Scriptorum ſui ordinis*, & Blaſco Lanuzæ in *Hiſtoria Eccleſiaſtica regni Aragoniæ*, qui in *Borgia* hujus regni urbe natum affirmat; cùm Ægidius Gonzalez Davila temerè appellaverit Pincianum.

F. IOANNES LOPEZ, Granatenſis, Hieronymianus monachus, ſcripſit, Pedraza in *Hiſtoria Granatenſi* authore,

Arte y vocabulario *en lengua Arabe*.

IOANNES LOPEZ DE HOIOS, Matritenſis, Grammaticus, artis præcepta juventutem patriam docebat, necnon & Theologicas pro concione orationes habebat, eruditionis laude notus, cùm edidit-

El Recebimiento *que hizo la Villa de Madrid a la Sereniſſima Reina D. Ana de Auſtria, con una breve relacion del triunfo del Sereniſſimo Don Iuan de Auſtria; el parto de la Reina, y ſolemne bautiſmo del Principe D. Fernando*. Matriti in 8. 1578.

Relacion *de la muerte y honrras funebres del Sereniſſimo Principe D. Carlos*. Matriti 1568. in 8. Hanc Italicè convertit Alphonſus de Vlloa.

Hiſtoria *y relacion verdadera de la enfermedad, feliciſſimo tranſito y ſumptuoſas exequias de la Sereniſſima Reina de Eſpaña D. Iſabel de Valois*. Ibidem 1569. in 8.

IOANNES LOPEZ DE PALACIOS RUBIOS, aliàs DE BIVERO PALACIOS RUBIOS, natus in oppido quodam Salmantinæ diœceſis nobili ſtemmate, cujus, & parentum ipſe meminit ad Gundiſalvum filium præfatus in opuſculo *De Virtute bellica*, paulò inferiùs laudādo. Hic poſtquā ſtudio Iuris, bonarūmq; aliarum artium ſeſe totum tradidiſſet, in collegio Bartholomæano gymnaſii Salmantini togâ indutus anno MCDLXXXIV. honoréque mactus Decretorum Doctoris, profeſſus ibidem fuit Ius Pontificum, atque item Cæſareum uſque ad annum ejuſdem ſæculi nonageſimum. Quo anno creatus Iudex regius ad Cancellariam Pincianam veniſſe dicitur, ac in ejuſdem nobiliſſimi tunc temporis municipii ſchola in magiſtratu ipſo ex prima cathedra Ius iterum Canonicum docuiſſe. Hinc ad Curiam vocatus Concilii rerum Indicarum Senator, & quidem, ut fama eſt, primus renuntiari, necnon & Romam delegari promeruit ad obedientiæ ſignificationem publico & ſolenni Ferdinandi Regis nomine Iulio Papæ II. exhibendam. Hunc ipſum propter miram doctrinæ præſtantiam & ſingularem rerum humanarum prudentiam delegit inter alios Rex ille magnus, quos Taurinarum, quo modo à loco promulgationis vulgò appellamus, Legum, hoc eſt, graviſſimarum in maximi momenti rebus ſanctionum authores & formatores eſſe voluit. Vt non immeritò Lucius Marinæus Siculus, Grammaticus ejus temporis haud ignobilis, provocatus ab eo per literas, ut filios ejus ſuam artem docere vellet, in reſpōſione, quæ libro XVI. hujus *Epiſtolarum* legitur, *Iuriſconſultorum facilè principem* appellaſſe eum videatur. Nec in opere agendo tantùm, ſed & in ſcripto tradendis iis, quæ ab aliis eſſent jure agenda, rei cōſulturus publicæ, in altiſſimis quoque rerum forenſium & aulicarum occupationibus, podagræ etiam conflictatus moleſtiis, commentaria panxit, demererique nunquam deſiit poſteritatem. Planè hæc opera condidiſſe eum, partim ex præfatione Alphonſi Perez de Bivero filii nō primogeniti, Cæſaræi Iuris prolitæ, ad eum commentarium, cujus mox meminimus, partim ex libris Bartholomæani collegii, atque aliunde novimus: ex quibus agmen duo hæc priora ducunt,

Repetitio Rubricæ & Cap. Per veſtras, *De Donationibus inter virum & uxorem*. quam ſemel atque iterum jam typis, Pinciæ ſcilicet 1503, & alibi editam, & à ſe recognitam, denuò ſubjecit prelo Salmanticæ anno 1523. Alphonſus Perez de Bivero is, quem diximus. Huic operi *Additiones* priores fecit Ioannes Bernardus Diaz de Lugo Calagurritanus Epiſcopus; quibúſcum edita eſt Frācofurti 1573. poſterioréſque alias Ioannes de Barahona regiæ Curiæ Advocatus. Hinc extractus fuit *De Bonis conſtante matrimonio quæſitis* Tractatus, qui unà cum Roderici Xuarez & Didaci de Segura *Repetitionibus* de eâdem materia editus fuit Coloniæ apud Gymnicum 1590. in 8. continens ea, quæ ſcripſit author à §. *Sed quamvis* 57. uſque ad §. *Operatur aliud* 68. incluſivè. Acceſsit

huic

huic commentario Francofurti -

Allegatio in materia hæreſis. Romæ ſeorſim edita anno 1581. in 4. apud Gregorium Ferrarium.

Alterum eſt -

De Iuſtitia & jure obtentionis & retentionis regni Navarræ. Salmanticæ anno 1514. in folio.

Scripſit alia minoris operæ,

Gloſſemata ad leges Tauri. Salmant. apud Ioannem Iuntam 1542. itémque -

Ad Fori Leges: quæ authori fuiſſe furto ablata conqueritur Alphonſus filius.

De Beneficiis in Curia vacantibus; ſive pro tuendo Regum Caſtellæ Iure Patronatus etiam in iis beneficiis, quæ in Curia Rom. vacaverint. Hiſpali 1514. in fol.

Tractatum de Primogenitura. M.S. vidimus in Bibliotheca Sacri Mōtis Granatenſis.

Super Leg. Quoniam in prioribus, C. de Inoff. Teſtam. uti legi in collegii Sancti Bartholomæi quodam libro.

Inſularum Maris Oceani Tractatum, ſive de Indis in ſervitutem non redigendis: quem laudat ipſe *De juſta obtentione regni Navarræ* II. Parte §. I. in fine: quem tamen D. Ioannes de Solorzano, qui eamdem adornavit Spartam, vidiſſe ſe unquam negat.

Recollectiones ejuſdem *ſuper Ius Canonicum* laudat idem liber collegii S. Bartholomæi.

De Regis Inſtitutione, opus erat M.S. in Bibliotheca Olivarienſi, quem elucubrare eum circa annum MDXXIII. ut Carolo Imp. offerret, Alphonſus filius annotatum reliquit; itémque aliud -

De Pœnitentiis & remiſſionibus.

Vulgari quoque linguâ compoſuit -

Tratado *del Esfuerço bellico*; pro inſtruendo Gundiſalvo Perez de Bivero filio primogenito. Salm. 1524. & unâ cum *Relect. ad Cap. Per veſtras: De Iuſta obtentione &c. Gloſſis ad Leges Tauri, & Beneficiis* ....

Del Gobierno domeſtico; ad ſororem noſtram (ait Alphonſus toties laudatus) hoc eſt, authoris filiam.

Tratado *esforzando a los Indios a la Fee Catolica*: quem promulgaſſe apud Indos Chriſtophorum Columbum ſcribit Antonius de Herrera in *Hiſt. Indica*.

IOANNES LOPEZ DE SEGVRA, Sacerdos Burgenſis, ad Mariam Sereniſſimam Angliæ Reginam ſcripſit -

De la Inſtruccion Chriſtiana *y exercicios eſpirituales, y preparacion para la Miſa y ſanta Comunion*. Burgis ex officina Ioannis Iuntæ 1554. in 4.

Confeſionario *para conocernos y tomar aviſo contra vicios*. 1555. 4.

IOANNES LOPEZ SERRANO, Malacitanus, Theologus, Granatæ urbis incola, vertit ex Latino Martini ab Aſpilcueta Doctoris illius Navarri celebratiſſimi, in Salmantina urbe manens -

Diſcurſo *de el Silencio, que ſe debe guardar en los divinos oficios, principalmente en el coro ſobre el Capitulo, In loco benedictionis, 5. Quaſtione 4.* Salmanticæ apud Petrum Laſo anno 1588. in 8.

IOANNES LOPEZ DE TVDELA, Medicus Doctor, ſcripſit -

De Medica materia ad Tyrones librum. Pampelone 1585. in folio. Hiſpali 1589. fol. apud Ioannem de Santander.

IOANNES LOPEZ DE VBEDA, Toletanus, ſcripſit, aut collegit -

El Cancionero general *de la Doctrina Chriſtiana*. 1579. 8 & Compluti anno 1586. in 8.

Vergel *de Flores divinas*. 1588. in 4. Compluti. Complutenſis ſeminarii, in quo pueri aluntur orphani, author & fundator fuit.

IOANNES LOPEZ DE VELASCO, Chronographus regius ſub Philippo II. Hiſpaniarum Rege Catholico, dedit -

Ortografia y *pronunciacion Caſtellana*. Burgis 1582. in 4.

IOANNES LOPIS, Valentinus, Artium liberalium & Medicinæ, Theologiæque ſimul (quod rarò ſolet) Doctor, publicavit ad Franciſcum Ximenium mittens Toletanum Antiſtitem,

Aureum formalitatum ſpeculum Scoti ac Franciſci Mayronis doctrinam illuſtrans. Neapoli anno 1505.

F. IOANNES LOREDANO, ſi Hiſpanus eſt, edidit -

Vida de Adam. Matriti 1657. in 8.

F. IOANNES DE LORENZANA, Legionenſis natu, Dominicanorum ſodalis in Salmantina Stephano Protomartyri ſacra domo, deinde in provincia S. Ioannis Baptiſtæ Peruani regni, cui ſeſe adſcribi, cum eo veniſſet, non ægrè paſſus eſt; in Limenſi Academia primas docendi partes geſsit, provinciæ ſuæ præfuit, Iudicibúſque Fidei conſultor fuit Theologus. Scripſit -

In S. Thomæ Aquinatis univerſam Summam Theologiæ; quatuor tomis, qui in Tabulario monumentorum hujus ordinis cœnobii Romani S. Mariæ ſupra Minervam ad editionem cuſtodiuntur.

IOANNES DE LVCENA, Luſitanus, ex oppido *Trancoſo* Viſenſis diœceſis. anno redempti orbis MDLXV ætatis ſuæ XV. Societatem Ieſu ingreſſus, adeo bonarum omnium

diſci-

diſciplinarum ſcientiâ profecit, ut in Eborenſi Academia Philoſophiam interpretatus ſit; clarus in primis eloquentiâ, facultatéque oratoriâ: ex cujus ore in Eccleſiaſticis concionibus totos viginti annos fidelium populus in Luſitaniæ regno pependit; quando & nonnunquam in fine ipſo quieſcentem (quod mirum judices) clamor circumſtantium, ut progrederetur ulteriùs, ſine fraude ſollicitaverit. Scriptam reliquit moriens elegantiſſimo vulgari ſtylo Portugalliæ -

La Hiſtoria *da vida do Padre Franciſco de Xavier, e do que ficeraõ na India os mais religioſos da miſma Companhia de Ieſu*. Vliſſipone 1600. in fol. Quam in Caſtellæ idioma convertit Alphonſus Sandoval, Hiſpali editam 1619. in Italicum Ludovicus Manſonius, Romæ 1613. uterque ejuſdem Societatis.

Vitam exuit vir multis virtutibus, doctrinæque merito charus omnibus ac venerabilis in S. Rochi profeſſa domo Vliſſiponenſi anno ſæculari MDC. ætatis LI.

F. IOANNES DE LVDEÑA, Dominicanus, Matriti natus, in Tridentino magno congreſſu ſub Pio IV. Seguntini Epiſcopi Procurator, habuit ad Patres orationem -

De Tribus Domini noſtri Ieſu Chriſti & ejus ſponſæ tentationibus; I. Dominica Quadrageſimæ MDLXIII. Adjungitur -

Diſputatio Theologica de Cælibatu Sacerdotum contra Lutheranos. Patavii anno 1563. in 4.

IOANNES LVDOVICVS DE LA CERDA, Toletanus, patrem habuit D. Ioannem de la Cerda almæ hujus Eccleſiæ Canonicum. Adoleſcentulus ſacramẽtum religionis inter Ieſuitas in patria dixit; qui cum ad eloquentiæ ſacræ & profanæ, totiúſque eruditionis ſtudia animo penderet totus, eâ viâ graſſari ad virtutem & famam permiſſus fuit; atque eo quidem ſucceſſu, ut in aſſiduum eloquentiæ ac Poeticæ in Carpentanis Profeſſorem ſcriptis eruditiſſimis toto orbe celebratiſſimum evaſerit. Vrbanus VIII. P. M. ingeniorum eximius æſtimator effigiem ejus in camera ſua repoſitam habuiſſe dicitur, Franciſcóque Cardinali Barberino Legato Sedis Apoſtolicæ in Hiſpanias ad Philippum IV. Regem noſtrum eunti dediſſe quidem in mãdatis, ut Cerdæ ad ſe vocato, Vrbani nomine ſalutem diceret. Indeſeſſi ſui ſtudii, exquiſitæque ac multiplicis eruditionis hæc in vulgus monumenta dedit;

Commentaria in omnia opera Publii Virgilii Maronis; tomis III. *argumentis, explicationibus & notis illuſtrata*. Lugduni. 1617. in folio. Priùs tamen ac ſeorſim ſuper *Bucolica & Georgica*, Matriti 1608. fol. Lugduni an. 1619. *In ſex priores Aeneidos libros*, Lugduni apud Cardon. 1612. fol. *in poſteriores* alios ſex, ibidem 1617.

Quinti Septimii Florentis Tertulliani opera argumentis, explicationibus ac notis illuſtrata; tomis duobus: quorum prior editus eſt Pariſiis per Michaëlem Sonnium 1624. alter 1630.

Adverſaria ſacra; quibus fax præfertur ad intelligentiam multorum Scriptorum ſacrorum. Acceſſit -

Pſalterium Salomonis Græco-latinum cum ſcholiis, & -

Tertulliani libri de Pallio commentarius auctior. Lugduni apud Ludovicum Proſt 1626. in folio.

De Excellentia ſacrorum Spirituum; in primis de Angeli Cuſtodis miniſterio. Pariſiis per Sebaſtianum Cramoiſy 1631. in 8. De quo argumento præter noſtrum Ieſuitæ alii tractaverunt, Iacobus Hautinus Latinè, Franciſcus Albertinus Italicè, Martinus de Roa Hiſpano ſermone; necnon, & Andreas Victorellus, teſte Allatio in *Vrbanis Apibus*.

Orationem ab eo habitam in funere Mariæ Auguſtæ Collegii Imperialis Matritenſis fundatricis, quæ in libro *De his exequiis* edito in lucem prodiit. Ludovici Cerdæ eſt opus -

Grammatica Ars Antonii Nebriſſenſis, quæ Hiſpanis ferè omnibus vulgaris eſt: nempe ex *Nebriſſenſis Introductionibus Grammaticis* compendium à Cerda in uſum pueritiæ elaboratum. De quo in Nebriſſenſi jam diximus.

Ioannem Ludovicum promeritis ornat laudibus Gaſpar Barthius *Animadverſionibus ad Guilielmi Brittonis Philippidos* lib. VII. ver. 731. & lib. XI. verſu 36.

IOANNES LVDOVICVS HERBON, ſanctæ Compoſtellanæ Eccleſiæ Canonicus Magiſtralis, inque hujus urbis gymnaſio Theologiæ Profeſſor, M.S. reliquit, authore mihi Ægidio Gundiſalvi Davila in *Theatro Eccleſiæ Compoſtellanæ*,

Animam captivam & liberatam; ſive opus ita inſcriptum.

IOANNES LVDOVICVS VIVES, ex Blanca Marc, cujus alicubi cum *lectiſſimæ atque pientiſſimæ fœminæ* elogio meminit, ... parenti Valenciæ natus, domi Grammaticis, Lutetiæ verò Dialecticis ſtudiis navavit operam verè infœliciter, cum in ea tempora incidiſſet, quibus bonæ omnes artes ab eo exulabant Philoſophiæ gymnaſio, Gaſparem Lax, Dullardúmque totos cavillis Sophiſtarum intentos, & quaſcumque alias diſciplinas contemptui habentes, præceptores ſortitus. Vnde natum fuit ei cum Nebriſſenſi Antonio contentionis ſtudium propter ſtudia humanitatis, quæ magnus ille vir ut neceſſaria omnino ad progreſſionem in aliis faciendam vehementer commendabat, inſtauratéque apud nos ſuperiore ineunte ſeculo fuerat aggreſſus. Pauliſper tamen bonæ menti ſeſe reſtituens, ac diſpellente judicii

cii

cii lumine craſsiſſimas arrogantiæ, ſeu dicere mavis ignorantiæ, tenebras, Latinas & Græcas literas Lovanii ſerió addidicit; quóque proniùs olim à recto deviaverat diſciplinarum calle, eò magis ab eo tempore perpurgandis à barbariei ſitu & ſquallore ingenuis artibus, propriòque nomini in eruditiſſimorum illius ætatis hominum albo ad poſteritatis memoriam conſecrando induſtriam omnem atque ingenii contentionem adhibuit. Cujus laudabilis conſilii ſpecimen atque indicium fecit ſcripto in Pſeudo-Dialecticos libello, qui Latini ſermonis elegantiæ negabant aditus ad ſcientiarum myſteria: *quo quid poteſt* (exclamat ibi) *inſanius dici? Quem errorem ego ſi decem annos valetudine non prorſus adverſâ Dei beneficio vixero, è mentibus illorum non argumentis, ſed ipsâ re delebo;* ad opus ſuum *de Cauſis corruptarum artium* forte reſpiciens. Philoſophis hinc & bonarum omnium diſciplinarum Magiſtris adjunxit Theologos, quantùm per ætatem, illarúmque artium, quæ mirificè ipſum ceperant, ſtudia licuit: quod ille ait ad *Libros S. Auguſtini de Civitate Dei* præfatus. His inſtructus præſidiis ad evolvendum hunc maximum doctrinæ atque eruditionis maximi Eccleſiæ Doctoris veluti latentem adhuc atque adjutricis manus egentem theſaurum Eraſmi Roterodami monitu ſeſe accinxit. Qui quidem Eraſmus Hieronymo atque Cypriano nuper recognitis ad expendendam in Auguſtino ſimilem operam aliorũ operæ omnino ſe indigere prudenter viderat. Idque clariſſimum in primis viri ſapientiſſimi monumentum noſter plurium antiquiſſimorum exemplarium ope reſtitutum, eruditiſque ac luculentis commentariis explanatum Henrico VIII. Anglorum Regi doctiſſimo, etiam nunc Catholico, nuncupavit, ſignificationémque ab eo grati animi, & ſummo, uti decebat, pretio habiti accepit muneris. Porro is ſponte ſuâ inter Belgas commoratus eſt, quorũ Brugenſi domicilio cenſeri cœpit acceptâ inde uxore Bernardi Baldauræ & Claræ Cervantſiæ Hiſpanorum, ut credo, parentum filiâ. Lovanii datus aliquando præceptor fuit Gulielmo Croio adoleſcenti nobiliſſimo, quem Caroli Cæſaris beneficentia muneri vix maturum ad Toletanam Sedem non diu pòſt evexit. Mariæ quoque Britanni laudati Regis filiæ natu majoris inſtitutionem in Latinis ſuſcepit. Sed ab ea aula diſcedere opus ſibi eſſe novit, accedente Catherinæ Reginę matris judicio, rei neceſſitati obtemperaturo, ex quo Henricus uxori ob novos ignes infenſus honeſti colorem meditato quærere repudio, atque huic excuſando ſceleri doctorum hominum etiam intentatâ vi extorquere velle judicia cœpit. Brugis, ut creditur, deinde manens ſcribendis libris, ac frugi doctrinæ, hoc eſt, veræ & Chriſtianæ Philoſophiæ, ſeminibus per corda hominum ſpargendis magna cum famæ claritate reliquum ætatis inſumpſit, ſpectatiſſimo cuique in pretio habitus, & in partem eruditarum lucubrationum non ſemel vocatus. Eraſmum quippe Roterodamum in Seneca emendando, atque in Adagiis colligendis, aliòſque aliàs adjuviſſe dicitur. Thomæ Moro, Thomæ Linacro, Ioanni Vergaræ charus fuit; exquiſitâ eruditione, judiciique ſagacitate & pondere nemini æqualium concedens; adeo ut florentiſſimos ejus temporis non niſi tres viros commendaverit poſteritati vulgare proloquium, quod Budeo ingenium, Eraſmo dicendi copiam, Vivi noſtro judicii laudem ante alios adjudicabat. Cumulatiſſimis eumdem elogiis amant compellare alii, quorum in literis magnum nomen eſt.

Acris judicii virum Gerardus Ioan. Voſſius *De Hiſtoricis Græcis* lib. II. c. XV. *Primis, maximíſque ævi præcedentis hominibus comparandum* Antonius Sanderus *De Brugenſibus*, inter quos vixit, *eruditione claris* referens; *Virum apprimè eruditum* Ioſephus Scaliger *Animadverſionibus ad Euſebii Chronic.* ad numer. CCCCLXXXVI. *Magno judicio præditum* Antonius Matthæus in Tract. *De Criminibus* Tit. XVI. cap. V. nu. 1. *Virum doctiſſimum* Iſaacus Caſaubonus in *Exercitationibus Baronianis*; *Virum inſignis judicii & eruditionis* Gaſpar Barthius in *comment. ad lib. II. Philippidos Gulielmi Brittonis* vocant. *Doctè prorſus & accuratè multa eum elucubraſſe* Sixtus ait Senenſis, *in quibus ſummam eloquentiam cum abſolutiſſima eruditione & Chriſtianiſſima pietate conjunxit*. Adeo procul vero eſt, quod Lucas Oſiander *Epitomes Eccleſ. Hiſtoriæ* cent. XVI. lib. II. cap. L. ſcribere auſus eſt: à religione Proteſtantium, quam ipſe puriorem vocat; non prorſus Vivem noſtrum abhorruiſſe. Quaſi in eadem vicinia fuerint antiquam parentum fidem tradere, & Scholaſticorum jejunam ſiccitatem tædio habere. Vir item fuit, Pauli Iovii verbis, *in omni diſciplinarum genere exercitatiſſimus, & de bonis literis optimè meritus: quo decedente* (ſubdit idem) *doctior nemo in Hiſpania ſuperfuit. Rerum Valentiæ decus* exiſtimavit Maramorus doctos Hiſpaniæ viros memorans, *propterea quòd & Declamator egregius; & Philoſophus magni nominis, & multis in rebus eminentiſſimus eſt habitus. Attamen quia ſine vitio aliquo eſt mortalium nemo; placuiſſet multò magis viris eloquentiſſimis* (ſubjungit Maramorus) *ſi ut multa diſertè, doctiſſiméque conſcripſit, ita ſermonis innatâ, inſitáque duritie, & vocabulis quibuſdam Græco-Latinis, quæ ad amplitandam linguam Latinam excogitavit, orationis gratiam non obſcuraſſet*. Hæc Rhetor de facultate rhetorica. Sed à Theologis quoque aliquando audiit non optimè. Audiri dignus eſt Melchior Canus ad finem lib. X. *De Locis Theologicis*. *Neque enim mi-*

bi Ludovicus Vives probari poteſt in eo quòd univerſam legum Romanarum, & vim innititur frangere, & elevare authoritatem. Plus ille nimio interdum ſibi indulget, dum corruptas diſciplinas perſequitur. Nec novitios ſolùm errores, qui vel irrepſerunt, vel invaſerunt, coarguere, ſed antiquorum recepta placita convellere pertentat, maximo quidem ſemper verborum ambitu, ſed vi quandoque argumentorum minimà. Dixit ille quidem in libris De Corruptis Diſciplinis multa verè, multa præclarè. Atqui fidenter pronuntiavit aliquando tanquam è Divorum Concilio deſcendiſſet. Multò autem viris doctis probaretur magis, ſi quâ diligentiâ & diſertitudine cauſas corruptarum artium expreſſit, eaſdem collapſas reſtituiſſet. Sed in tradendis diſciplinis elanguit, cùm in carpendis erroribus viguiſſet. Diſplicuit aliis libertas, quâ uſus fuit in Auguſtini nonnullis locis, dum libros *De Civitate Dei* percurreret, minùs probatis.

Sed hujus opera, poſt alias ſingularium partium editiones, Baſileenſibus typis prodierunt tomis duobus anno 1555. ex officina Epiſcopii junioris. Primo volumine hæc continentur.

De Ratione ſtudii puerilis, epiſtolæ duæ, *lectu dignæ* (ait Poſſevinus) *quibus abſolutiſſimam ingenuorum adoleſcentum & puellarum inſtitutionem doctiſſimâ brevitate complexus eſt*; ita *Geſnerianæ Bibliot. Epitomes* author ait. Aliàs Lugduni 1532. Baſileæ 1557. Tiguri 1562. prodierunt.

Exercitatio linguæ Latinæ, ſeu Dialogi. Hujus operis prima publicatio videtur Coloniæ fuiſſe anno 1494. in 4. ſub *Primæ Latinè loquendi exercitationis ſecundum ordinem rerum quæ in quotidiano uſu verſantur*, appellatione. Editi ſunt Venetiis quoque apud heredes Melchioris Seſſe 1580. in 8. & ſæpe aliàs. Hos ſemi-Græcarum vocū inibi uſurpatarum nomine reprehendit, ut vidimus, Matamorus, atque item aliquantò acriùs in *Annotationibus ad Horatii Artem poëticam* Franciſcus Sancius Brocenſis ad illud, *Si Græco fonte cadant*, ficta ab eo tot vocabula ſic audacter & præter æquum ac decens in hac *Exercitatione*, non ſine admiratione, ne dicam indignatione, excipiens. Qui tamen Dialogi ſemper in magno uſu apud omnes fuerunt nationes, quibus Latina lingua cordi eſt & pretio. Ioannes Thomas Freigius *Notis* illuſtratos Norimbergæ edidit 1571. in 8. ubi & recuſi ſunt 1622. in 12. & Venetiis per Dominicum de Imbertis 1612. 8. In ſingula colloquia *Annotationes* fecit Petrus Mota Complutenſis; *Indicémque Latino-Hiſpanicum difficiliorum vocabulorum* Ioannes Ramirus adjunxit, ut editio fieret nova, tum alibi, tum Barcinone 1615. in 8. Cæſarauguſtæque 1627. in 8. Matritique 1644. in 8. & cum inſcriptione *Dialogiſticarum linguæ Latinæ exercitationum*, Lermæ 1619. Gallicè quoque unà cum Latino authoris prodierunt Lugduni apud Gabrielem Cotier 1560 cum *Indice Latino-Gallico* Aegidii Houſteville Cadomi in gymnaſio Montano Profeſſoris; atque iterum ex nova Gallica verſione Benjamin Iamini Pariſiis apud Gabriel Buon 1578. teſte Verderio. Germani etiam atque Poloni ſuos fecerunt, Draudo teſte. Vilhelmus item Vrſinis, ejuſdem Draudi fide, quædam ex his hauſit.

De Conſcribendis epiſtolis, libellus, cum Eraſmi alio ejuſdem argumenti. Colon. apud Gymnicum 1536. & apud heredes Arnoldi Birchmani 1573. in 8.

De Ratione dicendi, libri tres: ſimúlque.

De Conſultatione, liber I. Baſileæ apud Rob. Vvinter 1537. & Colon. apud Gymnicum: quem librum *elegantiſſimum* vocat Gabriel Naudæus in *Bibliographia Politica*.

Declamationes ſex. Baſileæ apud Vvinter 1538. de præſenti ſtatu Europæ & bello Turcico.

Pompejus fugiens.

Fabula de Homine.

Liber in Pſeudo-Dialecticos. Seleſtadii apud Lazarum Scurerium.

Prælectiones IV. in Varia.

Aedes Legum.

Iſocratis Orationes Areopagitica & Nicocles, Latinè converſæ, editæque olim cum aliis Baſileæ apud Vvinter 1538.

De Corruptis Artibus, & tradendis diſciplinis, Libri XX. Antverpiæ apud Michaëlem Hillenium 1531. Brugiſque eodem anno, Coloniæ apud Gymnicum 1532. Lugdunique 1551. apud Ioan. Frellonium. 8.

Interpretatio allegorica in Bucolica Virgilii, ſive Virgilii Bucolica cum Ioannis Vivis Valentini in eadem allegoriis: quod præ ſe fert editio Mediolanenſis anni 1539. in 8.

Prælectio in Georgica Virgilii.

In Suetonium, quædam.

Secundo volumine hæc.

De Initiis, ſectis & laudibus Philoſophiæ lib. I.

Anima Senis; ſive Prælectio in Lib. *De Senectute* Ciceronis.

De Somno & vigilia, ſive Prælectio in *Somnium Scipionis*. Baſileæ apud Frobenium 1521. in 4.

Introductio ad Sapientiam: item.

Satellitium animi, ſive Symbola, Principum inſtitutioni potiſſimùm deſtinata. Lugduni apud Trechſel 1532. Baſileæ 1537. apud Rob. Vvinter. Lugduni iterum per Ioann. Frellonium 1556. in 8. Ambergæ 1593. 8. Lipſiæ 1594. in 8. & 1600. 8. Priorem iſtum Tractatum *De Introductione ad Sapientiam* Gallicè vertit Gvil. Paradinus, Lugduni editum 1550. in 8. item Ioannes Colin Pariſiis apud Carolum Angelier 1548. teſte Verderio.

Genetliacon Ieſu Chriſti; ſive de tempore, quo natus eſt Chriſtus.

De Virtute fucata.

Clypei Chriſti Deſcriptio.

Ieſu Chriſti Triumphus.

Virginis Deiparæ Oratio.

In Pſalmos VII. Pœnitentiales Meditationes VII.

De Paſſione Chriſti meditatio in Pſ. XXXVII.

Excitationes animi in Deum. Baſileæ 1543. in 16. unáque -

Commentarius in Orationem Dominicam, cum -

Precationibus ac meditationibus quotidianis ac generalibus. Baſileæ apud Vvinter 1540. Gallicè vertit has Godefridus de Billy, Pariſiiſque edidit apud Claudium Fremy 1570. in 16. necnon & Petrus de Leucrau, teſte Verderio.

De Sudore Ieſu Chriſti ſacrum diurnum.

Concio de noſtro & Chriſti ſudore.

De Veritate Fidei Chriſtianæ Lib. V. *qui* (ait Poſſevinus) *fuerunt poſtremus ejus fœtus, & in quos plus diligentiæ atque laboris impendit.* Baſileæ apud Ioann. Oporinum 1543. & 1544. in 8. Coloniæque apud Pet. Horſt. 1564.

De Anima & Vita Lib. III. Lugduni, & Baſileæ apud Rob. Vvinter 1538.

De Officio Mariti Lib. I. Brugis apud Robertum Crocum 1528. in 8. & Baſileæ apud Vvinter.

De Inſtitutione Fœminæ Chriſtianæ Lib. V. juſſu Catherinæ Anglorum Reginæ conſcripti. Baſileæ apud Vvinter 1538. Quæ ipſa curavit à Theſaurario ſuo Anglicè verti. Id & Gallicum operâ Iacobi de Changy Advocati Divionenſis tum Lugduni in 16. tum Antverpiæ apud Plantinum in 8. & Hiſpanum interprete Ioanne Iuſtiniano Ducis Calabriæ familiari, Germanæ Reginæ nuncupatum Cæſaraugustæ prodiit 1555. & Pinciæ apud Didacum Fernandez 1584. in 8. Qui idem Iuſtinianus Italicum dare cogitaverat, uti ipſe refert.

De Concordia & diſcordia in humano genere Lib. IV. ad Carolum V. Imp. cùm inſtitutum eſſet in Italia Concilium generale. Antverpiæ 1529. in 8. Lugduni 1532. in 8. ſimúlque -

De Purificatione, Lib. I.

De Chriſtianorum vita miſerrima ſub Turca, Lib. I. Lugduni 1532.

De Subventione Pauperum, ſive de Humanis neceſſitatibus, Lib. II. Pariſ. apud Colinæum 1530. Lugduni 1532. Gallicè prodierunt Iacobi Girardi operâ Lugduni 1583 ex officina Ioannis Stratii in 8.

De Communione rerum ad Germanos inferiores.

De Europæ diſſidiis & Bello Turcico, Dialogus. Baſileæ 1538.

Epiſtolæ variæ; quarum ſelectiores Antverpiæ excuſæ ſunt operâ Simonis Verepæi, typis Simonis Guilielmi 1571. & 1572. 8. Lego tamen in Simleriana *Bibliotecæ Geſneri* Epitome; *Deſideratur etiam farrago Epiſtolarum ejus & quædam alia, quæ fortaſſis, dante Deo, aliquando publicabuntur.* Certè aliquot noſtri epiſtolas edidit Hadrianus Vlacq Londini 1642. in vaſtiſſimo volumine, quod Eraſmi Roterodami *Epiſtolarum* libros XXXII. Philipppi Melanctonis libros IV. & Thomi Mori alias continet. Seorſim editi ſunt -

D. Aurelii Auguſtini De Civitate Dei Lib. XXII. ad priſca venerandaque vetuſtatis exemplaria collati, eruditiſſimiſque inſuper commentariis illuſtrati; primùm Baſileæ apud Frobenium 1522. deinde Pariſiis apud Carolum Guillard 1555. & Antverpię apud Plantinum in folio, Lugdunique in 8. apud Honoratum: ad Henricum ſcilicet directi VIII. Anglię Regem, ad quem ſcripſit nuncupatoriâ epiſtolâ ex Lovanio anno MDXXII. reſponſúmque Regis accepit ex regia Grenvici domo XXIV Ianuarii MDXXIII. In his cõmentariis quid Lovanienſibus Theologis, quid Martino Navarro, quid Ioanni à Lovanio diſplicuerit, Antonius Poſſevinus in Aurelii Auguſtini mentione *Sacro* in *Apparatu* obſervavit. Atque ea quidem unâ cum Auguſtini opere linguâ Gallicâ dedit Gentianus Hervetus Pariſiis apud Nicolaũ Cheſneau 1570. in folio. Pręter hæc, librum, cui inſcripſit -

De Conſtruenda Schola, miſit ad Senatum urbis ſuæ Valentinæ; qui ineditus manſit, uti refert Gaſpar Eſcolanus lib. V. *Hiſt. Valent.* cap. XXIII.

De Corrupto Iure Civili, opus laudatur in *Elencho Scriptorum Iuris*: quæ portio ſit fortaſſe alterius operis *De corruptis diſciplinis*, ſeu *artibus*.

Deſcriptionem Temporum & rerum Romanarum, ſub *Ioannis Vvarſenii* nomine Lovanii 1534. editam tribuit ei Valerius Andreas. Iſque & Poſſevinus & Simlerus in *Epitome* laudant ejuſdem -

Epiſtolam ad Henricum VIII. Angliæ Regem de Franciſco Galliarum Rege à Cæſare capto: & aliam *De Pace inter Cæſarem & Galliæ Regem, déque optimo Regni ſtatu.*

In Ciceronem item de *Legibus*.

Antonius Poſſevinus adjungit -

De Charitate Dei & proximi, libellum, nondum editum, ut Simlerus annotavit.

De Proſperis & adverſis.

Argumenta in pleroſque libros Ariſtotelis; quæ cum ejus operibus Baſileæ edita ſunt ab Oporino.

Vſum linguæ Latinæ.

De Sudore: ſi diverſum opus eſt ab alio ſuperiùs laudato ejuſdem argumenti,

Meditabatur *De Hiſpanis originibus* aliquid procudere, ut colligitur ex his ejus verbis ad eum locum libri VIII. *De Civit. Dei*, ubi Sanctus Auguſtinus de quibuſdam Philoſophis Hiſpanis tractat. *Reſtat ad hæc* (Vives ait) *tenuis priſcorum temporum notitia Græcis literis ac Latinis conſignata: unde ſpero me aliquando origines gentis noſtræ illuſtraturum.*

Quibus & aliis eruditis & fructuoſis cogitationibus manum injecit mors Brugis, anno (ſi credimus Antonio Poſſevino) MDXXXVII. aut circiter.

IOANNES DE LVGO, Ioannis filius civis & Iurati (quomodo ſecundi ſubſellii Decuriones vocant) Hiſpalenſis ex conjuge Thereſia de Quiroga Matriti ei in Curia natus XXV. Novembris MDLXXXIII. dum ibi regnorum comitia, quorum pars ipſe pro urbe ſua ſuffragatum venerat, celebrarentur. Salmanticæ Iuri operam dedit, ubi & hortatu Franciſci fratris ſacramento ejus religionis jam obſtricti Societatis Ieſu inſtitutum amplexus anno hujus ſæculi tertio, ex Petro Arrubal Theologiam didicit. Quã Valliſoleti, poſt Philoſophiam aliquandiù Medinæ-campi dictatam ſodalibus, quinquennio ferè profeſſus fuit. Hinc Romam venit anno MDCXXI. evocatus eò, ut in collegio Romano ejuſdem ſacræ ſcientiæ docendæ munus gereret. Quod per viginti integros annos plauſu magno ac diſcipulorum frequentiâ & profectu obivit, Antonium Perezium inſignem Theologum ſucceſſorem ſortitus. Hujus meriti virum, quem aliàs religioſæ omnes virtutes in paucis ornatum confluxerant, ex humili cella, in quam poliendis & in vulgus edendis lucubrationibus ſuis remotus ab omni ambitionis ſtudio ſe incluſerat, Vrbanus VIII. P. M. ad Palatium Vaticanum trãſtulit die XIV. Decembris MDCXLIII. turbatione & ſtupore plenum, & tantùm non moroſum & reluctantem, quò pileum ibi rubrum acciperet, inter Purpuratos Patres ſederet, ſub eodémque tecto habitaret. Quem ampliſſimi ordinis ſacrum conſeſſum non ante eum diem conſpexiſſe dicitur, quo ab eis, quos Patres ſalutaverat, collega exceptus fuit. Tam longè à Curia & ſæcularibus negotiis animum intra Curiam gerebat. Nec tamen a veteri inſtituto nova eum, vel minimùm, quod potuit, deviare ſecit dignitas; cujus quidem perſonam, aliàm prorſus quàm privati hominis ſuis contenti, geſtare ſic & circumferre novit, ut iis tantùm demptis, quæ ſchemati debebantur, nec domi nec foris quidquam non religioſum, non ſuperioris temporis conſpiceretur. In pauperes liberalis fuit, in omnes æquanimis, in Societatem ſuam munificus: cujus Profeſſam, ut vocant, domum Romanam bonorum omnium hæredem reliquit. Porrò hæc ſodalem ſuum Auguſti XXI. die anni MDCLX. inter domeſticorum ac totius Vrbis vota, quæ orbari ſe hoc doctrinæ & probitatis lumine ægrè ferebat, piè, Chriſtianéque ad plures translatum, penes Ignatii parentis capellam ſub hac inſcriptione tumulavit.

D. O. M.

IOANNI CARDINALI DE LVGO
SOCIETATIS IESV THEOLOGO
EMINENTISS. DOMVS PROFESSORVM
ROM. HERES, VT VBI FVERAT
THESAVRVS EIVS, IBI
ESSET COR EIVS, PROPE CORPVS
S. IGNATII EX EIVS SVPREMA
VOLVNTATE MONVMENTVM. P.
OBIIT ANNO SAL. MDCLX.
ÆTATIS LXXVII.

Edidit vivus.

Diſputationes Scholaſticas & Morales de Sacramentis in genere; De venerab. Euchariſtiæ Sacramẽto ac de venerando Miſſæ Sacrificio. Lugduni apud hæredes Proſt. 1644. fol. & apud Philippum Borde & ſocios 1652.

Diſputationes Scholaſticas & Morales de Virtute, & Sacramento Pœnitentiæ: Item de Suffragiis & Indulgentiis. Lugduni 1638. in fol. & apud hæredes Petri Proſt. 1644. & apud Borde 1651. in folio.

Diſputationes Scholaſticas & Morales de Virtute Fidei divinæ. Lugduni anno 1646. in fol. iterúmque ſumptibus Philippi Borde 1656. in folio.

De Iuſtitia & Iure; duobus volum. Lugduni 1642. & 1652. in fol. in eadem Philippi Borde & ſociorum officina.

De Incarnatione Dominica Diſputationes Scholaſticas. Lugduni apud Iacobum Proſt 1633. & apud Borde 1653. folio.

Reſponſorum Moralium lib. VI. Ibidem apud hæredes Proſt. fol. dein apud eumdem Borde 1660. folio.

Tranſtulit juvenis in Caſtellæ ſermonem ex Italico.

La Vida *del B. Luis Gonzaga*, typis, ut audio, in Hiſpania editam.

F. IOANNES DE LVNA, Toletanus, fratribus Dominicanis adſociatus Segoviæ, generalis cùm eſſet ordinis ſui Concionator, edidit.

Adviento, Natividad, *Circumciſion y Epiphania de Nueſtro Redentor, con todas las fieſtas de Nueſtra Señora y ſu Eſpoſo San Ioſeph.* Matriti 1608. in 4. apud Ioannem Cueſta.

Sermones *de Quareſma deſde la Septuageſima haſta la Reſurreccion.* Ibidem apud Alphonſum Martin. 1609. in 4. Obiit anno MDCX.

IOANNES DE LVNA, presbyter Cordubenſis, edidit -

Documentos eſpirituales, *que el M. Iuan de Avila diò a un mancebo diſcipulo ſuio, para que con ſeguridad ſirvieſe a Dios Nueſtro Señor*: ſimúlque -

Norte de conſideracion, *como ſe an de exercitar las potencias del alma.* Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1623. 8.

IOANNES DE LVNA, qui Caſtellanæ linguæ interpretem ſe apud Gallos vocat, edidit -

Dialogos familiares, *en los quales ſe contienen los diſcurſos, modos de hablar, proverbios y palabras Eſpañolas mas comunes, muy utiles para los que quieren aprender la lengua Caſtellana.* Qui ſimul redditi ſermone eunt Gallico Paris. apud Michaëlem Danielem 1619. in 12.

IOANNES DE LVNA VEGA, Bæticus, Marcienenſis, Hiſpali Medicus, atque ejus Academiæ Profeſſor ſuæ artis primarius, ſcripſit -

Exercitationes medicas. Hiſpali 1612. & 1613.

IOANNES DE LVQVE, Giennenſis Advocatus, edidit -

Divina Poeſia *de conceptos varios a las fieſtas principales del Kalendario.* Oliſſipone in officina Ioann. de Lyra 1608. in 8.

IOANNES DE LVZON, Ferdinandi Regis Catholici tempore, confecit verſibus, dicavitque Ioannæ Aragoniæ Regis filiæ nothæ, Comitiſſæ *de Frias*, cujus ſe famulum profitetur,

Epilogacion *de la moral filoſofia ſobre las virtudes cardinales contra los vicios y pecados mortales, en coplas de arte maior*: ſimúlque-*Contemplaciones ſobre la Paſſion de Nueſtro Señor hechas por San Bernardo*; & alia minutiora. Burgis ex officina Georgii Coci Germani anno 1508. in 4.

D. IOANNES MACHADO DE CHAVES, patriâ ex urbe *Quito* Americæ meridionalis, Truxilienſis Eccleſiæ in eodem illo Novo Orbe Archidiaconus, deinde Archidiaconus etiam ac Theſaurarius Eccleſiæ *de los Charcas*, tandem Theſaurarius Eccleſiæ Limenſis erat, cum *Popajanæ* provinciæ Epiſcopalis cathedra ei commiſſa fuit anno MDCLI. quâ tamen nondum occupatâ, anno ſcilicet MDCLIII. vitâ functus eſt. Scripſit -

Perfecto Confeſor *y Cura de almas*, duobus tomis in fol. Quod opus magni habetur apud Theologiæ moralis ſtudioſos, quantumvis linguâ ſcriptum vernaculâ.

F. IOANNES DE MADARIAGA, Valentinus gente, inſtituto vitæ Carthuſianus, edidit -

Vida del Santo Bruno *Patriarcha de la Cartuxa, con el origen y coſtumbres deſta ſagrada religion.* Valentiæ 1596. in 4.

Del Senado *y de ſu Principe.* Valentiæ 1617. 4.

Latinè verò edidit -

Litaniam encomiaſticam de ſanctiſſimo nomine Ieſu ex Sancta Scriptura. ibidem apud Philippum Mey 1616. in 8.

F. IOANNES MADEIRA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, uti author -

Das vidas *dos Reis de Portugal*, adducitur à Franciſco Maeedo in *Luſitania* ſua *liberata* pag. 739.

F. IOANNES DE LA MAGDALENA, Luſitanus, ex familia Eremitarum S. Auguſtini, Alphonſi Principis Ioannis Regis filii, ſive, ut aliis placet, ipſius Regis præceptor, ſex & viginti fermè annos in gymnaſio Oliſſiponenſi Theologiam docens exegit, Luſitanæ interim ordinis ſui provinciæ repetitâ plurium comitiorum deſignatione quaſi perpetuus moderator. Tractatum ediſiſſe refertur utiliſſimum -

De Sanguine miraculoſo, qui non ſemel fluxit ex hoſtia Sanctiſſimæ Euchariſtiæ; in quo plura dubia expendit & ſolvit. Cauſa ſcribendi fuit ſanguis ille, qui ex conſecrata hoſtia olim manaverat, Caſiæque, quod eſt Vmbriæ in Italia oppidum, ab Auguſtinianis fratribus adſervatur: in quorum Bibliotheca M.S. hic liber permanet. Deceſſiſſe eum anno MDXIII. plures memorant.

IOANNES MALDONATVS, Conchenſis natu, ex Salmantina verò urbe originem ducens, in Burgenſi Epiſcopatu Vicarius aliquando generalis, floruit maximè in Latinæ eloquentiæ ſtudio, ejus extare fecit monumenta aliqua bonæ frugis plena: hæc ſcilicet,

Vitæ Sanctorum brevi, elegantique ſtylo compoſita. anno 1530. deinde ab authore ipſo correctiores anno 1548. tandem Burgis prodierunt 1573. in 8. Vnde Laurentius Surius nonnulla deſumpſit. Baronius Cardinalis *diſertiſſimum virum* vocat in *Notis ad Martyrologium* XIX. Iulii, *præclariſſimorúmque monumentorum authorem*, Agiologicum hoc opus laudans.

Paræneſim ad bonas literas anno 1527.

De Senectute Chriſtiana.

Paradoxam, Vita hominis inſtar diei.

Ludum chartarum, & triumphum: hoc eſt, deſcriptionem ludi chartarum, & ſpecialiter ejus, qui *Triumphus* audit ad docendam hujus exercitii non inhoneſti latinitatem, ad exemplum fortè Ioannis Ludovici Vivis *Dialogorum*.

Genia-

Geniale Iudicium, ſive Bacchanalia & oratiunculam dictam in Bacchanalibus. Edita hæc omnia ſimul Burgis apud Ioannem Giuntam 1549. in 8.

Hiſpaniolam, quæ Plautinâ feſtivitate, Terentianáque facundiâ redundans varios amantium caſus, jucundóſque ſucceſſus non ſine venuſtate elegantiáque complectitur: quo elogio liber inſcriptus prodiit Pinciæ apud Nicolaum Tyerri 1525. in 4.

IOANNES MALDONATVS, in oppido Beturiæ (*Eſtremadura* pars nunc eſt) *Fuente del Maeſtre* nuncupato nobilibus parentibus ortus, Societati nomen dedit Salmanticæ, poſtquam ibi ex optimis præceptoribus Dominico Soto & Franciſco Toleto ſacræ doctrinæ initiatus fuiſſet. Romam inde vocatus in collegio Vrbis Theologiam docuit. Præcipuos tamen ejus profeſſionis fructus colligere cœpit inter Gallos, homo quantumvis peregrinus, Pariſiis fixâ docendi ſede, quam per decennium tenuit; quo loco frequentiſſimæ auditorum, etiam eterodoxorum, coronæ (cui cum ſcholæ theatrum non ſufficeret, in aperto, atque in viis publicis adſtare opus non ſemel fuit Magiſtro) univerſam Theologiam quaſi compendio annis quatuor, atque iterum eamdem magna ex parte diffuſiùs atque uberiùs tradidit. Cogitationes equidem omnes ſuas ad eum ſcopum ingenti animo, imperturbabiliſque propoſito, pariſque virtute atque induſtriâ direxit, ut hæreticorum illâ ætate inſanientium conatus retunderet, veritatémque religionis orthodoxæ, quâ ſacris Scripturis ſolidè explanatis, quâ diſputationibus adverſus Sectarios coràm habitis ab eorumdem pertinaciſsima vi atque impreſsione tueretur. Nec ipſe propriâ tantùm virtute de Eccleſia meruit, quinimo jacto doctrinæ ſemine fœcundavit Gallicum agrum viris undequaque egregiis, qui prælia Dei fortiſſimè, ad præceptoris exemplum, conculcatis Hydræ hujus tot capitibus, profligaverunt. Scripturarum tandem expoſitioni ſe ſe totſi dedit in collegio urbis Bituricenſis, quò ſeceſſerat declinato Academico campo & hoſtilibus concertationibus, cùm ætate jam ingraveſcere cœpiſſet, deficique corporis, non ingenii viribus. Quo in loco majorem partem *Commentariorum ſuper Evangelia* ſcripſit, cætera Romæ, accitus eò à Gregorio XIII. P. M. ut editioni Græcæ Bibliorum LXX. Interpretum operam ſuam commodaret, Sed brevi hanc curam ei abrupit mors, quinquaginta dumtaxat annos natum aggreſſus V. die Ianuar. MDLXXXIII. ut immortalitati animam, quam tot inſignibus præſumpſerat meritis, conſignaret. Deus quippe largâ in hunc virum manu ingentes effuderat dotes, ingenii ſubtilitatem, memoriæ præſtantiam, judicium excellens, induſtriámque ac diligentiam verè ſingularem, quæ ipſæ naturæ dotes inſignium vitæ Chriſtianæ ac religioſæ virtutum radiis magis eluccbant. Plura de eo multi æquales ejus temporis, & qui eo poſteriores ſunt, quorum Alegambius in *Bibliotheca Societatis* quoſdam laudavit. Baſilius ſanè Poncius Legionenſis vir eruditione ſacrâ ſuperioribus annis præſtantiſſimus Ludovico tantùm Legionenſi comparari poſſe arbitratus eſt; *gravem* ſcilicet, *acutum*, *doctum*, *eruditum*, *elegantem ſacrarum literarum Interpretem* vocans, *in quo nil puerile, nil non acutū. Nullū* (proſequitur) *tulit hæc ætas meo judicio* (*Legionenſem excipio*) *cum iſto comparandum*: in *Diſputatione de Agno typico* cap. XI. Scripſit -

Commentarios in IV. Evangelia, duobus voluminibus; eâ perſpicuitate, elegantiâ, ſolidáque brevitate munere functus interpretis, ut ferè alios omnes ab hujus argumenti replicandi propoſito deterruiſſe videatur. Muſsiponti Lotharingiæ primùm, ut credo, editi ſunt apud Stephanum Mercatorem anno 1596. deinde Brixiæ in Italia 1598. in 4. Pariſiis poſtea in folio apud Sebaſtianum Cramoiſi 1643. & 1651. & aliis in locis.

In quatuor Prophetas, Hieremiam, Baruch, Ezechielem & Danielem Commentarios: acceſſit -

Expoſitio Pſalmi CIX. Item -

Epiſtola de Collatione Sedanenſi cum Calvinianis. Lugduni apud Horatium Cardon 1609. Pariſiis ejuſdem ſumptibus 1610. 4. Moguntiæ apud Ioannem Kinchiû 1611. in 4.

In Vetus Teſtamentum. Pariſiis 1643. in folio.

Diſputationes de Fide. Moguntiæ typis Ioannis Albini, 1600.

De Dæmonibus quoque liber ejus laudatur, Gallicè, credo, ab eo ſcriptus: extat enim hujus tituli opus, *Maldonat de Anges & Demons*, Pariſiis editus 1617. in 12.

In ſchedis alia remanſerunt. Nempe -

De Commentariis in Pſalmos teſtes ſunt Sylueſter Maurolicus in *Oceano Religionum*, & Antonius Poſſevinus in *Apparatu*: qui & -

De Commentario in Epiſtolam Pauli ad Romanos, jam prelo ſubiecto, nos docuit.

Commentarios item ejus breviores *ad univerſam Theologiam ſcholaſticam*, vidimus Granatę apud Thomam de Leone amicum noſtrum ejuſdem Societatis presbyterum eruditione præſtantem. At quatuor alia opera -

De Conſtitutione Theologiæ;

De Indulgentiis,

De Cæremoniis Miſſæ,

De Purgatorio, adſervari in Ambroſiana Bibliotheca Mediolanenſi credere debemus ejus Catalogo. Qui & Maldonati nomine inſcriptum habet Commentarium -

In

In quartum librum ſententiarum, ſed hic fortè idem eſt cum eo -

Diſputationum ac Controverſiarum deciſarum circa VII. Eccleſiæ Sacramenta: qui duobus tomis in 4. ſine Typographi nomine Lugduni prodiit anno 1614. quem tamen Commentarium, nec Maldonati, nec ullius è Societate eſſe Bibliographus ejus Alegambius affirmat: quemadmodum & exiſtimare nos debere ait. Præterea -

Summam Caſuum conſcientiæ; quæ tamquam hauſta è ſcriptis & doctrina Maldonati, & collecta per Martinum Codognat Minimorũ ſodalem publicata eſt apud hæredes Guilielmi Rovillii Lugdunenſis Typographi, Coloniæque eodemmet anno 1604. Venetiis quoque & alibi, hanc (inquâ) *partus* quoque *ſuppoſiti, erroribus ſcatentis, Maldonatòque prorſus indigni, ac merito ſuo ab Apoſtolica Sede damnati* censurâ configit:

F. IOANNES MALDONADO, tantùm mihi notus eſt ex Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano* XXVI. Martii pag. 318. qui ejus opus laudat.

De las Iluſtres *Mugeres*.

IOANNES DE MALLARA, Hiſpalenſis, Salmanticæ, dum literis incumberet, audito Franciſcum Scobarium Valentinum eloquentiæ veterem, cùm Pariſiis, tum Romę Profeſſorem, Latinas literas ac Rhetoricam artem magno auditorum concurſu Barcinone docere, illuc, hoc eſt in Hiſpaniam uſque extremam, properavit, ac præceptorem dicendi optimum annis aliquot, de quo ipſe gloriatur, attentiſſimè audivit. Quo factum eſt, ut Hiſpalim rediens, ludo in hac urbe aperto, inſignem præſtiterit hujuſmet artis Profeſſorem; à quo omnes illi, qui ejus temporis æquales eloquentiæ nomine inter Hiſpalenſes gloriari poſſunt, ſtyli atque orationis cultum didicerunt. Excoluit hic maximè Poëticam, cùm Latinam, tum vulgarem: ediditque -

La Filoſofia vulgar: *primera parte, que contiene mil refranes gloſſados*. Hiſpali 1568. in folio, apud Ferdinand. Diaz: ſimúlque cum Ferdinandi Nonii Pinciani *Adagiis*, nec non Garaji *Literis* ex iiſdem adagiis ſcitè contextis, Matriti 1618. Nempe totius Philoſophiæ præcepta continent, ac veluti è trivio ipſo popularique turba docét, Hiſpana Proverbia, quæ qui explicat, ſcholam ipſam in forum & quorumcumque hominum circulos profert. Quo forſan conſilio inter Italos Aloyſius Cinthius, *L'origini de' volgari Proverbi*, foras emiſit Venetiis 1526.

Recebimento *que hizo la Ciudad de Sevilla al Rey D. Felipe II. con una breve deſcripcion de la Ciudad y ſu tierra*. Hiſpali 1570. in 8.

Hercules; Poëma Heroicum octoadis, ſeu ſingulis quibuſque octo verſibus certa lege rhythmi concatenatis (nos *Otavas, & otava rima* dicimus) ineditum; in quod ſe quidquid elegantiarum, quidquid boni ac perfecti in Græcorum & Latinorum Poëtarum libris repererat, conjeciſſe gloriatur.

Manu exarata nos vidimus Hiſpali duo alia metrica, nimirum -

La Pſyche, XII. libris, Poëma vernaculum rhythmis liberum, Ioannę Hiſpaniarum Infanti, Luſitaniæ Principi dicatum. Item -

Deſcripcion *de la Galera Real del Sereniſſimo Señor D. Joan de Auſtria Capitan General de la mar*.

Meminit ipſe aliorum; ſcilicet -

Peregrinacion de la vida; in libello nuper laudato *De la entrada del Rey Don Felipe II. &c.* fol. 137.

El martyrio *de las Santas Virgines Juſta y Rufina*, carmine latino & vulgari; Ibidem folio 157.

Hujus operâ in lucem prodiere *Aphtonii Sophiſtæ Progymnaſmata cum Latina verſione & ſcholiis Franciſci Scobarii* præceptoris.

D. IOANNES MALO DE BRIONES, Bononiæ apud Sanctum Clementem Hiſpanorum ſodalis togatus, ſcripſit, edidítque, dum in eo commoraretur,

Deſcripcion *del Collegio de S. Clemente de los Eſpañoles de Bolonia*. Bononiæ in 4. anno 1630.

Vida *del Beato Nuño Oſorio*. (ſodalis hic fuit ejuſdem collegii, ex nobiliſſima Aſturicæ Marchionum familia, Canonicus & Cantor Conchenſis Eccleſiæ) in 4. ibidem 1630. Obiit author Mediolani, cum ibi magiſtratus gereret, Finarii autem geſſiſſet.

IOANNES DE MANDAVILLA, ſcripſit -

Mar de Hiſtorias. 1531. in folio.

De las Maravillas *del Mundo y viage de la Tierra Santa; de todas las provincias y hombres monſtruoſos de las Indias*. Valentiæ apud Ioannem Navarro. 1540. in folio.

IOANNES MARIA DE GVEVARA & CANTOS, edidit Limæ urbe regia Americæ meridionalis -

Corona de la Virgen. an. 1641. aliàs 1643. in 8.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Franciſcanus, ex reformata ſecta excalceatorum provinciæ Sancti Ioſephi, ejúſque aliquando Præfectus; Mariæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Infantis, deindéque Imperatricis Auguſtæ, dum eſſet apud nos, pœnitentiæ Sacramenti adminiſter, pietate & gratiâ apud Philippum IV. Regem Infantis parentem ſpectatus; edidit -

Co-

Coronica *de la Provincia de S. Ioſef de los Deſcalços de la orden de los Menores de S. Franciſco, y de las provincias y cuſtodias, que dellas an ſalido*; duobus tomis, quorum prior editus eſt Matriti anno 1615. poſterior verò 1618. in folio.

Vida *y excelentes virtudes y milagros del S. Fr. Pedro de Alcantara*. Matriti apud Viduam Alphonſi Martini 1629. in 8.

Tratado *de Republica y PoliciaChriſtiana para Reyes y Principes, y para los que en el gobierno tienen ſus vezes*; ad Philippum III. Regem Catholicum. Barcinone apud Sebaſtianum de Cormellas 1616. 8. & 1618. & Vliſſipone 1621. 8. poſt principem editionem Matritenſem anni 1615. 4.

Relacion *del Martyrio, que ſeis Padres deſcalços Franciſcanos, tres Hermanos de la Compañia y diez i ſiete Iapones Chriſtianos padecieron en Iapon.* Matriti 1601. 8. & 1628. 8. Quæ quidem, ut credimus, Latine concepta Romæ edita primùm fuit, cum *additionibus* doctiſſimis Franciſci Peñá Rotæ Auditoris, 1599. cujus editionis Vvaddingus meminit.

Vida *de S. Antonio en otaua rima*.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis Sancti Auguſtini, circa annum MD. (ſi non fallit *Theatri triumphalis Luſitaniæ* author) in Academia Peruſiana Rhetoricam docuit, ediditque forſan: nam laudatus author nil de operibus editis)

Exercitia ſpiritualia: cujus argumenti Gallicum opus ſub hoc hominis nomine editum ſcio Lugduni 1637. 4.

F. IOANNES DE SANCTA MARIA, Matritenſis, Mercenariorum excalceatorum ſodalis, poſtquam docuiſſet ſacram ſcientiam in cœnobio Salmantinæ urbis, domum rexit Pincianam Vicariatu provinciali ornatus. Diffinitor inde fuit generalis, tandemque Vicarius generalis, hoc eſt, totius Congregationis Hiſpanæ Præfectus: Vir pietate ac prudentiâ eximius, cui ſcilicet ampliſſimus Rex noſter Philippus IV. in extremâ ægritudine ſalutis animæ ſuæ negotium & curam utiliſſimo commiſit conſilio. Quapropter agonem regium in exemplum relicturus poſteris ſcripſit:

Dichoſo *fin a la vida humana y feliz tranſito a la eterna del gran Monarca Felipe IV. Rey de las Eſpañas*; ad Sereniſſimam Mariam Annam Reginam viduam. Matriti in 4.

IOANNES MARIANA, Talaveræ in regno Toletano in lucem editus, adoleſcens que religioſo habitu Societatis Ieſu Compluti indutus, brevi tempore maximam in ſtudiorum omni genere progreſſionem fecit. Quippe ad Theologiæ ſacra liberalium artium, Hiſtoriæque tum Eccleſiaſticæ, tum profanæ, nec non linguarum trium Latinæ, Græcæque, Hebraicæque non mediocrem peritiam attulit. Romæ primùm ſacras literas docuit, in ætate vix ſacerdotio maturâ; deinde in Sicilia duobus annis; tandem Pariſiis quinquennio integro S.Thomam Doctorem Angelicum magno cum plauſu ſcholæ illius ampliſſimæ, doctiſque viris ornatiſſimæ interpretatus fuit. Perrexiſſétque bene mereri adhuc magis de ſcholaſtica juventute, & Academiæ Patribus, niſi tentata morbis valetudo eum coegeret, acrem licet & fervidum, receptui canere, & à ſtudiis ſeverioribus contentionéque gymnaſtica mentis aciē ad leviora & ſuaviora divertere. Quare in patriam redux, fixo Toleti domicilio, uſque ad ſupremum vitæ ſpiritum ferè in ea urbe fuit cōmoratus, vixitq; in magnâ, apud omnes doctrinæ atque eruditionis celebritate. In corrigendis ad exemplaria manuſcripta *Iſidori Hiſpalenſis* operibus, in *Manuali Sacramentorum* Gaſparis de Quiroga Toletani Præſulis formando, edendóque *Librorum prohibitorum Catalogo*, nec non in Eccleſiaſticis aliis negotiis, quæque ad religionis curam pertinent, expediendis laudabilem poſuiſſe operam dicitur. Nec tamen vir tot meritis ad famæ immortalitatem nitens effugere valuit ſæva famæ diſcrimina; interpretantibus quædam ejus ſcripta principibus in Curia viris, tanquam iniqua, exertéque injurioſa ſibi ipſis ac publicæ adminiſtrationi. Cujus rei nomine ſolenniter accuſatus, non niſi poſt agitatam diu cauſam, ægréque ſtatui priſtino fuit reſtitutus. Feruntur omnium animis, omnium ore Marianæ monumenta, præcipuè hiſtorica, quibus res noſtras mirificè illuſtrauit: nempe-

Hiſtoria de rebus Hiſpaniæ libri XX, Toleti apud Petrum Rodericum editi 1592. in fol. cui decem alios libros poſteà adjecit. Integrum quidèm XXX. librorum opus, unà & *Appendix*, quibus univerſam noſtræ gentis Hiſtoriam comprehendit, Moguntiæ prodiit ex officina Balthaſaris Lippii anno 1605. in 4. nec non & Francofurti in Syſtemate Authorum *Hiſpaniæ illuſtrata*. Quæ adeò placuit Illuſtriſſimo EccleſiaſticorumAnnalium ſcriptori, ut ad annum DCLXXXVIII. volumine VIII. compellaverit Marianam noſtrum, (quod quidem ſummè decet Hiſtoricum,) *veritatis amatorem, pietatiſque optimum conſultorem; quique privato affectu carens accuratiſſimè perſequutus fuit, rebuſque noſtris ſupremam appoſuit manum*; uti & Andreas Schotus *Thucididis prudentiam & Taciti acumen diſerto admodum, graviqne ſtylo complexum fuiſſe unum* dixerit. Hanc deinde Hiſtoriam vulgarem ipſe fecit, divagatus ſæpè à Latino exemplari, authorem ferè, non interpretem agens; quæ quidem Toleti apud Petrum Rodriguez 1601. fol. & apud Didacum Rodriguez 1616. fol. Matriti, & alibi ſæpe,

ſæpe, duobus voluminibus lucem vidit; ultimóq; Matriti apud Carolũ Sanchez 1650. fol.

Scripſit præter Hiſtoriam Politica hæc, & varia;

De Rege & Regis Inſtitutione, lib. III. Toleti apud Petrum Rodriguez 1599. in 4. Francofurti 1611. in 4.

De Ponderibus & Menſuris. Toleti apud Thomam Guzman 1599. in 4. Francof. 1611. in 8.

Tractatus ſeptem, tum Theologicos, tum hiſtoricos, videlicet -

De Adventu Beati Iacobi Apoſtoli in Hiſpaniam.

De Editione vulgata SS. Bibliorum;

De Spectaculis. Hiſpanam hujus opuſculi interpretationem ſic notatam vidimus, *Mariana contra las Repreſentaciones, al Rey Nueſtro Señor, memorial*.

De Moneta mutatione.

De Die & anno mortis Chriſti.

De Annis Arabum cum noſtris annis comparatis.

De Morte & immortalitate lib. III. Ab hoc & alio de *Mutatione moneta* provenit authori ſuo graviſſima illa, cujus mentionem fecimus, calamitas.

Coloniæ ſimul omnes editi ſunt apud Ant. Hierat 1609. in folio.

Scholia item *brevia in Vetus ac Novum Teſtamentum*; ubi etiam *Proverbia Salomonis*, *Eccleſiaſten*, & *Cantica* elegiaco carmine reddidit. Antverpiæ, Pariſiiſque 1620. ſimúlque cum *Scholiis* aliis *Emmanuelis Sa*, & *Ioannis Stephani Menochii* Ieſuitarum.

Publicavit primus, notíſque illuſtravit -

Lucæ Tudenſis Epiſcopi de altera vita, fideíque controverſiis adverſus Albigenſium errores, lib. III. qui extant volum. III. *Biblioth. Vet. PP.* ſeorſimque editi ſunt Monachii, & Ingolſtadii 1612. in 4.

S. Iſidorum contra Iudæos diſputantem libris duobus ex ſeptem codicibus M.SS. emendavit, annotationéſque addidit.

Ejuſdem *Proœmia in libros Veteris ac Novi Teſtamẽti*, ex totidem aliis M.SS. adjunxitque notas.

Ejuſdem *Synonimorum* libros duos ex codicibus X. ex quibus varias lectiones & notulas adjecit. Omnia hæc in editione Matritenſi anni 1596. publicata ſunt,

Præterea redegit in Epitomen *Photii Bibliothecam*; Latináſque ex Græcis fecit *Cyrilli Alexandrini Epiſcopi* ἑορταστικὰς *Homilias*: quæ duo tamen lucem non aſpexerunt, uti ait *Societatis Bibliotheca* author.

Extat quoque -

Euſtathii Antiocheni Epiſcopi Homilia in Hexaëmeron Geneſin &c. Latinè à Ioanne Mariana reddita. Haud dicit locum Philippus Labbæus in *Bibliotheca M. S. ſive Specimine antiquarum lectionũ* II. parte pag. 22

Circumfertur præterea (idem inquit *Bibliotheca* ſcriptor) Hiſpanicè, Gallicè, Italicè, Latinè excuſus.

Diſcurſus de erroribus, qui in forma gubernationis Societatis Ieſu occurrunt, xx. capitibus, Burdigalæ per Ioannẽ de Burdeos anno 1625. in 8. & alibi. Sed is clàm illi ſubductus à malevolo quopiam ad cõciliandam Societati invidiam extruſus in lucem eſt; adjectis etiam fortaſſe nõ paucis, ut pronum eſt exiſtimare, ab ipſius obſervationibus atque animo alienis. Hæc ille.

Nonagenarius Toleti deceſsit XVII. Februarii MDCXXIII. Magno eruditionis ambitu oppugnavit *Marianæ Hiſtoriam*, noménque Petrus Mantuanus, propugnavit D. Thomas Tamajus de Vargas, qui teſtimonio ſatis idoneo affirmat rem prodigii ſimilem, nempe noluiſſe Marianam legere, nec Mantuani cenſuram, nec Tamaji amiciſsimi capitis Apologiam, etiam ante editionem ſibi ab authore ad pervidendum & emendãdum oblatam: quod credet vix poſteritas. *Politicum* ad hæc, *ſi quoſdam excipias nævos, cordatum & pium*, appellat Chriſtophorus Beſoldus Tract. *de Aerario* cap. VII. num 11.

F. IOANNES DE MARIETA, Victorienſis, Dominicanus, in patriæ urbis cœnobio huic familiæ adſcriptus, plura dedit ad Eccleſiaſticam noſtræ gentis Hiſtoriam pertinentia; qualia ſunt,

Hiſtoria Eccleſiaſtica *de los Santos de Eſpaña*. Conchæ apud Petrum del Valle 1596. in folio.

Vida *de S. Raimundo Confeſor de la orden de Santo Domingo*.

Vida *del Venerable P. Fr. Luis de Granada*, brevi quidem compendio diffinita. Matriti apud Ioannem de la Cueſta an. 1604. Quæ unà cum laudati Granatenſis operibus excudi ſolet.

Hiſtoria *de los milagros de Nueſtra Señora del Roſario, que eſtà en el convento de Victoria y ſu origen*. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1611. in 8.

Hiſtoria *de la ſanta imagen de Nueſtra Señora de Atocha, con la vida del Padre F. Iuan Hurtado de Mendoça*. Matriti 1604.

Martirio *del ſanto Inocente de la Guardia y de Santa Caſilda virgen natural de Toledo*. Matriti apud Ioannem Cueſta 1604. 8.

Catalogo *de todos los Arçobiſpos que a avido en la Santa Igleſia de Toledo deſde S. Eugenio haſta los tiempos de agora*. Matriti 1600. in 4.

Catalogo *de los Obiſpos de la orden de Santo Domingo*, tributum eidem reperio: quem nondum vidi.

Deceſſit vir pietate ſpectatus Matriti in S. Thomæ collegio Decemb. menſe an. MDCXI

F. IOANNES MARQVEZ, Matritenſis,

 aliis

aliis Toletanus, Eremitarum ſodalis, in quorum verba juravit. Matriti in domo principe S. Philippi Apoſtoli, doctrinæ ſacræ cum expoſitivæ, tum ejus, quæ à ſcholaſticis concertationibus vocitatur, lumen in paucis fuit clariſſimum. Quorum hanc docuit pomeridianis horis Salmanticæ, cathedram ſuſtinens profeſſioni huic Theologicæ præſcriptis legibus Academiæ tributam. Prioris illius nomine ob munus Eccleſiaſtis apud Philippum Regem III. egregiè exercitum, inſigni adeò famæ celebritate floruit, cui neque hominum eloquentiſſimorum gloria illius ævi æqualium detraxiſſe, neque poſterorum oblivio quidquam uſquam detractura videatur. Præſtanti fuit corporis & oris ſpecie, utebatúrque eo in concionibus, quo cuncta ejus ſcripta emicant, caſtæ, jucundæque dictionis nitore: gratia autem illa & vis, quæ inerat dicenti, ab his, qui hominem coràm noverunt, maximopere deſideratur. Prudentiam, reique politicæ veram exactámque, hoc eſt, viro Chriſtiano dignam cognitionem, totiúſque antiquitatis notitiam, proprias illius dotes, deprehendimus paſſim hodie & amplexamur, qui opera ejus hæc legimus,

El Gobernador Chriſtiano *deducido de las vidas de Moiſen y Ioſue Principes del Pueblo de Dios*. Obſequium in hoc argumento elucubrando Feriæ Duci exhibuit. Liber editus eſt primùm Salmanticæ anno 1612. in folio. deinde anno 1619. tertiò Compluti 1634. tandémque Matriti 1640. Sed extra Hiſpaniam prodiit etiam Bruxellis 1664. Qui quidem inter ſimilia noſtrorum ſcripta præcipuum quemdam tuetur locum. Italicè id loquens dedit Marrinus de S Bernardo Ciſtercienſis, Neapoli 1646. in folio. Gallicè quoque Dom. de Virion Conſiliarius Ducis Lotharingiæ, Nancæi 1621.

Los dos eſtados *de la eſpiritual Geruſalem, ſobre los Pſalmos CXXV y CXXXVI.* ad Chriſtophorum Gomezium Sandovalium Ceæ atque Vzedæ Ducem. Medinæ 1603. 4. Salmanticæ 1610. in 4.

Origen *de los Padres Ermitaños de San Aguſtin, y ſu verdadera Inſtitucion antes del gran Concilio Lateranenſe*; ad D. Franciſcum Gomezium Sandovalium Lermæ Ducem. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez anno 1618. folio: qui prodiit Italicus ab Innocentio Rampino Auguſtiniano, Taurini 1620. in folio.

Vida *del Venerable P. F. Alonſo de Horozco*. Hunc poſt omnes alios libros ab authore circa annum MDCXX. confectum & in ſchedis M.SS. illius repertum, luci dedit Thomas de Herrera itidem Auguſtinianus Matriti 1648. in 8.

Inedita laudantur -

Modo *que ſe a de guardar en predicar a los Principes*: cujus quidem meminit in opere *De rebus Matritenſibus* Hieronymus Quintana.

Tratado del Iuramento *acerca de defender la pureça de la Concepcion de Nueſtra Señora*.

Comedia ſacræ de immaculatæ Conceptionis Deip. Virginis myſterio ſub ſchemate Hiſtoriæ Reginæ Eſther olim à noſtro editæ, ut in Academia Salmantina recitaretur, meminit Ioann. Ant. Velaſquez *De Maria Immaculata* lib. V. Diſcurſu III. ad. 7.

Author *Anaſtaſis Auguſtinianæ* annotans ſcripſiſſe noſtrum in *Ioſue* fallitur, ſi quidquam aliud innuere voluit à *Gubernatore Chriſtiano* diverſum. Nec exiſtimo commentatum fuiſſe eum *in Tacitum*, ut idem author ait, ex eóque Miræus.

Denatus eſt Salmanticæ Præfectum in hujus urbis cœnobio agens nondum ſexagenarius, anno MDCXXI. cui mœſti ſodales hanc inſcriptionem poſuerunt,

M. FRAT. IOANNES MARQVEZ
H. S. E.
CORPORIS ET ANIMI SPECIE INSIGNIS, ELOQVENTIÆ FLVMEN
ET FVLMEN,
REGIVS ECCLESIASTES,
RERVM FIDEI CENSOR, VESPERTINVS APVD SALMANT. THEOL.
PRIMVS ANTECESSOR,
AD MIRACVLVM DOCTVS,
HVIVS COENOBII PRIOR, LITERARVM DAMNO RAPTVS
IANVARII XVII. MDCXXI. ÆTAT. LVI.
HEV QVIS NON ABIBIT,
SI HIC ABIT?

IOANNES MARTINEZ, Sacerdos, almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis Muſicorum Præceptor, ſcripſit -

Arte de canto llano *pueſta y reducida nuevamente en ſu entera perfeccion ſegun la practica*: quam recognovit & correxit Ludovicus de Villafranca, exindéque publicavit Hiſpali 1560. in 8. apud Ioan. Gutierrez.

IOANNES MARTINEZ, Cæſarauguſtanæ Cathedralis Eccleſiæ Portionarius Sacerdos, cum vice Rectoris Academiæ hujus urbis præeſſet, edidit -

Relacion *de las exequias, que la ciudad de Çaragoza celebrò por el Rey D. Felipe primero deſte nombre*. Cæſarauguſtæ 1599. in 4. apud Laur. de Robles.

F. IOANNES MARTINEZ, Bilbilitanus, ordinis Seraphici, prelo dedit ligatum numeris opus, hoc ſcilicet,

La Hiſtoria *de Nueſtra Señora de Magallon*: quæ ſacra Imago Virginis Deiparæ aſſervatur in *Lezuñena* oppido diœceſis Cæſarau-

ſaraugustanæ . Prodiit ea anno 1610. 8.

F. IOANNES MARTINEZ, ex familia redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis ſacra, Præfectus quondam Aragoniæ provinciæ, foras dedit -

Manipulum floridum Privilegiorum ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis.

IOANNES MARTINEZ, Cordubenſis, Ieſuita,juventutis in re Grammatica inſtitutor, edidit -

Grammaticam.

IOANNES MARTINEZ, Theologus Doctor Complutenſis, atque hujus ſcientiæ Profeſſor, dum vixit, celebris,primas etiam docendi partes fuit adeptus; in Collegiata Complutenſi Eeeleſia Canonicus,ſcripſit -

Artium curſum: qui à multis ſcholæ hujus præceptoribus etiã hodie auditoribus explanatur: præterea -

De Trinitate volumen: obiitque anno MDCLVI.

IOANNES MARTINEZ DE ALEGRIA edidit -

Epitomen de Diis Gentium. Valentiæ 1545.

IOANNES MARTINEZ DE BAHAMONDE, Compoſtellanus, Rector parœcialis Eccleſiæ ſancti Ioannis ejuſdem urbis, edidit -

Elogios *de algunos Santos y Santas canonizados y beatificados, y de algunos Varones excelentes en virtud, con algunas decendencias ſuias*. Moguntiæ apud Ioannem Theobaldum 1624. in folio.

IOANNES MARTINEZ DE OLANO, Navarrus gente, domo ex *Stella* urbe, in ſuprema Curia hujus regni Advocatus, cùm non omnino acquieſceret *Antinomiarum* inter civile jus & regium obſervationibus à Ioanne Baptiſta de Villalobos Toletano ante aliquot annos editis, conſiderans leges Partitarum, hoc eſt,Ius regium, à Romanis legibus ferè deſumptas,retractavit hoc opus & longo habito examine argumenti ejuſdem aliud peperit, cujus hæc inſcriptio,

Concordia & nova reductio antinomiarum Iuris communis & regii, in qua vera horum Iurium differentia, & quamplurium legum regiarum communiúmque intellectus, & recepta praxis cauſarum forenſium explicantur, cui additæ ſunt differentiæ inter Ius regium & regni Navarræ; & -

Epilogus Legum ſeptem Partitarum, quæ per alias leges poſteriores & per deſuetudinem, aut contrarium uſum in totum vel in partem correctæ ſunt, atque abrogatæ inveniuntur. omnia ſimul Burgis 1575. in fol.

Nempe ex CCCCLX. differentiis à Villalupæo notatis, pluſquam CCC. ait ſe reperiſſe,quarum nulla eſſet ratio, aut momentum, è contráque CCXX. & amplius noviter obſervaſſe, atque illis antiquis, quæ verè eſſent tales, addidiſſe.

IOANNES MARTINEZ POBLACION, ſcripſit -

De Vſu Aſtrolabii Compendium. Pariſiis 1527. 8. ibidémque apud Guilielm. Cabellat 1556. 8.

F.IOANNES MARTINEZ DE PRADO, Pincianus, ordinis Prædicatorum, ſacræ Theologiæ Magiſter, Profeſſórque Complutenſis primarius, & in collegio ſodalium ejuſdem oppidi, ſancti Thomæ Aquinatis nuncupato, ſtudiorum Præfectus, Cenſor Theologus apud Patres Fidei vindices, vir eximiè doctus, & magni judicii in moralibus, quæ maximè frequentabat. Edidit *Curſum Artium*, quinque tomis; hoc eſt -

Dialecticas Inſtitutiones, ſive Summulas. Compluti apud Mariam Fernandez 1649. in 8.

Dialecticam, in 4.

De Generatione & corruptione, in 4.

De Anima, in 4.

Quæſtiones Phyſicas. Ibidem 1650. item -

Controverſias Metaphyſicas. Ibidem 1650. in fol.

Præter hæc Philoſophica -

Theologiæ moralis quæſtiones præcipuas. Accedit opuſculum, *De Stigmatibus ſanctæ Catherinæ Virginis Senenſis*. Compluti in eodem ſancti Thomæ collegio 1654. fol.

Theologiæ moralis quæſtionum præcipuarum volumen ſecundum. Ibidem 1656. in folio.

De Sacramentis; duobus tomis: prior eſt de *Sacramentis in genere, Baptiſmo & Confirmatione*; alter de *Euchariſtia & ſacrificio Miſſæ*. Compluti in folio. Tertium volumen parabat, cùm ad Præfecturam provinciæ Caſtellæ promotus fuit: poſt cujus decurſum tempus obiit Segoviæ anno MDCLXVIII.

IOANNES MARTINEZ DE RIPALDA Navarrus, Pampilonenſis, religioſum vitæ inſtitutum Societatis Ieſu ſodalium vix pubes amplexatus brevi tempore Philoſophicarũ literarum Monte-forti,Theologicarum verò in ipſo Salmantino gymnaſio celebris devenit Profeſſor. Vnde in Matritenſe collegium nutu ſuperiorum ſe conferens morum Theologiam interpretatus fuit; ſacro Inquiſitionis archi-ſenatui interim factus (uti vocant proprio verbo) Qualificator, ſive à cenſura. Poſteritatem cogitans varia elucubravit;nempè -

De Ente ſupernaturali Diſputa-

tionum tomos duos. Burdigalę primû apud Guiljelmum Millangium 1634. fol. ſecundû Lugduni apud Petr. Proſt Philippum Borde & Laurentium Arnaud 1635. in fol. Acceſsit poſt breve tempus -

Appendix ad Diſputationes De ente ſupernaturali adverſus articulos olim à Pio V. & Grigôrio XIII. & noviſſimè ab Vrbano VIII. P. M. damnatos; quæ tertium tomum confecit. Coloniæ, ſeu magis Amſterodami apud Cornelium ab Egmont 1648. in folio. Continet refutationem doctrinæ *Michaëlis Baji* Doctoris Lovanienſis. Cui ſtatim repoſitus fuit libellus ſic inſcriptus, *Ioannis Mart. de Ripalda è Societate nominis Ieſu Vulpes capta per Theologos ſacræ facultatis Lovanienſis.* in 4. Cœterum integrum opus *De Ente ſupernaturali* denuo prodiit ex officina Lugduuenſi tribus volum. 1663. in folio.

Brevem expoſitionem literæ Magiſtri Sententiarum cum quaſtionibus, quæ circa ipſam moveri poſſunt. Lugduni per Gabrielem Boiſſat 1636. in 8.

Poſthumi prodierunt -

Tractatus Theologici & Scholaſtici de Virtutibus, Fide, Spe, & Charitate. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1652. in folio.

Ejus item eſt, licèt *Martini Giron de Palacrda* nomen præferat,

Diſcurſo de la eleccion del ſuceſor del Pontificado en vida del Pontifice; quem confeciſſe eum Cæſaraugustæ anno MDCXLII. mandato Comitis Olivarienſis, cui erat tunc temporis à confeſsionibus, vulgo fuit relatum.

Matriti diem ſuum obiit ante dictum annum MDCLII.

IOANNES MARTINEZ SILICEVS, à ſilicis nomine Latino, quo exprimere voluit patrium ac familiare cognomen *Guixeño* ſeu *Pedernales*, ſodalis cujuſdam Pariſienſis conſilium ſequutus, Villagarciæ prope Ellerenam Extremadurę urbem ruſticis parentibus editus, atque Ellerenę Grammaticis præceptionibus imbutus Hiſpali artem Logicam in ſordibus & egeſtate hauſit. Valentiæ poſtea, atque Pariſiis, ignoti cujuſdam pietate exhibitus, quô daret Philoſophiæ operam, peregrinatus eſt. Vnde Salmanticam evocatus ab amicis quibuſdam una cum Dominico à S. Ioannę *de Pie del Puerto* Mercenariorum ſodali, Profeſſórque in hac ſchola Philoſophiæ allectus, Bartholomæani collegii togâ per hoc tempus indutâ, eâ cœpit haberi exiſtimatione doctrinæ, ut & Caurienſis Canonicus, quomodo appellant, Magiſtralis, exindéque Philippi Hiſpaniarum Principis Præceptor, aliis poſthabitis magnæ famæ viris, ab Eliſabetha matre, Cæſaris Caroli uxore, deligi meruerit: ita ut velut cumulo quodam honoris, & à confeſsionibus & à ſacris ſimul eſſet Philippo. Nil tamen in hac fortunæ proſperitate de literarum amore remiſit; quippe qui dum ad Bibliopolarum tabernas coemendorum librorum causâ ſe conferret, paſſus ſit nunquam exportari eos à famulis; ipſe enim ſuiſmet manibus ſuſtinebat: urgentibus verò amicis, ut hoc onus aliis cederet, neutiquam fecero, ajebat, libri me honorarunt, quidni eos viciſsim geſtando honorem? His meritis & gratiâ ſublevatus brevi Carthaginenſi Eccleſiæ, ac mox Joanne Taverâ è vivis ſublato almæ Sedi Toletanæ MDXLV. ſalutis anno, poſtulante regio alumno, præficitur; undecimque annorum in hac dignitate exacto ſpatio, Sacræ Romanę Eccleſiæ Cardinalis ſub Sanctorum Nerei & Achillei titulo cooptatur, non diu ſupervicturus, videlicet uſque ad MDLVII. quo Pinciæ fuit Maji XXXI. die denatus, ſepulturæ loco ſibi ad Virginum collegium impenſis ſuis Toleti erectum deſignato. Vir fuit ob pietatis, doctrinæ, integritatis, munificentiæ (ut & verus audiret pauperum pater) merita ſupra ſortem nativitatis ſuæ clarus, ac venerabilis, geſtiſque honoribus omnino par. Verum nempe inſigni documento fecit Poëtæ ſatyrici illud non-ſatyricum. *Nobilitas ſola eſt atque unica virtus*. Sed quòd ad album noſtrum veniret referendus, his lucubrationibus in publicum editis, fecit;

In Ariſtotelis Periermenias, Priores, Poſteriores, Topica & Elenchos. Hoc volumen Pariſiis editum in folio, Doctorique *De Pedernales* adſcriptum, ſe habuiſſe in Hiſpania retulit ad me Illuſtriſſimus D. Fr. Gabriel Adarzo à Santander Hydruntinus Præſul.

Arithmetica theorica & practica. Pariſiis ſcripta atque edita 1514. in 4. Valentiæque 1544.

Suiſſet Angli opus, quod *Calculationem* appellant, à mendis expurgavit, digeſsit & novis titulis illuſtravit; Salmanticæ editum 1520. in folio.

De Divino nomine Ieſus per nomen Tetragrammaton ſignificato, liber unus; cui acceſsêre,

In Canticum Magnificat;

In Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam explicationes duæ; ad Carolum Cæſarem. Toleti 1550. in 8. Has expoſitiones ex Latino vertit quidam Silicei familiaris, atque Hiſpanicè edidit Toleti anno 1551. in 8.

Pro Statuto Toletanæ Eccleſiæ: cujus ipſe author fuit. Silicei mentionem non ſine magna laude fecit Martinus Doctor Navarrus in *Commentario de Finibus humanorum actuum*, & inter exteros Paulus Iovius ad finem *Elogiorum*, Sepulvedâ laudato. *Hunc autem proximum accedere audimus* (ait) *Martinum Siliceum Carthaginenſem Epiſcopum, qui lectiſſimis moribus ac literis & caſtâ facundiâ, dum Philippum Cæſaris filium perſanctè & ſo-*

lerter

lertor edoces, optimum Principem, & ad paternum decus, & ad regni felicitatem inſtituit. Hæc Iovius.

IOANNES MARTINVS CORDERO, Valentinus, plura utiliter in ſermonem Caſtellæ vernaculum, tam priſcorum, quam recentium authorum opera convertit, nec non & alia propria ex penu edidit; nempe-

Los Siete libros *de Bello Iudaico de Ioſefo Hebreo*; poſt veterem, quæ ei diſplicuit, Catholicorum Regum Chronographi interpretationem. Antverpiæ 1557. in 8. Matriti 1616. in 4.

Hiſtoria *de Eutropio Varon Conſular, de lo que paſſò deſde la fundacion de Roma haſta el Emperador Valente*. Antverpiæ apud Nutium anno 1561. in 8.

Flores *de Lucio Anneo Seneca*. Fragmenta ſunt epiſtolarum, ſive integræ Epiſtolæ in vernaculum converſæ. Antverpiæ apud eumdem 1555. in 8.

Promptuario de Medallas *traducido de diverſas lenguas*, cum iconibus numiſmatum. Lugduni 1561. in 4.

Alciato *de la manera del Deſafio*: ex Latino magni hujus Iuriſconſulti. Ant. apud Nutium 1555. in 8.

Las Chriſtiadas *de Geronimo Vida*. Ibidem 1554. in 8.

Las Quejas *y llanto de Pompeio, donde brevemente ſe quenta la deſtruicion de la Republica Romana*; unáque-

El Hecho horrible *y nunca oido de la muerte del hijo del Gran Turco Solimano dada por ſu miſmo padre*; ad Gundiſalvum Perezium Philippo Hiſpaniarum Regi à ſecretis. Item-

Declamacion *de la muerte por conſolacion de un amigo*: atque item-

Exortacion *a la virtud*; utrumque ex Latino N. ſimúlque-

Modo de eſcrivir *en Caſtellano para corregir los errores ordinarios*. Omnia hæc Antverpiæ prodierunt uno volumine apud eumdem Nutium 1556. in 8.

Summa *de la Doctrina Chriſtiana*; ex formatione, ſeu libello Latino Philippi II. Hiſpaniarum Regis juſſu edito ad inſtruendam Angliæ Chriſtianitatem. Ant. apud Guilielmum Simonem 1556. in 8.

Memoria eſpiritual *de devotas oraciones*. Barcinone apud Sebaſtianum de Cormellas 1612. in 8. Valentiæ 1613. in 16.

Inſtruccion *para confeſar*. Valentiæ anno 1588. in 8.

F. IOANNES DE MARVILA, Luſitanus, ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis redemptionis captivorum, ſcripſit Luſitanicè, ut credimus,

Documentos ſpirituaes.

F. IOANNES DE MATA, Dominicanus ex *Medina-campenſi* cœnobio, generalis ordinis ſui Concionator, edidit-

Sanctoral *de los dos ſantiſſimos Patriarcas y hermanos nueſtros, PP. Santo Domingo y S. Franciſco, y de los Santos de entrambas Religiones*. Barcinone 1637. in 4.

Triumfos *del Sol de Iuſticia, Paſquas y ſolennidades*.

Rios del Paraiſo *en honrra de la Virgen Maria*. Pampilone 1631. in 4. Compluti 1647. in 4. Latinéque Antverpiæ anno 1652. in 4.

Adviento *y Dominicas haſta Quareſma en Diſcurſos predicables*. Compluti 1638. 4.

Matæ *Concionum* duo volumina ex Latina, neſcio cujus, interpretatione Antverpiæ prodierunt anno 1652. in 4. imò & Lublini in Polonia anno 1650. in 4. *Mariale* verò Italicè Clementis à Barrera Fräciſcani operâ, Venetiis, 1638. in 4.

IOANNES MATTHÆVS, primus regiorum Philippi IV. tunc regnantis venatorum qui balliſtis armantur, Gundiſalvi Matthæi filius, quem Philippus Rex III. eidem exercitio præpoſitum habuit, foras emiſit-

Origen *y dignidad de la Caza*. Matriti 1634. in 4. cùm potiùs Artem venatoriam, ſive præcepta illius debuiſſet inſcribere, ut foras proderet libri argumentum.

IOANNES MATHIAS DA COSTA, Luſitanus, Iuris Doctor, & in ſuprema Oliſiponenſi curia Advocatus, edidit-

Domum ſupplicationis Curiæ Luſitanæ, Oliſiponenſis magiſtratus ſtylum, ſupremique Senatus Conſulta. Oliſipone apud Gerardum de Vinea 1622. in folio.

Ioannem Martinez da Coſta vocant alii.

IOANNES MATHIAS STEPHANVS, Aragonus, rerum Hiſpanicarum bene peritus, varia reliquit in ſchedis laudata a Ioanne Franciſco Andrea Vſtarrozio in *Defenſione patriæ Sancti Laurentii* fol. 135. ex quibus hæc nominat-

Diario *de las coſas de Eſpaña*; item-

Tratado *de los Santos naturales Aragoneſes, y de algunos otros eſtrangeros, cuias reliquias eſtan en Aragon*. Fuit apud D. Franciſcum de Vrrea. Laudat quoque hunc Tractatum Ioannes Tamajus *en las Advertencias al memorial de la ciudad de Jaca ſobre la patria de Santa Euroſia*.

Nobiliario *de las familias de Aragon*.

D. IOANNES DE MATIENÇO, Pinciâ urbe oriundus, cui natales ſe debere ſuis ipſe in ſcriptis profitetur, Iuriſconſultus, poſtquam in Pinciana Curia referendarum coram regiis Iudicibus cauſarū partes obiiſſet, impendi majoribus Reipublicæ officiis,

& in

& in Americam deſtinari meruit, Argentinæ urbis ac territorii civibus, quo loco alter è tribus eſt IuridicusConventus Peruani regni, Senator datus. Cujus quidem Prætorii obtinuit poſtmodum Vicariam, ut credimus, Præfecturam. Exquiſitâ fuit, notitiâ & prudentiâ Iuris, rerúmque agendarum dexteritate, cujus quidem poſterioris rei argumentum præſtat regius ibi Fiſcus quingentorum feré millium ducatorum augmento annuo induſtriâ illius locupletior factus. Edidit in teſtimonium doctrinæ ſuę multiplicis,exactique judicii ſequētia opera;

Dialogum Relatoris & Advocati Pinciani Senatus, ſive de munere Renuntiatorum (aliàs Referendariorum) Advocatorum, & Iudicum, eorúmque dignitate & eminentia. Pinciæ 1559. & 1604. Francofurti in Germania 1618: iterúmque ex officina Ioannis Berneri 1623. 4. Qui liber ei primum Magiſtratus honorem (uti Ioannes Matienzus nepos alicubi voluit teſtatum) peperit.

In Librum V. Collectionis legum Hiſpaniæ (vulgò Nueva Recopilacion) commentaria. Matriti ex officina Franciſci Sancii 1580. in folio, ibidémque apud Ludovicum Sancium 1613. in folio.

Stilum Cancellariæ; cujus meminit D. Ioannes Solorzanus lib. II. *De Iure Indiarum* cap. I. num. 3. Ioannes Gutierrez lib. I. *Pract.* queſt.I. num. 16.

Ineditum reliquit utile opus linguâ vulgari-

Govierno *del Perù*, quatuor libris; quod adſervabatur Matriti in D. Laurentii Ramírez de Prado regii Cōcilii Caſtellæ Senatoris Bibliotheca, teſte mihi Antonio Leone in ea, quam ſcripſit, *de Indicarum rerum Scriptoribus*; laudátque opus Senator alius regius V. C. *D. Ioannes de Solorzano* in II. libro *De Iure Indiarum*, laudato nuper loco. Cujus exemplum quoddam apud nos eſt exscriptum ex codice Bibliothecæ Barberinæ.

Obiiſſe dicitur in hac ipſa Indica provincia & munere Senatorio, prole ſibi eo loci proſpectâ.

D. IOANNES DE MATIENZO DEZA, Iuriſconſultus Matritenſis, ſcripſit-

De Mutatione Legum. Matriti 1639.

Obiit in eadē Curia poſt annum MDCL.

IOANNES MATIENZO DE PERALTA, Matritenſis, Iuriſconſultus, Bernardum regiæ hujus curiæ Advocatum parentem habuit, Ioannémque avum Indico magiſtratu, ac Iuris noſtri illuſtratione clariſſimum paulò ante laudatum. Familiari autem is exemplo animatus, puſillâ licet corporis ſpecie, literarum merito exhibere dignum ſe muniis curialibus, quod ipſe non diſſimulat, edito in vulgus quodam juris opere olim contendit. Nempe extant eo auctore

Repetitiones XIII. in varia Iuriſconſultorum reſponſa, Imperatorum ſanctiones & Pontificum decreta. Antverpiæ 1627. in folio.

IOANNES DE MATOS, Luſitanus, Oliſiponenſis, Societatis Ieſu Sacerdos, Doctor Philoſophus ac Theologus, collegiorum Oliſiponenſis atque Eborenſis Rector, Romæ autem Aſſiſtens generalis Præpoſiti, paratos editioni habuiſſe dicitur tempore, quo prodiit in lucem *Bibliotheca Societatis*,

Theologiæ moralis tomos duos; alterum *de Iudiciis humanis*, alterum de *Iudiciis divinis*.

D. IOANNES DE MATOS FRAGOSO, inter Comicos hujus noſtri ævi poëtas nomen profeſſus edidit ad hoc uſque tempus, quod ſciam,

Primera Parte *de Comedias.* Matriti 1658. 4.

F. IOANNES A MATRE DEI, Luſitanus, ex familia Seraphica reformata provincię *Arrabida* dictæ, ſcripſit-

Explicaçaõ *dos Pſalmos Penitenciaes.* Vliſſipone 1613. in 8.

F. IOANNES DE MEDINA, Benedictinus monachus cœnobii Salmantinæ urbis Vincentio martyri ſacri, edidit-

De la Orden *que en algunos pueblos de Eſpaña ſe a pueſto en la limoſna para el remedio de los verdaderos pobres.* 1545. Salmant. apud Ioannem Iuntam in 4.

IOANNES DE MEDINA, ſcripſit-

Suma *de notas de Eſcrivanos.* Pinciæ 1538. 4.

IOANNES DE MEDINA, Complutenſis, in tribus cognominibus, quorum celebris fama eſt, Theologis (Bartholomæum Dominicanorum, Michaëlem Franciſcanorum ſodales intelligo) ætatè ſuperior fuit. De quo nil prius debeo quàm Alvari Gomezii *De rebus geſtis Frāciſci Ximenii* Cardinalis Toletani, origíneque, ac progreſſu Complutenſis Academiæ ſcriptoris prudentiſſimi atque elegātiſſimi verba his meis ſubtexere. IoannemCarraſcum Theologiæ Profeſſorem in ſchola iſta cùm laudaſſet octavi libri principio, ejuſque ab ea exceſſum docuiſſet; *huic* (inſit) *ſuffectus fuit Ioannes Metina juvenis adhuc, ſed perſpicacis ingenii & gravis judicii. Hic pluſquā viginti annos Theologicæ ſcholæ præpoſitus, tantā ſibi laudem comparavit, ut ejus nomen brevi celeberrimum per univerſam Hiſpaniam fuerit. Erat in eo admirabilis in explicando diſtinctio, adeóque materiam propoſitam ſine ullis ambagibus colligebat, ut nihil eſſet tam per-*

plexum

ploriùs aut obſcurum, quod vel tardiſſimus non aſſequeretur. Et in argumento nonnunquam arido & jejuno tantâ verborum volubilitate & copiâ, tanto ordine, támque aptâ & connexâ ſerie, tam intentâ contentione, tam firmis ſenſibus ad rem ſemper facientibus, tam acutis & veris rationibus utebatur, ut nihil in illo ad perfectam eloquentiam præter verborum delectum deſideraretur. Quâ nempe re animos omnium attentos faciebat, qui, ſi ſemel vagarentur, fruſtra poſtea intentionem revocarent. Concurſus undique ad eum fiebat in rebus dubiis, aut certè parum cognitis, tanquam ab oraculo claritatem petentium. Ex immoderato ſtudio varios morbos contraxit, qui illum indignis modis cruciabant, podagram, calculum, & iliorum dolores; atque ita ante tempus è vivis ſublatus ſcholam Theologicam, atque adeo univerſam Academiam ſui morte mæſtiſſimam reliquit. Neque enim annum quinquageſimum ſeptimum attigit. Situs eſt in D. Ildefonſi ſacello. Obiit an. Dom. MDXLVI. quod inſculptum epigramma teſtatur. Reliquit ſuę doctrinæ monumenta libros de pœnitentia & reſtitutione, qui & ſi manibus ſtudioſorum circumferuntur (ſunt enim multis in rebus cum primis utiles) verùm longe majori cum admiratione is ſua verba ſonans audiebatur, quàm poſtea ejus ſcripta legũtur. Hęc Gomezius. Brevius aliud, ſed æquè magnificum, adjungam Alphonſi Garſiæ Matamori elogium. Is poſtquam Franciſcum Victoriam Dominicanum Salmanticæ Doctorem pro dignitate celebraſſet. *Huic* (inſit) *tam excellenti & divino homini parem fuiſſe arbitramur Ioannem Mathymneum Complutenſem, non ingenio ſolùm, quo plurimùm viguit, ſed doctrinâ & ſubtilitate quâdam differendi, & reliquis etiam animi ornamentis, quæ permulta in hoc ſingulari et ſummo viro fuerunt: quem nec à ſcribendo deterruit amplitudo Victoriæ, nec hujus unius ſtudia, quæ per annos XX. Compluti floruerunt, potuit quiſpiam ſuâ copiâ obſcurare.* Conſpirant quidem in ejus laudes quotuſquiſque in literis primas tenet. *Doctorem egregium* vocat eum Dominicus Sotus, lib. IV. *de Iuſtitia & Iure*; *Clariſsimum Doctorem, & magiſtrum* ſuum Antonius de Corduba in libris *De detractione & reſtitutione famæ*, & *De ratione tegendi & detegendi ſecretum*; *Virum doctiſſimum* Alphonſus de Caſtro lib. II. *De poteſtate legis pœnalis* cap. VIII. *magni nominis Theologum, & in Complutenſi gymnaſio de profeſſione Theologica præclarè meritum*, Didacus Covarrubias in *Epitome ſuper Quart. Decretalium*, ſecunda parte cap. VIII. *virúmque inſignis eruditionis*, lib. III. verſ. VII. *doctiſſimũ perſpicaciſque ingenii virũ* Martinus Navarrus *Manualis* cap. I. num. 10. *Complutenſis academiæ decus & ornamentum*, Antonius Padilla in L. XI. C. *De reſciden. vendit.* Latinum quoque Epigramma Ioannes Petreius Poëta & Rhetor Complutenſis in ejus laudẽ panxit, quod in *Bibliotheca* extat Andreę Schoti. Opera hæc ſunt;

2. *De Reſtitutione & contractibus Tractatus, ſive Codex, nempe de rerum dominio, atque earum reſtitutione, & de aliquibus contractibus, de uſura, de cambiis, de cenſibus.* Salmãticæ apud Andream de Portonariis 1550 in folio, Ingolſtadiique 1581. apud Sartorium; Coloniæ item in 4. 1607. & Brixiæ 1606. in 4.

In Titulum de Pœnitentia, ejúſque partibus Commentarius, ſcilicet de pœnitentia cordis, de confeſſione, de ſatisfactione, de jejunio, de eleemoſyna, de oratione. Salmant. apud eumdem 1550. folio, deinde Ingolſtadiì apud Albertum Hungherum.

F. IOANNES DE MEDINA RINCON, Segovienſis, Mexici Indorum, quo Antonius pater regii fiſci Advocatus fuerat miſſus, Eremitis Auguſtinianis fratribus nomen dedit, cœnobiíque cùm rexiſſet oppidi de *Atotonilco* atque ejuſdem regiæ urbis, provinciæque integræ aliquando præfuiſſet, Mechoacanenſibus tandem datus fuit Pontifex, pietate ac prudentiâ vir, & in pauperes miſericordiâ ſpectabilis; quo loco fuit denatus anno MDLXXXVIII. Scripſiſſe eum *ſpirituales* quoſdã *Tractatus*, necnon & *Res ab illuſtribus ſui ordinis viris geſtas*, novimus affirmantium fide, ſcilicet Ioannis de Grixalva in *Chronico hujus ordinis Eremitarum Mexicanæ provinciæ*, & Antonii à Sancto Romano in libello quodã *Solarium pœnitentium* appellato.

IOANNES MELENDVS, Aragonus, Sacerdos in Eccleſia *Villa-rota* territorii Bilbilitani oppidi, carmine octoſyllabo parum culto, atque eo rhythmi genere, quod *Quintillas* vocamus, poſt Alphonſum Arandam ſe antiquiorem edidit.

Hiſtoria de la Aparicion y milagros de Nueſtra Señora de la Sierra del lugar de Villarota. Cæſaraug. 1617. in 8.

IOANNES DE MELO, Toletanus, M. S. reliquit.

Siete Centurias *de Adagios Caſtellanos*; cui operi prologum compoſuit Ambroſius Morales. Vidit D. Thomas Tamajus.

IOANNES MELO DE SANDE, Gallęcus, Corunienſis, Ferdinando Henrriquez de Ribera Duci de *Alcalà* à ſecretis, in vulgus emiſit.

Doctrina moral *de las Epiſtolas que Lucio Anneo Seneca eſcriviò a Lucillo repartida en ſetenta capitulos por el miſmo eſtilo dellas.* Matriti 1612. in 8. apud Alph Martin.

IOANNES DE MELO DE SOVSA, Luſitanus, *cùm nobilitate & avorum ſanguine, tum ſophiâ clarus*, uti de eo ait Reſendius, Curiæ regiæ Senator, quamvis magnis implicatus negotiis, nonnullas horas Muſarum operi fructuo-

fructuoſiſſimè impendit, ſed ſacrarum. Ex quibus nata ſunt, quæ quidem curâ Simonis filii poſt parentis obitum excuſa prodierunt, inſignia hæc exametris verſibus monumenta;

Paraphraſis in librum Iob.

De Reparatione humana, lib. VIII.

De Miſeria Hominis, liber ſingularis; quem viro magno Ludovico Granatenſi hortatore ſe confeciſſe teſtatum ipſe in præfatione voluit. Lugduni hæc omnia edita ſunt apud Horatium Cardon 1615.

IOANNES DE MENDAÑA, in vulgus dedit -

Silva *de varios Romances.* 1588. in 8.

IOANNES MENDEZ, Hiſpalenſis, Ieſuitarum ſodalis, philoſophiã docuit in municipio *Frexenal* & in urbe Corduba, Theologiam ſcholaſticam & moralem Hiſpali; in qua urbe obiit Hiſpalenſibus Fidei vindicibus à cenſura Theologica, reliquit prelo parata-

Quaſtiones ex Theologia ſcholaſtica hoc ſaeculo celebriores, & delibatas ex doctrinâ Sancti Thomæ & Scoti, ut plurimùm in concordiam vocata.

Oeconomicam ſeu domeſticam adminiſtrationem tripartitam in conjugalem, filialem, & ſervilem.

Explicationem Bulla Cruciata.

Explicationem Bulla in die Cenę Domini legi ſolita.

De Eccleſiaſticis cenſuris ac pœnis tractatum.

Hiſpanicè item -

Guia de Religioſos.

IOANNES MENDEZ DE AVILA, fecit vulgare -

Theatro *de varios acaecimiẽtos de fortuna, que eſcriviò en Italiano Geronimo Garimberto Obiſpo de Galeſſe.* Salmant. apud Ioannem Baptiſtam de Terranova 1572.

IOANNES MENDEZ DE VASCONZELOS, ſcripſit -

Liga deſhecha *por la eſpulſion de los Moriſcos.* 1612. in 8.

F. IOANNES DE MERINERO, Matritenſis, Compluti ſacram ſcientiam diu profeſſus fuit, domum Matritenſem, nec non & provinciam integram Franciſcanorum Caſtellæ, quorum erat ſodalis, Præfectus rexit; demúmque totum ordinem generalis Miniſter. Epiſcopus ad hæc Civitatenſis, deindéque Valliſoletanus meruit ob manſuetudinis & pietatis ac prudentiæ (quod Lucas Vvaddingus ait in *Bibliotheca*) dotes ad legi. Scripſit -

Commentaria in univerſam Ariſtotelis Dialecticam juxta Ioannis Duns Scoti Doctoris ſubtilis mentem, unà cum diſputationibus & quaſtionibus hoc tempore agitari ſolitis. Compluti apud Ioannem de Villodas & Orduña 1629.

Commentaria in Regulam ſancta Clara; duabus partibus. Matriti 1642.

Tractatum de Conceptione Deipara Virginis Maria, ſive de hujus articuli diffinibilitate. Pinciæ in 4.

Habere illum in univerſam Philoſophiam, ſelectáſque materias Theologiæ paratos cõmentarios affirmat ipſe Vvaddingus. Vulgari ſermone edidit -

Apuntamientos *para reformacion de ſu orden de S. Franciſco.* Matriti 1641.

Obiit anno MDCLXIII.

F. IOANNES MICHAEL, nomine tenus mihi notus, edidit -

Librum exercitiorum ſpiritualium. Lugduni 1568.

F. IOANNES MICHAEL PEREZ DE HEREDIA, Darocenſis, ex ſodalitio Ciſtercienſi monachus, habendis ad populum de verbo Dei ſermonibus clarus, dum cœnobium habitaret Salmanticæ urbis, cùm olim ſe in Vallis-paradiſi domo religioni addixiſſet, eámque aliquando adminiſtraſſet, edidit -

Libro *de varias conſideraciones ſobre los Evangelios, que canta la Igleſia la Quareſma.* Salmanticę 1604. in 4. & iterum 1613. apud Viduam de Cuſtio.

Sermones *de Santos.* Ibidem apud Antoniam Ramirez 1609. in 4.

Deſtierro *de la Virgen nueſtra Señora a Egipto.* Matriti 1613. in 4. Cęſaraug. 1615.

F. IOANNES MICON, ordinis Prædicatorum, Valentinus gente, patriâ vero ex *Palomar* vallis d' *Albaida* nuncupati oppido, in hoc religioſiſſimo ordine ſac. Theologiæ fuit Magiſter concionandi munere præſtantiſſimus; floruítque, dum viveret, omnimodæ virtutis & ſanctimoniæ famâ: miraculis etiam effulſit. Hujus vitam Laurentius Palmirenus ſcripſiſſe dicitur, quædámque, præter Dominicanos Scriptores, ex ea deſumpſerunt Lanuza in *Hiſtoriis Aragonenſibus* lib. VII. cap. XXXII. & lib. V. cap. XL. Gundiſalvus Poncius de Leon in opuſculo *De Sodalitate Nominis Ieſu*, cum quo edidit Miconis opuſculum pauló poſt laudandum. Scripſit, ut Alphonſus Fernãdez inquit *De Scriptoribus Prædic. familia*,

Officium de pretioſo ſanguine Chriſti; maximis laudibus elatum in comitiis Romę generalibus anni MDXLV.

Roſarium, ſive Pſalterium nominis Ieſu; primùm Valentiæ, deinde Romæ operâ laudati Gundiſalvi Ponze de Leon Hiſpalenſis,

unà

unà cum opuſculo *De Sodalitate nominis Ieſu*, apud Ioannem Baptiſtam de Cavaleriis in 4. editum,

Obiit ſanctiſſimus vir pridie Kalend. Septembris MDLV.

IOANNES MINGVES, Valentinus, Setabitanus, ſcripſit -

Compagem artificioſam totius Summæ Theologiæ S. Thomæ Aquinatis. Valentiæ 1591. 8.

F. IOANNES DE MIRANDA, ordinis Minorum, ſcripſit, Vvaddingo authore,

De Senſibus Sacræ Scripturæ. Salmant. 1625.

IOANNES DE MIRANDA, ſi appellationis teſtimonio credimus, noſtras eſt, qui dum apud Italos verſatur, ſcripſit Italicè -

Oſſervationi della lingua Caſtigliana. Venetiis 1567. 8.

Ex Italico Maximi Trojani Neapolitani dedit vulgaria -

Los Dialogos de las bodas de Guillermo Conde IV. Palatino del Rin y Duque de Baviera y Madama Renata de Lorena. Venetiis 1564. in 4.

De la Venida de los Sereniſs. Archiduques de Auſtria y de la Reina Chriſtierna de Dinamarca y los Principes de Germania a la ciudad de Monaco. Ibidem eodem anno in 4.

F. IOANNES MIXANGAS, Auguſtinianus, apud Indos religionis negotium, quod ſermone atque piis congreſſibus coràm expediebat, de ſcripto etiam, editis concionibus propriâ gentis linguâ, Mexicano ſcilicet idiomate, procuravit, his nempe -

Primera parte de Sermones para las Dominicas y fieſtas de los Santos. Mexici 1624. in 4.

Eſpejo Divino: de quibus Antonio Leoni *Bibliotheca Indica* ſcriptori credimus, tit. XVIII. *Partis occidentalis*.

IOANNES MOGROVEJO, formavit -

Arbol de los Veras. Mediolani 1636.

IOANNES MOHEDANVS, patriâ ex oppido *Pedroche* Cordubenſis diœceſis, in collegium, quod vetus, ſive Sancti Bartholomæi vocant, Salmantinæ Academiæ receptus, cathedram in ſchola obtinuit, ex qua Codex Iuſtiniani explanatur. Vnde ad Ioannis Taveræ Compoſtellani Antiſtitis vices gerendas, ſeu Vicarii munus exercendum profectus, meruit quoque ad maximum Eccleſiaſticæ monarchiæ tribunal, Romanam nempe Rotam, Iudex mitti à Carolo Cæſare, tandémque Ravellenſis Epiſcopus (*Ravello* poſita urbs eſt in *Principatu*, quem vocant *Citra*, Neapolitani regni, cuius ſedes unita *Scalenſi* nunc eſt) in locum Antonii Lunelli etiam Hiſpani anno præteriti ſæculi uno ſupra quadrageſimum creari. Propoſitus quoque fuiſſe dicitur ab eodem Cæſare ante alios ex quibus uni deberet Paulus Pontifex III. coccinei Inſignis honorem conferre; nec tamen electus propter privatas quaſdam cum Paulo, antequam publicam perſonam gereret, olim habitas ſimultates. Quod tamen in libro quodam Bartholomæani collegii ſcriptum vereor ne veritate deficiatur; quemadmodum temerè, credo, adjunctum eſt ibidem Mohedanum noſtrum pro expedienda Syndicatus, ejus, qui tunc erat, Proregis cauſâ Neapolim miſſum rempublicam interim adminiſtraſſe; ibique diem extremum, nempe anno MDL. obiiſſe. Quod utique, rerum habenas tunc temporis uſque ad annum MDLII. PetroToletano Marchione de Villafranca conſtanti apud Cæſarem gratiâ, continuóque fere XXII. annorum imperio tenente, argumento ipſo temporis venit excluſum. Floruit Ioannes Mohedanus doctrinâ, divitiis, liberalitate, aliiſque virtutibus; reliquitque Antonii Auguſtini curâ poſt aliquot annos edendas -

Deciſiones Rotæ Romanæ. Bononiæ 1578. in 8. Romæ 1589. in 4. demúmque cum *Additionibus Pauli Bonfilii*, ibidem 1604. in 4.

Denatus anno MDXLIX. dicitur à Ferdinando Vghello in *Italia ſacra*. Hic forſan Mohedanus eſt HiſpalenſisCanoniens, cujus recordatur I. Geneſ. Sepulveda *epiſtolâ* XXX. ad Petrum Meſſiam ſcribens.

IOANNES DE MOLINA, ex Civitateregali Caſtellæ novæ, Valentiæ incola, Bachalauri appellatione perpetuâ in his, quæ poſt ſe reliquit, induſtriæ ſuæ monumentis, dignoſci voluit. Ea ſunt Hiſpanicæ Latinorum Scriptorum interpretationes ſequentes;

Chronica de los Reies de Aragon; ex Lucio Marinæo Siculo. Valentiæ apud Ioannem Iofre 1524. fol. ad D.D. Alphonſum de Aragon Ampurienſem Comitem, Segobricenſémque Ducem.

Lucio Marineo Siculo de las coſas memorables de Eſpaña. Compluti 1539. in fol.

Antonio Panormita de los dichos y hechos del Rey Don Alonſo de Napoles. Burgis apud Ioannem Iuntam 1530. in 4. Cæſaraug. 1553. apud Auguſtinum Millan.

Homiliario de Alcuino; ſive ſeriê Homiliarum diverſorum veterum Patrum toto anni circulo recurrentium; quod opus Alcuinus Caroli magni præceptor in gratiâ regii alumni atque Imperatoris pii Imi compoſuit. Valentiæ 1552. in folio, apud Ioannem Navarram.

Epiſtolas de San Geronimo. Valentiæ apud Georg. de Caſtilla 1526. fol.

Los Triunfos de Appiano; ad Rode-

ricum de Mendoza Valentini regni Proregem, *Zeneti* Marchionem. Valentiæ 1522. fol. Singulares nempe *Appiani* libros, ſecundum tamen Publii Candidi, quam quidem noviores ut ruſticam aſpernantur, verſionem. At ejuſdem de *Bello civili* opus alterius curæ relictum eſt.

Confeſionario de *Iuan Gerſon*. Compluti 1529. 4. item.

Gamaliel; ſive Gamalielis, ut credidit, librum ex Catalana lingua convertit, continentem plura capita de vita Chriſti, Deiparæque Virginis; Gamalielis utique, de quo *Actorum* V. 34. & XXII. 3. Valentiæ apud Ioannem Ioſre 1525. in 4.

IOANNES DE MONCADA, Matritenſis, Ieſuita, S. Scripturæ per multos annos Profeſſor, Huetensiſque collegii aliquando Rector, edidit.

Commentarios in B. Iuda Apoſtoli Epiſtolam Canonicam.

Item, aut alius ejuſdem nominis, Tractatum compoſuit *De Conceptione Mariæ Virg. immaculatæ.*

D. IOANNES DE MONCAIO & GVRREA, Marchio *de San-Felices* in Aragoniæ regno, Divi Iacobi Eques, donis Muſarum dives, edidit.

Rimas Poëticas. Cæſarauguſtæ apud Petrum Dormer 1652. 4.

La Atalanta, *en octavas.*

IOANNES DE MONTALEGRE, edidit. Praxis civil. Matriti 1624. fol.

F. IOANNES DE MONTALVO, domo ex oppido *Leza* prope *Lucronium* in *Rioxa* tractu, Auguſtinianus, ipſéque Don Petri Guerreri Granatenſis Archiepiſcopi ex fratre aut ſorore nepos, in America ſcripſit.

La Vida *del Venerable Padre Fray Iuan Bautiſta de Moia*; ejuſdem ordinis, qui tum apud Indos, tum in Hiſpania magnarum floruit virtutum meritis inclytus. Authorem habeo Ioannem Gonzalez de la Puente hujus ipſius familiæ ſodalem in *Chronici provinciæ Mechoacanenſis* lib. III.

IOANNES DE MONTALVO, Ieſuita, Rector collegii Matritenſis, ſcripſit anno MDCXXXIII.

Vna Carta *a los Padres Rectores de la provincia de Toledo, en que refiere la muerte del P. Geronimo de Florencia de la miſma Compañia de IHS.*

F. IOANNES DE MONTANCHES, Auguſtinianus ex Salmantina domo, circa annum MDXVII. (ut Hieronymus Romanus centuriâ XII. *Chronici* hujus ordinis nos docet) *Chronicon* & ipſe *Auguſtinianum* digeſſit.

De quo opere nil ultrà notum habemus.

IOANNES DE MONTEMAIOR, domo ex oppido *Cenizeros* Calaguritanæ diœceſis, Ieſuitarum ſodalis, varia apud ſuos munera geſſit; pluribus in locis Philoſophicas ac Theologicas literas docuit, doctrinâ, judicióque ſpectatiſſimus. Qui tandem, cùm antiquiſſimus omnium Societatis Profeſſorum jam eſſet, in ultima ſenectute obiit Salmanticę XIII. Martii MDCXLI. Varia reſponſa conſultus dedit petentibus, nec non de rebus domeſticis, atque item politicis, ſuper quibus Theologicè fuerat interrogatus. Nempe.

Super Matrimonio Caroli Principis Vualliæ cum Sereniſſima Maria Auſtriaca.

De Statutis Hiſpaniæ circa deſcendentes ex maculata origine.

De Cenſu conſtituto cum onere non redimendi niſi in moneta argentea, utrum aliquando æreâ poſſit redimi.

De Ordine Iudiciario aliquando in Societate ſervando.

De Bonis, quæ noſtri Societati donarunt, an, ſi dimittantur, ſint reſtituenda.

Reſponſionem ad quinque calumnias in Societatem Salmanticæ jactas.

De Iure Societatis Ieſu ad legatum à Sereniſſima Regina ei relictum in codicillo ſine ſolemnitate Tabellionis.

De Iure Regis Catholici ad concedendum licitè Religioſis facultatem exportandi aromata ex India orientali non ſolutis vectigalibus.

D. IOANNES DE MONTESDOCA, Hiſpalenſis, Philoſóphus ac Theologus ætatis ſuæ in paucis clarus, ex quo tempore inter ſodales collegii Bononienſis Hiſpanorum vigere cœpit ſingularis ingenii & exquiſitæ doctrinæ famâ, certatim deinde ab omnibus Italiæ Academiis maximè ambitus, & magnis fuit conditionibus ad Philoſophiam docendam invitatus. Bononiæ primùm docuit artem ſophiſticam anno MCDXCIX. ſequenti verò ſæculari Logicam. Inde Carpos ſe contulit Alberto Pio hujus loci Principi viro literis eximio ut morem gereret, Minoribúſque cœnobitis ejuſdem oppidi ob inopiam domeſtici præceptoris, Scotum explanaret. Sed Bononiæ iterum ſe ſiſtens annum ejus ſęculi ſeptimum Philoſophiæ repetitâ profeſſione ſignavit. Princeps autem Carporum hominem tractandis magnis negotiis idoneum viſum abripuit ab ſchola, & in Germaniam, Belgiúmque deſtinavit, quo tempore coeuntibus præcipuis Europæ Regibus ictum fuit Camerati fœdus contra Venetorum Rempublicam. Reverſus tamen Bononiæ tertium jam Philoſophiæ ſuæ, ac ordinario præceptoris muneri adhæſit, biennio quidem Alexandrum Achillinum, triennióque

nióque inde proximo Petrum Pomponatiũ Piloſophiæ lumina collegas ſortitus. Anno XIV. evocatus Romam à Leone Pontifice, pluſquam ſex annis idem docendi penſum voluit; ut Patavii ex anno XXI. ad quinque alios, ſcutorum ſexcentorum ſtipendio cõductus. Sed oblato ſibi pinguiore alio octingentorum à Clemente VII. Papa, ut Piſis doceret, anno XXV. venit iterum Romam, Piſiſque manſit per annum, Florentiæque per alium annum ſuo muneri incumbens. Bello autem calamitatéque direptionis Romæ urbis, hoc tempore, quiete Italiæ atque ſtudiorum otio turbatis, interea deſtitit, uſque dum reſtitutis iu priſtinum ſtatum Pontificis rebus, iterum ab eo benevolè ſuſceptus fuit, unáque cum Cardinali Mediceo Genuam uſque ad occurſum Cæſaris Caroli pergere juſſus. In quorum comitatu Bononiã venit an. MDXXIX. viſitavitque ſuum collegium S. Clementis cenſoriis vicibus Cardinalis Protectoris inſtructus. Hinc Vrbi redditus, cùm anno MDXXXIJ. iter in Bononiam dirigeret, apud Peruſiam urbem obiiſſe diem ſuum refertur. Hæc annotata habent ſodales Bononiẽſes de Ioanne noſtro in authenticis admiſſionum libris, quorum participes nos fecit vir probus atque eruditus D. Emmanuel Cavallus Marotus ex eodẽ collegio literis datis anno præterito MDCLXVIII. Balthaſar tamen Porreñus in *Aegidii Cardinalis Albornotii vita* occiſum eum fuiſſe à graſſatoribus prope eam urbem, neſcio unde affirmare potuit, ſodalibus in tam accurata rerum, quæ vivus geſſit, notitia, rei neſciis. Certe hoc ipſo tempore *D. Antonius* quidam de *Berrio* ejuſdem collegii Bononienſis apud Fabrianum fuit interfectus, jacétque in oppido *Rocca-contrada* nuncupato; quæ forſan Porreño fuit erroris occaſio, falſo alias & in aſſignanda noſtro Ioanni patria ex Aragoniæ regno, quem Hiſpalenſem diſertè appellat IoannesGeneſius Sepulveda domeſticæ rei, atque amici & collegæ hominis melior teſtis. Hic enim in Antopologia pro Alberto Pio Carpenſi, *IoannesMonſdocus* (ait) *Hiſpalenſis, ſummus vir in doctrina Peripatetica, qui Theologiæ quoque cognitione præſtans Piſis atque Patavii maximis premiis propoſitis Philoſophiam docuit.* Nil tamen ab eo ex propriis lucubrationibus typorum luci fuit commiſſum, aliorum enim commentaria edere, quàm ſua paratior ſemper fuit. Servantur tamen aliqua in Bibliothecis manu adhuc tantùm exarata, vt legimus in *Patavina* Philippi Thomaſini: nempe -

Expoſitio ejus (ſub nomine Ioannis Hiſpani) in *Primum librum de Cælo Ariſtotelis*. In ædibus Marci Antonii Gabriëllii nobilis Patavini D. Marci equitis, inter opera M. SS. Petri Pomponatii, volumine quinto. Item eorumdem volumine decimo extat-

Quæſtio de Primo cognito Domini Ioannis Hiſpalenſis, cui ſubjuncta eſt hæc nota. *Finis, MDXXIV. die V. Aprilis*, quo tempore, ut vidimus, Patavii docebat.

Quæſtio de Minimis, examinata ab excellẽtiſſimo Doctore Ioãne Hiſpano MDXXIV. VI. Kal. Auguſti. In fine eſt. *Et iſta ſufficiant pro hac quæſtione; & pro lectura hujus anni MDXXIIII. XIX. Kal. Septembris. Finis huic quæſtioni ſub Excell. Ioanne Montedocho Hiſpalenſi in gymnaſio Patavino, quod fauſtum, felixque ſit.*

Quæſtio an dentur dimenſiones interminatæ coëterna materia prima, examinata ſub Ioanne Hiſpano in Quintũ Phyſicorũ tomm.63.

Dubitatio ejuſdem in textũ 76. lib. III. de Anima. Omnia hæc apud laudatum Gabriëllum, teſte Thomaſino pag. 98 & 100.

Recollecta Mag. Ioannis Hiſpani in VIII. libros Phyſicorum; Patavii MDXXV. &c.

Lectura in Prologum Averrois ejuſdem *Ioannis Hiſpani*: in Bibliotheca Nicolai Triviſani. Thomaſinus pag. 110 & 112. Qui & refert habere ſe domi -

Expoſitionem IoannisMontedoca Hiſpani in librum IX. Phyſicorum, & libri II. textus VIII; Patavii MDXXIII. pag. nempe 132.

Vulgavit Ioannes noſter æquus aliorum famæ, quod virum probum maximè decuit,

Ariſtotelis Parva naturalia, cum interpretatione & notis Nicolai Leonici Thomæi, Venetiis 1523. dein Pariſiis apud Ludovicum Craucum 1530. in folio. Qui in epiſtola quadam præambula ad Diſcipulos ſcholaſticos Patavinos. *Valete* (inquit) *juvenes nobiliſſimi, & proficite, & majorum veſtigiis nixi ingenuè, me docente, operam Philoſophiæ impendite, exploſis è gymnaſio iſto noſtro Sophiſtarum cavillamentis & nugis*; Kal. Octob. Patavii data MDXXII.

Lecturam Fratris Pauli Scriptoris ordinis Minorum de Obſervantia, quam edidit declarando ſubtiliſſimas Doctoris Subtilis ſententias circa Magiſtrum in primo libro. Carpi per Benedictum Dulcibellum Carpenſem anno 1506.

Ad cujus editionem ſic præfatur noſter *Ioannes Montesdoca Hiſpanus Artium ac Theologiæ Profeſſor fratribus Minoritanis ab obſervantia provinciæ Bononienſis in cœnobio Carpenſi diſcipulis ſuis S. P. Egiſtis mecum ſæpenumero, optimi Patres, ut meas quaſdam in Ioannem Scotum authorem exactiſſimum annotationes ederem. Quod ego pertinaciſſimè recuſavi, non quin vobis morem geſtum nollem; id enim vix ſine piaculo facere poſſim: ſed quia nihil planè haberem editione dignum; nec ad eum uſum conſcripſeram, ſed memoriæ cauſa (ut fit) paucula quædam in libellum retuleram. Verùm cum acriùs inſtaretis, nullúſque eſſet apud vos deprecationi locus, excogitavi, quo pacto & veſtræ iſti cupiditati ſatisfieret, & mea fama in tuto collocaretur. Incidimus nuper in acutiſſimum Ioannis Scoti interpretem Paulum cognomento Scriptorem veſtri loci ac ordinis hominem, quem quoniam in*

tota Italia rariſſimus inventu foret, noſtro ſumptu ac labore pulcherrimis typis excudendum dedimus Benedicto Dulcibello Carpenſi ſingularis exempli artificique eá re nobis ſimul & ſacrarum literarum ſtudioſis omnibus prodeſſemus. Pro quo illam unam mercedem à vobis peto, ut veſtris apud Deum Opt. Max. precibus aſſiduè juvetis Albertum Pium divino Principem ingenio, & totius Philoſophiæ ac Theologiæ conſultiſſimum, vitæ præterea integritate & morum ſanctitudine (abſit invidia verbo) nemini ſecundum; cujus juſſu vobis Scotum magna frequentiâ quotidie prælego; illi hoc, quidquid eſt, munuſculi acceptum feratis, illius beneficium, illius vocetur obſequium. Valete Carpi MDVI. Kal. Aprilis.

Ex nota autem in fine libri adjecta conſtat Paulum hanc lecturam feciſſe in conventu fratrum Minorum in alma univerſitate Tibignenſi anno ſalutis 1498. quod obſervatum volui, cùm apud Vvaddingum nil de ætate, quâ Paulus Scriptor floruit, annotatum legam.

Lecturam item *Excellentiſſimi S. Theologiæ Magiſtri Gratiani Brixienſis in Secundo libro Sententiarum ejuſdem Scoti*. Ibidem eodem anno in folio. Franciſcanus & hic, cujus Vvaddingus quoque meminit, & Ioannes Geneſius Sepulveda in *Antapologia pro Alberto Pio adverſus Eraſmum*, Alberto eidem Pio admodum charus, ut conſtat ex nuncupatoria epiſtola, quam quòd raró in manus veniat hæc editio, æque ut priorem illam, ſubjungere placuit.

Alberto Pio inclyto Carpenſi Principi Ioannes Monteſdoca Hiſpanus fœlicitatem.

Multi vivos amant tantummodo, complures ne vivos quidem ex animo, ſed eos callida amoris ſimulatione ad tempus proſequuntur, utilitati, non officio ſervientes; pauciſſimi defunctorum amicos agunt. Tu vero, Princeps inclyte, quos ſemel in tuam fidem & amicitiam recepiſti, ita complecteris, ut eos & incolumes adhuc aſſiduis beneficiis cumules, & fato abſumptos familiariſſimè deſideres, ipſorúmque memoriam quoquo pacto prorogare ſtudeas. Indicio eſt Fr. Gratianus noſter in ſacris literis præceptor, quem tu ſanè, dum vixit humaniſſimè & liberaliſſimè tractaſti; ubi deceſſit, ab interitu vindicare non deſinis: Quare edixiſti, ut ejus lucubrationes tibi nominatim dicatæ ad communem omnium utilitatem per me quàm emendatiſſimæ in lucem exirent; quod ego tàm diligenter, quàm libenter præſtiti. Debeo enim tibi, debeo illi hanc curam & intenſionem. Spero futurum, ut apud juſtos rerum æſtimatores pietatis tuæ ac beneficentiæ fructum capias ſempiternum. Vale. Carpi MDVI. Kal. Maji.

IOANNES DE MONTESDOCA, Medicus, ſcripſit.

De Febris peſtilentis eſſentia. Hiſpali anno 1630.

IOANNES DE MONTOIA, Matritenſis, Dominicanus provinciæ Bæticæ, ejuſdem, ut dicere amant, generalis Concionator, ſcripſit.

La Regla de S. Aguſtin y *Conſtituciones de las monjas de S. Domingo, con ſus declaraciones; y un Tratado de los tres votos de la Religion*. Cordubæ 1600. in 8. typis Andreæ à Barrera.

Del Roſario *de Nueſtra Señora*; ex libris Ludovici Granatenſis. Cordubæ anno 1592. in 8.

IOANNES DE MORA, Toletanus, presbyter, ſcripſit, nuncupavitque D. Garſiæ à Loaiſa Philippi Principis tunc præceptori.

Dos Diſcurſos morales. Matriti 1589. in 4. apud Petrum de Madrigal. In priore regulæ his addiſcendæ, præceptáque traduntur, quibus cordi & curæ eſt in aula, vel inter cives ſuos ſine reprehenſione verſari; poſterior alia de moribus continet.

Explicacion *de las efigies de los Emperadores de Suetonio impreſſas por Felipe Galleo*; M.S. in folio. Vidit Tamajus.

F. IOANNES DE MORALES, Bæticus, Malacitanus, Ioannem Valentiam eximium ævi ſui liberalium artium Profeſſorem ac Poëtam in Grammaticis habuit præceptorem: deinde ſeſe familiæ ac inſtituto tradens fratrum Minimorum in patriæ civitatis domo, rexit eam aliquando, imò & provinciam integram; ſcripſitque.

Epitome *de la fundacion de la provincia de Andalucia de la orden de los Minimos de San Franciſco de Paula*. Malacæ 1619. in 4. apud Ioannem Rene.

F. IOANNES MORENO, Franciſcanus, ſcripſit, uti Lucas Vvaddingus ait,

Eſtaciones *del camino del Cielo*.

IOANNES MOSQVERA, Ieſuita, ex Italico vertit.

Relacion *de la Conquiſta del Imperio paterno del Principe Demetrio Duque de Moſcovia en el año MDCV y ſu coronacion*. Pinciæ apud Andream de Merchan 1606. in 8.

F. IOANNES DE MVNIESA, Aragonus, ex oppido *Lezera* Cæſaraug. diœceſis, Fräciſcanus tū ſuæ provinciæ Præfectus, tum Virginū Deo ſacratarum Matritenſium excalceatarum à confeſſionibus miniſter; deinde anno MDCLXI. Commiſſarius generalis totius familiæ Vltramontanæ creatus, edidit.

Sumario *de la Eſclavitud de IHS. ſacramentado, Maria Inmaculada y Ioſef Iuſto, intitulada, Rebaño del Buen Paſtor, aprobado por la Santidad de Inocencio X. con Bula eſpecial y grandes Indulgencias*. Cæſaraug. anno 1654. in 16.

Obiit paralyſi correptus Matriti die VII. Septem-

Septembris MDCLXVI. vir modeſtiâ & pietate in paucis clarus.

F. IOANNES DE MUÑATONES, Ioannis Sancii à Birvieſca, & Ioannæ à Muñatones nobilium parentum proles, Auguſtinianúſque ſodalis in Toletana domo; Carolum Imperatorem in Germania diu comitatus eſt à concionibus ſacris ei miniſter: necnon & Carolum Cæſaris nepotem Hiſpaniarum Principem literas docuit. Segobricenſis (qui idem tunc erat cum Albarracinenſi) Epiſcopatus infulis jam ſeptem annis decoratus Synodo interfuit Tridentinæ, quæ circa annum MDLXII. celebrabatur; & circa annum MDLXX. obiiſſe diem ſuum dicitur. Scripſit breviter Latinè, quam deinde à ſe in vernaculum converſam *Hiſtoria Domus Salmantinæ Auguſtinianæ* Thomas de Herrera intexuit cap. XXI,

La Vida *del Bienaventurado S. Thomas de Villanueva Arçobiſpo de Valencia*.

Meminit etiam ejus in *Alphabeto Auguſtiniano* pag. 442.

F. IOANNES MUÑOZ, ordinis Minorum, S.T. Lector emeritus, ſcripſit –

Diſſertationes & argumenta Complutenſium circa varias Sacræ Theologiæ doctrinas, &c. Cæſarauguſtæ 1649. in 4.

IOANNES MUÑOZ, Procurator cauſarum in urbe Oſcenſi Aragoniæ regni, edidit –

Practica *de Procuradores*. Matriti anno 1603. in 4. & 16‹9. & priùs apud Suarez de Caſtro 1596. in 4.

F. IOANNES MUÑOZ, Cæſarauguſtanus, Carmelita, Vicarius provincialis Aragoniæ, reliquit in Cæſarauguſtani cœnobii Bibliotheca M.SS.

Sermones de Quareſma, *de Adviento y de Santos*; tribus voluminibus.

Obras *de devocion y oraciones* lib. I. uti refert *Paradiſi Carmelitici* author.

IOANNES MUÑOZ DE GALVES, collegii Hiſpalenſis Ieſuitarum Rector, nec non Bæticæ provinciæ Præfectus, edidit –

Carta a los Superiores *de la provincia de Andalucia, de la muerte y virtudes del P. Diego Ruiz de Montoia*. Hiſpali anno 1632.

IOANNES MUÑOZ DE PERAL, centuriæ equitum Præfectus, & cataphractorum turmæ Alcanicienſis Marchionis Procenturio, ſcripſit –

Reglas militares *para el ſervicio de la Cavalleria*: Cæſarauguſtæ 1640. in 8.

IOANNES DE NABASQUES, Sangueſſanus, in regno Navarræ, Medicus, publicavit –

Ioannis Meſue Damaſceni librum I. ſeu methodum medicamenta purgantia ſimplicia deligendi & caſtigandi, theorematis quatuor abſolutum, cum interpretatione & expoſitione. Cæſarauguſtæ 1550. in folio.

D. IOANNES DE NARBONA, Toletanus, Canonum Doctor, natus an. MDXCI. Curionem priùs in urbis hujus æde ſacra maxima, & in gymnaſio Sexti Decretalium Profeſſorem, ac Decretorum præſtitit: Vicarium deinde Toletani Præſulis ibidem, atque inde in ampliſſima Matritenſi Curia. Unde & ád Eccleſiam Sanctorum MM. Iuſti & Paſtoris Complutenſem, quæ veluti ſedes emeritorum eſt, dimiſſus, Abbas major, ut vocant, ſeu Præfectus agebat ante paucos annos. Hic frater germanus eſt, & quidem natu maximus, Alphonſi ac Didaci Narbonarum, Eugenii ex fratre Alphonſo nepos, quorum omnium in monumentis literarum editis extat memoria. Scripſit noſter –

De Appellatione à Vicario ad Epiſcopum, Tractatum .... 1615. in 4.

F. IOANNES DE NATIVITATE, Luſitanus ex oppido *Ouren* diœceſis Leiriēſis, Matritenſis tamen domus fratrum, quos vocant, Mercenariorū regulæ reformatæ alumnus, Siciliæ provinciæ bis Præfectus, M.S. reliquiſſe dicitur –

Curſum Artium; tribus tomis.

IOANNES NAVARRO, Valentinus, Alcodianus, presbyter, totos XXX. annos oratoriæ facultatis Profeſſor publicus in Academia Valentina, qui primus omnium (ait Schotus in *Bibliotheca*) gymnaſium hoc Muſarum domicilium reddidit, propter eruditionem pari probitate conjunctam charus omnibus venerabiliſque. Habuit, ſed nunquam edidit,

Orationes doctiſſimas *Paraneticas* plures *Contra Sophiſtas; De ſtudiis;* atque *De optima Iuventutis inſtitutione*.

IOANNES NAVARRO DE ZUÑIGA & ALVARADO, edidit –

Informacion *en derecho divino y humano por Maria Santiſſima &c. en el injuſto pleito de ſu inmaculada Concepcion*. Matriti anno 1651. in folio. Item libellum cui titulus eſt,

Gloſa de la Salve *en decimas*. Salmant. 1649. in 4.

IOANNES NAVEROS, Complutenſis, Artium Theologiæque Profeſſor, Ioannem Medinam in ſacris literis magiſtrum habuit, ſcripſitque –

Expoſitionem ſuper duos libros Periermenias Ariſtotelis. Compluti anno 1533. apud Michaëlem de Eguia in fol. & apud

Ioan-

Joannem Brocar anno 1543. in folio.

Theoremata ſuper univerſalia Porphyrii.

D. IOANNES DE NAXERA, Tribunus militum in Chilenſibus bellis, M.S. reliquit, Antonio Leonio authore in *Bibliotheca, Indica* Tit. IX.

Relacion *de la Guerra de Chile*.

IOANNES NICOLAVS CREVSNADES, Valentinus, Segobricenſis, in Noſocomio generali urbis Valentinæ à ſacris, edidit-

Fieſta *que la ciudad de Valencia hizo a la Concepcion puriſſima de Nueſtra Señora y certamen poetico*. Valentiæ 1623. in 8.

F. IOANNES NEGRON, ſodalis Mercenariorum provinciæ Caſtellæ, cui & præfuit, & in cujus Academia Pinciana creatus Doctor Durandum ex propria cathedra, atque inde Philoſophiam naturalem docuit. M.S. reliquit in ejuſdem urbis cœnobio-

De Sacramentis in genere & in ſpecie, grande volumen. Cujus rei mihi author eſt Illuſtriſs. D. D.Gabriel de Adarzo & Santander Hydruntinus Epiſcopus ex eodem ordine aſſumptus.

IOANNES NVÑEZ, Granatenſis, ſi fidem præſtamus Franciſco Pedrazæ Granatenſium rerum Chronographo, ſcripſit-

Las Vidas *de los Arçobiſpos de Granada*.

F. IOANNES NVÑEZ, Auguſtinianus, tanquam unus ex Mexicanis Scriptoribus ab *Alphabeti Auguſtiniani* authore Thoma de Herrera laudatur (nihil ultrà addito) pag. 486.

D. IOANNES NVÑEZ DA CVNHA, Luſitanus, ſcripſit-

D. Pedro *o cruel de Caſtella*;ſive hujus Regis vitam.

F. IOANNES NVÑEZ FRANCO, Bæticus, ordinis Deip. Mariæ de Mercede S. Theol. Magiſter, ſcripſit-

Exercicios Eſpirituales. Hiſpali 1623. in 4.

Et *Conciones* plures evangelicas. Vixit & mortuus eſt piè admodùm.

IOANNES NVÑEZ FREIRE, Luſitanus, Portum urbem incolebat ſcribens ligatâ numeris, tam Luſitanis, quàm Caſtellanis, ſolutâque oratione-

Os Campos Elyſios. In Portu Luſitaniæ, 1624. in 4.

F. IOANNES NVÑEZ DE TORRES, Franciſcanus provinciæ Sancti Iacobi, ejúſque Diffinitor, ſcripſit-

Inſtruccion *de todos los eſtados de la Igleſia, autoridad y poteſtad de los Prelados*. Salmant. apud Antoniam Ramirez 1628. 4.

Neſcio an alius ab hoc diverſus, Auberto Miræo laudante, ediderit-

Chronicon Ordinis Minorum, uſque ad ann. MDXVII. tomis duobus.

F. IOANNES DE OCARIZ, Hieronymianus monachus, vertit ex Italico Cherubini Eremitæ Auguſtiniani, non ex Latino ſermone, quo primùm conceptus fuit labor,

Ceremonial *y Rubricas generales del Miſſal Romano*. Pampelone apud Thomam Porralis anno 1578. in 8.

F. IOANNES OCHOA, Dominicanus S. T. M. in collegio D. Thomæ Hiſpalenſi ſtudiorum Præfectus, deinde alterius collegii fundator extitit, cui à Monte-Sion in eadem civitate inditum nomen eſt; vir literis & pietate ſuo tempore clarus. Fertur vulgò Ægidium & Conſtantinum Fontanum Eccleſiæ Apoſtatas virus ſuum clàm & ſubdolè apud Hiſpalim effundentes, à Ioanne noſtro primùm de via rectâ decedere olim deprehẽſos, & apud Iudices rerum Fidei violatæ religionis poſtulatos, juréque damnatos ignem à ſe in hac urbe ſinceræ pietati admotum ſuâ morte reſtinxiſſe. Scripſit-

Omnes primarias concluſiones omnium & ſingulorum articulorum partium D. Thomæ, additionúmque in carmen redactas, quo faciliùs memoriæ mandari poſſint. Romæ anno 1565. in 8.

IOANNES OCHOA DE LASALDE, Priorem ſe dicens perpetuum Sancti Ioannis Lateranenſis, edidit-

La Carolea, enchiridion, *que trata de la vida y hechos del Invictiſſimo Emperador D. Carlos*; duabus partibus. Prior edita fuit Oliſsipone 1585. in domo authoris; poſterior adhuc deſideratur.

Coronica *del esforzado Principe y Capitan George Caſtrioto Rey de Epiro o Albania*; ex Luſitanico in Caſtellanum converſum ab authore. Hiſpali 1528. in folio. Cur tamen non è Latino MariniBarletii?

F. IOANNES DE ORCHE, natus in oppido cognomine *Alcarriæ* (quomodo vocamus ſeptemtrionalem Caſtellæ novæ partem (Hieronymianus frater in domo Parralis Segovienſi, ſcripſit ſub nomine *Laurentii Calveti* fratris-

Hiſtoria *de la vida del glorioſo S. Frutos Patron de la ciudad de Segovia y de ſus hermanos S. Valentin y Santa Engracia &c.* Pincia 1610. 8. Vide in Laurentio Calvete.

F. IOANNES DE ORDAS, Auguſtinianus,

nuncùm Vicarius fuiſſet cœnobii monialiſi reformatarum ejuſdem ordinis oppidi *Eybar* in provincia Guipuſcoæ, ſcripſit-

Vida *de la venerable madre Mariana de la Fee*; quæ ſanctitate floruit in eadem domo. Meminit hujusHiſtoriç, ut propediem edendæ, Ludovicus Muñozius in *Vita ven. M. Mariana a S. Ioſepho*, introductione ad lib. II.

IOANNES DE ORTEGA, domo ex oppido *Albanchez*, in regia oceani claſſe vexillifer, atque inſtructoris aciei adjutor erat, (quod totum apud nos audit, *Alferez y Aiudante de Sargento maior de la Armada real*) cùm ſcripſit-

Numerato *de quatro eſquadrones, y declaracion por donde ſe ſabrà el Aureo numero y la Epacta y Luna y mareas*. Gadibus 1624.

F. IOANNES DE ORTEGA, Dominicanus provinciæ Aragoniæ, ſcripſit vulgari linguâ, correctum poſtea ab aliis, ut inſcriptio oſtendit,

Tratado *ſutiliſſimo de Arithmetica de nuevo emmendado per Iuan Lagarto y antes por Gonzalo de Buſto*. Granatæ 1563. 4. Primùm prodiit Hiſpali apud Ioannem Cromberger 1537. in 4.

Floruiſſe circa annum MDLXVII. affirmat Ioannes Marieta.

F. IOANNES DE OSNAYA, mihi de cætero ignotus; ſcripſit-

Relacion *de la guerra del Almirante de Francia contra el Emperador Carlos V. en Italia con la Batalla de Pavia donde fue preſſo el Rey de Francia*. M. S. erat in 4. in Bibliotheca Olivarienſi.

IOANNES OSORIVS ex oppido *Villaſandino* Burgenſis ſacri territorii, Salmanticę admiſſus juvenis ad Societatem, poſtquam graviores diſciplinas didiciſſet, poſteàque docuiſſet, concionatorio muneri totus incubuit, cujus monumenta hæc ad poſteros curavit pervenire,

Concionum nempe quinque volumina; quæ in Hiſpania primùm, deinde Antverpiæ, Pariſiis, Coloniæ, Venetiis ab anno 1594. prodierunt. Sextum abſolutum reliquit, nec non &

In Eccleſiaſtem Commentarios attribui ei refert Alegambius.

Denatus fuit Medinæ-campi in collegio anno MDXCIV. ætatis ſuæ LII.

F. IOANNES DE OVANDO, Franciſcanus, patriâ Cazerenſis, in provincia ſancti Iacobi, cœnobióque Salmantinæ urbis Theologiam docens florenti famâ, dum viveret, functus eſt. Scripſit verò noſtrate linguâ-

Tratado Paſtoral; ſive de inſtructione Prælatorum. Salmanticæ 1601. in 4. apud Didacum de Cuſſio.

Conſideraciones *y exercicios ſantos ſobre los Evangelios de las Dominicas deſpues de Pentecoſtes*. Vliſſipone apud Ludovicum de Eſtupiñan 1609.

Diſcurſos predicables *ſobre los myſterios de la Fee*. Compluti apud Ioannem Gratianum 1593. in 4. Latini autem prodierunt Venetiis apud ſocietatem Venetam 1605. Lugduníque 1606. in 8. Item Pariſiis. Præter hæc refert in hunc cenſum Vvaddingus-

Commentaria in Tertium librum Sententiarum.

Expoſitionem in Symbolum Apoſtolorum. Compluti 1593. in 4. quod vereor ne idem opus ſit cum *Prædicabilibus de myſteriis Fidei diſcurſibus* ſuprà laudatis.

Caremoniale Officii divini; quod quidem ipſe ab aliis compoſitum edidit Toleti 1591. Ioannis Ovandi Tractatus *de Incarnatione ad Concionatores divini Verbi pertinens* Salmanticæ editum in 4. alicubi eſt.

D. IOANNES DE PADILLA, Carthuſianus monachus, antiquatâ iam carminis formâ ſcripſit-

Retablo *de la vida de Chriſto*. Hiſpali apud Ioannem de Vela 1518. in folio; adjungêdus Theodori Petrei *Bibliotheca Carthuſiana*.

F. IOANNES PADVANVS, vulgo DE PADVA, Luſitanus, ordinis Minorum, ſcripſit-

Manuale Chori ſecundum uſum fratrum Minorum & monialium S. Claræ: quod de novo correctum, & in multis auctum juxta Miſſale & Breviarium Romanum Pii V. & Clementis VIII. Vliſſipone ex officina Petri Craesbek prodiiſſe refert Vvaddingus.

D. IOANNES PAEZ DE VALENZVELA & CASTILLEJO, Cordubenſis presbyter, ſcripſit-

Nuevo eſtilo *y formulario de eſcrivir cartas miſſivas y reſponder a ellas*. Cordubæ 1630. 4. Luciferi fano 1645. 8.

Vida *del Siervo de Dios Franciſco de Santa Ana primer Hermano maior de los Ermitaños del deſierto del Albayda de la ciudad de Cordoba*. Bis hæc edita eſt, & quidem ſecundò locupletior, Cordubæ 1626. in 4.

IOANNES DE PAIVA, Conimbricenſis, atque ejus ſcholæ Doctor Theologus, Deiparæ Virginis *de Penacova*, quæ iſtiusmet Conimbricenſis diœceſis Eccleſia eſt, Præfecturam (Prioratum vocant) cùm obtinuiſſet, apud Lamecenſes deinde Canonicum, quod Doctorale audir, ſacerdotium geſſit. Quo munere ornatus dedit in vulgus-

Doctrinale Sacræ Scripturæ omnes illius ſen-

ſenſus, tum literales, tum myſticos, nec non canones, hoc eſt, regulas interpretandi ac intelligendi ſacras literas, phraſes præterea, modóſque ac verſiones libris XXIII. complectens. Conimbricæ apud DidacumGomez de Loureiro 1631. folio.

D. IOANNES DE PALAFOX & MENDOZA, Jacobi Harizæ in Aragoniæ regno Marchionis filius, natus in eodem atque educatus, cum ad capiendam diſciplinam viro nobili dignam ſe ſe in ſcholam Salmanticæ urbis contuliſſet, iam inde cœpit altiſſimæ indolis documenta in vulgus edere; quam adultior & juſta ætas maximis quibuſcumque negotiorum momentis, præcipuéque exercendis eloquentiæ artibus parem utique manifeſtatura videbatur. Sed quominus data ei eſſet colligendæ hinc, unde maximam poterat, laudis copia & occaſio, Iuris ſtudium fecit, cui, utpote reipublicæ gerendæ neceſſario, deſtinatus eó venerat. Deeſt namque hodie jam primi ſubſellii Iuriſconſultis, qui jus ex munere dicunt, opportunitas, quæ olim fuit tam frequens, in conſpectu hominum artificioſé ac laudabiliter dicendi; veréque tota hæc plauſus & gloriæ ſeges in Evangelici præconii buccinatorum hujus noſtræ ætatis gremium recidit. Applicuit virum rebus jam maturum Rex noſter Philippus IV. tuendis fiſci ſui rationibus in bellicæ rei Senatu; quo initiatus ad majora quæque munera viam ſibi amplã communivit; imbibito interim efficaciſſimò & manifeſtiſſimo pietatis ſtudio; quod eã virtute, eóque gradu hominem ſummé decebat, promptióſque illi ad ſacræ Politiæ ordinem, capeſſendóſque Eccleſiæ honores aditus patefecit, ſubſidiáque fidiſſima comparavit. Quare diſtrictum jam aliquot annis Concilii hujus bellici, deindéque alterius, quod Indicarum rerum curæ intendit, cognitionibus, Sereniſſimæque Imperatricis Mariæ Archieleëmoſynarium, Eccleſia Epiſcopalis Angelopolitana in Nova Hiſpania Americæ III. die Octobris MDCXXXIX. regiã nuncupatione Paſtorem ſortita eſt. In gerenda hujus adminiſtratione ſingularem ejus induſtriam, charitatem ardentiſſimam, perfectámque ad muneris præſcriptum vivendi formam omnes hominum ordines cõſtantiſſimé celebraverunt; præcipuéque paternam, atque evangelicam curam in iſtius regionis incolis impẽſam, qui ad fidem olim perducti Chriſtianam ſpirituali pabulo deficiebantur. Niſi quód ob pervicaciter defenſas ordinis ſui & officii rationes in magnas difficultates incidit, nonnumquámque ad evitandum vitæ periculum latebris ſe committere Antiſtes ſacrorũ opus habuit; quinimo à Rege evocatus remeare in Hiſpaniam. Quò cùm adveniſſet, geſtorúmque pro dignitate tum Epiſcopalis curæ, tum Proregalis Mexicanæ provinciæ regiminis, quæ remoto hinc Didaco Pacieco Eſcalonenſi Duce demandata ei fuerat, rationes prudentiſſimo ac benigniſſimo Monarchæ approbaſſet, primó in Aragonenſium Senatorum ordinem adſciſcitur, ac pauló poſt ad Oxomenſem Hiſpaniæ noſtræ Eccleſiam transfertur. Qua in ſede ab anno MDCLIII. Novembris XXIV. die uſque ad ſupremum vitæ ſpiritum, pari modeſtiã, virtutúmque omnium ornatu ac morum ſanctitate charus Deo & hominibus vixit. Qui, ſi Theologiam profeſſus fuiſſet, haberet plané hæc ætas quem in promovenda coram populis morũ doctrina, concitandis, componendiſque affectibus, audientiúmque animis ad arbitriũ fingendis, veterum, noviorúmque eloquentiſſimis opponeret. Quem tamen defectum egregié ſupplevit libris quampluribus pro ſe relictis, quos inſigni quodam elegantiæ atque facundiæ paratu, nonnumquámque ceſſantibus vivaciſſimi ac fertiliſſimi ingenii luminibus, quaſi ex tempore, nullo utique lituræ diſpendio, ut à domeſticis accepimus, inſtruebat ſimul & ad unguem perficiebat. Ex iis hæc vidimus;

Diſcurſos eſpirituales: hoc eſt, *Semanas eſpirituales; Iaculatorias del Alma a Dios; Gemidos eſpirituales; Suavidad de la virtud; Reverencia que ſe debe al matrimonio: De las miſerias de la vida y calamidades de la Religion catolica; Peligros del agrado del varon eſpiritual entre mugeres; Breves documentos de la perfecta caſada; Rieſgos de la ſalud, y conſuelos de las enfermedades; Manual de Sacerdotes; y otras cartas*. Matriti 1641. in 4.

Varon de deſeos, *en que ſe declaran las tres vias de la vida eſpiritual, purgativa, illuminativa y unitiva*. Mexici 1642. in 4. Matritique.

Paſtor de noche buena: quo libello Cebetis Thebani inventum ſequutus Chriſtianum hominem, præcipuéque aliorũ Paſtorem, abſterret à vitiis, provocat, ducitque ad virtutes. Sæpius typis mandatus fuit, tandémque Bruxellis 1655. in 12.

Semana Santa: *Injuſticias que intervinieron en la muerte de Chriſto nueſtro Redemtor*. Mexici 1644. in 4.

Carta Paſtoral *à la Venerable Congregacion de San Pedro de la ciudad de los Angeles y a los Reverendos Sacerdotes de todo el Obiſpado*. Mexici 1640. in 8. apud Bernardum Calderon.

Carta Paſtoral *a las Madres Abadeſas y religioſas de los monaſterios de la ciudad de los Angeles*. Ibidem 1641. in 8.

Carta Paſtoral *a los Diaconos, Subdiaconos y Clericos del Obiſpado de la Puebla de los Angeles que an de recebir el ſanto Sacramento del Orden eſte año MDCXLI.*

Carta Paſtoral *a los Fieles del eſtado ſecular de la miſma ciudad y Obiſpado*.

Exor-

Exortacion *a la vida eſpiritual a las almas devotas del miſmo Obiſpado*.

Sobre *el verſo de David, Averte oculos meos, ne videant vanitatem; Pſal. XVIII.*

Carta paſtoral *de la Paciencia en los trabajos y amor a los enemigos*; ſimúlq; alia-

A la ſanta Eſcuela *de Chriſto nueſtro Señor de la Imperial villa de Madrid*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1655. in 8.

Carta paſtoral *del Roſario de Nueſtra Señora*.

Trompeta *de Ezechiel; Carta paſtoral a los Curas y Sacerdotes de ſu dioceſis*. Matriti 1658. in 4. Duobus quidem voluminibus in 4. editæ ſunt, ut credimus, Paſtorales iſtæ omnes epiſtolæ, aliáque aſcetica.

Hiſtoria Real y *ſagrada; luz de Principes y ſubditos*; ſive Paraphraſim & conſiderationes primi libri *Regum*. Angelopoli 1643. in folio Matritique...... Bruxellis quoque 1655.

Año Eſpiritual. Cæſarauguſtæ ex officina Ioſephi de Lanaja 1656. 4. poſteà Bruxellis in quatuor voluminibus 1662. Similiter inſcriptum Gallicum opus extat à Ioanne Suffren Ieſuita anno 1643.

Vida *de S. Juan el Limosnero, Patriarca y Obiſpo de Alexandria*: ſimulque -

Vna Carta conſolatoria *a ſus ſubditos de la reſignacion en los trabajos*. Matriti 1650. in folio. Ioannis vitam ſcripſit olim Leontius Neapolis in Cypro Epiſcopus, à quo didicit Simeon Metaphraſtes.

Tratado *de las Reglas, Conſtituciones y meditaciones, que formò para la Congregacion de IHS. Redemtor nueſtro en el huerto orando*. Matriti apud Paulum de Val. 1657. in 12.

Peregrinacion *de Philothea al ſanto templo y monte de la Cruz*. Matriti 1659. 3.

Cartas *de ſanta Tereſa de IHS, con notas*; duabus partibus. Cæſarauguſtæ apud Didacum Dormer 1658. in 4.

Dictamenes *de Curas*. in 4.

Afectos *del Eſpiritu* in 8.

Devocion *a Nueſtra Señora* in 8.

Virtudes *del Indio*; in 4. hoc eſt de natura & moribus Indorum Novæ Hiſpaniæ, ad Regem Catholicum.

Memorial *por la dignidad Epiſcopal de la Puebla; Defenſa Canonica*: in lite adverſus quemdã religioſum ordinem formata. in 4.

La Hiſtoria *del Sitio y ſoccorro de Fuenterrabia y ſuceſos del año XXXVIII.* ſuppreſſo tamen nomine. Matriti in 4.

Credimus etiam ab authore & ædificatore ipſo natam -

La Relacion *y deſcripcion del Templo real de la Puebla de los Angeles en la Nueva Eſpaña acabado por D. Iuan de Palafox el año de DCXLIX. con dos Cartas paſtorales del miſmo ſobre la materia*. Vidimus in Bibliotheca D. *Gaſparis Ibañez de Segovia* Marchionis Acropolitani, Matriti.

Obiit prid. Kal. Octobris anno MDCLIX ætatis LIX. relictis aliis in dies editionem expectantibus, nempè -

Excelencias *de San Pedro Principe de los Apoſtoles, primera parte*. Prodiit quoque eodem anno 1659. in fol. ex eadem officina.

Segunda parte *de las Excelencias de San Pedro*: in dies expectatur.

Luz a los vivos *y eſcarmiento en los muertos*; in folio. Quod opus jam vidit lucem Matriti 1661. apud Mariam de Quiñones, in folio. Acceſſerunt -

Direcciones paſtorales; *Inſtruccion de la forma con que ſe ha de gobernar el Prelado en orden a Dios, a ſi miſmo, a ſu familia y ſubditos*: ex Paſtorali ſcilicet S. Gregorii Papæ, S. Caroli Borromæi operibus, Sanctorúmque & conſiliorum Eccleſiæ documentis. Item -

Carta paſtoral *de la debida paga de los diezmos y primicias*.

Inſtruccion *al verdadero Chriſtiano*; in folio.

Homilias *de Tempore*. in 4.

Tratado *de Recogimiento interior*: cujus meminit is qui ſupra memoratum edidit librum, *Luz à los vivos*, nuncupatum in præmonitione ad Lectorem *Epiſtolæ paſtoralis de ſolutione decimarum*, quæ illi appenditur.

Exercicios *devotos en que ſe pide a Maria Madre de Dios amparo para la hora de la muerte*. Prodiit Matriti 1659. apud Paulum de Val paucis poſt mortem authoris diebus in 16

Reliquiſſe in ſchedis quoque dicitur *Relationem vitæ ſuæ* ſub nomine *Confeſſionũ* exemplo Auguſtini, Thereſiæ & aliorum: ex quibus & plurium teſtimoniis fide dignis vitam ejus literis tradidit Antonius Roſende Clericus regularis ex inſtituto Minorum, vir doctus, cujus Hiſtoria, cùm hæc ſcriberemus, ſi ad manus nobis fuiſſet, viri ampliſſimi elogium pro dignitate & aliquantò uberius ab iis prodiiſſet.

F. IOANNES DE PALENCIA, Dominicanus, Seraphini Cavalli Magiſtri generalis juſſu elucubrauit Salmanticæ *Martyrologium* ſui *ordinis Prædicatorum*; quod in ea urbe prodiiſſe anno MDLXXIX. alicubi legimus, cùm de eo Dominicani nomenculatores altùm ſileant.

F. IOANNES DE PALMA, domo ex *Palma Comitis* in confluente amnium Bætis & Singilis totius Bæticæ clariſſimorum, Franciſcanus ſodalis ex ea prouincia, quæ à ſanctis Angelis ſortita eſt nomen, religione ac literis prudentiáque, ac morum gravitate dignus, quem viri principes, & in vniverſum omnes ordines non parum venerarentur. Sereniſſimæ Principis Margaritæ Auſtriacæ confeſſiones olim excepit, quæ inter

Virgines Deo ſub inſtituto Claræ heroinæ ſacras regii atque Impetialis ſanguinis ſplendorem illuſtriſſimarum virtutum majore ac puriore lumine perſudit. Hanc ipſe intùs & in cute (vt ajunt) notam, cujus in occulto animi regimine viventis præfuerat moribus, demortuam eleganti, veréque pio dicendi caractere palàm ſub oculis omnium exhibitam celebravit, ſcribens -

V i d a *de la Sereniſſima Infanta Sor Margarita de la Cruz religioſa deſcalza de SantaClara.* Matriti 1636. in folio. Item -

R e g l a s *para la Oracion*. Hiſpali 1611.

Ejuſdem Sacramenti pœnitentiæ miniſterium deinde præſtitit Sereniſſimæ Hiſpaniarum Reginæ Eliſabethæ Borboniæ, nec non & Mariæ Thereſiæ Principi ejus natæ Galliarum nunc Reginæ; totiúſque familiæ ultramontanæ Commiſſarius, quomodo appellant, generalis fuit, atque in vivis tandem eſſe deſiit Matriti anno MDCXLVIII.

IOANNES PALOMEQVE, Cæſarauguſtanus, Preſbyter, doctórque Theologus, cùm Romæ ageret, Paulo Papæ V. nuncupavit doctum opus -

D e C l e r i c o r u m i n ſ t i t u t o, & de optima educatione, electione & inſtitutione; libris quatuor. Venetiis apud Iacobum Sarzinam 1616. 4.

F. IOANNES PANOESIVS, vulgò (niſi fallor) DE PANES, ordinis Minorum obſervantiæ regularis, ſcripſit -

A n n o t a t i o n e s rudimentarias, hoc eſt Grammaticam Artem. 1561. in 12. unà cùm Tractatibus duobus, *De Accentu*, & *De Ortographia*.

IONNES PARDO, Gallæcus, neſcio quid ſcripſiſſe dicitur -

D e l o s L i n a g e s *de España*, ſive de re genealogica.

D. IOANNES DE PAREjA, ſive in *Talavera* ad Tagum fluvium, ſive in *Caſſarubios* oppido, ejuſdem Toletanæ diœceſis utroque, natus, Pontificia Iura in Salmanticenſi Academia principe diu explicuit: nec niſi jam emeritus, hoc eſt docendi munere poſt vicennium dimiſſus, Pincianos inter Senatores fuit allectus. Vnde ad regium patrimonium tuendum in curiam vocari promeruit; quod in negotio juris præſtant Iudices quidam ſeu Senatores legum periti, quos *Oidores del Conſejo de Hacienda* idiotiſmus noſter vocat. Edidit, dum Academicum verſat onus cum laude nõ mediocri,

O t i u m Q u a d r i m e ſ t r e in duas partes diviſum; primam ad Regulæ Catonianæ; ſecundam ad Legis Iuliæ & Papiæ, & caducorum interpretationem ſpectantem. Salmanticæ apud Ioannem & Andream Renaut 1591. 4.

P r i o r e s ad nobilem & difficilem Innocentii III. Summi Pontificis Decretalem Epiſtolam, relatam in cap. In præſentia VIII. De Probationibus, curas. Salmant. 1620. in 4.

Obiit Matriti circa annum MDCL.

IOANNES DE PAREjA, neſcio cujus religioſę Militiæ Commendatarius Eques, confecit (quod Gundiſalvus Argote de Molina ad manum habuit)

C a l e n d a r i o *de coſas acaecidas en ſu tiempo*. M. S.

IOANNES PAVLVS BONET, Aragonius, Regi noſtro à munere quodam, quod Burgundiæ domus vocabulo *Barlet-ſervant*, apud nos audit, & à tormentariæ rei miniſterio (*Entretenido cerca de la perſona del General de la Artilleria* idiotiſmo noſtro) magnóque Caſtellæ Comeſtabili à ſecretis; edidit -

R e d u c c i o n *de las letras, y Arte para enſeñar a hablar a los mudos.* Matriti an. 1620. apud Franc. Abarca in 4.

Nempe mira hæc res, ut naturâ muti verba efferant, in artem ivit apud nos egregiâ induſtriâ viri perſpicaciſsimi Petri Põtii Benedictini monachi; de quo & ejus hâc arte, quam videtur Bonetus publicaſſe, adire operæ pretium erit Ambroſium de Morales in *Deſcriptione Hiſpaniæ*, quæ ſecundo volumine ipſius *Hiſtoriæ* ad manum eſt.

IOANNES PAVLVS FONS, Catalanus ex oppido *Priera* diœceſis Barcinonenſis, inter Ieſuitarum ſodales emicuit Evangelicâ intimandi verbum Dei mortalibus eloquentiâ, de quo multa *Bibliothecæ Societatis* author; ſcripsitque -

C o m p e n d i o *de las Vidas de S. Ignacio y S. Franciſco Xavier*; ex Italico deſumẽs.

E l M y ſ t i c o S e r a p h i n *de S. Buenaventura para el Prelado y ſubdito religioſo, con reglas de govierno eccleſiaſtico y ſecular*. Barcinone apud Sebaſtianum Matevad. 1622. 4.

E vita abiit Barcinone XXIX. Iunii anno MDCXXII. ætatis XLIX.

IOANNES PAVLVS MARTIR RIZO, Conchenſis natu, Petri illius Martyris Anglarienſis tempore Catholicorum Regum, apud nos famâ literarum Latinarum florentis nepos, Hiſtoriæ totius noſtratis, linguarúmque per Europam vulgarium cognitione promeruit, ut apud regios quoſdam Legatos operam reipublicæ impenderet. E penu ſua deprompſit, atque item aliunde ad nos varia opera transvexit, ſyrmate Hiſpanico exoticos Scriptores adornans. Hæc illa ſunt. Ex Gallico Petri Matthæi -

E l D i c h o ſ o d e ſ d i c h a d o, *vida de Elio Seiano*. Madriti 1625. 8.

P r o ſ p e r i d a d i n f e l i z *de Felipa*

Cata-

Catanea. Matriti eodem anno in 8.

M u e r t e *del Rey de Francia Henrique IV. de Borbon*. Ibidem eodem anno in 8.

Propii autem ingenii documenta -

H i ſ t o r i a *de la vida de Lucio Anneo Seneca*. Matriti 1625. 4.

H i ſ t o r i a *de la vida de Mecenas*. Ibidem 1626. in 8.

N o r t e *de Principes*. Ibidem 1626. in 8.

H i ſ t o r i a *tragica de la vida y muerte del Duque de Viron*. Barcinone 1629. in 8.

D e f e n ſ a *de la verdad que eſcrivió D. Franciſco de Quevedo Villegas en favor del Patronato de Sant Iago Apoſtol*; adverſus D Fräciſcum Morbelli de Puebla. Matriti 1628. in 4.

H i ſ t o r i a *de la muy noble y leal ciudad de Cuenca*. Matriti 1629. in folio.

H i ſ t o r i a *de las Guerras de Flandes contra el Coneſtaggio*. Valentiæ 1627. in 8. quam quidem is edidit, Petro Matthæo imputans exemplar Gallicum, quod nuſquam fuit. Quare in ſchedis ſuis M. SS. quas vidimus, pectore ſuo natam, non aliunde emendicatam, ſerió affirmat.

Paratam prelo habuiſſe *Petri Martyris Decadum Oceani* verſionem Hiſpanam alicubi lego. Ipſéque de alio opere, videlicet, *De las Caſas ſolariegas de Eſpaña*, quod ſub incude ſibi eſſet, in *Hiſtoria Conchenſi* teſtis eſt cap. XVI. tertiæ partis.

IOANNES, cognomento PECCATOR, miniſter laicus ſororum *de Pœnitentia* cœnobii Matritenſis, edidit verſibus -

I n v o c a c i o n *a la Virgen Nueſtra Señora y alabanzas ſuias*. Matriti apud Didacum Flamenco. 1620. in 16.

F. IOANNES DE PEDRAÇA, ex ordine Sancti Dominici provinciæ Caſtellæ (aliis Luſitaniæ, quod utrumque verum eſt, naturá prius, adſcriptione, ſive, ut vocant, filiatione alterum) Sac. Theol. Doctor ac Profeſſor Conimbricenſis, in qua ſchola pomeridianis horis eam docuit. Ætate jam defectâ muneri renuntians, poſteros adhuc cogitavit ſcribens, atque typis commendans non diu ſuperviсturus -

S u m a d e c a ſ o s *de conciencia*. Toleti 1567. Salmanticæ eodem anno, & 1570. per Ioannem Baptiſtam de Terranova. Valentiæ 1568. in 8. Compluti eodem anno, ad D. Julianum de Alva Epiſcopum Mirandenſem, cujus nutu hoc opus formatum fuiſſe author ait. Italicé cum inſcriptione, *Inſtruttione per Confeſſori*, Venetiis apud Georgium Angelierum 1584. in 8. lucem vidit.

F. IOANNES PEDROLO, Catalanus, ordinis Carmelitarum, provinciæ ſuæ Præfectus, Philoſophiam ac Theologiam plures annos profeſſus, reliquit M. S-

L e c t u r a s L o g i c a l e s; libris duobus.

D e P o t e ſ t a t e C l a v i u m, librum unum. Qui adſervantur in collegio S. Angeli Barcinonenſis urbis. Floruit circa annum MDXC. Marcus Antonius Alegre de Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris* hæc de eo refert.

F. IOANNES DE PEDROSA, Benedictinus monachus, generalis in Curiâ Romanâ Congregationis Hiſpanæ Procurator, ſcripſit -

D e M a r t y r i o ducentorum monachorum S. Petri de Cardeña reſpouſiones ad objectiones ſanctæ Congregationis Sacrorum Rituum. Quæ edita eſt cum Alphonſi Ciaconii Dominicani ejuſdem argumenti libello.

IOANNES DE LA PEÑA, Hiſpalenſis, bonarum literarum in collegio D. Michaëlis Profeſſor, emiſit in publicum -

P a n e g y r i c u m *centonem ex diverſis Poëtarum verſibus in D. Iſidori Hiſpalenſis Archiepiſcopi laudem*. Hiſpali 1643. in 4.

F. IOANNES DE LA PEÑA, domo ex oppido *Hita* diœceſis Toletanæ, ordinis Sancti Dominici, cui Toleti fuit adgregatus, Salmanticæ docuit veſpertinis horis, qui alter á primo locus eſt, in Academia; ſcripſitque, inedita uſque nunc,

S u p e r *IV. Partes Sancti Thomæ commentaria*. Obiit diem ſuum circa annum MDLX. Ioannes Marieta hæc de eo annotavit.

IOANNES DE PERALTA, Societatis Ieſu ſodalis, ſcriptam reliquit in ſchedis -

L a V i d a *de Chriſto Señor nueſtro*. Quæ adſervatur in domo probationis Matritenſis.

IOANNES PERALTA CORTEREAL, Luſitanus, ſcripſit -

D i ſ c u r ſ o *ſobre la navegacion de la India*, qui fuit M.S. in Bibliotheca Olivarienſi.

IOANNES PETREIVS, vulgo PEREZ, Toletanus, Complutenſis Rhetoricæ artis Profeſſor, de quo dicturus injuriam ei facerem, ſi meis potiùs verbis, quàm Alphonſi Garziæ Matamori Hiſpalenſis in eadem ſchola ejuſdem doctrinæ Profeſſoris laudatem. *Hic immaturá morte nobis ereptus* (aſt) *ingenii & eloquentiæ ſuæ triſte deſiderium Academiæ Complutenſi reliquit. Impetratum hoc* (*quantum ego arbitror*) *á Ciceronis manibus, ne ſi diutiùs ille vixiſſet, inventus eſſet aliquis, qui ex eloquentiæ laude ad ipſum Ciceronem aſpiraſſet. Sed cùm eſſet juvenis, delectabat magis, quàm inflammabat, & quodam quaſi cantu detinebat auditores, & ſuavitate vocis, cuius plurimum illi natura dederat, ſic exhilarabat animos, ut perorati cauſá dimiſſi qui in ea concione aderant,*

ſant, honorificè & cum admiratione de hujus viri eloquentia loquerentur, & multis pòſt diebus ſermonibus requirerent amœnitatem illam. Sed me movebat magis Ioannis Petreji Poëſis, quæ non humanum aliquid, aut infimum, ſed divinum, excelſúmque ſonabat; ubi non ille languor inerat, quem orationis jucunditas, ubertas lactea, ſuaviores numeri, imitatio Ciceronis afferebat; ſed magnitudo quædam & ſublimitas mentis, quæ vi quidam occultâ & ſpiritu magni vatis hominum mentes permovebat. Vtrâque verò arte plurimùm valuiſſe teſtes ſunt Complutenſes. Nec illi defuit extemporalis facultas, vel ultro & ex conſuetudine declamanti, vel ſæpe etiam adventu Procerum & virorum nobilium intercluſo, ubi non paratum aliquid & præmeditatum recitabat, ſed de omni re propoſita, quam modò intellexiſſet, ornatè & copiosè & incredibili quâdam ſuavitate diſſerebat. Hæc Matamorus. Conſpirat aliud de eo teſtimonium Alvari Gomezii *de Rebus geſtis Ximenii* libro VIII. dum de Profeſſoribus agit Academiæ Complutenſis. Refertur quoque Andream Navagerium hominem ſcriptis ſuis benè notum, cum Venetorum Reipub. ad Carolum Cæſarem Legatus veniret, audito eo Compluti, palmam Italis aliquando præreptum ingenuè confeſſum fuiſſe. Sublatus tamen fuit è vivis quinto vix ac trigeſimo ætatis anno ingenii ſui monumenta hæc relinquens, Andrea Schoto & aliis authoribus,

Magdalenam; Heroicum & grandiloquum Poëma.

Epigrammata (eleganti, tersóque ſtylo ſcripta) *de laudibus clarorum Complutenſium*.

Comedias IV. ex Italicis Latinas, numeris tamen non adſtrictas, quas poſt authoris mortem vulgavit Antonius frater Toleti anno 1574.

Progymnaſmata Rhetoricæ artis, ſimúlque *Annotationes*.

In Senecæ Declamationes, controverſias & deliberationes. Compluti 1539. in 4. De quo opere Andreas Schotus in *Notis* ad *Senecæ* has *Suaſorias* cenſet, varia Petreji teſtimonia inde adduceus.

Abſtineo Ludovici Catenæ Cancellarii Complutenſis elegantiſſimo epigrammate, quo Petreji obitum luxit, cùm apud Schotum in *Bibliotheca* præſtò ſit.

IOANNES PEREZ, laudatur eo quòd ſcripſerit.

Itinerario de la India.

Author rei eſt D. Franciſcus de Herrera Maldonado, & ex eo Antonius à Leone in *Bibliotheca Orientali* Tit. II.

IOANNES PEREZ, inſcribitur author ſequentium operum in *Indice* Hiſpano *librorum prohibitorum & expurgandorum*.

Catechiſmo.

Traduccion *de los Salmos*.

Sumario *de Doctrina Chriſtiana*.

IOANNES PEREZ DE MOIA, Bæticus, ex oppido *S. Stephani* Marianorum montium, diœceſis Giennenſis, in Metropolitana Granatæ urbis Eccleſia Canonicus, inſignis Mathematicus, ut iis prodeſſet, qui vernaculam dumtaxat linguam callerent, ſive ut, conſilio Ciceronis, hanc ornaret ſuatum artium & diſciplinarum delitiis, publico dedit.

Fragmentos mathematicos, *en que ſe tratan coſas de Aſtronomia, Geometria, y Geografia, Filoſofia natural, Esfera y Aſtrolabio, y Navegacion, y Reloxes*. Salmant. apud Ioannem de Canova 1568. in 8.

Ex hoc volumine poſt aliquot annos triplicatum majus factum eſt opus, nempe volumina tria ſic inſcripta;

Tratado de Matematicas, *en que ſe contienen coſas de Arithmetica, Geometria, Coſmografia, y Filoſofia natural*.

I. *De Arithmetica*, quod ſeorſim prodiit Salm. 1562. apud Matthiam Gaſt. Matritique 1613. in 8.

II. *De Geometria practica y eſpeculativa*.

III. *De coſas de Aſtronomia, Coſmografia y Filoſofia natural*. Compluti 1573. in fol. apud Ioannem Gratianum.

Manual de Contadores. Compluti apud Ioann. Garſiam 1582. in 8.

Filoſofia ſecreta, *donde baxo de Hiſtorias fabuloſas ſe contiene mucha dotrina provechoſa a todos eſtudioſos, con el origen de los Idolos o Dioſes de la Gentilidad*. Compluti 1585. in 4. iterúmque apud Andream Sanchez 1611. in 4.

Varia Hiſtoria *de ſantas y illuſtres mugeres en todo genero de virtudes*. Matriti anno 1583. in 8. apud Franciſcum Sanchez.

Comparaciones, *o ſimiles para los vicios y virtudes*. Compluti 1583. in 8. Valentiæ 1599. in 8. Latinè quoque edidit.

Silvam Eutrapelias; ideſt eomitatis & urbanitatis: ex variis probatæ fidei authoribus & vitæ experimentis. Hiſpali anno 1579. in 8. Philoſophiæ arcana plura præſtigiáſque oculorum jucunditate plenas ea continet.

IOANNES PEREZ DE MONTALVAN, Matritenſis, Alphonſi Perezii Bibliopolæ filius, ſeptemdecim annos natus ſcribere Comœdias cœpit, quæ non ſine adſtantium plauſu in theatris Hiſpaniæ recitatæ ſunt; Lupi à Vega ſectator & quaſi alumnus, perpetuúſque admirator. Humaniores quoque literas amavit, ingenio præditus amœno, & ſive proſam ſive verſam pangeret orationem, parato & facili. Scripſit.

Novelas; ſeu fabulas ingenioſas atque elegantes. Matriti 1624. & 1626. 4. Hiſpalique apud Nicolaum Rodriguez 1641. in 8.

Has

Has Gallicè convertit *Dominus de Rampale*, Pariſiiſque edidit apud Petrum Recolet anno 1644. Idem opus cum hac inſcriptione, *Suceſos y prodigios de Amor*, excuſum fuit Hiſpali 1633. in 4. Dertuſæque 1635.8.

Vida y Purgatorio *de S. Patricio*. Matriti 1627. in 8. rursúſque 1656.

Para todos; ſive variæ lectionis librum exemplis moralibus divinis & humanis ornatum. Matriti 1640. in 4. 1651. & aliàs; necnon Bruxellis.

Elogios *à Lope de Vega Carpio, ó Fama poſthuma*. Matriti 1636.

Comedias; duobus tomis. Matriti & Compluti 1639. in 4. Valentiæque an. 1652. in 4.

Orfeo *en lengua Caſtellana*. Matriti anno 1624. Cujus quidem poëmatii verus author eſt Lupus à Vega Carpio, qui Montalvano ad famam hâc viâ graſſanti autographum conſignavit in manus, proprio ut nomine in vulgus ederet, propriæ ſuppellectilis, quam ditiſsimam ſibi fertile, miſúmque faciebat ingenium, prodigus. Seſquianno ante obitum phreneſi correptus fuit; quæ tandem eum extinxit non plus XXXVI. annis natum. Parabat laudati operis, *Para todos*, alterum volumen, nec non *Artem benè moriendi*, dignum hoc quidem Sacerdote, uti erat, opus: quæ ab Amicis poſt mortem ejus fama percrebuit. Mortuo parentarunt Hiſpanæ Muſæ eo libro qui Matriti editus fuit -

Lagrimas *a la muerte del Dotor Iuan Perez de Montalvan* inſcriptus. 1639.

IOANNES PEREZ DE NVEROS, Bilbilitanus, ſive ex *Calataiud* nobiliſsima Aragoniæ regni urbe, utriuſq; Iuris Doctor, regaliſque Fiſci Advocatus, quem celebrat in *Commentariis rerum Aragonenſium* Hieronymus Blancas pag. 752. & 784. editionis Francofurtenſis; tantúmque apud cives ſuos honoris nomen adeptum fuiſſe ait, ut *tanquam alter Scævola Iuriſperitorum eloquentiſſimus & eloquentium Iuriſperitiſſimus* cenſeretur. Scripſiſſe dicitur -

Memorabilium libros: ex quo opere eum laudat Ioannes Franciſcus Andreas Vſtarrozius in *Notis* ad opus, ſeu ſyſtema *Coronationum*, pag. 247. & in *Notitia authorum* ibidem adductorum.

Summis item laudibus Blancas eſſert *Accuſationem adverſus quoſdam Ioannis Lanuzæ Iuſtitiæ, ut voca t, Aragoniæ violatores*; ab eo, tanquam Fiſci Patrono, Iudicibus oblatam, ex qua nonnulla is produxit, linguâ hominem & conſilio ſuæ urbis principem appellans.

F. IOANNES PEREZ DE ROXAS, Cordubenſis, ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captivorum Bæticæ provinciæ, Aſtigitanæ domui cùm præeſſet, edidit -

Sermones *de las Dominicas de Pentecoſtes*. Aſtigi apud Simonem Faxardum 1624. in 4.

Parata habebat alia *Concionum* volumina propediem publicanda; *Marial*; *Quareſma*; *Santoral*: *Dominicas del año*: nec non & *in Tobiam commentaria* elaborare ſe aſſirmabat. Habeo etiam teſtem Petrum de Sancto Cæcilio excalceatum hujuſmet ordinis ſodalem in Tractatu hucuſque M. S. *De Scriptoribus* ejus ſacræ familiæ, de alio ab his diverſo Ioannis noſtri opere *pro Immaculata Deipara Conceptione*, anno ſuperiore MDCXVIII. typis excudi cœpto. Quod quidem adſervari in cœnobio Hiſpalenſi refert Sylveſter de Saavedra in lib. *De Sacra Deipara* diſp. XVI. ſectione XIV. num. 658. Mors quidem eum immaturè exemit è vivis, cùm & in Italia Ioannis Cypriani generalis Præfecti vices, & procuratorium in Vrbe totius ordinis mandatum prudenter adminiſtraſſet.

IOANNES PEREZ DE VARGAS, neſcio quis, reliquit M. S.

De los Linages *de Eſpaña*, quem librum habuit Gundiſalvus Argote de Molina; erátque in Bibliotheca Excellentiſsimi Ducis de Olivares.

IOANNES PERLIN, Matritenſis, in ſodalitio Ieſuitico eximiè floruit, artium & linguarum Græcæ, Hebraicæ, Latinæque peritiâ, Hiſtoriæ, Philoſophiæ, Iuris, Theologiæque; quam apud Indos, eò delatus, variis in urbibus Peruani regni atque in Hiſpania Murciæ, Compluti, Matritique in Curia docuit. Inde in Germaniam veniens, Coloniæ Doctoris acceptâ laureâ, magnâ illius Academiæ commendatione eamdem ibi ſcientiam profeſſus fuit. Sed cum è Belgio in patriam rediturus, navigationi ſe accingeret, Dunkerkæ obiit XXXI. Oct. MDCXXXVIII. Edidit -

Apologiam Scholaſticam, *ſive Controverſiam Theologicam pro magnæ Matris ab originali debito Immunitate*. Lugduni per Iacobum, Mattheum & Andream Proſt, an. 1630. in 4.

Sacrum Convivium, *ſeu de frequentia & uſu Euchariſtiæ*. Coloniæ apud Ioannem Kinckium 1632. in 4.

IOANNES PETRVS FONTANELLA, Catalanus, Iuris utriuſque Doctor, & in Barcinonenſi Curia Patronus cauſarum celeberrimus, editus eſt in oppido *Olot* Vicenſis diœceſis anno MDLXXVI. & inter Honoratos, ut vocant, cives Barcinonenſes olim albo adſcriptus. Legatus urbis ſuæ & Principatus in Curiam venit anno MDCXXI. ut ipſe de ſe *De pact. nuptialibus* ſcribens clauſ. X. gloſ. unica num. 35. refert; magnáque nominis celebritate & famâ, quam doctiſſimis lucu-

lucubrationibus in vulgus editis, quæ hodie extant, mirificè augebat, charus omnibus vixit. Et niſi in tempora incidiſſet turbatæ, diſciſſæque miſerabiliter reipublicæ, cujus æſtu inter primos fuit abreptus, ſecundiore adhuc famâ nomen ſuū immortalitati commendaviſſet. Creatus enim tempore eo, quo Veleziorum Marchio cum regio exercitu Barchinonenſis urbis inſtabat mœnibus, ſummus ejuſdem urbis Prætor (*Iuratum in capite* vocant) magna pars enatarum inde turbarum, præfractæque civium contumaciæ fuiſſe dicitur. Nemo tamen æqualium hujus temporis doctrinæ ejus præſtantiam non ſummis laudibus extollit; quorum laudatorum Catalogum Ioſephus Fontanella filius in Galliis nunc exul, *Deciſionum*, quarum jam meminimus, editioni adfixit. Opera ejus hæc ſunt;

De Pactis nuptialibus, ſive Capitulis matrimonialibus Tractatus; duobus tomis. Prior nuptialia pacta, quibus parentes filio uxorem ducenti, poſterior ea, quibus filiæ nubenti proſpicere ſolent, comprehendit. Barcinone 1612. in folio. Genevæ 1638. in folio. Venetiis apud Bertanos 1645. fol. Genevæ iterum 1659. in folio.

Sacri Senatus Cataloniæ Deciſiones; duobus voluminibus. Barcinone apud Petrum de la Cavelleria 1639. & 1645. in fol. Prius eorum Venetiis quoque 1640. Genevæ demum utrumque 1662. in folio.

Parare ſe non uno loco ſcripſerat, *Teſtamentum illuſtratum*.

IOANNES PETRVS GVTIERREZ, Sacerdos ordinis Alcantaræ, Philippo II. Regi Hiſpaniarum à ſacris, primúſque Sacriſta, edidit, ab Arnoldo Vvione eo nomine laudatus libro I. *Ligni vitæ* cap. LXXXIV. vernaculè, ut ſuſpicor,

Del Origen *de Alcantara*. Matriti apud Alphonſum Gomez 1576. in fol.

IOANNES PETRVS DE PATOS, Cæſaraugustanus, ut inſcribitur, Miles, & Iuriſconſultus, librum edidit -

In Obſervantias & Fora regni Aragonum; qui cum aliis aliorum antiquiorum ſcholiis M. S. adſervabatur in Bibliotheca Antonii Auguſtini Tarraconenſis Præſulis: ut videre eſt in ejus *Catalogo*, Latino ſcilicet M. S. codice CCCCXLII.

IOANNES DE PINA, Matritenſis, Ieſuitarum ſodalis, Rector olim collegiorum *de Almonacir & S. Clementis*, qui anno elapſo MDCLVII. in Matritenſi admodum ſenex commorabatur, ſcripſit doctè -

Commentarios in Eccleſiaſticum; tomis V. Lugduni apud Iacobum, Andream, Mathæum Proſt 1627. in folio.

Protologiam ejuſdem *de Beata Virgine Maria*, vidit M.S. *Petrus de Alva* Franciſcanus, de qua in *Militia Conceptionis*.

IOANNES DE PINA, Notarius, ut credo, Matritenſis, ſcripſit varia, ſcilicet -

Novelas y Comedias. Matriti anno 1624.

Varias fortunas *y verſos*. Ibidem anno 1627.

Epitome *de Fabulas antiguas*. Ibidem anno 1635.

F. IOANNES DE PINEDA, Medinæ-campi nobiliſſimo Caſtellæ veteris oppido natus in Minorum familia, provinciáque priùs Sancti Iacobi, poſtmodum Conceptionis, præterito ſæculo, ſacræ, profanæque eruditionis laudem ſingularem laborioſiſſimis editis in publicum Chriſtianæ Philoſophiæ atque univerſalis Hiſtoriæ monumentis collegit. Deſideratur in eo tamen à doctioribus cum ſtyli elegantia, quam adhibere minùs curavit rebus omninò intentus, tum Hiſtoricorum veterum, Beroſique & aliorum ab Annio Viterbienſi in lucem editorum, quos eruditi omnes reſpuunt, maturius examen. Edidit nempe -

La Monarquia Eccleſiaſtica, *o Hiſtoria univerſal del Mundo*; XXX. libris, quatuórque voluminibus diviſam. Salmanticæ 1588. in fol. Barcinonéque 1594. fol. apud Iacobum Cendrat. Quintum volumen elenchus conficit.

Agricultura Chriſtiana, *que contiene XXXV. Dialogos familiares, donde ſe trata muy varia, provechoſa y apacible doctrina*; duobus tomis. Salmanticæ apud Petrum de Adurze & Didacum Lopez 1589. in quibus (ait Vvaddingus) *quidquid ad animum Chriſtianè excolendum expectet, artificiosè, miráque eruditionis & rerum varietate intexit*.

Hiſtoria maravilloſa, *de la Vida maravilloſa y excelencias de S. Iuan Baptiſta*. Salmanticæ apud Gaſparem de Portonariis 1574. in 4. Barcinone 1596. in 4. Medinæ campi 1604.

Ex antiquo libro M. S. lucem vidit Pinedæ curâ libellus, qui vulgò circumfertur hác inſcriptione,

El Paſo honroſo *defendido por Suero de Quiñones*. Salmanticæ 1588. in 8. apud Cornelium Bonardi.

Alia tribuit noſtro Lucas Vvaddingus de *Scriptoribus ordinis Minorum*, quæ lucem deſiderant; nempe *Chiliadas univerſi*, carmine Hiſpano, duobus tomis: *Hecatompæon*, ſive *magnum opus Latinorum ſermonum*, totidem tomis; quæ duo opera ipſe appellat author in præfatione Agriculturæ; *Chriam Philothimicam adverſus ambitioſos*; Librum *contra peccata & errores linguæ*; *Miſcellanea diverſa*; *Commentaria in X. primos Davidis Pſalmos*; *in Threnos Ieremiæ*: *Eptamæneum præludium ad expli-*

explicationem Decalogi; *Pentalogum juniorum Prædicatorum*, *Convivium nobilium*; *Viſionem delectabilem carmine Hiſpanico cum gloſſis*; *Alveola IV. locorum communium diverſarum materiarum*; *Commentaria in Metaphyſicam.* Hæc Vvaddingus. Adjungit Antonius Daza IV. parte *Hiſtoriæ ordinis Minorum* lib. IV. c. XIV. *Commentaria in Symbolum S. Athanaſii*; obſervátque omnia ejus commentaria, deducto calculo, ſex millia octingenta viginti ſex papiraceæ chartæ folia implere. Deceſſit octogenarius, jacétque in patrio ſui ordinis monaſterio.

IOANNES DE PINEDA, Hiſpalenſis, nobili loco natus, in Societate Ieſuitarum, cui ſalutis anno MDLXXII. accenſeri voluit, omnigenâ doctrinâ ſic profecit, virtutúmque omne genus coluit, ut patriæ ſuæ, ac ſodalitati clariſsimæ immortale quoddam decus atque ornamentum pepererit. Virtutes celebrat *Ieſuitica Bibliotheca* author. De ſtudiis verò ut referamus, quæ in primis huc pertinent, ephœbus adhuc, necdum Sacerdos Philoſophiam docuit Granatæ, poſteáque Hiſpali, Theologiam item D. Thomę Cordubæ; necnon & Sacræ Scripturæ libros decem & octo integris annis, cùm Cordubæ, tum Hiſpali, tùm Matriti ſodalibus expoſuit. Præfuit Hiſpalenſi domui Profeſſæ, collegióque à fratre in eadem urbe fundato. Præterea Romam venit provinciæ ſuæ Bæticæ Procurator, ubique & apud omnes ſingularis doctrinæ atque exquiſitæ eruditionis famam ſibi comparans. Nam & Eboræ in Academia, cùm illàc tranſiret, ſolenni oratione fuit ſalutatus, inſcriptúmque parieti ad poſterorum memoriam, *Hic Pineda fuit*. Lucubrationes ejus doctiſſimæ omnes produnt authoris ſui dotes animi ſingulares, quibus inſtructus ad ſcribendum acceſsit, ingenium capax & acutum, inexhauſtam eruditionem, omniúmque ferè librorum notitiam, trium linguarum Latinæ, Græcæ, Hebraicæque non vulgarem cognitionem, ſubactum pertinaci Sacrarum Literarum, veterúmque omnium Patrum ac profanorum Scriptorum lectione animum, rarámque in enodandis & eruendis Bibliorum ſenſibus dexteritatem. Opera hæc ab eo habemus;

Commentariorum in librum Iob, adjunctâ ſingulis capitibus ſua Paraphraſi, quæ & longioris commentarii ſummam continet, tomos duos. Prior Matriti editus fuit ann. 1597. poſterior 1601. in folio; Hi ſubinde Coloniæ apud Antonium Hierat 1600. Venetiis, Antverpiæ anno 1609. recusi ſunt.

Salomonem prævium, ad commentarios ſcilicet ſuos in Salomonem, ſive De rebus Salomonis lib. VIII. Lugduni 1609 in fol.

Commentariorum in Eccleſiaſten, duos tomos. Antverpiæ apud Belleros anno 1620. in folio.

Prælectionem ſacram in Cantica Canticorum, quâ nomine Theologici gymnaſii accepit Hiſpali Cardinalem de Guevara hujus urbis Præſulem, cum collegium Societatis inviſeret. Hanc vulgarem vidimus Hiſpali apud Clementem Hidalgo 1602. in 4.

Indicem expurgatorium librorum, vaſtæ molis, & ſtupendæ lectionis opus, authoritate S. Inquiſitionis Hiſpanæ editum, ſemélque, atque iterum auctum; quem illi laborem D. Antonius Zapata S.R.E. Cardinalis, ſupremus Fidei apud nos Cenſor, ſuo, totiúſque ordinis nomine gratulatus eſt per epiſtolam. Prodiit 1640. in fol. Matriti.

De C. Plinii loco inter eruditos controverſo ex lib. VII. Cap. L. Atque etiam morbus eſt aliquis per ſapientiam mori; & minutiora aliqua in amicorum gratiam.

Hiſpana hæc.

Memorial *de la Santidad y Virtudes de D. Fernando III. Rey de Caſtilla y Leon*. Pro quo Philippus Rex noſter Catholicus propriis literis ei gratias egit; deſignavitque Pinedam oratorem ſuum ad Summum Pontificem, ut ejuſdem Sancti Regis canonizationem procuraret; niſi ætas & alia privata incommoda obſtitiſſent.

Sermon *de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora*; ſimúlque

Advertencias *del Privilegio XI. de los del Señor Rey D. Iuan el Primero de Aragon en favor de la fieſta de la Concepcion de Nueſtra Señora, con una Conſtitucion de Cataluña, y otro Fuero de Aragon del Señor Rey D. Iuan el Segundo en la miſma materia*. Hiſpali 1615. in 4. Poſtea ſuppreſſo nomine.

Memorial de reſpueſtas *a las opoſiciones que ſe hazen contra el Privilegio del Señor Rey D. Iuan el Primero de Aragon*.

Oracion funebre *en las exequias de Doña Luiſa de Caravajal* (quæ Londini Anglorum deceſsit anno MDCXIV. eximiæ ſanctitatis ac zeli Heroina) *que ſe dixo en el Colegio Ingles de la ciudad de Sevilla*.

Poſthumum reliquit, non tamen omninò expolitum,

Inſtrumentum Domus Sapientiæ; ſeu ſacram æquè ac variam ſupellectilem Sacris Scripturis apparandis, adornandis, inſtruendis, pro dignitate tractandis neceſſariam, XIV. libris expoſitam.

Deceſſit ſexto Kal. Februarii an. Chriſtiano MDCXXXVII. ætatis ſuæ LXXX.

D. IOANNES DE PINEDA HVRTADO DE MENDOZA, Clementinus Bononiæ ſodalis in collegio Hiſpanorum, Canonúmque veſpertinus in Academia ejuſdem urbis Profeſſor, in regno Neapolitano generalis fuit copiarum militarium Iuridicus, ac Vicariæ Curiæ criminalis Iudex. Scripſit

Prolem Aegidianam.

De quo opere nil aliud ſcio.

IOAN-

IOANNES PINTO RIBEIRO, Luſitanus, Iuriſconſultus, non vulgariter laudatus doctrinæ atque eruditionis merito ab Antonio Brandaõ Ciſterc ienſi in Præfatione ſuæ continuationis *Monarchiæ Luſitanæ*;dum Brigantinus Portugalliæ non bono jure dominaretur, ſcripſit libellum, quem Italicâ linguâ vidimus Romæ,

Anotomia *delli regni di Spagna, nella quale ſi dimoſtra l'origine del dominio, la dilatatione delli Stati, la ſucceſſione delle linee de i ſuoi Rè*: ſimúlque -

Diſcorſo *dell' uſurpatione, retentione, e riſtoratione del regno di Portogallo*. Oliſſipone apud Sancium Beltrandi 1648.4. Luſitanè-

Preferencia *das Letras as Armas*. Hunc Tractatum laudat Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die IV. Iunii pag. 542.

Senatorem ſe Concilii Cameræ ipſe inſcribit;confeciſſéque eum *Commẽtarios ſobre Luis de Camoẽs* Brandanus idem eo loco refert.

F. IOANNES PINTO DE VICTORIA, Luſitanus, patria ex *Madera* Luſitanæ ditionis in Oceano Inſula, Carmelitarum habitu in Valentia urbe ſuſcepto, *Præfectus* hanc domum, imo & Aragoniæ provinciam aliquando gubernavit, Bæticámque cum poteſtate Viſitatoris luſtravit, Doctor Theologus. Scripſit de rebus domeſticis -

Gerarquia Carmelitana *y gloria de los Santos del Monte Carmelo, con Sermones para los dias de ſus fieſtas*: ſcilicet priorem partem. Valentiæ 1616. in 4. apud Ioannem Chryſoſt. Garriz.

Vida *del Venerable P. M. Fr. Iuan Sanz del orden de Nueſtra Señora del Carmen*: ſimúlque -

Vida *de las hijas eſpirituales del Venerable Padre Fr. Iuan Sanz*. Item -

Vida *del Principe de Macedonia Pedro Angelo Zernobichio, o Fr. Angelo Religioſo del Carmen*. Ibidem 1612. in 8. apud Chyſoſtomum Garriz.

Inter vivos eſſe deſiit Valentiæ anno MDCXXXI. nondum abſolutus Aragoniæ provinciæ Præfecturâ.

D. IOANNES PIZARRO DE ARAGON *Truxilii* ortus, Calatravenſis eques, ingenuâ eruditione, moraliſque doctrinæ præceptis eleganter inſtitit in eo libello, cui ita inſcripſit,

Diſcurſos de la Raçon. Matriti 1629. 8. Hæ ſunt epiſtolæ quorumdam vitiorum ad virtutes, harúmque invicem ad vitia mutuò datæ, ſtylo nempe rationis exaratæ. Navabat in alio libro operam, cùm hos diſcurſus emiſit foràs, ſic indigitato, *Erudicion de Reies y privados*.

F. IOANNES DE LA PLATA, Hiſpalenſis, Carmelita, ordinis ſui Eccleſiaſtes & Chronographus, edidit -

Defenſorio *de la Antiguedad, Legiſladores y Santos de la ſagrada Religion de Nueſtra Señora del Carmen de la antigua obſervancia*. Hiſpali 1639. in 4.

Defenſivo *contra el freneſi de Portugal*; ſed ſuppreſſo nomine. Compluti 1641.

Paulò poſt transfretavit in Americam cogitans neſcio quid de *Cantabrorũ Hiſtoria*.

IOANNES PLAZA, domo ex *Medina-celi* oppido, Ieſuitarum ſodalis eximię morum ſanctitatis, obiit Mexici Novæ Hiſpaniæ anno MDCII. ætatis LXXV. cùm inter alia edidiſſet Concilii Provincialis Mexicani juſſu,

Cathecismum, quo rudimenta Chriſtianæ religionis teneræ ætati traderentur.

F. IOANNES POIG, neſcio cujus familiæ religioſæ ſodalis, edidit ſic inſcriptum opus,

Del Maior *del Cielo*. Cæſarauguſtæ anno 1615.

IOANNES POLANCO, Burgenſis, Romæ ingreſſus Ieſu Societatem an. MDXLI. cùm adhuc Pater Ignatius in vivis ageret, Patavíúmque deſtinatus pro capiẽda Theologorum doctrina, fructuoſiſſimum ſe ſe in omnibus novæ ſodalitatis operarium exhibuit. Tribus namque Præpoſitis generalibus, Ignatio nimirum, Iacobo Lainio, & Frãciſco Borgiæ à ſecretis, à conſultationibus, & ut dici ſolet, pedes & manus fuit. De quo plura *Societatis Bibliothecæ* author. Scripſit-

Directorium ad Confeſſarii & confitentis munus rectè obeundum anno 1554. quod editum ſępius indidem fuit; Venetiis quidem per Iacobum Leonium 1574. in 12. & alibi. Recoctum Paderbornæ vidimus 1617. in 8. Italicum autem operâ Ioannis Mariæ Tartia Venetiis apud Damianum Zenarum 1579. Illiricè quoque vertit, charactcréque Latino edidit Simon Budinæus Iadrenſis Romæ typis S. Congreg. de Propaganda Fide. 1636. in 8. Gallicè item prodiit Lugduni ex officina Nicolai Choquenot 1598. in 16.

Doctrinam Chriſtianam; Italicè Venetiis apud Franciſcum Pampazzetum 1570. in 16.

De ſeptem Peccatis mortalibus.

De Humilitate item paulò ante mortem aptiſſimè ac luculenter ſcripſiſſe eum *Bibliotheca* ait Scriptor.

Extat quoque inter opuſcula *Pro Sodalitate B. Virginis*, ejus -

De modo orandi, & pſallendi cum fructu, libellus; quod Ant. Poſſevinus in *Apparatu ſacro* refert.

Conſtitutiones Societatis Ieſu à S. P. Ignatio Hiſpanè conſcriptas latinè vertit.

Induſtrias quoque quaſdam edidit ejuſdem B. Patris juſſu ad uſum doctrinámque operariorum,

riorum, qui in miſſionibus verſantur: ut refert Bernardus de Angelis in Præfatione ad *Induſtrias P. Claudii Aquavivæ*. Scripſit præterea, ut refertur in eadem *Bibliotheca*, Tractatum ſanè præclarum hoc titulo,

Induſtriæ ad vitam ſecundum triplicem conatum, ad Deum eundi, ad noſtra exeundi, ad Deum redeundi. Reperio etiam Ioannis Polanci nomine inſcriptum.

Methodum ad eos adjuvandos, qui moriuntur. Qui & Maceratæ per Sebaſtianum Martellinum 1575. in 12. & Romæ per Victorium Alianum 1577. in 12. editus fuit.

Deceſſit è vita ſexagenario major XXI. Decembris MDLXXVII.

F. IOANNES PONZE, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, cœnobiorum Conchenſis, Burgenſis & Salmanticini, aliorúmque Præfectus, S. T. Magiſter, vitæ ſanctimoniâ ſpectabilis, ſcripſit, uti domeſtici docent,

Iardin de Monjas.

Del Santuario inſigne *de Nueſtra Señora de Texeda*; & alia pia opuſcula,

D. IOANNES PORTER, Aragonius, dedit foras libellum.

De Vera Oboli ſignati Aragonii æſtimatione. Cæſarauguſtæ 1616.

F. IOANNES DE PORTVGAL, Luſitanus, ordinis S. Dominici, Viſenſis in eo regno Epiſcopus, ſcripſit.

De Spiritu ſancto; tomis duobus. Conimbricæ apud Didacum Gomez de Loureiro 1644. Laudat Ioannem de Portugallia Comitis Vimioſi filium Alphonſus Fernandez, ejúſque erudita *Commentaria ad Primam Partem S. Thomæ*; eumdem forte cum noſtro.

F. IOANNES PRVDENTIVS, Cæſarauguſtanus, Mercenariorum, quos vocant, fratrum ſodalis, in Complutenſi Academia primarius Theologiæ Profeſſor inſigni doctrinâ, ſingulari memoriâ, & promptiſſimâ, etiam ex tempore, Latinæ linguæ uſu & eloquentiâ præditus; ſcripſit.

De Incarnatione Verbi, in Tertiâ Partem Sancti Thomæ. Lugduni 1654. in fol. & alia, quæ in ſchedis remanſerunt. Obiit namque poſt annum MDCLX.

F. IOANNES DE LA PVENTE, domo ex urbe Pincia veteris Caſtellæ, Dominicanorum ſodalis, Hiſtoricen & ſacras literas egregiè calluit, judicio uſus limato & ſolido. Quare Philippus III. Rex Catholicus deſtinavit eum rerum ſub ejus imperio geſtarum enarratorem. Hoc munere functus fuit non minùs ſub Philippo IV. ad Sancti Thomæ collegium Matritenſe, cui & præfuit, Fidei rerum apud Sancti, ut vocant, officii Iudices interim cenſor. Publicavit ingentis operis volumen primum, quod ſequi debuerunt alia tria; ſcilicet.

La Conveniencia *de las dos Monarquias Catolicas, la de la Igleſia Romana y la del Imperio Eſpañol; y defenſa de la precedencia de los Reies Catholicos de Eſpaña a todos los del Mundo*. Matriti. 1612. in folio.

Scio interceſſiſſe Patris ſecundæ publicationi neſcio quam Senatoris regii, cui hæc cura injuncta fuit, pertinaciam, ſive ſuperſtitionem haud permittendi in vulgus ire quidquid author adverſus ſuppoſititium Scriptorem *Dextrum*, hujúſque farinæ alios liberè, doctéque in eo volumine conſignaverat. Quo ut librum multaret, morigerum ſe præbens illius conſilio, cenſuræque, perſuaderi numquã voluit. Videndus de Pontano noſtro Joannes Lopez Epiſcopus Monopolitanus IV. Parte *Hiſtoriæ ordinis Prædicatorum* Lib. III. cap. LVIII. & LXII. Neſcio an hujus ſit libellus ſic inſcriptus *Arbol de la Vida*, editúſque Compluti 1572. in 8.

F. IOANNES DE QVIÑONES, Mexici Novæ Hiſpaniæ natus, Eremitarúmque ordinem profeſſus, vir pius, ſcripſit linguâ Tagallicâ, ut author eſt Ioannes Grixalva in *Chronico Neo-Hiſpanienſi Auguſtiniano*,

Arte y Vocabulario *de la lengua Tagalica*.

D. IOANNES DE QVIÑONES DE BENAVENTE, patriâ ex oppido *Chinchon* agri Toletani, poſt aliqua exercita jus populis dicendi munera, in collegio tandem Iudicum, qui criminalibus negotiis in Curia præſunt; Regémque comitantur (*Alcaldes de Caſa y Corte* vulgo appellamus) diu ſedit magna cum laude; uſque ad obitum ſcilicet. Delectabatur variâ lectione, librariâ ſupellectile affatim dives. Cujus rei opuſcula ab eo typis edita non obſcuri ſunt teſtes. Scripſit namque.

Tratado *de las Langoſtas*. Matriti anno 1620. in 4.

Diſcurſo *de la Campana de Vililla*. Matriti 1625. in 4.

Diſcurſo *contra los Gitanos*. Ibidem 1631. in 4.

Tratado *del Carbunco, donde ſe tratan ſus virtudes, y de las otras piedras, que eſtavan en el Racional del Sumo Sacerdote*. Matriti anno 1634. in 4.

Explicaciones *de unas monedas de oro de Emperadores Romanos, que ſe hallaron en el Puerto de Guadarrama*. Ibidem 1620. 4.

Suceſſo *de la batalla memorable de Pavia*. Ibidem 1634. in 4.

Apologia *contra los Indios*.

Falſedades *de Miguel de Molina*. (hic falſarius fuit inſignis, qui ſuſpendio vitam finivit) Matriti 1642. in 8.

Del Monte Veſuvio. Ibidem anno 1632. in 4.

Diſcurſo *ſobre la Carta, que la Mageſtad del Rey D. Felipe IV. eſcriviò a las ciudades, Grandes y Titulos de ſu reino a la entrada en el gobierno de ſus reinos*. Erat M. S. in Bibliotheca Olivarienſi.

Diſputa Politica, *que conſta de ſeis Orationes, en que ſe trata de como ſe a de hazer la guerra felizmente*, ex Latino Nicolai Vernulæi in Hiſpanum vertit ſermonem, Matritique publicavit 1644. in 8.

Memorial *a la Inquiſicion ſobre un Indio que tenia menſtruo*. in 4.

Corografia *de Lerida* . . . . . . & neſcio an alia. Deſiit inter vivos eſſe ante annum MDCL.

IOANNES DE QVINTELA LEDESMA & BRACAMONTE, Segovienſis, vulgavit-

Letras divinas; vario carminis genere. Matriti apud Thomam Iunti anno 1623. 8.

F. IOANNE DE QVIROS, Minorita, Theologiæ Lector emeritus, Pater, ut vocant, provinciæ Bæticæ, Indiarúmque Vicecommiſſarius generalis, edidit-

Roſario Inmaculado *de la Virgen Santiſſima y maiores teſtigos de ſu originea gracia*. Hiſpali 1650. in folio.

Marial, *ò ſecundo tomo de los myſterios y glorias de Maria*. Hiſpali 1651. fol.

IOANNES DE QVIROS, unus ex Parochis almæ Eccleſiæ Hiſpalenſis Metropolitanæ, luſit ſeriò-

Chriſtopatia; *o Paſſion de Chriſto Nueſtro Señor*, ſeptem Canticis. Toleti apud Ioannem Ferrer. 1555. in 8.

F. IOANNES DE RADA, Aragonius, Tauſtenſis, ex ordine Seraphico, princeps in Salmantina Ordinis ſui domo ſacræ ſcientiæ Profeſſor, propter excellentiam doctrinæ, ut refertur, Romam fuit accerſitus, quò in ancipiti illa de Auxiliis divinæ gratiæ controverſiâ inter Dominicanos & Societatis Patres excita conſultor eſſet. Romæ in comitiis ordinis generalibus Vltramontanorũ Commiſſarius, ut vocant, generalis renuntiatus, Clementi VIII. & Paulo V. Clementis ſucceſſori gratus valde extitit, doctrinæque, ac ſubtilis admodum ingenii, modeſtiæque & gravitatis nomine maximi habitus. Conſequutus inde eſt Tranenſem Archiepiſcopalem ſedem in regno Neapolitano. At cum Philippus Rex III. ad Pactenſis in Sicilia Epiſcopatus obeundum officium eidem Paulo Pontifici ſolito more commendaſſet, illéque cum retentione Archiepiſcopalis etiam tituli providiſſet eum hujus Eccleſiæ paſtorem pede nondum inſulæ illato in cœnobio ipſo Sancti Franciſci de Paula Calabriæ provinciæ magno omnium dolore inter vivos verſari deſiit V. die Ianuarii anni MDCVIII. Scripſerat Salmanticæ, atque ediderat-

Controverſias Theologicas inter S. Thomam & Scotum; duabus partibus. Salmanticæ 15. . ., & 1599. folio. Venetiis 1598. in 4. Pariſiis apud Arnaldum Sittart 1589. in 8. Coloniæ 1616. in 4. Item Venetiis eodem anno.

Ab his, quæ ex Luca Vvaddingo deſumpta ſunt, variat aliquantulum Vincentius Blaſcus Lanuza in *Hiſtoriarum Aragonenſium* volumine altero lib. V. cap. XLIII.

IOANNES RAMIREZ, Toletanus, Compluti in Rhetorum gymnaſio Antonio Nebriſſenſi ſucceſſit, vir leni quâdam facundiâ, & ſtyli elegantiâ ac puritate excellens, tantâ verò probitate & in rebus domeſticis tractandis vigilantiâ, ut meritò frugi appellari potuerit. Multa ſcripſit, partim dialogis, in quibus ſcribendis multùm oblectabatur, partim oratione perpetuâ, fermè ad œconomicen cuncta pertinentia, quæ in lucem nondum venerunt. Alebat domi adoleſcentes ingenuos, quos & moribus & literis probè inſtituebat. Hæc de eo totidem verbis Alvarus Gomezius *De rebus geſtis Ximenii* lib. III.

IOANNES RAMIREZ, ordinis Sancti Iacobi Sacerdos, Salmanticæ in collegio hujuſmet ſodalitatis ſplendido ac divite Iuri operam viginti quatuor annis laudabilem poſuit, creatus etiam Iuris canonici Doctor, ejuſdémque per octodecim annos, ſuſceptis quatuor per vices cathedris, Profeſſor. Iam Lucronienſis Inquiſitor factus edidit-

Expoſitionem Bullæ Alexandri III. De confirmatione ordinis Militiæ D. Iacobi; ad Philippum III. Regem. Burgis ex officina Ioannis Baptiſtæ Vareſii 1599. in folio.

Annumeratus aliquando fuit ſupremi Senatus Patribus, qui religionem tuentur. Nec non inter Burgenſis Eccleſiæ Canonicos eum numerat *Theatri Eccleſiaſtici* author Aegidius Gonzalez Davila.

F. IOANNES RAMIREZ, patriâ ex oppido *Morillo*, quod in *Rioxa* eſt, Dominicanus, Sac. Theol. Magiſter, eximiâ vitæ integritate probavit adeo ſe Philippo III. Regi, ut anno MDC. Guatemalenſis apud occidentales Indos Antiſtes ab eo nominaretur, ſed, ut decebat, invitus. Egerat olim ſubditæ illius gentis cauſam ad nos ex Indiâ ipſâ rediens, quo tempore libellum ſupplicem publicavit-

Advertencias *ſobre el ſervicio perſonal, a que ſon compelidos los Indios de la Nueva España*. Nec fruſtra; ſiquidem ſtatim de

non

non imminuendæ eorum libertate fuit proviſum. Scripſit item -

Campo florido, *exemplos de Santos para exortar a la virtud con ſu imitacion y exemplo*. Hic fortè liber aliàs audit, *Altar de las virtudes*, Madriti editus anno 1658. Obiit anno MDCIX. Cujus cadaver ſexennio jam exacto nil contraxiſſe corruptionis apparuit. Hæc Aegidius Gundiſalvi Davila regius Caſtellę & Indiarum Chronographus in *Theatro Indicarum Eccleſiarum*, præter domeſticos teſtes.

F. IOANNES RAMIREZ, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, ſcripſiſſe dicitur inſignem -

Regula Sancti Franciſci expoſitionem; quem laudat Ludovicus Mirandenſis, non Vvaddingus.

F. IOANNES RAMIREZ, Toletanus, ordinis Sanctiſs. Trinitatis, ſcripſiſſe dicitur -

Del Patrocinio *de Nueſtra Señora*.

IOANNES RAMIREZ DE ARELLANO ſcripſit -

Suma *de la Ortografia Caſtellana*. Antverpiæ apud Plantinum in 16.

D. IOANNES RAMOS DEL MANÇANO, Salmantinus, Franciſci regii Senatoris atque Indiarum olim Pro-præſidis, nunc Regis noſtri Caroli II. Præceptoris filius, fortis, ut cum Poëta dicam, creatus forti, Iuris libros paterno exemplo, non jejunè, ſed amœnioris totius doctrinæ tam ſacræ, quàm profanę collectis & ubique ſparſis floribus in Ticinenſi Academia, delatus cõ cũ patre Magiſtratus extraordinarii Mediolanenſis Præſide, quos Salmanticæ olim didicerat, explicuit exteris, Profeſſorem Legum primarium agens; ediditque ad ſpecimen ſui Iuriſprudentiæ ſtudioſis dandum -

Academica Analecta ex L. Αξιωσις *ſive Deprecatio XI. D. De Lege Rhodia de jactu*. in 4.

Tribonianum, *ſive errores Triboniani de Pœna Parricidii*. Mediolani 1659. in 4.

Creatus inde Fiſcalis Advocatus Mediolanenſis, poſteáque Senator, paulò poſt Matritum evocatur, ubi in Concilio regii patrimonii Senator quoque jus dixit ad obitus diem uſque, ſibi & aliis, ſi de re profanè loquimur, immaturi; quem contigiſſe credimus ſive Iulio ſive Auguſto menſe anno MDCLXVIII.

Delectabatur is non mediocriter Poëtico ſtudio, formabátque non inelegantèr aut ineruditè carmina vulgaris linguæ, quorum in primis laudatur Tragicomœdia hujus tituli,

Abides, *o el Paſtor regio*, ſub anagramatico nomine *Romani Sfortiæ Cuſani Academici Affidati Ticinenſis gymnaſii*, ſingularis genii atque eruditionis, nec vulgo ſcriptum opus: quod Franciſcus pater non invidebit forſan publicæ luci.

IOANNES RAPHAEL MOXIVS, vulgò MOX, Gerundenſis, Doctor Medicus, vulgavit -

Methodi medendi per venæ ſectionem morbos muliebres acutos, libros quatuor; quibus ſuccedit, *Spicilegium eorum, quæ à variis ſunt ſcripta de curandi ratione per venæ ſectionem febres, quas humor putreſcens accendit*. Coloniæ Allobrogum apud Samuëlem Criſpinum 1612. in 8.

IOANNES REBELLO, Luſitanus ex oppido *Prato* Lamecenſis diœceſis, Societatis Ieſu Sacerdos, vir pius, vernaculâ dedit linguâ Hiſpaniæ Caſtellanæ -

Hiſtoria *de los milagros del Roſario de la Virgen Nueſtra Señora*. Vliſſipone 1599. & 1617. in 8. ſive *Del Santo Roſario*. Eboræ 1599. 8. & 1600. tribus tomis apud Emman. de Lyra.

Dos Dialogos *de la Virgen Nueſtra Señora*.

Doctrina Chriſtiana.

Vida y Corona *de Chriſto Nueſtro Señor*. Oliſſipone apud Franciſcum de Lyra 1600. in folio: aliáque nondum edita.

Denatus eſt Eboræ XIV. Iulii MDCII. ætatis ſuæ LX. Ferdinandi Rebelli frater germanus fuit, de quo alibi egimus.

IOANNES REZIO DE LEON, ſcripſit, ut Antonius Leo ait in *Biblioth. Indica*,

Relacion y *deſcripcion de las provincias de Tipuane, Cunchos y Paititi* 1624. folio.

D. IOANNES DE REDIN, Pampilonenſis, Iuris Doctor, Pincianæ Curiæ tum cauſarum criminalium Iudex, tum civilium fuit, deinde Corunienſis urbis, Gallecizque totius Iuridicum conventuum Præfectus rexit. Nec non & apud Granatenſes eodem geſto munere, meruit tandem inter Fidei rerum ſummos Iudices ſuffragium ferre, indidémque ad ampliſſimum ordinem Caſtellæ Senatus, hoc eſt, ad ſupremum regni Magiſtratum, vocari. Quæ inter probitatis, miræque integritatis, ſolertiæque ac doctrinæ ad gerendam rempublicam, ſorique praxim utilis adepta fama, in excelſo eum, ſublimique loco apud æquales omnes conſtituit. Sed cùm talis vir ſacrorum adminiſtrationis dignus maximè videretur, à Philippo Rege II. immortalis memoriæ Pontificiam Tutiaſonenſis Eccleſiæ inſulam obtinuit, dum annus verteret ſuperioris ſæculi ſeptuageſimus ſeptimus. Emiſit in publicum -

De Majeſtate Principis Tracta-

 tum

tum Relectioni Proœmii Inſtitutionum Imperialium accommodatum; ad Carolum Principem Hiſpaniarum. Pinciæ 1568. in folio.

De Interdictis, alium Tractatum in ſchedis reliquit.

Abiit ad plures anno MDLXXXIV. Quē *meritiſſimum regium Conſiliarium*, indéque *integerrimum Præſulem* vocat Ignatius Lopez de Salzedo in *Addit. ad Bern. Diaz Praxim crimin.* c. LVIII.

F. IOANNES REDONDO, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit -

Tratado *de la limpiſſima Concepcion de la Virgen Santiſſima Madre de Dios, ſobre el Pſalmo XLVII.* Hiſpali 1616.

F. IOANNES DE RIBAS, Franciſcanus frater provinciæ S. Gabrielis, è duodecim unus, qui ſementem Evangelii apud infideles Indos reperti nuper orbis primi fecerunt, zelo ardens commiſſæ ſibi provinciæ utiliùs gerendæ conſcripſit Mexicano idiomate -

Chriſtianam Doctrinam, ſeu Cathecismum:

Dominicales per totum annum Sermones.

Dialogum devotiſſimum de vita hominis Chriſtiani. Nec non & ex Latino in eamdem linguam convertit -

Vitas Patrum Sanctorum: itémque *Vitas Patrum*, & ſuorum ſociorum, *qui primi lucem Evangelii his populis intulerunt.*

Tetzcucano in cœnobio curvatis prope lectulum genubus ſanctiſſimè expiravit, die Iunii XXV. anno MDLXII.

F. IOANNES DE RIBAS CARRASQVILLA, Dominicanus cœnobii Cordubenſis, edidiſſe fertur -

Defenſa *de la dotrina del Angelico Doctor mejor exequtada &c.* Madriti 1663. fol.

IOANNES DE RIBERA, Barcinonenſis author eſt -

Duarum Orationum, alterius *de Philoſophia laudibus*, alterius *in laudem Sancti Dionyſii Areopagitæ.* Barcinone anno 1578. in 4.

D. IOANNES DE RIBERA, Presbyter Hiſpalenſis, edidit -

Declaracion *del Credo y otras Oraciones.* Matriti apud Ludovicum Sanchez 1591.

Catecismo *de los Moros nuevamente convertidos.* 1599. 4.

D. IOANNES DE RIBERA, Petri Afan de Ribera Tarifæ Marchionis & Alcalitani Ducis, qui Neapolitanum regnum pro Rege adminiſtravit, filius nothos, germanum Chriſtianæ pietatis, virtutúmque ſacro Imperio dignarum exemplar, poſt gubernatam Pacenſem Eccleſiam, Valentinus Archiepiſcopus, ſimúlque Patriarcha Antiochenus, creatus fuit anno exacti ſæculi LXVIII, ætatis ſuæ XXXVI, cujus præcipuè impulſu memorabilis illa facta eſt è regno illo atque universâ Hiſpaniâ Mauriſiorum, hoc eſt, Mauri ſanguinis reliquiarum, expulſio, de quâ multi multa dicunt, atque inter alios Gaſpar Eſcolanus lib. X. *Hiſtoria Valentinæ* cap. XXVIII. & ſequentibus. Edidit Franciſcus Scriva Ieſuita quidquid ab Archiepiſcopo in literas datum fuit ſuper hoc argumento, ſcilicet -

Inſtancia hecha *para la eſpulſion de los Moriſcos.*

Memorial *para lo miſmo.*

Sermon *que predicò luego que ſe publicò la expulſion.* Valentiæ apud Petrum Mey. 1612. in 4. Item prodierunt ab eo -

Conſtituciones de la Capilla y Colegio de Corpus Chriſti; quod ipſe erexit. Valentiæ 1605.

IOANNES DE RIBERA, Magiſter Theologus, laudatur, ut ſcriptor -

Declarationis Symboli Apoſtolorum, & Orationis Dominicæ, à F. Pedro de Alva in *Militia Conceptionis.*

IOANNES DE RIBERA, Americanus, in Nova Hiſpania natus, in Ieſuitarum ſodalitio Philippinis Inſulis, Manilæ uſque ad mortem permanens, illuxit ſplendore vitæ religioſæ ad amuſſim directæ: reliquítque -

Reſponſa moralia; quæ lucem hactenus non viderunt: præter -

Annuas literas Philippinarum à Ianuario MDCII. ad Iunium MDCIII. Italico ſermone Romæ editas anno 1605.

IOANNES DE RIBERA SAAVEDRA, Hiſpalenſis Curiæ in criminalibus cauſis Notarius, atque item regiarum Caſtellæ & Portugalliæ claſſium, optimo & raro laicis exemplo edidit -

Lecciones *para ſaber morir.* Hiſpali 1642. 8.

F. IOANNES DE RIERA, Majoricenſis, ordinis S. Franciſci, vir pius ac doctus, doctrinæ Raimundi Lulli civis ſui addictiſſimus; cujus cauſam Romæ multis annis defendit edito inſuper docto -

Tractatu, in quo reſpondet omnibus, quæ hucuſque objecta ſunt Raimundi doctrinæ. Palmæ Majoricarum 1627. in folio.

Deceſſit in Hibernorum ſeu S. Iſidori collegio Romano, uti Lucas Vvaddingus refert.

IOANNES RIPOL, Cæſarauguſtanus civis, Notarius, ſcripſit -

Dialogo *de conſuelo por la expulſion de los*

de los Moriſcos de España. Pampelone 1613. in 4. Hunc elegantiæ nomine Jectu digniſſimum Vincentius Blaſcus Lanuza *Rerum Aragonicarum* ſcriptor affirmat, commendans quoque facultatem authoris poëticam ſubliméque dicendi genus.

IOANNES ROA DE AVILA. Prior Caberi ordinis Canonicorum regularium D. Auguſtini, (uti refert Leo Allatius in *Apibus Vrbanis*) S. Theologiæ Doctor, edidit-

De Providentia Dei & Prædeſtinatione, libros III. ad Philippum Hiſpaniarum Principem. Matriti apud Petrum Madrigal anno 1591. in folio.

De Iuribus Principalibus &c. Ibidem in folio 1591. Ita Allatius. In Indice Tridentino librorum prohibitorum mentio fit *Ioannis de Roa Davila Apologiæ de Iuribus Principalibus defendendis & moderandis juſtè*. Attamen reperio in ſchedis ejus M SS. Barberinæ Bibliothecæ hanc notam. *Liber meus de Iuribus principalibus tempore Clementis VIII. incluſus fuit in Indice expurgatorio: at ipſe per ſententiam S. Officii Congregationis abſolutus fui ab omni ſuſpicione hæreſis in cauſa libri.*

Tabulas quinque de Annis Mundi, & ſucceſſionibus, & Genealogia Ieſu Chriſti. Romæ 1610. 4.

Apologiam pro Immaculata B. Virginis Conceptione. Bracciani apud Andream Phæū 1614. in 4.

Alia ejuſdem M SS. opera in Bibliotheeis ſervari Allatius adjungit, nempe,

De Poteſtate Eccleſiæ & concurſu poteſtatis Principum, tomos IV.

Apologias varias de materiis Theologicis.

De Immaculata Deipara Virginis Conceptione pleniorem Tractatum.

De explicatione divinorum myſteriorum Tractatum Logicum, Phyſicum & Methaphyſicum.

De Miſericordia actibus, eleëmoſyna, & correctione fraterna & judiciali.

De Cambiis & contractibus nummulariis.

De Aſtrologicis Theoricis & Iudiciis utendis & repellendis ſapienter. M. S. in Bibl. Barberina.

Reſolutio moralium materiarum pro confeſſione & miniſteriis eccleſiaſticis, & pro participantibus miniſteria; quæ ſcripta ibi adnotatur ab anno MDXCV. ad MDCVI. M.S. in eadem Bibliotheca eſt.

Reſolutionis controverſia Auxiliorum Compendium. in eadem Bibliotheca Barberina.

Reſolutionem veram & Catholicam de cauſalitate divina omnino perfecta, actuum humanorum ſervatâ incolumi libertate, Ibidem vidimus.

F. IOANNES DE ROBLES, Benedictinus monachus, Abbas Monaſterii Vincentio Martyri apud Salmanticenſes ſacri, vulgari linguâ convertit atque edidit-

La Regla del Glorioſo Padre S. Benito. Salmant. ex officina Alexandri de Canova 1571. 8. & ex Lucæ Iuntæ 1583. in 8.

F. IOANNES DE ROBLES, ordinis Prędicatorum provinciæ Caſtellæ, primúſque cœnobii S Geneſio ſacri Talaverenſis Carpentaniæ municipii alumnus, circa annum MDXXX. ſcripſit, Ioanne Marietâ in *Catalogo Scriptorum hujus ordinis* authore,

La Vida de F. Iuan Hurtado: item-

Las fundaciones de algunas caſas de la provincia de Caſtilla.

IOANNES DE ROBLES, Franciſci de Robles Minoritæ fratris aut cognati librum, *de Ratione accentuum omnium, ſeu dictionum linguæ Latinæ, Hebraicæque, & quarumdam Græcarum, præcipuè earum, quæ per Sacras Literas ſparguntur*, accuratè caſtigavit & auxit; cui ſuccedere voluit.

Copiam accentuum in Breviarium Romanum noviſſimum, & in Regulam D. Auguſtini, & in Officium additum Breviario Romano juxta ritum ejuſdem Patris Auguſtini. Toleti 1552. in 8. Berlangæque 1564. in 8.

IOANNES DE ROBLES, Prior, ut ſe vocat, & Vicarius Sancti Iuliani Complutenſis, interpretatus eſt, fortè ex Italico, ſiquidem editionem apud nos procuravit,

Vida y excelencia y milagros de Santa Ana, neſcio cujus Canonici regularis Brixienſis; Salmanticæ 1522. in 4. ſecundóque Hiſpali 1604. in 4.

IOANNES DE ROBLES CORVALAN, Presbyter, ex oppido *Caravaca* oriundus, S. Theologiæ (ut appellare amat Schola) Licentiatus, ſcripſit-

Hiſtoria del miſterioſo aparecimiento de la Santiſſima Cruz de Caravaca, e innumerables milagros, que Nueſtra Señora a obrado y obra por ſu devocion. Matriti 1615. 4. Hanc in compendium Latinum redegit Melchior Treviño Sacerdos Ieſuita apud Germanos, ediditque Auguſtæ Vindelicorum 1619. 4. Nec non & Gallica, ſive interpretatio, ſive, ſummarium prodiit Lugduni apud Guilielmum Barbier 1653. in 8. ut lego in Gallicis librorum his annis editorum catalogis.

IOANNES DE ROCHA, Luſitanus, Bracharenſis, Ieſuita, ſtrenuus Evangelii apud Sinas operarius, tranſtulit ejus gentis ſermone-

Doctrinam Chriſtianam, quam Marcus Georgius ejuſdem Societatis Luſitanieè formaverat.

D. IO-

D. IOANNES ROCHO DE CAMPOFRIO, domo ex *Alcantara* Extremaduræ oppido, atque ordinis, qui ab eo nomen habet, unúque ex militaribus eſt Hiſpaniæ, Sacerdos regularis, Iuriſconſultus, Doctórque Valentinus, Inquiſitor Apoſtolicus, necnon & rationum regiarum Concilii Præfectus, Zamorenſis, Pacenſis, Caurienſiſque ex ordine Epiſcopus, reliquit in ſchedis.

Tratado *ſobre que no devia efetuarſe el matrimonio de la Infanta D. Maria de Auſtria con el Principe de Galles*.

Diſcurſo *de lo mucho que conviene limitar en Eſpaña los eſtatutos de limpieça*. Obiit anno MDCXXXVII.

IOANNES RODRIGVEZ, Presbyter, ſcripſit.

Luz *de los myſterios ſoberanos del culto divino*. Matriti 1632. in 8.

IOANNES RODRIGVEZ, qui Bachalauri appellatione voluit dignoſci, author eſt ejus Comœdiæ proſâ oratione conſcriptæ, quam hoc titulo prænotatam legimus,

Comedia llamada Florinea, *que trata de los Amores del buen Duque Floriano con la linda, muy caſta y muy generoſa Beliſea*. Medinæ 1554. in 4.

IOANNES RODRIGVEZ DE LEON, cognomento apud nos Indicus, in regno enim Peruano eſt ortus, quippe Antonii Leonis germanus frater, quem à relationibus cauſarum diu habuit regius Senatus Indico-Matritenſis virum ſatis loco ſuo laudatum. Sacerdotiũ is *Tlaſcalenſis* Eccleſiæ Canonicum obtinuit, quod oppidum in Nova Hiſpania *Populi Angelorum* Chriſtianâ donatum eſt appellatione; Doctor Theologus, & Eccleſiaſtes probatus, hæc opera edidit;

La Perla, *vida de S. Margarita virgen y martyr*. Matriti 1629. in 4.

El Predicador de las gentes *S. Pablo, ciencia, preceptos, aviſos y obligaciones de los Predicadores Evangelicos con dotrina del Apoſtol*. Matriti 1638. in 4.

Panegyrico Auguſto *Caſtellano-Latino al Rey D. Felipe IV*. Mexici 1639.

Parecer *ſobre la ingenuidad del Arte de la Pintura*. Prodiit ſimul cum Vincentii Carducci Dialogis *de Pictura*. Matriti 1633.

Edidiſſe eum quoque *El Martyrologio de los que an padecido en las Indias por la Fee*, in *Theatro Eccleſiæ Angelorum Novæ Hiſpaniæ* refert Ægidius Gundiſalvi Davila regius Chronographus; item, *Relacion del viaje de los galeones de la real armada de las Indias el año de MDCVII. con deſcripcion de los puertos, en que entraron*: Antonio Leonio fratre teſtimonium præbente in *Bibl. Indica Occid.* Tit. XVI. Adſcriptam huic quoque video.

Quareſma *meditada en epigramas*: quæ fuit in D. Laurentii Ramirez de Prado Bibliotheca. Lego & ſub Ioannis Rodriguez nuncupatione opus.

Prudente Confeſor, appellatum, Valentiæque editum 1645. quod fortè alterius eſt.

IOANNES RODRIGVEZ DE PISA, Granatæ ortus, ut exiſtimo, in quâ urbe ſe Decurionatum pluribus annis geſsiſſe author ipſe eſt, ubi & in Prætorio ſeu Curia Senatorem egit; nomine ſuo inſcriptum voluit opuſculum, quo praxim Hiſpani Fori explicuit, ſub hoc nempe titulo,

Curia Piſana, cùm alibi ſæpe, tum Metinæ-campi anno 1548. apud Petrum de Caſtro, typis mandatam.

D. IOANNES RODRIGVEZ DE SALAMANCA, Eques D. Iacobi, Bononiæ ad S. Clementem ſodalis, Iuriſconſultus, in Mediolanẽſi Statu pluribus muneribus integrè geſtis, nempe Fiſcalis Advocati urbis Cremonæ, Auditoris generalis, Quæſtoris atque inde Præſidis extraordinarii Magiſtratus, Senatoris, ac Vicecancellarii, inter Patres demum ſupremi rerum Italicarum Concilii annumerari dignus eſt habitus. Scripſit.

De Præcedentiis, Tractatum in 4. Ex relatione Clementini hujus collegii Bononiæ urbis.

IOANNES RODRIGVEZ DE SOBARZO, *Eſquivienſis* è regno Toletano, Tertium Sancti Franciſci ordinem profeſſus, edidit.

Inſtruccion *de los Terceros hijos de S. Franciſco*. Matriti 1655. in 8.

Promiſit quoque is *Ordinis* ſui *Chronicon*.

IOANNES RODRIGVEZ DE VILLAFVERTE, Salmantinus, nobili loco natus, laudatur eo nomine quòd ſcripſerit.

Adiciones *ſobre el Arçobiſpo D. Alfonſo de Cartagena*, quo titulo appellat opus Ambroſius Morales lib. XIII. cap. I. Alibi tamen ſic inſcriptum legi; *Translacion de la Genealogia* (fortè *Anacephalæoſim* intelligit) *de D. Alfonſo de Cartagena, con notas*.

F. IOANNES DE LAS ROELAS, Hiſpali ex familia antiqua & nobili prognatus, Carmelitarum ordinem in patria profeſſus, S. T. Magiſter, tam collegium S. Alberti, quàm cœnobium ejus urbis, & fortè alias alibi domos rexit. Extat ab eo liber.

De la Hermoſura exterior *de la Virgen Nueſtra Señora*. Hiſpali 1621.

Obiiſſe creditur circa annũ MDCXXXII.

IOANNES ROIZ (alias RODRIGVEZ, quod idem eſt) GIRAÕ, Luſitanus, Ieſuitarum ſodalis, laudatur in *Bibliotheca* hujus religioſæ familiæ ut Scriptor.

Lite-

Literarum Iaponicarum plurium annorum ſcilicet MDCIV. V. VI. IX X. XI. XII. & XXVI. Vidimus nos eas, quæ datæ ſunt anno MDCVI. ad Præpoſitum gener. Cl. Aquavivam, Romæ editas Italicè anno 1610. apud Zannettum in 8.

D. IOANNES DE ROXAS, domo ex oppido *Rota Sancti Clementis*, Iuris utriuſque, ut ſchola dicere amat, Licentiatus, Valentiæ priùs, deinde in Siciliæ regno Inquiſitor Apoſtolicus ac religionis fuit vindex. Quem ob doctrinæ præſtantiam, morúmque gravitatem, integréque geſtum munus hoc pietatis, ornavit pòſt Summus Pontifex Gregorius XIII. commendante Philippo Rege Catholico, Agrigentinæ ejuſdem inſulæ ac regni Eccleſiæ paſtoralibus infulis. Hac tamen dignitate mactus intra annum obiit, anno ſcilicet MDLXXVII. aut ſequenti, ut in Rochi Pyrrhi *Notitia Siculorum Eccleſiarum* legimus. Doctè ſcripſit:

Singularia Iuris in favorem Fidei, hæreſiſque deteſtationem. Venetiis per Franciſcum Zilletum 1583. in folio.

Tractatum de Hæreticis, cum L. Analyticis aſſertionibus & privilegiis Inquiſitorum .... Venetiiſque ſimul cum ſuperiore opere 1585. in 4.

Epitomen omnium ſucceſſionum ex teſtamento & ab inteſtato, Iure communi, & regio. Valentiæ apud Petrum de Huete anno 1568.

Præter hos alium *de Differentiis inter cauſas civiles & criminales* à Ioanne Valero Segobricenſi adjutus, qui tandem Carthuſianus fuit monachus *Scalæ Dei*, librum à multis annis conſcribebat: cujus editionem eadem ipſa, quæ authorem extinxit, mors inhibuit. Salmanticæ olim noſter ad Divi Iacobi Conchenſe collegium fuit ſodalis, poſteáque Alvari Moſcoſi cùm in Zamorenſi, tùm in Pampilonenſi Epiſcopatibus Vicarius generalis, ut ipſe de ſe ſcribit *ſingulari* CIIII. num. 8. & 50.

F. IOANNES DE ROXAS, Toletanus, ordinis Sancti Franciſci provinciæ Caſtellæ, vernaculæ linguæ opus hoc, inſcriptum quamvis Latinè, dedit,

Commentariorum in concordiam Evangeliſtarum juxta tranſlationes literales, anagogicos, morales, & allegoricos ſenſus, tomos tres. Matriti apud Ioannem Cueſtam anno 1627. in folio.

IOANNES DE ROXAS, Toletanus, Societatis Presbyter, edidit ex Horatii Turſellini Latino idiomate.

Hiſtoria Lauretana *de las tranſlaciones, milagros, ſucceſos de la Santa Caſa de Nueſtra Señora de Loreto*. Matriti apud Petrum Madrigal 1609. in 4.

Parabat *de vita & morte Ieſu Chriſti* opus ingens, cui mors filum abrupit.

F. IOANNES DE ROXAS, Toletanus ordinis Sanctiſsimæ Trinitatis, S. Inquiſitionis Iudicibus à cenſura Theologica, ſcripſit:

Hiſtoria *y milagros de Nueſtra Señora de las Virtudes, cuia imagen eſtà en el convento de la Santiſſima Trinidad en Toledo*.

Refert Franciſcus à Ieſu Maria in *Catalogo ejus ordinis*.

D. IOANNES DE ROXAS SARMIENTO, Ioannis de Roxas primi Marchionis *de Poza* Marinæque Sarmiento Comitis *de Salinas & Ribadeo* natæ, filius, ſtudiis liberalibus ita incubuit, ut Epiſcopalibus infulis jam deſtinaretur, cùm Carolum Imperatorem aut Philippum Hiſpaniarum Principem in Belgium ſequutus Lovanii in Mathematicis Gemmæ Friſio operam dedit, avocatúſque ab ſtudiis aliis armatæ militiæ ſe ſe accinxit, Valentiæque in reditu uxorem duxit. Quidam in Thraciam profectum periiſſe commemorant. Inſtructiſſimam libris Bibliothecam reliquit, præſertim manuſcriptis. Hæc ferè Andreas Schotus in *Bibliotheca*. In mathematica profeſſione ſic bene horas collocavit, ut & in publicum emiſerit:

Commentarium in Aſtrolabium, quod Planisferium vocant. Lutetiæ Pariſiorum anno 1551. in 4.

Vidimus quoque Hiſpanum docti viri opuſculum, cujus hæc nota,

Oracion conſolatoria, *que D. Iuan de Roxas Sarmiẽto eſcrivió a la muy Illuſtre Señora D. Elvira de Roxas ſu hermana Marqueſa de Alcañizes*, Lovanii editam in officina Rutgerii Retzii 1544. in 8. Commendatur hæc Latinis elegantibus epigrammatis Ioannis Verzoſæ, Franciſci Gratiani Toletani. atque Alphonſi à Mendoza Auguſtiniani ſcriptis ſuis ſat noti.

IOANNES RVDOLPHVS A CORDVBA, Arevalenſis, Societatis Ieſu Theologus, ſcripſit:

Catenam Proonymam verſionum, gloſſematum SS. Patrum, veterum, & neotericorum Interpretum Hebræorum, Græcorum, Latinorum in IV. libros Regum ſive hujus operis tomum primum *cum Inſtitutionibus moralibus*. Lugduni ſumptibus Philippi Borde & ſociorum 1652. folio.

IOANNES RVFO GVTIERREZ, Cordubenſis, hujúſque nobiliſſimæ urbis, ut vocant, Iuratus, ingenio alacer ac diſertus vir, cujus epigrammata breviori carmine octoſyllabo ſententiarum aculeis innocenter armata ferè omnium illorum ore non cadunt, qui his non inutilibus nugis delectantur, quoties de ſimilibus jocis & facetiis recurrit ſermo.

ſermo. Scripſit puré ac perſpicuè de victoria navali ad Naupactum à Turcis reportata XXIV. librorum ſeu canticorum hiſtoriam, cui à Ioanne Auſtriaco Chriſtianæ claſſis ſummo Præfecto inſcripſit-

La Auſtriada. Compluti apud Ioannem Gratianum 1586. in 8. Necnon & ſcripſit-

Las ſeſenta Apotecmas *y otras coſas en verſo*. Toleti 1596. in 8.

D. IOANNES RVIZ DE ALARCON, Mexici, ut credo, apud Occidentales Indos natus, ex Hiſpania oriundus, comœdiarum author parentum memoriâ, inter eos, qui claſſem hujus artis ducunt, meo judicio annumerandus, & vix uni aut alteri puritate dictionis, urbanitatéque & copiâ atque inventione comparandus. Quæ ad hoc tempus editæ ſunt, duabus partibus prodierunt: è quarum numero ſunt. *Los ſavores del Mundo; La Induſtria y la ſuerte: Las paredes oien: El ſemejante à ſi miſmo: La cueva de Salamanca: Mudarſe por mejorarſe: Todo es ventura: El deſdichado en fingir*.

IOANNES RVIZ DE ALARCON, qui ſe in albo militari Colonellum, hoc eſt, legionis Tribunum appellat, manu exaratum reliquit opus, uti docet in *Bibliotheca Indica* Antonius Leonius Tit. IX. ſcilicet-

Hiſtoria *de la Guerra del Chile*.

IOANNES RVIZ DE ANGVLO, ex oppido *Martin Muñoz*, edidit-

Eſpectaculo de virtudes *y alabanza del hombre virtuoſo*. Matriti apud Antonium Gomez 1568. in 4.

IOANNES RVIZ DE AZAGRA, Aragonenſis, ut exiſtimo, Sereniſſimorum Rodulphi & Arnelli Bohemiæ Principum à ſecretis, qui ab æqualibus audit doctiſſimus & erudiriſſimus, minuta quædam elucubravit; nempe-

In Corippum Africanum Poëtam De Laudibus Iuſtini Iunioris notas breves; quibuſcum editus fuit in 4.

Verecundi Vticenſis Epiſcopi, alterum ex duobus libris metricis, quos Fęlix, ſive Anonymus author *de XII. Scriptoribus Eccleſiaſticis*, qui *Iſidoro*, & *Ildefonſo* ſubjici ſolet, ei adtribuit, *de Pœnitentia* ſcilicet, hoc initio, *Quis mihi maſta dabis lachrymoſis imbribus ora*, cum ſcholiis *Azagræ* noſtri penes ſe eſſe ſcriptum reliquit in notis ad *Luitprandi Chonicon* Era DCLXXXV. Hieronymus Romanus de la Higuera.

IOANNES RVIZ DE BVSTAMANTE, ſcripſit-

Formulas Adagiales *Latinas y Eſpañolas*, Cæſaraug. apud Stephanum de Naxera anno 1551. in 8.

Grammatica *en Caſtellano*: cujus meminit Palmirehus.

IOANNES RVIZ DE HERRERA, Toletanus, Religionis Sancti Mauritii & Lazari Miles, ſcripſit neſcio quid *in totam Bibliam*. *Expoſitionem* appellat Petrus Alva in *Militia Conceptionis*, manúque exaratam adſervari ait quinque voluminibus in Bibliotheca Sancti Didaci Complutenſis. Sed exemplum hoc eſt aliunde deſcriptum. Audi ſis Petrum Gonzalez de Mendoza, Franciſcanum, plurium Eccleſiarum olim ex ordine Epiſcopū; in *Hiſtoria Monaſterii Montis Celiæ*, ſive *de la Salceda* pag. 683. Qui refert inter M.SS. codices hujus monaſterii Bibliothecę ſacrorum Bibliorū opus extare duodecim non minùs ſátque corpulentis voluminibus digeſtum, òperâ *Ioannis Ruiz de Herrera*; quod ipſe opus à Complutenſi Academia adprobatum author obtulit Philippo Regi II. At cùm Garſias Loaiſa vir clariſſimus Philippi tunc Principis, deinde Regis III. Magiſter contenderet, id ut in Bibliotheca Scurialis oppidi & monaſterii manuſcriptum remaneret, author verò è contra ut typis ederetur, nihil tunc actum eſt, donec Philippo Rege defuncto, cùm ſpe ſuâ decidiſſet omnino Herrera, autographum obtulit monaſterio huic Salzedano; ejuſque exemplum quoddam eſſe in monaſterio S. Antonii de *la Cabrera*. Hucuſq; Petrus Gonzalez de Mendoza, non ſatis declarans, quidnam rei hoc ita mole vaſtum opus ſiet.

D. IOANNES RVIZ DE LAGVNA, Chinchoënſis, regius Mediolanenſis Senator, collegiique ampliſſimi Decanus, Ticini Prætor cum eſſet, edidit-

Ampliſſimæ quæſtionis ſalariæ Finarienſis inter regium Fiſcum & Sereniſſimam Rempubl. Genuenſem in ſupremo rerum Italicarum Concilio exagitatæ diſcuſſionem. Ticini 1633. in folio.

Deinde creatus jam in ſupremo Matritenſi rerum Italicarum laudato Senatu Fiſcalis Advocatus ſcripſit-

De origine, authoritate, dignitate, honoribus & privilegiis regii Fiſci Patroni; tum de Præcedentia illius adverſus Secretarios declarata. Mediolani apud Ph. Guiſulphum 1636. in 4.

Hiſpanicè quoque ab eo extant-

Compendio Hiſtorial *de la ciudad de Placencia en Lombardia*. Matriti anno 1635. in 4.

Diſcurſo *del derecho, que tiene ſu Mageſtad para ſabricar puerto en el Final, y de la neceſſidad de ſu fabrica, y conveniencias, que ſe ſeguirán*. Mediolani 1633. in 4.

Diſcurſos *ſobre el origen del Economado del Eſtado de Milan*.

IOAN-

IOANNES RVIZ DE SANCTA MARIA, Toletanus, reliquit M.SS. in 4.

Rimas varias. Vidit D. Thomas Tamajus.

IOANNES RVIZ DE SAA, Luſitanus, ſcripſit -

Anotaciones *al Conde D. Pedro de Portugal*. Hic liber eſt Genealogicus omnium aliorum princeps. M.S. fuerunt apud Gundiſalvum de Argote & Molina.

F. IOANNES DE SAGASTIZAVAL, in Bilbilitana domo Prædicatorum ſodalis, circa annum MDC. publicavit librum vulgari linguâ, ut ſcribit Alphonſus Fernandez,

Del ſanto Roſario *de Nneſtra Señora, ſus milagros, Breves y Indulgencias concedidas por los Pontifices*. Italicum hoc idem opus inſcriptum, *Eſſortatione alla ſanta divotione del Roſario della Madre di Dio &c.* editum eſt Florentiæ 1637. in 4.

IOANNES DE SAHAGVN, Doctor Iuris & Profeſſor Salmantinæ Academiæ, florentiſſimo ingeniorum tempore in paucis laudabatur, veſpertinis horis Pontificium Ius docens, in quo ſcripſit editurus, præter *Academicas ſolemnes prælectiones*, ſingularem-

Relectionem ad Caput ultimum de Sequeſtratione poſſeſſionis.

IOANNES DE SALAIA, Valentinus patriâ, Gallorum princeps gymnaſium Pariſios urbem petiit imbuendus Philoſophicis literis atque Theologicis. Quo loco uſum fuiſſe eum Ioannis Martini Siliçei egeni tunc atque alieno ære victitantis, poſtea apud nos ſumma honorum Eccleſiaſticorum faſtigia ob eximiam vitæ integritatem atque eruditionem promeriti famulatu, Silicæus ipſe ſuperbiæ ſecurus ex ſchedis propriâ manu exaratis non ignorare poſteros voluit. Suſcepto jam Doctoris pileo in patriam reverſus, demandatas ſibi partes ejus Theologiæ, cui ſchola ipſa nomen à ſe indidit, cives docendæ, ſummâ quidem doctrinæ atque ingenii exiſtimatione, lyceum ipſe adminiſtrans, diu tenuit: quem Petrus Antonius Beuterus ejuſdem urbis non inceleber Theologus inter hujus Academiæ principes viros alicubi cõmendat. Pietate verò ſpectatus non minùs quàm ſtudio ſacrarum literarum Salaja perpetravit tamen, quare ſubruſtici animi atque illiberalis, bonáque ſtudia averſantis nomine malè à poſteris audiret. Siquidem renaſcentis apud nos antiqui ævi contemplationis ætatem nactus, indignè ferens à Chriſtianis hominibus horridæ vetuſtatis rubigine obſitos lapides venerabundè tractari, antiquáſque inſcriptiones conſuli, velut piaculo exoneraturus urbem, ſuaſit ac perſuaſit credulis magiſtratibus, ut quidquid hujuſmodi monumentorum priſci ſæculi totâ urbe reperiretur, pontis cujuſdam, quæ de novo extruebatur, fundamentis ſubſternerent. Quod præpoſteræ pietatis conſilium viri illius gentis docti atque eruditione præſtãtes, in primiſque Petrus Ioannes Nunneſius Muſarum corculum referentes (ut Eſcolanus in *Hiſtoria Valentina* lib. IV. cap. XII. teſtis eſt) dolentiùs cõquerebãtur. Extat Salajæ noſtri-

Expoſitio in VIII. libros Phyſicorum Ariſtotelis cum Quæſtionibus ejuſdem ſecundum triplicem viam B. Thomæ, Realium & Nominalium. Pariſiis apud Emundum de Febura 1502. fol. Item Commentarius -

In Secundum librum Sententiarum ſecundum eorumdem triplicem viam; ad Carolum Imperatorem. Valentiæ 1531. in 4.

In Quartum volumen Sentẽtiarum quæſtiones, quæ in Valentino gymnaſio anno MDXXV & MDXXVI. dictavit. Valentiæ apud Ioannem Iofreu 1528. in 4.

In quo poſteriore commentario affirmat confectas habere ſe in *Summulas Petri Hiſpani*, atque *Dialecticam*, nec non & utramque *Ariſtotelis Philoſophiam, naturæ & morum* lucubrationes; quorum forſitan prelo mandata quædam hodie ſunt. Lucas Vvaddingus de *Scriptoribus ord. Minor.* agens Ioan. Zelaiam, qui *Quæſtiones* edidit *in Tertium Sententiarum*, laudat minùs rectè, ut videtur, Franciſcanis annumerans: quẽ à noſtro diversũ eur exiſtimabimus, quanquam hujus *in Tertium Sententiarum commentarii* mentionem nuſquam inveniamus factam. Alius antiquiórque noſtro eſt Ioannes Celaia, aut Salaia Caſtellanus, Divi Bartholomæi ſodalis apud Salmanticenſes, ſacræque Theologiæ Magiſter, atque Aſtrologiæ ibidem Profeſſor, qui floruit ante annum MD.

IOANNES DE SALAS, natus in oppido *Gumiel de Yzan* Oxomenſis diœceſis, Societatis Ieſu ſacerdos, Theologiæ ſacræ inter domeſticos plurium annorum profeſſionem exercuit, pluribus locis docens, Compoſtellæ, Barcinone, Salmanticę, Pinciæ ac Romæ tandem; unde revocatus animum ad ſcribendum appulit, deditque foras -

Diſputationes in Primam Secundæ D. Thomæ; tribus tomis. Primus complectitur *Quæſtiones* XLVIII. priores, Barcinone editus apud Gabriẽlem Graells & Gerardum Dotil 1607. fol. ſecundus XLI. *quæſtiones* ſequentes *uſque ad LXXXIX.* incluſivè; ibidem apud Sebaſtianum Mathevad & Laurentium Deu 1609. fol. tertius (quo ſibi præcipuè nomen peperit) *à quæſt. XC. uſque ad CVIII.* complectitur *Tractatum de Legibus*: Lugduni apud Ioannem de Gabiano 1611. in folio.

Poſthumi verò typis editi ſunt -

Tractatus quinque in Secundam Secundæ Sancti Thomæ: nempe *de Emptione & venditione; de Vſuris; de Cenſibus; de Cambiis;*

biis; de Ludo. Lugduni apud Horat. Cardon anno 1617. in ſolio.

Salmanticæ denatus fuit Septembri menſe anno MDCXII.

F. IOANNES DE SALAZAR, Naxarenſis, Benedictinus, Procuratorem Hiſpanæ Congregationis in Curia apud Pontificem egerat olim, ſcribens.

Arte de aiudar *à diſponer à bien morir à todo genero de perſonas*. Romæ 1608. in 4. Deinde, cum regeret Oberenenſem in Rioxę finibus regiam domum, edidit.

Politica Eſpañola, *que contiene un diſcurſo cerca de ſu Monarquia, materias de eſtado, aumento y perpetuidad*. Lucronii anno 1619. in 4. apud Didacum Mares.

D. IOANNES DE SALAZAR, Vbetenſis Eccleſiæ, quæ Dignitas eſt in Giennenſi ſacro collegio, Archidiaconus; indéque, ut fertur, Compoſtellanæ Canonicus, &, quod privilegium ſpeciale eſt hujus Apoſtolicæ Eccleſiæ, Cardinalis, edidit.

Tratado Apologetico *de la Venida y predicacion de Santiago Zebedeo Apoſtol en Eſpaña*. 1610. in 4.

IOANNES DE SALAZAR MVÑATONES, Eques ordinis S. Iacobi, Toparcha loci *de Alcolea de Torote*, Duci Vcedæ, cùm in Philippi III. Regis gratia floreret, à ſecretis, vir magnæ pietatis, judicii, atque rerum politicarum & militarium experientiæ, reliquit M.S.S.

Diſcurſos Politicos *o Fundamento de las Monarquias*; diverſis Tractatibus; qui ſunt *De la Verdad*; *De la Iuſticia*; *Del credito y opinion del Principe*; *Del zelo de la Religion*. Hóſque penes ſe habere ſcripſit ad me Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Hydruntinus D. Gabriel Adarzo de Santander cum hac authoris commendatione.

IOANNES SALGADO DE ARAVXO, Luſitanus, ex oppido *Monçon* diœceſis Bracharenſis, olim *Divi Laurentii de Souropirez*, dein *Pere* Abbas, Protonotarius Apoſtolicus, præter alia, quæ nondum, credo, emiſit in lucem, communis uſus fecit.

Ley Regia de Portugal. *Primera parte*. 1627. in 4. Matriti; ſive Ideam juſti Principis exemplis Regũ Luſitaniæ formatã.

Sumario: *de la familia de Vaſconzelos*.

Marte Luſitano.

F. IOANNES SALON, Valentinus, ordinis Minorum provinciæ hujuſmet regni, Hebrææ linguæ, atque item Aſtrologicæ rei in paucis peritus; Gregorii XIII. Papæ juſſu, cujus aſpiciis jam diu Romæ commorabatur, ſcripſit.

De emendatione Romani Kalendarii, & Paſchalis ſolemnitatis reductione, Tractatum. Florentiæ anno 1572.

Eſpejo Aſtrologico *para ſangrias, medicinas &c.* ad Medicinæ uſum. Barcinone 1578. in 8.

F. IOANNES SALVATOR, fortè Franciſcanus, laudatur apud Georgium Cardoſum in *Agiologii Luſitani* III. volumine die XXVI. Maji lit. C. ob ita inſcriptum opus,

Dichos y hechos *de los Varones illuſtres de la orden*; S. Franciſci, ut credimus.

F. IOANNES SALVATOR BAPTISTA DE ARELLANO, Franciſcanorum Tertii ordinis provinciæ Bæticæ ſodalis, ſcripſit, fortè urbem patriam adornans,

Antiguedades y excelencias *de la Villa de Carmona, y Compendio de Hiſtorias*. Hiſpali 1628.

Idémne an alius? certè ſi idem, ad Redemptores captivorum Sanctiſſimæ Trinitatis pertinebat, cùm ſcripſit in domo Hiſpalenſi.

Antiguedad *del convento de la Santiſſima Trinidad de Sevilla, origen y principio de la Santa Imagen de Nueſtra Señora de los Deſconſolados*: ſimúlque.

El Libro, *en que ſe declara, como fueron halladas y traidas à Sevilla las reliquias de S. Iuſta y Rufina, y de las maravillas que N.S. a obrado por ellas*. Hiſpali 1633. in 8.

F. IOANNES DE SALZEDO, Seraphici ordinis, ſcripſiſſe dicitur, Petro Alvã teſte in *Militia Conceptionis*, Tractatum ita inſcriptum,

An Seraphica Militia labor in propugnanda Immaculata Conceptione Marię nova Chriſtiana militia erectione certâ victoria ſpe coronetur, Mariaque originalis gratia utriuſque militia conatibus proximè diffinibilis conſtituatur. Pinciæ 1625. in ſolio.

IOANNES SANCHEZ, Abulæ natus, Doctor Theologus, apud Matritẽſem regiam ædem Incarnationis Ieſu Chriſti ſacris Deo Virginibus à capellæ & Sacramentorũ miniſterio, eorúmq; in Curia iſta examinator, qui confeſſiones ritu Chriſtiano excepturi eſſent pœnitentium; in earum rerum, quæ ad mores pertinent, doctrinâ verſatiſſimus, opus Theologicum morale edidit hoc tempore valde commendatum, ſcilicet.

Selectas & practicas Diſputationes de rebus in adminiſtratione Sacramentorum præſertim Euchariſtia, & Pœnitentia paſſim occurrentibus.

Acceſſit.

Tractatus de Ieiunio; &.

Diſputatio de dubia impotentia circa matrimonium. Lugduni 1636. in fol. ex principe nimirum Matritenſi editione an. 1624. in

in folio, in qua tamen deeſt ultima hæc diſputatio.

Antonini Dianæ Scriptoris hoc ſæculo clariſſimi, & inter primos hujus moralis doctrinę præceptores,qui ante paucos annos Romæ obiit, verba ſubjiciam pro integro Ioannis noſtri & hujus libri elogio. *Opus immortalitate* (ait) *digniſſimum, in quo author acumen & doctrinam luculenter demonſtrat. Vtinam alios ingenti ſui fœtus in lucem emittat.* Hęc ille in ſelectorum authorum componendæ Bibliothecæ moralis Theologiæ Indice, primo volumini operum præfixo. At ſacra Indicis Congregatio Romana decreto ſuo XVIII. Decembris, anno MDCXLVI. *Selectarum* hoc opus prohibuit, donec à quibuſdam non ſecundum veræ Theologiæ regulam dictis expurgetur: quod quidem publicatum in Hiſpania fuiſſe anno ſequēti, Ioannes Martinez Dominicanus in *Quæſt. Moralium* cap.XV. §. IV. num.24. teſtatur.

IOANNES SANCHEZ,Cordubenſis, vulgavit-

Principios *de la Grammatica Latina y Eſpañola*. Hiſpali apud Franciſcum Perez 1584. in 8.

IOANNES SANCHEZ PANTERO, ſcripſit-

Relacion breve *de los ſecretos que ay en el Bolcan de Maſaica, que los Indios llaman Infierno en la provincia de Nicaragua del Mar del Sur.* M.S. in 4. vidit D.Thomas Tamajus.

F.IOANNES SANCHEZ SEDEÑO, Dominicanus monaſterii Salmanticenſis, ibidémque Theologicis ac Methaphyſicis apprime inſtructus literis, primariam Compoſtellę cathedram Theologię nactus edidit-

Quæſtiones in vniverſam Ariſtotelis Logicam. Salmanticæ typis Ioannis Fernandez anno 1600. folio. deinde Venetiis apud ſocietatem Venetam 1610. in 4.

Scripſit & *ſuper Metaphyſicam*, ſed non edidit. Anno MDCXV. ad plures abiit.

IOANNES SANCHEZ VALDES DE LA PLATA, ſcripſit in Civitate-regia, vnde erat ſorte oriundus,

Coronica *y Hiſtoria general del Hombre*. Matriti 1598. in folio.

D.IOANNES DE SANTANS & TAPIA, S.Georgii ordinis Eques, militum Centurio, & militaris Architectus (quod in bello munus,*Ingeniero militar*,nos dicimus) Belgici exercitus, ſcripſit-

Tratado *de Fortificacion militar deſtos tiempos breve e inteligibile pueſto en uſo en los eſtados de Flandes*: ad D. Franciſcum de Melo Belgii & Burgundiæ Gubernatorem. Bruxellis apud Guilielmum Scheibels 1644. 4.

IOANNES DE SANTIAGO, domo Toletanus, ſodalis Ieſuitarum, Græcis, Latiniſque literis benè inſtructus, docuit Hiſpali artem oratoriam,cùm laicus, tum in Societatem jam receptus, pluribus annis; argumentáque hujus doctrinę edidit: hæc ſcilicet-

De Arte Rhetorica libros IV. Hiſpali apud Ioannem Leonium 1595.

De Methodo concionandi. Ibidem.

De conſcribendis Epiſtolis.

Obiit Marcienæ in Bætica ſeptuagenarius die XIII. Ianuarii anno MDCIV.

F. IOANNES DE SANCTISSIMO SACRAMENTO, Carmelita excalceatus, ordinis ſui Diffinitor generalis, olim in ſæculo Sacerdos ordinis Calatravenſis, edidit-

Diſquiſitiones regulares de officio & poteſtate Prioris clauſtralis, & de Vicario religioſo. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1655. 4. iterúmque Coloniæ apud Ioannem Buſæum 1665. in 4. vnà cum Fr. Petri ab Angelis *Indice Regulari*.

F. IOANNES DE SANTISTEVAN & FALCES, Aragonenſis, Hieronymianorum ſodalis, monaſterii Sancti Michaelis Regum Valentini quondam prior, ac Brunduſinus deinde creatus Epiſcopus circa annum MDCXXXII. notus erat in Italia Leoni Allatio, qui hominem laudat in *Apibus Vrbanis*, uti horum ſcriptorem;

Methodus ad cognoſcendas hæreſes; ad Vrbanum VIII. Romę apud Alfonſum Ciaconum 1630. fol.

Fragmenta Conſolationum pro omni tribulatione, ad Alexandrum Cæſarinum S.R.E. Cardinalem. Romæ apud Iacobum Maſcardum eodem anno in 8.

Pharmacum tribulationum, ſeu conſiderationes ad perferendos dolores; ad Excellentiſſimum Comitem *de Monterey*. Romæ eodem anno 1630. in 8.

Aſſumptum ad Epiſcopale munus anno MDCV. die IV. Iulii, totos XXXI. annos ſediſſe Antiſtitem ſcribit Ferdin. Vghellus Volum IX. *Italiæ Sacræ*.

F.IOANNES DE SANCTIS, vulgò DOS SANTOS, Luſitanus, Eborenſis,Dominicanis fratribus ſe in religioſam vitam dedit, non ut ſibi tantùm conſuleret, ſed ut remotas orbe alio & ſenſu pietatis gentes Evangelii verbo ad rectum quærendæ ſalutis tramitem revocaret. In Africam quippe Orientalem, quæ à prænavigantibus in Indiam Luſitanis tota ferè luſtratur, veniens, undecim annis in ea ora hæſit, ſcripturus in reditu patriâ linguâ-

Ethiopia oriental *e varia hiſtoria de couſas notaveis de Oriente*. In domo Eborenſi Dominicanorum 1609. in folio.

Hærebat adhuc huic operæ in India, cùm Al-

Alphonſus Fernandez de *Scriptoribus ordinis* ſui commentabatur.

IOANNES SARDINHA MIMOSO, Luſitanus Sacerdos, Setobricæ natus, publici uris fecit.

La Relacion *de la Real Tragicomedia, con que los PP. de la Compañia de IHS. en ſu Colegio de S. Anton de Lisboa recibieron a la Mageſtad de Felipe ſegundo Rei de Portugal y de ſu entrada en eſte reyno*. Oliſſipone 1620. 4. apud Georgium Rodriguez.

F. IOANNES SANZ, gente Valentinus, patriâ ex oppido *Ontiñente*, anno MDLVII. ortus, Carmelita, ſacræ Theologiæ Valentinus Doctor, quam, & Philoſophiam Bibili in Aragonia, Valentiæque docuit, ejuſque provinciæ ſemel Præfectus, vir ſanctitate morum, zelóque Dei eximius, miraculis etiam, ut dicitur, à morte clarus, pia ſcripſit hæc opuſcula, quæ typis ſunt mandata;

Abecedario *del Santiſſimo Sacramento para ganar las Indulgencias concedidas por el Papa Paulo V*.

Seis Abecedarios *a las cinco llagas de Nueſtro Señor Ieſu Chriſto*.

Ocho Abecedarios *eſpirituales para diverſas coſas*: cum contrapoſitionibus in Chriſto Ieſu patiente,

Regla eſpiritual *y modo de vivir, a la Virgen Theodora*, &c.

Siete aviſos *para la oracion afectiva y intellectiva*.

Carta *ala Abadeſa del convento de la Santiſſima Trinidad, ſobre la oracion afectiva*.

Otra *de la mortificacion, alas Religioſas del convento de Zaidia*. Omnia hæc credimus edidiſſe uno volumine Ioannem Chryſoſtomum Garriz (non ſemel Valentiæ priùs uſque ad annum 1610. edita) anno 1612. in 8.

M. S. vidit *Carmelitici Paradiſi* Author Ioannis librum alium hoc titulo; *Faſciculus Sponſæ, & Epiſtolas plures ſpirituales*. Denatus eſt vir ſanctus Valentiæ XXV. Iulii anno MDCVIII. ætatis LVII. jacétque ſub honorifica inſcriptione virtutes ac vitæ illius ſanctitatem eleganter ſignificante, quam poſuit ei Michael Ioannes Vimbodinus loco ſuo a nobis laudatus.

IOANNES SEBASTIANVS DE LA PARRA, Darocenſis ex Aragoniæ regno, preſbyter Societatis, morum ſanctitate præclarus, ad Indos occidentales delatus Limæ provinciam bis rexit, tandémque in collegio ejuſdem urbis, cui præerat, magno ſui relicto deſiderio, inſigniúmque virtutum admiratione ad plures abiit XXI. alias XXX. die Maii MDCXXII. natus ipſe LXXVI. annis. Scripſit:

Del Bien, *excelencias y obligaciones del eſtado clerical y ſacerdotal*; duabus partibus; primâ Hiſpali apud Mathiam Clavio 1615. in 4. altera 1620. in 4. Latè de eo agunt Alegambius in *Bibliotheca Societatis*, & Ioannes Euſebius in operis Hiſpani *De Viris* ejuſdem *Illuſtribus* volumine primo: nec non Ioannes Nadaſſi in *Anno Dier. memorab. Soc. Ieſu*, XXI. Maji.

IOANNES SEDEÑO, Arevalenſis, miles manu promptus, merito ſuo Alexandrinæ urbis Ducatus Mediolanenſis arci tuendæ impoſitus, horas bellicæ ſuæ profeſſionis cum Apolline & Muſis Hiſtoriarúmque Scriptoribus dividens, adhuc magis notum ſe dedit poſteris calamo, quàm gladio, ſcribens:

Summa *de Varones Iluſtres, en que ſe contienen muchas ſentencias y grandes hazañas y coſas memorables de CCXXIV. famoſos Emperadores, Reies y Capitanes de todas naciones por el orden del A. B. C.* Arevali 1551. Toletique 1590. folio.

Tragicomedia *de Calixto y Melibea*; verſibus. Salmanticæ apud Petrum à Caſtro 1540. 4.

Vertit ex Italicis in Caſtellanas octoades.

La Geruſalem *de Torquato Taſſo*. Matriti 1587. 8. apud Petrum Madrigal.

Las Lagrimas *de San Pedro de Luis Tanſilo*. Quæ duo opera ſic probavit Hieronymus Ghilinus ſpeciali elogio Sedeñum, conſecrans in *Theatro* ſuo *literatorum hominũ* vulgari Italicâ conſcripto, ut judicio literatorũ penè æquaſſe illum affirmet vtriuſq; viri magni laudem. Alexandriæ denatum idem ſcribit Ghilinus; imo non Arevali, ſed in *Xadraque* regni Toletani oppido natum; quod unde ſcit, ignoramus, editionem *Summa Virorum Illuſtrium* in deſignanda huic *Arevalo* patria ſequuti.

F. IOANNES DE SEGOVIA, cognomento à natali urbe adſumpto, Prædicatorum familiæ ſeſe in ſanctæ Crucis monaſterio ejuſdem urbis adgregans, Pinciæ ad D. Gregorii fuit ſodalis; proptéreque eximiam divinarum Scripturarum totiúſque Theologiæ, quam expoſitivam vocant, cognitionem, eloquentiæque dotem, Eccleſiaſtes ordinis ſui generalis renuntiari promeruit. Hoc equidem munus ipſe non egregiè tantúm adminiſtravit, ſed & cæteros Dei præcones ſecundum normam perfectiſſimæ artis Chriſtianæ atque Eccleſiaſticæ obire docuit, gereréque, conſcripto opere multùm laudato:

De Prædicatione Evangelii, libris IIII, ſive *De forma ſtudendi ac docendi Scripturam ſacram, & de Concionatoris officio*. Quod quidem ex breviore Hiſpano ingens poſteà edidit Latinum, Compluti 1573. in folio typis Ioannis Graciani. Prodiit deinde extra Hiſpaniam, Brixiæ anno 1586. in 4.

ex

ex Officina Petri Mariæ Marchetti.

Scripſiſſe hunc etiã docent ejus domeſtici- *Concionum Sacrarum* volumina tria; quæ non vidimus.

Geſtâ qnidem is Lucronii, Carrionéque apud ſodales Præfecturâ, demum in patria mortem obiit climactericum agens, anno MDXCIV. pridie Idus Novembris, aliàs MDXCII.

D. IOANNES SEGVI, Balearis, Majoricenſis, hujus nempe Eccleſiæ Canonicus, ut vocant, Pœnitentiarius, ſcripſit-

De la Vida y hechos del admirable Doctor y Martyr Ramon Lull. anno 1606. editũ, ſæculo tamen ſuperiore conſcriptum opus, Philippóque Regi II. inſcriptum.

IOANNES DE SEGVRA, Doctor Complutenſis liberalium artium, ad Sancti Ildephonſi majus collegium ſodalis, mathematicas diſciplinas ea in ſchola publico ſtipendio & cathedrâ ornatus docuit, interimq; Sacerdotium obtinuit in Collegiata SS.MM. Iuſti & Paſtoris ejuſdem nobiliſſimi municipii Complutenſis Eccleſia. Extant ab eo-

Mathematica quadam ſelecta propoſitiones ex Euclidis, Boëtii, & antiquorum libris decerpta, quibus liberales diſciplina in quoddam compendium reducta non magno negotio pervia addiſcentibus erunt. Acceſſit-

Arithmetica, Geographicaque partis Compendium utiliſſimum. Compluti 1566. 4.

IOANNES SEGVRA DE AVALOS, Vbetenſis, Iuriſconſultus & Doctor, in ſacello D. Iacobi ejuſdem urbis Archimyſtes, dum pro D. Gaſpare S. R. E. Cardinali Quiroga Toletano Pontifice Viſitatoris partibus Matriti fungeretur, edidit ad eumdem Præſulẽ-

Directorium Iudicum Eccleſiaſticorum. Matriti 1585. in 4. apud heredes Alphonſi Regii: quod recoctum fuit poſtea Venetiis 1596. in 4.

F. IOANNES SENDIN CALDERON, Seraphici S. Franciſci ordinis de obſervantia ſodalis in Complutenſi cœnobio, ibidémque Profeſſor Theologus, edidit-

Epitome ſacro &c. in explicationẽ Brevis Alexandri P. VII. pro declaratione cultus dati ab Eccleſia univerſali Deiparæ Mariæ Immaculatæ Conceptioni. Matriti 1663. in folio.

F. IOANNES SERRANO, Franciſcanus, domus apud *Paredes* oppidum Præfectus, ad Agnetem Manrique Comitiſſam *de Paredes* ſcripſit-

Informacion para las Viudas Chriſtianas. Medinæ anno 1554. 8. apud Franciſcum del Canto. Hujus Vvaddingus non meminit, ſed ſequentis tantùm.

F. IOANNES SERRANO, ejuſdem cum ſuperiore nominis & inſtituti, ordinis quippe Minorum, ætate autem ferè ſæculo inferior, Alcazarenſis natu, ut ipſe indigitat ſe in Tractatu *de Conceptione*; quod neſcio an de *Alcaçarèn* non longè a Pincia urbe, aut aliquo alio *Alcaçar* dicto, quod non unũ eſt, oppido, accipiam; magis autem veroſimile eſt ex *Alcaçar de Conſuegra* oriundum fuiſſe, cùm Franciſcanorum provinciam Carthaginenſem huic propinquam Novæ Caſtellæ municipio ſibi matrem habuerit; quam & literis nobilitavit; quemadmodum & ſeipſum atque ordinem ſuum infulis Acernenſis Eccleſiæ. Scripſit-

De Sacroſancto Miſſæ Sacrificio, ejúſque myſteriis.

De Immaculata prorſúſque pura Sanctiſſima ſempérque Virginis Genitricis Dei Maria Conceptione, libros quinque. Neapoli apud Aegidium Longum 1635. in folio. Creatus Epiſcopus XX. Novembris MDCXIII. reliquit locum ſucceſſori vacuum anno MDCXXXVII.

IOANNES SERRANO, Aragonius, ex oppido *El villar de los Navarros* nuncupato, in Cæſaraugustana Academia Philoſophiæ Lector, edidit-

Dialecticas Inſtitutiones, anno 1562.

F. IOANNES DE SILVA, Franciſcanus, ſcripſit, ediditque-

Advertencias para el govierno de los Indios. 1621. in folio. Antonio de Leone auctore in *Bibliotheca Indica*; ſupplendus in Vvaddingi *Scriptoribus*.

D. IOANNES DE SILVA, Manrici filius, Ioannis Marchionis de *Montemaior* nepos, ductâ in Portugalliæ regno uxore Portalegrenſi Comitiſſa ejuſdem Silviæ domus, Sebaſtianum Regem inauſpicatæ expeditionis ducem in Africam ſequutus fuit, legationem apud eum Philippi II. Regis Catholici avunculi exercens. Liber inde rediens Matriti ſedit, Luſitani regni paulo pòſt in Philippi gremium iure ſucceſſionis caſuri, itémque ejuſdem bello jam quæſiti rebus adminiſtrandis intentus; magni ingenii, perfectiſſimæ eloquentiæ, ſolertis judicii, miræque in exponendis corám aut per literas animi ſenſibus prudentiæ, & urbanitatis famâ clarus: cujus rei teſtimonium exhibent-

Epiſtola vulgari linguâ ad diverſos temporis ſui Proceres, regióſque miniſtros datæ, quarum ingens volumen M.S. ſervat D. Hieronymus Maſcareñas Calatravenſis Eques in Portugalliæ regio Concilio olim Senator, nunc Segovienſis Epiſcopus. Supplevit etiam *Hiſtoriam Rebellionis Granatenſis* ab clariſſimo viro D. Didaco de Mendoza conſcriptam aliquot ſucceſſuum relatione, quæ in

in illius aurei libelli M. SS. exemplaribus deerant, purpuram herclè purpuræ attexens: quo eum ſupplemento editus fuit Ludovici Tribaldi regii Indiarum Chronographi curâ Matriti 1610. deindéque Vliſſipone 1627. in 4.

D. IOANNES DE SILVA & TOLEDO, Toletanus, Toparcha *de Cañada hermoſa*, numerum augere volens Heroum fabuloſorum, ut nihil agerer, ſcripſit-

Hiſtoria *del Principe D. Policiſne de Boecia hijo de Minandro y Guemedela Reies de Boecia*. Pinciæ apud Ioannem Iñiguez de Lequerica 1602. in folio.

F. IOANNES DE SILVEIRA, Luſitanus Oliſſiponenſis, Carmelitarum ſodalis, Sacræ Theologiæ Magiſter & Profeſſor emeritus ac ſtudiorum moderator, ſcripſit ſacri verbi promulgatoribus utile opus, quod multùm commendari ſolet,

Commentariorum *in Textū Evangelicum*, tomos V.

I. Complectitur *Chriſti Domini ingreſſum in mundum ab exordio Evangelii ad Ioannis teſtimonium*. Oliſſipone anno 1640. Lugduni anno 1645. Matriti anno 1648. in folio.

II. Explanat *primum prædicationis ejuſdem Domini Ieſu Chriſti annū*. Lugduni 1645. in folio. Matriti 1648. folio.

III. Continet *ſecundum annum prædicationis*. Lugduni 1649. apud Aniſſon. Matriti 1651. in folio.

IV. Explanat *tertium prædicationis annum uſque ad geſta in cænaculo excluſivè*. Lugduni 1655. folio, & 1657. apud Laurentium Aniſſon.

V. Continet *reliquum vitæ Ieſu Chriſti*. Lugduni anno 1659. & ſimul omnes V. apud eumdem Aniſſon 1662. in folio. Deinde publicavit-

Commentariorum *literalium & moralium in Apocalypſim B. Ioannis*, duo volumina. Lugduni apud Laurentiū Aniſſon 1663. & 1669. in folio.

Tractatum quoq; *de Tertiariis ordinis Carmelitarum*, tribuunt Silveiræ Ioannes Baptiſta de Lezana parte ſecunda tomi I. *Quæſt. Regul.* cap. XIV. num. 7. & AuguſtinusBarboſa *Apoſtolic. deciſſ.* collectaneo DCC.

IOANNES SILVESTER, laudatur eo quòd ſcripſerit neſcio quid operis-

Iardin de Monterey, nuncupati atque Matriti editi 1640.

IOANNES SOERIUS, Luſitanus, Conimbricenſis, per decem annos in ſacra Sinici regni expeditione navatâ operâ, Sinicè edidit-

Tractatum *de Præceptis Decalogi*.

Inſtructionem quoque *ejus, qui ad Chriſtianam legem aſpirat*.

D. IOANNES SOLANO DE FIGUEROA ALTAMIRANO, Truxillienſis, Doctor Theologus, atque Eccleſiaſtes frugi, Eccleſiæ Metellinenſis Archipresbyter, Ellerenenſiúmque violatę Fidei Iudicum a commiſſionibus miniſter, edidit-

Hiſtoria *y Santos de Medellin; culto y veneracion à San Euſebio, a San Palatino, y nueve compañeros Martyres, a San Theodoro Anacoreta, y S. Raimundo confeſor, hijos deſta noble Colonia*. Matriti apud Franciſcum Garziam 1650. in 4.

Editurum ſe alia promittit.

D. IOANNES DE SOLORZANO PEREIRA, Matritenſis, ſancti Iacobi Eques, Salmanticæ adhuc ephebus theatrum ſibi jam fecerat eùm amœnæ atque humanioris literaturæ, tum exactæ Iuris æquique prudentiæ ſtudiorum. Quidquid inde in Iure civili ab hujus ſcholæ canditatis ambiri ſolet, ſi tamen primarium, hoc eſt, antemeridianis horis docendi, munus exemeris, prono omnium favore demeruit. Hunc etenim veſpere profitentem, doctrinæ ſingulari famâ, editóque jam *de Crimine parricidii* aureo libello ſpectatum ſatis ſupérque, Petri Caſtrii Lemorum Comitis provida rerum Indicarum, quibus apud Philippum Regem III. præerat, cura ante alios cooptavit, quem notandis rerum Novi illius & ſepoſiti orbis Americani momentis, diſponendóque *Legum Indiarum Codici* (quod potiſſimum expoſcebat reipublicæ illius ratio) ſimúlque ei gerendæ, conſilio optimo, & quaſi divinatorio quodam animi motu deſtinaret. Anno hujus ſæculi nono Limenſis in Peruano regio Senator renunciatus, octodecim non minùs annis hunc Magiſtratum geſſit. Quouſque non ampliùs ſuſtinens abeſſe à patria tam longè diúque, apud Pincianos, aut Granatenſes Patres, qui primus vacaret, loci ſpe invitatus in Hiſpaniam rediit. Appulſo ad nos regiarum facultatum Indici patrimonii procuratio fiſcalis injuncta eſt; ſequentique anno ad Senatorum ordinem in hac ipſa Curia ſuprema Indica recipitur. Poſt plures ſupremi etiam Caſtellæ Senatus Patribus (dicis tantum cauſâ, quod utique honoris, magis quàm rei nomen indulgeri ac ſuſcipi non ingratè ſolet) annumeratur. Quâ tandem Senatoriâ dimiſſus curâ propter aurium quamdam tarditatem, viridem nihilominus, quamvis provectam, agens ſenectutem, perficiendis ac efficiendis utiliſſimis aliis, præter jam vulgata, optimæ frugis operibus, in altiſſima vixit tranquillitate animi atque ſtudiorum: nec ſine debita noſtrorum hominum ob inſignem ejus virtutem atque doctrinam veneratione, qua om-

omnes virum doctiſſimum atque humaniſſimum, veréque Indici Iuris, vaſtique illius ad occidentem Solem poſiti terrarum orbis novum & alterum, poſt inventores illius ac domatores, novâ literarum viâ graſſatum aſſertorem proſequebantur. Scripſit inter Academicum olim pulverem -

De Crimine Parricidii Diſputationem. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1605. in 4. Sequutum eſt poſt peregrinationem Indicam ingentis pretii opus -

De Indiarum Iure Diſputationes; ſive de Iuſta Indiarum Occidentalium Inquiſitione, acquiſitione & retentione; tribus libris. Matriti apud Franciſcum Martinez. 1629. in folio, duobus voluminibus. Deſiderantibus tamen iis, qui Latinè haud ſciebant, laicis videlicet hominibus reipublicæ curam gerentibus, à tam idoneo præceptore doceri, factum fuit alterum illud, pluribus nempe in compendium redactis, pluribus adjunctis, opus vernaculum, quaſi ſuperioris Interpres, hoc titulo,

Politica Indiana *ſacada en lengua Caſtellana de los dos tomos del derecho y govierno municipal de las Indias Occidentales*. Matriti apud Petrum Diaz de la Carrera 1648. in folio. Edidit item -

Memorial *ſobre que el real Conſejo de las Indias debe preceder en los actos publicos al de Flandes*. Matriti 1629. in folio.

Memorial, *o diſcurſo informativo Iuridico, Hiſtorico, Politico de los derechos, honores, preeminencias y otras coſas que ſe deben dar y guardar a los Conſejeros honorarios y Iubilados, y en particular ſi ſe les debe la pitanza que llaman de la Candelaria*. Ibidem 1642. in 4.

Inter Iuris allegationes, quas Advocati fiſcalis Indici Prætorii regii munus gerens edidit, libens, quòd de Iure publico ſcripta eſt, nec triviale continet argumentum, enumero -

El Diſcurſo y alegacion *en derecho ſobre la culpa que reſulta contra el General D. Iuan de Benavides Bazan y Almirante D. Iuan de Leoz en razon de aver deſamparado la flota de ſu cargo, que el año de MDCXXVIII venia a eſtos reinos de la provincia de Nueva Eſpaña*. Matriti 1631. in folio.

Tandem emeritus, & jam ſuus & Muſarum, foràs dedit eruditione multiplici variegatum opus Politico-Hiſtoricum, ſcilicet -

Emblemata Politica. Matriti an. 1655. in folio.

IOANNES SOPRARIVS, Aragonius, Alcanicienſis, in Italia Medicæ arti navatâ operâ reverſus ad nos Cæſaraugustæ medicinam fecit, eruditione ac Poëticâ facultate præſtans. De quo L. Marinæus Siculus lib. I. *Carminum*,

Hic puer Aonidum ſacro nutritus in antro
Excoluit claris artibus ingenium.
Nuper ab Italia patrias converſus in oras
Civibus adduxit munera magna ſuis.
Scripſit enim patriæ laudes, populúmq; Senatũ;
Et quidquid tellus fertilitatis habet.
Patria cui tantùm debet, me Iudice, quantùm
Corduba Lucano, Mantua Virgilio.

Scripſit -

Commentaria in Sedulium Poëtam; in quorum laudem Marinæus idem alterum confecit epigramma, quod legitur ejus lib. II. *Carminum*.

Panegyricum D. verſuum de geſtis rebus Ferdinandi Regis Catholici. Meminit ipſe ſcribens ad Vgonem de Vrries, inter Marinæi *Epiſtolas* libro XII.

In patriæ laudem nonnihil dediſſe innuit idem, ut vidimus, Marinæus; in cujus *De Ioannis Regis Aragoniæ vita* libri commendationem carmen Soprarii habemus. Bis meminit hujus Vincentius Blaſcus Lanuza in *Hiſtoria Aragonenſi*, parte I. lib. V. c. XXVII. & parte II. lib. V. cap. XLIX. Oratorem & Poëtam ſummum eum vocans, ſupervixiſſéque uſque ad MDXXX. affirmans. Adducit quoque ſepulchro ejus inſcriptum hoc tetraſtichon, in æde ſacra principe Alcanizienſis oppidi,

Carmina quòd lugẽt quòd Muſa flebile cantãt,
Quòdque caret cultu lingua Latina ſuo,
Non mirum; ceſſit ſuperis Soprarius oris.
Hoc ſaxum corpus, ſpiritus aſtra tenet.

IOANNES SORAPAN DE RIEROS, domo ex oppido *Logroſan* diœceſis Placentinæ, Medicus Doctor Inquiſitorum Ellerenenſis & Granatenſis urbium, Hiſpali medicinam quoque fecit, edidítque utiliter Granatæ duabus partibus -

Medicina Eſpañola *contenida en Proverbios vulgares de nueſtra lengua*. 1616. 4. & 1617. Ioannis Mallaræ Hiſpalenſis, qui Philoſophiam ex Proverbiis vulgaribus eduxit, æmulus.

F. IOANNES DE SORIA BVITRON, Franciſcanorum ſodalis, Theologiæ in cœnobio Conchæ urbis Profeſſor, edidit -

Epilogum Summarum; ſive Compendium Theologiæ Moralis ex variorum, præcipuéque Henrici de Villalobos, ſcriptis. Conchæ 1650. in 4. deinde Pariſiis apud Simeonem Piget 1656. in 8.

Epilogo *de la vida de San Franciſco*. Conchæ 1649. in 4.

F. IOANNES DE SORRIBAS, Valentinus, ordinis Carmelitarum, S.T. Magiſter, ejuſdémque Doctor Valentinus, edidit -

Perfecto Cura de Almas *repreſentado en la vida, virtudes y milagros del Ven. Sacerdote Iuan Baptiſta Beltran Cura de la Villa de Alcora en el reyno de Valencia*. Cæſaraugustæ apud Ioannem de Ybar 1665. in 4.

Sermones varios; ibidem in eadem officina 1668. in 4.

Parata habet,uti fama fert,ac prelo matura,

Commentaria literalia & moralia in Acta Apoſtolorum; cum appendice in Canticum Magnificat; atque alia concionatoria. Degit nunc Matriti Concionator regius verè hoc munere dignus.

IOANNES DE SOSA, Doctor Medicus, ſcripſit-

De Argenti vivi temperamento. Hiſpali 1605.

IOANNES DE SOTO, Medicæ ártis Profeſſor veſpertinus in Granatenſi ſchola, edidit-

Libro del conocimiento, *curation y preſervacion de la enfermedad del Garrotillo*. Granatæ 1616. 4. apud Ioan. Muñoz.

F. IOANNES DE SOTO, Matritenſis,ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, S.T.Magiſter, Poëtáque non inceleber, exemplum ſibi à quatnor ejuſdem familiæ, præter aliás aliarum, ſodalibus, nempe Ludovico Legionenſi,Petro Malon,Alphonſo Mendoza, Hieronymo Canton,in eodem opere paraphraſtico per partes monſtratum,ſolidè imitatus, Pſalterium integrum vario genere carminis Hiſpanè redditū Margaritę Auſtriacę,aliás de Cruce,ſacræ Deo inter excalceatas Seraphicę familiæ Virgini dicavit hâc inſcriptione,

Expoſicion parafraſtica *del Pſalterio de David en diferente genero de verſo Eſpañol, con expoſiciones varias de varios y graviſſimos autores*, Compluti 1602. 4. Necnon & Hiſpanis verſibus reverenter explicuit Ecclesiæ Cantica eo in opere, cui inſcripſit-

Alabanças de Dios *y de ſus Santos,con aluſion a los Canticos de la Igleſia.* Compluti 1615. 8.

Proſaicè quoque-

Margaritas precioſas *de la Igleſia; la Virgen y Martyr; la llamada Pelagio monge; la Sereniſſima Reyna de Eſcocia en tres libros: y las virtudes y excelencias, que dellas ſacò la Señora Reyna D. Margarita de Auſtria*. Compluti apud Andream Sanchez 1617. in 4.

Obligaciones *de todos los eſtados y oficios,con los remedios y conſejos mas eficaces para la ſalud eſpiritual, y general reformacion de coſtumbres*. Compluti 1619. in 4.

Compendio *de la Summa del Cardenal de Toledo*. Ibidem in officina Ludov. Martinez 1614. in 8.

F. IOANNES DE SPIRITU SANCTO, Carmelitarum nudipedum ſemel atque iterum generalis Præfectus, duplicem ex munere dedit epiſtolam,commendans ſodalibus religioſæ diſciplinæ obſervantiam. Prima Toleti data eſt atque edita, *A los Religioſos del Carmen deſcalço*, nuncupata, anno 1627. in 8. altera deinde anno 1640. in 8.

IOANNES STEPHANUS, vulgò ESTEVAN, Emeritenſis, Parochus oppidi *de la Nava*, ſcripſit pio & fructuoſo conſilio in conjugatorum inſtructionem-

Aviſos de Caſados. In oppido *Bilbao* apud Petrum de Ivarra 1595. in 4.

F. IOANNES SVAREZ, Luſitanus,domo ex *Abbatia Ceptenſi* Portuenſis diœceſis, profeſſione Auguſtinianus, quam Salmanticæ anno MDXXIII. emiſit, S. T. Magiſter, Luſitaniæ Regi Ioanni hujus nominis III.à ſacra exomologeſi, atque à concionibus fuit,Ioanniſque Principis præceptor. Conimbricenſem inde Eccleſiam Præſul obtinuit, in Tridētina Synodo Legatus regius inſigni habitâ oratione clarus. Tres nimirum Luſitani Antiſtites interfuerunt ei eodem tempore, ſpectatæ in literis famæ omnes; Bartholomæus à Martyribus,Gaſpar Caſalius & Suarezius noſter: quos omnes laudatura illa ætas, in hoc dicterium, quidquid in eorum quoque placeret, conjecit. Ex his primum multa paucis (hoc erat copioſam Bracharenſis Antiſtitis brevitatem laudare) tertium, ſcilicet noſtrum Conimbricenſem, pauca multis (erátque id eloquentiæ facultatem; quæ in eo ſumma fuit, quæque nimio ſuo ſplendore non multùm eminere ipſas res ſinebat, commendare) Caſalium denique Leirienſem in utriuſque illorum laudis ſummam evectum multa multis dicere ſolitum,in vulgus,quaſi proverbialiter, illius temporis homines efferebant. Fertur is, quòd laterem unum è Lauretana Divæ Virginis ſacra æde pio furto, connivente ſcilicet Æditue, ſubripuiſſet, tot ſtatim doloribus conflictari cœpiſſe, ut niſi ſacrum pignus in locum ſuum reponeret, è vita ſibi mox eſſe abeundum putaret; quod factum eſt, uti rem Ioannes Bonifacius Ieſuita in *Virginali* refert *Hiſtoria*. Peregrinatus eſt deinde in ſacris Hieroſolymorum & Palæſtinæ locis dimiſſo jam Concilio, cùm à Pio IV. ſacrorum Principe commeatum indulgenter obtinuiſſet: quod ipſe ad *Caput ſecundum D. Marci*, tractatu primo reliquit ſcriptum. Certè his & aliis argumentis quæſita pietatis fama,nec vulgaris doctrinæ laus dignitatem hominis ad populum declamantis egregiè tuebantur. Monumenta hæc poſteris reliquit;

In Evangelium D. N. Ieſu Chriſti ſecundum Matthæum commentaria. Conimbricæ apud Ioannem Barterium 1562. fol.

In Evangelium S. Lucæ. Paris. 1578 Conimbricæ 1579. fol.atque iterum Pariſiis locupletior 1604. Adjunguntur in duabus poſterioribus editionibus-

In Evangelium Marci Homilia.

Obiiſſe circa annū MDLXXX. conjectatur

Tho-

Thomas Herrera Auguſtinianus in *Hiſtoria Domus Sa'mantina*. Adſcribi quoque noſtro ſolet (neſcio an typorum lucem viderit) *El Viage de Hieruſalem*.

IOANNES SVAREZ quidam laudatur author ejus operis, quod inſcribitur,
De la Verdad *de la Fee*.
Cujus cum prohibitionis nota meminit *Index expurgatorius* noſter poſtremus.

D. IOANNES SVAREZ DE ALARCON, Luſitanus è Caſtellana hujus cognomenti familia oriundus, Martino parente genitus *Villa-regis* Toparchâ, domûſque regiæ Portugalliæ Archidapifero, Chriſtique ordinis Commendatario; cujuſmet ordinis cenſum equeſtrem ipſe adeptus eſt, Præfecturámque *Turrium veterum* oppidi, quam familiæ jure in filium transmiſit ſibi cognominem, qui hodie ſupereſt, Comitis jam olim *Turrium veterum*, Septenſiſque in Africæ ora gubernationis, nunc Marchionis *Trocifalenſis* dignitate ſpectatus. Scripſit Ioannes verſibus Caſtellanis –
La Infanta coronada *por el Rey D. Pedro, D. Ines de Caſtro; en octavas*. Oliſſipone 1606.

D. IOANNES SVAREZ DE ALARCON & MELO, Comes *de Torresvedras*, Marchio *de Trozifal* in Portugalliæ regno, Sereniſſimarum Hiſpaniæ Reginarum Eliſabethæ Borboniæ & Mariæ Annæ Auſtriacæ Oeconomus, Philippo IV. Regi noſtro à conſiliis bellicis, Eques militiæ ſacræ Luſitanæ Ieſu Chriſti, Septenſis in Mauritania Tingitana urbis & arcis aliquando Præfectus, Ioannis parentis æmulus, qui metricum quod nuper laudatum eſt, opus in literas retulit, in eumdem famæ conſpectum, viâ licet aliâ, venire deſiderans dedit foras genealogicum opus, illuſtrandis paternæ ſuę, atque aliis, quas contingebat, Caſtellæ & Portugalliæ regnorum familiis, præfixo tamen nomine Antonii filii primogeniti, Calatravæ ordinis Equitis, cui inſcripſit,
Relaciones genealogicas *de la Caſa de los Marqueſes de Trocifal, Condes de Torresvedras, ſu Baronia Zeballos de Alarcon, y por la caſa y primer apellido Suarez*; ad Regem Catholicum Philippum IV. Matriti ex officina Didaci Diaz de la Carrera 1656. in folio.

IOANNES SVAREZ DE GAMBOA, proſaicam dedit fabulam ſic inſcriptam –
Húmilde Labradora. 1625. in 8.

F. IOANNES SVAREZ DE GODOY, S. T. M. ſacri ordinis Mercenariorum, qui captivos redimunt, in Dertuſana Eccleſia Profeſſor Theologus, ſcripſit –
Teſoro de varias *conſideraciones ſobre el Salmo, Miſericordias Domini in æternum cantabo*. Barcinone 1598. in 4. apud Ioannem Cormellas.
Muerte y honras *del Rey D. Felipe II*. Barcinone 1598.

D. IOANNES SVAREZ DE MENDOZA, natus in oppido *Monpox* Carthaginēſis diœceſis in meridionali America, cùm in Hiſpaniam veniſſet colendi inter Europæos ingenii causâ, in gymnaſium Salmanticenum ſe contulit, ibique Iuri civili & canonico ſub optimis præceptoribus datâ operâ, coluit ante alios, frequentavitque Franciſcum Ramum V. Clariſs. regium jam hoc tempore Senatorem, ac morum Regis noſtri Catoli inſtitutorem; quem velut normam ſuorum ſtudiorum ſortitus nil mirum quòd pervicaci literarum ſtudio beatius nihil ſibi in rebus humanis contingere poſſe exiſtimaverit. Ad hæc idoneum ſeſe Profeſſorio muneri oſtendere volens elucubravit ac perfecit ad unguem continuatis die, noctúque vigiliis –
Ad Titulum Digeſtorum Ad Legem Aquiliam Commentarium: quod Salmanticæ prodiit in 4. anno 1640.
Sed loco profeſſionis Magiſtratum gerere juſſus fuit, ad urbem Hiſpalim deſtinatus Iudex regiæ Curiæ, quæ negotiationis Indicæ lites dirimit, atque adminiſtrationi præeſt. In hac etiamnum principem locum togæ tenet, ſacerdos ante aliquot annos ordinatus; multâ vir doctrinâ, eruditione, præſertim Hiſtoriæ noſtratis, quam velis ut (vulgari proloquio) atque remis ornatum, prudentiâ inſuper & humanitate, prætereáque inſtructiſſimæ omnis generis librorum Bibliothecæ poſſeſſione atque uſu locuples. Premit idem aliquando edendum quod jam dudum fabrefacit opus, mole quidem ſuâ vaſtum, utilitate & pretio ceſſurum paucis, *De Hiſpanorum Monarchia, rebus geſtis, moribus, politia*; &, uno verbo, *Notitia* omni & *Hiſtoria*; qualem fortè Galliæ Limnæus dedit, ſed copioſiorem & accuratiorem.

D. IOANNES SVAREZ DE PERALTA, Americanus, Mexici Novæ Hiſpaniæ natus, ſcripſit –
Tratado *de la Cavalleria de la gineta y brida &c*. Hiſpali 1580. in 4. apud Franciſcum Diaz.

D. IOANNES TAMAIO DE SALAZAR, natus in oppido Extremaduræ *Zalamea de la Serena* nuncupato, ditionis Equitum militiæ *de Alcantara*, in Didaci de Arce Ex-epiſcopi Placentini Hiſpaniarum Inquiſitoris generalis viri clariſſimi familia nomen ſuum variis ſcriptis operibus, piis quidem omnibus, & multiplici lectione ornatis, poſteritati

commendavit; de Hiſpanica verò Hiſtoria non optimè meritus, utpote Pſeudo-Dextri & ſpuriorum ſimilium Hiſtoricorum aſſecla & propugnator. Ex quorum ferè ſcriniis parum fæliciter compilavit.

Martyrologium Hiſpanum, ſive Anamneſim, hoc eſt, commemorationem omnium Sanctorum Hiſpanorum per dies anni digeſtam & concinnatam ac notis apodicticis illuſtratam ad methodum Martyrologii Romani; tomis ſex. Lugduni ſumptibus Philippi Borde & Laurentii Arnaud ab anno 1651. ad 1659. in folio.

San Epitacio *Apoſtol y Paſtor de Tuy ciudadano, Obiſpo y Martyr de Ambracia, oy Plaſencia, ſu vida y martyrio*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1646. in 4.

Vida de S. Paſtor de Tuy. Ibidem 1646. in 4.

Defenſorio *Iuridico-hiſtorico-eccleſiaſtico, en que ſe ſatisfaze a la duda y reparo, que ſe a pueſto en Roma acerca de dar oficios de reçado, y miſſa a los Santos de la ciudad de Plaſencia*.

Advertencias *al Memorial de la ciudad de Iaca ſobre la patria y lugar del ſepulchro de Santa Euroſia*. Matriti 1651. in 4.

Iluſtracion *a una Inſcripcion ſepulchral Catolica, que ſe hallò en la ciudad de Merida en diez de Maio de MDCL*. Matriti in 4.

Triunfos *de las Armas Catolicas por interceſſion de Maria Nueſtra Señora, centones Hiſtorico-politicos &c.* Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1648. in 4.

Diſertacion, *que prueba que la Reina Doña Berenguela madre del Santo Rey D. Fernando fue la hija primogenita, o maior del Rey D. Alonſo el Bueno de Caſtilla, y no Blanca Reina de Francia*. Hujus Diſſertationis ſeſe authorem ipſe prodit I. tomo *Martyrol. Hiſp.* ad diem XXIII. Februarii pag. 238. quâ uſum fuiſſe ait in *Additionibus ad Vindicias Hiſpanicas* Ioann. Iacobum Chifletium, illaudato, quod non debuit, authore.

Protulit in lucem ex M.S. codice, ut jactat, antiquo Gothico.

Auli Hali civis Burdigalenſis Poëtæ Toletani Carmen heroicum de Adventu D. Iacobi in Hiſpanias, notis illuſtratum. Matriti anno 1648. in 4. Hoc autem magnâ ex parte, neſcio cujus damnandâ operâ, ex Alvari Gomezii, Poëtæ ſæculo ſuperiore celebris *Talicbriſtia* malè conſutum eſſe nos docebimus alicubi ex propoſito, incautóſque lectores hujus abſurditatis & fallendi impotentiæ monebimus.

Author à ſecretis fuit Illuſtriſſimo Patrono ſuo, ac Mœcenati, nec non ejus in Abulenſi Epiſcopatu, ex quo ad Placentinum tranſiit, Vicarius generalis, Obiitque circa annum MDCLXII.

D. IOANNES DE TASIS & PERALTA, Ioannis filius primi Comitis *De Villamediana* ex D. Maria de Peralta, Comes ipſe ſecundus *de Villamediana*; & magnus curſorum per omnem Regis noſtri Hiſpaniarum ditionem ex privilegio parenti conceſſo Magiſter, ingenio, animi magnitudine, omnibúſque aliis dotibus, quæ aulicum ac nobilem virum decent, clariſſimus, Poëta non vulgaris venæ, varia ſcripſit carmina, quæ in lucem prodierunt hoc titulo,

Obras *del Conde de Villamediana*. Cæſaraugnſtæ anno 1629. in 4. & 1634. Matritique 1635. in 4.

Infæliciſſimè obiit Matriti ab ignoto quodam nocte, dum curru veheretur, trucidatus. Cum multa ejus laude, dum Taſſiorum familiam deſcribit, viventis adhuc meminit Alphonſus Lopez de Haro in *Nobiliario Hiſpaniæ* lib. VI.

D. IOANNES TERES, Catalanus ex oppido *Verdu* (incertum mihi cujus diœceſis), Theologus, ex Canonico Pœnitentiario, ut vocant, Tarraconenſis Eccleſiæ, titulo tenus Marochii priùs, deinde re ipsâ Elnæ, hinc Dertuſæ, tandémque Tarraconis ab anno MDLXXXVII. Antiſtes, edidit.

Conſtitutionum Provincialium Tarraconenſium libros V. und & Archiepiſcoporum hujus Sedis, ante Arabum & poſt Arabum adventum, ſeriem.

F. IOANNES THEODORVS MONLLVNA, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede, S. Theologiæ (ut vocant) Præſentatus, Valentiæ ac Majoricarum provincialis Præfectus, libellum vulgari ſermone edidit inſcriptum.

Cartilla eſpiritual. Claruit anu. MDCVII. Sic Fr. Petrus à Sancto Cæcilio in *Elogiis* M. SS. *Scriptorum* hujus ordinis.

F. IOANNES à SANCTO THOMA, Oliſſiponenſis, ex patre Germano Petro Poinſot Alberto Auſtriaco Archiduci à ſecretis, & matre Luſitanâ Dom. Mariâ Garcez proguatus, primas literas & Philoſophiã Conimbricæ, Theologiam verò apud Lovanienſes in Belgio didicit. In reditu Deo ſe conſecrare, Dominicanorúmque inſtitutum ſequi rationibus ſuis opportunum exiſtimans, ad D. Virginis de *Atocha*, quæ hujus religioſiſſimæ familiæ domus eſt Matritenſis, ſibi, ſæculóque renunciavit. Hinc inter Complutenſes in luce iſtius ſplendidiſſimæ Academiæ, tam pietate quàm profundiſſimæ cujuſdam doctrinæ radiis coruſcare cœpit. Nec deſtitit Scholæ operam ſuam adprobare, donec poſt veſpertinum Academicum docendi munus, etiam primarium & antemeridianum, qui ſummus eſt merendi apex, obtinuerit. Studiorum merita probatiſſimis moribus, prudentiæque

quē eximiâ laude cumulatiora ſic hominem undique venerabilem & aulicis commendatum reddiderunt, ut Antonio Sotomajore, quem Philippus IV. Hiſpaniæ Rex diu habuerat à confeſſionibus, diem ſuum obeunte, potiſſimus inter Dominicanos habitus ſit, quem Rex in hoc tam ſpectatæ fidei miniſterium demortun ſufficeret. Ad cujus rei nuntium non lætari, non gratulationes, ut ſolet, læto ore benignus excipere, ſed pavere totus & conſternari animo viſus fuit à ſodalibus; qui veluti rebus ad incitas delatis exclamantem audierunt, *Actum eſt, Patres; de vita mea; mortuus ſum: rogate pro me*. Nempe vir ad ſtudia natus erat, támque ſeverus ſui ipſius judex, ut quotidianos animi defectus carne ſetaceis textis ac verberationibus edomitâ crebrò expiaret: qnod vel ipſimet libri cruore imbuti; & in arcanis quibuſdam cellæ loculis ejuſce rei inſtrumenta deprehenſa teſtatiſſimum à morte ipſius fecerunt. Quare abripi à munere ſcholaſtieo ſibi gratiſſimo, ut publicis rebus, tam magna pars ipſe earum, intereſſet, obnoxiúſque adeo Dei judicio fieret, ægerrimè tulit. Molem tamen negotiorum immenſam, fractâ jam ſtudiis ætate, non diu ſuſtincre potuit. Fragæ enim Aragoniæ regni, quò cum Philippo venerat, contraxit lethalem morbum, proteſtatúſque coram venerabili Euchariſtico pane, ſe nihil per triginta totos annos, ant ſcripſiſſe, aut docuiſſe, quod non judicaret, & veritati conſonum, & doctrinæ Sancti Thomæ conforme, nihil Regi ſuo conſilii dediſſe, vel ſuggeſſiſſe, (menſibus tātùm tredecim hanc curam volverat) quod non in Dei obſequium, Reipublicæ utilitatem, & Principis ipſius beneficium ceſſurum credidiſſet, vitam commutavit cum morte XVII. Iunii die anni MDCXLIV. cum nondum quinquageſimum quintum ætatis annum attigiſſet, quo minùs debuit tempore (ſi ita loqui ſas eſt) præreptus Hiſpaniæ, Philippo & literarum ſtudiis, quas nullo tempore non in pretio magno ac delitiis habuit. Doctrinæ, ingeniique ejus clariſſima extant monumenta, quæ paſſim omnes amplectuntur,

Artis Logicæ I. Pars de Dialecticis Inſtitutionibus, quas Summulas vocant. Compluti auno 1631. & 1634. in 8. Romæ tertiùm apud Manelphium 1636. in 12.

Artis Logicæ II. Pars in Iſagogen Porphyrii, Ariſtotelis Categorias & Libros Poſteriorum. Compluti anno 1632. 4. Romæ apud Manelphum 1637. in 8. Matriti 1640. in 4. atque alibi.

Naturalis Philoſophiæ Prima pars, quæ de natura in communi, ejúſque affectionibus differit. Matriti 1633. 4. deinde alibi, Romæ, inquam, apud Manelphum an. 1637. ac tandem Cæſarauguſtæ 1644. 4.

Ejuſdem Secunda Pars. in VIII. libros Phyſicorum. iiſdem locis.

Ejuſdem III. Pars, quæ de Ente mobili corruptibili agit; ad libros Ariſtotelis De Ortu & Interitu; unà cum decem Tractatibus de Meteoris. Compluti 1634. in 4.

Ejuſdem IV. Pars, quæ de Ente mobili animato; ad libros Ariſtotelis de Anima. Compluti 1635. in 4. Omnia hæc ſimul duobus voluminibus Coloniæ 1638. in 4. Romæque ſeptem voluminibus 1636. & 1637. 12. apud Manelphum edita ſunt.

Sequuta ſunt Theologica, nempe -

Curſus Theologici in Primam Partem Sancti Thomæ, Tomus I. *ſcilicet uſque ad Quæſt. XIV*. cui præmittuntur, *Tractatus tres*, ad Theologiæ tyrones, ſcilicet-

I. *Vniverſum Textum Magiſtri Sententiarum in ordinem redigit*.

II. *Omnium Quæſtionum D. Thomæ & materiarum in ſua Summa connexionem explicat*.

III. *Vindicias D. Thomæ pro doctrinæ ejus puritate, probitate & ſingulari approbatione offert*. Compluti 1637. in folio.

Curſus ejuſdem in Primam Partem à quæſt. XV. uſque ad XXVII. Tom. II. Lugduni apud Petrum Proſt. 1643. folio.

Ejuſdem tertius Tomus à quæſt. XXVII. uſque ad finem Primæ Partis. Ibidem apud eumdem 1643. in folio.

Curſus Theologici in Primam Secundæ D. Thomæ à Quæſtione Prima uſque ad XXI. incluſivè, Tomus Primus. Matriti apud Mariam de Quiñones 1645. in folio.

Ejuſdem Tomus II. uſque ad Quæſtionem CXIV. Ibidem eodem anno in folio.

Ejuſdem Curſus in Secundam Secundæ Divi Thomæ tomus unicus; hoc eſt, de Fide, Spe & Charitate; De Homicidio, Religione, Oratione, Voto, cum quibuſdam expoſitivis quæſtionibus.

Ejuſdem Curſus integri tomus VII. ſive De Incarnatione Verbi Dei Tractatus.

Prodierunt omnes ſimul Lugduni ſeptem voluminibus 1663. folio apud Philippum Borde & ſocios, adjuncto in fine I. Tomi *in Primam Partem* -

Tractatu de Opere ſex dierum.

In ſecundo *ad Primam Secundæ* -

Materiis quibuſdam Theologicis, quas ipſe author in cathedra dictavit à quæſtione hujus Partis CIX. uſque ad CXIV. hoc eſt, *De Gratia & merito*.

Hiſpanicè verò libellum aureum ab eo habemus hoc titulo -

Explicacion *de la Doctrina Chriſtiana*. Valentiæ 1644. Antverpiæ 1651. in 24. & alibi ſæpe. Demùm poſt ſeptem Hiſpanicas editiones Latina exiit hoc titulo, *Compendium totius Doctrinæ Chriſtianæ*, operâ Henrrici Hactermans ejuſdem Dominicani inſtituti, Bruxellis 1658. in 12.

IOANNES THOMAS PORCEL, Medicus, ut videtur, dedit foras.

Curacion *de la Peſte*. Cæſarauguſtæ anno 1565.

IOANNES DE TIMONEDA, gente Valentinus, author eſt primus fabularum, quas dicimus Italico verbo *Novelas*; neſcio enim an aliud hujuſmodi opus inter nos eo antiquius ſit, quod ita inſcriptum dedit.

El Patrañuelo, *o Primera Parte de las Patrañas*. Compluti 1576. 8. & in *Bilbao* Cantabrorum 1580. in 8. Antiquum hoc verbum idem cum eo ſonat, quod Valentini dicunt *Rondalles*, nos *Novelas*.

El Cavañero Cancionero. Valentiæ apud Petrum Huete 1570. in 8.

Coloquio Paſtoril. Ibidem apud Petrum Mey 1567. in 8.

Alivio de Caminantes *y memoria Hiſpanica*. Compluti apud Sebaſtianum Martinez 1576. in 12.

El Sobremeſa, *y alivio de la muerte*: ſimúlque.

Buen aviſo, *y porta quentos*: item.

Memoria Hiſpanica *y Valentina*. Valentiæ apud Petrum Huete 1570. in 8.

Silva de varias canciones, *o villaneſcas y guirnalda de galanes*. Hiſpali apud Alphonſum de la Barrera 1511. in 8.

Tres Comedias *en proſa*. Valentię 1559. in 8.

Quaderno eſpiritual *al Santiſſimo Sacramento, y a la Aſſumcion: Auto de la oveja perdida, y otras coſas*. Valentiæ 1597. 8.

Edi curavit primas Hiſpanas Comœdias, quas rudi illo hujus artis ſæculo Lupus de Rueda Hiſpalenſis non ſcripſit tantùm, ſed recitavit; ut in eo diximus. Noſtri quoque nomen præ ſe fert.

El Deleitoſo recopilado *por Juan de Timoneda*. 1567. in 8. niſi ejuſdem ſit Lupi à Rueda Comicum aliquid.

Uti & M.S. liber, quem laudare ſolet D. Ioſephus Pellizerius Chronographus regius ſic inſcriptus, *Libro y memorial de algunas coſas, que de algunos años à eſta parte an ſucedido en la villa de Madrid*, duabus partibus, quatuor ſeries ab anno MCCCC. ad annum MDXX. extenditur.

F. IOANNES TIRADO, Aragonenſis, ordinis Seraphici, vir pius, quamvis doctrinâ carens, utile tamen compoſuit opus, ſcilicet.

Tratado *para aiudar a bien morir*; ſemel atque iterum typis editum.

F. IOANNES DE TOLOSA, Salmanticenſis, Auguſtinianus, S.T. Magiſter, in Aragoniæ regno ut plurimùm floruit. Biblicam enim Sapientiam Oſcenſis Academiæ juventutem docuit; cujus ſtudii alterum de ſacris rebus pro concione loquendi munus ingenioſè dicitur geſſiſſe, atque eloquenter. Domum ordinis ſui Cæſarauguſtanam rexit quo tempore in publicum exire paſſus eſt.

Aranjvez *del alma*. Ibidem 1584. 4. ad Eliſabetham Hiſpaniarum Infantem: celebratú valde opus à Lupercio Leonardo de Argenſola magni nominis Poëta & Chronographo regio in elegantiſſimo illo carmine, cujus initium tale eſt, *Ay un lugar en la mitad de Eſpaña &c.* atque item.

Indulgencias *de la Correa de San Auguſtin*. 1581.

Diſcurſos *predicables*; Adventus præcipuè uſque ad Epiphaniam. Medinæ anno 1584. in 4.

IOANNES TORNAMIRA DE SOTO, Aragonenſis natalibus, ex nobili tamen, (quod eidem de ſe credimus) in *Montpeſſulana* urbe Galliæ Narbonenſis *Tornamirarum* familiâ oriundus, ſcripſit.

Sumario *de la vida y haçañoſos hechos del Rey Iayme de Aragon I. deſte nombre llamado el Conquiſtador*. Pampelone 1622. in 8. ex officina Caroli de Labayen.

F. IOANNES DE TORQVEMADA, Frãciſcanus provinciæ ſancti Evangelii Novæ Hiſpaniæ apud Indos occidentales, cui provinciæ aliquando præfuit, foras emiſit.

Monarquia Indiana, *con el origen y guerra de los Indios occidentales, de ſus poblaciones, deſcubrimiento, conquiſtas, converſion y otras coſas maravilloſas de la miſma tierra*; XXII. libris, tribúſque tomis. Hiſpali 1615. in folio. Item.

Vida *del Santo Fr. Sebaſtian de Aparicio de la orden de S. Franciſco*. 1605. in 8.

F. IOANNES DE TORRALVA, Saguntinus ex regno Valentiæ (*Morviedro* nunc eſt antiqua Saguntus) Cartuſianus monachus ad ordinem receptus in domo *Scalæ Dei* Tarraconenſi, translatus inde ad monaſterium *Aulæ Dei* juxta Cæſarauguſtam, vir valde pius, ſcripſit.

Enchiridion *Paſſionis Chriſti*. Cæſarauguſtæ typis Stephani de Naxera anno 1556. in 4.

Sermones *y platicas eſpirituales*.

F. IOANNES DE TORREBLANCA, Lucronienſis, Dominicanus, S. T. Præſentatus, ordiniſque ſui Concionator generalis edidit.

Exercicios *del ſanto Roſario de Nueſtra Señora y modo de rezarle con meditacion de ſus myſterios*. Pinciæ apud Ioannem Baptiſtã Vareſium 1630. in 4.

IOANNES TORRELLA, Profeſſor publicus Grammaticæ artis in Academia Valentiæ, publicavit.

Breuem ac compendioſam in Syntaxim partium orationis Inſtitutionem. Lugduni 1585. in 8. Cæſarauguſtæ 1609. in 8.

IOANNES DE TORRES, Medinenſis, in Societate Ieſu, cui militabat, pluribus adminiſtratis muneribus, imo & in Africa redemptionis captivorum nonnumquam miniſter, ab recentis adoleſcentiæ annis, uſque ad defectam ſenectutem vixit plerumque in patria, longo conſumptus tandem morbo, cum annus verteret nati Redemptoris MDXCIX. Populari ſermone dedit vulgo probatum opus nuncupatum -

Filoſofia *moral de Principes para ſu buena crianza y govierno y para perſonas de todos eſtados.* Burgis 1596. in folio & 1602. apud Ioannem Baptiſtam Vareſium. Barcinone apud Sebaſtianum de Cormellas anno 1596. in folio.

F. IOANNES DE TORRES, Franciſcanorum Tertii ordinis ſodalis, ſcripſit de Sacræ Euchariſtiæ digna ſumptione & meditatione libellum hoc titulo,

Suſtento *del Alma.* Matriti ex officina Thereſiæ Iunti 1625. in 16.

F. IOANNES DE TORRES, ordinis Minorum obſervantium, Caſtellæ provinciæ aliquando Præfectus, & Commiſſarius (ut vocant) Curiæ in Vrbe, dedit foras -

Conſuelo *de los devotos de la Concepcion de la Virgen Señora nueſtra.* Cæſaraug. 1620. in 4.

Comentarios *ſobre la Tercera regla de S. Franciſco;* neſcio an Hiſpanicè, an Latinè. Matriti 1628 & 1631.

Regla *y Conſtituciones de la orden Tercera;* niſi idem eſt opus. Matriti 1623.

Tribuitur & Ioanni de Torres (alii-ne?)

Vida *de la Reina Santa Iſabel.*

IOANNES DE TORRES, alius, niſi fallor, ſcripſit -

Del Reino *del gran Mogor.*

IOANNES DE TORRESILLO & MANSO, edidit -

Reſponſionem quamdam ad Marii Cutellii Patrocinium pro regia Iuriſdictione Inquiſitoribus conceſſa. Neapoli 1637.

IOANNES TREMIÑO, Alonenſis, ſive Alicātinus, S.T. Doctor, Canonicus & Scholaſticus Oriolanæ almæ ſedis, doctus vir, & linguarum non imperitus, nec à Poëtarum myſteriis alienus, ſeptuaginta jam natus annos, poſt quinquagenarium ferè tempus, tam in ſchola, quàm in Eccleſia docendo, & concionando impenſum, ſcripſit -

In Ionam Commentarios, unà cum Paraphraſi Poëtica. Oriolæ apud Ludovicum Beroſium 1623. in 4. item -

In quatuor priores Davidis Regis Pſalmos, una cum Paraphraſi Poëtica in fine cujuſque Pſalmi. Ibidem eodem anno.

F. IOANNES DE TRINITATE, ordinis Minorum fratrum excalceatorum provinciæ ſancti Gabrielis, quam ſemel atque iterum rexit, emeritus Theologiæ Lector, edidit Latinè -

Expoſitionem Conſtitutionis Gregorii XV. contra Confeſſarios ſollicitantes in confeſſionibus. Hiſpali 1643. in 8.

Tratado *de los caſos reſervados en la orden de los Menores para los Miniſtros provinciales o generales.* Hunc Ioannes de la Haye authoris diſcipulus Latinum fecit, ac prelo ſubjecit Pariſiis anno 1617.

Transformacion *de la alma en Dios y medios para llegar a ella; Diſcurſos predicables.* Vliſſipone 1623. in 4.

Chronica *de los frailes deſcalços Menores de la provincia de S. Gabriel.* Hiſpali anno 1652. in folio.

F. IOANNES DE TRIVIÑO, (ignotus mihi aliàs) ſcripſit -

Memorias *de coſas notables deſde la fundacion de Eſpaña haſta el Rey D. Felipe II.* duabus partibus; quas adſervari manuſcriptas in cœnobio B. Virginis *de la Salzeda* legitur in ejus *Bibliothecæ catalogo.*

IOANNES TRIVIÑO DE VIBANCO, Abulenſis, Theologus Doctor, Canonicus Placentinus, ac Segovienſis deinde Magiſtralis, dedit in publicum -

Praxim neceſſariò obſervandam ab examinatoribus ſynodalibus in qualificandis oppoſitoribus ad beneficia Eccleſiaſtica contendentibus. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1622. 4.

IOANNES TRVLLVS, vulgò TRVLL, Aragonenſis, ex *Luna* oppido diœceſis Cæſarauguſtanæ, Salmanticæ ad Sancti Bartholomæi ſodalis, & ex cathedra liberalium artium Profeſſor, anno præteriti ſeculi LVII. Academiam reliquit Sacerdotio Cæſarauguſtanæ inclytæ ædis Deiparæ Virginis *del Pilar* ornatus; unde ad Salvatoris, hoc eſt, ejus Templi, quod communiùs hucuſque Cathedrale audiit, ſed hodie jam commumem cum laudata Virginis Matris Dei Eccleſia prærogativam hanc ſortitur, collegium ſacrum transferri, Prioratúmque in eo S. Chriſtinæ accipere adminiſtrandum promeruit. Cum vero Gregorii XIII. Papæ juſſu Segobricenſis, quæ ad hoc tempus eadē fuerat cum Albarracinenſi, Epiſcopalis ſedes in duas divideretur, primus fuit Trullus Præſul Albarracinenſis deſignatus: ac meritò quidem is, quem Martinus Navarrus initio *Commentarii ad Cap. Non dicatis 12. quæſt. 1.*

De

De voto paupertatis, eruditiſſimum, Petrus Cenedus alicubi, *eruditione, literis ac religione inſignem*, alii non diſſimiliter appellant. Cunctis bene notus eſt Trullus propter-

Ordinem Canonicorum Regularium libris IV. elucidatum, in quibus & de claris ejuſdem ordinis viris; ad Philippum Hiſpaniarum Regem II. Cæſarauguſtæ apud Bartholomæum à Naxera 1571. in 4.

Obiit, priuſquam Pontifex ſtabiliret literis ſolemnibus Epiſcopalem ejus dignitatem, circa annum MDLXXVII.

D. IOANNES TVRIEL DE ROXAS ANGELOFLAVIO (ſic indigitatur, cui propter Hiſpanum cognomen ſermonémque locum dedimus in hac *Bibliotheca*) Eques magnæ Crucis &c. ſcripſit-

Origen de la orden de la Cavalleria Conſtantiniana debaxo de la regla de S. Baſilio y titulo de S. George. Romæ ex officina Vaticana 1597. 4.

IOANNES DE VALDES quidam, ſcripſit-

Comentario breve, o declaracion compendioſa y familiar ſobre la primera Epiſtola de S. Pablo a los Corintios.

Cujus eum prohibitionis notâ meminit poſtremus *Index* noſter *Librorũ prohib. & expurgandorum*.

Ex Ioannis Valdeſii Hiſpana fuiſſe inGallicam linguam translatum à Claudio de Kequifinen Pariſienſi opus ſic inſcriptum-

Ciento y diez conſideraciones divinas, refert in *Bibliothecâ* ſua Verderius.

IOANNES DE VALENCIA, Bæticus domo ex urbe *Loxa*, & in Malacitana Eccleſia Portionarius, Latinas literas, omnémque humanitatem apprimè doctus, quam & alios & Bernardum Alderetum, in cujus pereruditis monumentis Valentiæ durat memoria, in eadem Malaca urbe docuit. Hujus Poëma elegantiſſimum-

Pyrenen dictum, exametris verſibus, celebrat Alderetus lib. I. *Antiquitatum* cap. IX. Quod & nos Hiſpali apud Martinum Vaſquium Siruelam amicum noſtrum vidimus.

F. IOANNES VALERO, Segobricenſis in Valentino regno, Iuris Pontificii ſacræq; Theologiæ Doctor Valentinus, Canonicus Segobricenſis, doctique illius viri ejuſdem urbis Epiſcopi Ioannis Baptiſtę Perezii, poſt Algerienſem captivitatem, in quam incidit Româ in Hiſpaniam rediens, Vicarius generalis; ſæculo renuntiavit in eremum ſecedens: deinde ad Cartuſianorum tranſiit militiam inter *Scala Dei* Tarraconenſis campi ſodales anno MDXCVI. quo habitu & profeſſione nobilitatus, Barcinone Procuratorem egit laudatæ domus, deindéque ejuſdem Præfectum; quam conſequutæ ſunt Præfecturæ aliæ cœnobiorum *Vallis-Chriſti* Valentiæ urbis, *Vallis-miſericordiæ* Oliſiponenſis, ac *Ieſu-Nazareni* Majoricenſis. Quo loco manens edidit-

Differentias inter utrumque forum, Iudiciale videlicet & Conſcientiæ. In Cartuſiâ Majoricenſi laudata, typis Emmanuelis Rodriguez 1616. in folio. Inedita autem apud domeſticos aſſervantur-

Annotationes & Gloſſæ in Biblia ſacra, in Ius canonicum, in Concilium Tridentinum, & in ſui ordinis Statuta. Hiſpanâ quoque linguâ-

De *Virtudes y Vicios*; duobus voluminibus.

Inſtruccion *de Prelados*.

Vida *de San Hugon*.

Notas *para las ceremonias de la Miſſa*.

Vitam ab eo piiſſimè ac religioſiſſimè geſtam deſcripſit in *Catalogo Virorum illuſtrium Scalæ Dei Cartuſianæ* ſuæ *Hiſtoriæ* Ioſephus Valles Tarraconenſis Canonicus.

IOANNES PINCIANVS, ſeu malis DE VALLADOLID, in Indice librorum *Geſnerianæ Bibliothecæ* a Roberto Conſtantino edito, autbor inſcribitur-

Promptuarii Vocabulorum.

IOANNES DE VALVERDE de AMVSCO appellatus, natali forſan loco diœceſis Palentinæ, Medicus, Romæ tuebatur valetudinem Ioannis Toletani ordinis Prædicatorum S R.E. Cardinalis atque ejuſdem Cõpoſtellani Præſulis, eùm explanaturus in Andreæ Veſalii *Anatomico opere* non pauca rudioribus & tyronibus obſcura, proprio Hiſpaniæ ſermone promulgavit-

Hiſtoria de la compoſicion del Cuerpo humano. Romæ ex officina Antonii de Salamanca & Antonii Lofredi 1556. in fol. operâ uſus Gaſparis Bezerra in deſignandis figuris, quem habuit illa ætas Pictorem & Sculptorem celeberrimum. Italicè mox dedit author ipſe in eadem urbe 1560. Denium Michaël Columbus, Iunctis Venetiarum Typographis, necnon & Hieronymo Mercuriali ad id invitantibus, vertit eam Latinè atque edidit Venetiis 1589. in fol. Item ſcripſit-

De Animi & Corporis ſanitate tuenda. Lutetiæ apud Robertum Stephanum an. 1552. & Venetiis apud Dominicum Lilium 1553. in 8.

IOANNES DE VALVERDE ARRIETA, ſcripſit-

Deſpertador *ſobre la fertilidad antigua de Eſpaña*. Matriti 1581. Vide *Ioannes de Barverde Arrieta*.

F. IOANNES DE VARDON, ordinis fra-

fratrum Mercenariorum, qui captivos redimunt, ſacer Indorum Eccleſiaſtes, quique plures ex eis ab orci faucibus ad viam ſalutis revocavit,

Vocabularia edidit *quatuor linguarum*, quæ in eis regionibus paſſim apud omnes notæ ſunt.

Hæc in *Hiſtoria ordinis* ſui I. parte lib. II. cap. XXVI. ad annum MDXXIV. Bernardus Vargas refert, utens Caroli de Tapia in *De Religioſis rebus* circa id teſtimonio.

IOANNES VAZ PINTO DE SOVSA, Luſitanus, ex oppido *Garual*, Virgilium Poëtam ſermone interpretatus eſt vernaculo, hunc titulum operi accommodans,

Theſaurus Muſæ Virgilianæ: in quo germanus verborum ordo Luſitano prius idiomate, uberiores deinde rerum notæ inveniuntur. Bracharæ 1628. in 4.

IOANNES VASQVEZ JVRADO, ſcripſit-

De Reſidentia Parochorum. Matriti 1629.

IOANNES VASQVEZ DEL MARMOL, apud Granatenſes Portionarius, itémque ad monumentum ſeu capellam Catholicorum Principum Ferdinandi atque Eliſabethæ expugnatores illius urbis Sacerdos regius; idem librorum omnium, publico munere, ne quid ab exemplari editio deviet, generalis corrector; variâ doctrinâ, bonarúmque artium ſtudio non vulgari, cùm viveret, idque ſub Philippo II. Rege, inter æquales audit eximius. Impendit maximè operam vertendis in ſermonem noſtrum Latinis aliorum operibus, præſertim ſacris. Vidimus nos-

Arte y regla *para aprender a rezar el Oficio ſegun el Breviario reformado, y para entender el Computo y Kalendario Romano* Pinciæ typis Ludovici Sanchez 1605. 8. Item-

San Anſelmo, *ſus Meditaciones*. anno 1567. in 16.

Expoſicion *del Padre nueſtro de Pico Mirandulano*.

El Novicio eſpiritual; ex Latino Ludovici Bloſii. Matriti 1587. in 12.

Confeſionario *de Santo Thomas de Aquino*: *Inſtruccion breve para recebir el Sacramento de la Penitencia*.

Orden *para oir y aiudar a Miſſa*. Hos quidem tribuit ei Franciſcus Pedraça in *Granatenſi Hiſtoria*, inter Granatenſes ipſum Scriptores enumerans.

Hiſtoria de Napoles *de Pandulfo Collenutio*. Hiſpali apud Ferdinandũ Diaz, 1584. in folio, ubi & *Supplementum Mambrini Roſei* incluſum eſt.

Natum hunc parente Petro del Marmol Regi à ſecretis, fratrémque matruelem Franciſci Suarii Granatenſis Ieſuitarum ſodalis atque Scriptoris clariſſimi fuiſſe, relatum mihi fuit Granatæ à propinquis.

IOANNES VASQVEZ DE OLIVERA, liberalium artium & ſacræ Theologiæ Profeſſor, edidit-

Quæſtionem Theologicam, *an hæc propoſitio vera ſit & Catholica, Deus operatur omnia opera noſtra bona, ita ut in eis totum efficiat, ut nos ferè nihil agamus*. Granatæ apud Martinum Fernandez 1613.

IOANNES VASQVEZ DE LA SERNA, Gadium incola, publicavit-

Reducciones de oro *y ſeñorage de plata, con las reglas y tablas generales de lo uno y de lo otro*. Gadibus 1620.

F. IOANNES DE VEGA, ordinis Mercenariorum, Sac. Theol. Magiſter, propter excellentem dicendi de loco ſuperiore atque Evangelium docẽdi artem *Argenteum os* nuncupari promeruit, æque ac Ferdinandus de Santiago *Aureum os* per idem tempus audiebat. Reliquit M. SS. in Matritenſi domo, in qua obiit anno MDCX,

Sermones *de Quareſma*; duobus voluminibus.

Sermones *de Santos*.

F. IOANNES DE LA VEGA, Americanus, patre Hiſpano natus, Franciſcanus in cœnobio Limenſis urbis ac provinciæ duodecim Apoſtolorum, edidit in eadem urbe-

Artem ſeu rudimenta Grammatica; Vvaddingo authore in *Scriptoribus ordinis Minorum*.

D. IOANNES VELA & ACVÑA. Vide *Ioannes de Acuña Vela*.

D. IOANNES VELASQVEZ DE AZEVEDO, ſcripſit-

Fenix de Minerva, *y Arte de memoria, que enſeña ſin maeſtro a aprender y retener*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1626. 4.

IOANNES VENEGAS QVIXADA, peditum Centurio, Spartæ ſuæ incumbens vertit in vulgarem linguam circa annũ MDCI.

Los Quatro libros *de Flavio Vegecio De Re militari*. M. S. vidit D Thomas Tamajus in folio.

IOANNES DE VERA, compoſuit-

Orationem funebrem in morte Dominæ Margaritæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ. Neapoli 1612. in 4. Fuit in Bibliotheca D. Ioannis Bertrandi à Guevara Compoſtellani Præſulis.

IOANNES DE VERGARA, neſcio quis, publicavit-

Dos

Dos Coloquios Paſtorales. Valentiæ apud Ioan. Mey 1567. in 8.

IOANNES DE VERGARA, Georgii filius, Toletanus, fæliciſſimè abſolutis Latinæ, Græcæque linguarum, ac Philoſophiæ ſtudiis, omnibúſque æqualibus in eo ſtudio longè poſt ſe relictis, ad Theologiæ præceptores ſacris literis inſtruendum ſe contulit, ac poſt decurſa ſolemnia tempora honorem laureæ Doctoralis accepit. Sodales inter Sancti Ildephonſi Complutenſis, deinde inter ejuſdem oppidi Collegiatæ Eccleſiæ, ac tandem Toletanæ Primatialis Canonicos, ampliſſimo viro Franciſco Cardinali Ximenio, Ildefonſóque Fonſecâ Archiepiſcopis Toletanis, necnon & Adriano Papa VI. conferentibus ei velut æmulatione quâdam hos honores, ob eximiarum, quibus præditus fuit, cùm doctrinæ, tum pietatis, prudentiæ, atque modeſtiæ, aliarúmque virtutum dotes, in ſumma omnium exiſtimatione politus vixit. Circa annum MDII. Profeſſor erat jam Complutenſis Philoſophus, ut ex literis hoc anno ad Alphonſum Securam datis, quæ inter Lucii Marinæi *Epiſtolas* leguntur, apparet. Laudato Cardinali Ximenio integro ante obitum anno à ſecretis fuit: cui ante id tempus inter alios Hebraicè, Græcéque doctos viros in vertendis Latinâ lingua Bibliorum ſacrorum quibuſdam, nonnulliſque Ariſtotelis libris valde ſe probaverat. Summo hoc viro extincto, atque Ioanne Croio ſucceſſore, ab eo, qui Croio ſuccenturiatus eſt, Alphonſo Fonſeca in idem ſecretorum munus denuo fuit vocatus &, quod ſummè decuit patronum, Toletano opimo ſacerdotio ornatus, multóque magis ejuſdem Archiepiſcopi judicio; qui quidem palàm gloriabatur domi habere ſe, quem Sadoleto ac Bembo Leonis X. ab epiſtolis ex æquo opponeret. Eâ quippe eloquentiâ floruit, *ut eruditi, ac diſerti oratoris palmam* (verba ſunt Alphonſi Maramori claros Hiſpaniæ viros celebrantis) *ſæpe non repugnante Italiâ meruerit, dum pro Eccleſia Toletana ad Romanos Pontifices ſcriberet. Senex atroci vexatus fuit podagræ morbo; calculi tamen doloribus adhuc minùs reſiſtere potuit. Exceſſit ergo è vitâ ſummo omnium mœrore & luctu, quibus chara eſſet virtus atque doctrina. Symbolo utebatur illo Epicteti,* Suſtine, & abſtine: *quod ille explanaverat hoc eleganti diſticho* -

Suſtine in adverſis, & te compeſce ſecundis,
Et temnes cæca numina vana Deæ.

Hæc Matamorus.

Virum omnibus modis maximum, vocat Alvarus Gomezius; *Græcæ & Latinæ linguæ doctiſſimum*, Melchior Canus lib. II. *De locis Theologicis* cap. VI. *in omni ſubtilitate Chronologiæ & Hiſtoriæ ſolertiſſimum atque doctiſſimum*, Benedictus Pererius in præfatione lib. X. *Commentariorum Danielis; in omni Scriptorum genere bene ac præclarè verſatum*, Matamorus, *qui* (ſubjungit idem) *ſi tantus eſt quantùm æqualis meus & familiaris Alvarus Gomezius vir literis Græcis & Latinis, ingenio ſimul & doctrinâ ornatiſſimus mihi prædicavit, quem illi parem hoc tempore faciam, unum aut alterum invenio, ſuperiorem habeo neminem.* Ejus modeſtiæ imputandum eſt, quod aliorum teſtimoniis, non operibus propriis commendetur. Adeo nihil, quantumvis ingenio ac diligentiâ perfectum, edi ſuo nomine patiebatur. Quæ ad notitiam noſtram opera ejus pervenerunt, hæc ſunt;

Las ocho Queſtiones *del Templo*; totidem ſcilicet reſponſiones ad interrogata Enneci à Mendoza *Infantatus* Ducis, cui Muſarum amor valde erat cordi. Toleti apud Ioannem Ferrer 1552. in 8. Benedictus ſanè Pererius, laudatis Volaterrano, Vive, & aliis *Beroſi* & ſimilium confutatoribus, Vergaram præfert illis omnibus. *Hic ſcripſit Hiſpano ſermone* (ait) *libellum de octo quæſtionibus, de quibus permulta in Latinum ſermonem converſa Melchior Canus in XI. librum de locis Theologicis, qui eſt de Hiſtoria, ad verbum tranſtulit, & ex illis viri fontibus hortum illum ſuum multifariam & abundanter irrigavit.*

Epigrammata quædam Latina elegantiſſima edidit cum *Edylliis* ſuis Alvarus Gomezius; *ludicras* quidem (ille ait) *viri graviſſimi remiſſiones; ſed quæ verè divini illius ingenii ſpecimen, rerum acumen, & vigorem præ ſe ferant.*

Salomonis libros, & *Ieſu Sirach*, ex Hebræo in Latinum, quam provinciam ei adſignaverat Franciſcus Ximenius Toletanus Præſul, convertit; qui hodie extant in *Bibliis Complutenſibus*, quæ magno literarum bono Antiſtes ille maximus edi curavit.

Ariſtotelis Phyſicorum, de Anima & *Metaphyſicorum* tranſlatio ſimiliter Latina ex Græco fonte facta fuit à Vergara ejuſdem Ximenii juſſu; qui, ut Gomezius in *vita* illius ſcribit, *Ariſtotelem manuſcriptis undique conquiſitis, & Philoſophis linguarum bene gnaris, qui ſummâ fide, Latinéque redderent, adhibitis, quod barbaricis adhuc ſordibus inquinatus multos à ſui lectione deterreret, emendatiorem dare decreverat, niſi mors optimi Præſulis conatus præcidiſſet.* Autographa vidit Schotus tria hæc noſtri monumenta in Complutenſi Bibliotheca. Sunt & in Toletanâ, uti ex ejus *Catalogo* apparet.

De Academia Complutenſi, commentatum ſe ipſe refert in *Epiſtola* quadam ad *Alphonſum Securam* (ultima eſt libri decimiquarti *Epiſtolarum* Marinæi) *Quod ut ſuſiùs, patentiúſque videres* (Vergaræ jam verba audis) *mitterem ad te epiſtolam meam ad amicum conſcriptam, imo & juſtum volumen, ubi Inſtituta Academiæ hujus, & tradendarum diſciplinarum morem, præpoſitâ priùs univerſi ædificii deſcriptione, latiſſimè ſum proſequutus.* Non dubi-

dubito quin Alvarus Gomezius in conſcribenda *Ximenii* vita, ejúſque Academiæ rebus, hunc ad manum habuerit; quemadmodum uſus eſt idem *Franciſci* ejuſdem *Cardinalis Ximenii Hiſtoria* à Vergara inchoata, ſive commentariis rerum ab eo, maximè privato, geſtarum, *quibus exordia tanti Principis & incunabula adeo luculenter ſcripſerit* (ait laudatus toties Gomezius in Præfatione vitæ) *ut etiam ſi id brevi chartarum numero explicuerit, multùm tamen illi debeamus, qui res à paucis cognitas, & in ea fortunæ conditione, quam Ximenius privatus tenuit, poſitas tam diligenter è tenebris eruerit*. Hæc ille.

Epiſtolas Vergaræ quaſdam ad *Alphonſum Seguram* & ad *L. Marinæum Siculum* continent libri *Epiſtolarum* ejuſdem Marinæi XIV. & XV.

Obiit, bonis omnibus collegio Toletano, ubi amentes cuſtodiuntur & aluntur, teſtamento relictis; atque in ſuæ Cathedralis Eccleſiæ ſacello Apoſtolorum Principi ſacro humatus jacet ſub hoc epitaphio,

D. O. M.

IOANNI VERGARÆ DOCT. THEOL.
HVIVSCE TEMPLI SACERDOTI
CANONICO.
VIRO IN OMNI DISCIPLINARVM GENERE EXIMIO.
QVO VIVENTE NATVRA DECLARAVIT
SE ADHVC MINIME EFFOETAM ESSE
AD PRÆSTANTISSIMOS VIROS
PRODVCENDOS.
DEC. CAPITVL. QVE, HONORIS,
VIRTVTISQVE
CAVSA TOLET. SODALI B.M. L.D.D.
VIXIT ANN. LXIV. MENS.V. DIES XVII.
OBIIT XX. FEBR. MDLVII.
IOAN. CERDA CAN. TOLETANVS
SOBRINO
DECESSORIQ. SVO INDVLGENTISS.
P. C.

Sed digniſſimum eſt ob acumen & elegantiam, quod ſubjiciamus huic, Ludovici Catenæ Complutenſis Abbatis & Academiæ Cancellarii epigramma.

Vergara in uno natura fecit palam,
Præſtare quantùm illa homini poſſet boni.
Vergara in uno æmula mors fecit palam,
Auferre quantùm rurſus hæc illi queat.
Mors ergo naturâ eſt major ac potentior,
Quæ, quidquid illa ſtruit, rapit ac diripit?
Minimè. Nam ille naturæ dotibus
Adjutus effecit, ne unquam poſſet mori.

Franciſcum Vergaram Græcè doctiſſimum hic habuit fratrem, quem ſuo loco laudamus.

IOANNES VERZOSA, Cæſarauguſtanus, Bernardi à Verzoſa & Annæ Ponce de Leon filius, anno vigeſimo tertio ſupra ſeſquimilleſimum natus, Pariſiis, quo ivit juſſu patris ad faciendam elegantiorum artium ac diſciplinarum mercaturã, jam doctus ipſe, Græcas literas magno auditorum concurſu triennium integrum, atque adhuc majore in Lovanienſi Academia docuit. Hujus ſuæ peregrinationis ipſe meminit in epiſtola quadam ad Hieronymum Suritam. Clariſſimum virum D. Didacum Mendozium inde ſectatus fuit, tùm ad Concilii generalis cœtum, necnon & ad Paulum III. Papam Caroli Cæſaris legatum, denique, aut eodem tempore, Senarum urbis Gubernatorem; in cujus civium ſumma gratia noſter fuit. In Angliam profectus, quo anno Rex noſter Philippus Mariam Britannorum Reginam ſibi matrimonio copulavit, valdè fuit aulæ gratus; atque inter alios Gundiſalvo Perezio Regi à ſecretis, viro Græcè doctiſſimo ſeſe approbavit maximè negotiis induſtriè gerendis opportunum. Quare juſſus fuit Romam in comitatu Franciſci de Vargas regii ad Paulum IV. Oratoris ire, atque manere ibi bonâ mercede conſtitutâ, ut ſcripta quævis inſtrumenta ad jura Philippi regnorum ſpectantia conquireret, & aſſervaret Cuſtodis regii Archii titulo ornatus. Qua in urbe inſignem pietatis atque prudentiæ, nec vulgarem eruditionis famam collegit. Ad optimarum enim artium diſciplinam, quamplurium linguarum non cognitionem tantùm, ſed uſum, Latinæ ſcilicet, Græcæ, Italicæ, Gallicæ, Anglicæ, ac Belgicæ adjunxerat. Poëticâ facultate in primis excelluit, præcipuè conſcribendarum Horatiano ſtylo epiſtolarum laude nulli ſecundus. Edidit ſexdecim annos natus.

Martyrii Encomium, ſive de Laudibus Petri Arbueſii de Epila Martyris; heroico carmine. Publicavit primus hoc Poëmacium Vincentius Blaſcus de Lanuza, cum *Periſtephanon* libris, Cæſarauguſtæ 1623. apud Ioannem Lanaja.

De Proſodia Græcorum, libellum. Pariſiis.

Epinicium Carmen in Navalem victoriam Ioannis Auſtriaci devictâ ad Echinadas Inſulas Turcarum claſſe. Salmanticæ & Compluti.

Poſthumi prodierunt.

Epiſtolarum libri IV. Panhormi anno 1575. in 8. typis Ioannis de Mayda, operâ autem Ludovici de Torres, tunc privati, ſequentibus annis Archiepiſcopi Montis-regalis in Siciliæ regno, Cardinali Granvellano Neapolis tunc Proregi nuncupati: quorum & Complutenſis extat anni 1577. etiam in 8. editio. Quòd verò in his epiſtolis quædam obſcura multis fortaſſe videbantur, præſertim iis, qui Romæ non fuiſſent verſati,

inchoaverat author, amicorum conſilio, explanationes, quibus adhibitis omnis difficultas lectoribus removeretur; quas accepit in ſe laudatus Torres quamprimùm perfici curare, atque in vulgus edi. Carminis pangendi excellentiam extollit non inerudité Pauli Ceſpitis, ut ſe vocat (qui *Paulus de Ceſpedes* vulgò nnncupabatur, Cordubenſis, ac Eccleſiæ patriæ urbis Portionarius, Pictor elegans, de quo nos alibi) hoc epigrammate;

Poſtquam res Italas evertit barbarus armis,
Et pulſa eſt patriis lingua Latina focis,
Nulla meos unquam moverunt carmina ſenſus
Iam depravatis edita temporibus.
Fucatam linguæ ſpeciem nam reſpuit auris,
Et quòd non ſano perſonet eloquio.
At Verzoſa tuo delector carmine tantùm
Me tua duntaxat carmina docta tenent.
Quæ ſi venturi eſt animus jam providus ævi
Venturi haud dubiis providus auſpiciis,
Antiquos mirâ numeros dulcedine vincent
Flacce tuâ veniâ, pace, Catulle, tuâ.

Hiſtoriam noſter Philippi Regis II. Catholici formabat, cùm mors eum in flore ipſo ætatis magno omninm ordinum mærore è vivis eripuit. Viſitur Romæ ad Sancti Iacobi domum hoſpitalem Hiſpanotum ſepulturæ ejus locus hac inſcriptione inſignitus,

D. O. M.

IOANNI VERZOSÆ BERNARDI F.
CÆSARAVGVSTANO.
PHILIPPI HISPANIARVM REGIS
CATHOLICI
ARCHIVII IN VRBE NOVA CVSTODI.
PIETATE PRVDENTIA ET
MVLTARVM LINGVAR. COGNITIONE
PRÆSTANTI.
IN OPTIMAR. ARTIVM DISCIPLINIS
AC POETICÆ STVDIO MAGNA
CVM LAVDE VERSATO.
ET OMNIVM ORDINVM HOMINIBVS
CHARISSIMO.
VIXIT ANNIS. LI. M.....
OBIIT VI. KAL. MARTII. MDLXXIV.
LVDOVICVS DE TORRES MALACITANVS
ARCHIEPISCOPVS MONTIS-REGALIS
CAMERÆ APOSTOLICÆ CLERICVS
DECANVS
EXEQVVTOR TESTAMENTI
AMICO POSVIT.

Non vulgari ornavit elogio Verzoſam Andreas Schotus in *Bibliotheca*.

Præſagus ipſe hujus extra patriam obitus olim ad Hieronymum Suritam in epiſtola ſuperius laudata patriam dolebat à ſe relictam & paternam domum his verſibus,

Si forte ante diem Libitinæ ſternor iniqua
Flatibus, externa condendus viſcere terra,
Nam eadimus maturi homines; ruimus vel acerbi.

Et poſt aliqua ad Suritam de ſe & ſua peregrinatione, ſubjungit in fine argutè ac philoſophicè,

Quòd ſi vitales ſpirant mihi leniter auræ,
Et ſi ſedatis reſident hæc tempora turbis,
Depoſitâ ſpe majorum, mea chara reviſam,
Indignus reperire iſthic, quæ inventa reliqui,
Dum peto per terras non invenienda remotas.

Meminit idem patriæ urbis in epiſtola alia huic nuncupata, cujus hoc initium, *Iam te chara diu careo mea patria*: ubi ſe in æde Virginis Mariæ de Columna ſacro olim lavacro expiatum fuiſſe infantem prodit, ac ſepulchri copiam, fato cùm ceſſurus ſit, ibi deſiderat.

IOANNES DE VIANA, Giennenſis, Doctor Medicus, Malacæ intentus artis ſuæ operis, publicavit-

Tratado de Peſte, ſus cauſas y curacion, y el modo que ſe a tenido en curar las ſecas y carbuncos peſtilentes que an oprimido la ciudad de Malaga el año de MDCXXXVII. Ibidem apud Ioannem Serranum de Vargas 1637. in 4.

Antidotum faſciculi aromatum in ſubſidium puerperarum, ubi agitur de odore, de uteri ſuffocatione, &c. Ibidem 1636. in 4.

D. IOANNES DE VICO, Acerrarum Epiſcopus, quæ Campaniæ fælicis urbs eſt, creatus (ut apud Vghellum VI. volumine *Italiæ Sacræ* habetur) die XXIII. Iul. MDXII. hoc eodem anno interfuit ſacroſanctæ Lateranenſi Synodo ſub Leone X. Papa celebratæ, ſcripſitque ad Hieronymum Vich Catholicorum Regum Oratorem, qui & ipſe Concilio interfuit,

Apologiam de authoritate & poteſtate Romani Pontificis; circa annum MDXVII. Iulio II. clavum Petri tenente, quæ quidem M.S. fuit in Bibliotheca V. C. Antonii Auguſtini, ut ex ejus apparet *Catalogo*.

F. IOANNES VIGVERIVS, vulgari appellatione *Viguera*, Granatenſis, Philoſophus ac Theologus eximius, Toloſæ Tectoſagum longè à patria inter Gallos ad ſacram S. Dominici familiam ſuſceptus (alius eſt Ioannes Viguerius Ligur ordinis Seraphici, qui *in Scotum* commentatus eſt) eâ mentis alacritate, ſucceſſúque literas coluit, ut adeptâ in ejuſdem urbis gymnaſio Theologiæ laureâ, publicè ipſam de ſuperiore loco docendi partes nanciſceretur. Quâ quidem profeſsione ibidem laudabiliter exercitâ, librîſque in publicum editis eò devenit claritudinis, ut jam à Guilielmo Eiſengreinio *Scriptorum Sacrorum* celebratore, *vir tam profanâ, quam ſacrâ literaturâ doctiſſimus, Philoſophus & Orator omnibus iis artibus, quæ ſunt libero homine dignæ, perpolitus*; aliáque non inferio-

ſerioris laudis, ab aliis audierit. Monumentorum præclariſſimorum hæc ſeries eſt;

Inſtitutiones ad naturalem & Chriſtianam Philoſophiam, maximè verò ad ſcholaſticam, quam vocant, Theologiam univerſalium, Conciliorum authoritate, necnon Doctorum Eccleſiaſticorum, præſertim D. Thomæ Aquinatis, eruditione confirmata; opus in paucis doctum atque utile. Adnectuntur ibidem -

Commentaria in D. Pauli Epiſtolam ad Romanos: in quibus omnes ferè noſtri temporis hæreſes breviſsimè confutat atque clariſsimè. Pariſiis 1558. in fol. quam editionem principem ſequutæ ſunt plures aliæ, Antverpienſes 1565. & 1572. in fol. Venetæ 1563. & 1581. Colonienſiſque 1607. in 4.

Opuſculum de conſolatione Agonizantium, cum elucidatione Miſſa. Pariſiis 1553. Lugduni 1569.

Tribuit eidem Eiſengreinius præter ſuperiora,

In omnes D. Pauli Epiſtolas commentarios; itémque *Theologia Summam*. Æquius tamen eſt domeſticis Sixto Senenſi & Alphonſo Fernandez, Marietæque in hoc credere, qui nil præter jam commemorata Viguerio adjudicant. Floruit maximè circa annum MDL.

IOANNES VILCHIVS, vulgò VILCHES, Antiquariæ natus in Bætica, atque in eadem urbe humaniorum literarum Profeſſor, edidit -

Opera Poëtica, hoc eſt -

Bernardinæ, ut vocant, libros tres; ſive de Victoria, quam D. Bernardinus Mendozius ſummus Hiſpanarum triremium Præfectus ad *Arbolanum* Inſulam à Turcis reportavit, heroico carmine;

De Mendozina Domus origine;

Eclogam ad D. Bernardinum Manrrique Epiſcopum Malacitanum;

Panegyricum ad Ioannem Gironium Vreniæ Comitem;

Silvam, & varia Epigrammata, & alia carmina. Hiſpali 1544. in 8.

Laudatur à Iacobo Solanio Murgitano in *Elegia*, quæ incipit, *Gratulor Hiſpanis felicia ſæcula, &c.*

IOANNES DE VILLALOBOS, ſodalis Salmantinus collegii Trilinguis, edidit -

Grammaticæ Græcæ introductionem, Salmanticæ 1576. in 8.

IOANNES DE VILLAR, ſcripſit -

Arte *Gramatica Eſpañola*. Valentiæ 1651.

IOANNES DE VILLAREAL, Vbetenſis, Compluti Doctor Medicus ac Profeſſor primarius, dedit foras -

De Signis, cauſis, eſſentia, prognoſtico & curatione morbi ſuffocantis, libros duos. Compluti aqud Ioannem Gratianum anno 1611. in 4.

F. IOANNES DE VILLASEÑOR, Dominicanus, Theologiam Oveti docuit, poſtquam in Gregoriano Pinciæ urbis collegio meruiſſet. Scripſit -

Suma moral; duobus tomis.

IOANNES DE VILLEGAS, Presbyter Matritenſis, ex Italico *Alphonſi Ciaconii* edidit -

Modo *de rezar el Roſario de Nueſtra Señora como ſe haze en la Minerva de Roma*. Matriti apud Martinum Serrano 1614. 16.

IOANNES VILLEN DE BIEDMA, Granatenſis, Doctor Theologus, Malacitanus fuit Canonicus; indéque Archipresbyter Granatenſis, uti Franciſcus Pedraça in hujus *urbis Antiquitatibus* affirmat. Is, quô idioma Hiſpanicum tot gentibus ſæculo ſuperiore, aut commercio, aut imperio communicatum cultiſſimi Romanorum Poëtæ acceſſione locupletaret, proſâ dedit oratione, quæ quidem expeditè magis, quàm verſa lectores ad ipſius adyta introduceret,

Quinto *Horacio Flaco Poeta lyrico: ſus obras con declaracion magiſtral en lengua Caſtellana*. Granatæ 1599. apud Sebaſtianum de Mena in folio.

F. IOANNES VINCENTIVS, Aſturicenſis, ordinem Sancti Dominici aſſumpſit in Salmantina urbe, atque in ejus gymnaſio ſacram ſcientiam ex ea, quam Durandi vocant, mox & è veſpertina cathedra ingenti cum famæ claritudine docuit; ingenio judicióque in docendo, acumine in diſputando plurimùm præſtans. Edidit Romæ, cùm eo veniſſet Procurator ordinis generalis, e lectionibus in collegio *D. Mariæ ſupra Minervam* habitis confectum opus -

De Habituali Chriſti Salvatoris noſtri ſanctificante gratia Relectionem. Romæ apud Paulum Dianium 1591. in 4.

Promiſerat per idem tempus Salmanticæ edendum grandiorem librum, *De origine & poteſtate Gratiæ*, qui nec à morte authoris prodiit, quæ non multo póſt immortalitati eum conſignavit, Alberto Auſtriaco Sereniſſimo Archiduci à confeſſionibus jam deſignatum, anno ſalutis MDXCIV. ætatis LI. *Hiſtoria ordinis Dominicanorum* Præſulis Monopolitani obiiſſe ait ſequenti anno. *Catalogum* nos Alphonſi Ferdinandi ſequuti ſumus, cui etiam reſiſtit Ioannes Marieta ſuperſtitem aſſirmans noſtrum Romæ Vincentium anno MDXCV.

IOANNES VINCENTIVS PELIGER, Valentinus, conſcripſit -

Primera *y ſegunda Parte del eſtilo y metodo de eſcrivir cartas miſſivas, y reſponder a ellas*

a ellas &c. Valentiæ duobus tomis 1600. 8. Cæſarauguſtæque 1604. & 1607. in 8. Matriti apud Ioannem de la Cueſta 1609. iterúmque 1625. 8. item 1599. in 8.

D. IOANNES DE XAVREGVI, domo Hiſpalenſis, è Cantabris nobili loco oriundus, ad ingenii excellentiam naturæ beneficio conceſſam, proprio labore multiplex earum literarum, quæ ab humanitate dicuntur, ornamentum adjunxit. Quibus dotibus inſtructus Poëſim feliciſſimè exercuit, heroicam ſcilicet, lyricámque, non theatralem, & comicam. Nervoſo quippe, atque erudito dicendi genere uſus, popularium auribus placere non multùm ſtudebat. Contendit de hac arte cum viris ſummis Gongora & Quevedo; quem ultimum non uno ſatyrico inſectatus eſt libello. Pictorias quoque operas ſibi amiciſque liberaliter exhibuit, nam & hanc artem eximiè callebat; adeo ut cùm in Matritenſi theatro comœdia ejus quędam ederetur diſpliceréṫque, & jam ſolemni ſpectatorum murmure damnaretur, quidam eorum exclamaverit, ſi plauſum comœdiis ſuis deſiderat, eas depingat. Poëtica hæc edidit, quod ſciam;

El Orfeo (ſive Orphei fabulam) *en octavas*. Matriti apud Ioannem Gonzalez 1624. 4. Quod Poëmatium nulli eorum cedere, quæ magis inter nos celebrari ſolent, nō indocti aut inerudıti homines arbitrātur.

Rimas; hoc eſt varia carminum genera: in quibus eſt.

El Aminta, *Comedia Paſtoril de Torquato Taſſo*, elegantiſſimè in vulgarem linguam translata. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1618. in 4.

Lucano Eſpañol, *en verſo de octavas*: ſive Lucani *Pharſaliæ* Hiſpana interpretatio metrica, M. S. apud exequutores teſtamenti, (inter quos fuit D. Gabriel Bocangelinus) remanſit.

Proſaica autem hæc.

Diſcurſo Poetico *contra el hablar culto y obſcuro*.

La Comedia *del Retraido*; quæ traducendo *Cunarum ac Sepulturæ* libello Hiſpanico authoris bene noti, quem nuper nominavimus, conſcripta eſt.

Memorial *al Rey Nueſtro Señor. Iluſtra la ſingular honrra de Eſpaña, aprueba la modeſtia en los eſcritos contra Francia, nota una carta embiada a aquel Rey, &c.* Quo ſcripto idem, qui ſuperiore, vir magnæ famæ petitur.

Apologia *por la verdad, o reſpueſta a una Cenſura que ſe hizo del Sermon que F. Hortenſio Palavicino predicò en las honrras del Rey D. Felipe III.* Matriti 1625. 4.

Por el Arte *de la Pintura*, libellum Apologeticum, qui ſimul prodiit cum *Dialogis Carducci. Matriti* 1633. 4.

Deceſſit Matriti ante annum MDCL.

F. IOANNES XIMENEZ, Bæticus, Xerezienſis, ordinis Minorum, qui ſtrictiorem vitæ regulam ſectantur, provinciæ S. Ioannis Baptiſtę in regno Valentiæ ter Præfectus, vir in domeſticorum regimine, & in juvandis prudenti conſilio & ſolidæ doctrinæ reſponſis quarumcumque difficultatum momentis commendatiſſimus; ſpiritualis animarum profectus præceptor inſignis; ſcripſit.

Chronica *del B. Fr. Paſqual Bailon*. Valentiæ 1601. in 8. & ſæpe alibi.

Expoſicion *de la Regla de los frayles Menores*. Ibidem 1611. in 16. apud Ioannem Chriſtophorum Garriz. Deinde auctior prodiit à morte authoris in eadem urbe ex officina Patritii Mey 1622. Barcinone 1629. 16.

Exercicios eſpirituales. Valentiæ 1612. in 16.

De la Oracion *Mental*. Ibidem 1620. in 8.

Exercicios divinos *revelados al Venerable Nicolas Eſchio y referidos por el P. Surio*, opus ex Latino redditum. Valentiæ 1609. Matriti 1613. in 16. Hiſpalique apud Gabrielem Ramos 1621. in 16. & Matthiā Clavijo 1614.

Obiit diem ſuum Ayoræ ejuſdem regni Valentiæ: de quo agit Antonius Panes in *Hiſtoria hujus Provinciæ* parte II. libro V. cap. IX.

IOANNES XIMENEZ SAVARIEGO, Rondenſis, Medicus Doctor, in Hiſpanis triremibus artem hanc exercuit Proto-medicum agens, illarumque Præfecti D. Martini Padilla *Adelantati* (ut Idiotiſmus noſter ſonat) *Caſtellæ* cubicularium. Edidit.

Trarado *de Peſte, ſus cauſas, preſervacion y cura*. Antiquariæ apud Claudium Bolan 1602. in 4. Audio & *De curatione puerorum*, & *De variolis* edidiſſe. Hic unus eſt è dialogiſtis Tractatus Hieronymi de Carranza, *Filoſofia de las Armas*, inſcripti.

F. IOANNES XIMENO, (quem Lucas Vvaddingus eumdem cum *Ioanne Ximeñez* perperam exiſtimavit) natus in oppido *Las Peñas de San Pedro* diœceſis neſcio cujus Franciſcanus excalceatus provinciæ S. Ioannis Baptiſtæ, Conſultor Apoſtolicorum Inquiſitorū Murciæ urbis, Profeſſor Theologiæ ac Magiſter morum vitæque ſpiritualis probatus; ſcripſit.

Memorial Theologico *y Iuridico contra la permiſſion de las caſas publicas de mugeres*, anno 1629.

Examen *de los caſos de conciencia que ſuceden en el articulo de la muerte*. Valentiæ 1636. in 8.

F. IOANNES DE ZAIAS. Vide, *Ioannes de Zayas*.

F. IOANNES DE ZAMORA, Franciſcanus Carthaginenſis provinciæ, Hiſpanicum dedit -

El Ceremonial Romano: quod Clemẽs Papa VIII. per univerſam Eccleſiam vigere juſſit. Burgis 1603. in 4.

Kalendario perpetuo. Ibidem eodem anno.

Kalendarium quoque *perpetuũ* Latinum, ut credo, *ad uſum fratrum Minorum*. Burgis 1603. niſi idem opus ſit.

IOANNES ZAPATA, ex oppido *Guadabortuna* regni Granatenſis, publici juris fecit metricum opus hujus tituli,

Tratado *de nueſtra Fee y ley verdadera.* Ilerdæ 1576. 8.

F. IOANNES ZAPATA & SANDOVAL Mexici Americanorum ex præcipua urbis nobilitate prognatus, ordinis D. Auguſtini, S. T. Magiſter, & in Pinciano S. Gabrielis collegio primarius Profeſſor ac ſtudiorum moderator, ſcripſit -

De Iuſticia diſtributiva, & acceptione perſonarum ei oppoſita diſceptationem pro Novi Indiarũ orbis rerũ moderatoribus, ſũmiſq; & regalibus Cõſiliariis elaboratum. Pinciæ 1609. 4. Cardo operis in eo ſcilicet vertitur, eccleſiaſtica omnia & ſæcularia in regnis Indiarum munera indigenis conferri debere.

Chiapenſem anno MDCXIII. atque Guatimalenſem octo hinc præteritis obtinuit Eccleſias; denatúſque eſt cum magna laude diſpenſatæ, ut decuit, miſericordiæ & juſtitiæ, in ſede hac ultima, ſexagenario adhuc junior, anno MDCXXX.

D. IOANNES DE ZAVALETA, Matriti degens, & in theatrorum actiones comica plura contribuens, diſertus & acutus humanarum actionum cenſor, dedit quoque in lucem -

Errores *celebrados*: nempe dicta aut facta veterum quædam vulgò, ſed immeritò, ut credit, laudata. Matriti apud Gregoriũ Rodriguez 1653. 8.

Teatro *del hombre el hombre: o vida del Conde Matiſio.* Matriti 1652.

Problemas *de la Filoſofia natural acompañados de conſideraciones morales*; item-

Que *el Amigo no puede ſer mas que uno y que la murmuracion haze a los hombres famoſos*, excurſum duplicem.

El Dia *de fieſta por la mañana.* Ibidem apud Mariam de Quiñones anno 1654. in 8. Item -

El Dia *de fieſta por la tarde*: utrumque opus ſatyrica ſeveritate perſtringens varia hominum genera feſti diei omnes horas malè collocantium.

El Emperador *Commodo.*

Milagros *de los Trabajos.*

Omnia hæc ſimul edidit Matriti Andreas Garzia de la Igleſia. 1667. in 4.

F. IOANNES ZAZO, Vallis-paradiſi monachus Ciſtercienſis, vir ad unguem pietatis factus, ut vitam ipſius continui adinſtar miraculi celebrent laudatores domeſtici, edidit Hiſpanice, ut credimus,

Hiſtoria y vidas *de los Sãtos que ſe celebran por todo el diſcurſo del año en la Congregacion Ciſtercienſe de Eſpaña.* In ipſo Vallisparadiſi cœnobio 1603.

Scripſiſſe fertur & alia plura, atque edidiſſe Pinciæ & Salmanticæ ad inſtitutum ejuſdem ordinis pertinentia; quorum titulos etiam Chryſoſtomus Henriquez in *Phœnice* & Carolus Viſchius in *Ciſtercienſi Bibliotheca* ignorare ſe ajunt. Obiit anno, ut fama fert, MDCXXIII.

F. IOANNES DE ZAYAS, ord. Minorum provinciæ Caſtellæ, S. T. Lector, miſit ad Lucam Vuaddingum ejuſdem ordinis Hiſtoricum, ut hic ipſe refert,

Supplementum *Chronicorum Franciſci Gonzagæ in bis, quæ ad ſuã Caſtellæ provinciam pertinerent.*

F. IOANNES DE ZEITA, Luſitanus, Oliſiponenſis, familiæ Seraphicæ in provincia Algarbiorum, Theologiæ Lector emeritus, inſigniſque Eccleſiaſtes, ingenii, doctrinæque famâ clarus, totóque oris & corporis geſtu veluti ad eloquentiæ faciem conformatus: ſingulari quadam dexteritate, & vehementiâ in arguendis hominum moribus utebatur, tam ſcholaſticæ, quàm expoſitivæ Theologiæ apprimè gnarus. Edidit Luſitanicè *Concionum* aliquot volumina; nempe -

Quadragena: *em que ſe contem os dos Santos tempos do anno Advento e Quareſma com outto ſermões do Santiſſimo Sacramento.* Eboræ anno 1625. in folio. Hanc Quadragenam primò in vulgarem Caſtellæ ſermonem à ſe verſam Ioannes de Navaez Ciſtercienſis Pinciæ edidit 1626. poſtinde Ferdinandus Camargus Auguſtinianus Matriti 1629. in 4.

Sermoẽs *das feſtas da Virgem Santiſſima e de Chriſto Senhor noſſo, com outto do Sacramento, e de alguns Santos, e outto de Defuntos.* Oliſſipone apud Petrum Craesbek 1634. in 4. Caſtellanè operâ ejuſdem Camargi Cæſaraguſtæ 1635. in folio.

Sermoẽs *para alguãs feſtas de Santos da noſſa ordem Apoſtolos, Martyres, Santas e dois do Sacramento.* Oliſſipone apud Craesbek anno 1633. in 4.

IOANNETINVS.

F. IOANNETINVS NIÑO, Franciſcanorũ ſodalis, provinciæ Sancti Iacobi Pater, & aliquando Præfectus, Miniſtróque generali

rali à ſecretis; apud ſupremi Senatus, qui religionem tuentur, Patres Cenſor Theologus, confeſſiones in ſacramento pœnitentiæ audivit Sereniſſimæ Margaritæ Auſtriacę aliàs *de Cruce*, Fráciſcanæ monialis excalceatæ Matritéſis regii monaſterii. Scripſit autē

Aphoriſmos Prælatorum & Subditorum. Barcinone 1625.

Tractatus varios, de rebus ſui Inſtituti: præſertim *ad Gregorium XV. pro defenſione ejuſdem*; Item *ad Philippum III. Regem Catholicum de eodem argumento*.

El Interrogatorio *en la cauſa de la venerable Virgen Sor Anna Maria de S. Ioſeph, Abadeſa del convento de Salamanca*. Præcedit præambula ad Sereniſſimam Infantem Margaritam epiſtola *de veris & falſis viſionibus & revelationibus*. Subſequitur verò *Carta que la miſma Sor Anna de S. Ioſef le eſcriviò en que obligada de la obediencia le haze relacion de ſu vida*. Salmanticæ apud Tabernier an. 1623. Gallicè hanc *Relationem* ſeu *epiſtolam* reddidit Bonavētura Checrolier Recollectus, uti teſtatur Arturus à Monaſterio in *Martyr. Franciſcano* pridie Idus Maji, & in *Ginæceo ſacro*.

La Vida *de Chriſto, que eſcriviò en Latin mas dilatadamente Fr. Landulfo de Saxonia Cartuxo; contiene las Dominicas y las Ferias como ſe ſuolen leer en las religiones*. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez. 1623.

Editionem idem curavit Salmanticenſem Marci Vliſſiponenſis *Hiſtoriæ ordinis Minorum*, quæ eidem Sereniſſimæ Margaritæ dicata prodiit ex eadem officina Antoniæ Ramirez anno 1626. duobus tomis in folio.

IOANNOTVS.

IOANNOTVS DVRAN, ſcripſiſſe refertur

Geografia *de toda la Nueva Eſpaña*. cum XVIII. Tabulis Geographicis, M. SS. ad hoc tempus.

IOSEPHVS.

IOSEPHVS DE ACOSTA, Medinenſis, poſtquam in ſodalitio Societatis, cui ſe puerum Salmanticæ tradidit, omni diſciplinarum genere indefeſſi vir laboris ingenium præſtans atque acre judicium inſtruxiſſet, in Occidentalem Indiam delatus provinciam ibi Peruanam ſodalium rexit Præpoſitus, ſeptemdecimque totos annos commoratus eſt, eà curioſè obſervans, & in commentaria digerens, quæ hodie magno cum fructu atque operæ pretio de rebus Indicis ab eo extant. Inde reverſus Viſitatorem egit in provinciis Aragoniæ ac Bætica; nec non & aliquando procuravit Romæ, promovitque ſalutis Indorum ſpiritualem cauſam; quod poſtremum ab eo impenſum officium *Bibliothecæ Societatis* Scriptorem fugit. Sexagenarius tandem è vita migravit munus gerens Rectoris in Salmantino collegio, pluribus ſcriptis clarus, ſuperſtéſque, anno MDXCIX. Hæc ſcilicet edidit Latinè;

De Chriſto revelato, libros IX. Romæ anno 1590. in 4. Lugdunique 1592. in 8. Salmanticæ item, Venetiiſque.

De Temporibus noviſſimis, libros VI. ſimul editos cum præcedentibus, Romæ an. 1590. in 4. ac Lugduni 1592. in 8. & aliis locis.

Concionum, tomos III. gravi ac eleganti ſtylo. Salmanticæ anno 1596. Venetiis 1599. Coloniæque 1600. in 8.

Conſilium Limenſe III. digeſſit, & Latinè conſcripſit.

De Procuranda Indorum ſalute, libros VI. Salmanticæ apud Guilielmum Foquel 1588. in 8. Coloniæ 1596. in 8.

De Natura Novi Orbis, libros duos. Salmanticæ anno 1589. in 8. & 1595. in 8. Coloniæ 1596. in 8. Hos quidem duos libros, quorum de cœli, & ſoli natura fuit argumentum, in popularem poſtea ſermonem convertens, adjunctiſque de metallis, plantis, animalibus, nec non & de moribus, rebuſque incolarum olim geſtis, quinque aliis, ſeptempartitum dedit opus patrio idiomate, atque hoc titulo;

Hiſtoria natural *y moral de las Indias*; quam Sereniſſimæ Infanti Eliſabethæ Auſtriacæ tunc in paternis ſacris conſtitutæ dicavit ex Hiſpali urbe, ibidémque edidit anno 1590. in 4. apud Ioann. de Leon; recoctam deinde in eadem urbe anno ſequenti in 8. Matriti 1608. in 4. & 1610. in 4. Hanc Italicè tranſtulit Ioannes Paulus Gallucius editam anno 1596. in 4. Latinè verò Theodorus de Bry in tertia *Hiſtoriæ* ſuæ *Occidentalis* parte repræſentavit. Germanicè quoque verſam extare ab anno 1599. iterúmque ab anno 1617. in fol. author eſt Antonius de Leone in *Appendice Bibliothecæ* ſuæ *Indicæ*. Qui idem obſervavit multùm profeciſſe Ioſephum noſtrum ex duobus libris ſeu operibus Didaci Duran Dominicani, *Hiſtoria de los Indios de Nueva Eſpaña*, & *Antiguallas de los Indios de Nueva Eſpaña*, inſcriptis.

IOSEPHVS DE AGVILAR, neſcio quis, ſcripſit carmine

Reglas y advertencias *para el ſanto acto del Sacramento de la Penitencia en octavas*. in 8.

F. IOSEPHVS ANGLES, Valentinus, ordinis Minorum provinciæ Sancti Iacobi, eximiæ doctrinæ Theologicæ, vitæque ad religionis amuſſim formatæ merito à ſuperioribus obtinuit, ut excipiendis confeſſionibus virginum Deo ſacratum in Matritenſi excal-

ceatæ reformationis præficeretur monaſterio. Sardiniæ quoque provinciæ ejuſdem ordinis Commiſſarium generalem egit, Romæque præceptorē Alexandri Cardinalis Montalti Sixti V. Pont. Max. ex ſorore pronepotis. Boſſanus demùm in eadem Inſula Sardinia Epiſcopus creari promeruit. Vtriuſque hic Philoſophiæ, ſacræque Theologiæ eximius Profeſſor, omnium ſcientiarum & virtutum genere ornatiſſimus, quomodo audit à non nemine, qui eum familiarem habuit, lucubrationibus ſuis ſtudioſos moralis Theologiæ non parum juvit, præcipuè eo opere, cui inſcripſit –

Flores Theologicarum Quæſtionum in librum I. Sententiarum: duabus partibus. Lugduni 1584. apud Stephanum Michaëlem, & 1585. apud Belletum. Deinde –

In Secundum librum Sententiarum; duabus aliis partibus, quas Sixto V. nuncupavit. Lugduni apud Adrianum Perier 1587. Venetiis apud Ioannem Baptiſtam Vgolinū 1588. Matriti 1596. Lego & ſecundò editas Lugduni 1596. & 1597.

Credo & ſcripſiſſe eum *in Tertium*: quamvis Vvaddingus id neſcierit.

D. IOSEPHVS ANTONIVS GONZALEZ DE SALAS, Matritenſis, purpuratus Eques militiæ Calatravæ, bonis omnibus literis, à quibus humani dicimur, maſculáque, nec vulgari eruditione præſtabat, dum viveret in eadem Curia, totus legendo & obſervando ex antiquæ Hiſtoriæ tùm Græcæ, tum Romanæ, necnon elegantiarum Latinæ linguæ authoribus, quæque ad argumenta ſibi olim deſtinata conferre poſſe viderentur, frequentandíſque egregiis doctrinâ & ingenio viris, quos plures adeptus eſt ſibi æquales. Stylo tamen, ſive Latino, ſive Hiſpano, eo uſus fuit in exprimendis animi ſui ſenſibus, cui affectationis notam non injuriâ infixeris, ut in memoriam revocet Senecæ illud ex epiſt. CXIV. *Cùm aſſuevit animus faſtidire, quæ ex more ſunt, & illi pro ſordidis ſolita ſunt, etiam in oratione, quod novum eſt, quærit, & modò antiqua verba atque obſoleta revocat & profert, modò fingit, & ignota deflectit*. De cætero inſigniter eruditum, operique intentum authorem redolent omnia ejus opera. Nempe ſcripſit Latinâ linguâ –

In Petronium Arbitrum Notas. Francofurti anno 1629. in 4.

De Duplici viventium Terra, diſputationē paradoxicâ magni operis, Epitoma Geographico-Hiſtorica, ἀποσπάσματι(ῳ).

Lugduni Batavorum anno 1550. in 4.

Vernaculâ autem hæc –

Nueva Idea *de la Tragedia, o Iluſtracion ultima al libro ſingular de Poetica de Ariſtoteles*. Quem præcedit –

Vna Exercitacion Eſcolaſtica; *cuio titulo es*, El Teatro, *ſcena a todos los hombres*: ſuccedit verò –

Las Troianas, *Tragedia Latina de L. Anneo Seneca, Eſpañola de D. Ioſef Gonzalez de Salas*. Simul hæc Matriti ex officina Franciſci Martinez 1633. in 4.

Compendio Geografico y *Hiſtorico del orbe antiguo*: hoc eſt *Pomponium Melam* Hiſpanitate donatum, poſt Ludovici Tribaldi Toleti antiquam translationem. Adjunxit, *Nuevas iluſtraciones a algunos de los lugares obſcuros de Pomponio Mela*. Eminent in his *Diſquiſitiones* duæ, prior illa, quam poſtea publicavit Latinam, utì diximus, *de la Tierra deſcubierta, y cubierta de las aguas*; poſterior autem, *De las Transfiguraciones humanas*. Matriti 1644. in 4. Hujus poſtremi argumenti eſt inter Antonii Codri Vrcæi opera oratio I. *De Metamorphoſi humana in belluas*; ut lego in *Epitome Geſnerianæ Bibliothecæ*; Item Andreæ Morelli *De Tranſitu humanarum animarum in belluas explicatio*, Patavii edita anno 1589. in 4.

Obiit repentina morte correptus pridie Idus Martias anni MDCLI. ætatis ſuę anno LXIII.

F. IOSEPHVS DE BARDAXI, Cæſarauguſtanus, nobili ortus familiâ, Carmelitarum ſodalis, Theologiam Biblicam in Gerundenſi ſchola & in ejuſdem urbis Cathedrali Eccleſia Doctor ipſe Theologus docuit, cùm ſtudiis jam fuiſſet ad S. Angeli collegium apud Barcinonenſes præpoſitus; efficax, promptúſque, vel ex tempore, declamator evangelicus; typis commiſit –

Sermones *de Adviento*. Barcinone apud Sebaſtianum Matevaud 1613. in 4.

Sermones *de Quareſma duplicados*. Cæſarauguſtæ apud Ioannem de Lanaja anno 1620. in 4. Qui tamen non niſi ad feriam III. poſt Dominicam III. pertingunt.

Denatus eſt anno MDCXXVI. quartâ die Auguſti Cæſarauguſtæ: laudatúrque à Vincentio Blaſco de Lanuza tomo II *Hiſt. Eccl. Aragon.* lib. V. cap. XLIV.

F. IOSEPHVS BLANCH, domo Valentinus, Carmelita, Doctor Theologus, Philoſophiæque publicus & primarius in patria Academia Profeſſor, in vulgus dedit, quæ in pretio habentur,

Summularum Inſtitutiones, *quas Dialecticam vocant*. Valentiæ 1611. in 8.

Deinde alias *Curſus*, utì appellant, *Philoſophici* partes, tribus aliis voluminibus: nempe –

In Univerſam Ariſtotelis Logicam, unà cum quæſtionibus ex contextu hauſtis lib. I. ibidem 1612. in 4. typis Ioann. Chryſoſtomi Garriz.

In VIII. Libros Phyſicorum. ibidem 1614. in 4.

In Libros de Anima & de Generatione

tione & Corruptione. ibidem 1615. in 4. Obiit anno MDCXIII.

IOSEPHVS DE CASANOVA, Magallonenſis in Aragoniæ regno, Matriti Grammatiſticam, hoc eſt literas noſcendi, manúque formandi artem pueros docebat, cum pulcherrimum induſtriæ ſuę ſpecimen characteribus formæ multiplicis ære inſculptis, atque preli ope multiplicatis, in eo libro edidit, quem priorem operis integri partem vocat, nempe -

Arte de eſcrivir *en todas formas y letras*; ad Philippum IV. Regem. Matriti 16.. in folio. Ejus quoque ſunt -

Ocho Ideas *de Pintura fabuloſa*. anno 1649.

IOSEPHVS DE ÇARAGOZA, ex oppido *Alcalà de Valencia* cognominato, Ieſuitarum ſodalis, Philoſophiæ Theologiæque Profeſſor, edere cogitat -

Arithmeticam & Trigonometriam. Et altero volumine -

Miſcellanea Mathematica.

F. IOSEPHVS DE LA CERDA, patriâ, ut credimus, Matritenſis, certè ibi ad S. Martinum profeſſus fuit regulare Benedictinorum inſtitutum, ut in eximium iſtius ordinis decus & incrementum poſtea evaderet. Salmantinam in ſcholâ delatus, brevi ad interpretandum ex propria cathedra Doctorem Angelicum ſibi viam aperuit, deinde & ad primariam Theologici hujus ordinis. Quo docendi munere ingenti cum ſui nominis laude defunctus, ad Eccleſiæ Almerienſis infulas vocari prometuit XVI. die Novembris MDCXXXVII. & poſt triennium, ſcilicet XVII. Decembris MDCXL. ad Pacenſem transferri. Sacræ Theologiæ fuit Magiſter Salmantinus, doctrinâ multâ & variâ, ingenio perſpicaciſsimo, quod in Scholæ Academicis & in Eccleſiæ ſacris exercitationibus palàm ſeſe oſtendebat; paratáque adeo & facili eloquentiâ in commentariis pangendis, ut vix quidquam, quod è calamo in chartam fluxiſſet, deletum pluribus paginis deprehenderes; de quo teſtibus oculatis, atque his non lubricæ fidei, credendum eſt. Extant ab eo in magno pretio ab omnibus habita, ſed quę ab ingenioſis tantùm pro dignitate, & cum eo fructu, quem non in cute, ſed in receſſu latentem induſtria exerit attenti lectoris, inter promptuaria formandarum concionum optima pleniſſimáque frequentantur.

De Maria, & Verbo Incarnato: ubi & de Sancto Ioſepho, ac de utroque Ioanne. Almeriæ 1640. in folio.

In Sacram Iudith Hiſtoriam Commentarius literalis & moralis; duobus tomis: Ibidem 1641. in folio, móxque Lugduni apud Laurentium Aniſſon 1653. in folio.

Mariæ effigies, revelatióque Trinitatis & attributorum Dei: niſi idem ſit cum jam laudato *de Maria* commentario. Certè Lugduni hic editus fuit apud eumdem Aniſſon anno 1651. in fol. Obiit ante diem XII. Iunii MDCXLV. quo nempe ſucceſſorem habuit magnum virum Salmanticæ olim collegam Angelum Manricum Ciſtercienſem.

F. IOSEPHVS DE CORDOVA, domo Abulenſis, religione Auguſtinianus, S. Theologiæ Magiſter, authore mihi eo, qui ſcripſit *Alphabetũ* hujus ordinis, Thoma de Herrera, ſcripſit, imo & edidit -

In Partes Divi Thomæ. volum. IV.

Sermones de Adviento.

Sermones de *Quareſma*; anno 1642.

IOSEPHVS CRESVELO, ſcripſit -

Vida y martyrio *del Padre Henrrique Valpolo*. Cæſarauguſtæ 1596. in 8.

D. IOSEPHVS DE EXEA & SCARTIN, Cæſarauguſtanus, D. Ludovici ab Exea ſupremi Aragonicarum rerum Senatus, ut vocant, Regentis filius, ſpecimen daturus ſtudii Cæſareo Iuri impenſi, publicavit -

Ad Legem unicam Codicis De Palatiis & Domibus Dominicis lib. XI. Recitationem. Cæſarauguſtæ in 4. 1655.

D. IOSEPHVS FELIV ET CEREZO, Catalanus, ut credimus, Iuriſconſultus, regius auditor, ut vocant, Salernitanæ Curiæ, hinc in magna Neapolitanæ urbis Vicaria civilium negotiorum Iudex, edidit -

Margaritam variarum concluſionũ tam ad commune quàm ad nonnullorum locorum municipale jus concernentium. Neapoli 1641. fol.

IOSEPHVS FERNANDEZ, Aragonius, Turiaſonenſis, Societatis Ieſu ſacerdos, laudatus à concionum Apoſtolico more ac zelo habendarum merito, ſcripſiſſe dicitur inter alia, elegantiæ Chriſtianæ plenum librum.

De la Vida *del P. Pedro Claver de la compañia de IHS*. Cæſarauguſtæ 1666.

IOSEPHVS FERNANDEZ DE RETES, Ontiverienſis, (oppidum *Ontiveros* Abulenſi Epiſcopo in ſacris paret) Iuris Doctor creatus Salmanticæ, alacritate ingenii, Latinæ orationis ac totius humanitatis peritiâ, legalis atque canonicæ doctrinæ variâ multiplicique exercitatione & uſu in hac celeberrima totius orbis Academia nuper maximè floruit publico interpretandarũ legum atque ordinario muneri veſpertinis horis Pręfectus, Fiſcalis nunc in Curia Pincianæ urbis Advocatus, emiſſis olim in publicũ quæ ſequũtur,

Ad Titulum Digeſtorum De Interdictis & relegatis Commentarium; duobus libris. Pinciæ 1643. in 4. iterúmque

cum

cum notis ejuſdem & *additionibus*, nec non & *Tertio libro excurſuum analectorum*. Lugduni 1660. in 4.

Variorum opuſculorum Iuris, octo libris, in duo volumina digeſtis. Salmant. in folio *Variorum opuſculorum* tomus III. prodiet Lugduni prope diem, ut audio.

Ad Titulos *De Bonorum poſſeſſione cõtra tabulas: De Legatis præſtandis: De Inofficioſo Teſtamento, ſcholaſticis adverſariis* : quibúſcum ſimul prodiit Commentarius.

Ad Leges, Edicta, Principúmque Conſtitutiones, ex quibus prohibita uſucapio eſt. Salmanticæ 1663. in 4.

Ad Leges Atiniam, Iuliam & Plautiam, de prohibita alienatione rerum furtivarum & vi poſſeſſarum.

F. IOSEPHVS FERRER, domo Valentinus, ordinis Seraphici excalceatorum provinciæ Sancti Ioannis Baptiſtæ, ejuſdémque Vicarius, deinde & Præfectus provincialis, edidit.

Pharum Evangelicam: hoc eſt commentaria in quatuor Evangelia: primum nempe operis tomum. Lugduni 1661. in folio. Idem (ut facilè credimus) cum eo qui olim ediderat.

Logica & Phyſica Summuliſtarum Præludium. Valentiæ 1636. in 4.

F. IOSEPHVS GALLO, Burgenſis, ut fertur, certè Alphonſi Lopez Gallo & Barbaræ Gallo *Fontis Pelagii* diœceſis Segovienſis Toparcharum, atque ipſiuſmet loci incolarum filius, Auguſtinianorum ſodalis, nonnullis apud ſuos Præfecturis functus eſt Theologúſque S. Inquiſitionis Patribus fuit miniſter. Scripſit.

Hiſtoria *y Dialogos de Iob; con explicacion literal y moral ſegun las verſiones de Vatablo, Pagnino, Paraſraſte y los ſetenta.* hoc eſt Paraphraſim & illuſtrationem obſcuriſſimi Prophetæ Iobi. Burgis 1629. in fol.

Superſtes adhuc erat anno MDCLII.

F. IOSEPHVS GARZIA, Ciſtercienſis monachus monaſterii *de Herrera*, Sac. Theologiæ Magiſter, in Salmantino Sancti Bernardi collegio ſacram prius doctrinam docuit; Eccleſiaſtes hinc ſuo tempore celebris in Matritenſi curia munus hoc pluribus annis cum laude exercuit. Foras emiſit.

Sermones *de Tiempo y de Santos*; duobus voluminibus. Pampilone 1622.

Hujus quoque liber, quem morte occupatus pæne non abſolvit, operâ Prudentii à Plaza ſodalis poſteà editus fuit; nempe

Annotaciones *predicables ſobre el Pſalmo, De profundis*. Pampelóne 1623. in 4. apud Carolum de Labayen.

Scripta reliquiſſe *in Pſalmos Davidis* quædam, & in *Evangelium Matthæi* refert Chryſoſtomus Henrriquez in *Phœnice* & Carolus Viſchius in *Bibliotheca*.

F. IOSEPHVS GOMEZ DE PORRES, Matritenſis, Carmelita, concionatus fuit Calari in Sardinia & Neapoli, qua in urbe ſtudiorum præfecturam domi ſuæ, nunc in cœnobio Prænestinæ urbis gerit, & ſacram ſcientiam docet. Editæ ab eo ſunt.

Oraciones panegyricas *de algunos Santos*. Neapoli apud heredes Cavalli. 1604. in 4.

Sermon *en las honras del Rey D. Felipe IV*. Ibidem apud Thomaſium 1666.

Adornata in prelum habet *Sanctorale ordinis Carmelitarum*, & *variarum concionum* tria alia volumina. Laudavit Ioannem Caramuel in epiſt. XV. ad eum data. pag. 667. *Rhythmica* iſtius.

IOSEPHVS GONZALEZ FLOREZ, Bononienſis collegii S. Clementis Hiſpanorum ſodalis & Rector cùm eſſet, edidit.

Variarum Iuris quæſtionum, librum ſingularem. Bononiæ apud Ioannem Roſſii 1571. in 4. Præfuiſſe quoque dicitur Academiæ iſti, atque inde ad *Tranenſem* Neapolitani regni curiam veniſſe Iudicem.

IOSEPHVS GONZALEZ VARELA, typis commiſit.

La Pyra religioſa, *que conſagró la Santa Igleſia de Toledo en la muerte del Sereniſſimo Cardenal D. Fernardo ſu Arçobiſpo*. Madriti 1641. in 4.

IOSEPHVS GVARNIZO, Societ. Ieſu, Profeſſor Theologus primarius in Eugeniano Toleti urbis collegio, formavit.

Memorial *del ultimo eſtado que tiene para ſer difinida por dogma de Fee la pia opinion que afirma aver ſido concebida ſin culpa original la virgen Nueſtra Señora*. Madriti anno 1652. in folio.

IOSEPHVS HERNANDIDA, neſcio quis, laudatus a Petro de Alva in *Militia Conceptionis*, ſcripſiſſe dicitur.

Librum de vita Deiparæ ex operibus Franciſci Suarez; Lugduni editum 1643. in 24.

F. IOSEPHVS A IESV-MARIA, Carmelitarum reformatorum ſodalis, cujus ordinis ſacramentum dixit in cœnobio Matritenſi, olim dum laicus eſſet, D. Franciſcus de Quiroga nuncupabatur, Garziæ Cardinalis de Quiroga Toletani Antiſtitis, ex aliquo latere nepos, Dignitáſque, ut vulgò audit, in alma iſta Metropolitana Eccleſia. At religioſum ſtatum profeſſus verè ſacrum Deo induit hominem nudatus veteri, doctrinæque multiplici, præſertim ſalutari ac myſticæ, virtutum omnium, atque in primis

earum, quæ cœnobitam ac reformatum decent, fundamentum & ornamentum adjunxit. Cui morum ac vitæ præſtantiæ communis omnium hominum exiſtimatio & veneratio ex æquo reſpondebat. Compendium rerum ab eo geſtarum typis editum novimus, quod cùm in manibus non ſit, libenter eò lectores hujus tam jejunæ commemorationis remittimus. Opera reliquit moriens, deditque vivus foras tam hiſtorica, (Cronographus enim fuit familiæ ſuæ generalis) quàm aſcetica & ſpiritualia. Ex quibus hæc ſunt;

Excelencias *de San Ioſeph Eſpoſo de Nueſtra Señora*.

Vida *de Santa Catalina Virgen y Martyr*.

Vida *del Venerable Padre Fr. Iuan de la Cruz*.

Relacion *de un milagro que Nueſtro Señor obra en una parte de carne del Padre Fray Iuan de la Cruz*. Madriti apud Viduam Alphonſi Martini 1615. in 4.

Hiſtoria *de la Vida y virtudes del Venerable Hermano Fr. Franciſco del Niño IHS. de los deſcalzos de Nueſtra Señora del Carmen*. Veleſii 1624. in 4. Quam latinè editam ſcimus Coloniæ apud Bernardum Gualterum 1628. in 8.

Hiſtoria *de la Virgen Nueſtra Señora, con declaracion de algunas de ſus excelencias*. Antuerpiæ primùm apud Franciſcum Caniſium 1652. in folio, indéque Matriti 1656. Italis hanc hiſtoriam communicavit Hieronymus à S. Thereſia ejuſdem inſtituti, atque Patavii edidit 1658. in 4.

Alabanzas *de la Caſtidad*.

Subida *del Alma a Dios*. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1656. in 8.

Eſcuela *de Oracion*; & plura alia, quæ M.SS. remanſerunt.

Obiit Conchæ anno MDCXXIX.

R. IOSEPHVS KARO, Ephraimi filius, pro Hiſpano laudatur ab his qui Hebræorum codices tractaverunt & in catalogum collegerunt. Inter hos Buxtorfius in *Bibliotheca Rabbinica* in כסף משנה *Cheſeph Miſcneh*, qui Kari liber eſt, ut videbimus, obiiſſe hûc ait anno MDLXXV. Qui annus cùm diſtet ab anno expulſionis ab Hiſpania ſub Regibus Catholicis totius nationis Hebræorum, qui baptizari noluerunt, integris LXXXIII. annis, neceſſariò dicendum eſt vel puerum hunc Karum exportatum fuiſſe a parentibus eo tempore, vel Hiſpanum inde audiviſſe, quòd parentibus eſſet Hiſpanis natus; niſi Apoſtaſiæ crimine ſe is maculaverit, ex Chriſtiano & inter nos edito ex infectis parentibus, (quod fieri ſolet) Hebraicæ addictus ſectæ. Certè cognomen hoc *Kari* non obſcurum aut inhóneſtæ familiæ inter nos eſt. Diverſus quidem is fuit ab Iſaac Karo, vel Karro, qui circa annum MDX. ſcripſit תולדות יצחק *Toledoth Iiſchak*; *Generationes Iſaac*: nepos fortè illius, qui pater fuerit Ephraimi, quo genitum diximus Ioſephum fuiſſe Karum hunc, de quo nunc agimus; cui tribuuntur hæc opera;

שלחן ארוך *Sciulchan barùch*; *Menſa diſpoſita, ſive inſtructa*: qui liber excerptus eſt ex alio R. Iacobi, filii R. Aſcer, cujus inſcriptio eſt ארבעה טורים *Arvabà turim*; *Quatuor ordines*: rituali eo, ac iuridico magnæ authoritatis inter ejus ſectæ homines, cujus concordantiæ per totum Talmud margini appoſitæ ſunt. R. autem hic Karo in formam theſium & concluſionum excerpta ſua diſpoſuit, quatuor partibus librum dividens, quæ ipſa fuit diſtributio R. Iacobi; ſcilicet prima inſcribitur אורח חיים *Orach chaim*; *via vitæ*: ſecunda יורה דעה *Ioreh debah*; *Docens ſcientiam*: in qua agitur de ritibus, juribus, & differentiis circa cibos & potum, circa Idolatriam, uſuras & alia: tertia חושן המשפט *Choſcen ammiſcpat*; *pectorale Iudicii*: in qua tractatur Ius Civile: quarta אבן העזר *Even abezer*; *Lapis auxilii*: quæ agit de matrimonialibus. Huic operi ex ארבעה טורים *Arbaha turim* à Karo noſtro excerpto adiectæ ſunt novellæ gloſſæ & obſervationes de jure, ritibus & conſuetudine horum temporum, per Moſen Iſerles; unáque cum his excuſſus extat Cracoviæ anno 1594. in folio. An autem præter hujus operis primam illam partem diverſum quoddam opus noſtri authoris extet ejuſdem inſcriptionis אורח חיים *Orach chaim*; *Semita vitæ*, obſcurum reliquit Ioannes Buxtorfius in libello de *Abbreviaturis Hebræorum*, in hoc verbo pag. 24. Plane diverſus ab hoc eodem opere videtur.

בדק הבית *BedeK babbait*; *ruptura ſeu fiſſura domus*: Gloſſarium ſcilicet ſeu additamentum ejuſdem Libri *Arbaha turim* R. Iacobi ben Aſcer; liber pertinens ad complementum R. Ioſeph Karo, & ab eo conſcriptus, ait Hottingerus in *Biblioth. Orientali* cap. 1. claſſe IX. Hunc librum prodiiſſe ex officina Veneta Zanetti anno ſupputationis minoris 366. affirmat Plātavitius in *Bibliotheca Rabbinica*, cod. LXXIII.

בית יוסף *Beth Ioſeph*; *Domus Ioſeph*. Liber magnus eſt complectens ritus, conſuetudines, jura & judicia politiæ Iudaicæ, ex-

cuſſus

cuſſus anno 1575. ſupputationis min. 335. Venetiis, ut aliis ait Hottingerus cap. 1. claſſe IX.

בֶּסֶף מִשְׁנֶה *Cheſeph Miſcneh ; Argentum duplum* . Titulus eſt ex *Gen.* cap. XLIII. 2. Commentarius videlicet in Maimonidem.

מִשְׁנֵה תּוֹרָה *Miſcneh torah : Repetitio legis* .

Liber magni pretii & authoritatis, qui continet traditiones Talmudicas & legem oralem, ait Hottingerus cap. I. claſſe II. lit. E.

In Indice Librorum Bibliothecæ Cardinalis Carpenſis lego codicem fuiſſe ſic inſcriptum -

R. *Ioſeph Karro* , & R. *Salomon ſuper IV. Prophetas* : quem ſuper Prophetas Commentarium tribuo tantùm Salomoni tandem laudato, ſcilicet Iarchi, qui ſcripſit ſuper integra Biblia ; adjunctúmque Iarchiadis huic Commentario aliquod ex his Kari operibus, quorum proximè facta mentio eſt, exiſtimo.

Hæc de Karo Ioſepho legimus, cui congenerem cur non exiſtimabimus Iſaacum ejuſdem cognominis jam laudatum ? Certè is ſcripſit circa annum MDX. memoratum ſupra librum -

תּוֹלְדוֹת יִצְחָק *Toledoth IzchaK ; Generationes Iſaac*, dictum, quo author multa loca per univerſum Pentatheuchum explicat, multáque dubia ſolvit, ut ſcribit Andreas Maſius. Ita eſt (ait Hottingerus d. cap. I. Claſſe I. *dubia ſua, quæ proponit, breviter ſolvit, & quæſtionum varietate ſe haud mediocriter doctum probat* .

F. IOSEPHVS LAINEZ, aliquando A MATRE DEI, Matritenſis, inter Auguſtinianos reformatos dicto olim hujus ordinis ſacramento, tranſtulit deinde ſe ſponte ſuperiorum ad ſodales veteris inſtituti, & cum S. Theologiæ Magiſter crearetur, hanc profeſſus fuit, cùm Compluti, tum Salmanticæ ; atque æquali aut majori cum laude concionatoriam exercuit. Quare & Philippo IV. Regi à ſacris orationibus eſſe, & aliquando ad Celſonenſem Epiſcopatum in Cataloniæ Principatu vocari promeruit; ſed eo quidem tempore, quo turbatæ res in eo tractu accedere Antiſtitem ad Eccleſiam ſuam non permiſerunt. At quo minùs eò liberatâ jam, perviáque provinciâ ſe conferret, ejuſdem Regis beneficentiâ fuit conſequutus, collatâ ſibi Accitanâ Bæticæ Hiſpaniæ Eccleſiâ XVII. Martii MDCLIII. Scripſit eleganti ſermone vernaculo -

Los dos eſtados *de Ninive cautiva y libertada deducidos del libro de Ionas Profeta* . Matriti apud Ioannem de la Cueſta anno 1619. in 4.

Hunc edidit ſub nomine *Fratris Ioſephi à Matre Dei*, quo vocabatur inter Reformatos.

El Privado Chriſtiano *deducido de las Vidas de Ioſeph y Daniel* ; duabus partibus: quarum prior res Ioſephi expēdens Matriti prodiit 1641. in fol. altera hoc titulo inſignis -

El Daniel Corteſano, Ibidem 1644. in fol.

Sermones de Quareſma. Toleti 1625. in 4.

Sermones varios. Matriti anno 1645. in 4.

El Ioſue *eſclarecido caudillo vencedor de Reyes y Gentes*. Ibidem apud Gregorium Rodriguez 1653. fol.

Abiit ad plures excēſſe anno MDCLXVII. in decrepita ætate.

F. IOSEPHVS LVQVIAN, Dominicanus in monaſterio Sancti Onuphrii propè Valentiam, Sac. Theologiæ Magiſter, pietate ac rerum ſacrarum doctrinâ conſpicuus; devotionis erga Deiparam Virginem roſariis præcibus invocandam egregius apud Tarraconenſis urbis cives, perpetuúſque author & promotor. Nam in hujus urbis templo maximo per vigintiquinque annos Scripturæ ſacræ lectioni ex Tridentini Concilii ordinatione fuit præpoſitus. Cæterum & vtilitati publicæ ſcriptis etiam in vulgus editis ſervire voluit. Ejus námque extant -

Erudicion Chriſtiana *y Diſcurſos predicables y muy provechoſos, en los quales ſe dan ſantos y ſaludables aviſos a todos eſtados de hombres ; declaranſe muchos Evangelios del año*. Adjungitur -

Tratado *del Hombre : en el qual ſe deſcubren algunas coſas buenas del y algunas imperfecciones* ; item -

Explicacion *de la converſion de San Pablo*. Tarracone 1594. in 4.

F. IOSEPHVS MALDONADO, Americanus, avis tamen Hiſpalenſibus editus; Ioſephum enim de Villaniòr Maldonado hujus urbis civem inter majores habuit, *Quixoriā & Macarum* ejus orbis populorum Inventorem, in quorum regione Hiſpalim cognomento auream (*Sevilla del oro* vulgo ſonat) condidit: Seraphico in patria induto habitu, venit ad nos cum provinciæ ſuæ Quitenſis ſuffragio, pars ut eſſet generalis Capituli, quod anno DCXVIII. ſupra milleſimum fuit celebratum. Manſitque ab hoc tempore in provincia Caſtellæ, nullo, aut vix aliquo, quem ſtatus religioſus admittit, honore fraudatus. Sanctorum Paleſtinæ locorum, deinde Indicarum provinciarum, tandémque partis ejus, quam Vltramontanam familiam ipſi Franciſcani appellant, Commiſſarius fuit generalis ſub Ioanne Neapolitano Miniſtro totius ordinis. Margaritæ quoque

Auſtriacæ Deo ſacræ Virgini aures confitenti accommodavit. Elaboravit Ioſephus unà cum Petro de Balbas & Petro de Alva -

Armamentarium Seraphicum pro tuendo titulo Immaculatæ Conceptionis. Matriti 1548. in fol. Vernaculâ autem linguâ elucubravit ſolus -

El mas eſcondido *retiro del Alma en que ſe deſcubre la precioſa vida de los muertos y ſu glorioſo ſepulchro*. Cæſaraug. 1649. in fol. Item -

De la Autoridad *que tiene el Comiſſario general de embiar Comiſſarios a las Indias Occidentales*. Matriti.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, ordinis Minorum provinciç Sancti Gabrielis reformatorum, atque ejus aliquando Præfectus, edidit -

Tribunal *de Religioſos*; nempe Practicam criminalem religioſam. Hiſpali apud Ferdinandum Rey 1617. in 4.

Apologia *de la ſagrada communion y de ſus admirables efectos*. Matriti apud Viduâ Alphonſi Martini. 1616. in 8.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, Sac. Theologiæ Magiſter, primarius quondam Profeſſor, ſtudiorúmque moderator in S. Thomæ collegio Conimbricenſi, dedit foras -

Tractatum Thomiſticum De libero arbitrio in communi circa ea, quæ ſunt ordinis naturalis. Oliſſipone typis Gerardi à Vinea anno 1625. in folio, quem priorem operis, primúmque ſuorum operum tomum appellat.

F. IOSEPHVS DE SANCTA MARIA, Americanus, &, ut ſuſpicor, Limenſis, Hiſpali amplexatus Cartuſianorum inſtitutum, poſtquam Segovienſe *Paularis* cœnobium gubernaſſet, atque alia domeſtica munera, in hiſque cenſoriam totius Caſtellanæ provinciæ luſtrationem integrè ac laudabiliter geſſiſſet, domum quoque ſuam Hiſpalenſem (*las Cuevas* vulgus vocat) adminiſtraſſet; ſacræ eruditionis atque eccleſiaſticæ argumenta quædam extare fecit in his libris.

Ritos *y ceremonias Baptiſmales*. Hiſpali apud Simonem Faxardo 1637. in 4.

Triumfo *del Agua bendita*. iiſdem typis anno 1642. in 4.

Informacion *ſobre la poſſeſſion y propriedad dela milagroſa pila Baptiſmal en el Oſſet Betico territorio Hiſpalenſe tranſamniano San Iuan de Alfarache*. Hiſpali 1630. in 8.

Exorciſmos *de la Igleſia*. Ediderit ne hunc typis, planè ignoro.

F. IOSEPHVS A MATRE DEI, Granatenſis, Carmelita, authoribus mihi domeſticis enarratoribus, ſcripſit -

De Immaculata Conceptione Virginis Mariæ Tractatum.

Florebat anno MDCXVII.

IOSEPHVS MICON, Theologu, ac Profeſſor Barcinonenſis, edidit -

Diario *y juicio del Cometa, que apareciò a los ocho de Noviembre de MDLXXVII*. Barcinone 1578. in 8.

IOSEPHVS MORET, Navarrus, Pampilonenſis, Societatis Ieſu, eruditione vir præſtanti, defœcato judicio, ac ſingulari induſtriâ, eleganti quidem ſtylo Latino prolequutus olim Hiſtoriam obſidionis oppidi de *Fuenterrabia* in Galliæ & Cantabriæ finibus anno MDCXXXVIII. fruſtra à Gallis tentatæ, totus nunc eſt in deſcribendis Navarræ ſui regni rebus, vernaculâ tamen linguâ. Prodiit ergo olim ab eo -

De Obſidione Fontirabiæ; libris tribus, in 24. Sed iam Prodromum Hiſtoriæ habemus in eo libro, quem ante paucos annos dedit foras, nuncupato -

Inveſtigaciones *Hiſtoricas delas Antiguedades del Reyno de Navarra*. Pampelone apud Gaſparem Martinez 1665. in fol.

IOSEPHVS NAVARRO, Cæſarauguſtanus, Nicolao Principi Ludoviſio a ſecretis, atque item Ioanni Baptiſtæ filio edidit acutè ac diſertè -

Poeſias varias. Cæſarauguſtæ in 4. apud Michaelem de Luna 1654.

IOSEPHVS NIÑO ET MVR, Iuriſconſultus, ex Aragonia, ut ſuſpicor, ſcripſit -

Albarani, ſive Chirographi Mercatoris Analyſim, cum additionibus Ioannis Franciſci de Cuenca. Cæſaraug. 1644.

IOSEPHVS DEL OLMO. Valentinus, Inquiſitoribus Apoſtolicis hujus regni à ſecretis, varia doctrinâ perpolitus, laudatur ex opere quodam, cui ſcripſit -

Lithologia; eſtque declaratio quarumdam Inſcriptionum in ruderibus antiqui ſacri ædificii repertarum Valentiæ.

IOSEPHVS DE OLZINA, gente Catalanus, patriâ Barcinonenſis, Sacerdos Societatis Ieſu, vertit ex Italico in vernaculum ſermonem -

La Vida *del Venerable Padre Iuan Berckmans de la Compañia de IHS*. Valentię editam 1633. in 4. Laudatur quoque ejus -

De Immaculata Conceptione B. Virginis pro ejus ultima diffinitione, Tractatus. Barcinone 1653. in 4. & -

In octo Libros Phyſicorum alius.

IOSEPHVS DE ORMAZA, Salmantinus, Ieſuita, opus concionatorium atque diſer-

diſertum edidit ita inſcriptum -

Grano *del Evangelio en la tierra virgen Chriſto, ſeminario de toda enſeñanza, tomo primero*. Matriti apud Pauli del Val hæredes 1667. in folio.

D. IOSEPHVS PALAFOX, Aragonenſis, nobili familiâ progenitus, Philippo III. Regi Catholico à ſacris, Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ poſt ſæcularizationem, ut vocant, à Clemente Papa VIII. obtentam, primus Canonicus Magiſtralis; ſi Lanuzę fides adhibenda eſt referenti in *Hiſtoriẹ Eccleſiaſtica regni Aragoniæ* libro ultimo cap. XLVII. cùm viveret, elaborata habebat, *Catenam Bibliæ*, hoc eſt interpretationem librorum omnium ſacrorum ex Sanctis Patribus utriuſque linguæ; *Collationum* quoque *& ſimilitudinum Sacræ Scripturæ*, quinque tomos; *Locos communes per Alphabetum*, quinque tomis; *Sacrorum Bibliorum Paralella*; item *Conceptus Evangelicos*: quorum nil hactenus vidiſſe lucem credimus.

D. IOSEPHVS PELLIZER DE SALAS (aliàs OSSAV) de TOVAR, Divi Iacobi Eques, Cæſarauguſtæ Antonio patre fuit ſuſceptus, Matriti verò in Curia à teneris annis uſque ad hunc diem ferè manſit; excepto quòd in gymnaſio Complutenſi Philoſophiæ, in Salmantino inde Iuris Profeſſoribus ſolemni temporis intervallo erudiendum ſe dedit, humanioribus diſciplinis Matriti jam abundè inſtructus. Præ harum ſtudio, ad quod natura ipſa eum rapiebat, cætera omnia voluit poſthabita, cùm ad eligendam ſibi profeſſionis conditionem juſta ætas & ſui juris ingenium perpulit. In primis univerſalem, multóque magis particularem noſtræ gentis hiſtoriam accuratiſſimè legit, res obſervavit, notavit homines, atque omnibus iſtis aliunde lucem, hoc eſt, à peregrinis quandoque Hiſtoriis, ſæpiúſque ab antiquis veterum factorum monumentis, quæ in chartulariis publicis & privatis non cuique obvia ſunt, lucem immiſit. Genealogicam rem curioſiſſimè à ſe indagatam, ingenioſiſſiméque diſcuſſam pluribus editis lucubrationibus promovit plurimùm. Quâ tamen cognitione familiis non paucis vetuſtatem, ſplendorémque vindicavit, nemini autem ſciens detraxit. Poëſim amat, cui & non paucas olim impendit horas, maximè in juventute; ſic tamen ut in pangendo carmine pluſquâ naturâ valere ingenio apud quoſdam cenſeatur. Sed ab hac re laudem nec affectaſſe is, neque ſpreviſſe mihi videtur, contentus in fonte hujus etiam eloquentiæ metricæ, non in exſolutæ numeris ae pede liberæ tantùm, labia proluiſſe. Hæc viri famâ tot jam retro annis eruditarum vigiliarum editione poſteros cogitantis Philippo IV. Regi magno perſuaſit ad Atchichronographi regii munus ei conferendum; quo ſeſe dignum tot librorum numero, quos typis jam ſubjecit, & ſi neceſſarii ſumptus ſuppeditabuntur, propediem ſubjiciet, non ægrè oſtendit. Sanè ego, adulationis ſuſpicionem evitare cupiens, temperavi laudes amici & viventis; famæque viri & operum ejus mentioni jam ſubjungendæ laudationis partes committere idoneum magis atque æquum exiſtimavi.

Ex his Latinum edidiſſe dicitur olim opuſculum, dum Salmanticæ Iuris ſtudio ſe exerceret, nempe -

Apophaſim de Protectoribus & Præpoſitis. anno 1621.

Hiſpanè cætera loquuntur: quorum ipſe catalogum typis dedit uſque ad annum MDCLVI. hoc ordine;

Hiſtoria *de Argenis y Poliarcho, I. Parte*; ex Ioannis Barclaji Latina. Matriti 1626. in 4. quam continuavit ſcribens -

Argenis continuada. Hiſpali.

Poema *del Fenix*: ad imitationem Claudiani: cui deinde illuſtrando adjunxit-

La Hiſtoria natural *del Fenix*. Matriti 1630. in 8. Quę Gallicè vertit *N. de Gautin*.

Defenſa *de la venida del glorioſo Apoſtol Santiago a Eſpaña*. Matriti 1629.

Hymno *a la Reſurreccion de Chriſto Señor nueſtro*. Matriti 1630.

Lecciones *ſolemnes a las Obras de D. Luis de Gongora*. Matriti 1630. in 4.

Gloſa *al Epigrama del Señor Infante Don Carlos*. Ibidem 1631.

Amphiteatro *de Felipe el Grande*: ſive collectionem carminum de venatione Philippi in amphiteatro Palatino. Ibidem 1631.

Panegyrico *de la Caſa de Velaſco*. Ibidem 1631.

Pyra Auguſta; *Oracion funebre en la muerte del Infante Don Carlos*. Ibidem 1632.

Obras *de Anaſtaſio Pantaleon*. Prodire hæc ibidem curavit anno 1634.

Fama poſthuma *del Maeſtro Fr. Hortenſio Felix Paravicino Predicador de ſu Mageſtad*. Ibidem 1634.

Panegyrico y deſcripcion *del Palacio real del Buen retiro*; ibidem 1635.

Epitafio *y urna ſacra o Panegyrico funeral a la muerte de Frei Lope Felix de Vega Carpio*. Ibidem 1636. Edita ſunt cum *Fama poſthuma* ejuſdem *Lupi*.

Defenſa *de Eſpaña contra las calumnias de Francia, y reſpueſta al Manifieſto, con que el Rey Chriſtianiſsimo rompió la guerra*; ad Vrbanum VIII. P. M. Ibidem, ſeu Venetiis, ut apparet, 1635. in 8

El Marmol triunfal *a la gran victoria de Fuenterabia*. 1638.

Conſtancia Chriſtiana *en el valido*; ad Comitem Ducem Olivarum. 1638.

Pyra-

Pyramide Baptiſmal *en el Bautiſmo de la Sereniſſima Infanta D. Maria Tereſa*. 1638.

Exortacion *a la Paz*: ad Cardinalem Richelium. 1639.

El Embaxador Chimerico, *y contracifra de ſus deſignios*; ſive de conſœderationibus Regis Galliarum. 1639.

Idea de la Comedia *de Caſtilla*. 1639.

Obras *de Q. Septimio Florente Tertulliano. I. Parte, con verſion parafraſtica y argumentos Caſtellanos*: quinque nempe librorum, *De Teſtimonio Animæ; Ad Scapulam; Ad Martyres; De Patientia*; & *De ornatu mulierum*. Barcinone 1639. Alteram & tertiam partes in eadem urbe fuiſſe ad editionem paratas affirmat ipſe author.

El Anti-Catolico *de eſtado, y lagrimas de Europa por las confederaciones de Catolicos con hereges*; ſive Reſponſio ad Ieremiæ Ferreri Galli *Catholicum Status*. Matriti anno 1639.

El Comercio impedido *por los enemigos ocultos de la Menarquia*. 1639.

El Seiano Germanico; *Hiſtoria de la conjuracion y muerte del Duque de Fritland*. 1639.

La Aſtrea Saphica; *en que ſe recopilan los mas principales ſucceſſos deſte Reynado*. ſcilicet Philippi IV. anno 1640.

Virtudes y vida eſpiritual *del Emperador Ferdinando Segundo*. Cæſaraguſtę 1640. in 8.

Sucesſion *de los Reynos de Portugal*; ſive pro juſto Regis Portugalliæ titulo in familia Auſtriaco-Hiſpana. Lucronii 1641.

Fama Auſtriaca; adverſus Scipionem Dupleix Gallum Chronographum, qui negavit originem hujus Auguſtiſſimæ familiæ à Pharamundo Francorum Rege. 1641.

Idea del Principado *de Cataluña; Recopilacion de ſus movimientos antiguos y modernos, y examen de ſus privilegios*. Antverpiæ 1642. in 8. ſive Reſponſio ad *Proclamationem Catholicam Principatus Catalonia*. Adverſus hunc librum è Catalonia exierunt, *El Manifieſto de la fidelidad Catalana, y la integridad Franceſa*, authore Franciſco Marti & Viladamor, anno 1646. editum, & alter incerti inſcriptus liber, *La Ingenuidad Catalana*, Barcinone 1649.

El Mapa Geographico *de Cataluña con enmiendas y reparos al de Gerardo Mercator*. 1643.

Relacion *de las exequias reales, que ſu Mageſtad mando hazer a los Soldados que murieron en la batalla de Lerida*. 1643.

Iuſtificacion *del tratamiento igual con los Vireyes de Napoles y Sicilia pretendida por el Principe Duque de Montalto*. 1644.

Memorial *por el Viſconde de Rocaberti Conde de Peralada*. 1645.

Informe *por el Conde D. Miguel de Noroña ſobre la pretenſion del Condado de Gijon*. 1645.

Modo antiguo *de armar Cavalleros y ſus diferencias*. 1045.

Caſa y linage *de los Condes de Torreſvedras del apellido de Suarez de Alarcon*. ann. 1646.

Memorial *de la calidad y ſervicios de Don Ioſef de Saavedra, Marques de Ribas*. 1647.

Memorial *de la calidad y ſervicios de los Señores de la Isla de Fuerteventura en las Canarias, del apellido de Saavedra*. 1647.

Motivos *en que las ciudades obedientes del Principado de Cataluña fundan la pretenſion de la Plaça de capa y eſpada que ocupe ſujeto de la provincia en el ſupremo Conſejo de Aragon*. 1648.

Iuſtificacion *de la Grandeza y cobertura de primera claſſe en la caſa y perſona del Marques de Priego*. 1649.

Memorial *de la Caſa y ſervicios de Don Andres Velaſquez de Velaſco Señor de Villavaquerin, Conde de Eſcalante*. 1649.

Memorial *de la Caſa de Fonſeca, y Marqueſes de la Lapilla*. 1649.

Memorial *de la calidad y ſervicios de Don Blaſco de Alagon Marques de Villaſor*. anno 1649

Hiſtoria genealogica *de la gran Caſa de Alagon*. 1649.

Miſſion Evangelica *del reyno del Congo*. 1649.

Alma de la gloria de Eſpaña, *epithalamio en las reales bodas del Rey D. Felipe IV. y la Sereniſſima Reyna D. Maria-Ana de Auſtria*. Matriti 1650. in 4.

Memorias genealogicas *de la Caſa y linage de Segovia*. 1651.

Memorial *de la calidad y ſervicios de Don Iuan de Saavedra Alvarado Señor de Poveda y Moſcoſo*. 1651.

Memorial *por el Conde y Caſa de Oñate en el pleito de la Villa de Oñate*. 1 51.

Memorial *de la noble y antigua Caſa Cabeza-de Vaca*. 1652.

Memorial *de la calidad y ſervicios del General D. Facundo Andres Cabeza-de-Vaca. Señor de Vallezillo*. 1654.

Antiguedad *de la Villa de Sallent cabeza de Val-de Tena en las montañas de Iaca antes del Imperio de Antonino Pio*. 16‹6.

Non difficile eſt cauſâ invenire, ob quam Ioſephus noſter tot vigilias impenderit privatorum negotiis promovendis. Viro nunquam locupleti faciebant ipſi animos ad ſtudia, præſtabant editionis impenſas, quorum defectu publica alia & majoris molis opera latere ad ne apud authorem, quorum ipſe fidem facit, & nos aliquam partem vidimus, credere par eſt. Nempe in Catalogo operum jam laudato ait ſe meditari ſervare ſequentia,

Annales eccleſiaſticos y ſeglares de España; duodecim non minùs voluminibus. Cujus magni operis pars illa quæ antiquitates & origines gentis noſtræ inquirit, veráque aut veriſimilia diſcernit à Beroſianis & ſimilibus fabulis, jam ſudat ſub Matritenſi quodam prelo.

Hiſtoria *de la Auguſtiſſima Caſa de Auſtria*; quatuor voluminibus.

Teatro genealogico *de los Reyes, Grandes, Titulos, y Señores de Vaſallos de Caſtilla, Aragon, Valencia, Navarra, Portugal y Cataluña*; quatuor aliis voluminibus.

La Proenza Aragoneſa, *derechos del Rey Nueſtro Señor, como Rey de Aragon, a la Proenza*.

La Fee Franceſa *con todos los Principes y Potentados de Europa*.

El Poema *de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora en veinte libros, y dos mil octavas*: cujus ſpecimen operis dedit duodecimum ejus librum typis ſubjiciens an. 1653. Matriti.

Pluſquam quinquaginta alios libros, ſeu Tractatus diverſi argumenti adſervare ſe unà cum jam laudatis adjungit; ex quibus unum nos vidimus hoc titulo,

Eudon el Grande *Duque de Aquitania*, ſive de rebus ab eo geſtis.

Edidit quoque poſt laudata jam monumenta,

Dulcidii Presbyteri Toletani atque Epiſcopi Salmantini Chronicon, unáque ad id *obſervationes*. Matriti.......

Theron Rey antiguo *de España*.

Hiſtoria *de Oriſon el Grande, Monarca de las Españas*; ex Diodoro Siculo & Ioanne Tzetze, verſibus octoſyllabis. Matriti 1666. in 4.

Memorial *de la Iuſtificacion de la Grãdeza de primera claſſe en la Caſa y perſona del Conde de Miranda Duque de Peñaranda*.

Memorial *por D. Fernando de los Rios Viſconde de Miranda en la ciudad de Cordova*.

Informe *del origen, antiguedad, calidad, y ſuceſion de la Excelentiſima Caſa de Sarmiento de Villamayor y las unidas a ella*. Matriti.

El Libro primero *de las antiguedades de España, que eſcriviò D. Lorenzo de Padilla Arcediano de Ronda Coroniſta de la Mageſtad Ceſarea*: ad quẽ eruditè præfatur noſter Ioſephus, qui librum ſemi-ſepultum edidit Valentiæ 1669. in 12.

IOSEPHVS PEREIRA DE MAÇEDO, Luſitanus eques, Conimbricenſis, ſcripſit Caſtellæ ſermone-

Vida *de D. Luis de Atayde III. Conde de Atonguia Virey de la India*. Matriti in 4. 1633.

F. IOSEPHVS PIENTRE ſeu PINTRE, Burgenſis, ordinis B. M. de Mercede, habebat ſuperioribus annis parata luci publicæ de quo authorem laudare poſſum Petrum de Alva teſtem oculatum in *Militia Conceptionis*,

De Conceptione Virginis Mariæ digniſſimæ Matris Dei opuſculum, in quo nonnullæ clauſulæ Thomiſticæ ad examen reductæ aperiuntur.

Ediſiſſe tamen eum audio-

De Imperio B. Virginis Mariæ, opus Latinum in 4. quod an aliud ab illo ſit ignoro.

Meditationes item *quotidianas*: nec non &-

Viridarium Marianum.

D. IOSEPHVS PIZARRO, ſcripſit-

Prendas del Soldado. Toleti anno 1649.

IOSEPHVS POZVELO, Aragonius, ſcripſit-

De Inſtitutione Tabellionum ſecundum Foros Aragoniæ. Cæſaraauguſtæ anno 1589. in 4.

IOSEPHVS RAMON, Catalanus, Iuriſconſultus, in Barcinonenſi ſchola utrumque Ius, & Canonicum, & Imperiale, interpretatus eſt, edidítque, Advocatus cùm eſſet in eadem urbe,

Conſiliorum, unà cum ſententiis & Deciſionibus Audientiæ regiæ Barcinonenſis, ſive Principatus Cataloniæ, I. volumen: Barcin. apud Stephanum Liberòs 1628. in folio.

IOSEPHVS ROCAFVLL, Valentinus (gente, an domo?) Metropolitanæ hujus urbis regni principis Eccleſiæ primus, ut vocant, Præpoſitus, atque in ejuſdem Academia Profeſſor Sacræ Theologiæ & Procancellarius, ſcripſit, edidítque hactenus-

Totius Theologiæ moralis Praxim; tribus tomis. Primus prodiit Valentiæ 1648. in fol. ſecundus ibidem anno ſequenti. Tertium nondum vidimus.

F. IOSEPHVS ROSELL, Barcinonenſis. Ioannis Franciſci filius Doctoris medici ejuſdem urbis, qui commentatus eſt in *Galeni De Differentiis & cauſis morborum libros*, Cartuſianus monachus cœnobii *Monteʃalegrẽ* nuncupati prope Barcinonem, ſcripſit-

Tractatum, ſive Praxim deponendi conſcientiam in dubiis, & ſcrupulis circa caſus morales occurrentibus. Lugduni ſumptibus Philippi Borde & ſociorum. 1660. in 8.

IOSEPHVS RVIZ DE ALTABLE, preſbyter, edidit-

Hiſtoria *de la milagroſa Imagen de Nueſtra Señora del Buen ſuceſſo de Madrid*. Matriti 1641. in 8.

IOSEPHVS SALINAS, neſcio quis, laudatur

datur ex opere quodam.

De conſcribendis epiſtolis. Cæſarauguſtæ 1603. in 8.

IOSEPHVS DE SALZEDO, Benedictinus monachus, atque Abbas monaſterii *de Arlanza* in Caſtella vetere, nuncupavit Margaritæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ.

Hiſtoria *del Conde Fernan Gonzalez y ſuceſion ſuia haſta la Reyna Catolica D. Margarita de Auſtria;* quam libris 4. comprehenſam vidit *D. Thomas Tamajus* M.S.

IOSEPHVS SANCHEZ, ſcripſit.

Introduccion *a las Reglas del Breviario*. Salmanticæ 1630.

IOSEPHVS SANTOLARIA, Aragonenſis, in patria Oſcenſi Academia primarius Iuris Cæſarum interpres, edidit quarumdam legum explanationem, hoc titulo,

Iuriſconſultorum delecti judicii librum I. Oſcæ apud Ioannem Franciſcum Larumbe 1644. in 4. Promiſit jam ab eo tempore *ſecundum tertiúmque*, necnon & *quartum*, & *quintum Subtilium Iuris; ſextum* denique *Pugnantium ſententiarum, ſeu diverſarum quæſtionum Iuris*.

F. IOSEPHVS SERRANO, Catalanus, Ilerdenſis, Carmelitarum ſodalis, inter alia opera reliquit in cœnobio urbis Barcinonenſis M. S.

In laudem B. Mariæ Virginis ſermones varios.

Obiiſſe anno MDCXVI. aut XVII. ſciunt domeſtici.

IOSEPHVS SESSE, Aragonius origine, ex Laurentio Seſſe & Hieronyma Pinnol Dertuſæ Cataloniæ provinciæ ortus, Cæſarauguſtam habuit in ſtudiis Rhetorum & Philoſophorum altricem, Ilerdam in Iuris prudentiæ; qua etiam in ſchola ex auditore factus eſt aliorum ex cathedra inſtitutor. Translatus inde ad ſimile docendi munus in Cæſarauguſtam urbem Academiâ nuper auctam, dignum ſeſe in paucis palam oſtendit, quem Rex Catholicus Philippus II. ad Iuſtitiæ Aragonum, quæ regni curia eſt, Iudicum ordinem, (*Lugartenientes* vocant) eveheret; Quo munere duodecim integris annis geſto, ad Dicaſterium, ſive (uti vulgus loqui amat) Audientiam regiam ejuſdem Cæſarauguſtanæ urbis, prius rerum criminalium, & aliquantò deinde civilium à Philippo III. vocatus, tandem (qui ſummi honoris gradus hac viâ graſſantibus non niſi electiſsimis triū regnorum Coronæ, ut appellant, Aragoniæ viris patet) Supremi Aragonicarum rerum Senatus, qui Matriti in Curia regia jus dicunt, Patrum numerum auxit. Ab hoc emanavit in magnam civium illius regni utilitatem, quotidianam ferè materiem, quæ veluti Palladium eſt & fatalis focus Aragonenſis politiæ, abſque ullo adhuc Doctore tractari ægrè admodum ferentium,

Tractatus de Inhibitionibus & exequutione privilegiata & guarentigia facienda, ac eadem in vim exceptionum, ſeu Iuris firma retardanda, hoc eſt, de moratorio judicio, ut locus detur iis, qui Iuſtitiæ Aragoniæ vice regia judicantis opem implorant. Adjungitur in fine.

Conſilium de Syndicatu; in quo Syndicatus materia exactè excutitur. Barcinone 1608. in fol. Francofurti 1615. apud Palthenium in folio.

Scripſit quoque & promulgavit.

Deciſiones Sacri Senatus regii & Curiæ Domini Iuſtitiæ Aragonum; duobus tomis. Cæſarauguſtæ. 1611. & 1615. in fol. Francofurtique apud Ioannem Bernerum 1619. in folio.

Ejus quoque eſt noſtratis linguę Geographicum & Hiſtoricum opus, ſcilicet.

Coſmografia general *del Mundo, y particular de la Tierra Santa*. Cæſarauguſtæ 1619. in 4.

F. IOSEPHVS DE SIGVENZA, ſic appellatus à patria (hic enim Hieronymianorum mos eſt, inter quos religioſæ vitæ ſacramentum dixit, eidem inſigne quoddam futuro tempore ornamentum allaturus) doctrinâ, eloquentiâ, urbanitate & prudentiâ, cæteriſque animi dotibus, quæ virum religioſum, & concionatorem regium, quo honore cenſeri dignus fuit exiſtimatus, maximè decent, æquales inter illius ætatis ſic præcelluit, ut tam harum virtutum, quàm lucubrationum diſertiſſimarū nomine ad poſterorum memoriam cum intermorituræ nunquam laudis commendatione ſit perventurus. Ornatus enim officio celebrandi atque ſtylo digerendi res domeſticas, Hieronymum ipſum, quo Patrono ac Tutelari ſacra Deo hæc lætatur familia, omnéſque ejus res geſtas, doctrinam, ſtudiorum laudem, atque in Eccleſiam merita eleganti ſermone Hiſpano atque eruditiſſimo commentario illuſtravit, adjutus ad polyglotti ac polyhiſtoris viri laudem ſtylo æquandam, multiplici Hebraicæ atque orientalium linguarum peritiâ, quâ onuſtum gerebat animum. Necnon Hiſtoriam ſui ordinis perſequutus duxit ad ſuam ætatem; in qua miris modis, Laurentio Martyri ſacræ domus regia & magnificentiſſima conſtructio, cui Hieronymiani ſodales inſerviunt, vivis quaſi coloribus Rhetoricæ artis deſcripta emicat, ac lectores detinet. Vulgaris hæc utriuſque operis nomenclatura.

Vida *de San Geronimo*. Matriti apud Thomam Iunti 1595. in 4.

Hiſtoria *de la Orden de San Geronimo;* duobus voluminibus. Matriti ex Typographia

phia regia. 1600. & 1605. in folio.

Ad alia ejus opera referre debemus quod in literis quibuſdam Gabriëlis de S. Hieronymo ejuſdem monaſterii ſodalis, regiæque Bibliothecæ cuſtodis annotatum vidimus, ſcilicet Nicolaum Matritenſem ejuſdem Præfectum (Legionenſis eſt hoc tempore Epiſcopus) anno MDCL. editioni præparaſſe (Gabriëlis verba ſunt) *Fr. Ioannis* (potiùs *Ioſephi*) *de Siguença Hiſtoricorum principis ac nunquam ſatis laudati monumenta præſtantiſſima, ab omnibúſque expetita*. Obiit diem ſuum in Eſcurialenſi eadem domo, cùm ei præeſſet.

IOSEPHVS DE SILVA, Hiſpalenſis, Theologus, ſupra ætatis captum liberalibus ſtudiis expolitus, decimum octavum annum agens emiſit foras ita inſcriptum libellum,

Brillante eſcudo *de la Deidad de Apolo ſobre el capitulo XXXVIII. del Eccleſiaſtico haſta el verſo XV. en tres Dialogos*; hoc eſt, de præſtantia Medicæ artis. Gadibus apud Ferdinandum Rey 1646. in 8.

F. IOSEPHVS SIMON DE PALLARES, Franciſcanus, ſcripſit -

Guia eſpiritual. Valentiæ 1630. Lucas Vvaddingus.

F. IOSEPHVS DE S. STEPHANO, ſodalis reformatus ordinis Sancti Auguſtini, dum regit cœnobium oppidi *de Maqueda* in Carpentanis, emiſit foras -

Vida y virtudes *del venerable Hermano Fr. Iuan de la Madalena religioſo lego de la miſma orden*. Hiſpali apud Ioannem Mendez de Oſuna 1662. in 4. Scripſit quoque -

Vida *del venerable Padre Fr. Iuſto del Spiritu Santo*.

IOSEPHVS STEPHANVS, vulgo ESTEVE, Valentinus, cùm ex patria, omnibus ibi diſciplinis jam imbutus, ad hæc formâ inſigni commendatus, Romam migraſſet, in ore omnium & admiratione fuit, dum & Legatorum regiorum nomine nonnunquam ad Purpuratorum Patrum Senatum, atque adeo Senatus apicem Sixtum V. Papam verba pro dignitate faceret, ab hoc ſcilicet Veſtani Epiſcopatus infulis decoratus; cum alterum, atque alterum eo jam tempore circa Pontificiam majeſtatem ac poteſtatem opus foras magno plauſu dediſſet. Ante hoc tempus (quod ille ait in *Commentario De bello ſacro*) Philoſophiam publicè fuerat in Senarum urbe profeſſus, & Canonicum in Segobricenſi Eccleſia, unà & operarum illius magiſtrum egerat; à quibus muneribus ſe in *De Poteſtate coactiva Summi Pontificis* libris appellat. Valentinæ quoque Eccleſiæ Decanus, indéque XII. Ianuarii MDXCIV. Oriolanus Antiſtes (civitas *Origuela* vulgò in Valentiæ regno eſt haud ignobilis) renuntiatur. Hoc munere auctus, antiquis illuſtrandis Eccleſiæ Patribus ſeriò intendit animum, quædámque monumenta in vulgus edidit, quæ nulli non probantur; alia, ſi mors non interceſſiſſet, æquè docta & utilia deprompturus. Elenchus operum hic eſt;

De Adoratione Pontificum, pedum oſculatione, geſtatione & coronatione. Romæ 1579. in 8. Venetiiſque eodem anno & Coloniæ.

De Poteſtate coactiva, quam Romanus Pontifex exercet in negotia ſæcularia, liber primus; ex tribus, ſcilicet quos argumento deſtinaverat, ad Sixtum V. Pont. Max. Romæ 1586. in 4.

De Epiſcopi in tempeſtate officio epiſtola ad Thomam Cardinalem Cajetanum.

Sacri Roſarii B. Mariæ Virginis ab Hæreticorum calumniis defenſio, unà cum myſteriis & Bullis Romanorum Pontificum. Romæ apud Dominicum Baſſam 1584. in 4.

Oratio habita Romæ nomine Ioannis Fernandez de Velaſco Regis Catholici Oratoris ad Sixtum V. Rom. Pont. anno MDLXXXVI. quam *Bibliothecæ Pontificiæ* author laudat, atque editam vidimus.

Italicè præ ſe fert Stephani noſtri nuncupationem liber ita inſcriptus -

Indulgentie *della Vergine*. Venetiis apud Bernardum Giunti 1587. in 4. Quam credo verſionem eſſe Latini libri *De Roſario Deiparæ*.

Hæc Romæ; quæ ſequuntur in Hiſpania publicavit;

De Bello ſacro religionis causâ ſuſcepto; ad libros Machabæorum commentarii; Clementi VIII. P.M. nuncupati. Prodiit nempe primus tomus dumtaxat, hoc eſt ad priora quatuor primi libri capita, Oriolæ in Palatio Epiſcopali 1603. in 4.

De Dignitate & præeminentia Presbyterorum. Valentiæ in 4

De unica Religione diſputatio, ad vetus dictum, Salus populi ſuprema lex eſto; ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem Catholicum.

In Cauſa Henrici Borbonii ad Epiſcopos & Presbyteros, caeteróſque Catholicos regni Francorum Parænesis. Valentiæ typis Mey 1590. in 4. Antverpiæ 1591. in 8. Interrupit mors opus, quo nihil in eo genere accuratius lectum iri fecerat doctis hominibus, doctus ipſe, atque eruditiſſimus, ſolidam ſpem, ſcilicet -

Lexicon Eccleſiaſticum vocum, phraſium, ac rituum veteris Eccleſiæ Catholicæ, è Græcis, Latiniſque Patribus.

Summarium quoque *de antiquis Valentini regni Epiſcopis* laudare ſolet Gaſpar Eſcolanus in ejuſdem regni *Hiſtoria*.

Denatum ſcimus ante diem X. Novembris anno MDCIV. quo die habuit in Eccleſia Oriolenſi ſponſo viduata ſucceſſorem An-

dream Balaguerium Albarrazinenſem Epiſcopum.

IOSEPHVS TAMAIO, Hiſpalenſis natu, Societatis Ieſu Sacerdos, moralem Theologiam docuit, atque in quibuſdam Caſtellæ provinciæ collegiis rexit domeſticos: ſcripſitque.

In Exaemèron. Lugduni anno 1663. in folio.

F. IOSEPHVS DE TEXEIRA, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, Theologiæ Profeſſor, ac Regis Luſitaniæ Concionator; partes ſequutus, diem ſuum obeunte Henrico, ejus Antonii, quem Philippus Rex II. Hiſpaniarum ab uſurpato ferè jam regni illius ſolio dejecit, in Galliam, unà cum aliis, & Antonio ipſo, venit; quo in exilio ſcripſit.

De Portugallia ortu, regni initiis, denique de rebus à Regibus, univerſoque regno præclarè geſtis compendium. Pariſiis apud Ioannem Mettayer 1582. in 4. ſive de legitima Antonii Pſeudo-Regis in Luſitaniam ſucceſſione. Adverſus quem librum Eduardus Nonius à Leone publicavit *Cenſuras* ſuas *in Libellum de Regum Portugalliæ origine, &c.* Quantumvis ipſe Ioſephus negaverit ſe ejus libelli authorem Eduardo ipſi Nonio, captus à noſtris in navali ad Tertias, ut vocant, Inſulas prælio, quo extincta fuit Antonii factio, Stephanóque Luſignano Cyprio eiuſdem Dominicani ordinis, aliiſque, qui opem contuliſſent, adjudicaverit. Ejus quoque nomen præfert.

Exegeſis Genealogica, ſive explicatio Arboris gentilitiæ Gallorum Regis Henrici IV. Navarræ III. hujus nominis, Regum XXXIX. ex Hiſtoricis Latinis, Gallicis, Italicis, Caſtellanis, & Portugallenſibus delineata. Lugduni Batavorum 1592. apud Franc. Raphelengium in 4.

D. IOSEPHVS DE LA TORRE, ſcripſit.

Aciertos celebrados *de la Antiguedad*. Cæſarauguſtæ 1654.

IOSEPHVS DE VALDIVIESSO, Toletanus, Presbyter, Ferdinando Auſtriaco Hiſpaniæ Infanti, Præſulique Toletano à ſacris, ingenii elegantiam cum pietate ac morum probitate adeò fœliciter conjunxit, ut non alias niſi res ſacras comprehendere verſibus potuiſſe aut voluiſſe videatur. Mirâ quippe ubertate, & facilitate in argumentis piis uſus, palam oſtendit abſtinere ſe profanis, non quòd deficeretur facultate, ſed quòd dedecere Sacerdotem extra ſacra argumenta ingenioſum eſſe, Muſiſve bonas horas collocare arbitraretur. Talia ſunt.

La Vida, *excelencias, y muerte de San Joſeph*: eo carminis modulo, quem à ſingulis octo verſibus invicem reſpondentibus *Octavas*, ſive *octava Rima* tam noſtri, quàm Itali vocare amant. Toleti 1607. in 8. Barcinonè atque alibi, tandem Hiſpali 1647. 8. apud Petrum Gomez de Paſtrana. Pium valde atque eruditum inter alia opus, religionémque ac pietatem authoris ſimul cum utili doctrina totum ſpirans, ſuavitatéque atque elegantiâ jucundum omnium fere manibus teritur.

Elogios *al Santiſs. Sacramento, a la Cruz Santiſſima y a la Puriſſima Virgen Maria Nueſtra Señora*. Matriti 1630. in 8.

Romancero eſpiritual *del Santiſſimo Sacramento I. Parte*. 1612. in 8. niſi idẽ ſit opus cum ſuperiore.

Expoſicion parafraſtica *del Pſalterio y de los Canticos del Breviario*. Matriti apud Viduam Alphonſi Martini 1623. in 4.

Sagrario *de Toledo*, *Poema Heroico*: ſive de Inventione & Hiſtoria ſacræ Imaginis Mariæ Deiparæ, vulgò *del Sagrario* appellatæ, Toletique in Metropolitana Eccleſia præcipuo cultu habitæ. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1616. in 8. Barcinonéque 1618. in 8.

Doce Autos Sacramentales y *dos Comedias divinas*, ex aliis, quòd minùs vulgaria eſſent, ſelecta. Toleti apud Ioannem Ruiz 1622. in 4. Bracharæ anno 1624. in 4.

En gracia *del Arte noble de la Pintura*, libellus, unà cum Vincentii Carducii *Dialogis de Pictura* publicatus Matriti anno 1633. in 4.

IOSEPHVS DE VALLES, Catalanus, Eccleſiæ Tarraconenſis Canonicus & S. Laurentii Archidiaconus, Regiæ Majeſtati Philippi IV. à myſterio ſacrorum, ſcripſit, piâ devotione in Cartuſianam familiam ductus,

Primer Inſtituto *de la Sagrada Religion de la Cartuja fundaciones de los Conventos de toda Eſpaña, Martyres de Ingalaterra y Generales de toda la orden*. Matriti apud Paulum del Val 1663. in 4.

Promittit. *Hiſtoria de Santa Thecla.*

F. IOSEPHVS VASQVEZ, ordinis Minorum, provinciæ Sancti Iacobi Lector emeritus ac Miniſter, Guardianúſque Salmanticenſis, ſcripſit.

Tractatum pro defenſione Doctorum ſui ordinis Sancti Franciſci. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1628. Quo periciſſe eum affirmat Vvaddingus olim diſcipulus, ut ad ſequendã Sanctorũ Auguſtini ac Thomæ doctrinam tantùm Salmantina Academia omnes ſuos Theologiæ Profeſſores non adigeret, quod plures ſuadebant.

IOSEPHVS VAZ PINTO DE SOVSA, Luſitanus ex oppido *Garatal*, Virgilium

Poetam

Poëtam Luſitanè interpretatus eſt, hoc titulo operi præfixo,

Theſaurus Muſæ Virgilianæ, in quo germanus verborum ordo Luſitano primùm idiomate, uberiores deinde rerum notæ inveniuntur. Bracharæ 1628. in 4. duobus tomis.

Hic tamen Ioannis nomine præmiſſus fuit, de quo certi non ſumus.

D. IOSEPHVS VELA, in *Becerril*, quod ſacri territorii Palentini eſt, oppido natus, in Salmantina Academia ad S. Iacobum Ovetenſem, quod collegium inſigne ibi eſt, ſodalis, & canonum ſacrorum Profeſſor, Decretales docuit; jamjámque aſcenſurus erat ad veſpertinam ejuſdem ſtudii cathedram, cùm ad forum & Magiſtratus gerendos evocatus, Hiſpalim Senatorio auctus honore ſeſe contulit; unde & ad Granatenſem curiam fuit translatus. Hoc loco manens permiſit alienâ curâ in publicū venire

De Poteſtate Epiſcoporum circa inquirenda & punienda crimina in ſuis diœceſibus commiſſa, ac de invocatione brachii ſæcularis; ad Cap. I. De Officio Iudicis ordinarii, ſcholaſticam & forenſem diſputationem ſive Prælectionem. Granatæ apud Vincentium Alvarez 1635. in 4. Itémque -

Diſſertationes Iuris controverſi in Hiſpalenſi Senatu. Granatæ iiſdem typis 1638. in folio.

Prodiit poſt authoris obitum, earumdem *Diſſertationum* altera pars ſic inſcripta,

Diſſertationes Iuris controverſi tam in Hiſpalenſi quàm in Granatenſi Senatu. Granatæ ex officina Balthaſaris de Bolibar 1653. in folio. Ediderat olim Salmanticæ -

Methodicam enarrationem L. Contractus XXIII. De Reg. Iuris; cujus ipſe meminit *Diſſert.* XLIX. num. 93.

Granatæ obiit anno MDCXLIII. menſe Novembri, iacétque in Eccleſia *S. Mariæ de Gratia* Trinitariorum ſectæ reformatæ.

F. IOSEPHVS VELASQVEZ, Carmelita cœnobii Medinenſis (*Medina del Campo* ſemper intelligo, quoties nil alterius cognomenti adjungo) publicavit -

La Vida del Venerable Varon Franciſco de Iepes de la Tercera orden de Nueſtra Señora del Carmen; cùm Medinæ, tum Barcinone 1624. Iuſſus tamen eſt ab Apoſtolicis Fidei Iudicibus liber vſque ad recognitionem ab authore ejus faciendam latere.

D. IOSEPHVS DE VILLAVICIOSA, Sanctæ Eccleſiæ Conchenſis Canonicus, ſimúlque Archidiaconus *de Moya*, atque in ejuſdem urbis Curia, quæ religionem ſartam tectam habet, Apoſtolicus Iudex, author eſt ingenioſi illius Poëmatis, quo argumentum futile & ridiculum grandiloquâ dictione, miráque ſubtilitate atque ubertate fœliciter comprehendit, Philoſophi præceptum ut videtur, ſequutus, dictionem ſcilicet elaboratam valde eſſe oportere, ſi res languidæ ac exiléſque ſint; quod ita inſcriptum labi e manibus paſſus eſt,

La Moſquea. in 8 cujus nomine neque edere nos debemus Homeri ſive alterius *Batrachomiomachiæ*, quod eſt ranarum & murium, aut *Galeomiomachia* Ariſtobuli Apoſtolii, quod eſt felium & murium pugnæ. Neque ejus dignitatis virum dedecere uſquam poterit opus ingenioſiſſimum in adoleſcentia elaboratum. Obiit anno MDCLVIII. Octobri aut Novembri menſibus.

F. IOSEPHVS XIMENEZ ſeu XIMEN, Franciſcanus, ſcripſit -

Vida de Fr. Nicolas Factor. Barcinone 1618. in 4.

ISAAC.

ISAAC ABARBINEL ſeu ABRABANEL, Iudę filius, ex familia dictus Abarbinel, quare extenſius audit ab aliquibus *Iſaac ben Iehuda Aben Abarbinel*, ut conſtat ex Elia Levita in Lexico verbo אבן *Aben*. Iudam Abrabanielem idcirco nempe à paterno nomine vocat Salomon filius Virgæ in *Hiſtoria Iudaica* a G. Gentio verſa in Latinum, atque edita Amſtelodami 1651. qui ipſe paulo pòſt Iſaacum appellat, nempe ſectione 49. Idem Salomon mentionem facit familiæ hujus ſectione 4. pag. 28. Ait ille. *Hæc verè mihi ò Rex* (loquentem introducit Thomam quemdam ex Hebræo Chriſtianum cum Alfonſo Rege ultimo, ut videtur, Caſtellæ, uti ex antecedenti colligere eſt) *cum primario quodam viro ex filiis Abrabanielis, qui Hiſpali ex patria ſua recens advenerat, controverſia fuit* &c. Quo loco de Abrabaniele hoc Iſaaco non agi certum eſt. Præceſſerunt enim eum ferè duobus ſæculis Alfonſi regis tempora, ut poſtea monebimus. Deinde ait Salomon. *Porro dixit mihi idem Abrabaniel* &c. Vnde magis liquet non tam nomen quàm familiæ appellationem eſſe. ut ex Elia jam notatum fuit Levita. Is unus ex illis eſt, qui ex Hiſpania, unde domo erat, cum aliis perfidæ ſuæ gentis, Catholicorum nempe Regum Ferdinandi & Eliſabethæ edicto, pulſus fuit anno MCCCCXCII. Narrat ipſe quidquid tunc factū temporis fuit, in ipſo ſtatim limine *Commentariorum* in *Libros Regum*: cujus verba latinè edita legi poſſunt in Salomonis filii Virgæ laudatę *Hiſtoriæ Iudaicæ* ſectione 51. in principio: ubi ſe fatigaſſe Regem Ferdinandum flebili voce ac precibus, regióſque miniſtros, cùm in Curia, dum edictum promulgaretur, fortè ageret, ſed fruſtra, verbis refert doloris & iracundiæ plenis: excitaque ſedibus ſuis uno die trecenta

hominum millia, in quorum numero ſeipſum fuiſſe affirmat.

Libet inſerere hic ipſa ejus verba, uti adducuntur ab eodem Salomone, Latina ex interpretatione Gentii, ut cognoſcatur quot malorum genera infœliciſſimæ gentis hanc exilii calamitatem ſequuta ſint. *Excita itaque ſedibus ſuis uno die trecenta peditum millia ſine armis ex omnibus regni locis confluxêre, juvenes ſenes, infantes atque mulieres, ituri omnes, quocumque viam fata monſtrarent: in horum numero ipſe ego quoque fui, duce atque auſpice Deo. Inde migravimus, alii in Luſitaniam, alii in Navarram, vicina regna, concedentes. Sed illic quoque multis malis conflictati, alii prædæ, atque ludibrio fuêre, alii fame aut peſte perierunt; alii mari ſe credunt, ut hunc malorum nimbum certiùs evaderent, & tutiores ſibi ſedes quærerent; ſed nec in medio mari fatales calamitates defuêre. Multi, ut vilia mancipiorum capita, per Chriſtianorum terras, pretio venditi: multi maris profundo hauſti, plumbi inſtar ſubmerſi ſunt; multi, navibus fatali quodam incendio conflagrantibus, igni extincti ſunt. Denique ſæviſſima Dei vindicis ſupplicia omnes tulerunt; neque uniquam tantorum malorum immuni eſſe licuit; nimirum convenit miſeris, quæ oraculi fide edita ſors eſt; Qui in ferrum incidit, ferro periit, & quæ ſequuntur. Immiſſa quoque ab irato infeſtóque numine peſtis inviſos eos, odioſóſque omnibus mortalibus reddidit: adeo ut univerſi tot, tantiſque malis confecti, tandem miſerè perierint, præter oppidò paucos, qui in tutum ſalutis portum vix enavigarunt, ut majores noſtri oraculum hoc de nobis pronunciaſſe videantur; Ecce defecti ſumus, univerſi periimus. Magnus ille Deus laudatus ſit.* Hæc ille.

Profugus ergo is in Germaniam venit, quod ipſe ait in *Commentariis ad librum Talmudicum* פִּרְקֵי אָבוֹת *PirKè avoth*, ſeu *Capitula Patrum* dictum, Buxtorfio teſte in Tractatu *De Abbreviaturis Hebræorum* pag. 100. Profeſſorem linguæ Hebrææ agebat idem Patavii in Italia circa annum præteriti ſæculi X. *Infenſiſſimus fuit Chriſtiani nominis hoſtis, inſignis tamen & accuratus Scripturæ interpres; qui præ ceteris Rabbinis Prophetas diligenter explicuit;* uti Ioannes Plantavitius Lodovenſis Epiſcopus *in Bibliotheca* ait *Rabbinica* codice 439. *doctrinâ & librorum varietate apud ſuos celeberrimus*, eodem teſte Plantavitio cod. 169. *perſpicuo ingenio vir, & qui Scripturam diligenter expoſuit*, apud eũdem cod. 245. Hic author in iis, quæ ſuper ſacros libros commentatus fuit (judicio Ioannis Henrici Hottingeri *Bibliothecæ Orientalis* cap. I. & lib. I. cap. VI. *Bibliothecarii*) *Chriſtianorum uſibus cùm ob methodi perſpicuitatem, tum etiam materiæ ſelectum accommodatiſſimus eſt*. Magnis laudibus extollere eum amant recentiores Rabbini, è quorum numero Salomon j.m laudatus filius Virgæ *clariſſimum, ſummum & incomparabilem vocat virum* in ea, quam diximus, *Hiſtoria Iudaica* §. LI. Scripſiſſe dicitur commentaria in totam Scripturam, de quibus olim Buxtorfius in *Bibliotheca*; *Intellexi nuper* (ait) *integrum Abarbinelem in Turcia duobus magnis voluminibus excuſum nactum eſſe amicum meum Gualterum Keuchonium Rectorem ſcholæ Hanovianæ; quod ſi verum, eſt quòd ſibi gratuletur; nam liber eſt ſummè commendatus.* Atque item Conſtantinus l'Empereur in annotationibus ad Ὁδοιπορείαν Moſis Kimchi; *Confirmor* (inquit) *expoſitione Abarbinel, quem authorem nuper mihi tranſmiſit cognatus meus David de Vvillem, quem in Oriente a Syris & Arabibus ſibi comparavit.* Nec obſcurè eum inter alios collocat Ioannes Henricus Hottingerus cap. I. *Bibliothecæ Orientalis*, qui in univerſa Biblia ſcripſerunt. Ex Biblicis his commentariis notos habemus.

מַרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה *Marchevetb Hammiſcneh*; *Equitatus Proregis*, ſive *Currus ſecundarius*; deſumpto titulo ex Geneſis cap. XLI. 43. Commentarius eſt in Deutoronomium, excuſus Sabionetæ. Plantavitius cod. 413.

נְבִיאִים אַחֲרוֹנִים *Nevibim acharonim*: *Poſteriores*, ſeu *Majores Prophetæ*, cum Commentario Abarbinelis, excuſi Venetiis in folio (Hebraicè tantũ ut credo.) Plantavitio teſte cod. 440. Lego tamen in quodam Catalogo Nundinarum Francofurtenſium anni elapſi 1668. Abarbinelis alicubi factam editionem *Commentariorum in Eſaiam & ......* in folio. Ex his vero.

מַעְיְנֵי הַיְשׁוּעָה *Malanè Haieſciuhà*; *Fontes ſalutis*; titulo mutuato ex Iſaia XII. 3. Commẽtarius ſcilicet in Danielem pulcherrimus editus ſeorſim fuit Venetiis anno 1550. uti ait Plantavitius cod. 386. in quo cum plura ſint de Meſſia teſtimonia malè explanata, jure ea expungi cenſuit Index expurgatorius Romanus. Laudat & hunc Commentarium Conſtantinus L'Empereur in Diſcurſu ad Lectorem *Paraphraſeos Joſephi Iachiadæ in Danielem*, Amſterodami editæ 1633. 4. Item huc pertinent.

Commentaria in Iſaiæ prophetiam trigeſimam (hoc eſt, a commate 13. capitis LII. ad initium uſque cap. LIIII. quæ de Chriſto ſecundum Eccleſiæ certiſſimum ſenſum eſt) quæ quidem unà cum additamentis eorum, quæ Rabbi Simeon è veterum dictis collegit, adjuncto antidoto, ſive refutatione contra dictam Hebræi Interpretis expoſitionem edidit Conſtantinus idem L'Empereur Profeſſor Academiæ Leidenſis, Lugduni Batavor. 1631. in 8.

נְבִיאִים רִאשׁוֹנִים *Nevibim Riſcionim*; *Prio-*

res

rei ſeu Minores Propheta.cum Abarbinelis Commentario. Venetiis in folio. Plantavitius cod. 440. Aliàs dicitur.

פירוש על ישוע שופטים שמואל ומלכים *Peruſc hal Ieſua, Sciophtim, Samuel umelachim: Commentaria ſuper Ioſue, Indices, Samuelem & Reges*, ut legitur in Indice authorum Hebræorum Barberinæ Bibliothecæ.

פירוש על התורה *Peruſc hal attorà; Commentarius in Legem.* Excuſus fuit Venetiis in fol. minutiſſimo charactere anno creationis 5364. hoc eſt Chriſti 1604. Plantavitius cod. 552.

עטרת זקנים *Atereth zeKenim; Corona ſenum*; Commentarius eſt ſuper eum Exodi locũ cap. XXIII. 20. *Ecce ego mitto Angelum meum corã te &c.* ſive ut Plantavitius exponit cod. 503. *Expoſitio Viſionis ſeptuaginta Senum deſcripta* Exodi XXIV. Meminit & Hottingerus cap. I. *Bibliotheca* pag. 12. Sabionetæ prodiit editus in 4.

Laudantur & alia hæc Abarbinelis præter commentaria iſta Biblica;

Commentarius in quemdam librum Talmudicum qui inſcribitur פרקי אבות *PirKè Avoth; Capitula Patrum*: cujus autor eſt Rabbi Natan Babilonius, ſcriptus circa annum Chriſti CXXX. in quo ſententiæ illuſtriores dicta & apophtegmata piorum, ut vocat Rabbinorum collecta ſunt, ſeparatim a corpore Talmudico. Editus hic liber eſt Hebraicè cum brevibus R. Abarbinelis Commentariis, Latinè explicatus, atque ſcholiis illuſtratus a Paulo Fagio & recenter a Ioanne Druſio, ait Buxtorfius in Libello de *Abbreviaturis Hebræorum* Litera פ. Adiungitur -

זבח פסח *Zevach Peſach; Sacrificiũ Paſchatis* hoc eſt, ſuper Hiſtoriam Agni Paſchalis, ſive de ritibus in Paſchate celebrando ſervandis, in editione Lublinenſi anni 1604. ut refert idem Buxtorfius in *Bibliotheca Rabbinica* Litera ד & Plantavitius codice 169. & codice 625. *Hic liber, Sacrificium Paſchatis,* (ait Hottingerus cap. I. *Bibliotheca* claſſe 3.) *Commentarius eſt illuſtris Abarbinel ſuper Haggadam ſive lectionem hiſtoriæ in Feſti Paſchalis.*

ראש אמנה *Roſc Amanah; Caput fidei, ſive de capite fidei*, Venetiis excuſus Hebraicè, deinde Latinè ex interpretatione & cum notis Guilielmi Vorſtii Amſtelodami 1638. 4. unà cũ *Moſis Maimonis* libro de *Fundamentis Legis*. Plantavitius meminit cod. 612. Quamvis neſciam quare is dixerit in eo tractari de *ſacrificio Paſchali & hereditate Patriarcharum*, quod quidem videtur mihi pertinere ad laudatum proximè opus *de Sacrificio Paſchali.* In hoc enim *Capite fidei* non niſi radices & capita vel principia religionis tractantur.

ישועות משיחו *Ieſciuoth Meſcichò; Salutes Meſſia*: titulo deſumpto ex Pſalm. XXVIII. 8. Liber eſt explicans dicta in Ghemarà de Meſſia. Buxtorfius & Plantavitius cod. 248.

לקחת נביאים *LiKKebath nevibim; Congregatio Prophetarum*; de prophetiis & maximè de prophetia Moyſis. Diſputat hic ſæpius contra librum Moyſis Maimonidis מורה נבוכים *Moreh Nevuchim; Doctorem perplexorum*, ut ait Buxtorfius, Plantavitiuſque cod. 275. & Hottingerus cap. I. *Biblioth.* Claſſe 3.

צדק עולמים *TſedeK Holamim; Iuſtitia æterna ſive ſæculorum*. Liber complectens tres ſermones: primum de Mundo hoc corruptibili; ſecundum de Mundo animarum Paradiſo & Inferno; tertium de ſuſcitatione mortuorum & Iudicio extremo: qui ultimus imperfectus manſit propter authoris mortem. Buxtorfius, Plantavitius codice 593. Hottingerus cap. I. *Biblioth.* claſſe 3.

מפעלות אלהים *Mipbhaloth Elohim; opera Dei.* tit. ex Pſalm. LXVI. 5. Liber eſt Metaphyſicus de mundi renovatione, cum refutatione argumentorum contrariorum, Venetiis editus in 4. Buxtorfius & Plantavitius cod. 399. ſive contra Ariſtotelem, & alios, qui æternitatem ei attribuunt. Hottingerus cap. I. *Biblioth.* claſſe 4.

משמיע ישועה *Maſchmiah Ieſciuhah; Prædicator ſalutis*. Titulus eſt ex Iſaiæ cap. LII. v. 7. Explicantur hic omnes prophetiæ, quæ non poſſunt accipi de templo ſecundo, vel ſpiritualiter, ſed tantùm de redemptione futura. Plantavitius ex Buxtorfio; nam ipſe librum non vidit, & *Hottingerus* cap. I. claſſe I. in fine.

נחלת אבות *Nachalath Avoth: Hereditas Patrum*: ex lib. I. Regum cap. XXI. 3. Qui liber brevem continet explicationem capitulorum Patrum. Catalogus Venetus hunc tribuit Rab. Moſi Ægyptio, ſive Maimonidi. Nos (ait Plantavitius codice 346.) *nihil certum ſtatuimus, cùm librum non viderimus. Guido vero Fabritius Bodcrianus in dictionario ſuo Syro-Chaldaico cenſet eſſe dilucidationem capitis Ben Zumà.*

בן־זומא *Ben Zumà; Salvator ſperantium*, tribuitur Abarbineli in quodam Indice librorum Hebræorum Bibliothecæ Barberinæ. Item aliud opus hoc titulo -

שמים החדשים *Sciamaim Hachadaſcim; Cæli*

novi:

novi; Et alia forſan erunt, quæ aliis nota ſunt.

Fragmenta ſanè quædam ex commentariis ejus reperies in Buxtorfiana editione Baſileenſi anni 1660. libri *Cosri* ex pag. 389. nempè *De nomine Edom ex Eſaia*, hoc ex commentario ad hunc Prophetam; *De lepra veſtimentorum & ædium*, ex comm. in Legem; *De Poëſi Hebraica*, ex comm. ad Exodum, (hic idem eſt commentarius in Legem) & ex eodem, *De principio anni & conſecratione ſeu determinatione novilunii*, quam poſtremam diſſertationem Hebraico-Latinam dedit Buxtorfius. *In commentarium* ſuper *Haggeum Prophetam* Abarbinelis notas philologhicas ſeu librum *Trifolii Orientalis* titulo inſcriptum Schertzerus quidam dedit Lipſiæ anno 1663. Hujus quidem Abarbinelis filius dicitur fuiſse Leo ille Hebræus, qui de *Amore* opus conſcripſit, benè cunctis notus.

ISAAC ATHIAS, Hebræus profeſſione, Hiſpanus tamen patriâ ſeu ſaltem origine, ſiquidem ſcripſit Hiſpanâ linguâ -

T e ſ o r o *de preceptos*; quo optimè omnium præceptorum Legis Moſaicæ cauſas & rationes explicat: quæ verba ſunt Menaſſis Ben-Iſrael laudantis Hebræos, qui Hiſpanè ſcripſerunt, ante initium operis *De Reſurrectione mortuorum*.

ISIDORVS.

F. ISIDORVS BARREIRA, Luſitanus, ſacræ militiæ Ieſu Chriſti ejuſdem regni ſacerdos, edidit vulgari linguâ -

T r a t a d o *das ſignificaçoẽs das plantas, flores, e frutos que ſe referem na ſagrada Eſcritura*. Oliſſipone 1622. in 4.

H i ſ t o r i a *de Santa Iria*.

F. ISIDORVS DA LVZ, Luſitanus, Scalabitanus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, in eoque Commiſſarius & Viſitator generalis, Doctor Theologus Conimbricenſis, ſcripſit -

E x a m e n v e r i t a t i s pro Immaculata Virginis Conceptione, in duas partes diviſum, quarum una pugnax eſt, altera pacifica. Viſitur M.S. in Bibliotheca cænobii S. Maturini Pariſienſis in folio, incipitque, *Liber primus proœmialis ſive Apparatus ad celebrem controverſiã de Immaculata Virginis Conceptione, &c.* continet VIII. libros. Edidiſſe etiam dicitur -

D e C o n c e p t i o n e Beatæ Virginis orationes duas. Authores mihi ſunt Hippolytus Maraccius in *Bibliotheca Mariana* fol. 831. & in *Catalogo* ad ann. 1648. & ex eo Petrus Alva in *Militia Conceptionis*. Creatus jam primarius Conimbricenſis controverſiarum Fidei Profeſſor, ac dum Præfecturam provinciæ, Vicariatúmque ſui ordinis in Luſitania generalem exercet, typis vulgavit -

O p u ſ c u l u m de Eccleſia Dei, in tres partes diviſum; quarum I. de Eccleſia abſolutè; II. de Eccleſia Romana; III. de loco ubi invenienda eſt Eccleſia. Vliſſipone apud Ioann. da Coſta. 1667. in 4.

F. ISIDORVS DE MELO, Luſitanus, nobili ſtirpe natus, Carmelita, ſuæ provinciæ Præfectus, & Conimbricenſis Doctor, Concionatórque ſuo tempore egregius, reliquiſſe dicitur plura ſuæ eruditionis monumenta M.SS. uti refert ex relatione quadã Ioannis Pinti à Victoria, Emmanuel Romanus in libello *De Antiquitate & Scriptoribus Carmelitarum*.

F. ISIDORVS DE VALCAZAR, Compoſtellanus, vir magni ingenii, ex religioſo ordine S. Mariæ de Mercede, Philoſophiæ & Theologiæ doctrinâ clarus, Salmanticæ docuit; pluribus ſodalium domibus præfuit. Romæ quidem Procuratorem gerebat ordinis ſui generalem anno ſæculari MDC. Deceſſit Matriti anno MDXXX. cum fama ſanctitatis. Præter libellum -

R e l a c i o n *de la Redencion, que el autor hizo en Tetuan*, editum in 4. manuſcriptum reliquit in collegio Sanctæ Crucis Salmanticenſi librum, cui titulum fecit -

D e l a M o n a r q u i a *de Chriſto Redentor*. Marcus Salmeron in opere ſuo, *Recuerdos Hiſtoricos*, nuncupato pag. 424. author rei eſt. Aliunde accepimus librum hũc Latino titulo hoc conſpicuũ eſſe, *De Dignitatibus Chriſti, Sacerdotali, Regia & Redemptoria*; ſervarique in Matritenſi Bibliotheca.

ISIDORVS VELAZQVEZ, Salmanticenſis, ſcripſit -

L a e n t r a d a *de Felipo II. en Portugal*. Oliſſipone 1583. in 4.

L a O r d e n *que ſe tuvo en la ſolemne proceſſion que hizieron los devotos del Santiſſimo Sacramento de la Igleſia de S. Iulian año de MDLXXXII*. ibidem anno 1582. in 8.

IVLIANVS.

D. IVLIANVS, Carthuſianus monachus monaſterii *de Montealegre*, ſcripſit -

D e ſ e n g a ñ o *de la vida humana y inſtruccion eſpiritual para ella*. Barcinone apud Ioannem Cormellas 1620. 8.

IVLIANVS DE ALMENDARIZ, Salmantinus, ſcripſit populari carmine -

L a v i d a *de S. Iuan de Sahagun*. Romæ 1611. An aliud eſt opus -

E l o g i o s *de S. Iuan de Sahagun*. Pinciæ 1603?

IVLIANVS DE AVILA, ſcripſit opuſculum aſceticum.

Para ſaber *tener oracion*. 1607. in 16. Si idem hic cum eo eſt, qui Heroinam ſacram Thereſiam de Ieſu Carmelitarum reformatorum utriuſque ſexus fundatricem ſequebatur, cujus ipſa in *Fundationibus* ſæpius meminit, ſcripſiſſe quoque fertur *Vitam* ejuſdem *Sanctæ Virginis*.

F. IVLIANVS DE CASTELVI & LADRON, gente & patriâ Valentinus, ex nobiliſſima familia Comitum *de Carlet*, ſodalis Carmelitarum, S. T. Magiſter, & publicus Valentiæ in Academia, cùm Philoſophiæ, tum ſacræ ſcientiæ Profeſſor, luci dedit integrum *Curſum*, ut appellant, *Philoſophicum* quatuor contentum voluminibus; ſcilicet -

I. *In Ariſtotelis Dialecticam Commentaria*. Valentiæ 1624. in 8.

II. *In Ariſtotelis Logicam*. ibidem apud Ioann. Baptiſtam Marzal. 1625. in 4.

III. *In Libros Phyſicorum*. in eadem officina 1627. in 4.

IV. *In reliquos Libros Philoſophiæ*. ibidem apud eumdem 1630. in 4.

Manuſcripta reliquiſſe alia, veluti *de Sanctis*, ac *de Tempore ſermones* ſacros, necnon & quoſdam in Theologica re Tractatus produnt domeſtici, qui Scriptores celebrant; ſeorſim verò -

Sermones *de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora*, anno 1632. editos attribuunt eidem authori Hippolytus Maraccius in *Bibliotheca Mariana*, & Petrus de Alva in *Militia Conceptionis*, niſi fortè concio aliqua ſit ſeorſim edita de hoc myſterio; nam domeſticis de opere iſto haud conſtat, qui ante alios notum habere debebant -

Præfectus autem is Valentinæ domus factus anno MDCXXXIV. tandem obiit VI. die Septembris MDCXXXVII.

IVLIANVS DEL CASTILLO, domo ex oppido quodam Burgenſis diœceſis *Muño y arroyo* dicto, ſcripſit, typiſque edidit -

La Hiſtoria *de los Reyes Godos de España*; pertingens uſque ad Ferdinandi & Eliſabethæ Catholicorum Regum principatum ab ingreſſu ipſo gentis in Hiſpaniam. Prodiit anno 1582. Burgis ex typographia Philippi de Iunta in folio. Deinde cum *Auctario* quodam Fr. Hieronymi de Caſtro & Caſtillo S. T. Magiſtri ex ordine religioſo Sanctiſſimæ Trinitatis Iuliani authoris filii, Matriti 1624. in folio.

F. IVLIANVS GARCES, Dominicanus, primus Antiſtes Tlaſcalenſis in Nova Hiſpania. Tractatum nuncupavit Paulo III. P. M. Latinâ linguâ -

De Capacitate Indorum. 1537. De quo adiri poteſt Auguſtinus Davila Padilla lib. I. *Hiſt. Provinciæ Mexicanæ Dominicanorum*.

IVLIANVS GARCIA DE BAIONA, Matritenſis, author eſt libri ſic inſcripti,

De la veneracion *del Santiſſimo Sacramento de la Extrema-uncion*. Matriti 1633. in 4.

F. IVLIANVS GINART, Balearicus, ordinis Minorum, Qualificator (proprio muneris utimur nomine) Sancti O' cii, edidit -

Opus morale. Palmæ Balearium 1652. apud hæredes Gabriëlis Guaſp.

IVLIANVS GVTIERREZ DE TOLEDO, Catholicorum Regum Ferdinandi & Eliſabethæ Medicus, ſcripſit -

De la cura *de la piedra, dolor de bijada, y colica renal*. Toleti 1498. Hanc, quia ſic proximum ſeculari anno MD. huic parti non temerè adjudicavimus.

IVLIANVS DE MEDRANO, Navarrus, edidit -

Silva curioſa *para Damas y Cavalleros*: à Cæſare Oudin recognitam & in meliorem formam redactam. Pariſ. ex officina Marci Orin 1608. in 8.

IVLIVS.

IVLIVS CÆSAR FIRRVFINO, ex Italo parente Iuliano Firrufino apud nos, niſi fallor, natus, Mathematicæ diſciplinæ profeſſionem, quæ regiis expenſis Matriti in Palatio exercetur, quâque Iulianus parens functus fuit, dum viveret, continuaturus, habuit & ipſe ſibi impoſitum à bellico Concilio, ut Geometriam, & Tormentariæ fabricæ artem publicè doceret; elucubravitque, propriam induſtriam paternæ induſtriæ adjungens, *El Perfecto Artillero*; cujus tamen jam editi formis typographicis publicatio decreto regio prohibita fuit; juſſúſque author compendio hujus operis formato in publicum conſulere, cujus titulus -

Practica manual *y breve compendio de artilleria*. Matriti 1626.

Demum prodiit in lucem integer commentarius ita inſcriptus,

Perfecto Artillero, *Theorica y Practica*. Adjunguntur -

Fragmentos *Mathematicos*. Matriti apud Ioannem Martinez de Barrios, anno 1648. in folio.

IVSTI-

IVSTINVS.

D. IVSTINVS ANTOLINEZ, Pincianus, Auguſtini ſodalis Eremitarum Compoſtellani Præſulis viri clariſſimi germanus frater, Iuriſconſultus, Hiſpali vices geſſit, Granatæque magni Antiſtitis D. Petri á Caſtro & Quiñones, Archidiaconúſque, ac poſtea etiam Decanus Eccleſiæ Granatenſis fuit, demúmque Collegiatæ Eccleſiæ *Sacri Montis* ejuſdem urbis, quâm unâ cum communi Canonicorum domo, & alumnorũ ſtudentium Seminario Petrus idem Caſtrius magnificè extruxerat, deſignatus ab eodem Abbas primus, reliquit in Bibliotheca ejuſdem Sacri Montis M.S.

Hiſtoria Eccleſiaſtica *de Granada*. Creatus autem is Dertuſenſis in Catalonia Epiſcopus die V. *Iulii* MDCXXVII. è vivis exceſſit ante annum MDCXL. quo in ejus defuncti locum legimus jam alium ſubrogatum.

IVSTVS.

F. IVSTVS DE CASTRO, Complutenſis, Ciſtercienſium ſodalis, doctrinæ merito clarus, Sac. quippe Theologiæ Magiſter, edidit.

Inſtruccion eſpiritual *para ſaberſe confeſſar*. Compluti apud Andream Sanchez 1617. in 8.

De altero opere *Inſtitutionum moralium* referunt Chryſoſtomus Henrriquez & Carolus Viſchius religioſæ hujus familiæ illuſtratores: ſed nil de editione, aut lingua, quâ ſcriptum ſit, adjungunt.

ERRORES TYPOGRAPHICI ALIQVOT ALIAS CORRIGENDI IN HOC PRIMO TOMO.

Pag. 14. col. 1. lin. 39. pro *Cardena* - ſcribe - *Cardeña*. Pag. 16. col. 2. lin. 41. pro *regnis* - ſcribe - *regni*. Pag. 21. col. 1. lin. 14. pro *Vincentium* - ſcribe - *Vincentinum*, & col. 2. lin. 11. pro *adſumta* - lege - *adſumpte*. Pag. 42. col. 2. lin. 45. *Ariſoteris* - lege - *Ariſtotelis*. Pag. 47. col. 1. lin. ult. *venteron* - lege - *vinteron*. Pag. 48. col. 2. lin. 4. *hiſtorira* - lege - *Hiſtorica*, & lin. 16. *Brachre* - lege - *Brachara*. Pag. 50. col. 1. lin. 21. *in Altareto* - lege - *ab Altareto* & lin. 22. *Hiſpania* - lege - *Hiſpaniæ*, & lin. 27 *ad peragrandas Gallia inferiori Germaniæ* - lege - *ad peragrandas Galliæ inferioris Germaniæ*. Pag. 54. col. 2. lin. 7. *rude*. lege - *rude*. Pag. 56. col. 1. lin. 47. *De SS. Eucbariſtia* - lege - *De Sanctiſſimo Eucbariſtia*. Pag. 58. col. 2. lin. penult. *ANDREAS GVVIERREZ* - lege - *ANDREAS GVTIERREZ*. Pag. 59. col. 2. lin. 33. *repetit* - lege - *repetens*. Pag. 61. col. 1. lin. 2. *quorum quidquid* - lege - *quorum, quidquid* & lin. 9. *hæc illi* - lege - *hæccilli*, & lin. 17. περὶ κόσμου - lege - περὶ κόσμου. Pag. 68. col. 1. lin. 25. *Eclaſiarum* - lege - *Eclesiarum*, & lin. 40. *infirmitatibus* - lege - *infirmitatum*, & col. 2. lin. 29. *ſlatura* lege - *ſtatura*. Pag. 75. col. 2. lin. 45. *Oratium Sauvianum* - lege - *Salvianum*, & lin. 51. *Silani* - lege - *Sclani*. Pag. 77. col. 2. lin. 52. *ablegatur luſtrandæ huic inſulæ* - lege *ablegatur luſtrandæ cenſorio jure huic inſulæ*. Pag. 78. col. 1. lin. 4. *anno ejus ſeculi Lxxiv.* - lege - *Lxxvi*. Pag. 79. col. 2. lin. 34. *Terrentium* - lege - *Tecentium*. Pag. 85. col. 1. lin. 16. *ex oppido Ruinaes* - lege - *ex oppido Ruivaes*. Pag. 92. col. 1. lin. 51. *ermoës* - lege - *Sermoës*, & col. 2. lin. 4. *Aethiopici* - lege - *Aethiopes*. Pag. 93. col. 1. lin. 22. *Franciſco de Sa Miranda* - lege - *Franciſco Saa de Miranda*. Pag. 94. col. 2. lin. 35. *ſub Marchione* - lege - *ſub Marchionis*. Pag. 110. col. 2. lin. 49. *chronographia* - lege - *Chorographia*. Pag. 116. col. 2. lin. 39. *quæ inter alia conſignato Padilla* - lege - *qua inter alia cum atribuiſſet Padilla*. Pag. 121. col. 2. lin. 42. *Emmanuelem* - lege - *Emmanuelem*. Pag. 123. col. 1. lin. 24. *excellentia* - lege - *excelencia*, & col. 2. lin. 44. *comprehenſam* - *lege comprehenſam*. Pag. 124. col. 2. lin. 6. ante finem - lege - *amicus noſter*. Pag. 127. col. 2. lin. 7. ante finem - *expedito* - lege *expeditor*. Pag. 147. col. 2. lin. 44. *veritatem* - lege - *veritatis*. Pag. 150. col. 2. lin. 13. ante finem - *laudetus* - lege - *laudetur*. Pag. 153. col. 2. lin. 37. *parrim* - lege - *partim*. Pag. 166. col. 2. lin. 24. *Salmanticenſe* - lege - *Salmanticenſes*. Pag. 184. col. 2. lin. 13. *S. Iacobi* - lege - *S. Salvatoris*. Pag. 186. col. 1. lin. 22. *Regii Audientiæ* lege - *Regia Audientia*. Pag. 187. col. 2. lin. 9. ante finem - *F. Chriſtophorus Gonzalez* - dele - *F.* Pag. 189. col. 1. lin. 12. *MARQVES* - lege - *MARQVEZ*. Pag. 196. col. 2. lin. 15. ante finem - *expurgatorio* - lege - *expurgatorio*, & lin. 7. ante fin. *monumentis* - lege - *munimentis*. Pag. 204. col. 1. lin. vltima - *in 4.* lege - *in 4.* Pag. 213. col. 2. lin. 30. *Turolentiſque* - lege - *Turolenſiſque*. Pag. 214. col. 2. lin. 25. *Anthographa* - lege, *Autographa*. Pag. 257. col. 2. lin. 26. *ſententiæ, Caſa* - lege - *ſententia Caſa*. Pag. 263. col. 2. lin. 46. *excuſit* - lege - *excuſa*. Pag. 274. col. 2. lin. 17. *Matriti 1951*. lege - *Matriti 1651*. Pag. 284. col. 1. lin. 17. ante fin. *tormmentario* - lege - *tormentario*. Pag. 283. col. 1. lin 18. ante finem - *traſladas* - lege - *traſladadas*. Pag. 289. col. 2. lin. 7. *FERDINANDVS MANCANARES* - lege - *FERDINANDVS MANÇANARES*. Pag. 293. col. 2. lin. 10. *anno MDXV*. lege - *MDCXV*. & lin. 6. ante finem *annum MDXL*. lege - *MDCXL*. Pag. 295. col. 1. lin. 11. *Catedra* - lege - *Cathedra*. Pag. 314. col. 2. lin. 41. *nepotem* - lege - *nepote*, & lin. 49. *Eſtremadura* - lege - *Eſtremaduræ*. Pag. 319. col. 1. lin. 24. *lippientis* - lege - *lippientibus*, & lin. 12. ante fin. *Montis ſerati* - lege - *Montis ſerrati*, & col. 2. lin. 8. a fine - *fundaror* - lege - *fundator*. Pag. 340. col. 1. lin. 19. ante finem. *Hiſpaniarum* - lege - *Hiſpanicarum*. Pag. 342. col. 2. lin. 16. a fine - *hacer a fieſta* - lege - *hazer fieſta*. Pag. 348. col. 1. lin. 22. *pum hac* - lege - *cum hac*.

Pag. 361. col. 2. lin. 46. αἰνὼς - lege - αἶνος Pag. 372. col. 1. lin. 14. à fine - *nec cum* - lege - *ne cum*. Pag. 386. col. 1. lin. 9. à fine - lege - *sic vocant*, & lin. 2. à fine. *adſcripsus* - lege - *adſcriptus*. Pag. 391. col. 1. lin. 31. *rottus* - lege - *totius*, & lin. 13. a fine *queſtiones* - lege - *quæſtiones*, & lin. ſequenti *de merito* - lege - *de merito*. Pag. 394. col. 1. lin. 6. *Sancii Broacensis* - lege - *Brocensis* & lin. 30. *De los Incas* - lege. *De los Incas*. Pag. 396. col. 1. lin. 36. *munere* - lege - *munere*, & col. 2. lin. 5. à fine *deſcripcaon* - lege - *deſcripçaon*. Pag 398. col. 2. lin. vlt. *Fabrium* - lege - *ſebrium*. Pag. 399. col. 2. lin. 8. a fine *in folio 1667*. lege - *in folio 1567*. Pag. 410. col. 1. lin. 4. *Conception* - lege - *Concepcion*, & lin. 7. *Religioſo* - lege - *Religioſo* & col. 2. lin. 20. *GENESIVS CARILLO* - lege - *CARRILLO*. Pag. 411. col. 1. lin. 1. *emeritus* - lege - *emeritus*. Pag. 413. col 2. lin. 4. à fine *GOMETIVS DE AVILLA* - lege - *DE AVILA*. Pag. 417. col. 1. lin. 20. *MDXXLII* - lege - *MDXLII*. Pag. 426. col. 2. lin. vlt. *conſerendum* - lege - *conferendum*. Pag. 427. col. 2. lin. 6. à fine - *que las le ſucedeo* lege - *que la le ſucedeo*. Pag. 429. col. 2. lin. 11 a fine - *CVTERIVS* - lege - *GVTERIVS*. Pag. 437. col. 1. lin. 19. à fine - 1650 - lege - 1550. Pag. 442. col. 1. lin. 26. à fine - *De Carmen* - lege - *Del Carmen*. Pag. 447. col. 2. lin. 8. à fine *Sanavarola* - lege - *Savanarola*. Pag. 452. col. 2. lin. 33. *in primam ſecunda* - lege - *in primam ſecundæ*. Pag. 450. col. 1. lin. 27. à fine *retarderent* - lege - *retardarent*, & col. 2. lin. 29. *Primum* - lege - *Primùm*. Pag. 461. col. 1. lin. 24. a fine *expgnatione* - lege - *expugnatione*. Pag. 472. col. 1. lin. 6. *feir* - lege - *fert*, & lin. 20. *eſcapulario* - lege - *eſcapulario*, & lin. 27. *Minorum* - lege - *Minimorum*. Pag. 488. col. 2. lin. 25. *IOANNES BAPTISTA DE BVRGOS* - lege - *F. IOANNES*, & lin. 28. *MDXXLIV.* - lege - *MDXLIV*. Pag. 496. col. 1. lin. 22. *edita* - lege - *editum*. Pag. 504. col. 2. *D. IOANNES BRIS* - lege - *BRIZ*. Pag. 506. col. 2. lin. 7. à fine *Hoſtio* - lege - *Horſtio*. Pag. 508. col. 1. lin. 27. *anno 1165* - lege - *anno 1665*. Pag. 509. col. 2. lin. 30. *Excellentiima* - lege - *Excellentiſſima*. Pag. 513. col. 1. lin. 16. à fine *ſolemnæque* - lege - *ſolemnemque*. Pag. 521. col. 2. lin. 24. à fine *inviſi* - lege - *invisit*. Pag. 527. col. 1. lin. 16. *VSTARROZ* - lege - *VZTARROZ*. Pag. 543. col. 2. lin. 28. à fine *Canobium* - lege *Cœnobium*. Pag. 549. col. 1. lin. 22. *Franciſci Pedrace* - lege - *Pedraça*. Pag. 553 col. 1. lin. 18. a fine *Claræ Cervantiæ* - lege - *Cervanteſſe*. Pag. 559. col. 1. lin. 4. à fine *Recebimento* - lege - *Recebimento*. Pag. 572 col. 1. lin. vltima *IOANNES* - lege - *F. IOANNES*. Pag. 573. col. 2. lin. 3. à fine *libro* - lege - *libros*. Pag. 592. col. 2. lin. 26. a fine *Chincboenſis* - lege - *Chinchonenſis*. Pag. 600. col. 1. lin. 25. *præter aliis* - lege - *præter alios*. Pag. 617. col. 2. lin. 8. à fine *Garzia Cardinalis* - lege - *Gaſparis Cardinalis*. Pag. 620. col. 2. lin. 19 è fine *ſcripsit* - lege - *inſcripsit*. Pag. 629. col. 1. lin. 1. *Minores* - lege - *Maiores*.

